BIBLIA,

se on

Pyhä Raamattu,

Wanha ja Uusi Testamenti.

Präntätty Englandin ja ulkomaan Biblia-Seuran kustannuxella.

STOCKHOLMISA,
SAMUEL RUMSTEDTilda,
Wuonna 1852.

Wanhan Testamentin Kirjat.

Uuden Testamentin Kirjat.

GENESIS.

Ensimäinen Mosexen Kirja.

1. Luku.

Mailma; ihmisen luomisesta.

Alussa loi Jumala Taiwan ja
maan. Ps. 33: 6. 90: 2.
Joh. 1: 3. Col. 1: 16. Hebr. 11: 3.
2. Ja maa oli autia ja tyhjä, ja
pimeys oli syweyden päällä, ja Juma=
lan Hengi liikkui wetten päällä.
3. Ja Jumala sanoi: tulkon
walkeus, ja walkeus tuli.
2 Cor. 4: 6.
4. Ja Jumala näki walkeuden hy=
wäxi. Niin Jumala eroitti walkeuden
pimeydestä.
5. Ja Jumala kutzui walkeuden päi=
wäxi, ja pimeyden kutzui hän yöxi. Ja
tuli Ehtoosta ja Aamusta ensimäinen
päiwä.
6. Ja Jumala sanoi: tulkon wah=
wuus wetten waihelle, eroittamaan wesiä
wesistä. Jer. 10: 12. Luku 51: 15.
7. Ja Jumala teki wahwuden, ja
eroitti wedet kuin owat wahwuden alla,
niistä wesistä, kuin owat wahwuden
päällä: ja tapahtui niin. Es. 40: 22.
8. Ja Jumala kutzui wahwuden Tai=
waxi. Ja tuli ehtoosta ja aamusta toi=
nen päiwä.
9. Ja Jumala sanoi: kokoondukon
wedet taiwan alla erinomaiseen paik=
kaan niin että kuiwa näkyy. Ja ta=
pahtui niin. Ps. 33: 7. Ps. 104: 8, 9.
10. Ja Jumala kutzui kuiwan Maa=
xi, ja wetten kokouxet hän kutzui Me=
rexi. Ja Jumala näki sen hywäxi.
11. Ja Jumala sanoi: wihoittakon
maa, ja kaswakon ruohon josa siemen
on, ja hedelmälliset puut, jotka hedel=
män kandawat lainsa jälkeen, josa sen
siemen on maan päällä. Ja tapahtui
niin.
12. Ja maa wihoitti ja kaswoi ruo=
hon, josa siemen oli lainsa jälkeen, ja
hedelmälliset puut, joiden siemen oli
heisä lainsa jälkeen. Ja Jumala
näki sen hywäxi.
13. Ja tuli ehtoosta ja aamusta kol=
mas päiwä.
14. Ja Jumala sanoi: tulkon wal=
keudet taiwan wahwuteen, eroittamaan
päiwää ja yötä: ja olkon merkeixi, ja
ajoixi, ja päiwixi ja wuosixi.
Ps. 136: 7, 8, 9. Jer. 31: 35.
15. Ja olkon walkeudexi taiwan
wahwudesa, paistamaan maan päälle.
Ja tapahtui niin.
16. Ja Jumala teki kaxi suurta
walkeutta: suuremman walkeuden päi=
wää hallitzemaan, ja wähemmän wal=
keuden yötä hallitzemaan, ja tähdet.
17. Ja Jumala pani ne taiwan
wahwuteen, paistamaan maan päälle,
18. Ja hallitzemaan päiwää ja yötä,
ja eroittamaan walkeutta ja pimeyttä.
Ja Jumala näki sen hywäxi.
19. Ja tuli ehtoosta ja aamusta nel=
jäs päiwä.
20. Ja Jumala sanoi: kuohuttakon
wedet yldäkyllä liikkuwaisia eläimitä,
ja linnut lendäkän maan päällä tai=
wan awarudesa.
21. Ja Jumala loi suuret walas=
kalat, ja kaikkinaiset liikkuwaiset eläi=
met, jotka wedet kuohutit yldäkyllä
kungin lainsa jälkeen, ja kaikkinaiset
siiwilliset linnut, lainsa jälkeen. Ja
Jumala näki sen hywäxi. Ps. 104: 26.
22. Ja Jumala siunais heitä, ja
sanoi: olkat hedelmälliset ja lisändy=
kät, ja täyttäkät meren wedet ja lin=
nut lisändykön Maan päällä.
23. Ja tuli ehtoosta ja aamusta wii=
des päiwä.
24. Ja Jumala sanoi: tuottakon
maa eläimet lainsa jälkeen, karjan,
madot ja pedot maalle lainsa jälkeen.
Ja tapahtui niin.
25. Ja Jumala teki pedot maalle
lainsa jälkeen, ja karjan lainsa jälkeen,
ja kaikkinaiset matelewaiset maalla lain=
sa jälkeen. Ja Jumala näki sen hy=
wäxi.

26. Ja Jumala sanoi: tehkämme Ihminen meidän kuwaxemme, meidän muotomme jälkeen: ja he wallitkan kalat meresä, ja taiwan linnut, karjan ja koko maan, ja kaikki jotka maalla matelewat.

27. Ja Jumala loi Ihmisen omaxi kuwaxensa, Jumalan kuwaxi hän sen loi: miehexi ja waimoxi loi hän heitä. 1 Mos. 5: 1. Luku 9: 6. Eph. 4: 24. Col. 3: 10.

28. Ja Jumala siunais heitä, ja Jumala sanoi heille: Kaswakat ja lisändykät ja täyttäkät maata, ja tehkät se teillenne alemmaisexi; ja wallitkat kalat meresä, ja taiwan linnut, ja kaikki eläimet jotka maalla liikkuwat.

29. Ja Jumala sanoi: katzo, minä annoin teille kaikkinaiset ruohot, joisa siemen on koko maan päällä, ja kaikkinaiset hedelmälliset puut, ja puut joisa siemen on, teille ruaxi. 1 Mos. 9: 3.

30. Ja kaikille eläimille maan päällä, ja kaikille taiwan linnuille, ja kaikille jotka matelewat maan päällä, joisa eläwä hengi on, kaikkinaiset wiherjäiset ruohot syötäwäxi. Ja tapahtui niin.

31. Ja Jumala katzoi kaikkia kuin hän tehnyt oli, ja katzo ne olit sangen hywät. Ja tuli ehtosta ja aamusta se kuudes päiwä.

2. Luku.

Sabbathi, Paradisi, kielty Puu, Nimet, Waimo.

Ja niin taiwas ja maa päätettin, ja kaikki heidän joukkonsa.

2. Ja Jumala oli päättänyt seitzemändeen päiwään (asti) työnsä kuin hän tehnyt oli, ja lepäis seitzemändenä päiwänä kaikista teoistansa, kuin hän tehnyt oli. 2 Mos. 20: 11. Luku 31: 17. 5 Mos. 5: 14. Hebr. 4: 4.

3. Ja Jumala siunais seitzemännen päiwän ja pyhitti sen; että hän lepäis hänesä kaikista teoistansa, jotka Jumala loi ja (täydellisesti) teki.

4. Ja näin on taiwas ja maa tullut koska he luotin, sillä ajalla jolla HErra Jumala teki maan ja taiwan.

5. Ja kaikkinaiset pensat kedolla, jotka ei ennen ollet maan päällä, ja kaikkinaiset ruohot kedolla, jotka ei ennen kaswanet. Sillä ei HErra Jumala andanut wielä sataa maan päälle, eikä ollut ihmistä joka maata wiljeli;

6. Waan sumu nousi maasta, ja kasti kaiken maan.

7. Ja HErra Jumala teki ihmisen, tomun maasta, ja puhalsi hänen sieramiinsa eläwän hengen: ja tuli ihminen niin eläwäxi sieluxi. 1 Cor. 15: 45, 47.

8. Ja HErra Jumala istutti Paradisin Edenisä itään päin, ja pani siihen ihmisen, jonga hän tehnyt oli.

9. Ja HErra Jumala kaswatti maasta kaikkinaiset puut ihanaiset nähdä ja hywät syödä, ja elämän puun keskelle Paradisiä, niin myös hywän ja pahan tiedon puun. Ilm. k. 2: 7.

10. Ja Edenistä käwi wirta kastamaan Paradisiä ja jakoi sieldä itzensä neljäxi pääwirraxi.

11. Ensimäinen kutzutan Pison: se juoxee koko Hewilan maan ymbärinsä, ja siellä on kuldaa.

12. Ja sen maan kulda on kallis, ja siellä myös löytän Bedellion, ja kallis kiwi Onix.

13. Toinen wirta kutzutan Gihon: se juoxee koko Ethiopian ymbärinsä.

14. Kolmas wirta kutzutan Hiddekel, ja juoxee Aßyrian editzen. Ja neljäs wirta on Phrat.

15. Ja HErra Jumala otti ihmisen, ja pani Edenisä Paradisiin, wiljelemään ja warjelemaan sitä.

16. Ja HErra Jumala käski Ihmistä, ja sanoi: syö wapasti kaikkinaisista puista Paradisisa;

17. Mutta hywän ja pahan tiedon puusta älä syö; sillä jona päiwänä sinä siitä syöt, pitä sinun kuolemalla kuoleman.

18. Ja HErra Jumala sanoi: ei ole hywä ihmisen yxinänsä olla, minä teen hänelle awun, joka hänen tykönänsä oleman pitä.

19. Koska HErra Jumala oli tehnyt maasta kaikkinaiset eläimet kedolle, ja kaikkinaiset taiwan linnut, toi hän ne Adamin eteen, että hän näkis kuinga

hän ne nimitäis: sillä niinkuin Adam kaikkinaiset eläimet nimitti, niin ne kutzutan.

20. Ja Adam andoi kullengin karjalle, ja taiwan linnuille, ja eläimille maan päällä heidän nimensä. Mutta Adamille ei löytty apua, joka hänen tykönänsä olis.

21. Ja HErra Jumala pani raskan unen Adamiin, ja kuin hän nukkui, otti hän yhden hänen kylkiluistansa, ja täytti sen paikan lihalla.

22. Ja HErra Jumala rakensi waimon siitä kylkiluusta, jonga hän Adamista otti, ja toi sen hänen eteensä.
1 Tim. 2: 13.

23. Niin sanoi Adam: tämä on nyt luu minun luistani, ja liha minun lihastani: se pitä kutzuttaman miehinen, sillä hän on otettu miehestä.
1 Cor. 11: 8, 9.

24. Sentähden pitä miehen luopuman Isästänsä ja Äitistänsä, ja waimoonsa sidottu oleman, ja he tulewat yhdexi lihaxi.
Matth. 19: 5. Marc. 10: 6, 7. 1 Cor. 6: 16. Eph. 5: 31.

25. Ja he olit molemmat alasti, Adam ja hänen emändänsä, ja ei häwennet.

3. Luku.

Adamin langemus, ylös=rakennus, rangaistus.

JA kärme oli kawalin kaikkia eläimitä maan päällä, jotka HErra Jumala tehnyt oli, ja se sanoi waimolle: sanoiko Jumala, älkät syökö kaikkinaisista puista Paradisissä?

2. Niin waimo sanoi kärmelle: me syömme niiden puiden hedelmistä, jotka owat Paradisissä;

3. Mutta sen puun hedelmästä, joka on keskellä Paradisiä, on Jumala sanonut: älkät syökö siitä, ja älkät ruwetko siihen, ettet te kuolis.
1 Mos. 2: 16, 17.

4. Niin kärme sanoi waimolle: ei suinkan pidä teidän kuolemalla kuoleman.
Joh. 8: 44. 2 Cor. 11: 3.

5. Waan Jumala tietä, että jona päiwänä te syötte siitä, aukenewat teidän silmänne, ja te tuletta niinkuin Jumala, tietämään hywän ja pahan.

6. Ja waimo näki siitä puusta olewan hywän syödä, ja että se oli ihana nähdä ja suloinen puu andamaan ymmärryxen: ja otti sen hedelmästä ja söi, ja andoi myös miehellensä siitä, ja hän söi.
1 Tim. 2: 14.

7. Silloin aukenit molempain heidän silmänsä, ja äkkäisit että he olit alasti; ja sidoit yhteen Fikuna lehtiä, ja teit heillensä peitteitä.

8. Ja he kuulit HErran Jumalan äänen joka käyskendeli Paradisissä kuin päiwä wilexi tuli. Ja Adam lymyi emändinensä HErran Jumalan kaswoin edestä puiden sekaan Paradisissä.

9. Ja HErra Jumala kutzui Adamin, ja sanoi hänelle: Kusas olet?

10. Ja hän sanoi: minä kuulin sinun äänes Paradisissä, ja pelkäisin: sillä minä olen alasti, ja sentähden minä lymyin.

11. Ja hän sanoi: kuka sinulle ilmoitti, ettäs alasti olet? Etkös syönyt siitä puusta, josta minä sinua haastoin syömästä?

12. Niin sanoi Adam: waimo jongas annoit minulle, annoi minulle siitä puusta, ja minä söin.

13. Silloin sanoi HErra Jumala waimolle: mixis sen teit? Ja waimo sanoi: kärme petti minun, ja minä söin.

14. Ja HErra Jumala sanoi kärmelle: ettäs tämän teit, kirottu ole sinä kaikesta karjasta, ja kaikista eläimistä maalla: sinun pitä käymän watzallas, ja syömän maata kaiken elinaikas.

15. **Ja minä panen wainon sinun ja waimon wälille, ja sinun siemenes ja hänen siemenensä wälille; sen pitä rikki polkeman sinun pääs, ja sinä olet pistäwä händä kandapäähän.**
1 Joh. 3: 8.

16. Ja waimolle sanoi hän: Minä saatan sinulle paljon tuskaa koskas raskaxi tulet: sinun pitä synnyttämän lapsia kiwulla, ja sinun tahtos pitä miehes ala annettu oleman, ja hänen pitä wallitzeman sinua.
1 Cor. 14: 34. 1 Petr. 3: 1.

17. Ja Adamille sanoi hän: ettäs kuulit emändäs ändä, ja söit puusta, josta minä kielsin sinua, sanoden: ei sinun pidä siitä syömän: kirottu olkon maa sinun tähtes; surulla pitä sinun elättämän itzes häneztä kaiken elinaikas.
18. Orjantappuroita ja ohdakkeita pitä hänen kaswaman, ja sinun pitä maan ruohoja syömän.
19. Sinun otzas hiesä pitä sinun syömän leipää, siihen asti kuin sinä maaxi jällensä tulet, ettäs siitä otettu olet: sillä sinä olet maa, ja maaxi pitä sinun jällensä tuleman.
2 Thess. 3: 10.
20. Ja Adam kutzui emändänsä nimen Hewa, että hän on kaikkein eläwitten Äiti.
21. Ja HERra Jumala teki Adamille ja hänen emännällensä nahoista hamet, ja puetti heidän yllensä.
22. Ja HERra Jumala sanoi, katzo, Adam on ollut niinkuin yxi meistä, tieten hywän ja pahan; mutta nyt ettei hän ojennais kättänsä, ja ottais myös elämän puusta, söis ja eläis ijankaikkisesti;
23. Niin HERra Jumala johdatti hänen ulos Edenin Paradisistä maata wiljelemään, josta hän otettu oli.
24. Ja ajoi Adamin ulos, ja pani idän puolelle Edenin Paradisiä Cherubimin paljalla lyöwäisellä miekalla, elämän puun tietä wartioitzemaan.

4. Luku.

Cainin syndymä, uhri, murha, pako, lapset. Lamechin naiminen.

Ja Adam tunsi emändänsä Hewan ja hän tuli raskaxi, ja synnytti Cainin, ja sanoi: minulla on mies HERra.
2. Ja taas hän synnytti hänen weljensä Habelin. Ja Habel tuli lammasten paimeneksi, mutta Cain peldomiehexi.
3. Ja tapahtui muutamain päiwäin perästä, että Cain uhrais HERralle lahjan maan hedelmistä.
4. Ja Habel myös uhrais laumansa esikoisista, ja heidän lihawudestansa. Ja HERra katzoi (lepyisesti) Habelin ja hänen uhrinsa puoleen.
5. Mutta Cainin ja hänen uhrinsa puoleen ei hän (lepyisesti) katzonut: silloin Cain wihastui sangen kowin, ja hänen hahmonsa muutui.
Hebr. 11: 4.
6. Niin sanoi HERra Cainille: mixis olet wihainen? Ja mixi hahmos muuttuu?
7. Eikö se niin ole? jos hywin teet, niin syndis andexi annetan; ja jolles hywin tee, niin syndi wäijy owen edesä, ja hänen himonsa on sinun tygös, waan hallitze sinä händä.
Rom. 6: 12.
8. Ja Cain puhui weljensä Habelin kanssa. Ja tapahtui heidän kedolla ollessansa, että Cain karkais weljensä Habelin päälle, ja tappoi hänen.
Matth. 23: 35. 1 Joh. 3: 12. Jud. Ep. v. 11.
9. Niin HERra sanoi Cainille: kusa on Habel sinun weljes? hän wastais: en minä tiedä: olengo minä weljeni wartia?
10. Ja hän sanoi: mitäs tehnyt olet? weljes weren ääni huutaa minun tygöni maasta.
Hebr. 12: 24.
11. Ja nyt kirottu ole sinä; (kirottu) maan pääldä, joka awais suunsa ottamaan weljes werta sinun kädestäs.
12. Koskas maata wiljelet, niin ei pidä sen tästedes sinulle wäkeensä andaman; kulkian ja pakenewaisen pitä sinun oleman maan päällä.
13. Ja Cain sanoi HERralle: minun rangaistuxeni on suurempi, kuin että se on kannettapa.
14. Katzos, sinä ajat minun pois tänäpänä maalda, ja minun pitä sinun kaswois edestä lymymän ja tulen kulkiaxi ja pakenewaisexi maan päällä. Ja niin minun käy, kuka ikänänsä minun löytää, se tappaa minun.
Job. 15: 20.
15. Mutta HERra sanoi hänelle: Senthäden, kuka ikänänsä Cainin tappaa, se pitä seitzemän kertaisesti kostettaman. Ja HERra pani merkin Cainiin, ettei kengän händä tappaisi, joka hänen löytäis.
16. Ja niin Cain läxi HERran kaswoin edestä, ja asui Nodin maalla, itään päin Edenistä.
17. Ja Cain tunsi emändänsä, joka tuli raskaxi, ja synnytti Hanochin.

Ja hän rakensi Kaupungin, jonga hän
kutzui poikansa nimellä Hanoch.
18. Mutta Hanoch siitti Iradin.
Irad siitti Mahujaelin. Mahujael
siitti Methusaelin. Methusael siitti
Lamechin.
19. Mutta Lamech otti kaxi emän=
dätä, yhden nimi oli Ada, ja toisen
nimi Zilla.
20. Ja Ada synnytti Jabalin, joka
oli niitten isä jotka majoisa asuit, ja
karjaa kaswatit.
21. Ja hänen weljensä nimi oli
Jubal, josta kandeleitten ja huiluin
soittajat tulit.
22. Zilla myös synnytti Tubal Cai=
nin, joka oli taitawa kaikkinaisisa
waski ja rauta töisä, ja Tubal Cainin
sisar oli Naema.
23. Ja Lamech sanoi emännillensä,
Adalle ja Zillalle: te Lamechin emän=
nät, kuulkat minun äändäni, ja waari
ottakat siitä kuin minä sanon: minä
olen miehen tappanut minulleni haa=
waxi, ja nuorukaisen minulleni sini=
merkixi.
24. Cain kostetan seitzemän kertai=
sesti, mutta Lamech seitzemän ja seitze=
mänkymmenen kertaisesti.
25. Ja Adam taas tunsi emändän=
sä, ja hän synnytti pojan, ja kutzui
hänen nimensä Seth, sanoden: Ju=
mala on minulle toisen siemenen anda=
nut Habelin edestä, jonga Cain tappoi.
26. Ja Seth myös siitti pojan ja
kutzui hänen Enos. Silloin ruwettin
saarnamaan HERran Nimestä.

5. Luku.

Kymmenen Esi=isät. Noahn lapset.

Tämä on Ihmisen sukukunnan
Kirja, siihen aikaan kosta Ju=
mala loi ihmisen, ja teki hänen
Jumalan muotoisexi.
1 Mos. 1: 27. Luku 9: 6.
2. Miehexi ja waimoxi loi hän hei=
dän, ja siunais heitä, ja kutzui heidän
nimensä ihminen, sinä päiwänä jona
he luotin.
3. Ja Adam oli sadan ja kolmen=
kymmenen ajastajan wanha, ja siitti
pojan, joka hänen kuwansa kaltainen
oli, ja kutzui hänen nimensä Seth.
4. Ja eli sitte kahdexansataa ajastai=
kaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
5. Ja koko hänen ikänsä oli yhde=
xänsataa ja kolmekymmendä ajastaikaa,
ja kuoli.
6. Seth oli sadan ja wiiden ajast=
ajan wanha, ja siitti Enoxen.
7. Ja eli sitte kahdexansataa ja
seitzemän ajastaikaa, ja siitti poikia ja
tyttäriä.
8. Ja koko hänen ikänsä oli yhde=
xän sataa ja kaxitoistakymmendä ajastai=
kaa, ja kuoli.
9. Enos oli yhdexänkymmenen ajast=
ajan wanha, ja siitti Kenanin.
10. Ja eli sitte kadexansataa ja
wiisitoistakymmendä ajastaikaa, ja siitti
poikia ja tyttäriä.
11. Ja koko hänen ikänsä oli yhde=
xänsataa ja wiisi ajastaikaa, ja kuoli.
12. Kenan oli seitzemänkymmenen
ajastajan wanha, ja siitti Mahalaleelin.
13. Ja eli sitte kahdexansataa ja nel=
jäkymmendä ajastaikaa, ja siitti poikia
ja tyttäriä.
14. Ja koko hänen ikänsä oli yhde=
xänsataa ja kymmenen ajastaikaa, ja
kuoli.
15. Mahalaleel oli wiiden ajastajan
seitzemättäkymmendä wanha, ja siitti
Jaredin.
16. Ja eli sitte kahdexansataa ja
kolmekymmendä ajastaikaa, ja siitti
poikia ja tyttäriä.
17. Ja koko hänen ikänsä oli kah=
dexansataa, yhdexänkymmendä ja wiisi
ajastaikaa, ja kuoli.
18. Jared oli sadan ja kahdenseitze=
mättäkymmendä ajastajan wanha ja
siitti Henochin.
19. Ja eli sitte kahdexansataa ajastai=
kaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
20. Ja koko hänen ikänsä oli yh=
dexänsataa ja kaxiseitzemättäkymmendä
ajastaikaa, ja kuoli.
21. Henoch oli wiidenseitzemättä=
kymmendä ajastajan wanha, ja siitti
Methusalahn.
22. Ja sitte kuin hän oli Methu=
salahn siittänyt, pysyi hän jumalisesa
elämäsä kolmesataa ajastaikaa, ja siitti
poikia ja tyttäriä.
23. Ja koko hänen ikänsä oli kol=

mesataa ja wiisiseitzemättäkymmendä ajastaikaa.

24. Ja hän eli jumalisesti: ja ei enä ollut; sillä Jumala otti hänen pois. Hebr. 11: 5. Jud. Ep. v. 14.

25. Methusalah oli sadan ja seitzemän ajastajan yhdexättäkymmendä wanha, ja siitti Lamechin.

26. Ja eli sitte seitzemänsataa ja kaxi yhdexättäkymmendä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

27. Ja koko hänen ikänsä oli yhdexänsataa ja yhdexänseitzemättäkymmendä ajastaikaa, ja kuoli.

28. Lamech oli sadan ja kahden ajastajan yhdexättäkymmendä wanha, ja siitti pojan.

29. Ja kutzui hänen nimensä Noah, sanoden: tämä on lohduttawa meitä meidän waiwasamme ja töisämme maan päällä, jonga HErra kironnut on.

30. Sitte eli hän wiisisataa yhdexänkymmendä ja wiisi ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.

31. Ja koko hänen ikänsä oli seitzemän sataa ja seitzemänkahdexattakymmendä ajastaikaa, ja kuoli.

32. Noah oli wiidensadan ajastajan wanha, ja siitti Semin, Hamin ja Japhetin.

6. Luku.

Mailma tekee syndiä; uhatan wedenpaisumisella. Arkki rakettu.

Ja tapahtui koska ihmiset rupeisit lisändymään maan päällä, ja siitit tyttäriä;

2. Niin Jumalan pojat näit ihmisten tyttäret kauniixi, ja otit emännixensä kaikesta kuin he walitzit. Matth. 24: 38. Luc. 17: 27.

3. Silloin sanoi HErra: ei minun hengeni pidä nuhteleman ihmistä (sanan kautta) ijankaikkisesti, sillä hän on liha; sentähden olkon hänelle aikaa, sata ja kaxikymmendä ajastaikaa.

4. Siihen aikaan olit sangarit maan päällä: ja myös sitte, kuin Jumalan pojat makaisit ihmisten tytärten kanßa, ja he olit siittänet heille (lapsia:) nämät olit waldiat, ne muinen kuuluisat miehet.

5. Mutta HErra näki ihmisen pahuden suurexi maan päällä; ja kaikki hänen sydämensä aiwoitus ja ajatus oli ainoastansa paha joka aika. 1 Mos. 8: 21. Matth. 15: 19.

6. Ja HErra katui ihmisen tehnensä maan päälle, ja tuli murhellisexi sydämesänsä.

7. Ja HErra sanoi: Minä tahdon ihmisen, jonga minä loin, hukutta maan pääldä, hamasta ihmisestä niin karjaan asti, matoin, ja taiwan linduin asti: sillä minä kadun että minä niitä tehnyt olen.

8. Mutta Noah löysi armon HErran edesä.

9. Tämä on Noahn sukukunda: Noah oli hurskas ja waka mies ajallansa, ja eli jumalisesti: Hebr. 11: 7. 2 Pet. 2: 5.

10. Ja siitti kolme poikaa, Semin, Hamin ja Japhetin.

11. Mutta maa oli turmeldu Jumalan kaswoin edesä, ja täynänsä wäkiwaldaa.

12. Silloin katzahti Jumala maan päälle, ja katzo, se oli turmeldu: sillä kaikki liha oli turmellut tiensä maan päällä.

13. Ja Jumala sanoi Noahlle: kaiken lihan loppu on minun eteeni tullut: sillä maa on heistä täynänsä wäkiwaldaa, ja katzo, minä hukutan heitä ynnä maan kanßa.

14. Tee sinulles Arkki hongasta, ja tee sisälle olinsiat, ja terwaa se sisäldä ja ulkoa.

15. Ja tee händä näin: Kolmesataa kyynärätä pitä oleman Arkin pituuden, wiisikymmendä kyynärätä hänen leweydensä, ja kolmekymmendä kyynärätä korkeudensa.

16. Arkin akkunan sinun pitä tekemän, ja kyynärällä päättämän sen ylhäldä: Ja Arkin owen pitä sinun paneman sen siwuun. Ja hänellä pitä oleman kolme pohjaa, yxi alinna, toinen keskellä ja kolmas ylinnä.

17. Ja minä, katzo minä annan tulla wedenpaisumisen maan päälle hukuttamaan kaikkea lihaa, josa eläwä hengi on taiwan alla, ja kaikki mitä maan päällä on, pitä hukkuman.

18. Mutta sinun kanssas minä minun liittoni teen, ja sinun pitä Arkkiin sisälle menemän, sinun ja sinun poikas, ja sinun emändäs, ja poikais emännät sinun kanssas.

19. Ja sinun pitä saattaman Arkkiin kaikkinaiset eläimet kaikesta lihasta karittain, koirahen ja naarahen, jäämään elämään kanssas.

20. Linnuista laistansa, karjasta laistansa, kaikkinaisista madoista maan päällä laistansa. Kaikista näistä pitä karittain sinun tygös käymän, jäämän elämään.

21. Ja sinun pitä ottaman tygös kaikkinaisia ruokaa jota syödän, ja kokoman sinun tygös, sinulle ja heille elatuxexi.

22. Ja Noah teki sen: kaikki mitä Jumala hänen käski, niin hän teki.

7. Luku.

Wedenpaisumus tulee. Noah pelastettu.

JA HERra sanoi Noahlle: mene sinä ja koko sinun huones Arkkiin: sillä sinun minä olen nähnyt hurskaxi minun edesäni tällä ajalla. 2 Pet. 2: 5.

2. Kaikista puhtaista eläimistä ota tygös seitzemän ja seitzemän, koiras ja naaras, mutta saastaisista eläimistä kaxi, koiras ja naaras.

3. Niin myös taiwan linnuista seitzemän ja seitzemän, koiras ja naaras, että siemen jäis elämään koko maan päällä.

4. Sillä wielä seitzemän päiwän perästä annan minä sataa maan päälle neljäkymmendä päiwää ja neljäkymmendä yötä, ja hukutan maan pääldä kaikki eläwät luondokappalet, jotka minä tehnyt olen.

5. Ja Noah teki kaiken sen jälkeen kuin HERra hänelle käski.

6. Ja Noah oli kuudensadan ajastaian wanha koska wedenpaisumus tuli maan päälle.

7. Ja Noah meni Arkkiin poikinensa, emändinensä, ja hänen poikainsa emännät hänen kanssansa, wedenpaisumisen edestä.

8. Puhtaista eläimistä ja saastaisista, ja linnuista ja kaikista kuin matelewat maan päällä,

9. Menit Noahn tygö Arkkiin karittain, koiras ja naaras, niinkuin HERra Noahlle käskenyt oli.

10. Ja tapahtui, koska seitzemän päiwää kulunet olit, tuli wedenpaisumus maan päälle.

11. Kuudenella sadalla ajastajalla Noahn ijästä, toisella kuukaudella, seitzemändenä toistakymmenendenä päiwänä kuusta, sinä päiwänä kuohuit kaikki syweyden lähtet, ja taiwan akkunat aukenit.

12. Ja maan päälle satoi neljäkymmendä päiwää ja neljäkymmendä yötä.

13. Juuri sinä päiwänä meni Noah ja Sem, ja Ham, ja Japhet, Noahn pojat, ja Noahn emändä, ja kolme hänen poikainsa emändätä hänen kanssansa Arkkiin.

14. He ja kaikki pedot laistansa, ja kaikki karja laistansa, ja kaikki matelewaiset jotka matelewat maan päällä laistansa, ja kaikki linnut laistansa, kaikki lendäwäiset, joilla siiwet olit.

15. Ja menit Noahn tygö Arkkiin karittain kaikesta lihasta, josa eläwä hengi oli.

16. Ja ne olit koirahet ja naarahet kaikkinaisesta lihasta, ja menit sisälle niinkuin Jumala hänelle käskenyt oli. Ja HERra sulki hänen jälkeensä.

17. Silloin tuli wedenpaisumus neljäkymmendä päiwää maan päälle, ja wedet paisuit, ja nostit Arkin ylös, ja weit korkialle maasta.

18. Niin wedet sait wallan, ja paisuit sangen suuresti maan päälle, niin että Arkki oli wesiajolla.

19. Ja wedet sait sangen suuren wallan, ja enänit niin suuresti maan päälle, että kaikki korkiat wuoret koko taiwan alla peitettin.

20. Wiisitoistakymmendä kyynärätä korkialla olit wedet wuorten päällä, jotka he peitit.

21. Silloin hukkui kaikki liha, joka maan päällä matelee, linnut, karja, pedot, ja kaikki jotka maan päällä liikkuwat, ja kaikki ihmiset.

22. Ja kaikki joilla eläwä hengi oli kuiwan maan päällä, ne kuolit.

23. Niin hukutettin kaikki ne kuin maan päällä olit, ihmisestä niin karjaan asti, ja matoin, ja taiwan linduin asti, kaikki hukutettin maan pääldä, ainoastansa Noah jäi, ja ne jotka hänen kanssansa olit Arkisa.

24. Ja wedet seisoit waldiasna maan päällä sata ja wiisikymmendä päiwää.

8. Luku.

Wedenpaisumisen loppu, Noahn uhri, Jumalan lupaus.

Silloin Jumala muisti Noahta ja kaikkia eläwitä, ja kaikkea karjaa, kuin hänen kanssansa olit Arkisa, ja Jumala nosti tuulen maan päälle, ja wedet seisahdit.

2. Ja sywyden lähtet tukittin, ja taiwan akkunat, ja sateet taiwaasta asetettin.

3. Ja wedet maan pääldä enämmin ja enämmin juoxit pois, ja wähenit sadan ja wiiden kymmenen päiwän perästä.

4. Ja seitzemändenätoistakymmenendenä päiwänä, seitzemännesä kuukaudesa jäi Arkki Araratin wuorille.

5. Mutta wedet juoxit pois, ja wähenit hamaan kymmenenteen kuukauteen asti. Ensimäisnä päiwänä kymmenendenä kuukautena näyit wuorten kukkulat.

6. Neljänkymmenen päiwän perästä, awais Noah Arkin akkunan, jonga hän tehnyt oli.

7. Ja andoi Karneen lentää ulos, joka lensi kahtiapäin, siihen asti kuin wedet maan pääldä kuiwuit.

8. Sitte lähetti hän kyhkyisen tyköänsä, koettelemaan jos wedet olisit juosnet pois maan pääldä.

9. Koska ei kyhkyinen löynnyt kusa hän sai jalkansa lewättä, palais hän hänen tygönsä Arkkiin: sillä wedet olit wielä koko maan päällä, niin hän ojensi kätensä, otti hänen ja toi Arkkiin.

10. Ja odotti wielä toiset seitzemän päiwää, ja andoi taas kyhkyisen lentää Arkista.

11. Se palais hänen tygönsä, ehtopuolella, ja katzo, hän toi suussansa öljypuun lehden, jonga hän murtanut oli. Niin Noah ymmärsi wedet maan pääldä juosnexi pois.

12. Mutta hän odotti wielä seitzemän päiwää, ja andoi kyhkyisen lentää ulos, joka ei enä palannut.

13. Ja kuudennella sadalla ja ensimmäisellä ajastajalla (Noahn ijästä) ensimmäisnä päiwänä ensimmäisesä kuukaudesa, kuiwuit wedet maan pääldä. Niin awais Noah Arkin katon, ja näki, ja katzo, maa oli kuiwunut.

14. Niin maa tuli peräti kuiwaxi seitzemändenäkolmattakymmenendenä päiwänä toisesa kuukaudesa.

15. Niin Jumala puhui Noahlle, sanoden:

16. Lähde Arkista, sinä ja sinun emändäs, ja sinun poikas, ja sinun poikais emännät sinun kanssas.

17. Kaikkinaiset eläimet jotka sinun tykönäs owat, kaikkinaisesta lihasta, sekä linnuista että karjasta, ja kaikista matelewaisista maan päällä, johdata ne ulos kanssas: ja käwelkön ne maan päällä, ja olkon hedelmälliset ja lisändykön maan päällä.

18. Niin Noah meni ulos poikinensa, ja emändinensä, ja poikainsa emännät hänen kanssansa.

19. Kaikkinaiset eläimet, kaikkinaiset matelewaiset, kaikkinaiset linnut, ja kaikki kuin maalla matelewat: läxit Arkista, jokainen kaldaisensa tygö.

20. Ja Noah rakensi HERralle Altarin: ja otti kaikkinaisesta puhtasta karjasta, ja kaikkinaisista puhtaista linnuista, ja uhrais polttouhria Altarilla.

21. Ja HERra haisti lepytys hajun, ja HERra sanoi sydämesänsä: en minä sillen enä maata kiro ihmisen tähden: waikka ihmisen sydämen aiwoitus on paha hamasta lapsudesta: ja en minä sillen enä lyö kaikkia kuin eläwät, niinkuin minä tehnyt olen.

1 Mos 6: 5. Matth. 15: 19. Es. 54: 9.

22. **Niin kauwan kuin maa seisoo, ei pidä kylwäminen ja niittäminen, wilu ja helle, suwi ja talwi, päiwä ja yö lakkaman.**

1 Mos. 1: 14. Jer. 33: 25.

9. Luku.

Ihmisen weren wuodattaminen kieltän.
Kaaren merkki. Noahn wiina.
Canaan kirottu.

Ja Jumala siunais Noahn ja hänen
poikansa, ja sanoi heille: olkat he-
delmälliset, lisändykät ja täyttäkät
maata.
2. Ja teidän pelkonne ja hämmäs-
tyksenne olkon kaikisa eläimisä maan
päällä, ja kaikisa linnuisa taiwan alla;
ja kaikisa jotka maalla matelewat, ja
kaikisa kaloisa meresä: ne owat teidän
käsiinne annetut.
1 Mos. 1: 28. Luku 8: 17.
3. Kaikki jotka liikkuwat ja eläwät,
olkon teille ruaxi: niinkuin wiherjäisen
ruohon, olen minä kaikki teille andanut.
1 Mos. 1: 29.
4. Ainoastansa älkät syökö lihaa:
josa wielä on weri itzesänsä.
3 Mos. 17: 14.
5. Ja totisesti minä tahdon waatia
teidän ruumiinne weren, kaikilda eläi-
mildä minä sen tahdon waatia: ja ih-
misen kädestä, ja myös itzekungin hä-
nen weljensä kädestä tahdon minä waa-
tia ihmisen hengen.
6. Se kuin ihmisen weren wuo-
dattaa, hänen werensä pitä ihmisen
kautta wuodatettaman: sillä Jumala
on ihmisen tehnyt kuwaxensa.
4 Mos. 35: 31. San. l. 28: 17. Matth. 26: 52.
Ilm. k. 13: 10.
7. Olkat siis hedelmälliset, lisän-
dykät ja enätkät teitänne maasa, ja
olkat siinä moneri.
8. Ja Jumala puhui Noahlle, ja
hänen pojillensa hänen kanssansa sa-
noen:
9. Ja minä, katzo minä teen tei-
dän kanssanne minun liittoni, ja tei-
dän siemenenne kanssa teidän jälkeenne.
10. Ja jokaitzen eläwän hengen kans-
sa, jotka teidän tykönänne owat, sekä
linnuisa että karjasa, ja kaikisa eläi-
misä maan päällä, jotka teidän tykö-
nänne owat, kaikisa niisä jotka Arkis-
ta läxit, mikä ikänänsä eläin se maa-
han on.
11. Ja teen minun liittoni teidän
kanssanne: ettei tästedes enä pidä kaik-
ken lihaa hukutettaman wedenpaisumi-
sella: ja ei pidä tästedes enä weden-
paisumus tuleman maata turmelemaan.
Es. 54: 9.
12. Ja Jumala sanoi: tämä on
sen liiton merkki, jonga minä annan
minun ja teidän wälillenne, ja joka
eläwän hengen wälille teidän tykönän-
ne, tästedes ijankaikkiseen.
13. Minun Kaareni minä olen pan-
nut pilwiin: sen pitä oleman liiton
merkki, minun ja maan wälillä.
14. Ja koska niin tapahtuu että
minä tuotan pilwen maan ylitze: niin
pitä Kaari pilwisä nähtämän.
15. Ja niin minä muistan minun
liittoni, minun ja teidän wälillänne,
ja joka eläwän hengen kaikkinaisesa
lihasa; ettei enä wedenpaisumus pidä
tuleman kaikkea lihaa hukuttamaan.
16. Sentähden pitä Kaaren pilwi-
sä oleman; että minä katzon sitä, ja
muistan sen ijankaikkisen liiton Juma-
lan wälillä ja joka eläwän hengen, kaik-
kinaisesa lihasa kuin maan päällä on.
17. Ja Jumala sanoi Noahlle: tä-
mä on se liiton merkki, jonga minä
olen tehnyt minun ja kaiken lihan wä-
lille maan päällä.
18. Ja Noahn pojat jotka läxit
Arkista, olit: Sem, ja Ham, ja Ja-
phet. Ja Ham oli Canaan Isä.
19. Nämät owat kolme Noahn poi-
kaa, ja heistä owat ne, jotka hajotetut
owat kaikkeen maahan.
20. Ja Noah rupeis olemaan pel-
domiesnä, ja istutti wiinamäen.
21. Ja hän joi wiinaa; ja juopui
ja makais peittämätä majasansa.
22. Koska Ham, Canaan Isä, näki
Isänsä häwyn, sanoi hän sen molem-
mille weljillensä, jotka ulkona olit.
23. Niin otti Sem ja Japhet waat-
ten, ja panit molempain heidän har-
tioillensa, ja menit seljittäin, ja peitit
Isänsä häwyn. Ja heidän kaswonsa
olit käätyt pois, niin ettei he nähnet
Isänsä häpyä.
24. Koska Noah heräis wiinastansa,
ja sai tietä mitä hänen nuorin poi-
kansa hänelle tehnyt oli,
25. Niin sanoi hän: kirottu olkon
Canaan: olkon hän orjain orja, hä-
nen weljeinsä seasa.

26. Ja wielä sanoi: kiitetty olkon HERra Semin Jumala, ja Canaan olkon hänen orjansa.
27. Jumala lewittäkön Japhetin, ja hän asukon Semin majoisa, ja Canaan olkon hänen orjansa.
28. Ja Noah eli wedenpaisumisen jälkeen, kolmesataa ja wiisikymmendä ajastaikaa.
29. Ja koko Noahn ikä oli yhderänsataa ja wiisikymmendä ajastaikaa, ja kuoli.

10. Luku.

Maa jaettu Japhetin, Hamin ja Semin lapsille.

Tämä on Noahn lasten sukukunda: Semin, Hamin ja Japhetin: ja heille syndyi lapsia wedenpaisumisen jälkeen. 1 Aika k. 1: 4, ꝛc.
2. Japhetin lapset: Gomer, Magog, Madai, Jawan ja Thubal: Mesech ja Thiras.
3. Mutta Gomerin lapset: Asccnas, Riphath, ja Thogarma.
4. Jawanin lapset: Elisa ja Tharsis: Chittim ja Dodanim.
5. Näistä owat hajotetut pakanoitten luodot, heidän maakunnisansa, itzekukin oman kielensä jälkeen: heidän sukukundainsa jälkeen, heidän Kansoisansa.
6. Hamin lapset: Chus, Misraim, Put ja Canaan.
7. Chuxen lapset: Seba, Hewila, Sabtha, Raema, ja Sabthecha. Raeman lapset: Scheba ja Dedan.
8. Mutta Chus siitti Nimrodin: hän rupeis olemaan waldias maalla.
9. Ja hän oli jalo metzämies HERran edesä. Siitä on sananlasku: se on jalo metzämies HERran edesä, niinkuin Nimrod.
10. Ja hänen waldakundansa alku oli Babel, Erech, Achad ja Calne, Sinearin maalla.
11. Siitä maakunnasta tuli hän Assyriaan: ja rakensi Niniwen, ja Rehobothin Kaupungin, ja Calahn.
12. Ja myös Ressen, Niniwen ja Calahn waihelle: joka on suuri Kaupungi. Jon. 1: 2. Luku 3: 2, 3.
13. Mizraim siitti Ludimin, Anamimin, Leabimin, Naphtuhimin.
14. Patrusimin ja Chasluhimin, joista tullet owat Philistim, ja Caphthorim.
15. Mutta Canaan siitti esikoisensa Sidonin, ja Hethin,
16. Ja Jebusin, Emorin, Girgosin,
17. Hiwin, Arkin, Sinin,
18. Ja Arwadin, Semarin ja Hamathin. Sitten owat hajotetut Canaanealaisten sugut.
19. Ja Cananealaisten rajat olit Sidonista, Gerarin kautta hamaan Gazaan, Sodomaan, ja Gomorraan, ja Adamaan, ja Seboimiin päin, Lasaan asti. Hos. 11: 8.
20. Nämät owat Hamin lapset heidän Sukukundainsa ja kieldensä jälkeen: heidän maakunnisansa ja Kansoisansa.
21. Mutta myös itze Semille syndyi lapsia; hän oli kaikkein Eberin lasten isä: Japhetin sen wanhimman weli.
22. (Ja nämät owat) Semin lapset: Elam, ja Assur: Arphachsad, Lud ja Aram. 1 Aika k. 1: 17.
23. Ja Aramin lapset: Uz, Hul, Gether ja Mas.
24. Mutta Arphachsad siitti Salahn: Salah siitti Eberin.
25. Eberille syndyi kaxi poikaa: yxi kutzuttin Peleg, että hänen aikanansa mailma jaettin: hänen weljensä kutzuttin Joktan.
26. Joktan siitti Almodadin, ja Salephin, Hasarmawethin, ja Jarahn,
27. Hadoramin, Usalin, Diklan,
28. Obalin, Abimaelin, Seban,
29. Ophirin, Hewilan ja Jobabin. Kaikki nämät owat Joktan pojat,
30. Ja heidän asumasiansa oli Mesasta, siihen asti kuin Sephariin tullan, wuoren tygö, itään päin.
31. Nämät owat Semin lapset, sukukundainsa ja kieldensä jälkeen: heidän maakunnisansa, Kansainsa jälkeen.
32. Nämät owat Noahn lasten sukukunnat, heidän heimokundainsa jälkeen, heidän Kansoisansa. Ja näistä owat Kansat jaetut maan päälle wedenpaisumisen jälkeen.

11. Luku.

Babelin torni. Semin sukukunnat.

Ja koko mailmalla oli yhtäläinen kieli ja yhtäläinen puhenparsi.
2. Ja koska he matkustit idästä, löysit he kedon Sinearin maalla, ja asuit siellä.
3. Ja sanoit keskenänsä: käykämme tiilejä tekemään ja polttamaan. Ja heillä olit tiilit kiwein siasa, ja maan pihka siteexi.
4. Ja sanoit: käykämme, rakendakamma meillemme Kaupungi ja torni, joka taiwaiseen ulotuis, tehdäxemmä meillemme nimeä; ettei meitä hajotettaisi kaikkiin maihin.
5. Silloin HERra astui alas katzomaan Kaupungita ja tornia, jota ihmisten lapset rakensit.
6. Ja HERra sanoi: katzo, se on yhtäläinen Kansa, ja yhtäläinen kieli on kaikkein heidän seasansa, ja he owat ruwennet tätä tekemään: ja nyt ei heitä taita estettä mistän kuin he owat aikoinet tehdä.
7. Käykämme, astukamme alas ja sekoittakamme siellä heidän kielensä: niin ettei kengän ymmärräisi toisensa kieldä.
8. Ja niin HERra hajotti heidän sieldä kaikkiin maihin; ja he lakkaisit sitä Kaupungita rakendamasta.
9. Ja sentähden kutzuttin hänen nimensä Babel: sillä siellä HERra sekoitti koko maan kielen: ja HERra hajotti heidän sieldä kaikkiin maihin.
10. Nämät owat Semin sukukunnat: Sem oli sadan ajastajan wanha, ja siitti Arphachsadin, kahta ajastaikaa wedenpaisumisen jälkeen.
1 Aika k. 1: 17. Luc. 3: 36.
11. Ja eli sitte wiisisataa ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
12. Arphachsad oli wiidenneljättäkymmendä ajastajan wanha, ja siitti Salahn.
13. Ja eli sitte neljäsataa ja kolme ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
14. Salah oli kolmenkymmenen ajastajan wanha, ja siitti Eberin.
15. Ja eli sitte neljäsataa ja kolme ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
16. Eber oli neljänneljättäkymmendä ajastajan wanha, ja siitti Pelegin.
17. Ja eli sitte neljäsataa ja kolmekymmendä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
18. Peleg oli kolmenkymmenen ajastajan wanha, ja siitti Regun.
19. Ja eli sitte kaxisataa ja yhdexän ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
20. Regu oli kahdenneljättäkymmendä ajastajan wanha, ja siitti Serugin.
21. Ja eli sitte kaxisataa ja seitzemän ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
22. Serug oli kolmenkymmenen ajastajan wanha, ja siitti Nahorin.
23. Ja eli sitte kaxisataa ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
24. Nahor oli yhdexänkolmattakymmendä ajastajan wanha, ja siitti Tarahn.
25. Ja eli sitte sata ja yhdexäntoistakymmendä ajastaikaa, ja siitti poikia ja tyttäriä.
26. Tarah oli seitzemänkymmenen ajastajan wanha, ja siitti Abramin, Nahorin ja Haranin.
27. Nämät owat Tarahn sukukunnat: Tarah siitti Abramin, Nahorin ja Haranin. Haran siitti Lotin.
1 Aika k. 1: 26.
28. Ja Haran kuoli Isänsä Tarahn edesä, Isänsä maalla Caldean Urisa.
29. Silloin Abram ja Nahor otit heillensä emännät: Abramin emännän nimi oli Sarai, ja Nahorin emännän nimi Milka, Haranin tytär, joka oli Milkan ja Jiskan Isä.
30. Mutta Sarai oli hedelmätöin, eikä ollut hänellä lasta. 1 Mos. 17: 17.
31. Ja Tarah otti poikansa Abramin ja Lotin Haranin pojan, poikansa pojan, ja miniänsä Sarain, poikansa Abramin emännän, ja he läxit ulos ynnä Caldean Urista menemään Canaan maalle, ja tulit Haraniin, ja asuit siellä. Jos. 24: 2, 3. Neh. 9: 7.
32. Ja Tarah oli kahdensadan ja wiiden ajastajan wanha ja kuoli Haranisa.

12. Luku.

Abramin kutsuminen, lupaus, matkustaminen, tuska, kawaluus ja kuinga hände torutan.

Ja HERra oli sanonut Abramille: Lähde maaldas, ja suwustas, ja Isäs huonesta: sille maalle jonga minä sinulle osotan.
Ap. T. 7: 3, 4. Hebr. 11: 8.
2. Ja minä teen sinun suurexi Kansaxi, ja siunan sinun, ja teen sinulle suuren nimen, ja sinä olet siunaus.
1 Mos. 13: 16.
3. Minä siunan niitä jotka sinua siunawat, ja kiron niitä jotka sinua kirowat. Ja sinusa pitä kaikki sukukunnat maan päällä siunatuxi tuleman.
1 Mos. 18: 18. Luku 22: 18. Luku 26: 4. Luku 28: 14. Ap. T. 3: 25. Gal. 3: 8, 16.
4. Niin Abram läxi, niinkuin HERra hänelle sanonut oli, ja Lot meni hänen kanßansa: Mutta Abram oli wiidenkahdexattakymmendä ajastajan wanha Haranista lähteisänsä.
5. Niin otti Abram emändänsä Sarain, ja Lotin weljensä pojan, tawaroinensa, jonga he olit pannet kokoon, ja sielut, jotka he olit saanet Haranisa, ja läxit matkustamaan Canaan maalle; tulit myös Canaan maalle.
6. Ja Abram waelsi sen maakunnan läpitze, hamaan Sichemin paikkakundaan, Morehn lakeuteen asti. Ja siihen aikaan asuit Cananealaiset maalla.
7. Silloin näyi HERra Abramille, ja sanoi: sinun siemenelles annan minä tämän maan. Ja hän rakensi siinä Altarin HERralle, joka hänelle näkynyt oli.
1 Mos. 13: 15. 5 Mos. 34: 4. Neh. 9: 8. Ap. T. 7: 5.
8. Sitte siirsi hän itzensä edemmä wuoren tygö, BethElistä itään päin, ja pani siihen majansa, niin että BethEl oli lännen puolella ja Ai idän puolella, ja rakensi siinä Altarin HERralle, ja saarnais HERran nimestä.
9. Ja Abram läxi sieldä edemmä, ja waelsi etelään päin.
10. Niin tuli kowa aika maalle, ja Abram meni alas Egyptiin, olemaan muukalaisna siellä: sillä sangen kowa aika oli maalla.
11. Ja tapahtui koska hän lähestyi Egyptiä, puhui hän emännällensä Saraille: katzo armani, minä tiedän sinun ihanaxi waimoxi nähdä.
12. Koska Egyptiläiset saawat sinun nähdä, niin he sanowat: tämä on hänen emändänsä, ja tappawat minun, ja andawat sinun elää.
13. Sanos siis itzes minun sisarexeni; että minulle hywin olis sinun tähtes, ja minä eläisin sinun wuoxes.
1 Mos. 20: 2, 13. Luku 26: 7.
14. Koska Abram tuli Egyptiin, näit Egyptiläiset waimon juuri ihanaxi.
15. Ja Pharaon Ruhtinat näit hänen, ja ylistit händä Pharaon edesä: silloin wietin waimo Pharaon huoneseen.
16. Ja Abramille tehtin hywin hänen tähtensä. Ja hänellä oli lambaita ja karjaa, ja aaseja, ja palwelioita, ja piikoja, ja aasintammoja, ja Kameleja.
17. Mutta HERra witzais Pharaota suurilla witzauxilla, ja hänen huonettansa, Sarain Abramin emännän tähden.
18. Silloin kutzui Pharao Abramin tygönsä, ja sanoi: mixis tämän minulle teit? mixes ilmoittanut minulle händä emännäxes?
19. Mixis sanoit, hän on minun sisareni, että minä ottaisin hänen emännäxeni? katzo, täsä on sinun emändäs, ota händä ja mene.
20. Ja Pharao annoi käskyn hänestä miehillensä: ja he saatit hänen ulos ja hänen emändänsä, ja kaikki kuin hänellä oli.

13. Luku.

Abram ja Lot erkanewat toinen toisestansa. Jumalan lupaus.

Niin Abram waelsi ylös Egyptistä emändänsä ja kaiken kalunsa kanßa, ja Lot hänen kanßansa, etelään päin.
2. Ja Abramilla oli sangen paljo karjaa, hopiata ja kuldaa.
3. Ja hän matkusti edespäin etelästä BethEliin asti, ja hamaan siihen paikkaan, josa hänen majansa oli ennen ollut, BethElin ja Ain waihella:
4. Juuri siihen paikkaan, johon hän ennen Altarin oli rakendanut: ja Abram saarnais siinä HERran nimestä.
1 Mos. 12: 8.

5. Mutta Lotilla, joka Abramia
seurais, oli myös lambaita, ja karjaa,
ja majoja.
6. Ja ei heitä wetänyt maa yhdesä
asumaan; sillä heillä oli paljo tawaraa,
eikä tainnet yhdesä asua. 1 Mos. 36: 7.
7. Ja riita oli Abramin paimenit-
ten ja Lotin paimenitten wälillä. Ja
siihen aikaan asuit myös Canaanealaiset
ja Pheresealaiset maalla.
8. Niin Abram sanoi Lotille: äl-
kän olko riita minun ja sinun wä-
lilläs, ja minun ja sinun paimen-
des wälillä: sillä me olemme mie-
het weljexet.
9. Eikö koko maa ole edesäs aldis?
eroita sinus minusta: jos sinä menet
wasemalle puolelle, minä menen oikialle,
eli jos sinä menet oikialle, minä me-
nen wasemalle.
10. Niin Lot nosti silmänsä, ja
katzeli kaiken Jordanin lakeuden; sillä
se oli wedestä wiljainen: ennen kuin
HERra Sodoman ja Gomorran hu-
kutti, oli se niinkuin HERran yrti-
tarha, niinkuin Egyptin maa, siihen
asti kuin Zoariin tullan.
11. Ja Lot walitzi hänellensä koko
sen lakeuden Jordanin tykönä, ja mat-
kusti itään päin: ja niin weljexet er-
kanit toinen toisestansa:
12. Että Abram asui Canaan maal-
la, ja Lot asui sen lakeuden Kaupun-
geisa, ja pani majansa Sodoman puo-
leen.
13. Mutta Sodoman Kansa oli pa-
ha, ja rikoit kowin HERraa wastan.
1 Mos. 18: 20. Hes. 16: 48, 49, 50.
14. Ja HERra sanoi Abramille, sitte
kuin Lot oli eroittanut itzensä Abra-
mista: nosta nyt silmäs ja katzo siitä
kusas asut, pohjan puoleen, etelän puo-
leen, idän puoleen ja lännen puoleen.
15. Sillä kaiken sen maan kuin
sinä näet, annan minä sinulle, ja
sinun siemenelles ijankaikkisexi.
1 Mos. 12: 7.
16. Ja teen sinun siemenes niin-
kuin tomun maan päällä: että jos
joku taita lukea tomun maan päällä,
niin hän myös taita sinun siemenes
lukea.
1 Mos. 15: 5. Luku 26: 4.
Hebr. 11: 12.
17. Nouse ja waella maata pitkin
ja poikin: sillä sinulle minä sen annan.
18. Niin Abram siirsi majansa, ja
tuli, ja asui Mamren lakeudella, joka
on Hebronisa: ja rakensi siinä Altarin
HERralle.

14. Luku.

Lot otettu fangiri, pelastettu. Melchi-
sedeck siunaa Abramia.

Ja tapahtui Amraphelin Sinearin
Kuningan, Ariochin Elassarin Ku-
ningan, Chedorlaomerin Elamin Ku-
ningan, ja Thidealin pakanoitten Ku-
ningan aikana:
2. Että he sodeit Berata Sodoman
Kuningasta, ja Birsata Gomorran Ku-
ningasta, ja Sineabia Adamahn Ku-
ningasta, ja Semeberiä Zeboimin Ku-
ningasta, ja Belaan, se on, Zoarin,
Kuningasta wastan.
3. Nämät kaikki tulit yhteen Sid-
dimin laaxosa; se on se suolainen meri:
4. Sillä he olit ollet kaxitoistakym-
mendä ajastaikaa Kuningas Chedorlao-
merin alla; mutta kolmandenatoista-
kymmenendenä ajastaikana olit he hä-
nestä luopunet.
5. Neljändenätoistakymmenendenä a-
jastaikana tuli Chedorlaomer, ja ne Ku-
ningat kuin hänen kanßansa olit, ja löit
ne Calewan pojat Carnaimin Asitharo-
thisa, ja Susimin Hamnisa; niin myös
Emimin Schawen Kirjathaimisa:
6. Ja ne Horerit Seirin wuorella;
siihen lakiaan paikkaan Pharaniin asti,
korpea liki.
7. Ja he palaisit ja tulit Mispatin
lähten tygö, se on Cades, ja löit koko
Amalekitain maan; niin myös Amor-
realaiset, jotka asuit Hasesonin Tha-
marisa.
8. Niin läxit Sodoman Kuningas,
ja Gomorran Kuningas, ja Adamahn
Kuningas, ja Zeboimin Kuningas, ja
Belahn, se on Zoarin Kuningas: ja
hangitzit sotaan heitä wastan Siddi-
min laaxosa:
9. Chedorlaomeria Elamin Kuningas-
ta, ja Thidealia pakanoitten Kuningasta,
ja Amraphelia Sinearin Kuningasta, ja
Ariochia Elassarin Kuningasta wastan:
neljä Kuningasta wiittä wastan.

won, sen eläwän kaiwoxi joka minun näke, joka on Cadexen ja Baredin wälillä. 1 Mos. 24: 62. Luku 25: 11.

15. Ja Hagar synnytti Abramille pojan: ja Abram kutzui poikansa nimen, jonga Hagar synnytti, Ismael. Gal. 4: 22.

16. Ja Abram oli kuudenyhdexättäkymmendä ajastajan wanha, koska Hagar synnytti Ismaelin Abramille.

17. Luku.

Abrahamin ymbärinsleikkaminen, siemen.

Koska Abram oli yhdexänkymmenen ja yhdexän ajastaikainen, näyi HERra Abramille ja sanoi hänelle: **Minä olen Jumala kaikkiwaldias: waella minun edesäni, ja ole waka.**

2. Ja minä teen liittoni minun ja sinun wälilles, ja lisän sinun sangen suuresti.

3. Ja Abram langeis kaswoillensa: Ja Jumala puhui hänen kanßansa sanoden:

4. Katzo, Minä olen, ja minun liittoni on sinun kanßas, ja sinä tulet paljon Kansan Isäxi. Rom. 4: 17.

5. Sentähden ei sinua pidä enämpi kutzuttaman Abram; mutta Abraham pitä oleman sinun nimes: sillä minä olen tehnyt sinun paljon Kansan Isäxi.

6. Ja teen sinun sangen suuresti hedelmällisexi, ja asetan sinun Kansoixi: ja Kuningat tulewat sinusta.

7. Ja minä teen minun liittoni minun waihelleni ja sinun, ja sinun siemenes sinun jälkees, heidän suguisansa ijankaikkisexi liitoxi: että minä olen sinun Jumalas, ja sinun siemenes sinun jälkees.

8. Ja annan sinulle ja sinun siemenelles sinun jälkees, sen maan, josa sinä muukalainen olet; koko Canaan maan ijäisexi omaisudexi: ja olen heidän Jumalansa.

9. Ja Jumala sanoi Abrahamille: pidä siis minun liittoni, sinä ja sinun siemenes sinun jälkees, heidän suguisansa.

10. **Ja tämä on liitto jonga teidän pitämän pitä minun waihellani ja teidän, ja sinun siemenes waihella sinun jälkees: kaikki miehenpuoli pitä teidän seasanne ymbärinsleikattaman.** 3 Mos. 12: 3. Luc. 2: 21. Ap. T. 7: 8. Rom. 4: 11.

11. Ja teidän pitä ymbärinsleikkaman teidän esinahkanne lihan: sen pitä oleman liiton merkixi minun ja teidän waihellanne.

12. Kahdexan päiwäinen poika lapsi pitä ymbärinsleikattaman teidän seasanne, kaikki miehen puoli teidän suguisanne: kotona syndynyt, eli kaikkinaiselda muukalaiselda rahalla ostettu, joka ei ole sinun simenestäs.

13. Kaiketi pitä ymbärinsleikattaman sekä kotonas syndynyt, että rahallas ostettu: ja niin minun liittoni on olewa teidän lihasanne ijankaikkisexi liitoxi.

14. Ja jonga esinahallisen miehen puolen esinahan liha ei ymbärinsleikata, se sielu pitä hukutettaman Kansastansa: hän on minun liittoni rikkonut.

15. Ja Jumala sanoi Abrahamille: Saraita sinun emändätäs ei pidä sinun enämpi kutzuman Sarai; waan Sara pitä oleman hänen nimensä:

16. Sillä minä siunan händä, ja annan myös hänestä sinulle pojan: sillä minä siunan hänen, ja hän on tulewa Kansoixi, ja Kansain Kuningat tulewat hänestä. 1 Mos. 18: 10. Luku 21: 2.

17. Ja Abraham langeis kaswoillensa ja naurahti, ja sanoi sydämesänsä: syndyneckö sadanajastaikaiselle poika? ja Sara yhdexänkymmenen ajastaikainen synnyttäneckö?

18. Ja Abraham sanoi Jumalalle: josko Ismael sais elää sinun edesäs!

19. Niin sanoi Jumala: Tosin Sara sinun emändäs synnyttä sinulle pojan ja sinun pitä hänen nimensä kutzuman Isaac: ja minä teen minun liittoni hänen kanßansa ijankaikkisexi liitoxi, hänen siemenellensä hänen jälkeensä.

20. Ismaelista olen minä myös sinun rukouxes kuullut, katzo, minä olen siunannut händä, ja teen hänen hedelmällisexi, ja lisän hänen sangen suuresti: kaxitoistakymmendä Ruhtinasta pitä

tä hänen siittämän, ja minä teen hänen suureksi Kansaksi. 1 Mos. 25: 16.

21. Mutta minun liittoni teen minä Isaachin kanssa; jonga Sara on sinulle synnyttäwä, tähän aikaan tulewana wuonna. Rom. 9: 7.

22. Ja kuin puhe oli päätetty hänen kanssansa, meni Jumala ylös Abrahamin tykoä.

23. Ja Abraham otti poikansa Ismaelin, ja kaikki kotona syndynet, ja kaikki ostetut: kaiken miehen puolen Abrahamin huonessa: ja ymbärinsleikkais heidän esinahkansa lihan, kohta sinä päiwänä kuin Jumala oli puhunut hänen kanssansa.

24. Ja Abraham oli yhderän ja yhderänkymmenen ajastaikainen, koska hänen esinahkansa liha ymbärinsleikattin.

25. Mutta Ismael hänen poikansa oli kolmentoistakymmenen ajastaikainen, koska hänen esinahkansa liha ymbärinsleikattin.

26. Yhtenä päiwänä ymbärinsleikattin Abraham, ja Ismael hänen poikansa.

27. Ja kaikki miehenpuoli hänen huonesansa, kotona syndynet ja muukalaisilda ostetut, ymbärinsleikattin hänen kanssansa.

18. Luku.

Abraham wierastaa Jumalata. Sara nauraa. Sodoma uhatan. Abrahamin esirukous.

Ja HERra näyi hänelle Mamren lakeudella; josa hän istui majan owella, koska päiwä oli palawimmallansa.

2. Koska hän silmänsä nosti ja näki, katzo, kolme miestä seisoit hänen edesänsä: ja kuin hän näki heidän, juoxi hän heitä wastan majan owelda, ja kumarsi itzensä maahan. Hebr. 13: 2.

3. Ja sanoi: HERra, jos minä olen armon löytänyt sinun edesäs, niin älä mene palwelias ohitze.

4. Ja sallikat tuotaa wähä wettä, pesenne teidän jalkanne, ja lewättäkät teitänne puun alla.

5. Ja minä tuon teidän eteenne kappalen leipää, wirwottaxenne teidän sydändänne, ja sitte mengät: sillä sentähden te poikkeisitte teidän palwelianne tygö. Ja he sanoit: tee niin kuin sinä olet puhunut.

6. Niin Abraham riensi majaan Saran tygö, ja sanoi: riennä sinuas ja tuo kolme mittaa sämbylä jauhoja, sotku ja leiwo kaldiaisia.

7. Ja Abraham juoxi karjan tygö: ja toi nuoren ja kaunin wasikan, ja annoi palweliallensa, joka riensi walmistamaan sitä.

8. Ja hän toi woita ja maitoa, ja wasikasta jota hän walmistanut oli, ja pani heidän eteensä: ja hän seisoi heidän edesänsä puun alla, ja he söit.

9. Niin sanoit he hänelle: kusa on Sara sinun emändäs? hän wastais: täällä majasa.

10. Ja hän sanoi: tosin minä palajan sinun tygös, liki tällä wuoden ajalla, ja katzo, Saralla emännälläs on poika. Ja Sara kuuli sen majan owelle; joka oli hänen takanansa. 1 Mos. 17: 19. Luku 21: 1, 2. Rom. 9: 9.

11. Mutta Abraham ja Sara olit wanhat ja ijällisexi joutunet; niin että Saralda olit lakanneet waimolliset menot. Rom. 4: 19. Hebr. 11: 11.

12. Sentähden nauroi Sara itzellänsä, ja sanoi: nyt koska minä wanha olen, andanengo minä itzeni hekumaan? ja minun Herrani on wanhendunut. 1 Pet. 3: 6.

13. Ja HERra sanoi Abrahamille: mixi Sara nauroi, sanoden: pitäneköstä todellakin minun synnyttämän, joka olen wanhaxi tullut?

14. Ongo HERralle jotakin mahdotoinda? Määrättyyn aikaan koska minä palajan sinun tygös, tällä wuoden ajalla, niin Saralla on poika. Luc. 1: 37. 2 Kun. k. 4: 16.

15. Niin Sara kielsi, sanoden: en minä nauranut: sillä hän hämmästyi. Mutta hän sanoi: ei ole niin, sinä nauroit.

16. Silloin nousit miehet sieldä, ja käänsit heitänsä Sodomaan päin: ja Abraham meni heidän kanssansa, saattamaan heitä.

17. Ja HErra sanoi: kuinga minä salan Abrahamilda jota minä teen? Amos 3: 7.

18. Että Abraham tulee suurexi ja wäkewäxi Kansaxi, ja kaikki Kansat maan päällä pitä hänesä siunatuxi tuleman. 1 Mos. 12: 3. Luku 22: 18. Ap. T. 3: 25. Gal. 3: 8.

19. **Sillä minä tunnen hänen, että hän käskee lapsiansa ja huonettansa hänen jälkeensä HERran tietä pitämään, ja tekemään hurskautta ja oikeutta: että HERra saattais Abrahamille kaikki kuin hän hänelle luwannut on.**

20. Ja HErra sanoi: Sodomasa ja Gomorrasa on suuri huuto, ja heidän syndinsä owat sangen raskat. 1 Mos. 13: 13. Luku 19: 13. Hes. 16: 49.

21. Minä astun nyt alas ja katzon, jos he täydellisesti tehnet owat huudon jälkeen, kuin minun eteeni tullut on; taikka jos ei niin ole että minä sen tiedäisin.

22. Ja miehet käänsit itzensä sieldä, ja menit Sodomaan päin. Mutta Abraham jäi seisomaan wielä HErran eteen.

23. Ja Abraham astui hänen tygönsä, ja sanoi: hukutakkos myös wanhurskan jumalattoman kanßa?

24. Jos Kaupungisa olis wiisikymmendä wanhurskasta? hukutaisitkos myös ne, ja et säästäisi sitä siaa wiidenkymmenen wanhurskan tähden, jotka siellä olisit?

25. **Pois se sinusta, ettäs sen tekisit, ja kuoletaisit wanhurskan jumalattoman kanßa, ja että wanhurskalle käwis niinkuin jumalattomallekkin. Pois se sinusta: Eikö kaiken mailman Duomari oikein duomitzisi?**

26. HErra sanoi: jos minä löydän wiisikymmendä wanhurskasta Sodoman Kaupungisa; niin minä säästän kaiken sen paikan heidän tähtensä.

27. Abraham wastais ja sanoi: **katzo, minä olen ruwennut puhumaan minun HERrani kanßa; ehkä minä tomu ja tuhka olen.**

28. Mitämax, jos olis wailla wiisi niistä wiidestäkymmenestä wanhurskasta, kadotaisitkos wiiden tähden koko Kaupungin? ja hän sanoi: en kadota, jos minä löydän siellä wiisiwiidettäkymmendä.

29. Ja hän puhui wielä hänelle, ja sanoi: mitämax, siinä löyttäisiin neljäkymmendä? ja hän sanoi: en tee minä neljänkymmenen tähden.

30. Abraham sanoi: älkön minun HErrani wihastuko, että minä wielä puhun: mitämax, löyttäisiin siellä kolmekymmendä? ja hän sanoi: en minä tee, jos minä löydän siellä kolmekymmendä.

31. Ja hän sanoi taas: katzo, minä olen ruwennut puhumaan minun HErrani kanßa: mitämax, löyttäisiin siellä kaxikymmendä? ja hän sanoi: en kadota heitä kahdenkymmenen tähden.

32. Ja hän wielä sanoi: älkön minun HErrani wihastuko, jos minä ainoastansa tällä erällä puhun: mitämax, siellä löyttäisiin kymmenen? ja hän sanoi: en kadota heitä kymmenen tähden.

33. Ja HErra meni pois sitte kuin hän oli Abrahamin kanßa puhunut: ja Abraham palais kotiansa.

19. Luku.

Sodoman syndi, rangaistus. Lotin emändä, tyttäret, sukuruttaus.

Ja kaxi Engeliä tuli ehtona Sodomaan, ja Lot istui Sodoman portisa: ja kuin hän näki heidän, nousi hän heitä wastan, ja kumarsi kaswoillensa maahan.

2. Ja sanoi: katzo, minun HErrani, poiketkat teidän palwelianne huoneseen yöxi, ja andakat pestä jalkanne, ja aamulla warhain nostuanne menette matkaan. Ja he sanoit: ei suingan, waan katulla me yötä pidämme. 1 Mos. 18: 2, rc. Hebr. 13: 2.

3. Ja hän kowin waadei heitä, ja he poikkeisit hänen tygönsä, ja tulit hänen huoneseensa. Ja hän walmisti heille aterian, ja leiwoi happamattomia leipiä, ja he söit.

4. Ennenkuin he lewätä panit, tulit Kaupungin miehet Sodomalaiset, nuoret ja wanhat: kaikki Kansa joka kulmalda, ja piiritit huonen.

5. Ja huusit Lotin, ja sanoit hänelle: kusa owat ne miehet, jotka sinun tygös yöllä tulit? tuo heitä meidän tygömme tutaxemme heitä.
Duom. K. 19: 22.

6. Silloin Lot meni ulos heidän tygönsä owen eteen, ja sulki owen jälkeensä.

7. Ja sanoi: älkät te, rakkat weljeni, tehkö niin pahoin.

8. Katzo, minulla on kaxi tytärtä, jotka ei wielä miehestä mitän tiedä: ne minä tuotan teille, tehkät heille mitä te tahdotte; ainoastansa näille miehille älkät mitän pahaa tehkö; sillä sentähden owat he tullet minun kattoni warjon ala.

9. Mutta he sanoit: tule tänne. Ja sanoit: tuleko joku muukalaisexi, ja kuitengin tahtoo kokonansa hallita? nyt, me teemme enämmän pahaa sinulle kuin heille: ja he teit suurella wäkiwallalla miehelle Lotille ylläkön, ja juoxit owea särkemään.

10. Niin miehet ojensit kätensä ulos, ja temmaisit Lotin tygönsä huoneseen, ja paiskaisit owen kiinni.
2 Pet. 2: 7.

11. Ja miehet, kuin huonen owen edesä olit, löit he sokeudella, pienet ja suuret, niin että he wäsyit owea etzeisänsä.

12. Ja miehet sanoit Lotille: ongo sinulla wielä täsä joku? wäwyjä, eli poikia taikka tyttäriä, eli kaikkia kuin sinulla on täsä Kaupungisa? wie ne ulos tästä siasta.

13. Sillä me hukutamme tämän paikan: että heidän huutonsa on suuri HErran edesä, niin HErra lähetti meidän heitä hukuttamaan.
1 Mos. 18: 20.

14. Niin Lot meni ulos ja puhutteli wäwyjänsä, jotka piti saaman hänen tyttärensä, ja sanoi: noskat ja lähtekät tästä siasta: sillä HErra hukutta tämän Kaupungin: mutta hän oli niinkuin leikkiä tekewä hänen wäwyinsä silmäin edesä.

15. Koska aamurusko käwi ylös, kiiruhit Engelit Lotin joutumaan, ja sanoit: nouse, ota emändäs, ja kaxi tytärtäs, jotka saapuilla owat, ettet sinäkän hukkuisi tämän Kaupungin pahudesa.

2*

16. Koska hän wiipyi, tartuit miehet hänen käteensä, ja hänen emändänsä, ja hänen kahden tyttärensä käteen, sillä HErra tahdoi säästää heitä: ja talutit hänen ulos ja jätit hänen ulkopuolelle Kaupungia.

17. Ja koska he johdatit heitä ulos, sanoit he: pelasta sinun sielus, ja älä katzahda takas, ja älä myös seisahda koko tälle lakeudelle; waan turwa sinuas wuorelle, ettes hukkuisi.

18. Ja Lot sanoi heille: Ei HErra.

19. Katzo, sinun palwelias on löytänyt armon sinun edesäs, sinä olet tehnyt sinun laupiudes suurexi, jongas minulle osotit, pelastaxes minun sieluni: en taida minä pe'astaa minuani wuorella, ettei minulle jotakuta pahaa tapahduisi, ja kuolisin.

20. Katzos, tuoi Kaupungi on läsnä, paeta sinne: ja hän on wähä: salli minua siellä pelastetta: eikö hän ole wähäinen? että minun sieluni siellä eläwänä pysyis.

21. Niin sanoi hän hänelle: katzo, täsä asiasa olen minä myös sinun rukouxes päälle katzonut; etten minä kukista sitä Kaupungita, jostas puhuit.

22. Riennä, pelasta sinuas siellä: sillä en minä taida tehdä mitän, siihenasti ettäs sinne sisälle tulet. Sentähden kutzui hän sen Kaupungin Zoar.

23. Auringo oli noussut maan päälle, ja Lot tuli Zoariin sisälle.

24. Ja HErra andoi sataa Sodoman ja Gomorran päälle tulikiweä ja tulda, HErralda taiwaasta.

25. Ja kukisti ne Kaupungit, ja kaiken sen lakeuden: niin myös kaikki niiden Kaupungein asuwaiset, ja maan kaswon. 5 Mos. 29: 23. Es. 13: 19. Jer. 50: 40. Hes. 16: 49. Os. 11: 8. Amos 4: 11. Luc. 17: 29. Jud. Ep. v. 7.

26. Ja Lotin emändä käänsi kaswonsa takaisin hänestä; ja muuttui suolapatzaxi. Luc. 17: 32.

27. Mutta Abraham nousi warhain aamulla, ja meni siihen paikkaan, kusa hän oli ennen seisonut HErran edesä.

28. Ja katzahti Sodomaa ja Gomorraa päin, ja kaiken sen maan la-

keuteen; ja näki että sawun nousi maasta niinkuin pätzin sawu.

29. Ja tapahdui koska Jumala kukisti sen lakeuden Kaupungit, muisti Jumala Abrahamin: ja johdatti Lotin ulos häwityxen keskeldä, koska hän kukisti ne Kaupungit, joisa Lot asui.

30. Ja Lot läxi Zoarista, ja asui wuorella, ja kaxi hänen tytärtänsä hänen kanßansa; sillä hän pelkäis asua Zoarisa: ja oli luolasa ja kaxi hänen tytärtänsä hänen kanßansa.

31. Niin sanoi wanhempi nuoremmalle: meidän Isämme on wanha: eikä ole muuta miestä maan päällä, makamaan meidän kanßamme, koko maan tawan jälkeen.

32. Käykämme, juottakamme meidän Isämme wiinalla, ja maatkamme hänen kanßansa, herättäxemme Isästämme siemendä.

33. Niin he juotit Isänsä sinä yönä wiinalla. Ja wanhempi tuli ja makais Isänsä kanßa, ja ei hän huomainnut koska hän lewätä tuli, ja koska hän nousi.

34. Toisna päiwänä sanoi wanhempi nuoremmalle, katzo, minä makaisin mennenä yönä Isäni kanßa: juottakamme myös händä tänä yönä wiinalla, ja mene sinä ja maka hänen kanßansa, herättäxemme Isästämme siemendä.

35. Niin he juotit myös sinä yönä Isänsä wiinalla: ja nuorempi meni ja makais hänen kanßansa, ja ei hän huomainnut koska hän lewätä tuli, ja koska hän nousi.

36. Ja niin molemmat Lotin tyttäret tulit Isästänsä raskaxi.

37. Ja wanhempi synnytti pojan, ja kutzui hänen nimensä Moab: hänestä owat Moabitat tullet hamaan tähän päiwään asti.

38. Ja nuorempi myös synnytti pojan, ja kutzui hänen nimensä Ben Ammi: hänestä tulit Ammonin lapset, hamaan tähän päiwään asti.

20. Luku.

Abraham ja Sara Gerarisa.

Niin Abraham waelsi sieldä etelään päin, ja asui Cadexen ja Surin waihella: ja oli muukalainen Gerarisa.

2. Ja Abraham sanoi emännästänsä Sarasta: hän on minun sisareni. Niin Abimelech Gerarin Kuningas lähetti ja andoi nouta Saran tygönsä.

1 Mos. 12: 13.

3. Mutta Jumala tuli Abimelechin tygö yöllä unesa: ja sanoi hänelle: katzo, sinun pitä kuoleman sen waimon tähden jongas ottanut olet; sillä hän on yhden miehen awiowaimo.

4. Mutta Abimelech ei ollut ryhtynyt häneen, ja sanoi: HERra, tahdotkos myös surmata hurskan Kansan?

5. Eikö hän sanonut minulle? hän on minun sisareni, ja hän myös itze sanoi: hän on minun weljeni: yxiwakaisella sydämellä ja wiattomilla käsillä olen minä sen tehnyt.

6. Ja Jumala sanoi hänelle unesa: minä myös tiedän että sydämes yxiwakaisudesa sen tehnyt olet. Sentähden minä myös estin sinun, ettes rikkoisi minua wastan; jonga tähden en minä sallinut sinua ryhtymään häneen.

7. Niin anna nyt miehelle hänen emändänsä jällen; sillä hän on Propheta: ja hän on rukoilewa sinun edestäs, ettäs saat elää. Mutta jos et sinä anna händä jällen, niin tiedä ettäs totisesti kuolet, ja kaikki mitä sinulla on. Ps. 105: 14.

8. Niin Abimelech nousi warhain aamulla, ja kutzui kaikki palwelians, ja puhui kaikki nämät sanat heidän kuuldensa: ja miehet pelkäisit suuresti.

9. Ja Abimelech kutzui Abrahamin, ja sanoi hänelle: mitäs meille teit? ja mitä minä olen rikkonut sinua wastan, ettäs saattaisit minulle ja minun waldakunnalleni niin suuren rikoxen? sinä olet tehnyt minua wastan niitä töitä kuin ei sowi tehdä.

10. Ja Abimelech sanoi wielä Abrahamille: mitäs näit, ettäs tämän teit?

11. Abraham sanoi: minä ajattelin: kukaties ei täsä paikasa ole yhtän Jumalan pelkoa: ja he surmawat minun, emändäni tähden.

12. Ja hän on tosin minun sisareni: sillä hän on minun Isäni tytär, waan

ei äitini tytär: ja minä otin hänen
emännäxeni.
13. Koska Jumala laski minun kul=
kemaan Isäni huonesta, sanoin minä
hänelle: tämä on sinun lemmes, jonga
sinun minua kohtan pitä tekemän: ku=
hunga paikkaan ikänänsä me tulemme,
sano minusta: hän on minun weljeni.
14. Niin Abimelech otti lambaita,
ja karjaa, ja palwelioita, ja piikoja,
ja andoi Abrahamille: ja andoi hä=
nelle jällen Saran hänen emändänsä.
15. Ja Abimelech sanoi: katzo, mi=
nun maani on aldis sinun edesäs: asu
kusa sinulle parhain kelpa.
16. Ja sanoi Saralle: katzo, minä
olen andanut weljelles tuhannen hopia=
penningitä, katzo, ne pitä oleman si=
nulle silmäin peittexi, kaikkein edesä
jotka sinun kanßas owat: ja kaikkein
muiden edesä. Ja niin wahwistettin
(hänen nuhteettomudensa.)
17. Ja Abraham rukoili Jumalata:
ja Jumala paransi Abimelechin, ja
hänen emändänsä, ja hänen piikansa,
ja ne siitit.
18. Sillä HErra oli peräti sul=
kenut kaikki kohdut Abimelechin huonesa;
Saran Abrahamin emännän tähden.

21. Luku.

Isaac syndyy. Ismael aietan ulos. Abraham saarnaa.

Ja HErra etzei Saraa, niinkuin hän
sanonut oli: ja HErra teki Sa=
ralle niinkuin hän puhunut oli.
1 Mos. 17: 19. Luku 18: 10, 14. Matth. 1: 2. Hebr. 11: 11.
2. Ja Sara tuli raskaxi, ja syn=
nytti Abrahamille pojan hänen wan=
hudesansa; sillä ajalla kuin Jumala
hänelle sanonut oli.
3. Ja Abraham kutzui poikansa ni=
men, joka hänelle syndynyt oli, ja jonga
Sara hänelle synnyttänyt oli, Isaac.
4. Ja Abraham ymbärinsleikkais
poikansa Isaachin kahdexan päiwäisnä:
niinkuin Jumala hänen käskenyt oli.
1 Mos. 17: 11. Ap. T. 7: 8.
5. Ja Abraham oli sadan ajastai=
nen; koska Isaac hänen poikansa
hänelle syndyi.
6. Ja Sara sanoi: Jumala on teh=
nyt minulle nauron: kuka ikänä sen
saa kuulla, hän nauraa minua.
7. Ja sanoi wielä: kuka olis tain=
nut sanoa Abrahamille: Sara on lap=
sia imettäwä; sillä minä olen synnyt=
tänyt pojan hänen wanhudesansa?
8. Ja lapsi kaswoi ja wieroitettin:
ja Abraham teki suuren pidon sinä
päiwänä, jona Isaac wieroitettin.
9. Ja Sara näki sen Egyptiläisen
Hagarin pojan, jonga se Abrahamille
synnyttänyt oli, pilkkajaxi.
10. Ja sanoi Abrahamille: aja ulos
tämä palkkawaimo poikinensa: sillä
palkkawaimon pojan ei pidä perimän
minun poikani Isaachin kanßa.
Gal. 4: 30.
11. Ja tämä sana oli Abrahamin
mielestä sangen karwas, hänen poikansa
tähden.
12. Mutta Jumala sanoi Abraha=
mille: älä ota sitä niin pahaxes pojasta
ja palkkapiikastas: kaikki mitä Sara
sinulle sanoo, niin kuule händä: sillä
Isaachisa pitä sinulle siemen kutzut=
taman. Rom. 9: 7. Hebr. 11: 18.
13. Minä teen myös piikas pojan
(suurexi) Kansaxi; että hän sinun sie=
menes on. 1 Mos. 16: 10. Luku 17: 20.
14. Niin nousi Abraham aamulla
warhain, ja otti leipiä ja wesileilin,
ja annoi Hagarille, ja pani hänen sel=
käänsä, ja (annoi hänelle) pojan, ja
laski hänen menemään. Ja hän meni
matkaansa, ja exyi Bersaban korwesa.
15. Koska wesi oli loppunut leilistä,
heitti hän pojan yhden puun ala.
16. Ja meni pois, ja istui hänen
kohdallensa taamma, liki joutzen kanda=
malle; sillä hän sanoi: en minä woi
nähdä pojan kuolemata. Ja hän istui
hänen kohdallensa, korotti äänensä ja
itki.
17. Ja Jumala kuuli pojan äänen,
ja Jumalan Engeli huusi Hagarita
taiwaasta, ja sanoi hänelle: mikä sinun
on Hagar? älä pelkä; sillä Jumala on
kuullut pojan äänen kusa hän makaa.
18. Nouse, ota poika, ja tue händä
kädelläs: sillä minä teen hänen suurexi
Kansaxi.
19. Ja Jumala awais hänen sil=

mänsä, että hän näki wesikaiwon: niin
hän meni ja täytti leilin wedellä, ja
annoi pojan juoda.
20. Ja Jumala oli pojan kanßa,
ja hän kaswoi; ja asui korwesa, ja
tuli tarkaxi joußimiehexi.
21. Ja asui Paranin korwesa; ja
hänen äitinsä otti hänelle emännän
Egyptin maalda.
22. Sillä ajalla puhui Abimelech
ja hänen sotapäämiehensä Phicol Abra=
hamille, sanoden: Jumala on sinun
kanßas kaikisa mitä sinä teet.
1 Mos. 26: 26.
23. Niin wanno nyt minulle täsä
Jumalan kautta, ettes ole minulle, ja
minun pojalleni, ja poikanipojalle pe=
tollinen; waan sen laupiuden jälkeen,
kuin minä tein sinun kanßas, tee sinä
myös minun kanßani, ja sen maan
kanßa, josa sinä olet muukalainen.
24. Niin sanoi Abraham: minä
wannon.
25. Ja Abraham nuhteli Abime=
lechia, sen wesikaiwon tähden kuin Abi=
melechin palweliat olit wäkiwallalla
ottanet.
26. Ja Abimelech sanoi: en ole
minä tietänyt kuka sen teki; etkä sinä
ilmoittanut minulle; engä minä sitä
ole ennen kuullut, kuin tänäpänä.
27. Niin otti Abraham lambaita
ja karjaa, ja andoi Abimelechille: ja
he teit molemmat liiton keskenänsä.
28. Ja Abraham asetti seitzemän
karitzaa laumasta erinänsä.
29. Ja Abimelech sanoi Abrahamille:
mihingä ne seitzemän karitzaa, jotkas
olet asettanut erinänsä?
30. Hän wastais: nämät seitzemän
karitzaa pitä sinun ottaman minun kä=
destäni; todistuxexi minulle, että minä
olen tämän kaiwon kaiwanut.
31. Sentähden kutzui hän sen sian
BerSaba: sillä siinä he molemmat
wannoit keskenänsä. 1 Mos. 26: 31, 33.
32. Ja niin he teit liiton Ber=
Sabasa. Ja Abimelech nousi ja Phicol
hänen sotapäämiehensä, ja palaisit Phi=
listealaisten maalle.
33. Ja Abraham istutti puita Ber=
Sabasa; ja saarnais siinä HERran
ijankaikkisen Jumalan nimestä.
34. Ja oli muukalainen Philistea=
laisten maalla kauwan aikaa.

22. Luku.

Isaac uhratan. Christus luwatan.
Nahorin lapset.

Ja koska se oli tapahtunut, koetteli
Jumala Abrahamia, ja sanoi hä=
nelle: Abraham. Ja hän wastais:
Katzo, täsä minä olen. Hebr. 11: 17.
2. Ja hän sanoi: ota nyt Isaac
sinun ainoa poikas, jotas rakastat,
ja mene Morian maalle: ja uhra
händä siellä poltouhrixi yhdellä niis=
tä wuorista, jonga minä sinulle sano=
wa olen.
3. Niin Abraham nousi warhain
aamulla, ja waljasti aasinsa, ja otti
kaxi palweliatansa kanßansa, ja poi=
kansa Isaachin: ja halkeli puita polt=
touhriin, ja walmisti itzensä, ja meni
sille paikalle, kuin Jumala oli hänelle
sanonut.
4. Kolmandena päiwänä nosti Abra=
ham silmänsä, ja näki sen paikan
taambana.
5. Silloin Abraham sanoi palwe=
lioillensa: olkat te täsä itzexenne aasin
tykönä; mutta minä ja poika käymme
tuonne. Ja koska me olemma rukoillet,
niin me palajamme teidän tygönne.
6. Ja Abraham otti polttouhrin
halwot, ja sälytti poikansa Isaachin
selkään, waan itze hän otti tulen ja
weitzen käteensä: ja he käwit molem=
mat ynnä.
7. Niin sanoi Isaac Isällensä Abra=
hamille: minun Isäni. Hän wastais:
katzo, täsä minä olen, poikani. Ja hän
sanoi: katzo, täsä on tuli ja halwot;
mutta kusa on lammas polttouhrixi?
8. Abraham wastais: Jumala
on edeskatzowa hänellensä lamban
polttouhrixi, poikani. Ja he käwit
molemmat ynnä.
9. Ja kuin he tulit sille paikalle,
josta Jumala oli hänelle sanonut, teki
Abraham siihen Altarin, ja pani hal=
wot; ja sidoi poikansa Isaachin, ja
pani hänen Altarille halkoin päälle.
Jac. 2: 21.
10. Ja ojensi kätensä, ja siwalsi
weitzen; teurastaxensa hänen poikaansa.

11. Niin HErran Engeli huusi händä taiwaasta, sanoden: Abraham, Abraham. Hän wastais: täsä minä olen.
12. Hän sanoi: älä satuta kättäs poikaan, älä myös hänelle mitän tee: sillä nyt minä tiedän että sinä pelkät Jumalata, ja et ole säästänyt ainokaista poikaas minun tähteni.
13. Niin Abraham nosti silmänsä, ja äkkäis oinan takanansa, sarwista sekandunen tihkiään pensastoon. Niin Abraham meni, ja otti sen oinan ja uhrais polttouhrixi poikansa edestä.
14. Ja Abraham nimitti sen paikan, HErra on edeskatzowa: josta wielä tänäpänä sanotan, HErran wuorella edeskatzotan.
15. Mutta HErran Engeli huusi Abrahamia toistamiseen taiwaasta.
16. Ja sanoi: **Minä olen wannonut ize kauttani, sanoo HErra: ettäs tämän teit, ja et säästänyt sinun ainoata poikaas:** Hebr. 6: 13.
17. **Niin minä suuresti siunan sinun, ja runsasti lisään sinun siemenes niinkuin taiwan tähdet, ja niinkuin sannan meren reunalla. Ja sinun siemenes on periwä wihollistensa portit.**
18. **Ja sinun siemenesäs pitä kaikki Kansat maan päällä siunatuxi tuleman, ettäs minun äänelleni kuuliainen olit.** 1 Mos. 12: 3. Luku 18: 18. Luc. 1: 73. Ap. T. 3: 25. Gal. 3: 8.
19. Sitte palais Abraham palwelioittensa tygö, ja he nousit, ja ynnä matkustit BerSabaan. Ja Abraham asui Bersabasa.
20. Ja koska nämät olit tapahtunet, ilmoitettin Abrahamille sanoden: katzo, Milca on myös synnyttänyt poikia sinun weljelles Nahorille.
21. Esikoisensa Uzin, ja Buzin hänen weljensä: ja Kemuelin Aramin Isän.
22. Ja Kesedin ja Hasonin, ja Pildaxen ja Jedlaphen: ja Bethuelin.
23. Mutta Bethuel siitti Rebeckan. Nämät kahdexan synnytti Milca Nahorille Abrahamin weljelle.
24. Mutta hänen jalkawaimonsa, Rehuma nimeldä, synnytti Tebahn, Gahamin, Tahaxen ja Machan.

23. Luku.

Sara kuolee. Abrahamin hauta.

Ja Saran elinaika oli sata ja seitzemän kolmattakymmendä ajastaikaa: ne olit Saran ikäwuodet.
2. Ja Sara kuoli Arban Kaupungisa, joka (on) Hebron Canaan maalla. Niin tuli Abraham murhettimaan Saraa ja itkemään händä.
3. Sitte nousi hän kuollensa tykö; ja puhui Hethin lapsille, sanoden:
4. Minä olen muukalainen ja kuitengin asuwainen teidän tykönänne: andakat minulle perindöhauta teidän tykönänne, haudattaxeni minun kuolleni, joka on minun edesäni.
5. Niin wastaisit Hethin lapset Abrahamia, sanoden hänelle:
6. Kuule meitä rakas herra: sinä olet Jumalan Ruhtinas meidän seasamme, hauta sinun kuolles meidän parhaisiin hautoimme: ei yxikän meistä sinua kiellä hautamasta sinun kuolluttas hänen hautaansa. 1 Mos. 25: 10. Luku 50: 13. Ap. T. 7: 16.
7. Niin Abraham nousi ja kumarsi itzensä maan Kansan edesä, (nimittäin) Hethin lasten edesä.
8. Ja hän puhui heille sanoden: jos teidän mielenne on, että minä hautan minun kuolleni, joka minun edesäni on; niin kuulkat minua, ja rukoilkat minun edestäni Ephronita Zoarin poikaa.
9. Että hän annais minulle Macpelan luolan, joka hänellä on, hänen wainionsa perällä: täyden hinnan edestä andakan sen minulle teidän keskellänne perindö hauaxi.
10. Sillä Ephron asui Hethin lasten seasa. Niin wastais Ephron se Hetheus Abrahamia, Hethin poikain kuulden, kaikkein sisälle ja ulos käywäisten hänen Kaupunginsa portista, sanoden:
11. Ei minun herrani, waan kuule minua; sen wainion minä annan sinulle, ja luolan joka siinä on, annan minä sinulle: minun Kansani lasten nähden annan minä sen sinulle, hauta sinun kuolles.
12. Abraham kumarsi itzensä maan Kansan edesä.

13. Ja puhui Ephronille maan Kansan kuulden, sanoden: jos sinä minua kuulet: minä annan rahan wainion edestä, ota se minulda, ja minä hautan minun kuollueni siihen.

14. Ephron wastais Abrahamia, sanoden hänelle:

15. Minun herrani, kuule minua; maa maxaa neljäsataa sikliä hopiata; waan mitä se on minun ja sinun wälilläs? hauta sinun kuollues.

16. Abraham kuuli Ephronia, ja punnitzi hänelle rahan, kuin hän nimittänyt oli Hethin lasten kuulden: neljäsataa sikliä hopiaa, käypää rahaa.

17. Ja niin wahwistettin Ephronin wainio, joka Macpelasa on Mamren kohdalla: sekä peldo että luola kuin siinä on, ja kaikki puut siinä wainiosa, jotka ymbäri kaikisa sen rajoisa owat.

18. (Kaikki ne tulit) Abrahamille omaisudexi Hethin lasten nähden: kaikkein (nähden) jotka sisällekäwit hänen Kaupunginsa portista.

19. Ja sitte hautais Abraham emändänsä Saran siihen luolaan, joka oli Macpelan wainiosa Mamren kohdalla; se on Hebron, Canaan maalla.

20. Niin wahwistettin siis wainio ja luola, joka siinä oli, Abrahamille perindöhandaxi, Hethin lapsilda.

24. Luku.

Eleasar wannoo, lähetetän, rukoilee, löytää Rebeckan ja menee matkaansa.

Ja Abraham oli wanha ja joutunut ijällisexi: ja HErra oli siunannut hänen kaikisa.

2. Niin sanoi Abraham wanhimmalle huonensa palwelialle, joka kaikki hallitzi, kuin hänellä oli: laske nyt kätes minun kupeeni ala. 1 Mos. 15: 2.

3. Ja minä wannotan sinun HErran taiwan ja maan Jumalan kautta; ettes ota emändätä minun pojalleni Cananealaisten tyttäristä, joiden seasa minä asun.

4. Waan mene minun Isäni maalle ja minun sukuni tygö; ja ota minun pojalleni Isaachille emändä.

5. Ja palwelia sanoi: jos niin tapahdu is, ettei waimo tahdoisi seurata minua tähän maahan: pitäkö minun kummingin wiemän jällensä sinun poikas sille maalle, jostas lähtenyt olet?

6. Abraham sanoi hänelle: kawahda sinuas, ettes wie minun poikaani sinne jällensä.

7. HErra Taiwan Jumala, joka minun otti Isäni huonesta, ja syndymä maaldani, ja joka minun kanßani puhui, ja myös wannoi minulle, sanoden: sinun siemenelles minä annan tämän maan: hän lähettä Engelinsä sinun edelläs, että s ottaisit minun pojalleni emännän sieldä: 1 Mos. 12: 7. Luku 13: 15. Luku 15: 7, 18.

8. Jos ei waimo tahdoisi seurata sinua, niin sinä olet wapa tästä minun walastani; ainoastansa älä wie minun poikaani sinne jällen.

9. Niin laski palwelia kätensä HErransa Abrahamin kupen ala; ja wannoi hänelle sen.

10. Niin otti palwelia kymmenen Kameliä Herransa Kameleistä, ja läxi matkaan, ja otti myötänsä kaikkinaisesta Herransa tawarasta: ja waelsi Mesopotamiaan Nahorin Kaupungiin.

11. Ja hän annoi Kamelein laskea polwillensa ulkona Kaupungista wesikaiwon tykönä; ehtopuolisa, jolla ajalla waimowäen tapa oli lähteä wettä ammundamaan.

12. Ja sanoi: HErra, minun Herrani Abrahamin Jumala, anna minua kohdata tänäpänä (Herrani morsiamen); ja tee laupius minun Herrani Abrahamin kanßa.

13. Katzo, minä seison täsä wesikaiwon tykönä: ja heidän tyttärensä, jotka asuwat täsä Kaupungisa, tulewat wettä ammundamaan.

14. Jos joku piika tulee, jolle minä sanon: kallista tänne wesiastias juodaxeni, ja hän sanoo: juo, minä juotan myös sinun Kamelis: että hän on se jongas olet edeskatzonut palwelialles Isaachille, ja siitä ymmärräisin tehnes laupiuden minun Herrani kanßa.

15. Ja ennenkuin hän lakkais puhumasta, katzo, Rebecka tuli, joka syndynyt oli Bethuelille, Milcan Nahorin Abrahamin weljen emännän pojalle. Ja hänen wesiastiansa hänen olallansa. 1 Mos. 22: 23.

16. Ja se piika oli sangen ihana nähdä, ja wielä neitzy, ja ei yxikän mies ollut häneen ryhtynyt: hän meni alas kaiwon tygö, ja täytti astiansa, ja tuli ylös.

17. Niin palwelia juoxi händä wastan, ja sanoi: annas minun juoda wähä wettä astiastas.

18. Hän sanoi: juo minun Herrani: ja hän kiirusti laski alas wesiastiansa kätensä päälle, ja andoi hänen juoda.

19. Ja kuin hän oli andanut hänen juoda, sanoi hän: minä myös ammunnan wettä Kameleilles, niinkauwan että he kaikki saawat juoda.

20. Ja hän kaasi kohta weden astiastansa ruuheen, ja juoxi taas kaiwolle ammundamaan: ja ammunsi kaikille hänen Kameleillensa.

21. Mutta mies ihmetteli händä; ja oli ääneti, ja tahdoi tietä, jos HERra oli tehnyt hänen matkansa onnelliseksi, taikka ei.

22. Ja koska kaikki Kamelit olit juonet, andoi mies hänelle kuldaotzalehden, joka painoi puolen sikliä: niin myös kaxi rannerengasta hänen käsiinsä, jotka painoit kymmenen sikliä kuldaa.

23. Ja sanoi: kenengäs tytär olet? sanos minulle se: ongo Isäs huonesa siaa meidän yötä ollaxemme?

24. Hän sanoi hänelle: minä olen Bethuelin tytär Milcan pojan, jonga hän synnytti Nahorille.

25. Ja hän wielä sanoi hänelle: on myös olkia ja karjan ruokaa kyllä meillä: ja myös siaa yötä olla.

26. Ja mies kumarsi itzensä maahan ja rukoili HERraa:

27. Ja sanoi: kiitetty olkon HERra, minun Herrani Abrahamin Jumala, joka ei ottanut pois laupiuttansa ja totuuttansa minun Herraldani: minä on HERra johdattanut tällä tiellä, minun Herrani weljen huoneseen.

28. Niin piika juoxi ja ilmoitti nämät asiat äitinsä huonesa.

29. Oli myös Rebeckalla weli, jonga nimi oli Laban: ja Laban juoxi miehen tygö lähtelle.

30. Sillä koska hän näki otzalehden ja rannerengat sisarensa käsisä, ja kuuli sisarensa Rebeckan puhet, sanowan: näin on mies puhunut minulle; tuli hän miehen tygö, ta katzo, hän seisoi Kamelein tykönä lähtellä.

31. Ja sanoi: tule sisälle, sinä HERran siunattu, mitäs seisot ulkona? minä olen huonen walmistanut, ja sian Kameleille.

32. Niin meni mies huoneseen, ja riisui Kamelit: ja hän andoi olkia ja ruokaa Kameleille, ja wettä pestä hänen jalkojansa, ja miesten jalkoja, jotka hänen kanssansa olit.

33. Sitte pandin ruokaa hänen etensä: mutta hän sanoi: en minä syö ennenkuin minä olen puhunut minun asiani. He wastaisit: puhu.

34. Hän sanoi: minä olen Abrahamin palwelia.

35. Ja HERra on runsasti siunannut minun Herrani, ja hän on suurexi tullut: ja on andanut hänelle lambaita ja karjaa, hopiata ja kuldaa, palwelioita ja piikoja, Kamelejä ja aaseja.

36. Niin myös Sara minun Herrani emändä on synnyttänyt minun Herralleni pojan, wanhalla ijällänsä: hänelle on hän andanut kaikki mitä hänellä on. 1 Mos. 21: 2.

37. Ja minun Herrani wannotti minua, sanoden: ei sinun pidä ottaman minun pojalleni emändätä Canaanerein tyttäristä, joiden maalla minä asun.

38. Waan mene minun Isäni huoneseen, ja minun sukuni tygö; ja ota (sieldä) minun pojalleni emändä.

39. Mutta minä sanoin minun Herralleni: taidais tapahtua ettei waimo seuraisi minua?

40. Niin hän sanoi minulle: HERra jonga edesä minä waellan, lähettä Engelinsä sinun kanssas; joka teke sinun matkas onnellisexi, ottamaan minun pojalleni emändä minun suguståni ja minun Isäni huonesta.

41. Silloin sinä tulet wapaxi minun walastani, koskas tulet minun sukuni tygö; ja jos ei he anna sinulle, niin sinä olet wapa walastani.

42. Niin tulin minä tänäpänä läh-

telle, ja sanoin: HERra, minun Herrani Abrahamin Jumala, jos sinä olet tehnyt minun matkani onnelliseri, jota minä nyt waellan:

43. Katzo, niin seison minä täsä wesilähten tykönä: koska yri piika tulee wettä ammundamaan, ja minä sanon hänelle: annas minulle wähä wettä juoda astiastas:

44. Ja hän sanoo minulle: juo sinä, minä ammunnan myös sinun Kameleilles: se on se waimo, jonga HERra on edeskatzonut minun Herrani pojalle.

45. En minä wielä pääsnyt puhumasta sydämesäni, katzo, niin Rebecka tuli, ja hänen wesiastiansa hänen olallansa, joka astui alas lähteelle ja ammunsi: ja minä sanoin hänelle: annas minun juoda.

46. Ja hän riensi ja laski wesiastian olaldansa alas, ja sanoi: juo, minä juotan myös Kamelis. Niin minä join, ja hän juotti myös Kamelit.

47. Ja minä kysyin häneldä, ja sanoin: kenengä tytär sinä olet? hän wastais: minä olen Bethuelin tytär Nahorin pojan, jonga Milca hänelle synnytti. Niin minä panin otzalehden hänen otzaansa, ja rannerengat hänen käsiinsä:

48. Ja kumarsin itzeni maahan ja rukoilin HERraa: ja kiitin HERraa, minun Herrani Abrahamin Jumalata, joka minun oli johdattanut oikiata tietä, ottamaan hänen pojallensa minun Herrani weljen tytärtä.

49. Ja nyt, jos te oletta ne, jotka osotatte minun Herralleni laupiuden ja totuden, niin sanokat minulle: ja jos ei, niin sanokat myös minulle, että minä käändäisin itzeni oikialle taikka wasemmalle puolelle.

50. Niin wastais Laban ja Bethuel, ja sanoit: tämä asia on tullut HERralda; sentähden en me taida sinua wastan puhua, pahaa taikka hywää.

51. Siinä on Rebecka edesäs, ota händä ja mene, ja olkan sinun Herras pojan emändä, niinkuin HERra on sanonut.

52. Ja koska Abrahamin palwelia kuuli heidän sanansa; kumarsi hän itzensä maahan HERran eteen.

53. Ja palwelia toi hopia- ja kuldakalut, ja waattet, ja annoi Rebeckalle; waan hänen weljellensä ja äitillensä annoi hän (muita) kalleita kaluja.

54. Niin he söit ja joit, hän ja miehet jotka hänen kanßansa olit, ja siellä pidit yötä: ja he nousit aamulla warhain: ja hän sanoi: päästäkät minua minun Herrani tygö.

55. Mutta hänen weljensä ja äitinsä sanoit: olkan piika meidän tykönämme edes kymmenengin päiwää: sitte sinä saat mennä.

56. Niin sanoi hän heille: älkät wiiwyttäkö minua: sillä HERra on tehnyt minun matkani onnelliseri: laskekat minua menemään minun Herrani tygö.

57. Niin he sanoit: kutzukamme piika, ja kysykämme mitä hän sanoo.

58. Ja he kutzuit Rebeckan, ja sanoit hänelle: tahdotkos mennä tämän miehen kanßa? hän wastais: menen.

59. Niin he laskit sisarensa Rebeckan menemään, ja hänen imettäjänsä, Abrahamin palwelian kanßa; ja ne kuin hänen seurasansa olit.

60. Ja he siunaisit Rebeckata ja sanoit hänelle: sinä olet meidän sisaremme, lisäänny tuhanneen tuhandeen; ja sinun siemenes omistakon wihamiestensä portit.

61. Niin Rebecka nousi piikoinensa, ja istuit Kamelein päälle, ja seuraisit sitä miestä. Ja palwelia otti Rebeckan, ja meni matkaansa.

62. Mutta Isaac palais sildä kaiwolda, joka kutzuttiin sen eläwän joka minun näke: sillä hän asui etelän maalla. 1 Mos. 16: 14. Luku 25: 11.

63. Ja oli lähtenyt rukoilemaan kedolle ehtopuolella: ja nosti silmänsä, ja näki, ja katzo, Kamelit lähestyit.

64. Ja Rebecka nosti silmänsä ja näki Isaachin: ja pudotti itzensä maahan Kamelin päälda:

65. Ja sanoi palwelialle: mikä mies tämä on joka kedolla käy meitä wastan? palwelia wastais: se on minun Herrani: niin hän otti waatten ja peitti itzensä.

66. Ja palwelia jutteli Isaachille kaiken asian, kuin hän oli toimittanut.

67. Ja Isaac wei hänen äitinsä Saran majaan, ja otti Rebeckan emännäxensä, ja rakasti händä: ja niin Isaac lohdutettin hänen äitinsä jälkeen.

25. Luku.

Keturan lapset. Abrahamin kuolema. Ismaelin, Isaachin pojat.

Ja Abraham taas otti emännän, nimeldä Keturan.

2. Hän synnytti hänelle Simran ja Joksan, ja Medan ja Midian, ja Jesbakin ja Suahn.

3. Mutta Joksan siitti Seban ja Dedanin. Dedanin lapset olit: Assurim, Letusim ja Leumim.

4. Midianin lapset olit: Epha, Epher, Hanoch, Abida, ja Eldaa: nämät kaikki owat Keturan pojat. 1 Aika k. 1: 32, 33.

5. Ja Abraham andoi kaikki kuin hänellä oli Isaachille.

6. Mutta nille lapsille jotka jalkawaimoista olit, andoi hän lahjoja; ja lähetti heidän pois poikansa Isaachin tyköä, wielä eläisänsä, idän puoleen, idäiselle maalle.

7. Ja tämä on Abrahamin elinaika, kuin hän eli: sata ja wiisikahdexattakymmendä ajastaikaa.

8. Ja hän tuli rintunexi, ja kuoli lewollisesa ijäsä, wanhana ja elämästä kylläänsä saanut: ja koottin Kansansa tygö.

9. Ja hänen poikansa Isaac ja Ismael hautaisit hänen Macpelan luolaan: Ephronin Zoarin, Hethein pojan wainiosa, Mamren kohdalle:

10. Sille kedolle, jonga Abraham oli ostanut Hethin lapsilda: siihen on Abraham haudattu, ja Sara hänen emändänsä. 1 Mos. 23: 3, 19.

11. Ja Abrahamin kuoleman jälkeen, siunais Jumala hänen poikansa Isaachin: Ja Isaac asui sen eläwän joka minun näke, kaiwon tykönä. 1 Mos. 16: 14.

12. Mutta nämät owat Ismaelin Abrahamin pojan sukukunnat, jonga Hagar Egyptiläinen Saran piika hänelle synnytti.

13. Ja nämät owat Ismaelin poikain nimet, heidän nimeinsä ja sukukundainsa jälkeen: Ismaelin esikoinen oli Nebaoth, Kedar, Adbeel, Mibsam,

14. Misma, Duma, Masa,

15. Hadar, Thema, Jetur, Naphis ja Kedma. 1 Aika k. 1: 29, rc.

16. Nämät owat Ismaelin lapset, ja nämät heidän nimensä, heidän kylisänsä ja Kaupungeisansa: kaxitoistakymmendä Ruhtinasta heidän Kansoisansa.

17. Ja tämä on Ismaelin ikä: sata ja seitzemän neljättäkymmendä ajastaikaa: ja hän tuli rintunexi, ja kuoli, ja koottin Kansansa tygö.

18. Mutta he asuit Hewilasta hamaan Surriin asti, joka on Egyptin kohdalla Assyriaan mendäisä. Kaikkein hänen weljeinsä kohdalle langeis (hänen arpansa.)

19. Ja nämät owat Isaachin Abrahamin pojan sukukunnat: Abraham siitti Isaachin. 1 Aika k. 1: 34. Matth. 1: 2.

20. Ja Isaac oli neljänkymmenen ajastaikainen, koska hän otti Rebeckan Bethuelin Syrialaisen tyttären Mesopotamiasta, Labanin Syrialaisen sisaren, hänellensä emännäxi.

21. Ja Isaac rukoili HERraa emändänsä edestä; sillä hän oli hedelmätöin: ja HERra kuuli händä: niin Rebecka hänen emändänsä tuli raskaxi.

22. Ja lapset sysäisit toinen toistansa hänen kohdusansa. Niin hän sanoi: jos näin piti käymän, mixi minä olen (raskaxi tullut?) ja meni kysymään HERralda.

23. Ja HERra sanoi hänelle: *kaxi Kansaa owat sinun kohdusas, ja kahtalainen wäki erkanee sinun ruumistas: mutta toinen Kansa woitta toisen, ja suurembi palwelee wähembätä.* Mal. 1: 2. Rom. 9: 10, 12.

24. Koska aika tuli synnyttä; katzo, kaxoiset olit hänen kohdusansa.

25. Ensimmäinen kuin tuli ulos, oli ruskia ja karwainen niinkuin waate; sentähden kutzuit he hänen nimensä Esau.

26. Senjälkeen tuli ulos hänen weljensä, joka piti kädellänsä Esaun kan-

tapäästä, ja he kutzuit hänen nimensä Jacob. Kuudenkymmenen ajastaikainen oli Isaac heidän syndyisänsä.
Os. 12: 3. Matth. 1: 2.

27. Ja poikaiset kaswoit, ja Esau tuli jaloxi metzä; ja peldomiehexi. Mutta Jacob oli yxiwakainen mies, ja asui majoisa.

28. Ja Isaac rakasti Esauta: sillä hän söi mielellänsä hänen metzäsaalistansa. Mutta Rebecka rakasti Jacobita.

29. Koska Jacob oli keittänyt herkun, tuli Esau metzästä, ja oli wäsyxisä.

30. Ja Esau sano Jacobille: anna minun syödä tästä ruskiasta herkusta: sillä minä olen wäsyxisä. Sentähden kutzutan hänen nimensä Edom.

31. Mutta Jacob sanoi: myy minulle tänäpänä sinun Esikoisudes.

32. Esau wastais: katzo, minä kuolen kuitengin; mitä minun esikoisudesta on?

33. Ja Jacob sanoi: niin wanno minulle tänäpänä: ja hän wannoi hänelle, ja myi Jacobille esikoisudensa.
Hebr. 12: 16.

34. Niin Jacob andoi Esaulle leiwän, ja sen ruskian herneherkun, ja hän söi ja joi, ja nousi ja meni pois. Ja niin Esau katzoi esikoisudensa ylön.

26. Luku.

Isaac Gerarisa. Abimelechin liitto. Esaun emännät.

Niin kallis aika tuli maalle sen endisen jälkeen, joka oli Abrahamin ajalla: ja Isaac meni Abimelechin Philistealaisten Kuningan tygö Gerariin.

2. Niin HERra ilmestyi hänelle, ja sanoi: älä mene Egyptiin, waan asu sillä maalla, jonga minä sanon sinulle.

3. Ole muukalainen tällä maalla, ja minä olen sinun kansas, ja siunan sinua: sillä sinulle ja sinun siemenelles minä annan kaikki nämät maat, ja wahwistan sen walan, jonga minä Abrahamille sinun Isälles wannonut olen.

4. Ja enännän sinun siemenes niinkuin taiwan tähdet: ja annan sinun siemenelles kaikki nämät maat: Ja sinun siemenes kautta pitä kaikki Kansat maan päällä siunatuxi tuleman:
1 Mos. 13: 15. Luku 15: 18. Luku 22: 18. 1 Mos. 12: 3. Luku 18. 18. Luku 28: 14.

5. Sillä Abraham oli kuuliainen minun äänelleni, ja piti minun oikeuteni, käskyni, säätyni ja lakini.

6. Niin Isaac asui Gerarisa.

7. Ja koska sen maan Kansa kysyit hänen emännästänsä, sanoi hän: hän on minun sisareni: sillä hän pelkäis sanoa, hän on minun emändäni, (ajatellen) ettei he joskus löisi minua kuoliaxi Rebeckan tähden: sillä hän oli ihana kaswoilda.

8. Ja tapahdui koska hän siellä kappalen aikaa wiipyi, katzoi Abimelech Philistealaisten Kuningas akkunasta, ja näki Isaachin hywäilewän emändätänsä.

9. Niin kutzui Abimelech Isaachin, ja sanoi: katzo, totisesti hän on sinun emändäs: mixis olet sanonut: hän on minun sisareni? ja Isaac sanoi hänelle: minä ajattelin, etten minä tapetaisi hänen tähtensä.

10. Abimelech sanoi: mixis tämän meille teit? olis pikaisesti tapahtunut, että joku Kansasta olis maannut sinun emändäs kanßa, ja niin sinä olisit saattanut meidän päällemme rikoxen.
1 Mos. 20: 9.

11. Niin Abimelech andoi käskyn kaikelle Kansalle, sanoden: joka ryhtyy tähän mieheen, taikka hänen emändäänsä, hänen pitä totisesti kuoleman.

12. Ja Isaac kylwi sillä maalla, ja sai sinä wuonna satakertaisesti: sillä HERra siunais hänen.

13. Ja mies tuli woimallisexi: ja menestyi sangen suuresti, siihen asti että hän suuri suurexi joudui.

14. Ja hänellä oli paljo tawarata lambaista ja karjasta, oli myös paljo perhettä: sentähden Philistealaiset kadehdit händä.

15. Ja he tukitzit kaikki kaiwot, jotka hänen Isänsä palweliat olit kaiwanet, hänen Isänsä Abrahamin aikana, ja täytit ne mullalla.
1 Mos. 21: 25.

16. Ja Abimelech sanoi Isaachille:

mene pois meidän tyköämme: sillä sinä olet tullut paljo wäkewämmäxi meitä.

17. Niin Isaac läxi sieldä: ja teki majansa Gerarin laaxoon, ja asui siinä.

18. Ja Isaac andoi jällensä kaiwaa ne wesikaiwot, jotka he olit kaiwanet hänen Isänsä Abrahamin aikana, ja jotka Philistealaiset Abrahamin kuoleman jälkeen olit tukinnet: ja nimitti ne niillä nimillä, kuin hänen Isänsä ne kutzunut oli.

19. Niin kaiwoit myös Isaachin palweliat siihen laaxoon: ja löysit siellä lähdelähten.

20. Mutta Gerarin paimenet riitelit Isaachin paimenden kanssa, ja sanoit: tämä on meidän wetemme. Niin hän kutzui sen kaiwon Esek, että he riitelit hänen kanssansa.

21. Niin kaiwoit he myös toisen kaiwon, ja he riitelit myös siitä: niin hän nimitti sen Sitna.

22. Niin hän siirsi itzensä sieldä, ja kaiwoi toisen kaiwon, josta ei he riidellet. Sentähden nimitti hän sen Rehoboth, ja sanoi: nyt HErra on andanut meille lawiamman sian, ja on andanut meidän kaswaa maan päällä.

23. Sitte meni hän BerSabaan.

24. Niin HErra ilmestyi hänelle sinä yönä, ja sanoi: **minä olen sinun Isäs Abrahamin Jumala: älä pelkä, sillä minä olen sinun kanssas, ja siunan sinun, ja annan lisändyä sinun siemenes, minun palweliani Abrahamin tähden.**

25. Ja hän rakensi siinä Altarin, ja saarnais HErran nimestä, ja teki siihen majansa: ja hänen palwelians kaiwoit siihen kaiwon.

26. Niin Abimelech meni hänen tygöns Gerarista: ja Ahusat hänen ystäwänsä, ja Phicol hänen sotansa päämies.

27. Mutta Isaac sanoi heille: mixi te tulitte minun tygöni? ja te wainoitte minua, ja ajoitte minun pois teidän tyköänne.

28. He sanoit: me näimme ilmeisesti, että HErra on sinun kanssas, sentähden me sanoimme: olkon nyt wala meidän molempain waihellamme, meidän ja sinun wälilläs, ja me teemme liiton sinun kanssas.

29. Ettes tekisi meille mitän wahingota, niinkuin en mekän ole sinuun ryhtynet, ja niinkuin en me myös tehnet sinulle muuta kuin hywää, ja laskimme sinun rauhasa menemään. Sinä olet nyt HErran siunattu.

30. Ja hän walmisti heille pidon, ja he söit ja joit.

31. Ja nousit aamulla warhain, ja wannoit toinen toisellensa, ja Isaac laski heidän menemään, ja he menit pois hänen tyköänsä rauhasa.

32. Sinä samana päiwänä tulit Isaachin palweliat, ja ilmoitit hänelle kaiwosta, jonga he kaiwanet olit, ja sanoit hänelle: me löysimme weden.

33. Ja hän kutzui hänen Saba: siitä nimitetän Kaupungi BerSaba, hamaan tähän päiwään asti.

34. Koska Esau oli näljänkymmenen ajastaikainen, otti hän Judith Berin Hethein tyttären emännäxensä; ja Basmath Elonin Hethein tyttären:

35. Jotka olit Isaachille ja Rebeckalle mielikarwauderi.

27. Luku.

Jacob siunatan. Esau wihastuu. Rebecka waroittaa Jacobia.

Ja tapahtui, koska Isaac tuli wanhaxi, ja hänen silmänsä pimiäxi, ettei hän nähnyt, niin kutzui hän Esaun wanhemman poikansa, ja sanoi hänelle: minun poikani: hän wastais händä: täsä minä olen.

2. Ja hän sanoi: katzo, minä olen wanhennut: engä tiedä minun kuolemapäiwääni.

3. Ota siis nyt sinun kalus, wiines ja joutzes; ja mene kedolle, ja pyydä minulle metzänetus.

4. Ja tee minulle himoruokaa, senkaldaista kuin minä rakastan, ja tuo syödäxeni; että minun sieluni siunais sinua, ennenkuin minä kuolen.

5. Mutta Rebecka kuuli Isaachin näitä puhuwan poikansa Esaun kanssa. Ja Esau meni metzään, pyytämään metzänotusta, tuodaxensa.

6. Niin puhui Rebecka pojallensa

Jacobille sanoden: katzo, minä kuulin Isäs puhuwan weljes Esaun kanßa, ja sanowan:
7. Tuo minulle metzänotus, ja tee minulle himoruokaa syödäxeni; ettän siunaisin sinua HERran edesä, ennen kuin minä kuolen.
8. Niin kuule nyt poikani minun äänení; mitä minä sinulle käsken.
9. Mene laumaan, ota sieldä minulle kaxi hywää wohlaa; tehdäxeni Isälles niistä himoruokaa, niinkuin hän rakastaa.
10. Ja wie se Isälles hänen syödäxensä; että hän siunais sinua, ennen kuin hän kuolee.
11. Niin Jacob sanoi äitillensä Rebeckalle: katzo, weljeni Esau on karwainen, mutta minä olen paljas.
1 Mos. 25: 25.
12. Mitämax, Isäni siwelee minua, ja luulee minun händänsä pettäwän: ja minä saatan päälleni kirouxen, ja en siunausta.
13. Niin hänen äitinsä sanoi hänelle: sinun kirouxes tulkon minun päälleni minun poikani; ainoastansa ole minun äänelleni kuuliainen, mene ja tuo se minulle.
14. Niin hän meni ja otti ja toi äitillensä; ja hänen äitinsä walmisti himoruan, jota hänen Isänsä rakasti.
15. Ja Rebecka otti wanhemman poikansa Esaun parhat waattet, jotka huonesa hänen tykönänsä olit: ja puetti nuoremman poikansa Jacobin niihin.
16. Waan wohlain nahat käärei hän hänen käsiinsä, ja paljaseen kaulaansa.
17. Ja annoi sen himoruan ja leiwän, kuin hän walmistanut oli, poikansa Jacobin käteen.
18. Ja hän tuli Isänsä tygö, ja sanoi: minun Isäni. Hän wastais: täsä minä olen. Kukas olet minun poikani?
19. Jacob sanoi Isällensä: minä olen Esau, sinun esikoises; minä olen niin tehnyt kuin sinä minulle käskit: nouse siis, istu, ja syö minun saalistani, että sinun sielus siunais minua.
20. Mutta Isaac sanoi pojallensa: minun poikani, kuingas olet niin nopiasti löytänyt? ja hän wastais: HERra sinun Jumalas annoi minun sen kohdata.
21. Niin sanoi Isaac Jacobille: tules tänne minun poikani siwelläxeni: jos sinä olet minun poikani Esau taikka ei.
22. Niin Jacob astui Isänsä Isaachin tygö: ja kuin hän siweli händä, sanoi hän: **ääni on Jacobin ääni, mutta kädet owat Esaun kädet.**
23. Ja ei tundenut händä: sillä hänen kätensä olit niinkuin Esaun hänen weljensä kädet, karwaiset: ja niin hän siunais händä.
24. Ja sanoi hänelle: oletkos minun poikani Esau? hän wastais: olen.
25. Niin hän sanoi: tuo siis tänne syödäxeni minun poikani saalista, että minun sieluni siunais sinua: Niin hän toi sen hänelle, ja hän söi, toi myös hänelle wiinaa, ja hän joi.
26. Ja Isaac hänen Isänsä sanoi hänelle: tules nyt liki minun poikani, ja anna minun suuta.
27. Ja hän astui liki, ja suuta annoi hänen. Niin hän tunsi hänen waattensa hajun, ja siunais händä, ja sanoi: **katzo, minun poikani haju on niinkuin kedon haju, jonga HERra siunannut on.** Hebr. 11: 20.
28. **Jumala andakon sinulle taiwan kastesta, ja maan lihawudesta; yldäkyllä jywiä ja wiinaa.**
29. **Kansat palwelkan sinua, ja sukukunnat kumartakon sinua. Ole sinun weljeis herra, ja sinun äitis lapset langetkon sinun jalkais juureen: kirottu olkon se joka sinua kiroo, ja siunattu olkon se joka sinua siunaa.** 1 Mos. 12: 3.
30. Koska Isaac oli päättänyt siunauxensa Jacobille, ja Jacob siitäsiihen oli lähtenyt Isänsä Isaachin tyköä; niin Esau hänen weljensä tuli pyydyxildänsä.
31. Ja hän myös walmisti himoruan, ja wei Isällensä, ja sanoi hänelle: noskan minun Isäni, ja syökän poikansa saalista, että sinun sielus siunais minua.
32. Niin wastais Isaac hänen Isänsä händä: kukas olet? hän sanoi: minä olen sinun poikas, sinun esikoises Esau.

33. Niin Isaac wapisi hämmästyxestä sangen cowan, ja sanoi: kuka? kusasta siis se metzämies on, joka minulle sen toi? ja minä söin kaikista, ennen kuin sinä tulit, ja minä siunaisin hänen: **hänen pitä myös siunatun oleman.**

34. Koska Esau kuuli Isänsä puhen, huusi hän suurella äänellä, ja hänen mielensä tuli sangen karwaxi: ja hän sanoi Isällensä: siuna myös minuakin minun Isäni.

35. Niin hän sanoi: sinun weljes on tullut kawaludella, ja wienyt pois siunauxen sinulda.

36. Niin hän sanoi: eiköstä hän myös oikein kutzuta Jacob? sillä hän jo kahdesti minun on polkenut, minun esikoisuteni hän sai, ja katzo, nyt hän wei pois minun siunauxeni minulda: ja hän sanoi: etkös yhtäkän siunausta minun warallani pitänyt?
1 Mos. 25: 33.

37. Niin wastais Isaac, ja sanoi Esaulle: Katzo, minä olen asettanut hänen sinun Herraxes, ja kaikki hänen weljensä olen minä hänelle palweliaxi pannut, jywillä ja wiinalla olen minä hänen warustanut: mitästä minä siis nyt sinulle teen, minun poikani?

38. Ja Esau sanoi Isällensä: yxiköstä siunaus sinulla waiwoin ongin minun Isäni? siuna myös minuakin minun Isäni: **ja Esau korotti äänensä ja itki.** Hebr. 12: 17.

39. Niin wastais Isaac hänen Isänsä, ja sanoi hänelle: Katzo, lihawa asuinsia pitä sinulla oleman maan päällä, ja kastetta taiwaasta ylhäldä.

40. Sinun miekallas pitä sinun elättämän itzes, ja palweleman sinun weljeäs. Ja tapahtuu että sinä myös tulet Herraxi, ja särjet hänen ikeensä niskastas.

41. Ja Esau wihastui Jacobin päälle siunauxen tähden, jolla hänen Isänsä hänen siunannut oli; ja sanoi sydämessänsä: minun Isäni murhepäiwät lähestywät: ja minä tapan weljeni Jacobin. Obad. v. 10.

42. Mutta Rebeckalle ilmoitettin Esaun hänen wanhemman poikansa sanat: joka lähetti ja kutzui Jacobin nuoremman poikansa, ja sanoi hänelle: katzo, weljes Esau lohdutta itziänsä siitä, että hän sinun tappa.

43. Nyt minun poikani, ole minun äänelleni kuuliainen: walmista sinus ja pakene kohta minun weljeni Labanin tygö Haraniin.

44. Ja ole hänen tykönänsä kappale aikaa: siihen asti että weljes kiukku asettu.

45. Ja siihenasti että hänen wihansa lakka sinusta, ja hän unhotta mitäs händä wastan tehnyt olet. Niin minä lähetän ja tuotan sinun sieldä. Mixi teidän molempain pidäis yhtenä päiwänä minulda tuleman pois?

46. Ja Rebecka sanoi Isaachille: minä suutun minun elämääni, Hethin tytärten tähden: jos Jacob otta waimon Hethin tyttäristä, jotka owat niinkuin tämän maan tyttäret, mitä minun sitte autta elämääni?
1 Mos. 26: 35.

28. Luku.

Jacobin pako, tikapuut, lupaus.

Niin Isaac kutzui poikansa Jacobin ja siunais händä, käski ja sanoi hänelle: älä ota emändää Canaan tyttäristä.

2. Waan walmista ja mene Mesopotamiaan, Bethuelin sinun äitis Isän huoneseen: ja ota sinulles sieldä emändä, Labanin sinun Enois tyttäristä.
Os. 12: 23.

3. Ja Jumala Kaikkiwaldias siunatkon sinua, ja tehkön sinun hedelmällisexi, ja enätkön sinun; ettäs tulisit (suurexi) Kansain joukoxi.

4. **Andakon myös** sinulle Abrahamin siunauxen, sinulle ja sinun siemenelles sinun kanssas; periäxes sitä maata, josas muukalainen olet, jonga Jumala Abrahamille andanut on.
1 Mos. 13: 15, 17.

5. Niin lähetti Isaac Jacobin tyköänsä menemään Mesopotamiaan, Labanin, Bethuelin Syrialaisen pojan tygö, Rebeckan Jacobin ja Esaun äitin weljen.

6. Koska Esau näki että Isaac oli siunannut Jacobin, ja lähettänyt hä-

nen Mesoptamiaan, ottamaan sieldä hänellensä emändätä: ja että hän, sittekuin hän hänen siunannut oli, käski händä ja sanoi: ei sinun pidä ottaman emändätä Canaan tyttäristä:

7. Ja että Jacob oli Isällensä ja äitillensä kuuliainen, ja meni Mesopotamiaan:

8. Esau näki myös, ettei Isaac hänen Isänsä woinut nähdä Canaan tyttäriä:

9. Meni Esau Ismaelin tygö: ja otti Mahalathin Ismaelin Abrahamin pojan tyttären, Nabojothin sisaren, emännäxensä, paitzi endisiä.

10. Niin Jacob läxi BerSabasta: ja meni Haraniin.

11. Ja joudui yhteen paikkaan, ja oli siinä yötä: sillä Auringo oli laskenut, ja otti kiwen siitä paikasta, ja pani päänsä alaisexi, ja makais siinä paikasa.

12. Ja näki unda, ja katzo, tikapuut seisoit maan päällä, joitten pää ulottui taiwaseen: ja katzo, Jumalan Engelit käwit ylös ja alas niitä myöden. Joh. 1: 52.

13. Ja katzo, HErra seisoi niiden päällä, ja sanoi: Minä olen HErra, Abrahamin sinun Isäs Jumala, ja Isaachin Jumala: tämän maan, jonga päällä sinä makat, annan minä sinulle ja sinun siemenelles.
1 Mos. 35: 1.

14. Ja sinun siemenes pitä oleman niinkuin maan tomu, ja sinun pitä lewiämän ländeen ja itään, pohjaan ja etelään päin. Ja sinusa pitä kaikki sukukunnat maan päällä siunatuxi tuleman, ja sinun siemenesäs.
1 Mos. 12: 3. 5 Mos. 12: 20. Gal. 3: 16.

15. Ja katzo, minä olen sinun kanszas, ja warjelen sinua kuhungas ikänänsä joudut, ja saatan sinun jällensä tälle maalle: sillä en minä hyljää sinua, siihenasti että minä kaikki teen, mitä minä sinulle puhunut olen.

16. Koska Jacob heräis unestansa, niin hän sanoi: totisesti on HErra täsä paikasa: ja en minä sitä tiennyt.

17. Niin hän pelkäis, ja sanoi: kuinga peljättäpä on tämä paikka! ei täsä muu ole, kuin Jumalan huone ja taiwan owi.

18. Ja Jacob nousi warhain aamulla, ja otti kiwen, jonga hän oli pannut päänsä alaisexi, ja pani sen pystyälle muistopatzaxi: ja wuodatti öljyä sen päälle. 1 Mos. 31: 45.
1 Mos. 31: 13. Luku 35: 14.

19. Kutzui siis sen paikan BethEl; waan muinaisiin aikoin se kutzuttin Luz.

20. Niin Jacob teki lupauxen, sanoden: jos Jumala on minun kansani, ja warjelee minua tällä tiellä jota minä waellan, anda myös minulle leipää syödäxeni, ja waatetta werhoxeni: 1 Aika k. 4: 10.

21. Ja tulen takaperin rauhasa kotia Isäni tygö: ja HErra on minun Jumalani.

22. Niin tämä kiwi jonga minä panin pystyälle muistopatzaxi, pitä oleman Jumalan huone: ja kaikista jotkas minulle annat, annan minä tosin sinulle kymmenexet.

29. Luku.

Jacobin palwelus, emännät, neljä poikaa.

Niin Jacob läxi matkaan: ja tuli idäiselle maalle.

2. Ja katzeli ymbärillensä, ja katzo, kaiwo oli kedolla. Ja katzo, siellä makais myös kolme lammaslaumaa sen tykönä, sillä siitä kaiwosta juotit he lammat: ja suuri kiwi oli kaiwon suulla.

3. Sillä sinne koottin kaikki lammat, ja wieritettin kiwi kaiwon suulda, ja he juotit lambaita: ja wieritit kiwen jällen siallensa kaiwon suulle.

4. Ja Jacob sanoi heille: minun weljeni, kusta te oletta? he wastaisit: Haranista me olemme.

5. Hän sanoi heille: tunnettako Labanin Nahorin pojan? he sanoit: tunnemme kyllä.

6. Hän sanoi: ongo hän rauhasa? he wastaisit: rauhasa hän on. Ja katzo, Rahel hänen tyttärensä tulee lammasten kansza.

7. Niin hän sanoi: katzo, wielä on paljo päiwää, eikä wielä ole aika karja

saa koota: niin juottakat siis lambaita, mengät ja kaitzekat heitä.

8. He sanoit: emme saa, siihenasti kuin kaikki laumat kootan, ja wieritämme kiwen kaiwon suulda, juottaxemme lambat.

9. Wielä hänen puhuisansa heidän kanssansa, tuli Rahel Isänsä lammasten kanssa: sillä hän kaitzi lambaita.

10. Ja tapahdui koska Jacob näki Rahelin, Labanin enoinsa tyttären, ja wastaansa Labanin lambat: niin meni Jacob hänen tygönsä, ja wieritti kiwen kaiwon suulda. Ja juotti enoinsa Labanin lambat.

11. Ja Jacob suuta andoi Rahelin: ja korotti äänensä ja itki.

12. Ja ilmoitti hänelle, että hän oli hänen Isänsä weli, ja Rebeckan poika. Niin juoxi hän ja ilmoitti sen Isällensä.

13. Ja koska Laban kuuli sanoman Jacobista sisarensa pojasta, juoxi hän händä wastan, ja otti hänen syliinsä, ja suuta andoi hänen, ja wei hänen huoneseensa: ja hän jutteli Labanille kaiken asian.

14. Niin sanoi Laban hänelle: tosin sinä olet minun luuni ja lihani. Ja hän oli hänen tykönänsä koko kuukauden.

Duom. k. 9: 2.

15. Sitte sanoi Laban Jacobille: waikkas olet minun weljeni, palweletkos minua sentähden ilman mitäkään? ilmoita minulle mikä sinun palkkas olis.

16. Ja Labanilla oli kaxi tytärtä: wanhemman nimi oli Lea, ja nuoremman nimi oli Rahel.

17. Mutta Lea oli pehmiä silmistä; waan Rahel oli kaunin muotoinen, ja ihana kaswoilda.

18. Ja Jacob rakasti Rahelita: ja sanoi: minä palwelen sinua seitzemän ajastaikaa Rahelin sinun nuoremman tyttäres tähden.

Os. 12: 13.

19. Laban wastais: parambi on että minä hänen annan sinulle, kuin jollekin toiselle: ole minun tykönäni.

20. Niin palweli Jacob Rahelin tähden seitzemän ajastaikaa: ja ne olit hänen silmisänsä niinkuin muutamat päiwät, rakastaisansa händä.

21. Ja Jacob sanoi Labanille: anna minun emändäni minulle: sillä minun aikani on täytetty mennä hänen tygönsä.

22. Niin Laban kutzui kokoon kaiken sen paikkakunnan miehet, ja piti häät.

23. Mutta ehtona otti hän tyttärensä Lean, ja wei sen hänen tygönsä: ja hän makais sen tykönä.

24. Ja Laban andoi hänen tyttärellensä Lealle, piikansa Silpan piikaxi.

25. Aamulla, katzo se oli Lea. Ja hän sanoi Labanille: mixis tämän minulle teit? engö minä Rahelin tähden palwellut sinua? mixis minun petit.

26. Wastais Laban: ei niin ole meidän maan tapa; että nuorempi annetan ennen wanhempata.

27. Täytä tämän wiikko; niin se myös sinulle annetan, siitä palweluxesta kuin sinä palwelet minua wielä toiset seitzemän ajastaikaa.

28. Jacob teki niin, ja täytti hänen wiikkonsa; ja hän andoi hänelle tyttärensä Rahelin emännäxi.

29. Ja Laban andoi tyttärellensä Rahelille piikansa Bilhan, piikaxi.

30. Niin hän makais myös Rahelin kanssa, ja piti Rahelin rakkambana kuin Lean; ja palweli händä wielä toiset seitzemän ajastaikaa.

31. Ja koska HERra näki Lean katzottawan ylön, teki hän hänen hedelmällisexi; mutta Rahel oli hedelmätöin.

32. Niin Lea tuli raskaxi, ja synnytti pojan, ja kutzui hänen nimensä, Ruben: ja sanoi: HERra on katzonut minun ahdistuxeni puoleen, nyt siis minun mieheni rakastaa minua.

33. Ja hän taas tuli raskaxi, ja synnytti pojan, ja sanoi: HERra on kuullut minua katzottawan ylön, ja on myös tämän minulle andanut: ja kutzui hänen nimensä, Simeon.

34. Ja hän jällen tuli raskaxi ja synnytti pojan, ja sanoi: nyt taas minun mieheni pysyy minun tykönäni: sillä minä synnytin hänelle kolme poikaa. Sentähden hän kutzui hänen nimensä Lewi.

35. Ja hän tuli wielä raskaxi, ja synnytti pojan, ja sanoi: nyt minä kiitän HERraa, sentähden kutzui hän

hänen nimensä, Juda: ja lakkais synnyttämästä.

30. Lukn.

Rahelin napina. Jacobin lapset, palkka.

Koska Rahel näki ettei hän synnyttänyt Jacobille, kadehti hän sisartansa, ja sanoi Jacobille: anna minun lapsia, eli minä kuolen.

2. Jacob wihastui kowin Rahelin päälle, ja sanoi: olengo minä Jumalan siasa, joka on sinulda kieldänyt kohdun hedelmän?

3. Ja hän sanoi: täsä on minun piikani Bilha, maka hänen kanßansa; että hän synnyttäis minun helmaani, ja saisin sittekin hänestä lapsia.
1 Mos. 16: 2.

4. Niin hän andoi hänelle piikansa Bilhan emännäxi: Ja Jacob makais hänen kanßansa.

5. Niin Bilha tuli raskaxi ja synnytti Jacobille pojan.

6. Ja Rahel sanoi: Jumala ratkais minun asiani, ja kuuli myös minun äänení, ja andoi minulle pojan; sentähden kutzui hän hänen nimensä Dan.

7. Ja taas Bilha Rahelin piika tuli raskaxi, ja synnytti Jacobille toisen pojan.

8. Niin sanoi Rahel: minä olen jalosti kilwoitellut minun sisareni kanßa, ja olen myös woittanut: ja hän kutzui hänen nimensä Naphtali.

9. Koska Lea näki että hän lakkais synnyttämästä; otti hän piikansa Silpan, ja andoi sen Jacobille emännäxi.

10. Niin synnytti Silpa Lean piika Jacobille pojan.

11. Ja Lea sanoi: joukko tulee: ja kutzui hänen nimensä Gad.

12. Ja Silpa Lean piika synnytti Jacobille toisen pojan.

13. Ja Lea sanoi: autuasta minua, sillä tyttäret sanowat minua autuaxi: ja hän kutzui hänen nimensä Asser.

14. Ja Ruben meni ulos nisun elonaikana, ja löysi dudaimia wainiolda, ja toi ne Lealle äitillensä. Niin sanoi Rahel Lealle: anna minulle poikas dudaimista.

15. Hän wastais händä: wähäkö sinun siinä on, että olet minulda miehen wienyt, mutta tahdot myös otta poikani dudaimit? Ja Rahel sanoi: sentähden maatkan hän tänä yönä sinun kanßas poikas dudaimien tähden.

16. Koska Jacob ehtona kedolda palais, meni Lea händä wastan, ja sanoi: minun kanßani pitä sinun makaman: sillä minä olen sinun kallisti ostanut poikani dudaimilla. Ja hän makais sen yön hänen kanßansa.

17. Ja Jumala kuuli Lean, ja hän tuli raskaxi, ja synnytti Jacobille wiidennen pojan.

18. Ja Lea sanoi: Jumala on maxanut sen minulle, että minä annoin piikani miehelleni: ja kutzui hänen nimensä Isaschar.

19. Ja Lea taas tuli raskaxi, ja synnytti Jacobille kuudennen pojan.

20. Ja Lea sanoi: Jumala on minun hywästi lahjoittanut, nyt taas asuu minun mieheni minun tykönäni: sillä minä olen synnyttänyt hänelle kuusi poikaa. Ja kutzui hänen nimensä Sebulon.

21. Sitte synnytti hän tyttären, ja kutzui hänen nimensä Dina.

22. Mutta Jumala muisti myös Rahelin, ja Jumala kuuli hänen, ja saatti hedelmällisexi.

23. Niin hän tuli raskaxi ja synnytti pojan, ja sanoi: **Jumala on ottanut pois minun häwäistyxeni.**

24. Ja kutzui hänen nimensä Joseph, sanoden: HERra lisätkön minulle wielä toisen pojan.

25. Ja tapahdui koska Rahel oli synnyttänyt Josephin; sanoi Jacob Labanille: päästä minua menemään kotiani ja maalleni.

26. Anna minulle minun emändäni ja lapseni, joiden tähden minä olen sinua palwellut, että minä menisin pois: sillä sinä tiedät minun palweluxeni, kuin minä olen sinua palwellut.
1 Mos. 31: 41.

27. Ja Laban sanoi hänelle: anna minun löytää armo sinun edesäs, **minä ymmärrän että HERra on siunanut minun sinun tähtes.**

28. Ja sanoi (wielä): määrää siis sinun palkkas minulle, ja minä annan.

29. Mutta hän sanoi hänelle: sinä
tiedät kuinga minä olen palwellut sinua:
ja kuinga paljo sinun karjaas on mi=
nun haldunni annettu.
30. Sinulla oli wähä, ennen kuin
minä tulin, mutta nyt se on paljoxi
kaswanut. Ja HERra on siunannut
sinun, minun jalkajuondeni kautta. Kos=
ka minä siis oman huoneni parasta
katzen?
31. Ja (Laban) sanoi: mitästä mi=
nä sinulle annan? Ja Jacob sanoi: ei
sinun pidä mitän andaman minulle.
Mutta jos sinä tämän minulle teet,
niin minä wielä tästälähin kaitzen ja
warjelen sinun laumaas.
32. Minä käyn tänäpänä kaiken
sinun laumas läpitze, eroittaden sieldä
kaikki pilkulliset ja kirjawat lambat,
ja kaikki hallawat karitzain seasa, ja
kirjawat ja pilkulliset wohten seasa,
(mitä sitte kirjawaxi ja pilkullisexi tu=
lee) se olkon minun palkkani.
33. Niin minun wanhurskauteni on
wastaja tästedes minusta, koska se sii=
hen tulee, että minun pitä palkkani
sinun nähdes saaman: niin että kaikki
jotka ei ole pilkulliset taikka kirjawat
wohlista, eikä hallawat karitzoista, se
olkon warkaus minun tykönäni.
34. Niin sanoi Laban: katzo, joska
se olis sanas jälkeen.
35. Ja sinä päiwänä eroitti hän
pilkulliset ja kirjawat kaurit ja kaikki
pilkulliset ja kirjawat wuohet, kaikki
joisa jotakin walkeutta oli, ja kaikki
hallawat karitzat: ja andoi ne lastensa
haldunn.
36. Ja asetti kolmen päiwäkunnan
matkan, itzensä ja Jacobin waihelle:
ja Jacob kaitzi niitä jotka Labanin
laumasta jäit.
37. Mutta Jacob otti wiherjäisiä
haapaisia sauwoja, mandelpuisia ja pla=
tanapuisia; ja kuorei niihin walkiat
juondet, sen walkian paikan paljasta=
misella, kuin sauwain päällä oli.
38. Ja pani ne sauwat, jotka hän
kuorinut oli, laumain eteen, wesirun=
hin, ja juoma astioihin, lauman eteen,
johin he tulit juomaan, että he juo=
malle tuldwansa siittäisit.
1 Mos. 31: 12.

39. Ja niin laumat siitit niiden
sauwain päällä, ja kannoit pilkullisia,
juondeisia ja kirjawita.
40. Niin Jacob eroitti karitzat, ja
asetti lauman kaswot, siinä walkiasa
laumasa, niitä pilkullisia ja hallawia
päin: ja teki itzellensä eri lauman, ja
ei laskenut niitä Labanin lauman sekaan.
41. Ja koska se warhain kandawa
lauma oli sikoillansa, pani Jacob sau=
wat laumain silmäin eteen ruuhiin;
että he siittäisit sauwain päällä.
42. Mutta koska ne hiljain juoxit,
niin ei hän pannut niitä sisälle. Niin
tulit äpöiset Labanille ja warhain kan=
netut Jacobille.
43. Siitä tuli mies sangen äwe=
riäxi, niin että hänellä oli paljo lam=
baita ja piikoja ja palwelioita, ja Ka=
melejä ja Aaseja.

31. Luku.

Jacob pakenee. Laban saawuttaa hänen.
He tekewät liiton keskenänsä.

Ja hänen eteensä tuli Labanin lasten
puhe, että he sanoit: Jacob on
saattanut itzellensä kaiken meidän J=
sämme tawaran: ja siitä meidän J=
sämme hywydestä on hän saattanut
itzellensä kaiken tämän tawaran.
2. Ja Jacob näki Labanin kaswon;
ja katzo, ei ollut se händä kohtan,
niinkuin eilän ja endispäiwänä.
3. Ja HERra sanoi Jacobille: pa=
laja sinun Jsäis maalle, ja sukuis ty=
gö: ja minä olen sinun kanßas.
4. Niin lähetti Jacob ja kutzui Ra=
helin ja Lean kedolle laumansa tygö.
5. Ja sanoi heille: minä näen tei=
dän Jsänne kaswon, ettei hän ole mi=
nua kohtan niinkuin eilän ja endispäi=
wänä; mutta minun Jsäni Juma=
la on ollut minun kanßani.
6. Ja te itze tiedätte, että minä
olen kaikella minun wäelläni palwelut
teidän Jsäänne.
7. Mutta teidän Jsänne on wietel=
lyt minua, ja muuttanut minun palk=
kani jo kymmenen kertaa: ei kuitengan
sallinut Jumala hänen wahingota teh=
dä minulle.
8. Koska hän sanoi: kirjawat pitä

oleman sinun palkkas, niin kaikki lauma kandoi kirjawita. Mutta jos hän sanoi: pilkulliset pitä oleman sinun palkkas, niin kaikki lauma kandoi pilkullisia.

9. Niin on Jumala ottanut teidän Isänne hywyden, ja andanut minulle.

10. Ja tapahdui lauman siittämisen ajalla, nostin minä silmäni ja näjin unesa: ja katzo, kaurit jotka nousit laumain päälle, olit juondeiset, pilkulliset ja kirjawat.

11. Ja Jumalan Engeli sanoi minulle unesa: Jacob; ja minä wastaisin: täsä minä olen.

12. Mutta hän sanoi: nosta silmäs, ja katzo, kaikki kaurit jotka nousewat laumain päälle, owat juondeiset, pilkulliset ja kirjawat: Sillä minä olen nähnyt kaikki mitä Laban sinulle teke.

13. Minä olen Jumala BethElisä, josa sinä woitelit kiwen, ja josas teit minulle lupauxen: nouse siis nyt, ja lähde täldä maalda, ja palaja syndymä maalles.
1 Mos. 28: 18, 19, 20, rc. Luku 32: 9.

14. Niin wastaisit Rahel ja Lea, ja sanoit hänelle: ongo meillä enämpi osaa, eli perimistä meidän Isämme huonesa?

15. Eikö hän ole pitänyt meitä muukalaisina? sillä hän on myynyt meidän, ja peräti syönyt meidän hindamme.

16. Sentähden kaikki hywyys, jonga Jumala on ottanut meidän Isäldämme, se tulee oikeudella meille ja meidän lapsillemme: Nyt siis kaikki mitä Jumala sinulle on käskenyt, se tee.

17. Niin nousi Jacob; ja nosti lapsensa ja emändänsä Kamelein päälle.

18. Ja wei pois kaiken karjansa, ja kaiken tawaransa, kuin hän oli pannut kokoon, sen oman karjansa, kuin hän oli saanut Mesopotamiasa: mennäxensä Isänsä Isaachin tygö Canaan maalle.

19. Mutta Laban oli mennyt keritzemään laumaansa. Ja Rahel warasti Isänsä epäjumalat.

20. Niin warasti Jacob Labanin Syrialaisen sydämen, sinä ettei hän ilmoittanut hänelle että hän pakeni.

21. Niin hän pakeni, ja kaikki mitä hänellä oli, nousi ja meni wirran ylitze; ja meni Gileadin wuorta kohden.

22. Kolmandena päiwänä ilmoitettin Labanille, että Jacob oli paennut.

23. Niin hän otti weljensä kanssansa, ja ajoi händä takaa seitzemän päiwäkunnan matkan: ja saawutti hänen Gileadin wuorella.

24. Mutta Jumala oli tullut Labanin Syrialaisen tygö yöllä unesa; ja sanonut hänelle: kawahda sinuas, ettes puhu Jacobille hywää eli pahaa.

25. Ja Laban lähestyi Jacobia. Mutta Jacob oli majansa tehnyt wuorelle. Ja Laban teki weljinensä myös majansa Gileadin wuorelle.

26. Niin sanoi Laban Jacobille: mitäs olet tehnyt, ettäs warastit minun sydämeni: ja olet wienyt pois minun tyttäreni niinkuin miekalla otetut?

27. Ja mixis salaa pakenit ja warastit sinus minulda, ja et ilmoittanut minulle? että minä olisin sinua saattanut ilolla, ja lauluilla, ja trumbuilla, ja kandeleilla.

28. Ja et sallinut minun suuta anda minun pojilleni ja tyttärilleni: tämän sinä olet tyhmästi tehnyt.

29. Ja minulla olis kyllä woimaa tehdä teille pahaa, mutta teidän Isänne Jumala sanoi mennenä yönä minulle: kawahda itzes puhumasta Jacobille hywää eli pahaa.

30. Ja nyt ettäs kummingin menit pois, ja niin suuresti ikäwöitzit Isäs huoneseen: mixis warastit minun Jumalani?

31. Ja Jacob wastais, ja sanoi Labanille: minä pelkäisin ja luulin sinun wäkiwallalla ottawan pois minulda sinun tyttäres.

32. Mutta kenengä tykö sinä löydät jumalas, ei sen pidä elämän. Tunnustele meidän weljeimme läsnä ollesa, mitä omaas on minun tykönäni, ja ota pois se. Mutta ei Jacob tietänyt Rahelin niitä warastanen.

33. Niin Laban meni Jacobin majaan, ja Lean majaan, ja heidän molempain piikainsa majaan, ja ei löytänyt. Ja läxi Lean majasta, ja tuli Rahelin majaan.

34. Mutta Rahel oli ottanut epäjumalat, ja pannut Kamelein satulan ala, ja istui siihen päälle; mutta Laban etzei kaiken majan, ja ei löytänyt.

35. Ja hän sanoi Isällensä: älkön minun herrani wihastuko, etten minä saa nosta sinun edesäs: sillä minulle tapahtui waimoin menon jälkeen. Ja hän etzei, ja ei löytänyt epäjumalitansa. 1 Mos. 18: 11.

36. Ja Jacob wihastui ja riiteli Labanin kanßa, wastais ja sanoi hänelle: mitä minä olen rikkonut, ja mikä minun pahatekoni on, ettäs minua olet niin wihaisesti ajanut takaa?

37. Sinä olet etziskellyt kaikki minun taloini kalut, mitäs olet löytänyt kaikista sinun talois kaluista? tuo tähän minun ja sinun weljeis eteen, ratkaista meidän kahden waihellamme.

38. Minä olen ollut sinun tykönäs jo karikymmendä ajastaikaa, ja sinun lambas ja wuohes ei ole hedelmättömät ollet: ja en ole minä syönyt oinaita sinun laumastas.

39. Engä ole tuonut sinulle pedolda haaskattua, mutta minun piti sen maxaman, sen olet sinä minun kädestäni waatinut: niin myös mitä ikänänsä sinulda päiwällä eli yöllä warastettu oli. 2 Mos. 22: 12, 13.

40. **Päiwällä on minun helle wäsyttänyt, ja yöllä wilu: ja uni on paennut minun silmistäni.**

41. Minä olen jo karikymmendä ajastaikaa ollut sinun huonesas, neljätoistakymmendä ajastaikaa palwelin minä sinua kahden tyttäres tähden, ja kuusi ajastaikaa sinun laumas tähden: ja sinä olet muuttanut minun palkkani kymmenen kertaa.

42. Jollei minun Isäni Jumala, Abrahamin Jumala, ja Isaachin pelko olisi ollut minun puolellani; niin sinä peräti tyhjänä olisit minun päästänyt. Mutta Jumala on nähnyt minun waiwani ja kätteni työt, ja nuhteli mennä yönä sinua. Es 8: 13.

43. Wastais Laban, ja sanoi Jacobille: tyttäret owat minun tyttäreni, ja pojat owat minun poikani, ja laumat owat minun laumani, ja kaikki kuin sinä näet, owat minun: mitä minä teen tänäpänä minun tyttärilleni taikka heidän lapsillensa, jotka he owat synnyttänet?

44. Tule siis nyt ja tehkämme liitto, minä ja sinä, joka pitä oleman todistus minun ja sinun waihellas.

45. Niin otti Jacob kiwen, ja pani pystyälle muistopatzaxi.

46. Ja Jacob sanoi weljillensä: kootkat kiwiä. Ja he toit kiwiä, ja teit rouckion; ja atrioitzit siinä sen rouckion päällä.

47. Ja Laban kutzui hänen Jegar Sahaduta: mutta Jacob kutzui hänen Gilead.

48. Niin Laban sanoi: tämä rouckio olkon todistus tänäpänä minun ja sinun waihellas; sentähden kutzui hän hänen nimensä Gilead.

49. Ja Mizpah; sillä hän sanoi: HErra olkon peränkatzoja sinun ja minun waihellani, koska me erkanemme toinen toisestamme.

50. Jos sinä waiwat minun tyttäritäni, taikka otat muita emänditä, paitzi minun tyttäritäni. Ei ole yhtän ihmistä (joka todistais) meidän kanßamme, mutta katzo, Jumala on todistaja minun ja sinun waihellas.

51. Ja Laban sanoi (wielä) Jacobille: katzo, tämä on rouckio, ja tämä on muistopatzas, jonga minä panin minun ja sinun waihelles.

52. Tämä rouckio olkon todistus, ja tämä patzas olkon myös todistus, etten minä käy ylitze tämän rouckion sinun tygös, etkä sinä käy ylitze tämän rouckion ja tämän patzan minun tygöni, wahingota tekemään.

53. Abrahamin Jumala ja Nahorin Jumala, ja heidän Isäinsä Jumala, ratkaiskon meidän wälillämme. Ja Jacob wannoi hänen Isänsä Isaachin pelwon kautta.

54. Ja Jacob uhrais wuorella, ja kutzui hänen weljensä syömään leipää. Ja kuin he olit syönet, olit he yötä wuorella.

55. Mutta aamulla warhain nousi Laban, ja suuta andoi poikainsa ja tytärtensä, ja siunais heitä, ja meni matkaansa, ja palais kotiansa.

32. Luku.

Mahanaim. Jacobin sanansaattajat, pelko, lahjat ja kuinga hän painelee.

MUtta Jacob meni tietänsä myöden, ja Jumalan Engelit tulit händä wastan.

2. Ja koska hän näki heidän, sanoi hän: **Nämät owat Jumalan Sotajoukko.** Ja hän kutzui sen paikan Mahanaim. 2 Kun. K. 6: 17. Ps. 34: 8.

3. Niin Jacob lähetti sanansaattajat edellänsä weljensä Esaun tygö; Seirin maakundaan, Edomin maalle.

4. Ja käski heitä, sanoden: sanokat näin minun herralleni Esaulle: näin sanoo sinun palwelias Jacob: minä olen ollut muukalainen Labanin tykönä, ja wiipynyt tähän asti.

5. Ja minulla on karjaa ja aaseja, lambaita, palwelioita ja piikoja: ja lähetin ilmoittamaan minun herralleni, löytäxeni armoa sinun edesäs.

6. Sanansaattajat palaisit Jacobin tygö, sanoden: me tulimme Esaun sinun weljes tygö; ja hän tulee sinua wastan, ja neljäsataa miestä hänen kanßansa.

7. Niin peljästyi Jacob kowin, ja ahdistus tuli hänen päällensä: ja jakoi wäen joka oli hänen kanßansa, ja lambat, ja karjan ja Kamelit kahteen joukkoon.

8. Ja sanoi: jos Esau tulee yhden joukon päälle, ja lyö sen; niin se jäänyt joukko pääsee.

9. Ja Jacob sanoi: minun Isäni Abrahamin Jumala, ja minun Isäni Isaachin Jumala, HERra joka sanoit minulle: palaja maalles ja sukuis tygö, ja minä teen sinulle hywää.
1 Mos. 31: 13:

10. Minä olen mahdotoin kaikkeen siihen armoon, ja kaikkeen siihen totuuteen, jonga sinä teit palwelialles. Sillä koska minä tämän Jordanin ylitze menin, ei minulla muuta ollut kuin minun sauwani; mutta nyt minulla on kaxi joukkoa.

11. Pelasta siis nyt minua minun weljeni Esaun käsistä: sillä minä pelkän hänen tulewan ja lyöwän minun, ja äitin lapsinensa.

12. Sinä olet kummingin sanonut: minä teen kaiketi sinulle hywää; ja lisän sinun siemenes niinkuin sannan meresä, joka paljouden tähden ei luetta taita. 1 Mos. 28: 14.

13. Ja hän yödyi sinne, ja otti niistä, kuin olit käsillä, lahjoja lähettäxensä weljellensä Esaulle.

14. Kaxisataa wohta, ja kaxikymmendä kauristа: kaxisataa lammasta ja kaxikymmendä jäärää.

15. Imettäwiä Kamelejä warsoinensa kolmekymmendä: neljäkymmendä lehmää ja kymmenen härkää, kaxikymmendä aasia ja kymmenen warsaa.

16. Ja andoi ne palwelioittensa käsiin, itzekungin lauman erinänsä; ja sanoi palwelioillensa: mengät minun edelläni, ja pitäkät wäli jokaitzen lauman waihella.

17. Ja käski ensimmäiselle, sanoden: Koska minun weljeni Esau kohtaa sinun, ja kysyy sinulda, kenengäs olet, ja kuhungas menet? ja kenengä nämät owat, joitas ajat edelläs?

18. Niin sano: nämät owat sinun palwelias Jacobin lahjat, lähetetyt minun herralleni Esaulle: ja katzo, hän tulee myös itze meidän jälisämme.

19. Niin käski hän myös toiselle ja kolmannelle, ja kaikille niille, jotka käwit lauman jälisä, sanoden: tämän minun sanani jälkeen puhukat Esaulle, koska te hänen löydätte.

20. Ja sanokat myös: katzo, sinun palwelias Jacob on myös meidän jälisämme; sillä hän ajatteli: minä lepytän hänen lahjoilla, jotka minun edelläni menewät; sitte tahdon minä nähdä hänen kaswonsa, mitämax, hän otta wastan minua ystäwällisesti.

21. Niin lahjat menit hänen edellänsä; mutta hän oli itze sinä yönä joukkoinensa.

22. Ja nousi yöllä ja otti kaxi emändätänsä, ja ne kaxi piikaansa, ja yxitoistakymmendä lastansa: ja meni ylitze Jabokin luotus paikkaan.

23. Ja otti ne ja wei heidän wirran ylitzen: ja wei myös ylitzen kaikki mitä hänellä oli.

24. Mutta Jacob jäi sille puolelle yxinänsä. Sillein paineli yxi mies

hänen kanssansa, siihenasti kuin aamuruskko nousi. Os. 12: 4.

25. Ja kuin hän näki ettei hän woittanut händä, rupeis hän hänen reisiänsä; niin että Jacobin reisiluu horjahti painellesa hänen kanssansa.

26. Ja hän sanoi: päästä minua, sillä aamuruskko nousee. Mutta hän wastais: en minä päästä sinua, jolles siunaa minua.

27. Ja hän sanoi hänelle: mikä sinun nimes on? hän wastais: Jacob.

28. Ja hän sanoi: ei sinua sillen pidä kutsuttaman Jacob, waan Israel: sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa, ja olet woittanut. 1 Mos. 35: 10.

29. Ja Jacob kysyi häneldä, ja sanoi: sanos nyt sinun nimes. Mutta hän sanoi: mixis minun nimeäni kysyt? Ja hän siunais händä siinä paikasa. Duom. K. 13: 17.

30. Ja Jacob kutzui sen paikan [illegible] sillä minä olen nähnyt Jumalan [illegible]kasiwosta kaswoon, ja minun sieluni on wapahdettu.

31. Ja Auringo nousi koska hän [illegible] ohitze käwi, ja hän onduui reisiänsä.

32. Sentähden ei syö Israelin lapset [illegible]suonda tähän päiwään asti, että [illegible] reisiluu horjahtui.

33. Luku.

[illegible] kohtaaminen, suun andaminen, mat[illegible] Suchotin, Sichemin majat.

1. [illegible] Jacob nosti silmänsä ja näki, ja [illegible] Esau tuli, ja neljä sataa [illegible] hänen kanssansa: Ja hän jakoi [illegible] Lealle ja Rahelille, ja molemmille [illegible].

2. Ja asetti piikat lapsinensa ensi[illegible]; sitälähin Lean hänen lastensa [illegible], ja Rahelin Josephin kanssa jäl[illegible]ksi.

3. Mutta itze hän käwi heidän edel[illegible], ja kumarsi hänensä maahan [illegible] kertaa, siihenasti kuin hän [illegible] lähestyi.

4. Ja Esau juoxi händä wastan, ja [illegible] otti hänen, ja halais händä [illegible], ja suuta andoi hänen: ja he

5. Ja hän nosti silmänsä, ja näki waimot ja lapset, ja sanoi: kutka nämät kanssas owat? hän wastais: ne owat lapset, jotka Jumala on lahjoittanut sinun palwelialles. Ps. 127: 3.

6. Niin piikat lähestyit lapsinensa, ja kumarsit itzensä hänen edesänsä.

7. Ja lähestyi myös Lea lapsinensa, ja kumarsi hänen edesänsä. Sitte tuli Joseph ja Rahel, jotka myös kumarsit hänen edesänsä.

8. Ja hän sanoi: mitäs tahdot kaiken sen joukon kanssa, kuin minä kohdannut olen? hän wastais: löytäxeni armoa minun herrani edesä.

9. Ja Esau sanoi: minulla on kyllä, minun weljeni; pidä omas.

10. Niin Jacob wastais: ei niin, mutta jos minä olen löytänyt armon sinun edesäs, niin ota minun lahjani minun kädestäni: sillä minä näjin sinun kaswos, niinkuin minä olisin nähnyt Jumalan kaswot; ettäs olet minun hywäxi ottanut. 2 Sam. 19: 27.

11. **Ota siis se siunaus, jonga minä olen tuonut sinulle: sillä Jumala on sen minulle andanut, ja minulla on kyllä kaikkinaista. Niin hän waadei händä ottamaan.** 1 Sam. 25: 27.

12. Ja (Esau) sanoi: lähtekämme jo matkustamaan, minä waellan sinun kanssas:

13. Niin hän sanoi hänelle: minun herrani tietää minulla olewan pieniä lapsia, ja imettäwäisiä lambaita ja karjaa: jos ne yhtenä päiwänä äkistä ajetaisiin, niin kuolis koko lauma.

14. Niin mengän minun herrani palwelians edellä: mutta minä seuran hiljaxensa senjälkeen kuin karja ja lapset käydä woiwat, siihenasti kuin minä tulen minun herrani tygö Seiriin.

15. Ja Esau sanoi: minä jätän kuitengin sinun tygös jotakin siitä wäestä, kuin minun kanssani on. Hän wastais: mihingä se? anna minun ainoastansa löytä armo minun herrani edesä.

16. Niin Esau palais sinä päiwänä tietänsä myöden Seiriin.

17. Mutta Jacob matkusti Suchothiin, ja rakensi itzellensä huonen, ja

teki majat karjallensa. Sentähden kutzui hän sen paikan Suchoth.

18. Sitte tuli Jacob rauhoitettuna siihen Kaupungiin Sichem, joka on Canaan maalla, sitte kuin hän oli tullut Mesopotamiasta; ja sioitti itzensä Kaupungin kohdalle.

19. Ja osti murun peldoa, johonga hän teki majansa, Hemorin Sichemin Isän lapsilda, sadan penningin edestä. Jos. 24: 32. Ap. T. 7: 16.

20. Ja rakensi siinä Altarin: ja rukoili wäkewätä Israelin Jumalan nimeä.

34. Luku.

Dina raiskattu, Sichem tapettu.

Ja Dina Lean tytär, jonga hän Jacobille synnyttänyt oli, meni katzelemaan sen maakunnan tyttäritä.

2. Koska Sichem Hemorin Hewein, sen maakunnan Ruhtinan poika näki hänen; otti hän hänen ja makaisi hänen, ja häwäisi hänen.

3. Ja hänen sydämensä paloi Dinan Jacobin tyttären perään; ja rakasti piikaa, ja puhutteli händä suloisilla sanoilla.

4. Sichem puhui Isällensä Hemorille, sanoden: ota minulle tämä piika emännäxi.

5. Ja Jacob kuuli että he hänen tyttärensä Dinan olit häwäisnet, ja hänen poikansa olit lauman kanßa kedolla. Ja Jacob waikeni siihenasti kuin he tulit.

6. Ja Hemor Sichemin Isä meni Jacobin tygö puhuttelemaan händä.

7. Silloin tulit Jacobin pojat kedolda: ja koska he sen kuulit, tulit miehet surullisexi, ja wihastuit sangen kowin, että hän oli tehnyt tyhmyden Israelisa, maaten Jacobin tyttären: sillä ei ollut se oikein tehty.

8. Niin puhui Hemor heidän kanssansa, sanoden: minun poikani Sichemin sydän halajaa teidän tyttärenne jälkeen; andakat siis se hänelle emännäxi.

9. Naittakat teitänne yhteen meidän kanßamme: andakat teidän tyttärenne meille, ja ottakat jällensä meidän tyttäremme teille.

10. Ja asukat meidän kanßamme: maan pitä oleman teille aldin, asukat, myykät ja ostakat siinä, ja omistakat maa.

11. Ja Sichem sanoi hänen Isällensä ja weljillensä: andakat minun löytä armo teidän edesänne: ja mitä te sanotte minulle, sen minä annan.

12. Anokat minulda rohkiasti huomenlahjaa ja andimita, ja minä annan mitä te anotte: andakat minulle waimoin se piika emännäxi.

13. Niin wastaisit Jacobin pojat Sichemille, ja hänen Isällensä Hemorille, ja puhuit petoxella, että hän oli heidän sisarensa Dinan häwäisnyt.

14. Ja sanoit heille: en me taida sitä tehdä, että me annamme meidän sisaremme ymbärinsleikkamattomalle miehelle: sillä se olis meille häpiäxi.

15. Mutta kuitengin siinä me suostumme teihin; jos te tuletta meidän kaldaisexemme, että kaikki miehenpuoli teidän seasanne ymbärinsleikataisiin.

16. Niin me annamme meidän tyttäremme teille, ja otamme teidän tyttärenne meille: ja asumme teidän kanssanne, ja tulemme yhdexi Kansaxi.

17. Mutta jollette kuule meitä, ja anna teitänne ymbärinsleikata; niin me otamma meidän tyttäremme, ja menemme matkaamme.

18. Ja heidän puhensa kelpais Hemorille, ja Sichemille Hemorin pojalle.

19. Ja se nuori mies ei wiiwytellyt sitä tehdäxensä: sillä hän rakasti suuresti Jacobin tytärtä: Ja hän oli kunniasa pidettäpä kaikkein ylitze hänen Isänsä huonesa.

20. Niin tuli Hemor ja hänen poikansa Sichem Kaupunginsa portiin; ja puhuit heidän Kaupunginsa miehille, sanoden:

21. Nämät miehet owat rauhalliset meidän kanßamme, ja tahtowat asua ja elää tällä maalla, ja katzo, maa on kyllä awara heidän edesänsä: ottakamme heidän tyttärensä meille emännäxi, ja andakamme meidän tyttäremme heille.

22. Mutta siihen ne miehet andawat meille suosionsa, asuaxensa meidän kanßamme ja tullaxensa yhdexi Kansaxi: jos meistä ymbärinsleikatan kaik-

ti miehenpuoli, niinkuin he myös ymbärinsleikatut owat.

23. Heidän karjansa ja hywydensä, ja kaikki heidän eläimensä, eikö ne ole meidän omamme? jos me muutoin olemme heidän tahtonsa jälkeen, niin että he asuwat meidän kanßamme.

24. Ja he olit Hemorille kuuliaiset, ja Sichemille hänen pojallensa, kaikki jotka hänen Kaupunginsa portista käwit ulos: ja ymbärinsleikkaisit itzensä, jokainen miehenpuoli, jotka hänen Kaupunginsa portista käwit ulos.

25. Ja tapahdui kolmandena päiwänä, koska he kipiämmällänsä olit, otit ne kaxi Jacobin poikaa Simeon ja Lewi, Dinan weljet, kumbikin miekkansa, ja menit rohkiasti Kaupungiin: ja tapoit jokaitzen miehenpuolen.
1 Mos. 49: 5.

26. Ja tapoit myös Hemorin, ja hänen poikansa Sichemin miekan terällä: ja otit Dinan, Sichemin huonesta, ja menit pois.

27. Niin tulit Jacobin pojat tapetuiden päälle, ja ryöstäisit Kaupungin; että he olit häwäisnet heidän sisarensa.

28. Ja weit pois heidän lambansa, karjansa, aasinsa, ja mitä sekä Kaupungisa että kedolla oli.

29. Ja kaikki heidän hywydensä, lapsensa ja heidän waimonsa he otit fangixi, ja ryöstäisit; niin myös kaikki mitä huoneisa oli.

30. Ja Jacob sanoi Simeonille ja Lewille: te oletta minulle mielikarwauden tehnet, saattaden minun haisewaisexi tämän maakunnan asuwaisille, Cananealaisille ja Pheresealaisille: ja minä olen wähä joukko, koska he heitänsä kokowat minun päälleni, niin he tappawat minun, ja minä hukutetan, ja minun huoneni.

31. Mutta he wastaisit: pitikö sitä hänen tekemän meidän sisaremme kanssa, niinkuin jongun porton kanßa.

35. Luku.

Jumalan palwelus puhdistettu. BethEl rakettu. Jumala ilmestyy. BenJamin syndyy. Rahel ja Isaac kuolewat.

1. Jumala sanoi Jacobille: nouse ja mene ylös BethEliin, ja asu siellä: ja tee siihen Altari Jumalalle, joka sinulle ilmestyi, koska sinä pakenit weljes Esaun edestä. 1 Mos. 28: 12, etc.

2. Niin sanoi Jacob perhellensä, ja kaikille jotka hänen kanßansa olit: eroittakat teistänne wierat jumalat, jotka teidän seasanne owat, ja puhdistakat teitänne, ja muuttakat teidän waattenne.

3. **Ja noskamme ja mengämme ylös BethEliin; että minä tekisin siihen Altarin Jumalalle, joka minua kuuli minun hätä aikanani, ja on ollut minun kanßani tiellä jota minä matkustin.**

4. Niin he annoit Jacobille kaikki wierat jumalat jotka heidän käsisänsä olit, ja heidän korwarenkansa jotka heidän korwisansa olit. Ja Jacob kaiwoi ne sen tammen ale, joka oli Sichemin tykönä.

5. Ja he matkustit. Ja Jumalan pelko tuli niille Kaupungeille, jotka olit heidän ymbärillänsä, ettei he ajanet Jacobin poikia takaa.

6. Niin tuli Jacob Luziin Canaan maalle, se on BethEl, kaiken sen wäen kanßa kuin hänen kanßansa oli.

7. Ja rakensi siihen Altarin, ja kutzui sen paikan ElBethEl; sillä Jumala ilmestyi siinä hänelle, paetesansa weljensä edestä. 1 Mos. 33: 20.

8. Niin kuoli Debora Rebeckan imettäjä, ja haudattin alemmaiselle puolelle BethElitä, tammen ala: ja se kutzuttin itkutammexi.

9. Ja Jumala ilmestyi taas Jacobille, sitte kuin hän oli tullut Mesopotamiasta: ja siunais händä.

10. Ja Jumala sanoi hänelle: sinun nimes on Jacob: mutta ei sillen pidä sinun nimes kutzuttaman Jacob, waan IsraEl pitä sinun nimes oleman. Ja niin kutzuttin hänen nimensä IsraEl.
1 Mos. 32: 28.

11. **Ja Jumala sanoi hänelle: Minä olen kaikkiwaldias Jumala, ole hedelmällinen ja enäne, Kansa ja Kansain joukko pitä sinusta tuleman: ja Kuningat pitä tuleman sinun kupeistas.**

12. Ja sen maan jonga minä olen andanut Abrahamille ja Isaachille, an=

nan minä sinulle: ja sinun siemenelles sinun jälkees, annan minä sen maan.
1 Mos. 12: 7.

13. Ja niin meni Jumala ylös hänen tyköänsä, siinä paikasa, kuin hän hänen kanßansa puhunut oli.
1 Mos. 17: 22.

14. Mutta Jacob asetti muistopatzan, siihen paikkaan josa hän hänen kanßansa puhunut oli, (nimittäin) kiwisen patzan: ja uhrais juomauhria, ja kaasi öljyä sen päälle.

15. Ja Jacob kutzui sen paikan, josa Jumala hänen kanßansa puhunut oli, BethEl.

16. Ja he matkustit BethElistä, ja kuin wielä wähä matkaa oli Ephrathiin, niin synnytti Rahel, ja synnyttäminen oli hänelle sangen raskas.

17. Ja koska synnyttäminen oli hänellä raskainnallansa; sanoi lastenämmä hänelle: älä pelkä, sillä tämä poika on sinulla myös olewa.

18. Mutta hänen hengensä lähteisä, koska hänen piti kuoleman, kutzui hän hänen nimensä BenOni; mutta hänen Isänsä kutzui hänen nimensä BenJamin.

19. Niin kuoli Rahel: ja hän haudattin Ephratin tien wiereen, se on BethLehem.
1 Mos. 48: 7.

20. Ja Jakob pani patzan hänen hautansa päälle: tämä on Rahelin haudan patzas hamaan tähän päiwään asti.

21. Ja IsraEl matkusti edespäin, ja teki majansa tuolle puolelle Ederin tornia.
Mich. 4: 8.

22. Ja se tapahdui, koska IsraEl asui siinä maakunnasa, meni Ruben ja makais Bilhan hänen Isänsä jalkawaimon kanßa. Ja IsraEl sai sen kuulla. Ja Jacobilla oli kaxitoistakymmendä poikaa.
1 Mos. 49: 4.

23. Lean pojat olit nämät: Jacobin esikoinen Ruben; niin Simeon, ja Lewi, ja Juda, ja Isaschar ja Zebulon.

24. Rahelin pojat olit: Joseph ja BenJamin.

25. Bilhan Rahelin piikan pojat olit: Dan ja Naphtali.

26. Silpan Lean piikan pojat olit: Gad ja Asser. Nämät owat Jacobin pojat, jotka hänelle syndynet olit Mesopotamiasa.

27. Ja Jacob tuli Isänsä Isaachin tygö Mamreen, Arban Kaupungiin, joka on Hebron, josa Abraham ja Isaac olit muukalaiset ollet.
1 Mos. 37: 1.

28. Ja Isaac oli sadan ja kahdexankymmenen ajastaikainen:

29. Ja tuli riutunexi, ja kuoli, ja koottin Kansansa tygö, wanhana ja suuttumuna elämästä. Ja hänen poikansa Esau ja Jacob hautaisit hänen.
1 Mos. 25: 8.

36. Luku.

Esaun emännät, asuin=paikka, lapset.

Tämä on Esaun sukukunda, joka on Edom.

2. Esau otti emännät Canaan tyttäristä: Adan Elonin Hethein tyttären, ja Oholibaman Anan tyttären, Zibeonin Hewein pojan tyttären.
1 Mos. 26: 34.

3. Basmathin Ismaelin tyttären, Nebajothin sisaren.

4. Ada synnytti Esaulle Eliphan. Ja Basmath synnytti Reguelin.

5. Oholibama synnytti Jeun, Jaelamin ja Korahn. Nämät owat Esaun lapset, jotka hänelle synnyit Canaan maalla.

6. Ja Esau otti emändänsä, poikansa ja tyttärensä, ja kaikki huonensa sielut, ja karjansa ja kaikki juhtansa, ja kaiken sen tawaransa kuin hän oli pannut kokoon Canaan maalla: ja meni (toiselle) maalle, weljensä Jacobin tyköä.

7. Sillä heidän tawaransa oli niin suuri, ettei he taitanet asua yhnä: ja se maa josa he muukalaiset olit, ei wetänyt heitä heidän karjansa (paljouden) tähden.
1 Mos. 13: 6.

8. Niin asui Esau Seirin wuorella, ja tämä Esau on Edom.
Jos. 24: 4.

9. Nämät owat Esaun sukukunnat Edomealaisten Isän Seirin wuorella.

10. Nämät owat Esaun poikain nimet: Eliphaz, Adan Esaun emännän

poika: Reguel Basmathin Esaun emännän poika.
11. Ja Eliphan pojat olit: Theman, Omar, Zepho, ja Gaetham, ja Kenas.
12. Mutta Thimna oli Eliphan Esaun pojan jalkawaimo, joka synnytti hänelle Amalekin. Ne owat Adan Esaun emännän lapset.
13. Mutta Reguelin lapset owat nämät: Nahath, ja Serah, Samma, Missa. Ne owat Basmathin Esaun emännän lapset.
14. Mutta nämät olit Oholibaman Esaun emännän pojat, Anan tyttären Zibeonin pojan tyttären lapset, jotka hän synnytti Esaulle: Jeus, ja Jaclam ja Korah.
15. Nämät owat Ruhtinat Esaun lapsista: Eliphan Esaun esikoisen lapset owat nämät: se Ruhtinas Theman, se Ruhtinas Omar, se Ruhtinas Zepho, se Ruhtinas Kenas.
1 Aika K. 1: 35.
16. Se Ruhtinas Korah, se Ruhtinas Gaetham, se Ruhtinas Amalek. Nämät owat Ruhtinat Eliphasta Edomin maalla, ja owat Adan lapset.
17. Ja nämät owat Reguelin Esaun pojan lapset: se Ruhtinas Nahath, se Ruhtinas Serah, se Ruhtinas Samma, se Ruhtinas Missa. Nämät owat Ruhtinat Reguelistä Edomerein maalla ja owat Basmathin Esaun emännän lapset.
18. Mutta nämät owat Oholibaman Esaun emännän lapset: se Ruhtinas Jeus, se Ruhtinas Jaclam, se Ruhtinas Korah. Nämät owat Ruhtinat Oholibamasta, Anan tyttärestä, Esaun emännästä.
19. Nämät owat Esaun lapset, ja heidän Ruhtinansa. Hän on Edom.
20. Mutta nämät owat Seirin sen Horealaisen lapset jotka sillä maalla asuit: Lothan, Sobal, Zibeon, Ana.
1 Aika K. 1: 38.
21. Dison, Ezer ja Disan. Nämät owat Horealaisten Ruhtinat, Seirin lapset Edomin maalla.
22. Mutta Lothanin lapset owat: Hori ja Heman: ja Lothanin sisar, Thimna.
23. Sobalin lapset olit nämät: Alwan, Manahat, Ebal, Sepho ja Onam.
24. Nämät olit Zibeonin lapset: Aja ja Ana. Tämä on se Ana joka korwesa löi Jeminiläiset, kaitesansa Isänsä Zibeonin aaseja.
25. Mutta Ananin lapset olit: Dison ja Oholibama, Ananin tytär.
26. Disonin lapset olit: Hemdan, ja Esban, Jethran ja Charan.
27. Ezerin lapset olit: Bilhan, ja Sawan ja Akan.
28. Disanin lapset olit: Uz ja Aran.
29. Nämät owat Horealaisten Ruhtinat: se Ruthinas Lothan, se Ruthinas Sobal, se Ruhtinas Zibeon, se Ruthinas Ana.
30. Se Ruthinas Dison, se Ruhtinas Ezer, se Ruhtinas Disan. Nämät owat Horealaisten Ruhtinat, heidän Ruhtinastensa seasa Seirin maalla.
31. Mutta Kuningat kuin Edomin maalla hallitzit, ennenkuin joku Kuningas hallitzi Israelin lapsia, owat nämät:
1 Aika K. 1: 43.
32. Niin hallitzi Edomisa Bela Beorin poika: ja hänen Kaupunginsa nimi oli Dinhaba.
33. Ja koska Bela kuoli, tuli Jobab Serahn poika Bosrasta Kuningaxi hänen siaansa.
34. Kuin Jobab kuoli tuli Husam Themanealaisten maalda Kuningaxi hänen siaansa.
35. Koska Husam kuoli, tuli Hadad Bedadin poika Kuningaxi hänen siaansa, joka löi Midianilaiset Moabilaisten kedolla, ja hänen Kaupunginsa nimi oli Awith.
36. Koska Hadad kuoli, hallitzi Samla Masrechasta hänen siasansa.
37. Koska Samla kuoli, tuli Saul Kuningaxi hänen siaansa, Rehobothin wirran tyköä.
38. Koska Saul kuoli, tuli Baalhanan Achborin poika Kuningaxi hänen siaansa.
39. Koska Baalhanan Achborin poika kuoli, tuli Hadar Kuningaxi hänen siaansa, ja hänen Kaupunginsa nimi oli Pagu: ja hänen emändänsä nimi oli Mehetabeel, Matredin tytär, joka Mesahabin tytär oli.

40. Ja nämät owat Esaun Ruhti-
naisten nimet heidän sukuisansa, pai-
koisansa ja nimisänsä: se Ruhtinas
Thimna, se Ruhtinas Alua, se Ruh-
tinas Jethet. 1 Aika K. 1: 51, ꝛc.
41. Se Ruhtinas Oholibama, se
Ruhtinas Ela, se Ruhtinas Pinon.
42. Se Ruhtinas Kenas, se Ruh-
tinas Theman, se Ruhtinas Mibzar.
43. Se Ruhtinas Magdiel, se Ruh-
tinas Iram. Nämät owat Edomin
Ruhtinat, niinkuin he asunet owat
perinnöis maallansa, ja Esau on Edo-
mealaisten Isä.

37. Luku.

Joseph näkee unda, myydän, itketän.

Ja Jacob asui sillä maalla, josa hä-
nen Isänsä muukalainen oli ollut:
(nimittäin) Canaan maalla.
1 Mos. 35: 27.
2. Ja nämät owat Jacobin suku-
kunnat: Joseph oli seitzemäntoistakym-
menen ajastaikainen, koska hän kaitzi
karjaa weljeinsä kanssa, ja hän oli
nuorella ijällänsä Bilhan ja Silpan,
Isänsä emändäin lasten kanssa: ja Jo-
seph ilmoitti Isällensä, mikä paha sa-
noma heistä kuului.
3. Mutta Israel rakasti Josephita
enä kuin kaikkia muita lapsiansa, että
hän oli syndynyt hänelle hänen wan-
halla ijällänsä: ja teki hänelle kirja-
wan hamen.
4. Kuin hänen weljensä näit, että
hänen Isänsä rakasti händä enä kuin
kaikkia hänen weljiänsä, wihaisit he
händä, ja ei woinet puhutella händä
ystäwällisesti. Ap. T. 7: 9.
5. Niin Joseph näki unen, ja il-
moitti sen weljillensä, josta he rupeisit
händä enämmin wihamaan.
6. Sillä hän oli sanonut heille:
kuulkat tätä unda jonga minä näjin.
7. Katzo, me olimma sitowanansa
jalallisia wainiolla, ja minun jalalli-
seni nousi ja seisoi; ja katzo, teidän
jalallisenne seisoit ymbärillä, ja ku-
marsit minun jalallistani.
8. Niin sanoit hänen weljensä hä-
nelle: sinäkö tulet meidän Kuninga-
xemme, kokonansa hallitzemaan meitä?
ja wihaisit händä wielä enämmin, hä-
nen unensa ja puhensa tähden.
9. Ja hän taas näki toisen unen
ja jutteli sen weljillensä, ja sanoi:
katzo, minä näjin wielä unda: ja katzo,
Auringo, Kuu ja yxitoistakymmendä
tähteä kumarsit minua.
10. Ja kuin hän sitä saneli Isäl-
lensä ja weljillensä, nuhteli hänen I-
sensä händä ja sanoi hänelle: mikä
uni se on kuin sinä olet nähnyt? pi-
täkö minun ja sinun äitis ja weljes
tuleman ja kumartaman meitämme
sinun edesäs maahan?
11. Ja hänen weljensä kadehtit hän-
dä; mutta hänen Isänsä piti nämät
sanat mielesänsä.
12. Koska hänen weljensä menit
kaitzemaan Isänsä karjaa Sichemiin:
13. Sanoi Israel Josephille: eikö
weljes kaitze karjaa Sichemisä? tule,
minä lähetän sinun heidän tygönsä:
hän wastais: täsä minä olen.
14. Hän sanoi: mene ja katzo, o-
watko weljes ja karja rauhasa, ja pa-
laja minulle sitä sanomaan. Ja hän
lähetti hänen Hebronin laaxosta; ja
hän tuli Sichemiin.
15. Niin yxi mies kohtais hänen
exyxisä kedolla, ja kysyi häneldä, sa-
noden: mitäs etzit?
16. Hän wastais: minä etzin welji-
äni: sanos minulle, kusa he kaitzewat
karjaa.
17. Ja mies sanoi: he läxit tääl-
dä; sillä minä kuulin heidän sanowan:
käykämme Dothaniin. Niin Joseph
meni weljeinsä perään, ja löysi heidän
Dothanista.
18. Kuin he kaukana näit hänen; ja
ennenkuin hän heitä lähestyi, pidit he
neuwoa händä wastan, tapparensa händä.
19. Ja sanoit toinen toisellensa:
katzo, toi unen näkiä tulee.
20. Tulkat siis, tappakamme händä,
ja heittäkämme händä yhteen kuop-
paan, ja sanokamme: paha peto on
hänen syönyt: niin saadan nähdä, mi-
hingä hänen unensa joutuwat.
21. Koska Ruben sen kuuli, tahdoi
hän händä pelasta heidän käsistänsä;
ja sanoi: älkämme hänen hengänsä
ottako. 1 Mos. 42: 22.

22. Ja Ruben wielä sanoi heille: älkät wuodattako werta, waan heittäkät händä tähän kuoppaan joka on korwesa, ja älkät satuttako kättänne häneen: sillä hän tahdoi pelasta händä heidän käsistänsä, saattaxensa händä jällen Isänsä tygö.

23. Ja tapahdui koska Joseph tuli weljeinsä tygö, riisuit he häneldä hamen, (nimittäin) sen kirjawan hamen joka hänen yllänsä oli.

24. Ja otit hänen ja heitit kuoppaan: ja kuoppa oli tyhjä, ja ei ollut siinä wettä.

25. Sitte istuit he syömään leipää: ja kuin he nostit silmänsä ja katzelit, niin katzo, Ismaelitain joukko tuli Gileadista; ja heidän Kameleinsa kannawat oli styrax, mastix, ja ladanum, ja menit wiemään niitä alas Egyptiin.

26. Niin sanoi Juda weljillensä: mitä me siitä hyödymme, että me murhamme meidän weljemme ja salaamme hänen werensä?

27. Tulkat ja myykämme händä Ismaelitereille, ja älkämme satuttako kättämme häneen: sillä hän on meidän weljemme ja lihamme: ja he kuulit händä.

28. Koska Midianilaisten kauppamiehet siitä menit ohitze, wedit he Josephin ja otit ylös kuopasta, ja myit hänen Ismaelitereille, kahteenkymmeneen hopiapenningiin; jotka weit Josephin pois Egyptiin. Ps. 105: 17. Ap. T. 7: 9.

29. Koska Ruben palais kuopalle, niin katzo, ei ollut Joseph kuopasa: ja hän rewäisi waattensa.

30. Ja palais weljeinsä tygö, ja sanoi: ei ole nuorukainen siellä, woi minua! kuhunga minä menen?

31. Niin he otit Josephin hamen; ja tapoit kaurin, ja tahraisit hamen werellä.

32. Ja lähetit sen kirjawan hamen, ja annoit kanda Isällensä, ja sanoit: tämän me löysimme: tunnustele jos tämä on poikas hame taikka ei.

33. Ja hän tunsi sen, ja sanoi: tämä on minun poikani hame: paha peto on hänen syönyt: raadelden on Joseph rewelty. 1 Mos. 44: 28.

34. Ja Jacob rewäisi waattensa, ja käärei säkin kupeisiinsa: ja murehti poikaansa monda päiwää.

35. Ja kaikki hänen poikansa ja tyttärensä nousit händä lohduttamaan; waan ei hän tahtonut anda itziänsä lohdutetta, mutta sanoi: minä murehtien menen alas poikani tygö hautaan. Ja hänen Isänsä itki händä.

36. Mutta Midianilaiset myit hänen Egyptiin, Potipharille Pharaon Kamaripalwelialle ja huowinhaldialle. 1 Mos. 39: 1.

38. Luku.

Judan pojat ja sukuruttaus.

Se tapahtui siihen aikaan, että Juda meni alas weljeinsä tyköä, ja poikkeis yhden miehen tygö Odollamiin, jonga nimi oli Hira.

2. Ja Juda näki siellä Cananean miehen tyttären, hänen nimensä oli Sua: ja otti hänen, ja meni hänen tygönsä.

3. Ja hän tuli raskaxi ja synnytti pojan; ja kutzui hänen nimensä Ger.

4. Ja hän taas tuli raskaxi ja synnytti pojan; ja kutzui hänen nimensä Onan.

5. Ja hän synnytti wielä pojan, ja kutzui hänen nimensä Sela. Ja Juda oli Chesibisä koska hän sen synnytti. 1 Aika K. 2: 3.

6. Ja Juda otti esikoisellensa Gerille emännän, jonga nimi oli Thamar.

7. Mutta Ger Judan Esikoinen oli paha HERran edesä: ja HERra kuoletti hänen. 4 Mos. 26: 19.

8. Niin sanoi Juda (pojallensa) Onanille: mene weljes emännän tygö, ja ota händä awioxes, herättäxes weljelles siemendä. 5 Mos. 25: 5. Matth. 22: 24

9. Mutta Onan tiesi ettei siemen olisi tullut hänen omaxensa: koska hän siis makais weljensä emännän kanßa, andoi hän sen pudota maahan, ja turmeli sen, ettei hän olisi andanut weljellensä siemendä.

10. Ja se paha kuin hän teki, ei kelwannut HERralle, joka kuoletti myös hänen.

11. Niin sanoi Juda miniällensä

Thamarille: ole leskenä sinun Isäs huonesa siihenasti kuin minun poikani Sela kaswa: Sillä hän ajatteli: tohti tapahtua, että hän myös kuolee, niinkuin hänen weljensäkin. Niin Thamar meni pois, ja oli Isänsä huonesa.

12. Koska monda päiwää olit kulunet, kuoli Suahn tytär Judan emändä. Ja kuin Juda oli itzensä lohduttanut, meni hän Thimnathiin, lammastensa keritziäin tygö ystäwänsä Hiran kanßa Odollamista.

13. Niin ilmoitettin Thamarille, sanoden: katzo, Appes menee ylös Thimnathiin keritzemään lambaitansa.

14. Niin riisui hän yldänsä leskiwaattensa, ja werhoitti itzensä liinalla ja peitti hänensä, ja istui kahden lähten weräjälle, joka on tiellä Thimnathiin; sillä hän näki että Sela oli kaswanut, ja ei händä annettu sille emännäxi.

15. Koska Juda näki hänen, luuli hän sen portoxi: sillä hän oli peittänyt kaswonsa.

16. Ja hän poikkeis tien oheen hänen tygönsä, ja sanoi: annas minun maata kanßas: sillä ei hän tiennyt sitä miniäxensä. Hän wastais: mitäs minun annat jos sinä makaisit minun kanßani? 3 Mos. 18: 15.

17. Hän sanoi: minä lähetän kaurin laumastani. Hän wastais: anna siis minulle panti niinkauwaxi kuin sinä sen lähetät.

18. Hän sanoi: mitästä minä sinulle pantixi annan? hän wastais: sinettis, sites, ja sauwas, joka kädesäs on. Niin hän andoi ne hänelle, ja makais hänen kanßansa, ja hän tuli raskaxi hänestä.

19. Ja hän nousi ja meni, ja pani pois peitten, ja puki jällen leskiwaattet yllensä.

20. Mutta Juda lähetti kaurin ystäwänsä kanßa Odollamista, että hän waimolda ottais pandin jällen: ja ei hän löynnyt händä.

21. Niin hän kyseli sen paikan miehildä, sanoden: kusa on se porto kuin istui näillä kahdella lähtellä tien ohesa? he wastaisit: ei yrikän porto ole täsä ollut.

22. Mutta hän palais Judan tyg ja sanoi: en minä löynnyt händä: s noit myös sen paikan miehet, et täsä ole yhtäkän portoa ollut.

23. Juda sanoi: pitäkän ne, etten m nitämax häpiään tulisi: katzo, minä l hetin kaurin, ja et sinä löytänyt händ

24. Liki kolmen kuukauden jälke ilmoitettin Judalle: sinun miniäs Th mar on salawuotesa ollut, ja katzo, sal wuotesta on hän myös raskaxi tull Juda sanoi: wiekät händä poldetta.

25. Mutta koska hän tuotin ede lähetti hän Appensa tygö, sanode siitä miehestä jonga nämät owat, ol minä raskas. Ja sanoi: tunnetkos k nengä on tämä sinetti, side ja sauwa

26. Ja Juda tunsi ne, ja sano hän on minua hurskambi: etten min hänelle poikaani Selata andanut. Kuiten gin ei hän enämbätä maannut händä.

27. Ja tapahtui hänen synnyttämi sensä ajalla, ja katzo, kaxoiset olit hä nen kohdusansa.

28. Ja hänen synnyttäisänsä, pis toinen ulos kätensä, johonga lastenäm mä tartui, ja sitoi siihen punaisen la gan, sanoden: tämä tulee ensisti ulo

29. Mutta koska hän kätensä tak perin weti, tuli ulos hänen weljensä ja hän sanoi: mixis olet rewäisnyt tämä rikkirewäisemys on sinun tähtes ja hänen nimensä kutzuttin Phares.

30. Sitte tuli ulos hänen weljensä, jonga kädesä oli se punainen langa: hänen nimensä kutzuttin Sarach.
1 Aika K. 2: 4. Matth. 1: 3.

39. Luku.

Josephin palwelus, puhtaus, fangius.

Ja Joseph wietin alas Egyptiin: ja Potiphar, Egyptiläinen Pharaon Kamaripalwelia ja huowinhaldia, osti hänen Ismaelaisilda, jotka hänen sinne alas wienet olit. 1 Mos. 37: 36. Ps. 105: 17.

2. Ja HErra oli Josephin kanßa, ja hän oli onnellinen mies: ja oli Isändänsä Egyptiläisen huonesa.

3. Ja hänen Isändänsä näki, että HErra oli hänen kanßansa: sillä kaikki mitä hän teki, andoi HErra menestyä hänen kädesänsä.

4. Niin että hän löysi armon hänen edesänsä, ja tuli hänen palwelia-ansa: ja hän asetti hänen huonensa ylitze, ja kaikki mitä hänellä oli, andoi hän hänen käteensä.

5. Ja siitä ajasta kuin hän oli hänen pannut huonensa ja kaiken tawaransa päälle, **siunais HERra sen Egyptiläisen huonen Josephin tähden: ja HERran siunaus oli kaikisa niisä jotka hänellä kotona ja kedolla olit.**

6. Sentähden andoi hän kaikki Josephin haldunn mitä hänellä oli, ja ei tiedustellut mitän häneldä, paitzi sitä ruokaa jonga hän söi. Ja Joseph oli kaunin luondoinen, ja ihana kaswoilda.

7. Ja tapahtui tämän jälkeen, että hänen Isändänsä emännän silmät paloit Josephin päälle, ja sanoi: maka minun kanßani.

8. Mutta hän kielsi, ja sanoi Isändänsä emännälle: katzo, minun Isändäni ei tiedusta minulda mitä huonesa on ja kaikki mitä hänellä on, andoi hän minun käteeni.

9. Ei pidä hän itzeänsä täsä huonesa suurembana minua, ei myös ole hän kieldänyt minulda mitän, paitzi sinun, sillä kuin sinä olet hänen emändänsä: **kuinga siis minä niin paljo pahaa tekisin ja rikkoisin Jumalata wastan?**

10. Mutta hän piti jokapäiwä senkaltaiset puhet Josephin kanßa; mutta ei hän totellut maata hänen kanßansa, eli olla hänen kanßansa.

11. Ja tapahtui yhtenä päiwänä, että Joseph meni huoneseen askaroitzemaan; ja ei ollut yrikän perhestä läsnä.

12. Ja hän tartui hänen hameseensa, sanoden: maka minun kanßani. Mutta hän jätti hamensa hänen käteensä, ja pakeni, ja meni ulos.

13. Kosta hän näki että hän jätti hamensa hänen käteensä, ja pakeni ulos:

14. Huusi hän perhettänsä, ja sanoi heille: katzokat, hän on tuonut meille tämän Hebrealaisen miehen, saattamaan meitä häpiään: hän tuli minun tygöni makamaan minun kanßani; mutta minä huusin korkialla äänellä.

15. Ja kosta hän kuuli että minä riahdin ja huusin, jätti hän minulle hamensa, pakeni ja meni ulos.

16. Niin hän piti hänen hamensa tykönänsä, siihenasti kuin hänen Isändänsä kotia tuli.

17. Ja puhui hänelle ne sanat, sanoden: se Hebrealainen palwelia, jongas olet meille tuonut, tuli minun tygöni, saattamaan minua häpiään.

18. Mutta kosta minä riahdin ja huusin, jätti hän minulle hamensa ja pakeni ulos.

19. Kosta hänen Isändänsä kuuli emändänsä sanat, kuin hän puhui hänelle, sanoden: niin on sinun palwelias tehnyt minulle: wihastui hän sangen kowin.

20. Ja hänen Isändänsä otti Josephin, ja pani fangihuoneseen, josa Kuningan fangit olit: ja niin hän oli siellä fangihuonesa.

21. **Mutta HERra oli Josephin kanßa, ja käänsi laupiudensa hänen tygönsä;** ja andoi hänen löytä armon fangihuonen haldian edesä.

Ap. T. 7: 9.

22. Niin että hän andoi kaikki fangit fangihuonesa Josephin käden ala, että kaikki mitä siellä tehtin, se tehtin hänen kauttansa.

23. Ja fangihuonen haldia ei pitänyt mistän murhetta, niistä jotka hänen kädesänsä olit: **sillä HERra oli Josephin kanßa, ja mitä hän teki, andoi HERra menestyä.**

40. Luku.

Juomanlaskian, leipojan uni. Josephin selitys, pyyndö.

Ja sitte taphatui että Egyptin Kuningan ylimmäinen juomanlaskia ja leipoja rikoit heidän Herraansa Egyptin Kuningasta wastan.

2. Niin Pharao wihastui molemmitten palwelliainsa, ylimmäisen juomansalaskian ja ylimmäisen leipojan päälle.

3. Ja heitti heidän fanginteen huowinhaldian huoneseen, fangihuoneseen siihen paikkaan, josa Joseph oli fangina.

4. Ja huowinhaldia pani Josephin heidän kanßansa palwelemaan heitä. Ja he olit fangindesa kappalen aikaa.

5. Ja molemmat näit unda, kumbikin unensa yhtenä yönä, kukin unensa selityxen jälkeen; Egyptin Kuningan juomanlaskia ja leipoja, jotka olit sidottuna sangihuonesa.

6. Koska Joseph tuli aamulla heidän tygönsä, ja näki heidän murhellisexi,

7. Kysyi hän niildä Pharaon palwelioilda, jotka hänen kansansa herransa sangihuonesa olit, ja sanoi: mixi te oletta tänäpänä surulliset?

8. He wastaisit händä: me olemme nähnet unda, ja ei ole joka sen selittä. Niin sanoi Joseph heille: Jumalan on selitys, kuitengin jutelkat se minulle.

9. Niin ylimmäinen juomanlaskia jutteli unensa Josephille, ja sanoi hänelle: minä näjin unda, ja katzo, wiinapuu oli minun edesäni:

10. Ja sillä wiinapuulla oli kolme haaraa; ja se oli niin kuin wiheriöitzemällänsä, sen kukoistus käwi ylös, ja sen rypäleet tulennuit wiinamarjoixi.

11. Ja Pharaon juomaastia oli minun kädesäni: niin minä otin wiinamarjat, ja pusersin ne Pharaon juomaastiaan, ja annoin sen juomaastian Pharaon käteen.

12. Ja Joseph sanoi hänelle: tämä on sen selitys: Kolme haaraa owat kolme päiwää.

13. Kolmen päiwän sisällä korotta Pharao sinun pääs, ja asetta sinun jällensä endiseen wirkaas: ja sinä annat Pharaon käteen juomaastian niinkuin ennengin, koskas olit hänen juomansalaskia.

14. Mutta muista minua tykönäs koska sinun hywin käy, ja tee sitte laupius minun kansani: ettäs ilmoitaisit minun Pharaolle, ja annaisit minun otta täälda ulos.

15. Sillä minä olen salaisesti warastettu Hebrealaisten maalda; engä ole täsä mitän tehnyt, että he minun tähän sangiuteen panit. 1 Mos. 37: 28.

16. Koska ylimmäinen leipoja näki että selitys oli hywä; sanoi hän Josephille: minä myös unexuin, ja katzo, kolme palmikoittua koria olit minun pääni päällä.

17. Ja ylimmäisesä korisa oli kaikkinaista leiwotuita ruokia Pharaon tar peeri: ja linnut söit niitä korista mi nun pääni päälda.

18. Joseph wastais, ja sanoi: täm on sen selitys: kolme koria owat ko me päiwää.

19. Ja kolmen päiwän sisällä ylön dä Pharao sinun pääs, ja ripusta sinu hirsipuuhun: ja linnut syöwät sinun l has sinun päälda.

20. Ja tapahtui kolmandena pä wänä, koska Pharao piti syndymä pä wäänsä, teki hän pidon kaikille palw lioillensa: ja ylönsi ylimmäisen ju manlaskian pään ja ylimmäisen leip jan pään palwelioittensa seasa.

21. Ja asetti ylimmäisen juoma laskian jällensä (endiseen) wirkaansa, a damaan Pharaon käteen juomaastiat

22. Mutta ylimmäisen leipojan a doi hän hirttä; niinkuin Joseph heille selittänyt.

23. Mutta ylimmäinen juomanla kia ei muistanut Josephita, waan u hotti hänen.

41. Luku.

Pharaon uni. Josephin selitys, ylöndäminen, naiminen, lapset.

Ja tapahtui kahden ajastajan perä tä, että Pharao näki unen, nii kuin hän olis seisonut wirran tykön

2. Ja katzo, wirrasta astui ylös s zemän kaunista ja lihawata lehmä jotka käwit laitumella ruohostosa.

3. Sitte näki hän toiset seitzem lehmää tulewan wirrasta ylös, rum ja laihaa; ja seisoit niiden (toiste lehmäin tykönä wirran reunalla.

4. Ja ne rumat ja laihat lehmät söit ne seitzemän lihawata ja kaunista lehmää. Niin Pharao heräisi.

5. Ja hän nukkui jällensä, ja näki toisen kerran unda: ja katzo, seitzemän täysinäistä ja paxua tähkäpäätä kaswoit yhdesä oljesa.

6. Ja katzo, seitzemän piendä ja itätuulelda surkastunutta tähkäpäätä kaswoit niiden jälkeen.

7. Ja ne seitzemän laihaa tähkää

nielit

nielit ne seitzemän parua ja täysinäistä tähkäpäätä: Niin Pharao heräis, ja näki että se oli uni.

8. Ja aamulla oli hänen hengensä murhellinen, lähetti ja andoi kutzua kekoon kaikki Egyptin noidat ja tietäjät, ja Pharao jutteli heille unensa. Mutta ei ollut, joka sen taisi selittä Pharaon edesä. Dan. 2: 1, 3, 10, rc.

9. Niin puhui ylimmäinen juomanlaskia Pharaolle, sanoden: minä muistan tänäpänä minun rikoxeni. 1 Mos. 40: 1, 3.

10. Koska Pharao wihastui palwelioinsa päälle, ja pani minun ja ylimmäisen leipojan fangiuteen, huowinhaldian huoneseen.

11. Niin me molemmat näimme yhtenä yönä unda, kumbikin unensa selityxen jälkeen me unexuimme.

12. Ja siellä oli meidän kanßamme Hebrealainen nuorukainen, huowinhaldian palwelia, ja me juttelimme hänelle, ja hän selitti meille meidän unemme: kummallengin unensa jälkeen selitti hän sen.

13. Ja niinkuin hän meille selitti, niin se tapahtui: sillä minä asetettin minun wirkaani, ja hän hirtettin.

14. Niin lähetti Pharao, ja andoi kutzua Josephin, ja he hopusti otit hänen fangiudesta ulos. Ja hän andoi itzensä keritä, ja muutti waattensa ja tuli Pharaon tygö. Ps. 105: 20.

15. Niin sanoi Pharao Josephille: minä olen unda nähnyt, ja ei ole sen selittäjä; mutta minä olen kuullut sinusta sanottawan: koskas unen kuulet, niin sinä taidat sen selittä.

16. Joseph wastais Pharaota, sanoden: ei se ole minulla; mutta Jumala aawistaa kuitengin Pharaolle hywää.

17. Niin puhui Pharao Josephille: unesani olin minä seisowana wirran reunalla:

18. Ja katzo, wirrasta tulit ylös seitzemän lihawata ja kaunista lehmää, jotka käwit laitumella ruohostosa.

19. Ja katzo, heidän jälkeensä tulit ylös toiset seitzemän piendä ja juuri rumaa ja laihaa lehmää: en ole minä koko Egyptin maalla nähnyt niin rumia.

20. Ja ne laihat ja rumat lehmät söit ne ensimäiset seitzemän lihawata lehmää.

21. Ja koska he olit syönet, ei heidän päällänsä mitän tundunut, että he olit syönet; waan olit niin rumat nähdä kuin ennengin. Niin minä heräisin.

22. Ja taas näjin minä unesani seitzemän tähkäpäätä kaswanen yhdesä oljesa, täysinäistä ja kaunista.

23. Sitte käwit ylös seitzemän kuiwaa, piendä ja itätuulelda surkastunutta tähkäpäätä.

24. Ja ne pienet tähkäpäät nielit ne seitzemän kaunista tähkäpäätä. Ja minä olen sen sanonut tietäjille, mutta ei ole joka sen minulle ilmoitais.

25. Joseph sanoi Pharaolle: Pharaon uni on yhtäläinen: Jumala ilmoitta Pharaolle, mitä hän tekewä on.

26. Ne seitzemän kaunista lehmää owat seitzemän wuotta, ja ne seitzemän täysinäistä tähkäpäätä owat myös seitzemän wuotta: se on yhtäläinen uni.

27. Mutta ne seitzemän laihaa ja rumaa lehmää, jotka astuit ylös heidän jälkeensä, owat seitzemän wuotta, ja ne seitzemän laihaa ja itätuulelda surkastunutta tähkäpäätä owat seitzemän nälkä wuotta.

28. Se on nyt se, kuin minä Pharaolle sanonut olen; että Jumala ilmoitti Pharaolle, mitä hän tekewä on.

29. Katzo, seitzemän wiljaista wuotta tulewat koko Egyptin maalle.

30. Ja niiden jälkeen tulewat seitzemän nälkä wuotta, niin että kaikki senkaltainen wiljan kyllyys unhotetan Egyptin maalla: ja se kallis aika häwittä maakunnan.

31. Ja ei enämpi tietä siitä wiljan kyllydestä maakunnasa, sen kallin ajan tähden joka tulee: sillä se tulee sangen raskaxi.

32. Mutta että uni on kerroittu Pharaolle, se (aawistaa) että asia on Jumalalda päätetty, ja Jumala on pian sen tekewä.

33. Nyt siis Pharao etzikän toimellista ja taitawata miestä, asettaxensa Egyptin maan päälle.

34. Toimittakan Pharao ja asettakan ottomiehiä maakundaan: ja otta=

kan wildennen osan Egyptin maalda niinä seitzemänä wiljawuonna.
35. Ja he kootkan kaikkinaista rawindota niinä hywinä wuosina, jotka tulewat: ja andakan tulla jywiä Pharaon haldunn, waraxi Kaupungeisa, ja tallella pitäkän.
36. Että ruokaa olis tähdelle pandu maakunnalle, niinä seitzemänä nälkäwuonna, jotka tulewat Egyptin maalle; ettei maa häwitetäisi näljän tähden.
37. Ja se puhe kelpais Pharaolle, ja kaikille hänen palwelioillensa.
38. Ja Pharao sanoi palwelioillensa: taidammako me löytä tainkaltaisen miehen, josa Jumalan Hengi on?
39. Ja Pharao sanoi Josephille: että Jumala on tämän kaiken sinulle ilmoittanut; niin ei ole yhtän niin taitawata ja ymmärtäwäistä kuin sinä olet.
40. Ole sinä minun huoneni päällä, ja sinun sanalles pitä kaiken minun Kansani kuuliaisen oleman; ainoastansa Kuningallisesa istuimesa, tahdon minä olla korkiambi sinua.
Ps. 105: 21. Ap. T. 7: 10.
41. Ja Pharao sanoi Josephille: katzo, minä olen asettanut sinun koko Egyptin maakunnan päälle.
42. Ja Pharao otti sormuxen kädestänsä, ja pani sen Josephin käteen: ja puetti hänen kalleisiin liina waatteisiin, ja ripusti kuldakäädyn hänen kaulaansa.
43. Ja andoi hänen ajaa toisesa wannusansa, ja andoi huuta hänen edellänsä: Abrec: ja asetti hänen koko Egyptin maan päälle.
44. Ja Pharao sanoi Josephille: minä olen Pharao: ja ilman sinun tahdotas ei pidä yhdengän ylöndämän kättänsä taikka jalkaansa koko Egyptin maalla.
45. Ja Pharao kutzui Josephin nimen, Salaisutten selittäjäxi: ja andoi hänelle Asnathin, Potipheran Onin Papin tyttären, emännäxi. Niin Joseph meni ymbärinsä Egyptin maan.
46. Ja Joseph oli kolmenkymmenen ajastaikainen, koska hän seisoi Pharaon Egyptin Kuningan edesä. Ja Joseph läxi Pharaon tyköä, ja waelsi ymbärinsä kaiken Egyptin maan.
47. Ja maa kasiwoi piwottaisin niinä seitzemänä wiljawuonna.
48. Ja hän kokois niinä seitzemänä wuonna kaikkinaisen elatuxen, joka oli Egyptin maalla, ja pani sen tähdelle Kaupungeihin: mitä elatusta maa kasiwoi ymbärinsä kungin Kaupungin, sen hän siihen tähdelle pani.
49. Ja Joseph kokois sangen paljo jywiä, niinkuin sandaa meresä; siihenasti että hän lakkais lukemasta, sillä ne olit epälukuiset.
50. Ja Josephille synnyit kaxi poikaa, ennenkuin kallis aika tuli; jotka hänelle synnytti Asnath, Potipheran Onin Papin tytär.
1 Mos. 46: 20. Luku 48: 5.
51. Ja kutzui hänen esikoisensa nimen Manasse, sillä (sanoi hän) Jumala on andanut minun unhotta kaiken minun waiwani, ja kaiken minun Isäni huonen.
52. Mutta toisen nimen hän kutzui Ephraim; sillä (sanoi hän) Jumala on tehnyt minun hedelmälliseхi minun raadollisudeni maasa.
53. Koska ne seitzemän wiljawuotta olit kulunet Egyptin maalla:
54. Rupeisit ne seitzemän nälkäwuotta tulemaan, niinkuin Joseph oli (edellä) sanonut: ja nälkä tuli kaikkiin maakundiin; mutta koko Egyptin maalla oli leipää. Ps. 105: 16.
55. Kuin Egyptin maa myös kärsei nälkää, huusi Kansa Pharaon tygö leiwän tähden. Mutta Pharao sanoi kaikille Egyptiläisille: mengät Josephin tygö, mitä hän sanoo teille, se tehkät.
56. Koska nälkä tuli koko maakundaan, awais Joseph kaikki jywä aitat jokapaikasa, ja myi Egyptiläisille: sillä nälkä tuli aina raskammaxi Egyptin maalla.
57. Ja kaikki maakunnat tulit Egyptiin ostamaan Josephilda: sillä suuri nälkä oli kaikisa maakunnisa.

42. Luku.

Weljet tulewat, soimatan, pannan fangiuteen, jättäwät Simeonin, menewät BenJaminita tuomaan.

Mutta koska Jacob näki olewan jywiä myydä Egyptisä, sanoi

hän pojillensa: mitä te katzeletta toinen toisenne päälle?
2. Ja sanoi: katzo, minä kuulen Egyptisä olewan jywiä: mengät alas sinne, ja ostakat meille sieldä, että me eläisimme, ja emme kuolisi.
Ap. T. 7: 12.
3. Niin menit kymmenen Josephin weljeä ales, ostamaan jywiä Egyptistä.
4. Mutta BenJaminita Josephin weljeä, ei lähettänyt Jacob weljiensä kansa; sillä hän sanoi: ettei hänelle wahingota tapahduisi.
5. Niin läxit Israelin lapset matkaan (jywiä) ostamaan muiden seuraja: sillä nälkä oli Canaan maalla.
6. Mutta Joseph oli hallitzia maakunnasa, hän andoi myydä jywiä kaikelle maan Kansalle. Niin tulit Josephin weljet, ja kumarsit maahan kaswoillensa hänen eteensä.
7. Ja Joseph näki weljensä, ja tunsi heidän: ja teeskeli hänensä oudoxi heitä wastan, ja puhui kowasti heidän kansansa, ja sanoi heille: kusta te tuletta? he wastaisit: Canaan maalda, ostamaan syötäwätä.
8. Ja Joseph tunsi weljensä, waan ei he händä tundenet.
9. Niin Joseph muisti unensa, jotka hän oli nähnyt heistä; ja sanoi heille: te oletta wakojat, ja oletta tullet katzomaan kusta maa awojoin olis.
1 Mos. 37: 5.
10. He wastaisit händä: ei minun herrani; mutta sinun palwelias owat tullet ostamaan jywiä.
11. Me olemma kaikki yhden miehen pojat: me olemma waat, eikä sinun palwelias ole ikänänsä ollet wakojat.
12. Hän sanoi heille: ei suingan, mutta te oletta tullet katzomaan kusta maa awojoin olis.
13. He sanoit: me sinun palwelias olemma kaxitoistakymmendä weljestä, yhden miehen pojat Canaan maalla: ja katzo, nuorin on nyt meidän Isämme tykönä, mutta yxi ei ole sillen elläillä.
1 Mos. 44: 20.
14. Joseph sanoi heille: sepä se on hän minä olen teille puhunut, sanoden: wakojat te oletta.
15. Sinä teitä pitä koeteldaman. Niin totta kuin Pharao elää, ei teidän pidä täälda pääsemän, jollei teidän nuorin weljenne tule tänne.
1 Mos. 43: 5.
16. Lähettäkät yxi teistänne joka tuo teidän weljenne tänne: mutta teidän pitä fangina oleman, niin teidän puhenne koetellan, jos teisä totuus on: mutta jollei, niin totta kuin Pharao elää, te oletta wakojat.
17. Niin hän pani heidän kiinni kolmexi päiwäxi.
18. Ja kolmandena päiwänä sanoi Joseph heille: jos te tahdotta elää, niin tehkät näin; sillä minä pelkän Jumalata.
19. Jos te oletta waat, niin andakat yxi teidän weljistänne olla sidottuna teidän fangihuonesanne; mutta mengät te ja wiekät kotia, mitä te ostanet oletta nälkää wastan kotonanne.
20. Ja tuokat teidän nuorin weljenne minun tygöni, että teidän sananne todexi löyttäisiin, ettet te kuolisi: ja he teit niin.
21. Mutta he sanoit toinen toisellensa: me olemme totisesti wianalaiset meidän weljemme tähden; sillä me näimme hänen sielunsa ahdistuxen, koska hän meildä armoa rukoili, ja emme kuullet händä; sentähden on tämä ahdistus meidän päällemme tullut.
22. Ruben wastais heitä, sanoden: engö minä puhunut teille, sanoden: älkät tehkö wäärytä nuorukaiselle, ja et te tahtonet kuulla? Ja nyt hänen werensä meildä waaditan.
1 Mos. 37: 21.
23. Waan ei he tiennet Josephin sitä ymmärtäwän: sillä hän puhui heille tulkin kautta.
24. Ja hän käänsi itzensä heistä, ja itki: Koska hän jällensä käänsi heidän puoleensa ja puhutteli heitä, otti hän Simeonin heildä, ja sidoi hänen heidän nähdensä.
25. Ja Joseph käski heidän säkkinsä täytettä jywillä, ja annetta heidän rahansa jällensä itzekungin omaan säkkiinsä, ja annetta heille ewästä matkalle: Ja heille tehtin niin.
26. Ja he panit kalunsa aaseinsa päälle, ja läxit sieldä.

27. Koska yxi heistä awais säkkinsä, andaxensa ruokaa aasillensa yösialla, ja äkkäis rahansa säkkinsä suusa.

28. Ja sanoi weljillensä: minulle on annettu minun rahani jällensä, katzo, se on minun säkisäni. Niin heidän sydämensä wawahdui, ja hämmästyit keskenänsä, sanoden: mixi on Jumala meille näin tehnyt?

29. Koska he tulit Isänsä Jacobin tygö Canaan maalle; ilmoitit he hänelle kaikki, mitä heille tapahtunut oli, sanoden:

30. Se mies, sen maan herra puhui kowasti meidän tygömme: ja piti meitä maan wakojina.

31. Ja me wastaisimme händä: me olemme waat: emme ole ikänänsä ollet wakojat.

32. Me olimma kaxitoistakymmendä weljestä meidän Isämme poikaa: yxi ei ole sillen eleisä, ja nuorin on nyt Isämme tykönä Canaan maalla.

33. Sanoi se mies, sen maan herra meille: siitä minä tunnen jos te oletta waat: yxi teidän weljistänne jättäkät minun tygöni, ja ottakat teidän taloinne tarwe, ja mengät pois.

34. Ja tuokat teidän nuorin weljenne minun tygöni, niin minä ymmärrän, ettet te ole wakojat, waan waat: niin annan minä myös teidän weljenne jällensä, ja saatte tehdä kauppaa täsä maakunnasa.

35. Ja tapahtui koska he tyhjänsit heidän säkkejänsä, katzo, oli itzekungin rahakäärö hänen säkisänsä: ja kuin he näit heidän rahakääröönsä, hämmästyit he Isänsä kanssa.

36. Niin sanoi Jacob heidän Isänsä heille: te oletta saattanet minun lapsittomaxi: Joseph ei ole eläwisä, eikä Simeon, ja Benjaminin tahdotta te wielä wiedä pois: minun kohtaani nämät kaikki tapahtuwat.

37. Ruben wastais Isällensä, sanoden: tapa molemmat minun poikani: jollen minä händä jällen sinulle (kotia) tuo, ainoastansa anna händä minun haldunni, minä hänen sinulle jällen (kotia) tuon.

38. Hän sanoi: ei minun poikani pidä menemän ales teidän kanssanne: sillä hänen weljensä on kuollut, ja hän on jäänyt yxin, ja jos hänelle tapahduis jotakin pahaa tiellä, jota te waellatte, niin te saatatte minun harmat karwani murhella hautaan.

43. Lucu.

BenJamin weljinensä otetan kunniallisesti wastan.

Mutta kallis aika ahdisti maata.

2. Ja koska he lopit syödä ne jywät kuin he Egyptistä tuonet olit, sanoi heidän Isänsä heille: mengät jällensä sinne, ja ostakat meille jotakin elatusta.

3. Niin wastais händä Juda, sanoden: se mies haastoi meitä sangen kowin, ja sanoi: ei pidä teidän näkemän minun kaswojani, jollei teidän weljenne ole teidän kanssanne.

4. Jos siis sinä nyt lähetät meidän weljemme meidän kanssamme; niin me menemme alas ja ostamme sinulle elatusta.

5. Waan jolles händä lähetä, niin en mekän mene: sillä se mies sanoi meille: ei teidän pidä näkemän minun kaswojani, jollei teidän weljenne ole teidän kanssanne.

1 Mos. 42: 20. Luku 44: 23.

6. Israel sanoi: mixi te teitte minua wastan niin pahoin, että te sanoitte sille miehelle teillänne wielä olewan weljen.

7. He wastaisit: se mies kysyi meistä niin wisusti, ja meidän sugustamme, sanoden: wieläkö teidän Isänne elää? ongo teillä wielä weljeä? niin me wastaisimme händä kuin hän kysyi. Taisimmeko me ratki tietä hänen sanowan: tuokat weljenne tänne.

8. Niin sanoi Juda Isällensä Israelille: lähetä nuorukainen minun kanssani, niin me walmistamme ja lähdemme matkaan: että me eläisimme ja emme kuolisi, sekä me että sinä ja meidän lapsemme.

9. Minä takaan hänen edestänsä, kaipa händä minun käsistäni: jollen minä tuo händä jällen sinun tygös, ja pane händä sinun etees, niin minä olen wikapää sinun edesäs kaikkena minun elinaikanani. 1 Mos. 44: 32.

10. Sillä jollei meillä olisi ollut
wiiwytystä, totisesti me olisimme jo
toisen kerran tullet jällensä.
11. Niin sanoi Israel heidän Isänsä
heille: jos nyt kumminkin niin pitä
oleman, tehkät siis niin: ottakat maan
parhaista hedelmistä teidän astioihinne,
ja wiekät sille miehelle lahjoja: jotakin
Mastixita ja Hunajata, ja Styraxita,
ja Ladanumia ja Dadelita ja Mandelia.
12. Ottakat myös toinen raha tei=
dän myötänne: ja se raha jonga te
wiitte jällensä säkkein suusa, wiekät
myötänne: taita olla että se on epä=
huomiosta tapahtunut.
13. Ottakat myös teidän weljenne;
ja walmistakat, ja mengät jällen sen
miehen tygö.
14. Jumala Kaikkiwaldias andakon
teidän löytä laupiuden sen miehen ede=
sä, että hän päästäis jällen teille toi=
sen teidän weljenne, ja (tämän) Ben=
Jaminin. Mutta minä, niinkuin minä
olen lapsittomaxi joutunut, olen lapsi=
toinna.
15. Niin otit miehet nämät lahjat,
ja otit kaxi sen wertaa rahaa myötänsä,
ja BenJaminin: walmistit itzensä ja
menit Egyptiin, ja seisoit Josephin
edesä.
16. Ja kuin Joseph näki Ben=
Jaminin heidän kanßansa, sanoi hän
huonensa haldialle: wie nämät miehet
huoneseen, ja tee teurasta ja walmista:
sillä heidän pitä minun kanßani päi=
wällisitä syömän.
17. Ja se mies teki niinkuin Joseph
oli hänelle käskenyt: ja wei miehet
Josephin huoneseen.
18. Ja he pelkäisit että he wietin
Josephin huoneseen, ja sanoit: me wie=
dän tänne sen rahan tähden, jonga me
tätä ennen löysimme meidän säkeistäm=
me, että hän soimais meitä, ja saat=
tais meitä oikeuden ala, ja otais meitä
orjixensa, ja meidän aasimme.
19. Sentähden he menit Josephin
huonenhaldian tygö, ja puhuttelit hän=
[illegible] huonen owen edesä:
20. Ja sanoit: ah, minun herrani,
[illegible]limme ennen tänne tullet ostamaan
[illegible].
21. Ja koska me tulimme yösialle,
ja awaisimme meidän säkkimme, katzo,
niin oli itzekungin raha säkkinsä suusa
täydellä painolla; sentähden olemma
me ne jällensä myötämme tuonet.
1 Mos. 42: 35.
22. Olemma myös toisen rahan myö=
tämme tuonet, ostaxemme jywiä: en me
sitä tiedä, kuka on pannut jällensä mei=
dän rahamme meidän säkkiimme.
23. Mutta hän sanoi: olkat hywäsä
turwasa, älkät peljätkö: teidän Juma=
lanne ja teidän Isänne Jumala, on
teille tawaran andanut teidän säkkiinne:
teidän rahanne olen minä saanut. Ja
hän toi Simeonin heidän tygönsä.
24. Ja se mies wei heidän Josephin
huoneseen: andoi heille wettä pestä hei=
dän jalkojansa, ja andoi ruokaa heidän
aaseillensa. 1 Mos. 18: 4.
25. Mutta he walmistit lahjojansa,
siihenasti kuin Joseph tuli päiwälliselle;
sillä he olit kuullet, että heidän piti
siellä syömän.
26. Koska Joseph tuli huoneseen,
kannoit he lahjoja huoneseen hänelle
heidän käsisänsä: ja kumarsit heitänsä
maahan hänen eteensä.
27. Ja hän terwehti heitä rakkasti,
ja sanoi: ongo teidän wanha Isänne
rauhasa, josta te minulle sanoitte? wie=
läkö hän elää?
28. He wastaisit: sinun palwelias
meidän Isämme on rauhasa, ja elää
wielä: ja he kumarsit ja maahan lan=
geisit hänen edesänsä.
29. Niin hän nosti silmänsä, ja
näki weljensä BenJaminin, äitinsä po=
jan, ja sanoi: ongo tämä teidän nuo=
rin weljenne, josta te sanoitte minulle?
ja sanoi wielä: Jumala olkon sinulle
armollinen minun poikani!
30. Ja Joseph kiiruhti itzensä: sillä
hänen sydämensä paloi weljeänsä koh=
tan, ja etzei siaa itkeäxensä: ja meni
Kamariinsa, ja itki siellä.
31. Ja kuin hän oli pesnyt kaswon=
sa, tuli hän ulos; ja pidät.i itzensä,
ja sanoi: tuokat leipää.
32. Ja pandin erinänsä hänelle, ja
erinänsä heille, niin myös Egyptiläi=
sille, jotka hänen kanßansa atrioitzit,
erinänsä: sillä Egyptiläiset ei saa syö=

dä Hebrealaisten kanßa, sillä se on Egyptiläisille kauhistus.
1 Mos. 46: 34. Dan. 1: 8.

33. Ja he istutettin hänen kohdallensa, esikoinen esikoisudensa jälkeen, ja nuorin nuorudensa jälkeen: sitä miehet ihmettelit keskenänsä.

34. Ja heille kannettin ruokaa hänen pöydäldänsä, mutta BenJaminille wiisi kertaa enää kuin muille. Ja he joit ja juowuit hänen kanßansa.

44. Luku.

Joseph kiusaa weljiänsä.

Ja Joseph käski huonensa haldiata, sanoden: täytä miesten säkit jywillä, niin paljo kuin he woiwat kannatta: ja pane itzekungin raha säkkinsä suuhun.

2. Ja minun maljani, se hopiamalja pane nuorimman säkin suuhun, ynnä jywäinsä hinnan kanßa. Ja hän teki niinkuin Joseph hänelle käski.

3. Mutta aamulla päiwän waljetesa, päästettin miehet menemään aaseinensa:

4. Ja koska he olit lähtenet Kaupungista, eikä wielä kauwas joutunet, sanoi Joseph huonensa haldialle: nouse ja aja takaa miehiä: ja koskas heidän saat takaa, niin sano heille: mixi te oletta hywän pahalla maxanet?

5. Eikö se ole, josta minun herrani juo? ja josta hän kyllä hywin taita arwata teistä? te oletta pohoin tehnet.

6. Ja kuin hän käsitti heidän, puhui hän nämät sanat heille.

7. He wastaisit händä: mixi minun herrani senkaltaista puhuu? pois se, että sinun palwelias niin tekisit.

8. Katzo, rahan jonga me löysimme säkkeimme suusta, olemma me jällen sinulle tuonet Canaan maalda: kuingasta siis me warastimme hopiata eli kuldaa sinun herras huonesta?

9. Jonga tykönä sinun palwelioistas se löytän, hän kuolkan: niin tahdomma me myös olla orjat minun herralleni.

10. Hän sanoi: olkon nyt teidän sananne jälkeen: jonga tykönä se löytän hän olkon minun orjani; mutta te oletta wapaat.

11. Ja he laskit kiirusti itzekukin säkkinsä maahan, ja jokainen awais säkkinsä.

12. Ja hän etzei ruweten wanhimmasta niin nuorimbaan asti; ja hopia malja löyttin BenJaminin säkistä.

13. Niin he rewäisit waattensa: ja itzekukin pani kuormansa aasin päälle, ja palaisit Kaupungiin.

14. Ja Juda meni weljinensä Josephin huoneseen (sillä hän oli wielä silloin siellä;) ja he langeisit maahan hänen eteensä.

15. Joseph sanoi heille: mikä työ se on kuin te tehnet oletta? ettäkö te tiennet, että senkaltainen mies kuin minä olen, taita kyllä hywin arwata.

16. Ja Juda sanoi: mitä me wastamme minun herralleni? taikka mitä me puhumme? taikka millä me taidamma itzemme puhdistaa? Jumala on löytänyt sinun palweliais wäärydeu: katzo, me olemme meidän herramme orjat, sekä me, että se, jolda malja löyttin.

17. Mutta hän sanoi: pois se, että minä niin tekisin: sen miehen, jolda malja on löytty, pitä oleman minun orjani; mutta mengät te rauhasa Isänne tygö.

18. Niin Juda astui hänen tygönsä, ja sanoi: ah minun herrani, suo nyt sinun palwelias puhua yxi sana minun herrani korwisa, ja älkän julmistuko sinun wihas sinun palwelias päälle; sillä sinä olet niinkuin Pharao.

19. Minun herrani kysyi hänen palwelioildansa, sanoden: ongo teillä Isää taikka weljeä?

20. Niin me wastaisimme meidän herraamme: meillä on wanha Isä ja nuorukainen syndynyt hänen wanhalla ijällänsä; jonga weli on kuollut, ja hän on yxinänsä jäänyt äitistänsä, ja hänen Isänsä pitä hänen rakkana.

21. Niin sinä sanoit palwelioilles: tuokat händä tänne minun tygöni, että minä saan nähdä hänen.

22. Mutta me wastaisimme minun herralleni: ei taida nuorukainen jättä Isäänsä; sillä jos hän jättäis Isänsä, niin hän kuolis.

23. Niin sinä sanoit palwelioilles:

jollei teidän nuorin weljenne tule tei=
dän kanssanne; niin ei teidän pidä enä
minun kaswojani näkemän.
1 Mos. 42: 15. Luku 43: 5.
24. Ja koska me menimme sinun
palwelias minun Isäni tygö, ja ilmoi=
timme hänelle minun herrani sanat:
25. Niin sanoi meidän Isämme:
mengät jällensä pois, ja ostakat meille
jotakin elatusta.
26. Mutta me sanoimme: emme toh=
di sinne mennä; waan jos meidän nuo=
rin weljemme on meidän kanssamme,
niin me menemme: sillä en me saa
nähdä sen miehen kaswoja, jollei mei=
dän nuorin weljemme ole meidän kans=
samme.
27. Niin sinun palwelias minun
Isäni sanoi meille: te tiedätte, että
minun emändäni synnytti minulle kaxi.
28. Ja se toinen läxi minun ty=
töäni, josta sanottin, että hän on kuo=
liaxi rewelty: ja en ole minä händä
wielä sitte nähnyt. 1 Mos. 37: 33.
29. Jos te tämän myös minulda
wiette pois, ja hänelle tapahtuis jota=
kin pahaa; niin te saattaisitte minun
harmat karwani murhella hautaan.
30. Jos minä nyt tulisin sinun pal=
welias minun Isäni tygö, ja ei olisi
nuorukainen meidän kanssamme; sillä
hänen hengensä rippu tämän hengesä.
31. Niin tapahduis, koska hän näkis,
ettei nuorukainen kanssa olisi, että hän
kuolis: niin me sinun palwelias saat=
taisimme sinun palwelias meidän Isäm=
me harmat karwat murhella hautaan.
32. Sillä sinun palwelias on taan=
nut nuorukaisen minun Isäni edesä,
sanoden: jollen minä händä tuo jäl=
lensä sinun tygös, niin minä sen edestä
kaiken minun elinaikanani olen wika=
pää kärsimään. 1 Mos. 43: 9.
33. Ja nyt siis jääkän sinun pal=
welias, nuorukaisen edestä minun her=
rallení orjaxi; waan nuorukainen men=
kän weljeinsä kanssa.
34. Sillä kuinga minä taidan men=
nä minun Isäni tygö, jollei nuoru=
kainen olisi minun kanssani? etten mi=
nä näkisi sitä surkeutta, johon minun
Isäni joutuu.

45. Luku.

Joseph ilmoitta itzensä. Jacob kutsutan, iloitsee.

Niin ei Joseph woinut itziänsä sillen
pidättä kaikkein niitten edesä, jotka
hänen tykönänsä seisoit, ja hän huusi:
mengät ulos kaikki minun tyköäni: ja
ei yxikän seisonut hänen tykönänsä,
koska Joseph itzensä ilmoitti weljillensä.
Ap. T. 7: 13.
2. Ja hän itki korkialla äänellä, niin
että Egyptiläiset ja Pharaon perhe
sen kuulit.
3. Ja Joseph sanoi weljillensä: mi=
nä olen Joseph. Wieläkö minun Isäni
elää? mutta ei hänen weljensä taitanet
händä wastata: sillä he olit niin häm=
mästynet hänen kaswoinsa edesä.
4. Niin sanoi Joseph weljillensä:
tulkat siis minun tygöni. Ja he tulit.
Ja hän sanoi: minä olen Joseph tei=
dän weljenne, jonga te myitte Egyptiin.
1 Mos. 37: 28. Luku 39: 1.
5. Ja nyt, älkät surulliset olko, ja
älkät niin kowin hämmästykö, että te
oletta minua tänne myynet: sillä tei=
dän hengenne elatuxen tähden on Ju=
mala minun teidän edellänne tänne lä=
hettänyt. 1 Mos. 50: 20.
6. Kaxi nälkäwuotta on jo ollut
maasa; ja wielä nyt on wiisi wuotta,
niin ettei kynnetä eikä niitetä.
7. Mutta Jumala on minun lähet=
tänyt teidän edellänne, tallella pitä=
mään teitä maan päällä, ja elättä=
mään teitä suuren pelastuxen kautta.
8. Ja nyt, et te ole minua tänne
lähettänet, waan Jumala; joka myös
minun asetti Isäxi Pharaolle, ja her=
raxi kaiken hänen huonensa päälle, ja
koko Egyptin maan Esimiehexi.
9. Riendäkät, ja mengät minun
Isäni tygö, ja sanokat hänelle: näin
sanoo sinun poikas Joseph: Jumala on
minun asettanut koko Egyptin maan
herraxi, tule alas minun tygöni, ja
älä wiiwyttele. Ap. T. 7: 14.
10. Ja sinä olet asuwa Gosenin
maasa, ja olet olewa juuri läsnä mi=
nua, sinä ja sinun lapses ja sinun
lastes lapset, sinun karjas pienet ja
suuret, ja kaikki mitä sinulla on.

11. Siellä minä elätän sinua, wielä on wiisi nälkäwuotta, ettet sinä ja sinun huones, ja kaikki kuin sinulla on, hukkuisi.

12. Ja katzo, teidän silmänne näkewät, ja minun weljeni BenJaminin silmät; että minä puhun teidän kanssanne suusta suuhun.

13. Ja ilmoittakat minun Isälleni kaikki minun kunniani Egyptisä, ja kaikki mitä te nähnet oletta. Riendäkät siis ja tuokat minun Isäni tänne.

14. Ja hän halais weljeänsä BenJaminia kaulasta ja itki: ja BenJamin myös itki hänen kaulasansa.

15. Ja hän annoi suuta kaikille weljillensä, ja itki heidän ylitzensä: ja sitte puhuit hänen weljensä hänen kanßansa.

16. Koska se sanoma kuului Pharaon huoneseen, nimittäin, että Josephin weljet tullet olit; oli se hywä Pharaon mielestä, ja kaikkein hänen palweliainsa.

17. Ja Pharao sanoi Josephille: sano weljilles, tehkätte niin: sälyttäkät teidän juhtainne päälle, ja mengät matkaanne; ja kuin te tuletta Canaan maalle:

18. Niin ottakat teidän Isänne, ja teidän perhenne ja tulkat minun tygöni: minä annan teille Egyptin maan hywyyden, ja te syötte maan ytimen.

19. Ja käske heitä: tehkät niin, ottakat teillenne waunut Egyptin maalda teidän lapsillenne, ja emännillenne, ja tuokat teidän Isänne ja tulkat.

20. Älkät myös totelko teidän taloin kappalianne: sillä kaikki Egyptin maan hywyys pitä teidän oleman.

21. Ja Israelin lapset teit niin, ja Joseph andoi heille waunut Pharaon käskyn jälkeen: ja andoi myös heille ewään matkalle.

22. Ja andoi heille kaikille itzekullekkin muutinwaattet; mutta BenJaminille andoi hän kolmesataa hopiapenningiä, ja wiidet muutinwaattet.

23. Mutta Isällensä lähetti hän kymmenen aasia sälytettyä Egyptin hywydellä; ja kymmenen aasintammaa, kannattaden jywiä ja leipää ja ewästä Isällensä matkalle.

24. Niin hän lähetti weljensä matkaan: ja sanoi heille: älkät riidelkö tiellä.

25. Niin he läxit Egyptistä, ja tulit Canaan maalle Isänsä Jacobin tygö.

26. Ja ilmoitit hänelle, sanoden: wielä Joseph elää: ja on koko Egyptin maan herra: ja hänen sydämensä hämmästyi, sillä ei hän uskonut heitä.

27. Niin he sanoit hänelle kaikki Josephin sanat, kuin hän heille puhunut oli. Ja kuin hän näki waunut, jotka Joseph oli lähettänyt händä tuomaan, niin Jacobin heidän Isänsä hengi wirkois.

28. Ja Israel sanoi: nyt minulla kyllä on, että minun poikani Joseph wielä elää: minä menen händä katzomaan ennenkuin minä kuolen.
1 Mos. 46: 30.

46. Luku.

Jacobin matkustaminen, lapset. Josephin kohtaminen.

Niin läxi Israel kaiken sen kanßa kuin hänellä oli: Ja koska hän tuli BerSabaan, uhrais hän uhria Isänsä Isaachin Jumalalle.

2. Ja Jumala puhui yöllä näysä Israelille sanoden: Jacob, Jacob. Hän wastais: täsä minä olen.

3. Ja hän sanoi: Minä olen Jumala, sinun Isäs Jumala: älä pelkä mennä Egyptiin; sillä minä teen sinun siellä suurexi Kansaxi.

4. Minä menen Egyptiin sinun kanssas, ja minä jällensä sinun sieldä johdatan. Ja Joseph laskee kätensä sinun silmäis päälle.

5. Ja Jacob läxi BerSabasta: ja Israelin lapset weit Isänsä Jacobin ynnä lastensa ja emändäinsä kanßa, waunuisa, jotka Pharao oli händä tuomaan lähettänyt.

6. Ja he otit karjansa ja tawaransa, jotka he olit koonnet Canaan maalla, ja tulit Egyptiin; Jacob ja kaikki hänen siemenensä hänen kanßansa.
Jos. 24: 4. Es. 52: 4. Ap. T. 7: 15.

7. Hänen poikansa, ja hänen poikainsa pojat hänen kanßansa, hänen tyttärensä ja hänen lastensa tyttäret, ja kaikki hänen siemenensä, wei hän kanßansa Egyptiin.

8. Ja nämät owat Israelin lasten nimet, jotka tulit Egyptiin: Jacob ja hänen poikansa. Jacobin Esikoinen Ruben. 2 Mos. 1: 2.

9. Ja Rubenin lapset: Hanoch, Pallu, Hezron ja Charmi. 2 Mos. 6: 14. 4 Mos. 26: 5, ꝛc.

10. Simeonin lapset: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar: niin myös Saul Cananean waimon poika. 1 Aika K. 4: 24.

11. Lewin lapset: Gerson, Cahath ja Merari. 1 Aika K. 6: 1.

12. Judan lapset: Ger, Onan, Sela, Perez ja Serah. Mutta Ger ja Onan kuolit Canaan maalla. Ja Perezin pojat olit: Hezron ja Hamul. 1 Aika K. 4: 1.

13. Ja Isascharin lapset: Thola, Phua, Job ja Simron. 1 Aika K. 7: 1.

14. Ja Sebulon lapset: Sered, Elon ja Jahleel.

15. Nämät owan Lean lapset, jotka hän synnytti Jacobille Mesopotamiasa, ja Dinan hänen tyttärensä. Kaikki hänen poikansa ja tyttärensä olit kolmeneljättäkymmendä hengeä.

16. Gadin lapset: Ziphion, Haggi, Suni, Ezbon, Eri, Arodi ja Areli.

17. Asserin lapset: Jemna, Jesua, Jesui, Bria ja Serah heidän sisarensa. Mutta Brian lapset: Heber ja Malchiel. 1 Aika K. 7: 30, 31.

18. Nämät owat Silpan lapset, jonga Laban andoi tyttärellensä Lealle, ja hän synnytti Jacobille nämät kuusitoistakymmendä hengeä.

19. Rahelin Jacobin emännän lapset: Joseph ja BenJamin.

20. Ja Josephille olit syndynet Egyptin maalla, jotka hänelle synnytti Asnath Potipheran Onin Papin tytär: nimittäin Manasse ja Ephraim. 1 Mos. 41: 50.

21. BenJaminin lapset: Bela, Becher, Asbel, Gera, Naaman, Ehi ja Ros, Mupim, Hupim, ja Ard. 1 Aika K. 7: 6.

22. Nämät owat Rahelin lapset, jotka owat Jacobille syndynet: kaikki yhteen neljätoistakymmendä hengeä.

23. Danin lapset: Husim. 4 Mos. 26: 42.

24. Naphtalin lapset: Jahseel, Guni, Jezer ja Sillem.

25. Nämät owat Bilhan lapset, jonga Laban andoi tyttärellensä Rahelille, ja hän synnytti nämät Jacobille, kaikki yhteen seitzemän hengeä.

26. Kaikki henget, kuin tulit Jacobin kanßa Egyptiin, jotka olit tullet hänen kupeistansa, paitzi Jacobin poikain emändiä, owat kaikki yhteen, kuusi seitzemättäkymmendä hengeä.

27. Ja Josephin pojat, jotka hänelle olit syndynet Egyptisä, olit kaxi hengeä. Niin että kaikki henget Jacobin huonesta, jotka tulit Egyptiin, olit seitzemänkymmendä. 2 Mos. 1: 5. 5 Mos. 10: 22. Ap. T. 7: 14.

28. Ja hän lähetti edellänsä Judan Josephin tygö, osottamaan hänelle tietä Gosenijn, ja he tulit Gosenin maalle.

29. Niin walmisti Joseph wannunsa ja meni Isäänsä Israelia wastan Goseniin. Ja koska hän sai nähdä hänen, halais hän händä kaulasta ja itki hetken aikaa hänen kaulasansa.

30. Niin sanoi Israel Josephille: nyt minä mielelläni kuolen, että minä näjin sinun kaswos, ja ettäs wielä elät.

31. Ja Joseph sanoi weljillensä, ja Isänsä huonelle: minä menen ja ilmoitan Pharaolle, ja sanon hänelle: minun weljeni ja Isäni huone, jotka olit Canaan maalla, owat tullet minun tygöni.

32. Ja he owat paimenet, sillä he owat tottunet karjaa kaitzemaan: niin myös heidän suuret ja pienet karjansa, ja kaikki mitä heillä oli, owat he tuonet myötänsä.

33. Koska siis Pharao kutzuu teitä ja sanoo: mikä teidän wirkanne on?

34. Niin sanokat: sinun palwelias owat tottunet karjaa kaitzemaan, hamasta meidän nuorudestamme niin tähänasti, sekä me että meidän Isämme: että te saisitte asua Gosenin maalla: sillä kaikki paimenet owat kauhistus Egyptiläisille. 1 Mos. 47: 6. 2 Mos. 8: 26.

47. Luku.

Jacob puhuttelee Pharaota. Egyptin nälkä. Jacobin ikä, hautaminen.

Niin Joseph tuli ja ilmoitti Pharaolle, ja sanoi: minun Isäni ja minun weljeni, heidän karjansa, pienet ja suuret, ja kaikki mitä heillä on, owat tullet Canaan maalda: ja katzo, he owat Gosenin maalla.

2. Ja hän otti wiisi nuorimmista weljistänsä, asetti Pharaon eteen.

3. Niin Pharao sanoi hänen weljillensä: mikä teidän wirkanne on? he wastaisit: sinun palwelias owat paimenet, sekä me että meidän Isämme.

4. Ja sanoit wielä Pharaolle: me olemme tullet asumaan teidän kanßanne tälle maalle: sillä sinun palwelioillas ei ole laidunda heidän karjallensa, niin kowa nälkä on Canaan maalla. Niin suo sinun palwelias asua Gosenin maalla.

5. Niin Pharao puhui Josephille, sanoden: sinun Isäs ja weljes owat tullet sinun tygös.

6. Egyptin maa on aldis sinun edesäs, aseta Isäs asumaan ja weljes, kaikkein parhaseen paikkaan täsä maasa: asukan Gosenin maalla. Ja jos sinä ymmärrät että heidän seasansa on kelwollisia miehiä, niin aseta heitä minun karjani päälle.

7. Ja Joseph toi Isänsä Jacobin sisälle, ja asetti hänen Pharaon eteen. Ja Jacob siunais Pharaota.

8. Niin Pharao sanoi Jacobille: kuinga wanha sinä olet?

9. Jacob sanoi Pharaolle: **minun kulkemiseni aika on, sata ja kolmekymmendä ajastaikaa: wähä ja paha on minun elämäni aika, ja ei ulotu minun Isäini kulkemisen aikaan.** Ps. 119: 19. Hebr. 11: 9, 13.

10. Ja Jacob siunais Pharaota, ja läxi hänen tyköänsä.

11. Niin Joseph toimitti Isänsä ja weljensä asumaan, ja andoi heille omaisuden Egyptin maalla, parhasa maan paikasa; nimittäin, Ramesexen maalla, niinkuin Pharao oli käskenyt.

12. Ja Joseph elätti Isänsä, ja weljensä, ja koko Isänsä huonen; sen jälkeen kuin heillä lapsia oli.

13. Ja ei ollut leipää kaikesa maasa: sillä sangen raskas nälkä oli: niin että Egyptin ja Canaan maa näändyi nälkän tähden.

14. Ja Joseph kokois kaiken rahan kuin löyttin Egyptin ja Canaan maalla, jywäin edestä kuin he ostit. Ja Joseph wei rahan Pharaon huoneseen.

15. Koska raha oli kulunut Egyptin ja Canaan maalda, niin tulit kaikki Egyptiläiset Josephin tygö, sanoden: anna meille leipää, mixi meidän pitä kuoleman edesäs, että raha on puuttunut?

16. Joseph sanoi: tuokat teidän karjanne, ja minä annan teille teidän karjanne edestä, jos raha on puuttunut.

17. Ja he toit karjansa Josephille: ja Joseph andoi heille leipää hewoisten, ja lammasten, ja karjan ja aasein edestä. Niin hän ruokkei heitä leiwällä sen wuoden, kaiken heidän karjansa edestä.

18. Koska se wuosi oli kulunut, tulit he hänen tygönsä toisna wuonna, ja sanoit hänelle: en me taida salata meidän herraldamme, ettei ainoastansa raha ole kulunut, mutta myös kaikki karja on meidän herrallamme, ja ei ole mitän jäänyt meidän herramme edesä, paitzi meidän ruumistamme ja meidän peldoamme.

19. Mixi meidän pitä kuoleman edesäs ja meidän peldomme tulee kylmille? osta meitä ja meidän maamme leiwän edestä: niin me ja meidän maamme tulemme Pharaon omaxi. Anna siemenitä, että me eläisimme ja emme kuolisi, ja ei maa tulisi kylmille.

20. Niin Joseph osti koko Egyptin maan Pharaolle: sillä Egyptiläiset myit itzekukin peldonsa, että nälkä heitä niin kowin ahdisti: ja maa tuli Pharaon omaxi.

21. Ja hän siirsi Kansan Kaupungeihin, yhdestä Egyptin äärestä niin toiseen.

22. Paitzi pappein peldoa, jota ei hän ostanut: sillä se oli säätty Pharaolda, että papit söisit sen nimitetyn

osan, kuin Pharao heille andoi: sen-
tähden ei he myynet maatansa.
23. Niin Joseph sanoi Kansalle:
katzo, minä olen ostanut tänäpänä tei-
dän ja teidän maanne Pharaolle: katzo,
tässä on teille siemenet, kylwäkät tei-
dän maanne.
24. Ja teidän pitä andaman tulos-
ta wiidennen osan Pharaolle; mutta
neljä osaa pitä oleman teille pellon
siemenexi; ja teille rawinnoxi, ja niille
jotka owat teidän huonesanne, ja ruaxi
teidän lapsillenne.
25. Niin he sanoit: sinä olet meitä
elämässä pitänyt: anna ainoastansa mei-
dän löytä armo sinun meidän herram-
me edessä, ja me tahdomme olla Pha-
raon orjat.
26. Ja Joseph teki sen määrän
koko Egyptin maalle, hamaan tähän
päiwään asti, että Pharaolle piti an-
nettaman wiides osa; paitzi pappein
maata, se ei tullut Pharaon omaxi.
27. Niin Israel asui Egyptissä Go-
senin maalla: ja he omistit sen, ja kas-
woit, ja suuresti lisännyit.
28. Ja Jacob eli Egyptin maalla,
seitzemäntoistakymmendä ajastaikaa: ja
koko hänen ikänsä oli sata ja seitze-
männeljädettäkymmendä ajastaikaa.
29. Ja koska Israelin päiwät jou-
duit kuolla, kutzui hän poikansa Jose-
phin, ja sanoi hänelle: jos minä olen
löytänyt armon sinun edesäs, niin laske
nyt kätes minun kupeni ala, ettäs te-
tet laupiuden ja totuuden minun kans-
sani, ettes hautaisi minua Egyptiin.
1 Mos. 50: 5.
30. Mutta minä tahdon maata mi-
nun Isäini tykönä, ja sinun pitä wie-
män minua Egyptistä, ja hautaman
minua heidän hautaansa. Ja hän sa-
noi: minä teen sinun sanas jälkeen.
1 Mos. 23: 19. Luku 49: 29. Luku 50: 13.
31. Hän sanoi: wanno minulle. Ja
hän wannoi hänelle. Ja Israel kallisti
itsensä päänalaiselle.

48. Luku.

Jacob asetta Ephraimin Manaßesta ylömmä.

Sitte sanottin Josephille: katzo, sinun
Isäs sairastaa. Ja hän otti mo-
lemmat poikansa kanßansa, Manaßen
ja Ephraimin.
2. Niin Jacobille ilmoitettin, sano-
den: katzo, sinun poikas Joseph tulee
sinun tygös. Ja Israel wahwisti itzen-
sä ja istui wuotesa.
3. Ja Jacob sanoi Josephille: Ju-
mala Kaikkiwaldias näyi minulle Luzis-
sa Canaan maalla; ja siunais minua.
1 Mos. 28: 13. Luku 35: 1, rc.
4. Ja sanoi minulle: katzo, minä
annan sinun olla hedelmällisen ja li-
sändyä, ja teen sinun paljoxi Kansaxi:
ja annan myös tämän maan, sinun
siemenelles sinun jälkees, ijankaikkisexi
perimisexi.
5. Nyt siis ne kaxi sinun poikaas,
jotka sinulle owat syndynet Egyptissä,
ennenkuin minä tulin tänne sinun ty-
gös, pitä oleman minun; nimittäin
Ephraim ja Manaße, niinkuin Ruben
ja Simeon owat minun.
1 Mos. 41: 50.
6. Mutta sinun lapses, jotkas siität
niiden jälkeen, pitä oleman sinun: ja
pitä nimitettämän heidän weljeinsä
nimellä, heidän perimisesänsä.
Jos. 13: 7. Luku 16: 1.
7. Ja koska minä tulin Mesopota-
miasta, kuoli minulda Rahel Canaan
maalla, tiellä, koska wielä kappale mat-
kaa oli Ephrataan: ja minä hautaisin
hänen siellä Ephratan tiellä, se on
Bethlehem. 1 Mos. 35: 19.
8. Ja Israel näki Josephin pojat,
ja sanoi: kutka nämät owat?
9. Ja Joseph wastais Isäänsä: ne
owat minun poikani, jotka Jumala
on minulle täällä andanut. Ja hän
sanoi: tuos heitä minun tygöni siuna-
taxeni heitä.
10. Sillä Israelin silmät olit pi-
miät wanhudesta, eikä tainnut hywin
nähdä. Ja hän wei heidän hänen ty-
gönsä. Ja hän andoi suuta heidän,
ja otti heitä syliinsä.
11. Ja Israel sanoi Josephille: en
minä ajatellut nähdä sinun kaswojas,
ja katzo, Jumala on andanut minun
myös nähdä sinun siemenes.
12. Ja Joseph otti heidän pois hä-
nen sylistänsä, ja kumarsi itzensä maa-
han hänen kaswoinsa eteen.

13. Niin Joseph otti heidän molemmat, Ephraimin oikiaan käteensä, jonga hän asetti Israelin wasemmalle kädelle, ja Manaßen wasembaan käteensä, Israelin oikialle kädelle: ja wei heidän hänen tygönsä.

14. Niin Israel ojensi oikian kätensä, ja laski Ephraimin pään päälle, joka oli nuorempi, mutta wasemman kätensä Manaßen pään päälle: ja muutti tiettäwästi kätensä; sillä Manaße oli esikoinen. Hebr. 11: 21.

15. Ja hän siunais Josephita, ja sanoi: **Jumala, jonga kaswoin edessä minun Isäni, Abraham ja Isaac waeldanet owat. Jumala, joka minun kainnut on minun elinaikanani tähän päiwään asti:**
1 Mos. 17: 1.

16. Engeli joka minun pelastanut on kaikesta pahasta, siunatkon näitä nuorukaisia, että he nimitettäisiin minun ja minun Isäini, Abrahamin ja Isaachin nimellä; ja kaswaisit aiwan paljoxi maan päällä.
1 Mos. 32: 29. 2 Mos. 1: 7.

17. Mutta koska Joseph näki Isänsä laskewan oikian kätensä Ephraimin pään päälle, otti hän sen pahaxi: ja rupeis Isänsä käteen, siirtäxensä Ephraimin pään pääldä Manaßen pään päälle.

18. Ja sanoi Joseph Isällensä: ei niin minun Isäni: tämä on esikoinen, laske oikia kätes hänen päänsä päälle.

19. Mutta hänen Isänsä kielsi sen, ja sanoi: minä tiedän kyllä minun poikani, minä tiedän: tämä myös tulee suurexi Kansaxi: mutta kuitengin hänen nuorembi weljensä tulee suuremmaxi kuin hän, ja hänen siemenensä tulee suurexi Kansain paljoudexi.

20. Niin hän siunais heitä sinä päiwänä, sanoden: joka tahtoo jongun siunata Israelisa, niin sanokan näin: Jumala tehkön sinun niinkuin Ephraimin ja Manaßen. Ja niin asetti hän Ephraimin Manaßen edelle.

21. Ja Israel sanoi Josephille: katzo, minä kuolen: ja Jumala on teidän kanßanne, ja wie teitä jällensä teidän Isäinne maalle.

22. Minä olen myös andanut sinulle osan maata, päälle sinun weljeis osan, jonga minä miekallani ja joutzellani Amorerein käsistä ottanut olen.
1 Mos. 34: 27. Joh. 4: 5.

49. Luku.

Jacob siunaa lapsiansa, ennustaa, kuolee.

Niin kutzui Jacob poikansa, ja sanoi: kootkat teitänne, ja minä ilmoitan teille mitä teille tapahtuu tulewaisilla ajoilla.

2. Tulkat kokoon ja kuulkat te Jacobin lapset, kuulkat teidän Isäänne Israelia.

3. Ruben, sinä olet minun esikoiseni, minun woimani, ja wäkewydeni alku: ylimmäinen kunniasa, ja ylimmäinen wallasa.

4. Hembiä niinkuin wesi, ei sinun pidä ylimmäisen oleman; sillä sinä astuit Isäs wuoteseen: silloin sinä saastutit sen. Hän nousi minun wuotelleni.
1 Mos. 35: 22. 1 Aika K. 5: 1.

5. Simeon ja Lewi owat weljexet: heidän mieckansa owat murha aset.
1 Mos. 34: 25, 2c.

6. Ei minun sieluni pidä tuleman heidän neuwoonsa, ja minun kunniani ei pidä yhdistymän heidän seurakundansa kanßa: Sillä heidän kiukusansa owat he miehen murhannet, ja heidän ylpeydesänsä turmellet härjän.

7. Kirottu olkon heidän kiukkunsa, että se niin tuima on, ja heidän julmudensa, että se niin paatunut on. Minä eroitan heitä Jacobisa, ja hajotan heitä Israelisa.

8. Juda, sinä olet, sinua pitä sinun weljes kiittämän: sinun kätes pitä oleman sinun wihollistes niskalle: sinun Isäs lapset pitä sinua kumartaman.

9. Juda on nuori jalopeura, saalilda olet sinä ylös astunut, minun poikani: hän on itzensä kumartanut maahan, ja lewännyt niinkuin jalopeura, ja niinkuin suuri jalopeura, kuka tohti hänen herättä? 4 Mos. 24: 9. 1 Aika K. 5: 2.

10. **Ei waldikka oteta pois Judalda, eikä Lain opettaja hänen jalwoistansa, siihenasti kuin Sangar tulee, ja hänesä Kansat rippuwat kiinni.** Matth. 2: 6.

11. Hän sitoo warsansa wiina-
puuhun, ja aasintammansa warsan
parhaseen wiinapuuhun: Hän pesee
waattensa wiinasa, ja hamensa wii-
namarjan weresä.

12. Hänen silmänsä owat punai-
semmat wiinaa, ja hambansa wal-
kemmat rieskaa.

13. Zebulon on asuwa meren sata-
man ja hahtein satamain wieresä, ja
on ulottuwa hamaan Sidoniin.
Jos. 19: 10. Es. 9: 1. Matth. 4: 15.

14. Isaschar on luja aasi, ja sioitta
itsensä rajain wälille.

15. Hän näki lewon hywäxi, ja
maan ihanaxi: ja kumarsi hartionsa
kandamaan, ja on weronalainen pal-
welia.

16. Dan on duomitzewa Kansaansa,
niinkuin joku Israelin sukukunnista.

17. Dan on olewa kärmenä tiellä,
ja kyykärmenä polulla; ja puree he-
woista wuokoiseen, niin että sen ajaja
selkällensä langee.

18. HERra minä odotan sinun
autuuttas. Ps. 119: 166, 174.

19. Gad hän on; hänelle teke joukko
wäkirynnäkön: mutta hän itze on teke-
wä wäkirynnäkön wihdoin heille.
Duom. K. 10: 7, 8, rc. Luku 11: 1, 33.
1 Aika K. 5: 11, 22.

20. Asserista tulee hänen lihawa lei-
pänsä, ja hän anda Kuningalle herkut.
5 Mos. 33: 24.

21. Naphtali on nopia peura, ja
anda suloiset puhet.

22. Joseph hedelmällisen puun oxa:
hedelmällisen puun oxa lähten tykönä:
tyttäret käwelit muurin päällä.

23. Ja waikka ambujat saatit hänen
mielensä karwaxi, riitelit hänen kans-
sansa ja wihaisit händä:

24. On kuitengin hänen jouzensa
wahwana pysynyt, ja hänen käsiwar-
tensa miehuistunut, sen wäkewän kätten
kautta Jacobisa; hänestä on paimen ja
kiwi Israelisa.

25. Sinun Isäs Jumalalda on hän
sinulle awun tuottawa, ja ynnä kaikki-
waldian kanssa on hän sinua siunawa
taiwan siunauxella ylhäldä, ja syrwy-
den siunauxella alhalda: niin myös ni-
säin ja kohtuin siunauxella.

26. Sinun Isäs siunauxet minun
Isäini siunausten siwusa, ulottuwat
woimallisesti niihin kallimbihin asti mail-
man kukkuloilla; jotka tulewat Jose-
phin pään päälle, ja Naziréin pään
laelle, hänen weljeinsä keskellä.

27. BenJamin on raatelewainen
susi, aamulla hän syö saalin: ja ehto-
na saalin jakaa.

28. Nämät kaikki owat kaxitoista-
kymmendä Israelin sukukundaa. Ja
tämä on se kuin heidän Isänsä heille
puhui siunatesansa heitä: itzekutakin
niinkuin kungin siunaus oli, siunais
hän heitä.

29. Ja hän käski heitä, ja sanoi
heille: minä kootan minun Kansani
tygö: haudatkat minua minun Isäini
tygö; siihen luolaan joka on Ephronin
Hethealaisen wainiosa.

30. Siihen luolaan Macpelan wai-
niosa, joka on Mamren kohdalla Ca-
naan Maalla: jonga Abraham osti
hautamisen perimisexi wainion kanßa,
sildä Hethealaiselda Ephronilda.
1 Mos. 23: 16.

31. Sinne owat he haudannet Abra-
hamin, ja hänen emändänsä Saran:
Sinne owat he myös haudannet Isaa-
chin ja Rebeckan hänen emändänsä.
Sinne olen minä myös haudannut Lean.
1 Mos. 23: 19. Luku 25: 9. Luku 35: 29.
Ap. T. 7: 15, 16.

32. Siihen wainioon ja siihen luo-
laan, kuin on ostettu Hethin lapsilda.

33. Ja koska Jacob lopetti käskyn
lastensa tygö, pani hän jalkansa kokoon
wuotesa; ja loppui, ja koottin Kan-
sainsa tygö.

50. Luku.

Joseph hautaa Jacobin, lohduttaa weljiänsä ja kuolee.

Niin Joseph langeis Isänsä kaswoille,
itki hänen ylitzensä, ja andoi suuta
hänen. 1 Mos. 46: 4.

2. Ja Joseph käski palwelioitansa
läkäreitä woidella Isäänsä: Ja läkärit
woitelit Israelia.

3. Ja he täytit hänelle neljäkym-
mendä päiwää: sillä niin monda oli
woitelus päiwää. Ja Egyptiläiset itkit
händä seitzemänkymmendä päiwää.

4. Koska hänen murhepäiwänsä olit kulunnet, puhui Joseph Pharaon palwelioille, sanoden: jos minä olen armon löytänyt teidän edesänne, niin puhukat Pharaolle, ja sanokat:

5. Minun Isäni wannotti minun, sanoden: katzo, minä kuolen, hauta minua minun hautaani, jonga minä olen kaiwanut minulleni Canaan maalla: niin tahdoisin minä nyt siis mennä, ja haudata minun Isäni, ja palata tänne jällensä. 1 Mos. 47: 29, rc.

6. Pharao sanoi hänelle: mene ja hauta sinun Isäs, niinkuin hän sinua wannottanut on.

7. Niin Joseph meni hautamaan Isäänsä: ja hänen kanßansa menit kaikki Pharaon palweliat, hänen huonensa wanhimmat, ja kaikki Egyptin maan wanhimmat.

8. Kaikki myös Josephin wäki, ja hänen weljensä, ja hänen Isänsä wäki. Ainoastansa heidän lapsensa, ja lambaansa, ja karjansa jätit he Gosenin maalle.

9. Menit myös hänen kanßansa wannut ja ratzasmiehet. Ja se oli sangen suuri joukko.

10. Ja koska he tulit Atadin riihen tygö, joka on sillä puolen Jordania; niin he pidit siinä suuren ja katkeran walituxen: ja hän murehti Isäänsä seitzemän päiwää.

11. Ja koska Canaan maan asuwaiset näit heidän murhensa Atadin riihen tykönä, sanoit he: Egyptiläiset murehtiwat siellä sangen kowin. Siitä se paikka kutzutan: Egyptiläisten walitus, joka on sillä puolen Jordanin.

12. Niin hänen lapsensa teit hänelle niinkuin hän oli heidän käskenyt.

13. Ja weit hänen Canaan maalle, ja hautaisit hänen Macpelan wainion luolaan; jonga Abraham wainion kanßa ostanut oli perindöhaudaxi, Ephronilda Hethealaiselda, Mamren kohdalla.
1 Mos. 23: 16. Ap. T. 7: 16.

14. Niin palais Joseph Egyptiin, hän ja hänen weljensä, ja kaikki jotka hänen kanßansa olit mennet hautamaan hänen Isäänsä; sitte kuin hän Isänsä haudannut oli.

15. Mutta koska Josephin weljet näit Isänsä kuollexi, sanoit he: mitämax, Joseph on wihawa meitä: ja kaiketi kostaa meille kaiken sen pahan, kuin me händä wastan tehnet olemma.

16. Sentähden käskit he sanoa Josephille: sinun Isäs käski ennenkuin hän kuoli, sanoden:

17. Niin sanokat Josephille: minä rukoilen, anna nyt weljilles andexi heidän rikoxensa ja pahateconsa, että he niin pahoin owat tehnet sinua wastan. Anna nyt andexi, sinun Isäs Jumalan palweliain pahateko. Mutta Joseph itki heidän näitä puhuisansa.

18. Ja hänen weljensä myös tulit ja langeisit maahan hänen eteensä, ja sanoit: katzo, me olemma sinun palwelias.

19. Joseph sanoi heille: älkät peljätkö: sillä minä olen Jumalan käden alla.

20. **Te ajattelitte minua wastan pahaa: mutta Jumala on ajatellut sen hywäxi, että hän tekis, niinkuin nyt nähtäwä on, pelastaxensa paljo Kansaa.** 1 Mos. 45: 5.

21. Älkät siis nyt peljätkö, minä rawitzen teitä ja teidän lapsianne: ja hän rohwaisi heitä, ja puheli ystäwällisesti heidän kanßansa.

22. Ja niin asui Joseph Egyptisä, hän ja hänen Isänsä huone; ja Joseph eli sata ja kymmenen ajastaikaa.

23. Ja näki Ephraimin lapset kolmandeen polween. Niin myös Machirin Manaßen pojan lapset, kaswatetut Josephin polwen juuresa.

24. Joseph sanoi weljillensä: minä kuolen: ja Jumala on totisesti etziwä teitä, ja wie teidän täldä maalda siihen maahan, jonga hän on itze wannonut Abrahamille, Isaachille ja Jacobille.

25. Niin wannotti Joseph Israelin lapsia, sanoden: Jumala on totisesti teitä etziwä, wiekät pois minun luuni tääldä. 2 Mos. 13: 19.
Jos. 24: 32. Hebr. 11: 22.

26. Ja niin Joseph kuoli sadan ja kymmenen ajastaikaisna, ja he woitelit hänen, ja panit arkkuun Egyptisä.

Mosexen Ensimäisen Kirjan loppu.

EXODUS.

Toinen Moseren Kirja.

1. Luku.

Israel enänee, waiwatan, lapset säästetän.

Nämät owat Israelin lasten nimet, jotka Jacobin kanßa tulit Egyptiin, itzekukin huoneinensa he sinne tulit.
1 Mos. 46: 8.

2. Ruben, Simeon, Lewi ja Juda.
3. Isaschar, Zebulon ja BenJamin.
4. Dan, Naphtali, Gad ja Asser.
5. Ja kaikki henget, jotka Jacobin kupeista olit tullet, olit seitzemänkymmendä hengeä. Mutta Joseph oli (ennen) Egyptisä.
1 Mos. 46: 27. 5 Mos. 10: 22.

6. Ja Joseph oli kuollut, ja kaikki hänen weljensä, ja kaikki sen aikaiset.
7. Ja Israelin lapset olit hedelmälliset ja suuresti enänit ja lisännyit, ja sangen woimallisesti wahwistuit; niin että maa täytettin heistä.
Ps. 105: 24. Ap. T. 7: 17.

8. Niin nousi Kuningas tuli Egyptiin, joka ei Josephista mitän tiennyt.
9. Hän sanoi Kansallensa: katzo, Israelin lasten joukko on suurembi ja wäkewämbi meitä.
10. Tulkat, käykämme kawalasti heidän kimppuunsa; ettei heitä tulisi niin paljo. Sillä jos joku sota nousis, tohtais he mennä meidän wihamiestemme puolelle, ja sotia meitä wastan, ja lähteä maalda pois.
11. Niin asetettin heidän päällensä wiron päämiehet, waiwamaan heitä orjudella: sillä Pharaolle rakettin werokaupungit, Pithom ja Raamses.
12. Mutta jota enämmin he rasitit Kansaa, sitä enämmin se lisändyi ja kaswoi. Ja he tulit suutuxiin Israelin lasten tähden.
13. Ja Egyptiläiset waiwaisit Israelin lapsia orjudella armaitzemata.
14. Ja saatit heidän elämänsä katkeri raskalla sawen ja tiilein työllä, kaikkinaisella rasituxella kedolla; ja kaikkinaisella työllä kuin he taisit heidän päällensä panna, armaitzemata.
15. Ja Egyptin Kuningas puhui Hebrealaisille lastenämmille, joista yhden nimi oli Siphra, ja toisen nimi Pua.
16. Ja hän sanoi: koska te autatte Hebrealaisia waimoja heidän synnyttäisänsä, ja näette istuimella, jos se on poika, niin surmatkat händä; mutta jos se tytär on, niin se eläkön.
17. Mutta lastenämmät pelkäisit Jumalata, ja ei tehnet niinkuin Egyptin Kuningas oli heille sanonut; mutta annoit poikaiset elää.
18. Niin Egyptin Kuningas kutzui lastenämmät, ja sanoi heille: mixi te tämän teitte, että te annoitte poikaisten elää?
19. Niin lastenämmät wastaisit Pharaota: Hebrealaiset waimot ei ole niinkuin Egyptiläiset: sillä he owat wahwemmat luonnostansa, ja ennenkuin lastenämmä tulee heidän tygönsä, owat he synnyttänet.
20. Sentähden teki Jumala lastenämmille hywin: ja Kansa lisändyi ja wahwistui sangen suuresti.
21. Ja että lastenämmät pelkäisit Jumalata, rakensi hän heille huoneita.
22. Niin käski Pharao kaikelle Kansallensa, sanoden: kaikki pojat kuin syndywät pitä teidän heittämän wirtaan, mutta kaikki tyttäret andakat elää.
Ap. T. 7: 19.

2. Luku.

Moses syndyy, salatan, heitetän ulos, löytän, kaswatetan, tappa, pakenee ja nai.

Niin yxi mies Lewin huonesta meni ja nai Lewin tyttären.
2 Mos. 6: 20. 4 Mos. 26: 59.

2. Ja se waimo tuli raskaxi, ja synnytti pojan. Ja koska hän näki että se oli ihana lapsi, salais hän sen kolme Kuukautta. 1 Aika K. 6: 3.
Ap. T. 7: 20. Hebr. 11: 23.

3. Ja kuin ei hän tainnut händä enä salata, otti hän kaisilaisen arkun, ja siwui sen sawella ja pikillä, ja pani lapsen siihen, ja laski sen kaisilistoon, wirran partalle.

4. Ja hänen sisarensa seisoi taambana, että hän näkis mitä hänelle tapahduis.

5. Niin Pharaon tytär meni alas pesemään itziänsä wirtaan, ja hänen piikansa käyskendelit wirran partalla: ja kuin hän näki arkun kaisilistosa, lähetti hän piikansa ja andoi hänen otta ylös.

6. Ja kuin hän awais, näki hän lapsen: ja katzo, lapsi itki: niin hän armahti sen päälle, ja sanoi: tämä on Hebrealaisten lapsista.

7. Niin sanoi hänen sisarensa Pharaon tyttärelle: tahdotkos että minä menen kutzumaan sinulle imettäwäisen Hebrealaisen waimon; joka sinulle sen lapsen imetäis?

8. Pharaon tytär sanoi hänelle: mene. Niin piika meni ja kutzui lapsen äitin.

9. Ja Pharaon tytär sanoi hänelle: ota tämä lapsi, ja imetä händä minulle, ja minä annan palkan sinulle. Niin waimo otti lapsen, ja imetti sen.

10. Mutta koska lapsi oli kaswanut, toi hän sen Pharaon tyttärelle, ja hän otti sen pojaxensa: ja kutzui hänen Mose, sillä hän sanoi: wedestä olen minä hänen ottanut.

11. Siihen aikaan koska Moses oli suurexi tullut, meni hän weljeinsä tygö, ja näki heidän orjudensa: ja äkkäls yhden Egyptiläisen lyöwän yhtä Hebrealaista miestä hänen weljistänsä.

12. Ja hän katzeli ymbärillensä sinne ja tänne, ja kuin hän näki ettei yhtän läsnä ollut: tappoi hän sen Egyptiläisen, ja kätki sandaan.

13. Ja hän meni toisna päiwänä ulos, ja katzo, kaxi Hebrealaista miestä tappelit keskenänsä: ja hän sanoi wääryntekiälle: mixis lyöt lähimmäistäs?

14. Hän wastais: kuka sinun on asettanut meidän päämiehexemme ja Duomarixemme? tahdotkos minungin tappa, niinkuin sinä tapoit Egyptiläisen? Niin Moses pelkäis, ja sanoi: tosin on tämä ilmei tullut. Ap. T. 7: 35.

15. Ja se tuli Pharaon eteen, ja hän etzei Mosesta tapparensa. Mutta Moses pakeni Pharaon edestä, ja seisahti Midianin maalla, ja istui kai won tykönä.

16. Mutta Midianin Papilla oli se tzemän tytärtä: ne tulit wettä ammun damaan ja täytit ruuhet, juottaxen Isänsä lambaita.

17. Niin tulit muutamat paimen ja ajoit heidän pois. Mutta Mos nousi ja autti heitä, ja juotti heid lambansa.

18. Ja kuin he tulit Isänsä R guelin tygö, sanoi hän: mixi te tän pänä niin pian jouduitte?

19. He sanoit: Egyptin mies a meitä paimenitten käsistä; ja m wirjästi ammunsi meille, ja ju lambat.

20. Ja hän sanoi tyttärillensä: k hän on? mixi te niin jätitte mieh kutzukat händä syömään meidän ka samme.

21. Ja Moses mielistyi asumaan miehen tykönä: ja hän andoi Mose tyttärensä Ziporan emännäxi.

22. Se synnytti pojan ja hän k hänen nimensä Gersom: sillä hän noi: minä olen muukalainen wier maalla. 2 Mos. 18: 3, 4

23. Ja pitkän ajan perästä, k Egyptin Kuningas. Ja Israelin l set huokaisit orjuden tähden ja hu ja heiden huutonsa astui ylös Ju lan tygö heidän orjudensa tähden.

24. Ja Jumala kuuli heidän h kauxensa: ja Jumala muisti liit Abrahamin, Isaachin ja Jacobin ka

25. Ja Jumala katzahti Isra laisten puoleen: ja Jumala piti h murhen.

3. Luku.

Pensas palaa. Moses lähetetän.

Ja Moses kaitzi appensa Jeth Midianin Papin lambaita: ja ajoi lambat taamma korpeen, ja Jumalan wuoren Horebin tygö.

2. Ja HERran Engeli näyi nelle pensasta, tulen liekisä: ja näki, ja katzo, pensas paloi tulesta, et kuitengan kulunut. Ap. T. 7:

3. Ja Moses sanoi: minä käyi tuonne

tuenne, ja katzon tätä suurta näkyä,
mixei pensas pala ylös.
4. Koska HERra näki hänen me=
newän katzomaan: huusi Jumala hän=
dä pensasta, ja sanoi: Moses, Moses:
Hän wastais: täsä minä olen.
5. Hän sanoi: älä lähesty tänne:
riisu kengäs jalwoistas: sillä paik=
ka josas seisot, on pyhä maa.
Jos. 5: 15.
6. Ja hän wielä sanoi: **Minä olen**
sinun Isäs Jumala, Abrahamin
Jumala, Isaachin Jumala ja Ja=
cobin Jumala. Ja Moses peitti kas=
wonsa: sillä hän pelkäis katzoa Juma=
lan päälle. Matth. 22: 32. Marc. 12: 26.
Luc. 20: 37. Ap. T. 7: 32. Hebr. 11: 27.
7. Ja HERra sanoi: Minä olen
tosin kyllä nähnyt minun Kansani
ahdistuxen, joka on Egyptisä: ja minä
olen kuullut heidän huutonsa, niiden
tähden jotka heitä ahdistawat: sillä
minä tiedän heidän tuskansa.
8. Ja olen astunut alas heitä wa=
pahtamaan Egyptiläisten käsistä, ja
wiemään heitä täldä maalda hywään
ja lawiaan maahan, siihen maahan
josa rieskaa ja hunajata wuotaa: sille
paikalle josa Cananealaiset, Hethealai=
set, Amorealaiset, Pheresealaiset, He=
wealaiset ja Jebusealaiset asuwat.
9. Ja nyt katzo, Israelin lasten
huuto on tullut minun eteeni: ja minä
myös olen nähnyt heidän ahdistuxensa,
jolla Egyptiläiset heitä ahdistawat.
10. Ja nyt mene, ja minä tahdon
lähettää sinun Pharaon tygö: ja sinun
pitä johdattaman minun Kansaani Is=
raelin lapsia ulos Egyptistä.
11. Ja Moses sanoi Jumalalle:
mikä minä olen menemään Pharaon
tygö, ja wiemään Israelin lapset ulos
Egyptistä?
12. Hän sanoi: totisesti minä olen
sinun kanssas: ja tämä olkon sinulle
merkixi, että minä olen sinun lähettä=
nyt. Koskas olet johdattanut minun
kansani Egyptistä, niin teidän pitä
palweleman Jumalata tällä wuorella.
13. Moses sanoi Jumalalle: katzo,
jos minä tulen Israelin lasten tygö,
ja sanon heille: teidän Isäinne Ju=
mala on minun lähettänyt teidän ty=
gönne: ja he sanowat minulle: mikä
hänen nimensä on? mitä minun pitä
heille sanoman?
14. Sanoi Jumala Mosexelle: **Mi=**
nä olen se kuin minä olen. Ja sa=
noi: niin pitä sinun sanoman Israelin
lapsille: **Minä olen, lähetti minun**
teidän tygönne.
15. Ja Jumala sanoi wielä Mose=
xelle: niin pitä sinun sanoman Israelin
lapsille: HERra teidän Isäinne Ju=
mala, Abrahamin Jumala, Isaachin
Jumala ja Jacobin Jumala lähetti
minun teidän tygönne: tämä on mi=
nun nimeni ijankaikkisesti, ja tämä on
minun muistoni suguista niin sukuun.
16. Mene ja kokoo Israelin wan=
himmat, ja sano heille: HERra tei=
dän Isäinne Jumala on näkynyt mi=
nulle, Abrahamin, Isaachin ja Jacobin
Jumala, sanoden: minä olen etzein etzi=
nyt teitä, ja nähnyt mitä teille on
tapahtunut Egyptisä.
17. Ja olen sanonut: minä tahdon
johdatta teitä ulos Egyptin ahdistuxesta,
Cananealaisten, Hethiläisten, Amorea=
laisten, Pheresealaisten, Hewealaisten ja
Jebusealaisten maalle; josa rieskaa ja
hunajata wuotaa.
18. Ja heidän pitä kuuleman sinun
äänes: ja sinun ja wanhemmat Israe=
lista pitä menemän Egyptin Kuningan
tygö, ja sanoman hänelle: HERra
Hebrealaisten Jumala on kohdannut
meitä. Anna siis nyt meidän mennä
kolmen päiwän matka korpeen, uhra=
maan HERralle meidän Jumalallemme.
19. Mutta minä tiedän ettei Egyp=
tin Kuningas laske teitä menemään;
waan wäkewän käden kautta.
20. Silloin minä ojennan käteni,
ja lyön Egyptin kaikkinaisilla minun
ihmeilläni, joita minä tekewä olen hei=
dän keskellänsä: ja sitte pitä hänen
teidän päästämän.
21. Ja minä annan armon tälle
Kansalle Egyptiläisten edesä; että koska
te lähdette, ei teidän pidä tyhjin käsin
lähtemän. 1 Mos. 15: 14.
2 Mos. 11: 2. Luku 12: 35.
22. Waan jokaitzen waimon pitä
anoman kyläänsä waimolda, ja huone=
kundaiseldansa hopia ja kulda astiat ja

waattet: ja paneman ne teidän poikainne ja tytärtenne päälle, ja paljastaman Egyptiläiset.

4. Luku.

Moseren ihmet; hän estelee itziänsä; lähtee matkaan; hänen lapsensa.

Moses wastais, ja sanoi: katzo, ei he usko minua, eikä ole kuuliaiset minun äänelleni; waan sanowat: ei ole HERra näkynyt sinulle.

2. HERra sanoi hänelle: mikä se on sinun kädesäs? hän sanoi: sauwa.

3. Ja hän sanoi: heitä se maahan: ja hän heitti sen maahan, ja se muuttui kärmexi. Ja Moses pakeni händä.

4. Mutta HERra sanoi Mosexelle: ojenna kätes, ja rupe hänen pyrstöönsä: Niin hän ojensi kätensä ja rupeis häneen, ja se muuttui sauwaxi hänen kädesänsä.

5. Sentähden pitä heidän uskoman, että HERra on näkynyt sinulle, heidän Isäinsä Jumala, Abrahamin Jumala, Isaachin Jumala ja Jacobin Jumala.

6. Ja HERra sanoi wielä hänelle: pistä nyt kätes sinun powees. Ja hän pisti sen poweensa: Ja koska hän weti sen ulos, katzo, hänen kätensä oli spitalinen niinkuin lumi.

7. Ja hän sanoi: pistä kätes jällensä powees, ja hän pisti kätensä jällen poweensa: ja weti jällensä sen ulos powestansa, ja katzo, se tuli niinkuin muukin hänen ihonsa.

8. Ja on tapahtuwa, jollei he sinua usko, eikä ole kuuliaiset sinun äänelles yhden ihmen tähden, niin he uskowat sinun äänes toisen ihmen tähden.

9. Jollei he usko niitä kahta ihmettä, eikä ole kuuliaiset sinun äänelles, niin ota wettä wirrasta, ja kaada kuiwalle maalle: niin se wesi, jongas olet ottanut wirrasta, tulee werexi kuiwalla maalla.

10. Niin sanoi Moses HERralle: Ah HERra, en ole minä tähän asti puhelias mies ollut, engä myös sitte kuin sinä palwelias kanßa puhunut olet: sillä minulla on hidas puhe ja kangia kieli. 2 Mos. 6: 12, 30. Jer. 1: 6.

11. Ja HERra sanoi hänelle: kuka on luonut ihmisen suun? eli kuka on tehnyt mykän taikka kuuroin, eli näkewän taikka sokian? engö minä HERra (ole niitä tehnyt). Ps. 94: 9. Hes. 3: 26, 27.

12. Mene siis nyt, minä olen sinun suusas, ja opetan sinua mitä sinun puhuman pitä. Matth. 10: 19. Luc. 12: 12. Luku 21: 15.

13. Moses sanoi: Ah HERra, lähetä jongas tahdot lähettä.

14. Niin HERra wihastui suuresti Mosexen päälle, ja sanoi: engö minä tunne Aaronia sinun weljeäs, Lewin sugusta, että hän on puhelias? ja katzo, hän tulee sinua wastan, ja koska hän näke sinun, niin hän iloitzee sydämestänsä.

15. Sinun pitä puhuman hänelle, ja paneman sanat hänen suuhunsa; ja minä olen sinun ja hänen suunsa kanßa, ja opetan teitä mitä teidän pitä tekemän. 2 Mos. 7: 2.

16. Ja hänen pitä puhuman sinun puolestas Kansalle. Hänen pitä oleman sinun suunas, ja sinun pitä oleman hänelle Jumalana.

17. Ja ota tämä sauwa kätees, jolla sinun pitä tekemän ihmeitä.

18. Niin Moses läxi sieldä, ja tuli jällensä appensa Jethron tygö, ja sanoi hänelle: annas minun mennä, että minä palajaisin weljeini tygö, jotka owat Egyptisä, ja näkisin heitä jos he wielä eläwät. Ja Jethro sanoi Mosexelle: mene rauhasa.

19. Ja HERra sanoi Mosexelle Midianisa: mene ja palaja Egyptiin: sillä ne kaikki owat kuollet, jotka sinun henges perään seisoit. Matth. 2: 20.

20. Ja Moses otti emändänsä ja poikansa, ja pani ne aasin päälle, ja palais Egyptiin: ja otti Jumalan sauwan käteensä.

21. Ja HERra sanoi Mosexelle: katzo, koskas tulet Egyptiin jällensä, ettäs teet kaikki ne ihmet Pharaon edesä, jotka minä olen andanut sinun kätees. Ja minä paadutan hänen sydämensä, ja ei hän päästä Kansaa.

22. Ja sinun pitä sanoman Pharaolle: näin sanoo HERra: Israel

on minun poikani, minun esikoi=
seni.
23. Ja minä käsken sinulle: päästä
minun poikani palwelemaan minua, ja
jos et sinä tahdo händä päästää: katzo,
minä tapan sinun poikas, sinun Esi=
koises. 2 Mos. 11: 4, 5. Luku 12: 29.
24. Ja koska hän oli tiellä maja=
sa, tuli HErra händä wastan, ja
tahdoi hänen tappa.
25. Niin Zipora otti kiwen, ja ym=
bärinsleikkais poikansa esinahan, ja ru=
[illegible] hänen jalkoinsa, ja sanoi: sinä
[illegible] minulle weriylkä.
26. Niin hän luopui hänestä. Mut=
ta hän sanoi: weriylkä ymbärinsäleik=
kausen tähden.
27. Ja HErra sanoi Aaronille:
[illegible] Mosesta wastan korpeen. Ja hän
[illegible], ja tuli händä wastan Jumalan
[illegible], ja andoi hänen suuta.
28. Ja Moses ilmoitti Aaronille
kaikki HErran sanat, joka hänen lä=
[illegible], ja kaikki ihmet kuin hän hänelle
[illegible] oli.
29. Niin meni Moses ja Aaron,
ja kokoisit kaikki Israelin lasten wan=
hemmat.
30. Ja Aaron puhui kaikki ne sa=
nat kuin HErra Moserelle puhunut
oli; ja teki ihmeitä Kansan edesä.
31. Ja Kansa uskoi. Ja kuin he
[illegible] että HErra oli etzinyt Israe=
[illegible], nähnyt myös heidän ahdistu=
[illegible], langeisit he maahan ja rukoilit.

5. Luku.

[illegible] ylönkatzotan, orjuus tulee kowem=
mari, Moses walitta.

[illegible] menit Moses ja Aaron Pha=
[illegible] tygö, ja sanoit: näin sanoo
[illegible] Israelin Jumala: päästä mi=
[illegible] Kansani pitämään minulle juhlaa
[illegible]
[illegible] Pharao wastais: kuka on HEr=
[illegible] äändä minun pidäis kuule=
[illegible] päästämän Israelin? en mi=
[illegible] HErrasta mitän tiedä, engä
[illegible] Israelia.
[illegible] he sanoit: Hebrealaisten Ju=
[illegible] on kohdannut meitä, anna siis
[illegible] meidän mennä kolmen päiwän
matka korpeen uhramaan HErralle
meidän Jumalallemme, ettei hän ru=
tolla eli miekalla meidän päällemme
tulisi. 2. Mos. 3: 18.
4. Niin Egyptin Kuningas sanoi
heille: mixi te, Moses ja Aaron, pi=
dätte Kansan heidän työstänsä? men=
gät teidän työhönne.
5. Pharao sanoi wielä: katzo, ilman=
gin on Kansaa paljo maalla, ja te wie=
lä nyt tahdotta heitä joutilaxi saatta
heidän töistänsä.
6. Sentähden käski Pharao sinä päi=
wänä Kansan teettäjille ja heidän hal=
dioillensa sanoden:
7. Ei teidän pidä tästälähin olkia
andaman Kansalle tiilejä tehdä niin=
kuin ennen, mengän he itze ja kootkan
heillensä olkia.
8. Kuitengin se tiililuku kuin he
teit tähän asti, laskekat heidän pääl=
lensä, ja älkät siitä wähendäkö: sillä
he owat joutilaßa, sentähden he huuta=
wat, sanoden: me tahdomme mennä
uhramaan meidän Jumalallemme.
9. Rasitettakon Kansa työllä, että
heillä olis kyllä tekemistä, ja ei luo=
taisi heitänsä walhepuheisiin.
10. Niin Kansan teettäjät ja hei=
dän haldiansa menit ja puhuit Kan=
salle, sanoden: näin sanoo Pharao: en
minä tahdo teille olkia anda.
11. Mengät itze kokomaan teillenne
olkia kusta ikänänsä te löydätte; mut=
ta teidän työstänne ei pidä mitän wä=
hettämän.
12. Niin Kansa hajotti itzensä koko
Egyptin maan ymbärinsä, hakemaan
heillensä sängiä, että heillä olkia olis.
13. Ja teettäjät waadeit heitä, sa=
noden: täyttäkät teidän päiwätyönne,
niinkuin silloingin, koska teillä olkia oli.
14. Ja Israelin lasten haldiat, jotka
Pharaon teettäjät heidän päällensä a=
settanet olit, piestin ja sanottin heille:
mixet te eilän eikä tänäpänä täyttä=
net teidän määrättyä päiwätyötänne
tiilein tekemisesä, niinkuin ennengin?
15. Niin Israelin lasten haldiat me=
nit, ja huusit Pharaon tygö, sanoden:
mixis näin teet palwelioilles?
16. Ei anneta sinun palwelioilles

olkia, ja he sanowat meille, tehkät tiilit: ja katzo, sinun palwelias piestän, ja sinun Kansallas nuhde on.

17. Ja hän sanoi: te oletta joutilat, joutilat te oletta, sentähden te sanotta: mengämme ja uhratkamme HERralle.

18. Niin mengät nyt, ja tehkät työtä, olkia ei pidä teille annettaman; mutta tiililugun pitä teidän kuitengin andaman.

19. Niin Israelin lasten haldiat näit itzensä olewan ahdistuxesa, sillä (heille) sanottin: ei teidän pidä wähendämän teidän tiileistänne, kungin päiwän määrästä.

20. Ja he kohtaisit Mosexen ja Aaronin, jotka seisoit heitä wastasa, kuin he läxit Pharaon tyköä.

21. Joille he sanoit: HERra nähkön teitä ja duomitkon; sillä te oletta tehnet meidän haisewaisexi Pharaon edesä, ja häuen palweliainsa edesä, että te oletta miekan andanet heidän käteensä, surmata meitä.

22. Moses palais HERran tygö, ja sanoi: HERra, mixis niin pahasti teet tätä Kansaa wastan? mixis olet minun tänne lähettänyt?

23. Sillä sitte kuin minä menin Pharaon tygö, puhuttelemaan händä sinun nimees, on hän pahoin tehnyt tälle Kansalle: ja et sinä ollengan ole pelastanut sinun Kansaas.

6. Luku.

Jumalan käsky, lupaus. Mosexen suku.

Niin sanoi HERra Mosexelle: nyt sinun pitä näkemän, mitä minä Pharaolle teen: sillä hänen pitä heitä päästämän wäkewän käden kautta, ja hänen myös pitä wäkewän käden kautta heitä ajaman ulos maaldansa.

2. Ja Jumala puhui Mosexelle, ja sanoi hänelle: Minä (olen) HERra.

3. Ja olen näkynyt Abrahamille, Isaachille ja Jacobille Kaikkiwaldiasna Jumalana. Mutta minun nimeäni HERRA, en ole minä tuttu heildä.
1 Mos. 17: 1. Luku 26: 24. Luku 28: 13.

4. Ja minä tein myös minun liittoni heidän kanszansa, andaxeni heille Canaan maan, heidän waelluxensa maan, josa he owat muukalaiset ollet:

5. Ja minä olen myös kuullut Israelin lasten huokauxen, joita Egyptiläiset orjudella waiwawat, ja olen minun liittoni muistanut.

6. Sentähden sano Israelin lapsille: Minä olen HERra, ja minä johdatan teitä Egyptin kuorman alda, ja pelastan teitä teidän orjudestanne; ja wapahdan teitä ojetulla käsiwarrella ja suurella oikeudella.

7. Ja otan teitä minun Kansaxeni, ja olen teidän Jumalanne; että te tiedäisitte, että minä olen teidän HERranne Jumalanne, joka teitä johdatan ulos Egyptin orjudesta.

8. Ja wien teitä sille maalle, jonga ylitzen minä nostin minun käteni, andaxeni sen Abrahamille, Isaachille ja Jacobille, sen minä tahdon anda teille omaxi: minä HERra.

9. Näin puhui Moses Israelin lapsille: waan ei he kuullet Mosesta heidän hengensä ahdistuxen ja raskan orjudensa tähden.

10. Silloin puhui HERra Mosexelle, sanoden:

11. Mene ja puhu Pharaolle Egyptin Kuningalle, että hän päästäis Israelin lapset hänen maaldansa.

12. Mutta Moses puhui HERran edesä sanoden: katzo, Israelin lapset ei kuullet minua, kuingasta Pharao kuulis minua, ja minulla myös owat ymbärinsäleikkamattomat huulet?
2 Mos. 4: 10.

13. Niin puhui HERra Mosexelle ja Aaronille, ja käski heitä Israelin lasten ja Pharaon Egyptin Kuningan tygö, johdattamaan Israelin lapsia ulos Egyptin maalda.

14. Nämät owat heidän Isäinsä huonetten päät. Rubenin Israelin esikoisen lapset: Hanoch ja Pallu, Hezron ja Charmi: nämät owat Rubenin sukukunnat. 1 Mos. 46: 9.
4 Mos. 26: 5. 1 Aika K. 5: 1.

15. Ja Simeonin lapset: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zoar ja Saul, sen Cananean waimon poika: nämät owat Simeonin sukukunnat.

16. Ja nämät owat Lewin lasten

nimet heidän sukukunnisansa: Gerson, Kahath ja Merari: Mutta Lewin elämän wuodet olit sata ja seitzemän neljättäkymmendä ajastaikaa.
1 Mos. 46: 11. 4 Mos. 3: 17. Luku 26: 57. 1 Aika K. 6: 1. Luku 23: 6.

17. Gersonin lapset: Libni ja Simei heidän sukukunnisansa.

18. Kahathin lapset: Amram, Jezear, Hebron ja Usiel. Mutta Kahathin elämän wuodet olit sata ja kolme neljättäkymmendä ajastaikaa.

19. Ja Merarin pojat Maheli ja Musi: nämät owat Lewin sukukunnat heidän polwilugusansa.

20. Ja Amram otti Isänsä sisaren Jochebethin emännäxensä, joka synnytti hänelle Aaronin ja Mosexen. Ja Amramin elämän wuodet olit sata ja seitzemän neljättäkymmendä ajastaikaa.
4 Mos. 26: 59.

21. Ja Jetzearin lapset: Korah, Repheg ja Sichri.

22. Ja Usielin lapset: Misael, Elzaphan ja Sithri.

23. Aaron otti hänellensä emännän Eliseban, Aminadabin tyttären, Nahassonin sisaren; joka hänelle synnytti Nadabin, Abihun, Eleazarin ja Ithamarin.

24. Ja Korahn lapset: Assir, Elkana ja Abiasaph: Nämät owat Koritherin sukukunnat.

25. Mutta Eleazar Aaronin poika otti hänellensä Putielin tyttäristä emännän, joka synnytti hänelle Pinehan. Nämät owat Lewitain Isäin päät heidän sukukunnisansa.

26. Nämät owat Aaron ja Moses, joille HERra sanoi: johdattakat ulos Israelin lapset Egyptin maalda joukkoinensa.
Ap. T. 7: 36.

27. Nämät owat ne jotka puhuit Pharaon Egyptin Kuningan kanßa, että heidän piti johdattaman ulos Israelin lapset Egyptistä: nämät owat Moses ja Aaron.

28. Ja sinä päiwänä puhui HERra Mosexen kanßa Egyptin maalla.

29. Ja sanoi hänelle: Minä olen HERra: puhu Pharaolle Egyptin Kuningalle, kaikki mitä minä sinulle puhun.

30. Niin wastais Moses HERralle: katzo, minä olen ymbärinsäleikkamatoin huulilda, kuingasta Pharao minua kuulee?

7. Luku.

Sauwa, wesi muutetan.

Ja HERra sanoi Mosexelle: katzo, minä olen asettanut sinun Pharaon Jumalaxi. Ja weljes Aaron pitä oleman sinun Prophetas.

2. Sinun pitä puhuman kaikki kuin minä käsken sinulle, waan Aaron sinun weljes pitä sen puhuman Pharaolle: että hän päästäis Israelin lapset hänen maaldansa.
2 Mos. 4: 15.

3. **Mutta minä tahdon paadutta Pharaon sydämen, ja tehdä monda minun ihmettäni ja tunnustähteäni Egyptin maalla.**

4. Ja ei Pharao kuule teitä: ja minä tahdon osotta minun käteni Egyptisä: ja johdatan ulos minun joukkoni, minun Kansani Israelin lapset Egyptin maalda suurella oikeudella.

5. Ja Egyptiläisten pitä tietämän, että minä olen HERra, ojetesani kätäni Egyptin ylitzen, ja johdattaisani ulos Israelin lapset heidän keskeldänsä.

6. Moses ja Aaron teit niinkuin HERra oli heille käskenyt.

7. Ja Moses oli kahdexankymmenen ajastaikainen, ja Aaron kolmen ajastaikainen yhdexättäkymmendä, koska he puhuit Pharaon kanßa.

8. Ja HERra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

9. Koska Pharao puhuu teille, sanoden: osottakat teidän ihmenne. Niin sinun pitä sanoman Aaronille: ota sauwas, ja heitä Pharaon eteen, ja se tulee kärmexi.

10. Niin Moses ja Aaron menit Pharaon tygö, ja teit niinkuin HERra oli käskenyt: Ja Aaron heitti sauwansa Pharaon ja hänen palwelioittensa eteen, ja se tuli kärmexi.

11. Niin Pharao myös kutzui tietäjät ja noidat, ja Egyptin noidat teit myös niin heidän noitumisillansa.
2 Tim. 3: 8.

12. Ja itzekukin heistä heitti sauwansa maahan, ja ne tulit kärmexi.

Mutta Aaronin sauwa nieli heidän
sauwansa.
13. Niin Pharaon sydän paatui,
eikä myös kuullut heitä: niinkuin
HErra oli sanonut.
14. Ja HErra sanoi Mosexelle:
Pharaon sydän on kowettunut, ja ei
tahdo päästää Kansaa.
15. Mene Pharaon tygö warhain
aamulla, katzo, hän käwelee wetten ty=
könä, ja seiso händä wastasa wirran
reunalla: ja se sauwa, joka oli kär=
mexi muuttunut, ota sinun kätees.
16. Ja sano hänelle: HErra He=
brealaisten Jumala on minun lähettä=
nyt sinun tygös, sanoden: laske minun
Kansani palwelemaan minua korwesa
ja katzo, et ole sinä kuullut tähän asti.
17. Sentähden sanoo HErra näin:
tästä pitä sinun tundeman minun ole=
wan HErran: katzo, minä lyön tällä
sauwalla, joka on minun kädesäni we=
teen, joka wirrasa on, ja sen pitä
muuttuman werexi.
18. Niin että kalat, jotka wirrasa
owat, pitä kuoleman, ja wirran pitä
haiseman: ja Egyptiläiset pitä kyyly=
män, koska he juowat wettä wirrasta.
19. Ja HErra sanoi Mosexelle:
sano Aaronille: ota sauwas, ja ojenna
kätes Egyptin wetten ylitzen, ja hei=
dän wirtainsa ylitzen, ja heidän jo=
keinsa ylitzen, ja heidän järweinsä yli=
tzen, ja kaikkein heidän wesilammik=
koinsa ylitzen, ja ne pitä tuleman we=
rexi: ja pitä oleman weri koko Egyp=
tin maasa, sekä puuastioisa että myös
kiwiastioisa.
20. Niin Moses ja Aaron teit niin=
kuin HErra oli käskenyt, ja hän nosti
sauwan ja löi weteen, joka wirrasa oli,
Pharaon ja hänen palwelioittensa ede=
sä: ja kaikki wedet, jotka olit wirrasa,
muutuit werexi. Ps. 78: 44. Ps. 105: 29.
21. Ja kalat, jotka olit wirrasa,
kuolit, ja wirta haisi, niin ettei Egyp=
tiläiset saanet juoda wettä wirrasta.
Ja weri oli koko Egyptin maalla.
22. Egyptin noidat teit myös niin
heidän noituuxillansa. Mutta Pharaon
sydän paatui, ja ei kuullut heitä;
niinkuin HErra sanonut oli.
23. Ja Pharao käänsi hänensä j
palais kotiansa, ja ei pannut sitäkä
sydämeensä.
24. Mutta kaikki Egyptiläiset kai
woit wirran ymbärillä wettä juoda
xensa: sillä ei he saanet juoda wirra
wesistä.
25. Ja se oli täyttä seitzemän pä
wää, sitte kuin HErra oli lyön
wirran.

8. Luku.

Sammakot, täit, turilat.

Ja HErra sanoi Mosexelle: me
Pharaon tygö, ja sano hänell
näin sanoo HErra: päästä min
Kansani palwelemaan minua.
2. Waan jos et sinä tahdo päästä
katzo, niin minä rangaisen kaikki sin
maas ääret sammakoilla.
3. Niin että wirran pitä kuohum
sammakoista, ja ne pitä astuman ylö
ja tuleman sinun huoneseës, ja sin
lepokammioos, ja sinun wuoteseës: ni
myös sinun palwelioittes huoneseen,
sinun Kansas sekaan, ja sinun pätzi
ja sinun taikinaastioihis.
4. Ja sinun pääles, ja sinun Ka
sas ja kaikkein sinun palwelioittes pääl
pitä sammakot hyppelemän.
5. Ja HErra sanoi Mosexell
sanos Aaronille: ojenna kätes sauw
nensa wirtain, jokein ja järwein ylit
ja anna sammakot nosta ylitzen k
Egyptin maan. Ps. 78: 45. Ps. 105:
6. Ja Aaron ojensi kätensä Egyp
wetten ylitze; ja sammakot tulit sie
ylös, ja peitit koko Egyptin maan.
7. Teit myös noidat niin heid
noituuxillansa: ja annoit samma
tulla Egyptin maan ylitzen.
8. Niin Pharao kutzui Mosexen
Aaronin, ja sanoi: rukoilkat HErr
että hän otais pois sammakot min
da, ja minun Kansaldani; niin mi
päästän Kansan uhramaan HErral
9. Moses sanoi: pidä sinä se k
nia, (että määrät) koska minun p
rukoileman edestäs, ja palwelioittes
Kansas edestä, että sammakot pidä
hukutettaman sinulda, ja sinun hu
neistas, ainoastansa wirtaan jäämän.

10. Hän sanoi: huomena. Hän wastais: olkon sanas jälkeen, ettäs tiedäisit, ettei yrikän ole niinkuin HERra meidän Jumalamme.

11. Silloin sammakot pitä otettaman pois sinulda, ja sinun huoneistas, ja sinun palwelioildas, ja sinun Kansaldas, ainoastansa wirtaan jäämän.

12. Niin Moses ja Aaron läxit Pharaon tyköä: ja Moses huusi HERran tygö sammakkoin tähden, jotka hän Pharaon päälle pannut oli.

13. Ja HERra teki Mosexen sanan jälkeen: ja sammakot kuolit huoneista, kylistä ja kedoilda.

14. Ja he heitit ne suuriin rounkioihin, ja maa haisi siitä.

15. Kuin Pharao näki lewon saaneensa, paadutti hän sydämensä, ja ei kuullut heitä: niinkuin HERra sanonut oli.

16. Ja HERra sanoi Mosexelle: sano Aaronille: ojenna sauwas, ja lyö maan tomuun, että se tulis täixi koko Egyptin maasa.

17. Ja he teit niin: ja Aaron ojensi kätensä sauwoinensa, ja löi maan tomua, ja täit tulit ihmisiin ja eläimiin: kaikki maan tomu muuttui täixi koko Egyptin maasa.

18. Teit myös noidat noituxillansa niin, täitä matkaan saattaxensa; waan ei he tainnet. Ja täit olit ihmisisä ja eläimisä.

19. Niin sanoit noidat Pharaolle: tämä on Jumalan sormi. Mutta Pharaon sydän paatui, ja ei kuullut heitä: niinkuin HERra sanonut oli.
Luc. 11: 20.

20. Ja HERra sanoi Mosexelle: nouse huomena warhain, ja seiso Pharaon edesä, katso, hän menee wetten tygö, ja sano hänelle: näin sanoo HERra: päästä minun Kansani palweleman minua.

21. Sillä jos et sinä päästä minun Kansani; katso, niin minä tahdon lähettää sinulle, ja sinun palwelioilles, ja sinun Kansalles, ja sinun huoneisiis kaikkinaiset turilat; niin että kaikki huonet Egyptisä täytetän turilaista, niin myös se maa jonga päällä he owat.

22. Ja minä tahdon eroitta sinä päiwänä Gosenin maan, josa minun Kansani asuu, ettei siinä yhtän turilaista pidä oleman; ettäs tiedäisit minun olewan HERran koko maan keskellä.

23. Ja minä panen lunastuxen minun ja sinun Kansas wälille. Huomena pitä tämän ihmen tapahtuman.

24. Ja HERra teki niin. Ja tuli paljo turilaita Pharaon huoneseen, ja hänen palweliainsa huoneisiin, ja koko Egyptin maalle: ja maa turmeldin turilailda.

25. Niin kutzui Pharao Mosexen ja Aaronin, ja sanoi: mengät ja uhratkat teidän Jumalallenne tällä maalla.

26. Moses sanoi: ei sowi niin tehdä; sillä me uhraisimme HERralle meidän Jumalallemme Egyptiläisten kauhistuxen: katzo, jos me Egyptin maan kauhistuxet uhraisimme heidän edesänsä, eikö he meitä kiwitäisi?
1 Mos. 46: 34.

27. Kolmen päiwäkunnan matkan menemme me korpeen, ja uhramme HERralle meidän Jumalallemme, niinkuin hän on meille sanonut.
2 Mos. 3: 18.

28. Pharao sanoi: minä päästän teidän, että te uhraisitte HERralle teidän Jumalallenne korwesa: ainoastansa, ettet te kauwas menisi: rukoilkat minun edestäni.

29. Moses sanoi: Katzo, kuin minä menen sinun tyköös, niin minä rukoilen HERraa, että turilat otetaisiin pois Pharaolda, ja hänen palwelioildansa, ja hänen Kansaldansa huomena: ainoastansa älä minua enä wiettele, niin ettes päästä Kansaa uhramaan HERralle.

30. Ja Moses läxi Pharaon tyköä, ja rukoili HERraa.

31. Ja HERra teki niinkuin Moses sanonut oli: ja otti turilat Pharaolda ja hänen palwelioildansa, ja hänen Kansaldansa pois: niin ettei yhtäkän jäänyt.

32. Mutta Pharao paadutti sydämensä wielä nyt tälläkin haawaa, ja ei päästänyt Kansaa.

9. Luku.

Eläinden rutto, paisumat, rakeet.

Niin HERra sanoi Mosexelle: mene
Pharaon tygö, ja sano hänelle:
näin sanoo HERra Hebrealaisten Ju=
mala: päästä minun Kansani palwele=
maan minua.
2. Waan jolles päästä, mutta wielä
pidätät heitä:
3. Katzo, HERran käsi on sinun
karjas päällä, jotka owat kedolla, he=
woisten päällä, aasein päällä, Kame=
lein päällä, härkäin päällä, lammasten
päällä, sangen raskan ruttotaudin kanßa.
4. Ja HERra on erottawa Israe=
lin karjan Egyptin karjasta, niin ettei
mitän kuole kaikesta kuin Israelin lap=
silla on.
5. Ja HERra määräis ajan, sa=
noden: tämän HERra teke huomena
maasa.
6. Ja HERra teki niin toisna päi=
wänä, ja kaikki Egyptin karja kuoli:
waan Israelin lasten karjasta ei yhtä=
kän kuollut. Ps. 78: 50.
7. Niin Pharao lähetti (tiedustele=
maan) ja katzo, ei ollut Israelin kar=
jasta yhtäkän kuollut. Mutta Pharaon
sydän paatui, ja ei päästänyt Kansaa.
8. Ja HERra sanoi Mosexelle ja
Aaronille: ottakat kätenne täyteen to=
ton nokea, ja Moses paiskatkan sen
taiwaseen päin Pharaon edesä.
9. Ja pitä tuleman tomuxi koko
Egyptin maan päälle, ja pitä oleman
ihmisten ja karjan päällä märkäpäistä
puhkeawaiset paisumat koko Egyptin
maalla.
10. Ja he otit nokea totosta, ja sei=
soit Pharaon edesä, ja Moses paiskais
sen taiwaseen päin: niin tulit märkä=
päistä puhkeawaiset paisumat ihmisiin
ja karjaan.
11. Niin ettei noidatkan saanet seisoa
Mosexen edesä paisumain tähden: sillä
paisumat olit niin noitain päällä, kuin
kaikkein Egyptiläisten.
12. Mutta HERra paadutti Pha=
raon sydämen, ja ei hän kuullut heitä:
niinkuin HERra Mosexelle sanonut oli.
13. Niin sanoi HERra Mosexelle:
nouse huomena warhain, ja seiso Pha
raon edesä, ja sano hänelle: Näin sa
noo HERra Hebrealaisten Jumala
päästä minun Kansani palwelemaa
minua.
14. Muutoin minä tällä haawall
lähetän kaikki ~~minun~~ rangaistuxeni
nun sydämees, ja sinun palweliais,
sinun Kansas päälle, tietäxes ettei ka
kesa maasa ole minun wertaani:
15. Sillä minä olisin nyt jo oje
danut käteni, ja lyönyt sinun ja sinu
Kansas ruttotaudilla, että sinun o
täytynyt hukkua maan pääldä.
16. Mutta tosin sentähden ol
minä sinun andanut seisoa, et
minä osotaisin sinulle minun Wo
mani, ja että minun nimeni jul
tettaisin kaikesa maasa.
Rom. 9: 17.
17. Ja wieläkös nyt ylönnät it
minun Kansani päälle, ja et pää
heitä:
18. Katzo, huomena tällä ajalla a
nan minä sangen suuria rakehita sata
jongakaltaisita ei ole ollut Egypti
hamasta siitä päiwästä kuin se peru
tettu on, niin tähän asti.
19. Lähetä siis nyt ja korjaa sin
karjas ja kaikki mitä sinulla on kedol
sillä kaikki ihmiset ja karja, kuin
dolla löytän, ja ei ole korjatut huo
seen, niiden päälle langewat rakeet
heidän pitä kuoleman.
20. Joka Pharaon palwelioista p
käis HERran sanaa, se palwelia
ja karjansa huoneseen korjais.
21. Waan jonga sydän ei totel
HERran sanaa, se jätti kedolle p
welansa ja karjansa.
22. Niin sanoi HERra Mosexel
ojenna kätes taiwaseen päin, että ra
hita satais koko Egyptin maan pääl
ihmisten päälle, karjan päälle, ja ka
kein päälle mitä kedolla wihotta Eg
tin maalla. Ps. 105: 32
23. Niin ojensi Moses sauwa
taiwaseen päin, että HERra and
jylistää ja rakehita sataa, ja että p
käisen tuli leimahtelis maan pääl
ja HERra andoi sataa rakehita
gyptin maan päälle.

24. Että rakeet ja tuli sekaisin maahan langeisit, niin raskasti, ettei ikänänsä senkaltaista kaikesa Egyptin maasa tapahtunut ollut, siitä ajasta kuin Kansa siinä asumaan rupeis.

25. Ja rakeet löit koko Egyptin maalla kaikki kuin kedolla olit, sekä ihmiset että karjan: niin myös koko maan wihannon löit rakeet, kaikki myös puut kedolla särjit rikki.

26. Ainoasta Gosenin maakunnasa, josa Israelin lapset olit, ei rakeita ollut.

27. Niin lähetti Pharao ja kutzui Mosexen, ja Aaronin, ja sanoi heille: minä olen tällä haawalla pahoin tehnyt: HERra on wanhurskas, waan minä ja minun Kansani olemma jumalattomat.

28. Sentähden rukoilkat HERraa; että jo kyllä olis, ja että Jumalan jylinä ja rakeet lakkaisit: niin minä päästän teidän, ja ei teidän pidä enämpi täällä wiipymän.

29. Ja Moses sanoi hänelle: koska minä lähden Kaupungista, niin minä ojennan käteni HERran tygö; niin jylinä lakka ja rakehita ei pidä enämpi oleman, ettäs tietäisit maan olewan HERran. Ps. 24: 1.

30. Mutta et sinä ja sinun palwelias, minä kyllä tiedän, wielä nytkän pelkä HERraa Jumalata.

31. Niin pellawat ja ohrat maahan lyötiin: sillä ohra oli tähkäpäällä ja pellawa oli kukkulla.

32. Mutta nisu ja kaura ei turmeltu, sillä ne olit hiljakylwöt. (Spelta eli Turkin kaura.)

33. Niin Moses meni ulos Kaupungista Pharaon tykö, ja ojensi kätensä HERran tygö: ja jylinä ja rakeet lakkaisit, ja sade ei enämpi wuotanut maan päälle.

34. Koska Pharao näki, että sade, ja rakeet, ja jylinät lakkaisit, teki hän wielä enämmän pahaa: ja paadutti sydämensä, sekä hän että hänen palweliansa.

35. Niin paadui Pharaon sydän, ja ei päästänyt Israelin lapsia: niinkuin HERra Mosexen kautta sanonut oli.

10. Luku.

Heinäsirkat, pimeys.

Ja HERra sanoi Mosexelle: mene Pharaon tygö: sillä minä paadutin hänen ja hänen palwelioittensa sydämet, tehdäxeni nämät minun ihmeni heidän seasansa.

2. Ja että sinä ilmoitaisit sinun lastes, ja lastes lasten korwiin, mitä minä tehnyt olen Egyptisä, ja minun ihmeni, jotka minä tein heidän seasansa; että te tietäisitte että minä olen HERra.

3. Niin menit Moses ja Aaron Pharaon tygö, ja sanoit hänelle: näin sanoo HERra Hebrealaisten Jumala: kuinga kauwan et sinä tahdo nöyryttää itziäs minun edesäni? päästä minun Kansani palwelemaan minua.

4. Sillä jos sinä estelet päästää minun Kansaani; Katzo, niin minä huomena tuotan heinäsirkat kaikkiin sinun maas ääriin.

5. Niin että heidän pitä peittämän maan, niin ettei maa pidä näkymän: ja heidän pitä syömän tähtet, kuin teille on jäänet rakehilda, ja pitä syömän kaikki wihottawaiset puut teidän kedollanne.

6. Ja täyttämän sinun huones, ja kaikkein sinun palweliais huonet, ja koko Egyptin huonet: jonga kaltaisia sinun Isäs ja Isäisisät ei nähnet ole, siitä päiwästä kuin he maan päällä ollet owat, tähän päiwään asti. Ja hän käänsi itzensä ja meni ulos Pharaon tykötä.

7. Niin sanoit Pharaon palweliat hänelle: kuinga kauwan pitä hänen oleman meille paulaxi? päästä Kansa palwelemaan HERraa heidän Jumalatansa: etkös wielä tiedä Egyptiä häwitetyxi?

8. Niin Moses ja Aaron palautettin jällensä Pharaon tygö, joka sanoi heille: mengät ja palwelkat HERraa teidän Jumalatanne: Waan kutka ne owat kuin menewät?

9. Ja Moses sanoi: me menemme meidän nuorten ja wanhain kanssa, poikinemme ja tyttärinemme, lammastemme ja karjamme kanssa: sillä meillä on HERran juhla.

10. Ja hän sanoi heille: ikän niin,

olkon HERra teidän kanßanne. Pi-
däiskö minun päästämän teidän ja tei-
dän lapsenne? katzokat jollei teillä jo-
takin pahaa sydämesä ole?
11. Ei niin, mutta mengät te mie-
het ja palwelkat HERraa; sillä sitä te
oletta pyytänetkin. Ja he ajoit hei-
dän pois Pharaon edestä.
12. Niin sanoi HERra Mosexelle:
ojenna kätes Egyptin maan ylitze hei-
näsirkkain tähden, että he tulisit E-
gyptin maan päälle; ja söisit kaiken
maan wihannon, kaikki kuin rakehilda
jäänyt on. Joel. 1: 4.
13. Moses ojensi sauwansa Egyp-
tin maan ylitze, ja HERra andoi
tulla itätuulen sille maalle kaiken sen
päiwän ja kaiken sen yön: ja aamulla
nosti itätuuli heinäsirkat.
14. Ja tulit heinäsirkat koko E-
gyptin maan päällen, laskit itzensä jo-
kapaikkaan Egyptin maalle: niin epälu-
kuiset, ettei heidän kaltaisitansa heinä-
sirkkoja ennen ollut, eikä tästäedes tule.
15. Ja he peitit kaiken maan, ja
maa tuli mustaxi. Ja he söit kaikki
maan wihannon, ja kaikki puiden he-
delmät kuin jäänet olit rakehilda: ja
ei jäänyt ensingän wiheriäistä puihin
ja kedon ruohoin koko Egyptin maalla.
16. Niin kutzui Pharao kiirusti Mo-
sexen ja Aaronin, ja sanoi: minä olen
pahaa tehnyt HERraa teidän Juma-
latanne, ja teitä wastan.
17. Niin anna nyt minulle anderi
minun rikoxeni wielä tällä erällä, ja
rukoilkat HERraa teidän Jumalatan-
ne; että hän ottais minulda pois wie-
lä tämän kuoleman.
18. Ja hän meni pois Pharaon
tyköä, ja rukoili HERraa.
19. Niin HERra käänsi tuulen
aiwan tuimaxi länsituulexi, ja nosti
heinäsirkat ja heitti heidän punaiseen
mereen; niin ettei yhtäkän heinäsirkkaa
jäänyt koko Egyptin maan ääriin.
20. Mutta HERra paadutti Pha-
raon sydämen, ja ei hän päästänyt
Israelin lapsia.
21. Ja HERra sanoi Mosexelle:
ojenna kätes taiwaseen päin, että pi-
meys tulis Egyptin maan päälle, niin
että pimeyteen ruwetta taitaisin.

22. Ja Moses ojensi kätensä tai-
waseen päin, niin tuli syngiä pimey[s]
koko Egyptin maan päälle kolme[n]
päiwäxi.
23. Niin ettei toinen toistansa näh-
nyt, eikä myös nosnut paikastansa kol-
mena päiwänä. Mutta kaikilla Israe-
lin lapsilla oli walkeus heidän asuin-
sioisansa.
24. Niin kutzui Pharao Mosexen
ja sanoi: mengät ja palwelkat HER-
raa, ainoastansa teidän lambanne j[a]
karjanne jääkän tänne: teidän lapsen[ne]
mengän myös teidän kanßanne.
25. Moses sanoi: sinun pitä my[ös]
salliman minun käsiini uhrini, ja pol[t-]
touhrin; jota meidän pitä tekemän
HERralle meidän Jumalallemme.
26. Meidän karjamme pitä myö[s]
menemän meidän kanßamme, ja ei y[h-]
täkän sorkkaa jäämän: Sillä siitä me[i-]
dän pitä ottaman ja tekemän palwe-
luxen HERralle meidän Jumalallem-
me ja en me tiedä millä me palwe[l-]
lemme HERraa, siihenasti kuin m[e]
sinne tulemma.
27. Mutta HERra paadutti Pha-
raon sydämen: ja ei hän tahtonu[t]
päästää heitä.
28. Ja Pharao sanoi hänelle: mene
pois minun tyköäni, ja karta ettes
enämbi sillen tule minun kaswoini eteen:
sillä jona päiwänä sinä tulet minun
eteeni, pitä sinun kuoleman.
29. Moses wastais: niinkuin sinä
sanonut olet, en tule minä enämbi
kaswois eteen.

11. Luku.

Jumala käskee Israelin lasten anoa kalli-
ta kaluja Egyptiläisildä; esikoisten
surmalla uhatan.

Ja HERra oli sanonut Mosexelle:
wielä minä annan tulla yhden ran-
gaistuxen Pharaolle ja Egyptiin, sitte
hän päästää teidän tääldä: ja koska
hän teidän kokonansa päästää, niin
hän ajain ajaa teidän tääldä ulos.
2. Niin sano siis nyt Kansalle: että
jokainen anois lähimmäiseldänsä, ja
jokainen waimo hänen lähimmäisel-
dänsä, hopia- ja kulda-astioita.
2 Mos. 3: 21, 22. Luku 12: 35.

3. Sillä HERra oli andanut ar=
mon Kansalle Egyptiläisten edesä. Ja
Moses oli sangen kuuluisa mies Egyp=
tin maalla, Pharaon palwelioitten ja
Kansan edesä.
4. Ja Moses sanoi: näin sanoo
HERra: puoliyön aikaan minä wael=
lan Egyptin maan läpitze.
5. Ja jokainen esikoinen Egyptin
maalla pitä kuoleman, Pharaon esikoi=
sesta, joka hänen istuimellansa piti istu=
man, piikan esikoiseen asti, joka myllyn
jä on: niin myös kaikkein eläinden
esikoiset. 2 Mos. 12: 29.
6. Ja suuren parun pitä oleman
koko Egyptin maalla, jonga kaltaista
ei ole ollut, eikä tuleman pidä.
7. Mutta kaikkein Israelin lasten
seassa ei koirakan kieldänsä wärwäyttä=
män pidä ihmisiä taikka eläimiä was=
tan: että te tiedäisitte, kuinga HER=
ra eroitta Egyptin ja Israelin.
8. Silloin kaikki nämät sinun pal=
weliat pitä tuleman minun tygöni, ja
kumartaman minua, sanoden: lähde u=
los sinä ja kaikki Kansa jotka sinun al=
las owat, ja sitte minä lähden. Ja hän
läxi Pharaon tykö sangen wihoisansa.
9. Mutta HERra oli sanonut Mo=
sexelle: ei Pharao kuule teitä; että pal=
jo minun ihmeitäni tapahduis Egyp=
tin maalla.
10. Ja Moses ja Aaron teit kaikki
nämät ihmet Pharaon edesä; waan
HERra paadutti hänen sydämensä, ja
ei hän päästänyt Israelin lapsia hä=
nen maaldansa.

12. Luku.

Pääsiäis lammas. Makian leiwän juhla.
Esikoisten surma. Israelin Kansan
lähdendö Egyptistä.

HERra oli puhunut Mosexelle ja Aa=
ronille, Egyptin maalla sanoden:
2. Tämä kuukausi pitä oleman tei=
[illegible]önänne ensimäinen Kuu: hä=
nestä pitä teidän alkaman ajastajan
kuukaudet.
3. Puhukat koko Israelin Seura=
kunnalle, sanoden: kymmenendenä päi=
wänä tällä kuulla ottakan itzekukin hä=
nellensä karitzan, se joka perhenisändä
on, karitzan joka huonelle:
4. Waan jos yxi huone wähä on
karitzata syömään, niin ottakan kylän=
sä miehen kanßansa, joka likin hänen
huonettansa on, että niin monda tulis,
kuin woisit karitzan syödä.
5. Ja sen karitzan pitä teille ole=
man wirhittömän ajastaikaisen oinan.
Karitzoista eli wohlista pitä teidän sen
ottaman.
6. Ja sen teidän pitä tallella pitä=
män neljändecntoistakymmenendeen päi=
wään asti tätä kuuta, ja koko Israe=
lin Kansan kokous pitä sen teurasta=
man kahden ehton wälillä.
7. Ja heidän pitä ottaman we=
restä, ja siwuman molemmat pih=
tipielet, ja huonetten owenpäälli=
sen, joisa he sitä syöwät.
8. Ja heidän pitä sinä yönä syö=
män lihaa tulella paistettua, ja hap=
pamatoinda leipää: katkerain ruo=
hoin kanßa pitä heidän sen syömän.
9. Ei teidän pidä sitä syömän uute=
na eikä wedellä keitettynä; mutta tu=
lella paistettuna, pään, jalkain ja si=
sällysten kanßa.
10. Eikä teidän pidä jättämän mi=
tän huomenexi: ja jos jotakin jää huo=
menexi, se tulella poltettakan.
11. Mutta näin pitä teidän syö=
män sitä: teidän pitä oleman wyö=
tetyt kupeista, ja kengät jalasanne,
ja sauwan kädesänne, ja pitä sen
syömän niinkuin matkaan kiiruhtawai=
set: se on HERran Pääsiäinen.
Eph. 6: 14.
12. Sillä minä käyn sinä yönä E=
gyptin maan läpitze, ja lyön kaikki
esikoiset Egyptin maalla, ihmisistä niin
karjaan asti, ja annan tulla minun ran=
gaistuxeni kaikkein Egyptiläisten epäju=
malitten päälle: Minä HERra.
Ps. 136: 10. Hebr. 11: 28.
13. Ja weren pitä oleman teille
merkixi huoneisanne kusa te oletta, että
koska minä weren näen, niin minä me=
nen teidän ohitzenne: ja ei pidä teille
tuleman se rangaistus kadottamaan tei=
tä, koska minä lyön Egyptin maata.
14. Ja tämä päiwä pitä oleman
teille muistoxi, ja teidän pitä sen py=
hittämän juhlaxi HERralle: ijan=

kaikkisexi säädyxi teidän sukukunnisanne teidän sen pyhittämän pitä.

15. Seitzemän päiwää pitä teidän syömän happamatoinda leipää, nimittäin, ensimäisnä päiwänä, pitä teidän paneman pois happaman leiwän teidän huoneisanne: Sillä jokainen kuin hapoinda leipää syö ensimäisestä päiwästä niin seitzemändeen päiwään asti, hänen sielunsa pitä hukutettaman Israelista.
2 Mos. 23: 15. Luku 34: 18. 5 Mos. 16: 16.

16. Ensimäisnä päiwänä on teillä pyhä kokous, ja myös seitzemändenä päiwänä on teillä pyhä kokous. Ei yhtäkän työtä pidä tehtämän niinä päiwinä, mutta waiwoin mitä ruaxi tarwitan jokaitzelle hengelle, se ainoastansa tehkät.

17. Ja pitäkät happamatoin leipä: Sillä sinä päiwänä olen minä teidän joukkonne johdattanut Egyptin maalda: ja teidän pitä pitämän tämän päiwän teidän sukukunnisanne ijankaikkisexi säädyxi.

18. Neljändenätoistakymmenendenä päiwänä ensimäisestä kuusta ehtona pitä teidän syömän happamatoinda leipää; hamaan ensimäiseen päiwään asti kolmattakymmendä siitä kuusta, ehtona.
3 Mos. 23: 5. 4 Mos. 28: 16. Jos. 5: 10.

19. Niin ettei seitzemänä päiwänä löytä hapoinda leipää teidän huoneisanne: sillä jokainen kuin hapoinda leipää syö, hänen sielunsa pitä hukutettaman Israelin joukosta, joko hän muukalainen on eli omainen.

20. Sentähden älkät ensingän syökö hapoinda leipää: waan happamatoinda leipää syökät kaikisa teidän asuinsioisanne.

21. Ja Moses kutzui kaikki Israelin wanhimmat, ja sanoi heille: mengät ja ottakat teillenne lampaita kukin perhekundansa jälkeen, ja teurastakat Pääsiäisexi.

22. Ja ottakat side Isoppia, ja kastakat wereen joka on maljasa, ja siwukat sillä owenpäällinen, ja molemmat pihtipielet: ja ei yxikän ihminen pidä menemän ulos huonensa owesta huomeniseen asti.

23. Sillä HERra tahtoo käydä ohitze lyömään Egyptiläisiä, ja koska hän saa nähdä weren owenpäälli-sesä, ja molemmisa pihtipielisä; me-nee HERra sen owen ohitze, ja e-salli hukuttajan tulla teidän huo-neisiinne rangaisemaan.

24. Sentähden pidä tämä sää-sinulle ja sinun lapsilles ijankaikkisest-

25. Ja koska te tuletta siihen maa-han, jonga HERra teille andawa on, niinkuin hän sanonut on; niin pitäk-tämä palwelus.

26. Ja koska teidän lapsenne sanowa-teille: mikä palwelus tämä teillä on-

27. Niin teidän pitä sanoman: tä-mä on HERran Pääsiäis-uhri, jok-ohitzen meni Israelin lasten huon-Egyptisä, koska hän rangaisi Egypti-läisiä, ja meidän huonemme wapahti; niin Kansa maahankumartain rukoili-

28. Ja Israelin lapset menit, ja teit niinkuin HERra Mosexelle ja Aaronille käskenyt oli.

29. Ja tapahtui puoliyön aikana, että HERra löi kaikki esikoiset Egyp-tin maalla, Pharaon esikoisesta, jo-hänen istuimellansa istuman piti, ni-fangin esikoiseen asti, joka oli fang-huonesa: ja kaikki eläinden esikoiset.
Ps. 78: 51. Ps. 105: 36. Ps. 136: 10.

30. Sinä yönä nousi Pharao ja kaikki hänen palwelians, ja kaikki E-gyptiläiset, ja suuri parku oli Egyp-tisä: sillä ei siellä ollut huonetta, jos-ei kuollutta ollut.

31. Ja hän kutzui Moseren ja Aa-ronin yöllä, ja sanoi: noskat ja men-gät pois minun Kansastani, sekä te että Israelin lapset: ja mengät mat-kaanne ja palwelkat HERraa, niin-kuin te sanonet oletta.

32. Ottakat myös myötänne teidän lampanne ja teidän karjanne, niinkuin te sanonet oletta, mengät matkaanne; ja siunatkat myös minua.

33. Ja Egyptiläiset waadeit Kansaa, ja hoputtaden ajoit heitä pois maalda: sillä he sanoit: me kuolemma jokainen.

34. Ja Kansa kannoit heidän taikinansa, ennen kuin se happani; nimittäin tähteensä, sidottuna waatteisiin heidän olallansa.

35. Ja Israelin lapset olit tehnet

Mosexen sanan jälkeen: ja olit anonet Egyptiläisildä hopia ja kulda astioita ja waatteita. 2 Mos. 3: 22. Luku 11: 2.

36. Ja HERra oli andanut Kansalle armon Egyptiläisten edesä, että he lainaisit heille: ja niin he paljastit Egyptiläiset.

37. Niin matkustit Israelin lapset Ramesexesta Suchothiin, lähes kuusisataatuhatta jalkamiestä, paitzi lapsia. 4 Mos. 2: 32.

38. Ja myös paljo kaikkinaista Kansaa meni heidän kansansa: ja lampaita, ja karjaa, ja sangen paljo eläimitä.

39. Ja he leiwoit siitä undesta taikinasta, jonga he olit tuonet Egyptistä, happamattomia leipiä, sillä ei se ollut happamut: sentähden että he ajettin Egyptistä pois, eikä myös saanet wiipyä, ja ei semmengän saanet heillensä ewästä walmistaa.

40. Se aika kuin Israelin lapset asuit Egyptisä, oli neljäsataa ja kolmekymmendä ajastaikaa. 1 Mos. 15: 13. Ap. T. 7: 6. Gal. 3: 17.

41. Ja koska ne olit kulunet, läxi koko HERran joukko yhtenä päiwänä Egyptin maalda.

42. Sentähden tämä yö pidetän HERralle, että hän wei heidän ulos Egyptin maalda: tämä on se yö, joka pidettämän pitä HERralle kaikilda Israelin lapsilda heidän sukukunnisansa.

43. Ja HERra sanoi Mosexelle ja Aaronille: tämä on sääty pitää Pääsiäistä: Ei yxikän muukalainen pidä siitä syömän.

44. Jokainen ostettu orja pitä ymbärinsleikattaman, ja sitte syökän siitä.

45. Muukalaisen ja päiwämiehen ei pidä syömän siitä.

46. Yhdesä huonesa pitä se syötämän. Ei teidän pidä huonesta wiemän ulos siitä lihasta: eikä teidän pidä luuta rikkoman siitä. 4 Mos. 9: 12. Joh. 19: 36.

47. Koko Israelin seurakunda pitä sen tekemän.

48. Jos joku muukalainen asuu sinun tykönäs, ja tahto pitä HERralle Pääsiäistä, niin ymbärinsleikattakan kaikki miehenpuolet, ja sitte käykän siitä tekemään, ja olkan niinkuin maan omainen: sillä ei yhdengän ymbärinsleikkamattoman pidä siitä syömän.

49. Yxi sääty pitä oleman omaisella ja muukalaisella, joka asuu teidän seasanne.

50. Ja kaikki Israelin lapset teit niinkuin HERra oli Mosexelle ja Aaronille käskenyt.

51. Niin HERra yhtenä päiwänä johdatti Israelin lapset ulos Egyptin maalda, heidän joukkoisansa.

13. Luku.

Esikoiset pyhitetän. Käsky makian leiwän juhlasta. Josephin luut. Israelin Kansa kiitta itzensä Etamiin.

Ja HERra puhui Mosexelle ja sanoi:

2. Pyhitä minulle jokainen esikoinen, kuka ikänänsä äitinsä kohdun awaa Israelin lasten seasa, sekä ihmisistä että eläimistä; ne owat minun. 2 Mos. 22: 29. Luku 34: 19. 4 Mos. 3: 13. Luku 8: 17. Luc. 2: 23.

3. Niin sanoi Moses Kansalle: muistakat tämä päiwä, jona te oletta lähtenet Egyptistä, orjuden huonesta; että HERra on teidän tääldä johdattanut wäkewällä kädellä. Sentähden ei pidä syötämän hapoinda.

4. Tänäpänä oletta te lähtenet: sillä kuulla Abib.

5. Ja on tapahtuwa, koska HERra sinun tulla anda Cananealaisten, Hethealaisten, Amorealaisten, Hewealaisten ja Jebusealaisten maalle, jonga hän sinun Isilles on wannonut andaxensa sinulle: sen maan josa rieskaa ja hunajata wuotaa; niin sinun pitä tämän palweluxen tekemän tällä kuulla:

6. Seitzemän päiwää pitä sinun syömän happamatoinda leipää: ja seitzemändenä päiwänä on HERran juhla. 1 Mos. 34: 18.

7. Sentähden pitä seitzemän päiwää syötämän happamatoinda leipää: ja ei pidä sinun tykönäs yhtän hapoinda taikinata nähtämän; eikä hapoinda leipää pidä nähtämän kaikisa sinun maas äärisä.

8. Ja sinun pitä ilmoittaman sinun pojalles sinä päiwänä, sanoden: (tämän minä pidän) sentähden että HERra

teki näin minun kanßani, koska minä läxin Egyptistä.

9. Sentähden pitä tämän oleman sinulle merkixi sinun kädesäs, ja muistoxi sinun edesäs, että HErran käsky pitä oleman sinun suusas: sillä HErra on wäkewällä kädellä sinun johdattanut Egyptistä.

10. Sentähden pidä tämä sääty ajallansa wuosiwuodelda.

11. Ja koska HErra on sinun wienyt Cananealaisten maalle, niinkuin hän sinulle ja sinun Isilles wannonut on; ja andanut sen sinulle.

12. Niin pitä sinun eroittaman HErralle jokaitzen kuin awaa äitinsä kohdun, ja jokaitzen esikoisen eläinden seasa, kuin sinulla on: kaikki miehenpuoli on HErran.

13. Mutta kaikki aasin esikoiset pitä sinun lunastaman karitzalla: Jollet sinä lunasta sitä, niin wäännä niskat rikki. Mutta jokaitzen esikoisen ihmisistä sinun lastes seasa pitä sinun lunastaman.

14. Ja koska sinun poikas kysyy sinulda tästedes: mikä tämä on? pitä sinun sanoman hänelle: HErra on johdattanut meitä wäkewällä kädellä Egyptistä, orjuden huonesta.

15. Sillä se tapahtui, koska Pharao kowutti itzensä ja ei tahtonut meitä päästää, että HErra löi kuoliaxi jokaitzen esikoisen Egyptin maalla, ihmisen esikoisesta niin eläinden esikoiseen asti: sentähden uhran minä HErralle jokaitzen kuin äitinsä kohdun awaa, joka miehenpuoli on: ja jokaitzen esikoisen minun lapsistani lunastan minä.

16. Ja tämän pitä oleman merkixi sinun kädesäs, ja muistoxi sinun edesäs; että HErra on johdattanut meidän wäkewällä kädellä Egyptistä.

17. Ja tapahdui koska Pharao oli päästänyt Kansan, niin ei Jumala johdattanut heitä sitä tietä Philistealaisten maan läpitze, joka tärkin oli: sillä Jumala sanoi, ettei Kansa joskus katuisi, koska he näkisit sodan heitänsä wastan, ja palajaisi Egyptiin.

18. Sentähden hän johdatti Kansan ymbärinsä, korwen läpitze punaista merta kohden. Ja Israelin lapset läxit wiisin joukoin Egyptin maalda.

19. Ja Moses otti myötänsä J sephin luut: sillä hän oli kowasti wa nottanut Israelin lapset, sanoden: J mala on tosin teitä etziwä, niin wi kät minun luuni täälda myötänne.
1 Mos. 50: 25. Jos. 24: 32. Hebr. 11: 22

20. Niin he läxit Suchothista, sioitit heitänsä Etamiin, joka on k wen ääresä. 4 Mos. 33: 6

21. Ja HErra käwi heidän e länsä päiwällä pilwen patzasa, joh taxensa heitä tiellä: ja yöllä tulen tzasa, walistaxensa heitä waeldama sekä yöllä että päiwällä. 4 Mos. 14: 14. Neh. 9: 12. Ps. 105: 39. 1 Cor. 10: 1.

22. Pilwen patzas ei erinnyt p wällä, eikä tulen patzas yöllä Kan edestä.

14. Luku.

Pharao ajaa takaa Israelin lapsia ja peljästywät. Pilwen patzas warjoo. Wedet erkanewat.

Ja HErra puhui Mosexelle sano 2. Puhu Israelin lapsille: he palajaisit ja sioitaisit heitänsä H thin laaxon kohdalle, Migdolin ja ren waihelle, BaalZephonin eteen, sen kohdalle sioittaden heitänsä me tygö. 4 Mos. 33: 7

3. Ja Pharao sanoo Israelin la sista: he käywät exyxisä maalla, k on heidän sulkenut.

4. Ja minä paadutan Pharaon dämen, ja hän ajaa heitä takaa: minä woitan kunnian Pharaosta kaikesta hänen sotawäestänsä. Ja tiläiset pitä tietämän, että minä HErra. Ja he teit niin.
2 Mos. 10: 1.

5. Ja kuin se sanottin Egyptin K ningalle, että Kansa pakeni: tuli hän ja hänen palweliainsa sydän käät Kansaa wastan, ja he sanoit: me olemme niin tehnet, että me pä timme Israelin palwelemasta meitä

6. Ja hän walmisti waunnunsa: otti wäkensä myötänsä.

7. Ja otti kuusisataa parasta wa nua, niin myös kaikki muut Egypti waunut: ja päämiehet niiden kaikke päälle.

8. Ja HErra paadutti Pharao

Egyptin Kuningan sydämen, ja hän
ajoi takaa Israelin lapsia: jotka kui-
tengin olit korkian käden kautta läh-
teneet. 4 Mos. 33: 3.

9. Niin Egyptiläiset ajoit heitä ta-
kaa, ja saawutit heidän meren tykönä,
kussa he itzensä sioittanet olit, kaikki
Pharaon waunuhewoiset, hänen ratzas-
miehensä, ja hänen sotajoukkonsa: Hi-
rothin laaxosa, BaalZephonin kohdalla.

10. Ja kuin Pharao läheštyi heitä,
[illegible] Israelin lapset silmänsä, ja katzo,
[illegible]läiset tulit heidän peräsänsä: ja
[illegible] lapset peljästyit sangen suu-
[illegible], ja huusit HERran tygö.

11. Ja sanoit Mosexelle: eikö hau-
[illegible] Egyptisä, ettäs rupeisit mei-
[illegible]ttamaan korpeen kuolemaan?
[illegible] niin olet tehnyt, ettäs
[illegible]atit Egyptistä? Ps. 106: 7.

12. Eikö tämä se ole kuin me pu-
[illegible] sinulle Egyptisä sanoden: an-
[illegible] olla, että me palwelisimme
[illegible]siä: sillä meidän olis param-
[illegible] Egyptiläisiä, kuin kuolla
[illegible]

13. Moses sanoi Kansalle: älkät
[illegible], seisokat ja katzokat mingä
[illegible] HERra tänäpänä teke teille:
[illegible] Egyptiläisiä, jotka te tänä-
[illegible]tte, ei teidän pidä ikänänsä
näkemän ijankaikkisesti.

14. HERra soti teidän puoles-
[illegible] ja teidän pitä alallansa o-
[illegible]

15. Ja HERra sanoi Mosexelle:
[illegible]udat minum tygöni? sano Is-
[illegible] lapsille, että he waellaisit.

16. Mutta nosta sinä sauwas, ja
[illegible] kätes meren ylitzen, ja eroita
[illegible]; että Israelin lapset käwisit
[illegible] merta kuiwaa myöden.

17. [illegible] katzo, minä paadutan Egyp-
[illegible] sydämet, ja he seurawat tei-
[illegible]ne; niin minä woitan kun-
[illegible]raosta ja kaikesta hänen sota-
[illegible], hänen waunuistansa ja ra-
[illegible]hänsä.

18. [illegible] Egyptiläisten pitä tietämän,
[illegible] olen HERra, koska minä
[illegible] woittanut Pharaosta, ja
[illegible]nuistansa ja ratzasmiehistänsä.

19. Niin Jumalan Engeli nousi, joka Israelin joukon edellä käwi, ja meni heidän taansa: ja pilwen patzas siirsi itzensä heidän kaswoinsa edestä, ja seisoi heidän takanansa.

20. Ja tuli Egyptiläisten ja Israelin joukkoin waihelle, ja oli pimiä pilwi, ja walaisi (näille) yön; niin ettei he koko yönä toinen toistansa taitanet lähestyä.

21. Koska Moses ojensi kätensä meren ylitze, andoi HERra wedet juosta pois wahwalla itätuulella koko sen yön; ja teki meren kuiwille, ja wedet erkanit. Es. 63: 12.

22. Ja Israelin lapset käwit keskeldä merta kuiwaa myöden: ja wedet olit heille niinkuin muuri heidän oikialla ja wasemmalla puolellansa. Jos. 4: 23. Ps. 106: 9. 1 Cor. 10: 1. Hebr. 11: 29.

23. Ja Egyptiläiset ajoit heitä takaa ja seuraisit heidän peräsänsä, kaikki Pharaon hewoiset, hänen waununsa ja ratzasmiehensä keskelle merta.

24. Koska aamuwartio tuli, katzahti HERra Egyptiläisten joukon päälle tulen patzasta ja pilwestä, hukuttaxensa Egyptiläisten joukon. Ps. 78: 14.

25. Ja hän syöxi pyörät erinänsä heidän waunuistansa, niin että he työlästi wedit niitä. Niin sanoit Egyptiläiset: paetkamme Israelia: sillä HERra soti heidän puolestansa Egyptiläisiä wastan.

26. Mutta HERra sanoi Mosexelle: ojenna kätes meren ylitze, että wedet juoxisit Egyptiläisten ylitzen, heidän waunuinsa ja ratzasmiestensä ylitzen.

27. Niin ojensi Moses kätensä meren ylitze, ja meri palais ennen huomenda hänen woimaansa. Ja koska Egyptiläiset pakenit, kohtais heidän wesi, ja HERra syöxi heidän keskelle merta.

28. Ja wedet palaisit ja käwit waunuin, ja ratzasmiesten, ja koko Pharaon sotajoukon ylitzen, jotka heitä olit seurannet mereen: niin ettei yxikän heistä pääsnyt. Jos. 24: 7. Ps. 106: 11.

29. Mutta Israelin lapset käwit kuiwaa myöden keskeldä merta, ja wedet olit heille niinkuin muuri heidän oikialla ja wasemmalla puolellansa.

30. Ja niin HERra wapahti Israelin sinä päiwänä Egyptiläisten kädestä: Ja Israel näki Egyptiläiset kuolluna meren reunalla.

31. Ja Israel näki myös sen suuren woiman, jonga HERra oli osottanut Egyptiläisten päälle. Ja Kansa pelkäis HERraa, ja he uskoit HERran ja hänen palwelians Moseren.

15. Luku.

Moseren kiitoswirsi. Kansan ensimäinen napina. Wedet tulewat makiari. Jumalan lupaus.

Silloin weisais Moses ja Israelin lapset HERralle tämän wirren, ja sanoit: Minä weisan HERralle, sillä hän on sangen jalon työn tehnyt, hewoisen ja miehen hän mereen syöxi.

2. HERra on minun wäkeyteni ja kiitoswirteni, ja on minun autuudeni. Hän on minun Jumalani, ja minä rakennan hänelle majan, hän on minun Isäni Jumala, ja minä ylistän händä. Ps. 118: 14.

3. HERra on äsken sotamies: HERra on hänen nimensä.

4. Pharaon waunut ja hänen sotawäkensä syöxi hän mereen. Hänen walitut Päämiehensä owat upotetut punaiseen mereen.

5. Sywyys on heitä peittänyt, ja wajoisit pohjaan, niinkuin kiwi.

6. HERra, sinun oikia kätes osotti häänensä woimalliseri wäkewydesä: HERra, sinun oikia kätes on lyönyt wihollisen.

7. Ja sinun suurella kunniallas olet sinä sinun wihollises kukistanut, sillä koska sinä lähetit hirmuisudes, kulutti se heidän niinkuin korren.

8. Ja sinun wihas puhalluxen kautta kokonnuit wedet: ja wirrat seisoit niinkuin roukkioisa: sywydet niinkuin hyydyit keskelle merta.

9. Wihollinen sanoi: minä ajan takaa ja saawutan heitä, ja saalista jaan, ja heihin minun mieleni jähdytän: minä wedän ulos miekkani, ja minun käteni pitä heitä hukuttaman.

10. Sillois sinun tuules puhalsi, ja meri peitti heidän, ja he pohjaan wajoisit, niinkuin plyjy wäkewisä wesisä.

11. HERra, kuka on sinun wertaises jumalten seasa? kuka on sinun kaltaises, joka olet niin korkia ja pyhä: hirmullinen, kiitettäpä ja ihmetten tekiä?

12. Koskas oikian kätes ojensit, niin maa heidän nieli.

13. Sinä olet johdattanut laupiudesas tämän Kansan jongas pelastit ja olet wienyt heidän wäkeydesäs sinun pyhään asumisees.

14. Koska Kansat sen kuulewat, wapisewat he: ahdistus käsittä Philistealaiset. Jos. 2: 9.

15. Sillois hämmästywät Edomin Ruhtinat, ja wapistus tarttu Moabin sangareihin: kaikki Canaan maan asuwaiset raukewat.

16. Tulkon hämmästys heidän päällensä, ja pelko sinun wäkewän käsiwartes kautta, he waiketkon niinkuin kiwi siihenasti, että sinun Kansas, HERra läpitzen käy, siihenasti että Kansa läpitzen käy, jonga sinä saanut olet.

17. Johdata heitä ja istuta heitä sinun perimises wuorelle, jonga sinä HERra asumiseres tehnyt olet: sinun pyhydes tygö, HERra, jonga sinun kätes wahwistanet owat. Ps. 44: 3. Ps. 80: 9.

18. HERra hallitzee alati ja ijankaikkisesti.

19. Sillä Pharaon hewoiset menit mereen, waunuinensa ja ratzasmiehinensä, ja HERra palautti meren wedet heidän päällensä. Mutta Israelin lapset käwit kuiwaa myöden keskeldä merta.

20. Ja MirJam Prophetißa, Aaronin sisar, otti kandelen käteensä, ja kaikki waimot seuraisit händä kandeleilla ja hyppyllä.

21. Ja MirJam wastais heitä: Weisatkat HERralle, sillä hän on sangen jalon työn tehnyt, hewoisen ja miehen hän mereen syöxi.

22. Niin Moses andoi Israelin lasten waelda punaisen meren tököä, ja he menit Surin korpeen: ja matkustit kolme päiwää korwesa, ja ei löytänet wettä.

23. Niin he tulit Maraan, waan ei he saanet juoda sitä wettä Marasa sill

sillä se oli ylön karwas; josta se paikka kutzutan Mara.

24. Siinä napisit Kansa Mosesta wastan, sanoden: mitä me juomme?

25. Mutta hän huusi HErran tygö: ja HErra osotti hänelle puun, jonga hän heitti weteen, ja wedet tulit makiaxi. Siinä pani hän heidän eteensä käskyn ja oikeuden, ja kiusais siinä heitä.

26. Ja sanoi: jos sinä kuulet sinun HErras Jumalas äänen, ja teet mitä oikeus on hänen edesänsä, ja panet hänen käskynsä sinun korwiis, ja pidät kaikki hänen säätynsä: niin en minä pane sinun pääĺles yhtäkän witzausta niistä, jotka minä Egyptiläisten päälle pannut olen; sillä minä olen HERran sinun parandajas.

27. Ja he tulit Elimiin, siellä on kaksitoistakymmendä lähdettä, ja seitzemänkymmendä palmupuuta: siellä he sioitit itzensä wetten tygö.

4 Mos. 33: 9.

16. Luku.

Kansan toinen napina. Peldokanat. Manna.

Niin he matkustit Elimistä, ja koko Israelin lasten joukko tuli Sinnin korpeen, joka on Elimin ja Sinain wälillä: wiidendenä toistakymmenendenä päiwänä toisella kuulla, sitte kuin he Egyptin maalda lähtenet olit.

2. Ja koko Israelin lasten joukko napisit Mosesta ja Aaronita wastan korwesa.

3. Ja Israelin lapset sanoit heille: Jos Jumala, että me olisimme Egyptin maalla HErran käden kautta kuolleet, kosca me istuimme lihapatain tykönä, ja oli leipää yldäkyllä syötää: sillä te oletta sentähden meidän johdattanet tähän korpeen, kuolettaxenne nälkällä kaikkea tätä joukkoa.

4 Mos. 11: 4.

4. Niin sanoi HErra Mosexelle: Cadzo, minä annan sataa teille leipää taiwasta: ja Kansan pitä menemän ulos ja kokoman jokapäiwä niin paljo kuin he tarwitzewat, koetellaxeni heitä, jos he waeldawat minun käskysäni eli ei.

5. Ja pitä tapahtuman, että he kuudendena päiwänä walmistawat sen kuin he tuowat (kotia:) ja kaxikertaisesti sen suhteen, kuin he muutoin jokapäiwä kokowat.

6. Moses ja Aaron sanoit kaikille Israelin lapsille: ehtona pitä teidän tietämän HErran johdattanen teidän Egyptin maalda.

7. Ja huomena pitä teidän näkemän HErran kunnian: sillä hän on kuullut teidän napistuxenne HErraa wastan. Ja mitkä me olemme, että te napisetta meitä wastan?

8. Wielä sanoi Moses: HErra anda teille ehtona lihaa syödäxenne, ja huomena leipää teidän rawinnoxenne, että HErra on kuullut teidän napistuxenne, jolla te olette napisnet händä wastan. Sillä mitkä me olemme? teidän napistuxenne ei ole meitä, waan HErraa wastan.

9. Ja Moses sanoi Aaronille: sano koko Israelin lasten joukolle: tulkat HErran eteen, sillä hän on kuullut teidän napistuxenne.

10. Ja tapahdui kuin Aaron näitä puhunut oli kaikelle Israelin lasten joukolle: käänsit he itzensä korpee päin, ja katzo, HErran kunnia näyi pilwesä.

2 Mos. 13: 21.

11. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

12. Minä olen kuullut Israelin lasten napistuxen, puhu heille sanoden: kahden ehton wälillä pitä teillä oleman lihaa syödäxenne, ja aamulla pitä teidän rawituxi tuleman leiwästä; ja teidän pitä tietämän, että minä olen HErra teidän Jumalanne.

13. Ja tapahdui ehtona että peldokanat tulit ja peitit leirin, ja aamulla oli kaste leirin ymbärinsä.

4 Mos. 11: 31. Ps. 78: 24. Joh. 6: 31. 1 Cor. 10: 3.

14. Ja kuin kaste nousi, katzo, niin oli korwesa jotakin ymmyrjäistä ja piendä, niinkuin härmä maan päällä.

15. Ja kuin Israelin lapset sen näit, sanoit he toinen toisellensa: Man tämä on; sillä ei he tiennet mikä se oli. Mutta Moses sanoi heille: tämä on se leipä, jonga HErra teille on andanut syödäxenne.

16. Tämä on se josta HERra käskenyt on. Jokainen kootkan siitä niin paljo kuin hän itze syö, ja ottakat Gomor joka pääluqulle, hengilugun jälkeen kuin on hänen majasansa.

17. Ja Israelin lapset teit niin, ja kokoisit muutamat enämmän ja muutamat wähemmän.

18. Ja kuin he mittaisit sen Gomorilla, niin ei sillä mitän lijaxi ollut, joka paljo koonnut oli, eikä sildä mitän puuttunut, joka wähemmän kokois: mutta jokainen oli koonnut niin paljo kuin he syödäxensä tarwitzit.
2 Cor. 8: 15.

19. Ja Moses sanoi heille: ei kenengän pidä siitä huomenexi mitän jättämän.

20. Mutta ei he kuullet Mosesta, waan monikahdat jätit siitä jotakin huomenexi. Niin madot kaswoit siihen ja tuli haisemaan. Ja Moses wihastui heidän päällensä.

21. Niin he kokoisit siitä joka aamu, niin paljo kuin jokainen syödäxensä tarwitzi. Mutta koska päiwä tuli palawaxi, niin se suli.

22. Ja tapahdui kuudendena päiwänä, että he kokoisit kaxikertaisesti siitä leiwästä, kaxi Gomoria kullengin. Ja kaikki päämiehet Kansan seasta tulit ja ilmoitit sen Mosexelle.

23. Ja hän sanoi heille: tämä on se kuin HERra sanonut on: huomena on Sabbathi, se pyhä lepo HERralle: mitä te leiwotte se leipokat, ja mitä te keitätte se keittäkät; mutta mitä lijaxi on, jättäkät se tähdelle panda huomenexi.

24. Ja he jätit siitä huomenexi, niinkuin Moses käskenyt oli: ja ei tullut se haisemaan, eikä matoa tullut siihen.

25. Niin sanoi Moses: syökät se tänäpänä, sillä tänäpänä on HERran Sabbathi: tänäpänä et te sitä löydä kedolda.

26. Kuusi päiwää pitä teidän kokoman; mutta seitzemändenä päiwänä on Sabbathi, ja ei löytä sitä.

27. Ja tapahtui, että seitzemändenä päiwänä läxit muutamat Kansan seasta kokomaan, ja ei he löynnet mitän.

28. Niin HERra sanoi Mosexell[e]
kuinga kauwan et te tahdo pitää m[inun]
nun käskyjäni ja lakiani?

29. Katzokat, HERra on teille a[n]
danut Sabbathin, ja sentähden on h[än]
andanut teille kuudendena päiwänä ka[hden]
den päiwän leiwän: niin olkan siis j[o]
kainen kotonansa, ja älkän yxikän lä[hte]
kekö siastansa seitzemändenä päiwänä.

30. Niin lewäis Kansa seitzemän[de]
nä päiwänä.

31. Ja Israelin huone kutzui h[ä]
nen nimensä Man: ja se oli niink[uin]
Korjanderin siemen, walkia, ja ma[ku]
niinkuin sämbylä hunajan kanßa.

32. Ja Moses sanoi: tämä on
kuin HERra käskenyt on: täytä G[o]
mor siitä, kätkettä teidän jälken tu[le]
waisillenne: että he näkisit sen leiw[än]
jolla minä olen teitä ruokkinut k[orwessa]
wesa, koska minä johdatin teitä u[los]
Egyptin maalda. Hebr. 9:

33. Ja Moses sanoi Aaronille:
astia, ja pane siihen Gomorin tä[ysi]
Mannaa: ja pane HERran ete[en]
tallella pidettä teidän jälken tulev[ai]
sillenne.

34. Niinkuin HERra käskenyt
Mosexelle; niin Aaron pani sen todi[stu]
xen eteen tallella pidettäwäxi.

35. Ja Israelin lapset söit M[an]
naa neljäkymmendä ajastaikaa, si[i]
asti kuin he tulit sille maalle kuin
dän asuman piti: siihenasti kuin
tulit Canaan maan rajoille, söit
Mannaa. Joh. 5: 12. Neh. 9: 1

36. Ja Gomor on kymmenes
Ephasta.

17. Luku.

Kansan napina. Wesi kalliosta. Am[a]lechin sota.

Ja koko Israelin lasten joukko
kulkit Sinnin korwesta, he[idän]
waellaxisansa HERran käskyn jälk[een]
ja sioitit itzensä Raphidimiin, j[a ei]
ollut wettä Kansalla juoda.
4 Mos. 33: 14.

2. Ja Kansa riiteli Mosexen ka[nssa]
ja sanoit: andakat meille wettä ju[o]
xemme. Moses sanoi heille: mit[ä]
riitelette minun kanßani? Mixi te
satte HERraa? 4 Mos. 20: 3,

3. Ja Kansa janois siellä wettä, ja
he napisit Mosesta wastan, ja sanoit:
mitä wasten sinä olet meidän johdatta=
nut Egyptistä tänne kuolettaxes minua
ja minun lapsiani, ja minun eläimi=
täni janolla?

4. Niin Moses huusi HERran ty=
gö, sanoden: mitä minä teen tälle
Kansalle? wähä puuttu ettei he kiwitä
minua.

5. Ja HERra sanoi Mosexelle:
mene Kansan edellä, ja ota kanßas
[illegible]mita Israelin wanhimmista: ja
sinun sauwas jolla sinä löit wirtaa,
ota sinun kätees ja mene.
2 Mos. 7: 2. Luku 14: 21.

6. Katzo, minä seison siellä sinun
[illegible] kalliolla Horebisa: ja sinun pitä
[illegible] kalliota, ja siitä pitä wedet
[illegible], niin että Kansa siitä juoda
[illegible] Ja Moses teki niin Israelin
[illegible]mitten edesä. 4 Mos. 20: 11.
Ps. 78: 15. 1 Cor. 10: 4.

7. Ja kutzui sen paikan nimen Maßa
ja Meriba, Israelin lasten riidan täh=
[illegible], ja että he kiusaisit HERraa, sa=
[illegible]: olleko HERra meidän seasamme
[illegible] ei? Ps. 81: 8. Ps. 95: 8, 9.

8. Niin Amalech tuli: ja sodei
Israelia wastan Raphidimisä.
5 Mos. 25: 17. 1 Sam. 15: 2.

9. Ja Moses sanoi Josualle: wa=
[illegible] meille miehiä, mene ja sodi Ama=
[illegible] wastan: huomena minä seison
[illegible] kukkulalla, ja pidän Jumalan
[illegible] kädesäni.

10. Ja Josua teki niinkuin Moses
[illegible] hänelle, ja sodei Amalechia wastan.
[illegible]a Moses, Aaron ja Hur astuit
[illegible] kukkulalle.

11. Ja tapahdui, että koska Moses
[illegible] kätensä ylhällä, woitti Israel;
[illegible] koska hän kätensä laski alas,
[illegible] Amalech.

[illegible] Mutta Mosexen kädet olit ras=
[illegible]tähden otit he kiwen ja asetit
[illegible] alansa, ja hän istui sen päällä:
[illegible] Aaron ja Hur pidit ylhällä hä=
[illegible]änsä kumbikin puoleldansa, niin
[illegible] hänen kätensä juuri wahwana
[illegible] laskemaan asti.

[illegible] Ja Josua heikonsi Amalechin
[illegible] Kansansa miekan terällä.

6*

14. Ja HERra sanoi Mosexelle:
kirjota tämä muistoxi kirjaan, ja muis=
tuta Josuan korwisa: sillä minä pyhin
kokonansa pois Amalechin muiston tai=
wan alda.

15. Ja Moses rakensi Altarin, ja
kutzui sen nimen, HERra on minun
lippuni.

16. Ja hän sanoi: koska käsi oli
HERran istuinda päin, oli HER=
ralla sota Amalechia wastan: (niin se
on tästäkin lähin) sugusta sukunn.

18. Luku.

Jethro tulee, kiittä, neuwoo.

Ja Jethro Midianin Pappi, Mosexen
appi, kuuli kaikki mitä Jumala
Mosexelle ja Israelin Kansalle oli teh=
nyt: että HERra oli johdattanut Is=
raelin Egyptistä.

2. Ja Jethro Mosexen appi otti
Ziporan Mosexen emännän, jonga hän
oli takaperin lähettänyt.
2 Mos. 2: 16, 21. Luku 4: 20.

3. Ja kaxi hänen poikaansa, joista
yhden nimi oli Gerson, sillä hän sanoi:
minä olin muukalainen wieralla maalla.
2 Mos. 2: 22.

4. Ja toisen nimi Elieser, sillä (hän
sanoi) minun Isäni Jumala on ollut
minun apuni, ja on pelastanut minun
Pharaon miekasta.

5. Niin Jethro Mosexen appi, ja
hänen poikansa, ja hänen emändänsä
tulit Mosexen tygö; siihen korpeen,
kusa hän itzensä sioittanut oli Juma=
lan wuorelle.

6. Ja andoi sanoa Mosexelle: minä
Jethro sinun appes olen tullut sinun
tygös ja sinun emändäs, ja molemmat
hänen poikansa hänen kanßansa.

7. Niin meni Moses appeensa was=
tan, ja kumarsi itzensä, ja suuta andoi
hänen: Ja koska he olit terwehtänet
toinen toistansa, menit he majaan.

8. Niin jutteli Moses apellensa
kaikki mitä HERra tehnyt oli Pha=
raolle, ja Egyptiläisille Israelin täh=
den: ja kaiken sen waiwan kuin heillä
tiellä oli ollut, ja että HERra oli
auttanut heitä.

9. Ja Jethro riemuitzi kaiken sen
hywyden ylitze, kuin HERra oli tehnyt

Israelille, että hän oli pelastanut heitä Egyptiläisten kädestä.

10. Ja Jethro sanoi: kiitetty olkon HErra, joka teidän pelastanut on Egyptiläisten ja Pharaon kädestä: joka on wapahtanut Kansansa Egyptiläisten käden alda.

11. **Nyt minä tiedän että HERra on suurembi kuin kaikki jumalat;** sillä siinä asiasa, josa he ylpeilit, oli hän heidän ylitzensä (waldias).
2 Mos. 1: 10, 13. Luku 5: 7. Luku 14: 18.

12. Ja Jethro Mosexen appi otti polttouhria ja muuta uhria Jumalalle. Niin tuli Aaron ja kaikki wanhimmat Israelista syömään leipää Mosexen apen kanßa Jumalan edesä.

13. Ja tapahdui toisna päiwänä, että Moses istui oikeutta tekemään Kansalle: ja Kansa seisoi Mosexen ympärillä aamusta niin ehtoseen asti.

14. Koska Mosexen appi näki kaikki mitä hän teki Kansalle, sanoi hän: mikä tämä on kuin sinä teet Kansalle? mixi sinä istut yxinäs, ja kaikki Kansa seisoo sinun edesäs, hamasta aamusta niin ehtoseen?

15. Moses wastais appeansa: sillä Kansa tulee minun tygöni, ja kysyy Jumalalda neuwoa.

16. Koska heillä on jotakin asiata, tulewat he minun tygöni, että minun pitä oikeutta tekemän jokaitzen wälillä, ja hänen lähimmäisensä wälillä: ja osottaman heille Jumalan oikeudet ja käskyt.

17. Ja Mosexen appi sanoi hänelle: ei se ole hywä kuin sinä teet.

18. Sinä wäsytät peräti sekä itzes että tämän Kansan kuin sinun kanßas on: sillä tämä asia on sinulle ylön raskas, ei taida sinä sitä yxinäs toimitta. 5 Mos. 1: 9.

19. Nyt kuule minun ääneni, minä neuwon sinua, ja Jumala on sinun kanßas. Ole sinä Kansan puolesta Jumalan edesä, ja tuota heidän asiansa Jumalan eteen.

20. Ja muistuta heille oikeudet ja käskyt: ja osota heille tie, jota heidän waeldaman pitä, ja ne työt kuin heidän tekemän pitä.

21. **Niin etzi sinä kaiken Kansan seasta waat miehet, Jumalata pelkäwäiset, totuden miehet, ne jotka ahneutta wihawat;** ja aseta ne heille pämiehexi, tuhanden päälle, sadan päälle, wiidenkymmenen päälle, ja kymmenen päälle. 4 Mos. 11: 16.
5 Mos. 1: 13.

22. Että ne aina Kansalle oikeuden tekisit: Mutta koska joku raskas asia tulee, että he sen tuowat sinun etees; mutta kaikki pienet asiat he itze ratkaiskan: niin huojenna jotakin itzeldäs, ja he kandawat kuormaa sinun kanßas.

23. Jos sinä sen teet, ja Jumala sen sinulle käskee, niin sinä taidat woimasa pysyä: niin myös kaikki tämä Kansa saa mennä kotiansa rauhasa.

24. Ja Moses kuuli appensa äänen, ja teki kaikki kuin hän sanoi.

25. Ja walitzi waat miehet kaikesta Israelista, ja asetti heidän Kansan päämiehixi, tuhanden päälle, sadan päälle, wiidenkymmenen päälle, ja kymmenen päälle.

26. Jotka teit Kansalle oikeuden joka aika: Mutta jotka raskat asiat olit, lykkäisit he Mosexen ale; waan kaikki pienet asiat he itze ratkaisit.

27. Niin Moses andoi appensa mennä, ja hän meni omalle maallensa.

19. Luku.

Liiton Kansa. Sinain wuori suitzee.

Kolmandena Kuukautena Israelin lasten lähtemisestä Egyptin maalda, tulit he sinä päiwänä Sinain korpeen.

2. Sillä he olit lähtenet Raphidimistä, ja tulit Sinain korpeen, ja sioitit itzensä korpeen: ja Israel sioitti itzensä siihen, wuoren kohdalle.
4 Mos. 33: 15.

3. Ja Moses astui ylös Jumalan tygö. Ja HErra huusi händä wuorelda, ja sanoi: näin sinun pitä sanoman Jacobin huonelle, ja Israelin lapsille ilmoittaman. Ap. T. 7: 38.

4. Te oletta nähnet mitä minä Egyptiläisille tehnyt olen: ja **kuinga minä olen teitä kandanut kotkain siiwillä, ja olen saattanut teidän minun tygöni.** 5 Mos. 29: 2.

5. Jos te siis minun ääneni ah=
kerasti kuuletta, ja pidätte minun
liittoni; niin teidän pitä oleman
minulle kallis omaisus kaikista Kan=
soista; waikka muutoin koko maa
on minun. 5 Mos. 5: 2. Ps. 24: 1.
Ps. 50: 12. 1 Cor. 10: 26. Tit. 2: 14.
6. Ja teidän pitä oleman minul=
le papillinen waldakunda ja pyhä
Kansa. Nämät owat ne sanat, jotka
sinun pitä Israelin lapsille sanoman.
1 Pet. 2. 9. Ilm. K. 1: 6. Luku 5: 10.
7. Niin Moses tuli, ja kutzui kokoon
wanhimmat Kansan seasta: ja jutteli
heille kaikki sanat, jotka HERra hä=
nen käskenyt oli.
8. Ja kaikki Kansa wastais yhtä
haawaa, ja sanoi: kaikki mitä HER=
ra puhunut on, me tahdomme tehdä.
Ja Moses sanoi jällensä Kansan sanat
HERralle. 2 Mos. 24: 3. 5 Mos. 5: 27.
9. Niin HERra sanoi Mosexelle:
katso, minä tulen sinun tygös paxusa
pilwesä, että Kansa kuulee minun pu=
huwan sinun kanssas, ja uskoo sinun
iankaikkisesti. Ja Moses ilmoitti
HERralle Kansan puhen.
10. Ja HERra sanoi Mosexelle:
Mene Kansan tygö, ja pyhitä heitä
tänäpänä ja huomena; että he waat=
tensa pesisit.
11. Ja olisit kolmandena päiwänä
walmit: sillä kolmandena päiwänä
HERra on astuwa alas kaiken Kan=
san eteen Sinain wuorelle.
12. Ja sinun pitä paneman rajan
Kansan ymbärille, sanoden: karttakat
teitänne ettet te wuorelle astu taikka
sen rajaan: joka siihen wuoreen
rupee, sen pitä totisesti kuoleman.
13. Ei yrikän käsi pidä häneen ru=
peeman, waan hän pitä täydellisesti ki=
wittämän, eli kohdastansa ammutta=
man läpitze, joko se eläin taikka ihmi=
nen olis, ei pidä sen elämän. Koska
Basunan ääni rupee pitkään kajahtamaan, silloin
he wuorelle astukan. Hebr. 12: 20.
14. Ja Moses astui wuorelda Kansan
tygö, ja pyhitti heitä: ja he pesit
waattensa.
15. Ja hän sanoi heille: olkat kol=
men päiwään walmit, ja älkät
yhtykö waimoja.

16. Kuin kolmas päiwä tuli, ja
aamu oli, niin tuli pitkäisen jylinä ja
tulen leimaus, ja paxu pilwi wuoren
päälle, ja sangen wäkewä Basunan
ääni: niin kaikki Kansa, jotka leirisä
olit, pelwosta wapisit.
17. Ja Moses johdatti Kansan lei=
ristä Jumalata wastan, ja he seisahdit
wuoren ala.
18. Mutta koko Sinain wuori suitzi,
siitä että HERra astui alas sen päälle
tulesa: ja sen sawu käwi ylös niinkuin
pätzin sawu, niin että koko wuori san=
gen kowin wapisi. 5 Mos. 4: 11.
19. Ja sen Basunan helinä enäm=
min ja enämmin enäni: Moses puhui
ja Jumala wastais händä kuultawasti.
20. Kuin nyt HERra oli tullut
alas Sinain wuoren kukkulalle: niin
HERra kutzui Mosexen wuoren kuk=
kulalle. Ja Moses astui sinne ylös.
21. Niin sanoi HERra hänelle:
astu alas ja waroita Kansaa; ettei he
käwisi rajan ylitze HERran tygö, hän=
dä näkemään, ja monda heistä langeisi.
22. Niin myös Papit jotka HERraa
lähestywät pitä heitänsä pyhittämän;
ettei HERra heitä hukutaisi.
23. Ja Moses sanoi HERralle:
eipä Kansa saa astua ylös Sinain
wuorelle: sillä sinä olet meille todista=
nut ja sanonut: pane rajat wuoren
ymbärille, ja pyhitä se.
24. Ja HERra sanoi hänelle: mene
ja astu alas, ja astu ylös (jällensä)
sinä ja Aaron sinun kanssas: Mutta
Papit ja Kansa älkän lähestykö, astu=
maan ylös HERran tygö, ettei hän
heitä hukutaisi.
25. Ja Moses astui alas Kansan
tygö, ja sanoi nämät heille.

20. Luku.

Jumalan kymmenen käskyt. Kari altaria.

Ja Jumala puhui kaikki nämät sa=
nat, sanoden:
2. Minä (olen) HERra sinun
Jumalas; joka sinun Egyptin maalda
orjuden huonesta ulos wienyt olen.
3 Mos. 26: 1. 5 Mos. 5: 6. Ps. 81: 11.
3. Ei sinun pidä muita Juma=
lita pitämän minun edesäni.

4. Ei sinun pidä tekemän sinulles kuwaa, eikä jongun muotoa, niitten kuin ylhällä taiwasa owat, eli niitten jotka alhalla owat maan päällä: eikä niitten jotka wesisä maan alla owat.
5 Mos. 4: 16.

5. Ei sinun pidä kumartaman niitä, eikä myös palweleman niitä: Sillä minä HERra sinun Jumalas, olen kiiwas Jumala, joka etziskelen Isäin pahat teot lasten päälle, kolmandeen ja neljändeen polween, jotka minua wihawat.

6. Ja teen laupiuden monelle tuhannelle; jotka minua rakastawat, ja pitäwät minun käskyni.

7. **Ei sinun pidä turhaan lausuman sinun HERras Jumalas nimeä: sillä ei HERra pidä sitä rangaisemata, joka hänen nimensä turhaan lausuu.** 3 Mos. 19: 12.

8. **Muista Sabbathin päiwää, ettäs sen pyhitäisit.**

9. Kuusi päiwää pitä sinun työtä tekemän, ja kaikki askares toimittaman.
2 Mos. 23: 12. Luku 34: 21. Luku 35: 2.

10. Mutta seitzemändenä päiwänä on HERran sinun Jumalas Sabbathi: Silloin ei sinun pidä yhtän työtä tekemän, eikä sinun, eikä sinun poikas, eikä sinun tyttäres, eikä sinun palwelias, eikä sinun piikas, eikä sinun juhtas, eikä sinun muukalaises, joka sinun portisas on. Jer. 17: 21. Hes. 20: 12.

11. Sillä kuutena päiwänä on HERra taiwan ja maan ja meren tehnyt, ja kaikki mitä niisä owat, ja lepäis seitzemändenä päiwänä: Sentähden siunais HERra Sabbathin päiwän, ja pyhitti sen. 1 Mos. 2: 2, 3.

12. **Sinun pitä kunnioittaman Isääs ja äitiäs: ettäs kauwan eläisit maan päällä, jonga HERra sinun Jumalas anda sinulle.** 5 Mos. 5: 16.
Matth. 15: 4. Marc. 7: 10. Eph. 6: 2.

13. **Ei sinun pidä tappaman.**
Matth. 5: 21. Rom. 13: 9.

14. **Ei sinun pidä huorin tekemän.** Matth. 5: 27, 28. Luku 19: 9.
Rom. 13: 9. Hebr. 13: 4.

15. **Ei sinun pidä warastaman.**
Rom. 13: 9.

16. **Ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman sinun lähimmäistäs wastan.** Rom. 13: 9.

17. **Ei sinun pidä pyytämän sinun lähimmäises huonetta. Ei sinun pidä himoitzeman sinun lähimmäises emändätä, eikä hänen palweliatansa, eikä piikaansa, eikä hänen härkäänsä, eikä hänen aasiansa, eikä mitän kuin sinun lähimmäises on.** Jac. 1: 15.
Rom. 7: 7. Luku 13: 9. Jac. 1: 14.

18. Ja kaikki Kansa näki pitkäisen jylinän, ja tulen leimauxet, ja Basunan helinän, ja wuoren suitzewan: ja koska he sen näit, niin he pakenit ja seisahdit taamma. Hebr. 12: 18.

19. Niin he sanoit Mosexelle: puhu sinä meidän kanßamme, ja me kuulemme: ja älkän Jumala meidän kanssamme puhuko, ettem me kuolisi.
5 Mos. 18: 16.

20. **Ja Moses sanoi Kansalle: älkät peljätkö, sillä Jumala on tullut teitä koettelemaan: ja että hänen pelkonsa olis teidän edesänne, ettet te syndiä tekisi.**

21. Ja Kansa seisahti taamma: mutta Moses meni sen pimeyden tygö, josa Jumala oli.

22. Ja HERra sanoi Mosexelle: niin sinun pitä Israelin lapsille sanoman: te oletta nähnet, että minä olen taiwaasta teidän kanßanne puhunut.

23. Ei teidän pidä tekemän epäjumalita minun siwuuni: hopiaisia jumalita, ja kullaisita jumalita ei teidän pidä teillenne tekemän.

24. Tee Altari maasta minulle, jonga päällä sinun pitä polttouhris, ja kiitosuhris, sinun lambas ja karjas uhraman: mihingä paikkaan ikänänsä minä säädän minun nimeni muiston, sinne minä tulen sinun tygös, ja siunan sinua.

25. Ja jos sinä teet minulle kiwisen Altarin, niin älä tee sitä wuolduista kiwistä: jos sinä siihen weitzes satutat, niin sinä sen saastutat.
5 Mos. 27: 5. Jos. 8: 31.

26. Ei myös sinun pidä astumilla minun Altarilleni astuman; ettei sinun häpiäs sen päällä paljastettaisi.

21. Luku.

Orjat; Mies taposta, tappelurista, puskewaisesta härjästä, kuopan awamisesta rc.

Nämät owat ne oikeudet, jotka sinun pitä paneman heidän eteensä.

2. Jos sinä ostat Hebrealaisen orjan, hänen pitä sinua palweleman kuusi wuotta; waan seitzemändenä pitä hänen lähtemän wapana lunastamata.
3 Mos. 25: 40. 5 Mos. 15: 12. Jer. 34: 14.

3. Jos hän naimatoinna on ollut, naimatoinna pitä hänen myös lähtemän; waan jos hän nainunna tuli, lähtekän emändinensä.

4. Jos hänen Isändänsä andoi hänelle emännän, ja se on synnyttänyt hänelle poikia taikka tyttäritä; niin hänen emändänsä ja lapsensa pitä oleman hänen Isändänsä omat, waan itze hänen pitä lähtemän yxinänsä.

5. Mutta jos orja julkisesti sanoo: minä rakastan minun Isändääni, waimoani ja lapsiani: en tahdo minä tulla wapaxi.

6. Niin hänen Isändänsä wiekän hänen duomaritten tygö, ja seisauttakan hänen oween, taikka pihtipieleen: ja läwistäkän Isändä hänen korwansa naskalilla, ja olkan ijäti hänen orjansa.

7. Jos joku myy tyttärensä orjaxi, ei hänen pidä lähtemän niinkuin orjat lähtewät.

8. Jollei hän kelpa Isännällensä, joka ei tahdo händä kihlata, niin hänen pitä andaman hänen lunastetta; mutta muukalaiselle Kansalle ei pidä [illegible] hänellä woimaa händä myydä, [illegible] petollisesti hänen kanßansa.

9. Mutta jos hän sen kihlaa pojallensa; niin andakan hänen nautita [illegible] oikeutta.

10. Jos hän pojallensa otta toisen; niin ei hänen pidä kieldämän häneldä hänen rawindotansa, waatteitansa, ja [illegible] oikeuttansa.

11. Jollei hän tee hänelle näitä [illegible]: niin sen pitä wapana lähtemän lunastamata.

12. Joka lyö ihmisen niin että hän kuolee, hänen pitä totisesti kuoleman. 1 Mos. 9: 6.
3 Mos. 24: 17 4 Mos. 35: 16, 22, rc.

13. Waan jollei hän ole händä wäijynyt, mutta Jumala on andanut hänen langeta hänen käsiinsä; niin minä määrän sinulle paikan, johonga hänen pakeman pitä.
5 Mos. 19: 3, 5. Joh. 20: 3.

14. Mutta jos joku ylpeydestä tappa lähimmäisensä kawaludella; sen sinun pitä ottaman minun Altarildanikin pois, kuoletetta.
1 Kun. K. 2: 28, 31.

15. Joka lyö Isäänsä taikka äitiänsä, sen pitä totisesti kuoleman.

16. Joka warastaa ihmisen ja myy hänen, eli löytän hänen tykönänsä, sen pitä totisesti kuoleman. 5 Mos. 24: 7.

17. Ja joka kiroilee Isäänsä ja äitiänsä, sen pitä totisesti kuoleman.
3 Mos. 20: 9. 5 Mos. 21: 18-21. Luku 27: 16. San. l. 20: 20. Matth. 15: 4. Marc. 7: 10.

18. Koska miehet keskenänsä riitelewät, ja toinen lyö toista kiwellä eli rusikalla; ja hän ei kuole, waan makaa wuotesansa:

19. Jos hän paranee, niin että hän käy ulos sauwansa nojalla, niin sen pitä syyttömän oleman joka löi: ainoastansa maxakan hänen työnsä wahingon, josta hän on estetyxi tullut, ja hänen pitä kaiketi hänen terwexi laittaman.

20. Koska joku lyö palweliatansa eli palkkapiikaansa sauwalla, niin että hän kuolee hänen käsiinsä: hän pitä kaiketi kostettaman.

21. Waan jos hän päiwän taikka kaxi elää; ei pidä händä kostettaman, sillä se on hänen rahansa.

22. Jos miehet tappelewat keskenänsä, ja loukkawat raskan waimon, niin että hänen täytyy hedelmänsä kesken synnyttä, ja ei kuoleman wahingo tapahdu: niin hän pitä rahalla rangaistaman, sen jälkeen kuin waimon mies häneldä anoo, ja se pitä annettaman arwiomiesten ehdosta.

23. Mutta jos kuoleman wahingo tulee; niin pitä hänen andaman hengen hengestä.

24. Silmän silmästä, hamban hambasta: käden kädestä, jalan jalasta.
3 Mos. 24: 20. 5 Mos. 19: 21. Matth. 5: 38.

25. Polton poltosta, haawan haawasta, sinimarjan sinimarjasta.

26. Joka lyö palweliansa eli palkkapiikansa silmän, ja turmelee sen, hänen pitä päästämän sen wapaxi silmän tähden.

27. Niin myös jos hän lyö palwelialdansa taikka palkkapiikaldansa hampan suusta; niin pitä hänen päästämän sen wapaxi hamban tähden.

28. Jos härkä kuokaisee miehen eli waimon, niin että hän kuolee: se härkä pitä kaiketi kiwitettämän, ja ei pidä hänen lihaansa syötämän: ja niin on härjän Isändä wiatoin.

29. Mutta jos härkä ennen oli harjandunut kuokkimaan, ja sen Isännälle oli todistusten kanßa ilmoitettu, ja ei hän korjannut händä, jos hän sitte tappa miehen eli waimon; niin pitä härkä kiwitettämän, ja hänen Isändänsä kuoleman. 1 Mos. 9: 5.

30. Mutta jos hän rahalla pääsee, niin pitä hänen andaman hengensä lunastuxexi niin paljo kuin määrätän.

31. Jos hän pojan eli tyttären kuokaisee; niin pitä yhdellä tawalla hänen kanßansa tehtämän.

32. Jos joku härkä kuokaisee palwelian, eli palkkapiikan; niin pitä hänen andaman heidän Isännällensä kolmekymmendä hopia sikliä, ja härkä pitä kiwitettämän.

33. Jos joku awaa kuopan, taikka kaiwaa kuopan, jos ei hän sitä peitä; ja härkä eli aasi siihen putoo:

34. Niin pitä sen kuopan Isändä maxaman rahalla sen Isännälle; mutta sen kuollen pitä hänen oleman.

35. Jos jongun härkä kuokki toisen miehen härjän, että se kuolee; niin pitä heidän myymän sen eläwän härjän, ja jakaman rahan, niin myös sen kuolluen härjän pitä heidän jakaman.

36. Elikkä jos se oli tiettäwä, että se härkä on ennen tottunut kuokkimaan, ja hänen Isändänsä ei korjannut händä; niin hänen pitä andaman härjän härjästä, ja se kuollut pitä hänen oleman.

22. Luku.

Warkaus, tallelle annetun kalun ja lainan kaitzeminen, neitzen raiskaminen, noituminen, lesket, pandit etc.

Jos joku warastaa härjän taikka lampan, ja teurastaa eli myy sen; hänen pitä andaman wiisi härkää yhdestä härjästä, ja neljä lammasta yhdestä lambasta. 2 Sam. 12: 6.

2. Jos waras käsitetän, koska hän itzensä sisälle kangotta, ja hän lyödän kuoliaxi: niin ei pidä tappajan wereen wikapään oleman.

3. Waan jos auringo on nosnut hänen ylitzensä, niin pitä tappajan kuoleman wikapään oleman: kaiketi pitä hänen jällensä maxaman, jollei hänellä ole waraa niin myytäkän hän warkaudensa tähden.

4. Jos warkan kappale löytän täydellisesti hänen tyköänsä, härkä, aasi, eli lammas; niin pitä hänen jällensä kaxikertaisesti maxaman.

5. Jos joku syöttä toisen pellon eli wiinamäen, niin että hän päästä sisälle karjansa, ja syöttä toisen pellosa, hänen pitä siitä parhasta, kuin hänen omasa pellosansa eli wiinamäesänsä löytän, maxaman.

6. Jos walkia wallallensa pääsee, ja orjantappuroihin syttyy, niin että kykät eli laiho, eli peldo poldetan; niin sen pitä maxaman kuin walkian päästi.

7. Jos joku anda lähimmäisellensä rahaa eli muuta kalua kätköön, ja se warastetan hänen huonestansa: jos se waras löytän, niin hänen pitä sen kaxikertaisesti maxaman.

8. Ja jos ei waras löytä, niin pitä huonen Isändä tuotaman duomaritten eteen wannotetta, jos ei hän ole käsiänsä satuttanut lähimmäisensä kalun.

9. Kaiken wäärän asian tähden härjästä, eli aasista, taikka lampasta, eli waattesta, ja kaiken sen tähden kuin pois tullut on, josta joku sanoo: tämä se on: niin pitä heidän molempain asiansa tuleman duomaritten eteen, jonga duomarit wikapääxi löytäwät, sen pitä lähimmäisellensä kaxikertaisesti maxaman. Joh. 10: 34.

10. Jos joku anda lähimmäisellensä aasin, eli härjän, eli lamban, taikka mikä eläin se olis, tähdelle, ja se kuolee, taikka saa muutoin wamman, taikka ajetan pois, ettei yxikän sitä näe:

11. Niin pitä walan heidän molembain wälillänsä käymän HERran kautta, ettei hän ole satuttanut kättänsä lähimmäisensä kaluun: ja sen jonga kalu oma oli, pitä siihen tytymän, ja toisen ei pidä sitä maxaman.

12. Jos waras sen warastaa häneldä, niin pitä hänen sen maxaman sen Isännälle.

13. Mutta jos se raadeldu on, niin pitä hänen todistajat tuoman, ja ei mitän jällen andaman.

14. Jos joku otta lainaxi lähimmäiseldänsä, ja se tulee riwinomaxi eli kuolee, niin ettei sen Isändä ole läsnä, niin hänen pitä sen kokonansa maxaman.

15. Mutta jos sen Isändä on siinä tykönä, niin ei hänen pidä sitä maxaman: jos se palkalla oli, niin saakon palkkansa.

16. Jos joku wiettelee neitzen, joka ei wielä ole kihlattu, ja makaa hänen; sen pitä kaiketi hänelle andaman huomenlahjan, ja ottaman hänen emännäxensä.
5 Mos. 22: 28, ꝛc.

17. Jos hänen Isänsä ei tahdo händä anda hänelle; niin hänen pitä andaman rahaa, niin paljo kuin neitzen huomenlahja on.

18. Welhonaista ei sinun pidä salliman elää. 3 Mos. 20: 17.

19. Joka järjettömäin luondokappalden kanßa yhteyndy, sen pitä totisesti kuoleman.
3 Mos. 18: 23. Luku 20: 15. 5 Mos. 27: 21.

20. Se joka uhraa jumalille, ja ei ainoalle HERralle, hänen pitä kirottu oleman.

21. Muukalaisia ei sinun pidä ahdistaman, eikä myös polkuna pitämän; sillä te oletta myös ollet muukalaisna Egyptin maalla.
3 Mos. 19: 33. 5 Mos. 24: 17.

22. Ei teidän pidä yhtän leskeä eli orwoilasta murhellisexi saattaman. Sach. 7: 10.

23. Koska sinä jongun heistä murhellisexi saatat; jos hän hartasti huuta minun tygöni, niin minä tahdon totisesti kuulla hänen huutonsa.
5 Mos. 10: 18, 19.

24. Ja minun wihani julmistuu, niin että minä tapan teidän miekalla: ja teidän emändänne pitä tuleman leskexi, ja teidän lapsenne orwoixi.

25. Koska sinä lainat minun Kansalleni rahaa, köyhälle kuin sinun tykönäs on; ei sinun pidä oleman händä wastan niinkuin käsiwon ottaja: eli korkoa hänen päällensä paneman.
3 Mos. 25: 35. 5 Mos. 23: 19. Ps. 15: 15.

26. Koska sinä lähimmäiseldäs waatten otat pandixi; niin sinun pitä andaman sen hänelle jällensä, ennen kuin auringo laskee.

27. Sillä se on hänen ainoa werhonsa, ja waate hänen ihollensa: missästä hän makais? ja tapahtuu, että hän huuta minun tygöni, niin minä kuulen händä; sillä minä olen laupias.

28. Duomareita ei sinun pidä kiroileman, ja sitä ylimmäistä sinun Kansasas ei sinun pidä sadatteleman. Ap. T. 23: 5.

29. Sinun nutistas ja pisaritas ei sinun pidä wiiwyttelemän. Esikoisen sinun pojistas pitä sinun andaman minulle. 2 Mos. 13: 2. Luku 34: 19.

30. Niin pitä myös sinun tekemän härkäis ja lammastes kanßa. Seitzemän päiwää anna heidän olla emänsä tykönä, kahdexandena päiwänä pitä sinun sen andaman minulle.
3 Mos. 22: 27.

31. Teidän pitä oleman pyhä Kansa minulle. Sentähden ei teidän pidä syömän lihaa, joka metzän pedoilda raadeldu on; mutta heittämän sen koirille. 3 Mos. 22: 8. Hes. 44: 31.

23. Luku.

Walhe, wihollinen; lahjain ottamisesta, seitzemänen ajastajan lewosta, juhlapäiwistä, maan rajoista.

Ei sinun pidä uskoman walheita, ettäs auttaisit Jumalatoinda, ja tulisit wääräxi todistajaxi.
3 Mos. 19: 15, 16. 5 Mos. 1: 17.

2. Ei sinun pidä joukkoa seura=

man pahuteen: eikä myös wasta=
man oikeuden edesä, niin että sinä
poikket joukon jälkeen pois oike=
utta wäändämään.
3. Ei sinun pidä kaunisteleman
köyhää, hänen asiasansa.
4. Koska sinä kohtat wihollises här=
jän eli aasin exyxisä; niin sinun pitä
johdattaman sen hänelle jällensä.
5 Mos. 22: 1.
5. Koskas näet wihollises aasin ma=
kawan kuorman alla, kaiwahda ettes
händä jättäisi; waan sinun pitä kaike=
ti auttaman händä.
6. Ei sinun pidä käändelemän sinun
köyhäs oikeutta hänen asiasansa.
7. Ja ole kaukana wääristä a=
sioista. Wiatoinda ja hurskasta ei
sinun pidä tappaman; sillä en mi=
nä pidä jumalatoinda hurskana.
8. Ei sinun pidä lahjoja otta=
man: sillä lahjat sokaisewat näke=
wäiset, ja käändäwät hurskasten
asiat. 5 Mos. 16: 19.
9. Ei teidän pidä solwaiseman muu=
kalaisia; sillä te tiedätte muukalaisen
sydämen, että te myös itze oletta ollet
muukalaiset Egyptin maalla.
2 Mos. 22: 21. 3 Mos. 19: 33. 1 Mos. 46: 5.
5 Mos. 10: 19.
10. Kuusi wuotta pitä sinun kylwä=
män sinun maas: ja kokoman sen tulon.
3 Mos. 25: 3, 4.
11. Waan seitzemändenä wuonna,
pitä sinun sen lewolle jättämän, että
köyhät sinun Kansastas siitä syödä sai=
sit. Ja mitä jää, sen metzän pedot
syökän. Niin pitä myös sinun tekemän
wiinamäkes ja öljymäkes kanßa.
12. Kuusi päiwää pitä sinun
työtäs tekemän, mutta seitzemän=
denä päiwänä pitä sinun lepämän:
että sinun härkäs ja aasis saisit lewä=
tä, ja sinun piikas poika ja muukalai=
nen sais itzensä wirwotta.
13. Kaikki ne kuin minä olen teille
sanonut, pitä teidän pitämän. Ja wie=
rasten jumalitten nimeä ei pidä teidän
muistaman; ja sinun suustas ei pidä
ne kuuluman.
14. Kolmasti wuodesa pitä sinun mi=
nulle juhlaa pitämän.
2 Mos. 34: 23. 3 Mos. 23: 4. 5 Mos. 16: 16.
15. Happamattoman leiwän juhlan
pitä sinun pitämän, niin että sinä seitz
män päiwää syöt happamatoinda le
pää, niinkuin minä sinulle käsken
olen, määrättynä aikana sillä kuul
Abib. Sillä että sillä ajalla olet si
lähtenyt Egyptistä: mutta älä tu
tyhjin käsin minun eteeni.
16. Ja sen juhlan koskas ensin rup
pellolda korjamaan, mitäs siihen ky
wänyt olet. Ja korjamisen juhlan
wuoden lopusa, koska sinä työs kedolt
korjannut olet.
17. Kolmasti wuodesa pitä kaik
sinun mieswäkes tuleman HERra
Jumalan eteen.
2 Mos. 34: 23. 5 Mos. 16: 16.
18. Ei sinun pidä uhraman minu
uhrini werta happaman taikinan kanßa
Ja minun juhlani lihawus ei pid
ylitze yön jäämän huomenexi.
2 Mos. 12: 10.
19. Uutista ensimmäisestä sinun maa
hedelmästä pitä sinun tuoman sinun
HERras Jumalas huoneseen: ei sinun
pidä keittämän wohlaa emänsä rieska
2 Mos. 34: 26. 5 Mos. 14: 21.
20. Katzo, minä lähetän Enge=
lin sinun edelles warjelemaan sinun
tiellä: ja johdattamaan sinun siihen
paikkaan, kuin minä olen walmistanut
2 Mos. 32: 34. Luku 33: 2. 5 Mos. 31: 3.
21. Pidä waari itzestäs hänen kas=
woinsa edesä, ja kuule hänen äänensä,
älä hänen mieldänsä pahoita: sillä ei
hän jätä rangaisemata teidän ylitze=
käymistänne, sillä minun nimeni on
hänesä.
22. Waan jos sinä ahkerasti kuulet
hänen äänensä, ja teet kaikki kuin mi=
nä sinulle käsken; niin minä olen sinun
wihollisites wihollinen, ja sinun wainojit=
tes wainoja.
23. Sillä minun Engelini käy sinun
edelläs, ja johdatta sinun Amorealais=
ten, Hethealaisten, Pheresealaisten, Ca=
nanealaisten, Hewealaisten ja Jebusea=
laisten tygö: ja minä häwitän heitä.
24. Niin ei sinun pidä kumartaman
heidän jumalitansa, eikä myös heitä
palweleman, eikä heidän tekoinsa jäl=
keen tekemän; mutta sinun pitä heidän
epäjumalansa heittämän pois, ja lyö=
män heidän kuwansa rikki.

25. **Mutta HERra teidän Jumalatanne pitä teidän palweleman,** niin hän siunaa sinun leipäs ja sinun wetes: ja minä otan sinulda pois kaikki sairaudet.

26. Ei yrikän keskẽn synnyttäwäinen eikä hedelmätöin pidä oleman sinun maasas: ja minä tahdon täyttä sinun päiwäs lugun. 5 Mos. 7: 14.

27. Minä lähetän minun pelkoni sinun edelles, ja hukutan kaiken Kansan jonga tygö sinä menet: ja saatan kaikki sinun wihollises pakoon sinun edestäs.

28. Minä lähetän hörhöläiset sinun edelles; jotka pitä ajaman pois sinun edestäs Hewealaiset, Cananealaiset ja Hethealaiset. 5 Mos. 7: 20. Jos. 24: 12.

29. En minä heitä aja ulos yhtenä wuonna sinun edestäs; ettei maa autioxi tulisi, eikä metzän pedot enänisi sinua wastan.

30. Wähittäin minä heitä ajan ulos sinun edestäs; siihenasti että kaswat ja perit maan.

31. Ja minä panen sinun maas rajat Punaisesta merestä niin Philistealaisten mereen asti, ja korwesta niin wirtaan asti: sillä minä annan maan asujaiset sinun kätees, ajaxes heitä pois edestäs. 1 Mos. 15: 18. 5 Mos. 11: 24. 1 Kun. K. 4: 21. Ps. 80: 12.

32. Ei sinun pidä liittoa tekemän heidän kanssansa, eikä heidän jumalittensa kanssa. 2 Mos. 34: 12. 5 Mos. 7: 2.

33. Ei heidän pidä asuman sinun maasas, ettei he kehoitaisi sinua syndiä tekemään minua wastan; niin että palwelet heidän jumalitansa, sillä se on sinulle paulaxi. 5 Mos. 7: 3, 4. Jos. 23: 13. Duom. 2: 3.

24. Luku.

Mosen kirja, liiton weri. Moses Sinain wuorella.

Ja hän sanoi Mosexelle: astu HERran tygö, sinä ja Aaron, Nadab ja Abihu, ja seitzemänkymmendä wanhinda Israelista: ja kumartakat itzenne taambana.

2. Mutta Moses lähestykön yxinänsä HERran tygö, ja älkön muut lähestykö: älkön myös Kansa astuko ylös hänen kanssansa.

3. Ja Moses tuli ja jutteli Kansalle kaikki HERran sanat, ja kaikki oikeudet. Niin wastais kaikki Kansa yhdellä äänellä, ja sanoit: **kaikki ne sanat kuin HERra puhunut on, tahdomma me tehdä.** 2 Mos. 19: 8. 5 Mos. 5: 27.

4. Niin kirjoitti Moses kaikki HERran sanat, ja nousi warhain aamulla, ja rakensi altarin wuoren palttaan: kahdentoistakymmenen patzan kanssa, kahdentoistakymmenen Israelin sukukunnan jälkeen.

5. Ja lähetti sinne nuoria miehiä Israelin lapsista, jotka uhraisit polttouhria, ja kiitosuhria HERralle, mulleista.

6. Ja Moses otti puolen werestä ja pani maljoin; mutta toisen puolen werestä priiskotti hän altarille.

7. Ja otti liiton kirjan, ja luki sen Kansan korwain kuulden: ja he sanoit: **kaikki kuin HERra puhunut on, tahdomma me tehdä** ja olla hänelle kuuliaiset.

8. Niin Moses otti weren ja priiskotti Kansan päälle, ja sanoi: **katzo, tämä on liiton weri, jonga HERra teki teidän kanßanne kaikkein näiden sanain päälle.** 1 Pet. 1: 2. Hebr. 9: 20.

9. Niin astui Moses ja Aaron, Nadab ja Abihu ylös, ja seitzemänkymmendä Israelin wanhinda.

10. Ja näit Israelin Jumalan: hänen jalkainsa alla oli niinkuin teko Saphirin kiwestä, ja kuin itze taiwas, koska sejäs on.

11. Eikä ojendanut kättänsä Israelin lasten päämiesten tygö: Ja kuin he olit nähnet Jumalan, niin he söit ja joit.

12. Ja HERra sanoi Mosexelle: astu ylös minun tygöni wuorelle, ja ole siellä: ja minä annan sinulle kiwiset taulut, ja lain, ja käskyt, kuin minä kirjoittanut olen, jotka sinun pitä heille opettaman.

13. Silloin nousi Moses ja hänen palwelliansa Josua: ja Moses astui ylös Jumalan wuorelle.

14. Ja sanoi wanhimmille: olkat

täsä siihenasti kuin me palajamme tei=
dän tygönne: katzo, Aaron ja Hur
owat teidän tykönänne: jolla joku asia
on, se tulkan heidän eteensä.
15. Koska Moses tuli wuorelle, niin
pilwi peitti wuoren.
16. Ja HErran kunnia asui Si=
nain wuorella, ja pilwi peitti sen kuusi
päiwää: ja hän kutzui Mosexen, pil=
wen keskeldä seitzemändenä päiwänä.
17. **Ja HErran kunnia oli näh=
dä, niinkuin kuluttawainen tuli,**
wuoren kukkulalla; Israelin lasten edesä.
18. Ja Moses meni keskelle pilweä,
ja astui ylös wuorelle: ja Moses oli
wuorella neljäkymmendä päiwää ja
neljäkymmendä yötä. 2 Mos. 34: 8.
5 Mos. 9: 9, 18.

25. Luku.

Tabernakli, ylönnysuhri, arkki, armoistuin, pöytä, kyntiläjalka.

Ja HErra puhui Mosexelle, sano=
den:
2. Puhu Israelin lapsille, että he
tuowat minulle ylönnysuhrin: joka=
mieheldä jonga sydän hywästä tah=
dosta sen anda, pitä teidän minun
ylönnysuhrini ottaman. 2 Mos. 35: 5.
3. Ja tämä on ylönnysuhri, jonga
teidän pitä ottaman heildä: kuldaa ja
hopiata ja waskea.
4. Sinisiä willoja, purpurata, ja
tulipunaisia willoja: niin myös kallista
liinaa ja wuohen karwoja.
5. Punaisita oinan nahkoja, Techa=
schim nahkoja, ja Sittimipuita.
6. Öljyä lampuihin, yrttejä woide
öljyxi, ja hywänhajullisia kaluja sa=
wuttamisexi.
7. Onichinkiwiä, ja sisälle sowitet=
tuja kiwiä päälliswaatteseen ja kilpeen.
8. Ja heidän pitä tekemän minulle
Pyhän: että minä asuisin heidän sea=
sansa. Hebr. 9: 2.
9. Kaiken sen jälkeen kuin minä
osotan sinulle Tabernaklin muodon, ja
kaikkein sen astiain muodon: niin pitä
teidän sen tekemän.
10. Tehkät Arkki Sittimipuusta:
jonga pituus pitä oleman puolikolmatta
kyynärätä, ja leweys puolitoista kyy=
närätä, ja korkeus puolitoista kyyn
rätä. 2 Mos. 37: 1.
11. Ja sinun pitä sen silaman pu
talla kullalla, sisäldä ja ulkoa pitä
nun sen silaman: ja sinun pitä tek
män kuldaisen wanden sen ymbärins
12. Ja pitä myös walaman nel
kullaista rengasta, jotka sinun pitä p
neman neljään kulmaan; niin että ka
rengasta owat hänen yhdellä puole
lansa, ja toiset kaxi rengasta toisel
puolellansa.
13. Ja sinun pitä tekemän koren
Sittimipuusta; ja silaman ne kulla
14. Ja pitä pistämän korennot re
gaisiin, Arkin siwulle; että niillä Ark
kannetaisin.
15. Sen Arkin rengaisa pitä ole
man korennot; ja ei pidä niistä ve
dettämän ulos.
16. Ja sinun pitä paneman Arkki
sen Todistuxen, jonga minä sinulle a
nan. 2 Mos. 40: 20.
17. Sinun pitä myös tekemän Ar
moistuimen puhtasta kullasta; puo
dakolmatta kyynärätä pitkän, ja puo
datoista kyynärätä lewiän.
2 Mos. 37: 6.
18. Ja sinun pitä tekemän ka
Cherubimiä kullasta: walettusta kullast
pitä sinun ne tekemän, molembiin pä
hin Armoistuinda.
19. Ja tee yxi Cherubimi tähän
päähän ja toinen toiseen päähän
Molembiin päihin Armoistuinda pitä
teidän Cherubimit tekemän.
20. Ja ne Cherubimit pitä hajotta=
man siipensä sen ylitzen, niin että he
peittäwät Armoistuimen siiwillänsä, ja
heidän kaswonsa pitä oleman toinen
toisensa puoleen: ja Cherubimin kas=
wot pitä oleman Armoistuinda päin.
Hebr. 9: 5.
21. Ja sinun pitä asettaman Ar=
moistuimen Arkin päälle; ja paneman
Arkkiin sen Todistuxen, jonga minä
sinulle annan.
22. Ja siinä minä sinulle olen saa=
puilla, ja puhuttelen sinua Armoistui=
mesta, kahden Cherubimin wälildä, jot=
ka owat todistuxen Arkin päällä: kai=
kista mitä minä sinun käsken sanoa
Israelin lapsille. 4 Mos. 7: 89.

23. Ja sinun pitä tekemän pöydän
Sittimipuusta: kahta kyynärätä pitä
[illegible] hänen pituudensa, ja kyynärätä
[illegible] lewey densä, ja puoldatoista kyy=
[illegible]rätä hänen korkeudensa.
24. Ja sinun pitä silaman sen puh=
[illegible]lla kullalla; ja tekemän ymbärinsä sen
[illegible] kullaisen wanden.
2 Mos. 37: 11.
25. Ja sinun pitä tekemän wanden
[illegible] ymbärinsä kämmendä korkian; ja
[illegible]än kullaisen palden wanden ym=
[illegible]insä.
26. Ja sinun pitä siihen tekemän
[illegible] kullaista rengasta; ja paneman
[illegible] neljään kulmaan, jotka owat
[illegible] jalan päällä.
27. Juuri wanden kohdalla pitä ne
[illegible] oleman; että niihin taittaisiin
[illegible] kanget, joilla pöytä kannetaisiin.
28. Ja sinun pitä tekemän ne ko=
[illegible] Sittimipuusta, ja silaman kul=
[illegible]: ja pöytä niillä kannettaman.
29. Ja sinun pitä siihen myös teke=
[illegible] sen satit, ja lusikat, ja maljat, ja
[illegible]it, joilla ulos ja sisälle kaatan:
[illegible]asta kullasta pitä sinun ne tekemän.
30. Ja sinun pitä paneman aina
[illegible]päälle minun eteeni katzomus leiwät.
3 Mos. 24: 6. 1 Sam. 21: 6.
31. Sinun pitä myös tekemän kyn=
[illegible]jalan puhtaista kullasta: waletusta
[illegible]asta pitä se kyntiläjalka tehtämän,
[illegible] warsi haarainsa, maljainsa, knup=
[illegible]nsa ja kukkaistensa kanßa pitä siitä
[illegible]asta oleman.
32. Kuusi haaraa pitä käymän ulos
[illegible] kyljistänsä: kolme kyntiläjalan
[illegible] hänen yhdestä kyljestänsä, ja
[illegible] kyntiläjalan haaraa hänen toi=
[illegible] kyljestänsä.
33. Ja pitä oleman kolme maljaa
[illegible] mandelpähkinät, yhdesä haa=
[illegible], niin myös knuppi ja kukkainen;
ja kolme mandelpähkinän muotoista
maljaa toisesa haarasa, ja knuppi ja
kukkainen: niin pitä oleman niisä kuu=
[illegible] haarasa, jotka kyntiläjalasta ulos
[illegible].
34. Mutta kyntiläjalasa pitä ole=
[illegible] neljä maljaa mandelen muotoista,
ja [illegible] knupit ja kukkaiset.
35. Nimittäin yxi knuppi kahden
haaran alla, ja taas yxi knuppi toista
kahden haaran alla, ja wielä yxi knup=
pi kahden (jälkimmäisen) haaran alla;
niisä kuudesa haarasa jotka kyntiläja=
lasta ulos käywät.
36. Niiden knupit ja niiden haarat
pitä siitä oleman: ja kaikkityyni pitä
oleman waletusta puhtaista kullasta.
37. Ja sinun pitä tekemän seitze=
män lampua sen päälle: jotka lamput
pitä sytytettämän, niin että ne wa=
listaisit toinen toisensa kohdalla.
38. Ja kyntilän niistimet ja sam=
mutus kalut puhtaista kullasta.
39. Yhdestä leiwiskästä puhdasta kul=
daa, pitä sinun sen tekemän: kaikkein
näiden astiain kanßa.
40. Niin katzo, ja tee sen muodon
jälkeen, kuin sinä näit wuorella.
Ap. T. 7: 44. Hebr. 8: 5.

26. Luku.

Tabernaklin rakennus ja muoto.

Ja Tabernaklin pitä sinun tekemän
kymmenestä waatteesta: kalliista ker=
ratuista liinalangoista, sinisistä, purpu=
raisista ja tulipunaisista willoista. Che=
rubimin sinun pitä tekemän taitawasti
sen päälle. 2 Mos. 36: 8.
2. Kungin waatten pituus pitä ole=
man kahdexan kyynärätä kolmattakym=
mendä, ja leweys pitä oleman neljä
kyynärätä: ja niillä kaikilla waatteilla
pitä yxi mitta oleman.
3. Wiisi waatetta pitä yhdistettämän
toinen toiseensa, ja taas wiisi yhdistet=
tämän toinen toiseensa.
4. Sinun pitä myös tekemän sil=
muxet sinisistä willoista ensimäisen waat=
ten reunaan, äärimäiset kulmat yhteen
sidotta: ja niin sinun pitä tekemän
äärimäisen waatten reunaan, sen kul=
mat yhteenpanda toistamiseen.
5. Sinun pitä tekemän wiisikym=
mendä silmusta ensimmäiseen waatte=
seen; niin myös wiisikymmendä sil=
musta äärelle waatetta joka toisesa
yhdistyxesä on; ja silmuxet pitä ole=
man toinen toisensa kohdalla.
6. Ja sinun pitä tekemän wiisikym=
mendä kullaista koukkua: ja ne waattet
yhdistämän toinen toiseensa niillä kou=

kuilla, niin että se tulis yhdexi Tabernaklixi.

7. Ja sinun pitä tekemän yxitoistakymmendä waatetta wuohen karwoista, peittexi Tabernaklin päälle.

2 Mos. 36: 14.

8. Jokaitzen waatten pituuden pitä oleman kolmekymmendä kyynärätä, ja lewenden neljä kyynärätä. Ja kaikki yxitoistakymmendä pitä oleman yhden suurudet.

9. Wiisi waatetta pitä sinun toinen toiseensa yhdistämän erinänsä, ja myös kuusi waatetta erinänsä: niin ettäs teet sen kuudennen waatten kaxikertaisexi etiseldä puolen Tabernaklia.

10. Ja sinun pitä tekemän wiisikymmendä silmusta, ensimmäisen waatten reunaan, äärelle, josta se yhdistetän: ja myös wiisikymmendä silmusta siihen waatten reunaan, josta se toinen kerta yhdistetän.

11. Niin myös pitä sinun tekemän wiisikymmendä waskikoukkua: ja paneman koukut silmuxiin, ja yhdistämän majan, että se olis yxi maja.

12. Waan se liika kuin ylitze jää Tabernaklin waatteista: nimittäin puolen siitä lijaxi jääneistä waatteista, pitä sinun andaman rippua ylitze Tabernaklin, perän puolella.

13. Ja yxi kyynärä pitä oleman yhdellä ja yxi kyynärä toisella puolen, sen ylitze jäänen Majan waatten pitudesta: sen pitä rippuman Tabernaklin siwuilla siellä ja täällä, sitä peittämäsä.

14. Mutta tämän ensimmäisen peitten päälle, sinun pitä tekemän toisen peitten punaisista oinan nahwoista: ja wielä sitten ylimmäisen peitten Techaschim nahwoista. 2 Mos. 36: 19.

15. Sinun pitä myös tekemän Tabernaklin laudat, sittimipuusta, pystyällä olemaan. 2 Mos. 36: 20.

16. Jokaitzen laudan pituus pitä oleman kymmenen kyynärätä: waan lewens puoli toista kyynärätä.

17. Kaxi waarnaa pitä jokaitzesa laudasa oleman, niin että he taittaisin yhdistettä toinen toiseensa. Näin pitä sinun tekemän kaikki Tabernaklin laudat.

18. Ja sinun pitä tekemän Tabernaklin laudat, niin että kaxikymmend lautaa pitä oleman etelän puolella.

19. Ja neljäkymmendä hopiajalka pitä sinun tekemän kahdenkymmene laudan ala: niin että jokaitzen lauda alla pitä oleman kaxi jalkaa, hän kahden waarnansa päällä.

20. Niin myös Majan toisella si wulla pohjan puolella, pitä olema kaxikymmendä lautaa.

21. Ja neljäkymmendä hopiajalkaa aina kaxi jalkaa kungin laudan alla.

22. Mutta perälle Tabernaklia län deen päin, pitä sinun tekemän kuu lautaa.

23. Ja kaxi lautaa pitä sinun tek män Tabernaklin perälle, niihin kah teen kulmaan.

24. Niin että kumbikin niistä tait taisin yhdistettä silmuxella sekä alhald että ylhäldä: yhdellä tawalla pitä n molemmista kulmista yhdistettämän kul makiskoilla.

25. Niin että yhteen olis kahdexa lautaa, ja heidän hopiajalkansa kuus toistakymmendä: aina kaxi jalkaa kun gin laudan alla.

26. Sinun pitä myös tekemän ko rennot Sittimipuusta: wiisi niihin lau toin, jotka yhdellä Tabernaklin siwull owat.

27. Ja wiisi korendota niihin lau toin, kuin toisella Tabernaklin siwulla owat: ja wiisi korendota myös niihin lautoin, jotka perällä Tabernaklia owat, ländeen päin.

28. Ja keskimäinen korendo pitä keskeldä lautoja käymän yhdestä kul masta niin toiseen.

29. Ja sinun pitä laudat kullalla silaman, ja kullasta rengat niihin teke män, joihinga korennot pistetän: ja sinun pitä myös korennot kullalla sila man.

30. Ja niin pitä sinun Tabernaklin pystyälle paneman, sen muodon jälkeen, kuin sinä näit wuorella. 2 Mos. 25: 9.

31. Esiripun pitä myös sinun teke män sinisistä, purpuraisista ja tulipu naisista willoista; niin myös kalliista kerratuista liinalangoista: ja tekemän Cherubimit sen päälle taitawasti.

2 Mos. 36: 35

32. Ja sinun pitä ripustaman sen
neljän Sittimipuisen kullalla silatun
patsan päälle: ja niiden kullaiset kou-
kut, neljän hopiajalan päälle.
33. Ja sinun pitä ripustaman esiri-
pun koukuille, ja todistus Arkin sisälli-
selle puolelle esirippua paneman: niin
että esirippu olis teille eroitus Pyhän
ja kaikkein Pyhimmän waihella.
34. Armoistuimen pitä sinun myös
paneman todistus Arkin päälle, siihen
kaikkein Pyhimpään. Hebr. 9: 5.
35. Ja paneman pöydän ulkoiselle
puolelle esirippua, ja kyntiläjalan pöy-
dän kohdalle, päiwän puolelle Taber-
naklia: niin että pöytä seisoo pohjaa
päin.
36. Ja sinun pitä tekemän peitto-
waatten Tabernaklin oween, sinisistä,
purpuraisista ja tulipunaisista willoista,
niin myös kalliista kerratuista liinalan-
goista, taitawasti ummellun.
37. Tätä peittowaatetta warten, pi-
tä sinun tekemän wiisi patsasta Sitti-
mipuusta ja ne kullalla silaman, ja kou-
kut pitä oleman kullasta: ja sinun pitä
walaman niille wiisi waskista jalkaa.

27. Luku.

Waski Altari, piha, walistus öljy.

Ja sinun pitä tekemän myös Altarin
Sittimipuusta: wiittä kynärätä
pitä oleman pituuden, ja wiittä kyy-
närätä leweyden: neljäkulmaisen pitä
sen Altarin oleman, ja kolme kynärä-
tä hänen korkeudensa. 2 Mos. 38: 1.
2. Sarwet sinun pitä myös teke-
män hänen neljään kulmaansa: siitä
pitä hänen sarwensa oleman; ja sinun
pitä sen waskella silaman.
3. Tee myös hänen patansa, joihin
tuhka korjatan, ja lapionsa, ja mal-
jansa, ja tadikkonsa ja hiilikattilansa:
kaikki hänen kalunsa pitä sinun waskesta
tekemän.
4. Ja sinun pitä myös tekemän hä-
nelle häkin, niinkuin werkon waskesta:
ja tekemän sen werkon päälle neljä
waskirengasta hänen neljään kulmaansa.
5. Sinun pitä sen paneman alhal-
da Altarin ymbärinsä: niin että se
häkki ulottu keskelle Altarita.
6. Ja sinun pitä tekemän Sittimi-
puiset korennot Altarille; ja silaman
ne waskella.
7. Ja pitä pistämän korennot ren-
gaisiin: niin että korennot owat kah-
den puolen Altarita, joilla se kanne-
taisin.
8. Ja laudoista pitä sinun sen teke-
män, niin että se on tyhjä sisäldä:
niinkuin sinulle osotettin wuorella, niin
se tehtämän pitä.
9. Sinun pitä myös tekemän Ta-
bernaklin pihan meren puolelle; ja pi-
han waattet pitä oleman kalliista ker-
ratuista liinasta, sata kyynärätä pitä
oleman yhden siwun pituus.
2 Mos. 38: 9.
10. Ja hänen patsaitansa pitä ole-
man kaxikymmendä, kahdenkymmenen
waskijalan päällä; ja patsasten koukut,
ja heidän wyönsä hopiasta.
11. Niin myös pohjan puoleen, pi-
tuudelle pitä oleman esiwaattet sata
kyynärätä pitkät: ja kaxikymmendä
sen patsasta kahdenkymmenen waski ja-
lan päällä, patsasten koukut wöinensä
hopiasta.
12. Mutta pihan lawindelle lännen
puoleen, pitä oleman waattet, wiisikym-
mendä kyynärätä pitkät: ja kymmenen
patsasta kymmenen jalan päällä.
13. Ja itään päin, pihan lawinden
pitä oleman wiisikymmendä kyynärätä.
14. Niin että waattella yhdellä puo-
lella on wiisitoistakymmendä kyynärä-
tä: ja kolme patsasta kolmen jalan
päällä.
15. Ja wiisitoistakymmendä kyynä-
rätä toisella puolella, siihen myös kol-
me patsasta kolmen jalan päällä.
16. Mutta pihan läpikäytäwäsä
pitä oleman yxi waate kahtakymmen-
dä kyynärätä lewiä, sinisistä, purpurai-
sista ja tulipunaisista willoista, ja kal-
liista kerratuista liinalangasta taitawasti
ummellun: siihen myös neljä patsasta
neljän jalan päällä.
17. Kaikilla patsailla ymbärinsä pi-
han pitä oleman hopia wandet, hopia
koukut, ja waskiset jalat.
18. Ja pihan pituus pitä oleman
sata kyynärätä, ja leweys kaikelda
kohtaa wiisikymmendä, ja korkeus wiisi

kyynärätä, kalliista kerratusta liinasta: ja heidän jalkansa waskesta.

19. Kaikki Tabernaklin astiat, kuin kaikkinaiseen palweluxeen tarwitan: kaikki hänen waarnansa ja kaikki pihan waarnat pitä oleman waskesta.

20. Ja käske Israelin lapsille, että he toisit sinulle kaikkein selkiämbää öljypuun öljyä puserrettua, walkeudexi; että lampu aina palais.

21. Seurakunnan majasa ulkoisella puolella esirippua, joka on Todistuxen edesä, pitä Aaron poikinensa sen toimittaman, (walistamaan) ehtosta niin aamuun asti, HERran edesä. Se pitä teille oleman ijankaikkinen sääty heidän sukukunnisansa, Israelin lasten seasa. 2 Mos. 30: 8. 3 Mos. 24: 3.

28. Luku.

Aaronin ja hänen poikainsa waattet.

Ja sinun pitä ottaman tygös sinun weljes Aaronin poikinensa Israelin lasten seasta, että hän olis minun Pappini: Aaron ja hänen poikansa Nadab, Abihu, Eleazar ja Ithamar.

2. Ja sinun pitä tekemän weljelles Aaronille pyhät waattet: kunniaxi ja kaunistuxexi. 2 Mos. 39: 1.

3. Sinun pitä myös puhuman kaikkein niiden kanßa, joilla taitawa sydän on, jotka minä taidon hengellä täyttänyt olen; että he tekewät waatteita Aaronille hänen pyhittämisexensä, että hän olis minun Pappini.

4. Ja nämät owat waattet, jotka heidän tekemän pitä: kilpi, päälliswaate, hame, ahdashame, hiippa ja wyö. Ja näin pitä heidän tekemän sinun weljelles Aaronille ja hänen pojillensa pyhät waattet, että hän minun Pappini olis.

5. Siihen pitä heidän ottaman kuldaa, sinisiä, purpuraisia ja tulipunaisia willoja, ja kallista liinaa.

6. Päälliswaatten pitä heidän tekemän kullasta, ja sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista, ja kalliista kerratusta liinasta, taitawasti. 2 Mos. 39: 2.

7. Että se yhdistettäisin molempain olkain pääldä, ja sidotaisin yhteen mo lemmilda puolilda.

8. Ja hänen päälliswaattensa wy kuin sen päällä on, pitä oleman yh dellä tawalla tehty, kullasta, siniwillois ta, purpurasta ja tulipunaisista willoi ta, ja kalliista kerratusta liinalangasta.

9. Ja sinun pitä ottaman kaxi Ony chin kiweä; ja kaiwaman niihin Israe lin poikain nimet.

10. Heidän kuusi nimeensä yhtee kiween, ja toiset kuusi nimeä toisee kiween, sen jälkeen kuin he syndyn owat.

11. Niinkuin kiwenwuolia sinett kaiwaa, pitä sinun taitawasti kaiwa man niihin kahteen kiween Israeli lasten nimet, ja ne kuldaan sisälle sul keman.

12. Ja sinun pitä ne molemma kiwet paneman hartioille päälliswaat teseen, että ne owat muisto kiwet Is raelin lapsille: ja Aaronin pitä kanda man heidän nimensä HERran edes molemmilla olillansa muistoxi.

13. Ja sinun pitä tekemän kullais nastat.

14. Ja kahdet wiliat puhtasta kul lasta, joilla päät owat, pitä sinun te kemän, taitawasti wäätyt: ne wäät wiliat pitä sinun yhdistämän nastoihin.

15. Wirankilwen pitä sinun myö tekemän taitawasti, niinkuin päällis waattengin pitä sinun sen tekemän: kullasta, sinisistä ja purpuraisista, ja tu lipunaisista willoista, ja kerratusta kal liin liinan langasta sinun sen tekemän pitä. 2 Mos. 39: 8.

16. Neljäkulmaisen pitä sen oleman ja kaxikertaisen, kämmenen leweys hänen pituudensa, ja kämmenen leweydensä.

17. Ja sinun pitä täyttämän se täyttämys kiwillä, neljällä kiwiriwillä. Ensimäinen riwi pitä oleman Sardius, Topatz, Smaragdi.

18. Toinen riwi: Rubiin, Saphiir, Demanti.

19. Kolmas riwi: Lincurius, Achat ja Amethisti.

20. Neljäs riwi: Turchos, Onix ja Jaspis: kuldaan pitä ne istutettaman kaikilda riweildä.

21. Ja

21. Ja ne kiwet pitä oleman kah-
dentoistakymmenen Israelin lasten ni-
men jälkeen, kaiwetut kiwenwuolialda
jokainen nimeldänsä: kahdentoistakym-
menen sukukunnan jälkeen.
22. Ja sinun pitä tekemän wiliat
kilpeen yhden pitudet, taitawasti wää-
tyt, puhtasta kullasta.
23. Ja sinun pitä tekemän kilpeen
kaxi kuldarengasta, ja paneman ne mo-
lemmat rengat kahteen kilwen kulmaan.
24. Ja pistämän ne kaxi kuldawi-
liaa kahteen rengaseen kilwen kulmiin.
25. Mutta ne kaxi päätä niistä
kahdesta wiliasta, pitä sinun andaman
molla kahteen nastaan, ja paneman pääl-
liswaatteseen hartioille, toinen toisensa
kohdalle.
26. Ja sinun pitä tekemän kaxi kul-
laista rengasta, ja paneman ne molem-
piin kilwen kulmiin: sen reunaan sisäl-
lyiselle puolelle päälliswaatetta.
27. Ja sinun pitä taas tekemän kaxi
kuldarengasta, ja paneman ne päällis-
waatten molemmille olkapäille toinen
toisensa kohdalle, alaspäin, sen saumaa
wasten, waatten wyön päälle.
28. Ja rindawaate pitä yhdistettä-
män rengaillansa sinisellä sitellä pääl-
liswaatten rengaisiin, niin että se olis
päälliswaatetta liki; ettei rindawaate
eriäis päälliswaattesta.
29. Ja niin pitä Aaronin kanda-
man Israelin lasten nimet wirankil-
wessä sydämensä päällä, koska hän Py-
hään sisälle menee; muistoxi HERran
edessä alinomaisesti.
30. Ja sinun pitä paneman wiran-
kilpeen walkeudet ja täydellisydet, jotka
pitä oleman Aaronin sydämen päällä,
koska hän menee HERran eteen. Ja
hänen pitä Aaronin kandaman Israelin
lasten oikeuden sydämensä päällä aina
HERran edesä. 3 Mos. 8: 8.
4 Mos. 27: 21. 5 Mos. 33: 8. Esr. 2: 63.
31. Sinun pitä myös tekemän pääl-
liswaatten ala hamen, kaiken sinisistä
willoista. 2 Mos. 39: 22.
32. Ja ylinnä siinä pitä keskellä
oleman pään läpi: ja sepalus sen lä-
pi ympärinsä, pallistettu yhteen niin-
kuin panzarin läpi, ettei se kehkiäisi.
33. Ja alballe hänen liepeisiinsä pi-
tä sinun tekemän niinkuin Granatin
omenat sinisistä, purpuraisista ja tuli-
punaisista willoista ympärinsä: ja nii-
den keskelle kullaiset kulkuiset ympärinsä.
34. Niin että siinä on kullainen
kulkuinen, ja sitälikin Granatin ome-
na: ja taas kullainen kulkuinen Gra-
natin omenan kanssa, ympärinsä ha-
men liepeitä.
35. Ja Aaron pitä sen päällänsä
pitämän, koska hän palweluxen teke;
niin että siitä kuullan kulina, koska
hän menee Pyhään, HERran eteen,
ja koska hän käy ulos; ettei hän kuolisi.
36. Sinun pitä myös tekemän otsa-
lehden puhtasta kullasta: ja kaiwaman
siihen, niinkuin sinetti kaiwetan, HER-
RAN PYHYYS. 2 Mos. 39: 30.
37. Ja sinun pitä sen sitoman sini-
sellä langalla, niin että se on hiipan
päällä: etisellä puolella hiippaa sen
pitä oleman.
38. Ja sen pitä oleman Aaronin
otsalla, niin että Aaron kanda pyhäin
wääryden, kuin Israelin lapset pyhit-
täwät, kaikisa heidän pyhydensä lah-
joisa. Ja se pitä alinomati oleman
hänen otsasansa, heille mielisuosioxi
HERran edesä.
39. Sinun pitä myös tekemän ah-
tan hamen kalliista liinasta, ja hiipan
kalliista liinasta: ja taitawasti ummel-
lun wyön pitä sinun myös tekemän.
2 Mos. 39: 27.
40. Ja Aaronin pojille pitä sinun
tekemän hameita, wöitä ja hiipoja;
kunniaxi ja kaunistuxexi.
41. Ja sinun pitä ne puettaman
weljes Aaronin ja hänen poikainsa
ylle: ja pitä woiteleman heitä, ja täyt-
tämän heidän kätensä, ja pyhittämän
heitä, että he olisit minun Pappini.
3 Mos. 8: 12.
42. Ja pitä tekemän heille liinaiset
alaswaattet, peittäxensä heidän häpy-
lihansa: kupeista niin reisiin asti pitä
ne oleman.
43. Ja Aaron poikinensa pitä ne
yllänsä pitämän, koska he menewät
seurakunnan Majaan, eli koska he lä-
hestywät Altarita palwelusta tekemään
Pyhäsä, ettei heille kostetaisi heidän
wääryttänsä, ja kuolisi. Se pitä ole-

man hänelle ja hänen siemenellensä hänen jälkeensä ijankaikkinen säätty.

29. Luku.

Aaronin wihkimys ja osa. Laki polttouhrista. Jumalan pyhyys.

Ja tämä on se kuin sinun pitä tekemän heille, pyhittäxes heitä, että he olisit minun Pappini. Ota yxi nuori mulli, ja kaxi wirhetöindä oinasta.
3 Mos. 8: 2.

2. Ja happamattomia leipiä ja happamattomia kyrsiä sekoitettuja öljyllä, ja happamattomia ohuita kyrsiä woidelluita öljyllä: nisuisista jauhoista pitä sinun ne tekemän.

3. Ja sinun pitä paneman ne koriin, ja korisa ne kandaman edes: niin myös mullin ja ne kaxi oinasta.

4. Ja sinun pitä tuoman Aaronin poikinensa, seurakunnan majan owen eteen, ja pesemän heitä wedellä.
3 Mos. 8: 6.

5. Ja sinun pitä ottaman waattet, ja puettaman Aaronin ylle, sen ahtan hamen ja päälliswaate hamen, ja päälliswaatten ja rindawaatten: ja wyöttämän hänen päälliswaatten wyöllä.

6. Sinun pitä myös paneman hiipan hänen päähänsä, ja laskeman pyhän Kruunun hiipan päälle.

7. Ja ottaman woidellusöljyn, ja wuodattaman hänen päänsä päälle; ja woiteleman händä. 3 Mos. 8: 12.

8. Ja hänen poikansa anna tulla edes, ja pueta heidän yllensä ahtat hamet.

9. Ja sinun pitä wyöttämän heidän wyöllä, sekä Aaronin että hänen poikansa, ja paneman hiipat heidän päähänsä, että heillä olis Pappeus ijankaikkisexi säädyxi: Ja sinun pitä täyttämän Aaronin käden ja hänen poikainsa käden.

10. Ja sinun pitä tuoman mullin seurakunnan majan eteen: Ja Aaronin poikinensa pitä paneman kätensä mullin päälle. 3 Mos. 1: 3. Luku 8: 14.

11. Niin sinun pitä teurastaman mullin HERran edesä; seurakunnan majan owen tykönä.

12. Ja sinun pitä ottaman mullin werestä, ja siwuman sormellas Altarin sarwiin; mutta kaikki se muu weri wuodata Altarin pohjaan.

13. Ja sinun pitä ottaman kaiken lihawuden kuin sisällyxet peittä, ja maxan kalwon, ja molemmat munaskuut, ja lihawuden joka on niiden päällä, ja polttaman Altarilla.
3 Mos. 3: 3.

14. Mutta mullin lihan ja hänen wuotansa ja rapansa pitä sinun polttaman tulella ulkona leiristä: sillä se on rikosuhri. 3 Mos. 4: 14. Luku 8: 17.

15. Yhden oinan pitä sinun myös ottaman: ja Aaronin poikinensa pitä paneman heidän kätensä sen oinan pään päälle. 3 Mos. 8: 18.

16. Ja sinun pitä teurastaman oinan: ja ottaman hänen werensä, ja priiskottaman Altarille ymbärinsä.

17. Mutta oinan pitä sinun leikkaman kappaleixi: ja pesemän hänen sisällyxensä ja jalkansa, ja paneman sen hänen kappaldensa ja päänsä päälle.

18. Ja polttaman koko oinan Altarilla; sillä se on polttouhri HERralle: makia haju ja tuli HERralle.

19. Toisen oinan pitä sinun myös ottaman, ja Aaron poikinensa pitä paneman kätensä oinan pään päälle.
3 Mos. 8: 22.

20. Ja sinun pitä teurastaman oinan, ja ottaman hänen werestänsä, ja siwuman Aaronin ja hänen poikainsa oikian korwan lehteen, ja oikian käden peukaloon, ja heidän oikian jalkansa isohin warpaseen: ja priiskottaman weren Altarille ymbärinsä.

21. Ja sinun pitä ottaman werestä kuin Altarilla on, ja woidellusöljystä, ja priiskottaman Aaronin ja hänen waatettensa päälle, ja hänen poikainsa ja heidän waatettensa päälle; niin hän tulee pyhäxi itze waatteinensa, ja hänen poikansa waatteinensa.

22. Sitte pitä sinun ottaman oinasta lihawuden, ja saparon, ja sen lihawuden kuin sisällyxet peittä, ja maxan kalwon, ja molemmat munaskuut, niin myös sen lihawuden kuin niiden päällä on, ja oikian lawan: Sillä se on täyttämisen oinas.

23. Ja yhden kyrsän leipää, ja yhden

öljykyrsän, ja ohuen kyrsän korista, jossa happamattomat leiwät owat HERran edesä.

24. Ja sinun pitä paneman kaikki nämät Aaronin ja hänen poikainsa kätten päälle: ja häälyttämän ne häälytyxexi HERralle.

25. Ja niin pitä sinun ne ottaman heidän käsistänsä, ja polttaman Altarilla polttouhrixi ja makiaxi hajuxi HERralle: sillä se on HERran tuli.

26. Ja sinun pitä ottaman rinnan Aaronin täyttämisen oinasta, ja pitä sen häälyttämän häälytysuhrixi HERran eteen: ja se pitä oleman sinun osas.

27. Ja sinun pitä pyhittämän häälytysrinnan ja ylönnyslawan, joka häälytetty ja ylötty on; Aaronin ja hänen poikainsa täyttämisen oinasta.

28. Ja sen pitä oleman Aaronille ja hänen pojillensa ijankaikkisexi säädyxi Israelin lapsilda; sillä se on ylönnysuhri: ja ylönnysuhrin pitä oleman HERran oman Israelin lapsilda, heidän kiitosuhrisansa ja ylönnysuhrisansa.
3 Mos. 7: 34. Luku 10: 14.

29. Mutta Aaronin pyhät waattet pitä oleman hänen pojillansa hänen jälkeensä; että heidän pitä niisä woideldaman, ja heidän kätensä täytettämän.

30. Joka hänen pojistansa tulee Papixi hänen siaansa, sen pitä pukeman ne yllensä seitzemän päiwää; jonga pitä käymän seurakunnan majaan palwelemaan Pyhäsä.

31. Sinun pitä myös ottaman täyttämisen oinan; ja keittämän sen lihan pyhäsä siasa.

32. Ja Aaronin poikinensa pitä syömän sen oinan lihan, ja leiwän joka on korisa, seurakunnan majan owen edesä.
3 Mos. 8: 31. Luku 24: 9.

33. Ja niiden pitä ne syömän jotka niiden kautta sowitetut owat, täytettä heidän käsiänsä, ja pyhitettä heitä. Ei muukalaisen pidä sitä syömän, sillä se on pyhä.

34. Jos jotakin tähtexi jää täyttämisen lihasta ja leiwästä aamuun asti; se pitä sinun polttaman tulesa: ei sitä pidä syötämän, sillä se on pyhä.

35. Ja näin pitä sinun tekemän Aaronille ja hänen pojillensa, kaiken sen jälkeen kuin minä sinulle käskenyt olen: Seitzemän päiwää pitä sinun heidän kätensä täyttämän.

36. Ja jokapäiwä teurastaman mullin rikosuhrin sowinnoxi. Ja sinun pitä puhdistaman Altarin, koskas sowindota uhrat sen päällä: ja woiteleman sen, ettäs sen pyhitäisit.

37. Ja seitzemän päiwää pitä sinun puhdistaman Altarin, ja pyhittämän sen: ja se Altari pitä oleman kaikkein pyhin. Mitä ikänänsä siihen Altariin tarttu, se on pyhitetty.

38. Ja tämä on se kuin sinun pitä tekemän Altarilla: Kaxi wuosikunnaista karitzaa pitä sinun uhraman jokapäiwä sen päällä.

39. Yhden karitzan aamulla, ja toisen karitzan pitä sinun uhraman kahden ehton wälillä. 4 Mos. 28: 3, 4.

40. Ja kymmenennen osan jauhoja, sekoitettu neljännexeen Hinniä, puserretun öljyn kanßa. Ja neljännexen Hinniä wiinaa juomauhrixi, yhdelle karitzalle.

41. Ja toisen karitzan pitä sinun uhraman kahden ehton wälillä: niinkuin aamullisengin ruokauhrin ja juomauhrin pitä sinun sen uhraman HERralle makiaxi hajuxi ja tulexi.

42. Tämä on alinomainen polttouhri teidän sukukunnillemme seurakunnan majan owen tykönä HERran edesä: kusa minä olen saapuilla teille, ja puhun sinulle.

43. Siellä minä Israelin lapsille olen saapuilla: ja se pyhitetän minun kunniasani.

44. Ja minä pyhitän todistuxen majan Altareinensa, ja pyhitän Aaronin poikinensa minulle Papixi.

45. Ja asun Israelin lasten seasa, ja olen heidän Jumalansa.
3 Mos. 26: 11. 2 Cor. 6: 16.

46. Ja heidän pitä tietämän, että minä olen HERra heidän Jumalansa, joka heidän johdatin Egyptin maalda, että minä asuisin heidän seasansa. Minä olen HERra heidän Jumalansa.

30. Luku.

Suitzutus Altari, sowindoraha, pesoastia, woidellus öljy, pyhän suitzuturen aine.

Sinun pitä myös tekemän suitzutus Altarin suitzutetta: sittimipuusta sinun sen tekemän pitä. 2 Mos. 37: 25.

2. Kyynärätä pitä oleman hänen pituudensa ja kyynärätä leweydensä; nelikulmaisen pitä sen oleman, ja kari kyynärätä hänen korkeudensa: siitä myös pitä oleman hänen sarwensa.

3. Ja sinun pitä silaman sen puhtalla kullalla, hänen lakensa ja seinänsä ymbärinsä, ja sen sarwet. Ja sinun pitä tekemän kullaisen wanden sen ymbärinsä.

4. Ja kari kullaista rengasta pitä sinun tekemän, molemmille tahwoille kahteen hänen kulmaansa wanden ala; että korennot niihin pistetäisiin, joilla se kannetaisiin.

5. Sinun pitä myös tekemän korennot sittimipuusta: ja silaman ne kullalla.

6. Ja asettaman se esiripun eteen, joka on todistus Arkin edesä; Armoistuimen edesä, joka on todisturen päällä: siellä minä tulen sinun tygös.

7. Ja Aaronin pitä sen päällä polttaman hywänhajulista suitzutusta: joka aamu, koska hän walmistaa kyntilät, pitä hänen sen suitzuttaman.

8. Niin myös koska Aaron sytyttä kyntilät kahden ehtoon wälillä, pitä hänen sen suitzuttaman: sen suitzuturen pitä oleman alinomaisen HERran edesä, teidän sukukunnissanne.

9. Ei teidän pidä yhtän muukalaista suitzutusta tekemän sen päällä, eli polttouhria, eli ruokauhria; eikä myös juomauhria uhraman sen päällä.
3 Mos. 10: 1.

10. Ja Aaronin pitä sen sarwein päällä sowittaman kerran wuodesa: rikosuhrin werestä pitä hänen sen päällä kerran wuodesa sowittaman teidän sukukunnissanne: se on kaikkein pyhin HERralle.
Hebr. 9: 7. Luku 10: 14.

11. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

12. Koskas Israelin lapset luettelet, niin heidän pitä itzekungin sielunsa edestä andaman sowinnon HERralle, koska he luetellan; ettei heidän päällensä joku rangaistus tulisi, koska he luetellan.

13. Ja pitä jokaitzen, joka lugusa on, andaman puolen Sikliä, Pyhän Siklin jälkeen: Sikli maxaa karikymmendä Gerahta: puoli Sikliä pitä oleman HERran ylönnyssuhri.
3 Mos. 27: 25. 4 Mos. 3: 47. Hes. 45: 12.

14. Joka kahdenkymmenen wuotisen lugusa löytän ja sen ylitzen: sen pitä andaman HERralle ylönnyssuhrin.
4 Mos. 1: 3.

15. Warallisen ei pidä siihen lisämän, ja köyhän ei pidä wähendämän puolesta Siklistä: koska he andawat HERralle ylönnyssuhrin teidän sieluinne sowinnoxi.

16. Ja sinun pitä sowindorahan ottaman Israelin lapsilda, ia andaman sen seurakunnan Majan palweluxexi: ja sen pitä Israelin lapsille muistoxi oleman HERran edesä, että teidän sielunne sowitettaisiin.

17. Niin HERra taas puhui Mosexelle, sanoden:

18. Sinun pitä myös tekemän waskisen pesoastian, waskijalan kanßa, pesemistä warten: ja sen pitä sinun asettaman seurakunnan majan ja Altarin waihelle, ja paneman siihen wettä.
2 Mos. 38: 8. Luku 40: 30.

19. Että Aaron ja hänen poikansa pesisit siitä kätensä ja jalkansa.

20. Koska he menewät seurakunnan majaan, pitä heidän itzensä pesemän wedellä, ettei he kuolisi: taikka koska he lähestywät Altarin tygö palwelemaan HERraa sawuuhrilla.

21. Ja heidän pitä pesemän kätensä ja jalkansa, ettei he kuolisi: ja se pitä heille oleman ijankaikkisexi säädyxi, hänelle ja hänen siemenellensä heidän sukukunnissansa.

22. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

23. Ota sinulles parhaista kalnista, kaikkein kallimmasta Mirhamista, wiisisataa Sikliä, ja puoli sen werta Canelia, karisataa ja wiisikymmendä: ja myös Calmusta karisataa ja wiisikymmendä. 2 Mos. 37: 29.

24. Mutta Casiata wiisisataa, Pyhän Siklin jälkeen: ja öljyä öljypuusta yxi Hin.

25. Ja sinun pitä siitä tekemän pyhän woidellusöljyn, parhan woiten Apothekarin tawalla: sen pitä pyhän woiten öljyn oleman.

26. Sillä sinun pitä woiteleman Seurakunnan majan: niin myös todistuxen Arkin.

27. Ja pöydän ja kaikki hänen astiansa, ja kyntiläjalan ja sen astiat: niin myös suitzutus Altarin.

28. Polttouhrin Altarin ja kaikki sen astiat: niin myös pesoastian jalkoinensa.

29. Ja sinun pitä ne pyhittämän, ja ne pitä kaikkein pyhimmät oleman: mitä ikänänsä niihin tarttu, se pitä pyhitetty oleman.

30. Aaronin ja hänen poikansa pitä sinun myös woiteleman: ja pyhittämän heitä minulle Papixi.

31. Sinun pitä myös puhuman Israelin lapsille, sanoden: tämä öljy pitä oleman minulle pyhä woidellus teidän sukukunnisanne.

32. Ihmisen ruumin päälle ei pidä se woidellus wuodatettaman, ja ei teidän pidä myös senkaltaista tekemän: sillä se on pyhä, sentähden pitä myös se teildä pyhitettämän.

33. Se joka teke senkaltaista woidetta, eli joka panee siitä muukalaisen päälle, se pitä häwitettämän Kansoistansa.

34. Ja HERra sanoi Mosexelle: ota sinulles hywän hajullisia kaluja, Stactea ja Galbania; näistä hajawista kaluista, puhtan pyhän sawun kanssa, pitä yhden werta oleman.

35. Sinun pitä siitä tekemän suitzutuxen Apothekarin tawalla: suolatun puhtan ja pyhän.

36. Ja sinun pitä sen pienexi survoman, ja paneman siitä Todistuxen eteen, Seurakunnan majaan, kusa minä tahdon sinua läsnä: sen pitä teille oleman kaikkein pyhimmän.

37. Ja senkaltaista suitzutusta ei teidän pidä itzellenne tekemän: mutta sen pitä oleman sinulle pyhä, HERran edesä.

38. Joka senkaltaista teke suitzutaxensa: se pitä häwitettämän Kansoistansa.

31. Luku.

Bezaleel, Oholiab, Sabbathi, Lain taulut.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Katzo, minä kutzuin nimeldänsä, Bezaleelin Urin pojan, Hurin pojanpojan, Judan sugusta.
2 Mos. 35: 30. Luku 36: 1. Luku 38: 22

3. **Ja täytin hänen Jumalan hengellä: wiisaudella ja ymmärryxellä, ja tiedolla ja kaikkinaisella taidolla.**

4. Taitoja ylösajattelemaan: ja tekemään kullasta, ja hopiasta, ja waskesta.

5. Taitawasti leikkamaan ja sisälle panemaan kiwet, ja taitawasti tekemään puusta, kaikkinaista työtä.

6. Ja katzo, minä annoin myös hänelle awuxi Oholiabin Ahisamachin pojan Danin sugusta: ja itzekungin taitawan sydämeen annoin minä taidon, tekemään kaikkia mitä minä olen sinulle käskenyt.

7. Seurakunnan majan ja liiton Arkin, ja Armoistuimen, joka sen päällä on, ja kaikki majan astiat.
2 Mos. 35: 11, rc. Luku 39: 33.

8. Pöydän ja sen astiat, ja sen puhtan kyntiläjalan, ja kaikki sen kalut, ja myös sawu Altarin.

9. Polttouhri Altarin ja kaikki sen kalut, ja myös pesoastian jalkoinensa.

10. Ja wirkawaattet, ja Papin Aaronin pyhät waattet, ja hänen poikainsa waattet, Papin wirkaan.

11. Woidellusöljyn ja suitzutuxen hajawista kaluista, Pyhään: kaiken senjälkeen kuin minä olen sinulle käskenyt, pitä heidän tekemän.

12. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

13. Puhu Israelin lapsille, sanoden: **teidän pitä kaiketi pitämän minun Sabbathini: sillä se on merkki minun wälilläni ja teidän, teidän suguisanne: että te tiedäisitte minun olewan HERran, joka teitä pyhitän.**
1 Mos. 2: 2. Hes. 20: 12.

14. Sentähden pitäkät Sabbathi:

sillä se on teille pyhä: Joka sen rikko,
hänen pitä totisesti kuoleman: sillä kuka
ikänänsä silloin työtä teke, sen sielu pitä
häwitettämän Kansansa seasta.
15. Kuusi päiwää pitä työtä teh=
tämän, mutta seitzemändenä päiwänä
on Sabbathin lepo, pyhä HERralle:
Kuka ikänänsä työtä teke Sabbathin
päiwänä, hänen pitä totisesti kuoleman.
16. Sentähden pitäkän Israelin
lapset Sabbathin: että he sen pyhi=
täisit heidän sukukunnisansa ijankaik=
kisexi liitoxi.
17. Minun ja Israelin lasten wä=
lillä on se ijankaikkinen merkki: Sillä
kuutena päiwänä teki HERra taiwan
ja maan, mutta seitzemändenä päiwänä
hän lepäisi, ja wirwotti itzensä.
18. Ja sittekuin HERra oli lo=
pettanut puhensa Mosexen kanßa
Sinain wuorella, andoi hän hä=
nelle kaxi todistuxen taulua; jotka
olit kiwestä, Jumalan sormella kir=
joitetut. 2 Mos. 32: 16. 5 Mos. 9: 10.

32. Luku.

Aaronin wasikka. Jumalan wiha. Mosexen esirukous ja kiiwaus. Kansan rangaistus.

Mutta koska Kansa näki, että Moses
wiiwyi tulemasta alas wuorelda;
niin he kokounnuit Aaronita wastan,
ja sanoit hänelle: nouse, ja tee meille
jumalita, jotka meidän edellämme kä=
wisit: sillä en me tiedä, mitä tälle
miehelle Mosexelle tapahtunut on, joka
meidän Egyptin maalda johdatti.
Ps. 106: 19. Ap. T. 7: 40.
2. Niin sanoi Aaron heille: re=
wäiskät ne kullaiset korwarengat, jotka
owat teidän emäntittenne korwisa, ja
teidän poikainne, ja teidän tytärtenne:
ja tuokat minun tygöni.
3. Niin kaikki Kansa rewäisit ne
kullaiset korwarengat jotka olit heidän
korwisansa: ja toit Aaronin tygö.
4. Jonga hän otti heidän kädestän=
sä: ja kuwaisi sen kaiwinraudalla, ja
teki siitä waletun wasikan: ja he sanoit:
nämät owat sinun jumalas, Israel, jotka
sinun Egyptin maalda johdatit ulos.
5. Koska Aaron sen näki, rakensi
hän Altarin heidän eteensä: ja Aaron
huusi ja sanoi: huomena on HERran
juhlapäiwä.
6. Ja he warhain aamulla nousit
toisna päiwänä, ja uhraisit polttouhria,
ja kannoit edes kiitosuhria. Ja Kansa
istui syömään ja juomaan, ja nou=
sit mäßämään. 1 Cor. 10: 7.
7. Mutta HERra puhui Mosexelle:
mene, astu alas: sillä sinun Kansas,
jonga sinä Egyptin maalda johdatit
ulos, turmeli itzensä. 5 Mos. 9: 12.
8. He äkistä poikkeisit pois sildä
tieldä, jonga minä heille käskin. He
teit heillensä waletun wasikan, ja ku=
marsit sitä, ja uhraisit sille, ja sanoit:
Nämät owat sinun jumalas, Israel,
jotka sinun Egyptin maalda johdatit
ulos.
9. Ja HERra sanoi Mosexelle:
minä näjin tämän Kansan: ja katzo,
se on niskuri Kansa.
10. Sentähden salli nyt minun wi=
hani julmistua heidän päällensä, että
minä hukutan heidän: niin minä teen
sinun suurexi Kansaxi.
11. Mutta Moses rukoili hartasti
HERran hänen Jumalansa edesä, ja
sanoi: HERra, mixi sinun wihas jul=
mistun sinun Kansas päälle, jongas
Egyptin maalda johdatit ulos, suurella
woimalla ja wäkewällä kädellä?
Ps. 106: 23.
12. Mixi Egyptiläiset pidäis puhu=
man ja sanoman: heidän wahingoxensa
hän heitä johdatti ulos, tappaxensa
heitä wuorella, ja häwittäxensä heitä
maan pääldä? käännä pois sinun
wihas hirmuisudesta, ja kadu sitä
pahaa sinun Kansaas wastan.
4 Mos. 14: 13, 2c.
13. Muista sinun palwelioitas Abra=
hamia, Isaachia ja Israelia, joille sinä
itze kanttas wannoit, ja sanoit heille:
minä enännän teidän siemenenne niin=
kuin taiwan tähdet: ja kaiken tämän
maan, josta minä sanoin, annan teidän
siemenellenne, ja heidän pitä sen peri=
män ijankaikkisesti. 1 Mos. 12: 7.
Luku 15: 5. Luku 22: 16, 17. Luku 28: 13.
Luku 48: 16. Hebr. 6: 13, 14.
14. Niin HERra katui sitä pahaa,
jonga hän uhkais tehdä Kansallensa.
15. Ja Moses käänsi itzensä ja astui

alas wuorelda, ja hänen kädesänsä oli kaxi todistuxen taulua: ja taulut olit kirjoitetut molemmilda puolilda.
2 Mos. 34: 29.

16. Ja taulut olit Jumalan teko: ja kirjoitus oli myös Jumalan kirjoitus, kaiwettu tauluin.
2 Mos. 31: 18.

17. Koska Josua kuuli Kansan huuden, sanoi hän Mosexelle: Sodan ääni on leirisä.

18. Hän wastais: ei se ole woittajitten, eikä woitettuiden huuto: minä kuulen weisajitten äänen.

19. Ja koska hän lähestyi leiriä, näki hän wasikan ja hypyn. Ja Mosexen wiha julmistui, ja heitti pois käsistänsä taulut, ja löi ne rikki wuoren alla.
5 Mos. 9: 17.

20. Hän otti myös wasikan, jonga he tehnet olit, ja poltti tulella, ja muserxi sen tuhwaxi: sitte hajotti hän sen weteen, ja andoi sen Israelin lasten juoda.
5 Mos. 9: 21.

21. Ja Moses sanoi Aaronille: mitä tämä Kansa on sinulle tehnyt; että niin suuren rikoxen saatit heidän päällensä?

22. Ja Aaron sanoi: älkön minun herrani wiha julmistuko: sinä tiedät, että tämä Kansa on pahudesa.

23. He sanoit minulle: tee meille jumalita, jotka meidän edellämme käwit: sillä en me tiedä, mitä tälle miehelle Mosexelle tapahtunut on, joka meidän Egyptin maalda johdatti.

24. Joille minä sanoin: jolla on kuldaa, rewäiskän sen pois, ja he annoit sen minulle: ja minä heitin sen tuleen, ja siitä tuli tämä wasikka.

25. Koska Moses näki että Kansa oli paljastettu: sillä Aaron oli heidän paljastanut häwäistyxexi heidän wihollistensa.

26. Niin Moses seisoi leirin portisa ja sanoi: joka on HERran oma, se tulkan minun tygöni: niin kokounnuit hänen tygönsä kaikki Lewin pojat.

27. Joille hän sanoi: näin sanoo HERra Israelin Jumala: jokainen pankan miekan kupeillensa: waeldakat läpitze, ja palaitkat portista niin porttiin leirisä, ja tappakat itzekukin weljensä, ja kukin ystäwänsä, ja kukin lähimmäisensä.
5 Mos. 33: 9.

28. Niin Lewin pojat teit Mosexen käskyn jälkeen: Ja sinä päiwänä langeis Kansasta liki kolmetuhatta miestä.

29. Moses sanoi: pyhittäkät tänäpänä teidän kätenne HERralle, itzekukin pojasansa ja weljesänsä; että hän tänäpänä andais teille siunauxen.

30. Toisna päiwänä sanoi Moses Kansalle: te oletta tehnet suuren synnin: ja nyt minä astun ylös HERran tygö, jos minä mitämax taidan sowitta teidän rikoxenne.

31. Niin Moses palais HERran tygö, ja sanoi: minä rukoilen, tämä Kansa teki suuren synnin, ja he teit itzellensä kullaisita jumalita.

32. Nyt siis anna heidän rikoxensa andexi: mutta jolleika, niin pyhi minua nyt pois sinun kirjastas, jongas kirjoittanut olet.
Rom. 9: 3.

33. Ja HERra sanoi Mosexelle: Joka minua wastan syndiä teke, sen minä pyhin minun kirjastani.

34. Niin mene sinä nyt, ja johdata Kansa sille sialle, josta minä olen sinulle puhunut: Katzos, minun Engelini käy sinun edelläs. Mutta minun etzikkopäiwänäni kostan minä heidän rikoxensa.
2 Mos. 23: 20.

35. Ja niin löi HERra Kansaa; että he olit tehnet wasikan, jonga Aaron teki.

33. Luku.

Kansan murhe. Moses siirtä majan, HERra puhuttelee händä ja hän tahtoo nähdä Jumalan kunnian.

Ja HERra puhui Mosexelle: mene tääldä sinä ja Kansa, jongas johdatit Egyptin maalda, sille maalle, kuin minä wannoin Abrahamille, Isaachille ja Jacobille, sanoden: sinun siemenelles minä sen annan.
1 Mos. 12: 7.

2. Ja lähetän sinun edelles Engelin, ja ajan pois Cananealaiset, Amorealaiset, ja Hethealaiset, ja Pheresealaiset, Hewealaiset, ja Jebusealaiset.
2 Mos. 23: 20. Luku 32: 34.

3. Sille maalle josa rieskaa ja hu=

najata wuota: sillä en minä mene sinun kanßas, sillä sinä olet niskuri Kansa, etten minä sinua joskus tiellä hukutaisi.

4. Koska Kansa kuuli tämän pahan puhen, tulit he surullisexi: ja ei yxikän pukenut kaunistusta yllensä.

5. Ja HErra sanoi Mosexelle: sano Israelin lapsille: te oletta niskuri Kansa, minä tulen äkistä sinun päälles, ja hukutan sinun: riisu siis nyt kaunistuxes sinuldas, että minä tiedäisin mitä minä sinulle tekisin.
2 Mos. 32: 9. 5 Mos. 9: 13.

6. Niin riisuit Israelin lapset kaunistuxensa Horebin wuoren tykönä.

7. Moses myös otti majan ja pani sen ylös kauwas leiristä, ja kutzui sen seurakunnan majaxi. Ja kuka ikänänsä tahdoi kysyä HErralda, hänen piti menemän seurakunnan majan tygö, joka oli ulkona leiristä.

8. Ja tapahtui, koska Moses meni majan tygö, niin nousi kaikki Kansa, ja itzekukin seisoi majansa owella: ja katzelit Mosexen jälkeen siihen asti, että hän tuli majaan.

9. Ja tapahdui, koska Moses tuli majaan, tuli pilwen patzas alas, ja seisoi majan owella, ja puhutteli Mosesta.

10. Ja koska kaikki Kansa näki pilwen patzan seisowan majan owen edesä; niin kaikki Kansa nousi ja itzekukin kumarsi itzensä majansa owella.

11. Ja HErra puhutteli Mosesta kaswosta niin kaswoon, niinkuin joku ystäwätänsä puhuttelee. Ja koska hän palais leiriin, niin hänen palweliansa Josua Nunin poika se nuorukainen, ei lähtenyt majasta. 4 Mos. 12: 8.

12. Ja Moses sanoi HErralle: katzo, sinä sanot minulle: johdata tämä Kansa, ja et sinä ilmoittanut minulle, kenengä sinä lähetät minun kansani: Ja kuitengin sinä sanoit minulle: minä tunnen sinun nimeldäs, ja sinä olet myös armon löytänyt minun edesäni.

13. Nyt siis jos minä muutoin olen armon löytänyt sinun edesäs, niin osota nyt minulle sinun ties, että minä sinun tundisin, ja löytäisin armon sinun edesäs: Ja katzo kuitengin, että tämä wäki on sinun Kansas.

14. Ja hän sanoi: minun kaswoni käy sinun edelläs, ja minä annan si nulle lewon. 5 Mos. 4: 37.

15. Ja hän sanoi hänelle: jollei si nun kaswos käy edellä, niin älä w meitä tästä pois.

16. Ja mistä se täsä tietä saadan että minä ja sinun Kansas olemm löytänet armon sinun edesäs? eikö, ko kas waellat meidän kanßamme? ett me eroitettaisin minä ja sinun Kansas kaikista Kansoista, jotka owat maa piirin päällä.

17. Ja HErra sanoi Mosexelle Ja minä myös tämän teen, kuin si sanoit: sillä sinä olet löytänyt armo minun edesäni, ja minä tunnen sinu nimeldäs.

18. Mutta hän sanoi: osota si minulle sinun kunnias.

19. Ja hän wastais: minä anna kaikki minun hywyydeni käydä sinun ka wois edellä, ja tahdon saarnata HEr ran nimeä sinun edesäs. Ja min armaitzen ketä minä armaitzen, olen laupias jolle minä laupia olen. 2 Mos. 34: 5. Rom. 9: 15.

20. Ja sanoi taas: et sinä tai nähdä minun kaswojani: sillä yxikän ihminen, joka minun näk taida elää.

21. Wielä sanoi HErra: katzo sia on minun tykönäni: siellä pitä nun seisoman kalliolla.

22. Ja pitä tapahtuman, koska m nun kunniani waelda ohitze, niin mi panen sinun kallion rotkoon: Ja min peitän sinun minun kädelläni niinka wan kuin minä waellan ohitze.

23. Sitte koska minä otan po minun käteni, saat sinä nähdä min takaa; waan minun kaswojani ei ta nähtä.

34. Luku.

Uudet taulut. Wuotiset juhlat. Liitto uudistetaan. Mosexen kaswoin paiste.

Ja HErra sanoi Mosexelle: wu sinulles kaxi kiwistä taulua end ten kaltaista: ja minä kirjoitan niih tauluin ne sanat jotka ensimmäisi tauluisa olit, jotkas löit rikki.
5 Mos. 10: 1.

2. Ole siis huomena walmis: ja
astu warhain Sinain wuorelle, ja seiso
siellä minun edesäni wuoren kukkulalla.
3. Waan älkän yrikän astuko ylös
sinun kanssas, älkän myös yrikän koko
sillä wuorella näkykö: ja eikä lambaita
eikä karjaa pidä kaittaman sen
wuoren kohdalla.
4. Ja Moses teki kaxi kiwistä taulua
endisten kaltaista, ja nousi aamulla
warhain, ja astui ylös Sinain wuorelle,
niinkuin HERra hänen käskenyt
oli: ja otti ne kaxi kiwistä taulua käteensä.
5. Ja HERra astui alas pilwesä,
ja seisoi hänen kanssansa siellä: ja saarnais
HERran nimestä. 2 Mos. 33: 19.
6. Ja HERra waelsi hänen kaswoinsa
edestä, ja huusi: HERra,
HERra, Jumala (on) laupias ja
armollinen, ja pitkämielinen: suuresta
armosta ja totudesta.
Ps. 86: 15. Ps. 103: 8. Ps. 145: 8.
7. Joka pitä laupiuden tuhanteen
polween, ja otta pois wäärydén,
ylitzekäymisen ja synnin: jonga
edesä ei yrikän ole wiatoin, joka
etsii Isäin wääryden lasten ja
lastenlasten päälle, hamaan kolmanteen
ja neljändeen polween.
2 Mos. 20: 5, 6. 4 Mos. 14: 18. 5 Mos. 5: 9.
Job. 9: 2. Ps. 143: 2. Jerem. 32: 18.
8. Ja Moses kiiruhti kumarsi itzensä
maahan, ja rukoili.
9. Ja sanoi: HERra, jos minä
olen löytänyt Armon sinun edesäs,
niin käykän siis HERra meidän
kanssamme: sillä tämä on niskuri
Kansa; että sinä olisit meidän wäärydellemme
ja synnillemme armollinen,
ja omistaisit meitä sinulles perimisexi.
10. Ja hän sanoi: katzo, minä teen
liiton kaiken sinun Kansas edesä, ja
minä myös teen ihmellisiä tekoja, joidenga
kaltaisia ei ikänänsä ennen tehty
ole josakusa maasa, eikä yhdengän
Kansan seasa: ja kaiken Kansan, joiden
seasa sinä olet, pitä näkemän HERran
teot; sillä se pitä oleman peljättäwä,
kuin minä sinun kanssas teen.
5 Mos. 5: 2.
11. Pidä se, kuin minä sinulle
tänäpänä käsken: katzo, minä ajan
ulos sinun edestäs Amorrealaisen, Canancalaisen,
Hethealaisen, Pheresealaisen,
Hewealaisen ja Jebusealaisen.
12. Kawahda sinuas, ettet sinä tee
liittoa sen maan asuwaisten kanssa, johongas
tulet; ettei se olisi sinulle paulaxi
teidän keskellänne.
2 Mos. 23: 32. 5 Mos. 7: 2.
13. Waan heidän Altarinsa pitä
teidän kukistaman, ja heidän kuwansa
rikkoman: ja heidän metzistönsä maahan
lyömän.
14. Sillä ei sinun pidä rukoileman
muita jumalita: sillä HERran nimi
on kiiwoittelia, että hän on kiiwas
Jumala.
15. Ei sinun pidä joskus tekemän
liittoa sen maan asuwaisten kanssa: sillä,
koska he hauristelewat heidän jumalitensa
kanssa, ja uhrawat jumalillensa,
ja kutzuwat sinun, ettäs söisit heidän
uhristansa.
16. Ja ottaisit heidän tyttäristänsä
sinun pojilles emänditä; jotka hauristelewat
heidän jumalittensa kanssa, ja
saattawat sinun poikas myös heidän
jumalittensa kanssa hauristelemaan.
4 Mos. 25: 1, 2. 1 Kun. K. 11: 2.
17. Ei sinun pidä waletuita jumalita
tekemän sinulles. 2 Mos. 20: 4.
18. Happamattoman leiwän juhlan
sinun pitä pitämän. Seitzemän päiwää
pitä sinun happamatoinda leipää
syömän, niinkuin minä sinulle käskenyt
olen, määrätyllä ajalla Abibin kuulla:
sillä sinä olet lähtenyt Egyptistä Abibin
kuulla. 2 Mos. 12: 15. Luku 23: 15.
19. Kaikki jotka ensin awawat äitinsä
kohdun, owat minun: kaikki härkyiset
karjasta, ja oinat lambaista, jotka
esikoiset owat. 2 Mos. 13: 2, 12.
Luku 22: 29, 30. 4 Mos. 18: 15. Luc. 2: 23.
20. Mutta aasin esikoisen pitä sinun
lunastaman lamballa, jos et sinä lunasta,
niin wäännä hänen niskansa
poikki. Jokaitzen esikoisen sinun pojistas
pitä sinun lunastaman, ja ei yrikän pidä
tyhjin käsin minun eteeni tuleman.
5 Mos. 16: 16.
21. Kuusi päiwää pitä sinun
työtä tekemän, ja seitzemändenä päiwänä
pitä sinun lepämän: sekä pellon
kyndämisestä että niittämisestä
pitä sinun lepämän.
2 Mos. 23: 12. Luku 31: 15. Luku 35: 2.
5 Mos. 5: 12. Luc. 13: 14.

22. Wiikkojuhlan sinun pitä pitämän, ensimäisestä nisun elon uutisesta: ja korjamisen juhlan, wuoden lopulla.

23. Kolmasti wuodesa, pitä kaikki sinun miehenpuoles näkymän sen kaikkiwaldian HErran Israelin Jumalan edesä. 2 Mos. 23: 17. 5 Mos. 16: 16.

24. Sillä minä ajan ulos pakanat sinun edestäs, ja lewitän sinun maas ääret: ja ei pidä yhdengän himoitzeman sinun maatas, koska sinä menet ylös näyttämään itzes HErralle sinun Jumalalles, kolmasti wuodesa.

25. Ei sinun pidä uhraman minun uhrini werta happaman leiwän ohesa. Ja Pääsiäis juhlan uhrista ei pidä mitän jäämän yön ylitze huomenexi. 2 Mos. 12: 10. Luku 23: 18.

26. Ensimäisestä sinun maas kaswon uutisesta pitä sinun tuoman sinun HErras Jumalas huoneseen. Ei sinun pidä keittämän wohlaa, hänen emänsä rieskasa. 2 Mos. 23: 19. 5 Mos. 14: 21.

27. Ja HErra sanoi Mosexelle: kirjoita sinulles nämät sanat: sillä näiden sanain jälkeen olen minä liiton tehnyt sinun ja Israelin kanßa. 2 Mos. 24: 4.

28. Ja hän oli siellä HErran tykönä neljäkymmendä päiwää ja neljäkymmendä yötä, ja ei syönyt leipää, eikä juonut wettä: ja hän kirjoitti tauluin liiton sanat, ne kymmenet sanat. 2 Mos. 24: 18. 5 Mos. 4: 13. Luku 9: 9, 18.

29. Koska Moses astui Sinain wuorelda alas, oli hänellä kaxi todistus taulua kädesänsä, astuisansa alas wuorelda: ja ei Moses tietänyt että hänen kaswonsa nahka paisti siitä, että HErra oli puhutellut händä. 2 Cor. 3: 7.

30. Ja koska Aaron ja kaikki Israelin lapset näit hänen kaswonsa nahan paistawan, pelkäisit he händä lähestyä.

31. Niin kutzui Moses heitä, ja he käänsit heitänsä hänen puoleensa, sekä Aaron että kaikki ylimmäiset Kansan seasta, ja Moses puhutteli heitä.

32. Sitte lähestyit kaikki Israelin lapset händä: ja hän käski heille kaikki ne, kuin HErra puhui hänen kanßansa Sinain wuorella.

33. Ja että Moses olis tainn[...] päättä puhensa heidän kanßans[...] pani hän peitten kaswoinsa eteen[...] 2 Cor. 3: 13.

34. Mutta koska hän meni sisä[...] HErran eteen puhuttelemaan hän[...] pani hän peitten pois niinkauwa[...] kuin hän läxi jällensä ulos. Ja ko[...] hän läxi ulos, puhui hän Israe[...] lapsille, mitä hänelle käskettty oli.

35. Niin katzoit Israelin lapset h[...] nen kaswoihinsa, kuinga hänen kaswo[...] sa nahka paisti: niin weti hän jäll[...] sä peitten kaswoinsa päälle, niink[...] waxi kuin hän jällensä meni puhut[...] lemaan händä.

35. Luku.

Sabbathin lepo. Majan ylönnysuhri j[...] rakendajat.

Ja Moses kokois kaiken Israelin l[...] ten seurakunnan, ja sanoi hei[...] nämät owat ne, kuin HErra kä[...] nyt on teidän tehdä.

2. Kuusi päiwää pitä työtä te[...] män, mutta seitzemännen päiwän [...] teillen pyhä oleman, Sabbathin l[...] HErralle: kuka ikänänsä silloin ty[...] teke, sen pitä kuoleman. 2 Mos. 20: 9. Luku 23: 12.

3. Ei teidän pidä tulda sytyt[...] män kaikisa teidän asuinsioisa[...] Sabbathin päiwänä.

4. Ja Moses sanoi kaikelle Isr[...] lin lasten seurakunnalle: tämä on[...] jota HErra käskenyt on, sanoden:

5. Ottakat teidän seastanne yl[...] nysuhria HErralle: jokainen jolla [...] wäntahtoinen sydän on, tuokan yl[...] nysuhrin HErralle: kuldaa, hopi[...] ja waskea. 2 Mos. 25: [...]

6. Sinisiä, purpuraisia ja tuli[...] naisia willoja, kallista liinaa ja w[...] hen karwoja.

7. Punalla painetuita oinan nah[...] ja, ja Techaschim nahkoja, ja sitti[...] puita.

8. Öljyä lampuin, ja hywänhajui[...] sia kaluja woidellusöljyyn, ja hywää[...] suitzutuxeen.

9. Onichin kiwiä ja sisälle suljetui[...] ta kiwiä Päälliswaatteseen ja rinda[...] waatteseen.

10. Ja jokainen taitawa teidän sea-
jassanne tulkan ja tehkän kaikki mitä
HErra käskenyt on:
11. Majan waatteinensa, peitteinen-
sä, renkainensa, lautoinensa, korendoi-
nensa, patzainensa ja jalkoinensa.
12. Arkin korendoinensa, Armoistui-
men ja esiripun.
13. Pöydän korendoinensa ja kaikki
sen kalut, niin myös katzomusleiwän.
14. Kynttiläjalan kaluinensa walista-
maan: ja hänen lamppunsa ja öljyä
walkeudexi.
15. Ja sawu-Altarin korendoinen-
sa, woidellusöljyn ja hywänhajawia
kaluja suitzutuxeen: ja waatten majan
owen eteen. 2 Mos. 30: 1.
16. Polttouhrin Altarin waskihäkin
kanssa, korennot ja kaikki sen astiat:
pesoastian jalkoinensa. 2 Mos. 27: 1.
17. Pihan waattet patzainensa ja
jalkoinensa; niin myös waatten pihan
owen eteen.
18. Majan ja pihan waarnat köy-
sinensä.
19. Wirkawaattet Pyhän palwelu-
xeen: pyhät waattet Papille Aaronille,
hänen poikainsa waatetten kanssa, Pa-
pin wirkaan.
20. Silloin meni koko Israelin las-
ten seurakunda ulos Mosexen kaswoin
edestä.
21. Ja tulit jokainen jonga sydän
kehoitti; ja jolla oli hywänsuopai-
nen hengi, ja toit ylönnysuhrin HEr-
ralle, seurakunnan majan tarpehexi, ja
kaikkeen sen palweluxeen, ja niihin py-
hiin waatteisiin.
22. Ja tulit sekä miehet että wai-
mot: kaikki joilla oli hywänsuopainen
sydän, ja toit rannerengaita, korwa-
renkaita, sormuxita ja solkia, ja kaikki-
naisia kullaisia astioita; toi myös joka
mies kuldaa häälytysuhrixi HErralle.
23. Ja jokainen toi, joka tyköänsä
löysi sinisiä, ja purpuraisia, ja tulipu-
naisia willoja, ja kallista liinaa, ja
wuohen karwoja: punalla painetuita
oinasten nahkoja, ja Techaschim nahkoja.
24. Jokainen joka hopiata ja was-
kea ylönsi, hän sen toi ylönnysuhrixi
HErralle. Ja jokainen joka tyköänsä
löysi sittimipuita, hän toi niitä kaik-
kinaisexi Jumalan palweluxen tarpeexi.
25. Ja kaikki taitawat waimot keh-
räisit käsillänsä: ja toit heidän kehräy-
xensä sinisistä, ja purpuraisista, ja tuli-
punaisista willoista, ja kalliista liinasta.
26. Ja ne waimot jotka senkaltai-
sita töitä taisit, ja siihen olit hywän-
tahtoiset; ne kehräisit wuohen karwoja.
27. Mutta päämiehet toit Onichin
kiwiä, ja kiinnitettyjä kiwiä, päällis-
waatteseen ja rindawaatteseen.
28. Ja hywänhajullisia yrtejä, ja
öljyä walkeudexi, ja woidellusöljyxi, ja
yrtein suitzutuxexi. 2 Mos. 30: 23.
29. Ja niin Israelin lapset toit
hywällä mielellä, sekä miehet että wai-
mot kaikkinaiseen tarpeseen: niinkuin
HErra Mosexelle käskenyt oli, että
tehtämän piti.
30. Ja Moses sanoi Israelin lap-
sille: katzokat, HErra on kutzunut Be-
zaleelin nimeldä, Urin pojan, Hurin
pojanpojan, Judan sugusta.
2 Mos. 31: 2.
31. *Ja on täyttänyt hänen Ju-
malan hengellä: taidolla, ymmär-
ryxellä ja tiedolla kaikkinaiseen
työhön.*
32. Ja taitawasti ylösajattelemaan
sitä kuin tehdä taitan kullasta, hopi-
asta ja waskesta.
33. Taitawasti kaiwamaan ja sisälle
kiinnittämään kallita kiwiä, weistämään
puita; ja tekemään taitawasti kaikki-
naista wisua työtä.
34. Ja on andanut taidon hänen sy-
dämeensä opetta: ynnä Oholiabin Ahi-
samachin pojan kanssa Danin sugusta.
2 Mos. 31: 6.
35. Ja on täyttänyt heidän sydä-
mensä taidolla, tekemään kaikkinaista
wisua työtä, kaiwamaan, kutomaan ja
neulomaan sinisiä, ja purpuraisia ja
tulipunaisia willoja, ja kallista liinaa;
niin että he tekewät ja ylösajattelewat
kaikkinaisia, taitawasti.

36. Luku.

Ylönnysuhri estetään. Waattet, peitte, laudat, korennot ja esirippu tehdän.

Niin Bezaleel ja Oholiab teit työtä,
ja jokainen taitawa mies, joille

HERra oli andanut taidon ja ymmärryxen, tietämään tehdä kaikkea Pyhän palweluxen työtä: kaiken sen jälkeen kuin HERra käskenyt oli.

2. Ja Moses kutzui Bezaleelin ja Oholiabin, ja kaikki taitawat miehet, joiden sydämiin HERra oli taidon andanut: kaikki ne jotka mielellänsä itzensä taritzit ja menit sitä työtä tekemään.

3. Ja he otit Mosexelda kaikkinaiset ylönnyxet, jotka Israelin lapset toit Pyhän palweluxen tarpexi, että sen piti tehdyxi tuleman: ja he toit joka aamu hywänmielisen lahjansa hänelle.

4. Niin tulit kaikki taitawat miehet, jotka kaikkea työtä teit Pyhän rakennuxesa: itzekukin työstänsä kuin hän teki.

5. Ja he puhuit Mosexelle, sanoden: Kansa tuo ylönpaljo: enämmän kuin tämän palweluxen rakennuxeen tarwitan, jonga HERra on käskenyt tehtä.

6. Niin Moses käski kaikille kuulutta leirisä, sanoden: Älkän yxikän mies elikkä waimo enämpi tuoko Pyhän ylönnyxexi: Ja niin Kansa estettin tuomasta.

7. Sillä jo oli kalua kyllä kaikkinaiseen tarpeseen kuin tehtämän piti: ja wielä sittekin lijaxi.

8. Ja niin kaikki taitawat miehet, jotka siinä työsä olit, teit Majan kymmenen waatetta: kalliista kerratusta liinasta, sinisistä, purpuraisista ja tulipunaisista willoista; ynnä Cherubimein kanssa teit he ne, taitawasti.
2 Mos. 26: 1.

9. Ja kungin waatten pituus oli kahdexankolmattakymmendä kyynärätä, ja joka waatten leweys neljä kyynärätä: yxi mitta oli kaikilla waatteilla.

10. Ja hän yhdisti wiisi waatetta toinen toiseensa: ja taas wiisi waatetta toinen toiseensa.

11. Ja teki myös silmuxet sinisistä willoista sen ensimäisen waatten palteseen sauman kohdalle: ja niin hän myös teki sen äärimäisen waatten reunaan toisen sauman kohdalle.

12. Wiisikymmendä silmusta hän teki ensimäiseen waatteseen, ja wiisikymmendä silmusta toisen waatten reunaan,
joilla he toinen toisiinsa yhdistettin: ja
silmuxet olit toinen toisensa kohdalla.

13. Ja hän teki myös wiisikym-
mendä kullaista konkkua, joilla hän
waattet toinen toiseensa yhdisti, niin
että se tuli yhdexi majaxi.

14. Ja hän teki waattet wuohen kar-
woista, peittexi majan päälle: yxitoist
takymmendä waatetta hän niistä teki.
2 Mos. 26: 7.

15. Jokaitzen waatten pituus oli
kolmekymmendä kyynärätä, ja lewey
neljä kyynärätä: yxi mitta oli kaikill
yhdellätoistakymmenellä waattella.

16. Ja yhdisti wiisi waatetta er
nänsä, ja kuusi waatetta erinänsä.

17. Ja teki wiisikymmendä silmust
äärimäisen waatten reunalle, saum
kohdalle: ja teki myös wiisikymmend
silmusta toisen waatten reunaan, sau
man kohdalle.

18. Ja hän teki wiisikymmendä wask
kikonkkua; joilla maja yhdistettin, ett
se yxi olis.

19. Ja teki peitten majan päälle
punalla painetuista oinan nahwoist
ja wielä peitten sen päälle Techasch
nahwoista. 2 Mos. 26: 14.

20. Ja teki majan laudat sittimi
puista, pystyälle olemaan.
2 Mos. 26: 15.

21. Jokaitzen laudan pituus oli kym
menen kyynärätä, ja leweys puolitois
ta kyynärätä.

22. Jokaitzeen lautaan teki hän ka
waarnaa, joilla he toinen toiseensa lii
tettin: niin teki hän kaikki majan laudat

23. Ja hän teki ne majan laudat
niin että kaxikymmendä lautaa seiso
etelään päin.

24. Ja teki neljäkymmendä hopi
jalkaa kahdenkymmenen laudan ala: j
ka laudan ala kaxi jalkaa, aina ka
den waarnan kanssa.

25. Hän teki myös toiselle siwul
majaa, pohjan puolelle, kaxikymmen
lautaa.

26. Neljänkymmenen hopiajalan kan
sa: aina kaxi jalkaa kungin laudan al

27. Mutta perälle majaa länd
päin, teki hän kuusi lautaa.

28. Ja teki kaxi muuta lautaa m
jan kulmille, molemmille siwuille.

29. Niin että kumbikin niistä tulit yhteen alhalda; niin myös ylhäldä yh-distettin ne yhdellä rengalla: Niin hän teki niille molemmille kulmille.
30. Ja oli kahdexan lautaa, ja kuu-sitoistakymmendä hopiajalkaa: aina kaxi jalkaa yhden laudan alla.
31. Niin teki hän myös korennot sittimipuista: wiisi niihin lautoin, jotka olit yhdellä puolella majaa.
2 Mos. 26: 26.
32. Ja wiisi korendota niihin lau-toihin, jotka olit toisella puolen majaa: ja myös wiisi korendota niihin lautoin, jotka olit kahden puolen majaa län-teen päin.
33. Ja teki keskimäisen korennon, niin että se piti lautain keskeldä si-sällä käymän, yhdestä kulmasta niin toiseen.
34. Ja silais laudat pääldä kullalla, mutta heidän rengansa teki hän kullasta, joihinga korennot pistettin: ja silais myös korennot kullalla.
35. Hän teki myös esiripun, sinisistä, purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, ja walkiista kerratusta liinasta: hän teki myös Cherubimin sen päälle taitawasti.
2 Mos. 26: 31.
36. Ja teki siihen neljä patzasta sit-timipuusta, ja silais ne kullalla, ja niiden koukut kullasta: ja waloi niille neljä hopiajalkaa.
37. Ja teki waatten majan owen eteen, sinisistä, ja purpuraisista, ja tu-lipunaisista willoista, ja walkiasta ker-ratusta liinasta, taitawasti neulotun.
38. Ja wiisi patzasta heidän kouk-kuinensa kanssa, ja silais niiden päät, ja heidän wandensa kullalla: ja niiden wiisi waskijalkaa.

37. Luku.

Arkki, armoistuin, pöytä, kyntiläjalka, suitsutus Altari ja woidellus öljy.

1. Ja Bezaleel teki Arkin sittimipuusta: puoldakolmatta kyynärätä pitkän, puoldatoista kyynärätä lewiän, ja puo-ldatoista kyynärätä korkian.
2 Mos. 25: 10.
2. Ja silais sen puhtalla kullalla, sekä sisäldä että ulkoa: ja teki sen ympärille kullaisen wanden.
3. Ja waloi neljä kuldarengasta hä-nen neljään kulmaansa: kaxi rengasta yhdelle puolelle, ja myös kaxi rengasta toiselle puolelle.
4. Ja teki korennot sittimipuusta, ja silais ne kullalla.
5. Ja pisti ne korennot rengaisiin Arkin siwulle; niin että Arki taittin kannetta.
6. Ja hän teki Armoistuimen puh-tasta kullasta puoldakolmatta kyynärätä pitkän ja puoldatoista kyynärätä lewiän.
2 Mos. 25: 17.
7. Ja teki kaxi Cherubimiä kullasta: wahwaa tekoa molempiin päihin Ar-moistuinda.
8. Yhden Cherubimin tähän päähän, ja toisen Cherubimin toiseen päähän: molempiin päihin Armoistuinda hän teki Cherubimit.
9. Ja Cherubimit lewitit siipensä sen ylitzen, ja peitit Armoistuimen sii-willänsä, ja heidän kaswonsa olit toi-nen toisensa puoleen: Armoistuimeen päin olit Cherubimein kaswot.
10. Hän teki myös pöydän sittimi-puusta, kahta kyynärätä pitkäxi, kyy-närätä lewiäxi, ja puoldatoista kyynä-rätä korkiaxi. 2 Mos. 25: 23.
11. Ja silais sen puhtalla kullalla: ja teki kullaisen wanden sen ympärille.
12. Ja teki partan sen ympärinsä kämmendä lewiän: teki myös kullaisen wanden partan ympärille.
13. Ja waloi siihen neljä kullaista rengasta: ja pani ne rengat neljälle kulmalle, heidän neljän jalkansa päälle.
14. Juuri partan kohdalla olit ren-gat, joisa korennot olit sisällä, joilla pöytä kannettin.
15. Ja hän teki myös korennot sittimipuusta; ja silais ne kullalla, että pöytä niillä kannetta taittin.
16. Hän teki myös pöytäastiat, ka-tit, lusikat, ja maljat, ja pikarit, joilla ulos ja sisälle kaattin, puhtasta kullasta.
2 Mos. 25: 29.
17. Hän teki myös kyntiläjalan puhtasta kullasta: wahwan tekoisexi hän sen kyntiläjalan teki, ja hänen war-tensa, haaransa, maljansa, knuppinsa ja kukkaisensa olit siitä samasta.
2 Mos. 25: 31.
18. Kuusi haaraa käwit hänen kyl-

jestänsä: kolme haaraa kyntiläjalan
yhdeldä siwulda, ja myös kolme haa=
raa sen toiselda siwulda.
19. Kolme mandelen muotoista mal=
jaa oli sen yhdesä haarasa, ja yxi
knuppi ja kukkainen; niin myös kol=
men mandelen kaldaista maljaa toisesa
haarasa, yxi knuppi ja kukkainen: niin
oli niisä kuudesa haarasa, jotka kynti=
läjalasta uloskäwit.
20. Mutta kyntiläjalasa oli neljä
mandelen muotoista maljaa, knuppeinsa
ja kukkaistensa kanßa.
21. Niin että knuppi oli siinä kah=
den haaran alla: ja taas knuppi (toisen)
kahden haaran alla: ja wielä knuppi
kahden jälkimäisen haaran alla: ni=
mittäin niisä kuudesa haarasa, jotka
siitä uloskäwit. 2 Mos. 25: 35.
22. Ja hänen knuppinsa ja haa=
ransa sen päällä, ja se kaikki oli puh=
tasta lujasta kullasta.
23. Ja hän teki myös seitzemän
lampua: ja heidän niistimensä ja sam=
mutuskalunsa olit puhtasta kullasta.
24. Ja hän teki sen kaikkein asti=
ainsa kanßa, yhdestä leiwiskästä puh=
dasta kuldaa.
25. Hän teki myös suitzutus Alta=
rin sittimipuusta: yhtä kyynärätä pit=
kän ja yhtä kyynärätä lewiän, juuri
nelikulmaisexi, ja kahta kyynärätä kor=
kian; siitä uloskäwit hänen sarwensa.
2 Mos. 30: 1.
26. Ja silais sen puhtalla kullalla,
sen katon ja seinät ymbärinsä, ja sen
sarwet: ja teki sen ymbärille wanden
kullasta.
27. Ja kaxi kullaista rengasta wan=
den ala molemmin puolin; niin että
korennot siihen sysättin, kannetta niillä.
28. Ja korennot hän teki sittimi=
puusta: ja silais ne kullalla.
29. Ja teki sen pyhän woidellus=
öljyn ja puhtan suitzutuxen, hywänha=
jullisista yrteistä; Apothekarin tawan
jälkeen. 2 Mos. 30: 35.

38. Luku.

Polttouhrin Altari ja pesoastia, piha ja
majan ainen luku.

Ja teki myös polttouhrin Altarin sit=
timipuusta, wiittä kyynärätä le=
wiän, juuri nelikulmaisexi: ja koln
kyynärätä korkiaxi. 2 Mos. 27: 1.
2. Ja teki neljä sarwea sen nelj
kulman päälle, siitä olit hänen sa
wensa: ja silais sen waskella.
3. Ja teki kaikkinaiset Altarin asti
tuhkaastiat, lapiot, maljat, hangot, hi
liastiat: kaikki astiat teki hän waskes
4. Ja teki Altarin ymbärinsä wask
häkin niinkuin werkon, maasta ni
puoli Altariin. 2 Mos. 27: 4.
5. Ja waloi neljä rengasta niid
neljän waskihäkin kulmiin; että kore
not niihin pistettin.
6. Ja teki korennot sittimipuust
ja silais ne waskella.
7. Ja pani rengaisiin Altarin s
wulle, joilla se kannettin. Ja teki s
laudoista, awojomaxi sisäldä.
8. Ja hän teki pesoastian waskest
ja sen jalan myös waskesta: niid
waimoin peileistä, jotka palwelit seur
kunnan majan owen edesä.
2 Mos. 30: 18. 1 Sam. 2: 22.
9. Ja hän teki pihan etelää päi
ja pihan waattet walkiasta kerratus
liinasta sata kyynärätä pitkäxi.
2 Mos. 27: 9.
10. Hänen kahdenkymmenen patza
tensa, ja kahdenkymmenen jalkain
kanßa waskesta: mutta heidän kou
kunsa ja wyönsä hopiasta.
11. Niin myös pohjaa päin sa
kyynärätä, kahdenkymmenen patzan j
kahdenkymmenen jalan kanßa waskesta
mutta heidän koukkunsa ja wyönsä ho=
piasta.
12. Mutta lännen puolella olit waat
tet wiisikymmendä kyynärätä, kymme
nen patzansa ja kymmenen jalkains
kanßa: mutta heidän koukkunsa j
wyönsä hopiasta.
13. Mutta itää päin wiisikymmen
dä kyynärätä:
14. Waattet wiisitoistakymmendä kyy
närätä siwulla: kolmen patzan ja kol
men jalan kanßa.
15. Ja toisella siwulla molemmi
puolin, pihan läpikäytäwän tykönä oli
waattet wiisitoistakymmendä kyynärätä
heidän kolmen patzansa ja kolmen jal=
kainsa kanßa.

16. Ja kaikki pihan waattet ympä-
rinsä olit walkiasta kerratusta liinasta.
17. Ja patzasten jalat waskesta, ja
heidän koukkunsa ja wyönsä hopiasta,
niin että heidän knuppinsa olit silatut
hopialla: ja kaikki myös ne pihan patzat
olit wyötetyt hopia wyöllä.
18. Ja peitewaattet pihan sisälle-
käytäwään, teki hän sinisistä ja pur-
puraisista, ja tulipunaisista willoista, ja
walkiasta kerratusta liinasta, taitawasti
neulotut: kahtakymmendä kyynärätä
pitkäxi, ja wiittä kyynärätä korkiaxi
lewydesä, pihan waatetten kohdalla.
2 Mos. 27: 16.
19. Niin myös niiden neljä patzasta
ja niiden neljä jalkaa waskesta: ja hei-
dän koukkunsa hopiasta, ja heidän pään-
sä silatut ja wyötetyt hopiawöillä.
20. Ja kaikki waarnat majasa, ja
[redacted]ympärinsä, olit waskesta.
[redacted] 2 Mos. 27: 19.
[redacted] on kaluin luku, kuin to-
[redacted]aan tarwittin, jotka owat
lutut Moseksen käskyn jälkeen: Lewi-
tain palweluxen kautta, Ithamarin
Papin Aaronin pojan käden alla.
22. Ja Bezaleel Urin poika, Hurin
pojanpoika Judan sugusta, teki kaikki
kuin HErra Mosexelle oli käskenyt.
23. Ja hänen kanssansa Oholiab
Ahisamachin poika Danin sugusta: sillä
hän oli taitawa, ja ymmärtäwäinen
neulomaan, sinisillä, ja purpuraisilla,
ja tulipu aisilla willoilla, ja walkialla
liinalla.
[redacted] se kulda kuin tehtin kal-
[redacted]n Pyhän tarpexi: se kuin an-
[redacted] ylönnyxi, oli yhdexän kol-
[redacted]dä leiwiskätä, seitzemän-
[redacted]mekymmendä Sikliä, Py-
[redacted]älkeen.
[redacted]a hopia, joka siihen yhtei-
[redacted]da annettin, oli sata lei-
[redacted]annen seitzemänsataa wii-
sikahdexattakymmendä Sikliä, Pyhän
Sikl[redacted]een.
[redacted] monda puolda Sikliä,
[redacted] hengeä, Pyhän Siklin
[redacted]ikilda niildä, jotka luetut
[redacted]akymmenestä ajastajasta ja
sen ylitzen, kuusisatatuhatta, kolmetu-
hatta, wiisisataa ja wiisikymmendä.
2 Mos. 30: 13. 4 Mos. 1 46.

27. Sadasta leiwiskästä hopiata wa-
lettin Pyhän jalat, ja esiripun jalat:
sata jalkaa sadasta leiwiskästä, leiwiskä
kullengin jalalle.
28. Mutta tuhannesta, seitzemästä-
sadasta ja wiidestäkahdexattakymmenestä
Siklistä tehtin koukut patzaisiin: ja hei-
dän päänsä silattin, ja wyöllä wyötettin.
29. Mutta waski kuin annettin ylön-
nyxyxi, oli seitzemänkymmendä leiwis-
kätä, kaxituhatta ja neljäsataa Sikliä.
30. Siitä tehtin jalat seurakunnan
majan oween, ja waski Altari ja waski-
häkki kuin siinä oli: ja myös kaikki
Altarin astiat.
31. Niin myös jalat ympärinsä pi-
haa, ja jalat pihan sisällekäytäwään:
ja kaikki majan waarnat, ja kaikki
pihan waarnat ympärinsä.

39. Luku.

Pappein waattet. Majan kappalet.

Mutta sinisistä, ja purpuraisista ja
tulipunaisista willoista, teit he
wirkawaatteita palweluxeen, Pyhäsä:
ja he teit pyhiä waatteita Aaronille,
niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.
2 Mos. 28: 2, 4. Luku 31: 10. Luku 35: 19.
2. Ja hän teki päälliswaatten kul-
lasta, sinisistä, ja purpuraisista, ja tu-
lipunaisista willoista, ja walkiasta ker-
ratusta liinasta. 2 Mos. 28: 6.
3. Ja he tawoit kullan kiskori, jon-
ga hän leikkais langaxi, että se tait-
tin taitawasti kudotta sinisten, purpu-
raisten ja tulipunaisten willain ja wal-
kian liinan seasa.
4. He teit hänelle olkawaattet, yh-
teen sidotut: kahdelda kumalda se yh-
distettin.
5. Ja wyö sen päällä oli myös
tehty sillä tawalla taitawasti, kullasta,
sinisistä, purpuraisista, ja tulipunaisista
willoista, ja walkiasta kerratusta lii-
nasta: niinkuin HErra oli käskenyt
Mosexelle.
6. Ja he teit Onichin kiwet, kiin-
nitetyt kuldaan: kaiwetut sinetin ta-
walla Israelin lasten nimein jälkeen.
2 Mos. 28: 9.
7. Ja istutit ne olkapäille päällis-
waatteseen, että ne kiwet piti oleman Is-

raelin lapsille muistoxi: niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.

2 Mos. 28: 12.

8. Ja he teit rindawaatten sillä tawalla taitawasti, kuin päälliswaatekkin oli tehty: kullasta, sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, ja kalliista kerratusta liinasta.

2 Mos. 28: 15.

9. Niin että se oli nelitahkoinen ja kaxikertainen: waaxa pituudelda ja waaxa leweydeldä, aina kaxikertaisesti.

10. Ja täytti sen neljällä kiwiriwillä: Ensimäinen riwi oli Sardius, Topazius ja Smaragdi.

11. Toinen riwi: Rubiin, Saphiir ja Demanti.

12. Kolmas riwi: Lyncurius, Achat ja Amethisti.

13. Ja neljäs riwi: Turchos, Onix ja Jaspis: kiinnitetyt ymbärildä kullalla joka riwildä.

14. Ja nämät kiwet olit Israelin lasten nimein jälkeen kaxitoistakymmendä, kaiwetut sinetin tawalla, itzekukin nimeldänsä, kahdentoistakymmenen sukunnan jälkeen.

15. He teit myös rindawaatten päälle wiljat kahden pään kanßa, wääten puhtasta kullasta.

16. Ja he teit kaxi kuldanastaa, ja kaxi kuldarengasta; ja yhdistit ne kaxi rengasta, kahteen rindawaatten palteseen.

17. Ja pistit ne kaxi kuldawiljaa niihin kahteen rengaseen, rindawaatten kulmiin.

18. Mutta ne kaxi päätä wiljoista panit he ylös niihin kahteen nastaan, ja yhdistit ne päälliswaatten kulmilda, juuri toinen toisensa kohdalle.

19. Niin teit he kaxi muuta kuldarengasta, ja yhdistit ne niihin toisiin kahteen rindawaatten kulmaan; sen palteseen, kuin on päälliswaatten siwusa sisällisellä puolella.

20. Ja he teit kaxi muuta kuldarengasta, ne panit he kahteen kulmaan alhallepäin päälliswaatteseen, toinen toisensa kohdalle, sitä saumaa kohden, päälliswaatten wyön ylimmäiselle puolelle.

21. Niin että rindawaate yhdistettin rengainensa niihin rengaisiin, kuin oli päälliswaattesa, sinisellä nuoralla, niin että se olis liki päälliswaatetta, ja ei eriäis päälliswaatteesta: niinkuin HErra käski Mosexelle.

22. Hän teki myös hamen päälliswaatten ala, kokonansa kudotun sinisistä willoista.

2 Mos. 28: 31.

23. Ja päänläwen keskelle, niinkuin pantzarin päänläwen; sepalus oli päänläwen ymbärinsä pallistetun, ettei se kehkiäisi.

24. Ja he teit Granatin omenat alhalle hamen liepeisiin sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista, jotka kerratut olit.

25. Ja teit kulkuiset puhtasta kullasta: ja panit ne kulkuiset Granatin omenain wälille ymbärinsä, hamen liepeisiin.

2 Mos. 28: 33.

26. Niin että kulkuinen ja Granatin omena oli wuoroin ymbärinsä hamen liepeitä: palwelemaan sillä, niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.

27. Ja he teit myös ahtat hamet kudotut walkiasta kalliista liinasta, Aaronille ja hänen pojillensa.

2 Mos. 28: 39.

28. Ja hiipan walkiasta kalliista liinasta, ja kaunit lakit walkiasta kalliista liinasta, ja aluswaattet walkiasta kerratusta liinasta.

2 Mos. 28: 4

29. Ja sen taitawasti neulotun wyön walkiasta kerratusta kalliista liinasta, sinisistä, ja purpuraisista, ja tulipunaisista willoista: niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.

30. He teit myös otzalehden, pyhän Kruunun päälle, puhtasta kullasta, ja kaiwoit kirjoituxen siihen, niinkuin sinetti kaiwetan: HERRAN PYHYYS.

2 Mos. 28: 36.

31. Ja sidoit sen päälle sinisen nuoran, että sen piti yhdistämän hiipan ylhäldä: niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.

32. Ja niin kaikki seurakunnan majan rakennus päätettin. Ja Israelin lapset teit kaikki sen jälkeen, kuin HErra oli käskenyt Mosexelle; niin he teit.

33. Ja he kannoit majan Mosexen tyg

myös kaluinensa: sen koukut, laudat, korennot, patzat ja jalat.
34. Ja peitten punalla painetuista oinan nahwoista, peitten Techaschin nahwoista: ja peitten esiripun.
35. Todistus Arkin korendoinensa; ja myös Armoistuimen.
36. Pöydän kaikkein astiainsa kanßa, ja katzomusleiwät. 2 Mos. 35: 13.
37. Sen puhtan kyntiläjalan walmistetun lampuinensa, kaiken sen kanßa kuin siihen tarwittin; ja öljyä walkeuteen. 2 Mos. 31: 8. 3 Mos. 24: 4.
38. Kulda Altarin ja woidellusöljyn, ja pitein suitzutuxen, ja majan owiwaatten.
39. Waskisen Altarin ja waskisen wälikkänsä korendoinensa, ja kaikkein kaluinensa: ja pesoastian jalkoinensa.
40. Pihan waattet patzainensa ja jalkoinensa, waatten pihan sisällekäytäwän eteen, köysinensä ja waajoinensa: ja kaikki seurakunnan majan palweluxen astiat.
41. Wirkawaattet palwelta Pyhäsä; Papin Aaronin pyhät waattet, ja hänen poikainsa waattet, joilla heidän piti tekemän Papin wiran palweluxen.
42. Kaikkein niiden jälkeen kuin HERra oli käskenyt Mosexelle; niin teit Israelin lapset kaiken sen työn.
43. Ja Moses näki kaiken tämän tekemisen, että he olit tehnet sen, niinkuin HERra oli käskenyt: ja Moses siunais heitä.

40. Luku.

Moses panee Majan ylös ja pyhittä sen. HERran kunnia täyttä Majan.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Ensimäisnä päiwänä ensimäisestä kuusta, pitä sinun paneman ylös seurakunnan majan.
3. Ja sinun pitä siihen paneman Todistuxen Arkin: ja sinun pitä peittämän Arkin esiripulla. 2 Mos. 26: 33.
4. Ja sinun pitä myös sinne sisälle kandaman pöydän, ja walmistaman sen: ja asettaman siihen kyntiläjalan, ja paneman lamput sen päälle.
5. Ja sinun pitä asettaman sen kullaisen sawualtarin, Todistus Arkin eteen: ja ripustaman waatten majan eteen. 2 Mos. 30: 1. Luku 26: 36.
6. Mutta sinun pitä asettaman polttouhrin Altarin, seurakunnan majan owen eteen.
7. Ja paneman pesoastian seurakunnan majan ja Altarin wälille: ja paneman siihen wettä.
8. Ja tekemän pihan sen ympärille: ja ripustaman waatten pihan portin eteen.
9. Ja ottaman woidellusöljyn, ja woiteleman majan ja kaikki ne kuin siinä owat, ja pyhittämän sen kaluinensa, että ne olisit pyhät. 2 Mos. 30: 26.
10. Ja woiteleman polttouhrin Altarin kaluinensa: ja pyhittämän Altarin, ja se Altari pitä oleman kaikkein pyhin.
11. Sinun pitä myös woiteleman pesinastian jalkoinensa: ja sen pyhittämän.
12. Ja sinun pitä tuoman Aaronin poikinensa seurakunnan majan owen eteen: ja pesemän heidän wedellä. 2 Mos. 29: 4.
13. Ja puettaman Aaronin pyhiin waatteisiin: ja woiteleman ja pyhittämän hänen, minun Papixeni.
14. Ja sinun pitä myös tuoman hänen poikansa: ja puettaman heidän yllensä ne ahtat hamet.
15. Ja woiteleman heidän, niinkuin sinä heidän Isänsä woitelit, minun Papixeni. Ja tämän woidelluxen pitä oleman heille ijankaikkisexi Pappeudexi, heiden sukukunnisansa.
16. Ja Moses teki kaikki, kuin HERra oli hänelle käskenyt.
17. Niin tapahdui toisna wuonna, ensimäisnä päiwänä ensimäisestä kuusta; että maja pandin ylös.
18. Ja koska Moses pani ylös majan, niin hän asetti jalat ja laudat ja korennot: ja nosti patzat pystyälle. 4 Mos. 7: 1.
19. Ja lewitti peitten majan ylitzen, ja pani katon sen päälle: niinkuin HERra oli käskenyt Mosexelle.
20. Ja otti Todistuxen ja pani

Arkkiin, ja asetti korennot Arkin pääl-
le: ja pani myös Armoistuimen Ar-
kin päälle. Hebr. 9: 4.
21. Ja toi Arkin majaan, ja ripusti
esiripun todistus Arkin eteen: niinkuin
HERra oli käskenyt Mosexelle.
2 Mos. 35: 11.
22. Niin asetti hän myös pöydän
seurakunnan majaan, pohjan puoliselle
siwulle; ulkoiselle puolelle esirippua.
23. Ja asetti leiwän sen päälle jär-
jestyxeen, HERran eteen: niinkuin
HERra oli käskenyt Mosexelle.
24. Niin pani hän myös kyntilä-
jalan seurakunnan majaan, juuri pöy-
dän kohdalle, etelän siwulle majaa.
2 Mos. 25: 31.
25. Ja pani lamput niiden päälle
HERran eteen: niinkuin HERra oli
käskenyt Mosexelle.
26. Ja pani myös kullaisen Alta-
rin seurakunnan majaan, esiripun eteen.
27. Ja suitzutti yrttein suitzutuxen
sen päällä: niinkuin HERra oli käs-
kenyt Mosexelle.
28. Ja ripusti waatten majan owen
eteen.
29. Waan polttouhrin Altarin pa-
ni hän seurakunnan majan owen eteen:
ja uhrais sen päällä polttouhrin ja
ruokauhrin; niinkuin HERra oli käs-
kenyt Mosexelle.
30. Ja pesoastian pani hän seura-
kunnan majan ja Altarin wälille: j
pani siihen wettä pestä heitänsä.
31. Ja Moses ja Aaron ja häne
poikansa, pesit kätensä ja jalkansa siitä
2 Mos. 30: 19.
32. Sillä heidän piti pesemä
itzensä, koska he menit seurakun
nan majaan, eli käwit Altarin ty
gö: niinkuin HERra oli käsken
Mosexelle.
33. Ja hän pani pihan ylös, ma
jan ja Altarin ympärinsä, ja ripu
waatten pihan sisällekäytäwään.
niin Moses päätti sen työn.
34. Ja pilwi peitti seurakunnan m
jan: ja HERran kunnia täytti maja
4 Mos. 9: 15. 1 Kun. K. 8: 10.
35. Ja ei Moses taitanut käy
seurakunnan majaan; sillä pilwi
sen päällä, ja HERran kunnia täyt
majan.
36. Ja koska pilwi meni ylös m
jan pääldä; niin Israelin lapset w
sit, kaikisa heidän matkoisansa.
37. Waan koska ei pilwi men
ylös; silloin ei he waeldanet, si
päiwään asti, että se meni ylös.
38. Sillä HERran pilwi oli p
wällä majan ylitzen, ja yöllä oli t
li siinä: koko Israelin huonen
mäin edesä, kaikisa heidän wae
kisansa. 2 Mos. 13: 21.
4 Mos. 14: 14. 5 Mos. 1: 33. Neh. 9: 1
Ps. 78: 14. Ps. 105: 39. 1 Cor. 10: 1.

Mosexen Toisen Kirjan loppu.

LEVITICUS.

Kolmas Mosexen Kirja.

1. Luku.

Laki polttouhrista.

Ja HERra kutzui Mosexen, ja pu-
hui hänelle seurakunnan majasta,
sanoden:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano
heille: joka teistä tahto uhrata HER-
ralle, niin tehkät teidän uhrinne eläi-
mistä, karjasta ja lambaista.
3. Jos hän tahto HERralle polt-
touhria karjasta tehdä, niin uhratkan
wirhittömän härkyisen: seurakunna
majan owen edesä hän sen uhratkan, et
se olis HERralle otollinen häneldä.
4. Ja pangan kätensä sen polt
uhrin pään päälle; niin se on otollin
händä sowittamaan. 2 Mos. 29: 10.
5. Ja hänen pitä teurastaman mu
lin HERran edesä: ja Papit Aaron
pojat pitä tuoman weren, ja priiskott
man Altarille ympärinsä, joka on se
rakunnan majan owen edesä.

6. Ja wuota pitä polttouhrista nyljettämän, ja se pitä kappaleixi hakattaman.

7. Ja Papin Aaronin pojat pitä tekemän tulen Altarille: ja halwot tulen päälle paneman.

8. Ja Papit Aaronin pojat pitä sowittaman kappalet, pään ja lihawun, halkoin päälle, jotka owat Altarin tulen päällä.

9. Mutta sisällyxet ja jalat pitä ...ä pestämän: ja Papin pitä kaikki ...t polttaman Altarilla; polttouh... ja leppytys hajun tulexi HERralle.

2 Mos. 29: 25.

Ja jos hän tahto tehdä polt... pienistä eläimistä, lambaista ...sta; niin uhratkan wirhittö... eli kauriin.

Ja teurastakan sen HERran ...pohjan puolella Altarita: Ja Aaronin pojat pitä priiskotta... hänen werensä Altarille ymbä...

Ja se pitä hakattaman kappa... ...seltä pää että lihawus: ja Papin ... sowittaman halkoin päälle, jot... ...t Altarilla tulen päällä.

Mutta sisällyxet ja jalat pitä ... pestämän: ja Papin pitä sen ... uhraman ja polttaman Alta... ...se on polttouhri, tuliuhri ja le... ... hajun HERralle.

Jos hän tahto taas tehdä polt... ... HERralle linnuista; niin teh... ...sen mettisistä, elikkä kyhkyläisten ...

Ja Papin pitä sen Altarille ...man, ja niskan poikki wäändämän, ...ltarilla polttaman: ja andaman ... wuotaa Altarin seinään.

Ja ottakan hänen kupunsa höy... ...nsä ulos: ja heittäkän ne Al... wiereen itään päin, tuhkakoon ...

Ja pitä sen siipinensä halkaise... mutta ei erinänsä rewäisemän. ... Papin pitä sillänsä sen polt... ...halkoin päällä, jotka owat Al... ...tulen päällä: Tämä on poltto... ...tuliuhri ja leppytys hajun HER...

2. Luku.

Laki ruokauhrista.

Ja jos joku hengi tahto tehdä HERralle ruokauhria; niin sen pitä oleman sämbyläjauhoista, ja hänen pitä öljyä sen päälle wuodattaman, ja pyhää sawua sen päälle paneman.

2. Ja sitte sen Papeille Aaronin pojille wiemän: niin pitä Papin ottaman piwonsa täyden niistä sämbyläjauhoista, ja öljyä kaiken pyhän sawun kanssa, ja sen polttaman Altarilla muistoxi. Tämä on tuliuhri ja leppytys hajun HERralle.

3. Se kuin jää ruokauhrista, pitä oleman Aaronin ja hänen poikainsa oman: sen pitä oleman kaikkein pyhimmän HERran tulista.

4. Mutta jos sinä tahdot tehdä ruokauhria pätzisä kypsetystä; niin ota happamattomia kyrsiä sämbyläjauhoista öljyyn sekoitettuna, ja happamattomia ohukaisia kyrsiä öljyllä woideltuita.

5. Waan jos sinun ruokauhris on pannusa kypsetystä; niin sen pitä oleman happamattomista sämbyläjauhoista öljyyn sekoitettuna.

6. Sen sinun pitä jakaman kappaleixi, ja wuodattaman öljyä sen päälle; niin se on ruokauhri.

7. Ja jos sinun ruokauhris on haaskarilla kypsetystä; niin sinun pitä tekemän sen sämbyläjauhoista öljyn kanssa.

8. Ja sen ruokauhrin, jonga sinä tahdot senkaltaisista tehdä HERralle; pitä sinun tuoman Papille, ja kandaman sen Altarin tygö.

9. Ja Papin pitä ylöndämän sen ruokauhrin muistoxi, ja polttaman Altarilla. Se on tuliuhri ja leppytys hajun HERralle.

10. Tähtet ruokauhrista pitä oleman Aaronin ja hänen poikainsa omat: Sen pitä oleman kaikkein pyhimmän HERran tulista.

11. Kaiken ruokauhrin kuin te uhratte HERralle, pitä teidän tekemän ilman hapatusta: sillä ei yhtän hapatusta eli hunajata pidä siinä poltettaman uhrixi HERralle.

12. Mutta nutisten uhrisa pitä teidän ne uhraman HERralle; Waan

ei ne pidä tuleman Altarille makiaxi hajuxi.

13. Kaiken sinun ruokauhris pitä sinun suolaman, ja sinun ruokauhris ei pidä ikänänsä ilman sinun Jumalas liittosuolata oleman: sillä kaikisa sinun uhreisas pitä sinun suolaa uhraman.
Marc. 9: 49.

14. Mutta jos sinä tahdot tehdä uutisesta ruokauhrin HERralle; niin sinun pitä kuiwaman wiherjäiset tähkäpäät tulella, ja surwoman ne pienexi, ja sitte uhraman ruokauhrin sinun uutisestas.

15. Ja sinun pitä paneman öljyä siihen ja Pyhää sawua; niin on se ruokauhri.

16. Ja Papin pitä ottaman niistä surwotuista jywistä ja öljystä, ynnä kaiken pyhän sawun kanssa, ja polttaman sen muistoxi. Se on tuliuhri HERralle.

3. Luku.

Laki kiitosuhrista.

Ja jos hänen uhrinsa on kiitosuhri karjasta; niin pitä hänen uhraman härjän eli lehmän, ja wirhittömän uhrin tuoman HERran eteen.

2. Ja pitä laskeman kätensä uhrinsa pään päälle, ja teurastaman seurakunnan majan owen edesä: Ja Papit Aaronin pojat pitä priiskottaman weren Altarille ymbärinsä.

3. Ja pitä uhraman siitä kiitosuhrista polttouhrin HERralle: lihawuden kuin sisällyxet peittä, ja kaiken sisällysten lihawuden.
2 Mos. 29: 13, 22.

4. Ja kaxi munaskuuta sen lihawuden kanssa, kuin niiden päällä on landeisa: ja maxan kalwon munaskuiden kanssa eroittaman.

5. Ja Aaronin pojat pitä polttaman sen Altarilla polttouhrixi puiden päällä, jotka owat tulesa: tuliuhrixi ja lepytys hajuxi HERralle.
2 Mos. 29: 25. 3 Mos. 6: 12.

6. Mutta jos hän teke HERralle kiitosuhria pienistä eläimistä, oinaista eli uhista; niin sen pitä oleman ilman wirhetä.

7. Jos hän uhraa karitzan; niin hänen pitä sen tuoman HERran eteen.

8. Ja pitä laskeman kätensä uhrin- sa pään päälle, ja teurastaman se- seurakunnan majan owen edesä. J- Aaronin pojat pitä priiskottaman se- weren Altarille ymbärinsä.

9. Ja kiitosuhrista uhraman HE- ralle polttouhrin, sen lihawuden, k- saparon eroitetun selkäpiistä: lihaw- den kuin sisällyxet peittä, ja kaik- sisällysten lihawuden.

10. Ja kaxi munaskuuta sen lih- wuden kanssa kuin landeisa niid- päällä on: ja eroittaman maxan k- won munaskuiden kanssa.

11. Ja Papin pitä sen poltta- Altarilla, tulen ruaxi HERralle.

12. Jos hänen uhrinsa on wuoh- jo hän tuo sen HERran eteen:

13. Niin hänen pitä laskeman k- tensä sen pään päälle, ja teurasta- seurakunnan majan owen edesä. J- Aaronin pojat pitä priiskottaman hä- nen werensä Altarille ymbärinsä.

14. Ja pitä siitä uhraman po- touhrin HERralle: lihawuden kuin si- sällyxet peittä, ja kaiken sisällyst- lihawuden.

15. Ja kaxi munaskuuta lihawud- kanssa, kuin niiden päällä on landei- ja maxan kalwon munaskuiden kan- eroittaman.

16. Ja Papin pitä polttaman se- Altarilla, tulen ruaxi, makiaxi hajux- Kaikki lihawus on HERran oma.

17. Sen pitä oleman ijankaikkise- säädyn teidän sukukunnisanne, kaikis- teidän asuinsioisanne; ettet te yhtä- lihawutta eli mitän werta söisi.
1 Mos. 9: 4. 3 Mos. 7: 23. Luku 17: 10. Luku 19: 26. 5 Mos. 12: 16, 23. Luku 15: 23. Ap. T. 15: 20.

4. Luku.

Laki rikosuhrista.

Ja HERra puhui Mosexelle, sano- den:

2. Puhu Israelin lapsille, ja sano- jos joku sielu rikko tietämätä jotakut- HERran käskyä wastan, jota ei hä- nen pidäis tekemän: niin että hä- tekis yhtäkin wastan niistä:

3. Jos Pappi, joka woideldu on,
kko Kansan pahennuxexi: niin hänen
tä rikoxensa edestä, kuin hän tehnyt
, tuoman wirhittömän nuoren kal-
in HERralle rikosuhrixi.
4. Ja pitä tuoman sen kalpein
HERran eteen, seurakunnan majan
owen tygö: ja laskeman kätensä kal-
pein pään päälle, ja teurastaman kal-
pein HERran edesä.
5. Ja Pappi kuin woideltu on, pitä
tuoman kalpein werestä; ja kandaman
seurakunnan majaan.
6. Ja Papin pitä kastaman sor-
mensa wereen; ja priiskottaman sitä
werta seitzemän kertaa HERran ja
Pyhän Esiripun edesä.
7. Ja Papin pitä siitä werestä pa-
neman suitzutus Altarin sarwein päälle,
joka on HERran edesä seurakunnan
majasa: Ja kaiken muun weren kaata-
man polttouhrin Altarin pohjalle, joka
on seurakunnan majan owen edesä.
3 Mos. 5: 9. Luku 9: 9.
8. Ja kaiken mullin lihawunden rikos-
uhrista, pitä hänen ylöndämän: nimit-
täin sen lihawunden kuin sisällyxet peittä,
ja kaiken sisällysten lihawunden.
9. Ja kaxi munaskuuta sen lihawun-
den kanßa, kuin niiden päällä on lan-
teisa: ja maxan kalwon munaskuiden
kanßa eroittaman.
10. Niinkuin ylötän kiitosuhri här-
jistä: ja Papin pitä sen polttaman
polttouhrin Altarilla.
11. Mutta mullin wuodan, kaiken
lihan, pään ja jalkain kanßa, ja si-
sällyxet ja rawan: 2 Mos. 29: 14.
4 Mos. 19: 5.
12. Niin myös koko kalpein pitä
hänen leiristä wiemän ulos puhtaseen
paikkaan, johonga tuhka heitetän, ja
se pitä poltettaman puiden päällä tu-
lella: juuri siinä paikasa, johon tuhka
heitetän, pitä se poltettaman.
3 Mos. 9: 11. Hebr. 13: 11.
13. Jos koko Israelin seurakunda
rikko, ja se olis heidän silmäinsä edesä
salattu; niin että he olisit tehnet jota-
kin HERran käskyä wastan, jota ei
heidän tulisi tehdä, ja niin tulisit wi-
kapääxi; 4 Mos. 15: 24.
14. Ja sitte ymmärräisit rikoxensa,
kuin he olit tehnet; niin pitä heidän
tuoman nuoren kalpein rikosuhrixi, ja
asettaman sen seurakunnan majan eteen.
15. Ja wanhimmat seurakunnasta
pitä laskeman kätensä kalpein pään
päälle HERran edesä: ja teurastaman
sen kalpein HERran edesä.
16. Ja Pappi joka woideltu on,
pitä kandaman mullin weren, seura-
kunnan majaan.
17. Ja Papin pitä kastaman sor-
mensa wereen; ja seitzemän kertaa
priiskottaman HERran eteen, Esiri-
pun edesä.
18. Ja pitä siitä werestä paneman
Altarin sarwein päälle, joka on HER-
ran edesä seurakunnan majasa: ja kai-
ken sen muun weren kaataman polt-
touhrin Altarin pohjaan, joka on seu-
rakunnan majan edesä.
19. Kaiken hänen lihawundensa pitä
hänen ylöndämän, ja polttaman Al-
tarilla.
20. Ja pitä tekemän tämän mullin
kanßa, niinkuin hän teki rikosuhrin
mullin kanßa: ja niin pitä Papin hei-
dän sowittaman, ja se heille annetan
andexi.
21. Ja hänen pitä wiemän mullin
leiristä ulos, ja polttaman hänen, niin-
kuin hän poltti sen endisen mullin:
se pitä oleman rikosuhri seurakunnan
edestä.
22. Mutta jos Päämies rikko; ja
teke jotakuta HERran hänen Juma-
lansa käskyä wastan, jota ei hänen
tekemän pidäisi, ja tulee tietämätä
wikapääxi;
23. Ja osotetan hänelle sitte hänen
rikoxensa, kuin hän on rikkonut: hä-
nen pitä tuoman uhrixi wirhittömän
kaurin.
24. Ja laskeman kätensä sen kau-
riin pään päälle, ja teurastaman siinä
paikasa, kusa HERralle polttouhria
teurastetan: se pitä oleman hänen ri-
kosuhrinsa.
25. Sitte pitä Papin ottaman ri-
kosuhrin werestä sormellansa, ja pane-
man sen polttouhrin Altarin sarwein
päälle: ja sen muun weren kaataman
polttouhrin Altarin pohjalle.
26. Mutta kaiken hänen lihawu-

densa pitä hänen polttaman Altarilla, niinkuin sen lihawuden kiitosuhrista. Ja niin Papin pitä sowittaman hänen rikoxensa, ja se hänelle annetan andexi.

27. Jos joku sielu yhteisestä Kansasta rikko tietämätä; niin että hän teke jotakuta HERran käskyä wastan, jota ei hänen tekemän pidäis, ja tulee niin wikapääxi;

28. Ja sitte saatetan ymmärtämään rikoxensa, kuin hän on rikkonut: hänen pitä tuoman uhrixi wirhittömän wuohen, sen rikoxen edestä, kuin hän rikkonut on.

29. Ja pitä laskeman kätensä rikosuhrin pään päälle: ja teurastaman sen rikosuhrin polttouhrin paikalla.

30. Ja Papin pitä sormellansa ottaman sen werestä, ja paneman sen polttouhrin Altarin sarwein päälle: ja kaiken weren kaataman Altarin pohjaan.

31. Ja kaiken hänen lihawudensa pitä hänen eroittaman, niinkuin hän eroitti kiitosuhrin lihawuden: ja Papin pitä sen polttaman Altarilla makiaxi hajuxi HERralle. Ja niin pitä Papin händä sowittaman, ja se annetan andexi hänelle.
2 Mos. 29: 18. 3 Mos. 3: 14.

32. Mutta jos hän tuo lampan rikosuhrixi; niin tuokan wirhittömän uhen.

33. Ja laskekan kätensä rikosuhrin pään päälle: ja teurastakan sen rikosuhrixi siinä paikasa, kuin polttouhri teurastetan.

34. Ja Papin pitä sormellansa ottaman rikosuhrin werestä, ja paneman polttouhrin Altarin sarwein päälle: ja kaataman kaiken muun weren Altarin pohjaan.

35. Mutta kaiken lihawuden pitä hänen eroittaman niinkuin kiitosuhrin lamban lihawus eroitettin, ja Papin pitä polttaman sen Altarilla HERran tulexi. Ja niin pitä Papin hänen rikoxensa sowittaman, kuin hän on rikkonut, ja se hänelle annetan andexi.

5. Luku.

Laki wikauhrista.

Jos joku sielu rikko, niin että hän kuulee jongun kiroilewan, ja hän on sen todistaja, eli on sen nähny taikka tiennyt, ja ei ilmoita sitä; hä on wikapää wääryteen.

2. Eli jos joku sielu rupee johong saastaiseen kappaleen, taikka saastais metzän eläimen raatoon, eli saastais karjan raatoon, eli saastaiseen ma raatoon, ja se olis hänelle tietämä töin; hän on saastainen ja wikapää.
3 Mos. 11: 1, etc.

3. Eli jos hän rupee saastaiseen miseen, millä ikänänsä saastaisu ihminen taita saastaisexi tulla, ti mätä, ja sen sitte ymmärtä; se wikapää.

4. Eli jos joku sielu wannoo, ni että hänen suustansa käy ulos a telemata pahoin eli hywin teh kaikki kuin ihminen wannoo h maitzemata, ja sen sitte ymmär hän on wikapää yhteen näistä.

5. Koska hän on wikapää joho näistä, ja tunnustaa, että hän rikkonut on:

6. Niin pitä hänen tämän riko wian edestä, kuin hän rikkonut tuoman laumasta HERralle uhen wuohen rikosuhrixi; niin pitä Pa sowittaman hänen rikoxensa.

7. Joldeika hänellä ole lamma niin tuokan HERralle rikoxensa ede kuin hän rikkonut on, kaxi mettistä kaxi kyhkyläisen poikaa; yhden rik uhrixi, ja toisen polttouhrixi.
3 Mos. 1: 14. Luc. 2: 24.

8. Ja wiekän ne Papille; hän pitä sen ensimäisen uhraman rik uhrixi, ja wäändämän sen niskat kuitengan päätä erinänsä rewäise
3 Mos. 1: 15.

9. Ja pitä priiskottaman Altar seinän rikosuhrin werellä, ja anda sen weren kuin jää, wuotaa Altar pohjaan. Se on rikosuhri.

10. Toisen pitä hänen uhram polttouhrixi tawan jälkeen. Ja ni pitä Papin sowittaman hänen rik xensa, kuin hän rikkonut on, ja se a netan hänelle andexi.

11. Joldeika hänellä ole kahta m tistä eli kahta kyhkyläisen poikaa; n tuokan uhrinsa, rikoxensa edestä, ky menennen osan Ephasta sämbylä ja hoja rikosuhrixi. Mutta ei hänen pi

öljyä sen päälle paneman, eikä pyhää
suitsuwa: sillä se on rikosuhri. 3 Mos. 1: 14.
12. Ja hänen pitä sen wiemän Pa-
pille, ja Papin pitä siitä ottaman pi-
hon täyden muistoxi, ja polttaman sen
Altarilla HErralle tuliuhrixi: Tämä
on rikosuhri. 3 Mos. 4: 35.
13. Ja Papin pitä niin sowitta-
man hänelle hänen rikoxensa, kuin hän
rikkonut on, ja se annetan andexi hä-
nelle. Ja sen pitä oleman Papin o-
man niinkuin ruokauhringin.
14. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:
15. Jos joku sielu kowasti rikko
ja erehdyxestä syndiä teke josakusa
kuin HErralle pyhitetty on; hänen
pitä HErralle tuoman wikauhrin,
wirhittömän oinan laumasta, sinun ar-
wios jälkeen hopia painoon, Pyhän
Sikelin jälkeen wikauhrixi.
16. Sihen myös mitä hän on rik-
konut pyhitetysä, pitä hänen sen an-
daman jällensä, ja pitä sen tygö an-
daman wiidennen osan; ja andaman
sen Papille: ja Papin pitä sowitta-
man hänen wikauhrinsa oinalla, niin
se hänelle annetan andexi.
17. Ja jos joku sielu rikko ja
tekee wastoin jotakuta HErran käs-
kyä, jota ei hänen pitänyt teke-
män, ja ei sitä tiennyt; hän on
wikapää wääryteen. 3 Mos. 4: 2.
18. Ja pitä tuoman Papille wir-
hittömän oinan laumasta, sinun ar-
wios jälkeen wikauhrixi: ja Papin pi-
tä sowittaman hänelle hänen tietä-
mättömyydensä, kuin hän tehnyt on tie-
tämätä, niin se hänelle annetan andexi.
19. Se on wikauhri: sillä wikaan
hän kaiketikin HErran edesä joutu-
nut on.

6. Luku.

Polttouhri- ruoka- wihkimys ja rikos-uhreista.

Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Jos joku sielu teke syndiä ja
rikko kowasti HErraa wastan; kielten
lähimmäiseldänsä sen, kuin hän hänen
huostansa andanut on, eli sen, jonga
hän hänelle (muutoin) käteen andanut
on, taikka jonga hän wäkiwallalla ot-
tanut on, eli wäärydellä on saattanut
alansa; 4 Mos. 5: 6.
3. Eli sen kuin kadotettu oli, löy-
tänyt on, ja kieldä sen wäärällä wa-
lalla: eli mikä ikänänsä se olis, josa
ihminen lähimmäistänsä wastan rikko.
4. Koska hän niin rikko ja tu-
lee wikapääxi: Niin pitä hänen
andaman jällensä mitä hän wäki-
wallalla ottanut on, ja wäärydellä
on saattanut alansa, eli sen kuin
hänen haldunsa annettu oli, eli
kadotetun kuin hän löynnyt on.
5. Eli jonga tähden hän wää-
rän walan tehnyt on, sen pitä hä-
nen kaikki tyynni andaman jällen-
sä, ja wielä sitte wiidennen osan
päällisexi: sille, jonga se oma oli,
pitä hänen sen andaman wikauhrinsa
päiwänä. 2 Mos. 22: 7. 3 Mos. 5: 16
6. Mutta wikauhrinsa pitä hänen
tuoman HErralle: wirhittömän oinan
laumasta, sinun arwios jälkeen wika-
uhrixi, Papin tygö.
7. Ja Papin pitä sowittaman hä-
nen HErran edesä, niin hänelle an-
netan andexi: mitä ikänänsä se olis,
kaikista niistä kuin hän tehnyt on, jo-
sa hän itzensä wikapääxi saatti.
8. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:
9. Käske Aaronille ja hänen pojil-
lensa sanoden: tämä on polttouhrin
säätty: polttouhrin pitä palaman Alta-
rilla kaiken yösen aamuun asti. Ja
Altarin tulen pitä sen päällä palaman.
10. Ja Papin pitä yllensä pukeman
liinahamen, ja wetämän liinaisen alas-
waatten ihonsa päälle, ja korjaman
tuhwan Altarilda, sitte kuin tuli polt-
touhrin kuluttanut on: ja paneman sen
Altarin wiereen.
11. Ja sitte pitä riisuman waatten-
sa, ja toisiin waatteisiin itzensä puke-
man: ja sitte tuhwan wiemän ulos lei-
ristä, puhtaseen paikkaan. 3 Mos. 4: 12.
12. Tuli pitä palaman Altarilla, ja
ei koskan sammuman. Ja Papin pitä
halwot sen päällä joka aamu sytyttä-
män: ja hänen pitä asettaman polt-
touhrin sen päälle, ja polttaman kii-
tosuhrin lihawuden sen päällä.

13. Tuli pitä alinoma palaman Altarilla, ja ei koskan sammutettaman.

14. Ja tämä on ruokauhrin säätty; jonga Aaronin pojat uhraman pitä Altarilla, HErran eteen.
3 Mos. 2: 1, 14. 4 Mos. 15. 4.

15. Papin pitä ottaman piwon täyden sämbyläjauhoja ruokauhrista, ja öljystä, ja kaiken pyhän sawun, joka ruokauhrin päällä on; ja sen polttaman Altarilla lepytys hajuxi ja muistoxi HErralle. 3 Mos. 2: 9.

16. Ja sen tähtet pitä Aaronin poikinensa syömän: happamatoinna pitä se syötämän, pyhäsä siasa, seurakunnan majan pihasa pitä heidän sen syömän.

17. Ja ei heidän pidä leipoman sitä hapatuxen kanßa: sillä se on heidän osansa, jonga minä heille minun tuliuhristani andanut olen: se pitä oleman kaikkein pyhin, niinkuin rikosuhri ja niinkuin wikauhri.

18. Jokainen miehenpuoli Aaronin lapsista pitä sen syömän. Se olkon alinomainen säätty teidän sukukunnisanne HErran tuliuhrista. Jokainen kuin niihin rupee, se pitä pyhitetty oleman.
4 Mos. 18: 9, 10. 2 Mos. 29: 37.

19. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

20. Tämä pitä oleman Aaronin ja hänen poikainsa uhri, jonga heidän pitä uhraman HErralle hänen woidellus päiwänänsä; kymmenennen osan Ephasta sämbyläjauhoja alinomaisexi ruokauhrixi: puolen aamulla ja puolen ehtolla. 2 Mos. 16: 36.

21. Pannusa sinun sen tekemän pitä öljyn kanßa, ja sen kypsettynä tuoman: ja leiwottuina kappaleina sinun sen uhraman pitä, lepytys hajuxi HErralle.

22. Ja Papin, joka hänen pojistansa hänen siaansa woideltu on, pitä sen tekemän. Tämä on ijankaikkinen säätty HErralle, se pitä kaikki poltettaman.

23. Sillä kaikki Papin ruokauhri pitä kokonansa poltettaman, ei sitä pidä syötämän.

24. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

25. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa, ja sano: tämä on rikosuhrin säätty: kusa paikasa polttouhri teurastetan, siinä pitä myös rikosuhri teurastettaman HErran edesä: ja se on kaikkein pyhin.

26. Pappi joka rikosuhria uhraa, pitä sen syömän: pyhällä sialla se syötämän pitä, seurakunnan majan pihalla.

27. Kuka ikänänsä hänen lihaansa rupee, se pitä pyhitetty oleman: ja waatten jonga päälle se weri priiskotetan, pitä sinun pesemän pyhäsä siasa.

28. Ja se sawiastia, josa se keitetän, pitä rikottaman. Jos se on waskisesa padasa keitetty, niin se pitä huuhdottaman, ja wedellä wirutettaman.
3 Mos. 11: 33.

29. Kaikki miehenpuolet Papeista pitä syömän sen: sillä se on kaikkein pyhin.

30. Mutta kaikki se rikosuhri, jonga weri wiedän seurakunnan majaan sowinnoxi pyhään siaan, sitä ei pidä syötämän; waan tulella poltettaman.
3 Mos. 4: 5. Hebr. 13: 11.

7. Luku.

Mitä Papeille wika- ja muista uhreista tulee. Kieldo lihawuden ja weren syömisestä.

Ja tämä on wikauhrin säätty: se on kaikkein pyhin.

2. Siinä paikasa, kusa polttouhri teurastetan, pitä myös teurastettaman wikauhri: ja sen weri pitä priiskotettaman Altarille ymbärinsä.

3. Ja kaikki lihawus pitä siitä uhrattaman, sekä händä että lihawus, joka sisällyxet peittä.

4. Ja ne kaxi munaskuuta sen lihawuden kanßa, kuin niiden päällä on landeisa; ja maxan kalwon munaskuiden kanßa pitä hänen eroittaman.

5. Niin pitä Papin sen polttaman Altarilla tuliuhrixi HErralle: se on wikauhri.

6. Jokainen miehenpuoli Papeista pitä syömän sen: pyhäsä siasa pitä se syötämän; sillä se on kaikkein pyhin.

7. Niinkuin rikosuhri on, niin pitä myös wikauhrin oleman: sillä yhtäläinen pitä heidän molembain säätynsä oleman: ja se pitä sen Papin oman oleman, joka sillä sowitta.

8. Sen Papin, joka polttouhrin [illegible]raa, pitä polttouhrin wuota oma [ol]eman, jonga hän uhrannut on.

9. Ja kaikkinainen ruokauhri, joka [uun]isa kypsetty on, ja kaikki kuin [pa]nnusa eli haastarilla walmistettu on; [se]n pitä Papin oman oleman, joka sen [uh]raa.

10. Ja kaikkinainen ruokauhri, joka [öl]jyllä sekoitettu, taikka kuiwa on; sen [pitä] kaikkein Aaronin lasten oman o[le]man, yhden niinkuin toisengin.

11. Ja tämä on kiitosuhrin sääty, [jo]ka HERralle uhratan.

12. Jos he tahtowat tehdä ylistys[uhri]n, niin heidän pitä uhraman ylis[tysuhr]in siwusa happamattomia leipiä, [sekoite]ttuja öljyllä, ja happamattomia [ohuk]aisia kyrsiä, woidelluita öljyllä; [ja pann]usa kypsetyitä sämbyläleipiä se[koitetui]ta öljyllä.

13. Mutta senkaltaisita uhreja pitä [heidän] tekemän hapaimen kyrsän pääl[le], heidän kiitosuhrinsa ylistysuhrixi.

14. Ja yxi kaikista niistä pitä uh[ra]man HERralle ylönnysuhrixi: ja [se]n pitä Papin oman oleman, joka [pi]rskotta kiitosuhrin weren.

15. Ja ylistysuhrin liha hänen kii[tosuh]risansa pitä sinä päiwänä syötä[mä]n, jona se uhrattu on: ja ei mitän [siitä] tähtexi jätettämän huomenexi.

16. Mutta jos joku lupauxesta, taik[ka] [wapaeh]toista tahdosta uhraa, niin se pitä [sinä] päiwänä syötämän, jona se uh[rattu] on; mutta jos jotakin tähtexi [jää] uhrista toisexi päiwäxi, niin pitä [se] myös syötämän.

17. Mutta se kuin tähtexi jää siitä [uhratusta] lihasta, niin se kolmandena päi[wänä] pitä poltettaman tulesa.

18. Mutta jos joku syö kolmandena [päiwänä] siitä uhratusta lihasta, joka [on] hänen kiitosuhristansa, niin ei ole [se] [o]tollinen, joka sen on uhrannut, [ja ei] se hänelle pidä luettaman, mutta [se on] kauhistus: Ja jokainen sielu, joka [siitä] syö, on wikapää pahaan tekoon.

19. Ja se liha joka sattu johon[kuhun] saastaisuteen, ei pidä syötämän, [mutta] tulesa poltettaman. Joka puh[das] on, se pitä syömän lihasta.

20. Ja se sielu, joka syö kiitosuhrin lihasta, siitä kuin HERran oma on, ja hänen saastaisudensa on hänen päällänsä; se sielu pitä häwitettämän Kansoistansa.

21. Jos joku sielu rupee johonguun saastaisuteen, olkon se saastainen ihminen eli saastainen eläin eli joku muu saastainen kauhistus: ja syö kiitosuhrin lihasta, siitä kuin HERran oma on; se pitä häwitettämän Kansoistansa.
2 Mos. 11: 1, rc.

22. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

23. Puhu Israelin lapsille, sanoden: ei teidän pidä mitän lihawutta syömän härjistä, lambaista ja wuohista.
3 Mos. 3: 17. Luku 9: 10.

24. Raadon eli haaskan lihawus pandakan kaikkinaisiin tarpeisiin; mutta ei teidän pidä sitä kaiketikkan syömän.

25. Sillä joka syö lihawutta siitä eläimestä, kuin HERralle tuliuhrixi annettu on; se sielu pitä häwitettämän Kansoistansa.

26. Ei teidän pidä myös werta syömän kaikisa teidän asumasioisanne; ei linnuista, eikä eläimistä.
3 Mos. 17: 10, 14. Luku 19: 26. 5 Mos. 12: 16, 23. Ap. T. 15: 20, 29. Luku 21: 25.

27. Jokainen sielu joka syö jotain werta, se pitä häwitettämän Kansoistansa.

28. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

29. Puhu Israelin lapsille, sanoden: se kuin HERralle kiitosuhrinsa uhraa; hänen pitä tuoman, mitä HERralle kiitosuhrixi tulee.

30. Mutta hänen pitä sen kandaman kädesänsä HERran tuliuhrixi: rinnan lihawuden pitä hänen tuoman rinnan kanssa, että ne pitä oleman häälytys uhri HERralle.

31. Mutta Papin pitä polttaman lihawuden Altarilla: ja rinnan pitä Aaronin ja hänen poikainsa oman oleman.

32. Ja oikian lawan pitä teidän andaman Papille ylönnysuhrixi, teidän kiitosuhristanne.

33. Ja joka uhraa kiitosuhrin werta, ja lihawutta Aaronin pojista; hänen pitä saaman oikian lawan osaxensa.

34. Sillä häälytys rinnan ja ylönnys lawan olen minä ottanut Israelin lapsilda heidän kiitosuhristansa: ja olen sen andanut Papille Aaronille, ja hänen pojillensa ijankaikkisexi säädyxi, Israelin lapsilda. 2 Mos. 29: 24.

35. Tämä on Aaronin ja hänen poikainsa woitelemus HErran tuliuhrista: siitä päiwästä, jona he HErralle Papixi annettin.

36. Jotka HErra käski sinä päiwänä, jona hän heidän woiteli, annetta heille Israelin lapsilda; ijankaikkisexi säädyxi heidän sukukunnissansa.

37. Ja tämä on sääty polttouhrista, ruokauhrista, rikosuhrista, wikauhrista; niin myös täytösuhrista ja kiitosuhrista.

38. Jonga HErra Mosexelle käski Sinain wuorella; sinä päiwänä, jona hän käskyn andoi hänelle Israelin lasten tygö, että heidän piti uhraman heidän uhrinsa HErralle Sinain korwesa.
3 Mos. 26: 46. Luku 27: 34.

8. Luku.

Papit ja Maja woidellan ja wihitän.

Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Ota Aaron poikinensa ja waatet, ja woidellusöljy: niin myös mulli rikosuhrixi, ja kaxi oinasta, ja myös kori happamattomia leipiä.
2 Mos. 28: 2. Luku 29: 1, ꝛc.

3. Ja kokoo kaikki Kansa, seurakunnan majan owen eteen.

4. Moses teki niinkuin HErra hänelle käskenyt oli: ja kokois Kansan seurakunnan majan owen eteen.

5. Ja Moses sanoi Kansalle: tämä on se kuin HErra on käskenyt tehdä.

6. Ja Moses otti Aaronin poikinensa, ja pesi heidän wedellä.

7. Ja puetti hänen yllensä hamen, ja wyötti hänen wyöllä, ja puetti hänen ylishamella, ja pani päälliswaatten hänen päällensä: niin myös wyötti hänen päälliswaatten wyöllä, ja waatetti hänen sillä.
2 Mos. 28: 31. Luku 29: 5, ꝛc.

8. Ja pani hänen päällensä rindawaatten: ja pani rindawaatten päälle walkeudet ja täydellisydet.

9. Ja pani hiipan hänen päähänsä:
ja pani hiipan päälle hänen otsallens
kullaisen otsalehden, sen pyhän Kruu
nun, niinkuin HErra Mosexelle käs
kenyt oli. 2 Mos. 28: 36, 39.

10. Ja Moses otti woidellusöljy
ja woiteli majan ja kaikki kuin sii
oli: ja pyhitti ne. 2 Mos. 30: 25.

11. Ja priiskotti siitä seitzemän ker
taa Altarille, ja woiteli Altarin j
kaikki sen astiat, ja pesoastian jalk
nensa, ja pyhitti ne.

12. Ja kaasi woidellusöljystä Aa
nin pään päälle, ja woiteli hänen
pyhitti.

13. Ja Moses toi Aaronin poj
ja puetti heidän yllensä hamet, wy
heidän wyöllä ja sitoi lakit hei
päähänsä: niinkuin HErra hän
käskenyt oli.

14. Ja andoi tuoda mullin ri
uhrixi: Ja Aaron poikinensa pani
tensä rikosuhrin mullin pään pääll
2 Mos. 29: 10.

15. Ja teurasti sen. Ja Moses
werestä, ja pani sormellansa Alta
sarwiin ymbärinsä, ja puhdisti A
rin: ja kaasi weren Altarin pohj
ja pyhitti sen, sowittaxensa (Kans
sen päällä.

16. Ja otti kaiken sisällysten li
wuden, ja maxan kalwon, ja mol
mat munaskuut, ynnä lihawuden ka
sa: ja Moses suitzutti ne Altarilla.

17. Mutta mullin wuotinensa,
hoinensa ja sontinensa poltti hän
sa ulkona leiristä: niinkuin HErr
Mosexelle käskenyt oli. 2 Mos. 29: 1

18. Ja hän toi oinan polttouhri
ja Aaron poikinensa pani kätensä
nan pään päälle.

19. Ja se teurastettin: ja Mos
priiskotti hänen werensä Altarille y
bäri.

20. Ja leikkais oinan kappalei
ja Moses suitzutti pään ja kappal
ja lihawuden.

21. Ja pesi sisällyxet ja jalat w
dellä; ja Moses suitzutti koko oina
Altarilla: Se on polttouhri makia
hajuxi: se on tuliuhri HErralle: niin
kuin HErra hänelle käskenyt oli.

22. Ja toi myös toisen oinan, tä

töösuhrin oinan: Ja Aaron poikinensa pani kätensä oinan pään päälle.
23. Ja Moses teurasti sen, ja otti hänen werestänsä, ja siwui Aaronin oikian korwan lehteen: niin myös oikian käden peukaloon, ja oikian jalan isohen warpaseen.
24. Ja Moses toi myös Aaronin pojat, ja siwui werellä heidän oikian korwansa lehteen, ja heidän oikian kätensä peukaloon, ja heidän oikian jalkansa isohon warpaseen: ja Moses priiskotti weren Alltarille ympäri.
25. Ja otti lihawuden, ja saparon, ja kaiken sisällysten lihawuden: ja maxan kalwon, ja molemmat munaskuut heidän lihawudensa kanssa: niin myös oikian lawan.
26. Hän otti myös korista, josa happamattomat leiwät olit HERran edesä, yhden happamattoman kyrsän, ja öljyllä woidellun kyrsän, ja ohukaisen kyrsän: ja pani ne lihawuden, ja oikian lawan päälle.
27. Ja andoi kaikki nämät Aaronin käsiin, ja hänen poikainsa käsiin: ja häälytti ne häälytyxexi HERran edesä.
28. Ja sitte otti Moses ne heidän käsistänsä, ja poltti Altarilla polttouhrin päällä: se on täytösuhri lepytys hajuxi: se on tuliuhri HERralle.
29. Ja Moses otti rinnan ja häälytti sen häälytyxexi HERran edesä: täytösuhrin oinasta sai Moses osan, niinkuin HERra hänelle käskenyt oli.
30. Ja Moses otti woidellusöljystä, ja werestä, joka oli Altarilla, ja priiskotti Aaronin ja hänen waatettensa päälle, niin myös hänen poikainsa ja heidän waatettensa päälle: ja pyhitti niin Aaronin ja hänen waattensa: niin myös hänen poikansa ja heidän waattensa hänen kanssansa. 3 Mos. 10: 7.
31. Ja Moses sanoi Aaronille ja hänen pojillensa: keittäkät liha seurakunnan majan owen edesä, ja syökät se sinä paikasa, niin myös leipä, kuin täytösuhrin korisa on: niinkuin minä käskin sanoden: Aaron poikinensa pitä ne syömän.
32. Waan mitä jää tähtexi lihasta ja leiwästä, sen teidän pitä polttaman tulesa.
33. Ja ei teidän pidä lähtemän seitzemänä päiwänä seurakunnan majan owesta, siihenasti, koska teidän täytösuhrinne päiwät täytetän: sillä seitzemänä päiwänä teidän kätenne täytetän.
34. Niinkuin se tänäpänä tapahtunut on; niin HERra on käskenyt tehtä, että te sowitettaisin.
35. Ja teidän pitä oleman seitzemän päiwää seurakunnan majan owen edesä, yli päiwää ja yötä: Ja teidän pitä ottaman waarin HERran wartioista, ettet te kuolisi: sillä niin on minulle käskettty.
36. Ja Aaron poikinensa teki, kaiken sen, kuin HERra Mosexen kautta käskenyt oli.

9. Luku.

Aaronin ensimäinen uhri. Tuli HERralda.

Ja tapahtui kahdexandena päiwänä, että Moses kutzui Aaronin ja hänen poikansa: niin myös wanhimmat Israelista.
2. Ja sanoi Aaronille: ota sinulles nuori wasikka rikosuhrixi, ja oinas polttouhrixi, molemmat wirhittömät: ja tuo HERran eteen. 2 Mos. 29: 1.
3. Ja puhu Israelin lapsille, sanoden: ottakat kauris rikosuhrixi, ja wasikka ja karitza, molemmat wuosikunnaiset ja wirhittömät, polttouhrixi.
4. Ja myös härkä ja oinas uhratta kiitosuhrixi HERran edesä; ja ruokauhri sekoitettu öljyllä; sillä tänäpänä ilmestyy HERra teille.
5. Ja he toit ne kuin Moses käskenyt oli, seurakunnan majan owen eteen: ja kaikki Kansa käwit edes, ja seisoit HERran edesä.
6. Niin sanoi Moses: tämä on se, kuin HERra käskenyt on teidän tehdä: ja HERran kunnia ilmestyy teille.
7. Ja Moses sanoi Aaronille: astu Altarin tygö, ja tee rikosuhris, ja polttouhris ja sowita sinuas ja Kansaa: ja tee sitte Kansan uhri ja sowita heitä, niinkuin HERra käskenyt on.
8. Ja Aaron astui Altarin tygö: ja teurasti wasikan rikosuhrixensa.

9. Ja Aaronin pojat kannoit weren hänen tygönsä, ja hän kasti sormensa wereen, ja siwui Altarin sarwiin: ja weren kaasi hän Altarin pohjalle.

10. Ja lihawuden, ja munaskuut, ja maxan kalwon rikosuhrista, poltti hän Altarilla: niinkuin HErra oli Mosexelle käskenyt.

11. Mutta lihan ja nahan poltti hän tulesa ulkona leiristä.

12. Sitte teurasti hän polttouhrin: ja Aaronin pojat kannoit weren hänen tygönsä: ja hän priiskotti sen Altarille ympäri.

13. Ja he toit myös polttouhrin hänelle, kappaleixi leikatun, ja pään: ja hän poltti ne Altarilla.

14. Ja hän pesi sisällyxet ja jalat: ja poltti ne polttouhrin päällä, Altarilla.

15. Sitte kandoi hän Kansan uhrin edes: ja otti kaurin, joka oli Kansan rikosuhri, ja teurasti sen, ja teki siitä rikosuhrin, niinkuin sen endisenkin.

16. Ja hän toi myös polttouhrin, ja walmisti sen tawan jälkeen.

17. Ja toi ruokauhrin, ja otti siitä piwonsa täyden, ja poltti ne Altarilla; paitzi aamullista polttouhria.

18. Sitte teurasti hän härjän ja oinan Kansan kiitosuhrixi: ja Aaronin pojat kannoit weren hänelle, ja hän priiskotti sen Altarille ympäri.

19. Mutta sen härjän lihawuden, ja oinan saparon, ja sisällysten lihawuden, ja munaskuut, ja maxan kalwon:

20. Kaiken tämän lihawuden panit he rindain päälle: ja poltit lihawuden Altarilla.

21. Mutta rinnat ja oikian lawan häälytti Aaron häälytyxexi HErran edesä: niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.

22. Ja Aaron nosti kätensä Kansan puoleen, ja siunais heitä: ja sittekuin hän rikosuhrin, polttouhrin, ja kiitosuhrin tehnyt oli, meni hän alas.
4 Mos. 6: 23.

23. Niin Moses ja Aaron menit seurakunnan majaan, ja koska he jällen sieldä läxit, siunaisit he Kansan. Niin HErran kunnia ilmestyi kaiken Kansan edesä.

24. Sillä tuli tuli HErralda alas, ja kulutti polttouhrin, ja sen lihawuden, Altarilda: ja kosk kaikki Kansa sen näki, riemuitzi he sangen suuresti, ja langeisit maa han kaswoillensa. 1 Mos. 4: 4.
1 Kun. K. 18: 38. 2 Aika K. 7: 1.

10. Luku.

Nadab ja Abihu poltetan. Papit kieltän juomasta wiinaa. Heidän rawindo uhreista.

Ja Aaronin pojat Nadab ja Abih otit kumpikin suitzutus astiansa, panit tulda niihin, ja panit suitzutu sen päälle: ja kannoit wierasta tul HErran eteen, jota ei hän heill ollut käskenyt.

2. Silloin läxi tuli HErralda ja kulutti heidän; niin että he kuo lit HErran edesä. 3 Mos. 16: 1
4 Mos. 3: 4. Luku 26: 61. 1 Aika K. 24: 2

3. Niin sanoi Moses Aaronille: tä mä on se kuin HErra puhunut o sanoden: minä pyhitetän niisä, jo ka minua lähestywät, ja kaike Kansan edesä minä kunnioitetta Ja Aaron oli ääneti. 2 Mos. 29: 4

4. Mutta Moses kutzui Misaelin ja Elzaphanin Usielin, Aaronin sedä pojat ja sanoi heille: tulkat ja kand kat teidän weljenne Pyhän edestä, ul leiristä. 2 Mos. 6: 18. 4 Mos. 3: 19.

5. Ja he tulit ja kannoit heidä hameinensa leiristä: niinkuin Mos oli sanonut.

6. Niin sanoi Moses Aaronille, j hänen pojillensa Eleazarille ja Ithamarille: ei teidän pidä paljastama teidän päätänne, eikä myös repimä teidän waatteitanne, ettet te kuolisi, j ettei wiha tulisi kaiken Kansan päälle Mutta teidän weljenne, koko Israeli huonesta itkekän tätä paloa, jong HErra sytyttänyt on.

7. Waan ei teidän pidä menemä seurakunnan majan owesta ulos, ett te kuolisi: sillä HErran woidellus öljy on teidän päällänne. Ja he te Mosexen sanan jälkeen.

8. Ja HErra puhui Aaronille sanoden:

9. Wiinaa ja wäkewätä juomaa ei pidä sinun juoman, eikä sinun poikas sinun kanssas, koska te menette seurakunnan majaan, ettet te kuolisi: Se pitä oleman ijankaikkinen säätty teidän sukukunnillenne.
Hes. 44: 21. 1 Tim. 3: 3. Tit. 1: 7.

10. Että te eroitatte mikä pyhä ja ei pyhä, mikä saastainen ja puhdas on.

11. Ja että te opetaisitte Israelin lapsille, kaikki oikeudet kuin HERra heille Mosexen kautta puhunut on.

12. Ja Moses puhui Aaronille ja hänen jäänyille pojillensa Eleazarille ja Ithamarille: ottakat se, kuin tähteexi jäänyt on ruokauhrista, HERran tuliuhrista, ja syökät se happamattomana Alttarin tykönä: sillä se on kaikkein pyhin. 3 Mos. 2: 3. Luku 6: 16.

13. Ja teidän pitä sen syömän pyhällä paikalla: sillä se on sinun oikeudes, ja sinun poikais oikeus HERran tuliuhrista; sillä se on minulle niin käsketty.

14. Mutta häälytysrinnan ja ylönnyslavan pitä sinun ja sinun poikas ja tyttäres sinun kanssas syömän puhtaalla paikalla: sillä tämä oikeus on sinulle ja sinun pojilles annettu Israelin lasten kiitosuhrista. 2 Mos. 29: 24.

15. Sillä ylönnyslapa ja häälytysrinta, lihawus tuliuhrein kanssa, pitä tuotettaman sisälle häälytettä häälytyxexi HERran edesä: Sentähden pitä sen oleman sinulle, ja sinun lapsilles ijankaikkisexi säädyxi, niinkuin HERra käskenyt on.

16. Ja Moses etzei ahkerasti rikosuhrin kauristа, ja katzo, se oli poltettu: Ja hän wihastui Eleazarin ja Ithamarin Aaronin jäänyitten poikain päälle, sanoden: 3 Mos. 9: 3.

17. Mixette ole syönet rikosuhria pyhällä paikalla? sillä se on kaikkein pyhin: ja hän on andanut teille sen, että teidän pitä kandaman Kansan rikoxet, ja sowittaman heitä HERran edesä.

18. Katzo, hänen werensä ei ole tuotu Pyhään: teidän olis pitäynyt kaiketi syömän sen pyhäsä, niinkuin minulle käsketty on. 3 Mos. 6: 26.

19. Mutta Aaron sanoi Mosexelle: katzo, tänäpänä owat he uhrannet heidän rikosuhrinsa, ja heidän polttouhrinsa HERran edesä. Ja minulle on senkaldainen asia tapahtunut: Ja pidäiskö minun tänäpänä syömän rikosuhrista, oliskо se HERralle otollinen?

20. Kuin Moses sen kuuli, tytyi hän siihen.

11. Luku.

Laki puhtoista ja saastaisista eläimistä.

Ja HERra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden heille:

2. Puhukat Israelin lapsille, sanoden: nämät owat eläimet joita te saatte syödä, kaikkein eläinden seasa maan päällä. 5 Mos. 14: 4. Ap. T. 10: 14.

3. Kaikista kaxisorkkaisista eläimistä, jotka sorkkansa kokonansa hajottawat, ja märhettiwät; saatte te syödä.

4. Kuitengin tätä ette mahda syödä, niistä jotka märhettiwät, ja owat kaxisorkkaiset: nimittäin Kameli, joka kyllä märhetti, waan ei hajota sorkkiansa, se on teille saastainen.

5. Kaninit märhettiwät, mutta ei ole kaxisorkkaiset; sentähden ne owat teille saastaiset.

6. Ja Jänes myös märhetti, waan ei ole kaxisorkkainen; sentähden se on teille saastainen.

7. Ja sika on kaxisorkkainen, joka kokonansa hajotta sorkkansa, mutta ei märheti; sentähden se on teille saastainen. 5 Mos. 14: 8.

8. Näiden lihaa ei teidän pidä syömän, eikä heidän raatoihinsa tarttuman: sillä ne owat teille saastaiset.

9. Näitä te saatte syödä kaikista niistä jotka wesisä owat: kaikki joilla on uimuxet ja suomuxet wesisä, meresä ja wirroisa, niitä teidän pitä syömän. 5 Mos. 14: 9.

10. Mutta kaikki joilla ei ole uimuxita ja suomuxita meresä ja wirroisa, kaikkein niitten seasa, jotka liikkuwat ja eläwät wesisä; ne pitä oleman teille kauhistus.

11. Ne owat teitä kauhistawat: niitten lihaa ei teidän pidä syömän, kauhistukat heidän raatoansa.

12. Sillä kaikki joilla ei ole uimuxita ja suomuxita wesisä, ne owat teille kauhistus.

13. Näitä te kauhistukat linnuista, ei teidän niitä pidä syömän, sillä ne owat kauhistus: Kotka, ja Luukotka ja Kalakotka. 5 Mos. 14: 12, rc.

14. Kokkolindu, ja Harakka lainensa.

15. Ja kaikki Karnehet lainensa.

16. Strußi, Pääskyinen, Louwe ja Haukka lainensa.

17. Huhkaja, Merimetzäs ja Hyypiä.

18. Yökköi, Ruowonpäristäjä ja Storkki.

19. Haikara ja Mäkihaukka lainensa: Puputtaja, ja Nahkasiipi.

20. Ja kaikki, jotka liikkuwat linduin seasa, ja käywät neljällä jalalla, pitä oleman teille kauhistus.

21. Kuitengin näitä saatte te syödä linnuista, jotka liikkuwat ja käywät neljällä jalalla: joilla owat sääret jalkain päällä, hypellä maan päällä.

22. Ja näitä te saatte syödä heistä, kuin on Arbe lainensa, ja Selaam lainensa, ja Hargol lainensa, ja Hagab lainensa.

23. Waan kaikki jotka paitzi niitä owat nelijalkaiset linduin seasa, ne owat teille kauhistus.

24. Ja ne pitä teidän saastaisna pitämän; ja jokainen kuin tarttu heidän raatoihinsa, sen pitä oleman saastaisen ehtoseen asti. 3 Mos. 5: 2.

25. Ja jos joku heidän raatojansa kanda, sen pitä pesemän waattensa, ja oleman saastaisen ehtoseen asti.

26. Ja jokainen eläin joka on sorkillinen, waan ei kaxisorkkainen, eikä märheti, ne owat teille saastaiset: Ja jokainen kuin niihin tarttu, pitä oleman saastainen.

27. Ja jokainen kuin käy kämmenellänsä kaikkein petoin seasa, jotka käywät neljällä jalalla, ne owat teille saastaiset: Jokainen kuin rupee heidän raatoihinsa, sen pitä oleman saastaisen ehtoseen asti.

28. Ja joka kanda heidän raatojansa, se peskän waattensa, ja pitä oleman saastaisen ehtoseen asti: sillä kaikki nämät owat saastaiset teille.

29. Ja nämät pitä oleman myös teille saastaiset, niiden eläinden seasa jotka matelewat maalla: Myyriäinen, Hiiri, Maakrokodili, jokainen lainensa.

30. Stellio, Kameleon, Sisalisko, Sinisisalisko ja Salamandra.

31. Nämät owat teille saastaiset kaikkein niiden seasa, kuin matelewat: Ja jokainen kuin rupee heihin sittekuin he kuollet owat, pitä oleman saastainen ehtoseen asti.

32. Ja kaikki kuin senkaltainen raato päälle putoo, pitä oleman saastainen olis se kaikkinainen puuastia, eli waatte, eli nahka, eli säkki: Ja kaikkinainen ase jolla jotakin tehdän, pitä pandaman weteen, ja sen pitä oleman saastaisen ehtoseen asti, niin se tulee puhtaxi.

33. Ja kaikkinaiset sawiastiat, joihinga senkaltainen raato putoo, owat kaikki saastaiset, ja mitä niisä on, ja pitä rikottaman.

34. Kaikki ruoka jota syödän, jos se wesi tulee sen päälle, se on saastainen: Ja kaikki juoma, jota juodan senkaltaisista astioista, on saastainen.

35. Ja kaikki kuin senkaltainen raato päälle putoo, se tulee saastaisexi, olis se pätzi eli kattila, se pitä rikottaman, sillä se on saastainen: ja sen pitä oleman teille saastaisen.

36. Kuitengin lähtet, kaiwot ja lammikot owat puhtat: waan jokainen joka tarttu heidän raatoonsa, sen pitä oleman teille saastaisen.

37. Ja jos senkaltainen raato langee siemenen päälle, joka kylwetty on; niin on se kuitengin puhdas.

38. Ja jos wettä kaatan siemenen päälle, ja langee joku senkaltainen raato niiden päälle; niin se tulee teille saastaisexi.

39. Ja jos joku eläin kuolee, jota teidän sopi syödä, se kuin sen raatoon tarttu, se on saastainen ehtoseen asti.

40. Se joka syö senkaltaisesta raadosta, hänen pitä pesemän waattensa ja oleman saastaisen ehtoseen asti: Niin myös se joka kanda senkaltaisita raatoja, pitä pesemän waattensa, ja oleman saastaisen ehtoseen asti.

41. Kaikki matelewainen maalla, pitä

oleman teille kauhistapa, ja ei pidä sitä syötämän.
42. Ja jokainen kuin watzallansa käy, ja jotka käywät neljällä eli usemmalla jalalla, kaikista jotka matelewat maalla: ei pidä teidän niitä syömän; sillä ne owat kauhistus.
43. Alkät teidän sielujanne kauhistawaisexi tehkö kaikisa matelewaisissa: ja älkät saastuttako teitänne niisä, niin että te tuletta saastaisexi.
44. Sillä minä olen HERra teidän Jumalanne, sentähden teidän pitä pyhittämän teitänne, että te tulisitta pyhäxi: sillä minäkin olen pyhä. Ja ei teidän pidä saastuttaman teidän sielujanne jollakin matelewaisella eläimellä, joka matelee maalla.
45. Sillä minä olen HERra joka teidän johdatin Egyptin maalda, että minä olisin teidän Jumalanne: sentähden teidän pitä oleman pyhät; sillä minä olen pyhä.
3 Mos. 19: 2. Luku 20: 7. 1 Pet. 1: 16.
46. Ja tämä on sääty kaikista eläimistä ja linnuista, ja kaikista jotka wesisä liikkuwat: ja kaikkinaisista eläimistä, jotka maalla matelewat.
47. Että te tiedäisitte eroitta puhtaista saastaisista: ja mitä eläimitä syödä saadan, ja mitä eläimitä ei sowi syödä.

12. Luku.

Lapsen synnyttäjän puhdistus.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano: Koska waimo siittä, ja synnyttä poikalapsen; niin hänen pitä seitzemän päiwää oleman saastaisen, niinkauwan kuin hän kärsii sairauttansa.
3 Mos. 15: 19. Luc. 2: 22.
3. Ja kahdexandena päiwänä, pitä ympärileikattaman hänen esinahkansa liha.
1 Mos. 17: 12. Luc. 2: 21. Joh. 7: 22.
4. Mutta hänen pitä oleman kotona kolmeneljättäkymmendä päiwää puhdistuxensa weresä: ei hänen pidä rupeman yhteengän, kuin pyhä on, eikä hänen pidä Pyhään tuleman, siihenasti kuin hänen puhdistus päiwänsä täytetän.
5. Mutta jos hän synnyttä piikalapsen, niin hänen pitä saastaisen oleman kaxi wiikkoa, niinkauwan kuin hän kärsii sairauttansa: ja kuusiseitzemättäkymmendä päiwää pitä hänen kotona oleman puhdistuxensa weresä.
6. Mutta koska hänen puhdistus päiwänsä pojan eli tyttären jälkeen owat täytetyt, niin tuokan wuosikunnaisen karitzan polttouhrixi, ja kyhkyläisen pojan eli mettisen rikosuhrixi: Papille seurakunnan majan owen eteen.
7. Joka ne pitä uhraman HERran edesä, ja sowittaman hänen, niin hän puhdistuu werensä juoxusta. Tämä on sääty pojan eli tyttären synnyttämisestä.
8. Jos ei hänellä ole waraa karitzahan, niin ottakan kaxi mettistä eli kaxi kyhkyläisen poikaa, toisen polttouhrixi ja toisen rikosuhrixi. Ja niin Papin pitä sowittaman hänen, että hän puhdistettaisiin. Luc. 2: 24.

13. Luku.

Spitali taudin muodosta ja keneldä se pitä tuttaman.

Ja HERra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:
2. Jos ihmisen ihoon tulee ajos, eli rupi, eli syhelmä, niinkuin spitalitauti tahdois tulla hänen ihoonsa; niin pitä hän wietämän Papin Aaronin tygö, eli yhden hänen pojistansa Pappein seasta.
3. Ja sitte kuin Pappi näke merkin ihosa, ja jos karwat merkisä owat muuttunet walkiaxi, ja haawan paikka on nähdä matalampi kuin muu iho hänen ruumisansa, niin se on spitalitauti: sentähden pitä Papin katzeleman händä ja duomitzeman hänen saastaisexi.
4 Mos. 12: 10.
4. Mutta jos hänen ihosansa on walkia syhelmä, ja ei kuitengan näy olewan sywemmällä muuta ihoa, ja karwat ei ole muuttunet walkiaxi; niin pitä Papin hänen sulkeman sisälle seitzemäxi päiwäxi.
5. Ja seitzemändenä päiwänä katzelkan Pappi hänen, jos haawat näkywät hänesä olewan niinkuin ennengin, ja ei ole lewinnet hänen ihosansa; niin Papin pitä hänen jällen toisexi seitzemäxi päiwäxi sulkeman sisälle.

6. Ja koska Pappi taas katzelee hänen toisna seitzemändenä päiwänä, ja löytä haawat rauwennexi, ja ei lewinnexi hänen ihosansa; niin pitä Papin duomitzeman hänen puhtaxi; sillä se on syhelmä: ja pitä pesemän waattensa, ja niin on hän puhdas.

7. Mutta jos rupi lewiää hänen ihosansa, sitte kuin hän on Papilda katzottu ja puhtaxi sanottu; niin hän pitä katzottaman toisen kerran Papilda.

8. Jos siis Pappi näke, että ruwet owat lewinnet hänen ihosansa; niin pitä Papin duomitzeman hänen saastaisexi: sillä se on spitali.

9. Mutta koska spitalin haawa tulee ihmiseen; niin hän pitä wietämän Papin tygö.

10. Ja koska Pappi näke walkian ajoxen tullexi hänen ihoonsa, ja karwat walistunexi, ja eläwän lihan olewan ajoxesa:

11. Niin on wanha spitali hänen ihosansa, ja sentähden pitä Papin duomitzeman händä saastaisexi, ja ei sillen sulkeman sisälle: sillä hän on jo saastainen.

12. Ja jos spitali kowin lewiää hänen ihosansa, ja täyttä koko ihon, päästä niin jalkoihin, kaiken sen jälkeen, mitä Pappi näke silmäinsä edesä;

13. Koska Pappi katzoo ja näke spitalin peittänexi koko hänen ihonsa, niin pitä hän duomitzeman hänen puhtaxi: sentähden, että kaikki on hänesä muuttunut walkiaxi: sillä hän on puhdas.

14. Mutta jona päiwänä eläwä liha hänesä näky; niin hän duomitan saastaisexi.

15. Ja Pappi nähtyänsä eläwän lihan, pitä hänen duomitzeman saastaisexi: sillä se eläwä liha on saastainen, ja se on spitali.

16. Mutta jos se eläwä liha muuttu jällen walkiaxi; niin pitä hänen tuleman Papin tygö.

17. Ja koska Pappi näke haawat muuttunen walkiaxi; niin Papin pitä duomitzeman hänen puhtaxi: sillä hän on puhdas.

18. Ja jos jongun ihoon tulee paisuma, ja paranee jällen:

19. Ja sitte siihen siaan tulee jotakin walkiata eli punaista rakkoa; pitä katzottaman Papilda.

20. Koska Pappi näke sen paik matalammaxi muuta ihoa, ja karw owat muuttunet walkiaxi; niin Pap pitä hänen duomitzeman saastaise sillä siitä paisumasta on spitali tull

21. Mutta jos Pappi näke, ett karwat ole siinä muuttunet walki ja ei ole matalampi kuin muukan i ja se on kadonnut; niin Papin p sulkeman hänen sisälle seitzemäxi p wäxi.

22. Mutta jos se paljo lewenee hä nen ihosansa, niin pitä Papin du mitzeman hänen saastaisexi: sillä se spitalin haawa.

23. Mutta jos se syhelmä py siallansa, ja ei lewitä itziänsä, niin on paisuman arpi; ja Papin pitä du mitzeman hänen puhtaxi.

24. Ja jos jongun iho tulee rup tulen poltteesta; ja polton haawat o punaiset taikka walkiat:

25. Ja Pappi näke sen karw muuttunexi walkiaxi, siitä kuin p nut on, ja matalammaxi muuta i niin on spitali tullut siitä poltteesta: se tähden pitä Papin duomitzeman hän saastaisexi: sillä se on spitalin haaw

26. Mutta jos Pappi näke, ett karwat palanesa ole muuttunet walki xi, eikä matalammaxi ole tullet mu ta ihoa, ja on siitä kadonnut; niin p tä Papin sulkeman hänen sisälle sei mäxi päiwäxi.

27. Ja seitzemändenä päiwänä pit Papin katzeleman händä: jos se w paljo lewinnyt hänesä, niin Papin p tä duomitzeman hänen saastaisexi: sil se on spitali.

28. Mutta jos se on alallansa py synyt palanesa, ja ei ole lewinnyt hä nen ihosansa, mutta on kadonnut niin se on arpi palanen jälkeen; j Papin pitä duomitzeman hänen puhta xi: sillä se on arpi palanen jälkeen.

29. Jos mieheen eli waimoon tule syhelmä, päähän eli partaan:

30. Ja Pappi katzoo sen ruwen, j näke sen matalammaxi muuta ihoa, j karwat tulewat siitä paikasta kellaise ja

ja harwemmaxi; niin Papin pitä duomitzeman sen saastaisexi: sillä se on rupi: se on spitali pääsä eli parrasa.

31. Mutta jos Pappi näke, ettei se rupi ole matalambi muuta ihoa, ja karwat ei ole hänesä mustat, niin pitä Papin sulkeman hänen, jolla rupihaawa on, sisälle seitzemäxi päiwäxi.

32. Ja koska Pappi seitzemändenä päiwänä näke, ettei rupi ole lewinnyt ihosa, ja ei ole kellaisia karwoja, ja ei ole rupi matalambi nähdä muuta ihoa:

33. Pitä hänen ajeleman itzensä, kuitengin, ettei hän ajele rupea: ja Papin pitä hänen, jolla rupi on, sulkeman sisälle toisexi seitzemäxi päiwäxi.

34. Ja koska Pappi seitzemändenä päiwänä näke ruwen, ja löytä ettei rupi ole lewinnyt ihosa, ja ei ole matalambi muuta ihoa; niin Papin pitä duomitzeman hänen puhtaxi, ja hänen pitä pesemän waattensa, ja niin puhdas oleman.

35. Mutta jos rupi kowin lewittä itzensä ihoon, hänen puhdistuxensa jälkeen:

36. Ja Pappi näke ruwen lewinnexi ihosa; niin ei pidä Papin sillen kysymän, jos karwat owat kellaiset: sillä hän on saastainen.

37. Jos se on silmäin edesä nähdä, että rupi on yhdelläänsä ollut, ja siitä owat mustat karwat käynet ulos, niin rupi on parannut, ja hän on puhdas: sentähden pitä Papin hänen puhtaxi duomitzeman.

38. Ja jos miehen eli waimon ihoon tulee walkia syhelmä:

39. Ja Pappi näke sen rauwennexi; niin on walkia rupi tullut hänen ihoonsa, ja hän on puhdas.

40. Jos miehen hiuxet päästä lähtewät; niin että hän tulee paljaspääxi, hän on puhdas.

41. Ja jos ne etiseldä puoleldä päästä lähtewät; niin hän on otzalda paljas, ja on puhdas.

42. Mutta jos joku walkia taikka ruskiainen haawa tulee sen paljan päälle; niin on siihen spitali tullut paljan pään eli otzan päälle.

43. Sentähden pitä Papin katzoman hänen, ja koska hän näke sen walkian eli ruskiaisen haawan tullen sen paljan pään eli otzan päälle, että se näkyy niinkuin muukin spitali ihosa;

44. Niin hän on spitalinen ja saastainen mies: ja Papin pitä kaiketi duomitzeman hänen saastaisexi, senkaltaisen haawan tähden hänen pääsänsä.

45. Joka spitalinen on, hänen waattensa pitä rewityt oleman, ja pää awoi, suu peitetty; ja hänen pitä huutaman: saastainen! saastainen.

46. Niinkauwan kuin se haawa hänesä on, pitä hänen saastaisen oleman, yxinänsä asuman, ja hänen asuinsiansa ulkona leiristä oleman. 4 Mos. 5: 2. 2 Kun. K. 15: 5. Luc. 17: 12.

47. Jos jongun waatteseen tulee spitalin haawa, olkon se langainen eli liinainen;

48. Loimeen eli kuteseen, olkon se liinainen eli willainen: elikkä nahkaan, elikkä kaikkinaiseen nahkawaatteseen;

49. Ja jos se haawa kowin wiherty, eli paljo punistun waattesa, eli nahasa, eli loimesa, eli kutesa, eli josakusa kappalesa kuin nahasta tehty on, se on spitalin haawa; sentähden pitä Papin händä katzoman.

50. Ja koska Pappi senkaltaisen haawan näke; niin hänen pitä sen sulkeman sisälle seitzemäxi päiwäxi.

51. Ja jos hän seitzemändenä päiwänä näke, että haawa on lewinnyt waattesa, loimesa, eli kutesa, nahasa, eli josakusa kappalesa kuin nahasta tehty on; niin on se kuluttawainen spitali, ja se haawa on saastainen.

52. Ja hänen pitä waattet polttaman, loimen ja kuten, eli mikä se olis, liinainen eli langainen, eli kaikkinainen kuin nahasta tehty on, josa senkaltainen haawa on: sillä se on kuluttawainen spitali, ja pitä tulesa poltettaman.

53. Ja jos Pappi näke, ettei haawa ole lewinnyt waattesa, loimesa eli kutesa, eli kaikkinaisesa kappalesa kuin nahasta on;

54. Niin pitä Papin käskemän pestä sen josa haawa on; ja pitä hänen sulkeman sisälle jällensä toisexi seitzemäxi päiwäxi.

55. Ja koska Pappi näke haawan sittekuin se pesty on, ettei haawa ole muuttunut hänen silmäinsä edesä, eikä

myös ole lewinnyt, niin se on saastainen, ja pitä tulesa poltettaman; sillä se on sywälle itzensä laskenut, ja on sen paljaxi kuluttanut.

56. Jos Pappi näke, että haawa kadonnut on sittekuin se pestin; niin hänen pitä sen rewäisemän pois waattesta, nahasta, loimesta eli kutesta.

57. Ja jos se wielä sitte näky waattesa, loimesa, kutesa eli kaikkinaisesa nahkawaattesa, niin on se pisama; ja se pitä poltettaman tulesa ynnä sen kanßa josa se haawa on.

58. Mutta waate, loimi, kude, eli kaikkinainen nahkakalu, kuin pesty on, joista haawa kadonnut on; se pitä wastundesta pestämän, ja puhdas oleman.

59. Tämä on sääty spitalisesta ruwesta waattesa, liinaisesa, langaisesa, loimesa eli kutesa, ja kaikkinaisesa nahkawaattesa: niitä puhtaxi eli saastaisexi sanoa.

14. Luku.

Spitalisten puhdistaminen ja sowittaminen.

Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Ja tämä on spitalisen sääty, koska hän puhdistetan: hän pitä tuotaman Papin tygö. Matth. 8: 4. Marc. 1: 44. Luc. 5: 14. Luk. 17: 14.

3. Ja Papin pitä käymän ulos leiristä, katzeleman händä, jos spitalin haawa on parannut spitalisesta.

4. Ja Pappi käskekän sen joka puhdistetan, otta kaxi eläwätä puhdasta lindua, ja Cedripuuta, ja tulipunaisexi painettua willaa, ja Isoppia. 3 Mos. 11: 13.

5. Ja Pappi käskekän sen teurastaa yhden linnun, sawiastiasa, wuotawan weden tykönä.

6. Ja ottakan sen eläwän linnun Cedripuun kanßa, tulipunalla painetun willan ja Isopin: ja kastakan sen tapetun linnun wereen, wuotawan weden tykönä.

7. Ja priiskottakan spitalista puhdistettawan päälle seitzemän kertaa: ja niin puhdistakan hänen, ja andakan sen eläwän linnun lendä kedolle.

8. Mutta se puhdistettu peskän waattensa, ja ajelkan kaikki hiuxensa, ja peskän itzensä wedesä, ja niin on hän puhdas. Mengän sitte leiriin; kuiten gin asukan ulkona majastansa seitzemä päiwää. 4 Mos. 12: 14.

9. Ja seitzemändenä päiwänä pi hänen ajeleman kaikki hiuxet päästän sä, ja partansa ja karwat silmäkulmi tansa, niin että kaikki karwat o ajellut: ja pitä pesemän waattensa, pesemän ihonsa wedellä, niin on hä puhdas.

10. Ja kahdexandena päiwänä pi hänen ottaman kaxi wirhitöindä ka tzata, ja wirhittömän wuosikunnai lamban: niin myös kolme kymmene sämbyläjauhoja ruokauhrixi, öljyllä koitetun, ja yhden Login öljyä.

11. Niin pitä Papin, joka puhdi asettaman sen puhdistetun ja tä kalun, HErran eteen, seurakunna majan owen edesä.

12. Ja Papin pitä ottaman yhden karitzan, ja uhraman wikauh sen öljyn Login kanßa: ja pitä ne lyttämän häälytyxexi HErran ede 2 Mos. 29: 24.

13. Ja sitte teurastaman kari sillä paikalla, kusa rikosuhri ja p touhri teurastetan, pyhäsä siasa: niinkuin rikosuhri, niin myös w uhrikin on Papin oma; sillä se kaikkein pyhin. 3 Mos. 7:

14. Ja Papin pitä ottaman wi uhrin werestä, ja siwuman puhdiste oikian korwan lehteen; niin myös oik käden peukaloon, ja oikian jalan isoi warpaseen.

15. Ja Papin pitä ottaman öl Logista; ja wuodattaman Papi sempaan käteen.

16. Ja Papin pitä kastaman oik kätensä sormen öljyyn, kuin hänen w semmasa kädesänsä on; ja priiskott man öljyä sormellansa seitzemän kert HErran edesä.

17. Waan jäänestä öljystä hän käteensä pitä Papin paneman puhdis tun oikian korwan lehteen, ja oikia peukaloon, ja oikian jalan isoihin wa paseen: wikauhrin weren päälle.

18. Jäänen öljyn hänen käteens pitä Papin paneman puhdistetun pä päälle: ja Papin pitä sowittaman hä dä HErran edesä.

19. Ja Papin pitä tekemän rikosuhrin, ja sowittaman puhdistetun hänen saastaisudestansa: ja sen jälkeen teurastaman polttouhrin.

20. Ja Papin pitä uhraman polttouhrin, ja ruokauhrin Altarilla: ja Papin pitä sowittaman händä, niin hän on puhdas.

21. Jos hän on köyhä, ja ei ole ...llä waraa, niin ottakan yhden ka= ... wikauhrinsa edestä häälytyxexi, ...xensa händä: ja yhden kymme= ... sämbyläjauhoja, sekoitetun öljyllä ...rixi, ja Login öljyä.

22. Ja kaxi mettistä eli kaxi kyh= ... poikaa, jotka hän woi saada: ... olkon rikosuhrixi, ja toinen ...rixi.

... Ja kandakan sen Papille kahde= ... päiwänä puhdistuxexensa, seura= ... majan owen eteen, HERran

... Niin pitä Papin ottaman wi= ... karitzan, ja sen Login öljyä: ... Papin pitä ne häälyttämän häälyt= ... HERran edesä.

... Ja teurastaman wikauhrin ka= ... ja Papin pitä ottaman wikauh= ...restä, ja siwuman puhdistetun ... korwan lehteen: niin myös oi= ...den peukaloon, ja oikian jalan ... warpaseen.

... Ja Papin pitä wuodattaman ... Papin wasempaan käteen.

... Ja Papin pitä priiskottaman ... käden sormella öljystä, kuin on ... wasemmasa kädesänsä, seitzemän ... HERran edesä.

... Jäänestä öljystä hänen käteensä, ...pin paneman puhdistetun oikian ... lehteen, ja oikian käden peu= ... ja oikian jalan isoihin warpa= ...uhrin weren päälle.

... Ja jäänen öljyn hänen käteen= ...pan Pappi puhdistetun pään ... sowittakan händä HERran

... walmistakon niistä mettisistä, ...läisen pojista, jotka hän on ...

... ...mittäin niistä jotka hän on ...: yhden rikosuhrixi ja ...uhrixi, ynnä ruokauhrin

kanßa: ja niin pitä Papin sowittaman sen puhdistetun, HERran edesä.

32. Tämä on säätty spitalisesta, joka ei woi saada sitä kuin hänen puhdistuxeensa tarwitan.

33. Ja HERra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

34. Koska te tuletta Canaan maalle, jonga minä annan teille omaisudexi: ja minä sen maan huoneseen spitalin haawan annan:

35. Niin pitä sen tuleman, jonga huone on, ja ilmoittaman Papille, sanoden: minun huonesani näky niinkuin (spitalin) haawa.

36. Niin pitä Papin käskemän heidän lakaista huonen, ennenkuin Pappi siihen menee katzomaan haawaa, ettei kaikki kuin huonesa owat, saastutettaisi: Sitte pitä Papin menemän katzelemaan huonetta.

37. Koska hän näke haawan, ja löytä että huonen seinisä wiherjäiset ja punahtawat onnet owat: ja owat nähdä matalammat muuta seinää:

38. Niin lähtekän Pappi huonen owesta: ja sulkekan huonen kiinni seitzemäxi päiwäxi.

39. Ja koska Pappi seitzemändenä päiwänä palajaa, ja näke haawan itzensä lewittänexi huonen seiniin:

40. Niin pitä Papin käskemän heidän kangotta ulos kiwiä, joisa haawa on: ja heittä niitä Kaupungista ulos, saastaiseen paikkaan.

41. Ja huone pitä sisäldä kaikki ymbärinsä puhtaxi kaapittaman: ja kaapittu sawi heitettämän Kaupungista ulos, saastaiseen paikkaan.

42. Ja heidän pitä ottaman toiset kiwet, ja paneman niitten kiwein siaan, ja ottaman toisen sawen, ja siwuman huonen.

43. Jos siis haawa jällensä tulee, ja pakahtu ulos huonesa, sittekuin kiwet owat kangotetut ulos, ja sittekuin sawi on kannettu ulos, ja huone wastundesta siwuttu:

44. Niin pitä Papin menemän sen sisälle, ja koska hän näke haawan laskenexi itzensä lewiämmälle huonesa; niin on tosin kuluttawainen spitali siinä huonesa, ja se on saastainen.

45. Sentähden pitä se huone särjettämän, sekä kiwet että puut, ja kaikki sawi huonesta: ja wietämän Kaupungista ulos, saastaiseen paikkaan.

46. Ja se kuin käy huonesa niinkauwan, kuin se teljetty on; hänen pitä oleman saastaisen ehtoseen asti.

47. Ja se kuin siinä huonesa makaa, pitä waattensa pesemän; ja se kuin syö siinä huonesa, pitä waattensa pesemän.

48. Jos myös Pappi menee ja näke, ettei haawa ole laskenut itzensä lewiämmälle huonesa, sittekuin se siwuttu on; niin sanokan sen puhtaxi: sillä haawa on parannut.

49. Ja pitä ottaman huonen puhdistamisexi kaxi lindua: niin myös Cedripuuta, ja tulipunalla painetuita willoja, ja Isoppia.

50. Ja teurastaman toisen linnun, sawisesa astiasa, wuotawan weden tykönä.

51. Ja pitä ottaman Cedripuun, ja Isopin, ja tulipunalla painetuita willoja, ja sen eläwän linnun, ja kastaman ne sen teurastetun linnun wereen, ja wuotawaan weteen: ja priiskottaman huonen seitzemän kertaa.

52. Ja puhdistaman huonen linnun werellä, ja wuotawalla wedellä: niin myös sillä eläwällä linnulla, Cedripuulla, Isopilla ja tulipunalla painetulla willalla.

53. Ja sitte päästäkän sen eläwän linnun lendämään Kaupungista kedolle: ja sowittamaan huonen, niin se on puhdas.

54. Tämä on kaikkinaisen spitalin ja syhelmän haawain säätty.

55. Waatten ja huonen spitalin.

56. Paisumain, pisamain ja putkenpolttamitten.

57. Että pitä tietämän, mikä puhdas eli saastainen kunakin päiwänä oleman pitä. Tämä on säätty spitalista.

15. Luku.

Miehistä, joiden siemen wuotaa; waimoista, joilla on lihan weren juoxu, ja niiden molembain puhdistus uhrista.

Ja HErra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

2. Puhukat Israelin lapsille, ja sanokat heille: koska miehellä on hänen lihansa juoxu, on hän saastainen.
2 Sam. 3: 29.

3. Ja silloin on hän saastainen sillä juoxusta: koska hänen lihansa juoxe, taikka tulee tukituxi siitä wuotamisesta; niin se on saastaisus. 4 Mos. 5: 2.

4. Jokainen wuode, josa hän lep[illegible] jolla on juoxu, on saastainen; ja kai[illegible] se jonga päällä hän istuu, saastutet[illegible]

5. Ja se joka sattu hänen wuo[illegible]seensa; pitä pesemän waattensa, [illegible] wiruttaman hänensä wedellä, ja pi[illegible] oleman saastaisen ehtoseen asti.

6. Se joka istuu sillä istuimella ku[illegible] hän on istunut jolla juoxu on; hän[illegible] pitä pesemän waattensa, ja wirutt[illegible]man itzensä wedellä, ja oleman saast[illegible]sen ehtoseen asti.

7. Se joka sattu hänen lihaan[illegible] hän peskän waattensa, ja wirutta[illegible] hänensä wedellä, ja olkan saastai[illegible] ehtoseen asti.

8. Jos hän sylke puhtan päälle, niin se pitä pesemän waattensa, [illegible] wiruttaman hänensä wedellä, ja [illegible]man saastaisen ehtoseen asti.

9. Ja koko se satula jolla hän ajaa, pitä oleman saastainen.

10. Ja se joka sattu johonguun siihen joka hänen allansa on ollut, pitä sa[illegible]taisen oleman ehtoseen asti: ja jo[illegible] niitä kanda, pitä pesemän waatten[illegible] ja wiruttaman hänensä wedellä, ja [illegible]man saastaisen ehtoseen asti.

11. Ja johonga hän, jolla ju[illegible] on, tarttu, ennen kuin hän kä[illegible] pesee wedellä; sen pitä waattensa pe[illegible]män ja wiruttaman itzensä wedell[illegible] ja oleman saastaisen ehtoseen asti.

12. Jos hän tarttu sawiseen astiaan se pitä rikottaman; mutta puuastia pit[illegible] wedellä wirutettaman. 3 Mos. 6: 2[illegible]

13. Ja tulduansa puhtaxi lihan[illegible] juoxusta, pitä hänen lukeman seitzemä päiwää puhdistuxestansa, ja pitä pese[illegible]män waattensa: niin myös wirutta[illegible]man itzensä juoxewalla wedellä, nii[illegible] hän on puhdas.

14. Ja kahdexandena päiwänä pit[illegible] hänen ottaman parin mettisiä, eli ka[illegible] kyhkyläisen poikaa: ja pitä tuoma[illegible]

HErran eteen seurakunnan majan owella, ja andaman ne Papille.
15. Ja Papin pitä ne uhraman, yhden rikosuhrixi, ja toisen polttouhrixi: ja sowittaman hänen HErran edesä hänen juoxustansa.
16. Koska miehestä siemen wuotaa unesa; hänen pitä pesemän koko ruuminsa wedellä, ja oleman saastaisen ehtoseen asti.
17. Ja kaikki waate, ja kaikki nahka, joka senkaltaisella siemenellä tahrattu on; pitä pestämän wedellä, ja oleman saastainen ehtoseen asti.
18. Ja waimo, jonga tykönä senkaltainen mies makaa, jolla on siemenen juoxu: heidän pitä pesemän itzensä wedellä, ja oleman saastaiset ehtoseen asti.
19. Koska waimolla on hänen lihansa weren juoxu; pitä hänen erinänsä oleman seitzemän päiwää: Ja joka häneen sattu, sen pitä saastaisen oleman ehtoseen asti.
3 Mos. 18: 19. Luku 20: 18. Hes. 18: 6.
20. Ja kaikki jonga päällä hän lewäjä, niinkauwan kuin hän erinänsä on, pitä oleman saastainen: ja kaikki jonga päällä hän istuu, pitä oleman saastainen.
21. Ja se joka hänen wuoteseensa sattu; pitä pesemän waattensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtoseen asti.
22. Ja joka tarttu johonguun, jonga päällä hän on istunut: hänen pitä pesemän waattensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtoseen asti.
23. Jos jotakin osaa olla sen wuotesa, eli istuimella kusa hän istuu, ja joku siihen tarttu; hänen pitä oleman saastaisen ehtoseen asti.
24. Ja jos joku mies lewäten lewäjä hänen tykönänsä, siihen aikaan kuin hänen aikansa tulee, hänen pitä oleman saastaisen seitzemän päiwää: ja koko hänen wuotensa, josa hän lewännyt on, pitä oleman saastaisen.
25. Jos jongun waimon weren juoxu wuotaa kauwan aikaa, ei waiwoin niinkauwan kuin aika on, mutta myös ylitze sen ajan; hänen pitä oleman saastaisen niinkauwan kuin se wuotaa, niinkuin hänen oikialla wuotonsa ajalla.
26. Kaikki wuode kusa hän lewäjä, niinkauwan kuin hän wuotaa, pitä oleman niinkuin oikian wuotonsa ajan wuode. Ja kaikki istuin jonga päällä hän istuu, pitä oleman saastainen, niinkuin se hänen oikiana wuotamisensa aikana on saastainen.
27. Se joka rupee johonguun niihin, hänen pitä oleman saastaisen: ja pitä pesemän waattensa, ja wiruttaman itzensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtoseen asti.
28. Koska hän on puhdas wuotamisesta; niin hänen pitä lukeman seitzemän päiwää, ja sitte hänen pitä oleman puhtan.
29. Mutta kahdexandena päiwänä pitä hänen ottaman parin mettisiä eli kaxi kyhkyläisen poikaa; ja wiemän Papille, seurakunnan majan owen edesä.
30. Ja Papin pitä uhraman yhden rikosuhrixi, ja toisen polttouhrixi, ja sowittaman hänen HErran edesä saastaisudensa juoxusta.
31. Niin teidän pitä eroittaman Israelin lapsia heidän saastaisudestansa; ettei he kuolisi heidän saastaisudesansa, koska he minun majani saastuttawat, joka heidän seasansa on.
4 Mos. 5: 2, 3.
32. Tämä on sääty wuotamisesta: ja siitä jolda (unesa) siemen wuotaa, niin että hän siitä tulee saastaisexi.
33. Ja siitä jolla on weren juoxu, ja siitä jolla joku wuotaminen on, miehestä eli waimosta: ja koska mies lewäjä saastaisen tykönä.

16. Luku.

Sowittamisen juhla, kauris.

Ja HErra puhui Mosexelle, sittekuin ne kaxi Aaronin poikaa kuollet olit; sillä uhratesansa HErran edesä, kuolit he. 3 Mos. 10: 2.
2. Ja HErra sanoi Mosexelle: sano weljelles Aaronille, ettei hän joka aika mene sisämmäiseen Pyhään, sisällisellä puolelle Esirippua, Armoistuimen eteen, kuin Arkin päällä on, ettei hän kuolisi: sillä minä näytän minuni pilwesä Armoistuimen päällä. 2 Mos. 30: 10.

3. Mutta näiden kanßa pitä Aaronin käymän Pyhään sisälle: hänen pitä ottaman nuoren kalpen rikosuhrixi, ja oinan polttouhrixi.

4. Ja pitä pukeman pyhän liinahamen yllensä, ja liinaisen aluswaatten ihonsa päälle, ja wyöttämän itzensä liinaisella wyöllä, ja paneman liinahiipan päähänsä: sillä ne owat pyhät waattet, ja pitä wiruttaman ihonsa wedellä, ja ne pukeman päällensä.

5. Ja pitä ottaman Israelin lasten joukolda kaxi kaurista rikosuhrixi: ja yhden oinan polttouhrixi.

6. Ja Aaronin pitä tuoman kalpen rikosuhrixensa: ja sowittaman itzensä huoneinensa.

7. Ja sitte ottaman ne kaxi kauristа asettaxensa HErran eteen, seurakunnan majan owella.

8. Ja Aaronin pitä heittämän arwan kahdesta kauriista: toisen arwan HErralle, ja toisen wapalle kaurille.

9. Ja Aaronin pitä uhraman sen kaurin, jonga päälle HErran arpa langeis; ja walmistaman sen rikosuhrixi.

10. Mutta sen kaurin, jonga päälle wapauden arpa langeis, pitä hänen asettaman eläwänä HErran eteen, että hänen pitä sowittaman sen: ja päästämän sen wapan kaurin korpeen.

11. Ja niin pitä Aaronin tuoman rikosuhrinsa kalpen, ja sowittaman itzensä ja huonensa: ja teurastaman sen rikosuhrin kalpen edestänsä.

12. Ja ottaman astian täynänsä tulisita hiiliä Altarilda, joka on HErran edesä, ja piwonsa täyden surwottua pyhää sawua: ja kandaman sisälliselle puolelle Esirippua. 2 Mos. 30: 34, 35.

13. Ja paneman sitä tulen päälle HErran eteen; niin että pyhän sawun suitzu Armoistuimen peittäis, joka on Todistuxen päällä, ettei hän kuolisi.

14. Ja ottaman mullin werestä, priiskottaxensa sormellansa Armoistuimen puoleen, etiselle puolelle itää päin: Seitzemän kertaa pitä hänen näin sormellansa Armoistuimen edesä werta priiskottaman.

15. Sitte pitä hänen teurastaman Kansan rikosuhrin kaurin: ja kandaman hänen werestänsä Esiripun sisälli
selle puolelle; ja pitä tekemän sen we
ren kanßa, niinkuin hän teki kalpen
weren kanßa, ja priiskottaman sitä Ar
moistuimen päälle, ja Armoistuimen
edesä. 3 Mos. 4: 6. Hebr. 9: 13. Luk. 10:

16. Ja niin sowittaman Pyhän,
Israelin lasten riettaudesta ja heidä
wäärydestänsä, kaikisa heidän synne
sänsä: Niin pitä myös hänen teke
seurakunnan majalle, joka on heidän
könänsä, keskellä heidän saastaisutta

17. Ei pidä yhdengän ihmisen
man seurakunnan majasa, koska h
käy sowittamaan Pyhäsä, siihenasti e
hän sieldä käy ulos: ja pitä niin
wittaman itzensä, ja huonensa, ja k
Israelin Kansan. Luc. 1: 10. Hebr. 9:

18. Ja koska hän menee ulos Al
rin tygö, joka on HErran edesä,
hänen sowittaman sen: ja otta
kalpen werestä ja kaurin werestä,
siwuman Altarin sarwein päälle y
bärinsä.

19. Ja priiskottaman sormellan
werestä seitzemän kertaa sen päälle:
puhdistaman ja pyhittämän sen Isra
lin lasten saastaisudesta.

20. Ja koska hän on täyttänyt Py
hän ja seurakunnan majan ja Altari
sowinnon; niin pitä hänen tuoman s
eläwän kaurin.

21. Ja Aaronin pitä paneman mo
lemmat kätensä sen eläwän kaurin pää
päälle, ja tunnustaman sen päällä ka
Israelin rikoxet ja heidän pahat te
kaikisa heidän synneisänsä: ja ne p
man kaurin pään päälle, ja lähettä
män sen, jongun sowelian miehen kan
korpeen.

22. Että kaurin pitä kandaman kaik
heidän pahat tekonsa erämaahan: j
hänen pitä jättämän kaurin korpee

23. Ja Aaronin pitä käymän se
rakunnan majaan, ja riisuman liina
waattet yldänsä, jotka hän ennen p
kenut oli käydesänsä Pyhään: ja jättä
män ne sinne.

24. Ja pitä pesemän ihonsa wedell
pyhäsä siasa, ja pukeman yllensä om
waattensa: ja menemän ulos, ja teke
män sekä omansa että Kansan poltto

uhrin; ja niin sowittaman sekä itzensä, että Kansan.

25. Ja polttaman rikosuhrin lihawuden Altarilla.

26. Waan se joka wei sen wapaan kaurin ulos, pitä wiruttaman waattensa, ja pesemän ihonsa wedellä: ja sitte tuleman jällensä leiriin.

27. Ja rikosuhrin mullin ja rikosuhrin kaurin, joidenga weri kannettin sowittamaan Pyhään, pitä wietämän leiristä ulos, tulesa poltetta, sekä heidän nahkansa, lihansa ja rapansa.
3 Mos. 6: 30. Hes. 43: 21. Hebr. 13: 11.

28. Ja se kuin niitä poltta, pitä wiruttaman waattensa, ja pesemän ihonsa wedellä: ja sitte tuleman leiriin.

29. Tämän pitä oleman teille ijankaikkinen säädyn: kymmenendenä päiwänä seitzemändenä Kuukautena, pitä teidän sielujanne waiwaman, ja ei mitäkän työtä tekemän: olkon se omainen, eli wieras, joka teidän seasanne muukalainen on. 4 Mos. 29: 7.

30. Sillä sinä päiwänä te sowitetan, niin että te tuletta puhtaxi: kaikista teidän synneistänne HERran edesä tuletta te puhtaxi. 3 Mos. 23: 27.

31. Sentähden pitä sen oleman teille suurimman Sabbathin, ja teidän pitä waiwaman teidän sielujanne: se olkon teille alinomainen säädy.

32. Mutta sen sowinnon pitä Papin tekemän joka woideldu on, ja jonga käsi täytetty on Papin wirkaan hänen Isänsä siaan: Ja pitä pukeman pyhät liinaiset waattet, kuin owat ne pyhät waattet.

33. Ja niin pitä hänen sowittaman kaikkein pyhimmän ja seurakunnan majan, ja Altarin: niin myös Papit, ja kaiken Kansan pitä hänen sowittaman.

34. Tämän pitä oleman teille alinomaisen säädyn, että te sowitatte Israelin lapset kaikista heidän synneistänsä yhden kerran wuodesa. Ja hän teki niinkuin HERra oli käskenyt Moserelle.
2 Mos. 30: 10.

17. Luku.

[illegible] poltalla ja kenelle uhrattaman pitä.

Ja HERra puhui Moserelle, sanoden:

2. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa, ja kaikille Israelin lapsille, ja sano heille: tämä on se kuin HERra käskenyt on, sanoden:

3. Kuka ikänänsä Israelin huoneesta teurastaa härjän, eli karitzan, eli wuohen leirisä: taikka joka teurastaa ulkona leiristä;

4. Ja ei kanna seurakunnan majan owen eteen sitä kuin HERralle uhrixi pitä tuotaman, HERran majan eteen; hänen pitä wereen wikapää oleman, niinkuin se joka weren wuodattanut on, ja se ihminen pitä häwitettämän Kansastansa.

5. Sentähden pitä Israelin lapset heidän uhrinsa, jonga he kedolla uhrata tahtowat, HERran eteen kandaman seurakunnan majan owella Papille; ja siellä uhraman ne kiitosuhrixi HERralle.

6. Ja Papin pitä priiskottaman weren HERran Altarille seurakunnan majan owen edesä: ja polttaman lihawuden HERralle leppyys hajuxi.
2 Mos. 29: 18. 3 Mos. 4: 31.

7. Ja ei millänmuotoa enämbi heidän uhriansa uhraman Ajattaroille, joiden kanßa he huorin tehnet owat. Se pitä oleman heille heidän sukukunnissansa ijankaikkinen säädy.
5 Mos. 32: 17. 1 Cor. 10: 20.

8. Sentähden pitä sinun sanoman heille: kukaikänänsä ihminen Israelin huonesta, eli wieras joka teidän seasanne on muukalainen, teke uhrin eli polttouhrin:

9. Ja ei sitä kanna seurakunnan majan owen eteen, että hänen HERralle sen tekemän pitäis; se ihminen pitä häwitettämän Kansastansa.

10. Ja kukaikänänsä ihminen Israelin huonesta, eli muukalaisista jotka teidän seasanne asuwat, syö jotakin werta; händä wastoin minä panen minun kaswoni, ja häwitän hänen Kansastansa. 3 Mos. 3: 17. Luku 7: 26.
5 Mos. 12: 16. Ap. T. 15: 20, 29.

11. Sillä lihan sielu on weresä, ja minä olen sen teille andanut Altarille, että teidän sielunne pitäis sen kautta sowitettaman: sillä weri on sielun sowindo.
Hebr. 9: 22.

12. Sentähden minä olen sanonut Israelin lapsille: ei yrikän hengi teidän seasanne pidä werta syömän: eikä yrikän muukalainen joka teidän seasanne asuu, pidä werta syömän.

13. Ja kukaikänä ihminen Israelin lapsista, taikka muukalainen teidän seasanne, joka saa metzän eläimen eli linnun pyydyrellä, jota syödän; hänen pitä wuodattaman sen weren, ja peittämän sen mulbaan. 3 Mos. 11: 13.

14. Sillä kaiken lihan hengi on hänen werensä niinkauwan kuin se elää. Ja minä olen sanonut Israelin lapsille: ei teidän pidä yhdengän lihan werta syömän: sillä kaiken lihan hengi on hänen werensä: kukaikänänsä sen syö, se pitä hukutettaman. 1 Mos. 9: 4.

15. Ja kukaikänä hengi syö raatoa; taikka sitä joka rewitty on, olkon hän kotolainen eli muukalainen; hänen pitä pesemän waattensa, ja wiruttaman hänensä wedellä, ja oleman saastaisen ehtoseen asti; niin hän tulee puhtaxi. 2 Mos. 22: 31.

16. Jollei hän pese itziänsä ja ihoansa wiruta; niin hänen pitä itze kandaman wääryndensä.

18. Luku.

Kieldyt polwet ja sekamuret.

Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: **Minä olen HERra teidän Jumalanne.**

3. Ei teidän pidä tekemän Egyptin maan työn jälkeen josa te asuitte: ei myös teidän pidä tekemän Canaan maan työn jälkeen, johonga minä teitä wien: ei teidän myös pidä heidän säädyisänsä waeldaman.

4. **Waan tehkät minun oikeuteni, ja pitäkät minun säätyni, waeldaxenne niisä; (sillä) minä olen HERra teidän Jumalanne.**

5. **Sentähden pitä teidän minun säätyni pitämän ja minun oikeuteni: se ihminen, joka niitä teke, hän elää niisä: sillä minä olen HERra.** Hes. 20: 11. Rom. 10: 5. Gal. 3: 12.

6. Ei kenengän pidä lähimmäi langoansa lähestymän, hänen häpyä paljastamaan: sillä minä olen HE

7. Sinun Isäs häpyä, ja äitis pyä ei sinun pidä paljastaman. Se sinun äitis, älä siis hänen häpyä paljasta. 3 Mos. 20: 11. 5 Mos. 27: 20. Hes. 22: 10. 1 Cor. 5:

8. Ei sinun pidä paljastaman si Isäs emännän häpyä: sillä se on si Isäs häpy.

9. Sinun sisares häpyä, Isäs tären, eli äitis tyttären, kotona ta ulkona syndynen; ei sinun pidä pal taman heidän häpyänsä. 2 Sam. 13: 11-14.

10. Ei sinun pidä paljastaman si poikas tyttären, eli sinun tyttäres tären häpyä: sillä se on sinun hä

11. Ei sinun pidä paljastaman si Äitipuoles tyttären häpyä, joka I les syndynyt on: sillä se on sinun sisa

12. Ei sinun pidä paljastaman si Isäs sisaren häpyä: sillä se on I lähinmäinen. 3 Mos. 20:

13. Ei sinun pidä paljastaman ä sisaren häpyä: sillä se on sinun ä lähimmäinen.

14. Ei sinun pidä paljastaman si setäs häpyä; niin että lähestyt h emändätänsä, sillä se on sinun emändä.

15. Ei sinun pidä paljastaman si miniäs häpyä: sillä hän on sinun kas emändä; sentähden ei sinun hänen häpyänsä paljastaman. 1 Mos. 38: 16. 3 Mos. 20: 12.

16. Ei sinun pidä paljastaman si weljes emännän häpyä: sillä se o nun weljes häpy. 3 Mos. 20: 21. Marc. 6: 18.

17. Ei sinun pidä sinun emä ynnä hänen tyttärensä häpyä pa taman: eikä hänen poikansa tytä eli tyttären tytärtä ottaman, he häpyänsä paljastamaan: sillä ne o hänen lähimmäisensä, ja se on histus.

18. Ei sinun pidä myös otta sinun emändäs sisarta; händä wai man, hänen häpyänsä paljastam wielä hänen eläisänsä.

19. Waimon tygö, niin kauwan k

n saastaisudensa sairautta kärsii, ei si=
n pidä lähestymän, hänen häppyänsä
ljastamaan. 3 Mos. 20: 18.
20. Ei sinun pidä myös makaman
nn lähimmäises emännän tykönä,
nen ryhtymän, jollas itzes häneen
astutat. 2 Sam. 11: 4.
21. Ei sinun pidä siemenestäs an=
man Molechille poltetta, ettes hä=
isi sinun Jumalas nimeä: sillä
nä olen HERra. 3 Mos. 20: 2.
2 Kun. K. 23: 1. Jer. 32: 35.
22. Ei sinun pidä miehenpuolen kans=
makaman, niinkuin waimon kanssa:
llä se on kauhistus.
3 Mos. 20: 13. Rom. 1: 27.
23. Ei sinun pidä myös eläimen
makaman, ettes itziäs sen kanssa
. Ja ei yxikän waimo pidä
ryhtymän, yhdistymään sen
: sillä se on kauhistus.
Mos. 22: 19. 3 Mos. 20: 15. 5 Mos. 27: 21.
24. Ei teidän pidä yhdesäkän näisä
saastuttaman: sillä näisä kaiki=
owat pakanat heitänsä saastuttanet,
ka minä ajan pois teidän edestänne.
25. Ja maa on sillä saastutettu: ja
nä etziskelen sen pahat teot, niin että
maan pitä heidän asujansa oxen=
man.
26. Sentähden pitäkät minun sää=
i ja oikeuteni, ja älkät näistä kau=
ista yhtäkän tehkö: eikä omainen,
wieras, joka teidän seasanne muu=
on.
27. Sillä kaikkia näitä kauhistuxia
tämän maan Kansat tehnet, jot=
edellänne olit: ja owat maan
stuttanet:
28. Ettei se maa myös teitä oxen=
si, jos te sitä saastutatte; niinkuin
on oxendanut sen Kansan, joka tei=
edellänne oli.
29. Sillä kuka ikänänsä näitä kau=
ia teke; sen sielu pitä häwitettä=
Kansastansa.
30. Sentähden pitäkät minun käs=
i, ettet te tekisi kauhistawaisten ta=
jälkeen, kuin he teit jotka teidän
olit: ettet te itziänne niillä
: Sillä minä olen HER=
teidän Jumalanne.

19. Luku.

Käsketän pyhyteen.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Puhu koko Israelin lasten jou=
kolle, ja sano heille: teidän pitä ole=
man pyhät: sillä minä olen pyhä,
HERra teidän Jumalanne.
3 Mos. 11: 44, 45.
3. Jokainen peljätkän äitiänsä
ja Isäänsä, ja pitäkät minun Sab=
bathini: sillä minä olen HERra
teidän Jumalanne. 2 Mos. 20: 12.
4. Ei teidän pidä teitänne käändä=
män epäjumalitten tygö, ja ei pidä
teidän tekemän teillenne waletuita Ju=
malita: sillä minä olen HERra teidän
Jumalanne. 2 Mos. 20: 23. Luku 34: 17.
5. Ja koska te HERralle teette kii=
tosuhria; niin teidän pitä uhraman,
että se teildä otollinen olis.
3 Mos. 7 :11.
6. Ja se pitä syötämän sinä päi=
wänä jona te uhratte, ja toisna päi=
wänä; mutta mitä tähtexi jää kolman=
nexi päiwäxi, pitä tulella poltettaman.
3 Mos. 7: 16.
7. Jos joku siitä kuitengin syö kol=
mandena päiwänä; niin on se kauhis=
tus, ja ei ole otollinen. 3 Mos. 7: 18.
8. Ja joka siitä syö, sen pitä kan=
daman wääryndensä: sillä hän on HER=
ran Pyhän riiwannut: ja se sielu pitä
häwitettämän Kansastansa.
9. Koska te elon leikkatte maastanne,
ei sinun pidä tyynni peldos kulmia
leikkaman; ja ei elos päitä noukkiman.
3 Mos. 23: 22. 5 Mos. 24: 19.
10. Ei pidä sinun myös tyynni
korjaman wiinamäkiäs, eli noukkiman
niitä warisneita marjoja; waan jättä=
män ne waiwaisille ja muukalaisille:
sillä minä olen HERra teidän Ju=
malanne.
11. Ei teidän pidä warastaman,
eli walehteleman, eli pettämän toi=
nen toistanne.
2 Mos. 20: 15, rc. 1 Thes. 4: 6.
12. Ei teidän pidä wäärin wan=
noman minun nimeeni, ja häwäi=
semän sinun Jumalas nimeä: sillä
minä olen HERra. 2 Mos. 20: 7.
5 Mos. 5: 11. Matth. 5· 33, 34. Jac. 5: 12.

13. Ei sinun pidä tekemän lähimmäiselles wääryttä, eli ryöwämän händä. Sinun päiwämiehes palkka ei pidä oleman sinun tykönäs huomiseen asti.
5 Mos. 24: 15. Jac. 5: 4.

14. Ei sinun pidä kuuroja kiroman: Ei sinun pidä myös paneman sokian eteen jotakin, johonga hän kombastuis. Waan sinun pitä pelkämän sinun Jumalatas: sillä minä olen HERra.
5 Mos. 27: 18.

15. Ei teidän pidä wääryttä tekemän duomiosa, ja ei armaizeman köyhää, ja ei kunnioizeman woimallista; mutta duomizeman sinun lähimmäises oikein.
2 Mos. 23: 3. 5 Mos. 1: 17. Luku 16: 19. San. L. 24: 24. Jac. 2: 9.

16. Ei sinun pidä oleman panettelian sinun Kansas seasa. Ei sinun pidä myös asettaman sinuas lähimmäises werta wastan: sillä minä olen HERra.
2 Mos. 23: 1.

17. Ei sinun pidä wihaman weljeäs sinun sydämesäs; waan sinun pitä kaiketi nuhteleman lähimmäistäs, ettes wikapääxi tulisi hänen tähtensä. Matth. 5: 22. Luku 18: 15. Luc. 17: 3., 1 Joh. 2: 9, 11. Luku 3: 15.

18. Ei sinun pidä kostaman, eikä wihaman sinun Kansas lapsia. Sinun pitä rakastaman lähimmäistäs, niinkuin ize sinuas; sillä minä olen HERra. Rom. 12: 19.
1 Thess. 5: 15. 1 Pet. 3: 9. Matth. 5: 41, 44. Luku 22: 39. Rom. 13: 9. Gal. 5: 14. Jac. 2: 8.

19. Minun säätyni pitä teidän pitämän. Ei sinun pidä andaman sinun karjas sekoitta heitänsä muiden eläinden laihin. Ja älä kylwä sinun peldoas sekoitetulla siemenellä. Ja ei yxikän waate pidä tuleman sinun ylles, joka langaisesta ja liinaisesta kudottu on.
5 Mos. 22: 9, 10, 11.

20. Jos mies makaa waimon tykönä ja ryhtyy häneen, ja se on orja, ja jo on toiselda maattu, kuitengan ei ole irrallensa eli wapaxi laskettu; se pitä suomittaman, waan ei pidä heidän kuoleman, sillä ei hän ollut wapa.

21. Mutta miehen pitä tuoman HERralle wikansa edestä oinan wikauhrixi, seurakunnan majan owen eteen.

22. Ja Papin pitä sowittaman h
nen, wikauhrinsa oinalla HERran e
sä, siitä rikoxesta kuin hän on rik
nut; niin hänelle (Jumalalda) an
tapahtu hänen rikoxestansa, kuin h
rikkonut on.

23. Koska te tuletta siihen maah
ja istutatte kaikkinaisia puita joista sy
dän, pitä teidän leikkaman pois n
den hedelmän esinahan: Kolme wuo
pitä teidän pitämän heitä ymbärile
kamatoinna, niin ettet te syö niistä.

24. Waan neljändenä wuonna, p
kaikki heidän hedelmänsä pyhitettäm
kiitoxexi HERralle.

25. Wiidendenä wuonna pitä t
dän hedelmän syömän, ja kokoman
sälle tulon: sillä minä olen HE
teidän Jumalanne.

26. Ei teidän pidä syömän we
kanssa. Ei teidän pidä totteleman
wistuxia eli taikauxia.
3 Mos. 3: 17. Luku 17: 10. 5 Mos. 12;
Ap. T. 15: 20.

27. Ei teidän pidä kerizemän
jaxi päänne lakea ymbärinsä, ja
tyyni ajeleman teidän partaanne.
3 Mos. 21: 5.

28. Ei teidän pidä leikkaman
dän ihoanne kuolluen tähden, eli
rusteleman kirjoituxia teidän päällen
sillä minä olen HERra. 5 Mos. 14:

29. Ei sinun pidä salliman ty
täs porttona olla; ettei maa to
haureuteen, ja tulisi täyteen kauhist

30. Pitäkät minun pyhäpäi
ni, ja peljätkät minun Pyhä
sillä minä olen HERra.

31. Ei teidän pidä käändämän
tänne tietäjitten tygö, ja älkät
welhoilda, ettet te saastuisi heistä:
minä olen HERra teidän Jumalan
3 Mos. 20: 6, 27. 1 Sam. 28: 7.

32. Harmapään edesä pitä sin
nouseman, ja kunnioittaman wa
haa: ja pelkämän sinun Juma
tas: sillä minä olen HERra.

33. Jos joku muukalainen on sin
tykönäs teidän maallanne asuwa;
teidän pidä sitä ryöstämän.
2 Mos. 22: 21. Luku 23: 9.

34. Hänen pitä asuman teidän t
könänne, niinkuin omainen teidän se

ne. Ja sinun pitä rakastaman hän-
niinkuin itze sinuas: sillä te olitta
muukalaiset Egyptin maalla. Mi-
olen HERra teidän Jumalanne.

35. Ei pidä teidän wääryttä teke-
duomiolla: kyynärällä, waalla ja
malla. 5 Mos. 25: 13.
l. 11: 1. Luku 16: 11. Luku 20: 10.

36. Oikia waaka, oikia leiwiskä,
wakka, oikia kannu pitä o-
teidän tykönänne: sillä mi-
olen HERra teidän Jumalan-
joka teitä olen johdattanut Egyp-
maalda:

37. Että teidän pitä pitämän ja
kaikki minun säätyni, ja kaik-
minun oikeuteni: Sillä minä olen
HERra.

20. Luku.

Molechille uhramasta. Noitain
ja sukuruttauden rangaistus.

1. HERra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Sano myös Israelin lapsille:
ikänänsä Israelin lapsista, eli
laisista, kuin Israelin lasten sea-
siemenestänsä Molechille anda,
pitä totisesti kuoleman: Maan Kan-
pitä händä kiwittämän kuoliaxi.
3 Mos. 18: 21. Ps. 106: 37.

3. Ja minä asetan minun kaswoni
ihmistä wastan, ja häwitän hänen
kansa; että hän Molechille sie-
mensä andanut, ja minun Pyhäni
saastuttanut on, ja minun pyhää ni-
häwäisnyt.

4. Ja jos maan Kansa sitä ihmistä
joka siemenestänsä Molechille
on; niin ettei he sitä surma:

5. Niin minä kuitengin sitä ihmistä
minun kaswoni asetan, ja hänen
wastan: ja häwitän sen ja
hänen peräsänsä Molechin
huorin tehnet owat, heidän Kan-

6. Jos joku sielu hänensä noitain
tietäjitten tygö-käändä, huorin teke-
heidän kanszansa; niin minä kas-
asetan sitä sielua wastan, ja hä-
Kansastansa.
3 Mos. 19: 31. 5 Mos. 18: 11.

7. Sentähden pyhittäkät teitän-
ne, ja olkat pyhät: sillä minä olen
HERra teidän Jumalanne.
3 Mos. 11: 44. Luku 19: 2. 1 Pet. 1: 16.

8. Ja pitäkät minun säätyni,
ja tehkät niitä; sillä minä olen
HERra, joka teitä pyhitän.

9. Kuka ikänänsä Isäänsä ja
äitiänsä kiroo, sen pitä totisesti
kuoleman; että hän Isäänsä ja äi-
tiänsä kironnut on: hänen weren-
sä olkon hänen päällensä.
2 Mos. 21: 17. 5 Mos. 27: 16. San. 1.
20: 20. Matth. 15: 4.

10. Joka huorin teke jongun mie-
hen awiopuolison kanssa, se joka lähim-
mäisensä emännän kanssa huorin teke;
pitä totisesti kuoletettaman, sekä huo-
rintekiä, että huora.
Matth. 5: 27. Joh. 8: 4, 5.

11. Jos joku Isänsä emännän ty-
könä makaa, niin että hän Isänsä hä-
wyn paljastanut on; he molemmat pi-
tä totisesti kuoleman: heidän werensä
olkon heidän päällensä.
3 Mos. 18: 8. 5 Mos. 27: 20.

12. Jos joku miniänsä tykönä ma-
kaa, niin he molemmat pitä totisesti
kuoleman: sillä he owat kauhistuxen
tehnet: heidän werensä olkon heidän
päällensä. 3 Mos. 18: 15.

13. Jos joku miehen puolen kanssa
makaa, niinkuin jongun waimon kanssa,
he owat kauhistuxen tehnet; heidän pi-
tä molemmat totisesti kuoleman: hei-
dän werensä olkon heidän päällensä.
3 Mos. 18: 22.

14. Jos joku nai waimon, ja sen
äitin, hän on kauhistuxen tehnyt; se
pitä tulella poltettaman, ja he ynnä
molemmat; ettei yhtän kauhistusta olisi
teidän seasanne. 3 Mos. 18: 17.

15. Jos joku eläimen kanssa makaa,
sen pitä totisesti kuoleman: ja se eläin
pitä tapettaman. 3 Mos. 18: 23.

16. Jos joku waimo johonguun e-
läimeen ryhty, makamaan sen kanssa,
niin sinun pitä tappaman sekä waimon
että eläimen; heidän pitä totisesti kuo-
leman: heidän werensä olkon heidän
päällensä.

17. Jos joku sisarensa nai, Isänsä
eli äitinsä tyttären, ja hänen häpynsä
näke, ja se näke hänen häpynsä, se on

kauhistus: ne pitä häwitettämän heidän sukunsa Kansan edesä; sillä hän on sisarensa häwyn paljastanut, hänen pitä pahudensa kandaman.
3 Mos. 18: 9.

18. Jos joku mies jongun waimon tykönä makaa hänen sairaudensa aikana, ja paljastaa hänen häpynsä, ja awaa hänen lähtensä, ja waimo paljastaa werensä lähten; ne molemmat pitä häwitettämän heidän Kansastansa.
3 Mos. 18: 19.

19. Sinun äitis sisaren häpyä, ja sinun Isäs sisaren häpyä, ei sinun pidä paljastaman: sillä se on lähimmäisensä paljastanut, ja ne pitä heidän pahudensa kandaman.
3 Mos. 18: 12, 13.

20. Jos joku setänsä emännän kanssa makaa, hän on setänsä häwyn paljastanut; ne pitä heidän rikoxensa kandaman. Lapsitoinna heidän pitä kuoleman.
3 Mos. 18: 14.

21. Jos joku weljensä emännän otta, se on häpiällinen työ: heidän pitä lapsitoinna oleman, että hän on weljensä häwyn paljastanut. 3 Mos. 18: 16.

22. **Niin pitäkät nyt kaikki minun säätyni, ja kaikki minun oikeuteni, ja tehkät ne; ettei maa teitä oxennaisi, johon minä teidän wien asumaan.** 3 Mos. 18: 25, 28.

23. Ja älkät waeltako pakanain säädyisä, jotka minä teidän edeltänne olen ajawa ulos: sillä kaikkia näitä he owat tehnet, ja minä olen kauhistunut heitä.

24. Mutta teille sanon minä: teidän pitä omistaman heidän maansa: sillä minä annan teille sen perimisexi, sen maan, josa rieskaa ja hunajaa wuotaa. Minä olen HErra teidän Jumalanne, joka olen teitä eroittanut muista Kansoista.

25. Että teidän pitä myös eroittaman puhtat eläimet saastaisista, ja saastaiset linnut puhtaista: ja ei saastuttaman teidän sielujanne eläimisä, linnuisa, ja kaikisa kuin maalla matelewat, jotka minä teille eroittanut olen, että ne owat saastaiset.
3 Mos. 11: 2. 5 Mos. 14: 4.

26. **Sentähden pitä teidän oleman minulle pyhät; sillä minä HErra olen pyhä: ja olen teitä eroittan** muista Kansoista, että teidän pi oleman minun omani.

27. Jos joku mies eli waimo n daxi eli tietäjäxi löytän, ne pitä t sesti kuoleman, heidän pitä ne kiwi män: heidän werensä olkon heidän pä lensä. 5 Mos. 18: 10. 1 Sam. 28:

21. Luku.

Käskyt Papeista.

Ja HErra sanoi Mosexelle: P Papeille Aaronin pojille ja s heille: Papin ei pidä itziänsä saast man yhdesäkän kuolluesa hänen K sastansa. 4 Mos. 6: 6.

2. Waan hänen sugusansa, jo hänen lähimmäisensä: niinkuin hä äitinsä, Isänsä, poikansa, tyttäre ja weljensä;

3. Ja sisarensa, joka neitzy on, j hänen tykönänsä on, ja ei yhden miehen emändänä ollut ole: niisä m ta hän saastutta itzensä.

4. Ei hänen pidä saastuttaman änsä, että hän on esimies Kansasa ettei hän itziänsä halwennaisi.

5. Ei heidän pidä paljaxi ajele heidän päälakiansa, eli kerizemän p tansa wieriä; eikä ihoonsa merk leikkaman. 3 Mos. 19: 27. Hes. 44:

6. Heidän pitä Jumalallensa p oleman, ja ei häwäisemän Jumala nimeä: sillä he uhrawat HErran uhria, Jumalansa leipää: sentähden tä heidän oleman pyhät.

7. Ei heidän pidä naiman port eli muilda maattua, eli miehel hyljättyä ottaman: sillä hän on p Jumalallensa.

8. Sentähden pitä sinun pyhit män hänen, että hän uhraa sinun J malas leipää: hänen pitä oleman nulle pyhän; sillä minä HErra o pyhä, joka teidän pyhitän.

9. **Jos Papin tytär rupee sa wuoteisexi: se pitä tulesa polt taman; sillä hän on häwäisn Isänsä.**

10. Joka ylimmäinen Pappi on w jeinsä seasa, jonga pään päälle wuo lusöljy wuodatettu, ja käsi täytetty

…tä hän waatteseen puetetan: ei pidä
…amaman päätänsä, ja ei leikkaman
…i waatettansa. 3 Mos. 10: 6.
11. Ja ei yhdengän kuolluen tygö
…eman: ja ei saastuttaman itziänsä,
…jänsä eli äitisänsä. 4 Mos. 6: 7.
12. Ei hänen pidä lähtemän Py=
…ä, ettei hän saastutaisi Jumalansa
…ää: sillä hänen Jumalansa woi=
…eljyn Kruunu on hänen päällänsä.
…ä olen HERra. 2 Mos. 28: 35.
13. Hänen pitä ottaman neitzen e=
…ärensä. Hes. 44: 22.
14. Ja ei leskeä, eli hyljättyä, eli
…, taikka porttoa pidä hänen
… Mutta neitzen omasta Kan=
… pitä hänen ottaman emän=
…
15. Ettei hän saastutaisi siemendänsä
… seasa; sillä minä olen HER=
… hänen pyhitän.
16. Ja HERra puhui Mosexelle
…:
17. Puhu Aaronille ja sano: jos
… wirhi on josakusa sinun siemene=
… sugusanne; ei pidä sen lä=
… uhramaan hänen Jumalansa
…
18. Sillä ei kenengän josa joku
… on pidä käymän edes: Jos hän
…, eli onduwa, wajawa eli lijal=
… jäsenistä:
19. Eli wirhillinen jalasta eli kä=
…
20. Taikka ryhäselkä, eli piennkai=
…, eli karsoi, eli pisamainen, taikka
…, eli riwinoma rauhaisista.
21. Jos josakin Papin Aaronin sie=
…ä wirhi on, ei sen pidä lähesty=
… uhramaan HERran tuliuhria:
… hänellä on wirhi, sentähden ei
… hänen lähestymän Jumalansa lei=
… uhramaan.
22. Kuitengin pitä hänen syömän
…ansa leiwästä, sekä siitä pyhästä,
… kaikkein pyhimmästä.
23. Mutta ei hänen pidä kuitengan
… Esiripun tygö, eikä lähesty=
… Altarita, että hänesä on wirhi;
… hän saastutaisi minun Pyhääni;
… minä olen HERra joka heidän
…

24. Ja Moses sanoi (nämät) Aa=
ronille, ja hänen pojillensa, ja kaikille
Israelin lapsille.

22. Luku.

Laki uhrin syömisestä ja luonnosta.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Puhu Aaronille ja hänen po=
jillensa, että he karttaisit Israelin las=
ten pyhitettyjä, joita he pyhittäwät mi=
nulle, ja ettei he häwäisisi minun pyhää
nimeäni: sillä minä olen HERra.
3. Sano siis heille, ja heidän su=
guillensa: jokainen kuin teidän sieme=
nestänne menee pyhitetyn tygö, kuin
Israelin lapset pyhittäwät HERralle,
ja hänen saastaisudensa on hänesä; hä=
nen sielunsa pitä häwitettämän minun
kaswoini edestä: sillä minä olen HERra.
4. Kuka ikänä Aaronin siemenestä on
spitalinen eli wuotawainen, sen ei pidä
syömän pyhitetyistä, ennen kuin hän
puhdistetan. Ja jos joku rupee johon=
guun saastaiseen ruumiseen, taikka sii=
hen joka siemenensä wuodatta unesa:
3 Mos. 15: 2, 16.
5. Taikka se joka rupee johonguun
matelewaiseen joka hänelle saastainen
on; taikka ihmiseen joka hänelle saastai=
nen on, ja kaikkinaiseen joka hänen
saastutta:
6. Se sielu kuin rupee johonguun
niistä, pitä oleman saastainen ehtoseen
asti: Ja ei pidä syömän niistä pyhi=
tetyistä, waan hänen pitä ensistä wi=
ruttaman ruumiinsa wedellä.
7. Ja koska auringo laskenut on,
ja hän on puhdistettu; niin syökän sitte
pyhitetyistä; sillä se on hänen ruokansa.
8. Raatoa ja mitä pedolda raadel=
du on, ei hänen pidä syömän, ettei
hän siitä saastutetaisi: Sillä minä olen
HERra. Hes. 44: 31.
9. Sentähden heidän pitä pitämän
minun säätyni, ettei heidän pidäisi syn=
diä saattaman päällensä, ja kuoleman
siitä, koska he saastuttawat itzensä:
sillä minä olen HERra, joka heitä
pyhitän.
10. Mutta ei yrikän muukalainen
pidä syömän niistä pyhitetyistä: eikä

Papin perhe, eikä myös joku palkollinen pidä syömän pyhitettyä.

11. Waan koska Pappi ostaa jongun hengen rahallansa, se syökän siitä: Ja se kuin hänen huonesansa syndynyt on, se myös syökän hänen leiwästänsä.

12. Ja jos Papin tytär tulee jongun muukalaisen emännäxi; niin ei hänen pidä syömän siitä pyhitetystä ylönnyxestä.

13. Mutta jos Papin tytär tulee leskexi, eli hyljätyxi, ja ei hänellä ole siemendä, ja hän tulee jällen kotia Isänsä huoneseen; niin hänen pitä syömän Isänsä leiwästä, niinkuin silloingin, koska hän neitzenä oli. Mutta ei yxikän muukalainen pidä siitä syömän.
3 Mos. 10: 14.

14. Ja jos joku syö niistä pyhitetyistä tietämätä; hänen pitä lisämän siihen wiidennen osan, ja andaman Papille pyhitetyn. 3 Mos. 5: 16.

15. Ettei heidän pidäisi saastuttaman Israelin lasten pyhitettyjä; joita he ylöndäwät HERralle.

16. Ettei he saattaisi rikosta ja wikaa päällensä, syödesänsä heidän pyhitetyistänsä: **sillä minä olen HERra, joka heitä pyhitän.**

17. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

18. Puhu Aaronille ja hänen pojillensa, ja kaikille Israelin lapsille, ja sano heille: Kuka ikänä Israelin huonesta, eli muukalainen Israelisa, tahto uhrata, olkon se lupauxesta, taikka wapasta ehdosta, jota he tahtowat uhrata HERralle polttouhrixi:

19. Että se hänelle olis otollinen teildä; Niin pitä sen oleman wirhittömän härkyisen karjasta, oinan karitzoista, eli kaurin wuohista.

20. Mutta ei yhtäkän josa wirhi on, pidä teidän uhraman: sillä ei se ole hänelle otollinen teildä.
5 Mos 15: 21. Luku 17: 1.

21. Jos joku tahto uhrata HERralle kiitosuhria, eli erinomaisesta lupauxesta, taikka wapasta ehdosta, karjasta eli lambaista; sen pitä oleman wirhittömän, että se olis otollinen: Ei siinä pidä yhtän wirhiä oleman.
Mal. 1: 8, 13.

22. Jos se on sokia, taikka ra rikko, taikka jäsenpuoli, taikka kuiw taikka rupinen, taikka köhnäinen: ei pidä teidän senkaltaisia HERr uhraman: ja ei pidä teidän tul niistä andaman HERran Altarille.

23. Härjän eli lamban, lijallis puuttuwaisen jäsenistä, saat sinä wapasta ehdostas; mutta ei se ole nen lupauxes edestä. 3 Mos. 21:

24. Eikä myös sinun pidä HERralle uhraman, kuin muser eli runneldu, eli rewitty, eli ha tettu on: ei teidän pidä sitä maasanne tekemän.

25. Ei myös teidän pidä uhr jongun muukalaisen kädestä teidän malanne leipää kaikista niistä; owat turmellut ja wirhilliset: ei ole otolliset teildä.

26. Ja HERra puhui Mos sanoden:

27. Koska wasikka, eli karitz wohla pojittu on, niin olkan tykönä seitzemän päiwää; mutta dexandena päiwänä, ja sen jälke se otollinen, tuliuhrixi HERralle.

28. Olkon se nauta, eli la niin ei pidä se teurastettaman nensä yhtenä päiwänä. 5 Mos.

29. Koska te uhratte HERr kiitosuhria; teidän pitä sen niin man, että se teildä otollinen olis.

30. Se pitä syötämän sinä päi ja ei pidä mitän tähtexi huo jätettämän: sillä minä olen H
3 Mos. 7: 15.

31. **Sentähden pitäkät minu kyni ja tehkät ne: sillä minä HERra.**

32. Ettet te häwäisisi minun nimeäni, ja että minä pyhitett Israelin lasten keskellä: sillä minä HERra, joka teitä pyhitän.
3 Mos. 10: 3.

33. Ja joka olen teidän johdatt nut Egyptin maalda, että minä oli teidän Jumalanne: minä HERra.

23. Luku.

Wuotiset juhlapäiwät määrätän.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanod
2. Puhu Israelin lapsille, ja san

teille: nämät owat HErran juhlat,
jotka teidän pitä kutzuman pyhixi ko=
kouxixi: ne owat minun juhlani.
3. Kuusi päiwää pitä sinun työ=
tä tekemän, waan seitzemändenä päi=
wänä on se suuri Sabbathi, pyhä
kokous, jona ei teidän pidä yhtän
työtä tekemän: sillä se on HER=
ran Sabbathi kaikisa teidän asuin=
sioisanne. 2 Mos. 20: 9. Luku 23: 12.
5 Mos. 5: 12, rc. Luc. 13: 14.
4. Nämät owat HErran juhla=
päiwät, pyhät kokouxet; jotka teidän
pitä pitämän määrätyllä ajallansa.
5. Neljändenä toistakymmenendenä
päiwänä ensimmäisenä kuukautena, kah=
den ehtoon wälillä, on HErran Pää=
siäinen. 2 Mos. 12: 18. Luku 23: 15.
4 Mos. 28: 16. 5 Mos. 16: 1.
6. Ja wiidendenätoistakymmenendenä
päiwänä sinä kuukaunna, on HErran
happamattoman leiwän juhla: Silloin
pitä teidän syömän happamatoinda lei=
pää seitzemän päiwää.
7. Ensimäisenä päiwänä olkon teille
pyhä kokous: eikä yhtän raskasta työtä
pidä teidän silloin tekemän.
8. Ja teidän pitä uhraman HERra=
lle tuliuhria seitzemän päiwää. Sei=
tzemändenä päiwänä on pyhä kokous.
(Ja silloin myös) ei pidä teidän yh=
täkän raskasta työtä tekemän.
9. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:
10. Puhu Israelin lapsille, ja sano
heille: koska te tuletta sille maalle, jonga
minä annan teille, ja te leikkatta sen elon;
niin teidän pitä wiemän Papille lyhten
teidän elostanne uutisexi.
11. Ja sen lyhten pitä hänen hää=
lyttämän HErran edesä, että se olis
otollinen teildä: Päiwää jälkeen Sab=
bathin pitä Papin sen häälyttämän.
12. Ja teidän pitä sinä päiwänä,
jona teidän lyhtenne häälytetän, uhra=
man wirhittömän wuosikunnaisen ka=
ritzan polttouhrixi HErralle.
13. Ja ruokauhrixi kaxi kymmenestä
sämbyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, tuli=
uhrixi ja leppytys hajuxi HErralle:
niin myös juomauhrixi neljännes Hinni
winaa.
14. Ja ei pidä teidän syömän uutis=
leipää, kuiwattua tähkäpäätä eli jywiä,
siihen päiwään asti, kuin te kannatte
teidän Jumalallenne uhrin. Sen pitä
oleman ijankaikkisen säädyn teidän su=
kukunnillenne, kaikisa teidän asuinsioi=
sanne.
15. Sitte pitä teidän lukeman siitä
toisesta Sabbathin päiwästä, koska te
kannoitta häälytys lyhten edes: seitze=
män täysinäistä wiikkoa ne pitä oleman.
5 Mos. 16: 10.
16. Toiseen päiwään asti, seitzemän=
nen wiikon jälkeen, (se on) wiisikym=
mendä päiwää pitä teidän lukeman:
ja sitte uhraman HErralle uutta ruo=
kauhria.
17. Ja uhraman kaikista teidän asu=
masioistanne, kaxi häälytys leipää, kah=
desta kymmenexestä sämbyläjauhoja, ha=
patetut pitä ne kypsettämän, HEr=
ralle uutisexi.
18. Ja pitä tuoman teidän leipänne
kanßa, seitzemän wuosikunnaista ja wir=
hitöindä karitzaa, ja yhden nuoren kal=
pein, ja kaxi oinasta: sen pitä oleman
HErran polttouhrin, ja heidän ruo=
kauhrinsa ja juomauhrinsa, se on ma=
kian hajun tuli HErralle.
19. Niin myös pitä teidän walmis=
taman kaurin rikosuhrixi; niin myös
kaxi wuosikunnaista karitzata kiitos=
uhrixi.
20. Ja Papin pitä häälyttämän ne
uutis leiwän kanßa häälytyxexi HEr=
ran edesä, kahden karitzan kanßa. Ja
pitä oleman HErralle pyhät, ja Pa=
pin omat.
21. Ja teidän pitä kuuluttaman tä=
män päiwän: tämä pitä teille pyhä
kokous oleman. Ei teidän pidä (silloin)
yhtäkän raskasta työtä tekemän: ijan=
kaikkisen säädyn pitä sen oleman teidän
sukukunnisanne, kaikisa teidän asuinsioi=
sanne.
22. Koska te leikkatte elon teidän
maastanne, ei sinun pidä ylön tyxni
peldos kulmia leikkaman, eikä elon päi=
tä noukkiman: waan jättämän ne wai=
waisille ja muukalaisille. Minä olen
HErra teidän Jumalanne.
3 Mos. 19: 9. 5 Mos. 24: 19.
23. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:

24. Puhu Israelin lapsille, ja sano: ensimäisenä päiwänä seitzemändenä kuukautena pitä teidän pitämän Sabbathin, soittamisen muistoxi: se on pyhä kokous. 4 Mos. 29: 1.
25. Silloin ei pidä teidän yhtän raskasta työtä tekemän: ja teidän pitä uhraman tuliuhri HERralle.
26. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
27. Kymmenendenä päiwänä tänä seitzemändenä kuunna on sowindo päiwä, se pitä oleman teille pyhä kokous: silloin waiwatkat teidän sielujanne, ja uhratkat HERralle tuliuhri. 3 Mos. 16: 30. 4 Mos. 29: 7.
28. Ja ei pidä teidän yhtän työtä tekemän sinä päiwänä: sillä se on sowindo päiwä, että te sowitettaisin HERran teidän Jumalanne edesä.
29. Sillä jokainen sielu, kuin ei sinä päiwänä waiwata, pitä häwitettämän Kansastansa.
30. Ja jokainen sielu joka sinä päiwänä jotakin työtä teke; sen minä hukutan Kansastansa.
31. Sentähden ei pidä teidän (silloin) mitän työtä tekemän: Sen pitä oleman ijankaikkisen säädyn teidän sukukunnillenne kaikisa teidän asuinsioisanne.
32. Se on teidän suuri Sabbathinne: ja teidän pitä waiwaman teidän sielujanne: Yhdexändenä päiwänä kuusta ehtona pitä teidän pitämän tämän Sabbathin, ehtosta niin ehtoseen.
33. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
34. Puhu Israelin lapsille, sanoden: wiidendenätoistakymmenendenä päiwänä tänä seitzemändenä kuukautena, on lehtimajan juhla, seitzemän päiwää HERralle. 4 Mos. 29: 12. Joh. 7: 2, 37.
35. Ensimäisenä päiwänä pitä oleman pyhä kokous: ei teidän pidä yhtän raskasta työtä (silloin) tekemän.
36. Seitzemän päiwää pitä teidän uhraman tuliuhria HERralle: Kahdexandena päiwänä pitä teille pyhä kokous oleman: Ja teidän pitä tekemän tuliuhri HERralle: sillä se on päätöspäiwä, ei pidä teidän yhtän raskasta työtä (silloin) tekemän.

37. Nämät owat HERran ju päiwät, jotka teidän pitä kutsu pyhäxi kokouxexi: ja uhraman H ralle tuliuhria, polttouhria, ruokau juomauhria, ja muita uhreja, jok päiwänänsä.
38. Ilman HERran Sabba ja ilman teidän lahjojanne ja il kaikkia lupauxianne, ja ilman ka mielellisiä andimitanne, joita t pitä andaman HERralle.
39. Niin pitä nyt teidän wiid nätoistakymmenendenä päiwänä s mändenä kuukautena, koottuanne den tulon maalda, juhlallisesti w män HERran Riemu juhlaa, s män päiwää: Ensimäisenä päi on Sabbathi, ja kahdexandena pä nä on myös Sabbathi.
40. Ja teidän pitä ensimäisenä wänä ottaman teillenne hedelmitä nasta puusta, palmun wesoja, ja paxuxaisista puista, ja pajuja o ja oleman riemuiset seitzemän pä HERran teidän Jumalanne edesä Neh. 8: 14, 2c.
41. Ja pitä niin pitämän H ralle sitä Riemu juhlaa wuodesa män päiwää: sen pitä oleman kaikkisen säädyn teidän sukukunnis että heidän niin pitä pyhää ri juhlaa pitämän seitzemändenä kautena.
42. Seitzemän päiwää pitä t asuman lehtimajoisa: Joka on on Israelisa, hänen pitä asuman majoisa.
43. Että teidän sukunne tiet kuinga minä olen andanut Is lapset asua majoisa, koska minä datin heitä Egyptin maalda: HERra teidän Jumalanne.
44. Ja Moses sanoi nämät H ran juhlapäiwät Israelin lapsille.

24. Luku.

Walistusöljy, näkyleipä. HERran ni pilkkajan ja wahingon tekijän rangais

Ja HERra puhui Mosexelle, san
2. Käske Israelin lasten sinulle selkiätä öljypuun öljyä puse

ulos, walistuxexi; joka aina pitä
...puisa sytytettynä oleman.
2 Mos. 27: 20.

3. Ulkoiselle puolelle todistuxen esi-
...pun seurakunnan majasa, pitä Aa-
...nin sen alati walmistaman, ehtosta
... aamuun asti HErran edesä. Sen
...ä oleman ijankaikkisen säädyn tei-
... sukukunnisanne.

4. Ja hänen pitä walmistaman
...put puhtaseen kyntiläjalkaan, aina
...rran edesä.

5. Ja sinun pitä ottaman sämbylä-
...ja, ja leipoman niistä kaxitoista-
...endä kyrsää; kaxi kymmenestä pi-
...man joka kyrsäsä.
2 Mos. 25: 30. Matth. 12: 4.

6. Ja sinun pitä heidän paneman
... läjään, kuusi kumpaangin lä-
... ...alle pöydälle HErran eteen.

7. Ja sinun pitä paneman niiden
... puhdasta pyhää sawua, että ne
...man muisto leiwät: se on tuli-
... HErralle.

8. Joka Sabbathin päiwänä pitä
... aina walmistaman ne HErran
..., Israelin lapsilda ijankaikkisexi
...

9. Ja ne pitä Aaronin ja hänen
...sa omat oleman, heidän pitä ne
... pyhäsä siasa: sillä se on hä-
... kaikkein pyhin, HErran tuli-
...ta ijankaikkisexi säädyxi.
... 29: 32. 3 Mos. 8: 31. 1 Sam. 21: 6.

10. Ja yhden Israelitan waimon
... läxi ulos, joka Egyptiläisen mie-
... poika oli Israelin lasten seasa: ja
...elitan waimon poika riiteli toi-
...aelitan kanssa leirisä.

11. Ja se Israelitan waimon poi-
...kais nimeä, ja kirois; niin toit
... Mosexen eteen: ja hänen äi-
... nimi oli Selomith Dibrin tytär,
... sukukunnasta:

12. Ja panit hänen fangeuteen niin-
...xi, että heille olis selkiä päätös
... HErran suusta.
4 Mos. 15: 34.

13. Ja HErra puhui Mosexelle,
...

14. Wie häntä leiristä ulos joka
... on, ja anna kaikkein, jotka
... kuulit, laskea kätensä hänen pään-
sä päälle: ja kaikki Kansa kiwittäkän händä. 5 Mos. 17: 7.

15. Ja puhu Israelin lapsille, sanoden: Kuka ikänä Jumalatansa kiroilee: hänen pitä kandaman syndinsä.

16. Ja joka HErran nimeä pilkkax, sen pitä totisesti kuoleman, kaiken Kansan pitä händä kuolliaxi kiwittämän. Niinkuin muukalaisen, niin pitä myös omaisen oleman: Jos hän pilkkaa sitä nimeä, niin hänen pitä kuoleman.

17. Jos joku lyö jongun ihmisen kuolliaxi; hänen pitä totisesti kuoleman. 2 Mos. 21: 12.

18. Waan joka jongun naudan lyö, hänen pitä maxaman hengen hengestä.

19. Ja joka teke jongun lähimmäisensä wirhillisexi; hänelle pitä niin tehtämän, kuin hängin tehnyt on. 2 Mos. 21: 24. 5 Mos. 19: 21.

20. Haawa haawasta, silmä silmästä, hammas hampasta: niinkuin hän on jongun ihmisen wirhillisexi tehnyt, niin pitä myös hänelle jällen tehtämän. Matth. 5: 38.

21. Niin että joka lyö naudan, hänen pitä sen maxaman; waan joka lyö ihmisen, sen pitä kuoleman.

22. Yhden oikeuden pitä oleman teidän seasanne, niin muukalaisella kuin omaisellakin: sillä minä olen HErra teidän Jumalanne. 2 Mos. 12: 49.

23. Koska Moses oli näitä puhunut Israelin lapsille: niin weit he sen leiristä ulos, joka kiroillut oli, ja kiwitit hänen kuolliaxi: Ja Israelin lapset teit niinkuin HErra Mosexelle käskenyt oli.

25. Luku.

Lepo- riemu- wapa wuosi.

Ja HErra puhui Mosexelle Sinain wuorella, sanoden:

2. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: koska te tuletta siihen maahan, jonga minä teille annan; niin maan pitä pitämän HErralle lepoa. 2 Mos. 23: 10.

3. Kuusi wuotta pitä sinun peldos kylwämän, ja kuusi wuotta wiinamäkes leikkaman, ja sen hedelmät kokoman.

4. Mutta seitzemändenä wuonna

pitä maan pitämän HERralle sen suuren pyhän; jona ei sinun pidä kylwämän sinun peldoas, taikka leikkaman sinun wiinamäkeäs.

5. Ja mitä itzestänsä kaswaa sinun laihostas, ei sinun pidä leikkaman, ja wiinamarjoja, jotka ilman sinun työtäs owat kaswanet, ei sinun pidä noukkiman: sillä se on maan lepowuosi.

6. Mutta maan lepoa sinun pitä sentähden pitämän, että sinun pitä siitä syömän, sinun palwelias ja piikas; niin myös päiwämiehes, huonekunnaises, ja muukalaiset sinun tyköäs.

7. Ja sinun karjalles ja eläimilles sinun maallas, kaikki mitä siinä kaswaa, pitä oleman ruaxi.

8. Ja sinun pitä lukeman sinulles seitzemän lepowuotta, niin että seitzemän wuotta pitä seitzemän kertaa luettaman: ja ne seitzemän lepowuoden aikaa teke yhdexän wuotta wiidettäkymmendä.

9. Niin sinun pitä andaman soitta Basunalla ylitze koko teidän maakundanne, kymmenendenä päiwänä seitzemändenä kuukautena: juuri sowindo päiwänä pitä teidän andaman Basunan käydä yli koko teidän maakundanne.
3 Mos. 23: 27.

10. Ja teidän pitä sen wiidennenkymmenennen wuoden pyhittämän, ja pitä kuuluttaman wapauden maasa, kaikille niille, jotka siinä asuwat: sillä se on teidän riemuwuotenne: Silloin pitä itzekungin pääsemän jällen omaan saamaansa, itzekungin omaan sukuunsa.

11. Sillä se wiideskymmenes wuosi on teidän riemuwuotenne: ei teidän pidä kylwämän, eikä leikkaman itzestänsä kaswanutta, eikä myös hakeman niitä kuin ilman työtä kaswanet owat.

12. Sillä se on riemuwuosi, se pitä pyhitettämän teildä. Mutta teidän pitä syömän niitä kaikkia, kuin maa kanda.

13. Tämä on riemuwuosi; jona itzekungin teistä pitä omaan saamaansa pääsemän jällensä.

14. Jos sinä jotakin myyt sinun lähimmäiselles, taikka ostat jotakin häneldä; niin ei yhdengän pidä pettämän weljeänsä. 1 Thes. 4: 6.

15. Waan riemuwuoden lugun jäl
keen pitä sinun ostaman lähimmäisel
däs: ja wuoden tulon jälkeen pitä h
nen sinulle myymän.

16. Sitä usiammat kuin wuodet
wat, pitä sinun korwottaman hinna
ja sen harwemmat kuin wuodet o
pitä sinun alendaman hinnan: si
wuoden tulon lugun jälkeen pitä h
nen myymän sinulle.

17. Älkän kengän pettäkö lähi
mäistänsä, mutta pelkä sinun J
malatas: sillä minä olen HER
teidän Jumalanne.

18. Sentähden tehkät minun sä
tyni, ja pitäkät minun oikeute
että te ne teette, ja turwallisesti
sutte maasa.

19. Ja maan pitä andaman te
hedelmänsä, ja teillä pitä oleman ky
syötäwätä, ja asuman pelkämätä si

20. Ja jos te sanotte: mitä m
dän pitä syömän seitzemändenä w
na? katzo, ei meidän pidä kylwä
eikä wuoden tuloa kokoman:

21. Niin minä käsken min
siunauxeni tulla kuudendena w
tena teidän ylitzenne; niin että
pitä tekemän teille kolmen wuod
tulon.

22. Ja teidän pitä kylwämän k
dexandena wuonna, ja wanhasta w
den kaswosta syömän yhdexändeen w
teen asti, niin että te syötte wanha
uutiseen asti.

23. Sentähden ei teidän pidä m
ta peräti myymän: Sillä maa
minun, ja te oletta muukalaiset
wierat minun edesäni.

24. Ja teidän pitä koko teidän
masa maasanne, andaman maan
nastetta.

25. Jos sinun weljes köyhty,
myy sinulle omaisudestansa; ja hän
lähimmäinen langonsa tulee hänen
gönsä, ja tahto lunasta; niin pitä h
nen lunastaman sen, kuin hänen w
jensä myynyt on. Ruth. 4: 1,

26. Ja jos joku on, jolla ei yht
lunastajaa ole, ja taita niin pal
matkaan saada, kuin sen lunastu
tarwitan:

27. Niin pitä luettaman wuosiluku
hän myi, ja annettaman hä=
jolla myi mitä lijaxi on; että hän
omaisuteensa jällen.
28. Mutta jos ei hän takaansa
niin paljo että hän sais sen jäl=
niin pitä sen kuin hän myynyt
man ostajan kädesä riemuwuo=
; niin hänen pitä oleman wa=
saaman omansa jällen.
Se kuin myy asuttawan huo=
upungin muurin sisäldä; hä=
wapa ehto ajastajasa sitä lu=
sa: Ja sen pitä oleman
hän lunasta sen.
jos ei hän lunasta sitä koko
niin pitä ostajan sen huo=
ngin muurin sisäldä pitä=
kkisesti ja hänen sukunsa;
wapaxi tuleman ilowuotena.
tta jos huone on maan ky=
ei yhtän muuria ymbärillä
pitä luettaman peldomaaxi:
ja tulee ilowuotena wapaxi.
itain Kaupungit ja huonet
sa, joisa heidän tawaransa
at he aina lunasta.
joka jotakin lunasta Lewi=
n pitä sitä luopuman ilo=
se ostettu huone eli o=
ngisa, josa hän asunut
onet Lewitain Kaupungeisa
än omaisudensa Israelin las=

tta maata heidän Kaupun=
mbärildä ei pidä myytämän;
heidän saamansa ijankaikki=
4 Mos. 35: 2.
os sinun weljes köyhty ja
imattomaxi tykönäs; niin
pitä pitämän hänen ylös,
muukalaisen, taikka huo=
isen, että hän eläis sinun

ei sinun pidä ottaman
woittoa häneldä; waan
Jumalatas; että sinun
elää sinun kanssas.
5 Mos. 23: 19. Sal. S. 28: 8.
8. Luk. 22: 12.
pidä andaman ra=
Korwolle, eikä anda=
kaswolle.

38. Sillä minä olen HERra tei=
dän Jumalanne, joka teidän johdatin
Egyptin maalda, andaxeni teille Ca=
naan maan, ja ollaxeni teidän Juma=
lanne.
39. Jos sinun weljes köyhty sinun
tykönäs, ja myy itzensä sinulle; niin
ei sinun pidä händä pitämän niinkuin
orjaa. 2 Mos. 21: 2.
5 Mos. 15: 12. Jer. 34: 14.
40. Mutta hänen pitä oleman si=
nun tykönäs niinkuin päiwämiehen, eli
huonekunnaisen, palwellen sinua riemu=
wuoteen asti.
41. Silloin pitä hänen käymän u=
los wapana sinun tyköäs lapsinensa; ja
pitä tuleman sukunsa tygö jällen, ja
hänen Isäinsä saaman päälle.
42. Sillä he owat minun palwelia=
ni, jotka minä Egyptin maalda joh=
dattanut olen: sentähden ei pidä heitä
orjan tawalla myytämän.
43. Ei sinun pidä angarasti heitä
hallitzeman; waan pelkämän sinun Ju=
malatas. Eph. 6: 9. Col. 4: 1.
44. Jos sinä tahdot pitä orjaa ja
piikaa; niin sinun pitä ostaman ne pa=
kanoilda, jotka teidän ymbärillänne o=
wat.
45. Ja huonekunnaisilda jotka muu=
kalaiset owat teidän seasanne, pitä tei=
dän ne ostaman, ja heidän suguildansa,
jotka he teidän tykönänne teidän maa=
sanne synnyttänet owat: ja ne pitä tei=
dän omanne oleman.
46. Ja pitäkät heitä omananne, ja
teidän lapsillenne teidän jälkeenne ijan=
kaikkisexi perimisexi, ja niiden pitä ole=
man teidän orjanne: Mutta teidän
weljenne Israelin lapset, ei pidä toi=
nen toistansa angarasti hallitzeman.
47. Jos muukalainen eli huonekun=
dainen hyöty sinun tykönäs, ja sinun
weljes köyhty hänen tykönänsä; niin
että hän myy itzensä muukalaiselle joka
huonekundainen sinun tykönäs on, eli
jollekulle muukalaisen sugusta;
48. Niin pitä hänellä oikeus oleman
lunastetta jällen sittekuin hän myyty
on; että joku hänen weljistänsä pidäis
hänen lunastaman jällensä.
49. Eli hänen setänsä eli setänsä
poika lunastakan hänen, taikka joku

hänen lähimmäisestä suguskansa: eli jos hän itze taita niin paljo matkaan saada, niin pitä hänen lunastaman itzensä.

50. Ja hänen pitä lukua laskeman ostajansa kanßa, siitä wuodesta kuin hän myi itzensä, ilowuoteen asti: ja raha pitä luettaman wuoden lugun jälkeen, sittekuin hän myytin, ja kaiken sen ajan palkka pitä siihen luettaman.

51. Ja jos wielä monda wuotta on ilowuoteen; niin hänen pitä sitä enämmän andaman hänen lunastuxestansa, senjälkeen kuin hän ostettu on.

52. Mutta jos harwat wuodet owat ilowuoteen, niin laskekan lukua hänen kanßansa ja hänen pitä wuotten jälkeen andaman lunastuxensa.

53. Ja pitä hänen palkkansa myös siihen luettaman wuosi wuodelda: ja ei hänen pidä angarudella händä hallitzeman sinun edesäs.

54. Jos ei hän näin lunasta itziänsä; niin hänen pitä ilowuonna, wapana käymän ulos lapsinensa.

55. Sillä Israelin lapset owat minun palweliani; he owat minun palweliani, jotka minä olen Egyptin maalda johdattanut ulos: Minä olen HErra teidän Jumalanne.

26. Luku.

Jumalisuden ja jumalattomuden palkka.

Ei teidän pidä tekemän teillenne epäjumalita, ei kuwia, eikä myös patzaita pystyttämän teillenne, eikä myös yhtän merkkikiweä paneman teidän maallanne, kumartaxenne niitä: sillä minä olen HErra teidän Jumalanne.
2 Mos. 20: 4. 5 Mos. 5: 8. Luku 16: 22. Ps. 81: 10. Ps. 97: 7.

2. **Pitäkät minun Sabbathini, ja peljätkät minun pyhyttäni: Minä olen HErra.** 3 Mos. 19: 30.

3. **Jos te minun säädyisäni waellatte, ja minun käskyni kätkette, ja teette ne:** 5 Mos. 28: 1.

4. **Niin minä annan teille saten ajallansa; ja maa anda kaswonsa, ja kedon puut andawat hedelmänsä.**

5. Ja riihen aika ulottu wiinan untiseen asti, ja wiinan untinen ulottu toukoaikaan asti: ja teillä pitä oleman leipää wiljalda, ja saatte asua lewoll
sesti teidän maasanne.

6. Ja minä annan rauhan teid
maallenne, ja te saatte lewätä, ja
kengän teitä peljätä: ja minä ajan p
hat pedot teidän maaldanne pois,
miekan ei pidä käymän teidän maan
läpitze.

7. Teidän pitä wihollisianne aj
man takaa: ja heidän pitä kaatum
miekkaan teidän edesänne.

8. Wiisi teistä karkotta sata, ja
ta teistä karkotta kymmenen tuhatt
ja teidän wihollisenne pitä kaatum
teidän edesänne miekkaan. Jos. 23:

9. Ja minä käännän minuni teid
puoleenne, ja teen teidän hedelmällis
ja lisän teitä: ja wahwistan min
liittoni teidän kanßanne. Hes. 37:

10. Ja te saatte syödä sitä wanh
joka wanhenee: ja wanhat te hylj
uuden tähden.

11. **Ja minä panen asumas
teidän keskellenne; ja minun si
ei hyljää teitä.**

12. **Ja minä waellan teidän
kellänne ja olen teidän Jumala
ne: ja teidän pitä oleman min
Kansani.** 2 Cor. 6: 16.

13. Sillä minä olen HErra t
dän Jumalanne, joka johdatin tei
ulos Egyptin maalda, ettei teidän
tänyt oleman heidän orjansa. Mi
olen taittanut poikki teidän ikenne
merän, ja olen andanut teidän k
pystyällä.

14. **Mutta jos et te kuule
nua, ettengä tee kaikkia näitä
kyjä:** 5 Mos. 28: 15. Wal. w. 2:

15. **Waan suututte minun
tyini, ja teidän sielunne hyljää
nun oikeuteni; ettengä tee kai
minun käskyjäni, ja rikotte min
liittoni:** Mal. 2: 2.

16. **Niin minä teen teille
mät: minä rangaisen teitä wa
turella, kuiwataudilla ja polte
dilla, josta teidän kaswonne ka
wat, ja teidän ruuminne nää
wät:** ja teidän pitä siemenenne
wämän turhaan, ja teidän wihollis
ne pitä syömän sen.

17. Ja minä asetan minun kaswoni
[illegible] wastan, ja te lyödän teidän wi=
[illegible]hildänne: ja ne pitä hallitzeman
[illegible], jotka teitä wihawat, teidän pitä
[illegible] pakeneman, koska ei kengän teitä
[illegible] takaa. 3 Mos. 17: 10. Job. 36: 12.
Es. 1: 20. Sal. K. 28: 1.
18. Jollette wielä sittekän kuule
[illegible]; niin minä lisän sen seitze=
[illegible]kertaa, rangaistaxeni teitä tei=
[illegible] syndeinne tähden.
[illegible] Ja minä särjen teidän ylpey=
[illegible]ppiniskaisuden: minä teen tei=
[illegible]wanne niinkuin raudan, ja
[illegible] maanne niinkuin wasken.
[illegible] Ja teidän woimanne pitä huk=
[illegible]tettaman; niin ettei teidän
[illegible] kaswoansa anna, eikä puut
[illegible]delmätänsä anna.
[illegible] Ja jos te wielä minua wastan
[illegible], ettengä tahdo kuulla minua;
[illegible] wielä sitte lisän rangaistuxen
[illegible] päällenne seitzemän kertaa, tei=
[illegible]einne tähden.
[illegible] Ja lähetän teidän sekaanne me=
[illegible] syömään teidän lapsianne,
[illegible] karjaanne raatelemaan, ja
[illegible]ään teitä: ja teidän tienne
[illegible]axi tuleman.
[illegible] Jollette wielä niillä anna ku=
[illegible]teitänne; mutta käytte minua
[illegible]
[illegible] Niin minä myös käyn teitä
[illegible] ja lyön teitä wielä seitzemän
[illegible]ämmin, teidän syndeinne täh=
2 Sam. 22: 27. Ps. 18: 26, &c.
[illegible] Ja saatan teidän päällenne kosto=
[illegible] jolla minun liittoni pitä kosta=
[illegible] te kokotte teitänne teidän
[illegible]hinne: sitte minä lähetän tei=
[illegible] ruttotaudin, ja annan
[illegible] wihamiestenne käteen.
[illegible] minä hukutan teildä leiwän
[illegible] että yhdesä pätzisä kym=
[illegible] teidän leipänne kyp=
[illegible] ja punnitzewat teidän lei=
[illegible] Ja syötyänne et te tule
[illegible]
[illegible] wielä sitte kuule mi=
[illegible] minua wastan:
[illegible] myös hirmuisudesa
[illegible] wastan, ja minä ran=
gaisen teitä seitzemän kertaa enämmin,
teidän syndeinne tähden.
29. Että teidän pitä syömän tei=
dän poikainne ja tytärtenne lihan.
5 Mos. 28: 53. 2 Kun. 6: 29. Wal. w. 4: 10.
30. Ja minä kukistan teidän kukku=
lanne, ja häwitän teidän kuwanne, ja
panen teidän raatonne teidän epäju=
malittenne raatoin päälle: ja minun
sieluni kuoitta teitä. 2 Aika K. 34: 7.
31. Ja teen teidän Kaupunginne
autiaxi, ja teidän kirkkonne häwitän:
engä myös teidän leppytys hajuanne
haista. Es. 1: 13.
32. Ja minä tahdon häwittä maan;
niin että teidän wihollisenne, jotka siinä
asuwat, pitä siitä hämmästymän.
2 Aika K. 36: 19. Jer. 19: 8. Luku 25: 9.
33. Ja hajotan teitä pakanoitten se=
kaan, ja wedän ulos miekan teidän
jälkeenne: Ja teidän maanne pitä tu=
leman kylmille, ja teidän Kaupunginne
kukistetuxi. Jer. 15: 7.
34. Silloin kelpa maalle hänen le=
ponsa, niinkauwan kuin hän autiana
on, ja te oletta wihollisten maalla. Ja
silloin äsken maa lepää, ja pyhää pitä.
35. Niinkauwan kuin se autiana on,
saa hän lewätä; ettei hän saanut py=
hää pitä, silloin koska teidän piti hä=
nen pyhäänsä andaman pitä, koska te
asuitte siellä.
36. Ja niille, jotka jääwät teistä,
teen minä wapisewan sydämen heidän
wihollistensa maalla; niin että kapise=
wan lehden ääni karkotta heitä, ja pi=
tä pakeneman siitä niinkuin miekkaa,
ja pitä kaatuman siinä, kusa ei ken=
gän heitä aja takaa. Es. 30: 17.
37. Ja heidän pitä langeman toi=
nen toisensa päälle, niinkuin miekan
edestä, waikka ei yxikän karkota heitä:
ja et te tohdi nosta teidän wihamie=
hiänne wastan.
38. Ja teidän pitä hukkuman pa=
kanain seasa: ja wihollisten maa pitä
teitä syömän.
39. Ne kuin jääwät teistä, pitä
waipuman heidän pahudesansa, teidän
wihollistenne maalla. Ja heidän Isäin=
sä pahoisa teoisa, pitä heidän waipu=
man.

40. Silloin pitä heidän tunnustaman pahat tekonsa, ja heidän Isäinsä pahat teot, joilla he owat minun mieleni rikkonet, ja waeldanet minua wastan.

41. Sentähden minä myös waellan heitä wastan, ja wien heitä wihollistensa maalle: että edes silloin heidän ymbärileikkamatoin sydämensä nöyryttäis itzensä; silloin myös heidän pahan tekonsa rangaistus heille kelpa.

42. Ja minä muistan minun liittoni Jacobin kanßa: niin myös minun liittoni Isaachin kanßa, ja myös minun liittoni Abrahamin kanßa muistan minä, muistan myös maan,

43. Joka heildä jätetty on, ja sille kelpa lepopäiwänsä, niinkauwan kuin se autiana on heildä, ja heidän pahan tekonsa rangaistus heille kelpa; että he hyljäyit minun oikeuteni, ja heidän sielunsa on kuoittanut minun säätyjäni.

44. Ja waikka he wielä wihollistensa maalla owat, en minä kuitengan ole heitä hyljännyt, ja en heitä niin kuoittanut, että minä olisin heidän peräti hukuttanut, ja minun liittoni heidän kanßansa tyhjäxi tehnyt: sillä minä olen HERra heidän Jumalansa.
5 Mos. 4: 30, 31. Rom. 11: 26, 27.

45. Ja minä muistan minun ensimäisen liittoni heistä, koska minä johdatin heidän Egyptin maalda pakanitten silmäin edestä; ollaxeni heidän Jumalansa. Minä HERra.

46. Nämät owat ne säädyt, ja oikeudet, ja käskyt, jotka HERra andoi itzensä ja Israelin lasten waihelle, Sinain wuorella, Mosexen käden kautta.

27. Luku.

Laki erinomaisen lupauxen tekemisestä, estoisesta, walallisella lupauxella eroitetusta ja kymmenesten andamisesta.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Puhu Israelin lapsille ja sano heille: Jos joku teke jongun erinomaisen lupauxen; niin pitä ne, sinun arwios jälkeen, oleman HERran omat.

3. Niin pitä tämän oleman sinun arwios: Kahdenkymmenen wuotisen miehenpuolen kuuteenkymmeneen wuot
asti, pitä sinun arwaman wiiteenky
meneen hopia Sikliin, Pyhän Sik
jälkeen.

4. Mutta waimonpuolen pitä si
arwaman kolmeenkymmeneen Siklii

5. Mutta wiiden wuotisesta kahd
kymmenen wuotiseen asti; jos se
miehenpuoli, niin pitä sinun arwa
kahteenkymmeneen Sikliin: waan w
monpuolen kymmeneen Sikliin.

6. Jos se on kuukautinen wiid
deen wuoteen asti, ja on miehenpu
pitä sinun sen arwaman wiiteen h
Sikliin; mutta waimonpuolen kolm
hopia Sikliin.

7. Mutta jos se on kuudenkym
nen wuotinen eli sen päälle, ja on
henpuoli, pitä sinun arwaman hä
wiiteen toistakymmeneen Sikliin; m
waimonpuolen kymmeneen Sikliin.

8. Ja jos hän on ylön köyhä
kaltaiseen arwioos, niin pitä hä
menemän Papin eteen, ja Papin
arwaman hänen. Senjälkeen, kuin
joka lupauxen tehnyt on, woi matka
saada, pitä Papin hänen arwaman

9. Jos se on karjasta, jota HE
ralle uhrataan; kaikki mitä HERr
annetan, se on pyhä.

10. Ei pidä sitä waihetettaman,
muutettaman hywä pahaan, eli
hywään. Jos joku kummingin wa
ta yhden eläimen toiseen, niin pit
molemmat oleman pyhät.

11. Jos se eläin on saastainen,
ei saada uhrata HERralle, niin
se wietämän Papin eteen.

12. Ja Papin pitä arwaman
jos se on hywä eli paha: sen pitä p
män sinun arwiosas, joka Pappi

13. Jos joku kuitengin tahto
nasta sen; hänen pitä andaman
dennen osan sinun arwios päälle.

14. Ja jos joku pyhittä huon
HERralle pyhäxi, niin pitä P
arwaman sen, jos se on hywä eli p
ja Papin arwiosa pitä sen pysymä

15. Mutta jos pyhittänyt tahto
nasta huonensa; niin pitä hänen a
man wiidennen osan enämmän ra
kuin sinun arwios on, ja niin pit
hänen oleman.

16. Jos joku pyhittä HERralle kappalen peldoa perindömaastansa, niin pitä sinun se arwaman sen jälkeen, kuin siihen kylwetän: jos siihen kylwetän Homer ohria, niin pitä sen maxaman wiisikymmendä hopia Sikliä.

17. Waan jos hän pyhittä peldonsa wuodesta alkain; niin pitä sen maxaman sinun arwios jälkeen.

18. Jos hän on pyhittänyt peldonsa wuoden jälkeen, niin Papin pitä lu- hänelle rahan wuoden lugun n, kuin takaperin on ilowuoteen ja se pitä sinun arwiostas wähet-

19. Jos se kuin pellon pyhittänyt sen todella lunasta jällen; hänen andaman wiidettä o- män rahaa, kuin se sinulda on, ja niin pitä se hänen o- [illegible]

20. Jos ei hän tahdo lunasta pel- mutta myy sen toiselle; niin ei pitä enä lunastettaman.

21. Waan se peldo, koska se ilo- tulee wapaxi, pitä oleman py- HERralle, niinkuin walallisella lu- eroitettu peldo: ja pitä ole- Papin perindö saama.

22. Jos joku sen pellon kuin hän on, joka ei ole hänen perindö- nsa, pyhittä HERralle:

23. Niin pitä Papin laskeman hä- ansä sen hinnan sinun arwios ilowuoteen asti: ja hänen pitä mana päiwänä andaman ulos, arwios jälkeen; että se HER- pyhä olis.

24. Mutta ilowuonna pitä sen tu- hänen omaxensa jällen, jolda ostanut on; että se olis hänen saamansa maalla.

3 Mos. 25: 10.

[illegible] Kaikki sinun arwios pitä tapahtuman Pyhän Siklin jälkeen; mutta Sikli teke kaxikymmendä Gerah.

2 Mos. 30: 13. 4 Mos. 3: 47. Hes. 45: 12.

26. Mutta eläinden esikoista joka esikkoikeuden jälkeen HERran oma muutoingin on, ei pidä kenengän pyhittämän: olkon härkä eli lammas; Sillä se on HERran.

2 Mos. 13: 2. 4 Mos. 3: 13. Luc. 2: 23.

27. Jos jotakin saastaista on eläinden seasa, niin se pitä lunastettaman sinun arwios jälkeen, ja siihen lisäxi annettaman wiides osa: Jos ei sitä lunasteta, niin se myytäkän sinun arwios jälkeen.

28. Kuitengin kaikkea walallisella lupauxella eroitettua, jota-joku walallisesti lupaa HERralle kaikesta kuin hänellä on, joko se olis ihminen, eläin eli perindö peldo, ei sitä pidä myytämän eli lunastettaman; sillä kaikki walallisella lupauxella eroitettu, on kaikkein pyhin HERralle.

29. Kaikkea kirottua, joka kirouxeen annetan Ihmisistä, ei pidä lunastettaman; waan hän pitä totisesti kuoletettaman.

30. Kaikki maan kymmenexet, sekä maan siemenestä, että puitten hedelmistä, owat HERran: ja pitä oleman pyhät HERralle.

31. Jos joku tahto lunasta kymmenexensä; hänen pitä andaman wiidennen osan lisäxi.

32. Ja kaikki kymmenexet karjasta, ja lambaista, ja kaikista kuin witzan alla käy; ne owat pyhät kymmenexet HERralle.

33. Ei pidä kysyttämän, jos se on hywä eli paha, eikä myös pidä sitä waihetettaman. Jos joku waihetta sen, niin pitä ne molemmat oleman pyhät, ja ei lunastettaman.

34. Nämät owat ne käskyt, jotka HERra andoi Mosexen kautta Israelin lapsille, Sinain wuorella.

Mosexen Kolmannen Kirjan loppu.

NUMERI.

Neljäs Moseren Kirja.

1. Luku.

Kaxitoistakymmendä Israelin sukukunnat luetellaan, mutta ei Lewitat.

JA HERra puhui Mosexelle Sinain korwesa, seurakunnan majasa, ensimäisnä päiwänä toisena kuukautena, toisena wuonna jälkeen, sittekuin he olit lähtenet Egyptin maalda, ja sanoi:

2. Lukekat koko Israelin lasten joukko, heidän sukunsa, ja heidän Isäinsä huonetten jälkeen: ja heidän nimeinsä lugun jälkeen, kaikki miehenpuoli, mies mieheldä.
2 Mos. 30: 12. 4 Mos. 26: 2.

3. Kahdenkymmenen wuotiset ja sen ylitzen, kaikki kuin kelpawat lähtemään sotaan Israelisa: lukekat heitä heidän joukkonsa jälkeen, sinä ja Aaron.

4. Ja teidän kanßanne pitä oleman, yxi mies jokaitzesta sukukunnasta; joka on Isänsä huonen päämies.

5. Ja nämät owat niiden päämiesten nimet, jotka teidän kanßanne seisoman pitä. Rubenista, Elizur Zedeurin poika.

6. Simeonista, Selumiel Zuri Saddain poika.

7. Judasta, Nahesson Aminadabin poika.

8. Isascharista, Nethaneel Zuarin poika.

9. Sebulonista, Eliab Helonin poika.

10. Josephin pojista: Ephraimista, Elisama Amihudin poika: Manassesta, Gamliel Pedazurin poika.

11. Benjaminista, Abidan Gideonin poika.

12. Danista, Ahieser Ammi Saddain poika.

13. Asserista, Pagiel Ochranin poika.

14. Gadista, Eliasaph Deguelin poika.

15. Naphthalista, Ahira Enan poika.

16. Nämät olit kutzutut Kansan seasta, heidän Isäinsä sukuin esimiehet, jotka olit Israelin tuhanden päät.

17. Niin Moses ja Aaron otit ne miehet tygönsä, jotka nimeldänsä nimitetyt olit,

18. Ja he kokoisit kaiken Kan[...] ensimäisenä päiwänä toisella kuu[...] jotka luettelit polwilukunsa, heidän sukundainsa ja Isäinsä huonetten [...] keen: niminomattain, kahdenkymm[...] wuotisesta ja sen ylitze, mies mieh[...]

19. Niinkuin HERra oli käs[...] Mosexelle; niin luki hän heitä Si[...] korwesa.

20. Rubenin Israelin esikoisen [...] set olit heidän polwiluguisansa, su[...] sa ja Isäinsä huonen jälkeen: nim[...] mattain, mies mieheldä, kaikki [...] henpuoli, kahdenkymmenen wuot[...] ja sen ylitzen, kaikki kelwolliset so[...] menemään:

21. Luetut Rubenin sukukund[...] kuusi wiidettäkymmendä tuhatta, [...] wiisisataa.

22. Simeonin lapset ja heidän [...] wilukunsa, sukunsa ja Isäinsä hu[...] jälkeen: luetut niminomattain [...] mieheldä, kaikki miehenpuoli kah[...] kymmenen wuotisista ja sen yli[...] kaikki sotaan menemään kelwolliset[...]

23. Luetut Simeonin sukukund[...] yhdexän kuudettakymmendä tuhatta [...] kolme sataa.

24. Gadin lapset ja heidän po[...] lukunsa, sukunsa ja Isäinsä hu[...] jälkeen: niminomattain kahdenkym[...] nen wuotisista ja sen ylitzen, kaik[...] taan menemään kelwolliset:

25. Luetut Gadin sukukundaan, [...] wiidettäkymmendä tuhatta, kuusis[...] ja wiisikymmendä.

26. Judan lasten polwiluku, he[...] sukunsa ja Isäinsä huonetten jäl[...] niminomattain kahdenkymmenen wu[...] sista ja sen ylitzen, kaikki sotaan [...] nemään kelwolliset:

27. Luetut Judan sukukundaan, [...] jä kahdexattakymmendä tuhatta, ja k[...] sataa.

28. Isascharin lasten polwiluku, [...] dän sukunsa ja Isäinsä huonen jäl[...] niminomattain kahdenkymmenen wu[...]

ja sen ylitzen, kaikki sotaan mene=
i kelwolliset:
. Luetut Isascharin sukukundaan,
kuudettakymmendä tuhatta, ja
sataa.
. Sebulonin lasten polwiluku, hei=
sukunsa ja Isäinsä huonetten jäl=
niminomattain kahdenkymmenen
sista ja sen ylitzen, kaikki sotaan
mään kelwolliset:
. Luetut Sebulonin sukukundaan,
än kuudettakymmendä tuhatta ja
sataa.
. Josephin lasten Ephraimin lap=
wiluku, heidän sukunsa ja I=
onetten jälkeen: niminomattain
mmenen wuotisista ja sen yli=
sotaan menemään kelwolliset:
idän luettunsa Ephraimin su=
, olit neljäkymmendä tuhatta,
sataa.
Manassen lasten polwiluku, hei=
sukunsa ja Isäinsä huonetten jäl=
niminomattain kahdenkymmenen
ja sen ylitzen, kaikki jotka
menemään kelpaisit:
Luetut Manassen sukukundaan,
ttäkymmendä tuhatta, ja kaxi

BenJaminin lasten polwiluku,
sukunsa ja Isäinsä huonetten
niminomattain kahdenkymme=
wuotisista ja sen ylitzen, kaikki
sotaan menemään kelpaisit:
Luetut BenJaminin sukukun=
wiisi neljättäkymmendä tuhatta,
sataa.
Danin lasten polwiluku, heidän
ja Isäinsä huonetten jälkeen:
ttain kahdenkymmenen wuoti=
sen ylitzen, kaikki ne kuin sotaan
än kelpaisit:
Luetut Danin sukukundaan, kaxi
kymmendä tuhatta, ja seitze=

Asserin lasten polwiluku, heidän
ja Isäinsä huonetten jälkeen:
ttain kahdenkymmenen wuo=
ja sen ylitzen, kaikki kuin sotaan

Asserin sukukundaan, yxi
mendä tuhatta, ja wiisi

42. Naphthalin lasten polwiluku, heidän sukunsa ja Isäinsä huonetten jälkeen: niminomattain kahdenkymmenen wuotisista ja sen ylitzen, kaikki kuin sotaan kelpaisit:

43. Luetut Naphthalin sukukundaan, kolme kuudettakymmendä tuhatta, ja neljä sataa.

44. Nämät owat ne luetut, jotka Moses ja Aaron, ja ne kaxitoistakymmendä Israelin Päämiestä luit; joista aina yxi oli jokaitzen heidän Isänsä huonen ylitze.

45. Ja olit kaikki yhteen luetut Israelin lapset heidän Isäinsä huonetten jälkeen: kahdestakymmenestä wuodesta ja sen ylitzen, kaikki jotka olit sotaan kelwolliset Israelisa:

46. Ja olit kaikki luetut, kuusi kertaa satatuhatta ja kolmetuhatta: ja wiisi sataa ja wiisi kymmendä.
2 Mos. 12: 37. Luku 38: 26. 4 Mos. 2: 32.

47. Mutta Lewitat heidän Isäinsä sukukunnan jälkeen, ei ollet heidän sekaansa luetut.

48. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

49. Kuitengin Lewin sukukundaa ei sinun pidä lukeman, eli ottaman heistä päälukua, Israelin lasten seasa.

50. Mutta sinun pitä asettaman Lewitat todistuxen majan palweluxeen, ja kaikkein sen astiain päälle, ja kaikkein kuin sen omat owat. Heidän pitä kandaman majan, ja kaikki sen astiat: ja heidän pitä ottaman waarin siitä, ja sioittaman itzensä majan ympärinsä.

51. Ja koska matkustetan, silloin pitä Lewitat ottaman majan alas, ja koska joukko itzensä sioittawat, pitä heidän paneman sen ylös. Jos joku muukalainen lähesty sitä, sen pitä kuoleman.

52. Israelin lapset pitä sioittaman itzensä kukin leirinsä ja joukkonsa lipun tygö.

53. Mutta Lewitat pitä sioittaman itzensä todistuxen majan ymbärille, ettei wiha tulisi Israelin lasten joukon päälle. Sentähden pitä Lewitat pitämän waarin todistuxen majan wartiosta.

54. Ja Israelin lapset teit sen: kaikki mitä HERra Mosexelle käskenyt oli, niin he teit.

2. Luku.

Määrätän Israelin lasten järjestys lippuinsa jälkeen ympäri Majaa.

Ja HERra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

2. Israelin lapset pitä itzensä sioittaman, jokainen lippunsa ja merkkinsä alla, heidän Isäinsä huonen jälkeen: sille kohdalle ympäri seurakunnan majaa heidän itzensä sioittaman pitä.

3. Etiselle puolelle itää päin pitä Judan lippunsa ja joukkonsa kanßa itzensä sioittaman: heidän päämiehensä Nahesson Aminadabin poika.

4. Ja hänen joukkonsa luetut, neljä kahdexattakymmendä tuhatta, ja kuusi sataa.

5. Hänen wiereensä pitä Isascharin sukukunnan itzensä sioittaman: heidän päämiehensä Nethaneel Zuarin poika.

6. Ja hänen joukkonsa luetut, neljä kuudettakymmendä tuhatta, ja neljä sataa.

7. Senjälkeen Sebulonin sukukunda: ja heidän päämiehensä Eliab Helonin poika.

8. Ja hänen joukkonsa luetut, seitzemän kuudettakymmendä tuhatta, ja neljä sataa.

9. Kaikki Judan leirisä luetut, sata tuhatta, ja kuusi yhdexättäkymmendä tuhatta ja neljä sataa, heidän joukoisansa: heidän pitä esinnä waeldaman.

10. Etelän puolelle pitä Rubenin itzensä sioittaman lippunsa ja joukkonsa kanßa, heidän päämiehensä Elizur Zedeurin poika.

11. Ja hänen joukkonsa luetut, kuusi wiidettäkymmendä tuhatta, ja wiisi sataa.

12. Hänen wierellensä pitä Simeonin sukukunnan itzensä sioittaman: heidän päämiehensä Selumiel ZuriSaddain poika.

13. Ja hänen joukkonsa luetut, yhdexän kuudettakymmendä tuhatta ja kolme sataa.

14. Sitälähin Gadin sukukunda, heidän päämiehensä Eliasaph Reguelin poika.

15. Ja heidän joukkonsa luetut, wiisi wiidettäkymmendä tuhatta, k
sataa ja wiisikymmendä.

16. Kaikki Rubenin leirisä lu
sata tuhatta, yxi kuudettakymm
tuhatta, neljä sataa ja wiisikymm
heidän joukoisansa. Ja heidän
toisena waeldaman.

17. Sitte pitä seurakunnan m
waeldaman Lewitain leirin kanßa k
leirisä: ja niinkuin he heitänsä s
tawat, niin pitä myös heidän w
man, jokaitzen paikasansa, heidän
puinsa alla.

18. Lännen puolelle pitä Ephra
itzensä sioittaman lippunsa ja jou
sa kanßa, heidän päämiehensä Eli
Amihudin poika.

19. Ja hänen joukkonsa luetut,
jäkymmendä tuhatta, ja wiisi sat

20. Lähin händä pitä Ma
sukukunnan itzensä sioittaman: h
päämiehensä Gamliel Pedazurin p

21. Ja hänen joukkonsa lu
kaxi neljättäkymmendä tuhatta ja
sataa.

22. Senjälkeen BenJaminin s
kunda: heidän päämiehensä Abida
deonin poika.

23. Ja hänen joukkonsa lu
wiisi neljättäkymmendä tuhatta ja
jä sataa.

24. Kaikki Ephraimin leirisä
tut, sata tuhatta, ja kahdexan tuha
ja sata, heidän joukoisansa. Ja he
pitä kolmandena waeldaman.

25. Pohjan puolelle pitä D
sioitus lippu oleman heidän joukk
jälkeen: ja Danin lasten päämie
hieser AmmiSaddain poika.

26. Ja hänen joukkonsa luetut,
seitzemättäkymmendä tuhatta ja se
män sataa.

27. Hänen wierellensä pitä Ass
sukukunnan heitänsä sioittaman:
Asserin lasten päämies Pagiel Och
nin poika.

28. Ja hänen joukkonsa luet
yxi wiidettäkymmendä tuhatta ja w
sataa.

29. Sitälikin Naphthalin sukuku
ja Naphthalin lasten päämies Ahi
Enanin poika.

30. Ja hänen joukkonsa luetu

kundettakymmendä tuhatta ja
sataa.
31. Niin että kaikki Danin leirisä
t, owat sata tuhatta, seitzemän
kymmendä tuhatta ja kuusi sa=
Ja heidän pitä wiimeisenä wael=
man heidän lippunsa alla.
32. Tämä on Israelin lasten luku
Isäinsä huonetten jälkeen: kaik=
heidän leirinsä luettuin ja joukkoin=
nsa, kuusi sataa tuhatta ja kolme
a, wiisi sataa ja wiisikymmendä.
12: 37. Luku 38: 26. 4 Mos. 1: 46.
Mutta Lewitat ei ole luetut
lasten lukuun: niinkuin HERR=
xelle oli käskenyt.
Ja Israelin lapset teit sen:
jälkeen kuin HERra oli
käskenyt, sioitit he heitänsä
ala, ja matkustit itzekukin
asansa, heidän Isäinsä huo=
neen.

3. Luku.

Lewitat luetellan esikoisten siaan.

ät owat Aaronin ja Mosexen
sukukunnat: siihen aikaan koska
ra puhui Mosexelle Sinain wuo=

Ja nämät owat Aaronin poikain
: Nadab esikoinen, sitälikin Abihu,
ja Ithamar. 2 Mos. 6: 23.
1 Aika K. 6: 3.
Nämät owat Aaronin poikain
, jotka olit Papixi woidellut; ja
tensä täytetyt Papin wirkaan.
3 Mos. 8: 2.
Mutta Nadab ja Abihu kuolit
n edesä, koska he uhraisit wie=
lda HERran edesä Sinain kor=
ja ei ollut heillä poikia: Mutta
ja Ithamar teit Papin wir=
n Isänsä Aaronin edesä.
10: 2. Luku 16: 1. 4 Mos. 26: 61.
1 Aika K 24: 2.
Ja HERra puhui Mosexelle,

edes Lewin sukukunda, ja
Papin Aaronin eteen, pal=
händä.
pitämään waarin hänen wax=
koko seurakunnan wartiosta,
majan edesä: ja palwele=
palweluxesa.

8. Ja tallella pitämään kaikki seu=
rakunnan majan astiat, ja ottamaan
waarin Israelin lasten wartioitzemises=
ta; palwelemaan majan palweluxesa.
9. Ja sinun pitä andaman Aa=
ronille ja hänen pojillensa Lewitat;
joille he lahjaxi annetut owat Israelin
lapsista.
10. Mutta Aaronin poikinensa pitä
sinun asettaman pitämään waaria hei=
dän Pappiudestansa. Ja jos joku muu=
kalainen siihen lähestyy, sen pitä kuole=
man.
11. Ja HERra puhui Mosexelle,
sanoden:
12. **Katzo, minä otin Lewitat
Israelin lapsista kaikkein esikoisten
edestä, jotka ensisti äitinsä kohdun
awawat Israelin lasten seasa; niin
että Lewitat pitä oleman minun.**
4 Mos. 8: 16.
13. Sillä kaikki esikoiset owat mi=
nun: sinä päiwänä kuin minä löin
kaikki esikoiset Egyptin maalla, pyhitin
minä minulleni kaikki esikoiset Israeli=
sa, ihmisistä niin karjaan asti; että ne
olisit minun: Minä HERra.
2 Mos. 12: 29. Luku 13. 2. Luku 34: 19.
Luc. 2: 23.
14. Ja HERra puhui Mosexelle
Sinain korwesa, sanoden:
15. Lue Lewin pojat heidän Isäinsä
huonen ja sukukundainsa jälkeen: kaiken
miehenpuolen, kuukauden wanhan ja sen
ylitze, pitä sinun lukeman.
16. Ja Moses luki heitä HER=
ran sanan jälkeen: niinkuin hänelle oli
käsketty.
17. Ja nämät olit Lewin pojat hei=
dän nimeinsä jälkeen: Gerson, Cahath
ja Merari. 1 Mos. 46: 11. 2 Mos. 6: 16.
18. Mutta Gersonin poikain nimet
heidän sukukunnisansa olit: Libni ja
Simei.
19. Cahathin pojat heidän sukukun=
nisansa: Amram, Jezehar, Hebron ja
Usiel. 2 Mos. 6: 18.
20. Merarin pojat heidän sukukun=
nisansa: Maheli ja Musi. Nämät o=
wat Lewin sukukunnat heidän Isäinsä
huonen jälkeen.
21. Nämät owat Gersonin suku=
kunnat: Libnitalaiset ja Simeitalaiset.

22. Heidän lukunsa, kaikki miehen=
puoli kuukauden wanha ja sen ylitze:
ne olit seitzemäntuhatta ja wiisisataa.
23. Ja Gersonitalaisten sukukunnat,
pitä heitänsä sioittaman takapuolelle
majaa, länteen päin.
24. Heidän päämiehensä pitä ole=
man Eleasaph Laelin poika.
25. Ja Gersonin lasten pitä war=
tioitzeman seurakunnan majasa Taber=
naklia, ja majaa, peitteitä, ja seura=
kunnan majan owen waatteita:
26. Ja pihan waatteita, ja pihan
owen peitettä, joka on Tabernaklin ja
Altarin päällä ympäri: ja köysiä, ja
kaikkia kuin sen palweluxeen tarwitan.
27. Nämät owat Cahathin suku=
kunnat: Amramitalaiset, Jezeharitalai=
set, Hebronitalaiset ja Usielitalaiset.
28. Kaikki miehenpuoli kuukauden
wanhasta ja sen ylitze, lukuansa kah=
dexan tuhatta ja kuusi sataa; joiden
pitä pitämän waarin Pyhän warti=
oitzemisesta.
29. Ja pitä heitänsä sioittaman ete=
län puolelle, siwulle majaa.
30. Ja heidän päämiehensä pitä o=
leman Elizaphan Usielin pojan.
31. Ja heidän pitä wartioitzeman
Arkkia, pöytää, kyntiläjalkaa, Alta=
reita ja kaikkia Pyhän astioita, joilla
palwelusta tehdän: ja peitteitä, ja kaik=
kia mitä palweluxeen tarwitan.
32. Mutta kaikkein Lewitain pää=
miesten ylimmäinen pitä oleman Eleaza=
rin Papin Aaronin pojan, ylitze niiden
jotka pitäwät waarin Pyhän warti=
oitzemisesta.
33. Nämät owat Merarin sukukun=
nat: Mahelitalaiset ja Musitalaiset.
34. Joiden luku oli kuusituhatta ja
kaxi sataa, kaikki miehenpuoli, kuukau=
den wanha ja sen ylitze.
35. Heidän päämiehensä pitä ole=
man Suriel Abihailin poika, ja pitä
sioittaman heitänsä siwulle majaa, poh=
jan puolelle.
36. Ja heidän wirkansa pitä ole=
man, wartioita majan lautoja, koren=
noita, patzaita ja majan jalkoja: ja
kaikkia astioita, jotka sen palweluxeen
tarwitan:
37. Niin myös patzaita pihan y
bärillä, ja sen jalkoja, ynnä paa
ja köytten kanssa.
38. Mutta seurakunnan majan
selle puolelle itään päin, pitä M
ja Aaron ja hänen poikansa heit
sioittaman, ja wartioitzeman p
wartiota Israelin lasten puolesta.
joku muukalainen siihen lähestyy,
pitä kuoleman.
39. Kaikkein Lewitain luku, k
Moses ja Aaron luit, heidän suku
nisansa HERran sanan jälkeen: ka
miehenpuoli, kuukauden wanha ja
ylitze, oli kaxikolmattakymmendä
hatta.
40. Ja HERra puhui Mose
lue kaikki esikoiset jotka miehenp
owat Israelin lasten seasa, kuuk
wanhat, ja sen ylitze: ja ota h
nimeinsä luku.
41. Ja sinun pitä ottaman Le
minulle, minä HERra, kaikkein Is
lin lasten esikoisten edestä: ja Lew
karjat, kaikkein Israelin lasten k
esikoisten edestä.
42. Ja Moses luki, niinkuin H
ra hänelle käskenyt oli, kaikki Isr
lasten esikoiset.
43. Ja olit kaikki miehiset esik
heidän nimeinsä lugun jälkeen,
kauden wanhat ja sen ylitzen lu
kaxi kolmattakymmendä tuhatta,
sataa ja kolme kahdexattakymmend
44. Ja HERra puhui Mose
sanoden:
45. Ota Lewitat kaikkein Isr
lasten esikoisten edestä, ja Lewitain
heidän karjansa edestä: ja Lewitat
oleman minun: minä olen HERr
46. Mutta lunastuxen niiden ka
sadan ja kolmen kahdexattakymme
edestä, jotka jääwät Israelin la
esikoisista Lewitain lugun ylitze,
47. Pitä sinun ottaman wiisi Si
joka hengeldä: Pyhän Siklin jäl
pitä sinun sen ottaman: Sikli ma
kaxikymmendä Gerah. 2 Mos. 30:
3 Mos. 27: 25. Hes. 45: 12.
48. Ja sinun pitä andaman rah
Aaronille ja hänen pojillensa, nii
lunastettuin edestä, jotka ylitze olit.
49. Niin otti Moses lunastusraha

dä jotka ylitze olit, Lewitain lunas-
ijta.
50. Israelin lasten esikoisilda otti
rahan, tuhannen kolmesataa ja
seitzemättäkymmendä Sikliä: Py-
Siklin jälkeen.
51. Ja Moses andoi lunastusrahan
nille ja hänen pojillensa HErran
n jälkeen: niinkuin HErra oli
sexelle käskenyt.

4. Luku.

Lewitain wirka, luku.

HErra puhui Mosexelle ja Aa-
nille, sanoden:
Lue Cahathin lapset Lewin poi-
sta, heidän sukukundainsa ja
huonen jälkeen.
menkymmenen wuotisesta ja
, wiidenkymmenen wuotiseen
kki ne jotka kelwolliset owat
menemään, seurakunnan maja-
dusta tekemään.
Ja tämä pitä oleman Cahathin
wirka todistuxen majasa, kuin
pyhin on.
Koska leiriä siirtän, niin pitä
poikinensa tuleman ja otta-
esiripun alas, ja käärimän todis-
Arkin siihen.
Ja paneman peitten sen päälle
schim nahwoista, ja hajoittaman
sa sinisen waatten sen ylitze: ja
hänen korendonsa siihen tygö.
Niin myös pitä heidän hajoitta-
kypöydän ylitze sinisen waatten,
man sen päälle fatit, lusikat,
ja kannut, joilla ulos ja sisälle
ja ne alinomaiset leiwät pitä
llä oleman. 2 Mos. 25: 29, 30.
Ja heidän pitä hajoittaman nii-
tulipunaisen waatten, ja peit-
Thechaschim nahkaisella peittel-
neman hänen korendonsa siihen

Ja heidän pitä ottaman sinisen
, ja käärimän walkeuden kyn-
sen sisälle, ja hänen lampun-
niistimitten ja sammutus asti-
: ja kaikki öljyastiat, joilla
siinä tehdän.
2 Mos. 25: 31, rc.

10. Ja tämän ja kaikkein näiden kaluin ymbäri pitä heidän paneman peitten Thechaschim nahasta: ja paneman ne korendoin päälle.

11. Niin myös pitä heidän hajoittaman sen kullaisen Altarin ylitze sinisen waatten, ja peittämän sen Thechaschim nahkaisella peittellä; ja paneman hänen korendonsa siihen tygö.

12. Kaikki astiat, joilla he palwelewat Pyhäsä, pitä heidän ottaman ja lewittämän niiden ylitzen sinisen waatten, ja peittämän sen Thechaschim nahkaisella peittellä: ja paneman ne korendoin päälle.

13. Heidän pitä myös käwäisemän tuhwan Altarilda; ja hajoittaman purpuraisen waatten sen ylitzen.

14. Ja paneman sen päälle kaikki hänen astiansa, joilla he siinä palwelewat, hiilipannut, hangot, lapiot ja maljat, ja kaikki Altarin astiat: heidän pitä myös hajoittaman sen ylitzen Thechaschim nahkaisen peitten, ja paneman hänen korendonsa siihen tygö.

15. Koska Aaron ja hänen poikansa nämät toimittanet owat, ja peittänet Pyhän, ja kaikki pyhän astiat, ja leiriä siirtän: Niin pitä sitte Cahathin lapset menemän ja kandaman niitä, ja ei pidä rupeman Pyhään, ettei he kuolisi. Nämät pitä oleman Cahathin lasten taakat seurakunnan majasa.

16. Ja Eleazarilla Papin Aaronin pojalla pitä oleman tämä wirka, toimitta öljyä walistuxexi, ja yrtejä suitzutuxexi, ja alinomaista ruokauhria, ja woidellusöljyä; niin että hän toimitta koko Tabernaklin, ja kaikki mitä siinä on, Pyhän ja hänen astiansa.
2 Mos. 30: 23, 25, 34.

17. Ja HErra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

18. Ei teidän pidä Cahathitalaisten sukukundain sikiöitä häwittämän, Lewitain seasta.

19. Waan sen teidän pitä heidän kanßansa tekemän, että he eläisit ja ei kuolisi: jos he lähestywät sitä kaikkein Pyhimbätä; niin pitä Aaronin poikinensa menemän sisälle ja asettaman itzekungin heidän wirkaansa ja taakkaansa.

20. Waan ei heidän pidä menemän sinne sisälle, katzomaan Pyhää, koska se peitetän; ettei he kuolisi.

21. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

22. Lue Gersonin lapset, heidän Isäinsä huonen ja sukukundainsa jälkeen.

23. Kolme..kymmenen wuotisesta ja sen ylitzen, wiidenkymmenen wuotiseen asti, pitä sinun ne lukeman; kaikki ne, jotka sotaan menemään kelwolliset owat, että heillä olis wirka seurakunnan majasa.

24. Ja tämä pitä oleman Gersonitalaisten sukukunnan wirka; jota heidän pitä tekemän ja kandaman.

25. Ja heidän pitä kandaman Tabernaklin waattet, ja seurakunnan majan, ja hänen peittensä, ja Thechaschim nahkaisen peitten, joka on sen päällä; ja myös seurakunnan majan owiwaatten;

26. Ja pihan waattet, ja läpikäytäwän owen waatten pihasa, joka käy sekä Tabernaklin että myös Altarin ympäri, ja hänen köytensä ja kaikki heidän wirkansa astiat: ja kaikki mitä heidän wirasansa tarwitan ja heidän tekemän pitä.

27. Aaronin ja hänen poikainsa sanan jälkeen pitä kaikkein Gersonin poikain wirka tehtämän, kaikki mitä heidän kandaman ja korjaman pitä: ja teidän pitä katzoman, että he ottaisit waarin kaikista heidän kuormistansa.

28. Tämä pitä Gersonin lasten ja sukuin wirka oleman seurakunnan majasa: ja heidän wartionsa pitä oleman Ithamarin Papin Aaronin pojan käden alla.

29. Merarin lapset, heidän sukukundainsa ja Isäinsä huonen jälkeen, pitä sinun myös lukeman.

30. Kolmenkymmenen wuotisesta ja sen ylitze, wiidenkymmenen wuotiseen asti, pitä sinun ne lukeman, kaikki sotaan menemään kelwolliset, palwelemaan seurakunnan majasa.

31. Tästä kuormasta pitä heidän pitämän waarin, kaiken heidän wirkansa jälkeen seurakunnan majasa; kuin owat Majan laudat, ja korennot, ja patzat, ja jalat. 2 Mos. 26: 15, 2c.

32. Niin myös patzat pihan ym
rinsä, ja jalat, ja naulat, ja köy
kaikkein heidän astiainsa kanssa, ka
heidän wirkansa perästä: jokaitzelle
tä teidän niminomattain asettam
kuormat astioista, joista heidän
pitämän waarin.

33. Ja tämä pitä oleman Me
rin lasten sukuin wirka, kaikista j
heidän pitä ottaman waarin seurak
nan majasa; Ithamarin Papin Aa
nin pojan käden alla.

34. Ja Moses ja Aaron ynnä
ken Kansan päämiesten kanssa,
Cahathitalaisten lapset; heidän suk
sa ja Isäinsä huonen jälkeen.

35. Kolmenkymmenen wuotisest
sen ylitze, wiidenkymmenen wuoti
asti: kaikki sotaan menemään kelw
set, palwelusta tekemään seurakun
majasa.

36. Ja heidän lukunsa oli he
sukuinsa jälkeen, kaxituhatta, seitze
sataa ja wiisikymmendä.

37. Tämä on Cahathitalaisten
kukundain luku, joilla kaikilla oli
mittamista seurakunnan majasa;
Moses ja Aaron luit, HErran sa
jälkeen, Mosexen kautta.

38. Niin luettin myös Gers
lapset, heidän sukukundainsa ja Is
sä huonen jälkeen.

39. Kolmenkymmenen wuotisest
sen ylitze, wiidenkymmenen wuot
asti, kaikki sotaan menemään kelw
set, palwelusta tekemään seurakun
majasa.

40. Ja heidän lukunsa, heidän
kuinsa ja Isäinsä huonen jälkeen,
kaxituhatta, kuusi sataa ja kolmek
mendä.

41. Tämä on Gersonin lasten
gun luku, joilla kaikilla oli teke
seurakunnan majasa; jotka Mose
Aaron luit, HErran sanan jälke

42. Luettin myös Merarin la
heidän sukuinsa ja Isäinsä hu
jälkeen.

43. Kolmenkymmenen wuotisest
sen ylitze, wiidenkymmenen wuot
asti: kaikki sotaan menemään kelw
set, palwelusta tekemään seurakun
majasa.

44. Ja heidän lukunsa oli, heidän
kuinsa jälkeen, kolmetuhatta ja kaxi
taa.
45. Tämä on Merarin lasten su-
n luku; jotka Moses ja Aaron luit,
Erran sanan jälkeen Mosexen kautta.
46. Kaikkein Lewitain luku, kuin
Moses ja Aaron ynnä Israelin pää-
miesten kansa luit, heidän sukuinsa ja
isäinsä huonen jälkeen:
47. Kolmenkymmenen wuotisesta ja
ylitze, wiidenkymmenen wuotiseen
i: kaikki ne jotka menit sisälle pal-
usta tekemään wirasansa, ja kuor-
kandamaan seurakunnan majaan:
48. Heidän luettunsa olit, kahdexan-
tta, wiisi sataa ja kahdexankym-

Ja hän luki heidän HErran
lkeen Mosexen kautta, itzekun-
n wirkaansa ja kuormaansa:
kuin hän luki, olit, niinkuin
Mosexelle käskenyt oli.

5. Luku.

saastaisudesta, lähimmäiselle tehdyn
wääryden sowittamisesta, ja kuinga e-
päluulon alla olewa waimo pitä
wapaari osotettaman.

HErra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Käske Israelin lapset ajaa kaik-
pitaliset leiristä ulos, ja kaikki joi-
siemen wuotaa: ja kaikki ne jot-
johonguun kuollueen itzensä
saastuttanet. 3 Mos. 13: 46.
Luku 15: 2. Luku 21: 1.
3. Sekä miehet että waimot pitä
ajaman ulos: leiristä ne pitä
ajaman ulos; ettei he leiriänsä
taisi, kusa minä heidän keskellän-
sun.
4. Ja Israelin lapset teit niin, ja
ne leiristä ulos: niinkuin HErr-
Mosexelle sanonut, niin he teit.
5. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:
6. Puhu Israelin lapsille: jos joku
eli waimo teke jotakin syndiä
wastan, niin että hän raskasti
HErraa wastan; se sielu on
itzensä saattanut.
3 Mos. 6: 2, rc.
7. Heidän pitä tunnustaman riko-
xensa, kuin he tehnet owat, ja pitä
päänänsä sowittaman wikansa, ja wie-
lä lisämän wiidennen osan, ja anda-
man sille, jota wastan he rikkonet owat.
3 Mos. 6: 5.
8. Jos ei sillä ihmisellä ole sitä
jolla omaisen oikeus on, jolle se rikos
maxetta taittaisin; niin pitä se HEr-
ralle annettaman, ja oleman Papin o-
man; paitzi sowindo oinasta, jolla hän
sowitetan. 3 Mos. 6: 6.
9. Niin pitä myös kaikki ylönnys,
kaikista kuin Israelin lapset pyhittä-
wät ja uhrawat Papille, oleman hä-
nen omansa.
10. Jos joku jotain pyhittä, sen
pitä oleman hänen omansa: ja mitä
joku anda Papille, sen pitä oleman
myös hänen omansa. 3 Mos. 10: 13.
11. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:
12. Puhu Israelin lapsille, ja sano
heille: jos jongun miehen waimo tulee
ynsiäxi ja rikko kowasti händä wastan;
13. Ja jos joku makaa hänen, ja se
on hänen miehensä silmäin edestä sa-
lattu ja peitetty, että hän on itzensä
saastuttanut; ja ei ole todistusta händä
wastan, eikä hän ole siinä löytty:
14. Ja kiiwaus hengi kehoitta hä-
nen, että hän kiiwoittelee waimostansa,
että hän on saastuttanut itzensä: eli
epäluulon hengi on tullut hänen pääl-
lensä, että hän on epäluulosa waimos-
tansa, waikka ei hän ole saastuttanut
itziänsä:
15. Niin pitä miehen waimonsa Pa-
pin eteen wiemän, ja wiemän uhrin
hänen edestänsä kymmenennen osan E-
phasta ohraisia jauhoja: ja ei sen pääl-
le öljyä wuodattaman, eikä myös py-
hää sawua sen päälle paneman; sillä
se on kiiwausuhri, ja muistouhri, joka
pahan teon muistutta.
16. Niin pitä Papin tuoman hä-
nen edes, ja asettaman HErran eteen.
17. Ja Papin pitä ottaman pyhää
wettä sawiastiaan: ja tomua Tabernak-
lin permannosta pitä Papin myös ot-
taman ja paneman siihen weteen.
18. Ja Papin pitä asettaman wai-
mon HErran eteen, ja paljastaman
waimon pään, ja paneman sen kätten

päälle muistouhrin, joka on kiiwausuhri: ja Papin kädesä pitä oleman ne katkerat kirous wedet.

19. Ja Papin pitä wannottaman waimoa, ja sanoman hänelle: Jos ei yrikän mies ole maannut sinun kanßas, ja jos et sinä ole poikennut sinun miehes tyköä, niin ettet sinä ole itziäs saastuttanut; niin sinun pitä wapa oleman tästä karwaasta wedestä.

20. Mutta jos sinä olet poikennut sinun miehes tyköä, niin että sinä olet saastuttanut itzes: ja joku on sinun maannut, paitzi sinun omaa miestäs:

21. Niin pitä Papin wannottaman waimoa kirouxen walalla, ja sanoman hänelle: HERra andakon sinun kirouxexi ja sadatuxexi sinun Kansas keskelle; niin että HERra saldi lakastua sinun landes: ja sinun watzas ajettua.

22. Niin mengän nyt tämä kirous wesi sinun sisällyxiis, niin että sinun watzas ajettu, ja sinun landes lakastuwat: ja waimon pitä sanoman: Amen, Amen!

23. Ja niin pitä Papin kirjoittaman nämät kirouxet kirjaan: ja pitä taas pyhkimän ne ulos siihen katkeraan weteen.

24. Ja pitä andaman waimon juoda siitä katkerasta kirous wedestä: Ja se kirous wesi pitä menemän hänen sisällensä, katkerudexi.

25. Ja Papin pitä ottaman kiiwausuhrin waimon kädestä, ja ylöndämän sen HERran eteen ruokauhrixi, ja uhraman sen Altarilla.

26. Ja Papin pitä ottaman piwon täyden ruokauhrista hänen muistouhrixensa, ja polttaman sen Altarilla: ja sitte andaman sitä wettä waimon juoda.

27. Ja koska hän on juottanut hänen sillä wedellä, niin tapahtu, jos hän on itzensä saastuttanut ja kaiketikkin rikkonut miestänsä wastan; että kirouswesi tulee hänen sisällensä katkeraxi; ja hänen watzansa ajettu, ja hänen landensa lakastuwat: ja sen waimon pitä oleman kirotun Kansansa seasa.

28. Waan jos se waimo ei ole saastuttanut itziänsä, waan on puhdas, niin ei pidä sen mitän hänelle wahingota tekemän, waan hänen pitä hede-mälliséxi tuleman.

29. Tämä on kiiwaus-laki: ko- joku waimo poikee pois miehensä [ty-] köä, ja saastutta itzensä;

30. Eli koska epäluulon hengi [kiu-] hoitta miehen kiiwoittelemaan wai[mo-] tansa; että hän asetta hänen HE[R-] ran eteen, niin Papin pitä teke[män] hänelle kaiken tämän Lain jälkeen.

31. Ja miehen pitä oleman w[ika-] toman siitä pahasta teosta; waan w[ai-] mon pitä kandaman pahudensa.

6. Luku.

Laki Nazirein lupauresta, ja kuinga Pa[p]pein pitä siunaman Kansaa.

Ja HERra puhui Mosexelle, sano[en:]

2. Puhu Israelin lapsille, ja [sano] heille: jos mies eli waimo lupaa e[ri-] omaisen lupauxen, eroittaxensa it[zensä] HERralle:

3. Hänen pitä eroittaman i[tzensä] wiinasta ja wäkewästä juomasta, [wii-] nan etikkaa ja wäkewän juoman e[tik-] kaa ei pidä hänen myös juoman: [eikä] myös kaikkia sitä, kuin on wiina[marjoista] joista wuotanut, pidä hänen juo[man,] eikä myös pidä hänen syömän tuo[reita] eikä kuiwia wiinamarjoja.

3 Mos. 10: 9. Duom. 13: 7.

4. Kaikella eroituxensa ajalla ei [pi-] dä hänen mitän, kuin wiinapuusta [tehty] ty on, eikä wiinamarjan tuumia, [eikä] kuoria syömän.

5. Kaikella eroituxensa lupauxen [a-] jalla ei pidä partaweitzen tuleman [hä-] nen päänsä päälle: siihenasti kuin [hä-] nen päiwänsä täytetän, kuin hän [on] HERralle itzensä eroittanut, pitä h[ä-] nen pyhän oleman, ja andaman hän[en] päänsä hiuret wapasti kaswaa.

Duom. 13: 5. 1 Sam. 1: 11.

6. Kaikella ajalla, kuin hän HE[R-] ralle itzensä eroittanut on, ei pidä h[ä-] nen menemän yhdengän kuolluen ru[u-] min tygö.

7. Eikä saastuttaman itziänsä, Isä[n-] sä taikka äitinsä, eikä hänen weljen[sä] eli sisarensa kuolluen ruumiseen: sil[lä] hänen Jumalansa eroitus on hän[en] päänsä päällä.

8. J

8. Ja kaikella hänen eroituxensa ajal-
[illegible], pitä hänen HERralle pyhän oleman.
9. Jos joku äkistä ja tapaturmasti
[illegible]elee hänen tykönänsä, niin tulee hä-
[illegible]n eroituxensa pää saastutetuxi: ja
[illegible]nen pitä ajeleman päänsä paljaxi
[illegible]hdeksänä päiwänänsä, seitzemändenä
[illegible]iwänä pitä hänen sen ajeleman.
10. Ja kahderandena päiwänä pitä
[illegible]nen tuoman kaxi mettistä eli kaxi
[illegible]kyläisen poikaa, Papin tygö, seura-
[illegible]unnan majan owen eteen.
11. Ja Papin pitä sen yhden uhra-
[illegible]man syndiuhrixi, ja toisen polttouhrixi,
[illegible]ja sowittaman hänen, että hän saastutti
[illegible]tensä kuolluen ruumilla: ja niin pitä
[illegible]änen pyhittämän päänsä sinä päiwänä.
12. Ja hänen pitä HERralle pi-
[illegible]ämän eroituxensa päiwät, ja tuoman
[illegible]wuosikunnaisen karitzan wikauhrixi. Ja
[illegible] pitä ne endiset päiwät tyhjään
[illegible]ukeman, sentähden että hänen eroitu-
[illegible]nsa tuli saastutetuxi.
13. Tämä on eroitetun laki, koska
[illegible]nen lupauxensa aika täytetty on:
[illegible] pitä tuotaman seurakunnan majan
[illegible]wen eteen.
14. Ja hänen pitä tuoman uhrin-
[illegible] HERralle, wuosikunnaisen wirhittö-
[illegible]än karitzan polttouhrixi, wuosikunnai-
[illegible]n wirhittömän uuhen syndiuhrixi: ja
[illegible]uosikunnaisen wirhittömän oinan kii-
[illegible]suhrixi.
15. Ja korin happamattomia kyrsiä
[illegible]nisyläjauhoista, sekoitetut öljyyn, ja
[illegible]kaisia happamattomia kyrsiä, öljyllä
[illegible]ideltuita: ja heidän ruokauhrinsa ja
[illegible]oauhrinsa.
16. Ja Papin pitä ne tuoman HER-
[illegible] eteen: ja pitä uhraman hänen syn-
[illegible]uhrixensa ja polttouhrixensa.
17. Mutta oinan hänen pitä uhra-
[illegible]an HERralle kiitosuhrixi, ja happa-
[illegible]ttomat leiwät korisa: ja Papin pi-
[illegible] myös hänen ruokauhrinsa ja juo-
[illegible]auhrinsa tekemän.
18. Ja se joka luwannut on, pitä
[illegible]pauxensa pään ajeleman paljaxi, seu-
[illegible]kunnan majan owen edesä: ja ottaman
[illegible]n lupauxensa pään hiuxet ja heit-
[illegible] joka kiitosuhrin alla on.
[illegible] Apt. 21: 23, 24.
[illegible] pitä ottaman oinan

keitetyn lawan, ja yhden happamatto-
man kyrsän korista, ja yhden ohukai-
sen happamattoman kyrsän, ja pane-
man ne sen eroitetun käden päälle; sit-
tekuin hän ajellut on eroituxensa hiuxet.
20. Ja Papin pitä ne häälyttämän
häälytyxexi HERran edesä: ja se on
pyhä Papille, ynnä häälytysrinnan ja
ylönnyslawan kanßa: ja sitte eroitettu
juokan wiinaa. 2 Mos. 29: 27. 3 Mos. 7: 31.
21. Tämä on eroitetun laki, joka
uhrinsa lupaa HERralle eroituxensa
puolesta, paitzi sitä kuin hän muutoin
taisi matkaan saatta: Niinkuin hän on
luwannut, niin pitä myös hänen teke-
män lupaus lakinsa jälkeen.
22. Ja HERra puhui Mosexelle,
sanoden:
23. Puhu Aaronille ja hänen po-
jillensa, ja sano: näin pitä teidän siu-
naman Israelin lapsia, ja sanoman
heille: 3 Mos. 9: 22.
24. HERra siunatkon sinua, ja
warjelkon sinua.
25. HERra walistakon kaswonsa
sinun pälles, ja olkon sinulle ar-
mollinen.
26. HERra ylöndäkön kaswonsa
sinun puolees, ja andakon sinulle
rauhan.
27. Ja heidän pitä paneman minun
nimeni Israelin lasten päälle: ja minä
tahdon siunata heitä.

7. Luku.

Majan, altarin wihkiminen.

Ja tapahtui sinä päiwänä, koska Mo-
ses oli pannut Tabernaklin ylös,
woiteli hän sen ja pyhitti sen, ja kaikki
sen astiat, niin myös Altarin ja kaikki
sen astiat: ja woiteli ne, ja pyhitti ne.
2 Mos. 40: 18. 3 Mos. 8: 10.
2. Niin uhraisit Israelin päämie-
het, jotka ylimmäiset olit heidän I-
säinsä huonesa: sillä he olit päämiehet
sukukundain ylitze, ja seisoit ylimmäisesä
siasa heidän seasansa, jotka luetut olit.
3. Ja toit heidän uhrinsa HERran
eteen, kuusi peitettyä waunua, ja kaxi-
toistakymmendä härkää: aina waunun
kahden päämiehen edestä: mutta härjän
itzekungin edestä: ja toit ne majan eteen.

4. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

5. Ota heildä, että ne palwelisit seurakunnan majan palweluxesa: ja anna ne Lewitaille, itzekullengin wirkansa jälkeen.

6. Niin otti Moses waunut ja härjät, ja andoi ne Lewitaille.

7. Kaxi waunua ja neljä härkää andoi hän Gersonin lapsille, heidän wirkansa jälkeen.

8. Neljä waunua ja kahdexan härkää andoi hän Merarin lapsille, heidän wirkansa jälkeen, Ithamarin, Papin Aaronin pojan käden alla.

9. Mutta Cahathin lapsille ei hän mitän andanut: Sillä heillä oli Pyhän wirka, ja piti kandaman olallansa.

10. Ja Päämiehet uhraisit Altarin wihkimisexi, sinä päiwänä koska se woideltu oli: ja uhraisit lahjansa Altarin eteen.

11. Ja HERra sanoi Mosexelle: anna jokaitzen Päämiehen tuoda uhrinsa, itzekungin päiwänänsä Altarin wihkimisexi.

12. Ensimäisenä päiwänä uhrais lahjansa Nahesson Aminadabin poika, Judan sukukunnasta.

13. Ja hänen lahjansa oli yxi hopiakati, joka painoi sata ja kolmekymmendä Sikliä: yxi hopiamalja, joka maxoi seitzemänkymmendä Sikliä, Pyhän Siklin jälkeen: ne molemmat täynänsä sämbyläjauhoja, öljyllä sekoitetut, ruokauhrixi. 3 Mos. 2: 1.

14. Siihen kuldainen lusikka, josa oli kymmenen Sikliä kuldaa, täynänsä suitzutusta.

15. Yxi nuori kalpei, yxi oinas, yxi wuosikunnainen karitza, polttouhrixi.

16. Yxi kauris, syndiuhrixi.
3 Mos. 4: 23.

17. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää, wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi wuosikunnaista karitzata. Tämä on Nahessonin Aminadabin pojan lahja.

18. Toisena päiwänä uhrais Nethaneel Zuarin poika, Isascharin Päämies.

19. Hänen lahjansa oli hopiakati, joka maxoi sata ja kolmekymmendä Sikliä: hopiamalja, joka maxoi seitzemänkymmendä Sikliä, Pyhän Sikl jälkeen: molemmat täynä sämbyläja hoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.

20. Siihen kuldainen lusikka, j maxoi kymmenen Sikliä kuldaa, t nänsä suitzutusta.

21. Kalpei karjasta, oinas, wuo kunnainen karitza, polttouhrixi.

22. Yxi kauris, syndiuhrixi.

23. Ja kiitosuhrixi kaxi härkä wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja w wuosikunnaista karitzata. Tämä on N thanelin Zuarin pojan lahja.

24. Kolmandena päiwänä Seb nin lasten Päämies, Eliab Hel poika.

25. Hänen lahjansa oli hopiak joka maxoi sata ja kolmekymm Sikliä: hopiamalja, joka maxoi se mänkymmendä Sikliä, Pyhän Si jälkeen: molemmat täynä sämbylä hoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrix

26. Kuldainen lusikka, joka m kymmenen Sikliä kuldaa, täynä su tusta.

27. Kalpei karjasta, oinas, wu kunnainen karitza, polttouhrixi.

28. Kauris syndiuhrixi.

29. Ja kiitosuhrixi kaxi här wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja w wuosikunnaista karitzata. Tämä on liabin Helonin pojan lahja.

30. Neljändenä päiwänä Rub lasten Päämies, Elizur Zedeurin po

31. Hänen lahjansa oli hopiak joka maxoi sata ja kolmekymm Sikliä: hopiamalja, joka maxoi s mänkymmendä Sikliä, Pyhän Si jälkeen: molemmat täynä sämbylä hoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrix

32. Kuldainen lusikka, joka ma kymmenen Sikliä kuldaa, täynä suitzutusta.

33. Kalpei karjasta, oinas, wuo kunnainen karitza, polttouhrixi.

34. Kauris syndiuhrixi.

35. Ja kiitosuhrixi kaxi härkä wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wi wuosikunnaista karitzata. Tämä on E lizurin Zedeurin pojan lahja.

36. Wiidendenä päiwänä Simeon lasten Päämies, Selumiel ZuriSadda poika.

37. Hänen lahjansa oli hopiafati,
a maxoi sata ja kolmekymmendä
ikliä: hopiamalja, joka maxoi seitze=
kymmendä Sikliä, Pyhän Siklin
keen: molemmat täynnä sämbyläjau=
ja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.
38. Kuldainen lusikka, joka maxoi
mmenen Sikliä kuldaa, täynänsä
itzutusta.
39. Kalpei karjasta, oinas, wuosi=
mainen karitza, polttouhrixi.
40. Kauris syndiuhrixi.
41. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää,
oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi
kunnaista karitzata. Tämä on Se=
miin ZuriSaddain pojan lahja.
42. ...ndendena päiwänä Gadin las=
...ies, Eliasaph Deguelin poika.
...änen lahjansa oli hopiafati,
...oi sata ja kolmekymmendä
... hopiamalja, joka maxoi seitze=
...mendä Sikliä, Pyhän Siklin
...: molemmat täynnä sämbyläjau=
..., sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.
44. Kuldainen lusikka, joka maxoi
...menen Sikliä kuldaa, täynänsä
...tusta.
45. Kalpei karjasta, oinas, wuosi=
...inen karitza, polttouhrixi.
46. Kauris syndiuhrixi.
47. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää,
... oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi
...kunnaista karitzata. Tämä on E=
...iu Deguelin pojan lahja.
48. Seitzemändenä päiwänä Ephrai=
... lasten Päämies, Elisama Amihu=
... poika.
... Hänen lahjansa oli hopiafati,
... maxoi sata ja kolmekymmendä
...: hopiamalja, joka maxoi seitze=
...mmendä Sikliä, Pyhän Siklin
...: molemmat täynnä sämbyläjau=
..., sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.
... Kuldainen lusikka, joka maxoi
...menen Sikliä kuldaa, täynänsä
...tusta.
51. Kalpei karjasta, oinas, wuosi=
...inen karitza, polttouhrixi.
52. Kauris syndiuhrixi.
53. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää,
... oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi
...aista karitzata. Tämä on E=
... Amihudin pojan lahja.

11*

54. Kahdexandena päiwänä Manas=
sen lasten Päämies, Gamliel Pedazu=
rin poika.
55. Hänen lahjansa oli hopiafati,
joka maxoi sata ja kolmekymmendä
Sikliä: hopiamalja, joka maxoi seitze=
mänkymmendä Sikliä, Pyhän Siklin
jälkeen: molemmat täynnä sämbyläj u=
hoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.
56. Kuldainen lusikka, joka maxoi
kymmenen Sikliä kuldaa, täynnä suitzu=
tusta.
57. Kalpei karjasta, oinas, wuosi=
kunnainen karitza, polttouhrixi.
58. Kauris syndiuhrixi.
59. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää,
wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi
wuosikunnaista karitzata. Tämä on
Gamlielin Pedazurin pojan lahja.
60. Yhdexändenä päiwänä BenJa=
minin lasten Päämies, Abidan Gideo=
nin poika.
61. Hänen lahjansa oli hopiafati,
joka maxoi sata ja kolmekymmendä
Sikliä: hopiamalja, joka maxoi seitze=
mänkymmendä Sikliä, Pyhän Siklin
jälkeen: molemmat täynnä sämbyläjau=
hoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.
62. Kuldainen lusikka, joka maxoi
kymmenen Sikliä kuldaa, täynnä suitzu=
tusta.
63. Kalpei karjasta, oinas, wuosi=
kunnainen karitza, polttouhrixi.
64. Kauris syndiuhrixi.
65. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää,
wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi
wuosikunnaista karitzata. Tämä on A=
bidan Gideonin pojan lahja.
66. Kymmenendenä päiwänä Danin
lasten Päämies, Ahieser AmmiSaddain
poika.
67. Hänen lahjansa oli hopiafati,
joka maxoi sata ja kolmekymmendä
Sikliä: hopiamalja, joka maxoi seitze=
mänkymmendä Sikliä, Pyhän Siklin
jälkeen: molemmat täynnä sämbyläjau=
hoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.
68. Kuldainen lusikka, joka maxoi
kymmenen Sikliä kuldaa, täynnä suitzu=
tusta.
69. Kalpei karjasta, oinas, wuosi=
kunnainen karitza, polttouhrixi.
70. Kauris syndiuhrixi.

71. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää, wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi wuosikunnaista karitzata. Tämä on Ahieserin AmmiSaddain pojan lahja.

72. Ensimäisenätoistakymmenendenä päiwänä Asserin lasten Päämies, Pagiel Ochranin poika.

73. Hänen lahjansa oli hopiafati, joka maxoi sata ja kolmekymmendä Sikliä: hopiamalja, joka maxoi seitzemänkymmendä Sikliä, Pyhän Siklin jälkeen: molemmat täynä sämbyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.

74. Kuldainen lusikka, joka maxoi kymmenen Sikliä kuldaa, täynä suitzutusta.

75. Kalpei karjasta, oinas, wuosikunnainen karitza, polttouhrixi.

76. Kauris syndiuhrixi.

77. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää, wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi wuosikunnaista karitzata. Tämä on Pagielin Ochranin pojan lahja.

78. Toisenatoistakymmenendenä päiwänä Naphthalin lasten Päämies, Ahira Enanin poika.

79. Hänen lahjansa oli hopiafati, joka maxoi sata ja kolmekymmendä Sikliä: hopiamalja, joka maxoi seitzemänkymmendä Sikliä, Pyhän Siklin jälkeen: molemmat täynä sämbyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, ruokauhrixi.

80. Kuldainen lusikka, joka maxoi kymmenen Sikliä kuldaa, täynä suitzutusta.

81. Kalpei karjasta, oinas, wuosikunnainen karitza, polttouhrixi.

82. Kauris syndiuhrixi.

83. Ja kiitosuhrixi kaxi härkää, wiisi oinasta, wiisi kaurista, ja wiisi wuosikunnaista karitzata. Tämä on Ahiran Enanin pojan lahja.

84. Tämä on Altarin wihkimys sinä päiwänä jona se woideltin, johonga ne Israelin lasten Ruhtinat uhraisit: kaxitoistakymmendä hopiafatia, kaxitoistakymmendä hopiamaljaa, kaxitoistakymmendä kullaista lusikkata.

85. Niin että jokainen fati painoi sata ja kolmekymmendä Sikliä hopiata, ja jokainen malja seitzemänkymmendä Sikliä: niin että kaikkein astiain hopian luku juoxi kaxituhatta ja neljä sat Sikliä, Pyhän Siklin jälkeen.

86. Ja ne kaxitoistakymmendä k laista lusikkata, jotka suitzutusta tä olit, jokainen painoi kymmenen Sikl Pyhän Siklin jälkeen, niin että siitä lusikkain kullasta juoxi, sata kaxikymmendä Sikliä.

87. Eläinden luku polttouhrixi, ka toistakymmendä kalpeja, kaxitoistak mendä oinasta, kaxitoistakymmendä w sikunnaista karitzata, ja heidän ruoka rinsa: Ja kaxitoistakymmendä kauri syndiuhrixi.

88. Ja karjan luku kiitosuhrixi, neljä härkää kolmattakymmendä, ku kymmendä oinasta, kuusikymmendä k rista, kuusikymmendä wuosikunna karitzata. Tämä on Altarin wihki koska se woideltin.

89. Ja koska Moses meni se kunnan majaan, että händä siellä hutellaisin; niin kuuli hän äänen huwan kanßansa Armoistuimelda, ka oli todistuxen Arkin päällä, ka Cherubimin waihella: ja sieldä pu teltin händä. 2 Mos. 25:

8. Luku.

Lamput. Käsky Lewitaitten puhdistamis Majan palwelureen.

Ja HERra puhui Mosexelle, sano

2. Puhu Aaronille, ja sano nelle: koskas lamput panet ylös, pitä ne seitzemän lampua walaise juuri kyntiläjalan kohdalla.

2 Mos. 25: 37. Luku 27: 20. Luku 40:

3. Ja Aaron teki niin, ja a lamput kyntiläjalan kohdalle: niin HERra Mosexelle käskenyt oli.

4. Mutta kyntiläjalka oli tehty jasta kullasta, warresta niin kukka asti, oli se wahwaa tekoa: sen mu jälkeen kuin HERra oli Mosexelle n tänyt, niin teki hän kyntiläjalan.

2 Mos. 25: 31. Luku 37: 17.

5. Ja HERra puhui Mosex sanoden:

6. Ota Lewitat Israelin lapsista ja puhdista heitä.

7. Ja näin pitä sinun tekemän heill puhdistaxes heitä. Sinun pitä syndi

wettä priiskottaman heidän päällensä; ja heidän pitä kaiken lihansa päällä karwat ajeleman, ja waattensa pesemän, niin he owat puhtat.

8. Ja sitte pitä heidän ottaman nuoren kalpen, ja hänen ruokauhrinsa, sämbyläjauhot sekoitetut öljyllä: ja toisen nuoren kalpen pitä sinun ottaman syndiuhrixi.

9. Ja sinun pitä Lewitat seurakunnan majan eteen tuoman: ja kaiken kansan Israelin lapsista kokoman.

10. Ja tuoman Lewitat HERran eteen: ja Israelin lapset pitä paneman kätensä Lewitain päälle.

11. Ja Aaronin pitä Lewitat Israelin lapsista HERran eteen häälyttämän; että heidän pitä HERran palwelusta palweleman.

12. Ja Lewitat pitä laskeman kätensä kalpein pään päälle: ja yxi kalpei pitä HERralle syndiuhrixi tehtämän, ja se toinen polttouhrixi, Lewitaita sowittamaan.

13. Ja sinun pitä Lewitat asettaman Aaronin ja hänen poikainsa eteen; ja häälyttämän heitä häälytyxexi HERralle.

14. Ja sinun pitä Lewitat eroittaman Israelin lapsista; niin että Lewitat pitä oleman minun. 4 Mos. 3: 13

15. Ja sitte pitä heidän käymän sisälle palwelemaan seurakunnan majasa: Ja pitä sinun heitä puhdistaman, ja häälyttämän heitä häälytyxexi.

16. Sillä he owat minulle peräti annetut Israelin lasten seasta: ja minä olen heidän ottanut minulleni kaikkein edestä, jotka ensisti awawat äitinsä kohdun, nimittäin, kaikkein esikoisten edestä Israelin lapsista.

17. Sillä kaikki esikoiset Israelin lapsista owat minun, sekä ihmisistä että eläimistä: sinä päiwänä, kuin minä löin kaikki esikoiset Egyptin maalla, pyhitin minä ne minulleni.
2 Mos. 13: 2.

18. Ja otin minulleni Lewitat, kaikkein esikoisten edestä Israelin lapsista.

19. Ja annoin Lewitat Aaronille ja hänen pojillensa lahjaxi Israelin lapsista, että heidän pitä seurakunnan majasa Israelin lasten wirasa palweleman, ja sowittaman Israelin lapset: ettei rangaistus tulisi Israelin lasten päälle, jos he lähestyisit Pyhää.

20. Ja Moses ynnä Aaronin kanßa, ja koko Israelin seurakunda teit Lewitaille kaikki, niinkuin HERra oli Mosexelle käskenyt; niin teit Israelin lapset heille.

21. Ja Lewitat puhdistit itzensä, ja pesit waattensa, ja niin Aaron häälyiti heidän häälytyxexi HERran edesä: ja sowitti heitä, niin että he puhdistettin.

22. Ja sitte Lewitat menit seurakunnan majaan, heidän wirkaansa tekemään Aaronin ja hänen poikainsa eteen: niinkuin HERra oli Mosexelle käskenyt Lewitaista, niin teit he heille.

23. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

24. Tämä on se kuin Lewitat pitä pitämän: wiidennestä wuodesta kolmattakymmendä ja sen ylitze, owat he sotaan menemään kelwolliset, ja palwelemaan seurakunnan majasa.

25. Mutta wiidennestäkymmenestä wuodesta, pitä heidän wapaat oleman heidän palweluxensa wirasta; ja ei pidä enämbi palweleman.

26. Mutta heidän pitä weljeinsä palweluxesta seurakunnan majasa ottaman waarin; mutta wiran töitä ei heidän pidä tekemän. Näin sinun pitä tekemän Lewitaille heidän wartiosansa.

9. Luku.

Toinen Pääsiäis Juhlan pitäminen. Pilwi Majan päällä.

Ja HERra oli puhunut Mosexelle Sinain korwesa, toisena wuonna sittekuin he olit lähtenet Egyptin maalda, ensimäisenä kuukautena, sanoden:

2. Israelin lasten pitä Pääsiäistä pitämän määrätyllä ajallansa.

3. Neljändenätoistakymmenendenä päiwänä tällä kuulla, kahden ehton wälillä, pitä heidän sen pitämän, ajallansa: kaikkein säätyinsä ja kaikkein oikeuttensa jälkeen pitä teidän sen tekemän. 2 Mos. 12: 18. 3 Mos. 23: 5. 4 Mos. 28: 16. 5 Mos. 16: 1.

4. Ja Moses puhui Israelin lapsille, että heidän piti Pääsiäistä pitämän.

5. Ja he pidit Pääsiäistä neljändenä päiwänä toistakymmendä ensimäisellä kuulla, kahden ehton wälillä, Sinain korwesa: kaiken sen jälkeen kuin HERra oli Mosexelle käskenyt, niin teit Israelin lapset.

6. Niin oli siellä muutamia miehiä, jotka heitänsä olit saastuttanet kuollesa ihmisesä, niin ettei he saanet pitä Pääsiäistä sinä päiwänä: ja he menit sinä päiwänä Mosexen ja Aaronin eteen.
4 Mos. 19: 11.

7. Ja ne miehet sanoit hänelle: me olemma saastunet kuollesa ihmisesä: mixi me niin ylönkatzottuna pidetän, etten me uhra meidän lahjojamme aikanansa Israelin lasten seasa?

8. Ja Moses sanoi heille: seisokat, minä tahdon kuulla, mitä HERra käskee teille.

9. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

10. Puhu Israelin lapsille, sanoden: kukaikänä saastutta itzensä kuollesa, elikkä on taampana kaukaisella matkalla teistä, taikka teidän langoinne seasa; hänen pitä kuitengin pitämän Pääsiäistä HERralle.

11. Waan toisella kuulla, neljändenä päiwänä toistakymmendä, kahden ehton wälillä, pitä heidän sen tekemän; ja heidän pitä sen syömän happamattoman leiwän ja karwasten ruohoin kanssa. 2 Aika K. 30: 2, 15.

12. Ei pidä heidän siitä mitäkän tähtexi jättämän huomenexi, eikä luuta siitä rikkoman: kaikkein Pääsiäissäätyin jälkeen pitä heidän sen tekemän.
2 Mos. 12: 10. Luku 12: 46. Joh. 19: 36.

13. Mutta joka puhdas on, ja ei ole matkallansa, ja unhotta pitä Pääsiäistä, hänen sielunsa pitä häwitettämän Kansoistansa; sentähden, ettei hän ole kandanut uhriansa HERralle määrätyllä ajallansa: sen pitä itze syndinsä kandaman.

14. Ja jos joku muukalainen asuu teidän seasanne, ja pitä myös HERralle Pääsiäistä: Pääsiäisen säätyin ja oikeutten jälkeen hänen sen pitämän pitä. Tämä säädy pitä teille yhtäläinen oleman, niin muukalaiselle kuin omaisellengin maasa. 2 Mos. 12: 49.

15. Ja sinä päiwänä kuin Taber[illegible]nakli pandin ylös, warjois pilwi [illegible]distuxen majan: ja oli ehtosta [illegible] aamuun asti majan päällä, niinku[illegible] tuli. 2 Mos. 40: 34. 1 Kun. K. 8: 1[illegible]

16. Niin tapahtui alati, että [illegible] warjois sen: ja näyi yöllä niinkuin [illegible]

17. Ja kuin pilwi ylöttin [illegible] pääldä, niin waelsit Israelin lapset: [illegible] kuhunga paikkaan pilwi seisatti, [illegible] myös Israelin lapset heitänsä sioit[illegible]

18. HERran sanan jälkeen wa[illegible] Israelin lapset, ja HERran [illegible] jälkeen he myös heitänsä sioitit. [illegible] niinkauwan kuin pilwi pysyi [illegible] päällä, pysyit he myös siallansa.
1 Cor. 10: 1.

19. Ja koska pilwi usiammat [illegible]wät pysyi majan päällä; niin [illegible] Israelin lapset waarin HERran [illegible]tiosta, ja ei waeldanet.

20. Ja koska niin tapahtui, [illegible] pilwi oli järjestänsä monikahdat [illegible]wät majan päällä; niin he sioitit [illegible]tänsä HERran sanan jälkeen, ja H[illegible]ran sanan jälkeen he myös waelsit.

21. Ja jos se niin tapahtui, [illegible] pilwi aina ehtosta niin huomeneen [illegible] oli majan päällä, ja sitte aamu[illegible] nousi, niin he waelsit: eli koska pil[illegible] päiwällä taikka yöllä nousi, niin [illegible] myös waelsit.

22. Eli koska pilwi kaxi päiw[illegible] eli kuukauden, taikka muutoin kauw[illegible] aikaa pysyi majan päällä, niin Isra[illegible]lin lapset sioitit heitänsä, ja ei mat[illegible]kustanet: ja koska se nousi, niin h[illegible] matkustit. 2 Mos. 40: 36, 2c.

23. HERran käskyn jälkeen oli[illegible] he siallansa, ja HERran käskyn jäl[illegible]keen he matkustit: Ja otit waari[illegible] HERran wartiosta, HERran sana[illegible] jälkeen Mosexen kautta.

10. Luku.

Käsky kuinga torwilla pitä soitettaman. Misä järjestyxesä Kansa waelsi. Hobab. Moses rukoilee HERralda lemmeä.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Tee sinulles hopiasta kaxi Torwea, wahwaxi sinun ne tekemän pitä: niillä kutzuaxes seurakundaa kokoon, ja koska joukon pitä matkustaman.

3. Koska niillä molemmilla hiljaxen-
a soitetan; silloin pitä koko seurakun-
an kokoduman seurakunnan majan
wen eteen.
4. Waan koska ainoasta yhdellä hil-
xensa soitetan; silloin pitä Päämiehet
a tuhanden Esimiehet Israelisa tule-
man kokoon.
5. Mutta koska te wahwasti soitat-
; silloin pitä ne leirit lähtemän mat-
aan, kuin itään päin owat.
6. Mutta koska te toisen kerran
wahwasti soitatte; silloin pitä ne leirit
lähtemän matkaan, kuin etelään päin
owat; sillä koska he lähtewät matkaan,
niin pitä teidän wahwasti soittaman.
7. Mutta koska seurakunnan pitä
kokoontuman; silloin teidän pitä ainoas-
tansa hiljaxensa, ja ei wahwasti soit-
taman.
8. Ja Papit Aaronin pojat pitä
näillä torwilla soittaman: ja tämä pi-
tä teille ja teidän sukukunnillenne ole-
man ijankaikkinen säätty.
9. Ja koska te lähdette sotaan tei-
dän maallanne wihollisianne wastan,
jotka teitä wainowat, silloin pitä tei-
dän wahwasti torwilla soittaman; että
teitä muistetaisiin HERran teidän Ju-
malanne edesä, ja te pelastettaisiin tei-
dän wihollisistanne.
10. Niin myös teidän ilopäiwänän-
ne, ja teidän juhlapäiwinänne, ja tei-
dän uusisa kuisanne, pitä teidän tor-
willa soittaman, teidän polttouhrianne
ja kiitosuhrianne uhratesanne; että ne
olisit teille muistoxi teidän Jumalan-
ne edesä. Minä HERra teidän Ju-
malanne. Ps. 81: 4, 5.
11. Ja tapahtui kahtenakymmenen-
denä päiwänä, toisena kuukautena toi-
sena wuonna, että pilwi nostettin to-
distuxen majan tyköä.
12. Ja Israelin lapset läxit mat-
kaansa järjestyxesä Sinain korwesta:
ja pilwi seisahti Paranin korwesa.
13. Ja he läxit ensimäisen kerran
HERran sanan jälkeen Mosexen kautta.
14. Nimittäin Judan lasten leirin
lippu läxi ensin matkaan joukkoinensa:
ja heidän joukkonsa päällä oli Nahes-
son Aminadabin poika. 4 Mos. 2: 3.
15. Ja Isascharin lasten sugun jou-
kon päällä oli Nethaneel Zuarin poika.
16. Ja Sebulonin lasten sugun jou-
kon päällä oli Eliab Helonin poika.
17. Silloin maja otettin maahan:
ja Gersonin ja Merarin lap'et läxit
matkaan ja kannoit majaa.
4 Mos. 4: 24, 29.
18. Sitälähin läxi Rubenin leirin
lippu joukkoinensa: ja hänen joukkonsa
päällä oli Elizur Zedeurin poika.
19. Ja Simeonin lasten sugun jou-
kon päällä oli Selumiel ZuriSaddain
poika.
20. Ja Gadin lasten sugun joukon
päällä oli Eliasaph Deguelin poika.
21. Niin matkustit myös Kahathi-
terit ja kannoit Pyhää; ja toiset panit
majan ylös, siihenasti että nämät tulit.
22. Sitälikin läxi Ephraimin las-
ten leirin lippu joukkoinensa: ja hänen
joukkonsa päällä oli Elisama Amihu-
din poika.
23. Ja Manassen lasten sukukunnan
joukon päällä oli Gamliel Pedazurin
poika.
24. Ja BenJaminin lasten suku-
kunnan joukon päällä oli Abidan Gi-
deonin poika.
25. Sitälikin läxi Danin lasten lei-
rin lippu joukkoinensa. Ja niin kaikki
leirit matkasansa olit. Ja hänen jouk-
konsa päällä oli Ahieser AmmiSad-
dain poika.
26. Ja Asserin lasten sukukunnan
joukon päällä oli Pagiel Ochranin
poika.
27. Ja Naphthalin lasten sukukun-
nan joukon päällä oli Ahira Enanin
poika.
28. Nämät owat Israelin lasten
waelluxet joukkoinensa, koska he mat-
kustit.
29. Ja Moses puhui näälämiehen-
sä Hobabin Reguelin Midianitin po-
jan tygö: me menemme siihen paik-
kaan, josta HERra sanonut on: minä
annan sen teille. Tule meidän kanssam-
me, me teemme sinulle hywää: sillä
HERra on hywää luwannut Israelille.
30. Hän wastais händä: en minä
tule teidän kanssanne; waan minä me-
nen omalle maalleni sukuni tygö.

31. Hän sanoi: älä meistä luowu,
sillä sinä tiedät, kusa meidän pitä
itzemme sioittaman korwesa: ja sinä
olet meidän silmämme.
32. Ja jos sinä tulet meidän kans-
samme; niin se hywä kuin HErra
meille teke, sen me teemme sinulle.
33. Niin he matkustit kolme päi-
wäkundaa HERran wuoren tyköä: ja
HERran liiton Arkki waelsi heidän
edellänsä kolme päiwäkundaa, katzo-
maan heille, kusa heidän lewämän piti.
34. Ja HERran pilwi oli heidän
päällänsä päiwällä, koska he leiristä
matkustit. 2 Mos. 13: 21.
35. Ja koska Arkki matkusti, sanoi
Moses: **HERra, nouse, että sinun
wihollises hajotettaisin, ja ne jotka
sinua wainowat, pakenisit sinun e-
destäs.** 2 Aika K. 6: 41.
Ps. 68: 2. Ps. 132: 8.
36. Koska Arkki lewäis, sanoi hän:
**Palaja HERra, niiden monen kym-
menen tuhannen tygö Israelisa.**

11. Luku.

Kansan napina. Moses saa seitzemänkym-
mendä wanhinda apulaiserensa. Pel-
dokanat. Himohaudat.

Ja tapahtui, **koska Kansa kärsi-
mättömydestä napisi, oli se pa-
ha HERran korwisa:** Ja koska HEr-
ra sen kuuli, julmistui hänen wihansa,
ja HERran tuli syttyi heidän seasan-
sa, joka äärimäiset heidän leirisänsä
poltti. Ps. 78: 21.
2. Silloin huusi Kansa Mosexen
tygö: ja Moses rukoili HERraa, niin
tuli asetui.
3. Ja se paikka kutzuttin Tabeera;
että HERran tuli oli syttynyt heidän
keskellänsä. 5 Mos. 9: 22.
4. Mutta se sekulainen Kansa hei-
dän seasansa oli syttynyt himoon: ja
Israelin lapset myös rupeisit taas itke-
mään ja sanoit: kuka anda meille li-
haa syödäxemme? 1 Cor. 10: 6.
5. Me muistamme ne kalat kuin
me söimme ilman maxota Egyptisä:
ja ne agurkit, ja melonit, ja purr-
laukat, ja sipulit, ja kynsilaukat.
6. Mutta nyt on meidän sielumme
kuiwettunut, ja ei ole ikänä mitä
paitzi tämä Manna on meidän
mäimme edesä.
7. Ja Man oli niinkuin Korian
rin siemen, ja nähdä niinkuin Bedelli
2 Mos. 16: 14. Ps. 78: 24, rc. Joh. 6:
8. Ja Kansa juoxi sinne ja tän
ja kokoisit sitä, ja jauhoit myllyllä
surwoit rikki huhmarosa, ja keitit
dasa, ja teit itzellensä siitä paistinka
ja: ja ne maistit niinkuin öljyleiwät.
9. Ja koska kaste yöllä langeis
riin; niin langeis myös Manna
päälle.
10. Ja Moses kuuli Kansan
wän heidän sukukunnisansa, itzeku
majansa owella: ja HERran w
julmistui suuresti, ja Moses myös
ni sen pahaxi.
11. Ja Moses sanoi HERra
Mixi sinä niin ahdistat sinun pal
jaas? ja mixen minä löydä armoa
nun edesäs; ettäs panet kaiken tä
Kansan kuorman minun päälleni?
12. Olengo minä kaiken tämän Ka
san siittänyt? olengo minä synnyttä
hänen, ettäs niin sanoisit minulle: k
na heitä helmasas, niinkuin elatu
kanda imewän lapsen, siihen maah
jonga sinä heidän Isillensä wannoit?
13. Kusta minä otan lihaa kaike
tälle Kansalle andaxeni? sillä he it
wät minun edesäni, ja sanowat: an
meille lihaa syödäxemme.
14. En minä yxinäni woi kaikk
tätä Kansaa kanda; sillä se on minull
ylön raskas.
15. Ja jos sinä niin teet minulle,
niin lyö minua kohta kuoliaxi, jos mi-
nä muutoin olen armon löytänyt sinun
edesäs; ettei minun niin täydyisi on-
nettomuuttani näkemän.
16. Ja HERra sanoi Mosexelle:
kokoo minulle seitzemänkymmendä mies-
tä Israelin wanhimmista, jotkas tiedät
wanhimmixi ja Päämiehixi Kansan seas-
sa: ja tuo heitä seurakunnan majan
owen eteen, ja seisokan siinä sinun
kanßas.
17. Ja niin minä tulen alas, ja
puhun siellä sinun kanßas: ja otan sii-
tä hengestä kuin sinun ylitzes on ja
annan heille; että he ymmä sinun kans-

s kandaisit Kansan kuorman, ettet
nä yxinäs sitä kandaisi.
2 Mos. 18: 25, 26.

18. Ja sano Kansalle: pyhittäkät
itänne huomenexi, että te lihaa söi=
te: sillä teidän itkunne on tullut
HERran korwiin, ja te sanoitte: kuka
ida meille lihaa syödäxemme? Sillä
win me olimme Egyptisä; Ja HER=
i anda teille lihaa syödäxenne.
2 Mos. 16: 10.

19. Ei waiwoin päiwäxi, eikä kah=
en syödäxenne: eikä wiidexi, eikä kym=
menexi, eikä kahdexikymmenexi päiwäxi:

20. Mutta koko Kuukaudexi, siihen
asti että se käy teidän sieramistanne
ulos, ja tulee teille kyllytyxexi: sillä te
olette HERran hyljännet, joka on tei=
dän seasanne, ja itkitte hänen edesän=
sä, ja sanoitte: mixi me olemma tänne
lähtenet Egyptistä?

21. Ja Moses sanoi: tämä Kansa
on kuusi sataa tuhatta jalkamiestä, joi=
denga seasa minä olen, ja sinä sanot:
minä annan heille lihaa syödäxensä
koko Kuukaudexi.

22. Tapetango lambat ja karja, että
he rawitaisiin? taikka kootango kaikki
kalat merestä heille, että he rawitaisiin?
Joh. 6: 7.

23. HERra sanoi Moserelle: ongo
HERran käsi lyhetty? nyt sinun
pitä näkemän, jos minun sanani
jälkeen tapahtu sinulle elikkä ei.
Es. 50: 2. Luku 59: 1.

24. Ja Moses meni ulos ja sanoi
Kansalle HERran sanat: ja kokois sei=
tzemänkymmendä miestä Kansan wan=
himmista, ja asetti heidän ymbäri
majaa.

25. Niin tuli HERra alas pilwe=
sä, ja puhui hänen kanssansa, ja otti
sitä hengestä, joka oli hänen päällän=
sä, ja andoi seitzemällekymmenelle wan=
himmalle miehelle. Ja tapahdui, koska
hengi lepäis heidän päällänsä, niin he
ennustit; waan ei sitte enää kertoinet.

26. Mutta kaxi miestä jäit wielä
leiriin, yhden nimi oli Eldad, ja toi=
sen nimi Medad, joiden päällä myös
hengi lepäis; sillä he olit myös kirjoi=
tetut, waan ei he wielä ollet käynet
ulos majan tygö, ja he ennustit leirisä.

27. Niin juoxi yxi nuorukainen ja
ilmoitti Moserelle, ja sanoi: Eldad ja
Medad ennustawat leirisä.

28. Niin wastais Josua Nunin poi=
ka, Moserin palwelia, jonga hän wa=
linnut oli, ja sanoi: minun herrani
Moses! kiellä heitä.

29. Mutta Moses sanoi hänelle:
oletko sinä minun edesäni kiiwas?
Joska Jumala, että kaikki HERran Kansa ennustaisit! Ja andais
HERra hengensä tulla heihin.

30. Ja niin kokounnuit Moses ja
wanhimmat Israelista leiriin.

31. Niin tuli tuuli HERralda, ja
ajoi peldokanat merestä, ja hajoitti ne
leiriin, tääldäpäin päiwäkunnan mat=
kan, ja sieldäpäin päiwäkunnan mat=
kan leirin ymbärinsä: liki kahta kyy=
närätä korkialle maan päälle.
2 Mos. 16: 13. Ps. 78: 26, 27.

32. Niin nousi Kansa koko sinä
päiwänä, ja koko sinä yönä, ja koko
toisna päiwänä, ja kokoisit peldoka=
noja: ja se joka wähimmän kokois,
hän kokois kymmenen Homerita: ja he
lewitit ne kohta ymbäri leiriä.

33. Koska liha oli wielä heidän
hammastensa wälillä, ja ennenkuin se
tuli kulunexi; julmistui HERran wi=
ha Kansan päälle, ja HERra löi hei=
tä sangen suurella rangaistuxella.
Ps. 78: 29, 30.

34. Josta se paikka kutzutan himo=
haudaxi: sillä siihen on haudattu hi=
moitzewa Kansa.

35. Ja Kansa matkusti himohau=
doilda Hazerothiin: ja pysännyit Haze=
rothisa.

12. Luku.

Mirjam puhuu Mosesta wastan ja tulee spitalisexi.

Ja MirJam ja Aaron puhuit Mo=
sesta wastan hänen emändänsä E=
thiopialaisen tähden, jonga hän nainut
oli: että hän Ethiopialaisen nainut oli.

2. Ja sanoit: puhuko Jumala aino=
asta Moserin kautta? eikö hän myös
puhu meidän kauttamme? Ja HERra
kuuli sen.

3. Mutta Moses oli sangen siwiä

mies, enä kuin kaikki muut ihmiset maan päällä.

4. Ja HErra sanoi äkistä Mosexelle, Aaronille, ja MirJamille: mengät te kolmen seurakunnan majaan. Ja he kaikin kolmen menit.

5. Niin HErra tuli alas pilwen patsasa, ja seisoi majan owen edesä: ja kutsui Aaronin ja MirJamin, ja he molemmat menit ulos.

6. Ja hän sanoi: kuulkat nyt minun sanojani: Jos joku on teidän seasanne Propheta, minä HErra ilmoitan minuni hänelle näysä, ja unesa puhuttelen händä.

7. Waan ei niin minun palweliani Moses: joka koko minun huonesani uskollinen on. Hebr. 3: 2.

8. Hänen kanssansa minä puhun suusta suuhun ja näkywäisesti, ja ei tapauxilla, ja hän näke HErran muodon. Mixettä te siis peljännet puhua minun palwelliaani Mosesta wastan? 2 Mos. 33: 11.

9. Ja HErran wiha julmistui heidän päällensä; ja hän meni pois.

10. Niin myös pilwi meni pois majan pääldä. Ja katzo, niin MirJam tuli kohta spitaliin niinkuin lumi: niin Aaron käänsi itzensä MirJamia päin, ja katzo, hän oli spitalisa.

11. Sanoi siis Aaron Mosexelle: Ah minun herrani; älä pane tätä syndiä meidän päällemme: sillä me olemma tyhmästi tehnet, ja me olemme syndiä tehnet.

12. Ettei tämä nyt tulisi niinkuin se kuollut: jonga, lähteisänsä äitinsä kohdusta, puoli lihaa on kulunut.

13. Niin Moses huusi HErran tygö, ja sanoi: Ah Jumala, paranna händä.

14. Ja HErra sanoi Mosexelle: jos hänen Isänsä olis hänen kaswoillensa sylkenyt, eikö hänen olisi pitänyt häpemän seitzemän päiwää? anna händä sulkea kiinni seitzemäxi päiwäxi leiristä ulos, ja sitte hän jällen otettakan sisälle. 3 Mos. 13: 46. 4 Mos. 5: 2.

15. Niin MirJam suljettin seitzemäxi päiwäxi leiristä: ja ei Kansa matkustanut, siihenasti että MirJam otettin jällensä.

13. Luku.

Maa wakoitan. Kansa peljästyy.

Ja sitte Kansa matkusti Hazeroth
ja sioitit itzensä Paranin kor
2. Ja HErra puhui Mosex
sanoden:
3. Lähetä miehet edelläs wakoim
Canaan maata, jonga minä Isr
lapsille annan: yxi mies itzekustakin
sänsä sugusta pitä lähetettämän,
päämies heidän seasansa.
5 Mos. 1: 22, &c.
4. Ja Moses lähetti heidän P
nin korwesta HErran sanan jäll
kaikki ne olit Israelin lasten päämi
5. Ja nämät owat heidän ni
sä: Rubenin sukukunnasta, Sam
Sacurin poika.
6. Simeonin sukukunnasta, Sa
Horin poika.
7. Judan sukukunnasta, Caleb
phunnen poika.
8. Isascharin sukukunnasta, J
Josephin poika.
9. Ephraimin sukukunnasta, H
Nunin poika.
10. BenJaminin sukukunnasta,
thi Raphun poika.
11. Sebulonin sukukunnasta, G
Sodin poika.
12. Josephin sukukunnasta, Ma
sesta, Gadi Susin poika.
13. Danin sukukunnasta, Am
Gemallin poika.
14. Asserin sukukunnasta, Se
Michaelin poika.
15. Naphthalin sukukunnasta,
hebi Waphsin poika.
16. Gadin sukukunnasta, Guel
chin poika.
17. Nämät owat niiden miesten
met, jotka Moses lähetti wakoim
maata: Ja Hosean Nunin pojan
mitti Moses Josuaxi.
18. Koska Moses lähetti heidän
koimaan Canaan maata, sanoi
heille: mengät etelän puoleen, ja
kat wuorelle.
19. Katzelkat maata, millinen se o
ja Kansaa joka siinä asuu, ongo
wäkewä eli heikko, wähä eli paljo.
20. Ja millinen maa se on, josa

suwat, ongo se hywä eli paha: ja ningäkaltaiset Kaupungit owat, joisa e asuwat, asuwatko he majoisa, eli oisa.

21. Ja millinen maa on, lihawa laiha, ja ongo puita sillä maalla, kka ei. Olkat wahwasa turwasa, ja takat maan hedelmästä. Ja se oli hen aikaan, jona wiinamarjat ensisti ypsynet olit.

22. Ja he menit ja waoit maan innin korwesta Rehobiin asti, jonga tta Hamathiin mennän.

23. He menit myös etelään päin lit Hebroniin: siellä oli Ahiman, ja Talmai Enakin lapset. Ja oli rakettu seitzemän ajastaikaa kuin Zoan Egyptisä.
Jos. 14: 15.

24. Ja tulit hamaan Eskolin ojan , ja leikkaisit sitä wiinapuun oxan marja rypälen kanßa, ja kaxi kan- sitä korennolla: niin myös Gra- tin omenita ja fikuita.
5 Mos. 1: 24, etc.

25. Ja se paikka kutzuttin Eskolin oxaxi, sen wiinamarjan rypälen täh- , jonga Israelin lapset sitä leik- sit.

26. Ja he palaisit maata wakoimas- , neljänkymmenen päiwän perästä.

27. Ja he käwit, ja tulit Mosexen Aaronin tygö, ja kaiken Israelin seurakunnan tygö, Paranin kor- Kadexesa: ja ilmoitit heille asian koko joukolle, millinen se oli, ja o- heille maan hedelmät.

28. Ja he juttelit hänelle, ja sa- noit: me tulimme sille maalle, johon- sinä meitä lähetit; josa myös ries- ja hunajata wuotaa, ja tämä on hedelmänsä. 2 Mos. 33: 3.

29. Paitzi sitä, että sinä maakun- asun wäkewä Kansa; owat siellä wahwat ja suuret Kaupungit: me näimme siellä myös Enakin .

30. Amalechiläiset asuwat etelän maata, Hethealaiset ja Jebu- ja Amorealaiset asuwat wuo- . Kanaealaiset asuwat meren ty- ja Jordanin wierellä.

31. Mutta Caleb waikitti Kansaa Mosexen edesä, ja sanoi: käykämme rohkiasti ja omistakamme maa: sillä kyllä me sen woitamme.

32. Mutta ne miehet, jotka hänen kanßansa olit mennet, sanoit: en me taida mennä sitä Kansaa wastan: sillä he owat meitä wäkewämmät.

33. Ja he saatit sen maan pahaan huutoon, jonga he katzellet olit, Israelin lasten seasa, sanoden: maa, jonga läpitze me käwimme wakoimasa sitä, syö asujansa, ja kaikki Kansa, jonga me siellä näimme, owat juuri pitkät ihmiset.

34. Me näimme siellä myös hirmuiset Enakin pojat, Calewan pojista: ja me olimma meidän silmäimme edesä (nähdä) niinkuin heinäsirkat, ja niin olimma myös me heidän silmäinsä edesä.

14. Luku.

Kansa taas napisee. Jumalan uhkaus. Mosexen rukous. Napinan rangaistus.

Niin kaikki seurakunda nousi ja rupeis parkumaan: ja Kansa itki sen yösen.

2. Ja kaikki Israelin lapset napisit Mosesta ja Aaronita wastan, ja koko joukko sanoi heille: joska me olisimme kuollet Egyptin maalla! taikka joska me täsä korwesa wielä kuolisimme!
5 Mos. 1: 26. Ps. 106: 25.

3. Mixi HErra wie meitä tälle maalle miekalla surmatta: meidän waimomme ja lapsemme tulewat saalixi! eikö parembi ole, että me palajamme Egyptiin.

4. Ja he sanoit toinen toisellensa: asettakamme päämies ja palaitkamme Egyptiin.

5. Niin Moses ja Aaron langeisit kaswoillensa, koko Israelin lasten seurakunnan edesä.

6. Ja Josua Nunin poika, ja Caleb Jephunnen poika, jotka myös maan olit wakoinet, rewäisit waattensa.

7. Ja puhuit kaikelle Israelin kokouxelle, sanoden: maa, jonga läpitzen me waeldanet olemma wakoimasa sitä, on juuri hywä maa.

8. Jos HErralla on hywä suosio

meihin, niin hän wie meidän sille maalle, ja anda sen meille: se on maa, josa rieskaa ja hunajata wuotaa.

9. Ainoastansa älkät olko HERraa wastan niskurit, ja älkät te peljätkö tämän maan Kansaa; sillä me syömme heitä niinkuin leipää: heidän turwansa on erainnut heistä, ja HERra on meidän kanßamme; älkät peljätkö heitä.

10. Niin sanoi koko Kansan joukko, että he piti kiwitettämän kuolliaxi: Ja HERran kunnia näkyi seurakunnan majasa kaikille Israelin lapsille.

11. Ja HERra sanoi Mosexelle: kuinga kauwan tämä Kansa pilkka minua? ja kuinga kauwan ei he usko minun päälleni, kaikkein tunnustähtein kautta, jotka minä heidän seasansa tehnyt olen?

12. Minä lyön heitä ruttotaudilla, ja häwitän heitä: ja minä teen sinun suuremmaxi ja wäkewämmäxi Kansaxi, kuin tämän. 2 Mos. 32: 10.

13. Ja Moses sanoi HERralle: jos Egyptiläiset saawat sen kuulla, joiden keskeldä sinä olet johdattanut tämän Kansan sinun woimallas.

14. Ja ne sanowat tämän maan asuwaisille, jotka kuullet owat, että sinä HERra olet tämän Kansan seasa: ja että sinä HERra nähdän kaswoista niin kaswoihin, ja sinun pilwes seiso heidän päällänsä, ja sinä käyt heidän edellänsä, päiwällä pilwen patzasa ja yöllä tulen patzasa. 2 Mos. 13: 21. 1 Cor. 10: 1.

15. Jos sinä tapat tämän Kansan, niinkuin yhden miehen; niin pakanat, jotka sanoman sinusta kuullet owat, puhuwat ja sanowat:

16. Ei HERra woinut johdatta tätä Kansaa siihen maahan, jonga hän heille wannoi; sentähden on hän heidän surmannut korwesa.

17. Nyt siis enändäkän HERra woimansa, niinkuin sinä puhunut olet, sanoden: 5 Mos. 9: 28.

18. HERra on pitkämielinen ja sangen laupias, ja anda andexi wäärydet ja rikoxet: ja ei yhtän wiallista pidä wiatoinna; mutta kostaa Isäin wäärydet lapsille kolmandeen ja neljändeen polween.
2 Mos. 34: 6, 7. Ps. 86: 15. Ps. 103: 8. 2 M 20: 5. Luku 34: 7. 5 Mos. 5: 9.

19. Niin ole armollinen tämä Kansan rikoxelle, sinun suuren laupiudestas: niinkuin sinä tälle Ka salle annoit andexi hamasta Egypti tähän asti.

20. Ja HERra sanoi: minä an noin sen heille andexi, sinun sa jälkeen.

21. Mutta niin totta kuin mi elän, niin koko mailma täytet HERran kunnialla.

22. Sillä kaikki miehet, jotka n minun kunniani ja ihmeni, jotka mi tein Egyptisä ja korwesa; ja nyt k menen kertaa owat minua kiusa eikä kuullet minun äändäni:

23. Ei heidän pidä näkemän maata, jonga minä heidän Isille wannoin; eikä yxikän, joka minua kannut on, pidä näkemän sitä. 4 Mos. 26: 65. Ps. 95: 11.

24. Waan minun palweliani Ca bin, että toinen hengi on hänen ka sansa ja hän uskollisesti seurais min wien minä siihen maahan, josa ennen oli, ja hänen siemenensä pi sen perimän. 5 Mos. 1: 35, 36. Jos. 14: 6, rc.

25. Nyt siis että Amalechiläiset Cananealaiset wäjywät laaxoisa; nii palaitkat huomena ja matkustakat kor peen, punaisen meren tietä myöden. 4 Mos. 14: 43, 45.

26. Ja HERra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

27. Kuinga kauwan tämä paha joukko napisee minua wastan? Sillä minä kuulin Israelin lasten napinan, jolla he minua wastan napisit.

28. Sentähden sano heille: niin totta, kuin minä elän, sanoo HERra, minä teen teille, niinkuin te minun korwaini kuullen puhuitte.

29. Teidän ruumiinne pitä langeman täsä korwesa, ja kaikki teidän luettunne, jotka luettin kahdenkymmenen wuotisista, ja sen ylitzen; jotka napisitta minua wastan. 4 Mos. 32: 11. Hebr. 3: 17.

30. Ei teidän pidä tuleman siihen

maahan, jonga ylitze minä käteni nos-
tin, salliaxeni teidän siellä asua; paitzi
Calebia Jephunnen poikaa, ja Josuaa
Nunin poikaa. 4 Mos. 32: 12. Jos. 3: 7.
31. Waan teidän lapsenne, jotka te
sanoitta tulewan saalixi, minä sinne
johdatan, että he tundisit sen maan,
jonga te hyljäisitte.
32. Mutta te ja teidän ruuminne,
pitä langeman täsä korwesa.
33. Ja teidän lapsenne pitä oleman
paimenina täsä korwesa, neljäkymmen-
dä ajastaikaa, kandaden teidän huorut-
tanne; siihenasti että teidän ruuminne
kulutwat korwesa:
34. Niiden neljänkymmenen päiwä-
lugun jälkeen, joina te maan wakoinet
olette: aina ajastaika päiwästä pitä
luettaman, että teidän pitä kandaman
teidän pahat tekonne neljäkymmendä
ajastaikaa, että te ymmärräisitte mi-
nun poijes luopumiseni.
Ps. 95: 10. Hes. 4: 6.
35. Minä HERra olen sen puhu-
nut, sen minä myös teen kaikelle tälle
pahalle joukolle, joka on itzensä asetta-
nut minua wastan: täsä korwesa pitä
heidän kuluman, ja siinä kuoleman.
36. Ja ne miehet, jotka Moses lä-
hetti maata wakoimaan, ja palaisit,
saattain kaiken Kansan napisemaan hän-
dä wastan, ja olit tuottanet pahan sa-
noman maasta: Jud. Ep. v. 5.
37. Ne miehet kuolit HERran ran-
gaisturesta, jotka toit pahan sanoman
maasta.
Mutta Josua Nunin poika, ja
Jephunnen poika, jäit elämään
niistä miehistä, jotka mennet
maata wakoimaan.
Ja Moses puhui kaikki nämät
kaikille Israelin lapsille: silloin
murehti suuresti.
Ja he nousit warhain huome-
nain ja menit wuoren kukkulalle,
sanoit: katzo, täsä me olemme, ja
mme siihen paikkaan, josta HER-
on puhunut; sillä me olemme syn-
net. 5 Mos. 1: 41.
Mutta Moses sanoi: mixi te
rikotte HERran sanan? ei se
menesty.
42. Alkät mengö, sillä ei ole HER-
ra teidän kanszanne; ettet te lyöttäisi
teidän wihollisildanne.
43. Sillä Amalechiläiset ja Cana-
nealaiset owat siellä teidän edesänne,
ja te miekalla surmatan; että te itzen-
ne käänsitte pois HERrasta: ja ei ole
HERra teidän kanszanne.
44. Mutta he rohwaisit itzensä
menemään wuoren kukkulalle: waan
HERran liiton Arkki ja Moses ei
mennet leiristä ulos.
45. Niin tulit Amalechiläiset ja Ca-
nanealaiset, jotka wuorella asuit, ja
löit heidän ja rundelit heitä hamaan
Hormaan asti. 5 Mos. 1: 44.

15. Luku.

Neuwo kuinga Kansan pitä uhraman. Sen rangaistus, joka puita haki Sabbathina. Muisto-tilat.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Puhu Israelin lapsille, ja sano
heille: koska te tuletta siihen maahan
josa teidän asuman pitä, jonga minä
teille annan;
3. Ja te uhratte HERralle tuli-
uhria, polttouhria, elikkä erinomaisen
lupauxen uhria, eli oman hywän tah-
don, eli teidän juhlanne uhria: tehdä-
xenne HERralle makiaa hajua karjasta
eli lambaista:
2 Mos. 29: 18. 3 Mos. 22: 21.
4. Joka siis HERralle tahto mie-
luisesti uhrata lahjansa; hänen pitä
tekemän ruokauhrixi kymmenexen säm-
byläjauhoja, sekoitetut öljyyn neljän-
nexellä Hinnistä.
3 Mos. 2: 1, 15. Luku 6: 14.
5. Ja wiinaa juomauhrixi myös
neljännexen Hinnistä; sen pitä sinun
tekemän polttouhrixi eli muuxi uhrixi,
koska karitza uhratan.
6. Eli koska oinas uhratan, niin
pitä sinun tekemän ruokauhrixi kaxi
kymmenestä sämbyläjauhoja, sekoitetut
öljyyn kolmannexella Hinnistä.
7. Ja wiinaa juomauhrixi myös
kolmas osa Hinnistä: sen sinun pitä
uhraman HERralle lepytyshajuxi.
8. Mutta jos sinä teet kalpein polt-
touhrixi, eli erinomaisen lupauxen uh-
rixi, eli kiitosuhrixi HERralle:

9. Niin sinun pitä kalpein kanssa tekemän ruokauhrixi kolme kymmenestä sämbyläjauhoja, sekoitetut öljyyn, puoli Hinniä.

10. Ja wiinaa juomauhrixi myös puoli Hinniä: tämä on tuliuhri makiaxi hajuxi HErralle.

11. Niin sinun pitä tekemän kungin kalpein kanssa, oinan, lamban, karitzan ja wohlan kanssa.

12. Sen lugun jälkeen kuin te yhdelle teette, niin pitä teidän tekemän kullengin heidän lukunsa jälkeen.

13. Jokainen omainen pitä tämän näin tekemän, uhrataxensa ne HErralle lepytyshajun tulexi.

14. Ja jos joku muukalainen asuu teidän tykönänne, eli on teidän sukuinne seasa, ja tahto tehdä HErralle tuliuhria makiaxi hajuxi; hän tehkän niinkuin teidän tekemän pitä.

15. Kaikella Kansalla pitä oleman yxi sääty, sekä teillä että muukalaisilla. Ijankaikkinen sääty pitä se oleman teidän sukukunnillenne, niin että HErran edesä pitä muukalaisen oleman niinkuin tekin. 2 Mos. 12: 49. 4 Mos. 9: 14.

16. Yxi laki ja oikeus pitä oleman teillä ja muukalaisilla, jotka asuwat teidän tykönänne.

17. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

18. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: tulduanne siihen maahan, johon minä teidän johdatan:

19. Ja syötyänne sen maan leipää; pitä teidän andaman ylönnysuhrin HErralle. 5 Mos. 8· 10.

20. Teidän taikinanne alkeista pitä teidän andaman yhden kyrsän ylönnyxexi: niinkuin te annatta HErralle ylönnyxen teidän riihestänne, niin pitä teidän myös tämän ylönnyxen tekemän. 2 Mos. 23: 19. 3 Mos. 23: 10, 11.

21. Niin pitä teidän myös andaman HErralle teidän taikinanne alkeista ylönnyxexi, teidän sukukunnisanne.

22. Ja jos te tietämätä exytte, ja ette tee kaikkia näitä käskyjä, joita HErra Mosexelle käskenyt on:

23. Kaikki kuin HErra Mosexen kautta teille käskenyt on; siitä päiwästä, jona hän rupeis käskemään, niin tei-dän lapsiinne asti:

24. Jos siis koko Kansa josak-tietämättömydestä erhehty, niin pi- kaiken Kansan tekemän polttouhrixi y- den nuoren kalpein karjasta, maki- hajuxi HErralle, heidän ruokauhri- ja juomauhrinsa kanssa, kuin se tu- heidän tehdäxensä: ja yhden kau- syndiuhrixi. 3 Mos. 4: 13.

25. Ja Papin pitä näin sowitta- man koko joukon Israelin lapsista, se heille annetan andexi: sillä se- tietämättömyys. Ja heidän pitä kan- man lahjansa tuliuhrixi HErralle, syndiuhrinsa HErran eteen tietäm- tömydensä tähden.

26. Niin se annetan andexi ko- Israelin lasten joukolle, niin mu- muukalaisille, jotka asuwat heidän s- sansa; sillä kaikki Kansa on siinä tämättömydesä.

27. Mutta koska yxi sielu tietäm- syndiä teke; hänen pitä tuoman wuo- kunnaisen wuohen syndiuhrixi. 3 Mos. 4: 27, 2c.

28. Ja Papin pitä sen exynen s- luu sowittaman, koska hän tietämä- mydestä syndiä teke HErran edes- niin että hän sowitta hänen, ja se an- netan hänelle andexi.

29. Ja sekä omaisille Israelin last- seasa, että muukalaisille, jotka heid- seasansa asuwat, pitä yhden lain ole- man kuin teidän pitä tekemän tietämättömyden edestä.

30. Mutta jos joku sielu elkiwallaisudesta jotakin teke, olkon s- omainen eli muukalainen, se pilka- HErraa: ja se sielu pitä häwitet- tämän Kansastansa.

31. Sillä hän on HErran sanan katzonut ylön, ja hänen käskynsä tyhjäxi tehnyt: se sielu pitä peräti häwitettämän, ja olkon oma nuhtensa.

32. Ja tapahtui, että Israelin lapset korwesa ollesansa, löysit yhden miehen puita hakemasta Sabbathina.

33. Ja ne jotka hänen olit löynn- puita hakemasta, johdatit hänen Mosexen ja Aaronin eteen, ja kaiken Kansan eteen.

34. Ja he panit hänen kiinni: sillä

se ollut wielä päätetty, mitä hänelle
tehtämän. 3 Mos. 24: 12.
35. Mutta HERra sanoi Mosexelle:
miehen pitä totisesti kuoleman: kai=
Kansan pitä händä kiwittämän kuo=
i, ulkona leiristä.
36. Niin kaikki Kansa weit hänen
istä ulos, ja kiwitit hänen kuoliaxi:
kuin HERra Mosexelle käskenyt oli.
37. Ja HERra puhui Mosexelle,
oden:
38. Puhu Israelin lapsille, ja sano
le, että heidän pitä tekemän til=
waatettensa liepeisiin, heidän sukku=
llensa: ja heidän pitä paneman
sen langan niiden tilkain päälle,
a owat heidän waatettensa liepeisä.
5 Mos. 22: 12. Matth. 23: 5.
39. Ja ne tilat pitä oleman teille
..., ja katzoisa ne niiden päälle
teidän kaikki HERran käskyt
...man ja tekemän ne; ettet te te=
teidän sydämenne ajatuxen jälkeen,
tä myös huorin tekisi teidän sil=
inne näyn jälkeen.
40. Sentähden pitä teidän muis=
man ja tekemän kaikki minun
kyni; ja oleman pyhät teidän
malallenne.
41. Minä olen HERra teidän Ju=
lane, joka teidän Egyptin maalda
johdatin, ollaxeni teidän Juma=
le: Minä HERra teidän Juma=
le.

16. Luku.

Corahn kapina. Kansa sowitettu.

...a Corah Jezeharin poika, joka oli
Cahathin Lewin pojan poika, otti
Kansa Dathanin ja Abiramin Elia=
pojat, ja Onin Pelethin pojan
benin pojista: 4 Mos. 26: 9.
Luk. 27: 3. Jud. Ep. v. 11.
2. Ja he nousit Mosesta wastan;
myös Israelin lapsista kaxi sataa
wiisikymmendä miestä ylimmäisistä,
...alda kutzuttua, kuuluisata miestä.
3. Ja he kokoisit heitänsä Mosesta
Aaronita wastan, ja sanoit heille:
teille yllöpaljo; sillä Kansa on
pyhä, ja HERra on heidän
...sa: ja mixi te korotatte teitän=
HERran Kansan päälle.

4. Koska Moses sen kuuli, langeis
hän kaswoillensa: 4 Mos. 14: 5.

5. Ja puhui Corahlle ja koko hä=
nen seurallensa, sanoden: huomena
HERra ilmoitta kuka hänen omansa
on, ja kuka pyhä on, ja hänelle uhra=
man pitä: jonga hän walitzee, se uh=
ratkan hänelle.

6. Tehkät niin: ottakat teillenne
sawuastiat, Corah ja kaikki hänen seu=
ransa;

7. Ja pangat niihin tulda, ja heit=
täkät niihin suitzutusta HERran eteen
huomena: ja se mies jonga HERra
walitzee, olkon pyhä: Se on teille pal=
jo, Lewin lapset.

8. Ja Moses sanoi Corahlle: kuul=
kat nyt, te Lewin lapset!

9. Wähäkö se teille on, että Israe=
lin Jumala on teidän eroittanut Israe=
lin Kansasta ja andanut tulla tygönsä,
palwelusta tekemään HERran Taber=
naklin wirasa, ja seisomaan seurakun=
nan edesä, ja heitä palwelemaan?

10. Hän on ottanut sinun ja kaikki
sinun weljes Lewin lapset tygönsä: ja
te pyydätte myös Pappeutta.

11. Sinä ja kaikki sinun joukkos
nostatte kapinan HERraa wastan. Mi=
kä Aaron on, että te napisette händä
wastan?

12. Ja Moses lähetti kutzumaan
Dathania ja Abiramia Eliabin poikia;
mutta he sanoit: emme sinne tule ylös.

13. Wähäkö se on, että sinä olet
meidän maalda tuonut ulos, josa riesk=
kaa ja hunajata wuotaa, tappaxes mei=
tä korwesa: waan teet sinus wielä pää=
miehexi meidän ylitzemme, ja tahdot
myös hallita meitä?

14. Jalosti sinä olet meidän joh=
dattanut siihen maahan, josa rieskaa
ja hunajata wuotaa, ja annoit pellot
ja wiinamäet perinnöxi. Tahdotkos
wielä myös Kansalda silmät puhkaista?
en me tule sinne.

15. Silloin wihastui Moses sangen
kowin, ja sanoi HERralle: älä kään=
nä sinuas heidän ruokauhrinsa puoleen.
En minä heildä ottanut aasiakan, ja
en ole heidän yhdengän pahaa tehnyt.
1 Mos. 4: 5. 1 Sam. 12: 3.

16. Ja Moses sanoi Corahlle: sinä ja koko sinun joukkos pitä huomena oleman HErran edesä: sinä ja he myös, ja Aaron.

17. Ja jokainen ottakan sawuastiansa, ja pangan suitzutusta siihen: ja tuokan HErran eteen, kukin sawuastiansa, kaxi sataa ja wiisikymmendä sawuastiata: niin myös sinä ja Aaron kukin sawuastianne.

18. Ja kukin otti sawuastiansa, ja pani siihen tulen, ja heitit siihen suitzutusta: ja seisoit seurakunnan majan owen edesä: Moses ja Aaron myös.

19. Ja Corah kokois heitä wastan kaiken Kansan, seurakunnan majan owen eteen: silloin HErran kunnia näyi kaikelle Kansalle.

20. Ja HErra puhui Mosexelle ja Aaronille, sanoden:

21. Eroittakat teitänne tästä joukosta; niin minä äkistä heitä hukutan.

22. Mutta he langeisit kaswoillensa, ja sanoit: **Jumala, kaiken lihan hengein Jumala: jos yxi mies on syndiä tehnyt, tahdotkos anda wihas julmistua kaiken Kansan päälle?**

23. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

24. Puhu Kansalle, ja sano: paetkat Corahn, Dathanin ja Abiramin majan ymbärildä.

25. Ja Moses nousi, ja meni Dathanin ja Abiramin tygö: ja wanhimmat Israelista seuraisit händä.

26. Ja puhui Kansalle, sanoden: paetkat näiden jumalattomitten ihmisten majain ymbärildä, ja älkät ruwetko mihingään heidän omaansa; ettet te myös hukkuisi kaikisa heidän synneisänsä.

27. Ja he pakenit Corahn, Dathanin ja Abiramin majan ymbärildä. Mutta Dathan ja Abiram käwit ulos, ja seisoit majainsa owella emändinensä, poikinensa, ja lapsinensa.

28. Ja Moses sanoi: siitä teidän pitä tietämän HErran minua lähettänexi, kaikkia näitä töitä tekemään: niin ettei se ole minun omasta sydämestäni.

29. Jos he kuolewat niinkuin kaikki ihmiset kuolewat, eli kostetan, niinkuin kaikille ihmisille kostetan; niin ei HEr ra ole minua lähettänyt.

30. Mutta jos HErra täsä jo kin uutta teke, niin että maa aw suunsa, ja nielee heidän kaikkein kans kuin heillä on, niin että he eläwä menewät helwettiin: niin teidän p tietämän että nämät miehet pilkai HErraa.

31. Ja tapahtui, koska hän kaik nämät sanat puhunut oli, halkeis m heidän aldansa.

5 Mos. 11: 6. Ps. 106: 17.

32. Ja maa awais suunsa ja n heidän, ja heidän huonensa: ja ka ne ihmiset kuin Corahn tykönä o ja kaiken heidän tawaransa.

33. Ja he menit eläwänä helw tiin, kaikkinensa kuin heillä oli: maa peitti heidän, ja he hukuit Ka san seasta.

34. Ja koko Israel, joka hei ymbärillänsä oli, pakeni heidän p kunsa tähden. Sillä he sanoit: e myös maa meitä nielisi.

35. Ja tuli läxi HErralda, poltti ne kaxi sataa ja wiisikymmen miestä, kuin suitzutusta uhraisit.

36. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

37. Sano Eleazarille Papin Aaro nin pojalle, että hän otta sawuasti tulipalosta, ja hajotta tulen sinne tänne; sillä ne owat pyhät.

38. Sillä ne synnisten sawuasti pyhitetän heidän sieluinsa kautta, ett ne tawotan lewiöixi ohukaisixi kiskoixi joilla Altari peitetän; sillä ne ow HErran eteen uhratut ja pyhitetyt Ja ne pitä oleman merkixi Israeli lapsille.

39. Ja Eleazar Pappi otti ne waski astiat, joisa palanet miehet olit uhran net, ja tawotti ne lewiöixi ohukaisix kappaleixi, Altarin peittexi:

40. Israelin lapsille muistoxi, ett yxikän muukalainen lähestyisi, joka e ole Aaronin siemenestä, uhramaan sui tzutusta HErran eteen; ettei hänell tapahduisi, niinkuin Corahlle ja hänen joukollensa: niinkuin HErra hänell sanoi, Mosexen kautta.

41. Toi-

41. Toisena päiwänä taas napisit koko Israelin lasten joukko Mosesta ja Aaronita wastan, ja sanoit: te oletta tappanet HErran Kansan.

42. Ja koska Kansa kokoumui Mosesta ja Aaronita wastan, ja kuin he käänsit heitänsä seurakunnan majaa päin, katzo, pilwi peitti sen; ja HErran kunnia näyi.

43. Ja Moses ja Aaron menit seurakunnan majan eteen.

44. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

45. Paetkat tästä Kansasta; sillä minä [illegible]urman äkistä heidän: ja he langeit kaswoillensa.

46. Ja Moses sanoi Aaronille: ota [illegible]astia, ja pane tulda siihen Altarilda, ja heitä suitzutusta siihen. Ja [illegible] nopiasti Kansan tygö ja sowita [illegible]; sillä wihan julmuus on HErra[illegible] käynyt ulos, ja rangaistus on [illegible] alkanut.

47. Ja Aaron otti niinkuin Moses hänelle sanoi, ja juoxi Kansan keskelle, [illegible] katzo, rangaistus oli jo ruwennut [illegible]ujan seasa: ja hän suitzutti sawutuks[illegible], ja sowitti Kansan.

48. Ja seisoi kuolluitten ja eläwitten wälillä; niin rangaistus asettui.

49. Mutta ne kuin rangaistuxesa kuolit, oli neljätoistakymmendä tuhatta, ja seitzemän sataa; paitzi niitä, kuin Corahn kapinasa hukuit.

50. Ja Aaron palais Mosexen tygö, seurakunnan majan oween: ja rangaistus asetui.

17. Luku.

Aaronin sauwa wiherjöitzee ja pannan tallelle.

Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

2. Puhu Israelin lapsille, ja ota heildä itzekuldakin sauwa Isänsä huonen jälkeen, kaikilda heidän Päämiehildänsä heidän Isäinsä huonen jälken, kaxitoistakymmendä sauwaa: kirjoita kungin nimi hänen sauwaansa.

3. Mutta Aaronin nimi kirjoita Lewin sauwaan: sillä itzekullakin Isänsä huonen päämiehellä olkon yxi sauwa.

4. Ja pane ne seurakunnan majaan, Todistuxen eteen, josa minä olen teillä saapuilla.

5. Ja jonga minä heistä walitzen, sen sauwa pitä wiherjöitzemän, että minä Israelin lasten moninaisen napinan minun pääldäni, jolla he teitä wastan napisewat, asetaisin.

6. Niin Moses puhui Israelin lapsille: ja kaikki heidän päämiehensä annoit hänelle kaxitoistakymmendä sauwaa, itzekukin päämies Isänsä huonesta yhden sauwan: ja Aaronin sauwa oli heidän sauwainsa keskellä.

7. Ja Moses pani sauwat HErran eteen, todistuxen majaan.

8. Ja tapahtui toisna päiwänä, että Moses meni Todistuxen majaan: ja katzo, Aaronin sauwa Lewin huonesta wiherjöitzi: ja kukoistus puhkeis, ja kukkainen tuli täydellisexi ja kaswoi kypsiä mandelita. Hebr. 9: 4.

9. Ja Moses kannoi kaikki sauwat ulos HErran edestä kaikkein Israelin lasten eteen: ja he näit sen, ja itzekukin otti sauwansa.

10. Ja HErra sanoi Mosexelle: kanna Aaronin sauwa jällen Todistuxen eteen tallella pidettä, merkixi niskurille lapsille; että heidän napinansa minua wastan lakkais, ettei he kuolisi.

11. Ja Moses teki sen: niinkuin HErra hänen käskenyt oli, niin hän teki.

12. Ja Israelin lapset puhuit Mosexelle, sanoden: katzo, me olemme rintumallansa! me hukumme, kaikki me hukumme!

13. Kuka ikänä lähestyy HErran majaa, se kuolee. Häwitetängöstä me peräti?

18. Luku.

Pappein ja Lewitaitten palwelus, osa ja kymmeneret.

Ja HErra sanoi Aaronille: sinä ja sinun poikas, ja sinun Isäs huone sinun kanßas, kandakat pyhän wiat: ja sinä ja sinun poikas sinun kanßas, kandakat teidän Pappeudenne wiat.

2. Mutta sinun weljes sinun Isäs Lewin sugusta ota kanßas, heidän pitä

pysymän sinun tykönäs ja palweleman sinua: Mutta sinä ja sinun poikas sinun kanssas, palwelkat todistuxen majasa.

3. Ja he ottakan waarin sinun wartiostas, ja koko majan wartiosta: älkön kuitengan lähestykö Pyhän astioita ja Altarita, ettei sekä he ja te kuolisi.

4. Mutta heidän pitä pysymän sinun tykönäs, ottamasa waarin seurakunnan majan wartiosta, kaikesa majan palweluxesa: ja ei yhdengän muukalaisen pidä teitä lähestymän.

5. Niin ottakat siis waari Pyhän wartiosta, ja Altarin wartiosta; ettei enä wihan julmuus Israelin lasten päälle tulisi.

6. Ja katzo, minä otin teidän weljenne Lewitat Israelin lasten seasta; ja annoin teille lahjaxi, jotka owat HERran omat, ja pitä palweleman seurakunnan majan palweluxesa. 4 Mos. 3: 45.

7. Mutta sinä ja sinun poikas sinun kanssas, ottakat teidän Pappeudestanne waari, ja palwelkat kaikisa Altarin asioisa, ja sisällisellä puolen esirippua: sillä teidän Pappeudenne annan minä teille wiran lahjaxi. Jos joku muukalainen lähestyy siihen, sen pitä kuoleman.

8. Ja HERra sanoi Aaronille: katzo, minä annoin sinun halduus minun ylönnysuhrini wartion: kaikki kuin Israelin lapset pyhittäwät, annoin minä sinulle ja sinun pojilles, woidelluxen tähden, ijankaikkisexi oikeudexi.

9. Nämät sinä saat siitä kaikkein pyhimmästä kuin tulesta jää: Kaikki heidän lahjansa, ynnä kaiken heidän ruokauhrinsa, ja kaiken heidän syndiuhrinsa, ja myös kaiken heidän wikauhrinsa kanssa, kuin he minulle andawat, se on sinulle ja sinun pojilles kaikkein pyhin.

10. Ja kaikkein pyhimmällä sialla pitä sinun sen syömän. Kaikki miehenpuoli syökän sitä: sen pitä oleman sinulle pyhä. 3 Mos. 6: 16, 18.

11. Minä annoin myös sinulle ja sinun pojilles ja tyttärilles sinun kanssas, heidän lahjansa ylönnysuhrin, kaikisa Israelin lasten häälytysuhreisa, ijankaikkisexi oikeudexi. Jokainen puhdas sinun huonesas syökän sitä. 3 Mos. 10: 15. 3 Mos. 22: 11.

12. Kaikkein parhan öljyn ja kaikkein parhan wierten, ja jywät ja niiden nutisen, kuin he andawat HERralle, annoin minä sinulle.

13. Ensimäinen hedelmä kaikesta kuin heidän maallansa kaswaa, kuin he andaw..t HERralle, pitä oleman sinun. Jokainen puhdas sinun huonesas syökän sitä.

14. Kaikki walallisella lupauxella eroitettu Israelisa, olkan sinun. 3 Mos. 27: 28.

15. Kaikki kuin äitinsä kohdun a... kaiken lihan seasa kuin he kand... HERralle, olis se ihmisistä elikkä eläimistä, pitä oleman sinun. Kuitengin että ihmisten esikoiset annat kaik... kin lunastetta, ja myös saastaisten eläinden esikoiset annat lunastetta. 2 Mos. 13: 12. Luku 22: 29. Luku 34: 19.

16. Ja kuukautisna pitä heidän lunastaman, ja annettakan lunas... sinun arwios jälkeen, rahalla, wii... Siklillä; Pyhän Siklin jälkeen: ... maxaa kaxikymmendä Geratha. 2 Mos. 30: 13. 3 Mos. 27: 25. 4 Mos. 3: ... Hes. 45: 12.

17. Mutta esikoisia karjasta, ta... lambaista, taikka wuohista, ei sinun ... dä andaman lunastetta; sillä ne o... pyhät: heidän werensä pitä sinun pri... kottaman Altarille, ja lihawudensa p... tä sinun polttaman makian hajun ... lexi HERralle. 3 Mos. ...

18. Ja heidän lihansa pitä oleman sinun; niinkuin häälytys rinda ja oikea lapa sinun owat. 2 Mos. 29: 26. 3 Mos 7: 34.

19. Kaikki ylönnysuhrit, jotka owat pyhitetyt, kuin Israelin lapset ylöndäwät HERralle, annoin minä sinulle ja sinun pojilles, ja sinun tyttärilles sinun kanssas ijankaikkisexi oikeudexi. Se on katomatoin ijankaikkinen liitto HERran edesä, sinulle ja sinun siemenelles sinun kanssas.

20. Ja HERra sanoi Aaronille: ... sinulla pidä perindötä oleman heidän maallansa, ja ei osaa heidän seasansa ... sillä minä olen sinun osas, ja sinun perindös Israelin lasten seasa. 5 Mos. 10: 9. Luku 18: 2. Jos. 13: 14. Hes. 44: 28.

21. Mutta Lewin lapsille, katzo, mi...

nä annoin kaikki kymmenexet perinnöxi
Israelisa, heidän wirkansa edestä, jolla
he palweluxesta seurakunnan majasa te=
kewät.
22. Niin ettei tästälähin Israelin
lasten pidä lähestymän seurakunnan ma=
jaa, syndiä saattamaan päällensä, ja
kuoleman.
23. Waan Lewitat pitä ottaman
waarin seurakunnan majan palweluxes=
ta, ja heidän pitä kandaman heidän
dinsä, se on ijankaikkinen oikeus tei=
sukukunnisanne; ja ei pidä heidän
nistä saaman Israelin lasten seasa.
Sillä Israelin lasten kymmene=
kuin he andawat ylönnyxexi HERR=
annoin minä Lewitaille perinnö=
: tähden sanoin minä heille: ettei
Israelin lasten seasa pidä perin=
maan. 3 Mos. 27: 30.
Ja HERra puhui Mosexelle,
:
26. Puhu Lewitaille, ja sano heille:
a te otatte kymmenexet Israelin
silda, jotka minä teille annoin heil=
teidän perinnöxexenne; niin tehkät
Rralle siitä ylönnysuhrixi aina
menesten kymmenexet.
27. Ja teidän ylönnysuhrinne pitä
aman teille; niinkuin te andaisitte
riihestä ja wierettä kuurnasta.
28. Niin andakat myös HERralle
suhrixi kaikista teidän kymme=
stänne, kuin te Israelin lapsilda
tte; niin että te HERran ylönnys=
in niistä annatte Papille Aaronille.
29. Kaikista teille annetuista, anda=
HERralle kaikkinaiset ylönnysuh=
kaikista parhaista, pyhitettäwän.
Ja sano heille: koska te parhan
lönnätte, niin luettakan se Le=
le niin kuin tulo riihestä ja wii=
rnasta.
31. Ja syökät sitä kaikisa paikoisa,
teidän huonenne: sillä se on tei=
lkanne, teidän palweluxenne e=
urakunnan majasa.
Niin ettet te siitä synnillä ras=
teitänne, koska te sen parhan
te; ja ettekä saastuta niitä,
Israelin lapset pyhittänet owat:
kuolisi.

19. Luku.

Ruskian lehmän weri. Tuhka. Wesi.

Ja HERra puhui Mosexelle ja Aa=
ronille, sanoden:
2. Tämä tapa olkon teille säädyxi,
jonga HERra käski, sanoden: sanos
Israelin lapsille, että he tuowat sinun
tygös ruskian terwen lehmän, josa ei
yhtän wirhiä ole, ja joka ei wielä ole
iken alainen ollut.
3. Ja andakat se Papille Eleaza=
rille: hänen pitä sen wiemän leiristä
ulos, andaxensa siellä teurastetta ede=
sänsä. Hebr. 13: 11.
4. Ja Papin Eleazarin pitä otta=
man sen werestä sormellansa; ja priis=
kottaman juuri seurakunnan majaa koh=
den sen werestä seitzemän kertaa;
5. Ja andaman lehmän poltta ede=
sänsä; sekä hänen wuotansa että lihan=
sa, ja myös hänen werensä: ynnä son=
nan kanssa se pitä poltettaman.
2 Mos. 29: 14. 3 Mos. 4: 11, 12. Hebr. 9: 13.
6. Ja Papin pitä ottaman Cedri=
puun, ja Isopin, ja tulipunaisen wil=
lan; ja heittämän sen palanen lehmän
päälle. 3 Mos. 14: 4.
7. Ja Papin pitä pesemän waat=
tensa, ja wiruttaman ruuminsa wedellä,
ja sitte tuleman leiriin: ja Papin pi=
tä oleman saastaisen ehtoseen asti.
8. Ja se joka sen poltti, pitä myös
pesemän waattensa, ja wiruttaman ruu=
minsa wedellä; ja oleman saastaisen eh=
toseen asti.
9. Ja puhdas mies pitä kokoman
tuhwan lehmästä, ja paneman sen puh=
taseen paikkaan leiristä ulos, tallella pi=
dettä, kaikelle Kansalle Israelin lapsis=
ta eroituswedexi: se on syndiuhri.
10. Ja se joka lehmän tuhwan ko=
kois, pitä pesemän waattensa ja ole=
man saastainen ehtoseen asti. Tämä pi=
tä oleman ijankaikkinen sääty Israe=
lin lapsille, ja muukalaisille, jotka hei=
dän seasansa asuwat.
11. Joka tarttu johongunn kuolleen
ihmiseen; sen pitä saastaisen oleman
seitzemän päiwää.
12. Hänen pitä puhdistaman itzensä
kolmandena ja seitzemändenä päiwänä

tämän kanßa, ja niin hän tulee puhtaxi. Ja jollei hän puhdista itziänsä kolmandena ja seitzemändenä päiwänä, niin ei ole hän puhdas.

13. Mutta jos joku tarttu kuolluen ihmisen ruumiseen, ja ei puhdista itziänsä, se saastutta HErran majan, ja se sielu pitä häwitettämän Israelista; ettei eroituswesi ole priiskotettu hänen päällensä, niin on hän saastainen: hänen saastaisudensa on wielä hänen päällänsä.

14. Tämä on laki, koska joku ihminen majasa kuolee: se joka siihen majaan menee, ja kaikki mitä majasa on, pitä oleman saastainen seitzemän päiwää.

15. Ja jokainen awojoin astia, joka on kannetoin ja peittämätä, se on saastainen.

16. Ja jos joku tarttu kedolla johonguun miekalla lyötyyn, elikkä muutoin kuolluehen, elikkä ihmisen luuhun, taikka hautaan, se on saastainen seitzemän päiwää.

17. Niin ottakan he saastaiselle tästä poltetusta syndiuhrin tuhwasta; ja pangan sen päälle juoxewaa wettä astiaan.

18. Ja puhdas mies ottakan Isopia, ja kastakan weteen ja priiskottakan majan, ja kaikki astiat, ja kaikki sielut, jotka siellä owat: niin myös sen päälle, joka on tarttunut (kuolluen) luuhun, eli tapettuun, taikka kuolluesen eli hautaan.

19. Niin se puhdas priiskottakan sen saastaisen kolmandena ja seitzemändenä päiwänä, ja puhdistakan hänen seitzemändenä päiwänä: hän peskän waattensa ja wiruttakan itzensä wedellä, niin hän ehtona puhtaxi tulee.

20. Mutta joka saastaisexi tulee, ja ei puhdista itziänsä, se sielu pitä häwitettämän Seurakunnasta: että hän on saastuttanut HErran Pyhän: ja ei ole priiskoitettu eroituswedellä, sentähden on hän saastainen.

21. Ja tämä on heille ijankaikkinen säätty. Ja joka eroituswedellä priiskotteli, se peskän myös waattensa. Ja se kuin tarttu eroitusweteen, pitä oleman saastainen ehtoseen asti.

22. Ja kaikki johonga saastainen rupee, pitä oleman saastainen: ja se sielu joka häneen sattu, pitä oleman saastainen ehtoseen asti.

20. Luku.

Mirjam kuolee. Kansa napisee. Wesi kalliosta. Edomin kieldäminen. Aaronin kuolema.

Ja Israelin lapset tulit kaiken seura- kunnan kanßa Zinnin korpeen, ensimäisellä kuulla, ja Kansa wiipyi Ca- dexesa. Ja MirJam kuoli siellä, ja sinne myös haudattin.

2. Ja Kansalla ei ollut wettä: ja he kokoisit heitänsä Mosesta ja Aaro- nita wastan. 2 Mos. 17: 2,

3. Ja Kansa riiteli Mosexen kan- ja sanoit: joska me olisimme hukku- siellä, kusa meidän weljemme huk- HErran edesä.
4 Mos. 11: 33. Luku 16: 32.

4. Mixi te oletta wienet tä- HErran Kansan tähän korpeen, ku- lemaan täällä sekä me että mei- karjamme?

5. Ja mixi te oletta johdatt- meidän Egyptistä, tuodaxenne me tähän pahaan paikkaan; josa en taida kylwää, josa ei myös ole fi- nita, taikka wiinapuita, ei myös Gr- natin omenita, eipä ole myös wettä kän juodaxemme?

6. Niin Moses ja Aaron men- Kansan tyköä seurakunnan majan o- welle, ja langeisit kaswoillensa: j- HErran kunnia näyi heille.

7. Ja HErra puhui Mosexelle sanoden:

8. Ota sauwa, ja kokoa Kans- sinä ja sinun weljes Aaron, ja puh- kat kalliolle heidän silmäinsä edesä, se anda wetensä. Ja näin sinun pi- saattaman heille wettä kalliosta, j- juottaman Kansan ja heidän karjans-
Ps. 78: 16. Ps. 105: 41. 1 Cor. 10: 4.

9. Niin otti Moses sauwan HEr- ran edestä, niinkuin hän käski hänell-

10. Ja Moses ja Aaron kokoi- Kansan kallion eteen, ja sanoit heill- kuulkat nyt te niskurit: pitäkö meid- tästä kalliosta teille wettä saaman?
5 Mos. 32: 51.

11. Ja Moses nosti kätensä, ja l- kahdesti sauwallansa kallioon; niin juo-

siitä paljo wettä, ja Kansa ja heidän
karjansa sait juoda.
12. Ja HERra sanoi Mosexelle ja
Aaronille: ettet te uskonet minun pääl=
leni, pyhittäxenne minua Israelin lasten
edesä; ei teidän pidä johdattaman tätä
joukkoa siihen maahan, jonga minä
heille annan. 4 Mos. 27: 14.
5 Mos. 1: 37. Luku 31: 2.
13. Tämä on se riitawesi, josta
Israelin lapset riitelit HERran kanßa:
ja hän pyhitettin heidän seasansa.
2 Mos. 17: 7. Ps. 106: 32. Hes. 47: 19.
14. Ja Moses lähetti sanansaatta=
[illegible] Cadexesta Edomin Kuningan tygö,
[illegible]noden:) näin sanoo sinun weljes
[illegible]: sinä tiedät kaiken waiwan kuin
[illegible] on tapahtunut: Duom. 11: 17.
15. Että meidän Isämme menit
[illegible] Egyptiin ja me asuimme Egyp=
[illegible] pitkän ajan; ja Egyptiläiset wai=
[illegible] meitä ja meidän Isiämme:
16. Ja me huusimme HERran
tygö, ja hän kuuli meidän äänem=
[illegible]e, ja lähetti Engelin, ja wei mei=
[illegible]n Egyptistä ulos. Ja katzo, me
[illegible]mme Cadexesa, sinä Kaupungisa,
[illegible]a on sinun äärimäisillä rajoillas.
2 Mos. 14: 19.
17. Anna meidän waelda sinun maas
läpitze, en me poikke peldoihin eli wii=
namäkiin, en me myös juo wettä kai=
woista: me waellamme oikiata maan
tietä, ei poiketen oikialle eikä wasemmalle
puolelle, siihenasti kuin me tulemme
sinun rajas ylitze.
18. Edom sanoi hänelle:, ei sinun
pidä minun kauttani waeldaman, taikka
minä kohtan sinua miekalla.
19. Ja Israelin lapset sanoit hä=
[illegible] me waellamme yhteistä maan
[illegible] ja jos me ja meidän karjamme
[illegible] sinun wedestäs, niin me sen
[illegible]amme, en me ilman mitän tahdo;
[illegible]ansa jalkaisin waellamme sen
[illegible]
20. Mutta hän sanoi: ei sinun pi=
[illegible] waeldaman tästä läpitze. Ja Edo=
[illegible] läxit heitä wastan paljolla
[illegible] ja wäkewällä kädellä.
21. Ja näin estit Edomealaiset Isra=
[illegible]amasta maansa äären läpitze.
[illegible] käänsi itzensä heistä pois.

22. Ja Israelin lapset läxit Cade=
xesta, ja tulit kaiken joukon kanßa Ho=
rin wuoren tygö. 4 Mos. 33: 37.
23. Ja HERra puhui Mosexelle
ja Aaronille Horin wuorella, Edomin
maan rajalla, ja sanoi:
24. Kokondukan Aaron Kansansa
tygö: sillä ei hänen pidä tuleman sii=
hen maahan, jonga minä Israelin lap=
sille andanut olen; että te olitta mi=
nun sanalleni kowakorwaiset riitaweden
tykönä.
25. Niin ota siis Aaron ja hänen
poikansa Eleazar, ja wie heitä Horin
wuorelle. 4 Mos. 27: 13. Luku 33: 38.
5 Mos. 32: 50.
26. Ja riisu Aaronin yldä waattet,
puettaxes hänen poikansa Eleazarin ylle:
ja Aaron pitä siellä koottaman ja
kuoleman.
27. Ja Moses teki niinkuin HERra
hänen käski: ja he astuit Horin wuo=
relle kaiken Kansan nähden.
28. Ja Moses riisui Aaronilda hä=
nen waattensa, ja puetti hänen poi=
kansa Eleazarin ylle. Ja Aaron kuoli
siellä, wuoren kukkulalla: Mutta Mo=
ses ja Eleazar astuit wuorelda alas.
5 Mos. 10: 6.
29. Ja koska kaikki Kansa näki
Aaronin kuollexi, itki koko Israelin
huone händä kolmekymmendä päiwää.

21. Luku.

Arad lyödän. Israelin lasten napina.
Waskikärme. Kansan waellus Pis=
gaan asti. Sihon ja Og lyödän.

Ja koska Arad Cananealaisten Ku=
ningas, joka asui etelän puolesa,
kuuli Israelin tullexi, wakoitten tien
kautta; sodei hän Israelia wastan; ja
wei heistä monikahteja fangixi.
4 Mos. 33: 40.
2. Niin lupais Israel HERralle
lupauxen, ja sanoi: jos sinä annat tä=
män Kansan minun käteni ala, niin
minä kiroun heidän Kaupunginsa.
3. Ja HERra kuuli Israelin ru=
kouxen, ja andoi heille Cananealaiset,
ja he kiroisit heitä ja heidän Kaupun=
geitansa. Ja kutzui sen paikan Horma.
4. Sitte menit he pois Horin wuo=
ren tyköä, punaisen meren tietä, wael=

damaan Edomealaisten maata ymbäri. Ja Kansa suuttui matkasta.

5. Ja Kansa puhui Jumalata ja Mosesta wastan: mixi sinä toit meitä Egyptistä korpeen kuolemaan? Sillä ei täsä ole leipää eikä wettä: ja meidän sielumme suuttu tähän huonoon ruokaan. 4 Mos. 11: 1, 6.

6. Niin HERra lähetti Kansan sekaan tuliset kärmet, jotka Kansaa purit; niin että paljo Kansaa Israelista kuoli. 1 Cor. 10: 9.

7. Niin tuli Kansa Mosexen tygö, ja sanoit: me teimme syndiä puhuden HERraa ja sinua wastan. Rukoile HERraa nämät kärmet meidän seastamme ottamaan pois: ja Moses rukoili Kansan edestä.

8. Niin sanoi HERra Mosexelle: tee sinulles tulinen kärme, ja nosta se merkixi ylös: ja tapahtuu, että se joka purtu on, koska hän katzoo sen päälle, niin hän elää.

9. Ja Moses teki waskikärmen, ja nosti sen merkixi ylös: ja tapahtui, että jos joku kärmeldä purtin, ja katzahti sen waskikärmen päälle, niin hän jäi elämään. 2 Kun. K. 18: 4. Joh. 3: 14.

10. Ja Israelin lapset läxit, ja sioitit heitänsä Obothiin.

11. Ja läxit Obothista, ja sioitit itzensä Abarimin mäen tygö, siihen korpeen joka Moabin kohdalla on, auringon nousemiseen päin. 4 Mos. 33: 44, 47.

12. Sieldä läxit he, ja sioitit heitänsä Saredin ojan tygö.

13. Niin he sieldä menit ulos, ja sioitit heitänsä tälle puolen Arnonita, joka korwesa on, ja tulee Amorealaisten maan ääristä; sillä Arnon on Moabin maan raja, Moabin ja Amorin wälillä. Duom. 11: 18.

14. Siitä sanotan HERran sotain kirjasa: Waheb Suphasa, ja Arnonin ojat:

15. Ja sen ojan juoxu, joka poikkee Arin asumiseen, ja ulottu Moabin rajaan.

16. Ja sieldä läxit he Beeraan, se on se kaiwo, josta HERra sanoi Mosexelle: kokoa Kansa, ja minä anna heille wettä.

17. Silloin weisais Israel tämä wirren: Nouse kaiwo, weisatkat nestä toinen toisellenne.

18. Tämä on se kaiwo, jonga p miehet kaiwoit, ja jonga Kansan dattajat kaiwoit, lain opettajan kä heidän sauwallansa. Tästä kor matkustit he Mathanaan:

19. Ja Mathanasta niin Nah liin: ja Nahalielistä niin Bamoth

20. Ja Bamothista niin siihen xoon, joka on Moabin kedolla, Pis kukkulata kohden, joka katzahta peen päin.

21. Ja Israel lähetti sanans tajat Sihonin Amorealaisten Ku gan tygö; ja käski sanoa hänelle: 5 Mos. 2: 26. Duom. 11: 19.

22. Salli minun waelda sinun m kundas läpitze, en me poikke pelto engä wiinamäkiin, engä me myös wettä kaiwosta; maantietä myöden waellamme, siihenasti kuin me tule sinun maas äärista ulos.

23. Mutta Sihon ei sallinut Isra lin waelda maakundansa läpitze; wa Sihon kokois kaiken wäkensä, ja me Israelia wastan korpeen, ja tuli Jah saan: ja sodei Israelia wastan.

24. Mutta Israel löi hänen miekan terällä: ja omisti hänen maansa Arnonista Jabokiin asti, ja wielä Ammonin lapsiin saakka: sillä Ammonin maan ääret olit wahwat. 5 Mos. 2: 33. Luku 29: 7, 8. Ps. 135: 11. Ps. 136: 19. Amos 2: 9.

25. Ja näin Israel sai kaikki nämät Kaupungit: ja Israel asui kaikisa Amorealaisten Kaupungeisa, Hesbonisa ja kaikisa hänen tyttärisänsä.

26. Sillä Hesbonin Kaupungi oli Sihonin Amorealaisten Kuningan oma: ja hän sodei ennen Moabilaisten Kuningan kanssa, ja otti häneldä kaiken hänen maansa Arnoniin asti.

27. Siitä sananlaskusa sanotan: tulkat Hesboniin: rakettakan ja walmistettakan Sihonin Kaupungi:

28. Sillä tuli on käynyt Hesbonista ulos, ja liekki Sihonin Kaupungista:

on kuluttanut Moabin Arin, ja Ar=
nin korkeuden asuwaiset.
Jer. 48: 45, 46.
29. Woi sinuas Moab! sinä Cha=
sin Kansa olet hukkunut! Hän saatti
lansa pakolaiseri, ja hänen tyttä=
sä fangixi, Sihonille Amorealaisten
ningalle. 1 Kun. K. 11: 7, 33.
0. Me olemma heitä ampunet,
on on kukistettu Diboniin asti:
hawitimme heitä hamaan Nophaan,
Medbahan ulottu.
1. Ja niin Israel asui Amorea=
n maakunnasa.
. Sitte lähetti Moses wakoimaan
rä, ja he woitit sen tyttärinensä:
istit ne Amorealaiset jotka siinä

Ja he palaisit ja menit ylös=
sitä tietä Basaniin. Niin Og
in Kuningas meni heitä wastan,
ja kaikki hänen wäkensä, sotimaan
ä. 5 Mos. 3: 1. Luku 29: 7.
4. Ja HERra sanoi Mosexelle:
pelkä händä: sillä minä annoin
n sinun käsiis, sekä kaiken hänen
nsä, että hänen maansa: ja sinun
tekemän hänelle niinkuin sinä Si=
lle Amorealaisten Kuningalle teit,
Hesbonisa asui. Ps. 135: 10, 11.
5. Ja he löit hänen ja hänen
ansa ja hänen wäkensä, siihenasti
yxikän elämään jäänyt: ja he
sit hänen maansa.

22. Luku.

kin sana Bileamille. Bileamin wastaus, matkustaminen, aasi, puhet.

tte menit Israelin lapset sieldä, ja
sioitit heitänsä Moabin kedoille,
lle puolelle Jordanin, joka on Je=
n kohdalla.
. Ja koska Balak Ziporin poika
, kaikki mitä Israel teki Amorea=
lle:
. Ja että Moabilaiset sangen suu=
pelkäisit sitä Kansaa heidän pal=
nsa tähden: ja että Moabilaiset
sit Israelin lapsia:
. Niin sanoit he Midianilaisten
mille: Tämä Kansa syö puh=
kaikki mitä meidän ymbäristöl=
lämme on, niinkuin härkä syöskelee wi=
hannon laitumelda. Ja Balak Ziporin
poika oli siihen aikaan Moabilaisten
Kuningas.
5. Ja hän lähetti sanan Bileamille
Beorin pojalle Pethoriin, joka asui
wirran tykönä, hänen Kansansa lasten
maalla, kutzumaan händä, sanoden:
katzo, Kansa on lähtenyt Egyptistä,
katzo, se peittä maan piirin: ja asetta
leirinsä minua wastan.
Jos. 13: 22. Luku 24: 9.
6. Tule siis nyt ja kiro minulle
tämä Kansa: sillä se on minua wäke=
wämbi, että minä löisin händä, ja
hänen maaldani karkotaisin ulos: sillä
minä tiedän, ketä sinä siunat, se on
siunattu, ja jota sinä kirot, se on
kirottu.
7. Ja Moabilaisten wanhimmat yn=
nä Midianilaisten wanhimmitten kanssa
menit sinne: ja heillä oli noitumisen
palkka kädesänsä. Ja koska he tulit
Bileamin tygö, sanoit he hänelle Ba=
lakin sanat. 2 Pet. 2: 15. Jud. Ep. v. 11.
8. Ja hän sanoi heille: olkat täsä
yö, niin minä sanon teille wastauxen,
mitä HERra minulle sanowa on. Niin
olit Moabilaisten päämiehet Bileamin
tykönä.
9. Ja Jumala tuli Bileamin tygö,
ja sanoi: mitkä miehet ne sinun tykö=
näs owat?
10. Ja Bileam sanoi Jumalalle:
Balak Ziporin poika Moabilaisten Ku=
ningas, lähetti minun tygöni:
11. Katzo, Kansa läxi Egyptistä ja
peittä maan piirin: tule siis ja kiro
heitä minulle, että minä woisin sotia
heitä wastan ja karkottaisin heitä pois.
12. Mutta Jumala sanoi Bilea=
mille: älä mene heidän kanssansa; älä
myös kiro Kansaa, sillä se on siunattu.
13. Silloin Bileam nousi warhain
aamulla, ja sanoi Balakin päämie=
hille: mengät teidän maallenne; sillä
ei HERra salli minua teidän kanssanne
mennä.
14. Ja Moabilaisten päämiehet nou=
sit ja tulit Balakin tygö, ja sanoit: ei
Bileam tahdo tulla meidän kanssamme.
15. Niin lähetti Balak Päämiehet,
wielä usiammat ja jalommat endisitä.

16. Jotka tuldnansa Bileamin tygö
sanoit hänelle: Näin Balak Ziporin
poika sanoo sinulle: älä estele tulemasta
minun tygöni:
17. Sillä minä teen sinulle suuren
kunnian, ja mitäs sanot minulle sen
minä myös teen: tule siis ja kiro mi=
nulle tämä Kansa.
18. Niin wastais Bileam, ja sanoi
Balakin palwelioille: jos Balak andais
minulle huonensa täyden hopiata ja
kuldaa; niin en minä sittekkän taida
HERran minun Jumalani sanaa käy=
dä ylitze, tekemään wähää elikkä paljoa.
4 Mos. 24: 13.
19. Waan olkat kuitengin te myös
tämä yö täsä; niin minä tahdon tie=
dusta mitä HERra wielä minun kans=
sani puhuwa on.
20. Silloin Jumala tuli yöllä Bi=
leamin tygö, ja sanoi hänelle: jos ne
miehet owat tullet kutzumaan sinua,
niin nouse ja mene heidän kanßansa,
waan kuitengin mitä minä sinulle sa=
non, sen pitä sinun tekemän.
21. Niin Bileam nousi warhain
aamulla, ratzasti aasinsa, ja seurais
Moabilaisten päämiehiä.
22. Mutta Jumalan wiha julmistui
että hän sinne meni. Ja HERran
Engeli seisoi tiellä händä wastasa:
Mutta hän ajoi aasillansa ja kaxi hä=
nen palweliatansa olit hänen kanßansa.
23. Ja aasi näki HERran Engelin
seisowan tiellä, ja hänen mieckansa
wedetyn ulos hänen kädesänsä; niin
aasi poikkeis tieldä ja meni kedolle:
waan Bileam löi aasia ohjetaxensa
händä tielle.
24. Niin HERran Engeli astui
ahtaseen tanhuaan, wiinamäen waihelle,
josa aidat molemmin puolin olit.
25. Ja koska aasi näki HERran
Engelin, ahdisti hän itzensä aitaa was=
ten, ja likisti Bileamin jalan aitaa
wastan: ja sitte hän kowemmin löi
händä.
26. Niin HERran Engeli meni e=
despäin: ja seisoi ahtasa paikasa, kusa
ei ollut waraa poiketa oikialle eli wa=
semmalle puolelle.
27. Ja kuin aasi näki HERran
Engelin, laski hän Bileamin ala pol=
willensa; niin Bileam sangen suur
wihastui, ja löi aasia sauwallansa.
28. Silloin HERra awais a
suun, ja se sanoi Bileamille: mitä
nä olen rikkonut sinua wastan, e
minua kolmasti hosunut olet?
29. Bileam sanoi aasille: että
kaisit minua: joska minun käde
miekka olis, niin minä sinun tappa
30. Sanoi aasi Bileamille: en
minä ole sinun aasis, jolla sinä
asti ajanut olet? olengo siis min
nä ennen niin tehnyt sinua wa
Hän wastais: et.
31. Silloin awais HERra B
nin silmät, että hän näki HE
Engelin seisowan tiellä, ja awoja
miekan hänen kädesänsä: ja hän
marsi itzensä, ja langeis kaswoill
32. Niin sanoi HERran E
hänelle: mixi sinä jo kolmasti
aasias hosuit? katzos, minä läxin
wastoin seisomaan: sillä tämä t
murja minun edesäni.
33. Ja aasi näki minun, ja
keis jo kolme erää minun ede
waan jollei hän olisi minun ed
poikennut, niin minä nyt sinun
paisin, ia jättäisin aasin elämään.
34. Niin Bileam sanoi HER
Engelille: minä olen syndiä te
sillä en minä tiennyt, että sinä se
minun wastasani tiellä: nyt siis,
se sinulle kelpa, niin minä pal
takaperin.
35. Ja HERran Engeli sanoi
leamille: mene niiden miesten k
waan ei sinun muuta pidä puhu
kuin minä sinulle sanon: ja Bi
seurais Balakin päämiehiä.
36. Koska Balak kuuli Bile
tulewan; läxi hän händä wastan M
bilaisten Kaupungiin, joka Arnonin
joisa on, juuri rajan äärellä.
37. Ja Balak sanoi Bileamille:
gö minä sanaa lähettänyt sinun pe
kutzumaan sinua? mixi siis et
tullut minun tygöni? wai luulit
etten minä olisi sen edestä sinua
nut kunnioitta?
38. Ja Bileam wastais händä:
tzo, minä tulin nyt sinun tygös:
engo minulla woimaa mitän puh

n kuin Jumala minun suuhuni anda,
n minä puhun.
39. Ja niin Bileam meni Balakin
nssa, ja he tulit Kuja-Kaupungiin.
40. Ja Balak uhrais karjaa ja
mbaita: ja lähetti Bileamin ja pää-
testen perään, jotka hänen kanßansa
lli.
41. Mutta huomeneltain tapahtu',
Balak otti Bileamin, ja wei hä-
Baalin kukkulalle, näkemään sieldä
nsan ääreen.

23. Luku.

Balak uhraa. Bileam siunaa.

Bileam sanoi Balakille: rakenna
nulle tähän seitzemän Altarita,
ista minulle täsä seitzemän kal-
seitzemän oinasta.
Balak teki niinkuin Bileam sa-
Ja Balak ja Bileam uhraisit
lakin) Altarilla kalpein ja oinan.
3. Ja Bileam sanoi Balakille: seiso
ltouhris tykönä, ja minä menen
: kukaties HErra tulee minua
maan: ja mitä hän minulle tietä
, sen minä tahdon sinulle ilmoitta.
Ja hän meni pois korkialle paikalle.
4. Ja Jumala kohtais Bileamin:
utta hän sanoi hänelle: Seitzemän
tarita minä walmistin, ja olen uh-
nnut kalpein ja oinan, (joka) Alta-
lla.
5. Ja HErra pani Bileamin suu-
hun sanat, ja sanoi: palaja Balakin
tygö, ja puhu näin.
6. Ja koska hän tuli jällen hänen
tygönsä, katzo, niin hän seisoi poltto-
uhrinsa tykönä, kaikkein Moabin pää-
miesten kanßa.
7. Niin alkoi hän puhensa ja sanoi:
Syriasta on Balak Moabilaisten Ku-
ningas minua tuottanut, idän puoli-
sista wuorilda: Tule ja kiro minulle
Jakob, tule sadattele Israelia.
8. Kuinga minun pitä kiroman sitä,
jota ei Jumalakan kiro? kuinga minä
sitä sadattelen, kuin ei HErrakan sa-
dattele?
9. Sillä wuorten kukkuloilda minä
hänen näen, ja korkeuxista minä hän-
dä katzelen. Katzo, se Kansa pitä asu-
man yxinänsä, ja ei pidä pakanain se-
kaan luettaman.
10. Kuka luke Jakobin tomun, ja
neljännen osan Israelin lapsista? mi-
nun sieluni kuolkan wanhurskasten
kuolemalla, ja minun loppuni ol-
kon niinkuin heidän loppunsa.
1 Mos. 13: 16. Luku 28: 14.
11. Niin sanoi Balak Bileamille:
mitäs minun teet? minä tuotin sinun
kiroilemaan minun wihollisiani, ja
katzo, sinä täydellisesti siunat heitä.
12. Hän wastais, ja sanoi: eikö
minun pidä sitä pitämän ja puhuman,
kuin HErra minun suuhuni anda?
13. Balak sanoi hänelle: tulesta siis
minun kanßani toiseen paikkaan, josta
hänen saat nähdä: ainoasta hänen ää-
rimäisensä sinä taidat nähdä, waan et
näe kaikkia: kiro händä minulle sieldä.
14. Ja hän wei hänen sille laken-
delle Zophim Pisgan kukkulalle, ja ra-
kensi seitzemän Altarita, ja uhrais
(joka) Altarilla kalpein ja oinan.
15. Ja hän sanoi Balakille: seiso
täsä polttouhris tykönä, ja minä tah-
don kohdata (händä) tuolla.
16. Ja HErra tuli Bileamia wasi-
tan, ja andoi hänen sanat suuhunsa,
ja sanoi: mene jällen Balakin tygö,
ja sano näin. 4 Mos. 22: 35.
17. Ja kuin hän tuli hänen tygönsä
jällen, katzo, hän seisoi polttouhrinsa
tykönä Moabin päämiesten kanßa. Ja
Balak sanoi hänelle: mitä HErra
sanoi?
18. Ja hän toi puhensa edes, ja sa-
noi: nouse Balak ja kuule, kuuldele
minua, Ziporin poika.
19. Ei ole Jumala ihminen, että
hän walhettelis: taikka ihmisen lap-
si, että hän jotakin katuis. Pidäiskö
hänen jotakin sanoman, ja ei teke-
män? Pidäiskö hänen jotakin puhu-
man, ja ei täyttämän?
1 Sam. 15 29.
20. Katzo, siunauxen olen minä saa-
nut: hän myös siunais: ja en minä
taida sitä muutta.
21. Ei nähdä wääryttä Jakobisa,
eikä hawaita pahutta Israelisa. HEr-
ra hänen Jumalansa on hänen tykö-

näusä, ja Kuningan Basuna on hä-
nen seasansa.
22. Jumala on hänen johdattanut
Egyptistä: hänen wäkewydensä on niin-
kuin yxisarwisen.
4 Mos. 24: 8. 5 Mos. 33: 17.
23. Sillä ei yhtän welhoa ole Ja-
kobisa, eikä noitaa Israelisa: ajallansa
pitä sanottaman Jakobille ja Israelille,
mitä Jumala tehnyt on.
24. Katzo, sen Kansan pitä nouseman
niinkuin syömäri Jalopeura, ja kar-
kaman niinkuin tarkka Jalopeura: ja
ei pidä hänen maata paneman siihen
asti että hän saalin syö, ja juo niiden
werta, jotka tapetut owat.
25. Niin sanoi Balak Bileamille:
elles ollengan tahdo kirota heitä; niin
älä suingan siunaakkan heitä.
26. Bileam wastais, ja sanoi Ba-
lakille: engö minä puhunut sinulle, sa-
noden? kaikki mitä HERra puhuwa
on, pitä minun tekemän.
27. Ja Balak sanoi Bileamille: tu-
le, minä wien sinun toiseen paikkaan:
mitämax Jumalalle kelpaa, että händä
sieldä kiroilisit minulle.
28. Ja Balak wei Bileamin Peo-
rin wuoren kukkulalle, joka korpeen
päin on.
29. Ja Bileam sanoi Balakille: ra-
kenna tähän minulle seitzemän Altarita,
ja walmista minulle täsä seitzemän
kalpeja, ja seitzemän oinasta.
30. Balak teki niinkuin Bileam sa-
noi: ja uhrais (kullakin) Altarilla kal-
pen ja oinan.

24. Luku.

Bileam wielä siunaa Israelia, ennustaa
ja palajaa kotiansa.

Koska Bileam näki kelpawan HEr-
ralle, että hän siunais Israelia, ei
mennyt hän pois, niinkuin ennen, etzi-
mään ilmoitusta; waan käänsi kaswon-
sa korpeen päin. 4 Mos. 23: 3, 15.
2. Ja Bileam nosti silmänsä ja
näki Israelin sioittanen itzensä suku-
kundainsa jälkeen: ja Jumalan hengi
tuli hänen päällensä.
3. Ja hän toi edes puhensa, ja sa-
noi: näitä sanoo Bileam Beorin poi-
ka, näitä sanoo se mies, jonga s...
awatut owat: 4 Mos. ...
4. Näitä sanoo se joka kuulee ...
malan puhet: se joka sen Kaikkiwal...
ilmoituxet näke, joka langee, ja ...
silmänsä awatan.
5. Kuinga kaunit owat sinun m...
Jakob, ja sinun asumas Israel?
6. Niinkuin ojat lewitetän, niin...
yrtitarha wirran wieresä: niinkui...
loes jonga HERra istutta, ni...
Cedripuu weden tykönä.
7. Weden pitä wuotaman ...
ämpäristänsä, ja hänen siemenensä ...
joisa wesisä. Hänen Kuningansa ...
oleman korkiamman Agagia, ja h...
waldakundansa pitä korotettaman.
8. Jumala johdatti hänen Egypt...
hänen wäkewydensä on niinkuin y...
wi: hänen pitä nieleman pakana...
nen wihollisensa, ja heidän lu...
murendaman, ja nuolillansa ampu...
läpitze. 4 Mos. 23: 22.
9. Hän pani maata niinkuin t...
Jalopeura, ja niinkuin syömäri J...
peura: Kuka tohtii herättä hä...
Siunattu olkon se, joka sinua ...
naa, kirottu olkon se, joka s...
kiroo. 1 Mos. 49: 9. Luku 12: ...
10. Silloin Balakin wiha julm...
Bileamia wastan, ja löi käsiänsä ...
teen, ja sanoi hänelle: minä ku...
sinun kiromaan minun wihollisiani ...
katzo, sinä jo kolmasti täydellisesti ...
naisit heitä.
11. Pakene kohta sialles. Min...
jattelin kunnioitta sinua suuresti ...
katzo, HERra on sen kunnian es...
sinulda.
12. Ja Bileam sanoi Bala...
engö minä puhunut sinun sanansa...
jilles, kuin sinä lähetit minun ty...
sanoden:
13. Jos Balak andais minulle ...
nensa täyden hopiata ja kuldaa, en...
nä taida senwuoxi HERran sanaa ...
dä ylitze, tekemään hywää eli p...
minun mieleni jälkeen; waan ...
HERra sanoo, sen pitä myös m...
sanoman. 4 Mos. 22: 18.
14. Ja nyt katzo, koska minä ...
nen Kansani tygö; niin tule, ...

sinua, mitä tämä Kansa sinun
alles tekewä on, wiimeisellä ajalla.
15. Ja hän piti puhen, ja sanoi:
a sanoo Bileam Beorin poika, näin
o se mies, jonga silmät awatut
t:
16. Sen sanoo se joka kuulee Ju-
lan puhen, ja se jolla Ylimmäisen
on, joka näke Kaikkiwaldian il-
ysen, joka langee, ja hänen silmän-
watan:
17. Minä saan nähdä hänen, mut-
a nyt: minä katzelen händä, waan
läsä. Tähti nousee Jakobista,
ltikka tulee Israelista: Ja mu-
Moabin Ruhtinat, ja häwit-
kki Sethin lapset.
Matth. 2: 2. 2 Sam. 8: 2.
18. än omistaa Edomin, ja Seir
ollistensa wallan ala, waan
teke woimallisia töitä.
2 Sam. 8: 14.
19. Jakobista tulee hallitzia, ja
ittä mitä tähtexi jäänyt on
aupungeista.
20. Ja kuin hän näki Amalechiläi-
piti hän puhen, ja sanoi: Amalech
äinen pakanain seasa, waan wii-
ldä sinä peräti häwitetän.
2 Mos. 17: 8. 1 Sam. 15: 7.
21. Ja koska hän näki Kenitiläiset,
hän puhen, ja sanoi: sinun asu-
on wahwa, ja sinä teit pesäs
uen.
22. Waan sinä Cain poldetan, sii-
sti kuin Assur wie sinun fangina
23. Wihdoin piti hän puhen, ja sa-
woi! kuka elää silloin, koska se
mä Jumala näitä on tekewä?
24. Ja hahdet Chitimin rannoilda
wat Assurin ja ahdistawat Ebe-
Waan hän itze myös hukku.
25. Ja Bileam nousi ja meni mat-
nsa, ja tuli jällen siallensa: ja Ba-
myös meni tietänsä myöden.

25. Luku.

Kansan huorus. Pineharen kiiwaus.
Midianin rangaistus.

Ja Israel asui Sittimisä: Ja Kan-
a rupeis tekemään huorin Moa-
aitten kansa. 4 Mos. 33: 49.
2. Jotka kutzuit Kansan epäjumalit-
tensa uhrille: ja Kansa söi, ja kumarsi
heidän epäjumalitansa.
3. Ja Israel yhdisti itzensä Baal
Peorin kansa: niin HErran wiha
julmistui Israelia wastan.
5 Mos. 4: 3. Jos. 22: 17. Hos. 9: 10.
4. Ja HErra sanoi Mosexelle: ota
kaikki Kansan päämiehet, ja hirtä heitä
HErralle Auringota wastan; että
HErran wihan julmuus käättäisiin
Israelista pois.
5. Ja Moses sanoi Israelin Duo-
mareille: jokainen tappakon wäkensä,
jotka BaalPeorin kansa owat itzensä
yhdistänet.
6. Ja katzo, yxi mies Israelin lap-
sista tuli, ja toi weljeinsä sekaan Mi-
dianilaisen waimon, Mosexen ja kaik-
kein Israelin lasten joukon nähden; jot-
ka itkit seurakunnan majan owen edesä.
7. Koska Pinehas Eleazarin poika,
Papin Aaronin pojan poika sen näki;
nousi hän Kansan keskeldä, ja otti
keihän käteensä; Ps. 106: 30.
8. Ja meni sen Israelin miehen
jälkeen makausmajaan, ja pisti heidän
molemmat sekä Israelin miehen, että
waimon watzasta läpitzen: niin rangais-
tus lakkais jällen Israelin lapsista.
9. Ja siinä rangaistuxesa surmattin
neljäkolmattakymmendä tuhatta.
1 Cor. 10: 8.
10. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:
11. Pinehas Eleazarin poika, Papin
Aaronin pojan poika, on käändänyt
minun julmudeni pois Israelin lasten
pääldä, siinä että hän oli kiiwas mi-
nun kiiwaudeni tähden heidän keskellän-
sä: etten minä minun kiiwaudesani
hukuttanut Israelin lapsia.
12. Sentähden sano: katzo, minä
annan hänelle minun rauhani liiton.
13. Ja hänellä ja hänen siemenel-
länsä hänen jälkeensä pitä oleman ijan-
kaikkisen Pappeuden liiton; että hän
oli kiiwas Jumalallensa, ja sowitti
Israelin lapset.
14. Ja sen lyödyn Israelin miehen
nimi, joka sen Midianilaisen waimon
kansa lyötin, oli Simri Salun poika;
Isän Simeonin huonen päämies.
15. Mutta Midianilaisen waimon

nimi, joka myös lyötin, oli Casbi Zurin, Midianin Kansan huonen päämiehen tytär. 4 Mos. 31: 8.

16. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

17. Ahdistakat Midianilaisia, ja lyökät heitä: 4 Mos. 31: 2.

18. Sillä he owat teitä ahdistanet heidän kawaluxillansa, joilla he teidän pettänet owat Peorin kautta; ja heidän sisarensa Casbin kanßa, sen Midianilaisten päämiehen tyttären, joka lyötin rangaistuxen päiwänä, Peorin tähden.

26. Luku.

Israelin lapset luetan kolmas kerta ja niille luettuille käsketän maa jaetta arwalla. Lewitaitten luku.

Ja tapahtui, rangaistuxen jälkeen, että HErra puhui Mosexelle ja Eleazarille, Papin Aaronin pojalle, sanoden:

2. Lue koko Israelin lasten joukko kahdenkymmenen wuotiset ja sen ylitze, heidän Isäinsä huonen jälkeen: kaikki kuin sotaan Israelisa kelpawat. 4 Mos. 1: 2, 3.

3. Ja Moses ja Pappi Eleazar puhuit heidän kanßansa, Moabin kedoilla; Jordanin tykönä, Jerihon kohdalla, sanoden:

4. Ne jotka owat kahdenkymmenen wuotiset ja sen ylitze, niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle ja Israelin lapsille, jotka Egyptistä lähtenet olit. 4 Mos. 1: 1.

5. Ruben Israelin esikoinen: Rubenin lapset: Hanoch, josta on Hanochitalaisten sukukunda: Pallu, siitä Pallnitiläisten sukukunda: 1 Mos. 29: 32. Luku 46: 9. 2 Mos. 6: 14. 4 Mos. 1: 20. 1 Aika K. 5: 1.

6. Hezron, hänestä Hezronitiläisten sukukunda: Charmi, josta Charmitiläisten sukukunda:

7. Nämät owat Rubenitiläisten sukukunnat. Ja heidän lukunsa oli kolmewiidettäkymmendä tuhatta, seitzemän sataa ja kolmekymmendä.

8. Mutta Pallun poika oli Eliab.

9. Ja Eliabin pojat, Nemuel ja Dathan ja Abiram. Nämät owat Dathan ja Abiram, jotka kutzuttin Kansasta, jotka asetit heitänsä Mose... Aaronita wastan Corahn erisenn... koska he asetit heitänsä HErraa wa... 4 Mos. 16: 2.

10. Ja maa awais suunsa ja ... heidän ja Corahn, koska se eris... kuoli: ja koska myös tuli söi w... kymmendä miestä kolmatta sataa, ... tulit merkixi.

11. Waan Corahn lapset ei ku...

12. Simeonin lapset heidän suk... nisansa: Nemuel, hänestä Nem... läisten sukukunda: Jamin, hänestä ... minitiläisten sukukunda: Jachin, ... nestä Jachinitiläisten sukukunda:

13. Serah, hänestä Serahtilä... sukukunda: Saul, hänestä Saulit... ten sukukunda:

14. Nämät owat Simeonitil... sukukunnat, kaxikolmattakymmen... hatta ja kaxi sataa.

15. Gadin lapset heidän sukuk... sansa: Siphon, hänestä Siphonit... ten sukukunda: Haggai, hänestä ... gaitalaisten sukukunda: Suni, hä... Sunitiläisten sukukunda:

16. Osni, hänestä Osnitiläisten ... kukunda: Eri, hänestä Eritiläisten ... kukunda:

17. Arod, hänestä Aroditalaisten ... kukunda: Ariel, hänestä Arielitilä... sukukunda:

18. Nämät owat Gadin lasten ... kukunnat, heidän lukunsa jälkeen: ... jäkymmendä tuhatta ja wiisi sataa.

19. Judan lapset, Ger ja Onan... Ger ja Onan kuolit Canaan maa... 1 Mos. 38: 7, 10. Luku 46: 12.

20. Ja Judan lapset heidän suku... kunnisansa olit: Sela, hänestä Se... nitalaisten sukukunda: Perez, häne... Perezitiläisten sukukunda: Serah, hä... nestä Seraitiläisten sukukunda.

21. Mutta Perezin lapset olit, He... ron, hänestä Hezronitiläisten sukukund... Hamul, hänestä Hamulitalaisten suku... kunda:

22. Nämät owat Judan sukukunnat heidän lukunsa jälkeen: kuusikahdexat... takymmendä tuhatta ja wiisi sataa.

23. Isascharin lapset heidän suku... kunnisansa: Thola, hänestä Tholaita...

n ſukukunda: Phua, häneſtä Phuai=
ſten ſukukunda:
. Jaſub, häneſtä Jaſubitalaiſten
unda: Simron, häneſtä Simro=
iſten ſukukunda:
. Nämät owat Iſaſcharin ſuku=
at, heidän lukunſa jälkeen: neljä=
nättäkymmendä tuhatta ja kolme
.
. Sebulonin lapſet heidän ſuku=
iſanſa: Sered, häneſtä Serediti=
n ſukukunda: Elon, häneſtä Elo=
iſten ſukukunda: Jahelel, häneſtä
litiläiſten ſukukunda:
. Nämät owat Sebulonin ſuku=
at, heidän lukunſa jälkeen: kuuſi=
ndä tuhatta ja wiiſi ſataa.
. Joſephin lapſet heidän ſuku=
ſa: Manaſſe ja Ephraim.
. Manaſſen lapſet, Machir, hä=
Machiritiläiſten ſukukunda. Ma=
tti Gileadin, häneſtä Gileaditi=
n ſukukunda. Joſ. 17: 1.
. Nämät owat Gileadin lapſet:
r, häneſtä Hieſeritiläiſten ſuku=
a: Helek, häneſtä Helekitiläiſten
kunda:
1. Aſriel, häneſtä Aſrielitiläiſten
kunda: Sichem, häneſtä Sichemi=
ſten ſukukunda:
2. Smida, häneſtä Smiditiläiſten
kunda: Hepher, häneſtä Hepheriti=
n ſukukunda.
3. Mutta Zelophchad oli Hepherin
a, ja ei hänellä ollut poikia, mutta
aſtanſa tyttäriä, ja Zelophchadin
ten nimet: Mahela, Noa, Hogla,
lka ja Thirza.
4 Moſ. 27: 1. Luku 36: 2. Joſ. 17: 3.
34. Nämät owat Manaſſen ſuku=
nat: heidän lukunſa oli kaxikundet=
ymmendä tuhatta ja ſeitzemän ſataa.
35. Nämät owat Ephraimin lapſet
dän ſukukunniſanſa: Suthelah, hä=
ſtä Suthelahitilaiſten ſukukunda: Be=
r, häneſtä Becheritiläiſten ſukukun=
: Thahan, häneſtä Thahanitalaiſten
kunda.
36. Waan Suthelan lapſet olit E=
n, häneſtä Eranitilaiſten ſukukunda.
37. Nämät owat Ephraimin laſten
t: heidän lukunſa oli, kaxi=
mendä tuhatta ja wiiſi ſataa.

Nämät owat Joſephin lapſet heidän ſukukunniſanſa.

38. BenJaminin lapſet heidän ſukukunniſanſa: Bela, häneſtä Belaitilaiſten ſukukunda: Aſbel, häneſtä Aſbelitilaiſten ſukukunda: Ahiram, häneſtä Ahiramitalaiſten ſukukunda:

39. Supham, häneſtä Suphamitalaiſten ſukukunda: Hupham, häneſtä Huphamitalaiſten ſukukunda.

40. Mutta Belan lapſet olit: Ard ja Naeman, näiſtä Arditiläiſten ja Naemitiläiſten ſukukunda.

41. Nämät owat BenJaminin lapſet heidän ſukukunniſanſa: heidän lukunſa oli wiiſiwiidettäkymmendä tuhatta ja kuuſi ſataa.

42. Nämät olit Danin lapſet heidän ſukukunniſanſa: Suham, häneſtä Suhamitalaiſten ſukukunda. Nämät owat Danin lapſet heidän ſukukunniſanſa.

43. Ja olit kaikki yhteen Suhamitalaiſten ſukukunda, neljäſeitzemättäkymmendä tuhatta ja neljä ſataa.

44. Aſſerin lapſet heidän ſukukunniſanſa: Jemna, häneſtä Jemnitiläiſten ſukukunda: Jeſwi, häneſtä Jeſwitiläiſten ſukukunda: Brija, häneſtä Briitiläiſten ſukukunda.

45. Mutta Brijan lapſet olit: Heber, häneſtä Hebritiläiſten ſukukunda: Melchiel, häneſtä Melchielitiläiſten ſukukunda.

46. Ja Aſſerin tytär kutzuttin Sarah.

47. Nämät owat Aſſerin laſten ſukukunnat, ja heidän lukunſa: kolmekundettakymmendä tuhatta ja neljä ſataa.

48. Naphthalin lapſet heidän ſukukunniſanſa: Jaheziel, häneſtä Jahezielitilaiſten ſukukunda: Guni, häneſtä Gunitalaiſten ſukukunda:

49. Jezer, häneſtä Jezeritiläiſten ſukukunda: Sillem, häneſtä Sillemitiläiſten ſukukunda:

50. Nämät owat Naphthalin ſukukunnat, heidän heimokundainſa jälkeen: heidän lukunſa oli wiiſiwiidettäkymmendä tuhatta ja neljä ſataa.

51. Tämä on Iſraelin laſten luku, kuuſikertaa ſatatuhatta ja yxi tuhatta, ſeitzemän ſataa ja kolmekymmendä.
4 Moſ. 1: 45, ꝛc. Luku 2: 32.

52. Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:

53. Näille sinun pitä maan jakaman perinnöxi, nimein luguin jälkeen.

54. Monelle pitä sinun paljo andaman perinnöxexensä, ja harwemmille andaman wähemmän perinnöxexensä: jokaitzelle pitä annettaman perinnys heidän lukunsa jälkeen. 4 Mos. 33: 54.

55. Kuitengin arwalla pitä maa jaettaman: ja heidän Isäinsä sukukundain nimein jälkeen pitä heidän perimän. Jos. 14: 2. Luku 17: 14.

56. Arwalla sinun pitä jakaman heidän perimisensä, sen jälkeen kuin heitä monda ja harwat owat.

57. Ja tämä myös on Lewitain luku heidän sukukunnisansa: Gerson, hänestä Gersonitain sukukunda: Cahath, hänestä Cahathitalaisten sukukunda: Merari, hänestä Meraritiläisten sukukunda: 2 Mos. 6: 16. 4 Mos. 3: 17.

58. Nämät owat Lewin sukukunnat: Libnitiläisten sukukunnat, Hebronitilaisten sukukunnat, Mahelitain sukukunnat, Musitilaisten sukukunnat, Corahtitilaisten sukukunnat. Cahath siitti Amramin.

59. Ja Amramin emännän nimi oli Jochebed Lewin tytär, joka Lewille oli syndynyt Egyptisä: ja hän synnytti Amramille Aaronin ja Mosexen, ja heidän sisarensa MirJamin. 2 Mos. 6: 20.

60. Mutta Aaronille oli syndynyt Nadab ja Abihu: Eleazar ja Ithamar.

61. Ja Nadab ja Abihu kuolit, koska he uhraisit wierasta tulda HErran edesä. 3 Mos. 10: 2. 4 Mos. 3: 4. 1 Aika K. 24: 2.

62. Ja heidän lukunsa oli kolmekolmattakymmendä tuhatta, kaikki miehenpuoli, kuukauden wanha ja sen ylitzen, jotka ei ollet luetut Israelin lasten sekaan: sillä ei heille annettu perimistä Israelin lasten seasa.

63. Tämä on Israelin lasten luku, jotka Moses ja Pappi Eleazar luit Moabin kedoilla, Jordanin tykönä, Jerihon kohdalla.

64. Joiden seasa ei yhtän ollut sitä lugusta, kuin Moses ja Pappi Aaron luit Israelin lapset Sinain korwesa:

65. Sillä HErra oli sano heille: että heidän piti totisesti kuole korwesa: ja ei yxikän jäänyt heistä mään, ainoastansa Caleb Jephun poika, ja Josua Nunin poika.
4 Mos. 14: 29. Luku 32: 10, 2c. 1 Cor. 10

27. Luku.

Tytärten perindö. Mosexen kuolema. Josua walitan.

Niin tulit edes Zelophchadin tyttä
Hepherin pojan, Gileadin p
Machirin pojan, Manassen pojan,
nassen Josephin pojan sugusta: ja
mät olit hänen tytärtensä nimet:
hela, Noa, Hogla, Milcha ja Th
4 Mos. 26: 33. Luku 36: 2. Jos. 17:

2. Ja he astuit Mosexen ja P Eleazarin, ja Päämiesten, ja ka Kansan eteen, seurakunnan majan o edesä, ja sanoit:

3. Meidän Isämme kuoli kor ja ei hän ollut siinä joukosa, j metelin nostit HErraa wastan Co kapinasa, mutta on synnisänsä kuo ja ei ollut hänellä poikia. 4 Mos. 16: 1, 2, 2c.

4. Mixi meidän Isämme ni pitä tuleman sugustansa pois, wa ei hänellä ollut yhtän poikaa? and meille osa meidän Isämme weljein sea

5. Ja Moses tuotti heidän asian HErran eteen.

6. Ja HErra puhui Mosexell sanoden:

7. Zelophchadin tyttäret owat oike puhunet: sinun pitä kaiketi myös p rindö osan heille andaman heidän I sänsä weljein seasa; ja saattaman hei dän Isänsä perimisen heille.

8. Ja puhu Israelin lapsille, san den: jos joku kuolee ilman pojat niin teidän pitä hänen perimisensä an daman hänen tyttärellensä.

9. Jollei hänellä ole tytärtä; niin teidän pitä sen perimisen hänen wel jillensä andaman.

10. Ja jollei hänellä ole weljiä; niin teidän pitä sen andaman hänen setillensä.

11. Jollei hänellä ole setiä, niin teidän pitä sen andaman hänen lähimmäiselle sukulaisellensa, joka hänen lä-

...mäinen langonsa on hänen sugustan=
... että hän sen omistaa. Tämä pitä
...man Israelin lapsille säädy ja oikeus,
...kuin HErra on Mosexelle käskenyt.
12. Ja HErra sanoi Mosexelle:
...u ylös tälle Abarimin wuorelle; ja
...so sitä maata, kuin minä Israelin
...psille annan. 5 Mos. 32: 48, 49.
13. Ja koska sinä sen nähnyt olet,
...in sinä myös pitä koottaman Kan=
... tygö; niinkuin sinun weljes Aaron
...u on. 4 Mos. 20: 24, ꝛc.
...4. Sillä te olitte minun sanalleni
...ottomaiset Zinnin korwesa Kansan
...ja, koska teidän minua pyhittä=
... piti weden kautta heidän edesänsä.
... on se riitawesi Cadexesa, Zinnin
...
...5. Ja Moses puhui HErralle,
...:
...6. HErra, kaiken lihan hengein
..., asettakan yhden miehen Kan=
... päälle:
17. Joka heidän edesänsä käwis ulos
...sälle, ja weis heitä ulos ja sisälle;
... HErran Kansa olisi niinkuin
...pat ilman paimenda.
18. Ja HErra sanoi Mosexelle:
... Josua Nunin poika sinun tygös,
... on mies josa hengi on, ja pane
...n kätes hänen päällensä.
19. Ja aseta händä Papin Eleaza=
... ja kaiken Kansan eteen: ja käske
...lle heidän silmäinsä edesä.
5 Mos. 3: 21.
20. Ja pane sinun kunniastas hänen
...llensä; että kaikki Kansa Israelin
... olisit hänelle kuuliaiset.
21. Ja hänen pitä Papin Eleazarin
... astuman, hänen pitä kysymän
... hänen edestänsä walkeuden sää=
... HErran edesä: ja hänen suunsa
... pitä hänen käymän ulos ja si=
..., sekä hänen että Israelin lapset
... kanßansa, ja koko seurakunda.
2 Mos. 28: 30.
22. Ja Moses teki niinkuin HER=
... hänelle käski: ja otti Josuan ja
... hänen Papin Eleazarin ja koko
...rakunnan eteen.
23. Ja laski kätensä hänen päällen=
... ja käski hänelle: niinkuin HER=
... Mosexelle puhunut.

28. Luku.

Säädy jokapäiwä= Sabbathi= uuden kuun=
Pääsiäis= ja Heluntai uhrista.

Ja HErra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Käske Israelin lapsille, ja sa=
no heille: minun uhristani, joka minun
leipäni on, tuliuhrixi ja lepytys hajuxi
minulle, pitä teidän waarinottaman;
niin että te sen ajallansa minulle uh=
ratte. 3 Mos. 3: 11. Luku 21: 6.
3. Ja sano heille: tämä on se tuli=
uhri kuin teidän pitä uhraman HEr=
ralle: kaxi wirhitöindä wuosikunnaista
karitzata jokapäiwä, alinomaisexi polt=
touhrixi.
4. Yhden karitzan pitä sinun wal=
mistaman aamulla, ja toisen pitä sinun
walmistaman kahden ehton wälillä.
5. Siihen kymmenennen osan Ephasta
sämbyläjauhoja ruokauhrixi, sekoitettu=
na pusertulla öljyllä, neljännellä osalla
Hinnistä. 2 Mos. 29: 40. 3 Mos. 2: 1.
6. Se on alinomainen polttouhri,
joka Sinain wuorella asetettu on ma=
kiaxi hajuxi: se on tuliuhri HErralle.
7. Niin myös sen juomauhrin, yh=
delle karitzalle neljännen osan Hinnistä.
Ja se juomauhri pitä uhrattaman Py=
häsä, wäkewästä wiinasta, HErralle.
8. Sen toisen karitzan pitä sinun
walmistaman kahden ehton wälillä: niin=
kuin aamullisen ruokauhrin ja juo=
mauhrin pitä sinun sen walmistaman,
makian hajun tulexi HErralle.
9. Mutta Sabbathin päiwänä kaxi
wirhitöindä wuosikunnaista karitzata,
ja kaxi kymmenestä sämbyläjauhoja, se=
koitettuna öljyllä, ruokauhrixi, ja sen
juomauhrin.
10. Tämä on joka Sabbathin polt=
touhri, paitzi alinomaista polttouhria
juomauhrinensa.
11. Waan ensimäisinä päiwinä tei=
dän Kuustanna pitä teidän uhraman
HErralle polttouhrixi: kaxi nuorta
kalpeja, yhden oinan, seitzemän wuosi=
kunnaista karitzata, wirhitöinnä;
12. Ja kolme kymmenestä sämby=
läjauhoja ruokauhrixi, sekoitettu öljyllä
jokaitzelle kalpeille: ja kaxi kymmenestä
sämbyläjauhoja ruokauhrixi, öljyllä se=
koitettuna jokaitzelle oinalle.

13. Ja aina kymmenes sämbyläjauhoja ruokauhrixi, öljyllä sekoitettu jokaitzelle karitzalle: se on lepytys hajun tuli HERralle.

14. Ja heidän juomauhrinsa pitä oleman puoli Hinniä wiinaa kalpeille, kolmannes Hinniä oinalle, neljännes Hinniä karitzalle. Se on kuukautinen polttouhri, joka Kuukaudella ympäri ajastajan.

15. Ja yxi kauris syndiuhrixi HERralle: paitzi alinomaista polttouhria, juomauhrinensa pitä se walmistettaman.

16. Mutta neljändenä toistakymmenendenä päiwänä ensimäisellä Kuulla, on Pääsiäinen HERralle.
2 Mos. 12: 18. 3 Mos. 23: 5. 5 Mos. 16: 1, 2c.

17. Ja wiidendenä toistakymmenendenä päiwänä siitä Kuusta, on juhla. Seitzemän päiwää pitä syötämän happamatoinda leipää.

18. Ensimäisenä päiwänä on pyhä kokous: ei yhtän orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän.

19. Ja teidän pitä uhraman tuliuhria HERralle polttouhrixi: kaxi nuorta kalpeja, ja yhden oinan; niin myös seitzemän wuosikunnaista karitzata: wirhittömät ne pitä teillä oleman.

20. Ja heidän ruokauhrinsa, öljyllä sekoitettuja sämbyläjauhoja, kolme kymmenestä kalpeille, ja kaxi kymmenestä oinalle pitä teidän tekemän.

21. Ja aina yhden kymmenexen jokaitzelle niistä seitzemästä karitzasta.

22. Siihen myös yhden kaurin syndiuhrixi, teitä sowittamaan.

23. Paitzi aamuista polttouhrita, joka alinomainen polttouhri on, teidän pitä ne tekemän.

24. Tällä tawalla pitä teidän niinä jokaitzena seitzemänä päiwänä uhraman leipää makian hajun tulexi HERralle, paitzi alinomaista polttouhria, pitä se walmistettaman, juoma uhrinensa.

25. Ja seitzemändenä päiwänä pitä teillä oleman pyhä kokous: ei yhtäkän orjan työtä pidä teidän (silloin) tekemän.

26. Ja uutisten päiwänä, koska te uhratte sitä uutta ruokauhria HERralle, koska teidän wiikkonne owat kulunet, pitä teillä pyhä kokous oleman: ei yhtäkän orjan työtä pidä tei
(silloin) tekemän. 3 Mos. 23: 15,

27. Ja teidän pitä uhraman p touhria, otollisexi hajuxi HERra kaxi kalpeja, yhden oinan ja seitze wuosikunnaista karitzata.

28. Ja heidän ruokauhrinsa, säm läjauhoja sekoitettuja öljyllä, k kymmenestä kummallekkin kalpeille, xi kymmenestä yhdelle oinalle.

29. Ja aina kymmenexen kull karitzalle, niistä seitzemästä karitz

30. Ja yhden kaurin, teitä so tamaan.

31. Tämän pitä teidän teke paitzi alinomaista polttouhria, ru uhrinensa: wirhittömät pitä ne t oleman; niin myös heidän juomauhr

29. Luku.

Kuinga pitä uhrattaman soittamisen ju lana ja lehtimajan juhlan kunakin päiwänä.

Ensimäisenä päiwänä seitzemän kuukaudella pitä teillä pyhä ko oleman: ei yhtän orjan työtä pidä dän (silloin) tekemän: se pitä ole soittamisen juhla päiwä. 3 Mos. 23:

2. Ja teidän pitä uhraman pol uhria makiaxi hajuxi HERralle: yh nuoren kalpein, yhden oinan, seitzem wuosikunnaista karitzata, wirhittöm

3. Niin myös heidän ruokauhrin öljyllä sekoitettuja sämbyläjauhoja, ko me kymmenestä kalpeille, kaxi kymm nestä oinalle.

4. Ja yhden kymmenexen jokaitz karitzalle, niistä seitzemästä karitzas

5. Ja yhden kaurin syndiuhrixi, tei tä sowittamaan.

6. Paitzi sen Kuukauden polttouhri ja ruokauhria, ja paitzi alinomaist polttouhria, ruokauhrinensa ja juoma uhrinensa; heidän säätynsä jälkeen ma kian hajun tulexi HERralle.

7. Kymmenendenä päiwänä täll seitzemännellä Kuukaudella, pitä myö teillä pyhä kokous oleman: ja teidä pitä waiwaman teidän sielujanne, j ei yhtän työtä (silloin) tekemän.
3 Mos. 16: 29. Luku 23: 27.

8. Waa

8. Waan teidän pitä uhraman polt=
touhria makiaxi hajuxi HErralle: yh=
den nuoren kalpein, ja yhden oinan, ja
seitzemän wuosikunnaista karitzata: wir=
hittömät ne pitä oleman teillä.
9. Ynnä heidän ruokauhrinsa kanßa,
sämpyläjauhoja sekoitettuja öljyllä, kol=
me kymmenestä kalpeille, kaxi kymme=
nestä oinalle.
10. Ja aina kymmenexen jokaitzelle
karitzalle, niistä seitzemästä karitzasta.
11. Yhden kaurin syndiuhrixi: paitzi
sowittamisen syndiuhria ja alinomaista
polttouhria, ruokauhrinensa ja juoma=
uhrinensa. 3 Mos. 16: 15.
12. Wiidendenätoistakymmenendenä
päiwänä seitzemännellä Kuukaudella pi=
tä teillä pyhä kokous oleman: ei mi=
tän orjan työtä pidä teidän (silloin)
tekemän: ja teidän pitä juhlaa pitä=
män HErralle ne seitzemän päiwää.
3 Mos. 23: 34. rc. Joh. 7: 2.
13. Ja teidän pitä uhraman poltto=
uhria ja tuliuhria, makiaxi hajuxi
HErralle: kolmetoistakymmendä nuor=
ta kalpeja, kaxi oinasta, neljätoistakym=
mendä wuosikunnaista karitzata: wirhit=
tömät ne pitä oleman.
14. Heidän ruokauhreinsa kanßa,
sämpyläjauhoja, sekoitetut öljyllä, kol=
me kymmenestä jokaitzelle niistä kol=
mestoistakymmenestä kalpeista, kaxi
kymmenestä kullengin niistä kahdesta
oinasta.
15. Ja kymmenexen itzekullengin niis=
tä neljästätoistakymmenestä karitzasta.
16. Siihen myös kaurin syndiuhri=
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo=
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
17. Ja toisena päiwänä kaxitoista=
kymmendä nuorta kalpeja, kaxi oinas=
ta, neljätoistakymmendä wuosikunnaista
karitzata, wirhittöinnä.
18. Ja heidän ruokauhrinsa ja juo=
mauhrinsa, kalpeille, oinaille ja karitzoil=
le, heidän lukunsa ja säätynsä perästä.
19. Siihen myös kaurin syndiuhri=
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo=
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
20. Kolmandena päiwänä yxitoista=
kymmendä kalpeja, kaxi oinasta, neljä=
toistakymmendä wuosikunnaista karitza=
ta, wirhittöinnä.

21. Ja heidän ruokauhrinsa ja juo=
mauhrinsa, kalpeille, oinaille ja kari=
tzoille, heidän lukunsa ja säätynsä jäl=
keen.
22. Siihen myös kaurin syndiuhri=
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo=
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
23. Neljändenä päiwänä kymmenen
kalpeja, kaxi oinasta, neljätoistakymmen=
dä wuosikunnaista karitzata, wirhittöinnä.
24. Heidän ruokauhrinsa ja juoma=
uhrinsa, kalpeille, oinaille ja karitzoille,
heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
25. Siihen kaurin syndiuhrixi; paitzi
alinomaista polttouhria, ruokauhrinen=
sa ja juomauhrinensa.
26. Ja wiidendenä päiwänä, yhde=
xän kalpeja, kaxi oinasta, neljätoista=
kymmendä wuosikunnaista karitzata, il=
man wirhetä.
27. Ja heidän ruokauhrinsa ja juo=
mauhrinsa, kalpeille, oinaille ja kari=
tzoille, heidän lukunsa ja säätynsä jäl=
keen.
28. Siihen myös kaurin syndiuhri=
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo=
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
29. Ja kuudendena päiwänä, kah=
dexan kalpeja, kaxi oinasta, neljätoista=
kymmendä wuosikunnaista karitzata, wir=
hitöinnä.
30. Ja heidän ruokauhrinsa ja juo=
mauhrinsa, kalpeille, oinaille ja kari=
tzoille, heidän lukunsa ja säätynsä jäl=
keen.
31. Siihen myös kaurin syndiuhri=
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo=
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
32. Ja seitzemändenä päiwänä, sei=
tzemän kalpeja, kaxi oinasta, neljätoista=
kymmendä wuosikunnaista karitzata, wir=
hitöinnä.
33. Ja heidän ruokauhrinsa ja juo=
mauhrinsa, kalpeille, oinaille ja kari=
tzoille, heidän lukunsa ja säätynsä jäl=
keen.
34. Siihen myös kaurin syndiuhri=
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo=
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
35. Kahdexas päiwä pitä oleman
teille päätösjuhla: ei yhtän orjan työ=
tä teidän pidä (silloin) tekemän.
3 Mos. 23: 36.

36. Ja teidän pitä uhraman poltto-
uhria makian hajun tulexi HERralle:
yhden kalpein, yhden oinan ja seitze-
män wuosikunnaista karitzata, wirhi-
töinnä.
37. Heidän ruokauhrinsa ja juoma-
uhrinsa, kalpelle, oinalle ja karitzoille,
heidän lukunsa ja säätynsä jälkeen.
38. Siihen myös kauriin syndiuhri-
xi; paitzi alinomaista polttouhria, ruo-
kauhrinensa ja juomauhrinensa.
39. Nämät pitä teidän tekemän
HERralle teidän juhlapäiwinänne; pai-
tzi sitä kuin te mielellänne lupatte, ja
hywällä tahdollanne annatte polttouh-
rixenne, ruokauhrixenne, juomauhrixen-
ne ja kiitosuhrixenne.

30. Luku.

Laki miehen, neitzen, awiowaimon, lesken ja palwelian lupauxesta.

Ja Moses sanoi Israelin lapsille, kaik-
ki ne mitä HERra hänelle käske-
nyt oli.
2. Ja Moses puhui Israelin suku-
kundain päämiehille, sanoden: tämä on
se kuin HERra käski:
3. **Jos mies lupaa lupauxen
HERralle eli wannoo walan, sito-
den sillä sielunsa, ei pidä hänen
tekemän sanaansa turhaxi: waan
kaiken sen täyttämän, kuin hänen
suustansa lähtenyt on.**
3 Mos. 27: 2. 5 Mos. 23: 21. Saarn. 5: 3.
4. Ja jos waimo lupaa lupauxen
HERralle, sitoden itzensä, ollesansa wie-
lä Isänsä huonesa hänen nuorudesansa:
5. Ja hänen Isänsä kuulee hänen
lupauxensa ja walasiteensä, jolla hän
on sielunsa sitonut, ja hänen Isänsä
on ääneti siihen: niin kaikki hänen lu-
pauxensa on wahwa; niin myös koko
hänen walasiteensä, jolla hän on sielun-
sa sitonut, pitä wahwan oleman.
6. Mutta jos hänen Isänsä kieldä
sen sinä päiwänä, jona hän sen kuulee,
niin hänen lupauxensa ja walasiteensä,
jolla hän on sielunsa sitonut, ei pidä
wahwan oleman: Ja HERra on hä-
nelle armollinen, että hänen Isänsä
on sen häneldä kieldänyt.
7. Ja jos hänellä on mies, ja hän
on luwannut, taikka hänen suustans
lähte, jolla hän on sielunsa sitonut;
8. Ja hänen miehensä kuulee s
ja on ääneti siihen sinä päiwänä, ja
hän sen kuulee, niin pitä hänen lup
xensa wahwan oleman: ja hänen w
lasiteensä, jolla hän on sielunsa si
nut, pitä myös wahwan oleman.
9. Mutta jos hänen miehensä
kieldä sinä päiwänä, jona hän sen ku
lee, niin hän pääsee lupauxestansa,
sitä kuin hänen suustansa lähtenyt
jolla hän sielunsa sitoi: ja HERra
hänelle armollinen.
10. Lesken ja hyljätyn lupaus,
kaikki jolla hän on sielunsa sitonut,
tä häneldä wahwana pidettämän.
11. Mutta jos hän lupaa mieh
huonesa, eli sielunsa sitoo walallan
12. Ja mies kuulee sen, ja on
neti siihen, ja ei kiellä sitä; niin
kaiken sen lupauxen ja walasiteen,
hän on sielunsa sitonut, oleman wah
13. Jos hänen miehensä teke
kokonansa tyhjäxi sinä päiwänä, ja
hän sen kuulee, niin kaikki kuin hä
suustansa on lähtenyt, lupamaan ja
tomaan sieluansa, ei pidä oleman wa
wan: sillä hänen miehensä on sen te
nyt tyhjäxi, ja HERra on hän
armollinen.
14. Ja kaikki lupauxet ja wal
jotka sitowat waiwamaan sielua, p
hänen miehensä, elikkä wahwistama
elikkä tekemän tyhjäxi. 3 Mos. 16:
15. Mutta jos hänen miehensä
juuri ääneti siihen, päiwästä niin p
wään, niin hän wahwistaa kaikki h
nen lupauxensa ja kaikki hänen wal
siteensä: että hän on ääneti ollut si
päiwänä, jona hän sen kuuli, niin hä
wahwistaa ne.
16. Ja jos hän jälistä sen otta
takaperin, sittekuin hän sen kuuli, niin
pitä hänen kandaman hänen wäärys
densä.
17. Nämät owat ne säädyt, kuin
HERra on käskenyt Mosexelle, miehen
ja waimon wälillä: Isän ja tyttären
wälillä, koska hän on wielä nuorna
Isänsä huonesa.

31. Luku.

rael kostaa Midianitaille, Bileam, mie-
henpuoli ja nainet waimot tapetaan.
Saalis luetaan, jaetaan, uhrataan.

a HErra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Kosta täydellisesti Midianitail-
Israelin lasten puolesta: sitte kootan
ä Kansas tygö.
4 Mos. 25: 17. Luku 27: 13.
Niin Moses puhui Kansalle, sa-
: hangitkat teistänne miehet so-
Midianitaita wastan, että he kos-
Midianitaita, HErran puolesta.
Jokaitzesta sukukunnasta tuhan-
pitä teidän lähettämän sotaan,
a Israelin sukukunnista.
iin otettin Israelin tuhannista,
ukunnasta tuhannen; niin että
sit sotaan kaxitoistakymmendä

Ja Moses lähetti heidän sotaan,
jokaitzesta sukukunnasta; ynnä
Papin Eleazarin pojan kanssa,
ät aset, ja myös ilotorwet hä-
ädesänsä.
Ja he sodit Midianitaita wastan,
in HErra oli Mosexelle käske-
ja löit kuoliaxi kaiken miehen-

Niin tapoit he myös Midiani-
Kuningat heidän lyötyjensä pääl-
in, Rekemin, Zurin, Hurin, ja
, ne wiisi Midianitain Kunin-
Bileamin Beorin pojan löit he
miekalla. Jos. 13: 21, 22.
Mutta Israelin lapset otit fan-
Midianitain waimot, ja heidän
a: ja kaikki heidän eläimensä, ja
heidän kalunsa, ja kaiken heidän
nsä ryöstit he.
Ja kaikki heidän Kaupunginsa
misensa, ja kaikki heidän linnan-
it he.
Ja otit kaiken saalin ja kaikki
ettapa oli, sekä ihmiset että

Ja weit ne Mosexen ja Papin
in eteen, ja kaiken Israelin
rakunnan eteen: fangit ja ote-
, ja saalin, leiriin Moabin
jota on Jordanin tykönä Je-
dalla.

13*

13. Ja Moses, ja Pappi Eleazar,
ja kaikki seurakunnan päämiehet menit
heitä wastan, ulos leiristä.
14. Ja Moses wihastui sodan pää-
miesten päälle; jotka olit päämiehet
tuhannen ja sadan päällä, kuin siitä
sodan joukosta tulit.
15. Ja Moses sanoi heille: ettekö te
ole kaikkia waimoja jättänet elämään?
16. Katzo, eikö ne käändänet Is-
raelin lapsia Bileamin neuwosta, syn-
diä tekemään HErraa wastan Peorin
asiasa: ja rangaistus tuli HErran
Kansan päälle. 4 Mos. 24: 14.
Luku 25: 2. 2 Pet. 2: 15.
17. Niin lyökät nyt kuoliaxi kaikki
miehenpuoli lasten seasa: ja kaikki wai-
mot, kuin miehen tundenet ja miehen
kanssa maannet owat, lyökät myös
kuoliaxi. Duom. 21: 11.
18. Mutta kaikki waimonpuoli lap-
sista, jotka ei ole miestä tundenet, eikä
maannet miehen tykönä, sallikat elää
teidän edesänne.
19. Ja pysykät ulkona leiristä sei-
tzemän päiwää, kaikki joka hengen tap-
panut on, eli tapettuun sattunut; että
te puhdistatte teitänne kolmandena ja
seitzemändenä päiwänä, ynnä niiden
kanssa, jotka te fangixi otitte.
4 Mos. 19: 16.
20. Ja kaikki waattet, ja kaikki
nahkakalut, ja kaikki jotka wuohen
karwoista tehdyt owat, ja kaikki puu-
astiat pitä teidän puhdistaman.
21. Ja Pappi Eleazar sanoi sota-
joukolle, jotka sodasa ollet olit: tämä
on lain säätty, jonga HErra on käske-
nyt Mosexelle:
22. Ainoastansa kullan, hopian, was-
ken, raudan, tinan ja plyjyn:
23. Ja kaikki kuin tulen kärsii, pi-
tä teidän käyttämän tulen läpitze, ja
puhdistaman ne: kuitengin pitä se eroi-
tuswedellä kirkkaxi tehtämän. Mutta
kaikki se, joka ei tulda kärsi, pitä tei-
dän käyttämän weden läpitze.
24. Ja teidän pitä pesemän waat-
tenne seitzemändenä päiwänä, niin te
tuletta puhtaxi: sitte teidän pitä tule-
man leiriin.
25. Ja HErra puhui Mosexelle,
sanoden:

26. Lue fangittuiden saalis sekä ihmisistä että eläimistä: sinä ja Pappi Eleazar, ja ylimmäiset Kansan Isät.

27. Ja anna heille puoli saalista, jotka sotaan menit ja sotinet owat, ja toinen puoli kaikelle Kansalle.
1 Sam. 30: 24.

28. Ja sinun pitä ylöndämän HErralle sotamiehistä jotka sodasa olit, aina wiidestä sadasta yhden sielun, ihmisistä, eläimistä, aaseista ja lambaista.

29. Siitä puolesta osasta, kuin heidän tuli, pitä sinun ottaman ja andaman Papille Eleazarille, ylönnyxexi HErralle.

30. Waan siitä puolesta, kuin Israelin lasten tuli, pitä sinun aina wiidestäkymmenestä ottaman yhden niistä otetuista, ihmisistä, karjasta, aaseista ja lambaista, ja kaikista eläimistä: ja sinun pitä ne andaman Lewitaille, jotka wartioitzewat HErran majaa.

31. Ja Moses ja Pappi Eleazar teit, niinkuin HErra oli käskenyt Mosexelle.

32. Ja se saalis kalu kuin jäänyt oli, siitä kuin sotawäki ryöstänyt oli; oli kuusi sataa tuhatta, ja wiisi kahdexattakymmendä tuhatta lammasta;

33. Kaxi kahdexattakymmendä tuhatta nautaa;

34. Yxi seitzemättäkymmendä tuhatta aasia;

35. Waimowäkeä, jo tkaei ollet miehen kanßa maannet, oli kaxi neljättäkymmendä tuhatta sielua.

36. Ja sen puolen, joka heidän tuli, jotka sodasa ollet olit, luku oli: kolme sataa tuhatta, seitzemän neljättäkymmendä tuhatta, ja wiisi sataa lammasta.

37. Siitä tuli HErralle kuusi sataa ja wiisi kahdexattakymmendä lammasta.

38. Niin myös kuusi neljättäkymmendä tuhatta nautaa: ja siitä HErralle kaxi kahdexattakymmendä.

39. Niin myös kolmekymmendä tuhatta, ja wiisi sataa aasia: ja siitä tuli HErralle yxi seitzemättäkymmendä.

40. Niin myös ihmisten sieluja kuusitoistakymmendä tuhatta: ja niistä tuli HErralle kaxi neljättäkymmend
sielua.

41. Ja Moses andoi sen HErr
ylönnysuhrin osan Papille Eleazari
niinkuin HErra oli hänelle käskeny

42. Mutta siitä toisesta puole
kuin Moses Israelin lapsille jaka
oli sotamiehildä;

43. Se puoli kuin Kansalle tul
oli kolme sataa tuhatta, seitzemän n
jättäkymmendä tuhatta, ja wiisi sa
lammasta;

44. Kuusi neljättäkymmendä tuh
ta nautaa;

45. Kolmekymmendä tuhatta ja wi
sataa aasia;

46. Ja kuusitoistakymmendä tuh
ihmisten sielua.

47. Ja Moses otti siitä puol
osasta, joka Israelin lasten oli,
yhden wiidestäkymmenestä, sekä ih
sistä että eläimistä, ja andoi sen
witaille, jotka wartioitzit HEr
majaa: niinkuin HErra oli Mo
xelle käskenyt.

48. Ja ne jotka asetetut olit so
wäestä tuhanden päälle; tuhanden
satain Päämiehet, ne menit Mose
tygö.

49. Ja he sanoit hänelle: Si
palwelias owat lukenet sotajoukon,
ka meidän allamme olit, ja ei si
yhtäkän puutu.

50. Ja tuomme HErralle lahjo
senjälkeen kuin kukin löynnyt on, k
laisia kaluja, käsirengaita, ranner
gaita, sormuxia, korwarengaita, se
leitä, että meidän sielumme sowitett
sin HErran edesä.

51. Niin Moses ja Pappi Eleaza
otit heildä kullan kaikkinaisisa kappale

52. Ja kaikki ylönnysuhrin kul
jonga he HErralle uhraisit, oli kuu
toistakymmendä tuhatta, seitzemän sa
ja wiisikymmendä Sikliä, tuhanden
satain päämiehildä.

53. Sillä sotawäki oli ryöwänn
itzekukin edestänsä.

54. Ja Moses ja Pappi Eleaza
otit kullan tuhanden ja satain pä
miehildä, ja he weit sen seurakun
nan majaan, Israelin lapsille muisto
HErran eteen.

32. Luku.

Rubenin ja Gadin lapset saawat Gileadin.

Rubenin lapsilla oli sangen paljo karjaa, ja Gadin lapsilla oli myös aiwan suuri joukko karjaa: ja he näit Jaeserin ja Gileadin maan, että se oli sowelias karjan laidunin.

2. Sentähden tulit Gadin lapset ja Rubenin lapset ja puhuit Moserelle, ja Papille Eleazarille, ja Kansan Päämiehille, sanoden:

3. Atharoth, Dibon, Jaeser, Nimra, Hesbon, Eleale, Seban, Nebo ja Beon,

4. Se maa, jonga HERra on lyönyt Israelin Kansan edesä, on sowelias karjalle, ja meillä sinun palwelioilles on karjaa.

5. Ja he (wielä) sanoit: jos me olemme armon löytänet sinun edesäs, niin anna sinun palwelioilles tämä maa omaxi: ettes meidän annaisi mennä Jordanin ylitze.

6. Moses sanoi Gadin ja Rubenin lapsille: pitäiskö teidän weljenne menemän sotaan, ja teidän pitäis tähän jäämän?

7. Mixi te käännätte Israelin lasten sydämet, ettei heidän pitäisi menemän ylitze siihen maahan, jonga HERra heille andoi?

8. Niin teit myös teidän Isänne, josta minä lähetin heidän Cades Barneasta katzomaan tätä maata.

9. Ja kuin he tulit Eskolin ojan tygö, ja näit maan, käänsit he Israelin lasten sydämen; niin ettei he siihen maahan tahtonet mennä, jonga HERra heille tahdoi anda.

4 Mos. 13: 24-28.

10. Ja HERran wiha julmistui sinä päiwänä, ja hän wannoi, sanoden:

11. Tämä Kansa joka Egyptistä lähtenyt on, kahdenkymmenen wuoden wanhasta ja sen ylitze, ei suingan pidä näkemän sitä maata, jonga minä Abrahamille, Isaachille ja Jacobille wannonut olen, ettei he minua uskollisesti seuranneet:

4 Mos. 14: 28, etc. 5 Mos. 1: 35.

12. Paitzi Calebi Jephunnen Kenisiten poika, ja Josua Nunin poika: sillä he uskollisesti seuraisit HERraa.

13. Niin HERran wiha julmistui Israelissa, ja laski heidän menemään korpeen sinne ja tänne neljäxikymmenexi wuodexi, siihenasti kuin kaikki se sukukunda hukkui, joka HERran edesä pahaa tehnyt oli.

14. Ja katzo, te oletta nosnet teidän Isäinne siaan, syndisten joukko, lisämään wielä HERran wihan julmutta Israelia wastan.

15. Sillä jos te teitänne käännätte hänestä pois, niin hän anda teidän enämmän aikaa wiipyä korwesa, ja niin te turmelette kaiken tämän Kansan.

16. Niin he käwit edes, ja sanoit: me rakennamme ainoastansa tähän pihatoita meidän karjallemme, ja Kaupungeita meidän lapsillemme.

17. Mutta me tahdomme olla joudukkat warustettuna käymään Israelin lasten edellä, siihenasti että me johdatamme heitä sioillensa; waan meidän lapsemme owat niisä wahwoisa Kaupungeisa maan asuwaisten tähden.

18. En me myös palaja meidän huoneisiimme, siihenasti että Israelin lapset itzekukin saawat perindönsä.

19. Sillä en me tahdo heidän kanssansa periä sillä puolen Jordanin eli edembä; waan meidän perindömme olkon tällä puolella Jordania itään päin.

20. Ja Moses sanoi heille: jos te tämän teette, että te hangitzette teitänne sotaan HERran edesä;

Jos. 1: 13, etc.

21. Niin mengät HERran edesä Jordanin ylitze, jokainen kuin teistä hangittu on, siihenasti että hän ajaa kaikki wihollisensa pois kaswoinsa edestä:

22. Ja maa tulee HERran edesä alammaisexi: sitte pitä teidän palajaman jällensä, ja oleman wiattomat HERran ja Israelin edesä; ja niin tämä maa on teidän omanne HERran edesä.

23. Mutta jos et te niin tee, katzo, niin te rikotte HERraa wastan; ja teidän pitä tietämän teidän rikoxenne, että se käsittä teidän.

24. Niin rakendakat siis Kaupungeita teidän lapsillenne, ja pihatoita teidän karjallenne, ja tehkät niinkuin te sanoitte.

25. Gadin ja Rubenin lapset sa=

noit Mosexelle: sinun palwelias tekewät niinkuin minun Herrani on käskenyt.

26. Meidän lapsemme, emändämme, tawaramme ja kaikki meidän karjamme, pitä jäämän Gileadin Kaupungeihin.

27. Mutta me sinun palwelias lähdemme kaikki yhdesä joukosa hangittuna sotaan HERran edesä, niinkuin minun Herrani sanonut on. Jos. 4: 12.

28. Niin Moses käski heidän puolestansa Pappia Eleazarita, ja Josuata Nunin poikaa, ja Israelin lasten sukukundain ylimmäisiä Isiä;

29. Ja sanoi heille: jos Gadin ja Rubenin lapset menewät teidän kanssanne Jordanin ylitze, kaikki hangittuna sotaan HERran edesä, ja te saatte kaiken maan alanne; niin andakat heille Gileadin maa omaxi.

30. Waan jos ei he mene hangittuna teidän kanßanne, niin pitä heidän perimän teidän kanßanne Canaan maalla.

31. Gadin ja Rubenin lapset wastaisit, ja sanoit: niinkuin HERra on puhunut sinun palwelioilles, niin me teemme.

32. Me menemme hangittuna HERran eteen Canaan maalle, ja omistamme meidän perindöosamme tällä puolella Jordanin.

33. Niin Moses andoi Gadin ja Rubenin lapsille, ja puolelle Manassen Josephin pojan sukukunnalle, Sihonin Amorealaisten Kuningan waldakunnan: ja Ogin Basanin Kuningan waldakunnan: maan Kaupungeinensa, jotka niisä maan äärisä ymbärillä olit.
5 Mos. 3: 12, 13. Jos. 13: 8. Luku 22: 4.

34. Ja Gadin lapset rakensit Dibonin, Atharothin, Aroerin,

35. Atharoth=Sophanin, Jaesarin, Jogbehanin,

36. Bethnimran, ja Betharan, wahwat Kaupungit, ja pihatot.

37. Rubenin lapset rakensit Hesbonin, Elealin, Kirjathaimin,

38. Ja Nebon, BaalMeonin, MusabotSemin, ja Sibaman: ja annoit niille Kaupungeille nimet, kuin he rakensit.

39. Ja Machirin, Manassen pojan
lapset, menit Gileadiin ja woitit se
ja ajoit ulos Amorealaiset, jotka sie
asuit. 1 Mos. 50: 23.
40. Niin Moses andoi Machir
Manassen pojalle Gileadin, ja h
asui siellä.
41. Mutta Jair Manassen poi
meni, ja woitti heidän maan kyläns
jotka hän kutzui Jairin kylixi.
5 Mos. 3: 14.
42. Meni myös Nobah, ja woi
Chenatin tyttärinensä, ja hän ku
sen Nobahxi nimestänsä.

33. Luku.

Israelin lasten matkusturet Ramesestä J
danin asti. Cananealaiset häwitetään.

Nämät owat Israelin lasten matkus
ret, jotka läxit Egyptin maal
joukkoinsa jälkeen, Mosexen ja Aa
nin kautta.
2. Ja Moses kirjoitti heidän m
kusturensa, niinkuin he matkustit HE
ran käskyn jälkeen. Ja nämät o
heidän matkusturensa heidän lähd
dönsä jälkeen.
3. Ja he matkustit Ramesestä w
dendenätoistakymmenendenä päiwänä
simmäisenä Kuukautena: toisena p
wänä Pääsiäisestä, läxit Israelin la
set ulos korkian käden kautta, kaikk
Egyptiläisten nähden.
2 Mos. 12: 37. Luku 14: 8.
4. Ja Egyptiläiset hautaisit kai
esikoisensa, jotka HERra heidän s
sansa lyönyt oli: ja HERra oli m
andanut duomion käydä heidän jum
litensa ylitze. 2 Mos. 12: 12
5. Koska Israelin lapset olit w
danet Ramesesta, niin he sioitit itzen
Suchothiin.
6. Ja matkustit Suchothista, ja si
tit itzensä Ethamiin, joka on korw
äärellä. 2 Mos. 13: 20
7. Ja he matkustit Ethamista,
palaisit Hahirothin laaxon suulle, j
on BaalZephonia päin, ja sioitit itze
Migdolin kohdalle. 2 Mos. 14: 2
8. Ja he matkustit Hahirothin edi
ja käwit keskeldä merta korpeen:
matkustit kolme päiwäkundaa Etham
korwesa, ja sioitit itzensä Maraahn.
2 Mos. 14: 22. Luku 15: 23.

9. Ja he matkustit Marahsta ja
[tulit] Elimiin: ja Elimisä oli kaxi-
[to]istakymmendä lähdettä, ja seitzemän-
kymmendä palmupuuta, ja sioitit itzen-
[sä] siellä. 2 Mos. 15: 27.
10. Ja he matkustit Elimistä, ja
[s]ioitit itzensä punaisen meren tygö.
11. Ja he matkustit punaisen me-
[re]n tyköä, ja sioitit itzensä Sinnin
[ko]rpeen. 2 Mos. 16: 1.
12. Ja he matkustit Sinnin kor-
[pe]sta, ja sioitit itzensä Dophkaan.
13. Ja he matkustit Dophkasta, ja
[sio]itit itzensä Allusiin.
14. Ja he matkustit Allusista, ja
[sio]itit itzensä Raphidimiin, ja siinä ei
[ol]lut Kansalle wettä juoda.
2 Mos. 17: 1.
15. Ja he matkustit Raphidimista,
[ja] sioitit itzensä Sinain korpeen.
2 Mos. 19: 1.
16. Ja he matkustit Sinain kor-
[pe]sta, ja sioitit itzensä himohaudoille.
4 Mos. 11: 34.
17. Ja he matkustit himohaudoilda,
[ja] sioitit itzensä Hazerothiin.
4 Mos. 11: 35.
18. Ja he matkustit Hazerothista,
[ja] sioitit itzensä Rithmaan.
19. Ja he matkustit Rithmaasta,
[ja] sioitit itzensä Rimon Parezíin.
20. Ja he matkustit Rimon Pare-
[zi]sta, ja sioitit itzensä Libnaan.
21. Ja he matkustit Libnasta, ja
[s]ioitit itzensä Rissaan.
22. Ja he matkustit Rissasta, ja
sioitit itzensä Kehelathaan.
23. Ja he matkustit Kehelathasta,
ja sioitit itzensä Sapherin wuorelle.
24. Ja he matkustit Sapherin wuo-
relda, ja sioitit itzensä Haradaan.
25. Ja he matkustit Haradasta, ja
sioitit itzensä Makehelothiin.
26. Ja he matkustit Makehelothista,
ja sioitit itzensä Tahathiin.
27. Ja he matkustit Tahathista, ja
sioitit itzensä Tarahn.
28. Ja he matkustit Tarahsta, ja
sioitit itzensä Mitkaan.
29. Ja he matkustit Mitkasta, ja
sioitit itzensä Hasmonaan.
30. Ja he matkustit Hasmonasta,
ja sioitit itzensä Moserothiin.
5 Mos. 10: 6.

31. Ja he matkustit Moserothista,
ja sioitit itzensä BeneJackoniin.
32. Ja he matkustit BeneJaekonista,
ja sioitit itzensä Horgidgadiin.
33. Ja he matkustit Horgidgasta,
ja sioitit itzensä Jothbathaan.
34. Ja he matkustit Jothbathasta,
ja sioitit itzensä Abronaan.
35. Ja he matkustit Abronasta, ja
sioitit itzensä Ezeongaberiin.
36. Ja he matkustit Ezeongaberista,
ja sioitit itzensä Zinnin korpeen, se on,
Cades. 4 Mos. 20: 1.
37. Ja he matkustit Cadexesta, ja
sioitit itzensä Horin wuorelle, joka on
Edomin maan rajoilla. 4 Mos. 20: 22.
38. Siinä meni Pappi Aaron Horin
wuorelle, HErran käskyn jälkeen, ja
kuoli siellä neljändenäkymmenendenä
wuotena; sittekuin Israelin lapset olit
lähtenet Egyptin maalda, ensimäisenä
päiwänä wiidennestä Kuusta.
4 Mos. 20: 25, rc. 5 Mos. 32: 50.
39. Ja Aaron oli sadan ja kolmen-
kolmattakymmendä wuotinen, kuoltuan-
sa Horin wuorella.
40. Silloin kuuli Arad Cananea-
laisten Kuningas, joka asui etelään päin
Canaan maalla, että Israelin lapset
tullet olit. 4 Mos. 21: 1.
41. Ja he matkustit Horin wuorel-
da, ja sioitit itzensä Salmonaan.
4 Mos. 21: 4.
42. Ja he matkustit Salmonasta,
ja sioitit itzensä Phunoniin.
43. Ja he matkustit Phunonista, ja
sioitit itzensä Obothiin. 4 Mos. 21: 10.
44. Ja he matkustit Obothista, ja
sioitit itzensä Igimiin, lähes Abarimia,
Moabin rajoille. 4 Mos. 21: 11.
45. Ja he matkustit Igimistä, ja
sioitit itzensä DibonGadiin.
46. Ja he matkustit DibonGadista,
ja sioitit itzensä AlmonDiblataimiin.
47. Ja he matkustit AlmonDibla-
taimista, ja sioitit itzensä Abarimin
wuorelle, Nebon kohdalle.
48. Ja he matkustit Abarimin wuo-
relda, ja sioitit itzensä Moabin kedoille,
Jordanin tygö, Jerihon kohdalle.
4 Mos. 22: 1.
49. Ja he sioitit itzensä Jordanin

tygö hamasta BethJesimothista, niin AbelSittimiin Moabin kedoille.
4 Mos. 25: 1.

50. Ja HERra puhui Mosexelle, Moabin kedoilla, Jordanin tykönä, Jerihon kohdalla, sanoden:

51. Puhu Israelin lapsille, ja sano heille: koska te oletta tullet Jordanin ylitze Canaan maalle:

52. Niin teidän pitä kaikki sen maan asuwaiset teidän edestänne ajaman pois, ja kaikki heidän maalauxensa, ja waletut kuwansa hukuttaman, ja kaikki heidän korkeuxensa häwittämän: 2 Mos. 23: 32.
5 Mos. 7: 2, 5. Jos. 11: 12.

53. Ja niin teidän pitä maan omistaman ja asuman siinä: sillä teille olen minä maan andanut omistaxenne sen.

54. Ja teidän pitä maan jakaman arwalla teidän sukukunnillenne. Joita usiambi on, niille pitä teidän enämbi andaman perinnöxexensä, ja joita wähembi on, niille wähemmän perinnöxexensä: kuin arpa langee kullengin, niin pitä hänen sen ottaman: teidän Isäinne sukukundain jälkeen pitä teidän perimän. 4 Mos. 26: 55. Jos. 14: 2.

55. Mutta jollet te maan asuwaisia aja ulos teidän edestänne, niin pitä ne kuin te heistä jätätte, oleman teille niinkuin orjantappurat teidän silmisänne, ja keihäs teidän kyljesänne: sillä heidän pitä ahdistaman teitä sillä maalla, kusa te asutta. Jos. 23: 13. Duom. 2: 3.

56. Niin tapahtuu, että minä teen niin teille, kuin minä aiwoin heille tehdä.

34. Luku.

Maan rajat ja jakajain nimet.

Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:
2. Käske Israelin lapsille, ja sano heille: koska te tulette Canaan maalle; niin pitä se maa oleman se, joka teille perimisexi langee: (nimittäin) Canaan maa rajainsa jälkeen.

3. Etelän puoli pitä rupeman Zinnin korwesta Edomin tyköä; niin että teidän rajanne etelään päin, pitä oleman suolaisen meren äärestä, joka itään päin on. Jos. 15: 1. 1 Mos. 14: 3.

4. Ja se raja pitä teille käymä ymbäri etelästä Akrabimin paltaa my den, ja menemän Sinniin, niin et sen uloskäyminen etelän puolelda CadesBarneaan päin; että se ulot Hazar Adariin, ja menee Asmoniin.

5. Sitte pitä rajan menemän ym bäri Asmonista Egyptin wirtaan ast niin että sen loppu on meresä.

6. Mutta raja länteen päin, pi oleman teille suuri meri: se pitä ol man teidän maanne ääri länteen päi

7. Ja tämä pitä raja pohjaa pä oleman: teidän pitä määrämän suur ta merestä hamaan Horin wuoreen a

8. Ja Horin wuoresta määrämä siihenasti että Hamathiin tullan, n että hänen loppunsa on Zedadan raja

9. Ja se raja mengän Ziphroniin, sen loppu olkon HazarEnanin tykö Se olkon teidän rajanne pohjaista päi

10. Ja pitä myös määrämän te dän rajanne itään päin, Enanista ni Zephamahan.

11. Ja se raja mengän alaspäi Zephamasta RiblaAiniin asti, idän puo leen: Sitte juoskan alaspäin, ja men gän Cinerethin meren siwua idän puo leen.

12. Ja tulkan raja alas Jordanii päin, ja sen loppu olkon suolainen me ri. Sen pitä oleman teidän maanne rajoinensa jokataholda.

13. Ja Moses käski Israelin lap sille, ja sanoi: tämä on maa, jong teidän pitä jakaman keskenänne arwa la, jonga HERra käski anda niill yhdexälle sukukunnalle, ja sille puolell sukukunnalle:

14. Sillä Rubenin lasten sukukun da, heidän Isäinsä huonen jälkeen, j Gadin lasten sukukunda heidän Isäins huonen jälkeen, ja puoli Manassen suku kundaa, owat jo ottanet heidän osansa. 4 Mos. 32: 33.

15. Niin owat ne kaxi sukukundaa, ja se puoli sukukundaa saanet heidän perindöosansa, tälle puolen Jordanin, Jerihon kohdalle itää päin.

16. Ja HERra puhui Mosexelle, sanoden:

17. Nämät owat miesten nimet,

ka maan pitä teille jakaman: Pappi
azar ja Josua Nunin poika.
Jos. 14: 1. Luku 21: 1.
18. Siihen pitä myös teidän otta-
n yhden päämiehen jokaitzesta suku-
nnasta, maata jakamaan.
19. Ja nämät owat miesten nimet:
dan sukukunnasta, Caleb Jephun-
n poika.
20. Simeonin lasten sukukunnasta,
muel Amihudin poika.
21. BenJaminin sukukunnasta, Eli-
Chislon poika.
22. Danin lasten sukukunnan pää-
, Buchi Joglin poika.
23. Josephin lapsista, Manassen su-
nan päämies, Haniel Ephodin
24. Ephraimin lasten sukukunnan
, Kemuel Siphan poika.
25. Sebulonin lasten sukukunnan
, Elizaphan Parnachin poika.
26. Isascharin lasten sukukunnan
ies, Palthiel Assan poika.
27. Asserin lasten sukukunnan pää-
, Ahihud Selomin poika.
28. Naphthalin lasten sukukunnan
ies, Pedahel Amihudin poika.
29. Nämät owat ne kuin HErra
nut on, Israelin lasten perindöosaa
maan Canaan maalla.

35. Luku.

wapa-kaupungeista, ja tapaturmaisten
ja eltiwallaisten miestappaitten tutkin-
nosta ja rangaistuxesta.

HErra puhui Mosexelle, Moabin
kedoilla, läsnä Jordania Jerihon
walla, sanoden:
2. Käske Israelin lasten anda Lewi-
Kaupungeita asuaxensa, heidän
misestänsä: niin myös esikaupungit
ymbärillä andakat Lewitaille.
Jos. 21: 2.
3. Että he asuisit Kaupungeisa, ja
eidän karjansa, tawaransa ja
miset eläimensä esikaupungeisa.
4. Esikaupungein lawius kuin tei-
pitä andaman Lewitaille, pitä ole-
tuhannen kyynärätä Kaupungin
ulos, kaikki ymbärinsä.
5. Niin teidän pitä mittaman Kau-
idän puolelle kaxi tuhatta kyy-
närätä: ja etelän puolelle kaxi tuhatta
kyynärätä, ja lännen puolelle kaxi tu-
hatta kyynärätä, ja pohjan puolelle ka-
xi tuhatta kyynärätä, että Kaupungi
keskellä olis. Se pitä oleman heidän
esikaupunginsa.
6. Ja niiden Kaupungein seasa kuin
te annatte Lewitaille, pitä teidän an-
daman kuusi wapakaupungita, että se
joka jongun kuoliaxi lyö, pakenis nii-
hin. Wielä päällisexi pitä teidän an-
daman heille kaxiwiidettäkymmendä
Kaupungita; 5 Mos. 4: 41, rc.
Jos. 20: 2, rc. Luku 21: 3.
7. Niin että kaikkiansa Kaupungei-
ta kuin te annatte Lewitaille, tulee
kahdexan wiidettäkymmendä, esikaupun-
geinensa.
8. Ja ne Kaupungit kuin te annat-
te Israelin lasten omaisudesta, pitä heil-
le annettaman enämbi sildä, jolla paljo
on, ja wähembi sildä, jolla wähembi
on: itzekukin perimisensä jälkeen, joka
hänelle jaettu on, pitä andaman Lewi-
taille Kaupungeistansa.
9. Ja HErra puhui Mosexelle, sa-
noden:
10. Puhu Israelin lapsille, ja sano
heille: tulduanne Jordanin ylitze Ca-
naan maalle:
11. Pitä teidän walitzeman teillen-
ne Kaupungeita, jotka teille wapat
Kaupungit oleman pitä: joihinga tap-
paja paetkan, se kuin jongun tapatur-
masta kuoliaxi lyö. 5 Mos. 19: 2, rc.
12. Ja pitä senkaltaiset wapakau-
pungit oleman teidän seasanne, weren
kostajan tähden: ettei tappajan pidä
kuoleman, siihenasti että hän koko seu-
rakunnan oikeuden edesä on seisonut.
13. Ja ne Kaupungit, kuin teidän
andaman pitä, pitä oleman teille kuusi
wapakaupungita.
14. Kolme Kaupungia pitä teidän
andaman tälle puolen Jordanin, ja
kolme Canaan maalle: ne pitä oleman
wapaus-Kaupungit.
15. Sekä Israelin lapsille, että muu-
kalaisille ja huonekundaisille heidän sea-
sansa, pitä ne kuusi Kaupungia ole-
man, pakoa warten; että sinne pakenis
kukaikänä jongun sielun tapaturmai-
sesti lyö.

16. Joka jongun lyö rautaisella aseella, niin että hän kuolee, hän on miehen tappaja: sen miestappajan pitä totisesti kuoleman.
1 Mos. 9: 6. 2 Mos. 21: 12.

17. Jos hän paiskaa jongun kiwellä kuin hänen kädesänsä on, josta kuolla taitan, ja se kuolee, niin hän on miehen tappaja; ja pitä totisesti kuoleman.

18. Jos hän lyö händä jollakulla puasella, josta taitan kuolla, ja se kuolee, hän on miehen tappaja; ja pitä totisesti kuoleman.

19. Weren kostajan pitä itze tappaman miehentappajan: kohdatesansa händä, pitä hänen se kuolettaman.

20. Jos hän syöxee hänen wihasta, taikka paiskaa händä wäjymisesä, niin että hän kuolee; 5 Mos. 19: 11.

21. Taikka wihasta lyö händä kädellänsä, niin että hän kuolee, niin pitä sen totisesti kuoleman, joka hänen löi: sillä hän on miehen tappaja. Weren lähimäinen lango pitä tappaman hänen, kohdatesansa händä.

22. Mutta jos hän syöxee hänen tapaturmasta ilman wihata, taikka heittä jotakin hänen päällensä ilman wäjymystä: 2 Mos. 21: 13.

23. Taikka heittä händä kiwellä josta kuolla taitan, ja ei sitä nähnyt, niin että hän kuolee; ja ei ole hänen wihamiehensä, ei myös hänelle mitäkän pahaa aikoinut:

24. Niin pitä Kansan duomitzeman lyöjän ja weren kostajan wälillä, näiden oikeutten jälkeen.

25. Ja Kansan pitä wapahtaman miehen tappajan, weren kostajan käsistä, andaden hänen tulla Wapakaupungiin jällen, johonga hän pakeni: ja siellä pitä hänen oleman ylimmäisen Papin kuolemaan asti, joka pyhällä öljyllä woideltu on.

26. Mutta jos miehen tappaja rohkiasti menee wapakaupunginsa rajain ylitze, johonga hän paennut on;

27. Ja weren kostaja löytä hänen ulkona wapakaupunginsa rajoista: ja lyö hänen kuoliaxi, niin ei pidä hänen sen wereen syyppää oleman:

28. Sillä hänen piti wapakaupungisansa oleman ylimmäisen Papin ku-
lemaan asti: ja ylimmäisen Papin k
leman jälkeen tuleman perindömaall
sa jällen.

29. Nämät pitä oleman teille
teidän lapsillenne oikeuden säädyxi,
kisa teidän asumasioisanne.

30. Joka lyö jongun kuoliaxi,
miehen tappaja pitä tapettaman to
tajitten suun jälkeen: ja yxi todist
ei pidä sielua wastan täysi todistus
leman, kuolemaan.
5 Mos. 17: 6. Luku 19: 15. Matth. 18:
Joh. 8: 17. 2 Cor. 13: 1. Hebr. 10:

31. Ja ei teidän pidä ottaman
täkän hindaa miehen tappajan he
edestä, joka itze pahudesta on kuole
m..tkaan saattanut; sillä hänen
totisesti kuoleman.

32. Ja ei pidä teidän yhtäkän h
daa ottaman sildä, kuin wapakaup
giinsa paennut oli; niin että hän t
jällen asumaan maalle ennen Pa
kuolemata.

33. Ja älkät saastuttako maa
josa te asutte; sillä se joka were
wikapää on, hän saastutta maa
ja maa ei taita puhdistetta were
joka siihen wuodatettu on, mu
toin kuin sen weren kautta, jo
sen wuodattanut on. 1 Mos. 9:

34. Älkät te saastuttako maata
josa te asutta, josa myös minä
sun; sillä minä olen HERra, j
asun Israelin lasten seasa.

36. Luku.

Laki tytärten huolemisesta jollekulle omal sukukunnasansa.

Ja ylimmäiset Isät, Gileadin las
suguista, Machirin pojan, joka
Manassen poika, Josephin lasten su
gusta, käwit edes: ja puhuit Mose
ja Israelin lasten ylimmäisten Isä
päämiesten edesä:

2. Ja sanoit: HERra käski minu
Herrani, jakaa maan arwalla Israel
lapsille perittäwäxi. Ja sinä minu
Herrani olet käskenyt HERran kaut-
ta, meidän weljemme Zelophehadin pe-
rimyxen anda hänen tyttärillensä.
4 Mos. 26: 55. Luku 27: 1, 8. Jos. 17: 3,

3. Jos joku Israelin suguista ott

ää emännärensä, niin tulee heidän
perindönsä wähemmäri, meidän Isäim-
perinnöstä, ja tulee sen sugun pe-
myren tygö, kuhunga he tulewat: ja
tulee meidän perimyremme arpa
ähewyri.
4. Koska Israelin lasten ilowuosi tu-
, niin tulee heidän perindöosansa sen
perimyreen, johonga he tulewat;
tulee meidän Isäimme perimys
vähewyri, heidän perinnöstänsä.
3 Mos. 25: 13.
. Niin käski Moses Israelin lap-
HErran käskyn jälkeen, ja sa-
Josephin lasten suku on oikein
nut.
Tämä on se kuin HErra käski
hadin tyttärille, ja sanoi: huol-
längän he tahtowat; kuitengin
he huolewat Isäinsä suku-
langoille.
Ettei Israelin lasten perimys lan-
yhdestä sugusta niin toiseen: sillä
inen Israelin lasten seasa pitä rip-
puman kiinni Isäinsä sukukunnan pe-
rimyresä.
8. Ja kaikki tyttäret, joilla peri-
mys on Israelin lasten sugusa, pitä
huoleman jollekulle Isänsä sugun lan-
golle, että jokainen Israelin lasten sea-
sa pidäis Isänsä perimyren;
9. Ja ettei yri perindöosa langeisi
yhdestä sukukunnasta toiseen; mutta jo-
kainen rippukan omasa perimyresänsä
Israelin lasten sukuin seasa.
10. Niinkuin HErra käski Mose-
relle, niin teit Zelophchadin tyttäret.
11. Mahela, Thirza, Hogla, Milka,
Noa, Zelophchadin tyttäret, huolit se-
täinsä pojille.
12. Ja tulit emänniri niille kuin olit
Manassen Josephin pojan sugusta; niin
pysyi heidän perimyrensä sillänsä lan-
goudesansa, heidän Isänsä sukukunnasa.
13. Nämät owat ne käskyt ja oikeu-
det, joita HErra Moseren kautta käski
Israelin lapsille, Moabin kedoilla, Jor-
danin tykönä, Jerihon kohdalla.

Moseren Neljännen Kirjan loppu.

DEUTERONOMION.

Wiides Moseren Kirja.

1. Luku.

oseren puhe. Kansan matkustuxet, duo-
marit, wakojat, tottelemattomuus,
rangaistus.

Nämät owat ne sanat, kuin Moses
puhui koko Israelille, tällä puo-
Jordanin, korwesa, sillä kedolla
aisen meren kohdalla, Paranin, ja
helin, ja Labanin, ja Hazerothin
Disahabin waihella:
2. Yritoistakymmenendä päiwäkundaa
hista: sitä tietä Seirin wuoren
tta, niin Cades Barneaan asti.
3. Ja se tapahtui neljändenäkym-
endenä wuonna, ensimäisenä päi-
, ensimmäisellä kuukaudella toista-
mendä; että Moses puhui Israe-
lapsille, kaikki kuin HErra hänen
heille puhua:
4. Sittekuin hän oli lyönyt Siho-
n Amorealaisten Kuningan, joka Hes-
bonisa asui: niin myös Ogin Basanin
Kuningan, joka Astarothisa Edreisä asui.
4 Mos. 21: 24. Luku 21: 33.
5. Tällä puolen Jordanin, Moabin
maalla, rupeis Moses selittämään tä-
tä lakia, ja sanoi:
6. HErra meidän Jumalamme pu-
hui meille Horebisa, sanoden: te oletta
jo kyllä kauwan ollet tällä wuorella.
7. Käändäkät teitänne ja mengät
matkaan Amorealaisten wuorelle, ja
kaikkein heidän läsnä asuwaistensa ty-
gö, kedoilla, wuorella ja laaxosa ete-
lään päin, ja meren satamisa: Canaan
maalle ja Libanoniin, hamaan sen suu-
ren Phratin wirran tygö.
2 Mos. 23: 31.
8. Katzo, minä annoin teille maan,
joka on teidän edesänne: mengät ja o-
mistakat se maa, niinkuin HErra tei-
dän Isillenne Abrahamille, Isaachille

ja Jacobille wannoi, andaxensa sen heille ja heidän siemenellensä heidän jälkeensä.
1 Mos. 15: 18. Luku 17: 8.

9. Niin minä puhuin teille silloin, sanoden: en minä woi yxinäni kanda teitä: 2 Mos. 18: 18.

10. Sillä HErra teidän Jumalanne on lisännyt teitä, niin että te tänäpänä oletta niin monda, kuin tähdet taiwasa.

11. HErra teidän Isäinne Jumala lisätkön teitä wielä monda tuhatta kertaa enä, ja siunatkon teitä, niinkuin hän teille sanonut on.

12. Kuinga minä yxinäni woin kanda, senkaltaisen waiwan, kuorman ja riidan teildä?

13. Walitkat teistänne toimelliset ja ymmärtäwäiset miehet, jotka teidän sugustanne tutut owat, ja minä asetan heitä teidän päämiehixenne.

14. Niin te wastaisitte minua, sanoden: se on hywä asia, jostas puhut tehdäxes.

15. Niin otin minä ne ylimmäiset teidän sugustanne, toimelliset ja tutut miehet, ja asetin teille päämiehixi, tuhanden, sadan, wiidenkymmenen ja kymmenen päälle, ja esimiehixi teidän sukukunnisanne.

16. Ja minä käskin teidän duomareillenne silloin, sanoden: kuulkat teidän weljejänne, ja duomitkat oikein jokaitzen miehen ja hänen weljensä waihella, ja hänen muukalaisensa waihella.
Joh. 7: 24.

17. **Ei teidän pidä katzoman yhdengän muodon jälkeen duomiosa: waan kuulkat niin sitä piendä, kuin suurtakin: älkät peljätkö kenengän muotoa: sillä duomio on Jumalan:** Waan se asia kuin teille on raskas, andakat tulla minun eteeni, kuullaxeni sitä. 3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 16: 19. 2 Aika K. 19: 6. San. l. 18: 5. Luku 24: 23. Luku 28: 21. Jac. 2: 9.

18. Ja minä käskin teitä siihen aikaan, kaikista kuin teidän tekemän piti.

19. Niin me läximme Horebista, ja waelsimme kaiken sen suuren ja hirmuisen korwen läpitze, kuin te nähnet oletta, Amorealaisten wuoren tiellä, niinkuin HErra meidän Jumalamme

meille käski. Ja tulimme Cades B
neaan.
20. Niin sanoin minä teille: te
lette tullet Amorealaisten wuoreen
jonga HErra meidän Jumala
anda meille.
21. Katzo sitä maata sinun ede
jonga HErra sinun Jumalas si
andanut on, mene, ja omista se sinu
niinkuin HErra sinun Isäis Ju
sinulle sanonut on: älä pelkä, älä w
hämmästy.
22. Ja te tulitta kaikki minu
göni, ja sanoitte: lähettäkämme m
meidän edellämme wakoimaan m
maata: ja meille asiata ilmoittam
ja tietä, jota meidän sinne men
pitä, ja kaupungeita, joihinga m
tuleman pitä.
23. Ja se asia kelpais minulle:
otin minä kaxitoistakymmendä m
teidän seastanne, jokaitzesta sukukun
yhden.
24. Koska ne menit matkaansa,
astuit wuorelle, ja tulit Eskolin o
asti, niin waoit he sen.
4 Mos. 13: 3, 24.
25. Ja otit maan hedelmästä m
tänsä, ja toit meille: ja ilmoitit m
asian, ja sanoit: maa on hywä, jo
HErra meidän Jumalamme m
anda.
26. Mutta et te tahtonet men
sinne; waan olitte wastahakoiset HE
ran teidän Jumalanne sanalle;
27. Ja napisitte teidän majoisa
ja sanoitte: HErra on meille wi
nen, ja on tuonut meitä ulos Egy
maalda, andaxensa meitä Amorealai
käsiin, hukutetta. 4 Mos. 14:
28. Kuhunga me menemme? m
dän weljemme owat peljättänet mei
sydämemme, sanoden: se Kansa on su
rempi ja pidempi meitä, ja ne Ka
pungit owat suuret ja warustetut ta
waseen asti: olemma me myös nähn
siellä Enakin pojat. 4 Mos. 13:
29. Ja minä sanoin teille: äl
hämmästykö, älkät myös peljät
heitä.
30. **Sillä HErra teidän Jum
lanne käy teidän edellänne, ja sot
teidän edestänne, niinkuin hän mei**

mut on Egyptisä teille teidän sil-
äinne edesä;
31. Ja korwesa, josa sinä olet näh-
, kuinga HERra sinun Jumalas on
n kandanut, niinkuin mies kanda
kansa, kaikella sillä tiellä, jota te
eldanet oletta, siihenasti kuin te tälle
alle tulitte.
32. Waan et te siitä lukua pitä-
, uskoa HERran teidän Jumalan-
päälle;
33. Joka käwi tiellä teidän edel-
, tiedustamaan leirin paikkaa, yöllä
, osottaden teille tietä kuin te kä-
, ja päiwällä pilwesä.
2 Mos. 13: 21. 4 Mos. 10: 34.
34. Koska HERra kuuli teidän huu-
, wihastui hän ja wannoi, sanoden:
35. Ei yxikän tästä pahasta suku-
pidä näkemän sitä hywää
, jonga minä olen wannonut,
i teidän Isillenne:
Mos. 14: 23. Luku 26: 65. 5 Mos. 2: 14.
Ps. 95: 11.
36. Paitzi Calebi Jephunnen poika,
näke sen, hänelle minä annan sen
n, jonga päälle hän astunut on,
myös hänen lapsillensa, että hän
lisesti seurais HERraa.
37. Ja HERra wihastui myös mi-
e teidän tähtenne, ja sanoi: et sinä-
n sinne tule. 4 Mos. 20: 12.
Luku 27: 13, 14. 5 Mos. 3: 26, 27.
Luku 4: 21. Luku 34: 4.
38. Waan Josua Nunin poika si-
n palwelias, hän tulee sinne: wah-
händä: sillä hänen pitä asetta-
Israelin perimyxeensä.
39. Ja teidän lapsenne, jotka te sa-
saalixi tulewan, ja teidän poi-
, jotka ei tänäpänä tiedä hywää
pahaa, he tulewat sinne: ja minä
sen heille, ja heidän pitä sen
man. 4 Mos. 14: 3.
40. Waan palaitkat te ja mengät
pehen, punaisen meren tietä.
41. Niin te wastaisitte ja sanoitta
lle: me olemme rikkonet HERraa
: me menemme ja sodimme,
HERra meidän Jumalamme
käskenyt on. Koska te siis wal-
, jokainen sotaaseinensa, ja
menitte wuorelle;
4 Mos. 14: 40, 41.

42. Sanoi HERra minulle: sano heille: ei teidän pidä sinne menemän, eikä myös sotiman, sillä en minä ole teidän kansanne, ettet te lyödäisi teidän wihollistenne edesä.

43. Koska minä näitä teille sanoin, niin et te kuullet minua, waan olitta HERran sanalle wastahakoiset, ja olitta röykkiät menemään wuorelle.

44. Niin läxit Amorealaiset, jotka wuorella asuit, teitä wastan, ja ajoit teitä takaa niinkuin kimalaiset tekewät, ja löit teitä maahan Seirisä Horrmaan asti. 4 Mos. 14: 45.

45. Kuin te sieldä palaisitte ja itkitte HERran edesä; niin ei HERra tahtonut kuulla teidän äändänne, eikä korwiinsa ottanut.

46. Niin oletta te ollet Cadexesa kauwan aikaa; niiden päiwäin luwun jälkeen kuin te wiiwyitte siellä (odottain wakojita).

2. Luku.

Edom, Moab, Ammon säästetään. Sihon lyödän.

Silloin me palaisimme, ja matkustimme korpeen punaisen meren tietä, niinkuin HERra minulle sanonut oli: ja waelsimme Seirin wuorta ymbäri suuren aikaa.

2. Ja HERra puhui minulle, sanoden:

3. Jo te oletta kyllä waeldanet tätä wuorta ymbäri, palaitkat pohjaiseen päin.

4. Ja käske Kansalle, sanoden: teidän pitä waeldaman teidän weljenne Esaun lasten rajain ylitze, jotka Seirisä asuwat, ja he pelkäwät teitä; mutta karttakat teitänne sangen wisusti. 4 Mos. 20: 14, rc.

5. Älkät alkako sotaa heitä wastan: sillä en minä anna teille jalangan lewyttä heidän maastansa: sillä Esaun lapsille olen minä andanut Seirin wuoren perimisexi. 1 Mos. 36: 8.

6. Rahalla pitä teidän heildä ruan ostaman, jonga te syötte; niin myös weden pitä teidän heildä rahalla ostaman, jota te juotte.

7. Sillä HERra sinun Jumalas

on siunannut sinun, kaikisa sinun
kättes töisä, hän tietä sinun mat=
kustures täsä suuresa korwesa. Jo
neljäkymmendä ajastaikaa on HErra
sinun Jumalas ollut sinun kanßas, niin
ettei sinulda mitäkän ole puuttunut.
8. Koska me meidän weljeimme E=
saun lasten tyköä waeldanet olimme,
jotka Seirin wuorella asuit, sitä kedon
tietä Elathista ja Ezeongaberista; niin
palaisimma me, ja menimme sitä Moa=
bin korwen tietä.
9. Ja HErra sanoi minulle: älä
wahingoitze Moabitaita, älä myös se=
koita itziäs sotaan heidän kanßansa:
sillä en minä anna sinulle mitäkän hä=
nen maastansa perimisexi: sillä Lothin
lapsille olen minä Arin andanut peri=
misexi. 4 Mos. 21: 28.
10. Emimit owat muinen sillä pai=
kalla asunet; jotka olit suuri, wäkewä
ja pitkä Kansa, niinkuin Enakim.
1 Mos. 14: 5. 4 Mos. 13: 23.
11. He luultin myös sangareixi,
niinkuin Enakim: ja Moabitat kutzuit
heitä Emim.
12. Asuit myös muinen Horeit Sei=
risä, ja Esaun lapset ajoit pois ja
hukutit ne edestänsä, ja asuit heidän
siasansa: niinkuin Israel teki perindö=
maasansa, jonga HErra heille andoi.
1 Mos. 14: 6. Luku 36: 20.
13. Niin noskat nyt, ja matkustakat
Saredin ojan ylitze. Ja me waelsim=
me Saredin ojan ylitze.
4 Mos. 21: 12.
14. Waan aika kuin me matkustim=
me Cades Barneasta, siihenasti kuin
me tulimma Saredin ojan ylitze, oli
kahdexan wuotta neljättä kymmendä:
siihenasti kuin kaikki sotamiehet leirisä
olit hukkandunet, niinkuin HErra
heille wannonut oli. 4 Mos. 14: 29.
15. Sillä HErran käsi oli heitä
wastan, hukuttamaan heitä leirisä, sii=
henasti kuin hän peräti lopetti heidän.
16. Koska kaikki sotamiehet olit lop=
punet ja kuollet Kansan seasta:
17. Puhui HErra minulle, ja sa=
noi:
18. Tänäpänä pitä sinun matkusta=
man Moabin rajain ylitze, lästä Aria.
19. Ja koskas lähestyt Ammonin
lapsia, älä heitä wahingoitze, älä m
sekoita itziäs sotaan heidän kanßan
sillä en minä anna sinulle Ammo
lasten maata perimisexi; waan Lo
lapsille olen minä sen andanut peri
sexi. Ouom. 11: 15.
20. Se on myös luettu sangarit
maaxi: sillä sangarit owat muinen s
asunet. Ja Ammonitat kutzuwat
dän Samsummim.
21. Sillä he olit suuri, wäk
ja pitkä Kansa, niinkuin Enakim.
HErra häwitti heitä heidän edest
sä, niin että he ajoit heidän ulos,
asuit heidän siasansa.
22. Niinkuin hän oli tehnyt Es
lapsille Seirin wuorella asuwaisille,
dän edestänsä häwittäisänsä Hor
niin että he owat heidän ajanet u
ja asunet heidän siasansa tähän
wään asti.
23. Awimit asuit maankylisä Ga
asti; niin Caphtorimit lärit Caphtor
ja häwitit ne, ja asuit heidän siasa
24. Noskat ja lähtekät, ja matk
takat Arnonin ojan ylitze: Katzo,
nä annoin sinun käsiis Sihonin A
realaisten Kuningan Hesbonisa, m
nensa, rupe siis omistamaan, ja s
maan händä wastan.
25. Tänäpänä minä alan, tuo
maan kaiken Kansan päälle koko
wan alla pelwon ja wapisemisen si
edesäs; niin että he, sanoman sin
kuultuansa, pitä wärisemän, ja sur
set oleman sinun edesäs.
26. Niin minä lähetin sanansa
tajat korwesta idän puolesta, Siho
Hesbonin Kuningalle, rauhallisilla
noilla, sanoden: 4 Mos. 21: 2
5 Mos. 20: 10.
27. Minä tahdon waelda sinun m
kundas läpitze, ja niinkuin tie an
niin minä waellan: en minä oiki
puolelle engä wasemmalle poikke.
4 Mos. 21: 22.
28. Ruokaa pitä sinun rahan ed
andaman minulle syötä, ja wettä
han edestä juota: minä käyn wai
jondukkasti sen läpitze.
29. Niinkuin Esaun lapset Sei
asujat minulle tehnet owat, ja M
bitat Arisa asuwaiset; siihenasti

ä tulen Jordanin ylitze, siihen maa-
, jonga HErra meidän Jumalam-
anda meille.
. Waan ei Sihon Hesbonin Ku-
as tahtonut meidän anda waelda
läpitze: sillä HErra sinun Juma-
kowetti hänen mielensä ja paadut-
änen sydämensä; että HErra tah-
anda hänen sinun käsiis, niinkuin
päiwänä on.
5 Mos. 29: 7. Amos 2: 9.
. Ja HErra sanoi minulle: katzo,
olen ruwennut andamaan Siho-
Kuningan, ja hänen maansa sinun
, rupe omistamaan ja perindönäs
ään hänen maatansa.
. Ja Sihon läxi sotimaan meitä
, hän ja kaikki hänen wäkensä
.
Mutta HErra meidän Juma-
andoi hänen meidän eteemme,
öimme hänen ja hänen lapsen-
kaikki hänen wäkensä.
. Ja me otimme silloin kaikki
Kaupunginsa, ja hukutimme kaik-
upungit, miehet ja waimot ja lap-
niin etten me yhtäkän jättänet:
. Paitzi eläimitä kuin me meil-
otimme, ja Kaupungein saalin,
me woitimme.
. Hamasta Aroerista Arnonin o-
nalla, ja siitä Kaupungista ojan
ä, niin Gileadiin asti. Ei yhtä-
Kaupungita ollut, joka taisi olla
wäkewämpi: HErra meidän
alamme andoi kaikki meidän a-
e.
. Waan Ammonin lasten maahan
tullut, etkä mihingään joka oli
kin ojan tykönä, etkä niihin Kau-
ihin wuorella, taikka johonguun
, josta HErra meidän Juma-
meitä käskenyt on.

3. Luku.

waldakunda. Rubenin, Gadin, Ma-
nassen osa. Moseren rukous.

palaisimme ja menimme Ba-
tietä: niin Og Basanin Ku-
läxi kaiken wäkensä kansa mei-
sotimaan Edrein tykönä.
Mos. 21: 33. 5 Mos. 29: 7.
Mutta HErra sanoi minulle:
älä pelkä händä: sillä minä olen an-
danut hänen sinun käsiis, ja kaiken hä-
nen wäkensä, ja hänen maansa: ja si-
nun pitä tekemän hänen kanßansa, niin-
kuin sinä teit Sihonin Amorealaisten
Kuningan kanßa, joka Hesbonisa asui.
4 Mos. 21: 24.
3. Ja niin HErra meidän Juma-
lamme andoi Kuningan Ogin Basa-
nista meidän käsiimme, ynnä kaiken hä-
nen wäkensä kanßa: ja me löimme hä-
nen, siihenasti ettei hänelle yhtäkän
jäänyt. 4 Mos. 21: 35.
4. Ja sillois me otimme kaikki hä-
nen Kaupunginsa, ja ei ollut hänellä
yhtän Kaupungita, jota emme häneldä
ottanet pois: kuusikymmendä Kaupun-
gita, ja koko Argobin maakunnan, jo-
ka oli Basanisa Ogin waldakunnasa.
5. Ja kaikki nämät Kaupungit olit
wahwistetut korkeilla muureilla, por-
teilla, ja teljillä: ilman monda muuta
Kaupungita, jotka olit erinäiset maan-
kylät.
6. Jotka me kaikki maahan kukis-
timme, niinkuin me Sihonille Hesbo-
nin Kuningalle teimme: me häwitim-
me kaiken Kaupungin miehet, waimot
ja myös lapset.
7. Waan kaikki eläimet, ja kaiken
saalin Kaupungeista, otimme me meil-
lemme. 5 Mos. 20: 14.
8. Ja niin me otimme siihen aikaan
sen maan kahden Amorealaisten Ku-
ningan kädestä, sillä puolen Jordanin,
Arnonin ojasta niin Hermonin wuo-
reen asti:
9. Jonga Sidonitiläiset Hermon Si-
rionixi kutzuit, mutta Amorealaiset kutzuit
sen Senirixi:
10. Ja kaikki ne Kaupungit lakial-
la, ja koko Gileadin, ja koko Basanin,
Salchaan ja Edreiin asti, Ogin wal-
dakunnasa Basanin Kaupungit.
11. Sillä Kuningas Og Basanista
oli ainoastansa jäänyt niistä muista
sangareista; katzo, hänen wuoteensa, se
rautainen wuode, eikö se ole Ammonin
lasten Rabbathisa? joka on yhderän kyy-
närätä pitkä, ja neljää kyynärätä la-
wia, miehen kyynärpään pituudella.
12. Ja niin me siihen aikaan sen maan
meillemme omistimme: Aroerista Ar-

nonin ojan tykö, ja puolen Gileadin mäkeä, ja sen Kaupungit, annoin minä Rubenitiläisille ja Gaditilaisille.
4 Mos. 32: 33. 5 Mos. 29: 8. Jos. 12: 1. Luku 13: 8.

13. Mutta se kuin Gileadista oli ylitze, ja koko Basanin Ogin waldakunnan annoin minä puolelle Manassen sukukunnalle; kaiken Argobin maakunnan, koko Basanin kanßa, joka kutzutan Sangarein maaxi.

14. Jair Manassen poika sai koko Argobin maakunnan Gessurin ja Machathin maan ääriin: ja kutzui Basanin oman nimensä jälkeen Jairin kylixi, tähän päiwään asti.
4 Mos. 32: 41.

15. Mutta Machirille minä annoin Gileadin. 4 Mos. 32: 39.

16. Ja Rubenitiläisille ja Gaditilaisille annoin minä osan Gileadista, Arnonin ojaan asti, keskelle sitä ojaa kusa raja on; niin Jabokin ojaan asti, josa Ammonin lasten raja on:

17. Niin myös sen kedon ja Jordanin ja rajan, Cinerethistä niin kedon mereen asti, se on suolainen meri, Pisgan wuoren alaisella puolen, itää kohden. 4 Mos. 34: 11, 12.

18. Ja minä käskin teitä sillä ajalla, ja sanoin: HErra teidän Jumalanne on andanut teille tämän maan omistaxenne; mengät aseinenne teidän weljeinne Israelin lasten edellä, kaikki te kuin wäkewät oletta (sotaan menemään): 4 Mos. 32: 17.

19. Paitzi teidän emännitänne, lapsianne ja myös karjaanne, (sillä minä tiedän teillä olewan paljo karjaa) andakat niiden olla teidän Kaupungeisanne, jotka minä teille andanut olen:

20. Siihenasti että HErra myös teidän weljennekin saattaa lepoon, niinkuin teidängin; että hekin omistaisit sen maan, jonga HErra teidän Jumalanne heille andawa on tuolla puolen Jordanin: sitte te palajatte kukin teidän omaisuteenne, kuin minä teille andanut olen. Jos. 22: 4.

21. Ja minä käskin Josualle sillä ajalla, sanoden: sinun silmäs owat nähnet kaikki mitä HErra teidän Jumalanne näille kahdelle Kuningalle on tehnyt; niin hän myös kaikille waldaku[nnille] on tekewä, kuhunga sinä men[et].
4 Mos. 27: 18, 22.

22. Älkät heitä peljätkö, sillä HE[r]ra teidän Jumalanne itze sotii tei[dän] edestänne.

23. Ja minä rukoilin HErraa [si]hen aikaan, sanoden:

24. HErra, HErra, sinä olet [ru]wennut ilmoittamaan sinun palweli[al]les sinun kunnias, ja sinun wah[wan] kätes: sillä kuka on Jumala taiw[as]sa eli maasa, joka taita sinun teko[s ja] wäkes perään tehdä?
Ps. 86: 8. Ps. 89: 7.

25. Anna nyt minun mennä [ka]tzoman sitä hywää maata sille pu[olen] Jordanin: niitä hywiä wuoria ja [Li]banonia.

26. Mutta HErra wihastui [mi]nun päälleni teidän tähtenne, ja [ei] kuullut minun rukoustani; mutta sa[noi] minulle: sinulla on kyllä, älä min[ulle] sitä asiasta enämpi puhu.
4 Mos. 20: 12. 5 Mos. 1: 37. Luku 4: 2[1]. Luku 31: 2. Luku 34: 4.

27. Astu Pisgan kukkulalle, ja n[ostä] silmäs ländeen päin, pohjaan pä[in], lounaseen päin ja itään päin, ja k[atzo] silmilläs: sillä ei sinun pidä menem[än] tämän Jordanin ylitze.

28. Mutta käske Josualle ja wa[hwi]wista händä, ja rohwaise händä: s[illä] hänen pitä menemän ylitze, täm[än] Kansan edellä, ja pitä heille omi[sta]man perinnöxi sen maan, jonga si[nä] näet. Jos. 14: 1.

29. Ja me olimme siinä laaxos[sa], joka on Peorin huonen kohdalla.

4. Luku.

Kuuliaisuden ja epäjumalisuden palkka. Eroitetaan kolme wapa=kaupungia.

Ja kuule nyt Israel ne säädyt j[a] oikeudet, kuin minä teille opeta[n] tehdäxenne; että te eläisitte, ja tulisi[t]te ja omistaisitte maan, jonga HEr[r]a teidän Isäinne Jumala teille a[n]dawa.

2. **Ei teidän pidä mitän lisämä[n] siihen sanaan, kuin minä teille käs[ken], ja ei pidä myös teidän mitä[n]**

siit[ä]

ottaman pois; käskeäxenne
Rran teidän Jumalanne käs=
kuin minä teille käsken.
Mos. 12: 32. Jos. 1: 7. San. l. 30: 6.
Ilm. K. 22: 18, 19.

3. Teidän silmänne owat nähnet mi=
HERra tehnyt on BaalPeorille:
kaikki jotka seuraisit BaalPeorita,
Rra sinun Jumalas hukuttanut
saitanne.
4 Mos. 25: 3, 4. Jos. 22: 17.

Waan te jotka riputte kiinni
sa teidän Jumalasanne, te e=
kaikki tänäpänä.

Katzo, minä opetin teille käskyt
udet: niinkuin HERra minun
ni minulle käskenyt on; niin
maalla johonga te tulewat
mistamaan sitä.

pitäkät siis ja tehkät ne:
on teidän ymmärryxenne
lisudenne kaikkein Kansain e=
kosta he kuulewat kaikki nämät
niin he sanowat: tämä suuri
ainoasta on toimellinen ja kuu=
Kansa.

Sillä kuka Kansa on niin suuri,
Jumala niin lähestyy; niinkuin
meidän Jumalamme, niin u=
kuin me händä rukoilemme?
M. 145: 18. Ps. 147: 19, 20.

Ja kuka on niin ylistettäwä
jolla niin hurskat säädyt ja käs=
at; niinkuin kaikki tämä Laki
minä teille tänäpänä annan?

Niin karta sinuas ja warjele
sielus sangen wisusti, ettet
unhotaisi niitä asioita, jotka
silmäs owat nähnet, ja ettei
isi sinun sydämestäs kaikkena
elinaikanas: ja sinun pitä nii=
man lapsilles ja lastes lapsille.
5 Mos. 6: 7.

Ja myös sitä päiwää, koskas
HERran sinun Jumalas edesä
kosta HERra sanoi minul=
minulle Kansa, andaxeni hei=
minun sanojani; jotka hei=
oppiman, että he pelkäisit
heidän elinaikanansa
ja opetaisit heidän lap=

te astuitte edes, ja seisoitte

alhalla wuoren tykönä: ja wuori pa=
loi taiwaseen asti, ja siellä oli pimeys,
pilwi ja synkeys. 2 Mos. 19: 16.

12. Ja HERra puhui teille keskel=
dä tulda: puhen äänen te kuulitte,
mutta et te yhtäkän kuwaa nähnet,
waan äänen.

13. Ja hän ilmoitti teille liittonsa,
jonga hän teidän tehdä käski, ne kym=
menet sanat: ja kirjoitti ne kahteen
kiwiseen tauluun.
2 Mos. 31: 18. Luku 34: 28.

14. Ja HERra käski minun silloin
opetta teille säädyt ja oikeudet; teidän
niitä tehdäxenne siinä maasa, johon te
menette omistamaan sitä.

15. Warjelkat siis teidän sielujanne
sangen wisusti: sillä et te ole yhtäkän
kuwaa nähnet sinä päiwänä, jona
HERra puhui teille, keskeldä tulda,
Horebisa.

16. Ettet te turmelisi teitänne, ja
tekisi teillenne kuwaa, jongun muotois=
ta, miehen eli waimon kaltaista;
2 Mos. 20: 4.

17. Jongun eläimen kaltaista, joka
on maan päällä: jongun linnun kal=
taista, joka lendä taiwan alla;

18. Eli jongun madon muotoa maan
päällä, eli jongun kalan muotoa, joka
on wedesä maan alla.

19. Ja ettet sinä myös nostaisi sil=
miäs taiwaseen päin, ja katzelisi aurin=
gota, ja kuuta, ja tähtejä, ja kaikkea
taiwan sotajoukkoa, ja tulisit kehoite=
tuxi kumartamaan ja palwelemaan hei=
tä; jotka HERra sinun Jumalas ja=
kanut on kaikille Kansoille koko tai=
wan alla.

20. Mutta teidän on HERra otta=
nut, ja johdattanut ulos rautapätzistä,
Egyptistä; että te olisitte hänelle pe=
rindö Kansa, niinkuin se myös on
tänäpänä.

21. Ja HERra wihastui minun
päälleni, teidän puhenne tähden; niin
että hän wannoi, ettei minun pitänyt
menemän Jordanin ylitze, eli tuleman
siihen hywään maahan, jonga HER=
ra sinun Jumalas anda sinulle perin=
nöxi. 4 Mos. 20: 12.
5 Mos. 1: 37. Luku 3: 26. Luku 34: 4.

22. Waan minun pitä kuoleman

täsä maasa, ja ei minun pidä käymän Jordanin ylitze; mutta te käytte sen ylitze ja omistatte sen hywän maan.

23. Niin kawahtakat itziänne, ettet te HERran teidän Jumalanne liittoa unhotaisi, jonga hän teidän kanßanne on tehnyt: ja älkät tehkö kuwaa jongun muotoista, niinkuin HERra sinun Jumalas sinulda kieldänyt on.

24. Sillä HERra sinun Jumalas on kuluttawainen tuli, ja kiiwas Jumala.

5 Mos. 9: 3. Hebr. 12: 29.

25. Koska sinä siität lapsia, ja lasten lapsia, ja te wanhenette maasa; ja turmelette itzenne, ja teette itzellenne kuwia jongun muotoisia, niin että te teette pahaa HERran teidän Jumalanne edesä, ja wihoitatte hänen:

26. Niin minä tänäpänä kutzun taiwat ja maan todistajaxi teitä wastan, että teidän pitä äkistä peräti hukkuman siitä maasta, johonga te menette Jordanin ylitze, omistamaan sitä. Ei teidän pidä kauwan elämän siinä, waan te pitä peräti hukutettaman.

5 Mos. 30: 19. 3 Mos. 26: 14 ꝛc. 5 Mos. 28: 15, ꝛc.

27. Ja HERra hajotta teitä Kansain sekaan: ja te tuletta wähäxi Kansaxi, jätetyxi pakanoitten sekaan, kuhunga HERra wie teidän.

5 Mos. 28: 62.

28. Siellä pitä teidän palweleman epäjumalita, jotka ihmisten käsialat owat; puita ja kiwiä, jotka eikä näe, eikä kuule, eikä syö, eikä haista.

Ps. 115: 4. ꝛc. Ps. 135: 15, ꝛc.

29. Jos sinä silloin siellä etzit HERraa sinun Jumalatas, niin sinä löydät hänen, koska sinä etzit händä kaikesta sydämestäs, ja kaikesta sielustas.

Os. 3: 5.

30. Koskas ahdistetan, ja nämät kaikki sinun pääsles tulewat; niin sinä wiimeisinä päiwinä, palajat HERran sinun Jumalas tygö, ja kuulet hänen äändänsä.

31. Sillä HERra sinun Jumalas on armollinen Jumala, ei hän sinua hyljä, eikä kadota sinua: ja ei hän unhota sinun Isäis liittoa, jonga hän heille wannonut on.

32. Kysele endisiä aikoja, jotka owat ollet sinun edelläs, siitä päiwäst[…] jona Jumala loi ihmisen maan pääll[…] ja siitä yhdestä taiwan ääresta n[…] toiseen ääreen: jos ikänä niin su[…] asia tapahtunut on, eli senkaltainen ikänä kuultu?

33. Ongo joku Kansa kuullut J[…] malan äänen puhuwan tulen keskel[…] niinkuin sinä kuullut olet, ja on elän[…]

2 Mos. 19: 18, 19.

34. Eli ongo Jumala koetellut m[…] närensä ottamaan hänellensä Ka[…] Kansan seasta, kiusauxilla, ja tun[…] tähdeillä, ja ihmeillä, ja sodalla, wäkewällä kädellä, ja ojetulla käsiw[…] rella ja suurilla peljästyxillä; niin[…] HERra teidän Jumalanne kaikki […] mät tehnyt on teille Egyptisä si[…] silmäis edesä.

35. Nämät olet sinä nähnyt, t[…] xes että HERra on ainoasta Jum[…] ja paitzi händä ei yxikän muu.

5 Mos. 32: 39.

36. Taiwaasta on hän andanut […] nun kuulla äänensä, opettaxensa si[…] ja maalla on hän andanut sinun n[…] dä suuren tulensa: ja tulen keskeldä […] let sinä kuullut hänen sanansa.

37. Että hän sinun Isiäs on […] kastanut, ja heidän siemeniänsä on w[…] linnut heidän jälkeensä: Ja wienyt […] los sinun Egyptin maasta kasiwoillan[…] ja suurella woimallansa. 2 Mos. 13: […]

38. Ajamaan ulos sinun edestäs su[…] ret Kansat, wäkewämmät sinua; jo[…] dattaxensa sinua siihen, ja andaxen[…] sinulle heidän maansa perinnöxi, ku[…] se tänäpänä tapahtunut on.

39. Niin tiedä siis tänäpänä, […] pane mielees, että HERra on Jum[…] la ylhällä taiwasa, ja alhalla maas[…] ja ei yxikän muu.

40. Ettäs pidät hänen säätynsä […] käskynsä, kuin minä tänäpänä sinul[…] käsken, niin että sinun ja sinun lap[…] les sinun jälkees hywin käwis: ja ett[…] olisit pitkäijällinen maasa, jonga HERra sinun Jumalas sinulle anda ikäpä[…] wixes.

41. Silloin eroitti Moses kolm[…] Kaupungita, sillä puolen Jordanin au[…] ringon nousemisen puoleen:

4 Mos. 35: 6, 14. 5 Mos. 19: 2. Jos. 20: 2, 8.

42. Että sinne pakenis joka tietä-
tä lähimmäisensä tuolliaxi löis, ja
ennen ole ollut hänen wihamiehensä;
hän pakenis yhteen niistä kaupun-
ista, ja eläis.
43. Kuin oli Bezer korwesa, lakialla
alla Rubenitain seasa: ja Ramoth
leadisa Gaditain seasa: ja Goan
sanisa Manassitain seasa.
44. Tämä on se laki, jonga Moses
aelin lasten eteen pani.
5. Ja nämät owat todisturet, sää-
ja oikeudet, kuin Moses sanoi Is-
lapsille, lähdettyänsä Egyptistä:
Sillä puolen Jordanin siinä
sa Peorin huonetta kohden, Si-
Amorealaisten Kuningan maalla,
Hesbonisa asui; jonga Moses ja
lapset löit lähdettyänsä Egyp-
: 4 Mos. 21: 24. 5 Mos. 1: 4.
7. Ja omistit hänen maansa, niin
Ogin Basanin Kuningan maan,
Amorealaisten Kuningan, jotka
puolen Jordanin asuit, auringon
mistä päin: 5 Mos. 3: 3.
8. Aroerista Arnonin ojan reu-
a, Sionin wuoreen asti, se on
mon;
49. Ja kaiken lakian maan sillä
Jordanin itään päin, lakeuden
asti, Pisgan wuoren alaisella
en. 5 Mos. 3: 17.

5. Luku.

rebisa tehty liitto. Kymmenen käskyä. Neuwo kuuliaisuuteen.

a Moses kutzui koko Israelin, ja
sanoi heille: kuule Israel näitä
ja oikeuxia, jotka minä tänä-
puhun teidän korwainne kuulden:
pikat ne, ja pitäkät ne, tehdäxen-
den jälkeen.
HErra meidän Jumalamme teki
meidän kanssamme Horebisa.
2 Mos. 19: 5.
Ei tehnyt HErra tätä liittoa
Isäimme kanssa; waan mei-
kanssamme, jotka nyt täsä olemme
, ja kaikki elämme.
HErra puhui kaswoista kaswoi-
dän kanssanne wuorella, tulen
kestä.

5. Silloin minä seisoin HErran
ja teidän waihellanne, ilmoittamasa
teille HErran sanaa: sillä te pelkäi-
sitte tulda, ja ette nousnet wuorelle, ja
hän sanoi: 2 Mos. 19: 16. Luku 20: 18.
6. **Minä (olen) HErra sinun
Jumalas**, joka sinun Egyptin maalda,
orjuden huonesta ulos wienyt olen.
2 Mos. 20: 2.
7. **Ei sinun pidä pitämän muita
Jumalita minun edesäni.**
Ps. 81: 10. Ps. 97: 7.
8. Ei sinun pidä kuwaa tekemän
sinulles jongun muotoisexi, kuin ylhällä
taiwaasa on, eli alhalla maasa, elikkä
wesisä maan alla.
9. Ei sinun pidä niitä kumartaman,
eikä palweleman niitä: **sillä minä olen
HErra sinun Jumalas, kiiwas Ju-
mala, joka kostan lapsille Isäin ri-
koxet, kolmandeen ja neljändeen pol-
ween, niille jotka minua wihawat.**
2 Mos. 34: 7. Jer. 32: 18.
10. **Ja teen laupiuden monelle
tuhannelle, jotka minua rakastawat,
ja minun käskyni pitäwät.**
11. **Ei sinun pidä turhaan lau-
suman HErran sinun Jumalas ni-
meä: sillä ei HErra pidä sitä ran-
gaisemata, joka hänen nimensä tur-
haan lausuu.**
12. **Sinun pitä lepopäiwän pi-
tämän, ettäs sen pyhitäisit:** niinkuin
HErra sinun Jumalas sinun käski.
2 Mos. 20: 8.
13. Kuusi päiwää pitä sinun työtä
tekemän, ja kaikki sinun asias toimit-
taman.
14. Mutta seitzemäs päiwä on HEr-
ran sinun Jumalas lepopäiwä: silloin
ei sinun pidä mitän työtä tekemän,
eikä sinun poikas, eikä sinun tyttäres,
eikä sinun palwelias, eikä sinun piikas,
eikä sinun härkäs, eikä aasis, eikä yri-
kän sinun karjas, eikä sinun muukalai-
ses, joka sinun portteis sisällä on; et-
tä sinun palwelias ja piikas lewosa
olisit niinkuin sinäkin.
1 Mos. 2: 2. Hes. 20: 12. Hebr. 4: 4.
15. Ja muista että sinäkin olit orja
Egyptin maalla: ja HErra sinun Ju-
malas johdatti sinun sieldä wäkewällä
kädellä, ja ojetulla käsiwarrella. Sen-

tähden HErra sinun Jumalas käski sinun pitä lepopäiwän.

16. Sinun pitä kunnioittaman sinun Isääs ja äitiäs, niinkuin HErra sinun Jumalas on sinun käskenyt, että kauwan eläisit, ja menestyisit siinä maasa, jonga HErra sinun Jumalas sinulle anda. 2 Mos. 20: 12. Matth. 15: 4. Marc. 7: 10. Eph. 6: 2.

17. Ei sinun pidä tappaman. 2 Mos. 20: 13. Matth. 5: 21. Rom. 13: 9

18. Ei sinun pidä huorin tekemän. 2 Mos. 20: 14. Matth. 5: 27. Luc. 18: 20.

19. Ei sinun pidä warastaman. 2 Mos. 20: 15.

20. Ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman sinun lähimmäistäs wastan. 2 Mos. 20: 16. Rom. 13: 9.

21. Ei sinun pidä himoitzeman sinun lähimmäises emändätä. Ei sinun pidä himoitzeman sinun lähimmäises huonetta, hänen peldoansa, palweliatansa, piikaansa, härkäänsä, aasiansa, ja mitä ikänä sinun lähimmäises on. 2 Mos. 20: 17. Rom. 7: 7. Jac. 1: 14, 15.

22. Nämät owat ne sanat, jotka HErra puhui kaikelle teidän seurakunnallenne wuorella, tulesta, pilwestä ja synkeydestä suurella äänellä, ja ei siihen enä lisännyt: ja kirjoitti ne kahteen kiwiseen tauluun, ja andoi ne minulle.

23. Ja tapahtui koska te äänen kuulitta pimeyden keskeldä, ja wuori paloi tulesta; niin te tulitte minun tygöni, kaikki päämiehet ja wanhimmat teidän suguistanne;

24. Ja sanoitte: Katzo, HErra meidän Jumalamme on osottanut meille kunniansa ja suurudensa, ja me kuulimme hänen äänensä tulesta. Tänäpänä me näimme Jumalan puhuwan ihmisille, ja heidän elämään jääwän. 2 Mos. 19: 19. 5 Mos. 4: 33.

25. Ja mixi meidän nyt pitä kuoleman, että tämä suuri tuli pitä kuluttaman meidän? jos me usemmin kuulemme HErran meidän Jumalamme äänen, niin me kuolemme.

26. Sillä mikä on kaikki liha, että se kuulis eläwän Jumalan äänen tulesta puhuwan, niinkuin me, ja jäis elämään? Duom. 13: 22.

27. Lähesty sinä, ja kuule kaik mitä HErra meidän Jumalamme s noo: ja sano sinä meille kaikki mi HErra meidän Jumalamme sin kanßas puhuu, niin me tahdem kuulla ja tehdä niitä.

28. Ja HErra kuuli teidän sanai ne äänen, kuin te puhuitte minu kanßani, ja HErra sanoi minul minä kuulin tämän Kansan pu äänen, kuin he puhuit sinun kanßa se on kaikki hywä kuin he puhuit.

29. Joska heillä olis senkaltai sydän, pelkämään minua, ja kätkemä kaikki minun käskyni kaikkena he dän elinaikanansa; että heille menesty ja heidän lapsillensa ijankaikkise Ps. 81: 14.

30. Mene siis ja sano heille: pala kat kotianne teidän majoihinne.

31. Mutta sinun pitä seisoman tä minun edesäni, että minä puhun sin kanßas kaikki käskyt, säädyt ja oik det, jotka sinun pitä heille opettama että he tekisit niiden jälkeen, si maasa, jonga minä heille annan h dän omistaxensa.

32. Niin pitäkät nämät ja teh niinkuin HErra teidän Jumalan teidän käski: ja älkät poiketko oikia eikä wasemmalle puolelle.

33. Waan waeldakat kaikkia ni teitä, kuin HErra teidän Jumalan teille käski: että te eläisitte, ja men styisitte, ja olisitte pitkäijälliset sii maasa, jonga te omistatte.

6. Luku.

Jumala pitä rakastettaman ja peljättämän. Kuinga lapsille pitä jumalisutta opetettaman.

Nämät owat ne käskyt, säädyt oikeudet, jotka HErra teidän J malanne käski opetta teille tehdäxen siinä maasa, kuhunga te menettä om stamaan sitä:

2. Että pelkät HErraa sinun J malatas, ja pidät kaikki hänen sä tynsä ja käskynsä, kuin minä käsk sinulle; sinä ja sinun lapses ja sin lastes lapset, kaikkena sinun elinaik nas; että kauwan eläisit.

3. Israel, sinun pitä kuuleman ja
ämän, niin että sinä myös teet sen
teen, että sinulle hywin käwis, ja
tulisitte paljon lisätyxi; niinkuin
ERra sinun Isäis Jumala sinulle
luwannut maan, josa rieskaa ja
najata wuotaa.

4. Kuule Israel, HERra mei=
n Jumalamme on yxi (ainoa)
ERra. 5 Mos. 4: 35. Marc. 12: 29.

5. Ja sinun pitä rakastaman
ERraa sinun Jumalatas, kaikesta
dämestäs, ja kaikesta sielustas, ja
kesta woimastas. Matth. 22: 37.
Marc. 12: 30. Luc. 10: 27.

6. Ja nämät sanat, jotka minä
sinulle tänäpänä, pitä sinun
es paneman.

7. Ja teroittaman ne sinun lap=
, ja niistä puhuman, huonesa istui=
, ja tiellä käydesäs, maata panne=
ja noustesas.

8. Ja sinun pitä sitoman ne mer=
käteesi, ja ne pitä oleman sinulle
istoxi sinun silmäis edesä.
os. 13: 16. 5 Mos. 11: 18. San. l. 3: 3.
Luku 6: 21. Luku 7: 3.

9. Ja sinun pitä kirjoittaman ne
pihtipieliin, ja portteihis.

10. Koska HERra sinun Jumalas
datta sinun sille maalle, kuin hän
Isilles, Abrahamille, Isaachille
Jacobille on wannonut sinulle an=
ansa, suuret ja jalot Kaupungit,
et sinä rakendanut; Jos. 24: 13.

11. Ja huonet täynnä kaikkea hy=
ytä, joita et sinä itze täyttänyt: ja
wojonkiwiset kaiwot, joita et sinä itze
anut: ja wiinamäet, ja öljymäet,
et sinä itze istuttanut: että sinä
ja rawitan: 5 Mos. 8: 10.

12. Niin ota waari, ettet sinä un=
HERraa; joka sinun Egyptin
lda, orjuden huonesta on johdatta=
ulos.

13. Mutta sinun pitä pelkämän
Rraa sinun Jumalatas, ja palwe=
händä: ja hänen nimensä kautta
wannoman. 5 Mos. 10: 12, 20.
4. Matth. 4: 10. Luc. 4: 8.

14. Ei teidän pidä seuraman muu=
jumalita: niiden Kansain ju=
malista, jotka teidän ympärillänne
owat.

15. Sillä HERra sinun Jumalas
on kiiwas Jumala teidän keskellänne:
ettei HERran sinun Jumalas wiha
julmistuisi sinun päälles, ja hukutaisi
sinua maasta.

16. Ei teidän pidä kiusaman
HERraa teidän Jumalatanne, niin=
kuin te händä kiusaisitte Massasa.
2 Mos. 17: 7. Matth. 4: 7. Luc. 4: 12.

17. Mutta pitämän uskollisesti
HERran teidän Jumalanne käskyt;
niin myös hänen todistuxensa ja hänen
säätynsä, kuin hän sinulle käskenyt on.

18. Että teet sitä kuin oikia ja
hywä on HERran edesä; että sinulle
hywin käwis, ja tulisit sisälle, ja omis=
taisit sen hywän maan, josta HERra
wannoi sinun Isilles;

19. Että hän karkotais kaikki wi=
holliset sinun edestäs; niinkuin HER=
ra sanonut on.

20. Koska poikas tästälähin kysyy
sinulda, sanoden: mitkä todistuxet, ja
säädyt ja oikeudet nämät owat, jotka
HERra meidän Jumalamme teille
käskenyt on?

21. Niin sinun pitä sanoman po=
jalles: me olimme Pharaon orjat E=
gyptisä; mutta HERra johdatti mei=
dän ulos Egyptistä wäkewällä kädellä.

22. Ja HERra teki suuria ja pa=
hoja tunnustähtejä ja ihmeitä Egyp=
tille, Pharaolle ja kaikelle hänen huo=
nellensa, meidän silmäimme edesä.

23. Ja johdatti meidän sieldä; että
hän weis meitä, ja andais meille sen
maan, kuin hän wannoi meidän Isil=
lemme.

24. Ja HERra käski meitä tekemään
kaikkein näiden säätyin jälkeen, pel=
jäten HERraa meidän Jumalatamme;
että meille hywin käwis kaikkena meidän
elinaikanamme, niinkuin myös tänäpänä
käy.

25. Ja sen pitä oleman meille wan=
hurskaudexi, jos me pidämme ja teem=
me kaikki nämät käskyt HERran mei=
dän Jumalamme edesä; niinkuin hän
meille on käskenyt.

7. Luku.

Canaan häwitetään. Israel walitaan, siunataan. Rohwaistus pakanoita wastan.

Koska HERra sinun Jumalas wie sinun siihen maahan, johon sinä tulet omistamaan sitä: ja ajaa paljon Kansaa ulos sinun edestäs, Hethealaiset, Girgosealaiset, Amorealaiset, Canancalaiset, Pheresealaiset, Hewealaiset, ja Jebusealaiset, seitzemän Kansaa, jotka sinua suuremmat ja wäkewämmät owat; 5 Mos. 31: 3.

2. Ja koska HERra sinun Jumalas anda heidän sinun etees, ja sinä lyöt heitä; niin sinun pitä peräti hukuttaman heitä, niinkuin kirotuita, ja ei tekemän yhtäkän liittoa heidän kanßansa, eikä armahtaman heitä.
2 Mos. 23: 32. Luku 34: 12. 5 Mos. 20: 16, 17.

3. Ja ei sinun pidä heimolaisuteen andaman sinuas heidän kanßansa: sinun tyttäritäs ei sinun pidä andaman heidän pojillensa, ja heidän tyttäritänsä ei pidä sinun ottaman pojilles.
Jos. 23: 12.

4. Sillä he wiettelewät sinun poikas minun tyköäni, palwelemaan muukalaisia jumalita; niin julmistuu HERran wiha teidän päällenne, ja nopiasti hukutta teidän.

5. Mutta näin pitä teidän tekemän heille: heidän Altarinsa pitä teidän kukistaman, ja heidän patzaansa rikkoman: niin myös heidän metzistönsä hakkaman, ja heidän epäjumalansa kuwat tulella polttaman. 2 Mos. 23: 24. Luku 34: 13. 5 Mos. 12: 2.

6. Sillä sinä olet pyhä Kansa HERralle sinun Jumalalles: sinun on HERra sinun Jumalas walinnut omaxi Kansaxensa, kaikista Kansoista kuin asuwat maan päällä. 2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 14: 2. Luku 26: 18. 1 Pet. 2: 9.

7. Ei ole HERra mielistynyt teihin ja walinnut teitä sentähden, että teidän lukunne on suurembi kuin kaikkein muiden Kansain: sillä sinä olet wähin kaikista Kansoista:

8. Mutta että HERra rakasti teitä ja pitä walansa, jonga hän wannoi teidän Isillenne, johdatti hän teidän ulos wäkewällä kädellä: ja wapahti teidän orjuden huonesta, Pharao[illegible] Egyptin Kuningan kädestä.
5 Mos. 10: 15.

9. Niin sinun pitä tietämän, et[illegible] HERra sinun Jumalas on Jumala[illegible] uskollinen Jumala, pitäwäinen li[illegible] ton ja laupiuden, niiden kanßa jo[illegible] händä rakastawat, ja pitäwät h[illegible] nen käskynsä, tuhandeen polwee[illegible]
2 Mos. 20: 6. Luku 34: 7. 5 Mos. 5: 9, [illegible]

10. Ja kostaa niille, jotka hän[illegible] wihawat, hänen kasiwoinsa edessä, ni[illegible] että hän hukutta heitä: ja ei wii[illegible] kostamasta niille hänen kasiwoinsa edes[illegible] jotka händä wihawat.

11. Niin pidä ne käskyt, säädy[illegible] oikeudet, jotka minä sinulle käsken t[illegible] näpänä tehdäxes niitä.

12. Ja koska te nämät oikeud[illegible] kuuletta, ja pidätte, ja teette ne; ni[illegible] myös HERra sinun Jumalas p[illegible] sinulle sen liiton ja laupiuden, jon[illegible] hän wannoi sinun Isilles.
3 Mos. 26: 3, rc. 5 Mos. 28: 1, rc.

13. Ja rakastaa sinua, ja sinu[illegible] sinun, ja enändä sinun: ja sinu[illegible] sinun ruumis hedelmän, ja sinun maa[illegible] hedelmän, sinun jywäs, wiinas [illegible] öljys, sikiät sinun karjastas, ja lamm[illegible] sinun lambaistas siinä maasa, jong[illegible] hän sinun Isilles wannoi sinul[illegible] andaxensa.

14. Sinun pitä oleman siunatu[illegible] kaikista Kansoista. Ei yrikän hedelmä[illegible] töin pidä sinun seasas oleman, eik[illegible] sinun karjas seasa. 2 Mos. 23: 26

15. Ja HERra otta sinulda po[illegible] kaikki sairaudet: ei hän yhtäkän Egyp[illegible] tin pahaa tautia, jotka sinä tiedät [illegible] pane sinun päälles; mutta heittä n[illegible] kaikkein niiden päälle, jotka sinua wi[illegible] hawat. 2 Mos. 9: 14. Luku 15: 26.

16. Sinun pitä nieleman kaikki n[illegible] Kansat, kuin HERra sinun Jumala[illegible] sinulle andawa on: Ei sinun silmä[illegible] pidä säästämän heitä; eikä sinun pid[illegible] palweleman heidän jumalitansa: sillä s[illegible] tulis sinulle paulaxi. 2 Mos. 23: 33

17. Jos sinä sanot sinun sydämesäs[illegible] nämät Kansat owat usiammat kui[illegible] minä: kuinga taidan minä heidän aja[illegible] ulos?

18. Niin älä pelkä heitä: muista wisusti mitä HERra sinun Jumalas teki Pharaolle ja kaikille Egyptiläisille;

19. Ja ne suuret kiusauxet, kuin sinun silmäs nähnet owat, ja tunnustähdet ja ihmet, ja wäkewä käsi, ja ojettu käsiwarsi, jolla HERra sinun Jumalas johdatti sinun. Niin HERra sinun Jumalas teke kaikille niille Kansoille, joita sinä pelkät.
5 Mos. 4: 34. Luku 29: 3.

20. Niin myös HERra sinun Jumalas lähettä heidän sekaansa hörhöiset; siihenasti että kaikki hukutetan, jotka jäänet, ja heitänsä lymyttänet owat, sinun edestäs.
2 Mos. 23: 28. Jos. 24: 12.

21. Älä hämmästy heidän edesänsä: sillä HERra sinun Jumalas on sinun keskelläs, se suuri ja peljättäpä Jumala.

22. Ja HERra sinun Jumalas ulkotta nämät Kansat sinun edestäs, wähin wähin toinen toisensa jälkeen: et sinä saa äkistä hukutta heitä, ettei metsän pedot lisännyisi sinua wastan maan päällä. 2 Mos. 23: 30.

23. Ja HERra sinun Jumalas anda heitä sinun etees; ja häiritze heitä suurella sekaseuraisudella, siihenasti että hän hukutta heidän.

24. Ja anda heidän Kuningaansa sinun käsiis, ja sinun pitä hukuttaman heidän nimensä taiwan alda: Ei pidä yhdengän seisoman sinua wastan, siihenasti ettäs heidän hukutat.
Jos. 10: 22, etc. Luku 11: 12. Luku 12: 7, etc.

25. Heidän epäjumalittensa kuwat pitä sinun tulella polttaman: ei sinun pidä himoitzeman sitä hopiata ja kulda, kuin niiden päällä on ollut, taikka ottaman sitä jotain sinulles, ettei se sinulle paulaxi: sillä se on HERran sinun Jumalalles kauhistus.
5 Mos. 12: 3. Jos. 7: 1, 21.

26. Sentähden, ei sinun pidä sitä kauhistusta huonesees wiemän, ettet sinä myös kirotuxi niinkuin se, mutta sinun pitä sitä kauhistusella ilwoittaman, ja kauhistumalla kauhistuman sitä; sillä se on kirottu.
5 Mos. 13: 17.

8. Luku.

Wiipyminen korwesa. Maan ihanaisuus. Luopuwaisten rangaistus.

Kaikki käskyt kuin minä käsken sinulle tänäpänä, pitäkät ja tehkät; että te eläisitte, ja lisännyisitte, tulisitte ja omistaisitte maan, kuin HERra wannoi teidän Isillenne.

2. Ja muista kaikkea sitä matkaa, jonga kautta HERra sinun Jumalas johdatti sinun näinä neljänäkymmenenä wuonna korwesa: waiwataxensa sinua, ja koetellaxensa sinua, tietäxensä mitä sinun sydämesäs oli, jos sinä pidäisit häuen käskynsä, taikka et.

3. Ja hän waiwais sinua ja andoi sinun isota, ja rawitzi sinun Mannalla, jota et sinä eikä sinun Isäs tundenet: että hän annais sinun tietä, ettei ihminen elä ainoastansa leiwästä; waan kaikista kuin HERran suusta lähtee, elää ihminen. 2 Mos. 16: 35.
4 Mos. 11: 7. Matth. 4: 4. Luc. 4: 4.

4. Ei sinun waattees wanhudesta kulunet sinun yldäs, ja sinun jalkas ei kuulettunet, näinä neljänäkymmenenä wuonna. 5 Mos. 29: 5. Neh. 9: 21.

5. Niin tiedä sinun sydämesäs, että HERra sinun Jumalas on kurittanut sinua, niinkuin mies kuritta poikaansa.

6. Ja pidä HERran sinun Jumalas käskyt, waeldaxes häuen tiellänsä, ja peljätäxes händä.

7. Sillä HERra sinun Jumalas wie sinun hywälle maalle: sille maalle josa wesiojat, lähtet, ja järwet owat, jotka laaxoille ja wuorten siwuille wuotawat:

8. Maalle josa nisu, ohra, wiinapuut, fikunapuut, ja granatin omenat owat: maalle josa öljypuut ja hunaja kaswawat:

9. Maalle josa ei sinun pidä wajawaisudesa syömän leipää, josa ei mitän puutu: maalle jonga kiwet owat rauta, josa sinä myös wasken wuorista lohkaiset. 5 Mos. 6: 11.

10. Ja koska sinä syönyt ja rawittu olet; ettäs silloin kiität HERraa sinun Jumalatas, sen hywän maan edestä, kuin hän andoi sinulle.

11. Niin ota siis waari, ettet sinä unhota HERraa sinun Jumalatas; siinä ettet sinä pidä hänen käskyjänsä, oikeuxiansa, ja säätyjänsä, kuin minä tänäpänä sinulle käsken.

12. Koskas syönyt ja rawittu olet, ja rakennat kaunit huonet ja asut niisä;

13. Ja sinun karjas ja lampas, hopias ja kuldas, ja kaikki kuin sinulla on, lisändywät;

14. Ettei sinun sydämes silloin tulisi ylpiäxi, ja unhotaisit HERran sinun Jumalas, joka sinun johdatti Egyptin maalda, orjuden huonesta:

15. Ja on sinun johdattanut sen suuren ja hirmuisen korwen läpitze, josa tuliset kärmet, ja Skorpionit, ja kuiwus oli, ja ei ensingän wettä ollut, ja andoi sinulle weden wuotaa kowasta kalliosta: 4 Mos. 21: 6.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 11. Ps. 78: 16.

16. Ja rawitzi sinun Mannalla korwesa, josta ei sinun Isäs tiennet, waiwataxensa ja koetellaxensa sinua, ja wiimeiseldä hywää tehdäxensä sinulle.
2 Mos. 16: 15.

17. Muutoin sinä sanoisit sydämesäs: minun woimani, ja käteni wäkewys on minulle näin woimalliset työt tehnyt.

18. Waan muista HERran sinun Jumalas päälle: sillä hän on se, joka sinulle woiman anda, tehdäxes senkaltaisia woimallisia tekoja; että hän wahwistais' liittonsa, kuin hän wannoi sinun Isilles, niinkuin se tänäkin päiwänä tapahtuu.

19. Waan jos sinä niin unhotat HERran sinun Jumalas, ja noudatat muita jumalita, palwelet ja kumarrat niitä; niin minä tänäpänä todistan teille, että teidän pitä peräti hukkuman.

20. Juuri niinkuin pakanat, jotka HERra hukutta teidän edestänne, niin teidän pitä hukkuman; ettet te ole HERran teidän Jumalanne äänelle kuuliaiset.

9. Luku.

Maa annettu armosta. Kansan uppiniskaisuus. Moseren kiiwaus, esirukous.

KUule Israel: tänäpänä sinä menet Jordanin ylitze, ettäs tulet omistamaan sitä Kansaa, joka on sinua suurembi ja wäkewämbi: suuria Ka
pungeita rakettuita taiwaseen asti:

2. Suurta ja pitkää Kansaa, E
kin poikia; jotka sinä tunnet, joista
nä myös kuullut olet: Kuka woi
soa Enakin poikia wastan?
4 Mos. 13: 29, 34.

3. Niin sinun pitä tänäpänä tie
män, että HERra sinun Jumalas
sinun edelläs, niinkuin kuluttawai
tuli: hän hukutta heitä, ja hän al
da heitä sinun edesäs: ettäs ajat h
ulos ja hukutat nopiasti, niinkuin HE
ra sanoi sinulle.
5 Mos. 4: 24. Hebr. 12: 29.

4. Koska HERra sinun Jum
on heitä ajanut sinun edestäs ulos,
älä sano sydämesäs: HERra on
nun tähän tuonut omistamaan
maata minun wanhurskaudeni täh
sillä HERra ajaa nämät pakanat
nun edestäs ulos heidän jumalatto
densa tähden. 1 Mos. 15: 16.

5. Et sinä tule omistamaan he
maatansa sinun wanhurskaudes eli
dämes wakuuden tähden: waan HE
ra sinun Jumalas ajaa pakanat
heidän jumalattomudensa tähden,
HERra wahwistais sanansa, j
HERra sinun Isilles Abraham
Isaachille ja Jacobille wannoi.
1 Mos. 12: 7. Luku 13: 15. Luku 28: 1

6. Niin tiedä nyt, ettei HERra
nun Jumalas anna sinulle tätä hy
maata omistaxes sitä, sinun wanh
kaudes tähden: sillä sinä olet ni
Kansa.

7. Muista ja älä unhota, ku
sinä HERran sinun Jumalas wih
korwesa: siitä päiwästä kuin sinä l
Egyptin maalda, siihenasti kuin te
let oletta tähän paikkaan, oletta te
let HERralle wastahakoiset.
2 Mos. 14: 11. Luku 16: 2.

8. Sillä Horebisa te myös wiho
titte HERran: ja HERra wihast
teille, niin että hän tahdoi teidän h
kutta. 2 Mos. 32: 10.

9. Koska minä wuorelle astuin ott
maan kiwisiä tauluja wastan, liitto
tauluja, kuin HERra teki teidän kan
sanne: Ja minä olin wuorella nelj
kymmendä päiwää, ja neljäkymmeni

tä, ja en syönyt leipää, engä juo=
t wettä. 2 Mos. 24: 18. Luku 34: 28.
10. Ja HERra andoi minulle kaxi
istä taulua, kirjoitettua Jumalan
mella: Ja niisä olit kaikki sanat,
n HERra teille tulesta wuorella
ui, kokouxen päiwänä.
os. 31: 18. Luku 19: 18. 5 Mos. 4: 11.
11. Ja tapahdui niiden neljänkym=
en päiwän ja neljänkymmenen yön
tä, että HERra andoi minulle
kiwistä liiton taulua.
2. Ja sanoi HERra minulle: nou=
ja mene nopiasti täældä alas: sillä
n Kansas, jongas Egyptistä olet
ttanut ulos, owat turmellet itzen=
ja owat pikaisesti sildä tieldä men=
pois, jonga minä käskin heille, ja
tehnet heillensä waletun kuwan.
2 Mos. 32: 7.
Ja HERra puhui minulle, sa=
: minä näjin tämän Kansan, ja
, se on niskuri Kansa.
4. Salli että minä hukutan hei=
, ja pyhin heidän nimensä taiwan
: ja minä tahdon sinun tehdä wä=
mmäxi ja suuremmaxi Kansaxi
tämä on.
5. Ja kuin minä käänsin minuni,
astuin wuorelda alas, joka tulesta
i, ja pidin kaxi liiton taulua mo=
misa käsisäni:
16. Niin näjin minä, ja katzo, te
tehnet syndiä HERraa teidän
malatanne wastan: te olitta tehnet
waletun wasikan: ja nopiasti
itte pois sildä tieldä, jonga HER=
käski teille.
17. Niin otin minä ne molemmat
ja heitin minun molemmista kä=
ni, ja löin ne rikki teidän silmäin=
edesä.
18. Ja langeisin maahan HERran
n, niinkuin ennengin, niinä neljänä=
menenä päiwänä ja neljänäkymme=
yönä, ja en syönyt leipää, engä
nut wettä; kaikkein teidän syndein=
tähden, kuin te tehnet olitta, että
pahaa HERran edesä ja wi=
hänen.
Sillä minä pelkäisin sitä wihaa
tta, jolla HERra teidän
wihastunut oli, niin että hän
tahdoi hukutta teidän: ja HERra kuuli
minun rukouxeni wielä sillä kin erällä.
20. HERra oli myös suuresti wi=
hainen Aaronin päälle, niin että hän
tahdoi hänen hukutta: waan minä ru=
koilin silloin Aaroningin edestä.
21. Mutta teidän syndinne, sen wa=
sikan kuin te tehnet olitta, otin minä
ja poltin sen tulesa, ja löin sen rikki
ja surwoin sen hywästi, siihenasti että
se mureni tomuxi: ja heitin sen tomun
siihen ojaan, joka siitä wuoresta wuosi.
2 Mos. 32: 20.
22. Niin myös Thabeerasa, ja Massasa,
ja himohaudoilla te wihoititte
HERran. 4 Mos. 11: 1, 3.
2 Mos. 17: 7. 4 Mos. 11: 33, 34.
23. Ja koska HERra lähetti tei=
dän KadesBarneasta, ja sanoi: men=
gät ja omistakat maa, jonga minä
annoin teille: niin te olitte HERran
teidän Jumalanne suulle wastahakoiset,
ja ette uskonet händä, ette myös ollet
kuuliaiset hänen äänellensä.
4 Mos. 13: 3, 27, rc.
24. Te oletta ollet HERralle tot=
telemattomat, siitä päiwästä kuin mi=
nä teidän tundenut olen.
25. Niin minä langeisin maahan
HERran eteen, neljäkymmendä päi=
wää ja neljäkymmendä yötä, kuin mi=
nä siinä makaisin: sillä HERra sanoi,
että hän tahdoi hukutta teidän.
2 Mos. 32: 11, 31. Luku 34: 8. 4 Mos. 14: 13.
26. Ja minä rukoilin HERraa, sa=
noden: HERRA, HERra, älä hu=
kuta sinun Kansaas ja perikundaas,
jongas suurella woimallas pelastanut,
ja wäkewällä kädelläs Egyptistä olet
johdattanut ulos.
27. Muista sinun palwelioitas Abra=
hamia, Isaachia ja Jacobia: älä katzo
tämän Kansan kowuden, jumalattomu=
den ja synnin puoleen.
28. Ettei sen maan asuwaiset, jostas
meidän johdattanut olet, sanoisi: Sen=
tähden ettei HERra woinut heitä wie=
dä siihen maahan, jonga hän heille lu=
wannut oli, ja että hän on wihannut
heitä; johdatti hän heidän ulos, tappa=
xensa heitä korwesa. 4 Mos. 14: 16.
29. Sillä he owat sinun Kansas ja
perimyxes; jongas suurella woimallas ja
ojetulla käsiwarrellas johdattanut olet.

10. Luku.

Uudet taulut. Aaronin kuolema. Lewitaitten eroittaminen ja perindö. Neuwo wilpittömään Jumalan pelkoon.

Silloin sanoi HErra minulle: wuole sinulles kaxi kiwistä taulua endisten kaltaista, ja astu minun tygöni wuorelle: ja tee sinulles puu Arkki: 2 Mos. 34: 1.

2. Niin minä kirjoitan niihin tauluin ne sanat, kuin niisä ensimäisisä tauluisa olit, jotkas särkenyt olet: ja pane ne Arkkiin. 5 Mos. 9: 10. 2 Mos. 32: 19. Luku 25: 16, 21.

3. Niin minä tein Arkin sittimipuusta, ja wuolin kaxi kiwistä taulua endisten kaltaista: ja astuin wuorelle pitäden kaxi taulua kädesäni.

4. Niin kirjoitti hän, sen ensimäisen kirjoituxen jälkeen, niihin tauluin ne kymmenet sanat, jotka HErra teille puhui wuorella tulesta, kokouxen päiwänä: Ja HErra andoi ne minulle. 2 Mos. 32: 16.

5. Niin minä käänsin itzeni ja astuin wuorelda alas, ja panin taulut Arkkiin, jonga minä tein; että heidän piti siellä oleman, niinkuin HErra minulle käskenyt oli.

6. Ja Israelin lapset menit Beroth BeneJakanista Moseraa kohden: siellä kuoli Aaron ja haudattin, ja hänen poikansa Eleazar toimitti Papin wirkaa hänen siasansa. 4 Mos. 33: 30. Luku 33: 38. Luku 20: 28.

7. Sieldä menit he Gudgodaan: Gudgodasta Jothbathiin, siihen maahan josa wesiojat owat.

8. Silloin eroitti HErra Lewin sugun, kandamaan HErran liiton Arkkia; seisomaan HErran edesä, palwelemaan händä ja kiittämään hänen nimeänsä tähän päiwään asti. 4 Mos. 3: 5, ꝛc. Luku 8: 5, ꝛc. Jos. 18: 7.

9. Sentähden ei ollut Lewitailla yhtän osaa eli perimystä heidän weljeinsä kanssa: sillä HErra on heidän perimyxensä, niinkuin HErra sinun Jumalas sanoi heille. 4 Mos. 18: 20. 5 Mos. 18: 1. Jos. 18: 7.

10. Ja minä seisoin wuorella niinkuin ennengin, neljäkymmendä päiwää ja neljäkymmendä yötä: ja wielä silloingin kuuli HErra minun rukou
ni, eikä HErra tahtonut hukutta si
2 Mos. 32: 14. Luku 34: 28. 5 Mos. 9:

11. Waan HErra sanoi minu
nouse, ja mene matkaas, niin e
Kansan edellä waellat; että he t
ja omistaisit sen maan, jonga m
wannoin heidän Isillensä andaxeni h

12. Nyt siis Israel, mitä HE
ra sinun Jumalas sinulda m
anoo; Waan että pelkäisit H
raa sinun Jumalatas, ja waell
kaikisa hänen teisänsä, ja rakas
sit händä, ja palwelisit HErraa
nun Jumalatas kaikesta sinun
dämestäs, ja kaikesta sinun sielus

13. Että myös pidäisit HEr
käskyt, ja hänen säätynsä, j
minä käsken sinulle tänäpänä;
sinulle hywin käwis?

14. Kazo, taiwat ja taiwa
taiwat owat HErran sinun
malas; ja maa ja kaikki mitä
nesä on. 1 Kun. K. 8: 27. Ps. 2

15. Kuitengin HErralla on
hywä suosio sinun Isäis tygö raka
xensa heitä: ja on walinnut heidän
menensä heidän jälkeensä, (nimittä
teidän kaikista Kansoista, niinkuin t
päiwänäkin on. 2 Mos. 1

16. Niin ymbärileikatkat teid
sydämenne esinahka, ja älkät enä
bi niskurit olko: 5 Mos. 30
Jer. 4: 4. Ap. T. 7: 51. Rom. 2: 29.
Col. 2: 11.

17. Sillä HErra teidän Ju
lanne on kaikkein Jumalain
mala, ja kaikkein Herrain HEr
suuri Jumala, woimallinen, ja p
jättäpä, joka ei kazo muodon
keen, eikä lahjoja ota.
2 Aika K. 19: 7. Job. 34: 19. Ap. T. 10:
Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Col. 3: 25.
1 Pet. 1: 17.

18. Joka orwoille ja leskille oik
den teke: ja rakastaa muukalaisia,
että hän heille leiwän ja waatten an

19. Sentähden pitä myös teid
rakastaman muukalaista: sillä te m
olitta muukalaiset Egyptin maalla.

20. Sinun pitä pelkämän HEr
raa sinun Jumalatas, händä pit
sinun palweleman: hänesä pitä si

[...]n kiinni rippuman, ja hänen [...]ensä kautta wannoman.
[...]Mos. 6: 13. Luku 13: 4. Matth. 4: 10. Luc. 4: 8.

[...]1. Hän on sinun ylistyxes ja sinun [...]nalas, joka sinun tykönäs teki niitä [...]da ja hirmuisita töitä, joita sinun [...]äs nähnet owat. 2 Mos. 15: 2.

[...]2. Sinun Isäs menit alas Egyp[...]seitzemänkymmenen sielun kanßa: [...]ja nyt HERra sinun Jumalas [...]enändänyt sinun niinkuin taiwan [...]t. 1 Mos. 46: 27. 2 Mos. 1: 5. 1 Mos. 15: 5.

11. Luku.

[...]ses muistutta HERran ihmeitä, ja [...] maan ihanaisudesta. Kuuliai[...]sen ja tottelemattomuden palkka.

[...] rakasta nyt HERraa sinun Jumalatas, ja pidä hänen lakinsa, [...]sä, oikeudensa ja käskynsä alin[...]i.

[...]. Ja tundekat te tänäpänä; sillä minä teidän lastenne kanßa (puhu), [...] ei tiedä, eikä ole nähnet HER[...] teidän Jumalanne kuritusta: hä[...] jalouttansa, woimallista kättänsä, [...]jettua käsiwartansa:

[...]. Ja hänen ihmeitänsä ja tekojan[...] kuin hän teki Egyptiläisten seasa, [...]raolle Egyptin Kuningalle, ja kai[...] hänen maakunnallensa;

4. Ja mitä hän teki Egyptiläisten [...]wäelle, heidän hewoisillensa ja wau[...]nsa, koska hän punaisen meren [...] andoi juosta heidän päällensä, [...] he teitä ajoit takaa: ja HER[...]hukutti heidän hamaan tähän päi[...]n asti; 2 Mos. 14: 23, rc.

5. Ja mitä hän teille korwesa teh[...] on, siihenasti kuin te tähän paik[...]n tulitta;

[...]. Ja mitä hän teki Dathanille ja [...]amille Eliabin Rubenin pojan po[...], koska maa awais suunsa ja nieli [...], ja heidän perhensä ja majan[...] niin myös kaikki heidän tawaran[...], kuin oli heidän hallusansa koko Is[...] keskellä. 4 Mos. 16: 31. [...] 10. Luku 27: 3. Ps. 106: 17.

[...]. Sillä teidän silmänne owat näh[...]net kaikki ne suuret HERran teot, kuin hän tehnyt on.

8. Sentähden pitäkät kaikki ne käskyt, kuin minä teille tänäpänä käsken, että te wahwistuisitte tulemaan ja omistamaan sitä maata, kuin te menette omistamaan;

9. Että te kauwan siinä maasa eläisitte, kuin HERra sinun Jumalas wannoi teidän Isillenne, heille andaxensa ja heidän siemenellensä: sen maan, josa riestaa ja hunajata wuotaa.

10. Sillä se maa, johongas menet omistamaan sitä, ei ole niinkuin Egyptin maa, josta te lähtenet oletta; josa sinä siemenes kylwit, ja kastoit sen jalwoillas niinkuin kaalimaan.

11. Waan se maa, johonga te menettä omistamaan sitä, on wuorinen ja laaxoinen maa, jonga sade taiwaasta kastaa. 5 Mos. 8: 7.

12. Josta maasta HERra sinun Jumalas pitä waarin; ja HERran sinun Jumalas silmät aina näkewät sen, wuoden alusta niin wuoden loppuun asti.

13. Ja pitä tapahtuman, jos te hywin kuuliaiset oletta minun käskyilleni, kuin minä tänäpänä teille käsken; niin että te rakastatte HERraa teidän Jumalatanne, ja palwelette händä kaikesta teidän sydämestänne, ja kaikesta sielustanne:

14. Että minä annan teidän maallenne saten ajallansa, warhain ja hiljain; että sinä korjat sinun jywäs, wiinas ja öljys. 5 Mos. 28: 12. Jer. 5: 24.

15. Ja minä annan sinun karjalles ruohoa sinun kedoillas; että te syötte ja rawitan.

16. Karttakat teitänne, ettei teidän sydämenne wietelläisi, niin että te poikkeette palwelemaan wieraita jumalita, ja kumartamaan heitä:

17. Ja HERran wiha julmistuis teidän päällenne, ja sulkis taiwan, ettei sadetta tulisi, ja maa ei andaisi hedelmätänsä: ja te kiirusti hukkuisitte siitä hywästä maasta, kuin HERra on teille andanut.

18. Niin pangat nyt nämät minun sanani teidän sydämeenne, ja

teidän mieleenne, ja sitokat niitä merkixi teidän käsiinne, että ne olisit muistoxi teidän silmäinne edesä.
5 Mos. 6: 8.

19. Ja opettakat niitä teidän lapsillenne, niin että sinä puhut niistä, huonesa istuisas, tiellä käydesäs, lewätä pannesas, ja noustesas.
5 Mos. 4: 9. Luku 6: 7.

20. Ja kirjoita ne sinun huones pihtipieliin, ja sinun portteihis:

21. Että sinä ja sinun lapses kauwan eläisitte maan päällä, kuin HERra teidän Isillenne wannoi andaxensa heille, niinkauwan kuin päiwät taiwaasta maan päällä owat.

22. Sillä jos te kaikki nämät käskyt pidätte, kuin minä teille käsken, että te sen jälkeen teette; niin että te rakastatte HERraa teidän Jumalatanne, ja waellatte kaikisa hänen teisänsä, ja riputta hänesä kiinni:

23. Niin HERra ajaa kaikki nämät Kansat pois teidän kaswoinne edestä; niin että te omistatte suuremmat ja woimallisemmat Kansat, kuin te oletta.

24. Kaikki paikat kuin teidän jalkanne astuu, pitä teidän oleman: korwesta ja Libanonista ja Phrathin wirrasta, äärimmäiseen mereen asti, pitä teidän rajanne oleman. Jos. 1: 3. Luku 14: 9. 2 Mos. 23: 31. 4 Mos. 34: 2, etc.

25. Ei yxikän woi olla teitä wastan: teidän pelkonne ja wapistuxenne anda HERra tulla kaikkein niiden maiden päälle, kusa te waellatte; niinkuin hän teille on sanonut.

26. Katzo, minä asetan tänäpänä teidän eteenne, sekä siunauxen että kirouxen.

27. Siunauxen, jos te kuuliaiset oletta HERran teidän Jumalanne käskylle, kuin minä tänäpänä teille käsken.
5 Mos. 28: 2.

28. Kirouxen, jos et te tottele HERran teidän Jumalanne käskyjä, ja poikketta siitä tiestä, kuin minä teille tänäpänä käsken; niin että te waellatte muiden jumalain jälkeen, joita et te tunne. 5 Mos. 28: 15.

29. Koska HERra sinun Jumalas johdatta sinun siihen maahan, johongas tulet omistamaan sitä; niin an
siunaus (sanotta) Grisimin wuor
ja kirous Ebalin wuorella.
5 Mos. 27: 12, 13. Jos. 8: 34.

30. Eikö he ole sillä puolen Jor
nin perällä tietä, auringon laskemi
päin, Cananealaisten maalla, kuin a
wat sillä lakeudella; Gilgalin kohda
Moren lakeuden tykönä? 1 Mos. 12

31. Sillä teidän pitä menem
Jordanin ylitze, tuleman ja omista
maan, kuin HERra teidän Juma
ne teille anda, sen omistaxenne,
asuaxenne siinä.

32. Niin pitäkät ja tehkät k
ne säädyt ja oikeudet, kuin minä
näpänä panen teidän eteenne.
5 Mos. 5: 32.

12. Luku.

Pakanain epäjumalitten ulosjuurittami
Uhrin toimittamisen ja Jumalan pal
luren paikka. Weren syöminen kieltä

Nämät owat ne säädyt ja oikeu
joita teidän pitämän pitä,
te niiden jälkeen tekisitte, sillä ma
jonga HERra sinun Isäis Jum
andoi sinulle omistaxes; niinkau
kuin te maan päällä elätte.

2. Teidän pitä peräti häwittä
kaikki ne paikat, joisa pakanat, jo
te omistatte, jumalitansa palwellet
wat; joko se olis korkeilla wuoril
taikka mäjillä, eli kaikkein wiherjäis
puitten alla. 5 Mos. 7: 5.

3. Ja kukistakat heidän Altari
ja särkekät heidän patzaansa, hei
metzistönsä tulella polttakat, ja hei
epäjumalansa kuwat rikki hakatkat;
hukuttakat heidän nimensä siitä paika

4. Ei teidän pidä niin tekemä
HERralle teidän Jumalallenne:

5. Waan siinä paikasa kuin HER
ra teidän Jumalanne walitzee kaiki
teidän sukukunnistanne, asettaxensa
hen nimensä: siinä kuin hän asuu,
tä teidän etzimän (händä) ja sinne
tä sinun tuleman. 2 Mos. 20: 2

6. Ja siellä pitä teidän uhrama
teidän polttouhrinne, ja teidän
uhrinne, ja teidän kymmenexenne,
teidän kättenne ylönnysuhrin; ja teidä

paurenne, ja teidän wapaehtoiset uh-
rinne, niin myös esikoiset teidän kar-
jastanne ja lambaistanne.
7. Ja siellä teidän pitä syömän
HERran teidän Jumalanne edesä, ja
iloitzeman kaikisa niisä kuin te ja tei-
dän huonenne kannatta edes, joilla
HERra sinun Jumalas sinun on siu-
nannut.
8. Ei teidän pidä tekemän kaikkein
niin jälkeen, kuin me täsä tänäpänä
teemme, jokainen kuin hänelle itze nä-
kyy oikiaxi.
9. Sillä et te wielä ole tähänasti
tullet lepoon ja perimyxeen, jonga
HERra sinun Jumalas sinulle anda.
10. Waan teidän pitä menemän
Jordanin ylitze, ja asuman siinä maa-
sa, jonga HERra teidän Jumalanne
anda teidän periä: ja hän anda teille
lewon kaikilda teidän wihamiehildänne
ymbärillänne: teidän pitä myös
turwallisesti asuman.
11. Ja siinä pitä oleman se paikka,
jonga HERra sinun Jumalas walitzee,
että hänen nimensä siinä asuis, sinne
pitä teidän wiemän kaikki ne kuin minä
teille käsken; teidän polttouhrinne, ja
teidän muut uhrinne, teidän kymme-
nyxenne, teidän kättenne ylönnysuhrin,
ja kaikki teidän wapat lupauxenne, jotka
te HERralle lupatte.
1 Kun. K. 8: 29. 2 Aika K. 7: 12, 16.
12. Ja teidän pitä iloitzeman HER-
ran teidän Jumalanne edesä, sekä te
että teidän poikanne, ja teidän tyttä-
renne, teidän palwelianne ja piikanne;
niin myös Lewitat jotka teidän portei-
sanne owat: sillä ei heillä ole osaa eli
perimystä teidän kansanne.
4 Mos. 18: 24. 5 Mos. 10: 9. Luku 18: 1.
13. Karta sinuas ettes uhra sinun
polttouhrias, kaikisa paikoisa kuin sinä
näet:
14. Waan siinä paikasa, jonga
HERra walitzee josakusa sinun suku-
kunnasas, siellä pitä sinun polttouhris
uhraman; ja tekemän kaikki mitä minä
sinulle käsken.
15. Kuitengin teurasta ja syö lihaa
kaiken sinun sielus himon jälkeen, HER-
ran sinun Jumalas siunauxen jälkeen,
jonga hän sinulle on andanut, kaikisa
sinun porteisas: sekä saastainen että
puhdas siitä syökän, niinkuin metzä-
wuohen ja peuran.
16. Mutta ei teidän pidä werta
syömän; waan kaataman maahan niin-
kuin weden. 1 Mos. 9: 4.
3 Mos. 3: 17. Luku 19: 26. 5 Mos. 15: 23.
17. Et sinä saa suingan syödä sinun
porteisas sinun jywäis, sinun wiinas,
ja sinun öljys kymmenexiä, eikä myös
esikoisia sinun karjastas ja lampaistas;
taikka yhdestäkän sinun lupauxestas
kuin sinä luwannut olet, taikka sinun
wapan ehtos uhrista, eli sinun kättes
ylönnysuhrista:
18. Waan HERran sinun Juma-
las edesä pitä sinun niitä syömän, siinä
paikasa jonga HERra sinun Jumalas
walitzee, sinä ja sinun poikas, ja tyt-
täres, ja palwelias ja piikas, ja Le-
wita, joka sinun porteisas on: ja iloitze
HERran sinun Jumalas edesä kaikisa
mitä sinun kätes tuo.
19. **Ja ota waari, ettes hyljä
Lewitata, niinkauwan kuin sinä
elät maan päällä.** 5 Mos. 14: 27.
20. Koska HERra sinun Jumalas
lewittä sinun maas rajat, niinkuin hän
sanoi sinulle, ja sinä sanot: minä syön
lihaa: että sinun sielus himoitzee lihaa
syödä; niin syö lihaa kaiken sinun sie-
lus himon jälkeen. 1 Mos. 28: 14.
5 Mos. 19: 8.
21. Jos se sia sinusta kaukana on,
jonga HERra sinun Jumalas walitzi,
että hän siellä anda nimensä asua;
niin teurasta sinun karjastas ja lam-
paistas, jotka HERra sinulle andanut
on, niinkuin minä sinulle käskin: ja
syö sinun porteisas kaiken sinun sielus
himon jälkeen.
22. Kaiketikkin niinkuin metzäwuohi
ja peura syödän, niin pitä sinun sen
syömän: sekä saastainen että puhdas
siitä syökän.
23. Waan ainoasta kawahda ettes
werta syö: sillä weri on hengi: sen-
tähden ei sinun pidä syömän hengeä
lihan kansa. 3 Mos. 7: 26.
Luku 17: 11.
24. Ei sinun pidä sitä syömän;
mutta kaataman sen maahan niinkuin
weden.

25. Ei pidä sinun syömän sitä; ettäs menestyisit, ja sinun lapses sinun jälkees, ettäs oikein tehnyt olet HERran edesä.

26. Mutta koska sinä pyhität jotain kuin sinun omas on, taikka teet lupauxen; niin sinun pitä se wiemän, ja sinun pitä tuleman siihen siaan, jonga HERra walinnut on.

27. Ja tee siellä lihasta ja werestä sinun polttouhris, HERran sinun Jumalas Altarilla: mutta sinun uhris weri kaada HERran sinun Jumalas Altarille, ja syö lihaa.

28. Ota waari, ja kuule kaikki nämät sanat, kuin minä käsken sinulle; ettäs menestyisit, ja sinun lapses sinun jälkees ijankaikkisesti, ettäs olet oikein ja kelwollisesti HERran sinun Jumalas edesä tehnyt.

29. Koska HERra sinun Jumalas häwittä pakanat sinun edestäs, kuhunga sinä tulet heitä omistamaan: Ja olet heitä omistanut, ja asut heidän maallansa:

30. Niin ota waari, ettes heidän peräsänsä paulaan lange, sittekuin he owat hukutetut sinun edestäs: ja ettes etzisi heidän jumalitansa, sanoden: niinkuin tämäkin Kansa on palwellut heidän epäjumalitansa, niin tahdon myös minä tehdä. 5 Mos. 18: 9. Jos. 23: 7. Ps. 106: 35, 36.

31. Ei sinun pidä niin tekemän HERralle sinun Jumalalles: sillä he owat tehnet heidän jumalillensa kaikkia niitä kuin HERralle kauhistus on, jota hän wihaa: sillä he owat myös heidän poikansa, ja tyttärensä tulella polttanet, heidän jumalillensa.

32. Kaikki kuin minä käsken teille, pitä teidän pitämän, tehdäxenne sen jälkeen: ei teidän pidä siihen mitän lisämän, eikä myös siitä mitän wähendämän.
5 Mos. 4: 2. Jos. 1: 7. San. l. 30: 6. Ilm. K. 22: 18, 19.

13. Luku.

Wäärää prophetata ei pidä toteltaman, eikä säästettämän ketän joka wiettelee epäjumaluteen.

Jos Propheta eli unennäkiä nousee teidän seasanne; ja anda teille merkin eli ihmen:

2. Ja se merkki eli ihme tapah niin, josta hän puhui sinulle, san käykämme ja noudattakamme wier jumalita, joita et sinä tunne, ja welkamme heitä:

3. Niin ei sinun pidä kuuleman Prophetan eli unennäkiän sanoja: HERra teidän Jumalanne koet teitä, tietäxensä jos te rakastatte HE raa teidän Jumalatanne kaikesta te sydämestänne ja kaikesta teidän si tanne.

4. HERraa teidän Jumalat pitä teidän noudattaman, ja hä pelkämän; ja hänen käskynsä pitän ja hänen äändänsä kuuleman, h palweleman ja hänesä kiinni rippu
5 Mos. 10: 20.

5. Waan sen Prophetan eli u näkiän pitä kuoleman; sillä se o teitä luopumaan HERrasta teidän malastanne, joka teidän Egyptin ma johdatti ulos, ja sinun orjuden huo pelasti, ja se wietteli sinun sildä ti jota HERra sinun Jumalas käski s käymään: ja sinun pitä eroittaman pahan seastas. 5 Mos. 1

6. Jos sinun weljes, sinun poika, eli sinun poikas, eli tyttä eli emändäs, joka sinun sylisäs on sinun ystäwäs, joka on kuin oma dämes, wiettelis sinua salaa, ja sa käykämme, ja palwelkamme muita malita, joita et sinä tunne eikä s Isäskän:

7. Kansain jumalita teidän ym ristöllänne, joko he läsnä eli kau owat, yhdestä maan äärestä niin toi

8. Niin älä siihen mielisty, älä n ole hänelle kuuliainen: ja ei sinun mäs pidä säästämän händä, ei e gän pidä sinun armaitzeman händä, salaman händä.

9. Mutta sinun pitä kaiketikkin s maman hänen, sinun kätes pitä e hänen päällensä oleman, että hän s mataisiin; ja sen perästä kaiken K san käsi. 5 Mos. 17: 7.

10. Hän pitä kiwillä surmattam ja hänen pitä kuoleman: sillä hän keroitzi luowutta sinua HERrasta si Jumalastas, joka sinun Egyptin ma

], orjuden huonesta on johdattanut
...:
11. Että koko Israel sen kuulis ja
...käis; eikä sillen sen muotoista pa=
...tta teidän seasanne tekisi.
5 Mos. 17: 13.
12. Jos sinä saat kuulla jossakussa
...pungisas, jonga HErra sinun Ju=
...las sinulle anda asuaxes, sanottawan:
13. Muutamat Belialin lapset owat
...enet sinun seastas, ja käändänet
...än Kaupunginsa asujat pois, ja
...net: käykämme ja palwelkamme
... jumalita, joita et te tunne:
14. Niin pitä sinun etzimän, tutki=
... ja kyselemän wisusti, jos todexi
... että se niin on tosi, että se kau=
... teidän seasanne tapahtunut on:
15. Niin pitä sinun lyömän hänen
...ginsa asujat miekan terällä, ja
...aman heitä, ja kaikki mitä ikänä
... on, ja heidän karjansa miekan
...llä.
16. Ja kaikki hänen saalinsa pitä
... kokoman kesikelle sen katua, ja
...taman tulesa, sekä Kaupungin että
...ki hänen saalinsa, HErralle sinun
...malalles; että se autiana pysyy ijan=
...kisesti, ja ei ikänä enä pidä raket=
...man.
17. Ja älä mitän sinun käsiis jätä
... kirotusta; että HErra käändyis
...nsa julmudesta, ja andais sinulle
...piuden, ja armahdais sinun päälles,
... ennäis sinun, niinkuin hän wannoi
... Isilles:
18. Että sinä HErran sinun Ju=
...las äänelle kuuliainen ollut olet, ja
...yt kaikki hänen käskynsä, jotka
... sinulle tänäpänä käsken: oikein
...yes HErran sinun Jumalas sil=
...in edesä.

14. Luku.

...mallinen murhe kuolluen ylitze kieltään. ...tat ja saastaiset eläwät. Raato. Kymmeneret. Lewitaitten osa.

...e oletta HErran teidän Juma=
... lapset: älkät piirustelko tei=
..., ja älkät teitänne keritkö paljaxi
... ...aldanne, jongun kuolluen
....
3 Mos. 19: 28. Luku 21: 5.

2. Sillä sinä olet pyhä Kansa
HErralle sinun Jumalalles: ja HEr=
ra on sinun walinnut erinomaisexi Kan=
saxi, kaikista Kansoista kuin maan
päällä owat. 2 Mos. 19: 5.
5 Mos. 7: 6. Luku 26: 18.
3. Ei sinun pidä mitäkän kauhista=
waista syömän.
4. Mutta nämät owat ne eläimet,
joita te saatte syödä: Härkä, Lammas,
ja Wuohi: 3 Mos. 11: 2, 3.
5. Peura, Metzäwuohi, ruskia Peu=
ra, Akko, Dison, Teo, Mäkikauris.
6. Ja kaikkinainen eläin, jolla on
kaxihaarainen sorkka hajotettu kahtia,
ja märhehti, niitä te saatte syödä.
7. Kuitengin ette saa näitä syödä
niistä jotka märhehtiwät, ja halkaistun
sorkkansa jakawat, kuin on: Kameli,
Jänes, Kanini; sillä he märhehtiwät,
waan ei ole kuitengan kokonansa kaxi=
sorkkaiset: ne pitä oleman teille saas=
taiset.
8. Sika, waikka hänellä on kaxi=
haaraiset sorkat, ei hän kuitengan mär=
hedi, se pitä teille oleman saastainen:
hänen lihastansa ei teidän pidä syö=
män, eikä sen raatoon sattuman.
9. Nämät owat ne joita te saatte
syödä kaikista niistä kuin wedesä owat:
kaikkinainen jolla uimus ja suomus
on, sitä te saatte syödä. 3 Mos. 11: 9.
10. Mutta se jolla ei ole uimuxia
eikä suomuxia, sitä ei teidän pidä syö=
män: se on teille saastainen.
11. Kaikkia puhtaita linduja syökät.
12. Nämät heistä owat ne joita ei
teidän syömän pidä: Kotka, Luukotka
ja Kalakotka:
13. Wares, Harakka ja Kokkolindu
lainensa:
14. Ja kaikki Karnehet lainensa:
15. Strutzi, Pääskyinen, Lokke, ja
Haukka lainensa:
16. Huhkaja, Hyypiö, ja Pöllöi:
17. Ruowon päristäjä, Storkki, Me=
rimetzäs:
18. Haikara, Mäkihaukka lainensa,
Puputtaja ja Nahkasiipi.
3 Mos. 11: 19.
19. Ja kaikki, jotka matelewat ja
lendäwät, pitä oleman teille saastaiset:
ei pidä niitä syötämän.

20. Kaikkia puhtaita lintuja saatte te syödä.

21. Ei teidän pidä syömän yhtän raatoa, muukalaiselle, joka sinun porteisas on, anna se syödä, eli myy muukalaiselle: sillä sinä olet pyhä Kansa HERralle sinun Jumalalles. Ei sinun pidä keittämän wohlaa emänsä riesкasa.
2 Mos. 23: 19. Luku 34: 26.

22. Sinun pitä wilpittömästi kymmenexet eroittaman kaikesta sinun jywätulostas, joka sinun pellostas tulee, wuosi wuodelda. 3 Mos. 27: 30.
5 Mos. 12: 6.

23. Ja sinun pitä syömän HERran sinun Jumalas edesä, siinä paikasa jonga hän walitzee, että hänen nimensä siinä asuis, sinun jywäis, wiinas ja öljys kymmenexet, esikoiset sinun karjastas ja lampaistas; että sinä oppisit pelkämään HERraa sinun Jumalatas kaikkena elinaikanas. 5 Mos. 12: 18.

24. Mutta jos tie on sinulle ylön pitkä, niin ettet sinä taida sitä wiedä sinne, että se paikka on kaukana sinusta, jonga HERra sinun Jumalas on walinnut, että hänen nimensä siellä asuis; Koska HERra sinun Jumalas on siunannut sinun:

25. Niin myy se rahaan: ja ota raha sinun kätees, ja mene siihen paikkaan, jonga HERra sinun Jumalas on walinnut;

26. Ja osta sillä rahalla kaikkia mitä sinun sielus himoitzee, joko se on nauta eli lammas, wiina, wäkewä juoma, taikka mitä ikänä sinun sielus himoitzee: ja syö se HERran sinun Jumalas edesä, ja ole iloinen sinä ja sinun huones.

27. Ja Lewitata joka sinun porteisas on, ei sinun pidä hyljämän: sillä ei hänellä ole osaa eli perimystä sinun kanßas. 5 Mos. 12: 12, 19.

28. Joka kolmannen wuoden lopulla pitä sinun eroittaman kaikki kymmenexet sinun wuotes tulosta sinä wuonna: ja wiemän sinun portteihis.
5 Mos. 26: 12.

29. Niin pitä Lewita tuleman, jolla ei yhtän osaa eli perimystä ole sinun kanßas, ja muukalainen, ja orwoi, ja leski, jotka sinun porteisas owat, ja heidän pitä syömän ja rawittaman; että HERra sinun Jumalas sinua si[...] nais kaikisa sinun kättes töisä, kuin [...] teet. 4 Mos. 18: 24. 5 Mos. 2[...]

15. Luku.

Wapawuosi. Köyhät. Lainaminen. [...]
Orjat. Esikoiset.

Seitzemän wuoden perästä, pitä si[...] pitämän wapawuoden.
2 Mos. 23: 10, 11. 3 Mos. 25: 3, 4, 10.

2. Ja näin pitä se wapawuosi [...] dettämän: joka jotakin kädestänsä [...] himmäisellensä lainannut on, sen hä[...] pitä hänelle andaman andexi, ja [...] welkoiman lähimmäistänsä ja w[...] änsä: sillä se kutzutan HERran [...] pawuodexi.

3. Muukalaista mahdat sinä [...] kea; mutta sinun weljelles pitä s[...] sen andaman andexi.

4. Ja ei pidä yxikän kerjäjä [...] dän seasanne oleman: sillä HE[...] on siunawa sinua sillä maalla, j[...] HERra sinun Jumalas sinulle p[...] misexi anda, omistaxes sitä.

5. Ainoasta jos sinä ahkerasti k[...] let HERran sinun Jumalas ään[...] ja pidät ja teet kaikki nämät käs[...] jotka minä sinulle tänäpänä käsken.

6. Niin HERra sinun Juma[...] on siunawa sinua, niinkuin hän sin[...] on sanonut: niin että sinä lainat [...] nelle Kansalle, mutta ei sinun p[...] lainaxi ottaman: sinun pitä halli[...] man paljo Kansaa, mutta sinua ei [...] yxikän wallitzeman. 5 Mos. 28:

7. Jos joku sinun weljistäs on [...] tunut köyhäxi josakusa Kaupungisa si[...] maallas, jonga HERra sinun Juma[...] sinulle anda; niin ei pidä sinun ko[...] daman sydändäs, eikä käsiäs sinun k[...] hän weljes edestä sulkeman.
3 Mos. 25: 35.

8. Mutta pitä kaiketi awaman [...] tes hänelle ja mieluisesti lainaman, [...] jälkeen kuin hän tarwitzee hänen pu[...] tesansa. Matth. 5: 42. Luc. 6:

9. Ota waari, ettei sinun sydäm[...] tulisi Belialin ajatus, ettäs sanoi[...] nyt tulee pian seitzemäs wuosi, joka [...] wapawuosi, ja sinä armottomasti ka[...] sin[...]

inun köyhän weljes puoleen, ja et mi=
tään anna hänelle: niin hän huutaa
inun ylitzes HErran tygö, ja se tu=
le sinulle synnixi.
10. Sinun pitä andaman hänelle
wällä mielellä, ja sinun sydämes ei
itä pahaxuman, koskas hänelle an=
t: sillä sentähden on HErra sinun
malas siunawa sinua kaikisa sinun
jäs, ja sinun kättes teoisa.
11. Sillä ei köyhät pidä puuttu=
maalda; sentähden käsken minä
a ja sanon: awa aina kätes weljel=
joka tarwitzepa ja köyhä on sinun
llas. Matth. 26: 11. Joh. 12: 8.
12. Jos sinun weljes, Hebrealainen
eli waimo, myy itzensä sinulle,
hänen pitä palweleman sinua kuusi
; mutta seitzemändenä wuonna
n hänen wapaxi päästämän.
: 2. 3 Mos. 25: 39, 40. Jer. 34: 14.
13. Ja koska sinä hänen wapaxi
ät, niin ei sinun pidä andaman
mennä tyhjin käsin sinun tyköäs:
14. Mutta sinun pitä hänelle mie=
sti lahjoittaman si un lampaistas,
hestäs ja wiinakuurnastas; niin
sinä annat hänelle siitä, jolla
Rra sinun Jumalas sinun myös
siunannut.
15. Ja muista, ettäs myös olit orja
tin maalla, ja HErra sinun Ju=
las pelasti sinun; sentähden minä
ä sinulle tänäpänä käsken.
16. Jos hän sanoo sinulle: en mi=
lähde sinun tyköäs; sillä hän rakastaa
ja sinun huonettas, sillä hänen
olla sinun tykönäs:
2 Mos. 21: 5, 6.
17. Niin ota naskali ja pistä hä=
korwaansa, niin myös oween, ja
hänen olla sinun orjas ijäisesti:
pitä myös sinun tekemän piikas
ja.
18. Ja älä työläxi lue sitä sinulles,
hänen tyköäs wapaxi päästät:
hän on palwellut sinua niinkuin
kertainen palkollinen, kuusi wuotta:
HErra sinun Jumalas siunaa
kaikisa niisä kuin sinä teet.
19. Kaikki härkyiset karjan, ja oinat
esikoisista, pitä sinun pyhit=
HErralle sinun Jumalalles:
ei sinun pidä työtä tekemän sinun kar=
jas esikoisella, ja ei pidä sinun keritze=
män lammastes esikoista.
2 Mos. 13: 2. Luku 34: 19. 3 Mos. 27: 26.
4 Mos. 3: 13. Luku 8: 17.
20. HErran sinun Jumalas edesä pitä sinun ne syömän wuosiwuodelda, siinä paikasa kuin HErra walinnut on; sinä ja sinun huones.
21. Jos hänellä on joku wirhi, niin että hän ondun, taikka on sokia, taikka on muutoin joku paha wirhi hänesä; niin ei sinun pidä uhraman sitä HErralle sinun Jumalalles.
3 Mos. 22: 20. 5 Mos. 17: 1. Mal. 1: 8, 13.
22. Sinun porteisas pitä sinun sen syömän; saastainen ja puhdas yhdesä, niinkuin metzäwuohen ja peuran.
23. Ainoasta ei sinun pidä syömän sen werta, mutta wuodattaman maahan niinkuin weden.
3 Mos. 17: 10. 5 Mos. 12: 16.

16. Luku.

Laki Pääsiäis= Heluntai= ja Lehtimajan= juhlasta. Duomarit. Kieldo taikaus= metzistöistä.

Pidä waari siitä kuusta Abib, ettäs pidät HErralle sinun Jumalalles Pääsiäistä: että sillä kuulla Abib on HErra sinun Jumalas johdattanut sinun Egyptistä, yöllä.
2 Mos. 12: 2. Luku 13: 4. Luku 23: 15.
2. Ja teurasta HErralle sinun Jumalalles Pääsiäis lambaita ja karjaa, siinä paikasa kuin HErra walitzepa on, nimensä asumasiaxi. 2 Mos. 12: 5.
3. Älä syö hapanda leipää sinä juhlana. Seitzemän päiwää pitä sinun syömän happamatoinda murheen leipää: sillä sinä läxit kiirusti Egyptin maalda, ettäs sen päiwän muistaisit, jonas läxit Egyptin maalda, kaikkena sinun elinaikanas. 2 Mos. 12: 14, 15.
3 Mos. 23: 6. 4 Mos. 9: 2. Luku 28: 16.
4. Seitzemänä päiwänä ei pidä sinulla hapanmutta nähtämän kaikisa sinun maas ärisä: ja lihasta kuin ensimmäisenä päiwänä ehtona teurastetan, ei pidä mitäkän jäämän ylitze yön, huomenexi.
2 Mos. 12: 10. Luku 34: 25.
5. Et sinä saa teurastaa Pääsiäise=

xi, kusakan sinun portisas, kuin HERra sinun Jumalas sinulle anda.
2 Aika K. 35: 1.

6. Mutta siinä paikasa kuin HERra sinun Jumalas walitzepa on, nimensä asumasiaxi, siinä teurasta Pääsiäisexi ehtolla, koska auringo laskenut on, sillä ajalla kuin sinä Egyptistä läxit.
2 Aika K. 6: 10.

7. Ja kypsennä ja syö siinä paikasa, kuin HERra sinun Jumalas walitzepa on: ja sitte huomeneltain palaja, ja mene majaas.

8. Kuutena päiwänä syö happamatoinda; mutta seitzemändenä päiwänä on HERran sinun Jumalas päätösjuhla: älä silloin mitäkän työtä tee.
3 Mos. 23: 8.

9. Lue sinulles seitzemän wiikkoa: siitä kuin sirppi eloon wiedän, pitä sinun rupeman ne seitzemän wiikkoa lukemaan.

10. Ja pidä wiikkojuhla HERralle sinun Jumalalles, ettäs annat sinun hywän tahtoiset lahjas sinun kädestäs, senjälkeen kuin HERra sinun Jumalas sinulle siunannut on.
3 Mos. 23: 16. 4 Mos. 28: 26.

11. Ja iloitze HERran sinun Jumalas edesä, sinä ja sinun poikas, sinun tyttäres, sinun palwelias, sinun piikas, ja Lewita kuin on sinun porteisas, ja muukalainen, ja orwoi ja leski, kuin owat sinun seasas; siinä paikasa kuin HERra sinun Jumalas walitzepa on, nimensä asumasiaxi.

12. Ja muista että sinä olet ollut orja Egyptisä; ettäs pidät ja teet nämät säädyt.

13. Lehtimajan juhlaa pidä seitzemän päiwää; koskas olet sisälle koonnut riihestäs, ja wiinakuurnastas.
3 Mos. 23: 34.

14. Ja iloitze sinun juhlanas; sinä ja sinun poikas ja sinun tyttäres, sinun palwelias, sinun piikas, Lewita, muukalainen, orwoi ja leski, kuin owat sinun porteisas.

15. Seitzemän päiwää pidä juhlaa HERralle sinun Jumalalles, siinä paikasa kuin HERra walitzepa on: sillä HERra sinun Jumalas siunaa sinua kaikisa kuin sinä sisälle kokoat, ja kaikesa sinun kättes työsä; sentähden iloitze.

16. Kolmasti wuodesa pitä näkymän kaikki sinun miehenpuoles HERran sinun Jumalas edesä, siinä paikasa hän walitzepa on, happamattoman wän juhlana, wiikko juhlana, ja le majan juhlana: Ei yhdengän pidä kymän tyhjin käsin HERran edes
2 Mos. 23: 17. Luku 34: 20. Luku 34:
3 Mos. 23: 4, 2c.

17. Itzekukin kätensä lahjan jäl HERran sinun Jumalas siunauxen keen, kuin hän sinulle andanut on.

18. Duomarit ja käskyläiset sinulles kaikkiin sinun portteihis, HERra sinun Jumalas sinulle sukukunnasas; duomitzemaan Ka oikialla duomiolla.

19. Älä käännä oikeutta, muodon perään katzo, ja älä lah ota: sillä lahjat sokaisewat tö listen silmät, ja käändäwät hu ten asiat. 2 Mos. 2
3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 1: 17. Saa. l.

20. Etzi ahkerasti oikeutta, eläisit ja omistaisit sen maan, HERra sinun Jumalas sinulle

21. Älä istuta sinulles metz jongun kaltaista puuta HERran Jumalas Altarin juureen, jonga teet sinulles.

22. Älä nosta sinulles patzasta, HERra sinun Jumalas wihaa.
3 Mos. 26: 1.

17. Luku.

Duomarit. Uhrit. Wilpistelemisen miosta. Kuuliaisuus papille. Ku Kuningas pitä walittaman.

Älä uhra HERralle sinun Jum les jotakuta nautaa eli lam josa joku wirhi taikka puutos on: se on HERralle sinun Jumalalles hijtus. 3 Mos. 22, 21.
5 Mos. 15: 21. Mal. 1: 8, 13.

2. Jos joku löytän josakusa si porteistas, kuin HERra sinun Ju las anda sinulle; mies eli waimo, pahaa teke HERran sinun Ju silmäin edesä, rikkoden hänen lii

3. Ja menee palwelemaan wi Jumalita, ja kumarta niitä; gota, Kuuta eli jotakuta taiwan kosta, jota en minä käskenyt ole;

4. Ja se sanotan sinulle, ja kuulet sen; niin tiedustele wisusti,

[..]las löydät totisexi todexi, että sen-
[..]läinen kauhistus Israelisa tehty on:
[..]. Niin wie se mies eli waimo u-
[..] joka senkaltaisen pahuden on teh-
[..] sinun portteihis, ja kiwitä händä
[..]liaxi.
[..]. Kahden eli kolmen suun to-
[..]uxesta pitä sen kuoleman, joka
[..]leman on ansainnut: Mutta
[..]en suun todistuxesta ei pidä hä-
[..] kuoleman. 4 Mos. 35: 30.
[..]Mos. 19: 15. Matth. 18: 16. Joh. 8: 17.
2 Cor. 13: 1. Hebr. 10: 28.
[..] Todistajain käsi pitä ensin ole-
[..] hänen päällensä tappamaan hän-
[..]ja sitte kaiken Kansan käsi: sinun
[..]poittaman pahan sinun seastas.
[..]5 Mos. 13: 9. Luku 19: 19.
[..]os joku asia duomiosa näkyy
[..]miäxi, weren ja weren wälil-
[..] ja asian wälillä, wahingon ja
[..]n wälillä, ja kuin eripuraiset
[..]wat sinun porteisas; niin nouse
[..] siihen paikkaan kuin HErra
[..] Jumalas walitzepa on.
[..]Mos. 21: 5. 2 Aika K. 19: 10.
[..] Ja tule Pappein, Lewitain ja
[..]marin tygö, jotka siihen aikaan o-
[..] ja kysy heildä, he sanowat sinulle
[..]mion sanan. Mal. 2: 7.
[..]0. Ja tee sen sanan jälkeen kuin
[..]nulle julistawat, siinä paikasa kuin
[..]Rra walitzepa on: ja ota waari,
[..] teet kaikki kuin he sinulle opet-
[..]at.
[..]1. Sen lain jälkeen kuin he opet-
[..] sinulle, ja sen duomion jälkeen
[..] he sanowat sinun etees, pitä sinun
[..]; niin ettes siitä sanasta kuin
[..]owat sinulle, wilpistele etkä oiki-
[..]puolelle etkä wasemmalle.
[..]2. Ja jos joku olis ollut ylpiä,
[..] ettei hän ole kuuliainen Papille,
[..] siellä HErran sinun Jumalas
[..]ista tekemäsä seisoo, eli Duo-
[..] hänen pitä kuoleman: ja ota
[..]paha Israelista pois;
[..]ttä kaikki Kansa sen kuulewat
[..]syät, ja ei enämbi ylpiästi tee.
[..]as tulet siihen maahan kuin
[..] sinun Jumalas sinulle anda,
[..]tä ja asuaxes siinä: ja sa-
[..] asetan Kuningan minulleni,

15*

niinkuin kaikki Kansat kuin minun ym-
bärilläni owat: 1 Sam. 8: 10.
15. Niin aseta se Kuningaxi sinul-
les, jonga HErra sinun Jumalas
walitzee: aseta sinun weljistäs Kunin-
gas sinulles: et sinä saa muukalaista
asetta sinulles, joka ei sinun weljes ole.
16. Ainoasta ettei hän pidä monda
hewoista, ja wie Kansaa jällen Egyp-
tiin, niiden monein hewoisten tähden:
ja että HErra teille sanoi: ettet te
enämbi tätä tietä tule.
17. Ei hänen myös pidä ottaman
hänellensä monda emändätä, ettei hä-
nen sydämensä käändyisi pois: Ja ei
hänen pidä myös itzellensä aiwan pal-
jo hopiata ja kuldaa kokoman.
18. Ja koska hän istuu waldakun-
dansa istuimella, niin ottakan tämän
toisen lain Papeilda Lewitailda, ja an-
dakan sen kirjoitta kirjaan.
19. Se olkan hänen tykönänsä, ja
lukekan sitä kaiken elinaikansa; että hän
oppis pelkämään HErraa Jumala-
tansa, ja pitämään kaiken tämän lain
sanat, ja nämät säädyt, ja että hän
tekis niiden jälkeen. Jos. 1: 7, 8.
20. Niin ettei hän korotaisi sydän-
dänsä weljeinsä ylitzen, eikä myös käs-
kyistä wilpistelisi, oikialle eikä wasem-
malle puolelle; että hän päiwänsä pi-
dennäis waldakunnasansa, hän ja hä-
nen poikansa Israelisa.

18. Luku.

Pappein ja Lewitaitten osa. Noituus ja taikaus. Se suuri Propheta. Wäärät prophetat.

Papeilla, Lewitailla ja kaikella Le-
win sukukunnalla, ei pidä osaa eli
perindötä Israelisa oleman. HErran
uhria ja hänen perindötänsä pitä hei-
dän syömän. 4 Mos. 18: 20.
5 Mos. 10: 9. Luku 12: 12. Luku 14: 27, 29.
1 Cor. 9: 13.
2. Sentähden ei pidä hänellä peri-
mistä oleman, weljeinsä keskellä: Sillä
HErra on hänen perimisensä, niin-
kuin hän hänelle on sanonut.
3. Ja tämä on Pappein oikeus Kan-
salda, ja niildä jotka uhrawat eli här-
jän eli lamban: Papeille annettakan
lapa, leukalunt, ja sisällyxet.

4. Ja uutisen sinun jywistäs, wiinastas, öljystäs, ja liemenet lambaistas, pitä sinun andaman hänelle.

5. Sillä HERra sinun Jumalas on hänen walinnut kaikista sinun sukukunnistas, seisomaan ja palwelemaan HERran nimeen, hän ja hänen poikansa jokapäiwä.

6. Koska joku Lewita tulee jostakusta sinun portistas, koko Israelista, kusa hän wieras on: ja hän tulee kaikesta sielunsa himosta siihen paikkaan, jonga HERra walinnut on:

7. Niin palwelkan hän HERran hänen Jumalansa nimeen; niinkuin kaikki muutkin Lewitat hänen weljensä, jotka siellä seisowat HERran edesä.

8. Ja heidän pitä yhden werran osaa saaman syödäxensä, paitzi sitä kuin hänellä on wanhembainsa myydystä hywydestä.

9. Koskas tulet siihen maahan, kuin HERra sinun Jumalas sinulle anda; niin älä opi tekemään sen Kansan kauhistusten jälkeen.
3 Mos. 18: 26. 5 Mos. 12: 31, 32.

10. Ei yxikän pidä sinun seastas löyttämän, joka poikansa eli tyttärensä käyttä tulen läpitzen: eli joka on ennustaja, päiwän walitzia, eli tietäjä, eli welho; 3 Mos. 18: 21. Luku 19: 31. Luku 20: 27. 1 Sam. 28: 7, etc.

11. Eli lumoja, eli noita, eli merkkein tulkitzia, eli joka jotakin kuolluilda kysyy. Es. 8: 19.

12. Sillä jokainen kuin senkaltaisia teke, on HERralle kauhistus: ja senkaltaisten kauhistusten tähden ajaa HERra sinun Jumalas heidän ulos sinun edestäs.

13. Sinun pitä oleman wakka HERran sinun Jumalas edesä.

14. Sillä tämä Kansa, joiden maan sinä omistat, kuulewat päiwän walitzioita ja ennustaita; mutta sinulle ei ole niin HERra sinun Jumalas sallinut.

15. Waan Prophetan sinun seastas, sinun weljistäs, minun kaltaiseni, herättä sinulle HERra sinun Jumalas: händä kuulkat. Joh. 1: 45. Luku 5: 39, 46. Luku 6: 14. Ap. T. 3: 22. Luku 7: 37.

16. Kaiken sen jälkeen kuin si
anoit HERralda sinun Jumalald
Horebisa, kokouxen päiwänä, sanod
en minä woi enämbi kuulla HER
minun Jumalani äändä, engä si
woi sitä suurta tulda nähdä, etten m
kuolisi. 2 Mos. 20: 19. 5 Mos. 5:

17. Ja HERra sanoi minulle:
owat oikein puhunet.

**18. Minä herätän heille Prop
tan heidän weljistänsä niinkuin
nä (olet): ja minä panen mi
sanani hänen suuhunsa, hän
huu heille kaikki mitä minä
nelle käsken.**

19. Ja tapahtuu että se joka ei
nun sanaani kuule, kuin hän minun
meeni puhuu; häneldä minä sen wa

20. Mutta jos joku Prophet
peydestä puhuu minun nimeeni sitä
en minä hänen käskenyt puhua,
kuin puhuu muiden jumalitten ni
sen Prophetan pitä kuoleman.
5 Mos. 13: 5. Jer. 14: 15.

21. Jos sinä sanot sydämesäs:
ga me tiedämme, kuita sanoja ei H
ra ole puhunut?

22. Koska se Propheta puhuu H
ran nimeen, ja ei sitä mitän ole,
niin tapahdu: niin ne owat ne s
joita ei HERra ole puhunut: Se P
pheta on sen puhunut ylpeydestä
älä pelkä händä. Jer. 28:

19. Luku.

Laki wapakaupungeista, wanhan raja
siirtämisestä ja todistaista.

Koska HERra sinun Jumalas
häwittänyt pakanat, joiden m
HERra sinun Jumalas sinulle a
niitä omistaxes, ja asuaxes hei
Kaupungeisansa ja huoneisansa:
5 Mos. 12: 29.

2. Niin eroita sinulles kolme K
pungita, sen maan keskellä, jonga H
ra sinun Jumalas anda sinun omis

3. Ja walmista sinulles tie, ja
maas rajat, kuin HERra sinun
malas sinulle anda perinnöxi, kol
osaan, sen paeta, joka miesmahin
tullut on. 2 Mos. 21: 13. 4 Mos. 35:
5 Mos. 4: 41, etc. Jos. 20: 2, etc.

4. Ja se olkan miehentappajan

..., joka sinne paeta, ja elää saa: Jo-
... tappa lähimmäisensä tietämätä, ja
... ennen wihannut händä:
... Waan niinkuin joku menis metzään
...immäisensä kanßa puita hakkamaan,
... wostais käsin kirwensä hakkamaan
...uta maahan, ja kirwes putois war-
...sta, ja osais loukata lähimmäisensä
... että hän siitä kuolis: Sen pitä
... näistä Kaupungeista pakeneman,
... jaaman elää.
... Ettei werenkostaja ajaisi takaa
...en tappajata, niinkauwan kuin hä-
... sydämensä on katkera, ja saawu-
... händä että matka pitkä on, ja
... hänen kuoliaxi; waikka ei hän
...n syytä ole tehnyt: sillä ei hän
...hannut händä.
...entähden käsken minä sinua,
...: eroita sinulles kolme Kau-
...
... Ja jos HErra sinun Jumalas
... maas rajat lewittä, niinkuin hän
... sinun Isilles; ja anda sinulle
... sen maan, jonga hän lupais
... Isilles anda: 5 Mos. 12: 20.
... Jos sinä muutoin pidät kaikki
... käskyt, ja teet sen jälkeen kuin
... sinulle tänäpänä käsken, että
... HErraa sinun Jumalatas,
...llat hänen teisänsä kaikkena elin-
...nas: niin lisä wielä kolme Kau-
...ngita näihin kolmeen. Jos. 20: 7.
10. Ettei wiattoin weri wuodatet-
... sinun maasas, jonga HErra si-
... Jumalas sinulle anda perinnöxi,
... wika tulisi sinun päälles.
... Mutta jos joku wihaa lähim-
...änsä ja wäjyy händä ja karkaa
... päällensä, ja tappa hänen: ja
... yhteen niistä Kaupungeista:
4 Mos. 35: 20.
... Niin wanhimmat hänen Kau-
...nsa, lähettäkän sinne sanan, ja
... hänen sieldä: ja andakan hä-
...kostajan käsiin, että hän kuo-
...
... sinun silmäs pidä armaitze-
...: ja sinun pitä ottaman
... weren Israelista, et-
...
... sinun pidä siirtämän lähim-
mäises rajaa, jonga endiset pannet o-
wat sinun perindöös, kuin sinä perit
siinä maasa, jonga HErra sinun Ju-
malas sinulle anda omistaxes.
5 Mos. 27: 17. San. l. 22: 28. Luku 23: 10.
15. Ei pidä todistajan yxinänsä astu-
man edes ketäkän wastan, jostakusta
pahasta teosta ja synnistä, mikäikänä
paha teko se olis kuin tehdän: mutta
kahden eli kolmen todistajan suusa owat
kaikki asiat wahwat. 4 Mos. 35: 30.
5 Mos. 17: 6. Matth. 18: 16. Joh. 8: 17.
2 Cor. 13: 1. Hebr. 10: 28.
16. Jos wäärä todistaja tulee ja
todistaa jotakuta wastan, ja soimaa
hänelle jotain syndiä:
17. Niin molemmat ne miehet jot-
ka riitelewät, seisokan HErran edesä;
Pappein ja Duomarein edesä, jotka
siihen aikaan owat. 5 Mos. 17: 9.
18. Ja Duomarit wisusti tutkistel-
kan sitä: ja katzo, jos todistaja on
wäärä todistaja, ja todistaa wäärin
weljeänsä wastan:
19. Niin tehkät hänelle, niinkuin
hän aikoi tehdä weljellensä: ettäs eroi-
taisit pahan sinustas: San. l. 19: 5.
20. Ja muut sen kuulisit ja pelkäi-
sit, ja ei tekisi enämbi senkaltaista pa-
haa teidän seasanne.
21. Sinun silmäs ei pidä säästä-
män händä: hengi hengestä, silmä sil-
mästä, hammas hambasta, käsi kädestä,
jalka jalasta. 2 Mos. 21: 23.
3 Mos. 24: 20. Matth. 5: 38.

20. Luku.

Sotaoikeus sotakansalle, papeille ja kihla-
tuille. Kaupungein piirittäminen.
Puiden säästäminen.

Koskas menet sotaan wihollisias was-
tan, ja näet hewoiset ja waunut,
ja Kansan kuin on suurempi sinua,
niin älä pelkä heitä: sillä HErra si-
nun Jumalas, joka sinun johdatti ulos
Egyptin maalda, on sinun kanßas.
Jos. 8: 1.
2. Ja koska te lähestytte sotaa, niin
astukan Pappi edes ja puhukan Kan-
salle:
3. Ja sanokan heille: kuule Israel,
te menette tänäpänä sotaan teidän wi-
hollisianne wastan: älkän teidän sydä-

menne pehmitkö, älkät peljätkö, älkät wapisko, älkät myös hämmästykö heidän edesänsä.

4. Sillä HERra teidän Jumalanne käy teidän kanssanne, sotimaan teidän edestänne teidän wihollisianne wastan, ja autta teitä.

5. Waan sodan päämiehet puhutelkan Kansaa, ja sanokan: joka uuden huonen on rakenda ut, ja ei siinä wielä ruwennut asumaan, hän mengän pois ja palaitkan kotiansa; ettei hän kuolisi sodasa, ja joku toinen omistais sen.
Neh. 12: 27. Ps. 30: 1.

6. Ja se kuin istutti wiinamäen, ja ei wielä sitä tehnyt yhteisexi, hän mengän pois ja palaitkan kotiansa; ettei hän kuolisi sodasa, ja toinen tekis sen yhteisexi. 3 Mos. 19: 23, ꝛc. 5 Mos. 28: 30.

7. Jos joku on hänellensä waimon kihlannut, ja ei ottanut händä tygönsä, hän mengän pois ja palaitkan kotiansa; ettei hän kuolisi sodasa, ja toinen nais händä. 5 Mos. 24: 5.

8. Ja sodan päämiehet wielä puhukan Kansalle, ja sanokan: joka pelkuri on ja wapisewaisella sydämellä, hän mengän pois ja palaitkan kotiansa; ettei hän saattaisi weljeinsä sydämitä pelkurixi, niinkuin hänen sydämensä on. Duom. 7: 3.

9. Ja sittekuin sodan päämiehet lopettanet owat Kansalle heidän puhensa; niin he asettakan sotajoukon ylimmäiset ensimäisexi Kansan sekaan.

10. Koskas menet jongun Kaupungin eteen, sotimaan sitä wastan; niin taritze heille rauhaa.

11. Ja jos he sinua rauhallisesti wastawat, ja awawat sinun etees; niin olkan kaikki Kansa kuin siinä on, sinulle werollinen ja palwelkan sinua.

12. Waan jos ei he tee rauhaa sinun kanssas, waan sotiwat sinua wastan, niin ahdista heitä.

13. Ja koska HERra sinun Jumalas anda heidän sinun käsiis; niin lyö kuoliaxi kaikki miehenpuoli miekan terällä.

14. Mutta waimot, lapset ja eläimet, ja kaikki ne kuin Kaupungisa owat, ja kaikki saalis ota itzelles, ja syö wihollistes saalista kuin HERra si Jumalas anda sinulle. Jes.

15. Ja tee niin jokaitzelle Kaup gille, kuin sinusta aiwan kaukana o ja ei ole näiden Kansain Kaupungei

16. Mutta näiden Kansain Ka pungeista, kuin HERra sinun Ju las sinulle perimisexi anda, älä elämään yhtäkän hengeä:

17. Mutta hukuta ne peräti: täin, Hethealaiset, Amorealaiset, nanealaiset, Pheresealaiset, Hew set, ja Jebusealaiset; niinkuin H ra sinun Jumalas sinulle on käs
2 Mos. 23: 32. Luku 34: 12. 5 Mos. Jos. 23: 12.

18. Ettei he opetaisi teidän mään kaikkia niitä kauhistuxia, he teit heidän jumalillensa; ett myös tekisi syndiä HERraa Jumalatanne wastan.

19. Jos sinä kauwan olet s Kaupungin edesä, jota wastan sin dit omistaxes sitä, niin älä häwit puita, älä myös kirwellä raiska sillä sinä saat niistä syödä, sen älä hakka niitä maahan: sillä ih lä on metzäpuitakin, tulemaan wa turexi sinun etees.

20. Waan ne puut, jotkas ti ettei ne ole syötäwät, häwitä ja h maahan: ja rakenna sinulles wall pungin eteen, jonga kanssa sinä so niinkauwan kuin sinä woitat hänen.
Jer. 6: 6.

21. Luku.

Miestappo, koska ei tappajata tietä. S dasa fangittu waimo. Esikoisen perin osa. Itzewallainen poika. Hirtetty rummis.

Jos joku tapettu löytän siinä ma jonga HERra sinun Jumalas nun omaxes anda, ja se makaa ked ja on tietämätöin, kuka hänen tap

2. Niin käykän ulos sinun W himmas ja Duomaris, ja mita sen tapetun tyköä Kaupungeihin sen tapetun ympärillä owat.

3. Joka Kaupungi sitä tapettu hin on, sen wanhimmat ottakan ren lehmän karjasta, jolla ei ole tehty, eikä iken alla ollut;

4. Ja sen Kaupungin wanhimmat
[illegible] sen nuoren lehmän kowaan
[illegible], jota ei kynnetä, eikä kylwetä:
ja leikatkan sen lehmän kaulan siinä
laxosa.
5. Niin pitä Papit Lewin pojat
tuleman edes, sillä HErra sinun Ju-
malas on heidän walinnut palwele-
maan händänsä, ja HErran nimeä
siunamaan: ja heidän suunsa jälkeen
[illegible] kaikki riidat ja kaikki wahingot
[illegible]ttämän. 5 Mos. 10: 8. Luku 17: 8, 9.
6. Ja kaikki wanhimmat siitä Kau-
pungista, kuin sitä tapettua lähinnä
[illegible], pesfän kätensä sen nuoren leh-
män päällä, jonga kaula siinä laxosa
[illegible];
7. Ja he wastatkan ja sanokan: ei
[illegible] kätemme tätä werta wuodatta-
[illegible] myös meidän silmämme sitä
[illegible];
8. Ole armollinen Kansalles Israe-
lille, jonga sinä HErra pelastit: ja
älä wiatoinda werta anna tulla
sinun Kansas Israelin päälle: Ja niin
he owat sowitetut siitä werestä.
9. Ja niin sinä erotat sinun tyköäs
wiattoman weren; ettäs teet sen kuin
[illegible] on HErran silmäin edesä.
10. Koskas menet sotaan wihollisias
[illegible], ja HErra sinun Jumalas
[illegible] heidän sinun käsiis, ja sinä wiet
[illegible] fangina pois;
11. Ja näet fangein seasa kaunin
waimon, ja himoitzet händä otta emän-
näxes:
12. Niin wie händä huonesees, ja
[illegible] hänen keritä hiuxensa ja leikata
[illegible]nsä;
13. Ja riisua waattensa, joisa hän
[illegible], ja anna hänen istua sinun
huonesas, ja itkeä Kuukauden Isäänsä
[illegible]nsä: mene sitte hänen tygönsä,
[illegible] hänen miehensä, ja hän olkon
[illegible] emändäs.
14. Ja jos tapahtuu, ettei hän si-
[illegible] kelpa, niin anna hänen mennä
[illegible] tahtoo, ja älä suingan myy
[illegible]aan: älä myös pyydä itzelles
[illegible]ttoa hänen kauttansa: sillä
[illegible] hänen.
15. Jos jollakin miehellä on kaxi
emändätä, yxi jota hän rakastaa, ja
toinen jota hän wihaa, ja ne synnyt-
täwät hänelle lapsia, sekä se kuin hän
rakastaa, että se kuin hän wihaa; niin
että esikoinen on sen jota hän wihaa;
16. Ja aika tulee että hän lastensa
wälillä perimisen jakaa; niin ei hän
taida tehdä sen rakkamman poikaa
esikoisexensa sen wihattawan esikoisen
edestä:
17. Waan hänen pitä tundeman sen
wihattawan pojan esikoisexensa, niin et-
tä hän anda hänelle kaxikertaisesti kai-
kista niistä mitä häneldä löytän; sillä
se on hänen ensimmäinen woimansa, ja
hänelle tulee esikoisen oikeus.
1 Aika K. 5: 1. 1 Mos. 49: 3.
18. Jos jollakin on itzewallainen ja
kowakorwainen poika, jota ei kuule I-
sänsä ja äitinsä äändä; ja koska he
kurittawat händä, jos ei hän heitä
tottele:
19. Niin pitä hänen Isänsä ja äi-
tinsä hänen ottaman kiinni, ja wiemän
Kaupunginsa wanhemmitten ja portin
tygö:
20. Ja sanokan Kaupunginsa wan-
hemmille: tämä meidän poikamme on
itzewallainen ja kowakorwainen: ei tot-
tele meidän äändämme: ja on syömäri
ja juomari.
21. Niin pitä kaiken Kaupungin
Kansan hänen kuoliaxi kiwittämän: Ja
niin sinä erotat pahan sinustas, että
koko Israel sen kuulis ja pelkäis.
22. Jos joku on tehnyt jongun syn-
nin, joka kuoleman on ansainnut, ja
hirsipuusa kuoletetan:
23. Niin ei pidä hänen ruuminsa
yötä puusa pidettämän, mutta haudat-
kat händä kohta sinä päiwänä: sillä
se on kirottu Jumalalda joka hirtetty
on: ettet sinä saastutaisi sinun maatas,
kuin HErra sinun Jumalas sinulle
perimisexi anda. Gal. 3: 13.

22. Luku.

Löytty eläin eli kalu. Miehen- ja waimon puolen sekapuku. Hautowan linnun armahtaminen. Sekakylwö. Rihmat. Neitzys. Huorus. Neitzen raiskaminen.

Koskas näet weljes härjän taikka
lamban exyxen, niin ei sinun pidä

käändämän itziäs pois; waan wiemän se kaiketikkin jällen sinun weljelles.
2 Mos. 23: 4.

2. Jollei sinun weljes ole sinua läsnä, ja et sinä händä tunne: niin ota se sinun huonesees, ja olkon se tykönäs, siihenasti kuin weljes etzii sitä, ja niin anna se hänelle jällensä.

3. Niin tee myös hänen aasinsa kanßa, hänen waattensa, ja kaikkinaisen kadonen kanßa, kuin weljeldäs kadonnut on, ja sinä sen löysit: ei sinun pidä itziäs siitä pois käändämän.

4. Ei sinun pidä katzeleman sinun weljes aasia eli härkää langenena tiellä, ettäs käändäisit itzes pois heistä; waan sinun pitä joudukkasti auttaman niitä ylös hänen kanßansa.
Matth. 12: 11. Luc. 13: 15. Luk. 14: 5.

5. Waimon ei pidä miehen asetta kandaman, eikä myös miehen pukeman yllensä waimon waatteita: sillä jokainen kuin sen teke, on HERralle sinun Jumalalles kauhistus.

6. Ja jos sinä löydät linnun pesän tiellä, puusta eli maasta, josa on pojat eli munat, ja emä istuu poikansa eli munain päällä; niin älä ota emää poikinensa:

7. Mutta päästä kaiketikkin emä pois, ja ota pojat sinulles; ettäs menestyisit ja kauwan eläisit.

8. Koskas rakennat uutta huonetta, niin tee käsipuut ymbäri kattos päälle; ettes weren wikaa saattaisi huonesees, jos joku sieldä putois.

9. Älä kylwä wiinamäkeäs moninaisilla siemenillä, ettes saastutaisi sekä siemenes kokousta jongas kylwänyt olet, ja myös wiinamäen tuloa.
3 Mos. 19: 19.

10. Älä ynnä härjällä ja aasilla kynnä.

11. Älä pue sitä waatetta ylles, kuin langaisesta ja liinaisesta yhdesä kudottu on.

12. Tee sinulles rihmoja, sinun waattes neljään kulmaan, jollas puetetan.
4 Mos. 15: 38. Matth. 23: 5.

13. Jos joku mies on nainut emännän, ja on mennyt hänen tygönsä, ja rupee wihamaan händä;

14. Ja soimaa händä johongunun hä-
pitään wikapääxi, ja saatta hänen p
lensä pahan sanoman, sanoden: m
otin tämän emännäxeni, ja menin
nen tygönsä, ja löysin ettei hän
neitzy:

15. Niin ottakan waimon Is
äiti hänen, ja tuokan waimon neitz
merkit edes, ja näyttäkän wanhim
le, kuin Kaupungin portisa istuwat.

16. Ja waimon Isä sanokan w
himmille: minä annoin tälle mie
minun tyttäreni emännäxi, ja nyt
wihaa händä:

17. Ja katzo, hän soimaa händ
piällisiin asioihin wikapääxi, ja s
en minä löytänyt sinun tytärtäs nei
Ja katzo, tämä on minun tytt
neitzyden merkki. Ja heidän pitä
wittämän waatten Kaupungin
hemmitten eteen.

18. Niin Kaupungin wanhimmat
takan sen miehen, ja rangaiskan hä

19. Ja sakoittakan hänen sataan
pia (Sikliin), ja andakan ne sen
ren waimon Isälle, että hän hä
neitzen Israelisa: ja hänen pitä p
män hänen emändänänsä, eikä saa h
dä hyljätä kaikkena elinaikanansa.

20. Ja jos se tosi on, ettei wa
löytty neitzexi:

21. Niin wietäkän waimo Isä
huonen owen eteen, ja Kaupungin Ka
kiwittäkän hänen kuoliaxi, että hän
tyhmyden Israelisa, ja että hän sa
wuoteudesa makais Isänsä huonesa;
niin sinä otat pahan pois tyköäs.

22. Jos joku löytän maannen w
mon tykönä, jolla awio mies on,
pitä ne molemmat kuoleman, sekä m
että waimo jonga tykönä hän maka
ja niin pahuus otetan pois Israeli
3 Mos. 20: 10.

23. Jos joku piika on mieheldä
lattu, ja joku häneen ryhty Kaup
gisa, ja makaa hänen:

24. Niin pitä ne molemmat wi
män sen Kaupungin porttiin, ja
lemmat kiwitettämän kuoliaxi. Pi
ettei hän huutanut, sillä hän oli
pungisa: Mies, että hän lähimmäi
sä waimon häwäisi: ja niin sinä
tat pahan tyköäs.

25. Jos joku löytä kihlatun piik

dolla, ryöwää ja makaa hänen; niin
ies pitä yxin tapettaman, joka ma=
is hänen;
26. Waan piikalle ei sinun pidä mi=
n tekemän: sillä ei piika yhtän kuo=
man syndiä tehnyt: Waan niinkuin
ku karkais lähimmäisiänsä wastan, ja
is hänen kuoliaxi; niin on myös tä=
ä asia.
27. Sillä hän löysi kedolla hänen:
ihlattu piika huusi, waan ei ollut
llä auttajata.
28. Jos joku löytä neitzen, joka ei
ihlattu, ja otta hänen kiinni, ja
hänen: ja he löytän:
29. Niin se joka hänen makais, an=
piikan Isälle wiisikymmendä ho=
liä); ja ottakan sen piikan e=
nsä, että hän on alendanut
Ei saa hän hyljätä händä kaik=
naikananſa. 2 Mos. 22: 16.
30. Ei yhdengän pidä ottaman I=
emändää, eikä myös paljasta=
hänen Isänsä peitettä.
3 Mos. 18: 8. 5 Mos. 27: 20.

23. Luku.

hitu. Äpärä. Siiwo elämä sodasa.
Orjan karkaminen. Porton palkka.
Korgon ottaminen. Lupaus.
Tähkäpäiden poimeminen.

kuohitun ja raajarikon pidä tule=
man HERran seurakundaan.
2. Eikä pidä myös äpärän tule=
n HERran seurakundaan: eipä wie=
kymmenendeen polwengan asti, pidä
n heistä HERran seurakundaan
man.
3. Ammonitalaiset ja Moabitalai=
ei pidä tuleman HERran seura=
daan; ei kymmenendeengän polween
ja ei ikänä tuleman HERran
kundaan; Neh. 13: 1.
4. Sentähden ettei he kohdannet tei=
llä leiwällä ja wedellä, koska te
ä Egyptistä: ja että he palkkaisit
wastan Bileamin Beorin pojan
potamian Pethorista, kiroomaan
4 Mos. 22: 5, 6. Jos. 24: 9.
HERra sinun Jumalas
Bileamia, waan HERra
s muutti sinulle kirouxen

siunauxexi: sillä HERra sinun Juma=
las rakasti sinua. 4 Mos. 22: 10, rc.
6. Älä toiwota heille rauhaa eli jo=
takin hywää, kaikkena elinaikanas ijan=
kaikkisesti.
7. Edomealaista älä kauhistu: sillä
hän on sinun weljes. Älä myös E=
gyptiläistä kauhistu: sillä sinä olit muu=
kalainen hänen maasansa.
1 Mos. 25: 26.
8. Ne lapset jotka heistä syndywät
kolmannesa polwesa, tulkan HERran
seurakundaan.
9. Koskas lähdet leiristäs wihollisias
wastan, kawahda itziäs kaikkinaisesta
pahudesta.
10. Jos joku on teidän seasanne,
joka ei ole puhdas, että hänelle yöllä
jotakin tapahtunut on; hänen pitä me=
nemän pois leiristä, ja ei leiriin sisäl=
le tuleman; 3 Mos. 15: 16.
11. Ja pitä hänen ehtona itzensä
wedellä pesemän: ja sittekuin Auringo
laskenut on, palaitkan leiriin.
12. Ulkona leiristä olkon sinulla, jo=
hongas menet tarpeilles.
13. Ja sinulla pitä oleman wähä
kadikka wyölläs: ja koskas sinne istua
tahdot, kaiwa sillä; ja koskas olet teh=
nyt, peitä sinun saastaisudes.
14. Sillä HERra sinun Jumalas
waelda sinun leiris läpitze pelastamaan
sinua, ja andamaan sinun wihollises
sinun etees, sentähden pitä sinun lei=
ris pyhä oleman; ettei häpiätä näyisi
sinun seasas, ja hän käändäis itzensä
sinusta pois.
15. Älä isännän haldunn anna sitä
orjaa, kuin häneldä sinun tygös karan=
nut on.
16. Hän olkan sinun tykönäs, sinun
keskelläs siinä paikasa kuin hänelle kel=
paa, josakusa sinun portisas, itzellensä
hywäxi: ja älä sorra händä.
17. Ei pidä yhtäkän porttoa ole=
man Israelin lasten tytärten seasa:
eikä yhtän huorintekiätä Israelin poi=
kain seasa.
18. Älä kanna porton palkkaa, eli
koiran hindaa HERran sinun Juma=
las huoneseen, jongun lupauxen edestä:
sillä ne molemmat owat HERralle si=
nun Jumalalles kauhistus.

19. Älä korkoa ota weljeldäs rahasta, syötäwästä, eli muusta, josta korko otetan. 2 Mos. 22: 25. 3 Mos. 25: 36 Neh. 5: 7. Ps. 15: 5. Luc. 6: 35.

20. Muukalaiselda ota korkoa, mutta älä weljeldäs, että HErra sinun Jumalas siunais sinua kaikesa aiwoituxesas, sinä maasa johongas tulet omistamaan sitä.

21. Koskas HErralle sinun Jumalalles lupauxen lupat, niin älä wiiwytä maxaa sitä; sillä HErra sinun Jumalas on sen totisesti waatiwa sinulda, ja se on sinulle syndi. 3 Mos. 27: 2. 4 Mos. 30: 3. Saarn. K. 5: 4.

22. Waan jollet sinä lupaa; niin ei ole sinulla syndiä.

23. Pidä se mitä sinun huulistas on käynyt ulos, ja tee: niinkuin sinä HErralle sinun Jumalalles hywällä ehdolla luwannut olet, sitä kuin sinä suulläs puhunut olet.

24. Koskas menet lähimmäises wiinamäkeen, niin sinä saat syödä wiinamarjoja himos jälkeen, ettäs rawitan; mutta älä pane mitäkän astiaas.

25. Koskas menet lähimmäises laihoon, niin sinä saat katkoa tähkäpäitä kädelläs, mutta älä sirpillä lähimmäises laihoa niitä. Matth. 12: 1. Marc. 2: 23. Luc. 6: 1.

24. Luku.

Erokirja. Äsken nainut. Ihmisen waras. Spitali. Pantti. Päiwämiehen palkka. Köyhäin holhominen.

Jos joku otta waimon awioxensa; ja tapahtuu, ettei hän sitte löydä armoa hänen silmäinsä edesä, että hän on löytänyt jongun häpiän hänesä; niin kirjoitta hän hänelle erokirjan, ja anda sen hänen käteensä, ja anda hänen mennä huonestansa pois. Matth. 5: 31. Luku 19: 7. Marc. 10: 4.

2. Koska se hänen huonestansa lähtenyt on, menee pois ja tulee jongun toisen miehen emännäxi;

3. Ja taas se toinen mies rupee händä wihamaan, ja kirjoitta hänelle erokirjan, ja anda hänen käteensä ja laskee hänen huonestansa pois: eli jos se toinen mies, kuin hänen emännäxensä otti, kuolee:

4. Niin hänen ensimäinen mie[hen]sä, joka hänen andoi mennä pois, [ei] pidä händä ottaman jällen emä[nnä]xensä, sittekuin hän tuli saastai[xi]; sillä se on kauhistus HErran e[desä], ettes maata saastutaisi, jonga HE[rra] sinun Jumalas anda sinulle peri[nnöxi]. Jer. 3: 1.

5. Jos joku on hänellensä äsken männän nainut, ei sen pidä men[emän] sotaan, eikä pidä hänen päällensä [mi]tän rasitusta pandaman; waan [hän] wapana huonesansa ajastajan [pi]tä, että hän sais iloita emändänsä [kan]sa jonga hän nainut on. 5 Mos. [20: 7.]

6. Ei pidä molembia myllyn k[iwiä] eli päälliskiwekän keldään pan[tixi o]tettaman; sillä se olis hengen p[an]otta.

7. Jos joku löytän joka sielu[n wa]rastaa hänen weljistänsä, Israelin [la]sista, ja etzii sillä woittoa taikka [myy] hänen: sen warkan pitä kuolema[n, et]täs eroitaisit pahan sinustas. 2 Mos. 21: 16. 1 Tim. 1: 10.

8. Karta spitali tautia, ettäs [wiri]susti teet ja pidät kaikki mitä L[ewitat] ja Papit opettawat sinulle, niin[kuin] minä heille käskin, ne pitäkät ja [nii]den jälkeen tehkät. 3 Mos. 13: 8. Luku 14: 3.

9. Muista mitä HErra sinun J[u]malas teki MirJamille, tiellä ko[skas] Egyptistä läxitte. 4 Mos. 12[: 10.]

10. Ja koskas jotain lainat lä[him]mäiselles, älä mene hänen huone[se]s panttia ottamaan:

11. Waan seiso ulkona, ja se j[olles] lainaisit, kandakan itze pantin si[nulle] ulos.

12. Waan jos hän köyhä on, [niin älä] mene lewätä hänen pantillansa:

13. Waan anna hänen panti[n]sa [jäl]ketikkin jällen ennen auringon la[sku]mata, että hän makais waatteisa[nsa] ja siunais sinua: ja se luetan si[nulle] wanhurskaudexi HErran sinun J[u]malas edesä. 2 Mos. 22: 2[6.]

14. Älä tee wäärytä sille [köyhä]lle ja tarwitzewalle päiwämiehelle; [eli] hän olis sinun weljistäs, eli muu[kalai]sista joka on sinun maallas [si]nun porteisas: 3 Mos. 19: 13.

15. Waan maxa hänelle hänen palk=
nsa sinä päiwänä, ennen auringon
laskemata: sillä hän on hätäynnyt ja
ä hän elää, ettei hän huudaisi HERra=
n tygö sinun tähtes, ja se luetaisiin
ulle synnixi.

16. Ei pidä Isät kuoleman lasten
ystä, eikä myös lapset Isäinsä edes=
; mutta kukin pitä kuoleman oman
nsä edestä. 2 Kun. K. 14: 6.
Aika K. 25: 4. Jer. 31: 30. Hes. 18: 20.

17. Älä käännä muukalaisen eli or=
n oikeutta: älä myös leskeldä ota
eita pandixi. 2 Mos. 22: 21.
. 5: 28. Hes. 22: 29. Zach. 7: 9, 10.

18. Waan muista, että sinäkin olit
Egyptisä, ja HERra sinun Ju=
eldä sinun johdatti; sentähden
ua käsken, että nämät tekisit.

19. Koskas pellostas elon leikkat, ja
ulda sinne unhohtu, älä pala=
ottamaan, waan olkan se muu=
n, orwoin ja lesken oma: että
Ra sinun Jumalas siunais sinua
isa sinun kättes töisä.
3 Mos. 19: 9. Luku 23: 22.

20. Koskas poiminut olet öljypuus
mät, niin älä wastaudesta sitä
sta; waan sen pitä muukalaisen,
oin ja lesken oman oleman.

21. Koskas wiinamäkes korjannut
, älä wastaudesta niitä jäänyitä
; waan ne pitä muukalaisen, orwoin
lesken omat oleman.

22. Ja muista että sinä olet orja
n Egyptin maalla: sentähden käsken
nä sinua näitä tekemään.

25. Luku.

Riita duomio, rangaistus. Weljen nimen
ättäminen. Waaka. Mitta. Amalek.

Jos riita on miesten wälillä, niin
tulkan ne oikeuden eteen, ja duo=
tkan niiden wälillä: ja duomitta=
n hurskas hurskaxi, ja jumalatoin
alattomaxi.

2. Ja jos Jumalatoin on ansain=
haawoja; niin käskekän duomari
langeta maahan, ja andakan
nsä lyödä, senjälkeen kuin
konsa on, lugun jälkeen.

3. Neljäkymmendä kertaa pitä hän=
lyötämän, ja ei enämbi; ettei hän=
dä ylönpaltisesti lyödäisi, ja sinun wel=
jes tulis huonoxi sinun silmäis edesä.
2 Cor. 11: 24.

4. Ei sinun pidä rihtä tappawan
härjän suuta sitoman kiinni.
1 Cor. 9: 9. 1 Tim. 5: 18.

5. Koska weljexet asuwat ynnä, ja
yxi heistä kuolee pojatoinna, niin ei
pidä sen kuollunen weljen waimon otta=
man muukalaista miestä toisesta sugus=
ta; mutta hänen miehensä weli men=
gän hänen tygönsä, ja ottakan händä
weljensä siasa awioxensa.
Matth. 22: 24. Marc. 12: 19. Luc. 20: 28.

6. Ja ensimäinen poika jonga hän
synnyttä, pitä nimitettämän sen kuol=
luen weljen nimeldä; ettei hänen ni=
mensä peräti häwitettäisi Israelista.

7. Jos ei se mies tahdo otta wel=
jensä waimoa; niin mengän hänen wel=
jensä waimo porttiin wanhemmitten
eteen, ja sanokan: minun kytyni ei
tahdo herättä weljellensä nimeä Israe=
lisa, ja ei tahdo minua kyty=lain jäl=
keen naida. Ruth. 4: 4, ꝛc.

8. Niin Kaupungin wanhimmat an=
dakan hänen kutzutta edes, ja puhukan
hänen kanßansa: Ja jos hän seisoo, ja
sanoo: en minä tahdo otta händä:

9. Niin hänen natonsa astukan hä=
nen tygönsä wanhimmitten nähden, ja
riisukan kengän hänen jalastansa, ja
sylkekän hänen kaswoillensa: ja wasta=
kan händä sanoden: Näin jokaitzelle pi=
tä tehtämän kuin ei weljensä huonetta
rakenna.

10. Ja hänen nimensä kutzuttakan
Israelisa, paljas jalan huonexi.

11. Jos kaxi miestä keskenänsä tap=
pelewat, ja toisen waimo tulee pelasta=
maan miestänsä sen kädestä kuin hän=
dä lyö, ja kuroitta kätensä ja tarttuu
hänen häpyynsä:

12. Niin hakka hänen kätensä poik=
ki; sinun silmäs ei pidä säästämän
händä.

13. Älä pidä kahtalaista waakaa si=
nun säkisäs, suurembata ja wähembätä.
3 Mos. 19: 36. San. l. 20: 23. Hes. 45: 10.

14. Eikä myös pidä sinun huonesas
oleman kahtalainen mitta, suurembi ja
wähembi.

15. Mutta sinulla pitä oleman täysi

ja oikia waaka, ja täysi ja oikia mitta: ettäs olisit pitkäijällinen siinä maasa, jonga HERra sinun Jumalas sinulle anda.

16. Sillä jokainen joka näitä teke, on HERralle sinun Jumalalles kauhistus: kaikki jotka wääryttä tekewät. San. l. 11: 1.

17. Muista mitä Amalekitat teit sinua wastan tiellä, koskas Egyptistä läxit:

18. Kuinga he kohtaisit sinua tiellä, ja löit sinun jälkimäises, kaikki ne jotka heikommat olit ja jälkinnä käwit, koskas wäsyxisä ja hermotoin olit: ja ei he Jumalata peljännet. 2 Mos. 17: 8.

19. Ja pitä tapahtuman, koska HERra sinun Jumalas anda sinulle lewon saada kaikilda wihamiehildäs, jotka ymbärilläs owat siinä maasa, jonga HERra sinun Jumalas anda perinnöxi sinulle, ettäs sen omistat, ja sinun pitä peräti häwittämän Amalekitain muiston taiwan alda. Älä sitä unhohda. 1 Sam. 15: 2, 3.

26. Luku.

Ensimäiset hedelmät. Kymmenesten wuosi. Liittolupaus.

Koskas tulet siihen maahan, jonga HERra sinun Jumalas sinulle perinnöxi anda, ja sinä sen omistat, ja asut siinä:

2. Niin ota kaikkinaisista sinun maas kaswoista ensimäiset hedelmät kuin maasta kaswawat, kuin HERra sinun Jumalas sinulle anda, ja pane koriin: ja mene siihen siaan, kuin HERra sinun Jumalas walitzee hänen nimensä asumasiaxi. 2 Mos. 23: 19. Luku 34: 26.

3. Ja mene Papin tygö, joka siihen aikaan on, ja sano hänelle: minä tunnustan tänäpänä HERran sinun Jumalas edesä, että minä olen tullut siihen maahan, jonga HERra meidän Isillemme wannoi, meille andaxensa.

4. Ja Pappi ottakan korin sinun kädestäs, ja laskekan sen maahan, HERran sinun Jumalas Altarin eteen.

5. Niin lausu sinä, ja sano HERran sinun Jumalas edesä: minun raadollinen Isäni oli Syrialainen, ja ni Egyptiin wähällä joukolla, ja siellä muukalainen: ja hän tuli suurexi, wäkewäxi ja menexi Kan 1 Mos. 31: 23. Luku 46: 5.

6. Mutta Egyptiläiset ahdistit waiwaisit meitä: ja panit kowan den meidän päällemme. 2 Mos. 1: 11.

7. Niin me huusimme HERran dän Isäimme Jumalan tygö: ja H ra kuuli meidän äänemme, ja meidän tuskamme, työmme ja ahdi xemme päälle. 2 Mos. 2: 23.

8. Ja HERra wei meidän ul gyptistä woimallisella kädellä, ja tulla käsiwarrella, suuren peljä merkkein ja ihmetten kanssa;

9. Ja johdatti meidän tähän kaan; ja andoi meille tämän m maan josa rieskaa ja hunajata wu

10. Ja nyt katzo, minä kanna sä maan ensimäisiä hedelmitä, sinä HERra minulle annoit. Ja pane ne HERran sinun Jumala teen, ja kumarra HERran sinun malas edesä;

11. Ja ole iloisas kaikesta sitä hywydestä, kuin HERra sinun Jum sinulle andoi, ja sinun huonelles: ja Lewita ja muukalainen joka sin keskelläs on.

12. Koskas olet koonnut kaikki ky menexet sinun wuotes kaswosta kolm dena wuonna, joka on kymmenesten w si; niin anna Lewitaille, muukalai orwoille ja leskille, että he söisit si porteisas ja rawitaisin. 3 Mos. 27: 30. 5 Mos. 14: 28.

13. Ja sano HERran sinun J malas edesä: minä olen tuonut nestani sen kuin pyhitetty on, ja noin Lewitalle, muukalaiselle, orwo ja leskille, kaiken sinun käskys jälk kuin sinä minulle käskenyt olet: minä harhaillut sinun käskyistäs, e niitä unhottanut.

14. En minä siitä syönyt min surusani, engä ottanut siitä saastai desa, en myös niistä mitän anda kuolluille: minä olin HERran min Jumalani äänelle kuuliainen, ja t kaiken sen jälkeen kuin sinä minu käskenyt olet.

15. Katzahda tänne sinun pyhästä asuinsias taiwaasta, ja siunaa sinun Kansas Israelia, ja sitä maata kuin meille andanut olet: niinkuin sinä wannoit meidän Isillemme, sitä maata joka rieskaa ja hunajata wuotaa.
Es. 63: 15.

16. Tänäpänä HErra sinun Jumalas käskee sinua, ettäs teet näiden käskyin ja oikeutten jälkeen; niin ettäs pidät ne ja teet niiden jälkeen kaikesta sydämestäs, ja kaikesta sielustas.

17. HErran edesä olet sinä sen wannonut tänäpänä; että hänen pitä oleman sinun Jumalas, ja sinä tahdot waeltaa hänen teisänsä, ja pitä hänen säätynsä, käskynsä ja oikeudensa, ja olla kuuliainen hänen äänellensä.

18. Ja HErra on sinulle tänäpänä wannonut, että sinun pitä oleman hänen Kansansa, niinkuin hän sinulle puhunut, että sinun pitä kaikki hänen käskynsä pitämän;
2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 7: 6. Luku 14: 2.

19. Ja hän korotta sinua kaikkein kansain ylitze, kuin hän tehnyt on kiitoxexi, kiitoxexi ja kunniaxi; ettäs olet HErralle sinun Jumalalles pyhä Kansa, niinkuin hän sanonut on.
5 Mos. 28: 1.

27. Luku.

Muisto-kiwet. Altari. Grisimin ja Ebalin wuori.

Sitte Moses ja wanhimmat Israelista käskit Kansalle, ja sanoit: pitäkät kaikki ne käskyt, kuin minä tänäpänä teille käsken.

2. Ja pitä tapahtuman sinä päiwänä koska te menette Jordanin ylitze, siihen maahan, jonga HErra sinun Jumalas sinulle anda, ettäs pystytät suuret kiwet, ja siwut ne kalkilla.
Jos. 8: 30, 2c.

3. Ja kirjoita niihin kaikki nämät lain sanat, koskas tulet ylitze; että sinä tulisit sille maalle, kuin HErra sinun Jumalas sinulle anda: sille maalle joka rieskaa ja hunajata wuotaa, niinkuin HErra sinun Isäis Jumala sanoi sinulle.

4. Koska te siis menette Jordanin ylitze, niin pystyttäkät ne kiwet kuin minä teille tänäpänä käsken, Ebalin wuorella; ja siwukat ne kalkilla.
Jos. 4: 3.

5. Ja rakenna siinä HErralle sinun Jumalalles Altari kiwistä, joihinga ei sinun pidä rautaa satuttaman.
2 Mos. 20: 25.

6. Rakenna siellä Altari HErralle sinun Jumalalles kokonaisista kiwistä: ja uhra HErralle sinun Jumalalles polttouhria sen päällä.

7. Uhra myös kiitosuhria, ja syö siellä: ja ole iloinen HErran sinun Jumalas edesä.

8. Ja kirjoita kaikki tämän lain sanat selkiästi ja ymmärtäwäisesti niihin kiwiin.

9. Ja Moses ynnä Pappein ja Lewitain kanßa puhui kaikelle Israelin Kansalle, sanoden: Ota waari ja kuule Israel: tänäpänä sinä tulit HErran sinun Jumalas Kansaxi;

10. Ettäs kuuliainen olisit HErran sinun Jumalas äänelle: ja tekisit hänen käskyinsä ja säätyinsä jälkeen, kuin minä tänäpänä sinulle käsken.
5 Mos. 26: 17.

11. Ja Moses käski Kansalle sinä päiwänä, ja sanoi:

12. Nämät seisokan Grisimin wuorella, ja siunatkan Kansaa, koska te oletta käynet Jordanin ylitzen: Simeon, Lewi, Juda, Isaschar, Joseph ja Benjamin. 5 Mos. 11: 29. Jos. 8: 33, 34.

13. Ja nämät seisokan Ebalin wuorella kirowaan, Ruben, Gad, Asser, Sebulon, Dan ja Naphthali.

14. Ja Lewitat alkakan, ja sanokan jokaitzelle Israelista korkialla äänellä:

15. Kirottu olkon joka kaiwetun eli waletun epäjumalan kuwan teke HErralle kauhistuxexi, wirkamiesten käsialaisen, ja pitä sen salaa: Ja kaikki Kansa wastatkan ja sanokan, Amen.

16. Kirottu olkon joka Isänsä eli äitinsä ylönkatzoo: ja kaikki Kansa sanokan, Amen. 2 Mos. 21: 17. 3 Mos. 20: 9. San. l. 20: 20. Matth. 15: 4.

17. Kirottu olkon joka lähimmäisensä rajan siirtä: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

18. Kirottu olkon joka laskee sokian

exämään tiellä: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

19. Kirottu olkon joka muukalaisen, orwoin ja leskein oikeuden wäändä: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

20. Kirottu olkon joka Isänsä emännän tykönä makaa, että hän paljasti Isänsä peitten: ja kaikki Kansa sanokan, Amen. 3 Mos. 18: 8. 5 Mos. 22: 30. Hes. 22: 10.

21. Kirottu olkon joka johonguun eläimeen ryhtyy: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

22. Kirottu olkon joka sisarensa makaa, joka hänen Isänsä eli äitinsä tytär on: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

23. Kirottu olkon joka Anoppinsa makaa: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

24. Kirottu olkon joka lähimmäisensä salaisesti lyö: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

25. Kirottu olkon joka lahjoja otta, lyödäxensä wiatoinda werta: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.

26. **Kirottu olkon joka ei kaikkia näitä lain sanoja täytä, että hän niiden jälkeen tekis: ja kaikki Kansa sanokan, Amen.**
Jer. 11: 3. Dan. 9: 11. Gal. 3: 10.

28. Luku.

Luwatan siunaus HERran käskyin noudattaille; uhatan kirouxella HERran käskyin hyljäitä.

Ja jos sinä olet HERran sinun Jumalas äänelle ahkerasti kuuliainen, ettäs pidät ja teet kaikki hänen käskynsä, jotka minä tänäpänä sinulle käsken; niin HERra sinun Jumalas teke sinun korkiammaxi kaikkia Kansoja maan päällä. 3 Mos. 26: 3, rc.

2. Ja kaikki nämät siunauxet tulewat sinun pääsles, ja sattuwat sinuun; ettäs HERran sinun Jumalas äänelle kuuliainen olit.

3. Siunattu olet sinä Kaupungisa, siunattu pellolla.

4. Siunattu on sinun ruumis hedelmä, ja sinun maas hedelmä, ja sinun karjas hedelmä: sinun eläindes hedelmä, ja sinun lammaslaumas hedelmät.

5. Siunattu on sinun koris, ja sinun tähtes.

6. Siunattu olet sinä käydesäs sisälle, ja siunattu käydesäs ulos. Ps. 121: 8.

7. Ja HERra langetta sinun wihollises sinun edesäs, jotka sinua wastaan nousewat: Yhtä tietä he tulewat sinua wastaan, ja seitzemätä tietä pitä heidän pakeneman sinun edesäs.

8. HERra käskee siunauxen olla sinun kanssas sinun riihesäs, ja kaikis kuin sinä aiwoit: Ja siuna sinun sinun maasa, jonga HERra sinun Jumalas sinulle anda.

9. HERra asetta sinun itsellens pyhäxi Kansaxi, niinkuin hän wannoi sinulle; koskas pidät HERran sinun Jumalas käskyt, ja hänen teitäns waellat.

10. Että kaikki Kansat maan päällä näkewät sinun olewan HERran nimen nimitetyn, ja pitä sinua pelkämän.

11. Ja HERra lahjoitta sinun runsasti hywydellä, sekä kohtus hedelmällä, karjas hedelmällä, ja sinun maas hedelmällä, siinä maasa, jonga HERra wannoi sinun Isilles sinulle andaxens. 5 Mos. 30: 9.

12. HERra awaa sinulle hänen hywän tawaransa, taiwan, andaxensa sinun maalles saten ajallansa, ja siunataxensa kaikki sinun käsialas: Ja sinä lainat monelle Kansalle, mutta et keldäkän lainaan ota.

13. Ja HERra asetta sinun pääxi ja ei hännäxi: sinä olet aina ylimäinen ja et alimmainen, koskas olet HERran sinun Jumalas käskyille kuuliainen, jotka minä tänäpänä sinulle käsken pitä ja tehdä:

14. Ja et luowu niistä sanoista, jotka minä tänäpänä teille käsken, oikialle eli wasemmalle puolelle, muita jumalitten jälkeen waeldaxes, ja heitä palwellaxes.

15. Mutta ellet sinä kuule HERran sinun Jumalas äändä, pitäxes ja tehdäxes kaikkia hänen käskyjänsä ja säätyjänsä, jotka minä tänäpänä sinulle käsken: niin kaikki nämät kirouxet tulewat sinun päälles ja sattuwat sinuun.
3 Mos. 26: 14, rc. Wal. w. 2: 17. Dan. 9: 11. Mal. 2: 2.

16. Kirottu olet sinä Kaupungisa,
rottu pellolla.
17. Kirottu on sinun koris ja tähtes.
18. Kirottu on sinun ruumis hedel=
, sinun maas hedelmä; sinun karjas
delmä, sinun laumaslaumas hedelmä.
19. Kirottu olet sinä käydesäs sisälle,
rottu käydesäs ulos.
20. HErra lähettä sinun sekaas ki=
rouxen, tyhmyden ja rangaistuxen kai=
sinun aiwoituxisas; siihenasti ettäs
t ja pian katoat sinun pahain te=
tähden, ettäs minun hyljäisit.
1. HErra anda rippua sinusa rut=
in; siihenasti että hän sinun hu=
sitä maasta, jotas tulet omista=

. HErra lyö sinua kuiwatau=
mbymällä taudilla, poltella, pa=
la, kuiwudella, kuumudella ja
dilla; ja wainoo sinua, siihen=
tä hän sinun kadotta.
3 Mos. 26: 16.
. Ja sinun taiwas kuin sinun
päällä on, pitä niinkuin waskeu
n: ja maan joka sinun allas on,
uin raudan. 3 Mos. 26: 19.
24. HErra anda sinun maalles to=
n ja tuhan saten edestä taiwaasta
n päälles, siihenasti ettäs hukutetan.
. HErra lyö sinua sinun wihol=
s edesä, yhtä tietä myöden sinä
t heidän tygönsä; mutta seitzemän
kautta sinä heidän edellänsä pake=
, ja sinä hajotetan kaikkein walda=
sekaan maan päällä.
26. Sinun ruumis on rawinnoxi
lle taiwan linnuille, ja kaikille maan
lle; ja ei kengän heitä karkota.
27. HErra lyö sinun Egyptin pai=
lla, häpiällisillä weripahwoilla, ru=
ja syhelmällä; niin ettes taida
tta. 2 Mos. 9: 9.
28. HErra lyö sinun hourauxella,
della ja sydämen tyhmydellä.
Rom. 1: 28.
. Ja sinä koperoitzet puolipäiwä=
kuin sokia pimiäsä koperoitzee:
menesty sinun teisäs: Ja sinä
wäkiwaldaa ja wääryttä, niin=
kuin sinä elät: ja ei kengän
anta.

30. Waimon sinä kihlat, mutta toi=
nen sen makaa: huonen sinä rakennat,
mutta et sinä saa hänesä asua: wiina=
mäen sinä istutat, mutta et sinä saa
sitä yhteisexi tehdä. 5 Mos. 20: 6, ꝛc.
31. Sinun härkäs teurastetan sinun
silmäis nähden, mutta et sinä saa hä=
nestä syödä. Sinun aasis otetan wäki=
wallalla sinun nähdes, ja ei sinulle an=
neta jällen. Sinun lampas annetan
sinun wihollisilles, ja ei kengän sinua
auta.
32. Sinun poikas ja tyttäres anne=
tan toiselle Kansalle, niin että sinun
silmäs sen näkewät, ja hiweldywät
heistä jokapäiwä: ja ei yhtän wäke=
wyttä pidä sinun käsisäs oleman.
33. Sinun maas hedelmän ja kaikki
sinun työs se Kansa syö, jotas et tunne:
ja sinun täyty ainoastansa wääryttä
kärsiä, ja sortuna olla koko sinun elin=
aikanas.
34. Ja sinä tulet mielettömäxi,
niistä kuin sinun silmäs näkewät.
35. HErra lyö sinua pahalla pai=
simalla polwisas ja pohkeisas; niin et=
tes taida paratta pöytäjalasta niin pääs=
lakeen asti.
36. HErra anda sinun, ja sinun
Kuningas, jongas itzelles asettanut olet,
waelda sen Kansan tygö, jota et sinä
tunne, eikä sinun Isäs: ja siellä sinä
palwelet muukalaisia jumalita, puita
ja kiwiä.
37. Ja sinun pitä tuleman kauhis=
tuxexi, sananlaskuxi ja jutuxi kaikkein
Kansain seasa, joihinga HErra ajaa
sinun. 1 Kun. K. 9: 7. Jer. 24: 9. Luku 25: 9.
38. Sinä kylwät paljo siemendä
peldoon, waan wähän tuot sisälle: sillä
heinäsirkat syöwät sen. Mich. 6: 15.
Hagg. 1: 6. Luku 2: 17.
39. Wiinamäen sinä istutat ja ruok=
kot; waan et saa siitä juoda wiinaa, et
myös koota: sillä madot sen syöwät.
40. Öljypuita on sinulla kaikisa si=
nun maas paikoisa; waan ei sinun pi=
dä woiteleman sinuas öljyllä: sillä si=
nun öljypuus rewitän ylös.
41. Poikia ja tyttäritä sinä siität,
ja et kuitengan niitä nautitze: sillä ne
wiedän fangittuna pois.

42. Kaikki sinun puus ja maas hedelmän omistawat sirkat.

43. Muukalainen kuin sinun tykönäs on, yletän sinun ylitzes, ja on alati ylinnä; mutta sinä aletan ja alati alinna olet.

44. Hän laina sinulle, mutta et sinä woi hänelle lainata. Hän on pää, ja sinun pitä hännän oleman.

45. Ja kaikki nämät kirouxet tulewat sinun päälles, ja sinua wainowat, ja sinuun sattuwat, siihenasti ettäs hukutetan; ettes HERran sinun Jumalas äändä kuullut, pitäxes hänen käskynsä ja säätynsä, jotka hän sinulle on käskenyt.

46. Sentähden owat ne sinusa merkixi ja ihmexi, ja sinun siemenesäs ijankaikkisesti:

47. Ettes palwellut HERraa sinun Jumalatas iloisella ja riemuisella sydämellä, koska sinulla kaikkinaista kyllä oli.

48. Ja sinun pitä palweleman wihollisias, jotka HERra lähettä sinun päälles, näljäsä ja janosa, alastomudesa ja kaikkinaisesa puuttumisesa. Ja hän panee sinun kaulaas rautaisen iken, siihenasti että hän sinun hukutta.

49. HERra lähettä Kansan sinun päälles taamba mailman ääreslä, niinkuin kotka lendäis: Kansan jonga puhetta et sinä ymmärrä:

50. Häpemättömän Kansan, joka ei karta wanhaa, eikä armaitze nuorukaista;

51. Ja syö sinun karjas hedelmän ja sinun maas hedelmän, siihenasti ettäs hukutetan: ja ei jätä sinulle mitäkän jywistä, wiinasta, öljystä, karjan eli lammasten hedelmästä, siihenasti että hän sinun kadotta;

52. Ja ahdista sinua kaikisa sinun porteisas, siihenasti että hän kukista maahan sinun korkiat ja wahwat muuris, joihin sinä itzes luotat, kaikisa sinun maakunnisas: ja sinä ahdistetan kaikisa porteisas, koko sinun maasas, jonga HERra sinun Jumalas sinulle andanut on.

53. Sinun täyty syödä sinun ruumis hedelmän, sinun poikas, ja tytärtes lihan, jotka HERra sinun Jumalas sinulle andanut on, siinä ahdistuxesa
ja waiwasa, jolla sinun wihollises si[...]
ahdistawat. 2 Kun. K. 6: [...]
Wal. w. 2: 20. Luk. 4: 10.

54. Se mies kuin ennen sangen [...]
kullisesti ja hekumasa teidän sea[...]
eli; ei pidä suoman weljellensä, [...]
waimollensa kuin on hänen sylisä[...]
ja sille joka on wielä jäänyt h[...]
pojistansa, jääneitä tähteitänsä:

55. Annetta jongun niistä h[...]
poikainsa lihasta, jota hän syö: [...]
hänellä mitäkän muuta ole ka[...]
hywydestänsä, siinä ahdistuxesa ja [...]
wasa, jolla sinun wihollises ah[...]
sinua kaikisa sinun porteisas.

56. Waimo teidän seasanne, [...]
ennen herkullisesti ja hekumasa e[...]
on, niin ettei hän malttanut jalk[...]
laskea maan päälle herkun ja [...]
man tähden, ei pidä suoman m[...]
lensä, joka hänen sylisänsä lep[...]
pojallensa ja tyttärellensä,

57. Jälkimmäisiä, jotka hänen [...]
dustansa lähtenet owat, eikä myös [...]
kiansa kuin hän synnyttä: sillä [...]
syö ne kaikkein tarwetten puuttu[...]
salaisesti, siinä ahdistuxesa ja wai[...]
jolla sinun wihollises ahdistawat [...]
porteisas.

58. Elles pidä ja tee kaikkia [...]
Lain sanoja, jotka täsä kirjasa [...]
kirjoitetut; niin ettäs pelkät tätä [...]
niallista ja peljättäpää nimeä, H[...]
raa sinun Jumalatas:

59. Niin HERra ihmellisexi [...]
sinun ja sinun siemenes rangaist[...]
suurilla ja pitkällisillä witzauxilla, [...]
hoilla ja pitkällisillä taudeilla.

60. Ja käändä sinun päälles [...]
kinaiset Egyptin taudit, joitas p[...]
sit: ja ne pitä sinuun tarttuman.

61. Siihen myös kaikki sair[...]
ja kaikki rangaistuxet, jotka ei k[...]
tetut ole täsä lakiraamatusa, [...]
HERra sinun päälles, siihenasti [...]
hukutetan.

62. Ja teistä jää wähäinen K[...]
jotka ennen olitta niinkuin tähdet [...]
waasa paljouden tähden; ettes ku[...]
HERran sinun Jumalas äändä.
5 Mos. 10: 22.

63. Ja tapahtuu, että nii[...]
HE[...]

...ennen iloitzi teistä, teille hy=
...tehdesänsä ja enändäisänsä teitä;
HERra on iloitzewa teistä, hu=
...ansa ja kadottaisansa teitä: ja
...än siitä maasta pois, jota te
... omistamaan.
Gen. 1. 1: 26. Es. 1: 24.

Ja HERra hajotta sinun kaik=
...nsain sekaan, yhdestä maan ää=
...iseen: Ja siellä sinä palwelet
...ia jumalita, joita et sinä tun=
... Isäskän: kandoja ja kiwiä.
5 Mos. 4: 27. Neh. 1: 8.

Siihen myös, ei pidä sinulla
...ian seasa yhtän wahwaa kotoa
...ikä jalkais pöytä yhtän lepoa
... sillä HERra anda sinulle
...siewaisen sydämen, hiweldy=
..., ja murhellisen mielen.

...in, että sinun elämäs rippuu
...säs: yöllä ja päiwällä sinun
...ämän, ja elämästäs tietämä=
...an.

...amulla sinä sanot: Ah, joska
...tosen eläisin! ehtona sinä sa=
..., joska minä aamunn eläisin!
...dämes suuren pelwon tähden,
...na peljättä, ja sentähden jota
silmäs näkemän pitä.

Ja HERra wie sinua taas
Egyptiin, sitä tietä, josta minä
...nulle: Ei sinun pidä händä
näkemän. Ja te myytte itzenne
teidän wihollisillenne palwelioixi
...ixi, ja ei yhtäkän ostajata siellä
...pidä. 5 Mos. 17: 16.

29. Luku.

Liitto uudistettu.

...owat liiton sanat, kuin HERr=
...äski Moseren tehdä Israelin
...nsa Moabin maasa; paitzi sitä
kuin hän heidän kanßansa teki
... 5 Mos. 5: 2.

... Moses kutzui koko Israelin,
... heille: te näitte kaikki mitä
teidän silmäinne edesä teki
...lle, kaikille hänen pal=
... ja koko hänen maallensa;
... Mos. 19: 4.

... kiusauxet, kuin sinun
...näit suuret merkit ja
... 5 Mos. 7: 19.

4. Ja ei HERra wielä nytkän tä=
hän päiwään asti andanut teille sy=
dändä ymmärtämään, ja silmiä näke=
mään, ja korwia kuulemaan.
Es. 6: 10.

5. Ja minä annoin teidän waelda
korwesa neljäkymmendä wuotta: teidän
waattenna ei wanhennet teidän yldän=
ne, ja sinun kengäs ei kulunet jalwoisas.
5 Mos. 8: 4.

6. Et te syönet leipää, eikä myös
juonet wiinaa, elikkä wäkewätä juomaa:
että te tietäisitte minun olewan HER=
ran teidän Jumalanne.

7. Ja koska te tulitte tähän paik=
kaan; niin tuli Sihon Hesbonin Ku=
ningas, ja Og Basanin Kuningas so=
timaan meitä wastan, ja me löimme
heidän. 4 Mos. 21: 23, 33.
5 Mos. 2: 30. Luku 3: 1.

8. Ja omistimme heidän maansa,
ja annoimme sen Rubenitaille ja Ga=
ditaille; niin myös puolelle Manassen
sukukunnalle, perimisexi.
4 Mos. 32: 33.

9. Niin pitäkät nyt nämät liiton
sanat, ja tehkät niiden jälkeen; että
te toimellisesti tekisitte, kaikki kuin te
teette. 5 Mos. 4: 6. Jos. 1: 7.

10. Te seisotta kaikki tänäpänä
HERran teidän Jumalanne edesä:
ylimmäiset teidän suguistanne, teidän
wanhimbanne, ja teidän esimiehenne:
jokamies Israelisa;

11. Teidän lapsenne, teidän wai=
monne, ja sinun muukalaises kuin sinun
leirisäs on; sinun puus hakkajasta, niin
wetes ammundajaan asti:

12. Että sinä käyt HERran sinun
Jumalas liittoon ja siihen walaan,
kuin HERra sinun Jumalas teki sinun
kanßas tänäpänä.

13. Että hän tänäpänä sinun hä=
nellensä korotta Kansaxi, ja hän on sinun
Jumalas, niinkuin hän sanoi sinulle:
ja niinkuin hän wannoi sinun Isilles,
Abrahamille, Isaachille ja Jacobille.

14. Sillä en minä tee tätä liittoa
ja tätä walaa ainoasta teidän kanßanne:

15. Mutta sekä teidän, kuin täsä
läsnä tänäpänä olette ja seisotte mei=
dän kanßamme HERran meidän Ju=
malamme edesä, että myös niiden

kansa, kuin ei täsä tänäpänä meidän kansamme ole.

16. Sillä te tiedätte, kuinga me asuimme Egyptin maalla: ja kuinga me waelsimme pakanain läpitze, joitten kautta te waelsitte.

17. Ja näitte heidän kauhistuxensa ja epäjumalansa, kannot ja kiwet, hopiat ja kullat, kuin heidän tykönänsä olit.

18. Ettei joku olisi teidän seasanne, mies eli waimo, elikkä perhestä taikka langoista, kuin sydämensä tänäpänä käännäis pois HERrasta meidän Jumalastamme, mennäxensä palwelemaan tämän Kansan jumalita, ja tulis teille juurexi joka kaswaa sappea ja koiruohoa.
Ap. T. 8: 23. Hebr. 12: 15.

19. Ja tapahtuu, koska hän kuulee nämät kirouxen sanat, että hän siunaa itziänsä sydämesänsä, ja sanoo: rauha on minulla olewa, ehkä minä waellan minun sydämeni ajatuxen jälkeen; sentähden että juopunet janowitten kansa hukutetan.

20. Ei HERra ole hänelle armollinen, sillä silloin tulee suuri HERran wiha ja kiiwaus sen miehen päälle, ja kaikki nämät kirouxet kuin täsä kirjasa owat kirjoitetut, joutuwat hänen päällensä: ja HERra pyhkii pois hänen nimensä taiwan alda.

21. Ja HERra eroitta hänen pahuteen, kaikesta Israelin sugusta; koko tämän liiton kirousten jälkeen, kuin täsä lakikirjasa on kirjoitettu.

22. Niin pitä jälkeentulewaiset sanoman, teidän lapsenne kuin teidän jälkeenne tulewat, ja wierat kuin kaukaiselda maalda tulewat: koska he näkewät tämän maan rangaistuxet, ja sairaudet, joilla HERra lyö heitä siinä;

23. Että hän koko heidän maansa tulikiwellä ja suolalla on polttanut, niin ettei se kylwetä eikä wihota, eikä myös yhtäkän ruohoa käy hänestä ylös, niinkuin Sodoma, Gomorra, Adama ja Zeboim olit kukistetut maahan, jotka HERra wihasansa ja hirmuisudesansa ylösalaisin kukisti.
1 Mos. 19: 24, rc.

24. Niin kaikki Kansat sanowat: mixi HERra niin teki tälle maakunnalle? mikä on tämä hänen suuri ju-
nudensa wiha?

25. Silloin sanotan: että he h-
jäisit HERran heidän Isäinsä Jum-
lan liiton, kuin hän teki heidän ka-
sansa, koska hän heidän johdatti
gyptin maalda: 1 Kun. K. 9:
Jer. 22: 8, rc.

26. Ja owat mennet ja muita j-
malita palwellet, ja kumartanet n-
senkaltaisita jumalita, joita ei he t-
denet, ja jotka ei heille mitän and-

27. Sentähden on HERran w-
julmistunut tämän maan päälle, -
että hän andoi tulla heidän pääll-
kaikki kirouxet, kuin täsä kirjasa
joitetut owat.

28. Ja HERra on heidän hä-
tänyt heidän maastansa suuresa w-
sa, julmudesa ja närkästyxesä: j-
heidän heittänyt wieraseen maa-
niinkuin hän tänäpänä tehnyt on.

29. Ne salaiset asiat owat HE-
ran meidän Jumalamme edesä; m-
ne ilmoitetut, owat meillä ja me-
lapsillamme alati; että meidän k-
nämät iain sanat tekemän pitä.
Ps. 25: 14. Ps. 147: 19, 20.

30. Luku.

Parannuxen ja paatumuxen palkka.

Ja pitä tapahtuman, koska kaikki
mät tulewat sinun päälles, siun-
eli kirous, kuin minä panin sinun
tees: ja sinä rupet panemaan s-
mees, kaikkein pakanoitten keskellä,
hunga HERra sinun Jumalas si-
on ajanut: 3 Mos. 26: 40.

2. Ja sinä käännät itzes HER-
sinun Jumalas tygö, olemaan ku-
ainen hänen äänellensä, kaikisa n-
kuin minä sinulle tänäpänä käs-
sinä ja sinun lapses, kaikesta sydän-
täs, ja kaikesta sielustas:

3. Niin HERra sinun Juma-
käändä sinun fangindes, ja armahta-
nun päälles: ja tuo jällen ja k-
sinun kaikista Kansoista, joihinga HE-
ra sinun Jumalas sinun hajottanut
Ps. 106: 45. Jer. 32: 37.

4. Jos sinä olisit ajettu taiwan
riin, niin HERra sinun Jumalas k-
sinun, ja tuo sinun sieldä. Neh. 1:

5. Ja HErra sinun Jumalas joh-
tta sinun siihen maahan, kuin sinun
äs omistanet owat, ja sinä sen o-
at: ja hän teke hywää sinulle, ja
ndä sinun enä kuin sinun Isäs.
6. Ja HErra sinun Jumalas ym-
rileikka sinun sydämes ja sinun sie-
nes sydämen; rakastamaan HErraa
n Jumalatas kaikesta sinun sydä-
äs, ja kaikesta sinun sielustas, ettäs
sit.
5 Mos. 10: 16. Jer. 4: 4.
Luku 32: 39. Hes. 11: 19. Luku 36: 26.
Rom. 2: 29.
Mutta kaikki nämät kiroukset an-
HErra sinun Jumalas tulla sinun
tes päälle, ja kaikkein niiden pääl-
sinua wihawat ja wainowat.
Ja sinä käännät sinus ja kuulet
n äänen, tehdäxes kaikki hänen
, kuin minä sinulle tänäpänä

Ja HErra sinun Jumalas an-
lle onnen kaikisa sinun kättes
sinun kohtus hedelmäsä, sinun
hedelmäsä, ja sinun maas he-
äsä, että ne sinulle menestywisit:
HErra käändä itzensä riemuitze-
n sinun ylitzes sinulle hywäxi, niin-
hän sinun Isistäs iloitzi.
5 Mos. 28: 11. Jer. 32: 41.
10. Ettäs HErran sinun Jumalas
lle kuuliainen olet, ja pidät hä-
käskynsä ja säätynsä, kuin owat
tut täsä lakikirjasa; koskas pa-
HErran sinun Jumalas tygö,
sta sydämestäs ja kaikesta sielustas.
11. Sillä tämä käsky kuin minä
lle tänäpänä käsken, ei ole sinulda
, eikä myös kaukana:
Es. 45: 19.
Eikä myös taiwasa, ettäs sa-
kuka astuu ylös taiwaseen, ja
ille sen, kuullaxemme sitä, ja
mme sen jälkeen?
Rom. 10: 6, 7, 8.
Eikä myös ole tuolla puolen
ettäs sanoisit: Kuka menis me-
noutamaan meille sen, kuulla-
ä, ja tehdäxemme sen jälkeen?
Sillä se sana on sangen läsnä
: sinun suusas, ja sinun
ettäs sen tekisit.
, minä panin tänäpänä

sinun etees elämän ja hywän; niin myös kuoleman ja pahan:

16. Siinä kuinka minä sinulle tänäpänä käsken, ettäs rakastat HErraa sinun Jumalatas, ja waellat hänen teisänsä, ja pidät hänen käskynsä, säätynsä ja oikeudensa; ettäs saisit elää ja enätäisin, ja HErra sinun Jumalas siunais sinua siinä maasa kuhungas menet, sitä omistamaan.

17. Mutta jos sinä käännät sinun sydämes, ja et ole kuuliainen; waan annat wietellä sinus, niin ettäs kumarrat wieraita jumalita, ja palwelet heitä:

18. Niin teen minä teille tänäpänä tiettäwäxi, että teidän pitä peräti hukkanduman: ja ei kauwan pysymän siinä maasa, johongas menet Jordanin ylitze, sitä omistamaan.

19. Minä otan tänäpänä taiwan ja maan todistajaxi teistä, että minä panin teidän eteenne elämän ja kuoleman, siunauxen ja kirouxen: niin walitze elämä, että sinä ja sinun siemenes eläisit.

5 Mos. 4: 26. Luku 11: 26.

20. Ettäs rakastaisit HErraa sinun Jumalatas, ja kuulisit hänen äändänsä, ja rippuisit hänesä kiinni: Sillä hän on sinun elämäs ja sinun pitkä ikäs, ettäs pysyisit siinä maasa, kuin HErra sinun Isilles, Abrahamille, Isaachille ja Jacobille wannoi, heille andaxensa.

31. Luku.

Moseren hywästijättöpuhe. Lain lukemisesta ja tallella pitämisestä.

Ja Moses meni ja puhui nämät sanat koko Israelin kansa;

2. Ja sanoi heille: minä olen tänäpänä sadan ja kahdenkymmenen ajastaikainen, en minä woi enä käydä ulos ja sisälle: siihen on HErra myös sanonut minulle: ei sinun pidä menemän tämän Jordanin ylitzen.

5 Mos. 34: 7. 4 Mos. 20: 12. Luku 27: 12, 13. 5 Mos. 3: 27. Luku 32: 52.

3. HErra sinun Jumalas käy itze sinun edelläs, hän itze hukutta nämät pakanat sinun edestäs, niin että sinä omistat heitä: Josua käy sinun edelläs

sen ylitzen, niinkuin HErra on sanonut. 4 Mos. 27: 18.

4. Ja HErra teke heille, niinkuin hän teki Sihonille ja Ogille Amorealaisten Kuningoille, ja heidän maallensa; jotka hän on hukuttanut. 4 Mos. 21: 24, 35.

5. Koska HErra anda heidän teidän kätehenne; niin tehkät heidän kanssansa kaikkein käskyin jälkeen, kuin minä teille olen käskenyt. 5 Mos. 7: 2.

6. Olkat wahwat ja hywäsä turwasa, älkät peljästykö ja kauhistuko heidän edesänsä: sillä HErra sinun Jumalas itze waelta sinun kanssas, ja ei jätä sinua, eikä hyljä sinua. 5 Mos. 7: 21. Jos. 1: 6. Hebr. 13: 5.

7. Ja Moses kutzui Josuan, ja sanoi hänelle koko Israelin silmäin edesä: ole wahwa ja hywäsä turwasa: sillä sinä johdatat tämän Kansan siihen maahan, jonga HErra heidän Isillensä wannonut on heille andaxensa: ja sinä jaat tämän heille perimisexi heidän keskellänsä. 4 Mos. 27: 22, 23. 5 Mos. 3: 28.

8. Mutta HErra, joka itze käy sinun edelläs, on sinun kanssas, ei hän jätä sinua, eikä myös hyljä sinua: älä pelkä, älä myös hämmästy.

9. Ja Moses kirjoitti tämän lain, ja andoi sen Papeille Lewin pojille, jotka kannoit HErran liiton Arkkia, ja kaikille Israelin wanhimmille.

10. Ja Moses käski heille, ja sanoi: aina joka seitzemän wuoden perästä, koska wapa wuosi alkaa Lehtimajan juhlana: 5 Mos. 15: 1.

11. Koska koko Israel tulee osottamaan itzensä HErran sinun Jumalas eteen, siihen paikkaan kuin hän walitzee; pitä sinun tämän lain kuuluttaman koko Israelin edesä, heidän korwainsa kuulden. Neh. 8: 1, ꝛc.

12. Kokoo Kansa sekä miehet että waimot, lapset ja muukalaiset, jotka sinun porteisas owat; kuulemaan ja oppimaan, ja pelkämään HErraa teidän Jumalatanne, pitämään ja tekemään kaikki tämän lain sanat:

13. Ja että heidän lapsensa, jotka ei sitä tiedä, kuulisit myös ja oppisit pelkämään HErraa teidän Juma tanne, kaikkena teidän elinaikanan kuin te elätte maan päällä, joho te menette Jordanin ylitzen sitä o tamaan.

14. Ja HErra sanoi Mosexe katzo, sinun aikas on juuri läsnä, sinä kuolet: kutzu Josua, ja seiso seurakunnan majasa, että minä and sin hänelle käskyn. Ja Moses m Josuan kanssa, ja seisoit seurakun majasa.

15. Ja HErra ilmestyi maja pilwen patzaasa: ja pilwen patzas se majan owella.

16. Ja HErra sanoi Mosexe katzo, sinun pitä lewämän Isäis ka sa: Ja tämä Kansa nousee ja ju huoruteen maan epäjumalitten jälk sinne kuin he menewät: hyljäwät nun, ja rikkowat sen liiton jonga nä tein heidän kanssansa.

17. Niin minun wihani silloin mistuu heidän päällensä, ja minä jän heitä, ja peitän minun kasw heidän edestänsä, että he hukutetan, paljo pahutta ja ahdistusta käy hei päällensä: ja he sanowat sinä päi nä: eikö nämät pahudet ole tapah net minulle, ettei minun Jumalani minun kansani?

18. Mutta minä peräti peitän nun kaswoni sillä ajalla, kaiken sen huden tähden kuin he tehnet ow että he owat itzensä käändänet mu jumalitten tygö.

19. Niin kirjoittakat nyt teille tämä wirsi, ja opettakat se Isra lapsille: asettakat se heidän suuhun että tämä wirsi olis minulle todista xi Israelin lapsia wastan.

20. Sillä minä johdatan hei siihen maahan, jonga minä wann heidän Isillensä, josa rieskaa ja hu jata wuotaa: ja koska he syöwät, tulewat rawituxi ja lihawaxi; käänt wät he heitänsä muiden jumalitten gö, ja palwelewat niitä: ja pilkkaa minua, ja rikkowat minun liitto

21. Ja koska heidän niin suuri p hnus ja ahdistus käsittä, niin tä wirsi wastaa heitä todistuxexi: sillä sitä pidä unhotettaman heidän suu

ensä suusa: Sillä minä tiedän heidän
[illegible]ensa, joita he tänäpänä ajatte=
wat, ennenkuin minä johdatan heitä
[illegible] maahan, kuin minä wannonut
len.
22. Niin kirjoitti Moses tämän
[illegible] sinä päiwänä: ja opetti sen
Israelin lapsille.
23. Ja käski Josualle Nunin po=
[illegible]lle, ja sanoi: ole wahwa ja urhołli=
[illegible]; sillä sinä johdatat Israelin lap=
[illegible] siihen maahan, kuin minä wannoin
[illegible]: ja minä olen sinun kanssas.
24. Koska Moses oli nämät lain
[illegible] kirjoittanut kirjaan, ja ne lo=
[illegible]:
[illegible] Käski hän Lewitaille, jotka HERr=
[illegible]istuxen Arkkia kannoit, sanoden:
[illegible] Ottakat tämä Lakikirja ja las=
[illegible] HERran teidän Jumalanne lii=
[illegible] Arkin siwulle; että se olis sinä
[illegible]xi sinua wastan.
2 Kun. K. 22: 8.
27. Sillä minä tunnen sinun totte=
[illegible]tomudes ja niskurudes: katzo, kos=
[illegible] minä wielä nyt tänäpänä elän tei=
[illegible] kanssanne, oletta te tottelematto=
[illegible] HERraa wastan, kuinga paljota
[illegible]min minun kuolemani jälkeen?
28. Niin kootkat minun eteeni kaikki
[illegible]himmat teidän sukukunnisanne, ja
[illegible] esimiehenne; että minä puhuisin
[illegible]ät sanat heidän korwainsa kuullen,
[illegible]taisin taiwan ja maan todistajaxi
[illegible] wastan.
29. Sillä minä tiedän, että te mi=
[illegible] kuolemani jälkeen peräti turmel=
[illegible] ja poikkiatte sildä tieldä kuin mi=
[illegible] teille käskenyt olen: niin teille ta=
[illegible] onnettomuus wiimeisillä ajoilla:
[illegible] te teitte pahaa HERran silmäin
[illegible], ja wihoititte hänen teidän kät=
[illegible] töiden kautta.
[illegible] Niin Moses puhui koko Israe=
[illegible]rakunnan kuulden tämän weisun
[illegible], hamaan loppuun asti.

32. Luku.

[illegible] muisto=wirsi, neuwo, kuolema.

[illegible] te taiwat, ja minä pu=
[illegible] ja maa kuulkan minun
[illegible]oja. Es. 1: 2.

2. Minun oppini tiukkukan niinkuin
sade: minun puheni wuotakan niinkuin
kaste: niinkuin sade wihannon päälle,
ja niinkuin pisarat ruohon päälle.
3. Sillä minä ylistän HERran ni=
meä: andakat meidän Jumalallemme
suuri kunnia.
4. Hän on kallio, hänen työnsä o=
wat laittamattomat; sillä kaikki hänen
tiensä owat oikiat: Waka on Jumala,
ilman kaikkea wääryttä, hän on hurs=
kas ja oikia.
5. Ongo hän hänen turmellut? Ei:
waan hänen lapsensa owat heidän hä=
piä pilkkunsa: Se on nurja ja seka=
seurainen suku. Es. 1: 4. Matth. 12: 39.
6. Niingöstä te HERran maxatte,
hullu ja tyhmä Kansa? Eikö hän ole
sinun Isäs ja sinun Lunastajas? joka
sinun luonut ja walmistanut on?
7. Muista muinaisia aikoja, ym=
märrä wuosikaudet suguista sukuun: Ky=
sy Isäldäs, ja hän ilmoitta sinulle: ja
sinun wanhemmildas, niin he sinulle
sanowat:
8. Koska se Korkein pakanat jakoi,
ja hajoitti ihmisten lapset: Silloin
hän laski Kansain maan rajat, Israe=
lin lasten lugun jälkeen. 1 Mos. 11: 8.
9. Sillä HERran osa on hänen
oma Kansansa: Jacob on hänen peri=
misensä nuora.
2 Mos. 19: 6. 1 Pet. 2: 9.
10. Hän löysi hänen erämaasa, ja
hirmuisesa suuresa itkukorwesa: Hän
wei hänen ympäri, hän opetti hänen
ymmärtämään, ja warjeli hänen niin=
kuin silmäteränsä. 2 Mos. 20: 1, rc.
11. Niinkuin kotka kehoittelee pe=
sänsä, ja laukuelee poikainsa päällä;
lewittä siipensä, otta kungin heistä, ja
kanda siipeinsä päällä.
2 Mos. 19: 4 Es. 63: 9.
12. Niin HERra yxinänsä talutti
händä: ja ei ollut hänen kanssansa
muuta Jumalata.
13. Hän wei hänen hamaan maan
korkeuteen, ja ruokki hänen pellon he=
delmällä: ja andoi hänen imeä huna=
jata kalliosta, ja öljyä kowasta kiwestä:
14. Woita lehmistä, ja rieskaa lam=
paista, ynnä karitzain lihawuden kanssa,

ja Basanin oinat, ja lihawat kaurit, ja parhan nisun, ja juotti hänen parhalla wiinamarjan werellä.
Ps. 81: 17.

15. Koska Israel lihoi, tuli hän karjaxi, hän on lihawaxi, paxuxi ja wäkewäxi tullut, ja hyljäis Jumalan, joka hänen teki, ja katzoi autuudensa kallion ylön.

16. He yllytit hänen kiiwauteen muukalaisten kautta: kauhistusten kautta wihoitit he hänen.

17. He uhraisit perkeleille, ja ei Jumalalle: niille jumalille joita ei he tundenet: niille wastanutisille jotka ei ennen ollet, joita teidän Isänne ei peljännet. 1 Cor. 10: 20.

18. Kallion joka sinun siitti, sen sinä hyljäisit, ja unhotit sen Jumalan joka sinun loi.

19. Ja koska HERra sen näki, wihastui hän, poikainsa ja tyttäritensä kehoituxen tähden.

20. Ja sanoi: minä peitän minun kaswoni heidän edestänsä, ja katzon mitä heidän wiimeiseldä tapahtuu: sillä se on nurja suku, ja senkaltaiset lapset joisa ei ole uskoa.

21. He härsyttelit minua sen kautta, joka ei ole jumala, heidän epäjumaludensa kautta owat he minun wihoittanet: Ja minä wihoitan heitä jällen sen kautta joka ei ole Kansa, tyhmällä Kansalla minä heitä wihoitan.
Rom. 10: 19.

22. **Sillä tuli on syttynyt minun wihasani, ja poltta hamaan alammaiseen helwettiin:** Ja kulutta maan, ynnä hänen hedelmänsä kanßa, ja poltta wuorten perustuxet.
Jer. 15: 14. Luku 17: 4.

23. Minä kokon kaiken onnettomuden heidän päällensä, minä ammun kaikki minun nuoleni heihin.

24. Näljästä heidän pitä hiukahtuman, ja poltetaudilla kulutettaman, ja äkillisellä kuolemalla: Minä lähetän metzänpetoin hampat heidän keskellensä, ja kyykärmen myrkyn.

25. Ulkona pitä miekan heitä häwittämän, ja sisällä huonesa pelwon, sekä nuorukaiset että neitzet, imewäiset ja harmapäät. 2 Cor. 7: 5.

26. Minä sanoin: minä häwitäi[sin] heitä: minä lakataisin heidän muist[on] ... sa ihmisistä.

27. Ellen minä wihollisteni wi[haa] karttaisi, ettei heidän wainollisensa peilisi, ja lähes sanoisi: meidän o[n] kätemme on kaikki nämät tehnyt, ei HERra.

28. Sillä se on Kansa, josa ei ... tän neuwoa ole, eikä ymmärrystä.

29. Joska he taitawaiset olisit, ... he ymmärräisit ja huomaitzisit, ... heille wiimeiseldä tapahtuu. Jer. 9: 12.

30. Kuinga yxi ajais tuhatta ta[kaa] ja kaxi karkotaisit kymmenen tu[hatta] heistä? Eikö sentähden että heidän [kal]lionsa on heidän myynyt? ja HE[Rra] on heidän sulkenut?

31. Sillä meidän kalliomme ei ... niinkuin heidän kallionsa: ja meidän [wi]hollisemme owat meidän duomarim[me].

32. Sillä heidän wiinapuunsa ... Sodoman wiinapuusta, ja Gomor[ran] pelloista: Heidän wiinamarjansa ... kylliset wiinamarjat, heillä owat k... wahimmat marjat. Hes. 16:

33. Heidän wiinansa on lohik[är]men kinkkuwahto, ja kyykärmetten h... mullinen myrkky.

34. Eikö se liene kätketty min[un] tykönäni? Ja sinetillä lukittu min[un] tawaroisani?

35. Minun on kosto, minä kost[an] heidän jalkansa pitä ajallansa komp[as]tuman: sillä heidän kadotuxensa a[ika] on läsnä, ja mikä heille tarjendelee, riendää. Rom. 12: 19. Hebr. 10:

36. Sillä HERra duomitzee Ka[n]sansa, ja armahtaa palweljansa pääll[e], sillä hän näke että käsi on pois, ja ... ole mitän tallella pidetty eikä jätett[y].
1 Kun. K. 14: 10.

37. Ja pitä sanottaman: Kusa h[ei]dän Jumalansa owat? heidän kalli[on]sa johonga he uskalsit?

38. Joiden lihawimmat uhrit ... söit, ja joit wiinan heidän juom[a]uhristansa: Noskan ne ja auttakan te[i]tä, ja warjelkan teitä. Duom. 10:

39. Nähkät nyt, että minä [ise o]len, ja ei ole jumalita minun kanssani.

Minä kuoletan ja teen eläwäxi:
minä lyön ja minä parannan: ja
ei kengän ole joka minun käsistäni
wapahtaa. 5 Mos. 4: 35.
Es. 45: 5. 1 Sam. 2: 6.
40. Sillä minä nostan käteni tai-
waseen, ja sanon: minä elän ijankaik-
kisesti. Ilm. K. 10: 5, 6.
41. Koska minä hiwon minun miek-
kani niinkuin pitkäisen leimauxen, ja
minun käteni rangaistuxeen rupee: Niin
minä koston maxan minun wihollisil-
le, ja niille palkitzen, jotka minua
wihawat.
42. Minä juotan minun nuoleni
werellä, ja minun miekkani pitä lihaa
syömän, tapettuiden werestä, ja fan-
giden, ja wihollisten paljastetusta
päästä.
43. Riemuitkat te kaikki jotka olet-
te hänen Kansansa: sillä hän kostaa
palweliainsa weren. Ja kostaa wihol-
lisillensa, ja sowitta maansa ja Kan-
sansa. Rom. 15: 10.
44. Ja Moses tuli, ja puhui kaikki
nämät weisun sanat tämän Kansan
kuulden: hän ja Josua Nunin poika.
45. Ja Moses lopetti kaikki nämät
sanat koko Israelille;
46. Ja sanoi heille: pangat sydä-
mehenne kaikki ne sanat, kuin minä teille
tänäpänä todistan; että te käskisitte
teidän lapsianne, että he tekisit ja pi-
täisit kaikki tämän lain sanat.
5 Mos. 6: 6. Luku 11: 18.
47. Sillä ei se ole teille yhtän
turhaa sanaa; waan se on teidän e-
lämänne: ja ne sanat pidendäwät tei-
dän ikänne maan päällä, johon te me-
nette Jordanin ylitze, omistamaan sitä.
Hebr. 4: 12.
48. Ja HErra puhui Mosexelle
sinä päiwänä, ja sanoi:
49. Mene tälle Abarimin wuorelle,
Nebon wuorelle, kuin on Moabin
maalla Jerihon kohdalla: ja katzele
Canaan maata, jonga minä Israelin
lapsille omaxi annan. 4 Mos. 27: 12, 13.
50. Sinun pitä kuoleman wuorella,
jolle sinä menet, ja koottaman Kansas
tygö, niinkuin sinun weljeskin Aaron
kuoli Horin wuorella, ja koottin Kan-
sans tygö. 4 Mos. 20: 25. Luku 33: 38.
51. Että te olette rikkonet minua
wastan Israelin lasten seasa, riitawe-
den tykönä Kadexesa Zinnin korwesa;
ettet te minua pyhittänet Israelin las-
ten seasa. 4 Mos. 20: 12. Luku 27: 14.
52. Sillä sinä näet maan kohdas-
tansa; waan ei sinun pidä sijhen maa-
han tuleman, kuin minä Israelin lap-
sille annan.

33. Luku.

Moses siunaa kutakin Israelin sukukundaa erinänsä ja ennustaa.

Ja tämä on siunaus, jolla Moses
Jumalan mies siunais Israelin
lapsia, ennen kuolematansa.
2. Ja sanoi: HErra on tullut
Sinaista, ja nosnut heille Seiristä, ja
ilmestynyt Paranin wuorelda, ja on
tullut kymmenen tuhannen pyhän kans-
sa: ja tulinen laki hänen oikiasa käde-
sänsä heidän tygönsä.
2 Mos. 19 ja 20 Luku. 4 Mos. 20 ja 21 Luku.
5 Mos. 1: 1. Hab. 3: 3.
3. Hän myös rakastaa Kansoja,
kaikki hänen pyhänsä owat sinun kä-
desäs: ja he asettawat itzensä sinun
jalkais juureen, ja ottawat opin sinun
sanoistas.
4. Moses on meille käskenyt lain:
Jacobin sukukunnalle perimisen.
5. Ja hän oli Kuningas oikeudesa:
Kansan päämiehet hän kokois yhteen,
ynnä Israelin sukukunnan kanßa.
6. Ruben eläkän, ja älkän kuolko,
ja hänen Kansansa olkon luettapa.
7. Tämä on Judalle (siunaus:) Ja
hän sanoi: kuule HErra Judan ään-
dä, ja johdata händä Kansansa tygö:
ja hänen kätensä sotii puolestansa, sinä
olet apu wastoin hänen wihollisiansa.
1 Mos. 49: 8.
8. Ja hän sanoi Lewille: sinun täy-
dellisydes ja sinun walkeudes olkon si-
nun pyhän miehes tykönä, jota sinä
kiusaisit Massasa, ja saatit hänen rii-
telemään riitaweden tykönä.
2 Mos. 28: 30. Luku 17: 7. 4 Mos. 20: 13.
9. Joka sanoo Isällensä ja äitillen-
sä: en minä nähnyt heitä, ja ei tun-
ne weljiänsä, eikä tiedä pojistansa; ne
pitäwät sinun sanas, ja kätkewät sinun
liittos.

10. He opettawat sinun oikeuxias Jacobille, ja Israelille sinun lakis: he kandawat suitzutusta sinun nenäs edesä, ja kaikkinaiset uhrit uhrawat sinun Altarilles.

11. Siuna HErra hänen woimansa, ja anna hänen kättensä työ sinulle kelwata: riko heidän landensa, jotka karkawat händä wastan, ja händä wihawat, niin ettei he woisi ojeta heitänsä.

12. Ja BenJaminille sanoi hän: HErran rakkat pitä asuman turwallisesti hänen tykönänsä: hän suojelee heitä kaiken päiwän, ja hän asuu heidän hartioittensa wälillä.

13. Ja hän sanoi Josephille: hänen maansa olkon siunattu HErralda: parhaista taiwan hedelmistä, kastesta, ja sywydestä, joka makaa alla.
1 Mos. 49: 25.

14. Siinä olkon ihanimmat hedelmät Auringosta, ja ihanimmat kypsät hedelmät Kuusta;

15. Ja idäisten wuorten kukkuloilda, ja ijäisildä kukkuloilda parhat hedelmät:

16. Ja ne kallimmat maan hedelmät, ja mitä siinä on: hänen suosionsa joka asuu pensaasa, tulkon Josephin päähän, ja Nazirin päänlaelle weljeinsä keskellä.
1 Mos. 49: 26. 2 Mos. 3: 2. Ap. T. 7: 30.

17. Ja hänen kaunendensa olkon niinkuin esikoisen härjän, ja hänen sarwensa olkon niinkuin yrisarwisen sarwet, joilla hän Kansaa kuokkii yhteen, hamaan mailman ääriin asti: Nämät owat Ephraimin kymmenen tuhatta, ja nämät Manassen tuhannet.
4 Mos. 23: 22.

18. Ja hän sanoi Sebulonille: iloitze Sebulon sinun uloskäymisesäs, mutta sinä Isaschar (iloitze) sinun majoisas.

19. Heidän pitä kutzuman Kansaa wuorelle, ja siellä wanhurskauden uhria uhraman: sillä he imewät meren kyllyden, ja sandaan kätketyt tawarat.

20. Ja hän sanoi Gadille: siunattu olkon se joka lewittä Gadin, hän asuu niinkuin hotka jalopeura, ja ryöstää sekä käsiwarren että päänlaen.

21. Ja hän katzoi itzellensä ensimmäisen osan maasta; että hän si[...] lainopettajalda annetusa osasa oli[...] rutoin; kuitengin tuli hän Kansan p[...] miesten kanssa, ja teki HErran w[...] hurskautta, ja hänen oikeudensa Is[...] lin kanssa.

22. Ja Danille sanoi hän: D[...] niinkuin jalopeuran penikka, joka [...] kaa Basanista.

23. Ja Naphthalille sanoi hän: Na[...] thalilla on yldäkyllä mitä hänen [...] lensä teke, ja hän täytetän HErra[...] siunauxella: lännen ja etelän pitä [...] omistaman.

24. Ja Asserille sanoi hän: A[...] olkon siunattu pojisa: hän olkon [...] jillensä otollinen, ja kastakan jalk[...] öljyyn.

25. Rauta ja waski olkon si[...] kengäs: ja niinkuin sinun ikäs, [...] myös sinun wäkeydes lisändy.

26. Ei yhtän ole niinkuin oike[...] Jumala, joka istuu taiwasa, hän o[...] sinun auttajas, ja hänen kunniansa [...] pilwisä.
Ps. 104: 3.

27. Jumalan asuinsia on alus[...] ijankaikkisten käsiwarten alla. Ja h[...] ajaa ulos sinun wihollises sinun ed[...] täs, ja sanoo: ole hukutettu.

28. Israel asuu lewollisesti yrinä[...] sä, ja Jacobin silmä katzoo sen ma[...] päälle, josa jywä ja wiina on, sil[...] myös taiwat kastetta wuodattawat.
Jer. 23: 6. Luku 33: 16.

29. **Autuas olet sinä Israel, k[...] ka on sinun kaltaises? O sinä Ka[...] sa, joka HErrasa autuaxi tul[...] joka sinun apus kilpi, ja sin[...] kunnias miekka on.** Sinun wiho[...] lises walhettelewat sinulle, ja sinä as[...] let heidän kukkulainsa päällä.

34. Luku.

Moses kuolee, haudatan. Josua hänen [...] siaansa.

Ja Moses meni Moabin kedoilta, [...] (astui) Nebon wuorelle, Pisga[...] kukkulalle, joka on Jerihon kohdall[...] Ja HErra osotti hänelle kaiken G[...] leadin maan Daniin asti:
5 Mos. 3: 27. Luku 32: 49.

2. Ja koko Naphthalin ja Ephrai[...]

ja Manassen maan: ja kaiken
maan wiimeiseen mereen asti:
5 Mos. 11: 24.
Ja etelän puolen, ja sen aukian
Jerihon tykönä, Palmu Kaupun-
, hamaan Zoariin asti.
Duom. 1: 16. 2 Aika K. 28: 15.
4. Ja HERra sanoi hänelle: tämä
se maa, jonga minä Abrahamille,
ille ja Jacobille wannoin, ja sa-
: minä annan sen sinun siemenel-
sinä näit sen nyt silmilläs, waan
ä sinne tule. 1 Mos. 12: 7.
13: 15. Luku 15: 18. Luku 26: 3.
Luku 28: 13.
Ja Moses HERran palwelia
sellä Moabin maalla, HERran
jälkeen.
Ja hän hautais hänen laaxoon,
maalla, Peorin huonen koh-
Ja ei ole yxikän saanut tietä
hautaansa tähän päiwään asti.
Jud. Ep. v. 9.
Ja Moses oli sadan ja kahden-
men ajastaikainen koska hän kuoli:
Ei hänen silmänsä ollet pimennet, ja
hänen elämänsä neste ei ollut lakastunut.
5 Mos. 31: 2.
8. Ja Israelin lapset itkit Mosesta
Moabin kedoilla, kolmekymmendä päi-
wää: ja itku ja walitus päiwät Mo-
sexesta täytettin.
9. Mutta Josua Nunin poika oli
täytetty taidon hengellä: sillä Moses
oli kätensä laskenut hänen päällensä:
Ja Israelin lapset olit kuuliaiset hä-
nelle, ja teit niinkuin HERra oli Mo-
sexelle käskenyt. 4 Mos. 27: 18.
5 Mos. 1: 38. Luku 31: 23.
10. Ja sitte ei yhtän Prophetata
nosnut Israelisa niinkuin Moses; jonga
HERra tunsi kaswoista niin kaswoihin:
11. Kaikkinaisisa tunnustähdeisä ja
ihmeisä, joita HERra hänen lähetti
tekemään Egyptin maalla; Pharaolle
ja kaikille hänen palwelioillensa, ja koko
hänen maallensa:
12. Ja kaikesa wäkewäsä kädesä, ja
kaikisa suurisa peljättäwisä töisä; jotka
Moses teki koko Israelin silmäin edesä.

Mosexen Kirjain loppu.

Josuan Kirja.

1. Luku.

sua kutsutaan, kuulee, käskee ja saa lupauxen kuuliaisudesta.

a tapahtui Mosexen HERran pal-
welian kuoleman jälkeen, että HER-
uui Josualle Nunin pojalle, Mo-
palwelialle, sanoden:
4 Mos. 27: 18.
Minun palweliani Moses on kuol-
niin nouse nyt, ja matkusta tä-
Jordanin ylitze, sinä ja kaikki tä-
Kansa, siihen maahan kuin minä
Israelin lapsille.
5 Mos. 34: 5. Luku 1: 38.
Kaiken sian minä annan teille,
teidän jalkanne käywät; niinkuin
Mosexelle sanonut olen.
5 Mos. 11: 24. Jos. 14: 9.
sta ja tästä Libanonista,
Phratin wirtaan asti: koko He-
maan, niin isoin meren län-
pitä teidän maanne rajat
2 Mos. 23: 31. 4 Mos. 34: 2, 3.
5. Ei kengän woi sinua wastan sei-
soa koko elinaikanas: niinkuin minä
olin Mosexen kansa, niin olen minä
myös sinun kansas: en minä hyljä
sinua, engä luowu sinusta.
5 Mos. 31: 8. Hebr. 13: 5.
6. Ole rohkia ja wahwista sinuas,
sillä sinun pitä tälle Kansalle maan
jakaman, kuin minä wannoin heidän
Isillensä, sen heille andaxeni.
5 Mos. 31: 23.
7. Ainoasta ole rohkia ja wahwista
sinus juuri hywin, ettäs pidäisit kai-
ken Lain, ja tekisit sen jälkeen, kuin
Moses minun palweliani sinulle käski:
älä sitä harhaille oikialle eli wasem-
malle puolelle; ettäs toimellisesti tekisit
kaikisa niisä kuin sinä waellat.
5 Mos. 17: 11, 20. Luku 28: 14. Jos. 23: 6.
8. **Ei pidä tämän Lakiraamatun
tuleman sinun suustas pois, waan
ajattele sitä yötä ja päiwää, ettäs
kaikki sen jälkeen pidäisit ja tekisit,**

kuin siinä on kirjoitettu: sillä niin sinä menestyt kaikisa sinun teisäs, ja kaikki työs toimellisesti päätät.
5 Mos. 17: 19. Ps. 1: 2.

9. Engö minä käskenyt sinun olla rohkian, ja wahwistaa itzes? älä pelkä, älä myös hämmästy: sillä HERra sinun Jumalas on sinun kanßas kaikisa sinun aiwotuxisas.
1 Sam. 10: 7.

10. Silloin käski Josua Kansan Päämiehiä, ja sanoi:

11. Käykät leirin läpitze, ja käskekät Kansaa, sanoden: walmistakat teillenne ewästä: sillä kolmannen päiwän perästä pitä teidän käymän tämän Jordanin ylitze, että te jouduisitte maata omistamaan, jonga HERra teidän Jumalanne teille anda, omistaxenne sitä.
Jos. 3: 1.

12. Ja Josua puhui Rubenitaille, Gaditaille, ja puolelle Manassen sukukunnalle, sanoden:

13. Muistakat se sana, kuin Moses HERran palwelia teille käski, sanoden: HERra teidän Jumalanne saatti teidän lepoon, ja andoi teille tämän maan. 4 Mos. 32: 20.

14. Teidän emändänne, lapsenne ja karjanne jättäkät siihen maahan, tälle puolelle Jordanin, jonga Moses teille andoi. Waan teidän pitä käymän weljeinne edellä warustettuna, kaikki ne kuin wahwat miehet owat, ja auttaman heitä;

15. Siihenasti että HERra teidän weljillenne anda lewon, niinkuin teillengin; että hekin omistaisit sen maan kuin HERra teidän Jumalanne heille anda: sitte pitä teidän palajaman omalle maallenne, ja omistaman sen, kuin Moses HERran palwelia teillen andoi, tällä puolella Jordanin auringon nousemiseen päin.

16. Ja he wastaisit Josualle, ja sanoit: kaikki mitäs meille käskenyt olet, sen me teemme: ja kuhungas ikänä lähetät meidän, sinne me menemme.

17. Niinkuin me olemma ollet Mosexelle kaikisa kuuliaiset: niin me myös olemme sinulle kuuliaiset: ainoasta olkon HERra sinun Jumalas sinun kanßas, niinkuin hän oli Mosexen kanßa.

18. Jokainen kuin asetta itzensä
nun suutas wastan, ja ei ole k
ainen sinun sanoilles kaikisa kuin
käsket, hänen pitä kuoleman: ai
tansa ole rohkia, ja wahwista s

2. Luku.

Wakojat lähetetään, kätketään ja palajawat.

JA Josua Nunin poika lähetti s
sesti kaxi wakojata Sittimistä,
noden: mengät ja katzelkat maata
Jerihota: Niin he läxit matkaan
tulit porton huoneseen, jonga nimi
Rahab, ja lewäisit siellä.
4 Mos. 25: 1. Hebr. 11: 31. Jac. 2

2. Mutta se ilmoitettin Je
Kuningalle, sanoden: katzo, tänä
tulit tänne miehet Israelin la
wakoimaan maata.

3. Niin lähetti Jerihon Kun
Rahabin tygö, sanoden: tuo ne
ulos, jotka sinun tygös, sinun h
sees tulit: sillä he owat tullet w
maan kaikkea maata.

4. Mutta waimo otti mole
miehet, ja kätki heidän: ja hän s
näin: ne miehet tulit minun ty
waan en minä tietänyt kusta he

5. Ja koska portti pimeisä pa
kiinni, niin ne miehet läxit ulos:
minä tiedä kuhunga he menit. A
nopiasti heitä takaa, niin te he
saatte kiinni.

6. Mutta hän oli käskenyt he
astua katon päälle: ja oli peit
heidän pellawain warsilla, jotka
oli hajoittanut katon päälle.

7. Ja miehet ajoit heitä ta
Jordanin tietä hamaan luotus
kaan: ja portti pandin kiinni, sitte
ta kuin he läxit jotka heitä ajoit ta

8. Mutta ennen kuin miehet
lewätä, meni hän katon päälle he
tygönsä;

9. Ja sanoi miehille: minä ti
että HERra anda teille tämän m
sillä teidän pelkonne on langennut
dän päällemme, ja koko maan asu
set owat hämmästynet teidän kasw
na edesä: Jos. 5: 1.

10. Sillä me olemma kuullet, kuin

HErra kuiwais punaisen meren
teidän edestänne, lähteisänne E=
ptä: Ja mitä te oletta tehnet
kahdelle Amorealaisten Kunin=
, jotka olit tuolla puolen Jorda=
, Sihonille ja Ogille, jotka te ta=
tte. 2 Mos. 14: 21, ic.
4 Mos. 21: 24, 34. Jos. 4: 23.
11. Koska me sen kuulimme, niin
än sydämemme raukeis, ja ei ole
äkän rohkeutta teidän edesänne:
HErra teidän Jumalanne on
la ylhällä taiwaisa, ja alhalla
a. 2 Mos. 15: 14. 5 Mos. 4: 39.
Ps. 135: 6.
2. Niin waimokat nyt minulle
an kautta, sillä minä tein ar=
teidän kohtaanne; että te myös
rmon minun Isäni huonelle,
tte minulle totuden merkin:
Jos. 6: 22.
Että te elämään jätätte minun
ja äitini, ja weljeni, ja sisare=
kaikki kuin heidän omansa owat:
pahdatte meidän sielumme kuo=
sta.
Ja miehet sanoit hänelle: mei=
elumme kuolkan teidän edestänne,
waiwon petä tätä meidän asia=
e; jollen me tee armoa ja totutta
kohtaas, koska HErra tämän
meille anda.
Ja hän laski heidän köydellä
asta alas: sillä hänen huonensa
Kaupungin muurisa, ja hän asui
muurisa.
Ja hän sanoi heille: mengät
lle, ettei ne teitä kahtaisi, jotka
t teitä takaa; ja olkat siellä ly=
kolme päiwää, niinkauwan että
jat palajawat, ja mengät sitte
tiehänne.
Ja miehet sanoit hänelle: wa=
olemma tästä walastas, jollas
wannotit.
Katzo, koska me maahan sisälle
a; niin sinun pitä ripustaman
punaisen köyden akkunaan, jostas
laskit alas: ja sinun pitä koko=
huoneseen sinun Isäs, ja
weljes, ja koko sinun Isäs
.
jos joku käy huones o=
westa ulos, hänen werensä olkon oman
päänsä päälle, ja me olemma wiatto=
mat: Ja joka ikänä sinun kanssas
huonesa on, hänen werensä olkon mei=
dän päämme päälle, jos jongun käsi
häneen sattu. Matth. 27: 25.
20. Waan jos sinä petät tämän
meidän asiamme, niin me olemme wa=
pat sinun walastas, jollas meitä wan=
nottanut olet.
21. Hän wastais: olkon niinkuin te
sanotte: ja päästi heidän menemään,
ja he menit pois: ja hän ripusti sen
punaisen köyden akkunaan.
22. Ja he menit pois, ja tulit
wuorelle, ja olit siellä kolme päiwää,
niinkauwan että ne palaisit jotka heitä
ajoit takaa, jotka etzeit heitä kaikilla
teillä, ja ei löytänet.
23. Niin ne molemmat miehet pa=
laisit, sittekuin he olit astunet wuo=
relda alas, menit ylitze, ja tulit Jo=
suan Nunin pojan tygö: ja juttelit hä=
nelle kaikki mitä heille tapahtunut oli.
24. Ja he sanoit Josualle: HErra
ra on andanut meidän käsiimme koko
maan: sillä kaikki maan asuwaiset owat
hämmästynet meidän edesämme.

3. Luku.

Liiton Arkki ja Kansa käywät Jordanin ylitze kuiwaa pohjaa myöden.

Ja Josua nousi aamulla warhain, ja
he matkustit Sittimistä, ja tulit
Jordaniin asti, hän ja kaikki Israelin
lapset: ja he olit siinä yötä, ennenkuin
he matkustit ylitzen. 4 Mos. 25: 1.
2. Ja tapahtui kolmen päiwän pe=
rästä, että Päämiehet menit leirin
läpitze;
3. Ja käskit Kansalle, sanoden: koska
te näette HErran teidän Jumalanne
liiton Arkin, ja Papit Lewitaista kan=
dawan sitä; niin matkustakat te myös
siastanne, ja seuratkat händä:
4. Kuitengin niin, että teidän wä=
lillänne ja hänen on liki kahden tu=
hannen kyynärän pituus siaa: eikä tei=
dän pidä tuleman händä juuri lähes,
että te tiedäisitte tien jota teidän pitä
matkustaman: sillä et te ennen ole sitä
tietä waeldanet.

5. Ja Josua sanoi Kansalle: pyhittäkät teitänne; sillä huomena teke HERra ihmellisen työn teidän keskellänne. 2 Mos. 19: 10, 14.

6. Ja Josua puhui Papeille, sanoden: ottakat liiton Arkki, ja mengät Kansan edellä: niin he otit liiton Arkin, ja menit Kansan edellä. 4 Mos. 4: 15.

7. Ja HERra sanoi Josualle: tänäpänä rupen minä sinun suurexi tekemään koko Israelin edesä; että he tietäisit, että niinkuin minä olin Mosexen kansa, niin minä olen myös sinun kansas. Jos. 1: 5.

8. Ja käske Pappeja, jotka kandawat liiton Arkkia, ja sano: kuin te tuletta Jordanin wetten ääreen, niin seisahtakat Jordanisa.

9. Ja Josua sanoi Israelin lapsille: astukat tänne, ja kuulkat HERran teidän Jumalanne sanaa.

10. Ja Josua sanoi: siitä tietkät eläwän Jumalan olewan teidän seasanne: ja että hän kaiketi ajaa pois teidän edestänne Cananealaiset, Hethiläiset, Hewiläiset, Pheresealaiset, Gergesealaiset, Amorealaiset ja Jebusealaiset.

11. Katzo, kaiken mailman Hallitzian liiton Arkki menee ylitze Jordanisa teidän edellänne.

12. Niin ottakat nyt teille kaxitoistakymmendä miestä Israelin sukukunnista: jokaitzesta sukukunnasta yxi mies.

13. Ja pitä tapahtuman, että koska Pappein pöytäjalka, jotka kandawat HERran kaiken mailman Hallitzian Arkkia, tulee Jordanin weteen, niin se wesi joka Jordanisa ylimmäiseldä puolelda juoxee, eroitta itzensä; niin että se seisoo yhdesä läjäsä. Ps. 114: 3.

14. Ja koska Kansa läxi majoistansa menemään Jordanin ylitze, ja Papit kannoit liiton Arkkia Kansan edellä: Ap. T. 7: 45.

15. Ja koska Arkin kantajat tulit Jordaniin, ja Pappein, Arkin kantajain jalat kastuit weden syrjään: (ja Jordan oli täynä partaseen saakka kaiken elonajan:) 1 Aika K. 12: 15.

16. Niin seisoi se wesi, joka yl… mäiseldä puolelda juoxee, koottuna … desä läjäsä, sangen kaukana A… Kaupungin puolesa, joka on Zarth… tykönä; Mutta se wesi joka juoxi … korwen mereen, (nimittäin) suol… mereen, wäheni ja juoxi pois: … meni Kansa ylitzen Jerihota k…

17. Ja Papit, jotka kannoit H… ran liiton Arkkia, seisoit kuiwan pä… asetetut Jordanin keskellä: ja koko … rael käwi kuiwan päällä sen läpitze … henasti että kaikki Kansa tuli J… nin ylitze.

4. Luku.

Kaxitoistakymmendä kiweä Jordanis… Gilgalisa.

Ja koska kaikki Kansa oli tullut … danin ylitze, puhui HERra … sualle, sanoden:

2. Ottakat teillenne Kansasta … toistakymmendä miestä: jokaitzest… sukunnasta yxi mies. Jos.

3. Ja käskekät heitä, sanoden: … takat teillenne keskeldä tätä Jorda… siitä paikasta, josa Pappein jalat … wat alallansa, kaxitoistakymmend… weä: ja wiekät ne teidän kans… ylitze, ja jättäkät siihen majaan, … te tätä yötä pidätte.

4. Niin kutzui Josua kaxitoista… mendä miestä, jotka hän oli walm… nut Israelin lapsista: jokaitzesta s… kunnasta yhden miehen.

5. Ja Josua sanoi heille: m… HERran teidän Jumalanne … edellä keskelle Jordanita: ja jok… nostakan yhden kiwen olallensa, I… lin lasten sukukundain lugun jäll…

6. Että ne olisit merkixi teidän … sanne, koska teidän lapsenne täst… kysywät, ja sanowat: Mihingä n… kiwet teille?

7. Että te silloin sanoisitte … Jordanin wesi eroitti hänensä H… ran liiton Arkin edestä: sen men… Jordanin ylitze, eroitti Jordanin … itzensä: ja nämät kiwet pitä ole… Israelin lapsille ijankaikkisexi muist… Jos. 3: 13.

8. Niin teit Israelin lapset … Josua heitä käski, ja kannoit …

kymmendä kiweä keskeltä Jorda=
niinkuin HErra oli Josualle
ut, Israelin lasten sukukundain lu=
jälkeen: ja he weit ne ylitze myö=
yöjaan asti, ja panit ne siihen.
Ja Josua pystytti myös kaxi=
kymmendä kiweä keskellä Jorda=
kusa Pappein jalat seisonet olit,
liiton Arkkia kannoit: ja ne owat
tähän päiwään asti.
Ja Papit, jotka Arkkia kan=
seisoit keskellä Jordanita, siihen=
nin kaikki toimitettin, kuin HER=
iski Josuan Kansalle sanoa, kaiken
älkeen kuin Moses Josualle käske=
oli: ja Kansa kiiruhti itzensä, ja
ylitze.
Koska kaikki Kansa oli käynyt
ni myös HErran Arkki ylitze,
it Kansan eteen.
Ja Rubenitat ja Gaditat, ja
Manassen sukukundaa, käwit asei=
Israelin lasten edellä: kuin Moses
anonut oli. 4 Mos. 32: 29.
Liki neljäkymmendä tuhatta so=
sangittua, käwit HErran edellä
Jerihon kedolle.
Sinä päiwänä teki HErra
suurexi koko Israelin edesä:
pelkäisit händä, niinkuin he pel=
Mosesta, kaikkena heidän elinai=
asa. Jos. 3: 7.
Ja HErra puhui Josualle,
den:
Käske Pappein, kuin kandawat
ren Arkkia, astua Jordanista ylös.
Niin käski Josua Pappeja, ja
astukat ylös Jordanista.
Ja kosta Papit, jotka HER=
ton Arkkia kannoit, astuit Jor=
ylös, ja Pappein jalat käwit
iwalle maalle; niin tulit Jor=
wedet siallensa, ja juoxit niin=
mengin, kaikkein hänen rennain=
äse.
Ja se oli kymmenes päiwä en=
kuusa, koska Kansa astui Jor=
ylös: ja sioitit heitänsä Gilga=
puolella Jerihota.
Ja ne kaxitoistakymmendä ki=
he otit Jordanista, pani
Gilgalisa pystyälle.

21. Ja hän puhui Israelin lapsille, sanoden: koska teidän lapsenne tästäedes kysywät heidän Isildänsä, ja sanowat: mihingä nämät kiwet?

22. Niin andakat teidän lastenne tietä, sanoden: Israel käwi kuiwaa myöden Jordanin ylitze:

23. Koska HErra teidän Jumalanne kuiwais Jordanin wedet teidän edestänne, niinkauwan kuin te käwittä sen ylitze; niinkuin HErra teidän Jumalanne teki punaisesa meresä, jonga hän kuiwais meidän edestämme, siihenasti että me käwimme sen ylitze.
2 Mos. 14: 21, 22.

24. *Että kaikki Kansa maan pääl= lä tundis HErran käden, kuinga wäkewä se on; että te pelkäisitte aina HErraa teidän Jumalatanne.*

5. Lucu.

Caanalaiset pelkäwät. Israel ymbärileikatan. Pääsiäistä pidetän. Manna lakkaa. Jumala näkyy.

Koska kaikki Amorealaisten Kuningat, jotka toisella puolella Jordanita ländeen päin asuit, ja kaikki Cananealaisten Kuningat meren tykönä, kuulit, että HErra kuiwais Jordanin wedet Israelin lasten eteen, niinkauwan kuin he käwit sen ylitze; niin heidän sydämensä raukeis, ja ei ollut heisä enää yhtän miehutta Israelin lasten edesä. Jos. 2: 9, 11, 24.

2. Siihen aikaan sanoi HErra Josualle: tee sinulles kiwiweitzet, ja ymbärileikka taas Israelin lapset, toisen kerran. 2 Mos. 4: 25.

3. Niin teki Josua hänellensä kiwiweitzet, ja ymbärileikkais Israelin lapset Aralothin kukkulalla.

4. Ja tämä on syy, jongatähden Josua (heidän siinä) ymbärileikkais: kaikki se Kansa kuin läxi ulos Egyptistä, miehenpuoli, kaikki sotamiehet kuolit tiellä korwesa, sittekuin he läxit Egyptistä.

5. Sillä kaikki Kansa, jotka läxit ulos, olit ymbärileikatut: mutta kaikki se Kansa, joka korwesa syndyi matkalla, sittekuin he läxit ulos Egyptistä, ei ollut ymbärileikattu.

6. Sillä Israelin lapset waelsit neljäkymmendä ajastaikaa korwesa, siihenasti että kaikki Kansa sotamiehistä, jotka Egyptistä lähtenet olit, lopuit, jotka ei kuullet HERran äändä: niinkuin HERra heille wannonut oli, ettei heidän pitänyt näkemän sitä maata, jonga HERra heidän Isillensä wannonut oli, andaxensa meille maan, rieskaa ja hunajata wuotawan. 4 Mos. 14: 23.

7. Heidän lapsensa, jotka heidän siaansa tulit, ymbärileikkais Josua; sillä heillä oli esinahka, ja ei ollet ymbärileikatut matkalla.

8. Ja koska kaikki Kansa ymbärileikattu oli, pysyit he siallansa leirisä, siihenasti, että he paranit.

9. Ja HERra sanoi Josualle: tänäpänä olen minä teildä käändänyt pois Egyptin häwäistyxen: ja se paikka kutzutan Gilgal, tähän päiwään asti.

10. Ja kuin Israelin lapset niin sioitit heitänsä Gilgalisa; pidit he Pääsiäistä neljändenä toistakymmenendenä päiwänä sinä Kuukautena, ehtona, Jerihon kedolla. 2 Mos. 12: 16.

11. Ja söit sen maan jywistä toisna Pääsiäis päiwänä, happamattomia leipiä, ja paistetuita tähkäpäitä: juuri sinä päiwänä. 2 Mos. 12: 39. 3 Mos. 2: 14.

12. Ja Manna lakkais toisena päiwänä, sitte kuin he syönet olit maan jywistä, niin ettei Israelin lapsilla enämpi ollut Mannaa; waan söit Canaan maan hedelmästä, sinä wuonna.

13. Ja tapahtui koska Josua oli läsnä Jerihota, nosti hän silmänsä ja näki: ja katzo, mies seisoi siellä hänen edesänsä, ja oli awoin miekka hänen kädesänsä: ja Josua meni hänen tygönsä, ja sanoi hänelle: olekko sinä meidän, eli meidän wihamiestemme puolella? 2 Mos. 23: 23.

14. Hän sanoi: en, waan minä olen HERran sotajoukon päämies, ja olen juuri nyt tullut: Niin Josua langeis maahan kaswoillensa ja kumarsi händä, ja sanoi hänelle: mitä minun HERrani sanoo palwelijallensa?

15. Ja HERran sotajoukon päämies sanoi Josualle: riisu kengät jalwoistas: sillä paikka, josas seisot, pyhä: ja Josua teki niin. 2 Mos.

6. Luku.

Jeriho woitettu. Rahab pelastettu.

Ja Jeriho oli suljettu ja wisusti rustettu Israelin lasten edestä; ettei yxikän taitanut tulla ulos eli si[...]

2. Mutta HERra sanoi Josu[...] katzo, minä olen andanut Jeriho[...] hänen Kuningansa, wäkewät sotajo[...] sinun kätees.

3. Käykät ymbäri Kaupungita [...] sotamiehet, ja piirittäkät Kaupungi[...] ymbäri: ja tee niin kuusi päiwää.

4. Ja seitzemän Pappia ottak[...] tzemän riemuwuoden Basunata [...] eteen: Ja seitzemändenä päiwänä [...] kät seitzemän kertaa Kaupungin [...] bäri, ja Papit soittakan Basunill[...]

5. Ja koska he soittawat ri[...] wuoden Basunata pitkään, ja te[...] lette Basunan äänen, niin nos[...] kaikki Kansa suuren äänen ja h[...] kan; ja niin Kaupungin muuri [...] itzestänsä, ja Kansa astuu sinne [...] itzekukin kohdastansa.

6. Niin kutzui Josua Nunin [...] Papit, ja sanoi heille: kandakat [...] Arkki: ja seitzemän Pappia kand[...] seitzemän riemuwuoden Basunata H[...] ran Arkin edellä.

7. Mutta Kansalle sanoi hän: [...] gät matkaan ja käykät Kaupungin [...] bäri: ja se joka sotaaseilla warust[...] on, käykän HERran Arkin edellä.

8. Ja koska Josua nämät Ka[...] sanonut oli, niin otit ne seitz[...] Pappia seitzemän riemuwuoden B[...] nata, ja käwit HERran Arkin e[...] ja soitit Basunilla: ja HERran [...] Arkki seurais heitä heidän jäljisä[...]

9. Ja ne jotka sotaaseilla ha[...] olit, käwit Pappein edellä, ja [...] Basunilla: waan yhteinen Kansa [...] rais Arkkia, soittaden Basunilla.

10. Mutta Josua käski Kansa[...] sanoi: Ei teidän pidä huutaman, [...] andaman teidän äändänne kuulta[...] sanaa lausuman teidän suustanne; [...] päiwään asti kuin minä sanon [...] huutakat, niin andakat kuulla sodan[...]

. Niin käwi HERran Arkki Kau=
in ympäri piirittäin sen yhden ker=
ja he tulit leiriin, ja pidit yötä
ä.
. Ja Josua nousi huomeneltain
ain: ja Papit kannoit HERran
ia.
. Ja ne seitzemän Pappia kannoit
itzemän riemuwuoden Basunata
ran Arkin edellä, ja käyden ala=
ttit Basunata: Ja jokainen kuin
lla hangittu oli, käwi heidän edel=
, waan yhteinen Kansa käwi HER=
rkin jäljisä, soittaden Basunilla.
, Käwit he myös toisena päiwä=
ran Kaupungin ympäri, ja tu=
lin jällen: ja sitä he teit kuusi
.
Ja tapahtui seitzemändenä päi=
sta huomen rusko käwi ylös,
he warhain ja käwit endisellä
seitzemän kertaa Kaupungin
: ja sinä päiwänä ainoasta kä=
seitzemän kertaa Kaupungin
nsä.
Ja sillä seitzemännellä kerralla,
Papit soitit Basunata, sanoi
Kansalle: huutakat, sillä HER=
doi teille Kaupungin.
Mutta Kaupungi ja kaikki mi=
on, pitä oleman kirottu HER=
ainoasta portto Rahab pitä elä=
jäämän, hän ja kaikki jotka hä=
anzansa huonesa owat: sillä hän
sanansaattajat kuin me lähetimme.
Jos. 2: 3, 4. Hebr. 11: 31.
Ainoasta karttakat teitänne ki=
, ettet te itziänne saattaisi ki=
, jos te jotakin siitä kirotusta
ja saatatte Israelin leirin ki=
ja onnettomuden ala.
3 Mos. 27: 28.
Mutta kaikki hopia ja kulda,
rauta kalu olkan HERralle
: ja tulkan HERran tawara
ven. 4 Mos. 31: 54.
Ja niin Kansa huusi ja soitti
ta: sillä kaikki Kansa, jotka
Basunan äänen, huusit suurella
ja muuri sakois itzestänsä: ja
nsa itzekukin kohdastansa astui
a, ja he woitit Kaupungin.
Hebr. 11: 30.

21. Ja hukutit kaikki kuin Kau=
pungisa olit miekan terällä, sekä mie=
het että waimot, nuoret ja wanhat,
karjan, ja lambat ja aasit.
22. Ja Josua sanoi niille kahdelle
miehelle, jotka maata wakoinet olit:
mengät sen porton huoneseen: ja joh=
dattakat waimo sieldä ulos, ja kaikki
mitä hänellä on, niinkuin te oletta
hänelle wannonet. Jos. 2: 14.
23. Niin menit nuoret miehet, jot=
ka maata wakoinet olit, sinne, ja toit
Rahabin ulos, ja hänen Isänsä, ja
Äitinsä, ja weljensä, ja kaikki mitä
hänellä oli; niin myös kaiken hänen
sukunsa, toit he ulos: ja sioitit heidän
ulkoiselle puolelle Israelin leiriä.
24. Mutta Kaupungin he poltit tu=
lella, ja kaikki mitä siellä oli: ainoasta
hopian, kullan, wasken ja rauta kalun
panit he tawarari HERran huoneseen.
4 Mos. 31: 20.
25. Mutta porton Rahabin, ja hä=
nen Isänsä huonen, ja kaikki kuin hä=
nellä oli, andoi Josua elää: Ja hän
asui Israelin seasa tähän päiwään
asti: että hän kätki sanansaattajat, jot=
ka Josua Jerihota wakoimaan lähetti.
26. Silloin wannoi Josua, ja sanoi:
kirottu olkon se mies HERran edesä,
joka nousee, ja rakenda tämän Jerihon
Kaupungin: koska hän laskee siihen pe=
rustuxen, niin kadottakon esikoisensa, ja
koska hän rakenda sen portit, niin ka=
dottakon nuorimman poikansa.
1 Kun. K. 16: 34.
27. Ja HERra oli Josuan kanssa:
ja hän tuli kuuluisaxi kaikisa maa=
kunnisa.

7. Luku.

Achan warastaa, tawataan ja rangaistaan.

Mutta Israelin lapset horjahdit ko=
win kirotusa kalusa: sillä Achan
Charmin poika, Sabdin pojan, Se=
rahn pojan, Judan sukukunnasta, otti
jotakin kirotusta: niin julmistui HER=
ran wiha Israelin lasten päälle.
Jos. 22: 20. 1 Aika K. 2: 7.
2. Ja Josua lähetti miehet Jeri=
hosta Ajin päin, joka on BethAwen
tykönä, itään päin Bethelistä, ja pu=
hui heille, sanoden: mengät ja wa=

koikat maata: niin he menit ja wakoisit Ain.

3. Sitte palaisit he jällen Josuan tygö, ja sanoit hänelle: älä anna kaikkea Kansaa sinne mennä, mutta waiwoin kaxi eli kolme tuhatta miestä mengän ja lyökän Ain; ettei kaikki Kansa hukkaan sinne waiwataisi: sillä he owat harwat.

4. Niin menit sinne Kansasta liki kolmetuhatta miestä: ja he pakenit Ain Kaupungin miesten edestä.

5. Ja ne miehet Aista löit heistä liki kuusineljättäkymmendä miestä: ja ajoit heitä portista takaa Sabarimiin asti, ja löit heitä tiellä paetesa: Niin Kansan sydän hämmästyi, ja tuli niinkuin wesi.

6. Ja Josua rewäis waattensa, ja langeis maahan kaswoillensa HERran Arkin eteen, hamaan ehtoseen asti, hän ja Israelin wanhimmat: ja he heitit tomua päänsä päälle.

1 Mos. 37: 34. 1 Sam. 4: 12. Esth. 4: 1. Job. 1: 20. Luku 2: 12.

7. Ja Josua sanoi: Ah HERra, HERra, mixis tämän Kansan annoit ollenkaan tulla Jordanin ylitze, andaxes meitä Amorealaisten käsiin, ja hukuttaxes meitä? joska me olisimme tytynet ja pysändynet sillen puolen Jordanita!

8. Woi minun HERrani, mitä minun pitä sanoman, että Israel selkänsä käändä wihollistensa puoleen?

9. Koska Cananealaiset ja kaikki maan asuwaiset sen kuulewat, niin he piirittäwät meidän, ja häwittäwät meidän nimemme maan pääldä: mitäs siis teet sinun suurella nimelläs?

10. Niin sanoi HERra Josualle: nouse, mixi sinä niin makat kaswoillas?

11. Israel on syndiä tehnyt, ja rikkonut minun liittoni, kuin minä käskin heille: ja otit siitä kirotusta, ja warastit, ja walhettelit, ja panit heidän kaluinsa sekaan.

12. Ei Israelin lapset woi seisoa wihamiestensä edesä: mutta käändäwät selkänsä wihollistensa puoleen: sillä he owat kirouxesa. En minä sillen ole teidän kanssanne, jollet te hukuta sitä kirottua teidän keskeltänne.

13. Nouse, ja pyhitä Kansa, ja
sano: pyhittäkät teitänne huomen
saakka: sillä niin sanoo HERra I
raelin Jumala: kirous on sinun
kelläs Israel: sentähden et sinä
seisowainen wihamiestes edesä, si
asti kuin te sen kirouxen siirrätte
teidän seastanne.

2 Mos. 19: 10. Jos. 3: 5.

14. Ja teidän pitä warhain h
meneltain käymän edes teidän su
kundainne jälkeen: ja jonga sukukun
päälle HERran arpa langee, sen
käymän edes perhekundainsa jälk
ja jonga perhekunnan päälle HE
arpa langee, sen pitä käymän edes
nettensa jälkeen: ja jonga huonen
le HERran arpa langee, pitä kä
edes kukin perhenisändä toinen t
sa jälkeen.

15. Ja pitä tapahtuman, että
löytän ryhtynexi johonguun kiro
kaluun, se pitä tulella poltettama
kaikki mitä hänellä on; että hän H
ran liiton on rikkonut, ja tehnyt
luuden Israelisa. 4 Mos. 15: 3

16. Niin nousi Josua warhain
meneltain, ja toi Israelin edes,
sukukunnan toisen jälkeen: ja arpa
geis Judan sukukunnan päälle.

17. Ja koska hän Judan suku
nan toi edes, langeis arpa Sera
laisten perhekunnan päälle, ja k
hän toi Serahitilaisten perhekunnan
des, yhden perhenisännän toisen
keen, langeis arpa Sabdin päälle.

18. Ja koska hän toi edes hä
huonensa mieslugun jälkeen, niin l
geis arpa Achanin Charmin p
päälle, Sabdin pojan, Serahn po
Judan sukukunnasta.

19. Ja Josua sanoi Achanille: m
nun poikani, anna HERralle I
raelin Jumalalle kunnia, ja an
hänelle ylistys: ja ilmoita min
mitäs teit, ja älä salaa sitä minul

20. Silloin wastais Achan Josu
ja sanoi: totisesti olen minä syndiä t
nyt HERraa Israelin Jumalata w
tan: niin ja niin minä tein.

21. Sillä minä näjin saalisa y
kallin Babelin hamen, ja kaxi s
Sikliä hopiata, ja yhden kullaisen k
len

n, joka painoi wiisikymmendä Sikliä,
a minun mieleni teki, ja otin ne:
katzo, se on kaiwettu maahan kes=
ä minun majaani, ja hopia sen alla.
22. Niin Josua lähetti sinne sanan=
ttajat, ja ne juoxit majaan: ja katzo,
oli kaiwettu hänen majaansa, ja ho=
a sen alla.
23. Ja he otit ne majasta, ja weit
Josuan ja kaikkein Israelin lasten
: ja panit ne HERran eteen.
24. Niin otti Josua ja koko Israel
n kanßansa Achanin Serahn po=
ja hopian, ja hamen, ja kullaisen
, hänen poikansa ja tyttärensä,
härkänsä, aasinsa ja lampansa,
majansa ja kaikki mitä hänen o=
oli: ja weit ne Achorin laaxoon.
Ja Josua sanoi: mixis meitä
iseri saatit? saattakon HERra
murhelliseri tänäpäiwänä: ja koko
kiwitti heitä kuolliaxi; ja poltit
tulella sitte kuin he olit heidän
anet. 5 Mos. 13: 15, 16.
. Ja sitte teit he suuren kiwiroukk=
heidän päällensä, joka wielä on tä=
päiwään asti. Niin lakkais HER=
whan julmuus: Siitä kutzutan se
a Achorin laaxoxi, tähän päi=
asti.

8. Luku.

Kaupungi poltettu. Altari rakettu. Siunaus kuulutettu.

HERra sanoi Josualle: älä pel=
ä, älä myös wapise: ota kanßas
sotawäki, ja nouse ja mene ylös
katzo, minä annoin Ain Kunin=
Kansoinensa, Kaupunginensa ja
sa sinun kätees.
Mos. 1: 21. Luku 7: 18. Luku 20: 3.
Ja sinun pitä tekemän Aille ja
Kuningallensa, niinkuin sinä teit
lle ja hänen Kuningallensa, aino=
en saalinsa ja karjansa jakakat
me: ja pane wäjyjät Kaupun=
5 Mos. 20: 14. Jos. 6: 21, 24.
Niin Josua nousi kaiken sota=
ansa menemään ylös Aiin: ja
walitsi kolmekymmendä tuhatta
sotamiestä, ja lähetti heidän
ölla;

4. Ja käski heitä, ja sanoi: katzo=
kat te jotka wäjyttä Kaupungita, Kau=
pungin takana, ettet te ylön kauwas
mene Kaupungista; mutta olkat te kaik=
ki walmit.
5. Ja minä ja kaikki Kansa, joka
minun kanßani on, lähestymme Kau=
pungita. Ja koska he tulewat ulos
meitä wastan niinkuin ennengin, niin
me pakenemme heidän edellänsä.
Jos. 7: 5.
6. Että he tulisit meidän jälkeem=
me niinkauwan että me saisimme hei=
dän eroitetuxi Kaupungista: sillä he sa=
nowat: he pakenewat meidän edellläm=
me niinkuin ennengin: ja me pakenem=
me heidän edellänsä.
7. Silloin te noskat wäjymästä, ja
ottakat Kaupungi: sillä HERra teidän
Jumalanne anda sen teidän käteenne.
8. Ja koska te oletta saanet Kau=
pungin, sytyttäkät häneen tuli, ja teh=
kät HERran sanan jälkeen: katzokat,
minä olen sen käskenyt teille.
9. Niin Josua lähetti heidän, ja
he menit sinne wäjymään, ja pidätit
BethElin ja Ain wälillä, lännen puo=
lella Aista: mutta Josua yödyi Kan=
san keskellä.
10. Ja Josua nousi warhain, ja
asetti Kansan: ja hän meni ylös ja
Israelin wanhimmat Aiin Kansan e=
dellä.
11. Ja kaikki sotawäki, jotka hänen
tykönänsä olit, menit, käwit edes ja
tulit Kaupungin kohdalle: ja sioitit
itzensä pohjan puolelle Aista: ja laaxo
oli heidän ja Ain wälillä.
12. Mutta hän otti liki wiisi tu=
hatta miestä, ja pani ne wäjymään
BethElin ja Ain wälillä, lännen puo=
lella Kaupungita.
13. Ja he asetit koko leirin Kan=
san, joka pohjan puolella Kaupungita
oli, niin että ne wiimeiset ulotnit län=
nen puolelta Kaupungiin: niin Josua
meni sinä yönä keskelle sitä laaxoa.
14. Koska Ain Kuningas sen näki,
kiiruhti hän ja warhain huomenelta
walmisti itzensä, ja Kaupungin miehet
menit ulos Israelia wastan sotaan,
Kuningas itze kaiken wäkensä kanßa,
määrätyllä ajalla, lakialle kedolle: mut=

ta ei hän tiennyt händänsä wäjyttä-
wän Kaupungin takana.
15. Mutta Josua ja kaikki Israel
teeskelit heidän edesänsä niinkuin he
olisit lyödyt; ja pakenit tietä myöden
korpeen päin.
16. Niin kaikki Kansa, joka Kau-
pungisa oli, huusi, että heitä piti ajet-
taman takaa: ja he myös ajoit Josua-
ta takaa, ja eroitettin Kaupungista:
17. Niin ettei yhtän miestä jäänyt
Aiin ja BethEliin, joka ei mennyt
ulos Israelin peräsä: ja he jätit Kau-
pungin awoi, ja ajoit Israelia takaa.
18. Niin sanoi HErra Josualle:
ojenna keihäs, kuin kädesäs on, Ain
puoleen: sillä minä annan sen sinun
kätees. Ja Josua ojensi keihänsä, joka
oli hänen kädesänsä, Kaupungin puoleen.
19. Sillоin wäjyjät kiirusti nousit
heidän siastansa, ja juoxit, sittekuin hän
ojensi kätensä, ja tulit Kaupungiin ja
woitit sen: ja kiiruhdit heitänsä ja sy-
tytit Kaupungin palamaan.
20. Ja Ain miehet käänsit heitän-
sä ja katzoit takansa, ja näit sawun
nousewan Kaupungista taiwaseen. Ja
ei ollut heillä siaa paeta eikä sinne
eikä tänne: ja se Kansa, joka pakeni
korpeen päin, palaisi niitä wastan jot-
ka heitä takaa ajoit.
21. Koska Josua ja koko Israel
näit, että wäjyjät woitit Kaupungin,
ja että sawu nousi Kaupungista; pa-
laisit he ja löit Ain miehet.
22. Ja jotka Kaupungisa olit, me-
nit ulos heitä wastan: niin he tulit
keskelle Israelia molemmilta puolilta:
ja he löit heitä siihenasti ettei yhtän
heistä elämään jäänyt, eikä myös pääs-
nyt pois. 5 Mos. 7: 2.
23. Ja Ain Kuningan otit he elä-
wänä kiinni, ja weit hänen Josuan
tygö.
24. Ja koska Israel oli lyönyt kuol-
liaxi kaikki Ain asujat kedolla ja kor-
wesa, johonga he heitä ajoit takaa, ja
he langeisit kaikki miekan terällä, siihen-
asti että he lopuit: niin koko Israel
palais Aiin, ja löit kaiken sen miekan
terällä.
25. Ja kaikki ne jotka langeisit sinä
päiwänä sekä miehistä että waimo
heitä oli kaxitoistakymmendä tuh
kaikki Ain Kansa.
26. Ja ei Josua kättänsä we
puoleensa, jolla hän oli ojendanut
hän, siihenasti kuin hän oli tapp
kaikki Ain asuwaiset.
27. Mutta Kaupungin karjan ja
lin jakoi Israel keskenänsä; HE
sanan jälkeen, niinkuin hän oli k
nyt Josualle. 4 Mos. 31: 2
28. Ja Josua poltti Ain, ja
siitä kiwiraunion ijankaikkiseen,
wielä autiona on tähän päiwään
29. Ja andoi Ain Kuningan
puuhun ehtoseen asti: ja koska p
oli laskenut, käski hän hänen ru
sa otta puusta pois, ja he heit
Kaupungin portin eteen, ja te
suuren kiwiraunion hänen päälle
joka siellä on wielä nyt tähän
wään asti. 5 Mos. 21: 23. Jos.
30. Sillоin rakensi Josua H
ralle Israelin Jumalalle Altarin
balin wuorella:
31. Niinkuin Moses HErran
welia Israelin lapsille käskenyt
niinkuin Mosexen lakikirjasa kirj
tu on: Altarin kokonaisista kiwistä
hinga ei ole rauta sattunut: j
uhraisit HErralle sen päällä p
uhria ja kiitosuhria.
2 Mos. 20: 25. 5 Mos. 27: 5, 6.
32. Ja hän kirjoitti siellä ki
sen Lain muodon, jonga Moses I
lin lapsille kirjoittanut oli.
5 Mos. 27: 3, rc.
33. Ja koko Israel heidän w
hembainsa, päämiestensä ja duoma
sa kanssa seisoit molemmilda p
Arkin tykönä, Pappein Lewitain e
jotka kannoit HErran liiton Ar
niin muukalaiset kuin kotonakin s
net: puoli heistä Grisimin wuoren
dalla, ja toinen puoli Ebalin w
kohdalla; niinkuin Moses HE
palwelia käskenyt oli, ensisti siuna
Israelin Kansaa.
5 Mos. 27: 12, rc. Dan. 9: 11.
34. Sitte kuulutti hän kaikki
sanat, siunauxen ja kirouxen; kaike
jälkeen kuin kirjoitettu on lakikirj
35. Ei ollut yhtäkän sanaa kai

..n Moses käskenyt oli, jota ei Jo-
..lukuttanut koko Israelin seura-
..nan edesä, waimoin ja lasten, ja
..alaisten, jotka olit heidän seasansa.
5 Mos. 31: 11.

9. Luku.

Gibeonitain kawaluus, liitto, orjuus.

.. koska kaikki Kuningat sen kuulit,
jotka sillä puolen Jordanita olit,
..illa ja laaxoisa, ja kaikisa isoin
..n satamisa, Libanonin wuoren koh-
.. Hethiläiset, ja Amorealaiset, Ca-
..laiset, Pheresealaiset, Hewiläiset
..usealaiset:
..kokoisit he heitänsä yhteen, soti-
Josuata ja Israelia wastan yxi-
..i.
..ska Gibeonin asuwaiset kuulit,
..sua teki Jeriholle ja Aille:
..iin ajattelit he petoxen, menit
..elit itzensä sanansaattajixi, ja
..anhat säkit aaseinsa päälle, ja
..t kulunet ja rawistunet wiinaleilit;
.. Ja wanhat paikatut kengät jal-
.., ja wanhat ja rikkiömät waat-
..tensä, ja kaikki leiwät, kuin he
..wötänsä, olit kowat ja homehtunet;
Ja menit leiriin Josuan tygö
..iin, ja sanoit hänelle, ja kaikelle
..lle: me olemme kaukaiselda maal-
..et, tehkät nyt liitto meidän kans-
..e.
Niin sanoi koko Israel Hewiläi-
..mitämax sinä asut meidän sea-
.., kuinga me teemme liiton sinun
..as? 2 Mos. 23: 32, 33. Jos. 11: 19.
He sanoit Josualle: me olemme
palwelias. Ja Josua sanoi heille:
.. oletta, ja kusta te tuletta?
He sanoit hänelle: sinun palwe-
..at sangen kaukaiselda maalda
HErran sinun Jumalas nimen
sillä me olemme kuullet hänen
..sa, ja kaikki mitä hän Egyp-
tehnyt:
Ja kaikki mitä hän on tehnyt
.. Amorealaisten Kuningalle, jot-
sillä puolen Jordanin: Sihonille
Kuningalle, ja Ogille Basa-
..alle, joka asui Astarothisa.
..: 24, rc. 5 Mos. 2: 32, rc.
..tähden sanoit meille meidän

wanhimmat, ja kaikki meidän maan asuwaiset: ottakat ewästä teidän myötänne, ja mengät heitä wastan, ja sanokat heille: me olemme teidän palwelianne, tehkät liitto meidän kanßamme.

12. Tämä meidän leipämme, jonga me myötämme ewääxi otimme meidän kotoamme, oli wielä tuore, koska me läximme tulemaan teidän tygönne: mutta katzo, tämä on nyt kowa ja homehtunut.

13. Ja nämät wiinaleilit me täytimme uutena, ja katzo, ne owat kulunet: ja nämät meidän waattemme ja kengämme owat wanhaxi tullet, sen aiwan pitkän matkan tähden.

14. Niin otit päämiehet heidän ewäästänsä; ja ei kysynet HErran suulda. 4 Mos. 27: 21.

15. Ja Josua teki rauhan heidän kanßansa, ja teki liiton heidän kanßansa, että he saisit elää: ja Kansan päämiehet wannoit heille.
5 Mos. 7: 2. 2 Sam. 21: 2.

16. Mutta kolmen päiwän jälkeen, sitte kuin he teit liiton heidän kanßansa; kuulit he että he olit läsnä heitä, ja asuit heidän kanßansa.

17. Koska Israelin lapset matkustit, tulit he kolmandena päiwänä heidän Kaupungeihinsa; jotka kutzutan Gibeon, Kaphira, Beeroth, ja KiriathJearim.

18. Ja ei Israelin lapset lyönet heitä: sillä Kansan päämiehet olit wannonet heille HErran Israelin Jumalan kautta. Ja kaikki Kansa napisi päämiehiä wastan.

19. Niin sanoit kaikki Kansan päämiehet kaikelle joukolle: me olemme wannonet heille HErran Israelin Jumalan kautta; ja sentähden en me heihin taida ruweta.

20. Mutta sen me teemme heille: andakamme heidän elää; ettei wiha tulisi walan tähden meidän päällemme, jonga me heille wannonet olemma.
2 Sam. 21: 1.

21. Ja päämiehet sanoit heille: andakamme heidän elää; että he olisit halkoin hakkajat ja weden kandajat kaikelle Kansalle, niinkuin päämiehet heille sanonet owat.

22. Niin Josua kutzui heitä ja pu-

hui heille, ja sanoi: mixi te olette pettänet meidän, ja sanonet: me asumme aiwan kaukana teistä; ja kuitengin te asutte meidän seasamme?

23. Sentähden pitä teidän kirotut oleman; niin ettei teildä pidä orjat puuttuman, jotka halkoja hakkaman ja wettä kandaman pitä minun Jumalani huoneseen.

24. He wastaisit Josuata ja sanoit: se on todella sanottu sinun palwelioilles, että HErra sinun Jumalas on käskenyt palwelians Mosexen anda teille kaiken tämän maan, ja häwittä teidän edestänne kaikki maan asuwaiset: niin me suuresti pelkäisimme hengemme teidän edesänne, ja teimme tämän.
5 Mos. 7: 1.

25. Mutta katzo, me olemma nyt sinun kädesäs: mikä sinulle näky oikiaxi eli hywäxi meille tehdäxes, se tee.

26. Ja hän teki heille niin: ja wapahti heitä Israelin lasten kädestä, ettei he lyönet heitä kuoliaxi.

27. Niin teki Josua heidän sinä päiwänä halkoin hakkajaxi ja weden kandajaxi seurakunnalle; ja HErran Altarille, tähän päiwään asti, siihen paikkaan jonga hän walitzi.

10. Luku.

Wiisi Kuningasta pakenewat. Raekiwet langewat. Auringo seisoo alallansa. Ne wiisi Kuningasta hirtetään. Maa woitetaan.

Koska Jerusalemin Kuningas Adoni Zedek kuuli Josuan woittanexi Ain ja häwittänexi sen, ja niin tehnexi Aille ja hänen Kuningallensa, kuin hän Jeriholle ja hänen Kuningallensa teki: ja että Gibeonin asuwaiset tehnet olit rauhan Israelin kanssa, ja asuit heidän seasansa: Jos. 6: 5. Luku 9: 15.

2. Pelkäisit he sangen suuresti: sillä Gibeon oli suuri Kaupungi, niinkuin joku Kuningallinen Kaupungi, ja suurempi kuin Ai, ja kaikki hänen asuwaisensa olit wahwat sotamiehet.

3. Niin lähetti AdoniZedek Jerusalemin Kuningas Hohamin Hebronin Kuningan tygö, ja Pireamin Jarmuthin Kuningan tygö, ja Japhian La-
chixen Kuningan tygö, ja Debeːin
glonin Kuningan tygö, ja sanoi:
4. Tulkat ylös minun tygöni,
auttakat minua, ja lyökämme Gib
sillä he teit rauhan Josuan ja Is
lin lasten kanssa.
5. Silloin kokounnuit ja menit
ne wiisi Amorealaisten Kuningasta,
rusalemin Kuningas, Hebronin Ku
gas, Jarmuthin Kuningas, Lach
Kuningas, Eglonin Kuningas,
kaikki heidän leirinsä: ja piiritit
beonin, ja sodeit sitä wastan.
6. Mutta Gibeonin miehet l
Josuan tygö leiriin Gilgaliin, sa
älä ota kättäs pois palwelioildas:
nopiasti ylös meidän tygömme, ja
pahda meitä ja auta meitä: sillä
Amorealaisten Kuningat, jotka a
wuorilla, owat koonnet heitänsä
wastan.
7. Ja Josua meni ylös Gilg
ja kaikki sotawäki hänen kanssan
kaikki wahwat sotamiehet.
8. Ja HErra sanoi Josualle
heitä mitän pelkä: sillä minä a
heidän sinun käsiis: ei yxikän
ole seisowainen sinun edesäs.
9. Niin Josua tuli äkistä
päällensä: sillä hän matkusti
yösen Gilgalista.
10. Ja HErra peljätti heitä I
lin edesä, ja löi heitä suurella
sellä Gibeonisa: ja ajoi heitä
sitä tietä kuin ylös BethHoronin
nän: ja löi heitä Asekaan ja M
daan asti. Duom. 4: 15.
11. Ja koska he Israelin
pakenit alas BethHorin tietä,
HErra taiwaasta tulla suuret
heidän päällensä Asekaan asti,
että he kuolit: ja paljo enä
kuoli raekiwein kautta, kuin Is
lapset miekalla löit.
12. Silloin puhui Josua HE
sinä päiwänä, jona hän andoi
realaiset Israelin lasten eteen: ja
Israelin läsnä ollesa: Auringo,
alallas Gibeonisa, ja Kuu Ajal
laaxosa. Es. 28: 21.
13. Ja Auringo ja Kuu seisa
siihenasti kuin Kansa kosti wiha

nsä. Eikö tämä ole kirjoitettu hurs=
n kirjasa? Niin seisoi Auringo kes=
taiwasta ilman laskemata koko
än. Es. 38: 8.
4. Ja ei ole yrikän päiwä ollut
altainen eikä ennen eikä sitte, koska
Rra yhden miehen äänen kuuli:
HERra sodei Israelin puolesta.
5. Ja Josua meni jällen leiriin
aliin, ja koko Israel hänen kans=
a.
6. Mutta ne wiisi Kuningasta pa=
, ja lymyit luolaan Makedasa.
Niin Josualle ilmoitettin, sano=
e wiisi Kuningasta owat löytyt
t luolaan Makedasa.
Ja Josua sanoi: wierittäkät
iwet luolan suulle; ja asettakat
eitä wartioitzemaan.
Mutta älkät te alallanne sei=
an ajakat teidän wihamiehiänne
ja lyökät heidän wiimeisiänsä:
salliko heitä tulla Kaupungei=
: sillä HERra teidän Jumalan=
andanut heidän teidän käsiinne.
5 Mos. 25: 18.
. Ja koska Josua ja Israelin
t lopetit sen ylön suuren tapon,
äti olit heidän surmannet, ja
t pääsit heistä ja tulit niihin
oin Kaupungeihin:
. Niin tuli kaikki Kansa jällen
n Josuan tygö Makedaan rau=
, ja ei kengän rohjennut Israelin
edesä hiiskuakkan.
. Mutta Josua sanoi: awatkat
suu, ja tuokat ne wiisi Kunin=
luolasta minun tygöni.
. He teit niin: ja toit ulos ne
Kuningasta hänen tygönsä luo=
: Jerusalemin Kuningan, Hebro=
ingan, Jarmuthin Kuningan,
n Kuningan, Eglonin Kuningan.
. Ja koska nämät Kuningat olit
Josuan eteen, kutzui Josua kaikki
miehet, ja sanoi sotajoukon pää=
, jotka hänen kanszansa mat=
kat tänne, ja tallatkat näi=
ngaitten kaulat: ja he tulit,
heidän kaulansa jalwoillansa.
Josua sanoi heille: älkät
, älkät myös wapisko: wah=
wistakat itzenne ja olkat rohkiat: sillä
näin teke HERra kaikille wihamiehil=
lenne, joita wastan te soditte.
26. Ja Josua löi heidän sitte, ja
surmais heidän, ja ripusti wiiteen puu=
hun: ja he ripuit puisa hamaan ehto=
seen asti.
27. Ja koska Auringo laski, käski
Josua heitä, ja he otit heidän puista
alas, ja heitit luolaan, johonga he
itzensä lymytit: ja he panit suuret ki=
wet luolan suulle, jotka siellä wielä
tänäpänä owat. 5 Mos. 21: 23.
Jos. 8: 29.
28. Sinä päiwänä woitti myös Jo=
sua Makedan, ja löi sen miekan te=
rällä, ja hänen Kuningansa tappoi, ja
kaikki ne sielut, jotka hänesä olit, eikä
yhtäkän jättänyt: ja teki Makedan
Kuningalle niinkuin hän teki Jerihon
Kuningalle. Jos. 6: 21.
29. Niin waelsi Josua ja koko Is=
rael hänen kanszansa Makedasta Lib=
naan, ja sodei Libnata wastan.
30. Ja HERra andoi myös sen
Israelin käsiin heidän Kuningansa kans=
sa, ja hän löi sen miekan terällä, ja
kaikki ne sielut jotka siellä olit, eikä
ketän elämään jättänyt, ja teki heidän
Kuningallensa niinkuin hän teki Jeri=
hon Kuningalle.
31. Sitte matkusti Josua ja koko
Israel hänen kanszansa Libnasta Lachi=
reen: ja piiritti sen ja sodei sitä wastan.
32. Ja HERra andoi myös Lachi=
ren Israelin käsiin, niin että hän woitti
sen toisna päiwänä, ja löi sen miekan
terällä, ja kaikki ne sielut kuin siinä
olit: juuri niinkuin hän oli Libnalle
tehnyt.
33. Siihen aikaan meni Horam
Jeserin Kuningas auttamaan Lachista:
mutta Josua löi hänen kaiken jouk=
konsa kansza, siihenasti ettei yhtäkän
jäänyt.
34. Ja Josua meni Lachiresta ja
koko Israel hänen kanszansa Egloniin:
ja piiritit sen ja sodeit sitä wastan:
35. Ja woitit sen sinä päiwänä,
ja löit miekan terällä, ja surmaisit
kaikki sielut, jotka siellä olit, sinä päi=
wänä: juuri niinkuin hän oli tehnyt
Lachirelle.

36. Sitte meni Josua ja koko Israel hänen kanßansa Eglonista ylös Hebroniin: ja he sodeit sitä wastan:

37. Ja woitit sen, ja löit sen miekan terällä, ja hänen Kuningansa kaikkein Kaupungeinsa kanßa, ja kaikki sielut jotka siellä olit, eikä yhtäkän jättänyt, juuri niinkuin hän oli tehnyt Eglonille: ja tappoi sen, ja kaikki sielut jotka siellä olit.

38. Silloin palais Josua ja koko Israel hänen kanßansa Debiriin, ja sodei sitä wastan:

39. Ja woitti sen Kuningoinensa, ja kaikki hänen Kaupunginsa, ja löi ne miekan terällä, ja tappoi kaikki sielut jotka siellä olit, ja ei ketäkän jättänyt: niinkuin hän oli Hebronille tehnyt, niin teki hän myös Debirille, ja hänen Kuningallensa: ja niinkuin hän oli tehnyt Libnalle ja hänen Kuningallensa.

40. Niin Josua löi kaikki Maan asuwaiset wuorilta, ja lounan puolesta, ja laaxoista, ja ojain tykköä, ja kaikki heidän Kuningansa, eikä yhtäkän jättänyt: waan tappoi kaikki joilla hengi oli, niinkuin HErra Israelin Jumala oli käskenyt. 5 Mos. 7: 2. Luku 20: 16.

41. Ja Josua tappoi heidän, ruweten KadesBarneasta Gasaan asti: ja koko Gosenin maakunnan Gibeoniin asti. Jos. 11: 16. Luku 15: 51.

42. Ja Josua woitti kaikki nämät Kuningat maakundinensa yhdellä rupemisella: sillä HErra Israelin Jumala sodei Israelin puolesta.

43. Ja Josua palais leiriin Gilgaliin ja koko Israel hänen kanßansa.

11. Luku.

Jabin ja muut Kuningat woitetaan. Enakimit häwitetään.

Ja tapahtui, että koska Jabin Hazorin Kuningas sen kuuli, lähetti hän Jobabin Madonin Kuningan tygö, ja Simronin Kuningan tygö, ja Achasaphin Kuningan tygö:

2. Ja niiden Kuningasten tygö, jotka asuit pohjan puolella wuorella, ja lakialla, meren puolella Cinerothisa, ja laaxoisa; ja Dorin Naphotisa m puolella:

3. Cananealaisten tygö idän ja l nen puoleen, Amorealaisten, Hethil ten, Pheresealaisten ja Jebusealai tygö wuorelle; niin myös Hewiläi tygö alemmalla puolen Hermonin m ta Mizpan maakunnasa.

4. Ja nämät läxit kaiken sotaj konsa kanßa, joka oli sangen Kansan paljous, niinkuin sanda m reunalla paljouden tähden: ja sa monda hewoista ja waunua.

5. Kaikki nämät Kuningat ko itzensä, ja he tulit ja sioitit he yhteen Meromin wetten tygö, maan Israelia wastan.

6. Ja HErra sanoi Josualle heitä ensingän pelkä, sillä hu tällä ajalla minä annan heidän lyötynä Israelin Kansan eteen: dän hewoisensa pitä sinun riwino tekemän, ja heidän waununsa t polttaman.

7. Ja Josua tuli ja kaikki joukko hänen kanßansa äkistä h päällensä, Meromin wetten tykö karkaisit heidän päällensä.

8. Ja HErra andoi heitä I lin käsiin, ja he löit heitä, ja heitä takaa isoihin Zidoniin asti siihen lämpymään weteen asti, ja pan ketoon asti joka itään lange löit heitä siihenasti ettei yxikän jäänyt. Jos. 13: 6.

9. Niin teki myös Josua heille HErra oli hänelle käskenyt: ja riwinomaxi heidän hewoisensa, ja heidän waununsa tulella.

10. Ja Josua palais sillä a ja woitti Hazorin, ja löi hänen ningansa miekalla: sillä Hazor oli nen kaikkein näiden waltakuntain kaupungi.

11. Ja he löit kaikki ne sielut siellä olit miekan terällä, ja ta niin ettei yhtäkän jäänyt jolla oli, ja poltti Hazorin tulella.

12. Ja kaikkein niiden Kuninga Kaupungit woitti Josua, kaikkein dän Kuningastensa kanßa, ja löi he miekan terällä, ja tappoi heidän; m

in Moses HERran palwelia käske-
yt oli. 2 Mos. 23: 32.
4 Mos. 33: 52. 5 Mos. 20: 16.
13. Mutta Israelin lapset ei polt-
t yhtäkän Kaupungita, jotka seisoit
källänsä, paitzi ainoata Hazorita,
a Josua poltti.
14. Ja kaiken saalin ja eläimet,
a he näistä Kaupungeista olit ot-
t, jaoit Israelin lapset keskenänsä.
aasta kaikki ihmiset tapoit he mie-
terällä, siihenasti että he hukutit
än, niin ettei yhtäkän eläwätä hen-
jäänyt.
. Niinkuin HERra palweliallensa
exelle käskenyt oli, ja Moses oli
alle käskenyt. Ja niin Josua teki,
näistä yhtäkän tekemätä jäänyt,
HERra Mosexelle käskenyt oli.
2 Mos. 34: 12. 5 Mos. 7: 2.
. Ja niin Josua otti kaiken tä-
maakunnan wuorelta, ja kaikki
in mereen päin owat, ja kaiken
ain maan ja kedot sekä myös
t, ja Israelin wuoret laaxoinensa:
7. Siitä siliästä wuoresta, joka
e ylös Seiriin päin BaalGaddiin
ja Libanonin laaxoon, Hermonin
en alaitzen: Kaikki heidän Ku-
ansa woitti hän, löi ja tappoi

. Kauwan aikaa sodei Josua kaik-
näiden Kuningasten kanssa.
9. Ei ollut yhtäkän Kaupungita,
rauhalla itzensä andoi Israelin
n ala, paitzi Hewiläisiä kuin asuit
onisa; mutta kaikki he otit sodalla.
Jos. 9: 15.
. Ja se tapahtui niin HERralda,
heidän sydämensä oli niin paatu-
että he kohtaisit Israelin sodalla,
hän heidän tappais, ja ei yhtäkän
heille tapahtuisi: waan että hän
ais heidän, niinkuin HERra Mo-
käskenyt oli.
. Siihen aikaan tuli Josua ja
i Enakimit wuorilda, Hebronista,
istä, Anabista ja kaikilta Judan
ilta, ja kaikilta Israelin wuorilta:
heidän Kaupungeinensa.
Mos. 13: 34. Duom. 1: 20.
ei andanut yhtäkän Ena-
Israelin lasten maalle;
paitzi Gasasa, Gathasa ja Asdodisa,
joihin he jäit. 1 Sam. 17: 4.
2 Sam. 21: 20.
23. Ja niin Josua otti kaiken maa-
kunnan, peräti niinkuin HERra Mo-
sexelle oli sanonut, ja andoi Israelille
perinnöxi, kullengin sukukunnalle osan-
sa: ja maakunda lakkais sotimasta.

12. Luku.

Sihon, Og ja yxi neljättäkymmendä Kuningasta lyödyt.

Ja nämät owat maan Kuningat, jotka
Israelin lapset löit, ja otit heidän
maansa tuolla puolen Jordanin aurin-
gon nousemista päin: Arnonin ojasta
Hermonin wuoreen asti, ja kaikki la-
keudet itään päin:
2. Sihon Amorealaisten Kuningas
joka asui Hesbonisa, ja hallitzi Aroe-
rista, kuin on Arnonin ojan reunalla,
ja keskellä ojaa, ja puolen Gileadia
Jabokin ojaan asti, joka on Ammonin
lasten raja: 1 Mos. 32: 22.
4 Mos. 21: 24. 5 Mos. 2: 36. Luku 3: 6.
3. Ja sitä lakeutta Cinerethin me-
reen asti itään päin, ja erikorwen me-
reen, suolaiseen mereen itään päin, sitä
tietä myöden BethJesimoth, ja lounasta
alaspäin läsnä AsdodPisgaa.
1 Mos. 14: 3. 4 Mos. 34: 3.
4. Siihen myös Ogin Basanin Ku-
ningan maan rajat, joka wielä jäänyt
oli uljaista; ja asui Astharothi a ja
Edreisä: 5 Mos. 1: 4.
5. Ja hallitzi Hermonin wuorella,
Salchasa ja koko Basanisa, Gesurin ja
Machatin maan rajoihin, ja puolen
Gileadia, joka Sihonin Hesbonin Ku-
ningan maan raja oli.
6. Moses HERran palwelia, ja
Israelin lapset löit heitä: ja Moses
HERran palwelia andoi sen Rubeni-
taille, Gaditaille ja puolelle Manassen
sukukunnalle omaisudexi. 5 Mos. 3: 16.
7. Nämät owat maan Kuningat,
jotka Josua löi ja Israelin lapset tällä
puolen Jordanin länteen päin, Baal-
Gadista Libanonin wuoren lakeudella,
siihen siliään wuoreen, kuin ulottu Sei-
riin; jonga Josua Israelin sukukun-
nille andoi omaisudexi itzekullengin o-
sansa jälkeen:

8. Wuorilla, laaxoisa, lakeudella,
wetten tykönä, korwesa, ja lounan puo=
lesa: Hethiläiset, Amorealaiset, Cana=
nealaiset, Pheresealaiset, Hewiläiset ja
Jebusealaiset.
9. Jerihon Kuningas, yxi: Ain Ku=
ningas, kuin BethElin siwusa on, yxi.
10. Jerusalemin Kuningas, yxi: He=
bronin Kuningas, yxi.
11. Jarmuthin Kuningas, yxi: La=
chixen Kuningas, yxi.
12. Eglonin Kuningas, yxi: Geserin
Kuningas, yxi.
13. Debirin Kuningas, yxi: Gederin
Kuningas, yxi.
14. Horman Kuningas, yxi: Aradin
Kuningas, yxi.
15. Libnan Kuningas, yxi: Adulla=
min Kuningas, yxi.
16. Makedan Kuningas, yxi: Beth=
Elin Kuningas, yxi.
17. Tapuahn Kuningas, yxi: He=
pherin Kuningas, yxi.
18. Aphekin Kuningas, yxi: Lassa=
ronin Kuningas, yxi.
19. Madonin Kuningas, yxi: Ha=
zorin Kuningas, yxi.
20. Simron Meronin Kuningas,
yxi: Achsaphin Kuningas, yxi.
21. Thanachin Kuningas, yxi: Me=
giddon Kuningas, yxi.
22. Kedexen Kuningas, yxi: Jaknea=
min Kuningas Karmelin tykönä, yxi.
23. Dornaphot Dorin Kuningas,
yxi: ja pakanoitten Kuningas Gilga=
lisa, yxi.
24. Thirzan Kuningas, yxi. Ne
kaikki owat yxi neljättäkymmendä Ku=
ningasta.

13. Luku.

Maan jakaminen. Rubenin, Gadin ja puolen Manassen perindö=maat.

Kosta Josua wanheni ja ijällisexi
tuli, sanoi HERra hänelle: sinä
olet wanhendunut ja ijällisexi tullut,
ja maata on wielä aiwan paljo jää=
nyt omistamata.
2. Tämä on se jäljellä olewa maa:
kaikki Philistealaisten maan ääret, ja
koko Gessuri:
3. Sihorista joka juoxee Egyptin
editze, Ekronin maan ääriin asti, poh=
jan puoleen, jotka luetan Cananea
sille: ne wiisi Philistealaisten pääm
tä, kuin owat: Gasiteri, Asdodite
Askloniteri, Gethiteri, Ekroniteri,
Awiteri. Jos. 15: 4.
4. Mutta etelään päin owat ka
Cananealaisten maat, ja Meara, j
on Zidonilaisten, Aphekiin saakka ja
maan Amorealaisten maan ääriin a
5. Ja myös Giblitiläisten maa,
koko Libanon auringon nousemiseen p
BaalGadista Hermonin wuoren a
siihenasti kuin Hamathiin tullan.
6. Kaikki jotka wuorella asuwat,
banonista lämpymään weteen asti,
kaikki Zidonilaiset: minä ajan ne
raelin lasten edestä pois; ainoasta
ne Israelille perimisexi, niinkuin
olen sinulle käskenyt. Jos.
7. Niin jaa nyt tämä maa
xän sukukunnan wälillä perimisexi,
puolelle Manassen sukukunnalle.
Ps. 135: 11, 12.
8. Sillä Rubenitalaiset ja Ga
laiset owat saanet sen toisen pu
Manassen sukukunnan kanßa heidän
rimisensä, kuin Moses heille oli a
nut sillä puolen Jordanin itään p
niinkuin HERran palwelia Moses
sen andanut oli: 4 Mos. 32
5 Mos. 3: 12. Jos. 1: 12, etc. Luku 20:
Luku 22: 4.
9. Aroerista, joka on Arnonin o
reunalla, ja siitä Kaupungista joka
ojan keskellä, ja koko Medbanin la
desta Dibonin asti:
10. Ja kaikki Sihonin Amorea
ten Kuningan Kaupungit, joka ha
Hesbonisa, Ammonin lasten maan
joihin asti.
11. Ja myös Gileadin, ja Ge
rin ja Machatin maan ääret, ja k
Hermonin wuoren, ja koko Basa
Salchaan asti:
12. Koko Ogin Basanin Kuning
waldakunnan, joka hallitzi Astharoth
ja Edreisä, joka wielä jäänyt oli
jaista; ja Moses löi heitä, ja ajoi
tä pois.
13. Mutta Israelin lapset ei a
net Gessuritaita ja Machathitaita
los; waan Gessuri ja Machati asu
raelin lasten seasa tähän päiwään asti

14. Mutta Lewitain sukukunnalle ei
n andanut yhtän perimistä: sillä
Herran Israelin Jumalan polttouhri
heidän perindönsä, niinkuin hän
le sanonut oli. 4 Mos. 18: 24.
Mos. 10: 9. Luku 18: 1, rc. Hes. 44: 28.
15. Ja Moses andoi Rubenin las-
sugulle, heidän sukukundainsa jälkeen:
16. Että heidän rajansa oli Aroe-
n, joka on Arnonin ojan reunalla,
Kaupungi ojan keskellä, kaiken sen
sen kedon kanßa Medban tykönä;
7. Hesbonin Kaupungeinensa, jotka
tasaisella kedolla: Dibonin, Ba-
Baalin ja BethBaal Meonin:
. Jahzan, Kedemothin, Mephao-

. Kirjathaimin, Sibman, Zere-
Saharin laaxon, wuorilla:
Ja BethPeorin, ne ojat Pis-
anä ja BethJesimothin:
. Ja kaikki lakeuden Kaupungit,
oko Sihonin, Amorealaisten Ku-
an waldakunnan, joka hallitzi Hes-
; jonga Moses löi, niin myös
anin päämiehet, Ewin, Rechemin,
n, Hurin ja Reban, Sihonin pää-
et, jotka maasa asuit.
4 Mos. 31: 8.
. Ja Bileamin Beorin pojan, sen
än, Israelin lapset miekalla kuo-
löit muita tapettaisa.
4 Mos. 22: 5.
. Ja Rubenin lasten raja oli Jor-
rajoinensa. Tämä on Rubenin
n perimys heidän sukukundainsa,
ungeinsa ja kyläinsä jälkeen.
. Ja Moses andoi Gadin lasten
unnalle, heidän sukukundainsa jäl-
:
. Että heidän rajansa oli, Jac-
ja kaikki Gileadin Kaupungit, ja
Ammonin lasten maata Aroeriin
joka on Rabbahn kohdalla:
5 Mos. 2: 19.
. Ja Hesbonista Ramath Mitz-
ja Betonin asti, ja Mahanai-
Debirin rajaan asti.
. Ja Betharamin laaxosa ja Beth-
an, Suchothin ja Zaphonin, joka
Sihonin Hesbonin Kuningan wal-
; joiden raja oli Jordani
meren ääreen asti, toisella
Jordanin itään päin.

28. Tämä on Gadin lasten perimys
heidän sukukunnisansa, Kaupungeisan-
sa ja kylisänsä.
29. Ja Moses andoi puolelle Ma-
nassen lasten sugulle, sen kuin puolelle
Manassen sukukunnalle tuli, heidän su-
kukundainsa jälkeen:
30. Että heidän rajansa oli Maha-
naimista koko Basan, koko Ogin Ba-
sanin Kuningan waldakunda, ja kaik-
ki Jairin kylät, jotka owat Basanisa,
kuusikymmendä Kaupungita.
5 Mos. 3: 14.
31. Ja puolen Gileadia ja Astha-
rothia, Edreiä, Ogin waldakunnan
Kaupungit Basanisa, (andoi hän) Ma-
chirin Manassen pojan lapsille, toiselle
puolelle Machirin lapsista, heidän suku-
kundainsa jälkeen. 4 Mos. 32: 40, rc.
32. Tämä on se kuin Moses andoi
Moabin kedoilla, sillä puolen Jorda-
nin, Jerihon puoleen itään päin.
33. Mutta Lewin sukukunnalle ei an-
danut Moses yhtän perimystä: HERra
Israelin Jumala on heidän perimi-
sensä, niinkuin hän heille sanonut oli.
4 Mos. 18: 20.

14. Luku.

Lewitain Kaupungit. Hebron, Calebin perimys.

Ja nämät owat ne kuin Israelin
lapset owat perimisexi saanet Ca-
naan maalla; jonga heille perinnöxi
jakoi Pappi Eleazar, ja Josua Nunin
poika, ja Israelin lasten sukukundain
ylimmäiset Isät.
2. Ja he jaoit sen heillensä arwal-
la: niinkuin HERra oli käskenyt Mo-
sexen käden kautta, yhdexälle sukukun-
nalle, ja puolelle sukukunnalle.
4 Mos. 26: 55. Luku 33: 54. Luku 34: 13.
Ap. T. 13: 19.
3. Sillä Moses oli andanut puo-
lelle kolmatta sukukunnalle perimisen
tuolla puolen Jordanin. Mutta Lewi-
taille ei hän andanut yhtän perimistä
heidän seasansa.
4. Sillä Josephin lasten oli kaxi
sukukundaa, Manasse ja Ephraim: sen-
tähden ei he Lewitaille yhtän osaa
andanet maakunnasa, waan Kaupungit

asuaxensa, ja esikaupungit joissa heidän karjansa ja kalunsa oleman piti.
1 Mos. 48: 5.

5. Niinkuin HERra oli Mosexelle käskenyt, niin teit Israelin lapset, ja jaoit maakunnan.

6. Silloin menit Judan lapset Josuan tygö Gilgalissa, ja Caleb Jephunnen poika Kenesitiläinen sanoi hänelle: sinä tiedät mitä HERra sanoi Jumalan miehelle Mosexelle minun ja sinun puolestas KadesBarneassa.
4 Mos. 14: 24. Luku 32: 12.

7. Minä olin neljänkymmenen ajastaikainen, koska Moses HERran palwelia minun lähetti KadesBarneasta wakoimaan maata: ja minä sanoin hänelle jällen wastauxen minun sydämeni jälkeen. 4 Mos. 13: 3, 7.

8. Mutta minun weljeni, jotka minun kanssani mennet olit, saatit Kansalle wapisewaisen sydämen; mutta minä seuraisin **HERraa minun Jumalatani uskollisesti.** 4 Mos. 13: 32.

9. Ja Moses wannoi sinä päiwänä, ja sanoi: se maa jonga päälle sinä jalwoillas olet astunut, on sinun ja sinun lastes perittäpä ijankaikkisesti; ettäs HERraa minun Jumalatani uskollisesti seurannut olet.
5 Mos. 11: 24. Jos. 1: 3. Duom. 1: 20.

10. Ja nyt katzo, HERra on andanut minun elää, niinkuin hän sanonut oli. Tämä on wiides ajastaika wiidettäkymmendä sittekuin HERra näitä sanoi Mosexelle, koska Israeli waelsi korwesa. Ja katzo, minä olen tänäpäiwänä wiiden ajastajan wanha yhdexättäkymmendä.

11. Ja olen wielä tänäpäiwänä niin wäkewä, kuin minä sinä päiwänä olin, koska Moses minun lähetti: niinkuin minun wäkewydeni oli siihen aikaan, niin on se wielä nyt wahwa, sotimaan, käymään ulos ja sisälle.
4 Mos. 27: 17. 5 Mos. 31: 2.

12. Niin anna nyt minulle tämä wuori, josta HERra sanoi sinä päiwänä: sillä sinä kuulit sen siihen aikaan. Ja Enakimit asuwat siellä, ja owat suuret ja wahwat Kaupungit: Jos HERra on minun kanssani, että minä ajaisin heidän pois, niinkuin HERra on sanonut.

13. Ja Josua siunais händä: ja doi Calebille Jephunnen pojalle He nin perimisexi. Jos. 21:

14. Sitä oli Hebron Calebin phunnen pojan sen Kenesitiläisen myö, tähän päiwään asti: että on uskollisesti seurannut HERraa raelin Jumalata.

15. Mutta Hebron kutzuttin naiseen aikaan Kirjath Arba, joka suuri mies Enakimein seasa: ja kunda lakkais sotimasta.

15. Luku.

Judan sukukunnan rajat, Kaupungit. san naiminen. Jebusealaiset.

Judan lasten sugun arpa heidän nettensa jälkeen oli, Edomin rajaan, Zinnin korwen puoleen, etelän puoleen on, lounan maan tä asti: 4 Mos. 34:

2. Niin että heidän lounainen rajansa oli suolameren äärestä, se siitä lahdesta joka menee etelään

3. Ja käy sieldä ylöspäin Akra ja käy Zinnin läpitze, ja menee päin merestä KadesBarneaan, ja Hetzronin läpitze, ja käy ylös Ad päin, ja käändä hänensä Karkan

4. Ja menee Azmonin läpitze, tulee Egyptin ojaan, niin että maan rajan ääri on meri: Tämä tä oleman teille maan raja loun päin.

5. Waan raja itään päin on lainen meri Jordanin ääreen Waan raja pohjan puoleen on meren lahdesta, joka on Jordanin ää

6. Ja menee ylös BethHoglan gö, ja wetä hänensä pohjasta B Araban puoleen, ja menee ylös R nin pojan Bohenin kiwen tygö.
Jos. 18: 17.

7. Ja raja käy ylös Debirin Achorin laaxosta, ja pohjan pu Gilgaliin päin, joka on Adumin dan kohdalla, joka etelän puoleen ojan wieresä: sitte se menee EnSe xen weden tygö, ja menee Rog lähtelle.

8. Sitte menee raja Hinnomin jan laaxoon, sen Jebusealaisen

maan päin, se on Jerusalem: ja
menee wuoren kukkulan ylitze, jo=
Hinnomin laaxon edesä, meren
, joka on Raphaimin laaxon äärel=
pohjaan päin.
. Sitte käy se siitä wuoren kukku=
Nephtoahn lähten tygö, ja menee
ronin wuoren Kaupungein tygö, ja
ndä hänensä Baalaan päin, se on,
iathJearim:
0. Ja menee Baalasta ymbäri län=
päin Seirin wuoren tygö, ja me=
ulos pohjan puolesta Jearin wuo=
wieritze, se on Chessalon, ja tulee
BethSemexen tygö, ja menee
man läpitze:
. Ja tulee ulos Ekronin wieritze
puolelle, ja wetä hänensä Sichro=
i, ja menee Baalan wuoren y=
tulee Jabnelin ohitzen, että hä=
rensä loppu on meri.
. Waan raja ländeen on suuri
. Tämä on Judan lasten maan
, joka taholta ymbäri heidän su=
nisansa.
. Mutta Calebille Jephunnen po=
annettin osa Judan lasten keskel=
niinkuin HERra oli käskenyt Jo=
: (nimittäin) KiriathArba Ena=
n Isän Kaupungi, se on Hebron.
4 Mos. 14: 24. Jos. 14: 13.
4. Ja Caleb ajoi sieldä pois kol=
Enakin poikaa, Sesain, Ahimanan
Talman, Enakin sikiät.
4 Mos. 13: 23. Duom. 1: 20.
5. Ja meni sieldä ylös Debirin
aisten tygö: waan Debir kutzuttin
en KiriathSepher. Duom. 1: 11.
. Ja Caleb sanoi: joka lyö Ki=
Sepherin ja woitta sen: hänelle
minä tyttäreni Achsan emännäxi.
. Niin woitti sen Othniel, Kena=
Calebin weljen poika: ja hän an=
tyttärensä Achsan hänelle emännäxi.
1: 13. Luku 3: 9. 1 Aika K. 4: 13.
. Ja se tapahtui koska hän tuli,
neuwoi händä anomaan peldoa
nsä: ja hän astui aasin pääldä
niin sanoi Caleb hänelle: mikä
?
1 Mos. 24: 64.
. Ja hän sanoi: anna minulle
sillä sinä olet andanut minul=
maan, anna minulle myös

wesi=lähteitä: niin andoi hän hänelle lähteitä, sekä ylhältä että alhalta.
20. Tämä on Judan lasten sukukunnan perimys, heidän sukuinsa jälkeen.
21. Ja Kaupungit olit Judan lasten sukukunnan ääristä, Edomin rajan tykönä, lounaseen käsin: Kabzeel, Eder, Jagur.
22. Kina, Dimona, Adada.
23. Kedes, Hazor, Jethnan.
24. Siph, Thelem, Bealoth.
25. HazorHadatha, KiriothHezron, se on Hazor.
26. Amam, Sema, Molada.
27. HazarGadda, Hesmon, BethPalet.
28. HazarSual, BeerSeba, BisJothia.
29. Baala, Jim, Azem.
30. Eltolad, Chesil, Horma.
31. Ziklag, Madmanna, Sansanna.
32. Lebaoth, Silhim, Ain, Rimon: se on yhdexän kolmattakymmendä Kaupungita kylinensä.
33. Waan lakialla oli Estaol, Zora, Asna.
34. Sanoah, EnGanim, Tappua, Enam.
35. Jarmuth, Adullam, Socho, Asecha.
36. Saaraim, Adithaim, Gedera, Giderothaim: neljätoistakymmendä Kaupungita ja heidän kylänsä.
37. Zenan, Hadasa, MigdalGad.
38. Dilean, Mizpe, Joktheel.
39. Lachis, Bozkat, Eglon.
40. Chabon, Lahmas, Cithlis.
41. Gederoth, BethDagon, Naema, Makeda: kuusitoistakymmendä Kaupungita, ja heidän kylänsä.
42. Libna, Ether, Asan.
43. Jephtah, Asna, Nesib.
44. Kegila, Ahsib, Maresa: yhdexän Kaupungita ja heidän kylänsä.
45. Ekron tyttärinensä ja kylinensä.
46. Ekronista mereen asti, kaikki joka ulottu Asdodiin ja heidän kylänsä.
47. Asdod tyttärinensä ja kylinensä: Gasa tyttärinensä ja kylinensä, Egyptin weteen asti: ja se suuri meri on hänen rajansa.
48. Mutta wuorella oli Samir, Jathir, Socho.

49. Danna, KiriathSanna, se on Debir.

50. Anab, Estemo, Anim.

51. Gosen, Holon, Gilo: yxitoistakymmendä Kaupungita ja heidän kylänsä.

52. Arab, Duma, Esean.

53. Janum, BethTapuah, Apheka.

54. Humta, KiriathArba, se on Hebron, Zior: yhdexän Kaupungita, ja heidän kylänsä.

55. Maon, Carmel, Siph, Juta.

56. Jesreel, Jokdeam, Sanoah.

57. Cain, Gibea, Thimna: kymmenen Kaupungita ja heidän kylänsä.

58. Halhul, Bethzur, Gedor.

59. Marath, BethAnoth, Eltecon: kuusi Kaupungita ja heidän kylänsä.

60. KiriathBaal, se on KiriathJearim, Harabba: kaxi Kaupungita ja heidän kylänsä.

61. Mutta korwesa oli BethAraba, Middin, Sechacha.

62. Nibsan, ja suola Kaupungi, Engeddi: kuusi Kaupungita ja heidän kylänsä.

63. Mutta Jebusealaiset asuit Jerusalemisa, ja Judan lapset ei woinet heitä ajaa ulos. Ja silloin jäit Jebusealaiset asumaan Judan lasten kanssa Jerusalemisa tähän päiwään asti.
Duom. 1: 8. 2 Sam. 5: 6.

16. Luku.

Josephin, Ephraimin rajat.

Josephin lasten arpa langeis Jordanista Jerihon päin, Jerihon weden tygö, itään käsin, siihen korpeen, joka menee Jerihosta ylös BethElin mäkeen:

2. Ja tulee BethElistä Luzaan, ja menee ArkkiAtharothin rajan lävitze:
Duom. 1: 26.

3. Ja anda itzensä alas ländeen päin Japhletin rajan tygö, alemmaisen BethHoronin rajaan asti, niin Gaseriin: ja sen ääri on meren tykönä.

4. Nämät sait Josephin lapset, Manasse ja Ephraim, perinnöxi.

5. Ephraimin lasten raja heidän suguisansa ja perimisisänsä itään päin oli AtharothAdar, ylimmäiseen BethHoroniin asti:

6. Joka anda itzensä ländeen päin
Mihmethathin tygö, joka pohjaisesa
sieldä käändä se hänensä itään, Th
nath Silon puoleen: ja menee it
Janoaan:

7. Ja tulee Janoasta Atharot
ja Narathaan, ja anda itzensä J
hota wastan, ja menee Jordaniin.

8. Tapuasta menee se ländeen p
NahalCanaan, ja hänen äärensä
meresä. Tämä on Ephraimin la
sukukunnan perimys heidän suguisa

9. Ephraimin lasten sukukunnalle
myös annetut kaikki Kaupungit ja
lät keskellä Manassen lasten perin

10. Ja ei he ajanet Cananeal
pois jotka asuit Gaserisa. Niin p
Cananealaiset Ephraimin seasa t
päiwään asti, ja tulit werollisexi.
Jos. 17: 13.

17. Luku.

Puoli Manassen ja Zelophchadin osa. Josephin lasten walitus.

Ja arpa langeis Manassen sukuk
nalle, sillä hän oli Josephin
koinen, ja se langeis Machirille M
nassen esikoiselle Gileadin Isälle,
hän oli jalo sotamies: sentähden
hän Gileadin ja Basan.
4 Mos. 26: 29. Luku 32: 39, 40.

2. Muille Manassen lapsille m
langeis arpa heidän sukukundainsa
keen: Abieserin lapsille, Helekin
sille, Asrielin lapsille, Sechemin
sille, Hepherin lapsille, ja Semi
lapsille. Nämät owat Manassen J
sephin pojan lapset, jotka olit mie
puolet heidän suguisansa.

3. Mutta Zelophchadilla Hephe
pojalla, Gileadin pojan, Machirin p
jan, Manassen pojan, ei ollut yh
poikaa, waan tyttäritä: Ja nämät
wat hänen tyttärtensä nimet: Mah
ja Noa, Hogla, Milka, ja Thirza.
4 Mos. 26: 33. Luku 27: 1. Luku 36: 11.

4. Ja he menit Papin Eleazar
ja Josuan Nunin pojan, ja ylim
mäisten tygö, ja sanoit: HErra k
Mosexen anda meille perinnön meid
weljeimme sekaan: ja hän andoi n
heille perinnön heidän Isänsä weljein
sekaan, HErran käskyn jälkeen.
4 Mos. 27: 8.

5. Mutta Manassille tuli kymme-
nen osaa; ilman Gileadin ja Basanin
maata, jotka owat tuolla puolen Jor-
danin:
6. Sillä Manassen tyttäret sait pe-
rimön hänen poikainsa seasa; ja Gi-
leadin maa oli annettu muille Ma-
nassen pojille.
7. Ja Manassen raja oli Asserista
Michmethathiin asti, joka on Sechemin
edesä; ja menee ulos oikian käden
puoleen niihin asti, kuin asuit En-
Tapuahsa.
8. Tapuahn maa tuli Manassen
omaksen: ja Tapuah on Manassen maan
rajalla Ephraimin lapsiin asti.
9. Sitte tulee se alas NahalCanaan
etelään päin wesi Kaupungeita,
jotka Ephraimin omat owat, Manas-
sen Kaupungitten seasa. Mutta pohjan
puolella owat Manassen rajat ojaan asti,
ja heiden ääret owat meren tykönä.
10. Sillä Ephraimin oma on ete-
län puolella, ja Manassen pohjan puo-
lella, niin että meri on heidän rajansa:
ja ulottu Asseriin saakka pohjan puo-
lella, ja Isaschariin asti idän puolesta.
11. Niin oli Manassella Isascharin
ja Asserin seasa BethSean ja hänen
tyttärensä, Jeblaam ja hänen tyttä-
rensä, ja Dorin asuwaiset tyttärinensä,
ja EnDorin asuwaiset tyttärinensä, ja
Taanachin asuwaiset tyttärinensä, Me-
giddon asuwaiset tyttärinensä: ja kol-
mas osa Naphetista.
12. Ja Manassen lapset ei woinet
ottaa niiden Kaupungein asuwaisia ulos,
waan Cananealaiset rupeisit asumaan
siihen maasa. Duom. 1: 27.
13. Mutta sittekuin Israelin lapset
wahwistuit, teit he Cananealaiset we-
rolliseksi, ja ei ajanet heitä ollengan
ulos.
14. Silloin puhuit Josephin lapset
Josualle, ja sanoit: mixes minun enäm-
pää antanut, waan yhden arwan ja osan,
ja minä olen kuitengin suuri
Kansa, minkuin HERra on minun tä-
hän asti siunannut?
15. Niin Josua sanoi heille: ettäs
olet suuri Kansa, niin mene metzään
ja perkaa siellä sinulles siaa, Pheresea-
laisten ja uljaisten maalla, jos Ephrai-
min wuori on sinulle ahtainmaxi.
16. Niin sanoit Josephin lapset: ei
ne wuoret meille täydy: sillä kaikilla
Cananealaisilla, jotka asuwat maan
laaxoisa, owat rauta waunut, ja Beth-
Seanin asuwaisilla ja hänen tyttäril-
länsä, ja Jesreelin laaxosa asuwaisilla.
Duom. 1: 19.
17. Josua puhui Josephin huonelle,
Ephraimille ja Manassille, sanoden:
sinä olet suuri ja wäkewä Kansa: ei
sinulla pidä oleman yxi arpa.
18. Sillä wuori pitä myös sinun
omas oleman, josa metzä on, siellä
perka ympärildäs, ja sinulla pitä ole-
man sen ääret: sillä sinä ajat Cana-
nealaiset pois, waikka heillä rauta wau-
nut owat, ja waikka he wäkewät owat.

18. Luku.

Todistuxen Maja Silosa. Kansan kählys. BenJaminin osa.

Ja kaikki Israelin lasten Kansa ko-
kois itzensä Siloon, ja panit siellä
ylös seurakunnan majan: ja maa oli
heille alammainen. Jer. 7: 12.
2. Ja oli wielä Israelin lapsista,
joiden perindö ei ollut jaettu, seitze-
män sukukundaa.
3. Ja Josua sanoi Israelin lapsille:
kuinga kauwan te oletta niin kählät,
ettet te mene ja omista maata, jonga
HERra teidän Isäinne Jumala teille
on andanut?
4. Ottakat itzellenne jokaitzesta su-
kukunnasta kolme miestä; lähettäxeni
heitä, menemään ja waeltamaan maan
läpitze, ja että he kirjoitaisit sen heidän
perimisensä jälkeen, ja palajaisit minun
tygöni.
5. Ja he jakakan maan seitzemään
osaan: Judan pitä oleman rajallansa
etelän puolella, ja Josephin huonen
pitä oleman rajallansa pohjan puolella.
6. Mutta teidän pitä kirjoittaman
ne seitzemän maan osaa, ja tuoman
tänne minun tygöni: niin minä hei-
tän teidän arpanne täsä HERran
meidän Jumalamme edesä.
7. Sillä Lewitailla ei ole yhtäkän
osaa teidän seasanne, waan HERran

Pappius on heidän perimisensä: Mutta Gad ja Ruben, ja puoli Manassen sukukundaa otit heidän osansa tuolla puolen Jordanin idäisellä puolella; jonga Moses HERran palwelia andoi heille. 4 Mos. 18: 20. Luku 32: 33. 5 Mos. 10: 9. Luku 18: 2. Jos. 13: 14. Hes. 44: 28.

8. Niin miehet nousit ja läxit matkaan: ja Josua käski heitä, koska he tahdoit mennä kirjoittamaan maata, ja sanoi: waeldakat maan läpitze ja kirjoittakat se, ja tulkat jällen minun tygöni, ja minä heitän täsä teidän' arpanne HERran edesä Silosa.

9. Niin läxit miehet ja waelsit maan läpitze, ja kirjoitit sen kirjaan, seitzemään osaan, Kaupungein jälkeen: ja tulit Siloon, Josuan tygö leiriin.

10. Silloin heitti Josua Silosa arwan heille, HERran edesä: ja Josua jakoi siinä maan Israelin lapsille, heidän osansa jälkeen.

11. Ja BenJaminin lasten sukukunnan arpa langeis heidän sukukundainsa jälkeen: ja heidän arpansa raja oli Judan lasten ja Josephin lasten waihella.

12. Ja heidän rajansa oli pohjan kulmalla Jordanista: ja se raja menee ylöskäsin Jerihon wiertä myöden pohjan puolesta, ja nousee wuorelle ländeen päin, ja loppuu Bethawenin korpeen.

13. Ja se raja juoxee sieldä Luzan tygö, Luzan wiertä myöden lounaseen päin, se on BethEl: ja laskee Atharoth Adarin tygö, mäen ohesa etelään päin alammaista BethHoronia. 1 Mos. 28: 19.

14. Sitte laskee raja ja käändä itzensä ymbäri lännen puoleen meren kulmaan, siitä mäestä joka on BethHoronin edesä mereen päin: ja loppuu KiriathBaalin tykönä, se on KiriathJearim, Judan lasten Kaupungi. Tämä on lännen puoliainen kulma.

15. Mutta lounan puoliainen kulma on KiriathJearimin äärestä: ja loppuu raja lännen puoleen, ja tulee Nephtoahn lähten tygö:

16. Ja laskee mäen loppuun, joka on Hinnomin lasten laaxon edesä, joka on Raphaimin notkosa, pohjan puolella: ja laskee Hinnomin laaxoon Je
sealaisten wiereen etelään päin, ja la
Rogelin lähteelle: Jos. 15: 7,

17. Ja anda itzensä pohjaisesta
juoxee EnSemexen tygö, ja juoxee
lilothin tygö, jotka owat ylhällä
min puolesa: ja laskee Bohanin,
benin pojan kiwen tygö: Jos. 1

18. Ja menee sen tasaisen
wiertä myöden joka on pohjaan p
ja laskee tasaiselle kedolle:

19. Ja menee sitä wiertä my
Beth-Hoglan ohesta pohjaan päin,
loppuu suolaisen meren lahteen,
jaan päin, lounan puolella Jord
Tämä on lounan puoliainen raja. Jos. 15: 2.

20. Mutta idän puoliainen k
pitä Jordaniin loppuman. Tämä
BenJaminin lasten perindö heidän
jainsa ymbärillä, heidän sukukund
jälkeen.

21. Mutta nämät owat BenJa
nin lasten sukukunnan Kaupungit
dän heimokundainsa jälkeen: Je
Beth-Hogla, EmekKeziz.

22. BethAraba, Zemaraim, Be

23. Awim, Para, ja Ophra.

24. CapharAmonai, Ophni, ja
ba: kaxitoistakymmendä Kaupungita
linensä.

25. Gibeon, Rama, ja Beeroth.

26. Mizpe, Caphira, ja Mosa.

27. Rekem, Jirpeel, ja Tharala.

28. Zela, Eleph, ja Jebusi, se
Jerusalem, GibeathKiriath: neljätoi
kymmendä Kaupungita kylinensä.
mä on BenJaminin lasten perin
heidän sukukundainsa jälkeen.

19. Luku.

Simeonin, Sebulonin, Isascharin, Asser
Naphthalin, Danin ja Josuan osat.

Senjälkeen langeis toinen arpa Si
meonin lasten sukukunnalle, hei
dän sukuinsa jälkeen: ja heidän peri
dönsä oli keskellä Judan lasten pe
mystä. 1 Mos. 49: 7.

2. Ja heidän perittäwärensä tuli,
BeerSeba, Seba, ja Molada.

3. HazarSual, Bala, ja Azem.

4. Eltholad, Bethul, ja Horma.

5. Ziklag, BethMarcaboth, ja Ha-
Susa.
6. BethLebaoth, ja Saruhen: kol-
toistakymmendä Kaupungita ja hei-
kylänsä.
7. Ain, Rimon, Ether, ja Asan:
Kaupungita kylinensä.
8. Siihen myös kaikki kylät, kuin
äri näitä Kaupungeita owat, Baa-
Beeriin asti, Ramathiin, etelän
een. Tämä on Simeonin lasten
kunnan perimys heidän suguisansa.
9. Sillä Simeonin lasten perimys
keskellä Judan lasten osaa: ja että
lasten osa oli suurempi kuin he
ntähden pereit Simeonin lapset
keskellä heidän perindötänsä.
10. Kolmas arpa langeis Sebulonin
kukunnalle heidän sukuinsa jäl-
ja heidän perindönsä raja oli
asti.
11. Ja heidän rajansa astuu län-
puoleen Maralaan, ja ulottu Da-
iin, ja siihen ojaan joka juoxee
min ohitzen.
12. Ja käändä Saridista itään päin
ngon nousemisen puoleen, Kisloth
borin rajan tygö, ja menee Dabra-
, ja ulottu Japhiaan.
13. Ja menee sieldä itään päin lä-
Githan, Hepherin, Ithan, Catzin;
loppuu Rimoniin, Mithoariin ja
aan.
14. Ja juoxee ymbäri pohjan puo-
Nathoniin päin, ja loppuu Jepta-
laaxoon.
15. Cathat, Nahalal, Simron, Je-
ja Bethlehem: caxitoistakymmen-
Kaupungita ja heidän kylänsä.
16. Tämä on Sebulonin lasten pe-
ys heidän sukunsa jälkeen: nämät
än Kaupunginsa ja kylänsä.
17. Neljäs arpa langeis Isascharin
ille, heidän sukuinsa jälkeen.
18. Ja heidän rajansa oli Jesreel,
lloth, ja Sunem.
19. Hapharaim, Sion, ja Anaha-
20. Rabbith, Kiskon, ja Abetz.
21. Remeth, EnGannim, Enhadda,
BethPhazez.
22. Ja ulottu Thaboriin, Sahatzi-
ja BethSemexeen, ja hänen
loppunsa owat Jordanin tykönä: kuusi-
toistakymmendä Kaupungita kylinensä.
23. Tämä on Isascharin lasten su-
kukunnan perimys, Kaupungit ja kylät
heidän sukuinsa jälkeen.
24. Wiides arpa langeis Asserin
lasten sukukunnalle, heidän sukuinsa
jälkeen.
25. Ja heidän rajansa oli Helkath,
Hali, Bethen, ja Ahksaph.
26. AlaMelech, Amead, ja Miseal:
ja ulottu Carmeliinländeen päin, ja
SihorLibnathiin.
27. Ja kääändä Auringon nouse-
mista käsin BethDagonia wastan, ja
ulottu Sebuloniin ja Jephtahelin laa-
xoon pohjan puoleen, BethEmekiin, ja
Negieliin: ja loppuu Cabulin tykönä
wasemmalla puolella.
28. Ja Ebroniin, Rehobiin, Ham-
moniin ja Canaan, aina siihen isoihin
Sidoniin.
29. Ja kääändä raja Raman puo-
leen, aina siihen wahwaan Kaupungiin
Zoriin, ja palajaa Hosaan päin, ja
loppuu meren tykönä nuoraa myöden
Achsibin tygö.
30. Umma, Aphek, ja Rehob: caxi-
kolmattakymmendä Kaupungita kyli-
nensä.
31. Tämä on Asserin lasten suku-
kunnan perimys heidän sukuinsa jäl-
keen: ne Kaupungit ja heidän kylänsä.
32. Kuudes arpa langeis Naphthalin
lapsille heidän sukunsa jälkeen.
33. Ja heidän rajansa oli Hele-
phistä, Elon Zananimin läpitze, Ada-
mi, Nekeb, JabneEl, Lakumiin asti, ja
loppuu Jordaniin.
34. Ja raja kääändä lännen puoleen,
AsnothThaborin tygö, ja tulee sieldä
hamaan Hukokiin, ja ulottu etelästä
Sabuloniin, ja lännestä Asseriin, ja
Judahan asti Jordanin tygö auringon
ylönemisen puoleen.
35. Ja wahwat Kaupungit owat;
Zidim, Zer, Hamath, Rakath, ja Cin-
nareth.
36. Adama, Rama, ja Hazor.
37. Kedes, Edrei, ja Enhazor.
38. Jereon, MigdalEl, Harem,
BethAnath, ja BethSames: yhdexän-
toistakymmendä Kaupungita kylinensä.

39. Tämä on Naphthalin lasten sukukunnan perimys heidän suguisansa, Kaupungit ja kylät.

40. Seitzemäs arpa langeis Danin lasten sukukunnalle, heidän sukuinsa jälkeen.

41. Ja raja heidän perimisestänsä oli Sarea, Estaol, ja Irsames.

42. Salabbin, Ajalon, ja Jethla.

43. Elon, Timnatha, ja Ekron.

44. Eltheke, Gibethon, ja Baalath.

45. Jehud, BeneBarak, ja GathRimmon.

46. Mejarkon, ja Rakon: sen rajan kanssa Japhoa wastan.

47. Ja siellä loppuu Danin lasten raja: ja Danin lapset nousit ja sodeit Lesemiä wastan, ja woitit sen, ja löit sen miekan terällä, omistit sen ja asuit siinä: ja kutzuit Lesemin Danixi Isänsä Danin nimeldä. Duom. 18: 27.

48. Tämä on Danin lasten sukukunnan perindö, heidän suguisansa: nämät Kaupungit ja niiden kylät.

49. Ja koska he olit lakannet jakamasta maata rajoinensa; annoit Israelin lapset Josualle Nunin pojalle perinnön heidän seasansa.

50. Ja annoit hänelle HErran käskyn jälkeen sen Kaupungin jota hän anoi, joka oli TimnathSerahn Ephraimin wuorella: siellä hän rakensi Kaupungin ja asui siinä.

51. Nämät owat ne perimiset, jotka Pappi Eleazar, ja Josua Nunin poika, ja ylimmäiset Israelin lasten sukukundain Isistä arwalla jaoit Silosa HErran edesä, seurakunnan majan owen tykönä: ja niin lopetit maan jakamisen.

20. Luku.

Kuusi wapakaupungita ja heidän oikeudensa.

Ja HErra puhui Josualle, ja sanoi:

2. Puhu Israelin lapsille, sanoden: asettakat teidän seasanne muutamita wapakaupungeita, joista minä teille puhunin Moseren kautta:

2 Mos. 21: 13. 4 Mos. 35: 11. 5 Mos. 19: 2.

3. Että sinne sais paeta miehentappaja, joka jongun lyö tapaturmasti ja tietämätä; että he teidän seasanne ... wapat weren kostajalda.

4. Ja joka johonguun niistä ... pungeista pakenee, hänen pitä seis... ulkona Kaupungin portin edesä, ja... teleman wanhinden edesä hänen ... sä: niin pitä heidän ottaman ... Kaupungiin tygönsä, ja andaman... nelle siaa, asuaxensa heidän tykön...

5. Ja koska weren kostaja ajaa ... dä takaa, ei heidän pidä an... miehentappajata hänen käsiinsä; ... hän tietämätä löi lähimmäisens... ei ollut ennen wainoa hänen wäl...

4 Mos. 15: 24.

6. Niin asukan hän siinä Ka... gisa, siihenasti kuin hän seisoo ko... oikeuden edesä, ylimmäisen Papin... lemaan asti, joka siihen aika... sitte pitä miehentappajan palaja... tuleman Kaupungiinsa ja huone... Kaupungiin josta hän pakeni.

4 Mos. 35: 12.

7. Niin he pyhitit Kedexen Ga... sa Naphthalin wuorella, ja Se... Ephraimin wuorella, ja KiriathAr... se on Hebroni, Judan wuorella.

8. Ja tuolla puolen Jordanin, ... rihon kohdalla itään päin, anno... Bezerin, korwesa lakialla kedolla ... benin sukukunnasta: ja Ramothin ... leadisa Gadin sukukunnasta: ja G... nin Basanisa, Manassen sukukun...

5 Mos. 4: 43.

9. Nämät olit ne Kaupungit, ... asetettin kaikille Israelin lapsille, ... muukalaisille, jotka heidän seasans... suit, että sinne piti pakeneman ... nen kuin jongun tapaturmasti löi; ... hän kuolisi werenkostajan käden ka... siihenasti että hän seisois kokouxen ed...

21. Luku.

Kahderan wiidettäkymmendä Kaupungi... Maan lepo.

Niin menit ylimmäiset Isät L... tain seasta Papin Eleazarin, Josuan Nunin pojan eteen, ja ... mäisten Isäin eteen Israelin la... sukukunnisa;

2. Ja puhuttelit heitä Silosa ... naan maalla, ja sanoit: HErra k... Mosere...

...kautta anda meille Kaupun=
...asuaremme: ja niiden esikaupun=
...meidän karjallemme.
4 Mos. 35: 2, 3. Jos. 18: 1.
...Niin annoit Israelin lapset Le=
...perinnöstänsä HERran käskyn
..., nämät Kaupungit esikaupun=
...sa.
...Ja arpa langeis Cahathitalaisten
...mille; ja Papin Aaronin lapset
...a sait arwalla Judan suku=
..., Simeonin sukukunnalta, ja
...minin sukukunnalta, kolmetoista=
...dä Kaupungita.
...Waan muille Cahathin lapsille
...walla Ephraimin sukukunnilta,
...sukukunnalda, ja puolelda Ma=
...sukukunnalda, kymmenen kau=
...
...sonin lapsille tuli arwalla I=
... sukukunnalda, Asserin suku=
..., Naphthalin sukukunnalda, ja
... Manassen sukukunnalda Ba=
...kolmetoistakymmendä kaupungita.
...Merarin lapset sukuinsa jälkeen
...benin sukukunnalda, Gadin su=
...lda, ja Zebulonin sukukunnal=
...toistakymmendä kaupungita.
...Ja niin annoit Israelin lapset
...ille arwalla nämät Kaupungit
...ngeinensa, kuin HERra Mo=
...autta käskenyt oli.
...Judan lasten sukukunnalda, ja
...in lasten sukukunnalda annet=
...ät Kaupungit, jotka he nimi=
...n nimeldänsä:
...Aaronin pojille Cahathitalaisten
... Lewin pojista: sillä ensimäinen
... heidän. 1 Aika K. 6: 54.
...Niin annoit he heille Kirjath=
..., joka Hanochin Isän oli, se on
..., Judan wuorella: ja esikau=
...ympäristöldä.
... Jos. 14: 15. Luku 15: 13.
...Waan Kaupungin pellon kyli=
...annoit he Calebille Jephunnen
...ksi.
... 13, 14. 1 Aika K. 6: 56.
... annoit he Papin Aaronin
...pappeitten wapakaupun=
... esikaupungeinensa, ja
...ngeinensa:
... 1 Aika K. 6: 57.

14. Jathirin esikaupungeinensa, ja Estmoan esikaupungeinensa:
15. Holonin esikaupungeinensa, ja Debirin esikaupungeinensa:
16. Ain esikaupungeinensa, Jutan esikaupungeinensa, ja BethSemexen esikaupungeinensa: yhdexän Kaupungita niildä kahdelda sukukunnalda.
17. BenJaminin sukukunnalda, Gibeonin esikaupungeinensa, ja Geban esikaupungeinensa:
18. Anatothin esikaupungeinensa, ja Almonin esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.
19. Kaikki Pappein Aaronin poikain Kaupungit, olit kolmetoistakymmendä, ja niiden esikaupungit.
20. Waan muut Cahathin lasten sukukunnat Lewitaista, sait Kaupungita heidän arwallansa Ephraimin sukukunnalda.
21. Ja he annoit heille miehentappajan wapakaupungin, Sichemin esikaupungeinensa Ephraimin wuorella, ja Gezerin esikaupungeinensa:
22. Kibzaimin esikaupungeinensa, ja BethHoronin esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.
23. Ja Danin sukukunnalda Eltheken esikaupungeinensa, ja Gibton esikaupungeinensa:
24. Ajalonin esikaupungeinensa, Gath Rimmonin esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.
25. Puolelda Manassen sukukunnalda Thaenakin esikaupungeinensa, ja Gath Rimmonin esikaupungeinensa: kaxi Kaupungita.
26. Kaikki muiden Cahathin lasten sukukundain Kaupungit olit kymmenen, ja niiden esikaupungit.
27. Gersonin Lapsille Lewitain sukukunnista, annettin puolelda Manassen sukukunnalda, miehentappajan wapakaupungi, Golan Basanissa esikaupungeinensa, ja Beestera esikaupungeinensa: kaxi Kaupungita.
28. Isaschärin sukukunnalda Kision esikaupungeinensa, Dabrath esikaupungeinensa:
29. Jarmuth esikaupungeinensa, ja EnGannim esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.

30. Asserin sukukunnalda Miseal esikaupungeinensa, Abdon esikaupungeinensa:

31. Helkath esikaupungeinensa, ja Rehob esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.

32. Naphthalin sukukunnalda, miehentappajan wapakaupungi KedesGalileasa esikaupungeinensa, ja HamotDor esikaupungeinensa, Carthan esikaupungeinensa: kolme Kaupungita.

33. Kaikki Gersonitilaisten sukukundain Kaupungit, olit kolmetoistakymmendä, ja niiden esikaupungit.

34. Merarin lapsille, niille toisille Lewitaille, annettin Sebulonin sukukunnalda, Jokneam esikaupungeinensa, ja Cartha esikaupungeinensa:

35. Dimna esikaupungeinensa, Nahalal esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.

36. Rubenin sukukunnalda, Bezer esikaupungeinensa, ja Jahza esikaupungeinensa: 1 Aika K. 6: 78, 79.

37. Kedemoth esikaupungeinensa, ja Mephaath esikaupungeinensa: neljä Kaupungita.

38. Gadin sukukunnalda miehentappajan wapakaupungi, Ramoth Gileadisa esikaupungeinensa, ja Mahanaim esikaupungeinensa:

39. Hesbon esikaupungeinensa, ja Jaeser esikaupungeinensa: kaikki neljä Kaupungita.

40. Kaikki toisten Lewitain Merarin lasten Kaupungit, heidän sukusansa, arpansa jälkeen, olit kaxitoistakymmendä.

41. Kaikki Lewitain Kaupungit Israelin lasten perinnön seasa olit kahdexan wiidettäkymmendä, ja niiden esikaupungit.

42. Ja itzekullakin Kaupungilla oli hänen esikaupunginsa ymbäristöllänsä: niin oli niillä kaikilla Kaupungeilla.

43. Ja niin andoi HERra Israelin lapsille kaiken sen maan, jonga hän wannoi heidän Isillensä andaxensa: ja he omistit sen, ja asuit siinä.

1 Mos. 12: 7. Luku 13: 15. Luku 15: 18. Luku 26: 3, 4. Luku 28: 13, etc.

44. Ja HERra andoi heille lewon kaikella heidän ymbäristöllänsä, niinkuin hän wannoi heidän Isillensä: ei yxikän heidän wihollisistansa seis[…] heitä wastan, waan kaikki heidän […] hollisensa andoi HERra heidän käsi[…]

45. Ja ei puuttunut mitän kai[…] siitä hywydestä kuin HERra oli […] hunut Israelin huonelle; waan k[…] tapahtui. Jos. 23: 14.

22. Luku.

Rubenin, Gadin ja puolen Manassen […] set menewät majoillensa, ja rakenta[…] altarin tälle puolen Jordanin.

Silloin kutzui Josua tygönsä R[…] nitalaiset, Gaditalaiset, ja p[…] Manassen sukukundaa:

2. Ja sanoi heille: te piditte […] kuin Moses HERran palwelia […] käski: ja oletta kuullet minun […] kaikisa kuin minä olen teille käs[…]

4 Mos. 32: 20, 21. 5 Mos. 3: 18.

3. Et te hyljännet teidän wel[…] ne isoihin aikaan tähän päiwään […] ja te piditte HERran teidän J[…] lanne käskyn.

4. Ja nyt on HERra teidän […] malanne andanut teidän weljillen[…] won, niinkuin hän sanoi heille: p[…] kat siis nyt ja mengät teidän m[…] lenne teidän perindömaahanne, […] Moses HERran palwelia andoi […] tuolla puolen Jordanin. 4 Mos. 3[…]

5 Mos. 3: 12. Jos. 13: 8.

5. Ainoasta ottakat wisusti w[…] että te teette sen käskyn ja lain[…] keen, kuin Moses HERran pal[…] on teille käskenyt, että te raka[…] HERraa teidän Jumalatanne, ja w[…] latte kaikisa hänen teisänsä, ja p[…] hänen käskynsä, ja riputte hänesä […] ni: ja palwelette händä kaikesta te[…] sydämestänne, ja kaikesta teidän s[…] tanne. 5 Mos. 10: 12.

6. Niin Josua siunais heitä, ja […] doi heidän mennä, ja he menit m[…] lensa.

7. Manassen puolelle sukuku[…] on Moses andanut Basanisa: ja […] selle puolelle andoi Josua heidän […] jensä keskellä, tällä puolen Jord[…] ländeen päin: Ja koska Josua […] heidän käydä majoillensa, ja s[…] heitä; Jos. 18: 7.

8. Puhui hän heille, sanoden: te tu=
ta kotia suurella saalilla teidän ma=
lenne, ja sangen suurella karjalau=
lla, hopialla, kullalla, waskella, rau=
la, ja aiwan paljoilla waatteilla;
n jakakat teidän wihamiestenne saa=
teidän weljeinne kanssa.
4 Mos. 31:27. 1 Sam. 30: 24.

9. Ja niin palaisit Rubenitalaiset
Gaditalaiset ja puoli Manassen su=
kundaa, ja menit pois Israelin las=
tyköä Silosta, joka Canaan maal=
la, menemään Gileadin maahan
n perindömaahansa, jonga he olit
t HERran käskyn jälkeen Mo=
kautta.
Ja koska he tulit Jordanin ra=
joka Canaan maasa owat; ra=
Rubenitalaiset, Gaditalaiset, ja
Manassen sukukundaa siinä läheš
ia jalon suuren Altarin.
Ja Israelin lapset kuulit
an: katzo, Rubenin lapset, Ga=
lapset, ja puoli Manassen sukukun=
owat rakendanet Altarin Canaan
a wastan, läheš Jordanin rajoja
lin lasten puolelle.
Ja Israelin lapset kuulit sen,
Israelin lasten joukko kokoun=
Silosa, menemään ylös sotimaan
wastan.
Ja Israelin lapset lähetit Ru=
laisten, Gaditalaisten ja puolen
ssen sukukunnan tygö Gileadin
an, Pinehan, Papin Eleazarin
4 Mos. 25: 7.
Ja kymmenen ylimmäistä Pää=
hänen kanssansa, yhden Päämie=
kustakin Isänsä huonesta, kaikista
in sukukunnista: josta kukin oli
huonetten Päämies Israelin
den ylitze.
Ja he tulit Rubenitalaisten, Ga=
isten, ja puolen Manassen suku=
tygö, Gileadin maahan: ja pu=
heidän kanssansa, sanoden:
Näin kaikki HERran Kansa
sanoa: mikä on se rikos,
rikkonet Israelin Juma=
kääntäxenne itzenne tänä=
HERrasta pois, rakendain
ta, asettaxenne teitänne
HERraa wastan?

17. Wähäkö meillä on Peorin pahudesta, josta en me puhtat ole hamaan tähän päiwään asti? josta myös rangaistus tuli HERran Kansan päälle.
4 Mos. 25: 3. 5 Mos. 4: 3.

18. Ja te käännätte itzenne tänäpäiwänä HERrasta pois: niin tapahtuu, että te panetta itzenne tänäpänä HERraa wastan, niin pitä huomena hänen wihansa palaman koko Israelin Kansan päälle.

19. Jos te luuletta että teidän perindömaanne on saastainen, niin tulkat tänne ylitze HERran perindömaahan, josa HERran maja on: ja ottakat perindö meidän seasamme, ja älkät asettako teitänne HERraa wastan, ja meitä wastan, rakendain teillenne Altarin, paitzi HERran meidän Jumalamme Altarita.

20. Eikö Achan Serahn poika tehnyt raskasti syndiä kirotusa, ja wiha tuli koko Israelin ylitze, ja ei hän yxin hukkunut pahudesansa?
Jos. 7: 1, 2c. 1 Aika K. 2: 7.

21. Niin wastaisit Rubenin ja Gadin lapset, ja se puoli Manassen sukukundaa: ja sanoit Israelin tuhanden päämiehille:

22. HERra se wäkewä Jumala, HERra se wäkewä Jumala tietä sen, ja Israel myös mahta itze tietä; jos me olemma langennet pois ja syndiä tehnet HERraa wastan, niin älkän auttako hän meitä tänäpäiwänä.
Ps. 50: 1.

23. Ja jos me olemma Altarin rakendanet, käändäxemmä meitämme HERrasta pois: ja uhrataxemme sen päällä polttouhria ja ruokauhria, taikka tehdäxemme kiitosuhria sen päällä, niin etzikön sitä HERra.

24. Ja jos en me paljo enämmin ole sitä tehnet sen asian pelwon tähden, sanoden: tästälähin mahta teidän lapsenne sanoa meidän lapsillemme: mitä teidän on tekemistä HERran Israelin Jumalan kanssa?

25. HERra on pannut Jordanin rajamaaxi meidän ja teidän wälillemme, te Rubenin ja Gadin lapset: ei ole teillä yhtän osaa HERrasa: ja niin teidän lapsenne saattawat pois

meidän lapsemme HErraa pelkämästä.

26. Sentähden me sanoimme: tehkämme se meillemme, rakendakamme Altari; ei uhrixi eli polttouhrixi:

27. Mutta todistuxexi meidän ja teidän waihellamme, ja meidän sukumme, meidän jälkeemme: tehdäxemme HErran palwelusta hänen edesänsä, meidän polttouhrillamme, kiitosuhrillamme ja muilla uhreillamme: ja teidän lapsenne ei pidä tästälähin sanoman meidän lapsillemme: ei ole teillä yhtän osaa HErrasa.
1 Mos. 31: 48. Jos. 24: 27.

28. Sillä me sanoimme: se olkon, koska he niin sanowat meille, taikka meidän lapsillemme tästedes: niin me taidamme sanoa: katzokat wertausta HErran Altariin, kuin meidän wanhembamme tehnet owat, ei polttouhrixi taikka teurasuhrixi, mutta todistuxexi teidän ja meidän waihellamme.

29. Pois se meistä, että me asetamme itzemme HErraa wastan, ja käännymme tänäpäiwänä hänestä pois, ja rakennamme Altarin polttouhrixi, ruokauhrixi, ja muuxi uhrixi; paitzi HErran meidän Jumalamme Altarita, joka on hänen majansa edesä.

30. Koska Pinehas Pappi ja Kansan ylimmäiset ja Israelin tuhanden päämiehet, jotka olit hänen kanßansa, kuulit nämät sanat, kuin Rubenin, Gadin ja Manassen lapset sanoit; kelpais se heille sangen hywin.

31. Ja Pinehas Papin Eleazarin poika sanoi Rubenin, Gadin ja Manassen lapsille: tänäpänä ymmärsimmä me HErran olewan meidän kanßamme, ettet te syndiä tehnet tällä rikoxella HErraa wastan: Nyt te wapahditta Israelin lapset HErran kädestä.

32. Niin meni Pinehas Papin Eleazarin poika, ja ylimmäiset Gileadin maalda, Rubenin ja Gadin lasten tyköä Canaan maahan jällen, Israelin lasten tygö; ja sanoi sen heille.

33. Niin se kelpais hywin Israelin lapsille, ja Israelin lapset kunnioitit Jumalata; ja ei enämpi sanonet, että he tahdoit sinne mennä heitä wastan
sotawäen kanßa maata häwittämä
josa Rubenin ja Gadin lapset a

34. Ja Rubenin ja Gadin l
kutzuit sen Altarin, että se olis tod
xexi meidän wälillämme, ja että H
ra on Jumala.

23. Luku.

Josua woroitta Kansaa.

Ja pitkän ajan perästä, koska H
ra oli andanut Israelin tull
poon kaikilda wihollisildansa, jotka
dän ympärillänsä-olit; Ja Josu
oli wanha ja hywään ikään joutu

2. Kutzui Josua koko Israeli
gönsä, heidän wanhimmansa, pää
hensä, duomarinsa ja esimiehensä,
noden heille: minä olen jo wan
hywään ikään tullut: Jos.

3. Ja te oletta nähnet kaikki
HErra teidän Jumalanne on t
kaikelle tälle Kansalle teidän edesä
sillä HErra teidän Jumalanne
sotii teidän edestänne.

4. Katzokat, minä olen jakanut
ne Kansat arwalla, jotka wielä jä
owat, jokaitzelle sukukunnalle oman
rinnönsä jälkeen: hamasta Jordan
ja kaiken sen Kansan jonga minä
witin, siihen suureen mereen asti
ringon laskemiseen päin.

5. Ja HErra teidän Jumal
syöxee ulos ne teidän edestänne, ja
heidän ulos teidän kaswoinne ed
niin että te omistatte heidän ma
niinkuin HErra teidän Jumal
teille sanonut oli.
2 Mos. 14: 14. Luku 23: 27.

6. Niin wahwistukat jalosti,
tämään ja tekemään kaikki kuin
kirjoitettu Mosexen lakiraamatu
niin ettet te siitä poikkeisi oik
eli wasemmalle puolelle.
5 Mos. 5: 32. Luku 17: 11, 20. Luku 28:
Jos. 1: 7.

7. Niin ettet te tulisi näiden t
keskellemme jäänyitten Kansain se
ja ettet te mieleemme johdataisi eli w
noisi heidän Jumalainsa nimen kau
eikä myös palwelisi heitä eikkä
marraisi heitä:
Ps. 16: 4. Jer. 5: 7. Zeph. 1: 5.

8. Mutta rippukat HErrasa

Jumalasanne kiinni; niinkuin te
päiwään asti tehnet oletta.
5 Mos. 11: 22.
9. Ja niin HERra ajaa teidän e=
suuren ja wäkewän Kansan
; niinkuin ei yxikän ole kestänyt
edesänne tähän päiwään asti.
10. Yxi teistä ajaa tuhatta takaa:
HERra teidän Jumalanne itze
teidän edestänne, niinkuin hän
nonut oli. 3 Mos. 26: 8.
5 Mos. 28: 7. Luku 32: 30.
11. Sentähden ottakat wisusti
teidän sielustanne; että te
tatte HERraa teidän Juma=
.
12. Mutta jos te käännätte teitän=
, ja pidätte teitänne jäänyitten
tygö, ja yhdistätte teitänne
heidän kanßansa, niin että te
heidän ja he teidän sekaanne:
13. Niin teidän pitä todella tietä=
ettei HERra teidän Jumalan=
tätä Kansaa teidän edes=
aja ulos: mutta he tulewat teille
i ja pahennuxexi, ja ruoskaxi tei=
lkenne päälle, ja orjantappuraxi
silmillenne; siihenasti, että hän
hukutta siitä hywästä maasta, jon=
HERra teidän Jumalanne teille
t on. 4 Mos. 33: 55.
Duom. 2: 3.
14. Ja katzo, minä waellan tänä=
kaiken mailman tien: ja teidän
tietämän kaikesa teidän sydämes=
, ja kaikesa teidän sielusanne, ettei
sanaa ole jäänyt takaperin kai=
siitä hywydestä, kuin HERra tei=
Jumalanne teille luwannut on;
kaikki on tapahtunut teille, ja
än jäänyt takaperin.
1 Kun. K. 2: 2. Jos. 21: 45.
15. Ja pitä tapahtuman, että niin=
kaikki se hywä on teille tullut,
HERra teidän Jumalanne teille
t on; niin HERra myös anda
teidän ylitzenne kaiken pahuden,
että hän kadotta teidän siitä
maasta, jonga HERra teidän
teille andanut on.
Jos. 24: 20.
te HERran teidän Ju=
käytte ylitze, jonga hän
ja menette ja palwelette

wieraita Jumalita, ja heitä rukoilette:
niin HERran wiha julmistuu teidän
päällenne, ja te hukutte äkistä siitä
hywästä maasta, jonga hän teille andoi.
3 Mos. 26: 14. 5 Mos. 28: 15.

24. Luku.

Josuan hywästijättö=puhe, todistuskiwi ja kuolema. Josephin luut ja Eleazarin.

Ja Josua kokois kaikki Israelin su=
kukunnat Sichemiin: ja kutzui edes
wanhimmat Israelisa, päämiehet, Duo=
marit ja esimiehet: ja koska he olit
seisatetut Jumalan eteen: Jos. 23: 2.
2. Sanoi Josua kaikelle Kansalle:
näin sanoo HERra Israelin Jumala:
teidän Isänne asuit endiseen aikaan
sillä puolen wirran, Tarah Abrahamin
ja Nahorin Isä, ja palwelit muita
Jumalita. 1 Mos. 11: 26, 31.
3. Niin otin minä teidän Isänne
Abrahamin tuolda puolen wirran, ja
annoin hänen waelda koko Canaan
maalla: ja enänsin hänen siemenensä,
ja annoin hänelle Isaachin.
1 Mos. 12: 1. Luku 21: 2, rc.
4. Ja Isaachille annoin minä Ja=
cobin ja Esaun: ja annoin Esaulle
Seirin wuoren asuaxensa. Mutta Ja=
cob ja hänen lapsensa menit alas E=
gyptin maalle. 1 Mos. 25: 21, 24.
Luku 36: 8. Luku 46: 1, 6.
5. Ja minä lähetin Mosexen ja
Aaronin: ja rangaisin Egyptin, niin=
kuin minä heidän seasansa tehnyt olen:
sitte wein minä teidän ulos.
2 Mos. 3: 10. Luku 7: 1, rc.
6. Niin wein minä myös teidän
Isänne Egyptistä ulos, ja te tulitta
meren tygö: ja Egyptiläiset ajoit tei=
dän Isiänne takaa wannuin ja ratzas=
miesten kanßa punaiseen mereen saakka.
2 Mos. 12: 33, rc. Luku 14: 9.
7. Niin huusit he HERran tygö,
ja hän pani pimeyden teidän ja E=
gyptiläisten waihelle, ja saatti meren
heidän päällensä ja peitti heidän: Ja
teidän silmänne näit mitä minä tein
Egyptisä: ja te asuitte korwesa kau=
wan aikaa. 2 Mos. 14 20, 28.
8. Ja minä toin teidän Amorea=
laisten maahan, jotka asuit tuolla puo=

len Jordanin: Ja koska he sodeit teitä wastan, annoin minä heidän teidän käsiinne, että te omistaisitte heidän maansa: ja minä häwitin heitä teidän edestänne. 4 Mos. 21: 21, rc.

9. Niin nousi Balak Ziporin poika Moabin Kuningas, ja sodei Israelia wastan: ja hän lähetti ja andoi kutzua Bileamin Beorin pojan kiromaan teitä. 4 Mos. 22: 2.

10. Mutta en minä tahtonut kuulla Bileamia: ja hän siunaten siunais teitä, ja minä wapahdin teitä hänen käsistänsä.

11. Ja koska te tulitte Jordanin ylitze, ja jouduitte Jerihoon, sodeit Jerihon asuwaiset teitä wastan, ne Amorealaiset, ja Pheresealaiset, ja Canaanealaiset, ja Hethiläiset, ja Girgasealaiset, ja Hewiläiset ja Jebusealaiset: Mutta minä annoin heidän teidän käsiinne. Jos. 3: 16. Luku 6: 20. Luku 10: 8. Luku 11: 8.

12. Ja lähetin wapsaiset teidän edellänne, ja ne ajoit heidän ulos teidän edestänne, kaxi Amorealaisten Kuningasta: ei sinun miekkas kautta eikä sinun joutzes kautta. 2 Mos. 23: 28. 5 Mos. 7: 20.

13. Ja annoin teille maan, josa et te mitän työtä tehnet, ja Kaupungit, joita et te rakendanet, asuaxenne niisä: ja syödäxenne wiinapuista ja öljypuista, joita et te istuttanet. 5 Mos. 6: 10, 11. Ps. 44: 4.

14. **Peljätkät siis nyt HERraa, ja palwelkat händä täydellisesti ja uskollisesti: ja hyljätkät** ne jumalat, joita teidän Isänne palwelit tuolla puolen wirtaa, ja Egyptisä; ja palwelkat HERraa.

15. Jollei teidän kelpa HERraa palwella, niin walitkat teillenne tänäpäiwänä ketä te palwelette, elikkä niitä jumalita joita teidän Isänne palwelit sillä puolen wirtaa, eli Amorealaisten jumalita, joiden maasa te asutte. Mutta minä ja minun huoneni palwelemme HERraa.

16. Niin wastais Kansa, ja sanoi: pois se meistä, että me hyljäisimme HERran, ja palwelisimme muita jumalita.

17. Sillä HERra meidän Ju lamme on se, joka johdatti meitä meidän Isiämme Egyptin maalda, juden huonesta, ja joka teki me silmäimme edesä niitä suuria tu merkkejä, ja warjeli meitä kai matkalla, jota me waelsimme, ja k kein Kansain seasa, joiden läpitze käwimme.

18. Ja HERra ajoi meidän edest me ulos kaiken Kansan, ja Amorealai jotka asuit maasa: niin me m palwelemme HERraa, sillä hän meidän Jumalamme.

19. Ja Josua sanoi Kansalle: taida palwella HERraa, sillä hän pyhä Jumala: ja hän on kiiwas J mala, joka ei säästä teidän rikost ja teidän syndejänne.

20. Koska te hyljätte HERran, palwelette muukalaisia jumalita; hän käändä hänensä, ja teke teille haa, ja hukutta teitä sen jälkeen, k hän teille hywää teki. Jos. 23:

21. Niin sanoi Kansa Josu Ei suingan, waan me palwele HERraa.

22. Ja Josua sanoi Kansalle: oletta teillenne todistajat, että te litzitte teillenne HERran, palwellaxe händä. Ja he sanoit: me ole todistajat.

23. Niin pangat nyt teidän ty änne muukalaiset jumalat pois, jo teidän seasanne owat: **ja kumart teidän sydämenne HERran Is lin Jumalan tygö.**

24. Ja Kansa sanoi Josualle: tahdomme palwella HERraa mei Jumalatamme, ja olemme hänen ä nellensä kuuliaiset.

25. Niin Josua teki sinä päiwän liiton Kansan kanßa: ja asetti sääd ja oikeuden heidän eteensä Sichemi

26. Ja Josua kirjoitti kaikki n mät sanat Jumalan Lakikirjaan: otti suuren kiwen, ja pystytti sen si tammen alla, joka oli HERran Py häsä. 1 Mos. 35: 4. Duom. 9: 6.

27. Ja Josua sanoi kaikelle Kansalle: Katzo, tämä kiwi pitä oleman

...itus meidän waihellamme; sillä hän
...kuullut kaikki HERran puhet, jot=
...hän meidän kanßamme puhunut on:
...pitä oleman teille todistus ettei te
...in Jumalatanne kiellä.
28. Ja niin andoi Josua Kansan
...mä, itzekungin perindöönsä.
Duom. 2: 6.
29. Ja sen jälkeen tapahtui, että
...sua Nunin poika, HERran palwe=
kuoli, sadan ja kymmenen ajast=
...sna. Duom. 2: 8.
30. Ja he hautaisit hänen oman
...hym maansa rajoihin, Timnath=
...hiin, joka on Ephraimin wuo=
..., pohjan puolella Gaasin wuorta.
Duom. 2: 9.
31. Ja Israel palweli HERraa
kaikkena Josuan elinaikana: niin myös
kaikkena wanhimmitten elinaikana, jot=
ka kauwan aikaa Josuan perästä elit,
ja tiesit kaikki HERran teot, jotka
hän Israelille tehnyt oli.
32. Ja Josephin luut, jotka Israe=
lin lapset olit tuonet Egyptistä, hau=
taisit he Sichemiin, siihen pellon kap=
paleheen, kuin Jacob osti Hemorin Si=
chemin Isän lapsilda, sadalla pennin=
gillä. Ja se tuli Josephin lasten pe=
rinnöxi. 1 Mos. 33: 19.
Luku 50: 25. 2 Mos. 13: 19.
33. Niin kuoli myös Eleazar Aa=
ronin poika: ja he hautaisit hänen
Gibeathisa, joka oli hänen poikansa
Pinehaxen oma, joka hänelle Ephrai=
min wuorella annettu oli.

Josuan Kirjan loppu.

Duomarein Kirja.

1. Luku.

...n ja Simeonin woitto Cananealaisten
...ke. Othnielin urhollisuus ja palkka.
Kenitaitten osa. Sukukundain
huolimattomuus.

...a tapahtui Josuan kuoleman jäl=
keen, että Israelin lapset kysyit
...Rralda, sanoden: kuka meistä en=
...i menee sotaan ylös Cananealaisia
...an? 4 Mos. 27: 21. Duom. 20: 18.
2. Ja HERra sanoi: Judan pitä
...emän: Katzo, minä annoin maan
...n käsiinsä.
3. Niin sanoi Juda weljellensä Si=
...ille: käy minun kanßani minun
...ni, sotimaan Cananealaisia was=
...: niin minä myös menen sinun ar=
...as sinun kanßas: ja Simeon meni
...en kanßansa.
4. Kosta Juda meni sinne ylös,
... HERra hänelle Cananealaiset
Pheresealaiset heidän käsiinsä, ja
... Besekisä kymmenen tuhatta
...
5. Ja he löysit AdoniBesekin Be=
..., ja sodeit heitä wastan: ja löit
...set ja Pheresealaiset.
6. Mutta AdoniBesek pakeni, ja he
... händä takaa, sait hänen kiinni
ja leikkaisit häneldä peukalot käsistä ja
jalwoista.
7. Niin sanoi AdoniBesek: seitze=
mänkymmendä Kuningasta leikatuilla
peukaloilla heidän käsistänsä ja jal=
woistansa, hajit minun pöytäni alla:
Niinkuin minä tein, niin on Jumala
minulle maxanut: ja he weit hänen
Jerusalemiin, ja siellä hän kuoli.
8. Mutta Judan lapset sodeit Je=
rusalemita wastan, ja woitit sen, ja löit
sen miekan terällä, ja poltit kaupungin.
9. Sitte matkustit Judan lapset a=
les sotimaan Cananealaisia wastan,
jotka wuorella asuit, etelään päin, ja
laaxoisa.
10. Meni myös Juda Cananealai=
sia wastan, jotka Hebronisa asuit (mut=
ta Hebron kutzuttin muinen Kirjath=
Arba), ja löit Sesain, Ahiman ja
Thalmain. Jos. 10: 36.
Luku 11: 21. Luku 15: 14.
11. Ja meni sieldä Debirin asuwi=
ta wastan (mutta Debir kutzuttin mui=
nen KiriathSepher.) Jos. 15: 15.
12. Ja Caleb sanoi: joka Kiriath=
Sepherin lyö ja sen woitta, hänelle an=
nan minä tyttäreni Achsan emännäxi.
Jos. 15: 16.

13. Niin woitti sen Othniel Kenan Calebin nuoremman weljen poika, ja hän andoi tyttärensä Achsan hänelle emännäxi.

14. Ja se tapahtui koska hän tuli, että hän neuwoi händä anomaan pelto Isältänsä: ja hän astui aasinsa pääldä alas: niin sanoi Caleb hänelle: mikä sinun on? Jos. 15: 18.

15. Hän sanoi hänelle: anna minulle siunaus, sillä sinä annoit minulle kuiwan maan, anna myös minulle wetinen maa. Niin andoi Caleb hänelle wetiset maat ylhäldä ja alhalda.

16. Ja Kenitiläisen Moseren apen lapset menit palmu Kaupungista Judan lasten kanßa Judan korpeen, etelään päin Aradia: ja he menit ja asuit Kansan seasa. 2 Mos. 18: 1. 4 Mos. 10: 29. Luku 24: 21. 5 Mos. 34: 3. Duom. 4: 11. 1 Sam. 15: 6.

17. Ja Juda meni weljensä Simeonin kanßa, ja he löit Cananealaiset kuin Sephatisa asuwat: ja häwitit sen, ja kutzuit Kaupungin Hormah.

18. Sitälikin woitti Juda Gasan rajoinensa, ja Aschalonin rajoinensa, ja Ekronin rajoinensa.

19. Ja HERra oli Judan kanßa, niin että hän omisti wuoret, sillä ei hän woinut niitä ajaa ulos, kuin laaxoisa asuit: sillä heillä olit rautaiset wannut. Jos. 17: 16, 18.

20. Ja he annoit Calebille Hebronin, niinkuin Moses sanonut oli: ja hän ajoi siitä ulos kolme Enakin poikaa. 4 Mos. 14: 24. Jos. 14: 13. Luku 15: 13.

21. Mutta BenJaminin lapset ei ajanet Jebusealaisia pois, jotka asuit Jerusalemisa: ja Jebusealaiset asuit BenJaminin lasten tykönä Jerusalemisa, tähän päiwään asti. Jos. 15: 63. Luku 18: 28. 2 Sam. 5: 6, 7.

22. Meni myös Josephin huone ylös BethEliin: ja HERra oli heidän kanßansa.

23. Ja Josephin huone wakoi BethElitä (joka muinen kutzuttin Luz.) 1 Mos. 28: 19.

24. Ja wartiat sait nähdä miehen käywän Kaupungista, ja sanoit hänelle: osota meille, kusta Kaupungin sisälle mennän, niin me teemme laupiuden sinun kanßas.

25. Ja hän osotti heille Kaupun gin sisälle käytäwän, ja he löit Ka pungin miekan terällä: mutta sen m hen ja kaiken hänen sukunsa, laskit menemään.

26. Niin meni se mies Hethiläi maakundaan: ja rakensi Kaupung ja kutzui hänen Luz, joka tähän p wään asti niin kutzutan. Jos. 1

27. Ja ei Manasse ajanut Bethseata tyttärinensä, eikä Thaenachia tyttärinensä, eikä Do asuwaisia tyttärinensä, eikä Jeblea asuwita tyttärinensä, eikä Meg asuwita tyttärinensä. Ja Canane set rupeisit asumaan siinä maasa. Jos. 17: 12.

28. Ja koska Israel woimall tuli, teki hän Cananealaiset wer sexi, ja ei ajanut heitä ollengan u

29. Eikä myös Ephraim aja ulos Cananealaisia, jotka asuit Ga risa; mutta Cananealaiset asuit dän seasansa Gazerisa.

30. Eikä myös Zebulon ajanut K ronin ja Nahalolin asuwaisia ul waan Cananealaiset asuit heidän k kellänsä, ja olit werolliset.

31. Eikä myös Asser ajanut u ulos, jotka asuit Achosa, eikä u jotka asuit Zidonisa, Ahelabisa, A bisa, Helbasa, Aphikisa ja Rehobi

32. Mutta Asseritat asuit Ca nealaisten seasa, jotka siinä ma asuit: ettei he niitä ajanet ulos.

33. Eikä myös Naphthali aj niitä ulos, jotka asuit BethSe ja BethAnathisa, mutta asuit Ca nealaisten seasa, jotka maan asuwai olit; mutta ne jotka BethSemesä BethAnathisa olit, tulit heille wero lisexi.

34. Mutta Amorealaiset ahd Danin lapsia wuorille; eikä salli heitä tulemaan laaxoon.

35. Ja Amorealaiset rupeisit a maan wuorilla, Hereesä, Ajalonisa Saalbimisa; niin tuli Josephin k heille raskaxi, ja he tulit werolliset

36. Ja Amorealaisten rajat olit siit kuin käydän ylös Akrabimiin; kalliosta, ja ylhäldä.

2. Luku.

...n työloos, huikendelewaisuus, rangaistus ja surkeus.

1. Ja HErran Engeli astui ylös Gilgalista Bochimiin, ja sanoi: minä
...datin teidän tänne Egyptistä, ja
...n teidän siihen maahan, jonga minä
...nnoin teidän Isillenne, ja sanoin:
... minä tee minun liittoani teidän
...nsanne tyhjäxi ijankaikkisesti.
1 Mos. 17: 7. 5 Mos. 29: 14, rc.
2. Ja ei teidän pidä ikänä tekemän
...ttoa tämän maan asuwitten kanßa:
...dän pitä maahan kukistaman heidän
...tarinsa: mutta et te totellet minun
...ändäni: mixi te sen oletta tehnet?
4 Mos. 33: 52.
5 Mos. 7: 2. Luku 12: 3.
3. Sanoin minä myös: en minä
...eitä teidän edestänne aja pois; waan
...heidän pitä oleman teille paulaxi, ja
...heidän jumalansa teille werkoxi.
Jos. 23: 33. 5 Mos. 7: 16. Jos. 23: 13.
4. Ja koska HErran Engeli nämät sanat puhunut oli kaikille Israelin
...lapsille: korotti Kansa äänensä ja itki.
5. Ja kutzuit sen paikan Bochim,
ja uhraisit siinä HErralle.
6. Ja koska Josua oli päästänyt
...Kansan tyköänsä: ja Israelin lapset
...menit itzekukin perindöönsä, maata
...omistamaan: Jos. 24: 28.
7. Palweli Kansa Jumalata niin-
...kauwan kuin Josua eli; ja koko wan-
...himmitten aikana kuin Josuan peräsä
...kauwan elit, ja olit nähnet kaikkia
HErran suuria töitä, kuin hän Is-
...raelille tehnyt oli. Jos. 24: 31.
8. Mutta koska Josua Nunin poika
HErran palwelia kuoli, sadan ja kym-
...menen ajastaikaisna: Jos. 24: 29, 30.
9. Ja he olit haudannet hänen pe-
...rindömaansa rajoihin, TimnathHere-
...sen, Ephraimin wuorelle pohjan puo-
...lelle Gaasin wuorta:
10. Koska myös kaikki se sukukunda
...oli koottu Isäinsä tygö; tuli toinen
sukukunda heidän jälkeensä, jotka ei
tundenet HErraa, eikä niitä töitä
kuin hän Israelille tehnyt oli.
11. Ja Israelin lapset teit pahaa
HErran edesä, ja palwelit Baalia.

12. Ja hyljäisit HErran, heidän Isäinsä Jumalan, joka heidän Egyptin maalda oli johdattanut ulos, ja seuraisit wieraita jumalita, niiden Kansain jumalista, jotka heidän ymbärillänsä asuit, ja kumarsit niitä; ja wihoitit HErran.

13. Ja hyljäisit HErran, ja palwelit Baalia ja Astharothia.
1 Sam. 31: 10. 1 Kun. K. 11: 5.
2 Kun. K. 23: 13.

14. Niin julmistui HErran wiha Israelin päälle, ja andoi heidän ryöwäritten käsiin, jotka heitä ryöstäisit, ja myi heitä wihollistensa käsiin ymbäristölle: ja ei he taitanet enämbätä seisoa wihollisiansa wastan.
Ps. 44: 13. Es. 50: 1.

15. Mutta kuhunga ikänä he itzensä käänsit, oli HErran käsi heitä wastan onnettomudexi, niinkuin HErra heille sanonut, ja niinkuin HErra heille wannonut oli: ja he aiwan kowin ahdistettin. 3 Mos. 26: 17, 33.
5 Mos. 28: 15, rc.

16. Ja HErra herätti Duomarit, jotka heitä niiden käsistä wapahdit, jotka heitä ryöstäisit. Duom. 3: 10.

17. Niin ei he Duomareitansakkan totellet: waan huorin teit wierasten jumalain kanßa, ja kumarsit niitä: he harhailit nopiasti sildä tieldä, jota heidän Isänsä olit waeldanet, kuullaxensa HErran käskyjä: ei he niin tehnet.

18. Koska HErra herätti heille Duomarit, niin oli HErra Duomarein kanßa, ja warjeli heitä heidän wihollistensa käsistä niinkauwan kuin Duomari eli: sillä HErra armahti heidän huokauxensa päälle niiden tähden, jotka heitä waiwaisit ja ahdistit.

19. Mutta koska Duomari kuollut oli, palaisit he, ja turmelit sen enämmin kuin heidän Isänsä, seuraten wieraita jumalita, palwellen ja kumartain niitä: ei he luopunet teoistansa, eikä kowasta tiestänsä. Duom. 3: 12.

20. Sentähden julmistui HErran wiha niin Israelin päälle, että hän sanoi: että tämä Kansa rikkoi minun liittoni, jonga minä käskin heidän Isillensä, ja ei kuullut minun äändäni:
4 Mos. 33: 55.

21. Niin en minä myös tästedes
yhtäkän aja pois heidän edestänsä
niistä pakanoista, jotka Josua jätti
kuoltuansa.
22. Että minä koettelisin Israelia
heidän kauttansa; jos he pysywät HER=
ran tiellä, ja waeldawat niisä kuin hei=
dän Isänsä owat pysynet, taikka ei.
23. Ja HERra jätti nämät paka=
nat, ettei hän nopiasti heitä ajanut
ulos: ja ei andanut heitä Josuan käteen.

3. Luku.

Othniel, Ehud, Samgar.

Ja nämät owat ne pakanat kuin
HERra jätti Israelia kiusamaan;
kaikkia niitä jotka ei mitän tiennet
kaikista Canaan sodista:
5 Mos. 7: 22.
2. Ainoasta että Israelin lasten su=
kukunda olisit oppinet sotimaan; ne
kuin ei ennen sodasta mitän tiennet.
3. Wiisi Philistealaisten Päämiestä,
ja kaikki Cananealaiset, Zidonilaiset ja
Hewiläiset, jotka asuit Libanonin wuo=
rella; BaalHermonin wuoresta Hema=
thiin asti. 5 Mos. 3: 8. Jos. 11: 3.
4. Ja he jäit kiusamaan Israelia,
että tiettäisiin, jos he tottelisit HERran
käskyjä, jotka hän oli käskenyt heidän
Isillensä Mosexen kautta.
5. Koska Israelin lapset asuit kes=
kellä Cananealaisia, Hethiläisiä, Amo=
realaisia, Pheresealaisia, Hewiläisiä ja
Jebusealaisia:
6. Otit he heidän tyttäritänsä e=
männäxensä, ja annoit tyttäritänsä hei=
dän pojillensa: ja palwelit heidän ju=
malitansa. 2 Mos. 23: 32. 5 Mos. 7: 3, 4.
7. Ja Israelin lapset teit pahaa
HERran edesä, ja unhotit HERran
heidän Jumalansa: ja palwelit Baalia
ja metzistöitä.
8. Niin julmistui HERran wiha
Israelin päälle, ja myi heidän Chusan
Risathaimin Mesopotamian Kuningan
käteen: ja Israelin lapset palwelit Chu=
sanRisathaimia kahdexan ajastaikaa.
9. Ja Israelin lapset huusit HER=
ran tygö, ja HERra herätti heille
wapahtajan, joka heitä wapahti; Oth=
nielin Kenaxen Calebin nuorimm
weljen pojan.
10. Ja HERran hengi tuli hä
päällensä, ja hän oli Duomari Is
lisa, joka myös läxi sotaan: Ja HE
ra andoi tulla ChusanRisathaimin
rian Kuningan hänen käsiinsä,
hänen kätensä tuli woimallisexi Ch
Risathaimin päälle.
11. Ja maa lepäis neljäkymm
ajastaikaa: ja Othniel Kenan p
kuoli. Duom. 8: 28.
12. Mutta Israelin lapset teit
pahaa HERran edesä: niin wah
HERra Eglonin Moabitain Kuni
Israelia wastan, että he pahaa
HERran edesä.
13. Ja hän kokois tygönsä Am
nin lapset, ja Amalechitalaiset: ja
ni, ja löi Israelin, ja omisti p
Kaupungin.
14. Ja Israelin lapset palwelit
lonia Moabitain Kuningasta kahde
toistakymmendä ajastaikaa.
15. Niin huusit Israelin la
HERran tygö, ja HERra he
heille wapahtajan, Ehudin Geran
jan, Jeminin pojan, joka oli kur
Ja Israelin lapset lähetit hänen k
sansa lahjoja Eglonille Moabi
Kuningalle.
16. Ja Ehud teki kaxiteräisen
kan hänellensä, kyynärätä pitkän:
sidoi waattensa ala, oikian rei
päälle.
17. Ja kandoi lahjoja Eglo
Moabitain Kuningalle: ja Eglon
sangen lihawa mies.
18. Koska hän oli lahjat anda
pois häneldänsä, päästi hän Kans
jotka olit lahjoja kandanet.
19. Niin palais hän niistä ep
malista Gilgalisa, ja sanoi: min
on, Kuningas, jotakin salaista si
sanomista. Niin hän sanoi: wait
kaikki menit ulos, jotka hänen ym
rillänsä seisoit:
20. Ja Ehud tuli hänen tygöns
ja hän istui suwisalisa, kuin hän
oli, yxinänsä. Ja Ehud sanoi: min
on Jumalan sana sinun tygös:
nousi hän istuimeldansa.

21. Mutta Ehud ojensi wasemman
tensä, ja otti miekan oikialda reidel-
sä, ja pisti hänen watzaansa:
22. Niin että kahwa meni sisälle
n kanßa, ja lihawus peitti kah-
: sillä ei hän wetänyt ulos miek-
hänen watzastansa: ja rapa-wuoti
s hänestä.
23. Ja Ehud läxi ulos takaowen
tta, ja sulki salin owet jälkeensä,
kitzi ne.
. Kosta hän tullut oli ulos, me-
kuningan palweliat sisälle, ja näit
owet suljetuxi, ja sanoit: taita
että hän peittä jalkojansa suwi-
kammiosa.
. Ja odotit niin kauwan, että he
: ja katzo, ei heille kengän sa-
a awainnut: niin otit he a-
ja awaisit: ja katzo, heidän
nsa makais kuolluna maasa.
. Mutta Ehud pakeni heidän wii-
nsä; ja meni ohitze epäjumalitten
, ja pääsi Seirathiin asti.
7. Ja koska hän sinne tuli, puhalsi
torween Ephraimin wuorella: Ja
elin lapset menit hänen kanßansa
wuorelda, ja hän heidän edellänsä.
. Ja hän sanoi heille: seuratkat
a: sillä HERra on andanut tei-
wihamiehenne, Moabitat teidän kä-
ne. Ja he seuraisit händä, ja woitit
anin luotuspaikat Moabiin päin,
i sallinet yhdengän mennä ylitzen.
. Ja tapoit Moabitaita sillä a-
läkes kymmenen tuhatta miestä,
i parhat ja wäkewät sotamiehet;
ettei yhtäkän heistä pääsnyt.
. Ja niin tulit Moabitat paine-
sillä ajalla Israelin lasten kätten
ja maa lepäis kahdexankymmendä
aikaa.
. Hänen jälkeensä tuli Samgar
poika, ja hän löi kuusi sataa
istealaista karjan kaarexella: ja hän
myös Israelin. Duom. 5: 6.

4. Luku.

Debora, Barak, Jael, Sissera.

Israelin lapset wielä teit pahaa
HERran edesä, koska Ehud kuol-
.

2. Ja HERra myi heidän Jabi-
nin Cananealaisten Kuningan käteen,
joka hallitzi Hazorisa: ja hänen sota-
joukkonsa päämies oli Sissera: ja hän
asui pakanain Harosethisa.
Jos. 11: 11. 1 Sam. 12: 9.
3. Ja Israelin lapset huusit HER-
ran tygö: Sillä hänellä oli yhdexän
sataa rautawaunua, ja hän waiwais
tylysti Israelin lapsia kaxikymmendä
ajastaikaa.
4. Ja Debora Prophetissa, Lapido-
tin emändä, duomitzi Israelia siihen
aikaan.
5. Ja hän asui Deboran palmu-
puun alla, Raman ja BethElin wä-
lillä, Ephraimin wuorella: ja Israelin
lapset tulit sinne hänen tygönsä oikeu-
den eteen.
6. Hän lähetti ja kutzui Barakin
Abinoamin pojan Naphthalin Kedexes-
tä, ja sanoi hänelle: Eikö HERra
Israelin Jumala ole käskenyt: mene
Thaborin wuorelle, ja ota kymmenen
tuhatta miestä kanßas, Naphthalin ja
Sebulonin lapsista? Hebr. 11: 32.
7. Ja minä wedän sinun tygös
Sisseran Jabin sodanpäämiehen, Ki-
sonin ojan tykönä, waunuinensa ja so-
tajoukkoinensa, ja annan hänen sinun
käsiis.
8. Niin Barak sanoi hänelle: jos
sinä menet minun kanßani, niin minä-
kin menen: mutta jollet sinä mene mi-
nun kanßani, niin en minä mene.
9. Hän wastais: minä kyllä menen
sinun kanßas, mutta et sinä kunniata
woita tällä tiellä, jotas menet: sillä
HERra myy Sisseran waimon käsiin.
Niin Debora nousi ja meni Barakin
kanßa Kedexeen.
10. Niin Barak kutzui kokoon Ke-
dexeen Sebulonin ja Naphthalin, ja
rupeis jalkaisin matkustamaan kymme-
nen tuhannen miehen kanßa: ja Debo-
ra meni hänen kanßansa.
11. Mutta Heber Kenitiläinen oli
erinyt Hobabin Kenitiläisen, Mosexen
apen, lasten seasta, ja pannut majan-
sa Zaanaimin tammen tygö, joka on
Kedexen tykönä. 4 Mos. 10: 29.
Duom. 1: 16.
12. Ja Sisseralle ilmoitettin, että

Barak Abinoamin poika oli mennyt Thaborin wuorelle.

13. Ja Sissera kokois kaikki hänen wannunsa yhteen, yhdexän sataa rautaista wannua, ja kaiken sen joukon, kuin hänen kanssansa oli, pakanain Harosethista Kisonin ojan tygö.

14. Ja Debora sanoi Barakille: nouse, sillä tämä on se päiwä, jona HERra on andanut Sisseran sinun käsiis: eikö HERra mennyt sinun edelläs? Niin Barak meni Thaborin wuorelda alas, ja kymmenen tuhatta miestä hänen peräsänsä.

15. Ja HERra kauhisti Sisseran kaikkein hänen wannuinsa ja sotajoukkonsa kanssa Barakin miekan edesä; niin että Sissera hyppäis wannustansa ja pääsi jalkapakoon. Ps. 83: 10.

16. Mutta Barak ajoi wannuja ja sotajoukkoa takaa pakanain Harosethiin asti: ja kaikki Sisseran joukko kaatui miekan terän edesä, niin ettei yxikän jäänyt.

17. Mutta Sissera pakeni jalkaisin Jaelin majaan, joka oli Heberin sen Kenitiläisen emändä: sillä Jabin Hazorin Kuningan, ja Heberin sen Kenitiläisen huonen wälillä oli rauha.

18. Niin Jael käwi Sisserata wastan, ja sanoi hänelle: poikke minun Herrani, poikke minun tygöni, älä pelkä: ja hän poikkeis hänen tygönsä majaan, ja hän peitti hänen waattella.

19. Ja hän sanoi hänelle: annas minun wähä wettä juodaxeni, sillä minä janon. Ja hän awais rieskaleilin, ja annoi hänen juoda, ja peitti hänen. Duom. 5: 25.

20. Ja hän sanoi hänelle: seiso majan owella, ja jos joku tulee ja kysyy sinulda ja sanoo: ongo täällä ketäkän? niin sano, ei ketän.

21. Ja Jael Heberin waimo otti naulan majasta, ja wasaran käteensä, ja meni hiljaxensa hänen tygönsä, ja löi naulan läpitzen hänen korwansa juuren, niin että se meni maahan kiinni: sillä hän makais raskasti ja oli hermotoin, ja hän kuoli.

22. Ja katzo, Barak ajoi Sisserata takaa: ja Jael käwi händä wastan, ja sanoi hänelle: tule, minä osotan sin miehen, jota sinä etzit: ja hän tuli nen tygönsä, ja katzo, Sissera m kuolluna, ja naula kiinni hänen wansa juuresa.

23. Näin nöyrytti Jumala päiwänä Jabinin Cananealaisten ningan, Israelin lasten eteen.

24. Ja Israelin lasten kädet jou ja wahwistuit Jabinia Cananeala Kuningasta wastan, siihenasti ett hänen peräti häwitit.

5. Luku.

Deboran ja Barakin woitto-wirsi.

Niin weisais Debora ja Barak noamin poika sinä päiwänä noden:

2. Että Israelin puolesta on dellisesti kostettu, ja että Kansa itzensä mieluisesti siihen; sentähden täkät HERraa. Duom.

3. Kuulkat te Kuningat, ja o waari te päämiehet: Minä, minä san HERralle, ja HERralle Isr Jumalalle minä weisan.

4. HERra, koska sinä läxit Se tä, ja käwit Edomin kedolda: maa wapisi, taiwat myös tiukuit pilwet pisaroitzit wettä.
5 Mos. 2: 3, 4. Luku 33: 2. Ps. 68: Ps. 77: 18. Ps. 97: 5. Ps. 114: 7.

5. Wuoret wuosit HERran e itze Sinai HERran Israelin Ju lan edesä. 2 Mos. 19: 1

6. Samgarin Anathin pojan a na, ja Jaelin aikana tiet katois ne kuin kohdastansa käymän piti, wit wääriä polkuja. Duom.

7. Taloinpojat puutuit Israel ne puutuit; siihenasti kuin minä bora tulin, siihenasti kuin minä t äitixi Israeliin. Duom.

8. Hän walitzi uusia jumalita: loin oli sota portisa: ei siellä n kilpeä eli keihästä, neljänkymmenen hannen seasa Israelisa.
1 Sam. 13: 19, 22.

9. Minun sydämelläni on ilo Isr lin waldamiehistä, he owat hywän toiset Kansan seasa: kiittäkät HERr

10. Te jotka ajatte kauniisten aa

llä, te jotka istutte oikeudesa, te
a käytte tietä myöden, puhukat
ää. Duom. 10: 4. Luku 12: 14.
1. Kusa ampujat huusit wedenkan=
tten seasa, siellä julistettakan HER=
n wanhurskautta, ja hänen talon=
ainsa wanhurskautta Israelisa: sil=
n meni HERran Kansa porttein tygö.
12. Nouse, nouse Debora: nouse,
e ja weisa wirsiä, walmista itzes
ak, fangixi ota sinun fangitzias
Abinoamin poika!
. Silloin rupeis se jäänyt wallitze=
n woimallista Kansaa: HERra
allinnut wäkewitä minun kauttani.
. Ephraimista oli heidän juuren=
malechia wastan, ja sinun jälkees
min sinun Kansoisas: Machirist=
tullet hallitziat, ja Sebulonis=
ttajat. 2 Mos. 17: 8, 13.
Jos. 17: 1. Duom. 3: 15.
. Isascharin päämiehet olit myös
an kanßa, ja Isaschar oli niin=
Barak laaxoon lähetetty jalkawä=
ä: Rubenin eroituxesa owat suu=
ydämen ajatuxet.
16. Mixis istuit kahden joukon wä=
, kuullaxes laumain määkynätä?
nin eroituxesa owat suuret sydä=
ajatuxet.
7. Gilead jäi toiselle puolen Jor=
n: ja mixi Dan asui hahtein sea=
Asser istui meren satamisa ja asui
eisa kylisänsä.
24, 25. Luku 19: 40. Luku 19: 24, 29.
8. Sebulonin Kansa annoit hen=
alttixi kuolemaan, Naphthali myös
korkeudella. Duom. 4: 14.
. Kuningat tulit ja sodeit, silloin
. Canaan Kuningat Taanachisa
don weden tykönä: ei he saanet
saalixensa.
. Taiwasta sodeit tähdet juoxu=
he sodeit Sisserata wastan.
. Kisonin oja kieritti heitä, Ke=
oja, Kisonin oja: minun sieluni
wäkewitä.
. Silloin sotkuit hewoisten kawiot
, heidän wäkewittensä hätäisesä

otkat Merosta, sanoi HER=
kiroten kirotkat hänen a=
ettei he tullet HERran
awuxi, HERran awuxi Sangarein
seasa.
24. Siunattu olkon Jael waimoin
seasa, Heberin sen Kenitiläisen emän=
dä: siunattu olkon hän majoisansa wai=
moin seasa. Luc. 1: 28, 42.
25. Koska hän wettä anoi, niin
hän rieskaa andoi: hän kannoi woita
kalliisa maljasa.
26. Hän otti naulan käteensä, ja
sepän wasaran oikiaan käteensä: ja löi
Sisseran ja runteli hänen päänsä, nu=
serst ja läwisti hänen korwainsa juuren.
27. Hänen jalkainsa juureen kumarsi
hän hänensä maahan, hän langeis maa=
han, ja pani maata: hänen jalkainsa
juureen kumarsi hän itzensä, ja langeis
maahan, siinä kuin hän kumarsi itzen=
sä, siinä hän myös makais hukutettuna.
28. Sisseran äiti katzoi akkunasta,
ja itki huutain häkistä: mixi wiipyy
hänen waununsa tulemasta? mixi owat
hänen waununsa pyörät niin jäänet
jälkeen?
29. Ne wiisaimmat hänen ylim=
mäisistä waimoistansa wastaisit händä,
että hän sanojansa kertoi:
30. Eikö he löydä ja saa saalista,
jokaitzelle miehelle piikan taikka kaxi:
Ja Sisseralle kirjawita ja ommeltuita
waatteita, neulalla ommeltuita waat=
teita, kirjawita molemmin puolin kau=
lan ymbäri, saalixi?
31. **Kaikki sinun wihollises niin hukkukon HERra! mutta ne kuin sinua rakastawat, olkon niinkuin ylöskäypä Auringo woimasansa.**
Ja maa oli lewosa neljäkymmentä
ajastaikaa.

6. Luku.

Israel ahdistetaan. Gideon duomari.
Baalin altari. Willainen nahka.

Ja Israelin lapset taas teit pahaa
HERran edesä: ja HERra andoi
heidän Midianitain käteen seitzemäxi
ajastajaxi.
2. Koska Midianitain käsi oli ylön
angara Israelin päällä: teit Israelin
lapset heillensä Midianitain tähden
hautoja wuorille, ja luolia ja linnoja.
3. Ja koska Israel jotakin kylwi,

tulit Midianitat ja Amalechitat, ja ne
itäiseldä maalda heidän päällensä:
4. Ja asetit leirinsä heitä wastan,
ja turmelit kaiken maan kaswon Ga=
sariin asti; ja ei yhtäkän elatusta Is=
raelille jättänet, eikä lampaista, härjis=
tä eli aaseista.
5. Sillä he tulit laumoinensa ja
majoinensa, ja niinkuin suuri metzä=
sirkkain paljous; että sekä he ja hei=
dän Kamelinsa olit lukemattomat, ja
tulit häwittämään maata.
6. Niin Israel peräti köyhtyi Mi=
dianitain tähden. Silloin huusit Is=
raelin lapset HErran tygö.
7. Ja koska Israelin lapset huusit
HErran tygö Midianitain tähden:
8. Lähetti HErra Prophetan Is=
raelin lasten tygö, joka sanoi heille:
näin sanoo HErra Israelin Juma=
la: minä johdatin teidän Egyptistä,
ja talutin teidän ulos orjuden huonesta:
9. Ja pelastin teidän Egyptiläisten
kädestä, ja kaikkein kädestä jotka teitä
waiwaisit; jotka minä ajoin teidän e=
destänne ulos, ja annoin teille heidän
maansa.
10. Ja minä sanoin teille: minä o=
len HErra teidän Jumalanne, älkät
peljätkö Amorealaisten jumalita, joi=
den maasa te asutte: ja et te totellet
minun äändäni. 2 Kun. K. 17: 35, 38.
11. Ja HErran Engeli tuli ja
istui tammen alla Ophrasa, joka Joa=
xen Esritiläisten Isän oma oli: ja
hänen poikansa Gideon tappoi nisuja
wiinakuurnan tykönä, paetaxensa Moa=
bitain edestä.
12. Silloin ilmandui HErran En=
geli hänelle, ja sanoi: HErra olkon
sinun kanssas, sinä wäkewä sotamies.
13. Niin sanoi Gideon hänelle: mi=
nun Herrani, jos HErra on meidän
kanssamme, mixi meille siis kaikki nä=
mät tapahtunet owat? Kusa owat kaik=
ki hänen ihmensä kuin meidän Isäm=
me ilmoitit meille, ja sanoit: eikö
HErra meitä johdattanut Egyptistä?
Mutta nyt on HErra meidän hyljännyt
ja andanut Midianitain käsiin.
14. Ja HErra käänsi itzensä hä=
nen tygönsä, ja sanoi: mene täsä wä=

kewydesäs, sinä wapahdat Israelin M
dianitain kädestä: engö minä ole s
lähettänyt? 1 Sam. 12: 11. Hebr. 1
15. Hän sanoi hänelle: minun H
rani, millä minä wapahdan Isra
Katzo, minun sukuni on kaikkein
hin Manassesa, ja minä olen kai
pienin minun Isäni huonesa.
16. Ja HErra sanoi hänelle:
tisesti minä olen sinun kanssas, ja
lyöt Midianitat niinkuin yhden mi
17. Mutta hän sanoi hänelle:
minä olen nyt löytänyt armon s
tykönäs, niin anna minulle merkki
tä sinä se olet joka minun ka
puhut.
18. Alä kummingan täaldä l
siihenasti kuin minä tulen sinun t
ja kannan minun ruokauhrini ja p
sinun etees. Hän sanoi: minä
siihenasti kuin sinä palajat.
19. Gideon tuli ja teurasti w
ja otti Ephan happamattomia ja
ja, ja pani lihan koriin, ja lihan
men pataan, ja wei hänen tyg
tammen ala, ja pani eteen.
20. Ja Jumalan Engeli sanoi
nelle: ota liha ja happamatoin l
ja pane tämän kiwen päälle, ja k
liemi ulos: ja hän teki niin.
21. Ja HErran Engeli ojensi
wansa pään, joka oli hänen kädesä
ja satutti lihaan ja happamatto
leipään, ja tuli nousi kiwestä, ja
lutti lihan ja sen happamattoman
wän. Ja HErran Engeli katois
nen silmäinsä edestä.
22. Koska Gideon näki sen ol
HErran Engelin, sanoi hän: H
ra, HErra, olengo minä niin nä
HErran Engelin kaswoista kaswo
Duom. 13: 22.
23. Mutta HErra sanoi hän
rauha olkon sinulle! älä pelkä,
sinä kuole.
24. Ja Gideon rakensi HErr
Altarin siinä, jonga hän kutzui ra
HErraxi. Se on wielä tänäp
Esritiläisten Isän Ophrasa.
25. Ja sinä yönä sanoi HE
hänelle: ota kalpei Isäs härjistä
toinen kalpei, joka on seitzemä
wuodella: ja kukista Baalin Al

a sinun Isälläs, ja häwitä metzis-
ka siinä tykönä on.
Ja rakenna HERralle sinun
lalles Altari tälle korkialle wuo-
sopiwaiselle paikalle: ja ota toi-
alpeista, ja uhra polttouhrixi,
än puilla kuin sinä hakkat.
Sillоin otti Gideon kymmenen
palwelioistansa, ja teki niinkuin
ra hänelle sanonut oli. Mutta
elkäis ei saawansa sitä päiwällä
Isänsä huonen ja Kaupungin
isten tähden, ja teki yöllä.
Koska Kaupungin Kansa aamulla
, ja katzo, Baalin altari oli ku-
u, ja metzistö hakattu, joka sen
i oli; ja toinen kalpei pantu
hrixi Altarille, joka siihen ra-
Ja he sanoit toinen toisellensa:
m tämän tehnyt? koska he wi-
kyselit ja tutkistelit; niin he sa-
Gideon Joaxen poika sen teki.
. Niin Kaupungin asuwaiset pu-
Joaxelle, sanoden: anna poikas
tänne, hänen pitä kuoleman: sillä
n Baalin Altarin kukistanut, ja
lön hakannut, joka siinä tykönä oli.
. Niin Joas sanoi kaikille jotka
t händä wastan: riitelettekö te
in puolesta? autatteko te händä?
riitelee hänen puolestansa, sen pitä
man ennen aamua: jos hän on
la, niin kostakon itze, että hänen
insa on kukistettu.
. Ja siitä päiwästä kutzui hän
n JerubBaal, ja sanoi: Baal
kon itze, että hänen Altarinsa ku-
tu on. Duom. 7: 1.
. Koska kaikki Midianitat ja A-
kilat, ja ne itäiseldä maalda ko-
t itzensä yhteen; ja menit ja sioi-
ettänsä, Jesreelin laaxoon:
. Niin HERran hengi täytti Gi-
in, ja hän puhalsi Basunaan, ja
t Abieserin seuramaan itziänsä.
Ja hän lähetti sanan koko Ma-
en, ja kutzui myös heitä seura-
händänsä. Hän lähetti myös
rille, Sebulonille ja Naph-
ja he tulit heitä wastan.
Ja Gideon sanoi Jumalalle:
jos sinä wapahdat Israelin minun kä-
teni kautta, niinkuin sinä sanonut olet:
37. Katzo, minä panen willaisen
nahan pihalle: jos kaste tulee ainoasta
nahan päälle, ja kaikki muu maa on
kuiwa; niin minä ymmärrän ettäs
minun käteni kautta Israelin wapah-
dat, niinkuin sinä sanonut olet.
38. Ja se tapahtui niin: koska hän
toisna päiwänä warhain nousi, kääri
hän nahan kokoon, ja pusersi kasten
nahasta, ja täytti maljan wedestä.
39. Ja Gideon sanoi Jumalalle:
älkön sinun wihas syttykö minua was-
tan, jos minä wielä kerran puhun:
minä koettelen wielä kerran sitä na-
halla: anna ainoasta nahan kuiwan
olla, ja kaikella muulla maalla kasten.
40. Jumala teki myös niin sinä
yönä: ja nahka ainoasta jäi kuiwaxi,
ja kaste tuli kaiken maan päälle.
Ps. 72: 6.

7. Luku.

Kolme sataa miestä lyöwät Midianitaita.

Sillоin nousi JerubBaal (se on Gi-
deon) warhain aamulla, ja kaikki
wäki kuin hänen kanssansa oli, ja sioi-
tit heitänsä Harodin lähten tygö; niin
että Midianitain leiri oli pohjaan päin,
wartian kukkulan takana laaxosa.
2. Ja HERra sanoi Gideonille:
ylönpaljo on wäkeä sinun kanssas: Jos
minä andaisin Midianin heidän kä-
siinsä, kerskais Israel itziänsä minua
wastan, ja sanois: minun käteni wa-
pahti minua.
3. Niin anna nyt huutaa Kansan
korwisa, ja sanoa: joka pelkuri ja häm-
mästynyt on, palaitkan ja nopiasti rien-
däkän itzensä Gileadin wuorelda. Sil-
loin palais Kansaa takaperin kaxikol-
mattakymmendä tuhatta, ja kymmenen
tuhatta jäi. 5 Mos. 20: 8.
4. Ja HERra sanoi Gideonille:
wielä on paljo Kansaa, wie heitä we-
den tygö, siellä minä koettelen heitä
sinulle: Ja josta minä sanon sinulle;
tämä mengön sinun kanssas, hän myös
menee sinun kanssas: ja josta minä
taas sanon sinulle: älkön hän mengö
sinun kanssas, ei hänen pidä menemän.

5. Ja hän wei Kansan weden tygö:
Ja HErra sanoi Gideonille: joka
wettä latkii kielellänsä niinkuin koira
latkii, aseta händä erinänsä seisomaan:
niin myös kaikki, jotka heitänsä pol=
willensa kumartawat juodesansa.
6. Silloin oli niitä, jotka latkeit
kädestänsä suuhunsa, kolmesataa miestä:
ja kaikki muu Kansa olit kumartanet
polwillensa juomaan wettä.
7. Ja HErra sanoi Gideonille:
kolmen sadan miehen kautta, jotka lat=
keit, wapahdan minä teitä, ja annan
Midianitat sinun käsiis: mutta kaikki
muu Kansa mengän kukin siallensa.
8. Ja Kansa otti ewän myötänsä
ja Basunansa, mutta kaikki muut Is=
raelin miehet annoi hän mennä itze=
kungin majaansa: ja wahwisti itzensä
ainoasta kolmella sadalla miehellä: Ja
Midianitain leiri oli hänen edesänsä
alhalla laaxosa.
9. Ja HErra sanoi sinä yönä hä=
nelle: nouse ja mene alas leiriin: sillä
minä olen andanut heidän sinun käsiis.
10. Jos sinä pelkät mennä sinne,
niin anna sinun palwelias Puran men=
nä sinun kanssas leiriin;
11. Että kuulisit mitä he puhuwat,
sitte sinun kätes wahwistuwat ja sinä
menet leiriin. Niin hän meni palwe=
liansa Puran kanssa leiriin, sille pai=
kalle kusa wartiat olit.
12. Mutta Midianitat ja Amale=
chitat, ja kaikki ne itäiseldä maalda,
makaisit laaxosa niinkuin metzäsirkkain
paljous: ja heidän Kamelinsa olit lu=
kemattomat, niinkuin sanda meren reu=
nalla paljouden tähden.
Duom. 6: 3, 5, 33.
13. Koska Gideon tuli, katzo, niin
jutteli yxi kumpanillensa unen, ja sa=
noi: katzo, minä näjin unda, ja olin
näkewänänsä ohraisen porokakun kie=
rittäwän itzensä Midianitain leiriin,
ja tulewan majaan asti, ja lyöwän sen
päälle, niin että se langeis maahan, ja
kukistawan sen ylösalaisin, niin että
maja maasa oli.
14. Jolle se toinen wastais, ja sa=
noi: ei se ole muuta, kuin Gideonin
Joaxen pojan sen Israelin miehen
miekka: Jumala on andanut Midiani=
tat hänen käsiinsä, taiten heidän jo
joukkonsa kanssa.
15. Koska Gideon kuuli unen ja
dawan ja sen selityxen, niin hän
marten rukoili: ja palais Israelin
riin, ja sanoi: walmistakat itzenne,
HErra on andanut Midianitain
joukon teidän käsiinne.
16. Ja hän jakoi ne kolme s
miestä kolmeen joukkoon: ja andoi
sunat heidän jokaitzen käteensä ja
jät sawiastiat, ja lamput astiain sis
17. Ja sanoi heille: katzokat mi
ja tehkät te niin: katzo, koska
tulen leirin ääreen, niinkuin minä
niin myös te tehkät.
18. Ja minä puhallan Basun
ja kaikki kuin minun kanssani owat
myös teidän pitä puhaldaman B
naan kaiken leirin ymbäri, ja teidä
sanoman: (täsä) HErra ja Gi
19. Silloin tuli Gideon leiri
sata miestä kuin hänen kanssansa
ensimäisten wartiain tygö, jotka
asetetut olit, herätit he ainoasta
tiat, ja puhalsit Basuniin, ja
sawiastiat, kuin olit heidän käsis
20. Ja ne kolme joukkoa pu
Basunaan, ja rikoit sawiastiat, m
lamput he temmaisit wasempaan
teensä, ja Basunat oikiaan kät
joihin he puhalsit, ja huusit: (
HErran ja Gideonin miekka.
Ps. 83: 10. Es. 9: 4.
21. Ja jokainen seisoi siallansa
rin ymbärillä. Silloin rupeis k
leiri juoxemaan, huutamaan ja p
nemaan.
22. Ja koska ne kolme sataa m
puhalsit Basuniin, sowitti HErra
että yhden miekka käändyi toista
tan kaikesa siinä sotajoukosa: ja
wäki pakenit Bethsittahn Zeredath
AbelMeholan rajan wiereen, Tab
tygö. 1 Sam. 14: 20.
2 Aika K. 20: 23, 24.
23. Ja Israelin miehet kokou
Naphthalista, Asserista ja kaikesta
nasseista, ja ajoit Midianitaita t
24. Ja Gideon lähetti sanansa
jat kaikelle Ephraimin wuorelle, s
den: tulkat alas Midianitaita wa

a ennättäkät heildä wedet BethBa-
aan ja Jordaniin asti. Niin kokoun-
it kaikki Ephraimin miehet, ja ennä-
wedet BethBaraan ja Jordaniin asti.
25. Ja he otit kaxi Midianitain
miestä kiinni, Orebin ja Zebin, ja
oit Orebin Orebin kalliolla, ja Ze-
n he tapoit Zebin wiinakuurnasa: ja
it Midianitaita takaa: Mutta Ore-
ja Zebin pään kannoit he Gideo-
e Jordanin ylitzen.
Ps. 83: 12. Es. 10: 26.

8. Luku.

im lepytetään. Gideon tappa Se-
n ja Zalmunan. Gideonin päällis-
waate, lapset, kuolema ja kuinga
Israelin lapset owat kiittämättö-
mät händä wastan.

phraimin miehet sanoit hänelle:
iks tämän meille teit: ettes kutzu-
itä, koska sinä menit sotimaan
itaita wastan? ja he riitelit
hänen kanssansa.
Duom. 12: 1.
. Niin hän wastais heitä: mitä
olen nyt tehnyt niinkuin te?
Ephraimin wiinapuun ora pa-
ole, kuin AbiEzerin koko wiina-
läjä?
Jumala andoi Midianitain pää-
et Orebin ja Zebin teidän käsiin-
kuinga olisin minä taitanut niin
ä, kuin te teitte? Ja koska hän
sanoi, asetui heidän wihansa.
Koska Gideon tuli Jordanin ty-
meni hän sen ylitze, ja ne kolme-
miestä kuin hänen kanssansa olit,
wäsynet ja ajoit takaa.
Ja hän sanoi Suchothin asuwai-
andakat tämän wäen kuin minun
on wähä leipää, sillä he owat
, että minä saisin ajaa Midia-
Kuningaita Sebatha ja Zalmu-
takaa. 1 Mos. 33: 17.
Mutta Suchothin päämiehet sa-
onko Sebahn ja Zalmunan käm-
juuri jo sinun kädesäs; että mei-
sinun sotawälles leipää an-
?
ideon sanoi: Sentähden koska
minun käsiini anda Sebahn
, niin minä nuserran tei-

dän lihanne korwen orjantappuroilla,
ja ohdakkeilla.
8. Ja hän meni sieldä ylös Penue-
liin, ja puhui heille myös niin: Ja
Penuelin Kansa wastais händä niin-
kuin Suchothingin miehet.
9. Niin puhui hän myös Penuelin
Kansalle, sanoden: koska minä rauhasa
palajan, kukistan minä tämän tornin.
10. Mutta Sebah ja Zalmuna olit
Carkorisa, ja heidän sotajoukkonsa hei-
dän kanssansa lähes wiisitoistakymmendä
tuhatta, kaikki jotka jäit koko sotawäen
joukosta idäiseldä maalda: sillä sata ja
kaxikymmendä tuhatta miekan wetä-
wätä miestä oli siellä langennut.
11. Ja Gideon meni ylös niiden
tietä, jotka majoisa asuwat idäisellä
puolen Nobathia ja Jagbehata: ja löi
sen leirin: sillä he olit suruttomat.
12. Ja Sebah ja Zalmuna pakenit,
mutta hän ajoi heitä takaa, ja sai ne
kaxi Midianitain Kuningasta Sebahn
ja Zalmunan kiinni, ja peljätti kaiken
heidän sotawäkensä. Ps. 83: 12.
13. Ja Gideon Joaxen poika pa-
lais sodasta, ennenkuin Auringo nousi:
14. Ja sai yhden palwelian kiinni,
joka oli Suchothista, ja kysyi häneldä:
ja se kirjoitti hänelle Suchothin pää-
miehet ja wanhimmat, seitzemän kah-
dexattakymmendä miestä.
15. Ja hän tuli Suchothiin Kansan
tygö, ja sanoi: katzo, täsä on Sebah
ja Zalmuna, joilla te pilkkaisitte mi-
nua, sanoden: ongo Sebahn ja Zal-
munan kämmen jo juuri sinun käde-
säs, että meidän pidäis sentähden si-
nun sotawälles, joka wäsynyt on, lei-
pää andaman?
16. Ja hän otti ne Kaupungin wan-
himmat, ja korwen orjantappuroita, ja
ohdakkeita: ja andoi Suchothin miehet
piestä.
17. Ja kukisti Penuelin tornin, ja
tappoi Kaupungin Kansan.
18. Ja hän sanoi Sebahlle ja Zalmu-
nalle: mingämuotoiset miehet ne olit
kuin te tapoitte Thaborisa? he sanoit:
ne olit sinun muotoises, ja kaunit
kuin Kuningan pojat.
19. Ja hän sanoi: ne olit minun

weljeni, minun äitini pojat: niin totta kuin HErra elää, jos te olisitte andanet heidän elää, niin en tappaisi minä teitä.

20. Ja hän sanoi Jetherille hänen esikoisellensa: nouse ja tapa heitä, mutta nuorukainen ei wetänyt mickkaansa, sillä hän pelkäis, että hän oli wielä nuorukainen.

21. Mutta Sebah ja Zalmuna sanoit: nouse sinä meitä lyömään: sillä niinkuin mies on, niin on myös hänen woimansa. Niin Gideon nousi, ja tappoi Sebahn ja Zalmunan, ja otti nastat kuin heidän Kameleinsa kaulasa olit.

22. Silloin sanoit Israelin miehet Gideonille: hallitze sinä meitä, sinä ja sinun poikas, ja sinun poikas poika: sillä sinä wapahdit meidän Midianitain käsistä.

23. Mutta Gideon sanoi heille: en minä tahdo hallita teitä, ei myös minun-poikani pidä teitä hallitzeman; waan HErra olkon teidän hallitzianne.

24. Ja Gideon sanoi heille: yhtä minä anon teildä, jokainen andakon minulle korwarengat kukin saaliistansa; sillä he olit Ismaelitat, ja heillä olit kullaiset korwarengat.

25. Ja he sanoit: me annamme mielellämme: ja lewitit waatten, jonga päälle itzekukin heitti ne korwarengat kuin he ryöwännet olit.

26. Ja ne kullaiset korwarengat, joita hän anonut oli, painoit tuhannen ja seitzemänsataa (sikliä) kuldaa; ilman nastoita, käädyitä ja purpura waatteita, joita Midianitain Kuningat kannoit, ja ilman heidän Kameleinsa kullaisita kaulan siteitä.

27. Ja Gideon teki niistä päälliswaatten, ja pani sen omaan Kaupunginsa Ophraan: ja koko Israel teki huorin sen jälkeen siinä: ja se tuli Gedeonille ja hänen huonellensa paulaxi.
2 Mos. 28: 4, 6.

28. Ja niin Midianitat alettin Israelin lasten edesä: ja ei enämbätä nostanet ylös päätänsä: ja maa oli lewosa neljäkymmendä ajastaikaa, niinkauwan kuin Gideon eli. Duom. 3: 11.

29. Ja JerubBaal Joaxen poika meni ja asui omasa huonesansa.

30. Ja Gideonilla oli seitzemänky-mendä poikaa, jotka hänen kupeista tullet olit, sillä hänellä oli mo-emändätä.

31. Ja hänen jalkawaimonsa j-hänellä Sichemisä oli, synnytti m-hänelle pojan, ja kutzui hänen nim-AbiMelech.

32. Ja Gideon Joaxen poika k-hywällä ijällä, ja haudattin Isä-Joaxen hautaan Ophrasa, joka Ab-tiläisten Isän oma oli.

33. Kosta Gideon kuollut oli, tä-Israelin Kansa itzensä huorinteke-Baalin jälkeen, ja teit BaalBer-itzellensä jumalaxi. Duom. 2:

34. Ja Israelin lapset ei enäm-muistanet HErraa heidän Ju-tansa; joka heidän wapahti ka-heidän wihollisildansa, ymbäristöld-

35. Ja ei he tehnet yhtän laup-JerubBaalin Gideonin huonelle, kesta hywästä kuin hän Israelille

9. Luku.

AbiMelech tappa seitzemänkymmendä we-jeänsä, tehdän Kuningaxi, woitta Si-chemin ja saa ilkiän lopun.

Mutta AbiMelech JerubBaalin p-ka, meni Sichemiin äitinsä w-jein tygö, puhui heille ja koko Äiti-Isän huonen sukukunnalle, ja sa-

2. Puhukat nyt kaikkein päämie-korwisa Sichemistä: mikä teille on-rembi, että seitzemänkymmendä mie-kaikki JerubBaalin pojat, hallitzew-teitä, eli jos yxi mies hallitzee te-Ja muistakat että minä olen tei-luunne ja lihanne. Duom. 8:

3. Niin puhuit hänen äitinsä we-kaikki nämät sanat hänestä, kaikke-Sichemin päämiesten korwisa: ja h-dän sydämensä käättin AbiMelec-jälkeen, sillä he sanoit: hän on m-dän weljemme.

4. Ja he annoit hänelle seitzem-kymmendä hopiapenningitä BaalBe-thin huonesta; joilla AbiMelech pa-kais hänellensä waldosamia ja ju-laita miehiä, jotka händä seurai-

5. Ja hän tuli Isänsä huone-Ophraan, ja murhais seitzemänky-

... weljensä JerubBaalin poikaa,
yhden kiwen päällä. Mutta Jotham
nuorin JerubBaalin pojista jäi: sillä
hän kätki itzensä.
6. Ja kaikki päämiehet Sichemistä
ja koko Millon huone kokoonnuit, ja
menit ja asetit AbiMelechin Ku=
ningari sen korkian tammen tykönä,
joka Sichemisä on. Jos. 24: 26.
7. Koska tämä sanottin Jothamille:
meni hän pois, ja seisoi Grisimin wuo=
ren kukkulalla, korotti äänensä ja huusi,
ja sanoi heille: kuulkat minua te Si=
chemin päämiehet, että Jumala myös
kuulis teitä: 5 Mos 11: 29.
8. Puut menit kerran yximielisesti
woitelemaan heillensä Kuningasta, ja
sanoit öljypuulle: ole meidän Kuunin=
gamme.
9. Mutta öljypuu wastais heitä:
pitäkö minun luopuman lihawudestani,
jolla sekä Jumalita ja myös ihmisiä
minussa kunnioitetan: ja menemän ja
korottaman itzeni puiden ylitze?
10. Niin sanoit puut fikunapuulle:
tule sinä ja ole meidän Kuningamme.
11. Mutta fikunapuu sanoi heille:
pitäkö minun luopuman makeudestani
ja parhaasta hedelmästäni: ja mene=
män ja korottaman itzeni puiden ylitze?
12. Niin sanoit puut wiinapuulle:
tule sinä ja ole meidän Kuningamme.
13. Mutta wiinapuu sanoi heille:
pitäkö minun luopuman wiinastani, jo=
ka sekä jumalat että ihmiset ilahutta;
ja menemän ja korottaman itzeni pui=
den ylitze?
14. Niin sanoit kaikki puut orjan=
tappuralle: tule sinä ja ole meidän
Kuningamme.
15. Ja orjantappura sanoi puille:
jongo se tosi, että te tahdotte minua
woidella teillenne Kuningari, niin tul=
kat ja lewätkät minun warjoni alla.
Mutta jos ei, niin lähtekän tuli or=
jantappura pensaasta, ja polttakon Ce=
deripuut Libanonisa.
16. Olettako te siis nyt oikein ja
toimellisesti tehnet, koska te AbiMele=
chin Kuningari teitte, ja olettako te
oikein tehnet JerubBaalia ja hänen
huonettansa wastan? Ja olettako niin
tehnet händä wastan kuin hän ansaitzi=
kin teildä?
17. Että minun Isäni' on teidän
edestänne sotinut, ja hengensä andanut
altixi, wapahtarensa teitä Midianitain
kädestä:
18. Ja te oletta nosnet minun I=
säni huonetta wastan tänäpänä, ja o=
letta tappanet hänen poikansa, seitzemän=
kymmendä miestä yhden kiwen päällä:
ja teitte teillenne AbiMelechin hänen
piikansa pojan Kuningari Sichemin
päämiesten ylitze, että hän teidän wel=
jenne on.
19. Jos te oletta oikein ja toimel=
lisesti tehnet JerubBaalia ja hänen
huonettansa wastan tänäpänä; niin
iloitkat AbiMelechistä, ja hän myös
iloitkan teistä.
20. Mutta jollei, niin lähtekön tuli
AbiMelechistä, ja polttakon Sichemin
päämiehet ja Millon huonen: lähtekön
myös tuli Sichemin päämiehistä ja
Millon huonesta, ja polttakon Abi=
Melechin.
21. Ja Jotham pakeni ja wältti,
ja meni Beraan, ja asui siellä weljen=
sä AbiMelechin tähden.
22. Koska AbiMelech jo kolme wuot=
ta oli hallinnut Israelia:
23. Lähetti Jumala pahan hengen
AbiMelechin ja Sichemin päämiesten
wälille: ja Sichemin päämiehet asetit
itzensä AbiMelechiä wastan:
24. Että se wääryys kuin hän teki
seitzemällekymmenelle JerubBaalin po=
jalle, ja heidän werensä, tulis ja pan=
naisiin AbiMelechin heidän weljensä
päälle, joka heidän oli murhannut, ja
Sichemin päämiesten päälle, jotka hä=
nen kätensä olit wahwistanet weljiänsä
murhamaan.
25. Ja Sichemin päämiehet panit
wäjyjitä wuorten kukkuloille händä
wastan, ja he ryöwäisit tiellä kaikki
jotka siitä matkustit: ja se ilmoitettin
AbiMelechille.
26. Niin tuli GaalEbedin poika ja
hänen weljensä, ja menit Sichemiin:
ja Sichemin päämiehet uskalsit hänen
päällensä:
27. Ja menit kedolle, ja poimeit
heidän wiinamäkensä ja tallaisit, ja

iloiten weisaisit: ja menit heidän jumalansa huoneseen: söit ja joit, ja kiroisit AbiMelechiä.

28. Ja GaalEbedin poika sanoi: mikä on AbiMelech, ja mikä on Sichem, että me händä palwelemme? eikö hän ole JerubBaalin poika, ja Sebul hänen Päämiehensä? palwelkat paremmin Hemorin Sichemin Isän miehiä: mixi meidän pitä händä palweleman?

29. Jumala tekis että Kansa olis minun käteni alla, että minä ajaisin AbiMelechin ulos. Niin sanottin AbiMelechille: enännä sotajoukkos ja käy ulos.

30. Koska Sebul Kaupungin päämies kuuli Gaalin Ebedin pojan sanan, wihastui hän sangen suuresti.

31. Ja lähetti sanansaattajat AbiMelechille salaisesti, sanoden: Katzo, GaalEbedin poika ja hänen weljensä tulit Sichemiin, tekemään Kaupungita sinulle wastahakoisexi.

32. Niin nouse nyt yöllä, sinä ja sinun wäkes joka myötäs on, ja wäjy kedolla.

33. Ja aamulla koska Auringo nousee, ole warhain ylhällä ja karka Kaupungin päälle. Ja koska hän ja se Kansa kuin hänen myötänsä on, tulewat sinun tygös, niin tee hänen kanßansa niinkuin sinun kätes löytää.

34. AbiMelech nousi yöllä ja kaikki Kansa kuin hänen seurasansa oli, ja asetti wartian Sichemin eteen, neljään joukkoon.

35. Ja GaalEbedin poika käwi Kaupungin portin eteen: Mutta AbiMelech nousi wäjymisestänsä sen wäen kanßa kuin hänen myötänsä oli.

36. Koska Gaal näki Kansan, sanoi hän Sebulille: katzo, tuolda tulee Kansan joukko alas wuorten kukkuloilda. Ja Sebul sanoi hänelle: sinä näet wuorten warjon niinkuin ihmiset.

37. Gaal puhui taas ja sanoi: katzo, tuolda tulee Kansan joukko alas keskeldä maata, ja yxi joukko tulee noituus tammen tieldä.

38. Niin sanoi Sebul hänelle: kusa on nyt sinun suus, joka sanoi: kuka on AbiMelech, että meidän händä palweleman pitä? eikö tämä ole se Kansa,
jongas olet katzonut ylön? käy ulos
los, ja sodi händä wastan.
39. Ja Gaal meni Sichemin
miesten edellä, ja sodei AbiMele
wastan.
40. Mutta AbiMelech ajoi hä
takaa, ja hän pakeni hänen edestä
ja monda langeis lyötynä Kaup
porttiin saakka.
41. Ja AbiMelech oli Arum
mutta Sebul ajoi Gaalin ja hä
weljensä ulos, niin ettei he saanet
Sichemisä.
42. Ja aamulla läxi Kansa ked
ja kuin AbiMelech sen sai tietä:
43. Otti hän Kansan, ja jakoi
meen osaan, ja asetti wäjymyxen ke
Koska hän siis näki että Kansa
Kaupungista ulos, langeis hän h
päällensä, ja löi heidän.
44. Mutta AbiMelech sen j
kanßa kuin hänen seurasansa oli,
geis heidän päällensä, ja käwit
pungin porttiin saakka, ja ne
joukkoa langeisit niiden päälle, j
kedolla olit, ja löit heidän.
45. Sitte sodei AbiMelech Kau
gita wastan kaiken sen päiwän,
woitti Kaupungin, ja tappoi Ka
kuin siellä oli: ja kukisti Kaupun
ja kylwi suolaa sen päälle.
46. Koska kaikki päämiehet,
Sichemin tornisa asuit, sen ku
menit he linnaan jumalan Ber
huoneseen.
47. Ja AbiMelechille ilmoi
kaikki Sichemin tornin päämiehet
kokoundunexi;
48. Niin meni AbiMelech ylös
monin wuorelle hän ja kaikki Ka
kuin hänen seurasansa oli, ja Abi
lech otti kirwen käteensä ja h
oxan puusta, pani olallensa ja ka
sen: ja sanoi Kansalle joka hänen
rasansa oli: mitä te näitte minun
kewän, se myös te nopiasti tehkät
kuin minäkin.
49. Niin hakkais myös kaikki
sa itzekukin oxansa, ja seuraisit AbiMe
lechiä, ja heitit ne linnan päälle
poltit niillä linnan tulesa; niin
myös kaikki Sichemin tornin pää

..t kuolit, lähes tuhannen miestä ja
waimoa.
50. Niin AbiMelech meni Thebe-
..n, piiritti ja woitti sen.
51. Mutta siinä oli wahwa torni
..llä Kaupungita, johonga kaikki pa-
..t sekä miehet että waimot, ja kaikki
..pungin päämiehet, ja suljit kiinni
..räsänsä ja kiipeisit tornin katon päälle.
52. Sitte tuli AbiMelech tornin ty-
..sodei sitä wastan: ja tuli tornin
..n eteen, sitä tulella polttamaan.
53. Mutta yxi waimo heitti kappa-
..myllyn kiwea AbiMelechin päähän,
..i hänen pääkallonsa rikki.
2 Sam. 11: 21.
54. Sitte kutzui AbiMelech nopiasti
..dlansa, joka kannoi hänen asei-
.. ja sanoi hänelle: wedä miekkas
..ja tapa minua, ettei minusta sa-
..: waimo tappoi hänen: niin pisti
..ia hänen läpitze, ja hän kuoli.
55. Ja kuin Israelin miehet näit
..Melechin kuollexi, menit he itzekukin
..allensa.
56. Ja näin maxoi Jumala Abi-
..lechille sen pahuden kuin hän teki
..änsä wastan, että hän tappoi seitze-
..kymmendä weljeänsä.
57. Niin myös kaiken sen pahuden,
..a Sichemin miehet teit, andoi Ju-
..la tulla heidän päänsä päälle: Ja
..än päällensä tuli Jothamin Jerub-
..alin pojan kirous.

10. Luku.

..; Jair. Israelin epäjumaluus, rangaistus ja awun etzimys.

..Melechin jälkeen nousi Thola yxi
..mies Isascharista, Puan poika,
..n pojan, auttamaan Israelia.
..hän asui Samirisa, Ephraimin
..rella.
2. Ja duomitzi Israelia kolmekol-
..kymmendä ajastaikaa: ja kuoli
..dattin Samiriin.
3. Hänen jälkeensä nousi JairGi-
..: ja duomitzi Israelia kaxikol-
..kymmendä ajastaikaa.
4. Ja hänellä oli kolmekymmendä
..jden kolmellakymmenellä aa-
.., ja heillä oli kolmekym-
..Kaupungita; jotka kutzuttin
Jairin kylixi, tähän päiwään asti, ja
owat Gileadin maalla. 4 Mos. 32: 41.
5 Mos. 3: 14. Duom. 5: 10. Luku 12: 14.
5. Ja Jair kuoli, ja haudattin Camoniin.
6. Mutta Israelin lapset teit wielä
pahaa HERran edesä, ja palwelit
Baalia ja Astharothia, ja Syrian ju-
malita, ja Zidonin jumalita, ja Moa-
bin jumalita, ja Ammonin lasten ju-
malita, ja Philistealaisten jumalita:
ja luowuit HERrasta, ja ei palwellet
händä. Duom. 2: 13. Luku 3: 7.
Luku 4: 1. Luku 6: 1.
7. Niin julmistui HERran wiha Is-
raelin ylitze: ja hän myi heidän Phi-
listealaisten ja Ammonin lasten käteen
8. Ja he waadeit ja waiwaisit siitä
wuodesta kaikkia Israelin lapsia kahde-
xantoistakymmendä ajastaikaa, kaikkia
Israelin lapsia, jotka olit tällä puolen
Jordanin, Amorealaisten maalla, joka
on Gileadisa.
9. Ja Ammonin lapset matkustit
Jordanin ylitze, ja sodeit Judata, Ben-
Jaminita ja Ephraimin huonetta was-
tan, ja Israel suuresti ahdistettin.
10. Niin huusit Israelin lapset
HERran tygö, sanoden: me olemme
syndiä tehnet sinua wastan, sillä
me olemme hyljännet meidän Juma-
lamme, ja palwellet Baalia.
11. Mutta HERra sanoi Israelin
lapsille: Eikö Egyptiläiset, Amorealai-
set, Ammonitat, Philistealaiset;
12. Ja Zidonealaiset, Amalechitat
ja Maonitat ole teitä waiwannet? ja
minä autin teitä heidän käsistänsä,
koska te minun tygöni huusitte.
13. Niin te hyljäisitte minun, ja
olette palwellet muita jumalita: sen-
tähden en minä teitä tahdo autta.
5 Mos. 31: 20. Luku 32: 15, rc.
14. Mengät ja rukoilkat niitä ju-
malita jotka te walinnet olette: anda-
kat niiden autta teitänne teidän ahdis-
tuxenne aikana.
15. Mutta Israelin lapset wastaisit
HERralle: me olemma syndiä tehnet,
tee meidän kanßamme niinkuin sinulle
otollinen on: kuitengin auta meitä,
tällä ajalla.
16. Ja he panit tyköänsä wierat

jumalat pois, ja palwelit HErraa: ja hänen sielunsa suuresti armahti Israelin waiwaa.

17. Ja Ammonin lapset kokoisit itzensä, ja sioitit heitänsä Gileadiin: mutta Israelin lapset kokoisit itzensä, ja sioitit heitänsä Mizpaan.
Jos. 13: 26.

18. Ja Kansa ja ylimmäiset Gileadista sanoit toinen toisellensa: kuka rupee ensisti sotimaan Ammonin lapsia wastan, hänen pitä oleman kaikkein Gileadin asuwaisten pääruhtinan.
Duom. 11: 8.

11. Luku.

Jephthah kutzutaan, saa woiton, teke lupauxen.

Ja Jephthah Gileadista oli wäkewä sotamies, waan hän oli äpärä: ja Gilead oli siittänyt Jephthan.
Hebr. 11: 32.

2. Mutta koska Gileadin emändä synnytti hänelle lapsia, ja sen waimon lapset tulit isoixi, ajoit he Jephthan ulos, ja sanoit hänelle: ei sinun pidä perimän meidän Isämme huonesa: sillä sinä olet wieran waimon poika.

3. Niin pakeni Jephthah weljeinsä edestä ja asui Tobin maalla: ja Jephthan tygö kokounnuit joutilat miehet, ja menit hänen kanssansa.

4. Ja kappalen ajan perästä sodeit Ammonin lapset Israelia wastan.

5. Koska Ammonin lapset sodeit Israelia wastan, menit Gileadin wanhimmat tuomaan Jephthata Tobin maalda jällensä;

6. Ja sanoit hänelle: tule ja ole meidän päämiehemme, sotimaan Ammonin lapsia wastan.

7. Waan Jephthah sanoi Gileadin wanhimmille: ettäkö te minua wihannet ja ajanet minua Isäni huonesta ulos? ja nyt äsken te tuletta minun tygöni, koska teillä tuska on?

8. Gileadin wanhimmat sanoit Jephthalle: sentähden me nyt tulemme jällen sinun tygös, ettäs käwisit meidän kanssamme, ja sotisit Ammonin lapsia wastan: ja olisit meidän päämiehemme, ja kaikkein kuin Gileadisa asuwat.

9. Jephthah sanoi Gileadin wanhimmille: jos te wiette minun sot maan Ammonin lapsia wastan, HErra anda heidän minun eteen pitäkö minun oleman teidän pääm henne?

10. Gileadin wanhimmat sanoit Jephthalle: HErra olkon kuulia meid wälillämme, jos en me sitä tee ku sinä sanonut olet.

11. Ja Jephthah meni Gilead wanhimbain kanssa, ja Kansa as hänen heillensä päämiehexi ja joh tajaxi. Ja Jephthah puhui HErr edesä kaikki sanansa Mizpasa.

12. Silloin lähetti Jephthah sanan saattajat Ammonin lasten Kuning tygö, sanoden: mitä sinun on min kanssani, ettäs tulet sotimaan min ja minun maakundaani wastan?

13. Ammonin lasten Kuningas w tais Jephthan sanansaattajita: että I rael otti minun maani, silloin koska h läxi Egyptistä, Arnonista Jabokkiin Jordaniin asti: anna siis ne jällen hywällä sowinnolla. 4 Mos. 21:

14. Jephthah lähetti taas sanan saattajat Ammonin lasten Kuninga tygö;

15. Jotka sanoit hänelle: näin sanoo Jephthah: ei Israel ottanut maa kundaa Moabitailda elikkä Ammon lapsilda: 5 Mos. 2: 9, 19.

16. Sillä koska he läxit Egyptistä, matkusti Israel korwen läpitze punaiseen mereen asti: ja tuli Cadexee

17. Ja Israel lähetti sanansaatta jat Edomealaisten Kuningan tygö, sa noden: anna minun käydä sinun maa läpitzen. Mutta Edomealaisten Kunin gas ei kuullut heitä. Ja hän lähetti myös Moabitain Kuningan tygö, jok ei myöskän tahtonut: Niin oli Israel Cadexesa. 4 Mos. 20: 14, 17,

18. Ja waelsi korwesa, ja käwi Edomealaisten ja Moabitain maita ym bäri, ja tuli Auringon nousemisen puolelda Moabitain maahan, ja sioitti itzensä tuolla puolen Arnonin: ja ei tullet Moabitain rajan sisälle: sillä Arnon on Moabitain raja. 4 Mos. 21: 13.

19. Ja Israel lähetti sanansaattajat Sihonin Amorealaisten Kuningan,

...jhonin Kuningan tygö, ja sanoi hä-
lle: salli meidän käydä sinun maas
pitze minun omaan paikkaani asti.
4 Mos. 21: 21. 5 Mos. 2: 26.
20. Mutta ei Sihon uskonut Is-
lia käymään rajansa ohitze, waan
kois kaiken wäkensä, ja sioitit hei-
nsä Jahzasa, ja sodei Israelia wastan.
21. Mutta HERra Israelin Ju-
la andoi Sihonin kaiken wäkensä
ja Israelin käsiin, että he löit hei-
: Ja niin omisti Israel kaiken
orealaisten maan, jotka siinä maasa
it;
22. Ja omistit myös kaikki Amo-
isten rajat, ruweten Arnonista Ja-
iin asti, ja korwesta Jordaniin asti.
5 Mos. 2: 36.
23. Näin on HERra Israelin Ju-
Amorealaiset Kansansa Israelin
ajanut pois: ja sinä nyt sen o-
isit?
24. Jos sinun jumalas Camos on
ajanut pois, omista se: ja anna
dän omistaa kaikki ne, jotka HER-
meidän Jumalamme meidän edes-
me on ajanut pois.
1 Kun. K. 11: 7. 2 Kun. K. 23: 13.
25. Waan luulekkos sinus paljo pa-
mmaxi kuin Balak Ziporin poika
abitain Kuningas oli? eikö hän rii-
t, ja sotinut kappaletta aikaa Is-
lia wastan? 4 Mos. 22: 2.
26. Koska Israel asui Hesbonisa ja
nen tyttärisänsä, Aroerisa ja hänen
ttärisänsä, ja kaikisa Kaupungeisa
a owat läsnä Arnonita, kolme sa-
ajastaikaa: Mixette ottanet sitä sil-
pois?
27. Ja en minä mitän rikkonut si-
wastan, ja sinä teet niin pahoin
nun kanßani, ettäs sodit minua was-
: HERra joka on duomari, duo-
en tänäpänä Israelin lasten ja
nin lasten wälillä.
28. Mutta Ammonin lasten Kunin-
ei pitänyt lukua Jephthan sanoista;
hän oli hänen tygönsä lähettänyt.
29. Silloin tuli HERran hengi
päälle, ja hän käwi Gilea-
Manassen läpitze, ja Mizpan
ka on Gileadisa, ja Mizpasta

Gileadisa käwi hän Ammonin lasten
ylitze. Jos. 13: 26.
30. Ja Jephthah lupais HERralle
lupauxen, ja sanoi: jos sinä kokonansa
annat Ammonin lapset minun käsiini:
31. Mitäikänä minun huoneni o-
westa kohtaa minua, koska minä rau-
hasa palajan Ammonin lapsilda, se pi-
tä oleman HERran, ja minä uhran
sen polttouhrixi.
32. Niin Jephthah meni sotimaan
Ammonin lapsia wastan, ja HERra
andoi heidän hänen käsiinsä.
33. Ja hän löi heidän, Aroerista
Minnithiin asti, kaxikymmendä Kau-
pungita, ja Abelin wiinamäkeen asti,
sangen suurella tapolla. Ja niin Am-
monin lapset alettin Israelin lasten
edestä.
34. Koska Jephthah tuli huoneseen-
sa Mizpaan, katzo, niin hänen tyttä-
rensä täwi händä wastan kandeleilla
ja hyppyillä: ja se oli ainoa lapsi, eikä
hänellä ollut yhtäkän muuta poikaa
eli tytärtä. 1 Sam. 18: 6.
35. Ja koska hän näki hänen, re-
wäis hän waattensa, ja sanoi: Ah mi-
nun tyttäreni: sinä painat alas, ja
sangen surullisexi saatat minun: sillä
minä awaisin minun suuni HERralle,
ja en saa sitä otta takaperin.
36. Mutta hän wastais: minun I-
säni, jos sinä awaisit sinun suus HER-
ralle, niin tee minun kanßani niinkuin
sinun suustas on lähtenyt; että HER-
ra on kostanut sinun wihollisilles Am-
monin lapsille.
37. Ja sanoi Isällensä: tee se aino-
astansa minulle, ettäs soisit minun kaxi
Kuukautta mennä wuorelle, ja itkeä
minun neitzyyttäni, minun tuttawain
piikain kanßa.
38. Hän sanoi: mene, ja laski hä-
nen menemään kahdexi Kuukaudexi:
Niin meni hän tuttawain piikain kans-
sa, ja itki neitzyyttänsä wuorilla.
39. Ja kahden Kuukauden perästä,
tuli hän Isänsä tygö, ja hän täytti
lupauxensa hänestä, kuin hän luwan-
nut oli: ja ei hän tundenut miestä:
Ja se oli tapa Israelisa.
40. Ja Israelin tyttäret menit itke-

mään joka wuosi Jephthan sen Gileaditan tytärtä, neljä päiwää ajastajasa.

12. Luku.

Jephthah lyö Ephraimin miehet. Ebzan, Elon, Abdon.

Ja Ephraimin miehet tulit kokoon, ja menit pohjaiseen päin; ja sanoit Jephthalle: mixis menit sotaan Ammonin lapsia wastan, ja et meitä kutzunut menemään kanßas? me poldamme sinun ja sinun huones.
Duom. 8: 1.

2. Jephthah sanoi heille: minulla ja minun Kansallani oli suuri riita Ammonin lasten kanßa: ja minä kutzuin teitä, ja et te auttanet minua heidän käsistänsä.

3. Koska minä näjin ettet te tahtonet wapahta minua, panin minä sieluni minun käteeni, ja menin Ammonin lapsia wastan: ja HERra andoi heidän minun käteeni: mixi te tulitta minun tygöni tänäpänä sotimaan minua wastan?
1 Sam. 19: 5. Luku 28: 21.

4. Ja Jephthah kokois kaikki Gileadin miehet, ja sodei Ephraimia wastan: ja Gileadin miehet löit Ephraimin, että he sanoit: olettako te Gileaditat Ephraimin ja Manassen seasa, te Ephraimin karkurit.

5. Ja Gileaditat ennätit Jordanin luotuspaikan Ephraimin edestä. Koska ne paennet Ephraimista sanoit: anna minun käydä ylitzen: niin sanoit Gileadin miehet hänelle: Oletkos Ephraimita? ja hän wastais: en.

6. Niin he käskit hänen sanoa: Schiboleth: niin hän sanoi Siboleth, ja ei taitanut sitä niin sanoa: Niin otit he hänen kiinni, ja tapoit hänen Jordanin luotuspaikan tykönä; niin että silloin langeis Ephraimista kaxi wildettäkymmendä tuhatta.

7. Ja Jephthah duomitzi Israelia kuusi ajastaikaa: ja Jephthah se Gileadita kuoli, ja haudattin Gileadin Kaupungeihin.

8. Tämän jälkeen duomitzi Israelia Ebzan Bethlehemistä.

9. Hänellä oli kolmekymmendä poikaa: ja kolmekymmendä tytärtänsä hän naitti ulos, ja kolmekymmendä tyt... otti hän muukalaisista pojillensa: ja h... duomitzi Israelia seitzemän ajastaik...

10. Ja Ebzan kuoli ja haudat... Bethlehemisä.

11. Tämän jälkeen duomitzi Isr... lia Elon Sebulonita: ja hän duo... Israelia kymmenen ajastaikaa.

12. Ja Elon Sebulonita kuoli, ... haudattin Ajalonisa, Sebulonin maa...

13. Tämän jälkeen duomitzi Isr... lia, Abdon Hillelin poika Pireath... talainen.

14. Hänellä oli neljäkymmendä p... kaa, ja kolmekymmendä pojan poi... jotka seitzemälläkymmenellä aasin ... salla ajoit: hän duomitzi Israelia ... dexan ajastaikaa. Duom. 10...

15. Ja Abdon Hillelin poika Pi... thonitalainen kuoli, ja haudattin Pi... thoniin Ephraimin maalle, Amal... tain wuorelle.

13. Luku.

Israel wielä teke pahaa. Simson s... tään, syndyy.

Ja Israelin lapset teit wielä pa... HERran edesä, ja HERra an... heidän Philistealaisten käsiin nelj... kymmenexi ajastajaxi. Duom. 10...

2. Mutta yxi mies oli Zorasa D... nin sukukunnasta, Manoah nimeldä, ... hänen emändänsä oli hedelmätöin, ... ei synnyttänyt.

3. Ja HERran Engeli ilmestyi wa... molle, ja sanoi hänelle: katzo, sinä ... nyt hedelmätöin ja et synnyttän... mutta sinun pitä siittämän ja synn... tämän pojan.

4. Niin karta nyt sinuas, ettes j... wiinaa eli wäkewätä juomaa, ja ett... mitän saastaista syö: 4 Mos. 6: 3,

5. Sillä katzo, sinä tulet raskaxi ... synnytät pojan: jonga pään päälle ... pidä yxikän partaweitzi tuleman: sil... se lapsi pitä oleman Jumalan Na... äitinsä kohdusta: ja hän rupee wap... tamaan Israelia Philistealaisten kädest...
4 Mos. 6: 5. Duom. 16: 17. 1 Sam. 1: 1...

6. Niin tuli waimo ja ilmoitti ... miehellensä, ja sanoi: Jumalan mi... tuli minun tygöni, ja hän oli näk...

niinkuin Jumalan Engeli, sangen
tawä: ja en minä händä kysy=
kusta hän oli, eikä hän myös
änsä ilmoittanut minulle.
7. Mutta hän sanoi minulle: katzo,
tulet hedelmälliseri ja synnytät
n: älä siis nyt juo wiinaa taikka
wätä juomaa, älä myös syö mi=
saastaista: sillä se lapsi pitä ole=
Jumalan Nazir äitinsä kohdusta
kuolemaansa asti.
8. Niin rukoili Manoah HERraa,
noi: Ah minun HERrani, anna
umalan miehen tulla meidän ty=
jällen, jongas lähetit, että hän
opettais, mitä meidän lapselle
pitä joka syndywä on.
9. Ja Jumala kuuli Manoahn ää=
Jumalan Engeli tuli jällen
tygö: ja hän istui kedolla, ja
miehensä Manoah ei ollut hä=
känsansa.
10. Niin hän kiirusti juoxi ja tietä=
teki sen miehellensä, ja sanoi hä=
katzo, se mies on minulle ilmes=
, joka ennen tuli minun tygöni.
11. Manoah nousi ja seurais emän=
, ja tuli miehen tygö, ja sanoi
le: oletkos se mies joka puhutteli
a? hän sanoi: olen.
12. Ja Manoah sanoi: koska nyt
u kuin sinä sanonut olet: mingä=
set lapsen tawat, ja hänen työnsä
oleman?
13. HERran Engeli sanoi Ma=
le: waimon pitä karttaman itzi=
kaikista niistä kuin minä hänelle
olen.
14. Ei hänen pidä syömän siitä
wiinapuusta tullut on: ja ei hä=
pidä wiinaa taikka wäkewätä juo=
juoman: eikä mitän saastaista syö=
kaikki kuin minä hänelle käskin,
nen pitämän.
15. Manoah sanoi HERran Enge=
siis sinus meildä täsä pidä=
me walmistamme sinun etees
Duom. 6: 18, 19.
16. Mutta HERran Engeli wastais
ehkäs minun wielä pidäisit,
söisi sinun leiwästäs:
tahdot uhrata polttouhria,

niin uhra se HERralle: sillä ei Manoah
tiennyt sitä HERran Engelixi.
17. Ja Manoah sanoi HERran
Engelille: mikä sinun nimes on, että
me sinua ylistäisimme, koska se tapah=
tuu, kuin sinä sanonut olet?
18. HERran Engeli sanoi hänelle:
mixis kysyt minun nimeäni, joka
ihmellinen on? Es. 9: 6.
19. Niin otti Manoah wohlan ja
ruokauhrin, ja uhrais sen kallion päällä
HERralle, ja hän teki ihmen: mutta
Manoah emändinensä katzelit pääldä.
20. Ja tapahtui, koska liekki nousi
Altarilda taiwaseen päin, meni HER=
ran Engeli myös ylös Altarin liekisä:
Koska Manoah emändinensä sen näki,
langeisit he kaswoillensa maahan.
21. Ja ei HERran Engeli enämbi
näkynyt Manoahlle ja hänen emän=
nällensä. Niin ymmärsi Manoah sen
HERran Engelixi.
22. Ja Manoah sanoi emännällensä:
Totisesti me kuolemme, että me näim=
me Jumalan. 2 Mos. 33: 20.
5 Mos. 5: 26. Duom. 6: 22.
23. Mutta hänen emändänsä was=
tais händä: jos HERra olis tahtonut
meidän tappa, niin ei hän olisi
ottanut polttouhria ja ruokauhria was=
tan meidän kädestämme, eikä myös
olisi osottanut meille kaikkia näitä: eikä
myös andanut meidän näitä kuulla,
niinkuin tapahtunut on.
24. Ja waimo synnytti pojan, ja
kutzui hänen Simson: ja lapsi kaswoi,
ja HERra siunais händä.
25. Ja HERran hengi rupeis wai=
kuttamaan hänesä Danin leirisä, Zoran
ja Esthaolin wälillä. Duom. 18: 11.

14. Luku.

Simsonin kimalaispesä, häät, tapaus.

Ja Simson meni alas Thimnathiin:
ja hän näki yhden waimon Thim=
nathisa, Philistealaisten tytärten seasa.
2. Ja koska hän tuli sieldä, sanoi
hän Isällensä ja äitillensä: minä näjin
yhden waimon Thimnathisa Philistea=
laisten tyttäristä: ottakat se nyt mi=
nulle emännäxi.

3. Ja hänen Isänsä ja äitinsä sanoit hänelle: eikö yhtän waimoa ole sinun weljeis tytärten seasa, ja kaikesa minun Kansasani, ettäs menet ottamaan sinulles emändää Philistealaisista, jotka owat ymbärileikkamattomat? Ja Simson sanoi Isällensä: salli minulle tämä, sillä hän kelpaa minun silmilleni.
2 Mos. 34: 16. 5 Mos. 7: 3.

4. Mutta hänen Isänsä ja äitinsä ei tiennet sitä olewan HErralda: sillä hän etzei tilaa Philistealaisia wastan: ja Philistealaiset hallitzit silloin Israelia.

5. Niin Simson meni Isänsä ja äitinsä kanßa alas Thimnathiin: ja he tulit Thimnathin wiinamäkein tygö, ja katzo, nuori jalopeura tuli kiljuin händä wastan.

6. Ja HErran hengi tuli woimalliseri hänesä, ja hän rewäisi sen kappaleiri, niinkuin hän olis wohlan rewäisnyt, ja ei ollut mitän hänen kädesänsä: ja ei hän sanonut Isällensä eikä äitillensä mitä hän tehnyt oli.
1 Sam. 17: 35.

7. Koska hän sinne alas tuli, puhui hän waimolle: ja hän kelpais Simsonille.

8. Ja muutamitten päiwäin perästä tuli hän jällen ottamaan händä, ja poikkeis tieldä katzomaan Jalopeuran raatoa: ja katzo, kimalaispesä oli Jalopeuran raadosa, ja hunajata.

9. Ja hän otti sen käteensä, tiellä käydesänsä syödäxensä: meni Isänsä ja äitinsä tygö, ja andoi heidän myös sitä syödä: Mutta ei hän ilmoittanut sitä hunajata ottanensa Jalopeuran raadosta.

10. Ja koska hänen Isänsä tuli alas waimon tygö, walmisti Simson siellä häät: niinkuin nuoren wäen tapa oli.

11. Ja koska he näit hänen; annoit he hänelle kolmekymmendä kansollista, hänen tykönänsä olemaan.

12. Mutta Simson sanoi heille: minä panen teidän eteenne tapauxen: jos te sen minulle seitzemänä hääpäiwänä oikein selitätte ja arwaatte, niin minä annan teille kolmekymmendä paitaa, ja kolmekymmendä juhlawaatetta.

13. Mutta jollet te taida sitä s... littä minulle; niin teidän pitä an... man minulle kolmekymmendä pai... ja kolmekymmendä juhlawaatetta. ... he sanoit hänelle: annas meidän k... sinun tapauxes.

14. Ja hän sanoi heille: ... läxi syömäristä, ja makeus ... wästä. Ja ei he tainnet kolmena ... wänä sitä tapausta selittä.

15. Ja seitzemändenä päiwänä ... huit he Simsonin emännälle: ha... tele miestäs ilmoittamaan meill... tapausta, taikka me poltamme ... ja sinun Isäs huonen tulella. ... tähdengö me olemme tänne k... että hän meidän hywydemme om... elikkä ei?

16. Niin Simsonin emändä ... hänen edesänsä, ja sanoi: sin... minulle wihainen, ja et minua ra... sinä panit edes minun Kansani la... tapauxen, ja et minulle sitä san... Hän sanoi hänelle: katzo, minun I... leni ja äitilleni en minä sitä il... tanut, pidäiskö minun sen sinull... noman?

17. Ja hän itki hänen ede... kaikki ne seitzemän hääpäiwää, ja ... mändenä päiwänä ilmoitti hän ... hänelle: sillä hän suuresti waadei hä... Ja hän sanoi sitte Kansansa la... sen tapauxen.

18. Mutta seitzemändenä päiw... ennen kuin Auringo laski, sanoit K... pungin miehet hänelle: mikä on h... jata makiambi, ja mikä Jalope... wäkewämbi? Hän sanoi heille: j... te olisi kyndänet minun wasik... ni, et te olisi saanet tietä mi... tapaustani.

19. Ja HErran hengi tuli w... malliseri hänesä, ja hän meni Askal... ja löi siellä kolmekymmendä mi... joiden waattet hän otti, ja a... heille juhlawaattet, jotka tapaux... littänet olit. Ja hän kowin julm... wihasansa, ja meni ylös Isänsä ... neseen.

20. Mutta Simsonin emändä ... yhdelle hänen kansollisistansa, ... hänen kumpaninsa.

15. Luku.

...n emändä, ketut, kiinni-ottaminen,
aasin leukaluu.

tapahtui muutamain päiwäin pe=
...ästä, koska nisuin elonaika lähes=
...tuli Simson oppimaan emändä=
... ja toi hänelle wohlan: ja hän
: minä menen emändäni tygö
...shuoneseen; ja hänen emändänsä
...i sallinut hänen sinne mennä;
Mutta sanoi: minä luulin to=
...sinun kokonansa wihastunen hä=
...päällensä, ja annoin hänen sinun
...les. Mutta hänellä on toinen
... sisar, kaunembi muotwansa
..., olkon se nyt sinulla tämän
...
... Simson sanoi heille: nyt on
...kia syy Philistealaisia wastan:
... heille wahingota.
... Simson meni ja otti kolme
...tua kiinni, ja otti kekälet, ja
... hännät yhteen, ja sidoi aina
...kekälen keskelle kahden hännän
...:
Ja sytytti tulen kekäliin, ja
... Philistealaisten eloon: ja ne
... heidän kykäänsä ja kuhilaansa,
myös wiinapuut ja öljypuut.
Niin sanoit Philistealaiset: kuka
...män tehnyt? Niin sanottin:
...on Thimnithiläisen wäwy, että
...otti häneldä emännän pois, ja
... sen hänen ystäwällensä. Niin
...alaiset menit ylös ja poltit sekä
... että hänen Isänsä.
Mutta Simson sanoi heille: ja
... te tämän teitte, kuitengin minä
... kostan, ja sitte lakkan.
Ja hän löi heitä sangen kowasti
...toihin että kupeisiin: ja meni
...alas asumaan Ethamin mäen
...
Niin Philistealaiset menit ylös,
... itsensä Judan maalle, ja le=
...nsä Lehiin.
Ja Judan miehet sanoit: mixi
... tullet meitä wastan?
... me olemme tänne tullet
... Simsonia, ja tekemään hä=
... hän meille teki.

11. Niin meni kolme tuhatta miestä
Judaasta Ethamin mäen rotkoon, ja
sanoit Simsonille: etkös tiedä Phi=
listealaisten hallitzewan meitä? kuinga
sinä olet tämän tehnyt meitä wastan?
Ja hän sanoi heille: niinkuin he teit
minulle, niin minä tein heille.
12. Ja he sanoit hänelle: me olem=
ma tullet sinua sitomaan ja andamaan
Philistealaisten käsiin. Simson sanoi
heille: wannokat siis minulle, ettet te
karka minun päälleni.
13. Ja he sanoit hänelle: en me
karka sinun päälles, mutta ainoasta
sidomme sinun tukewasti ja annamme
sinun heidän käsiinsä: ja en me sinua
kuolliaxi lyö. Ja he sidoit hänen kah=
della uudella nuoralla, ja weit hänen
kukkulalda pois.
14. Ja koska hän tuli Lehiin, ila=
koitzit Philistealaiset händä wastan;
mutta HERran hengi tuli woimalli=
sexi hänesä: Ja nuorat hänen käsi=
warsisansa tulit niinkuin poltettu lan=
ga, ja niin raukeisit sitet hänen kä=
sistänsä.
15. Ja hän löysi tuoreen aasin leu=
kaluun: ja hän ojensi kätensä, otti sen
ja löi sillä tuhannen miestä.
16. Ja Simson sanoi: katzo, siinä
he koosa makawat, yhdellä leukaluulla
löin minä tuhannen miestä.
17. Ja koska hän sen sanonut oli,
heitti hän leukaluun kädestänsä pois,
ja kutzui sen paikan Ramath Lehi.
18. Ja koska hän kowin janois,
huusi hän HERran tygö, ja sanoi:
sinä annoit tämän suuren terweyden
sinun palwelias käden kautta: ja nyt
minä janoon kuolen, ja langen ymbä=
rileikkamattomain käsiin.
1 Sam. 17: 26, 36. 2 Sam. 1: 20.
19. Niin Jumala awais syömä=
hamban leukaluusta, ja siitä wuosi
wesi, ja kuin hän oli juonut, sai hän
hengensä takaa ja wirkois: sentähden
kutzutan myös se paikka wielä tähän
päiwään asti huutajan lähtexi, kuin
oli leukaluusa.
20. Ja hän duomitzi Israelia Phi=
listealaisten aikana, kaxikymmendä ajast=
aikaa.

16. Luku.

Gasan portit. Delilan kawaluus. Simsonin hiussuortut, orjuus, kuolema.

Ja Simson meni Gasaan: ja hän näki siellä yhden porton, ja meni hänen tygönsä.

2. Ja se sanottin Gasitaille, että Simson oli sinne tullut, niin he kohta piiritit hänen, ja wäjyit händä koko yösen Kaupungin portisa: ja olit hiljaxensa kaiken yösen, ja sanoit: aamulla päiwän tullesa me tapamme hänen.

3. Waan Simson makais puoliyöhön asti, ja nousi puoliyöstä, ja tarttui Kaupungin portin owiin, ja molembiin pihtipieliin, ja nosti ne telkein kanssa, pani olallensa, ja kandoi mäen kukkulalle joka on Hebronin edesä.

4. Sitte rupeis hän jällen rakastamaan yhtä waimoa Sorekin ojan tykönä; jonga nimi oli Delila.

5. Ja hänen tygönsä tulit Philistealaisten päämiehet, jotka sanoit hänelle: wiettele händä sanoilla, että sinä saisit tietä, misä hänen suuri wäkewydensä on, ja kuinga me hänen woittaisimme, että me saisimme hänen sitoa ja waiwata: ja me jokainen annamme sinulle tuhannen ja sata hopiapenningitä.

6. Delila sanoi Simsonille: sanos minulle, misä sinun suuri wäkewydes on, ja millä sinä sidotaisiin ja waiwataisiin.

7. Simson sanoi hänelle: jos joku sitoo minun seitzemällä wiherjäisellä köydellä, jotka ei wielä ole kuiwunet; niin minä tulen heikoxi, ja olen niinkuin muutkin ihmiset.

8. Silloin weit Philistealaisten päämiehet hänelle seitzemän wiherjäistä köyttä, jotka ei wielä ollet kuiwunet: ja hän sitoi hänen niillä.

9. Ja he wartioitzit händä salaisesti kammiosa: ja hän sanoi hänelle: Philistealaiset sinun päälles Simson: Niin hän katkaisi köydet, niinkuin rohtiminen langa katkaistan, joka liekisä poltettu on. Ja ei saatu tietä misä hänen wäkewydensä oli.

10. Taas sanoi Delila Simsonille: katzo, sinä wiettelit minua ja wäärin
puhuit minun edesäni: sano siis
minulle, millä sinä sidotaisiin.

11. Ja hän sanoi hänelle: jo
nä sidotaisiin uusilla nuorilla, joi
wielä ole mitän tehty; niin mi
lisin heikoxi niinkuin muutkin ih

12. Niin Delila otti uudet n
ja sidoi hänen niillä, sanoden hä
Philistealaiset sinun päälles Si
Ja he wartioitzit händä salaisesti
miosa: Ja hän katkaisi ne käsi
tansa niinkuin langan.

13. Taas Delila sanoi Simso
sinä wiettelit wielä nyt minua ja
rin puhuit minun edesäni: ilmoit
nulle, millä sinä sidotaisiin. Hän
tais händä: jos sinä palmikoitzet
män suortua hiuxia minun p
yhteen päärihmaan.

14. Ja koska hän oli kiinn
ne naulaan; sanoi hän hänelle
listealaiset sinun päälles Simson.
hän heräis unestansa ja weti ulo
mikkonaulan ja päärihman.

15. Hän sanoi hänelle jällensä:
ga sinä sanot rakastawas minua,
sinun sydämes ei ole minun kan
kolmasti sinä jo wäärytteli minu
säni, ja et ilmoittanut minulle,
sinun suuri wäkewydes on.

16. Koska hän päiwä päiwäldä
dei händä sanoillansa, ja waiwais
dä, että hänen sielunsa wäsyi t
maan asti:

17. Ilmoitti hän hänelle kaik
dämensä, sanoden hänelle: minun
häni ei ole ikänä partaweitzi t
sillä minä olen Jumalan Nazir
masta äitini kohdusta. Jos hiuxet
lan minun päästäni, niin minun
wydeni menee minusta pois, ja
heikoxi niinkuin kaikki muutkin ih

Duom. 13: 5.

18. Koska Delila näki, että hä
moitti hänelle kaiken sydämensä,
hetti hän ja kutzui Philistealaisten
miehet, sanoden: tulkat wielä erä:
hän ilmoitti minulle kaiken sydäm
Ja Philistealaisten päämiehet tul
nen tygönsä, ja toit rahan k
käsisänsä.

19. Niin hän andoi hänen ma
polweinsa päällä, kutzui yhden joka

män hiussuortua hänen päästänsä:
rupeis händä waatimaan, ja hänen
wsä meni hänestä pois.
Ja hän sanoi: Philistealaiset
päälles Simson. Koska hän u=
sta heräis, ajatteli hän itzellensä:
menen ulos niinkuin usein en=
, ja kirwotan itzeni: ja ei hän
t HERran menneen hänen tykö=
pois.
Waan Philistealaiset otit hä=
kiinni, ja puhkaisit hänen silmän=
weit hänen alas Gazaan, ja si=
änen karilla waskikahleilla, jau=
n fangihuonesa.
Ja hänen hiuxensa rupeisit taas
aan, sittekuin hän paljaxi ajeltin.
Koska Philistealaisten päämie=
unnuit suurta uhria tekemään
ensa Dagonille, ja iloitzemaan;
: meidän Jumalamme on an=
meille meidän wihollisemme Sim=
eidän käsiimme.
Niin myös koska Kansa näki
kitit he Jumalatansa, sanoden:
Jumalamme on andanut meille
wihollisemme meidän käsiimme,
eidän maakundamme häwitti, ja
monda meistä tappoi.
Koska he juuri sydämestänsä
, sanoit he: kutzukat Simson
aan meidän eteemme: Ja he
Simsonin fangihuonesta, ja hän
eidän edesänsä: ja he asetit hä=
laritten wälille.
Mutta Simson puhui palwe=
a, joka händä kädestänsä talutti:
minun tarttua pilareihin, joiden=
lle huone on wahwistettu, noja=
niihin.
Ja huone oli täynnä miehiä ja
; ja Philistealaisten päämiehet
kki siinä: ja oli myös katon
lki kolme tuhatta miestä ja
jotka katzelit Simsonin soit=

Waan Simson huusi HERran
oden: HERra, HERra, muista
inuani, ja wahwista minua
ertasta tällä haawalla: että
minun silmäni tähden
kerran Philistealaisille.
Hebr. 11: 32.

29. Ja Simson tarttui kahteen kes=
kimmäiseen pilariin, joidenga päälle
huone oli wahwistettu, ja nojais nii=
den päälle: otti yhden oikiaan ja toi=
sen wasembaan käteensä.
30. Ja Simson sanoi: minun sielu=
ni kuolkon Philistealaisten kanßa. Ja
hän nojais wahwasti niiden päälle: ja
huone langeis päämiesten ja kaiken
Kansan päälle kuin siinä oli: että
kuolleita kuin hän tappoi kuollesansa,
oli enämbi kuin niitä, kuin hän eläi=
sänsä tappoi.
31. Niin tulit hänen weljensä alas,
ja kaikki hänen Isänsä huone, otit hä=
nen ja menit ylös, ja hautaisit hänen
Zoran ja Esthaolin wälille, Isänsä
Manoahn hautaan. Ja hän duomitzi
Israelia kaxikymmendä ajastaikaa.
Duom. 15: 20.

17. Luku.

Michan epäjumaluus.

Ja yxi mies oli Ephraimin wuorel=
da, nimeldä Micha.
2. Hän sanoi äitillensä: ne tuhan=
nen ja sata hopiapenningitä, jotka si=
nulda otettin, joidenga tähden sinä ki=
roisit ja puhuit minun korwaini kuul=
den: katzo, ne owat minun tykönäni,
minä ne otin. Silloin sanoi hänen
äitinsä: siunattu olet sinä minun poi=
kani, HERralle.
3. Niin andoi hän äitillensä ne tu=
hannen ja sata hopiapenningitä jällen.
Ja hänen äitinsä sanoi: minä pyhitin
kokonansa sen rahan HERralle minun
kädestäni, poikani edestä, tehdä kaiwet=
tua ja walettua kuwaa: ja nyt annan
minä sinulle sen jällensä.
4. Mutta hän andoi sen rahan äi=
tillensä jällen. Ja hänen äitinsä otti
kaxi sataa hopiapenningitä, ja andoi ne
hopiasepälle; hän teki kaiwetun ja wale=
tun kuwan, joka sitte oli Michan huonesa.
5. Ja Michalla oli Jumalan huo=
ne: ja hän teki päälliswaatten ja epä=
jumalitten kuwat, ja täytti yhden hä=
nen poikansa käden, ja hän oli hänen
Pappinsa. 2 Mos. 28: 41.
6. Silloin ei ollut Kuningasta Is=
raelisa: ja itzekukin teki niinkuin heille
näkyi hywäxi. Duom. 18: 1. Luku 21: 25.

7. Mutta yxi nuorukainen oli Judan Bethlehemistä, Judan sukukunnasta: ja se oli Lewita, joka oli siellä muukalainen. Duom. 18: 30, 31.

8. Hän meni Bethlemistä Judan Kaupungista waeldamaan kunga hän joutuis. Ja koska hän tuli Ephraimin wuorelle Michan huonen tygö, waeldain:

9. Kysyi Micha häneldä: kustas tulet? Lewita wastais: minä olen Lewita Bethlehemistä Judan maalda, ja waellan kunga minä parhain taidan.

10. Micha sanoi hänelle: ole minun tykönäni, sinun pitä oleman minun Isäni ja Pappini: ja minä annan sinulle wuosi wuodelda kymmenen hopiapenningitä, ja määrätyt waattet, ja sinun elatuxes: ja Lewita meni hänen kanssansa.

11. Ja Lewita rupeis olemaan sen miehen tykönä: ja hän piti sen nuorukaisen niinkuin yhden pojistansa.

12. Ja Micha täytti Lewitan käden; että hän oli hänen Pappinsa: ja hän asui Michan huonesa.

13. Ja Micha sanoi: nyt minä tiedän HERran minulleni hywää tekewän; että minulla on Lewita Pappina.

18. Luku.

Danin lapset wakoiwat maan, ja wiewät Michan pyhydet Laixeen.

Siihen aikaan ei ollut Kuningasta Israelisa: ja silloin Danin sukukunda etzei hänellensä perindötä asuaxensa; sillä siihen päiwään asti ei ollut yhtän perindöarpaa hänelle langennut Israelin sukukundain seasa.
Duom. 1: 34. Luku 17: 6. Jos. 19: 40.

2. Ja Danin lapset lähetit sukukunnastansa ja ääristänsä wiisi urhollista sotamiestä Zorasta ja Esthaolista, wakoimaan maata ja tutkistelemaan sitä: ja sanoit heille: mengät ja wakoikat maata. Ja he tulit Ephraimin wuorelle Michan huonen tygö, ja yödyit siinne. Jos. 19: 41.

3. Ja kuin he olit Michan perhen tykönä, tunsit he sen nuoren miehen Lewitan äänen: ja he menit hänen tygönsä, ja sanoit hänelle: kuka sinun on
tänne tuonut? mitäs täällä te
mitä sinun on täällä?
4. Hän wastais heitä: niin ja
on Micha minulle tehnyt: ja h
palkannut minun Papixensa.
5. He sanoit hänelle: kysy J
lalda; että me saisimme tietä, jo
dän tiemme jota me waellamm
meille onnellinen.
6. Pappi wastais heitä: mengä
hasa, teidän tienne on HERran
jota te waellatte.
7. Niin menit ne wiisi miestä
kaansa ja tulit Laixeen, ja näi
san joka siellä oli, asuwan su
Zidonealaisten tawan jälkeen, le
sesti ja surutoinna: Ja ei yxikä
joka heitä waiwais sillä maalla
myös heillä ollut yhtäkän Isä
ja olit kaukana Zidonealaisista,
heillä ollut mitäkän yhdengän
kanssa tekemistä.
8. Ja he tulit weljeinsä tyg
raan ja Esthaoliin. Ja heidän
sä sanoit heille: kuinga teidän
ne on?
9. He sanoit: noskat, käykä
lös heidän tygönsä: sillä me o
katzellet maan, ja katzo, se on s
hywä: sentähden rietkät teitänne
älkät olko hitat menemään ja o
maan maata.
10. Koska te tuletta, niin te
dätte suruttoman Kansan, ja ma
itzestänsä lawia: sillä Jumala o
danut sen teidän käsiinne: sen p
josa ei mitän puutu, kuin maan
lä on.
11. Niin menit Danin sukukun
ta Zorasta ja Esthaolista, kuusi s
miestä, hywin warustettuna sotaa
12. Ja menit sinne ylös, ja si
heitänsä Judan KiriathJearimiin:
kutzutan se paikka Danin leirixi, tä
päiwään asti: katzo, se on Kiriath
rimin takana. Duom. 13:
13. Ja sieldä menit he Ephrai
wuorelle, ja tulit Michan huonen t
14. Niin puhuit ne wiisi miestä
ka läxit Laixen maata wakoimaan,
sanoit weljillensä: ettekö te tiedä,
näisä huoneisa on päälliswaate,

…, kuwat ja epäjumalat? nyt aja-
…t mitä te teette.
…5. Ja he poikkeisit sinne, ja tulit
…nuoren miehen Lewitan huoneseen,
…oli Michan huonesa; ja terwehdit
… ystäwällisesti.
… Mutta ne kuusi sataa miestä
…lla warustettua, jotka olit Da-
…nista, seisoit portin edesä.
… Ja ne wiisi miestä, jotka olit
…t wakoimaan maata, menit ylös
…it sinne sisälle, ja otit kuwan,
…waatten, Pyhyden ja epäjuma-
…ja Pappi seisoi portin edesä, nii-
…den sadan sotaaseilla warustet-
…könä.
…Kuin ne olit tullet Michan huo-
…ja otit kuwan, päälliswaatten,
… ja epäjumalat, sanoi Pappi
…itä te teette?
…e wastaisit händä: ole wait,
… suus kiinni, ja tule meidän
…, ja ole meidän Isämme ja
…e: Ongo se parembi, ettäs
…i yhden miehen huonesa, kuin
…kuunnasa Israelisa?
… Ja Papin mieli oli hywä, ja
…ä päälliswaatten, Pyhyden ja
… ja meni Kansan keskelle.
… Ja kuin he käänsit itzensä ja
…matkaansa; asetit he pienet lap-
…karjan, ja kaikkein kallimmat
…heillä olit, menemään edellänsä.
…Koska he olit taamma joutunet
… huonesta; kokounnuit ne mie-
…a niisä huoneisa olit, kuin olit
… huonen tykönä, ja ajoit Da-
…sta takaa.
… Ja huusit Danin lapsille: ja he
…kaswonsa, ja sanoit Michalle:
…inun on, ettäs niin huudat?
…Hän wastais: te oletta ottanet
…inun jumalani, jotka minä tehnyt
…en, ja Papin, ja mennet matkaanne:
… mitä minulla nyt enämbi on? Ja
… sanotte wielä sitte minulle: mikä
…un on?
25. Mutta Danin lapset sanoit hä-
…e: älä anna sinun äändäs kuulua
…meidän tykönämme; ettei wihaiset mie-
…t langeisit teidän päällenne, ja sinä
…kadotat sinun sielus, ja sinun huones
…sielut.

26. Niin Danin lapset menit matkaansa: Ja kuin Micha näki heidän händänsä wäkewämmäxi, käänsi hän itzensä, ja palais huoneseensa.

27. Mutta he otit sen kuin Micha tehnyt oli, ja Papin kuin hänellä oli, ja tulit Laixeen, lewollisen ja suruttoman Kansan päälle, ja löit heitä miekan terällä, ja poltit Kaupungin.
Jos. 19: 47.

28. Ja ei yxikän ollut, joka heitä autti, sillä he olit kaukana Zidonista, ja ei ollut heillä kenengän kanssa tekemistä: Ja he olit siinä laaxosa joka on BethRehobin tykönä: niin rakensit he Kaupungin, ja asuit siinä;

29. Ja kutzuit Kaupungin nimen Dan, Isänsä Danin nimeldä, joka Israelista oli ennen syndynyt, waikka se Kaupungi kutzuttin muinan Lais.

30. Ja Danin lapset panit heillensä sen kuwan ylös, ja Jonathan Gersonin poika Manassen pojan, ja hänen poikansa olit Papit Danitain sukukunnasa, siihenasti että he wietin fangina maalda pois. Duom. 17: 10. 1 Kun. K. 12: 28, 30. 2 Kun. K. 17: 23.

31. Ja panit heidän keskellensä Michan kuwan, jonga hän tehnyt oli; niinkauwan kuin Jumalan huone oli Silosa.

19. Luku.

Lewitan jalkawaimo. Gibeonin huorus.

Siihen aikaan ei ollut Kuningasta Israelisa, ja yxi Lewita oli muukalainen Ephraimin wuoren reunalla, ja otti hänellensä yhden jalkawaimon emännäxensä Judan Bethlehemistä.
Duom. 18: 1.

2. Ja kuin hänen jalkawaimonsa teki huorin hänen tykönänsä, juoxi hän hänen tyköänsä Isänsä majaan, Judan Bethlehemiin; ja oli siellä neljä Kuukautta.

3. Ja hänen miehensä matkusti hänen peräänsä, puhuttelemaan händä ystäwällisesti, ja palauttamaan tygönsä. Ja hänellä oli yxi palwelia ja kaxi aasia hänen myötänsä. Ja hän wei hänen Isänsä huoneseen. Ja kuin waimon Isä näki hänen, tuli hän iloisexi ja meni händä wastan.

4. Ja hänen appensa, waimon Isä,

pidätti hänen; että hän wiiwyi hänen
tykönänsä kolme päiwää: he söit ja
joit, ja olit siinä yötä.
5. Neljändenä päiwänä olit he war=
hain ylhällä, ja hän nousi ja tahdoi
matkaan lähteä: niin sanoi waimon
Isä wäiwyllensä: wahwista sinun sydä=
mes leiwän palalla, ja mengät sitte.
6. Ja he istuit, söit ja joit toinen
toisensa kanßa. Niin sanoi waimon
Isä hänelle: ole täsä yötä, ja iloita
sinun sydämes.
7. Mutta hän nousi waeldamaan.
Waan hänen appensa waadei händä,
että hän oli siinä sen yön.
8. Wiidendenä päiwänä oli hän aa=
mulla warhain ylhällä waeldamaan: ja
waimon Isä sanoi: wirwota sydämes:
ja hän wiiwytti hänen siihenasti että
päiwä kului, ja he söit toinen toisen=
sa kanßa.
9. Ja mies nousi lähtemään mat=
kaan jalkawaimonsa ja palweliansa kans
sa: mutta hänen appensa, waimon Isä,
sanoi hänelle: katzos, päiwä on kulu=
nut ja ehto on käsisä, olkat täsä yötä,
katzo, täsä on sinulla oldawa wielä nyt
tämä päiwä, ole täsä yö, että sydä=
mes tulis iloisexi, noskat aamulla war=
hain matkallenne, ja matkustakat ma=
joillenne.
10. Mutta ei mies ollut yötä, waan
nousi ja meni matkaansa, ja lähestyi
Jebusta, se on Jerusalem: ja kaxi hä=
nen aasiansa kannattaden kuormaa, ja
hänen jalkawaimonsa hänen kanßansa.
11. Kuin he tulit Jebuxeen asti, oli
päiwä paljo kulunut, ja palwelia sanoi
Isännällensä: poiketkamme Jebusealais=
ten Kaupungiin, ja olkamme yötä siinä.
12. Mutta hänen Isändänsä sanoi
hänelle: en minä mene outoon Kau=
pungiin, jotka ei ole Israelin lapsista;
waan käykämme edespäin Gibeaan asti.
13. Ja sanoi palwelialleensa: käy
wahwasti, että me johonguun paikkaan
tulisimme, yötä pitämään Gibeaan taik=
ka Ramaahn.
14. Ja he menit ja waelsit, ja Au=
ringo jondui heildä kowin alas läsnä
Gibeata, joka on BenJaminisa.
15. Ja he menit Gibeaan oler.. ..t
yötä. Kuin hän sinne tuli, is.. hän

Kaupungin kujalle; sillä ei siinä
yxikän joka heidän otti yöxi huonese
16. Ja katzo, yxi wanha mies
pellolda ehtona töistänsä, joka
itze oli Ephraimin wuorelda,
Gibeasa muukalainen. Mutta sen p
Kansa olit Jeminin lapset.
17. Ja kuin hän nosti silmänsä
ki hän sen oudon miehen Kau
kujalla; ja sanoi wanha mies hä
kuhunga sinä tahdot? ja kusta sinä
18. Hän wastais händä, san
me olemme tullet Judan Bethle
tä, ja menemme Ephraimin w
reunalle, josta minä olen kotoisi
waelsin Judan Bethlehemiin, waa
minä menen HERran huoneseen
ei yxikän minua huoneseen korja
19. Meillä on olkia ja heiniä
dän aaseillemme, ja leipää ja w
minulleni, ja sinun piikalles, ja
lialle kuin sinun palwelias kans
niin ettei meildä mitän puutu.
20. Wanha mies sanoi: Rau
kon sinulle, kaikkia mitä sinä p
on minulla; ainoasta älä ole täs
jalla yötä.
21. Ja hän wei hänen huonese
ja andoi aasein heiniä: ja he pesi
kansa, söit ja joit.
22. Ja kuin he rupeisit sydä
iloitzemaan, ja katzo, Kaupungista
ilkiät miehet, ja piiritit huonen
löit owen päälle; ja sanoit sille
halle miehelle perhen Isännälle:
se mies tänne ulos joka sinun h
sees on tullut, että me hänen t
simme. 1 Mos. 19: 4, 5. 5 Mos. 1
2 Sam. 16: 11. Os. 9: 9. Luk. 10:
23. Mutta perhen Isändä
heidän tygönsä, ja sanoi heille: ei
hywät weljeni, älkät tehkö tätä
haatekoa; että tämä mies on t
minun huoneseeni, älkät tehkö
suurta tyhmyttä.
24. Katzo, minulla on tytär,
wielä neitzy on, ja tällä on yxi j
waimo, nämät minä tuon teille,
wataxenne heitä, ja tehdäxenne
mitä te tahdotte; mutta tätä m
wastan älkät osottako niin kau
pahaatekoa. 1 Mos. 19: 8.
25.

25. Mutta miehet ei tahtonet hän=
kuulla: Nii i otti mies jalkawai=
mosa, ja talutti hänen ulos heidän
ysä, jonga he tunsit, ja käytit
sä häpiällisesti hänen kanßansa kai=
yöhen aina huomeniseen asti: Ja
än koittaisa päästit he hänen me=
än.
26. Silloin tuli waimo wähä en=
. Auringon nousemata, sen huonen
n eteen, josa hänen isändänsä ma=
, langeis maahan ja makais siinä
aan päiwään asti.
27. Koska hänen isändänsä huome=
n nousi, awais hän huonen o=
ja meni ulos mielestänsä matkal=
, ja katzo, hänen jalkawaimonsa
gennut maahan owen eteen, ja
ätensä oli kynnyksellä.
Ja hän sanoi hänelle: nouse ja
me: mutta ei hän mitän was=
; niin otti hän hänen aasinsa
walmisti itzensä ja matkusti ko=
.
Koska hän kotiansa tuli, otti hän
ja jakoi jalkawaimonsa kahteen=
kymmeneen kappaleseen kaikki li=
sa ja luinensa, ja lähetti sen
in Israelin maan rajoihin.
Ja kaikki kuin sen näit, sanoit
altaista ei ole ikänä ennen ta=
t eikä nähty, siitä päiwästä
Israelin lapset tulit Egyptin
niin tähän päiwään asti. A=
t nyt itzellänne tästä asiasta wi=
, pitäkät neuwoa, ja puhukat.

20. Luku.

minin sukukunda woittaa ja lyödän.

kaikki Israelin lapset läxit ulos,
ja kokoisit heitänsä joukkoon niin=
yxi mies, Danista BerSebaan
ja Gileadin maasta; niin HERra=
gö Mizpaan. Duom. 11: 11.
Ja kaiken Kansan päämiehet,
Israelin sukukunnat seisoit Ju=
Kansan seurakunnasa, neljäsataa
miehen wetäwätä jalkamiestä.
BenJaminin lapset sait kuul=
, lapset mennexi ylös Miz=
Israelin lapset sanoit: sano=
tämä pahateko on tapahtunut.

4. Niin wastais Lewita, sen tapetun
waimon mies, ja sanoi: minä tulin
Gibeaan, joka on BenJaminisa, ja
minun jalkawaimoni, yöxi.
Os. 10: 9.
5. Ja Gibean asuwaiset nousit mi=
nua wastan, ja piiritit minun yöllä
huonesa josa minä olin; ja tahdoit
tappa minun, ja häwäisit minun jal=
kawaimoni, että hän kuoli.
Duom. 19: 22, rc.
6. Niin minä otin jalkawaimoni,
ja jakoin kappaleixi, ja lähetin ne
kaikkiin Israelin maan rajoihin; että
he teit häpiällisen ja kauhian työn
Israelisa.
7. Katzo, te oletta kaikki Israelin
lapset täsä, pitäkät neuwoa ja tehkät
jotain tähän asiaan.
8. Niin kaikki Kansa nousi niinkuin
yxi mies, ja sanoit: älkän meistä yxi=
kän mengö majaansa, eikä kengän poi=
kekko huoneseensa:
9. Mutta sen me nyt teemme Gi=
beata wastan, me heitämme arpaa
händä wastan;
10. Ja otamme kymmenen miestä
sadasta, ja sata tuhannesta, ja tuhan=
nen kymmenestä tuhannesta, kaikista
Israelin sukukunnista, ottamaan Kan=
salle rawindota; tulemaan ja tekemään
Gibealle, joka BenJaminisa on, kaiken
sen hulluden jälkeen, kuin he owat teh=
net Israelisa.
11. Niin kokoisit heitänsä kaikki Is=
raelin miehet Kaupungiin, niinkuin
yxi mies, ja teit liiton keskenänsä.
12. Ja Israelin sukukunnat lähetit
miehiä kaikkein BenJaminin sukukun=
dain tygö, ja käskit heille sanoa: mikä
pahateko tämä on joka teidän seasan=
ne on tapahtunut?
13. Andakat siis nyt ne ilkiät mie=
het Gibeasta, meidän tappaxemme ja
ottaxemme pahutta Israelista pois.
Mutta BenJaminin lapset ei tahto=
net kuulla heidän weljeinsä Israelin
lasten äändä. Os. 9: 9.
14. Waan BenJaminin lapset ko=
koisit heitänsä Kaupungeista Gibeaan,
menemään ulos sotaan Israelin lapsia
wastan.
15. Ja olit sinä päiwänä luetut

20

BenJaminin lapset Kaupungeista kuusi-
kolmattakymmendä tuhatta miestä, jot-
ka miekkaa wedit ulos; ilman Gibean
asuwaisia, joita oli seitzemän sataa wa-
littua miestä.

16. Ja kaiken sen Kansan seasa oli
seitzemän sataa walittua miestä, jotka
olit wasenkätiset: ja taisit kaikki nä-
mät lingolla osata hiuskarwaan, niin
ettei he häirähtänet.

17. Mutta Israelin miehiä, ilman
BenJamitaita, oli neljä sataa tuhat-
ta, jotka miekkaa wedit ulos, ja olit
kaikki wahwat sotamiehet.

18. Ja Israelin lapset nousit ja
menit Jumalan huoneseen, ja kysyit
Jumalalda, sanoden: kuka menee mei-
dän edellämme alkamaan sotaa Ben-
Jaminin lapsia wastan? HERra sa-
noi: Judan pitä alkaman.

19. Ja Israelin lapset nousit aa-
mulla, ja sioitit itzensä Gibean eteen.

20. Israelin miehet menit sotaan
BenJaminin kanßa: Ja Israelin mie-
het sääsit sodan heitä wastan Gibeasa.

21. Ja BenJaminin lapset läxit
Gibeasta, ja löit sinä päiwänä Israe-
lista, kaxi kolmattakymmendä tuhatta
miestä ketoon.

22. Ja Israelin Kansan miehet
wahwistit heitänsä, ja walmistit itzen-
sä taas sotimaan, siinä paikasa josa
he olit ensimäisenäkin päiwänä walmit.

23. Ja Israelin lapset menit ylös
ja itkit HERran edesä ehtoseen asti,
ja kysyit HERralda, sanoden: pitäkö
meidän enämbi menemän sotimaan
BenJaminin lasten, meidän weljeim-
me kanßa? HERra sanoi: mengät hei-
tä wastan.

24. Ja koska Israelin lapset käwit
edes toisena päiwänä, BenJaminin
lapsia wastan:

25. Niin BenJamitat läxit Gibe-
asta toisena päiwänä heitä wastan: ja
löit wielä nyt kahdexantoistakymmendä
tuhatta miestä Israelin lapsista maa-
han; jotka kaikki miekkaa wedit ulos.

26. Silloin menit kaikki Israelin
lapset, ja kaikki Kansa ylös, ja tulit
Jumalan huoneseen, itkit ja oleskelit
siellä HERran edesä: ja paastoisit sen
päiwän, ehtoseen asti: ja uhraisit pol-
touhria ja kiitosuhria HERran ede

27. Ja Israelin lapset kysyit HE
ralda; ja Jumalan liiton Arkki oli
hen aikaan siellä.

28. Ja Pinehas Eleazarin po
Aaronin pojan, seisoi hänen edes
sillä ajalla, ja sanoi: pitäkö meidä
nämbi menemän sotimaan BenJami
lapsia meidän weljejämme wastan, t
ka pitäkö meidän lakkaman? HE
sanoi: mengät sinne, huomena m
annan heidän teidän käsiinne.
Jos. 22: 13, 30. Luku 24: 33.

29. Ja Israelin lapset panit w
tyret joka taholda Gibean ympär

30. Ja Israelin lapset menit
mandena päiwänä BenJaminin la
wastan, ja asetit heitänsä Gi
wastan, niinkuin he ennengin kaxi
taa teit.

31. Niin menit BenJaminin la
Kansaa wastan, ja eraunsit Kaupun
ta, rupeisit lyömään ja haawoittam
monikahtoja Kansasta, niinkuin en
gin niillä kahdella erällä, kedolla
den tien päällä, joista yxi menee B
Eliin ja toinen Gibeaan, liki kol
kymmendä miestä Israelista.

32. Niin BenJaminin lapset sa
he owat lyödyt meidän edesämme ni
kuin ennengin. Waan Israelin la
sanoit: paetkamme ja haukutelka
heitä Kaupungista ulos teiden pää

33. Niin nousit kaikki miehet
raelista, jokainen siastansa, ja a
heitänsä BaalThamariin: ja Isra
wäjyjät nousit siastansa Gabaan luola

34. Ja kymmenen tuhatta walit
miestä kaikesta Israelista tulit Gibe
wastan: ja sota tuli sangen rask
mutta ei ne tiennet heillensä onnett
mutta lähestywän.

35. Ja HERra löi BenJamin
Israelin edestä; niin että Israelin la
set sinä päiwänä löit wiisikolmattaky
mendä tuhatta ja sata miestä BenJ
minista; jotka kaikki miekkaa wedit ul

36. Mutta koska BenJaminin la
set näit heitänsä lyödyxi, annoit
raelin miehet heille siaa: sillä he us
sit wäjytyxensä päälle, jotka he o
asettanet liki Gibeata.

37. Ja wäjyjät kiiruhdit myös itzen=
karkaisit Gibeaan, menit ja löit
Kaupungin miekan terällä.
38. Ja Israelin miehillä oli mää=
aika keskenänsä wäjyjitten kanßa,
heitä miekalla, koska sawu nousi
ungista.
Koska Israelin miehet käänsit
sotaan: ja BenJamitat rupeisit
ään ja haawoittamaan Israelia,
kolmekymmendä miestä, niin he
: Tosin he owat lyödyt meildä,
kuin endisesäkin tappeluxesa.
Niin rupeis sawu käymään koh=
sa Kaupungista ylös, ja BenJa=
palaisit takaperin, ja katzo, koko
ngi käwi ylös taiwas ala.
Ja Israelin miehet käänsit itzen=
BenJaminin miehet hämmästyit;
näit, että heille onnettomuus

Ja he käänsit itzensä Israelin
edesä korwen tielle; mutta sota
heidän: sitälikin ne kuin Kau=
sta olit, surmaisit he siellä.
Ja ne piiritit BenJaminin, ja
takaa Menuahn asti, ja tallaisit
Gibean kohdalla, auringon ylöne=
päin.
Ja BenJaminista langeis, kah=
oistakymmendä tuhatta miestä;
kaikki olit wahwat sotamiehet.
Niin käänsit he itzensä, ja pa=
korpeen päin Rimmonin wuorelle;
sillä tiellä löit he wiisi tuhatta
; ja ajoit heitä takaa Gideoniin
ja löit heistä kaxi tuhatta miestä.
Ja kaikki kuin sinä päiwänä
Jaminista langeisit, olit wiisi kol=
kymmendä tuhatta miestä, jotka
wedit ulos; ja olit kaikki wah=
sotamiehet.
Ainoasta kuusi sataa miestä kään=
sä, ja pakenit jällen korpeen
wuorelle, ja jäit Rimmo=
wuorelle neljäxi Kuukaudexi.
Duom. 21: 13.
Israelin lapset tulit jällen=
in lasten tygö, ja löit ne
miekan terällä, sekä Kan=
, ja kaikki mitä he löy=
Kaupungit kuin he löysit,

21. Luku.

BenJaminin lapset saawat emänditä Jabista ja Silosta.

Ja Israelin miehet olit wannonet
Mizpasa, ja sanonet: ei yxikän
meistä pidä tytärtänsä andaman Ben=
Jamitaille emännäxi.
2. Ja Kansa tuli Jumalan huone=
seen, ja oli siellä Jumalan edesä ehto=
seen asti: ja he korotit äänensä ja itkit
katkerasti;
3. Ja sanoit: O HErra Israelin
Jumala, mixi tämä tapahtui Israeli=
sa; että tänäpänä on yxi sukukunda
wähendynyt?
4. Ja toisena päiwänä nousi Kan=
sa warahin, ja rakensi siihen Altarin;
ja uhraisit polttouhria ja kiitosuhria.
1 Kun. K. 8: 64.
5. Ja Israelin lapset sanoit: kuka
on kaikista Israelin sukukunnista, joka
ei tänne ole tullut Kansan kanßa HEr=
ran eteen? sillä suuri wala oli tehty,
että se joka ei tullut HERran tygö
Mizpaan, hänen piti totisesti kuoleman.
6. Ja Israelin lapset kaduit heidän
weljensä BenJaminin tähden, ja sa=
noit: tänäpänä on yxi sukukunda Is=
raelisa wähetty.
7. Ja kuinga me käytämmä itzem=
me heidän kanßansa, että ne kuin jää=
net owat, saisit emänditä: sillä me o=
lemme wannonet HERran kautta, et=
ten me anna heille emänditä meidän
tyttäristämme.
8. Ja he sanoit: kuka on Israelin
sukukunnasta, joka ei ole tänne tullut
HERran tygö Mizpaan? ja katzo, ei
ole yxikän ollut leirisä Kansan seasa,
Jabexesta Gileadisa.
9. Ja Kansa luettin: ja katzo, ei
ollut siellä yhtäkän Jabexen asuwata
Gileadista.
10. Niin he lähetit sinne Kansasta,
kaxitoistakymmendä tuhatta sotamiestä;
ja käskit heitä, sanoden: mengät ja
lyökät Jabexen asuwaiset Gileadisa
miekan terällä, waimoinensa ja lapsi=
nensa.
11. Mutta niin pitä teidän teke=
män: kaiken miehenpuolen, ja kaikki

waimot kuin miesten kanßa owat maannet, pitä teidän tappaman.
4 Mos. 31: 17.

12. Ja he löysit Jaberen asuwaisista Gileadisa neljäsataa piikaa kuin neitzet olit, ja ei ollet yhdengän miehen tykönä maannet: ne weit he Silon leiriin, joka on Canaan maasa.

13. Niin kokó Kansa lähetti matkaan, ja käski sanoa BenJaminin lapsille, jotka olit Rimmonin kalliolla, ja kutzuit heitä ystäwällisesti.
Duom. 20: 47.

14. Niin BenJaminin lapset tulit silloin jällen, ja he annoit heille emänditä, niistä kuin he olit jättänet elämään Jaberen waimoista Gileadisa; ja ei niingän heille täytynyt.

15. Niin Kansa katui BenJaminin tähden, että HErra oli lowen tehnyt Israelin sukukunnisa.

16. Ja Kansan wanhimmat sanoit: kuinga me teemme, että ne jäänet saisit myös emänditä? sillä waimowäki BenJaminisa on hukutettu.
4 Mos. 11: 16.

17. Ja sanoit: heidän pitä kuitengin nautitzeman perimisensä, kuin jäänet owat BenJaminista; ettei yxikän sukukunda Israelista häwitettäisi.

18. Ja en me taida anda heille meidän tyttäritämme emännäxi: sillä Israelin lapset owat wannonet ja sanonet: kirottu olkon se joka BenJamitaille emännän anda.

19. Ja he sanoit: katzo, HErra jokawuotinen juhlapäiwä on Si joka on BethElistä pohjaiseen Auringon ylönemistä wastan, B Elin tieldä niin Sichemiin, ja L nonista ländeen päin.

20. Ja he käskit BenJaminin sille, ja sanoit: mengät ja wä wiinamäisä.

21. Ja koska te näette Silon täret käywän ulos hyppyyn, niin kat kiirusti wiinamäistä, ja ottaka kainen teillenne Silon tyttäristä nän; ja mengät BenJaminin ma
2 Mos. 15: 20. 1 Sam. 18: 6.

22. Koska heidän Isänsä taikka jensä tulewat walittamaan meid teemme, niin me sanomme heille: heille armiat, sillä en me ole heille emändätä sodalla; mutta tahtonet heille anda: tämä on synne.

23. BenJaminin lapset teit ja otit hyppyistä heidän lukunsa keen waimot ryöwydellä: ja menit ja asuit perinnösänsä, rakensit pungeita ja asuit niisä.

24. Israelin lapset menit myös dä pois sillöin, itzekukin sukuku ja langoudensa tygö: ja menit itzekukin perimiseensä.

25. Silloin ei ollut Kuningasta raelisa; waan jokainen teki niin hänelle näkyi oikein olewan.
Duom. 17: 6. Luku 18: 1.

Duomarein Kirjan loppu.

Ruthin Kirja.

1. Luku.

EliMelechin waellus, poiat, miniät, kuolema. Naemi, Ruthin matkustaminen.

Ja Duomaritten hallitesa oli kallis aika maalla: ja yxi mies meni waeldamaan Judan Bethlehemistä Moabitain maalle, hän ja hänen emändänsä ja kaxi hänen poikaansa.

2. Hänen nimensä oli EliMelech, ja hänen emändänsä nimi Naemi, ja hänen kahden poikansa nimi, Mahlon ja Chilion: he olit Ephratilaiset Judan Bethlehemistä. Ja koska he Moabitain maalle, pysyit he sie

3. Ja EliMelech Naemin mies li, ja hän jäi jälkeen kahden poik kanßa.

4. He nait Moabitain wai yhden nimi oli Orpah, ja sen nimi Ruth: ja asuit siellä lik menen ajastaikaa.

5. Ja kuolit myös molemm Mahlon että Chilion, ja se wai jälkeen kahdesta pojastansa ja mieh

6. Ja hän nousi miniöinensä, ja pa=
lais Moabitain maalda: sillä hän oli
kuullut Moabitain maalla ollesansa,
että HERra oli etzinyt Kansaansa, ja
andanut heille leipää.
7. Ja hän läxi pois siitä paikasta
kuin hän oli ollut, molempain miniöit=
tensä kanßa: ja koska he matkustit tiellä
palaitaxensa Judan maalle:
8. Sanoi Naemi kahdelle miniäl=
lensä: mengät ja palaitkat kukin tei=
dän äiteinne huoneseen: tehkön HERra
teille laupiuden, niinkuin te olette
kuolluille ja minulle tehnet.
9. HERra andakon teidän löytä
lewon kummangin hänen miehensä huo=
neisa. Ja hän suuta andoi heidän, ja
he korotit äänensä ja itkit;
10. Ja sanoit hänelle: me käymme
kanßas, sinun Kansas tygö.
11. Mutta Naemi sanoi: palaitkat
minun tyttäreni: mixi te tahdotte mi=
nun kanßani käydä? kuinga minä tai=
dan lapsia saada minun kohdusani teille
miehexi? 5 Mos. 25: 5.
12. Palaitkat minun tyttäreni, ja
mengät: sillä minä olen ylön wanha
miestä ottamaan: ja waikka minä sa=
noisin: se on toiwottapa, että minä
ottaisin tänä yönä itzelleni miehen, ja
synnyttäisin poikia:
13. Kuinga te odotaisitte niinkau=
wan kuin ne suurexi tulisit? ja kuinga
te taidatte wiiwyttä, ettet te ota mies=
tä? ei minun tyttäreni: sillä minä suu=
resti murhetin teidän tähtenne, ja
HERran käsi on sattunut minuun.
14. Niin he korotit äänensä, ja itkit
wielä hartaammasti: ja Orpah andoi
suuta anoppinsa; waan Ruth rippui
hänesä.
15. Mutta hän sanoi hänelle: katzos,
sinun kälys on palainnut omaistensa
tygö, ja jumalittensa tygö: palaja
myös sinä kälys kanßa.
16. Ruth wastais: älä minulle sitä
puhu, että minä luowun sinusta, ja
palajan pois tyköös: sillä kuhunga sinä
menet, sinne myös minä menen: ja
kusa sinä yödyt, siellä tahdon myös
minä yötä olla: sinun Kansas on mi=
nun Kansani, ja sinun Jumalas on
minun Jumalani.
17. Kusa sinä kuolet, siellä minä
myös tahdon kuolla, ja itzeni haudat=
ta anda. HERra tehkön minulle sen
ja sen, jos ei ainoasta kuolema eroita
meitä.
18. Koska hän näki hänen täydellä
mielellä händänsä seurawan; lakkais
hän sitä puhumasta hänen kanßansa.
19. Ja he matkustit kahden Beth=
lehemiin asti. Ja koska he tulit Beth=
lehemiin, liikkui koko Kaupungi heidän
tähtensä, ja sanoit: ongo tämä Naemi?
20. Mutta hän sanoi heille: älkät
minua kutzuko Naemi, waan kutzukat
minua Mara: sillä se Kaikkiwaldias
on minun suuresti surullisexi tehnyt.
21. Täysinäisnä minä täältä läxin,
waan HERra andoi minun tyhjänä
palaita. Mixi te siis kutzutte minua
Naemi? sillä HERra on minun alen=
danut, ja se Kaikkiwaldias on minua
waiwannut.
22. Ja niin palais Naemi, ja Ruth
Moabitalainen hänen miniänsä palais
hänen kanßansa Moabitain maalda:
ja he tulit Bethlehemiin ohran leikka=
misen alusa.

2. Luku.

Ruth poimee tähkäpäitä Boaren pellolla.

Oli myös Naemin miehen lango, ja=
lo woimallinen mies, EliMelechin
suwusta; ja hänen nimensä oli Boas.
Matth. 1: 5.
2. Ja Ruth Moabitalainen sanoi
Naemille: salli minun mennä pellolle
sen peräsä päitä noukkimaan, jonga
edesä minä löydän armon. Sanoi hän
hänelle: mene minun tyttäreni.
3 Mos. 19: 9. Luku 23: 22.
3. Ja hän meni ja pääsi noukki=
maan pellolle elonleikkaitten jälkeen:
ja se peldo johon hän osaandui, oli
Boaxen perindöosa, joka oli EliMe=
lechin suwusta.
4. Ja katzo, Boas tuli Bethlehe=
mistä ja sanoi elonleikkaille: HERra
olkon teidän kanßanne. Ja he sa=
noit hänelle: HERra siunatkon sinua.
5. Ja Boas sanoi palweliallensa, e=
lonleikkaitten teettäjälle: kenengä tämä
piika on?
6. Ja Palwelia, elonleikkaitten teet=

täsä, wastais ja sanoi: se on Moabitalainen piika, joka tuli Naemin kanßa Moabitain maalda.

7. Ja hän sanoi: anna minun noukkia ja koota lyhdetten wälillä, elonleikkaitten peräsä. Ja hän on tullut ja seisonut aamusta niin tähänasti: ja ei ole waan wähän aikaa huonesa ollut.

8. Ja Boas sanoi Ruthille: kuules minua minun tyttäreni, älä mene muitten pellolle poimemaan, älä myös tästä lähde; mutta ole täsä minun piikaini kanßa.

9. Katzo wisusti kulla pellolla he eloa ottawat, ja seura heitä: minä sanoin palwelioilleni, ettei yxikän sinua wahingoitze. Ja jos sinä janot, niin mene astiaiden tygö, ja juo siitä kuin minun palweliani owat ammundanet.

10. Ja hän langeis kaswoillensa ja kumarsi itzensä maahan, ja sanoi hänelle: mingätähden olen minä löynnyt armon sinun kaswois edesä, ettäs tunnet minun, joka kuitengin olen muukalainen?

11. Boas wastais, ja sanoi hänelle: minulle ilmoitettin kaikki mitäs tehnyt olet sinun anopilles, sittekuin sinun miehes kuoli; ettäs jätit sinun Isäs ja äitis, ja Isäs maan, ja matkustit Kansan tygö, jota et sinä ennen tundenut.

12. HErra maxakon sinulle sinun työs, ja sinun palkkas olkon täydellinen HErran Israelin Jumalan tykönä; jonga tygö sinä olet tullut, turwamaan hänen siipeinsä ala.

13. Hän sanoi: anna minun löytä armo sinun kaswois edesä minun Herrani; sillä sinä olet lohduttanut minua, ja olet puhutellut sinun piikaas suloisesti; waikka en minä ole niinkuin joku sinun piikoistas.

14. Boas sanoi jällen hänelle: koska ruan aika joutuu, niin tule tänne, syö leipää, ja kasta palas etikkaan. Niin hän istui elonleikkaitten wiereen, ja hän annoi hänelle kuiwatuita tähkäpäitä, hän söi ja rawittin, ja jätti jotakin tähtexi.

15. Koska hän nousi poimemaan, käski Boas palwelioitansa, ja sanoi: sallikat hänen poimia lyhdetten keskellä, ja älkät händä häwäiskö.

16. Waristelkat myös sitomista pimitten hänelle; ja jättäkät siihen, hän ne poimis, ja älkän yxikän dä nuhdelko.

17. Niin poimi hän pellolla e seen asti: ja hän tappoi ne poim ja oli liki yxi Epha ohria.

18. Ja hän kandoi ne ja wei K pungiin, ja osotti anopillensa mitä oli poimenut. Toi myös ne ruan tet, joista hän oli itzensä rawinnu andoi hänelle.

19. Silloin sanoi hänen anop hänelle: kusas olet poiminut tänäp ja kusas olet työtä tehnyt? Siun olkon se kuin sinun tundenut on. hän ilmoitti anopillensa kenengä nä hän työtä teki, sanoden: se jonga tykönä minä tänäpänä tein, kutzutan Boas.

20. Naemi sanoi miniällensä: olkon siunattu HErralda; joka e ollut armotoin, enämmin niitä el tä kuin kuolluitakan wastan. Ja mi sanoi hänelle: tämä mies on dän lähimmäisemme, ja on meidän rillisemme.

21. Ja Ruth Moabitalainen sa hän sanoi myös minulle: ole m palwelioitteni kanßa, siihenasti kuin loppewat kaiken minun eloni.

22. Naemi sanoi Ruthille mi lensä: minun tyttäreni, hywä on si mennä hänen piikainsa kanßa; ettei ku olisi sinua wastoin toisen pell

23. Ja hän wiipyi Boaxen pii tykönä, ja poimi tähkäpäitä, siihen kuin ohrat ja nisut leikattin: ja jällen anoppinsa tygö.

3. Luku.

Ruth panee lewätä Boaxen jalkoihin.

Ja Naemi hänen anoppinsa sanoi h nelle: minun tyttäreni, minä t don saatta sinulle lewon, että si hywin käwis.

2. Boas meidän sukumme, j piikain tykönä sinä olet ollut, hän wiskaa tänä yönä ohria luwa

3. Niin pese itzes, ja woitele ja waateta itzes, ja mene luwaan

kän sinua tunne, siihenasti kuin syöty
juotu on.
4. Koska hän itzensä lewätä panee,
n katzo paikka kusa hän makaa:
mene ja nosta waate hänen jal=
sa pääldä, ja pane siihen lewätä:
hän kyllä sinulle sanoo, mitä si=
tekemän pitä.
5. Hän sanoi hänelle: kaikki mitä
sanot minulle, teen minä.
6. Hän meni luwaan, ja teki kaikki
hänen anoppinsa hänelle käski.
7. Ja koska Boas oli syönyt ja
t, tuli hänen sydämensä iloisexi,
ni lewätä yhden kuhilan taa: Ja
tuli salaisesti, ja nosti waatten
jalkainsa pääldä, ja pani siihen

8. oli yön aikaan, peljästyi mies
si itzensä: ja katzo, waimo ma=
hänen jalkainsa juuresa.
9. Ja hän sanoi: kukas olet? hän
s: minä olen Ruth sinun pal=
, lewitä siipes ylitze sinun pii=
sillä sinä olet perillinen.
10. Hän sanoi: siunattu ole sinä
Rasa minun tyttäreni, sinä olet
danut ensimäisen armotyön sillä
isellä; ettes ole seurannut nuoru=
, köyhiä eli rikkaita.
1. Ja nyt minun tyttäreni, älä
: kaikki mitäs sanot, teen minä
: sillä koko minun Kansani Kau=
tietä, ettäs olet kunniallinen
mo.
1. Se on tosi, että minä olen pe=
n; mutta toinen on lähimmäi=
minua.
13. Ole täsä yö: ja jos hän huo=
omistaa sinun, niin se on hywä;
jollei hän tahdo omistaa sinua,
minä omistan sinun, niin totta
HErra elää: lewä huomeneen

14. Ja hän lewäis huomeneen asti
jalkainsa juuresa. Ja nousi en=
nikän toisensa tunsi; ja sanoi:
kengän tietämän waimoa lu=
llexi.
hän sanoi: anna sinun lii=
kuin ylläs on, ja ota sii=
otti siihen. Ja hän mit=
kuusi mittaa ohria, ja pa=
ni hänen päällensä. Ja hän itze tuli
Kaupungiin.
16. Mutta waimo meni anoppinsa
tygö, joka sanoi: kuinga sinulle menes=
tyy minun tyttäreni? ja hän jutteli
hänelle kaikki mitä mies oli tehnyt.
17. Ja sanoi: nämät kuusi mittaa
ohria andoi hän minulle; sillä hän sa=
noi: ei pidä sinun tyhjin käsin mene=
män anoppis tygö.
18. Hän sanoi: ole hiljaxes tyttä=
reni niinkauwan että sinä saat nähdä,
kuinga tämä tapahtuu: sillä ei se mies
lakka ennen kuin hän tämän tänäpäi=
wänä hywin lopetta.

4. Luku.

Ruthin häät, lapsi. Dawidin polwiluku.

Ja Boas meni porttiin, ja istui siel=
lä: ja katzo, perillinen käwi ohitze,
ja Boas puhutteli händä, sanoden:
palaja tänne ja istu wiereeni, oles
kukas olet. Niin hän palais ja istui.
1 Sam. 21: 2.
2. Ja hän otti kymmenen miestä
Kaupungin wanhimmista, sanoden heille:
istukat tähän: ja he istuit.
3. Niin sanoi hän perilliselle: sitä
maan kappaletta, kuin meidän weljel=
lämme EliMelechillä oli, kaupitzee Nae=
mi, joka on tullut Moabitain maalda.
4. Sentähden ajattelin minä sen si=
nulle ilmoitta, ja sanoa: tahdotkos sen
todella periä, niin lunasta se täsä Kau=
pungin asuwaisten ja minun Kansani
wanhimmitten edesä: waan jollet sinä
sitä tahdo periä, niin sano minulle,
että minä sen tietäisin; sillä ei ole yh=
tän muuta perillistä kuin sinä, ja mi=
nä sinun jälkehes. Hän sanoi: minä
perin. 5 Mos. 25: 7.
5. Niin wastais Boas: jona päi=
wänä sinä Naemin kädestä lunastat
pellon, niin ota Ruth Moabiti sen
kuolluen emändä, herättäxes sille kuol=
luelle nimeä hänen perinnösänsä.
6. Niin sanoi perillinen: en minä
taida periä sitä, etten minä hukutaisi
minun perimistäni: peri sinä se kuin
minun pitä perimän; sillä en minä
taida sitä periä.
7. Ja se oli muinan Israelisa lu=

nastamisesa ja perimisesä wahwistuxexi kaikkiin asioihin, että mies riisui kengänsä ja andoi lähimmäisellensä: ja se oli todistus Israelisa.

8. Niin perillinen sanoi Boaxelle: lunasta sinä se: ja riisui kengän jalastansa.

9. Boas sanoi wanhimmille ja kaikelle Kansalle: te olette tänäpäiwänä minun todistajani, että minä olen lunastanut Naemilda, kaikki mitä Eli-Melechin, Chilionin ja Mahlonin oli.

10. Ja myös Ruthin sen Moabitin Mahlonin lesken olen ottanut emännäxeni, herättäxeni sille kuolluelle nimeä hänen perimisesänsä, ja ettei sen kuolluen nimi hukkuisi weljeinsä seasta, ja hä en siastansa portisa; sen päälle oletta te tänäpäiwänä todistajat.

11. Niin kaikki Kansa ja wanhimmat kuin portisa olit, sanoit: me olemme todistajat. HErra tehkön sille waimolle, joka sinun huonesees tulee, niinkuin Rahelille ja niinkuin Lealle, jotka molemmat Israelin huonen rakensit: ja enändyhkön woimas Ephratasa, ja tulwos kuuluisaxi Bethlehemisä. 1 Mos. 29: 32, rc. Luku 30: 24, rc.

12. Ja sinun huones olkon niinkuin Perezen huone, jonga Thamar synnytti Judalle; sitä siemenestä, jonga HErra sinulle anda tästä nuoresta waimosta. 1 Mos. 38: 29.

13. Niin Boas otti Ruthin em[...] näxensä: Ja hän meni hänen ty[...] sä; ja HErra andoi hänen tulla [...] delmälliseksi, ja hän synnytti pojan.

14. Niin waimot sanoit Naem[...] Kiitetty olkon HErra, joka ei [...] nut sinulda puuttua perillistä t[...] aikaan; että hänen nimensä pysyis [...] raelisa.

15. Hän on wirwottawa sinu[...] holhowa sinun wanhuttas: sillä [...] miniäs, joka sinua rakastaa, on [...] synnyttänyt, hän itze on sinulle pa[...] bi kuin seitzemän poikaa. 1 Sam. [...]

16. Ja Naemi otti lapsen, [...] helmaansa, ja kaswatti sen.

17. Mutta hänen kylänsä wa[...] annoit hänelle nimen, ja sanoit: [...] mille on poika syndynyt: ja kutzu[...] nen nimensä Obed: tämä on D[...] din Isän Isain Isä.

18. Tämä on Perezen sukuku[...] Perez siitti Hezronin. 1 Aika K. [...]

19. Ja Hezron siitti Raamin: R[...] siitti Aminadabin. Matth. [...]

20. Aminadab siitti Nahessonin: [...] hesson siitti Salmon. Luc. [...]

21. Salmo siitti Boaxen: B[...] siitti Obedin.

22. Obed siitti Isain: ja Isai [...] Dawidin.

Ruthin Kirjan loppu.

Ensimäinen Samuelin Kirja.

1. Luku.

Hannan murhe, rukous. Samuel syndyy.

Yxi mies oli Ramathaimin Zophimista Ephraimin wuorelda, ja hänen nimensä oli Elkana Jerohamin poika, Elihun pojan, Tohun pojan, Zuphin pojan, joka oli Ephratista. 1 Aika K. 6: 27.

2. Ja hänellä oli kaxi waimoa, yhden nimi oli Hanna, ja toisen nimi Peninnah: Mutta Peninnalla oli lapsia, waan Hannalla ei ollut lasta.

3. Se mies meni wuosiwuodelta Kaupungistansa rukoilemaan ja u[...] maan Siloon HErralle Zebaoth[...] Ja siellä oli kaxi Elin poikaa, H[...] ni ja Pinehas HErran Papit. 2 Mos. 23: 17. 5 Mos. 16: 16. Jos. 18[...]

4. Ja sinä päiwänä jona Elk[...] uhrais, andoi hän emännällensä [...] ninnalle ja kaikille pojillensa ja t[...] rillensä osat;

5. Mutta Hannalle andoi hän [...] den osan murehtien: sillä hän ra[...] Hannata: mutta HErra oli sul[...] hänen kohtunsa.

6. Ja hänen wainojansa wai[...]

ä, ja soimais hänelle, että HERra
oli sulkenut hänen kohtunsa.
1 Mos. 20: 18.
. Ja niin hän teki joka wuosi,
he menit HERran huoneseen,
atti hänen murhellisexi. Mutta
itki, ja ei syönyt.
Ja Elkana hänen miehensä sa-
hänelle: Hanna, mitäs itket? ja
s syö? ja mingätähden sinun sy-
on murhellinen? engö minä sinulle
bi ole kuin kymmenen poikaa?
Ruth. 4: 15.
Niin nousi Hanna, sittekuin hän
yt ja juonut Silosa: ja Pappi
i istuimella HERran templin
den tykönä.
Ja Hanna oli sangen katkeralla
ä, ja rukoili HERraa, ja itki

Ja lupais lupauxen, sanoden:
a Zebaoth, jos sinä armosa katzoi-
un piikas ahdistusta, muistaisit
, ja et unhotaisi sinun piikaas,
andaisit piikalles pojan; niin
annan hänen HERralle kaikixi
ikäpäiwixensä, ja partaweitzi ei
hänen päähänsä tuleman.
Mos. 6: 5. Luku 30: 7. Duom. 13: 5.
Ja kuin hän kauwan rukoili
ran edesä, otti Eli waarin hä-
suustansa.
Sillä Hanna puhui sydämestän-
ja ainoasta hänen huulensa liikuit:
a hänen äänensä ei kuulunut; niin
luuli hänen juowuxisa olewan.
14. Ja Eli sanoi hänelle: kuinga
wan sinä olet juowuxisa? anna wii-
olla sinustas pois.
Mutta Hanna wastais, ja sa-
ei minun Herrani, minä olen
linen waimo: wiinaa ja wäke-
juomaa en ole minä juonut:
olen wuodattanut minun sydä-
HERran edesä.
Ps. 42: 5. Ps. 62: 9.
älä pidä piikaas irtallisen wai-
edesä: sillä minä olen minun
murheestani ja waiwastani tä-
puhunut.
wastais, ja sanoi: mene
a. Israelin Jumala anda-
sinun rukouxes, kuin sinä
rukoillut.

18. Hän sanoi: anna sinun piikas
löytä armo sinun silmäis edesä. Niin
waimo meni matkaansa ja söi, ja ei
ollut sillen niin murhellinen.
19. Ja he nousit warhain huome-
neltain rukoilemaan HERraa: sitte
palaisit he ja tulit kotiansa Rama-
thaan. Ja Elkana tunsi emändänsä
Hannan, ja HERra muisti händä.
20. Ja koska muutamat päiwät olit
kulunet, tuli Hanna raskaxi, ja syn-
nytti pojan ja kutzui hänen nimensä
Samuel: sillä minä olen händä ru-
koillut HERralda.
21. Ja Elkana meni ylös kaiken
huonensa kanßa, uhramaan HERralle
wuosikautista uhria ja lupaustansa.
22. Ja ei Hanna mennyt ylös, waan
sanoi miehellensä: koska lapsi wieroite-
tan, niin minä otan hänen kanßani
näyttäxeni HERralle, ja sitte pitä hän
siellä aina oleman.
23. Elkana hänen miehensä sanoi
hänelle: tee niinkuin sinulle parhaxi
näkyy, ole niinkauwan että hänen
wieroitat: HERra wahwistakon sen
kuin hän puhunut on. Niin waimo
jäi kotia, ja imetti poikaansa, siihen-
asti että hän wieroitti hänen.
1 Mos. 21: 8. Ps. 131: 2.
24. Ja hän toi hänen ylös kans-
sansa, sittekuin hän hänen wieroitta-
nut oli, kolmen kalpein kanßa, yhden
Ephan jauhoja, ja leilin wiinaa: ja
toi hänen HERran huoneseen Silosa,
ja nuorukainen oli wielä sangen nuori.
2 Mos. 23: 15. Luc. 2: 41.
25. Ja he teurastit kalpein; ja toit
nuorukaisen Elin eteen.
26. Ja hän sanoi: Ah! minun Her-
rani, niin totta kuin sinun sielus elää
minun Herrani, minä olen se waimo.
kuin täsä tykönäs seisoi, ja rukoili
HERraa.
27. Tätä nuorukaista minä anoin,
nyt on HERra minulle andanut mi-
nun rukouxeni, kuin minä häneldä ru-
koilin.
28. Sentähden annan minä hänen
HERralle jällen, kaikexi elinajaxensa,
että hän HERralda rukoiltu on: ja
hän rukoili HERraa siinä paikasa.

2. Luku.

Hannan kiitoswirsi. Samuel kaswaa HERran edesä. Elin pojat, hänen hienoudensa heitä wastan ja rangaistuxensa.

Ja Hanna rukoili, ja sanoi: minun sydämeni riemuitzee HERrasa, minun sarweni on ylletty HERrasa. Minun suuni on lewiältä auwennut minun wihollisteni ylitze; sillä minä riemuitzen sinun autuudestas.
Luc. 1: 46, 47.

2. Ei kengän niin pyhä ole kuin HERra, sillä ei yxikän ole paitzi sinua; ja ei yhtän kalliota ole niinkuin meidän Jumalamme. 5 Mos. 3: 24. Ps. 86: 8. Es. 44: 8.

3. Lakatkat teidän suuresta kerskamisestanne: pangat pois teidän suustanne se wanha: sillä HERra on kaikki tietäwä Jumala, ja ei anna senkaltaisia aiwoituxia menestyä.

4. Wäkewitten joutzet owat särjetyt: ja heikot owat wäkewydellä wyötetyt.
Luc. 1: 51.

5. Jotka ennen rawitut olit, ne owat itzensä myynet leiwän edestä, ja jotka nälkää kärseit, ei sillen isoa, siihenasti että hedelmätöin seitzemän synnytti, ja jolla monda lasta oli, tuli heikoxi.
Ps. 34: 11. Wal. w. 5: 6. Luc. 1: 53.

6. **HERra kuoletta ja wirwotta: wie suureen ahdistuxeen, ja siitä ulos jällen.** 5 Mos. 32: 39. Ps. 71: 20.

7. **HERra teke köyhäxi ja rikkaxi: hän alenda ja ylendä.**
Job. 36: 5.

8. Hän nostaa tomusta köyhän, ja ylendä waiwaisen loasta, istuttaxensa händä päämiesten sekaan, ja andaxensa hänen kunnian istuimen periä: Sillä maan perustuxet owat HERran: ja maan piirin on hän asettanut niitten päälle. Ps. 24: 1. Ps. 75: 8. Ps. 102: 26. Ps. 104: 5. Ps. 113: 7, 8. Luc. 1: 52.

9. **Hän warjelee pyhäinsä jalat, mutta jumalattomat pitä waikeneman pimeydesä: sillä oma suuri woima ei mitän auta.**
Ps. 17: 5. Ps. 91: 11. Ps. 97: 10. Ps. 121: 8. Ps. 145: 20. Sap. l. 2: 7.

10. Ne jotka riitelewät HERran kanssa, pitä muserettaman rikki, hän jylisee taiwaasa heidän ylitzensä. HERra duomitzee maan ääret, ja anda
ningallensa wäkewyden, ja ylendä
deltunsa sarwen. Duom. 5: 2
1 Sam. 7: 10. Ps. 89: 25.

11. Ja Elkana meni Ramat
huoneseensa: waan nuorukainen
weli HERraa Papin Elin edesä.

12. Mutta Elin pojat olit
ja ei totellet HERraa;

13. Eikä myös Pappein oi
Kansan edesä: kuin joku uhrin u
tuli Papin palwelia koska liha ke
ja oli kolmehaarainen hango

14. Ja pisti sen kattilaan, e
taan, eli kruusiin, eli pannu
kaikki mitä hän weti ylös ha
sen Pappi otti siitä: ja niin te
kaikelle Israelille, jotka tulit
Siloon. 3 Mos. 7: 34.

15. Niin myös ennenkuin he
lihawuden, tuli Papin palwelia,
noi niille jotka uhria kannoit:
lihaa paistetta Papille: sillä ei
ota keitettyä lihaa sinulda, waan
3 Mos. 3: 5. Luku 7: 31.

16. Koska joku sanoi hänelle:
takat lihawus tänäpänä niinkuin
ota sitte sinulles mitä sydämes himo
Niin sanoi hän hänelle: nyt pitä s
andaman, jolles anna niin minä
wäkisin.

17. Ja sentähden oli nuoruka
rikos sangen suuri HERran edesä;
Kansa katzoi HERran ruokauhrin

18. Mutta Samuel palweli H
ran edesä, ja nuorukainen oli wyö
liinaisella päälliswaattella.
2 Mos. 28: 6.

19. Ja hänen äitinsä oli te
hänelle wähän hamen, ja wei sen
nelle joka wuosi, koska hän meni
miehensä kanssa uhramaan wuosiuh

20. Ja Eli siunais Elkanan ja
nen emändänsä, ja sanoi: HERra
dakon sinulle siemenen tästä waimo
sen rukouxen tähden kuin hän on
koillut HERralda: ja he menit
lensa.

21. Ja HERra oppei Hannata,
hän tuli raskaxi, ja synnytti
poikaa ja kaxi tytärtä: ja nuoruka
Samuel kaswoi HERran edesä.

22. Mutta Eli oli suuri

uli mitä hänen poikansa teit kai-
Israelille: ja että he makaisit
ten waimoin kanssa, jotka palwelit
kunnan majan owella.
4: 15. 2 Mos. 38: 8. Luc. 2: 37.
Ja sanoi heille: miri te teette
ltaisita? sillä minä kuulen teidän
a tekojanne kaikelda täldä Kan-

Ei niin minun poikani, ei ole
wä sanoma kuin minä kuulen,
e saatatte HERran Kansan syn-
emään.
Jos joku rikko ihmistä wastan,
Duomarit sen sowittawat: mutta
u rikko HERraa wastan, kuka
ä rukoilee? Ja ei he kuullet
äändä: sentähden HERra tah-
n tappa.
Mutta nuorukainen Samuel
kaswoi, ja oli otollinen, sekä
a että ihmisten edessä.
Luc. 2: 40, 52.
Ja Jumalan mies tuli Elin
ja sanoi hänelle: näin sanoo
a: engö minä ilmeisesti ilmoit-
minuani sinun Isäs huonelle,
e wielä olit Egyptisä Pharaon
a? Ap. T. 7: 25.
Ja minä walitzin hänen mi-
i Papiri kaikista Israelin suku-
a, uhramaan minun Alttarilleni,
ämään suitzutusta, ja kanda-
päällisiwaatetta minun edesäni:
ä olen andanut sinun Isäs huo-
kaikki Israelin lasten tulet.
3 Mos. 10: 14.
9. Miri siis te potkitte minun
i wastan, ja minun ruokauh-
jonga minä olen käskenyt uh-
seurakunnan majasa: ja enäm-
unnioitit sinun poikias kuin mi-
lihoittarenne teitänne, kaikista
Kansani Israelin ruokauhrein
? 5 Mos. 32: 15. Ap. T. 9: 5.
Sentähden sanoo HERra Is-
Jumala: minä olen wakaisesti
, että sinun huones ja sinun
pitä waeldaman minun
kaikkisesti; mutta nyt sanoo
kon se kaukana minusta:
minua kunnioitzewat,
hdon kunnioitta: waan jotka minua katzowat ylön, ne pitä katzottaman ylön. 1 Kun. K. 2: 27.

31. Katzo, se aika tulee, että minä murran sinun käsiwartes, ja sinun Isäs huonen käsiwarren; ettei yrikän wanha pidä sinun huonesas oleman.

32. Ja sinun pitä näkemän sinun wastanseisojas majasa, kaikesa hywydesä kuin Israelille tapahtuu: ja ei yrikän wanha pidä oleman sinun huonesas ijankaikkisesti.

33. Kuitengin en minä ketän peräti häwitä sinusta minun Alttarildani, että minä kulutan sinun silmäs, ja sinun sielus murheseen saatan: mutta kaikki sinun huones paljous pitä kuoleman, koska ne owat miehexi tullet.

34. Ja tämä pitä oleman sinulle merkixi, kuin sinun poikais Hophnin ja Pincharen päälle pitä tuleman: yhtenä päiwänä pitä molemmat kuoleman. 1 Sam. 4: 11.

35. Ja minä herätän minulleni uskollisen Papin, se teke niinkuin minun sydämesäni ja mielesäni on. Ja minä rakennan hänelle wahwan huonen, waeldaxensa minun woideltuni edesä hänen elinaikanansa. 1 Kun. K. 2: 35.

36. Ja tapahtuu, että se kuin jää jälkeen sinun huonesees, pitä tuleman ja kumartaman händä hopiapenningin ja leiwän kappalen edestä: ja pitä sanoman: päästä minua nyt yhden Papin osaan, että minä saisin syödä palan leipää.

3. Luku.

HERra huuta Samuelia. Eli rangaistaan.

Ja nuorukainen Samuel palweli Elin edesä HERraa: Ja HERran sana oli kallis siihen aikaan, ja ei ollut ilmoituxia. Ps. 74: 9.

2. Ja tapahtui siihen aikaan, että Eli makais siallansa: ja hänen silmänsä rupeisit pimendymään, niin ettei hän nähnyt. 1 Sam. 4: 15.

3. Ja Samuel makais HERran templisä, siinä kuin Jumalan Arkki oli, ennenkuin Jumalan lampu sammutettin. 2 Mos. 27: 21. 3 Mos. 24: 3.

4. Ja HERra kutzui Samuelia: hän wastais: katzo, täsä minä olen.

5. Ja hän juoxi Elin tygö, ja sanoi: katzo, täsä minä olen, sinä kutzuit minua. Hän sanoi: en minä kutzunut, mene jällen ja pane maata: ja hän meni ja pani maata.

6. Ja HErra kutzui taas Samuelia, ja Samuel nousi ja meni Elin tygö, ja sanoi: katzo, täsä minä olen, sinä kutzuit minua. Hän sanoi: en minä kutzunut sinua minun poikani, mene jällen ja pane maata.

7. Mutta Samuel ei tundenut silloin wielä HErraa: ja HErran sana ei ollut wielä ilmoitettu hänelle.

8. Ja HErra kutzui Samuelia wielä kolmannen kerran, ja hän nousi ja meni Elin tygö, ja sanoi: katzo, täsä minä olen, sinä kutzuit minua. Niin ymmärsi Eli, että HErra kutzui nuorukaista.

9. Ja Eli sanoi Samuelille: mene, ja pane maata: ja jos sinua wielä kutzutan, niin sano: puhu HErra, sillä sinun palwelias kuulee. Samuel meni ja pani maata siallensa.

10. Niin tuli HErra ja seisoi siellä, ja kutzui niinkuin ennengin: Samuel, Samuel. Ja Samuel sanoi: puhu, sillä sinun palwelias kuulee.

11. Ja HErra sanoi Samuelille: katzo, minä teen yhden asian Israelisa; niin että sen molemmat korwat pitä soiman kuin sen kuulee.
2 Kun. K. 21: 12. Jer. 19: 3.

12. Sinä päiwänä tuotan minä Elille kaikki ne kuin minä hänen huonettansa wastan puhunut olen: minä alan ja päätän sen. 1 Sam. 2: 31.

13. Ja minä tahdon tehdä hänelle tiettäwäxi, että minä olen Duomari hänen huonellensa ijankaikkisesti; sen pahan työn tähden, että hän tiesi poikansa häpiällisesti itzensä käyttänen, ja ei kertakan wihaisesti katzonut heidän päällensä.

14. Sentähden olen minä wannonut Elin huonelle; että tämä Elin huonen pahateko ei pidä lepytettämän, uhrilla eikä ruokauhrilla ijankaikkisesti.
3 Mos. 4: 3.

15. Ja Samuel makais huomeneen asti, ja awais HErran huonen owen. Ja Samuel ei tohtinut ilmoitta E… sitä näkyä.

16. Niin kutzui Eli hänen, ja sanoi: Samuel poikani: hän wa… katzo, täsä minä olen.

17. Hän sanoi: mikä sana … kuin sinulle sanottin? älä sala… minulda. Jumala tehkön sinulle … ja sen, jos sinä jotain salat min… sitä kuin sinulle sanottu on.

18. Niin Samuel sanoi hänelle … ki, ja ei häneldä mitän sal… Waan hän sanoi: hän on H… hän tehkön niinkuin hänelle o… wollinen.

19. Ja Samuel kaswoi, ja … ra oli hänen kanszansa, ja ei la… nut yhtäkän kaikista hänen sano… maahan. 1 Sam. 2: 21, 2…

20. Ja koko Israel hamast… nista niin BerSabaan, tunsi S… lin uskollisexi HErran Prophet…
Duom. 20: 1.

21. Ja HErra taas ilmest… nelle Silosa: sillä HErra oli … dunut Samuelille Silosa, H… sanan kautta.

4. Luku.

Arkki otettu. Hophni, Pinehas lyödyt. Pinehaxen emändä kuolewat.

Ja Samuel rupeis saarnamaan … Israelin edesä: ja Israeli … sotaan Philistealaisia wastan, … sioitit heitänsä EberEzerin tygö: … Philistealaiset asetit leirinsä Aph…
1 Sam. 7: 12.

2. Ja Philistealaiset walmistit … sä Israelia wastan, ja sota l… itzensä pitkälle, ja Israel lyötin … listealaisilda: ja he löit siinä t… luxesa kedolla lähes neljätuhatta m…

3. Kosta Kansa tuli leiriin, … Israelin wanhimmat: mingätä… HErra andoi meidän tänäpänä … tä Philistealaisilda? ottakamme … ran liiton Arkki Silosta meidän … gömme, ja andakamme sen tulla … dän keskellemme, wapahtamaan … meidän wihollistemme kädestä.

4. Ja Kansa lähetti Siloon, … annoit sieldä tuoda HErran Zeb… liiton Arkin, joka istuu Che…

llä. Ja siellä oli kaxi Elin poikaa,
phni ja Pinehas Jumalan liiton
in kansa. 2 Mos. 25: 10 18.
Sam. 6: 2. Ps. 80: 2. Ps. 99: 1.
Ja HERran liiton Arkin tul-
leiriin, huusi kaikki Israel suurel-
ndolla; niin että maa kajahti.
Koska Philistealaiset kuulit sen
non, sanoit he: mikä suuri ilo-
o on Hebrealaisten leirisä? Ja
he ymmärsit HERran Arkin
leiriin;
Pelkäisit Philistealaiset heitänsä,
oit: Jumala on tullut leiriin.
llä sitte sanoit: woi meitä! sillä
ennen niin ollut.
Woi meitä! kuka pelastaa meitä
suurten Jumalten käsistä? nä-
t ne Jumalat, jotka Egyptin
sa kaikkinaisilla rangaistuxilla.
2 Mos. 7, 8, 9, 10 Luk.
Olkat siis rohkiat sydämestä, ja
miehet Philistealaiset, ettei tei-
äisi palweleman Hebrealaisia,
n he owat teitä palwellet: olkat
ja sotikat. Duom. 13: 1.
Niin Philistealaiset sodeit, ja
l lyötin, ja jokainen pakeni ma-
a, ja se oli sangen suuri tappo:
että Israelista kaadui kolmekym-
ä tuhatta jalkamiestä.
Ps. 78: 61, 62.
Ja Jumalan Arkki otettin pois:
i Elin poikaa Hophni ja Pine-
olit.
Sillon juoxi sotajoukosta yxi
mita, ja tuli sinä päiwänä Si-
ja hän oli rewäisnyt waattensa,
innut muldaa päänsä päälle.
37: 34. Jos. 7: 6. 2 Sam. 1: 2, 11.
Ja katzo, koska hän sinne tuli,
li istuimella, tielle katzelemaan:
änen sydämensä oli peljästyxisä
Arkin tähden. Ja koska mies
pungiin, ilmoitti hän sen, ja
pungi parkui.
Ja koska Eli kuuli sen korkian
änen, kysyi hän: mikä kapi-
n? niin tuli mies nopiasti
sen Elille.
oli yhdexänkymmenen
ajastaikainen: ja hänen sil-
mänsä olit jo niin pimennet, ettei hän
nähnyt. 1 Sam. 3: 2.
16. Ja mies sanoi Elille: minä o-
len tullut ja paennut tänäpänä sota-
joukosta. Mutta hän sanoi: kuingasta
käy poikani?
17. Silloin wastais sanansaattaja,
ja sanoi: Israel on paennut Philistea-
laisten edellä, ja suuri tappo on Kan-
sasa tapahtunut: ja molemmat sinun
poikas Hophni ja Pinehas owat myös
kuollet: ja Jumalan Arkki on otettu
pois.
18. Ja koska hän kuuli mainitta-
wan Jumalan Arkkia, langeis hän
maahan taapäin istuimelda portin ty-
könä, ja mursi niskansa ja kuoli: sillä
hän oli wanha ja raskas mies. Ja
hän duomitzi Israelia neljäkymmendä
ajastaikaa.
19. Ja hänen miniänsä Pinehaxen
emändä oli wiimeisellänsä raskas. Koska
hän sen sanoman kuuli, että Jumalan
Arkki oli otettu pois, ja hänen appen-
sa ja miehensä olit kuollet, kumarsi
hän itzensä ja synnytti: sillä hänen ki-
punsa käwi hänen päällensä.
20. Ja koska hän oli kuolemallan-
sa, sanoit waimot jotka seisoit hänen
tykönänsä: älä pelkä, sillä sinulle on
poika syndynyt. Mutta ei hän mitän
wastanut, eikä sitä mieleensä pannut.
21. Ja kutzui sen lapsen Ichabod,
ja sanoi: kunnia on tullut Israelista
pois: sillä Jumalan Arkki otettin pois,
ja hänen appensa ja miehensä olit kuollet.
22. Ja hän taas sanoi: Israelin
kunnia on tullut pois; sillä Jumalan
Arkki on otettu pois.

5. Luku.

Dagon turmellaan. Asdoditain kiwut. Ekronin hundot.

Ja Philistealaiset otit Jumalan Ar-
kin, ja weit sen EbenEzeristä As-
dodiin:
2. Ja weit sen sisälle Dagonin huo-
neseen, ja asetit sen Dagonin tygö.
Duom. 16: 23.
3. Ja Asdoditat nousit toisna päi-
wänä warhain, ja katzo, Dagon ma-
kais suullansa maasa HERran Arkin

edesä: Mutta he otit Dagonin ja nostit endiselle siallensa.

4. Ja he nousit toisna huomena, ja katzo, Dagon makais suullansa maasa HERran Arkin edesä: mutta Dagonin pää ja molemmat hänen kätensä olit hakatut kynnyxellä pois, ja muu ruumis makais siinä.

5. Sentähden Dagonin papit ja kaikki kuin Dagonin huoneseen menewät, ei astu Dagonin kynnyxelle Asdodisa tähän päiwään asti.

6. Mutta HERran käsi oli raskas Asdoditain päälle, ja häwitti heidän: ja löi Asdodin ja kaiken ymbäristön, salaisiin paikkoihin.
1 Sam. 6: 5. Ps. 78: 66.

7. Koska Asdodin mihet sen näit niin olewan, sanoit he: älkämme andako olla Israelin Jumalan Arkkia meidän tykönämme: sillä hänen kätensä on juuri raskas meitä ja meidän jumalatamme Dagonita wastan.

8. Ja he lähetit ja kutzuit kaikki Philistealaisten päämiehet tykönsä kokoon, ja sanoit: mitä me teemme Israelin Jumalan Arkille? he wastaisit: andakat Israelin Jumalan Arkki kanetta Gathin ymbäri: ja he kannoit Israelin Jumalan Arkin ymbäri.

9. Ja koska he sen kannoit, nousi suuri kapina Kaupungisa HERran käden kautta, ja hän löi Kaupungin miehet sekä pienet, että suuret: ja he sait salaiset kiwut heidän salaisihin paikkoihinsa.

10. Niin he lähetit Jumalan Arkin Ekroniin. Koska Jumalan Arkki tuli Ekroniin, huusit Ekronitat, ja sanoit: he owat wetänet Israelin Jumalan Arkin ymbärinsä minun tygöni, surmataxensa minua ja minun Kansaani.

11. Niin lähetit he ja kutzuit kaikki Philistealaisten Päämiehet kokoon, ja sanoit: lähettäkät Israelin Jumalan Arkki siallensa jällen, ettei hän surmaisi minua ja minun Kansaani: sillä kaikesa Kaupungisa oli suuri kapina kuoleman tähden, ja Jumalan käsi oli siellä sangen raskas.

12. Ja ihmiset jotka ei kuollet, olit lyödyt heidän salaisisa paikoisansa; niin että huuto meni Kaupungista ylös taiwaseen.

6. Luku.

Arkki lähetetty takaperin. BethSe... uhri ja witzaus.

Ja HERran Arkki oli seitzemän ... kautta Philistealaisten maalla.

2. Ja Philistealaiset kutzuit pa...
sa ja tietäjänsä kokoon, ja sanoit...
tä meidän pitä HERran Arkill...
kemän? andakat meidän tietä ...
meidän pitä lähettämän händä sia...

3. He wastaisit: jos te lähetätte ...
raelin Jumalan Arkin, niin älkät...
dä lähettäkö tyhjänä: waan teidä...
tä maxaman hänelle wikauhrin, ...
te tuletta terwexi, ja saatte tietä...
gätähden hänen kätensä ei teistä l...

4. Mutta he sanoit: mikä ...
wikauhri kuin meidän hänelle ...
man pitä? he wastaisit: wiisi kul...
peräwiertä, ja wiisi kullaista h...
Philistealaisten päämiesten luwun ...
keen; että kaikilla teidän päämi...
länne ja teillä oli yxi witzaus.

5. Tehkät siis teidän peräwier...
kuwat, ja teidän hiirtenne kuwat, ...
teidän maanne häwittänet owat, ...
niitä taxenne Israelin Jumalata: h...
kätensä tulee joskus huokiammaxi t...
teidän jumalillenne ja teidän maalle...
1 Sam. 5: 6.

6. Mixi te paadutatte teidän ...
dämenne, niinkuin Egyptiläiset ja P...
rao paadutit heidän sydämensä? eik...
niin ole, sittekuin hän heidän häp...
saatti, laskit he heidän menemään, ...
he menit matkaansa? 2 Mos. 7: 13. Luku 8: 15. Luku 12: 31.

7. Niin ottakat ja tehkät y...
uudet waunut, ja ottakat kaxi ...
imettäwää lehmää, joidenga päällä ...
ole yhtän ijestä wielä ollut; ja pan...
ne lehmät waunuin eteen, ja salpa...
heidän wasikkansa kotia heidän jä...
tänsä.

8. Ja ottakat HERran Arkki, ...
pangat se waunuin päälle, ja ne ...
laiset kalut kuin te hänelle annoitte; ...
dän wikanne sowinnoxi, pangat ark...
hänen siwullensa: ja lähettäkät h...
matkaan, ja andakat hänen men...

9. Ja katzokat, jos hän menee koh-
tiansa rajainsa kautta ylös Beth-
Semexeen päin, niin hän on tehnyt
meille kaiken tämän suuren pahan:
mutta jos ei, niin me tiedämme ettei
hänen kätensä ole meitä liikuttanut:
waan se on meille muutoin tapatur-
maisti tapahtunut.
10. Miehet teit niin: ja otit kaxi
nuorta imettäwää lehmää; ja panit
ne wannuin eteen, ja salpaisit heidän wa-
sikansa kotia.
11. Ja panit HERran Arkin wau-
nuin päälle; niin myös arkun kullais-
ten hiirten ja heidän peräwiertensä
kuwain kanßa.
12. Ja lehmät menit kohdastansa
tietä myöden BethSemexeen, ja käwit
yhtä tietä ja ammuit, ja ei poi-
kennet eikä oikialle taikka wasemmalle puo-
lelle; ja Philistealaisten päämiehet seu-
ää BethSemexen maan ääriin.
Mutta BethSemiläiset leikkai-
eansa laaxosa: ja nostit sil-
mänsä ja näit Arkin, ja olit iloiset,
he sait sen nähdä.
14. Mutta wannut tulit Josuan
BethSemiläisen pellolle, ja seisoit sii-
nä alallansa, ja siellä oli suuri kiwi:
ja he halkaisit puita wannuista, ja uh-
rasit ne lehmät HERralle polttouhrixi.
15. Ja Lewitat nostit HERran Ar-
kin maahan, ja arkun joka siwusa oli,
jossa ne kullaiset kalut olit, ja panit
ne suuren kiwen päälle. Ja BethSe-
miläiset uhraisit sinä päiwänä HER-
ralle polttouhria, ja muita uhreja.
16. Koska ne wiisi Philistealaisten
päämiestä näit sen, palaisit he sinä
päiwänä Ekroniin.
17. Ja nämät owat ne kullaiset
peräwierten kuwat, kuin Philistealaiset
uhraisit HERralle wikauhrixi: Asdod
yhden, Gasa yhden, Asklon yhden,
Gath yhden, ja Ekron yhden.
18. Ja kullaiset hiiret kaikkein Phi-
listealaisten Kaupungein luwun jälkeen,
wiiden päämiehen edestä, sekä wah-
wista Kaupungeista, ja maan kylistä;
hamaan suureen Abeliin asti, johonga he
panit HERran Arkin; joka on tähän
päiwään asti Josuan BethSemiläisen
pellolla.

19. Ja muutamat BethSemiläiset
lyötin, että he katzoit HERran Ark-
kiin, ja hän löi siitä Kansasta wiisi-
kymmendä tuhatta ja seitzemänkym-
mendä miestä: niin se Kansa murhet-
ti, että HERra niin suurella witzau-
xella löi Kansaa. 4 Mos. 4: 5, 20.
20. Ja BethSemiläiset sanoit: ku-
ka on seisowainen HERran edesä,
tainkaltaisen pyhän Jumalan? ja ke-
nen tygö hän menee meidän tyköämme?
21. Ja lähetit sanansaattajat Kir-
jathJearimin asuwaisten tygö, ja käskit
heille sanoa: Philistealaiset owat tuo-
net HERran Arkin jällen, tulkat tän-
ne alas, ja wiekät händä ylös teidän
tygönne jällen.

7. Luku.

Arkki Kirjath Jearimisa. Kansa Mizpasa. Apu-kiwi. Samuel duomitzee Israelia.

Niin tulit Kirjath Jearimin miehet, ja toit sinne HERran Arkin, ja weit hänen Aminadabin huoneseen Gibeaan: ja wiheit hänen poikansa Eleazarin ottamaan HERran Arkista waaria. 2 Sam. 6: 4.

2. Ja siitä päiwästä kuin Arkki oli Kirjath Jearimisa, kului paljon aikaa, kaxikymmendä ajastaikaa: ja koko Israelin huone itki HERran jälkeen.

3. Mutta Samuel puhui koko Israelin huonelle, sanoden: jos te käännätte teitänne kaikesta sydämestänne HERran tygö, niin heittäkät teidänne wierat jumalat ja Astharoth pois: ja walmistakat teidän sydämenne HERran tygö, ja palwelkat händä ainoata, niin hän pelastaa teidän Philistealaisten käsistä. 5 Mos. 6: 5. Matth. 4: 10. Luc. 4: 8.

4. Niin heitit Israelin lapset heildänsä Baalin ja Astharothin pois; ja palwelit ainoata HERraa.

5. Ja Samuel sanoi: kootkat kaikki Israel Mizpaan: ja minä rukoilen teidän edestänne HERraa.

6. Ja he tulit Mizpaan kokoon, ammunsit wettä ja kaasit HERran eteen, paastoisit sen päiwän, ja sanoit siinä paikasa: me olemma syndiä teh-

net HERraa wastan. Ja Samuel duomitzi Israelin lapsia Mizpasa.

7. Koska Philistealaiset kuulit Israelin lapset kokoondunexi Mizpaan, menit Philistealaisten päämiehet Israelia wastan. Koska Israelin lapset sen kuulit, pelkäisit he Philistealaisia.

8. Ja Israelin lapset sanoit Samuelille: älä lakka huutamasta meidän edestämme HERran meidän Jumalamme tygö; että hän meidän pelastais Philistealaisten käsistä.

9. Niin Samuel otti yhden imewän karitzan, ja uhrais sen kokonansa HERralle polttouhrixi: ja Samuel huusi HERran tygö Israelin edestä, ja HERra kuuli hänen rukouxensa.

10. Ja kuin Samuel uhrais polttouhrin, lähestyit Philistealaiset sotimaan Israelia wastan: mutta HERra jylisti sinä päiwänä suurella pauhinalla Philistealaisten ylitze, ja peljätti heidän, niin että he lyötin Israelin edesä. Jos. 10: 10. 1 Sam. 2: 10.

11. Niin Israelin miehet menit ulos Mizpasta ja ajoit Philistealaisia takaa; ja löit heidän aina BethCarin ala.

12. Ja Samuel otti yhden kiwen, ja pani Mizpan ja Senin wälille: ja kutzui sen nimen EbenEzer; ja sanoi: tähän asti on HERra auttanut meitä. 1 Sam. 4: 1.

13. Ja niin Philistealaiset poljettin, ja ei enämbi tullet Israelin rajoille. Ja HERran käsi oli Philistealaisia wastan niinkauwan kuin Samuel eli.

14. Niin Israelin lapset sait ne Kaupungit jällen, kuin Philistealaiset heildä olit ottanet pois, Ekronista Gathiin saakka, rajoinensa. Ne wapahti Israel Philistealaisten käsistä: sillä Israelilla oli rauha Amorealaisten kanßa.

15. Ja Samuel duomitzi Israelia kaiken elinaikansa.

16. Ja waelsi joka wuosi ymbäri BethElin ja Gilgalin ja Mizpan. Ja koska hän oli duominnut Israelia kaikisa näisä paikoisa:

17. Tuli hän Ramathaan jällen: sillä siellä oli hänen huonensa, ja siellä hän duomitzi Israelia: ja rakensi HERralle siellä Altarin.

8. Luku.

Samuelin ikä ja hänen poikainsa ... Kuningan oikeus.

Ja tapahtui koska Samuel wa nui, että hän pani poikansa raelin Duomarixi.

2. Hänen esikoisensa nimi oli ja sen toisen Abia; jotka duoma lit BerSabasa. 1 Aika K.

3. Mutta hänen poikansa ei danet hänen teisänsä; waan ahneuden perään; ja otit lahj käänsit oikeuden. 2 Mos. 5 Mos. 16: 19. 1 Sam. 3: 20.

4. Niin kaikki Israelin wanh kokoisit itzensä, ja tulit Samuel gö Ramathiin;

5. Ja sanoit hänelle: katzo, let wanhennut, ja sinun poikas ei sinun teisäs. Niin aseta nyt mei ningas joka meitä duomitzis, ni kaikilla pakanoillakin on. Os. 13: 10, 11. Ap. T. 13: 21.

6. Ja Samuel otti sen paha he sanoit: anna meille Kuninga meitä duomitzis: Ja Samuel HERraa. 1 Sam. 12: 17.

7. Ja HERra sanoi Samu kuule Kansan äändä kaikisa niisä he sinulle sanowat; sillä ei he ole hyljännet, waan minun he owat jännet, etten minä heitä hallitzisi. 1 Sam. 10: 19. Os. 8: 4.

8. Niinkuin he aina tehnet siitä päiwästä kuin minä heidän Egyptistä tähän päiwään asti, wat minun hyljännet, ja palwellet raita jumalita; niin tekewät he sinulle.

9. Kuule siis nyt heidän ään kuitengin ettäs ahkerasti todistat wastan, ja ilmoitat heille Kunin oikeuden joka heitä hallitzewa on.

10. Ja Samuel sanoi kaikki H ran sanat Kansalle, joka häneldä ningasta anoi.

11. Ja sanoi: tämä pitä ol Kuningan oikeus joka teitä walli on: teidän poikanne otta hän ja wannun ja hewoismiehixensä, ja ninsa edelläjuoxiaxi: 5 Mos. 17: 1

12.

12. Ja panee päämiehexi tuhannen
wiidenkymmenen päälle; ja kyndä-
i, kuin hänen peldonsa kyndämän
ä, ja elonleikkajaxi hänen eloonsa,
hänen sotakalunsa ja waunukalunsa
jäxi.
13. Ja teidän tyttärenne otta hän
tten tekijäxi, keittäjäxi ja leipo-

. Hän otta myös teidän parhat
e, wiinamäkenne ja öljypuunne;
ne palwelioillensa.
Ja otta teildä kymmenexet tei-
siänne ja wiinastanne; ja an-
millensa ja palwelioillensa.
. Hän otta myös teidän palwe-
ja piikanne, ja teidän parhat
ensenne, ja teidän aasinne: ja
yhönsä.
Hän otta teidän laumastanne
xet: ja teidän pitä oleman
ajansa.
. Niin te silloin huudatte teidän
ganne tähden, jonga te oletta teil-
walinnet; waan silloin ei HERra-
le teitä.
Ja ei Kansa totellut Samuelin
, waan sanoi: ei millän muotoa:
Kuningas pitä meillä oleman:
. Että me myös olisimme niin-
kaikki muut pakanat: ja että mei-
Kuningamme duomitzis meitä, ja
meidän edellämme kosta meidän
sotiman.
. Ja niin Samuel kuuli kaikkia
kuin Kansa sanoi: ja puhui ne
ran korwain edesä.
. Niin sanoi HERra Samuelille:
heidän äänensä ja aseta heille
gas. Ja Samuel sanoi Israelin
: mengät matkaanne kukin Kau-
nsa.

9. Luku.

palwelusta; kuinga hän etzii Isänsä
ammoja ja walitaan Kuningaxi.

oli yxi mies BenJaministä,
ä Kis, Abielin poika, Se-
Bechoratin pojan, Aphiaan
n miehen pojan; woimal-
1 Sam. 14: 51.
oli poika nimeldä Saul,
21

hän oli kaunis nuori mies, ja ei ollut
yxikän händä kaunembi Israelin lasten
seasa, päätä pidembi kaikkea muuta
Kansaa.
3. Ja Kis Saulin Isä oli kadot-
tanut aasintammansa: ja Kis sanoi
pojallensa Saulille: ota yxi palwe-
lioista kanssas ja nouse, mene matkaas,
ja etzi aasintammat.
4. Ja hän käwi Ephraimin wuoren
ylitze, ja Salisan maan läpitze, ja ei
he löytänet: niin he käwit Salimin
maan läpitze, ja ei ne ollet siellä: ja
he käwit Jeminin maan läpitze, ja ei
löytänet.
5. Kuin he tulit Zuphin maalle,
sanoi Saul palwelialensa kuin hänen
kanssansa oli: tule, käykämme kotia
jällensä, ettei minun Isäni unhodaisi
aasintammoja, ja murhedisi meitä.
6. Mutta se sanoi hänelle: katzo,
täsä Kaupungisa on kuuluisa Jumalan
mies: kaikki kuin hän sanoo, se kaiketi
tapahtuu: käykämme nyt sinne, kuka
tietä, hän sanoo meille meidän ret-
kemme, jota me waellamme.
7. Saul sanoi palwelialensa: katzo
siis, me menemme sinne: mutta mitä
me wiemme miehelle? sillä leipä on
kaikki loppunut meidän säkistämme:
ei ole meillä yhtän lahjaa wietäwätä
sille Jumalan miehelle: mitä meillä
on myötämme?
1 Kun. K. 14: 3. 2 Kun. K. 4: 42.
8. Palwelia wastais edespäin Sau-
lille, ja sanoi: katzo, minulla on nel-
jäs osa hopia Sikliä tykönäni; anda-
kamme se sille Jumalan miehelle, että
hän sanois meille meidän retkestämme.
9. Muinaiseen aikaan Israelisa, kosta
käytin Jumalata etzimään, sanottin:
tulkat, käykämme Näkiän tygö: sillä se
kuin nyt on Propheta, kutzuttin mui-
nen Näkiäxi. 4 Mos. 12: 6.
10. Saul sanoi palwelialensa: si-
nun puhes on hywä: tule, käykämme.
Ja he menit siihen Kaupungiin, josa
Jumalan mies oli.
11. Ja tultuansa Kaupungin pal-
talle, löysit he piikoja, jotka läxit wet-
tä ammundamaan: niille he sanoit:
ongo Näkiä täällä?
12. He wastaisit heitä, ja sanoit:

on, katzo, siellä sinun edesäs: riennä nyt, sillä tänäpänä hän on tullut Kaupungiin, että tänäpänä on Kansalla uhri, korkeudella.

13. Koska te tulette Kaupungiin, niin te löydätte hänen, ennenkuin hän menee korkeudelle atrioitzemaan: sillä ei Kansa ennen syö, sillä hän siunaa uhrin, sitte ne syöwät kuin kutzutut owat: mengät siis sinne, sillä juuri nyt te hänen löydätte.

14. Ja he menit ylös Kaupungiin, ja kuin he tulit keskelle Kaupungita, katzo, Samuel kohtais heitä mennesänsä korkeudelle.

15. Mutta HErra oli ilmoittanut Samuelille päiwää ennen kuin Saul tuli, sanoden: 1 Sam. 15: 1.

16. Huomena tällä ajalla lähetän minä sinun tygös miehen BenJaminin maasta, woitele se minun Kansani Israelin päämiehexi: ja hän on wapahtawa heitä Philistealaisten käsistä: sillä minä olen katzonut minun Kansani puoleen, ja heidän huutonsa on tullut minun tygöni. Ap. T. 13: 21.

17. Koska Samuel näki Saulin, wastais HErra, ja sanoi: katzo, tämä on se mies, josta minä sinulle sanonut olen: tämä on hallitzewa minun Kansaani.

18. Saul meni Samuelin tygö porttiin, ja sanoi: ilmoita minulle, kusa täällä on Näkiän huone.

19. Samuel wastais Saulille, ja sanoi: minä olen Näkiä, mene minun edelläni ylös korkeudelle: ja te syötte tänäpänä minun kanßani: ja huomena päästän minä sinun: ja kaikki mitä sinun sydämesäs on, ilmoitan minä sinulle.

20. Ja aasintammoja, jotka owat ollet sinulda kolme päiwää poisa, älä sillen murheti: sillä ne owat löytyt: ja kenen kaikki himoittapa Israelisa pitä oleman? eikö ne sinulle tule ja kaikelle sinun Isäs huonelle?

21. Saul wastais ja sanoi: engö minä ole Jeminin poika, kaikkein wähimmästä Israelin sugusta, ja minun sukuni on wähin kaikkein sukukundain seasa BenJaminista? mixis senkaltaista minulle puhut?

22. Mutta Samuel otti Sa
palwelioinensa, ja wei heidän Sal
ja istutti heidän ylimmäisexi kai
niistä kuin kutzutut olit, joita oli
kolmekymmendä miestä.

23. Ja Samuel sanoi keittäj
tuo tänne se kappale jonga minä
nulle annoin, ja käskin tykönäs pi

24. Niin keittäjä kannoi lawan,
sen kuin siinä rippui kiinni, ja
pani sen Saulin eteen. Ja (Sa
sanoi: katzo, tämä jäi, laske ete
syö: sillä se on tähän hetkeen as
nulle tallella pidetty, silloin kuin
kutzuin Kansan: Niin Saul söi
muelin kanßa sinä päiwänä.

25. Ja koska he menit korke
alas Kaupungiin, puhui hän S
kanßa katon päällä.

26. Ja nousit warhain aa
Niin Samuel kutzui Saulin
ruskon nostesa katon päälle, ja
nouse, ja minä päästän sinun: ja
nousi, ja he molemmat menit
hän ja Samuel. 5 Mos. 2

27. Ja kuin he tulit Kaupu
ääreen, sanoi Samuel Saulille:
palwelialle, että hän menis m
edellämme, (ja hän meni edellä,) m
seiso sinä nyt täsä, ja minä ilmo
sinulle mitä Jumala sanonut on.

10. Luku.

Saul woideltu, warustettu ja ylönkat
Belialin lapsilda.

Niin otti Samuel öljyastian, ja
hänen päänsä päälle, ja
suuta hänen; ja sanoi: näetkös
HErra on sinun woidellut päämi
perimisensä päälle?
5 Mos. 9: 26. Luku 32: 9. Ap. T. 13:

2. Koska sinä menet minun tyk
tänäpänä pois, niin sinä löydät
miestä Rahelin haudan tykönä Ze
sa, BenJaminin rajasa; ne san
sinulle aasintammat löytyxi, joita
lähtenyt etzimään: ja katzo, sinun
ei pidä sillen lukua aaseista, m
murehti teitä, ja sanoo: mitä m
pitä tekemän pojalleni? 1 Mos.

3. Ja koska sinä edemmä siitä
net, niin sinä tulet Taborin lake

inä kohtawat sinua kolme miestä, jotka
Jumalan tygö ylös BethEliin mene=
n ensimmäinen kanda kolme wohlaa,
toinen kanda kolme kappalda leipää,
kolmas kanda wiinaleiliä.
4. Ja ne terwehtäwät sinua ystä=
wällisesti, ja andawat sinulle kaxi lei=
: ota ne heidän kädestänsä.
5. Sitte tulet sinä Jumalan kor=
kelle, kusa Philistealaisten leirit owat.
pitä tapahtuman, että tulduas Kau=
piin, kohtat sinä Prophetain jou=
jotka owat tullet korkeudelda, ja
n edellänsä kandele ja trumpu,
t ja harput, ja he propheterawat.
6. Ja HERran hengi tulee sinusa
wallisexi, että propheterat heidän
sa, ja tulet toisexi miehexi.
7. Ja koska nämät merkit tapahtu=
nulle; niin tee kaikki mitä etees
sillä Jumala on sinun kanssas.
8. Mutta sinun pitä menemän mi=
edelläni alas Gilgaliin, ja katso,
tulen sinne sinun tygös uhra=
polttouhria ja kiitosuhria: seitze=
päiwää pitä sinun odottaman,
asti kuin minä tulen sinun tygös,
neuwoitan sinulle mitä sinun pitä te=
män. 1.Sam. 13: 8.
9. Ja tapahtui, että koska hän oli
kääntänyt selkänsä Samuelin puoleen,
meni hänen tyköänsä pois; andoi
Jumala hänelle toisen sydämen: ja
kaikki nämät merkit tapahtuit sinä
päiwänä.
10. Ja koska he tulit sinne korkeu=
, katso, Prophetain joukko kohtais
hän: ja Jumalan hengi tuli woi=
mallisexi hänesä, että hän propheterais
heidän keskellänsä.
11. Koska hänen kaikki näit kuin
n hänen tundenet olit, ja katso,
propheterais Prophetain kanssa, sa=
he toinen toisellensa: mitä Kisin
e tapahtunut on? ongo Saul
Prophetain seasa?
12. Ja yxi wastais siellä, ja sanoi:
heidän Isänsä? siitä on sa=
tullut: ongo Saul myös Pro=
seasa? 1 Sam. 19: 24.
13. Ja koska hän lakkais prophete=
tuli hän korkeudelle.

14. Mutta Saulin setä sanoi hä=
nelle ja hänen palweliallensa: kusa te
käwitte? ja hän sanoi: me etzeimme
aasintammoja, ja koska me näimme,
etten me löytänet, tulimma me Sa=
muelin tygö.
15. Niin sanoi Saulin setä: sano
siis minulle mitä Samuel sanoi teille?
16. Saul wastais setällensä: hän
sanoi yxiwakaisesti, aasintammat jo löy=
tyxi: Mutta Kuningan waldakunnasta
ei hän mitän hänelle puhunut, kuin
Samuel hänelle sanonut oli.
17. Mutta Samuel andoi kutzua
Kansan kokoon, HERran tygö Miz=
paan:
18. Ja sanoi Israelin lapsille: näin
sanoo HERra Israelin Jumala: minä
johdatin Israelin Egyptistä, ja wa=
pahdin teidän Egyptiläisten käsistä, ja
kaikkein waldakundain käsistä, jotka tei=
tä waiwaisit.
19. Ja te hyljäisitte tänäpänä tei=
dän Jumalanne, joka teidän kaikesta
wastoinkäymisestänne ja murhestanne
auttanut on, ja sanoitte: pane meille
Kuningas: Nyt siis käykät HERran
eteen teidän sukuinne ja päämiestenne
jälkeen. 1 Sam. 8: 7, 19. Luku 12: 12.
20. Koska Samuel oli koonnut kaikki
Israelin sukukunnat; langeis arpa Ben=
Jaminin sukuun. Jos. 7: 14.
21. Mutta koska hän BenJaminin
sugun kutzui langoinensa edes, langeis
arpa Matrin suwun päälle: ja langeis
Kisin pojan Saulin päälle: Ja he
etzeit händä, mutta ei händä löytty.
22. Ja he kysyit taas HERralda,
jos hän oli wielä sinne tulewa. HER=
ra wastais: katso, hän on lymyttänyt
itzensä astiain ala.
23. Niin he juoxit, ja toit hänen
sieldä. Ja hän seisoi Kansan keskellä:
ja hän oli päätänsä pidet kaikkea Kan=
saa. 1 Sam. 9: 2.
24. Ja Samuel sanoi kaikelle Kan=
salle: näettäkö kenengä HERra on
walinnut? sillä ei hänen wertaistansa
ole yhtän kaikesa Kansasa. Niin huusi
kaikki Kansa, ja sanoit: olkon Kunin=
galle onnexi!
25. Ja Samuel sanoi Kansalle kaikki

waldakunnan oikeuden: ja kirjoitti kirjaan, ja pani sen HERran eteen: Ja Samuel päästi kaiken Kansan, itzekungin kotiansa. 5 Mos. 17: 18, rc. 1 Sam. 8: 11.

26. Ja Saul meni myös kotia Gibeaan, ja yxi osa sotawäestä meni hänen kanszansa, joitten sydämen Jumala käänsi.

27. Mutta monikahdat Belialin lapset sanoit: mitä tämä autta meitä? ja katzoit hänen ylön, ja ei tuonet hänelle mitän lahjaa: Mutta hän teeskeli, niinkuin ei hän sitä kuullukkan olisi. 1 Sam. 11: 12. 2 Aika K. 17: 5.

11. Luku.

Jabes piiritetty. Ammonitat lyödyt. Saul wahwistettu Kuningan wirkaan.

Niin Nahas Ammoniti meni ja piiritti Jabexen Gileadisa: niin kaikki Jabexen miehet sanoit Nahaxelle: tee liitto meidän kanszamme, niin me palwelemme sinua.

2. Mutta Nahas Ammoniti wastais heitä: tällä tawalla teen minä liiton teidän kanszanne, että minä jokaitzen teidän oikian silmänne puhkaisen: ja teen teidän häwäistyxexi kaikesa Israelisa.

3. Niin sanoit hänelle Jabexen wanhimmat: anna meille seitzemän päiwää aikaa, että me lähetäisimme sanoman kaikille Israelin maan rajoille: ja jollei yhtäkän ole joka meidän wapahtaa, niin me tulemme sinun tygös ulos.

4. Niin tulit sanansaattajat Saulin tygö Gibeaan, ja puhuit nämät Kansan korwain kuulden: Niin kaikki Kansa korotti äänensä ja itki.

5. Ja katzo, Saul tuli kedolda käyden härkäinsä jälisä, ja sanoi: mikä Kansan on, että he itkewät? Niin he juttelit hänelle Jabexen miesten asian.

6. Ja Jumalan hengi tuli Saulisa woimallisexi, koska hän oli kuullut nämät sanat: ja hänen wihansa sangen suuresti julmistui.

7. Niin otti hän parin härkiä, ja leikkais ne kappalexi, ja lähetti kaikkiin Israelin rajoihin sanansaattajain kautta, ja käski sanoa: Jokainen kuin ei lähde Saulin ja Samuelin jälkeen,
hänen härjillensä pitä niin tehtä
Niin HERran pelko langeis Ka
päälle, että he läxit ulos nii kui
mies. Duom. 20: 1.

8. Ja hän luki heitä Besekisä
Israelin lapsia oli kolmesataa tu
miestä: mutta Judan lapsia k
kymmendä tuhatta.

9. Ja he sanoit sanansaattajille,
tullet olit: sanokat näin Jabexen
hille Gileadisa: huomena te saa
wun, koska päiwä on palawimm
sa. Niin sanansaattajat tulit ja il
sen Jabexen miehille: ja he ihas

10. Ja Jabexen miehet sanoit:
mena me käymme teidän tygönn
tehdäxenne meidän kanszamme, m
teille kelpaa.

11. Niin Saul jakoi toisna
nä huomeneltain Kansan kolmeen
koon, ja he tulit huomenwarti
sälle keskelle leiriä, ja löit Amm
laisia siihenasti kuin päiwä tuli
wimmaxi: Ja ne kuin jäit, hajoi
niin ettei kahta heistä yhteen jää

12. Niin Kansa sanoi Sam
kutka ne owat kuin sanoit: pitäkö
meitä hallitzeman? andakat ne t
des tapparemme. 1 Sam.

13. Niin sanoi Saul: ei tän
pidä yhdengän kuoleman: sillä
pänä on HERra tehnyt au
Israelisa. 2 Sam. 19:

14. Niin sanoi Samuel Ka
Tulkat, käykämme Gilgaliin, ja
takamme siellä Kuningan walda

15. Niin kaikki Kansa meni
liin, ja Saul tehtin siellä Ku
HERran edesä Gilgalisa: Ja h
raisit siellä kiitosuhria HERran
Niin Saul ja kaikki Israelin
iloitzit sangen suuresti.

12. Luku.

Samuelin wilpittömyys. Kansan t

Ja Samuel sanoi kaikelle Isra
katzos, minä olen kuullut
äänenne, kaikisa kuin te minulle
hunet olette: ja olen asettanut
Kuningan.

2. Ja katzo, nyt Kuningas
dän edellänne: ja minä olen

harmaxi tullut: ja minun poikani
t teidän tykönänne: ja minä olen
nyt teidän edellänne minun nuoru=
ani tähän päiwään asti.
. Katzo, täsä minä olen, wastat=
minua HErran ja hänen woidel=
a edesä: jos minä olen kenengän
än eli aasin ottanut: jos minä o=
jollekulle ylöllistä tehnyt, eli jota=
sortanut: jos minä jongun kä=
olen lahjoja ottanut, ja andanut
a minun silmäni: niin minä teille
n jällen. Ap. T. 20: 33.
He wastaisit: et sinä mitän ylöl=
, etkä wäärryttä ole meille tehnyt:
ytös kenengän kädestä ole mitän
t.
Hän sanoi heille: HErra on to=
eitä wastan, ja hänen woidel=
n todistaja tänäpänä: ettet te
än minun kädestäni löytänet:
oit: olkon todistaja.
Ja Samuel sanoi Kansalle:
a joka Mosexen ja Aaronin te=
johdatti teidän Isiänne Egyptin
a.
Niin astukat nyt edes, oikeudelle
reni teidän kanßanne HErran
; kaikista HErran hywistä töistä,
hän teille ja teidän Isillenne teh=
on.
. Koska Jacob oli tullut Egyptiin,
t teidän Isänne HErran tygö:
Erra lähetti Mosexen ja Aaro=
ja he johdatit teidän Isiänne u=
Egyptistä, ja asetit heidän tähän
aan asumaan. 1 Mos. 46: 6.
2 Mos. 2: 23. Luku 3: 10.
Mutta kuin he unhotit HErr=
teidän Jumalansa; myi hän hei=
Sisseran, Hasorin sodanpäämie=
wallan ala, ja Philistealaisten wal=
ala, ja Moabin Kuningan wallan
ja he sodeit heitä wastan.
Duom. 3: 12. Luku 4: 2. Luku 10: 7.
Ps. 44: 13.
. Ja he huusit HErran tygö,
: me olemme syndiä tehnet,
hyljäisimme HErran, ja pal=
Baalia ja Astharothia: mut=
nyt meitä meidän wihol=
kädestä, niin me sinua pal=
e.

11. Ja HErra lähetti JerubBaa=
lin, Bedanin, Jephtahn ja Samuelin:
ja pelasti teitä teidän wihamiestenne
käsistä ymbärildänne, ja andoi teidän
asua rauhallisesti.
Duom. 6: 11, 14, 32. Luku 11: 1.
1 Sam. 7: 6.
12. Koska te näitte Nahaxen Am=
monin lasten Kuningan tulewan teitä
wastan, sanoitta te minulle: Ei mil=
län muotoa: waan Kuningas meitä
wallitkon: waikka HErra teidän Ju=
malanne oli teidän Kuninganne.
1 Sam. 8: 5.
13. Ja nyt katzo, siinä on Kunin=
gas, jonga te olette walinnet ja ano=
net: sillä katzo, HErra on asettanut
teille Kuningan.
1 Sam. 8: 7. Luku 10: 19.
14. Jos te pelkätte HErraa ja
palwelette händä, ja kuulette hänen ää=
nensä, ja ette ole HErran suulle tot=
telemattomat; niin sekä te että teidän
Kuninganne, joka teitä hallitzee, seu=
raa HErraa teidän Jumalatanne.
15. Mutta jollet te HErran ään=
dä kuule, waan olette hänen suullensa
tottelemattomat; niin HErran käsi on
sekä teitä, että teidän Isiänne wastan.
16. Niin käykät siis tästä edes, ja
katzokat tätä suurta asiata, jota HEr=
ra on tekewä teidän silmäinne edesä.
17. Eikö nyt ole nisun elon aika?
waan minä huudan HErran tygö,
että hän andais jylistää ja sataa,
ymmärtäxenne ja nähdäxenne sen suu=
ren pahuden, jonga te olette tehnet
HErran edesä, anoisanne teillenne Ku=
ningasta.
18. Ja kuin Samuel huusi HEr=
ran tygö, andoi HErra sinä päiwä=
nä jylistää ja sataa: Niin kaikki Kan=
sa suuresti pelkäis HErraa ja Sa=
muelia.
19. Ja sanoit kaikki Samuelille:
rukoile sinun palweliais edestä HEr=
raa sinun Jumalatas, etten me kuolisi:
sillä me olemme lisännet kaikkein mei=
dän syndeimme tygö sen pahuden, että
me anoimme meillemme Kuningasta.
20. Ja Samuel sanoi Kansalle: äl=
kät peljätkö: Te tosin oletta tehnet
kaiken tämän pahuden; mutta älkät
kuitengan luopuko HErrasta, waan

palwelkat HERraa kaikesta teidän sydämestänne. 5 Mos. 6: 5.

21. Ja älkät itziänne käändäkö turhan menon perään, ei se mitän teitä hyödytä eikä auta: sillä se on turhuus. Ps. 60: 13. Ps. 146: 3.

22. Mutta HERra ei hyljä Kansaansa suuren nimensä tähden: sillä HERra on tahtonut teitä tehdä itzellensä Kansaxi. Ps. 100: 3.

23. Olkon myös kaukana minusta, että minä syndiä tekisin HERraa wastan, lakaten rukoilemasta HERraa teidän edestänne; ja opettamasta teille hywää ja oikiata tietä.

24. Ainoastansa peljätkät HERraa, ja palwelkat händä uskollisesti kaikesta sydämestänne: sillä katzokat kuinga suuria tekoja hän teke teidän kanßanne.

25. Mutta jos te teette pahaa; niin sekä te, että teidän Kuninganne hukkuu.

13. Luku.

Saulin walmistaminen sotaan, pelko, epäaikainen uhri, rangaistus. Sota-aset puuttuwat Israelisa.

Koska Saul oli wuoden ollut Kuningasna: ja hallinnut Israelia kaxi ajastaikaa:

2. Walitzi hän itzellensä kolme tuhatta miestä Israelista: ne kaxi tuhatta olit Saulin kanßa Michmasa, ja BethElin wuorella: mutta tuhannen Jonathanin kanßa BenJaminin Gibeasa: mutta muun joukon päästi hän menemään itzekungin majoillensa.

3. Ja Jonathan löi Philistealaisia heidän leirisänsä, joka oli Gibeasa: Ja Philistealaiset sait sen tietä: Ja Saul andoi soitta Basunalla kaikesa maakunnasa, ja sanoa: andakat Hebrealaisten se kuulla. 1 Sam. 10: 5.

4. Ja kaikki Israel kuuli sanottawan: Saul on lyönyt Philistealaisten leirin: ja Israel myös haisi Philistealaisten edesä, ja Kansa kutzuttin Saulin tygö kokoon Gilgaliin. 1 Mos. 34: 30.

5. Niin kokounnuit Philistealaiset sotimaan Israelia wastan, kolmekymmendä tuhatta wannua, kuusi tuhatta ratzasmiestä, ja paljo muuta Kansaa, niinkuin sandaa meren reunalla: ja
he matkustit ylöspäin, ja asetit leiri
Michmaan, itään päin BethAwen

6. Koska Israelin miehet näki
tänsä ahdistetuxi, sillä Kansa oli
gen hämmästyxisä: lymytit he hei
luoliin, maan kuoppiin, mäen ro
hin, ja kaiwoihin:

7. Ja Hebrealaiset waelsit Jo
nin ylitze Gadin ja Gileadin maa
daan: waan Saul oli wielä Gilga
ja kaikki Kansa, jotka olit hänen
sänsä, pelkäisit.

8. Niin odotti hän seitzemän
wää, siihen aikaan asti, kuin Sa
määrännyt oli: Waan koska ei Sa
tullutkan Gilgaliin, rupeis Kansa
jomaan häneldä. 1 Sam.

9. Silloin sanoi Saul: tuokat
mulle polttouhria ja kiitosuhria
uhrais polttouhria.

10. Koska hän oli päättänyt
touhrin, katzo, Samuel tuli:
Saul meni händä wastan, siuna
händä.

11. Niin sanoi Samuel: mitä
nyt olet? Saul wastais: minä
Kansan minuldani hajowan, et
sinä tullut määrättyyn aikaan: ja
listealaiset olit Michmasa koosa.

12. Niin minä sanoin: Nyt
wat Philistealaiset tänne minun ty
Gilgaliin, ja en minä rukoillut HE
ran kaswoin edesä; niin minä roh
sin itzeni, ja uhraisin polttouhria.

13. Samuel sanoi Saulille:
olet tyhmästi tehnyt, ja et pi
HERran sinun Jumalas käskyä,
ga hän käski sinulle: sillä hän oli
wistanut sinun waldakundas Isra
ijankaikkisesti.

14. Waan sinun waldakundas e
dä enämpi oleman seisowainen: HE
ra on yhden miehen oman sydäm
jälkeen etzinyt, sen on HERra k
nyt olla hänen Kansansa päämi
sillä et sinä pitänyt sitä kuin HE
sinulle käski. Ps. 89: 20.
Ap. T. 13: 22.

15. Niin Samuel nousi ja
Gilgalista pois BenJaminin Gibe
niin Saul luki sen wäen kuin hä
tykönänsä oli, liki kuusi sataa mie
1 Sam. 14: 2.

16. Ja Saul ja Jonathan hänen poikansa, ja se wäki kuin heidän tykönänsä oli, jäit BenJaminin kukkulalle: waan Philistealaiset asetit leirinsä Michmaan.

17. Philistealaisten leiristä läxi kolme joukkoa maata häwittämään: yxi käänsi itzensä Ophran tielle Saulin maalle:

18. Toinen käänsi itzensä BethHoronin tielle: ja kolmas käänsi itzensä rajatielle, joka menee Seboimin laxon korpeen.

19. Niin ei löytty yhtän seppää kaikesta Israelin maakunnasta: sillä Philistealaiset ajattelit, ettei Hebrealaiset tekisi miekkoja ja keihäitä.
Duom. 5: 8.

20. Ja kaiken Israelin täydyi mennä Philistealaisten tygö teroittamaan wannastansa, rautalapioitansa, kirwestänsä, ja wikahdindansa.

21. Mutta heillä oli teroitusrauta, wikahtimille, lapioille, hangoille ja kirweille; niin myös ojetta pistindä.

22. Koska tappeluspäiwä joudui, niin ei löytty sieldä miekkaa, eikä keihästä kaiken Kansan kädestä, jotka Saulin ja Jonathanin kanssa olit: waan Saulilla ja hänen pojallansa oli.

23. Ja Philistealaisten leiri läxi Michman taipaleelle.

14. Luku.

Jonathanin woitto; kuinga hän rikkoo ja on hengen waarasa. Saulin lapset.

Se tapahtui yhtenä päiwänä, että Jonathan Saulin poika sanoi palweliallensa, joka kannoi hänen asettansa: tule käykämme Philistealaisten leiriin, jotka toisella puolella owat: ja ei hän sitä sanonut Isällensä.

2. Waan Saul wiiwyi Gibean ääresä granatin puun alla, joka oli esikaupungisa: ja se Kansa joka hänen tykönänsä oli, oli liki kuusisataa miestä.

3. Ja Ahia Ahitobin poika, Ikabodin weljen, Pinehaxen pojan, Elin pojan, oli HErran Pappi Silosa, kandain päälliswaatetta: mutta Kansa ei tietänyt Jonathania mennexi pois.
1 Sam. 4: 21.

4. Ja tiellä, kusa Jonathan pyyti ylitze mennä Philistealaisten leiriin, oli kaxi jyrkkää kalliota, yxi tällä puolella ja toinen toisella puolella: yxi kutzuttin Bozez, toinen Sene.

5. Yxi oli Michmaan päin pohjasta, ja toinen etelästä Gabaan päin.

6. Ja Jonathan sanoi palwelialle, joka oli hänen asensakandaja: tule, käykämme näitten ymbärileikkamattomain leiriin, taita tapahtua, HErra on jotakin toimittawa meidän kauttamme: sillä ei ole HErralle työläs autta monen kautta, elikkä harwain.
Duom. 7: 4, 7. 2 Aika K. 14: 11.

7. Niin hänen asensakandaja wastais händä: tee kaikki mitä sinun sydämesäs on: mene matkaan, katzo, minä olen sinun kanßas, niinkuin sinun sydämes tahtoo.

8. Jonathan sanoi: katzo, me menemme niitten miesten tygö, ja ilmoitamme itzemme heille.

9. Jos he näin meille sanowat: seisokat alallanne siihenasti että me tulemme teidän tygönne, niin seisokamme siasamme, ja älkämme mengö heidän tygönsä.

10. Waan jos he näin sanowat: tulkat tänne meidän tygömme, niin astukamme heidän tygönsä; sillä HErra on andanut heidän meidän käsiimme: se olkon meille merkixi.

11. Koska Philistealaisten leiri näki heidän molemmat, sanoit Philistealaiset: katzo, Hebrealaiset owat lähtenet heidän luolistansa, joihin he heitänsä lymyttänet olit. 1 Sam. 13: 6.

12. Ja miehet leiristä wastaisit Jonathania ja hänen asensakandajata, ja sanoit: tulkat tänne ylös meidän tygömme, me kyllä opetamme teitä. Niin sanoi Jonathan asensakandajalle: astu ylös minun jälkeeni, HErra on andanut heidän Israelin käsiin.

13. Ja Jonathan kiipeis käsillänsä ja jalwoillansa ylöspäin, ja hänen asensakandaja hänen jälisänsä: ja he langeisit maahan Jonathanin eteen, ja hänen asensakandajan, joka löi heitä kuolliaxi hänen jälisänsä:

14. Että ensimäinen tappelus oli, jona Jonathan ja hänen asensakandaja

löi liki karikymmendä miestä, liki puo=
lella wakomitalla peldoa, kuin juhta=
pari kyndäis.
15. Ja pelko tuli leiriin, kedolle, ja
koko Kansan sekaan leirisä, ja häwit=
täjät myös peljätettin, että maa wa=
pisi siitä: sillä se hämmästys oli Ju=
malalda. 1 Mos. 35: 5. 2 Mos. 14: 24.
Ps. 76: 13.
16. Ja Saulin wartiat BenJami=
nin Gibeasa sait nähdä Kansan joukot
hajowan, ja pakenewan, ja toinen tois=
tansa syjiwän.
17. Niin sanoi Saul Kansalle kuin
hänen kanßansa oli: lukekat nyt ja
katzokat, kuka meistä on mennyt pois:
ja koska he luit, katzo, niin ei ollut
Jonathan ja hänen asensakandaja siellä.
18. Ja Saul sanoi Ahialle: tuo
tänne Jumalan Arkki; (sillä Jumalan
Arkki oli siihen aikaan Israelin lasten
tykönä.)
19. Ja koska Saul wielä puhui Pa=
pin kanßa, enäni kapina ja juoxu Phi=
listealaisten leirisä. Ja Saul sanoi Pa=
pille: ota sinun kätes pois.
20. Ja Saul kokoumui ja kaikki
Kansa kuin hänen kanßansa oli, ja
tulit sotaan. Ja katzo, silloin käwi
itzekungin miekka lähimmäistänsä was=
tan, ja oli sangen suuri kapina.
Duom. 7: 22. 2 Aika K. 20: 23.
21. Ja ne Hebrealaiset, jotka ennen
olit ollet Philistealaisten tykönä, ja olit
käynet heidän kanßansa leirin ymbäri,
annoit heitänsä Israelin sekaan, jotka
olit Saulin ja Jonathanin kanßa.
22. Ja kaikki Israelin miehet, jot=
ka heitänsä kätkenet olit Ephraimin
wuorelle, koska he kuulit Philistealai=
set paennen, ajoit he myös heitä takaa
sodasa.
23. Ja niin HErra autti silloin Is=
raelia: ja sota seisoi BethAweniin asti.
24. Ja koska Israelin miehet olit
wäsynet sinä päiwänä, wannotti Saul
kaiken Kansan, ja sanoi: kirottu olkon
jokainen joka syö jotakin ehtoseen asti,
että minä kostaisin minun wihollisilleni.
Ja koko Kansa ei syönyt mitäkän.
25. Ja kaikki se Kansa tuli metzään,
ja siellä oli hunajata kedolla.
26. Koska Kansa tuli metzään, katzo,
silloin wuoti siellä hunajata, mutta
yxikän ottanut sitä kädellänsä suuh
sa; sillä Kansa pelkäisi walaa.
27. Mutta Jonathan ei kuullut
sänsä wannottanexi Kansaa: hän o
sauwansa kuin hänen kädesänsä ol
satutti pään hunajaläjään; ja pisti
tensä suuhunsa, niin hänen silmä
walpaunuit.
28. Silloin wastais yxi Kans
ja sanoi: sinun Isäs wannotti ka
Kansan, ja sanoi: kirottu olkon j
nen joka jotakin syö tänäpänä.
Kansa oli wäsyxisä.
29. Ja Jonathan sanoi: minun
säni on turmellut maan: katzos, k
minun silmäni wilpaunnuit, että m
tästä jotakin maistin.
30. Joska Kansa tänäpänä olis
nyt wihollistensa saalista, kuin he
tänet owat! niin olis tappelus
suurembi Philistealaisia wastan.
31. Ja he löit sinä päiwänä
listealaisia Michmasta Ajaloniin
ja Kansa wäsyi sangen kowin.
32. Ja Kansa jakoi saalin, ja
lambaita, ja karjaa, ja wasikoita
teurastit maan päällä: ja söit
nensä. 1 Mos. 9: 4. 3 Mos. 3:
Luku 7: 26. Luku 17: 14. Luku 19: 2
5 Mos. 12: 16. Luku 15. 23.
33. Niin Saulille ilmoitettin,
noden: katzo, Kansa owat syndiä
net HErraa wastan, ja syönet w
nensä: Hän sanoi: te olette pa
tehnet: wierittäkät nyt minulle t
suuri kiwi.
34. Ja Saul sanoi: mengät
Kansan sekaan: ja sanokat heille:
kan itzekukin härkänsä ja lambansa
nun tygöni, ja teurastakan täsä,
te söisitte, ja ette syndiä tekisi HE
wastan weren syömisellä: niin k
Kansa toit kukin härkänsä kädes
yöllä, ja teurastit ne siellä.
35. Ja Saul rakensi HErralle
tarin: se on ensimmäinen Altari,
ga hän rakensi HErralle.
36. Ja Saul sanoi: käykämme
Philistealaisten jälkeen yöllä, ja r
kämme heitä, siihenasti kuin p
walkenee, etten me yhtäkän heistä
täisi: He wastaisit: tee kaikki kuin

lle kelpaa. Ja Pappi sanoi: käy-
tämme Jumalan tygö.
37. Ja Saul kysyi Jumalalda, ja
it astungo minä Philistealaisten
alas, ja annakkos heitä Israe-
käsiin? mutta ei hän händä silloin
annut. 1 Sam. 28: 6.
8. Niin sanoi Saul: tulkan wäki
joka kulmalda. tiedustelkat ja katzel-
kenesä tänäpänä se syndi lienee:
Duom. 20: 6.
. Sillä, niin totta kuin HERra
din auttaja elää, waikka se olis
n pojasani Jonathanisa, niin hä-
pitä totisesti kuoleman. Ja ei yxi-
stannut händä kaikesta Kansasta.
. Ja hän sanoi koko Israelille:
e sillä puolella, minä ja Jona-
nm poikani olemme tällä puo-
ansa sanoi Saulille: tee kuin
kelpaa.
Ja Saul sanoi HERralle Is-
Jumalalle: tee oikeus: niin se
Jonathanin ja Saulin: ja Kansa
wapana ulos.
2. Saul sanoi: Heittäkät minusta
inun pojastani Jonathanista: Niin
ngeis Jonathaniin.
3. Ja Saul sanoi Jonathanille:
ita minulle, mitäs olet tehnyt?
athan ilmoitti hänelle, ja sanoi:
minä maistin wähän hunajata
ani nenällä kuin minun kädesäni
ja katzo, minun pitä sentähden
man?
4. Ja Saul sanoi: Jumala teh-
minulle niin ja niin! Jonathan,
pitä totisesti kuoleman!
Ruth. 1: 17.
5. Waan Kansa sanoi Saulille:
Jonathanin kuoleman, joka tä-
suuren autuuden teki Israelisa?
e: niin totta kuin HERra elää,
karwakan pidä hänen päästänsä
an: sillä Jumala on sen tehnyt
nä hänen kauttansa. Ja näin
a wapahti Jonathanin kuolemasta.
. Niin Saul meni Philistealais-
ä pois: ja Philistealaiset me-
nsa.
Mutta koska Saul oli saanut
waldakunnan, sodei hän joka
kaikkia wihollisiansa wastan,

Moabitalta, Ammonitalta, Edomea-
laisia, Zoban Kuningoita, ja Philistea-
laisia wastan: ja kuhunga hän ikänä hä-
nensä käänsi, siellä hän rangaisi.
48. Ja hän teki urhollisia töitä ja
löi Amalechitat: ja wapahti Israelin
niitten käsistä, jotka händä raatelit.
49. Ja Saulilla oli poikia: Jona-
than, Iswi, Malchiswa, ja hänen kah-
den tyttärensä nimet, esikoisen nimi
Merab, ja nuoremman nimi Michal.
1 Aika K. 9: 39.
50. Ja Saulin emännän nimi Ahi-
noam, Ahimazin tytär: ja hänen sota-
joukkonsa päämiehen nimi Abner, Ne-
rin poika, Saulin setän.
51. Ja Kis Saulin Isä, ja Ner
Abnerin Isä, oli Abielin poika.
1 Sam. 9: 1.
52. Ja suuri sota oli Philistealaisia
wastan niinkauwan kuin Saul eli: Ja
kusa ikänä Saul näki jalon ja wäke-
wän sotamiehen, sen otti hän tygönsä.

15. Luku.

Amalech lyötty. Agag säästetty. Saul
hyljätty. Agag hakattu kappaleixi.

Mutta Samuel sanoi Saulille: HER-
ra lähetti minun woitelemaan si-
nua Kansansa Israelin Kuningaxi: niin
kuule siis nyt HERran sanain äändä.
2. Näin sanoo HERra Zebaoth:
Minä olen ajatellut etzisellä mitä A-
malech teki Israelille: koska hän pani
hänensä tiellä händä wastan, Egyptistä
tullesa. 2 Mos. 17: 8. 4 Mos. 24: 20.
3. Mene siis nyt ja lyö Amalech,
ja hukuta kaikki mitä hänellä on: ja
älä säästä händä: mutta tapa sekä
waimo että mies, lapset ja imewäiset,
karja ja lambat, kamelit ja aasit.
4. Saul ilmoitti tämän Kansalle,
ja luki heitä Thelaimisa: kaxisataa tu-
hatta jalkawäkeä, ja kymmenentuhatta
miestä Judasta.
5. Ja koska Saul tuli liki Ama-
lechitain Kaupungita, pani hän wäsy-
tyxen ojan tygö;
6. Ja andoi sanoa Kenitalaisille:
mengät, paetkat ja eroittakat itzenne
Amalechitaista, etten minä peräti hä-
witäisi teitä heidän kanßansa: sillä te
teitte laupiuden kaikille Israelin lap-

sille, koska he waelsit Egyptistä: ja niin
luowuit Kenitalaiset Amalechitaista.
4 Mos. 10: 29. Luku 24: 21. Duom. 1: 16. Luku 4: 11.
7. Niin löi Saul Amalechitat ha=
masta Hewilasta siihenasti kuin Sur=
riin tullan, joka on Egyptin kohdalla.
8. Ja otti Agagin Amalechitain Ku=
ningan eläwänä kiinni; ja kaiken Kan=
san surmais hän miekan terällä.
4 Mos. 24: 7.
9. Niin Saul ja Kansa säästi Aga=
gin, ja mitä parasta lambaista ja kar=
jasta oli, lihawita karitzoita ja syötti=
läitä, ja kaikki mitä hywä oli, ei he
tahtonet hukutta niitä: mutta sen kuin
häjy oli, ja ei kelwannut, he hukutit.
10. Niin tapahtui HErran sana
Samuelin tygö, sanoden:
11. Minä kadun että minä olen
tehnyt Saulin Kuningaxi: sillä hän
on luopunut minusta, ja ei täyttänyt
minun sanojani: ja Samuel wihastui,
ja huusi HErran tygö kaiken sen yön.
1 Mos. 6: 6, 7.
12. Ja Samuel nousi warhain huo=
meneldain kohtamaan Saulia, ja Sa=
muelille oli sanottu Saulin tullexi Car=
meliin, ja pannexi woiton merkin, ja
waeldanexi ymbäri, ja tullexi Gilgaliin.
13. Koska Samuel tuli Saulin ty=
gö, sanoi Saul hänelle: siunattu ole
sinä HErralda, minä olen täyttänyt
HErran sanan.
14. Samuel wastais: mikä siis on
tämä lammasten määkynä minun kor=
wisani, ja karjan ammuminen, jonga
minä kuulen?
15. Saul sanoi: Amalechitailda o=
wat he ne tuonet: sillä Kansa säästi
niitä parhaita lampaista ja karjasta,
HErran sinun Jumalas uhrin täh=
den: ne muut olemma me häwittänet.
16. Mutta Samuel sanoi Saulille:
salli että minä sanon sinulle, mitä
HErra on puhunut minun kanßani
tänä yönä. Hän sanoi hänelle: puhu.
17. Samuel sanoi: eikö se näin ole?
koska sinä olit wähäinen sinun silmäis
edesä, tulit sinä Israelin sukukundain
pääxi: ja HErra woiteli sinun Is=
raelin Kuningaxi?
1 Sam. 9: 2, 21. Luku 10: 1.
18. Ja HErra lähetti sinun mat=
kaan, ja sanoi: mene ja tapa ne
diset Amalechitat ja sodi heitä w
niinkauwan että hukutat heidän.
19. Mixes kuullut HErran ä
mutta annoit itzes saalin puole
teit pahoin HErran silmäin edes
20. Niin sanoi Saul Samu
minä olen kuitengin kuullut H
äänen, ja olen waeldanut sitä
kuin HErra minun lähetti: mi
len tuonut tänne Agagin Am
tain Kuningan, ja surmannut
lechitat:
21. Mutta wäki on ottanut sa
lambaita ja karjaa; ne parhat
tuista, uhrataxensa Gilgalisa H
ralle sinun Jumalalles.
22. Mutta Samuel sanoi:
HErralle paremmin polttouhri
ri, kuin että sinä kuulisit H
äänen? Katzo, kuuliaisus o
rembi kuin uhri, ja totella p
bi kuin oinasten lihawus.
Saarn. K. 4: 17. Os. 6: 6. Matth.
Luku 12: 7.
23. Sillä tottelemattomus on
tuden syndi, ja wastahakoisus on
kaus ja epäjumalan palwelus:
siis olet hyljännyt HErran sana
hän sinun myös hyljännyt, ettei
sillen pidä Kuningasna oleman.
Os. 4: 6.
24. Niin sanoi Saul Samu
minä olen syndiä tehnyt, rikko
HErran käskyn ja sinun sanas:
minä pelkäisin Kansaa, ja kuulin
dän äänensä.
25. Anna siis nyt minulle
syndi andexi, ja palaja minun ka
ni, että minä kumarraisin ja ru
sin HErraa.
26. Samuel sanoi Saulille: en
nä palaja sinun kanßas: sillä sinä
hyljännyt HErran sanan, ja H
ra on myös sinun hyljännyt, niin
sinun pidä oleman Israelin Kuning
1 Sam. 16: 1.
27. Koska Samuel käänsi itz
menemään pois, otti hän hänen
mensa liepestä kiinni, ja se repeis.
28. Niin sanoi Samuel häne
HErra on tänäpänä repinyt Isr
lin waldakunnan sinulda, ja and

sinun lähimmäiselles, joka parembi
sinua.
29. Ja Israelin Sangari ei wa-
le, eikä kadu: sillä ei hän ole
inen, että hän katuis.
4 Mos. 23: 19. Ps. 33: 4.
0. Mutta hän sanoi: minä olen
ä tehnyt: Tee siis minulle nyt
a minun Kansani wanhemmitten
, ja Israelin edesä: ja palaja mi-
kanßani, että minä kumarten ru-
in HERraa sinun Jumalatas.
. Ja Samuel käänsi itzensä ja
is Saulia: ja Saul rukoili HER-

. Ja Samuel sanoi: andakat tul-
inun tygöni Agag Amalechitain
gas. Ja Agag tuli rohkiasti hä-
nsä, ja sanoi: totisesti kuole-
kerus on paennut.
Samuel sanoi: niinkuin sinun
on tehnyt waimot lapsitto-
niin pitä myös sinun äitis wai-
seasa lapsitoin oleman: niin Sa-
hakkais Agagin kappaleixi HER-
edesä Gilgalisa.
4. Ja Samuel meni Ramathaan:
a Saul meni huoneseensa Saulin
aan.
. Ja ei nähnyt Samuel enämbi
lia kuolemapäiwäänsä asti, sillä
muel murhetti Saulia; että HER-
li katunut asettanensa hänen Israe-
Kuningaxi.

16. Luku.

David woideltu. Saul waiwattu.

HERra sanoi Samuelille: kuin-
ga kauwan sinä murhetit Saulia,
a minä hyljännyt olen, hallitze-
a Israelia? täytä sinun sarwes
, ja mene, minä lähetän sinun
in Bethlehemitan tygö: sillä hänen
a olen minä katzonut minulle-
Kuningan. 1 Sam. 15: 26.
Luku 17: 12. Ap. T. 13: 22.
. Niin Samuel sanoi: kuinga mi-
menen? Saul saa sen tietä,
minun kuolliaxi. Ja HERra
sinulles wasikka karjasta, ja
tulin uhramaan HERralle.
sinun pitä kutzuman Isain
niin minä osotan sinulle mitä
sinun pitä tekemän, ettäs sen woiteli-
sit minulle, jonga minä sinulle sanon.
4. Samuel teki niinkuin HERra
sanonut oli, ja tuli Bethlehemiin: niin
hämmästyit Kaupungin wanhimmat, ja
menit händä wastan, ja sanoit: ongo
rauha, että sinä tulet?
5. Hän sanoi: rauha. Minä tulin
uhramaan HERralle: pyhittäkät tei-
tänne, ja tulkat minun kanßani uhrille:
Ja hän pyhitti Isain, ja hänen poi-
kansa, ja kutzui heidän uhrille.
2 Mos. 19: 10.
6. Ja koska he tulit sisälle, katzoi
hän Eliabin päälle, ja ajatteli: tosin
tämä on HERran edesä hänen woi-
deltunsa.
7. Mutta HERra sanoi Samue-
lille: älä katzo hänen muotoansa, elikkä
suurta kokoansa, sillä minä olen hyl-
jännyt hänen: **sillä ei se ole niin-
kuin ihminen näke; Sillä ihminen
näke sen kuin silmäin edesä on,
mutta HERra katzoo sydämeen.**
5 Mos. 10: 17. 1 Aika K. 28: 9. 2 Aika K.
19: 7. Ps. 7: 10. Jer. 11: 20. Luku 20: 12.
Ap. T. 10: 34.
8. Niin kutzui Isai Abinadabin, ja
andoi hänen tulla Samuelin eteen: ja
hän sanoi: ei tätäkän ole HERra wa-
linnut.
9. Niin andoi Isai tulla Sammahn
edes: mutta hän sanoi: ei tätäkän ole
HERra walinnut.
10. Niin andoi Isai seitzemän poi-
kaansa tulla Samuelin eteen; mutta
Samuel sanoi Isaille: ei ole HERra
näitä walinnut.
11. Ja Samuel sanoi Isaille: joko
nyt täällä kaikki pojat owat? Hän
sanoi: wielä nuorin jäljellä on, ja
katzo, hän kaitzee lambaita. Niin sa-
noi Samuel Isaille: lähetä hänen pe-
räänsä, ja anna noutaa tänne: sillä
ei meidän pidä istuman ennenkuin hän
tulee. 1 Sam. 17: 15. 2 Sam. 7: 8.
Ps. 78: 70. Ps. 89: 21.
12. Niin hän lähetti ja noudatti
hänen: ja hän oli werewä ja kaunis
kaswoilda, ja ihanan muotoinen. Ja
HERra sanoi: nouse ja woitele tämä:
sillä tämä se on.
13. Niin otti Samuel öljysarwen-
sa, ja woiteli hänen weljeinsä keskellä;

ja HERran hengi tuli Dawidiin siitä päiwästä, ja sen perään: niin Samuel nousi ja meni Ramathaan.

1 Sam. 11: 6.

14. Ja HERran Hengi läxi Saulista: ja paha hengi waiwais händä HERralda.

15. Niin sanoit Saulin palweliat hänelle: katzos, paha hengi waiwaa sinua Jumalalda.

16. Meidän Herramme sanokan nyt palwelioillensa, jotka hänen edesänsä seisowat, että he etzisit miestä, joka taidais soitta harppua: koska paha hengi tulee Jumalalda sinuun, että hän soittais kädellänsä, niin sinä paranet.

17. Niin Saul sanoi palwelioillensa: katzokat nyt minulle joku mies kuin taidais hywin soittaa, ja noutakat händä minun tygöni.

18. Niin wastais yxi hänen palwelioistansa, ja sanoi: katzo, minä näjin Isain Bethlehemitan pojan, hän taita soitta, ja on urhollinen sotamies, ja toimellinen asioisa, ja ihana mies: Ja HERra on hänen kanßansa.

19. Niin Saul lähetti sanansaattajat Isaille, sanoden: lähetä minun tygöni sinun poikas Dawid, joka on lamburi.

20. Niin otti Isai aasin leipäin kanßa, ja leilin wiinaa, ja yhden wohlan wuohista: ja lähetti Saulille poikansa Dawidin myötä.

21. Niin Dawid tuli Saulin tygö, ja seisoi hänen edesänsä: ja hän tuli hänelle suuri rakkaxi, ja tuli hänen asensakandajaxi.

22. Ja Saul lähetti Isain tygö, sanoden: anna Dawidin olla minun tykönäni: sillä hän on löytänyt armon minun edesäni.

23. Koska Jumalan hengi tuli Saulin päälle, otti Dawid kandelen ja soitti kädellänsä: niin Saul wirwotettin ja tuli paremmaxi, ja paha hengi läxi hänestä.

17. Luku.

Goliath haastaa itzellensä puolus-miestä Israelilda; lyödän Dawidilda.

Niin Philistealaiset kokoisit sotawäkensä sotaan, ja tulit kokoon Sochoon, joka on Judaasa: ja asetit ...rinsä Sochon ja Asekan wälille, D... mimin rajalle.

2. Mutta Saul ja Israelin m... menit kokoon, ja asetit leirinsä ... milaaroon, ja walmistit itzensä ... maan Philistealaisia wastan.

3. Ja Philistealaiset seisoit wu...la siellä, ja Israelitat seisoit wuo... täällä, että laaxo oli heidän wälillä...

4. Niin tuli Philistealaisten le... yxi mies heidän keskellensä, G... nimeldä, Gathista, kuutta kyynärä... kämmenen leweyttä pitkä.

5. Ja hänellä oli waskilakki ... sänsä, ja suomuxen kaltainen pa... yllänsä: ja hänen pantzarinsa p... wiisi tuhatta Sikliä waskea.

6. Ja waskiset saappat hänen... woisansa, ja waski kilpi hänen ... tioillansa.

7. Ja hänen keihänsä warsi oli ... kuin kangan orsi, ja hänen ke... rauta painoi kuusisataa Sikliä ra... Ja hänen kilpensä kandaja kä... nen edellänsä.

8. Ja hän seisoi ja huusi Is... joukolle, ja sanoi heille: mixi te l... te walmistamaan teitänne sotaan? ... minä ole Philistealainen, ja te o... Saulin palweliat? walitkat yxi tei... ne, joka tulee tänne alas minun ... göni.

9. Jos hän woi sotia minua ...tan, ja lyö minun, niin me ole... teidän palwelianne, mutta jos m... hänen woitan ja lyön hänen, niin ... dän pitä oleman meidän palwelia... ja teidän pitä meitä palweleman.

10. Ja Philistealainen sanoi: ... häwäisin tänäpänä Israelin sota... kon: andakat minulle mies, me so... me keskenämme.

11. Koska Saul ja koko Israel ... li nämät Philistealaisen puhet, h... mästyit he, ja pelkäisit suuresti.

12. Mutta Dawid oli Ephra... miehen poika Judan Bethlehemistä, ... ka kutzuttin Isai, hänellä oli kah... poikaa, ja oli wanha mies Sau... aikaan, ja ijällinen miesten seasa.

1 Sam. 16: 1, 11.

13. Ja kolme Isain wanhimba...

kaa olit lähtenet Saulin kanßa so-
n: hänen kolmen poikansa nimet o-
, jotka olit mennet sotaan, Eliab
sinen, ja toinen Abinadab ja kol-
Sammah.
14. Ja Dawid oli nuorin: waan ne
ne wanhinda menit Saulin kanßa.
1 Sam. 16: 11.
15. Niin Dawid meni kotiansa jäl-
Saulin tykoä, kaitzemaan Isänsä
aita Bethlehemiin.
. Mutta Philistealainen tuli war-
aamulla, ja ehtona, ja sitä tekoa
teki neljäkymmendä päiwää.
. Ja Isai sanoi Dawidille po-
a: ota sinun weljilles tämä E-
wuatuita tähkäpäitä, ja nämät
nen leipää: ja juoxe leiriin wel-
;
Ja nämät kymmenen tuoretta
, ja kanna ne päämiehelle: ja
sjäs jos he rauhasa owat, ja
elees mitä he sinulle käskewät.
. Mutta Saul, ja he, ja kaikki
lin miehet olit tammilaaxosa, ja
Philistealaisia wastan.
. Niin Dawid nousi warhain aa-
, ja jätti paimenen haldunn lam-
kandoi ja meni matkaansa, niin-
Isai händä käskenyt oli: ja tuli
n, ja sotawäki oli lähtenyt ulos
n, ja huusit suurella äänellä so-
aan. 1 Sam. 26: 5.
. Sillä Israel ja Philistealaiset
walmistanet itzensä sotimaan toi-
toistansa wastan.
. Niin Dawid jätti kalut, kuin
kandoi, kalunwartialle: ja juoxi
rindaan: ja tuli ja terwehti
jänsä.
. Koska hän parhallansa heitä
teli, katzo, se mies nousi heidän
ensä, hänen nimensä oli Goljath,
stealainen Gathista, Philistealais-
otajoukosta, ja puhui niinkuin en-
in: ja Dawid kuuli sen.
Ja kutka ikänä Israelin mie-
hänen; pakenit he hänen e-
, ja pelkäisit suuresti.
Ja kaikki Israelin miehet sa-
: ngo te nähnet sitä miestä jo-
? hän on tullut pilkka-

maan Israelia. Ja pitä tapahtuman,
että joka sen miehen lyö, sen Kunin-
gas teke aiwan rikkaxi, ja anda myös
tyttärensä hänelle, ja teke hänen Isän-
sä huonen wapaxi Israelisa.
26. Niin Dawid sanoi miehille, kuin
hänen tykönänsä seisoit: mitä sille mie-
helle annetan, joka tämän Philistealai-
sen lyö, ja otta häwäistyxen Israelista
pois? sillä mikä tämä ymbärileikkama-
toin Philistealainen on, kuin häwäisee
eläwän Jumalan sotajoukkoa?
27. Niin sanoi Kansa hänelle niin-
kuin ennengin: Niin sille miehelle teh-
dän, joka hänen lyö.
28. Koska hänen wanhin weljensä
Eliab kuuli hänen näitä puhuwan
miesten kanßa, närkästyi hän suuresti
Dawidin päälle, ja sanoi: mixi sinä
olet tänne tullut? ja mixis olet jättä-
nyt sen wähän lammaslauman metzän
korpeen? Minä tiedän sinun ylpeydes,
ja sydämes pahan sisun: sillä sinä o-
let tänne tullut sotaa katzomaan.
1 Sam. 16: 6, 7.
29. Niin Dawid sanoi: mitästä mi-
nä olen tehnyt? eikö se ole minulle
käskettty?
30. Ja käänsi itzensä hänestä pois
toisen puoleen, ja sanoi niinkuin hän
ennengin oli sanonut: niin Kansa was-
tais händä niinkuin ennengin.
31. Ja kuin he kuulit ne sanat Da-
widin puhuwan; ilmoitit he ne Sau-
lille, ja hän noudatti hänen tygönsä.
32. Ja Dawid sanoi Saulille: äl-
kön kenengän sydän hämmästykö hänen
tähtensä: sinun palwelias käy sotimaan
sitä Philistealaista wastan.
33. Saul sanoi Dawidille: et sinä
woi mennä ja sotia tätä Philistealaista
wastan: sillä sinä olet nuorukainen,
waan hän on sotamies hamasta nuoru-
destansa.
34. Mutta Dawid sanoi Saulille:
sinun palwelias kaitzi Isänsä lambaita:
ja tuli Jalopeura ja karhu, ja wei
lamban laumasta;
35. Niin minä juoxin sen peräsä
ja löin sen, ja temmaisin sen ulos hä-
nen suustansa. Ja kuin hän karkais
minua wastan, niin minä tartuin hä-
nen partaansa, löin hänen ja tapoin.

36. Niin on sinun palwelias sekä
Jalopeuran että karhun lyönyt: niin
pitä tämän ymbärileikkamattoman Phi=
listealaisen oleman, kuin yxi niistä, sil=
lä hän on pilkannut elävän Jumalan
sotawäkeä.
37. Ja Dawid sanoi: HERra, jo=
ka minun pelasti Jalopeuran ja kar=
hun käsistä, hän pelastaa minun tämän
Philistealaisen käsistä. Ja Saul sanoi
Dawidille: mene, HERra olkon sinun
kanßas.
38. Niin Saul puetti waattensa
Dawidin ylle, ja pani waskilakin hä=
nen päähänsä, ja panßarin hänen pääl=
lensä.
39. Ja Dawid sidoi miekan wyöl=
lensä waatettensa päälle, ja rupeis käy=
mään: waan ei hän ollut siihen tottu=
nut. Sanoi siis Dawid Saulille: en
minä näillä taida käydä, sillä en mi=
nä ole tottunut: Ja Dawid pani ne
pois yldänsä.
40. Ja otti sauwansa käteensä, ja
walißi ojasta wiisi siliätä kiweä, pani
ne paimenen kukkaroon ja säkkiin, kuin
hänellä oli, ja lingo hänen kädesänsä:
ja käwi Philistealaista wastan.
41. Käweli myös Philistealainen, ja
lähestyi Dawidita, ja hänen kilpensä
kandaja hänen edellänsä.
42. Kuin Philistealainen kaßoi ja
näki Dawidin, kaßoi hän hänen ylön:
sillä hän oli werewä ja kaunis nuoru=
kainen. 1 Sam. 16: 12.
43. Philistealainen sanoi Dawidille:
olengo minä koira, ettäs tulet sau=
woilla minun tygöni? Ja Philistealai=
nen kiroili Dawidita hänen jumalit=
tensa kautta.
44. Ja Philistealainen sanoi Dawi=
dille: tule tänne minun tygöni, ja mi=
nä annan sinun lihas taiwan linnuille,
ja kedon pedoille.
45. Niin Dawid sanoi Philistealai=
selle: sinä tulet minun tygöni miekalla,
keihällä ja kilwellä: waan minä tulen
sinun tygös HERran Zebaothin, Js=
raelin sotawäen Jumalan nimeen, jon=
ga sinä pilkannut olet.
Ps. 20: 8. Ps. 118: 10, 11.
46. Tänäpänä anda HERra sinun
minun käsiini, että minä lyön sinun,
ja otan sinun pääs sinulda pois,
annan Philistealaisten sotawäen
min tänäpänä taiwan linnuille ja
don pedoille; että kaikkein maan
waisten pitä tietämän Jsraelilla
wan Jumalan.
47. **Ja koko tämän seurakun**
pitä ymmärtämän, ettei HE
auta miekan eli keihän kautta:
lä sota on HERran: ja hän
teidän meidän käsiimme.
48. Koska Philistealainen nou
käwi ja lähestyi Dawidita: Niin
wid riensi ja juoxi sotajoukon
Philistealaista wastan.
49. Ja pisti kätensä kukkaroo
sieldä kiwen, ja lingois, ja pa
Philistealaista oßaan; että kiwi
hänen oßansa sisälle, ja hän la
maahan kaswoillensa.
50. Niin Dawid woitti Phil
laisen lingolla ja kiwellä, löi Ph
laisen ja tappoi hänen: Ja ettei
widilla ollut miekkaa;
51. Juoxi hän ja seisahti Phil
laisen tygö, ja otti hänen miek
ja weti tupesta ulos, ja tappoi hä
ja sillä hakkais pois hänen pää
Kuin Philistealaiset sen näit, että
dän wäkewimmänsä kuollut oli,
he pakenit.
52. Ja Jsraelin ja Judan mi
nousit, huusit ja ajoit Philistea
takaa laaxoon asti ja Ekronin p
tiin: ja Philistealaiset langeisit l
nä, Schaarimin tiellä, Gathiin ja
kroniin asti.
53. Ja Jsraelin lapset palaisit
masta Philistealaisia takaa, ja ry
heidän leirinsä.
54. Mutta Dawid otti Philis
laisen pään, ja wei Jerusalemiin; wa
hänen asensa pani hän majaansa.
1 Sam. 21: 9.
55. Mutta koska Saul näki Da
din menewän Philistealaista wastan,
noi hän Abnerille, sodan päämieh
Abner, kenen poika tuoi nuorukai
on? Abner sanoi: niin totta kuin si
sielus elää, Kuningas, en minä tie
56. Kuningas sanoi: kysy siis,
nengä poika se nuorukainen on?
57. Koska Dawid palais Philiste

...a lyömästä, otti Abner hänen ja
Saulin eteen: ja hänen kädesänsä
Philistealaisen pää.
8. Ja Saul sanoi hänelle: kenen=
poika olet, sinä nuorukainen? Da=
sanoi: sinun palwelias Isain sen
...hemitan poika.

18. Luku.

...athan rakastaa, Kansa ylistää, Saul
wihaa, Michal nai Dawidia.

koska hän oli puhensa lopettanut
...aulin kanssa, mieltyi Jonathan
...wid keskenänsä sydämestä: ja Jo=
...n rakasti händä niinkuin omaa
...änsä. 1 Sam. 20: 17.
Ja Saul otti hänen sinä päi=
ja ei sallinut hänen enämbi pa=
...änsä huoneseen. 1 Sam. 17: 15.
Jonathan ja Dawid teit lii=
...nänsä: sillä hän rakasti händä
... omaa sydändänsä.
1 Sam. 20: 16. Luku 23: 18.
Ja Jonathan riisui hamensa,
...än oli puetettu, ja andoi Da=
...; niin myös waattensa, miek=
..., joutsensa ja wyönsä.
Ja Dawid meni kuhunga Saul
...i hänen, ja käytti itzensä toi=
...isesti: Ja Saul asetti hänen sota=
...nsä päälle: ja hän oli otollinen
... Kansalle, niin myös Saulin
...iwille.
Mutta tapahtui, koska he tulit,
...awid palais lyömästä Philistea=
..., että waimot kaikista Israelin
...ungeista käwit wirsillä ja hyppyil=
...ingas Saulia wastan; harpuilla,
... ja kandeleilla.
2 Mos. 15: 20. Duom. 11: 34.
Ja waimot lauloit keskenänsä,
... ja sanoden: Saul löi tuhan=
mutta Dawid kymmenen tuhatta.
... 18: 21. 1 Sam. 21: 11. Luku 29: 5.
...iin Saul närkästyi sangen suu=
... se puhe ei hänelle kelwannut,
...: he owat andanet Dawidille
... tuhatta, ja minulle he an=
...en: wielä hän Kuningan=
...kunnan saa.
... Saul katzoi julmasti Dawi=
sinä päiwästä, ja aina sitte.

10. Toisna päiwänä waiwais taas
Jumalan paha hengi Saulia, ja hän
ennusti kotona huonesansa. Ja Dawid
soitti kädellänsä, niinkuin hänen joka=
päiwäinen tapansa oli: ja Saulin kä=
desä oli keihäs;
11. Jonga hän syöxi, ajatellen: mi=
nä syöxen Dawidin seinää wastan:
mutta Dawid wältti hänen edestänsä
kaxi kertaa.
12. Ja Saul pelkäis Dawidia;
sillä HERra oli hänen kanssansa, ja
oli mennyt pois Saulin tyköä.
13. Niin pani Saul hänen pois
tyköänsä, ja teki hänen tuhannen mie=
hen päämiehexi: ja hän käwi ulos ja
sisälle Kansan edesä.
14. Ja Dawid oli toimellinen kai=
kisa teisänsä: ja HERra oli hänen
kanssansa.
15. Koska Saul näki hänen aiwan
toimellisesti tekewän, pelkäis hän händä.
16. Mutta koko Israel ja Juda ra=
kastit Dawidia: sillä hän käwi ulos
ja sisälle heidän edesänsä.
17. Ja Saul sanoi Dawidille: katzo,
minä annan minun wanhimman tyt=
täreni Merabin sinulle emännäxi, ai=
noasta ole minulle miehullinen, ja sodi
HERran sotaa: sillä Saul ajatteli, ei
minun käteni pidä häneen sattuman,
mutta Philistealaisten käsi.
18. Mutta Dawid wastais Saulia:
mikä minä olen? eli mikä on minun
elämäni? ja minun Isäni sukukunda
Israelisa, että minä tulisin Kuningan
wäwyxi?
19. Ja tapahtui, koska aika tuli,
että Merab Saulin tytär piti annet=
taman Dawidille, annettin se Adrielil=
le Meholathitalaiselle emännäxi.
2 Sam. 21: 8.
20. Mutta Michal Saulin tytär
rakasti Dawidia: Koska se Saulille
ilmoitettin, niin se kelpais hänelle.
21. Ja Saul sanoi: Minä annan
hänen hänelle, että hän olis hänelle
paulaxi, ja Philistealaisten kädet tuli=
sit hänen päällensä: Ja Saul sanoi
Dawidille: sinä tulet tänäpänä toisen
kanssa minun wäwyxeni.
22. Ja Saul käski palwelioillensa:
puhukat Dawidille salaisesti, ja sano=

kat: katzo, Kuningas mielistyy sinuun,
ja kaikki hänen palwelians rakastawat
sinua: niin tule nyt Kuningan wäwyxi.
23. Ja Saulin palweliat puhuit ne
sanat Dawidin korwisa: mutta Dawid
sanoi: luulettako te sen wähäxi, tulla
Kuningan wäwyxi? ja minä olen köy-
hä ja halpa mies.
24. Ja Saulin palweliat ilmoitit
sen hänelle, sanoden: nämät sanat on
Dawid puhunut.
25. Saul sanoi: sanokat näin Da-
widille: ei Kuningas ano yhtän muuta
huomenlahjaa, waan sata Philistea-
laisten esinahkaa, että Kuningan wiha-
miehille kostetaisiin: sillä Saul ajatteli
Dawidia hukutta Philistealaisten kätten
kautta. 1 Mos. 34: 12. 2 Mos. 22: 16, 17.
26. Niin hänen palweliansa sanoit
Dawidille nämät sanat, ja se kelpais
hänelle, tulla niin Kuningan wäwyxi.
Ja se aika ei ollut wielä täytetty.
27. Ja Dawid nousi, ja läxi mat-
kaan, hän ja hänen miehensä, ja löi
Philistealaisista kaxisataa miestä, ja
Dawid toi heidän esinahkansa, ja täytti
Kuningan luwun, että hän olis Kunin-
gan wäwy: Niin andoi Saul tyttä-
rensä Michalin hänelle emännäxi.
28. Ja Saul näki ja ymmärsi HERran
olewan Dawidin kanssa: ja Sau-
lin tytär Michal rakasti händä.
29. Niin Saul wielä enämmin pel-
käis Dawidia: ja Saul tuli Dawidin
wihamiehexi kaikkena elinaikanansa.
30. Ja Philistealaisten Ruhtinat lä-
xit ulos: ja heidän lähteisänsä ulos te-
ki Dawid toimellisemmasti kuin kaikki
Saulin palweliat, että hänen nimensä
tuli sangen kuuluisaxi.

19. Luku.

Saul wihasa, lepytetty, etzii surmata
Dawidia, petetään, ennustaa.

Ja Saul puhui pojallensa Jonatha-
nille, ja kaikille palwelioillensa, että
he tappaisit Dawidin; mutta Jonathan
Saulin poika rakasti suuresti Dawidia.
2. Ja Jonathan ilmoitti Dawidil-
le, ja sanoi: minun Isäni Saul pyytä
sinua tappa: warjele siis itzes huomena,
mene lymmyyn ja kätke itzes.
3. Ja minä menen ulos [...]
Isäni kanssa, ja seison hänen [...]
kedolla, josa sinä olet, ja minä [...]
sinusta Isäni kanssa: ja mitä [...]
näen, ne minä ilmoitan sinulle.
4. Ja Jonathan puhui parhain
Dawidista Isällensä Saulille; ja [...]
hänelle: älkön Kuningas syndiä [...]
palweliatansa Dawidita wastan:
ei hän ole mitäkän rikkonut [...]
wastan, ja hänen työnsä owat [...]
juuri tarpelliset.
5. Ja hän on pannut hengens[...]
teensä ja löi Philistealaisen: ja [...]
ra teki suuren autuuden koko Isra[...]
sen sinä näit ja ihastuit: mix[...]
tahdot syndiä tehdä wiatoinda [...]
wastan, surmataxes Dawidita [...]
syytä? Duom. 12: 3. 1 Sam. 17: [...]
6. Niin Saul kuuli Jona[...]
äänen ja wannoi: niin totta
HERra elää, ei hänen pidä kuol[...]
7. Niin Jonathan kutzui Da[...]
ja sanoi hänelle kaikki nämät [...]
ja saatti hänen Saulin eteen, ja
oli hänen edesänsä niinkuin enne[...]
8. Niin nousi taas sota, ja D[...]
meni ja sodei Philistealaisia wast[...]
löi heitä suurella surmalla: ja P[...]
tealaiset pakenit händä.
9. Ja HERran paha hengi [...]
Saulin päälle, ja hän istui huo[...]
sa, ja hänen keihänsä oli hänen [...]
sänsä: ja Dawid soitti kädellänsä.
1 Sam. 16: 14. Luku 18: 10.
10. Mutta Saul pyyti pistää [...]
widia keihällä seinää wasten, [...]
hän wältti Saulin edestä, ja k[...]
käwi seinään: ja Dawid pakeni,
pääsi sinä yönä.
11. Ja Saul lähetti sanansaatt[...]
Dawidin huoneseen, että heidän [...]
ottaman hänestä waarin, ja tappa[...]
hänen huomeneltain. Mutta Mi[...]
Dawidin emändä ilmoitti sen hä[...]
ja sanoi: jolletkas tänä yönä hen[...]
päästä, niin sinä huomena tapetan.
Ps. 59: 1. 3.
12. Niin Michal laski Dawidin
akkunan läpitze: ja hän meni, [...]
ja pääsi.
13. Ja Michal otti kuwan, ja [...]

... maan päällä, et sinä eikä
... Kuningan waldakundas ole sei=
... lähetä siis nyt, ja anna tuotaa
... minun tygöni: sillä hänen pitä
...
1 Sam. 15: 23, 28.

... Jonathan wastais Isällensä
...; ja sanoi hänelle: mixi hä=
... kuoleman? mitä hän on
...?

... Silloin paiskais Saul keihän
... räsänsä, syöstäxensä händä:
... märsi Jonathan hänen Isänsä
... Dawidia tappaa.

... Jonathan nousi pöydän ty=
...n wihoisansa, ja ei syönyt
... päiwänä uudesta kuusta mi=
...: sillä hän murehtui Da=
... hänen Isänsä oli hänen
...isnyt.

... Jonathan läxi aamulla ke=
...n aikaan kuin hän oli mää=
... Dawidille; ja wähä poikainen
... kanßansa.

Ja hän sanoi pojalle: juoxe
... minun nuoleni, jotka minä
... pojan juostesa laski hän nuo=
... ylitzensä.

Ja koska poika tuli sille pai=
...hon Jonathan nuolen ammu=
... huusi Jonathan hänen perä=
... sanoi: eikö nuoli ole edem=
...?

... huusi taas poikaa: joudu,
...uas nopiammin, ja älä sei=
... Niin Jonathanin poika otti
... kandoi Herrallensa.

... poika tietänyt asiasta mi=
... Jonathan ja Dawid aino=
... tiesit.

Niin Jonathan andoi asensa
... hänen kanßansa oli, ja
... ja wie Kaupungiin.

... koska poika oli mennyt,
... siastansa meren puolelda,
... maahan kaswoillensa, ja ru=
...: ja he annoit toinen
..., ja itkit toinen toisensa
... Dawid itki hartammin.

...than sanoi Dawidille:
... (ja muista) mitä me
... yhteen HERran ni=
... HERra olkon sinun

ja minun waihellani, minun ja sinun siemenes waihella ijankaikkisesti.

43. Ja hän nousi ja meni matkaansa; mutta Jonathan palais Kaupungiin.

21. Luku.

Dawid isoo, pakenee ja teeskelee itzensä mielipuolexi.

Ja Dawid tuli Nobeen Papin Ahimelechin tygö: ja Ahimelech hämmästyi koska hän tuli Dawidita wastan, ja sanoi hänelle: kuinga sinä yxinäs olet, ja ei yhtän miestä ole sinun kanßas?

2. Dawid sanoi Papille Ahimelechille: Kuningas on minun käskenyt asialle, ja sanoi minulle: älä kenellekkän ilmoita mingätähden minä olen sinun lähettänyt, ja mitä minä olen käskenyt sinulle: sillä minä olen myös lähettänyt minun palweliani sinne ja tänne.
Ruth. 4: 1.

3. Jos nyt on jotakin sinun kätes alla, anna minulle wiisikin leipää; taikka mitäs löydät.

4. Pappi wastais Dawidia, ja sanoi: ei ole ensingän yhteisiä leipiä minun käteni alla; paitzi pyhää leipää, jos waan muutoin palweliat owat pitänet heitänsä waimoista pois.
2 Mos. 19: 15. 3 Mos. 24: 5. Matth. 12: 4.

5. Dawid wastais Pappia, ja sanoi hänelle: waimot owat kolme päiwää ollet eroitetut meistä koska minä läxin, ja palweliain astiat olit pyhät; mutta jos tämä tie on saastainen, niin se pitä tänäpänä pyhitettämän astiain kautta.

6. Niin andoi Pappi hänelle siitä pyhästä; sillä ei siellä ollut muuta leipää paitzi näkyleipiä, jotka olit korjatut HERran kaswoin edestä, että sinne pannaisin toiset wastanutiset leiwät, sinä päiwänä jona ne korjattin.
Matth. 12: 3. Marc. 2: 25. Luc. 6: 3, 4.

7. Mutta sinne oli sinä päiwänä yxi mies Saulin palwelioista jäänyt HERran eteen, Doeg nimeldä, Edomealainen; kaikkein woimallisin Saulin paimenista.
Ps. 52: 2.

8. Ja Dawid sanoi Ahimelechille: eikö täällä ole sinun kätes alla yhtäkän keihästä eli miekkaa? en ottanut

sillä, jos minä ymmärräisin, minun Isäni aikoiwan sinulle pahaa tehdä, tullaxensa sinun päälles, engö minä näitä sinulle ilmoitaisi?

10. Dawid sanoi Jonathanille: kuka minulle ilmoitta, jos sinun Isäs wastaa sinua jotakin kowasti?

11. Jonathan sanoi Dawidille: tule, käykämme kedolle: ja he menit molemmat kedolle.

12. Ja Jonathan sanoi Dawidille: HErra, Israelin Jumala, koska minä kyselen Isäldäni huomena ja kolmandena päiwänä, katzo, jos hän suo Dawidille hywää, ja en minä silloin lähetä sinun tygös, ja ilmoita sitä sinun korwiis:

13. Niin tehkön HErra sitä ja sitä Jonathanille: Mutta jos minun Isäni taas ajattelee jotakin pahaa sinua wastan, niin minä sen myös ilmoitan sinun korwiis, ja lasken sinun rauhaan menemään: ja HErra olkon sinun kanßas, niinkuin hän minun Isäni kanßa ollut on.

14. Etkös sinä myös, jos minä wielä elän: etkös sinä myös, ole tekewä HErran armoa minun kohtaani, niin ettei minun pidä kuoleman?

15. Ja et sinä ota sinun laupiuttas minun huonestani pois ijankaikkisesti; et wielä sittekkän, koska HErra häwittä Dawidin wihamiehet, itzekungin maaldansa. 2 Sam. 9: 1, 7, rc.

16. Näin teki Jonathan liiton Dawidin huonen kanßa; että HErra sen waadeis Dawidin wihamiesten kädestä.

17. Ja Jonathan taas wannoi Dawidille: sillä niin rakkana piti hän hänen, että hän rakasti händä niinkuin omaa sieluansa. 1 Sam. 18: 1.

18. Ja Jonathan sanoi hänelle: huomena on uusikuu, jona sinua kysytän, ja kaiwatan sinua sialdas.
4 Mos. 10: 10. 2 Aika K. 2: 4. Es. 1: 13.

19. Ja koskas olet wiipynyt kolme päiwää poisa, niin tule kiirusti alas, ja mene siihen paikkaan, johon sinä itzes kätkit sinä päiwänä, kuin tämä asia tapahtui; ja istu Aasaelin kiwen wiereen. 1 Sam. 19: 2, 3.

20. Niin minä ampuan kolme nuolda sen siwulle, niinkuin minä am[...] maaliin.

21. Ja katzo, minä lähetän p[...] (sanoden hänelle:) mene ja hae n[...] jällensä: jos minä wielä sanon p[...] katzo, nuolet owat takanas täsä pu[...] ota ylös, niin tule: sillä rauha [...] nulle, ja ei ole mitän hätää, niin[...] kuin HErra elää.

22. Mutta jos minä niin s[...] pojalle: katzo, nuolet owat ede[...] edesäs; niin mene pois: sillä H[...] on päästänyt sinun menemään.

23. Ja mitä sinä ja minä [...] nämme puhunet olemme; katzo, H[...] ra on minun ja sinun waihellas[...] kaikkisesti.

24. Niin Dawid kätki itzen[...] dolle. Ja koska uusikuu tuli, ist[...] ningas pöydän tygö rualle.

25. Koska Kuningas istunut [...] allensa, endisen tapansa jälkeen, [...] nojalle, nousi Jonathan, ja Abn[...] Saulin wiereen: ja Dawidia ka[...] siastansa.

26. Ja ei puhunut Saul si[...] wänä mitäkän: sillä hän ajatt[...] nelle on jotakin tapahtunut, ett[...] ole puhdas; ei suingan hän ole p[...]
3 Mos. 7: 19. Luku 11: 24. Luku 15:[...]

27. Ja toisna päiwänä uudest[...] ta, kuin Dawidia kaiwattin si[...] sanoi Saul pojallensa Jonath[...] Mixei Isain poika ole tullut p[...] tygö, eikä eilän ei myös tänäp[...]

28. Jonathan wastais Saulia[...] rukoili hartasti minulda mennä[...] Bethlehemiin;

29. Ja sanoi: anna minun m[...] sillä meidän sukukundamme uhraa [...] pungisa, ja minun weljeni itze o[...] nua kutzunut: jos minä nyt olen [...] tänyt armon sinun silmäis edesä, [...] salli minun mennä katzomaan welje[...] ja sentähden ei hän tullut Kun[...] pöydän tygö.

30. Ja Saul wihastui sange[...] resti Jonathanin päälle, ja sano[...] nelle: sinä ilkiä ja tottelematoin [...] engö minä tiedä, ettäs olet wal[...] Isain pojan sinulles ja sinun [...] häpiäxi?

31. Sillä niinkauwan kuin [...]

...lla elää maan päällä, et sinä eikä
...un Kuningan waldakundas ole sei=
...a: lähetä siis nyt, ja anna tuotaa
...ä minun tygöni: sillä hänen pitä
...an. 1 Sam. 15: 23, 28.
... Jonathan wastais Isällensä
...ille; ja sanoi hänelle: mixi hä=
... pitä kuoleman? mitä hän on
...yt?
... Silloin paiskais Saul keihän
... peräsänsä, syöstäxensä händä:
...ymmärsi Jonathan hänen Isänsä
...wan Dawidia tappaa.
... Ja Jonathan nousi pöydän ty=
...ängen wihoisansa, ja ei syönyt
...sina päiwänä uudesta kuusta mi=
...ipää: sillä hän murehtui Da=
..., että hänen Isänsä oli hänen
...äisnyt.
... Ja Jonathan läxi aamulla ke=
...ihen aikaan kuin hän oli mää=
... Dawidille; ja wähä poikainen
...anßansa.
... Ja hän sanoi pojalle: juoxe
...aan minun nuoleni, jotka minä
...: pojan juostesa laski hän nuo=
...nen ylitzensä.
... Ja koska poika tuli sille pai=
...johon Jonathan nuolen ammu=
..., huusi Jonathan hänen perä=
...ja sanoi: eikö nuoli ole edem=
...ista?
... Ja huusi taas poikaa: joudu,
... sinuas nopiammin, ja älä sei=
... Niin Jonathanin poika otti
... ja kandoi Herrallensa.
... Eikä poika tietänyt asiasta mi=
...aan Jonathan ja Dawid aino=
...ian tiesit.
... Niin Jonathan andoi asensa
... joka hänen kanßansa oli, ja
...mene ja wie Kaupungiin.
... Ja koska poika oli mennyt,
... Dawid siastansa meren puolelda,
...eis maahan kaswoillensa, ja ru=
...me kertaa: ja he annoit toinen
...suuta, ja itkit toinen toisensa
...waan Dawid itki hartammin.
... Jonathan sanoi Dawidille:
...aan, (ja muista) mitä me
...annoimmet yhteen HErran ni=
...anoit: HErra olkon sinun

ja minun waihellani, minun ja sinun siemenes waihella ijankaikkisesti.

43. Ja hän nousi ja meni matkaansa; mutta Jonathan palais Kaupungiin.

21. Luku.

Dawid isoo, pakenee ja teeskelee itzensä mielipuolexi.

Ja Dawid tuli Nobeen Papin Ahimelechin tygö: ja Ahimelech hämmästyi koska hän tuli Dawidita wastan, ja sanoi hänelle: kuinga sinä yxinäs olet, ja ei yhtän miestä ole sinun kanßas?

2. Dawid sanoi Papille Ahimelechille: Kuningas on minun käskenyt asialle, ja sanoi minulle: älä kenellekkän ilmoita mingätähden minä olen sinun lähettänyt, ja mitä minä olen käskenyt sinulle: sillä minä olen myös lähettänyt minun palweliani sinne ja tänne. Ruth. 4: 1.

3. Jos nyt on jotakin sinun kätes alla, anna minulle wiisikin leipää; taikka mitäs löydät.

4. Pappi wastais Dawidia, ja sanoi: ei ole ensingän yhteisiä leipiä minun käteni alla; paitzi pyhää leipää, jos waan muutoin palweliat owat pitänet heitänsä waimoista pois. 2 Mos. 19: 15. 3 Mos. 24: 5. Matth. 12: 4.

5. Dawid wastais Pappia, ja sanoi hänelle: waimot owat kolme päiwää ollet eroitetut meistä koska minä läxin, ja palweliain astiat olit pyhät; mutta jos tämä tie on saastainen, niin se pitä tänäpänä pyhitettämän astiain kautta.

6. Niin andoi Pappi hänelle siitä pyhästä; sillä ei siellä ollut muuta leipää paitzi näkyleipiä, jotka olit korjatut HErran kaswoin edestä, että sinne pannaisin toiset wastauutiset leiwät, sinä päiwänä jona ne korjattin. Matth. 12: 3. Marc. 2: 25. Luc. 6: 3, 4.

7. Mutta sinne oli sinä päiwänä yxi mies Saulin palwelioista jäänyt HErran eteen, Doeg nimeldä, Edomealainen; kaikkein woimallisin Saulin paimenista. Ps. 52: 2.

8. Ja Dawid sanoi Ahimelechille: eikö täällä ole sinun kätes alla yhtäkän keihästä eli miekkaa? en ottanut

minä myötäni minun miekkaani taikka
asettani minun käteeni, sillä Kuningan
asia kiiruhti.

9. Mutta Pappi wastais: sen Phi-
listealaisen Goljathin miekka, jongas
löit tammilaaxosa, on täällä kääritty
yhteen hameseen Päällistwaatten taa:
tahdotkos sitä, niin ota: sillä ei täällä
ole yhtän muuta, paitzi sitä. Dawid
sanoi: ei ole sen wertaa, anna se mi-
nulle. 1 Sam. 22: 10. Luku 23: 6.

10. Ja Dawid nousi ja pakeni sinä
päiwänä Saulin kaswoin edestä; ja
tuli Achixen Gathin Kuningan tygö.
Ps. 56: 1.

11. Ja Achixen palweliat sanoit
hänelle: eikö tämä ole Dawid, maan
Kuningas? eikö he tästä weisannet hy-
pysä, sanoden: Saul löi tuhannen, ja
Dawid kymmenen tuhatta?
1 Sam. 18: 7.

12. Ja Dawid pani ne sanat sydä-
meensä; ja pelkäis suuresti Gathin Ku-
ningasta Achista.

13. Ja muutteli menojansa heidän
edesänsä, ja hullutteli heidän käsissänsä:
ja piirusteli portin owisa, ja walotti
sylkeensä parrallensa. Ps. 34: 1.

14. Silloin sanoi Achis palwelioil-
lensa: katzo, te näitte tämän miehen
olewan mielipuolen, mixi te toitte hä-
nen minun tygöni?

15. Puuttuneko minulda mielipuo-
lia, että te tämän toitte hullutele-
maan minun eteeni? pitäkö hänen tu-
leman minun huoneseeni?

22. Luku.

Dawidin sukukunda. Doegin tappo.

Ja Dawid läxi sieldä ja pakeni A-
dullan luolaan: koska hänen wel-
jensä ja kaikki Isänsä huone sen kuu-
lit, tulit he myös sinne hänen tygönsä.
Ps. 57: 1. Ps. 142: 1.

2. Ja kaikkinaiset miehet, jotka o-
lit waiwasa, ja jokainen kuin welasa
oli, ja jokainen jolla murhellinen sy-
dän oli, kokoisit itzensä hänen tygönsä,
ja hän oli heidän päämiehensä; että
liki neljäsataa miestä oli hänen ty-
könänsä.

3. Ja Dawid meni sieldä Miz-
paan Moabitain Maakundaan; ja sanoi
Moabitain Kuningalle: anna mi
Isäni ja äitini käydä ulos ja si
teidän tykönänne, siihenasti että m
saan tietä mitä Jumala teke mi
kanßani.

4. Ja hän johdatti heidän M
tain Kuningan eteen; ja he wi
hänen tykönänsä aina niinkauwan
Dawid oli linnasa.

5. Niin sanoi Propheta Gad
widille: älä ole siinä linnasa;
mene ja kulje Judan maalle.
Dawid meni ja tuli Harethin m
Ps. 63: 1.

6. Ja Saul kuuli että Daw
ne miehet kuin hänen tykönäns
tulit tiettäwäxi: Ja Saul asu
beasa yhdesä metzisössä Rama
hänen keihänsä oli hänen käd
ja kaikki hänen palwelians seis
nen tykönänsä.

7. Niin sanoi Saul palwelio
kuin seisoit hänen tykönänsä:
te Jeminin lapset: andako Isai
ka teille kaikille pellot ja wiina
ja tekekö hän teitä kaikkia tu
ja satain päämiehixi?

8. Että te kaikki teitte liit
nua wastan, ja ei ole yhtän, jo
moitti sen minun korwilleni, ett
nun poikani on myös tehnyt
Isain pojan kanßa: ja ei ole y
teistä, joka sitä panee pahaxensa
tähteni, ja ei myös ilmoita sitä
nun korwaini kuulden, että minun
kani on yllyttänyt minun pal
minua wastan, wäjymään minua,
kuin tänäpänä on nähtäwä.

9. Niin wastais Doeg Edo
nen, joka seisoi Saulin palwelia
könä, ja sanoi: minä näjin Isai
jan tulewan Nobeen, Ahimelech
chitobin pojan tygö.
1 Sam. 21: 7. Ps. 52: 2.

10. Hän kysyi HERralda n
hänen tähtensä, ja ewästi hän
andoi hänelle Goljathin sen Ph
laisen miekan. 1 Sam. 21

11. Niin Kuningas lähetti
maan Pappia Ahimelechia A
poikaa, ja kaikkea hänen Isäns
netta, Pappeja jotka olit No
he tulit kaikki Kuningan tygö.

12. Ja Saul sanoi: kuule sinä A-
[illegible]tobin poika. Hän sanoi: täsä minä
[illegible] minun Herrani.
13. Ja Saul sanoi hänelle: mixi
[illegible] liiton minua wastan, sinä ja
[illegible] poika; että annoit hänelle lei-
[illegible] ja miekan, ja kysyit HERralda
[illegible] hänen tähtensä, yllyttäres hän-
[illegible] minua wäsymään, niinkuin tänä-
[illegible] on nähtäwä?
14. Ahimelech wastais Kuningasta,
[illegible]anoi: kuka on kaikkein sinun pal-
[illegible]ttes seasa niinkuin Dawid? hän
[illegible]sollinen ja Kuningan wäwy, wael-
[illegible] kuuliaisudesas, ja on kunniallinen
[illegible] huonesas.
[illegible] Olengo minä ensin tänäpänä
[illegible]t kysymään Jumalalda nen-
[illegible]nen tähtensä? pois se minusta,
[illegible]uningas luulko senkaltaista pal-
[illegible]ansa, ja kaikesta minun Isäni huo-
[illegible]sillä sinun palwelias ei tiennyt mi-
[illegible]kista näistä, pienestä eli suuresta.
[illegible] Kuningas sanoi: Ahimelech, si-
[illegible] pitä totisesti kuoleman; sinun ja
[illegible] sinun Isäs huonen.
17. Ja Kuningas sanoi wartioillen-
[illegible]kin seisoit hänen tykönänsä: kään-
[illegible] itzenne, ja tappakat HERran
[illegible]; sillä heidän kätensä on myös
[illegible]din kansa, ja koska he tiesit hä-
[illegible]paenuen, niin ei he ilmoittanet si-
[illegible]minulle: Mutta Kuningan palwe-
[illegible]t tahtonet satutta käsiänsä HER-
[illegible] Pappeihin, lyödäxensä heitä.
18. Niin sanoi Kuningas Doegille:
[illegible] sinä itzes ja lyö Papit: Ja
[illegible] Edomealainen käänsi itzensä ja
[illegible]appeja: ja tappoi sinä päiwänä
[illegible] yhderättäkymmendä miestä, jotka
[illegible]it liinaista päälliswaatetta.
2 Mos. 28: 40.
19. Ja hän löi Noben, Pappein
[illegible]ungin miekan terällä, sekä mie-
[illegible]stä waimot, lapset ja imewäiset;
[illegible]myös härjät, aasit ja lambat,
[illegible] miekan terällä.
[illegible] Ja yxi Ahimelechin Achitobin
[illegible] poika pääsi, Abjathar nimeldä;
[illegible] Dawidin tygö.
[illegible] Abjathar ilmoitti Dawi-
[illegible] Saul oli tappanut HER-
[illegible] Pap[illegible].

22. Ja Dawid sanoi Abjatharille:
minä sen sinä päiwänä kyllä tiesin,
koska Doeg se Edomealainen oli siellä,
että hän sen Saulille oli totisesti il-
moittawa: Minä olen siis wikapää
koko sinun Isäs huonen kuolemaan.
23. Pysy minun tykönäni ja älä
pelkä; joka seisoo minun hengeni pe-
rään, hän myös seisoo sinun henges
perään: sillä sinä warjellan minun ty-
könäni.

23. Luku.

Dawid petetty, piiritetty, pelastettu.

Ja Dawidille ilmoitettin, sanoden:
katzo, Philistealaiset sotiwat Kegilata
wastan, ja ryöstäwät heidän riihensä.
2. Niin Dawid kysyi HERralda,
ja sanoi: pitäkö minun menemän ja
lyömän näitä Philistealaisia? Ja HER-
ra sanoi Dawidille: mene, lyö Philis-
tealaiset ja wapahta Kegila.
3. Ja Dawidin miehet sanoit hä-
nelle: katzo, me pelkämme täällä Ju-
daasa; ja menemme wielä Kegilaan
Philistealaisten sotajoukon tygö.
4. Niin Dawid taas kysyi HER-
ralda, ja HERra wastais händä, ja
sanoi: nouse ja mene alas Kegilaan:
sillä minä annan Philistealaiset sinun
käsiis.
5. Niin Dawid meni ja hänen mie-
hensä Kegilaan, ja sodei Philistealaisia
wastan, ja ajoi heidän karjansa pois,
ja tappoi heitä suurella tapolla: ja
niin Dawid wapahti Kegilan asuwaiset.
6. Mutta koska Abjathar Ahimele-
chin poika pakeni Dawidin tygö Kegi-
laan, wei hän sinne myötänsä päällis-
waatten. 1 Sam. 21: 9. Luku 22: 10.
7. Niin sanottin Saulille Dawidin
tullexi Kegilaan; ja Saul sanoi: Ju-
mala on andanut hänen minun käsiini,
että hän on salwattu, nyt hän on
tullut Kaupunkiin, joka on warustettu
porteilla ja teljeillä.
8. Ja Saul kuulutti kaiken Kan-
san sotaan Kegilaan, piirittämään Da-
widia miehinensä.
9. Kuin Dawid ymmärsi Saulin
aikowan pahaa hänellensä; sanoi hän
Papille Abjatharille: ota päälliswaate.

10. Ja Dawid sanoi: HErra Israelin Jumala, sinun palwelias on tosin kuullut Saulin aikoiwan tulla Kegilaan, häwittämään minun tähteni Kaupungita.

11. Andanewatko Kegilan asuwaiset minun hänen käsiinsä, ja tulleko Saul tänne niinkuin palwelias on kuullut? HErra Israelin Jumala, ilmoita se palwelialles. Ja HErra sanoi: hän tulee alas.

12. Ja Dawid sanoi: andanewatko Kegilan asuwaiset minun, ja minun wäkeni Saulin käsiin? HErra sanoi: andawat.

13. Niin Dawid nousi miehinensä, joita oli liki kuusisataa miestä: ja läxit Kegilasta, ja waelsit sinne kuin he waeldaa taisit. Koska Saulille sanottin Dawidin paennen Kegilasta, lakkais hän sinne menemästä.

14. Ja Dawid pysyi korwesa linnoisa, wiiwyi myös Siphin korwen wuorella: Ja Saul etzei händä joka aika, mutta ei Jumala andanut händä hänen käsiinsä.

15. Ja Dawid näki Saulin lähtenexi etzimään hänen hengensä perään, waan Dawid pysyi Siphin korwesa, yhdesä metzäsä.

16. Niin Jonathan Saulin poika nousi, ja meni Dawidin tygö metzään: ja wahwisti hänen kätensä Jumalasa.

17. Ja sanoi hänelle: älä pelkä, sillä ei minun Isäni Saulin käsi löydä sinua, ja sinä tulet Israelin Kuningaxi, ja minä olen likin sinua: ja sen myös Saul minun Isäni kyllä tietä.
1 Sam. 15: 28.

18. Ja he molemmat teit liiton keskenänsä HErran edesä: ja Dawid pysyi metzäsä; mutta Jonathan palais kotiansa. 1 Sam. 18: 3. Luku 20: 16.

19. Mutta Siphitat menit ylös Saulin tygö Gibeaan, ja sanoit: eikö Dawid ole kätketty meidän tykönämme linnoisa metzäsä, Hakilan kukkulalla, liki korpea oikialla puolella?
1 Sam. 26: 1. Ps. 54: 2.

20. Niin tule nyt Kuningas kiirusti alas, kaiken sydämes himon jälkeen: ja me annamme hänen Kuningan käsiin.

21. Ja Saul sanoi: olkat te siunatut HErrasa; että te armahditte minun päälleni.

22. Mengät siis, ja tutkikat w... remmin, että te saisitta tietä ja n... dä sen paikan, josa hänen jalkans... wat, ja kuka hänen siellä on näh... sillä minulle on hän sanottu sa... kawalaxi.

23. Tutkistelkat ja wakoikat k... salaiset paikat, joihin hän lymyttä... sä, ja tulkat jällen minun tygöni, t... te saatte wahwan tiedon; niin m... menen teidän kanßanne. Jos hän... maalla on, niin minä hänen etzin k... kein tuhanden seasta Judasa.

24. Ja he nousit ja menit Si... Saulin edellä. Mutta Dawid ja... nen miehensä olit Maonin korw... oikialla puolella korpea, kedolla.

25. Koska Saul matkusti sinne... kinensä etzimään händä, ja se i... tettin Dawidille, meni hän kukk... alas, ja oli Maonin korwesa. Ja k... Saul sen kuuli, ajoi hän Dawidia... kaa Maonin korwesa.

26. Ja Saul meni yhdeldä pu... da wuorta, ja Dawid wäkinensä... selda puoleldä wuorta: Ja koska D... wid riensi pakenemaan Saulin ede... piiritti Saul wäkinensä Dawidin... hänen wäkensä, ottaxensa heitä kii...

27. Mutta sanansaattaja tuli S... lin tygö, ja sanoi: kiiruhda sinuas... tule nopiasti; sillä Philistealaiset o... maalle tullet.

28. Niin Saul palais ajamasta D... widia takaa, ja meni Philistealai... wastan; sentähden kutzutan se pai... Sela Mahelkoth.

24. Luku.

Dawid Saulin kanßa luolasa.

Ja Dawid meni sieldä ylös, ja a... EnGedin linnoisa.

2. Koska Saul palais Philisteal... ten tyköä; ilmoitettin hänelle, san... katzo, Dawid on EnGedin korwesa.
1 Sam. 23: 27.

3. Ja Saul otti kolme tuhatta... littua nuorta miestä koko Israelist... meni etzimään Dawidia ja hänen m... hiänsä metzäwohten kallioille.

4. Ja koska hän lähestyi lammas-
ten huonetta tien ohesa, oli siinä luo-
la, ja Saul meni siihen peittämään
jalkojansa; mutta Dawid ja hänen
miehensä istuit luolan kulmilla.
Duom. 3: 24.
5. Silloin sanoit Dawidin miehet
hänelle: katzo, tämä on se päiwä, josta
HErra sinulle on sanonut: katzo, mi-
nä annan sinulle wihamiehes sinun kä-
siis, ettäs tekisit hänen kanßansa niin-
kuin sinulle kelpaa. Ja Dawid nousi
ja leikkais salaa kappalen Saulin waat-
teen liepestä.
6. Sen jälkeen tykytti Dawidin sy-
dän, että hän oli leikannut tilan Sau-
lin hamesta.
7. Ja sanoi miehillensä: HErra
andakon sen kaukana olla minusta, että
minä sen tekisin, ja satutaisin käteni
minun Herraani, HErran woideltuun:
sillä hän on HErran woideltu.
Ps. 7: 5.
8. Ja Dawid asetti miehensä sa-
noilla, eikä sallinut karata Saulin pääl-
le. Niin Saul nousi luolasta; ja meni
matkaansa.
9. Senjälkeen nousi myös Dawid,
ja läxi luolasta, ja huusi Saulin jäl-
keen, ja sanoi: minun Herrani Ku-
ningas. Saul katzahti taansa, ja Da-
wid kallisti kaswonsa maahan ja kumarsi:
10. Ja Dawid sanoi Saulille: mi-
tästäs uskot ihmisten sanoja, jotka sano-
wat: katzo, Dawid etzii sinun wahin-
gotas?
11. Katzo, tänäpänä näit sinun sil-
mäs, että HErra oli andanut sinun
minun käsiini luolasa, ja sanottin että
minä tappaisin sinun, waan minä ar-
mahdin sinua: sillä minä sanoin: en
minä satuta minun kättäni minun Her-
raani: sillä hän on HErran woideltu.
12. Katzo minun Isäni, katzo kui-
tengin tätä tilkaa sinun hamestas mi-
nun kädesäni, etten minä tahtonut tap-
paa sinua, koska minä sen tilan leikkai-
sin hamestas. Tunne ja katzo, ettei yh-
tän pahutta eli wääryttä ole minun
kädesäni, en minä myös ole syndiä
tehnyt sinua wastan, ja sinä seisot mi-
nun hengeni perään, ottares händä pois.
13. HErra duomitkon minun ja
sinun wälilläs, ja HErra kostakon
sinulle minun puolestani: waan minun
käteni ei pidä sinuun sattuman.
14. Niinkuin wanha sananlasku on:
jumalattomasta tulee jumalattomuus:
mutta minun käteni ei pidä sinuun
sattuman.
15. Kenengä jälkeen Israelin Ku-
ningas on lähtenyt? ketäs ajat takaa?
kuollutta koiraa, ja yhtä kirppua.
1 Sam. 26: 20.
16. HErra olkon Duomari, ja
duomitkon minun wälilläni ja sinun:
nähkön ja ratkaiskon minun asiani, ja
wapahtakon minua sinun käsistäs.
17. Sittekuin Dawid lakkais puhu-
masta Saulille, sanoi Saul: eikö se
ole sinun äänes, minun poikani Da-
wid? Ja Saul korotti äänensä ja itki;
18. Ja sanoi Dawidille: sinä olet
hurskampi minua: sillä sinä olet osot-
tanut minulle hywää, mutta minä sitä
wastan olen osottanut sinulle pahaa.
19. Ja sinä olet tänäpänä minulle
ilmoittanut, kuinga hywin sinä olet
tehnyt minua kohtan; että HErra oli
sulkenut minun sinun käsiis, ja et sinä
minua tappanut. 1 Sam. 26: 21.
20. Kuinga joku löydäis wiholli-
sensa, ja annais hänen mennä hywää
tietä? HErra maxakon sinulle sitä
hywää, jotas tänäpänä minulle olet
tehnyt.
21. Nyt katzo, minä tiedän sinun
tulewan Kuningaxi, ja Israelin wal-
dakunda on sinun kädesäs.
22. Niin wanno siis nyt minulle
HErran kautta, ettes häwitä minun
siemendäni minun jälkeeni: ja et ka-
dota minun nimeäni minun Isäni
huonesta.
23. Ja Dawid wannoi Saulille:
Ja Saul meni kotiansa: mutta Da-
wid ja hänen miehensä menit linnaan.

25. Luku.

Samuel kuolee. Nabal. Abigail. Ahi-
noam. Phalti.

Ja Samuel kuoli, ja koko Israel
kokoondui murhettimaan händä,
ja hautais hänen omaan huoneseensa

Ramaahn. Mutta Dawid nousi ja me=
ni alas Paranin korpeen. 1 Sam. 28: 3.
2. Ja yxi mies asui Maonisa, jolla
myös oli tekemistä Carmelisa, ja se
mies oli sangen rikas, ja hänellä oli
kolmetuhatta lammasta, ja tuhannen
wohta: Ja hän keritzi lambaitansa
Carmelisa. Jos. 15: 55.
3. Ja sen miehen nimi oli Nabal,
ja hänen emändänsä nimi Abigail: ja
se oli toimellinen waimo, ja kaunis
kaswolda: mutta mies oli sangen kowa
ja paha töisänsä, ja hän oli Calebista.
4. Ja koska Dawid kuuli korwesa,
Nabalin keritzewän lambaitansa:
5. Lähetti hän kymmenen nuoru=
kaista, ja sanoi heille: mengät Carme=
liin, ja koska te tuletta Nabalin tygö,
niin terwehtäkät händä minun puoles=
tani ystäwällisesti;
6. Ja sanokat: terwe! rauha olkon
sinulle, ja rauha sinun huonelles, ja
kaikille kuin sinulla on, olkon rauha!
7. Minä olen nyt saanut kuulla,
että sinulla on lammasten keritziät:
katzo, paimenet kuin sinulla on, olit
meidän tykönämme: ja en me heitä
häwäisnet, ja ei heildä mitän puuttu=
nut niinkauwan kuin he olit Carmelisa.
8. Kysy palwelioildas, he sanowat
sinulle: niin anna siis nuorukaisten
löytä armo sinun kaswois edesä, sillä
me olemme tullet hywään aikaan:
anna siis palwelioilles ja sinun pojal=
les Dawidille, mitä sinun kätes löytä.
9. Koska Dawidin palweliat sinne
tulit, ja puhuit kaikki nämät sanat
Nabalille Dawidin puolesta; niin he
waikenit.
10. Mutta Nabal wastais Dawi=
din palwelioita, ja sanoi: kuka on se
Dawid? ja kuka on se Isain poika?
nyt on monda palweliata, jotka jättä=
wät Isändänsä.
11. Pitäkö minun ottaman leipäni,
weteni ja teurani, jonga minä keritzi=
öilleni olen teurastanut; ja andaman
niille miehille, joita en minä tiedä
kusta he tullet owat?
12. Niin Dawidin palweliat palai=
sit tiellensä; ja tulduansa taas Dawi=
din tygö, sanoit he hänelle kaikki nä
mät sanat.
13. Niin sanoi Dawid miehillen
wyöttäkän kukin miekkansa wyöllen
Niin wyötti jokainen miekkansa w
lensä, ja Dawid wyötti myös m
kansa wyöllensä: ja läxi Dawidin ka
liki neljäsataa miestä, mutta kaxis
jäi kaluin tygö.
14. Mutta yxi palwelioista il
Abigailille Nabalin emännälle, sano
katzo, Dawid on lähettänyt sanans
tajat korwesta siunamaan meidän I
däämme, mutta hän tiuskui heitä.
15. Ja ne miehet olit meille a
hywät: ja ei meitä pahoin puhut
ja ei meildä mitän puuttunut
kauwan kuin me waelsimme heidän
könänsä, kedolla ollesamme:
16. Mutta he owat ollet m
turwamme yötä ja päiwää, ni
wan kuin me kaitzimme lambait
heidän tykönänsä.
17. Niin ajattele nyt ja katzo
täs teet: sillä pahutta on totisesti
jona meidän Isännällemme, ja ka
hänen huonellensa: waan hän on
mies, jota ei yxikän tohdi puhut
18. Niin Abigail kiiruhti, ja
kaxisataa leipää, ja kaxi leiliä wii
ja wiisi keitettyä lammasta, ja
wakkaista tuletettuja jauhoja, ja
rusina ryypälettä, ja kaxisataa ry
lettä fikunita, ja pani aasein pää
19. Ja sanoi palwelioillensa: m
gät minun edelläni: katzo, minä t
peräsänne. Ja ei hän miehellensä N
balille sitä ilmoittanut.
20. Ja koska hän ajoi aasilla,
tuli wuoren warjoon, katzo, Da
ja hänen wäkensä tulit wuorelda
händä wastan: ja hän kohtais he
21. Mutta Dawid oli sanonut: m
nä olen turhaan tallella pitänyt ka
kuin hänellä oli korwesa, ja ei
mitän puuttunut kaikista kuin hän
oli: ja hän kostaa minun hywät t
pahalla.
22. Jumala tehkön näitä Dawi
wihamiehille, ja wielä suuremb
minä jätän hänelle huomenexi ka
kuin hänellä on, jongun joka wi
seinään heittä.

23. Mutta koska Abigail näki Da-
win, kiiruhti hän ja astui nopiasti
aasin pääldä, langeis kaswoil-
Dawidin eteen, ja kumarsi itzen-
maahan.
4. Ja langeis hänen jalkainsa juu-
ja sanoi: Ah minun Herrani,
olkon tämä paha teko: ja anna
piikas puhua sinun korwais kuul-
ja kuule sinun piikas sanaa.
Älkän minun Herrani asettako
dänsä tätä tylyä miestä Nabalita
: sillä niinkuin hänen nimensä
niin on hän, Nabal on hänen
, tyhmyys on hänen kanssansa:
minä, sinun piikas, en ole näh-
inun Herrani palwelioita, jotka
lähettänyt.
Mutta nyt minun Herrani,
a kuin HERra elää, ja niin
in sinun sielus elää, niin HERr-
sinun estänyt ettes werta wuo-
t, eikä sinun kätes wapahtanut
Mutta nyt olkon sinun wiha-
niinkuin Nabal, ja kaikki kuin
n Herralleni pahaa suowat.
Ps. 49: 11.
Tämä on se siunaus, jonga si-
piikas minun Herralleni tuonut
annetta palwelioille jotka minun
ni kanssa waeldawat.
1 Mos. 33: 11.
Anna piikalles tämä rikos an-
sillä HERra tosin teke minun
lleni wahwan huonen, sillä koska
n Herrani sotii HERran sotia,
ei yhtäkän pahutta ole löytty si-
tyköäs kaikkena sinun elinaikanas.
Jos joku ihminen asetta itzensä
maan sinua, ja wäjyy sinun sie-
lleen: niin olkan minun Herrani
dottu eläwitten kimpuun HERr-
inun Jumalas tykönä; mutta si-
whollistes sielu pitä lingottaman
Ps. 6: 11. Ps. 31: 21.
Ps. 73: 19. Ps. 97: 10.
Ja koska HERra minun Her-
ni kaikki nämät hywät tekewä on,
hän sinulle sanonut on; ja
nun olla Israelin Ruhtinan:
Nin ei pidä se oleman sinulle
rralleni langemiseri ja mielen
seri, ettes wuodattanut werta

ilman syytä, ja auttanut itze sinuas:
ja HERra on hywää tekewä minun
Herralleni, ja sinä muistat sinun piikaas.
32. Silloin sanoi Dawid Abigailille:
kiitetty olkon HERra Israelin Jumala,
joka sinun tänäpänä on lähettänyt mi-
nua wastan.
33. Ja siunattu olkon sinun toimel-
linen puhes, ja siunattu olet sinä, joka
minun tänäpänä estit werta wuodatta-
masta, ja kostamasta omalla kädelläni.
34. Totisesti, niin totta kuin HERr-
ra Israelin Jumala elää, se joka
minun on tänäpänä estänyt sinulle
pahaa tekemästä; jolles nopiasti olisi
tullut minua wastan, niin ei olisi
Nabalille jäänyt huomeneri yhtäkän
seinään wetensä heittäwätä.
35. Niin otti Dawid hänen kädes-
tänsä mitä hän oli hänelle tuonut;
ja sanoi hänelle: mene rauhasa sinun
huonesees, ja katzo, minä kuulin sinun
äänes, ja otin sinun hywäxi.
1 Mos. 19: 21. Luku 32: 20. San. 1. 15: 1.
36. Koska Abigail tuli Nabalin ty-
gö, katzo, niin hänellä oli huonesansa
pito, niinkuin Kuningallinen pito, ja
Nabalin sydän oli iloinen; sillä hän
oli juuri kowin juowuxisa: mutta ei
hän sanonut hänelle wähää eli paljoa
huomeniseen asti.
37. Mutta huomeneltain koska Na-
bal oli wiinasta kaljennut, sanoi hänen
emändänsä hänelle kaikki nämät: niin
hänen sydämensä kuoli hänesä, että
hän tuli niinkuin kiwi.
38. Ja kymmenen päiwän perästä
löi HERra Nabalin, että hän kuoli.
39. Koska Dawid kuuli Nabalin
kuolleri, sanoi hän: kiitetty olkon
HERra, joka on kostanut minun hä-
wäistyxeni Nabalille, ja on warjellut
palwelians pahasta, ja HERra on
käändänyt Nabalin pahuden hänen
päänsä päälle. Ja Dawid lähetti ja
andoi puhutella Abigailia, ottaxensa
händä emännäxensä.
40. Ja koska Dawidin palweliat
tulit Abigailin tygö Carmeliin; pu-
huttelit he händä, ja sanoit: Dawid
lähetti meitä sinun tygös, että hän
ottais sinun emännäxensä.
41. Hän nousi ja langeis maahan

kaswoillensa, sanoden: katzo, täsä on
sinun piikas palwelemaan, ja pesemään
minun Herrani palweliain jalkoja.
42. Ja Abigail kiiruhti itzensä, ja
walmisti hänensä, ja ajoi aasilla, ja
otti wiisi piikaansa kanßansa, jotka
käwit hänen jälisänsä: ja hän seurais
Dawidin sanansaattaita, ja tuli hänen
emännäxensä.
43. Dawid otti myös Ahinoamin
Jesreelistä: ja olit ne molemmin hä-
nen emändänsä.
44. Mutta Saul andoi tyttärensä
Michalin, Dawidin emännän, Phal-
tille Laixen pojalle Gallimista.
2 Sam. 3: 15.

26. Luku.

Saulin malja, keihäs, katumus.

Ja Siphitat tulit Saulin tygö Gi-
beaan, ja sanoit: eikö Dawid ole
lymysä Hakilan kukkulalla korwen koh-
dalla? 1 Sam. 23: 19. Ps. 54: 2.
2. Niin nousi Saul ja meni Siphin
korpeen, ja hänen kanßansa kolme tu-
hatta walittua miestä Israelista; etzi-
mään Dawidia Siphin korwesta.
3. Ja Saul sioitti itzensä Hakilan
kukkulalle korwen kohdalle tien wiereen,
mutta Dawid pysyi korwesa: ja näki
Saulin tulewan peräsänsä korpeen.
4. Niin Dawid lähetti wakojat, ja
ymmärsi Saulin totisesti tullen.
5. Ja Dawid nousi, ja tuli sihen
paikkaan, johonga Saul itzensä sioitta-
nut oli: ja Dawid näki paikan, kusa
Saul ja hänen sota päämiehensä Ab-
ner Nerin poika oli: sillä Saul ma-
kais waunuin piirisä, ja sotawäki sioi-
tettuna hänen ymbärillänsä.
6. Silloin wastais Dawid ja sanoi
Ahimelechille, sille Hethiläiselle, ja A-
bisaille ZeruJan pojalle Jacobin wel-
jelle: kuka menee minun kanßani Sau-
lin tygö leiriin? Abisai sanoi: minä
menen kanßas. 1 Mos. 10: 15.
1 Aika K. 2: 16.
7. Niin tuli Dawid ja Abisai Kan-
san tygö yöllä: ja katzo, Saul makais
nukkununna waunuin piirisä, ja hänen
keihänsä pistetty maahan hänen päänsä
pohjaan; mutta Abner ja Kansa ma-
kais hänen ymbärillänsä.
8. Silloin sanoi Abisai Dawid
Jumala on sulkenut tänäpänä si
wihamiehes sinun käteeS: nyt m
syöxen händä keihällä maata wa
yhden kerran, niin etten minä
tarwitze kertoa sitä.
9. Mutta Dawid sanoi Abis
älä surmaa händä; sillä kuka se
kätensä HErran woideltuun, j
wiatoin? Ps. 7: 5.
10. Wielä sanoi Dawid: niin
kuin HErra elää, jollei HErr
händä, elikkä tule hänen aikansa
eli mene sotaan ja huku:
11. Niin andakon HErra ka
olla minusta, että minä satutai
teni HErran woideltuun: ota
waiwoin keihäs hänen päänsä po
ja wesimalja, ja käykämme.
12. Niin otti Dawid keih
wesimaljan Saulin pään pohjas
he menit matkaansa: ja ei yhtä
joka sen näki taikka huomaitzi,
räis, waan he makaisit kaikki
nunna: sillä HErralda oli tull
wä uni heidän päällensä.
13. Koska Dawid oli tullut
toiselle puolelle, meni hän kauwas
ren kukkulalle; että isoi wäli oli
dän wälillänsä.
14. Ja Dawid huusi Kansalle,
Abnerille Nerin pojalle, ja sanoi:
kös wastaa Abner? Abner wastais
sanoi: kukas olet, ettäs niin hu
Kuningasta?
15. Ja Dawid sanoi Abnerille:
kös ole mies? ja kuka on sinun
taises Israelisa? mixes warjellut si
Herraas Kuningasta? sillä yxi K
sasta on mennyt tappamaan Kunin
sinun Herraas.
16. Ei se ole oikein kuin sinä
nyt olet: Niin totta kuin HE
elää, te oletta kuoleman lapset,
te warjellet teidän Herraanne, HE
ran woideltua. Ja nyt katzo, kusa
ningan keihäs ja wesimalja on,
hänen päänsä pohjasa olit.
17. Niin Saul tunsi Dawidin
nen, ja sanoi: eikö se ole sinun ään
minun poikani Dawid? Dawid
minun äänen se on, minun. He
Kuningani.

18. Ja wielä sanoi: mixi minun
rani wainoo palweliatansa? sillä
minä olen tehnyt? ja mitä pa-
on minun kädesäni?
19. Niin kuulkan siis nyt minun
ani Kuningas palweliansa sanan:
HErra on yllyttänyt sinun mi-
wastan, niin anna joku ruokauhri
ttä: mutta jos ihmiset sen teke-
niin olkon he kirotut HErran
, että he tänäpänä owat minun
t ulos, etten minä pysyisi HErRan
perimisesä, ja sanowat: mene ja
le muukalaisia jumalita.
20. Niin älkön minun wereni lan-
maahan HErran eteen: sillä
Kuningas on lähtenyt yhtä
etzimään, niinkuin hän takaa
dokanaa wuorilla.
1 Sam. 24: 15.
21. Ja Saul sanoi: minä olen syn-
nyt, tule jällen minun poikani
: sillä en minä sinun enämbi
na, että minun sieluni on tänä-
ollut kallis sinun silmäis edesä:
, minä olen tehnyt tyhmästi ja
hullusti. 1 Sam. 24: 18.
22. Dawid wastais, ja sanoi: katzo,
on Kuningan keihäs: tulkan yxi
loista tänne, ja ottakan sen.
23. HErra maxaa jokaitzelle hä-
wanhurskaudensa ja uskonsa jäl-
sillä HErra on sinun tänäpä-
annanut minun käteeni, waan en
tahtonut satutta kättäni HErRan
woideltuun.
24. Ja katzo, niinkuin sinun sielus
nä on paljo pidettäpä ollut mi-
lmäini edesä; niin olkon myös
sieluni paljo pidettäpä HErRan
lmäin edesä, ja wapahtakon mi-
kesta minun murhestani.
25. Saul sanoi Dawidille: siunattu
, minun poikani Dawid: sinä
toimitat, sinä taidat ja woit.
Dawid meni matkaansa, ja Saul
kotiansa.

27. Luku.

Ziklagisa. Geßur ryöstetty.
Dawid ajatteli sydämesänsä:
minä yhtenä päiwänä
joudun Saulin käsiin: ei ole minun
parembata, kuin että minä menen oje-
tinsa Philistealaisten maalle, että Saul
lakkais minua etzimästä kaikisa Israe-
lin rajoisa, ja minä pääsisin hänen
käsistänsä.
2. Ja Dawid nousi ja läxi mat-
kaan kuuden sadan miehen kanßa, jotka
hänen myötänsä olit, Achixen Maochin
pojan Gathin Kuningan tygö.
3. Niin Dawid asui Achixen tykönä
Gathisa, hän ja hänen miehensä itze-
kukin perheinensä: Dawid ja kaxi hä-
nen emändätänsä, Ahinoam Jesreelistä,
ja Abigail Nabalin emändä Carmelista.
4. Koska Saulille sanottin Dawidin
paennen Gathiin, niin ei hän enä hän-
dä etzinyt.
5. Niin Dawid sanoi Achixelle: jos
minä olen löytänyt armon sinun ede-
säs, niin anna minulle yhteen Kau-
pungiin sia maalle, asuaxeni siellä:
Sillä mixi pidäis sinun palwelias
asuman Kuningallisesa Kaupungisa si-
nun tykönäs?
6. Sinä päiwänä andoi Achis hä-
nelle Ziklagin; sentähden on Ziklag
Judan Kuningasten wielä tänäpänä.
7. Waan se aika kuin Dawid asui
Philistealaisten maalla, oli ajastaika,
ja neljä kuukautta. 1 Sam. 29: 3.
8. Ja Dawid nousi miehinensä ja
karkais Gessuritain, ja Girsitain, ja
Amalechitain maalle: sillä nämät asuit
jo wanhudesta siinä maasa kuin Suriin
mennän, Egyptin maahan asti.
1 Sam. 15: 7.
9. Ja koska Dawid oli kaiken maan
lyönyt, ei hän jättänyt yhtäkän miestä
eli waimoa elämään; ja otti heidän
lambansa, härkänsä, aasinsa, Kamelinsa
ja waattensa: palais ja tuli Achixen
tygö. 2 Mos. 17: 14. 5 Mos. 25: 19.
1 Sam. 15: 2, 3.
10. Ja Achis sanoi: kenengä päälle
te oletta karannet tänäpänä? Dawid
wastais: lounaan päin Judata, lou-
naan päin Jerahmelithiä, ja lounaan
päin Kenitaita. Duom. 1: 16.
11. Ja ei Dawid jättänyt eläwäxi
yhtäkän miestä eli waimoa wiedäxensä
Gathiin, ja ajatteli: ettei he puhuisi
jotakin meitä wastan, sanoden: Näin

teki Dawid, ja tämä oli hänen tapansa niinkauwan kuin hän asui Philistealaisten maalla.

12. Niin Achis uskoi Dawidin, ja ajatteli: hän on tehnyt itzensä kokonansa kauhistettawaxi Kansallensa Israelille: sentähden olkan hän aina minun palweliani.

28. Luku.

Dawid menee Achiren kanßa sotaan. Hahmo Endorisa.

Ja Philistealaiset kokoisit siihen aikaan sotawäkensä menemään sotaan Israelia wastan. Ja Achis sanoi Dawidille: Sinun pitä kaiketi tietämän, että sinä ja sinun wäkes pitä menemän minun kanßani sotaan.

2. Dawid wastais Achixelle: olkon, sinä saat nähdä mitä sinun palwelias on tekewä. Achis sanoi Dawidille: sentähden asetan minä sinun minun pääni wartiaxi jokapäiwä.

3. Niin oli Samuel kuollut, ja koko Israel oli händä murhehtinut ja haudannet hänen Kaupungiinsa Ramaahn. Ja Saul oli ajanut maakunnasta noidat ja welhot pois. 2 Mos. 22: 18. 3 Mos. 20: 27. 5 Mos. 18: 10. 1 Sam. 25: 1.

4. Koska Philistealaiset kokoisit heitänsä, ja tulit ja sioitit itzensä Sunemiin: kokois myös Saul kaiken Israelin, ja he sioitit itzensä Gilboaan.

5. Koska Saul näki Philistealaisten sotajoukon; pelkäis hän, ja hänen sydämensä oli suuresti hämmästynyt.

6. Ja Saul kysyi HERralda, ja ei HERra mitän händä wastannut, eikä unen, eikä walkeuden, eli Prophetain kautta. 2 Mos. 28: 30. 4 Mos. 12: 6. Luku 27: 21.

7. Silloin sanoi Saul palwelioillensa: etzikät minulle waimo, jolla noidan hengi on, mennäxeni hänen tygönsä, ja kysyäxeni häneldä. Hänen palweliansa sanoit hänelle: katzo, Endorisa on waimo, jolla on noidan hengi.

8. Ja Saul muutti waattensa, ja otti toiset päällensä, ja meni sinne, ja kaxi miestä hänen kanßansa: ja he tulit yöllä waimon tygö; ja hän sanoi: noidu minulle noidan hengen kautta, ja nosta se ylös minulle kuin minä... non sinulle.

9. Waimo sanoi hänelle: katzo, tiedät kyllä mitä Saul tehnyt, kuinga hän on häwittänyt noid... welhot maakunnasta: mixis siis ... minun sieluani paulein, että ... kuolliaxi lyötäisiin?

10. Niin Saul wannoi h... HERran kautta, ja sanoi: niin ... kuin HERra elää, ei tämä lue... nulle pahudexi.

11. Niin waimo sanoi: ken... nä nostan sinulle? hän sanoi: nos... nulle Samuel.

12. Koska waimo näki Sam... huusi hän suurella äänellä, ja ... waimo Saulille, sanoden: mixi... minun pettänyt? ja sinä olet ...

13. Ja Kuningas sanoi häne... pelkä: mitäs näet? Waimo ... Saulille: minä näen jumalat ... wan maasta ylös.

14. Hän sanoi hänelle: kuin... on muotoansa? ja hän sanoi: ... mies nousee ylös, ja on waa... hamella. Niin ymmärsi Saul ... lewan Samuelin, ja kumarsi ka... lensa maahan, ja rukoili.

15. Mutta Samuel sanoi Sa... mixis olet minua waiwannut, no... minua? Saul sanoi: minä olen ... sa ahdistuxesa: Philistealaiset ... minua wastan, ja Jumala on ... ta erinnyt, ja ei wastaa enä m... Prophetain, eikä unen kautta; ... den olen minä andanut sinua ku... ilmoittamaan mitä minun tekemän... 5 Mos. 18: 11.

16. Samuel sanoi: mitäs kys... nulda, että HERra on sinusta ... nyt, ja on sinun wihamiehexes tu... 1 Sam. 16: 14.

17. HERra on hänellensä te... niinkuin hän minun kauttani pu... on: ja HERra rewäisee waldakun... kädestäs pois, ja anda Dawidille lähimmäiselles. 1 Sam. 15: ...

18. Ettes kuullut HERran ä... etkä täyttänyt hänen wihansa ju... ta Amalechia wastan; sentähden ... HERra näitä sinulle tänäpänä ...

19. Ja wielä sitte anda ...

raelin sinun kanßas Philistealaisten iin: Huomena pitä sinun ja sinun ikas oleman minun tykönäni: Ja Rra anda Israelin sotajoukon Philistealaisten käsiin.

20. Niin Saul kaadui äkistä maan niin pitkäxi kuin hän oli, ja pelstyi suuresti Samuelin puhen tähden; in ettei hänesä mitän enämbi woiaa ollut, sillä ei hän ollut mitän önyt koko sinä päiwänä ja yönä.

21. Ja waimo meni Saulin tygö, näki hänen suuresti peljästynexi, ja noi hänelle: katzo, sinun piikas on ullut sinun sanas, ja minä olen pannut sieluni käteeni, niin että minä kuuainen olin sinun sanalles, jongas puuit minulle.

22. Niin kuule myös nyt sinä piikas sana: minä panen etees palan leipää, että söisit ja tulisit wäkees jällensä, ja menisit matkaas.

23. Hän kielsi, ja sanoi: en minä ö. Niin hänen palwelians ja waimo waadeit händä syömään, ja hän tteli heidän äändänsä: ja nousi maas ja istui wuotelle.

24. Ja waimolla oli huonesa lihawasikka, ja hän kiiruhti itzensä, ja teurasti sen: ja otti jauhoja ja sekoitti, leiwoi sen happamattomixi kyrsixi:

25. Ja kandoi Saulin ja hänen palwelians eteen. Ja koska he olit syönet, nousit he ja matkustit sinä yönä.

29. Luku.

Philistealaisten päämiehet ei tahdo Dawidia seuramaan kanßansa sotaan. Achis ylistää händä.

Mutta Philistealaiset kokoisit kaiken sotajoukkonsa Aphechiin: ja Israel sioitti itzensä Ainiin Jesreelisä.

2. Ja Philistealaisten päämiehet menit sadoin ja tuhannin; mutta Dawid meni jälistä miehinensä, liki Achista.

3. Niin sanoit Philistealaisten päämiehet: mitä nämät Hebrealaiset tahdowat? Achis sanoi Philistealaisten päämiehille: eikö tämä ole Dawid Saulin Israelin Kuningan palwelia, joka on ollut monda päiwää eli wuoden minun tykönäni, ja en minä ole löynnyt mitäkän hänen kanßansa siitä ajasta, kuin hän pakeni minun tygöni, tähän päiwään asti? 1 Sam. 27: 7.

4. Niin Philistealaisten päämiehet wihastuit hänen päällensä, ja sanoit hänelle: anna sen miehen palata, ja mennä jällen siallensa kuhungas hänen asettanut olet, ettei hän tulisi meidän kanßamme sotaan, ja olisi meidän wihamiehemme sodasa: sillä, millä taidais hän paremmin Herrallensa mielinouten tehdä, kuin näitten miesten päillä? 1 Aika K. 12: 19.

5. Eikö tämä ole Dawid? josta he weisaisit hypysä, sanoden: Saul löi tuhannen, mutta Dawid kymmenen tuhatta. 1 Sam. 18: 7. Luku 21: 11.

6. Niin kutzui Achis Dawidin, ja sanoi hänelle: niin totta kuin HERra elää, minä pidän sinun oikiana ja hywänä, ja sinun ulos ja sisälle käymises minun kanßani sotaleiriin kelpaa minulle, sillä en ole minä löynnyt yhtän pahutta sinusta, siitä ajasta kuin sinä tulit minun tygöni, niin tähän päiwään asti: Mutta et sinä kelpa päämiehille.

7. Niin palaja nyt takaperin, ja mene rauhaan; ettes pahaa tekisi Philistealaisten päämiesten silmäin edesä.

8. Dawid sanoi Achixelle: mitä minä olen tehnyt? ja mitäs olet löytänyt palwelialdas, siitä ajasta kuin minä olen ollut sinun tykönäs, niin tähän päiwään asti; etten minä saa tulla ja sotia Kuningan minun Herrani wihamiehiä wastan?

9. Achis wastais ja sanoi Dawidille: minä tiedän sinun ottollisexi minun silmäini edesä, niinkuin Jumalan Engelin: mutta Philistealaisten päämiehet owat sanonet: älä anna hänen tulla meidän kanßamme sotaan.

10. Niin nouse siis warhain aamulla, ja sinun Herras palweliat kuin sinun kanßas tullet owat: ja koska te oletta aamulla warhain nosnet, ja päiwä teille walkenee, niin mengät teidän tietänne.

11. Niin Dawid oli miehinensä aamulla warhain ylhällä, matkustamaan ja tulemaan Philistealaisten maalle jällen; mutta Philistealaiset menit Jesreeliin päin.

30. Luku.

Ziklag ryöstetty, pelastettu. Saalis jaettu.

Koska Dawid kolmandena päiwänä tuli Ziklagiin miehinensä; olit Amalechitat tullet etelän puolelda Ziklagiin, lyönet Ziklagin, ja polttanet sen tulella.

2. Ja olit wienet waimot, jotka siellä olit, pienimmästä niin suurimbaan: ei he yhtäkän surmannet, mutta weit pois ja menit tiehensä.

3. Koska Dawid tuli miehinensä Kaupungiin, katzo, se oli tulella poltettu: ja heidän emändänsä, ja poikansa ja tyttärensä wiedyt fangixi.

4. Korotti Dawid ja wäki, kuin hänen kanßansa oli, äänensä ja itkit, siihenasti ettei heillä enämbi woimaa itkeä ollut.

5. Ja Dawidin kaxi emändätä olit myös fangina wiedyt pois; Ahinoam Jesreelita, ja Abigail Nabalin emändä Carmelista.

6. Ja Dawid oli suuresti ahdistettu, sillä Kansa tahdoit hänen kiwittä, että kaiken Kansan sielut olit murheissansa, poikainsa ja tytärtensä tähden. Mutta Dawid wahwisti itziänsä HERrasa Jumalasansa.

7. Ja Dawid sanoi Papille AbJatharille Ahimelechin pojalle: tuo minulle päälliswaate. Ja AbJathar toi Dawidille päälliswaatten. 1 Sam. 23: 9.

8. Niin kysyi Dawid HERralda, ja sanoi: pitäkö minun ajaman sitä joukkoa takaa? saanengo minä heidän kiinni? hän sanoi hänelle: aja heitä takaa, ja sinä totisesti saawutat heidän, ja otat saalin.

9. Niin meni Dawid matkaan, hän ja kuusi sataa miestä kuin hänen kanssansa olit, ja tulit Besorin ojan tygö; ja muut seisahdit siinä.

10. Mutta Dawid ja neljä sataa miestä ajoit takaa; mutta kaxi sataa miestä, jotka siihen seisomaan jäit, suuttuit menemästä Besorin ojan ylitze.

11. Ja he löysit yhden Egyptin miehen kedolda, sen he weit Dawidin tygö: ja annoit hänen leipää syödä ja wettä juoda;

12. Ja annoit rypälen fikunita, ja kaxi rypälettä rusinoita, ja sit
hän oli syönyt, tuli hänen heng
wirwoitetuxi: sillä ei hän ollut
na päiwänä eikä kolmena yönä
syönyt, eikä wettä juonut.

13. Ja Dawid sanoi hänelle:
nengä sinä olet ja kustas olet?
tin nuorukainen sanoi: minä ol
malechitan palwelia, ja minun
rani on hyljännyt minun; sillä
tulin sairaxi jo kolme päiwää

14. Me ryöstimme etelästä
Chrethin ja Judan, etelästä päi
lebin: ja poltimme Ziklagin.
Jos. 14: 13. Luku 15: 13.

15. Dawid sanoi hänelle: wi
minun sen sotawäen tygö? hän
wannos minulle Jumalan kautta
tes minua tapa, eli anna minua
nun Herrani käsiin; niin minä
sinun sen sotawäen tygö.

16. Ja hän wei hänen: ja kat
olit hajoittanet heitänsä koko ma
söit, joit ja hyppäisit ilosta kaik
suuren saalin tähden, jonga he
saanet Philistealaisten ja Judan ma

17. Ja Dawid löi heitä aam
märästä ruweten ehtoseen asti, lik
seen päiwään; niin ettei heistä yh
pääsnyt, paitzi neljä sataa nuoruk
jotka istuit Kamelein päälle, ja pak

18. Niin Dawid pelasti kaikki
Amalechitat ottanet olit: ja D
pelasti myös kaxi emändätänsä.

19. Ja ei puuttunut niistä mit
piendä eli suurta, pojista ja tyttär
eli saalista kuin he heillensä ottanet
lit: Dawid toi ne kaikki takaperin jäl

20. Ja Dawid otti kaikki lam
ja härjät, ja andoi ne ajaa karjan
edellä, ja he sanoit: tämä on D
widin saalis.

21. Ja koska Dawid tuli niitten
kahden sadan miehen tygö, jotka
suuttunet seuramasta Dawidia, ja
jäänet Besorin ojan tygö, menit
Dawidia wastan, ja sitä sotawä
kuin hänen kanßansa oli. Ja Dawi
meni sen wäen tygö ja terwehti hei
ystäwällisesti.

22. Niin wastaisit kaikki ne ku
pahat ja tylyt miehet olit, niitten
seasta kuin Dawidin kanßa olit mat

anet, ja sanoit: ettei he mennet
dän kanßamme, ei pidä heille an=
aman siitä saalista kuin me saanet
ma; mutta itzekukin ottakan emän=
sä ja lapsensa, ja mengän tiehensä.
23. Niin sanoi Dawid: ei teidän
pidä tekemän, minun weljeni, näis=
sä HERra meille andanut on, ja
meidän warjellut, ja andanut sen
joukon meidän käsiimme kuin tuli
meitä wastan.
24. Kuka teitä pitä kuuleman täsä
asiasa? senkaltainen kuin niitten osa
jotka olit sodasa meidän kanßam=
me, pitä myös oleman heidän osansa
jotka kalnin tykönä owat ollet; ja pitä
senkaltainen jako oleman.
4 Mos. 31: 26, 27. Jos. 22: 8.
25. Tämä on ollut siitä ajasta ja
tästedes, säätty ja oikeus Israelisa,
tähän päiwään asti.
26. Ja Dawid tuli Ziklagiin, ja
lähetti saalista ylimmäisille Judasta,
jotka hänen ystäwänsä olit, ja sanoi:
Katso, täsä on teille siunaus HERran
wihollisten saalista:
27. Niille kuin on BethElisä, niille
kuin Ramothisa eteläan päin, niille
Jathirisa:
28. Niille Aroerisa, niille Siphmo=
thisa, niille Esthmoasa:
29. Ja niille kuin on Rachalisa, ja
Jerahmelitain Kaupungeista, ja
Kenitain Kaupungeista:
30. Niille Hormasta, ja niille kuin
Chor-Asanista, ja niille Athachista:
31. Niille Hebronista, ja kaikista
paikoista, kusa Dawid oli miehinensä
waeldanut.

31. Luku.

Saul murhaa itzensä; hänen ruuminsa
ripustettu, haudattu.

1. Mutta Philistealaiset sodeit Israelia
wastan: ja Israelin miehet pake=
nit Philistealaisia, ja langeisit lyötynä
Gilboan wuorella. 1 Aika K. 10: 1.
2. Ja Philistealaiset ajoit Saulia
ja hänen poikiansa takaa. Ja Philis=
tealaiset surmaisit Jonathanin, Abina=
dabin ja Malchisuan, Saulin pojat.
3. Ja sota oli angara Saulia was=
tan, ja joutzimiehet käwit hänen pääl=
lensä joutzilla: ja hän haawoitettin pa=
hoin joutzimiehildä.
4. Niin sanoi Saul asensakandajal=
le: wedä ulos miekkas, ja pistä sillä
minua läpitze, ettei nämät ymbärileik=
kamattomat tulisi ja pistäisi minua
läpitze, ja pilkkaisi minua: Mutta hä=
nen asensakandaja ei tahtonut: sillä
hän pelkäis suuresti. Niin otti Saul
miekan ja langeis siihen.
5. Koska hänen asensakandaja näki
Saulin kuollexi, langeis hän myös
miekkaansa, ja kuoli hänen kanßansa.
6. Ja niin kuoli Saul ja kolme hä=
nen poikaansa, ja hänen asensakandaja,
ja ynnä kaikki hänen miehensä sinä
päiwänä. 1 Aika K. 10: 6.
7. Koska Israelin miehet jotka olit
toisella puolella laaxoa, ja toisella puo=
lella Jordania, näit Israelin miehet
paennexi, ja Saulin poikinensa kuol=
lexi; jätit he Kaupungit ja pakenit.
Niin tulit Philistealaiset ja asuit niisä.
8. Ja toisna päiwänä tulit Philis=
tealaiset ryöstämään tapetuita; ja löy=
sit Saulin ja kolme hänen poikaansa
makawan Gilboan wuorella.
9. Ja hakkaisit hänen päänsä pois,
ja otit häneldä aseet, ja lähetit ym=
bäri Philistealaisten maakundaa, ilmoi=
tetta heidän epäjumalittensa huoneisa,
ja Kansan seasa. 1 Aika K. 10: 9.
10. Ja panit hänen asensa Astha=
rothin huoneseen; mutta hänen ruumin=
sa ripustit he Bethsan muurin päälle.
Duom. 2: 13.
11. Koska Jabexen asuwaiset Gilea=
disa kuulit, mitä Philistealaiset Sau=
lille tehnet olit: 1 Aika K. 10: 11.
12. Nousit kaikki sotaan kelpawaiset
miehet, käwit kaiken sen yön, ja otit
Saulin ruumin, ja hänen poikainsa
ruumit alas Bethsan muurin pääldä:
weit Jabexeen, ja poldit ne siellä.
2 Sam. 2: 4. Luku 21: 12. 2 Aika K. 16: 14.
Jer. 34: 5.
13. Ja otit heidän luunsa, ja hau=
taisit puun ala Jabexeen: ja paastoisit
seitzemän päiwää. 1 Aika K. 10: 12.

Samuelin Ensimäisen Kirjan loppu.

Toinen Samuelin Kirja.

1. Luku.

Saulin kuolema ilmoitettu. Ilmoittaja tapettu. Dawidin walitus-wirsi.

Ja tapahtui Saulin kuoleman jälkeen, koska Dawid oli palainnut Amalechitain taposta; oli Dawid Ziklagisa kaxi päiwää. 1 Sam. 30: 17, 26.

2. Katzo, kolmandena päiwänä tuli yxi mies Saulin leiristä, rewäistyillä waatteilla, ja multaa hänen päänsä päällä. Ja kuin hän tuli Dawidin tygö, langeis hän maahan ja kumarsi.

3. Dawid sanoi hänelle: kustas tulet? ja hän sanoi hänelle: minä olen paennut Israelin leiristä.

4. Dawid sanoi hänelle: sanos minulle, mitä siellä on tapahtunut? hän wastais: wäki on paennut sodasta, ja paljo wäkeä on langennut ja kuollut: ja myös Saul ja hänen poikansa Jonathan owat kuollet.

5. Dawid sanoi sille nuorukaiselle, joka näitä ilmoitti: mistä sinä tiedät Saulin ja hänen poikansa Jonathanin kuollexi?

6. Nuorukainen sanoi joka hänelle sitä ilmoitti: minä tulin tapaturmasta Gilboan wuorelle, ja katzo, Saul oli langennut omaan keihäseensä, ja katzo, rattat ja hewoismiehet ajoit händä takaa.

7. Ja hän käänsi hänensä, ja näki minun ja kutzui tygönsä, ja minä sanoin: täsä minä olen.

8. Ja hän sanoi minulle: kuka sinä olet? minä wastaisin: minä olen Amalechita.

9. Ja hän sanoi minulle: tules minun tygöni ja tapa minua: sillä minä ahdistetan kowin, ja minun hengeni on wielä kokonainen minusa.

10. Niin minä menin hänen tygönsä ja tapoin hänen: sillä minä tiesin, ettei hän olisi kuitengan sen langemisen jälkeen elänyt. Ja minä otin kruunun hänen päästänsä ja käsirengat hänen kädestänsä, ja toin ne tänne minun Herralleni.

11. Silloin tartui Dawid waatteisiinsa ja rewäis ne; niin myös [illegible] mies kuin hänen kanßansa oli;
2 Sam. 3: 31. Luku 13: 31.

12. Ja walitit, ja itkit, ja pa[illegible] sit ehtoseen asti, Saulin ja hänen [illegible] kansa Jonathanin tähden, ja [illegible] ran Kansan tähden, ja Israeli[illegible] nen tähden, että ne miekan [illegible] langennet olit.

13. Ja Dawid sanoi nuoruk[illegible] joka näitä hänelle ilmoitti: ku[illegible] olet? hän sanoi: minä olen mu[illegible] sen Amalechitan poika.

14. Dawid sanoi hänelle: mi[illegible] sänyt laskea sinun kättäs tap[illegible] HERran woideltua?
1 Sam. 24: 7. Ps. 105: 15.

15. Ja Dawid kutzui yhden [illegible] lioistansa, ja sanoi: tule tänne [illegible] händä. Ja hän löi hänen ku[illegible]

16. Niin sanoi Dawid hänell[illegible] nun weres olkon sinun pääs [illegible] sillä sinun suus on todistanut itze [illegible] wastan, ja sanonut: minä olen [illegible] ran woidellun tappanut.

17. Ja Dawid walitti tämä[illegible] lituxen, Saulin ja Jonathanin [illegible] poikansa ylitzen:

18. Ja käski opetta Judan [illegible] sontzeen: katzo, se on kirjoitettu [illegible] kasten kirjasa. Jos. 10: 13

19. O Israelin kunnia! sinu[illegible] kuloillas owat surmatut: kuinga [illegible] garit owat langennet?

20. Älkät sanoko sitä Gathi[illegible] kät myös ilmoittako Aschaloni[illegible] tuilla; ettei Philistealaisten t[illegible] iloitzisi, eikä ymbärileikkamatt[illegible] tyttäret riemuitzisi. Mich. 1:

21. Te Gilboan wuoret, älkö[illegible] ko kaste eikä sade teidän pääl[illegible] älkön myös olko pellot, joista [illegible] uhri tulee: sillä siellä on wäke[illegible] kilpi lyöty maahan, Saulin [illegible] niinkuin ei hän olisikkan ollut [illegible] woideltu.

22. Jonathanin jontzi ei [illegible] tapettuin werestä, ja woimallisten [illegible]

...mdesta; ja Saulin miekka ei palaja-
...nut tyhjänä. 1 Sam. 14: 6, 47.
23. Saul ja Jonathan rakkat ja
...iset eläisänsä, ei ole myös kuolle-
...sa eroitetut: liukkammat kuin kotka,
...wäkewämmät kuin jalopeurat.
24. Te Israelin tyttäret itkekät
...lla, joka teidän waatetti tulipu-
...lla koriasti, ja kauniisti teidän waat-
...e kullaisella kaunistuxella.
25. Kuinga Sangarit owat langen-
...sodasa? Jonathan on myös tapettu
...n kukkuloillas.
... Minä suren suuresti sinun täh-
...minun weljeni Jonathan: sinä olit
...lle juuri rakas: sinun rakkaudes
...suurembi minulle kuin waimoin
...s.
... Kuinga owat Sangarit langen-
... sotaaset tullet pois?

2. Luku.

...o woideltu. Saulin hauta. Abner
...taa sodan Dawidia wastan, pistää
Asahelin kuolliaxi ja pyytää lak-
kamista tappeluxesta.

...ltekuin nämät olit tapahtunet, ky-
...syi Dawid HERralda, sanoden:
...myös minä yhteengään Judan Kau-
...ista? Ja HERra sanoi hänelle:
... Dawid sanoi: kuhunga minun
...menemän? Hän sanoi: Hebroniin.
1 Sam. 30: 8.
... Niin Dawid meni sinne, ja kaxi
...n emändätänsä, Ahinoam Jesree-
... ja Abigail Nabalin emändä Car-
...sta. 1 Sam. 25: 40, 43.
... Niin myös miehet, jotka olit
...n kanssansa, wei Dawid myötän-
...kaitzen huoneinensa: Ja he asuit
...nin Kaupungeisa. Jos. 21: 11.
... Ja Judan miehet tulit ja woi-
...siellä Dawidin Judan huonen
...axi: Ja koska Dawidille ilmoi-
... Jabexen miehet Gileadisa hau-
... Saulin: 1 Sam. 31: 13.
...etti hän heille sanan, ja andoi
...heille: siunatut oletta te HERr-
...että te tämän laupiuden teitte
...teidän Herrallenne, ja oletta
... hänen.
...Niin tehkön HERra teille lau-

piuden ja totuuden: ja minä teen myös
teille hywää, että te tämän teitte.
7. Wahwistakat siis nyt teidän kä-
tenne, ja olkat wäkewät: sillä teidän
Herranne Saul on kuollut: ja Judan
huone on myös minun woidellut hä-
nellensä Kuningaxi.
8. Mutta Abner Nerin poika, Sau-
lin sodanpäämies, otti Isbosethin Sau-
lin pojan, ja wei hänen Mahanaimiin:
9. Ja asetti hänen Gileadin, Assu-
rin, Jesreelin, Ephraimin, BenJami-
nin ja kaiken Israelin Kuningaxi.
10. Ja Isboseth Saulin poika oli
neljänkymmenen ajastaikainen, koska hän
tuli Israelin Kuningaxi, ja hallitzi kaxi
ajastaikaa: ainoasta Judan huone piti
Dawidin kanssa.
11. Ja se aika kuin Dawid oli
Hebronisa Judan huonen Kuningasna,
oli seitzemän ajastaikaa ja kuusi Kuu-
kautta. 2 Sam. 5: 5.
12. Ja Abner Nerin poika läxi
ulos Isbosethin Saulin pojan palwe-
lioitten kanssa, Mahanaimista Gibeo-
niin.
13. Ja Joab ZeruJan poika, ja Da-
widin palweliat läxit ulos, ja he koh-
taisit toinen toisensa Gibeonin lammi-
kon tykönä: ja seisoit toinen toistansa
wastan, nämät tällä puolella, ja toiset
toisella puolella lammikkota.
1 Aika K. 2: 16.
14. Ja Abner sanoi Joabille: nostkan
nuorukaiset meidän edeemme leikitze-
mään. Joab sanoi: tehkän niin.
15. Niin he nousit ja käwit kaxi-
toistakymmendä BenJaminin luwusta
Isbosethin Saulin pojan puolelda: ja
kaxitoistakymmendä Dawidin palwe-
lioista, edes.
16. Ja jokainen heistä otti toinen
toisensa kiinni kaulasta, ja pistit miek-
kansa kylkiin, ja langeisit toinen toi-
sensa kanssa maahan. Siitä kutzutan
se paikka Helkath Hazurim, joka on
Gibeonisa.
17. Ja sangen kowa sota nousi sinä
päiwänä; mutta Abner ja Israelin
miehet lyötin Dawidin palwelioilda
takaperin.
18. Ja kolme ZeruJan poikaa olit
siellä, Joab, Abisai ja Asahel: mutta

Asahel oli nopia juoxemaan, niinkuin metzäwuohi kedolla.
19. Hän ajoi Abneria takaa, ja ei poikennut oikialle eikä wasemmalle puolelle ajamasta Abneria takaa.
20. Niin Abner katzoi taansa, ja sanoi: etkö sinä ole Asahel? hän sanoi: olen.
21. Ja Abner sanoi: pakene minun tyköäni oikialle eli wasemmalle puolelle, ja käsitä sinulles yxi noista nuorukaisista, ja ota sen ase: Mutta Asahel ei tahtonut luopua hänestä.
22. Niin Abner taas puhui Asahelille: pakene minun takaani: mixis tahdot minua lyömään sinuas? ja kuinga minä sitte tohdin nostaa kaswoni Joabin sinun weljes edesä?
23. Mutta ei hän paennut: ja Abner pisti händä takaimmaisella puolella keihästä hänen watzaansa, niin että keihäs käwi takaa ulos, ja hän langeis siihen ja kuoli hänen eteensä. Ja jokainen, kuin siihen paikkaan tuli, kusa Asahel kaatunut ja kuolluna oli, seisahti siihen. 2 Sam. 3: 27, 30.
24. Mutta Joab ja Abisai ajoit Abneria takaa siihenasti kuin päiwä laski: Ja koska he tulit Amman kukkulalle, joka on Giahn tykönä, Gibeonin korwen tiellä:
25. Silloin tulit BenJaminin lapset Abnerin taka kokoon, ja kokoisit itzensä yhteen joukkoon, ja seisahdit mäen kukkulalle.
26. Ja Abner huusi Joabia ja sanoi: pitäkö miekan syömän ilman lakkamata? etkös tiedä että siitä tulee enämbi katkerutta? kuinga kauwan et sinä tahdo sanoa Kansalle, että he lakkaisit wainomasta weljejänsä?
27. Joab wastais: niin totta kuin Jumala elää, jos sinä olisit (ennen) niin sanonut, niin olis Kansa tänäpänä jo warhain lakannet wainomasta kukin weljejänsä!
28. Ja Joab puhalsi torween, ja kaikki Kansa seisahti alallensa, ja ei enä ajanet Israelia takaa, eikä myös enämbi sotinet.
29. Mutta Abner ja hänen miehensä käwit kaiken yösen lakialla kedolla, ja menit Jordanin ylitze, waelsit kaiken Bithronin läpitze, ja t
Mahanaimiin.
30. Ja Joab käänsi itzensä Ab
rista, ja kokois kaiken Kansan: ja
kaiwattin Dawidin palwelioista
xäntoistakymmendä miestä, ja Asa
31. Mutta Dawidin palweliat
lyönet BenJaminilda, ja niistä
hista jotka olit Abnerin kanssa,
sataa ja kuusikymmendä miestä,
kuolit.
32. Ja he otit Asahelin ja ha
sit Bethlehemiin Isänsä hautaan
Joab käwi miehinensä kaiken sen
ja tuli päiwän waljetesa Hebron

3. Luku.

Dawid menestyy. Saulin huone häw
Abnerin luopuminen, kuolema ja
hautaminen.

Ja pitkällinen sota oli Saulin
nen ja Dawidin huonen wai
mutta Dawid kaswoi ja menesty
Saulin huone häwisi ja wäheni.
1 Sam. 13: 14. Luku 14: 23, 28.
2. Ja Dawidille syndyi lapsia
bronisa: hänen esikoisensa oli Am
Ahinoamista siitä Jesreelitistä.
1 Aika K. 3: 1, 2c.
3. Toinen Chileab Abigailista
balin emännästä, joka oli Carmel
Kolmas Absalom Maachan poika T
main Kuningan tyttären Gessurista
4. Neljäs Adonia Hagithin po
Wiides Saphat Ja Abithalin poika
5. Kuudes Jethream Eglasta D
widin emännästä: Nämät synnyit D
widille Hebronisa.
6. Koska sota Saulin huonen
Dawidin huonen waihella oli; n
wisti Abner itzensä Saulin huonesa
7. Ja Saulilla oli ollut jalkaw
mo, Rizpa nimeldä Ajan tytär:
(Isboseth) sanoi Abnerille: mixis
mennyt minun Isäni jalkawaimon ty
2 Sam. 21: 8.
8. Niin Abner wihastui suuresti
bosethin sanoista, ja sanoi: olenga
nä koiran pää, joka Judata wa
tein tänäpänä laupiuden sinun
Saulin huonelle, ja hänen weljil
ja ystäwillensä, ja en ole andanut
Dawidin käsiin; ja sinä soimat

näpänä waimon tähden, pahante-
ri?
9. Jumala tehköön Abnerin kanssa
ja sen, jos en minä tee, niinkuin
on wannonut Dawidille:
10. Että minä otan Kuningan wal-
nan Saulin huonesta pois, ja
hän Dawidin istuimen Israelin ja
ylitzen, Danista BerSebaan asti.
Duom. 20: 1. 1 Sam. 3: 20.
11. Ja ei hän taitanut Abneria e-
wastata yhtän sanaa; sillä hän
händä.
12. Ja Abner lähetti sanansaattajat
sä Dawidin tygö, sanoden: ke-
maa oma on? ja sanoi: tee liit-
minun kanssani, ja katzo, minun
on sinun kanssas, käändämään
Israelia sinun tygös.
13. Hän sanoi: oikein, minä teen
sinun kanssas: mutta yhtä anon
mulda, sanoden: ei pidä sinun
minun näkywiini ennen kuin
tuot Michalin Saulin tyttären
tygöni, tullesas katzomaan mi-
kaswojani.
14. Lähetti myös Dawid sanan-
jat Isbosethin Saulin pojan ty-
andoi hänelle sanoa: anna mi-
minun emändäni Michal, jonga
kihlaisin minulleni sadalla Phi-
laisten esinahalla.
1 Sam. 18: 25, 27.
15. Isboseth lähetti matkaan ja an-
nen otetta mieheldänsä Paltielil-
ixen pojalda pois.
1 Sam. 25: 44.
16. Ja hänen miehensä meni hänen
sa, hän käwi ja itki hänen jä-
hamaan Bahurimiin asti. Niin
Abner hänelle: palaja ja mene
: Ja hän palais.
17. Ja Abner puhui Israelin wan-
ille, ja sanoi: te oletta jo kau-
ma halainnet Dawidita teidän
renne.
18. Niin tehkät nyt se: sillä HER-
nut Dawidista: minä wa-
Kansani Israelin, mi-
ani Dawidin käden kautta
sten kädestä, ja kaikkein hei-
nsa kädestä.
19. myös Abner BenJami-
nin korwain kuullen: ja meni myös
puhumaan Dawidin korwille Hebroniin,
kaikkia kuin Israelille ja kaikelle Ben-
Jaminin huonelle kelpais.
1 Aika K. 12: 29.
20. Koska Abner tuli Dawidin ty-
gö Hebroniin, ja kaxikymmendä miestä
hänen kanssansa: teki Dawid Abnerille,
ja nille miehille kuin hänen kanssansa
olit, pidon.
21. Ja Abner sanoi Dawidille: mi-
nä nousen ja menen kokomaan kaiken
Israelin minun Herrani Kuningan ty-
gö, että he tekisit liiton sinun kanssas,
ja sinä olisit Kuningas niinkuin sinun
sielus halajaa. Niin Dawid päästi Ab-
nerin menemään rauhasa.
22. Ja katzo, Dawidin palweliat ja
Joab tulit sotawäen tyköä, ja toit
kanssansa suuren saalin; mutta Abner
ei ollut silloin Dawidin tykönä Hebro-
nisa, sillä hän oli päästänyt hänen
menemään rauhasa.
23. Koska Joab ja kaikki sotajoukko
olit tullet, sanottin Joabille, sanoden:
Abner Nerin poika on tullut Kunin-
gan tygö: ja hän on päästänyt hänen
rauhasa menemään.
24. Niin meni Joab Kuningan ty-
gö, ja sanoi: mitäs tehnyt olet? katzo,
Abner on tullut sinun tygös: mixis olet
hänen päästänyt wapasti menemään?
25. Etkös tunne Abneria Nerin poi-
kaa? hän on tullut sinua pettämään,
tiedustellaxensa sinun ulos ja sisälle
käymistäs, ja koetellaxensa kaikkia mi-
täs teet.
26. Ja koska Joab läxi Dawidin
tyköä, lähetti hän sanansaattajat Ab-
nerin perään, ja he toit hänen Bor-
hasirasta: ja ei Dawid siitä mitän tie-
tänyt.
27. Koska Abner tuli Hebroniin jäl-
len, wei Joab hänen keskelle porttia
puhutellaxensa händä erinänsä: ja pisti
siellä händä watzaan, niin että hän
kuoli, hänen weljensä Asahelin weren
tähden. 1 Kun. K. 2: 5.
28. Koska Dawid sai sen tietä, sa-
noi hän: minä olen wiatoin ja minun
waldakundani HERran edesä ijankaik-
kisesti, Abnerin Nerin pojan werestä.
29. Mutta tulkon se Joabin pään

päälle, ja kaiken hänen Isänsä huo=
nen: ja älkön puuttuko Joabin huone=
sa se jolla juoxu ja spitali on, ja joka
sauwalla käy, ja miekalla kaatuu, ja
jolda leipä puuttuu.
1 Kun. K. 2: 5, 6, 29, 30.

30. Ja näin tapoit Joab ja hänen
weljensä Abisai Abnerin; että hän löi
kuoliaxi Asahelin heidän weljensä, so=
dasa Gibeonin tykönä. 2 Sam. 2: 23.

31. Mutta Dawid sanoi Joabille,
ja kaikelle Kansalle jotka olit hänen
kanssansa: rewäiskät teidän waatteenne
rikki, ja puettakat teitänne säkeillä, ja
walittakat Abnerin tähden. Ja Ku=
ningas Dawid käwi paarein peräsä.

32. Ja he hautaisit Abnerin Hebro=
nisa, ja Kuningas korotti äänensä ja
itki Abnerin haudan tykönä; itki myös
kaikki Kansa.

33. Ja Kuningas walitti Abnerita,
ja sanoi: ongo Abner kuollut, niinkuin
tyhmä kuolee?

34. Sinun kätes ei ollet sidotut, si=
nun jalkas ei ollet waskikahleisa: sinä
olet kaatunut, niinkuin se joka pahan=
tekiän edesä langee: Ja kaikki Kansa
itki wielä enämmin händä.

35. Ja kaikki Kansa tuli Dawidin
kanssa rualle, koska wielä walkia päi=
wä oli: ja Dawid wannoi, ja sanoi:
Jumala tehkön minulle sen ja sen,
jos minä leipää taikka jotakin muuta
maistan, ennenkuin Auringo laskee.

36. Ja kaikki Kansa ymmärsi sen,
ja se kelpais heille: ja kaikki se hywä
kuin Kuningas oli tehnyt kaiken Kan=
san silmäin edesä.

37. Ja kaikki Kansa, ja koko Is=
rael ymmärsit sinä päiwänä, ettei se
ollut Kuningalda, että Abner Nerin
poika oli tapettu.

38. Ja Kuningas sanoi palwelioil=
lensa: ettekö te tiedä että tänäpänä on
yxi päämies, ja tosin suuri mies kaa=
tunut Israelisa?

39. Ja minä olen wielä heiko ja
woideltu Kuningas, mutta ne miehet
ZeruJan pojat owat kowemmat minua:
HERra maxakon sille joka pahaa
teke, pahudensa jälkeen.
Ps. 62: 13. Ps. 125: 5.

4. Luku.

MephiBosethin langemus. Isboseth
tapettu, kostettu.

Koska Saulin poika kuuli Ab
kuolleri Hebronisa, wäsyit h
kätensä: ja koko Israel hämmästy

2. Ja Saulin pojalla oli kaxi
miestä hänen sotawäellänsä, toisen
mi oli Baena ja toisen Rechob, R
monin sen Berothitin pojat, Ben
minin lapsista: sillä Beroth oli
luettu BenJaminin sukukundaan.

3. Ja Berothitat olit paenneet
thaimiin; ja olit siellä muukal
tähän päiwään asti. 1 Sam.

4. Oli myös Jonathanilla S
pojalla yxi poika, joka oli sa
toin jalwoista: ja oli jo wiiden
aikainen, koska sanoma tuli Sa
ja Jonathanista Jesreelistä: ja h
imettäjänsä otti hänen ja pakeni
koska hän kiirusti pakeni, langeis
ja tuli saattamattomaxi, ja hänen
mensä oli MephiBoseth.
1 Sam. 29: 1, 11. 2 Sam. 9: 3.

5. Niin menit Rimmonin sen
rothitin pojat Rechob ja Baena
tulit Isbosethin huoneseen, koska
wä oli palawimmallansa, ja hän
wäis wuotesansa puolipäiwän aik

6. Ja he tulit keskelle huonetta
susa ottamaan, ja pistit händä wa
ja Rechob ja Baena hänen wel
pakenit:

7. Sillä koska he huoneseen
lewäis hän wuotesansa, hänen ma
huonesansa. Ja he pistit hänen k
axi, ja hakkaisit hänen päänsä
ja otit hänen päänsä, ja menit
lakian kedon tien kautta koko sen

8. Ja kannoit Isbosethin pään
widille, joka oli Hebronisa, ja sa
Kuningalle: katso, täsä on Isbo
Saulin pojan pää, sinun wiholl
joka sinun sielus perään seisoi:
HERra on tänäpänä kostanut
lille ja hänen siemenellensä minun
rani Kuningan puolesta.

9. Niin wastais Dawid Rech
ja Baenata hänen weljeänsä Rimmon
Berothitin poikia, ja sanoi heille:

tta kuin HErra elää, joka minun
lumi on wapahtanut kaikesta surusta:
10. Se kuin minulle ilmoitti, ja
oi: Saul on kuollut, ja luuli hä=
hywäxi sanansaattajaxi, sen mi=
in kiinni, ja tapoin hänen Zikla=
jolle minun piti andaman sanan=
ttajan palkan. 2 Sam. 1: 15.
11. Ja nämät jumalattomat mie=
wat tappanet hurskan miehen huo=
sa ja omasa wuotesansa. Eikö siis
n pidäisi nyt waatiman hänen
nsa teidän kädestänne, ja otta=
teitä pois maan päältä?
12. Ja Dawid käski nuorukaisians=
he tapoit heidän, ja hakkaisit
ja jalat poikki, ja ripustit hei=
mmikon tygö Hebronisa. Mut=
sethin pään he otit ja hautai=
rin hautaan Hebroniin.
2 Sam. 3: 32.

5. Luku.

wid woideltu. Jebusealaiset lyödyt.
Hiramin sanansaattajat. Dawidin
lapset, woitto.

kaikki Israelin sukukunnat tulit
Dawidin tygö Hebroniin; ja pu=
anoden: katzo, sinun luus ja li=
me olemme.
2. Ja aina ennen koska Saul oli
än Kuningamme, johdatit sinä Is=
n ulos ja sisälle: ja HErra on
sanonut: sinun pitä minun Kan=
Israelia kaitzeman, ja Israelin
ehen oleman. 1 Sam. 16: 13.
7: 7. 1 Aika K. 11: 1, 2. Ps. 78: 71.
3. Ja kaikki Kansan wanhimmat
llista tulit Kuningan tygö Hebro=
ja Kuningas Dawid teki heidän
nsa liiton HErran edesä Hebro=
ja he woitelit Dawidin Israelin
ngaxi.
4. Ja Dawid oli kolmenkymmenen
kainen tullesansa Kuningaxi: ja
allitzi neljäkymmendä ajastaikaa.
5. Hebronisa hän hallitzi Judata
wuotta ja kuusi kuukautta:
Jerusalemisa hän hallitzi kaik=
Israelia ja Judata kolmeneljättä=
wuotta.
K. 2: 11. 1 Aika K. 3: 4.
6. Kuningas meni ja hänen mie=
hensä Jerusalemiin Jebusealaisia wast=
tan, jotka maalla asuit. Ja he sanoit
Dawidille: ei sinun pidä tänne tule=
man, waan sokiat ja onduwat pitä si=
nun täältä pois ajaman: ja he ajatte=
lit, ettei Dawidin pitänyt sinne tuleman.
7. Mutta Dawid woitti Zionin lin=
nan: se on Dawidin Kaupungi.
8. Ja sinä päiwänä sanoi Dawid:
jos joku lyö Jebusealaiset, ja tarttu
heidän rästänsä alaisiin ja lyö sokiat
ja onduwat, joita Dawidin sielu wihaa
(hänen pitä pään ja ylimmäisen oleman);
josta heille on sananlasku: ei yhtän so=
kiata ja onduwata päästetä huone=
seen. Jos. 15: 63. 1 Aika K. 11: 6.
9. Ja Dawid asui linnasa, ja kutzui
sen Dawidin Kaupungixi: ja Dawid
rakensi sen ymbäri Millosta, niin myös
sisällisen puolen.
10. Ja Dawid menestyi ja enändyi:
ja HErra Jumala Zebaoth oli hänen
kanßansa.
11. Niin Hiram Tyrin Kuningas
lähetti sanansaattajat Dawidin tygö,
ja Cedripuita, ja puuseppiä, ja seinä=
kiwein hakkaita; jotka rakensit Dawi=
dille huonen. 1 Aika K. 14: 1.
12. Ja Dawid ymmärsi HErran
hänensä wahwistanexi Israelin Kunin=
gaxi, ja korottanexi hänen waldakun=
dansa, Kansansa Israelin tähden.
13. Niin Dawid otti Jerusalemis=
ta wielä usiampita jalkawaimoja ja e=
mändiä, sittekuin hän tuli Hebronista:
Ja Dawidille syndyi wielä poikia ja
tyttäriä. 1 Aika K. 3: 9. Luku 14: 3.
14. Ja nämät owat heidän nimen=
sä, jotka hänelle Jerusalemisa syndyit:
Sammua, Sobab, Nathan, ja Salomo.
1 Aika K. 3: 5. Luku 14: 4.
15. Jebehar, Elisua, Nepheg, ja
Japhia.
16. Elisama, Eliada, ja Eliphalet.
17. Ja koska Philistealaiset kuulit
Dawidin woidelluxi Israelin Kuninga=
xi, nousit kaikki Philistealaiset etzimään
Dawidia. Ja kuin Dawid sen kuuli,
niin hän meni linnaan.
1 Aika K. 14: 8.
18. Mutta Philistealaiset tulit, ja
sioitit itzensä Rephaimin laaxoon.
Jos. 15: 8

19. Ja Dawid kysyi HERralda, sanoden: menengö minä Philistealaisia wastan? ja annatkos heitä minun käteeni? Ja HERra sanoi Dawidille: mene; sillä minä annan tosin Philistealaiset sinun käsiis.
1 Sam. 23: 2. Luku 30: 7, 8.

20. Ja Dawid tuli BaalPerazimiin, ja Dawid löi heidän siinä, ja sanoi: HERra on minun wihollliseni eroittanut minun edestäni, niinkuin wesi erkanee toinen toisestansa: siitä kutzutan se paikka BaalPerazim. Es. 28: 21.

21. Ja he jätit sihen heidän epäjumalansa; mutta Dawid ja hänen wäkensä otit ne pois. 1 Aika K. 14: 12.

22. Ja Philistealaiset wielä nousit, ja sioitit itzensä Rephaimin laaxoon.

23. Niin Dawid kysyi HERralda, ja hän wastais: ei sinun pidä menemän alas; mutta tule takaa heidän ymbärinsä, ettäs tulet heitä wastan sikunapuitten kohdalla.

24. Ja kuin sinä kuulet sikunapuun ladwat kahisewan, niin kulje: sillä HERra on silloin lähtenyt ulos sinun etees, lyömään Philistealaisten sotajoukkoa.

25. Dawid teki niinkuin HERra oli hänelle käskenyt; ja löi Philistealaiset hamasta Gebasta siihenasti kuin Gaseriin tullan.

6. Luku.

Arkki tuodaan. Usa lyödään. Dawid hyppää. Michal katzoo hänen ylön sydämesänsä.

Ja Dawid taas kokois kaikki walitut miehet Israelista, kolmekymmendä tuhatta. 1 Aika K. 13: 5.

2. Ja Dawid nousi ja meni, ja kaikki Kansa kuin hänen tykönänsä oli Judan asuwaisista, tuomaan sieldä Jumalan Arkkia, joka kutzutan, HERran Zebaothin nimi, kuin asuu Cherubimin päällä. 2 Mos. 25: 22.
1 Sam. 4: 4.

3. Ja he panit Jumalan Arkin uuden waunun päälle, ja toit hänen AbiNadabin huonesta joka asui Gibeasa. Mutta Usa ja Ahio AbiNadabin pojat ajoit sitä uutta waunua.
4 Mos. 4: 15. 1 Sam. 6: 7. Luku 7: 1.

4. Niin he toit sen AbiNadabin h
nesta, joka oli Gibeasa, Jumalan
kin kanssa: ja Ahio käwi Arkin e
5. Niin Dawid ja kaikki Isra
huone soitit HERran edesä kaikki
silla hongaisilla kandeleilla: ja har
la, psaltareilla, trumpuilla, kulku
ja simbeleillä.
6. Ja koska he tulit Nahonin
hen tygö; otti Usa Jumalan Ark
piteli sitä, sillä härjät menit s
tietä. 1 Aika K. 13: 9
7. Niin HERran wiha jul
Usan päälle, ja Jumala löi h
siinä maahan hänen tyhmydensä
den; niin että hän kuoli siinä Ju
lan Arkin tykönä.
8. Silloin tuli Dawid murh
että HERra niin rewäis Usa
kutzui sen paikan Perez-Usa,
päiwään asti.
9. Ja Dawid pelkäis HERraa
päiwänä, ja sanoi: kuinga HE
Arkki tulee minun tygöni?
10. Ja ei tahtonut anda tuoda
tygönsä Dawidin Kaupungiin; m
sallei kannetta ObedEdomin Ga
huoneseen. 1 Aika K. 13: 1
11. Ja koska HERran Arkki
wyi kolme kuukautta ObedEdomin
Gathitan huonesa; siunais HERra
nen ja kaiken hänen huonensa.
12. Ja se oli sanottu Kuningas
widille, että HERra oli siunann
bedEdomin huonen, ja kaiken mitä
nellä oli, Jumalan Arkin tähden:
meni Dawid ja toi Jumalan A
ObedEdomin huonesta, Dawidin K
pungiin, ilolla.
13. Ja koska he olit käynet
askeletta jotka HERran Arkkia k
noit, niin uhrattin härkä ja liha
lammas.
14. Ja Dawid hyppäis kaikella w
malla HERran edesä, ja hän oli w
tetettu liinaisella päälliswaattella.
Ps. 84: 3.
15. Ja Dawid ja kaikki Isr
Kansa toit HERran Arkin, ri
ja Basunan helinällä.
1 Aika K. 15: 16.
16. Ja koska HERran Arkki
dui Dawidin Kaupungiin; ka

Saulin tytär akkunasta, ja näki
...ngas Dawidin hyppäwän kaikella
...wallansa HErran edesä, ja hän
...i hänen ylön sydämesänsä.
1 Aika K. 15: 29.

Ja he toit HErran Arkin si-
ja panit sen siallensa keskelle ma-
kuin Dawid oli hänelle rakenda-
Ja Dawid uhrais polttouhria ja
...uhria HErran edesä.
1 Aika K. 15: 1. Luku 16: 1.

Ja koska Dawid oli uhrannut
...uhria ja kiitosuhria; siunais hän
...an HErran Zebaothin nimeen.
1 Aika K. 16: 2, 3.

Ja jakoi kaikelle Kansalle ja
...e Israelin seurakunnalle, miehille
...oille, jokaitzelle kyrsän leipää,
...len lihaa, ja mitan (wiinaa):
...i kaikki Kansa matkaansa, jo-
...huoneseensa.

Ja koska Dawid palais siuna-
...huonettansa, meni Michal Sau-
...tär ulos händä wastan, ja sa-
...uinga jalo on ollut Israelin Ku-
...s tänäpänä, joka on itzensä pal-
...t palweliainsa piikain edesä, niin-
...rstat ihmiset paljastawat heitänsä!

Mutta Dawid sanoi Michalil-
HErran edesä, joka minun wa-
...t on pikemmin kuin sinun Isäs
...ken hänen huonensa, ja on käske-
...inun olla HErran Kansan Is-
...päämiehenä: ja HErran edesä
...tahdon iloita.

Ja minä tahdon wielä halwem-
...ja nöyrä minun silmäini edesä:
...inä kunnioitetan niitten piikain
...joista puhunut olet.

Ja Michalilla Saulin tyttärel-
...ollut yhtän lasta, kuolema päi-
...sä asti.

7. Luku.

...aikomus rakenda HErralle huo-
...tta. Lupaus Christuxesta. Dawid
...kiittä ja rukoilee Jumalata.

...oska Kuningas istui huonesansa,
...ja HErra oli hänelle andanut
...kaikilda hänen wihollisildansa,
...;

...Kuningas, Nathan Pro-
...: katso, minä asun Cedripuise-
sa huonesa, ja Jumalan Arkki asuu
waatetten keskellä.
2 Sam. 6: 17. 1 Aika K. 17: 1.

3. Nathan sanoi Kuningalle: mene
ja tee kaikki mitä sydämesäs on: sillä
HErra on sinun kanßas.

4. Mutta tapahdui sinä yönä, että
HErran sana tuli Nathan Prophe-
tan tygö, ja sanoi:

5. Mene ja sano minun palwelial-
leni Dawidille: Näin sanoo HErra:
sinäkö minulle huonen rakennat asuaxeni?
1 Aika K. 22: 8, rc. Es. 66: 1.

6. Sillä en minä ole asunut yhde-
säkän huonesa siitä päiwästä, jona mi-
nä Israelin lapset johdatin Egyptistä,
tähän päiwään asti: waan minä o-
len waeldanut majoisa ja Tabernaklisa.
2 Mos. 26: 1. 1 Kun. K. 8: 16.

7. Kuhunga ikänä minä kaikkein
Israelin lasten kanßa waelsin, olengo
minä ikänä puhunut jongun kanßa Is-
raelin suwusta, jolle minä olen käske-
nyt kaita minun Kansaani Israelia, ja
sanonut: mixet te ole minulle raken-
danet Cedripuista huonetta?

8. Sano siis nyt minun palwelial-
leni Dawidille: Näin sanoo HErra
Zebaoth: minä olen sinun ottanut lam-
buista minun Kansani Israelin pää-
miehexi. 1 Sam. 16: 11, 12. Ps. 78: 70.

9. Ja minä olen sinun kanßas ollut,
kusa ikänä sinä olet käynyt: ja olen
häwittänyt kaikki sinun wihollises sinun
edestäs: ja olen sinulle andanut suuren
nimen: niitten suurten nimein jälkeen
kuin owat maan päällä. 2 Sam. 8: 6.

10. Ja minä asetan Israelille mi-
nun Kansalleni sian, ja istutan hänen
siinä asumaan, ettei hän enämbi kul-
kiana olisi: ja jumalattomat ei pidä
händä enämbi niinkuin ennen wai-
waman. 2 Mos. 15: 17.

11. Ja siitä päiwästä jona minä
asetin Duomarit Israelille minun Kan-
sallen, annoin minä sinulle lewon kai-
kilda wihamiehildäs: ja HErra il-
moitta sinulle, että HErra sinulle
huonen tehdä tahtoo. 1 Kun. K. 8: 20.

12. Sittekuin sinun aikas on
täytetty, ja sinä lewät Isäis kans-
sa, herätän minä sinun siemenes
sinun jälkees, joka sinun ruumis-

tas tulewa on: ja minä wahwistan hänen waldakundansa.
1 Aika K. 17: 11.

13. Ja hän rakenda minun nimelleni huonen, ja minä wahwistan hänen waldakundansa istuimen ijankaikkisesti.
1 Kun. K. 5: 5. Luku 6: 12.

14. Minä olen hänen Isänsä, ja hän on minun poikani: koska hän wäärin teke, rangaisen minä händä ihmisen witzalla, ja ihmisten lasten haawoilla.
1 Aika K. 22: 10. Ps. 89: 27. Hebr. 1: 5.

15. Waan minun laupiudeni ei pidä häneſtä eriämän niinkuin minä sen Saulilda eritin, jonga minä otin sinun edestäs pois.
Luc. 1: 72.

16. Mutta sinun huones ja sinun waldakundas on pysywä sinun edesäs ijankaikkisesti, ja sinun istuimes pitä wahwa oleman ijankaikkisesti.
2 Kun. K. 8: 19. 2 Aika K. 6: 10.

17. Kaikkein näitten sanain jälkeen, ja kaiken tämän näyn jälkeen, puhui Nathan Dawidille.

18. Niin tuli Kuningas Dawid ja pysähtyi HERran eteen, ja sanoi: kuka olen minä HERra, HERra: ja mikä on minun huoneni, että minun tähän asti saattanut olet?
1 Aika K. 17: 16.

19. Ja olet sen wielä wähäxi lukenut, HERra, HERra, mutta olet myös puhunut palwelias huonelle kaukaisista asioista: ja tämä on sen ihmisen laki, joka on HERra Jumala.
1 Aika K. 17: 17.

20. Ja mitä Dawidin pitä enä sinun kanssas puhuman? sillä sinä tunnet palwelias, HERra HERra.
Ps. 139: 1.

21. Sinun sanas tähden, ja sydämes jälkeen, olet sinä nämät suuret asiat tehnyt, ilmoittaxes sinun palwelialles.

22. Sentähden olet sinä suuresti ylistetty HERra Jumala: sillä ei yhtän ole sinun wertaas, ja ei ole yhtän Jumalata paitzi sinua, kaiken sen jälkeen, kuin me olemma korwillamme kuullet.
5 Mos. 3: 24. Luku 4: 35. Luku 32: 39. 1 Sam. 2: 2. Ps. 83: 19. Ps. 86: 10. Es. 44: 6. Luku 45: 21. Marc. 12: 29, 32.

23. Ja kuka on niinkuin sinun Ka... sas, niinkuin Israel, yxi Kansa ma... päällä; jota Jumala on mennyt ... pahtamaan Kansaxensa, ja toimi... maan itzellensä nimeä ja tekemään ... kaltaisia suuria ja hirmuisia a... sinun maallas, Kansas edesä, j... sinä sinulles wapahdit Egyptistä, ... kanain ja heidän jumalittensa s...
5 Mos. 4: 7. Luku 33: 29. Ps. 147: 1...

24. Ja sinä olet wahwistanut si... les Israelin sinun Kansaxes ijank... sesti: ja sinä HERra olet heidän J... malaxensa tullut.

25. Niin wahwista siis H... Jumala se sana ijankaikkisesti, j... palweliastas ja hänen huonestansa ... hunut olet; ja tee niinkuin sinä ... nut olet.

26. Niin sinun nimes tulee su... ijankaikkisesti, että sanotan: HE... Zebaoth on Israelin Jumala, ja ... palwelias Dawidin huone on pys... nen sinun edesäs.

27. Sillä sinä HERra Zeb... Israelin Jumala olet awannut s... palwelias korwat, ja sanonut: ... rakennan sinulle huonen: sentähden ... sinun palwelias sydämesänsä, että ... tämän rukouxen sinun tygös ruko...

28. Sentähden nyt HERra, HE... ra, sinä olet Jumala, ja sinun s... owat totuus: sinä olet tämän h... puhunut palwelialles.

29. Niin rupe nyt sinnamaan ... welias huonetta, että se olis ijank... kisesti sinun edesäs: Sillä sinä HE... ra, HERra, olet sen puhunut, ... sinnattakon sinun sinnauxellas s... palwelias huone ijankaikkisesti.

8. Luku.

Dawidin woitot ja wirkamiehet.

Ja sitte tapahtui, että Dawid ... Philistealaiset ja alensi heitä: Dawid otti orjuden suitzet Philis... laisten kädestä.
1 Aika K. 18: 1.

2. Ja hän löi Moabitat, ja ... tais heitä nuoralla lyöden heitä ma... han: ja hän mittais kaxi nuoraa ta... petta, ja koko nuoran elämään jätt...

tulit Moabitat Dawidin palwe-
...ri, ja he kannoit hänelle lahjoja.
3. Dawid löi myös HadadEserin
...bin pojan Zoban Kuningan, men-
...sä asettamaan kättänsä Euphratin
...an tygö.
4. Ja Dawid otti heistä tuhannen
...itzemänsataa hewoismiestä, ja kaxi-
...mendä tuhatta jalkamiestä kiinni:
...raiskais kaikki waunuhewoiset, ja
...wannua jätti heistä.
Jos. 11: 6. 1 Aika K. 18: 4.
5. Niin tulit Syrialaiset Damas-
...a auttamaan HadadEseritä Zoban
...ngasta: ja Dawid löi Syrialaisista
...olmattakymmendä tuhatta miestä.
6. Ja Dawid asetti wartiat Syrian
...uun: Näin tulit Syrialaiset
...n palweliaxi ja kannoit hänelle
...: sillä HERra autti Dawidia
...a ikänä hän meni.
7. Ja Dawid otti HadadEserin
...lain kullaiset kilwet, ja wei ne
...salemiin.
8. Mutta Betahsta, ja Berothaista
...dEserin Kaupungeista, otti Ku-
...as Dawid ylön paljo waskea.
9. Kosta Thoi Hamathin Kuningas
... Dawidin lyönen kaikki Hadad-
...in sotawäen; 1 Aika K. 18: 9.
10. Lähetti hän poikansa Joramin,
...ngas Dawidin tygö, terwehtämään
... ystäwällisesti, ja siunamaan hän-
... että hän sodei HadadEserin kansa
...löi hänen; sillä Thoi sodei Hadad-
...in kansa: ja hänen kädesänsä olit
...äiset, kullaiset ja waskiset astiat.
11. Ne myös Kuningas Dawid py-
... HERralle, sen hopian ja kullan
..., kuin hän pyhitti HERralle
...ilda pakanoilda, jotka hän waati-
...t oli alansa:
12. Syriasta ja Moabista, Ammo-
...n lapsilda, Philistealaisilda, Amale-
...ilda: niin myös HadadEserin Re-
...in pojan Zoban Kuningan saalista.
13. Ja Dawid teki hänensä kuului-
... kosta hän palais lyömästä Sy-
... suolalaaxosa, kahdexantoista-
... tuhatta.
... K. 18: 12. Ps. 60: 2.
14. ...än asetti wartiat koko Edo-
... ja [illegible] Edom oli Dawidin alla;
sillä HERra autti Dawidia kuhunga ikä-
nä hän meni. 2 Kun. K. 8: 20, 22.
15. Niin oli Dawid kaiken Israe-
lin Kuningas: ja hän toimitti Lain
ja oikeuden kaikelle Kansallensa.
16. Ja Joab ZeruJan poika oli
sotajoukon päällä: mutta Josaphat
Ahiludin poika oli Kantzleri.
2 Sam. 20: 23. 1 Aika K. 18: 15.
17. Zadok Ahitobin poika ja Ahi-
melek AbJatharin poika, olit Papit:
Seraja oli kirjoittaja.
18. Benaja Jojadan poika oli Chre-
thin ja Plethin päällä: ja Dawidin
pojat olit Papit. 1 Kun. K. 1: 38.
1 Aika K. 18: 17.

9. Luku.

MephiBoseth ja Ziba.

Ja Dawid sanoi: olleko joku wielä jäänyt Saulin huonesta, tehdäxeni laupiuden Jonathanin tähden hänelle?
2. Niin oli yxi palwelia Saulin
huonesta Ziba nimeldä, sen kutzuit he
Dawidin tygö: Ja Kuningas sanoi hä-
nelle: oletkos Ziba? hän sanoi: olen,
sinun palweliasi. 2 Sam. 16: 1.
3. Kuningas sanoi: ongo wielä joku
mies Saulin huonesta, että minä Ju-
malan laupiuden tekisin hänelle? Ziba
sanoi Kuningalle: wielä on siellä Jo-
nathanin poika, ramba jalwoista.
1 Sam. 20: 14, etc. 2 Sam. 4: 4.
4. Kuningas sanoi hänelle: kusa hän
on? Ziba sanoi Kuningalle: katzo, hän
on Lodabarisa, Machirin Ammielin
pojan huonesa.
5. Niin Kuningas Dawid lähetti,
ja andoi hänen tuoda Lodabarista Ma-
chirin Ammielin pojan huonesta.
6. Kosta MephiBoseth Jonathanin
Saulin pojanpoika tuli Dawidin tygö,
langeis hän kaswoillensa ja kumarsi.
Ja Dawid sanoi: MephiBoseth! hän
wastais: täsä minä olen, sinun pal-
welias.
7. Dawid sanoi hänelle: älä pelkä;
sillä minä totisesti teen laupiuden sinun
kansas, Jonathanin sinun Isäs tähden:
ja minä annan sinulle kaikki sinun Isäs
Saulin pellot jällen: ja sinä syöt joka-
päiwä leipää minun pöydäldäni.

8. Hän kumarsi, ja sanoi: kuka olen minä sinun palwelias, että käänsit sinus kuolluen koiran puoleen, niinkuin minä olen? 1 Sam. 24: 15. 2 Sam. 3: 8.

9. Niin kutzui Kuningas Ziban, Saulin palwelian, ja sanoi hänelle: minä olen andanut sinun Herras pojalle kaiken sen kuin Saulin oma on ollut, ja koko hänen huonensa oma.

10. Niin pitä sinun, ja sinun lapses, ja palwelias, wiljelemän hänen peldojansa, ja korjaman sinun Herras pojalle leiwäxi ja rawinnoxi. Mutta MephiBoseth sinun Herras poika syö jokapäiwä leipää minun pöydäldäni. Ja Ziballa oli wiisitoistakymmendä poikaa, ja kaxikymmendä palweliata. 2 Sam. 16: 3.

11. Ja Ziba sanoi Kuningalle: kaikki kuin minun Herrani Kuningas on palweliallensa käskenyt, teke sinun palwelias: ja MephiBoseth syökän minun pöydäldäni, niinkuin yxi Kuningan lapsista.

12. Ja MephiBosethilla oli yxi wähä poika nimeldä Micha: mutta kaikki kuin Ziban huonesta olit, olit MephiBosethin palweliat.

13. Ja MephiBoseth asui Jerusalemisa; sillä hän söi jokapäiwä Kuningan pöydäldä: ja hän ondui molemmista jalwoistansa.

10. Luku.

Naharen kuolema. Hanonin pilkka. Ammonin lapset. Syrialaiset lyödyt.

Sitte tapahtui, että Ammonin lasten Kuningas kuoli: ja hänen poikansa Hanon hallitzi hänen siasansa. 1 Aika K. 19: 1.

2. Niin sanoi Dawid: minä teen laupiuden Hanonin Naharen pojan kanßa, niinkuin hänen Isänsä teki laupiuden minun kanßani: ja lähetti palweliansa lohduttamaan händä, hänen Isänsä tähden: Koska Dawidin palweliat tulit Ammonin lasten maahan;

3. Niin sanoit Ammonin lasten ylimmäiset Herrallensa Hanonille: luuletkos Dawidin kunnioittawan sinun Isääs sinun silmäis edesä, että hän on lähettänyt lohduttajat sinun tygös? eikös luule hänen lähettänen palweli[...] Kaupungita tutkistelemaan ja [...] maan ja häwittämään?

4. Silloin otti Hanon Dawidin [...] weliat, ja ajeli puolen heidän [...] taansa, ja leikkais puolen heidän [...] teistansa liki suoliwyöhön asti: ja [...] heidän menemään.

5. Koska se Dawidille ilmoit[...] lähetti hän heitä wastan, sillä [...] olit suuresti pilkatut: ja Kuninga[...] doi heille sanotta: olkat siihenasti [...] rihosa, kuin teidän partanne ka[...] ja sitte tulkat jällen.

6. Koska Ammonin lapset näk[...] sä haisewan Dawidin edesä; läh[...] ja palkkaisit Syrialaiset Rehobin [...] nesta ja Zobasta, kaxikymmendä [...] jalkamiestä: ja Kuningas Ma[...] tuhannen miestä, ja Istobilda [...] toistakymmendä tuhatta miestä. 1 Mos. 34: 30. 1 Aika K. 19: 6.

7. Koska Dawid sen kuuli, lä[...] hän Joabin, koko urhollisen sotaj[...] kanßa.

8. Ja Ammonin lapset läxit ja [...] sodan Kaupungin portin eteen. M[...] Syrialaiset Zobasta, Rehobista, Is[...] ta ja Maachasta, olit erinänsä ked[...] 1 Aika K. 19: 7.

9. Koska Joab näki sodan asete[...] wastaansa, edestä ja takaa; walitzi [...] kaikista Israelin parhaista miehistä, [...] asetti itzensä Syrialaisia wastan.

10. Ja muun wäen andoi hän [...] jensä Abisain käden ala; joka a[...] itzensä Ammonin lapsia wastan.

11. Ja hän sanoi: jos Syriala[...] tulewat minua woimallisemmaxi, [...] tule minun avxeni: jos Ammonin la[...] set joutuwat sinua woimallisemma[...] niin minä tulen sinun apuus.

12. Ole miehullinen, ja olkam[...] wahwat meidän Kansamme edestä, [...] meidän Jumalamme Kaupungein ed[...] tä: mutta HERra tehkön niink[...] hänelle kelwollinen on!

13. Ja Joab läxi matkaan ja [...] wäki kuin hänen kanßansa oli, [...] maan Syrialaisia wastan: ja he [...] nit hänen edestänsä.

14. Ja koska Ammonin lapset näk[...] Syrialaiset pakenewan, pakenit he [...]

ain edestä ja menit Kaupungiin:
palais Joab Ammonin lasten ty=
ja tuli Jerusalemiin.
. Ja koska Syrialaiset näit hei=
Israelilda lyödyxi, kokounnuit
teen.
. Ja HadadEser lähetti ja tuotti
alaiset toiselle puolelle weden, ja
lit Helamiin: ja Sobach Hadad=
n sodanpäämies meni heidän edel=
:
. Koska se Dawidille ilmoitettin,
hän kaiken Israelin, ja meni
anin ylitze, ja tuli Helamiin: ja
laiset asetit itzensä Dawidita was=
maan hänen kanszansa.
Mutta Syrialaiset pakenit Is=
destä, ja Dawid löi heistä,
ataa waunua, ja neljäkym=
nhatta ratzasmiestä: Löi hän
Sobachin sodanpäämiehen, että
nä kuoli. 1 Aika K. 19: 18.
Koska kaikki ne Kuningat näit,
olit HadadEserin alla, heitänsä
i Israelilda, teit he Israelin
rauhan, ja olit heille alammai=
a Syrialaiset ei uskaldanet Am=
lapsia enämbi autta.

11. Luku.

bba piiritetty. Dawidin huoruus, murha, emändä.

koska se aika joudui wuodesta,
lla Kuningasten tapa oli sotiin
, lähetti Dawid Joabin ja pal=
nsa hänen kanszansa, ja kaiken Is=
, hukuttamaan Ammonin lapsia,
piiritit Rabban: mutta Dawid
rusalemiin.
1 Aika K. 19: 8. Luku 20: 1.
Ja tapahtui, että Dawid ehto=
lla nousi wuoteldansa, ja käydesken=
Kuningan huonen katon päällä, ja
katon pääldä waimon pesewän
: ja waimo oli sangen ihana
.
Ja Dawid lähetti ja andoi ky=
aa, ja sanoi: eikö tämä ole
ba Eliamin tytär, Urian sen
emändä?
Dawid lähetti sanansaattajat
ttaa hänen. Ja kuin hän

tuli hänen tygönsä, makais hän hänen
kanszansa; mutta hän puhdisti itzensä
saastaisudestansa, ja hän palais huone=
seensa. 3 Mos. 15: 18, 19.
5. Ja waimo tuli raskaxi, ja lä=
hetti ja ilmoitti sen Dawidille, ja sa=
noi: minä olen raskaxi tullut.
6. Niin lähetti Dawid Joabin ty=
gö, sanoden: lähetä minun tygöni U=
ria se Hethiläinen: Ja Joab lähetti
Urian Dawidin tygö.
7. Ja koska Uria tuli hänen tygön=
sä, kysyi Dawid: jos Joab ja Kansa
rauhasa olisit, ja jos sota menestyis?
8. Ja Dawid sanoi Urialle: mene
huoneses ja pese jalkas. Ja koska U=
ria läxi Kuningan huonesta, seurais
händä kohta Kuningan herkku.
9. Ja Uria pani lewätä Kuningan
huonen owen eteen, kusa kaikki hänen
Herransa palweliat makaisit, ja ei
mennyt huoneseensa.
10. Koska Dawidille sanottin: ei
Uria ole mennyt huoneseensa, sanoi
Dawid Urialle: etkös tullut matkasta?
mixes mennyt huonesees?
11. Mutta Uria sanoi Dawidille:
Arkki, ja Israel ja Juda makawat
majoisa, minun Herrani Joab, ja mi=
nun Herrani palweliat makawat ke=
dolla, ja minä menisin huoneseen syö=
mään, juomaan ja makamaan emän=
däni tykönä? niin totta kuin sinä elät
ja sinun sielus elää, en tee minä sitä.
4 Mos. 31: 6. 1 Sam. 4: 4.
12. Dawid sanoi Urialle: niin ole
wielä tämä päiwä täsä, huomena las=
ken minä sinun menemään. Niin Uria
oli sen päiwän Jerusalemisa ja toisen
päiwän.
13. Ja Dawid kutzui hänen kanszan=
sa syömään ja juomaan, ja juowutti
hänen: Ja ehtona läxi hän ulos, ja
pani wuoteseensa lewätä Herransa pal=
welioitten kansa, ja ei mennyt huone=
seensa.
14. Huomeneldain kirjoitti Dawid
Joabin tygö kirjan: ja lähetti sen U=
rian myötä.
15. Ja hän kirjoitti kirjaan sano=
den: pangat Uria kowimman sodan e=
teen, ja käätkät teitänne hänen tyköänsä
takaperin, että hän lyödäisiin ja kuolis.

16. Koska Joab oli Kaupungin edesä, asetti hän Urian siihen paikkaan, kusa hän wäkewimmät sotamiehet tiesi olewan.

17. Ja koska miehet läxit Kaupungista ja sodeit Joabia wastan, kaaduit muutamat Dawidin palwelioista: ja Uria se Hethiläinen myös kuoli.

18. Niin Joab lähetti, ja andoi sanoa Dawidille kaikki sodan menot.

19. Ja käski sanansaattajalle, sanoden: koska sinä olet puhunut kaikki sodan menot Kuningalle:

20. Ja jos niin on että Kuningas wihastuu, ja sanoo sinulle: mixi te niin lähes Kaupungita astuitte sodalla? ettäkö te tiennet, että muurin pääldä paiskatan?

21. Kuka löi AbiMelechin JeruBesethin pojan? eikö waimo paiskannut myllynkiwen kappalda muurista hänen päällensä, että hän kuoli Thebezesä? mixi te astuitte niin lähes muuria? Niin sano: sinun palwelias Uria Hethiläinen on myös kuollut.
Duom. 6: 32. Luku 9: 53.

22. Sanansaattaja meni, ja tuli ja jutteli Dawidille kaikki nämät, joitten tähden Joab hänen lähettänyt oli.

23. Ja sanansaattaja sanoi Dawidille: ne miehet woitit meidän, ja tulit ulos kedolle meidän tygömme; mutta me löimme heidän takaperin Kaupungin portiin asti.

24. Ja ambujat ambuisit muurista sinun palwelioitas, ja tapoit muutamita Kuningan palwelioista: ja sinun palwelias Uria se Hethiläinen on myös kuollut.

25. Dawid sanoi sanansaattajalle: sano näin Joabille: älä sitä pahaxes pane, sillä miekka syö nyt yhden nyt toisen, wahwista sota Kaupungita wastan, ettäs kukistaisit sen: ja wahwista sinä händä.

26. Ja koska Urian emändä kuuli miehensä Urian kuollexi, murhetti hän miestänsä.

27. Sittekuin hän oli murhettinut, lähetti Dawid, ja andoi hänen tuoda huoneseensa, ja hän tuli hänen emänäxensä, ja synnytti hänelle pojan: mutta se työ oli paha HERran [silmi]sä, jonga Dawid teki.

12. Luku.

Nathan saatta Dawidin wertaurella [...] tumureen. Dawidin rangaistus, [...] armo, pojat, woitto.

Ja HERra lähetti Nathanin [...]
widin tygö. Koska hän tul[...]
nen tygönsä, sanoi hän hänelle: [...]
miestä oli yhdesä Kaupungisa, [...]
rikas ja toinen köyhä.
2. Rikkalla oli aiwan paljo [...]
baita ja karjaa:
3. Mutta köyhällä ei ollut [...]
muuta kuin yxi wähä karitza, [...]
hän ostanut oli, ja elättänyt [...]
kaswattanut suurexi, ja rawitzi [...]
könänsä lastensa kanßa; joka [...]
hänen leipänsä palasta, ja joi [...]
juomaastiastansa, ja makais hän[...]
sänsä, ja se oli hänelle niinkuin [...]
4. Mutta koska rikkalle mieh[...]
li wieras, ei raskinnut hän otta [...]
ta lambaistansa ja karjastansa, [...]
taxensa wieralle, joka hänen ty[...]
tullut oli: mutta otti sen köyhän [...]
hen lamban, ja walmisti wieralle, [...]
hänen tygönsä tullut oli.
5. Niin Dawidin wiha jul[...]
suuresti sitä miestä wastan, ja [...]
Nathanille: niin totta kuin H[...]
elää, se mies on kuoleman lapsi, [...]
sen teki.
6. Niin myös pitä hänen [...]
man neljäkertaisesti sen lamban; [...]
hän sen tehnyt on, ja ei säästänyt [...]
2 Mos. 22: 1.
7. Niin sanoi Nathan Dawi[...]
sinä olet se mies. Niin sanoo [...]
ra Israelin Jumala: minä olen [...]
dellut sinun Israelin Kuningaxi, [...]
minä olen pelastanut sinun Sa[...]
kädestä: 1 Sam. 16: 13.
8. Ja olen andanut sinulle [...]
Herras huonen, ja hänen emän[...]
sinun syliis: ja olen andanut [...]
Israelin ja Judan huonen: ja jos [...]
nä wähä on, niin minä sen [...]
lisän sinulle.
9. Mixis katzoit HERran [...]
ylön, tehden pahaa hänen [...]
edesä? Urian sen Hethiläisen [...]

...nyt miekalla, ja hänen waimonsa
...t sinä ottanut sinulles emännäxi:
...tta hänen olet sinä tappanut Am-
...nin lasten miekalla.
2 Sam. 11: 15, 24.
10. Niin ei pidä myös miekan lak-
...an sinun huonestas ijankaikkisesti;
... olet katzonut minun ylön, ja U-
...sen Hethiläisen emännän ottanut
...les emännäxi.
11. Näin sanoo HErra: katzo, mi-
...herätän pahuden sinua wastan si-
... omasta huonestas, ja otan sinun
...däs sinun silmäis nähden, ja an-
...ne lähimmäiselles, ja hän makaa
... emändäis siwusa walkiana päi-
5 Mos. 28: 30.
2 Sam. 15: 10. Luku 16: 22.
...Sillä sinä olet sen tehnyt sa-
... mutta minä teen tämän koko
... edesä, ja Auringon edesä.
... Niin sanoi Dawid Nathanille:
... olen syndiä tehnyt HErraa
...n. Nathan sanoi Dawidille: niin
...myös HErra sinun syndis otta-
...pois, ei sinun pidä kuoleman.
Ps. 51: 1, rc.
... Mutta että tämän työn kaut-
...aatit HErran wihollisen pilkka-
... pitä sen pojan, joka sinulle syn-
... on, totisesti kuoleman.
... Sitte meni Nathan huoneseen-
... Mutta HErra löi lapsen, jonga
... emändä Dawidille synnyttänyt
...ttä se sairasti kuolemallansa.
... Ja Dawid etzei Jumalata lap-
...tähden: ja Dawid paastois paljo,
...meni, ja makais yön maan päällä.
... Niin nousit hänen huonensa
...mmat nostamaan händä maasta:
... ei hän tahtonut, eikä syönyt
...ä heidän kanszansa.
... Seitzemändenä päiwänä kuoli
...: ja ei Dawidin palweliat tohti-
... hänelle lasta kuolleri: sillä
...lit: katzo, koska lapsi wielä
...mma me hänen kanszansa, ja
... kuullut meidän äändämme,
... paljo enämmin hän tulis mur-
...; jos me sanoisimme hänelle:
... kuollut?
... Dawid näki palwelians
... puhuwan, ymmärsi hän lap-
sen kuolleri; ja sanoi palwelioillensa:
kuoliko lapsi? he sanoit: kuoli.
20. Ja Dawid nousi maasta, pesi
itzensä ja woiteli, ja muutti toiset
waattet yllensä: ja meni HErran
huoneseen, ja rukoili: ja tuli kotiansa,
ja andoi ruokaa eteensä panna ja söi.
21. Niin sanoit hänen palweliansa
hänelle: mikä se on kuin sinä teet?
lapsen eläisä paastoisit sinä ja itkit:
mutta lapsen kuoltua, nouset sinä ja syöt.
22. Hän sanoi: lapsen eläisä minä
paastoisin ja itkin; sillä minä ajatte-
lin: kuka tietä, jos HErra on mi-
nulle armollinen, että lapsi eläis.
23. Mutta nyt on se kuollut: mitä
minun pidäis wielä paastoman? tai-
dango minä hänen enä jällensä tuoda?
minä menen hänen tygönsä, mutta ei
hän palaja minun tygöni.
24. Ja koska Dawid oli lohdutta-
nut emändätänsä BathSebata, meni
hän hänen tygönsä, ja lewäis hänen
tykönänsä: ja hän synnytti pojan, ja
hän kutzui hänen nimensä Salomo; ja
HErra rakasti händä.
1 Aika K. 22: 9. Matth. 1: 6.
25. Ja hän lähetti hänen Nathan
Prophetan käden ala, ja kutzui hänen
Jedidjah, HErran tähden.
26. Niin sodei Joab Ammonin las-
ten Rabbatha wastan, ja woitti sen
Kuningallisen Kaupungin.
27. Ja Joab lähetti sanansaattajat
Dawidille; ja andoi sanotta hänelle:
minä olen sotinut Rabbatha wastan,
ja olen woittanut wesi Kaupungin.
1 Aika K. 20: 1.
28. Niin kokoa nyt jäänyt Kansa,
ja piiritä Kaupungi, ja woita se; et-
ten minä sitä woittaisi, ja minulle sii-
tä nimi olisi.
29. Niin Dawid kokois kaiken Kan-
san, ja matkusti Rabbathaan ja sodei
sitä wastan, ja woitti sen.
30. Ja otti heidän Kuningansa
Kruunun hänen päästänsä, joka pai-
noi leiwiskän kuldaa, ja kallita kiwiä,
ja se pandin Dawidin päähän: ja hän
wei paljo saalista Kaupungista ulos.
1 Aika K. 20: 2.
31. Ja Kansan, joka siellä oli, joh-
datti hän ulos, ja pani sahaan, rauta-

handoille ja kirwes töihin, ja käytti heidän tiilihautoja myöden: Niin hän teki kaikille Ammonin lasten Kaupungeille: Ja Dawid ja kaikki Kansa palais Jerusalemiin. 1 Aika K. 20: 3.

13. Luku.

Thamar häwäistään. Amnon tapetaan. Absalom pakenee.

Ja tapahtui sitte, että Absalomilla Dawidin pojalla oli kaunis sisar, jonga nimi oli Thamar: ja Amnon Dawidin poika rakasti händä. 2 Sam. 3: 2.

2. Ja Amnon saatti itzensä tuskisansa sairaxi sisarensa Thamarin tähden; sillä hän oli neitzy: Ja näyi työläxi Amnonin silmäin edesä hänelle jotakin tehdä.

3. Mutta Amnonilla oli ystäwä, joka kutzuttin Jonadab, Simean Dawidin weljen poika: ja Jonadab oli sangen kawala mies.

4. Hän sanoi hänelle: Kuningan poika, mixis niin laihaxi tulet päiwä päiwäldä? etkös minulle sitä sano? niin sanoi Amnon hänelle: minä rakastan Thamarita minun weljeni Absalomin sisarta.

5. Jonadab sanoi hänelle: laske sinus wuotesees, ja teeskele itzes sairaxi: koska siis sinun Isäs tulee katzomaan sinua, niin sano hänelle: tulkan minun sisareni Thamar ruokkimaan minua, ja walmistamaan ruokaa minun eteeni, että minä näkisin ja söisin hänen kädestänsä.

6. Niin Amnon pani lewätä, ja teeskeli itzensä sairaxi: Koska Kuningas tuli händä katzomaan, sanoi Amnon Kuningalle: tulkan minun sisareni Thamar walmistamaan minun eteeni kaxikin herkkua, että minä söisin hänen kädestänsä.

7. Niin lähetti Dawid sanan Thamarille huoneseen, ja andoi hänelle sanoa: mene weljes Amnonin huoneseen, ja walmista hänelle ruokaa.

8. Thamar meni weljensä Amnonin huoneseen, ja hän makais wuoteesa: ja hän otti taikinan, sotkui ja walmisti sen hänen silmäinsä edesä, ja kypsensi ne herkut.

9. Ja hän otti pannun, ja ... hänen eteensä, waan ei hän tahto... syödä. Ja Amnon sanoi: an... kaikki mennä ulos minun tykä... niin menit kaikki ulos hänen tykö...

10. Niin sanoi Amnon Thama... kanna ruoka Kamariin syödäxeni... destäs. Niin Thamar otti herkun... ga hän walmistanut oli, ja ... Kamariin weljensä Amnonin tygö...

11. Ja kuin hän tarizi hä... syödä, tartui hän häneen, ja sanoi... nelle: tule minun sisareni, ja ... minun kanßani.

12. Mutta hän sanoi: ei ... weljeni, älä minua häwäise; sil... niin pidä tehtämän Israelisa: ... tee tätä hullutta. 3 Mos. 20: 17. 5 Mos. 27: 22.

13. Kuhunga minun pidäis ... häpiäni sälyttämän? Ja sinä ... niinkuin yxi tyhmä Israelisa. ... paremmin Kuningan kanßa, sil... hän minua sinulda kiellä.

14. Mutta ei hän tahtonut ... händä; waan woitti hänen, hä... ja makais hänen.

15. Sitte wihais Amnon hä... sangen suurella wihalla; niin että ... jolla hän händä wihais oli suure... kuin rakkaus ennen oli, jolla hän ... dä rakasti: Ja Amnon sanoi hän... nouse ja mene.

16. Mutta hän sanoi: eikö tä... pahuus ole suurembi kuin se to... kuin sinä olet tehnyt minun kanßa... ettäs minun ajat ulos. Mutta ei ... tahtonut kuulla händä;

17. Waan kutzui nuorukaisensa, ... händä palweli, ja sanoi: aja tä... ulos minun tyköäni: ja sulje owi kii... hänen jälkeensä.

18. Ja hänen yllänsä oli kirjaw... hame: sillä senkaltaisilla hameilla ... Kuningan tyttäret waatetetut, niink... wan kuin he olit neitzet. Ja ... hänen palwelians oli hänen ajan... ulos, ja sulkenut owen hänen jälkeens...

19. Heitti Thamar tuhkaa pää... päälle, ja rewäisi sen kirjawan hame... rikki, joka hänen yllänsä oli: ja pan... kätensä päänsä päälle, ja huusi men... nesänsä. Jer. 2: 37.

20. Ja hänen weljensä Absalom sa=
-nomalle: ongo sinun weljes Amnon
sinun kansas? ole ääneti minun
-: se on sinun weljes, älä sitä
pane sydämees. Niin Thamar jäi
-sexi weljensä Absalomin huoneseen.
1. Ja koska Kuningas Dawid kaik=
-mät kuuli, wihastui hän sangen
-i.
2. Mutta Absalom ei puhunut Am=
-e pahaa eli hywää: waan Absa=
wihais Amnonita, että hän hä=
hänen sisarensa Thamarin.
. Kahden wuoden perästä andoi
-m keritä lambaitansa Baal-Ha=
, joka on Ephraimin tykönä: ja
-m kutzui kaikki Kuningan lapset.
. Ja Absalom tuli myös Kunin=
-, ja sanoi: katzo, sinun pal=
owat nyt lammasten keritziät,
-koilen että Kuningas palwe=
tulis palweliansa tygö.
1 Sam. 25: 2, 36.
Mutta Kuningas sanoi Absa=
: ei niin minun poikani, äl=
kaikki mengö, ettem me tekisi
waiwaa: Ja koska hän suuresti
händä, ei hän kuitengan tah=
mennä, waan siunais händä.
Absalom sanoi: jollet sinä tule,
-lli minun weljeni Amnon käydä
kansamme: Kuningas sanoi hä=
mitä hän menee sinun kansas?
Niin Absalom waadei händä,
hän andoi Amnonin ja kaikki
-an lapset mennä hänen kans=

Ja Absalom käski palwelioillen=
sanoi: ottakat waari koska Am=
-ee iloisexi wiinasta, ja minä sa=
-lle: lyökät Amnon, niin tappa=
-ndä, älkät peljätkö: sillä minä
-en teille käskenyt, olkat rohkiat
-lliset siihen.
Ja Absalomin palweliat teit
-e niinkuin Absalom käskenyt
-n kaikki Kuningan lapset nou=
-sainen istui muulinsa päälle
2 Sam. 18: 9. 1 Kun. K. 1: 33.
Ja koska he wielä tiellä olit,
-: Dawidille, sanoden: Ab=
kaikki Kuningan lap=
-ikän heistä ole jäänyt.

31. Niin nousi Kuningas, ja re=
wäisi waattensa rikki, ja heitti itzensä
maahan: ja kaikki palweliat, jotka sei=
soit hänen ymbärillänsä, rewäisit waat=
tensa rikki.
32. Niin wastais Jonadab Simean
Dawidin weljen poika, ja sanoi: älkön
minun Herrani ajatelko, että kaikki
nuorukaiset Kuningan lapsista owat ta=
petut, waan ainoastansa Amnon on
kuollut: sillä se on ollut Absalomin
mielesä, siitä päiwästä kuin hän hä=
wäisi hänen sisarensa Thamarin.
33. Niin älkön minun Herrani Ku=
ningas pango sydämellensä, ajatellen,
että kaikki Kuningan lapset owat kuol=
let: sillä Amnon on ainoastansa kuollut.
34. Ja Absalom pakeni: ja palwe=
lia, joka wartiana oli, nosti silmänsä
ja näki, ja katzo, suuri joukko Kansaa
tuli tiellä toinen toisensa perästä, wuo=
ren siwulda.
35. Niin Jonadab sanoi Kuningalle:
katzo, Kuningan lapset tulewat: niin=
kuin sinun palwelias sanonut on, niin
on myös tapahtunut.
36. Ja kuin hän puhunut oli, katzo,
Kuningan lapset tulit, korotit äänensä
ja itkit. Kuningas ja kaikki hänen
palweliansa itkit myös suurella itkulla.
37. Mutta Absalom pakeni ja me=
ni Thalmain Gesurin Kuningan Ami=
hudin pojan tygö; Mutta hän mur=
hetti poikansa tähden ne päiwät.
2 Sam. 3: 3.
38. Mutta sittekuin Absalom oli
paennut ja matkustanut Gesuriin, oli
hän siellä kolme ajastaikaa.
39. Ja sen jälkeen lakkais Kunin=
gas Dawid menemästä Absalomia was=
tan: sillä hän oli jo lohdutettu Am=
nonin jälkeen, joka kuollut oli.

14. Luku.

Thekoan waimo. Absalom tulee kotiin
Jerusalemiin; Hänen kauneudensa
ja lapsensa, ja kuinga hän saa
nähdä Isänsä kaswot.

Ja koska Joab ZeruJan poika ym=
märsi, Kuningan sydämen olewan
Absalomia wastan:
2. Niin Joab lähetti Thekoaan, ja
andoi tuotta sieldä toimellisen waimon,

ja sanoi hänelle: teeskele nyt sinuas murhellisexi, ja pue murhewaatteet päälles, ja älä woitele sinuas öljyllä; waan ole niinkuin joku waimo joka jo kauwan aikaa on murhettinut jotakuta kuollutta. 2 Aika K. 11: 6.

3. Ja mene Kuningan tygö, ja puhu näin ja näin hänen kanssansa: Ja Joab pani sanat hänen suuhunsa.

4. Ja koska Thekoan waimo tahdoi puhua Kuningan kanssa, langeis hän maahan kaswoillensa, kumarsi, ja sanoi: auta minua Kuningas.

5. Kuningas sanoi hänelle: mikä sinun on? hän sanoi: minä olen tosin leskiwaimo, ja minun mieheni on kuollut.

6. Ja sinun piikallas oli kaxi poikaa: ne riitelit keskenänsä kedolla, ja ettei siellä ollut joka heidän eroitti; niin löi toinen sen toisen, ja tappoi hänen.

7. Ja katzo, nyt nousee koko sukukunda sinun piikaas wastan, ja sanoo: anna tänne se joka weljensä tappoi, tapetta hänen weljensä sielun edestä, jonga hän tappanut on, ja tehtä händä perittömäxi. Ja he tahtowat sammutta minun kipenäni, joka wielä jäljellä on, ettei minun miehelläni ensingän nimeä pidäisi hänen jälkeensä oleman maan päällä.

8. Kuningas sanoi waimolle: mene kotias: ja minä käsken sinun puolestas.

9. Ja Thekoan waimo sanoi Kuningalle: minun Herrani Kuningas, se pahateko olkon minun päälläni, ja minun Isäni huonen päällä: mutta Kuningas ja hänen istuimensa olkon wiatoin.

10. Kuningas sanoi: joka sinua wastan puhuu, tuo händä minun tygöni: ei hänen pidä enämbi rupeman sinuun.

11. Hän sanoi: Ajatelkan nyt Kuningas HERransa Jumalansa päälle, ettei weren kostaita ylön monda olisi kadottamaan, ja ettei minun poikani surmataisi. Hän sanoi: niin totta kuin HERra elää, ei pidä hiuskarwakan lankeman sinun pojastas maan päälle. 4 Mos. 35: 12.

12. Ja waimo sanoi: anna nyt sinun piikas sanoa jotakin minun Herralleni Kuningalleni: hän sanoi: sano.

13. Waimo sanoi: mixi sinulla on senkaltainen ajatus Jumalan Kansa wastan? että Kuningas senkaltaisia puhunut on, niinkuin hän itsensä wiallisexi, ettei Kuningas tuotta kulkiatansa jällens

14. Sillä me tosin kuolemme, ja juoxemme niinkuin wesi maahan, jota ei pidätetä: ja ei Jumala hengeä ota pois, waan a kaiketi, ettei kulkia hänelda sy ulos. Hes. 18: 23. Luku 33: 11.

15. Niin olen minä nyt tull puhumaan senkaltaisia minun He Kuningalleni: sillä Kansa on p nyt minua, ja sinun piikas a minä puhun Kuningan kanssa, tietä että hän teke piikansa sanan

16. Sillä Kuningas kuulee p sa, ja autta niitten kädestä, j nua ja minun poikaani yhtä h Jumalan perimisestä eroitta ta

17. Ja sinun piikas ajatte nun Herrani Kuningani sana minulle lohdutuxexi: sillä minu rani Kuningani on niinkuin Ju Engeli; ja kuuldelee hywän ja sentähden myös HERra Juma malas on sinun kanssas.

18. Kuningas wastaisi, ja sano molle: älä sitä sala minulda, minä kysyn sinulda. Waimo sa nun Herrani Kuningas puhukan.

19. Kuningas sanoi: eikö J käsi ole sinun kanssas kaikisa waimo wastais, ja sanoi: niin kuin sinun sielus elää minun H Kuningas, ei ole yhtäkän oikia wasemmalla kädellä, paitzi sitä minun Herrani Kuningas sanon sillä sinun palwelias Joab on käskenyt, ja on kaikki nämät sinun piikas suuhun pannut.

20. Että minä niin käändäis män asian, sen on sinun p Joab tehnyt: mutta minun on toimellinen niinkuin Jumala geli, ja ymmärtä kaikki tapahtu päällä.

21. Silloin sanoi Kuningas bille: katzo, minä olen sen teh ne ja tuo nuorukainen Absalom

22. Silloin langeis Joab kaswoil-
ensa maahan, kumarsi ja kiitti Ku-
ningasta, ja sanoi: tänäpänä ymmär-
ä sinun palwelias minun löytänexi
rmon sinun edesäs, minun Herrani
uningas: sillä Kuningas teke mitä
änen palwelIansa sanoo.
23. Niin nousi Joab ja meni Ge-
riin; ja toi Absalomin Jerusalemiin.
24. Mutta Kuningas sanoi: anna
änen poiketa huoneseensa, ja ei näh-
ä minun kaswojani. Niin Absalom
ikkeis huoneseensa, ja ei nähnyt Ku-
ngan kaswoja.
25. Ja koko Israelisa ei ollut yxikän
ies niin kaunis kuin Absalom, ja
iin suuresti ylistettäpä: hamasta hänen
alkapäästänsä niin päänlakeen asti ei
llut yhtäkän wirheä hänesä.
26. Ja koska hänen päänsä kerit-
in (se tapahtui wihdoin joka wuosi,
llä se oli hänelle ylön raskas, niin
ttä hänen piti sen kerizemän); niin
unnoit hänen hiuxensa kaxisataa Sik-
ä Kuningan painon jälkeen.
27. Ja Absalomille syndyi kolme
ikaa ja yxi tytär, se kutsuttin Tha-
ar: ja hän oli kaunis waimo näöstä.
2 Sam. 18: 18.
28. Ja niin oli Absalom kaxi ajast-
ikaa Jerusalemisa; ettei hän Kunin-
an kaswoja nähnyt.
29. Ja Absalom lähetti Joabin pe-
ään, lähettäxensä händä Kuningan
ygö: ja ei hän tahtonut tulla hänen
ygönsä: Hän lähetti toisen kerran,
uan ei hän tahtonut tulla.
30. Silloin sanoi hän palwelioil-
lensa: katzokat sitä Joabin pellon kap-
aletta minun sarkani wieresä, ja hä-
llä on siinä ohraa: mengät ja pistä-
kät tuli siihen; niin pistit Absalomin
palweliat tulen siihen.
31. Silloin nousi Joab ja tuli Ab-
salomin huoneseen, ja sanoi hänelle:
mixi sinun palwelias owat pistänet tu-
len minun sarkaani?
32. Absalom sanoi Joabille: katzo,
minä lähetin sinun peräás, ja annoin
sanoa sinulle: tule minun tygöni, lä-
hettäxeni sinua Kuningan tygö, ja an-
daxeni sanoa: mixi minä tulin Gesu-
rista? se olis minulle parembi että mi-
nä wielä siellä olisin: Niin anna mi-
nun nähdä Kuningan kaswot: jos
myös joku pahateko on minusa, niin
tappakon minun.
33. Ja Joab meni Kuningan tygö,
ja sanoi sen hänelle, ja hän kutzui
Absalomin Kuningan tygö: Ja hän
kumarsi Kuningan eteen maahan kas-
woillensa: ja Kuningas andoi suuta
Absalomin.

15. Luku.

Absalomin kapina. Dawid, Ithai, Arkki pakenewat. Husai kohtaa Dawidia.

Ja tapahtui sitte, että Absalom an-
doi walmistaa itzellensä waunut ja
hewoiset; ja wiisikymmendä miestä, jot-
ka olit hänen edelläjuoxiansa.
1 Kun. K. 1: 5.
2. Ja Absalom nousi warhain huo-
meneltain, ja seisoi portti-tien wiere-
sä: ja koska jollakin oli asiata tulla
Kuningan tygö oikeuden eteen, kutzui
Absalom sen tygönsä, ja sanoi: kusta
Kaupungista sinä olet? koska se sanoi:
sinun palwelias on yhdestä Israelin
sukukunnista:
3. Niin Absalom sanoi hänelle:
katzo, sinun asias on oikia ja selkiä:
mutta ei ole yxikän siellä Kuningalda
asetettu joka sinua kuulis.
4. Ja Absalom sanoi: kuka minun
asetais duomarixi maalla; että jokai-
nen tulis minun tygöni, jolla jotain
asiata ja kaipamista on, auttaxeni hän-
dä oikeuteen?
5. Ja koska joku tuli hänen tygön-
sä kumartamaan händä; ojensi hän
kätensä ja tartui häneen, ja andoi hä-
nen suuta.
6. Niin teki Absalom kaikelle Is-
raelille, koska he tulit oikeuden eteen
Kuningan tygö: ja niin warasti Ab-
salom Israelin miesten sydämet.
7. Ja tapahtui neljänkymmenen a-
jastajan perästä, että Absalom sanoi
Kuningalle: minä menisin ja täyttäi-
sin lupauxeni kuin minä lupaisin HER-
ralle, Hebronisa.
8. Sillä silloin kuin minä asuin
Gesurisa Syriasa, lupais sinun palwe-
lias lupauxen, ja sanoi: koska HER-

ra tuo minun kerran Jerusalemiin
jällen, palwelen minä HErraa.
2 Sam. 13: 38.
9. Kuningas sanoi hänelle: mene rau=
hasa. Ja hän nousi ja meni Hebroniin.
10. Mutta Absalom oli lähettänyt
wakojat kaikkiin Israelin sukukundiin,
ja käski sanoa: koska te saatte kuulla
torwen äänen, niin sanokat: Absalom
on Kuningas Hebronisa.
11. Mutta Absalomin kanßa meni
kaxisataa miestä Jerusalemista, jotka
olit kutzutut; mutta ne menit heidän
yxikertaisudesansa, eikä mitän asiasta
tiennet.
12. Ja Absalom lähetti myös Ahi=
tophelin sen Gilonitan perään, Dawi=
din neuwonandajan, hänen Kaupungis=
tansa Gilosta, koska hän uhria uhrais:
niin tehtin suuri wahwa liitto, ja pal=
jo Kansaa lisännyi ja enäni Absalo=
min tygö.
13. Ja yxi tuli ja ilmoitti sen Da=
widille, ja sanoi: Israelin miesten sy=
dän on käändynyt Absalomin jälkeen.
14. Ja Dawid sanoi kaikille palwe=
lioillensa, jotka hänen kanßansa Jeru=
salemisa olit: noskamme ja paetkamme;
sillä muutoin ei pääse yxikän meistä
Absalomin edestä: riendäkät menemään,
ettei hän äkistä karkaisi meidän pääl=
lemme, ja ottaisi meitä kiinni, ja wa=
hingoitzisi meitä ja löisi Kaupungita
miekalla. Ps. 3: 1.
15. Kuningan palweliat sanoit Ku=
ningalle: mitä meidän Herramme Ku=
ningas walitzee, katzo, täsä me sinun
palwelias olemma.
16. Ja Kuningas käwi jalkaisin u=
los, kaiken hänen huonensa kanßa: mut=
ta hän jätti kymmenen jalkawaimoa
huoneita wartioitzemaan.
17. Ja koska Kuningas ja kaikki
Kansa olit jalkaisin käynet ulos, sei=
soit he kaukana huoneista.
18. Ja kaikki hänen palweliansa kä=
wit hänen tykönänsä, sitälikin myös
kaikki Crethit ja Plethit: ja kaikki
Gethitat kuusisataa miestä, jotka jal=
kaisin olit tullet Gathista, käwit Ku=
ningan edellä. 2 Sam. 8: 18.
1 Kun. K. 1: 38. 1 Aika K. 18: 17.
19. Ja Kuningas sanoi Ithaille
sille Gethitalle: mixi sinä myös
meidän kanßamme? palaja jaa
ningan tykönä: sillä sinä olet muu
lainen, ja olet tänne tullut sinun pa
20. Sillä eiläin sinä tulit, ja
nun pidäis tänäpänä andaman
käydä meidän kanßamme? mutta
nä menen, kuhunga minä menen:
sinä, ja wie sinun weljes myötäs:
kanßas tapahtukon armo ja wa
21. Ithai wastais Kuningalle
sanoi: niin totta kuin HErra
ja niin totta kuin minun Herrani
ningas elää, kusa ikänä minun
rani Kuningas on, olis se kuole
eli elämäsä, siellä pitä myös
palwelias oleman.
22. Dawid sanoi Ithaille:
käy meidän kanßamme. Ja niin
Ithai se Gethita, ja kaikki
miehensä, ja kaikki lapset kuin
kanßansa olit.
23. Ja kaikki maakunda itki
rella äänellä, ja kaikki wäki meni
Ja Kuningas käwi Kidronin ojan
ja kaikki Kansa käwi edellä ko
tietä. Joh. 18: 1.
24. Ja katzo, Zadoch myös oli
ja kaikki Lewitat jotka hänen kan
ja olit, ja he kannoit Jumalan
Arkin, ja panit ylös Jumalan
Ja AbJathar meni ylös, sii
kuin kaikki wäki tuli Kaupungista
25. Niin sanoi Kuningas Za
le: kanna Jumalan Arkki Kaupu
jällen: jos minä löydän armon
ran edesä, niin hän tuo minun j
ja anda minun hänen nähdä, ja
nen majansa. Ps. 27: 4.
26. Mutta jos hän niin sano
sinä ole minulle otollinen: katzo,
minä olen: hän tehkön minulle
hän tahtoo!
27. Ja Kuningas sanoi Papille
dochille: sinä näkiä, palaja
Kaupungiin: ja molemmat teidän
kanne teidän kanßanne, Ahimaas
poikas ja Jonathan AbJatharin
1 Sam. 9: 9. 2 Sam. 17: 17.
28. Katzo, minä odotan
sella kedolla korwesa, siihenasti
teildä sana tulee, tekemään
tiettäwäxi.

29. Niin Zadoch ja AbJathar kan=
Jumalan Arkin Jerusalemiin, ja
sillä.
Mutta Dawid meni ylös öljy=
mäkeä paltaa myöden, ja itki käyde=
ssänsä, ja hänen päänsä oli peitetty,
käwi kengätä: niin myös kaikki
kuin hänen kanßansa olit, pei=
päänsä, ja käyden astuit ylös ja itkit.
2 Sam. 19: 4. Esth. 6: 12.
Ja koska Dawidille ilmoitettin
yhdes olewan liitosa Absalomin
sanoi hän: HErra, tee Ahito=
neuwo tyhmyderi.
Ja kuin Dawid tuli kukkulalle,
Jumalata rukoiltin: katzo, Husai
kohtais händä rewäistyllä ha=
multaa hänen päänsä päällä.
1 Mos. 37: 34.
Ja Dawid sanoi: jos sinä seurat
niin sinä olet minulle kuormari:
Mutta jos sinä palajat Kau=
ja sanot Absalomille: minä
sinun palweliaas, Kuningas, joka
sinun Isääs olen kauwan pal=
ja tahdon olla nyt sinun pal=
: Ja näin sinä minulle teet A=
hitophelin neuwon tyhjäri.
2 Sam. 17: 7.
Eikö Zadoch ja AbJathar Pa=
sinun kanßas? ja kaikki mitäs
Kuningan huonesa, ilmoita Pa=
Zadochille ja AbJatharille.
Katzo, heidän kari poikaansa o=
siellä heidän kanßansa, Ahimaaz
sin poika, ja Jonathan AbJa=
poika: niitten kanßa te saatte
minulle mitä te kuuletta.
Niin Husai Dawidin ystäwä
Kaupungiin: ja Absalom tuli
Jerusalemiin.

16. Luku.

Ziban wiha. Simein kirouret. Husain
neuwos. Dawidin jalkawaimot.

Kuin Dawid oli wähä käynyt a=
wuoren kukkulalda, katzo, koh=
hänen Ziba MephiBosethin pal=
welia kahdella satuloitulla aasilla, joit=
ten päällä oli karisataa leipää, ja sa=
ta rusinoita, ja sata ryyppä=
ja leili wiinaa.
2 Sam. 9: 2. Luku 15: 30, 32.

2. Niin sanoi Kuningas Ziballe:
mitäs näillä tahdot tehdä? Ziba sa=
noi: aasit pitä oleman Kuningan per=
helle, joilla he ajaisit, leiwät ja fiku=
nat palwelioille, joista he söisit, ja
wiina heidän juodarensa, koska he wäsy=
wät korwesa.

3. Kuningas sanoi: kusa on sinun
Herras poika? Ziba sanoi Kuningalle:
katzo, hän jäi Jerusalemiin: sillä hän
sanoi: tänäpänä pitä Israelin huone
andaman minulle minun Isäni Wal=
dakunnan. 2 Sam. 9: 10. Luku 19: 27.

4. Kuningas sanoi Ziballe: katzo,
kaikki kuin MephiBosethilla on, pitä
sinun oleman: Ziba sanoi: minä rukoi=
len nöyrästi, anna minun löytä armo
sinun edesäs, minun Herrani Kuningas.

5. Koska Kuningas Dawid tuli Ba=
hurimiin: katzo, sieldä tuli yri mies
Saulin huonen suwusta, Simei nimel=
dä Geran poika, se läxi ulos ja ki=
roili käydesänsä.
2 Sam. 19: 19. 1 Kun. K. 2: 8.

6. Ja paiskeli kiwiä Dawidin puo=
leen, ja kaikkia Kuningas Dawidin
palwelioita wastan: sillä kaikki Kansa
ja kaikki ne wäkewät olit hänen oiki=
alla ja wasemmalla puolellansa.

7. Ja Simei sanoi näin kiroille=
sansa händä: ulos, ulos tänne sinä
werikoira, sinä Belialin mies!

8. HErra on maxanut sinulle kai=
ken Saulin huonen weren, ettäs olet
tullut hänen siaansa Kuningari. Ja
on HErra andanut waldakunnan si=
nun pojalles Absalomille: ja katzo, nyt
sinä olet sinun pahudesas, sillä sinä o=
let werikoira.

9. Silloin Abisai ZeruJan poika
sanoi Kuningalle: pitäkö tämän kuol=
luen koiran kiroileman minun Her=
raani Kuningasta? minä menen ja lyön
häneldä pään pois. 1 Sam. 24: 15.
2 Sam. 9: 8. Luku 19: 21.

10. Kuningas sanoi: te ZeruJan
pojat, mitä minun on teidän kanßan=
ne? anna hänen kirota; sillä HErra
on hänelle sanonut: kiroile Dawidita:
kuka taitaa nyt sanoa: mixis niin teet?
1 Kun. K. 2: 9, 36, 46.

11. Ja Dawid sanoi Abisaille ja
kaikille palwelioillensa: katzo, minun

poikani, joka minun kupeistani tullut
on, seisoo minun hengeni perään: mi-
xei, jos pidä myös Jeminin pojan?
andakat hänen kiroilla: sillä HErra
on hänelle sanonut.
12. Mahta tapahtua: HErra katzoo
minun wiheljäisyyttäni: ja HErra
maxaa minulle hywällä, sen kuin hän
minua tänäpänä kiroilee.
13. Ja Dawid meni wäkinensä tie-
tä myöden; mutta Simei käwi hänen
kohdallansa mäen wiertä myöden, ja
käyden kiroili, lasketti kiwiä hänen
puoleensa, ja wiskeli muldaa.
14. Ja Kuningas waelsi, ja kaikki
Kansa kuin oli hänen kanssansa oli
wäsyxisä; ja hän lewäis siinä.
15. Mutta Absalom ja kaikki Kan-
sa, Israelin miehet, tulit Jerusalemiin;
ja Ahitophel hänen kanssansa.
16. Koska Husai se Arachita Da-
widin ystäwä tuli Absalomin tygö, sa-
noi hän Absalomille: Kuningas eläkön,
Kuningas eläkön!
17. Absalom sanoi Husaille: ongo
tämä sinun laupiudes ystäwätäs koh-
taan? mixes mennyt ystäwäs kanssa?
18. Husai sanoi Absalomille: ei niin;
mutta jonga HErra walitzee, ja tä-
mä Kansa, ja kaikki Israelin miehet,
hänen minä oten, ja hänen kanssansa
minä pysyn.
19. Sitälikin, ketästä minun pidäis
palweleman? eikö hänen poikansa ede-
sä? niinkuin minä olen palwellut sinun
Isäs edesä, niin minä myös tahdon
olla sinun edesäs.
20. Ja Absalom sanoi Ahitophelil-
le: pitäkät neuwoa mitä meidän pitä
tekemän?
21. Ahitophel sanoi Absalomille:
maka Isäs jalkawaimoin kanssa, jotka
hän on jättänyt huonetta wartioitze-
maan; niin koko Israel saa kuulla si-
nun tehnexi Isäs haisemaan, ja kaik-
kein kädet wahwistetan siitä, jotka si-
nun tykönäs owat. 2 Sam. 15: 16.
22. Niin teit he Absalomille majan
katon päälle; ja Absalom makais kaik-
kein Isänsä jalkawaimoin kanssa, kai-
ken Israelin nähden. 2 Sam. 12: 11.
23. Koska Ahitophel neuwoa andoi,
sillä ajalla oli, se [illegible]
synyt Jumalalda [illegible]
ki niin olit Ahitophelin [illegible]
Dawidin kuin Absalomin [illegible]

17. Luku.

Ahitophelin, Husain neuwo. [illegible]
lain waara. Ahitophel hirttä [illegible]

Ja Ahitophel sanoi Absalomil[le: mi-]
nä walitzen nyt kaxitoista[kymmen-]
dä tuhatta miestä, ja nousen [tänä]
yönä ajamaan Dawidia takaa.
2. Ja minä karkan hänen pääl-
sä, niinkauwan kuin hän on wäsy[nyt]
ja heikko käsistä: Koska minä hän[en]
pelkätän, että kaikki Kansa, pake[nee]
kuin hänen tykönänsä on; niin [lyön]
minä Kuningan yxinänsä;
2 Sam. 16: 14.
3. Ja palautan kaiken Kansan sin[un]
tygös. Koska jokainen on sinun ty[gös]
palautettu, niinkuin sinä anonut o[let,]
niin kaikki Kansa on tauhasa.
4. Se näyi oikia olewan Absal[o-]
mille ja kaikille wanhimmille Israeli[n].
5. Mutta Absalom sanoi: kutzu[t-]
kon myös Husai se Arachita; ja ku[ul-]
kamme mitä hän tästä asiasta san[oo].
6. Ja koska Husai tuli Ab[salomin]
tygö, puhui Absalom hänelle, sa[noden:]
näitä Ahitophel on puhunut, sano[:]
pitäkö meidän niin tekemän, ta[i ei?]
7. Niin Husai sanoi Absalomi[lle: ei]
ole se hywä neuwo, kuin Ahitoph[el tällä]
haawalla andanut on. 2 Sam.
8. Ja Husai sanoi wielä: sin[ä tun-]
net hywin sinun Isäs ja hänen
hensä, että ne owat wäkewät [ja kat-]
haiset sydämestä niinkuin karhu, [jonga]
pojat owat otetut kedolla [ja on]
myös sinun Isäs sotamies, ja [ei]
yöttele wäkensä kanssa.
9. Katzo, nyt hän on lymyttän[yt]
itzensä johonguun luolaan, ell[ei jo-]
guun muuhun paickaan: jos se [nyt ta-]
pahtuis, että he nyt alusa kaatuisit,
se kuin sen kohta kuulis, niin hän [sa-]
nois: siellä on tapahtunut suuri tap[po]
sen Kansan seasa, jotka Absalomia se[u-]
raisit:
10. Niin rupeis todella jokainen
pelkämään, joka muutoin on wäkew[ä]
sotamies, jonga sydän on [illegible]

...an sydän: Sillä kaikki Israel tietä,
...tä sinun Isäs on wäkewä, ja ne
...wat jalot sotamiehet jotka hänen kans=
...nsa owat.
11. Mutta sitä neuwoa minä an=
...an, että sinä kokoat sinun tygös kai=
...in Israelin, hamasta Danista Ber=
...Sebaan asti, niin monda kuin sandaa
...on meren reunalla: ja sinä itze menet
...heidän kanssansa heidän seasansa.
(Duom. 20: 1.
12. Niin me karkaamme hänen pääl=
...ossa, kusa paikasa me hänen ikänä
...löydämme, ja karkaamme hänen päällen=
...ä, niinkuin kaste langee maan päälle:
...että me yhtäkän jätä jäljelle kaikista
...hänen miehistänsä kuin hänen kans=
...sansa owat.
13. Mutta jos hän kokoo itzensä
...johongun Kaupungiin, niin pitä koko
...Israelin siihen Kaupungiin heittämän
...köydet; ja me wedämme sen wirtaan,
...niin ettei siitä löytä yhtäkän kiweä.
14. Niin sanoi Absalom ja jokainen
...mies Israelista: Husain Arachitan neu=
...on parembi kuin Ahitophelin: Mut=
...HERra asetti sen niin, että Ahito=
...elin hywä neuwo estettin, että HER=
...saattais Absalomille onnettomuden.
15. Ja Husai sanoi Papeille Zado=
...ille ja AbJatharille: niin ja niin on
...tophel Absalomia ja Israelin wan=
...himbia neuwonut: mutta minä olen
...niin ja niin neuwonut.
16. Niin lähettäkät nyt kiirusti mat=
...kaan, ja ilmoittakat Dawidille ja sa=
...nokat: älä ole yötä kedolla korwesa,
...mutta riennä pois, ettei Kuningas niel=
...ja kaikki wäki kuin hänen kans=
...sansa on.
17. Ja Jonathan ja Ahimaaz sei=
...soit Rogelin lähten tykönä, ja yxi piika
...meni ja sanoi sen heille, ja he menit
...ja sanoit sen Kuningas Dawidille:
...sillä ettei he uskaldanet näyttä itziänsä,
...että he olisit tullet Kaupungiin.
Jos. 15: 7. Luku 18: 16. 2 Sam. 15: 27.
18. Mutta yxi palwelia sai heidän
...nähdä, ja ilmoitti Absalomille: Ja he
...menit nopiasti molemmin matkaansa,
...ja tulit Bahurimisa yhden miehen huo=
...neseen, hänellä oli kaiwo kartanosansa:
...ja he astuit siihen sisälle.

19. Ja waimo otti peitten, ja le=
witti kaiwon päälle, ja hajoitti survo=
tuita herneitä sen päälle; niin ettei
sitä tundunut.

20. Koska Absalomin palweliat tu=
lit waimon tygö huoneseen: sanoit he:
kusa on Ahimaaz ja Jonathan? wai=
mo sanoi heille: he menit tuoin wä=
hän ojan ylitze. Ja koska he olit etzi=
net ja ei mitän löytänet, menit he
Jerusalemiin jällensä.

21. Ja koska he olit mennet pois,
nousit he kaiwosta ylös, ja menit mat=
kaansa, ja ilmoitit Kuningas Dawi=
dille, ja sanoit Dawidille: noskat ja
mengät kiirusti weden ylitze; sillä niin
ja niin on Ahitophel pitänyt neuwoa
teitä wastan.

22. Silloin nousi Dawid ja kaikki
wäki, kuin hänen kanssansa oli, ja
meni ennen päiwän koittamata Jor=
danin ylitze, ja ei yxikän puuttunut
heistä, joka ei tullut Jordanin ylitze.

23. Koska Ahitophel näki ettei hä=
nen neuwonsa jälkeen tehty, satuloitzi
hän aasinsa, nousi ja meni huoneseen=
sa, ja hänen Kaupungiinsa, ja toi=
mitti huonensa menot, ja hirtti itzen=
sä: ja niin hän kuoli, ja haudattin
hänen Isänsä hautaan.

24. Ja Dawid tuli Mahanaimiin:
ja Absalom meni Jordanin ylitze, hän
ja kaikki Israelin miehet hänen kans=
sansa.

25. Ja Absalom asetti Amasan Joa=
bin siaan sodan päämieheri. Ja Amasa
oli Jetran sen Jesreelitan poika, joka
makais Abigailin Nahasen tyttären ty=
könä ZeruJan sisaren, Joabin äitin.
2 Sam. 19: 13. 1 Kuning. K. 2: 16, 17.

26. Mutta Israel ja Absalom sioi=
tit itzensä Gileadin maalle.

27. Koska Dawid oli tullut Maha=
naimiin, toi Sobi Nahasen poika, Am=
monin lasten Rabbathista, ja Machir
Ammielin poika Lodabarista, ja Bar=
sillai Gileadita Roglimista;
2 Sam. 12: 26.

28. Makaus waatteita, maljoja, sa=
wiastioita, nisuja, ohria, jauhoja, kui=
watuita tähkäpäitä, papuja, herneitä,
ja tuletettuja herneitä;

29. Hunajata, woita, lambaita, ja lehmän juustoja, ne kannoit he Dawidille ja wäelle, joka hänen kanssansa oli, rawinnoxi: sillä he ajattelit: Kansa rupee isoomaan, wäsymään ja janoomaan korwesa.

18. Luku.

Wäki sotaan lähetetty. Absalom tapetaan. Dawid suree.

Ja Dawid silmälli Kansan, kuin hänen tykönänsä oli, ja pani päämiehiä tuhanden ja satain päälle;

2. Ja lähetti Kansasta kolmannen osan Joabin kanssa, ja kolmannen osan Abisain ZeruJan pojan Joabin weljen kanssa, ja kolmannen osan Ithain sen Gethitan kanssa. Ja Kuningas sanoi Kansalle: minä menen kohta myös teidän kanssanne.

3. Mutta Kansa sanoi: älä mene: sillä jos me joudumme pakenemaan, ei he meistä tottele: jos puoli kuolee meistä, ei he siitä pidä lukua; sillä sinä olet niinkuin kymmenen tuhatta meistä: Se on parembi, että tulet meille awuxi Kaupungista.

2 Sam. 21: 17.

4. Kuningas sanoi heille: mitä te luuletta teillenne olewan hywäxi, sen minä teen. Ja Kuningas seisoi portilla, ja Kansa käwi sadoin ja tuhannin ulos.

5. Ja Kuningas käski Joabia, Abisaita ja Ithaita, sanoden: mengät siwiästi nuorukaisen Absalomin kanssa: ja kaikki Kansa kuuli Kuningan warawan jokaista päämiestä Absalomista.

6. Ja koska Kansa tuli wäliälle Israelia wastan; niin oli sota Ephraimin metzällä.

7. Ja Israelin Kansa lyötin siellä Dawidin palwelioilda; että sinä päiwänä tapahtui sangen suuri tappo: (ja kaatui) kaxikymmendä tuhatta miestä.

8. Ja sota hajoitettin siellä kaikkeen maahan: ja metzä surmais usiamman sinä päiwänä Kansasta, kuin miekka.

9. Ja Absalom kohtais Dawidin palweliat ja ajoi Muulilla: Ja kuin Muuli tuli oxaisen paxun tammen ala, tartui hänen päänsä tammeen, ja hän jäi rippumaan taiwan ja maan wälille, mutta Muuli juoxi matkaansa hä-
aldansa.

2 Sam. 14: [illegible]

10. Koska yxi mies sen näki, i-
moitti hän Joabille, ja sanoi: [illegible]
minä näjin Absalomin rippuwan
mesa.

11. Ja Joab sanoi miehelle
sen hänelle ilmoitti: katzo, näitkö
mixes lyönyt händä siitä maahan
minä olisin minun puolestani an-
sinulle kymmenen hopiapenningitä
yhden wyön.

12. Mies sanoi Joabille: jos
olisin saanut punnittuna tuhannen
penningitä minun käteeni, en
wielä sittekän olisi kättäni satu-
Kuningan poikaan: sillä Kuninga-
meidän kuultemme sinua ja Abisa-
Ithaita, sanoden: pitäkät waari
rukaisesta Absalomista.

13. Eli jos minä wielä jotakin
ryttä tehnyt olisin sieluni wahi-
(sillä ei Kuningan edesä mitän
ole), niin sinä olisit ollut minua w-

14. Joab sanoi: en minä e-
sinun tykönäs wiiwy: ja otti
keihästä käteensä, ja pisti ne A-
min sydämeen, koska hän wielä
mesa eli.

15. Ja kymmenen nuorukaista
bin asetten kandajista piirit h-
he löit ja tapoit Absalomin.

16. Niin puhalsi Joab Basu-
ja Kansa palais ajamasta I-
takaa: sillä Joab tahdoi arm-
Kansaa.

17. Ja he otit Absalomin, j-
tit metzäsä suureen kuoppaan, ja
suuren kiwiroukkion hänen pä-
Ja koko Israel pakeni kukin m-
lensa.

18. Waan Absalom oli pys-
itzellensä patzan eläisänsä, se seiso-
ningan laaxosa: sillä hän san-
minulla ole yhtän poikaa; olko-
sentähden minun nimeni muisto-
kutzui sen patzan nimellänsä, joka
tänäpänä kutzutan Absalomin p-

1 Mos. 14: 17. 2 Sam. 14: 27.

19. Ahimaaz Zadochin poika
minä juoxen nyt, ja ilmoitan
galle, HERran saattanexi [illegible]
keuden hänen wihollistensa käsi-

20. Joab sanoi hänelle: et sinä yh=
hywää sanomata wie tänäpänä,
toisna päiwänä sanomita: waan
...un pidä tänäpänä sanomata saat=
...an; sillä Kuningan poika on kuollut.
21. Mutta Joab sanoi Cusille: me=
ja ilmoita Kuningalle mitäs näh=
olet. Ja Cusi kumarsi Joabia ja
...i.
22. Mutta Ahimaaz Zadochin poika
...i wielä kerran Joabille: waikka
...olis, minä juoxen myös Cusin
...sä. Joab sanoi: mixi sinä juoxet
...n poikani: et sinä wie yhtän hy=
sanomata.
23. Hän wastais: waikka mitä olis,
juoxen. Hän sanoi hänelle: juoxe.
Ahimaaz juoxi kohdastansa, ja
...Cusin.
24. Mutta Dawid istui kahden por=
...wihella: ja wartia meni portin
...lle, muurin katon päälle, nosti
...sä, ja näki miehen juoxewan
...insä.
25. Ja wartia huusi ja sanoi sen
...ingalle. Kuningas sanoi: jos hän
...in, niin hän on hywä sanan=
...aja: ja hän aina juoxi ja tuli
...mmä.
26. Niin wartia näki toisen miehen
...wan, ja huusi owen wartialle, ja
...i: katzo, yxi mies juoxee yxinänsä.
...ingas sanoi: se on myös hywä sa=
...nomittaja.
27. Wartia sanoi: minulle näkyy
...mäisen juoxu, niinkuin se olis Ahi=
...an Zadochin pojan juoxu. Ja Ku=
...as sanoi: se on hywä mies ja tuo
...ää sanomata.
28. Ahimaaz huusi ja sanoi Kunin=
...: Rauha. Ja kumarsi Kuningan
...maahan kaswoillensa; ja sanoi:
...olkon HErra sinun Jumalas,
...ne miehet on andanut sinun kä=
...jotka nostit kätensä Herraa mi=
...Kuningastani wastan!
29. Kuningas sanoi: ongo nuoru=
...Absalom rauhasa? Ahimaaz sa=
...minä näjin suuren metelin koska
...Kuningan palwelia lähetti mi=
...palwelias tänne, ja en minä
...se oli.
...Kuningas sanoi: mene erinäs
ja seiso siellä. Ja hän meni erinänsä
ja seisoi siellä.
31. Ja katzo, Cusi tuli, ja sanoi:
täällä owat hywät sanomat Herra mi=
nun Kuningani, HErra on saattanut
tänäpänä sinulle oikeuden, kaikkein kä=
destä jotka nousit sinua wastan.
32. Kuningas sanoi Cusille: ongosta
nuorukainen Absalom rauhasa? Cusi
sanoi: tapahtukon niin minun Herrani
Kuningan wihollisille, kuin nuorukai=
selle on tapahtunut, ja kaikille niille,
jotka heitänsä asettawat sinua wastan,
sinulle wahingoxi!
33. Niin tuli Kuningas murhei=
siinsa, ja meni portin ylistupaan, ja
itki; ja sanoi mennesänsä näin: minun
poikani Absalom! minun poikani, mi=
nun poikani Absalom! o josta minä
olisin kuollut sinun edestäs; O Absa=
lom minun poikani, minun poikani!

19. Luku.

Suru leppytetty. Dawid tulee takaisin.
Simein, MephiBosethin, Barsillain
estelys. Israelin riita.

Ja se ilmoitettin Joabille: katzo, Ku=
ningas itkee ja suree Absalomia.
2. Ja sinä päiwänä oli woitosta
itku kaiken Kansan seasa: sillä Kansa
oli kuullut sinä päiwänä sanottawan,
Kuningan olewan murhellisen poikansa
tähden.
3. Ja Kansa lymytti sinä päiwänä
itzensä, ja ei tullut Kaupungiin; niin=
kuin joku Kansa waraistaa itzensä, joka
häpee paetesansa sodasa.
4. Mutta Kuningas peitti kaswon=
sa, ja huusi suurella äänellä: Ah mi=
nun poikani Absalom! Absalom minun
poikani, minun poikani!
2 Sam. 18: 33.
5. Niin Joab tuli Kuningan tygö
huoneseen, ja sanoi: sinä olet häwäis=
nyt tänäpänä kaikki sinun palwelias,
jotka owat sinun, ja sinun poikais, ja
tytärtes, emändäis ja jalkawaimois
hengen, hädästä pelastanet tänäpänä;
6. Ettäs rakastat niitä kuin sinua
wihawat, ja wihat niitä kuin sinua
rakastawat: sillä tänäpänä sinä ilmoi=
tit sinus ei lukua pitäwän sodanpää=
miehistä eli palwelioistas: ja siitä minä

tänäpänä ymmärrän, että jos Absalom ainoastansa eläis, ja me kaikki olisimme tänäpänä kuollet, se sinulle kelpais.

7. Nouse siis nyt ja käy ulos, ja puhu suloisesti sinun palwelioittes tygö: sillä minä wannon sinulle HERran kautta, että jolles sinä käy ulos, niin ei ole yxikän mies sinun tykönäs tätä yötä: se on sinulle pahembi, kuin kaikki se wastoinkäyminen joka sinulle hamasta nuorudestas tähän asti on tapahtunut.

8. Niin nousi Kuningas, ja istui portilla. Ja se ilmoitettiin kaikelle Kansalle, sanoden: katzo, Kuningas istuu portilla. Niin kaikki Kansa tuli Kuningan eteen; waan Israel oli paennut itzekukin majoillensa.

9. Ja kaikki Kansa Israelin sukukunnista riiteli keskenänsä, sanoden: Kuningas on meitä auttanut meidän wihamiestemme käsistä, ja hän on meitä pelastanut Philistealaisilda: ja nyt täytyi hänen maakunnasta paeta Absalomin tähden.

10. Mutta Absalom, jonga me woitelimma meillemme, on kuollut sodasa, mixi te nyt oletta niin hiljaiset noutamaan Kuningasta?

11. Mutta Kuningas Dawid lähetti Pappein Zadochin ja AbJatharin tygö, ja käski heille sanoa: puhukat wanhimmille Judasa, sanoden: mixi te oletta wiimeiset Kuningasta kotiansa noutamaan? sillä kaiken Israelin puhe oli ilmoitettu Kuningan huonesa.

12. Te oletta minun weljeni, minun luuni ja minun lihani: mixi te oletta wiimeiset noutamaan jällen Kuningasta?

13. Ja sanokat Amasalle: etkös ole minun luuni ja lihani? Jumala tehkön minulle niin ja niin, jollei sinun pidä tuleman Sotaherrari minun edesäni Joabin siaan, sinun elinaikanas.
2 Sam. 17: 25. 1 Aika K. 2: 16, 17.

14. Ja hän käänsi kaikkein Judan miesten sydämet niinkuin yhden miehen. Ja he lähetit Kuningalle sanan: palaja sinä, ja kaikki palwelias.

15. Niin Kuningas tuli jällen: Ja kuin hän lähestyi Jordania, olit kaikki Judan miehet tullet Gilgaliin me-
nemään Kuningasta wastan, saatta-
maan Kuningasta Jordanin ylitze.
16. Ja Simei Geran poika, Je-
nin pojan Bahurimista, kiiruhti
sä, ja meni alas Judan miesten ka
Kuningas Dawidita wastan.
17. Ja hänen kansansa oli tuhan
miestä BenJaminista, oli myös
Saulin huonen palwelia wiidento
kymmenen poikansa kansa, ja kah
kymmenen palwelliansa kansa: ja
kiiruhtit heitänsä Jordanin ylitze
ningan eteen. 2 Sam. 16: 1.
18. He walmistit aluxet Kunin
ja hänen palwelioitansa ylitze w
tehdäxensä sitä Kuningalle mielen
texi. Mutta Simei Geran poika
geis polwillensa Kuningan eteen,
nesänsä Jordanin ylitze;
19. Ja sanoi Kuningalle: m
Herrani, älä lue minulle sitä p
tekoa, älä myös muistele sitten p
lias rikosta, jolla hän sinun w
Herra Kuningas, lähteisäs Jeru
mista: älkön Kuningas sitä sydäm
sä pango. 2 Sam. 16: 5.
20. Sillä sinun palwelias tunte
nensä syndiä tehnexi, ja katzo, minä
len tänäpänä lähtenyt ensimmäisnä
Josephin huonesta, Herran minun
ningastani wastan.
21. Mutta Abisai ZeruJan
wastais, ja sanoi: eikö Simei
edestä pidäisi kuoleman, että hän
HERran woideltua? 2 Sam.
22. Ja Dawid wastais: mitä
nun on teidän kansanne, te Zeru
pojat, että te tahdotta tänäpänä
nulle tulla Saatanaxi? pidäiskö
gun tänäpänä kuoleman Israeli
luulettako, etten minä tiedä tänä
itzeni tullexi Kuningaxi Israelisa?
1 Sam. 11: 13.
23. Sanoi siis Kuningas Sime
ei sinun pidä kuoleman: ja Kunin
wannoi hänelle. 1 Kun. K. 2: 8.
24. Tuli myös MephiBoseth
lin poika Kuningasta wastan,
tömillä jalwoilla, ja ajelemattom
parralla: ei hän ollut myös
watteitansa, siitä päiwästä kun
gas läxi, ja rauhasa jällen pala

25. Koska hän tuli Jerusalemista
ningasta wastan, sanoi Kuningas
nelle: mixes minun kanßani tullut
phiBoseth?
26. Ja hän sanoi: Herra Kunin=
, minun palweliani on pettänyt
nun; sillä sinun palwelias ajatteli:
nä satuloitzen aasin, ajan ja waellan
Kuningan tygö; sillä sinun palwe=
on onduwa.
27. Ja wielä päällisexi on hän kan=
nt minun Herrani Kuningan ede=
sinun palwelias päälle; waan mi=
Herrani Kuningas on kuin Ju=
lan Engeli, tee siis mitä sinulle on
wollinen. 2 Sam. 14: 20. Luku 16: 1, 3.
28. Sillä koko minun Isäni huo=
ei ole muu ollut kuin kuoleman
apsia minun Herrani Kuningan ede=
ja sinä olet palwelias istuttanut
tten sekaan, jotka sinun pöydäldäs
wät: mikä oikeus on minulla enä
uta Kuningan tygö?
29. Kuningas sanoi hänelle: mitäs
het enämpi puhua sinun asiastas?
nä olen sanonut: sinun ja Ziban pi=
keskenänne jakaman pellon.
2 Sam. 16: 4.
30. Niin MephiBoseth sanoi Kunin=
lle: ottakan hän sen kokonansa, että
ningas minun Herrani on rauhasa
anßansa palainnut.
31. Ja Barsillai Gileadita tuli Rogli
sta, ja meni Kuningan kanßa Jor=
ylitze, saattamaan händä Jorda=
ylitze. 2 Sam. 17: 27.
32. Ja Barsillai oli sangen ijälli=
jo kahdeksankymmenen wuotinen:
oli rawinnut Kuningasta, koska
n Mahanaimisa oli: sillä hän oli
gen jalo mies. 1 Kun. K. 2: 7.
33. Ja Kuningas sanoi Barsillail=
seura minua, minä rawitzen sinun
nun kanßani Jerusalemisa.
34. Mutta Barsillai sanoi Kunin=
lle: kuinga monda wuotta minulla
lä on elää, että minä menisin
ningan kanßa Jerusalemiin?
35. Minä olen jo tänäpänä kahde=
kymmenen ajastaikainen, tiedäisingö
nä mikä hywä eli paha olis? eli
maistaisko sinun palwelias mitä hän
syö ja juo? taikka kuulisingo minä sil=
len weisajitten ja laulajitten äändä?
mixi sinun palwelias pidäis waiwaman
Herraa minun Kuningastani?
36. Sinun palwelias menee wähä
Jordanin ylitze Kuningan kanßa: min=
gätähden Kuningas tahtoo minulle näin
kostaa?
37. Salli siis nyt sinun palwelias
palaita jällensä, että minä kuolisin
minun Kaupungisani, ja haudataisin
Isäni ja Äitini hautaan: ja katzo, tä=
sä on sinun palwelias Chimeham, hän
mengön minun Herrani Kuningan kans=
sa: ja tee hänelle mitä sinulle on kel=
wollinen.
38. Kuningas wastais: Chimehamin
pitä seuraman minua ylitze, ja minä
teen hänelle kuin sinulle on otollinen,
ja kaikki mitäs minulda anot, teen
minä sinulle.
39. Koska kaikki Kansa ja Kunin=
gas olit mennet Jordanin ylitze; andoi
Kuningas Barsillain suuta, ja siunais
händä, ja hän palais kotiansa.
40. Niin Kuningas meni Gilgaliin
ja Chimeham seurais händä: ja kaikki
Judan wäki olit saattanet Kuningasta
ylitze, niin myös puoli Israelin Kansasta.
41. Ja katzo, silloin tulit kaikki Is=
raelin miehet Kuningan tygö, ja sa=
noit hänelle: mixi meidän weljemme
Judan miehet owat warastanet sinun,
ja wienet Kuningan perheinensä Jor=
danin ylitze, kaikki myös Dawidin mie=
het hänen kanßansa?
42. Niin wastaisit kaikki Judan mie=
het niille Israelin miehille: sillä Ku=
ningas on meitä lähisembi, mixi te
sentähden niin närkästytte? wai luulet=
tako te että me jollakulla olemma Ku=
ningalda rawitut, taikka joitakin lah=
joja saanet?
43. Niin Israelin miehet wastaisit
Judan miehiä, sanoden: meillä on
kymmenen osaa Kuningasa, enämmin
myös Dawid meille tulee kuin teille,
kuinga siis sinä olet minua niin hal=
waxi lukenut: ettei minun olisi sopi=
nut ensimmäisnä olla minun Kuningas=
tani noutamasa? Mutta Judan miehet
puhuit tuimemmin kuin Israelin miehet.
2 Sam. 5: 1.

20. Luku.

Seban kapina. Amasan, Seban kuolema. Dawidin neuwo.

Mutta siihen tuli yxi kuuluisa Belialin mies, jonga nimi oli Seba Bichrin poika Jeministä: Se soitti Basunalla, ja sanoi: ei meillä ole yhtäkän osaa Dawidisa, eikä yhtäkän perimistä Isain pojasa: itzekukin palaitkan majaansa, O Israel!

2 Sam. 19: 42.

2. Silloin jokainen Israelisa luowui Dawidista, ja seuraisit Sebata Bichrin poikaa. Mutta Judan miehet rippuit heidän Kuningasansa Jordanista Jerusalemiin asti.

3. Ja Dawid tuli kotiansa Jerusalemiin, ja Kuningas otti ne kymmenen jalkawaimoa, jotka hän oli jättänyt huonetta wartioitzemaan, ja andoi heidän kätkettä, ja elätti heitä, ja ei mennyt heidän tygönsä: ja he olit salwatut heidän kuolemaansa asti heidän leskeydesänsä.

4. Ja Kuningas sanoi Amasalle: kokoa minun tygöni Judan miehet kolmena päiwänä, ja sinun pitä myös itze läsnä oleman. 2 Sam. 19: 13.

5. Niin Amasa meni kokomaan Judan miehiä, ja hän wiiwyi määrätyn ajan ylitze.

6. Niin Dawid sanoi Abisaille: nyt Seba Bichrin poika enämbi meitä wahingoitzee kuin Absalom: ota siis sinun Herras palweliat ja aja händä takaa, ettei hän löydäisi wahwoja Kaupungeita, ja pääsisi meidän silmäimme edestä.

7. Silloin läxit hänen kanßansa Joabin miehet, ja Chretit ja Plethit, ja kaikki wäkewät. Ja he läxit Jerusalemista ajamaan Sebata Bichrin poikaa takaa.

8. Koska he joudnit sen suuren wahan tygö Gibeoniin, tuli Amasa heidän eteensä. Mutta Joab oli wyötetty päällisswaatteisansa, ja sen päällä miekan wyö, joka rippui hänen kupeisansa tupesa, ja koska hän käwi taisi se pudota.

9. Ja Joab sanoi Amasalle: oletkos rauhasa minun weljeni? Ja Joab tarttui oikialla kädelläansä Amasan ... taan, suuta andaxensa hänen.

10. Mutta ei Amasa ottanut ... ria miekasta kuin oli Joabin ... ja hän pisti sillä händä wa... wuodatti hänen sisälyxensä maalle ... händä enä pistänyt, ja hän kuoli. ... ta Joab ja hänen weljensä Abi... joit Sebata Bichrin poikaa taka...

1 Kun. K. 2: 5.

11. Mutta yxi Joabin palwe... seisoi hänen tykönänsä, ja sanoi: ... tahtoo pitä Joabin ja Dawidin... sa, hän seuratkan Joabia?

12. Mutta Amasa makais ... tuna weresä keskellä tietä. K... näki sen että kaikki Kansa se... siirsi hän Amasan tieldä ked... heitti waatten hänen päällensä; ... hän näki että jokainen kuin hän... gönsä tuli, seisahti siihen.

13. Koska hän oli tieldä ... meni jokainen Joabin jälkeen, a... Sebata Bichrin poikaa takaa.

14. Ja hän waelsi kaikki Is... sukukunnat läpitze, Abelaan ja ... Maachaan ja koko Haberimiin: ... kokounnuit ja seuraisit myös ...

15. Mutta koska he tulit, ni... piiritit hänen Abelasa Beth-Ma... tykönä, ja rakensit wallin Kaup... ymbärille, joka seisoi muurin ... Mutta kaikki Kansa kuin Joabi... tä oli, karkais muuria kukist...

16. Niin yxi toimellinen waimo ... Kaupungista: kuulkat, kuulkat: s... Joabille, että hän tulee tänne ... minä puhuttelen händä.

17. Koska hän tuli hänen ty... sanoi waimo: oletkos Joab? H... tais: olen. Waimo sanoi hänelle: ... piikas sanat; hän wastais: minä ...

18. Ja hän puhui, sanoden: m... sanottiin: joka kysellä tahtoo, ... sykän Abelasa, ja niin se me...

19. Minä olen rauhallinen ja ... linen (Kaupungi) Israelisa: ... tahdot tappa sen Kaupungin, ... Israelisa: mixis tahdot niel... ran perimisen?

20. Silloin wastais Joab, ... pois se, pois se minusta, ... nielisin ja häwitäisin.

21. Ei asia niin ole; waan yxi mies
...phraimin wuorelda nimeldä Seba
Bichrin poika on nostanut kapinan Da-
wid Kuningasta wastan: andakat hänen
ainoastansa, ja minä erkanen Kaupun-
gista. Ja waimo sanoi Joabille: katzo,
hänen päänsä pitä sinulle heitettämän
muurin ylitze.
22. Ja se waimo tuli kaiken Kan-
san tygö hänen toimellansa: Ja he
hakaisit Seban Bichrin pojan pään
pois, ja heitit Joabille: Ja hän soitti
Basunalla, ja he hajoisit kaikki Kan-
pungin tyköä itzekukin majoihinsa: mut-
ta Joab palais Jerusalemiin Kunin-
gan tygö.
23. Ja Joab oli koko Israelin so-
tajoukon ylitze; waan BenaJa Joja-
dan poika oli Chretin ja Plethin ylitze.
2 Sam. 8: 16.
24. Adoram oli werorahan haldia:
Josaphat Ahiludin poika oli Kantzleri.
25. Ja Seja oli kirjoittaja: ja Za-
doch ja AbJathar olit Papit.
26. Niin myös Ira Jairitha oli
Dawidin ylimmäinen.

21. Luku.

...imen wuoden nälkä. Gibea sowitettu. Dawidin sota.

Ja Dawidin aikana oli kallis aika
kolme wuotta järjestänsä: Ja Da-
wid etzei HERran kaswoja. Ja HERra
sanoi: Saulin tähden, ja sen we-
rihuonen tähden, että hän tappoi Gi-
bealaiset. 2 Mos. 28: 30. 4 Mos. 27: 21.
2. Niin Kuningas andoi kutzua Gi-
bealaiset, ja sanoi heille: Mutta Gi-
bealaiset ei ollet Israelin lapsista, waan
jäänneistä Amorealaisista: ja Israelin
lapset olit wannonet heille, ja Saul
etzei heitä lyödäxensä wihansa kiiwan-
dessa Israelin ja Judan lasten edesä.
Jos. 9: 15, 19.
3. Niin sanoi Dawid Gibealaisille:
mitä minun pitä teille tekemän? ja
millä minun pitä sen sowittaman, että
te siunaisitte HERran perikundaa?
4. Niin wastaisit händä Gibealai-
set: ei ole meillä tekemistä hopiasta eli
kullasta Saulin ja hänen huonensa
kansa, eikä myös että joku surmatai-
sin Israelista. Hän sanoi: mitästä te
tahdotte, että minä teille tekisin?
5. He sanoit Kuningalle: sen mie-
hen joka meitä hukutti ja aikoi sem-
moista meitä wastan; että meidän piti
tuleman niin häwitetyxi, ettei meidän
pitänyt seisowaiset oleman kaikisa Is-
raelin maan rajoisa.
6. Hänen huonestansa annettakan
meille seitzemän miestä, hirttäxemme
heitä HERran edesä Saulin Gibea-
sa, HERran walitun. Kuningas sa-
noi: minä annan heidän teille.
7. Mutta Kuningas armahti Me-
phiBosethia Jonathanin Saulin po-
jan poikaa, sen HERran walan täh-
den joka oli heidän wälillänsä, Da-
widin ja Jonathanin Saulin pojan
wälillä. 1 Sam. 18: 3.
Luku 20: 15, 23, 42. Luku 23: 18.
8. Mutta Kuningas otti ne kaxi
Rizpan Ajan tyttären poikaa, jotka
hän Saulille synnyttänyt oli, Armo-
nin ja MephiBosethin: ja wiisi Mi-
chalin Saulin tyttären poikaa, jotka
hän Hadrielille Barsillain pojalle syn-
nyttänyt oli, joka oli Meholathita.
9. Ja hän andoi ne Gibealaisten
käsiin, ja he hirtit ne wuorella HER-
ran eteen. Ja ne seitzemän langeisit
yhdellä haawalla: ja niin he surmat-
tin ensimmäisinä päiwinä elonajasta,
ohran leikkamisen alusa.
10. Niin Rizpa Ajan tytär otti
säkin, ja lewitti sen hänellensä kalliolle
elon alusta, siihenasti että wesi olis pi-
saroinut taiwaasta heidän päällensä:
eikä sallinut taiwan linduja tulla hei-
dän päällensä päiwällä, eikä metzän
petoja yöllä.
11. Ja se ilmoitettin Dawidille,
mitä Rizpa Ajan tytär Saulin jalka-
waimo tehnyt oli.
12. Ja Dawid läxi matkaan, ja
otti Saulin ja hänen poikansa Jona-
thanin luut Jabexen asuwilda Gilea-
disa; jotka he Bethsan kadulda waras-
tanet olit, josa Philistealaiset heitä ri-
pustanet olit, siihen aikaan koska he sur-
maisit Saulin Gilboasa: 1 Sam. 31: 12.
13. Ja otti sieldä Saulin luut, ja
hänen poikansa Jonathanin luut: ja

he kokoisit myös niitten luut, jotka ripustetut olit.

14. Ja he hautaisit Saulin ja hänen poikansa Jonathanin luut BenJaminin maahan Zelaan, hänen Isänsä Kisin hautaan, ja he teit kaikki niinkuin Kuningas heille käskenyt oli: ja niin Jumala sowitettin sitte maakunnalle. Jos. 18: 28.

15. Niin taas nousi Philistealaisten sota Israelia wastan: Ja Dawid meni sotimaan palwelioinensa Philistealaisia wastan: Ja Dawid wäsyi.

16. Niin Jesbi Nobesta, joka oli Raphan lapsista, jonga keihän rauta painoi kolmesataa sikliä waskea, ja hänellä oli uudet sotaaset: hän aikoi surmata Dawidia.

17. Mutta Abisai ZeruJan poika autti händä, ja löi sen Philistealaisen, ja tappoi hänen. Niin Dawidin palweliat wannoit hänelle, ja sanoit: ei sinun pidä sillen menemän meidän kanssamme sotaan, ettes walkeutta Israelista sammutaisi. 2 Sam. 18: 3.

18. Ja sen jälkeen tapahtui, että sota taas nousi Gobisa Philistealaisia wastan: ja Sibechai Husathita löi Saphan, joka myös oli Raphan lapsista. 1 Aika K. 20: 4.

19. Niin sota wielä nousi Gobisa Philistealaisia wastan: ja Elhanan Jaere Orgiminin poika Bethlehemita löi Goljathin sen Gethiläisen, jonga keihän warsi oli niinkuin joku kangas orsi.

20. Sitälähin nousi wielä sota Gathisa: ja siellä oli yxi pitkä mies, jolla oli kuusi sormea käsisä, ja kuusi warwasta jalwoisa, se on yhteen lukein neljäkolmattakymmendä; hän oli myös syndynyt Raphalle.

21. Ja koska hän pilkkais Israelia, löi hänen Jonathan Simeanin Dawidin weljen poika.

22. Nämät neljä olit syndynet Raphalle Gathisa; ja he langeisit Dawidin ja hänen palweliottensa kätten kautta.

XXII. Lucu.

Dawidin kiitos-wirsi.

Ja Dawid puhui HERralle nämät weisun sanat; sinä päiwänä jona HERra oli hänen wapahtanut [kai]kein wihollistensa käsistä, ja S[aulin] käsistä:

2. Ja sanoi: HERra on m[inun] kallioni, ja minun linnani, ja m[inun] wapahtajani. 5 Mos. 32:
Ps. 18: 1. Hebr. 2: 13.

3. Jumala on minun waha[...] hon minä turwan: minun kilp[eni] minun autuudeni sarwi, ja m[inun] warjelluxeni, ja minun turwani: [minun] wapahtajani, joka minun pelasta[a wäki]wallasta.

4. Ylistettäwätä HERraa [...] xeni huudan; ja minä wapahdet[aan mi]nun wihollisistani.

5. Sillä kuoleman aallot [ym]bärinsä minun piirittänet, ja Belialin [...] jätit minun.

6. Helwetin sitet kiedoit [minun], kuoleman paulat ennätit minun.

7. Ahdistuxesani minä auxeni [huu]dan HERraa, ja minun Ju[malani] tygö minä huudan; niin hän [kuuli] minun ääneni Templistänsä, ja [minun] parkuni tulee hänen korwijinsa.

8. Maa järisi ja wapisi, ja [taiwan] perustuxet liikuit: he wärisit, [koska hän] wihastui.

9. Sawu suitsi hänen sieramist[ansa], ja kuluttawainen tuli hänen suust[ansa], niin että hiilet siitä syttyit.

10. Hän notkisti taiwat, ja a[stui a]las: ja syngiä pimeys oli hänen [jal]kainsa alla.

11. Ja hän astui Cherubimin [pääl]le ja lensi: ja näkyi tuulen [siipein] päällä.

12. Hän pani pimeyden maja[xi ym]bärillensä, ja parit ja wedestä [...] pilwet.

13. Siitä kirkkaudesta hänen [e]ansä, paloit tuliset hiilet.

14. HERra jylisti taiwaasa: [ja kor]keimmainen andoi pauhinansa.

15. Hän ambuis nuolia ja ha[jotti] heitä: hän iski leimauxet, ja [...] heitä.

16. Ja niin ilmestyit meren [...] ja maan perustuxet, ilmanna[...] HERran kowasta nuhtelemisesta, [ja hänen] sieramensa hengen puhalluxesta.

17. Hän lähetti korkeudesta ja

[illegible]nun, ja weti minun ulos suurista
[illegible]sistä.
18. Hän wapahti minun wäkewistä
[illegible]hollisistani, minun wainollisildani jot-
[illegible] minua wäkewämmät.
19. Ne ennätit minun tuskapäiwä-
[illegible]ni; mutta HERra tuli minun tur-
[illegible]wakseni.
[illegible] Hän wei minun ulos lakialle,
[illegible]päästi minun; sillä hän mielistyi
[illegible]minuun.
[illegible] HERra maxoi minulle minun
[illegible]hurskaudeni jälkeen: hän andoi mi-
[illegible] minun kätteni puhtauden jälkeen.
[illegible] Sillä minä pidän HERran tiet,
[illegible]le jumalatoin minun Jumala-
[illegible]wastan.
[illegible] Sillä kaikki hänen oikeudensa
[illegible]minun silmäini edessä, ja hänen
[illegible] en minä tyköäni hyljää.
[illegible] Waan olen waka hänen edesän-
[illegible] kawatan wäärhyttä,
[illegible] Sentähden kostaa HERra mi-
[illegible] wanhurskauteni perästä, minun
[illegible]teni jälkeen hänen silmäinsä e-
[illegible]
[illegible]. Pyhäin kanssa sinä pyhä olet,
[illegible]toimellisten kanssa toimellinen.
27. Puhdasten kanssa sinä puhdas
[illegible] ja nurjain kanssa sinä nurja olet.
3 Mos. 26: 24.
28. Sinä wapahdat ahdistetun Kan-
[illegible] ja sinun silmäs owat korkeita was-
[illegible] jä sinä nöyrytät ne. Dan. 4: 34.
29. Sillä sinä HERra olet minun
[illegible]kynttileni: HERra walaisee minun pi-
[illegible]meni.
30. Sillä sinun kauttas minä sota-
[illegible] läpitze juoxen, ja minun Juma-
[illegible] kanssan muurin ylitze.
31. Jumalan tie on täydellinen:
[illegible]Rran puhe tulella koeteltu: hän
[illegible] kaikkein kilpi, jotka hänen päällen-
[illegible] uskaldawat. Ilm. K. 15: 3.
[illegible] 12: 7. Ps. 119: 140. San. l. 30: 5.
32. Sillä kuka on Jumala paitzi
[illegible]Rraa? ja kuka on kallio paitzi
[illegible] Jumalatamme?
[illegible] 39. 1 Sam. 2: 2. Es. 43: 11.
[illegible] Jumala on minun wäkewydeni
[illegible] hän awaa minun tieni
[illegible] Ps. 31: 3.
[illegible] minun jalkani peu-

rain kaltaisexi, ja asetta minun kor-
keudeni päälle.
35. Hän opetta minun käteni sota-
maan, ja käsiwarteni waskijoutzea jän-
nittämään. Ps. 144: 1.
36. Ja sinä annoit minulle sinun
autuudes kilwen: ja koska sinä nöyry-
tät minun, teet sinä minun suurexi.
37. Sinä lewitit minun askeleni
minun allani, ja ei minun kandapääni
liwistynyt.
38. Minä ajan minun wihollisiani
takaa, ja häwitän heitä: ja en palaja
ennenkuin minä heidän hukutan.
39. Minä hukutan heidän ja run-
delen, ettei heidän pidä nouseman: hei-
dän täytyy kaatua minun jalkaini ala.
40. Sinä walmistat minun woimal-
la sotaan: sinä taiwutat minun aleni
ne jotka nousewat minua wastan.
41. Ja sinä annat minulle minun
wihollliseni kaulan; ja minä kadotan
minun wainojani.
42. He huutawat, waan ei ole aut-
tajata: HERran tygö, mutta ei hän
wastaa heitä.
43. Minä survon heitä niinkuin
maan tomun, ja muserran heidän rikki,
ja hajotan heidän niinkuin loan ka-
duilda.
44. Sinä pelastat minua riitaisesta
Kansasta, ja asetat minun pakanain
päälexi: se Kansa jota en minä tunde-
nut, palwelee minua.
45. Muukalaiset lapset wiekastele-
wat minua: korwan kuuldoon he kuu-
lewat minua.
46. Muukalaiset lapset waipuwat,
ja wapisewat heidän siteistänsä.
47. HERra elää, ja kiitetty olkon
minun kallioni: ja ylistetty olkon Ju-
mala minun autuudeni kallio.
48. Jumala joka minulle koston an-
da, ja waati Kansat minun alani;
49. Joka minua johdatat ulos wi-
hollisistani, ja korotat minun niistä,
jotka karkawat minua wastan, sinä pe-
lastat minua wäkiwallaisesta miehestä.
50. Sentähden minä kiitän sinua
HERra pakanain seasa, ja sinun ni-
melles kiitoxen weisan. Rom. 15: 9.
51. Joka Kuningallensa suuren au-

tunden osotta, ja teke laupiuden woideltullensa, Dawidille ja hänen siemenellensä ijankaikkisesti.

23. Luku.

Dawidin ennustus-sanat, Sangarit.

Ja nämät owat Dawidin wiimeiset sanat. Dawid Isain poika sanoi, se mies sanoi joka korotettu on, Jacobin Jumalan woideltu, ja suloinen Israelin Psalmein weisaja.

2. HERran Hengi on puhunut minun kauttani, ja hänen sanansa on tapahtunut minun kieleni kautta.

3. Israelin Jumala on sanonut minulle, Israelin turwa on minulle puhunut; ihmisten hallitziasta, siitä wanhurskasta, joka hallitzee Jumalan pelwosa.
Es. 11: 2, 3. Jer. 23: 5, 6. Sach. 9: 9.

4. Niinkuin walkeus on aamulla, koska Auringo koitta, warhain ilman pilwetä, ja paistesta saten jälkeen kaswaa ruoho maasta.
Ps. 68; 10. Ps. 72: 6. Os. 6: 3.

5. Eikö minun huoneni ole niin Jumalan tykönä? sillä hän on tehnyt ijankaikkisen liiton minun kanßani, kaikella muodolla lujan ja wahwan; sillä se on kaikki minun autuudeni ja haluni; eikö se ole kaswawa?
1 Mos. 49: 18. 2 Sam. 7: 12, 13. 1 Aika K. 17: 11, rc. Ps. 53: 7. Ps. 89: 2:5. Es. 55: 3. Jer. 23: 5. Luku 33: 15. Sach. 6: 12.

6. Mutta ne ilkiät ihmiset kaikki häwitetän niinkuin orjantappurat, joihin ei taita käsin ruwetta.
2 Sam. 16: 7.

7. Mutta jos joku tahtoo tarttua niihin, hänellä pitä täydellisesti oleman rauta ja keihän warsi; ja ne pitä kokonansa poldettaman tulella heidän sijoisansa.

8. Nämät owat Dawidin Sangaritten nimet: JosebBasebeth Tahkemonita, ylimmäinen Päämiehistä: hän oli se AdinoEznita, joka nousi niitä kahdexaa sataa wastan, jotka tapettin yhdellä erällä. 1 Aika K. 11: 10.

9. Sitälähin oli Eleazar Dodon poika Ahohin pojan; niitten kolmen Sangarein keskellä Dawidin kanßa, koska he pilkkaisit Philistealaisia, jotka olit sinne kokontunet sotaan, ja Israelin miehet menit ylös.

10. Se nousi ja löi Philistealai[...] siihenasti että hänen kätensä wäs[...] puuttui niekasta. Ja HERra a[...] suuren autuuden siihen aikaan, että Kansa palais hänen jälk[...] ainoasta ryöstämään.

11. Hänen jälkeensä oli Sa[...] Agen Harathitan poika: koska Ph[...]tealaiset kokoisit itzensä yhteen k[...] ja siellä oli yxi peldosarka täynn[...] neitä: ja Kansa pakeni Philisteal[...]

12. Silloin seisoi hän keskellä [...] sarkaa ja warjeli sen, löi Philiste[...]set; Ja HERra andoi suuren autu[...]

13. Ja nämät kolme ylimmäistä [...] menkymmenen keskellä tulit alas [...] aikana Dawidin tygö Adullan lu[...] ja Philistealaisten leiri oli Reph[...] laaxosa. 1 Sam. 22: 1. 2 Sam. [...]

14. Mutta Dawid oli siihen a[...] linnasa: ja Philistealaisten Kan[...] Bethlehemisä.

15. Ja Dawid himoitzi, ja sa[...] kuka tuo minulle juoda wettä B[...]hemin kaiwosta portin tykönä?

16. Niin ne kolme Sangarita [...]nit Philistealaisten leiriin, ja am[...]sit wettä Bethlehemin kaiwosta joka portin tykönä, kannoit ja toit Da[...]dille: mutta ei hän tahtonut sitä [...]da, waan kaasi HERran eteen;

17. Ja sanoi: HERra, olkon [...] minusta kaukana, että minä sen [...]sin: eikö tämä ole niitten miesten [...]ri, jotka itzensä annoit hengen waa[...] ja sinne menit? Ja ei tahtonut [...] juoda. Tämän teit ne kolme Sangar[...]
1 Aika K. 11: 19.

18. Abisai Joabin weli Zeru[...] poika oli myös ylimmäinen kolmen k[...]kellä, hän nosti keihänsä ja löi kol[...] sataa, ja oli myös ylistetty kolm[...] keskellä;

19. Ja kaikkein jaloin kolmen k[...]kellä, ja oli heidän päämiehensä, [...]ta ei hän tullut niitten kolmen [...]

20. Ja Benaja Jojadan poika, [...]luisan miehen poika suurista [...] Kabzelista, löi kaxi Moabin wäkew[...]

kuin Jalopeuraa, ja hän meni alas,
löi yhden Jalopeuran kaiwon tykö-
lumen aikana. 1 Aika K. 11: 22.
Ja hän löi yhden hirmuisen E-
miehen, jolla oli keihäs käde-
mutta hän meni hänen tygönsä
; ja temmais Egyptin miehen
keihän, ja löi hänen kuolliaxi
keihällänsä.
Nämät teki Benaja Jojadan
oli ylistetty kolmen Sanga-
;
oli jalombi kuin ne kolme-
, mutta ei hän tullut niit-
tygö: ja Dawid asetti hä-
neuwon andajaxensa.
el Joabin weli kolmenkym-
llä: Elhanan Dodonin poi-
emistä.
mma Haradita: Elika Ha-
.
Helez Palthita: Ira Ikexen
poika.
. Abjeser Anthotita: Mebunai
ita.
. Salmon Ahohita: Maharai
thita.
. Heleb Baenan poika Netopha-
: Ithai Ribain poika BenJami-
Gibeasta.
Benaja Pirathonita: Hidai Ga-
.
. Abialbon Arbathita: Asmaweth
mita.
Eliaheba Saalbonita Jasennin
tin pojan.
Samma Hararitha: Ahiam
poika Ararita.
Elipheleth, Ahasbain poika Maa-
pojan: Eliam, Ahitophelin Gi-
poika. 2 Sam. 15: 12.
Hesrai Charmelita: Paerai Ar-
Jigeal Nathanin poika Zobas-
Bani Gadita.
. Zelek Ammonita: Naharai Bee-
Joabin ZeruJan pojan sota-
Jethrita: Gareb Jethrita.
hita. Kaikki yhteen
kymmendä.
. 11: 8, rc.

24. Luku.

Kansa luetellaan. Dawid katuu, ruttotauti walitaan, kuoletta, seisahtuu.

Ja HERran wiha taas sulmistui Israelia wastan, ja kehoitti Dawidin heidän keskellensä, sanoden: mene ja lue Israel ja Juda.
Duom. 10: 7. 1 Aika K. 21: 1.
2. Ja Kuningas sanoi Joabille sotapäämiehellensä: mene nyt kaikkein Israelin sukukundain ymbäri, Danista BerSebaan asti: ja lue Kansa, että minä tiedäisin Kansan paljouden. 2 Mos. 30: 12. Duom. 20: 1.
3. Joab sanoi Kuningalle: HERra sinun Jumalas enätköön siihen Kansaan sata kertaa sen werran kuin siinä nyt on, että minun Herrani Kuningani silmät sen näkisit: Mutta mitä iloa minun Herralleni Kuningallení on siitä asiasta?
4. Mutta Kuningan sana wahwistui Joabia ja sodanpäämiehiä wastan. Niin Joab ja sotajoukon päämiehet menit Kuningan tyköä lukemaan Israelin Kansaa.
5. Ja he menit Jordanin ylitze, ja sioitit itzensä Aroeriin, oikialle puolelle sitä paikkaa, joka on keskellä Gadin ojaa, Jaeserin tykönä.
5 Mos. 2: 36. Jos. 13: 16.
6. Ja tulit Gileadiin ja siihen alhaiseen maahan Hadsiin, sitte tulit he DanJaniin ja Zidonia ymbärinsä.
7. Ja tulit siihen wahwaan Kaupungiin Tyroon, ja kaikkiin Hewiläisten ja Canancalaisten Kaupungeihin. Sitte he läxit sieldä etelän puolelle Judata BerSebaan asti
8. Ja käwit kaiken maan ymbäri, ja tulit yhdexän Kuukauden ja kahdenkymmenen päiwän perästä Jerusalemiin jällensä.
9. Ja Joab andoi Kuningalle Kansan luwun, ja Israelisa oli kahdexansataa tuhatta wahwaa miestä ulos wetäwätä sotamiestä: Mutta Judaasa oli wiisisataa tuhatta miestä.
1 Aika K. 21: 5. Luku 27: 24.
10. Ja Dawidin sydän tykytti sitte kuin Kansa luettu oli, ja Dawid sanoi HERralle: minä olen sangen suuresti syndiä tehnyt, että minä sen

tein: HERra, käännä nyt palwelias
pahateko pois; sillä minä olen tehnyt
sangen tyhmästi. 1 Aika K. 21: 8.
11. Ja koska Dawid huomeneltain
nousi; tuli HERran sana Prophetan
Gadin Dawidin Näkiän tygö, sanoden:
1 Sam. 9: 9. Luk. 22: 5.
12. Mene ja puhu Dawidille, näin
sanoo HERra: kolme minä panen si=
nun etees: walitze itzelles niistä yxi,
jonga minä sinulle teen.
13. Gad tuli Dawidin tygö, il=
moitti ja sanoi hänelle: tahdotkos että
nälkä tulee seitzemäxi ajastajaxi sinun
maakunnalles: taikka ettäs kolme Kuu=
kautta pakenet wihamiesties edellä, ja
he ajawat sinua takaa: eli että rutto
on kolme päiwää sinun maallas? niin
ota nyt waari, ja katzo, mitä minä
hänelle wastan, joka minun lähetti.
1 Aika K. 21: 12.
14. Dawid sanoi Gadille: minulla
on sangen suuri ahdistus: mutta salli
meidän langeta HERran käsiin, sillä
HERran armo on suuri: en minä
tahdo langeta ihmisten käsiin.
1 Aika K. 21: 13.
15. Ja HERra andoi tulla rutto=
tandin Israeliin, ruweten aamulla niin
määrättyyn aikaan asti: ja Kansa
kuoli Danista niin BerSebaan asti,
seitzemänkymmendä tuhatta miestä.
16. Ja koska Engeli ojensi kätensä
Jerusalemin ylitze kadottaxensa händä;
Niin HERra kadui sitä pahutta, ja
sanoi Engelille joka Kansan häwitti:
kyllä jo on: pidä nyt kätes alallansa.
Ja HERran Engeli oli Araunan sen
Jebusealaisen riihen tykönä.
1 Aika K. 21: 15, 16.
17. Koska Dawid näki Engelin joka
Kansaa löi, sanoi hän HERralle:
katzo, minä olen syndiä tehnyt, ja
minä olen sen pahan tehnyt: m
nämät lambat owat tehnet? anna
sinun kätes olla minua wastan, ja
nun Isäni huonetta wastan.
18. Ja sinä päiwänä tuli
Dawidin tygö, ja sanoi hänelle:
ja rakenna HERralle Altari, se
busealaisen Araunan riiheen.
19. Ja Dawid meni kohta ni
Gad sanoi ja HERra oli käsken
20. Mutta koska Arauna
itzensä, näki hän Kuningan
palwelioinensa tygönsä; niin Ar
läxi ulos ja langeis kasiwoillensa
han Kuningan eteen;
21. Ja sanoi: mixi Kuningas
nun Herrani tulee palweliansa
Dawid sanoi: rihtä ostamaan si
raketaxeni HERralle Altarita,
witzaus lakkais Kansasta.
22. Arauna sanoi Dawidille:
ningas minun Herrani ottakan
ratkan niinkuin hänelle kelpaa.
täsä on härkä polttouhrixi,
kaikki härkäin kalut halwoixi.
23. Nämät kaikki andoi Ar
Kuningalle. Ja Arauna sanoi K
galle: HERra sinun Jumalas l
kön sinulle.
24. Mutta Kuningas sanoi Ar
nalle: ei suingan, waan minä
sen täydellisesti sinulda hinnalla:
en minä tee HERralle poltto
sitä kuin minulle lahjaxi on an
Niin osti Dawid riihen ja hä
wiidelläkymmenellä hopia Siklillä.
1 Aika K. 21: 24.
25. Ja rakensi HERralle sinä
tarin, ja uhrais polttouhreja ja ki
uhreja: ja HERra leppyi maa
nalle, ja witzaus lakkais Israel
1 Aika K. 22: 1.

Samuelin Toisen Kirjan loppu.

Ensimäinen Kuningasten Kirja.

1. Luku.

Abisag. Adonia Kuningas. Nathanin neu=wo. Salomo woideltu. Adonia pakenee.

Ja koska Kuningas Dawid oli wan=
hendunut ja ijällisexi joutunut; ei
hän woinut itziänsä lämmittää,
hän watteilla peitettin.
2. Niin sanoit hänen palweliansa
hänelle: anna heidän etziä minun H
ralle

Kuningallensi piika, joka neitzy
joka seisois Kuningan edesä, ja
hända: ja makais hänen sy=
mä, ja lämmitäis Kuningan mi=
Herrani.
3. Ja he etzeit ihanan piikan kai=
Israelin rajoista: ja he löysit
Sunemista, ja weit hänen
tygö.
4. Ja se oli sangen ihanainen piika:
korjais Kuningasta, ja palweli
waan ei Kuningas tundenut
5. Mutta Adonia Hagithin poika
itzensä, ja sanoi: minä tahdon
Kuningas: ja rakensi itzellensä
ja hewois miehiä, ja wiisi=
miestä juoxewaan edellänsä.
2 Sam. 3: 4. 1 Aika K. 3: 2.
6. Ja hänen Isänsä ei tahtonut
surullisexi eläisänsä, että
sanonut: kuingas niin teet?
hän oli myös sangen ihanainen:
oli hänen synnyttänyt Absalo=
jälkeen.
7. Ja hän puhui Joabin ZeruJan
kanßa, ja Papin AbJatharin
ja he autit Adoniata.
1 Kun. K. 2: 28.
8. Mutta Zadok Pappi, ja Bena=
Jojadan poika, ja Nathan Pro=
ja Simei, ja Rei, ja Dawi=
ngarit ei ollet Adonian kanßa.
2 Sam. 23: 8, ꝛc.
9. Ja koska Adonia uhrais lam=
ja härkiä, ja myös syötettyä
Sohelethin kiwen tykönä, joka
Rogelin kaiwoa; kutzui hän
weljensä, Kuningan pojat, ja
Judan miehet Kuningan pal=
Jos. 15: 7. Luku 18: 16.
10. Mutta Nathan Prophetata, ja
Jata, ja Sangareita, ja weljeänsä
omota, ei hän kutzunut.
11. Niin puhui Nathan BathSe=
Salomon äitille, sanoden: etkös
tullut Adoniata Hagithin poikaa
Kuningaxi; ja meidän Her=
Dawid ei siitä mitän tiedä?
12. Niin tule nyt, minä annan si=
neuwoa; ettäs wapahdaisit sinun
ja sinun poikas Salomon sielun.
13. Mene ja käy Kuningas Da=
widin tygö, ja sano hänelle: minun
Herrani Kuningani, etkös ole wanno=
nut ja sanonut sinun piikalles: sinun
poikas Salomo pitä oleman Kuningas
minun jälkeeni, ja istuman minun istui=
mellani? mixi siis Adonia on Kunin=
gaxi tullut?
14. Katzo, sinun wielä siellä puhui=
sas Kuningan kanßa, tulen minä myös
peräsäs, ja täytän sinun puhes.
15. Ja BathSeba meni Kamariin
Kuningan tygö, ja Kuningas oli juuri
wanha: ja Abisag Sunemista palweli
Kuningasta.
16. Ja BathSeba nöyrytti itzensä,
ja kumarsi Kuningasta. Kuningas sa=
noi: mitäs tahdot?
17. Hän sanoi hänelle: minun Her=
rani, sinä wannoit piikalles, HERran
sinun Jumalas kautta: sinun poikas
Salomo pitä oleman Kuningas minun
jälkeeni, ja istuman minun istuimellani.
18. Mutta nyt katzo, Adonia on
tullut Kuningaxi: ja minun Herrani
Kuningas, et sinä siitä mitän tiedä.
19. Hän on uhrannut härkiä ja
syötettyä karjaa, ja monda lammasta,
ja on kutzunut kaikki Kuningan pojat,
ja Papin AbJatharin, ja Joabin so=
danpäämiehen; mutta sinun palweliatas
Salomota ei hän kutzunut.
20. Mutta sinä minun Herrani
Kuningani, koko Israelin silmät katzo=
wat sinun päälles, ettäs ilmoitaisit
heidän edesänsä, kuka on istuwa minun
Herrani Kuningan istuimella hänen
jälkeensä.
21. Muutoin tapahtuu, koska mi=
nun Herrani Kuningani Isäinsä kanßa
nukkunut on; niin täytyy minun ja
minun poikani Salomo wialliset olla.
22. Ja katzo, wielä hänen puhui=
sansa Kuningan kanßa, tuli Nathan
Propheta.
23. Ja he ilmoitit Kuningalle sa=
noden: katzo, Nathan Propheta on
täällä. Ja kuin hän tuli sisälle Ku=
ningan eteen, langeis hän maahan
kaswoillensa Kuningan eteen.
24. Ja Nathan sanoi: minun Her=
rani Kuningani, sanoitkos: Adonia
pitä oleman Kuningas minun jälkeeni,
ja istuman minun istuimellani?

25. Sillä hän on tänäpänä mennyt ja uhrannut härkiä, ja syötettyä karjaa, ja monda lammasta, ja on kutzunut kaikki Kuningan pojat, ja sodanpäämiehet, niin myös Papin AbJatharin, ja katzo, he syöwät ja juowat hänen edesänsä; ja sanowat: onnexi Kuningalle Adonialle!

26. Mutta minua sinun palweliatas, ja Pappia Zadokia, ja BenaJata Jojadan poikaa, ja sinun palweliatas Salomota, ei ole hän kutzunut.

27. Ongo se niin minun Herraldani Kuningaldani käskettty, ja et sinä ole sitä asiata andanut tietä palwelialles, kuka minun Herrani Kuningan istuimella hänen jälkeensä on istuwa?

28. Kuningas Dawid wastais, ja sanoi: kutzukat minulle BathSeba. Ja hän tuli Kuningan eteen, ja seisoi Kuningan edesä.

29. Ja Kuningas wannoi, ja sanoi: niin totta kuin HERra elää, joka minun sieluni on päästänyt kaikkinaisesta ahdistuxesta:

30. Niinkuin minä sinulle HERran Israelin Jumalan edesä wannonut olen, ja sanonut: Salomo sinun poikas pitä oleman Kuningas minun jälkeeni, ja hän pitä istuman minun istuimellani minun edestäni; niin minä teen tänäpänä.

31. Niin BathSeba langeis kaswoillensa maahan, ja kumarsi Kuningasta, sanoden: onnexi minun Herralleni Kuningas Dawidille ijankaikkisesti!

32. Ja Kuningas Dawid sanoi: kutzukat Zadok Pappi, Nathan Propheta, ja BenaJa Jojadan poika. Ja he tulit Kuningan eteen.

33. Ja Kuningas sanoi heille: ottakat teidän kanßanne teidän Herranne palweliat, ja asettakat minun poikani Salomo minun Muulini päälle; ja wiekät händä Gihoniin.
2 Aika K. 32: 30. Luku 33: 14.

34. Ja Zadok Pappi ja Nathan Propheta woidelkan hänen Israelin Kuningaxi. Ja soittakat Basunalla, ja sanokat: onnexi Kuningalle Salomolle.

35. Ja mengät ylös hänen peräsänsä, että hän tulis, ja istuis minun istuimellani, ja olis Kuningas minun
edestäni: ja minä käsken hänen
Israelin ja Judan Päämiesnä.

36. Niin wastais BenaJa Joja
poika Kuningalle, ja sanoi: A
Sanokan myös niin HERra m
Herrani Kuningani Jumala!

37. Niinkuin HERra on ollut
nun Herrani Kuningani kanßa,
olkon hän myös Salomon kan
tehkön hänen istuimensa suurem
minun Herrani Kuningas Da
istuinda.

38. Ja Pappi Zadok, ja N
Propheta ja BenaJa Jojadan p
ja Crethi, ja Plethi menit ala
asetit Salomon Kuningas Da
Muulin päälle, ja weit hänen
niin. 2 Sam. 8: 18.

39. Ja Pappi Zadok otti öljy
wen majasta, ja woiteli Salom
he soitit Basunalla, ja kaikki
sanoit: onnexi Kuningas Salo
1 Aika K. 29: 22. 1 Sam. 10: 24.

40. Ja kaikki Kansa meni ylö
nen jälkeensä, ja Kansa soitit
luilla, ja olit sangen suuresti ilo
että maa wapisi heidän äänes

41. Ja Adonia ja kaikki ku
jotka hänen kanßansa olit, kuulit
ja he olit jo atrioinnet; ja kuin
kuuli Basunan äänen, sanoi hän:
se meteli ja töminä tietä Kaupun

42. Ja kuin hän wielä puhui,
niin tuli Jonathan Papin AbJat
poika. Ja Adonia sanoi: tule, sillä
olet luja mies, ja tuot hywiä san

43. Jonathan wastais ja san
donialle: totisesti, meidän Herr
Kuningas Dawid, on tehnyt Salo
Kuningaxi:

44. Ja Kuningas on lähettänyt
nen kanßansa Papin Zadokin, ja
phetan Nathanin, ja BenaJan Joj
pojan, ja Crethin ja Plethin:
owat hänen istuttanet Kuningan M
lin päälle.

45. Ja Zadok Pappi ja Na
Propheta owat woidellet hänen
ningaxi Gihonisa: ja he owat
mennet ylös iloisansa, niin että
pungi tömisi. Se oli se metel
te kuulitta.

46. Wielä sitte istuu Salomo wal-
kunnan istuimella.
47. Ja Kuningan palweliat owat
mennet siunamaan meidän Her-
Kuningas Dawidita, sanoden: an-
n sinun Jumalas Salomolle pa-
man nimen kuin sinun nimes on,
kön hänen istuimensa suuremma-
in sinun istuimes on! ja Kunin-
rukoili wuotesansa.
On myös Kuningas näin sa-
t: Kiitetty olkon HERra Israe-
Jumala, joka tänäpänä on anda-
wielä istuwan minun istuimellani,
minun silmäni sen nähnet owat!
Niin hämmästyit, ja nousit kaik-
Adonia kutzunut oli, ja menit
tiellensä.
Maan Adonia pelkäis Salomo-
ja meni ja tarttui Altarin
2 Mos. 27: 2.
Ja se ilmoitettin Salomolle,
: katzo, Adonia pelkää Kunin-
Salomota: ja katzo, hän tarttui
sarwiin, ja sanoi: Wannokan
as Salomo minulle tänäpänä,
hän lyö kuolliaxi palweliatansa
a.
Salomo sanoi: jos hän tahtoo
toimellinen mies, niin ei pidä
karwa hänestä langeman maan
mutta jos jotain pahutta hä-
tän, niin hänen pitä kuoleman.
1 Sam. 14: 45.
Ja Kuningas Salomo lähetti
tti hänen alas Altarilda, ja kos-
tuli, rukoili hän Kuningas
ta: mutta Salomo sanoi hä-
mene huonesees.

2. Luku.

asetus, kuolema. Adonian, AbJa-
, Joabin, Simein rangaistus.

Dawidin aika lähestyi että
piti kuoleman, käski hän
sa Salomolle, sanoden:
menen kaiken mailman
rohwaise nyt itzes, ja ole
Jos. 23: 14.
pidä mitä HERra sinun
käskenyt, niin ettäs wael-
änsä, ja pidät hänen sää-
tynsä, käskynsä, oikeudensa ja todistu-
xensa, niinkuin on kirjoitettu Mosexen
Laisa; ettäs toimellisesti tekisit kaikki
kuin sinä teet, ja kuhunga sinä sinus
käännät; 5 Mos. 17: 19.
Luku 29: 9. Jos. 1: 8. Luku 23: 6.
4. Että HERra wahwistais sa-
nansa, jonga hän on minulle puhunut
ja sanonut: jos sinun poikas kätkewät
heidän tiensä, että he waeldawat uskol-
lisesti minun edesäni kaikesta sydämes-
tänsä ja kaikesta sielustansa; niin ei
sinulda ikänä pidä puuttuman mies
Israelin istuimelda.
2 Sam. 7: 12, etc. Ps. 132: 11, 12.
5. Ja sinä myös tiedät mitä Joab
ZeruJan poika on tehnyt minulle, mi-
tä hän teki kahdelle sodan päämiehelle
Israelissa, Abnerille Nerin pojalle, ja
Amasalle Jetherin pojalle, jotka hän
tappoi, ja wuodatti sodanweren rau-
hasa: ja andoi tulla sodanweren wyön-
sä päälle, joka oli hänen suolillansa,
ja hänen kengäinsä päälle, jotka olit
hänen jalwoisansa.
2 Sam. 3: 27. Luku 20: 10.
6. Tee sinun toimes jälkeen; niin
ettes anna hänen harmaita karwojan-
sa rauhasa tulla hautaan.
7. Ja tee Barsillain sen Gileaditan
lapsille laupius, että he syöwät sinun
pöydäldäs: sentähden että he pidit itzen-
sä minun tygöni, koska minä pakenin
sinun weljes Absalomin edestä.
2 Sam. 17: 27. Luku 19: 31, 32.
8. Ja katzo, sinun tykönäs on Si-
mei Geran poika Jeminin pojan Ba-
hurimista, joka minua julmalla kirou-
xella kiroili mennesäni Mahanaimiin.
Mutta hän tuli minua wastan Jor-
danin tykönä, silloin wannoin minä
HERran kautta, ja sanoin: en minä
tapa sinua miekalla.
2 Sam. 16: 5. Luku 19: 16, 18, 23.
9. Mutta älä sinä anna hänen wia-
toinna olla, sillä sinä olet toimellinen
mies, ja tiedät mitäs teet hänelle, et-
täs lähetät hänen harmat karwansa
werisä hautaan.
10. Niin nukkui Dawid Isäinsä
kanssa, ja haudattin Dawidin Kaupun-
giin. 2 Sam. 5: 7.
Ap. T. 2: 29. Luku 13: 36.
11. Ja aika jona Dawid oli ollut

Israelin Kuningas, oli neljäkymmendä ajastaikaa. Seitzemän ajastaikaa oli hän Kuningas Hebronisa, ja kolme neljättäkymmendä ajastaikaa Jerusalemisa.
2 Sam. 5: 4, 5. 1 Aika K. 3: 4. Luku 29: 27.

12. Ja Salomo istui Isänsä Dawidin istuimella, ja hänen waldakundansa wahwistettin suuresti.

13. Mutta Adonia Hagithin poika tuli BathSeban Salomon äitin tygö: Joka sanoi: tuletkos rauhallisesti? hän sanoi: rauhallisesti.

14. Ja sanoi: Minulla on jotakin puhumista sinun kansas. BathSeba sanoi: puhu.

15. Ja hän sanoi: sinä tiedät että waldakunda oli minun, ja kaikki Israel oli käändänyt kaswonsa minun puoleeni, että minä olisin Kuningas; mutta nyt on waldakunda käändynyt, ja on tullut minun weljeni omaxi: HERralda on se hänelle tullut.
1 Kun. K. 1: 5. 1 Aika K. 22: 9, 10. Luku 28: 5.

16. Nyt rukoilen minä yhden rukouxen sinulda; ettes minulda sitä kieldäisi: Ja hän sanoi hänelle: puhu.

17. Hän sanoi: puhu Kuningas Salomolle: sillä ei hän sinulda kiellä: että hän andais minulle Abisagin Sunemista emännäxi.

18. BathSeba sanoi: oikein: minä puhun Kuningalle sinun puolestas.

19. Ja BathSeba tuli Kuningas Salomon tygö, puhumaan hänen kansansa Adonian puolesta: ja Kuningas nousi ja meni händä wastan, ja kumarsi händä ja istui istuimellensa. Ja Kuningan äitin eteen pandin istuin, ja hän istui siihen hänen oikialle puolellensa.

20. Ja hän sanoi: minä rukoilen yhden wähän rukouxen sinulda, älä sitä minulda kiellä. Kuningas sanoi hänelle: rukoile minun äitini: en minä sinulda kiellä.

21. Hän sanoi: annettakan Abisag Sunemista, weljelles Adonialle emännäxi.

22. Niin wastais Kuningas Salomo, ja sanoi äitillensä: mixis rukoilet Abisagia Sunemista Adonialle? rukoile myös hänelle waldakundaa; sillä hän on minun wanhin weljeni: ja hänellä
on Pappi AbJathar ja Joab Z
Jan poika.

23. Ja Kuningas Salomo wa
HERran kautta, ja sanoi: Ju
tehkön minulle sen ja sen, jollei
nia ole puhunut tätä sanaa heng
wastan.

24. Ja nyt, niin totta kuin H
ra elää, joka minun wahwistan
ja andanut minun istua Isäni D
din istuimella, joka minulle h
tehnyt on, niinkuin hän sanon
niin pitä Adonian tänäpänä kuol
2 Sam. 7: 12, 27, 29.

25. Ja Kuningas Salomo l
BenaJan Jojadan pojan: hän löi
dä, niin että hän kuoli.

26. Ja Kuningas sanoi Papil
Jatharille: mene Anathothiin si
lolles, sillä sinä olet kuoleman
mutta en minä tapa sinua tän
sillä sinä olet kandanut HERran
malan Arkkia minun Isäni Da
edesä, ja sinä olet kärsinyt, mitä
minun Isäni on kärsinyt.
1 Sam. 22: 20. 2 Sam. 15: 24.

27. Ja niin Salomo ajoi
tharin pois, ettei hän olisi H
Pappi; että HERran sana t
sin, niinkuin hän Elin huonesta
nut oli Silosa. 1 Sam. 2:

28. Ja tämä sanoma tuli J
eteen: sillä Joab piti hänensä Ad
puoleen, waikka ei hän ollut A
min kansa: niin pakeni Joab
ran majaan, ja tarttui Altarin sa

29. Ja se ilmoitettin Kuninga
lomolle, että Joab oli paennut
ran majaan, ja katzo, hän seis
tarin tykönä. Niin Salomo
BenaJan Jojadan pojan, ja s
mene ja lyö händä. 1 Kun. K.

30. Ja koska BenaJa tuli
ran majaan, sanoi hän hänelle:
sanoo Kuningas: mene tästä
waan hän sanoi: en suingan, tä
nä tahdon kuolla. Ja BenaJa
sen Kuningalle jällen, ja sanoi:
on Joab sanonut, ja niin hän
tannut minua.

31. Kuningas sanoi hänelle:
niinkuin hän on sanonut, ja
dä, ja hauta händä; että

sta ja minun Isäni huonesta sen
oman weren pois, jonga Joab
wodattanut. 2 Mos. 21: 14.
. Ja HErra maxakon hänen
isä hänen päänsä päälle, että hän
könyt kaxi miestä, jotka hurskam=
ja paremmat olit kuin hän, ja
annut ne miekalla, niin ettei mi=
Isäni Dawid siitä mitän tiennyt:
rin Nerin pojan Israelin sodan=
iehen, ja Amasan Jetherin pojan
in sodanpäämiehen.
2 Sam. 3: 27. Luku 20: 10.
. Ja heidän werensä tulkon Joa=
pään päälle, ja hänen siemenensä
päälle ijankaikkisesti. Mutta Da=
le, ja hänen siemenellensä, hänen
llensa ja istuimellensa olkon rau=
HErralda ijankaikkisen aikaan.
Ja BenaJa Jojadan poika kar=
hänen päällensä, ja tappoi hänen:
in haudattin korpeen huoneseensa.
. Ja Kuningas asetti BenaJan
dan pojan hänen siaansa sotajou=
päälle: ja Zadochin Papin asetti
ingas AbJatharin siaan.
. Ja Kuningas lähetti ja andoi
a Simein, ja sanoi hänelle: raken=
inulles huone Jerusalemiin, ja asu
: ja älä mene sieldä sinne eli tänne.
. Jona päiwänä sinä sieldä läh=
ja menet Kidronin ojan ylitze, niin
i totisesti, että sinun pitä totisesti
eman: ja sinun weres tules sinun
i päälle.
. Simei sanoi Kuningalle: se on
i puhe kuin minun Herrani Ku=
as puhunut on, niin on sinun pal=
as tekewä. Niin Simei asui Je=
lemisa kauwan aikaa.
. Niin tapahtui kolmen ajastajan
en, että kaxi palweliata karaisit Si=
dä Achixen Maechan pojan Gathin
ingan tygö: Ja Simeille sanottin:
o, sinun palwelias owat Gathisa.
. Niin Simei nousi, ja satuloitzi
isa, ja läxi Gathiin Achixen tygö,
palwelioitansa: Ja Simei me=
palweliansa Gathista.
41. Ja Salomolle sanottin, Simein
Jerusalemista Gathiin, ja tul=
. Niin lähetti Kuningas, ja an=
doi kutzua Simein, ja sanoi hänelle:
engö minä wannonut sinulle HErran
kautta, todistanut ja sanonut: jona
päiwänä sinä lähdet ulos, ja menet
sinne eli tänne, niin sinun pitä hywin
tietämän, että sinun pitä totisesti kuo=
leman? Ja sinä sanoit minulle: minä
olen kuullut hywän puhen.
43. Mixes ole pitänyt HErran
walaa, ja sitä käskyä, kuin minä si=
nulle käskin?
44. Ja Kuningas sanoi Simeille:
sinä tiedät kaiken sen pahuden, jonga
sinun sydämes tietä, kuin sinä minun
Isälleni Dawidille tehnyt olet: ja HEr=
ra on kostanut sinun pahudes sinun
pääs päälle. 2 Sam. 16: 7.
45. Ja Kuningas Salomo on siu=
nattu, ja Dawidin istuin on wahwis=
tettu HErran edesä ijankaikkisesti.
46. Ja Kuningas käski BenaJata
Jojadan poikaa: hän meni ja löi hä=
nen kuolliaxi. Ja waldakunda wahwis=
tettin Salomon käden kautta.
2 Aika K. 1: 1.

3. Luku.

Salomon naiminen, uhraus, rukous, wiisaus, omaisudet, ensimäinen duomio.

Ja Salomo tuli Pharaon Egyptin
Kuningan wäwyxi: ja otti Pha=
raon tyttären ja wei hänen Dawidin
Kaupungiin, siihenasti kuin hän oli
päättänyt rakendaa hänellensä huonen,
ja HErran huonen, ja Jerusalemin
ymbärille muurin.
1 Kun. K. 7: 8. Luku 9: 24.
2. Mutta Kansa uhraisit silloin wie=
lä korkeuxisa; sillä ei ollut wielä ra=
kettu huonetta HErran nimelle, siihen
aikaan asti. 2 Aika K. 33: 17.
3. Ja Salomo rakasti HErraa, ja
waelsi Isänsä Dawidin säädyisä: paitzi
että hän uhrais ja suitzutti korkeuxisa.
1 Aika K. 16: 39, 40.
4. Ja Kuningas meni Gibeoniin
uhramaan: sillä siellä oli jaloin kor=
keus, ja Salomo uhrais tuhannen polt=
touhria sillä Altarilla. 2 Aika K. 1: 3.
5. Ja HErra ilmandui Salomolle
Gibeonisa yöllä unesa: ja Jumala sa=
noi: anos, mitä minä annan sinulle.
1 Kun. K. 9: 2. 2 Aika K. 1: 7.

6. Salomo sanoi: sinä olet tehnyt
minun Isälleni Dawidille sinun pal=
welialles sen suuren laupiuden, niin=
kuin hän waelsi sinun edesäs totuudesa
ja wanhurskaudesa, ja waalla sydämel=
lä sinun kansas: ja sinä olet pitänyt
hänelle suuren laupiuden, ja olet an=
danut hänelle pojan, joka istuu hänen
istuimellansa, niinkuin tänäpänä ta=
pahtuu.
7. Ja nyt HERra minun Juma=
lani, sinä olet tehnyt sinun palwelias
Kuningaxi minun Isäni Dawidin siaan:
ja minä olen nuorukainen, ja en tiedä
käydä ulos taikka sisälle.
8. Ja sinun palwelias on sinun
Kansas keskellä, kuin sinä olet walin=
nut: suuren Kansan, joita ei kengän
lukea taikka kirjoitta taida, paljouden
tähden.
9. Anna sentähden sinun palwelial=
les ymmärtäwäinen sydän duomita si=
nun Kansaas, ja eroitta pahaa ja hy=
wää: sillä kuka taita tätä sinun suur=
ta Kansaas duomita? 2 Aika K. 1: 10.
10. Ja tämä puhe kelpais HERra=
ralle, että Salomo tätä anoi.
11. Ja HERra sanoi hänelle: et=
täs tätä anoit, ja et anonut sinulles
pitkää ikää, eikä anonut sinulles rik=
kautta, ja et anonut wihamiestes sie=
luja: waan anoit sinulles tietoa ym=
märtä oikeutta:
12. Katzo, minä olen tehnyt sinun
sanais jälkeen: katzo, minä olen anda=
nut sinulle tietäwäisen ja ymmärtä=
wäisen sydämen, niin ettei sinun wer=
taistas ollut ole sinun edelläs, eikä
myös pidä tuleman sinun jälkees.
Saarn. K. 1: 16.
13. Ja myös sitä kuin et sinä ano=
nut, olen minä andanut sinulle, rik=
kautta ja kunniata, niin ettei yhden=
gän pidä sinun wertaises oleman Ku=
ningasten seasa kaikkena sinun elin=
aikanas. Matth. 6: 33. Eph. 3: 20.
14. Ja jos sinä waellat minun tei=
säni, ja pidät minun säätyni ja käs=
kyni, niinkuin sinun Isäs Dawid waelsi;
niin minä teen sinun ikäs pitkäxi.
15. Koska Salomo heräis, niin katzo,
se oli uni: ja hän tuli Jerusalemiin,
ja seisoi HERran liiton Arkin edesä,
ja uhrais polttouhria ja
kiitosuhrin, ja teki pidon
palwelioillensa.
16. Silloin tuli kaxi portto
Kuningan tygö, ja seisoit hänen
sänsä.
17. Ja se toinen waimo sanoi:
nun Herrani, minä ja tämä
asuimme yhdesä huonesa: ja minä
nytin hänen tykönänsä siinä hu
18. Ja tapahtui kolmandena
wänä, sittekuin minä synnytin,
nytti myös tämä waimo: ja
limme ynnä: ja ei yxikän muuk
nen ollut meidän kanßamme siinä
nesa, paitzi meitä kahta.
19. Ja tämän waimon lapsi
yöllä; sillä hän makais hänen
länsä.
20. Niin hän nousi puoli yös
otti minun lapseni siwustani: ja
piikas makais, ja hän pani se
wuunsa, ja hänen kuolluen lap
pani hän minun siwuuni.
21. Koska minä aamulla her
imettämään lastani, ja katzo, se
kuollut. Niin minä taas katzelin
susti päiwän koittaisa lapsen, ja
ei se ollut minun poikani, jonga
olin synnyttänyt.
22. Niin se toinen waimo sanoi
se niin ole kuin sinä sanot, mutta
nun lapseni elää, ja sinun lapses
kuollut: Ja tämä sanoi: Ei,
sinun lapses on kuollut, ja minun
seni elää. Ja näin he puhuit Ku
gan edesä.
23. Ja Kuningas sanoi: tämä
noo: Tämä minun lapseni elää, ja
nun lapses on kuollut. Ja taas tä
toinen sanoo: ei niin, mutta sinun
ses on kuollut, ja minun lapseni e
24. Ja Kuningas sanoi: tuokat
nulle miekka: Ja miekka tuotin
ningan eteen.
25. Ja Kuningas sanoi: jakakat
läwä lapsi kahtia, ja andakat
puoli toiselle, ja toinen puoli
26. Niin sanoi se waimo
galle jonga eläwä lapsi oli: sillä
nen äitillinen sydämensä paloi
sa päälle, ja hän sanoi: Ah
Herrani, andakat hänelle se eläwä

... kuningan tappako händä. Mutta
... sanoi: eikä minulle eikä si-
... pidä annettaman, waan jaettakan
... ri.
7. Niin Kuningas wastais, ja sa-
... annettakan hänelle tämä eläwä
..., ja ei sitä pidä suingan tapetta-
...: sillä tämä on hänen äitinsä.
8. Ja sen duomion kuin Kuningas
..., kuuli kaikki Israel, ja he pel-
... Kuningasta; sillä he näit että
... alan tieto oli hänesä, toimitta
... ota.

4. Luku.

... mon ylimmäiset wirkamiehet, elatus-
ja ajo-säädyt, wiisaus, puhe.

... oli Salomo koko Israelin Ku-
ningas.
Ja nämät olit hänen päämie-
... AsarJa Papin Zadochin poika.
... Elihoreph ja Ahia Sisan pojat,
... kirjoittajat: Josaphat Ahiludin
... Kantzleri.
... Benaja Jojadan poika sodan-
... mies. Zadok ja AbJathar olit
... t. 1 Kun. K. 2: 26, 27.
... AsarJa Nathanin poika pää-
... ten haldia. Sabud Pappi Natha-
... poika, Kuningan neuwon andaja.
... Ja Ahisar huonen haldia. Ado-
... Abdanin poika oli weron päällä.
... Ja Salomolla oli kaxitoista-
... mendä waldamiestä koko Israelisa,
... murhen pidit Kuningaasta, ja
... huonestansa: ja kukin heistä toi-
... ruan Kuukautenansa, wuosiwuo-
...
... Ja nämät olit heidän nimensä:
... poika Ephraimin wuorelda.
... Dekerin poika Machasa, ja Saal-
... ja BethSemexesä: ja Elonisa
... Hananisa.
10. Hesedin poika Arubothisa: hä-
... oli Socho, ja kaikki Hepherin
... maa.
... AbiNadabin pojalla kaikki Do-
... kunda; jolla oli Taphat Sa-
... ar emändänä.
... Baena Ahiludin poika Taena-
... Megiddosa; ja koko Beth-
... oka on liki Zarthana Jes-
reelin alla, BethSeanista Mahalonin
ketoon asti, niin tälle puolen Jokmeamia.

13. Geberin poika Ramothista Gi-
leadisa, jolla olit Jairin kylät, Ma-
nassen pojan Gileadista, jolla oli Ar-
gobin niittu, joka on Basaniin päin,
kuusikymmendä suurta muurattua Kau-
pungita waskiteljinensä.

14. Ahinadab Iddon poika oli Ma-
hanaimisa.

15. Ahimaaz Naphthalisa: ja hän
otti myös Basmathin Salomon tyttä-
ren emännäxensä.

16. Baena Husan poika Aserisa ja
Alothisa.

17. Josaphat Paruahn poika Isascha-
risa.

18. Simei Elan poika BenJami-
nisa.

19. Geber Urin poika Gileadin
maalla, Sihonin Ammorealaisten Ku-
ningan maalla, ja Ogin Basanin Ku-
ningan, joka myös oli yxi niitten maa-
kundain waldamies.

20. Mutta Judata ja Israelia oli
paljo, niinkuin sandaa meren tykönä
paljouden tähden: he söit ja joit ja
iloitzit. 1 Mos. 13: 16. Luku 15: 5.

21. Ja Salomo hallitzi kaikisa wal-
dakunnisa, hamasta Philistealaisten maa-
kunnan wirrasta Egyptin rajaan asti;
jotka toit hänelle lahjoja, ja palwelit
Salomota kaiken hänen elinaikansa.

22. Ja Salomolla oli jokapäiwäi-
sexi ruaxi, kolmekymmendä Koria sämby-
läjauhoja, kuusikymmendä Koria muita
jauhoja:

23. Kymmenen lihawata härkää, ja
kaxikymmendä härkää laitumelda, ja
sata lammasta: ilman peuroja, ja metzä-
wuohia, ja walittua lihawata karjaa
ja linduja.

24. Sillä hän hallitzi koko maa-
kunnasa, sillä puolen wirtaa, hamasta
Diphsasta Gasaan asti, kaikkein Kunin-
gasten ylitze tällä puolen wirtaa: ja
hänellä oli rauha kaikella ymbäristöl-
länsä. 3 Mos. 26: 5.

25. Niin että Juda ja Israel asuit
lewollisesti, itzekukin wiinapuunsa ja fi-
kunapuunsa alla, Danista BerSebaan
asti, niinkauwan kuin Salomo eli.

26. Ja Salomolla oli neljäkym=
mendä tuhatta hingalota, hewoisille hä=
nen waunuinsa eteen: ja kaxitoistakym=
mendä tuhatta hewoismiestä.
27. Ja nämät waldamiehet toimitit
Kuningas Salomolle ruokaa, ja kai=
kille kuin Kuningas Salomon pöytää
lähestyit: kukin Kuukaudellansa, niin
ettei siitä mitän puuttunut.
28. He toit myös ohria ja olkia
hewoisille ja nopsille orheille, sinne kusa
hän oli, kukin niinkuin hänelle käsket=
ty oli.
29. Ja Jumala andoi Salomolle
wiisauden, ja sangen suuren ymmär=
ryxen; niin myös rohkian sydämen,
niinkuin sannan meren reunalla.
30. Niin että Salomon taito oli
suurembi, kuin kaikkein itäisen maan
lasten, ja Egyptiläisten taito.
31. Ja hän oli taitawambi kaikkia
ihmisiä, ja taitawambi kuin Ethan
Ezrahita, ja Heman, ja Chalcol, ja
Darda Macholin pojat: ja hänen ni=
mensä oli kuuluisa ymbäri kaikkein pa=
kanoitten. 1 Aika K. 2: 6.
Ps. 88: 1. Ps. 89: 1.
32. Ja puhui kolme tuhatta sanan=
laskua: ja hänen wirsiänsä oli tuhan=
nen ja wiisi.
33. Ja puhui myös puista, Cedristä
joka on Libanonisa hamaan Isoppiin
asti, joka seinästä kaswaa. Niin puhui
hän myös eläimistä, linnuista, mate=
lewaisista ja kaloista.
34. Ja kaikista Kansoista tuldin
kuulemaan Salomon taitoa; ja kai=
kilda maan Kuningoilta jotka olit kuul=
let hänen taidostansa.

5. Luku.

Hiramin ja Salomon sanansaattajat, liitto. Templin työwäki.

Ja Hiram Tyrin Kuningas lähetti
palweliansa Salomon tygö; sillä
hän oli kuullut että he olit hänen
woidellet Kuningaxi Isänsä siaan: sillä
Hiram rakasti Dawidita niinkauwan
kuin hän eli. 2 Sam. 5: 11.
1 Aika K. 14: 1. 2 Aika K. 2: 3.
2. Ja Salomo lähetti Hiramin ty=
gö, ja käski hänelle sanoa:
3. Sinä tiedät, ettei minun Isäni
Dawid tainnut raketa HERran
Jumalansa nimelle huonetta, sen so
tähden, kuin oli hänen ymbärillän
siihenasti kuin HERra andoi he
hänen jalkapöytäinsä ala.
4. Mutta nyt on HERra mi
Jumalani andanut lewon minun
bäristölläni; niin ettei wihollista
pahaa estäjätä ole.
5. Katzo, minä aiwon raketa hu
HERran minun Jumalani ni
niinkuin HERra on puhunut m
Isälleni Dawidille, sanoden: sinun
kas, jonga minä sinun siaas a
sinun istuimelles, pitä rakendaman
nun nimelleni huonen.
2 Sam. 7: 13. 1 Aika K. 22: 10.
6. Niin käske nyt minulle h
Cedripuita Libanonista, ja että
nun palweliani olisit sinun palweli
kanßa: ja minä annan sinulle
palwelioittes palkan kaiken sen jä
kuin sinä sanot: sillä sinä tiedät,
meillä ole yhtän miestä, joka taita
kata puita niinkuin Zidonilaiset.
7. Mutta koska Hiram kuuli S
lomon puhen, iloitzi hän suuresti
sanoi: kiitetty olkon HERra tänäp
joka on andanut Dawidille taita
pojan, tämän paljen Kansan pä
8. Ja Hiram lähetti Salomon
gö, sanoden: minä olen kuullut mi
minulle olet lähettänyt: ja minä t
myös kaiken sinun tahtos jälkeen, C
dripuisa ja hongisa.
9. Ja minun palweliani pitä
wetämän Libanonista mereen, ja m
annan ne panna lauttoin merellä,
wien siihen paikkaan, kuhunga
minun käsket, ja minä hajottelen
siellä, ja anna sinä ne sieldä o
Mutta tee sinä myös minun tahto
ettäs annat minun perhelleni le
ainetta. 1 Kun. K. 5: 6.
10. Ja niin andoi Hiram Sa
molle Cedripuita ja hongia, niin p
kuin hän tahdoi.
11. Ja Salomo andoi Hiram
kaxikymmendä tuhatta Koria nis
hänen perhellensä rawinnoxi, ja
kymmendä Koria surwottua öljyä
andoi Salomo Hiramille joka w
12. Ja HERra andoi Salomo

[...] niinkuin hän hänelle lupannut
: Ja Salomon ja Hiramin wälillä
rauha; ja he teit myös liiton keske-
nä. 1 Kun. K. 3: 12.
13. Ja Salomo annoi walita mies-
än koko Israelista: ja niitten wa-
in luku oli kolmekymmendä tu-
a miestä.
14. Ja hän lähetti heidän Libano-
, kymmenen tuhatta Kuukauderi
ittain, niin että he olit yhden
änden Libanonisa, ja kari kuu-
a kotonansa: ja Adoniram oli sen
uwun päällä.
5. Ja Salomolla oli seitzemän-
mendä tuhatta, jotka kuormia kan-
, ja kahdexankymmendä tuhatta
uorella hakkaisit:
Ilman ylimmäisiä Salomon
iä, jotka työn päälle asetetut
lmetuhatta ja kolmesataa; jotka
Kansaa kuin työtä teit.
2 Aika K. 2: 2.
7. Ja Kuningas käski heidän we-
simria kiwiä, kallita kiwiä, haka-
kiwiä, huonen perustuxexi.
. Ja Salomon rakendajat, ja
min rakendajat ja Giblimit, wuo-
a walmistit puita ja kiwiä huonen
uxexi.

6. Luku.

mplin rakennus, suuruus, muoto, lu-
paus, osat. Kuorin kaunistus.

tapahtui neljännellä sadannella ja
kahdexannellakymmenennellä ajast-
Israelin lasten lähtemisen jäl-
Egyptin maalda, neljännellä ajast-
jittekuin Salomo oli tullut Is-
Kuningaxi, Siffin Kuukaudella,
on se toinen kuukausi; että huone
tiin HERralle. 2 Aika K. 3: 1.
. Ja huone, jonga Kuningas Sa-
rakensi HERralle, oli kuutta-
mendä kyynärätä pitkä, kahtakym-
dä kyynärätä lewiä, ja kolmee-
mendä kyynärätä korkia.
Ja esihuone Templin edesä oli
mendä kyynärätä pitkä, huo-
yden jälkeen: ja kymmendä
lewiä, huonen edesä.
K. 3: 4. Joh. 10: 23. Ap. T. 3: 11.
Luku 5: 12.

4. Ja teki akkunan huonen päälle,
sisäldä awarari, ja ahtari ulkoa.
Hes. 40: 16.
5. Ja hän rakensi käytäwän seinää
myöden huonen ymbäri, niin että se
käwi kirkon ja Kuorin ymbäri, ja teki
solat ulkonaiselle puolelle yli ymbäri.
1 Aika K. 9: 27.
6. Se alammainen käytäwä oli
wiittä kyynärätä lewiä, ja keskimmäi-
nen kuutta kyynärätä lewiä, ja kolmas
seitzendä kyynärätä lewiä: sillä hän
asetti malat ulkoa huonetta ymbäri,
niin ettei ne olisi sattunet huonen seinään.
7. Ja koska huone rakettin, rakettin
se kokonaisista kiwistä, jotka tuodut olit;
niin ettei yhtän wasarata, eikä kir-
westä, eikä yhtän rautaasetta kuulunut
siinä rakennuxesa. 1 Kun. K. 5: 17, 18.
8. Ja owi keskimmäiseen solaan oli
oikialla puolella huonetta, niin että
mendin kierosa astuimita myöden ylös
siihen keskimmäiseen käytäwään, ja kes-
kimmäisestä kolmandeen.
9. Ja niin rakensi hän huonen ja
päätti sen, ja kattoi huonen Cedripui-
silla kaarimalwoilla.
10. Hän rakensi myös käytäwän
koko huonen ymbäri, wiittä kyynärätä
korkian; jonga hän yhdisti huoneseen
Cedripuilla.
11. Ja HERran sana tuli Salo-
mon tygö, sanoden:
12. Tämä on se huone, jongas ra-
kennat, jos sinä waellat minun säädyi-
säni, ja teet minun oikeuteni, ja pidät
kaikki minun käskyni, waeldain niisä;
niin minä wahwistan minun sanani
sinun kansas, kuin minä sinun Isälles
Savidille sanonut olen.
2 Sam. 7: 13, 14. 1 Kun. K. 2: 4.
Luku 9: 4. 1 Aika K. 22: 10.
13. Ja minä asun Israelin lasten
keskellä: ja en hyljää minun Kansaani
Israelia.
14. Niin Salomo rakensi huonen,
ja päätti sen. Ap. T. 7: 47.
15. Ja kaunisti huonen seinät si-
säldä Cedripuisilla laudoilla, huonen
permannosta niin lakeen asti, ja kau-
nisti sisäldä puilla, ja teki huonen per-
mannon hongaisista laudoista.
16. Ja hän rakensi huonen siwuilda

Cedripuisen seinän kahtakymmendä kyy-
närätä pitkän, permannosta kattoon
asti: ja teki siihen sisälle Kuorin kaikkein
pyhimbään.
17. Ja huone oli neljäkymmendä
kyynärätä pitkä, se esipuoli Templistä.
18. Koko huone oli sisäldä aiwa
Cedripuusta, kaiwettu knuppein ja kuk-
kaisten muodolla: kaikki Cedripuusta,
ja ei yhtän kiweä näkynyt.
19. Mutta Kuorin hän walmisti
huonen sisälle, HERran liiton Arkkia
panda siihen.
20. Ja Kuorin edustan kahtakym-
mendä kyynärätä pitkän, kahtakym-
mendä kyynärätä lewiän, ja kahta-
kymmendä kyynärätä korkian: ja hän
silais sen selkiällä kullalla ja kaunisti
Altarin Cedripuulla.
21. Ja Salomo silais huonen sisäl-
dä selkiällä kullalla: ja teki kullaiset
widiat teljexi Kuorin eteen, jonga hän
kullalla silannut oli.
22. Ja hän silais koko huonen kul-
lalla siihenasti että koko huone walmixi
tuli: niin myös koko Altarin, kuin
kuorisa oli, silais hän kullalla.
23. Hän teki myös Kuoriin kaxi
Cherubimia öljypuista, kymmendä kyy-
närätä korkiat. 2 Mos. 25: 18. Luku 37: 7.
24. Wiittä kyynärätä pitkä oli kum-
mangin Cherubimin siipi, niin että kym-
menen kyynärätä oli yhden siiwen ää-
restä niin toisen siiwen ääreen.
25. Niin että sillä toisella Cherubi-
milla oli myös kymmenen kyynärätä:
ja oli yhtäläinen mitta ja sia molem-
milla Cherubimilla:
26. Niin että yxi Cherubim oli
kymmendä kyynärätä korkia; niin oli
myös se toinen.
27. Ja hän pani ne Cherubimit
keskelle sisämäistä huonetta, ja Cheru-
bimit lewitit siipensä, niin että yhden
siipi sattui tähän seinään, ja sen toi-
sen Cherubimin siipi sattui toiseen sei-
nään: mutta keskellä huonetta sattui
siipi siipeen.
28. Ja hän silais Cherubimit kul-
lalla.
29. Ja kaikkein huonen seinäin ym-
bäri andoi hän tehdä pyörtyjä töitä,
kaiwetuita Cherubimeja, palmuja,
awoimia kukkaisita sisälle ja ulos.
30. Ja hän silais huonen perm
non kullalla sisäldä ja ulkoa.
31. Ja Kuorin läpikäytäwään
hän kaxi owea öljypuista, wii
maisilla päällispuilla ja pihtipi
32. Ja niihin molembiin
andoi hän leikata pyörtyjä töitä,
rubimeja, palmuja ja awoimia k
sia, ja silais ne kullalla: ja
kuldaa Cherubimein ja palmuin p
33. Niin teki hän myös T
läpikäytäwään neljäkulmaiset pi
let öljypuista;
34. Ja kaxi owea hongasta,
että kummasakin owesa oli kaxi
ja molemmat säränillänsä ju
35. Ja hän kaiwoi Cherub
palmuja ja awoimia kukkaisia, ja
ne kullalla, kohdastansa leikkauxen
36. Ja sitte rakensi hän sisä
pihan kolmella riwillä hakatuist
wistä, ja yhdellä riwillä wuol
Cedripuista.
37. Neljännellä ajastajalla pe
tin HERran huone Siffin K
38. Ja ensimmäisellä ajast
toistakymmendä Buulin kuulla (
kahdexas Kuukausi) päätettin
kaluinensa, kaiken sen jälkeen kui
oleman piti. Ja hän rakensi sen
mänä ajastaikana.

7. Luku.

Kuningallinen huone. Waskiseppä,
järwi, istuimet, kattilat, patat ja Alt

Mutta Salomo rakensi huonett
kolmetoistakymmendä ajast
ennenkuin se täydellisesti walmixi
2. Ja hän rakensi Libanonin me
huonen, sata kyynärätä pituud
wiittäkymmendä kyynärätä lew
ja kolmekymmendä kyynärätä kor
delle: neljällä tahwolla olit Cedri
patzat, ja wuoldut Cedripuiset ta
patzasten päällä.
3. Ja se oli peitetty Cedripu
landoilla ylhäldä kaarten ylitse,
olit niitten patzasten päällä, joita
wiisiwiidettäkymmendä, wiisitoista
mendä kullakin tahwolla.

4. Ja kolme akkunariwiä, kolmeen
[ker]taan suutasuuxin.
5. Ja kaikki owet ja pihtipielet o-
[li] nelikulmaiset, ja akkunat suutasuu-
[xi]n kolmeen kertaan.
6. Hän rakensi myös patzasten esi-
[huo]nen, wiittäkymmendä kyynärätä pi-
[tu]delle, ja kolmekymmendä kyynärätä
[le]wiudelle: ja esihuone oli niitten koh-
[da]lla, ja patzat ja paxut kaaret niit-
[te]n kohdalla.
7. Ja myös Duomioistuimen esi-
[huo]nen duomitaxensa siinä, Duomio-
[istu]imen hän teki: ja peitti molemmat
[sei]nämmot Cedripuilla.
8. Niin myös omaan huoneseensa,
[jos]sa hän itze asui, toisen pihan sisälli-
[se]llä puolelle esihuonetta, joka oli tehty
[niin]kuin se toinengin huone. Hän teki
[my]ös huonen Pharaon tyttärelle, jon-
[ka] Salomo emännäxensä ottanut oli,
[sen] esihuonen kaltaisen. 1 Kun. K. 3: 1.
9. Nämät kaikki olit kalleista kiwis-
[tä] mitan jälkeen wuolduista ja sahal-
[la] leikatuista sisäldä ja ulkoa; perustu-
[xi]sta kattoon asti, ja wielä ulkoiselda
[puo]len isoon pihaan saakka.
10. Perustuxet olit myös kalleista
[ki]wistä, ja suurista kiwistä: kymmenen
[ky]ynärän kiwistä, ja kahdexan kyynä-
[rän] kiwistä.
11. Ja niitten päällä oli muita
[ka]llita kiwiä mitan jälkeen wuolduja,
[ja] myös Cedripuita.
12. Mutta sen suuren pihan ym-
[bär]i oli kolme riwiä wuolduja kiwiä,
[ja] yxi riwi Cedripuisia lautoja; niin
[my]ös HERran huonen sisäpuolella ja
[es]ihuonen sisällä.
13. Ja Kuningas Salomo lähetti,
[ja] noudatti Hiramin Tyrosta;
2 Aika K. 2: 13.
14. Joka oli lesken poika Naphtha-
[lin] suwusta, ja hänen Isänsä oli myös
[yxi] Tyriläinen, waskiseppä: ja hän
[oli] taidolla, ymmärryxellä ja tiedolla
[ty]öitettu, kaikkinaisia waskitöitä teke-
[mä]än: Koska hän tuli Kuningas Sa-
[lo]mon tygö, niin hän teki kaikki hä-
[ne]n työnsä. 2 Mos. 31: 3.
15. Ja hän walmisti kaxi waskipa-
[tz]asta, kummangin kahdexantoistakym-
[me]ndä kyynärätä korkiaxi, ja yhden
langan kahdentoistakymmenen kyynärän
pitudexi, kumbakin patzasta ymbärinsä.
2 Kun. K. 25: 17. Jer. 52: 21.
16. Ja teki kaxi walettua waskista
kruunua asettaxensa patzasten päihin:
ja kumbikin kruunu oli wiittä kyynä-
rätä korkia.
17. Werkot (teki hän) werkon ta-
walla, ja köydet niinkuin rengat kruu-
nuin, jotka olit ylhällä patzasten pää-
sä, seitzemän kumbangin kruunuun.
18. Ja teki patzat, ja kaxi riwiä
ymbäri yhden werkon päälle, peittä-
mään kruunuja, jotka olit granati o-
menain päällä, ja niin hän myös teki
toiselle kruunulle.
19. Ja ne kruunut jotka olit patzas-
ten pääsä, olit tehdyt niinkuin kukkai-
set esihuonesa, neljää kyynärätä suuret.
20. Ja kruunut niitten kahden pa-
tzan päällä ylhällä keskipaikan kohdal-
la, jonga päällä werkko oli; ja kaxi-
sataa granatin omenata riwittäin ym-
bärinsä toisen kruunun päällä.
21. Ja hän nosti ne patzat Templin
esihuonen eteen, ja sen patzan kuin hän
oikialle puolelle asetti, kutzui hän
Jachin: ja sen patzan kuin hän asetti
wasemmalle puolelle, kutzui hän Boas.
22. Ja ne seisoit patzasten päisä
tehdyt niinkuin kukkaiset: ja niin pää-
tettin patzasten teko.
23. Ja hän teki waletun järwen
kymmendä kyynärätä lewiän yhdestä
partasta niin toiseen, ymmyrjäisen, ja
wiittä kyynärätä korkian, ja nuora
kolmekymmendä kyynärätä pitkä käwi
sen ymbäri. 2 Aika K. 4: 2. Jer. 52: 20.
24. Ja knupit olit järwen partan
alla, jotka käwit sen ymbäri, kymme-
nen jokaitzella kyynärällä järweä ym-
bäri: ja knupit olit kokonansa waletut
kahteen riwiin. 2 Aika K. 4: 3.
25. Ja se seisoi kahdentoistakymme-
nen härjän päällä: kolme heistä kään-
sit itzensä pohjaiseen, kolme ländeen,
kolme etelään, ja kolme itään päin:
ja se järwi oli ylhällä heidän pääl-
länsä, ja kaikki heidän takaiset puo-
lensa sisällekäsin.
26. Ja se oli kämmenen paxuus,
ja sen parras oli tekoansa niinkuin
maljan parras, ja niinkuin ulos puh-

kewa kukkainen: ja se weti kaxi tu-
hatta Bathia.
27. Hän teki myös kymmenen was-
kista istuinda: neljää kyynärätä oli
itzekukin istuin pitkä, ja neljää kyynä-
rätä lewiä, waan kolmea kyynärätä
korkia.
28. Ja ne istuimet olit niin teh-
dyt, että niisä olit laidat; ja ne lai-
dat olit palletten wälillä.
29. Ja laidoisa palletten wälillä,
olit jalopeurat, härjät ja Cherubimit:
ja palletten päällä ylhällä oli wahwa
wirwando; mutta jalopeurain ja här-
käin alla olit wenytetyt jatkoxet.
30. Ja jokaitzella istuimella oli nel-
jä waskista ratasta waskisten isesten
kanßa, ja niisä olit neljällä kulmalla
niskat; jotka niskat olit kattilan ala
waletut, kungin jatkoxen kohdalle.
31. Ja sen kowerrus oli seppelen
sisäpuolelda kyynärätä korkia, jonga
keskus oli puoltatoista kyynärätä le-
wiä: olit myös sen wierellä leikkau-
xet; mutta niitten laidat olit nelitah-
kulaiset, ja ei ymmyrjäiset.
32. Waan ne neljä ratasta seisoit
juuri laitain alla, ja ratasten iket o-
lit istuinda liki: jokainen ratas oli
puoltatoista kyynärätä korkia.
33. Ja pyörät olit tehdyt niinkuin
waunuin pyörät, ja heidän napansa,
kappansa, kehräwartensa ja kierunsa,
olit kaikki waletut.
34. Ja ne neljä niskaa jokaitzen
istuimen neljäsä kulmasa, olit myös
istuimesa kiinni.
35. Ja istuimen pääsä oli puolen
kyynärän korkeus, joka oli kokonansa
ymmyrjäinen: oli myös kungin istui-
men pääsä heidän kahwansa, ja hänen
laitansa olit itze hänestä.
36. Ja hän andoi kaiwaa tasaisiin
paikkoin kahwoin ja laitoin, Cherubi-
mit, jalopeurat ja palmupuita, toinen
toisensa tygö ymbäri.
37. Näin teki hän ne kymmenen
walettua istuinda: heillä kaikilla oli
yxi muoto, yxi mitta, yxi sia.
38. Ja hän teki kymmenen waski-
kattilata; niin että kukin kattila weti
neljäkymmendä Bathia, ja kukin kat-
tila oli neljää kyynärätä suuri, yxi
kattila oli yhden istuimen päällä,
niin kymmenellä istuimella.
2 Aika K. 4: 6.
39. Ja hän asetti wiisi istuinda
nen oikialle siwulle, ja toiset wii
wasemmalle siwulle: mutta järwen
ni hän huonen oikialle siwulle e
idän puoleen, etelän kohdalle.
40. Ja Hiram teki myös pa
lapioita, ja maljoja: ja niin H
päätti kaiken työn, kuin hän teki
ningas Salomolle HErran huon
41. Ne kaxi patzasta, ja ne kax
myrjäistä kruunua, jotka niitten
den patzan päällä olit: ja ne
werkkoa, peittämään niitä kahta
myrjäistä kruunua, patzasten p
42. Ja ne neljäsataa granati
nata, niitten kahden werkon pääl
kaxi riwiä granatin omenita k
werkon päällä, peittämään niit
ta ymmyrjäistä kruunua patzasten
43. Ja ne kymmenen istuin
kymmenen kattilata istuinden p
44. Ja yhden järwen, ja kaxi
kymmendä härkää järwen ala;
45. Ja padat, lapiot ja malj
kaikki nämät astiat, jotka Hira
Kuningas Salomolle HErran h
seen, selkiästä waskesta.
46. Jordanin kedolla andoi K
gas Salomo ne walaa, sawises
räsä Suchothin ja Zarthanin w
47. Ja Salomo andoi kaikki
mät astiat olla (punnitzemata);
waskea oli ylönpaljo: ei kysytty
ken painoa.
48. Ja Salomo teki kaikki
kuin HErran huonesa tarwittin
laisen Altarin, ja kullaisen p
jolla näkyleiwät pidettin;
49. Wiisi kyntiläjalkaa oikialle
wiisi wasemmalle puolelle Kuorin
puhtasta kullasta, kullaisten kukka
lampuin ja niistinden kanßa;
2 Aika K. 4: 7.
50. Niin myös maljoja, katesa,
peja, lusikoita ja pannuja puhtas
lasta: Ja olit huonen säränät
sisälmäisisä owisa, joka oli se k
pyhin, ja Templin huonen owen
nät aiwan puhtasta kullasta.
51. Näin kaikki työ päätettiin

ningas Salomo teki HERran huo=
en: Ja Salomo kandoi sinne kaikki
hänen Isänsä Dawid pyhittänyt
hopiasta ja kullasta, ja astioista, ja
HERran huonen tawaroihin.
2 Sam. 8: 7, 11. 2 Aika K. 5: 1.

8. Luku.

n Arkki wiedän Kuoriin. Templi py=
ketään. Salomo kiittä, rukoilee, uh=
raa, wihkii. Kansa iloitzee, menee
majoillensa.

illoin kokois Salomo Israelin wan=
himmat, kaikki sukukundain ylim=
set ja Isäin päämiehet Israelin
n seasta, Kuningas Salomon tygö
salemiin, wiemään HERran lii=
Arkkia Dawidin Kaupungista, se
on. 2 Sam. 5: 9. 2 Aika K. 5: 2.
Ja kaikki Israelin miehet ko=
it Kuningas Salomon tygö E=
in Kuukaudella, juhlapäiwänä:
seitzemäs Kuukausi.
Ja koska kaikki Israelin wan=
at tulit kokoon, nostit Papit Arkin:
Ja kannoit HERran Arkin ja
kunnan majan, ja kaikki Pyhän
jotka majasa olit: ne weit Pa=
ja Lewitat ylös. 4 Mos. 4: 15.
Ja Kuningas Salomo, ja koko
aelin joukko, joka hänen tygönsä
sä oli koonnut, menit hänen kans=
a Arkin edellä; ja uhraisit lam=
n ja karjaa, joita ei arwattu eikä
u paljouden tähden.
6. Ja näin kannoit Papit HER=
liiton Arkin siallensa Templin
riin, siihen kaikkein Pyhimbään,
rubimin siipein ala:
Sillä Cherubimit hajoitit siipen=
Arkin siaan: ja Cherubimit warjoi=
Arkin, ja korennot ylhäldä.
Ja korennot wedettin niin pit=
ulos, että niitten päät näyit Py=
ä Kuorin eteen; waan ulkoa päin
ne näkynet: ja ne owat siellä tä=
päiwään asti.
9. Arkisa ei ollut mitän, paitzi Mo=
kahta kiwistä taulua, jotka Mo=
pani Horebisa; koska HER=
liiton teki Israelin lasten kanßa,
lähteisänsä Egyptistä.
16: 21. 4 Mos. 17: 10. 5 Mos.
2 Aika K. 5: 10. Hebr. 9: 4.

10. Ja tapahtui, että koska Papit
menit Pyhästä ulos, täytti pilwi HER=
ran huonen; 2 Mos. 40: 34. 4 Mos. 9: 15.
11. Niin ettei Papit saanet seisoa
ja tehdä heidän wirkaansa pilwen täh=
den; sillä HERran kunnia täytti
HERran huonen. 2 Aika K. 7: 1, 2.
12. Silloin sanoi Salomo: HER=
ra on sanonut asuwansa pimeydesä.
2 Mos. 20: 21. 3 Mos. 16: 2. 5 Mos. 4: 11.
2 Aika K. 6: 1.
13. Minä olen tosin rakendanut si=
nulle huonen asumisexi; ja istuimen,
että siellä asuisit ijankaikkisesti.
14. Ja Kuningas käänsi kaswonsa
ja siunais koko Israelin joukon: Ja
koko Israelin joukko seisoi.
15. Ja hän sanoi: kiitetty olkon
HERra Israelin Jumala, joka suul=
lansa minun Isälleni Dawidille puhu=
nut on, ja on täyttänyt kädellänsä, ja
sanonut: 2 Sam. 7: 6, 13.
16. Siitä päiwästä jona minä joh=
datin minun Kansani Israelin Egyp=
tistä, en ole minä yhtän Kaupungita
walinnut kaikesta Israelin sukukunnas=
ta, että minulle huone raketaisiin, niin
että minun nimeni olis siellä: mutta
Dawidin minä olen walinnut minun
Kansani Israelin päälle.
17. Ja minun Isäni Dawid aikoi
raketa huonen, HERran Israelin Ju=
malan nimelle. 2 Sam. 7: 2.
1 Aika K. 17: 1. 2 Aika K. 6: 7.
18. Mutta HERra sanoi minun
Isälleni Dawidille: ettäs aiwoit rake=
ta minun nimelleni huonetta, olet sinä
sen hywästi tehnyt, ettäs sen aiwoit:
19. Kuitengin ei sinun pidä sitä
huonetta rakendaman; waan sinun poi=
kas, joka sinun kupeistas tulee, hän on
rakendawa minun nimelleni huonen.
20. Ja HERra on wahwistanut
sanansa, jonga hän puhunut on: sillä
minä olen nosnut minun Isäni Da=
widin siaan, ja istun Israelin istui=
mella, niinkuin HERra puhunut on,
ja olen rakendanut HERran Israelin
Jumalan nimelle huonen.
21. Ja olen siellä walmistanut Ar=
kille sian, kusa HERran liitto on,
jonga hän teki meidän Isillemme joh=
dattaisansa heitä Egyptin maalda.

22. Ja Salomo seisoi HERran Altarin edesä, koko Israelin joukon edesä; ja hajotti kätensä ylös taiwaseen päin; 2 Aika K. 6: 13.

23. Ja sanoi: **HERra Israelin Jumala, ei ole yhtän Jumalata sinun wertaistas, ylhällä taiwaasa taikka alhalla maasa, joka pidät liiton ja laupiuden palwelioilles; jotka sinun edesäs kaikesta sydämestänsä waeldawat;**

24. Joka olet pitänyt sinun palwelialles Davidille minun Isälleni kaikki kuin sinä hänelle puhunut olet: sinun suullas sinä olet puhunut sen, ja sinä olet täyttänyt sen sinun kädelläs, niinkuin se tänäpänä on.

25. Nyt siis HERra Israelin Jumala, pidä sinun palwelialles Dawidille minun Isälleni se kuin sinä hänelle puhunut olet, ja sanonut: ei pidä sinulda miestä puuttuman minun edesäni, joka istuu Israelin istuimella: ainoasta jos sinun lapses pitäwät heidän tiensä, waeldaxensa minun edesäni, niinkuin sinä olet waeldanut minun edesäni. 1 Aika K. 22: 20.

26. Nyt Israelin Jumala, anna sanas olla totinen, jonga sinä palwelialles Dawidille minun Isälleni puhunut olet.

27. **Luuletkos Jumalan maan päällä asuwan? katzo, taiwat ja taiwasten taiwat ei woi sinua käsittä:** kuingasta siis tämä huone jonga minä rakensin, sen tekis?
2 Aika K. 2: 6. Es. 66: 1. Jer. 23: 24. Ap. T. 7: 48, 49. Luku 17: 24.

28. Niin käännä siis sinuas sinun palwelias rukouxeen ja anomiseen, HERra minun Jumalani; että kuulisit minun kiitoxeni ja rukouxeni, jonga sinun palwelias tänäpänä rukoilee sinun edesäs:

29. Että sinun silmäs awoi olis tämän huonen puoleen yöllä ja päiwällä, ja siinä paikasa, josta sanonut olet: minun nimeni pitä oleman siellä; Että kuulisit sen rukouxen jonga sinun palwelias rukoilee täsä paikasa:
2 Mos. 20: 24. 5 Mos. 12: 11.

30. Ja kuulisit sinun palwelias, ja Kansas Israelin hartan rukouxen, jonga he täsä paikasa rukoilewat: ja [...] kuulisit sen siellä kusas asut taiwa[...] ja koskas sen kuulet, olisit armolli[...]

31. Koska joku rikko lähimmäi[...] sä wastan, ja otta walan pääll[...] jolla hän hänensä welkapääxi teke[...] wala tulee sinun Altaris eteen [...] huonesa:

32. Että kuulisit taiwaisa ja s[...] taisit palwelioilles oikeuden, että [...] mitzisit jumalattoman, ja andaisit [...] nen tiensä tulla hänen päänsä pä[...] ja wanhurskaxi tekisit wiattoman, [...] tekisit hänelle hänen oikeudensa jäl[...]

33. Jos sinun Kansas Israel [...] dän wihamiestensä edesä, että he [...] syndiä tehnet sinua wastan; ja he k[...] däwät itzensä sinun tygös, ja tu[...] tawat sinun nimes, ja rukoilewa[...] andexi anowat sinulda täsä huo[...]

34. Että kuulisit taiwaisa, [...] nun Kansas Israelin synnille arm[...] nen olisit, ja johdataisit heitä [...] maalle jällen, jongas heidän Isill[...] andanut olet.

35. Jos taiwat suljetut owat, [...] ettei sada, että he sinua wastan ri[...] net owat; ja rukoilewat täsä siasa, [...] tunnustawat sinun nimes, ja kään[...] wät itzensä heidän synnistänsä, e[...] rangaiset heitä:

36. Että kuulisit heitä taiwa[...] ja olisit sinun palwelias ja Kansas [...] raelin synnille armollinen, että os[...] heille sen hywän tien, jota hei[...] waeldaman pitä; ja annat sataa si[...] maas päälle, jongas Kansalles peri[...] sexi andanut olet.

37. Jos kallis aika tulee maa[...] eli rutto tulee, taikka pouta, eli ruo[...] taikka kaskat, eli jywämadot maan pä[...] le tulewat, taikka wihamiehet piiritt[...] wät maakunnasa heidän porttinsa, tai[...] ka kaikkinainen witzaus, eli kaikkinai[...] nen sairaus tulee;

38. Kaikki rukouxet, kaikki ande[...] anomiset kuin kaikki Ihmiset, kai[...] sinun Kansas Israel tekewät; koska [...] ymmärtäwät witzauxen itzekukin syd[...] mesänsä, ja hajoittawat kätensä täm[...] huonen puoleen:

39. Että silloin kuulisit taiwaisa, siitä siasta kusas asut, ja olisit armol-

m ja tekisit sen niin, että annat
kullengin niinkuin hän waeldanut on,
hän sinä hänen sydämensä tunnet:
sinä ainoasta tunnet kaikkein
isten lasten sydämet;
1 Sam. 16: 7. 2 Aika K. 6: 30.
0. Että he aina sinua pelkäisit,
auwan kuin he maan päällä elä=
, jonga meidän Isillemme anda=
olet.
. Jos myös joku muukalaisista,
ei ole sinun Kansastas Israelista,
kaukaiselda maalda sinun nimes
n; Es. 56: 6.
. Sillä he saawat kuulla sinun
ja nimestäs, ja woimallisesta kä=
, ja ojetusta käsiwarrestas: ja
ulee rukoilemaan tähän huoneseen:
Että kuulisit taiwaisa, siitä
sias asut, ja tekisit kaiken sen,
muukalainen sinulda anoo; että
Kansa maan päällä tundis sinun
, että he myös pelkäisit sinua
in sinun Kansas Israel: ja tie=
että sinun nimes auxihuutan täsä
sa, jonga minä rakendanut olen.
Es. 56: 6. Matth. 21: 13.
. Jos sinun Kansas waelda so=
wihamiehiänsä wastan, sitä tietä
heidän lähetät; ja he rukoile=
HERraa tiellä, Kaupungin puo=
jongas walinnut olet, ja huonen
n jonga minä sinun nimelles ra=
nut olen:
. Että kuulisit heidän rukou=
ja anomisensa taiwaisa, ja saat=
heille oikeuden.
. Jos he syndiä tekewät sinua
n (sillä ei ole yhtäkän ihmistä
ei syndiä tee): ja sinä wihastut
päällensä, ja annat heidän wi=
en käsiin; niin että he wiewät
fangina wihollisen maalle, taem=
li lähemmä; 2 Aika K. 6: 36.
Saarn. 7: 20: 9. Saarn. K. 7: 21.
Rom. 3: 23. 1 Joh. 1: 8.
. Ja he tekisit sydämestänsä pa=
n sinä maasa josa he fangina
, ja he palajaisit sinua rukoile=
heidän fangiuxensa maalla, sa=
: rikoimme ja teimme pa=
ja olimme jumalattomat;
he niin palajaisit sinun ty=
a sydämestänsä, ja kaikesta

sielustansa heidän wihamiestensä maalla,
jotka heitä fangixi wienet owat pois:
ja he rukoilewat sinua tiellä heidän
maansa puoleen, jongas heidän Isil=
lensä andanut olet, sen Kaupungin puo=
leen, jongas walinnut olet, ja sen huo=
nen puoleen, jonga minä sinun nimel=
les rakendanut olen:
49. Että kuulisit heidän rukouxen=
sa ja andexi anomisensa taiwaisa, siitä
siasta kusa sinä asut, ja saattaisit heille
oikeuden;
50. Ja olisit sinun Kansalles ar=
mollinen, jotka sinua wastan syndiä
tehnet owat, ja kaikille heidän rikoxil=
lensa, joilla he rikkonet owat sinua
wastan: ja annaisit heille armon niil=
dä jotka heitä fangina pitäwät, ja he
armahdaisit heidän päällensä.
51. Sillä he owat sinun Kansas
ja sinun perimises, jotka sinä Egyptistä
johdatit rautaisesta pätzistä.
2 Mos. 1: 11, 14. 5 Mos. 4: 20.
52. Että sinun silmäs olisit awoi
sinun palwelias anomiseen, ja sinun
Kansas Israelin rukouxeen; ettäs hei=
tä kaikisa kuulisit, joidenga tähden he
sinun tygös huutawat. Ps. 121: 4.
53. Sillä sinä olet heidän eroitta=
nut sinulles perimisexi kaikista Kan=
soista maan päällä: niinkuin sinä sa=
nonut olet sinun palwelias Mosexen
kautta, koska sinä meidän Isät johda=
tit Egyptistä, HERra, HERra.
2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 7: 6. Luku 14: 2.
54. Ja koska Salomo oli kaiken
tämän rukouxen ja anomisen lopetta=
nut HERran edesä; nousi hän HER=
ran Altarin edestä polwiansa kumar=
tamasta, ja hajottamasta käsiänsä tai=
waiseen päin;
55. Ja seisoi ja siunais koko Israe=
lin joukon, korotetulla äänellä, ja sanoi:
56. Kiitetty olkon HERra joka
Kansallensa Israelille lewon andanut
on, kaiken sen jälkeen kuin hän puhu=
nut on: ei yhtäkän ole puuttunut hä=
nen hywistä sanoistansa kuin hän pal=
welIansa Mosexen kautta puhunut on.
5 Mos. 12: 10. Jos. 21: 45.
57. HERra meidän Jumalamme
olkon meidän kanssamme, niinkuin
hän on ollut meidän Isäimme kanssa:

älkän meitä hyljätkö, eikä ylönandako
meitä:
58. Että hän käändäis meidän sy=
dämemme hänen tygönsä: että me
waellaisimme kaikisa hänen teisänsä,
ja pidäisimme hänen käskynsä,
säätynsä ja oikeudensa, kuin hän
meidän Isillemme käskenyt on.
59. Ja että nämät minun sanani,
jotka minä HERran edesä rukoillut
olen, olisit läsnä HERran meidän
Jumalamme tykönä päiwällä ja yöllä;
että hän saattais hänen palweliallensa,
ja Israelille hänen Kansallensa oikeu=
den, itzekullakin ajallansa:
60. Että kaikki Kansat maan päällä
tiedäisit, että HERra on itze Jumala,
ja ei yksikän muu. 5 Mos. 4: 35, 39.
61. Ja teidän sydämenne olkon waka
HERran meidän Jumalamme edesä,
waeldamaan hänen säädyisänsä, ja pi=
tämään hänen käskynsä, niinkuin se
tänäpänä on.
62. Ja Kuningas ja koko Israeli
hänen kanßansa, uhraisit uhria HER=
ran edesä.
63. Ja Salomo uhrais kiitosuhria
(jonga hän HERralle uhrais,) kaxi
kolmattakymmendä tuhatta härkää, ja
sata ja kaxikymmendä tuhatta lam=
masta. Näin he wiheit HERran huo=
nen, Kuningas ja kaikki Israelin lapset.
2 Aika K. 7: 5.
64. Sinä päiwänä pyhitti Kunin=
gas keskikartanon, joka oli HERran
huonen edesä; sillä hän teki siellä polt=
touhrin, ruokauhrin, ja kiitosuhrin
lihawuden: sillä waski Altari, joka
HERran edesä oli, oli wähäinen polt=
touhriin, ruokauhriin, ja kiitosuhrin
lihawuteen. 3 Mos. 2: 1. 2 Aika K. 7: 7.
65. Ja Salomo piti siihen aikaan
juhlaa, ja koko Israel hänen kanßan=
sa, suuresa kokouxesa, Hemathin rajasta
Egyptin wirtaan asti, HERran mei=
dän Jumalamme edesä, seitzemän päi=
wää, ja taas seitzemän päiwää: (se on)
neljätoistakymmendä päiwää.
4 Mos. 34: 8. 2 Aika K. 7: 8.
66. Ja kahdexandena päiwänä päästi
hän Kansan menemään, ja he siunai=
sit Kuningasta: ja waelsit majoillensa,
iloiten ja riemuiten kaikesta sitä h
hywydestä, kuin HERra palweliall
Dawidille ja Kansallensa Israelill
nyt oli.

9. Luku.

Jumalan wastaus. Hiramin palkka.
lomon Kaupungit, orjat, uhrit, lai

Ja koska Salomo oli rakend
HERran huonen ja Kun
huonen, ja kaikki kuin hänen
mensä anoi ja halais tehdäxensä:
2 Aika K. 7: 11.
2. Ilmandui HERra Sal
toisen kerran, niinkuin hän oli
ilmandunut Gibeonisa. 1 Kun.
3. Ja HERra sanoi hänelle
nä olen kuullut sinun rukouxes
mises, kuin sinä olet minun
anonut, ja olen pyhittänyt tämän
nen, jongas rakendanut olet, pan
siihen minun nimeni ijankaikkisest
minun silmäni ja sydämeni owat
siinä. 5 Mos. 12: 11.
1 Kun. K. 8: 22, 2c. Ps. 132: 14.
4. Ja jos sinä waellat minun
säni, niinkuin sinun Isäs Dawid
eldanut on, sydämen yxikertaisud
wakuudesa; niin ettäs teet kaikki
minä sinulle käskenyt olen, ja
minun säätyni ja oikeuteni:
5. Niin minä wahwistan sinun
dakundas istuimen Israelin ylitze
kaikkisesti; niinkuin minä sinun
Dawidin kanßa puhunut olen, san
ei sinulda pidä otettaman pois
Israelin istuimelda. 2 Sam.
1 Kun. K. 2: 4. 1 Aika K. 22: 10.
6. Mutta jos te käännätte teitä
peräti pois minusta, te ja teidän
senne, ja ette pidä minun käskyjän
säätyjäni, jotka minä olen pannut
dän eteenne; ja menette ja palwel
wieraita jumalita ja rukoilette m
7. Niin minä häwitän Israel
siitä maasta, jonga minä heille a
nut olen: ja sen huonen, jonga
minun nimelleni pyhittänyt olen,
tän minä minun kaswoni edestä
Ja Israel pitä oleman sananl
ja juttuxi kaikisa Kansoisa.
5 Mos. 28: 37. 2 Aika K. 7: 20. Jer.

8. J

8. Ja waikka tämä huone on kaik=
korkein, niin kuitengin kaikkein
siitä käywät ohitze, pitä häm=
stywän ja wiheldämän, sanoden:
ri HERra näin teki tälle maalle
tälle huonelle?
5 Mos. 29: 24. Jer. 22: 8.
9. Silloin wastatan: että he HERr=
heidän Jumalansa hyljäisit, joka
än Isänsä Egyptin maalda joh=
ulos, ja seuraisit muita jumalita
kumarsit niitä ja palwelit niitä;
ähden on HERra kaiken tämän
n andanut tulla heidän päällensä.
10. Koska kaxikymmendä ajastaikaa
t olit, joina Salomo ne kaxi
ta rakensi, HERran huonen ja
aan huonen;
K. 6: 38. Luku 7: 1. 2 Aika K. 8: 1.
Joihin Hiram Tyron Kunin=
oi Salomolle Cedripuita, hon=
a kuldaa, kaiken hänen tahtonsa
: Niin Kuningas Salomo an=
Hiramille kaxikymmendä Kaupun=
Galilean maasa. 2 Aika K. 8: 2.
12. Ja Hiram matkusti Tyrosta
aan niitä Kaupungeita, jotka
o hänelle andanut oli: ja ei ne
e kelwannet;
13. Ja sanoi: mitkä nämät Kau=
t owat, minun weljeni, jotkas
e andanut olet? Ja hän kutzui
abulin maaxi tähän päiwään asti.
14. Ja Hiram oli lähettänyt Ku=
lle sata ja kaxikymmendä Cent=
ä kuldaa.
15. Ja tämä on luku werosta, jon=
Kuningas Salomo kandoi raketa=
HERran huonetta, ja hänen
ttansa, ja Milleta, ja Jerusale=
muuria: ja Hazorita, ja Megid=
ja Gaserita.
Sam. 5: 9, 10. 1 Kun. K. 11: 27.
16. Sillä Pharao Egyptin Kunin=
oli mennyt ja woittanut Gaserin,
annut sen tulella, ja lyönyt Ca=
laiset kuolliaxi jotka Kaupungisa
: oli andanut sen tyttärellensä
emännälle lahjaxi.
17. Niin Salomo rakensi Gaserin,
mäisen BethHoronin;
2 Aika K. 8: 5.

18. Ja Baalathin, ja Thadmorin,
korwesa maalla;
19. Ja kaikki tawara=Kaupungit
jotka Salomolla olit, ja kaikki wannu=
Kaupungit, ja ratzasmiesten Kaupun=
git, ja mitä Salomo halais ja tah=
doi raketa Jerusalemisa, ja Libano=
nisa, ja koko maasa joka hänen wal=
lasansa oli.
20. Kaiken jäänen Kansan Amorea=
laisista, Hethiläisistä, Pheresealaisista,
Hewiläisistä ja Jebusealaisista, jotka
ei ollet Israelin lapsista:
21. Heidän lapsensa, jotka he jätit
heistänsä maahan, joita Israelin lap=
set ei taitanet häwittä; ne teki Sa=
lomo werollisexi tähän päiwään asti.
22. Mutta Israelin lapsista ei Sa=
lomo tehnyt yhtän orjaxi; waan ne
olit sotamiehet, ja hänen palwelians,
ja päämiehensä, ja esimiehensä, ja hä=
nen waunuinsa ja ratzasmiestensä pää=
miehet. 3 Mos. 25: 39.
23. Ja wirkamiesten päämiehiä, jot=
ka olit Salomon työn päällä, oli wiisi=
sataa ja wiisikymmendä jotka Kansaa
hallitzit, ja työn toimitit.
2 Aika K. 8 10.
24. Mutta Pharaon tytär meni
ylös Dawid'n Kaupungista omaan huo=
neseensa, jonga (Salomo) hänelle ra=
kendanut oli: Silloin rakensi hän myös
Millon. 2 Aika K. 8: 11.
25. Ja Salomo uhrais kolmasti
wuodesa polttouhria, ja kiitosuhria Al=
tarilla, jonga hän HERralle raken=
danut oli, ja suitzutti sen päällä HERr=
ran edesä: ja niin huone päätettin.
2 Aika K. 4: 1. Luku 7: 7. Luku 8: 12, rc.
26. Ja Kuningas Salomo teki myös
laiwan Ezeonin Geberisä, joka liki
Elothia on, punaisen meren reunan
tykönä Edomealaisten maalla.
27. Ja Hiram lähetti palwelians
laiwaan, jotka olit jalot haaximiehet,
ja mereen hywin harjandunet, Salo=
mon palweliain kanssa.
28. Ja he tulit Ophiriin, ja weit
sieldä neljäsataa ja kaxikymmendä lei=
wiskätä kuldaa: ja he weit sen Ku=
ningas Salomolle. 2 Aika K. 8: 18.

10. Luku.

Arabian Drottningi. Salomon suuresta rikkaudesta, taidosta ja kunnia-arwosta.

Ja rikkan Arabian Drottningi oli
kuullut Salomon sanoman HERran nimestä; ja tuli koettelemaan händä tapaurilla. 2 Aika K. 9: 1.
Matth. 12: 42. Luc. 11: 31.
2. Ja hän tuli Jerusalemiin sangen suuren joukon kanßa, Kamelein
kanßa jotka jaloja yrtejä kannatit, ja
aiwan paljo kuldaa, ja kalleita kiwiä:
Ja koska hän tuli Kuningas Salomon
tygö, puhui hän hänelle kaikki kuin
hän sydämesänsä aikonut oli.
3. Ja Salomo ilmoitti hänelle
kaikki hänen sanansa: ei ollut mitän
Kuningalda salattu, jota ei hän hänelle ilmoittanut.
4. Koska rikkan Arabian Drottningi
näki kaiken Salomon taidon, ja huonen jonga hän rakendanut oli:
5. Ja ruat hänen pöydällänsä, ja
hänen palweliainsa asuinsiat, ja kungin heidän wirkansa, ja heidän waattensa, ja hänen juomansa laskiat ja
polttouhrinsa, jonga hän HERran huonesa uhrais: tuli hän liki hengettömäri.
6. Sitte sanoi hän Kuningalle: se
on tosi kuin minä sinusta kuullut olen
minun maalleni, ja sinun menostas, ja
sinun taidostas.
7. Ja en minä uskonut sitä ennenkuin minä tulin itze, ja minä olen
sen nyt silmilläni nähnyt, ja katzo,
ei ole minulle puolittaingan sanottu:
sinulla on enämbi taitoa ja hywyttä,
kuin sanoma on, jonga minä kuullut
olen.
8. Autuat owat sinun miehes ja
sinun palwelias; jotka aina sinun edesäs seisowat, ja kuuldelewat sinun taitoas.
9. Kiitetty olkon HERra sinun Jumalas, joka sinun on mielistynyt, sinun
Israelin istuimelle pannaxensa: sentähden että HERra rakastaa Israelia
ijankaikkisesti, on hän pannut sinun
Kuningaxi duomiota ja oikeutta tekemään.
10. Ja hän andoi Kuningalle karikymmendä toista sataa Centneriä kuldaa, ja sangen paljo jaloja yrtejä, ja
kalleita kiwiä: Ei tullut sinne s
niin paljo kalleita yrtejä, kuin ri
Arabian Drottningi, Kuningas
lomolle andoi.
11. Siihen myös Hiramin ha
jotka kuldaa toit Ophirista, ja sa
paljo Hebenin puita ja kallita ki
1 Kun. K. 9: 27, 28.
12. Ja Kuningas andoi tehdä,
benin puista patzaita HERran hu
seen, ja Kuningan huoneseen, ja
delet ja harput soittaille: Ei t
sinne sitte niin paljo Hebenin p
eikä myös nähty ole tähän päi
asti. 2 Aika K. 9: 10, 11.
13. Ja Kuningas Salomo a
rikkan Arabian Drottningille
kuin hän pyyti ja anoi häneldä,
niitä kuin hän hänelle itze andoi
hän palais ja meni palweli
omalle maallensa.
14. Mutta kullan paino jon
joka wuosi toit Salomolle, oli
sataa ja kuusi seitzemättä ky
Centneriä kuldaa: 2 Aika K.
15. Ilman sitä kuin kauppa
ja yrtein myyjät, niin myös
Arabian Kuningat ja ne woim
maalda (toit hänelle.)
16. Ja Kuningas Salomo a
myös tehdä parhasta kullasta kari
keihästä: kuusisataa kultapenningitä
doi hän panna jokaitzeen keihäseen:
17. Ja kolmesataa kilpeä par
kullasta: ja kolme leiwiskätä ku
jokaitzeen kilpeen: ja Kuningas
ne Libanonin metzähuoneseen.
1 Kun. K. 14: 26.
18. Ja Kuningas teki suuren i
men Elephandin luista, ja kuldais
selkiällä kullalla. 2 Aika K.
19. Ja siinä istuimesa oli
astuinlautaa, ja sen istuimen pää
ymmyrjäinen takaapäin, ja käsipu
molemmilla puolilla istuinda, ja
Jalopeuraa seisoit käsipuiden ty
20. Ja siellä seisoi karitoista
mendä Jalopeuraa niitten kun
tuinlaudan päällä molemmin puo
ei senkaltaista ole tehty kusa
dakunnasa.

21. Kaikki Kuningas Salomon juo-
astiat olit selkiäistä kullasta, ja jo-
astia Libanonin metzähuonesa oli
selkiäistä kullasta: sillä ei yxikän
sinut Kuningas Salomon aikana
sta.
Sillä Kuningalla oli haaxi
s, merellä Hiramin hahden kans-
ja se haaxi Tharsis tuli joka kol-
mena wuotena kerran, ja toi kul-
; hopiata, Elephandin hambaita,
oita ja Riikinkukkoja.
1 Kun. K. 9: 26.
Ja näin Kuningas Salomo on
suuremmaxi kaikkia Kuningoita
n päällä, rikkaudesa ja wiisaudesa.
Kun. K. 3: 12, 13. 2 Aika K. 1: 1.
Ja kaikki mailma pyysi nähdä
ota, kuullaxensa sitä taitoa, jonga
oli andanut hänen sydämeensä.
Ja he kukin toit hänelle lah-
hopiaastioita ja kullaisita kaluja,
atteita, ja harniskoita, ja yrtejä,
oisia, ja muuleja, joka wuosi.
Ja Salomo kokois waunuja ja
iehiä, niin että hänellä oli tu-
n ja neljäsataa waunua, ja kaxitois-
mendä tuhatta ratzasmiestä: ne
pani waunukaupungeihin ja Ku-
n tygö Jerusalemiin.
Kun. K. 4: 26. Luku 9: 19. 2 Aika K.
1: 14. Luku 9: 25.
Ja Kuningas teki niin, että ho-
oli niin paljo Jerusalemisa kuin
, ja Cedripuita niin paljo kuin
kuna puita laaxosa.
2 Aika K. 9: 27.
Ja Salomolle tuotin hewoisita
tistä, ja kudotuita kaluja; ja Ku-
n kauppamiehet ostit ne kalut:
2 Aika K. 1: 16.
Ja toit Egyptistä jokaitzen wau-
uden sadan hopiapenningin edes-
ja hewoisen sadan ja wiidenkym-
hopiapenningin edestä. Niin weit
kaikkein Hethiläisten Kunin-
ja Syrian Kuningasten tygö,
kättensä kautta.

11. Luku.

waimot, langemus, rangaistus,
wiholliset, kuolema.

1 Kuningas Salomo rakasti monda
laisia waimoa, Pharaon ty-
tärtä, ja Moabitalaisia, Ammonita-
laisia, Edomealaisia, Zidonilaisia ja
Hethiläisiä:
2. Niistä Kansoista joista HERra
Israelin lapsille sanonut oli: älkät
mengö heidän tygönsä, eikä hekän tul-
ko teidän tygönne: sillä he käändäwät
totisesti teidän sydämenne heidän ju-
malittensa perään: Näihin suostui Sa-
lomo rakastamaan heitä.
2 Mos. 34: 16. 5 Mos. 7: 3, 4. Luku 17: 17.
3. Ja hänellä oli seitzemän sataa
Ruhtinallista emändätä, ja kolme sa-
taa jalkawaimoa: ja hänen waimonsa
käänsit pois hänen sydämensä.
4. Koska Salomo wanheni, käänsit
hänen emändänsä hänen sydämensä wie-
rasten jumalitten perään; niin ettei hä-
nen sydämensä ollut täydellinen HER-
ran hänen Jumalansa kanssa, niinkuin
Dawidin hänen Isänsä sydän.
5. Ja niin waelsi Salomo Astha-
rothin Zidonilaisten Jumalan perään,
ja Milchomin Ammonitalaisten kau-
heuden perään. Duom. 2: 13.
2 Kun. K. 23: 13
6. Ja Salomo teki pahaa HER-
ran edesä: ja ei seurannut HERraa
täydellisesti, niinkuin hänen Isänsä
Dawid.
7. Silloin rakensi Salomo korkeu-
den Chamoxelle Moabitalaisten kauhis-
tuxelle, sille wuorelle, joka on Jerusa-
lemin edesä; ja Molochille Ammoni-
tain kauhistuxelle. 4 Mos. 21: 29.
8. Ja niin teki Salomo kaikille
muukalaisille emännillensä, jotka hei-
dän jumalillensa suitzutit ja uhraisit.
9. Ja HERra wihastui Salomon
päälle; että hänen sydämensä oli kään-
dynyt pois HERrasta Israelin Ju-
malasta, joka hänelle kahdesti ilman-
dunut oli; 1 Kun. K. 3: 5. Luku 9: 2.
10. Ja händä näistä kieldänyt oli,
ettei hänen pitänyt waeldaman wie-
rasten jumalitten perään: ja ei kuiten-
gan pitänyt mitä HERra hänelle käs-
kenyt oli.
11. Sanoi siis HERra Salomol-
le: että se on tapahtunut sinulda, ja
et sinä pitänyt minun liittoani, ja mi-
nun käskyjäni, kuin minä sinulle käs-
kin; niin minä totisesti rewäisen wal-

valtakunnan sinulda, ja annan sen sinun palwelialles. 1 Sam. 15: 28.
1 Kun. K. 12: 15. Luk. 24: 8.

12. Kuitengin en minä sitä tee sinun ajallas, sinun Isäs Dawidin tähden: mutta sinun poikas kädestä minä sen rewäisen.

13. En minä kuitengan koko waldakundaa rewäise: yhden sukukunnan minä annan sinun pojalles, Dawidin minun palweliani tähden, ja Jerusalemin tähden, jonga minä olen walinnut.

14. Ja HERra nosti Salomolle wihollisen, Hadadin Edomealaisen, Kuningallisesta sugusta Edomisa.

15. Sillä kosta Dawid oli Edomisa, ja Joab sodanpäämies meni hautamaan tapetuita: ja löi kuolliaxi kaiken miehenpuolen Edomisa;
2 Sam. 8: 14. 1 Aika K. 18: 12.

16. Sillä Joab ja koko Israel wiibyi kuusi kuukautta siellä; siihenasti että hän kaiken miehenpuolen Edomisa häwitti:

17. Niin pakeni Hadad ja muutamat Edomin miehet hänen kanßansa hänen Isänsä palwelioista, ja menit Egyptiin: Mutta Hadad oli wähä nuorukainen.

18. Ja he nousit Midianista ja tulit Paraan, ja otit kanßansa miehiä, Paranista; ja menit Egyptiin, Pharaon Egyptin Kuningan tygö; joka andoi hänelle huonen, ja elatuxen, ja maan hän myös andoi hänelle.

19. Ja Hadad löysi suuren armon Pharaon edesä; niin että hän andoi hänelle emändänsä Drottning Taphenexen sisaren, emännäxi.

20. Ja Taphenexen sisar synnytti hänelle Genubathin hänen poikansa: Ja Taphenes kaswatti hänen Pharaon huonesa, niin että Genubath oli Pharaon huonesa Pharaon lasten seasa.

21. Kosta Hadad kuuli Egyptisä, Dawidin nukkunexi Isäinsä kanßa, ja että sodanpäämies Joab oli kuollut; sanoi hän Pharaolle: päästä minua menemään minun maalleni.

22. Pharao wastais händä: mitä sinun puuttuu minun tykönäni, että tahdot mennä sinun maalles? hän sanoi: ei mitäng, waan salli minun kuitengin mennä.

23. Ja Jumala nosti myös hänelle wihamiehen Nesonin Eliadan pojan, joka oli karannut Herraldansa Hadadeserildä Zoban Kuningalda.

24. Ja kokois miehiä hänen tygönsä, ja hän oli sotajoukon päämies, kosta Dawid surmais heitä; ja he menit Damascuun, ja asuit siellä, ja hallitzit Damascusa.
2 Sam. 8: 3, 4. Luku 10: 18.

25. Ja hän oli Israelin wiholli[illegible] niinkauwan kuin Salomo eli, [illegible] sitä wahingota kuin Hadad teki: [illegible] kauhistui Israelia ja tuli Syrian [illegible]ningaxi.

26. Niin myös Jerobeam Ne[illegible] poika Ephrathilainen Zaredasta, [illegible]mon palwelia, hänen äitinsä [illegible] Zerua, leski waimo; hän nosti kätensä Kuningasta wastan.

27. Ja tämä on syy jonga [illegible] hän kätensä nosti Kuningasta wa[illegible] Kosta Salomo rakensi Millon, [illegible] hän Dawidin hänen Isänsä Ka[illegible]gin raon. 2 Sam. 5: [illegible]
1 Kun. K. 9: 15, 24.

28. Ja Jerobeam oli jalo sota[illegible] ja kosta Salomo näki sen nuoru[illegible] kelpawaisexi, asetti hän hänen Josephin huonen kuormain päälle.

29. Se tapahtui siihen aikaan, [illegible] Jerobeam meni ulos Jerusalemi[illegible] Propheta Ahia Silosta löysi [illegible] tiellä, ja hänen yllänsä oli uusi [illegible] ja he olit ainoastansa kahden [illegible]

30. Ja Ahia rupeis siihen [illegible] hameseen kuin hänen yllänsä oli, [illegible] wäis kahdexitoistakymmenexi kapp[illegible]

31. Ja sanoi Jerobeamille: ota [illegible]menen kappaletta sinulles; sillä [illegible] nuo HERra Israelin Jumala: [illegible] minä rewäisen waldakunnan Salo[illegible] kädestä, ja annan sinulle kym[illegible]kukundaa: 1 Kun. K. 12: 15. Luk [illegible]

32. Yxi sukukunda jää hänelle, [illegible]widin minun palweliani tähden, ja [illegible]rusalemin Kaupungin tähden, [illegible] minä olen walinnut kaikista Isra[illegible] sukukunnista: [illegible]

33. Että he owat minun hyl[illegible]net, ja kumartanet Astharothia [illegible]

jumalata, Chamosta Moabin
jumalata, ja Milchomia Ammon-
sten jumalata: ja ei waeldanet
täni, eikä tehnet mitä mi-
wais, minun säätyjäni ja oi-
keuttani, niinkuin Dawid hänen
nsä.
En minä kuitengan ota kaikkea
ndaa hänen kädestänsä; waan
hänen Ruhtinaxi hänen elinaja-
, Dawidin minun palweliani täh-
jonga minä walitzin, sillä hän
minun käskyni ja säätyni.
Mutta hänen poikansa kädestä
minä waldakunnan; ja annan si-
kymmenen sukukundaa;
Mutta hänen pojallensa annan
yhden sukukunnan; että minun
lwelani Dawidilla olis aina wal-
minun edesäni Jerusalemisa, sinä
gisa, jonga minä olen walin-
minullemi, pannaxeni minun nime-
2 Sam. 21: 17. 1 Kun. K. 15: 4.
Niin otan minä nyt sinun hal-
kaikisa kuin sinun sydämes
: ja sinun pitä oleman Israe-
uningas.
Jos sinä kuulet kaikkia kuin
sinulle käsken, ja waellat minun
, ja teet sitä kuin minulle kel-
pitäden minun säätyni ja käsky-
nkuin Dawid minun palweliani
niin minä olen sinun kansas, ja
n sinulle wahwan huonen, niin-
minä Dawidille rakensin, ja an-
nulle Israelin.
Ja näin alennan minä sentäh-
Dawidin siemenen: en kuitengan
kaikkisesti.
Mutta Salomo pyyti tappaa
mia. Niin Jerobeam nousi ja
tijn, Sisakin Egyptin Ku-
: ja oli Egyptisä Salo-
emaan asti.
Mitä muuta Salomosta sano-
, hänen tekonsa ja taitonsa:
ole kirjoitetut Salomon aika-
2 Aika K. 1: 1. Luku 9: 29.
Mutta aika kuin Salomo hal-
emisa kaiken Israelin ylitze,
ajastaikaa.
Ja Salomo nukkui Isäinsä
kansa, ja haudattin hänen Isänsä Dawidin
Kaupungijn: Ja hänen poikansa Re-
habeam tuli Kuningaxi hänen siaansa.
2 Aika K. 9: 31.

12. Luku.

Kansan pyyndö. Rehabeamin neuwo. Wal-
dakunda jaettu. Jerobeamin wastikkat.

Ja Rehabeam meni Sichemijn: sillä
koko Israel oli silloin tullut Si-
chemiin, tekemään händä Kuningaxi.
2 Aika K. 10: 1.
2. Ja Jerobeam Nebathin poika
kuuli sen Egyptisä ollesansa, johonga
hän Kuningas Salomon edestä pake-
nut oli: (ja Jerobeam wiiwyi Egyptisä.)
2 Aika K. 10: 2.
3. Ja he olit lähettänet händä
kutzumaan: Ja Jerobeam tuli ja koko
Israelin joukko: ja he puhuit Reha-
beamille, ja sanoit:
4. Sinun Isäs on meidän ikemme
raskauttanut: niin huojenna nyt sinä
sinun Isäs kowa palwelus ja raskas
ijes, jonga hän meidän päällemme pan-
nut on, niin me palwelemme sinua.
5. Mutta hän sanoi heille: mengät
pois kolmandeen päiwään asti, ja tul-
kat jällen minun tygöni: ja Kansa meni.
6. Niin Kuningas Rehabeam piti
neuwoa wanhimmitten kanssa, jotka hä-
nen Isänsä Salomon edesä seisoit, kos-
ka hän wielä eli, ja sanoi: kuinga te
neuwotte wastamaan tätä Kansaa?
7. He puhuit hänelle, sanoden: jos
sinä palwelet tänäpänä tätä Kansaa,
ja noudat heidän mielensä, ja wastat
heitä ja annat heille hywiä sanoja;
niin he owat sinun palwelias kaiken
sinun elinaikas.
8. Mutta hän hyljäis wanhembain
neuwon, jonga he hänelle andanet olit;
ja piti neuwoa nuorukaisten kanssa, jot-
ka hänen kanssansa kaswanet olit, ja
hänen edesänsä seisoit.
9. Ja hän sanoi niille: mitä te
neuwotte wastamaan tätä Kansaa, jo-
ka minulle on puhunut, sanoden: huo-
jenna se ijes, jonga Isäs meidän
päällemme pannut on?
10. Ja nuorukaiset jotka hänen kans-
sansa kaswanet olit, puhuit hänelle, sa-
noden: niin pitä sinun sanoman sille

Kansalle joka sinulle sanoo: sinun Isäs on meidän ikemme raskauttanut, huojenna se meildä: sille pitä sinun sanoman: minun pienin sormeni on paxumbi kuin minun Isäni kupet.
2 Aik. K. 10: 10, 11.

11. Minun Isäni on teidän ikenne raskauttanut, mutta minä lisän wielä nyt teidän ikeseenne: minun Isäni on teitä kurittanut ruoskilla, waan minä kuritan teitä Skorpioneilla.

12. Niin Jerobeam ja kaikki Kansa tulit Rehabeamin tygö kolmandena päiwänä; niinkuin Kuningas puhunut ja sanonut oli: tulkat minun tygöni jällen kolmandena päiwänä.

13. Ja Kuningas wastais kowin Kansaa; ja hyljäis sen neuwon kuin wanhimmat olit hänelle andanet;

14. Ja puhui heille niinkuin ne nuoret olit neuwonet, ja sanoi: minun Isäni on teidän ikenne raskauttanut, mutta minä lisän teidän ikeseenne wielä: minun Isäni on teitä kurittanut ruoskilla, mutta minä kuritan teitä Skorpioneilla.

15. Ja ei Kuningas kuullut Kansaa; sillä HERra oli sen niin käändänyt, wahwistaxensa sanansa kuin HERra puhui Jerobeamille Nabathin pojalle, Ahian kautta Silosta.
1 Kun. K. 11: 11, 31.

16. Koska koko Israel sen näki, ettei Kuningas kuullut heitä, wastais Kansa Kuningasta ja sanoi: mikä osa on meillä Savidisa? eli perinys Isain pojasa? Israel mene majoilles: katzo siis sinä Dawid huonettas. Ja Israel meni majoillensa.

17. Niin että Rehabeam ainoastansa wallitzi ne Israelin lapset, jotka Judan Kaupungeisa asuit. 1 Kun. K. 11: 32.

18. Ja koska Kuningas Rehabeam lähetti Adoramin werorahan haldian matkaan, niin koko Israel kiwitti hänen, niin että hän kuoli: Mutta Kuningas Rehabeam astui nopiasti waunuihin, ja pakeni Jerusalemiin.

19. Ja niin erkani Israel Dawidin huonesta, hamaan tähän päiwään asti.
2 Kun. K. 17: 21.

20. Koska koko Israel kuuli Jerobeamin tullexi jällen, lähetit he ja käskit hänen kutzua Kansan eteen, ja teit hänen kaiken Israelin Kuningaxi, ja ei yxikän seurannut Dawidin huonetta, waan Judan suku ainoastansa.

21. Ja koska Rehabeam tuli Jerusalemiin, kokois hän koko Judan huonen ja BenJaminin suwun, sata ja kahdexankymmendä tuhatta walittua sotamiestä, sotimaan Israelin huonetta wastan, ja omistamaan waldakunda Rehabeamille Salomon pojalle jällen.
2 Aik. K. 11: 1.

22. Mutta Jumalan sana tuli Jumalan miehen Semajan tygö, sanoden:

23. Puhu Rehabeamille Salomon pojalle Judan Kuningalle, ja koko Judan huonelle, ja BenJaminille, ja muulle Kansalle, ja sano:

24. Näin sanoo HERra: ei teidän pidä menemän, eikä sotimaan teidän weljejänne Israelin lapsia wastan: palaitkan jokainen kotiansa: sillä se on minulda tapahtunut. Ja he kuulit HERran sanan, ja palaisit menemään HERran sanan jälkeen.

25. Ja Jerobeam rakensi Sichemin Ephraimin wuorelle, ja asui siinä, ja läxi sieldä, ja rakensi Pnuelin.
1 Mos. 32: 30.

26. Ja Jerobeam ajatteli sydämesänsä: nyt waldakunda tulee Dawidin huonelle jällen.

27. Jos tämä Kansa menee Jerusalemiin uhramaan HERran huoneseen, ja tämän Kansan sydän kääntyy jällen heidän Herransa Rehabeamin Judan Kuningan puoleen; niin he tappawat minun, ja palajawat jällen Rehabeamin Judan Kuningan tygö.

28. Ja Kuningas piti neuwon, ja teki kaxi kullaista wasikkata: ja sanoi heille: teidän on työläs mennä Jerusalemiin, katzo, täsä on sinun Jumalas Israel, joka sinun on johdattanut Egyptin maalda.
2 Mos. 32: 4, 8. 2 Kun. K. 17: 16.

29. Ja pani nijstä yhden BethEliin; ja sen toisen pani hän Daniin.
Duom. 18: 29, 30.

30. Ja se asia joudui synnixi: sillä Kansa meni sen yhden eteen hamaan Daniin.

Niin teki hän myös huonen
: ja teki Papit halwimmista
seasta, jotka ei Lewin Lapsista

1 Kun. K. 13: 33.
2 Aik. K. 11: 15. Luku 13: 9.

32. Ja Jerobeam teki juhlan wii-
nätoistakymmenendenä päiwänä,
andena Kuukautena, niinkuin Ju-
juhlapäiwän, ja uhrais Altarilla.
hän myös teki BethElisä, uhra-
wasikoille, jotka hän tehnyt oli:
hän toimitti BethEliin Papit kuk-
lle, jotka hän tehnyt oli.
33. Ja hän uhrais sillä Altarilla,
hän BethEliin tehnyt oli) sinä
ndenätoistakymmenendenä päiwänä
andena Kuukautena, jonga hän
sänsä ajatellut oli. Ja teki Is-
lapsille juhlan, ja uhrais Alta-
suitzutuxexi.

13. Luku.

beamin altari, käsi. Prophetan esi-
, tottelemattomuus, rangaistus.
Jerobeam pyrki pahudesansa.

katzo, Jumalan mies tuli Judas-
HERran sanan kanßa Beth-
: ja Jerobeam seisoi Altarin ty-
suitzuttamasa.
2. Ja hän huusi Altarita wastan
ran sanan kautta, ja sanoi: Al-
, Altari: Näin sanoo HERra:
, Dawidin huonelle on syndywä
, Josia nimeldä: hän on uhrawa
päälles korkeuden Pappeja, jotka
päälläs suitzuttawat, ja on polt-
ihmisen luita sinun päälläs.

2 Kun. K. 23: 16.

Ja hän andoi sinä päiwänä ih-
, ja sanoi: tämä on se ihme, jon-
HERra puhunut on: katzo, Alta-
pitä halkeman, ja tuhka joka sen
on, pitä hajoitettaman.
Koska Kuningas kuuli sanan sil-
Jumalan mieheldä, joka Altarita
in BethElisä huutanut oli, ojensi
beam kätensä Altarin tyköä, ja sa-
ttakat händä kiinni: Ja hänen
kuiwettui, jonga hän händä
, ja ei hän tainnut sitä
puoleensa.
Altari halkeis, ja tuhka ha-
Altarilda; sen ihmen jälkeen,
kuin Jumalan mies HERran sanan
kautta andanut oli.
6. Ja Kuningas wastais, ja sanoi
Jumalan miehelle: nöyrytä nyt sinus
rukouxella, HERran sinun Jumalas
kaswoin edesä, ja rukoile minun edes-
täni, että minun käteni taipuis minun
tygöni: Niin Jumalan mies rukoili
nöyrästi HERraa, ja Kuningan käsi
taiwui jällen hänen puoleensa, ja tuli
niinkuin se oli ennengin ollut.

2 Mos. 8: 8. Luku 9: 28. Luku 10: 17.
4 Mos. 21: 7.

7. Ja Kuningas puhui Jumalan
miehelle: tule kotia minun kanßani ja
wirwota itzes: minä annan sinulle lahjan.
8. Mutta Jumalan mies sanoi Ku-
ningalle: waikkas annaisit minulle puo-
len sinun huonettas, en minä sittengän
tulisi sinun kanßas: engä syö täsä pai-
kasa leipää, engä juo wettä.
9. Sillä niin käski minun HERra
sanansa kautta, sanoden: ei sinun pidä
leipää syömän, eikä wettä juoman;
eikä myös palajaman sitä tietä kuin
sinä mennyt olet.
10. Ja hän meni toista tietä: ja
ei palainnut sitä tietä kuin hän Beth-
Eliin tullut oli.
11. Mutta BethElisä asui yxi wan-
ha Propheta: hänen tygönsä tuli hä-
nen poikansa, ja jutteli hänelle kaikki
kuin se Jumalan mies teki sinä päi-
wänä BethElisä, ja ne sanat kuin
hän Kuningalle sanonut oli, ne he jut-
telit Isällensä.
12. Ja heidän Isänsä sanoi heille:
kuta tietä hän meni? ja hänen poikan-
sa osotit hänelle tien, jota se Juma-
lan mies waeldanut oli, se kuin Ju-
daasta tullut oli.
13. Mutta hän sanoi pojillensa: sa-
tuloitkat minulle aasi. Ja kuin he olit
satuloinnet aasin, istui hän sen selkään.
14. Ja meni sen Jumalan miehen
perään, ja löysi hänen istumasta tam-
men alla, ja sanoi hänelle: Sinäkö se
Jumalan mies olet, joka Judaasta
tullut olet? hän sanoi: minä.
15. Hän sanoi hänelle: tule minun
kanßani kotia, ja syö leipää.
16. Hän sanoi: en minä taida pa-
laita sinun kanßas, engä tulla sinun

tygös: en minä syö myös leipää, engä juo wettä sinun kanssas täsä paikasa.

17. Sillä minun kanssani on puhuttu HERran sanan kautta: ei sinun pidä siellä leipää syömän, eikä wettä juoman: ei myös sinun pidä palajaman sitä tietä kuin sinä sinne mennyt olet.

18. Hän sanoi hänelle: minä olen myös Propheta niinkuin sinäkin, ja Engeli on puhunut minun kanssani HERran sanan kautta, ja sanonut: wie händä kanssas huonesees syömään leipää ja juomaan wettä: Mutta hän walhetteli hänen edesänsä.

19. Ja hän palais hänen kanssansa, ja söi leipää ja joi wettä hänen huonesansa.

20. Ja tapahtui, kuin he istuit pöydän tykönä, että HERran sana tuli Prophetan tygö joka hänen palauttanut oli.

21. Ja hän huusi sille Jumalan miehelle, joka Judaasta tullut oli, ja sanoi: näin sanoo HERra: ettäs olet HERran käskylle tottelematoin ollut, ja et ole sitä käskyä pitänyt, kuin HERra sinun Jumalas käskenyt on;

22. Ja olet palainnut syömään leipää, ja juomaan wettä siinä paikasa josta sinulle sanottu oli: ei sinun pidä siellä leipää syömän eikä wettä juoman: ei pidä sinun ruumis tuleman sinun Isäis hautaan.

23. Ja kuin hän leipää syönyt ja wettä juonut oli; satuloitzi hän aasin sille Prophetalle, jonga hän palauttanut oli.

24. Ja koska hän meni pois, kohtais hänen Jalopeura tiellä, ja tappoi hänen. Ja hänen ruuminsa makais heitettynä tiellä, ja aasi seisoi hänen siwusansa, ja Jalopeura seisoi lähinnä ruumista. 1 Kun. K. 20: 36.

25. Ja katzo, koska siitä käwi ihmisiä ohitzen, näit he ruumin heitettyxi tielle, ja Jalopeuran seisowan ruumin tykönä: ja he tulit ja sanoit sen Kaupungisa, josa se wanha Propheta asui.

26. Koska Propheta sen kuuli, joka hänen tieldä palauttanut oli, sanoi hän: se on se Jumalan mies, joka HERran käskylle tottelematoin oli; sentähden HERra hänen andanut Jalopeuran ja se on musertanut ja tappanut nen, niitten sanain jälkeen, kuin HERra hänelle sanonut oli.

27. Ja sanoi pojillensa: satuloitkaat minulle aasi. Ja koska he olit satuloinnet:

28. Meni hän sinne, ja löysi hänen ruuminsa heitettyxi tielle, ja aasin ja Jalopeuran seisowan ruumin tykönä. Ei Jalopeura ollut syönyt ruumista, eikä rewäisnyt aasia.

29. Niin otti Propheta sen Jumalan miehen ruumin, ja pani aasin päälle, ja wei sen takaperin: ja wanha Propheta tuli Kaupungiin itkemään ja hautamaan händä.

30. Ja hän pani ruumin omaan hautaansa, ja he itkit händä: Ah minun weljeni.

31. Ja koska he olit haudanneet hänen, puhui hän pojillensa, sanoen: koska minä kuolen, niin haudatkat minua siihen hautaan, johonga se Jumalan mies haudattu on: ja pangat minun luuni hänen luittensa siwuun.

32. Sillä se on tapahtuwa [illegible] hän Altarita ja BethElitä wastaan HERran sanan kautta huutanut on, ja kaikkia korkeuden huoneita wastaan, jotka Samarian Kaupungeisa owat.

33. Mutta koska nämät tapahtunet olit, ei Jerobeam käändänytkän [illegible] sä pahalda tieldänsä pois; mutta ja teki taas korkeuden Pappeja wimmeisista Kansan seasta: kenengä tahdoi, sen käden hän täytti, ja tuli korkeuden Papixi.

1 Kun. K. 12: 31.

34. Ja tämä asia tapahtui Jerobeamin huonelle synnixi: ja että piti häwitettämän ja hukutettaman maan pääldä.

14. Luku.

Jerobeamin waimo; Prophetan ilmoitus hänelle; Hänen kuolemansa. [illegible] habeamin waldakunda, sota, [illegible]

Siihen aikaan sairasti Abia Jerobeamin poika.

2. Ja Jerobeam sanoi emännällen-
sä: nouse ja muuta sinus, niin ettei
tunneta sinua Jerobeamin emän-
däxi, ja mene Siloon, katzo, siellä on
Propheta Ahia, joka minulle sanoi:
minä olen tulewa tämän Kansan
Kuningaxi. 1 Kun. K. 11: 31. Luku 12: 15.
3. Ja ota kätees kymmenen leipää,
kyrsää, ja astia hunajata, ja mene
hänen tygönsä: että hän sanois sinulle
mitä nuorukaiselle tapahtuu.
4. Ja Jerobeamin emändä teki niin,
ja nousi, ja meni Siloon, ja tuli Ahian
huoneseen: mutta ei Ahia tainnut näh-
dä, sillä hänen silmänsä olit pimennet
wanhudesta.
5. Mutta HERra sanoi Ahialle:
katso, Jerobeamin emändä tulee kysy-
mään sinulda yhtä asiata pojastansa,
sillä hän on sairas: niin puhu sinä
hänelle niin ja niin. Ja koska hän
tulee sisälle, piti hän itzensä outona.
6. Koska Ahia kuuli owesa hänen
jalkainsa töminän, sanoi hän: tule si-
sälle sinä Jerobeamin emändä: kuin-
kas itzes niin outona pidät? minä olen
lähetetty sinun tygös kowan sanoman
kansa.
7. Mene ja sano Jerobeamille: näin
sano HERra Israelin Jumala: Että
minä olen korottanut sinun Kansan
seasta, ja pannut sinun minun Kansani
Israelin Ruhtinaxi;
8. Ja olen rewäisnyt waldakunnan
Dawidin huonelda pois, ja andanut
sen sinulle: mutta et sinä ole ollut
niinkuin minun palweliani Dawid, joka
piti minun käskyni, ja waelsi minun
perästäni kaikella sydämellä, ja teki aino-
astansa sitä kuin minulle kelwollinen oli.
9. Mutta sinä olet tehnyt pahem-
min kaikkia muita, jotka sinun edelläs
olleet owat: ja sinä olet mennyt, ja
tehnyt itzelles wieraita jumalita, ja
walettuja kuwia, kehoittaxes minua
wihaan, ja olet heittänyt minun sel-
käs taa.
10. Sentähden katzo, minä annan
onnettomuuden Jerobeamin huonen päälle,
ja hukutan Jerobeamista sen joka we-
den seinään heittä, sen suljetun ja
hyljätyn Israelissa: ja käwäisen Jero-
beamin huonen sukukunnan, niinkuin
tungio käwäistän, perikatoonsa asti.
5 Mos. 32: 36. 1 Sam. 25: 22. 1 Kun. K. 15: 29. Luku 16: 3. Luku 21: 21.
11. Joka Jerobeamista kuolee Kau-
pungisa, se pitä koirilda syötämän:
mutta joka kuolee kedolla, se pitä tai-
wan linnuilda syötämän: sillä HER-
ra on sen puhunut.
12. Niin nouse sinä ja mene kotias:
ja koska jalkas astuu Kaupungiin, niin
pojan pitä kuoleman.
13. Ja koko Israel itkee händä ja
hautaa hänen, sillä ainoastansa tämä
tulee Jerobeamista hautaan; että jota-
kin hywää on löytty hänen tykönänsä,
HERran Israelin Jumalan edesä Je-
robeamin huonesa.
14. Ja HERra herättä itzellensä
yhden Israelin Kuningan, se on hä-
wittäwä Jerobeamin huonen sinä päi-
wänä: ja mitä jo on tapahtunut?
15. Ja HERra lyö Israelin niin-
kuin ruoko häälyy wedesä, ja repii
Israelin tästä hywästä maasta, jonga
hän heidän Isillensä andanut on, ja
hajoitta heidän wirran ylitze: että he
owat heillensä tehnet metzistöitä, wi-
hoittaxensa HERraa;
2 Kun. K. 17: 18, 23.
16. Ja hylkää Israelin, Jerobeamin
synnin tähden, joka syndiä teki, ja
saatti Israelin syndiä tekemään.
2 Kun. K. 15: 28.
17. Ja Jerobeamin emändä nousi,
ja meni, ja tuli Thirzaan: ja koska
hän astui huonen kynnyxeen, kuoli
nuorukainen.
18. Ja he hautaisit hänen, ja koko
Israel itki händä, HERran sanan
jälkeen, jonga hän palwelians Pro-
phetan Ahian kautta sanonut oli.
19. Mitä enämbi Jerobeamista on
sanomista, kuinga hän sodei ja kuinga
hän hallitzi: katzo, se on kirjoitettu
Israelin Kuningasten Aikakirjasa.
20. Ja aika kuin Jerobeam hallitzi,
oli kaxikolmattakymmendä ajastaikaa:
ja hän nukkui Isäinsä kansa: ja hä-
nen poikansa Nadab tuli Kuningaxi
hänen siaansa.
21. Niin oli Rehabeam Salomon
poika Kuningas Judaasa: ja oli yhden

wiidettäkymmendä ajastaikainen tuldu-
ansa Kuningaxi, ja hallitzi seitzemän-
toistakymmendä ajastaikaa Jerusalemi-
sa, siinä Kaupungisa, jonga HErra
walinnut oli kaikista Israelin sukukun-
nista, pannaxensa siihen nimensä: ja
hänen äitinsä nimi oli Naema Am-
monita. 2 Aika K. 12: 13.
22. Ja Juda teki pahaa HErran
edesä: ja he saatit hänen enämbi kii-
waxi, kuin kaikki heidän Esiisänsä olit
tehnet heidän synneillänsä, joita he teit.
23. Sillä he rakensit myös itzellen-
sä korkeuxia, patzaita, ja metzistöitä,
kaikille korkeille wuorille, ja kaikkein
wiherjäisten puiden ala.
24. Ja maakunnasa oli huorinte-
kiitä: ja he teit kaikki pakanoitten
kauhistuxet, jotka HErra Israelin
lasten edestä oli ajanut pois.
25. Ja tapahtui, wiidennellä Ku-
ningas Rehabeamin ajastajalla, että
Sisak Egyptin Kuningas meni Jeru-
salemia wastan; 2 Aika K. 12: 2.
26. Ja otti ne HErran huonen
tawarat, ja Kuningan huonen tawa-
rat, ja kaiken sen kuin sieldä taittin
otetta: ja otti kaikki kullaiset kilwet,
kuin Salomo oli andanut tehdä.
1 Kun. K. 10: 16.
27. Joitten siaan Kuningas Reha-
beam andoi tehdä waskisita kilwejä:
ja andoi ne ylimmäisten wartioittensa
halduun, jotka Kuningan huonen owea
wartioitzit.
28. Ja niin usein kuin Kuningas
meni HErran huoneseen, kannoit war-
tiat niitä, ja weit ne wartiakamariin
jällen.
29. Mitä enämbi Rehabeamin asioi-
ta on sanomista, ja kaikista kuin hän
tehnyt oli: eikö se ole kirjoitettu Ju-
dan Kuningasten Aikakirjasa?
2 Aika K. 12: 15, 2c.
30. Ja Rehabeamin ja Jerobeamin
wälillä oli sota, kaikkina heidän päi-
winänsä.
31. Ja Rehabeam nukkui Isäinsä
kanßa, ja haudattin Isäinsä tygö Da-
widin Kaupungiin: Ja hänen äitinsä
nimi oli Naema Ammonita. Ja hä-
nen poikansa Abiam tuli Kuningaxi
hänen siaansa.

15. Luku.

Abiam, Asa, Josaphat, Judan Kun[...]
Nadab, Baesa, Israelin Kuninga[...]

Niin oli Kuningas Jerobeami[...]
bathin pojan kahdexande[...]
tena toistakymmendä, Abiam Ku[...]
Judaasa; 2 Aika K. 13: 1.
2. Ja hallitzi kolme ajastaik[...]
rusalemisa: hänen äitinsä ni[...]
Maecha Abisalomin tytär.
2 Aika K. 13: 2.
3. Ja hän waelsi kaikisa [...]
Isänsä synneisä, jotka hän oli [...]
hänen edellänsä: Ja ei ollut [...]
sydämensä waka HErran hän[...]
malansa edesä, niinkuin Dawid[...]
nen Isänsä sydän oli.
4. Mutta Savidin tähden [...]
HErra hänen Jumalansa hän[...]
keuden Jerusalemisa; herättäxe[...]
nelle pojan hänen jälkeensä, ja [...]
xensa Jerusalemiin: 1 Kun. K. [...]
5. Sillä Dawid oli tehnyt si[...]
oikein on HErran edesä; ja ei [...]
nut kaikista kuin hän hänelle [...]
oli, kaikkena elinaikanansa, paitzi [...]
Hethiläisen asiata.
2 Sam. 11: 4, 5, 17. Luku 12: 9.
6. Mutta Rehabeam ja Jer[...]
sodeit keskenänsä, kaiken heidän [...]
kansa.
7. Mitä enämbi on sanomis[...]
biasta, ja kaikista hänen töistäns[...]
se ole kirjoitettu Judan Kunin[...]
Aikakirjasa? Ja Abiam sodei [...]
beamin kanßa. 2 Aika K. [...]
8. Niin Abiam nukkui I[...]
kanßa, ja haudattin Dawidin [...]
pungiin: ja Asa hänen poikans[...]
litzi hänen peräsänsä.
2 Aika K. 14: 1.
9. Niin kahtenakymmenende[...]
robeamin Israelin Kuningan [...]
oli Asa Judaasa Kuningas;
10. Ja hallitzi yhden ajastaika[...]
dettäkymmendä Jerusalemisa: [...]
äitinsä nimi oli Maecha Abi[...]
tytär.
11. Ja Asa teki kelwollisesti [...]
ran edesä, niinkuin Dawid [...]
sänsä.
12. Ja karkotti huorintek[...]

ja ajoi pois kaikki epäjumalat,
n hänen Isänsä tehnet olit.
13. Ja wielä sitte pani hän äitin=
Maachan wirasta pois, että se oli
Miplezethin metzistön; waan
rikkisti hänen Miplezethinsä, ja
sen Kidronin ojan tykönä.
2 Aika K. 15: 16.
Mutta kukkuloita ei hän ku=
kuitengin Assan sydän oli wa=
HERran edesä kaiken elinaikansa.
Ja hän wei sisälle mitä hänen
sä oli pyhittänyt, ja HERran
pyhät kalut; hopian ja kullan
Mutta Assan ja Baesan Israe=
uningan wälillä, oli sota kaiken
elinaikansa.
Waan Baesa Israelin Kunin=
Judata wastan, ja rakensi
; ettei yxikän waellaisi ulos
sisälle Assan Judan Kuningan
2 Aika K. 16: 1.
Silloin otti Assa kaiken hopian
, jotka HERran huonen ta=
, ja Kuningan huonen tawa=
jäänet olit, ja andoi ne palwe=
käsiin: jotka Kuningas Assa
Benhadadille Tabrimonin He=
pojan pojalle, Syrian Kunin=
joka asui Damaskusa, ja käski
hänelle:
Minun ja sinun waihellas, ja
Isäni ja sinun Isäs waihella
: katzo, minä lähetin sinulle
ja kuldaa lahjaxi, että rik=
sen liiton, kuin sinä Baesan Is=
Kuningan kanßa tehnyt olet,
erkanis minusta.
Ja Benhadad oli kuuliainen
Assalle, ja lähetti sodan=
Israelin Kaupungeihin, ja
ja Danin ja Abelin Beth=
: ja koko Chinerothin, ynnä
Naphthalin maakunnan kanßa.
Koska Baesa sen kuuli, lakkais
rakendamasta Ramata, ja meni
Mutta Kuningas Assa lähetti
kaiken Judan ymbäri: ei tä=
mahtetoin oleman. Ja
kiwet ja puut Ramasta,
oli rakendanut. Ja Ku=
ningas Assa rakensi niistä Geban Ben=
Jaminisa ja Mizpan.

23. Mitä muuta on Kuningas As=
sasta puhumista, ja kaikesta hänen wal=
lastansa, ja kaikista hänen töistänsä,
ja Kaupungeista jotka hän rakendanut
oli; eikö se ole kirjoitettu Judan Ku=
ningasten Aikakirjasa? paitzi että hän
oli wanhudellansa sairas jalwoista.
2 Aika K. 16: 11, 12.

24. Ja Assa nukkui Isäinsä kanßa,
ja haudattin Isäinsä kanßa Isänsä
Dawidin Kaupungiin: Ja Josaphat
hänen poikansa tuli Kuningaxi hänen
peräänsä. 2 Aika K. 16: 13. Luku 17: 1.

25. Ja Nadab Jerobeamin poika
oli Israelin Kuningas, sinä toisna As=
san Judan Kuningan wuonna: ja hal=
litzi Israelisa kaxi wuotta;

26. Ja teki pahaa HERran edesä:
ja waelsi Isänsä teillä ja hänen syn=
neisänsä, joilla hän saatti Israelin
syndiä tekemään.

27. Ja Baesa Ahian poika Isascha=
rin huonesta teki liiton händä wastan,
ja Baesa löi hänen Philistealaisten
Gibethonisa; sillä Nadab ja koko Israel
piiritit Gibethonin.

28. Sitte tappoi Baesa hänen kol=
mandena Assan Judan Kuningan wuon=
na; ja tuli Kuningaxi hänen siaansa.

29. Koska hän oli Kuningas, löi
hän kuolliaxi kaiken Jerobeamin huo=
nen, ja ei jättänyt yhtän ainoata
hengeä Jerobeamin huonesta, siihenasti
että hän häwitti hänen; HERran
sanan jälkeen, joka oli sanottu hänen
palwelialtansa Ahialda Silosta:
1 Kun. K. 14: 10, 14.

30. Jerobeamin syndein tähden kuin
hän teki, ja jolla hän saatti Israelin
syndiä tekemään: sillä wihoittamisella
jolla hän wihaan kehoitti HERran
Israelin Jumalan.

31. Mitä enämbi Nadabista on sa=
nomista, ja kaikista hänen töistänsä:
eikö se ole kirjoitettu Israelin Kunin=
gasten Aikakirjasa?

32. Mutta Assa ja Baesa Israelin
Kuningas, sodeit keskenänsä kaiken
ikänsä.

33. Kolmandena Assan Judan Ku=
ningan wuonna, oli Baesa Ahian poika

koko Israelin Kuningas Thirzaasa,
neljäkolmattakymmendä ajastaikaa.
34. Ja teki pahaa HERran edesä:
ja waelsi Jerobeamin teillä, ja hänen
synneisänsä, jolla hän saatti Israelin
syndiä tekemään.

16. Luku.

Jehu. Ella. Simri. Omri. Thibni. Samaria. Ahab. Isebel. Jeriho.

Niin tuli HERran sana Jehun Hananin pojan tygö, Baesata wastan, sanoden:
2. Että minä olen ylendänyt sinun
tomusta, ja tehnyt sinun minun Kansani Israelin Ruhtinaxi; ja kuitengin
sinä olet waeldanut Jerobeamin teillä,
ja saattanut minun Kansani Israelin
syndiä tekemään, niin että wihoitat
minun heidän synneillänsä:
3. Katso, minä häwitän Baesan perilliset, ja hänen huonensa perilliset:
ja annan sinun huones tulla niinkuin
Jerobeamin Nebathin pojan huonen.
1 Kun. K. 14: 10. Luku 15: 29.
4. Joka Baesan suwusta kuolee Kaupungisa, se pitä koirilda syötämän: ja
joka kuolee kedolla, se pitä taiwan linnuilda syötämän.
5. Mitä enämbi on puhumista Baesasta, ja hänen töistänsä ja woimastansa: eikö se ole kirjoitettu Israelin Kuningasten Aikakirjasa?
2 Aika K. 16: 1.
6. Ja Baesa nukkui Isäinsä kanßa,
ja haudattin Thirzaan: Ja hänen
poikansa Ella tuli Kuningaxi hänen
siaansa.
7. Ja HERran sana tuli Prophetan Jehun Hananin pojan kautta,
Baesata ja hänen huonettansa wastan,
ja kaikkea pahutta wastan, kuin hän
HERran edesä tehnyt oli, wihoittaxensa händä kättensä töillä, että sen
piti tuleman niinkuin Jerobeamin huone: ja sentähden että hän hänen tappanut oli.
8. Assan Judan Kuningan kuudendena wuonna kolmattakymmendä, oli
Ella Baesan poika Israelin Kuningas
Thirzaasa kaxi ajastaikaa.
9. Mutta hänen palweliansa Simri,
joka hallitzi puolet waunuja, teki liiton
händä wastan: koska hän oli Thirzaasa,
niin hän joi ja juopui Arzan ...
joka oli Thirzan kartanon haldia.
10. Ja Simri tuli, ja löi h...
ja tappoi hänen Assan Judan Ku...
gan seitzemändenä wuonna kolma...
kymmendä: ja tuli hänen siaansa Ku...
ningaxi. 2 Kun. K. 9: 31.
11. Ja koska hän oli Kuning...
ja istui Kuningallisella istuimella ...
löi hän kaiken Baesan huonen, ...
jättänyt myös seinään wettänsä ...
wätä: eikä perillisiä eli langoja.
1 Sam. 25: 22. 1 Kun. K. 14: 10.
12. Ja niin häwitti Simri
Baesan huonen; HERran sana...
keen, joka Baesalle oli puhuttu ...
phetan Jehun kautta:
13. Kaikkein Baesan ja hänen ...
kansa Ellan syndein tähden, ...
olit tehnet, ja olit saattanet Is...
syndiä tekemään, ja olit wihoi...
HERran Israelin Jumalan ...
turhudellansa.
14. Mitä enämbi on sanomist...
lasta ja kaikista hänen menoist...
eikö se ole kirjoitettu Israelin K...
gasten Aikakirjasa?
15. Seitzemändenä kolmattaky...
dä Assan Judan Kuningan wuon...
Simri Kuningas Thirzaasa seit...
päiwää: sillä wäki oli sioittanut ...
sä Philistealaisten Gibethonisa.
16. Koska wäki leirisä ollesansa ...
sanottawan, Simrin tehnexi lii...
tappanexi Kuningan: niin koko I...
wahwisti sinä päiwänä Omrin ...
päämiehen Israelin Kuningaxi le...
17. Ja Omri meni ylös ja ...
Israel hänen kanßansa Gibetho...
ja ahdistit Thirzan.
18. Koska Simri näki Kaup...
woitettawan, meni hän Kuning...
huonen saliin: ja poltti itzensä K...
gallisen huonen kanßa, ja kuoli;
19. Hänen syndeinsä tähden, ...
hän oli tehnyt: sillä hän oli ...
pahaa HERran edesä, ja waeld...
Jerobeamin teillä, ja hänen syn...
jotka hän oli tehnyt, ja joilla hän ...
myös saattanut Israelin syndiä ...
mään.
20. Mitä enämbi on ...

mistä, ja kuinga hän oli liiton
...: eikö se ole kirjoitettu Israelin
...ingasten Aikakirjasa?
21. Siihen aikaan hajois Israelin
...sa kahteen joukkoon: yxi osa Thib-
... Ginathin pojan puolelle, ja wah-
...it hänen Kuningaxensa, ja toinen
...rin puolelle.
22. Mutta se joukko, joka piti Om-
... puolda, oli wäkewämbi kuin ne
... pidit Thibnin Ginathin pojan
...lda. Ja Thibni kuoli, ja Omri
...li Kuningaxi.
23. Assan Judan Kuningan ensi-
...mä wuonna neljättäkymmendä, oli
...ri Israelin Kuningas kaxitoista-
...mmendä ajastaikaa; ja hallitzi Thir-
...asa kuusi ajastaikaa.
24. Hän osti Semerildä Samarian
...woren kahdella hopia Centnerillä, ja
...kensi wuorelle: ja kutzui sen Kau-
...ungin kuin hän rakensi, Semerin
...woren Herran nimellä, Samariaxi.
25. Ja Omri teki pahaa HERran
...ä: ja oli pahembi kaikkia kuin hä-
... edellänsä ollet olit.
26. Ja waelsi kaikisa Jerobeamin
...bathin pojan teisä, ja hänen syn-
...jänsä, joilla hän Israelin saatti
...ndiä tekemään, niin että he wihoitit
...ERran Israelin Jumalan, heidän
...hdellansa.
27. Mitä enämbi on sanomista Om-
...a, ja kaikista hänen töistänsä, ja
...nen woimastansa teoisansa: eikö se
... kirjoitettu Israelin Kuningasten
...ikakirjasa?
28. Ja Omri nukkui Isäinsä kans-
..., ja haudattin Samariaan: ja A-
...b hänen poikansa tuli Kuningaxi hä-
...n peräänsä.
29. Assan Judan Kuningan kahde-
...ndena wuonna neljättäkymmendä oli
...hab Omrin poika Kuningas Israe-
...a; ja hallitzi Israelia Samariasa,
...ri ajastaikaa kolmattakymmendä.
30. Ja Ahab Omrin poika teki pa-
...a HERran edesä, enämmän kuin
...ikki ne jotka hänen edellänsä olit.
31. Ja se oli hänelle wähä, että
...n waelsi Jerobeamin Nebathin po-
...jan synneisä; mutta otti myös Isebe-
...lin EthBaalin Zidonin Kuningan tyt-
tären emännäxensä, ja meni palwele-
maan ja kumartamaan Baalia.
32. Ja asetti Baalille Altarin, Baa-
lin huonesa, jonga hän oli rakendanut
Samariasa.
33. Ja Ahab teki metzistön; niin
että Ahab wihoitti HERran Israelin
Jumalan kowemmin kuin kaikki muut
Israelin Kuningat, jotka hänen edel-
länsä olit.
34. Silloin rakensi Hiel BethElis-
tä Jerihon: se maxoi hänen esikoisen-
sa Abiramin, koska hän perustuxen
laski, ja hänen nuorimman poikansa
Segubin, koska hän sen portit pani:
HERran sanan jälkeen, jonga hän oli
sanonut Josuan Nunin pojan kautta.
Jos. 6: 26.

17. Luku.

Elian rukous, karnet. Zarpathin leski.
Poika kuolee, ylösherätetään.

Ja Elia se Thesbiläinen Gileadin
asuja sanoi Ahabille: niin totta
kuin HERra Israelin Jumala elää,
jonga edesä minä seison, ei pidä näillä
wuosilla kastetta eikä sadetta tuleman;
muutoin kuin minun sanani jälkeen.
Jac. 5: 17, 18.
2. Ja HERran sana tuli hänen
tygönsä, sanoden:
3. Mene tästä pois, ja käännä si-
nus itään päin: ja lymytä sinus Chri-
thin ojan tygö, joka on Jordanin
kohdalla.
4. Ja sinun pitä juoman ojasta: ja
minä olen käskenyt Karnetten elättä
sinua siellä.
5. Hän meni, ja teki HERran sa-
nan jälkeen: ja meni ja istui Chrithin
ojan tykönä, joka on Jordanin kohdalla.
6. Ja Karnet weit hänelle leipää
ja lihaa, huomeneltain ja ehtona: ja
hän joi ojasta.
7. Ja monikahtain päiwäin perästä
kuiwui oja: sillä ei ollut sadetta maa-
kunnasa.
8. Niin tuli HERran sana hänen
tygönsä, sanoden:
9. Nouse ja mene Zarpathiin, joka
Zidonin tykönä on, ja pysy siellä: katzo,
minä olen käskenyt leskiwaimon sinua
siellä elättä. Luc. 4: 26.

10. Ja hän nousi, ja meni Zarpathiin: ja koska hän Kaupungin porttiin tuli, katzo, niin leskiwaimo oli siellä ja haki puita: ja hän puhui hänelle, sanoden: tuo minulle wähä wettä astiasa juodaxeni.

11. Koska hän meni tuomaan, huusi hän händä, ja sanoi: tuo myös minulle pala leipää kädesäs.

12. Hän sanoi: niin totta kuin HERra sinun Jumalas elää, ei ole minulla leipää, mutta piwo jauhoja wakkaisesa, ja wähä öljyä astiasa: ja katzo, minä kokon kaxi puuta, ja menen walmistamaan minulleni ja minun pojalleni, syödäxemme ja sitte kuollaxemme.

13. Ja Elia sanoi hänelle: älä pelkää, mene ja tee niinkuin sinä sanonut olet; kuitengin leiwo minulle wähä kyrsäinen siitä ensin, ja tuo minulle: mutta sinulles ja sinun pojalles pitä myös sinun siitä sen jälkeen tekemän:

14. Sillä niin sanoo HERra Israelin Jumala: Ei jauhot wakkaisesta pidä loppuman, ja öljyä astiasta ei pidä puuttuman, siihen päiwään asti kuin HERra anda sataa maan päälle.

15. Ja hän meni ja teki niinkuin Elia puhunut oli. Ja hän söi, ja myös waimo perheinensä kauwan aikaa.
Matth. 10: 40, ꝛc.

16. Ei jauhot loppunet wakkaisesta, eikä öljy astiasta HERran sanan jälkeen, kuin hän Elian kautta puhunut oli.

17. Sen jälkeen tapahtui, että perhen emännän poika sairasti: ja hänen sairaudensa oli niin raskas, ettei hengeä hänesä sillen ollut.

18. Ja hän sanoi Elialle: mitä minun on sinun kanssas sinä Jumalan mies? sinä olet tullut minun tygöni, että minun pahatekoni muistetaisiin ja minun poikani kuolis. Luc. 5: 8.

19. Hän sanoi hänelle: tuo minulle poikas: ja hän otti hänen, hänen sylistänsä, ja wei hänen ylistupaan kusa hän asui, ja pani hänen omaan wuoteseensa;

20. Ja huusi HERran tygö, ja sanoi: HERra minun Jumalani: oletkos niin pahoin tehnyt tätä le… wastan, jonga tykönä minä holh… ettäs tapat hänen poikansa?

21. Ja hän ojensi itzensä ko… nuorukaisen päälle, ja huusi HE… tygö, ja sanoi: HERra minun… malani, anna tämän nuorukaisen… tulla häneen jällensä.
2 Kun. K. 4: 34. Ap. T. 20: 10.

22. Ja HERra kuuli Elian… nen: ja hänen sielunsa tuli häne… len, ja hän wirkois.

23. Ja Elia otti pojan ja k… ylistuwasta alas huoneseen, ja … äitillensä, ja sanoi: katzo, sinun p… elää.

24. Ja waimo sanoi Elialle: … minä ymmärrän, ettäs olet Ju… mies: ja HERran sana on tosi … suusas.

18. Luku.

Elia. Obadia. Ahabin kohtaminen. …lin papit, uhri, tappo. Elian sade…

Ja monen päiwän perästä tuli H…ran sana Elian tygö kolma… wuonna, sanoden: mene ja osota … Ahabille, ja minä annan sataa … päälle.

2. Ja Elia meni näyttämään… änsä Ahabille; waan sangen kallis… oli Samariasa.

3. Ja Ahab kutzui Obadian … oli hänen huonensa haldia: (Ja… badia pelkäis HERraa suuresti.

4. Sillä koska Isebel hukutti H…ran Prophetat; otti Obadia sata … phetata, ja kätki ne, wiisikym… kuhungin luolaan, ja elätti heidän… wällä ja wedellä.)

5. Niin sanoi Ahab Obadi… waella maan läpitze kaikkein wesi… detten tygö, ja kaikkein ojain tygö: … löytäisiin ruohoja hewoisille ja m… leille elatuxexi, ettei kaikki eläi… hukkuisi.

6. Ja he jaoit itzensä waelda… maata läpitzen: Ahab waelsi yxin… yhtä tietä myöden, ja Obadia … tietä yxinänsä.

7. Koska Obadia tiellä oli, … silloin kohtais hänen Elia: ja … tunsi hänen, langeis hän ka…

sanoi: etkös ole minun Herrani
st?
8. Hän sanoi: olen: mene ja sano
alles: katzo, Elia on täsä.
9. Ja hän sanoi: mitä minä olen
nut, ettäs annat sinun palwelias
in käsiin, tappaa minua?
10. Niin totta kuin HERra sinun
alas elää, ei ole yhtän Kansaa
waldakundaa, kuhunga minun Her-
si ole lähettänyt, sinua etzimään.
koska he owat sanonet: ei hän ole
on hän wannottanut sitä walda-
a ja Kansaa, ettet sinä ole löytty.
11. Ja nyt sinä sanot: mene ja sa-
Herralles: katzo, Elia on täsä.
12. Ja taidais tapahtua koska mi-
ujin pois sinun tyköäs, niin ot-
HERran hengi sinun pois, ja en
tiedäisi kuhunga, ja minä sitte
ja sanoisin sen Ahabille, ja hän
äisi sinua, niin hän tappais mi-
Mutta minä sinun palwelias pel-
HERraa hamasta minun nuoru-
13. Etkö minun Herralleni ole sa-
mitä minä tehnyt olen, koska
tappoi HERran Prophetat? ja
kätkin sata HERran Propheta-
olliin, wiisikymmendä tänne ja
ymmendä sinne, ja ruokein hei-
leiwällä ja wedellä.
14. Ja nyt sinä sanot: mene ja sa-
inun Herralles: katzo, Elia on tä-
ä hän minun tappais.
15. Elia sanoi: niin totta kuin
ra Zebaoth elää, jonga edesä
seison; tänäpänä minä itzeni
lle ilmoitan. 5 Mos. 10: 8.
16. Niin meni Obadia Ahabia
, ja sanoi nämät hänelle: ja
meni Eliata wastan.
17. Ja kuin Ahab näki Elian, sa-
Ahab hänelle: Etkö sinä ole se
Israelin willitzet? Amos 7: 10.
18. Hän sanoi: en minä willitze
lia, mutta sinä ja sinun Isäs
että te oletta hyljännet HER-
skyt, ja sinä waellat Baalin
19. ...tä siis nyt kokomaan mi-
koko Israel Carmelin
wuorelle; ja neljäsataa ja wiisikym-
mendä Baalin Prophetata, ja neljä-
sataa metzistöin Prophetata, jotka syö-
wät Isebelin pöydäldä.
20. Niin lähetti Ahab kaikkein Is-
raelin lasten tygö, ja kokois Prophe-
tat Carmelin wuorelle.
21. Niin astui Elia kaiken Kansan
eteen, ja sanoi: kuinga kauwan te on-
nutte molemmille puolille? jos HER-
ra on Jumala, niin waeldakat hänen
jälkeensä, mutta jos Baal, niin wael-
dakat hänen jälkeensä: ja ei Kansa
händä mitän wastannut.
22. Niin sanoi Elia Kansalle: minä
olen ainoasta jäänyt HERran Prophe-
taista: Mutta Baalin Prophetaita on
neljäsataa ja wiisikymmendä miestä.
23. Niin andakat nyt meille kaxi
kalxea, ja andakat heidän walita toi-
nen kalpei ja hakata kappaleixi, ja pan-
gan puitten päälle, mutta älkän siihen
pango tulda: ja minä otan sen toisen
kalpein, ja panen myös puitten päälle,
ja en pane siihen tulda.
24. Ja huutakat te teidän juma-
lainne nimeä, ja minä huudan HER-
ran nimeä: kumbi Jumala wastaa tu-
len kautta, hän olkon Jumala. Ja
kaikki Kansa wastais, ja sanoi: se on
oikein. 3 Mos. 9: 24.
25. Ja Elia sanoi Baalin Prophe-
taille: walitkat teillenne yxi kalpei, ja
tehkät te ensin, sillä teitä on monda:
ja huutakat teidän jumalainne nimeä,
ja älkät siihen tulda pango.
26. Ja he otit kalpein, jonga hän
heille andoi, ja walmistit ja huusit
Baalin nimeä, huomenesta puolipäi-
wään asti, sanoden: Baal! kuule mei-
tä, mutta ei siinä ollut äändä eli
wastajata: Ja he hyppelit Altarin ym-
bärillä jonga he tehnet olit.
27. Koska jo puolipäiwä oli, pilk-
kais heitä Elia, ja sanoi: huutakat
wahwasti: sillä hän on jumala, hän
ajattelee jotakin, eli on jotakin toimit-
tamista, eli on matkalla: eli jos hän
makaa, että hän heräis.
28. Ja he huusit suurella äänellä,
ja wiileskelit itziänsä weitzillä ja nas-
kaleilla heidän tawallansa; niin että
he werta tiukuit.

29. Koska puoli päiwä kulunut oli, propheteraisit he siihenasti, että ruokauhri uhrattaman piti: ja ei ollut siinä äändä eli wastajata, elikkä joka waaria otti. 2 Mos. 29: 39.

30. Niin sanoi Elia kaikelle Kansalle: tulkat minun tygöni, ja koska kaikki Kansa tuli hänen tygönsä, paransi hän HERran Altarin, joka kukistunut oli.

31. Ja Elia otti kaxitoistakymmendä kiweä Jacobin lasten luwun jälkeen (jonga tygö HERran sana tapahtunut oli, sanoden: IsraEl pitä siun nimes oleman.) 1 Mos. 32: 28. Luk 35: 10. Jos. 4: 5, 20. 2 Kun. K. 17: 34.

32. Ja rakensi niistä kiwistä Altarin HERran nimeen: ja teki kuopan Altarita ymbäri kahden sywämitan leweydeldä.

33. Ja ladoi puut, ja hakkais kalpein kappaleixi, ja pani sen puitten päälle.

34. Ja sanoi: täyttäkät neljä Cadia wedellä, ja kaatakat se polttouhrin ja puitten päälle: ja hän sanoi: tehkät se wielä toinen kerta: ja he teit sen toisen kerran: ja hän sanoi: tehkät se wielä kolmas kerta: ja he teit sen kolmannen kerran.

35. Ja wesi juoxi Altarita ymbäri, että myös kuoppa täytettin wedestä.

36. Ja koska ruokauhri piti uhrattaman, astui Propheta Elia edes, ja sanoi: HERra Abrahamin, Isaachin ja Israelin Jumala, ilmoita tänäpänä että sinä olet Israelin Jumala, ja minä sinun palwelias: ja että minä nämät kaikki sinun sanas jälkeen tehnyt olen. 2 Mos. 3: 6. Matth. 22: 32. Marc. 12: 26.

37. Kuule minua HERra, kuule minua, että tämä Kansa tiedäis sinun olewan HERran Jumalan; ettäs käännäisit heidän sydämensä takaisin.

38. Niin langeis HERran tuli ja poltti polttouhrin, puut, kiwet, ja mullan, ja nuoli weden kuopasta.

39. Koska kaikki Kansa näki sen, langeisit he kaswoillensa, ja sanoit: **HERra on Jumala, HERra on Jumala.**

40. Mutta Elia sanoi heille: ottakat Baalin Prophetat kiinni, ettei ... kän heistä pääsisi. Ja he otit he... kiinni: ja Elia wei heidän Ki... ojan tygö, ja tappoi heidän siellä. 5 Mos. 13: 5.

41. Ja Elia sanoi Ahabille: ... ylös, syö ja juo: sillä suuren s... hyminä kuuluu.

42. Ja kuin Ahab meni syö... ja juomaan; meni Elia Carmelin ... kulalle, ja langeis maahan, ja ku... itzensä kaswoillensa, ja pani p... polweinsa wälille;

43. Ja sanoi palweliallensa: ... nyt ylös, ja katzo meren puoleen. ... meni ylös, katzoi ja sanoi: ei si... mitän. Hän sanoi: mene wielä ... seitzemän kertaa.

44. Ja seitzemännellä kerralla ... hän: katzo, sieldä nousee wähä ... merestä, niinkuin miehen kämmen. ... sanoi: mene, ja sano Ahabille: w... ta ja mene, ettei sade sinua käsi...

45. Ja sillä wälillä tuli ta... pilwistä mustaxi, ja tuulesta, ja ... sangen suuri sade. Mutta Ahab ... kusti ja tuli Jesreeliin.

46. Ja HERran käsi oli ... päällä: ja hän wyötti kupeens... juoxi Ahabin edellä, siihenasti ... hän tuli Jesreeliin.

19. Luku.

Isebelin uhkaus. Elian pako, paa... kiiwaus. Hasael, Jehu, Elisa.

Ja Ahab ilmoitti Isebelille k... kuin Elia tehnyt oli, ja ku... hän oli tappanut kaikki Prop... miekalla.

2. Niin lähetti Isebel sanansaa... jan Elialle, sanoden: jumalat ... niin ja niin tehkön, jollen minä ... mena tällä aikaa tee sinun siel... niinkuin yhdelle näitten sielulle.

3. Koska hän sen näki, nousi ... ja meni kunga hän tahdoi, ja ... BerSebaan, joka oli Judaasa: ... jätti sinne palwelians.

4. Mutta itze hän meni ... päiwäkunnan matkan: ja koska ... tuli sinne, istui hän katawan alla, ... koillen sieluansa kuolemaan, ja ...

kyllä on, HERra, ota nyt minun
henkeni; sillä en minä ole parembi mi-
nun Isiäni.
5. Ja hän pani maata, ja nukkui
katawan ala: ja katzo, Engeli tarttui
häneen, ja sanoi hänelle: nouse ja syö.
6. Mutta koska hän katzahti ymbä-
rillensä, katzo, niin oli hänen päänsä
tykönä hiilillä kypsetty leipä, ja astia
wettä: ja koska hän syönyt ja juonut
oli, niin hän pani maata jällen ja
nukkui.
7. Ja HERran Engeli palais hä-
nen tygönsä toisen kerran, tarttui hä-
neen, ja sanoi: nouse ja syö: sillä si-
nulla on pitkä matka.
8. Ja hän nousi, söi ja joi: ja
matkusti sen ruan woimalla neljäkym-
mendä päiwää ja neljäkymmendä yötä,
HERran wuoreen Horebiin asti.
2 Mos. 34: 28. Matth. 4: 2.
9. Ja tuli siellä luolaan, ja oleskeli
siellä yötä: ja katzo, HERran sana
tuli hänelle: mitäs täsä Elia teet?
10. Hän wastais: minä olen kii-
wauxella kiiwannut HERran Juma-
lan Zebaothin tähden: sillä Israelin
lapset owat hyljännet sinun liittos, ja
sinun Altaris kukistanet, ja tappanet
sinun Prophetas miekalla: ja minä
ainoani jäin, ja he etziwät minun hen-
keäni, ottaxensa sitä pois.
1 Kun. K. 18: 4, 22. Rom. 11: 3.
11. Hän sanoi: mene tästä ulos, ja
seiso wuorelle HERran eteen. Ja katzo,
HERra meni ohitze, ja suuri ja wäkewä
tuuli käwi, joka wuoret halkaisi ja
kalliot särki HERran edellä: mutta ei
HERra ollut tuulesa: ja tuulen perästä
tuli maan järistys, ja ei HERra ollut
maan järistyxesä. Ap. T. 2: 2.
12. Ja maan järistyxen perästä tuli
tulda, ja ei HERra ollut tulesa: tu-
len perästä tuli hieno tuulen hyminä.
13. Koska Elia sen kuuli, peitti
hän kaswonsa hamellansa, ja meni u-
los, ja seisoi luolan owella: ja katzo,
ääni sanoi hänelle: mitä sinulla täsä
on (tekemistä,) Elia? 2 Mos. 3: 6.
14. Hän wastais: minä olen kii-
wauxella kiiwannut HERran Juma-
lan Zebaothin tähden; sillä Israelin
lapset owat hyljännet sinun liittos, ku-
kistanet sinun Altaris, ja tappanet
sinun Prophetas miekalla: ja minä
ainoastani jäin, ja he etziwät minun
hengeäni, ottaxensa sitä pois.
15. Mutta HERra sanoi hänelle:
palaja tietäs myöden Damaskun kor-
peen: mene ja woitele Hasael Syrian
Kuningaxi.
16. Ja woitele Jehu Nimsin poika
Israelin Kuningaxi: ja Elisa Sapha-
tin poika, AbelMeholasta, woitele Pro-
phetaxi sinun siaas:
2 Kun. K. 9: 1, 2c.
17. Ja tapahtuu, että se kuin wält-
tä Hasaelin miekan, se tapetan Jehul-
da: ja se kuin wälttä Jehun miekan,
se tapetan Elisalda.
18. Mutta minä jätän seitzemän
tuhatta Israeliin: kaikki polwet jotka
ei kumartanet Baalia, ja kaikki suut,
jotka ei hänen suuta andanet.
Rom. 11: 4.
19. Ja hän läxi sieldä, ja kohtais
Elisan Saphatin pojan, joka kyndi
kahdellatoistakymmenellä parilla härkiä,
ja hän itze oli niitten kahdentoistakym-
menen seasa: ja Elia meni hänen ty-
gönsä, ja heitti hamensa hänen pääl-
lensä.
20. Ja hän jätti härjät ja juoxi
Elian peräsä, ja sanoi: anna minun
suuta anda minun Isälleni ja äitille-
ni, niin minä seuran sinua: hän sanoi
hänelle: mene ja tule jällen: sillä mi-
tä minä sinun tein?
21. Ja hän palais hänen tyköän-
sä, ja otti parin härkiä, ja uhrais
sen, ja keitti lihan härkäin kaluilla, ja
andoi Kansalle syödä: ja hän nousi ja
seurais Eliata, ja palweli händä.

20. Luku.

Benhadad uhkaa, sotii, pakenee, teke lii-
ton. Ahabin rangaistus.

Ja Benhadad Syrian Kuningas ko-
kois kaikki sotawäkensä, ja oli kaxi-
neljättäkymmendä Kuningasta hänen
kanßansa, ja hewoiset ja wannut: ja
hän meni ja piiritti Samarian, ja so-
dei sitä wastan.
2. Ja lähetti sanansaattajat Aha-
bille Israelin Kuningalle, Kaupungiin;

3. Ja käski hänelle sanotta: niin sanoo Benhadad: sinun hopias ja kuldas owat minun: ja sinun emändäs ja ihanimmat lapses owat myös minun.

4. Israelin Kuningas wastais, ja sanoi: minun Herrani Kuningani, niinkuin sinä sanonut olet, minä olen sinun, ja kaikki mitä minulla on.

5. Ja sanansaattajat tulit jällen, ja sanoit: niin sanoi Benhadad: minä olen lähettänyt sinun tygös sanan, sanoden: sinun hopias ja kuldas, emändäs ja lapses pitä sinun minulle andaman.

6. Niin minä huomena tällä aikaa lähetän minun palweliani sinun tygös, tutkimaan sinun huones ja sinun palwelias huonet: ja mitä sinulla rakkain on, pitä heidän ottaman ja tuoman tänne.

7. Niin Israelin Kuningas kutzui kaikki maan wanhimmat, ja sanoi: tutkikat ja katzokat mitä pahutta on hänen mielesänsä; sillä hän lähetti sanan minun tygöni, minun emännistäni ja lapsistani, hopiastani ja kullastani, ja en ole minä häneldä kieldänyt.

8. Niin sanoit hänelle kaikki wanhimmat ja kaikki Kansa: ei sinun pidä händä kuuleman, eikä häneen uostuman.

9. Ja hän sanoi Benhadadin sanansaattaille: sanokat Kuningalle minun Herralleni: kaikki kuin hän käski minulle hänen palweliallensa ensin, teen minä, waan tätä en minä taida tehdä. Ja sanansaattajat menit takaperin, ja sanoit wastauxen hänelle.

10. Sitte lähetti Benhadad hänen tygönsä, ja käski hänelle sanoa: jumalat tehkön minulle niin ja niin: jos mulda Samariasa täyty, että kaikki Kansa kuin minua seuraa taidais siitä otta piwonsa täyden. 1 Kun. K. 19: 2.

11. Mutta Israelin Kuningas wastais, ja sanoi: sanokat: Se joka wyöttä itzensä, älkän kerskatko, niinkuin se joka riisuu.

12. Koska hän sen kuuli, Kuningasten kanßa juodesansa majasa, sanoi hän palwelioillensa: walmistakat teitänne. Ja he walmistit heitänsä Kaupungita wastan.

13. Ja katzo, yxi Propheta
Ahabin Israelin Kuningan tygö,
sanoi: näin sanoo HERra: etkös
nyt kaikkea sitä suurta joukkoa?
minä annan heidän sinun käsiis
pänä, että sinun pitä tietämän,
minä olen HERra.

14. Ahab sanoi: kenen kautta
hän sanoi: niin sanoo HERra:
Ruhtinasten palweliain kautta.
sanoi: kukasta alkaa sodan? hän
tais: sinä.

15. Niin hän luki maan Ru
nasten palweliat: ja heitä oli kax
ja kaxineljättäkymmendä. Ja
jälkeen luki hän kaiken Kansan
tzesta Israelin lapsista, seitzemän
ta miestä.

16. Ja he läxit ulos puolipäi
mutta Benhadad oli juopunna
jasa niitten kahdenneljättäkymm
Kuningan kanßa, kuin händä
maan tulit.

17. Ja maan Ruhtinasten pal
läxit ulos ensin: mutta Ben
lähetti; ja he ilmoitit hänelle, sa
miehet lähtewät ulos Samariasta.

18. Hän sanoi: joko he owat
han tähden ulos lähtenet, niin
kät heitä eläwisä: eli jos he
lähtenet sotaan, niin ottakat heitä
eläwinä kiinni.

19. Niin maan Ruhtinasten pa
liat olit lähtenet Kaupungista, ja
taiwäki heidän peräsänsä.

20. Ja niin löi mies miehen
Syrialaiset pakenit, ja Israel
heitä takaa: ja Benhadad Syrian
ningas pääsi hewoistensa selkään
woismiestensä kanßa.

21. Niin Israelin Kuningas
ulos, ja löi hewoisia ja waunuja
hän tappoi sangen paljo Syrialai

22. Niin astui Propheta Isra
Kuningan tygö, ja sanoi hänelle:
ja wahwista sinus, ymmärrä ja
mitä sinun tekemän pitä; sillä S
Kuningas on sinua wastan
jällen tämän wuoden perästä.

23. Ja Syrian Kuningan pal
sanoit hänelle: heidän jumalansa
wuorten jumalat; sentähden
meidän: jos me wielä heitä

olla sodimme, mitämax me woitamme
hän?
24. Niin tee nyt tämä: ota kaikki
ingat pois heidän sioistansa, ja
e Ruhtinat heidän siaansa;
5. Ja aseta sinulles sotajoukko,
altainen kuin tämä sotajoukko oli,
awoiset ja waunut niinkuin ennen=
ja me sodimme heitä wastan ke=
, mitämax me woitamme heidän.
hän kuuli heitä, ja teki niin.
6. Koska ajastaika kulunut oli, aset=
enhadad Syrialaiset, ja meni ylös
kiin sotimaan Israelia wastan.
. Ja Israelin lapset nousit myös
ngitzit itzensä ja menit heitä was=
ja Israelin lapset sioitit itzensä
kohdallensa, niinkuin kaxi wä=
ohilaumaa; mutta maa oli täy=
alaisia.
Ja Jumalan mies astui edes,
oi Israelin Kuningalle: niin sa=
HERra: että Syrialaiset owat
t: HERra on wuorten Juma=
ei laaxoin Jumala, niin minä
anda kaiken tämän suuren jou=
inun käteeS, että te tiedäisitte mi=
olewan HERran.
Ja he asetit leirinsä juuri tois=
ohdalle seitzemäxi päiwäxi, mutta
nändenä päiwänä he menit soti=
yhteen. Ja Israelin lapset löit
laisia sata tuhatta jalkamiestä,
ä päiwänä.
Mutta ne kuin jäit, pakenit
in Kaupungiin: ja muuri lan=
seitzemän tuhannen miehen päälle
attakymmendä, jotka jäänet olit.
Benhadad pakeni myös Kaupun=
yhdestä majasta toiseen.
1 Kun. K. 22: 25.
Niin sanoit hänen palweliansa
: katzo, me olemme kuullet Is=
huonen Kuningat olewan lau=
Kuningat: niin pangamme säkit
imme, ja köydet päihimme, ja
Israelin Kuningan tygö,
että hän sinun sielus saldi

he panit säkit kupeisiinsa ja
sä, ja tulit Israelin Ku=
; ja sanoit: Benhadad si=
sanoo sinulle: minä ru=

koilen, salli minun sieluni elää. Ja
hän sanoi: wieläkö hän elää? hän on
minun weljeni.
33. Niin ne miehet otit kiinni sen
sanan häneldä nopiasti ja käänsit itzel=
lensä hywäxi, ja sanoit: sinun weljes
Benhadad: niin hän sanoi: mengät ja
johdattakat händä tänne. Niin Ben=
hadad meni hänen tygönsä, ja hän
andoi hänen istua waunuun.
34. Ja hän sanoi hänelle: ne Kau=
pungit kuin minun Isäni sinun Isäl=
däs ottanut on, annan minä jällen,
ja tee katut sinulles Damaskuun, niin=
kuin minun Isäni teki Samariasa:
niin minä teen liiton sinun kanßas, ja
annan sinun mennä. Ja hän teki lii=
ton hänen kanßansa, ja päästi hänen
menemään.
35. Silloin sanoi yxi mies Prophe=
tain lapsista lähimmäisellensä HERran
sanan kautta: lyö minua, waan hän
kielsi ettei hän händä lyönyt.
36. Niin hän sanoi hänelle jällen=
sä: Ettet sinä kuullut HERran ään=
dä, katzo, koskas lähdet minun tyköäni
niin Jalopeura lyö sinun. Ja koska
hän läxi hänen tyköänsä, kohtais hänen
Jalopeura, ja löi hänen.
37. Ja hän löysi toisen miehen, ja
sanoi: lyös minua. Ja se mies löi
händä kowasti ja haawoitti hänen.
38. Niin Propheta meni pois, ja
seisoi tiellä Kuningasta wastasa: ja
muutti kaswonsa tuhwalla.
39. Ja koska Kuningas sieldä käwi
ohitze, huusi hän Kuningasta, ja sanoi:
sinun palwelias meni keskelle sotaa, ja
katzo, yxi mies pakeni ja johdatti yh=
den miehen minun tygöni, ja sanoi:
kätke tämä mies, jos niin on että hän
kaiketikin tulee pois, niin pitä sinun
sielus oleman hänen sielunsa siasa, eli
sinun pitä punnitzeman sen edestä lei=
wiskän hopiata.
40. Ja koska sinun palweliallas siel=
lä ja täällä tekemistä oli, niin ei hän
enä siellä ollut. Niin sanoi Israelin
Kuningas hänelle: sinun duomios on
oikia, sinä olet itze sen sanonut.
41. Niin hän otti kohta tuhwan
pois kaswoistansa: ja Israelin Kunin=
gas tunsi hänen olewan Prophetaista.

42. Ja hän sanoi hänelle: niin sanoo HErra: ettäs päästit sen minulda kirotun miehen kädestäs; pitä sinun sielus oleman hänen sielunsa edestä, ja sinun Kansas pitä oleman hänen Kansansa edestä. 1 Kun. K. 22: 34.

43. Niin Israelin Kuningas meni wihaisna ja pahalla mielellä huoneseensa; ja tuli Samariaan.

21. Luku.

Nabothin wiinamäki, weri. Jumalan uhkaus. Ahabin syndi, katumus.

Sitte tapahtui, että Nabothilla yhdellä Jesreelitiläisellä, oli wiinamäki Jesreelisä, läsnä Ahabin Samarian Kuningan huonetta.

2. Ja Ahab puhui Nabothille, ja sanoi: anna minulle wiinamäkes kaalimaari, että se on niin läsnä minun huonettani, ja minä annan sinulle sen edestä paremman wiinamäen: eli jos sinun niin kelpaa, niin minä annan sinulle hopiata niin paljo kuin se maxaa.

3. Mutta Naboth sanoi Ahabille: HErra warjelkon minun, andamasta sinulle minun Isäini perindötä!

4. Niin Ahab tuli kotiansa pahalla mielellä ja wihoisansa, sen sanan tähden kuin Naboth Jesreelitiläinen hänelle puhunut oli, sanoden: en minä anna sinulle minun Isäini perindötä: ja hän heitti hänensä wuoteseen, käänsi kaswonsa, ja ei syönyt leipää.

5. Niin tuli Isebel hänen emändänsä hänen tygönsä, ja sanoi hänelle: mikä se on, että sinun henges on niin murhellinen, ja et syö leipää?

6. Niin hän sanoi hänelle: minä olen puhutellut Nabothia Jesreelitiläistä ja sanonut: anna minulle sinun wiinamäkes rahan edestä, eli jos sinä tahdot, niin minä annan sinulle toisen wiinamäen sen edestä. Mutta hän sanoi: en minä anna sinulle minun wiinamäkeäni.

7. Niin Isebel hänen emändänsä sanoi hänelle: sinä hallitzet nyt Israelin waldakunnan. Nouse, ja syö leipää ja ole hywällä mielellä: minä saatan sinulle Nabothin sen Jesreelitiläisen wiinamäen.

8. Ja hän kirjoitti kirjan
nimellä, ja lukitsi sen hänen sin
sä: ja lähetti sen kirjan wanhim
ja ylimmäisten tygö, jotka hänen
pungisansa asuit Nabothin kanssa.

9. Ja kirjoitti näin kirjaan,
den: kuuluttakat paasto, ja aset
Naboth istumaan ylimmäiseri Ka
sekaan.

10. Ja tuokat kari pahan su
miestä händä wastan, jotka tun
wat, ja sanowat: sinä olet ki
Jumalata ja Kuningasta: ja
händä ulos ja kiwittäkät händä
liari.

11. Niin wanhimmat ja sen
pungin ylimmäiset, jotka hänen
pungisansa asuit, teit niinkuin
heidän käskenyt oli: ja niinkuin
sa kirjoitettu oli, jonga hän
tygönsä lähettänyt oli;

12. Kuulutit paaston, ja annoit
bothin istua ylimmäiseri Kansan

13. Niin tulit kari pahan ju
miestä, ja istuit hänen kohdallen
tunnustit Nabothia wastan Kan
desä, ja sanoit: Naboth on kiro
Jumalata ja Kuningasta; niin
he hänen Kaupungista ulos, ja ki
hänen juuri kuolliari:

14. Ja he lähetit Isebelin tygö
noden: Naboth on kiwitetty, ja ku

15. Koska Isebel kuuli Nabothin
witetyri ja kuolleri, sanoi hän Ah
le: nouse ja omista Nabothin Je
litiläisen wiinamäki, jonga hän
da on kieldänyt rahan edestä: si
Naboth elä, mutta on kuollut.

16. Koska Ahab kuuli Nab
kuolleri, nousi hän menemään ja o
tamaan Nabothin Jesreelitiläisen
namäkeä.

17. Mutta HErran sana tul
lialle Thesbiläiselle, ja sanoi:

18. Nouse ja mene Ahabia Is
Kuningasta wastan, joka on Samar
(katzo, hän on Nabothin wiina
jota hän on mennyt omistamaan.)

19. Ja puhu hänelle, ja sano:
sanoo HErra: pitäkö si
man, ja wielä päälliseri
Ja sinun pitä puhuman

...man: näin sanoo HErra: siinä
...sa, josa koirat nuoleskelit Nabo=
...meren, pitä myös koirat sinun
... nuoleskeleman.
1 Kun. K. 22: 38. 2 Kun. K. 9: 26.
20. Ja Ahab sanoi Elialle: löysik=
...nyt minun, sinä minun wihamie=
...? Hän sanoi: löysin, ettäs olet si=
... myynyt pahaa tekemään HErran
...äin edesä.
21. Katzo, minä annan tulla pahu=
... sinun päälles, ja otan sinun suku=
...s pois: ja häwitän Ahabilda sen
... wettänsä seinään heittä, ja sen
...tun ja hyljätyn Israelisa.
1 Sam. 25: 22. 1 Kun. K. 14: 10.
2 Kun. K. 9: 8.
22. Ja teen sinun huones niinkuin
...ningin Nebathin pojan huo=
... niinkuin Baesan Ahian pojan
...; sen wihoittamisen tähden kuin
... minua wihoittanut olet, ja saat=
...t Israelin syndiä tekemään.
1 Kun. K. 15: 29. Luku 16: 3, 11.
23. Ja HErra puhui myös Jse=
...le, ja sanoi: koirat pitä syömän
...elin Jesreelin muurin tykönä.
2 Kun. K. 9: 10, 35.
24. Joka Ahabista kuolee Kaupun=
..., se pitä koirilda syötämän: ja jos
...n kuolee kedolla, se pitä taiwan lin=
...ilda syötämän.
25. Tosin ei yhtän ollut, joka niin
... itzensä myynyt pahaa tekemään
...Rran edesä kuin Ahab; sillä hä=
... emändänsä Jsebel wietteli hänen.
26. Ja teki aiwan suuret kauhistu=
..., seuraten epäjumalita; kaiken sen
...en kuin Amorealaiset tehnet olit,
... HErra ajoi Israelin edestä pois.
27. Koska Ahab nämät sanat kuuli,
...äis hän waattensa, ja puki säkin
...llensa ja paastois; ja makais säkisä
... käwi suruisansa.
28. Ja HErran sana tuli Elian
...hbiläisen tygö, ja sanoi:
29. Etkös nähnyt kuinga Ahab
... hänensä minun edesäni? että
... itzensä niin nöyryttä minun ede=
... minä saata sitä pahaa hänen
... mutta hänen poikansa aika=
... minä pahan hänen huonen=
... 2 Kun. K. 9: 22.

22. Luku.

Ahabin liitto, Prophetat, sota, hallitus, kuolema.

Ja he olit kolme ajastaikaa lewosa,
ettei ollut sotaa Syrialaisten ja
Israelin waihella.
2. Mutta kolmandena wuonna, me=
ni Josaphat Judan Kuningas, Israe=
lin Kuningan tygö. 2 Aika K. 18: 1, 2.
3. Ja Israelin Kuningas sanoi pal=
welioillensa: ettekö te tiedä Gileadin
Ramothia olewan meidän omamme?
ja me istumme ääneti ja emme ota
sitä Syrian Kuningan kädestä?
4. Ja hän sanoi Josaphatille: tu=
letkos minun kanßani sotimaan Gilea=
din Ramothia wastan? Josaphat sanoi
Israelin Kuningalle: minä olen niin=
kuin sinä, ja minun Kansani niinkuin
sinun Kansas, ja minun hewoiseni niin=
kuin sinun hewoises. 2 Aika K. 18: 3.
5. Ja Josaphat sanoi wielä Israe=
lin Kuningalle: kysy siis tänäpänä
HErran sanaa.
6. Niin Israelin Kuningas kokois
Prophetaita liki neljäsataa miestä, ja
sanoi heille: pitäkö minun menemän
Gileadin Ramothiin sotaan, taikka lak=
kaman? he sanoit: mene, ja HErra
anda sen Kuningan käsiin.
7. Mutta Josaphat sanoi: eiköstä
täsä ole wielä HErran Prophetata,
kysyäxemme häneldä?
8. Ja Israelin Kuningas sanoi Jo=
saphatille: wielä on yxi mies Micha
Jemlan poika, jolda kysyttäkön HEr=
raa, mutta minä wihan händä: sillä
ei hän minulle mitän hywää ennusta,
waan pahaa. Josaphat sanoi: älkön
Kuningas niin puhuko.
9. Niin Israelin Kuningas kutzui
yhden palwelian, ja sanoi: tuo Micha
Jemlan poika kiirusti tänne.
10. Mutta Israelin Kuningas, ja
Josaphat Judan Kuningas, istuit mo=
lemmin Kuningallisella istuimellansa,
waatetettuna (Kuningallisiin) waattei=
siin Samarian portin raitilla: ja kaik=
ki prophetat ennustit heidän edesänsä.
2 Aika K. 18: 9.
11. Ja Zedekia Cnaenan poika oli
tehnyt hänellensä rautasarwet; ja sa=

noi: näin sanoo HErra: loukka näillä Syrialaisia siihenasti kuin he kokonansa häwitetän.

12. Niin myös kaikki prophetat ennustit, ja sanoit: mene Gileadin Ramothiin, ja sinä menestyt, Jumala anda sen Kuningan käsiin.

13. Mutta sanansaattaja joka oli mennyt Michata kutzumaan, puhui hänelle, sanoden: katzo, kaikki prophetat ennustawat yhdestä suusta Kuningalle hywää: niin olkon sinun sanas niinkuin heidängin sanansa, ja puhu hywää.

14. Niin Micha sanoi: niin totta kuin HErra elää, mitä HErra sanoo minulle, sitä minä puhun.

15. Mutta koska Micha tuli Kuningan tygö, sanoi Kuningas hänelle: Micha, menemmekö me sotimaan Gileadin Ramothiin, taikka lakkameengo? Hän sanoi hänelle: mene, ja sinä menestyt: sillä HErra anda sen Kuningan käsiin.

16. Ja Kuningas sanoi taas hänelle: kuinga usein minun pitä sinua wannottaman; ettes minulle muuta sanoisi, kuin totuuden HErran nimeen?

17. Hän sanoi: minä näjin koko Israelin hajoitetuxi wuorille, niinkuin lambat joilla ei paimenda ole. Ja HErra sanoi: ei näillä ole yhtän Isändää, palaitkan jokainen kotiansa rauhasa.

18. Ja Israelin Kuningas sanoi Josaphatille: engö minä sinulle sanonut, ettei hän ennusta minulle hywää, waan pahaa?

19. Ja hän sanoi: kuule siis HErran sanaa: minä näjin HErran istuwan istuimellansa, ja koko taiwallisen sotajoukon seisowan hänen tykönänsä, oikialla ja wasemmalla puolella.
2 Aika K. 18: 18.

20. Ja HErra sanoi: kuka pettäis Ahabin, että hän menis ja langeis Gileadin Ramothisa? yxi sanoi niin, ja toinen näin.

21. Silloin läxi hengi joka seisoi HErran edesä, ja sanoi: minä petän hänen: jolle HErra sanoi: misä?
Job. 1: 6.

22. Hän wastais: minä menen ja olen walhen hengi kaikkein hänen prophetainsa suusa. Hän sanoi: petä hä dä, ja sinä taidat, mene ja tee n

23. Ja katzo, nyt HErra an walhen hengen kaikkein näitten si prophetaittes suuhun: ja HErra puhunut sinua wastan pahaa.

24. Niin astui Zedekia Cnaa poika edes, ja löi Michata poskell sanoi: ongo HErran hengi pae minusta sinua puhuttelemaan?

25. Micha wastais: katzo, sinä näkewä sinä päiwänä, jonas käyt jasta majaan, ettäs sinun lymyt
1 Kun. K. 20: 30.

26. Niin sanoi Israelin Kunin ota Micha ja wie händä jällen K pungin päämiehen Amonin tygö, Joaxen Kuningan pojan tygö.

27. Ja sano: näin sanoo Kuun pangat tätä fangihuoneseen, ja ruok händä murhen leiwällä ja murhen dellä, siihenasti kuin minä tulen rau

28. Micha sanoi: jos sinä tok lajat rauhasa, niin ei HErra ole hunut minun kauttani: Ja sanoi: k kat kaikki Kansat.

29. Ja Israelin Kuningas ja saphat Judan Kuningas, meni Gileadin Ramothiin.

30. Ja Israelin Kuningas s Josaphatille, koska hän muutti w tensa sotaan lähteisänsä: pue sinä omiin waatteisiis. Ja Israelin Ku gas muutti waattensa ja meni so
2 Aika K. 18: 29.

31. Mutta Syrian Kuningas waunuin päämiehille, joita hänellä kaxinelsättäkymmendä, sanoden: ei dän pidä sotiman piendä eli su wastan, mutta ainoastan Israelin ningasta wastan.

32. Koska waunuin päämiehet n Josaphatin, sanoit he: tämä on t Israelin Kuningas, ja poikkeisit s maan händä wastan. Niin Josaph huusi.
2 Aika K. 18: 31.

33. Koska waunuin päämiehet nä ettei se ollut Israelin Kuningas; la wuit he hänestä.

34. Mutta yxi mies jännitti tzensa yxikertaisudesa, ja ampuis raelin Kuningasta rautapaidan ja hän sanoi waunumiehellensä:

käteš, ja wie minua pois leiristä:
minä olen haawoitettu.
1 Kun. K. 20: 42.
5. Ja sinä päiwänä oli suuri so-
ja Kuningas seisoi waunuisa Sy-
aisia wastan: ja kuoli ehtona, ja
i wuoti hänen haawastansa wau-
n keskelle.
6. Ja Auringon laskeisa kuulutet-
leirisä, sanoden: mengän jokainen
pungiinsa ja maallensa.
7. Ja Kuningas kuoli, ja wietin
mariaan: ja he hautaisit Kuningan
mariasa.
8. Mutta koska waunut wirutettin
marian kalalammikosa, nuolit koirat
n wertansa, ja portot pesit: HER-
sanan jälkeen, jonga hän puhui.
1 Kun. K. 21: 19.
Mitä Ahabista enämbi on sa-
a, ja kaikista hänen töistänsä,
mesta jonga hän Elephandin luista
si, ja kaikista Kaupungeista, jotka
rakensi: eikö ne ole kirjoitetut
aelin Kuningasten Aikakirjasa?
40. Ja niin Ahab nukkui Isäinsä
ßa: ja hänen poikansa Ahasia tuli
ingaxi hänen siaansa.
41. Mutta Josaphat Assan poika
Judan Kuningaxi, neljändenä A-
in Israelin Kuningan wuonna.
42. Ja Josaphat oli wiiden ajast-
neljättäkymmendä wanha ruwe-
nsa hallitzemaan, ja hallitzi wiisi-
attakymmendä ajastaikaa Jerusa-
lsa. Ja hänen äitinsä nimi oli
ba Silhin tytär.
43. Ja hän waelsi kaikisa Isänsä
n teisä, eikä poikennut niistä: ja
mitä HERralle kelpais.
44. Mutta ei hän pannut pois kor-
keuxia; joisa Kansa wielä uhrais ja
suitzutti.
45. Ja Josaphat teki rauhan Israe-
lin Kuningan kanßa.
46. Mutta muut Josaphatin sanat
ja hänen woimansa ja työnsä, ja so-
tansa; eikö ne ole kirjoitetut Judan
Kuningasten Aikakirjasa?
2 Aika K. 18: 1.
47. Ja mitä huorintekiistä jäänyt
oli hänen Isänsä Assan aikana; ne ajoi
hän pois maalda. 1 Kun. K. 15: 12
48. Ja silloin ei ollut Kuningasta
Edomisa, waan yxi oli hänen siasansa.
2 Sam. 8: 14.
49. Josaphat oli andanut tehdä
haaxia Tharsixeen, jotka piti Ophi-
riin purjehtiman, kuldaa noutamaan;
mutta ei ne tullet matkaan, waan tu-
lit särjetyxi Ezeon Geberisä.
2 Aika K. 20: 36, 37.
50. Silloin Ahasia Ahabin poika
sanoi Josaphatille: anna minun pal-
weliani mennä sinun palweliais kanßa
haaxiin: Mutta ei Josaphat tahtonut.
2 Aika K. 20: 35.
51. Ja Josaphat kuoli Isäinsä
kanßa, ja haudattin Isänsä Dawidin
Kaupungiin. Ja Joram hallitzi hänen
siasansa.
52. Ja Ahasia Ahabin poika tuli
Israelin Kuningaxi Samariasa, Jo-
saphatin Judan Kuningan seitzemän-
denä wuonna toistakymmendä: ja hal-
litzi Israelisa kaxi wuotta.
53. Ja teki pahaa HERran edesä:
ja waelsi Isänsä tiellä ja äitinsä tiellä,
ja Jerobeamin Nebathin pojan tiellä,
joka Israelin saatti syndiä tekemään.
54. Ja hän palweli Baalia, ja
kumarten rukoili händä: ja wihoitti
HERran Israelin Jumalan, kaiken sen
jälkeen kuin hänen Isänsä oli tehnyt.

Ensimäisen Kuningasten Kirjan loppu.

Toinen Kuningasten Kirja.

1. Luku.

hallitus, sairaus, sanansaattajat,
et, kuolema. Joram Kuningas.

bitalaiset luowuit Israelista,
kuoleman jälkeen.
2 Kun. K. 3: 5.

2. Ja Ahasia langeis häkin läpitze
makaushuonesansa Samariasa, sairasti
ja lähetti sanansaattajat, ja sanoi heille:
mengät ja kysykät BaalSebubilda Ekro-
nin jumalalda, jos minä paranen tästä
sairaudesta.

3. Mutta HERran Engeli sanoi Elialle Thesbiläiselle: nouse ja mene Samarian Kuningan sanansaattaita wastan, ja sano heille: sentähdengö, ettei yhtän Jumalata ole Israelisa, te menette neuwoa kysymään Baal-Sebubilda Ekronin jumalalda?

4. Sentähden näin sanoo HERra: ei sinun pidä siitä wuotesta nouseman josas makat, mutta sinun pitä kaiketi kuoleman: Ja Elia meni pois.

5. Ja koska sanansaattajat palaisit hänen tygönsä, sanoi hän heille: mixi te palaisitte?

6. He sanoit hänelle: yxi mies kohtais meitä ja sanoi meille: mengät, palaitkat Kuningan tygö, joka teidän on lähettänyt, ja sanokat hänelle: näin sanoo HERra: sentähdengö, ettei yhtän Jumalata ole Israelisa, sinä lähetät kysymään neuwoa BaalSebubilda Ekronin jumalalda? sentähden ei sinun pidä siitä wuotesta nouseman johon sinä maata pannut olet, mutta sinun pitä kaiketi kuoleman.

7. Ja hän sanoi heille: mingäkaltainen se mies oli joka kohtais teitä, ja näitä sanoja puhui teille?

8. He sanoit hänelle: Se mies oli karwainen, ja wyötetty hihnaisella wyöllä. Hän sanoi: se on Elia se Thesbiläinen. Zach. 13: 4. Matth. 3: 4.

9. Ja hän lähetti hänen tygönsä yhden wiidenkymmenen päämiehen, wiidenkymmenensä kansa: ja koska hän tuli hänen tygönsä, ja katso, hän istui wuoren kukkulalla: Ja hän sanoi hänelle: sinä Jumalan mies, Kuningas sanoo: tule alas.

10. Elia wastais ja sanoi wiidenkymmenen päämiehelle: jos minä olen Jumalan mies, niin tulkan tuli taiwaasta ja polttakan sinun ja sinun wiisikymmendääs: Niin tuli langeis taiwaasta, ja poltti hänen ja hänen wiisikymmendänsä. Luc. 9: 54.

11. Ja hän lähetti taas toisen wiidenkymmenen päämiehen hänen tygönsä, hänen wiidenkymmenensä kansa, ja hän sanoi hänelle: sinä Jumalan mies, näin sanoo Kuningas: tule kiirusti alas.

12. Elia wastais, ja sanoi heil
jos minä olen Jumalan mies, n
langetkan tuli taiwaasta, ja poltta
sinun ja sinun wiisikymmendääs: N
Jumalan tuli langeis taiwaasta,
poltti hänen ja hänen wiisikymm
dänsä.

13. Niin hän wielä lähetti kol
nen wiidenkymmenen päämiehen h
wiidenkymmenensä kansa. Koska
tuli ylös hänen tygönsä, kumarsi
itzensä polwillensa Elian eteen, ru
händä, ja sanoi hänelle: sinä Juma
mies, olkon siis minun sieluni ja n
ten wiidenkymmenen sinun palwelia
sielut, kallit sinun edesääs.

14. Katzo, tuli on tullut taiwa
ja on polttanut ne kaxi ensim
wiidenkymmenen päämiestä, heidän
denkymmenensä kansa; mutta
minun sieluni kallis sinun edesääs.

15. Niin sanoi HERran E
Elialle: mene alas hänen kansa
ja älä mitän pelkää händä. Niin
nousi, ja meni hänen kanssansa Ku
gan tygö.

16. Ja hän sanoi hänelle: näin
noo HERra: ettääs lähetit sanans
tajat, ja annoit kysyä neuwoa B
Sebubilda Ekronin jumalalda, sen
dengö ettei yhtäkän Jumalata
Israelisa, jonga sanaa kysytäisiin?
ei sinun pidä siitä wuotesta nouse
johon sinä maata pannut olet, m
sinun pitä kaiketi kuoleman.

17. Ja niin hän kuoli HER
sanan jälkeen kuin Elia puhunut
Ja Joram tuli Kuningaxi hä
siaansa, toisna Joramin Josaph
pojan Judan Kuningan wuonna:
ei hänellä ollut poikaa.
2 Kun. K. 3: 1. 2 Aika K. 21: 3.

18. Mitä enämbi on sanomista
hasiasta, ja mitä hän tehnyt on,
se ole kirjoitettu Israelin Kuninga
Aikakirjasa? 2 Aika K. 22:

2. Luku.

Elian wiimeinen matka, taiwaseen otta
Elisa warustettu Elian hengellä, teke ih

Niin tapahtui, koska HERra
Elian tuulispääsä otta ylös
waseen; käwit Elia ja Elisa Gilgal

2. Ja Elia sanoi Elisalle: istus
ä; sillä HERra on minun lähet=
nyt BethEliin. Mutta Elisa sanoi:
totta kuin HERra elää, ja sinun
us elää, en minä luowu sinusta:
he tulit alas BethEliin.
3. Silloin käwit Prophetain pojat
BethElisä olit Elisan tygö, ja
it hänelle: tiedäkkös HERran tä=
nä ottawan sinuldas pois sinun
däs sinun pääs pääldä? Hän sa=
minä kyllä sen tiedän, olkat ääneti.
Ja Elia sanoi hänelle: Elisa,
s täsä, sillä HERra on minun
tänyt Jerihoon. Hän sanoi: niin
kuin HERra elää, ja sinun sielus
en minä luowu sinusta: Ja niin
it Jerihoon.
Niin tulit Prophetain pojat kuin
a olit Elisan tygö, ja sanoit
e: tiedäkkös HERran tänäpänä
n sinuldas pois sinun Isändäs
pääs pääldä? Hän sanoi: minä
sen tiedän, olkat ääneti.
Ja Elia sanoi hänelle: istus tä=
sillä HERra on minun lähettänyt
aniin. Hän sanoi: niin totta kuin
Rra elää, ja sinun sielus elää, en
ä luowu sinusta: ja he käwit mo=
in.
Mutta wiisikymmendä miestä
phetain pojista menit pois, ja jäit
as seisomaan heidän kohdallansa;
he seisoit ynnä Jordanin tykönä.
Niin otti Elia hamensa ja kää=
kokoon, ja löi weteen, ja wesi ha=
molemmille puolille; niin että he
mat käwit kuiwana sen läpitze.
Ja koska he tulit ylitze, sanoi
Elisalle: ano, mitä minun pitä
lle tekemän, ennenkuin minä ote=
pois sinulda. Elisa sanoi: että
osaa sinun hengestäs olis minun
öni.
10. Hän sanoi: sinä olet anonut
a asiata: mutta kuitengin jos sinä
minun, koska minä sinulda otetan
, se tapahtuu niin sinulle, mutta
sinä näe, niin ei se tapahdu.
Ja tapahtui, koska he ynnä
puhuit keskenänsä, katzo, niin
waunut tulisten hewoisten
a erotit heidän toinen toises=
tansa. Ja Elia meni ylös tuulispääsä
taiwaseen. Ps. 68: 18. Ps. 104: 4.
12. Mutta Elisa näki sen, ja huusi:
minun Isäni, minun Isäni, Israelin
waunu ja hänen ratzasmiehensä, ja ei
händä enä nähnyt: Ja hän tarttui
waatteisiinsa ja rewäisi ne kahtia.
13. Ja otti Elian hamen ylös, joka
häneldä pudonnut oli: palais ja seisoi
Jordanin rannalla.
14. Ja otti Elian hamen, joka
häneldä pudonnut oli, löi weteen, ja
sanoi: kusa on nyt HERra Elian
Jumala? Ja löi weteen, niin wesi
hajois molemmille puolille: ja Elisa
käwi ylitzen.
15. Koska Prophetain pojat, jotka
ylitze toisella puolella Jerihosa olit,
näjit hänen, sanoit he: Elian hengi
lepää Elisan päällä, ja käwit händä
wastan, ja kumarsit itzensä maahan asti;
16. Ja sanoit hänelle: katzo, sinun
palwelioisas on wiisikymmendä wah=
waa miestä, anna heidän mennä etzi=
mään sinun Isändätäs, jos HERran
Hengi on ottanut hänen, ja heittänyt
jollekulle wuorelle, taikka johonguun laa=
xoon. Hän sanoi: älkät andako mennä.
1 Kun. K. 18: 12.
17. Mutta he waadeit händä siihen=
asti että hän häpeis, ja sanoi: andakat
mennä. Ja he lähetit matkaan wiisi=
kymmendä miestä, ja he etzeit kolme
päiwää, ja ei löytänet händä.
18. Ja tulit jällen hänen tygönsä,
ja hän asui Jerihosa: ja hän sanoi
heille: engö minä sanonut teille, ettei
teidän pitänyt menemän?
19. Ja Kaupungin miehet sanoit
Elisalle: katzo, täsä Kaupungisa on
hywä asua, niinkuin meidän Herram=
me näke; mutta wesi on paha, ja
maa hedelmätöin.
20. Hän sanoi: tuokat minulle uusi
astia, ja pangat suolaa siihen: ja he
toit sen hänelle.
21. Niin hän meni ulos wesihuo=
koin tygö, ja heitti suolaa niihin, sa=
noden: niin sanoo HERra: minä olen
tämän weden parandanut, ei kuolema
taikka hedelmättömys pidä heistä täste=
des tuleman.
22. Niin parani wesi tähän päi=

wään asti, Elisan sanan jälkeen, jonga
hän puhui.
23. Ja hän meni sieldä ylös Beth-
Eliin, ja hänen mennesänsä tiellä, tu-
lit pienet pojat Kaupungista, ja pilk-
kaisit händä, sanoden hänelle: tule ylös
paljas pää, tule ylös paljas pää.
24. Ja hän käänsi itzensä, ja kuin
hän heidän näki, kirois hän heitä
HERran nimeen. Niin tuli kaxi kar-
hua metzästä, ja repelit heistä kaxi
poikaa wiidettäkymmendä kuolliaxi.
25. Sieldä hän meni Carmeliin wuo-
relle: ja sitte palais sieldä Samariaan.

3. Luku.

Joramin hallitus, sota, jano, woitto. Moabin Kuningan uhri.

Niin Joram Ahabin poika tuli Is-
raelin Kuningaxi Samariasa kah-
dexandenatoistakymmenendenä Josapha-
thin Judan Kuningan wuonna: ja
hallitzi kaxitoistakymmendä wuotta.
2. Ja teki pahaa HERran edesä,
waan ei kuitengan niinkuin hänen I-
sänsä ja äitinsä; sillä hän häwitti
Baalin patzan jonga hänen Isänsä
tehnyt oli. 1 Kun. K. 16: 32.
3. Mutta kuitengin hän pysyi Je-
robeamin Nebathin pojan synneisä, jo-
ka Israelin saatti syndiä tekemään:
ei hän luopunut niistä.
4. Mutta Mesalla Moabitain Ku-
ningalla oli paljo lambaita, ja hän
andoi Israelin Kuningalle weron, sata-
tuhatta karitzata, ja satatuhatta oi-
nasta, willoinensa.
5. Koska Ahab oli kuollut, luowui
Moabitalaisten Kuningas, Israelin Ku-
ningaasta. 2 Kun. K. 1: 1.
6. Siihen aikaan läxi Kuningas
Joram Samariasta, ja luki kaiken
Israelin.
7. Ja meni ja lähetti Josaphatille
Judan Kuningalle sanoman: Moabi-
tain Kuningas on luopunut minusta,
tulekkos sotimaan minun kanssani Moa-
bitalaisia wastan? Hän sanoi: minä
tulen, minä olen niinkuin sinä, ja mi-
nun Kansani niinkuin sinun Kansas,
ja minun hewoiseni niinkuin sinun he-
woises. 1 Kun. K. 22: 4.
8. Ja sanoi: kuta tietä meidän
tä sinne waeldaman? Hän wast
Edomin korwen tietä.
9. Ja niin läxi Israelin Kuni
ja Judan Kuningas ja Edomin
ningas. Ja koska he olit wael
ymbäri seitzemän päiwän matka
ei ollut wettä sotawäellä ja ju
jotka heitä seuraisit:
10. Niin sanoi Israelin Kuni
woi, HERra on kutzunut nämät
me Kuningasta, andaxensa heitä M
bitalaisten käsiin.
11. Mutta Josaphat sanoi:
täsä yhtän HERran Prophetata,
syäxemme hänen kauttansa m
HERralda? Niin wastais yxi I
lin Kuningan palwelioista, ja
täsä on Elisa Saphatin poika,
kaasi wettä Elian kätten päälle.
1 Kun. K. 22: 7.
12. Josaphat sanoi: hänen
nänsä on HERran sana. Ja Is
Kuningas, ja Josaphat, ja E
Kuningas, menit hänen tygönsä.
13. Niin sanoi Elisa Israeli
ningalle: mitä sinun on minun k
ni? mene pois sinun Isäs prop
tygö, ja sinun Äitis prophetain
Israelin Kuningas sanoi hänelle
sillä HERra on kutzunut nämät
Kuningasta, andaxensa heitä Mo
laisten käsiin.
14. Elisa sanoi: niin totta
HERra Zebaoth elää, jonga
minä seison, jollen minä katzoisi
phatia Judan Kuningasta, en
katzahdaisi sinun päälles, engä t
sinua. 1 Kun. K. 17: 1.
15. Niin tuokat nyt minulle
delen soittaja: ja koska soittaja
tuli HERran käsi hänen päällens
16. Ja hän sanoi: näin
HERra: tehkät kuoppia sinne ja
ne tähän ojaan:
17. Sillä näin sanoo HERra
teidän pidä tuulda eikä sadetta
män, ja kuitengin pitä oja wedellä
tettämän: ja teidän pitä juoman
teidän karjanne, ja teidän juh
18. Ja tämä on wähä H
edesä; sillä hän anda myös Mo
laiset teidän käsiinne;

19. Niin että te lyötte kaikki wah=
t Kaupungit, ja kaikki walitut Kau=
ngit, ja te kaadatte kaikki hywät
, ja tukitsette kaikki wesilähtet: ja
turmelette kaikki hywät pellot ki=
llä.
20. Ja tapahtui aamulla ruokauh=
ajalla, katso, silloin tuli wesi Edo=
tietä myöden, ja maa täytettin
llä. 2 Mos. 29: 39, 40. 3 Mos. 2: 1.
1. Koska kaikki Moabitalaiset kuu=
että Kuningat olit nosnet ylös so=
an heitä wastan; kutsuit he kokoon
i jotka itsensä ensin wyöllä wyö=
ja sitä wanhemmat, ja menit ra=
n.
Mutta koska he aamulla war=
nousit, ja Auringo nousi weden
liin näit Moabitalaiset, että wesi
heitä wastan punainen niinkuin

Ja sanoit: se on weri, Kunin=
owat tapellet keskenänsä, ja yxi on
t toisen kuolliaxi: nyt siis Moab
saalille.
Mutta koska he tulit Israelin
n, niin nousi Israel, ja löi Moa=
aisia: ja ne pakenit heidän edel=
, mutta he kiiruhdit ja löit
hin;
5. Ja kukistit Kaupungit, ja itse=
n heitti kiwensä kaikkiin hywiin
in ja täytit ne, ja tukitsit kaikki
htet, ja kaasit kaikki hywät puut,
asti että he ainoasta Hasarethin
niin kiwiä jätit: ja he piiritit sen
oilla ja löit sen.
6. Koska Moabitalaisten Kuningas
sodan olewan ylön wäkewän itsi=
wastan; otti hän seitsemänsataa
ä tygönsä, jotka wedit miekan u=
, karataxensa Edomin Kuningan
lle, waan ei he woinet.
7. Niin otti hän ensimäisen poi=
a, joka hänen siaansa piti Kunin=
uleman, ja uhrais sen polttouh=
ttarin päällä. Silloin tuli Is=
n wihaisexi, niin että he me=
hänen tyköänsä, ja palaisit
allensa.
. 22: 2. Ps. 106: 37. Hes. 20: 31.

4. Luku.

Elisan ihmetyö öljyn kanssa; waimo, hänen poikansa; se kuollut, liemi, leipä.

Ja yxi waimo Prophetain poikain e=
männistä huusi Elisan tygö, ja sa=
noi: sinun palwelias, minun miheni,
kuoli: Niin sinä tiedät sen että sinun
palwelias pelkäis HERraa: Nyt tuli
welkamies, ja tahtoo otta kaxi minun
poikaani orjaxensa. 3 Mos. 25: 39.
2. Elisa sanoi hänelle: mitä minun
pitä tekemän sinulle? sano minulle, mi=
tä sinun huonesas on? Hän sanoi: si=
nun piikallas ei ole muuta mitän kuin
yxi öljyastia.
3. Hän sanoi: mene ja ano koko si=
nun kyläkunnaldas astioita; tyhjiä asti=
oita niin monda kuin sinä saat.
4. Ja mene sisälle, ja sulje owi si=
nun ja sinun poikais perään, ja kaada
jokaiseen niihin astioin: ja koskas olet
ne täyttänyt, niin anna ne otta pois.
5. Hän meni pois hänen tyköänsä,
sulki owen jälkeensä ja poikainsa jäl=
keen: He kannoit astiat hänen eteensä,
ja hän kaasi niihin.
6. Ja kuin astiat olit täytetyt, sa=
noi hän pojallensa: tuo minulle wielä
astia. Hän sanoi hänelle: ei ole täällä
enä astiata: niin öljy seisahti.
7. Ja hän tuli, ja ilmoitti sen Ju=
malan miehelle: Hän sanoi: mene ja
myy öljy, ja maxa welkamiehes; mut=
ta sinä ja sinun poikas eläkät siitä
jäänestä.
8. Ja se tapahtui siihen aikaan,
että Elisa meni Sunemiin, ja siellä oli
warallinen waimo, joka waadei händä
syömään tykönänsä: ja niin usein kuin
hän sen kautta waelsi, poikkeis hän
sinne syömään leipää.
9. Ja hän sanoi miehellensä: katso,
minä ymmärrän tämän Jumalan mie=
hen olewan pyhän, joka täsä meidän
kauttamme aina waelda.
10. Tehkämme siis tähän wähä
ylistupa, ja pangamme hänelle sinne
yxi wuode, pöytä, istuin ja kyntiläjal=
ka; että hän sinne menis koska hän
meidän tygömme tulee.
11. Niin tapahtui siihen aikaan, et=

tä hän tuli sinne: ja hän meni ylis=
tupaan ja makais siellä.
12. Ja hän sanoi palweliallensa Ge=
hazille: kutzu Sunemin waimo tänne.
Ja koska hän oli kutzunut hänen, astui
hän hänen eteensä.
13. Niin hän sanoi hänelle: sano
hänelle: katzo, sinä olet tehnyt meille
kaiken tämän palweluxen, mitä minun
pitä sinulle tekemän? ongo sinulla asia=
ta Kuningan taikka sodanpäämiehen
tygö? Hän sanoi: minä asun keskellä
minun Kansaani.
14. Hän sanoi hänelle: mitästä siis
hänelle pitäis tehtämän? Gehazi sa=
noi: ei ole hänellä poikaa, ja hänen
miehensä on wanha.
15. Hän sanoi: kutzu händä, ja
koska hän meni händä kutzumaan, niin
hän tuli owisa.
16. Ja hän sanoi: tähän määrät=
tyyn aikaan wuoden perästä pitä sinun
syleilemän poikaa. Hän sanoi: ei mi=
nun Herrani, sinä Jumalan mies, älä
wääryttele sinun piikas edesä.
1 Mos. 18: 10.
17. Ja waimo tuli raskaxi, ja syn=
nytti pojan, siihen määrättyyn aikaan
wuoden perästä: niinkuin Elisa oli hä=
nelle sanonut.
18. Ja koska lapsi jo isoixi tuli;
niin tapahtui, että hän meni ulos I=
sänsä ja elonleikkaitten tygö.
19. Ja hän sanoi Isällensä: woi
minun päätäni, minun päätäni. Ja
hän sanoi palweliallensa: kanna händä
äitinsä tygö.
20. Ja hän otti hänen, ja wei äi=
tinsä tygö: ja hän istui hänen helma=
sansa puolipäiwään asti, ja kuoli.
21. Ja hän nousi ja laski hänen
Jumalan miehen wuotelle, läxi ulos
ja sulki owen.
22. Ja kutzui miehensä, ja sanoi:
lähetä minun tygöni yxi palwelioista
ja yxi aaseista: sillä minä menen Ju=
malan miehen tygö, ja palajan.
23. Ja hän sanoi: mixi sinä hänen
tygönsä menet tänäpänä: sillä ei nyt
ole uusi kuu taikka Sabbathi? hän
sanoi: rauha.
24. Ja hän satuloitzi aasin, ja sa=
noi palweliallensa: aja wahwasti: älä
wiiwytä ajamasta, muutoin kuin m
sanon sinulle.
25. Ja niin hän meni pois ja
Jumalan miehen tygö Carmelin w
relle. Koska Jumalan mies näki h
tulewan, sanoi hän palweliallensa
hazille: katzo, se on Sunemin wa
26. Niin juoxe nyt händä w
ja sano hänelle: oletkos rauhasa
sinun miehes ja sinun poikas?
wastais: rauhasa.
27. Mutta koska hän tuli wu
Jumalan miehen tygö, tarttui hä
nen jalkoinsa. Ja Gehazi meni
mään händä pois. Mutta Jum
mies sanoi: anna hänen olla: sillä
nen sielunsa on murhellinen, ja H
ra on minulda sen salannut ja
moittanut minulle.
28. Hän sanoi: anoingo minä
kaa minun Herraldani? engö mi
nonut? älä minua petä.
29. Ja hän sanoi Gehazille: w
sinun kupes, ja ota minun sa
kätees, ja mene matkaas: jos
sinun kohtaa, niin älä terwehdä h
ja jos joku sinua terwehtä, niin
wastaa händä: ja laske minun sa
pojan kaswoille. Luc. 10: 4.
30. Mutta pojan äiti sanoi:
totta kuin HERra elää ja sinun
lus elää, en minä päästä sinua.
hän nousi ja seurais händä.
31. Mutta Gehazi meni pois
dän edellänsä, ja laski sauwansa p
kaswoille, waan ei ollut äändä
tundoa. Niin hän palais ja ko
hänen, ilmoitti hänelle, ja sanoi:
poika herännyt.
32. Ja kuin Elisa tuli huonese
katzo, poika makais kuolluna hä
wuotellansa.
33. Ja hän meni sisälle, ja su
owen molembain perään: ja hän r
koili HERraa. Matth. 6: 6.
34. Nousi ja laski itzensä lapse
päälle: ja pani suunsa hänen suun
päälle, ja silmänsä hänen silmäin
päälle, ja kätensä hänen kättensä pää
le, ja niin ojensi itzensä hänen pää
lensä; että lapsen ruumis tuli lä
mäxi. 2 Mos. 8: 1. 1 Kun. K. 17: 21.
Ap. T. 20: 10.

5. Ja hän nousi jällen ja käwi
an sinne ja tänne siinä huonesa,
si ja laski itzensä hänen päällensä.
n poika aiwasti seitzemän kertaa,
awais poika silmänsä.
6. Ja hän kutzui Gehazin, ja sa=
kutzu Sunemin waimo. Ja koska
oli hänen kutzunut, tuli hän sisäl=
hänen tygönsä. Hän sanoi: ota si=
poikas.
7. Niin hän tuli ja langeis hä=
jalkainsa juureen, kumarsi itzensä
an: ja otti poikansa, ja meni ulos.
8. Ja Elisa palais Gilgaliin, ja
aika oli maalla, ja Prophetain
olit hänen edesänsä. Ja hän sa=
palweliallensa: ota suuri pata ja
kendä Prophetain pojille.
2 Kun. K. 6: 1.
Niin yxi läxi kedolle hakemaan
, ja löysi metzäwiinapuun, ja
sitä Colochinteja waattensa täy=
Ja kuin hän tuli, leikkais hän
lemipataan: sillä ei he tundenet sitä.
0. Ja koska he sen annoit miesten
syödä, söit he liemestä ja huusit,
den: Jumalan mies, kuolema on
sa: Sillä ei he saanet syödä.
1. Ja hän sanoi: tuokat tänne
oja, ja hän heitti pataan, ja sa=
: andakat Kansalle syödä, ja ei
t mitän wahingota padasa.
2. Ja yxi mies tuli BaalSalisas=
ja kandoi Jumalan miehelle uutis=
ä, kaxikymmendä ohraista leipää, ja
swiä hänen waatteisansa. Mutta
sanoi: anna Kansalle että he söisit.
3. Hänen palweliansa sanoi: mitä
ä sitä annan sadalle miehelle? Hän
i: anna Kansalle syödä; sillä niin
o HERra: he syöwät ja wielä
kin jää. Matth. 15: 37.
Marc. 8: 8. Joh. 6: 11, 12, 13.
4. Ja hän pani ne heidän eteen=
ja he söit; ja wielä oli lijaxi
Rran sanan jälkeen.

5. Luku.

Naeman tulee puhtaxi, ja Gehazi tulee spitalisexi.

1. Naeman Syrian Kuningan so=
päämies oli kuuluisa mies, ja
pidetty Herransa edesä: sillä
hänen kauttansa oli HERra andanut
autuuden Syriaan: ja hän oli woi=
mallinen mies, waan spitalinen.
2. Ja sotawäki oli Syriasta men=
nyt ulos joukottaisin: ja olit wienet
pois Israelin maalda wähän piikaisen,
joka palweli Naemanin emändätä.
3. Hän sanoi emännällensä: O jos
minun Herrani olis Prophetan tykönä
kuin on Samariasa; niin hän paran=
nais hänen spitalistansa.
4. Niin hän meni ja ilmoitti Her=
rallensa, sanoden: näin ja näin on pu=
hunut Israelin maan piika.
5. Syrian Kuningas sanoi: mene
sinne, ja minä lähetän kirjan Israelin
Kuningan tygö: Ja hän meni sinne,
ja otti myötänsä kymmenen leiwiskätä
hopiata, ja kuusi tuhatta kuldapenningi=
tä, ja kymmenen juhlapäiwän waatetta.
6. Ja wei kirjan Israelin Kunin=
gan tygö näin kirjoitetun: Koska tä=
mä kirja tulee sinulle, katzo, minä lä=
hetin minun palweliani Naemanin sinun
tygös, ettäs hänen puhdistaisit spita=
listansa.
7. Koska Israelin Kuningas oli kir=
jan lukenut, rewäis hän waattensa, ja
sanoi: olengo minä Jumala, että mi=
nä kuoletaisin ja eläwäxi tekisin? sillä
hän lähettä minun tygöni, että minä
puhdistaisin miehen spitalistansa. Ha=
waitkat siis ja katzokat, kuinga hän
etzii tilaa minua wastan.
5 Mos. 32: 39. 1 Sam. 2: 6.
8. Koska Jumalan mies Elisa kuuli
Israelin Kuningan rewäisnexi waatten=
sa, lähetti hän Kuningan tygö, ja an=
doi sanoa hänelle: mixis olet rewäisnyt
waattes? tulkan nyt minun tygöni, et=
tä hän tiedäis Prophetan olewan Is=
raelisa.
9. Niin tuli Naeman hewoisillansa
ja waunuillansa, ja seisahti Elisan
huonen owen eteen.
10. Ja Elisa lähetti sanansaattajan
hänen tygönsä, sanoden: mene ja pese
itzes seitzemän kertaa Jordanisa, ja si=
nun lihas pitä endisellensä ja puhtaxi
tuleman. 4 Mos. 12: 12.
11. Niin Naeman wihastui ja meni
matkaansa, sanoden: katzo, minä luulin
hänen kuuningin tulewan ulos minun

tygöni, seisowan ja huutawan auxensa HERran hänen Jumalansa nimeä, ja hänen kädellänsä pitelewän tätä paikkaa, ja niin parandawan spitalin.

12. Eikö Abanan ja Pharpharan wirrat Damaskusa ole kaikkia Israelin wesiä paremmat, että minä itzeni niisä pesisin, ja tulisin puhtaxi? Ja hän palais ja meni matkaansa wihoisansa.

13. Niin hänen palweliansa tulit hänen tygönsä ja puhuttelit händä, ja sanoit: minun Isäni, jos Propheta olis sanonut sinulle jotakin suurta asiata, eikö sinun pitänyt sitä tekemän? mitä enämmin, että hän sanoi sinulle: pese sinus, ja sinä tulet puhtaxi?

14. Niin hän meni ja pesi itzensä Jordanisa seitzemän kertaa, niinkuin Jumalan mies käskenyt oli: ja hänen lihansa tuli endisellensä, niinkuin wähän nuorukaisen liha, ja tuli puhtaxi.
Luc. 4: 27.

15. Ja hän palais Jumalan miehen tygö kaiken joukkonsa kanssa, ja koska hän oli tullut sisälle, seisoi hän hänen edesänsä ja sanoi: katzo, nyt minä tiedän, ettei yhtäkän Jumalata ole kaikesa maasa, waan Israelisa: ota siis nyt tämä siunaus sinun palwelialdas. 1 Mos. 33: 11. 1 Sam. 25: 27.

16. Mutta hän sanoi: niin totta kuin HERra elää, jonga edesä minä seison, en ota minä sitä: ja hän waadei händä ottamaan, mutta hän kielsi pois.

17. Niin sanoi Naeman: eikö sinun palwelialles anneta yhtä kuormaa maata, niin paljo kuin kaxi Muulia kanda? sillä sinun palwelias ei tahdo enä muukalaisille jumalille uhrata, ja polttouhria tehdä, mutta HERralle.

18. Täsä asiasa olkon HERra armias sinun palwelialles: koska minun Herrani Rimmonin huoneseen meni rukoilemaan, ja itzensä minun käteni päälle nojaisi, ja minä rukoilin Rimmonin huonesa; niin olkon HERra täsä asiasa sinun palwelialles armias mies, että minä Rimmonin huonesa rukoilin. 2 Kun. K. 7: 2.

19. Ja hän sanoi hänelle: mene rauhaan. Ja kuin hän oli mennyt kappalen matkaa pois hänen tyköänsä kedolle: Marc. 5: 34.

20. Sanoi Gehazi Jumalan mi
hen Elisan palwelia: katzo, minun H
rani on säästänyt Naemania, tätä
rialaista, ettei hän häneldä ot
niitä kuin hän toi: niin totta
HERra elää, minä juoxen hänen
räsänsä, ja otan jotakin häneldä.

21. Niin Gehazi juoxi nopiasti
manin jälkeen. Ja koska Naeman
ki hänen juoxewan peräsänsä, astui
waunusta ulos händä wastan, ja s
ongo rauha?

22. Hän sanoi: Rauha; M
Herrani lähetti minun, sanoden: k
juuri nyt owat tullet minun t
Ephraimin wuorelda kaxi nuor
Prophetain pojista, anna heille le
hopiata ja kahdet juhlapäiwän wa

23. Naeman sanoi: ota kaxi le
kätä hopiata: ja hän waati hän
sidoi kaxi leiwiskätä hopiata k
säkkiin, ja kahdet juhlapäiwän w
tet, ja andoi ne kahdelle palweli
sa, ja he kannoit hänen edellänsä.

24. Ja koska hän tuli Oph
otti hän ne pois heidän käsistäns
kätki ne huoneseen; ja päästi m
ja he menit pois.

25. Ja hän meni sisälle ja
Herransa edesä: Niin Elisa sano
nelle: kustas tulet Gehazi? hän
tais: ei sinun palwelias ole m
sinne eli tänne.

26. Mutta hän sanoi hänelle:
minun sydämeni waeldanut mieh
laitesa waunuistansa sinua wastan?
nyt aika sinun mennä ottamaan h
ta, ja ottamaan waatteita, öljyp
wiinamäkiä, lambaita, härkiä, p
lioita ja piikoja.

27. Sentähden pitä Naemanin
tali tarttuman sinuun ja sinun s
nees ijankaikkisesti. Niin hän m
pois hänen tyköänsä spitalisna niin
lumi. 4 Mos. 12: 10. 2 Aika K. 2

6. Luku.

Rauta uiskendelee. Syrialaisten so
Samarian piiritys, nälkä.

Ja Prophetain pojat sanoit Eli
katzo, se sia josa me asumme s
tykönäs, on meille ahdas.

Anna meidän mennä Jordaniin
ja jokaitzen tuoda sieldä yxi hirsi,
me rakennaisimme sinne sian asua=
me. Ja hän sanoi: mengät.
Ja yxi sanoi: tules palweliais
n: ja hän wastais: minä tulen.
Ja hän meni heidän kanssansa:
kosta he tulit Jordanin tygö, hak=
he sinä puita.
Ja kuin yxi heistä oli puun maa=
hakannut, putois rauta weteen, ja
huusi, ja sanoi: woi minun Her=
sengin minä olen lainaxi ottanut.
Mutta Jumalan mies sanoi: ku=
se putois? Ja kosta hän osotti
paikan, leikkais hän yhden puun,
tti sinne, ja saatti niin raudan
lemaan.
Ja hän sanoi: ota händä ylös:
ojensi kätensä ja otti sen.
Ja Syrian Kuningas sodei Is=
wastan, ja piti neuwoa palwe=
ja kanssa ja sanoi: me tahdom=
itta itzemme sinne ja sinne.
Mutta Jumalan mies lähetti
in Kuningan tygö, ja käski hä=
sanoa: karta, ettes menisi siihen
aan: sillä Syrialaiset wäjywät

Niin lähetti siis Israelin Ku=
s siihen paikkaan, josta Jumalan
oli sanonut hänelle, ja waroinut
siitä, ja piti siinä wartiat: ja
ei sitä ainoasta yhtä eli kahta

1. Niin Syrian Kuningan sydän
urullisexi siitä, ja kutzui palwe=
, ja sanoi heille: ettekö te il=
minulle, kuka meistä on paennut
in Kuningan tygö?
2. Niin sanoi yxi hänen palwe=
sa: ei niin, minun Herrani Ku=
i; mutta Elisa Propheta joka
Israelissa, sanoo Israelin Kunin=
ekin asiat joitas puhut makaus
sas.
3. Hän sanoi: niin mengät kat=
, ja katzokat kusa hän on: että
lähetäisin ja andaisin hänen otta
Ja he ilmoitit hänelle, ja sa=
atzo, hän on Dothanisa.
Niin hän lähetti sinne hewoiset
ja suuren joukon: ja kosta
he sinne tulit yöllä, piiritit he Kau=
pungin.

15. Ja Jumalan miehen palwelia
nousi warhain aamulla menemään ulos:
ja katzo, suuri sotajoukko piiritti Kau=
pungin hewoisten ja waunuin kanssa:
Niin hänen palwelியansa sanoi hänelle:
woi minun Herrani! mitä me nyt
teemme?

16. Ja hän sanoi: älä pelkä, sillä
niitä on enä kuin meidän kanssamme
owat, kuin niitä, jotka heidän kanssansa
owat. 1 Joh. 4: 4.

17. Ja Elisa rukoili, ja sanoi:
HErra, awa nyt hänen silmänsä, että
hän näkis: Niin awais HErra pal=
welian silmät, että hän näki, ja katzo,
wuori oli täynä tulisia hewoisita ja
waunuja, Elisan ympärillä.
1 Mos. 32: 2. 2 Kun. K. 2: 11. Ps. 34: 8.

18. Ja kosta he tulit alas hänen
tygönsä, rukoili Elisa HErraa ja sa=
noi: lyö tätä Kansaa sokeudella: ja
hän löi heidän sokeudella Elisan sanan
jälkeen. 1 Mos. 19: 11.

19. Ja Elisa sanoi heille: ei tämä
ole se tie ja se Kaupungi: seuratkat
minua, minä wien teidän sen miehen
tygö jota te etzittä: ja hän wei hei=
dän Samariaan.

20. Kosta he tulit Samariaan, sa=
noi Elisa: HErra, awa näitten silmät,
että he näkisit: Ja HErra awais
heidän silmänsä, että he näit, ja katzo,
niin he olit keskellä Samariata.

21. Ja kosta Israelin Kuningas
näki heidän, sanoi hän Elisalle: mi=
nun Isäni, lyöngö minä heitä?

22. Ja hän sanoi: älä lyö: pitäkö
sinun lyömän niitä kuin sinä fangixi
saat miekallas ja joutzellas? anna heille
leipää ja wettä, että he söisit ja joisit,
ja anna heidän mennä heidän Herransa
tygö.

23. Niin walmistettin heille suuri
pito. Ja kosta he olit syönet ja juo=
net, lasti hän heidän menemään, ja
he menit heidän Herransa tygö: ja ei
Syriasta enä sotaparweja tullut Israe=
lin maalle.

24. Waan senjälkeen tapahtui, että
Benhadad Syrian Kuningas kokois

kaikki sotawäkensä, meni ja piiritti
Samarian.
25. Ja suuri nälkä oli Samariasa,
ja he ahdistit Kaupungin, siihenasti,
että aasin pää maxoi kahdexankym=
mendä hopiapenningitä, ja neljäs osa
Kabia kyhkyläisen sondaa maxoi wiisi
hopiapenningitä.
26. Ja koska Israelin Kuningas
käwi muurin päällä, huusi yxi waimo
händä, ja sanoi: auta minua, minun
Herrani Kuningani!
27. Ja hän sanoi: Jollei HERra
auta sinua, kusta minä sinua autan,
luwastako eli wiinakuurnasta?
28. Ja Kuningas sanoi hänelle:
mikä sinun on? Hän sanoi: tämä
waimo sanoi minulle: tuo tänne poi=
kas, että me sen söisimme tänäpänä:
syökämme huomena minun poikani.
5 Mos. 28: 53, 57. Wal. w. 4: 10.
29. Ja me olemme keittänet minun
poikani, ja syönet sen: Ja minä sa=
noin toisna päiwänä hänelle: tuo tänne
sinun poikas, että me söisimme sen;
mutta hän kätki poikansa.
30. Koska Kuningas kuuli waimon
puhet, rewäisi hän waattensa: ja koska
hän käwi ohitze muurin päällä, niin
Kansa näki, ja katzo, hänen päällänsä
oli säkki ihoa wastoin.
31. Ja hän sanoi: Jumala tehkön
minulle sen ja sen, jos Elisan Sapha=
tin pojan pää tänäpänä pitä seisoman
hänen päällänsä. 1 Kun. K. 19: 2.
32. Ja Elisa istui huonesansa, ja
wanhemmat istuit hänen tykönänsä: ja
hän lähetti miehen edellänsä, mutta
ennenkuin sanansaattaja tuli hänen ty=
gönsä, sanoi hän wanhimmille: olet=
tako te nähnet, kuinga se murhamiehen
poika on lähettänyt ottamaan minun
päätäni pois? Katzokat, koska sanan=
saattaja tulee, että te owen suljetta,
ja owella hänen syöxette ulos: katzo,
hänen Herransa jalkain töminä seuraa
händä.
33. Koska hän wielä heidän kans=
sansa puhui, katzo, niin sanansaattaja
tuli hänen tygönsä, ja sanoi: katzo,
tämä paha tulee HERralda, mitä minä
enä odotan HERraa?
Jer. 34: 17, 18.

7. Luku.

Samaria pelastetaan. Nälkä leppy[...]
Päämies tallataan kuolliaxi.

Mutta Elisa sanoi: kuulkat H[...]
ran sanaa: näin sanoo HE[...]
huomena tähän aikaan maxaa [...]
wakkainen pieniä jauhoja Sikli[...]
kaxi wakkaista ohria Siklin, S[...]
rian portisa.
2. Niin wastais Päämies, [...]
käden päälle Kuningas itzensä [...]
Jumalan miestä, ja sanoi: katzo
HERra tekis wielä akkunat tai[...]
kuinga se tapahtuis? Hän sanoi: [...]
sinun silmilläs pitä sinun sen näk[...]
mutta ei sinun pidä siitä syömän[...]
3. Ja neljä spitalista mies[...]
portin edesä, jotka sanoit toin[...]
sellensa: mitä me täsä olemme [...]
kauwan kuin me kuolemme?
3 Mos. 13: 46.
4. Jos me sanomme: käy[...]
Kaupungiin, niin on nälkä Ka[...]
gisa, ja me kuolemme siellä: j[...]
taas olemme täällä, niin me k[...]
me: käykämme siis ja anda[...]
itzemme Syrialaisten leiriin: j[...]
andawat meidän elää, niin me [...]
me: taikka jos he meidän tapp[...]
niin me olemme tapetut.
5. Ja he nousit hämärisä men[...]
Syrialaisten leiriin: ja koska he [...]
ensimmäisille paikoille leiriä, katzo,
ei siellä ollut ketän.
6. Sillä HERra oli andanut [...]
rialaisten sotajoukon kuulla wau[...]
hewoisten ja suuren sotawäen ää[...]
niin että he sanoit toinen toisell[...]
katzo, Israelin Kuningas on palka[...]
meitä wastan Hethiläisten Kuninga[...]
Egyptiläisten Kuningat, että he tu[...]
meidän päällemme. Es. 13: 4.
7. Ja he nousit ja pakenit hä[...]
risä, ja jätit majansa, hewoisens[...]
aasinsa leiriin, niinkuin ne seisoit[...]
pakenit hengensä tähden.
8. Koska ne spitaliset tulit l[...]
ääreen, menit he yhteen majaan, [...]
ja joit, ja otit hopiata ja kulda[...]
waatteita, ja menit pois, ja [...]

a tulit jällen ja menit toiseen ma=
aan, ja otit sieldä, menit pois ja
ätkit sen.
9. Sitte he sanoit toinen toisellensa:
mme oikein tee: tämä on hywän sa=
oman päiwä, jos me tämän salam=
e, ja wiiwyttämme walkiaan aamuun
ii, niin meidän pahatekomme tulee
ttäwäxi: käykämme siis ja tehkäm=
e tiettäwäxi Kuningan huonelle.
10. Ja koska he tulit, huusit he
aupungin portin wartioille, ja teit
ettäwäxi heille, ja sanoit: me me=
mme Syrialaisten leiriin, ja katzo,
siellä ole ketän, eikä ihmisen äändä;
aan hewoisia ja aaseja sidottuna, ja
ajat niinkuin ne seisoit.
11. Niin huutit portin wartioille,
a he ilmoitit sisälle Kuningan huonesa.
12. Ja Kuningas nousi yöllä, ja
noi palwelioillensa: minä sanon teil=
, kuinga Syrialaiset tekewät meidän
ußamme, he tietäwät meidän kärsi=
an nälkää, ja sentähden owat he
nnet pois leiristä, ja owat lymyttä=
itzensä kedolle, ja ajattelewat: koska
lähtewät Kaupungista, otamma me
än kiinni eläwänä, ja pääsemme
aupungiin.
13. Niin wastais yxi hänen palwe=
oistansa, ja sanoi: niin otettakan nyt
wiisi hewoista jotka tähän jäänet
at: katzo, nämät owat tähän jää=
kaikesta Israelin paljoudesta, katzo,
nnut Israelin paljoudesta owat lop=
net: lähettäkämme nämät ulos katzo=
aan.
14. Niin he toit kaxi waunuhe=
sista, ja Kuningas lähetti ne Syria=
sten leiriin, ja sanoi: mengät ja
ykat.
15. Ja he menit heidän jälkeensä
maan Jordaniin asti, ja katzo, kaikki
oli waatteita ja kaluja täynä, kuin
rialaiset olit heittänet pois, kiiruh=
ansa itziänsä. Ja sanansaattajat tu=
jällen, ja tiettäwäxi teit sen Ku=
galle.
16. Niin Kansa meni ulos ja ryösti
rialaisten leirin. Ja tapahtui, että
wakkainen sämbyläjauhoja maxoi
Siklin, niin myös kaxi wakkaista ohria
Siklin, HERran sanan jälkeen.

17. Mutta Kuningas asetti sen Pää=
miehen jonga käden päälle hän itzensä
nojais, porttiin, ja Kansa tallais hä=
nen portin edesä, niin että hän kuoli;
niinkuin Jumalan mies sanonut oli,
koska Kuningas tuli alas hänen tygönsä.
18. Ja tapahtui niinkuin Jumalan
mies puhunut oli Kuningalle, koska
hän sanoi: huomena tällä aikaa maxaa
kaxi wakkaista ohria Siklin, ja wak=
kainen sämbyläjauhoja Siklin, Sama=
rian portisa.
19. Ja Päämies wastais Jumalan
miestä, ja sanoi: katzo, jos HERra
teke wielä akkunat taiwaseen, kuinga
tämä sittekkän tapahtuis? Mutta hän
sanoi: katzo, sinun pitä silmilläs sen
näkemän, ja ei siitä syömän.
20. Ja se tapahtui hänelle niin: sillä
Kansa tallaisit hänen portisa kuolliaxi.

8. Luku.

Seitzemän wuoden nälkä. Benhadadin
kuolema. Hasael, Joram, Ahasia
sotiwat.

Ja Elisa puhui sen waimon kanßa,
jonga pojan hän oli herättänyt,
ja sanoi: nouse ja matkusta pois huo=
neines, ja ole outona kusas saat; sillä
HERra on kutzuwa näljän, joka on
tulewa maalle seitzemäxi wuodexi.
2 Kun. K. 4: 34.
2. Waimo nousi, ja teki niinkuin
Jumalan mies sanoi: ja matkusti huo=
neinensa, ja oli outona Philistealaisten
maalla seitzemän wuotta.
3. Ja seitzemän wuoden perästä tuli
waimo Philistealaisten maalda jällen.
Ja hän meni rukoilemaan Kuningalda
huonettansa ja peldoansa.
4. Silloin puhui Kuningas Gehazin
sen Jumalan miehen palwelian kanßa,
ja sanoi: juttele minulle kaikki ne suu=
ret teot kuin Elisa on tehnyt.
5. Ja koska hän ilmoitti Kuningalle
kuinga hän oli kuolluen wirwottanut,
ja katzo, se waimo jonga pojan hän
oli kuolluista herättänyt, huusi Kunin=
gan tygö huonensa ja peldonsa tähden.
Niin sanoi Gehazi: minun Herrani
Kuningani, tämä on waimo, ja tämä
on hänen poikansa, jonga Elisa kuolluista
herätti.

6. Ja Kuningas kysyi waimolda, ja hän jutteli hänelle sen: Niin Kuningas andoi hänelle yhden palwelioistansa, ja sanoi: anna hänen saada kaikki mitä hänen omansa on, ja kaikki tulot pelloista, siitä päiwästä jona hän maan jätti, niin tähän asti.

7. Ja Elisa tuli Damaskuun, ja Benhadad Syrian Kuningas sairasti: ja hänelle oli ilmoitettu ja sanottu: että Jumalan mies on tullut tänne.

8. Niin Kuningas sanoi Hasaelille: ota lahjoja myötäs, ja mene sitä Jumalan miestä wastan, ja kysy hänen kauttansa neuwoa HERralda, ja sano: parannengo minä tästä taudista?
1 Kun. K. 14: 2, 3. 2 Kun. K. 1: 2.

9. Ja Hasael meni händä wastan, ja otti lahjoja myötänsä, ja kaikkinaista Damaskun hywyttä neljäkymmendä Camelin kuormaa: Ja koska hän tuli, seisoi hän hänen edesänsä, ja sanoi: Benhadad, sinun poikas Syrian Kuningas lähetti minun sinun tygös, ja käski sinulle sanoa: parannengo minä tästä taudista?

10. Elisa sanoi hänelle: mene ja sano hänelle: kyllä sinä paranisit; mutta kuitengin on HERra ilmoittanut minulle, että hänen pitä totisesti kuoleman.

11. Ja (Jumalan mies) katzoi teräwästi hänen päällensä, siihenasti että hän häpeis; sitte itki Jumalan mies.

12. Niin Hasael sanoi: mixi minun Herrani itkee? Ja hän sanoi: minä tiedän mitä pahutta sinun pitä tekemän Israelin lapsille, sinun pitä polttaman heidän wäkewät Kaupunginsa tulella, ja heidän nuoret miehensä tappaman miekalla, ja surmaman heidän lapsensa, ja heidän raskat waimonsa halkaiseman.
2 Kun. K. 10: 32. Luku 12: 17. Luku 13: 7.

13. Hasael sanoi: mikä on sinun palwelias se koira, että hänen pitä niin suuria asioita tekemän? Elisa sanoi: HERra on minulle ilmoittanut sinun tulewan Syrian Kuningaxi.
1 Kun. K. 19: 15.

14. Ja hän meni pois Elisan tyköä, ja tuli Herransa tygö, ja hän sanoi hänelle: mitä Elisa sanoi sinulle? hän wastais: hän sanoi [illegible] sinun paranewan.

15. Mutta toisna päiwänä otti [illegible] yhden makauswaatten ja kasti we[illegible] ja lewitti hänen kaswoinsa päälle, [illegible] hän kuoli: ja Hasael tuli Ku[illegible] hänen siaansa.

16. Joramin Ahabin pojan Is[illegible] lin Kuningan wiidendenä wuon[illegible] Josaphatin Judan Kuningan (k[illegible] wuonna) tuli Joram Josaphatin [illegible] ka Judan Kuningaxi. 2 Aik. K. [illegible]

17. Ja hän oli kahden aj[illegible] wanha neljättäkymmendä tullesans[illegible] ningaxi: ja hallitzi kahdexan aj[illegible] Jerusalemisa. 2 Aik. K. [illegible]

18. Ja waelsi Israelin Kun[illegible] teillä, niinkuin Ahabin huone [illegible] Ahabin tytär oli hänen emänd[illegible] hän teki pahaa HERran edesä.

19. Mutta ei HERra tahto[illegible] wittä Judata palwelian sa Dawid[illegible] den; niinkuin hän oli hänelle s[illegible] että hän oli andawa hänelle yhden [illegible] keuden ja hänen lapsillensa joka [illegible]
2 Sam. 7: 13. 1 Kun. K. 11: 36. Ps. 132: 17.

20. Hänen aikanansa luowuit [illegible] mealaiset Judaasta, ja teit he[illegible] Kuningan. 1 Kun. K. 22: [illegible] 2 Kun. K. 3: 9.

21. Sillä Joram oli matku[illegible] Zairiin, ja kaikki waunut hänen [illegible] sansa: ja nousi yöllä ja löi Edo[illegible] laiset kuin hänen ymbärillänsä [illegible] niin myös waunuin Päämiehet; [illegible] että Kansa pakeni majoinsa.

22. Sentähden luowuit Edom[illegible] set Judaasta tähän päiwään asti; [illegible] loin myös Libna luowui siihen ai[illegible]
1 Mos. 27: 40. Jos. 21: 13.

23. Mitä enämbi Joramista [illegible] mista on, ja kaikista niistä kuin [illegible] tehnyt on: eikö se ole kirjoitettu [illegible] dan Kuningasten aikakirjasa?
2 Aika K. 21: 1, 2c.

24. Ja Joram nukkui Isäinsä [illegible] sa, ja haudattin Isäinsä kansa [illegible] din Kaupungiin: Ja Ahasia hänen [illegible] kansa tuli Kuningaxi hänen [illegible]

25. Joramin Ahabin pojan [illegible] lin Kuningan toisna wuonna [illegible] kymmendä, tuli Ahasia Joram[illegible] Judan Kuningaxi. 2 Aik. [illegible]

26. Ja Ahasia oli kahden wuoden
lmattakymmendä wanha, koska hän
Kuningari, ja hallitzi yhden wuo-
Jerusalemisa: hänen äitinsä nimi
Athalia Omrin Israelin Kuningan
1 Kun. K. 16: 29. 2 Aika K. 21: 6.
27. Ja hän waelsi Ahabin huonen
ä, ja teki pahaa HERran edesä,
in Ahabin huone: sillä hän oli
bin huonen wäwy.
. Ja hän meni Joramin Ahabin
kanßa sotimaan Hasaelia Sy-
Kuningasta wastan, Gileadin Ra-
isa: mutta Syrialaiset löit Jo-
n.
. Silloin palais Kuningas Jo-
andamaan itzensä parata Jesree-
iistä haawoista, kuin Syrialaiset
en Ramasa, soteisansa Hasae-
rian Kuningan kanßa: Ja A-
Joramin poika Judan Kuningas,
omaan Joramia Ahabin poikaa
iin: sillä hän sairasti.
K. 9: 15, 16. 2 Aika K. 22: 6, 7.

9. Luku.

u woideltu Kuningari Israelisa. Jo-
ram, Ahasia, Isebel tapetaan.

tta Elisa Propheta kutzui yhden
Prophetain pojista, ja sanoi hä-
: wyötä kupes, ja ota tämä öljy-
tees, ja mene Gileadin Ra-
iin.
Ja koskas tulet sinne, niin sinä
siellä Jehun Josaphatin pojan
sin pojan, mene ja nosta händä
insä keskeldä, ja wie händä sisäl-
Kamariin.
Ota öljyastia ja wuodata se hä-
päänsä päälle, ja sano: näin sa-
HERra: minä olen woidellut si-
Israelin Kuningari: ja sinun pitä
awaman ja pakeneman, eikä sie-
man. 1 Kun. K. 19: 16.
. Ja Prophetan palwelia se nuo-
en läxi matkaan, Gileadin Ra-
in.
Ja koska hän tuli sisälle, katzo,
sotawäen päämiehet, ja hän
päämies, minulla on sota-
sanomista. Jehu sanoi: ke-
kaikista? hän sanoi: sinulle

6. Niin hän nousi ja meni sisälle
huoneseen, ja hän wuodatti öljyä hä-
nen päänsä päälle, ja sanoi hänelle:
näin sanoo HERra Israelin Jumala:
minä olen sinun woidellut Israelin,
HERran Kansan, Kuningari.
2 Aika K. 22: 7.

7. Ja sinun pitä lyömän sinun Her-
ras Ahabin huonen; sillä minä waa-
din minun palweliaini Prophetain we-
ren, ja kaikkein HERran palwelioitten
weren, Isebelin kädestä.
1 Kun. K. 21: 22, 23.

8. Niin että kaikki Ahabin huone
pitä hukkuman: ja minä häwitän Aha-
bista sen joka wetensä seinään heittä,
ja suljetun ja hyljätyn Israelisa.
1 Kun. K. 14: 10.

9. Ja teen Ahabin huonen niinkuin
Jerobeamin Nebathingin pojan huo-
nen; ja niinkuin Baesan Ahian pojan
huonen. 1 Kun. K. 15: 29.
Luku 16: 3, 11.

10. Ja koirat pitä syömän Isebe-
lin Jesreelin pellolla, ja ei yxikän pi-
dä händä hautaman: ja hän awais
owen ja pakeni.

11. Ja koska Jehu läxi ulos Her-
ransa palweliain tygö, sanoit he hä-
nelle: ongo rauha? mingätähden tämä
mielipuoli on tullut sinun tygös? hän
sanoi heille: te tunnette miehen hywin,
ja mitä hän puhuu. Jer. 29: 26.

12. He sanoit: ei se ole totta, sa-
no sinä se meille. Hän sanoi: niin ja
niin on hän puhunut minun kanßani,
ja sanonut: näin sanoo HERra: minä
olen woidellut sinun Israelin Kuningari.

13. Niin he kiiruhdit itzensä, ja jo-
kainen otti waattensa, ja panit hänen
alansa korkialle astuimelle, ja puhalsit
Basunalla, ja sanoit: Jehu on tullut
Kuningari. Matth. 21: 8.

14. Niin Jehu Josaphatin poika
Nimsin pojan teki liiton Joramita
wastan: mutta Joram wartioitzi Ra-
mothia Gileadisa kaiken Israelin kanßa,
Hasaelia Syrian Kuningasta wastan.

15. Mutta Kuningas Joram oli
palainnut parata Jesreeliin, niistä haa-
woista kuin Syrialaiset hänehen lyönet
olit, koska hän sodei Hasaelin Syrian

Kuningan kanssa. Ja Jehu sanoi: jos se teidän mieleenne on, niin ei pidä yhdengän pääsemän Kaupungista menemään ja ilmoittamaan Jesreeliin.
2 Kun. K. 8: 28.

16. Ja Jehu matkusti ratzain ja meni Jesreeliin: sillä Joram sairasti siellä: ja Ahasia Judan Kuningas oli mennyt katzomaan Joramia.
2 Kun. K. 8: 29.

17. Mutta wartia joka tornin päällä Jesreelisä seisoi, sai nähdä Jehun joukon tulewan, ja sanoi: minä näen yhden joukon. Niin sanoi Joram: ota yxi ratzasmies ja lähetä heitä wastan, ja sano: ongo rauha?

18. Ja ratzasmies ajoi händä wastan, ja sanoi: näin sanoo Kuningas: ongo rauha? Jehu sanoi: mitä sinä rauhasta tahdot? käännä itzes minun takani. Wartia ilmoitti ja sanoi: sanansaattaja on tullut heidän tygönsä, ja ei palaja.

19. Niin lähetti hän toisen ratzasmiehen. Koska se tuli hänen tygönsä, sanoi hän: näin sanoo Kuningas: ongo rauha? Jehu sanoi: mitä sinä rauhasta tahdot? käännä itzes minun takani.

20. Sen ilmoitti wartia, ja sanoi: hän on tullut heidän tygönsä, ja ei palaja: ja sen ajo on niinkuin Jehun Nimsin pojan ajo: sillä hän ajaa niinkuin hän olis hullu.

21. Niin sanoi Joram: waljastakat: ja he waljastit hänen waununsa. Ja he menit ulos, Joram Israelin Kuningas ja Ahasia Judan Kuningas, itzekukin waunusansa, ja he läxit ulos kohtamaan Jehuta: ja he löysit hänen Nabothin Jesreelitiläisen pellolla.

22. Ja koska Joram näki Jehun, sanoi hän: Jehu, ongo rauha? hän sanoi: mikä rauha? sinun äitis Isebelin huorus ja noituus tulee aina suuremmaxi.

23. Niin Joram kohta käänsi kätensä ymbäri, ja pakeni, ja sanoi Ahasialle: täsä on petos, Ahasia.

24. Mutta Jehu siwui joutzen ja ambuis Joramita lapaluiden wälille, niin että nuoli meni hänen sydämensä läpitzen, ja hän putois maahan waunuisansa.

25. Ja Jehu sanoi Päämiehellen Bidekarille: ota ja heitä händä Na thin Jesreelitiläisen pellolle: sillä mu koska minä ja sinä seuraisimme hä Isäänsä Ahabia yhdesä ajain, HErra nosti tämän kuorman h päällensä.
1 Kun. K. 21: 19. Luku 22: 38.

26. Mitämax, sanoi HErra, nä kostan sinulle tällä pellolla N thin ja hänen poikainsa weren, minä eilän ehtona näjin, niin ota händä ja heitä pellolle HErran sa jälkeen.

27. Koska Ahasia Judan Kun sen näki, pakeni hän kryydimaan nen tietä: Mutta Jehu ajoi takaa, ja sanoi: lyökät myös waunuisansa Gurin wastamäesä on Jeblan tykönä: Ja hän Megiddoon, ja kuoli siellä.
2 Aika K. 22: 9.

28. Ja hänen palwelians hänen wiedä waunulla Jerusal ja he hautaisit hänen omaan hau sa, hänen Isäinsä kansa Da Kaupungiin.

29. Mutta Ahasia hallitzi Ju Joramin Ahabin pojan ensim wuotena toistakymmendä.

30. Ja koska Jehu tuli Jesre ja Isebel sai sen kuulla, woiteli kaswonsa ja kaunisti päänsä, ja k akkunan läpitze.

31. Ja koska Jehu tuli portis sälle, sanoi hän: käwikö Simrin wästi, joka tappoi herransa?
1 Kun. K. 16: 10, 18.

32. Ja hän nosti kaswonsa yl kunaan, ja sanoi: kuka on täsä m tykönäni? niin käänsi itzensä h puoleensa kaxi eli kolme palwel

33. Hän sanoi: syöskät händä ja he syöxit hänen ulos, ja sein heiwoiset priiskotettin hänen weresiä ja hän tallattin maahan.

34. Ja koska hän oli tullut ja oli syönyt ja juonut, sanoi korjatkat kuitengin sitä kirottu haudatkat händä: sillä hän on K gan tytär. 1 Kun. K.

35. Koska he menit pois hautamaan: niin ei he löytänet

muuta mitän kuin pääkallon ja
t, ja paljat kämmenet.
. Ja he tulit jällen ja sanoit hä-
sen: hän sanoi: tämä on nyt se
HERra puhui palwelliansa Elian
biläisen kautta, ja sanoi: Jesreelin
lolla pitä koirat syömän Isebelin
n. 1 Kun. K. 21: 23.
7. Näin tuli Isebelin raato niin-
loka kedolla, Jesreelin pellolla,
sanoa taittu: tämä on Isebel.

10. Luku.

n poiat, Ahasian weljet, Baalin papit tapetaan. Jehun palkka.

Ahabilla oli seitzemänkymmendä
kaa Samariasa. Ja Jehu kir-
kirjan ja lähetti Samariaan Jes-
päämiesten tygö, ja wanhimbain,
bin edustusmiesten tygö, näin:
Koska tämä kirja tulee teidän
, joitten tykönä teidän Herran-
t owat; niin myös waunut, he-
, wahwat Kaupungit ja sotaaset:
Niin walitkat teidän Herranne
paras ja kelwollisin, ja asetta-
händä Isänsä istuimelle: ja soti-
teidän Herranne huonen puolesta.
Mutta he pelkäisit sangen suures-
ja sanoit: katzo, kaxi Kuningasta
inet seisoa hänen edesänsä: kuin-
siis me seisoisimme?
2 Kun. K. 9: 24, 27.
Ja ne huonen ja Kaupungin hal-
, ja wanhimmat ja edustusmiehet,
it Jehun tygö, sanoden: me olem-
sinun palwelias, me teemme kaikki
meille sanot: en me tee ketän
ngaxi: tee mitä sinulle kelpaa.
Silloin kirjoitti hän heidän ty-
toisen kirjan, näin: jos te olet-
, ja oletta minulle kuuliaiset,
ottakat teidän Herranne poikain
ja tulkat huomena tällä aikaa
tygöni Jesreeliin: ja oli niitä
poikia, joita Kaupungin y-
kaswatit, seitzemänkymmendä

Koska he sait kirjan, otit he ne
poiat ja tapoit seitzemän-
miestä: ja panit niitten
, ja lähetit ne hänen
Jesreeliin.

8. Ja sanoma saatettin hänelle, et-
tä he owat tuonet Kuningan poikain
päät tänne: Hän wastais: asettakat
ne kahteen roukkioon awuun asti, Kau-
pungin portin eteen.
9. Koska hän aamulla meni ulos,
seisoi hän, ja sanoi kaikelle Kansalle:
te olette oikiat: katzo, minä olen liiton
tehnyt minun Herraani wastan, ja tap-
panut hänen; mutta kuka siis nämät
kaikki tappanut on?
10. Niin tietkät nyt, ettei yxikän
HERran sana, jonga HERra puhu-
nut on Ahabin huonesta, ole turhaxi
tullut: ja HERra teki niinkuin hän
puhunut oli palwelliansa Elian kautta.
1 Kun. K. 21: 19, 21.
11. Niin häwitti Jehu kaikki ne
kuin Ahabin huonesta olit jäänet Jes-
reelisä: kaikki hänen ylimmäisensä, ja
hänen ystäwänsä, ja hänen Pappinsa;
niin ettei hän yhtäkän heistä jättänyt.
12. Ja nousi ja matkusti Sama-
riaan, ja koska hän tuli paimenden
majan tygö, joka oli hänen tiesänsä;
13. Löysi Jehu siinä Ahasian Ju-
dan Kuningan weljet, ja sanoi niille:
mitkä te oletta? he wastaisit: me o-
lemme Ahasian weljet, ja menemme
terwehtämään Kuningan ja Drottnin-
gin poikia.
14. Ja hän sanoi: ottakat heitä e-
läwänä kiinni, ja he otit heidän elä-
wänä kiinni: ja tapoit paimenden ma-
jan kaiwon tykönä kaxi miestä wiidet-
täkymmendä, niin ettei hän heistä yh-
täkän jättänyt.
15. Ja koska hän siitä waelsi, löysi
hän Jonadabin Rechabin pojan joka
händä kohtais, terwehti händä ja sa-
noi hänelle: ongo sinun sydämes wilpi-
töin, niinkuin minun sydämeni on si-
nun sydämes kanßa? Jonadab wastais:
on niingin. Jos niin on, (sanoi hän)
niin ojenna kätes tänne, ja hän ojensi
kätensä, ja hän asetti hänen istumaan
siwuunsa waunuin. Jer. 35: 6.
16. Ja sanoi: tule minun kanßani,
katzomaan minun kiiwauttani HERran
tähden: Ja hän annoi hänen ajaa
waunuisansa.
17. Koska hän Samariaan tuli, löi
hän kaikki Ahabista jäänet Samaria-

sa, siihenasti että hän hänen häwitti: HERran sanan jälkeen, kuin hän puhunut oli Elialle.

18. Ja Jehu kokois kaiken Kansan, ja andoi heille sanoa: jos Ahab on wähän palwellut Baalia; Jehu tahtoo enämmän händä palwella.

1 Kun. K. 16: 32.

19. Sentähden kutzukat kaikki Baalin Prophetat kokoon, kaikki hänen palweliansa, ja kaikki hänen pappinsa minun tygöni, niin ettei yxikän heistä jää: sillä minä teen suuren uhrin Baalille: ja joka ikänä jää pois, ei sen pidä elämän: Mutta Jehu teki sen kawaludella, että hän olis saanut häwittä Baalin palweliat.

20. Ja Jehu sanoi: pyhittäkät Baalille juhlapäiwä: ja he kutzuit kokoon.

21. Ja Jehu lähetti kaikkeen Israeliin, ja kaikki Baalin palweliat tulit, niin ettei yxikän heistä jäänyt joka ei tullut: Ja he tulit sisälle Baalin huoneseen, ja täytit Baalin huonen joka loukkaan.

22. Silloin sanoi hän waatehuonen haldialle: kanna kaikki Baalin palweliain waattet ulos: ja hän kannoi heille waattet ulos.

23. Ja Jehu meni Jonadabin Rechabin pojan kanßa Baalin huoneseen: ja sanoi Baalin palwelioille: tutkistelkat ja katzokat, ettei joku täsä teidän seasanne ole HERran palwelia, waan ainoasta Baalin palweliat.

24. Koska he tulit sisälle tekemään uhria ja polttouhria; asetti Jehu kahdexankymmendä miestä ulos, ja sanoi: kuka teistä yhden niistä, kuin minä teidän käteenne annan, päästä hengisä, hänen sielunsa pitä oleman sen sielun edestä.

25. Koska he olit uhrannet polttouhrin, sanoi Jehu wartioille ja Päämiehille: mengät sisälle, ja lyökät ne, niin ettei yxikän heistä pääse. Ja he löit heidän miekan terällä: ja wartiat ja Päämiehet heitit heidän pois, ja menit Baalin huonen Kaupunglin;

26. Ja kannoit ulos Baalin huonen patzat, ja poldit ne;

27. Ja kukistit Baalin patzat ja Baalin huonen, ja teit niistä yhteiset huonet hamaan tähän päiwään asti.

28. Näin häwitti Jehu Baalin Israelista.

29. Mutta Jehu ei lakannut J... beamin Nebathin pojan synneistä, ... ka oli saattanut Israelin syndiä ... mään, kullaisilla wasikoilla Beth... ja Danisa.

1 Kun. K. 12: 2...

30. Ja HERra sanoi Jehulle: ... täs olet ollut hywän tahtoinen ... mään sitä kuin minulle kelpais, ... nä teit Ahabin huonetta wastaan ... ken sen kuin minun sydämesäni ... niin pitä sinun poikas istuman I... lin istuimella neljändeen polween.

2 Kun. K. 15: 12.

31. Mutta Jehu ei kuitengan ... synyt, että hän HERran Israelin ... malan laisa kaikesta sydämestänsä ... danut olis: sillä ei hän lakannut ... robeamin synneistä, joka Israeli... saattanut syndiä tekemään.

32. Silloin rupeis HERra I... lista lohkaisemaan: sillä Hasael l... dän kaikisa Israelin rajoisa:

1 Kun. K. 19: 17. 2 Kun. K. 8: 12.

33. Hamasta auringon ylön... puolelda Jordanita, ja kaiken G... din, Gaditain, Rubenitain ja Ma... sitain maan; hamasta Aroerista, ... on Arnonin ojan tykönä, ja Gile... ja Basanin.

34. Mitä enämbi Jehusta on s... tapaa, ja kaikista hänen töistänsä ... kaikesta hänen woimastansa: eikö ... kirjoitettu Israelin Kuningasten ... kirjasa?

2 Aika K. 22: ...

35. Ja Jehu nukkui Isäinsä ka... ja haudattin Samariaan: Ja J... hänen poikansa tuli Kuningaxi h... siaansa.

36. Ja aika kuin Jehu Isr... hallitzi Samariasa, oli kahdexan... aikaa kolmattakymmendä.

11. Luku.

Athalia hukutta. Joas Kuningas... lia tapetaan. Jumalan-palwelus ... puhdistetaan.

Mutta koska Athalia Ahasian ... näki poikansa kuollexi, ... ja hukutti kaiken Kuningallisen ...

2 Aika K. 22: 10.

2. Mutta Joseba Kuningas ...

..n tytär, Ahasian sisar, otti Joaxen
..asian pojan, ja warasti häuen Ku-
..gan lasten seasta, jotka tapetut olit,
..n ja hänen imettäjänsä, makaus-
..esta: ja he kätkit hänen Athalian
..ä, niin ettei hän tapettu.
3. Ja hän oli kätkettynä HErran
..esa hänen kanßansa kuusi ajast-
..a: mutta Athalia oli Drottningi
..lla.
4. Seitzemändenä ajastaikana lähetti
..ada, ja otti sadanpäämiehet, Esi-
..het ja wartiat, ja noudatti heidän
..nsä HErran huoneseen; ja teki
..n heidän kanßansa, ja wannotti
..ä HErran huonesa, ja näytti
.. Kuningan pojan.
2 Aika K. 23: 1, 3.
.. Ja käski heitä, ja sanoi: tämä
.. jonga teidän tekemän pitä: kol-
.. osa teistä, jonga wuoro on Sabba-
.., olkon Kuningan huonen wartiana:
.. Ja kolmas osa olkon Surin
..in tykönä, ja kolmas osa olkon
.. portin tykönä kuin on wartioitten
..na: ja teidän pitä wartioitzeman
..en päällekarkamista.
2 Aika K. 23: 5.
7. Mutta kaxi osaa teistä kaikista,
..a Sabbathina pääsettä, pitä war-
..itzeman Kuningasta HErran huo-
..a.
8. Ja teidän pitä oleman Kunin-
.. ympärillä, ja jokaitzella asensa hä-
.. kädesänsä: Ja joka tulee järjesty-
.., se pitä tapettaman: että te oli-
.. Kuningan tykönä hänen menne-
..ä ulos ja sisälle.
9. Ja sadanpäämiehet teit kaikki
..ä Pappi Jojada käskenyt oli, ja
.. miehensä tygönsä, jotka Sabba-
.. tulit, niitten kanßa jotka Sab-
..hina läxit; ja tulit Papin Joja-
..n tygö.
10. Ja Pappi andoi päämiehille
..hät ja kilwet, jotka olit ollet Ku-
..gas Dawidin, ja olit HErran
..nesa. 2 Aika K. 23: 9.
11. Ja wartiat seisoit Kuningan
..llä, jokaitzella asensa kädesänsä,
.. huonen loukkasta niin wasem-
.. loukkaseen, Altarita ja huonetta
..

12. Ja hän toi Kuningan pojan
edes, ja pani Kruunun hänen pää-
hänsä, ja andoi hänelle todistuxen, ja
he teit hänen Kuningaxi, ja woitelit
hänen: ja löit käsiänsä yhteen, ja sa-
noit: menestykön Kuningas!
5 Mos. 17: 19.
13. Ja koska Athalia kuuli Kansan
huudon, joka sinne juoxi; meni hän si-
sälle Kansan tygö HErran huoneseen:
14. Ja näki, katzo, Kuningas seisoi
patzan tykönä, niinkuin tapa oli, ja
päämiehet ja waskitorwet Kuningan
tykönä, ja kaikki maan Kansa oli iloi-
sansa, ja soitit waskitorwilla. Niin
Athalia rewäis waattensa, ja huusi:
petos, petos!
15. Mutta Pappi Jojada käski sa-
danpäämiehiä, jotka olit pannut jou-
kon päälle, ja sanoi heille: wiekät
händä ulos joukon läpitze, ja jos joku
seuraa händä, se surmattakan miekalla:
sillä Pappi oli sanonut, ettei hänen
pitänyt kuoleman HErran huonesa.
16. Ja he laskit kätensä hänen
päällensä, ja hän meni sitä tietä myö-
den, jota hewoiset Kuningan huoneseen
käywät; ja hän tapettin siellä.
17. Niin teki Jojada liiton HEr-
ran ja Kuningan wälillä, ja Kansan
wälillä, että he owat HErran Kan-
sa: niin myös Kuningan ja Kansan
wälillä.
18. Sitte meni kaikki maan Kansa
Baalin huoneseen, ja kukistit sen, ja
hänen Altarinsa, ja rikoit peräti kaikki
hänen kuwansa, ja Mathanin Baalin
papin tapoit he myös Altaritten edesä;
Mutta Pappi asetti wirat HErran
huonesa. 2 Aika K. 23: 18.
19. Ja otti sadanpäämiehet, ja Esi-
miehet, ja wartiat, ja kaiken maan
Kansan, ja he johdatit Kuningan alas
HErran huonesta, ja tulit wartioit-
ten portin tietä Kuningan huoneseen:
Ja hän istui Kuningan istuimelle.
20. Ja kaikki maan Kansa oli iloi-
sansa, ja Kaupungi oli alallansa. Mutta
Athalian olit he tappanet miekalla Ku-
ningan huonesa.
21. Ja Joas oli seitzemän ajast-
aikainen tullesansa Kuningaxi.

12. Luku.

Joas hallitzee, anda parata Templin, saa lahjoilla Hasaelin pois Jerusalemista, tapetaan.

Seitzemändenä Jehun wuotena tuli Joas Kuningaxi, ja hallitzi neljäkymmendä ajastaikaa Jerusalemisa. Hänen äitinsä nimi oli Zibea Ber-Sabasta. 2 Aika K. 24: 1.

2. Ja Joas teki sitä kuin oikia oli, ja kuin HERralle hywin kelpais, niinkauwan kuin Pappi Jojada opetti händä; 2 Aika K. 22: 11. Luku 24: 17, 18.

3. Paitzi ettei hän pannut pois korkeuxia; sillä Kansa uhrais ja teki suitzutusta wielä korkeuxilla. 2 Kun. K. 14: 3, 4.

4. Ja Joas sanoi Papeille: kaikki pyhitetyt rahat, kuin tuodan HERran huoneseen, nimittäin, raha jokaitzelda ohitzekäywäldä, raha kuin kukin anda weroxi hengeldänsä; ja kaikki raha kuin itzekukin uhraa wapasta sydämestä, ne kannettakan HERran huoneseen. 2 Mos. 30: 13, 15. 2 Kun. K. 22: 4.

5. Ottakan Papit sen itzellensä kukin tuttawaldansa: sillä pitä heidän parandaman sen kuin rauwennut on HERran huonesa, kusa ikänä he löytäwät olewan rauwennen. 2 Aika K. 24: 7.

6. Mutta kolmandeen kolmattakymmendä Kuningas Joaxen wuoteen asti, ei ollet Papit parandanet sitä, kuin HERran huonesa rauwennut oli.

7. Niin kutzui Kuningas Joas Papin Jojadan ja muut Papit, ja sanoi heille: mixette paranna sitä kuin huonesa rauwennut on? niin ei pidä nyt teidän ottaman niitä rahoja tygönne kukin tuttawaldansa; mutta andakat siihen kuin rauwennut on huonesa.

8. Ja Papit mielistyit, ettei heidän pitänyt ottaman rahaa Kansalda, eikä parandaman sitä kuin rauwennut oli huonesa.

9. Niin Pappi Jojada otti yhden arkun, ja läwisti läwen kandeen: ja pani sen oikialle puolelle Altarita, josta käydän HERran huoneseen sisälle: Ja Papit jotka wartioitzit owea, panit sinne kaikki ne rahat kuin tuotin HERran huoneseen.

10. Koska he näjit paljon ra
olewan arkusa; tuli Kuningan kirj
taja ja ylimmäinen Pappi ylös,
sidoit rahan yhteen, sitte kuin he olit
lukenet, kuin HERran huonesta löyt

11. Ja he annoit walmin ra
teettäille, jotka olit asetetut HER
huoneseen: ja he annoit ne puuse
jotka rakensit, ja työtä teit HER
huonesa:

12. Ja muuraille, ja kiwen h
kaille, ja niille jotka hirsiä ja w
duja kiwiä ostit, parandaxensa m
rauwennut oli HERran huonesa;
kaikkiin kuin he huonesa löysit pa
nusta tarwitzewan.

13. Ei kuitengan tehty hopia
joja, psaltareita, wiskaimia, to
taikka jotakin kullaista eli hopiaista
ata HERran huoneseen; niistä rah
jotka HERran huoneseen tuodut
1 Kun. K. 7: 50. 2 Aika K. 24: 14.

14. Mutta ne annettin työw
että he niillä parannaisit HER
huonen.

15. Ja ne miehet ei tarwinnet
kua tehdä, joitten käsiin raha an
tin, työwäelle annetta; waan he
mitit sen uskollisesti.

16. Mutta rikosuhrin ja syndiuh
rahoja ei tuotu HERran huones
sillä ne olit Pappein.
3 Mos. 5: 15.

17. Silloin matkusti Hasael Syr
Kuningas, ja sodei Gathia wastan,
woitti sen: Ja Hasael käänsi itz
menemään ylös Jerusalemiin.
2 Kun. K. 8: 12.

18. Niin otti Joas Judan Ku
gas kaikki pyhitetyt, jotka hänen
wanhembansa Josaphat, Joram ja
hasia Judan Kuningat olit pyhittä
ja ne kuin hän itze pyhittänyt
niin myös kaiken kullan, kuin löyt
HERran huonen tawaroista ja K
ningan huonesta; ja lähetti Hasael
Syrian Kuningalle: sitte hän
Jerusalemista pois. 2 Kun. K. 1

19. Mitä enämbi on Joaxesta
nomista, ja kaikista kuin hän te
on: eikö ne ole kirjoitetut Judan K
ningasten Aikakirjasa? 2 Kun. K.
2 Aika K. 24: 1, ꝛc. Luku 25: 27.

..a. Ja hänen palweliansa nousit ja
..liton: ja löit Joaxen kuolliaxi
..lon huonesa, josta mennän alas
..aan. 2 Kun. K. 14: 5.
2 Aika K. 24: 25.
.. Nimittäin Josabar Simeathin
.., ja Josabad Somerin poika hä-
..palweliansa, löit hänen kuolliaxi.
..in haudattin Isäinsä kanssa Da-
.. Kaupungiin: Ja Amazia hänen
..nsa tuli Kuningaxi hänen siaansa.

13. Luku.

..s, Joas, Israelin Kuningat. Elisan
..us, kuolema, luut. Hasael lyöttty.

..xen Ahasian pojan Judan Kunin-
.. kolmandena wuonna kolmatta-
..dä, oli Joahas Jehun poika
.. Kuningas Samariasa, seitze-
..kymmendä ajastaikaa.
..a teki pahaa HERran edesä:
..ssi Jerobeamin Nebathin pojan
..ä, joka Israelin saatti syndiä
..än: ja ei lakannut siitä.
1 Kun. K. 12: 28, 30.
.. Ja HERran wiha julmistui
..lin päälle, ja andoi heidän Ha-
.. Syrian Kuningan, ja Benha-
.. Hasaelin pojan käsiin, niinkau-
..kuin he elit.
..Kun. K. 19: 17. 2 Kun. K. 8: 12.
.. Mutta Joahas rukoili HERran
..a, ja HERra kuuli händä: sillä
..äki Israelin ahdistuxen, kuinga
.. Kuningas ahdisti heitä.
..Ja HERra andoi Israelille pe-
..n, joka heidän johdatti ulos Sy-
..en käsistä; niin että Israelin
.. asuit heidän majasansa niinkuin
...
..Ei he kuitengan luopunet Jero-
..huonen synneistä, joka Israelin
..syndiä tekemään, mutta he myös
..niisä: ja metzistö seisoi Sama-
1 Kun. K. 16: 33.
..Mutta Joahaxen Kansasta ei
..jäänyt, kuin wiisikymmendä
..iesta, ja kymmenen waunua,
.. tuhatta jalkamiestä: sillä
..Kuningas oli heidän hukutta-
.. niinkuin tomun, rihtä
..:
..uu Joahaxesta sanomista
on, ja kaikista mitä hän tehnyt on,
ja hänen woimastansa: eikö se ole
kirjoitettu Israelin Kuningasten Aika-
kirjasa?
9. Ja Joahas nukkui Isäinsä kanssa,
ja he hautaisit hänen Samariaan: ja
hänen poikansa Joas tuli Kuningaxi
hänen siaansa.
10. Joaxen Judan Kuningan seitze-
mändenä wuonna neljättäkymmendä,
oli Joas Joahaxen poika Israelin Ku-
ningas Samariasa, kuusitoistakymmen-
dä ajastaikaa.
11. Ja teki pahaa HERran edesä:
ja ei luopunut kaikista Jerobeamin Ne-
bathin pojan synneistä, joka Israelin
saatti syndiä tekemään; mutta hän
waelsi niisä.
12. Mitä enä Joaxesta sanomista
on, ja mitä hän tehnyt on, ja hänen
woimastansa, kuinga hän Amazian Ju-
dan Kuningan kanssa sotinut on: eikö
se ole kirjoitettu Israelin Kuningasten
Aikakirjasa? 2 Aika K. 25: 17.
13. Ja Joas nukkui Isäinsä kanssa,
ja Jerobeam istui hänen istuimellensa.
Mutta Joas haudattin Samariaan
Israelin Kuningasten oheen.
14. Ja Elisa sairasti kuolintautian-
sa: ja Joas Israelin Kuningas tuli
hänen tygönsä, ja itki hänen edesänsä,
ja sanoi: minun Isäni, minun Isäni,
Israelin waunu ja hänen ratzasmie-
hensä! 2 Kun. K. 2: 12.
15. Elisa sanoi hänelle: ota joutzi
ja nuolet: ja koska hän otti joutzen,
ja nuolet:
16. Sanoi hän Israelin Kuningalle:
jännitä joutzi kädelläs, ja hän jännitti
kädellänsä: Ja Elisa laski kätensä Ku-
ningan kätten päälle;
17. Ja sanoi: awa akkuna joka on
itään päin, ja hän awais sen. Ja
Elisa sanoi: ambua, ja hän ambuis.
Hän sanoi: pelastuxen nuoli HER-
ralda, pelastuxen nuoli Syrialaisia wast-
tan: ja sinun pitä lyömän ne Syria-
laiset Aphekisa, siihenasti että he lope-
tetut owat.
18. Ja hän sanoi: ota nuolet: ja
koska hän otti ne, sanoi hän Israelin

Kuningalle: lyö maahan, ja hän löi
kolmasti, ja sitte lakkais.
19. Niin Jumalan mies närkästyi
hänen päällensä, ja sanoi: jos sinä
olisit lyönyt wiidesti eli kundesti, niin
sinä olisit lyönyt Syrialaiset, siihen=
asti että he olisit lopetetut; mutta nyt,
sinun pitä lyömän heitä kolmasti.
20. Koska Elisa oli kuollut, ja he olit
hänen haudannet; tuli Moabitalaisten
sotajoukko maakundaan sinä wuonna.
21. Ja se tapahtui, että he hau=
taisit yhtä miestä, ja koska he sait
nähdä sotajoukon, heitit he miehen
Elisan hautaan: ja koska hän sinne
tuli, ja sattui Elisan luihin, tuli hän
eläwäxi, ja nousi jalwoillensa.
22. Ja Hasael Syrian Kuningas
ahdisti Israelia, niinkauwan kuin Joa=
has eli.
23. Mutta HERra teki armon
heidän kanßansa, ja armahti heidän
päällensä, ja käänsi itzensä heidän
puoleensa hänen liitonsa tähden Abra=
hamin, Isaachin ja Jacobin kanßa:
ja ei tahtonut kadotta heitä, eikä heit=
tänyt heitä pois hänen kaswoinsa edestä
tähän asti. 1 Mos. 17: 7.
24. Ja Hasael Syrian Kuningas
kuoli: ja hänen poikansa Benhadad
tuli Kuningaxi hänen siaansa.
25. Ja Joas Joahaxen poika pa=
lais, ja otti ne Kaupungit Benhada=
dilda Hasaelin pojalda jällen, jotka hän
hänen Isäldänsä Joahaxelda sodalla
ottanut oli: Joas löi kolmasti händä,
ja sai Israelin Kaupungit jällen.

14. Luku.

Amasian jumalisuus, woitto, ylpeys, fangius, murha. Jerobeam Israelin Kuningas.

Toisna Joaxen Joahaxen pojan Is=
raelin Kuningan wuonna, tuli
Amasia Joaxen Judan Kuningan poika
Kuningaxi.
2. Hän oli wiiden ajastajan wanha
kolmattakymmendä, koska hän tuli Ku=
ningaxi, ja hallitzi yhdexän ajastaikaa
kolmattakymmendä Jerusalemisa: Hä=
nen äitinsä nimi oli Joadan Jerusale=
mista. 2 Aika K. 25: 1.
3. Ja hän teki kuin HERralle
hywästi kelpais: ei kuitengan ...
hänen Isänsä David; ...
niinkuin hänen Isänsä Joas ...
nyt, niin myös hän teki.
2 Kun. K. 12: 3.
4. Sillä korkeudet ei ollet ...
pois; mutta Kansa uhraisit ...
suitzutit korkeuxilla.
5. Ja koska waldakunda hä...
desänsä wahwistui; löi hän pal...
sa, jotka Kuningan hänen Isän...
panet olit. 2 Kun. K. 12...
6. Mutta tappaitten lapsia ...
surmannut: niinkuin kirjoitettu o...
sexen Lakikirjasa, josa HERra ...
oli ja sanonut: Isät ei pidä ...
man lastensa tähden, ja lapset ...
dä kuoleman Isäinsä tähden, ...
jokainen pitä kuoleman oma...
dinsä tähden. 5 Mos. 2...
2 Aika K. 25: 4. Hes. 18: 20.
7. Hän löi myös kymmen...
hatta Edomealaista suolalaa...
woitti Selan (Kaupungin) sod...
kutzui sen nimen Joctheel tähän...
wään asti.
8. Silloin lähetti Amasia ...
saattajat Joaxen Joahaxen poja...
hun pojan Israelin Kuningan ...
ja käski hänelle sanoa: tule ja ...
kamme toinen toistamme.
9. Mutta Joas Israelin Ku...
lähetti Amasian Judan Kuning...
gö, ja andoi hänelle sanoa: ...
tappurapensas kuin Libanonisa ...
hetti Cedripuun tygö Libanoni...
andoi hänelle sanoa: anna t...
minun pojalleni emännäxi: mutta ...
eläimet kedolla Libanonisa juox...
jantappuran päälle, ja maahan ...
laisit hänen. Duom. 9: 8...
10. Sinä olet kokonansa ...
domealaiset, siitä paisuu sinun ...
pidä se ylistys, ja ole kotonas ...
etzit wahingota kaatuaxes sekä ...
Juda sinun kanßas?
11. Mutta Amasia ei ...
dä. Niin meni Joas Is...
ningas ylös, ja he katzelit t...
sa, hän ja Amasia Jud...
gas BethSemexesä, joka ...
12. Mutta Juda lyötin ...
niin että jokainen pakeni ...

13. Ja Joas Israelin Kuningas
Amasian Judan Kuningan Joa-
Ahasian pojanpojan BethSemexe-
kimi: ja tuli Jerusalemiin, ja ku-
Jerusalemin muurit Ephraimin
ta kulmaportiin asti, neljän sadan
rän pitudelda.
14. Ja otti kaiken kullan ja hopian
ikki astiat, jotka löyttin HERran
ssa, ja Kuningan huonen tawa-
, ja wielä hänen lapsensa pantixi:
lais Samariaan.
15. Mitä enämbi Joaxesta sanomis-
n, mitä hän tehnyt on, ja hänen
ydestänsä, ja kuinga hän Ama-
udan Kuningan kanßa sodei: eikö
kirjoitettu Israelin Kuningasten
jasa? 2 Aika K. 25: 17, 2c.
16. Ja Joas nukkui Isäinsä kans-
haudattin Samariasa, Israelin
gasten sekaan: ja hänen poikan-
erobeam tuli Kuningaxi hänen
a.
17. Mutta Amasia Joaxen Judan
ingan poika, eli Joaxen Joahaxen
elin Kuningan pojan kuoleman
n, wiisitoistakymmendä ajastaikaa.
18. Mitä enämbi Amasiasta sano-
on: eikö se ole kirjoitettu Judan
ingasten Aikakirjasa?
19. Ja he teit liiton händä wastan
salemisa; mutta hän pakeni Lachi-
ja he lähetit hänen peräänsä La-
n, ja tapoit hänen siellä.
2 Aika K. 25: 27.
20. Ja he weit hänen sieldä hewoi-
pois: ja hän haudattin Jerusale-
Isäinsä oheen Dawidin Kaupun-

21. Ja koko Judan Kansa otit A-
n kuudentoistakymmenen ajastajan
n; ja teit hänen Kuningaxi
Amasian siaan.
22. Hän rakensi Elathin, ja saatti
jällen Judan ala: sittekuin Kunin-
Isäinsä kanßa nukkunut oli.
23. Amasian Joaxen pojan Judan
wiidendenä wuonna toista-
dä, oli Jerobeam Joaxen poi-
Kuningas Samariasa, yh-
wiidettäkymmendä.
24. teki pahaa HERran edesä:
kaikista Jerobeamin Ne-
bathin pojan synneistä, joka Israelin
saatti syndiä tekemään.
1 Kun. K. 12: 28, 30.
25. Hän otti Israelin maan rajat
jällen, Hemathista hamaan kedon me-
reen asti: HERran Israelin Jumalan
sanan jälkeen, jonga hän sanonut oli
palwelians Prophetan Jonan Ami-
thain pojan kautta, joka oli GathHe-
pheristä. Jon. 1: 1. Matth. 12: 39.
26. Sillä HERra näki Israelin
suuren wiheljäisyden, niin ettei ollut
suljettua, eikä hyljättyä, eikä autta-
jata Israelisa. 5 Mos. 32: 36.
1 Kun. K. 14: 10.
27. Ja HERra ei ollut sanonut
tahtowansa pyhkiä Israelin nimeä tai-
wan alda pois; mutta autti heitä Je-
robeamin Joaxen pojan kautta.
28. Mitä enämbi Jerobeamista sa-
nomista on, ja kaikista kuin hän teh-
nyt on, ja hänen wäkewydestänsä, kuin-
ga hän sotinut on, ja kuinga hän otti
Damaskun jällen ja Hemathin, Ju-
daalle Israelisa: eikö se ole kirjoitettu
Israelin Kuningasten Aikakirjasa?
29. Ja Jerobeam nukkui Isäinsä,
Israelin Kuningasten kanßa: ja hänen
poikansa Zacharia tuli Kuningaxi hä-
nen siaansa.

15. Luku.

Azaria. Zacharia. Sallum. Menahem. Pekahja. Pekah. Jotham.

Jerobeamin Israelin Kuningan seitze-
mändenä wuonna kolmattakymmen-
dä, tuli Azaria Amasian Judan Ku-
ningan poika Kuningaxi.
2 Kun. K. 14: 21, 23. 2 Aika K. 26: 1.
2. Ja kuudentoistakymmenen ajast-
aikainen oli hän tullesansa Kuningaxi,
ja hän hallitzi kaxi wuotta kuudetta-
kymmendä Jerusalemisa: hänen äitin-
sä kutzuttin Jechalia Jerusalemista.
2 Aika K. 26: 3.
3. Ja hän teki kuin HERralle hy-
wästi kelpais: kaiketi niinkuin hänen
Isänsä Amasia tehnyt oli:
4. Paitzi sitä ettei he luopunet kor-
keuxista; sillä Kansa uhraisit ja suitzu-
tit wielä korkeuxilla.
5. Ja HERra waiwais Kuningas-
ta, niin että hän oli spitalisa kuole-

mapäiwäänsä asti, ja asui erinäisesä huonesa. Mutta Jotham Kuningan poika hallitzi huonen, ja duomitzi Kansaa maalla. 2 Aika K. 26: 19, 21.

6. Mitä enämbi Azariasta sanomista on, ja kaikista kuin hän tehnyt on: eikö se ole kirjoitettu Judan Kuningasten Aikakirjasa?

7. Ja Azaria nukkui Isäinsä kansa, ja haudattiin Isäinsä tygö Dawidin Kaupungiin: ja hänen poikansa Jotham tuli Kuningaxi hänen siaansa.

8. Azarian Judan Kuningan kahdexandena wuonna neljättäkymmendä, oli Zacharia Jerobeamin poika Israelin Kuningas kuusi kuukautta Samariasa.

9. Ja hän teki pahaa HERran edesä, niinkuin hänen Isänsäkkin tehnet olit: ja ei luopunut Jerobeamin Nebathin pojan synneistä, joka Israelin saatti syndiä tekemään.

10. Ja Sallum Jabexen poika teki liiton händä wastan, ja löi hänen Kansan edesä, ja tappoi hänen: ja tuli Kuningaxi hänen siaansa.

11. Mitä enämbi Zachariasta sanomista on: katzo, se on kirjoitettu Israelin Kuningasten Aikakirjasa.

12. Tämä on HERran sana kuin hän Jehulle puhunut oli, sanoden: sinun poikas pitä istuman Israelin istuimella neljändeen polween asti: ja se tapahtui niin. 2 Kun. K. 10: 30.

13. Usian Judan Kuningan yhdexändenä wuonna neljättäkymmendä, tuli Sallum Jabexen poika Kuningaxi, ja hallitzi kuukauden Samariasa.

14. Sillä Menahem Gadin poika meni ylös Thirzasta, ja tuli Samariaan, ja löi Sallumin Jabexen pojan Samariasa: tappoi hänen ja tuli Kuningaxi hänen siaansa.

15. Mitä enämbi Sallumista sanomista on, ja hänen liitostansa jonga hän teki: katzo, se on kirjoitettu Israelin Kuningasten Aikakirjasa.

16. Silloin löi Menahem Tiphsan, ja kaikki jotka siellä olit: ja löi heidän rajansa Thirzasta, ettei he händä tahtonet päästää sisälle: ja kaikki heidän raskat waimonsa rewäisi hän rikki.

17. Azarian Judan Kuningan yhdexändenä wuonna neljättäkymm
tuli Menahem Gadin poika Isr
Kuningaxi: ja oli kymmenen w
Samariasa.

18. Ja teki pahaa HERran e
ja ei luopunut elinaikanansa Jer
min Nebathin pojan synneistä,
Israelin saatti syndiä tekemään.
2 Kun. K. 13: 2.

19. Ja Phul Assyrian Ku
tuli maakundaan, ja Menahem
Phulille tuhannen leiwiskätä ho
että hän olis pitänyt hänen kan
ja wahwistanut händä waldakun
1 Aika K. 5: 26.

20. Ja Menahem pani hopia
woimallisten päälle Israelisa, ett
kukin heistä andais wiisikymmend
pia Sikliä Assyrian Kuningalle.
meni Assyrian Kuningas kotia j
ja ei jäänyt maalle.

21. Mitä enämbi Menahemis
nomista on, ja kaikista kuin hä
nyt on: eikö se ole kirjoitettu Is
Kuningasten Aikakirjasa?

22. Ja Menahem nukkui I
kanßa: ja Pekahja hänen poikan
li Kuningaxi hänen siaansa.

23. Wiidendenäkymmenendenä
rian Judan Kuningan wuonna,
Pekahja Menahemin poika Is
Kuningaxi; ja oli kaxi wuotta
mariasa.

24. Ja teki pahaa HERran
ei hän luopunut Jerobeamin Ne
pojan synneistä, joka Israelin
syndiä tekemään.

25. Ja Pekah Remalian poi
nen Päämiehensä teki liiton
wastan, ja löi hänen kuolliaxi K
gan huonen salisa, Samariasa,
bin ja Ariehn kanßa, ja wiisiky
dä miestä hänen kanßansa Gi
lapsista: Ja koska hän oli hänen
panut, tuli hän Kuningaxi hän
aansa.

26. Mitä enämbi Pekahjasta
mista on, ja kaikista kuin hän
on: katzo, se on kirjoitettu Is
Kuningasten Aikakirjasa.

27. Azarian Judan Kuningan
na wuonna kuudettakymmenennä,
Pekah Remalian poika Israeli

...ngari, ja hallitzi Samariasa, kari-
...mendä wuotta.
18. Ja teki pahaa HERran edesä:
...n luopunut Jerobeamin Nebathin
... synneistä, joka Israelin syndiä
... tekemään. 2 Kun. K. 14: 24.
19. Pekahn Israelin Kuningan ai-
... tuli Tiglath Pilesser Assyrian
...ingas, ja otti Hionin, AbelBeth-
...han, Janohan, Kedexen, Hasorin,
...din, Galilean ja kaiken Naphtha-
...maan: ja wei heidän Assyriaan.
... Ja Hosea Elan poika teki Pe-
... Remalian poikaa wastan liiton,
... hänen kuolliari, ja tuli Kunin-
... hänen siaansa, kahtenakymmenen-
... Jothamin Usian pojan wuonna.
... Mitä enämbi Pekahsta sano-
...n, ja kaikista kuin hän tehnyt
...ho, se on kirjoitettu Israelin
...gasten Aikakirjasa.
2 Aika K. 28: 6.
... Toisna Pekahn Remalian pojan
...elin Kuningan wuonna, tuli Jo-
... Usian Judan Kuningan poika,
...ngari.
... Ja wiiden ajastaikainen kolmat-
...mendä oli hän tullesansa Kunin-
..., ja hallitzi kuusitoistakymmendä
...ikaa Jerusalemisa: hänen äitinsä
...tin Jerusa Zadochin tytär.
2 Aika K. 27: 1.
... Ja hän teki kuin HERralle
...i kelpais; kaiken sen jälkeen kuin
... Isänsä Usia tehnyt oli:
...5. Paitzi ettei he luopunet korkeu-
... sillä Kansa uhrais ja suitzutti
... korkeuxilla: hän rakensi HER-
...onen ylimmäisen portin.
... Mitä enämbi Jothamista sano-
...m, ja kaikista kuin hän tehnyt
... se ole kirjoitettu Judan Ku-
...n Aikakirjasa?
...7. Silloin rupeis HERra lähet-
... Judaalle Rezin Syrian Ku-
..., ja Pekahn Remalian pojan.
... Kun. K. 16: 5. Es. 7: 1.
... Ja Jotham nukkui Isäinsä kans-
...dattiin Isäinsä tygö, Isänsä
... Kaupungiin: ja Ahas hänen
... Kuningari hänen siaansa.

16. Luku.

Ahas. Rezin. Tiglath. Ahaxen altari, uhri, kuolema. Hiskia.

Pekahn Remalian pojan seitzemändenä wuonna toistakymmendä, tuli Ahas Jothamin Judan Kuningan poika, Kuningari.

2. Kahdenkymmenen ajastaikainen oli Ahas tullesansa Kuningari, ja hallitzi kuusitoistakymmendä ajastaikaa Jerusalemisa: ja ei hän tehnyt sitä kuin oli kelwollinen HERralle hänen Jumalallensa, niinkuin Dawid hänen Isänsä.
2 Aika K. 28: 1.

3. Sillä hän waelsi Israelin Kuningasten tiellä; ja hän käytti poikansa tulen läpitze Pakanoitten kauhistuxen jälkeen, jotka HERra Israelin lasten edestä oli ajanut ulos.
3 Mos. 18: 21. 5 Mos. 18: 10.
2 Aika K. 28: 3.

4. Hän uhrais ja suitzutti korkeuxilla ja kukkuloilla, ja kaikkein wiherjäisten puitten alla.

5. Silloin matkusti Rezin Syrian Kuningas, ja Pekah Remalian poika Israelin Kuningas Jerusalemiin sotimaan: ja he piiritit Ahaxen, ja ei kuitengan woittanet händä.
2 Kun. K. 15: 37. Es. 7: 1.

6. Silloin myös Rezin Syrian Kuningas sai Syrialaisille Elothin jällen, ja ajoi Judalaiset Elothista ulos; mutta Syrialaiset tulit Elothiin, ja asuit siinä tähän päiwään asti.
2 Kun. K. 14: 22.

7. Mutta Ahas lähetti sanansaattajat Tiglath Pilesserin Assyrian Kuningan tygö, ja käski hänelle sanoa: minä olen sinun palwelias ja poikas: matkusta tänne ja wapahda minua Syrian Kuningan kädestä, ja Israelin Kuningan kädestä, jotka owat nosnet minua wastan.

8. Ja Ahas otti kuldaa ja hopiata kuin hän löysi HERran huonesta, ja Kuningan huonen tawaroista; ja lähetti Assyrian Kuningalle lahjoja.
2 Aika K. 28: 21.

9. Assyrian Kuningas kuuli händä, ja meni ylös Damaskuun, ja woitti sen, ja wei heidän Kiriin: ja hän löi Rezin kuolliari. Amos 1: 5.

10. Ja Kuningas Ahas matkusti

Tiglath Pilesseriä Assyrian Kuningasta wastan Damaskuun: ja kuin hän näki yhden Altarin Damaskusa, lähetti Kuningas Ahas Altarin kuwan ja muodon Papille Urialle, juuri niinkuin se tehty oli.
11. Niin rakensi Pappi Uria Altarin: ja teki kaiken sen jälkeen kuin Ahas Kuningas hänelle oli lähettänyt Damaskusta: ja näin teki Uria Pappi siihenasti kuin Ahas Kuningas tuli Damaskusta.
12. Ja kuin Kuningas tuli ja näki Altarin, astui hän Altarin tygö ja uhrais sen päällä:
13. Ja sytytti sen päällä polttouhrinsa ja ruokauhrinsa, ja kaasi sen päälle juomauhrinsa: ja kiitosuhrinsa weren, kuin hän uhrais, andoi hän priiskotta Altarille. 2 Aika K. 28: 23.
14. Mutta waski Altarin, kuin HErran edesä seisoi, siirsi hän pois huonen edestä, niin ettei se seisonut Altarin ja HErran huonen wälillä; waan pani sen Altarin siwulle pohjan puoleen. 2 Aika K. 4: 1.
15. Ja Kuningas Ahas käski Urialle Papille, sanoden: sillä suuremmalla Altarilla pitä sinun uhraman polttouhrin huomeneltain, ja ruokauhrin ehtona, ja Kuningan polttouhrin ja hänen ruokauhrinsa, ja kaiken maan Kansan polttouhrin, heidän ruokauhrinsa, ja juomauhrinsa, ja kaiken polttouhrin weren, ja kaikkein muitten uhrein weren, pitä sinun priiskottaman sen päälle: waan waskialtarista tahdon minä wielä ajatella.
16. Uria Pappi teki kaikki kuin Ahas Kuningas hänelle käskenyt oli.
17. Ja Kuningas Ahas särki istuimen siwut, ja siirsi kattilan niitten pääldä, ja hän otti meren niistä waskihärjistä pois, jotka sen alla olit, ja pani sen kiwipermannolle:
1 Kun. K. 7: 28.
18. Sitälikin Sabbathin peitteen, jonga he huoneseen rakendanet olit. Ja Kuningan huonen ulkonaisen sisällekäytäwän käänsi hän HErran huonen ymbäri, Assyrian Kuningan tähden.
19. Mitä enämbi Ahaxesta sanomista on, ja mitä hän tehnyt on: eikö se ole kirjoitettu Judan Kun-
gasten Aikakirjasa?
20. Ja Ahas nukkui Isäinsä t-
sa, ja haudattin Isäinsä tygö D-
din Kaupungiin: ja Hiskia hänen
kansa tuli Kuningaxi hänen si-
2 Aika K. 28: 27.

17. Lukn.

Israel wiedän pois Salmanassarilda. S-
maritalaisten Jumalan-palwelus.

Ahaxen Judan Kuningan t-
wuonna toistakymmendä, h-
Hosea Elan poika Israelin ylitse
mariasa, yhdexän ajastaikaa.
2. Ja teki pahaa HErran e-
mutta ei kuitengan niinkuin ne I-
lin Kuningat, jotka hänen edellänsä
3. Händä wastan sodei Salman-
Assyrian Kuningas: ja Hosea tul-
nelle alemmaisexi, niin että hän
hänelle lahjoja.
4. Mutta koska Assyrian Kun-
sai tietä Hosean tehnen liiton, j-
hettänen sanansaattajat Soon, E-
tin Kuningan tygö, ja ettei hän
hettänyt Assyrian Kuningalle la-
wuosi wuodelda; niin piiritti Ass-
Kuningas hänen, ja pani hänen
gihuoneseen.
5. Ja Assyrian Kuningas meni k-
keen siihen maakundaan ylös: ja
Samariaan, ja piiritti sen ko-
ajastajaxi.
6. Mutta yhdexännellä Hosean a-
ajalla woitti Assyrian Kuningas S-
marian, ja wei Israelin Assyriaan
pani heidän Halaan, ja Haboriin, G-
san wirran tygö, ja Medilaisten K-
pungeihin. 2 Kun. K. 18: 10.
7. Ja se tapahtui, koska Isra-
lapset syndiä teit HErraa heidän J-
malatansa wastan, joka heidän Egy-
maalda johdattanut oli, Pharaon Eg-
tin Kuningan käsistä: ja he pelk-
wieraita jumalita; 3 Mos. 18
8. Ja waelsit pakanoitten ta-
jälkeen, jotka HErra oli ajanut I-
raelin lasten edestä ulos: ja niin-
myös Israelin Kuningat teit.
9. Ja Israelin lapset peittelit as-
sa HErraa heidän Jumalatansa wa-
tan, jotka ei hywät ollet, ja raken-

sä korkeuxia, kaikisa Kaupun-
jansa, sekä linnoisa, että wahwoisa
pungeisa;
10. Ja nostit heillensä patzaita ja
töitä kaikilla korkeilla wuorilla,
kkein wiherjäisten puitten alla.
11. Ja he suitzutit kaikisa korkeuxisa
kuin pakanat, jotka HERra hei-
edestänsä oli ajanut pois: Ja teit
hirmuisia töitä, joilla he wihoi-
HERran;
12. Ja palwelit epäjumalita, joista
ra heille oli sanonut: senkaltaisita
än pidä tekemän.
os. 20: 2, 3. Luku 23: 24. 5 Mos. 5: 7, 8.
13. Ja koska HERra todisti Is-
ja Judata wastan, kaikkein Pro-
ja näkiäin kautta, ja andoi
noa: palaitkat teidän wääríldä
, ja pitäkät minun käskyni ja
, kaiken sen Lain jälkeen, kuin
teidän Isillenne käskenyt olen,
nun myös palweliaini Prophe-
kautta teille lähettänyt olen.
m. 9: 9. Jer. 18: 11. Luku 25: 5.
Luku 35: 15.
14. Ja ei he totellet; mutta olit nisku-
ninkuin heidän esiisänsäkkin, jotka
onet HERran heidän Jumalansa
le. 5 Mos. 31: 27. Mal. 3: 7, 13.
15. Ja he katzoit ylön hänen käs-
ja hänen liitonsa, kuin hän hei-
Isäinsä kanssa tehnyt oli, ja hä-
todistuxensa kuin hän heidän sea-
todisti: ja waelsit turhisa menoi-
, ja teit turhia, kuin pakanatkin
n ymbärillänsä, joista HERra
kieldänyt, ettei heidän pidäis teke-
niinkuin ne.
3 Mos. 18: 24. Rom. 1: 21.
16. Mutta he hyljäisit kaikki HER-
heidän Jumalansa käskyt, ja teit
sä kaxi walettua wasikkata: ja
istön, ja kumarsit koko taiwal-
joukkoa, ja palwelit Baalia;
2 Mos. 32: 8. 1 Kun. K. 12: 28, 30.
17. Ja käytit heidän poikansa ja
ensä tulen läpitze, ja pidit noi-
ja welhouxia: ja myit itzensä
sitä kuin paha oli HERran
wihoittaxensa.
Luku 20: 3, 4. 5 Mos. 18: 10.
Kun. K. 16: 3.
Niin wihastui HERra suuresti

Israelin päälle, ja heitti heidän pois
kaswoinsa edestä; niin ettei yhtän heistä
jäänyt, waan Judan sukukunda yxi-
nänsä. Os. 1: 6.
19. Ei myös Juda pitänyt HERran heidän Jumalansa käskyjä, waan he waelsit Israelin säädyisä kuin he teit.
20. Sentähden hyljäis HERra kaiken Israelin siemenen, waiwais heitä ja andoi ryöwärein käsiin; siihenasti että hän heidän kaswoinsa edestä heitti pois.
21. Sillä Israel eroitti itzensä Dawidin huonesta, ja he teit heillensä Jerobeamin Nebathin pojan Kuningaxi. Hän käänsi Israelin HERrasta pois, ja saatti heidän suuresti syndiä tekemään. 1 Kun. K. 12: 16, 20.
22. Ja niin waelsit Israelin lapset kaikisa Jerobeamin synneisä, kuin hän tehnyt oli: ja ei lakannet siitä:
23. Siihenasti että HERra heitti Israelin kaswoinsa edestä pois, niinkuin hän ennen sanonut oli kaikkein palweliainsa Prophetain kautta: Ja Israel wietin pois omalda maaldansa Assyriaan, tähän päiwään asti.
Jer. 25: 9.
24. Ja Assyrian Kuningas andoi tulla (Kansaa) Babelista ja Cuthasta, ja Awasta, ja Hemathista, ja Sepharwaimista, ja asetti heidän Samarian Kaupungeihin Israelin lasten siaan; jotka omistit Samarian, ja asuit niisä Kaupungeisa.
25. Mutta koska he niisä ensin rupeisit asumaan, ja ei peljännet HERraa; lähetti HERra jalopeurat heidän sekaansa, jotka heidän surmaisit.
26. Ja he puhuit Assyrian Kuningalle, sanoden: pakanat kuin sinä tänne annoit tulla, ja panit Samarian Kaupungeihin asumaan, ei tiedä mitän maakunnan Jumalan säädyistä: sentähden lähetti hän jalopeurat heidän sekaansa, ja katzo, ne surmawat heidän, sentähden ettei he mitän tiedä maakunnan Jumalan säädyistä.
27. Mutta Assyrian Kuningas käski, ja sanoi: wiekät sinne yxi Papeista, kuin te sieldä wienet oletta pois: ja he mengän sinne, ja asukan siellä; että hän opetais heille maan Jumalan tawat.

28. Niin tuli yxi Papeista, joka wiety oli Samariasta pois, ja asui BethElisä: ja hän opetti heitä, kuinga heidän piti pelkämän HERraa.

29. Mutta jokainen Kansa teki itzellensä erinomaiset jumalat, ja panit ne korkeusten huoneisiin, jotka Samarialaiset tehnet olit: jokainen Kansasta omasa Kaupungisansa, josa he asuit.

30. Mutta ne Babelista teit Suchot Benothin: ne Cuthista teit Nergelin: ne Hemathista teit Asiman.

31. Ja ne Awasta teit Nibehan ja Tortakin: ne Sepharwaimista poldit poikansa Adramelechille ja Anamelechille Sepharwaimin epäjumalille.

32. Mutta he pelkäisit HERraa: ja teit heillensä Pappeja korkeudelle kaikkein heidän seasansa jotka uhraisit heidän korkeustensa huoneisa.
1 Kun. K. 12: 31.

33. He pelkäisit HERraa, ja palwelit myös epäjumalitansa pakanain tawan jälkeen, kusta he tullet olit.

34. Ja hamaan tähän päiwään asti tekewät he tätä wanhan tawan jälkeen: niin ettei he pelkä HERraa, eikä myös pidä heidän tapaansa ja oikeuttansa, lain ja käskyn jälkeen, kuin HERra käski Jacobin lapsille, jolle hän andoi Israelin nimen. 1 Mos. 32: 28. Luku 35: 10. 1 Kun. K. 18: 31.

35. Ja HERra oli tehnyt heidän kanßansa liiton, ja käskenyt heitä, sanoden: älkät peljätkö muita jumalita, ja älkät heitä kumartako, älkät heitä palwelko, ja älkät heille uhratko.
Duom. 6: 10.

36. Mutta HERraa, joka teidän Egyptin maalda toi ulos, suurella woimalla ja ojetulla käsiwarrella, händä peljätkät, händä rukoilkat, ja hänelle uhratkat.

37. Ja pitäkät ne tawat, oikeudet, laki ja käskyt, kuin hän teille kirjoittanut on, että te kaikkena elinaikananne teette sen jälkeen: ja älkät peljätkö muita jumalita.

38. Ja älkät unhottako sitä liittoa, kuin minä tein teidän kanßanne; ettet te pelkäisi muita jumalita.

39. Mutta peljätkät HERraa teidän Jumalatanne: ja hän autta teitä kaikkein teidän wihamiestenne käsistä.

40. Mutta ei he totellet sitä; mutta teit wanhan tapansa jälkeen.

41. Ja näin nämät pakanat, pelkäisit HERraa, ja palwelit myös jumalitansa: niin myös teit he lapsensa, ja lastensa lapset, kuin he Isänsäkkin tehnet olit, hamaan tähän päiwään asti.

18. Luku.

Hiskia on jumalinen. Israelin [illegible] Sanheribin, RabSaken pilkka.

Ja tapahtui kolmandena Hosean [illegible] pojan Israelin Kuningan a[illegible] kana, että Hiskia Ahaxen Juda[illegible] ningan poika tuli Kuningaxi.
2 Aika K. 28: 27.

2. Hän oli wiidenkolmattakym[illegible] ajastaikainen tullesansa Kuning[illegible] hallitzi yhdexän ajastaikaa kolmatt[illegible] mendä Jerusalemisa: hänen [illegible] nimi oli Abi Zacharian tytär.
2 Aika K. 29: 1.

3. Ja hän teki sitä kuin ot[illegible] oli HERran edesä: juuri niin ku[illegible] nen Isänsä Dawid teki.

4. Hän kukisti korkeudet, ja [illegible] patzat, ja häwitti metzistöt, j[illegible] waskikärmen rikki, jonga Moses [illegible] nyt oli: sillä Israelin lapset s[illegible] hänelle aina siihen päiwään a[illegible] hän kutzui sen Nehusthan.
2 Aika K. 31: 1. 4 Mos. 21: 9.

5. Hän turwais HERraan Isr[illegible] Jumalaan; niin ettei yxikän [illegible] kaltaisensa ollut hänen jälkeensä, myös hänen edellänsä kaikkein J[illegible] Kuningasten seasa.

6. Hän rippui HERrasa, j[illegible] luopunut hänestä: ja piti hänen [illegible] kynsä kuin HERra Mosexelle käskenyt.

7. Ja HERra oli hänen kans[illegible] ja kungapäin hän meni, toimitti [illegible] taitawasti: hän luowui myös Assy[illegible] Kuningasta, ja ei palwellut händä.

8. Hän löi Philistealaiset G[illegible] asti, ja heidän rajansa, wartiain [illegible] nista wahwoin Kaupungeihin asti.

9. Ja tapahtui neljändenä H[illegible] Kuningan wuonna, (se oli [illegible] Hosean Elan pojan Israelin Ku[illegible]

wosi) että Salmanasser Assyrian Ku-
ningas meni Samariata wastan, ja
piritti sen.
10. Ja woitti kolmen wuoden pe-
rästä, kuudendena Hiskian wuonna: se
on yhdeksäs Hosean Israelin Kunin-
gan wuosi: silloin woitettin Samaria.
2 Kun. K. 17: 6.
11. Ja Assyrian Kuningas wei Is-
raelin Assyriaan, ja pani heitä Ha-
laan ja Haboriin, Gosanin wirran ty-
kö, Mediläisten Kaupungeihin:
12. Ettei he ollet kuuliaiset HER-
ran heidän Jumalansa äänelle, ja ri-
koit hänen liitonsa, ja kaikki mitä
Moses HERran palwelia käskenyt oli:
sitä ei he totellet eikä tehnet.
13. Mutta neljändenätoistakymme-
nendenä Hiskian Kuningan wuonna,
tuli Sanherib Assyrian Kuningas
kaikkia Judan wahwoja Kaupungeita
wastan, ja woitti ne.
2 Aika K. 32: 1. Es. 36: 1.
14. Niin lähetti Hiskia Judan Ku-
ningas Lachixeen Assyrian Kuningan
tygö, ja andoi hänelle sanoa: minä o-
len rikkonut, mene minun tyköäni pois,
mitäs panet minun päälleni, sen minä
kannan. Niin pani Assyrian Kuningas
Hiskian Judan Kuningan päälle, kol-
me sataa leiwiskätä hopiata, ja kolme-
kymmendä leiwiskätä kuldaa.
15. Niin andoi Hiskia kaiken sen
hopian kuin HERran huonesa löyttin,
ja Kuningan huonen tawaroisa.
16. Silloin särki Hiskia HERran
Templin owet ja kiskot, kuin Hiskia
Judan Kuningas oli andanut silata;
ja andoi ne Assyrian Kuningalle.
17. Ja Assyrian Kuningas lähetti
Thartanin, ja ylimmäisen Kamaripal-
welian, ja RabSaken Lachixesta Ku-
ningas Hiskian tygö, suuren wäen kans-
sa Jerusalemiin: ja he nousit ja me-
nit Jerusalemiin: Ja nostuansa ja tul-
tuansa sinne, seisahdit he ylimmäisen
Kalammikon wesijuoxun tykönä, pol-
dun wieresä wanuttajan pellolla.
Es. 7: 3.
18. Ja kutzuit Kuningan: niin me-
ni Eliachim Hilkkian poika huonenhal-
tia heidän tygönsä ulos, ja Sebna
kirjoittaja, ja Joah Asaphin poika
Cantzleri.
Es. 22: 20. Luku 36: 3.

19. Niin sanoi RabSake heille: sa-
nokat nyt Hiskialle: niin sanoo se suuri
Kuningas, Assyrian Kuningas: mikä
on tämä turwa johon sinä luotat?
20. Ajatteletkos (waikka ne owat
tyhjät puhet) neuwoa ja woimaa ole-
wan sotiaxes? mihingä sinä sinus luo-
tat, ettäs olet minusta luopunut?
21. Katzo, jos sinä uskallat sen särje-
tyn ruokosauwan päälle Egyptistä? että
se kuin nojaa itzensä sen päälle, se me-
nee sisälle hänen käteensä, ja pistää sen
läpitze: niin on Pharao Egyptin Ku-
ningas kaikille kuin luottawat hänen
päällensä. Hes. 29: 6.
22. Mutta jos te sanoisitte minul-
le: me uskallamme HERran meidän
Jumalamme päälle: eikö hän ole se,
jonga korkeudet ja altarit Hiskia ku-
kistanut on? Ja sanoi Judalle ja Je-
rusalemille: tämän Altarin edesä kuin
on Jerusalemisa pitä teidän kumarta-
man.
23. Lyö siis nyt weto minun Her-
rani Assyrian Kuningan kansa: mi-
nä annan sinulle kaxituhatta hewoista,
jos sinä taidat anda niitä kuin niillä
ratzastawat.
24. Kuinga siis sinä taidat ajaa
takaperin yhden päämiehen minun Her-
rani wähimmistä palwelioista? mutta
sinä luotat sinus Egyptin päälle, wau-
nuin ja ratzasmiesten tähden.
25. Eli luuletkos että minä ilman
HERrata tähän paikkaan tullut olen,
häwittämään tätä? HERra on mi-
nulle sanonut: mene tätä maata was-
tan, ja hukuta se.
26. Niin sanoi Eliachim Hilkkian
poika, ja Sebna ja Joah, RabSakel-
le: puhu sinun palweliais kansa Sy-
rian kielellä; sillä me ymmärrämme
sen: ja älä puhu meidän kansamme
Judan kielellä, Kansan kuulden kuin
muurin päällä owat.
27. Mutta RabSake sanoi heille:
ongo minun Herrani lähettänyt minun
sinun Herras tygö eli sinun tygös, näi-
tä sanoja puhumaan? eikö enämmin
niitten miesten tygö kuin muurin pääl-
lä istuwat, että heidän pitä syömän
omaa lokaansa ja juoman omaa wet-
tänsä teidän kansanne?

28. Niin seisoi RabSake, ja huusi korkialla äänellä Judan kielellä, puhui ja sanoi: kuulkat sen suuren Kuningan ändä, Assyrian Kuningan.

29. Näin sanoo Kuningas: älkät andako Hiskian pettä teitänne: sillä ei hän woi wapahta teitä hänen käsistänsä.

30. Ja älkän andako Hiskia teidän turwata HERran päälle, sanoden: HERra on totisesti pelastawa meitä, ja ei tämä Kanpungi anneta Assyrian Kuningan käsiin.

31. Älkät kuulko Hiskiata; sillä näin sanoo Assyrian Kuningas: Sopikat minun kanßani, ja tulkat minun tygöni, niin joka mies on syöpä wiinapuustansa, ja fikunapuustansa, ja on juopa kaiwostansa:

32. Siihenasti että minä tulen ja wien teitä siihen maahan, joka teidän maanne kaldainen on, josa jywiä, wiinaa, leipää, wiinamäkiä, öljypuita, öljyä ja hunajata on; niin te elätte, ja ette kuole: älkät kuulko Hiskiata, sillä hän pettä teidän, koska hän sanoo: HERra pelastaa meitä.

33. Ongo myös pakanoitten jumalat pelastanet kukin maansa Assyrian Kuningan käsistä? Es. 10: 10, 11.

34. Kusa owat Hemathin ja Arphadin jumalat? kusa owat Sepharwaimin jumalat, Henan ja Iwan? owatko he Samarian pelastanet minun käsistäni?

35. Kusa on joku kaikkein niitten maakundain jumalten seasa, kuin maansa on pelastanut minun kädestäni; että HERra nyt pelastais Jerusalemin minun kädestäni?

36. Ja Kansa waikeni, ja ei händä mitäkän wastannut; sillä Kuningas oli käskenyt ja sanonut: älkät händä wastatko.

37. Niin tuli Eliachim Hilkkian poika huonenhaldia, ja Sebna kirjoittaja, ja Joah Asaphin poika Cantzleri Hiskian tygö rewäistyillä waatteilla; ja ilmoitit hänelle RabSaken sanat.
1 Mos. 37: 29, 34. 2 Sam. 1: 11. Matth. 26: 65.

19. Luku.

Hiskian murhe, lohdutus. Sanherib[an] k[...] tus, pako ja kuinga hän tapetaan.

Koska Kuningas Hiskia sen kuuli, [...] wäisi hän waattensa, ja puki [...] yllensä ja meni HERran huonese[...] Es. 37: 1.

2. Ja hän lähetti Eliachimin [...]
nenhaldian ja Sebnan kirjoittajan [...]
himmitten Pappein kanßa, puet[...]
säkeillä Prophetan Esaian Amozin [...]
jan tygö.

3. Ja he sanoit hänelle: näin [...]
Hiskia: tämä päiwä on waiwan, [...]
ran ja häwäistyxen päiwä: sillä [...]
owat tullet synnyttämiselle, mutt[a] [...]
ole woimaa synnyttä.

4. Jos HERra sinun Jumalas [...]
lis kaikki RabSaken sanat, jonge[...]
nen Herransa Assyrian Kuning[...]
lähettänyt tänne, pilkkamaan el[...]
Jumalata; että hän nuhtelis [...]
niitten sanain tähden kuin HERr[a] [...]
nun Jumalas kuullut on: niin [...]
sinun rukouxes niitten edestä kuin [...]
lä jäänet owat!

5. Koska Kuningas Hiskian pa[...]
liat tulit Esaian tygö;

6. Sanoi Esaia heille: näin sa[...]
teidän herrallenne: näin sanoo H[E]
ra: älä mitän peljästy niitten sa[...]
tähden kuin sinä kuullut olet, [...]
Assyrian Kuningan palweliat [...]
häwäisnet owat. Es. 37: [...]

7. Katzo, minä annan hänelle [...]
gen, että hän saa kuulla sanoman[...]
palajaa omalle maallensa: ja [...]
annan hänen kaatua miekalla [...]
maakunnasansa.

8. Ja koska RabSake palais, [...]
hän Assyrian Kuningan sotima[...]
nata wastan: sillä hän oli kuullut [...]
nen mennexi Lachixesta pois.

9. Ja koska hän sai kuulla Th[...]
kasta Ethiopian Kuningasta, sa[...]
wan: katzo, hän on mennyt [...]
sinua wastan; niin hän palasi [...]
hetti sanan Hiskialle, ja andoi [...]
sanoa:

10. Puhukat näin Hiskial[le] [...]
Kuningalle, sanoden: älä [...]
Jumalas wietellä sinuas, [...]

nä itzes luotat, ja sanot: ei Jerusa=
m anneta Assyrian Kuningan käteen.
11. Katzo, sinä olet kuullut, mitä
yrian Kuningat tehnet owat kaikille
unnille, ja hukuttanet heitä: ja
pelastettaisin?
12. Owatko myös pakanoitten ju=
lat pelastanet heidän, jotka minun
i hukuttanet owat, Gosanin, Ha=
, niin myös Resephin ja Edenin
t, jotka Thelassarisa olit?
13. Kusa on Hemathin Kuningas,
adin Kuningas, Sepharwaimin,
n ja Iwan Kaupungin Kuningas?
14. Kosta Hiskia oli ottanut kirjan
saattailda, ja lukenut sen; meni
HErran huoneseen, ja Hiskia
l sen HErran eteen:
Ja rukoili HErran edesä, ja
HErra Israelin Jumala, joka
erubimin päällä, sinä olet ainoa
a kaikisa maan waldakunnisa:
olet tehnyt taiwan ja maan.
1 Sam. 4: 4.
HErra kallista korwas ja kuu=
wa HErra silmäs ja näe: ja
Sanheribin sanat, joka tänne on
tänyt pilkkamaan eläwätä Juma=

. Se on tosi HErra, että Assy=
Kuningat owat häwittänet paka=
ja heidän maakundansa;
. Ja owat heittänet heidän ju=
nsa tuleen; sillä ei ne ollet juma=
mutta ihmisten kätten teot, puut
wet, sentähden owat he ne häwit=

. Mutta nyt sinä HErra mei=
Jumalamme, auta meitä hänen
änsä: että kaikki maan walda=
t tiedäisit, sinun HErra, ole=
ainoan Jumalan.
Niin lähetti Esaia Amozin poi=
Hiskian tykö, ja andoi hänelle sa=
sanoo HErra Israelin Ju=
olen kuullut mitäs minul=
olet, Sanheribin Assyrian
tähden.
owat ne kuin HErra
puhunut on: Neitzy Zio=
sinun ylön, ja pilkkaa
lemin tytär wäändelee
jälkees.

22. Ketäs olet pilkannut ja häwäis=
nyt? ketä wastan sinä olet korottanut
äänes? sinä olet nostanut sinun silmäs
sitä Pyhää wastan Israelisa.
23. Sinä olet sanansaattaittes kaut=
ta häwäisnyt HErraa, ja sanonut:
minä olen noisnut wuorten kukkuloille
minun waunueni paljoudella, Libanonin
siwulle: minä tahdon hakata maahan
hänen korkiat Cedripuunsa, ja walitut
hongansa, ja mennä hänen wiimeiseen
majaansa, hänen ihanan wainionsa
metzään.
24. Minä olen kaiwanut ja juonut
muukalaiset wedet: ja olen kuiwannut
kaikki piiritetyt ojat minun jalkapöy=
dälläni. Es. 37: 25.
25. Etkös ole kaukaa kuullut mi=
nun näitä tehnexi, ja jo aikaa ennen
näitä walmistanexi? nyt olen minä sen
andanut tapahtua, että wahwat Kau=
pungit pidäis kukistettaman häwinnexi
kiwiroukkioxi.
26. Ja ne jotka siinä asuwat, pi=
däis tuleman heikoxi, peljästymän, hä=
pemän ja tuleman niinkuin ruoho ke=
dolla, ja niinkuin wiherjäinen ruohon
korsi katon päällä, ja niinkuin kuiwet=
tu oras ennen kuin se oljexi tulee.
Ps. 129: 6.
27. Minä tiedän sinun asumasias,
sinun ulos ja sisällekäymises; ja ettäs
kiukuitzet minua wastan.
28. Ettäs kiukuitzet minua wastan,
ja sinun ylpeydes on tullut minun kor=
willeni; panen minä rengani sinun sie=
ramiis ja suitzeni sinun suuhus, ja joh=
datan sinun sitä tietä myöden takape=
rin, jotas tulitkin.
29. Ja tämä pitä oleman sinulle
merkixi: syö tällä ajastajalla sitä kuin
kaswanut on, toisella ajastajalla sitä
kuin itzestänsä kaswaa: mutta kolman=
nella ajastajalla kylwäkät ja leikatkat,
ja istuttakat wiinamäkiä, ja syökät hei=
dän hedelmänsä.
3 Mos. 25: 5. Es. 37: 30.
30. Ja joka Judan huonesta pääs=
nyt ja jäänyt on, pitä wielä nyt alda
juurtuman, ja ylhäldä hedelmöitzemän.
31. Sillä ne jäänet pitä käymän
Jerusalemista ulos, ja Zionin wuorel=

da ne kuin pääsnet owat. HErran Zebaothin kiiwaus teke näitä. Es. 9: 7.

32. Sentähden sanoo HErra, Assyrian Kuningaasta näin: ei hänen pidä tuleman tähän Kaupungiin, eikä yhtän nuolda sinne ambuaman: ei myös yhtän kilpeä tuoman sen eteen, ja ei yhtän wallia rakendaman sen ymbärille.

33. Mutta hänen pitä sitä tietä palajaman, jota hän tullut on: ja ei pidä hänen tähän Kaupungiin tuleman, sanoo HErra.

34. Ja minä warjelen tämän Kaupungin ja pelastan sen, minun tähteni, ja Dawidin minun palweliani tähden.

35. Niin tapahtui sinä yönä, että HErran Engeli meni ja tappoi Assyrian leirisä, sata kahdexankymmendä ja wiisituhatta miestä: Ja koska he silloin warhain huomeneltain nousit, katzo, ne kaikki olit kuolluitten ruumit.
2 Aika K. 32: 21. Es. 37: 36.

36. Ja Sanherib Assyrian Kuningas meni matkaansa, palais ja oli Niniwesä.

37. Ja koska hän rukoili Nisrochin hänen jumalansa huonesa, niin hänen poikansa AdraMelech ja SarEzer tapoit hänen miekalla, ja pakenit Araratin maakundaan: ja hänen poikansa Assarhaddon tuli Kuningaxi hänen siaansa. Es. 37: 38.

20. Luku.

Hiskian sairastaminen, ikä, kiitinian-pyyndö, kuolema. Manasse Kuningas.

Silloin sairasti Hiskia kuolemallansa. Ja Propheta Esaia Amozin poika tuli hänen tygönsä, ja sanoi hänelle: näin sanoo HErra: toimita sinun talois, sillä sinun pitä nyt kuoleman, ja ei elämän.
2 Aika K. 32: 24. Es. 38: 1.

2. Mutta hän käänsi kaswonsa seinän puoleen, rukoili HErraa, ja sanoi:

3. Ah HErra, muista että minä olen uskollisesti ja waalla sydämellä waeldanut sinun edesäs, ja tehnyt mitä sinulle otollinen ollut on: ja Hiskia itki haikiasti.

4. Mutta koska Esaia ei ollut wielä puoli Kaupungiin käynyt ulos, tuli HErran sana hänen tygönsä, ja sanoi:

5. Palaja, ja sano Hiskialle mi Kansani päämiehelle: näin sanoo H ra sinun Isäs Dawidin Jumala: m nä olen kuullut sinun rukouxes, ja nyt sinun kyyneles: katzo, minä p nan sinun: kolmandena päiwänä sinun menemän ylös HErran h seen.

6. Ja minä lisän sinun ikääs w toistakymmendä ajastaikaa, ja w dan sinun ja tämän Kaupungin rian Kuningaan kädestä: ja wa tämän Kaupungin minun tähteni minun palweliani Dawidin tähde

7. Ja Esaia sanoi: tuokat mi fikuna rypäle. Ja he toit ja paisuman päälle, ja hän tuli

8. Hiskia sanoi Esaialle: mik ki siihen on, että HErra minu randa, ja että minun pitä me kolmandena päiwänä HErran h seen?

9. Esaia sanoi: sinä saat tämän kin HErralda, että HErra teke tä hän sanonut on. Pitäkö warjon nän kymmenen piirtoa edeskäsin, ka kymmenen piirtoa takaperin?

10. Ja Hiskia sanoi: se on että warjo käy edeskäsin kymmenen toa: ei: mutta että hän käwis ky nen piirtoa takaperin.

11. Niin rukoili Esaia HE ja hän weti warjon kymmenen pi takaperin, jotka hän oli käynyt käsin Ahaxen Säjärisä. Es.

12. Silloin lähetti Berodach B dan Baladanin poika Babelin K gas kirjoituxen ja lahjoja Hiskialle: hän oli kuullut Hiskian sairastan
Es. 39: 1.

13. Ja Hiskia kuuli heitä, ja osot ti heille koko tawarahuonensa, h kullan, kallit yrtit, ja sen parhan jyn, ja koko asehuonensa ja kaikki tä hänen tawaroisansa oli. Ei tän ollut hänen huonesansa ja hänen wallasansa, jota ei Hiskia osottanut. 2 Aika K.

14. Niin tuli Propheta Esaia ningas Hiskian tygö, ja mitä nämät miehet owat kusta he owat tullet sinun

sanoi: he owat tullet kaukaiselda
maalda, Babelista.
15. Hän sanoi: mitä he owat näh-
sinun huonesas? Hiskia sanoi: he
owat nähnet kaikki mitä minun huo-
nesani on, ja ei ole mitän minun ta-
waroissani, jota en minä heille osotta-
ole.
16. Niin sanoi Esaia Hiskialle: kuu-
HERran sanaa:
17. Katzo, aika tulee, että kaikki si-
huonestas, ja kaikki mitä sinun
koonnet owat tähän päiwään
wiedän pois Babeliin, ja ei jä-
mitän, sanoo HERra.
18. Ja myös lapset jotka sinusta
jotkas siität, otetan Kamari-
Babelin Kuningan huone-
Es. 39: 7. Dan. 1: 18, 19.
Hiskia sanoi Esaialle: HERra-
sana on hywä, jongas puhunut
ja sanoi wielä: eikö se niin ole?
että rauha ja uskollisuus mi-
aikanani olis.
1 Sam. 3: 18. Es. 39: 8.
20. Mitä enämbi sanomista on His-
ja hänen woimastansa, ja mitä
tehnyt on, ja kalalammikosta ja
joilla hän weden johdatti
kaupungiin: eikö se ole kirjoitettu Ju-
Kuningasten Aikakirjasa?
2 Aika K. 29: 1, etc. Luku 32: 30.
21. Ja Hiskia nukkui Isäinsä kans-
ja Manasse hänen poikansa tuli
Kuningaxi hänen siaansa.

21. Luku.

Manassen pahuus, uhraus, weri, kuolema. Amon, Josia Kuningat.

Manasse oli kahdentoistakymmenen
ajastaikainen tullesansa Kuningaxi,
hallitsi wiisi ajastaikaa kuudettakym-
Jerusalemisa: hänen äitinsä ni-
Hephziba. 2 Aika K. 33: 1.
2. Ja hän teki pahaa HERran e-
pakanoitten kauhistusten jälkeen,
HERra Israelin lasten edestä
ajanut pois.
rakensi korkeuxet jällen, jot-
Hiskia kukistanut oli;
Altarin, ja teki metzis-
Ahab Israelin Kuningas
tehnyt oli, ja kumarsi koko taiwan so-
tajoukkoa, ja palweli niitä:
1 Kun. K. 16: 33. 2 Kun. K. 18: 4.
4. Ja rakensi myös Altarit HERran huoneseen, josta HERra sanonut oli: minä asetan minun nimeni Jerusalemiin. 5 Mos. 12: 5.
1 Kun. K. 8: 29. 2 Aika K. 7: 12.
5. Ja hän rakensi koko taiwalliselle sotajoukolle Altarit, molembiin pihoin HERran huoneseen.
6. Ja käytti poikansa tulen läpitze, ja otti waarin linduin lauluista ja merkeistä, ja piti noitia ja merkkein sanojita, ja teki paljo pahaa HERran edesä, jolla hän häuen wihoitti.
3 Mos. 18: 21. Luku 19: 26. 1 Sam. 28: 9. Jer. 32: 35.
7. Hän pani myös metzistöjumalan, jonga hän tehnyt oli, huoneseen, josta HERra Dawidille ja hänen pojallensa Salomolle sanonut oli: tähän huoneseen ja Jerusalemiin, jonga minä walinnut olen kaikista Israelin sukukunnista, panen minä minun nimeni ijankaikkisesti. 2 Sam. 7: 10, 13.
1 Kun. K. 8: 19. Ps. 132: 13.
8. Ja en liikuta enämbi Israelin jalkoja siitä maasta, jonga minä heidän Isillensä andanut olen; jos he ainoasta pitäwät ja tekewät kaikki kuin minä heille käskenyt olen: ja kaiken sen lain kuin minun palweliani Moses heille käskenyt oli.
9. Mutta ei he totellet sitä: waan Manasse wietteli heitä, niin että he teit pahemmin kuin pakanat, jotka HERra Israelin lasten edestä häwittänyt oli.
10. Silloin puhui HERra palweliottensa Prophetain kautta, ja sanoi:
11. Että Manasse Judan Kuningas on nämät kauhistuxet tehnyt, jotka pahemmat owat kuin kaikki ne kauhistuxet, joita Amorealaiset tehnet owat, jotka hänen edellänsä olit; ja on myös saattanut Judan syndiä tekemään epäjumalillansa: Jer. 15: 4.
12. Sentähden sanoo HERra Israelin Jumala näin: katzo, minä saatan wahingon Judan ja Jerusalemin päälle, että kuka ikänä sen kuulee, pitä hänen molemmat korwansa soiman.
1 Sam. 3: 11. Jer. 19: 3.
13. Ja minä wedän Samarian mit-

taus nuoran Jerusalemin ylitze, ja Ahabin huonen painomitan, ja wirutan Jerusalemin niinkuin astiat wirutetan: ne wirutetan ja käätän kumollensa.

Es. 34: 11. Wal. w. 2: 8.

14. Ja minä hyljän ne jäänet minun perimisestäni, ja annan heidän wihamiestensä käsiin, että heidän pitä oleman kaikille wihollisillensa saalixi ja ryöstöxi;

15. Että he teit sitä kuin paha oli minun silmäini edesä, ja owat minun wihoittanet, siitä päiwästä, jona heidän Isänsä läxit Egyptistä, tähän päiwään asti.

16. Ja Manasse wuodatti myös paljo wiatoinda werta, siihenasti että Jerusalem sieldä ja tääldä täynä oli; ilman niitä syndejä joilla hän Judan saatti syndiä tekemään, että he teit pahaa HERran edesä.

2 Kun. K. 24: 3, 4.

17. Mitä enämbi Manassesta sanomista on, ja kaikista kuin hän tehnyt on, ja niistä synneistä kuin hän teki: eikö ne ole kirjoitetut Judan Kuningasten Aikakirjasa? 2 Aika K. 33: 2, 2c.

18. Ja Manasse nukkui Isäinsä kanßa, ja haudattin huonensa yrtitarhaan, joka oli Usan yrtitarha: ja hänen poikansa Amon tuli Kuningaxi hänen siaansa. 2 Aika K. 33: 20.

19. Kahden ajastaikainen kolmattakymmendä oli Amon tullesansa Judan Kuningaxi, ja hallitzi kaxi ajastaikaa Jerusalemisa: hänen äitinsä nimi oli Mesulemeth Hazurin tytär Jotbasta.

2 Aika K. 33: 21.

20. Ja hän teki sitä kuin HERralle ei kelwaunut; niinkuin hänen Isänsä Manasse tehnyt oli.

21. Ja hän waelsi kaikkia niitä teitä kuin hänen Isänsä waeldanut oli: ja palweli epäjumalita, joita hänen Isänsä palwellut oli, ja kumarsi niitä:

22. Ja luowui HERrasta hänen Isäinsä Jumalasta; ja ei waeldanut HERran tiellä.

23. Ja Amonin palweliat teit liiton händä wastan, ja tapoit Kuningan omasa huonesansa.

2 Aika K. 33: 24.

24. Mutta maakunnan Kansa löi kaikki ne kuolliaxi, jotka olit ... tehnet Kuningas Amonita wastan. ... Kansa teki Josian hänen poikansa Kuningaxi hänen siaansa.

25. Mitä Amon enämbi teh... eikö se ole kirjoitettu Judan Ku... gasten Aikakirjasa?

26. Ja hän haudattin oma... taansa Usan yrtitarhasa: Ja ... poikansa Josia tuli Kuningaxi h... siaansa.

22. Luku.

Josia parannutta HERran huonen, ... lukee lakikirjaa, itkee, säästetään.

Josia oli kahdexan ajastaikainen ... lesansa Kuningaxi, ja hallitz... den ajastajan neljättäkymmendä ... salemisa: hänen äitinsä nimi oli ... da Adajan tytär Bozkathista.

2 Aika K. 34: 1.

2. Ja hän teki sitä kuin HE... edesä oli kelwollinen: ja waelsi ka... hänen Isänsä Dawidin tiellä, ja ei ... kennut oikialle eli wasemmalle p...

3. Mutta Kuningas Josian ka... xandena wuonna toistakymmendä, ... hetti Kuningas Saphanin Azalian ... jan Mesullamin pojan kirjoittaja... HERran huoneseen, sanoden:

4. Mene ylimmäisen Papin H... kian tygö, ja anna hänen lukea se ... ha kuin HERran huoneseen tuot... jonga owenwartiat Kansalda koo... owat: 2 Kun. K. 12: 4, 5, ...

5. Että ne annetaisiin teettäille, ... ka HERran huoneseen asetetut o... ja he andaisit työwäelle, jotka ... tekewät HERran huonesa, ja pa... dawat mitä HERran huonesa ... wennut on:

6. Sepille, rakendaille, muurail... ja niille jotka hirsiä ja wuoltuja ki... ostaman pitä, huonen parannuxexi.

7. Waan ei kuitengan yhtän lu... pidä heildä waadittaman niistä rah... ta, jotka heidän käsiinsä owat annet... waan heidän pitä uskollisesti niitä ... mittaman. 2 Kun. K. 12: 15.

2 Aika K. 34: 12.

8. Ja ylimmäinen Pappi Hilkia ... noi Saphanille kirjoittajalle: minä lö... sin Lakikirjan HERran huonesta: ...

Hilkia andoi kirjan Saphanille, ja hän
luki sen. 5 Mos. 31: 24.
9. Ja Saphan kirjoittaja tuli Ku-
ningan tygö, ja ilmoitti Kuningalle
sanan, ja sanoi: sinun palwelias owat
koonnet ne rahat jotka HERran huo-
neesa löytyt owat, ja owat ne jakanet
työmiehille, jotka asetetut owat HER-
ran huoneseen.
10. Ja Saphan kirjoittaja ilmoitti
Kuningalle, ja sanoi: Hilkia Pappi
andoi minulle yhden kirjan: ja Sa-
phan luki sen Kuningan edesä.
11. Kosta Kuningas kuuli Lakikir-
jan sanat, rewäisi hän waattensa.
12. Ja Kuningas käski Pappia Hil-
kiata ja Ahikamia Saphanin poikaa,
ja Akberia Michajan poikaa, ja Sa-
phania kirjoittajaa, ja Asajata Kunin-
gan palwelijaa, sanoden:
2 Aika K. 34: 20.
13. Mengät ja kysykät HERralda
minun puolestani, Kansan ja koko Ju-
dan puolesta, tämän kirjan sanoista jo-
ka löytty on: sillä se on suuri HER-
ran wiha joka meidän päällemme syt-
tynyt on, ettei meidän Isämme ole
kuuliaiset ollet tämän kirjan sanoille,
että he olisit tehnet niitä kaikkia kuin
siinä meille kirjoitetut olit.
14. Niin meni Pappi Hilkia, Ahi-
kam, Achbor, Saphan ja Asaja Pro-
phetissan Huldan tygö, Sallumin Thi-
kwan pojan emännän, Harhamin po-
jan, waatetten wartian (ja hän asui
Jerusalemisa toisella puolella): ja he
puhuit hänelle.
15. Mutta hän sanoi heille: näin
sanoo HERra Israelin Jumala: sa-
nokat sille miehelle joka teidän minun
tygöni lähettänyt on:
16. Näin sanoo HERra: katzo, mi-
nä saatan onnettomuden tähän siaan,
ja hänen asuwaisillensa; kaikki Lain sa-
nat, kuin Judan Kuningas lukenut on:
17. Että he owat luopunet minus-
ta, ja suitzuttanet wieraille jumalille,
wihoittain minua kaikilla heidän kät-
tensä töillä: sentähden syttyy minun
wihani tätä siaa wastan, ja ei pidä
sammuman.
18. Mutta Judan Kuningalle, joka
teidän lähettänyt on kysymään HER-
ralda, pitä teidän näin sanoman: näin
sanoo HERra Israelin Jumala, niistä
sanoista kuin sinä kuullut olet:
19. Että sinun sydämes on pehmin-
nyt ja olet sinus nöyryttänyt HER-
ran edesä, koskas kuulit mitä minä sa-
noin tätä siaa ja hänen asuwaisiansa
wastan, että heidän pitä tuleman hä-
wityxexi ja kirouxexi: Ja olet repinyt
waattes, ja olet itkenyt minun edesä-
ni; niin olen minä myös kuullut sen,
sanoo HERra.
20. Sentähden, katzo, kokoon minä
sinua Isäis tygö, että kootan rauhas-
sa hautaas; ettei sinun silmäs näkisi
kaikkea sitä onnettomutta, kuin minä
tälle sialle saatan. Ja he sanoit sen
Kuningalle jällen.

23. Luku.

Josia uudistaa liiton HERran kansa, kuolee. Joahas, Jojakim Kuningat.

Ja Kuningas lähetti: ja kaikki wan-
himmat Judasta ja Jerusalemista,
kokounnuit hänen tygönsä.
2 Aika K. 34: 29
2. Ja Kuningas meni ylös HER-
ran huoneseen ja kaikki Judan miehet
ja Jerusalemin asuwaiset hänen kans-
sansa, Papit ja Prophetat, ja kaikki
Kansa, pienet ja suuret: ja luetit
heidän korwainsa kuulden kaikki liitto-
kirjan sanat, joka HERran huonesta
löytty oli. 2 Kun. K. 22: 8.
3. Ja Kuningas seisoi yhden patzan
tykönä, ja teki liiton HERran edesä,
että heidän piti waeldaman HERran
jälkeen, ja pitämän hänen käskynsä,
todistuxensa ja säätynsä kaikesta sydä-
mestänsä, ja kaikesta sielustansa, että
heidän piti pitämän nämät liiton sa-
nat, jotka kirjoitetut olit täsä kirjasa.
Ja kaikki Kansa mielistyi siihen liittoon.
2 Kun. K. 11: 14.
4. Ja Kuningas käski Hilkiata y-
limmäistä Pappia, ja Pappeja toises-
ta wuorosta, ja owenwartioita, otta
HERran Tempelistä kaikkinaiset kalut,
jotka Baalille, metzistölle ja kaikelle
taiwalliselle sotajoukolle tehdyt olit: ja
hän poltti ne ulkona Jerusalemin edesä
Kidronin laaxosa, ja niitten tuhka kan-
nettin sieldä BethEliin. 2 Kun. K. 21: 7.

5. Ja hän otti epäjumalten papit pois, jotka Judan Kuningat asettanet olit suitzuttamaan korkeuxisa, Judan Kaupungeisa, ja ymbäri Jerusalemita: ja ne jotka suitzutit Baalille, Auringolle, ja kuulle ja planeteille, ja kaikelle taiwalliselle sotajoukolle.
2 Kun. K. 21: 3. Os. 10: 5. Zeph. 1: 4.

6. Ja andoi wiedä metzistön HERran huonesta, ulos Jerusalemista, Kidronin ojan tygö, ja poltti sen Kidronin ojan tykönä, ja muserfi tuhwaxi, ja heitti sen tuhwan Kansan lasten hautoin.
2 Aika K. 34: 4.

7. Ja kukisti huorain huonet, jotka olit HERran huonen tykönä, joisa waimot kudoit huoneita metzistölle.

8. Ja hän kokois kaikki Papit Judan Kaupungeista, ja saastutti korkeuxet joisa papit suitzutit, Gebasta BerSebaan asti. Ja hän kukisti porttein korkeuxet, jotka olit Josuan Kaupungin päämiehen portin wajasa, joka oli wasemalla puolella Kaupungin porttia sisälle mennesä.
Jer. 11: 13.

9. Ei kuitengan korkeusten papit uhrannet koskan HERran Altarilla Jerusalemisa; mutta söit kaldiaista leipää heidän weljeinsä keskellä.

10. Hän saastutti myös Tophetin, joka on Hinnomin lasten laaxosa; ettei yxikän käyttäisi poikaansa ja tytärtänsä tulen läpitze, Molechille:

11. Ja otti ne hewoiset pois, jotka Judan Kuningat Auringolle asettanet olit, HERran huonen sisällekäymiseen, Nethan Melechin Kamaripalwelian majan tykönä, joka oli Esikaupungeisa: ja Auringon rattat poltti hän tulesa.

12. Niin myös Altarit, jotka kattoin päällä Ahaxen Salisa olit, jotka Judan Kuningat tehnet olit. Ja ne Altarit, kuin Manasse tehnyt oli, niisä kahdesa HERran huonen pihasa, särki Kuningas; ja pakeni sieldä, ja heitti heidän tuhkansa Kidronin ojaan.
2 Kun. K. 21: 5. Jer. 19: 13. Zeph. 1: 5.

13. Ja ne korkeuxet jotka Jerusalemin edesä olit, oikialla puolella Mashithin wuorta, jotka Salomo Israelin Kuningas rakendanut oli Astharothille Zidonin kauhistuxelle, ja Chamoxelle Moabin kauhistuxelle, ja Milchomille Ammonin lasten kauhistuxelle, saastutti myös Kuningas:
2 Mos. 23: 24. 1 Kun. K. 11: 5, 7.

14. Ja särki patzat, ja hä[n] metzistöt: ja täytti heidän sian[sa] ihmisten luilla.
2 Mos. 34: 1[3]. 4 Mos. 33: 52. 5 Mos. 7: 5.

15. Niin myös BethElin Alta[rin], sen korkeuxen kuin Jerobeam Neba[tin] poika tehnyt oli, joka Israelin [saatti] syndiä tekemään: hän kukisti sen [Al]tarin ja korkeuden; ja poltti ko[rkeu]den, surwoen tuhwaxi, ja poltti m[yös] metzistön.
1 Kun. K. 12: 2[8].

16. Ja Josia käänsi hänens[ä], näki ne haudat jotka olit [wuore]lla, lähetti ja andoi tuotta lunt haud[oista], ja poltti ne Altarilla, ja saastutti [sen] HERran sanan jälkeen, kuin Ju[ma]lan mies huutanut oli, joka n[ämät] niin ennen puhunut oli.
1 Kun. K. 13: 2. 2 Aika K. 34: 5.

17. Ja hän sanoi: mikä hau[ta]-merkki tämä on kuin minä näen? Kaupungin Kansa sanoi hänelle: [se] sen Jumalan miehen hauta, joka J[u]daasta tuli, ja näitä huusi, kuin [sinä] tehnyt olet Altarille BethElisä.
1 Kun. K. 13: 30.

18. Ja hän sanoi: anna hä[nen] maata, ja älkän yxikän liikuttako [hä]nen luitansa. Näin tulit hänen lu[unsa] sa wapahdetuxi sen Prophetan lu[itten] kanßa, joka Samariasta tullut oli.

19. Ja Josia pani myös kaikki ko[r]keusten huonet Samarian Kaupung[eista] pois, jotka Israelin Kuningat teh[neet] olit wihaa kehoittaxensa: ja teki heid[än] kanßansa peräti niinkuin hän Be[th]Elisä tehnyt oli.

20. Ja hän tappoi kaikki korkeuste[n] papit, kuin siellä olit Altareilla, [ja] poltti ihmisten luut niitten päällä: [ja] palais Jerusalemiin.
2 Aika K. 34: 5, [6].

21. Ja Kuningas käski kaikkea Kan[sa]saa ja sanoi: pitäkät HERralle teidän Jumalallenne Pääsiäistä; niinkuin kir[]joitettu on tämän liiton kirjasa.
2 Mos. 12: 3, rc. 5 Mos. 16: 2.
2 Aika K. 35: 1.

22. Sillä ei yhtän Pääsiäistä ollut niin pidetty kuin tämä, Duomarein ajasta jotka olit duominnet Israelia;

kaikkein Israelin Kuningasten ja
Judan Kuningasten aikana.
23. Mutta kahdexandena toistakym-
menenä Kuningas Josian wuonna,
pid.. tämä Pääsiäinen HERralle
..rusalemisa.
24. Ja Josia perkais kaikki noidat,
..kein tulkitziat, kuwat ja epäjuma-
..la kaikki kauhistuxet kuin nähtin
..n maalla ja Jerusalemisa; että
..pidäis Lain sanat, jotka kirjasa
..tut olit, jonga Pappi Hilkia
HERran huonesta. 3 Mos. 19: 31.
.. 20: 27. 5 Mos. 18: 11. Es. 8: 19.
25. Hänen wertaisensa ei ollut yxi-
Kuningas ennen händä, joka niin
..a sydämestänsä, kaikesta sielustan-
..kaikesta woimastansa, hänensä
HERran tygö, kaiken Mosexen
..lkeen: ja hänen jälkeensä ei
..myöskän hänen kaltaistansa.
26. Kuitengin ei käändynyt HER-
..mansa suuresta julmudesta, jolla
Judan päälle wihoitettu oli, kaik-
..tehoitusten tähden, joilla Manasse
..n kehoittanut oli.
27. Ja HERra sanoi: minä hei-
myös Judan pois minun kaswoi-
..destä, niinkuin minä Israelin heit-
.. olen: ja hyljän tämän Kaupun-
..onga minä walinnut olen, Jeru-
..in, ja sen huonen josta minä pu-
.. olen: minun nimeni on olewa
..
2 Kun. K. 24: 3, 4.
28. Mitä enämbi Josiasta sanomis-
.., ja kaikista kuin hän tehnyt on;
..e ole kirjoitettu Judan Kunin-
..n Aikakirjasa?
29. Hänen ajallansa matkusti Pha-
Necho Egyptin Kuningas, Assy-
Kuningasta wastan Phratin wir-
..tygö; mutta Kuningas Josia me-
..händä wastan, ja se tappoi hänen
..giddosa, sittekuin hän oli nähnyt
..n. 2 Kun. K. 14: 8.
2 Aika K. 35: 20. Jer. 46: 2.
30. Ja hänen palwelians weit hä-
.. kuolleena pois Megiddosta, ja weit
..nen Jerusalemiin, ja hautaisit hänen
..man haudaansa. Ja maan Kansa
.. Joahaxen Josian pojan, woitelit
.. teit hänen Kuningaxi Isänsä siaan.
2 Aika K. 35: 24. Luku 36: 1.

31. Kolmen ajastajan wanha kol-
mattakymmendä oli Joahas koska hän
tuli Kuningaxi, ja hallitzi kolme kuu-
kautta Jerusalemisa. Hänen äitinsä ni-
mi oli Hamutal, Jeremian tytär Lib-
nasta.
32. Ja hän teki pahaa HERran
edesä; niinkuin hänen Esiisänsäkin teh-
net olit.
33. Mutta Pharao Necho sitoi hä-
nen kiinni Riblathisa Hamathin maal-
la, ettei hän hallitzisi Jerusalemisa: ja
pani sakko weron maan päälle, sata
leiwiskätä hopiata, ja leiwiskän kuldaa.
34. Ja Pharao Necho teki Elia-
chimin Josian pojan Kuningaxi hänen
Isänsä Josian siaan, ja muutti hänen
nimensä Jojakimixi; mutta Joahaxen
hän otti ja wei Egyptiin, siellä hän
kuoli.
35. Ja Jojakim andoi Pharaolle
hopian ja kullan; kuitengin lasti hän
maan werollisexi, andamaan hopiata
Pharaon käskyn jälkeen: itzekungin maa-
kunnan Kansan teki hän werollisexi
woimansa perästä hopiaan ja kuldaan,
Pharaolle Necholle andaxensa.
36. Wiidenkolmattakymmenen ajast-
ajan wanha oli Jojakim koska hän
Kuningaxi tuli, ja hallitzi yxitoistakym-
mendä ajastaikaa Jerusalemisa: hänen
äitinsä nimi oli Zebuda Pedajan ty-
tär Rumasta. 2 Aika K. 36: 5.
37. Ja hän teki pahaa HERran
edesä; niinkuin hänen Isänsäkin teh-
net olit.

24. Luku.

Jojakimin kuolema. Jojachin wiedään
fangixi. Zedechia Kuningas.

Hänen aikanansa nousi NebucadNezar
Babelin Kuningas: ja Jojakim
tuli hänelle alemmaisexi kolmexi wuo-
dexi; mutta hän käänsi itzensä, ja er-
kani hänestä. 2 Aika K. 36: 6.
2. Ja HERra andoi tulla hänen
päällensä sotawäen Chaldeasta, Syrias-
ta, Moabista ja Ammonin lapsista, ja
andoi ne tulla Judeaan hukuttamaan
händä; HERran sanan jälkeen, niin-
kuin hän oli puhunut palwelainsa Pro-
phetain kautta. 2 Kun. K. 20: 17.
Luku 22: 15, 16. Luku 23: 27. Jer. 15: 9.

3. Mutta se tapahtui Judalle HErran sanan jälkeen, että hän heitä heittäis pois kaswoinsa edestä; Manassen synnein tähden kuin hän tehnyt oli;
2 Kun. K. 21: 11.

4. Ja myös wiattoman weren tähden jonga hän wuodatti, ja täytti Jerusalemin wiattomalla werellä: sitä ei HErra tahtonut anda anderi.
2 Kun. K. 21: 16.

5. Mitä enämbi Jojakimista sanomista on, ja kaikista hänen teoistansa; eikö se ole kirjoitettu Judan Kuningasten Aikakirjasa? 2 Aika K. 36: 4.

6. Ja Jojakim nukkui Isäinsä kansa: ja hänen poikansa Jojachin tuli Kuningari hänen siaansa.

7. Ja Egyptin Kuningas ei lähtenyt enä maaldansa: sillä Babelin Kuningas oli häneldä ottanut kaikki pois mitä Egyptin Kuningan oma oli, Egyptin ojasta Phratin wirtaan asti.

8. Kahderantoistakymmenen wuotinen oli Jojachin tullesansa Kuningari, ja hallitzi kolme kuukautta Jerusalemisa: hänen äitinsä nimi oli Nehustha Elnathanin tytär Jerusalemista.

9. Ja hän teki pahaa HErran edesä; niinkuin hänen Isänsäkkin tehnyt oli.

10. Silloin matkustit NebucadNezarin Babelin Kuningan palweliat ylös Jerusalemiin: ja Kaupungi piiritettin.
Dan. 1: 1.

11. Ja NebucadNezar, Babelin Kuningas, tuli Kaupungin tygö; ja hänen palweliansa piiritit sen:

12. Niin Jojachin Judan Kuningas meni äitinensä Babelin Kuningan tygö, ja hänen palweliansa, ja ylimmäisensä, ja Kamaripalweliansa: Ja Babelin Kuningas otti hänen kahderandena hänen waldakuudansa wuonna.

13. Ja hän otti kaiken tawaran HErran huonesta, ja Kuningan huonesta: ja rikkoi kaikki kullaiset astiat, jotka Salomo Israelin Kuningas oli HErran Templiin andanut tehdä, niinkuin HErra puhunut oli;
2 Kun. K. 20: 17. Es. 39: 6.

14. Ja wei koko Jerusalemin, kaikki ylimmäiset, kaikki woimalliset sotamiehet, kymmenen tuhatta fangia, ja kaikki puusepät, ja raudanseppät niin ettei yhtäkän jäänyt, ... halwimmat Kansasta maalle.
1 Sam. 13: 19.

15. Ja wei Jojachinin, ja K... gan äitin, Kuningan emännät, ... nen Kamaripalweliansa pois Ba... Ja ne woimalliset maalda, ... myös Jerusalemista fangina ...
2 Aika K. 36: 10.

16. Ja kaikki wäkewät miehet, ... tuhatta, ja tuhannen ... ja tautaseppää, kaikki wäkewät miehet: Ja Babelin Kuning... heidän fangina Babeliin. ...

17. Ja Babelin Kuningas ... Mathanian hänen setänsä Ku... hänen siaansa, ja muutti hän... mensä Zedechiari. Je...

18. Yhden wuoden wanha ko... kymmendä oli Zedechia tullesans... ningari, ja hallitzi yritoistaky... wuotta Jerusalemisa. Hänen ... nimi oli Hamutal Jeremian tytär ... nasta. 1 Aika K. 3: ...
2 Aika K. 36: 11. Jer. 52: 1.

19. Ja hän teki pahaa H... edesä; niinkuin Jojachin myös ... oli.

20. Sillä se tapahtui niin Je... lemin ja Judan kansa HErra... hasta, siihenasti että hän heitti ... pois kaswoinsa edestä. Ja Zedech... kani Babelin Kuningasta.

25. Luku.

Jerusalem piiritetty. Zedechia fang... Templi poltetaan. Wäki wiedään... Babeliin. ...

Niin tapahtui yhderändenä hänen ... dakundansa wuonna, kymmen... denä päiwänä kymmenennellä ku... että NebucadNezar Babelin Kuni... tuli kaiken wäkensä kansa Jerusal... eteen, ja he sioitit heitänsä sen ... ja rakensit saarron joka tahol... ymbärille. 2 Aika K. 36...

2. Ja niin oli se Kaupungi ... tetty Kuningas Zedechian ... seen wuoteen asti toistakymmene...
Jer. 39: 1. Luku 52: 4. ...

3. Mutta yhderännellä ... tuli sangen suuri nälkä Kaupung...

in ettei maakunnan Kansalla mitän
ömistä ollut. Jer. 52: 6.
4. Niin kukistettin Kaupungi, ja
ikki sotamiehet pakenit yöllä ulos
rttitietä, niitten kahden muurin wä-
dä, joka menee Kuningan yrtitar-
an, (waan Chaldealaiset olit ymbäri
upungita) ja hän pakeni sitä tietä
öden tasaiselle kedolle.
5. Mutta Chaldealaisten sotawäki
i Kuningasta takaa, ja he käsitit
nen Jerihon kedolla: ja kaikki sota-
iehet jotka hänen tykönänsä olit, olit
nestä hajonnet.
6. Mutta Kuningan he otit kiinni,
weit hänen Babelin Kuningan tygö
iblathiin: ja he duomitzit hänen.
7. Ja he tapoit Zedechian lapset
änen silmäinsä nähden: ja puhkaisit
edechian silmät, ja sidoit hänen kaxilla
askikahleilla ja weit Babeliin.
Jer. 39: 6.
8. Seitzemändenä päiwänä wiiden-
ä kuukaudella, se on yhdexästoista-
mmenes NebucadNezarin Babelin Ku
ngan ajastaika; tuli NebuzarAdan
owin päämies Babelin Kuningan
äwelia, Jerusalemiin;
9. Ja poltti HERran huonen ja
uningan huonen: ja kaikki huonet
erusalemista, niin myös kaikki suuret
onet, poltti hän tulella.
10. Ja kaikki Chaldealaisten sota-
äki, jotka huowin päämiehen kanßa
it, särjit muurit kuin Jerusalemin
mbärillä olit.
11. Mutta muun Kansan, joka jää-
t oli Kaupungiin, ja ne jotka Babe-
n Kuningan tygö paennet olit, ja sen
uun yhteisen Kansan wei Nebuzar-
dan huowin päämies pois.
12. Ja niitä halwimpia maakun-
ja jätti huowin päämies, wiinamäen
iehixi ja peldomiehixi.
13. Mutta Chaldealaiset särjit was-
iset patzat HERran huonesa, ja istui-
et, ja waskimeren joka HERran
uonesa oli: ja weit niitten wasken
Babeliin. 1 Kun. K. 7: 15, 23. Jer. 27: 19.
14. Ja padat, lapiot, weitzet, lusikat,
ja kaikki waskiset astiat, joilla palwel-
tiin, otit he pois. 1 Kun. K. 7: 50.

15. Huowin päämies otti myös pan-
nut ja maljat, jotka olit kokonansa
kullasta ja hopiasta:
16. Kaxi patzasta, yhden meren, ja
istuimet jotka Salomo oli andanut ra-
keta HERran huoneseen; joita waski-
astioita ei taittu kaikkia punnita.
17. Yxi patzas oli kahdexantoista-
kymmendä kyynärätä korkia, ja sen
kruunu oli myös waskesta, joka kruunu
oli kolme kyynärätä korkia, ja werkko
ja granatin omenat ymbäri kruunun
olit kaikki waskesta: tainkaltainen oli
myös toinen patzas werkkoinensa.
1 Kun. K. 7: 16. 2 Aika K. 3: 15. Jer. 52: 21.
18. Ja huowin päämies otti Papin
Serajan siitä ensimäisestä wuorosta, ja
Papin Zephanian toisesta wuorosta; ja
kolme owenwartiata. 4 Mos. 3: 1, rc.
19. Ja yhden Kamarihaldian otti
hän Kaupungista, joka oli sotawäen
haldiaxi asetettu, ja wiisi miestä niistä
kuin seisoit aina Kuningan edesä, jot-
ka Kaupungista löyttin: Ja Sopherin
sodanpäämiehen, joka maan Kansan
opetti sotimaan; niin myös kuusikym-
mendä miestä maan wäestä, jotka Kau-
pungista löyttin.
20. Nämät otti NebuzarAdan huo-
win ylimmäinen, ja wei Babelin Ku-
ningan tygö Riblathiin.
21. Ja Babelin Kuningas löi ja
tappoi ne Riblathisa Hemathin maalla.
Näin wietin Juda pois maaldansa.
22. Mutta sen wäen päälle kuin
Judan maasa jäljellä oli, jonga Ne-
bucadNezar Babelin Kuningas jättä-
nyt oli, asetti hän Gedalian Ahika-
min pojan Saphanin pojan.
Jer. 40: 5.
23. Koska kaikki sotajoukkoin pää-
miehet ja muut kuulit Babelin Kunin-
gan korottanen Gedalian, tulit he Ge-
dalian tygö Mizpaan: Ismael Netha-
nian poika, ja Johanan Kareahn poika,
ja Seraja Thanhumethin Netopha-
thitan poika, ja Jaesanja Maechatin
poika, heidän miehinensä.
24. Ja Gedalia wannoi heille ja
heidän miehillensä, ja sanoi heille: äl-
kät peljätkö olla Chaldealaisten alim-
maisna: pysykät maasa, ja palwelkat
Babelin Kuningasta, niin te menestytte.

25. Mutta seitzemännellä kuukau-
della tuli Ismael Nethanian poika, Eli-
saman pojan Kuningallisesta suwusta,
ja kymmenen miestä hänen kanssansa,
ja tapoit Gedalian ja ne Judalaiset ja
Chaldealaiset jotka hänen kanssansa olit
Mizpaasa. Jer. 41: 2.
26. Niin nousi kaikki Kansa sekä
suuret että pienet, ja sotawäen pää-
miehet, ja tulit Egyptiin: sillä he pel-
käisit Chaldealaisia.
27. Seitzemändenä ajastaikana nel-
jättäkymmendä, sittekuin Jojachin Ju-
dan Kuningas oli wiety pois, seitze-
mändenä päiwänä kolmattakymmendä,
toisella kuukaudella
Ewil Merodach Babelin
simäisnä waldakundansa
Jojachinin Judan Kuningan
huonesta: Jer. 52:
28. Ja puhui hänen kanssansa
wällisesti: ja asetti hänen is
ylemmä niitten Kuningasten
jotka hänen tykönänsä olit B
29. Ja muutti hänen fangi
waattet: ja hän söi aina hänen
nänsä kaiken elinaikansa
30. Ja määräis hänelle hänen
sa, hänelle aina jokapäiwä Kun
annetta, kaikkena hänen elinaika

Toisen Kuningasten Kirjan loppu.

Ensimäinen Aika Kirja.

1. Luku.

Adamin, Noahn, Abrahamin, Esaun lapset. Edomin Ruhtinat.

Adam, Seth, Enos, 1 Mos. 5: 3.
2. Kenan, Mahalaleel, Jared,
3. Henoch, Methusala, Lamech,
4. Noe, Sem, Ham ja Japhet.
1 Mos. 9: 18.
5. Japhetin lapset: Gomer, Magog,
Madai, Jawan, ja Tubal: Mesech ja
Thiras. 1 Mos. 10: 2.
6. Gomerin lapset: Ascenas, Riphat
ja Thogarma.
7. Niin myös Jawanin lapset: Eli-
sa, ja Tharsisa: Chitim ja Dodanim.
8. Hamin lapset: Chus, Mizraim,
Put ja Canaan. 1 Mos. 10: 6.
9. Ja Chusin lapset: Seba, Hewi-
la, Sabtha, Raema ja Sabthecha: ja
Raeman lapset: Scheba ja Dedan.
10. Chus siitti Nimrodin: tämä
rupeis olemaan woimallinen maalla.
1 Mos. 10: 8.
11. Mizraim siitti Ludim, Anamim,
Lehabim, Naphtuhim:
12. Niin myös Patrusim ja Caslu-
him; joista Philistealaiset owat tullet,
ja Caphthorim.
13. Canaan siitti Zidonin esikoisen-
sa, ja Hethin:
14. Niin myös Jebusin, Amorin
ja Gergosin,
15. Ja Hewin, Arkin, ja S
16. Ja Arwadin, Zemarin ja
mathin.
17. Semin lapset: Elam,
Arphachsad, Lud, ja Aram: Uz,
Gether ja Masech. 1 Mos.
18. Arphachsad siitti Sala
Salah siitti Eberin. 1 Mos.
19. Eberille oli syndynyt ka
kaa: yhden nimi oli Peleg, et
nen aikanansa oli maa jaettu,
nen weljensä nimi oli Joctan.
1 Mos. 10: 25.
20. Joctan siitti Almodadin ja
lephin: Hazarmawethin ja Jar
21. Hadoramin, Usalin ja D
22. Ebalin, Abimaelin ja Sc
23. Ophirin, Hewilan ja Jo
nämät owat kaikki Joctanin lapset
24. Sem, Arphachsad, Salah,
1 Mos. 11: 10.
25. Eber, Peleg, Regu,
26. Serug, Nahor, Tharah,
27. Abram, se on Abraham.
1 Mos. 17: 5.
28. Abrahamin lapset: Is
Ismael. 1 Mos. 16: 15. 1 Mos.
29. Nämät owat heidän su
dansa: Ismaelin esikoinen, Ne
Kedar, Adbeel ja Mibsam.
1 Mos. 25: 13.
30. Misma, Duma, Massa
ja Thema,

31. Jethur, Naphis ja Kedma: Nä-
ät owat Ismaelin lapset.

32. Keturan Abrahamin toisen emän-
n lapset kuin hän synnytti: Simran,
oksan, Medan, Midian, Jesbach, ja
ua: ja Jokfanin lapset: Scheba ja
edan. 1 Mos. 25: 2.

33. Midianin lapset: Epha, Epher,
noch, Abida, ja Eldaa. Nämät o-
t kaikki Keturan lapset.

34. Ja Abraham siiti Isaachin.
aachin lapset olit Esau ja Israel.
1 Mos. 25: 25, 26.

35. Esaun lapset: Eliphas, Reguel,
us, Jaelam ja Korah.
1 Mos. 36: 1, 2c.

36. Eliphan lapset: Theman, Omar,
phi, Gaethan, Kenas, Thimna ja
malech.

37. Reguelin lapset: Nahath, Se-
h, Sammah ja Missa.

38. Seirin lapset: Lothan, Sobal,
ibeon, ja Ana: Dison, Ezer ja Disan.
1 Mos. 36: 20.

39. Lothanin lapset: Hori ja Ho-
m: Mutta Lothanin sisar oli Thimna.

40. Sobalin lapset: Aljan, Mana-
h, Ebal, Sephi ja Onam. Sibeo-
n lapset owat: Aja ja Ana.

41. Anan lapset, Dison. Disonin
set: Hamram, Esban, Jethran ja
aran.

42. Ezerin lapset: Bilhan, Saewan,
achan. Disanin lapset: Uz ja Aran.

43. Nämät owat Kuningat jotka
llitzit Edomin maalla, ennenkuin yxi-
n Kuningas hallitzi Israelin lasten
ja: Bela Beorin poika; ja hänen
aupunginsa nimi oli Dinhaba.
1 Mos. 36: 31, 2c.

44. Ja koska Bela oli kuollut, tuli
obab Serahn poika Bozrasta Kunin-
axi hänen siaansa.

45. Koska Jobab oli kuollut, tuli
usam Kuningaxi hänen siaansa, The-
alaisten maalda.

46. Koska Husam oli kuollut, tuli
änen siaansa Kuningaxi Hadad Be-
adin poika, joka löi Midianitat Moa-
bain kedolla: Ja hänen Kaupungin-
sa nimi oli Awith.

47. Koska Hadad oli kuollut, tuli
hänen siaansa Kuningaxi Samla Maz-
rekasta.

48. Koska Samla oli kuollut, tuli
Saul Rehobothin wirran tyköä Ku-
ningaxi hänen siaansa.

49. Koska Saul oli kuollut, tuli
Baal Hanan Ahborin poika Kuningaxi
hänen siaansa.

50. Koska Baal Hanan oli kuollut,
hallitzi hänen siasansa Hadad, ja hänen
Kaupunginsa nimi oli Pagi: Ja hä-
nen emändänsä nimi oli Mehetabeel
Matredin tytär Mesahabin tyttären.

51. Koska Hadad oli kuollut, olit
Ruhtinat Edomisa: se Ruhtinas Thim-
na, se Ruhtinas Alja, se Ruhtinas
Jetheth: 1 Mos. 36: 40.

52. Se Ruhtinas Oholibama, se
Ruhtinas Ela, se Ruhtinas Pinon:

53. Se Ruhtinas Kenas, se Ruh-
tinas Theman, se Ruhtinas Mibzar:

54. Se Ruhtinas Magdiel, se Ruh-
tinas Iram. Nämät owat Edomin
Ruhtinat.

2. Luku.

Israelin ja Judan polwiluwut. Kiriath-Jearim.

Nämät owat Israelin lapset: Ruben,
Simeon, Lewi, ja Juda, Isaschar,
ja Sebulon. 1 Mos. 46: 8, 2c.

2. Dan, Joseph, ja BenJamin,
Naphthali, Gad, ja Asser.

3. Judan lapset: Ger, Onan, Sela,
ne kolme synnytti hänelle Suhan tytär
se Cananealainen. Ja Ger Judan esi-
koinen oli paha HERran edesä, sen-
tähden tappoi hän hänen.
1 Mos. 38: 3, 7. Luku 46: 12.

4. Ja Thamar hänen miniänsä,
synnytti hänelle Perezen ja Serahn:
niin että Judan lapsia oli kaikkiansa
wiisi. 1 Mos. 38: 29, 30.

5. Perezen lapset: Hezron ja Hamul.

6. Serahn lapset: Simri, Ethan,
Heman, Calkol ja Dara: ja heitä
kaikkiansa oli myös wiisi.

7. Karmin lapset: Achar, joka Is-
raelin murhellisexi saatti, ryhtyisänsä
kirottuun. Jos. 7: 1.

8. Ethanin lapset: Azaria.

9. Hezronin lapset, jotka hänelle o-
wat syndynet: Jerahmeel, Ram ja
Chalbai.

10. Ram siitti Aminadabin: Aminadab siitti Nahessonin, Judan lasten päämiehen. 4 Mos. 1: 7. Ruth. 4: 19. Matth. 1: 4.

11. Nahesson siitti Salman: Salma siitti Boaxen.

12. Boas siitti Obedin: Obed siitti Isain.

13. Isai siitti esikoisensa Eliabin: toisen Abinadabin, kolmannen Simean; 1 Sam. 16: 10.

14. Neljännen Nethaneelin, wiidennen Raddainin;

15. Kuudennen Ozemin, ja seitzemännen Dawidin. 1 Sam. 17: 12.

16. Ja heidän sisarensa olit Seruja ja Abigail. Serujan lapset: Abisai, Joab ja Asael, ne kolme. 1 Sam. 26: 6.

17. Ja Abigail synnytti Amasan; ja Jether Ismaelita oli Amasan Isä.

18. Chaleb Hezronin poika siitti hänen emändäinsä Asuban ja Jerigothin kanßa; ja nämät owat hänen lapsensa: Jeser, Sobab ja Ardon.

19. Ja koska Asuba kuoli, otti Chaleb hänellensä Ephrathin, joka synnytti hänelle Hurin.

20. Hur siitti Urin, ja Uri siitti Bezaleelin. 2 Mos. 31: 2.

21. Sitte meni Hezron Machirin Gileadin Isän tyttären tygö, ja nai hänen, koska hän oli kuudenkymmenen ajastaikainen: ja hän synnytti hänelle Segubin.

22. Ja Segub siitti Jairin: ja hänellä oli kolmekolmattakymmendä Kaupungita Gileadin maakunnasa.

23. Mutta Gesur ja Aram sait heildä Jairin kylät, Kenathin ja hänen tyttärensä, kuusikymmendä Kaupungita: kaikki nämät owat Machirin Gileadin Isän lapset. 4 Mos. 32: 41.

24. Koska Hezron oli kuollut Chalebin Ephratasa; niin Hezronin emändä Abia synnytti hänelle Aßurin Thekoan Isän.

25. Ja Jerahmeelilla Hezronin esikoisella olit lapset: hänen esikoisensa Ram: ja Buna, Oren, Ozem ja Abia.

26. Ja Jerahmeelilla oli wielä toinen emändä, hänen nimensä oli Atara: hän on Onamin äiti.

27. Ja Ramin Jerahmeelin es
sen lapset: Maaz, Jamin ja Eker.

28. Ja Onamilla olit lapset,
mai ja Jada: Samain lapset,
ja Abisur.

29. Ja Abisurin emännän nim
Abihail: ja hän synnytti hänelle
banin ja Molidin.

30. Nadabin lapset: Seled ja
paim: Ja Seled kuoli lapsitoinna.

31. Ja Appaimin lapset: Jis
Jisein lapset: Sesan: Sesanin la
Ahelai.

32. Ja Jadanin Samain
lapset: Jether ja Jonathan. Ja
ther kuoli lapsitoinna.

33. Ja Jonathanin lapset:
ja Sasa: nämät owat Jerah
lapset.

34. Sesanilla ei ollut yhtän
mutta tyttäritä. Ja Sesanilla
gyptiläinen palwelia, hänen nimen
Jarha.

35. Ja Sesan andoi Jarhalle
nen palwelialensa tyttärensä em
xi: hän synnytti hänelle Athain.

36. Athai siitti Nathanin: Na
siitti Sabadin.

37. Sabad siitti Ephlalin: Ep
siitti Obedin.

38. Obed siitti Jehun: Jehu
Asarian.

39. Asaria siitti Halezin: ja
siitti Elleasan.

40. Elleasa siitti Sissemain: ja
semai siitti Sallumin.

41. Sallum siitti Jekamian: ja
kamia siitti Elisaman.

42. Chalebin Jerahmeelin weljen
set, Mesa hänen esikoisensa; hän
Siphin Isä: ja Maresan Hebro
Isän lapset.

43. Ja Hebronin lapset: Ko
Thapuah, Rekem ja Sama.

44. Sama siitti Rahamin Jo
min Isän: ja Rekem siitti Sam

45. Ja Samain poika Mao
Maon oli Bethzurin Isä.

46. Ja Epha Chalebin wai
nytti Haranin, Mosanin ja Gase
ja Haran siitti Gaseren.

47. Ja Jahdainin lapset:

…otham, Gesan, Peleth, Epha ja
…aaph.
48. Maecha Chalebin waimo syn=
…tti Seberin ja Thirhenan.
49. Ja hän synnytti myös Saphin
…admannan Isän, ja Sewan Mah=
…nan Isän, ja Gibean Isän: Ja Ach=
…oli Chalebin tytär. Jos. 15: 16.
50. Nämät olit Chalebin lapset Hu=
…pojan Ephratan esikoisen: Sobal,
…riath Jearimin Isä.
51. Salma Bethlehemin Isä: Ha=
…ph Bethgaderin Isä.
52. Ja Sobalilla Kiriath Jearimin
…fällä oli poikia, Haroe, HatziMenyhot.
53. Ja Kiriath Jearimin sukukun=
…t: Jethritat, Puthitat, Sumahitat
…Misraitat. Heistä owat ne Zaega=
…itat ja Esthoalitat tullet.
54. Salman lapset, Bethlehem ja
…etophatitat, Joabin huonen Kruunut:
…puoli osaa Manahtitaista owat Za=
…ithat.
55. Ja kirjoittajain sukukunnat kuin
…it Jabezesa, owat Thireathitat, Si=
…athitat, Suchathitat. Nämät owat
…ithat, jotka owat tullet Hamathis=
…Rechabin huonen Isästä.

3. Luku.

Dawidin lapset. Judan Kuningat, Ruhtinat.

1. Nämät olit Dawidin pojat, jotka hä=
nelle syndynet olit Hebronisa: Am=
…n esikoinen joka synnyi Ahinoamista
…isreelitiläisestä, toinen Daniel Abigai=
…ta Karmelitasta: 2 Sam. 3: 2.
2. Kolmas Absalom Maechan poi=
… Thalmain Gessurin Kuningan tyt=
…ren: neljäs Adoniah Haggithin poika.
3. Wiides Sephathia Abitalista: kun=
…s Jethream, hänen emännästänsä E=
…lasta.
4. Nämät kuusi owat hänelle syn=
…net Hebronisa. Ja hän hallitzi siellä
…tzemän wuotta, ja kuusi kuukautta:
…utta Jerusalemisa hallitzi hän kolme=
…kolmattakymmendä ajastaikaa.
5. Ja nämät owat hänelle syndynet
Jerusalemisa: Simea, Sobab, Nathan,
…a Salomo, ne neljä BathSuasta Am=
…mielin tyttärestä. 2 Sam. 5: 14.

6. Sitte Jebehar, Elisama ja Eli=
phaleth,
7. Nogah, Nepheg, ja Japia,
8. Elisama, Eliada, Elipheleth; ne
yhdexän.
9. Nämät owat kaikki Dawidin po=
jat; ilman muitten waimoin lapsita.
Ja Thamar oli heidän sisarensa.
2 Sam. 13: 1.
10. Rehabeam oli Salomon poika:
hänen poikansa Abia, hänen poikansa
Assa, hänen poikansa Josaphat.
1 Kun. K. 11: 43. Luku 14: 31.
Matth. 1: 7.
11. Hänen poikansa Joram, hänen
poikansa Ahasia, hänen poikansa Joas.
2 Kun. K. 8: 16.
12. Hänen poikansa Amasia, hänen
poikansa Asaria, hänen poikansa Jo=
tham. 2 Kun. K. 12: 21.
13. Hänen poikansa Ahas, hänen
poikansa Hiskia, hänen poikansa Ma=
nasse. 2 Kun. K. 15: 38.
14. Hänen poikansa Amon, hänen
poikansa Josia. 2 Kun. K. 21: 18, 26.
15. Mutta Josian pojat olit, esi=
koinen Johanan, toinen Jojakim, kol=
mas Zedechia, neljäs Sallum.
2 Kun. K. 23: 30. Luku 23: 34. Luku 24: 17.
16. Mutta Jojakimin lapset: Je=
chonia hänen poikansa, Zedechia hänen
poikansa.
17. Mutta Jechonian sen fangitun
lapset: hänen poikansa Sealthiel.
2 Kun. K. 24: 6 15. Jer. 22: 30.
18. (Hänen poikansa) Malkiram,
Phadaja, Seneazar, Jekamia, Hosa=
ma, Nedabia.
19. Phadajan pojat, Zerubabel ja
Simei: Zerubabelin pojat Mesullam
ja Hanania, ja heidän sisarensa Se=
lomith.
20. Hesuba, Ohel, Berechia, Hasa=
dia, JusabHesed; ne wiisi.
21. Hananian pojat Pelathia, ja
Jesaja: Rephajan pojat, Arnan pojat,
Obadian pojat, Sechanian pojat.
22. Mutta Sechanian lapset: Se=
maja: Ja Semajan lapset: Hattus,
Jegeal, Bariah, Nearia, Saphath;
ne kuusi.
23. Nearian lapset: Elioenai, His=
kia, Asrikam; ne kolme.

24. Elioenain lapset: Hodajewa, Eliasib, Pelaja, Akub, Johanan, Delaja, ja Anani; ne seitzemän.

4. Luku.

Perez, Jabez, Caleb, Sela, Simeon, Gedor.

Judan lapset: Perez, Hezron, Charmi, Hur ja Sobal. 1 Mos. 38: 29. Luku 46: 12. 1 Aika K. 2: 4.

2. Mutta Reaja Sobalin poika siitti Jahathin: Jahath siitti Ahumain ja Lahadin: nämät owat Zorathitain sukukunnat.

3. Ja nämät Ethamin Isän: Jesreel, Jesma, Jedbas, ja heidän sisarensa nimi oli Hazlelponi:

4. Ja Pnuel Gedorin Isä, ja Eser Husan Isä. Nämät owat Hurin lapset, sen ensimäisen Ephrathan pojan Bethlehemin Isän.

5. Mutta Ashurilla Thecoan Isällä oli kaxi emändätä, Helea ja Naera. 1 Aika K. 2: 24.

6. Ja Naera synnytti hänelle Ahusamin, Hepherin, Themin, Ahastharin: nämät owat Naeran lapset.

7. Mutta Helean lapset: Zereth, Jesohar ja Ethnan.

8. Mutta Coz siitti Anubin ja Hasobeban: ja Aharhelin Harumin pojan sukukunnat.

9. Mutta Jaebez oli kuuluisambi hänen weljejänsä; ja hänen äitinsä kutzui hänen Jaebez, sillä hän sanoi: minä olen hänen synnyttänyt kiwulla.

10. Ja Jaebez rukoili Israelin Jumalata, ja sanoi: jos sinä minua hywin siunaisit ja lewitäisit minun maani rajat, ja sinun kätes olis minun kanszani, ja asetaisit sitä pahaa, ettei se minua waiwaisi. Ja Jumala andoi tapahtua niinkuin hän rukoili.

11. Mutta Calub Suahn weli siitti Mehirin; se on Esthonin Isä.

12. Mutta Esthon siitti BethRaphan, Pasean, Thehinnan, IrNahaxen Isän: nämät owat Rechan miehet.

13. Kenaxen lapset: Othniel ja Saraja! Othnielin lapset, Hathath. Jos. 15: 17. Duom. 3: 9.

14. Ja Meonathai siitti Ophran, ja Saraja siitti Joabin, laaxon seppäin Isän: sillä he olit punsepät.

15. Calebin Jephunnen pojan l... set: Iru, Ela ja Naam: Elan la... Kenas. 4 Mos. 32: 1...

16. Jehaleleelin lapset: Siph, ... pha, Thiria ja Asareel.

17. Esran lapset: Jether, M... Epher ja Jalon: ja hän siitti ... jamin, Samain, Jesbahn, Esthe... nin Isän.

18. Ja hänen emändänsä Judi... nytti Jeredin Gedorin Isän, H... Sochon Isän, Jecuthielin Sa... Isän: Nämät owat Bithian Ph... tyttären lapset, jonga Mared ott...

19. Hodijan emännän Naham... gilan Isän sisaren lapset: Ga... Esthemoa, Maechathita.

20. Ja Simonin lapset: Am... Rinna, BenHanan, ja Thilon. ... lapset: Soheth ja BenSoheth.

21. Selan Judan pojan laps... Lechan Isä, Laeda Maresan I... liinainkutojan suwut Asbean h... 1 Mos. 38: 5.

22. Niin myös Jokim, ja Co... miehet, Joas ja Saraph, jotka ... olit Moabisa ja Jasublachemisa ... mät owat wanhat asiat.

23. He olit sawenwalajat, ja ... moisioisa ja umbiaidoisa, ja Ku... tykönä työnsä tähden, siellä he a...

24. Simeonin lapset: Nem... Jamin, Jarib, Serah, Saul. 1 Mos. 46: 10.

25. Sallum hänen poikansa, ... sam hänen poikansa, Misma h... poikansa.

26. Mutta Misman pojat olit: ... muel hänen poikansa, Sachur h... poikansa, Simei hänen poikansa.

27. Simeillä oli kuusitoistakym... dä poikaa ja kuusi tytärtä: mutta ... nen weljillänsä ei ollut monda l... sillä kaikki hänen sukukundansa ei ... dänyt heitänsä niinkuin Judan lap...

28. Ja he asuit BerSebasa, ... lodasa ja HazarSualisa. Jos. 1...

29. Ja Bilhasa ja Ezemisä ja ... ladisa.

30. Ja Bethuelisa, ja Horma... Ziklagisa.

31. Ja BethMarchabothisa ...

..r Suimisa, BethBirisä, ja Saarai=
..: Nämät olit heidän Kaupungin=
.., Dawidin hallitukseen asti:
32. Ja heidän kylänsä, Etham, Ain,
..mmon, Thochen ja Asan: wiisi Kau=
..ta:
.. Ja kaikki ne kylät jotka olit
..en Kaupungein ymbäristöllä Baa=
..n asti. Tämä on heidän asumasian=
..ja sukukundansa heidän keskenänsä;
.. Ja Mesobab, Jamlech, ja Jo=
.. Amasian poika,
.. Joel ja Jehu Josibian poika,
..ojan pojan, Asielin pojan.
.. Elioenai, Jacchobah, Jesohajah,
..ah, Adiel, Jsmeel ja Benajah,
37. Ja Ziza Siphin poika Allonin
.. Jedajan pojan, Simrin pojan,
..ahn pojan.
.. Nämät nimitettin päämiehixi
..n sukukundainsa seasa: ja heidän
..sä huone hajoitti itzensä paljon=
..hden.
.. Ja he menit pois ja tulit ha=
..n Gedoriin asti itäiselle puolelle
..a; etzimään laiduinda lambaillensa.
.. Ja he löysit lihawan ja hywän
..imen, ja maan joka oli awara ja
..a, rauhallinen ja lewollinen: sillä
..in lapset olit ennen siellä asunet.
.. Ja ne kuin niminomattain kir=
..ut olit, tulit Hiskian Judan Ku=
..an aikaan, ja he löit niitten muit=
.. majat, ja Meonitat kuin sieldä
..in, ja häwitit heidän hamaan tä=
.. päiwään asti, ja asuit heidän sial=
..a: sillä siellä olit laitumet heidän
..baillensa.
42. Ja silloin meni heistä liki wiisi
..a miestä, jotka olit Simeonin lap=
.., Seirin wuorelle: ja Platia, Nea=
.. Rephaja, ja Usiel Jisein lapset,
..heidän päämiehensä;
.. Ja tapoit ne kuin olit pääsnet
..ähet Amalekitaista: ja asuit siinä
..n päiwään asti.

5. Luku.

..in, Gadin ja puolen Manassen sirtä=
.. Assyriaan. Phul, Thilgath Pilnesser.

..nin Jsraelin esikoisen lapset: sil=
..än oli ensimäinen poika; mut=
.. hän Jsänsä wuoten saastutti,

annettin hänen esikoisudensa Josephin
Jsraelin pojan lapsille: ja ei hän ole
polwiluwusa luettu esikoisexi.
1 Mos. 29: 32. Luku 35: 22. Luku 48: 5.
Luku 49: 4.
2. Sillä Juda oli woimallinen wel=
jeinsä seasa, ja päämiehtinat owat hä=
nestä: ja Josephilla on esikoisuus.
3. Niin owat Rubenin Jsraelin en=
simäisen pojan lapset: Hanoch, Pallu,
Hezron ja Charmi. 1 Mos. 46: 9.
2 Mos. 6: 14. 4 Mos. 26: 5.
4. Ja Joelin lapset: Semaja hä=
nen poikansa, Gog hänen poikansa, Si=
mei hänen poikansa.
5. Hänen poikansa Micha, hänen
poikansa Reajah, hänen poikansa Baal.
6. Hänen poikansa Berah, jonga
Thilgath Pilnesser Assyrian Kuningas
wei fangixi: hän oli Rubenitain pää=
ruhtinas. 2 Kun. K. 15: 29.
7. Mutta hänen weljensä heidän su=
kukundainsa jälkeen, koska he heidän su=
kukunnisansa polwilukuun luettin; pidit
he Jejelin ja Zacharian heidän pää=
ruhtinasnansa.
8. Ja Bela Asaxen poika, Seman
pojan, Joelin pojan: hän asui Aroe=
risa hamaan Neboon ja BaalMeoniin
asti.
9. Ja asui itään päin siihenasti kuin
tullan korpeen, Phratin wirran tykönä;
sillä heidän karjansa oli paljo enändy=
nyt Gileadin maalla.
10. Ja Saulin ajalla sodeit he Ha=
garitaita wastan, niin että ne langei=
sit niitten kätten kautta: ja he asuit
heidän majoisansa, kaikesa itäisesä puo=
lesa Gileadin maata.
11. Ja Gadin lapset asuit juuri hei=
dän kohdallansa Basanin maasa Sal=
chaan asti. Jos. 13: 24.
12. Joel ylimmäinen, Saphan toi=
nen, Jaenai ja Saphath Basanisa.
13. Ja heidän weljensä heidän Js=
säinsä huonen jälkeen, Michael, Me=
sullam, Seba, Jorai, Jaechan, Sia
ja Eber, seitzemän.
14. Nämät owat Abihailin lapset
Hurin pojan, Jaroahin pojan, Gilea=
din pojan, Michaelin pojan, Jesisain
pojan, Jahdon pojan, Busin pojan.
15. Ahi Abdielin poika, Gunin po=

jan, oli päämies heidän Isäinsä huonesa.

16. Ja he asuit Basanin Gileadisa, ja hänen kylisänsä, ja kaikisa Saronin esikaupungeisa, hamaan heidän rajoinsa asti.

17. Nämät olit kaikki luetut polwilukuun Jothamin Judan Kuningan, ja Jerobeamin Israelin Kuningan aikana.
2 Kun. K. 14: 23. Luku 15: 5.

18. Rubenin lapset, Gaditat ja puoli Manassen sukukundaa, jotka olit urhollisset miehet, jotka kilpeä ja miekkaa kannoit, ja taisit jousen jännittä, ja olit oppinet sotimaan; joita oli neljä wiidettäkymmendä tuhatta, seitzemän sataa ja kuusikymmendä, jotka kelpaisit sotaan menemään.

19. Ja koska he läxit sotaan Hagaritaita, Jethuria, Naphesta ja Nodabia wastan; 1 Mos. 25: 15.

20. Niin he autettiin niitä wastan, ja Hagaritat annettiin heidän käsiinsä, ja kaikki kuin heidän kanßansa olit: sillä he huusit **Jumalan tygö** sodasa, **ja hän kuuli heidän rukouxensa, että he turwaisit häneen.**

21. Ja he weit heidän karjansa pois, wiisikymmendä tuhatta Kamelia, kaxi sataa ja wiisikymmendä tuhatta lammasta, kaxi tuhatta aasia; niin myös sata tuhatta Ihmistä.

22. Sillä siellä langeis monda haawoitettuna, että sota oli **Jumalalda**. Ja he asuit niitten siasa fangiuteen asti.
2 Kun. K. 17: 3, 6.

23. Ja puolen Manassen sukukunnan lapset asuit maasa; Basanista hamaan Baal Hermoniin ja Seneriin, ja Hermonin wuoreen asti: sillä heitä oli monda.

24. Ja nämät olit pääruhtinat heidän Isäinsä huonesa: Epher, Jisei, Eliel, Asriel, Jeremia, Hodawia, Jahdiel, wäkewät ja woimalliset miehet, ja kuuluisat pääruhtinat heidän Isäinsä huonesa.

25. Ja koska he syndiä teit heidän Isäinsä Jumalata wastan, ja teit huorutta niitten Kansain epäjumalain kansa, siinä maasa, kuin Jumala oli häwittänyt heidän edestänsä;
2 Kun. K. 17: 7.

26. Niin herätti Israelin Jum Phulin Assyrian Kuningan hengen, Thilgath Pilnesserin Assyrian Ku gan hengen, ja wei Rubenitat, G tat, ja puolen Manassen sukuku pois; ja wei heidän Halaan, Habo ja Haraan, ja Gosanin wirran hamaan tähän päiwään asti.
2 Kun. K. 15: 19, 29.

6. Luku.

Lewin sukukunda, rajat, wirka, Kau

Lewin lapset: Gerson, Kahath Merari. 1 Mos. 46: 11. 2 Mos. 6 4 Mos. 26: 57. 1 Aika K. 23: 6.

2. Mutta Kahathin lapset: Am Jesehar, Hebron ja Usiel.

3. Amramin lapset: Aaron, M ja MirJam: Aaronin lapset: N Abihu, Eleazar ja Ithamar.
2 Mos. 2: 1.

4. Eleazar siitti Pinehaxen: P has siitti Abisuan.

5. Abisua siitti Bukin: Bukki Usin.

6. Usi siitti Serajan: Seraja Merajothin.

7. Merajoth siitti Amarian: Am siitti Ahitobin.

8. Ahitob siitti Zadokin: Zadok Ahimazin. 2 Sam. 8: 17. Luku 15

9. Ahimaz siitti Asarian: Asa siitti Johananin.

10. Johanan siitti Asarian, oli Pappi siinä huonesa, jonga Sal rakensi Jerusalemisa.

11. Asaria siitti Amarian: Ama siitti Ahitobin.

12. Ahitob siitti Zadokin: Za siitti Sallumin.

13. Sallum siitti Hilkian: Hil siitti Asarian. 2 Kun. K. 22: 4.

14. Asaria siitti Serajan: Sera siitti Jozadakin.

15. Jozadak myös meni pois, si koska HERra andoi Judan ja Jeru salemin wietä fangina, Nebucadnez kautta. 2 Kun. K. 25: 11.

16. Lewin lapset: Gerson, Kah ja Merari.

17. Ja nämät olit Gersonin la nimet: Libni ja Simei. 2 Mos. 6: 17.

18. Kahathin lapset: Amram, Je-
-, Hebron ja Usiel.
19. Merarin lapset: Maheli ja
-si. Nämät owat Lewitain suku-
-nat heidän Isäinsä seasa.
20. Gersonin poika oli Libni, hänen
-ansa Jahath, hänen poikansa Sima.
21. Hänen poikansa Joah, hänen
-ikansa Iddo, hänen poikansa Serah,
-nen poikansa Jeathrai.
22. Kahathin lapset: hänen poikansa
-minadab, hänen poikansa Korah, hä-
-n poikansa Assir.
23. Hänen poikansa Elkana, hänen
-kansa Abiasaph, hänen poikansa Assir.
24. Hänen poikansa Thahath, hänen
-kansa Uriel, hänen poikansa Usia,
-n poikansa Saul.
25. Elkanan lapset: Amasai ja Ahi-

26. Elkanan, hänen poikansa El-
-, hänen poikansa Sophai, hänen
-kansa Nahath.
27. Hänen poikansa Eliab, hänen
-kansa Jeroham, hänen poikansa El-
-a.

1 Sam. 1: 1.

28. Samuelin lapset: hänen esikoi-
-sa Wasni, ja Abia.
29. Merarin lapset: Maheli, hänen
-kansa Libni, hänen poikansa Simei,
-n poikansa Usa.
30. Hänen poikansa Simea, hänen
-kansa Hagia, hänen poikansa Asaja.
31. Ja nämät owat ne kuin Dawid
-i weisamaan HERran huoneseen,
-a Arkki lewäis.
32. Ja he palwelit wirsillä seura-
-an majan asuinsian edesä, siihen-
- että Salomo rakensi HERran huo-
- Jerusalemisa: ja he seisoit wira-
-sa heidän asetuxensa jälkeen.
33. Ja nämät owat ne kuin siellä
-it, ja heidän lapsensa: Kahathin
-sista, Heman weisaja Joelin poika,
-muelin pojan.
34. Elkanan pojan, Jerohamin po-
-, Elienin pojan, Thoahn pojan;
35. Zuphin pojan, Elkanan pojan,
-thin pojan, Amasain pojan;
36. Elkanan pojan, Joelin pojan,
-rian pojan, Zephanian pojan;
37. Thahatin pojan, Assirin pojan,
-saphin pojan, Korahn pojan;

30*

38. Jezeharin pojan, Kahathin po-
jan, Lewin pojan, Israelin pojan.
39. Ja hänen weljensä Assaph sei-
soi hänen oikialla puolellansa: ja Assaph
oli Berechian poika, Simeian pojan;
40. Michaelin pojan, Baeseian po-
jan, Malchian pojan;
41. Ethnin pojan, Serahn pojan,
Adajan pojan;
42. Ethanin pojan, Simman pojan,
Simein pojan;
43. Jahathin pojan, Gersonin po-
jan, Lewin pojan.
44. Mutta heidän weljensä, Me-
rarin lapset, wasemalla puolella: Ethan
Chisin poika, Abdin pojan, Malluchin
pojan;
45. Hasabian pojan, Amasian po-
jan, Hilkian pojan;
46. Amsin pojan, Banin pojan,
Samerin pojan;
47. Mahelin pojan, Muusin pojan,
Merarin pojan, Lewin pojan.
48. Ja Lewitat heidän weljensä,
olit annetut kaikkinaisiin wirkoin, Ju-
malan huonen asuinsiasa.
49. Ja Aaron ja hänen poikansa
olit sytyttäjät polttouhrin Altarilla, ja
suitzutus Altarilla kaikkinaisisa töisä
siinä kaikkein pyhimmäsä; sowittamasa
Israelia, juuri niinkuin Moses Ju-
malan palwelia käskenyt oli.

2 Mos. 30: 7, 8. 4 Mos. 4: 16.

50. Nämät owat Aaronin lapset:
Eleazar hänen poikansa, Pinehas hä-
nen poikansa, Abisua hänen poikansa.
51. Buuki hänen poikansa, Usi hä-
nen poikansa, Seraja hänen poikansa.
52. Merajoth hänen poikansa, Ama-
ria hänen poikansa, Ahitob hänen poi-
kansa.
53. Zadok hänen poikansa, Ahimaaz
hänen poikansa.
54. Ja nämät owat heidän asuin-
siansa ja kylänsä heidän rajoisansa:
Aaronin lasten Kahathitain sukukun-
nasta; sillä arpa langeis heille.
55. Ja he annoit heille Hebronin
Judan maalda, ja hänen esikaupun-
ginsa hänen ymbäristöldänsä.

4 Mos. 35: 2, 3. Jos. 21: 13.

56. Mutta Kaupungin pellot ja sen

kylät annoit he Chalebille Jephunnen pojalle. Jos. 21: 12.

57. Niin annoit he Aaronin lapsille ne wapat Kaupungit, Hebronin ja Libnan esikaupunginensa: Jatherin ja Esthemoan esikaupunginensa;
5 Mos. 19: 2.

58. Hilen esikaupungeinensa; ja Debirin esikaupunginensa;

59. Asanin esikaupungeinensa, ja BethSemexen esikaupunginensa.

60. Ja BenJaminin sukukunnasta, Geban esikaupungeinensa, Alemethin esikaupungeinensa, ja Anathotin esikaupunginensa. Ja kaikki Kaupungit heidän sukukunnisansa olit kolmetoistakymmendä Kaupungia.

61. Mutta ne muut Kahathin lapset heidän suwusansa, siitä puolesta Manassen sukukunnasta, sait kymmenen Kaupungita arwalla.

62. Gersonin lapset heidän sukukundainsa jälkeen, sait Issascharin sukukunnalda, Asserin sukukunnalda, Naphthalin sukukunnalda ja Manassen sukukunnalda Basanisa, kolmetoistakymmendä Kaupungita.

63. Ja Merarin lapset heidän sukukundainsa jälkeen, sait arwalla Rubenin sukukunnalda, Gadin sukukunnalda ja Sebulonin sukukunnalda, kaxitoistakymmendä Kaupungita.

64. Ja Israelin lapset annoit myös Lewitaille Kaupungit esikaupunginensa.

65. Ja annoit arwan jälkeen Judan lasten sukukunnasta, Simeonin lasten sukukunnasta, BenJaminin lasten sukukunnasta, ne Kaupungit kuin he nimitit.

66. Mutta ne kuin olit Kahathin lasten suwusta, sait heidän raja Kaupunginsa, Ephraimin sukukunnasta.

67. Niin annoit he heille nämät wapat Kaupungit, Sichemin ja hänen esikaupunginsa, Ephraimin wuorelda; niin myös Geserin ja hänen esikaupunginsa; Jos. 21: 21.

68. Jokmeamin ja hänen esikaupunginsa, ja BethHoronin esikaupunginensa;

69. Ajalonin esikaupunginensa, ja GathRimmonin esikaupunginensa.

70. Niin myös puolesta Manassen sukukunnasta, Anerin esikaupungin... ja Bileamin esikaupunginensa, ... he Kahathin lasten sukukunnalle ... jäänet olit.

71. Mutta Gersonin lapsille ... he puolesta Manassen sukukun... Golan Basanisa esikaupunginensa, ... Astherotin esikaupunginensa.

72. Issascharin sukukunnasta, ... xen esikaupunginensa, ja Dob... esikaupunginensa;

73. Ramothin esikaupunginensa, ... Anemin esikaupunginensa.

74. Asserin sukukunnasta, Ma... esikaupunginensa ja Abdonin esikau... ginensa;

75. Hukokin esikaupunginensa, ... Rehobin esikaupunginensa.

76. Naphthalin sukukunnasta, ... xen Galileasa esikaupunginensa, ... monin esikaupunginensa ja Kiriat... min esikaupunginensa.

77. Muille Merarin lapsille an... he Sebulonin sukukunnasta, Rimmo... esikaupunginensa, ja Thaborin esi... punginensa.

78. Ja tuolda puolen Jor... Jerihoon päin, itään käsin Jor... tyköä, Rubenin sukukunnasta, Be... korwesa esikaupunginensa, ja Ja... esikaupunginensa;

79. Kedamothin esikaupunginensa, ... Mephaatin esikaupunginensa.

80. Gadin sukukunnasta, Ram... Gileadisa esikaupunginensa, Mahan... nin esikaupunginensa;

81. Ja Hesbonin esikaupungin... ja Jaeserin esikaupunginensa.

7. Luku.

Isaschar. BenJamin. Naphthali. Manasse. Ephraim. Asser.

Issascharin lapset: Thola, Pua, Ja... sub, ja Simron, neljä.
1 Mos. 46: 13. 4 Mos. 26: 23, 24.

2. Tholan lapset: Ussi, Repha... Jeriel, Jahemai, Jebsam ja Sam... jotka olit päämiehet heidän Isä... huonesa Tholasta, ja wäkewät mie... sukukunnisansa: heidän lukunsa oli Dawidin aikana kaxikolmattakymmendä tu... hatta ja kuusi sataa.

3. Usin lapset: Jesraja. Ja Jesrajan lapset: Michael, Obadia, Joel ja Jesia, wiisi, ja olit kaikki päämiehet.
4. Ja heidän kanßansa heidän sukukunnisansa Isäinsä huonesa, oli sotajoukko kuusi neljättäkymmendä tuhatta: sillä heillä oli monda emändätä ja lasta.
5. Ja heidän weljensä, jalot miehet kaikesta Isascharin sukukunnasta, olit seitzemän yhderättäkymmendä tuhatta, nämät kaikki luettin polwilukuun.
6. BenJaminin lapset: Bela, Becher, Jediael, ne kolme.
1 Mos. 46: 21. 4 Mos. 26: 38.
7. Belan lapset: Ezbon, Usi, Usiel, Jerimoth ja Iri, ne wiisi, päämiehet heidän Isäinsä huonesta, wäkewät miehet, ja heitä luettin polwilukuun kaxikolmattakymmendä tuhatta, ja neljä neljättäkymmendä.
8. Becherin lapset: Semira, Joas, Eliejer, Elioenai, Omri, Jeremoth, Abia, Anatoth ja Alemeth: ne kaikki olit Becherin lapset.
9. Ja olit luetut polwilukuun heidän sukukunnastansa, heidän Isäinsä huonen päämiehet, kaxikymmendä tuhatta ja kaxi sataa jaloa miestä.
10. Jediaelin lapset: Bilhan. Bilhan lapset: Jeus, BenJamin, Ehud, Cnaena, Sethan, Tharsis ja Ahisaar.
11. Ne olit kaikki Jediaelin lapset, heidän Isäinsä sukukundain päämiehet, ja wäkewät miehet; seitzemäntoistakymmendä tuhatta ja kaxisataa, jotka sotaan lärit.
12. Supim ja Hupim olit Irin lapset. Mutta Husim Aherin lapset.
13. Naphthalin lapset: Jahziel, Guni, Jezer ja Sallum, Bilhan lapset.
1 Mos. 46: 24. 4 Mos. 26: 48.
14. Manassen lapset: Esriel, jonga hänen emändänsä synnytti; mutta hänen jalkawaimonsa se Syrialainen synnytti Machirin Gileadin Isän.
15. Ja Machir otti Hupimin ja Supimin tykö emännän, joka oli molempain sisar, Maecha nimeldä: hänen toisen poikansa nimi oli Zelophchad. Ja Zelophchadilla oli tyttäritä.
4 Mos. 27: 1.
16. Ja Maecha Machirin emändä synnytti pojan, jonga hän kutzui Peretz, ja hänen weljensä kutzuttin Sares. Ja hänen poikansa oli Ulam ja Rachem.
17. Mutta Bedam oli Ulamin poika. Nämät owat Gileadin lapset, Machirin pojan, Manassen pojan.
18. Ja hänen sisarensa Moleeheth synnytti Ishudin, Abieserin ja Maholan.
19. Ja Semidalla olit nämät lapset: Ahean, Sichem, Likhi ja Aniam.
20. Nämät owat Ephraimin lapset: Suthelah, ja Bered hänen poikansa, Thahath hänen poikansa, Eleada hänen poikansa, Thahath hänen poikansa.
4 Mos. 26: 35.
21. Sabad hänen poikansa, Suthelah hänen poikansa, Eser ja Elead. Ja Gathin miehet, siinä maasa syndynet, löit heidän kuolliaxi: sillä he olit mennet ottamaan heidän karjaansa.
22. Ja heidän Isänsä Ephraim murhehti kauwan aikaa: ja hänen weljensä tulit lohduttamaan händä.
23. Ja hän meni emändänsä tygö, ja hän siitti ja synnytti pojan; jonga hän kutzui Bria, että hän oli ollut ahdistuxesa huonesansa.
24. Hänen tyttärensä oli Seera, hän rakensi alammaisen ja ylömmäisen BethHoronin ja Usen Seran.
25. Hänen poikansa oli Repha ja Reseph, ja Thelah hänen poikansa, Thahan hänen poikansa.
26. Laedan hänen poikansa, Amihud hänen poikansa, Elisama hänen poikansa. 4 Mos. 1: 10.
27. Nun hänen poikansa, Josua hänen poikansa. Jos. 1: 1.
28. Ja heidän tawaransa ja asuinsiansa oli BethEl, hänen kyläinsä kansa, ja Naeran itään päin, ja Gezer länteen päin hänen kyläinsä kanßa, Sechem hänen kyläinsä kanßa, hamaan Azzaan asti hänen kyläinsä kanßa:
29. Ja Manassen lasten poikain tykö, BethSean ja hänen kylänsä, Thaenach ja hänen kylänsä, Megiddo ja hänen kylänsä, Dor ja hänen kylänsä. Näisä asuit Josephin Israelin pojan lapset. Jos. 17: 11.
30. Asserin lapset: Jemna, Jesua, Jesui, Bria ja Serah heidän sisarensa.
1 Mos. 46: 17. 4 Mos. 26: 44.

31. Brian lapset olit: Heber ja Machiel: se on Birsawithin Isä.

32. Ja Heber siitti Japhletin, Somerin, Hothamin; ja Suan heidän sisarensa.

33. Japhletin lapset: Pasah, Bimehal ja Asuath; ne olit Japhletin lapset.

34. Somerin lapset: Ahi, Rahga, Jehuba ja Aram.

35. Ja hänen weljensä Helemin lapset: Zopha, Jemna, Seles ja Amal.

36. Zophan lapset: Suah, Harnepher, Sual, Beri, ja Jemra.

37. Bezer, Hod, Sama, Silsa, Jethran ja Beera.

38. Jetherin lapset: Jephunne, Phispa ja Ara.

39. Ullan lapset: Arah, Haniel ja Rizia.

40. Nämät olit kaikki Asserin lapset, walitut päämiehet heidän Isäinsä huonesa, wäkewät miehet, ja päämiesten pääruhtinat, ja luettin polwittain sotajoukkoon: ja heidän lukunsa oli kuusikolmattakymmendä tuhatta miestä.

8. Luku.

BenJamin, Saul, Jonathan.

BenJamin siitti Belan ensimäisen poikansa, Asbalin toisen, Arahn kolmannen; 1 Mos. 46: 21. 4 Mos. 26: 38. 1 Aika K. 7: 6.

2. Noahn neljännen, Raphan wiidennen.

3. Ja Belalla oli lapsia, Addar, Gerah, Abihud,

4. Abisua, Naeman, ja Ahoah;

5. Gera, Sephupham ja Huram.

6. Nämät owat Ehudin lapset; jotka olit Isäin päämiehet niitten seasa kuin asuit Gebasa: ja hän wei heitä Manahatiin.

7. Kuin olit: Naeman, Ahia ja Gera, hän wei heidän pois; ja siitti Usan ja Ahihudin.

8. Ja Serahaim siitti Moabin maalla, sittekuin hän heidän tyköänsä laskenut oli, Husimista ja Baerasta hänen emännistänsä.

9. Ja hän siitti emännästänsä Hodesta, Jobabin, Zibian, Mesan, ja Malcham;

10. Jeusin, Sachian ja Mirma Nämät owat hänen lapsensa Isä päämiehet.

11. Husimista siitti hän Ahitu ja Elpaalin.

12. Elpaalin lapset olit, Eber, seam ja Samed: se rakensi Ono Lodon, ja hänen kylänsä.

13. Ja Bria ja Sama olit I päämiehet, niitten kuin asuit Aja ne ajoit niitä takaa jotka asuit Gath

14. Ja Ahio, Sasak ja Jerem

15. Sebadia, Arad, Ader,

16. Michael, Jespa, ja Jo Brian lapset.

17. Sebadia, Mesullam, Hiski, He

18. Jesmerai, Jeslia, ja Jo Elpaalin lapset.

19. Jachim, Sichri, ja Sabdi;

20. Elienai, Zilthai, ja Eliel,

21. Adaja, Braja ja Simrath, mein lapset.

22. Jespan, Eber, ja Eliel,

23. Abdon, Sichri, ja Hanan,

24. Hanania, Elam, ja Anthoth

25. Jephdeja ja Pnuel, Sasa lapset.

26. Samserai, Seharia, ja Athal

27. Jaeresia, Elia ja Sichri, Je hamin lapset.

28. Nämät owat Isäin päämie heidän sukukunnisansa: ja he as Jerusalemisa.

29. Mutta Gibeonisa asui Gibe nin Isä; ja hänen emändänsä ni oli Maecha. 1 Aika K. 9: 35.

30. Ja hänen ensimäinen poika oli Abdon; sitte Zur, Kis, Baal, Nadab,

31. Gedor, Ahio ja Secher.

32. Mutta Mikloth siitti Semean; ja he asuit myös Jerusalemisa wel jeinsä kohdalla heidän kanssansa.

33. Ner siitti Kisin: Kis siitti Sau lin: Saul siitti Jonathanin, Melchi suan, AbiNadabin, ja Esbaalin. 1 Sam. 9: 1. Luku 14: 49.

34. Jonathanin poika oli Meribaal Meribaal siitti Michan.

35. Michan lapset olit: Pithon, Melech, Thaerea ja Ahas.

36. Ahas siitti Joaddan: Joadda

iitti Alemethin, Asmawetin ja Sim=
n: Simri siitti Mozan.
37. Moza siitti Binean: hänen poi=
a oli Rapha, hänen poikansa E=
a, hänen poikansa Azel.
8. Mutta Azelilla oli kuusi poikaa,
nga nimet olit: Asrikam, Bochru,
mael, Searia, Obadia, ja Hanan.
ät kaikki olit Azelin pojat.
. Esekin hänen weljensä lapset:
n hänen ensimäinen poikansa, Jeus
n, Elipheleth kolmas.
40. Mutta Ulamin lapset olit wah=
miehet ja jalot joutzimiehet, ja
ä oli paljo poikia ja poikain poi=
sata ja wiisikymmendä. Nämät
i owat BenJaminin lapsista.

9. Luku.

sangiri otettu. Jerusalemin asu=
set. Lewin wirat. Saulin suku=
juone kerroitaan.

a koko Israel luettin polwiluwun
jälkeen, ja katzo, he owat kirjoite=
Israelin Kuningasten kirjaan: ja
a wietin Babeliin heidän pahain
nsa tähden. 2 Sam. 24: 9.
. Mutta ne ensimmäiset asujamet,
a tulit perindöönsä ja Kaupungei=
a; olit Israel, Papit, Lewitat ja
hinimit. Esr. 2: 1. Neh. 11: 1, rc.
. Ja silloin asuit Jerusalemissa
an lapsista, BenJaminin lapsista;
Ephraimin ja Manassen lapsista. Neh. 11: 4.
4. Uthai Amihudin poika, Omrin
n, Imrin pojan, Banin pojan,
zen Judan pojan lapsista.
5. Mutta Silonista Asaja ensimäi=
n poika, ja hänen poikansa.
6. Serahn lapsista, Jeguel welji=
sä; kuusisataa ja yhdexänkymmendä.
7. BenJaminin lapsista, Sallu Me=
amin poika, Hodawian pojan, Ha=
an pojan;
8. Ja Jebneja Jerohamin poika,
Ela Usin poika, Michrin pojan: ja
sullam Sephatian poika, Reguelin
an, Jebnejan pojan:
9. Niin myös heidän weljensä su=
kuinsa jälkeen, yhdexän sataa ja
uudettakymmendä: nämät kaikki
owat ollet Isäin päämiehet, heidän I=
säinsä huonesa.
10. Papeista, Jedaja, Jojarib, ja
Jachin:
11. Ja Asaria Hilkian poika, Me=
sullamin pojan, Zadochin pojan, Me=
rajothin pojan, Ahitobin pojan, Ju=
malan huonen päämies; Neh. 11: 11.
12. Ja Adaja Jerohamin poika,
Pashurin pojan, Melchian pojan: ja
myös Maesai Adielin poika, Jahseran
pojan, Mesullamin pojan, Mesilleme=
thin pojan, Immerin pojan;
13. Niin myös heidän weljensä
päämiehet Isäinsä huonesa, tuhannen
seitzemän sataa ja kuusikymmendä wä=
kewätä miestä, toimittamaan wiran me=
noja Jumalan huonesa.
14. Mutta Lewitaista; jotka olit
Merarin lapsista, Semaja Hasubin poi=
ka, Asrikamin pojan, Hasabian pojan;
15. Ja Bakbakar, Heres, ja Galal,
ja Mathania Michan poika, Sichrin
pojan, Asaphin pojan;
16. Ja Obadia Semajan poika,
Galalin pojan, Jeduthun pojan, ja
Berechia Assan poika, Elkanan pojan,
joka asui Netophatitain kylisä.
17. Ja owen wartiat olit Sallum,
Akub, Talmon, Ahiman, ja heidän
weljensä: Sallum oli ylimmäinen.
18. Sillä he olit tähän saakka war=
tioinnet idäisellä puolella Kuningan
porttia: ne olit owen wartiat Lewin
poikain seasa.
19. Ja Sallum Koren poika Abi=
Asaphin pojan, Korahn pojan ja hä=
nen weljensä hänen Isänsä huonesta,
ne Korhitat, heidän wirkansa menoisa,
wartioitzemaan seurakunnan majan owi=
pieleen: ja heidän Isänsä pitä war=
tioitzeman HERran leirisä sisällekäy=
mistä.
20. Mutta Pinehas Eleazarin poika
oli ennen ollut heidän päämiehensä;
sillä HERra oli hänen kanßansa.
4 Mos. 25: 7.
21. Ja Zacharia Meselemian poi=
ka oli wartia seurakunnan majan o=
wen edesä.
22. Kaikki nämät olit walitut owea
wartioitzemaan, kaxisataa ja kaxitoista=
kymmendä, jotka olit luetut polwilu=

wun jälkeen, heidän kylisänsä. Ja Dawid ja Samuel, se näkiä, asetit heitä wirkaan heidän uskollisudesansa.

1 Sam. 9: 9. 1 Aika K. 23: 6.

23. Niin että he ja heidän lapsensa ottaisit HERran huonesta waarin, seurakunnan majan huonesta, että he sitä wartioitzit.

24. Ja ne owen wartiat olit asetetut neljää ilmaa kohden: itään, länteen, pohjaan ja etelään päin.

25. Mutta heidän weljensä olit maan kylisänsä, niin kuitengin, että heidän piti tuleman sisälle seitzemändenä päiwänä, ja ajasta niin aikaan heidän tykönänsä oleman.

2 Kun. K. 11: 5.

26. Sillä Lewitat olit uskotut olemaan neljäxi ylimmäisexi owen wartiaxi: ja he olit myös kätkyin ja HERran huonein tawarain päällä.

27. Ja he olit yötä Jumalan huonetta ymbäri: sillä heidän piti sitä wartioitzeman, ja awajaman, joka aamu.

1 Kun. K. 6: 5.

28. Ja muutamat olit heistä wiran asetten päällä: sillä heidän piti ne kandaman ulos ja sisälle luwun jälkeen.

29. Ja muutamat heistä olit asetetut astiain ja pyhäin kaluin päälle, sämbyläjauhoin, wiinan, öljyn, pyhän sawun, ja myös yrtein päälle.

30. Mutta muutamat Pappein lapsista teit hywin walmistettuja woiteita.

31. Ja Mathithia Lewitaista, Sallumin sen Korhitan ensimäinen poika, oli uskottu siihen kuin pannuisa walmistettin.

32. Ja Cahathitaista heidän weljistänsä olit asetetut katzomusleipäin ylitze, että he niitä walmistaisit joka Sabbathina.

3 Mos. 24: 5.

33. Nämät owat weisajat, Lewitain Isäin päämiehet, wapat heidän kammioisansa: sillä he olit siellä askareisansa päiwää ja yötä.

34. Nämät owat ylimmäiset Lewitain Isät, päämiehet heidän sukukunnisansa: he asuit Jerusalemisa.

35. Jejel Gibeonin Isä asui Gibeonisa: hänen emändänsä nimi oli Maecha.

1 Aika K. 8: 29.

36. Ja hänen ensimäinen poikansa Abdon, Zur, Kis, Baal, Ner ja Nadab.

37. Gedor, Ahio, Zacharia ja Mikloth.

38. Mutta Mikloth siitti Simeamin; jotka myös asuit heidän weljensä kohdalla, weljinensä Jerusalemi

1 Aika K. 8: 32.

39. Ja Ner siitti Kisin: Kis Saulin: Saul siitti Jonathanin, M chisuan, AbiNadabin, Esbaalin.

40. Ja Meribaal oli Jonath poika: ja Meribaal siitti Michan.

41. Michan pojat olit Pithon, lech ja Thaherea.

42. Ahas siitti Jaeran: Jaera Allemethin, Asmawethin ja Simri Simri siitti Mozan.

43. Moza siitti Binejan: ja phaja oli hänen poikansa, Eleasa nen poikansa, Azel hänen poika

44. Ja Azelilla oli kuusi poika nämät olit heidän nimensä: Asri Bochru, Jesmael, Searia, Obadi Hanan: ne owat Azelin pojat.

10. Luku.

Saulin kuolema, pää, hautamine

Mutta Philistealaiset sodeit Isr waستan: ja Israel pakeni Ph tealaisia, ja he langeisit lyötynä boan wuorella. 1 Sam. 31:

2. Ja Philistealaiset kowan Saulia ja hänen poikiansa takaa Philistealaiset löit Jonathanin, Abi dabin ja Melchisuan Saulin pojat

3. Ja sota oli angara Saulia tan, ja joutzimiehet tulit hänen lensä, ja hän haawoitettin ambu

4. Niin sanoi Saul asensakand le: wedä miekkas ulos, ja pistä m läpitze, ettei nämät ymbärileikkam mat tulisi, ja tekisi häpiällisesti mi le. Mutta hänen asensakandaja ei tonut: sillä hän pelkäis suuresti. otti Saul miekan, ja langeis sen p

5. Koska hänen asensakandaja Saulin kuolleexi, langeis myös miekkaan, ja kuoli.

6. Ja niin Saul kuoli, ja k hänen poikaansa, ja koko hänen nensa kuoli yhtä haawaa.

7. Koska Israelin miehet, jotka rosa olit, näit heidän paenneexi, ja

poikinensa kuollexi; jätit he Kau=
nginsa ja pakenit: Ja Philistealaiset
asuit niisä.
8. Toisna päiwänä tulit Philistea=
riisumaan lyötyjä: ja he löysit
lin poikinensa makawan Gilboan
lla.
9. Ja sittekuin he hänen riisunet
otit he hänen päänsä ja aseensa;
hetit Philistealaisten maan ym=
ja annoit ilmoitta heidän epäju=
lensa ja Kansalle.
10. Ja panit hänen aseensa, heidän
lansa huoneseen: ja hänen päänsä
he kiinni Dagonin huonen päälle.
11. Koska kaikki Gileadin Jabexesa
t, kaikki mitä Philistealaiset Sau=
hnet olit;
12. Nousit kaikki wäkewät miehet,
Saulin ja hänen poikainsa
, ja weit ne Jabexeen: ja hau=
heidän luunsa tammen ala Ja=
sa, ja paastoisit seitzemän päiwää.
2 Sam. 2: 5.
13. Ja niin kuoli Saul pahoisa
ansa, kuin hän HERraa wastan
t oli, ettei hän pitänyt HERran
a, ja että hän myös etzei welho=
na kysyäxensä häneldä;
1 Sam. 15: 11, 23. Luku 28: 7.
14. Ja ei kysynyt HERralda, sen
tappoi hän hänen: ja käänsi
kunnan Dawidille Isain pojalle.

11. Luku.

d woidellaan Kuningaxi; hänen Kau=
punginsa, Sangarit ja jano.

koko Israel kokois itzensä Dawi=
din tygö Hebroniin: ja sanoi: katzo,
olemme sinun luus ja lihas.
2 Sam. 5: 1.
2. Ja aina ennengin Saulin ollesa
ingasna, johdatit sinä Israelin u=
ja sisälle. Ja HERra sinun Ju=
las on sanonut sinulle: sinun pitä
eman minun Kansaani Israelia,
sinun pitä oleman minun Kansani
raelin päämiehen.
1 Sam. 18: 1, 5, 6. Luku 19: 8.
3. Ja kaikki Israelin wanhimmat
Kuningan tygö Hebroniin, ja Da=
heidän kanßansa HER=
sä Hebronisa. Ja he woitelit
Dawidin Israelin Kuningaxi HER=
ran sanan jälkeen Samuelin kautta.
1 Sam. 16: 13.
4. Sitte meni Dawid, ja koko Is=
rael Jerusalemiin, se on Jebus: sillä
Jebusealaiset asuit siinä maalla.
5. Ja Jebuxen asuwaiset sanoit Da=
widille: ei sinun pidä tuleman tänne:
mutta Dawid woitti Zionin linnan, se
on, Dawidin Kaupungi. 2 Sam. 5: 6.
6. Ja Dawid sanoi: joka Jebusea=
laiset ensin lyö, hänen pitä oleman
pään ja ylimmäisen. Niin Joab Zeru=
Jan poika astui ensin ylös, ja tuli
päämiehexi.
7. Ja Dawid asui linnasa; sentäh=
den kutzuit he sen Dawidin Kaupungixi.
8. Ja hän rakensi Kaupungin ym=
bäri Millosta, ja sitte kaiken ymbäri.
Ja Joab jätti ne elämään jotka jää=
net olit Kaupungiin.
9. Ja niin Dawid menestyi ja tuli
wäkewäxi: ja HERra Zebaoth oli hä=
nen kanßansa.
10. Nämät owat ylimmäiset Da=
widin wäkewämbäin seasa, jotka mie=
hullisesti hänen kanßansa pidit hänen
waldakunnasansa koko Israelin tykönä,
niin että hän tehtin Kuningaxi HER=
ran sanan jälkeen Israelin ylitze.
1 Sam. 16: 12. 2 Sam. 23: 8.
11. Ja tämä on Dawidin wäke=
witten luku: Jasobeam Hakmonin poi=
ka ylimmäinen päämiesten seasa. Hän
nosti keihänsä, ja löi kerralla kolme=
sataa.
12. Hänen jälkeensä oli Eleazar,
Dodon Ahohitan poika: hän oli kol=
men Sangarin seasa.
13. Tämä oli Dawidin kanßa Pas=
damminisa, koska Philistealaiset olit
koonnet itzensä sinne sotaan. Ja oli
kappale peldoa ohraa täynä: ja Kansa
pakeni Philistealaisia. 2 Sam. 23: 11.
14. Ja he astuit keskelle peldoa, ja
warjelit sen, ja löit Philistealaiset. Ja
HERra andoi heille suuren autuuden.
15. Ja ne kolme niistä kolmesta=
kymmenestä ylimmäisestä, tulit kalliolle
alas Dawidin tygö, Adullamin luo=
laan. Mutta Philistealaisten leiri oli
Rephaimin laaxosa.
16. Ja Dawid oli silloin linnasa;

ja Philistealaisten Kansa olit silloin
Bethlehemisä.
17. Ja Dawid himoitzi, ja sanoi:
kuka andais minun juoda siitä wedestä,
kuin on kaiwosa Bethlehemin portin
tykönä? 2 Sam. 23: 15.
18. Niin ne kolme suorit Philistealaisten leirin läpitze, ja ammunsit wettä kaiwosta Bethlehemin portin tyköä:
otit ja kannoit Dawidille: waan ei
Dawid tahtonut sitä juoda, mutta
kaasi sen HERran eteen;
19. Ja sanoi: Jumala andakon sen
kaukana olla minusta, että minä tämän tekisin! pidäiskö minun juoman
näitten miesten werta heidän hengensä
waarasa? sillä he owat sen tuonet hengensä waaralla: sentähden ei hän tahtonut sitä juoda. Sen teit ne kolme
Sangarita.
20. Abisai Joabin weli, hän oli
ylimmäinen kolmesta, ja hän nosti keihänsä ja löi kolmesataa, ja hän ylistettin niitten kolmen seasa.
21. Ja hän oli kolmen seasa kuuluisambi niitä kahta, ja oli heidän
päämiehensä; Mutta niitten kolmen
tygö ei hän tullut.
22. Benaja Jojadan poika wäkewän miehen poika, joka suuria töitä
tehnyt oli, Kabzeelista: hän löi kaxi
Moabitain jalopeuraa: ja hän meni
alas, ja löi jalopeuran keskellä kaiwoa,
lumen aikana.
23. Hän löi myös Egyptin miehen,
joka oli wiittä kyynärätä pitkä, ja sen
Egyptiläisen kädesä oli keihäs niinkuin
kangan puu, mutta hän meni alas
hänen tygönsä sauwalla, temmais keihän Egyptiläisen kädestä, ja tappoi
hänen omalla keihällänsä.
24. Näitä teki Benaja Jojadan
poika: ja hän ylistettin niitten kolmen
Uljasten seasa;
25. Ja oli kuuluisambi niitä kolmeakymmendä: Mutta niitten kolmen tygö
ei hän tullut. Ja Dawid teki hänen
salaisexi neuwoxensa.
26. Niin myös SotaSangarit:
Asahel Joabin weli: Elhanan Dodonin poika Bethlehemistä.
2 Sam. 2: 18. Luku 23: 24.

27. Samoth Harorita, Heles P...
lonita.
28. Ira Ikexen Tecoitan po...
Abjeser Anthotita.
29. Sibbechai Husathita: Ilai...
hohita.
30. Maherai Nethophatita: ...
Baenan Nethophatitan poika.
31. Ithai Ribain poika Gib...
BenJaminin lapsista: Benaja P...
thonita.
32. Hurai Gasin ojista: Abiel...
bathita.
33. Asmaweth Baharumita: E...
ba Saalbonitha.
34. Hasemin Gisonithan lapset: ...
nathan Sagen Hararithan poika.
35. Ahiam Sacharin Harar...
poika: Eliphal Urin poika.
36. Hepher Macherathita: ...
Pelonitha.
37. Hezro Carmelita: Naerai...
bain poika.
38. Joel Nathanin weli: Mi...
Hagrin poika.
39. Zeleg Ammonita: Naherai...
rothita, Joabin ZeruJan pojan ...
kandaja.
40. Ira Jethrita: Gareb Jeth...
41. Uria Hethiläinen: Sabad ...
lain poika.
42. Adina Sisan Rubenitan po...
Rubenitain päämies, ja kolmekymm...
dä oli hänen kanßansa.
43. Hanan Maechan poika: Jo...
phat Mathonita.
44. Usia Asthrathita: Sama ...
Jajel Hathamin Aroerithan pojat.
45. Jediael Simrin poika: J...
hänen weljensä, Thizita.
46. Eliel Mahewita: Jeribai ...
Josawia Elnaamin pojat: Jeth...
Moabita.
47. Eliel, Obed ja Jaesiel Me...
bajasta.

12. Luku.

Dawid Ziklagisa ja Hebronisa.

Nämät tulit Dawidin tygö Ziklagi...
koska hän wielä oli suljettu S...
lin Kisin pojan edestä; ja he olit ...
niitten Sangarten seasa, kuin ...
autit.

2. Ja olit sowelliat ambujat jou-
a molemmin käsin, kiwillä, nuolilla
jousilla: Saulin weljistä, BenJa-
ista.
Ahjeser päämies, ja Joas, Se-
an Gibeathitan pojat: Jesiel ja
Asmawethin pojat: Baracha ja
Anthothita;
Jesmaja Gibeonita, wäkewä kol-
kymmenen seasa, ja ylitze kolmen-
menen: Jeremia, Jahesiel, Joha-
ja Josabad Gederathita;
Eleusai, Jerimoth, Bealia, Se-
a, ja Saphatia Harophita;
Elkana, Jesija, Asareel, Joeser,
Josobeam Korhita;
Joela ja Sabadia Jerohamin
Gedorista.
Gaditaista eroitit heitänsä Da-
tygö linnaan korwesa, wäkewät
mit ja sotamiehet, jotka kilpeä
keihästä kannoit: ja heidän kaswonsa
niinkuin jalopeuran kaswot, ja
t niinkuin metzäwuohet wuorilla.
Ensimmäinen Eser, toinen Oba-
kolmas Eliab;
Neljäs Masmanna, wiides Je-
;
Kuudes Athai, seitzemäs Eliel;
Kahdexas Johanan, yhdexäs
ad;
Kymmenes Jeremia, yxitoista-
menes Mahbanai.
Nämät olit Gadin lapsista so-
päämiehet: wähin sadan päälle, ja
in tuhannen päälle.
5. Nämät owat ne kuin menit
anin ylitze ensimäisnä Kuunna,
se oli täysi kaikkiin reunoinsa
ja he ajoit pakoon kaikki kuin
laaxosa, itään ja länteen päin.
Jos. 3: 15.
6. Ja sinne myös tulit BenJami-
lapsista ja Judaasta, Dawidin ty-
linnaan.
7. Ja Dawid meni ulos heidän
sä, ja wastais, ja sanoi heille:
te tulitte rauhan kanßa minun
auttamaan minua, niin olkon
sydämeni teidän kanßanne: waan
tulitta pettämään minua minun
misi, waikka ei wääryttä ole
minusa, niin meidän Isäimme Ju-
mala nähkön ja rangaiskon!

18. Ja hengi waikutti Amasain pää-
miehen, kolmenkymmenen seasa: Sinun
me olemma, Dawid, ja pidämme sinun
kanßas Isain poika, rauha, rauha ol-
kon sinulle, rauha olkon sinun auttail-
les! sillä sinun Jumalas autta sinua.
Niin otti Dawid heidän tygönsä, ja
asetti heidän sotawäen päämiehixi.

19. Ja Manassesta langeis Dawi-
din tygö, koska hän tuli Philistealaisten
kanßa Saulia wastan sotaan, waikka
ei he auttanet heitä: sillä Philistealaisten
päämiehet annoit neuwonpitestä hänen
tyköänsä mennä pois, ja sanoit: jos
hän langee Herransa Saulin tygö, niin
se tulee meidän hengemme waaraxi.
1 Sam. 29: 4.

20. Koska hän meni Ziklagiin, lan-
geis hänen tygönsä Manassesta, Adna,
Josabad, Jediael, Michael, Josabad,
Elihu, ja Zilthai; tuhanden päämie-
het Manassesta.

21. Ja he autit Dawidia sota-
joukkoa wastan: sillä he olit kaikki
wäkewät miehet, ja olit päämiehet
sodasa. 1 Sam. 30: 1.

22. Ja jokapäiwä tuli muutamia
Dawidin tygö auttamaan händä; sii-
henasti että se tuli suurexi sotajoukoxi,
niinkuin Jumalan sotajoukoxi.

23. Ja tämä on sotaan hangittunin
päämiesten luku, kuin tulit Dawidin
tygö Hebroniin, käändämään Saulin
waldakundaa hänen tygönsä, HERran
sanan jälkeen. 1 Sam. 16: 13.
2 Sam. 5: 1. 1 Aika K. 11: 3.

24. Judan lapsista kuin kannoit
kilpeä ja keihästä; oli kuusi tuhatta ja
kahdexansataa sotaan hangittuta.

25. Simeonin lapsista wäkewät mie-
het sotimaan, seitzemän tuhatta ja sata.

26. Lewin lapsista, neljä tuhatta ja
kuusisataa.

27. Ja Josada niitten päämies,
jotka olit Aaronista; ja hänen kans-
sansa oli kolmetuhatta ja seitzemän
sataa.

28. Ja Zadoch wäkewä nuorukai-
nen, ja hänen Isänsä huonen kanßa
oli kaxikolmattakymmendä päämiestä.

29. Ja BenJaminin lapsista Sau-
lin weljistä kolme tuhatta: sillä siihen-
asti pidit heistä sangen monda wielä
Saulin huonen kanßa.
30. Ja Ephraimin lapsista kaxi-
kymmendä tuhatta ja kahdexansataa:
wäkewät ja ylistetyt miehet heidän
Isäinsä huonesa.
31. Ja puolesta Manassen sukukun-
nasta kahdexantoistakymmendä tuhatta;
jotka olit nimeldänsä nimitetyt tule-
maan ja tekemään Dawidia Kuningaxi.
32. Ja Isacharin lapsista, jotka
olit taitawat aikain tietäjät ymmär-
tämään mitä Israelin tekemän piti;
kaxisataa heidän päämiestänsä, ja kaik-
ki heidän weljensä teit heidän käskyn-
sä jälkeen.
33. Sebulonista, jotka menit soti-
maan, hangitut sotaan kaikkinaisilla sota-
aseilla; wiisikymmendä tuhatta; asetta-
maan heitänsä yximielisesti järjestyxeen.
34. Naphthalista tuhannen päämiestä,
ja seitzemänneljättäkymmendä tuhatta
heidän kanßansa, kuin kannoit kilpeä
ja keihästä.
35. Danista hangitzit sotaan kahde-
xankolmattakymmendä tuhatta ja kuusi
sataa.
36. Asserista kuin menit hangittuna
sotimaan, neljäkymmendä tuhatta.
37. Tuolda puolelda Jordanin: Ru-
benitaista, Gaditaista, ja puolesta Ma-
nassen sukukunnasta, kaikkinaisilla aseilla
sotaan, sata ja kaxikymmendä tuhatta.
38. Kaikki nämät sotamiehet sodan
toimittajat tulit täydestä sydämestä
Hebroniin, tekemään Dawidita koko
Israelin Kuningaxi; niin myös kai-
killa muilla Israelisa, oli yxi mieli
tehdä Dawidia Israelin Kuningaxi.
39. Ja he olit siellä Dawidin ty-
könä kolme päiwää, söit ja joit: sillä
heidän weljensä olit walmistanet hei-
dän eteensä.
40. Ja ne myös kuin likin olit
heidän ymbärillänsä Isaschariin, Se-
buloniin ja Naphthaliin asti, he toit
leipiä aaseilla, Kameleilla, Muuleilla
ja härjillä; syötäwitä jauhoja, fikunita,
rusinoita, wiinaa, öljyä, härkiä ja
lambaita wiljalda; sillä ilo oli Israelisa.

13. Luku.

Arkki tuottu. Usa, ObedEdom.

Ja Dawid piti neuwoa, tuhain
satain pääruhtinain ja k
päämiesten kanßa. 2 Sam. 6
2. Ja Dawid sanoi kaikelle Is
joukolle: jos se teille kelpaa, ja
on HERralda meidän Jumalalda
niin toimittakamme kaikella m
menemään muitten meidän welj
tygö, koko Israelin maahan, ja
pein ja Lewitain tygö Kaupung
joisa esikaupungit owat; että h
konnuisit meidän tygömme.
3. Ja noutakamme meidän J
lamme Arkki meidän tygömme:
emme Saulin aikana siitä luk
tänet.
4. Niin kaikki joukko wastais,
niin piti tehtämän: sillä se k
kaikelle Kansalle.
5. Niin Dawid kokois kaik
raelin Egyptin Sihorista aina
thiin asti, noutamaan Jumalan A
KirjathJearimista. Jos. 1
6. Ja Dawid meni ja kaikk
rael, Baalathiin, KirjathJear
joka on Judaasa, noutamaan
HERran Jumalan Arkkia, kuin
rubimin päällä istuu, jonga nime
koillan. 2 Sam. 6: 1. Jos.
7. Ja he panit Jumalan A
uuteen wannuun, weit hänen Ab
dabin huonesta: ja Usa ja Ahio
wannua. 1 Sam. 7: 1. 2 Sam.
8. Mutta Dawid ja kaikki I
iloitzit Jumalan edesä kaikesta
wastansa, lauluilla, kandeleilla, P
tareilla, Trumbuilla, Cymbaleilla
Basunilla.
9. Ja he tulit Chidonin lake
niin ojensi Usa kätensä Arkkia
mään: sillä härjät poikkeisit si
2 Sam. 6: 6.
10. Niin HERran wiha jul
Usan päälle, ja löi händä, että
ojensi kätensä Arkkia pitämään;
että hän siinä kuoli Jumalan
4 Mos. 4: 15, 19. 1 Aika K.
11. Niin Dawid tuli murh
että HERra Usan rewäis rikk

n kutzui sen paikan PerezUsa, tähän
iwään asti.
12. Ja Dawid pelkäis Jumalata
ä päiwänä, ja sanoi: kuinga mi=
n pitä wiemän Jumalan Arkin mi=
n tygöni?
13. Sentähden ei Dawid andanut
dä Jumalan Arkkia tygönsä Da=
din Kaupungiin; waan andoi poiketa
edEdomin Githitiläisen huoneseen.
2 Sam. 6: 10.
14. Ja Jumalan Arkki wiipyi O=
Edomin tykönä hänen huonesansa
me kuukautta: Ja HERra siunais
edEdomin huonen, ja kaikki mitä
nellä oli.

14. Luku.

ramin lähetys. Dawidin emännät, lap=
set ja kuinga Philistealaiset lyödään
kaxin kerroin.

Ja Hiram Tyrin Kuningas lähetti
sanansaattajat Dawidin tygö, ja
dripuita, muurajita, ja puuseppiä;
kendamaan hänelle huonetta.
2 Sam. 5: 11, 12.
2. Ja Dawid ymmärsi että HER=
oli hänen wahwistanut Israelin Ku=
ngaxi: sillä hänen waldakundansa kor=
hänen Kansansa Israelin tähden.
3. Ja Dawid otti wielä emändiä
rusalemisa: ja hän siitti wielä poi=
ja tyttäritä.
4. Ja niitten nimet, kuin hänelle
syndynet Jerusalemisa, olit: Sam=
a, Sobab, Nathan, ja Salomo,
2 Sam. 5: 14. 1 Aika K. 3: 5, 6.
5. Jebehar, Elisua, ja Eliphaleth,
6. Noa, Nepheg, ja Japhia,
7. Elisama, BaelJada, ja Elipha=
th.
8. Ja kuin Philistealaiset kuulit
widin woidelluxi koko Israelin Ku=
ngaxi, nousit kaikki Philistealaiset
widita etzimään. Koska Dawid sen
li, meni hän heitä wastan.
2 Sam. 5: 17.
9. Ja Philistealaiset tulit, ja lewi=
heitänsä Rephaimin laaxoon.
10. Mutta Dawid kysyi neuwoa
Jumalalda, ja sanoi: pitäkö minun
menemän ylös Philistealaisia wastan,
ja tahdotkos heitä anda minun käsiini?
HERra sanoi hänelle: mene, ja minä
tahdon anda heidän sinun käsiis.
11. Ja koska he menit ylös Baal=
Perazimiin päin, löi Dawid heidän
siellä: Ja Dawid sanoi: Jumala on
hajoittanut minun wihamieheni minun
käteni kautta, niinkuin wesi hajoitetan;
sentähden kutzuit he sen paikan nimen
BaalPerazim. Es. 28: 21.
12. Ja he jätit sinne heidän juma=
lansa; ja Dawidin käskyn jälkeen pol=
tettin ne tulesa.
13. Mutta Philistealaiset kokoisit
heitänsä jällen, ja asetit itzensä alas
laaxoon. 2 Sam. 5: 22.
14. Ja Dawid kysyi jällen neuwoa
Jumalalda, ja Jumala sanoi hänelle:
ei sinun pidä menemän heidän jälkeen=
sä; mutta poikke heistä, ettäs tulisit
metzäsikunapuitten kohdalla heitä wastan.
15. Ja koskas kuulet metzäsikuna=
puitten ladwat hawisewan; niin mene
sotimaan: sillä Jumala on mennyt si=
nun edelläs lyömään Philistealaisten
sotajoukkoa.
16. Ja Dawid teki niinkuin Ju=
mala hänelle oli käskenyt; Ja he löit
Philistealaisten sotajoukot Gibeonista
niin Gaseriin asti.
17. Ja Dawidin nimi kuului kai=
kisa maisa: Ja HERra andoi hänen
pelkonsa tulla kaikkein pakanain päälle.

15. Luku.

Arkin sia. Lewin palwelus. Dawidin ilo
ja kuinga Michal katzoo hänen ylön.

Ja hän rakensi hänellensä huoneita
Dawidin Kaupungiin: ja walmisti
sian Jumalan Arkille, ja walmisti hä=
nelle majan. 2 Sam. 6: 17.
2. Silloin sanoi Dawid: ei yhden=
gän pidä kandaman Jumalan Arkkia,
waan Lewitat: sillä HERra on heidän
walinnut kandamaan Jumalan Arkkia,
ja palwelemaan händänsä ijankaikkisesti.
4 Mos. 4: 15.
3. Sentähden kokois Dawid koko Is=
raelin Jerusalemiin, kandamaan HER=
ran Arkkia ylös siihen paikkaan, kuin
hän hänelle walmistanut oli.
4. Ja Dawid andoi myös tulla ko=
koon Aaronin lapset ja Lewitat.
1 Aika K. 6: 1, rc.

5. Cahathin lapsista, päämiehen Urielin, sadan ja kahdenkymmenen weljensä kanssa.

6. Merarin lapsista, päämiehen Asajan, kahden sadan ja kahdenkymmenen weljensä kanssa.

7. Gersonin lapsista, päämiehen Joelin, sadan ja kolmenkymmenen weljensä kanssa.

8. Elizaphanin lapsista, päämiehen Semajan, kahden sadan weljensä kanssa.

9. Hebronin lapsista, päämiehen Elielin, kahdexankymmenen weljensä kanssa.

10. Usielin lapsista, päämiehen Amminadabin, sadan ja kahdentoistakymmenen weljensä kanssa.

11. Ja Dawid kutsui Papit Zadochin ja AbJatharin; ja Lewitat, Urielin, Asajan, Joelin, Semajan, Elielin ja Amminadabin;

12. Ja sanoi heille: te kuin oletta Isäin päämiehet Lewitain seasa; pyhittäkät teitänne teidän weljeinne kanssa, kandamaan ylös HERran Israelin Jumalan Arkkia, siihen siaan, jonga minä hänelle walmistanut olen.
2 Mos. 19: 10.

13. Sillä ennen koska et te läsnä ollet, teki HERra meidän Jumalamme raon meisä, etten me händä etzinet, niinkuin meidän tekemän piti.
2 Sam. 6: 6, 7. 1 Aika K. 13: 10.

14. Niin Papit ja Lewitat pyhitit heitänsä, HERran Israelin Jumalan Arkkia kandamaan.

15. Ja Lewitain pojat kannoit Jumalan Arkin, niinkuin Moses HERran sanan jälkeen käskenyt oli, heidän olallansa korennoilla jotka siinä olit.
2 Mos. 25: 14. 4 Mos. 7: 9.

16. Ja Dawid sanoi Lewitain päämiehille: että he asetaisit heidän weljistänsä weisaita harpuilla, Psaltareilla, kandeleilla, ja Symbaleilla, niin että he olisit kuultut weisawan korkialla äänellä ilon kanssa.

17. Niin Lewitat asetit Hemanin Joelin pojan, ja hänen weljistänsä Asaphin Berechian pojan: ja Merarin pojista heidän weljistänsä, Ethanin Cusajan pojan; 1 Aika K. 6: 33.

18. Ja heidän kanssansa heidän weljensä toisesta wuorosta, Zachari
Benin, Jaesielin, Semiramothin,
hielin, Unnin, Eliabin, Benajan, M
sejan, Mathithian, Eliphelejan,
nejan, ObedEdomin, ja Jejelin,
wartiat.

19. Sillä Heman, Assaph ja
olit weisajat waskisymbaleilla, h
heljällä äänellä.

20. Mutta Zacharia, Asiel,
ramoth, Jehiel, Unni, Eliab, Ma
Benaja, Psaltarilla Alamothin
21. Waan Mathithia ja Elip
ja Mikneja, ja ObedEdom, Je
Asasia, weisaisit kahdexan kielisillä
deleilla heidän edellänsä.

22. Mutta Chenania Lewitain
mies weisumestari, piti neuwoma
tä ylhäisesti weisamaan: sillä h
sangen taitawa.

23. Ja Berechia ja Elkana oli
kin owen wartiat.

24. Mutta Papit Sachania,
phat, Nethaneel, Amasai, Za
Benaja, ja Eliezer, soitit Bas
Jumalan Arkin edesä: ja Obed
ja Jeheja olit Arkin owen wa

25. Niin meni Dawid ja Is
wanhimmat ja tuhanden päämi
noutamaan HERran liiton Ar
ObedEdomin huonesta ilolla.
2 Sam. 6: 12.

26. Ja koska Jumala autti L
taita, jotka kannoit HERran li
Arkkia, uhraisit he seitzemän k
ja seitzemän oinasta. 2 Sam. 6:

27. Ja Dawid oli puetettu li
waattella, ja kaikki Lewitat jotka
kia kannoit, ja weisajat, ja Chen
weisumestari weisaitten kanssa: Oli m
Dawidin yllä liinainen päälliswa
2 Sam. 6: 14.

28. Näin saatti koko Israel HE
ran liiton Arkin ilolla, Basunain,
metein, heljäin Symbalein, Psalta
ja Kandelein kanssa.

29. Koska HERran liiton A
tuli Dawidin Kaupungiin; katzoi M
chal Saulin tytär akkunasta, ja
Dawidin hyppäwän ja soittawan,
hän katzoi hänen sydämesänsä ylön.
2 Sam. 6: 16.

16. Luku.

Dawidin uhri, weisajat, kiitoswirsi.
Zadoch, Heman.

oska he Jumalan Arkin olit kan=
danet sisälle, asetit he sen keskelle
a, jonga Dawid oli walmistanut;
hraisit polttouhria ja kiitosuhria
alan edesä. 2 Sam. 6: 17.
Ja koska Dawid oli täyttänyt
uhrit ja kiitosuhrit; siunais hän
aa HErran nimeen.
4 Mos. 6: 23.
Ja jakoi jokaitzelle Israelisa sekä
lle että waimoille, jokaitzelle lei=
, ja kappalen lihaa, ja mitan wiinaa.
2 Sam. 6: 19.
Ja hän asetti HErran Arkin
muutamita Lewitaita palweliaxi;
män, kiittämään ja kunnioitta=
n HErraa Israelin Jumalata.
Kuin olit: Assaph ensimmäinen,
ria toinen, Jesel, Semiramoth,
l, Mathithia, Eliab, Benaja,
dom, ja Jejel, Psaltarein ja
in kanßa: mutta Assaph kilise=
n Symbalein kanßa.
Ja Benaja ja Jehasiel Papit,
rwilla aina, Jumalan liiton
n edesä.
Sinä päiwänä asetti Dawid en=
kiittämään HErraa, Assaphin ja
n weljeinsä kautta.
Kiittäkät HErraa, ja saarnat=
hänen nimeensä, julistakat hänen
sä Kansain seasa.
Ps. 105: 1, etc. Es. 12: 4.
Weisatkat hänelle, soittakat hä=
, puhukat kaikista hänen ihmelli=
töistänsä.
. Ylistäkät hänen pyhää nimeän=
iitten sydän iloitkan, jotka etziwät
rraa.
1. Etzikät HErraa ja hänen woi=
nsa, etzikät hänen kaswojansa alati.
2. Muistakat hänen ihmellisiä töi=
ä, jotka hän tehnyt on, hänen ih=
nsä ja suunsa duomioita:
Te Israelin hänen palwelians
te Jacobin hänen walittunsa
:
14. Hänpä on HErra meidän
Jumalamme, hän duomitzee kaikesa
mailmasa.
15. Muistakat ijankaikkisesti hänen
liittoansa, mitä hän on käskenyt tu=
hanelle sukukunnalle:
16. Jonga hän teki Abrahamin kans=
sa, ja hänen walaansa Isaachin kanßa.
1 Mos. 15: 18.
Luku 17: 2. Luku 22: 16. Luc. 1: 73.
17. Ja sääsi sen Jacobille säädyxi,
ja Israelille ijankaikkisexi liitoxi.
18. Ja sanoi: sinulle minä annan
Canaan maan, teidän perimisenne ar=
wan. 1 Mos. 13: 15. Luku 26: 3.
Luku 28: 13. Luku 35: 12.
19. Koska te wähät ja harwat olitte,
ja muukalaiset siinä:
20. Ja he waelsit Kansasta Kan=
saan, ja yhdestä waldakunnasta toiseen
Kansaan.
21. Eipä hän sallinut heitä kenen=
gän wanhingoitta, waan rangaisi Ku=
ningat heidän tähtensä.
1 Mos. 12: 17. Luku 20: 3.
22. Älkät ruwetko minun woidel=
tuihini, ja älkät pahaa tehkö minun
Prophetailleni. Ps. 105: 15.
23. Weisatkat HErralle kaikki maa,
julistakat päiwä päiwäldä hänen au=
tuuttansa. Ps. 96: 1, etc.
24. Luetelkat pakanain seasa hänen
kunniatansa, kaikkein Kansain seasa
hänen ihmeitänsä.
25. Sillä HErra on suuri ja san=
gen kiitettäpä, peljättäpä kaikkein ju=
malitten seasa.
26. Sillä kaikki pakanain jumalat
owat epäjumalat: Mutta HErra on
taiwat tehnyt.
27. Kaunistus ja kunnia on hänen
edesänsä: wäkewys ja ilo on hänen
siasansa.
28. Te Kansain sukukunnat tuokat
HErralle, tuokat HErralle kunnia
ja woima.
29. Tuokat HErralle hänen ni=
mensä kunnia, tuokat lahjoja, ja tul=
kat hänen eteensä. Kumartakat HEr=
raa pyhäsä kaunistuxesa. Ps. 29: 1, 2.
30. Peljätkät händä kaikki mailma;
hän on maan wahwistanut, ettei se
liiku.

31. Taiwat iloitkan ja maa riemuitkan, sanottakan pakanain seasa, että HERra hallitzee.

32. Meri pauhatkan, ja mitä siinä on; kedot iloitkan, ja kaikki kuin sen päällä on. Ps. 98: 7, 8.

33. Ja ihastukan kaikki puut metzisä HERran edesä: sillä hän tulee duomitzemaan maata.

34. Kiittäkät HERraa, sillä hän on hywä, ja hänen laupiudensa on ijankaikkinen.
Ps. 107: 1. Ps. 118: 1. Ps. 136: 1.

35. Ja sanokat: auta meitä Jumala meidän wapahtajamme ja kokoa meitä, ja kehitä meitä pakanoista; että me kiitäisimme sinun pyhää nimeäs, ja kerskaisimme meitämme sinun kiitoxesas. Ps. 106: 47.

36. Kiitetty olkon HERra Israelin Jumala ijankaikkisesta ijankaikkiseen: ja kaikki Kansa sanokan Amen! ja kiittäkän HERraa!

37. Näin jätti hän HERran liiton Arkin eteen, Assaphin ja hänen weljensä, palwelemaan alinomati Arkin edesä jokapäiwäisesä työsä.

38. Mutta ObedEdomin ja hänen kahdexan weljeänsä seitzemättäkymmendä: Ja ObedEdomin Jedithunin pojan ja Hossan, owen wartiaxi.

39. Ja Papin Zadochin, ja Papit hänen weljensä, pani hän HERran majan eteen Gibeonin korkeudelle;
4 Mos. 28: 3, 4.

40. Tekemään päiwä päiwäldä HERralle polttouhria polttouhrin Altarilla, aamulla ja ehtolla; kaiketi niinkuin kirjoitettu on HERran Laisa, ja hän Israelille käskenyt oli:

41. Ja Hemanin ja Jedithunin heidän kanßansa, ja muut walitut, kuin nimeldänsä nimitetyt olit, kiittämään HERraa, että hänen laupiudensa on ijankaikkisesti:

42. Ja Hemanin ja Jedithunin heidän kanßansa, waskitorwilla ja Symbaleilla soittamaan, ja Jumalan kandeleilla. Mutta Jedithunin pojat pani hän owen wartiaxi.

43. Ja näin matkusti kaikki Kansa kukin kotiansa: Dawid myös palais siunamaan huonettansa.

17. Luku.

Dawid aikoo rakenda templin; mutta H...
ra kieldää. Meßias luwatan Daw...
siemenestä ja hän kiittää.

Ja tapahtui, koska Dawid asui
nesansa, sanoi hän Prophetalle
thanille: katzo, minä asun Cedrihu...
ja HERran liiton Arkki on w...
alla. 2 Sam. 7: 2.

2. Nathan sanoi Dawidille:
kuin sinun sydämesäs on, tee;
HERra on sinun kanßas.

3. Mutta sinä yönä tuli J...
sana Nathanin tygö, ja sanoi:

4. Mene, ja sano minun palw...
leni Dawidille: Näin sanoo HE...
ei sinun pidä minulle rakendaman...
netta asuaxeni:

5. Sillä en minä ole asunut
säkän huonesa, siitä päiwästä kuin
Israelin lapset johdatin ulos,
päiwään asti: waan minä olen
ollut majoisa ja Tabernaklisa.

6. Kuhunga ikänä minä w...
koko Israelisa, olengo minä pu...
jotakuta Duomarita Israelisa,
minä olen käskenyt kaita minun
saani, ja sanonut: mixet te ole mi...
rakendanet Cedrihuonetta?

7. Niin sano nyt näin minun
weliallení Dawidille: Näin sanoo H...
ra Zebaoth: minä olen ottanut
kedolda kusas lambaita kaitzit, m...
Kansani Israelin päämiehexi:
1 Sam. 16: 12. Ps. 78: 70.

8. Ja olen ollut sinun kanßas
hungas ikänä waelsit: ja olen h...
tänyt kaikki sinun wihamiehes ede...
ja olen tehnyt sinulle nimen, ni...
suurten nimen jälkeen kuin maan...
lä owat.

9. Mutta minä panen minun
salleni Israelille paikan, ja istutan
niin, että se siinä asuu, ja ei enä
kuteta: ja pahan Kansan ei pidä
sitä waiwaman niinkuin ennen.

10. Ja siitä ajasta kuin minä...
tin Duomarit minun Kansalleni I...
raelille, painoin minä kaikki sinun...
hamiehes alas: ja minä ilmoitan sin...
HERran rakendawan sinulle h...

11.

11. Ja pitä tapahtuman, koska si-
[n]un aikas on täytetty, että sinä menet
[i]säis tygö, niin minä herätän sinun
[si]emenes sinun jälkees, joka pitä ole-
[m]an sinun pojistas: ja minä wah-
[w]istan hänen waldakundansa.
2 Sam. 7: 12.
12. Hän rakenda minulle huonen:
[ja] minä wahwistan hänen istuimensa
[ij]ankaikkisesti. 1 Kun. K. 5: 5. Luku 6: 12.
1 Aika K. 28: 6, 7. Ps. 132: 13.
13. Minä olen hänen Isänsä, ja
[hä]n on minun poikani: ja en minä
[ot]annä minun laupiuttani häneldä pois,
[n]iinkuin minä sen käänsin häneldä pois,
[jo]ka sinun edelläs oli.
Ps. 89: 27. Hebr. 1: 5.
14. Mutta minä asetan hänen mi-
[n]un huoneseeni, ja minun waldakun-
[d]aani ijankaikkisesti; niin että hänen
[is]tuimensa on pysywäinen ijankaikkisesti.
15. Ja koska Nathan kaikkein näit-
[te]n sanain jälkeen, ja kaiken tämän
[näk]yn jälkeen Dawidin kanßa puhu-
[nu]t oli:
16. Niin tuli Kuningas Dawid ja
[ol]i HERran edesä, ja sanoi: kuka
[ol]en minä HERra Jumala? ja mikä
[on] minun huoneni, ettäs olet saatta-
[nu]t minun tähän asti?
17. Ja tämä on wähä ollut sinun
[si]lmäis edesä, Jumala, mutta sinä olet
[my]ös puhunut sinun palwelias huonelle
[ka]ukaisista asioista: ja olet katzellut mi-
[nu]n niinkuin ihmisen hahmosa, joka on
[H]ERra Jumala korkeudesa.
18. Mitä Dawid enä mahta anoa
[si]nulda, ettäs kunnioitaisit palwelias?
[si]llä sinä tunnet palwelias.
2 Sam. 7: 18. Es. 49: 1.
19. HERra, sinun palwelias tähden,
[j]a sinun sydämes jälkeen, olet sinä kaikki
[n]ämät suuret asiat tehnyt; ilmoittaxes
[ka]ikki ne suuret työt.
20. HERra, ei ole sinun kaldaistas,
[j]a ei ole Jumalata paitzi sinua, kai-
[ki]n sen jälkeen kuin me korwillamme
[k]uullet olemma. 5 Mos. 3: 24.
Luku 4: 34. 1 Kun. K. 8: 23. Ps. 86: 8.
Es. 37: 16. Dan. 3: 29. Os. 13: 4.
21. Ja kuka Kansa maan päällä,
[o]n niinkuin sinun Kansas Israel; jota
[J]umala mennyt on wapahtamaan itzel-
[l]ensä Kansaxi, ja tekemään itzellensä
nimeä suurista ja hirmuisista töistä,
ajain pakanat ulos sinun Kansas edestä,
jongas Egyptistä wapahtanut olet?
22. Ja olet tehnyt sinun Kansas
Israelin itzelles ijankaikkisexi Kansaxi:
ja sinä HERra olet heidän Jumala-
xensa tullut.
23. Nyt HERra, se sana jongas
puhunut olet palweliastas, ja hänen
huonestansa, wahwistukon ijankaikkisesti!
ja tee niinkuin sinä puhunut olet.
2 Sam. 7: 25.
24. Wahwistukon ja suurexi tulkon
sinun nimes ijankaikkisesti! että sano-
taisin: HERra Zebaoth, Israelin Ju-
mala, on Jumala Israelisa, ja sinun
palwelias Dawidin huone olkon pysy-
wäinen sinun edesäs!
25. Sillä sinä minun Jumalani
olet ilmoittanut sinun palwelias kor-
wain kuullen, ettäs rakennat hänelle
huonen: sentähden on sinun palwelias
aikoinut rukoilla sinun edesäs.
26. Nyt HERra, sinä olet Ju-
mala: ja sinä olet tätä hywää puhu-
nut palwelialles.
27. Niin rupe nyt siunamaan sinun
palwelias huonetta, että se pysyis ijan-
kaikkisesti sinun edesäs: sillä sinä HER-
ra olet siunanut sen, niin olkon se
siunattu ijankaikkisesti! 2 Sam. 7: 29.

18. Luku.

Dawid lyö pakanat; hänen wirkamiehensä.

Sitte löi Dawid Philistealaiset, ja
waati alansa heidän: ja hän otti
Gathin ja hänen kylänsä Philistealais-
ten kädestä. 2 Sam. 8: 1.
2. Hän löi myös Moabitat; niin
että he tulit Dawidille alammaisexi,
ja weit hänelle lahjoja.
3. Dawid löi myös HadadEserin
Zoban Kuningan Hamathisa; silloin
kuin hän meni asettamaan sotajouk-
koansa Phratin weden tygö.
4. Ja Dawid woitti häneldä tu-
hannen waunua, seitzemän tuhatta he-
woismiestä, ja kaxikymmendä tuhatta
jalkamiestä. Ja Dawid raiskais kaikki
waunut, ja piti heistä tallella sata
waunua. Jos. 11: 6, 9. 2 Sam. 8: 4.
5. Ja Syrialaiset Damaskusta tulit

HadadEserin Zoban Kuningan apuun; mutta Dawid löi Syrialaisista kaxikolmattakymmendä tuhatta miestä.

6. Ja Dawid asetti wartiat Syrian Damaskuun, niin että Syrialaiset tulit Dawidin alemmaisixi, ja weit hänelle lahjoja; sillä HERra autti Dawidia kuhunga ikänä hän waelsi.

7. Ja Dawid otti ne kullaiset kilwet, kuin olit HadadEserin palwelioilla; ja wei ne Jerusalemiin.

8. Otti myös Dawid HadadEserin Kaupungeista Thibehatista ja Chunista juuri paljo waskea; josta Salomo waskimeren, patzat, ja waskiastioita teki.
2 Sam. 8: 8. 1 Kun. K. 7: 23.

9. Ja koska Thou Hemathin Kuningas kuuli Dawidin lyönen kaiken HadadEserin Zoban Kuningan sotajoukon;

10. Lähetti hän poikansa Hadoramin Kuningas Dawidin tygö, terwehtämään händä ystäwällisesti, ja siunamaan händä, että hän HadadEserin kanßa sotinut ja hänen lyönyt oli; sillä Thoulla oli sota HadadEserin kanßa: niin myös kaikellaisia kullaisia, hopiaisia ja waskisia astioita (lähetti hän).
2 Sam. 8: 10.

11. Ja Kuningas Dawid pyhitti ne HERralle, sen hopian ja kullan kanßa kuin hän oli ottanut kaikilda pakanoilda, Edomealaisilda, Moabitailda, Ammonin lapsilda, Philistealaisilda ja Amalechitailda.

12. Ja Abisai ZeruJan poika löi suolalaaxosa Edomealaisista, kahdexantoistakymmendä tuhatta:
2 Sam. 8: 13. Ps. 60: 2.

13. Ja asetti wartiat Edomiin, niin että kaikki Edomealaiset olit Dawidin alemmaiset; sillä HERra autti Dawidia kuhunga ikänä hän waelsi.

14. Ja niin hallitzi Dawid kaiken Israelin: ja hän teki oikeuden ja hurskauden kaikelle Kansallensa.

15. Joab ZeruJan poika oli sotajoukon päällä: Josaphat Ahiludin poika oli Kantzleri.
2 Sam. 8: 16.

16. Zadok Ahitobin poika, ja AbiMelech AbJatharin poika olit Papit: Sansa oli kirjoittaja.

17. Benaja Jojadan poika oli Chrethin ja Plethin päällä. Ja Dawi[din] pojat olit ensimäiset Kuningan k[ä]...
2 Sam. 8: 18.

19. Luku.

Hanonin pilkka. Ammon lyött[y].

Sen jälkeen tapahtui, että Na[has] Ammonin lasten Kuningas k[uoli], ja hänen poikansa tuli Kuningaxi [hä]nen siaansa.
2 Sam. 10: [1.]

2. Niin Dawid sanoi: minä [teen] laupiuden Hanonille Nahaxen po[jalle]; sillä hänen Isänsä on tehnyt laup[iuden] minun kohtaani. Ja Dawid lä[hetti] sanansaattajat lohduttamaan hän[tä hä]nen Isänsä tähden. Ja Dawidin [pal]weliat tulit Ammonin lasten m[aalle] Hanonin tygö, lohduttamaan h[ändä].

3. Niin sanoit Ammonin lasten [ensi]mäiset Hanonille: luuletkos Da[widin] kunnioittawan sinun Isääs sinu[n sil]mäis edesä, että hän lähetti loh[dutta]jat sinun tygös? ja eikö hänen p[al]weliansa tullet sinun tygös tutkistelem[aan], kukistamaan ja wakoimaan maata.

4. Silloin otti Hanon Da[widin] palweliat, ja ajeli heidän, ja le[ikkasi] puolen heidän waatteistansa liki t[akapuo]liin asti, ja päästi heidän menem[ään].

5. Ja he menit, ja se tehtin [Da]widille tiettäwäxi niistä miehistä. [Ja] hän lähetti heitä wastan (sillä m[iehet] olit sangen suuresti häwäistyt), ja [Ku]ningas sanoi: olkat siihenasti Jer[ikossa], kuin teidän partanne kaswaa, t[ulkat] sitte jällen.

6. Mutta koska Ammonin la[pset] näit itzensä haisewan Dawidin e[desä], lähetti Hanon ja Ammonin lapset [tu]hannen leiwiskätä hopiata palkatax[ensa] waunuja ja hewoisiehiä Meso[pota]miasta, ja Syrian Maechasta ja [Zo]basta.

7. Ja he palkkaisit heillensä k[axi]neljättäkymmendä tuhatta waunu[ja], Maechan Kuningan wäkinensä: [ja he tu]lit ja sioitit heitänsä Medban e[teen]. Ja Ammonin lapset kokoisit myös [heitänsä] Kaupungeistansa ja tulit so[taan].

8. Koska Dawid sen kuuli, [lähetti] hän Joabin ulos ja koko Sa[nkarein] sotajoukon.

9. Ja Ammonin lapset olit lähte-
-, ja hankitzit heitänsä sotaan Kau-
pungin portin edesä: Mutta Kuningat
tka tullet olit, olit kedolla erinänsä.
10. Koska Joab näki sodan sekä e-
nsä että takanansa nousewan hän-
sä wastan; walitzi hän kaikki par-
miehet Israelista, ja asetti hänen-
Syrialaisia wastan.
11. Muun wäen andoi hän weljen-
Abisain käden ala; ja he warustit
sä Ammonin lapsia wastan.
12. Ja sanoi: jos Syrialaiset tule-
minua wäkewämmäxi, niin tule
auxeni: ja jos Ammonin lap-
tulewat sinua wäkewämmäxi, niin
autan sinua.
13. Ole miehullinen, ja olkamme
t meidän Kansamme edestä, ja
Jumalamme Kaupungein edestä:
HERra tehkön niinkuin hänelle
on!
14. Ja Joab lähestyi sillä wäellä
hänen kanssansa oli, sotimaan Sy-
sia wastan: ja ne pakenit händä.
15. Koska Ammonin lapset näit Sy-
set pakenewan, pakenit he myös
ita hänen weljeänsä, ja menit Kau-
iin: ja Joab meni Jerusalemiin.
16. Koska Syrialaiset näit heitän-
Israelilda lyödyxi, lähetit he sa-
aattajat, ja toit Syrialaiset tuol-
olen wirtaa. Ja Sophach Hadad-
rin sodanpäämies meni heidän edel-
ä. 2 Sam. 10: 15, 16.
17. Koska se oli Dawidille sanottu,
s hän koko Israelin ja meni Jor-
n ylitze. Ja koska hän tuli heidän
sä, asetti hän hänensä heitä was-
ja Dawid asetti itzensä Syrialaisia
sotaan, ja ne sodeit hänen kans-
a.
18. Mutta Syrialaiset pakenit Is-
lia. Ja Dawid tappoi Syrialaisista
tuhatta waunua, ja neljäkym-
tuhatta jalkamiestä: hän tappoi
Sophachin sodanpäämiehen.
2 Sam. 10: 18.
19. Ja koska HadadEserin palweliat
itänsä lyödyxi Israelilda, teit he
Dawidin kanssa, ja olit hänen
: ja Syrialaiset ei tahtonet
autta Ammonin lapsia.

20. Luku.

Rabba woitettu. Kolme uljasta lyödään.

Ja koska ajastaika kulunut oli, sithen
aikaan kuin Kuningat lähtewät u-
los, johdatti Joab sotajoukon, ja hä-
witti Ammonin lasten maan, tuli ja
piiritti Rabban: mutta Dawid oli Je-
rusalemisa. Ja Joab löi Rabban ja
kukisti sen. 2 Sam. 11: 1
Luku 12: 26, 29.
2. Ja Dawid otti heidän Kunin-
gansa Kruunun hänen päästänsä, ja
löysi sen painawan leiwiskän kuldaa,
ja oli kallita kiwiä hänesä, ja se pan-
din Dawidin päähän: Hän toi myös
sangen paljo saalista Kaupungista.
2 Sam. 12: 30.
3. Mutta wäen, kuin siellä oli, toi
hän ulos, ja siirsi heidän sahoin ja
rautahaudoille, ja kirwestöihin. Niin
teki Dawid kaikkein Ammonin lasten
Kaupungein kanssa. Ja Dawid palais
sitte kaiken wäen kanssa Jerusalemiin.
4. Sitte nousi taas sota Gaserisa
Philistealaisten kanssa. Silloin löi Si-
bechai Husathita Siphain, joka oli Ka-
lewan poikain lapsista, ja he lannistet-
tin. 2 Sam. 21: 18.
5. Ja wielä nousi sota Philistea-
laisten kanssa: Silloin löi Elhanan
Jairin poika, Lahemin Goljathin Ga-
thitan weljen, jonga keihän warsi oli
niinkuin kangan puu.
6. Ja taas nousi sota Gathisa, siellä
oli suuri mies, ja hänellä oli kuusi
sormea ja kuusi warwasta, se on neljä-
kolmattakymmendä. Ja hän myös oli
syndynyt Kalewan pojista.
7. Ja hän pilkkais Israelia: Mut-
ta Jonathan Simean poika Dawidin
weljen poika, löi hänen.
8. Nämät olit siinnet Kalewan pojista
Gathisa: ja he langeisit Dawidin käden
ja hänen palwelainsa kätten kautta.

21. Luku.

Kansa luetaan. Dawid katuu; rutto wa-
litaan, kuoletta ja seisahtuu.

Ja Satan seisoi Israelia wastan, ja
kehoitti Dawidin lukemaan Israelia.
2 Sam. 24: 1.
2. Ja Dawid sanoi Joabille ja

Kansan ylimmäisille: mengät ja luke-
kat Israel BerSebasta Daniin saakka;
ja tuokat minulle) että minä tiedäisin
heidän lukunsa.
3. Joab sanoi: HERra enändäkön
Kansansa sata kertaa suuremmaxi kuin
se nyt on. Minun Herrani Kuninga-
ni, eikö nämät kaikki ole minun Her-
rani palweliat? mixi siis minun Her-
rani kysyy sitä? mixi se tulis synnixi
Israelille?
4. Mutta Kuningan sana woitti
Joabin. Ja Joab meni, ja waelsi koko
Israelia ymbäri, ja tuli Jerusalemiin.
5. Ja Joab andoi Dawidille luetun
Kansan luwun: ja koko Israelisa oli
yxitoistakymmendä kertaa sata tuhatta
miestä, kuin miekkaa ulos weti. Ja
Judasa neljäsataa tuhatta ja seitzemän-
kymmendä tuhatta miekan wetäwätä
miestä. 2 Sam. 24: 9.
6. Mutta Lewiä ja BenJaminia ei
hän näitten sekaan lukenut; sillä Joab
kauhistui Kuningan sanasta.
1 Aika K. 27: 24.
7. Mutta se asia oli paha Juma-
lan silmäin edesä: ja hän löi Israelin.
8. Ja Dawid sanoi Jumalalle: mi-
nä olen raskasti syndiä tehnyt, että
minä sen tehnyt olen: mutta ota sinun
palwelias wääryys pois: sillä minä olen
sangen tyhmästi tehnyt.
9. Ja HERra puhui Gadille, Da-
widin Näkiälle, sanoden:
10. Mene ja puhu Dawidille, sa-
noden: näin sanoo HERra: kolme mi-
nä panen sinun etees: walitze sinulles
yxi niistä, ja minä teen sen sinulle.
11. Ja koska Gad tuli Dawidin
tygö, sanoi hän hänelle: Näin sanoo
HERra: walitze sinulles:
12. Taikka kolme näljä wuotta:
taikka kolmen kuukauden pako wihollis-
tes edesä, ja wainollises miekan edesä,
että se on käsittäwä sinun: eli kolmexi
päiwäxi HERran miekka ja rutto-
tauti maalle, niin että HERran En-
geli kadotta kaikki Israelin rajoilla.
Niin ajattele siis nyt mitä minun pi-
tä händä wastaman kuin minun on
lähettänyt.
13. Dawid sanoi Gadille: minulla
on suuri ahdistus; kuitengin tahdon
minä langeta HERran [illegible]
nen laupiudensa on sangen suuri [illegible]
tahdo langeta ihmisten käsiin.
14. Ja HERra andoi tulla rutto[illegible]
din Israeliin; niin että Israelista [illegible]
geis seitzemänkymmendä tuhatta mi[illegible]
15. Ja Jumala lähetti Engelin [illegible]
rusalemiin hukuttamaan sitä: Ja [illegible]
kuttaisa, katzoi HERra siihen, ja [illegible]
tui sitä pahaa, ja sanoi Engelille [illegible]
hukutti: nyt on kyllä, pidä kätes[illegible]
Mutta HERran Engeli seisoi Or[illegible]
nin Jebusealaisen riihen tykönä.
2 Sam. 24: 16, 18.
16. Ja Dawid nosti silmänsä, j[illegible]
sai nähdä HERran Engelin seisow[illegible]
maan ja taiwan wälillä, ja [illegible]
tyn miekan hänen kädesänsä [illegible]
Jerusalemin päälle. Niin langeis [illegible]
wid ja wanhimmat heidän kasw[illegible]
sa puetetut säkeillä. [illegible]
17. Ja Dawid sanoi Jumal[illegible]
engö minä se ole kuin annoin [illegible]
Kansan? minä se olen kuin syndiä [illegible]
ja aiwan pahoin tein. Mitä nä[illegible]
mät lambat tehnet owat? HERra [illegible]
min Jumalani anna sinun kätes [illegible]
minun ja minun Isäni huonen p[illegible]
ja ei sinun Kansalles waiwaxi. [illegible]
18. Ja HERran Engeli sanoi [illegible]
dille, että hän sanois Dawidille; [illegible]
Dawid menis ja rakennais HERral[illegible]
Altarin, Ornanin Jebusealaisen riiheen[illegible]
2 Aika K. 3: 1.
19. Ja Dawid meni Gadin sana[illegible]
jälkeen, kuin hän HERran nimeen [illegible]
hunut oli.
20. Waan kuin Ornan käänsi [illegible]
nensä ja näki neljän poikansa kans[illegible]
Engelin, lymytit he heitänsä: sillä [illegible]
nan tappoi nisuja.
21. Kuin Dawid meni Ornanin [illegible]
gö, näki Ornan ja hawaitzi Dawid[illegible]
ja meni riihestä ulos ja langeis [illegible]
woillensa Dawidin eteen maahan.
22. Ja Dawid sanoi Ornanille: [illegible]
na minulle sen riihen sia, rakenta[illegible]
siihen HERralle Altarita: anna se [illegible]
mulle täyden rahan edestä; että witzan[illegible]
lakkais Kansasta.
23. Ja Ornan sanoi Dawidille: [illegible]
sinulles, ja tee, minun Herrani [illegible]
gani, kuin sinulle kelpa. Katso [illegible]

annan myös härkiä polttouhrixi ja aseita puixi, ja nisuja ruokauhrixi: kaikkia minä annan.

24. Mutta Kuningas Dawid sanoi Ornanille: ei niin, waan minä tahdon peräti ostaa sen täydellä rahalla: sillä en minä ota sitä kuin sinun on, HERralle, ja tee polttouhria maxamata.

25. Niin Dawid andoi Ornanille sian edestä, kuuden sadan Siklin painon kuldaa.

26. Ja Dawid rakensi siinä HERralle Altarin, ja uhrais polttouhria ja kiitosuhria: Ja rukoili HERraa, ja hän kuuli hänen tulen kautta taiwaasta, polttouhrin Altarilla.
3 Mos. 9: 24. 1 Kun. K. 18: 38.

27. Ja HERra sanoi Engelille, että hän pistäis miekkansa tuppeensa.

28. Koska Dawid näki HERran kuulleri hänensä Ornanin Jebusealaisen tiihesä; uhrais hän siellä.

29. Sillä HERran maja, kuin Moses oli tehnyt korwesa, ja polttouhrin Altari, olit silloin Gibeonin korkeudella. 1 Aika K. 16: 39.
2 Aika K. 1: 3.

30. Ja ei Dawid tainnut mennä sen eteen kysymään Jumalata: sillä hän oli peljästynyt HERran Engelin miekkaa.

22. Luku.

Ainet Templin rakennuxeri. Salomo, Päämiehet waroitetaan.

Ja Dawid sanoi: täsä pitä oleman HERran huone: ja tämä Altari Israelin polttouhria warten.

2. Ja Dawid käski koota muukalaiset, jotka Israelin maalla olit: ne asetti hän kiwein wuoliaxi, wuolemaan kiwejä Jumalan huonen rakennuxexi.

3. Ja Dawid walmisti paljo rautaa porttein owein nauloixi, ja mitä yhteen naulitta tarwittin. Ja niin paljo waskea, ettei se punnitta taittu:

4. Ja Cedripuita epälukuun: sillä Zidonilaiset ja Tyrolaiset toit paljo Cedripuita Dawidille.

5. Ja Dawid ajatteli: minun poikani Salomo on nuori ja heiko, mutta huonen, joka pitä HERralle rakettaman, pitä niin suuren oleman, että sen nimi ja kunnia korotetan kaikisa maisa: sentähden walmistan minä nyt hänelle waraxi. Näin walmisti Dawid paljo ennen kuolematansa.

6. Ja hän kutzui poikansa Salomon; ja käski hänen raketa huonen HERralle Israelin Jumalalle.

7. Ja Dawid sanoi Salomolle: minun poikani, minun mieleni oli raketa HERralle minun Jumalalleni huonetta.

8. Mutta HERran sana tuli minun tygöni, ja sanoi: sinä olet paljo werta wuodattanut, ja suurta sotaa pitänyt; sentähden ei sinun pidä rakendaman minun nimelleni huonetta, ettäs niin paljo werta olet wuodattanut maan päälle minun edesäni.
2 Sam. 7: 17. 1 Kun. K. 5: 3.
1 Aika K. 28: 3.

9. Katzo, poika joka sinulle syndyy, pitä oleman lewollinen mies: sille minä annan lewon kaikilda wihollisildansa, hänen ympäristöldänsä: sentähden pitä hänen nimensä oleman Salomo: sillä minä annan rauhan ja lewon Israelille hänen elinaikanansa.

10. Hänen pitä rakendaman minun nimelleni huonen, hänen pitä oleman minun poikani, ja minä olen hänen Isänsä: ja minä wahwistan hänen waldakundansa istuimen Israelisa ijankaikkisesti. 2 Sam. 7: 13.
1 Kun. K. 5: 5. Hebr. 1: 5.

11. Niin on nyt, minun poikani, HERra sinun kansas: sinä menestyt, ja rakennat HERralle sinun Jumalalles huonen, niinkuin hän sinusta puhunut on.

12. Kuitengin andakon HERra sinulle ymmärryxen ja toimen, ja asettakon sinun Israelia hallitzemaan, ja pitämään HERran sinun Jumalas Lain!

13. Silloin sinä menestyt, koskas ahkeroitzet pitää niitä säätyjä ja oikeuxia, kuin HERra Mosexen kautta on käskenyt Israelille. Ole wahwa ja hywäsä turwasa, älä pelkä, älä myös wawahdu. 5 Mos. 31: 7, 8.
Jos. 1: 7. 1 Aika K. 28: 20.

14. Katzo, minä olen minun waiwasani walmistanut HERran huoneseen sata tuhatta leiwiskätä kuldaa, ja tuhannen kertaa tuhannen leiwiskätä hopiata, niin myös waskea ja rautaa

määrättömästi, (sillä niitä on ylön paljo:) minä olen myös toimittanut hirsiä ja kiwiä, joihingas wielä lisätä taidat.

15. Niin on sinulla paljon työn tekiitä, kiwen hakkaita, ja puuseppiä; ja kaikkia taitawita kaikkinaisiin töihin.

16. Kullalla, hopialla, waskella ja raudalla, ei ole lukua: nouse siis, ja tee se, HErra on sinun kanßas.

17. Ja Dawid käski kaikkia Israelin ylimmäisiä, auttamaan poikaansa Salomota.

18. Eikö HErra teidän Jumalanne ole teidän kanßanne, ja on andanut teille lewon joka taholda? sillä hän on andanut maan asujamet minun käsiini, ja maa on woitettu HErran ja hänen Kansansa edesä.

19. Sentähden andakat teidän sydämenne ja sielunne etziä HErraa teidän Jumalatanne; noskat ja rakendakat HErralle Jumalalle Pyhä, kannetta siihen HErran liiton Arkki, ja pyhät Jumalan astiat, huoneseen, joka HErran nimeen raketan.

23. Luku.

Salomo Kuningas. Lewin luku, järjestys, palwelus.

Koska Dawid oli wanha ja elämästä kyllänsä saanut; asetti hän poikansa Salomon Israelin Kuningaxi.
1 Kun. K. 1: 13.

2. Ja kokois kaikki ylimmäiset Israelisa; ja Papit ja Lewitat;

3. Että Lewitat luetaisiin hamasta kolmesta kymmenestä ajastajasta ja sen ylitzen. Ja heidän lukunsa oli päästä päähän, wäkewitä miehiä, kahdexanneljättäkymmendä tuhatta.

4. Joista oli neljäkolmattakymmendä tuhatta teettäjätä HErran huonesa: ja kuusi tuhatta wirkamiestä ja duomarita: 5 Mos. 16: 18.

5. Ja neljä tuhatta owen wartiata: ja neljä tuhatta niitä jotka HErralle kiitosta weisaisit kandeleilla, jotka minä pannut olen kiitosta weisamaan.

6. Ja Dawid teki järjestyxen Lewin lapsille, Gersonille, Kahathille ja Merarille. 4 Mos. 3: 18. 1 Aika K. 6: 1. 2 Aika K. 6: 17. Luku 29: 25.

7. Gersonitaista olit Laedan ja Sim[illegible]

8. Laedanin lapset: ensimäinen J[illegible] li, Sethan ja Joel, kolme.

9. Simein lapset: Salomith, [illegible] siel ja Haran, kolme. Nämät olit L[illegible] danin Isäin ylimäiset.

10. Olit myös nämät Simein [illegible] set: Jahath, Sina, Jeus ja B[illegible] Nämät neljä olit Simein lapset.

11. Jahath oli ensimäinen, S[illegible] toinen. Mutta Jeuxella ja Briall[illegible] ollut monda lasta, sentähden luettin yhdexi Isän huonexi.

12. Kahathin lapset: Amram, [illegible] zehar, Hebron, ja Usiel, neljä.

13. Amramin lapset: Aaron ja M[illegible] se. Mutta Aaron eroitettin, että [illegible] oli pyhitetty kaikkein pyhimmälle; [illegible] ja hänen poikansa ijankaikkisesti, [illegible] damaan suitzutusta HErran edesä, [illegible] palwelemaan händä, ja siunamaan [illegible] nen nimeensä ijankaikkisesti.
2 Mos. 6: 20. Luku 28: 1. 4 Mos. 6: [illegible] 5 Mos. 21: 5. Hebr. 5: 4.

14. Ja Mosexen Jumalan mi[illegible] lapset, luettin Lewitain sukukun[illegible] sekaan.

15. Mosexen lapset olit: Ger[illegible] ja Elieser. 2 Mos. 2: 22. Luku 18: [illegible]

16. Gersomin lapset: ensimäinen [illegible] Sebuel.

17. Elieserin lapset: ensimäinen [illegible] Rehabia. Ja Elieserillä ei ollut [illegible] ta lapsia, waan Rehabian lapsia [illegible] paljo enämbi.

18. Jezeharin lapset: Salomith en[illegible] simäinen.

19. Hebronin lapset: Jeria ensimäi[illegible] nen, Amaria toinen, Jehasiel kolma[illegible] ja Jakmeam neljäs. 1 Aika K. 24: [illegible]

20. Usielin lapset: Micha ensimäi[illegible] nen, ja Jesia toinen.

21. Merarin lapset: Maheli ja Mus[illegible] Mahelin lapset: Eleazar ja Kis.

22. Mutta Eleazar kuoli, ja ei ol[illegible] lut hänellä poikia, waan tyttäritä; jot[illegible] ka heidän weljensä Kisin pojat nait.

23. Musin lapset: Maheli, Eder [illegible] Jeremoth, kolme.

24. Nämät owat Lewin lapset [illegible] dän Isäinsä huonen jälkeen, Isäi[illegible] miehet, jotka nimein luwun [illegible] päästä päähän luetut olit, jotka [illegible]

iran töitä HErran huonen palwe=
xesa: kahdenkymmenen ajastaikaisista,
a sen ylitzen.
25. Sillä Dawid sanoi: HErra
Israelin Jumala on andanut Kansal=
ensa lewon; joka on asuwa Jerusale=
missa ijankaikkisesti.
26. Ja ei Lewitat tarwinnet kandaa
majaa kaikkein hänen kaluinsa kanßa,
palweluxeen.
27. Ja Lewin lapset luettin Dawi=
din wiimeisten sanain jälkeen Lewitain
kaan, kahdenkymmenen wuotisista, ja
en ylitze:
28. Että heidän piti seisoman Aa=
ronin lasten siwusa palwelemasa HEr=
ran huonesa, kartanoilla ja kammioisa,
ja kaikkinaisisa pyhitetyn puhdistuxisa; ja
kaikisa wiran töisä HErran huonesa;
29. Ja oleman näkyleipäin, säm=
pyläjauhoin, ruokauhrein, happamatto=
main kyrsäin, pannuin, hastaritten, ja
kaikkein waakain ja mittain päällä;
30. Ja seisoman joka aamulla, kiit=
tämään ja ylistämään HErraa; niin
myös ehtolla;
31. Ja uhramaan HErralle kaik=
kinaiset polttouhrit Sabbatheina, uu=
della kuulla ja juhlapäiwinä, luwun ja
tawan jälkeen, alati HErran edesä;
32. Ja ottamaan waarin seurakun=
nan majasta ja Pyhyden wartiosta, ja
Aaronin lasten heidän weljeinsä war=
tiosta; HErran huonen palweluxesa.

24. Luku.

Neljäkolmattakymmendä Papin=wuoroa, palweliat.

Mutta tämä oli Aaronin lasten jär=
jestys: Aaronin pojat olit, Na=
dab, Abihu, Eleazar ja Ithamar.
2. Mutta Nadab ja Abihu kuolit
Isänsä edesä, ja ei heillä ollut lasta.
Ja Eleazar ja Ithamar tulit Papixi.
3 Mos. 10: 1, 2. 4 Mos. 3: 4. Luku 26: 61.
3. Ja Dawid määräis heitä näin:
Zadochin Eleazarin lapsista, ja Ahime=
lechin Ithamarin lapsista, heidän wir=
kansa jälkeen, heidän palweluxesansa.
4. Ja usiammat wäkewät päämie=
het löyttin Eleazarin kuin Ithamarin
lapsista, koska he heitä niin määräisit:
Eleazarin lapsista oli siellä kuusitoista=
kymmendä ylimmäistä heidän Isäinsä
huonesa, ja kahdexan Ithamarin lap=
sista, heidän Isäinsä huonesa.
5. Ja he määräisit heitä arwalla
sekä näitä että niitä: sillä molemmat
Eleazarin ja Ithamarin lapset olit
Päämiehet Pyhäsä, ja Päämiehet Ju=
malan edesä.
6. Ja Semaja kirjoittaja Netha=
neelin poika Lewitaista, kirjoitti hei
dän Kuningan edesä, ja Päämiesten
ja Papin Zadochin, ja Ahimelechin
AbJatharin pojan, ja Pappein ja Le=
witain, ja ylimmäisten Isäin edesä:
yxi Isän huone otettin Eleazarin edes=
tä ja toinen otettin sitte Ithamarin
edestä.
7. Ja ensimäinen arpa langeis Jo=
jaribin päälle, toinen Jedajan.
8. Kolmas Harimin, neljäs Seori=
min.
9. Wiides Malchian, kuudes Meja=
min.
10. Seitzemäs Hakozin, kahdexas
Abian. Luc. 1: 5.
11. Yhdexäs Jeswan, kymmenes Ze=
chanian.
12. Yxitoistakymmenes Eliasibin,
kaxitoistakymmenes Jakimin.
13. Kolmastoistakymmenes Hupan,
neljästoistakymmenes Jesebeabin.
14. Wiidestoistakymmenes Bilgan,
kuudestoistakymmenes Immerin.
15. Seitzemästoistakymmenes Hesi=
rin, kahdexastoistakymmenes Hapizezin.
16. Yhdexästoistakymmenes Petha=
hian, kahdeskymmenes Jeheskelin.
17. Ensimäinen kolmattakymmendä
Jachinin, toinen kolmattakymmendä Ga=
mulin.
18. Kolmaskolmattakymmendä De=
lajan, neljäskolmattakymmendä Maa=
sian.
19. Tämä on heidän järjestyxensä
heidän wirkansa jälkeen, menemään
HErran huoneseen, heidän tapansa
jälkeen, heidän Isänsä Aaronin käden
ala; niinkuin HErra Israelin Juma=
la heidän oli käskenyt.
20. Muitten Lewin lasten seasa oli
Amramin lapsista, Subael, Subaelin
lapsista Jehdea.

21. Rehabian lapsista: Jesia oli heistä ensimäinen.

22. Mutta Jezcharitalaisista oli Selomoth, Selomothin lapsista Jahath.

23. (Hebronin lapset) Jeria ensimäinen, Amaria toinen, Jehasiel kolmas, Jakmeam neljäs.
1 Aika K. 23: 19.

24. Usielin lapset: Micha. Michan lapsista Samir.

25. Jesia oli Michan weli: Jesian lapsista Zacharia.

26. Merarin lapset: Maheli ja Musi: Jaesian hänen poikansa lapset.

27. Merarin lapset Jaesiasta, hänen poikansa oli Soham, Sacur ja Ibri.

28. Mutta Mahelilla oli Eleazar, ja hänellä ei ollut yhtän poikaa.

29. Kisistä, Kisin lapset Jerahmeel.

30. Musin lapset: Maheli, Eder ja Jeremoth. Ne owat Lewitain lapset heidän Isäinsä huonen jälkeen.

31. Ja nämät myös heitit arpaa weljeinsä Aaronin lasten kanßa, Kuningas Dawidin edesä, ja Zadochin ja Ahimelechin, ja ylimmäisten Isäin edesä, Pappein ja Lewitain seasa; ylimmäinen Isäin seasa, pienimmängin weljensä kanßa.

25. Luku.

Weisaitten luku.

Ja Dawid sodanpäämiesten kanßa eroitti wirkoihin Assaphin, Hemanin ja Jedithunin lapset, jotka propheteraisit harpuilla, Psaltareilla ja Symbaleilla. Ja he luettin töihin heidän wirkansa jälkeen.

2. Assaphin lapsista: Sacur, Joseph, Nethania, Asarela, Assaphin pojat: Assaphin käden alla, jotka ennustit Kuningan tykönä. 1 Sam. 19: 20.

3. Jedithunista: Jedithunin lapset: Gedalia, Zori, Jesaja, Hasabia, ja Mathithia, ne kuusi heidän Isänsä Jedithunin käden alla harpuilla, jotka ennustit, kiitit ja ylistit HERraa.

4. Hemanista: Hemanin lapset: Bukia, Mathania, Usiel, Sebuel, ja Jerimoth, Hanania, Hanani, Eliatha, Gidalthi, ja RomamthiEser, Josbekasa, Mallothi, Hothir, Mahesioth.

5. Nämät olit kaikki Hemanin lapset, Kuningan Näkiän Jumalan sanois ylöndämään sarwea; sillä Jumala andanut Hemanille neljätoistakymmendä poikaa ja kolme tytärtä.

6. Nämät kaikki olit Isänsä käden alla, weisamasa HERran huonesa Symbaleilla, Psaltareilla ja harpuilla Jumalan huonen wirasa, Kuningan Assaphin, Jedithunin ja Hemanin tuxen jälkeen. 1 Aika K. 23:

7. Ja heidän ja heidän weljeinsä luku kaikki yhteen, jotka olit opp ja ymmärtäwäiset HERran wei oli kaxi sataa ja kahderan yhderättä mendä.

8. Ja heitit arpaa heidän wart tansa niin pieni kuin suuri, ja nut niinkuin opetuslapsi.

9. Ja ensimäinen arpa langeis sephille Assaphin päälle, toinen G lian ja hänen weljeinsä ja poika päälle: ja heitä oli kaxitoistakymmendä.

10. Kolmas Sacurin, hänen kainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä kaxitoistakymmendä.

11. Neljäs Jezrin, hänen poika ja weljeinsä päälle: ja heitä oli ka toistakymmendä.

12. Wiides Nethanian, hänen kainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä kaxitoistakymmendä.

13. Kuudes Bukian, hänen poik sa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli ka toistakymmendä.

14. Seitzemäs Isreelan, hänen kainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä kaxitoistakymmendä.

15. Kahderas Jesajan, hänen po kainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä oli kaxitoistakymmendä.

16. Yhderäs Mathanian, hänen po kainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä kaxitoistakymmendä.

17. Kymmenes Simein, hänen po kainsa ja weljeinsä päälle: ja heitä kaxitoistakymmendä.

18. Ensimmäinen toistakymmendä Asareelin, hänen poikainsa ja weljei päälle: ja heitä oli kaxitoistakymmendä.

19. Toinen toistakymmendä hänen poikainsa ja weljein heitä oli kaxitoistakymmendä.

Kolmas toistakymmendä Su-
hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Neljäs toistakymmendä Mathi-
, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Wiides toistakymmendä Jere-
, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Kuudes toistakymmendä Hana-
, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Seitzemäs toistakymmendä Jos-
, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Kahdexas toistakymmendä Ha-
, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Yhdexäs toistakymmendä Mal-
, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Kahdeskymmenes Eliathan, hä-
poikainsa ja weljeinsä päälle: ja
oli kaxitoistakymmendä.
Ensimäinen kolmattakymmendä
tirin, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Toinen kolmattakymmendä Gi-
hin, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Kolmas kolmattakymmendä Ma-
thin, hänen poikainsa ja weljeinsä
ja heitä oli kaxitoistakymmendä.
Neljäs kolmattakymmendä Ro-
thiEserin, hänen poikainsa ja wel-
päälle: ja heitä oli kaxitoista-
mendä.

26. Luku.

wartiat; tawarain perään-katzojat
ja Duomarit.

wartioitten järjestyxestä: Korhi-
oli Meselemia, Koren poika,
in lapsista.
Meselemian lapset olit nämät:
esikoisensa Zacharia, toinen Je-
kolmas Sebadia, neljäs Jathniel,
wiides Elam, kuudes Johanan,
Elioenai.
Mutta ObedEdomin lapset olit
esikoisensa Semaja, toi-
kolmas Joah, neljäs
wiides Nethaneel,
5. Kuudes Ammiel, seitzemäs Issa-
schar, kahdexas Pegulthai; sillä Ju-
mala oli siunannut hänen.
6. Ja hänen poikansa Semaja sitti
myös poikia, jotka heidän Isänsä huo-
nesa hallitzit; sillä he olit wäkewät
Sangarit.
7. Semajan lapset: Othni, Rephael,
Obed ja Elsabad, jonga weljet olit
wäkewät miehet, Elihu ja Samachia.
8. Nämät kaikki olit ObedEdomin
lapset, he ja heidän lapsensa ja wel-
jensä olit wäkewät miehet wirasa; kaxi-
seitzemättäkymmendä ObedEdomista.
9. Meselemialla oli lapsia ja wel-
jejä, wäkewitä miehiä kahdexantoista-
kymmendä.
10. Mutta Hosalla Merarin lap-
sista oli poikia: kaikkein jaloin oli
Simri, waikka ei hän ollut esikoinen,
kuitengin asetti hänen Isänsä hänen
päämiehexi;
11. Toinen Hilkia, kolmas Tebalia,
neljäs Zacharia: kaikki Hosan lapset
ja weljet kolmetoistakymmendä.
12. Tämä on owenwartioitten jär-
jestys wäkewitten Päämiesten seasa,
wartiosa heidän weljeinsä kohdalla,
palwelemaan HERran huonesa.
13. Ja arpa oli heitetty pientten
niinkuin suurtengin wälillä, heidän
Isäinsä huonesa, jokaitzen portin eteen.
14. Arpa itään päin langeis Mi-
selemian päälle: Mutta hänen poikansa
Zacharia, joka toimellinen neuwosa oli,
heitti arwan ja hänen langeis pohjaan
päin:
15. Mutta ObedEdomin etelään
päin, ja hänen poikainsa Esupimin
huonen tygö.
16. Ja Supim ja Hosa sait län-
nen puolelle, Sallechetin portin tygö,
josta sen korkian ahten päälle mennän;
josa wartiat seisowat toinen toistansa
wastan.
17. Itään päin oli kuusi Lewitata,
pohjaan päin neljä joka päiwä, etelään
päin neljä joka päiwä, mutta Esupimin
tykönä kaxi ja kaxi.
18. Parbarin tykönä länteen päin
neljä joka haarasa, ja kahdet Parba-
rin tykönä.
19. Tämä on owenwartioitten jär-

jestys, Korhitain lasten seasa ja Merarin lasten seasa.
20. Lewitaista oli Ahia Jumalan huonen tawarain päällä, ja pyhyden tawarain päällä.
21. Laedan lapsista, nimittäin Gersonin lapset Laedanista: Isäin Päämiehet Laedan Gersonitaista, Jehiel.
22. Jehielitain lapset: Setham ja hänen weljensä Joel, HERran huonen tawarain päällä.
23. Amramitalaisista, Jezeharitalaisista, Hebronitaista ja Usielitaista,
24. Ja Sebuel Gersomin poika, Mosexen pojan poika, päämies tawarain päällä.
25. Mutta hänen weljellänsä Eli-Eserillä oli poika Rehabia, ja hänen poikansa Jesaja, hänen poikansa Joram, hänen poikansa Sichri, ja hänen poikansa Selomith.
26. Se Selomith ja hänen weljensä olit kaikkein Pyhäin tawarain päällä, jotka Dawid Kuningas oli pyhittänyt: Ja ylimmäiset Isät, tuhanden ja satain päämiehet sotajoukon päällä.
27. Sodasta ja saalista, owat he pyhittänet HERran huonen parannuxexi. 4 Mos. 31: 30.
28. Kaikki myös mitä Näkiä Samuel, ja Saul Kisin poika, ja Abner Nerin poika, ja Joab ZeruJan poika olit pyhittänet: ja kaikki kuin pyhitetyt olit, olit Selomithin ja hänen weljeinsä käden alla.
29. Jezeharitalaisista olit Chenania poikinensa asetetut ulkonaisen työn haldiaxi ja duomarixi Israelisa.
30. Hebronitaista, Hasabia ja hänen weljensä, wäkewät miehet tuhannen ja seitzemän sataa, asetetut wirkaan Israelisa, tuolla puolen Jordanin länteen päin: kaikkinaisiin HERran asioihin ja Kuningan palweluxeen.
31. Oli myös Hebronitaista Jeriah, Hebronitain päämies, heidän sukukundainsa ja Isäinsä seasa. Ja neljändenäkymmenendenä Kuningas Dawidin waldakunnan wuonna, etzittin ja löyttin heidän seasansa wäkewät miehet Jaeserin Gileadisa.
32. Ja hänen weljensä olit wä-wät miehet kaxi tuhatta ja sei-sataa Isäin päämiehistä: Ja Da-Kuningas asetti heitä Rubenitain, -ditain ja puolen Manassen sukuku-päälle, kaikkiin Jumalan ja Kuni-asioihin.

27. Luku.

Kuningan päämiehet, ruhtinat, tawa-haldiat, neuwon-andajat.

Mutta Israelin lapset heidän-kunsa jälkeen olit Isäin -miehet, tuhanden ja satain Ru-ja wirkamiehet jotka otit Kunin-waarin, heidän järjestyxensä jä-waeldamaan sinne ja tänne jo-kuukautenansa, joka kuukautena -ajasa: ja jokaitzesa joukosa oli -kolmattakymmendä tuhatta.
2. Ensimäisen joukon päällä -mäisenä kuukautena oli Jasebeam-dielin poika: ja hänen joukosansa, -kolmattakymmendä tuhatta.
3. Mutta Perezin lapsista oli -mäinen kaikkein sodanpäämiesten -ensimäisenä kuukautena.
4. Toisen kuukauden joukon -oli Dodai Ahohita, ja Miklot pä-hänen joukkonsa päällä: ja hänen j-sansa, neljäkolmattakymmendä tu-
5. Kolmannen joukon päämies -mandena kuukautena oli Benaja -Josadan poika, ja hänen jouko-oli, neljäkolmattakymmendä tuhatt-
6. Tämä on Benaja wäkewä -menkymmenen seasa, ja kolmenky-nen päällä: ja hänen joukkonsa -hänen poikansa AmiSabadin alla. 2 Sam. 23: 22.
7. Neljäs, neljändenä kuukaut-oli Asahel Joabin weli, ja hänen -keensä Sabadia hänen poikansa: -hänen joukosansa, neljäkolmatta-mendä tuhatta. 2 Sam. 23: 24.
8. Wiides, wiidendenä kuuka-oli Päämies Samehuth Jesrahi-nen: ja hänen joukosansa oli nelj-mattakymmendä tuhatta.
9. Kuudes, kuudendena kuuk-oli Ira Ikexen Thecoitalaisen -ja hänen joukosansa oli neljä-kymmendä tuhatta.

10. Seitzemäs, seitzemändenä kuu-
na, oli Heles Pelonita Ephrai-
lapsista: ja hänen joukosansa oli
olmattakymmendä tuhatta.
11. Kahdexas, kahdexandena kuukau-
oli Sibechai Husatitalainen Sa-
laisista: ja hänen joukosansa oli
olmattakymmendä tuhatta.
12. Yhdexäs, yhdexändenä kuukau-
, oli Abieser Anthotitalainen Je-
n lapsista: ja hänen joukosansa oli
olmattakymmendä tuhatta.
. Kymmenes, kymmenendenä kuu-
a, oli Maherai Netophathitalai-
Serahethithalaisista: ja hänen jou-
a oli neljäkolmattakymmendä tu-

. Ensimäinen toistakymmendä, en-
nä kuukautena toistakymmendä,
naja Pirgatonitalainen Ephrai-
lapsista: ja hänen joukosansa oli
olmattakymmendä tuhatta.
. Toinen toistakymmendä, toisena
autena toistakymmendä, oli Hel-
Netophathitalainen Othnielista: ja
joukosansa neljäkolmattakymmen-
uhatta.
. Israelin sukukundain päällä: Ru-
in Päämies oli EliEser Sichrin
: Simeonitain seasa Sephatia Maa-
poika.
. Lewitain seasa, Hasabia Kemue-
ika: Aaronitain seasa Zadok.
. Judan seasa, Elihu Dawidin
: Isascharin seasa, Omri Mi-
n poika.
. Sebulonin seasa, Jesmaja O-
an poika: Naphthalin seasa, Jere-
h Asrielin poika.
. Ephraimin lasten seasa, Hosea
n poika: puolen Manassen suku-
n seasa, Joel Pedajan poika.
. Puolen Manassen sukukunnan
Gileadisa, Jeddo Zacharian poi-
BenJaminin seasa, Jaesiel Abne-

Danin seasa, Asareel Jerohamin
. Nämät owat Israelin sukukun-
Päämiehet.
. Mutta Dawid ei lukenut niitä
kymmenen wuotiset ja sitä
olit; sillä HErra oli lu-
wannut enätä Israelin niinkuin täh-
det taiwaisa. 1 Mos. 22: 17.
Luku 26: 4. Luku 32: 12. 4 Mos. 1: 3.

24. Mutta Joab ZeruJan poika oli ruwennut lukemaan, ja ei sitä täyttänyt: ja wiha tuli siitä Israelin päälle: ja ei se luku tullut Kuningas Dawidin Aikakirjaan.
2 Sam. 24: 13, 14. 1 Aika K. 21: 4, 5, 6.

25. Kuningan tawarain päällä oli Asmaweth Adielin poika: ja niitten tawarain päällä jotka olit maalla, Kaupungeisa, kylisä ja linnoisa, oli Jonathan Usian poika.

26. Talonpoikain päällä, jotka maata wiljelit, oli Esri Chelubin poika.

27. Wiinamäkein päällä oli Simei Ramathita: Wiinakellarein ja wiinatawarain päällä Sabdi Siphimitiläinen.

28. Öljypuitten ja metzäfikuna puitten päällä jotka olit laaxosa, oli BaalHanan Gadaritalainen: öljyin tawarain päällä, Joas.

29. Laiduinhärkäin päällä Saronisa, oli Sithari Saronithalainen; Mutta härkäin päällä laaxosa, Saphat Adlain poika.

30. Kamelein päällä Obil Ismaelitalainen: aasein päällä Jehedia Meronothitalainen.

31. Lammasten päällä Jasis Hagaritalainen: Nämät kaikki olit Päämiehet Kuningas Dawidin hywyden päällä.

32. Mutta Dawidin setä Jonathan oli Neuwonandaja, toimellinen mies ja hywin oppenut. Jehiel Hahmonin poika oli Kuningan lasten tykönä.

33. Ahitophel oli myös Kuningan Neuwonandaja: Husai Arahitalainen oli Kuningan ystäwä.

34. Ja Ahitophelin jälkeen oli Jojada Benajan poika ja AbJathar. Mutta Joab oli Kuningan sodanpäämies.

28. Luku.

Dawidin wiimeinen puhe. Templin rc. muodo ja kuinga Salomo saa kuldaa ja hopiata kaikkiin sen kaluin, ja wakuuturen menestyrestä.

Ja Dawid kokois kaikki Israelin Päämiehet, sukukundain Päämiehet, ja

niitten joukkoin Päämiehet, jotka Ku=
ningasta palwelit, Päämiehet tuhanden
ja satain päällä, Kuningan ja hänen
poikainsa hywyden ja tawaran Pää=
miehet kamaripalweliain kanßa, ja ul=
sat ja kaikki wäkewät sotamiehet Je=
rusalemiin.
2. Ja Kuningas Dawid nousi sei=
soalle, ja sanoi: minun weljeni ja Kan=
sani, kuulkat minua: minä olen aikoinut
raketa HERran liiton Arkin lepohuonen
ja meidän Jumalamme jalkain astin=
laudan, ja olen walmistanut rakennuxen
waraa. 2 Sam. 7: 1, 2.
1 Aika K. 17: 1. Luka 22: 7.
3. Mutta Jumala sanoi minulle:
ei sinun pidä rakendaman minun ni=
melleni huonetta; sillä sinä olet sota=
mies, ja olet paljo werta wuodattanut.
2 Sam. 7: 5. 1 Kun. K. 5: 3.
1 Aika K. 22: 8.
4. HERra Israelin Jumala on
walinnut minun koko minun Isäni
huonesta Israelin Kuningaxi ijankaik=
kisesti; sillä hän on Judan walinnut
hallitziaxi, ja Judan huonesta minun
Isäni huonen: ja minä olen ollut mi=
nun Isäni lapsista hänelle niin kelwol=
linen, että hän teki minun koko Is=
raelin Kuningaxi. 1 Mos. 49: 8, 9, 10.
1 Aika K. 5: 2. 1 Sam. 16: 12.
5. Ja kaikkein minun poikaini sea=
sa, (sillä HERra on andanut minulle
monda poikaa); on hän walinnut mi=
nun poikani Salomon istumaan HER=
ran waldakunnan istuimella Israelin
ylitze.
6. Ja on puhunut minulle: sinun
poikas Salomo pitä rakendaman mi=
nun huoneni ja kartanoni; sillä minä
olen hänen walinnut pojaxeni, ja mi=
nä olen hänen Isänsä.
7. Ja wahwistan hänen waldakun=
dansa ijankaikkisesti; jos hän wahwana
pysyy, pitäden minun käskyni ja oikeu=
teni, niinkuin tänäpängin.
8. Nyt siis koko Israelin, HER=
ran kokouxen silmäin edesä, ja meidän
Jumalamme korwisa, pitäkät ja tut=
kistelkat kaikki HERran teidän Ju=
malanne käskyt; että te omistaisitte tä=
män hywän maan, ja perisitte sen tei=
dän lapsillenne teidän jälkeenne ijan=
kaikkisesti.

9. Ja sinä minun poikan Sa
mo, tunne Isäs Jumala, ja pa
händä kaikesta sydämestä, ja hy
mielellä; sillä HERra tutkiste
ki sydämet, ja ymmärtää kai
ajatusten aikoimiset; jos sinä
händä, niin sinä löydät hänen
sinä hyljät hänen, niin hän
hyljää ijankaikkisesti. 1 Sam.
Ps. 7: 10. Es. 55: 6. Jer. 11: 20. Luka
Luka 20: 12. Ilm. K. 2: 23.
10. Niin katzo nyt, että Juma
sinun walinnut rakendamaan hu
pyhäxi siaxi: ole wahwa ja te
11. Ja Dawid andoi pojallens
lomolle, pihan muodon ja hänen
nettensa, ja tawara huonetten,
ja sisämäisten kammioin, ja
istuimen huonen muodon:
12. Ja wielä kaikkein niitten
don jotka hänen mielesänsä olit, H
ran huonen kartanoista, ja kai
huoneista ymbäri; Jumalan h
tawaroista, ja pyhitetyistä tawar
13. Pappein ja Lewitain järjest
ja kaikkein HERran huonen w
töiden, ja kaikkein astiain
HERran huonen palweluxesa.
14. Kuldaa hän andoi kulla
non jälkeen kaikkinaisixi astioixi
wirasa: andoi myös hopiata jo
hopiaastiaan hänen painonsa, jo
wirkaastian jälkeen:
15. Ja kuldaa kullaisille kynttil
woille, ja kullaisille lampuille, jo
le kyntiläjalalle ja hänen lamp
hänen painonsa. Niin andoi hän
hopiata hopiakyntiläjalwoille, ja h
lampuillensa, jokaitzen kyntiläjalan
ran jälkeen:
16. Niin myös kuldaa näkyle
pöydixi, jokaitzelle pöydälle hänen
nonsa: ja myös hopiata hopiapöy
17. Ja puhdasta kuldaa kolm
raisixi hangoixi, maljoixi ja ka
kuldaa myös kuldapikareixi,
pikarille painonsa, hopiata
reixi, jokaitzelle pikarille painon
18. Ja sawu Altarixi kaikke
tambata kuldaa hänen paino
kullaisten Cherubimein
don, jotka heitänsä lewitit,
HERran liiton Arkin. 2 Aika K. 3: 10.

19. Kaikki nämät owat minulle an-
nut kirjoitettuna HERran kädestä, jo-
minun andoi ymmärtä kaikkein töi-
n muodon.
20. Ja Dawid sanoi pojallensa Sa-
molle: ole wahwa ja miehullinen, ja
niin, älä pelkä, älä myös häm-
ästy; sillä HERra Jumala minun
umalani on sinun kanßas, ja ei ota
ttänsä pois sinulda, eikä hyljää si-
a, siihenasti ettäs kaiken wiran työt
umalan huonesa päättänyt olet.
Mos. 31: 7, 8. Jos. 1: 7. 1 Aika K. 22: 13.
21. Ja katzo, Pappein ja Lewitain
ajestyxet pitä oleman kaikesa Juma-
n huonen palweluxesa, siaun kanßas,
he owat hywäntahtoiset ja ymmär-
wäiset kaikkeen wirkaan; niin myös
Päämiehet ja kaikki Kansa, kaikisa si-
un asioisas.

29. Luku.

Dawidin ando ja Kansan lahjoitus, kiitos, uhri. Salomo woideltu. Dawidin kuolema.

Ja Kuningas Dawid sanoi koko jou-
kolle: Salomon yhden minun po-
jani on Jumala walinnut, joka wie-
nuori ja heiko on, mutta työ on
suuri: sillä ei se ole ihmisen asumasia,
waan HERran Jumalan.
2. Ja minä olen kaikesta minun
woimastani walmistanut minun Juma-
lani huonelle, kuldaa kuldakaluixi, ho-
piata hopiaisixi, waskea waskisixi, rautaa
rautaisixi, puita puuseixi. Ja Onichin
kiwiä, kiinniliitettyitä Rubineja, monen
karwaisia kiwiä, kaikkinaisia kallita ki-
wiä, ja marmorkiwiä sangen paljon.
3. Ja olen wielä andanut hywästä
tahdostani minun Jumalani huoneseen,
sitä kuin minun omani on, kuldaa ja
hopiata, ylitze sen kaiken kuin minä
olen walmistanut Pyhän huoneseen;
4. Kolme tuhatta leiwiskätä Ophi-
rin kuldaa: ja seitzemän tuhatta lei-
wiskätä puhdasta hopiata, silata huo-
netten seiniä;
5. Kuldaa kullaisiin, ja hopiata ho-
piaisiin, ja kaikkinaisiin töihin, tekiäin
käden kautta. Ja kuka on hywän tah-
toinen täyttämään kättänsä tänäpänä
HERralle?

6. Niin Isäin Päämiehet, ja Is-
raelin sukukundain Päämiehet, niin
myös tuhanden ja satain Päämiehet,
ja Kuningan töiden Päämiehet olit
hywän tahtoiset; 1 Aika K. 28: 1, etc.
7. Ja annoit Jumalan huonen pal-
weluxeen wiisi tuhatta leiwiskätä kul-
daa, ja kymmenen tuhatta kuldapen-
ningitä, ja kymmenen tuhatta leiwis-
kätä hopiata, kahdexantoistakymmendä
tuhatta leiwiskätä waskea; ja sata tu-
hatta leiwiskätä rautaa.
8. Ja joitten tykönä kiwiä löyttin,
ne he annoit HERran huonen tawa-
roihin; Jehielin Gersonitan käden ala.
1 Aika K. 26: 21.
9. Ja Kansa iloitzi että he niin hy-
wästä tahdosta annoit: sillä he annoit
HERralle waasta sydämestä, wapasta
tahdostansa: Ja Kuningas Dawid oli
myös sangen suuresti iloisansa.
10. Ja Dawid kiitti HERraa, kai-
ken Kansan edesä ja sanoi: kiitetty ole
sinä HERra Israelin meidän Isämme
Jumala ijankaikkisesta ijankaikkiseen!
11. Sillä sinun, HERra, on suu-
ruus, ja woima, ja kunnia, ja woit-
to, ja kiitos: sillä kaikki mitä taiwaa-
sa ja maan päällä on, se on sinun.
Sinun HERra on waldakunda, ja
sinä olet korotettu kaikkein pää-
miesten ylitze. Matth. 6: 13.
1 Tim. 1: 17. Ilm. K. 5: 13.
12. Rikkaus ja kunnia owat sinun
edesäs, ja sinä hallitzet kaikki kappalet,
ja sinun kädesäs on wäki ja woima:
sinun kädesäs on kaikki suurexi ja wä-
kewäxi tehdä.
13. Ja nyt meidän Jumalamme,
me kiitämme sinua, ja sinun kunnias
nimeä ylistämme.
14. Sillä mikä minä olen, ja mi-
kä on minun Kansani? Että me olem-
me niin paljo woinet anda hywällä
mielellä, niinkuin se nyt tapahtuu?
sillä se on kaikki sinulda tullut, ja sinun
kädestäs olemma me andanet sinulle sen.
15. Sillä me olemma muukalaiset
ja oudot sinun edesäs, niinkuin kaikki
meidän Isämmekin: Meidän ikäm-
me on maan päällä niinkuin warjo,
ja ei täällä ole yhtän wiipymystä.
Job. 8: 9. Luku 14: 2. Ps. 39: 13. Ps. 90: 6.
Ps. 102: 12. Ps. 119: 19. Saarn. K. 7: 1.

16. HERra meidän Jumalamme,
kaikki tämä kalun paljous, jonga me
olemma walmistanet sinun pyhälle ni-
melles raketa huonetta: se on kaikki
tullut sinun kädestäs, ja ne owat kaikki
sinun.
17. Minun Jumalani, minä tiedän
että tutkistelet sydämen, ja tahdot wa-
kuutta. Sentähden olen myös minä
kaikki nämät yxiwakaisesta sydämestä
andanut wapalla mielellä. Ja minä
näjin nyt ilolla tämän sinun Kansas,
joka täsä on, että se on hywällä mie-
lellä sinulle andanut. 1 Aika K. 28: 9.
18. HERra meidän Isäimme Abra-
hamin, Isaachin ja Israelin Juma-
la, pidä ijankaikkisesti tämänkaltainen
mieli ja tahto sinun Kansas sydäme-
sä; ja walmista heidän sydämensä si-
nun tygös.
19. Ja minun pojalleni Salomolle
anna täydellinen sydän pitämään sinun
käskys, todistuxes ja säätys; niin että
hän ne kaikki tekis, ja rakennais tämän
asuinsian, jonga minä olen walmistanut.
20. Ja Dawid sanoi kaikelle Kan-
salle: kiittäkät siis HERraa teidän
Jumalatanne. Ja kaikki Kansa kiitit
HERraa heidän Isäinsä Jumalata,
kumarsit itzensä ja rukoilit HERraa,
ja Kuningasta.
21. Ja uhraisit HERralle uhrin,
ja toisna päiwänä uhraisit he poltto-
uhrin HERralle, tuhannen kalpeja, tu-
hannen oinasta, tuhannen karitzata, ja
heidän juomauhrinsa; ja monda muu-
ta uhria kaiken Israelin edesä.
22. Ja he söit ja joit sinä päiwä-
nä sangen suurella ilolla HERran e-
desä. Ja teit Salomon Da
san toisen kerran Kuningaxi, ja
telit hänen HERralle Hallitzijaxi,
Zadochin Papixi.
23. Ja niin Salomo istui H
ran istuimelle Kuningaxi Isänsä
widin siaan, ja oli onnellinen: ja
Israeli oli hänelle kuuliainen:
1 Kun. K. 1: 35.
24. Niin myös kaikki päämie
woimalliset, ja kaikki Kuningas D
din lapset, annoit itzensä Kuninga
lomon ala.
25. Ja HERra teki Salomo
nämmin ja enämmin suuremmaxi
ken Israelin edesä. Ja andoi hä
kuuluisan waldakunnan, jonga kal
ei yhdelläkän Kuningalla Israelis
nen edellänsä ole ollut. 1 Kun. K.
26. Ja niin oli Dawid Isain
ka, koko Israelin Kuningas.
27. Mutta aika kuin hän oli
raelin Kuningasna, oli neljäkymm
ajastaikaa. Hebronisa hallitzi hän s
män ajastaikaa, ja Jerusalemisa k
neljättäkymmendä.
2 Sam. 5: 5. 1 Kun. K. 2: 11.
28. Ja hän kuoli hywällä i
rawittu elämästä, rikkaudesta ja
niasta: ja hänen poikansa Salomo
li Kuningaxi hänen siaansa.
29. Mutta Kuningas Dawidin
ensimäiset ja wiimeiset; katzo, ne o
kirjoitetut Näkiän Samuelin teois
Prophetan Nathanin teoisa, ja Näk
Gadin teoisa:
30. Kaiken hänen waldakundan
wäkewydensä ja aikainsa kanßa, k
hänen ja Israelin, ja kaikkein mä
waldakundain aikana kulunet owat.

Ensimäisen Aika Kirjan loppu.

Toinen Aika Kirja.

1. Luku.

Salomon rukous, uhri, ymmärrys, woima, rikkaus.

Ja Salomo Dawidin poika wahwisti
itzensä waldakundaansa: ja HER-
ra hänen Jumalansa oli hänen kans-
sansa, ja teki hänen aina suuremmaxi.
1 Kun. K. 2: 12, 46. 1 Aika K. 29: 25.
2. Ja Salomo puhui koko Israel
kanßa, tuhanden ja satain Päämies
kanßa, Duomarein ja kaikkein Esim
ten kanßa Israelisa, ja ylimmäis
Isäin kanßa.
3. Ja he menit, sekä Salomo et
koko joukko korkeuxelle, kuin oli Gib
nisa: sillä siellä oli Jumalan seurak

maja, jonga Moses HErran pal=
teki korwesa. 2 Mos. 36: 1.
1 Kun. K. 3: 4. 1 Aika K. 21: 29.
4. Mutta Jumalan Arkin oli Da=
wienyt KiriathJearimista sinne,
Dawid oli hänelle sian wal=
mut; sillä hän oli rakendanut hä=
majan Jerusalemisa.
2 Sam. 6: 17.
5. Ja se waski Altari, jonga Be=
Urin poika Hurin pojan, raken=
t oli, oli siellä HErran asuin=
edesä: Ja Salomo ja koko joukko
sitä. 2 Mos. 38: 1.
6. Ja Salomo nousi sinne ylös waski
tygö HErran eteen, joka siellä
mnan majasa oli; ja uhrais sen
tuhannen polttouhria.
7. Sinä yönä ilmestyi Jumala Sa=
, ja sanoi hänelle: ano, mitä
sinulle annaisin. 1 Kun. K. 3: 5.
8. Ja Salomo sanoi Jumalalle:
olet tehnyt suuren armon minun
Dawidille: ja olet tehnyt mi=
hänen siaansa Kuningaxi.
1 Aika K. 28: 5.
9. Olkon nyt, HERra Jumala, si=
sanas totinen minun Isälleni Da=
! sillä sinä olet tehnyt minun
paljon Kansan Kuningaxi, kuin
on maan päällä.
10. Niin anna minulle nyt taito
ymmärrys, käydäxeni tämän Kan=
edesä ulos ja sisälle; sillä kuka woi
ita tätä sinun suurta Kansaas?
4 Mos. 27: 17. 1 Kun. K. 3: 9.
11. Niin sanoi Jumala Salomolle:
se on sinun mielesäs, ja et ano=
rikkautta, tawarata, eli kunniata,
wihamiestes sieluja, etkä anonut
ikää; mutta anoit taitoa ja
märrystä, duomitaxes minun Kan=
, joitten Kuningaxi minä olen
pannut: 1 Kun. K. 3: 11.
12. Niin olkon sinulle taito ja ym=
rrys annettu: wielä sitte annan mi=
sinulle rikkautta, ja hywyyttä ja kun=
; niin ettei sinun wertaistas Ku=
seasa ennen sinua ole ollut,
myös sinun jälkees tule.
1 Kun. K. 4: 31. 2 Aika K. 9: 22.
13. Ja Salomo tuli korkeuxelda,
Gibeonisa, Jerusalemiin, sen=
majasta; ja hallitzi Israelia.
14. Ja Salomo kokois itzellensä rat=
taita ja hewoisiniehiä, niin että hänellä
oli neljä sataa toista tuhatta ratasta,
ja kaxitoistakymmendä tuhatta hewois=
miestä: ja andoi heidän olla ratas
Kaupungeisa, ja Kuningan tykönä Je=
rusalemisa. 1 Kun. K. 4: 26.
Luku 10: 26. 2 Aika K. 9: 25.
15. Ja Kuningas toimitti niin, että
hopiata ja kuldaa oli Jerusalemisa niin
paljo kuin kiwiäkin: ja Cedripuita kuin
metzäsikuna puitakin laaxoisa.
1 Kun. K. 10: 27. 2 Aika K. 9: 27.
16. Ja Salomolle wietin hewoisita
Egyptistä, ja kudotuskaluja. Ja Ku=
ningan kauppamiehet ostit ne kudotus=
kalut. 1 Kun. K. 10: 28.
17. Ja he menit ylös, ja weit ne
Egyptistä, ja jokainen ratas maxoi
kuusi sataa hopiapenningitä, ja hewoi=
nen sata ja wiisikymmendä. Ja niin
wietin ne myös kaikkein Hethealaisten
ja Syrian Kuningasten tygö heidän
kättensä kautta.

2. Luku.

Templin työwäki ja tarkoitus; rakennus= aineet, hirsimiehet ja muukalaiset.

Ja Salomo aikoi raketa HErran
nimelle huonetta; ja myös hänen
waldakunnallensa huonetta.
2. Ja Salomo luki seitzemänkym=
mendä tuhatta miestä kuormain kan=
dajaxi, ja kahdexankymmendä tuhatta
hirtten hakkajaxi wuorille: ja kolme
tuhatta ja kuusi sataa teettäjätä heidän
ylitzensä. 1 Kun. K. 5: 16.
3. Ja Salomo lähetti Kuningas Hi=
ramin tygö Tyroon, ja käski hänelle
sanoa: niinkuin sinä minun Isäni Da=
widin kanßa teit, ja lähetit hänelle Ce=
dripuita, raketaxensa hänellensä huonet=
ta, josa hänen asinnan piti.
1 Kun. K. 5: 2.
4. Katzo, minä rakennan HERran
minun Jumalani nimelle huonen, että
se hänelle pyhitettäisin, suitzutetta hy=
wän hajun uhria hänen edesänsä, ja
aina walmistetta näkyleipiä ja poltto=
uhria, aamulla ja ehtolla, lepopäiwi=
nä ja usilla kuilla, ja HERran mei=
dän Jumalamme juhlina: ijankaikki=
sesti pitä tämä oleman Israelin edesä.
4 Mos. 28: 9, 10, 11.

5. Ja se huone, jonga minä rakennan, pitä oleman suuri; sillä meidän Jumalamme on suurembi kaikkia jumalita.

6. Mutta kuka on niin woimallinen, että hän rakenda hänelle huonen? sillä taiwat, ja taiwasten taiwat ei taida käsittä händä: mikä siis minä olen rakendamaan hänelle huonetta? mutta ainoasta suitzuttamaan hänen edesänsä.
1 Kun. K. 8: 27. Job. 11: 7, 8, 9. Es. 66: 1. Jer. 23: 24. Ap. T. 7: 49. Luku 17: 24.

7. Niin lähetä nyt minulle taitawa mies työtä tekemään kullasta, hopiasta, waskesta, raudasta, purpurasta, tulipunaisista ja sinisistä willoista, ja se joka taita kaiwaa; taitawitten kanßa, jotka minun tykönäni owat Judaasa ja Jerusalemisa, jotka minun Isäni Dawid on walmistanut.

8. Ja lähetä minulle Cedripuita, ja hongia, ja Heben puita Libanonista; sillä minä tiedän sinun palwelias taitawan hakata puita Libanonista. Ja katzo, minun palweliani pitä oleman sinun palwelioittes kanßa.

9. Että he walmistaisit minulle paljo puita; sillä huone jonga minä rakennan pitä oleman suuri ja ihmellinen.

10. Ja katzo, minä annan sinun palwelioilles, hirsimiehille jotka puita hakkawat, kaxikymmendä tuhatta Koria surwotuita nisuja, kaxikymmendä tuhatta Koria ohria, ja kaxikymmendä tuhatta Bathia wiinaa, ja kaxikymmendä tuhatta Bathia öljyä.
1 Kun. K. 5: 11.

11. Ja Hiram Tyron Kuningas wastais kirjoituxella, ja lähetti Salomolle; että HErra rakastaa Kansaansa, on hän sinun tehnyt heidän Kuningaxensa.

12. Ja Hiram sanoi wielä: kiitetty olkon HErra Israelin Jumala, joka taiwan ja maan tehnyt on; että hän on andanut Kuningas Davidille wiisan, toimellisen ja ymmärtäwäisen posan, joka HErralle huonen rakendaa, ja hänen waldakunnallensa huonen!
1 Mos. 1 Luku. 2 Luku. 2 Mos. 20: 11. 1 Kun. K. 5: 7. Ps. 33: 6. Ps. 96: 5. Ps. 102: 26. Ap. T. 4: 24. Luku 14: 15. Ilm. K. 10: 6.

13. Niin lähetän minä nyt taitawan ja toimellisen miehen, [illegible] märrys on, nimittäin, Huram[illegible]

14. Joka on yhden waimon [illegible] Danin tyttäristä, ja hänen [illegible] ollut Tyriläinen, hän taita työtä [illegible] kullasta, hopiasta, waskesta, rau[illegible] kiwestä, puusta, purpurasta, sinisistä [illegible] loista, kalliista liinasta, tulipunais[illegible] ja kaikkinaisia kaiwaa, ja ajatella [illegible] kaikkinaisia taitawasti, mitä hänen e[illegible] sä pannan; sinun taitawittes kanß[illegible] minun Herrani Kuningas Dawidi[illegible] nun Isäs taitawitten kanßa.
1 Kun. K. 7: 14.

15. Niin lähettäkän nyt, minun [illegible] rani, nisuja, ohria, öljyä ja wiinaa, [illegible] welioillensa, niinkuin hän on san[illegible]

16. Niin me hakkamme puita Li[illegible] nonista kaiketi niin paljon kuin [illegible] tarwitzet, ja wiemme ne merelle [illegible] toilla Japhoon: anna sinä ne [illegible] sieldä Jerusalemiin.

17. Ja Salomo luki kaikki m[illegible] laiset Israelin maalla, sen luwun [illegible] keen kuin hänen Isänsä Dawid [illegible] luki: ja siellä löyttin sata ja w[illegible] kymmendä tuhatta, kolme tuhatta, [illegible] kuusi sataa.

18. Ja hän asetti niistä seitzem[illegible] kymmendä tuhatta wetäjäxi, ja [illegible] dexankymmendä tuhatta hakkajaxi w[illegible] rella: ja kolme tuhatta ja kuusi s[illegible] teettäjäxi, jotka Kansaa piti teettäm[illegible]
1 Kun. K. 5: 15. 1 Aika K. 22: 2.

3. Luku.

Templin perustus, muoto, kaunistus, o[illegible] Cherubim, esirippu, waskipatzat.

Ja Salomo rupeis rakendam[illegible] HErran huonetta Jerusalem[illegible] Morian wuorelle, joka Dawidille [illegible] nen Isällensä neuwottu oli; Da[illegible] paikkaan, jonga hän oli walmista[illegible] Ornan Jebusealaisen kodiximille.
2 Sam. 24: 25. 1 Aika K. 21: 2[illegible]

2. Ja hän rupeis rakend[illegible] toisna kuukaunna, toisna päiwänä, [illegible] jändenä waldakundansa wuonna.
1 Kun. K. 6: 1.

3. Ja Salomo laski perustuxen, [illegible] malan huonetta raketta, ensisi pit[illegible] delle kuusikymmendä kynärätä, ja [illegible] weydelle kaxikymmendä kynärätä[illegible]

4. Mutta esihuonen pituudelda huo-
...n leweyden jälkeen kaxikymmendä
...rätä, ja korkeus oli sata ja kaxi-
...mendä kyynärätä: ja hän silais sen
...ldä puhtalla kullalla.

5. Mutta sen suuren huonen peitti
...n hongalla, ja silais sen pääldä par-
...lla kullalla: ja teki siihen päälle pal-
...in ja käädyin kaltaiset työt.
1 Kun. K. 6: 15.

6. Ja peitti huonen kalleilla kiwillä
...nixi: ja kulda oli Parwaimin
...lta.

7. Ja hän silais huonen kaaret,
...let, seinät ja owen, kullalla: ja
... leikata Cherubimejä seiniin.

8. Teki hän myös kaikkein pyhim-
...n huonen, jonga pituus oli kaxi-
...mendä kyynärätä, huonen leweyden
...keen, ja hänen leweydensä oli kaxi-
...mendä kyynärätä: ja silais sen
...alla kullalla, kuudella sadalla lei-
...sällä.

9. Niin myös nauloihin andoi hän
...kymmendä Sikliä kuldaa, painon
...een: ja silais Salit kullalla.

10. Niin teki hän myös siihen kaik-
... pyhimbään huoneseen kaxi Cheru-
... liikkeillä olewalla teolla: ja he
...t ne kullalla.

11. Ja pituus oli Cherubimein sii-
...ä kaxikymmendä kyynärätä; niin
... yxi siipi oli wiittä kyynärätä, ja
...i huonen seinään, ja toinen siipi
... myös wiittä kyynärätä, ja ulottui
...an sen toisen Cherubimin siipeen.

12. Niin myös oli sen toisen Che-
...bimin siipi wiittä kyynärätä pitkä,
... ulottui huonen seinään: ja hänen
...n siipensä myös oli wiittä kyynä-
...ä pitkä ja rippui siinä toisesa Che-
...bimin siiwesä.

13. Niin että nämät Cherubimein
...et olit lewitettynä kahtakymmendä
...ärätä leweydelle: ja ne seisoit jal-
...nsa päällä, ja heidän kaswonsa olit
... huoneseen päin.
2 Mos. 25: 20.

14. Hän teki myös Esiripun sine-
...tä, purpuraisista ja tulipunaisista
...loista ja kalliista liinasta, ja teki
...erubimin siihen päälle.
Matth. 27: 51. Marc. 15: 38.

15. Ja hän teki huonen eteen kaxi patsasta, wiittäneljättäkymmendä kyynärätä korkiaxi: ja niitten päälle kruunun wiittä kyynärätä.
1 Kun. K. 7: 15. Jer. 52: 21.

16. Ja käädyin kaltaiset työt Kuoriin, ja sowitti niitten patsasten päälle: ja teki sata Granatin omenata, ja asetti niitten käädytekoin päälle.

17. Ja asetti ne patsat ylös Templin eteen, yhden oikialle ja toisen wasemmalle puolelle: ja kutsui sen nimen kuin oikialla puolella oli, Jachin, ja sen nimen kuin wasemmalla puolella oli, Boas.
1 Kun. K. 7: 21.

4. Luku.

Waski-altari, waski-meri, kattilat, kyntiläjalat; Pappein esihuone; kalut nimitellään.

Ja hän teki myös waskisen Altarin, kahtakymmendä kyynärätä pitkän, ja kahtakymmendä kyynärätä lewiän; ja kymmendä kyynärätä korkian.

2. Ja hän teki waletun meren kymmendä kyynärätä lewiän yhdestä reunaasta niin toiseen, ymmyrjäisexi, wiittä kyynärätä korkian; ja juonne käwi ymbäri, kolmekymmendä kyynärätä pitkä.
1 Kun. K. 7: 23.

3. Ja härtäin kuwat olit sen alla, jotka kaikki käwit ymbäri sitä kymmendä kyynärätä, ja piiritti meren ymbäri, kaxi riwiä sen walamisesa waletuja härkiä oli siinä.

4. Ja se seisoi kahdentoistakymmenen härjän päällä, että kolme käättin heistä pohjaiseen päin, kolme ländeen, kolme etelään, ja kolme itään päin, ja meri oli ylhällä heidän päällänsä: ja kaikki heidän takaiset puolensa olit sisällä päin.

5. Ja se oli kämmenen lewenttä paxu, ja hänen reunansa niinkuin maljan reuna, ja kuin kukoistawa kukkainen: ja se weti kolme tuhatta Bathia.
1 Kun. K. 7: 26.

6. Ja hän teki kymmenen kattilata, ja pani niistä wiisi oikialle puolelle, ja wiisi wasemmalle; että niisä pestäisiin kaikkia niitä kuin polttouhrixi tarwittin, ja niihin heitetäisiin. Mutta meren Pappein pestä heitänsä.

7. Ja hän teki myös kymmenen

kullaista kyntiläjalkaa, niinkuin ne ole-
man piti: ja pani Templiin, wiisi oi-
kialle puolelle, ja wiisi wasemalle.

8. Ja hän teki kymmenen pöytää,
ja pani Templiin, wiisi oikialle, ja
wiisi wasemalle puolelle: ja hän teki
sata kullaista maljaa.

9. Hän teki myös Pappein Esihuo-
nen: ja sen suuren Esihuonen, ja Esi-
huonen owet, ja silais owet waskella.
1 Kun. K. 6: 36.

10. Ja pani meren oikialle siwulle,
itään ja etelään päin.

11. Ja Huram teki patoja, lapioita
ja maljoja: Ja niin Huram lopetti
sen työn, kuin hän teki Kuningas Sa-
lomolle Jumalan huoneseen:

12. Ne kaxi patsasta, ja ne kaxi
ymmyrjäistä kruunua kahden patsan
päällä; ja ne kaxi werkkoa peittämään
niitä kahta ymmyrjäistä kruunua, jot-
ka patsasten pääsä olit.

13. Ja neljäsataa Granatin ome-
nata oli niitten kahden werkon päällä:
kaxi riwiä Granatin omenita kungin
werkon päällä, peittämään niitä kahta
ymmyrjäistä kruunua, jotka olit pa-
tsasten pääsä.

14. Ja hän teki istuimita, teki myös
kattiloita istuimitten päälle;
1 Kun. K. 7: 27, 28.

15. Ja yhden meren ja kaxitoista-
kymmendä härkää sen ala:

16. Siihen myös patoja, lapioita
ja hangoja, ja kaikki heidän astiansa
teki Huram Abi, Kuningas Salomolle
HERran huoneseen, puhtasta waskesta.

17. Jordanin kedolla andoi Kunin-
gas ne waletta sawisesa töyräsä, Su-
chotin ja Saredathan waihella.

18. Ja Salomo teki kaikki nämät
astiat suuresa paljoudesa; sillä ei wasken
painoa kysytty.

19. Ja Salomo teki kaikki astiat
Jumalan huoneseen; niin myös kullai-
sen Altarin, ja pöydät näkyleipiä pi-
dettä; 1 Kun. K. 7: 48, 49.

20. Kyntiläjalat lampuinensa puh-
tasta kullasta, palamaan Kuorin edesä
soweliasti.

21. Ja kukkaiset ja lamput, ja kyn-
tilän niistimet olit kullasta: ne olit ko-
konansa kullasta.

22. Ja weitset, maljat, lusikat,
sammuttimet, olit puhtaasta kul
ja läpikäytäwä, ja hänen owensa
sälwäiseldä puolelda sitä kaikkein
hindä, ja owet Templin huoneseen,
kullasta. 1 Kun. K. 7: 50.

5. Luku.

Jumalan huonen tawarat, Arkki, Se
kunnan Maja, iloweisu, HERran ku

Ja koska kaikki työ täytettiin
Salomo teki HERran huone
Niin andoi Salomo sinne sisälle
kaikki mitä hänen Isänsä Dawid
hittänyt oli: hopian, kullan ja
astiat, ja pani ne Jumalan h
tawarain sekaan.
1 Kun. K. 7: 51. 1 Aika K. 28: 11.

2. Silloin kutsui Salomo kaikki
himmat Israelista kokoon, ja kaik
kukkundain Päämiehet, Israelin
Isäin Esimiehet, Jerusalemiin;
maan HERran liiton Arkkia D
din Kaupungista, se on Zion.
1 Kun. K. 8: 1.

3. Ja kaikki Israelin miehet
kounnuit Kuningan tygö juhlapäiw
joka oli seitzemändenä kuukautena.
1 Kun. K. 8: 65, 2 Aika K. 7: 9.

4. Ja kaikki wanhimmat Isr
tulit; ja Lewitat nostit Arkin yl
4 Mos. 4: 15. 1 Kun. K. 8: 3. 1 Aika K.

5. Ja kannoit Arkin ylös, ja
kunnan majan, ja kaikki pyhät a
jotka majasa olit: ne kannoit P
ja Lewitat ylös.

6. Mutta Kuningas Salomo
kaikki Israelin kokous, joka oli
kokoon hänen tygönsä Arkin eteen;
raisit lambaita ja härkiä, niin
ettei ykikän lukea eli laskea tai

7. Ja niin Papit kannoit HE
liiton Arkin siallensa huonen K
sisälle; siihen kaikkeen pyhimbään,
rubimein siipein ala:

8. Niin että Cherubimit lewit
pensä Arkin paikan päälle. Ja Che
bimit peitit Arkin korendoinensa
häldä päin.

9. Mutta korennot olit niin
että niitten päät näkyit Kuo
Arkista, mutta ei heitä ulko

lda näkynyt: ja ne owat siellä tähän
päiwään asti. 1 Kun. K. 8: 8.
10. Ja Arkisa ei ollut muuta mi-
än, waan kaxi taulua, kuin Moses
li sinne pannut Horebisa, HERran
ehdesä liittoa Israelin lasten kanssa,
oska he Egyptistä läxit.
1 Kun K. 8: 9. Hebr. 9: 4.
11. Ja tapahtui, että koska Papit
ulit Pyhästä ulos; (sillä kaikki Papit,
tka silloin läsnä olit, pyhitit heitän-
, niin ettei heidän järjestyxestänsä
oitusta pitänyt pidettämän.
12. Ja Lewitat weisajat kaikkein
itten kanssa, jotka Assaphin, Hema-
in, Jedithunin, ja heidän lastensa ja
eljeinsä alla olit, olit puetetut kallil-
liinawaattella, soitit Symbaleilla,
Psaltareilla, harpuilla, ja seisoit itään
äin Altarita: ja heidän tykönänsä sa-
ja saxikymmendä Pappia, jotka pu-
alsit waskitorwiin.) 1 Aika K. 25: 1.
13. Ja soittaitten ja weisaitten ääni
ului sowaliasti yhteen niinkuin yhden
ini, kiittäin ja kunnioittain HER-
a: ja kuin waskitorwen, Symbalein
muitten harpuin ääni hänensä ko-
tti kiittäisä HERraa, että hän on
wä, ja hänen laupiudensa pysyy ijan-
kkiseen: silloin HERran huone täy-
ttin pilwellä: Ps. 136: 1.
14. Niin ettei Papit saanet seisoa
palwella pilwen tähden; sillä HER-
an kunnia täytti Jumalan huonen.
2 Aika K. 7: 2.

6. Luku.

Salomo kiittää ja rukoilee Jumalata templin wihkimisesä.

Silloin sanoi Salomo: HERra on sa-
nonut tahtowansa asua pimeydesä.
1 Kun. K. 8: 12.
2. Minä tosin rakensin sinulle asuin-
huonen, ja sian asuaxes ijankaikkisesti.
3. Ja Kuningas käänsi kaswonsa,
ja siunais koko Israelin joukkoa: ja
kaikki Israelin joukko seisoi.
4. Ja hän sanoi: kiitetty olkon
HERra Israelin Jumala, joka suul-
lansa on puhunut minun Isälleni Da-
widille, ja kädellänsä täyttänyt, sanoden:
5. Siitä päiwästä kuin minä minun
Kansani Egyptin maalda johdatin, en
ole minä yhtän Kaupungita walinnut
kaikista Israelin sukukunnista, raketa
huonetta minun nimeni asuinsiaxi: engä
ole yhtän miestä walinnut minun Kan-
sani Israelin hallitziaxi. 2 Sam. 7: 6.
6. Waan Jerusalemin olen minä
walinnut, minun nimeni asuinsiaxi.
Ja Dawidin olen minä walinnut Is-
raelin minun Kansani päälle.
7. Ja koska minun Isäni Dawid
aikoi raketa, HERran Israelin Ju-
malan nimelle huonetta:
8. Sanoi HERra minun Isälleni
Dawidille: sinä olet aikoinut rakenda
minun nimelleni huonetta: sinä olet hy-
win tehnyt, ettäs sitä olet aikoinut.
9. Kuitengin ei pidä sinun rakenda-
man sitä huonetta; waan poikas, joka
kupeistas tulewa on, rakenda minun
nimelleni huonen. 2 Sam. 7: 12.
1 Kun. K. 8: 17. 1 Aika K. 28: 2.
10. Niin on HERra wahwistanut
sanansa, kuin hän puhunut on; sillä
minä olen tullut minun Isäni Dawi-
din siaan, ja istun Israelin istuimella,
niinkuin HERra sanonut on, ja olen
rakendanut huonen HERran Israelin
Jumalan nimelle.
11. Ja minä olen pannut sinne Ar-
kin, josa HERran liitto on; jonga
hän Israelin lasten kanssa tehnyt oli.
12. Ja hän seisoi HERran Altarin
edesä, koko Israelin kokouxen läsnä
ollesa: ja ojensi kätensä.
13. Sillä Salomo oli tehnyt was-
kikattilan ja pannut sen keskelle esihuo-
netta, wiittä kyynärätä pitkäxi ja wiit-
tä kyynärätä lewiäxi, ja kolmea kyy-
närätä korkiaxi. Sen tykönä seisoi hän
ja langeis polwillensa kaiken Israelin
kokouxen edesä, ja ojensi kätensä tai-
waseen päin;
14. Ja sanoi: HERra Israelin Ju-
mala, ei ole yhtän jumalata sinun
wertaistas, taiwaisa eli maasa: sinä
joka pidät liiton ja laupiuden pal-
welioittes kanssa, jotka sinun edesäs
waeldawat kaikesta sydämestänsä.
2 Mos. 15: 11. 5 Mos. 4: 39. Luku 7: 9.
1 Kun. K. 2: 4. Luku 8: 23.
15. Sinä olet pitänyt sinun palwe-
lialles Dawidille minun Isälleni, mi-
täs hänelle puhunut olet: sinun suullas

olet sinä sen puhunut, ja kädelläs täyttänyt, niinkuin se tänäpäiwänä tapahtunut on. 1 Aika K. 22: 9.

16. Nyt HErra Israelin Jumala, pidä palwelialles Dawidille minun Isälleni, mitäs hänelle puhunut olet, ja sanonut: ei sinusta pidä puuttuman mies minun edesäni, joka Israelin istuimella istuu; ainoasta että sinun poikas kätkewät heidän tiensä, että he waeldawat minun Laisani, niinkuin sinä minun edesäni waeldanut olet.
2 Sam. 7: 16. Ps. 132: 12.

17. Nyt HErra Israelin Jumala, anna sanas tosi olla, kuin sinä palwelialles Dawidille puhunut olet.

18. Sillä luuletkos Jumalan asuwan ihmisten tykönä maasa? Katso, taiwas ja taiwasten taiwat ei käsitä sinua: kuingasta se huone sen tekis jonga minä rakendanut olen?
1 Kun. K. 8: 27. 2 Aika K. 2: 6. Es. 66: 1.

19. Mutta käännä sinuas HErra minun Jumalani, sinun palwelias rukouxeen, ja hänen anomisensa puoleen, kuulemaan sitä anomusta ja rukousta, kuin sinun palwelias rukoilee sinun edesäs!

20. Ja että sinun silmäs olisit awoi tämän huonen puoleen yötä ja päiwää, sitä paikkaa päin jostas sanonut olet, tahtowas asetta sinun nimes sinne; ja kuulewas sen rukouxen, jonga sinun palwelias siinä paikasa rukoilewa on. 2 Mos. 20: 24.

21. Niin kuule nyt sinun palwelias ja sinun Kansas Israelin rukous, jonga he täsä paikasa rukoilewat: ja kuule se sinun asumises paikasta taiwaista, ja koska sinä sen kuulet, niin ole armollinen.

22. Jos joku rikkoo lähimäistänsä wastan, ja wala pannan hänen eteensä, jonga hänen wannoman pitä: ja se wala tulee sinun Altaris eteen täsä huonesa: 2 Mos. 22: 11. 1 Kun. K. 8: 31.

23. Että sinä kuulisit taiwaisa ja saattaisit palwelioilles oikeuden, kostaisit sille jumalattomalle, ja andaisit hänen tiensä tulla hänen päänsä päälle: julistaden wanhurskan wanhurskaxi, ja andaden hänelle hänen wanhurskaudensa jälkeen.

24. Jos Kansas Israel [...] dansa lyödän, että he sinua [...] rikkonet owat; ja he käändäwät [...] sä, tunnustaden sinun nimes, ru[...] wat ja andexi anowat sinun edesäs [...] sä huonesa: 5 Mos. 28: 2[...]
1 Kun. K. 8: 33.

25. Että sinä kuulisit taiwaisa, olisit Kansas Israelin synneille a[...] linen: ja andaisit heidän tulla [...] siihen maahan, jongas heille ja he[...] Isillensä andanut olet.

26. Koska taiwas suljettu on, ettei sada, että he sinua wastaan [...] net owat; ja he rukoilewat täsä [...] kasa, ja tunnustawat sinun ni[...] käändäden heitänsä synneistänsä, kuin sinä heitä kurittanut olet:
1 Kun. K. 8: 35.

27. Että sinä kuulisit taiwasa, olisit palwelioittes ja Kansas Is[...] rikoxelle armollinen, koskas heille osottanut sen hywän tien, jota he[...] waeldaman pitä; ja andaisit saten m[...] le, jongas Kansalles andanut ole[t] rinnoxi.

28. Koska kallis aika tulee ma[...] eli rutto tulee, eli kuiwuus, ru[...] heinäsirkat eli jywämadot tulew[...] taikka jos heidän wihollisensa piirit[...] wät maakunnasa heidän porttinsa[...] kaikkinainen waiwa taikka sairaus [...]
1 Kun. K. 8: 37. 2 Aika K. 20: 9.

29. Kaikki rukouxet, kaikki an[...] kuin kaikki ihmiset, kaikki sinun K[an]sas Israel, pitäwät; koska kukin [...] gaistuxensa ja murhensa tunde, ja [...] da kätensä tämän huonen puoleen:
1 Kun. K. 8: 38.

30. Että sinä kuulisit taiwaista a[...] masias istuimelda, ja olisit armolli[nen] andaden jokaitzelle kaiken hänen tie[...] jälkeen, sen jälkeen kuin sinä tun[...] hänen sydämensä: sillä sinä aino[...] tunnet ihmisten lasten sydämet:
1 Sam. 16: 7.

31. Että he pelkäisit sinua, ja w[...] laisit sinun teisäs jokapäiwä, niin k[...] wan kuin he eläwät sillä maalla, j[on]gas meidän Isillemme andanut [...]

32. Ja jos myös joku muukalai[nen] joka ei ole sinun Kansastas Israel[...] tulee wieralda maalda, sinun suu[ren] nimes ja woimallisen kätes, ja oje[...]

wartes tähden: ja tulee ja rukoilee
täsä huonesa: 1 Kun. K. 8: 41.
Es. 56: 6, 7.
33. Että's kuulisit taiwaista sinun
asumises istuimelda, ja tekisit kaiken
sen, jota muukalainen sinulda anoo;
että kaikki Kansat maan päällä tun=
tisit sinun nimes, ja pelkäisit sinua,
niinkuin sinun Kansas Israel: ja tie=
täisit että sinun nimes auxihuutan täsä
huonesa, jonga minä rakendanut olen.
34. Jos sinun Kansas lähtee sotaan
wihollistansa wastan, sitä tietä jotas
heitä lähettäwä olet, ja he rukoilewat
sinua sillä tiellä, sitä Kaupungita päin,
jongas walinnut olet, ja sen huonen
puoleen, jonga minä sinun nimelles ra=
kendanut olen: 1 Kun. K. 8: 44.
35. Että's kuulisit heidän rukouxen=
sa ja anomisensa taiwaista; ja auttai=
sit heitä heidän oikeuteensa.
36. Koska he rikkowat sinua wastan:
(sillä ei yhtän ihmistä ole, joka ei
syndiä tee:) ja sinä wihastut heidän
päällensä, ja annat heitä wihamiestensä
eteen, wietä heitä fangina johonguun
maahan, kauwas eli lähes;
1 Kun. K. 8: 46. Saarn. K. 7: 21.
1 Joh. 1: 8. Jac. 3: 2.
37. Ja he tekewät sydämestänsä pa=
rannuxen sinä maasa, josa he fangina
owat; ja he käändäwät itzensä, ja ru=
koilewat sinua fangiudensa maalla ja
sanowat: me olemma rikkonet, wäärin
tehnet ja ollet jumalattomat;
Ps. 106: 6.
38. Ja niin käändäwät itzensä si=
nun tygös kaikesta sydämestänsä, ja
kaikesta sielustansa, heidän fangiudensa
maalla, josa heitä fangina pidetän: ja
he rukoilewat sillä tiellä heidän maan=
sa puoleen, jongas heidän Isillensä
andanut olet, ja sitä Kaupungita päin,
jongas walinnut olet, ja sen huonen
puoleen, jonga minä nimelles rakenda=
nut olen:
39. Että's kuulisit heidän rukouxen=
sa ja anderi anomisensa, taiwaista asu=
masias istuimelda, ja auttaisit heitä
oikeuteensa; ja olisit Kansalles armolli=
nen, jotka sinua wastan syndiä tehnet
owat.
40. Niin anna nyt, minun Juma=
lani, sinun silmäs awoi olla, ja sinun
korwas ottakon waarin rukouxesta tä=
sä paikasa. 1 Kun. K. 8: 52.
41. **Niin nouse nyt, HERra Ju=
mala, sinun lepoos, sinä ja sinun
woimas Arkki: anna sinun Pappis,
HERra Jumala, olla puetettuna
autuudella, ja anna sinun pyhäs
iloita hywydesä.**
4 Mos. 10: 35. Ps. 132: 8.
42. **HERra Jumala! älä käännä
pois sinun woideltus kaswoja: muista
sen armon päälle, kuin sinä Dawi=
dille sinun palwelialles lupaisit!**
2 Sam. 7: 13.

7. Luku.

Tuli taiwaasta. Salomon uhraus, juhla. Jumalan wastaus, lupaus.

Ja koska Salomo oli päättänyt ru=
kouxensa, langeis tuli taiwaasta,
ja kulutti polttouhrit ja muut uhrit:
ja HERran kunnia täytti huonen;
3 Mos. 9: 24. 1 Kun. K. 8: 11.
2 Aika K. 5: 14.
2. Niin ettei Papit saanet mennä
HERran huoneseen: sillä HERran
kunnia täytti HERran huonen.
3. Ja kaikki Israelin lapset näit
tulen alas langewan, ja HERran kun=
nian huonen ylitzen; ja kumarsit kas=
wolla maahan permanolla, rukoilit ja
kiitit HERraa, että hän on hywä, ja
hänen laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.
2 Aika K. 5: 13. Ps. 136: 1.
4. Ja Kuningas ja kaikki Kansa
uhraisit uhria HERran edesä.
1 Kun. K. 8: 62.
5. Ja Kuningas Salomo uhrais
uhrixi kaxikolmattakymmendä tuhatta
härkää, sata ja kaxikymmendä tuhatta
lammasta: ja he wiheit Jumalan huo=
nen, Kuningas ja kaikki Kansa.
6. Mutta Papit seisoit wartioisan=
sa, ja Lewitat HERran weisun kan=
deleisa, jotka Kuningas Dawid oli an=
danut tehdä HERraa kiitettä, että hä=
nen laupiudensa pysyy ijankaikkisesti,
niinkuin Dawid kiitti heidän kättensä
kautta. Ja Papit puhalsit wasktor=
wiin heidän kohdallansa, ja koko Is=
rael seisoi.
7. Ja Salomo pyhitti keskikartanon,
joka HERran huonen edesä oli: että
hän oli siellä tehnyt polttouhrit, ja

kiitosuhrin lihawuden: sillä waskialtari, jonga Salomo oli andanut tehdä, ei wetänyt kaikkea polttouhria, ruokauhria ja lihawutta. 1 Kun. K. 8: 64.

8. Ja Salomo piti siihen aikaan juhlaa seitzemän päiwää, ja koko Israel hänen kanssansa, sangen suuri Kansan paljous; Hemathin rajasta Egyptin ojaan asti.

9. Ja piti kahdexandena päiwänä päätösjuhlan: sillä he pidit Altarin wihkimistä seitzemän päiwää, ja juhlaa myös seitzemän päiwää. 3 Mos. 23: 36.

10. Mutta kolmannella päiwällä kolmattakymmendä seitzemännellä kuukaudella, laski hän Kansan menemään heidän majoillensa, iloiten ja hywäsä mielesä, siitä hywydestä kuin HERra Davidille, ja Salomolle, ja Kansallensa Israelille tehnyt oli. 1 Kun. K. 8: 66.

11. Ja näin päätti Salomo HERran huonen, ja Kuningan huonen, ja kaiken sen kuin hänen mieleensä tullut oli, tehdäxensä HERran huonesa ja hänen huonesansa: sen hän onnellisesti teki. 1 Kun. K. 9: 1.

12. Ja HERra ilmestyi Salomolle yöllä, ja sanoi hänelle: minä olen kuullut rukouxes, ja walinnut minulleni tämän sian uhrihuonexi. 2 Mos. 20: 24. 5 Mos. 12: 5.

13. Katzo, jos minä suljen taiwan, niin ettei sada; ja katzo, jos minä käsken heinäsirkkain syödä maan, eli annan tulla ruton minun Kansani sekaan;

14. Ja minun Kansani nöyryttä itzensä, joka minun nimeni jälkeen nimitetty on: ja he rukoilewat, ja etziwät minun kaswojani, ja käändäwät heitänsä pois pahoilda teildänsä; niin minä kuulen heitä taiwaista, ja heidän syndinsä annan andexi, ja parannan heidän maansa.

15. Niin minun silmäni owat auki, ja korwani ottawat heidän rukouxistansa waarin täsä paikasa. 2 Aika K. 6: 40.

16. Niin olen minä nyt walinnut ja pyhittänyt tämän huonen, että minun nimeni pitä oleman siinä ijankaikkisesti: ja minun silmäni ja sydämeni pitä oleman siellä ainijan. 1 Kun. K. 9: 3.

17. Ja jos sinä waellat minun e-säni, niinkuin sinun Isäs David wa-danut on, niin ettäs teet kaikki ku-minä sinulle käskenyt olen, ja p-minun säätyni, ja oikeuteni;

18. Niin minä wahwistan si-waldakundas istuimen, niinkuin m-Isälles Dawidille luwannut olen, noden: ei sinulda pidä pois otett-mies, joka on olewa Israelin hall-

19. Mutta jos te käännätte i-pois, ja hyljätte minun säätyni käskyni, jotka minä teille andanut menette myös ja palwelletta mu-jumalita, ja kumarratte heitä: 1 Kun. K. 9: 6.

20. Niin minä häwitän heitä m-maaldani, jonga minä heille and-olen, ja tämän huonen jonga m-minun nimelleni pyhittänyt olen, minä pois minun kaswoini edest-annan sen sananlaskuxi ja juttuxi k-kein Kansain seasa. 5 Mos. 28: 37. Jer. 7: 4.

21. Ja tätä huonetta joka ka-korkemmaxi tullut on, pitä kai-jotka käywät sen ohitze, hämmästym-ja sanoman: mixi HERra näin tälle maalle, ja tälle huonelle? 5 Mos. 29: 24. Jer. 22: 8, 9.

22. Niin sanotan: että he hyl-HERran heidän Isäinsä Juma-joka heidän Egyptin maalda oli jo-tanut ulos, ja olit mielistynet mu-siin jumaliin, ja rukoillet ja palw-heitä; sentähden on hän saattanut-ken tämän pahan heidän päällensä.

8. Luku.

Salomon kaupungit, orjat, emändä, u-lewitat ja hahdet.

Ja kahdenkymmenen wuoden peräst sittekuin Salomo rakensi HERr-huonen ja hänen huonensa; 1 Kun. K. 9: 10.

2. Rakensi hän myös ne Kaup-git, jotka Hiram andoi Salomolle: andoi Israelin lapset asua niisä. 1 Kun. K. 9: 13.

3. Ja Salomo meni Hemath-baan, ja sai sen alansa.

4. Rakensi hän myös Thadm-korwesa; ja kaikki tawara Kaupung-jotka hän rakensi Hemathisa.

5. Hän rakensi myös ylimmäisen
alimmaisen Beth-Horonin, sangen
woixi Kaupungeixi, muureilla, por=
la ja salwoilla:
6. Ja Baelathin ja kaikki tawara
pungit, jotka Salomolla olit, ja
i waunu Kaupungit, ja ratsas=
en Kaupungit: ja kaikki mitä
Salomon mieli oli raketa sekä
salemisa että Libanonisa, ja koko
a kuin hänen wallasansa oli.
7. Ja kaiken sen Kansan kuin jää=
oli Hethealaisista, Amorealaisista,
resealaisista, Hewiläisistä ja Jebu=
isista, jotka ei Israelin lapsista
1 Kun. K. 9: 20.
Ja heidän lapsensa jotka jäit
maalle, joita Israelin lapset ei
änet; ne laski Salomo werolli=
hän päiwään asti.
Mutta Israelin lapsista ei teh=
Salomo yhtän orjaxi hänen työ=
ä: waan he olit sotamiehet, hänen
insa päämiehet, hänen wannuinsa
wois miestensä päällä.
1 Kun. K. 9: 22.
10. Ja Kuningas Salomon ylim=
iset wirkamiesten päämiehet jotka
nsaa hallitzit, olit kaxisataa ja wiisi=
mendä.
11. Ja Salomo andoi tuota Pha=
tyttären ylös Dawidin Kaupun=
sijhen huoneseen, jonga hän hä=
rakendanut oli; sillä hän sanoi:
emändäni ei pidä Dawidin Is=
lin Kuningan huonesa asuman: sillä
on pyhä, että HERran Arkki on
en tullut. 1 Kun. K. 3: 1.
Luku 7: 8. Luku 9: 24.
12. Sitte uhrais Salomo HERralle
uhria HERran Altarilla, jonga
rakendanut oli Esihuonen eteen;
1 Kun. K. 9: 25.
13. Kungin uhrin päiwänänsä Mo=
käskyn jälkeen, Sabbathina, un=
Kuulla, ja juhla päiwinä, kol=
wuodesa: makian leiwän juhlana,
juhlana, ja lehtimajan juhlana.
24: 8. 4 Mos. 10: 10. 5 Mos. 16: 16.
14. Ja hän asetti Papit heidän
styxensä heidän wirkohinsa, niin=
Isänsä Dawid oli asetta=
: ja Lewitat heidän wartiowonsa,
kiittämään ja palwelemaan Pappein
edesä, senjälkeen kuin jokapäiwä tar=
wittin: ja portin wartiat heidän jär=
jestyxensä, kungin hänen porttiinsa;
sillä Dawid Jumalan mies oli sen
niin käskenyt.
15. Ja ei yxikän heistä horjahtanut
Kuningan käskyistä, kuin hän andoi
Papeille ja Lewitaille, kaikisa asioisa
ja tawaroisa.
16. Ja kaikki Salomon teot tulit
walmixi siitä päiwästä, kuin HERran
huone perustettu oli, siihenasti kuin se
oli täytetty; niin että HERran huone
täydellisesti walmis oli.
17. Silloin meni Salomo Ezeon=
Geberiin ja Elothiin, meren reunalle,
Edomin maalle. 1 Kun. K. 9: 26.
18. Ja Hiram lähetti hänelle haaxia
palwelioittensa kätten kautta, jotka tai=
tawat merimiehet olit: ja he menit
Salomon palwelioitten kanssa Ophiriin,
ja toit sieldä neljäsataa ja wiisikym=
mendä leiwiskätä kuldaa, ja weit Ku=
ningas Salomolle.

9. Luku.

Arabian Drottningi. Salomon kullan saa=
lis, armo, ymmärrys, woima, kuolema.

Ja koska rikkan Arabian Drottningi
kuuli Salomosta sanoman, tuli
hän sangen suuren joukon kanssa Je=
rusalemiin, ja Kamelein kanssa, jotka
kannatit yrtejä ja paljon kuldaa, ja
kallita kiwiä, koettelemaan Salomota
tapauxilla. Ja kuin hän tuli Salomon
tygö, puhui hän hänen kanssansa kaikki
mitä hän sydämesänsä aikoinut oli.
1 Kun. K. 10: 1. Matth. 12: 42.
Luc. 11: 31.
2. Ja Salomo ilmoitti hänelle kaikki
hänen sanansa: ja ei ollut mitän Sa=
lomolda salattu, jota ei hän ilmoitta=
nut hänelle.
3. Ja kuin rikkan Arabian Drott=
ningi näki Salomon taidon, ja huo=
nen, jonga hän rakendanut oli;
4. Ja ruan hänen pöydällänsä, ja
hänen palwelliainsa asuinsiat, niin myös
hänen palwelioittensa wiran, ja heidän
waattensa, hänen juomansa laskiat hei=
dän waatteinensa, ja sokan, josta HERra

raan huoneseen käytiin; niin ei hän tainnut händänsä enämbi pitä.

5. Ja hän sanoi Kuningalle: se on tosi kuin minä kuullut olen minun maalleni sinun menostas ja taidostas.

6. Waan en minä uskonut heidän sanojansa, ennenkuin minä itze tulin, ja minun silmäni nähnet owat: ja katzo, ei ole minulle puolittaingan sanottu sinun suuresta taidostas: sinulla on enää kuin se sanoma on, jonga minä kuulin.

7. Autuat owat sinun miehes, autuat owat myös nämät sinun palwelias; jotka joka hetki sinun edesäs seisowat ja kuuldelewat sinun taitoas.

8. HErra sinun Jumalas olkon kiitetty, joka sinun mielistynyt on, ja pannut sinun istuimellensa, HErralle sinun Jumalalles Kuningaxi. Että sinun Jumalas rakasta Israelia, wahwistaxensa händä ijankaikkisesti, on hän sinun asettanut heidän Kuningaxensa, tekemään oikeutta ja wanhurskautta.

9. Ja hän andoi Kuningalle sata ja karikymmendä leiwiskätä kuldaa, ja ylönpaljon yrtejä ja kallita kiwiä. Ja ei senkaltaisia yrtejä ollut, kuin ne olit, jotka rikkan Arabian Drottningi annoi Kuningas Salomolle.

10. Weit myös Hiramin ja Salomon palweliat kuldaa Ophirista, ja Hebenin puita, ja kallita kiwiä.

11. Ja Salomo andoi tehdä astuimet Hebenin puista HErran huoneseen, ja Kuningan huoneseen, ja kandeleita ja Psaltareita weisaille. Ei yhtän senkaltaista ennen ollut nähty Judan maalla. 1 Kun. K. 10: 12.

12. Ja Kuningas Salomo andoi rikkan Arabian Drottningille kaikkia mitä hän pyysi ja anoi, paitzi sitä kuin hän Kuningalle tuonut oli. Ja hän palais ja matkusti omalle maallensa palwelioinensa.

13. Ja kulda, joka wuosittain tuotin Salomolle, oli kuusi sataa ja kuusi seitzemättäkymmendä leiwiskätä;
1 Kun. K. 10: 14.

14. Paitzi sitä kuin kauppamiehet ja yrteinmyyjät toit: Ja kaikki Arabian Kuningat ja maan Herrat weit kuldaa ja hopiata Salomolle.

15. Niin andoi Kuningas Salom…
tehdä kaxi sataa keihästä parhaista ku…
lasta; niin että kuusi sataa kappal…
kuldaa tuli jokaitzeen keihäseen.
1 Kun. K. 10: 16.

16. Teki hän myös kolme sataa …
peä parhaista kullasta, niin että kol…
sataa kappalda kuldaa tuli jokai…
kilpeen. Ja Kuningas pani ne Li…
nonin metzähuoneseen.

17. Ja Kuningas teki suuren i…
men Elephantin luista; ja kuldai…
puhtalla kullalla. 1 Kun. K. 10…

18. Ja istuimesa oli kuusi astui…
ja kullainen astinlauta istuimen e…
ja kaxi käsipunta molemmin pu…
istuinda: ja kaxi Jalopeuraa s…
käsipuitten tykönä.

19. Ja kaxitoistakymmendä J…
peuraa seisoit niillä kundella astuim…
molemmilla puolilla: senkaltaista ei…
tehty yhdesäkän waldakunnasa.

20. Ja kaikki Kuningas Salom…
juomaastiat olit kullasta, ja kaikki ast…
Libanonin metzähuonesa puhtasta k…
lasta: sillä ei hopiata mixikän lu…
Salomon aikana. 1 Kun. K. 10…

21. Sillä Kuningan hahdet m…
Tharsixeen Hiramin palwelioitten ka…
ja tulit erän joka kolmandena wuote…
ja toit kuldaa, hopiata, Elephantin l…
ta, Apinoita ja Riikinkukkoja.

22. Ja niin Kuningas Salomo …
suuremmaxi kaikkia Kuningoita m…
päällä, rikkaudesa ja wiisaudesa.

23. Ja kaikki Kuningat maan pää…
himoitzit nähdä Salomon kaswoja…
kuulla hänen taitoansa, kuin Jum…
hänen sydämeensä andanut oli.

24. Ja he weit hänelle kukin l…
jansa, hopiaastioita, kuldaastioita, w…
teita, sotaaseita, yrtejä, hewoisista …
muuleja, joka wuosi.

25. Ja Salomolla oli neljä tuhat…
hewoiskorsina, ja kaxitoistakymmen…
tuhatta ratzasmiestä, ja ne pandin w…
nukaupungeihin ja Kuningan tygö J…
rusalemiin. 1 Kun. K. 4: 26. Luk. 10…
2 Aika K. 1: 14.

26. Ja hän oli kaikkein Kuning…
ten haldia; hamasta wirrasta nii…
listealaisten maahan asti, ja …
maan rajaan saakka.

27. Ja Kuningas saatti niin paljon
...a Jerusalemiin kuin kiwiä: ja
... paljon Cedripuita toimitti hän
...n metzäfikunapuita laaxosa.
1 Kun. K. 10: 27. 2 Aika K. 1: 15.
... Ja Salomolle wietin hewoisia
...istä, ja kaikista maakunnista.
... Mitä enämbi Salomon asioista
...sta on, sekä ensimäisistä että wii-
...stä: eikö ne ole kirjoitetut Nathan
...hetan Aikakirjasa, ja Ahian Si-
...aisen Prophetiasa, niin myös Jed-
... Näkiän näysä, Jerobeamia Neba-
... poikaa wastoin? 1 Kun. K. 11: 41.
... Ja Salomo hallitzi Jerusa-
...a koko Israelia, neljäkymmendä
...ttaa.
... Ja Salomo nukkui Isäinsä
..., ja he hautaisit hänen Isänsä
...in Kaupungiin: ja Rehabeam
... poikansa tuli Kuningaxi hänen
...sa.

10. Luku.

...san anominen. Rehabeamin neuwo, ... wadaus. Waldakunda jaettu.

... Rehabeam meni Sichemiin: sillä
... kaikki Israel oli tullut Sichemiin
...än händä Kuningaxi.
1 Kun. K. 12: 1.
... Ja koska Jerobeam Nebathin
...a sen kuuli, joka oli Egyptisä,
...a hän oli paennut Kuningas
...on edestä: niin hän tuli Egyp-
... jällen. 1 Kun. K. 11: 40.
... Sillä he lähetit ja annoit hänen
...a. Ja Jerobeam tuli ja kaikki
...l: ja he puhuit Rehabeamille,
...noit:
... Sinun Isäs teki meidän ikenmme
...axi; niin huojenna nyt sinun
... kowa palwelus, ja se raskas ijes,
... hän laski meidän päällemme,
...e olemme sinun alemmaises.
... Ja hän sanoi heille: tulkat mi-
...göni jällen kolmandena päiwänä:
...sa meni pois.
... Ja Kuningas Rehabeam kysyi
... wanhimmilda, jotka seisoit hä-
...nsä Salomon edesä, hänen eläis-
... sanoi: mitä te neuwotte
... tätä Kansaa?
... puhuit hänen kanßansa, ja
sanoit: jos sinä olet tälle Kansalle ystä-
wällinen, ja suosittelet heitä, puhuttelet
heitä hywillä sanoilla, niin he owat
aina sinulle alemmaiset.
8. Mutta hän hyljäis wanhemmit-
ten neuwon, kuin he annoit hänelle:
ja piti neuwoa nuorukaisten kanßa,
jotka hänen kanßansa kaswanet olit,
ja seisoit hänen edesänsä;
9. Ja sanoi heille: mitä te neuwotte
wastamaan tätä Kansaa, joka minun
kanßani puhui, ja sanoi: huojenna
se ijes, jonga Isäs laski meidän
päällemme?
10. Ja nuorukaiset, jotka olit kas-
wanet hänen kanßansa, puhuit hänelle,
ja sanoit: sano näin Kansalle joka pu-
hui kanßas ja sanoi: Isäs teki meidän
ikemme ylön raskaxi, huojenna sinä se:
Ja sano heille: minun pienen sormeni
pitä oleman paxumbi Isäni kupeita.
11. Jos minun Isäni on laskenut
raskan iken teidän päällenne, niin mi-
nä wielä lisän teidän ikeseenne: minun
Isäni rangaisi teitä ruoskilla, mutta
minä Scorpioneilla.
1 Kun. K. 12: 10, 11.
12. Koska Jerobeam ja kaikki Kansa
tulit jällen Rehabeamin tygö kolman-
dena päiwänä; niinkuin Kuningas pu-
hunut oli, sanoden: tulkat minun ty-
göni kolmandena päiwänä jällen:
13. Niin Kuningas wastais heitä
kowasti; ja Kuningas Rehabeam hyl-
jäis wanhimmitten neuwon;
14. Ja puhui heidän kanßansa nuo-
rukaisten neuwon jälkeen, ja sanoi:
minun Isäni on teidän ikenne raskaxi
tehnyt, mutta minä lisän siihen: mi-
nun Isäni on rangaisnut teitä ruos-
killa, mutta minä Scorpioneilla.
15. Ja ei Kuningas kuullut Kansaa;
sillä se oli niin asetettu Jumalalda,
että HERra tahdoi wahwistaa sanansa,
kuin hän puhui Ahian Silonilaisen
kautta Jerobeamille Nebathin pojalle.
1 Kun. K. 11: 29, 30. Luku 12: 15.
16. Ja koska kaikki Israel näki ettei
Kuningas kuullut heitä, niin wastais
Kansa Kuningasta, ja sanoi: mikä osa
meillä on Dawidisa? ei meillä ole yh-
tän perimystä Isain pojasa: kukin ma-
jaansa Israel: niin katzo nyt Dawid

huonettas. Ja kaikki Israel meni majoillensa. 1 Kun. K. 12: 16.

17. Ja Rehabeam hallitzi ainoasta niitä Israelin lapsia, jotka asuit Judan Kaupungeisa.

18. Ja Kuningas Rehabeam lähetti Hadoramin matkaan, joka oli weron päällä; mutta Israelin lapset kiwitit hänen kuolliaxi. Ja Kuningas Rehabeam astui nopiasti waunuun pakenemaan Jerusalemiin. 1 Kun. K. 12: 18.

19. Niin luopui Israel Dawidin huonesta, tähän päiwään asti.

11. Luku.

Rehabeamin sota, kaupungit, Papit, emännät, lapset.

Ja koska Rehabeam tuli Jerusalemiin, niin hän kokois Judan ja BenJaminin huonen, sata ja kahdexankymmendä tuhatta walittua sotamiestä; sotimaan Israelia wastan, saattaxensa waldakundaa Rehabeamille jällen. 1 Kun. K. 12: 21.

2. Mutta HErran sana tuli Semajan Jumalan miehen tygö, sanoden:

3. Puhu Rehabeamille Salomon pojalle Judan Kuningalle, ja kaikelle Israelille, kuin Judasa ja BenJaminisa owat, sanoden:

4. Näin sanoo HErra: ei teidän pidä nouseman eikä sotiman teidän weljejänne wastan, waan palaitkat jokainen kotiansa; sillä se on minulda niin tapahtunut. He olit kuuliaiset HErran sanalle, ja palaisit menemästä Jerobeamia wastan. 1 Kun. K. 12: 24.

5. Mutta Rehabeam asui Jerusalemisa; ja rakensi Judan Kaupungit wahwaxi.

6. Ja rakensi Bethlehemin, Etamin ja Techoan,

7. Bethzurin, Sochon ja Adullamin,

8. Gathin, Maresan ja Siphin,

9. Adoraimin, Lachixen ja Asekan,

10. Zorgan, Ajalon ja Hebronin; jotka olit kaikkein wahwimmat Kaupungit Judaasa ja BenJaminisa.

11. Ja hän teki ne wahwaxi, ja pani niihin hallitziat, ja elatuxen waraa, öljyä ja wiinaa.

12. Ja hän toimitti kaikkiin Kau-pungeihin kilwet ja keihät, ja teki sangen wahwaxi: ja Juda ja BenJamin olit hänen allansa.

13. Ja Papit ja Lewitat kai Israelista, tulit hänen tygönsä kai heidän maansa rajoista.

14. Sillä Lewitat hyljäisit e punginsa ja saamansa, ja tulit Ju ja Jerusalemiin: sillä Jerobeam hänen poikansa ajoit heidän pois, he olisi saanet tehdä HErralle P palwelusta. 2 Aika K. 13:

15. Mutta hän asetti Papit lensä kukkuloille, ja Perkeleille; ja sikoille, jotka hän tehdä annoi. 1 Kun. K. 12: 31.

16. Ja monda kaikista Israeli kunnista, jotka sydämestänsä HErraa Israelin Jumalata, heidän peräsänsä Jerusalemiin, maan HErralle heidän Isäinsä malalle.

17. Ja wahwistit Judan walda nan, ja wahwistit Rehabeamin mon pojan kolmena ajastaikana: he waelsit Dawidin ja Salomon kolme ajastaikaa.

18. Ja Rehabeam otti Maha Jerimothin, Dawidin pojan ty emännäxensä; niin myös Abi Eliabin tyttären, Isain pojan;

19. Joka hänelle synnytti näm jat: Jeuxen, Semarian ja Sa

20. Sitte otti hän Maechan lomin tyttären; joka hänelle sy Abian, Athain, Sisan ja Selo 1 Kun. K. 15: 2.

21. Mutta Rehabeam piti Ma Absalomin tyttären rakkambana k muita emännitänsä ja jalkawaimoj sillä hänellä oli kahdexantoistakymm emändätä, ja kuusikymmendä jalka moa: ja hän siitti kahdexankolm kymmendä poikaa, ja kuusikym tytärtä.

22. Ja Rehabeam asetti Maechan pojan weljeinsä pää hallitziaxi; sillä hän mielei tehdä Kuningaxi.

23. Ja hän teki toimellisesti koi poikansa Judan ja Ben maahan kaikkiin wahwoihin Kau

ı, ja andoi heille yldäkyllä wil=
ja hawitteli monda emändätä.

12. Luku.

abeamin luopuminen HERran laista,
ihollijet, parannus, äiti, kuolema.

koska Rehabeamin waldakunda
tuettu, ja hän wahwistettu oli;
s hän HERran Lain, ja kaikki
l hänen kanßansa. 1 Kun. K. 14: 22.
Mutta wiidendenä Kuningas Re=
min wuotena, meni Sisak Egyp=
uningas ylös Jerusalemiin; (sillä
it rikkonet HERraa wastan.)
1 Kun. K. 14: 25.
Tuhannen ja kahden sadan wan=
ja kuudenkymmenen tuhannen he=
niehen kanßa: ja se Kansa oli lu=
win, jotka händä seuraisit Egyp=
Libiasta, Suchimista ja Ethio=
l.
Ja hän woitti ne wahwat Kau=
it Judasa, ja tuli Jerusalemiin.
Silloin tuli Semaja Propheta,
beamin ja Päämiesten tygö Ju=
jotka heitänsä olit koonnet Si=
tähden Jerusalemiin, ja sanoi
: Näin sanoo HERra: te oletta
met minun, sentähden olen minä
hyljännyt teidän Sisakin käteen.
Niin Israelin ylimmäiset nöyry=
ensä Kuningan kanßa, ja sanoit:
ra on wanhurskas.
Koska HERra näki heidän nöy=
wän itzensä, tuli HERran sana
ajan tygö, ja sanoi: he owat itzen=
hryttänet, sentähden en minä hei=
adota: waan minä annan kohta
pelastuxen, niin ettei minun wi=
wodais Jerusalemin päälle Si=
käden kautta.
Mutta heidän pitä kuitengin hä=
alammaiset oleman; että he tie=
t mikä se on, palwella minua, ja
lla waldakundia maan päällä.
Niin Sisak Egyptin Kuningas
Jerusalemiin, ja otti HERran
en tawarat ja Kuningan huonen
rat, ne kaikki otti hän pois. Ja
myös ne kuldakilwet, jotka
oli tehdä andanut:
26. Luku 14: 26. 2 Aika K. 9: 15.
hoitten siaan Kuningas Reha=
beam teetti waskiset kilwet, ja andoi
wartioitten päämiehille tallelle; jotka
Kuningan huonen owea wartioitzit.
11. Ja niin usein kuin Kuningas
meni HERran huoneseen, tulit war=
tiat ja kannoit niitä, ja weit sitte jäl=
len wartioitten huoneseen.
12. Ja että hän nöyrytti itzensä,
sentähden HERran wiha käändyi hä=
nestä pois, niin ettei se peräti kadotet=
tu; sillä wielä jotain hywää löyttin
Judasa.
13. Niin Kuningas Rehabeam wah=
wistui Jerusalemisa, ja hallitzi: ja Re=
habeam oli yhden ajastaikainen wiidet=
täkymmendä tullesansa Kuningaxi, ja
hallitzi Jerusalemisa seitzemäntoistakym=
mendä ajastaikaa, siinä Kaupungisa,
jonga HERra kaikista Israelin suku=
kunnista walinnut oli, asettaxensa siihen
nimensä. Ja hänen äitinsä nimi oli
Naema Ammonitilainen. 2 Mos. 20: 24.
1 Kun. K. 14: 21. 2 Aika K. 6: 6.
14. Ja hän teki pahoin, ettei hän
walmistanut sydändänsä HERraa etzi=
mään.
15. Ja Rehabeamin teot ensimäiset
ja wiimeiset, eikö ne ole kirjoitetut
Semajan Prophetan, ja Iddon Nä=
kiän sanoisa, joisa kirjoitetan sukukun=
nat: Niin myös Rehabeamin ja Jero=
beamin sodat, kaikkina aikoina?
1 Kun. K. 14: 29.
16. Ja Rehabeam nukkui Isäinsä
kanßa, ja haudattin Dawidin Kaupun=
giin: ja hänen poikansa Abia tuli Ku=
ningaxi hänen siaansa.

13. Luku.

Kuningas Abian sota, woitto, emännät,
lapset, kuolema.

Kuningas Jerobeamin kahdexandena
wuotena toistakymmendä, tuli A=
bia Judan Kuningaxi;
2. Ja hallitzi kolme ajastaikaa Jeru=
salemisa. Hänen äitinsä nimi oli Mi=
chaja, Urielin tytär Gibeasta. Ja so=
ta nousi Abian ja Jerobeamin wälillä.
1 Kun. K. 15: 2.
3. Ja Abia walmisti sotaan neljän
sadan tuhannen juuri wäkewän ja wa=
litun sotamiehen kanßa. Ja Jerobeam
walmisti sotaan heitä wastan kahdexan

sadan tuhannen walitun ja urhollisen sotamiehen kanßa.

4. Ja Abia nousi ylös Semaraimin wuorelle, joka oli Ephraimin wuorella, ja sanoi: kuulkat minua, Jerobeam, ja koko Israel!

5. Ettäkö te tiedä HERran Israelin Jumalan andanexi Dawidille Kuningan waldakundaa Israelisa ijankaikkisesti; hänelle ja hänen pojillensa suolaliitolla?

6. Mutta Jerobeam Nebathin poika, Salomon Dawidin pojan palwelia, nosti kapinan Herraansa wastan.
1 Kun. K. 11: 26.

7. Ja hänen tygönsä kokondui jouttilaita miehiä, ja Belialin lapsia, ja wahwistit itzensä Rehabeamia Salomon poikaa wastan; sillä Rehabeam oli nuori ja pehmiä sydämestä, niin ettei hän woinut wahwistaa itziänsä heitä wastan.

8. Mutta te ajattelette wahwistaxenne teitänne HERran waldakundaa wastan, joka on Dawidin poikain kädesä; että teitä on suuri joukko, ja pidätte kullaisita wasikoita, jotka Jerobeam teille jumalixi tehnyt on.
1 Kun. K. 12: 28.

9. Ettekö te ole ajanet HERran Pappeja Aaronin poikia ja Lewitaita pois, ja olette itze teillenne tehnet pappeja niinkuin Kansat maakunnisa? Jokainen kuin tulee kästänsä täyttämään nuorella kalpeilla, ja seitzemällä oinalla, se tulee papixi, niille jotka ei Jumalat ole.
2 Mos. 28: 41. 1 Kun. K. 12: 31.

10. Mutta HERra meidän Jumalamme on meidän kanßamme, jota en me hyljää: ja Papit, jotka HERraa palwelewat, Aaronin pojat, ja Lewitat owat heidän työsänsä:

11. Ja sytyttäwät HERralle polttouhrin joka aamuna ja ehtona, niin myös yrtein suitzutuxen, ja walmistawat leipiä puhtalle pöydälle, ja kuldakyntiläjalan lampuinensa, niin että ne joka ehtoo sytytetän; sillä me pidämme HERran meidän Jumalamme wartiata: mutta te oletta hänen hyljännet.
3 Mos. 24: 6. 2 Aika K. 2: 4.

12. Ja katzo, meidän kanßamme on Jumala esipäääsä, ja hänen Pap... pyhillä torwilla soittamaan teitä w... tan. Te Israelin lapset, älkät so... HERraa teidän Isäinne Juma... wastan; sillä ei se menesty.
4 Mos. 10: 9.

13. Ja Jerobeam asetti wäjy... ymbäri, tullaxensa takaa heidän ... lensä; niin että he olisit itze J... edesä ja wäjytys heidän takanansa.

14. Koska Juda katzoi ymbäri... katzo, niin oli sota sekä edesä että ... kana. Niin he huusit HERran t... ja Papit soitit waskitorwilla.

15. Ja joka mies huusi Jud... Ja koska joka mies niin Judasa hu... löi Jumala Jerobeamia, ja koko ... raelia, Abian ja Judan edesä.

16. Ja Israelin lapset pakenit ... dan edellä: ja Jumala andoi ... heidän käsiinsä;

17. Niin että Abia löi wäki... heitä suurella löymisellä. Ja Isra... ta langeis lyötynä wiisisataa tu... walittua sotamiestä.

18. Ja niin Israelin lapset n... tettin siihen aikaan, ja Judan ... wahwistettin; sillä he turwaisit H... raan heidän Isäinsä Jumalaan.

19. Ja Abia ajoi Jerobeamia ... kaa, ja woitti häneldä Kaupung... BethElin kylinensä, Jesanan kyl... sä, ja Ephronin kylinensä;

20. Niin ettei Jerobeam enämbi ... lut woimaansa, niinkauwan kuin A... eli: ja HERra rangaisi händä, ... että hän kuoli.

21. Koska Abia wahwistui, otti ... neljätoistakymmendä emändätä, ja s... kaxikolmattakymmendä poikaa, ja ku... toistakymmendä tytärtä.

22. Mitä enämbi Abiasta sano... ta on, ja hänen teistänsä ja teoist... sa; se on kirjoitettu Iddon Proph... tietokirjasa.

14. Luku.

Assan kiiwaus, lepo, woitto.

Ja Abia nukkui Isäinsä kansa, ... he hautaisit hänen Dawidi... pungiin: ja Assa hänen poikansa ... Kuningaxi hänen siaansa. Hänen aik...

oli maa lewosa kymmenen ajast=
1 Kun. K. 15: 8.
2. Ja Assa teki sitä kuin hywä ja
oli HERran hänen Jumalansa
3. Ja otti wierat Altarit pois, ja
uret: ja rikkoi patzat, ja maahan
is metzistöt. 1 Kun. K. 15: 11.
4. Ja sanoi Judalle, että he etzisit
raa heidän Isäinsä Jumalata,
isit Lain ja käskyn jälkeen.
5. Ja hän otti pois korkeuret, ja
malat kaikista Judan Kaupun=
a: ja waldakunda oli lewosa hä=
allansa. 1 Kun. K. 15: 13.
6. Ja hän rakensi wahwat Kaupun=
udasa; sillä maa oli lewosa, ja ei
sotaa händä wastan niinä wuosi=
llä HERra andoi hänelle lewon.
7. Ja hän sanoi Judalle: rakenda=
me nämät Kaupungit, ja tehkäm=
murit niitten ympäri, ja tornit,
tit, ja salwat, niin kauwan kuin
on meidän edesämme: sillä me o=
a etzinet HERraa meidän Ju=
amme: händä me olemma etzinet,
n on andanut meille lewon joka
a. Niin he rakensit, ja se me=
i.
8. Ja Assalla oli suuri sotajoukko,
kannoit kilpejä ja keihäitä: Ju=
kolmesataa tuhatta, ja BenJa=
a kuin kilpejä kannoit ja jousia
it, kaxisataa ja kahdexankymmen=
hatta. Ja nämät olit kaikki wä=
sotamiehet.
9. Ja Serah Ethiopiasta meni hei=
ian suuren sotajoukon kanssa, jo=
li kymmenen kertaa sata tuhatta
, ja kolmesataa wannua: ja tuli
esaan asti.
10. Ja Assa meni händä wastan:
hangitzit heitänsä sotimaan Ze=
laaxosa Maresan tykönä.
11. Ja Assa huusi HERran hänen
alansa tygö, ja sanoi: HERra,
nä wäliä pidä auttaissas monen
a, taikka kusa ei yhtäkän woi=
le: Auta meitä HERra mei=
malamme; sillä me turwam=
me, ja olemme tullet sinun
llä suurta joukkoa wastan,
sinä olet HERra meidän Jumalam=
me, ei yxikän ihminen woi mitän
sinua wastan. 1 Sam. 14: 6.
12. Ja HERra löi Ethiopialaisia
Assan ja Judan edesä, niin että E=
thiopialaiset pakenit. 2 Aika K. 16: 8.
13. Ja Assa ja hänen wäkensä kuin
olit hänen kanssansa ajoit heitä Gera=
riin asti takaa. Ja Ethiopialaiset lan=
geisit, niin ettei yhtän heistä eläwäxi
jäänyt, mutta he tapettin HERran ja
hänen sotawäkensä edesä. Ja he weit
sieldä paljon saalista.
14. Ja he löit kaikki Kaupungit
Gerarin ympäriltä maahan; sillä HER=
ran pelko tuli heidän päällensä. Ja he
ryöstit kaikki Kaupungit; sillä niisä oli
paljon saalista.
15. Ja he löit nawetot maahan:
ja weit ylön paljon lambaita ja Ka=
meleja, ja tulit jällen Jerusalemiin.

15. Luku.

Assa rohwaistaan jumalisuteen, uudistaa liiton HERran kanssa; Miplezeth, rauha.

Ja Jumalan Hengi tuli Asarian O=
dedin pojan päälle.
2. Hän meni Assata wastan, ja sa=
noi hänelle: kuulkat minua, Assa, ja
koko Juda ja BenJamin: HERra on
teidän kanssanne, että te oletta hä=
nen kanssansa, ja koska te etzitte
händä, anda hän itzensä teildä löyt=
tä; mutta jos te hyljätte hänen, niin
hän hyljää myös teidän.
5 Mos. 4: 29. 1 Aika K. 28: 9. 2 Aika K.
24: 20. Luku 33: 12, 13.
3. Monda päiwää on Israelisa, et=
tei yhtän oikiata Jumalata ole, eikä
yhtän Pappia, joka opetta, eli yhtän
Lakia. Os. 3: 4.
4. Ja koska he käändäwät itzensä
heidän tuskisansa HERran Israelin
Jumalan tygö, ja etziwät händä, niin
hän löytän heildä.
5. Niinä aikoina ei ole rauhaa niil=
lä jotka käywät sisälle ja ulos; sillä
suuri meteli tulee kaikkein maan asu=
waisten päälle.
6. Ja yxi Kansa muserta toisen, ja
yxi Kaupungi toisen; sillä Jumala häm=
mästyttä heitä kaikkinaisilla ahdistuxilla.

7. Mutta te wahwistakat teitänne,
ja älkät liewittäkö käsiänne; sillä tei=
dän työllänne on hänen palkkansa.
1 Cor. 15: 58.
8. Koska Assa kuuli nämät sanat
ja Prophetan Odedin ennustuxen, wah=
wistui hän, ja otti kauhistuxet pois
kaikelda Judan ja BenJaminin maal=
da, ja Kaupungeista, jotka hän oli
woittanut Ephraimin wuorelda: ja uu=
disti HERran Altarin, joka HERran
esihuonen edesä oli.
9. Ja kokois kaiken Judan ja Ben=
Jaminin, ja ne muukalaiset jotka hei=
dän tykönänsä olit Ephraimista, Ma=
nassesta ja Simeonista; sillä hänen ty=
gönsä tuli monda Israelista, koska he
näjit HERran hänen Jumalansa ole=
wan hänen kanßansa.
10. Ja he tulit Jerusalemiin ko=
koon kolmandena kuukautena, Assan
waldakunnan wiidendenä wuonna toista=
kymmendä.
11. Ja he uhraisit sinä päiwänä
HERralle siitä saalista kuin he koti=
ansa tuonet olit; seitzemänsataa härkää,
ja seitzemän tuhatta lammasta.
2 Aika K. 14: 13.
12. Ja he teit liiton että heidän
pitä etzimän HERraa heidän Isäinsä
Jumalata, kaikesta sydämestänsä, ja
kaikesta sielustansa.
Jos. 24: 15. Neh. 10: 29.
13. Ja kuka ikänä ei tahtonut etziä
HERraa Israelin Jumalata, hänen pi=
ti kuoleman; pienen ja suuren, miehen
ja waimon. 5 Mos. 13: 9. Luku 17: 5.
14. Ja he wannoit HERralle kor=
kialla äänellä, ilohuudolla, waskitor=
willa, ja Basunilla.
15. Ja koko Juda iloitzi siitä wa=
lasta; sillä he olit wannonet kaikesta
sydämestänsä, ja etzeit händä kaikesta
tahdostansa, ja hän löyttin heildä: ja
HERra andoi heille lewon joka paika=
sa heidän ymbäristöllänsä.
16. Ja Kuningas Assa pani äitin=
sä Maechan pois wallan pääldä; sillä
hän oli asettanut Miplezethin metzis=
töön. Ja Assa häwitti hänen Miple=
zethinsä, ja löi sen rikki, ja poltti Ki=
dronin ojan wieresä. 1 Kun. K. 15: 13.
17. Mutta korkeuxet ei ollet wielä
pannut pois Israelista; kuitengin
Assan sydän waka, niinkauwan
hän eli. 1 Kun. K. 15: 14.
18. Ja hän andoi tuota Ju
huoneseen mitä hänen Isänsä p
nyt oli, ja mitä hän itze p
oli; hopiata, kuldaa, ja astioita.
19. Ja ei ollut yhtän sotaa h
wiidendeenueljättäkymmendä Assan
dakunnan ajastaikaan asti.

16. Luku.

Baesa nousee Judata wastan. Assa
kuolee.

Assan waldakunnan kuudendena w
na neljättäkymmendä, nousi
sa Israelin Kuningas Judata w
ja rakensi Raman; estäxensä Assan
dan Kuningan ulos ja sisälle kä
1 Kun. K. 15: 17.
2. Waan Assa otti HERran
nen ja Kuningan huonen tawa
hopiata ja kuldaa: ja lähetti B
dadille Syrian Kuningalle, joka
Damaskusa, ja käski sanotta hän
3. Liitto on minun ja sinun
hellas, minun ja sinun Isäs wa
katzo, minä lähetin sinulle hopia
kuldaa, ettäs Baesan Israelin K
gan liiton särkisit, että hän menis
minun tyköäni.
4. Benhadad oli Kuningas A
kuuliainen, ja lähetti sodanpääm
kuin hänellä olit, Israelin Kaup
ta wastan: he löit Ejonin, Dan
AbelMaimin, ja kaikki Naphthali
wäkaupungit.
5. Koska Baesa sen kuuli, lakkais
rakendamasta Ramata, ja jätti ty
6. Waan Kuningas Assa otti ty
sä koko Judan, ja he otit kiw
hirret Ramasta, joista Baesa ra
Ja hän rakensi niistä Geban ja Mi
7. Siihen aikaan tuli Hanani
kiä Assan Judan Kuningan ty
sanoi hänelle: että turwaisit S
Kuningaan, ja et turwannut H
raan sinun Jumalaas, sentähde
Syrian Kuningan wäki pääsnyt
sinun käsistäs.
8. Eikö Ethiopialaiset ja
set ollet suuri joukko monen
ja hewoismiesten kanßa? kuitengin

HERraan turwaisit, andoi hän
sinun käsiis. 2 Aika K. 14: 9, 12.
9. Sillä HERran silmät katzele-
kaikki maat, wahwistaxensa nii-
jotka pysywät hänen tykönänsä
sydämestänsä. Sinä olet tyh-
tehnyt, sentähden sinun pitä täste-
sotia saaman. 1 Kun. K. 15: 32.
34: 21. San. l. 15: 3. Jer. 16: 17.
Luku 32: 19.
10. Niin Assa wihastui Näkiän pääl-
ja heitti hänen fangeuteen: sillä hän
in suuttui hänen päällensä tästä
a. Ja Assa ahdisti muutamita
asta siihen aikaan.
11. Ja katzo, Assan työt sekä ensi-
et että wiimeiset: katzo, ne owat kir-
Judan ja Israelin Kuningasten
a.
Ja Assa tuli kipiäxi jalwoista
ndenä neljättäkymmendä walda-
sa wuotena, ja hänen tautinsa
enäni, ja ei hän kuitengan etzi-
HERraa hänen taudisansakkan,
Lääkäreitä.
Niin Assa nukkui Isäinsä kanßa,
li waldakundansa ensimäisnä wuo-
idettäkymmendä.
Ja hän haudattin hänen han-
a, jonga hän oli andanut kaiwaa
ensä Dawidin Kaupungisa. Ja
nit hänen leposiaansa, joka täy-
hywän hajullisilla ja kaikkinai-
lleilla yrteillä, jotka olit wal-
t Apothekarein tawalla, ja poltit
sangen suurella polttamisella.
1 Sam. 31: 12. Jer. 34: 5.

17. Luku.

phat etsää Jumalan pelwosa; hänen armonsa ja sotajoukko.

Josaphat hänen poikansa tuli Ku-
ngaxi hänen siaansa: ja hän tuli
wäxi Israelia wastan.
1 Kun. K. 15: 24. Luku 22: 41.
hän asetti sotawäen kaikkiin
wahwoin Kaupungeihin: ja pani
Judan maalle, ja Ephrai-
pungeihin, jotka hänen Isänsä
woittanut.
HERra oli Josaphatin kanßa;
waelsi endisillä hänen Isänsä
teillä, ja ei etzinyt Baalia.
hän etzei Isänsä Juma-
lata, ja waelsi hänen käskyisänsä; ja
ei Israelin töiden jälkeen.
5. Sentähden wahwisti HERra hä-
nelle waldakunnan, ja kaikki Juda an-
noit Josaphatille lahjoja: ja hänellä
oli rikkautta ja kunniata yldäkyllä.
6. Ja kuin hänen sydämensä tuli
rohkiaxi HERran teisä; otti hän kor-
keuxet ja metzistöt Judasta pois.
7. Ja kolmandena hänen waldakun-
dansa wuonna, lähetti hän Päämie-
hensä Benhailin, Obadian, Zacharian,
Nethaneelin ja Michajan, opettamaan
Judan Kaupungeisa;
8. Ja Lewitat heidän kanßansa, Se-
majan, Nethanian, Sebadian, Asaelin,
Semiramothin, Jonathanin, Adonian,
Tobian ja TobAdonian, Lewitat: ja
heidän kanßansa Pappeja, Elisaman
ja Joramin.
9. Ja he opetit Judaasa, ja pidit
HERran Lakikirjan myötänsä: ja wael-
sit ymbäri kaikki Judan Kaupungit, ja
opetit Kansaa.
10. Ja HERran pelko tuli kaikkein
waldakundain päälle, niisä maakunni-
sa kuin olit Judan ymbäristöllä, niin
ettei he sotinet Josaphatia wastan.
11. Ja Philistealaiset toit Josapha-
tille lahjoja, ja rahaweron: ja Arabit
toit myös hänelle piendä karjaa, seitze-
män tuhatta ja seitzemän sataa oinasta,
ja seitzemän tuhatta ja seitzemän sataa
kauristа.
12. Niin menestyi Josaphat ja tuli
aina suuremmaxi. Ja hän rakensi Ju-
daasa linnoja ja tawarakaupungeita.
13. Ja hänellä oli paljo waraa Ju-
dan Kaupungeisa: ja sotamiehiä, ja
wäkewätä Kansaa Jerusalemisa.
14. Ja tämä on järjestys heidän
Isäinsä huonen waihella, jotka Ju-
daasa tuhanden päämiehet olit: pää-
mies Adna, ja hänen kanßansa kolme-
sataa tuhatta wäkewätä sotamiestä.
15. Lähin händä oli päämies Jo-
hanan, ja hänen kanßansa kaxisataa
ja kahdexankymmendä tuhatta.
16. Händä likin Amasia Sichrin poi-
ka, joka itzensä hywällä tahdolla andoi
HERralle: ja hänen kanßansa kaxi-
sataa tuhatta wahwaa sotamiestä.
17. BenJaminin lapsista Eliada wä-

kewä sotamies: ja hänen kanßansa wa-
rustettua joutzeilla ja kilweillä, kari-
sataa tuhatta.
18. Händä likin oli Josabad: ja
hänen kanßansa sata ja kahdexankym-
mendä tuhatta walmista sotamiestä.
19. Nämät otit Kuningaasta waa-
rin; ilman niitä jotka Kuningas oli
asettanut wahwoin Kaupungeihin koko
Judaasa.

18. Luku.

Josaphatin ja Ahabin liitto, Prophetat, kuinga he menewät sotaan ja pakenewat.

Ja Josaphatilla oli suuri rikkaus ja
kunnia, ja hän teki nuotentta A-
habin kanßa. 2 Kun. K. 8: 18.
2 Aika K. 21: 6.
2. Ja jongun wuoden perästä sen
jälkeen meni hän Ahabin tygö Sa-
mariaan: Ja Ahab annoi teurastetta
hänelle, ja hänen wäellensä, kuin oli
hänen kanßansa, monda lammasta ja
härkää: ja hän yllytti hänen mene-
mään ylös Gileadin Ramothiin.
1 Kun. K. 22: 2.
3. Ja Ahab Israelin Kuningas
sanoi Josaphatille Judan Kuningalle:
menekkös minun kanßani Gileadin Ra-
mothiin? Hän sanoi hänelle: minä olen
niinkuin sinä: ja minun Kansani niin-
kuin sinun Kansas: me tahdomme
sinun kanßas sotaan. 1 Kun. K. 22: 4.
4. Mutta Josaphat sanoi Israelin
Kuningalle: kyseles tänäpänä HER-
ran sanaa.
5. Ja Israelin Kuningas kokois
Prophetaita neljäsataa miestä, ja sa-
noi heille: menemmengö me sotimaan
Gileadin Ramothiin, eli ei? He sa-
noit: mene, Jumala anda heidän Ku-
ningan käteen.
6. Silloin sanoi Josaphat: eiköstä
täsä ole joku HERran Propheta, ky-
syäxemme häneldä?
7. Israelin Kuningas sanoi Josa-
phatille: täsä on wielä yxi mies jon-
ga kautta taittaisin kyseldä HERraa,
waan minä wihan händä; sillä ei hän
ennusta minulle mitän hywää, mutta
aina pahaa: se on Micha Jemlan poika.
Josaphat sanoi: älkön Kuningas niin
puhuko.
8. Ja Israelin Kuningas kutsui
den Kamaripalwelioistansa, ja
noudä nopiasti Micha Jemlan po
1 Kun. K. 22: 9.
9. Ja Israelin Kuningas, ja J
saphat Judan Kuningas istuit
kin istuimellansa puetettuna waatte
Samarian portin lakeudella, ja k
Prophetat ennustit heidän edesänsä.
10. Ja Zidechia Kenaenan p
teki itzellensä rautasarwet, ja sa
näin sanoo HERra: näillä sinun
sysämän Syrialaisia, siihenasti e
heidän häwität.
11. Ja kaikki Prophetat enn
niin, ja sanoit: mene Gileadin Ra
thiin, ja se menestyy sinulle, HE
anda heidän Kuningan käteen.
12. Ja sanansaattaja, joka oli
nyt kutzumaan Michata, puhui h
kanßansa, ja sanoi: katzo, Proph
puhe on yximielisesti hywä Kun
edesä: annas sinun sanas olla m
niinkuin heidängin, ja puhu hy
13. Ja Micha sanoi: niin t
kuin HERra elää, minä puhun m
minun Jumalani sanoo.
14. Ja koska hän tuli Kuni
tygö, sanoi Kuningas hänelle: Mi
menemmengö me sotimaan Gil
Ramothia wastan, eli ei? Hän sa
mengät, se menestyy teille, he an
teidän käsiinne.
15. Niin Kuningas sanoi hän
kuinga usein minä wannotan si
ettet sinä sanois minulle muuta
totuden HERran nimeen?
16. Niin hän sanoi: minä nä
kaiken Israelin hajoitettuna wuore
niinkuin lambat, joilla ei yhtän p
menda ole. Ja HERra sanoi: e
näillä ole yhtän Herraa? palai
kukin kotiansa rauhasa.
17. Niin sanoi Israelin Kuning
Josaphatille: engö minä sanonut si
ettei hän minulle ennusta hywää, wa
pahaa? 1 Kun. K. 22: 18.
18. Ja hän sanoi: sentähden ku
kat HERran sanaa: minä näjin HE
ran istuwan istuimellansa, ja koko
wallisen sotajoukon seisowan hän
kialla ja wasemalla puolellansa.
19. J

Ja HERra sanoi: kuka wiet-
Ahabin Israelin Kuningan, että
menis ylös, ja langeis Gileadin
Rothisa? ja koska yxi sanoi niin,
toinen näin; 1 Kun. K. 22: 20.
Niin tuli yxi hengi ja seisoi
Rran edesä, ja sanoi: minä wiet-
hänen. Ja HERra sanoi hä-
: millä? Job. 1: 6.
Hän sanoi: minä menen ja olen
en hengi kaikkein hänen Prophe-
a suusa. Ja hän sanoi: wiettele
n, ja sinä myös taidat: mene ja
niin.
Nyt siis katzo, HERra on
nt walhen hengen näitten sinun
etais suuhun: ja HERra on
t pahaa sinua wastan.
b. 2: 1. Es. 19: 14. Hes. 14: 9.
Niin astui Zidechia Kenaenan
des, ja löi Michata poskelle, ja
: kunga tien kautta HERran hengi
nnyt minun tyköäni pois, sinua
ttelemaan? Jer. 20: 2.
Marc. 14: 65. Ap. T. 23: 2.
Micha sanoi: katzo, sinä olet
äkewä sinä päiwänä; jonas käyt
a majaan, ettäs sinus lymytäisit.
Niin sanoi Israelin Kuningas:
t Micha ja wiekät jällen händä
ngin Päämiehen Amonin tygö,
aren Kuningan pojan tygö;
Ja sanokat: näin sanoo Ku-
s: pangat tämä fangihuoneseen:
okkikat händä murhen leiwällä ja
en wedellä, siihenasti että minä
jällen rauhasa.
Micha sanoi: jos sinä toki pa-
rauhasa, niin ei ole HERra
nt minun kauttani. Ja hän sa-
: kuulkat kaikki Kansat.
Niin meni Israelin Kuningas,
saphat Judan Kuningas, Gilea-
Ramothia wastan.
Ja Israelin Kuningas sanoi
tille: minä muutan waatteni
en sotaan, mutta pidä sinä omat
ja Israelin Kuningas muutti
t, ja he menit sotaan.
Ja Syrian Kuningas käski wau-
Päämiehille, jotka hänellä olit, ja

sanoi: ei teidän pidä sotiman piendä
eli suurta wastan; waan ainoasta Is-
raelin Kuningasta wastan.
31. Ja tapahtui koska waunuin pää-
miehet näjit Josaphatin, että he sa-
noit, se on Israelin Kuningas, ja he
käänsit itzensä sotimaan händä wastan.
Ja Josaphat huusi, ja HERra autti
händä, ja Jumala käänsi heidän pois
hänestä.
32. Sillä koska waunuin päämiehet
näjit, ettei hän ollut Israelin Kunin-
gas; käänsit he itzensä pois hänestä.
33. Niin yxi mies jännitti joutzensa
yxikertaisudesa, ja ambuis Israelin
Kuningasta rautapaidan jatkoon. Niin
hän sanoi waunuunsa ajajalle: käännä
kätes, ja wie minua ulos sotawäestä:
sillä minä olen haawoitettu.
34. Ja sota tuli suurexi sinä päi-
wänä, ja Israelin Kuningas seisoi
waunuisa Syrialaisia wastan ehtoseen
asti: ja hän kuoli Auringon laskeisa.

19. Luku.

Josaphat nuhdellaan ja asetta mailmal-
lista ja hengellistä duomareita, andain
molembille neuwoja ja waroituxia.

Mutta Josaphat Judan Kuningas
palais kotia rauhasa Jerusalemiin.
2. Ja Jehu Hananin poika Näkiä
meni händä wastan, ja sanoi Kunin-
gas Josaphatille: pitäkö sinun autta-
man jumalatoinda, ja rakastaman niitä
jotka HERraa wihawat? ja sentähden
on HERran wiha sinun pälläs.
2 Aika K. 16: 7.
3. Niin on kuitengin jotain hywää
löytty sinun tykönäs; ettäs olet hä-
wittänyt metzistöt maalda, ja olet ai-
koinut sydämestäs Jumalata etziä.
2 Aika K. 17: 3.
4. Niin Josaphat jäi Jerusalemiin.
Ja hän meni jällen ulos Kansan seasa
BerSabasta hamaan Ephraimin wuo-
relle, ja palautti heidän jällen HER-
ran heidän Isäinsä Jumalan tygö.
5. Ja hän asetti duomarit maalle,
kaikkiin Judan wahwoihin Kaupungei-
hin, muutaman kuhungiin Kaupungiin.
6. Ja hän sanoi Duomareille: katzo-
kat mitä te teettä, sillä et te pidä
duomiota ihmisten, mutta HERran

edesä. Ja hän on teidän kanßanne duomiosa. Rom. 13: 1.

7. Sentähden andakat HErran pelwon olla teidän tykönänne; ja karttakat teitänne ja tehkät se; sillä HErran meidän Jumalamme tykönä ei ole yhtän wääryttä, ei myös hän katzo muotoa, eikä ota lahjoja.
5 Mos. 1: 17. Luku 10: 17. Job. 34: 19. Ap. T. 10: 34. Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Pet. 1: 17.

8. Ja Josaphat asetti myös Jerusalemiin Lewitaista ja Papeista, ja Israelin Isäin ylimmäisistä, HErran duomion ja asiain päälle: ja he palaisit Jerusalemiin. 5 Mos. 17: 18.

9. Ja hän käski heitä, sanoden: tehkät näin HErran pelwosa, uskollisesti ja waalla sydämellä.

10. Kaikisa riita asioisa jotka tulewat teidän eteenne teidän weljildänne, jotka heidän Kaupungeisansa asuwat, weren ja weren wälillä, Lain ja käskyn wälillä, säätyin ja oikeutten wälillä, pitä teidän neuwoman heitä, ettei he syndiä tekisi HErraa wastan, ja saattaisi wihaa teidän ja teidän weljeinne päälle: tehkät siis kaikki näin, niin et te syndiä tee. 5 Mos. 17: 8.

11. Katzo, Amaria Pappi on kaikkein ylimmäinen teidän ylitzenne kaikisa HErran asioisa. Niin on Sebadia Ismaelin poika hallitzia Judan huonesa kaikisa Kuningan asioisa, niin owat myös teillä wirkamiehet Lewitat: olkat hywäsä turwasa ja tehkät tämä, ja HErra on hywäin kanßa.

20. Luku.

Josaphatin wihollifet, paasto, rukous ja kuinga hän kiittää Jumalata, saa woiton, hallitzee jalosti ja teke puriehdus-liiton Ahasian kanßa.

Sitte tulit Moabin lapset, Ammonin lapset, ja heidän kanßansa myös muita, paitzi Ammonitaita, sotimaan Josaphatia wastan.

2. Niin tultin ja ilmoitettin Josaphatille, sanoden: sinua wastan tulee sangen suuri sotajoukko Syriasta, tuolda puolelda meren: ja katzo, he owat Hazezon Thamarisa: se on Engeddi.

3. Mutta Josaphat pelkäis: ja asetti kaswonsa etzimään HErraa: ja kuulutta paaston koko Judasa.

4. Ja Juda tuli kokoon etzimä HErralda: tuldin myös kaikista Ju dan Kaupungeista, etzimään HErr

5. Ja Josaphat seisoi Judan Jerusalemin seurakunnasa, HEr huonesa, uuden pihan edesä.

6. Ja hän sanoi: HErra m Isäimme Jumala, etkös ole Ju taiwaisa, ja hallitzet kaikkein noitten waldakunnisa? Ja sinun säs on wäki ja woima, ja ei ole tän joka woi olla sinua wastan.
1 Aika K. 29: 12. Matth. 6: 13.

7. Etkös sinä meidän Jumala ole ajanut tämän maan asujamia Kansas Israelin edestä pois: ja sen andanut Abrahamin sinun ys siemenelle ijankaikkisesti?

8. Niin että he owat asunet ja owat rakendanet sinun nimelles hän, sanoden:

9. Koska joku onnettomus, ra tusmiekka, rutto eli kallis aika tulee, niin pitä meidän seisoman huonesa sinun edesäs; (sillä sinun on täsä huonesa), ja huutaman meidän tuskasamme, niin sinä ja autat. 1 Kun. K. 8: 37, 38.
2 Aika K. 6: 28, etc. Luku 7: 13.

10. Ja nyt katzo, Ammonin l Moab ja ne Seirin wuorelda, joi kautta et sinä andanut Israelin mennä, waeldaisansa Egyptistä; heidän täydyi palata pois heidän köänsä, ja ei häwittänet heitä.
5 Mos. 2: 4, 5, 9, 19.

11. Ja katzo, he kostawat sen m ja he tulewat meitä ajamaan perinnöstäs pois, jongas meille nöxi andanut olet.

12. Meidän Jumalamme! etkös tä duomitze? sillä ei ole meillä yh woimaa tätä suurta joukkoa wast joka tulee meitä wastan: en tiedä mitä me teemme, waan me silmämme katzelewat sinun puol
Ps. 121: 1.

13. Ja kaikki Juda seisoi H ran edesä, lapsinensa, waimoinens poikinensa.

14. Ja Jehasielin Zacharian po Benajan pojan, Jehielin pojan,

...an pojan päälle, Lewitan Asaphin
...sista, tuli HERran hengi seurakun=
... keskellä;
15. Ja sanoi: kuulkat koko Juda,
Jerusalemin asuwaiset, ja Kuningas
...aphat. Näin sanoo HERra teille:
... te peljätkö eli wapisko tätä suur=
joukkoa: sillä et te sodi, mutta
...ala.
... Huomena pitä teidän menemän
... heidän tygönsä, ja katzo, he
...wät ylös Zizin paltaan: ja te
...ätte heidän ojan lopulla kohdas=
...a Jeruelin korwen edesä.
17. Ei teidän pidä sotiman täsä
..., ainoastansa käykät edes, seiso=
... katzokat HERran autuutta, joka
...idän kanßanne: Juda ja Jeru=
..., älkät peljätkö ja älkät hämmä=
..., mengät huomena ulos heitä
..., HERra on teidän kanßanne.
2 Mos. 14: 13.
...8. Silloin kumarsi Josaphat kas=
...a maahan: ja kaikki Juda ja Je=
...emin asuwaiset langeisit HERran
..., ja rukoilit HERraa.
... Ja Lewitat Kahathitalaisten lap=
... ja Korhitalaisten lapsista, nousit
...mään HERraa Israelin Juma=
... ylötyllä äänellä korkeuteen päin.
... Ja he nousit warhain huome=
...n, ja menit Tekoan korpeen. Ja
... lähteisänsä seisoi Josaphat, ja
...: kuulkat minua, Juda ja Jeru=
...in asujamet, uskokat HERran
...n Jumalanne päälle, niin te o=
... hywäsä turwasa, ja uskokat hä=
... Prophetansa, niin te menestytte.
... Ja hän keskusteli Kansan kans=
...ja asetti weisajat HERralle, kiit=
...än pyhäsä kaunistuxesa, mennesä
...m sotawäen edellä, jotka sanoit:
...ät HERraa, sillä hänen laupiu=
... pysyy ijankaikkisesti. Ps. 136: 1.
... Ja sittekuin he rupeisit kiittä=
... ja ylistämään, andoi HERR=
...sät tulla Ammonin, Moabin
...irin wuoren lasten päälle, jotka
... wastan tullet olit: ja he löit
... Niin nousit Ammonin ja Moa=
...t Seirin wuoren asuwita was=
...amaan ja häwittämään heitä.
Ja sittekuin he olit lopettanet Seirin
asuwaiset, autti kukin lähimmäistänsä
toinen toistansa tappamaan.
Duom. 7: 22. 1 Sam. 14: 20.
24. Mutta koska Juda tuli Miz=
peen, joka on korwen tykönä; käänsit
he heitänsä joukkoa päin, ja katzo, sil=
loin makaisit kuollet ruumit maasa,
niin ettei yxikän heistä ollut pääsnyt.
25. Ja Josaphat tuli wäkinensä ja=
kamaan heidän saalistansa, ja he löysit
siellä ruumisten seasa niin paljon ta=
warata, ja kallista kalua, kuin he heil=
dä otit, ettei he woinet kanda: ja he
otit siitä saalista kolme päiwää; sillä
sitä oli sangen paljon.
26. Neljändenä päiwänä tulit he ko=
koon kiitoslaaxoon, sillä siinä he kiitit
HERraa: siitä kutzutan se paikka kii=
toslaaxoxi tähän päiwään asti.
27. Ja kaikki Juda ja Jerusalem
palaisit takaperin, ja Josaphat kaikkein
ensin, niin että he menit ilolla Jeru=
salemiin; sillä HERra oli andanut
heille ilon heidän wihollisistansa.
28. Ja he menit Jerusalemiin, Psal=
tareilla, harpuilla, ja Basunilla, HER=
ran huoneseen.
29. Ja Jumalan pelko tuli kaikkein
waldakundain päälle maalla: sittekuin
he kuulit HERran sotinen Israelin
wihollisia wastan.
30. Ja niin Josaphatin waldakun=
da oli lewosa: ja Jumala andoi hä=
nelle lewon ymbäristöllänsä.
31. Ja Josaphat hallitzi Judata:
ja oli wiiden ajastaikainen neljättäkym=
mendä tullesansa Kuningaxi, ja hallitzi
Jerusalemisa wiisikolmattakymmendä a=
jastaikaa: hänen äitinsä nimi oli Asuba
Silhin tytär. 1 Kun. K. 22: 42.
32. Ja hän waelsi Isänsä Assan
teillä, ja ei siitä horjahtanut: ja teki
sitä kuin HERralle otollinen oli:
33. Paitzi ettei korkeuxet tullet ote=
tuxi pois: sillä ettei Kansa wielä aset=
tanut sydändänsä HERran heidän I=
säinsä Jumalan tygö. 2 Aika K. 17: 6.
34. Mitä enämbi Josaphatin töistä
sanomista on, sekä ensimäisistä että wii=
meisistä: katzo, ne owat kirjoitetut Je=
hun Hananin pojan teoisa, kuin hän

oli kirjoittanut Israelin Kuningasten
kirjaan. 2 Aika K. 19: 2.
35. Senjälkeen yhdisti Josaphat Ju=
dan Kuningas itzensä Ahasian Israelin
Kuningan kanßa; joka oli jumalatoin
menoissansa.
36. Ja hän suostui hänen kanßansa
haaxia tekemään, waeldaxensa Tharsi=
xeen. Ja he teit haaxia Ezion Geberisä.
1 Kun. K. 22: 49.
37. Mutta Eliezer Dodawan poika
Maresasta, ennusti Josaphatia wastan,
ja sanoi: ettäs olet suostunut Ahasiaan,
on HErra särkenyt sinun työs: ja
hahdet menit rikki, ja ei he saanet enä
Tharsixeen waelda.

21. Luku.

Josaphatin kuolema. Joram surmaa kaikki weljensä, hallitzee häijysti, rangaistaan ryöstämisellä, pahalla taudilla ja surkialla kuolemalla.

Ja Josaphat nukkui Isäinsä kanßa,
ja haudattin Isäinsä tygö Dawi=
din Kaupungiin. Ja hänen poikansa
Joram tuli Kuningaxi hänen siaansa.
1 Kun. K. 22: 51. 2 Kun. K. 8: 16.
2. Ja hänellä oli weljejä Josapha=
tin poikia, Asaria, Jehiel, Zacharia,
Asaria, Michael ja Sephatia. Nämät
kaikki olit Josaphatin Israelin Kunin=
gan pojat.
3. Ja heidän Isänsä andoi heille
monda lahjaa hopiasta, kullasta ja kal=
leista kappaleista, wahwain Judan Kau=
pungein kanßa. Mutta Joramille an=
doi hän waldakunnan; sillä hän oli
esikoinen. 1 Mos. 49: 3.
4. Koska Joram korotettin Isänsä
waldakundaan, ja tuli woimallisexi, tap=
poi hän kaikki weljensä miekalla; ja
muutamita Israelin ylimmäisistä.
5. Ja Joram oli kahden ajastajan
wanha neljättäkymmendä tullesansa Ku=
ningaxi: ja hän hallitzi kahdexan ajast=
aikaa Jerusalemisa. 2 Kun. K. 8: 17.
6. Ja hän waelsi Israelin Kunin=
gasten tiellä, niinkuin Ahabin huone
teki; sillä Ahabin tytär oli hänen e=
mändänsä: ja hän teki pahaa HEr=
ran edesä.
7. Mutta ei HErra tahtonut hu=
kuta Savidin huonetta, sen liiton
tähden kuin hän tehnyt oli Da
kanßa: ja niinkuin hän puhunu
andaxensa hänelle ja hänen lapsil
walkeuden joka aika. 2 Sam. 7:
1 Kun. K. 11: 36. 2 Kun. K. 8: 19.
Ps. 132: 11, 17.
8. Hänen aikanansa luowuit E
mealaiset Judan wallan alda ja
itzellensä Kuningan. 2 Kun. K.
9. Niin Joram meni ylitzen
mäistensä kanßa, ja kaikki wauu
nen kanßansa: ja hän walmisti
yöllä, ja löi kaikki Edomealaiset
bäristöldänsä, ja myös waunuin
miehet.
10. Ja Edomealaiset luowuit
dan wallan alda tähän päiwään
silloin luowui myös Libna hä
sillä hän hyljäis HErran Isäinsä
malan.
11. Ja hän teki korkeuxia J
wuorilla; ja saatti Jerusalemin
waiset huorin tekemään, ja w
Judan.
12. Ja kirjoitus tuli hänelle E
da Prophetalda, joka näin oli:
sanoo HErra sinun Isäs Da
Jumala: ettes waeldanut Isäs J
phatin teillä, etkä Assan Judan
ningan teillä;
13. Mutta waellat Israelin Ku
gasten tiellä, ja saatat Judan ja
rusalemin asuwaiset huorin teke
Ahabin huonen huoruden jälke
olet tappanut weljes, Isäs huo
jotka sinua paremmat olit:
14. Katzo, niin HErra lyö
kowin, ja sinun Kansaas, lapsia
mänditäs ja kaikkea hywyttäs.
15. Ja sinun sisällyxisäs pitä
man monda sairautta; siihenasti
sisällyxes sinusta päiwä päiwäldä
rauden tähden käywät ulos.
16. Niin HErra herätti Jo
ta wastan, Philistealaisten ja Ar
laisten hengen, jotka owat Et
laisten tykönä.
17. Ja he menit ylös Juda
häwitit sen, ja weit pois kaiken
kuin Kuningan huonesa oli, niin
hänen poikansa, ja emändänsä;
ettei hänelle yhtän poikaa jäänyt
Joahasta hänen nuorinda poikan

18. Ja kaiken sen jälkeen rangaisi
HERra händä hänen sisällyxisänsä
enkaltaisella taudilla, jota ei taittu
parata.
19. Ja se tapahdui päiwä päiwäl=
ä, siihenasti kuin kahden wuoden aika
ulunut oli, että hänen sisällyxensä kä=
it ulos hänestä, hänen tautinsa kans=
: Ja hän kuoli pahoista taudeista.
a ei he tehnet yhtän suitzutusta hä=
elle, kuin he olit tehnet hänen esii=
llensä. 2 Aika K. 16: 14.
20. Hän oli kahden ajastajan wan=
neljättäkymmendä tullesansa Kunin=
axi, ja hallitzi kahdexan ajastaikaa Je=
usalemisa, ja waelsi kelwottomasti: ja
hautaisit hänen Dawidin Kaupun=
iin, mutta ei Kuningasten hautain
ekaan.

22. Luku.

hasian kuolema. Athalia surmaa poikansa lapset. Joas.

Ja Jerusalemin asuwaiset asetit Aha=
sian hänen nuorimman poikansa
uningaxi hänen siaansa: sillä se sota=
äki joka Arabiasta tuli, olit tappa=
t kaikki wanhemmat; sentähden tuli
hasia Joramin poika Judan Kunin=
axi. 2 Kun. K. 8: 24.
2. Ja Ahasia oli kahden ajastajan
wanha wiidettäkymmendä tullesansa Ku=
ningaxi, ja hallitzi ajastajan Jerusale=
misa. Ja hänen äitinsä nimi oli A=
thalia Omrin tytär. 2 Kun. K. 8: 26.
3. Hän waelsi myös Ahabin huo=
nen teillä: sillä hänen äitinsä neuwoi
händä jumalattomuteen.
4. Sentähden hän myös teki sitä,
joka ei HERralle kelwannut, niinkuin
Ahabingin huone; sillä he olit hänen
neuwonandajansa hänen Isänsä kuole=
man jälkeen, hukuttamaan händä.
5. Hän waelsi myös heidän neu=
wonsa jälkeen: ja meni pois Joramin
Israelin Kuningan pojan kanßa sotaan,
Hasaelia Syrian Kuningasta wastan,
Gileadin Ramothiin: Mutta Syria=
laiset löit Joramin; 2 Kun. K. 8: 28.
6. Niin että hän palais andamaan
itziänsä parata Jesreelisä; sillä hänellä
oli haawat, kuin hän oli saanut Raa=
masa soteisansa Hasaelin Syrian Ku=
ningan kanßa. Ja Asaria Joramin poi=
ka Judan Kuningas meni sinne katzo=
maan Joramia Ahabin poikaa, joka
sairasti Jesreelisä. 2 Kun. K. 9: 15.
7. Sillä se onnettomus oli Juma=
lalda Ahasian päälle pandu, että hän
tuli Joramin tygö: ja että hän tul=
duansa meni Joramin kanßa Jehuta
Nimsin poikaa wastan, jonga HERra
woidellut oli Ahabin huonetta häwit=
tämään.
8. Ja koska Jehu rupeis rangaise=
maan Ahabin huonetta; löysi hän muu=
tamita ylimmäisiä Judasta, ja Aha=
sian weljein lapsista, jotka Ahasiata pal=
welit, ja tappoi ne. 2 Kun. K. 10: 14.
9. Ja hän etzei Ahasiata: ja he sait
hänen kiinni Samariasa, johonga hän
itzensä lymyttänyt oli, ja he weit hä=
nen Jehun eteen, ja he tapoit hänen,
ja hautaisit hänen: sillä he sanoit, hän
on Josaphatin poika, joka on etzinyt
HERraa kaikesta sydämestänsä. Ja ei
sitte yhtän enä ollut Ahasian huonesta,
joka taisi Kuningaxi tulla.
2 Kun. K. 9: 27.
10. Koska Athalia Ahasian äiti nä=
ki poikansa kuollexi; nousi hän ja mur=
hais kaiken Kuningallisen siemenen Ju=
dan huonesa. 2 Kun. K. 11: 1.
11. Mutta Josabeath Kuningan ty=
tär otti Joaxen Ahasian pojan war=
kain Kuningan lasten seasta, jotka ta=
pettin, ja pani hänen imettäjänsä kans=
sa makaus huoneseen: ja näin lymytti
Josabeath Kuningas Joramin tytär,
Papin Jojadan emändä hänen, Atha=
lian edestä; (sillä hän oli Ahasian si=
sar) niin ettei hän tapettu.
2 Kun. K. 11: 2.
12. Ja hän oli heidän kanßansa
Jumalan huonesa kätkettynä, kuusi
wuotta. Ja Athalia hallitzi maalla.

23. Luku.

Joas woideltu. Athalia tapetaan. Baalin kuwa särjetään. Liitto uudistetaan.

Seitzemändenä wuonna rohwaisi Jo=
jada itzensä, ja otti sadanpäämie=
het, Asarian Jerohamin pojan, Ismae=
lin Johanan pojan, Asarian Obedin
pojan, Maesejan Adajan pojan ja E=

lizaphatin Sichrin pojan, liittoon kanssansa. 2 Kun. K. 11: 4.

2. Jotka käwit Judan ymbäri, ja kokoisit Lewitat kaikista Judan Kaupungeista, ja ylimmäiset Israelin Isät, tulemaan Jerusalemiin.

3. Ja kaikki seurakunda teki liiton Kuningan kanssa Jumalan huonesa. Ja hän sanoi heille: katzo, Kuningan poika pitä Kuningas oleman, niinkuin HErra Dawidin lapsista sanonut on. 2 Sam. 7: 13. 2 Aika K. 21: 7.

4. Näin pitä teidän tekemän: kolmas osa teistä, jotka käywät sisälle Sabbathina Papeista ja Lewitaista, pitä oleman owen tykönä wartiana.

5. Ja kolmas osa Kuningan huonesa, ja kolmas osa perustuxen portisa. Mutta kaikki Kansa pitä oleman HErran huonen pihalla:

6. Ettei yrikän mene HErran huoneseen, waan Papit ja Lewitat jotka siellä palwelewat, niitten pitä sisälle menemän; sillä he owat pyhät: mutta kaikki muu Kansa wartioitkan HErran wartiata.

7. Ja Lewitat pitä piirittämän Kuningan, jokainen asensa kanssa kädesänsä. Ja jokainen kuin (muista) menee huoneseen, pitä kuoleman. Ja teidän pitä oleman Kuningan tykönä, koska hän käy sisälle ja ulos.

8. Ja Lewitat kaiken Judan kanssa teit kaiketi niinkuin Pappi Jojada käskenyt oli. Ja jokainen otti wäkensä jotka menit Sabbathille, niitten kanssa kuin menit pois Sabbathilda; sillä Pappi Jojada ei andanut niitä eritä toinen toisestansa.

9. Ja Jojada Pappi andoi sadanpäämiehille keihät ja kilwet, ja Kuningas Dawidin aset, jotka Jumalan huonesa olit.

10. Ja asetti kaiken Kansan, itzekungin aseinensa kädesänsä, oikiasta huonen loukkasta niin wasembaan loukkaseen; Altarin ja huonen tygö, Kuningasta ymbäri.

11. Ja he toit Kuningan pojan edes, panit Kruunun hänen päähänsä, ja todistuxen, ja teit hänen Kuningaxi. Ja Jojada ja hänen poikansa woitelit hänen, ja sanoit: menestyköön Kuningas! 2 Mos. 30: 25.

12. Koska Athalia kuuli Kansan äänen, jotka juoxit ylistäden Kuningasta; niin hän meni Kansan tykö HErran huoneseen.

13. Ja hän näki, ja katzo, Kuningas seisoi patzansa tykönä läpikäywäsä, ja ylimmäiset, ja waskitorwet Kuningan ymbäri, ja kaikki maan Kansa oli iloinen, ja puhalsi waskitorwia, ja weisajat kaikkinaisten kandeleitten kanssa, taitawat kiittämään. Silloin rewäisi Athalia waattensa, ja sanoi: kapina, kapina! 2 Kun. K. 11: Luku 23: 3. 1 Aika K. 25: 1.

14. Mutta Jojada Pappi meni sadanpäämiesten kanssa ulos, jotka sotajoukon päällä, ja sanoi heille: luttakat händä ulos joukon läpitse, joka händä seuraa, se pitä miekalla tapettaman: sillä Pappi oli käskenyt sanonut, ettei händä pitänyt HErran huonesa tapettaman.

15. Ja he panit kätensä hänen päällensä, ja koska hän tuli hewoisten läpikäytäwään, joka oli Kuningan huonen tykönä, tapoit he hänen siellä.

16. Ja Jojada teki liiton itzensä, kaiken Kansan ja Kuningan wälillä, että he olisit HErran Kansa. 2 Kun. K. 11: 17.

17. Silloin meni kaikki Kansa Baalin huoneseen, ja kukistit sen, ja särjit hänen Altarinsa ja kuwansa: ja tapoit Mathanin Baalin papin Altarein edesä. 5 Mos. 13: 9.

18. Ja Jojada asetti wirat HErran huoneseen Pappein ja Lewitain kenä, jotka Dawid oli asettanut HErran huoneseen tekemään HErran polttouhria, niinkuin kirjoitettu on Mosexen Laisa, ilolla ja weisulla Dawidin asetuxen jälkeen. 3 Mos. 1: 3. 1 Aika K. 23 Luku. 24 Luku. 25 Luku. 26 Luku.

19. Ja asetti portin wartiat HErran huonen portteihin; ettei mitän saastaisutta sisälle tulisi misän kappalesa.

20. Ja hän otti sadanpäämiehet, ja woimalliset, ja Kansan hallitziat, ja kaiken maan Kansan, ja he weit Kuningan HErran huonesta alas, ja menit ylimmäisen portin läpitse Kuningan

huoneseen: ja he annoit Kuningan
... waldakunnan istuimelle.
21. Ja kaikki maan Kansa oli iloi-
..., ja Kaupungi oli lewossa; sitte kuin
...lia tapettin miekalla.

24. Luku.

... parannutta HERran huonen, hallitzee
... hywästi mutta langee epäjuma-
luteen ja kuolee.

...as oli seitzemän ajastaikainen tul-
...lesansa Kuningaxi, ja hallitzi nel-
...mendä ajastaikaa Jerusalemissa:
...änen äitinsä nimi oli Zibia Ber-
...asta. 2 Kun. K. 12: 1.
2. Ja Joas teki sitä kuin oikein oli
...ran edesä; niinkauwan kuin Pap-
...jada eli.
... Ja Jojada otti hänelle kaxi e-
...tä: ja hän siitti poikia ja tyt-
...
... Ja tapahtui sen jälkeen, että Joas
... uudistaa HERran huonetta.
5. Ja hän kokois Papit ja Lewitat
...oi heille: mengät ulos Judan
...ngeihin, ja kootkat rahaa kai-
... Israelilda, wuosi wuodelda, tei-
... Jumalanne huonen parannuxexi:
... kiiruhtakat teitänne tekemään sitä;
... Lewitat ei kiiruhtanet heitänsä.
2 Kun. K. 12: 6.
6. Silloin kutzui Kuningas Jojadan
...ylimmäisen, ja sanoi hänelle: mi-
...ota waaria Lewitaista, että he toi-
...weron Judasta ja Jerusalemista,
... Moses HERran palwelia pani
...lle, kuin piti Israelista koottaman
...uxen majaxi? 2 Mos. 35: 5.
... Sillä se jumalatoin Athalia on
...ensa särkenyt Jumalan huonen:
...kaiken HERran huoneseen pyhite-
...ut he tehnet Baalille.
8. Niin Kuningas käski, ja he teit
... arkun: jonga he panit HERran
... portin ulkoiselle puolelle.
... Ja he kuulutit Judasa ja Jeru-
... tuomaan HERralle weroa,
... Jumalan palwelia Moses oli
... Israelin päälle korwesa.
2 Mos. 30: 12, 13.
... Sillöin iloitzit kaikki päämiehet
... Kansa: ja he toit ja panit
... siihenasti että se tuli täyteen.

11. Ja kuin aika tuli että arkku
kannettin edes Lewitailda Kuningan
käskyn jälkeen, (ja he näit siinä ole-
wan paljo rahaa), tuli Kuningan kir-
joittaja, ja se joka ylimmäiseldä Pa-
pilda uskottu oli: ja he tyhjensit ar-
kun, ja kannoit sen jällen siallensa.
Näin he teit jokapäiwä siihenasti että
he kokoisit paljo rahaa.
12. Ja Kuningas ja Jojada annoit
ne teettäjille HERran huonen palwe-
luxexi: ne palkkaisit kiwenhakkaita ja
rakendaita, uudistamaan HERran huo-
netta; niin myös rauta ja waskiseppiä,
parandamaan HERran huonetta.
13. Ja työmiehet teit työtä, niin
että työn parannus menestyi heidän
kättensä kautta: ja he sait Jumalan
huonen kokonansa walmixi ja hywin
raketuxi.
14. Ja koska he sen olit päättänet,
weit he lijan rahan Kuningan ja Jo-
jadan eteen, siitä tehtin astioita HER-
ran huoneseen, astioita palweluxeen ja
polttouhriin, lusikoita, kulda ja hopia-
astioita. Ja uhraisit polttouhria HER-
ran huonen tykönä alati niinkauwan
kuin Jojada eli. 2 Kun. K. 12: 13.
15. Ja Jojada tuli wanhaxi ja
ijällä rawituxi, ja kuoli: ja hän oli
sadan ja kolmenkymmenen ajastaikai-
nen kuollesansa.
16. Ja he hautaisit hänen Dawi-
din Kaupungiin Kuningasten sekaan;
sillä hän oli tehnyt hywin Israelisa,
Jumalan, ja hänen huonensa kohtaan.
17. Ja Jojadan kuoleman jälkeen
tulit Judan ylimmäiset, ja rukoilit Ku-
ningasta. Niin Kuningas kuuli heitä.
18. Ja he hyljäisit HERran hei-
dän Isäinsä Jumalan huonen, ja pal-
welit metzistöitä ja epäjumalita. Niin
tuli wiha Judan ja Jerusalemin pääl-
le tämän heidän syndinsä tähden.
19. Ja hän lähetti heille Prophetat
palauttamaan heitä HERran tygö: ja
he todistit heille, mutta ei he totellet.
20. Ja Jumalan Hengi puetti Za-
charian Papin Jojadan pojan, hän
astui Kansan eteen, ja sanoi heille:
näin sanoo Jumala: mixi te rikotte
HERran käskyn? ei se pidä teille me-

nesstymän: Sillä te oletta hyljännet HERran, niin hylkää hän jällen teidän.

21. Mutta he teit liiton händä wastan, ja kiwitit hänen kuolliaxi Kuningan käskyn jälkeen; HERran huonen pihalla. Matth. 23: 35.

22. Ja Kuningas Joas ei ajatellut sitä laupiutta, jonga Jojada hänen Isänsä hänelle tehnyt oli, mutta tappoi hänen poikansa. Ja hän sanoi kuollesansa: HERra on näkewä ja etziwä.

23. Ja tapahtui kuin ajastaika oli kulunut, että Syrian sotajoukko nousi händä wastan ja tuli Judaan ja Jerusalemiin, ja surmaisit kaikki ylimmäiset Kansan seasta, ja lähetit kaiken saalinsa Damaskun Kuningalle.

24. Waikka Syrian sotajoukko tuli wähällä wäellä, kuitengin annoi HERra sangen suuren joukon heidän käsiinsä, että he HERran heidän Isäinsä Jumalan hyljännet olit. Ja niin he myös rangaisit Joaxen.

25. Ja kuin he läxit hänen tyköänsä, jätit he hänen suureen sairauteen: Ja hänen palweliansa teit liiton händä wastan, Jojadan Papin lasten weren tähden, ja tapoit hänen omalla wuotellansa, ja hän kuoli: ja he hautaisit hänen Davidin Kaupungiin: mutta ei Kuningasten hautain sekaan.

26. Ne jotka liiton olit tehnet händä wastan, olit nämät: Sabad Simeathin Ammonitin poika, ja Josabad Simrithin Moabitin poika.
2 Kun. K. 12: 21.

27. Mutta hänen poikainsa ja hänen alansa koottuiden luku, ja Jumalan huonen rakennus, katzo, ne owat kirjoitetut Historiasa Kuningasten kirjasa: Ja hänen poikansa Amazia tuli Kuningaxi hänen siaansa.

25. Luku.

Amazian kosto, sota, woitto ja kuinga hän suostuu epäjumaluteen, hyljää hywän neuwon, otetaan fangixi ja tapetaan.

Amazia oli wiiden ajastaikainen kolmattakymmendä tullesansa Kuningaxi, ja hallitzi yhdeksänkolmattakymmendä ajastaikaa Jerusalemisa. Ja hänen äitinsä nimi oli Joadan Jerusalemista. 2 Kun. K. 14: 2.

2. Ja hän teki mitä HERralle otollinen; waan ei täydestä sydämestä.

3. Koska hänen waldakundansa wistettin; tappoi hän palwelians[a], ka tapoit Kuningan hänen Isänsä.

4. Mutta heidän lapsiansa ei tappanut: sillä näin on kirjoitettu sa Moseren Raamatusa, josa HE kieldää, sanoden: ei tule Isäin lasten edestä, eikä lasten Isäin mutta jokaitzen pitä kuoleman syndinsä tähden. 5 Mos.
2 Kun. K. 14: 6. Hes. 18: 20.

5. Ja Amazia kokois Judan, asetti heidän Isäinsä huonen jä tuhanden ja satain päämiehet koko dasa ja BenJaminisa; ja luki k kymmenen wuotiset, ja sitä wa mat, ja löysi heitä kolmesataa t walittua, jotka olit kelwolliset so kandamaan keihästä ja kilpeä.
4 Mos. 1: 3.

6. Hän palkkais myös Isra sata tuhatta wahwaa sotamiestä dalla leiwiskällä hopiata.

7. Niin tuli Jumalan mies h tygönsä, ja sanoi: Kuningas, älä Israelin sotajoukon tulla kanßas; ei HERra ole Israelin kanßa, kaikkein Ephraimin lasten kanßa.

8. Sillä jos sinä tulet osotta sinun rohkeuttas sodasa, niin J mala anda sinun kaatua wiha tes eteen: sillä Jumalalla on m ma autta ja anda langetta.

9. Amazia sanoi Jumalan mieh mitästä niitten sadan leiwiskän k tehdän, jotka minä Israelin sota hille annoin? Jumalan mies s HERralla on waraa anda si paljoa enämmän kuin se on.

10. Niin eroitti Amazia ne miehet tyköänsä, jotka Ephraimista hänen tygönsä tullet, menemään lensa. Niin he närkästyit sangen resti Judan päälle, ja menit ko wihoisansa.

11. Ja Amazia tuli rohkiaxi johdatti Kansansa ulos, ja meni laaxoon: ja löi siellä Seirin kymmenen tuhatta. 2 Kun.

...Judan lapset weit pois elä-
...sangina kymmenen tuhatta, ja
...eit heidän kallion kukkulalle, ja sy-
...iisit heidän kukkulalda maahan, niin
...tä he kaikki muserruit liiwaxi.
13. Mutta sotamiehet jotka Amazia
...i andanut mennä takaperin, niin ettei
... hänen kanßansa pääsnet menemään
...taan, hajoitit itzensä Judan Kau-
...ungeihin Samariasta BethHoroniin
...ti; ja löit heistä kolme tuhatta, ja
...it paljo saalista.
14. Ja koska Amazia palais Edo-
...ealaisten tapposta, toi hän myötänsä
...eirin lasten epäjumalat, ja asetti hä-
...llensä jumalixi: kumarsi niitten ede-
..., ja teki heille suitzutusta.
15. Niin HERran wiha julmistui
...mazian päälle: ja hän lähetti Pro-
...etan hänen tygönsä, joka sanoi:
...ixis etzit sen Kansan jumalita, jot-
... Kansaansa ei taitanet auttaa sinun
...sistäs?
16. Koska hän puhui hänen kans-
...usa, sanoi hän hänelle: oletkos ase-
...ttu Kuningan neuwonandajaxi? lakka,
...ixis tahdot anda sinuas lyödä? Niin
...ropheta lakkais, ja sanoi: minä ym-
...ärrän että Jumala on aikoinut sinua
...rmella, ettäs sen tehnyt olet, ja et
...tellut minun neuwoani.
17. Ja Amazia Judan Kuningas
...iti neuwoa, ja lähetti Joaxen Joa-
...axen pojan, Jehun pojan Israelin
...uningan tygö, ja käski sanoa hänelle:
...ule, katzelkamme toinen toistamme.
2 Kun. K. 14: 8.
18. Mutta Joas Israelin Kunin-
...as lähetti Amazian Judan Kuningan
...ygö, sanoden: orjantappurapensas Li-
...anonisa, lähetti Cedripuun tygö Liba-
...onisa, sanoden hänelle: anna tyttäres
...inun pojalleni emännäxi: mutta pe-
...et Libanonisa juoxit orjantappurapen-
...an ylitze, ja tallaisit sen.
19. Sinä ajattelet, katzo, sinä olet
...yönyt Edomealaiset, siitä sinun sydä-
...nes paisun, kerskamaan itziäs: pysy
...otonas, mixis etzit wahingota, lange-
...axes sekä itze että Juda sinun kanßas?
20. Mutta ei Amazia totellut, sillä
...se tapahtui Jumalalda, että he piti
annettaman käsiin: sillä he olit etzinet
Edomealaisten jumalita.
21. Niin Joas Israelin Kuningas
meni ylös, ja he katzelit toinen tois-
tansa, hän ja Amazia Judan Kunin-
gas, BethSemexesä, joka on Judasa.
22. Mutta Juda lyötin Israelilda:
ja kukin pakeni majoillensa.
23. Ja Joas Israelin Kuningas kä-
sitti Amazian Judan Kuningan Joaxen
pojan, Joahaxen pojan BethSemexesä:
ja wei Jerusalemiin, ja särki Jerusale-
min muurin Ephraimin portista kul-
maporttiin asti, neljäsataa kynärätä.
24. Ja hän otti kaiken kullan ja
hopian, ja kaikki astiat kuin löyttin
Jumalan huonesa ObedEdomin tykönä,
ja Kuningan huonen tawarat, ja (otti)
lapset pantixi: ja palais Samariaan.
25. Ja Amazia Joaxen poika Ju-
dan Kuningas eli Joaxen Joahaxen
pojan Israelin Kuningan kuoleman jäl-
keen, wiisitoistakymmendä ajastaikaa.
26. Mitä enä Amazian menoista
sanomista on, sekä ensimäisistä että
wiimeisistä: eikö se ole kirjoitettu Ju-
dan ja Israelin Kuningasten kirjasa?
2 Kun. K. 14: 1, 18.
27. Ja siitä ajasta jona Amazia
luopui HERrasta, teit he händä was-
tan liiton Jerusalemisa; mutta hän
pakeni Lachixeen: Niin lähetit he hä-
nen peräsänsä Lachixeen, ja tapoit hä-
nen siellä.
28. Ja he weit hänen hewoisilla,
ja hautaisit hänen Isäinsä tygö Ju-
dan Kaupungiin.

26. Luku.

Usian hallitus, sodat, woima ja kuinga hän menee Templiin suitzuttamaan ja tulee spitaliseri.

Mutta koko Judan Kansa otti Usian,
joka oli kuudentoistakymmenen
ajastaikainen; ja asetit hänen Kunin-
gaxi Isänsä Amazian siaan.
2 Kun. K. 14: 21.
2. Hän rakensi Elothin, ja saatti
sen jällen Judalle, sittekuin Kuningas
oli nukkunut Isäinsä kanßa.
3. Kuudentoistakymmenen wuotinen
oli Usia tullesansa Kuningaxi: ja hal-
litzi kaxi ajastaikaa kuudettakymmendä

Jerusalemissa. Ja hänen äitinsä nimi
oli Jechalia Jerusalemista.
2 Kun. K. 15: 2.
4. Ja hän teki mitä otollinen oli
HErran edessä, kaiketi niinkuin hä=
nen Isänsä Amazia oli tehnyt.
5. Ja hän etzei Jumalata, niin=
kauwan kuin Zacharia eli, se opet=
taja Jumalan näwyisä: Ja niin=
kauwan kuin hän etzei HErraa,
andoi Jumala hänen menestyä.
6. Sillä hän läxi ja sodei Philistea=
laisia wastan, ja kukisti Gathin muurin,
ja Jabnen muurin, ja Asdodin muu=
rin: ja rakensi kaupungeita Asdodin
ymbärille, ja Philistealaisten keskelle:
7. Sillä Jumala autti händä Phi=
listealaisia, Arabialaisia, GurBaalin
asuwita ja Meunitalaisia wastan.
8. Ja Ammonitalaiset annoit Usialle
lahjoja: ja hän tuli kuuluisaxi hamaan
sihen saakka, josta Egyptiin mennän;
sillä hän tuli aina wäkewämmäxi.
9. Ja Usia rakensi tornit Jerusale=
missa kulmaportin ja laaxoportin päälle,
ja muihin kulmiin: ja wahwisti niitä.
Neh. 3: 13.
10. Hän rakensi myös torneja kor=
peen, ja kaiwoi monda kaiwoa: sillä
hänellä oli paljo karjaa laaxoisa ja
tasaisella kedolla. Ja peldomiehiä ja
wiinamäenmiehiä wuorilla, ja Carme=
lisa; sillä hän rakasti peldoja.
11. Usialla oli myös hywin harjoi=
tettu sotajoukko, jotka sotaan menit jou=
kottain, heidän lukunsa jälkeen, kuin
he olit luetut Jejelin kirjoittajan ja
Maesejan wirkamiehen kautta; Hana=
nian käden alla, joka oli Kuningan
päämiehistä.
12. Ja ylimmäisten Isäin luku wä=
kewistä sotamiehistä, oli kaxi tuhatta
ja kuusisataa.
13. Ja heidän allansa sotajoukko,
kolmesataa tuhatta ja seitzemän tuhatta,
ja wiisisataa wäkewätä ja urhollista so=
tamiestä, jotka piti Kuningasta autta=
man wihamiehiä wastan.
14. Ja Usia walmisti koko sotajou=
kolle kilpiä ja keihäitä, rautalakkeja ja
rautapaitoja, jontzia ja wielä kiwiäkin
lingoja warten.
15. Hän teki myös Jerusalemisa
warustuxet sangen taitawasti, jotka
ti oleman tornein päällä, ja kul
päällä, joista piti ammuttaman n
lilla ja suurilla kiwillä: ja hänen
nomansa kuului sangen lewiälle:
hän tuli ihmellisesti autetuxi, siha
että hän wäkewäxi tuli.
16. Koska hän oli wäkewäxi t
paisui hänen sydämensä omaxi
turxexensa, ja rikkoi HErraa
Jumalatansa wastan: ja meni H
ran Templiin sisälle, suitzuttamaan
hän sawun Altarilla. 2 Mos.
17. Ja Azaria Pappi meni h
peräsänsä, ja hänen kanßansa kahd
kymmendä HErran Pappia, wäk
miehiä:
18. Ja seisoit Kuningas Usiata
tan, ja sanoit hänelle: Usia, ei
sowi suitzutta HErralle, waan
pein Aaronin poikain, jotka owa
hitetyt suitzuttamaan: mene ulos
hästä, sinä olet wäärin tehnyt,
tule sinulle kunniaxi HErran J
lan edesä. 4 Mos. 18: 7
19. Mutta Usia wihastui, ja
kädesänsä pyhän sawun astian
taxensa. Waan koska hän w
Pappeja wastan, käwi spitali
otzastansa ulos Pappein edesä H
ran huonesa, pyhän sawun Al
edesä.
20. Niin katzoi ylimmäinen P
Azaria hänen puoleensa, ja kaikki
Papit, ja katzo, hän oli spital
otzasansa. Ja he hoputit hänen
ulos: ja hän riensi myös itzekkin;
hän oli HErralda rangaistu.
21. Ja niin oli Kuningas Usia
talinen hamaan kuolemaansa asi
asui erinäisesä huonesa spitalisna,
hän oli eroitettu HErran hu
Mutta Jotham hänen poikansa h
Kuningan huonen, ja duomitzi K
maalla. 2 Kun. K. 15:
22. Mitä enä Usian menoista
mista on, sekä ensimäisistä että
meisistä, on Propheta Esaia Am
poika kirjoittanut. Es. 1: 1
23. Ja Usia nukkui Isäinsä ka
ja he hautaisit hänen Isäinsä kansa
ningasten hautapeldoon; sillä he sanoit

…n on spitalinen. Ja Jotham hänen
…Kansa tuli Kuningaxi hänen siaansa.

27. Luku.

…thamin jumalisuus, hallitus, kuolema.

…otham oli wiiden ajastaikainen kol=
…mattakymmendä tullesansa Kunin=
…, ja hallitzi kuusitoistakymmendä
…aikaa Jerusalemisa: hänen äitinsä
… oli Jerusa Zadochin tytär.
2 Kun. K. 15: 33.
… Ja hän teki mitä HERralle
…kelwollinen, kaiketi niinkuin hänen
…isä Usia tehnyt oli; paitzi sitä,
… hän käynyt HERran Templisä,
…kansa turmeli wielä itzensä.
2 Kun. K. 15: 35.
… Hän rakensi sen korkian portin
…ran huoneseen, ja Ophelin muu=
…hän paljon rakensi. Neh. 3: 26.
… 11: 21. Jer. 26: 10. Luku 36: 10.
… Ja hän rakensi Kaupungit Ju=
…wuorelle: ja metziin rakensi hän
…t ja tornit.
… Ja hän sodei Ammonin lasten
…ingan kansza, ja woitti heidän,
… että Ammonin lapset annoit sinä
…na hänelle sata leiwiskätä hopiata,
…menen tuhatta Koria nisuja, ja
…menen tuhatta Koria ohria. Niin
… annoit myös Ammonin lapset
…lle toisna ja kolmandena wuonna.
… Niin tuli Jotham woimallisexi;
… hän toimitti tiensä oikein HER=
…hänen Jumalansa edesä.
… Mitä enä Jothamista sanomista
…, ja kaikista hänen sodistansa ja
…änsä; katzo, ne owat kirjoitetut Is=
…lin ja Judan Kuningasten Kirjasa.
2 Kun. K. 15: 32, rc.
8. Wiidenkolmattakymmenen wuoden
…ha oli hän tullesansa Kuningaxi:
…hallitzi kuusitoistakymmendä wuotta
…salemisa.
… Ja Jotham nukkui Isäinsä kansza,
…he hautaisit hänen Dawidin Kau=
…giin: Ja hänen poikansa Ahas tuli
…ingaxi hänen siaansa.

28. Luku.

… jumalattomuus, rangaistus, kuolema.

… …li kahdenkymmenen ajastaikai=
… tullesansa Kuningaxi, ja hallitzi
kuusitoistakymmendä ajastaikaa Jerusa=
lemisa: ja ei tehnyt mitä HERralle
kelwollinen oli, niinkuin hänen Isänsä
Dawid: 2 Kun. K. 16: 2.
2. Waan hän waelsi Israelin Ku=
ningasten teillä, ja teki myös Baalille
waletuita kuwia.
3. Ja hän suitzutti Hinnomin poi=
kain laaxosa: ja poltti poikansa tulel=
la pakanain kauhistuxen jälkeen, jotka
HERra Israelin lasten edestä oli aja=
nut pois. 5 Mos. 18: 10.
2 Kun. K. 16: 3. Jer. 7: 30, 31. Luku 19: 5.
4. Ja hän uhrais ja suitzutti korkeu=
xilla ja kukkuloilla, ja kaikkein wiher=
jäisten puitten alla.
5. Sentähden andoi HERra hänen
Jumalansa hänen Syrian Kuningan
käsiin, niin että he löit händä, ja weit
heistä suuren joukon fangixi Damas=
kuun. Hän annettin myös Israelin
Kuningan käsiin, joka heistä sangen
paljo tappoi. Es. 7: 1.
6. Sillä Pekah Remalian poika löi
Judasta sata ja kaxikymmendä tuhatta
yhtenä päiwänä, jotka kaikki wäkewät
miehet olit; että he hyljäisit HERran
heidän Isäinsä Jumalan.
7. Ja Sichri Ephraimin wäkewä
tappoi Kuningan pojan Maesejan, ja
Asrikamin Kuningan huonen Päämie=
hen, ja Elkanan, joka Kuningasta lä=
himmäinen oli.
8. Ja Israelin lapset weit fangina
heidän weljistänsä kaxisataa tuhatta,
waimoja, poikia ja tyttäritä, ja ryös=
tit myös heildä paljon saalista; jonga
he weit Samariaan.
9. Ja siellä oli yxi HERran Pro=
pheta, jonga nimi oli Oded, hän läxi
sitä joukkoa wastan, kuin Samariaan
tuli, ja sanoi heille: katzo, HERra
teidän Isäinne Jumala on wihastunut
Judan päälle, ja on heidän andanut
teidän käsiinne; mutta te oletta kinku=
sa heitä tappanet, niin että se taiwa=
seen kuulun. 1 Mos. 18: 20, 21.
10. Niin te luuletta nyt polkewan=
ne teidän alanne Judan lapset ja Je=
rusalemin, teidän palwelioixenne ja pii=
koixenne: Eikö teisä wika ole HER=
raa teidän Jumalatanne wastan?

11. Niin kuulkat nyt minua, ja
wiekät ne fangit sinne jällen, jotka te
toitta teidän weljistänne: sillä HERran wiha julmistui teidän päällenne.
12. Silloin nousit muutamat Ephraimin lasten ylimmäisistä: Asaria Johanan poika, Berechia Mesillemothin poika, Jehiskia Sallumin poika, ja Amazia Hadlain poika, niitä wastan, jotka sodasta tulit:
13. Ja sanoit heille: ei teidän pidä niitä fangeja tuoman tänne; sillä et te sillä muuta saata kuin wikaa meidän päällemme HERran edesä, lisätäxenne meidän syndejämme ja rikoxitamme: sillä meidän wikamme on paljo, ja wiha julmistuu Israelin päälle.
14. Niin sotawäki päästi fangit wallallensa, ja asetti saalin ylimmäisten ja kaiken Kansan eteen.
15. Ja ne miehet nousit, jotka nimeldänsä nimitetyt olit, ja otit fangit, ja kaikki kuin heidän seasansa alasti olit, ja waatetit sitä saalista. Ja kuin he heidän olit waatetettanet, ja kengittänet, annoit he heille ruokaa ja juomaa, ja woitelit heitä, ja weit kaikki ne aasein päällä kuin heikoimmat olit, ja saatit heidän Jerihon palmukaupungiin, weljeinsä tygö: ja palaisit sitte Samariaan. 5 Mos. 34: 3.
16. Sihen aikaan lähetti Kuningas Ahas Assurin Kuningasten tygö; että ne olisit auttanet händä:
2 Kun. K. 16: 7.
17. Sillä Edomealaiset tulit wielä, ja löit Judan ja weit heitä fangina pois.
18. Ja Philistealaiset hajoitit itzensä ketokaupungeihin, etelän puolelle Judata, ja woitit BethSemexen, Ajalonin, Gederothin ja Sockonin kylinensä, ja Timnan kylinensä, ja Gimson kylinensä: ja asuit siellä.
19. Sillä HERra nöyrytti Judata Ahaxen Israelin Kuningan tähden; että hän oli wietellyt Judan, ja teki wäärin HERraa wastan.
20. Ja hänen tygönsä tuli Tilgath Pilnesser Assurin Kuningas; joka piiritti hänen, ja ei händä mitän wahwistanut.
21. Sillä Ahas otti yhden osan
HERran huonesta ja Kuningan ja y
limmäisten huonesta: jotka hän
Assurin Kuningalle, waan ei se hän
mitän auttanut.
22. Silloin teki Kuningas A
wielä enämmän wäärin HERraa w
tan hänen tuskasansa;
23. Ja uhrais Damaskun ep
malille, jotka olit löynet händä, ja
noi: Että Syrian Kuningasten ju
lat autit heitä, sentähden minä u
heille, että he myös minua autta
mutta he olit hänelle ja kaikelle I
raelille langemisexi.
Duom. 16: 23. 2 Kun. K. 16: 10.
24. Ja Ahas kokois astiat Ju
lan huonesta, ja särki Jumalan h
nen astiat, ja sulki HERran hu
owet: ja teki itzellensä Altareita
nurkkaan Jerusalemisa.
25. Ja myös kaikisa Judan K
pungeisa teki hän korkeuxet siellä
täällä, suitzuttaxensa wieraille jum
le; ja wihoitti HERran Isäinsä J
malan.
26. Mitä enä hänestä on sano
ta, ja kaikista hänen teistänsä, ensi
sistä ja wiimeisistä: katzo, se on ki
tettu Judan ja Israelin Kuninga
kirjasa. 2 Kun. K. 16: 19.
27. Ja Ahas nukkui Isäinsä ka
sa, ja he hautaisit hänen Jerusale
Kaupungiin: mutta ei he pannet h
dä Israelin Kuningasten sekaan.
hänen poikansa Jehiskia tuli Kuni
xi hänen siaansa. 2 Kun. K. 18

29. Luku.

Jehiskia on jumalinen ja anda puhd
Templin.

Jehiskia oli wiiden ajastaikainen k
mattakymmendä tullesansa Kun
garixi, ja hallitzi yhdexän kolmattaky
mendä ajastaikaa Jerusalemisa: ja h
nen äitinsä nimi oli Abia Zachari
tytär. 2 Kun. K. 18: 1.
2. Ja hän teki mitä HERralle
otollinen, kaiketi niinkuin hänen Isä
sä Dawid.
3. Hän awais HERran huonen
wet ensimäisnä waldakundansa kuuka
tena ensimäisnä wuonna, ja wahwisti n

4. Ja saatti Papit ja Lewitat sinne,
kois heidän idäiselle katulle;
5. Ja sanoi heille: kuulkat minua
itat: pyhittäkät nyt teitänne, ja
ttäkät HERran teidän Isäinne
alan huone, ja kandakat saastaisus
s Pyhästä.
6. Sillä meidän Isämme owat men=
wäärin, ja tehnet pahaa HERran
n Jumalamme edesä, ja hyljän=
hänen; sillä he owat kaswonsa kään=
t pois HERran majasta, ja kään=
t selkänsä sen puoleen:
7. Owat myös sulkenet esihuonen
t, ja sammuttanet lamput, ja ei
ttanet suitzutusta, eikä uhrannet
uhria Israelin Jumalalle, Pyhäsä.
8. Siitä on HERran wiha Judan
rusalemin päälle tullut, ja hän
andanut heidän hämmästyxexi ja
yrexi, ja wiheldämisexi, niinkuin
ättä silmillänne. 2 Aika K. 30: 7.
9. Sillä katzo, sentähden owat mei=
Isämme langennet miekan kautta,
än poikamme, tyttäremmä ja e=
ämme owat wiedyt pois.
2 Aika K. 28: 5.
10. Nyt olen minä aikoinut tehdä
Rran Israelin Jumalan kanßa
n; että hän wihansa hirmuisuden
mäis meidän pääldämme pois.
11. Nyt minun poikani, älkät sie=
o: sillä HERra on teidän walin=
seisomaan edesänsä palweluxesa, ja
aan hänen palwelliansa, ja suitzut=
an. 2 Mos. 28: 1. 4 Mos. 3: 6.
12. Niin nousit Lewitat, Mahat
asain poika, ja Joel Asarian poika
atithalaisten lapsista: ja Merarin
sta, Kis Abdin poika, ja Azaria
aleleelin poika: ja Gersonitalaisista,
h Simman poika, ja Eden Joahn
:
13. Ja Elizaphanin lapsista, Simri
Jejel: Assaphin lapsista, Zacharia
Mathania:
14. Hemanin lapsista, Jehiel ja
ei: Jedithunin lapsista, Semaja
ziel.
15. Ja he kokoisit weljensä ja py=
hensä, ja menit Kuningan käs=
HERran sanan jälkeen, puhdis=
n HERran huonetta.

16. Ja Papit menit sisälle HER=
ran huoneseen puhdistamaan sitä, ja
kannoit ulos kaiken saastaisuden, jonga
he löysit HERran Templistä, HER=
ran huonen kartanolle. Ja Lewitat
otit sen ja kannoit Kidronin ojaan.
17. Ensimäisnä päiwänä ensimäises=
tä kuusta, rupeisit he pyhittämään hei=
tänsä: ja kahdexandena päiwänä siitä
kuusta menit he HERran esihuoneseen,
ja pyhitit HERran huonetta kahde=
xan päiwää: ja päätit sen kuudendena
päiwänä toistakymmendä ensimmäisellä
kuulla.
18. Ja he menit sisälle Kuningas
Jehiskian tygö, ja sanoit: me olemma
puhdistanet kaiken HERran huonen ja
polttouhrin Altarin, ja kaikki sen as=
tiat, ja näkyleipäin pöydän, ja kaikki
sen astiat.
19. Kaikki myös ne astiat jotka Ku=
ningas Ahas oli hyljännyt Kuningasna
ollesansa, koska hän wäärin teki, ne
olemma me walmistanet ja pyhittänet:
ja katzo, ne owat HERran Altarin
edesä.
20. Niin Kuningas Jehiskia nousi
warhain aamulla, ja kokois Kaupun=
gin ylimmäiset; ja meni HERran
huoneseen.
21. Ja toit seitzemän kalpeja, ja
seitzemän oinasta, ja seitzemän karitza=
ta, ja seitzemän kauristа syndiuhrixi,
waldakunnan edestä, Pyhän edestä ja
Judan edestä: Ja hän sanoi Papeille
Aaronin lapsille, että he uhraisit ne
HERran Altarilla. 3 Mos. 4: 14.
22. Niin he teurastit härjät, ja
Papit otit weren ja priiskotit Altarille:
ja he teurastit oinat, ja priiskotit we=
ren Altarille: ja teurastit myös karitzat,
ja priiskotit weren Altarille;
3 Mos. 8: 15, 19, 24. Hebr. 9: 21.
23. Ja toit kaurit syndiuhrixi Ku=
ningan ja seurakunnan eteen; ja panit
kätensä niitten päälle.
2 Mos. 29: 10. 3 Mos. 4: 15.
24. Ja Papit teurastit ne, ja priis=
kotit weren Altarille, sowittamaan kaik=
kea Israelia; sillä Kuningas oli heidän
käskenyt uhrata polttouhrin ja syndi=
uhrin kaiken Israelin edestä.
25. Ja hän asetti Lewitat HER=

ran huoneseen, Symbalein, Psaltarein
ja Harpuin kanssa, niinkuin Dawid
käskenyt oli ja Gad Kuningan Näkiä,
ja Nathan Propheta; sillä se oli HERran
käsky hänen Prophetainsa kautta.
1 Aika K. 6: 31. Luku 16: 4. Luku 23: 5.
Luku 25: 1, 6.

26. Ja Lewitat seisoit Dawidin Harpuin
kanssa, ja Papit Basunain kanssa.
4 Mos. 10: 10.

27. Ja Jehiskia käski heidän uhrata
polttouhria Altarilla. Ja ruwetessa
uhramaan polttouhria, ruwettin myös
weisamaan HERralle, Basunilla ja
moninaisilla Dawidin Israelin Kuningan
kandeleilla.

28. Ja koko seurakunda kumarsi: Ja
weisaitten weisu, ja Basunan soittaitten
ääni kuului, siihenasti että kaikki
polttouhri täytettin.

29. Koska polttouhri uhrattu oli,
notkisti Kuningas ja kaikki ne jotka
hänen kanssansa olit, polwiansa, ja kumarsit.

30. Ja Kuningas Jehiskia ja kaikki
ylimmäiset käskit Lewitain kiittää
HERraa Dawidin ja Näkiän Assaphin
sanoilla. Ja he kiitit händä suurella
ilolla, ja he kallistit päätänsä ja
kumarsit.

31. Niin Jehiskia wastaten sanoi:
nyt te oletta täyttänet teidän kätenne
HERralle, käykät ja kandakat uhria
ja kiitosuhria HERran huoneseen. Ja
seurakunda wei uhria ja kiitosuhria;
ja jokainen hywäntahtoinen sydämestä,
polttouhria. 3 Mos. 7: 12.

32. Ja polttouhrin luku, jonga seurakunda
wei, oli seitzemänkymmendä
härkää, sata oinasta, ja kaxisataa karitzata:
ja nämät kaikki weit he polttouhrixi
HERralle.

33. Ja he pyhitit, kuusisataa härkää
ja kolme tuhatta lammasta.

34. Waan Pappeja oli wähimmäxi,
niin ettei he woinet otta pois wuotia
kaikilda polttouhreilda, sentähden autit
heitä heidän weljensä Lewitat, siihenasti
että se työ täytettin, ja niin kauwan
kuin Papit pyhitit heitänsä; sillä
Lewitat olit wiremmät pyhittämäsä
itziänsä kuin Papit.

35. Ja polttouhria oli paljo kiitos-
uhrin lihawuden kanssa, ja juoma-
polttouhrixi: Näin wirka walmis-
HERran huonesa.

36. Ja Jehiskia riemuitzi ja ka-
Kansa, siitä kuin Jumala oli Ka-
walmistanut; sillä se tapahtui s-
kiirusti.

30. Luku.

Jehiskia anda kuulutta Pääsiäis-
pitämään.

Ja Jehiskia lähetti kaiken Isr-
ja Judan tygö: ja kirjoitti
Ephraimin ja Manassen tygö,
heidän piti tuleman HERran h-
seen Jerusalemiin, pitämään H-
ralle Israelin Jumalalle Pääsiäi-

2. Ja Kuningas piti neuwon
mäistensä kanssa, ja koko seurak-
kanssa Jerusalemisa, pidettä Pää-
toisna kuukautena.
2 Mos. 12: 6. 4 Mos. 9: 11.

3. Sillä ei he tainnet sitä pitä-
hen aikaan, sillä Papit ei ollet
täydellisesti pyhittänet heitänsä,
Kansa ollut tullut kokoon Jerusale-

4. Ja tämä kelpais Kuningalle,
koko seurakunnalle.

5. Ja he toimitit niin että se
lutettin kaikesa Israelisa, BerSe-
Daniin asti, tulemaan ja pitä-
HERralle Israelin Jumalalle P-
siäistä Jerusalemisa: sillä ei se p-
suureen aikaan, niinkuin kirjoitettu

6. Ja sanansaattajat menit ki-
kanssa, Kuningan ja hänen päämi-
sä kädestä, kaiken Israelin ja J-
läpitze, Kuningan käskystä, ja s-
te Israelin lapset, käändäkät te-
HERran Abrahamin, Isaachin ja
raelin Jumalan tygö; niin hän k-
dä itzensä pääsnyitten tygö, jotka
owat jäänet Assyrian Kuningan käde-
2 Kun. K. 15: 19.

7. Ja älkät olko niinkuin te-
Isänne ja niinkuin teidän wel-
jotka wäärin teit HERraa heidän
säinsä Jumalata wastan; ja hän
heidän häwityxexi, niinkuin te itse
2 Aika K. 29: 8.

8. Niin älkät nyt olko uppini-
set, niinkuin teidän Isänne,
andakat kättä HERralle, ja

...pyhäänsä, jonga hän on pyhit-
...ijankaikkisesti: ja palwelkat HEr-
... teidän Jumalatanne, niin hänen
...sa julmuus käändyy teistä pois.
. Sillä jos te käännätte teitänne
...ran tygö, niin teidän weljenne
lapsenne saawat armon niitten ede-
jotka heitä fangina pitäwät, että
tulewat tähän maahan jällen: sillä
...ra teidän Jumalanne on armol-
...n ja laupias, ja ei käännä kaswo-
...a pois teistä, jos te käännätte tei-
...e hänen tygönsä.
2 Mos. 34: 7.
0. Ja sanansaattajat menit yhdestä
...ungista niin toiseen, Ephraimin
...anassen maalla Sebuloniin asti;
...a ne nauroit ja pilkkaisit heitä.
. Kuitengin muutamat Asserista,
...ssesta ja Sebulonista, nöyrytit
...ä ja tulit Jerusalemiin.
2. Ja Jumalan käsi tuli myös
...an, että hän andoi heille yximie-
... sydämen, tekemään Kuningan ja
...mäisten käskyä, HErran sanan
...n.
3. Ja paljo Kansaa tuli Jerusa-
...in kokoon, pitämään happamatto-
... leiwän juhlapäiwää, toisna kuu-
...na; sangen suuri kokous.
4. Ja he nousit ja kukistit Altarit
... olit Jerusalemissa; ja otit kaikki
...uxet pois, ja heitit Kidronin
...;
5. Ja teurastit Pääsiäisen neljän-
... päiwänä toistakymmendä toisna
...au'ena. Ja Papit ja Lewitat hä-
..., ja pyhitit itzensä, ja kannoit
...hria HErran huoneseen:
6. Ja seisoit järjestyxesänsä niin-
... pitikin, Moseren Jumalan miehen
... jälkeen. Ja Papit priiskotit we-
Lewitain kädestä.
7. Sillä monda oli seurakunnasa,
... ei ollet pyhittänet heitänsä; sen-
... teurastit Lewitat Pääsiäisen kaik-
...niitten edestä, jotka ei ollet puhtat,
...xensä heitä HErralle.
. Sillä paljo Kansaa oli, suuri
... Ephraimista, Manassesta, Isa-
... ja Sebulonista, jotka ei itziän-
...hdistanet, mutta söit Pääsiäis
..., ei niinkuin kirjoitettu on:

mutta Jehiskia rukoili heidän edestän-
sä, ja sanoi: HErra joka on hywä,
hän olkon armollinen heille;
2 Mos. 12: 3, ꝛc. 3 Mos. 7: 21. 4 Mos. 9: 6.
19. Kaikille jotka sydämensä asetta-
wat etzimään HErraa heidän Isäinsä
Jumalata; waikka ei he ole Pyhän
puhtauden jälkeen.
20. Ja HErra kuuli Jehiskian ru-
kouxen, ja paransi Kansan.
21. Niin Israelin lapset, jotka olit
Jerusalemisa, pidit happamattoman lei-
wän juhlaa seitzemän päiwää suurella
ilolla: Ja Papit ja Lewitat kiitit
HErraa jokapäiwä, HErran wäke-
willä kandeleilla.
22. Ja Jehiskia puhui ystäwällisesti
kaikkein Lewitain kanßa, joilla oli hy-
wä ymmärrys HErrasta: ja he söit
juhlaa koko seitzemän päiwää, ja uh-
raisit kiitosuhria, ja kiitit HErraa
heidän Isäinsä Jumalata.
23. Ja koko seurakunda mielistyi
pitämään wielä toiset seitzemän päi-
wää, ja he pidit myös ne seitzemän
päiwää ilolla.
24. Sillä Jehiskia Judan Kunin-
gas andoi ylönnyxexi Kansalle, tuhan-
nen kalpeja, ja seitzemän tuhatta lam-
masta. Ja ylimmäiset annoit ylönny-
xexi Kansalle tuhannen kalpeja, ja kym-
menen tuhatta lammasta: ja monda
Pappia pyhitti hänensä. 2 Aika K. 35: 7.
25. Ja koko Judan seurakunda iloitzi
ja Papit ja Lewitat, ja koko seura-
kunda, joka oli tullut Israelista: niin
myös muukalaiset jotka olit tullet Is-
raelin maalda, ja ne kuin asuit Judasa.
26. Ja silloin oli suuri ilo Jerusa-
lemisa; että Salomon Dawidin pojan
Israelin Kuningan ajasta, ei ole sen-
kaltaista ollut Jerusalemisa.
27. Ja Papit ja Lewitat nousit ja
siunaisit Kansaa, ja heidän äänensä
kuultin: ja heidän rukouxensa tuli hä-
nen pyhään asumiseensa taiwaseen.
4 Mos. 6: 23.

31. Luku.

Epäjumalat häwitetään; Papit saawat kymmenexet. Kuningas menestyy.

Koska nämät kaikki päätetyt olit, läxit kaikki Israelitat ulos, jotka

Judan Kaupungeisa olit, ja rikoit patzat, ja hakkaisit maahan metzistöt, ja kukistit korkeuxet ja Altarit koko Judasta, BenJaminista, Ephraimista ja Manassesta, siihenasti että he ne peräti häwitit. Ja Israelin lapset palaisit jokainen omainsa tygö Kaupungeihinsa.
2 Kun. K. 18: 4. 2 Aika K. 32: 12.

2. Mutta Jehiskia asetti Papit ja Lewitat järjestyxeensä, kungin wirkansa jälkeen, sekä Papit että Lewitat, polttouhrilla ja kiitosuhrilla, palwelemaan, kiittämään ja kunnioittamaan HERran leirein porteisa.
3 Mos. 8: 35. 4 Mos. 4: 3.

3. Ja Kuningas andoi osan tawarastansa huomeneltain ja ehtona polttouhrixi, ja Sabbathin, uuden Kuun ja juhlapäiwän polttouhrixi; niinkuin kirjoitettu on HERran Laisa.
4 Mos. 28: 3.

4. Ja hän sanoi Kansalle kuin asui Jerusalemisa, että heidän piti andaman osan Papeille ja Lewitaille; että he olisit wirjämmät HERran Laisa.
4 Mos. 18: 8. Neh. 13: 10, 11.

5. Ja koska se sanottu oli, annoit Israelin lapset paljon uutista, jywistä, wiinasta, öljystä, hunajasta ja kaikkinaisesta pellon kaswosta, ja kymmenexet kaikista, runsasti.

6. Ja Israelin ja Judan lapset, kuin Judan Kaupungeisa asuit, toit myös kymmenexet karjasta ja lambaista, ja pyhitetystä, kuin he HERralle heidän Jumalallensa pyhittänet olit, ja asetit eri läjiin.

7. Kolmandena kuukautena rupeisit he panemaan läjiin, ja seitzemändenä kuukautena päätit.

8. Ja koska Jehiskia tuli ylimmäisten kanssa, ja näki läjät; kiitit he HERraa ja hänen Kansaansa Israelia.

9. Ja Jehiskia kysyi Papeilda ja Lewitailda, läjistä.

10. Ja Azaria ylimmäinen Pappi Zadochin huonesta, puhui hänelle, sanoden: siitä ajasta kuin he rupeisit ylönnystä tuomaan HERran huoneseen, olemma me syönet ja tullet rawituxi, ja täsä on wielä paljo tähteinä: sillä HERra on siunannut Kansaansa, sentähden on tämä paljous jäänyt.

11. Niin Kuningas käski ka[illegible] walmistaa HERran huoneseen: ja [illegible] walmistit.

12. Ja panit niihin ylönnyx[illegible] kymmenexet, ja sen kuin pyhitetty [illegible] uskollisesti. Ja Chanania Lewita [illegible] asetettu päämiehexi sen päälle, ja [illegible] wei hänen weljensä toisexi:

13. Ja Jehiel, Asasia, Na[illegible] Asahel, Jerimoth, Josabad, Eliel, [illegible] machia, Mahat ja Benaja, ase[illegible] Chananialda ja hänen weljeldänsä [illegible] meildä, Kuningas Jehiskian käsky[illegible] keen, ja Azarialda Jumalan hu[illegible] päämieheldä.

14. Ja Chore Jemnan poika [illegible] wita, owen wartia idän puolell[illegible] Jumalan wapa-ehdollisten lahjain [illegible] lä jakamaan niitä, kuin HERral[illegible] netut olit ylönnyxexi, ja sen ka[illegible] pyhimmän päällä. 3 Mos. [illegible]

15. Ja hänen kätensä alla olit [illegible] den, Miniamin, Jesua, Semaja, A[illegible] ria ja Sachania Pappein Kaupun[illegible] Että heidän piti uskollisesti anda[illegible] osan weljillensä heidän järjestyxensä [illegible] keen, pienimmälle niinkuin suurem[illegible] lekkin: 5 Mos. 18: 8. Jos. [illegible]

16. Niin myös niille kuin lu[illegible] miehen puolesta, kolmesta ajastajast[illegible] sen ylitzen, kaikkein niitten seasa [illegible] HERran huoneseen menit, kukin [illegible] wänänsä heidän wirkansa, heidän [illegible] tionsa, ja heidän järjestyxensä jälk[illegible]

17. Niin myös niille, jotka [illegible] Pappein luwunsa heidän Isäinsä [illegible] neisa, ja Lewitat kahdestakymmen[illegible] ajastajasta ja sen ylitze, heidän war[illegible] sansa, heidän järjestyxensä jälkeen:
1 Aika K. 23: 27.

18. Sitte niille kuin luetut [illegible] lastensa, waimoinsa, poikainsa ja [illegible] tärtensä seasa, koko seurakunnan [illegible] sillä he pyhitit uskollisesti sen pyh[illegible]

19. Niin myös Papeille Aar[illegible] poille esikaupungein kedolla heidän K[illegible] pungeisansa, kusakin Kaupungisa [illegible] nimeldänsä nimitetyt, että heidän [illegible] osan andaman kaikille miehenpu[illegible] Pappein seasa, ja kaikille niille [illegible] Lewitain sekaan luetut olit.

20. Niin [illegible]

20. Näin teki Jehiskia kaikesa Ju=
...sa: ja hän teki kuin hywä, oikia ja
...uus oli HERran hänen Jumalansa
...esä.
21. Ja kaikisa hänen teoisansa kuin
... alkoi Jumalan huonen palwelu=
...a, lain ja käskyn jälkeen, etziäxensä
...en Jumalatansa; sen teki hän kai=
...a sydämestänsä, sentähden hän myös
...estyi.

32. Luku.

...heribin pilkka; Jehiskia warustaa itzi=
... händä wastan ja saa awun HER=
...valda; Jehiskian sairaus, äweriäisyys,
erhehdys ja kuolema.

...itten tekoin ja tämän totuden jäl=
...keen, tuli Sanherib Assurin Ku=
..., ja meni Judaan, ja sloitti
... wahwain Kaupungitten eteen,
...teli ne itzellensä woittaxensa.
2 Kun. K. 18: 13. Es. 36: 1.
... Kosta Jehiskia näki Sanheribin
..., ja että hänen kaswonsa olit
... sotimaan Jerusalemita wastan:
... Piti hän neuwoa ylimmäistensä
...ewittensä kanssa, tukitaxensa we=
...et, jotka ulkona Kaupungista olit:
... autit händä.
... Sillä paljo Kansaa kokondui, ja
...kitzit kaikki lähtet ja sen wuota=
... ojan keskellä maata, ja sanoit:
... Assurin Kuningat tulduansa pi=
... paljo wettä löytämän.
... Ja hän wahwisti itzensä, ja ra=
... kaikki rauwennet muurit, ja ko=
... tornin tasalle, ja wielä sitte (ra=
...) ulkonaiselle puolelle toisen muu=
... ja wahwisti Millon Dawidin Kau=
...gin ja andoi tehdä paljon aseita ja
...jä. 2 Sam. 5: 9. 1 Kun. K. 9: 15.
... Ja asetti sodanpäämiehet Kansan
...: ja kokois heitä tygönsä Kau=
... portin katulla, ja puhui sydä=
...i heidän tygönsä, ja sanoi:
...lkat rohkiat ja hywäsä turwasa,
... peljätkö, ja älkät wawahtuko
... Kuningasta, ja kaikkea sitä
... kuin hänen kanssansa on: sillä
... kanssamme on enä kuin hä=
...kanssansa. 2 Kun. K. 6: 16.
1 Joh. 4: 4.
... Hänen kanssansa on lihallinen
käsiwarsi, waan meidän kanssamme
on HERra meidän Jumalamme,
auttamasa meitä ja sotimasa meidän
edestämme. Ja Kansa luotti itzensä
Jehiskian Judan Kuningan sanoihin.
Jer. 17: 5, 7.
9. Sitte lähetti Sanherib Assurin
Kuningas palweliansa Jerusalemiin,
(sillä hän oli Lachixen edesä, ja kaikki
hänen sotawäkensä hänen kanssansa;)
Jehiskian Judan Kuningan tygö, ja
koko Judan tygö joka Jerusalemisa
oli, ja andoi heille sanoa:
10. Näin sanoo Sanherib Assurin
Kuningas: mihingä te uskallatte, jotka
oletta siinä piiritetysä Jerusalemisa?
11. Eikö Jehiskia petä teitä, saat=
tain teitä kuolemaan näljästä ja ja=
nosta, ja sanoo: HERra meidän Ju=
malamme pelastaa meitä Assurin Ku=
ningan kädestä?
12. Eikö hän ole se Jehiskia joka
hänen korkeuxensa ja Altarinsa on heit=
tänyt pois, ja puhunut Judalle ja
Jerusalemille, sanoden: teidän pitä ru=
koileman yhden Altarin edesä, ja sen
päällä suitzuttaman?
13. Ettäkö te tiedä mitä minä ja
minun Isäni tehnet olemma kaikille
Kansoille maakunnisa? owatko paka=
noitten jumalat maakunnisa joskus woi=
net pelastaa maansa minun kädestäni?
14. Kuka on kaikista pakanoitten
jumalista, kuin minun Isäni kironnet
owat, joka on woinut otta ulos Kan=
sansa minun kädestäni; että teidän Ju=
malanne wois otta ulos teitä minun
kädestäni?
15. Niin älkät siis nyt andako Je=
hiskian wietellä teitänne: älkän hän
myös uskottako teitä, ja älkät te uskoko
händä: Sillä jos ei kaikkein pakanain
waldakundain jumalat ole woinet aut=
taa ulos Kansaansa minun kädestäni
ja minun Isäini kädestä, paljo wä=
hemmin myös teidän Jumalanne otta
ulos teitä minun kädestäni.
16. Ja wielä hänen palwelians pu=
huit enä HERraa Jumalata wastan, ja
hänen palweliatansa Jehiskiata wastan.
17. Hän kirjoitti myös kirjat hä=
wäistäxensä HERraa Israelin Juma=
lata, ja puhui händä wastan, ja sanoi:

niinkuin maakundain pakanoitten ju=
malat ei ole auttanet Kansaansa mi=
nun kädestäni, niin ei pidä myös Je=
hiskian Jumalan pelastaman Kan=
saansa minun kädestäni.
18. Ja he huusit korkialla äänellä
Judan kielellä Jerusalemin Kansan
tygö, jotka muurin päällä olit, peljät=
täxensä ja hämmästyttäxensä heitä; että
he olisit woittanet Kaupungin.
19. Ja he puhuit Jerusalemin Ju=
malata wastan; niinkuin maan Kan=
sain jumalita wastan, jotka ihmisten
kästeot olit.
20. Mutta Kuningas Jehiskia ja
Esaia Propheta Amozin poika, rukoi=
lit sitä wastan, ja huusit taiwaseen.
2 Kun. K. 19: 15.
21. Ja HErra lähetti Engelin joka
surmais kaikki wäkewät sotajoukosta,
ja Päämiehet ja ylimmäiset Assurin
Kuningan leirisä, niin että hän häpiällä
palais maallensa. Ja koska hän meni
jumalansa huoneseen, tapoit he hänen
siellä miekalla, kuin hänen ruumistansa
tullet olit. 2 Kun. K. 19: 35. Es. 37: 36.
22. Ja niin autti HErra Je=
hiskiata ja Jerusalemin Kaupungin asu=
waisia Sanheribin Assurin Kuningan
kädestä ja kaikkein muitten kädestä, ja
warjeli heitä kaikilda, jotka ymbäris=
töllä olit.
23. Ja moni kannoi HErralle lah=
joja Jerusalemiin, ja Jehiskialle Ju=
dan Kuningalle kallita kaluja: ja niin
hän sitte korotettin kaikkein pakanoit=
ten edesä.
24. Siihen aikaan sairasti Jehiskia
kuolematautia, ja hän rukoili HEr=
raa: ja hän puhui hänelle, ja andoi
hänelle ihmen. 2 Kun. K. 20: 1, etc.
Es. 38: 1, etc.
25. Waan Jehiskia ei maxanut sitä
kuin hänelle annettu oli; sillä hänen
sydämensä oli paisunut; sentähden tuli
wiha hänen päällensä, ja Judan ja Je=
rusalemin päälle.
2 Kun. K. 20: 13, 17, 18. Es. 39: 2.
26. Mutta Jehiskia nöyrytti itzensä
sydämensä ylpeydestä, hän ja Jerusa=
lemin asuwaiset; sentähden ei HEr=
ran wiha tullut heidän päällensä Je=
hiskian elinaikana.
27. Ja Jehiskialla oli rikkaut[ta ja]
kunniata sangen paljo; sillä hän [teki]
itzellensä suuret tawarat hopiasta, [kul=]
lasta ja kalleista kiwistä, jaloista [yrt=]
teistä, kilweistä ja kaikkinaisista kall[ei=]
kaluista;
28. Ja aittoja jywiä, wiinaa [ja]
öljyä warten: ja pihatot kaikkin[aisille]
eläimille, ja karsinat lamballe.
29. Ja rakensi itzellensä Kau[pun=]
geita, ja hänellä oli karjaa, lam[paita]
ja härkiä kyllä: sillä Jumala a[ndoi]
hänelle sangen paljo rikkautta.
30. Hän on se Jehiskia, joka [tukitsi]
ylimmäisen wesijuoxun Gihonis[sa, ja]
johdatti sen alaskäsin länteen [päin]
Dawidin Kaupungiin; sillä Je[hiskia]
oli onnellinen kaikisa teoisansa.
31. Mutta koska Babelin Pä[ämies=]
ten lähetys sana oli hänen ty[gönsä]
lähetetty, kysymään sitä ihmettä [joka]
maalla tapahtunut oli, hylkäis [Ju=]
mala hänen kiusataxensa häntä, [että]
kaikki tiettäisin mitä hänen sy[dämes=]
sänsä oli. 2 Kun. K. 20: 12.
32. Mitä enämbi Jehiskiasta [sano=]
mista on, ja hänen laupiudest[ansa,]
katzo, se on kirjoitettu Esaian Pr[ophe=]
tan Amozin pojan näwysä, ja J[udan]
ja Israelin Kuningasten kirjasa.
2 Kun. K. 18: 1, etc.
33. Ja Jehiskia nukkui I[säinsä]
kansza, ja he hautaisit hänen yl[ös]
Dawidin Lasten hautoin. Ja [koko]
Juda ja Jerusalemin asuwaiset [teit]
hänelle kunnian hänen kuollesansa. [Ja]
hänen poikansa Manasse tuli K[unin=]
gaxi hänen siaansa.

33. Luku.

Manassen epäjumalisuus, fangius, [kää=
ntymys,] kuolema. Amon Kuningas, tapettu.

Manasse oli kahdentoistakym[menen]
ajastaikainen tullesansa Kun[inga=]
xi, ja hallitzi wiisi ajastaikaa kundet[tatym=]
mendä Jerusalemisa; 2 Kun. K. [21: 1, etc.]
2. Ja teki pahaa HErran e[desä]
pakanoitten kauhistusten jälkeen, [jotka]
HErra Israelin lasten edestä a[janut]
nut pois.
3. Ja hän rakensi jällen kor[keudet,]
jotka hänen Isänsä Jehiskia kukist[anut oli,]

...ja rakensi Baalille Altareita, ja
... metzistöt, ja kumarsi kaikkea tai=
...sotawäkeä, ja palweli niitä.
2 Kun. K. 18: 4. 2 Aika K. 31: 1.
4. Hän rakensi myös Altareita HEr=
...n huoneseen, josta HERra sanonut
...: Jerusalemissa pitä minun nimeni
...an ijankaikkisesti.
...m. 7: 10. 1 Kun. K. 8: 29. Luku 9: 3.
5. Ja hän rakensi Altareita kai=
... taiwalliselle sotawäelle, molempiin
...Rran huonen pihoin.
6. Ja hän käytti poikiansa tulesa,
...omin poikain laaxosa, ja walitzi
...ensä päiwät, ja otti waarin lin=
... lauluista, ja noidui, ja säätsi wel=
...ja merkkein tulkitziat: ja teki paljo
...a HERran silmäin edesä, kehoit=
...sa händä wihaan.
7. Hän asetti myös waletuita ku=
...jotka hän tehdä andoi Jumalan
...een, josta Jumala oli sanonut
...wille, ja hänen pojallensa Salo=
...: tähän huoneseen ja Jerusale=
... kuin minä walinnut olen kaikista
...elin sukukunnista, panen minä mi=
... nimeni ijankaikkisesti.
2 Aika K. 7: 16.
8. Ja en enä Israelin lasten jal=
... tästä maasta siirrä, jonga minä
...n Isillenne säättänyt olen: jos he
...toin pitäwät kaikkia niitä kuin
... heille Mosexen kautta käskenyt
... kaikesa Laisa, ja säädyisä ja oi=
...sa.
9. Mutta Manasse wietteli Judan
... Jerusalemin asuwaiset, tekemään
...min kuin pakanat, jotka HERra
...aelin lasten edestä häwittänyt oli.
10. Ja koska HERra puhui Ma=
...selle ja hänen Kansallensa, niin ei
...tä totellet.
11. Niin saatti HERra heidän pääl=
... Assurin Kuningan sodanpäämie=
...he otit Manassen kiinni orjan=
...ain seasta, ja sidoit hänen kaxilla
...hleilla, ja weit Babeliin.
5 Mos. 28: 36.
12. Ja koska hän oli siinä ahdis=
... rukoili hän HERraa Juma=
...: ja nöyrytti itzensä suuresti
... Isäinsä Jumalan edesä;
13. Ja rukoili händä hartasti, ja
... laupiasti hänen hartan
rukouxensa, ja johdatti hänen jällen
waldakundaansa Jerusalemiin. Niin
Manasse ymmärsi että HERra on
Jumala.
14. Senjälkeen rakensi hän ulkomai=
sen muurin Dawidin Kaupungiin, län=
nen puoleen, Gihonin laaxoon josta ka=
laportiin mennän, ja Ophelin ymbäri,
ja teki sen sangen korkiaxi: ja asetti
sodanpäämiehet kaikkiin Judan wah=
woin Kaupungeihin.
15. Ja otti wierat jumalat ja epä=
jumalat pois HERran huonesta, ja
kaikki Altarit, kuin hän rakendanut oli
HERran huonen wuorelle, ja Jeru=
salemiin: ja heitti ne Kaupungista ulos.
16. Ja uudisti HERran Altarin,
ja uhraisi siellä kiitosuhria ja ylistys=
uhria: ja käski Judan palwella HER=
raa Israelin Jumalata.
17. Mutta Kansa uhrais wielä kor=
keuxilla; kuitengin HERralle Juma=
lallensa.
18. Mitä enämbi Manassesta sano=
mista on, ja hänen rukouxestansa Ju=
malansa tygö, ja Näkiäin puhesta, kuin
HERran Israelin Jumalan nimeen
hänen kanßansa puhunet olit: katzo, ne
owat (kirjoitetut) Israelin Kuningas=
ten teoisa.
19. Ja hänen rukouxensa, ja kuinga
hän kuultin, ja kaikki hänen syndinsä,
ja wäärät tekonsa, ja paikat joihinga
hän korkeuxet rakensi, asetti metzistöt
ja waletut epäjumalat, ennenkuin hän
nöyrytti itzensä: katzo, ne owat kirjoi=
tetut Näkiäin teoisa.
20. Ja Manasse nukkui Isäinsä
kanßa, ja he hautaisit hänen omaan
huoneseensa: Ja hänen poikansa Amon
tuli Kuningaxi hänen siaansa.
21. Amon oli kahden ajastaikainen
kolmattakymmendä tullesansa Kunin=
gaxi: ja hallitzi kaxi ajastaikaa Jeru=
salemisa; 2 Kun. K. 21: 19.
22. Ja teki pahaa HERran edesä,
niinkuin hänen Isänsäkkin Manasse
tehnyt oli: ja Amon uhrais kaikille
epäjumalille, kuin hänen Isänsä Ma=
nasse tehnyt oli, ja palweli niitä.
23. Mutta ei hän nöyryttänyt itzi=
änsä HERran edesä, niinkuin hänen

Isänsä Manasse itzensä nöyryttänyt oli: waan tämä Amon teki paljo syndiä.

24. Ja hänen palwelians teit liiton händä wastan; ja tapoit hänen, omasa huonesansa.

25. Niin maan Kansa tappoi kaikki ne, jotka olit liiton tehnet Kuningas Amonita wastan. Ja maan Kansa teki hänen poikansa Josian Kuningaxi hänen siaansa.

34. Luku.

Josian hallitus, epäjumalitten häwitys ja HERran huonen parannus.

Josia oli kahdexan ajastaikainen tullesansa Kuningaxi: ja hallitzi yhden wuoden neljättäkymmendä Jerusalemisa. 2 Kun. K. 22: 1.

2. Ja teki oikein HERran kaswoin edesä: ja waelsi Isänsä Dawidin teillä, ja ei poikennut oikialle eikä wasemalle puolelle.

3. Mutta kahdexandena hänen waldakundansa wuonna, wielä nuorukaisna ollesansa, rupeis hän etzimään Isänsä Dawidin Jumalata: ja toisna wuonna toistakymmendä rupeis hän puhdistamaan Judata ja Jerusalemita korkeuxista, ja metzistöistä, ja epäjumalista, ja waletuista kuwista.

4. Ja he kukistit hänen edesänsä Baalin Altarit, ja hän rikkoi kuwat kuin niitten päällä olit: hän hakkais myös metzistöt pois, ja löi epäjumalat ja waletut kuwat murskaxi, ja hajoitti heidän hautainsa päälle jotka niille uhrannet olit. 2 Kun. K. 23: 6.

5. Ja poltti Pappein luut heidän Altarittensa päällä: ja niin puhdisti hän Judan ja Jerusalemin. 1 Kun. K. 13: 2.

6. Niin myös Manassen, Ephraimin ja Simeonin Kaupungeisa, hamaan Naphthaliin asti, heidän korwesansa, ymbäristöldä.

7. Ja sitte kuin hän oli kukistanut Altarit, metzistöt ja epäjumalat murskaxi musertanut, ja oli kaikki kuwat koko Israelin maalla maahan hakannut; palais hän Jerusalemiin.

8. Mutta hänen waldakundansa kahdexandena wuonna toistakymmendä, sitte kuin hän maakunnan ja huonen puhdistanut oli; lähetti hän Saphanin Azalian pojan, ja Maesejan Kaupungin Päämiehen, ja Joahn Joaharin pojan Kantzlerin, parandamaan HERran hänen Jumalansa huonetta. 2 Kun. K. 22: 8.

9. Niin he tulit Hilkian ylimmäisen Papin tygö, ja annoit hänelle rahan joka Jumalan huoneseen wiety jonga owenwartiat Lewitat koonnet olit Manassesta, Ephraimista, ja kaikilda jääneildä Israelista, ja kaikilda Judalda ja BenJaminilda, ja Jerusalemin asuwaisilda.

10. Ja niin he annoit sen HERran huonen teettäille: ne taas annoit niille jotka HERran huonesa työtä teit huonen rakendamisesa ja parandamisesa.

11. Ne sitte annoit sen seppille ja rakendajille, ostaa hakatuita kiwiä ja puita liitteixi, kaarixi ja malkoixi huoneisiin, jotka Judan Kuningat häwittänet.

12. Ja miehet teit työtä uskollisesti. Ja heidän ylitzensä asetettin Jahath ja Obadia Lewitat Merarin lapsista, Sacharia ja Mesullam Kahathitten lapsista, työtä kiiruhtamaan. jokainen Lewita taisi soitta kandelea.

13. Kandaitten ja kaikkinaisen teettäitten päällä, kaikisa wiroisa Lewitaista, kirjoittajat, esimiehet ja owenwartiat.

14. Ja koska he otit rahan ulos kuin HERran huoneseen pandu löysi Hilkia HERran Lakikirjan, Mosexen kautta annettu oli. 2 Kun. K. 22: 8.

15. Ja Hilkia wastais ja sanoi Saphanille kirjoittajalle: minä löysin Lakikirjan HERran huonesta: Ja Hilkia andoi kirjan Saphanille.

16. Niin Saphan wei kirjan Kuningalle, ilmoitti Kuningalle asian, sanoi: kaikki kuin palwelioittes käsiin annettu on, sen he tekewät.

17. Ja he kokoisit rahan, joka HERran huonesta löytty oli; ja annoit teettäjille ja tekiöille.

18. Niin Saphan kirjoittaja ilmoitti Kuningalle, sanoden: Hilkia Papi

minulle yhden kirjan. Ja Sa-
luki sitä Kuningan edesä.
19. Ja koska Kuningas kuuli lain
t, rewäisi hän waattensa.
20. Niin Kuningas käski Hilkian
Ahikamin Saphanin pojan, ja Ab-
in Michan pojan, ja Saphanin kir-
jan, ja Asajan Kuningan palwe-
, ja sanoi: 2 Kun. K. 22: 12.
21. Mengät ja kysykät HERralda
n edestäni, ja niitten edestä kuin
jäänet owat Israelisa ja Juda-
kirjan sanoista, joka löytty on; sillä
Rran wiha on hirmuinen joka mei-
on syttynyt, ettei meidän Isämme
itänet HERran sanaa, ja tehnet
in täsä kirjasa kirjoitettu on.
Niin Hilkia meni niitten kans-
jotka Kuningalda lähetetyt olit,
tissan Huldan, Sallumin Take-
pojan, Hasran pojanpojan, waa-
kätkiän emännän tygö, joka asui
lla puolella Jerusalemisa: ja pu-
sitä hänen kanßansa.
Ja hän sanoi heille: näin sanoo
Rra Israelin Jumala: sanokat sille
lle, joka teidän minun tygöni lä-
nyt on:
4. Näin sanoo HERra: katzo, mi-
aatan onnettomuden tämän paikan
e, ja hänen asuwaistensa päälle, ja
ki kirouxet, jotka siinä kirjasa kir-
ut owat, joka Judan Kuningan
sä luettin: 3 Mos. 26: 14, rc.
5 Mos. 28: 15, rc.
5. Että he owat hyljännet minun
uitzuttanet wieraille jumalille, wi-
taxensa minua kaikilla heidän kät-
ä töillä, ja minun wihani syttyy
än paikan päälle, ja ei pidä sam-
uttaman.
6. Ja teidän pitä näin sanoman
an Kuningalle, joka teidän lähet-
on kysymään HERralda: näin
o HERra Israelin Jumala, näistä
oista jotka sinä kuulit;
7. Että sinun sydämes on pehmin-
sinä olet sinus nöyryttänyt Ju-
edesä, koskas hänen sanansa kuu-
paikkaa wastan ja sen asuwai-
an, ja olet itzes nöyryttänyt mi-
edesäni: repinyt waattes, ja itke-
nyt minun edesäni; niin minä myös
olen sinua kuullut, sanoo HERra.
28. Katzo, minä kokon sinun Isäis
tygö, että kootan sinun hautaas rau-
hasa, ettei sinun silmäs pidä näkemän
kaikkea sitä onnettomutta, kuin minä
tämän paikan päälle ja hänen asu-
waistensa päälle saatan. Ja he sanoit
sen Kuningalle jällen.
29. Niin Kuningas lähetti, ja ko-
kois kaikki wanhimmat Judasta ja Je-
rusalemista. 2 Kun. K. 23: 1.
30. Ja Kuningas meni ylös HER-
ran huoneseen, ja kaikki Judan miehet
ja Jerusalemin asuwaiset, ja Papit, ja
Lewitat, ja kaikki Kansa sekä suuret
että pienet: ja luettin heidän korwain-
sa kuulden kaikki liiton kirjan sanat,
joka oli löytty HERran huonesta.
31. Niin Kuningas seisoi siallansa,
ja teki liiton HERran edesä, että hei-
dän piti waeldaman HERran jälkeen,
ja pitämän hänen käskynsä, todistuxen-
sa ja säätynsä kaikesta sydämestänsä,
ja kaikesta sielustansa: ja tekemän kaik-
kein liiton sanain jälkeen, kuin owat
kirjoitetut täsä kirjasa. Jos. 24: 25.
32. Ja hän andoi seisoa kaikki kuin
olit Jerusalemisa ja BenJaminisa: Ja
Jerusalemin asuwaiset teit Jumalan,
heidän Isäinsä Jumalan liiton jälkeen.
33. Ja Josia otti kaikki kauhistuxet
pois, kaikesta maasta kuin Israelin las-
ten oma oli, ja waati kaikkia kuin Is-
raelista löyttin, palwelemaan HERraa
heidän Jumalatansa: kaikkena hänen
elinaikanansa ei he luopunet HERrasta
heidän Isäinsä Jumalasta.

35. Luku.

Josia anda pitä Pääsiäistä, menee sotaan kuolee ja haudataan.

Ja Josia piti Jerusalemisa Pääsiäis-
tä HERralle: ja he teurastit Pää-
siäisen neljändenä päiwänä toistakym-
mendä, ensimäisellä kuulla.
2 Mos. 12: 6. 2 Kun. K. 23: 21.
2. Ja hän asetti Papit wartioihin-
sa: ja wahwisti heitä wirkaansa HER-
ran huonesa.
3. Ja hän sanoi Lewitaille, jotka
koko Israelia opetit, ja HERralle py-

hitetyt olit: pangat se pyhä Arkki huo-
neseen, jonga Salomo Dawidin poika
Israelin Kuningas on rakenta andanut,
ja ei teidän pidä sitä kandaman teidän
olallanne. Niin palwelkat nyt HERraa
teidän Jumalatanne, ja hänen Kan-
saansa Israelia.
4. Ja walmistakat teitänne teidän
Isäinne huonen järjestyxen jälkeen;
niinkuin se on kirjoitettu Dawidilda
Israelin Kuningalda, ja niinkuin se
on kirjoitettu hänen pojaldansa Salo-
molda.
5. Ja seisokat Pyhäsä, Isäin huo-
nen järjestyxen jälkeen, teidän weljein-
ne seasa, jotka owat Kansasta syndy-
net: ja Lewitain Isäin huonen jär-
jestyxen jälkeen.
6. Teurastakat Pääsiäinen ja pyhit-
täkät teitänne, walmistakat myös tei-
dän weljenne, tekemään HERran sa-
nan jälkeen Mosexen kautta.
7. Ja Josia andoi ylönnysuhrixi
yhteisen Kansan edestä karitzoita ja
wohlia, (kaikki Pääsiäisexi niille kuin
läsnä olit,) kolmekymmendä tuhatta;
niin myös kolme tuhatta härkää. Ja
nämät olit Kuningan hywydestä.
2 Aika K. 30: 24.
8. Ja hänen Päämiehensä annoit
myös mielellänsä Kansan edestä, ylön-
nyxexi Papeille ja Lewitaille, (kuin o-
lit: Hilkia, Sacharia ja Jehiel Pää-
miehet Jumalan huonesa, Papeille an-
noit he) Pääsiäis uhrixi, kaxi tuhatta
ja kuusisataa (karitzata ja wohlaa);
niin myös kolmesataa härkää.
9. Mutta Chanania ja Semeja, ja
Nethaneel hänen weljensä, ja Hasabia,
Jejel ja Josabad Lewitain ylimmäiset,
annoit ylönnyxen Lewitaille Pääsiäis
uhrixi, wiisi tuhatta (karitzata ja woh-
laa); niin myös wiisisataa härkää.
10. Ja niin palwelus asetettin: ja
Papit seisoit siasansa, ja Lewitat jär-
jestyxesänsä, Kuningan käskyn jälkeen.
11. Ja he teurastit Pääsiäisen: ja
Papit priiskotit niitten weren, ja Le-
witat otit pois nahan.
12. Ja he eroitit polttouhrin, an-
daxensa Isäin huonetten järjestyxen jäl-
keen yhteiselle joukolle, uhratta HER-
ralle, niinkuin kirjoitettu on Mosexen

kirjasa: Niin teit he myös
kanssa.
13. Ja he paistit Pääsiäis
tulella, lain jälkeen; mutta pyhi
keitit he padoisa, kattiloisa ja pa
sa, ja teit sen kiiruusti tarjoten
Kansalle.
14. Sitte walmistit he itzellens
Papeille: sillä Papeilla Aaronin p
la oli tekemistä polttouhrin ja li
den kanssa, hamaan yöhön asti: s
den Lewitain piti itzellensä ja P
Aaronin pojille jotain walmista
15. Ja weisajat Asaphin lapset
soit siasansa Dawidin käskyn jä
ja Asaphin ja Hemanin ja Jedu
Kuningan Näkiän: ja owenwarti
kaitzen owen tykönä, eikä lähtene
dän wirastansa; sillä Lewitat
weljensä walmistit heidän eteensä
16. Niin oli kaikki HERran
welus toimitettu sinä päiwänä,
Pääsiäistä ja uhrata polttouhria
ran Altarilla, Kuningas Josian
jälkeen.
17. Niin pidit Israelin lapset
ka siinä läsnä olit, Pääsiäistä
aikaan, ja happamattoman leiwän
laa, seitzemän päiwää.
18. Ei yhtän senkaltaista Pää
tä ollut Israelisa pidetty, niinkuin
mä, hamasta Samuel Prophetan
ta. Ja ei yxikän Kuningas Isr
ollut senkaltaista Pääsiäistä pitä
kuin Josia piti, ja Papit, Lewita
koko Juda, ne kuin läsnä olit Is
lista, ja kuin asuit Jerusalemisa.
2 Kun. K. 23: 22.
19. Josian waldakunnan kah
dena wuonna toistakymmendä pi
tämä Pääsiäinen.
20. Kaikkein näitten jälkeen,
Josia oli walmistanut huonen,
Necho Egyptin Kuningas so
Charchemesta wastan Phratin
ja Josia meni händä wastan.
2 Kun. K. 23: 29.
21. Mutta hän lähetti san
nen tygönsä, ja käski hänelle
mitä minun on sinun kanssas
tä Judan Kuningas? en minä
nua wastan tänäpänä, mutta
netta kuin sotii minua wastan

sanonut, että minun pitä mi=
kiendämän: lakkaa tekemästä Ju=
wastan, joka minun kanßani
, ettei hän sinua hukutaisi.
22. Mutta ei Josia käändänyt kas=
sa hänestä, waan asetti itzensä
maan händä wastan, ja ei totellut
n sanoja Jumalan suusta: waan
sotimaan Megiddon kedolle.
23. Ja ambujat ambuisit Kuningas
ata. Ja Kuningas sanoi palwe=
ensa: wiekät minua tästä pois:
minä olen sangen pahoin haa=
ttu.
24. Ja hänen palwelians otit hä=
waunusta, ja panit hänen toiseen
unsa, ja weit hänen Jerusale=
ja hän kuoli ja haudattin I=
hautoin: Ja koko Juda ja Je=
m itkit Josiata. 2 Kun. K. 23: 30.
Sal. w. 5: 15, 16. Sach. 12: 11.
25. Ja Jeremia itki Josiata, ja
laulajat miehet ja waimot mur=
t händä itkuwirsillä hamaan tä=
päiwään asti. Ja he teit siitä
n Israelisa: katzo, se on kirjoitet=
walitus wirsisä. 2 Kun. K. 22: 1, rc.
26. Mitä enä Josiasta sanomista
, ja hänen laupiudestansa kirjoituxen
n HERran Laisa;
27. Ja hänen teoistansa, ensimäisistä
wiimeisistä: katzo, se on kirjoitettu
elin ja Judan Kuningasten kirjasa.

36. Luku.

Joahas, Jojakim, Jojachin. Zedechia. Babelin sangius.

1. maan Kansa otti Joahaxen Jo=
sian pojan, ja teit hänen Kunin=
Isänsä siaan Jerusalemiin.
2 Kun. K. 23: 30.
2. Kolmen wuotinen kolmattakym=
ä oli Joahas tullesansa Kuninga=
hallitzi kolme kuukautta Jerusa=
sa.
3. Sillä Egyptin Kuningas pani
n pois Jerusalemista: ja sakoitti
sataan leiwiskään hopiata, ja
än kuldaa. 2 Kun. K. 23: 33.
4. Ja Egyptin Kuningas teki Elia=
hänen weljensä, Judan ja Je=
Kuningaxi, ja muutti hä=
nensä Jojakimixi. Mutta Ne=
cho otti hänen weljensä Joahaxen, ja
wei Egyptiin.
5. Wiiden wuotinen kolmattakym=
mendä oli Jojakim tullesansa Kunin=
gaxi, ja hallitzi yxitoistakymmendä wuot=
ta Jerusalemisa: ja teki pahaa HERran hänen Jumalansa edesä.
2 Kun. K. 23: 36.
6. Ja NebukadNezar Babelin Ku=
ningas meni händä wastan, ja sitoi
hänen kaxilla waskikahleilla wiedäxen=
sä Babeliin.
7. Ja NebukadNezar wei muuta=
mita HERran huonen astioita Babe=
liin: ja pani ne Templiinsä Babelisa.
8. Mitä muuta Jojakimista sanomista
on, ja hänen kauhistuxistansa kuin hän
teki, ja hänesä löyttty oli: katzo, ne owat
kirjoitetut Israelin ja Judan Kuningas=
ten kirjasa. Ja hänen poikansa Jojachin
tuli Kuningaxi hänen siaansa.
9. Kahdexan wuotinen oli Jojachin
tullesansa Kuningaxi, ja hallitzi kolme
kuukautta ja kymmenen päiwää Jeru=
salemisa: ja teki pahaa HERran edesä.
10. Koska wuosi kulunut oli, lähet=
ti NebukadNezar ja andoi hänen tuo=
da Babeliin, kallisten HERran huo=
nen astiain kanßa: ja teki Zedechian
hänen weljensä Judan ja Jerusalemin
Kuningaxi.
11. Yhden wuotinen kolmattakym=
mendä oli Zedechia tullesansa Kuninga=
xi: ja hallitzi yxitoistakymmendä wuot=
ta Jerusalemisa.
2 Kun. K. 24: 18. Jer. 37: 1. Luku 52: 1.
12. Ja teki pahaa HERran hänen
Jumalansa edesä: ja ei nöyryttänyt
itziänsä Prophetan Jeremian edesä, jo=
ka puhui HERran suusta.
13. Hän luowui myös Nebukad=
Nezarista Babelin Kuningasta, joka
händä Jumalan kautta wannottanut
oli; ja tuli uppiniskaisexi ja kowetti
sydämensä, niin ettei hän ollengan
tahtonut itziänsä käändää HERran
Israelin Jumalan tygö. Hes. 17: 18.
14. Ja kaikki Pappein Päämiehet
ja Kansa teit myös syndiä suuresti
kaikkinaisten pakanoitten kauhistusten
jälkeen: ja saastutit HERran huonen,
jonga hän oli pyhittänyt Jerusalemisa.
15. Ja HERra heidän Isäinsä

Jumala lähetti heidän tygönsä warhain ja usiasti sanansa saattajain kautta: sillä hän armahti Kansansa ja majansa päälle.

16. Mutta he pilkkaisit Jumalan lähetys sanoja, ja katzoit hänen sanansa ylön, ja häwäisit hänen Prophetaitansa; siihenasti että HERran wiha kaswoi hänen Kansansa päälle, niin ettei heillä enämbi parannusta ollut.

17. Niin hän saatti heidän ylitzensä Chaldealaisten Kuningan, ja hän andoi tappaa heidän nuorukaisensa miekalla heidän Pyhänsä huonesa, eikä armahtanut nuorukaisia eli neitzeitä, taikka wanhoja eli isällisiä Isiä: kaikki andoi hän hänen käteensä.

18. Ja kaikki Jumalan huonen astiat suuret ja pienet, ja HERran huonen tawarat, Kuningan ja hänen Päämiestensä tawarat: ne kaikki wei hän pois Babeliin. 2 Kun. K. 25: 13, 2c.

19. Ja he poldit Jumalan huonen, ja kukistit Jerusalemin muurin: ja kaikki heidän korjat huonensa poltettin tulella, niin että kaikki heidän kallit kalunsa hukutettin.

20. Ja ne jotka olit miekalla pää... net, wietin Babeliin: ja he olit hä... ja hänen poikainsa orjat, siihenast... Persian waldakunda hallitzi:

21. Että täytetäisiin HERran sa... puhuttu Jeremian suun kautta, ja ... henasti sai maa kyllä Sabbathin... sillä koko häwityxen aikana oli ... siihenasti kuin seitzemänkymmendä a... aikaa täytettin. Jer. 25: 12. Luku 29: 10.

22. Mutta ensimäisnä Persian ... ningan Corexen wuonna, (että tä... täisiin HERran sana sanottu Jere... suun kautta,) herätti HERra Co... Persian Kuningan hengen, että ... annoi kuulutta koko waldakunnas... niin myös kirjoitusten kautta, ja sa... Esr: 1: 1.

23. Näin sanoo Cores Persian ... ningas: HERra taiwan Jumala ... andanut minulle kaikki waldaku... maalla, ja on käskenyt minun rak... hänellensä huonen Jerusalemisa, ... on Judasa: kuka nyt on teidän seas... kaikesta hänen Kansastansa? HE... hänen Jumalansa olkon hänen ka... sansa! ja hän mengön sinne ylös.

Toisen Aika Kirjan loppu.

Esran Kirja.

1. Luku.

Cores päästää Judalaiset fangiudesta. Sesbazarin matkustaminen.

Ensimäisnä Corexen Persian Kuningan wuonna, että HERran sana täytetäisiin, joka oli puhuttu Jeremian suun kautta; herätti HERra Corexen Persian Kuningan hengen kuuluttamaan koko waldakunnasansa, ja myös kirjoituxella, sanoden: 2 Aika K. 36: 22. Jer. 25: 12. Luku 29: 10.

2. Näin sanoo Cores Persian Kuningas: HERra taiwan Jumala on andanut minulle kaikki maan waldakunnat, ja on käskenyt minun rakenda hänellensä huonen Jerusalemiin, joka on Judasa.

3. Kuka on teidän seasanne kaikesta hänen Kansastansa? hänen Jumalansa olkon hänen kanßansa! ja hän men... Jerusalemiin, joka on Judasa: ja ... kendakan HERran Israelin Jum... huonen, se on Jumala kuin Jerus... misa on. Esr. 4: 3. Ps. 76: 2

4. Ja kaikkia jääneitä kaikisa ... koisa kusa he muukalaisna owat, ... mielellänsä autettaman sen paikan ... salda hopialla ja kullalla, tawaralla ... juhdilla Jumalan huoneseen, kuin ... Jerusalemisa.

5. Niin walmistit itzensä Isäin ... miehet Judasta ja BenJaminista, ... myös Papit ja Lewitat, kaikki ... Jumalan Hengi kehoitti men... ylös, rakendamaan HERran huon... kuin on Jerusalemisa.

6. Ja kaikki jotka olit heid... bäri, wahwistit heidän kätensä ...

…stioilla, tawaralla ja juhdilla
…illa kaluilla; paitzi sitä kuin he
…asä uhraisit.
…Kuningas Cores myös toi HERran=
…nen astiat; jotka NebukadNezar
…mut Jerusalemista, ja pannut
…a huoneseen. 2 Kun. K. 24: 13.
14. 2 Aika K. 36: 7. Esr. 5: 14.
Mutta Cores Persian Kuningas
ulos rahanhaldian Mithridatin
kautta; joka ne luki Judan Pää=
Sesbazarille.
Ja tämä on heidän lukunsa:
…mmendä kuldamaljaa, tuhannen
…ljaa, ja yhdexänkolmattakym=
…eistä.
…olmekymmendä kullaista kup=
niitä toisia hopiaisia maljoja
…a ja kymmenen, ja muita
tuhannen.
…iin että kaikkia astioita, sekä
että hopiasta, oli wiisi tu=
…a neljäsataa: ne kaikki wei
…niitten kansa, jotka Babelin
…a menit Jerusalemiin.

2. Luku.

Matkustawaisten luku ja lahjat.

…ät owat maakunnan lapset kuin
…rit sangeudesta, jotka Nebukad=
Babelin Kuningas oli wienyt
…in: ja tulit Jerusalemiin ja
…n jällen, kukin Kaupungiinsa.
…otka tulit Serubabelin, Jesuan,
…n, Serajan, Reelian, Mar=
Bilsan, Mispàrin, Bigiwain,
…n ja Baenan kansa: Tämä
…elin Kansan miesten luku:
Neh. 7: 5, 6.
…rexen lapset, kaxi tuhatta,
kaxikahdexattakymmendä.
…phatian lapset, kolmesataa,
…exattakymmendä.
…rahn lapset, seitzemänsataa, ja
…ttakymmendä.
…Moabin lapset, Jesuan
…asten seasa, kaxi tuhatta,
ja kaxitoistakymmendä.
…lapset, tuhannen, kaxi=
…mdettakymmendä.
…, yhdexänsataa, ja
…dä.

9. Zakain lapset, seitzemänsataa, ja kuusikymmendä.
10. Banin lapset, kuusisataa, ja kaxiswiidettäkymmendä.
11. Bebain lapset, kuusisataa, ja kolmekolmattakymmendä.
12. Azgadin lapset, tuhannen, kaxisataa ja kaxikolmattakymmendä.
13. Adonikamin lapset, kuusisataa, ja kuusiseitzemättäkymmendä.
14. Bigewain lapset, kaxi tuhatta ja kuusikuudettakymmendä.
15. Adin lapset, neljäsataa ja neljäkuudettakymmendä.
16. Aterin lapset Jehiskiasta, yhdexänkymmendä ja kahdexan.
17. Bezain lapset, kolmesataa ja kolmekolmattakymmendä.
18. Jorahn lapset, sata ja kaxitoistakymmendä.
19. Hasumin lapset, kaxisataa ja kolmekolmattakymmendä.
20. Gibbarin lapset, yhdexänkymmendä ja wiisi.
21. Bethlehemin lapset, sata ja kolmekolmattakymmendä.
22. Nethophan miehet, kuusikuudettakymmendä.
23. Anathotin miehet, sata ja kahdexankolmattakymmendä.
24. Asmawethin lapset, kaxiwiidettäkymmendä.
25. KirjathArimin lapset, Chephiran ja Berothin, seitzemänsataa ja kolmewiidettäkymmendä.
26. Raman ja Gabaan lapset, kuusisataa ja yxikolmattakymmendä.
27. Michman miehet, sata ja kaxikolmattakymmendä.
28. BethElin ja Ain miehet, kaxisataa ja kolmekolmattakymmendä.
29. Nebon lapset, kaxikuudettakymmendä.
30. Magbixen lapset, sata ja kuusikuudettakymmendä.
31. Toisen Elamin lapset, tuhannen, kaxisataa ja neljäkuudettakymmendä.
32. Harimin lapset, kolmesataa ja kaxikymmendä.
33. Lodin, Hadidin ja Onon lapset, seitzemänsataa ja wiisikolmattakymmendä.

34. Jerihon lapset, kolmesataa ja wiisiwiidettäkymmendä.

35. Senaan lapset, kolme tuhatta, kuusisataa ja kolmekymmendä.

36. Papit: Jedajan lapset, Jesuan huonesta, yhdexänsataa ja kolmekahdexattakymmendä.

37. Immerin lapset, tuhannen ja kaxikuudettakymmendä.

38. Pashurin lapset, tuhannen, kaxisataa ja seitzemänwiidettäkymmendä.

39. Harimin lapset, tuhannen ja seitzemän toistakymmendä.

40. Lewitat: Jesuan ja Cadmielin lapset, Hodawian lapsista, neljäkahdexattakymmendä.

41. Weisajat: Asaphin lapset, sata ja kahdexankolmattakymmendä.

42. Owenwartiain lapset: Sallumin lapset, Aterin lapset, Talmonin lapset, Akubin lapset, Hatitan lapset ja Sobain lapset, kaikkiansa sata ja yhdexän neljättäkymmendä.

43. Nethinimit: Zihahn lapset, Hasuphan lapset, Tabaothin lapset.

44. Keroxen lapset, Siehan lapset, Padonin lapset.

45. Lebanan lapset, Hagaban lapset, Accubin lapset.

46. Hagabin lapset, Samlain lapset, Hananin lapset.

47. Giddelin lapset, Gaharin lapset, Reajan lapset.

48. Resinin lapset, Nekodan lapset, Gazamin lapset.

49. Usahn lapset, Paßeahn lapset, Bessaihn lapset.

50. Asnan lapset, Meunnimin lapset, Nephussimin lapset.

51. Bacbukin lapset, Hacuphan lapset, Harhurin lapset.

52. Bazeluthin lapset, Mehidan lapset, Harsan lapset.

53. Barcoxen lapset, Sisseran lapset, Thamahn lapset.

54. Neziahn lapset, Hathiphan lapset.

55. Salomon palweliain lapset: Sotain lapset, Sopheretin lapset, Perudan lapset.

56. Jaelan lapset, Darconin lapset, Giddelin lapset.

57. Sephatian lapset, Hattilin lapset, Pocherethin lapset Zebaimista, ...min lapset.

58. Kaikki Nethinimit ja Sal... palweliain lapset kolmesataa, yhde... kymmendä ja kaxi.

59. Nämät myös menit sinne Mithelistä, Melasta, Telharsasta, ... rubista, Addonista ja Immeristä; ... ei tiedänet Isäinsä huonetta ... siemendänsä, jos he olit Israelista.

60. Delajan lapset, Tobian l... Nekodan lapset, kuusisataa ja ka... dettäkymmendä.

61. Ja Pappein lapsista: Ha... lapset, Hakoxen lapset; Barsill... set, joka otti itzellensä emännän ... sillain Gileaditan tyttäristä, ja ... tiin heidän nimellänsä.

62. Nämät etzeit heidän su... dansa polwiluku-kirjaa, ja ei sitä ... sentähden he pandin pois pappeu...

63. Ja Hathirsatha sanoi ... ettei heidän pitänyt syömän sitä ... kein pyhimmästä, ennenkuin Pa... sois walkeudesa ja täydellisydesä. 2 Mos. 28: 30. 4 Mos. 27: 21. Neh.

64. Koko joukko yhteen oli ... wiidettäkymmendä tuhatta, kolme... ja kuusikymmendä: Neh. 7:

65. Paitzi heidän palwelioita... piikojansa, joita olit seitzemän tu... kolmesataa ja seitzemänneljättäky... dä: ja heillä oli weisaita mi... waimoja, kaxisataa;

66. Seitzemänsataa ja kuusi... kymmendä heidän hewoistansa ... sataa ja wiisiwiidettäkymmendä ... Muuliansa;

67. Neljäsataa ja wiisineljätt... mendä heidän Kameliansa: ku... hatta, seitzemänsataa, ja kaxiky... dä aasia.

68. Ja monikahdat Isäin Pää... histä, koska he menit HErra... neseen, joka on Jerusalemisa; ... hywällä mielellä Jumalan h... raketta sitä paikallensa.

69. Ja he annoit warains... rakennuxen tawarari, yhdens... kymmendä tuhatta kuldap... wiisi tuhatta leiwiskätä ... sata Papin hametta.

70. Niin Papit, Lewitat, ...

...Kansasta, weisajat, ja owenwar=
...sa Nethinimit asuit Kaupungei=
...: ja koko Israeli myös Kaupun=
...saansa.

3. Luku.

...ltwthrin Altari. Lehtimajan juhla.
Templin perustus.

...kä seitzemäs kuukausi oli tullut,
ja Israelin lapset olit Kaupungei=
...; tuki Kansa kokoon niinkuin yxi
..., Jerusalemiin.
...m. 20: 1. Neh. 8: 1.
2. Niin nousi Jesua Josedechin poika,
Papit hänen weljensä, ja Seru=
Sealthielin poika ja hänen wel=
..., ja rakensit Israelin Jumalan
...; uhrataxensa sen päällä polt=
..., niinkuin kirjoitettu on Mo=
Jumalan miehen, laisa.
2 Mos. 6: 9. 5 Mos. 12: 13, 14.
Matth. 1: 12.
3. Ja he laskit Altarin perustuxen=
...lle, waikka he pelkäisit sen maan
...soja: ja he uhraisit sen päällä
...ralle polttouhria, aamulla ja eh=
4 Mos. 28: 3, 4.
4. Ja he pidit Lehtimajan juhlaa,
...in kirjoitettu on: ja teit polt=
...ia jokapäiwä, sen luwun jälkeen
... tapa oli, kutakin päiwänänsä:
3 Mos. 23: 34. 4 Mos. 29: 12, 13.
5. Sensälkeen alinomaisia polttouh=
..., ja uuden kuun, ja kaikkein HER=
juhlain pyhitettyin, ja kaikkinaisia
uhreja, kuin he hywällä mielellä
HERralle. Neh. 10: 33.
6. Seitzemännen kuukauden ensi=
...nä päiwänä rupeisit he uhramaan
...ralle polttouhria; mutta ei HER=
Templin perustus ollut wielä las=
...
7. Ja he annoit kiwenhakkajille ja
...malle työwäelle rahaa; ja ruokaa
...maa, ja öljyä Sidonialaisille ja
...isille, että he toisit heille Cedri=
... Libanonista Japhonin merta myö=
... Persian Kuninkaan suo=
...
8. Mutta toisna wuonna sittekuin
... Jerusalemiin, HERran huo=
..., toisna kuukautena; rupeis
...babel Sealthielin poika, ja Je=
sua Josedechin poika, ja muut heidän
jäänet weljensä, Papit ja Lewitat, ja
kaikki kuin fangeudesta tulit Jerusale=
miin: ja panit kahdenkymmenen ajast=
aikaiset ja wanhemmat Lewitat, HER=
ran huonen työn teettäjäxi.
9. Ja Jesua seisoi poikinensa ja
weljinensä, Kadmiel poikinensa, ja Ju=
dan lapset, niinkuin yxi mies teettä=
mäsä työwäkeä HERran huonesa:
Henadadin lapset poikinensa, ja Le=
witat heidän weljensä.
10. Ja koska rakendajat laskit HER=
ran Templin perustuxen, asetit he Papit
puetettuna, waskitorwein kanßa, ja Le=
witat Asaphin pojat kandeleilla, kiit=
tämään HERraa Dawidin Israelin
Kuningan sanoilla.
11. Ja he weisaisit wuoroittain ylis=
täisänsä ja kiittäisänsä HERraa, että
hän on hywä ja hänen laupiudensa
pysyy ijankaikkisesti Israelin ylitze: Ja
kaikki Kansa huusit korkialla äänellä,
ja kiitit HERraa, että HERran huo=
nen perustus oli laskettu. Ps. 136: 1.
12. Mutta moni wanhoista Papeista,
ja Lewitaista ja Isäin päämiehistä,
jotka olit nähnet ensimäisen huonen
perustuxellansa; niin myös tämän huo=
nen heidän silmäinsä edesä, itkit suu=
rella äänellä: ja moni huusi korkialla
äänellä ilon tähden;
13. Että se huuto oli niin suuri,
ettei Kansa eroittanut ilon äändä itkun
äänestä: sillä Kansa huusi korkialla ää=
nellä, että se ääni kauwas kuului.

4. Luku.

Templin rakennus estetään Dariuxen
hallituxeen asti.

Mutta koska Judan ja BenJaminin
wihamiehet kuulit, että ne jotka
fangiuxesta olit lähtenet, rakensit HER=
ralle Israelin Jumalalle Templiä;
2. Tulit he Serubabelin ja Isäin
Päämiesten tygö, ja sanoit heille: me
rakennamme teidän kanßanne; sillä me
etzimme teidän Jumalatanne niinkuin
tekin, ja emme ole sitte uhrannet kuin
Asser-Haddon Assurin Kuningas meidän
tänne wei.
3. Mutta Serubabel ja Jesua ja

muut Israelin Isäin Päämiehet wastaisit: ei sowi teidän ja meidän raketa meidän Jumalallemme huonetta; mutta me rakennamme yxin HERralle Israelin Jumalalle huonen, niinkuin Cores Persian Kuningas meidän käski.
Esr. 1: 3. Luku 5: 13.

4. Niin sen maakunnan wäki esti Judan Kansan kädet, ja peljätti rakendamasta:

5. Ja palkkaisit Neuwonandajita heitä wastan, estämään heidän neuwoansa; niinkauwan kuin Cores Persian Kuningas eli, Dariuxen Persian Kuningan waldakundaan asti.

6. Mutta koska Ahaswerus tuli Kuningaxi, hänen waldakundansa alusa; kirjoitit he kanden Judan ja Jerusalemin asujamia wastan.

7. Ja Arthahsasthan aikana, kirjoitti Bislam, Mithridates, Tabeel ja muut heidän seurastansa Arthahsasthan Persian Kuningan tygö. Ja kirja oli kirjoitettu Syrian kielellä, ja tulkittu Syrian kielellä.

8. Rehum Kantzeleri ja Simsai kirjoittaja kirjoitit kirjan Jerusalemita wastan Kuningas Arthahsasthan tygö, näin:

9. Rehum Kantzeleri ja Simsai kirjoittaja, ja muut heidän kanßaweljensä Dinasta, Apharsatkajasta ja Tarplatasta, Persiasta, Arachasta, Babelista, Susanista, Dehasta ja Elamista;

10. Ja muut Kansat jotka se suuri ja kuuluisa Asnaphar toi tänne, ja pani heidän asumaan Samarian Kaupungeihin: ja ne muut toisella puolen wirtaa, sillä ajalla.

11. Ja kirja jonga he lähetit Kuningas Arthahsasthan tygö, oli näin kirjoitettu: Sinun palwelias ne miehet kuin asuwat toisella puolella wirtaa, jotka siihen aikaan olit.

12. Se olkon Kuningalle tiettäwä, että Judalaiset jotka sinun tyköäs tulit meidän tygömme Jerusalemiin, rakendawat kapinallista ja pahaa Kaupungita: ja owat perustanet ja korottanet muurit.

13. Niin olkon nyt Kuningalle tiettäwä, että jos se Kaupungi raketan ja muurit perustetan, niin ei he sinulle anna tullia, weroa, ja ajast[aikai]
ulostekoa: ja sinä wahingoitzet Kun[in]
gasten weron.

14. Nyt siis, että meillä on
windo Kuningan huonesta, ei sowi m[ei]
dän nähdä Kuningan ylönkatzetta; [s]
tähden olemma me lähettänet matk[a]
ilmoittaxemme sitä Kuningalle.

15. Että etzisit Isäis Aikak[irjoi]
hin, ja sinä löydät niistä, ja saat
tä tämän olewan kapinallisen ja
hingollisen Kaupungin Kuningoille
maakunnille, joka saatti jo wan[h]
muutkin luopumaan; jongatähden
tämä Kaupungi on autiaxi tehty.

16. Sentähden me annamme
ningan tietä, että jos tämä Kau[pungi]
raketan, ja muurit tehdän; niin
sinä toista puolda wirtaa saa pitä.

17. Niin Kuningas lähetti wa[stau]
xen Rehumille Kantzelerille ja S[imsai]
saille kirjoittajalle, ja muille h[eidän]
kanßaweljillensä kuin Samariasa a[suit]
ja muille kuin toisella puolella wi[rtaa]
olit: rauhaa tällä ajalla!

18. Lähetys=kirja, jonga te m[eidän]
tygömme lähetitte, on luettu julk[isesti]
minun edesäni.

19. Ja on minulda käsketty e[tziä]
ja on löytty sen Kaupungin jo w[an]
haan aikaan nosnen Kuningoita w[as]
tan; ja luopunen, niin että kapin[a]
siinä nosnut.

20. Ja että Jerusalemisa owat
let wäkewät Kuningat, ja wall[itsit]
kaikki toisella puolella wirran; ja
on annettu tulli, wero, ja ajasta[ikai]
nen ulostekko.

21. Tehkät siis tämän käskyn
keen: estäkät niitä miehiä rakenda[ma]
ta Kaupungia, siihenasti kuin minä
nan käskyn.

22. Niin karttakat teitänne er[e]
xestä täsä asiasa: mixi semmoinen
melus pidäis waldaa saaman, Ku[nin]
goille wahingoxi?

23. Koska Kuningas Arthahsa[sthan]
kirja luettin Rehumin, Simsain
joittajan ja heidän kanßaweljeinsä
sä; menit he kiirusti Jerusalemiin
dalaisten tygö, ja estit heidän käsi[wa]
rella ja wäkeydellä.

24. Silloin lakattin Jumalan hu[one]

... tyästä Jerusalemisa; niin että se
... Dariuxen Persian Kuningan toi=
... wuoteen asti.

5. Luku.

...rubabel rakendaa templin. Thathnain kirjoitus.

...a Prophetat, Haggai ja Zacharia
... Iddon poika, ennustit Judalaisille
... olit Judasa ja Jerusalemisa, Is=
...n Jumalan nimeen.
Hagg. 1: 1. Zach. 1: 1. Luku 6: 13.
Silloin nousit Serubabel Svel=
...n poika, Jesua Josedechin poika,
...peisit rakendamaan Jumalan huo=
... Jerusalemisa; ja Jumalan Pro=
... heidän kanßansa, auttain heitä.
Siihen aikaan tuli Thathnai hei=
...gönsä, joka oli Maanherra toi=
...olen wirran, ja SetharBosnai
...än kanßaweljensä; ja sanoit näin
... kuka teidän on käskenyt raken=
...tätä huonetta, ja näitä muureja
...aa?
Niin me sanoimma heille mitkä
...n miesten nimet owat, jotka tätä
...usta rakendawat.
Ja heidän Jumalansa silmä tuli
...n wanhimpain päälle: ettei se
... niinkauwaxi estetty, kuin sano=
...ietin Dariuxen tygö: ja lähetys
... tuli siitä asiasta takaperin jällen.
Ja kirja jonga Thathnai Maan=
... toisella puolen wirran, ja Se=
...osnai, ja hänen kanßaweljensä
...akista, jotka olit toisella puolen
...n, lähetit Kuningas Dariuxen

Ja ne sanat jotka he lähetit hä=
...gönsä, olit näin kirjoitetut: Ku=
... Dariuxelle, (toiwotetan) kaik=
...auhaa!
Se olkon Kuningalle tiettäwä,
...me tulimme Judan maakundaan,
...kein suuremman Jumalan huo=
...s; ja sitä raketan jaloista suu=
...istä, hirret pannan seinijn, ja
... ja menestyy heidän käsisänsä.
...iin me kysyimme wanhimmil=
...imme heille: kuka teille an=
... rakendaa tätä huonetta, ja
...ureja perustaa?
...Me kysyimme myös heildä hei=
dän nimensä, andaxemme sinulle ne tie=
tä: ja me kirjoitimme niitten miesten
nimet, jotka heidän Päämiehensä olit.
11. Ja senkaltaisen sanan he meille
wastaisit, sanoden: me olemma taiwan
ja maan Jumalan palweliat, ja ra=
kennamme tätä huonetta, joka ennen
monda wuotta oli rakettu, jonga yxi
wäkewä Israelin Kuningas oli raken=
danut ja pannut ylös. 1 Kun. K. 6: 2.
12. Mutta sittekuin meidän Isäm=
me wihoitit taiwan Jumalan, annoi hän
heidän NebukadNezarin käsiin, Chaldea=
laisten Kuningan Babelista: hän jaotti
tämän huonen, ja wei Kansan Babeliin.
2 Aika K. 36: 16, 17.
13. Mutta ensimäisenä Corexen Ba=
belin Kuningan wuonna, käski Kunin=
gas Cores tämän Jumalan huonen
raketa. 2 Aika K. 36: 22, 23. Esr. 1: 3.
14. Niin myös ne kuldaastiat ja
hopiaastiat kuin olit siinä Jumalan
huonesa, jotka NebukadNezar otti Je=
rusalemin Templistä, ja wei Babelin
Templiin: ne otti Kuningas Cores
Babelin Templistä, ja annoi yhdelle
Sesbazar nimeldä, jonga hän pani
heidän päämiehexensä. Esr. 6: 5.
15. Ja sanoi hänelle: ota nämät
astiat, mene ja wie ne Jerusalemin
Templiin, ja anna Jumalan huone
raketta paikallensa.
16. Silloin tuli se Sesbazar, ja
laski Jumalan huonen perustuxen Je=
rusalemisa: ja siitä ajasta niin tähän
asti on sitä rakettu, ja ei ole wielä
täytetty.
17. Nyt siis jos Kuningalle kelpaa,
niin andakan etziä Kuningan tawara=
huonesa joka on Babelisa, jos se on
käsketty Cores Kuningalda, heidän ra=
keta tätä Jumalan huonetta kuin on
Jerusalemisa: ja andakon tästä asiasta
Kuningan tahdon meidän tietä.

6. Luku.

Darius käskee rakenda Templiä, ja se tulee walmixi ja wihitään. Pääsiäistä pidetän.

Niin Darius Kuningas käski etziä
Kantzelisa, Kuningan tawarahuo=
nesa Babelisa.
2. Silloin löyttin Ahmethan lin=

nasta, joka on Medin maakunnasa, yxi kirja, josa oli näin muistoxi kirjoitettu:

3. Ensimäisenä Kuningas Corexen wuonna, käski Kuningas Cores Jumalan huonen raketa Jerusalemisa, sixi paikaxi josa uhratan, ja laskea perustuxen: kuuttakymmendä kynärätä korkiaxi, ja kuuttakymmendä kynärätä lewiäxi; Esr. 1: 2.

4. Kolme seinää wuoltuista kiwistä, ja yxi seinä uusista puista: ja että Kuningan huoneesta pitä annettaman ylöspitämys. 1 Kun. K. 6: 36.

5. Niin myös Jumalan huonen hopiaiset ja kullaiset astiat, jotka NebukadNezar oli ottanut Jerusalemin Kirkosta, ja wienyt Babeliin; annetta ja wietä jällen Templiin, Jerusalemiin, panda siallensa Jumalan huoneseen. Esr. 1: 7. Luku 5: 14.

6. Niin olkat nyt erinänsä heistä, sinä Thathnai Maanherra sillä puolen wirtaa, ja sinä SetharBosnai, ja teidän kanßaweljenne Apharsakista, te jotka oletta sillä puolen wirtaa.

7. Andakat heidän tehdä työtä siinä Jumalan huonesa; että Judalaisten päämies ja heidän wanhimpansa saisit Jumalan huonen raketuxi endiselle paikallensa.

8. Se on myös käskettty minulda, mitä Judan wanhimmille pitä annettaman, että he rakennaisit tämän Jumalan huonen, nimittäin: että sille wäelle pitä juuri kiirusti ylöspitämys annettaman Kuningan werokalusta, sildä puolen wirran, ja ei heitä estettämän.

9. Ja mitä tarwitan, kalpeja, ja oinaita, ja karitzoita uhrixi taiwan Jumalalle, nisuja, suoloja, wiinaa ja öljyä, Jerusalemin Pappein taiwan jälkeen; niin pitä heille annettaman jokapäiwä ilman yhdetäkkän erehdystä:

10. Että he uhraisit taiwan Jumalalle makiata hajua: ja rukoilisit Kuningan ja hänen lastensa elämän edestä.

11. Tämä käsky on minulda annettu, että kuka ikänä nämät sanat muutta, hänen huonestansa pitä yxi hirsi rewäistämän, joka pitä nostettaman ylös, ja hän siihen ripustettaman: ja hänen huonensa pitä lokaläjäxi tehtämän sen työn tähden.

12. Jumala joka on nimensä ... nut asumaan siinä, tappakon ... ne Kuningat ja Kansat, jotka ... dawat kätensä muuttamaan ... särkemään tätä Jumalan huone... joka on Jerusalemisa. Minä Da... olen tämän käskyn andanut, ja se ... juuri nopiasti tehtämän.

13. Silloin Thathnai Maan... sillä puolen wirtaa, ja SetharBo... ja heidän kanßaweljensä; joitten ... Kuningas Darius oli lähettänyt, ... sen nopiasti.

14. Ja Judalaisten wanhimma... kensit, ja se menestyi, Haggain ... phetan ja Zacharian Iddon poja... mustuxen jälkeen: ja he raken... päätit sen Israelin Jumalan ... jälkeen, ja Corexen, Dariuxen ja ... thahsasthan Persian Kuningasten ... jälkeen.

15. Ja se huone päätettin tä... sesti kolmandeen päiwään asti ... kuusta; joka oli kuudendena Ku... Dariuxen waldakunnan wuonna.

16. Ja Israelin lapset, Papit, ... witat, ja muut jotka fangiudesta ... let olit, pidit ilolla Jumalan h... wihkimistä:

17. Ja uhraisit täsä Jumalan ... nen wihkimyxesä sata kalpeja, ka... oinasta, neljäsataa karitzata, ja ... toistakymmendä kauriista; koko Is... syndein edestä, Israelin sukuku... luwun jälkeen. Esr. 8: 35.

18. Ja asetit Papit wuoro... ja Lewitat järjestyxellensä, palwele... Jumalata joka on Israelisa; nii... Mosexen kirjasa on kirjoitettu. 4 Mos. 3: 6. Luku 8: 9.

19. Ja ne, jotka fangiudesta ... tullet, pidit Pääsiäistä neljändenä ... wänä toistakymmendä, ensimäisenä ... kaudesta. 2 Mos. 12: 6.

20. Sillä Papit ja Lewitat oli... distanet itzensä, niin että he kaik... puhtat niinkuin yxi mies: ja te... rastit Pääsiäisen kaikkein fangeuxen... ten edestä, ja Pappein heidän we... sä edestä, ja itze edestänsä.

21. Ja Israelin lapset jotka ... giudesta palainnet olit, söit, ja ... jotka itzensä olit erittänet maan ...

itten saastaisudesta heidän tygönsä,
mään HERraa Israelin Jumalata;
22. Ja pidit happamattoman leiwän
laa ilolla seitzemän päiwää: sillä
ERra oli heidän iloittanut ja kään-
nyt Assurin Kuningan sydämen hei-
n puoleensa; että he tulit wahwiste-
Jumalan huonen työsä, joka on
elin Jumala.

7. Luku.

menee Jerusalemiin, saa wapakirjan ja käskyn.

utta näitten jälkeen Arthahsasthan
Persian Kuningan waldakunnasa,
sra Serajan poika, Asarian po-
Hilkian pojan.
Sallumin pojan, Zadochin pojan,
in pojan. 1 Aika K. 6: 13.
mariahn pojan, Asarian pojan,
othin pojan.
Serahian pojan, Usin pojan,
pojan.
Abisuan pojan, Pineharen pojan,
arin pojan, Aaronin pojan, sen
mäisen Papin.
Tämä Esra meni ylös Babelis-
joka oli toimellinen kirjanoppenut
ren laisa, jonga HERra Israe-
umala oli andanut: ja Kuningas
hänelle kaikki mitä hän anoi,
tan hänen Jumalansa käden jäl-
joka hänen ylitzensä oli.
Ja sinä meni muutamita Is-
lapsista ja Papeista ja Lewitais-
lausajista, owenwartioista ja Nethi-
ista, ylös Jerusalemiin, seitzemän-
Arthahsasthan Kuningan wuonna.
Ja hän tuli Jerusalemiin wii-
nä kuukautena: se oli seitzemäs
ngan wuosi.
Sillä ensimäisenä päiwänä ensi-
nä kuusta, aikoi hän lähteä Ba-
; ja ensimäisenä päiwänä wii-
kuusta, tuli hän Jerusalemiin,
hywän käden kautta, joka
mensä oli. Esr. 8: 18.
Sillä Esra oli walmistanut sy-
etsimään HERran lakia, ja
ytä ja opettamaan Israelille
oikeutta.
Ja näin on se kirja jonga Ar-
thahsastha annoi Papille Esralle kir-
janoppenulle; joka oli opettaja HERran
Käskyisanoisa ja säätyisä, Israelin
ylitze:
12. Arthahsastha Kuningasten Kuningas,
Esralle Papille ja kirjanoppenulle
taiwan Jumalan Laisa; rauhaa
tällä ajalla!
13. Minä olen käskenyt, että kenengä
ikänä kelpaa minun waldakunnasani
Israelin Kansasta, Papeista ja
Lewitaista, mennä kanßas Jerusalemiin,
niin mengän.
14. Sinä olet lähetetty Kuningalda
ja niildä seitzemäldä Neuwonandajalda,
etzimään Judata ja Jerusalemita, sinun
Jumalas Lain jälkeen, joka käsisäs
on. Esth. 1: 10, 14.
15. Ja että otat myötäs sen hopian
ja kullan kuin Kuningas ja hänen
Neuwonandajansa hywällä mielellä
owat uhrannet Israelin Jumalalle,
jonga maja on Jerusalemisa;
Esr. 1: 3. Luku 8: 25.
16. Ja kaikkinaisen hopian ja kullan
kuin sinä saat koko Babelin maakunnasta,
kuin Kansa ja Papit hywällä
mielellä andawat Jumalan huoneseen,
joka on Jerusalemisa.
17. Sentähden osta nopiasti sillä
rahalla kalpeja, oinaita, ja karitzoita,
ja ruokauhria ja juomauhria: ja uhra
ne teidän Jumalanne huonen Altarilla,
joka on Jerusalemisa.
18. Mutta mitä sinun ja sinun
weljeis siitä rahasta kelpaa tehdä kuin
lijaxi on; se tehkät teidän Jumalanne
tahdon jälkeen.
19. Ja astiat jotka sinun haltuus
owat annetut sinun Jumalas huonen
palweluxexi; anna ne pois Jumalan
eteen Jerusalemiin.
20. Ja mitä enää tarwitan sinun
Jumalas huoneseen ja sinä kulutat;
niin anna Kuningan tawarahuonesta.
21. Minä Kuningas Arthahsastha
olen käskenyt weronhaldioille sillä puolen
wirran; että mitä ikänä Esra
Pappi ja kirjanoppenut taiwan Jumalan
Laisa, teildä anoo, se tehkät
nopiasti:
22. Hamaan sataan leiwiskään hopiata,
ja sataan Koriin nisuja, ja sa-

taan tynnyriin wiinaa, ja sataan tynnyriin öljyä: ja suoloja ilman mitata.

23. Kaikkia niitä kuin taiwan Jumalan laki anoo, se pitä taiwan Jumalan huonelle juuri nopiasti tehtämän: ettei hänen wihansa tulisi Kuningan waldakunnan, ja hänen lastensa päälle.

24. Ja se pitä oleman teille kaikille tiettäwä, ettei teillä ole waldaa panna jotakin weroa, tullia, eli ajastaikasta ulostekoa, yhdengän Papin päälle, Lewitan, weisajan, owenwartian, Nethinimin, tämän Jumalan huonen palweliain päälle.

25. Ja sinun Esra pitä sinun Jumalas wiisauden jälkeen, kuin sinulla on, paneman Duomarit ja oikeuden tekiät, duomitzemaan kaiken Kansan kuin toisella puolen wirran owat, että kaikki taidaisit sinun Jumalas Lain: ja sitä joka ei taida, pitä teidän opettaman.

26. Ja jokainen joka ei tee wisusti sinun Jumalas Lakia, ja Kuningan lakia, hänen pitä saaman duomionsa työnsä jälkeen; joko se on kuolemaan, eli maan kulkemuxeen, eli rahasakkoon, taikka fangiuteen.

27. Kiitetty olkon HERra meidän Isäimme Jumala; joka tainkaltaisen asian on andanut Kuningan sydämeen, että hän kaunistaa HERran huonetta Jerusalemissa!

28. Ja hän on käändänyt laupiuden minun päälleni Kuningan ja hänen Neuwonandajittensa ja kaikkein Kuningan woimallisten Päämiesten edesä. Ja minä wahwistettin HERran minun Jumalani kädellä joka oli minun ylitzeni, ja kokoisin päämiehet Israelista menemään ylös minun kanssani.

8. Luku.

Esran seura, paastominen, kalut, uhri.

Nämät owat niitten Isäin päämiehet, ja heidän polwi lukunsa; jotka läxit minun kanssani Babelista Kuningas Arthahsasthan hallitesa.

2. Pinehaxen pojista, Gersom; Ithamarin pojista, Daniel; Dawidin pojista, Hattus.

3. Sechanian pojista, Pareoxen sista, Zacharia; ja hänen kanssa luettu sata ja wiisikymmendä mie

4. Pahath Moabin pojista, Elioe Serahian poika; ja hänen kans kaxisataa miestä.

5. Sechanian pojista, Jeha poika; ja hänen kanssansa kolme miestä.

6. Addin pojista, Ebed Jonath poika; ja hänen kanssansa wiisik mendä miestä.

7. Elamin pojista, Jesaia Ath poika; ja hänen kanssansa seitze kymmendä miestä.

8. Sephatian pojista, Sebadia chaelin poika; ja hänen kanssansa dexankymmendä miestä.

9. Joabin pojista, Obadia Je poika; ja hänen kanssansa kax ja kahdexantoistakymmendä miestä.

10. Selomithin pojista, Jos poika; ja hänen kanssansa sa kuusikymmendä miestä.

11. Bebain pojista, Zacharia bain poika; ja hänen kanssansa dexankolmattakymmendä miestä.

12. Asgadin pojista, Johanan rin poika; ja hänen kanssansa sa kymmenen miestä.

13. Adonikamin wiimeisistä po joitten nimet owat, Eliphelet, J ja Semaja; ja heidän kanssansa k kymmendä miestä.

14. Bigewain pojista, Uthai Sabud; ja heidän kanssansa seitze kymmendä miestä.

15. Ja minä kokoisin heidän wirran tygö joka tulee Ahewaan, olexelimma siinä kolme päiwää. koska minä wisusti katzelin Kansan Papit, en minä löytänyt yhtäkän witata.

16. Niin minä lähetin Eliese Arielin, Semajan, Elnathanin, J bin, Elnathanin, Nathanin, Zach ja Mesullamin, ne päämiehet: ja jaribin ja Elnathanin, opettajat.

17. Ja lähetin ne Iddon tygö, oli päämies Casphian paikkakun tuomaan meille palwelioita meidän malamme huoneseen, ja minä heidä

...sa sanat mitä heidän piti
...puhuman, ja hänen weljillensä
...eille Caspian paikkakunnasa.
Ja he toit meille meidän Ju-
...e hywän käden jälkeen mei-
...litzemme, yhden wiisan miehen,
... posista, Lewin pojan, Israe-
...n; Serebian hänen poikainsa
...insä kansza, kahdexantoistakym-

Esr. 7: 9.

Ja Hasabian ja Esaian hänen
...sa, Merarin posista, hänen wel-
ja heidän poikainsa kansza kaxi-
...ä;
Ja Nethinimeistä, kuin Dawid
...miehet olit pannet Lewitaita
...aan, kaxisataa ja kaxikym-
Nethinimiä; kaikki nimeldänsä

...a minä kuulutin siellä paaston
...wirran tykönä, nöyryttäxemme
...e meidän Jumalamme edesä;
...xemme häneldä oikiata tietä,
...a meidän lapsillemme ja kaikille
...kaluillemme.
Sillä en minä rohjennut anoa
...lda sotawäkeä ja huowia war-
...n meitä tiellä wihollisilda: sillä
...imme sanonet Kuningalle, että
...n Jumalamme käsi on hywäxi
...n yliße, jotka händä etziwät;
... hänen wäkewydensä ja wi-
... on kaikkein niitten päällä,
...nen hyljäwät.
Niin me paastoisimme ja rukoi-
...meidän Jumalatamme sen edestä:
...kuuli meitä.
...a minä walitzin ylimmäisistä
...kaxitoistakymmendä: Serebian
..., ja kymmenen heidän wel-
...idän kanszansa.
...a minä punnitzin heille sen
... kullan, ja ylönnys astiat
...malamme huoneseen, kuin
...hänen Neuwonandajansa
..., ja koko Israel, kuin
... olit andanet ylönnyrexi.

Esr. 7: 15.

... heidän käteensä
...ja wiisikymmendä
...astioita sata lei-
...leiwiskätä kuldaa;

27. Ja kaxikymmendä kullaista malja, jotka painoit tuhannen kuldapenningitä; ja kaxi kallista waskiastiata niin kirkasta kuin kulda.

28. Ja minä sanoin heille: te oletta pyhät HERralle, niin myös owat astiat pyhät: ja kulda ja hopia, on hywällä mielellä annettu HERralle teidän Isäinne Jumalalle.

29. Walwokat siis ja pitäkät ne niinkauwan tallella, että te ne jällen punnitzetta ulos, Pappein ja Lewitain, päämiesten ja Israelin ylimmäisten Isäin edesä, Jerusalemisa, HERran huonen Arkkuihin.

Neh. 10: 39. Luku 12: 44.

30. Niin Papit ja Lewitat otit wastan sen punnitun hopian ja kullan, ja astiat, wiedäxensä Jerusalemiin meidän Jumalamme huoneseen.

31. Ja me läximme Ahawan wirran tykoä, toisna päiwänä toistakymmendä ensimäisestä kuusta, menemään Jerusalemiin: ja meidän Jumalamme käsi oli meidän päällämme, joka meitä pelasti meidän wihollistemme käsistä ja wäjymisestä tiellä.

32. Ja me tulimme Jerusalemiin, ja oleskelimme siellä kolme päiwää.

33. Mutta neljändenä päiwänä punnittin hopia ja kulda, ja astiat meidän Jumalamme huoneseen, Papin Urian pojan Meremothin käden ala, ja hänen kanszansa oli Eleazar Pinehaxen poika; ja heidän kanszansa Josabad Jesuan poika ja Noadia Bennuin Lewitan poika:

34. Jokaitzen luwun ja painon jälkeen: ja kaikki se paino kirjoitettin siihen aikaan.

35. Ja fangiuden lapset jotka olit tullet fangeudesta, uhraisit Israelin Jumalalle polttouhria, kaxitoistakymmendä kalpeja, koko Israelin edestä, yhdexänkymmendä ja kuusi oinasta, seitzemänkahdexattakymmendä karitzata, kaxitoistakymmendä kauristä, syndiuhrixi: kaikki tyynni polttouhrixi HERralle.

Esr. 6: 17.

36. Ja he annoit Kuningan kirjat ja käskyn, Kuningan Maanherroille ja Päämiehille tällä puolen wirran; ja korotit Kansan ja Jumalan huonen.

9. Luku.

Kansan synti. Esran katumus, rukous.

Koska nämät kaikki olit päätetyt, niin
tulit päämiehet minun tygöni, ja
sanoit: Israelin Kansa ja Papit ja
Lewitat ei ole erinnet maan Kansain,
Cananealaisten, Hethealaisten, Phere=
sealaisten, Jebusealaisten, Ammonita=
laisten, Moabitalaisten, Egyptiläisten
ja Amorealaisten kauhistuxista.
2. Sillä he owat ottanet heidän
tyttäritänsä heillensä, ja heidän pojil=
lensa, ja owat sekoittanet sen pyhän
siemenen maan Kansain kanssa: ja hei=
dän Päämiehensä ja Esiwaldansa owat
kaikkein ensimäiset siinä pahasa teosa.
3. Koska minä sen kuulin, rewäisin
minä waatteni ja hameni, ja repelin
hiuxiani minun päästäni ja partaani,
ja istuin hämmästyxisä.
4. Ja kaikki jotka pelkäisit HER=
ran Israelin Jumalan sanaa, tulit
kokoon minun tygöni, jällen tulluitten
synnin tähden: ja minä istuin häm=
mästyxisä hamaan ehtouhrin asti.
5. Ja ehtouhrin aikana nousin minä
surkeudestani; ja kuin minä rewäisin
waatteni ja hameni, langeisin minä
polwilleni, ja hajoitin käteni HER=
ran minun Jumalani tygö:
6. Ja sanoin: **minun Jumalani,
minä häpen, ja en kehta minun sil=
miäni nostaa sinun tygös, minun
Jumalani; sillä meidän syndimme
owat enändynet meidän päämme
ylitzen, ja meidän pahat tekomme o=
wat kaswanet hamaan taiwaseen asti.**
1 Mos. 18: 20, 21. 2 Aika K. 28: 9.
Ps. 38: 5.
7. Hamasta meidän Isäimme ajasta,
niin tähän päiwään saakka, olemma
me ollet suurisa synneisä: ja meidän
pahain töittemme tähden olemma me
ja meidän Kuningamme ja Pappimme
annetut maan Kuningasten käsiin, ja
miekkaan, ja fangeuxeen ja ryöstöxi,
ja meidän kaswomme häpiään, niin=
kuin tänäkin päiwänä.
8. Mutta nyt wähällä ajan rah=
dulla on meille armo tapahtunut HER=
ralda meidän Jumalaldamme, että wie=
lä on muutamita meistä jäljellä ja pääs=
neitä, että hän annoi wielä waarnan
meille hänen pyhään sijaansa; että mei
dän Jumalamme walistais meidän si
mämme, ja antais meille wähän wir
wotuxen meidän orjudesamme.
9. Sillä me olemma orjat ja m
dän orjudesamme ei hyljännyt m
meidän Jumalamme; ja hän on
dänyt laupiuden meidän tygömme
sian Kuningasten edesä, että he an
meidän elää, ja korotta meidän J
malamme huonen, ja korjata ne j
net paikat, ja annoi meille aidan
dasa ja Jerusalemisa.
10. Mitä me siis sanomma, m
Jumalamme, tästälähin? että me o
ma hyljännet sinun käskys;
11. Joita sinä olet käskenyt
palweliais Prophetain kautta,
maa, johon te menette omist
sitä, on saastainen maa, maan Ka
saastaisuden tähden: niitten kauhi
tähden, joilla he owat sen täy
heidän saastaisudellansa, sekä si
täällä. 3 Mos. 18: 25, 27.
12. Niin ei teidän pidä nyt a
man teidän tyttäritänne heidän p
lensa, ja ei teidän pidä ottaman
dän tyttäritänsä teidän pojillenne
kät myös etzikö heidän rauhaans
heidän hywäänsä ijankaikkisesti;
te wahwistuisitte, ja söisitte maan
wyttä, ja saisitte sen anda teidän
sillenne ijankaikkisexi perimisexi.
5 Mos. 7: 3.
13. Ja niitten kaikkein jälkeen
meidän päällemme tullet owat, m
pahain tekoimme tähden, ja
suurten syndeimme tähden, niin
sinä meidän Jumalamme säästänyt
dän pahoja töitämme, ja andanut m
wapahduxen, niinkuin nyt on.
14. Pitäiskö tätä meidän taas
käskys käymän ylitze, ja tekemän
goutta tämän ilkiän Kansan
etkös mahda wihastua meidän
lemme, siihenasti että peräti
ettei ketän jää, eikä ole pää
15. HERra Israelin Juma
olet wanhurskas: sillä me olemme
net wapahdetta, niinkuin se
on. Katso, me olemma sinun
meidän synneisämme; sentäh
kengän woi edesäs pysyä.

10. Luku.

Ulkonalliset emännät eroitetaan.

Jolla Esra näin rukoili ja tunnusti,
itki ja makais Jumalan huonen
edesä; kokoinui sinuri joukko Israelista
hänen tykönsä, miehistä, waimoista ja
lapsista, ja Kansa itki sangen kowin.
2. Ja Sechania Jehielin poika Ela-
min lapsista, wastais Esrata, ja sanoi:
Me olemme rikkonet meidän Jumala-
tamme wastan, että me olemma otta-
net muukalaiset waimot maan Kan-
soista; mutta wielä on toiwo semmoixi
Israelisa.
3. Niin tehkämme nyt liitto meidän
Jumalamme kansa ajaxemme kaikki
waimot pois, ja ne jotka heistä syn-
tynet owat, HERran neuwon jälkeen,
ja niitten jotka pelkäwät meidän Ju-
malamme käskyä: ja tapahtukon Lain
jälkeen.
4. Niin nouse, sillä sinun se tulee,
ja me olemma sinun kansas: ole hywäsä
turwasa ja tee niin.
5. Silloin nousi Esra, ja wannotti
ylimmäiset Papit ja Lewitat, ja koko
Israelin, tekemään tämän sanan jäl-
keen, ja he wannoit.
6. Ja Esra nousi Jumalan huonen
edestä, ja meni Johanan Eliasibin po-
jan kammioon: ja kuin hän sinne tuli,
ei hän syönyt leipää eikä juonut wettä;
sillä hän murhehti heidän rikostensa
tähden, jotka olit ollet fangiuxesa.
7. Ja he kuulutit Judasa ja Jeru-
salemisa kaikille lapsille kuin fangina
olit ollet, tulemaan kokoon Jerusale-
miin.
8. Ja joka ei kolmena päiwänä
tulis Päämiesten ja wanhimpain neu-
won jälkeen, niin kaikki hänen tawa-
rans piti kirottu oleman; ja hän itze
piti eritettämän niitten joukosta kuin
fangina olit ollet. 3 Mos. 27: 28.
9. Niin tulit kaikki Judan ja Ben-
jaminin miehet Jerusalemiin kolmesa
päiwäsä kokoon, se on, kahtenakymme-
nendenä päiwänä, yhdexännestä kuusta:
ja kaikki Kansa istui katulla HERran
huonen edesä, ja wärisit sitä asiasta,
ja sateen tähden.
10. Ja Pappi Esra nousi, ja sanoi
heille: te olette rikkonet, naitesanne
muukalaisia waimoja, ja lisännet Is-
raelin synnit.
11. Niin tunnustakat nyt se HERra-
ralle teidän Isäinne Jumalalle, ja teh-
kät sitä kuin hänelle kelpaa: ja eroit-
takat teitänne maan Kansoista ja muu-
kalaisista waimoista.
12. Niin wastais koko seurakunda,
ja sanoi korkialla äänellä: se pitä niin
tapahtuman, kuin sinä meille olet sa-
nonut.
13. Mutta Kansaa on paljo, ja on
sadeilma, ja ei woi ulkona seisoa; eikä
tämä ole yhden eli kahden päiwän työ;
sillä meitä on paljo, jotka olemme siinä
asiasa sangen suuresti syndiä tehnet.
14. Anna meidän Päämiestemme
koko seurakunnasa toimitta, että kaikki
jotka meidän Kaupungeisamme owat
nainet muukalaisia waimoja, tulewat
tänne määrättynä päiwänä, jokaitzen
Kaupungin wanhimmitten ja Duoma-
ritten kansa, siihenasti kuin meidän
Jumalamme wiha käändyy meistä tä-
män syyn tähden.
15. Niin astuit ainoasta Jonathan
Asahelin poika, ja Jahasia Tikuan poika
tähän toimituxeen: ja Mesullam ja
Sabthai, Lewitat, autit heitä.
16. Ja fangiuxen lapset teit niin:
ja eroitettin Esra Pappi, ja Päämiehet
heidän Isäinsä sukukundain seasa, ja
kaikki kuin nimitetyt owat: ja he istuit
ensimäisenä päiwänä kymmenennestä
kuukaudesta tutkistelemaan sitä.
17. Ja he toimitit sen kaikkein mies-
ten kansa joilla olit muukalaiset wai-
mot, ensimäiseen päiwään asti ensimäi-
sestä kuusta.
18. Ja Pappein poikain seasta löyt-
tin jotka olit ottanet muukalaisia wai-
moja: Jesuan Josedechin pojan lasten
seasa, ja hänen weljeinsä, Maeseja,
Elieser, Jarib ja Gedalia.
19. Ja he annoit kätensä, ajamaan
waimonsa ulos, ja andamaan jäärän
rikosuhrixensa, rikoxensa edestä.
3 Mos. 4: 3.
20. Immerin lasten seasa: Hanani
ja Sebadia.
21. Harimin lasten seasa: Maeseja,
Elia, Semaja, Jehiel ja Usia.

22. Pashurin lasten seasa: Elioenai, Maesia, Ismael, Nethaneel, Josabad ja Eleasa.
23. Lewitain seasa: Josabad, Simei ja Kelaja, (hän on se Kelita;) Petakia, Juda ja Elieser.
24. Weisaitten seasa, Eliasib: Owen wartioitten seasa, Sallum, Telem ja Uri
25. Israelista Paroxen lasten seasa: Ramita, Jesia, Malchia, Mejamin, Eleazar, Malchia ja Benaja.
26. Elamin lasten seasa: Mathania, Sacharia, Jehiel, Abdi, Jeremoth ja Elia.
27. Sathun lasten seasa: Elioenai, Eliasib, Mathania, Jeremoth, Sabad ja Asisa.
28. Bebain lasten seasa: Johanan, Hanania, Sebai ja Atelai.
29. Banin lasten seasa: Mesullam, Malluch, Adaja, Jasub, Seal ja Jaremoth.
30. PahathMoabin lasten seasa: Adna ja Chelal, Benaja, Maeseja, Mathania, Bezaleel, Benni ja Manasse.
31. Harimin lasten seasa: Elieser, Jesia, Malchia, Semaja, Simeon.
32. BenJamin, Malluch ja Semaria.
33. Hasumin lasten seasa: Mathen[illegible] Mathatha, Sabad, Eliphelet, Je[illegible]mia, Manasse ja Simei.
34. Banin lasten seasa: Ma[illegible] Amram, Huel.
35. Benaja, Bedia, Chelui.
36. Wania, Meremoth, Eliasib,
37. Mathania, Matthenai, Jaa[illegible]
38. Bani, Benni, Simei.
39. Selemia, Nathan, Adaja.
40. Machnadbai, Sasai, Sarai,
41. Asareel, Selemia, Samaria,
42. Sallum, Amaria ja Joseph.
43. Nebon lasten seasa: Jejel, [illegible]thithia, Sabad, Sebina, Jaddai, [illegible] ja Benaja.
44. Nämät kaikki olit ottanet [illegible] kalaisia waimoja: ja olit monika[illegible] niistä waimoista, joitten kanssa he [illegible] siittänet lapsia.

Esran Kirjan loppu.

Nehemian Kirja.

1. Luku.

Hanani tulee Nehemian tygö. Nehemian rukous.

Nämät owat Nehemian Hachalian pojan teot. Se tapahtui Chisleuwin Kuulla, kahtenakymmenendenä wuonna, koska minä olin Susanin linnasa.

2. Niin tuli Hanani, yxi minun weljistäni, muutamitten Judan miesten kanssa: ja minä kysyin heildä Judalaisista, jotka fangeudesta jäänet ja pääsnet olit, ja Jerusalemin menoista.

3. Ja he sanoit minulle: ne jotka jäljelle jäänet owat fangiudesta, owat siellä maasa suuresa onnettomudesa ja häpiäsä: Jerusalemin muurit owat jaotetut, ja hänen porttinsa tulella poltetut. 2 Kun. K. 25: 9.

4. Koska minä senkaltaiset sanat kuulin, niin minä istuin ja itkin ja murhehdin muutamat päiwät: paa[illegible]sin ja rukoilin taiwan Jumalan e[illegible]

5. Ja sanoin: Ah HERra tai[illegible] Jumala; suuri ja peljättäpä Jum[illegible] joka pidät liiton ja laupiuden n[illegible] jotka sinua rakastawat ja pitäwät [illegible]nun käskys. 2 Mos. 20: 6. Luku 3[illegible] 4 Mos. 14: 18. 5 Mos. 5: 10. Neh. 9: [illegible] Ps. 86: 15. Ps. 103: 8. Ps. 145: 8. Dan. 9: 4.

6. Anna korwas kuulla, ja sil[illegible] awoi olla, kuulemaan sinun palwel[illegible] rukousta, kuin minä nyt rukoilen [illegible]nun edesäs yöt ja päiwät, sinun [illegible] weliais Israelin lasten edestä: ja [illegible] tunnustan Israelin lasten synnit, [illegible] me olemma tehnet sinua wastaa[illegible] minä ja minun Isäni huone o[illegible] syndiä tehnet.

7. Me olemme kowin turmellet[illegible]me; etten me ole pitänet sinun [illegible]jäs, säätyjäs ja oikeuttas, jotka [illegible] Moserelle sinun palwelialles käs[illegible]

8. Mutta muista kuitengin sitä sa-na, kuin sinä käskit Mosexelle sinun alwelialles, ja sanoit: koska te rikot-a, niin minä hajoitan teidän Kansain ckaan. 3 Mos. 26: 41.
5 Mos. 4: 27. Luku 28: 64. Luku 30: 1.

9. Mutta jos te palajatte minun ygöni, ja pidätte minun käskyni ja ette ne: ja jos te ajetan hamaan aiwan ääriin, niin minä sieltäkin tei-än kokoon, ja wien siihen paikkaan onga minä olen walinnut minun ni-meni asumasiaxi. 5 Mos. 12: 11.

10. He owat kuitengin sinun palwe-ias ja sinun Kansas; jotkas wapah-it, suurella woimallas ja wäkewällä ädelläs.

11. O HErra, olkon sinun kor-as awoi sinun palwelias rukouxeen, sinun palwelioittes rukouxiin, jotka ytäwät peljätä sinun nimeäs, ja an-sinun palwelias tänäpänä menestyä, anna heille armo tämän miehen desä! sillä minä olin Kuningan juo-manlaskia.

2. Luku.

Nehemian murhe, anomus, kirja, matka, neuwo.

Ja tapahtui Kuningas Arthahsasthan kahtenakymmenendenä wuonna Ni-nin Kuulla, koska wiina oli hänen desänsä; että minä otin wiinan ja an-oin Kuningalle; mutta en minä ollut mmen) murhellinen hänen edesänsä.

2. Niin Kuningas sanoi minulle: mixis niin pahoin katzot, ja et kuiten-gan kipiä ole? ei se muu ole, mutta murhe on sinun sydämesäs: ja minä pelkäisin sangen kowin.

3. Niin minä sanoin Kuningalle: ääkön Kuningas ijankaikkisesti! eikö minun kaswoni mahda olla murhelliset, koska se Kaupungi, josa minun Isäni utamushuone on, kylmillä on, ja änen porttinsa owat tulella kulutetut?
Dan. 2: 4. Luku 3: 9. Luku 5: 10. Luku 6: 21.

4. Niin sanoi Kuningas minulle: mitäs siis anot? niin minä rukoilin taiwan Jumalata.

5. Ja sanoin Kuningalle: jos se kelpaa Kuningalle, ja jos sinun palwe-lias on sinun edesäs kelwollinen; ettäs lähetäisit minun Judaan, minun Isä-ni hautamus-Kaupungiin, rakendamaan sitä.

6. Niin sanoi Kuningas minulle ja Drottningi joka hänen wieresänsä istui: kuinga kauwan sinä matkasa olet? ja koska sinä palajat? ja se kelpais Kunin-galle, ja hän lähetti minun, sittekuin minä ajan hänelle määrännyt olin.

7. Ja minä sanoin Kuningalle: jos Kuningan tahto niin on, niin annet-takon minulle kirjat Päämiesten tygö toiselle puolelle wirtaa; että he wie-wät minun ylitze; siihenasti kuin minä tulen Judaan; Neh. 13: 6.

8. Ja Assaphin tygö kirjan, joka on Kuningan metzän wartia, että hän lähettä minulle hirsiä salin porttein wuoldeixi, kuin on huonen tykönä, ja Kaupungin muuriin, ja siihen huone-seen johon minä menen. Ja Kuningas annoi minulle niinkuin minun Juma-lani hywä käsi oli minun ylitzeni.

9. Ja koska minä tulin sille puolen wirtaa Päämiesten tygö, niin minä annoin heille Kuningan kirjan: Kunin-gas lähetti myös minun kanßani so-danpäämiehiä ja hewois miehiä.

10. Mutta koska Saneballat Horo-nitalainen, ja palwelia Tobia Ammo-nitalainen sen kuulit, panit he paha-xensa sangen kowin; että joku ihminen tuli, joka Israelin lasten parasta katzoi.

11. Ja koska minä tulin Jerusale-miin, ja olin siellä ollut kolme päiwää;

12. Nousin minä yöllä, ja wähä wäkeä minun kanßani; sillä en minä sanonut kellengän, mitä minun Ju-malani oli minun andanut sydämeeni, tehdäxeni Jerusalemisa: ja ei minulla ollut yhtän juhtaa myötäni, muuta kuin se jonga päällä minä istuin.

13. Ja minä ajoin laaxoportista ulos yöllä, Drakin lähten tykö niin sondaporttiin, ja katzelin Jerusalemin muureja, jotka olit jaotetut, ja port-teja jotka olit tulella kulutetut.

14. Ja minä menin wielä lähde-porttiin, ja Kuningan kalalammen ty-gö: ja ei ollut siellä siaa, että minun juhtani sai käydä minun allani.

15. Kuitengin menin minä yöllä

ojaa myöden, ja koettelin muuria: sitte
palaisin minä, ja tulin jällen laaro=
porttiin.
16. Ja ei ylimmäiset tiennet kuhun=
ga minä menin, taikka mitä minä
tein; sillä en minä wielä siihenasti il=
moittanut mitän kellengän, Judalaisille
ja Papeille, ylimmäisille taikka esiwal=
lalle, ja muille työn tekiöille.
17. Ja minä sanoin heille: te näet=
te tämän onnettomuden josa me olem=
ma, että Jerusalem on autiana, ja hä=
nen porttinsa owat tulella kulutetut:
tulkat ja rakendakamme Jerusalemin
muurit, etten me enä häpiänä olisi.
18. Ja minä ilmoitin heille minun
Jumalani käden joka oli hywä minun
päälläni, ja myös Kuningan sanat,
kuin hän sanoi minulle. Ja he sanoit:
nouskamme siis ja rakendakamme. Ja
heidän kätensä wahwistuit hywyteen.
19. Mutta koska Saneballat Horo=
nitalainen, ja palwelia Tobia Ammo=
nitalainen, ja Gesem Arabiasta, sen
kuulit, häwäisit he meitä, ja katzoit
meidän ylön, ja sanoit: mikä se on
kuin te teette? tahdottako te luopua
jällen Kuningaasta?
20. Niin minä wastaisin heitä, ja
sanoin heille: taiwan Jumala anda
meille menestyxen, sillä me hänen pal=
weliansa olemma walmistanet itzemme,
ja rakennamme: mutta ei teillä ole
yhtäkän osaa eli oikeutta, taikka muis=
twa Jerusalemisa.

3. Luku.

Jerusalemin muurein ja porttein rakennus.

Ja Eliasib ylimmäinen Pappi, nousi
Pappein hänen weljeinsä kansa, ja
rakensit lammasportin ja pyhitit sen,
ja panit siihen owen: ja he pyhitit
sen Meahn torniin asti, hamaan Ha=
naneelin torniin saakka.
2. Ja Jerihon miehet rakensit hä=
nen wieresänsä: ja Sachur Imrin
poika rakensi hänen wieresänsä.
3. Mutta Senan lapset rakensit ka=
laportin; ja katit sen, ja panit siihen
owet, lukut ja teljet.
4. Ja Meremoth Urian poika, Ha=
coren pojan, rakensi heidän wieresänsä,
ja Mesullam Berechian poika Mesa=
beelin pojan, rakensi heidän wieresän
Zadoch Baenan poika rakensi hä
wieresänsä.
5. Niitten tykönä rakensit
koasta: mutta heidän Sangarinsa
käändänet kaulaansa heidän Herrá
palweluxeen.
6. Wanhan portin rakensi Jo
Passean poika, ja Mesullam Beso
poika: ja katit sen, ja panit siihen
wet, lukut ja teljet.
7. Melathia Gibeonista ja Ja
Meronosta rakensi heidän wieresä
Gibeonin ja Mizpan miehet, Pä
hen istuimen tykönä, sillä puolen wir
8. Hänen wieresänsä rakensi U
Harhajan kuldasepän poika: hänen
resänsä rakensi Hanania yrttein
poika, ja he rakensit Jerusalemin
wiään muuriin asti.
9. Hänen wieresänsä rakensi Re
ja Hurin poika, puolen Jerusale
Päämies.
10. Hänen wieresänsä rakensi Je
ja Harumaphin poika, hänen huon
sa kohdalla: hänen wieresänsä ra
Hattus, Hasabenian poika.
11. Mutta Malchia Harimin p
ka, ja Hasub PahathMoabin poika
kensit toista kappalda; niin myös
nin pätzein tykönä.
12. Hänen wieresänsä rakensi S
lum Haloexen poika, puolen Jerusale
Päämies: hän itze ja hänen tyttäre
13. Laaxoportin rakensi Hanun
Sanoahn asujamet, ne rakensit se
panit siihen owet, lukut ja teljet
tuhannen kyynärätä muuria sonda
tiin asti.
14. Mutta Malchia Rechabin p
ka, wiinamäen kulmakunnan Pääm
rakensi sondaportin, hän rakensi
ja pani siihen owet, lukut ja te
15. Mutta lähdeportin rakensi S
lum Cholhosen poika Mizpan ku
kunnan Päämies; hän rakensi ja
sen, ja pani siihen owet, lukut ja
jet: niin myös Sela kalalammiki
rin Kuningan yrttitarhan tykönä,
hin astuimihin asti, kuin tulewat
Dawidin Kaupungista.

Es. 8: 6. Joh. 9: 7.

16. Hänen wieresänsä rakensi Nehemia Asbukin poika, puolen Bethzurin Päämies, hamasa Dawidin hautain kohdalla, ja Aswian kalalammikon, ja wäkewitten huoneseen asti.
2 Kun. K. 18: 17. Esai. 22: 9. 11.
17. Händä likimbänä rakensit Lewitat, Rehum Banin poika: hänen wieresänsä rakensi Hasabia, puolen Kegilan Päämies hänen kulmakunnasansa.
18. Händä likimbänä rakensit heidän weljensä, Bawai Hanadadin poika, toisen puolen Kegilan Päämies.
19. Hänen wieresänsä rakensi Eser Jesuan poika, Mizpan Päämies, toisen osan siinä kulmasa, asehuonen puolesa.
20. Händä likin rakensi Baruch Sabain poika kiiwasti, toisen osan, kulmasta Eliasibin ylimmäisen Papin huonen oween asti.
21. Händä likin rakensi Meremoth Urian poika, Hacoxen pojan, toisen osan, Eliasibin huonen loppuun asti.
22. Ja hänen jälkeensä rakensit Papit, ne miehet lakeudelda.
23. Heidän jälkeensä rakensi Benjamin ja Hasub oman huonensa kohdalla: heidän peräsänsä rakensi Asaria Maesejan poika, Ananian pojan, huonensa tykönä.
24. Hänen jälkeensä rakensi Binnui Hanadadin poika, toisen osan, Asarian huonesta niin loukkaseen, ja hamaan kulmaan asti.
25. Palal Usain poika loukasta wasdan, ja sitä korkiata tornia kuin näkyy Kuningan huonesta, joka oli fangikartanon tykönä: hänen jälkeensä Pedaja Parcoxen poika. Jer. 32: 2.
26. Mutta Nethinimit asuit Ophelin tykönä wesiporttiin asti itään päin, torni näkyy ulos.
27. Sitälikin rakensit Thecoalaiset toisen osan, isoja tornia päin, kuin näkyy ulos, Ophelin muuriin asti.
28. Mutta hewoisportista rakensit Papit, jokainen huonensa kohdalla.
29. Heidän jälisänsä rakensi Zadok Immerin poika, hänen huonensa kohdalla: hänen jälisänsä rakensi Semaja Sechanian poika, itäportin wartia.
30. Hänen jälisänsä rakensi Hanania Selemian poika, ja Hanun kuudes Salaphin poika, toisen osan: hänen jälisänsä rakensi Mesullam, Berechian poika, makaushuonensa kohdalla.
31. Hänen jälisänsä rakensi Malchia kuldasepän poika, Nethinimein ja kauppamiesten huoneseen asti, käräjäportin kohdalla, hamaan kulmasalin saakka.
32. Kuldasepät ja kauppamiehet rakensit kulmasalin wälillä ja lammas porttiin asti.

4. Lukn.

Saneballatin pilkka. Juda saa rohkeuden rakenda, pyrkii työsänsä ja on walpas warjelemaan itziänsä.

Koska Saneballat kuuli meidän muuria rakendawan, syttyi hän wihaan, ja närkästyi sangen suuresti, ja häwäisi Judalaisia.
2. Ja puhui weljeinsä edesä ja niitten woimallisten Samariasa, ja sanoi: mitä nämät woimattomat Judalaiset tekewät? pitäkö heille niin sallittaman? pitäkö heidän uhraman? pitäkö heidän sen täyttämän yhtenä päiwänä? pitäkö heidän kiwiä eläwäxi tekemän, jotka owat tuhkaläjä ja palanet?
3. Ja Tobia Ammonitalainen sanoi hänen jälkeensä: rakendakon wapasti: jos ketut sinne menisit, niin he kyllä jaotaisit heidän kiwimuurinsa.
4. Kuule meidän Jumalamme kuinga me olemme katzotut ylön, ja käännä heidän häwäistyxensä heidän päänsä päälle: ja saata heitä häpiään fangeuden maasa.
5. Älä peitä heidän pahoja tekojansa, ja älä pyhi heidän syndiänsä kaswois edestä; sillä he owat wihan nostaan saattanet, rakendajain läsnä ollesa.
6. Mutta me rakensimme muurin, ja panimme hänen kaiketi yhteen hamaan puoli wäliin asti: ja Kansa sai sydämen työtä tehdäxensä.
7. Koska Saneballat ja Tobia ja Arabialaiset ja Ammonitalaiset ja Asoditalaiset kuulit Jerusalemin muurit korotetuxi, ja ruwetuxi niitä halkeemia parandamaan; wihastuit he sangen suuresti.
8. Ja he kaikki teit liiton keskenänsä, tullaxensa sotimaan Jerusalemi=

ta wastan, ja tekemään heille kapi=
nata.
9. Mutta me rukoilimma meidän
Jumalatamme ja panimme wartiat
öin ja päiwin heitä wastan, heidän
tähtensä.
10. Ja Juda sanoi: kandaitten woi=
ma on heikoxi tullut, ja mulda on
niin paljo, etten me saa raketa muuria.
11. Ja meidän wihollisemme sanoit:
ei heidän pidä tietämän, eli näkemän
ennenkuin me olemma, juuri heidän
keskelläänsä, tapamme heidän, ja estäm=
me työn.
12. Ja koska ne Judalaiset jotka
heidän tykönänsä asuit, tulit ja sanoit
meille kymmenen kertaa: joka paikas=
ta te wielä meidän tygömme palajatte;
13. Niin minä lähetin Kansan alas
muurin taa kuiwiin paikkoin, heidän
sukukundainsa jälkeen, miekkoinensa,
keihäinensä ja joutzinensa.
14. Ja minä katzelin ja walmistin
itzeni, ja sanoin ylimmäisille, ja Pää=
miehille, ja muulle Kansalle: älkät pel=
jätkö heitä, muistakat sitä suurta ja
peljättäpää HERraa, ja sotikat tei=
dän weljeinne, poikainne, tytärtenne,
emändäinne ja kotonne edestä.
4 Mos. 14: 9. 5 Mos. 1: 21. Luku 20: 3.
15. Mutta koska meidän wiholli=
semme sen kuulit, että me olimme tie=
tä saanet, niin Jumala teki heidän
neuwonsa tyhjäxi; ja me palaisimme
kaikki muurin tygö, jokainen työhönsä.
Job. 5: 12.
16. Ja tapahtui siitä päiwästä, että
toinen puoli minun nuoria miehiäni
teit työtä, ja toinen puoli pidit kei=
häitä, kilpiä, joutzeja ja rautapaitoja.
Ja Päämiehet seisoit koko Judan huo=
nen takana.
17. Ne jotka rakensit muuria ja
kannoit kuormia, ja jotka sälytit; yh=
dellä kädellä he teit työtä, ja toisesa
pidit asen.
18. Ja jokaitzen kuin siellä rakensi,
oli miekka sidottu wyölle, ja niin ra=
kensit: ja se joka soitti waskitorwea,
oli minun tykönäni.
19. Ja minä sanoin ylimmäisille,
ja Päämiehille ja muulle Kansalle:
työ on suuri ja awara ja me olemme
hajalla muurin päällä, kaukana t
toisestamme.
20. Kulla paikalla te kuulette
kitorwen äänen, tulkat sinne t
meidän tygömme: meidän Juma
me sotii meidän edestämme.
2 Mos. 14: 25.
21. Niin tehkämme siis työtä
toinen puoli heistä pidit keihäitä,
wän koittamasta niin siihen s
että tähdet näyit.
22. Ja minä myös sanoin si
aikaan Kansalle: jokainen olkan
palweliansa kansa keskellä Jerusal
että me yöllä ottaisimme waarin
tiosta, ja päiwällä työstä.
23. Mutta minä, ja minun w
ni, ja minun palweliani, ja w
jotka minua seuraisit, en me ri
meidän waatteitamme: ja jokaitzell
hänen asensa ja wesi.

5. Luku.

Korwon ottaminen kieltään. Nehemi
kliwaus.

Ja tapahtui sangen suuri Kans
heidän waimoinsa huuto, Jud
sia heidän weljiänsä wastan.
2. Ja oli muutamita jotka sa
meillä on paljo poikia ja tytt
ottakamme siis (niitten hinnalla)
wiä syödäxemme, että me eläisi
3. Mutta monikahdat sanoit:
gamme meidän peldomme, wii
kemme ja huonemme pandixi, ja
kamme jywiä tällä kalliilla ajalla.
4. Ja monikahdat sanoit: me
me rahaa lainaxi Kuningan w
meidän peldoimme ja wiinamäke
päälle.
5. Sillä meidän ruumimme on
kuin meidän weljeimmekin ruumis
meidän lapsemme niinkuin heidän
lapsensa: mutta katzo, me heitä
meidän poikamme ja tyttäremme
teen, ja jo parhallansa owat
mat meidän tyttäristämme fort
ei ole woimaa meidän käsisämme;
dän peldomme ja wiinamäkemme
joutunet muillen.
6. Koska minä tämän puhe
dän huutonsa kuulin, wihastui
sangen kowin.

Ja minä ajattelin sydämesäni,
nuhtelin ylimmäisiä ja Päämiehiä,
sanoin heille: tahdottako te kukin
ljeldänne korkoa ottaa? ja minä wein
uren joukon heitä wastan.
8. Ja sanoin heille: me olemma os-
net meidän weljemme Judalaiset jäl-
, jotka olit myydyt pakanoille, mei-
n waramme jälkeen: ja te wielä nyt
hdotta myydä teidän weljenne, jotka
ille myydyt owat; niin he waikenit,
ei taitanet wastata. 3 Mos. 25: 47.
9. Niin minä sanoin: ei se ole hy-
kuin te teette: eikö teidän pidäisi
eldaman meidän Jumalamme pelwo-
pakanoitten meidän wihollistemme
wäistyxen tähden?
10. Minä myös ja minun weljeni
palweliani olemme lainannet heille
haa ja jywiä: mutta jättäkämme
is tämä korko.
11. Andakat heille tänäpänä heidän
tonsa, wiinamäkensä, öljypuunsa ja
nensa, ja sadas osa rahasta, jywis-
wiinasta ja öljystä; kuin te oletta
ldä korwoxi waatinet. 2 Mos. 22: 25.
3 Mos. 25: 36. 5 Mos. 23: 19.
12. Niin he sanoit: me annamme
ien, ja emme ano heildä mitän: me
mme niinkuin sinä olet sanonut. Ja
nä kutzuin Papit, ja wannotin hei-
että heidän piti niin tekemän.
13. Minä pudistin myös minun
mani, ja sanoin: noin Jumala pu-
takon jokaitzen miehen huonestansa
työstänsä, joka ei tätä sanaa pidä,
olkon niin pudistetuxi ja tyhjäxi.
a kaikki Kansa sanoi: Amen! Ja he
itit HERraa, ja Kansa teki niin.
14. Ja siitä ajasta kuin minun käs-
ttin olla heidän Päämiehensä Judan
aasa, joka oli siitä kahdestakymmenen-
stä wuodesta niin toiseen neljättäkym-
endä Kuningas Arthahsasthan wuo-
en, kahdesatoistakymmenesä ajastajasa,
nä ja minun weljeni, en me syönet
äämiehen ruasta.
15. Sillä ne Päämiehet kuin en-
en minua olit ollet, ne olit raskaut-
anet Kansaa, ja ottanet leipää ja
iinaa heildä, ja wielä sitte neljä-
ymmendä Sikliä hopiata, ja olit an-
anet palwelioittensa tehdä wäkiwaldaa
Kansalle: mutta en minä niin tehnyt,
Jumalan pelwon tähden.
16. Ja minä tein myös työtä sii-
nä muurisa, ja en ostanut yhtän pel-
doa: ja kaikki minun palweliani täytyi
tulla sinne kokoon työhön.
17. Wielä päällisexi oli myös Ju-
dalaisista ja ylimmäisistä sata ja wiisi-
kymmendä minun pöytäni tykönä, jot-
ka olit tullet pakanoista minun tygöni,
kuin owat täsä meidän ymbärillämme.
18. Ja minulle walmistettin joka-
päiwä yxi härkä, ja kuusi walittua lam-
masta, ja linduja, ja erilaisia wiinoja
yldäkyllä joka kymmenes päiwä; ja en
minä kuitengan anonut Päämiehen ruo-
kaa, sillä raskas orjuus oli tällä Kansalla.
19. Minun Jumalani, muista mi-
nulle hywäxi, kaikki kuin minä olen
tehnyt tälle Kansalle. Neh. 13: 14, 22, 31.

6. Luku.

Saneballatin kawalus ei menesty.

Koska Saneballat, Tobia ja Gesem
se Arabialainen, ja muut meidän
wihollisemme, kuulit minun muurit ra-
kendanexi, ja ettei yhtän pakoa siihen
jäänyt: (waikka en minä wielä ollut
pannut portteja siallensa:)
2. Niin Saneballat ja Gesem lä-
hetit minun tygöni nämät sanat: tule,
ja kokondukamme maan kyliin Onon
laaxoon: mutta he ajattelit minulle
tehdä pahaa.
3. Mutta minä lähetin heille sa-
nansaattajat, sanoden: minulla on san-
gen suuri työ tehtäwänä, en minä saa
tulla alas: mixi pidäis työ lakkaman,
minun jättäisäni sitä, ja tullesani alas
teidän tygönne?
4. Ja he lähetit minun tygöni täyt-
tä neljä kertaa sillä tawalla: ja minä
wastaisin heitä jällen sillä tawalla.
5. Niin Saneballat lähetti wiiden-
nen kerran palweliansa minun tygöni,
awoimen kirjan kanßa hänen kädesänsä;
6. Josa näin oli kirjoitettu: se on
pakanoitten eteen tullut, ja Gasmu on
sanonut, että sinä ja Judalaiset ajat-
teletta luopua pois: ja sentähden sinä
rakennat muureja: ja sinä tahdot olla
niin heidän Kuningansa täsä asiasa.

7. Ja sinä olet toimittanut Pro-
phetat, jotka sinua pitä kuuluttamau
Jerusalemissa, ja sanoman: hän on
Judalaisten Kuningas. Ja nyt pitä
se asia tuleman Kuningan eteen; sen-
tähden tule nyt, ja pitäkämme neuwoa
toinen toisemme kanssa siitä asiasta.
8. Mutta minä lähetin hänen ty-
gönsä, ja annoin hänelle sanoa: ei se
ole niin tapahtunut kuin sinä sanot;
waan sinä olet sen ajatellut omasta
sydämestäs.
9. Sillä he kaikki tahdoit meitä
peljättää, ja ajattelit: heidän kätensä
pitä wäsymän työstä, ettei he enä
työtä tekisi. Nyt siis wahwista minun
käteni.
10. Ja minä tulin Semajan huo-
neseen, Delajan pojan, Mehetabeelin
pojan, joka oli sulkenut itzensä sisälle:
ja hän sanoi: käykämme kokoon Ju-
malan huoneseen keskelle Templiä, ja
sulkekamme Templin owet: Sillä he
tulewat tappamaan sinua; ja he tule-
wat yöllä sinua tappamaan.
11. Minä wastaisin: pitäkö senkal-
taisen miehen kuin minä olen, pakene-
man? ja kuka olis niinkuin minä, jo-
ka menis Templiin, että hän sais elää?
En minä mene sinne.
12. Sillä katzo, minä ymmärsin
hywin, ettei Jumala ollut händä lä-
hettänyt: waan hän ennusti minua
wastan, sillä Tobia ja Saneballat olit
palkannet hänen.
13. Sentähden hän oli palkattu,
että minä olisin peljännyt, ja olisin
niin tehnyt, ja syndiä tehnyt; että he
olisit saanet pahan huudon, jolla he
olisit minun häwäisnet.
14. Minun Jumalani, muista To-
bian ja Saneballatin päälle näitten
heidän töittensä jälkeen; ja Noadian
Prophetissan päälle, ja muitten Pro-
phetain päälle, jotka minua tahdoit
peljättä.
15. Ja muuri tuli walmixi wiiden-
nellä päiwällä kolmattakymmendä Elu-
lin Kuusta, kahtena päiwänä kundetta-
kymmendä.
16. Niin tapahtui, että koska kaikki
meidän wihollisemme sen kuulit, niin
kaikki pakanat pelkäisit, jotka meidän
ympärillämme olit, ja hän...
win keskenänsä; sillä he ...
män työn olewan meidän ...
danne.
17. Ja silhen aikaan oli m...
Judan ylimmäisistä sillä, jotka...
jat menit usein Tobian tygö, ja...
bian kirjat heidän tygönsä.
18. Sillä monda oli Juda...
jotka olit wannonet hänen kan...
sillä hän oli Sechanian Arahn...
wäwy. Ja hänen pojallansa Jo...
nilla oli Mesullamin Berechian...
tytär.
19. Ja he puhuit hywin min...
säni hänestä, ja weit minun puh...
nen tygönsä: Niin Tobia lähetti...
minun tygöni peljättäxensä minu...

7. Luku.

Kaupungin portit, wartiat. Kansan
lahjat, asuinsia.

Mutta sittekuin muurit olit ra...
panin minä portit; ja toim...
owen wartiat, weisajat ja Lewit...
2. Ja minä käskin minun ...
Hanania, ja Hananiata linnan...
hinda Jerusalemisa; (sillä hän ...
kollinen ja Jumalata pelkäwäinen...
monen suhteen).
3. Ja sanoin heille: ei Jerusal...
porteja ennen pidä awattaman...
Auringo lämbiää, ja koska wiel...
tehdän, niin pitä portit pandaman...
ja teljettämän. Ja wartiat ...
Jerusalemin asuwaisista jokainen...
kaansa, ja kukin oman huonensa...
dalle:
4. Sillä Kaupungi oli awar...
suuri, mutta Kansaa oli wähä...
ja ei ollet huonet raketut.
5. Ja minun Jumalani ...
nun mieleeni, että minä kokoisin ...
mäiset, ja Päämiehet ja Kansa...
luin heidän: ja minä löysin ...
miesluwunsa kirjan, kuin ensi...
tullet fangeudesta, ja minä löysin ...
kirjoitetun:
6. Nämät owat maakunnan ...
kuin palaisit poiswiedyistä ...
jotka NebukadNezar Babeli...
gas oli wienyt pois: Ja he pa...

...olmiin, ja Judahan, jokainen
...kiinsa;
...tka tulit Serubabelin, Jesuan,
...ian, Asarian, Raamian, Nehe=
... Mardochain, Bilsan, Miispe=
...Bigewain, Nehumin ja Baenan
... Tämä on Israelin miesten luku.
Esr. 2: 1.
...Paroxen lapsia, kaxi tuhatta,
...kaxi kahdexattakymmendä.
...Sephathian lapsia, kolmesataa
... kahdexattakymmendä.
...Arahn lapsia, kuusisataa ja kaxi=
...takymmendä.
...PahathMoabin lapsia, Jesuan ja
... lasten seasa, kaxi tuhatta, kahde=
... ja kahdexantoistakymmendä.
...Elamin lapsia, tuhannen, kaxi=
... neljäkuudettakymmendä.
...Sathun lapsia, kahdexansataa ja
...idettäkymmendä.
...Sacain lapsia, seitzemänsataa ja
...ymmendä.
...Bennin lapsia, kuusisataa ja
...wiidettäkymmendä.
...Bebain lapsia, kuusisataa ja kah=
...olmattakymmendä.
...Asgadin lapsia kaxi tuhatta, kol=
... ja kaxikolmattakymmendä.
...Adonikamin lapsia, kuusisataa ja
...nseitzemättäkymmendä.
...Bigewain lapsia, kaxi tuhatta
...mänseitzemättäkymmendä.
...din lapsia, kuusisataa ja wiisi=
...kymmendä.
...Atherin lapsia Hiskiasta, yhde=
...mendä ja kahdexan.
...Hasumin lapsia, kolmesataa ja
...kolmattakymmendä.
...Besain lapsia, kolmesataa ja
...kolmattakymmendä.
...Hariphin lapsia, sata ja kaxi=
...mendä.
...Gibeonin lapsia, yhdexänkym=
... wiisi.
...Bethlehemin ja Netophan mie=
..., ja kahdexanyhdexättäkym=
...
...Anathothin miehiä, sata ja kah=
...mattakymmendä.
...Bethasmawethin miehiä, kaxi=
...ymmendä.
...KiriathJearimin, Caphiran ja

Beerothin miehiä, seitzemänsataa ja kol=
mewiidettäkymmendä.
30. Ramahn ja Gabaan miehiä, kuusisataa ja yxikolmattakymmendä.
31. Michmasen miehiä, sata ja kaxikolmattakymmendä.
32. BethElin ja Ain miehiä, sata ja kolmekolmattakymmendä.
33. Toisen Nebon miehiä, kaxikuudettakymmendä.
34. Toisen Elamin lapsia, tuhannen, kaxisataa ja neljäkuudettakymmendä.
35. Harimin lapsia, kolmesataa ja kaxikymmendä.
36. Jerihon lapsia, kolmesataa ja wiisiwiidettäkymmendä.
37. Lodin, Hadidin ja Onon lapsia, seitzemänsataa ja yxikolmattakymmendä.
38. Senan lapsia, kolme tuhatta, yhdexänsataa ja kolmekymmendä.
39. Papit: Jedajan lapsia Jesuan huonesta, yhdexänsataa ja kolmekahdexattakymmendä.
40. Immerin lapsia, tuhannen ja kaxikuudettakymmendä.
41. Pashurin lapsia, tuhannen, kaxisataa ja seitzemänwiidettäkymmendä.
42. Harimin lapsia, tuhannen ja seitzemäntoistakymmendä.
43. Lewitat: Jesuan lapsia Kadmielista Haduan lasten seasta, neljäkahdexattakymmendä.
44. Weisajat: Asaphin lapsia, sata ja kahdexanwiidettäkymmendä.
45. Owenwartiat olit Sallumin lapset, Aterin lapset, Talmonin lapset, Akubin lapset, Hatitan lapset, Sobian lapset, (kaikki yhteen) sata ja kahdexanneljättäkymmendä.
46. Nethinimit: Zihan lapset, Hasuphan lapset, Tabaothin lapset.
47. Keroxen lapset, Seahn lapset, Padonin lapset.
48. Libanan lapset, Hagaban lapset, Salmain lapset.
49. Hananin lapset, Giddelin lapset, Gaharin lapset.
50. Reajan lapset, Rezin lapset, Nekodan lapset.
51. Gasamin lapset, Usan lapset, Passeahn lapset.
52. Besain lapset, Megunimin lapset, Nephusimin lapset.

53. Bakbukin lapset, Hakuphan lapset, Harhuhin lapset.
54. Bazlithin lapset, Mehidan lapset, Harsan lapset.
55. Barkosen lapset, Siseran lapset, Thamahn lapset.
56. Neziahn lapset, Hathiphan lapset.
57. Salomon palwelioitten lapsia oli: Sotain lapset, Sopherethin lapset, Peridan lapset.
58. Jaelan lapset, Darkonin lapset, Giddelin lapset.
59. Sephatiahn lapset, Hattilin lapset, Pocheretin lapset Zebaimista, Amonin lapset.
60. Kaikkia Nethinimein ja Salomon palwelioitten lapsia oli (yhteen), kolmesataa, yhdexänkymmendä ja kaxi.
61. Ja nämät menit ylös Thel-Melahsta, Thel-Harsasta, Cherubista, Addonista ja Immeristä: mutta ei he tietänet Isäinsä huonetta, taikka siemendänsä, jos he olit Israelista.
62. Delajan lapset, Tobian lapset, Nekodan lapset, kuusisataa ja kaxiwiidettäkymmendä.
63. Ja Papeista, Habajan lapset, Hakozin lapset, Barsillain lapset, joka otti emännän Barsillain Gileaditilaisen tyttäristä, ja kutzuttin sitte heidän nimellänsä.
64. Nämät etzeit heidän sukukundansa polwilukukirjaa: ja ettei sitä löytty, hyljättin he Pappeudesta.
65. Ja Thirsatha sanoi heille, ettei heidän pitänyt syömän siitä kaikkein pyhimmästä, ennenkuin Pappi seisois Walkeudesa ja Täydellisydesä.
2 Mos. 28: 30. Esr. 2: 63. Neh. 8: 9. Luku 10: 1.
66. Koko joukko yhteen oli kaxiwiidettäkymmendä tuhatta, kolmesataa ja kuusikymmendä:
67. Paitzi heidän palwelioitansa ja piikojansa, joita oli seitzemän tuhatta, kolmesataa ja seitzemänneljättäkymmendä. Niin myös heidän seasansa oli weisaita miehiä ja waimoja, kaxisataa ja wiisiwiidettäkymmendä;
68. Seitzemänsataa ja kuusi neljättäkymmendä hewoista: kaxisataa ja wiisiwiidettäkymmendä Muulia;
69. Neljäsataa ja wiisineljättäkymmendä Kamelia: Kuusi tu[...]
mänsataa ja kaxikymmendä [...]
70. Ja muutamat ylimmäi[...]
siitä annoit rakennuxeen: Thirsath[...]
noi tawaraxi tuhannen kuldapenni[...]
wiisikymmendä maljaa, wiisisa[...]
kolmekymmendä Papin hametta.
71. Ja muutamat ylimmäisi[...]
siitä annoit rakennuxen tawarax[...]
kymmendä tuhatta kuldapenningi[...]
tuhatta ja kaxisataa leiwiskätä [...]
72. Ja muu Kansa annoi k[...]
mendä tuhatta kuldapenningitä, [...]
tuhatta leiwiskätä hopiata, ja s[...]
seitzemättäkymmendä Papin ham[...]
73. Ja Papit, Lewitat, o[...]
tiat, weisajat, ja muutamat Ka[...]
ja Nethinimit, ja koko Israel[...]
Kaupungeisa: ja seitzemännen ku[...]
den lähestyisä, olit Israelin lapset [...]
pungeisansa.

8. Luku.

Esra saarnaa lakikirjasta. Lehtim[...]
juhla pidetään.

Sitte kokondui kaikki Kansa n[...]
yxi mies sille katulle, joka [...]
siportin edesä, ja sanoit Esralle [...]
oppenelle; että hän tois Mosexen [...]
kirjan, jonga HERra oli Israeli[...]
kenyt. Duom. 20: 1. Esr. [...]
2. Ja Esra Pappi kannoi La[...]
Kansan eteen, sekä miesten ett[...]
moin, ja kaikkein kuin ymmä[...]
kuulla taisit; ensimäisnä päiwänä [...]
männestä kuusta.
3. Ja hän luki siitä katulla [...]
portin edesä aamusta hamaan [...]
päiwään asti, miesten ja waimoin[...]
ja jokaitzen kuin ymmärtä ta[...]
kaiken Kansan korwat olit Lakik[...]
käätyt. 5 Mos. 31: 10. [...]
4. Ja Esra kirjanoppenut sei[...]
kialla puuistuimella, jonga he t[...]
ten olit tehnet: ja Mathithia, [...]
Anaja, Uria, Hilkia ja Maas[...]
soit hänen wieresänsä hänen [...]
puolellansa: ja hänen wasem[...]
lellansa seisoit Pedaja, Misael, [...]
chia, Hasum, Hasbadana, [...]
ja Mesullam.
5. Ja Esra awais kirjan [...]

nsan edesä: Sillä hän seisoi ylöm=
nä kaikkea Kansaa. Ja koska hän
awais, niin seisoi kaikki Kansa.
6. Ja Esra kiitti HErraa sitä suur=
Jumalata, ja kaikki Kansa wastais
önostetuilla käsillä: Amen! Amen!
he kumarsit itzensä, ja rukoilit HEr=
kaswoillansa maasa.
7. Ja Jesua, Bani, Serebia, Ja=
n, Acub, Sabthai, Hodaja, Maeseja,
lita, Asaria, Josabad, Hanan, Pe=
a, ja Lewitat opetit Kansan Lakia
märtämään: ja Kansa seisoi alal=
sa. Neh. 9: 3.
8. Ja he luit Jumalan Lakikirjan
tästi; ja niin ymmärrettäwäisesti,
he ymmärsit koska luettin.
9. Ja Nehemia joka on se Thir=
ha, ja Esra Pappi se kirjanoppe=
t, ja Lewitat jotka Kansan opetit
märtämään, sanoit kaikelle Kansalle:
nä päiwä on pyhä HErralle teidän
malallenne: älkät murhehtiko, ja äl=
itkekö: sillä koska Kansa kuulit Lain
at, niin he kaikki itkit.
3 Mos. 23: 24, 2c.
10. Ja hän sanoi heille: mengät ja
kät sitä lihawata, ja juokat sitä
kiata, ja lähettäkät niille myös osa,
la ei mitän ole walmistettu: tämä
wä on pyhä meidän HErrallemme,
tähden älkät murhehtiko: sillä HER=
n ilo on teidän wäkewydenne.
11. Ja Lewitat waikitit kaiken Kan=
, ja sanoit: olkat ääneti, sillä tämä
wä on pyhä, älkät murhehtiko.
12. Ja kaikki Kansa meni syömään
juomaan, ja lähettämään osia ulos,
teit suuren ilon: sillä he olit ym=
rtänet ne sanat, jotka heille olit
noitetut.
13. Toisna päiwänä tulit ylimmäi=
Isät kaikesta Kansasta, Papit ja
witat kokoon, Esran sen kirjanoppe=
n tygö, oppemaan Lain sanoja.
14. Ja he löysit Laisa kirjoitetun,
ä HErra oli käskenyt Mosexen
utta Israelin lasten asua lehtimajoisa,
itzemännen kuun juhlalla.
2 Mos. 23: 16. 3 Mos. 23: 34, 42.
5 Mos. 16: 13.
15. Ja he annoit sen julkisesti il=
moitetta, ja kuulutta kaikisa heidän
kaupungeisansa ja Jerusalemisa, ja
sanoa: mengät ulos wuorelle, ja tuo=
kat öljypuun oxia, Balsamipuun oxia,
Myrrhamipuun oxia, palmupuun oxia,
ja paxuista puista oxia; tehdäxenne
majoja, niinkuin kirjoitettu on.
16. Ja Kansa menit ulos ja toit,
ja teit heillensä lehtimajoja, jokainen
kattonsa päälle, ja kartanoihinsa, ja
Jumalan huonen kartanoihin, ja wesi=
portin katulle, ja Ephraimin portin
katulle.
17. Ja kaikki Kansa kuin palain=
nut oli fangeuxesta, teit lehtimajoja,
ja asuit niisä: sillä ei Israelin lapset
niin ollet tehnet hamasta Josuan Nu=
nin pojan ajasta, niin siihen päiwään
asti: ja siinä oli sangen suuri ilo.
18. Ja luettin jokapäiwä Jumalan
Lakikirjaa, ensimäisestä päiwästä
niin wiimeiseen. Ja he pidit juhlaa
seitzemän päiwää, ja kahdexandena päi=
wänä päätöxen, tawan jälkeen.

9. Luku.

Paasto= katumus= ja rukous=päiwä pidetään.

Neljändenä päiwänä kolmattakym=
mendä tästä kuusta, tulit Israelin
lapset kokoon, paastoten, säkeisä, ja
muldaa heidän päällänsä.
2. Ja he eroitit Israelin siemenen
kaikista muukalaisista lapsista: ja he
tulit edes, ja tunnustit heidän syndin=
sä, ja heidän Isäinsä pahat teot.
3. Ja he nousit ylös siallensa, ja
heidän edesänsä luettin neljä kertaa
päiwäsä HErran heidän Jumalansa
Lakikirjasta: ja he tunnustit, ja ru=
koilit HErraa heidän Jumalatansa,
neljä kertaa päiwäsä. Neh. 8: 7.
4. Ja Lewitain korkeille istuimille
nousit Jesua, Bani, Kadmiel, Sebania,
Buni, Serebia, Bani ja Chenani, ja
huusit suurella äänellä HErran hei=
dän Jumalansa tygö.
5. Ja Lewitat Jesua, Kadmiel,
Bani, Hasabenia, Serebia, Hodia,
Sebania ja Pethahia sanoit: noskat,
kiittäkät HErra teidän Jumalatanne
ijankaikkisesta niin ijankaikkiseen: Ja
sinun kunnias nimi kiitetän, joka on
korotettu ylitze kaiken siunauxen ja kii=
toxen

6. Sinä olet se HERra yxinäs, sinä olet luonut taiwan, ja taiwasten taiwat kaiken heidän sotawäkensä kansa: maan ja kaikki mitä sen päällä on: meret ja kaikki mitä niisä on: ja sinä teet kaikki nämät eläwäxi: ja taiwan sotajoukot kumarten rukoilewat sinua.
Es. 37: 16, 20.

7. Sinä olet HERra se Jumala, joka walitzit Abramin, ja johdatit hänen Chaldean Urista, ja nimitit hänen Abrahamixi. 1 Mos. 11: 31.
Luku 12: 1. Luku 17: 5.

8. Ja löysit hänen sydämensä uskollisexi sinun edesäs, ja teit liiton hänen kanßansa, andaxes hänen siemenellensä Cananealaisten, Hethealaisten, Amorealaisten, Phereseal aisten, Jebusealaisten ja Girgosealaisten maan: ja olet pitänyt sinun sanas: sillä sinä olet wanhurskas. 1 Mos. 15: 18.

9. Ja näit meidän Isämme wiheljäisyden Egyptisä, ja kuulit heidän huutonsa punaisen meren tykönä.
2 Mos. 2: 25. Luku 3: 7.

10. Ja teit tunnustähtejä ja ihmeitä Pharaolle, ja kaikisa hänen palwelioisansa, ja kaikesa hänen maansa Kansasa; sillä sinä tiesit heidän ylpiäxi heitä wastan: ja sinä teit itzelles nimen, niinkuin se tänäkin päiwänä on.
2 Mos. 14: 15, 16.

11. Ja sinä jaoit meren heidän edesänsä, niin että he kuiwana menit keskitzen meren: ja heidän wainojansa heitit sinä sywyteen, niinkuin kiwen wäkewiin wesiin. 2 Mos. 14: 21. Luku 15: 5.

12. Ja päiwällä sinä johdatit heitä pilwen patzalla, ja yöllä tulen patzalla, walaisten heille sitä tietä, jota he waelsit. 2 Mos. 13: 21.

13. Sinä tulit Sinain wuorelda alas, ja puhuit heidän kanßansa taiwaasta; ja annoit heille oikiat duomiot, ja totisen Lain, hywät säädyt ja käskyt. 2 Mos. 19: 3, ic. Luku 20: 1.

14. Ja ilmoitit heille, sinun pyhän Sabbathis: ja annoit heille käskyt, säädyt ja Lain, sinun palwelias Mosexen kautta.

15. Ja annoit heille leipää taiwaasta, koska he iswoisit, ja annoit weden wuotaa kalliosta, koska he janoisit: Ja puhuit heille: että heidän piti m... män ja omistaman maan, jonga... sinä nostit kätes andaxes sen heill...
2 Mos. 16: 4, 14, 15. Luku 17: 6.
4 Mos. 20: 11.

16. Mutta he ja meidän Is... tulit ylpiäxi ja kowakorwaisexi, he totellet sinun käskyjäs.

17. Ja eipä he tahtonet kuul... ja ei he ajatellet niitä ihmeit... sinä teit heidän kanßansa: m... tulit uppiniskaisexi, ja asetit P... hen palaitaxensa takaperin hei... juteensa, heidän wastahakoisud... mutta sinä Jumala olet andexa... armollinen, laupias ja pitkämi... sangen suuri laupiudesta, ja ... heitä hyljännyt. 2 Mos...
4 Mos. 14: 4, 8. Neh. 1: 5.

18. Waikka he teit waletun... kan, ja sanoit: tämä on sinun J... las, joka sinun johdatti Egypti... teit suuren häwäistyxen: 2 Mo...

19. Et sinä kuitengan hei... jännyt korwesa, sinun suuren l... des tähden: ja pilwen patzas ... nyt heildä pois päiwällä, johdat... ta heitä tiellä, eikä tulen patzas walaisemasta heille tietä, jota he ...
2 Mos. 13: 22. Luku 40: 38.

20. Ja sinä annoit heille sin... wän henges opettamaan heitä: ... myös kieldänyt Mannaas heidän... tansa, ja sinä annoit heille wet... dän janosansa. 4 Mos. 11: 17. Jo...

21. Sinä rawitzit heitä ... neljäkymmendä ajastaikaa, ettei ... mitän puuttunut: ei heidän wa... wanhendunet, eikä heidän jalka... jettunet. 5 Mos. 2: 7.
Luku 8: 4. Luku 29: 5.

22. Sinä annoit heille waldak... ja Kansat: ja jaoit heidän ... tänne, omistamaan Sihonin ma... Hesbonin Kuningan maata, ja ... Basanin Kuningan maata.
4 Mos. 21: 21, 24.

23. Ja sinä enänsit heidän l... niinkuin tähdet taiwasa: ja w... dän siihen maahan, josta sinä ... Isillensä sanonut olit, että hei... sinne menemän ja omistaman.
1 Mos. 22: 17.

24. Ja lapset menit ja ...

..., ja sinä nöyrytit Cananealaisten
... asujamet heidän edestänsä, ja
... heitä heidän käsiinsä: niin myös
idän Kuninganså, ja maan Kansat,
ydä heille oman tahtonsa perään.
Jos. 10 Luku.
25. Ja he woitit wahwat Kaupun=
, ja lihawan maan, ja omistit huo=
täynnä kaikkinaista wiljaa, wuojon=
oijitä kaiwoja, wiinamäkiä, ja öljy=
kiä ja paljo hedelmällisiä puita. Ja
söit ja rawittin, ja lihoit, ja elit
kullisesti sinun suuresta hywydestäs.
26. Mutta he tulit tottelemattoma=
ja wastahakoiseri sinua wastan, ja
it sinun Lakis selkänsä taa, ja ta=
sinun Prophetas, jotka heidän ede=
jä todistit, että he olisit käändynet
un tygös: ja he suuresti häwäisit sinua.
Duom. 2 Luku.
27. Sentähden sinä annoit heitä
hollistensa käsiin, jotka heitä ahdis=
ja he huusit sinua ahdistuxensa
ana, ja sinä kuulit taiwaasta heitä,
sinun laupiudes tähden annoit sinä
lle pelastajat, jotka heitä autit wi=
listensa käsistä.
5 Mos. 32: 1. Es. 1: 2. Jer. 2: 12.
28. Mutta koska he lepoon tulit,
aisit he pahaa tekemään sinun ede=
: niin sinä hyljäisit heitä wihollis=
ja käsiin, jotka heitä hallitzit. Niin
käänsit heitänsä, ja taas huusit si=
, ja sinä kuulit heitä taiwaasta, ja
stit heitä monda aikaa, sinun suu=
laupiudes tähden.
29. Ja sinä annoit heille tiettäwä=
tehdä, että heidän piti käändämän
mä sinun Lakis tygö; mutta he olit
piät, ja ei totellet sinun käskyjäs, ja
ndiä teit sinun duomiotas wastan;
ta jos ihminen teke, hän elää niisä:
he käänsit hartionsa, ja kowensit
Kansa, ja ei totellet.
3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11. Zach. 7: 11.
Rom. 10: 5. Gal. 3: 12.
30. Ja sinä kärseit heitä monda
jaaikaa, ja annoit heille tehdä tiet=
wäxi sinun henges kautta sinun Pro=
etaisas; mutta ei he ottanet korwiin=
: sentähden sinä annoit heitä maan
Kansain käsiin.
2 Kun. K. 17: 13, 14. 2 Aika K. 36: 15.
31. Mutta sinun suuren laupiudes
tähden et sinä heitä peräti teloittanut
eli hyljännyt; sillä sinä olet armollinen
ja laupias Jumala.
32. Nyt meidän Jumalamme, sinä
suuri Jumala, wäkewä ja peljättäpä,
joka pidät liiton ja laupiuden, älä wä=
häry kaikkia niitä waiwoja, jotka meil=
le ja meidän Kuningoillemme, Päämie=
hillemme, Papeillemme, Prophetaillem=
me, Isillemme ja kaikelle sinun Kan=
salles, Assurin Kuningan ajasta, niin
tähän päiwään asti, tapahtunet owat.
5 Mos. 32: 4.
33. Sinä olet wanhurskas kaikisa
niisä kuin sinä meidän päällemme olet
tuonut: sillä sinä olet oikein tehnyt,
mutta me olemma ollet jumalattomat.
Dan. 9: 14.
34. Ja meidän Kuningamme, Pää=
miehemme, meidän Pappimme ja I=
sämme, ei ole tehnet sinun Lakis jäl=
keen, eikä lukua pitänet sinun käskyis=
täs ja todistuxistas, joitas annoit heil=
le ilmoitetta.
35. Ja ei he palwellet sinua, heidän
waldakunnasansa, ja sinun suuresa hy=
wydesäs, jonga sinä annoit heille, ja
siinä awarasa ja lihawasa maasa, jon=
gas annoit heidän eteensä; ja ei he
palainnet heidän pahoista töistänsä.
36. Katzo, me olemme palweliat tä=
näpänä; ja siinä maasa, jongas annoit
meidän Isillemme, että he olisit syönet
hänen hedelmitänsä ja hywyttänsä, katzo,
siinä me olemme palweliat.
37. Ja se enändä tulonsa Kunin=
goille, jotkas panit meidän päällemme,
meidän syndeimme tähden; ja he hal=
litzewat meidän ruumimme ja karjam=
me heidän oman tahtonsa jälkeen, ja
me olemme juuri suuresa tuskasa.
38. Ja näisä kaikisa teemmä me
wahwan liiton, ja kirjoitamme sen;
ja annamme meidän Päämiestemme,
Lewitaimme, ja Pappeimme sen sine=
tillänsä wahwistaa.

10. Luku.

Niitten nimet jotka itzensä ja Kansan puo=
lesta liiton wahwistawat.

Ja ne jotka heidän sinettinsä painoit,
oli Nehemia Thirsatha, Hachalian
poika, ja Zedechia. Neh. 8: 9.

2. Seraja, Asaria, Jeremia.
3. Pashur, Amaria, Malchia.
4. Hattus, Sebania, Malluch.
5. Harim, Meremoth, Obadia.
6. Daniel, Ginthun, Baruch.
7. Mesullam, Abia, Meamin.
8. Maasia, Bilgai ja Semaja: ne
olit Papit.
9. Mutta Lewitat olit: Jesua Asa=
nian poika: Binui Henadadin lapsista,
Kadmiel.
10. Ja heidän weljensä, Sebania,
Hodia, Kelita, Pelaja, Hanan.
11. Micha, Rehob, Hasabia.
12. Sachur, Serebia, Sebania.
13. Hodia, Bani ja Beninu.
14. Kansan Päämiehet olit: Paros,
PahathMoab, Elam, Satu, Bani.
15. Buni, Asgad, Bebai.
16. Adonia, Bigwai, Adin.
17. Ater, Hiskia, Asur.
18. Hodia, Hasum, Bezai.
19. Hariph, Anathoth, Nebai.
20. Magpias, Mesullam, Hesir.
21. Mesesabeel, Zadok, Jaddua.
22. Pelathia, Hanan, Anaja.
23. Hosea, Hanania, Hasub.
24. Hoiohes, Pilha, Sobek.
25. Rehum, Hasabna, Maeseja.
26. Ahia, Hanan, Anan.
27. Malluch, Harim, ja Baena.
28. Ja muu Kansa, Papit, Lewi=
tat, owenwartiat, weisajat, Nethinimit,
ja kaikki jotka heitänsä olit erittänet
maan Kansoista Jumalan Lain tygö,
heidän waimoinsa, poikainsa ja tytär=
tensä kanßa: ja kaikki kuin sen ym=
märtä taisit.
29. Ja heidän woimallisensa otit
heidän weljeinsä puolesta sen wastan.
Ja he tulit wannomaan ja lupamaan
heidän walallansa, waeldaxensa Juma=
lan Laisa, joka heille on annettu Mo=
sexen Jumalan palwelian kautta; pitä=
xensä ja tehdäxensä kaikki HERran
meidän Jumalamme käskyt, duomiot
ja säädyt:
30. Ja ettei meidän pidä andaman
maan Kansoille meidän tyttäritämme;
engä myös ota meidän pojillemme hei=
dän tyttäritänsä. 2 Mos. 34: 16.
5 Mos. 7: 3.
31. Ja koska maan Kansa tuo Sab=
bathina kauppakalua, ja kaikki
wuoden tuloa myydäxensä; niin e
ota heildä Sabbathina ja pyhä
wänä: ja että me sen seitsemä
wuoden annamme olla wapana ka
naisista rasituxista; 2 Mos. 2
Luk 23: 10. 3 Mos. 23: 3. Luku 25:
5 Mos. 5: 12. Luku 15: 12. Neh. 13:
32. Ja panemme käskyn itse
lemme, että me annamme kolma
osan yhdestä Siklistä ajastajasa,
dän Jumalamme huonen palwelu
33. Näkyleiwäxi, alinomaisexi
kauhrixi, alinomaisexi polttouhrixi,
bathina, uusilla kuilla ja juhlapäi
ja pyhitetyille, ja syndiuhrixi, jolla
rael sowitetan; ja kaikkinaisexi t
meidän Jumalamme huonesa.
2 Mos. 25: 30. 4 Mos. 28: 3, 5, 6, 9,
34. Ja me heitimme arpaa
pein, Lewitain ja Kansan wälillä
kouhrista, joita jokawuosi piti
män meidän Jumalamme huo
meidän Isäimme huonetten jäl
määrätyillä ajoilla poltetta HE
meidän Jumalamme Altarilla,
kuin Laisa kirjoitettu on.
35. Ja että me joka wuosi t
meidän maamme esikoisia, ja k
naisten puitten ensimäisiä hedel
HERran huoneseen;
2 Mos. 23: 19. 5 Mos. 18: 4.
36. Ja esikoiset meidän pojista
ja meidän eläimistämme, niinkuin
sa kirjoitettu on: ja esikoiset m
härjistämme ja lambaistamme,
meidän pitä wiemän meidän Ju
lamme huoneseen, Papeille, jotka
welewat meidän Jumalamme huo
2 Mos. 13: 2. 3 Mos. 27: 26.
37. Ja meidän pitä wiemän t
nasta sen ensimäisen, ja meidän
nyxemme, ja kaikkinaisia puun
mitä, wiinaa ja öljyä Papeille,
dän Jumalamme huonen Kammi
ja Lewitaille kymmenexet meidän m
tamme: että Lewitat kaikisa Ka
geisa pitä saaman kymmenexet m
työstämme. 3 Mos. 23: 17.
4 Mos. 15: 19, 20. Luku 18: 12.
38. Ja Pappi Aaronin poika
myös saaman Lewitain kansa
kymmenexistänsä, ja Lewitat pitä

... heidän kymmenexistänsä kymme-
... osan meidän Jumalamme huo-
..., tawarahuonen Kammioihin.
... Sillä Israelin lapset ja Lewin
... piti myös wiemän jywäin, wii-
... ja öljyn ylönnyxen Kammioihin:
... siellä pitä oleman Pyhän astiat, ja
... jotka palwelewat, ja owenwar-
... ja weisajat: ja en me luowu mei-
... Jumalamme huonesta.

11. Luku.

... piti Jerusalemisa asuman, ja kutka
muisa Kaupungeisa ja kylisä.

... Kansan Päämiehet asuit Jerusa-
lemisa; mutta muu Kansa heitti
...a, saattaxensa yhden kymmenestä
...aan Jerusalemiin siihen pyhään
...ngiin; mutta yhdexän osaa Kau-
...sa.
... Ja Kansa siunais kaikkia niitä
...ä, jotka mielistyit asumaan Je-
...emisa.
... Nämät owat maakunnan Pää-
...t, jotka asuit Jerusalemisa, mut-
Judan Kaupungeisa asui itzekukin
...isudesansa heidän Kaupungeisansa:
...el, Papit, Lewitat, Nethinimit, ja
...mon palwelioitten lapset.
... Ja Jerusalemisa asuit muutamat
...an ja BenJaminin lapsista. Ju-
...lapsista: Athaja Usian poika, Sa-
...an pojan, Amarian pojan, Se-
...ian pojan, Mahelaleelin pojan,
...exen lapsista;
... Ja Maeseja Baruchin poika,
...hozen pojan, Hasajahn pojan, A-
...n pojan, Jojaribin pojan, Sacha-
... pojan, Silonin pojan.
... Kaikki Parexen lapset, kuin asuit
...salemisa: neljäsataa ja kahdexan-
...attäkymmendä wahwaa miestä.
... Nämät olit BenJaminin lapset:
... Mesullamin poika, Joedin po-
... Pedajan pojan, Kolajan pojan,
...jan pojan, Ithielin pojan, Je-
... pojan.
... Ja hänen jälkeensä Gabai, Sal-
...xänsataa ja kahdexankolmatta-
...endä.
... Ja Joel Sichrin poika oli hei-
... Esimiehensä; ja Juda Sennan
... oli toisna Kaupungin päällä.

10. Papeista: Jedaja Jojaribin poi-
ka, Jachin,
11. Seraja Hilkian poika, Mesul-
lamin pojan, Zadokin pojan, Merajo-
thin pojan, Ahitobin pojan, Jumalan
huonen Päämies.
12. Ja heidän weljejänsä, jotka huo-
nesa työtä teit, oli kahdexansataa ja
kaxikolmattakymmendä: Ja Adaja Je-
rohamin poika, Pelalian pojan, Amzin
pojan, Zacharian pojan, Pashurin po-
jan, Malchian pojan:
13. Ja hänen weljensä Isäin Pää-
miehet kaxisataa ja kaxiwiidettäkym-
mendä: ja Amasia Asareelin poika, A-
hasain pojan, Mesillemothin pojan, Im-
merin pojan:
14. Ja heidän weljensä wäkewät
miehet, sata ja kahdexankolmattakym-
mendä: Ja Sabdiel Gedolimin poika
oli heidän Esimiehensä.
15. Lewitaista: Semaja Hasubin
poika, Asrikamin pojan, Hasabian po-
jan, Bunnin pojan:
16. Ja Sabthai, ja Josabad, Le-
witain Päämiehistä, Jumalan huonen
ulkonaisesa työsä:
17. Ja Mathania Michan poika,
Sabdin pojan, Asaphin pojan, joka
oli ylimmäinen kiitosta alkamaan ru-
kouxesa: Ja Bakbukia toinen weljein-
sä keskellä, ja Abda Sammuan poika,
Galalin pojan, Jedithunin pojan.
18. Lewitaita oli kaikkiansa siinä
pyhäsä Kaupungisa, kaxisataa ja nel-
jäyhdexättäkymmendä.
19. Ja owenwartiat, Akub, Tal-
mon, ja heidän weljensä, jotka portei-
sa wartioitzit, sata ja kaxi kahdexatta-
kymmendä.
20. Mutta muut Israelista, Papit
ja Lewitat olit kaikisa Judan Kaupun-
geisa; jokainen omasa perinnösänsä.
21. Ja Nethinimit asuit Ophelisa:
ja Ziha ja Gispa olit Nethinimein
päällä.
22. Mutta Lewitain esimies oli Je-
rusalemisa, Usi Banin poika, Hasabian
pojan, Mathanian pojan, Michan po-
jan: Weisajat olit Asaphin pojista,
Jumalan huonen työn tykönä.
23. Sillä se oli Kuningan käsky

heille, että weisaille piti oleman päi=
wäinen määrä.
24. Ja Pethaja Mesesabeelin poika
Serahn lapsista, Judan pojan, oli
Kuningan' käskyläinen kaikisa asioisa
Kansan tygö.
25. Ja Judan lapset ne kuin ulko=
na olit kylisä heidän maasansa; muu=
tamat asuit KirjathArbasa, ja hänen
kylisänsä, ja Dibonisa ja hänen kyli=
sänsä, ja Kabzeelisa ja hänen kylisänsä.
26. Ja Jesuasa, Moladasa, Beth=
paletisa.
27. Ja HasarSualisa, BerSebasa,
ja hänen kylisänsä.
28. Ja Ziklagisa ja Mechonasa, ja
hänen kylisänsä.
29. Ja EnRimmonisa, Zorgasa,
Jeremuthisa.
30. Zanoahsa, Adullamisa ja hei=
dän kylisänsä: Lachixesa, ja hänen ke=
dollansa, Asekasa ja hänen kylisänsä.
Ja he oleskelit hamasta BerSebasta,
niin Hinnomin laaxoon asti.
31. Mutta BenJaminin lapset Ga=
baasta asuit Michmasa, Ajasa ja Beth=
Elisä, ja heidän kylisänsä.
32. Anathothisa, Nobisa, Ananiasa.
33. Hazorisa, Ramasa, Githaimisa.
34. Hadidisa, Ziboimisa, Neballathisa.
35. Lodisa, Onosa seppäin laaxosa.
36. Ja muutamat Lewitat asuit Ju=
dan ja BenJaminin rajoilla.

12. Luku.

Pappein nimet. Jerusalemin muurein wihkimys.

Nämät owat Papit ja Lewitat, jotka menit ylös Serubabelin Sealthie=
lin pojan ja Jesuan kanssa: Seraja,
Jeremia, Esra. Esr. 2 Luku.
2. Amaria, Malluch, Hattus.
3. Sechania, Rehum, Meremoth.
4. Iddo, Ginthoi, Abia.
5. Mejamin, Maadia, Bilga.
6. Semaja, Jojarib, Jedaja.
7. Sallu, Amok, Hilkia ja Jedaja:
Nämät olit Pappein ja heidän wel=
jeinsä Päämiehet Jesuan aikana.
8. Ja Lewitat: Jesua, Binnui,
Kadmiel, Serebia, Juda, ja Mathania
kiitoswirten päällä, hän ja hänen wel
jensä.
9. Bakbukia ja Unni, ja heidä
weljensä olit wartiana heidän tykönä
10. Jesua siitti Jojakimin, Joja
siitti Eliasibin, Eliasib siitti Jojad
11. Jojada siitti Jonathanin,
nathan siitti Jadduan.
12. Ja Jojakimin aikana olit
mät ylimmäiset Isät Pappein s
Serajasta Meraja, Jeremiasta Hana
13. Esrasta oli Mesullam, A
riasta Johanan.
14. Malluchista Jonathan, S
niasta Joseph.
15. Harimista Adna, Merajoth
Helkai.
16. Iddosta Zacharia, Ginthon
Mesullam.
17. Abiasta Sichri, Minjami
Moadiasta, Piltai.
18. Bilgasta Sammua, Semaj
Jonathan.
19. Jojaribista Mathnai, J
jasta Usi.
20. Sallaista Kallai, Amakista
21. Hilkiasta Hasabia, Jeda
Nethaneel.
22. Lewitat Eliasibin, Jojadan,
hanan, ja Jadduan aikana, kirjoi
Isäin Päämiehet. Niin myös P
Dariuxen sen Persialaisen walda
daan asti.
23. Lewin lapset ylimmäiset
owat kirjoitetut Aikakirjaan, Joh
Eliasibin pojan aikaan asti.
1 Aika K. 9: 10, rc.
24. Ja Lewitain Päämiehet,
bia, Serebia ja Jesua Kadmielin p
ja heidän weljensä heidän wieresä
ylistämäsä ja kiittämäsä, niinkuin
wid Jumalan mies oli käskenyt:
wartia toisen kohdalla.
1 Aika K. 26 Luku.
25. Mathania, Bakbukia, Oba
Mesullam, Talmon ja Akub, olit
wartiat; tawaraporttein wartioi
sesa.
26. Nämät olit Jojakimin Jes
pojan, Jozadakin pojan aikana: ja
hemian maanwanhimman, ja Es
Papin sen kirjanoppenen, aikana.
27. Ja Jerusalemin muurin wih

ifelle etzeit he Lewitaita kaikista hei=
än paikoistansa, tuodaxensa heitä Je=
salemiin; pitämään wihkimistä ilolla,
otella, wirsillä, Symbaleilla, Psal=
illa ja Harpuilla.
28. Ja weisaitten lapset tulit ko=
on lakialda Jerusalemin ympäri, ja
etophatin kylistä:
29. Ja Gilgalin huonesta, ja Gi=
n ja Asmawethin pelloilda: sillä
sajat olit rakendanet heillensä talo=
Jerusalemin ympärillä.
30. Ja Papit ja Lewitat puhdistit
nsä: he puhdistit myös Kansan, ja
tit ja muurit. 2 Mos. 19: 10.
31. Ja minä annoin Judan pää=
het mennä ylös muurin päälle, ja
n kaxi suurta kiitosschuoria, käy=
n muurin päälle: (yhden) oikialle
lle, sondaporttiin asti.
32. Ja Hosaja ja toinen puoli Ju=
Päämiehistä käwit heidän perä=
sä;
33. Ja Asaria, Esra, Mesullam,
34. Juda, BenJamin, Semaja ja
mia;
35. Ja muutamat Pappein lapsista
itorwein kanßa, Sacharia Jona=
in poika, Semajan pojan, Matha=
pojan, Machajan pojan, Sachu=
pojan, Asaphin pojan:
36. Ja hänen weljensä Semaja,
eel, Milalai, Gilalai, Maai, Ne=
eel, Juda, Hanani, Dawidin Ju=
n miehen kandeleitten kanßa: Ja
a kirjanoppenut heidän edellänsä.
37. Ja lähdeporttia päin, menit he
heidän kohdallansa astuimia myö=
Dawidin Kaupungiin, (ja siitä)
milla muurein päälle, Dawidin
a wesiporttiin asti, itään päin.
38. Ja toinen kiitosschuori käwi was=
ja minä sen peräsä: ja toinen
Kansaa muurin päällä, pätzitornis=
lään muuriin saakka:
39. Ja Ephraimin portista, wanhan
, ja kalaportin ja Hananelin tor=
Maen tornin ohitze, lammas=
n asti; ja seisahdit fangiportisa.
40. Ja niin ne kaxi kiitosschuoria
Jumalan huonesa, ja minä, ja
puoli ylimmäisiä minun kanßani.

41. Ja Papit Eliakim, Maeseja,
MinJamin, Michaja, Elioenai, Zacha=
ria, Hanania, olit waskitorwein kanßa.
42. Ja Maeseja, Semaja, Eleazar,
Ussi, Johanan, Malchia, Elam ja A=
sar. Ja weisajat weisaisit korkiasti, ja
Jesrahia oli esimiesnä.
43. Ja he uhraisit sinä päiwänä
suuret uhrit, ja olit iloiset: sillä Ju=
mala oli heitä ilottanut suurella ilol=
la, että myös waimot ja lapsetkin iloitzit,
ja Jerusalemin ilo kuului kauwas.
44. Siihen aikaan asetettin miehet
tawarakammioin päälle, joisa ylönny=
xet, ensimäiset hedelmät, ja kymmene=
xet olit, joita heidän piti kokoman Kau=
pungein pelloista, Papeille ja Lewitaille
jaetta Lain jälkeen; sillä Judalaisilla oli
ilo Papeista ja Lewitaista, jotka seisoit.
5 Mos. 26: 12.
45. Ja he pidit waarin Jumalan=
sa wartiasta, ja puhdistuxen wartiasta;
niin myös weisajat ja owenwartiat:
Dawidin, ja Salomon hänen poikansa
käskyn jälkeen. 1 Aika K. 25 Luku.
46. Sillä Dawidin ja Asaphin ai=
kana, olit muinen asetetut ylimmäiset
weisajat, ja kiitoswirret, ja kiitoxet
Jumalalle.
47. Mutta koko Israel annoi wei=
saille ja owenwartioille osan, Seruba=
belin ja Nehemian aikana, jokapäiwä
heidän osansa: Ja he annoit sen py=
hitetyn Lewitaille, ja Lewitat annoit
sen pyhitetyn Aaronin lapsille.

13. Luku.

Laki luetaan. Nehemia tulee Jerusalemiin, puhdistaa Templin kammiot, auttaa Lewitat kymmenexiinsä, kieldää lepopäiwän turmeluxen ja estää muukalaisen naimisen.

Siihen aikaan luettin Mosexen kirja
Kansan edesä: ja sinnä löyttin kir=
joitettu, ettei joku Ammonita ja Moa=
bita pitänyt ikänänsä tuleman Juma=
lan seurakundaan. 5 Mos. 23: 3.
2. Sillä ei he tullet Israelin lapsia
wastan leiwällä ja wedellä; mutta
palkkaisit Bileamin heitä wastan, kiro=
maan heitä: mutta meidän Jumalam=
me käänsi kirouxen siunauxexi.
4 Mos. 22: 5, ꝛc.

3. Koska he sen Lain kuulit, niin he eroitit kaiken sekulaisen Kansan Israelista.

4. Ja sitä ennen oli Pappi Eliasib pandu meidän Jumalan huonen kammioin päälle, Tobian lähimmäinen.

5. Ja hän oli tehnyt hänelle suuren kammion, johonga he ennen olit pannet ruokauhria, pyhää sawua, astioita ja kymmenexet jywistä, wiinasta ja öljystä; jotka olit käsketyt annetta Lewitaille, weisaille ja owenwartioille, ja Pappein ylönnyxet.

6. Mutta en minä ollut silloin Jerusalemisa, koska he kaikkia näitä teit: sillä Arthahsasthan Babelin Kuningan toisena wuonna neljättäkymmendä tulin minä Kuningan tygö, ja sain jongun ajan perästä Kuningalda luwan.

7. Ja tulin Jerusalemiin, ja ymmärsin sen pahuden kuin Eliasib oli tehnyt Tobian tähden; että hän oli tehnyt hänelle kammion Jumalan huonen kartanolle.

8. Ja minä paharuin sitä kowin, ja heitin kaikki Tobian huonen astiat kammiosta ulos.

9. Ja käskin puhdistaa arkun, ja panin siihen jällen Jumalan huonen astiat, ruokauhrit, ja pyhän sawun.

10. Ja minä ymmärsin ettei Lewitaille ollut annettu heidän osaansa, sentähden olit Lewitat ja weisajat paennet tekemään työtä kukin pellollensa.

11. Niin minä nuhtelin esimiehiä, ja sanoin: mixi me Jumalan huonen hylkämme? mutta minä kokoisin heitä ja asetin siallensa.

12. Niin koko Juda toi kymmenexet tawaroixi, jywistä, wiinasta ja öljystä.

13. Ja minä panin sen tawaran päälle Papin Selemian ja Zadokin kirjanoppenen, ja Lewitaisista Pedajan, ja heidän kätensä alla oli Hanan Sachurin poika, Mathanian pojan; sillä he pidettin uskollisna, ja heidän käskettin jakaa weljillensä.

14. Minun Jumalani, muista minun päälleni sen edestä: ja älä pyhi minun laupiuttani pois, kuin minä olen tehnyt minun Jumalani huonelle, ja hänen wartioillensa! Neh. 5: 19.

15. Silloin näjin minä Judasa w[...]
lattawan wiinakuurnia Sabbathina,
kanuettawan läjin, ja kannettawan [...]
seilla wiinaa, wiinamarjoja, [...]
ja kaikkinaisia kuormia, ja tuot[...]
Jerusalemiin Sabbathin päiwänä:
minä todistin heille sinä päiwänä [...]
he myit ruokakalua.

16. Siinä asui myös Tyril[...]
jotka toit kaloja ja kaikkinaista k[...]
pakalua, ja myit Judan lapsille Je[...]
salemisa Sabbathina.

17. Niin minä nuhtelin Judan [...]
miehiä, ja sanoin heille: mikä pa[...]
on, kuin te teette, ja rikotte Sa[...]
thin päiwän?

18. Eikö teidän Isänne niin te[...]
ja meidän Jumalamme toi kaiken tä[...]
onnettomuden meidän päällemme, [...]
tämän Kaupungin päälle: ja te saa[...]
wielä nyt wihan enämmäxi Is[...]
päälle, että te rikotte Sabbathin?

19. Ja koska warjo peitti Jer[...]
lemin portin ennen Sabbathia, kä[...]
minä ne sulkea, ja kielsin awam[...]
ennenkuin jälkeen Sabbathin: ja [...]
panin muutamita palwelioitani [...]
teihin, ettei yhtän kandamusta [...]
tuotu sisälle Sabbathin päiwänä.

20. Niin kauppamiehet ja ka[...]
naisten kalujn myyjät olit ulkona [...]
rusalemista yösen, kerran eli kaxi.

21. Niin minä todistin heidän [...]
sänsä, ja sanoin heille: mixi te [...]
yösen ymbäri muurin? jos te [...]
kerran sen teette, niin minä lasken [...]
teni teidän päällenne: Ja siitä [...]
ei he Sabbathina tullet.

22. Ja minä sanoin Lewitaille, [...]
ka puhtat olit: tulkat ja ottakat [...]
teista waari, ja pyhittäkät Sab[...]
päiwä: minun Jumalani, muista [...]
nua sengin edestä, ja säästä minun [...]
nun suuren laupiudes tähden.

23. Minä näjin myös silloin [...]
dalaiset ottawan Asdodilaisia, Am[...]
talaisia ja Moabitalaisia waim[...]

24. Ja heidän lapsensa puhu[...]
littain Asdodin kielellä, ja ei [...]
puhua Judan kielellä, mutta [...]
Kansan kielellä.

25. Ja minä nuhtelin [...]

...sin heitä, ja löin muutamita mie-
..., ja repelin hiuxia heidän päästän-
..., ja wannotin heitä Jumalan kaut-
...: Ei teidän pidä andaman teidän
...täritänne heidän pojillensa, eikä ot-
... heidän tyttäritänsä teidän po-
...nne eli itze teillenne.
26. Eikö Salomo Israelin Kunin-
... niitten kanßa syndiä tehnyt? Ja
... kuitengan ollut yhtän Kuningasta
...n wertaistansa monen pakanan sea-
..., ja hän oli rakas Jumalallensa, ja
...mala pani hänen koko Israelin Ku-
...gaxi; kuitengin saatit muukalaiset
...mot hänengin syndiä tekemään.
...Sam. 12: 24. 1 Kun. K. 3: 13. 1 Kun.
K. 11: 1, 4. 2 Aika K. 1: 12.
27. Ettekö te sitä ole kuullet, koska
...kkea tätä suurta pahutta teette;
että te rikotte meidän Jumalatamme
wastan, ottaisanne muukalaisia wai-
moja?
28. Ja yxi Jojadan lapsista, Elia-
sibin ylimmäisen Papin poika, oli Sa-
neballatin Horonitalaisen wäwy: mut-
ta minä ajoin hänen pois minun ty-
cöäni.
29. Muista heitä, minun Jumala-
ni, jotka turmelewat Pappeuden, ja
Pappein ja Lewitain liiton.
30. Niin minä puhdistin heidän
kaikista muukalaisista, ja asetin Pap-
pein ja Lewitain wartiat, kungin pal-
weluxeensa;
31. Ja uhrihalkoja määrätyillä a-
joilla, ja ensimäisiä hedelmitä. Minun
Jumalani, muista minua hywydellä!
Neh. 10: 34.

Nehemian Kirjan loppu.

Estherin Kirja.

1. Luku.

...ningas Ahaswerusen pito. Drottningi
Wasthi katzoo hänen käskynsä ylön,
duomitaan ja hyljätään.

...iihen aikaan koska Ahaswerus hal-
...litzi Indiasta Ethiopiaan asti, sa-
...ja seitzemän kolmattakymmendä maa-
...kundaa:
2. Ja kuin hän istui waldakundan-
...istuimella, Susanin linnasa:
3. Kolmandena hallituxensa wuon-
... teki hän pidon kaikille Päämiehil-
...lensä, ja palwelioillensa, Persian ja
...edin sodanpäämiehille, ja maakun-
...n hallitzioille hänen edesänsä:
4. Näyttäin heille waldakundansa
...ian rikkaudet, ja Herraudensa kal-
...limmistuxet monda päiwää: sata ja
...yerankymmendä päiwää.
5. Ja kuin ne päiwät olit täytetyt,
... Kuningas kaikelle Kansalle, kuin
...ssa linnasa oli, sekä suurille että
...lle pidon seitzemäxi päiwäxi, Ku-
...allisen huonen yrtitarhan salisa.
6. Siellä rippuit walkiat, wiherjäi-
... ja sinewät seinäwaattet, yhteen si-
... walkeilla liinaisilla ja purpuraisil-
... nuorilla hopiarengaisa, marmorkiwis-
ten patzasten päällä: wuotet olit kul-
lasta ja hopiasta, permando oli lasket-
tu wiherjäisistä, walkeista, kellaisista
ja mustista marmorkiwistä.
7. Ja juomaa kannettin kullaisilla
astioilla, ja aina toisilla ja toisilla as-
tioilla, ja Kuningallista wiinaa yldä-
kyllä, Kuningan waran perään.
8. Ja juominen tapahtui säätöxen
jälkeen, niin ettei yxikän toistansa waa-
tinut; sillä Kuningas oli niin käskenyt
kaikille edeskäywille huonesansa, tehdä
jokaitzen mielen nouteen.
9. Ja Drottningi Wasthi teki myös
pidon waimoille, Kuningas Ahaswerus-
xen Kuningallisesa huonesa.
10. Ja seitzemändenä päiwänä, kos-
ka Kuningas oli iloinen wiinasta, käski
hän Mehumanin, Bisthan, Harbonan,
Bigthan, Abagthan, Setharin ja Cha-
rcaxen, ne seitzemän Kamaripalweliata,
jotka palwelit Kuningas Ahaswerusta;
11. Tuomaan Drottningi Wasthia
Kuningan eteen, hänen Kuningallisella
kruunullansa; näyttäxensä Kansalle ja
Päämiehille hänen kauneuttansa: sillä
hän oli kaunis.
12. Mutta Drottningi Wasthi ei

tahtonut tulla Kuningan käskyn jälkeen, kuin hän oli käskenyt Kamaripalwelioitten kautta: Niin Kuningas wihastui kowin, ja hänen wihansa syttyi hänesä.

13. Ja Kuningas sanoi wiisaille, jotka ymmärsit maan tawat: (sillä Kuningan asia piti ratkaistaman kaikkein Lain ja oikeuden ymmärtäwäisten edesä).

14. Ja lähin händä olit, Charsena, Sethar, Admatha, Tharsis, Meres, Marsena ja Memuchan, seitzemän Persian ja Medin Päämiestä, jotka näit Kuningan kaswot, ja istuit ylimmäisnä waldakunnasa.

15. Mitä Drottningi Wasthille pitä tehtämän oikeuden jälkeen, ettei hän tehnyt Kuningas Ahaswideruxen sanan jälkeen, hänen Kamaripalwelliainsa kautta?

16. Niin sanoi Memuchan Kuningan ja Päämiesten edesä: Drottningi Wasthi ei ole ainoastansa tehnyt pahoin Kuningasta wastan; mutta myös kaikkia Päämiehiä ja kaikkia Kansoja wastan, kuin owat kaikisa Kuningas Ahaswideruxen maakunnisa.

17. Sillä tämä Drottningin teko hajoo kaikkein waimoin tygö, niin että hekin katzowat miehensä ylön, silmäinsä edesä, ja sanowat: Kuningas Ahaswerus käski tulla Drottningi Wasthin eteensä, mutta ei hän tullut.

18. Niin Persian ja Medin Päämiesten emännät sanowat tänäpänä kaikille Kuningan Päämiehille, koska he kuulewat tämän Drottningin teon; niin siitä tulee kyllä ylönkatzetta ja wihaa.

19. Jos siis Kuningalle kelpaa, niin andakan Kuningallisen käskyn häneldänsä käydä ulos, ja kirjoitta Persian ja Medin Lakiin, jota ei kengän rikkoa tohdi: ettei Wasthin pidä enä tuleman Kuningas Ahaswideruxen eteen, ja andakan Kuningas hänen waldakundansa hänen lähimmäisellensä, joka on parembi händä. Dan. 6: 8.

20. Ja tämä Kuningan kirja kuin nyt tehdän, kuulukon ymbärinsä koko hänen waldakundaansa, joka suuri on; että jokainen waimo pidäis miehensä kunniasa, suurten ja pienten seasa.

21. Tämä kelpais Kuningalle [...] Päämiehille: ja Kuningas teki M[...] muchan sanan jälkeen.

22. Niin kirjat lähetettin kaikk[...] Kuningan maakundiin, jokaitzeen m[...] kundaan heidän kirjoituxensa jälk[...] ja kaikkein Kansain tygö heidän ki[...] länsä, että jokainen mies on halli[...] huonesansa, ja annoi puhuttaa K[...] sansa kielellä.

2. Luku.

Kuningas anda koota neitzeitä, walita[...] itzellensä puolisota Wasthin siaan. Esther walitaan Drottningixi. Bigthan hirtetty.

Näitten jälkeen, sittekuin Kuni[...] Ahaswideruxen wiha asetui; m[...] hän mitä Wasthi oli tehnyt, ja [...] hänestä päätetty oli.

2. Niin sanoit Kuningan palwel[...] jotka händä palwelit: etzittäkön K[...] ningalle kaunita nuoria neitzeitä.

3. Ja lähettäkön Kuningas katz[...] kaikkiin waldakundansa maakundiin, [...] komaan kaikkia kaunita nuoria nei[...] tä Susanin linnaan, waimoin hu[...] seen, Hegen Kuningan Kamaripal[...] lian käden ala, joka waimoista [...] waarin, ja annoi heille heidän ka[...] tuxensa.

4. Ja se piika joka Kuningalle k[...] paa, tulkon Drottningixi Wasthin sia[...] Tämä kelpais Kuningalle, ja hän [...] niin.

5. Ja Susanin linnasa oli yxi J[...] dalainen, jonga nimi oli Mardo[...] Jairin poika, Simein pojan, K[...] pojan, Jeminin mies: Neh. 7:

6. Joka oli wiety Jerusalemista [...] wiedyn joukon kanssa, joka wietiin J[...] chonian Judan Kuningan kanssa; j[...] ga Nebucad Nezar Babelin Kuning[...] wei pois. 2 Kun. K. 24: 14.

7. Ja hän oli Hadassan, se [...] Estherin, hänen setänsä tyttären [...] hoja; sillä ei hänellä ollut Isä[...] äitiä: ja hän oli kaunis ja [...] muotoinen piika, ja koska hänen [...] sä' ja äitinsä kuolit, otti Mardo[...] hänen tyttärexensä.

8. Koska Kuningan käsky ja [...] ilmoitettin, ja monda piikaa [...]

Susanin linnaan, Hegen käden ala,
ettin myös Esther Kuningan huone-
en, Hegen käden ala, joka oli wai-
in wartia.
9. Ja piika kelpais hänelle, ja hän
laupiuden hänen edesänsä, ja hän
utti hänen kaunistustensa kanßa, an-
nsa hänelle hänen osansa, ja siihen
män kaunista piikaa Kuningan huo-
a: ja hän muutti hänen piikoinensa
haseen paikkaan waimoin huoneseen.
10. Ja ei Esther ilmoittanut hä-
Kansaansa ja sukuansa; sillä
ardochai oli händä kieldänyt ilmoitta-
sta.
11. Ja Mardochai käyskendeli joka-
wä neitzytten huonen porstuan ede-
että hän olis saanut tietä, jos
rille hywin käwis, ja mitä hä-
tapahtuis.
12. Ja koska itzekungin piikan mää-
y aika tuli mennä Kuningas Ahas-
uxen tygö, sittekuin hän oli ollut
oistakymmendä kuukautta waimoin
an jälkeen kaunistuxesa; (sillä hei-
kaunistuxellansa piti oleman niin
aikaa: kuusi kuukautta Myrrha-
ljyllä, ja kuusi kuukautta kalleilla
teilla, ja muilla waimoin kaunistu-
.)
13. Niin piika meni Kuningan ty-
ja jonga hän tahdoi, se piti hä-
annettaman, joka piti hänen kans-
a menemän waimoin huonesta Ku-
gan huoneseen.
14. Ehtona hän tuli, ja huomenel-
palais toiseen waimoin huoneseen,
garen, Kuningan Kamaripalwe-
käden ala, joka oli waimoin war-
ja ei hänen pitänyt palajaman
ingan tygö, muutoin jos Kunin-
händä tahdoi, ja kutzutti händä
dänsä.
15. Koska Estherin Abihailin Mar-
in setän tyttären (jonga hän oli
ut tyttärexensä) aika joutui, tulla
ingan tygö, ei hän mitän muuta
, waan mitä Hege Kuningan
ripalwelia, waimoin wartia, sa-
ja Esther löysi armon kaikkein
kuin hänen näjit.
16. Ja Esther otettin Kuningas A-
uxen tygö Kuningalliseen huone-
seen, kymmenendenä kuukautena, joka
kutzutan Tebeth, seitzemändenä hänen
waldakundansa wuonna.
17. Ja Kuningas rakasti Estheritä
enää kuin kaikkia muita waimoja, ja
hän löysi armon ja laupiuden hänen
edesänsä enää kuin kaikki muut neitzet:
ja hän pani Kuningallisen kruunun
hänen päähänsä, ja teki hänen Drott-
ningixi Wasthin siaan.
18. Ja Kuningas teki kaikille hänen
Päämiehillensä ja palwelioillensa suuren
pidon, ja se pito oli Estherin tähden:
ja hän teki maakunnille lewon, ja annoi
lahjoja Kuningan waran jälkeen.
19. Ja koska neitzet toisen kerran
koottin, istui Mardochai Kuningan por-
tisa.
20. Ja ei Esther ollut wielä il-
moittanut sukuansa eikä Kansaansa,
niinkuin Mardochai hänelle oli käske-
nyt; sillä Esther teki Mardochain sa-
nan jälkeen, niinkuin silloingin, koska
hän hänen kaswatti. Esth. 8: 1
21. Silloin koska Mardochai istui
Kuningan portisa, wihastuit kaxi Ku-
ningan Kamaripalweliata, Bigthan ja
Theres owenwartiat, ja aiwoit heittää
kätensä Kuningas Ahaswveruxen päälle.
Esth. 6: 2.
22. Ja Mardochai sai sen tietä, ja
ilmoitti Drottningi Estherille: ja Esther
sanoi Mardochain puolesta sen Kunin-
galle.
23. Ja koska sitä tutkisteldin, löyt-
tin se todexi, ja he hirtettin molem-
mat puuhun: ja se kirjoitettin Aika-
kirjaan Kuningan edesä. Esth. 6: 1.

3. Luku.

Hamanin ylpeys, kiiwaus, kirjat.

Koska nämät olit tapahtunet, teki
Kuningas Ahaswerus Hamanin
Medathan pojan Agagilaisen suurexi,
ja korotti hänen; ja pani hänen istui-
mensa ylemmä kaikkia Päämiehiä, kuin
hänen tykönänsä olit.
2. Ja kaikki Kuningan palweliat,
jotka Kuningan portisa olit, notkistit
polwiansa ja kumarsit Hamanita: sillä
niin oli Kuningas käskenyt; mutta

Mardochai ei notkistanut polwiansa eikä kumartanut.

3. Niin Kuningan palweliat, jotka Kuningan portisa olit, sanoit Mardochaille: mixi sinä rikot Kuningan käskyn?

4. Ja koska he jokapäiwä sitä hänelle sanoit, ja ei hän totellut heitä, ilmoitit he sen Hamanille, nähdäxensä jos senkaltainen Mardochain työ olis pysywäinen: sillä hän oli sanonut hänensä Judalaisexi.

5. Ja kuin Haman näki, ettei Mardochai notkistanut polwiansa hänen edesänsä, eikä kumartanut händä; tuli hän kiukkua täyteen.

6. Ja hän wähäxi luki laskea ainoastansa Mardochain päälle kättänsä: sillä he olit hänelle tiettäwäxi tehnet Mardochain Kansan: mutta Haman pyysi teloittaa kaikkea Mardochain Kansaa, Judalaisia, jotka olit koko Kuningas Ahaswerurxen waldakunnasa.

7. Ensimäisellä kuulla, se on Nisan Kuu, Kuningas Ahaswerurxen toisena wuonna toistakymmendä, heitettin Pur, se on arpa, Hamanin edesä, päiwä päiwäldä, ja kuukaudelda niin toiseen kuuhun toistakymmendä, se on Kuu Adar. Esth. 9: 24.

8. Ja Haman sanoi Kuningas Ahaswerurxelle: yxi Kansa on hajoitettu, ja jaettu Kansain sekaan, kaikisa sinun waldakundas maakunnisa: ja heidän lakinsa on toisin kuin kaikkein Kansain, ja ei he tee Kuningan lain jälkeen: ei se ole Kuningalle hyödyllinen, että heidän niin olla annetan.

9. Jos Kuningalle kelpaa, niin kirjoitettakon, että ne hukutettaisin: niin minä tahdon punnita kymmenen tuhatta leiwiskää hopiata wirkamiesten käsiin, wietää Kuningan tawaroihin.

10. Silloin otti Kuningas sormuxen sormestansa; ja annoi sen Hamanille, Medathan Agagilaisen pojalle, Judalaisten wihamiehelle. Esth. 8: 2.

11. Ja Kuningas sanoi Hamanille: se hopia olkon annettu sinulle; niin myös Kansa, tehdäxes heille mitäs tahdot.

12. Niin Kuningan kirjoittajat kutsuttin kolmandena päiwänä toistakymmendä ensimäisestä kuusta, ja kirjoitettin niin-
kuin Haman käski Kuningan
ten ja Maanherrain tygö,
tänne maakundiin, ja jokaitzen Kan
päämiesten tygö siellä ja täällä,
kungin Kansan kirjoituxen jälkeen,
heidän kielellänsä: Kuningas A
weruxen nimellä oli se kirjoitettu,
Kuningan sormuxella lukittu.

13. Ja kirjat lähetettin juoxew
kautta kaikkiin Kuningan maakun
hukuttamaan, tappamaan ja telo
maan kaikkia Judalaisia, nuori
wanhoja, lapsia ja waimoja yh
päiwänä, kuin oli kolmastoistaky
nes päiwä toisesta kuusta toista
mendä, se on Kuu Adar; ja ry
mään heidän saalinsa.

14. Kirja oli näin: käsky on
nettu kaikkiin maakundiin, julist
kaikille Kansoille; että heidän pit
leman sinä päiwänä walmit.

15. Ja juoxewat menit kiirusti
ningan käskyn jälkeen: Ja käsky
nettin Susanin linnasa: Ja Kuni
ja Haman istuit ja joit, mutta
sanin Kaupungi oli hämmästyxisä.
Esth. 4: 8.

4. Luku.

Mardochain murhe ja anomus. Esther
kää mennä Kuningan tygö, paasto

Sittekuin Mardochai ymmärsi k
mitä tapahtunut oli, rewäis
waattensa, ja puetti itzensä säkill
tuhwalla; ja meni keskelle Kaupun
ja huusi suurella äänellä ja surk
Jon. 3: 6.

2. Ja tuli Kuningan portin e
sillä ei ollut luwallinen yhdengän
nä Kuningan portista sisälle, j
yllä säkki oli.

3. Ja Judalaisilla oli suuri p
kaikisa maakunnisa, joihin Kuni
sana ja käsky tuli, ja moni paa
itki ja murhehti, ja makais säk
tuhwasa.

4. Niin Estherin piikat ja h
Kamaripalweliansa tulit ja ilmoitti
hänelle: Niin Drottningi pelkäsi
win, ja lähetti waattet Mardoc
yllensä pukea, ja käski säkin p
yltänsä pois, mutta ei hän o

5. Niin Esther kutsui Hatach

ngan Kamaripalwelian, joka hänen
ejänsä seisoi, ja käski hänen Mar=
chain tygö, tiedustamaan mikä se on,
mingätähden hän niin teki.
6. Niin Hatach meni Mardochain
gö kaupungin katulle, Kuningan por=
i eteen.
7. Ja Mardochai sanoi hänelle
ikki mitä hänelle tapahtunut oli, ja
i hopian kuin Haman oli luwannut
mita Kuningan tawaroihin Juda=
isten tähden, että he surmataisin.
8. Ja hän annoi hänelle kirjoituxen
tä käskystä, joka Susanisa oli an=
ttu, että he piti teloitettaman, osot=
tensa sen Estherille ja andaxensa hä=
lle tietä; että hän käskis hänen men=
Kuningan tygö, ja rukoilla händä
tansi Kansansa edestä.
Esth. 3: 15.
9. Ja kuin Hatach tuli ja ilmoitti
Estherille Mardochain sanat;
10. Puhui Esther Hatachille, ja
ski hänen Mardochaille (sanoa):
11. Kaikki Kuningan palweliat, ja
ningan maakundain Kansa tietäwät,
ä kuka ikänä mies eli waimo menee
ningan tygö sisälmäiselle kartanolle,
a ei ole kutzuttu, hänen duomionsa
, että hänen pitä kuoleman, muu=
in jos Kuningas ojenda kullaisen wal=
an hänen puoleensa, että hän eläis:
en minä ole kutzuttu kolmenakym=
nenä päiwänä Kuningan tygö.
12. Ja koska Estherin sanat sanot=
i Mardochaille;
13. Käski hän sanoa Estherille jäl=
n: älä luulekkan, ettäs päästät hen=
s kaikkein Judalaisten ehtoon, ehkäs
ningan huonesa olet.
14. Sillä jos sinä tähän aikaan
räti waikenet, niin Judalaiset saa=
at kuitengin awun ja pelastuxen mual=
, ja sinä ja sinun Isäs huone pitä
tte hukkuman: Ja kuka tietä jos sinä
et tämän ajan tähden tullut Kunin=
an waldakundaan?
15. Esther käski Mardochaita was=
ata:
16. Mene ja kokoo kaikki Judalai=
t, kuin Susanisa owat, ja paastokat
minun edestäni, ettet te syö eikä juo
kolmena päiwänä yöllä eli päiwällä,
minä paaston myös piikoineni, ja niin
minä menen Kuningan tygö käskyäkin
wastan, jos minä hukun niin minä
hukun.
17. Mardochai meni ja teki kaikki
niinkuin Esther hänelle käski.

5. Luku.

Esther löytää armon Kuningan edesä ja
kutzuu händä pitoon. Haman syttyy
kiukkuun, ja anda muitten neu=
wosta rakenda hirsipuun.

Ja kolmandena päiwänä puetti Esther
itzensä Kuningallisiin waatteisiin,
ja meni kartanoon Kuningan huonen
tygö, sisälliselle puolelle Kuningan huo=
nen kohdalle: Ja Kuningas istui Ku=
ningallisella istuimellansa Kuningallisesa
huonesansa, juuri huonen owen kohdalla.
2. Ja kuin Kuningas näki Drott=
ningi Estherin seisowan kartanolla,
löysi hän armon hänen edesänsä: ja
Kuningas ojensi kullaisen waldikan,
joka oli hänen kädesänsä Estherin puo=
leen, niin Esther astui edes, ja rupeis
waldikan päähän.
3. Ja Kuningas sanoi hänelle: Drott=
ningi Esther, mikä sinun on? ja mi=
täs anot? puoleen minun waldakundaani
asti, pitä sinulle annettaman.
4. Esther sanoi: jos Kuningalle kel=
paa, niin tulkon Kuningas ja Haman
tänäpänä siihen pitoon, kuin minä olen
walmistanut hänelle. Esth. 7: 1.
5. Ja Kuningas sanoi: kiiruhtakat,
että Haman tekis kuin Esther on sa=
nonut: niin Kuningas ja Haman tulit
pitoon, jonga Esther oli walmistanut.
6. Ja Kuningas sanoi Estherille
sittekuin hän oli wiinaa juonut: mitäs
pyydät, se pitä sinulle annettaman: ja
mitäs anot? waikka se olis puoli wal=
dakunnasta, se pitä tapahtuman.
7. Niin Esther wastais ja sanoi:
minun rukouxeni ja anomiseni on:
8. Jos minä olen löytänyt armon
Kuningan edesä, ja jos se kelpaa Ku=
ningalle anda minulle minun rukouxeni,
ja tehdä minun anomiseni; niin tulkon
Kuningas ja Haman siihen pitoon,
kuin minä walmistan heille, niin minä
teen huomena niinkuin Kuningas on
sanonut.

9. Niin Haman meni ulos sinä päiwänä iloisansa ja rohkialla sydämellä. Ja koska hän näki Mardochain Kuningan portisa, ettei hän nosnut eikä siastansa liikahtanut hänen edesänsä, tuli hän täyteen wihaa Mardochain päälle.

10. Mutta Haman pidätti itzensä, ja kuin hän tuli kotjansa, lähetti hän ja annoi kutzua ystäwänsä, ja emändänsä Serexen.

11. Ja Haman luetteli heille rikkaudensa kunnian, ja lastensa paljouden; ja kaikki kuinga Kuningas oli hänen tehnyt niin suurexi, ja että hän oli korotettu Kuningan Päämiesten ja palwelian ylitze.

12. Sanoi myös Haman: ja Drottningi Esther ei andanut yhtäkän kutzua Kuningan kanßa siihen pitoon kuin hän walmisti, paitzi minua: ja minä olen myös huomenisexi kutzuttu hänen tygönsä Kuningan kanßa.

13. Mutta kaikista näistä ei minulle mitäkän kelpaa, niinkauwan kuin minä näen sen Judalaisen Mardochain istuwan Kuningan portisa.

14. Niin sanoi hänen emändänsä Seres, ja kaikki hänen ystäwänsä hänelle: walmistettakon yxi puu, wiittäkymmendä kyynärätä korkia, ja sano huomena Kuningalle, että Mardochai siihen hirtetäisiin, niin sinä menet iloisas Kuningan kanßa pitoon. Se kelpais Hamanille, ja puu walmistettin.

6. Luku.

Kuningas anda lukea aikakirjaa. Haman saa käskyn, täytyy kunnioitta Mardochaita ja murhehti.

Ja sinä yönä ei saanut Kuningas unda: ja hän käski tuotaa aika= ja muisto=kirjat, ja ne luettin Kuningan edesä. Esth. 2: 23.

2. Niin löyttin kirjoitettu, kuinga Mardochai oli tietä andanut, että kaxi Kuningan Kamaripalweliata, Bigthana ja Theres, owen wartiat, olit aikoinet heittää kätensä Kuningas Ahasweruxen päälle. Esth. 2: 21, ic.

3. Ja Kuningas sanoi: mitä kunniata eli hywää me olemme Mardochaille sen edestä tehnet? Niin sanoit Kuningan palweliat, jotka händä p[illegible] welit: ei ole hänelle mitän tapahtun[illegible]

4. Ja Kuningas sanoi: kuka ka[illegible] nolla on? ja Haman käweli ul[illegible] kartanolla Kuningan huonen edesä, noaxensa Kuningalle, että Mard[illegible] piti hirtettämän siihen puuhun, [illegible] hän oli händä warten walmistann[illegible]

5. Ja Kuningan palweliat [illegible] hänelle: katzo, Haman seisoo p[illegible] Kuningas sanoi: tulkan sisälle.

6. Ja kuin Haman tuli, sano[illegible] ningas hänelle: mitä sille miehelle [illegible] tehtämän, jota Kuningas tahtoo [illegible] nioitta? Ja Haman ajatteli syd[illegible] sänsä: ketästä Kuningas paremmin [illegible] too kunnioitta kuin minua?

7. Ja Haman sanoi Kuningall[illegible] mies jota Kuningas tahtoo kunni[illegible]

8. Pitä puetettaman Kuningall[illegible] waatteilla, joita Kuningas itze pit[illegible] tuotaman se hewoinen jolla Kun[illegible] ajaa, ja että Kuningallinen Kr[illegible] pannaisiin hänen päähänsä.

9. Ja waattet ja hewoinen pit[illegible] nettaman yhden Kuningan Pääm[illegible] käteen, joka on ylimmäisistä Pää[illegible] histä, että hän puetais sen mi[illegible] jota Kuningas tahtoo kunnioitta, annais hänen ajaa hewoisen [illegible] Kaupungin katuilla, ja huutaa [illegible] edellänsä: näin pitä sille miehelle [illegible] tämän, jota Kuningas tahtoo kunn[illegible]

10. Kuningas sanoi Hamanille: [illegible] ruhda, ota waattet, ja hewoinen, [illegible] kuin sinä olet sanonut, ja tee [illegible] Mardochain Judalaisen kanßa, [illegible] istuu Kuningan portisa: ja älä [illegible] mitän puuttua kaikista näistä kuin [illegible] puhunut olet.

11. Niin Haman otti waattet, [illegible] hewoisen, ja puetti Mardochain, [illegible] annoi hänen ajaa Kaupungin kat[illegible] ja huusi hänen edellänsä: näin [illegible] miehelle tehdän, jota Kuningas t[illegible] kunnioitta.

12. Ja Mardochai palais Ku[illegible] gan porttiin: mutta Haman men[illegible] rusti kotiansa murhehtien, ja pe[illegible] päällä.

13. Ja Haman jutteli emän[illegible] Serexelle ja kaikille ystäwillens[illegible]

hänelle tapahtunut oli: Niin sa-
noit hänen wiisansa, ja hänen emän-
tänsä Seres hänelle: jos Mardochai
on Judalaisten siemenestä, jonga edesä
olet ruwennut langemaan; niin et
woi mitän händä wastan, mutta
sinun täytyy peräti hänen edesänsä
langeta.
4. Koska he wielä parhallansa hä-
nen kanßansa puhuit; tulit Kuningan
kamaripalweliat, ja kiiruhdit Hama-
nin pitoon, jonga Esther oli walmis-
tanut.

7. Luku.

Kuningas kysyy Estherin anomusta, ja hän rukoilee pelastamista Hamanin juoneista. Haman hirtetään.

Koska Kuningas tuli ja Haman pi-
toon Drottningi Estherin tygö:
Esth. 5: 4, 5.
2. Sanoi Kuningas taas toisena
päiwänä Estherille, sittekuin hän oli
wiinaa juonut: mitäs rukoilet Drott-
ningi Esther sinulles annettaa, ja mi-
tä anot? ehkä se olis puoli Kunin-
gan waldakundaa, se pitä tapahtuman.
3. Drottningi Esther wastais, ja
sanoi: O Kuningas, jos minä olen
löytänyt armon sinun edesäs, ja jos
Kuningalle kelpaa; niin suokon minulle
minun hengeni, minun rukouxeni täh-
den, ja minun Kansani minun anomi-
seni tähden!
4. Sillä me olemma myydyt, minä
ja minun Kansani, teloitettaa, sur-
mattaa, ja hukutettaa: Ja jos me oli-
simma myydyt orjixi ja piikoixi, niin
minä olisin wai, eikä wihamies sitte-
kän palkitzisi Kuningalle sitä wahingota.
5. Kuningas Ahaswerus puhui ja
sanoi Drottningi Estherille: kuka se
on, eli kusa se on, joka tohtii senkaltaista
ajatella tehdäxensä?
6. Esther sanoi: se wihamies ja
wainoja on tämä paha Haman: ja
Haman peljästyi Kuningan ja Drott-
ningin edesä.
7. Ja Kuningas nousi wieraspidosta
wiinan tykö wihoisansa, ja meni
Salin yrttitarhaan: Ja Haman nousi
ja rukoili Drottningia hengensä edestä;
sillä hän näki hänellensä olewan wal-
mistetun onnettomuden Kuningalda.
8. Ja koska Kuningas tuli jällen
Salin yrttitarhasta siihen huoneseen, josa
he olit wiinaa juonet, nojais Haman
sille wuotelle, jolla Esther istui: Niin
sanoi Kuningas: tahtoko hän Drott-
ningille tehdä myös wäkiwaldaa minun
läsnä ollesani huonesa? koska se sana
tuli Kuningan suusta ulos, peitit he
Hamanin caswot.
9. Ja Harbona yxi Kuningan Ka-
maripalwelioista sanoi Kuningalle: katzo,
Hamanin kartanolla seisoo yxi puu wiit-
täkymmendä kyynärätä korkia, jonga
hän teki Mardochaita warten, joka hy-
wää puhui Kuningan edestä. Niin sanoi
Kuningas: hirtettäkän hän siihen.
10. Niin he hirtit Hamanin siihen
puuhun, jonga hän teki Mardochaita
wasten: ja niin asettui Kuningan wiha.

8. Luku.

Mardochain kunnia. Estherin rukous; käsky Judalaisten murhamisesta palautetaan, josta he iloitzewat.

Sinä päiwänä annoi Kuningas Ahas-
werus Drottningi Estherille Ha-
manin Judalaisten wihollisen huonen:
Ja Mardochai tuli Kuningan eteen:
sillä Esther ilmoitti mikä hän hänelle oli.
Esth. 2: 20.
2. Ja Kuningas otti sormuxensa,
jonga hän oli andanut Hamanilda pois
ottaa, ja annoi Mardochaille. Ja Es-
ther pani Mardochain Hamanin kar-
tanon päälle. Esth. 3: 10.
3. Ja Esther puhui wielä Kunin-
galle, ja langeis hänen jalkainsa juu-
reen, itki, ja rukoili händä palautta-
maan Hamanin Agagilaisen pahutta,
ja hänen aikomustansa kuin hän oli
ajatellut Judalaisia wastan.
4. Niin Kuningas ojensi kullaisen
waldikan Estherin puoleen: Ja Esther
nousi ja seisoi Kuningan edesä;
5. Ja sanoi: jos Kuningalle kelpaa,
ja jos minä olen armon löytänyt hä-
nen edesänsä, ja jos se on Kuningalle
sowelias, ja minä kelpan hänelle; niin
kirjoitettakon ja otettakon takaperin
kaikki Hamanin Medathan Agagilaisen
pojan aikoimuskirjat, jotka hän on

kirjoittanut, että kaikki Judalaiset surmataisin kaikisa Kuningan maakunnisa.

6. Sillä kuinga minä woin nähdä sitä pahutta kuin minun Kansalleni tulis? ja kuinga minä woin nähdä että minun sukukundani niin teloitetan?

7. Niin Kuningas Ahaswerus sanoi Drottningi Estherille, ja Mardochaille Judalaiselle: katzo, minä olen andanut Estherille Hamanin huonen, ja hän hirtettin puuhun, että hän laski kätensä Judalaisten päälle.

8. Niin kirjoittakat siis te Judalaisten puolesta Kuningan nimeen, niinkuin te itze tahdotte, ja painakat sinetti Kuningan sormuxella: sillä sitä kirjoitusta, joka Kuningan nimellä kirjoitetan, ja Kuningan sormuxella sinetti painetan, ei taita otetta takaperin.

9. Silloin kutzuttin Kuningan kirjoittajat kolmandena kuukautena, se on Siwan Kuu, kolmandena päiwänä kolmattakymmendä: ja kirjoitettin juuri niinkuin Mardochai käski, Judalaisten tygö, ja hallitzioitten tygö, maan wanhimmitten ja maakundain päämiesten tygö, Judiasta Ethiopiaan asti, joita oli sata ja seitzemänkolmattakymmendä maakundaa, kungin maakunnan kirjoituxen jälkeen, jokaitzen Kansan tygö heidän kielellänsä: ja Judalaisten tygö heidän kirjoituxensa jälkeen, ja heidän kielellänsä.

10. Ja kirjoitettin Kuningas Ahasweruxen nimellä, ja sinetti painettin Kuningan sormuxella: ja hän lähetti kirjat hewoisilla, nopiammilla orheilla, ja nuoreilla Muuleilla ajawaisten kautta.

11. Että Kuningas sallei Judalaiset kusakin Kaupungisa koota heitänsä, ja warjella heidän hengensä, ja teloitta, tappa, ja hukutta kaikkein Kansain ja maakundain sotawäen, jotka heitä waiwaisit, lapsinensa ja waimoinensa; ja ryöstää heidän saalinsa:

12. Yhtenä päiwänä kaikisa Kuningas Ahasweruxen maakunnisa, kolmandenatoistakymmenendenä päiwänä toisesta kuusta toistakymmendä, se on Kuu Adar.

13. Ja kirjoisa oli, että käsky oli annettu kaikkiin maakundiin julistetta kaikille Kansoille; että Judalaiset olisit sinä päiwänä walmit kostamaan [illegible] hollisillensa. Esth. 8: 13. [illegible]

14. Ja liukkailla orheilla ja [illegible] waisilla muuleilla ajawaiset [illegible] tajat ajoit nopiasti, ja kiirusti K[illegible] gan sanan jälkeen: ja se käsky [illegible] Susanin linnasa ylös.

15. Ja Mardochai läxi Ku[illegible] tykö Kuningallisisa waatteisa, [illegible] ja walkeisa, ja suurella kuldakru[illegible] ja kallilla liinaisella hamella ja [illegible] puralla: ja Susanin Kaupungi [illegible] ja riemuitzi.

16. Sillä sinne oli tullut w[illegible] ja ilo, riemu ja kunnia Juda[illegible]

17. Ja kaikisa maakunnisa ja [illegible] pungeisa, joihin Kuningan sana ja [illegible] tuli, oli ilo ja riemu Judalais[illegible] kellä, pito ja hywät päiwät: ja [illegible] maan Kansasta tuli Judalaiset[illegible] Judalaisten pelko tuli heidän pää[illegible]

9. Luku.

Judalaiset teloittawat monda tuha[illegible] hollistansa, ja sinä yhdesä Haman[illegible] pojat. Purimin juhla.

Ja toisna kuukautena toistakym[illegible] Adarin Kuulla, kolmande[illegible] wänä toistakymmendä, jona Ku[illegible] sana ja käsky oli tullut, että to[illegible] piti tapahtuman; juuri sinä pä[illegible] jona Judalaisten wiholliset toiwo[illegible] litzewansa heitä, käännyi niin että [illegible] dalaiset wallitzit heidän wihollis[illegible] Esth. 3: 13. Luku 8: 13.

2. Niin Judalaiset kokoisit [illegible] Kaupungeihinsa kaikisa Kuningas [illegible] weruxen maakunnisa, laskemaan k[illegible] niitten päälle, jotka heille pahutta [illegible] doit, ja ei yxikän woinut seisoa [illegible] wastan; sillä kaikki Kansa pelkäis [illegible]

3. Ja kaikki maakundain pää[illegible] ja Hallitziat, ja maanwanhimm[illegible] Kuningan wirkamiehet ylistit Ju[illegible] sia: sillä Mardochain pelko tuli [illegible] päällensä.

4. Sillä Mardochai oli suur[illegible] ningan huonesa, ja hänen sa[illegible] kuului kaikkiin maakundiin, [illegible] Mardochai menestyi, ja tuli [illegible]

5. Niin Judalaiset löit [illegible] hamiehensä miekalla, tapoit ja [illegible]

dän: ja teit niitten kanßa oman tah=
sa jälkeen jotka heitä wihaisit.
6. Ja Susanin linnasa löit Juda=
set wiisisataa miestä kuolliaxi, ja
utit heidän.
7. Wielä päälliseksi tapoit he Par=
dathan, Dalphonin, Aspathan,
8. Porathan, Adalian, Aridathan,
9. Parmastan, Arisain, Aridain,
ajesathan;
10. Kymmenen Hamanin poikaa,
a oli Medathanin poika Judalaisten
hamies: mutta ei he ruwennet hei=
t saaliseensa.
11. Silloin tuli tapettuitten luku
sanin linnaan, Kuningan eteen.
12. Ja Kuningas sanoi Drottningi
therille: Susanin Kaupungisa owat
dalaiset tappanet ja hukuttanet wiisi=
aa miestä, ja kymmenen Hamanin
kaa: mitäs luulet heidän muisa
ningan maakunnisa tehnen? mitäs
odät sinulles annetta? ja mitäs wielä
et sinulles tehtä?
13. Esther sanoi: jos Kuningalle
paa, niin andakon myös Judalaisten
omena tehdä Susanisa tämän päi=
sen käskyn jälkeen; että he hirtäi=
kymmenen Hamanin poikaa puuhun.
14. Ja Kuningas käski niin tehdä,
se käsky lyötin Susanisa ylös: ja
mmenen Hamanin poikaa hirtettin.
15. Ja Judalaiset kokoisit itzensä
tka Susanisa olit, neljändenä päi=
änä toistakymmendä Adar Kuusta,
tapoit kolmesataa miestä Susanisa;
utta heidän saaliseensa ei he ruwennet.
16. Mutta muut Judalaiset Kunin=
an maakunnisa tulit kokoon, ja war=
lit hengeänsä, saadaxensa lepoa wi=
ollisildansa; ja tapoit wihollisistansa
iisikahdexattakymmendä tuhatta, mut=
a ei he ruwennet saaliseen.
17. (Se tapahtui) kolmandenatoista=
ymmenendenä päiwänä Adar Kuus=
a, ja he lewäisit neljändenätoistakym=
menendenä päiwänä siitä kuusta: sen
e teit pidon ja ilon päiwäxi.
18. Mutta Judalaiset kuin Susa=
nisa olit, tulit kokoon kolmandenatoista=
kymmenendenä, ja neljändenätoistakym=
menendenä päiwänä, ja lewäisit wiiden=
denätoistakymmenendenä päiwänä: ja
teit sen päiwän pidon ja ilon päiwäxi.
19. Sentähden Judalaiset jotka a=
suit maan kylisä ja wähisä Kaupun=
geisa, teit sen neljännentoistakymmenen=
nen päiwän Adar Kuusta ilon ja pi=
don päiwäxi, ja lähetit lahjoja toinen
toisellensa.
20. Ja Mardochai kirjoitti nämät
teot: ja lähetti kirjat kaikille Judalaisille,
jotka olit kaikisa Kuningas Ahaswerus=
xen maakunnisa, sekä lähes että kauwas.
21. Ja asetti heille että he pidäisit
joka wuosi sen neljännentoistakymme=
nennen ja wiidennentoistakymmenennen
päiwän Adar Kuusta;
22. Niitten päiwäin jälkeen, joina
Judalaiset olit tullet lepoon wihollis=
tensa edestä, ja sen kuukauden, jona
heidän surunsa on iloxi käändynyt, ja
heidän murhensa hywixi päiwixi; että
he ne pidäisit pito ja ilo päiwinä, ja
lähetäisit lahjoja toinen toisellensa, ja
jakaisit waiwaisille.
23. Ja Judalaiset otit wastan teh=
däxensä sen kuin he ennen olit ruwen=
net; ja kuin Mardochai heidän tygön=
sä kirjoitti.
24. Sillä Haman Medathan Aga=
gilaisen poika, kaikkein Judalaisten wi=
hollinen oli ajatellut hukutta kaikkia
Judalaisia, ja annoi heittää Pur, se
on arpaa, murendaxensa ja hukutta=
xensa heitä. Esth. 3: 7.
25. Ja koska Esther oli mennyt
Kuningan tygö: ja hän puhunut, että
hänen paha aikoimisensa, kuin hän oli
ajatellut Judalaisia wastan, käättin
kirjoitusten kautta hänen oman päänsä
päälle: ja kuinga hän ja hänen poi=
kansa ripustettin puuhun.
26. Siitä he nämät päiwät kutzuit
Purim, arwan nimen jälkeen; sekä sen
että kaikkein tämän kirjan sanain jäl=
keen: ja mitä he olit itze nähnet, ja
kuinga heille on tapahtunut.
27. Ja Judalaiset sääsit sen, ja o=
tit päällensä ja heidän siemenensä pääl=
le, ja kaikkein niitten päälle, jotka itzen=
sä annoit heidän tygönsä, ettei ne hyl=
jää niitä kahta päiwää, waan pitäwät
ne joka wuosi, heidän kirjoituxensa ja
aikansa jälkeen:

28. Ettei näitä päiwiä pitänyt unhotettaman, mutta pidettämän heidän lastensa lapsilda, ja kaikilda heidän sukukunnildansa, kaikisa maakunnisa ja Kaupungeisa. Nämät owat Purimin päiwät, joita ei pidä hyljättämän Judalaisten seasa, ja heidän muistonsa ei pidä unhotettaman heidän siemenesänsä.

29. Ja Drottningi Esther Abihailin tytär, ja Mardochai Judalainen kirjoitit kaikella woimalla toisen kerran, wahwistaxensa Purimin kirjan.

30. Ja lähetti kirjat kaikille Judalaisille, sataan ja seitzemäänkolmattakymmeneen Ahasweruxen waldakunnan maakundaan, rauhan ja totuden sanoilla:

31. Wahwistaxensa näitä Purimin päiwiä heidän määrätyillä ajoillansa, niinkuin Mardochai Judalainen ja Drottningi Esther olit heille säättänet; niinkuin he olit itze päällensä ottanet, ja siemenensä päälle, sen määrätyn paaston ja heidän huutonsa.

32. Ja Esther käski ja wah[...] nämät Purimin menot, ja että ne [...] kirjaan kirjoitettaman.

10. Luku.

Kuningan woima ja wäkewys; Ma[...] dochain armo.

Ja Kuningas Ahasweerus laski [...] maan päälle, ja luotoin [...] merellä.

2. Mutta kaikki hänen työnsä, [...] mansa ja wäkewydensä, ja Mar[...] suuri kunnia kuin Kuningas [...] suurexi teki: eikö ne ole kirj[...] Median ja Persian Kuningasten [...] kirjasa?

3. Sillä Mardochai Judalai[...] toinen Kuningas Ahasweruxe[...] wäkewä Judalaisten seasa, ja o[...] weljeinsä paljouden keskellä: jok[...] Kansansa parasta, ja puhui p[...] päin kaiken siemenensä puolesta.

Estherin Kirjan loppu.

Jobin Kirja.

1. Luku.

Jobin jumalisuus, kiusaus, kärsiwällisyys.

Yxi mies oli Usin maalla nimeldä Job: ja se mies oli waka, ja hurskas, ja Jumalata pelkäwäinen, ja wältti pahaa.

2. Ja hänelle oli syndynyt seitzemän poikaa, ja kolme tytärtä.

3. Ja hänen karjansa oli, seitzemän tuhatta lammasta, kolme tuhatta Kamelia, wiisisataa paria härkiä, ja wiisisataa aasia, ja myös sangen paljo perhettä: Ja se mies oli woimallisembi kuin kaikki jotka idäisellä maalla asuit.

4. Ja hänen poikansa menit ja teit pidon, huonesansa itzekukin päiwänänsä; ja lähetit ja annoit kutzua kolme sisartansa syömään ja juomaan kanssansa.

5. Ja koska pidon päiwät olit kulunet, lähetti Job ja pyhitti heitä, ja nousi aamulla warhain, ja uhrais polttouhria kaikkein heidän lukunsa jälkeen. Sillä Job ajatteli: minun poika[...] wat taitanet syndiä tehdä, ja u[...] tanet Jumalan sydämesänsä. [...] teki Job jokapäiwä.

6. Mutta se tapahtui yhtenä [...] wänä, että Jumalan lapset tul[...] astuit HERran eteen: tuli myös [...] tan heidän kanssansa. Job. [...]

7. Mutta HERra sanoi Sata[...] le: kusta sinä tulet? Satan w[...] HERraa, ja sanoi: minä olen k[...] ja waeldanut ymbäri maan.
1 Pet. 5: 8.

8. Niin sanoi HERra Satan[...] Etkö sinä ole ottanut waaria m[...] palweliastani Jobista? sillä ei h[...] wertaistansa ole maalla; hän on [...] ja hurskas, Jumalata pelkäwäinen [...] ja wälttää pahaa.

9. Satan wastais HERraa, ja [...] noi: turhango Job pelkää Jumala[...]

10. Etkös ole piirittänyt hän[...] hänen huonettansa, ja kaikkia [...] nellä on ymbäri? sinä olet [...]

n käsialansa, ja hänen tawaransa
lewitetty maasa.
11. Mutta ojenna kätes ja tartu
keen hänen saatuunsa, mitämax hän
puu sinusta kasiwois edesä.
12. HERra sanoi Satanalle: katzo,
i hänen tawaransa olkon sinun
säs, ainoasta älä häneen kättäs sa=
Silloin läxi Satan HERran

13. Mutta sinä päiwänä koska hä=
poikansa ja tyttärensä söit, ja joit
a wanhimman weljensä huonesa;
14. Tuli sanansaattaja Jobin tygö,
noi: härjillä kynnettiin, ja aasit
t läsnä laitumella:
15. Niin he tulit rikkasta Arabiasta
t ne, ja löit palweliat miekan
: ja minä ainoastani yxin pää=
omaan sinulle.
16. Koska hän wielä puhui, tuli
n ja sanoi: Jumalan tuli langeis
asta, ja sytytti lambat ja palwe=
ja poltti ne: ja minä ainoastani
pääsin sanomaan sinulle.
17. Koska hän wielä puhui, tuli
ja sanoi: Chaldealaiset teit kolme
oa, ja hyökköisit Kamelein päälle,
t ne pois, ja löit palweliat mie=
terällä: ja minä ainoastani yxin
n sanomaan sinulle.
18. Koska hän wielä puhui, tuli
ja sanoi: sinun poikas ja tyttäres
ja joit wiinaa wanhimman wel=
huonesa:
19. Ja katzo, suuri tuulispää tuli
esta, ja sysäis neljään huonen
kaan, ja se langeis nuorukaisten
e, niin että he kuolit: ja minä
astani yxin pääsin sanomaan sinulle.
20. Silloin Job nousi, ja rewäis
ttensa, ja rewei päätänsä: ja lan=
maahan ja rukoili:

1 Mos. 37: 34. Esr. 9: 3.

21. Ja sanoi: Alasti olen minä
äitini kohdusta, ja alasti pitä
sinne jällen menemän: HER=
noi, ja HERra otti: HERran
olkon kiitetty.

Saarn. 5: 14. 1 Tim. 6: 7.

22. Näisä kaikisa ei rikkonut Job:
nut tyhmästi Jumalata wastan.

2. Lukú.

Jobin waiwat, pilkka, ystäwät.

Ja se tapahtui yhtenä päiwänä, kos=
ka Jumalan lapset tulit ja astuit
HERran eteen; että Satan myös tuli
heidän kanßansa, ja astui HERran
eteen.
2. Silloin sanoi HERra Satanal=
le: kusta sinä tulet? Satan wastais
HERraa, ja sanoi: minä olen käynyt
ja waeldanut ymbäri maan.
3. Ja HERra sanoi Satanalle:
etkös ole ottanut waaria minun pal=
weliastani Jobista? sillä ei hänen wer=
taistansa ole maalla, hän on waka ja
hurskas ja Jumalata pelkäwäinen mies,
ja wälttä pahaa; ja pysyy wielä wa=
kudesansa, ja sinä yllytit minua händä
häwittämään ilman syytä.

Job. 1: 6, 7, 8.

4. Satan wastais HERraa, ja sa=
noi: nahka nahasta, ja kaikki mitä ih=
misesä on, anda hän hengensä edestä.
5. Mutta ojenna kätes ja rupee
hänen luihinsa ja lihaansa; mitämax
hän luopuu sinusta kasiwois edesä.

Job. 1: 11.

6. HERra sanoi Satanalle: katzo,
hän olkon sinun kädesäs; kuitengin
säästä hänen hengeänsä.
7. Silloin läxi Satan HERran
tykö, ja löi Jobin pahoilla paisumil=
la, hänen kandapäästänsä kiireseensä asti.
8. Ja hän otti sawiastian ja kaapei
händänsä sillä, ja istui tuhwasa.
9. Ja hänen emändänsä sanoi hä=
nelle: wieläkös pysyt wakuudesas? siuna
Jumalata, ja kuole.
10. Mutta hän sanoi hänelle: sinä
puhut niinkuin tyhmät waimot puhu=
wat. Jos me olemme hywää saanet
Jumalalda, eikö myös meidän pidä
ottaman pahaa wastan? Kaikisa näisä
ei Job syndiä tehnyt huulillansa.
11. Koska Jobin kolme ystäwätä
kuulit kaiken sen onnettomuden kuin
hänelle tullut oli, tulit he itzekukin
paikkakunnastansa: Eliphas Themanis=
ta, Bildad Suahsta, ja Zophar Nae=
masta: ja kokonnuit ynnä tulemaan
armahtelemaan ja lohduttamaan händä.

San. l. 27: 10.

12. Ja koska he nostit taamba silmänsä, ei he händä tundenet, ja he korotit äänensä ja itkit: ja jokainen rewäis waattensa, ja heitit tomua päänsä päälle taiwasta kohden:

13. Ja istuit hänen kanßansa maan päällä seitzemän päiwää ja seitzemän yötä, ja ei sanakan hänen kanßansa puhunet; sillä he näit hänen kipunsa sangen suurexi. Rom. 12: 15.

3. Luku.

Job kiroo syndymäpäiwäänsä, ja toiwottaa itzellensä tuonelan lepoa.

Sitte awais Job suunsa ja kirois päiwänsä. Jer. 15: 10.

2. Ja Job wastais, ja sanoi:

3. Se päiwä olkon kadotettu, jona minä syndynyt olen: Ja se yö jona sanottin: mies on siinnyt. Jer. 20: 14.

4. Se päiwä olkon pimiä, ja älkön Jumala kysykö ylhäldä sen perään: älkön kirkkaus paistako hänen päällensä.

5. Pimeys ja kuolon warjo peittäkön hänen, olkon pilwi hänen päällänsä; ja musta päiwän sumu tehkän hänen kauhiaxi.

6. Sen yön käsittäkön pimeys, ja älkän iloitko wuosikautten päiwäin seasa; ja älkän tulko kuukautten lukuun.

7. Katzo, olkon se yö yxinäinen; ja älkön yhtäkän iloa tulko siihen.

8. Ne kuin päiwää kirowat, he kirotkan sitä; ne kuin owat walmit herättämään Lewiathania.

9. Sen tähdet olkan pimiät hämäräsänsä, odottakan walkeutta, ja ei tulwo; ja älkön nähkö aamuruskon silmän ripsiä.

10. Ettei se sulkenut minun kohtuni owea: ja ei kätkenyt onnettomutta minun silmäini edestä.

11. Mixen minä kuollut äitini kohdusta? mixen minä läkähtynyt äitini kohdusta tulduani? Job. 10: 18.

12. Mixi he owat ottanet minun helmaansa? Mixi minä olen nisiä imenyt?

13. Niin minä nyt makaisin, olisin alallansa; lewäisin, ja minulla olis lepo:

14. Maan Kuningasten ja Neuwoitten kanßa; jotka heillensä rak
sitä kuin kylmillä on:

15. Eli Päämiesten kanßa, j
kuldaa on; ja heidän huonensa
nä hopiata:

16. Eli niinkuin keskensyndyne
kettyt, ja en olisikan: niinkuin
lapset, jotka ei koskan walkeutta n

17. Siinä täytyy jumalattoma
kata wäkiwallastansa: Siinä owat
wosa, jotka paljo waiwaa nähnet
Ilm. 14: 13.

18. Siinä on sangeilla rauha
ten kanßa, ja ei kuule waatian ä

19. Siinä owat sekä pienet että
ret, ja palweliat wapat isännis

20. Mixi walkeus on annettu
waisille, ja elämä murhellisille sydä

21. Niille jotka odottawat ku
ta, ja ei hän tule; ja kaiwaisit
ennenkuin aarnihautaa?

22. Niille jotka kowin iloitzew
riemuitzewat, että he saisit hau

23. Ja sille miehelle, jonga tie
ketty on; ja hänen edestänsä J
lalda peitetty? Job. 19: 8.

24. Sillä minun leipäni
minä huokan, ja minun parkuni
datetan niinkuin wesi.
Ps. 42: 4. Ps. 80: 6.

25. Sillä jota minä pelkäisin
tuli minun päälleni: Ja sitä kui
nä kartin, tapahtui minulle.

26. Engö minä ollut onnelli
engö minä ollut rauhasa? eikö mi
ollut hywä lepo? ja nyt senkalt
lewottomus tulee.

4. Luku.

Eliphas nuhtelee Jobia, että hän on
mätöin ja syndinen.

Ja Eliphas Themanista wastais,
sanoi:

2. Jos joku sinun kanßas r
puhumaan, mitämax et sinä sitä
mutta kuka taitaa wai olla?

3. Katzo, sinä olet monda n
nut, ja wahwistanut wäsyneitä
Es. 35: 3.

4. Sinun puhes on ojenda
genneita; ja wapisewaisia polwia
wistanut.

5. Mi

[illegible] että se nyt tulee sinun
[illegible], niin sinä wäsyit, ja että se
[illegible] sinun päälles, niin sinä pel-
[illegible]
Tämäköstä on sinun (Jumalan)
[illegible] sinun uskalluxes, sinun toiwos
[illegible]n wakuudes.
Muista nyt, kusa joku wiatoin
[illegible]kkunut? eli kusa hurskat owat
hawitetyt?
Niinkuin minä kyllä nähnyt olen,
[illegible]in kyndäwät wääryden, ja on-
[illegible]uden kylwäwät, sitä he myös
[illegible]wät. Gan. 1. 22: 8. Job. 15: 35.
Os. 10: 13. Gal. 6: 7, 8.
Että he owat Jumalan puhal-
[illegible]kautta kadonnet, ja hänen wi-
[illegible]hengeldä hukatut. Es. 11: 4.
Jalopeuran kiljumus, ja julma
[illegible]ran ääni, ja nuorten Jalo-
[illegible] hambat owat lowistetut.
Wanha Jalopeura hukkuu, ettei
[illegible]ole saalista: ja Jalopeuran po-
[illegible]itetan.
Ja minun tygöni on tullut sa-
[illegible] sana; ja minun korwani on
[illegible]wähäisen siitä.
Koska minä ajattelin yönäkyjä;
[illegible]ni langee ihmisten päälle:
Niin pelko ja wapistus tuli mi-
[illegible]älleni; ja kaikki minun luuni
[illegible]
Ja hengi meni minun siwuitze-
[illegible]kki minun karwani nousit ruu-
Silloin seisoi kuwa minun sil-
[illegible] edesä, jonga kaswoja en minä
[illegible]t; ja minä kuulin hiljaisen hy-
[illegible]äänen:
[illegible]inga on ihminen hurskambi
[illegible]mala? eli joku mies puhtambi
[illegible]joka hänen tehnyt on?
Job. 25: 4. Ps. 143: 2.
[illegible]apo, palwelioittensa seasa ei
[illegible]n uskollisutta, ja Engeleisänsä
[illegible]n tyhmyden.
Job. 15: 14, 15. 2 Pet. 2: 4.
[illegible]ga enämmin niisä kuin
[illegible]oneisa, niisä kuin owat
[illegible]n päälle; jotka toukkain
[illegible]uwat.
[illegible] aamusta ehtoseen asti,
[illegible]etan; ja ennenkuin he

sen hawaitzewat, he ijankaikkisesti huk-
kuwat.
21. Eikö heidän jälkeensäänensä pois
oteta? he kuolewat waan ei wiisaudesa.

5. Luku.

Eliphas osottaa, että Jumala rangaisee ainoasta jumalattomia, ja ehkä hän kurittaa jumalisia, niin hän anda heille awun ja holhouxen.

1. Niinitä siis, jos joku on, kuin kans-
sas todistaa: ja kenen tygö py-
histä sinä itzes käännät?
2. Mutta tyhmän tappaa wiha, ja
taitamattoman kuolettaa kiiwaus.
3. Minä näjin tyhmän juurtunen:
ja kiroisin kohta hänen huonettansa.
Ps. 37: 35.
4. Hänen lapsensa pitä oleman kau-
kana terweydestä; ja pitä rikki mur-
rettaman portisa, kusa ei yhtän autta-
jata ole.
5. Hänen elonsa pitä isowaisen syö-
män, ja orjantappuroista sen ottaman;
ja hänen kalunsa pitä ryöwärit niele-
män. Job. 18: 9.
6. Sillä ei waiwa käy ylös tomusta;
ja onnettomus ei kaswa maasta.
7. Waan ihminen syndyy onnetto-
muteen; niinkuin kuumain hiilten kipi-
nät singoilewat ylöskäsin.
8. Kuitengin tahdon minä Juma-
lasta tutkistella: Jumalasta minä tah-
don puhua:
9. Joka woimallisia töitä teke, joita
ei tutkia taitta; ja ihmeitä, joita ei
lukea taitta. Job. 9: 10. Ps. 72: 18.
Rom. 11: 33.
10. Joka anda saten maan päälle;
ja anda tulla weden teitten päälle.
11. Joka ylendä nöyrät korkeuteen;
ja korotta sortuja autuuteen.
1 Sam. 2: 7. Ps. 113: 7. Luc. 1: 52.
12. Hän teke kawalitten aiwoituxet
tyhjäxi; ettei heidän kätensä mitän
toimitta taida. Neh. 4: 15.
Ps. 33: 10. Es. 8: 10.
13. Hän käsittä taitawat kawalu-
desansa; ja pahain neuwo kukistetan:
1 Cor. 3: 19.
14. Että he päiwällä juoxewat pi-
meydesä, ja koperoitzewat puolipäiwänä
niinkuin yöllä. 5 Mos. 28: 29.

15. Ja hän autta köyhää miekasta, ja heidän suustansa, ja woimallisten kädestä.

16. Ja on köyhän turwa; että wääryys pitäis suunsa kiinni. Ps. 107: 42.

17. **Katzo, autuas on se ihminen jota Jumala kuritta; sentähden älä hyljää Kaikkiwaldian kuritusta:**
San. l. 3: 11. Hebr. 12: 5. Jac. 1: 12. Ilm. 3: 19.

18. Sillä hän haawoitta, ja sitoo: hän lyö, ja hänen kätensä terwexi teke.
5 Mos. 32: 39. 1 Sam. 2: 6. Os. 6: 1.

19. Kuudesta murhesta päästää hän sinun; ja seitzemännestä ei tule mitän pahutta sinulle. Ps. 91: 3, rc.

20. Kallilla ajalla wapahtaa hän sinun kuolemasta; ja sodasa miekasta.

21. Hän peittä sinun kielen ruoskasta: ja ei sinun pidä pelkämän häwitystä, koska se tulee.

22. Häwityxesä ja näljäsä sinä naurat: ja et pelkää metzän petoja:

23. Sillä sinun liittos pitä oleman kiwein kanßa kedolla: ja maan pedot pitä sinun kanßas rauhallisesti oleman.
Ps. 91: 12. Os. 2: 18.

24. Sinä ymmärrät että sinun majas on rauhasa: ja sinä oleskelet sinun asuinsiasas ilman synnitä.

25. Ja sinä saat ymmärtä, että sinun siemenes on suurexi tulewa; ja sinun wesas niinkuin ruoho maasa.

26. Ja sinä tulet wanhalla ijällä hautaan, niinkuin elositoma ajallansa korjatan. 1 Mos. 35: 29.

27. Katzo, sitä me olemme tutkinet, ja se on niin: kuule sitä, ja tunne sinä myös se hywäxes.

6. Luku.

Job wastaa Eliphasta, walittaa ystäwäinsä petollisuutta ja neuwoo heitä.

Niin Job wastais, ja sanoi:

2. Jos minun surkeuteni punnitaisin ja minun kärsimiseni yhtä haawaa lasketaisin waagan päälle;

3. Niin se olis raskambi kuin sanda meresä; sentähden owat minun sanani nieltyt ylös.

4. Sillä Kaikkiwaldian nuolet owat minusa, joitten myrkky särpää minun hengeni: ja Jumalan kauhistus ... keitta minua. 5 Mos. 32: 23. Ps. ...

5. Huutako metzäaasi koska hän... ruohoja on? ammuko härkä kosk... nellä on ruokaa?

6. Syödängö mautoinda ilman ... lata? eli maistako walkiainen ... ruskiaisen ymbärildä?

7. Jota minun sieluni ennen ... se on nyt minun ruokani ... kipuni tähden.

8. Joska minun rukouxeni t... tuis; ja Jumala annais minulle ... minä toiwon!

9. Että Jumala tahdois, ja ... minun rikki; ja päästäis kätensä ... kemään minua.

10. Niin olis minulla wielä ... lohdutus; ja minä wahwistuisin ... sairaudesani, ellei hän säästäisi ... en ole minä kuitengan kieldänyt ... hän puhetta.

11. Mikä on minun wäkeni, ... minä woisin toiwoa? ja mikä ... nun loppuni, että minun sieluni ... kärsiwäinen olla?

12. Ongo minun wäkeni kiw... Eli minun lihani waskinen?

13. Ei ole minulla kusan ap... minun saatuni on pois ajettu mi...

14. **Joka ei osota lähimmäis... laupiutta; hän hyljää Kaikkiwa... pelwon.**

15. Minun weljeni owat ... minua wastan, niinkuin oja, ja ... kuin wäkewä wirta ohitze mennet.
Job. 19: 19.

16. Jotka owat kauhiat jääs... jotka lumi peittä.

17. Koska helle heitä ahdistaa, ... heidän näändymän; ja koska ... on, pitä heidän katoman paik...

18. Heidän polkunsa poikkewat ... he raukewat tyhjään, ja hukkuwat...

19. He katzoit Themanin tie... kan Arabian polkuja he toiwoit.

20. Mutta heidän pitä ... tuleman, ratki surutoinna olles... heidän pitä häpemän siihen ...

21. Sillä et te nyt mitän ... että te näette surkeuden, ...

22. Olengo minä sanonut ...

minulle? eli andakat minun edestäni ahjoja teidän tawarastanne?

23. Ja pelastakat minua wihollisen ädestä; ja wapahtakat minua tyran=ein käsistä?

24. Opettakat minua, minä olen äneti: ja jota en minä tiedä, niin euwokat minua.

25. Kuinga wahwat owat oikeuden uhet? kuka teistä on se, joka sitä itta taitaa?

26. Te ajattelette sanoja, ainoasta hdellaxenne; ja teette sanoillanne e=ilewäisen mielen.

27. Te karkatte köyhän orwoin päälle; kaiwatte lähimmäisellenne kuoppaa.

28. Mutta että te nyt tahdotte, n katzokat minun päälleni; jos minä än edesänne walhettelen.

29. Palaitkat nyt, olkon pois wää=s: tulkat jällen; minun wastauxeni ä oikia oleman.

30. Ongo minun kielesäni wääryyt=, eikö minun suun lakeni ymmärrä hwoja? Job. 27: 4.

7. Luku.

Elämän wiheliäisyys ja lyhykäisyys. Job walittaa surkeuttansa Jumalan edesä.

Eikö ihmisen aina pidä oleman so=dasa maan päällä: ja hänen päi=änsä owat niinkuin orjan päiwät?

2. Niinkuin palwelia halajaa war=, ja orja työnsä loppua: Job. 14: 6.

3. Niin olen minä minulleni saa=t turhat kuukaudet; ja minulla on onta murhellista yötä ollut. Ps. 6: 7.

4. Koska minä lewätä panin, sa=in minä: Koskasta minä nousen? ja te luekelen koska ehto tulee: minä en rawittu käwellyxistä hamaan pi=eyteen asti.

5. Minun lihani on puetettu ma=illa ja maan tomulla: minun nah=ani on ahwettunut ja hyljyxi tullut.

6. Minun päiwäni owat lendänet opiammasti pois kuin syöstäwä; ja lunet ilman wiiwytystä.
Job. 17: 11. Ps. 102: 12.

7. Muista että minun elämäni on uuli: ja minun silmäni ei palaja hy=ää näkemään. Job. 8: 9.
Ps. 78: 39. Ps. 90: 10. Jac. 4: 14.

8. Ja ei yrikän silmä joka minun nyt näkee, pidä minua enämbi näke=män. Sinun silmäs katzokon minua, sitte minä hukun.

9. Pilwi raukee ja menee pois: niin myös se kuin menee alas hautaan, ei nouse jällen; Job. 16: 22.

10. Eikä palaja jällen huonesensa; ei myös hänen siansa händä enämbi tunne.

11. Sentähden en minä estä suu=tani, minä puhun hengeni ahtaudesa; ja juttelen minun sieluni murhesa.

12. Olengo minä meri eli walas=kala, että sinä minun niin kätket?

13. Koska minä ajattelin: minun wuoteeni lohduttaa minun; ja minun kehtoni saattaa minulle lewon, koska minä itzelleni puhun.

14. Niin sinä pelsätät minua unilla; ja kauhistat minua näwyillä:

15. Että minun sieluni sois hänensä hirtetyxi; ja minun luuni kuolluexi.

16. Minä kauhitun, engä pyydä sillen elää: lakkaa minusta, sillä minun päiwäni owat turhat.
Ps. 39: 14. Ps. 62: 10. Ps. 144: 4.

17. Mikä on ihminen, että hänen suurena pidät; ja panet hänen sydä=mees? Ps. 8: 5. Hebr. 2: 6.

18. Sinä etzit händä joka päiwä; ja koettelet händä aina.

19. Mixes minusta luowu, ja päästä minua; sihenasti että minä sylkeni nielisin?

20. Minä olen syndiä tehnyt, mitä minun pitä sinulle tekemän, o sinä ih=misten wartia? mixis minun teit sinul=les loukkauxexi, ja itzelleni kuormaxi?

21. Ja mixes minun pahaatekoani anna andexi, ja ota pois minun wää=ryttäni? Sillä nyt pitä minun maka=man mullasa: ja jos minua aamulla etzit, niin en minä enää ole.

8. Luku.

Bildad teke Jobin wäärin puhujari, neu=woo händä katumureen ja wakuutta menestyrestä.

Niin wastais Bildad Suahsta, ja sanoi:

2. Kuinga kauwan sinä tahdot näi=

tä puhua? ja sinun suus puhet owat
niinkuin wäkewä tuuli?
3. Wääringö Jumala duomitzee,
eli rikkoko Kaikkiwaldias oikeuden?
5 Mos. 32: 4. Job. 34: 17. Dan. 9: 14.
4. Jos sinun poikas owat syndiä
tehnet hänen edesänsä: niin hän on hyl=
jännyt heitä pahain tekoinsa tähden:
5. Mutta jos sinä aikanansa etzit
Jumalata, ja rukoilet Kaikkiwaldiasta
hartaasti:
6. Ja jos sinä olet puhdas ja hywä,
niin hän herättä sinun; ja taas teke
rauhallisexi sinun hurskaudes majan.
7. Ja kusa sinulla oli ennen wähä,
pitä tästedes sinulle sangen paljo lisän=
dymän.
8. Sillä kysy nyt niildä endisildä
sukukunnilda; ja rupes kysymään hei=
dän Isildänsä: 1 Mos. 47: 9.
5 Mos. 4: 32. 1 Aika K. 29: 15. Ps. 39: 13.
9. Sillä me olemme niinkuin ei=
läin tullet, ja en me mitän tiedä:
meidän elämämme on niinkuin war=
jo maan päällä. Job. 14: 2.
Ps. 39: 7. Ps. 144: 4.
10. Heidän pitä opettaman sinua,
ja sanoman sinulle; ja tuoman puhen=
sa edes heidän sydämestänsä.
11. Kaswako kaisila ellei se seiso loa=
sa? eli kaswako ruoho ilman wedetä?
12. Koska se wielä kukoistaa ennen=
kuin se niitetän; kuiwettuu se ennenkuin
heinä korjatan. Ps. 129: 6. Jer. 17: 6.
13. Niin käy kaikkein niitten kuin
Jumalan unhohtawat: ja ulkokullat=
tuin toiwo katoo. Job. 11: 20.
San. l. 10: 28. Luku 11: 23.
14. Sillä hänen toiwonsa tulee tyh=
jäxi: ja hänen uskalluxensa niinkuin
hämmähäkin werkko.
15. Hän luottaa huonensa päälle, ja
ei se pidä seisoman: hän turwaa siihen,
ja ei se pidä pysywäinen oleman.
Ps. 49: 17, 18.
16. Se wiherjöitzee kyllä ennen Au=
ringon nousemata; ja sen heikot oxat
kaswawat hänen yrttitarhasansa.
17. Hänen juurensa seisow paxuna
lähten tykönä, ja huonet kiwein päällä.
18. Mutta koska hän nielee sen pai=
kastansa; kieldä hän sen, niinkuin ei
olis nähnytkän sitä.
19. Katzo, tämä on hänen menonsa
riemu: ja toiset taas kaswawat tu
wasta.
20. Sentähden katzo, ei Ju
hywiä hyljää; eikä wahwista pa
kättä;
21. Siihenasti että sinun suus n
rolla täytetän, ja huules riemulla.
Ps. 126: 2.
22. Mutta ne kuin sinua wih
pitä häpiään tuleman; ja jumal
main asuinsia ei pidä pysywäinen
man.

9. Luku.

Job wastaa Jumalan olewan wanhurs wiisan ja woimallisen; walittaa ta surkeuttansa.

Job wastais, ja sanoi:
2. Minä kyllä sen tiedän
niin on, ettei ihminen taida h
olla Jumalan edesä. Ps. 1
3. Jos hän tahdois riidellä
nen kanssansa; ei hän taidaisi w
ta händä yhtä tuhandeen.
4. Hän on wiisas ja woimalli
kenengä siitä on hywää ollut,
händä wastan on itzensä asettanut
5. Hän siirtää wuoret ennenku
sen ymmärtäwät; jotka hän wiha
kukistaa. Jer. 51: 25.
6. Hän liikutta maan siastansa
että sen patzat wapisewat.
7. Hän puhuu Auringolle, niin
nouse; ja hän lukitzee tähdet.
8. Hän yxin lewittää taiwat
käy meren aaldoin päällä.
1 Mos. 1: 6. Job. 26: 7.
9. Hän teke Otawan ja Kol
den, Seulaiset, ja ne tähdet et
päin. Job. 38: 31. Amos 5:
10. Hän teke suuria töitä, jo
taitta tutkia: ja epälukuisita i
Job. 5: 9. Ps. 86: 10.
11. Katzo, hän käy minun oh
ennenkuin minä sen hawaitzen: ja
nee pois ennenkuin minä sen ym
12. Katzo, jos hän menee
kuka nontaa hänen jällen? kuka
hänelle: mitäs teet?
13. Hän on Jumala, hänen
haansa ei yxikän aseta; hänen
sa pitä itzensä kumartaman
herrat. Neh. 1: 6.

14. Kuingasta minun pidäis händä
wastaman; ja löytämän sanoja händä
stan?
15. Ehkä minulla wielä oikeus olis,
n en kuitengan taida minä händä
tata: waan täytyis oikeudesa ru=
illa.
16. Ja ehkä minä wielä händä
hundaisin, ja hän kuulis minua;
en minä uskoisi että hän kuulde=
minun äändäni.
17. Sillä hän rundelee minun tuu=
säällä; ja enändää minun haawani
n syytä.
18. Ei hän anna minun hengeni
wota; waan täyttää minun murhella.
19. Jos joku tahtoo woimaa, katso,
on woimallinen: jos joku tahtoo
, kuka todistaa minun kanßani?
. Jos minä sanoisin: minä olen
, niin minun suuni kuitengin duo=
minun: eli minä olen waka, niin
kuitengin teke minun pahaxi.
. Ehkä minä wielä waka olisin,
en minä kuitengan tunne itzeäni;
n minä suutun elämääni.
. Se on se ainoa kuin minä sa=
t olen: hän kadottaa hywän ja
alattoman.
Saarn. 9: 2, 3. Mal. 3: 14, 15.
. Koska hän rupee lyömään, niin
tappa äkistä; ja pilkkaa wiattomain
usta.
24. Maa annetan jumalattoman kä=
, hän peittää sen Duomaritten kas=
: ellei se niin ole, kuingasta se
s toisin on?
. Minun päiwäni owat ollet no=
mat kuin juoxia: ne owat paen=
, ja ei mitän hywää nähnet.
. Ne owat pois mennet kuin jou=
haaxi: kuin kotka lendä rualle.
27. Koska minä ajattelen: minä un=
walituxeni, ja muutan kaswoni
woitan minuni:
Niin minä pelkän kaikkia mi=
pujani; tieten ettes anna minun
wiatoinna.
. Jos minä olen jumalatoin; mixi
itzeni hukkaan waiwan?
Waikka minä pesisin itzeni lu=
; ja puhdistaisin käteni sai=
alla: Jer. 2: 22.

31. Niin sinä kuitengin pistäisit mi=
nun lokaan; ja minun waatteni olisit
minulle kauhistuxexi:
32. Sillä ei hän ole minun wer=
taiseni, jota minä wastata taidan; että
me ynnä tulisimme oikeuden eteen.
Saarn. 6: 10.
33. Ei ole joka meitä eroittaa; jo=
ka laskis kätensä meidän kahden wä=
lillemme.
34. Hän ottakon witzansa pois mi=
nusta: ja älkön hänen hirmuisudensa
peljättäkö minua: Job. 13: 21.
35. Että minä puhuisin ja en pel=
käisi händä; sillä en minä mitän kans=
sani tiedä. Job. 33: 7.

10. Luku.

Job rukoilee Jumalata; walittaa Hänen angaruttansa, ja pyytää wirwotusta.

Minun sieluni suuttuu elämästä; mi=
nun walituxeni minusta annan
minä olla, ja puhun minun sieluni
murhesa;
2. Sanon Jumalalle: älä minua
duomitze: anna minun tietä, mingä=
tähden sinä riitelet minun kanßani.
3. Ongo sinulla ilo siitä ettäs wä=
kiwaldaa teet, ja hyljät minun joka
käsialas olen: ja annat jumalattomain
aiwoituxet kunniaan tulla?
4. Ongo sinulla lihalliset silmät? eli
katzotkos niinkuin ihminen katzoo?
1 Sam. 16: 7.
5. Ongo sinun päiwäs niinkuin ih=
misen päiwät? eli wuotes niinkuin ih=
misen wuodet?
6. Ettäs kysyt minun wääryttäni;
ja tutkit pahaatekoani?
7. Ehkäs tiedät etten minä ole ju=
malatoin; ehkei yhtän ole kuin taitaa
sinun kädestäs wapautta.
8. Sinun kätes owat minun wal=
mistanet ja tehnet minun kaikki ym=
bäri, ja tahdot hukuttaa minun?
Ps. 139: 13, 14, 15.
9. Muista siis, että sinä olet minun
tehnyt niinkuin sawen; ja annat mi=
nun tulla maaxi jällen.
1 Mos. 2: 7. Luku 3: 19, 23. Ps. 103: 14.
10. Etkös minua ole lypsänyt kuin
rieskaa, ja andanut minua juosta niin=
kuin juustoa?

11. Sinä olet minun puettanut nahalla ja lihalla: luilla ja suonilla olet sinä minun peittänyt.

12. Elämän ja hywän työn olet sinä minulle osottanut; ja sinun katzomises minun hengeni kätkee.

13. Ja waikka sinä nämät salat sydämesäs; niin minä tiedän sen kuitengin, ettäs sen muistat.

14. Jos minä pahaa teen, niin sinä kohta hawaitzet: ja et jätä minun pahaa tekoani rangaisemata.

15. Jos minä olen jumalatoin, woi minua! jos minä olen hurskas, niin en minä kuitengan uskalla nostaa ylös päätäni. Minä olen täynä ylönkatzetta, katzos minun wihelsäisyttäni.

16. Nostesa sinä ajat minua takaa niinkuin jalopeura; ja taas ihmellisesti minun kanßani menet.

17. Sinä uudistat todistuxes minua wastan, ja wihastut kowin minun päälleni: Minua waiwaa yxi toisensa kälkeen niinkuin sota. Ps. 73: 14.

18. Mixis minun annoit lähteä äitini kohdusta? joska minä olisin kuollut, ettei yxikän silmä olisi minua nähnyt: Job. 3: 11.

19. Niin minä olisin kuin en olisikkan ollut; kannettu äitini kohdusta hautaan.

20. Eiköstä minun ikäni lyhy ole? Lakka ja päästä minua: ja luowu minusta, että minä wähängin wirwotusta saisin: Ps. 39: 14.

21. Ennenkuin minä menen, ja en palaja, pimeyden ja kuollon warjon maalle;

22. Joka on pimeyden maa, ja synglä kuollen warjo, josa ei yhtän järjestystä ole, joka paistesansa on niinkuin syngeys.

11. Luku.

Zophar syyttää ja soimaa Jobia; waroittaa händä käändymyreen.

Niin wastais Zophar Naemasta, ja sanoi:

2. Koska joku on kauwan puhunut, eiköstä händä pidäis wastattaman? eli pitäkö suupaltilla oikeus oleman?

3. Pitäkö sinun jaarituxiis ihmiset
waikeneman; että sinä pilkkat, ja
yxikän sinua häwäisisi?
4. Sinä sanot: minun opetuxeni
selkiä: ja minä olen puhdas sinun
mäis edesä.
5. Joska Jumala puhuis, ja a
huulensa sinua wastan:
6. Ja ilmoitais sinulle salaisen
don. Sillä hänellä olis wielä
tekemistä; ettäs tiedäisit, ettei
muistele kaikkia sinun pahoja töitäs.
7. Luuletkos tutkistellesas Juma
löytäwäs? ja Kaikkiwaldian täyd
sesti löytäwäs? Job. 22:
8. Hän on korkiambi kuin tai
mitäs tahdot tehdä? syywembi kuin
wetti, kuingas taidat tuta?
Jer. 23: 23, 24.
9. Pidembi kuin maa, ja lawia
kuin meri.
10. Jos hän sen ylisalaisin kä
däis, eli kätkis, eli heittäis koko
kuka hänen estäis?
11. Sillä hän tunde turhatkin
miset, ja näke wäärydet: ja ei hä
pidäis ymmärtämän?
Ps. 10: 13, 14. Ps. 35: 22.
12. Turha ihminen ylpeilee; ja s
dynyt ihminen on niinkuin metzä
warsa.
13. Jos sinä olisit walmistanut
dämes, ja nostanut kätes hänen tygö
14. Jos wäärys on sinun kädes
niin heitä se kauwas; ettei yhtän w
ryttä asuisi majasas:
15. Niin sinä ylennät kaswos il
laitosta; ja olet wahwa, ja ei pel
wäinen.
16. Niin sinä myös unhotat w
wan; ja niinkuin ohitze juosnut w
tulee se mielees.
17. Ja sinun elämäs aika pitä k
män ylös niinkuin puolipäiwä; ja
meys niinkuin kirkas aamu. Ps. 37
18. Ole hywäsä turwasa, wielä
toiwo on; sillä waikkas nyt olet häpi
sä, niin sinä kuitengin olet rauh
lepäwä.
19. Sinä olet makawa, ja ei keng
sinua peljätä: monen pitä sinua
nioittaman. 3 Mos. 26: 6. Job. 19:
20. Mutta jumalattomain silmät p
tä näändymän, ja ei woi päästä:

[...]dän toiwonsa pitä puuttuman hei=
[...]n sielnildansa. Job. 8: 13.
[...]u 18: 14. Ps. 112: 10. San. l. 11: 23.

12. Luku.

[Jo]b puolustaa ystäwäinsä nuhtet tyhmäri,
ja osottaa Jumalalla olewan wapan
hallituxen kaikkein ylitze.

[N]iin wastais Job, ja sanoi:
2. Te oletta miehet, taito kuo=
[...] teidän kanßanne.
[3.] Minulla on niin sydän kuin teil=
[lä], engä ole alemmaisembi teitä:
[ku]a se on joka ei näitä tiedä?
[4.] Joka lähimmäiseldänsä pilkatan,
[...]in minä, hän rukoilee Jumala=
[...] ja hän kuulee händä; hurskas ja
[...]a pilkatan. Job. 16: 10.
[L]uku 17: 2. Luku 21: 3. Luku 30: 10.
[5.] Hän on ylönkatzottu kyntiläi=
[...] ylpeitten ajatuxisa, walmistettu
[...] he siihen loukkawat jalkansa.
[6.] Ryöwärein majoisa on kyllä, ja
[...] härsyttelewät rohkiasti Jumalata;
[...] Jumala on sen andanut heidän
[...]ensä. Job. 21: 7. Ps. 73: 3, 8.
Jer. 12: 1. Hab. 1: 2, 3.
[7]. Kysy siis eläimildä, ja he opet=
[taw]at sinua; ja taiwan linnuilda, ja
[he] sanowat sinulle.
[8.] Taikka puhu maan kanßa, ja hän
[opett]aa sinua; ja kalat meresä ilmoit=
[taw]at sinulle.
[9.] Kuka se on joka ei kaikkia näitä
[tied]ä; että HERran käsi on ne tehnyt?
[1]0. Että hänen kädesänsä on kaik=
[kein] eläwitten sielu, ja kungin lihan
[henk]i? Ap. T. 17: 28.
[1]1. Eikö korwa koettele puhetta, ja
[...] maista ruokaa? Job. 34: 3.
12. Wanhoilla on taito, ja pitkä=
[ll]isillä ymmärrys.
13. Hänen tykönänsä on taito ja
[w]ima: hänen on neuwo ja ymmärrys.
[1]4. Katzo, koska hän kukistaa, niin
[...]a rakendamaan: koska hän jongun
[...]ä, niin ei kengän taida awata.
Es. 22: 22. Ilm. 3: 7.
[1]5. Katzo, koska hän pidättä weden,
[...]kki kuiwettuu, ja koska hän sen
[...]ün se käändä maan.
[16.] Hän on wahwa ja pysywäinen:
[...] se kuin exyy, ja se kuin exyttä.

17. Hän johdatta kawalat niinkuin
saalin; ja saattaa Duomarit tyhmäxi.
2 Sam. 15: 31. Luku 17: 14, 23. Es. 19: 12.
18. Hän päästää Kuningasten sitet;
ja wyöttää heidän kupensa.
19. Papit wie hän niinkuin saalin;
ja wäkewät kukistaa.
Job. 32: 9. Es. 3: 2, 3.
20. Hän wäändä pois totisten huu=
let; ja wanhain toimen ottaa hän pois.
21. Hän kaataa ylönkatzen Päämies=
ten päälle; ja woimallisten wäkewyden
hajottaa. Ps. 107: 40.
22. Hän ilmoittaa pimiät perustuxet;
ja kuoleman warjon saattaa hän wal=
keuteen. Matth. 10: 26. 2 Cor. 4: 6.
23. Hän saattaa Kansat suurexi, ja
taas hukuttaa heidän: Hän lewittää
Kansan, ja taas wie pois heidän.
Ps. 107: 38.
24. Hän otta pois maan Kansan
Ruhtinasten sydämet; ja exyttää heitä
korwesa, josa ei tietä ole.
25. Ja he koperoitzewat pimeydesä
ilman walkeutta: ja hän exyttää heitä
kuin juopuneita.

13. Luku.

Edespäin osottaa Job ystäwillensä, että he
owat taitamattomat; hänen lohdutu=
rensa ja rukouxensa.

Katzo, kaikkia näitä owat minun sil=
mäni nähnet; ja korwani kuullet,
ja on ne ymmärtänyt.
2. Jota te tiedätte, sitä minä myös
tiedän; ja en ole halwempi teitä.
3. Minä puhun siis Kaikkiwaldian ty=
gö; ja mielin kampailla Jumalan kanßa.
4. Sillä te oletta walhen saarnajat;
ja kaikki kelwottomat lääkärit.
Job. 16: 2.
5. Joska te woisitta juuri äänetö
olla! niin te olisitta taitawat.
San. l. 17: 28.
6. Kuulkat siis minun kampaustani;
ja ottakat waari asiasta, kuin minä
puhun.
7. Tahdottako te Jumalan puolesta
wastata wäärydellä? ja hänen puoles=
tansa puhua petosta?
8. Tahdottako te katzoa hänen miel=
dänsä? Tahdottako te riidellä Juma=
lan puolesta?

9. Pitäkö se teille menestymän, koska hän teitä etsii? luuletteko te hänen pettäwänne, niinkuin joku pettää ihmisen?

10. Hän kowin nuhtelee teitä, jos te salaisesti mieliä katzotte.

11. Eikö hänen korkeudensa teitä peljätä? ja hänen pelkonsa langee teidän päällenne.

12. Teidän muistonne wedetän tuhwan werraxi; ja teidän selkämme pitä oleman niinkuin sawiroukkio.

13. Olkat äänetí minun edesäni, minä puhun: tapahtukon minulle mitä hywänsä.

14. Mixi minun pitä pureman minun lihaani hambaillani, ja asettaman sieluni minun käsiini? 1 Sam. 28: 21.

15. Katzo, waikka hän minun tappais, engö minä wielä sittengän toiwoisi? kuitengin minä nuhtelen minun teitäni hänen edesänsä. 1 Cor. 11: 31.

16. Hän on kuitengin minun autuudeni: sillä ei yxikän ulkokullattu tule hänen eteensä. Matth. 24: 51.

17. Kuulkat juuri wisusti minun puhettani; ja minun selitystäni teidän korwainne edesä.

18. Katzo, jo minä olen tuomion sanonut: minä tiedän että minä olen hurskas.

19. Kuka tahtoo käydä oikeudelle minun kansani? Mutta minun täytyy nyt äänetí olla, ja loppua.

20. Ainoasta älä tee minulle kahta; niin en minä kätke itziäni sinun edestäs.

21. Anna kätes olla kaukana minusta: ja sinun kauhistuxes älkön minua peljättäkö. Job. 9: 34. Luku 33: 7.

22. Kutzu minua, ja minä wastan: eli minä puhun, ja wastaa sinä minua.

23. Kuinga usiat owat minun wääryydeni ja pahat tekoni? anna minun saada tietä minun syndini ja rikoxeni.

24. Mixi sinä peität kaswos; ja pidät minua wihollisenas? Job. 19: 11. Luku 33: 10. Wal. w. 2: 5.

25. Tahdotkos niin kowa olla lendäwätä lehteä wastan, ja wainota kuiwaa oljen kortta?

26. Sillä sinä kirjoitat minulle murhetta; ja annat minun periä min nuoruudeni syndejä. Ps. 25: 7.

27. Sinä olet pannut minun jalkani jalkapuuhun, ja otat kaikista minun polwuistani waarin; ja katzot kaikkia minun askelitani: Job. 33: 11.

28. Joka kuitengin hukun niinkuin mädännyt raato, ja niinkuin koilta syöty waate.

14. Luku.

Nykyisen elämän wiheljäisyys; ylösnouseminen, toiwo.

Ihminen waimosta syndynyt, elä wähän aikaa; ja on täynä lewottomutta:

2. Kaswaa niinkuin kukkainen, ja langee: pakenee niinkuin warjo, ja ei pysy. Job. 8: 9. Ps. 90: 10. Ps. 103: 15. Ps. 144: 4. Es. 40: 6, 7. Hebr. 13: 14.

3. Ja senkaltaisen päälle sinä awat silmäs: ja wedät minun kanssas oikeuden eteen.

4. Kuka löytää puhtan niiden seasa; kusa ei puhdasta ole? Ps. 51: 7. Es. 64. 6.

5. Hänellä on määrätty aika, hänen kuukauttensa luku on sinun tykönäs: sinä olet määrän asettanut hänen eteensä, jota ei hän taida käydä ylitze.

6. Luowu hänestä, että hän sais lewätä; niinkauwan kuin hänen aikansa tulee, jota hän odottaa niinkuin palkollinen. Job. 7: 1.

7. Puulla on toiwo ehkä se hakattaisin; että se uudistetan, ja sen wesat kaswawat jällen:

8. Ehkä sen juuret wanhenewat maasa, ja kando mätänee mullasa:

9. Kuitengin se wesoo jällen wedenmärkydestä; ja kaswaa niinkuin se istutettu olis.

10. Mutta kusa ihminen on, koska hän kuollut, hukkunut ja pois on?

11. Niinkuin wesi juoxee ulos järwestä, ja oja kurenduu ja kuiwettu:

12. Niin on ihminen koska hän kuollut on, ei hän nouse: niinkauwan kuin taiwas pysyy, ei he wirkoo, eikä heraa unestansa.

13. O joska sinä minun hautaisit

...ijit ja peittäisit minun, niinkau=
...n kuin wihas menis pois: ja asetai=
...minulle määrän muistaxes minua.
Es. 26: 20.
4. Luuletkos kuollen ihmisen tule=
...eläwäxi jällen? minä odotan joka=
...ä niinkauwan kuin minä sodin,
...asti että minun muutteni tulee:
... Että sinä kutzuisit minua, ja
...ä wastaisin sinua; ja ettes hyljäisi
...aas:
... Sillä sinä olet jo lukenut kaik=
...inun askeleni: etkös ota waaria
...n synneistäni? 2 Sam. 6: 13.
...b. 31: 4. Luku 34: 21. Ps. 139: 2.
San. l. 5: 21.
7. Minun rikoxeni olet sinä lukin=
...yteseen; ja pannut kokoon minun
...eni.
... Ja toisin wuori kaatun ja ka=
...ja waha siirtyy siastansa.
... Wesi kuluttaa kiwet, ja wirta
...uan pois, ja mitä sen päällä
...waa: niin sinä myös ihmisen
...n kadotat.
... Sinä olet händä woimallisembi
...ikkisesti, ja hänen täytyy mennä
... Sinä muutat hänen kaswonsa,
...t hänen mennä.
... Owatko hänen lapsensa kunnia=
...ä ei hän tiedä: taikka owatko he
...esa, sitä ei hän ymmärrä.
Es. 63: 16.
... Kuitengin niinkauwan kuin hän
... lihaa, täytyy hänen olla waiwa=
... niinkauwan kuin hänen sielunsa on
..., täytyy hänen murhetta kärsiä.

15. Luku.

...s syyttää Jobia ylpeydestä ja röyk=
...yteen wikapääri. Jumalattomain
onnettomuus.

...n wastais Eliphas Themanista,
ja sanoi:
... Pitäkö taitawan niin tuuleen pu=
..., ja täyttämän watzansa tuulella?
...inä nuhtelet kelwottomilla sa=
... ja puheilla, joista ei ole hyö=
...
... olet hyljännyt pelwon; ja
...kkatzella Jumalan edesä.
... sinun pahudes opettaa niin
..., ja sinä olet walinnut wie=
...kielen.

6. Sinun suus pitä duomitzeman si=
nun, ja en minä: sinun huules pitä
todistaman sinua wastan:
7. Oletkos ensimäinen ihminen kuin
syndynyt on; eli ennen (kaikkia) wuo=
ria luotu? San. l. 8: 25.
8. Oletko sinä kuullut Jumalan sa=
laisen neuwon? ja ongo taito halwem=
pi sinua? Es. 40: 13. Rom. 11: 34.
9. Mitä sinä tiedät, jota en me
tiedä? mitäs ymmärrät, joka ei ole
meidän tykönämme?
10. Harmapäät ja wanhat owat
meidän tykönämme; jotka ennen owat
elänet kuin sinun Isäs. Job. 32: 7.
11. Pidäisikö Jumalan lohdutuxet
oleman halwat sinulle? Eli ongo jota=
kin salaista tykönäs?
12. Mitä sinun sydämes aikoi? ja
mitäs wilkutat silmiäs?
13. Kuinga sinä asetat mieles Ju=
malata wastan; että sinä senkaltaiset
sanat suustas päästät?
14. Mikä on ihminen että hän o=
lis puhdas? ja että hän olis hur=
skas, kuin waimosta syndynyt on?
1 Kun. K. 8: 46. 2 Aika K. 6: 36. Ps. 14:
2, 3. San. l. 20: 9. Saarn. 7: 21.
1 Joh. 1: 8, 10.
15. Katzo, hänen pyhäinsä seasa
ei ole yhtän nuhtetoinda; ja taiwat
ei ole puhtat hänen edesänsä.
Job. 4: 17, 18. Luku 25: 4.
16. Kuinga paljo enämmin ihmi=
nen on kauhia ja ilkiä; joka juo wää=
ryttä niinkuin wettä?
17. Minä osotan sinulle sen, kuule
minua: minä luettelen sinulle mitä mi=
nä nähnyt olen:
18. Mitä taitawat sanonet owat;
jota ei yxikän heidän Isistänsä ole sa=
lannut:
19. Joille ainoille maa annettu on,
niin ettei yxikän outo saanut käydä
heidän keskellänsä.
20. Jumalatoin wapisee kaiken e=
linaikansa; ja tyrannin wuosiluku
on peitetty.
21. Pelwon ääni on hänen korwisan=
sa; että rauhasakin pitä häwittäjä tu=
leman hänen päällensä. 3 Mos. 26: 36.
5 Mos. 28: 65. Job. 18: 11. 1 Thes. 5: 3.
22. Ei hän usko palajawansa pimey=
destä; ja waroi aina miekkaa.

23. Koska hän lähtee sinne ja tän-
ne elatuxensa jälkeen; niin hän luulee
aina pimeyden päiwän käsisänsä olewan.
Job. 18: 12. Ps. 109: 10.
24. Ahdistus ja hätä peljättäwät
händä; ja yllöttäwät hänen, niinkuin
Kuningas walmis sotaan.
25. Sillä hän on ojendanut käten-
sä Jumalata wastan; ja wahwistanut
itzensä Kaikkiwaldiasta wastan.
26. Hän juoxee päätäpitein händä
wastan; ja seisoo ynsysti händä wastan.
5 Mos. 32: 15.
27. Hän on peittänyt caswonsa li-
hawudellansa; ja lihoittanut ja pai-
suttanut itzensä. Ps. 73: 7.
28. Mutta hänen pitä asuman hä-
witetysä Kaupungisa, ja asumattomisa
huoneisa, jotka rouckioxi riutumallansa
owat.
29. Ei hänen pidä rikastuman, eikä
hänen tawaransa pysymän; eikä hänen
onnensa pidä lewiämän maasa.
30. Ei hänen pidä pääsemän pimey-
destä: tulen liekki kuiwaa hänen oxan-
sa, ja hänen suunsa hengellä katoo.
Job. 4: 9.
31. Ei hän taida uskaldaa turhu-
teen, että hän on petetty; sillä tur-
huus on hänen palkkansa.
32. Hän loppuu ennen aikaansa, ja
hänen oxansa ei pidä wihottaman.
Job. 22: 16. Ps. 55: 24. Saarn. 7: 18.
Luku 9: 12.
33. Hän poimitan niinkuin kypsy-
mätöin marja wiinapuusta; ja niin-
kuin öljypuu waristaa kukoistuxensa.
34. Sillä ulkokullattuin kokous pitä
oleman yxinäinen: ja tulen pitä polt-
taman lahjain ottajan huonen.
35. Hän siittää onnettomuden, ja syn-
nyttää waiwaisuden; ja heidän watzan-
sa walmistaa petoxen. Job. 4: 8.
Ps. 7: 15. Es. 59: 4. Os. 7: 6.

16. Luku.

Job osottaa ystäwänsä wäärin puhujari; wa-
littaa tuskaansa, mutta rohwaisee itziänsä
omantundonsa wakuudella.

Sitte wastais Job, ja sanoi:
2. Minä olen usein senkaltaista
kuullut, te oletta kaikki häijyt lohdut-
tajat. Job. 13: 4. Luku 21: 34.
3. Koska siis nämät tyhjät puhet
loppuwat? eli mikä sinun niin ro-
waisee puhumaan?
4. Minä taidaisin myös puhua
kuin tekin. Minä soisin teidän sielu
olewan minun sielumi siasa, niin
löydäisin myös sanoja teitä wastaan
taidaisin wäändä päätäni teitä wa
5. Minä tahdoisin wahwista
suullani; ja lohduttaa huulillani.
6. Mutta ehkä minä puhuisin,
ei kuitengan minun waiwani la
jos minä waikenen, niin ei se ku
gan mene minusta pois.
7. Mutta nyt hän saattaa mi
waiwaisuden: sinä häwität koko m
seurani.
8. Sinä olet tehnyt minun r
sexi, että olis todistus minua wa
Minun laihudeni nousee minua w
tan, ja sanoo minua wastan.
Job. 13: 24. Ps. 6: 8.
9. Hänen wihansa rewäisee mi
ja joka minua wihaa, kiristelee ham
tansa minun päälleni; ja minun wi
liseni silmät kiiluwat minun pääll
10. He ammotit suunsa minua
tan, ja owat minua häpiällisesti
kelle piesnet: he owat sammuttan
hansa minun päälleni.
Job. 12: 4. Mich. 5: 1.
11. Jumala on minun hylj
wäärille; ja andanut minun tulla
malattomain käsiin.
12. Minä olin rauhasa, waan
on minun murendanut, hän on
tunut minun kaulaani, ja särke
nun; ja pannut minun hänellensä
lixi. Wal. w. 3: 12.
13. Hänen ambujansa owat p
tänet minun: hän on rewäisnyt
nun munaskuuni, eikä säästänyt:
on wuodattanut minun sappeni
päälle: Wal. w. 3: 13.
14. Hän on haawoittanut mi
yhdellä haawalla toisen perään;
karkais minun päälleni niinkuin
wäkewä.
15. Minä ombelin säkin minun
kaini päälle; ja laskin sarweni
Job. 30: 19. Ps. 7:
16. Minun caswoni owat
itkusta; ja silmälautani pääll
leman warjo.

17. Ehkei kuitengan minun käde-
ni ole wäärys; ja minun rukouxeni
puhdas. Job. 33: 9.
18. Maa älä peitä minun wertani;
älkän olko minun huudolleni siaa.
19. Ja katso, minun todistajani
aiwaasa; ja joka minun tundee,
orkeudesa.
20. Minun ystäwäni owat minun
ajani; mutta minun silmäni wuo-
wat kyynelitä Jumalan tygö.
Job. 19: 3.
21. Joka ihmisen puolesta wastaa
alan tykönä; niinkuin ihmisen lapsi
mäisensä puolesta. Rom. 8: 34.
22. Mutta määrätyt wuodet owat
ja minä menen sitä tietä pois,
minä sällen palaja.
Ps. 139: 16.

17. Luku.

lohduttaa itziänsä wapahtajansa ta-
urella, wanhurskasten edeswasta-
misella ja waiwansa loppumi-
sella kuolemasa.

inun hengeni on heikko, minun
päiwäni owat lyhetyt; ja hauta
nsä.
2. En minä ketäkän pettänyt; ja
in minun silmäni täytyy olla
ja.
3. Nyt siis taiwuta sinus, ja ole
inun takauxeni! kukas muu olis,
minun takais? Ps. 49: 8.
4. Ymmärryxen olet sinä heidän
istänsä kätkenyt; sentähden et
korota heitä.
5. Hän kerskaa ystäwillensä saaliis-
; mutta hänen lastensa silmät
waipuman.
6. Hän on minun pannut sanan-
i kansain sekaan; ja äänixi hei-
leikillensä. Job. 30: 9.
Ps. 44: 15. Wal. w. 3: 14.
7. Minun silmäni owat piminet mi-
utumi tähden; ja kaikki minun
t owat niinkuin warjo.
8. Tästä hurskat hämmästywät, ja
asettawat heitänsä ulkokul-
wastan.
9. urskas pysyy tiellänsä; ja jolla
kädet, se pysyy wahwana.
10. Käändäkät siis teitänne kaikki
ja tulkat nyt: en minä kuitengan löy-
dä yhtän taitawata teidän seasanne.
11. Minun päiwäni owat kulunet:
minun aiwoituxeni owat hajoitetut, kuin
minun sydämesäni olit. Job. 7: 6.
12. Ja owat yöstä päiwän, ja wal-
keuden pimeydestä tehnet.
13. Ja ehkä minä kauwan odotai-
sin, niin on kuitengin hauta minun
huoneni; ja minä olen wuoteni pi-
meydesä tehnyt.
14. Mätänemisen minä kutzuin Isä-
xeni, ja madot äitixeni ja sisarexeni.
Job. 25: 6.
15. Kusa on nyt minun odottami-
seni? ja kuka ottaa minun toiwostani
waarin?
16. Hautaan se menee, ja makaa
minun kanßani mullasa.

18. Luku.

Bildad juttelee Jumalan wanhurskaita
duomioita jumalattomain ylitze.

Niin wastais Bildad Suahsta, ja
sanoi:
2. Koska te lakkatte puhumasta? ym-
märtäkät ensin, ja puhukamme sitte.
San. l. 17: 27.
3. Mixi me pidetän niinkuin juh-
dat, ja olemme niin saastaiset teidän
silmäinne edesä?
4. Tahdotkos rewetä kinkusas? luu-
letkos että maa sinun tähtes hyljätän,
ja kallio siirtän siastansa?
5. Jumalattoman walkeus pitä
myös sammutettaman; ja hänen wal-
kiansa kipinä ei pidä paistaman.
San. l. 13: 9.
6. Hänen majasansa pitä walkeus
tuleman pimeyderi; ja hänen kyntilänsä
pitä siinä sammutettaman.
Job. 21: 17.
7. Hänen woimansa askelet pitä ah-
distettaman; ja hänen neuwonsa pitä
hänen maahan sysämän.
8. Sillä hän on wiety jalkoinensa
paulaan; ja waeldaa werkosa.
9. Paula pitä pitämän hänen kan-
dapäänsä; ja ryöwärit pitä hänen kä-
sittämän. Job. 5: 5.
10. Hänen paulansa on wiritetty
maan päälle; ja hänen satimensa hä-
nen polwullensa. Jer. 6: 25.

11. Kaikin tahwoin pitä kauhistuxet händä peljättämän: ja hänen jalkansa eryttämän. Job. 15: 21. Luku 27: 20. Jer. 46: 5.

12. Nälkä pitä oleman hänen tawaransa; ja onnettomus pitä oleman walmistettu hänen kylkeensä. Job. 15: 23.

13. Hänen nahkansa wahwus pitä kulutettaman; ja hänen wäkewydensä pitä kuoleman esikoinen syömän.

14. Hänen toiwonsa pitä rewittämän ylös juurinensa hänen majastansa; ja hän pitä ajettaman pelkoin Kuningan tygö. Job. 8: 13, 14 Luku 11: 20. San. l. 10: 28.

15. Se on asuwa hänen majasansa, hänen puuttensa tähden: hänen majansa päälle pitä tulikiwiä wiskoittaman. 1 Mos. 19: 24.

16. Alhalda pitä hänen juurensa kuiwettuman; ja ylhäldä hänen elonsa niitettämän.

17. Hänen muistonsa pitä hukkuman maan pääldä; ja ei pidä ensingän hänellä nimeä oleman katulla. Ps. 109: 13. San. l. 2: 22. Luku 10: 7.

18. Hän pitä ajettaman walkeudesta pimeyteen; ja pitä maalda heitettämän pois.

19. Ei hänellä pidä yhtän lasta oleman, eikä lasten lasta, hänen Kansasansa: ja ei pidä yhtän hänen asuinsioihinsa jäämän. 2 Kun. K. 10: 11, 17. Ps. 21: 11.

20. Ne kuin hänen peräsänsä tulewat, pitä hämmästymän hänen päiwästänsä: ja ne kuin hänen edellänsä owat ollet, pitä peljästymän.

21. Tämä on jumalattoman maja: ja tämä on sen sia kuin ei Jumalasta mitän tiedä.

19. Luku.

Job walittaa, että hän on ylönannettu; mutta lohduttaa itzänsä ylösnousemisen toiwolla.

Mutta Job wastais, ja sanoi:

2. Kuinga kauwan te waiwatte minun sieluani? ja rundelette minua sanoilla?

3. Te oletta nyt kymmenen kertaa pilkannet minua; ja et te häpee minua niin waiwata. Job. 16: 20.

4. Jos minä erehdyn, niin mi
itzelleni erehdyn.

5. Mutta te tosin nousetta mi
wastan, ja soimatte minun pilk

6. Niin tietäkät nyt että Ju
hukutta minun: ja on piirittän
nun werkkohinsa.

7. Katzo, ehkä minä wielä
wallan tähden huudaisin, niin ei
tengan kuulta minua: jos minä
kuisin, niin ei täsä ole oikeutta.
Job. 30: 20.

8. Hän on aidannut minun t
etten minä taida sitä käydä; ja
nut pimeyden minun polwuilleni.
Job. 23: 17.

9. Hän on riisunut minun ku
minulda; ja ottanut pois kr
minun päästäni.

10. Hän on maahan kukistanut
nun joka kulmalda, ja laskenut m
menemään; ja on rewäissyt y
nun toiwoni niinkuin puun.

11. Hän on hirmuisesti wihas
minun päälleni; ja pitä minun
miesnänsä. Job. 13: 24. Luk
Luku 33: 10. Wal. w. 2: 5.

12. Hänen sotajoukkonsa o
kondunet, ja asettanet tiensä m
kohden; ja piirittänet minun m

13. Hän on eroittanut minun
jeni kauwas minusta; ja minun t
wani owat minulle muukalaisexi t
Ps. 31: 12. Ps. 38: 12.

14. Minun lähimmäiseni pit
minua; ja minun ystäwäni o
hottanet minun.

15. Minun huonekundaiseni ja
kani pitäwät minun wierasna:
olen tundemattomaxi tullut heid
mäinsä edesä.

16. Minä huusin palweliatani
ei hän wastanut minua: minun
rukoilla händä omalla suullani.

17. Minun emändäni wierox
hengeäni: ja minun täytyy
omia lapsiani. Job. 2: 9.

18. Ja nuoretkin lapset minu
wat ylön: jos minä nousen,
puhuwat minua wastan.

19. Kaikki uskolliset ystäw
histuwat minua; ja joita minä

...in, owat käändänet itzensä minua
...jan. Ps. 41: 10. Ps. 55: 14. Ps. 88: 9.
20. Minun luuni tartuit minun
...ani ja lihaani; ja en minä tai=
...hallani peittää hambaitani.
...30: 30. Ps. 102: 6. Wal. w. 4: 8.
21. Armahtakat minun päälleni, ar=
...akat minun päälleni! te minun
...äni; sillä Jumalan käsi on mi=
... sattunut.
22. Mixi te wainotte minua niin=
... Jumalakin; ja et te taida minun
...ani rawittaa?
23. Joska minun puheni kirjoitet=
...! joska ne kirjaan pandaisiin, ja
...aisiin!
24. Raudalla kaiwetaisiin plyijy isan=
...xi muistoxi kiween. Jer. 17: 1.
25. Sillä minä tiedän minun Lu=
...ani eläwän: ja hän on tästälä=
...aan päällä seisowa.
26. Ja waikka wihdoin minun nah=
... ja tämä (ruumis) lakastuu; saan
... kuitengin minun lihasani nähdä
...lan. 1 Cor. 13: 12.
27. Hänen minä olen minulleni
...wä, ja minun silmäni katzowat
...dä, ja ei kengän outo. Minun
...nuni owat kulunet minun helma=
Ps. 17: 15. 1 Joh. 3: 2.
28. Tosin teidän pidäis sanoman:
... me wainomme händä? sillä tä=
... puhen perustus löytyy minun ty=
...i.
29. Peljätkät siis miekkaa, sillä wi=
... pahain töitten kostomiekka; että
...däisitte kurituxen tulewan.

20. Luku.

...r puhuu ulkokullattuin onnen lyhy=
...sydestä, ja jumalattomain waiwain
moninaisudesta.

...in Zophar Naemasta wastais,
ja sanoi:
2. Minun ajatuxeni waatiwat siis
... wastamaan; ja en minä taida
... pidättä.
3. Minä tahdon kuulla, jos joku
... nuhtelee ja laitta: sillä minun
...xeni hengi wastaa minun puo=
San. l. 18: 13.
4. Etkös tiedä sen aina niin käy=
nen, siitä ajasta kuin ihminen on pan=
du maan päälle?
5. Että jumalattomain kerskaus ei
ulotu kauwas; ja ulkokullattuin ilo
on silmän räpäyxexi. Ps. 37: 36.
6. Jos hänen korkeutensa ulotuis
taiwaseen; ja hänen päänsä sattuis
pilwiin:
7. Niin pitä hänen wiimein kato=
man niinkuin loka: niin että ne kuin
hänen owat nähnet, sanowat: kusa
hän on?
8. Niinkuin uni katoo, niin ei pidä
händä löyttämän: ja niinkuin yönäkö
pitä hänen raukeman. Ps. 73: 20.
9. Se silmä kuin hänen nähnyt on,
ei pidä händä enää näkemän: ja hä=
nen paikkansa ei pidä händä enää nä=
kemän. 2 Mos. 14: 13. Job. 7: 8.
10. Hänen lapsensa pitä kerjäjitä
palweleman; ja hänen kätensä pitä jäl=
len hänelle andaman mitä hän ryö=
wännyt on.
11. Hänen luunsa pitä maxaman
hänen salaiset syndinsä; ja pitä ma=
kaman maasa hänen kanßansa.
12. Ehkä wielä pahuus maistais
makiasti hänen suusansa, kuitengin pitä
hänen sen kätkemän kielensä päällä.
13. Hän säästää, ja ei hyljää sitä:
waan pitä sen suusansa.
14. Hänen ruokansa pitä muuttu=
man hänen watzasansa, kärmen sapexi
hänen sisälmyxisänsä. San. l. 20: 17.
15. Sen tawaran kuin hän niellyt
on, pitä hänen ulos oxendaman; ja
Jumala ajaa ne ulos hänen watzas=
tansa.
16. Hänen pitä imemän kärmen
myrkkyä; ja kyykärmen kieli on hänen
tappawa.
17. Ei hänen pidä näkemän ojia
ja wirtoja, joista hunaja ja woi wuo=
tawat.
18. Hän teke työtä, ja ei saa nau=
tita: ja hänen kalunsa pitä toisen saa=
man, niin ettei hänellä pidä niistä
iloa oleman.
19. Sillä hän on polkenut ja hyl=
jännyt köyhän: Hän on repinyt itzel=
lensä huoneita, joita ei hän ole ra=
kendanut. Es. 5: 8.

20. Sillä hänen watzansa ei ole tainnut täyteen tulla; ja hänen kallit kalunsa ei taida händä pelastaa.

21. Hänen ruastansa ei pidä mitän jäämän: sentähden ei pidä hänen hywät päiwänsä pysywäiset oleman.

22. Ehkä hänellä olis yldäkyllä, niin pitä hänelle kuitengin ahdistus oleman: Kaikki käden waiwa pitä hänen päällensä tuleman.

23. Hänen watzansa pitä wihdoin täyteen tuleman, ja hänen pitä lähettämän wihansa hirmuisuden hänen päällensä: Hän anda sataa sotansa hänen päällensä.

24. Hänen pitä pakeneman rautaisia sotaaseita; ja waskijoutzen pitä hänen läpitzensä käymän.

25. Awojoin miekka pitä käymän hänen läpitzensä; ja miekan wälkkynä, joka hänelle pitä karwas oleman, pitä pelwolla hänen päällensä tuleman.

26. Koko pimeys on hänelle kätketty tawarari: tuli pitä hänen kuluttaman, joka ei puhallettu ole: Ja sille joka jää hänen majaansa, pitä pahoin käymän.

27. Taiwan pitä ilmoittaman hänen pahudensa; ja maan pitä asettaman itzensä händä wastan.

28. Hänen huonensa hedelmä pitä wietämän pois, ja hajoitettaman hänen wihansa päiwänä. Job. 21: 17.

29. Tämä on jumalattoman ihmisen osa Jumalalda; ja hänen puhensa perindö Jumalalda.

21. Luku.

Job neuwoo jumalattomain maalisesta menestyxestä, ja ijankaikkisesta rangaistuxesta.

Job wastais, ja sanoi:

2. Kuulkat wisusti minun puhettani: ja andakat neuwoa teitänne.

3. Kärsikät minua, että minä myös puhuisin: ja koska minä puhunut olen, pilkka sitte. San. l. 18: 13.

4. Puhungo minä ihmisen kanßa? mixeikä minun hengeni pidäisi tästä murehtiman?

5. Katzokat minun päälleni, ja hämmästykät, ja pangat kätenne suun eteen.

6. Koska minä sitä ajattelen, niin minä peljästyn; ja wapistus tulee m nun lihani päälle.

7. Mixi jumalattomat eläwät? lewat wanhaxi, ja lisändywät tawara
Ps. 73: 3, rc. Jer. 12: 1. Hab. 1: 13. Mal. 3: 13, rc.

8. Heidän siemenensä on pysy nen heidän ymbärillänsä; ja he sikiänsä owat läsnä heitä.

9. Heidän huonensa owat w pelwosta; ja Jumalan witza ei heidän päällänsä. Ps. 73:

10. Heidän sonninsa päästetän, ei käy wäärin: heidän lehmänsä kiwat, ja ei ole hedelmättömät.

11. Heidän nuoret lapsensa kä ulos niinkuin lauma; ja heidän sensa hyppäwät. Ps. 144: 12.

12. He riemuitzewat trumbuilla kandeleilla; ja iloitzewat huiluilla.

13. He wanhenewat hywisä pä sä; ja menewät silmän räpäyxesä wettiin.

14. Jotka sanowat Jumalalle: ne pois meidän tyköämme; sillä e tahdo tietää sinun tietäs. Job. 22

15. Kuka on se Kaikkiwaldias, meidän pitä händä palweleman? mitä meidän siitä hywää on, että händä rukoilemme?
2 Mos. 5: 2. Mal. 3: 14.

16. Mutta katzo, heidän tawar ei ole heidän kädesänsä: jumalatto neuwo pitä kaukana minusta ole
Job. 22: 18.

17. Kuinga jumalattoman ky sammuu, ja heidän kadotuxensa t heidän päällensä? Hänen pitä jaka surkiutta wihasansa.
Job. 20: 28. Ps. 11: 6. San. l. 13: 9.

18. Heidän pitä oleman niinku korsi tuulesa; ja niinkuin akanat jo tuulispää wie salaisesti pois. Ps. 1:
Ps. 35: 5. Es. 29: 5. Os. 13: 3.

19. Jumala säästää hänen lapsill sa hänen onnettomudensa: Koska h maraa hänelle, silloin hänen pitä tämän.

20. Hänen silmänsä pitä näke hänen kadotuxensa; ja Kaikkiwaldi wihasta pitä hänen juoman.
Ps. 75: 9. Jer. 25: 15, 16.

21. Sillä mitä hän tottelee hän

...ttansa hänen jälkeensä? ja hänen
...kauttensa luku tuskin tulee puolel-
...sa.
22. Kuka tahtoo opetta Jumalata;
...a korkiatkin duomitzee?
.... 40: 13. Rom. 11: 34. 1 Cor. 2: 16.
23. Tämä kuolee waurasna ja ter-
..., rikasna ja onnellisna.
24. Hänen piimäastiansa owat täy-
...skaa; ja hänen luunsa owat täy-
...dyindä.
25. Mutta toinen kuolee murhelli-
...mielellä; ja ei koskan syönyt ilosa.
Saarn. 5: 16.
26. Ja he makawat ynnä maasa;
...dot peittäwät heidän.
27. Katzo, minä tunnen teidän aja-
...ne; ja teidän wäärän aiwoituxen-
...mua wastan.
28. Sillä te sanotte: kusa Ruhti-
...huone on? ja kusa owat majat,
...jumalattomat asuit?
29. Ettekö ole tutkinet waeldawaisil-
ja ettekö tiedä heidän merkkejänsä?
30. Sillä paha säästetän kadotuxen
...wään; ja hän pysyy hamaan wi-
...päiwään asti.
... 73: 18, 19. Jer. 12: 3. 2 Pet. 2: 9.
31. Kuka sanoo hänen edesänsä hä-
...tiensä? ja kuka kostaa hänelle sen
...hän tehnyt on? Saarn. 9: 2.
32. Mutta hän wiedän hautaan,
...tyy joukosa pysyä.
33. Ojan mulda kelpais hänelle, ja
...i ihmiset wiedän hänen peräsän-
ja ne kuin owat hänen edellänsä
owat epälukuiset.
34. Mixi te minua lohdutatte tur-
..., ja teidän wastauxenne löytän
...äri? Job. 16: 2.

22. Luku.

Eliphas soimaa ja waroittaa Jobia.

...in wastais Eliphas Themanista,
ja sanoi:
2. Mitä mies taitaa Jumalalle hyö-
...en olla? waan itziänsä taitaa ym-
...märtäinen hyödyttä. Job. 11: 7.
3. Luuletkos Kaikkiwaldialle kelpa-
..., että sinus luet hurskaxi? eli mi-
...nuttais, ehkä sinun ties olisit il-
...tikoxeta? Job. 35: 7.

4. Luuletkos että hän pelkää sinua
rangaista, ja käydä oikeudelle kanßas?
5. Eikö sinun pahudes ole suuri? ja
sinun wäärydelläs ei ole loppua.
6. Sinä olet ottanut pantin wel-
jeltäs ilman syytä; ja olet riisunut
waatten alastomalda.
2 Mos. 22: 26. 5 Mos. 24: 6, 10.
7. Et sinä ole andanut wäsynelle
wettä juoda: sinä olet kieldänyt iso-
waiselda leiwän.
8. Mutta woimallinen sai omistaa
maan; ja arwosa pidettäwä sai siinä
asua.
9. Lesket olet sinä laskenut tyhjänä;
ja taittanut orwoin käsiwarret.
10. Sentähden olet sinä kiertty pau-
loilla; ja hämmästys on sinun äkistä
peljättänyt.
11. Eli pimeys, ettes näkisi: ja
weden paljous on peittänyt sinun.
12. Eikö Jumala ole ylhällä tai-
waisa? ja katzos ylimmäisiä tähtiä,
että ne korkiat owat.
13. Ja sinä sanot: mitä Jumala
tietää? taitaneko hän duomita sitä kuin
pimeydesä on?
14. Pilwet peittäwät hänen, ettei
hän näe: hän waeltaa taiwan ymbä-
ristöllä.
15. Tahdotkos tuta mailman polku-
ja, joita wäärät ihmiset käynet owat?
16. Jotka ennen aikaansa hukkunet
owat, ja wesi on liottanut heidän pe-
rustuxensa.
17. Ne kuin sanowat Jumalalle:
mene meistä pois: mitä Kaikkiwaldias
taidais heidän tehdä? Job. 21: 14.
18. Waikka hän on täyttänyt hei-
dän huonensa tawaralla: mutta juma-
lattomain neuwo olkon kaukana minusta.
Job. 21: 16.
19. Hurskat näkewät sen ja iloitze-
wat; ja wiatoin pilkkaa heitä.
Ps. 107: 42.
20. Meidän waramme ei pidä huk-
kuman; waan heidän tähteensä pitä
tulen polttaman.
21. Niin sowi nyt hänen kanßan-
sa, ja ole rauhallinen; siitäs saat paljo
hywää.
22. Kuule lakia hänen suustansa; ja
käsitä hänen puhensa sinun sydämees.

23. Jos sinä käännät sinus Kaikkiwaldian tygö, niin sinä raketan, ja saatat wääryden kauwas majastas.

24. Niin sinä annat kullan mullasta, ja ojan kiwistä kallin kullan.

25. Kaikkiwaldias on sinun kuldas, ja hopiata pitä sinulla paljo oleman.

26. Silloin sinun ilos pitä oleman Kaikkiwaldiasa; ja nostaman kaswos Jumalan tygö.

27. Sinä rukoilet händä, ja hän kuulee sinua, ja sinä maxat lupauxes.

28. Mitäs aiwoit, sen hän anda sinulle menestyä; ja walkeus paistaa sinun teilläs.

29. Sillä ne kuin itzensä nöyryttäwät, korottaa hän, ja se kuin silmänsä painaa alas, wapautetan.
Sam. l. 29: 23. Luc. 18: 14.

30. Sekin joka ei wiatoin ole, autetan; ja pelastetan sinun kättes puhtauden tähden. Ps. 18: 25.

23. Luku.

Job toiwottaa asiansa tulewan Jumalan eteen, ja on kärsimätöin.

Job wastais, ja sanoi:

2. Minun puheni on wielä murhellinen; ja minun woimani on heikko huokausteni tähden.

3. Joska minä tiedäisin, kuinga minä hänen löydäisin; ja tulisin hänen istuimensa tygö! 1 Joh. 3: 21.

4. Ja asetaisin oikeuden hänen eteensä, ja täyttäisin suuni perustuxilla:

5. Tiedäisin mitä hän wastais minua; ja ymmärräisin, mitä hän minulle sanowa olis.

6. Riitelekö hän suurella woimalla minun kanssani? Ei, waan itze anda minulle woimaa.

7. Siellä minä wakudeni osotaisin hänen edesänsä; ja pääsisin ijäti wapaxi siitä joka minun duomitzee.

8. Mutta jos minä kohdastansa käyn, niin ei hän ole siellä; jos minä menen takaperin, niin en minä händä hawaitze.

9. Jos hän on wasemalla puolella, niin en minä händä käsitä: jos hän kätkee hänensä oikialle puolelle, niin en minä händä näe.

10. Mutta hän tunde minun tieni, koetelkan minua; niin minä [illegible] niinkuin kulda: Job. 33: 9. Ps. 17:

11. Sillä minä panen jalkani [illegible] nen askelillensa, pidän hänen tiens[illegible] en poikkee siitä:

12. Ja en poikkee hänen huul[illegible] käskyistä; ja kätken hänen suunsa[illegible] nat, niinkuin minun tapani on.

13. Hän on itze ainoa, kuka [illegible] händä? hän teke mitä hän tahtoo. Ps. 115: 3.

14. Sillä hän täyttää aiwoitu[illegible] minusta; ja tainkaltaisia on paljo[illegible] nen tykönänsä.

15. Sentähden olen minä hän[illegible] tynyt hänen edesänsä; ja koska [illegible] sen ymmärrän, niin minä pelkän [illegible]

16. Ja Jumala on tehnyt m[illegible] sydämeni pehmexi; ja Kaikkiwald[illegible] minun peljättänyt.

17. Sillä pimeys ei luowu min[illegible] ja syngeys ei kätketä minulda. Job. 19: 8.

24. Luku.

Jumalattomain menestys, ajat[illegible] rangaistus.

Mixei Kaikkiwaldialda ole aja[illegible] latut? ja ne jotka hänen t[illegible] wat, ei näe hänen päiwiänsä?

2. He siirtäwät rajan: he ry[illegible] wät lamman, ja ruokkiwat sen. 5 Mos. 19: 14. Luku 27: 17. Saml. l. 2[illegible]

3. He ajawat orwoin aasit poi[illegible] ottawat leskein härjät pantixi. 5 Mos. 24: 17.

4. Köyhäin täytyy tiellä paeta[illegible] tä; ja siwiät maan päällä lymyt[illegible] itzensä. Sam. l. 28: 28.

5. Katzo, niinkuin metzäaasit ko[illegible] sa, lähtewät he ulos, ja samowat [illegible] hain saalin perään: korwesa on jo[illegible] tzelle heistä ruoka, niin myös m[illegible] kaisille.

6. He niittäwät pellolla hänen [illegible] lonsa: he poimewat ja hakewat ju[illegible] lattoman wiinamäesä. 1 Kun. K. 21: 15, 16.

7. Alastoman andawat he ma[illegible] man waatetta, ja peittämätä pa[illegible] sesa.

8. Wuorten wuotamisesta tulewat [illegible]

märjäxi: ja ettei heillä yhtän turwaa ole, turwawat he mäkihin.

9. He repiwät orwoit nisistä: ja panttawat köyhän. 5 Mos. 24: 10.

10. Alastoman andawat he käydä werhota; ja ottawat isowaiselda jalal=lisit pois. 3 Mos. 19: 9, 10.

11. He pusertawat öljyä heidän huo=nettensa waihella; ja sanowat wiinaa kuurnitesa.

12. He saattawat Kansan Kaupun=gisa huokamaan, ja tapettuin sielut huu=tamaan: ja ei Jumala heitä rangaise. Jac. 5: 4.

13. Sentähden owat he wilpistynet walkeudesta; ja ei tunne sen tietä, ja ei palaja sen polwuille.

14. Murhaja nousee warhain, ja tappaa köyhän ja tarwitsewan; ja on yöllä niinkuin waras. Ps. 10: 8, 9.

15. Salawuotisen silmät wartioitse=wat hämärätä, ja sanoo: ei minua yrikän silmä näe: ja luulee hänensä peitetyxi. Ps. 10: 11. San. l. 7: 8, 9. Es. 29: 15.

16. Pimeisä hän kaiwaa itzensä huo=neisiin; jotka he päiwällä owat heillensä merkinnet, ja ei tahdo tietä walkeutta.

17. Sillä waikka aamu heille tulis, on se heille niinkuin pimeys: sillä hän tunde pimeyden kauhistuxen.

18. Hän on kewiä weden päällä, hei=dän osansa pitä kirotun oleman maal=la: ja ei hän katzo wiinamäkein tietä. 1 Mos. 49: 4.

19. Helwetti ottaa syndiset pois, niinkuin pouta, ja niinkuin kuiwus kuluttaa lumisen weden.

20. Laupius pitä unhottaman hä=nen, madot syöwät hänen makeudensa, ei händä pidä muistettaman: hän pitä särjettämän niinkuin lahopuu.

21. Hän on saattanut murhellisexi hedelmättömän, joka ei synnytä; ja ei tehnyt leskelle mitän hywää.

22. Ja on wetänyt woimalliset a=lansa wäellänsä: koska hän seisoo, ei pidä hänen tietämän elämästänsä.

23. Hän teke itzellensä lewon, johon hän luottaa; ja hänen silmänsä katzo=wat heidän teitänsä.

24. He owat wähän aikaa korote=tut, waan he tulewat tyhjään, ja ku=kistetan, ja saawat lopun niinkuin kaikki kappalet: ja niinkuin oas tähkäpäästä, lyödän he pois. Ps. 37: 35, 36.

25. Eikö se niin ole? kuka nuhtelee minua walhetteliaxi, ja minun sanani tyhjäxi teke?

25. Luku.

Osotetaan ettei yrikän ihminen ole puhdas Jumalan edesä.

Silloin wastais Bildad Suahsta, ja sanoi:

2. Hallitus ja pelko on hänen tykö=nänsä; joka teke rauhan korkeittensa seasa.

3. Kuka woi lukea hänen joukkonsa? ja kenen päälle ei paista hänen wal=keudensa? Dan. 7: 10.

4. **Kuinga on ihminen hurskas Jumalan edesä? eli kuinga waimon lapsi on puhdas?** Job. 4: 17, rc. Luku 15: 14, rc. San. l. 20: 9.

5. Katzo, Kuu ei walaise wielä, eikä tähdet ole wielä kirkkat hänen silmäinsä edesä:

6. Kuinga paljo wähemmin ihminen se mato, ja ihmisen lapsi se toukka? Job. 7: 6. Luku 17: 14.

26. Luku.

Bildad nuhtellaan; Jumala kiitetään.

Job wastais, ja sanoi:

2. Ketäs autat? sitäkö jolla ei woimaa ole? autakkos sitä, jolla ei woimaa ole käsiwarresa?

3. Ketäs neuwot? sitä kuin ei mi=tän tiedä, ja opetat woimallista toi=mittamaan?

4. Kenen edesä sinä puhut, ja kenen edesä henges käy ulos?

5. Uljat huokawat; niin myös ne jotka weden alla asuwat.

6. Helwetti on awoi hänen edesän=sä, ja kadotuxella ei ole peitettä. Ps. 139: 8. San. l. 15: 11. Hebr. 4: 13.

7. Hän wenyttä pohjaisen tyhjän päälle; ja maa rippuu tyhjän päällä. Job. 9: 8. Ps. 104: 2. Jer. 10: 12.

8. Wedet hän kokoo pilwiinsä; ja pilwet ei repee niitten alla. Ps. 135: 7.

9. Hän pitä istuimensa, ja lewittää pilwensä sen päälle. Es. 66: 1.

10. Hän on asettanut määrän wetten ymbärille; siihenasti kuin walkeus ja pimeys loppuwat. 1 Mos. 1: 9. Job. 38: 10, 11. Ps. 33: 7. Ps. 104: 9. Jer. 5: 22.

11. Taiwan patsat wapisewat ja hämmästywät hänen kurituxestansa.

12. Hänen woimallansa on hän halaisnut meren; ja hänen ymmärryxestänsä tywendyy meren ylpeys. Es. 51: 15. Jer. 31: 35.

13. Taiwas tulee kirkkaxi hänen ilmansa kautta, ja hän walmistaa kädellänsä pitkän kärmen.

14. Katso, näin tapahtuu hänen tekoinsa kanssa, mutta näistä olemma me wähän kuullet: waan kuka woi ymmärtä hänen wäkewydensä jylinän?

27. Luku.

Jobin omatundo. Ulkokullattuin toiwo.

Ja Job puhui wielä sananlaskunsa, ja sanoi:

2. Niin totta kuin Jumala elää, joka minun oikeudeni kieldää; ja Kaikkiwaldias, kuin minun sieluni murhellisexi saattaa: Job. 34: 5. Es. 45: 23.

3. Niinkauwan kuin minun hengeni on minusa; ja Jumalalda puhallus minun sieramisani:

4. Ei pidä minun huuleni wääryttä puhuman; ja minun kieleni ei pidä petosta ottaman eteensä.

5. Pois se minusta, että minä sanoisin teidän hurskaxi: siihenasti kuin minun loppuni tulee, en minä luowu minun jumalisudestani. Job. 33: 9.

6. Minun oikeudestani, jonga minä pidän, en minä luowu: Minun omatundoni ei kalwa minua koko elinaikanani.

7. Mutta minun wiholliseni löytän jumalattomaxi, ja minun wastahakoiseni wääräxi.

8. Sillä mikä on ulkokullatun toiwo, että hän niin ahne on; koska Jumala ottaa hänen sielunsa pois? Matth. 16: 26. Luc. 12: 20.

9. Luuletkos Jumalan kuulewan hänen huutoansa; koska hänelle ahdistus tulee? Ps. 18: 42. San. l. 28: 9. Es. 1: 15. Jer. 14: 12. Hes. 8: 18. Mich. 3: 4. Joh. 9: 31.

10. Kuinga hänellä taitaa olla … Kaikkiwaldialda? ja rukoilla Juma… joka aika?

11. Minä opetan teitä Juma… kädestä; ja mitä Kaikkiwaldialle … paa, en minä salaa.

12. Katso, te oletta kaikki … wanansa: mixi siis te senkaltaisia … hia asioita otatte eteenne?

13. Tämä on Jumalalda jum… toman palkka; ja tyrannein per… kuin he Kaikkiwaldialda saawat.

14. Jos hän saa paljo lapsia, … ne hukatan miekalla; ja hänen … ei rawita leiwällä. Job. 18: …

15. Hänen jälkeenjäänensä pitä … dattaman kuolemaan: ja hänen le… ei pidä itkemän.

16. Jos hän kokoo rahaa ni… tuhkaa; ja walmistaa hänellensä … teita niinkuin lokaa:

17. Niin hänen pitä kyllä wa… taman, mutta hurskas pukee ne y… ja wiatoin jakaa rahan. San. l. 13: 22. Luku 28: 8. Saarn. …

18. Hän rakenda huonensa nii… toukka; ja niinkuin wartia teke … lensä lakan.

19. Rikas kuolee, waan ei … koska joku silmänsä awaa, niin ei … dä enää löytä. 4 Mos. 31: 2… Ps. 37: 9, 10, 35, 36. Jer. 8: 2. Luku 2…

20. Hänen päällensä langee … niinkuin wesi; rajuilma ottaa w… hänen yöllä pois. Job. 15: 21. Luku 18: 11.

21. Itätuuli wie hänen pois, … hän hukkuu; ja tuulispää siirtä… nen siastansa.

22. Nämät Jumala hänelle l… tää, ja ei säästä händä: Kaikki… hänen kädestänsä puuttuman.

23. Hänen tähtensä pitä kässä… kutettaman; ja wihellettämän, ku… on ollut. San. l. 11: 20. Wal. w…

28. Luku.

Mailman ja Jumalan wiisaus.

Hopialla on hänen lähteens… kullalla sia, josa se waletan…

2. Rauta otetan maasta, ja … waski waletan.

3. Pimeydelle asetti hän lopu…

kiken täydellisyden hän tutki; niin
myös kiwen joka paxusa pimeydesä on,
a kuoleman warjon.
4. Siitä wuotaa senkaltainen oja,
ä ympäriasuwaiset ei taida siitä jal-
isin käydä ylitze: Se tyhjetän ihmi-
ä ja wuotaa pois.
5. Wilja kaswaa maasta; jonga alla
muutetan niinkuin tuulelda.
6. Saphiri löytän muutamista pai-
a; ja maan kokkarita joisa kul-
on.
7. Sitä polkua ei ole yxikän lindu
denut; eikä warexen silmä nähnyt.
8. Ne ylpiät sikiät ei ole sitä sotku-
eikä Jalopeura käynyt sen päällä.
9. Kädellä kallioon ruwetan; ja wuo-
ylisalaisin kukistetan.
10. Ojat laiketan kallioista; ja kaik-
kallimatkin näkee silmä.
11. Wirrat estetän juoxemasta; ja
ilmoitetan kuin näisä peitetyt owat.
12. Mutta kusta taito löytän; ja
a on ymmärryxen sia?
13. Ei yxikän ihminen tiedä hänen
nsa, eikä löytä eläwitten maasta.
14. Sywyys sanoo: ei se ole minusa:
meri sanoo: ei se ole minun tykönäni.
15. Ei hänestä anneta kuldaa; eikä
iata punnita sen hinnaxi.
l. 3: 14. Luku 8: 11, 19. Luku 16: 16.
16. Ei Ophirin kulda, eli kallit
hin ja Saphirin kiwet, ole wer-
t hänen kanssansa.
17. Kulda ja kallis kiwi ei taita
werratta; eikä se taitta waihe-
a kullaisiin astioihin.
Sal. l. 3: 14, 15.
18. Ramoth ja Gabis ei ole mi-
sen suhteen: se pidetän kallimpana
lmejä.
19. Topatsi Ethiopiasta ei ole siihen
rattapa; ja puhtain kulda ei maxa
sen suhteen.
20. Kustasta siis taito tulee? ja
on ymmärryxen sia?
21. Hän on peitetty kaikkein elä-
silmistä; ja salattu taiwan lin-
ilda.
22. Kadotus ja kuolema sanowat:
olemma korwillamme kuullet hä-
sanomansa.

23. Jumala tietää hänen tiensä; ja
hän tundee hänen siansa. Jac. 1: 5.
24. Sillä hän katzelee maan ääriin;
ja näkee kaikki mitä taiwan alla on.
25. Niin että hän anda tuulelle
hänen painonsa; ja wedelle hänen mit-
tansa.
26. Koska hän asetti satelle mää-
rän, ja pitkäisen tulen leimauxille hei-
dän tiensä:
27. Silloin näki hän sen ja luki sen:
hän walmisti sen ja myös tutkei sen.
28. Ja sanoi ihmiselle: **Katzo, HERran pelko on taito; ja karttaa pahaa on ymmärrys.** Ps. 111: 10.
San. l. 1: 7. Luku 9: 10.

29. Luku.

Job juttelee endistä onnellista tilaansa; ja kuinga hän oli mieluinen auttamaan tarwitzewia.

Job puhui taas sananlaskunsa, ja
sanoi:
2. Ah jos minä olisin niinkuin en-
disinä kuukausina! niinä päiwinä, joi-
na Jumala minun kätki.
3. Koska hänen walkeudensa paisti
minun pääni päälle; ja minä käwin
pimeisä hänen walkeudesansa:
Ps. 112: 4.
4. Niinkuin minä olin nuorna olle-
sani; koska Jumalan salaisus oli mi-
nun majani päällä.
5. Koska Kaikkiwaldias oli wielä
minun kanßani; ja minun nuorukaiseni
minun ympärilläni. Job. 19: 16.
6. Koska minä pesin minun tieni
woilla; ja kallio wuoti minulle öljy-
ojat.
7. Koska minä menin Kaupungin
porteille; ja annoin walmistaa istui-
meni kujille.
8. Koska nuoret näjit minun, niin
he pakenit; ja wanhat nousit ja seisoit
minun edesäni.
9. Ylimmäiset lakkaisit puhumasta;
ja panit kätensä suunsa päälle.
10. Ruhtinasten ääni kätki hänen-
sä; ja heidän kielensä suun lakeen
tartui.
11. Sillä kenen korwa minun kuu-
li, se kiitti minua onnellisexi; ja jonga
silmä minun näki, se todisti minusta.

12. Sillä minä autin köyhää kuin
huusi; ja orwoja, joilla ei auttajata
ollut. Ps. 72: 12. San. l. 21: 13.
13. Niitten siunaus kuin katowal-
lansa olit, tuli minun päälleni; ja
minä ilautin leskein sydämen.
14. Wanhurskaus oli minun pu-
kuni, jonga minä päälleni puin; ja
minun oikeuteni oli minulle niinkuin
hame ja kaunistus. Job. 31: 21.
Es. 59: 17. Eph. 6: 14.
15. Minä olin sokian silmä, ja on-
duwan jalka.
16. Minä olin köyhäin Isä; ja
jonga asiata en minä ymmärtänyt,
sen minä wisusti tutkein.
17. Minä särjin wäärän syömä-
hambat; ja otin saalin hänen ham-
baistansa.
18. Minä ajattelin: minä riutun
minun pesääni; ja teen minun päi-
wäni moneri niinkuin sannan.
19. Minun juureni putkahti weden
tykönä; ja kaste pysyi minun laihoni
päällä.
20. Minun kunniallisudeni uudistui
minun edesäni; ja minun jousteni muut-
tui uuderi minun kädesäni.
21. He kuulit minua ja odotit; ja
waikenit minun neuwooni.
22. Minun sanani jälkeen ei yri-
kän enämbätä puhunut; ja minun pu-
heni tiukkui heidän päällensä.
23. He odotit minua niinkuin sa-
detta; ja awaisit suunsa niinkuin ehto-
sadetta wastan.
24. Jos minä nauroin heidän puo-
leensa, ei he luottanet sen päälle; eikä
tahtonet minua murheseen saattaa.
25. Kosta minä tulin heidän ko-
kouriinsa, niin minun täydyi istua ylim-
bänä: Ja asuin niinkuin Kuningas sota-
wäen keskellä, lohduttaisani murhellisia.

30. Luku.

Jobin ylönkatzojat ja kinsauret.

Nyt minun nuorembani nauravat
minua; joitten Isiä en minä olisi
pannut minun laumani koirain sekaan.
2. Joitten woiman minä tyhjänä
pidin, jotka ei ijälliseri tullet.
3. Ne kuin näljän ja tuskan tähden
pakenit erinänsä korpeen, äsken
mellut ja köyhtynet.
4. Jotka nukulaisia reweit pensa
ympäri; ja katawan juuret olit h
ruokansa.
5. He ajettin ulos; ja huuttin h
wastan niinkuin warasta.
6. He asuit kauhiain ojain tyk
maan luolisa ja wuortein rotkoisa.
7. Pensasten keskellä he huusit
ohdakkein sekaan he kokoisit heitä
8. Turhain ja hyljättyin i
lapset; kuin halwimmat olit m
päällä.
9. Ja nyt minä olen heidän l
lurensa tullut; ja minun täytyy
dän juttunansa olla. Job. 17:
Ps. 69: 12. Wal. w. 3: 14, 63.
10. He kauhistuwat minua, ja
kanewat kauwas minusta; ja ei
häpe sylkeä minun kaswoilleni.
Job. 19: 19.
11. Sillä hän on minun k
päästänyt, ja on nöyryttänyt m
he owat suitzet minun edestäni h
net pois.
12. Oikialle puolelle nousit n
kaiset: he lykkäisit pois minun ja
ja teit tien minua kohden, h
rensa minua. Es. 51: 23.
13. He owat kukistanet minun
kuni: se oli huokia heille minua
hingoittaa, ilman kenengän awuta.
14. He owat tullet sisälle nii
suurten rakoin läpitze; ja owat
senraisin karannet sisälle.
15. Pelko on käändynyt minua
tan, ja niinkuin tuuli wainonnut
nun kunniatani, ja niinkuin pilwi,
minun autuudeni mennyt ohitze.
Job. 23: 15.
16. Mutta nyt käändää minun
luni hänensä minua wastan; ja mi
murhepäiwäni owat minun käsittä
17. Yöllä minun luuni läwi
kaikin paikoin läpitze; ja minun
neni ei saa lepoa.
18. Suuren woiman kautta mi
waatteni muutetan; ja hän on
tänyt minun niinkuin minun
pään läwellä.
19. Minä sotkutan lokaan, ja
ratan tomuun ja tuhkaan.

20. Jos minä huudan sinun tygös, niin et sinä wastaa minua: jos minä [illegible] edes, niin et sinä minusta tietä[illegible] ole. Ps. 13: 2, 2c.

21. Sinä olet muuttunut minulle [illegible]uiseri; ja waiwat minua kätes [illegible]malla.

22. Sinä nostat minun tuuleen, ja [illegible]t minun ajaa sen päällä; ja s[illegible] minun woimallisesti.

23. Sillä minä tiedän ettäs annat [illegible] kuolemaan; joka on se huone, [illegible] kaikille eläwille on asetettu.
Ps. 90: 3. Hebr. 9: 27.

24. Ei hän kuitengan ojenna kät[illegible]sä luutarhaan; eikä he huuda ka[illegible]estansa.

25. Minä itkin kowana aikana, ja [illegible] sieluni armahti köyhää.
Ps. 35: 13, 14. Rom. 12: 15.

26. Minä odotin hywää, ja paha [illegible]: minä odotin walkeutta, ja pi[illegible] tuli.

27. Minun sisällyreni kiehuwat lak[illegible]ata: murhen aika on minun en[illegible]nyt.

28. Minä käyn mustettuna, ehkei [illegible] minua ruskoittanut: Minä [illegible] Kansan seasa ja huudan.

29. Minä olen kärmetten weli; ja [illegible]linnun poikain kumpani.
Ps. 102: 7. Mich. 1: 8.

30. Minun nahkani minun päälläni mustettunut; ja minun luuni owat [illegible]stä palanet. Job. 19: 20.
Wal. w. 5: 10.

31. Minun kanteleni on muuttunut [illegible]uyri, ja minun huiluni itkuri.

31. Luku.

Job puhuu hänen awuinsa harjoituresta, ja toiwotta sitä kirjoitettaa ijankaikkiseri muistori.

[illegible]inä olen tehnyt liiton silmäini kansa; etten minä katzoisi neitzen [illegible].
Matth. 5: 28.

2. Mutta mitä Jumala ylhäldä [illegible] minulle osari, ja Kaikkiwaldias [illegible] perinnöri?

3. Eikö wäärä pidäisi näkemän sen[illegible] waiwaisutta, ja pahantekiä [illegible] surkeutta kärsimän?

4. Eikö hän näe minun teitäni, ja lueskele kaikkia minun askelitani?
2 Aika K. 16: 9. Job. 34: 21. San. l. 5: 21. Luku 15: 3. Jer. 32: 19.

5. Olengo minä waeldanut turhasa menosa; eli minun jalkani kiiruhtanet petoreen?

6. Punnitkan hän minua oikialla waagalla; niin Jumala ymmärtää minun wakudeni. Job. 13: 18.

7. Jos minun askeleni owat polkennet tieldä; ja minun sydämeni seurannut silmiäni, ja jotakin rippunut minun käsisäni:

8. Niin minä kylwäisin ja toinen söis; ja minun sikiäni hukkuis juurinensa. 3 Mos. 26: 16. 5 Mos. 28: 38.

9. Jos minun sydämeni on wieteltty waimon perään; ja olen wäijynyt lähimmäiseni owella: Job. 24: 15.
San. l. 7: 25.

10. Niin minun emändäni häwäistäkän muilta; ja muut maatkan hänen:

11. Sillä se on häpiä, ja paha työ Duomaritten edesä.

12. Sillä se olis tuli kuin polttais kadotureen; ja kaiken minun saatuni peräti hukutais.

13. Jos minä olen katzonut ylön palwelian, eli palkkapiikani oikeuden, riidellesänsä minun kanßani:

14. Mitä minä sitte tekisin koska Jumala nousee? eli mitä minä wastaisin händä, koska hän kostaa?

15. Eikö hän ole tehnyt händä, joka minungin äitini kohdusa teki? ja on meidän molemmat kohdusa walmistanut. Ps. 139: 13, 15.
San. l. 14: 31. Luku 17: 5.

16. Olengo minä kieltänyt tarwitzewaisilda, mitä he minulda owat pyytänet? ja andanut leskein silmät heikori tulla?

17. Olengo minä syönyt palani yrinäni, ettei orwoi ole myös siitä syönyt?

18. Sillä minun nuorudestani olen minä ollut niinkuin Isä; ja hamasta äitini kohdusta olen minä mielelläni holhonnut.

19. Jos minä olen nähnyt jongun hukkuwan, ettei hänellä ollut waatetta, ja sallinut käydä köyhän peittämätä:

20. Josei hänen landensa ole siu[illegible]

nannut minua; koska hän minun lam-
mas nahwoillani lämmitettin:
21. Jos minä olen nostanut käteni
orwoja wastan; ehkä minä näjin mi-
nuni woimallisna porteisa olewan:
22. Niin kaatukon minun hartiani
lapaluiltani; ja minun käsiwarteni sär-
kykön luinensa.
23. Sillä Jumalan rangaistus on
minulle wapisturexi; ja en taida hä-
nen korkeuttansa wälttää.
24. Olengo minä asettanut kullan
turwaxeni? ja sanonut puhtalle kullalle:
sinä olet minun uskalluxeni?
Ps. 62: 11. Marc. 10: 24. 1 Tim. 6: 17.
25. Olengo minä iloinnut minun
tawaroni paljoudesta, ja että minun
käteni paljo riistaa koonnet owat?
26. Olengo minä katzonut walkeut-
ta, koska se kirkkasti paisti, ja kuuta,
koska se täydellinen oli?
27. Ongo minun sydämeni salaa
minua wietellyt, suuta andamaan kä-
dellení?
28. Joka myös wäärys on Duo-
marein edesä: sillä niin olisin minä
kieldänyt Jumalan ylhäldä.
29. Olengo minä iloinnut wiholli-
seni wastoinkäymisestä? taikka riemuin-
nut, että onnettomus tuli hänen pääl-
lensä? San. l. 24: 18.
30. Sillä en minä andanut minun
suuni syndiä tehdä, sadatellaxeni hänen
sieluansa. Matth. 5: 44. Rom. 12: 14.
31. Eiköstä miehet, kuin minun
majasani owat, sanoisi: josta emme
hänen lihastansa rawitaisi?
32. Muukalaisen ei pitänyt yötä
ulkona oleman; waan waelluswäelle a-
waisin minä oweni.
Hebr. 13: 2. 1 Pet. 4: 9.
33. Olengo minä niinkuin ihminen
peittänyt minun pahudeni, salataxeni
minun wääryttäni?
34. Olengo minä hämmästynyt suur-
ta joukkoa? eli olengo minä sukulaiste-
ni ylönkatzetta peljännyt? ollut ääneti,
ja en mennyt owesta ulos? 2 Mos. 23: 2.
35. Kuka andais minulle kuuldelian,
että Kaikkiwaldias kuulis minun pyy-
töni? että joku kirjoitais kirjan minun
asiastani:

36. Niin minä ottaisin sen hartiol-
leni, ja sitoisin ymbärilleni niinkuin
Kruunun.
37. Minä ilmoitaisin hänelle min
askelitteni luwun, ja niinkuin Ru
nas kandaisin sen edes.
38. Jos minun maani huudais
nua wastan; ja sen waot kaikki
itkisit: Hab. 2: 11.
39. Jos minä olen sen hedelm
maxamata syönyt; ja tehnyt peltom
ten elämän työläxi:
40. Niin kaswakon minulle nis
orjantappurita, ja ohrista pahoja
hoja. Jobin sanat loppuwat.

32. Luku.

Elihun petollinen taito.

Niin ne kolme miestä lakkaisit wa
masta Jobia; että hän piti it
sä hurskana.
2. Mutta Elihu BarachElin p
Busista, Rahmin sukukunnasta, wi
tui Jobin päälle; että hän piti sie
sa hurskambana Jumalata.
3. Ja närkästyi kolmen ystäwä
päälle; ettei he mitän wastausta
tänet, ja kuitengin duomitzit Jobin.
4. Sillä Elihu odotti niinkauw
kuin he puhuit Jobin kanssa; että
olit wanhemmat händä.
5. Koska Elihu näki, ettei wasta
ollut kolmen miehen suusa, wiha
hän:
6. Ja näin wastais Elihu Bara
Elin poika Busista, ja sanoi: Mi
olen nuori, ja te oletta wanhat;
tähden minä häpeisin, ja pelkäisin
sottaa teille minun taitoani.
7. Minä ajattelin: puhukan wuo
ja wanhus osottakon taitonsa.
Job. 12: 12.
8. Mutta hengi on ihmisesä;
Kaikkiwaldian hengi teke hänen
märtäwäisexi. Job. 38: 36. San. l. 2:
Saarn. 2: 26. Dan. 1: 17. Luk. 2:
9. Suuret ei ole taitawimmat;
wanhat ymmärrä mikä oikeus on.
10. Sentähden minä myös puh
kuulkat minua: minä osotan
minun tietoni. Jer. 9:
11. Katzo, minä olen odottanut te

in puhuisanne, minä olen ottanut
hän ymmärryxestänne waarin; siihen=
si että te olisitta osannet oikeuden.
12. Ja minä olen ottanut teistä
warin: ja katzo, ei ole yxikän teistä
Jobia nuhdellen woittanut; eli hänen
sansa wastata tainnut.
13. Ettet te sanoisi: me olemma
nnet taidon; että Jumala on hänen
nnyt, ja ei yxikän muu.
14. Sillä ei hän ole minua wastan
nnut; engä minä wastaa händä
kuin te puhuitte.
15. He pelkäwät, ja ei taida sillen
hän wastata, eikä mitän puhua.
16. Että minä olen odottanut, ja
he taida mitän puhua; waan he
kenit, ja ei enää wastaa mitän:
17. Niin minä wastan kuitengin
; ja osotan minun tietoni.
Saa. l. 27: 2, 21.
18. Sillä minä olen niin täynnä
oja; että minun hengeni ahdistaa
n watzaani.
19. Katzo, minun watzani on niin=
wiina, jonga hengi ei awattu ole;
uudet leilit särkee.
20. Minun täytyy puhua, että mi=
saisin hengeni wetää: minun täy=
awata huuleni ja wastata.
21. En minä muotoa katzo; engä
isen mielen perään puhu.
22. Sillä en minä tiedä (jos mi=
niin teen), että minun luojani
maa äkistä minun pois.

33. Luku.

neuwotaan ottamaan waari Jumalan
minaisista teistä, joitten kautta hän
wetää ihmistä käändymyxeen.

ule siis Job minun puhettani; ja
ota waari kaikista minun sanoistani.
2. Katzo, minä awan minun suuni;
minun kieleni puhuu minun suusani.
3. Minun sydämeni puhuu oikeuden;
minun huuleni sanoo puhtan ym=
märryxen.
4. Jumalan hengi on tehnyt mi=
; ja Kaikkiwaldian hengi on mi=
andanut elämän.
5. Jos taidat niin wastaa minua;
a itzes, ja tule minun eteeni.
6. Katzo, minä olen Jumalan oma
niinkuin sinäkin; ja sawesta olen minä
myös tehty. 1 Mos. 2: 7. Saarn. 12: 7.
7. Katzo, ei sinun tarwita hämmäs=
tymään minua; ja minun käteni ei
ole sinulle raskas.
8. Sinä olet puhunut minun kor=
waini kuulden: sinun äändäs täytyy
minun kuulla.
9. Minä olen puhdas ja ilman lai=
tosta, wiatoin ja synnitöin.
Job. 16: 17. Luku 23: 10. Luku 27: 5, 6.
10. Katzo, hän on löynyt syyn mi=
nua wastan; sentähden pitä hän minun
wihollisenansa. Job. 13: 24. Luku 19: 11.
11. Hän on pannut minun jalkani
jalkapuuhun, ja kätkenyt kaikki minun
tieni. Job. 13: 27.
12. Katzo, juuri siitä minä päätän,
ettes ole hurskas: sillä Jumala on
suurembi kuin yxikän ihminen.
13. Mixis riitelet hänen kanßansa;
ettei hän tee sinulle lukua kaikista töis=
tänsä? Es. 40: 13.
14. Jos Jumala wihdoin jotakin
käskee, ei hän sitä jälistä ajattele.
15. Uninäösä yöllä koska uni tulee
ihmisten päälle; koska he makawat wuo=
tesa:
16. Silloin hän ilmoittaa ihmisten
korwiin; ja wahwistaa sen heidän nuh=
telemisellansa:
17. Käätäxensä ihmistä aiwoituxes=
tansa; ja warjellaxensa ylpeydestä.
18. Hän säästää hänen sieluansa
turmelluxesta; ja hänen elämätänsä,
ettei se miekkaan langeisi.
19. Ja kurittaa händä kiwulla wuo=
tesansa; ja kaikki hänen luunsa wäke=
wällä kiwulla.
20. Ja niin toimittaa hänen kau=
histumaan ruokaa, ja hänen mielensä
kyllyttämään rawindota: Ps. 107: 18.
21. Että hänen lihansa surkastuu,
niin ettei sitä nähdä; ja hänen luun=
sa särkywät, niin ettei niitä mielellä
katzella:
22. Että hänen sielunsa lähenee tur=
melusta; ja hänen elämänsä kuolemata.
23. Koska siis hänen tygönsä tulee
se Engeli wälimies, joka ainoa on e=
nämbi niitä tuhandia; ilmoittamaan sille
ihmiselle wanhurskauttansa; Amos 3: 7.

24. Ja armahtaa händä, ja sanoo:
pelasta händä menemästä alas turmel=
luxeen; sillä minä olen löynnyt so=
windon;
25. Niin hänen lihansa tuorehtii
enämmin kuin lapsudesa; ja tulee taas
minkuin nuorudensa aikana.
26. Hän rukoilee Jumalata, joka
hänelle osottaa armon: hän anda kas=
wonsa nähdä ilolla, ja maxaa ihmisel=
le hänen wanhurskaudensa.
Ps. 42: 3. Ps. 50: 15. Es. 58: 9.
27. Hän tunnustaa ihmiselle, ja sa=
noo: minä olen syndiä tehnyt ja oiken=
den wäändänyt; waan ei se minua
auttanut.
28. Hän pelasti minun sieluni, ettei
se tulisi turmeluxeen; waan että minun
elämäni näkis walkeuden.
29. Katzo, nämät kaikki teke Ju=
mala itzekullengin kolme kertaa;
30. Tuodaxensa heidän sielunsa jäl=
len turmeluxesta; ja walaistaxensa elä=
witten walkeudella. Ps. 56: 14.
31. Job, ota tästä waari ja kuule;
ole myös äänetí, että minä puhuisin.
32. Mutta jos sinulla on jotakin
puhumista, niin wastaa minua. Puhu:
sillä minä tahdon ettäs olisit wan=
hurskas.
33. Jos ei, niin kuule sinä minua;
ja ole äänetí, minä opetan sinulle taidon.

34. Luku.

Osotetaan kuinga Jumala on wanhurskas
jumalisia ja jumalattomia kohtan.

Ja Elihu wielä sanoi:
2. Te taitawat, kuulkat minun
puhettani; ja te ymmärtäwäiset otta=
kat korwiinne.
3. Sillä korwa koettelee puhen; ja
suu maistaa ruan. Job. 12: 11.
4. Walitkamma meillemme oikeus,
tietäxemme keskenämme mikä hywä on.
5. Sillä Job on sanonut: minä o=
len hurskas; ja Jumala on kieldänyt
minulda minun oikeudeni.
Job. 13: 18. Luku 23: 10. Luku 27: 2, 5, rc.
6. Minun täytyy walhetella, ehkä
minulla wielä oikeus olis: minä wai=
watan ilman ansiota minun nuolildani.
Job. 6: 4.
7. Kuka on Jobin wertainen, j
irwitöstä juo niinkuin wettä:
Job. 15: 16.
8. Ja käy pahantekiitten kanßa ti
lä; niin että hän waeldaa jumalat
main kanßa?
9. Sillä hän on sanonut: Ei
auta ihmistä, että hän pyytää Ju
lalle keluwata. Job. 9: 22.
10. Sentähden te toimelliset ih
set kuulkat minua. Pois se, e
Jumala olis jumalatoin, ja Kai
waldias wäärä. 5 Mos. 32: 4.
Job. 36: 23. Rom. 3: 5.
11. Sillä hän anda itzekulleng
ihmiselle ansionsa jälkeen, ja m
tiensä jälkeen. Saa. l. 24: 12. Jer. 17:
Luku 32: 19. Hes. 7: 27. Luku 33: 20. M
16: 27. 1 Cor. 3: 8. 2 Cor. 5: 10.
12. Ilman epäilemätä, ei Jum
duomitze ketän wäärydellä; eikä Ka
kiwaldias käännä oikeutta. Ps. 51:
13. Kuka on asettanut ne k
maan päällä owat; ja kuka on pa
koko maan piirin?
14. Jos hän tahdois, niin h
wois kaikkein hengen ja elämän k
tygönsä. Ps. 104: 29.
15. Kaikki liha kuolis yhteen;
ihminen tulis tuhwaxi jällen.
Saarn. 12: 7.
16. Ongo sinulla ymmärrystä, n
kuule näitä; ja ota waari minun
heni äänestä.
17. Taiwutaisko joku sentähden
keuden, että hän wihaa händä;
tahdoisikkos hurskan ja jalon duom
jumalattomaxi? 1 Mos. 18: 25. Job. 8:
18. Pidäisikö sanottaman Kuningal
le: sinä Belial; ja Ruhtinoille: te j
malattomat?
19. Joka ei kuitengan katzo Ruh=
tinain muotoa, eikä pidä eroitusta ri
kan ja köyhän wälillä: sillä he owa
kaikki hänen käsialansa. 5 Mos. 10:
2 Aika K. 19: 7. Ap. T. 10: 34. Rom. 2:
Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Pet.
20. Pikaisesti täytyy heidän kuolle
wielä puoliyönäkin: Kansan täy
hämmästyä ja hukkua: wäkewä w
matoinna otetan pois.
2 Mos. 12: 29. 2 Kun. K. 19: 35.
21. Sillä hänen silmänsä näkewät

...tien; ja hän katzoo kaikki hei-
... askelensa. San. l. 5: 21.
22. Ei pimiä eikä kuoleman warjo
... sillä; että pahantekiät heitänsä
... salaisit.
23. Sillä ei se ole yhdellekkän sal-
...; että hän tulis Jumalan kansa
...delle.
24. Hän musertaa monda epälu-
... wimaa; ja asettaa muita hei-
...siaansa.
... Että hän tundee heidän työnsä;
... kukistaa heitä yöllä, että he mu-
...tan rikki.
... Hän heittää jumalattomat il-
...esti kokohon;
...7. Ettei he händä seuranet; ja ei
...et ymmärtää hänen teitänsä:
... Että waiwaisten huuto tulis
... eteensä; ja hän kuulis wihel-
... huudon.
... Jos hän anda rauhan, kuka
... kadottaa? ja jos hän peittää
...onsa, kuka taitaa katzoa hänen
...nsä, Kansan ja ihmisten seasa?
Rom. 8: 34.
... Niin ei hän anna ulkokullatun
...ita, Kansan langemuxen tähden.
...1. Minä puhun Jumalan edesä,
... sanoo: minä olen säästänyt, en
...ä turmele.
... Ellen minä ole osannut, niin
... sinä minua: Jos minä olen teh-
... wäärin, niin en minä sitä sillen tee.
... Ongo joku, joka wastaa sinun
...stas, kosta et sinä tahdo? se on
... ehdosas, ja ei minun. Jos
... nyt jotakin tiedät, niin puhu.
... Toimellisten miesten sallin minä
...ä puhua minulleni; ja taitawa mies
...lee minua.
...5. Mutta Job puhuu tyhmästi;
...änen puhesansa ei ole ymmärrystä.
... Minun Isäni, anna Jobia koe-
... loppuun asti; että hän käändää
... wääräin ihmisten tygö.
San. l. 21: 10.
... Hän on paitzi endisiä syndejän-
...wielä nyt pilkannut: anna hänen
...än edesämme työdyxi tulla, ja sitte
...än riidelkän kyllä sanoillansa Juma-
...edesä.

35. Luku.

Elihu sanoo, ettei ihmisen pahuus eli hywyys wahingoitze taikka hyödytä Jumalata, waan ihmistä.

Ja Elihu wastais, ja sanoi:
2. Luuletkos sen oikiaxi, että sa-
not: minä olen hurskampi Jumalata?
3. Sillä sinä sanot: mitä siitä hy-
wää on, mitä se auttaa, jos joku
wälttää syndiä? Job. 9: 22. Luku 10: 15.
4. Minä wastan sinua sanoilla; ja
sinun ystäwitäs sinun kansas.
5. Katzo taiwaseen, ja näe: ja katzo
pilwiin, että ne owat korkiammat sinua.
6. Jos sinä syndiä teet, mitäs tai-
dat hänelle tehdä? ja jos sinun pahu-
des on suuri, mitäs taidat hänelle tehdä?
7. Ja jos sinä olet hurskas, mitäs
taidat hänelle anda? eli mitä hän ot-
taa sinun kädestäs? Job. 22: 3.
8. Ihmiselle sinun kaltaiselles, teke
sinun pahudes jotakin; ja ihmisen lap-
selle sinun hurskaudes.
9. Ne huutawat, kosta heille paljo
wäkiwaldaa tapahtuu; ja walittawat
woimallisten käsiwartta.
10. Jotka ei sano: kusa on Jumala
minun luojani, joka yöllä teke wirret?
11. Joka meitä teke oppenemmaxi
eläimitä maan päällä, ja taitawam-
maxi taiwan linduja. Ps. 32: 9.
12. Mutta he walittawat pahain
ylpeyttä; ja ei hän kuule heitä.
Job. 27: 9. San. l. 1: 28. Luku 15: 29.
Es. 1: 15.
13. Sillä ei Jumala kuule turhaa;
ja Kaikkiwaldias ei katzo sitä.
14. Nyt sinä sanot: et sinä näe
händä: mutta duomio on hänen ede-
sänsä, waan odota händä. Rom. 14: 10.
15. Jos ei hänen wihansa niin ä-
kistä kosta; ja ei ole tietäwänänsä, että
siinä niin monda rikosta on:
16. Sentähden on Job turhaan
suunsa awannut; ja taitamattomia pu-
heita puhunut. Job. 34: 35.

36. Luku.

Jumalan hurskaus, hallitus, woima.

Elihu puhui wielä, ja sanoi:
2. Odota wielä wähä, minä o-
sotan sinulle sen; sillä minulla on wie-

lä nyt jotakin Jumalan puolesta sanomista.

3. Minä tuon minun ymmärryxeni kaukaa: ja osotan että minun Luojani on hurskas. Ps. 51: 6.

4. Sillä minun puhesani ei tosin ole petosta: minun ymmärryxeni on wilpitöin sinun edesäs.

5. Katzo, Jumala on woimallinen, ei kuitengan hän ketän hyljää: hän on woimallinen sydämensä wäestä. Job. 9: 4. Luku 12: 13.

6. Jumalatoinda ei hän warjele; waan auttaa köyhää oikeuteen.

7. Ei hän käännä silmiänsä pois hurskasta: hän on myös Kuningasten kanßa istuimella: hän anda heidän pysyä alinomati, että he korkiaxi tulewat. Ps. 33: 18. Ps. 34: 16.

8. Ja ehkä fangit olisit jalkapuusa, ja sidottuna surkeuden köysillä: Ps. 107: 10.

9. Niin hän ilmoittaa heille heidän työnsä ja rikoxensa; että he owat tehnet wäkiwaldaa:

10. Ja awaa heidän korwansa kurituxeen; ja sanoo heille, että he käändäisit heitänsä pois wäärydestä.

11. Jos he kuulewat ja palwelewat händä; niin he hywisä päiwisä wanhenewat, ja ilolla eläwät. 5 Mos. 30: 19.

12. Jos ei he kuule, niin he kaatuwat miekalla; ja hukkuwat ennenkuin he sen hawaitzewat. Es. 1: 20.

13. Ulkokullatut kartuttawat wihan: ei he huuda koska he fangina owat:

14. Niin heidän sielunsa kuolee nuorudesa; ja heidän elämänsä huorintekiäin seasa.

15. Mutta waiwaista auttaa hän waiwaisudesansa; ja awaa köyhän korwan murhesa. Es. 66: 2.

16. Hän temmaa myös sinun ahdistuxen kidasta, awaruteen jolla ei pohjaa ole; ja sinun pöydälläs on lepo, täytetty kaikella hywällä. Ps. 23: 5.

17. Ja sinä olet täydellisesti hawaitzewa jumalattoman duomion; mutta duomio ja oikeus wahwistaa sinun.

18. Katzo, ettei wiha ole wietellyt sinua woimasas; eli suuret lahjat ole käändänet sinua.

19. Luuletkos hänen huolimaan l... louttas, kuldaa eli jongun wäkew... ja waraa?

20. Ei sinun tarwita ikäwöitzem... yötä, karataxes ihmisten päälle he... siallansa.

21. Kawahda sinuas, ja älä kää... sinuas wääryteen; niinkuin sinä ... keuden tähden ruwennut olet.

22. Katzo, Jumala on korkia h... woimasansa: kuka on senkaltainen o... taja kuin hän on?

23. Kuka tutkii hänen tiensä? kuka sanoo hänelle: sinä teet wää... 5 Mos. 32: 4. 2 Aika K. 19: 7. Job. ... Luku 34: 10, 19.

24. Muista ettäs ylistät hänen ... tänsä; niinkuin ihmiset weisawat.

25. Sillä kaikki ihmiset sen nä... owat: ihmiset näkewät sen kaukaa.

26. Katzo, Jumala on suuri, en me tiedä sitä: hänen wuosi-luk... owat arwamattomat. Ps. 92: 9. Ps. 93: 2. Ps. 102: 13. Es. 63: 16. ... w. 5: 19. Dan. 6: 26. Hebr. 1: 12.

27. Sillä hän teke weden pi... pisaroixi: ja ajaa pilwensä k... satexi:

28. Että pilwet pisaroitzewat ... wuotawat wahwasti ihmisten pääll...

29. Koska hän aikoi hajoitta ... wensä, ja majansa jylinän;

30. Katzo, niin hän lewittää ... keudensa sen päälle, ja peittää ... sywyden.

31. Sillä näillä duomitzee hän K... san; ja anda ruokaa runsasti.

32. Hän kätkee walkeuden kä... sä, ja käskee sen palata.

33. Sen ilmoittaa hänen lähim... sensä, joka on pitkäisen wiha pil...

37. Luku.

Jumalan teot ja duomiot tutkimatto...

Siitä myös hämmästyy minun s... meni, ja wapisee.

2. Kuulkat wisusti hänen wih... huutoa; ja puhetta, joka hänen s... tansa käy ulos.

3. Hän toimittaa sen oikein ... kein taiwaisten alla; ja hänen lei... xensa paistaa maan ärisä.

4. Sen jälkeen kuuluu pitkäisen ...

ja se jylisee suurella äänellä: ja
hänen jylinänsä kuullan, ei sitä
a estää.
Jumala jylistää pauhinallansa
ihmeisesti; ja teke suuria ja tutki-
mita töitä. Job. 5: 9.
Luk. 9: 10. Ps. 18: 14.
Hän puhuu lumelle, ja se kohta
maan päälle: ja sadekuurolle, ja
sadekuurolla on woima.
Ps. 33: 9. Ps. 147: 15. 16.
Hänen kädesänsä owat kaikki ih-
kätketyt; että kaikki tundisit hä-
tekonsa.
Metsän pedot pakenewat war-
ja pysywät asuma paikoisansa.
Eteläistä tulee tuulispää, ja poh-
kylmä.
Jumalan hengestä tulee pakkai-
ja ahdistaa lawiat wedet.
Job. 38: 29.
Seijes myös hajoittaa pilwet,
hänen walkeudensa lewittää itzensä
in läpitze.
Hän käändää pilwensä kunga
ahtoo, tekemään kaikkia mitä hän
maan piirin päällä. Ps. 148: 8.
Jos se tapahtuu yhdelle suku-
alle eli maakunnalle, koska hän
laupiaxi. 2 Mos. 19: 18.
1 Sam. 12: 18.
Kuules näitä Job: seiso ja ota
Jumalan ihmellisistä töistä.
Tiedätkös koska Jumala saatta
heidän päällensä, ja koska hän
hänen pilweinsä walkeuden paistaa?
Tiedätkös kuinga pilwet hajoit-
heitänsä? täydellisen wiisauden
istä töitä?
Että sinun waattes lämbewät:
ilma tywendyy eteläistä?
Lewitätkö sinä hänen kansansa
iä; jotka wahwat owat, niinkuin
u speili?
Ilmoita sinä meille mitä mei-
pidäis hänelle sanoman: sillä en
hänen tygönsä pimeydeldä.
Ps. 18: 12.
Kuka luettelee hänelle mitä mi-
puhun? jos joku puhuu, niin hän
Ei nähdä nyt walkeutta joka
leimahtaa; waan kuin tuuli
a, niin seijestyy.

22. Pohjaisesta tulee kulda peljättä-
wän Jumalan kunniaxi.
23. Mutta Kaikkiwaldiasta en me
taida löytää, joka on niin suuri woi-
masa; ja ei hän tarwitze wastata oikeu-
desansa ja suuresa wanhurskaudesansa.
Job. 33: 13.
24. Sentähden täytyy ihmisten hän-
dä peljätä; ja ei hän katzo yhtän tai-
tawata sydämestä. Es. 40: 13, 14.

38. Luku.

HERra ilmestyy Jobille, nuhtellen händä
ja osottain hänelle suuren woimansa.

Ja HERra wastais Jobia tuulis-
päästä, ja sanoi: 1 Kun. K. 19: 11.
Job. 40: 1. Hes. 1: 4.
2. Kuka on se joka taidosansa niin
exyy, ja puhuu niin taitamattomasti?
3. Wyötä nyt kupes niinkuin mies:
Minä kysyn sinulda, opeta minua.
4. Kusas silloin olit, koska minä
maan perustin? Ilmoita se, jos sinulla
se ymmärrys on. Sal. l. 8: 29.
5. Tiedätkös kuka hänen määränsä
asettanut on? eli kuka on wetänyt o-
jennus nuoran hänen päällensä?
6. Mihingä owat hänen jalkansa
wajotetut: eli kuka on hänen kulmaki-
wensä laskenut?
7. Koska aamutähdet ynnä minua
kiitit; ja kaikki Jumalan lapset rie-
muitzit. Job. 1: 6. Luku 2: 1.
8. Kuka on sulkenut meren owinen-
sa: koska se ratkeis ja lähti ulos niin-
kuin äitin kohdusta?
Job. 26: 10. Ps. 104: 9.
9. Koska minä puetin sen pilwillä;
ja käärein sen synkeydellä niinkuin kapa-
loilla.
10. Koska minä estin sen paisumi-
sen säädylläni; ja asetin siihen teljen
ja owet eteen. 1 Mos. 1: 9.
Ps. 33: 7. Jer. 5: 22.
11. Ja sanoin: Tähän asti pitä si-
nun tuleman, ja ei edemmä: täsä pitä
sinun korkiat aaltos asettuman.
12. Oletkos eläisäs käskenyt aamul-
le; ja aamuruskolle osottanut hänen
siansa?
13. Käsittää maan ääriä, ja puh-
distaa siitä jumalattomat.
14. Se pitä muutettaman niinkuin

sinetin sawi; niin että he tulewat niinkuin waate. Es. 51: 8.

15. Ja jumalattomilda otetan pois heidän walkeudensa; ja ylpeitten käsiwarsi rikotan.

16. Oletkos tullut meren pohjaan; ja waeltanut syswyden sälkiä?

17. Ongo kuoleman owet koskan auwennet etees; eli oletkos nähnyt kuoleman warjon owet? Ps. 9: 14.

18. Oletkos ymmärtänyt kuinga lewiä maa on? annas kuulla, tiedätkös kaikki nämät? Saarn. 8: 17.

19. Kuka on sinne tie kusa walkeus asuu? ja kuka on pimeyden sia?

20. Että saattaisit hänen rajoillensa; ja osaisit polut hänen huoneseensa.

21. Tiesitkös koska sinä syndywä olit, ja kuinga paljo sinulla päiwiä olis?

22. Oletkos siellä ollut kusta lumi tulee? eli oletkos nähnyt kusta rakeet tulewat?

23. Jotka minä olen tallella pitänyt murhepäiwään asti; sodan ja tappeluxen päiwään asti.
2 Mos. 9: 18. Jos. 10: 11.

24. Kunga tien kautta walkeus hajoitta hänensä, ja itätuuli tuulee maan päälle?

25. Kuka on sadekuurolle jakanut juoxunsa; ja pitkäisen walkialle ja pylinälle hänen tiensä? Amos 4: 7.

26. Niin että se sataa sengin maan päälle, josa ei ketän ole; korwesa, josa ei yhtän Ihmistä ole;

27. Että se täytäis erämaan ja korwen; ja saattais ruohot wihottamaan.
Ps. 107: 35.

28. Ongo satella Isää? eli kuka on synnyttänyt kasteen pisarat?

29. Kenen kohdusta jää on tullut? ja kuka on härmän synnyttänyt taiwan alla?

30. Wedet kätkewät itzensä niinkuin kiwi: ja syswydet pääldä kiinitetän.

31. Taidatkos sitoa seulaisen sitet, eli päästää kointähden sitet?
Job. 9: 9. Amos 5: 8.

32. Taidatkos tuoda taiwan merkit edes aikanansa; eli johdattaa otawan lastensa kanssa?

33. Tiedätkös kuinga taiwas hallitan? eli taidatkos hänen hallitux[illegible] toimitta maan päällä? Jer. 31:

34. Taidatkos korottaa äänes [illegible] pilwiin; että weden paljous sinun [illegible] täfs?

35. Taidatkos lähettää pitkäisen[illegible] mauxet matkaan menemään, ja [illegible] maan sinulle: täsä me olemma? [illegible]

36. Kuka on asettanut taidon [illegible] suteen? eli kuka on ajatuxelle an[illegible] toimen? Job. 32: 8.

37. Kuka on niin taitawa, että pilwet lukea taitaa? ja kuka taita[illegible] kita wesityydyt taiwaasa?

38. Koska tomu kastun ja [illegible] yhteen; ja kokkaret ryhtywät [illegible] toiseensa.

39. Luku.

Edespäin osottaa HERra Jobille wo[illegible] suuruden, ja nuhtelee hänen röykk[illegible] tänsä. Job nöyryttä itzensä.

Taidatkos Jalopeuralle anda [illegible] saaliinsa ajaxensa takaa? ja ra[illegible] nuoret Jalopeurat? Ps. 10[illegible]

2. Niin että he makawat siollan[illegible] kewäjäwät luolisansa, joisa he wä[illegible]
Ps. 10: 9.

3. Kuka walmistaa Karnelle [illegible] koska hänen poikansa huutawat J[illegible] lata; ja koska ei he tiedä eryrisä[illegible] heidän ruokansa on? Ps. 14[illegible]
Ps. 147: 9. Matth. 6: 26. Luc. 12: [illegible]

4. Tiedätkös koska metzäwuoh[illegible] kiwat: eli oletkos hawainnut [illegible] käywän tiinenä?

5. Oletkos lukenut heidän ku[illegible] tensa, koska ne täydellänsä owat[illegible] tiedätkös ajan koska he poikiwat?

6. He kumartawat heitänsä p[illegible] sansa; ja ajawat sen pois josta [illegible] kipu on.

7. Heidän poikansa walmistuw[illegible] kaswawat jywisä: ne menewät [illegible] ja ei palaja heidän tygönsä.

8. Kuka on metzäasin andanu[illegible] wapana käydä? kuka on metzäas[illegible] ten päästänyt?
Job. 24: 5. Jer. 2: 24. Ps. [illegible]

9. Jolle minä olen erämaan [illegible] nexi andanut, ja korwen asuinsia[illegible]

10. Hän katzoo ylön Kaupungin [illegible] hinan: wartian huutoa ei hän [illegible]

11. Hän katzoo wuorella laidundans
ja etsii kusa wiheriäistä on.
12. Luuletkos yksisarwisen palwele=
sinuas, ja makawan yötä sinun
lläs? 4 Mos. 24: 8.
13. Taidatkos sitoa yksisarwisen waol=
ydellä; niin että hän kiskois ketoa
sa sinun peräsäs?
14. Taidatkos sinus luottaa häneen,
hän paljo woi; ja jättää työs
haldunsa?
15. Uskotkos hänen siemenes kotia
an, ja riihees kokowan?
16. Owatko Riikinkukoin sulat kau=
nat kuin nälkäkurjen sulat?
17. Joka munansa jättää maahan,
da maan lämbymän hautoa niitä.
18. Hän unhohtaa ne tallattawan;
ä peto kedolla ne rikkois.
19. Hän on niin kowa poikiansa
n, kuin ei ne hänen olisikkan:
n tottele turhaan työtä tehdä.
Wal. w. 4: 3.
20. Sillä Jumala on häneldä tai=
ottanut pois; ja ei ole andanut
e ymmärrystä.
21. Koska hän ylöndä itzensä kor=
n, nauraa hän hewoista ja miestä.
Ps. 33: 17. Ps. 147: 10.
22. Taidatkos anda hewoiselle wäen,
idatkos kaunistaa hänen kaulansa
misella?
23. Taidatkos peljättää hänen niin=
heinäsirkan? peljättäpä on hänen
nittensa päristys.
24. Hän kaiwaa maata kawioillans=
on riemuinen wäkewydesänsä; ja
e sotaaseita wastan.
25. Hän nauraa pelkoa ja ei häm=
y; eikä pakene miekkaa;
26. Ehkä wielä wiini kalisis händä
an; ja keihät ja kilwet wälkkyisit.
27. Hän kuorskuu, pudistelee ja kai=
maata; ja ei tottele waskitorwen
ätä.
28. Koska waskitorwi heljästi soi,
hän, hui, ja haistaa sodan
a; niin myös Päämiesten huu=
ja riemun.
29. Lendäkö haukka sinun ymmär=
, ja hajoittaa siipensä etelään
?
30. Lendäkö Kotka sinun käskystäs
niin korkialle; että hän teke pesänsä
korkeuteen?
31. Hän asuu wuorilla ja yöttelee
wuorten kukkuloilla, ja wahwoisa pai=
koisa.
32. Sieltä hän katzoo ruan perään;
ja hänen silmänsä näkewät kauwas.
33. Hänen poikansa särpäwät wer=
ta; ja kusa raato on, siellä myös hän on.
Matth. 24: 28. Luc. 17: 37.
34. Ja HERra wastais Jobia, ja
sanoi:
35. Joka riitelee Kaikkiwaldian kans=
sa, eikö hänen pidäis sitä wahwista=
man? ja se kuin nuhtelee Jumalata,
eikö hänen pidäis wastaman?
36. Job wastais HERraa, ja sanoi:
37. Katzo, minä olen halpa, mitä
minä sinua wastan? minä lasken käteni
suuni päälle. Job. 29: 9. Ps. 39: 2.
38. Minä olen kerran puhunut, en
minä enämbi wastaa; engä toiste sitä
enää tee.

40. Luku.

Behemoth. Jumalan woiman osoturet.

Ja HERra wastais Jobia tuulis=
päästä, ja sanoi: Job. 38: 1.
2. Wyötä kupes niinkuin mies: Mi=
nä kysyn sinulda, ja wastaa sinä minua.
Job. 38: 3.
3. Pidäiskö sinun minun duomioni
tyhjäxi tekemän; ja minua wääräxi
soimaman, että itze olisit hurskas?
Ps. 51: 6. Rom. 3: 4.
4. Ongo sinulla käsiwarsi niinkuin
Jumalalla? ja taidatkos yhdenkaltai=
sella äänellä jylistää hänen kanssansa?
Ps. 79: 11.
5. Kaunista sinus suurella kunnialla
ja korkeudella: pueta sinus kiitoxella ja
kunnialla. Ps. 93: 1.
6. Hajoita sinun julmudes wiha; ja
katzo kaikkia ylpeitä, ja nöyrytä heitä.
7. Katzo kaikkia ylpeitä, ja alas=
paina heitä: ja kukista jumalattomat
paikastansa.
8. Hautaa heitä kaikkia maahan;
ja upota heidän jaloudensa kätköön.
9. Niin minä tunnustan sinun oi=
kian kätes auttawan sinua.
10. Katzo nyt Behemothia, jonga

minä sinun wierees tehnyt olen; joka
syö heiniä niinkuin härkä.
11. Katzo, hänen wäkensä on hänen
kupeisansa; ja hänen woimansa hänen
watzansa nawasa.
12. Hänen händänsä ojenduu niin-
kuin Cedripuu; ja hänen salaisen ka-
lunsa suonet owat niinkuin puun oxat.
13. Hänen luunsa owat wahwat
niinkuin waski; hänen ruotonsa niin-
kuin rautaiset seipät.
14. Hän on alku Jumalan teistä;
joka hänen tehnyt on, hän woittaa
hänen miekallansa.
15. Wuori kandaa hänelle ruohot;
ja kaikki pedot leikitzewät siellä.
16. Hän makaa mielellänsä warjo-
sa; lymysä kaisiloisa ja mudasa.
17. Pensas peittää hänen warjollan-
sa; ja ojan halawat peittäwät hänen.
18. Katzo, koska wirta yllöttä hän-
dä, niin ei hän pelkää: hän on roh-
kia, waikka Jordani hänen suuhunsa
asti kuohuis.
19. Hän saawutetan nähdensä; ja
pauloilla pistetän hänen nenänsä läpitze.
20. Taidatkos wetää Lewiathanin
ongella; ja sitoa hänen kielensä nuoralla?
Es. 27: 1.
21. Taidatkos panna ongen hänen
sieramiinsa; ja hänen leukaluunsa pis-
tää naskalilla läpitze?
22. Luuletkos että hän sinua paljo
rukoilee, ja liehakoitzee sinun edesäs?
Jer. 50: 44.
23. Luuletkos että hän teke liiton
sinun kanßas; saadaxes händä alino-
maisexi orjaxes?
24. Taidatkos leikitä hänen kanßan-
sa niinkuin linnun kanßa; eli sitoa hä-
nen sinun piikais sekaan?
25. Luuletkos hänen kumpaneilda
leikattawan, jaettaa kauppamiehille?
26. Taidatkos täyttää koko werkko-
huonen hänen nahallansa; eli kala-
miesten kokkoin hänen päällänsä?
27. Koska sinä häneen rupet kädel-
läs; niin muista ettäs tulet sotaan,
josta et sinä mitän woita.
28. Katzo, hänen toiwonsa pettää
hänen: sillä koska hän hänen näkee,
nukeltanecko hän pois?

41. Luku.

HErra puhuu Jobille lawiammalda
Lewiathanista.

Ei ole niin rohkiata kuin tohtii
nen herättää: kuka siis seiso
nun edesäni?
2. Kuka on minulle jotakin
andanut, että minä sen hänelle m
sin? Minun owat kaikki mitä ka
taiwasten alla on. 2 Mos.
Ps. 24: 1. Ps. 50: 12. Rom. 11:
1 Cor. 10: 26.
3. Minun täytyy puhua kuinga
ri, kuinga wäkewä ja kuinga
hän on.
4. Kuka riisuu hänen waatt
Kuka tohtii ruweta hänen hambai
5. Kuka woi awata hänen
luunsa; jotka owat hirmuiset
hammastensa ymbäri.
6. Hänen suomuxensa owat
kiinitetyt toinen toiseensa, niinkui
netti.
7. Yxi on kiinni toisesa; niin
tuuli pääse läpitze.
8. Ne owat kiinni toinen toise
sa; ja pysywät yhdesä, ettei heitä
ta eroitettaa.
9. Hänen aiwastamisestansa
walkeus; ja hänen silmänsä owat
kuin aamuruskon silmälaudat.
10. Hänen suustansa käywät
soitot ulos; ja tuliset kipinät sing
wat.
11. Hänen sieramistansa käy
sawu, niinkuin kiehuwasta padast
kattilasta.
12. Hänen hengensä on niinkui
linen hiili; ja hänen suustansa
liekki ulos.
13. Hänen kaulansa on wahwa
se on hänen ilonsa, koska hän teke
takin wahingota.
14. Hänen lihansa jäsenet
kiinni toinen toisesansa: ne owat
nesä kiinni, ettei hän liikuteta.
15. Hänen sydämensä on kowa
kuin kiwi; ja niin wahwa kuin
mainen myllyn kiwi.
16. Koska hän korotta hänensä,
wäkewät peljästywät; ja koska hän
tuu edes, niin ei siellä armoa ole.
17. Jos hänen tygönsä men

kalla eli keihällä, aseilla eli haar=
oilla, niin ei hän itziänsä liikuta.
18. Ei hän rautaa tottele enää kuin
ta; eikä waskea enää kuin laho=
a.
9. Ei händä nuolet karkota, ja
iwet owat hänelle niinkuin akanat.
. Wasara on hänen edesänsä niin=
korsi: Hän pilkkaa liehuwita kei=

. Ja hän taitaa maata teräwäl=
wellä: hän makaa teräwällä niin=
sondatungiolla.
. Hän saattaa sywän meren kie=
an niinkuin padan; ja liikuttaa
niinkuin woiten.
Hänen jälkeensä polku walkenee:
ke sywydet sangen harmaxi.
Ei ole maalla hänen wertais=
: hän on tehty pelkämättömäxi.
Hän katzoo kaikki korkiat ylön:
on kaikkein ylpeitten Kuningas.

42. Luku.

katumus, rukous ja jälkimäinen on=
nellisuus ja autuallinen kuolema.

Job wastais HErraa, ja sanoi:
2. Minä tiedän sinun kaikki woi=
; ja ei ole sinulda yxikän ajatus
etty. Ps. 38: 10. Ps. 115: 3. Es. 40: 26.
Se on turha ihminen, joka ajat=
peittää neuwoansa: sentähden tun=
an minä, että minä taitamatto=
i puhunut olen, joka on minun tie=
ylitze, ja jota en minä ymmärrä.
Niin kuules nyt, anna minun pu=
: minä kysyn sinulda, opeta minua.
Minä olen kuullut sinua tarkoil=
korwilla; ja minun silmäni owat
nähnet sinun.
. Sentähden pidän minä itzeni wial=
, ja kadun tomusa ja tuhwasa.
Jon. 3: 6. 1 Cor. 11: 31.
Kosta HErra nämät sanat oli
lle puhunut, sanoi HErra Elipha=
Themanista: minun wihani on
tunut sinun ja kahden sinun ystä=
päälle: sillä et te ole oikein pu=
minusta, niinkuin minun palwe=
Job.

8. Niin ottakat nyt teillenne seitze=
män kalpeja ja seitzemän oinasta, men=
gät minun palweliani Jobin tygö, ja
uhratkat polttouhria teidän edestänne,
ja minun palweliani Job rukoilkan
teidän edestänne: sillä hänen puoleensa
minä katzon, niin etten minä tee teille
teidän tyhmydenne jälkeen, sillä et te
ole oikein puhunet minusta, niinkuin
minun palweliani Job.
9. Niin menit Eliphas Themanis=
ta, Bildad Suahsta ja Zophar Nae=
masta, ja teit niinkuin HErra heille
sanonut oli: Ja HErra katzoi Jobin
puoleen. 1 Mos. 19: 21.
10. Ja HErra käänsi Jobin fan=
giuxen, kosta hän rukoili ystäwittensä
edestä: Ja HErra annoi Jobille kaxi
sen wertaa kaikista kuin hänellä ennen
ollut oli.
11. Ja hänen tygönsä tulit kaikki
hänen weljensä, ja kaikki hänen sisa=
rensa, ja kaikki ne kuin hänen ennen
tunsit, ja söit hänen kanßansa hänen
huonesansa, ja käänsit heitänsä hänen
puoleensa, ja lohdutit händä, kaikesta
siitä pahasta kuin HErra oli anda=
nut tulla hänen päällensä. Ja itzeku=
kin heistä annoi hänelle yhden rahan,
ja kuldarengan.
12. Ja HErra siunais Jobia sitte
enää kuin ennen; että hän sai neljä=
toistakymmendä tuhatta lammasta, ja
kuusi tuhatta Camelia, ja tuhannen
paria härkiä, ja tuhannen aasia.
13. Ja hän sai seitzemän poikaa ja
kolme tytärtä.
14. Ja kutzui ensimäisen nimen Je=
mina, toisen Ketzia, ja kolmannen Ke=
renhapuch.
15. Ja ei löytty niin kaunita wai=
moja kaikesa maasa, kuin Jobin tyt=
täret olit: Ja heidän Isänsä annoi
heille perimisen, heidän weljeinsä kanßa.
16. Ja Job eli sitte sata ja neljä=
kymmendä wuotta; niin että hän sai
nähdä lapsensa ja lastensa lapset ha=
maan neljändeen polween. San. l. 17: 6.
17. Ja Job kuoli wanhana, ja e=
lämästä kyllänsä saanut.
1 Mos. 25: 8. Luku 35: 29.

Jobin Kirjan loppu.

Psaltari.

1. Psalmi.

Eroitus jumalisten ja jumalattomain wälillä.

Autuas on se joka ei waella jumalattomitten neuwosa; eikä seiso syntisten tiellä, eikä istu kusa pilkkajat istuwat: Ps. 26: 4, 5. San. l. 1: 10. Luku 3: 31. Luku 4: 14. 2 Cor. 6: 14, 2c. 2 Pet. 3: 3.

2. Waan rakastaa HErran Lakia; ja ajattelee hänen lakiansa päiwät ja yöt. Jos. 1: 8. Ps. 119: 55, 62.

3. Hän on niinkuin istutettu puu wesiojain tykönä; joka hedelmänsä anda ajallansa, ja hänen lehtensä ei warise, ja kaikki menestyy mitä hän teke. Ps. 92: 13, 2c. Es. 60: 21. Luku 61: 3. Jer. 17: 8.

4. Mutta jumalattomat ei ole niin; waan niinkuin akana, jonga tuuli hajottelee. Job. 21: 18. Ps. 35: 5. Es. 17: 13. Luku 29: 5. Jer. 13: 24. Hos. 13: 3.

5. Sentähden ei jumalattomat kestä duomiota; eikä syntiset wanhurskasten seuraa.

6. Sillä HErra tietä wanhurskasten tien; mutta jumalattomitten tie hukkuu. San. l. 2: 8. Mal. 3: 16. 2 Tim. 2: 19.

2. Psalmi.

Christuxen woima, istuin, waldakunda, pelko.

Miksi pakanat kiukuitzewat; ja Kansat turhia ajattelewat? Ps. 99: 1. Ap. T. 4: 25.

2. Maan Kuningat hangitzewat heitänsä, ja päämiehet keskenänsä neuwoa pitäwät; HErraa ja hänen woideltuansa wastan. Ps. 45: 8. Es. 61: 1.

3. Katkaiskamme heidän sitensä; ja heittäkämme meistämme pois heidän köytensä. Jer. 2: 20.

4. Mutta joka taiwaisa asuu, nauraa heitä: HErra pilkkaa heitä. Ps. 37: 13. Ps. 59: 9. San. l. 1: 26. Luku 3: 34.

5. Kerran hän puhuu heille wihoisansa; ja hirmuisudesansa peljättää heitä.

6. Mutta minä asetin minun Kuningani, Zionin minun pyhälle wuorelleni. Ps. 45: 7. Ps. 89: 28. Ps. 93: 1. Ps. 110: 1.

7. Minä tahdon saarnata senkal[...] sesta säädystä, josta HErra mi[...] sanoi: Sinä olet minun poik[...] tänäpänä minä sinun synnytin. Ap. T. 13: 33. Hebr. 1: 5. Luku 5: 5.

8. Ano minulda, niin minä a[...] pakanat sinun perinnöxes; ja mail[...] ääret omaxes. Ps. 22: 28. Ps. 72: 8. Zach. 9: 10.

9. Sinun pitä särkemän heitä [...] taisella waltikalla; ja niinkuin sa[...] astian heitä murendaman. Es. 30: 14. Ilm. 2: 27. Luku 19: 15.

10. Nyt te Kuningat siis [...] täkät; ja te maan Duomarit [...] teitänne kurittaa.

11. Palwelkat HErraa pel[...] ja iloitkat wapistuxesa. Phil. [...]

12. Andakat suuta Pojalle, [...] hän wihastuisi, ja te hukkuisitte t[...] sillä hänen wihansa syttyy pian. M[...] autuat owat kaikki ne jotka hä[...] uskaldawat. Ps. 34: 9. Es. 30: 18 Jer. 17: 7.

3. Psalmi.

Rukous, lohdutus wihollisia wastan.

1. Davidin Psalmi, koska hän [...] keni poikaansa Absalomia. 2 Sam. 1[...]

2. Woi HErra, kuinga m[...] on minulla wihollisia[...] niin usiat karkawat minua wastan. Ps. 38: 20, 21. Ps. 56: 3.

3. Moni puhuu minun sielu[...] ei ole hänellä apua Jumalan tyk[...] Sela! 2 Sam. 16: 7, 8.

4. Mutta sinä HErra olet mi[...] kilpeni; joka minun kunniaan saa[...] ja minun pääni kohennat. Ps. 18: 1[...]

5. Änelläni minä huudan H[...] raa; ja hän kuulee minua pyh[...] wuorestansa, Sela! Ps. 121: 1[...]

6. Minä makan, ja nukun; [...] herän myös; sillä HErra tukee mi[...] Ps. 4: 9.

7. En minä pelkää kymmendä tu[...] ta Kansoista; jotka minua piirittä[...] Ps. 27: 3.

8. Nouse HErra, ja auta min[...] min[...]

ninun Jumalani! sillä sinä lyöt kaik-
ka minun wihollisiani poskelle: Sinä
urennat jumalattomain hambat.
Ps. 58: 7.
9. HERran tykönä apu löytän: si-
n Kansas päälle on sinun siunauxes,
la! Es. 43: 11.

4. Psalmi.

Turhuden lapsia wastan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle
deleilla.
2. Rukoillesani kuule minua minun
wanhurskauteni Jumala, jo-
minua lohdutat ahdistuxesani: ole
ulle armollinen, ja kuule minun
uxeni. Ps. 17: 2.
3. Te uliat miehet, kuinga kauwan
minun kunniani pilkattaman? mi-
te rakastatte turhutta, ja kysyttä
hetta? Sela!
4. Niin tundekat että HERra wie
nsä ihmellisesti: HERra kuulee,
a minä händä rukoilen. Ps. 86: 2.
5. Jos te wihastutte, niin älkät
riä tehkö: puhukat sydämisänne,
än wuoteisanne, ja odottakat, Sela!
Eph. 4: 26.
6. Uhratkat wanhurskauden uhria;
toiwokat HERran päälle.
Ps. 51: 21. Rom. 12: 1.
7. Moni sanoo: kuka osotais meille
ä? mutta nosta sinä HERra
än päällemme sinun kaswois paiste.
4 Mos. 6: 26. Ps. 80: 4.
8. Sinä ilahutat minun sydämeni;
muilla on jywiä ja wiinaa kyllä.
Ps. 17: 14.
9. Minä makan ja lewän juuri rau-
; sillä sinä HERra yxinäs autat
ua turwasa asumaan. Ps. 3: 6.

5. Psalmi.

waldaa ja wääriä opettajita wastan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle,
misestä.
2. HERra ota minun sanani kor-
wiis: hawaitze minun puheni.
Ps. 17: 1.
3. Ota waari minun huudostani,
un Kuningani ja minun Jumala-
sillä sinua minä rukoilen.
4. HERra kuuldele warhain minun
äändäni: warhain hangitzen minä itze-
ni sinun tygös, ja siitä otan waarin.
Ps. 55: 18. Ps. 63: 2, 7.
5. Sillä et sinä ole se Jumala,
jolle jumalatoin meno kelpaa: joka
paha on, ei se pysy edesäs.
6. Öykkärit ei pysy sinun silmäis
edesä: kaikkia pahantekiöitä sinä wihat.
7. Sinä kadotat walhettelijat: HER-
ra kauhistuu murhajita ja wiekkaita.
Ps. 55: 24.
8. Mutta minä menen sinun huo-
neseesi sinun suuresa laupiudesas; ja
kumarran sinun pyhään Templiis päin,
sinun pelwosas.
9. HERra, saata minua wanhurs-
kaudesas, minun wihollisteni tähden:
ojenna sinun ties minun eteeni.
Ps. 27: 11.
10. Sillä heidän suusansa ei ole
mitän totutta, heidän sisällyxensä on
sydämen kipu; heidän kitansa on a-
woin hauta, ja heidän kielillänsä he
liehakoitzewat. Jer. 5: 16. Rom. 3: 13.
11. Nuhtele heitä Jumala, että he
langeisit heidän ajatuxistansa: syöxe hei-
tä ulos heidän suurten ylitzekäymisten-
sä tähden; sillä he owat sinulle wasta-
hakoiset.
12. Iloitkan kaikki jotka sinuun us-
kaldawat, anna heidän riemuita ijan-
kaikkisesti; sillä sinä warjelet heitä:
iloitkan ne sinusa, jotka sinun nimeäs
rakastawat. Es. 65: 13.
13. Sillä sinä HERra siunat wan-
hurskaita: sinä kaunistat heitä armoil-
las niinkuin kilwellä. Ps. 103: 4.

6. Psalmi.

1. Katumus-Psalmi.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle
kahdexalla kielellä. 1 Aika K. 15: 21.
2. Oi HERra, älä rangaise mi-
nua wihasas; ja älä minua
julmudesas kurita.
Ps. 38: 2. Jer. 10: 24. Hes. 5: 15.
3. HERra, ole minulle armollinen,
sillä minä olen heikko: paranna HER-
ra minua, sillä minun luuni owat pel-
jästynet. Job. 6: 4. Ps. 13: 2, 3. Es. 38: 17.
4. Ja minun sieluni on sangen ko-
win hämmästynyt, woi sinä HERra,
kuinga kauwan!

5. Käännä sinuas HErra, ja pelasta minun sielumi; auta minua sinun hywydes tähden.
6. Sillä ei kuolemasa kengän muista sinua, kuka kiittää sinua tuonelasa?
Ps. 30: 10. Ps. 88: 11, 2c. Ps. 115: 17. Es. 38: 18, 19.
7. Minä olen niin wäsynyt huokauxista: minä uitan minun wuoteeni yli yötä, ja kastan minun leposiani kyynelilläni.
8. Minun muotoni on muuttunut murhesta, ja on wanhennut: sillä minä ahdistetan kaikilda puolilda.
9. Eritkät minusta kaikki pahointekiät; sillä HErra kuulee minun itkuni.
Matth. 7: 23. Luku 25: 41. Luc. 13: 27.
10. HErra kuulee minun rukouxeni; minun anomiseni HErra ottaa wastan.
11. Kaikki minun wihollliseni saakon häpiän, ja suuresti peljätettäkön: käändykön takaperin, ja nopiasti häwäistäkön.
Ps. 83: 17.

7. Psalmi.

Dawid rukoilee, wiattomudesansa, wainollistansa wastan ja turwaa Jumalan wanhurskauteen.

1. Dawidin wiattomus, josta hän HErralle weisais, Chusin Jeminin pojan sanan tähden. 2 Sam. 16: 7.
2. Sinuun, HErra minun Jumalani, minä uskallan: auta minua kaikista minun wainollisistani, ja pelasta minua:
3. Ettei he repisi minun sieluani niinkuin jalopeura; ja särkisi ilman holhojata.
4. HErra minun Jumalani, jos minä sen tein, ja jos wäärys on minun käsisäni:
5. Jos minä pahalla kostanut olen niille, jotka minun kanssani rauhasa elit; waan minä olen niitä pelastanut, jotka ilman syytä minua wihaisit:
1 Sam. 24: 5.
6. Niin wainotkan minun wihollliseni minun sieluani ja sen käsittäkön, ja poljeskelkan maahan minun elämäni; ja painakan minun kunniani tomuun, Sela! Job. 16: 15.
Luku 30: 19. Ps. 44: 26.
7. Nouse HErra wihasas, korota sinuas ylitze minun wihollisteni hirmu-
suden, heräjä minun puoleeni; si-
sinä olet käskenyt oikeuden:
Ps. 138: 7. 2 Sam. 6: 21.
8. Että Kansat kokonnuisit jä-
sinun tygös; ja tule heidän täh-
taas ylös.
9. HErra on Kansain Duom-
duomitze HErra minua, minun w-
hurskaudeni ja wakudeni jälkeen.
Ps. 94: 2.
10. Loppukon jumalattomitten
hus, ja holhoo wanhurskaita; sillä
wanhurskas Jumala tutkit sydämi-
munaskuut. 1 Sam. 16: 7.
Jer. 11: 20. Luku 17: 10. Luku 20: 12
11. Minun kilpeni on Jumala-
könä; joka wagat sydämet auttaa.
12. Jumala on oikia Duomari
Jumala joka jokapäiwä uhkaa.
Ps. 58: 12.
13. Ellei he palaja, niin hän
miekkansa teroittanut, ja joutzensa
nittänyt, ja tarkoittaa. 5 Mos. 32
14. Ja on pannut sen päälle
man miolet, hän on walmistanut
samansa kadottamaan. Ps. 21:
15. Katzo, hänellä on pahaa mi-
sä: hän on onnettomutta raskas,
ta hän synnyttää puuttumisen.
Job. 15: 35. Es. 33: 11. Luku 59: 4.
16. Hän kaiwoi haudan ja
misti; ja on kaatunut siihen kuopp-
jonga hän oli tehnyt. Ps.
Ps. 57: 7. San. l. 26: 27. Saarn. 10
17. Häuen onnettomudensa pitä
nen päänsä päälle tuleman; ja h-
wäärydensä pitä hänen päänsä la-
langeman.
18. Minä kiitän HErraa hä-
wanhurskaudensa tähden; ja kunni-
tan ylimmäisen HErran nimeä.
Ps. 35: 28.

8. Psalmi.

Christuxen waldakunda, kärsiminen, kuole-

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaj-
Githithin päällä. Ps. 81: 1. Ps. 84
2. HErra meidän HErram-
kuinga ihmellinen on si-
nimes kaikesa maasa; joka panit
nias taiwasten ylitze. Ps. 113
3. Nuorten lasten ja imewäisten

la perustit sinä woiman, wihollistes
den, että wihollisen ja kostajan
rennaisit. Matth. 21: 16.
4. Sillä minä näen taiwat, sinun
meis teot: Kuun ja tähdet, jotkas
mistit.
5. Mikä on ihminen, että händä
istat? eli ihmisen poika, että hän=
etzistelet? Hebr. 2: 6.
6. Sinä teit hänen wähää wä=
mäxi Engeleitä; waan sinä kau=
t hänen kunnialla ja kaunistuxella.
Hebr. 2: 7. rc.
7. Sinä asetat hänen sinun käsite=
HERraxi: kaikki olet sinä hänen
ainsa ala heittänyt:
28: 18. Ap. T. 2: 36 1 Cor. 15: 27.
Eph. 1: 22. Phil. 2: 9.
8. Lambat ja kaikki karjat; ja myös
än eläimet;
9. Linnut taiwan alla, ja kalat me=
; ja mitä meresä waeltaa.
10. HERra meidän HERramme,
a ihmellinen on sinun nimes kai=
maasa!

9. Psalmi.

Kiitos pelastuxen edestä wihollisilta.

1. Dawidin Psalmi, kauniista nuo=
sta, edelläweisajalle. 1 Sam. 17: 50.
2. Minä kiitän HERraa kaikesta
sydämestäni; ja luettelen
i sinun ihmes.
Eph. 5: 19. Ps. 118: 17.
3. Minä iloitzen ja riemuitzen sinu=
ja weisan kiitosta sinun nimelles,
kaikkein ylimmäinen:
4. Että minun wihollisen olet aja=
takaperin: he langeisit ja hukuit
n etees. 1 Sam. 17: 52.
San. l. 21: 31.
5. Sillä sinä saatat minun oikeu=
ni ja asiani toimeen: sinä istuit istui=
lla wanhurskauden Duomari.
6. Sinä nuhtelet pakanoita, ja ka=
jumalattomat: Sinä pyhit hei=
nimensä pois aina ja ijankaikki=
sesti.
Ps. 44: 3.
7. Wihollisten häwityxet owat lo=
t ijäisesti; ja Kaupungit sinä
: heidän muistonsa on heidän
ansa kadonnut.
8. Mutta HERra pysyy ijankaik=
kisesti: hän on walmistanut istuimensa
duomioon.
9. Ja hän duomitzee maan piirin
wanhurskaudesa; ja hallitzee Kansat
oikein. Ps. 96: 13. Ps. 98: 9.
10. Ja HERra on köyhän turwa:
hän on turwa hädän aikana.
Ps. 37: 39. Ps. 145: 18.
11. Sentähden he sinuun toiwowat,
jotka sinun nimes tundewat; sillä et
sinä niitä hyljää, jotka sinua, HER=
ra, etziwät.
12. Weisatkat HERralle joka Zio=
nisa asuu: julistakat Kansoisa hänen
tekonsa. Ps. 107: 1, rc.
13. Sillä se joka kostaa werenwi=
koja, muistaa heitä; eikä unhohda köy=
häin parkumista. Ps. 116: 15.
14. HERra, ole minulle armollinen,
katzo minun ahdistustani niildä jotka
minua wihawat: sinä joka ylönnät mi=
nun surman porteista: Job. 38: 17.
Es. 38: 10, 16.
15. Että minä luettelisin kaikki si=
nun kiitoxes Zionin tytärten porteisa;
ja iloitzisin sinun awustas.
16. Pakanat owat wajonnet siihen
hautaan, jonga he walmistit: heidän
jalkansa on käsitetty siinä werkosa, jon=
ga he wiritit. Ps. 7: 16.
17. Niin ymmärretän HERran te=
kewän oikeuden, koska jumalatoin juuri
omisa kättensä töisä käsitetän: se on
tutkisteltapa asia, Sela! San. l. 5: 22.
18. Joska jumalattomat palajaisit
Helwettiin; ja kaikki pakanat, jotka
Jumalan unhohtawat.
19. Sillä ei hän köyhää peräti
unhohda; ja raadollisten toiwo ei huku
ijankaikkisesti. Ps. 12: 6.
20. Nouse HERra, ettei ihminen
saisi waldaa: anna kaikki pakanat ede=
säs duomittaa.
21. HERra anna heille opettaja,
että pakanat tundisit itzensä ihmisexi,
Sela!

10. Psalmi.

Rukous jumalattomain pahuutta wastan.

1. Mixis HERra niin kaukana
seisot; ja tuskan ajalla si=
nus peität?

2. Ylpeydesänsä jumalatoin wainoo köyhää: käsitettäkön he heidän juonisansa, joita he ajattelewat. Ps. 37: 12.
3. Sillä jumalatoin itze kerskaa omaa mieliwaldaansa: ahne siunailee itziänsä, ja wihoittaa HERran.
4. Jumalatoin on korja ja wihainen, ettei hän ketän tottele: ei hän Jumalata olewangan luule. Job. 21: 14.
5. Hänen tiensä menestywät joka aika, sinun duomios on kaukana hänestä: hän ylpeilee kaikkein wihollistensa edesä.
6. Sillä hän puhuu sydämesänsä: en minä ikänä kukisteta, eikä sukukunnasta sukukundaan hätää ole.
7. Jonga suu on täynä kirouxia, kawalutta ja wiettelystä: hänen kielensä saattaa waiwan ja työn. Rom. 3: 14.
8. Hän istuu ja wäijyy kartanoisa, murhataxensa salaa wiatoinda: hänen silmänsä palaa köyhän puoleen.
9. Hän wäijyy salaa niinkuin Jalopeura luolasansa, hän wäijyy raadollista käsittäxensä: ja hän käsittää hänen, koska hän temmaa sen werkkoihinsa. Job. 39: 2. Ps. 17: 12.
10. Hän paiskaa ja polkee alas, ja sysää köyhän wäkiwallalla maahan.
11. Hän sanoo sydämesänsä: Jumala on hänen unhottanut; ja werhonnut kaswonsa, ei hän ikänä näe. Ps. 73: 11. Ps. 94: 7.
12. Nouse HERra, Jumala ylönnä kätes; ja älä köyhää unhohda.
13. Mixi jumalatoin pilkkaa Jumalata, ja sanoo sydämesänsä: et sinä sitä tottele? Hes. 8: 12.
14. Katzo siis: sillä sinä näet tuskat ja surut, se on sinun käsisäs: sinuun köyhä itzensä luottaa, ja sinä olet orwoilasten holhoja.
15. Särje jumalattoman käsiwarsi; ja etzi pahan jumalattomutta, niin ettei sitä enää löyttäisi. Ps. 37: 36.
16. HERra on Kuningas aina ja ijankaikkisesti, pakanat pitä häwiämän hänen maastansa. Ps. 29: 10.
17. Köyhäin halauxen sinä HERra kuulet: heidän sydämensä sinä wahwistat, että sinun korwas sitä ot waarin;
18. Että oikeuden saatat orwo ja köyhille; ettei ihminen enää yl heitä wastan maan päällä.

11. Psalmi.

Lohdutus Jumalan lujasta suojelu

Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.

1. HERraan minä uskallan: ku ga te sanotte minun s leni, että hän lennäis niinkuin l teidän wuoreldanne? 1 Sam. 2
2. Sillä katzos, jumalattomat j nittäwät joutzen, ja panewat nuo jännen päälle; salaisesti ammuta hurskaita.
3. Sillä he rikoit perustuxen: m wanhurskas taitaa toimittaa? Ps.
4. HERra on hänen pyhäsä Tem sänsä, HERran istuin on taiwa hänen silmänsä ottawat waarin, hänen silmänsä laudat koettelewat misten lapsia. Ps. 113: 5. Es. 66: 1. Hab. 2: 20.
5. HERra koettelee wanhursk hänen sielunsa wihaa jumalatoin jotka wääryttä rakastawat.
6. Hän anda sataa jumalatt päälle pitkäisen leimauxia, tul tulikiweä, ja anda heille tuuli palkaxi. Ps. 140: 11.
7. Sillä HERra on wanhurs ja rakastaa wanhurskautta; että h kaswonsa katzowat oikeutta.

12. Psalmi.

Wäärää oppia ja jumalatoinda elämä wastan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisaj kahdexalla kielellä.
2. Auta HERra: sillä pyhät o wat wähendynet; ja usko liset owat harwat ihmisten last seasa. Mich. 7: 2.
3. Jokainen puhuu lähimmäis kansa walhetta: he liehakoitzewat, opettawat eripuraisista sydämistä.
4. Katkoikkon HERra kaikki kullaiset huulet; ja ylpiästi puhu kielet.
5. Jotka sanowat: meidän kielemme

sitä woittaman, meidän tulee puhua:
ka meidän HErramme on?
2 Mos. 5: 2. Ps. 73: 8.
6. Että köyhät häwitetän ja wai=
iset huokawat, nyt minä nousen,
noo HErra: minä saatan awun,
ä rohkiasti pitä opetettaman.
Ps. 10: 17.
7. HErran puhet owat kirkkat, niin=
n selitetty hopia sawiastioisa, seitze=
n kertaa koeteldu. 2 Sam. 22: 31.
Ps. 18: 31. Ps. 119: 140. Sap. l. 30: 5.
8. Sinä HErra kätke ne, ja war=
meitä täſtä suwusta ijankaikkisesti.
9. Sillä jokapaikka on jumalatto=
täynnä, koska ne huonot ihmisten
en seasa korotetan.

13. Psalmi.

Rukous sydämen ahdisturesa.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
2. Kuinga kauwan sinä HErra
perät tahdot minua unhot=
? kuinga kauwan sinä peität kas=
s minusta? Ps. 6: 4. Ps. 27: 9.
3. Kuinga kauwan minä neuwoa
n sielusani? ja ahdistetan sydäme=
i jokapäiwä? kuinga kauwan minun
lliseni yltyy minua wastan?
4. Katzo siis, ja kuule minua HEr=
minun Jumalani: walista minun
äni, etten minä koskan kuolemaan
uisi:
5. Ettei minun wihollisen sanoisi:
ä woitin hänen: ja minun sorta=
i iloitzisi, koska minä kombastun.
6. Mutta minä turwan sinun ar=
os, minun sydämeni riemuitzee, et=
niin mielelläs autat: minä weisan
Erralle, että hän minulle niin hy=
ästi teke. Ps. 50: 15.

14. Psalmi.

eineu ihmisten turmellus ja ylös=
ojendaminen.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
ät sanowat sydämesänsä: ei Ju=
malata olekkan: ei he mitän kel=
, ja owat ilkiät heidän menoisansa,
joka hywää teke. Ps. 53: 2, rc.
Hes. 22: 30. Rom. 3: 10.
2. HErra katzoi taiwaasta ihmisten
lapsia; nähdäxensä, jos joku ymmär=
räis eli etzeis Jumalata.
3. Mutta he owat kaikki poikennet
pois, ja kaikki owat kelwottomat: ei ole
yxikän joka hywää teke, ei ainoakan.
4. Eikö siis kengän pahointekiöistä
sitä hawaitze? jotka minun Kansaani
syöwät niinkuin he söisit leipää: waan
ei he rukoile HErraa. Mich. 3: 2, 3.
5. Siellä he kowin pelkäisit: sillä
Jumala on läsnä wanhurskasten sukua.
6. Te häwäisette köyhän neuwon:
mutta Jumala on hänen turwansa.
7. Oi, jos apu tulis Israelille
Zionista! sillä koska HErra päästää
fangitun Kansansa, niin Jacob i=
loitzee, ja Israel riemuitzee.
Ps. 53: 7. Hab. 2: 3. Matth. 1: 21.

15. Psalmi.

Jumalan seurakunnan jäsenistä, ja niitten käytöristä ja onnesta.

1. Dawidin Psalmi.
HErra, kuka asuu sinun majasas?
eli kuka on pysywäinen sinun py=
hällä wuorellas? Ps. 24: 3.
2. Joka waelda wakana, ja teke
oikeuden; ja puhu totuden sydämes=
tänsä. Es. 33: 15, 16. Eph. 4: 25.
3. Joka ei kielellänsä panettele, eikä
lähimmäisensä mitän pahaa tee; ja ei
häwäise lähimmäistänsä.
4. Joka jumalattomat katzoo ylön,
waan kunnioitzee Jumalata pelkäwäisiä:
joka lähimmäisellensä wannoo ja pitä.
Sap. l. 29: 27.
5. Joka ei anna rahaansa korwolle,
ja ei ota lahjoja wiatoinda wastan.
Joka näin teke, ei hän horjahda ijan=
kaikkisesti. 2 Mos. 22: 25. Luku 23: 8.
3 Mos. 25: 36. 5 Mos. 16: 19. Luku 23: 19.
Es. 5: 23.

16. Psalmi.

Christuxen kärsiminen, kuolema, ylös=
nouseminen.

1. Dawidin kullainen kappale.
Kätke minua Jumala: sillä minä
uskallan sinuun. Hebr. 2: 13.
2. Sinä olet HErralle sanonut:
sinä olet minun HErrani: minun hy=
wätyöni ei ole sinun tähtes:
Ps. 69: 8. Matth. 26: 39. Joh. 18: 11.

3. Waan pyhäin tähden jotka maan päällä owat; ja kunniallisten tähden, joisa kaikki minun mielisuosioni on.
Hebr. 2: 10.

4. Mutta jotka toisen jälkeen riendäwät, niillä pitä suuri sydämen kipu oleman: En minä uhraa heidän juomauhriansa werestä, engä mainitze heidän nimiänsä suusani.

5. Mutta HErra on minun tawarani ja osani; sinä tähdelle panet minun perimiseni.

6. Arpa langeis minulle kaunimmisa: minä olen jalon perimisen saanut.

7. Minä kiitän HErraa, joka minua on neuwonut; niin myös minun munaskuuni owat minua yöllä kurittanet.

8. Minä pidän aina HErran kaswoini edesä: sillä hän on minun oikialla puolellani, sentähden en minä horju.
Es. 50: 7, 8. Ap. T. 2: 25.

9. Sentähden minun sydämeni riemuitzee, ja minun kunniani on iloinen, ja minun lihani lewää toiwosa.
Ps. 31: 8.

10. **Sillä et sinä hyljää minun sieluani helwetisä; etkä salli sinun Pyhäs näkewän turmelusta.**
Ap. T. 2: 31. Luku 13: 35.

11. Sinä osotat minulle elämän tien, sinun kaswois edesä on täydellinen ilo, ja riemullinen meno oikialla kädelläs ijankaikkisesti.
Ps. 21: 7. Hebr. 8: 1.

17. Psalmi.

Puhtaasta opista, pyhästä waelluresta.

1. Dawidin rukous.
Kuule HErra oikeutta, hawaitze minun huutoni, ota waari minun rukouxestani; joka ei wiekkasta suusta lähde. Ps. 66: 18, 19.

2. Puhu sinä minun asiasani; ja sinun silmäs katzokan oikeutta.
Ps. 26: 1.

3. Sinä koettelet minun sydämeni, ja etziskelet sitä yöllä, ja tutkit minua, ja et mitän löydä: minä olen aikoinut, ettei minun suuni misäkän riko.
Ps. 39: 2. Ps. 139: 1.

4. Minä warjelen minuni sinun huultes sanoisa, ihmisten töistä, murhajan tiellä.

5. Hallitze minun käyndäni pol wïllas; ettei minun askeleni liuta taisi. Ps 18: 37.

6. Minä huudan sinua, ettäs J mala, minua kuulisit: kallista kor minun puoleeni, kuule minun puh

7. Osota sinun ihmelliset hywy sinä niitten wapahtaja, jotka sin uskaldawat; niitä wastan, jotka sin oikiata kättäs wastan owat.

8. Warjele minua niinkuin silm rää: suojele minua siipeis warjen a
Ps. 57: 2. Zach. 2: 8.

9. Jumalattomista, jotka minua wittäwät; minun wihollisistani, j minun sieluani piirittäwät. Ps. 63:

10. Heidän lihawansa yhtä pitä he puhuwat suullansa ylpiästi.
Ps. 73: 7.

11. Kuhunga me menemme, niin meitä piirittäwät: siihen he silmä tarkoittawat meitä kukistaxensa maa
1 Sam. 23: 26.

12. Niinkuin Jalopeura saalista moitzee; niinkuin nuori Jalopeura j luolasta wäijyy.

13. Nouse HErra, ennätä hä kaswonsa, ja polje händä: wapahda nun sieluni miekallas, jumalattom

14. Sinun kädelläs, ihmisistä, HE ra, tämän mailman ihmisistä, jo osa on täsä elämäsä, ja joitten wa sinä täytät tawarallas: heidän lap rawitan, ja he jättäwät tähteensä sukaisillensa. Luc. 16: 25.

15. Mutta minä saan nähdä si kaswos wanhurskaudesa: minä rawi herättyäni sinun kuwas jälkeen.
Job. 19: 26, 27. Joh. 17: 24. 1 Cor. 13:
1 Joh. 3: 2.

18. Psalmi.

Dawid kiittää Jumalata hywäin töittensä edestä.

1. Edelläweisajalle, Dawidin HE ran palwelian Psalmi, joka HErra nämät weisun sanat puhui, sinä p wänä, jona HErra hänen wa kaikkein wihollistensa käsistä, ja S lin käsistä. 2 Sam. 22 Luk.

2. Ja hän sanoi: **Minä sydämestäni sinua HErra**, minun woimani:

3. HERra minun kallioni, minun
linnani ja minun wapahtajani: minun
Jumalani on minun wahani, johon
minä turwan: minun kilpeni, ja minun
autuudeni sarwi, ja minun warjeluxeni.
Ps. 3: 4. Ps. 144: 2. Hebr. 2: 13.
4. Minä kiitän ja auxeni huudan
HERraa; niin minä wapahdetan wi-
hollisistani.
5. Sillä kuoleman sitet owat kää-
ret minun ympäri; ja Belialin ojat
peljätit minun. Ps. 116: 3.
6. Helwetin sitet kiedoit minun: kuo-
leman paulat ennätit minun.
7. Ahdistuxesani minä auxeni huu-
dan HERraa, ja minun Jumalani
tygö minä huudan; niin hän kuulee
minun äänen Templistänsä, ja minun
huutoni hänen edesänsä tulee hänen kor-
wiinsa.
8. Maa liikkui ja wapisi, ja wuor-
ten perustuxet liikuit: he wärisit, koska
hän wihastui. 2 Mos. 19: 18.
9. Sawu suitzi hänen sieramistansa,
ja kuluttawa tuli hänen suustansa;
niin että hiilet siitä syttyit.
10. Hän notkisti taiwat ja astui
alas: ja syngiä pimeys oli hänen jal-
kainsa alla.
11. Hän astui Cherubimin päälle ja
lensi; ja hän lensi tuulen sulkain päällä.
12. Hän pani pimeyden majansa
ympärille, ja mustat paxut pilwet, jo-
ssa hän lymysä oli. Es. 45: 15.
13. Kirkkaudesta hänen edesänsä ha-
joisit pilwet, rakeilla ja leimauxilla.
14. Ja HERra jylisti taiwaisa, y-
limmäinen annoi pauhinansa, rakeilla
ja leimauxilla.
15. Hän ambuis nuolensa ja hajoit-
ti heitä: hän iski kowat leimauxet, ja
peljätti heitä. Ps. 148: 8.
16. Ja niin ilmestyit wetten kuljut,
ja maan perustuxet ilmannuit, HER-
ra, sinun kowasta nuhtelemisestas, ja
sinun sieraimes hengen puhalluxesta.
17. Hän lähetti korkeudesta ja otti
minun, ja weti minun ulos suurista
wesistä.
18. Hän wapahti minun woimalli-
sista wihollisistani; minun wainollisista-
ni, jotka minua wäkewämmät olit.
1 Sam. 23 Luku.

19. Ne ennätit minun tuskapäiwä-
näni; mutta HERra tuli minun tur-
waxeni. Ps. 4: 2. Ps. 26: 1.
20. Ja hän wei minun lakialle:
hän temmais minun ulos: sillä hän
mielistyi minuun.
21. HERra maxoi minulle minun
wanhurskaudeni jälkeen: hän annoi mi-
nulle kätteni puhtauden jälkeen.
Job. 22: 30.
22. Sillä minä pidän HERran tiet;
ja en ole jumalatoin minun Jumala-
tani wastan.
23. Sillä kaikki hänen oikeudensa
owat minun silmäini edesä; ja hänen
käskyjänsä en minä tyköäni hyljää:
24. Waan olen waka hänen edesän-
sä, ja wäldän wääryttä.
25. Sentähden HERra kostaa mi-
nulle wanhurskaudeni perästä; minun
kätteni puhtauden jälkeen, hänen sil-
mäinsä edesä.
26. Pyhäin kanssa sinä pyhä olet,
ja toimellisten kanssa toimellinen.
27. Puhdasten kanssa sinä puhdas
olet, ja nurjain kanssa sinä nurja olet.
Hes. 7: 27. Mich. 2: 8.
28. Sillä sinä wapahdat ahdistetun
Kansan, ja korkiat silmät sinä alennat.
Luc. 1: 51.
29. Sillä minun kyntiläni sinä wa-
laiset; HERra minun Jumalani wa-
laise minun pimeyteni.
30. Sillä sinun kauttas minä sota-
wäen murran; ja minun Jumalasani
karkan muurin ylitze.
31. Jumalan tie on täydellinen:
HERran puhet tulella koeteltut: hän
on kaikkein kilpi, jotka häneen uskal-
dawat. Ps. 12: 7. Sam. 1. 30: 5.
32. Sillä kuka on Jumala, paitzi
HERraa? ja kuka on kallio, paitzi
meidän Jumalatamme?
33. Jumala wyöttä minun woimal-
la; ja panee minun tieni wiattomaxi.
34. Hän teke minun jalkani niin-
kuin peurain, ja asettaa minua kor-
keudelle. Hab. 3: 19.
35. Hän opetta minun käteni soti-
maan, ja käsiwarteni waskijoutzea we-
tämään. Ps. 144: 1.
36. Ja sinä annoit minulle autuu-

des kilwen; ja sinun oikia kätes wahwistaa minun: Ja koskas minun alennat, niin sinä teet minun suurexi.
Ps. 71: 20, 21.
37. Sinä lewitit minun askeleni minun allani; ettei minun kandapääni liwistynet. Ps. 17: 5.
38. Minä ajan wihollisiani takaa, ja käsitän heitä; ja en palaja, ennenkuin minä heidän hukutan.
39. Minä rundelen heitä, ettei he taida nosta: heidän täytyy kaatua minun jalkaini ala. Ps. 27: 2.
40. Sinä walmistat minun woimalla sotaan: sinä taiwutat minun alani ne jotka nousewat minua wastan.
41. Sinä annat minulle wihollliseni kaulan; ja minä kadotan wainojani.
42. He huutawat, waan ei ole auttajata: HErran tygö, mutta ei hän wastaa heitä. Es. 1: 15. Joh. 9: 31.
43. Minä surwon heitä niinkuin maan tomun tuulen edesä; ja heitän pois niinkuin loan katuilda.
44. Sinä pelastat minua riitaisesta Kansasta: sinä asetat minun pakanain pääxi: se Kansa jota en minä tundenut, palwelee minua.
2 Sam. 15-20 lukut. Ps. 60: 10.
45. Se kuuldelee minua kuuliaisilla korwilla: muukalaiset lapset kieldäwät minun.
46. Muukalaiset lapset waipuwat, ja wapisewat heidän siteisänsä.
47. HErra elää, ja kiitetty olkon minun kallioni: ja minun autudeni Jumala olkon ylistetty!
48. Jumala joka minulle koston anda; ja waati Kansat minun alani.
49. Joka minua autta wihollisistani: sinä korotat myös minun niistä, jotka karkawat minua wastan; sinä pelastat minua wäkiwallaisesta miehestä.
50. Sentähden minä kiitän sinua, HErra, pakanain seasa; ja weisan nimelles kiitoxen. Rom. 15: 9.
51. Joka suuren autuden Kuningallensa osottaa; ja teke hywästi woidellullensa, Savidille, ja hänen siemenellensä ijankaikkisesti.

19. Psalmi.

Jumalan Sana. Oikia katumus.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajall
2. Taiwat ilmoittawat Jumala kunnian; ja wahwus julist hänen kättensä teot. 1 Mos. 1:
3. Päiwä sanoo päiwälle, ja yö moittaa yölle tiedon.
4. Ei ole kieltä eikä puhetta, k ei heidän äänensä kuulu. Ap. T. 2: 4
5. Heidän nuoransa käy ulos k kiin maihin, ja heidän puhensa m man ääreen asti: Auringolle hän p majan heisä. Rom. 10: 18.
6. Ja hän käy ulos kammiosta niinkuin ylkä; ja riemuitzee niink Sangari tietä juostaxensa.
7. Hän käy ylös taiwasten lopul ja juoxee ymbäri hamaan siihen l puun jällen: ja ei ole peitetty mi hänen lämbymänsä edestä.
8. HErran laki on täydellinen, wirwottaa sielut: HErran todistus wahwa, ja teke yxikertaiset taitawa
Rom. 15: 4. 2 Tim. 3: 15, sc. 2 Pet. 1:
9. HErran käskyt owat oikiat, ilahuttawat sydämet: HErran käs owat kirkkat, ja walistawat silmät.
Ps. 119: 111, 130.
10. HErran pelko on puhdas, pysyy ijankaikkisesti; HErran oike owat todet, kaikki tyyni wanhurskat.
11. Ne owat kallimmat kultaa, kaikkein parasta kultaa; ja makemm hunajata, ja mesileipiä.
Ps. 119: 72, 103, 127. San. l. 8: 10.
12. Sinun palweliasi myös niisä petetan: ja joka niitä pitä, hänellä suuri palkka. Joh. 14: 21, 23.
1 Tim. 4: 8.
13. Erhetyxet kuka ymmärtää? an na minulle andexi salaiset rikoxet.
Ps. 32: 6.
14. Warjele myös palwelias ylpeistä, ettei he minua hallitzisi; niin minä len wiatoin, ja nuhtetoin suuresta p hasta teosta. Ps. 141: 4.
15. Kelwatkon sinulle minun su puhet, ja minun sydämeni ajatuxet si nun edesäs: HErra minun wahani, ja minun Lunastajani. Ps. 104: 34.

20. Psalmi.

Rukous hywän Esiwallan edestä.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
1 Sam. 10: 1.
HErra kuulkon sinua hädäsäs;
Jacobin Jumalan nimi sinua
ielkon!
Hän lähettäkön sinulle apua Py-
ä; ja Zionista sinua wahwistakon!
Hän muistakon kaikki sinun ruo-
ris, ja sinun polttouhris olkon li-
t. Sela! Ps. 141: 2.
Hän andakon sinulle mitä sinun
mes anoo; ja päättäkön kaikki ai-
uxes. Ps. 21: 3.
Me kerskamme sinun awustas, ja
än Jumalamme nimesä me ylen-
me meidän lippumme: HErra
kön kaikki sinun rukouxes!
Nyt minä tunnen HErran woi-
ansa auttawan: ja händä kuule-
hänen pyhästä taiwastansa: hä-
oikia kätensä auttaa woimallisesti.
Nämät uskaldawat rattaisiin ja
in: mutta me muistamme HEr-
meidän Jumalamme nimeä.
Sam. I. 21: 31. Jer. 9: 23, 24.
He owat kukistetut ja langennet:
ta me nousemma, ja pystyällä sei-
ma.
Auta HErra! Kuningas mei-
ulkaan, koska me huudamme.

21. Psalmi.

Christuxen woitto jumalattomain ylitze.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
HErra, Kuningas riemuitzee
sinun woimasas: ja kuinga
resti hän iloitzee awustas! Ps. 16: 9.
Hänen sydämensä halun sinä an-
hänelle, ja et kiellä mitä hänen
nsa anoo, Sela!
Joh. 11: 41, 42. Hebr. 5: 7.
Sillä sinä ennätät hänen hywäl-
nauxella: sinä panet kullaisen kruu-
hänen päähänsä.
Hän anoi elämätä sinulda, niin
annoit hänelle pitkän ijän, aina
kaikkisesti. Es. 53: 8. Rom. 6: 9.
6. Hänellä on suuri kunnia sinun
awustas: sinä panet ylistyxen ja kaunistuxen hänen päällensä.

7. Sillä sinä asetat hänen siunauxexi ijankaikkisesti: sinä ilahutat hänen kaswois edesä ilolla. Ps. 16: 11.

8. Sillä Kuningas turwaa HErraan; ja ylimmäisen laupiudesa ei hän horju. Ps. 24: 8, 10.

9. Sinun kätes löytää kaikki wihollises: sinun oikia kätes löytää ne jotka sinua kadehtiwat.

10. Sinä panet heitä niinkuin kumaan pätziin sinun wihas aikana: HErra nielee heitä wihasansa; ja tuli syö heitä. 5 Mos. 32: 22. Jer. 17: 4.

11. Heidän hedelmänsä sinä kadotat maan pääldä; ja heidän siemenensä ihmisten lapsista. Ps. 109: 13.

12. Sillä he ajattelit tehdä sinulle pahaa: he pidit neuwoa, jota ei he woinet täyttää.

13. Sillä sinä teet heitä olkapääxi: sinä tarkoitat jännelläs heidän kaswojansa wastan. Ps. 7: 13, 14.

14. HErra ylönnä sinuas sinun wäkewydesäs; niin me weisamme ja kiitämme sinun woimaas.

22. Psalmi.

Christuxen kärsiminen, kunnia.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle, peurasta jota warhain wäijytän.

2. Minun Jumalani, minun Jumalani; mixis minun hyljäisit? minä parun, waan minun apuni on kaukana. Matth. 27: 46. Marc. 15: 34.

3. Minun Jumalani, päiwällä minä huudan, ja et sinä wastaa: ja en myös yöllä waikene. Ps. 88: 2.

4. Sinä olet pyhä, joka asut Israelin kiitoxesa. Ps. 77: 14.

5. Meidän Isämme toiwoit sinuun: ja kuin he toiwoit, niin sinä wapahdit heitä.

6. Sinua he huusit, ja wapahdettin: sinuun he turwaisit, ja ei tullet häpiään.

7. Mutta minä olen mato ja en ihminen; ihmisten pilkka, ja Kansan ylönkatze. Es. 52: 14.

8. Kaikki jotka minun näkewät, häwäisewät minua: he wääristelewät huuliansa, ja päätänsä wäändelewät.
Matth. 27: 39. Marc. 15: 29. Luc. 23: 35, 36.

9. Hän walittaa HERralle, hän wapahtakon hänen: hän auttakon händä, jos hän mielistyy häneen.
Matth. 27: 43.

10. Sillä sinä olet minun wetänyt ulos äitini kohdusta: sinä olit minun turwani, ollesani, wielä äitini rinnalla.

11. Sinun päälles minä olen heitetty äitini kohdusta: sinä olet minun Jumalani hamasta äitini kohdusta.

12. Älä kaukana ole minusta: sillä ahdistus on läsnä; ja ei ole auttajata.

13. Suuret mullit owat minun piirittänet, lihawat härjät kiersit minun ymbäri.

14. Heidän kitansa awaisit he minua wastan; niinkuin raatelewa ja kiljuwa jalopeura.

15. Minä olen kaattu ulos niinkuin wesi, ja minun luuni owat kaikki hajoitetut: minun sydämeni on niinkuin sulattu medenwaha minun ruumisani.

16. Minun woimani on kuiwettu niinkuin kruusin muru, ja minun kieleni tarttuu suuni lakeen; ja sinä panet minun kuoleman tomuun. Ps. 109: 24.

17. Sillä koirat owat minun piirittänet: julmain parwi saartain läwistit niinkuin jalopeura minun käteni ja jalkani. Matth. 27: 31. Marc. 15: 20. Joh. 19: 18. Ap. T. 2: 23. Col. 2: 14.

18. Minä lukisin kaikki minun luuni: mutta he katzelit, ja näjit ihastuxensa minusta.

19. He jakawat heillensä minun waatteni; ja heittäwät minun hamestani arpaa. Matth. 27· 35. Marc. 15: 24. Luc. 23: 34. Joh. 19: 23.

20. Mutta sinä, HERra, älä ole kaukana; minun wäkewyydeni riennä minun auxeni!

21. Pelasta minun sieluni miekasta; ja minun ainokaiseni koirilda.

22. Wapahda minua Jalopeuran suusta; ja päästä minua yxisarwillisista.

23. Minä saarnan sinun nimeäs weljilleni: minä ylistän sinua seurakunnasa. Hebr. 2: 12. Joh. 20: 17.

24. Ylistäkät HERraa te jotka
händä pelkätte: koko Jacobin sie
kunnioittakon händä, ja kawahta
händä kaikki Israelin siemen.

25. Sillä ei hän hyljännyt
katzonut ylön köyhän raadollisutta,
käändänyt kasiwojansa hänestä
waan kuin se händä huusi, kuuli hän

26. Sinua minä ylistän suuresa
rakunnasa: minä maxan lupauxeni
dän edesänsä, jotka händä pel
Ps. 35: 18. Ps. 40: 10, 11.

27. Raadolliset syöwät ja r
ja jotka HERraa etziwät, pitä
ylistämän: teidän sydämenne p
män ijankaikkisesti. Ps.

28. Kaikki mailman ääret m
kan, ja kääntäkän heitänsä H
tygö: ja kumartakan sinun edes
ki pakanain sukukunnat.

29. Sillä HERralda on wa
da; ja hän wallitzee pakanain

30. Kaikki lihawat maan pääll
tä syömän ja kumartaman, hän
sänsä polwiansa notkistaman, ka
ka tomusa makawat; ja jotka s
sa eläwät. Ps. 68: 23. 1 Sam

31. Hänen pitä saaman sie
joka händä palwelee: HERrasta
ilmoitettaman lasten lapsiin.
Es. 53: 10. Os. 2: 23.

32. He tulewat, ja hänen wa
kauttansa saarnawat, syndywälle
salle, että hän sen teke. Jer.

23. Psalmi.

Oikia lohdutus Christuxen warjelux

Dawidin Psalmi.

1. HERra on minun paimen
ei minulda mitän pu
Es. 40: 11. Jer. 23: 4. Hes. 34: 23. Jo
11, rc. Hebr. 13: 20. 1 Pet. 2: 25. Luk

2. Hän kaitzee minua wiher
niitusa; ja wie minua wirwotta
weden tygö.

3. Minun sieluni hän wirwo
hän wie minun oikialle tielle, h
nimensä tähden.

4. Ja waikka minä waellaisin
miäsä laaxosa, en minä pelkäisi m
pahutta, että olet kansani: si
ja sauwas minun tukewat.

5. Sinä walmistat minulle pöy

...un wihollisteni kohdalle: sinä woi-
...t minun pääni öljyllä, ja minun
...ljani on ylitzewuotawainen. Ps. 92: 11.
. Hywyys ja laupius noudattawat
...a kaiken elinaikani; ja minä saan
... HErran huonesa ijankaikkisesti.
Ps. 27: 4. Ps. 84: 5.

24. Psalmi.

Christus kunnian Kuningas.

Dawidin Psalmi.

HErran on maa, ja kaikki kuin
siinä owat; maan piiri, ja
...in sen päällä asuwat.
...f. 19: 5. 5 Mos. 10: 14. Job. 41: 2.
Ps. 50: 12. 1 Cor. 10: 26, 28.
. Sillä hän on perustanut sen
... päälle; ja wirtain päälle sen
...anut Job. 38: 6. Ps. 104: 5.
. Kuka astuu HErran wuorelle?
...ka taitaa seisoa hänen pyhäsä
...sa? Ps. 15: 1.
. Jolla wiattomat kädet owat, ja
...hdas sydämestä: joka ei halaja
...tta, eikä wanno wäärin:
. Se saa siunauxen HErralda; ja
...urskauden autuudensa Jumalalda.
. Tämä on se sukukunda joka hän-
...tsii; joka kysyy sinun kaswojas
...b, Sela!
. Tehkät portit awaraxi, ja owet
...asa korkiaxi, kunnian Kuningan
...ä sisälle. Ps. 21: 8. Ps. 29: 1, 2.
. Kuka on se kunnian Kuningas?
... HErra, wäkewä ja woimalli-
... se HErra woimallinen sodasa.
2 Mos. 15: 3.
. Tehkät portit awaraxi, ja owet
...asa korkiaxi, kunnian Kuningan
... sisälle.
. Kuka on se kunnian Kuningas?
...on HErra Zebaoth, hän on se
...ian Kuningas, Sela!

25. Psalmi.

...umalan hallitus, armo, suojelus.

Dawidin Psalmi.

Sinun tygös HErra, ylönnän
minä minun sieluni.
... Minun Jumalani, sinuun minä
..., älä salli minua häwäistää; et-
... minun wiholliseni iloitzisi minusta.

3. Sillä ei yxikän tule häpiään jo-
ka sinua odottaa: mutta irralliset pilk-
kajat saawat häpiän. Es. 49: 23.

4. HErra osota minulle sinun ties;
ja opeta minulle sinun polkus.
Ps. 27: 11. Ps. 86: 11. Ps. 143: 10.

5. Johdata minua sinun totudesas,
ja opeta minua: sillä sinä olet Juma-
la joka minua autat, yli päiwää mi-
nä odotan sinua.

6. Muista HErra sinun laupiut-
tas ja hywyttäs; joka mailman alusta
on ollut.

7. Älä muista minun nuorude-
ni syndejä, ja ylitzekäymistäni;
mutta muista minua sinun lau-
piudes jälkeen, sinun hywydes täh-
den, HErra! Job. 13: 26. Jer. 31: 19.

8. HErra on hywä ja waka; sen-
tähden saatta hän synniset tielle.

9. Hän johdattaa oikeudella raadol-
lisen; ja opettaa siweille hänen tiensä.

10. Kaikki HErran tiet owat hy-
wyys ja totuus, niille jotka hänen
liittonsa ja todistuxensa pitäwät.

11. Sinun nimes tähden, HErra,
ole armollinen minun pahalle teolleni;
joka suuri on.

12. Kuka on se mies, joka HEr-
raa pelkää? sillä hän opetta parhan tien.

13. Hänen sielunsa asuu hywydesä;
ja hänen sikiänsä omistaa maan.
Ps. 112: 1, 2. Sam. l. 20: 7.

14. HErran salaisus on niillä jot-
ka händä pelkäwät; ja hänen liittonsa
ilmoittaa hän heille. Sam. l. 3: 32.

15. Minun silmäni katzowat alati
HErraa; sillä hän kirwottaa minun
jalkani werkosta. Ps. 141: 8.

16. Käännä sinuas minun puoleeni,
ja ole minulle armollinen; sillä minä
olen yxinäinen ja raadollinen.

17. Minun sydämeni murhet owat
moninaiset: wie siis minua ulos mi-
nun tuskistani.

18. Katzos minun waiwaisudeni ja
raadollisudeni puoleen; ja anna kaikki
minun syndini andexi. Ps. 119: 153.

19. Katzos, kuinga monda wihollista
minulla on: ja sulasta kateudesta he
minua wihawat. Ps. 3: 2. Joh. 15: 25.

20. Warjele minun sieluni ja wa-

pahda minua, älä laske minua hä=
piään; sillä sinuun minä turwan.

21. Wakuus ja oikeus warjelkon
minua; sillä minä odotan sinua.
Job. 1: 1. Luku 2: 3.

22. Jumala wapahda Israeli kai=
kista tuskistansa.

26. Psalmi.

Oikian asian edesauttamisesta.

Dawidin Psalmi.

1. Duomitze minua HERra, sillä
minä olen wakudesani wael=
dannut: ja minä toiwon HERraan,
sentähden en minä liwistele.
1 Sam. 19: 4. Luku 24: 12. Ps. 7: 9, 10.
Ps. 17: 2, 3.

2. Koettele minua HERra, ja kinsa
minua: puhdista minun munaskuuni
ja sydämeni. Ps. 139: 2 3, 23.

3. Sillä sinun hywydes on minun
silmäini edesä; ja minä waellan sinun
totudesas. Job. 31: 5.

4. En minä istu turhain ihmisten
seasa; engä seura petollisia. Ps. 1: 1.

5. Minä wihan pahain seurakun=
daa; engä istu jumalattomain tykönä.
Ps. 119: 128.

6. Minä pesen käteni wiattomudesa;
ja oleskelen, HERra, Altaris tykönä:
Ps. 43: 4. Ps. 73: 13.

7. Kusa kiitos sanan ääni kuullan;
ja kaikki sinun ihmes saarnatan.
1 Tim. 4: 4.

8. HERra, minä rakastin sinun huo=
nes asuinsiaa; ja sitä siaa josa sinun
kunnias asuu. Ps. 84: 5. Ps. 122: 1.

9. Älä temma minun sieluani pois
synneisten kansa, ja minun hengeäni
werikoirain kansa:

10. Jotka pahan juoniset owat, ja
mielellänsä lahjoja ottawat.

11. Mutta minä waellan wiatto
mudesani: wapahda minua ja ole mi=
nulle armollinen.

12. Minun jalkani käy oikiasti:
minä kiitän HERraa seurakunnisa.

27. Psalmi.

Rohkeus HERrasa. Jumalan Sana.

Dawidin Psalmi.

1. HERra on minun walistuxeni
ja autuudeni, ketä minä pel=
kän? HERra on minun hengeni wä
kewys, ketä minä wapisen?

2. Sentähden ehkä pahat, mi
wainolliseni ja wihollliseni, lähesty
minun lihaani syömään, täytyy he
kuitengin heitänsä loukata ja lang
Ps. 18: 39.

3. Ja waikka sotawäki saartais
nua, niin ei minun sydämeni se
den pelkäisi: Ja jos sota nousis mi
wastan, minä turwan sittekkin hä
Ps. 3: 6.

4. Yhtä minä HERralda a
sitä minä pyydän; asuaxeni HE
huonesa kaiken elinaikani; että
näkisin HERran kaunin Jumalan
weluxen, ja hänen Templiänsä e
Ps. 23: 6. Ps. 84: 2. Luc. 10: 42.

5. Sillä hän peittää minua
sansa pahana aikana: hän kätke
nua salaiseen majaansa; ja ko
minua kalliolle. Ps. 31: 21. Jer. 3

6. Ja hän korottaa nytkin mi
pääni wihollisteni ylitze, jotka m
ympärilläni owat; niin minä
hänen majasansa kiitosuhria;
weisan ja laulan HERralle.

7. HERra, kuule minun ää
koska minä huudan: ole minulle
mollinen, ja kuuldele minua.

8. Minun sydämeni sanoo si
tämän sinun sanas: Etzikät minun
wojani: sentähden minä etzin, HE
sinun kaswojas. 5 Mos. 4: 29. Ps. 5

9. Älä peitä kaswojas minulda
älä sysää pois palweliatas wih
sillä sinä olet minun apuni: älä
nua hyljä, älä myös minua anna
minun autudeni Jumala. Ps.

10. Sillä minun Isäni ja ä
hyljäisit minun; mutta HERra
jais minun.

11. HERra osota minulle si
ties, ja johdata minua oikiata po
minun wihollisteni tähden.
Ps. 5: 9. Ps. 25: 4, 5.

12. Älä anna minua wiholli
tahtoon; sillä täärät todistuxet se
wat minua wastan, ja tekewät hä
mätä wääryttä.

13. Mutta minä uskon kuiteng
näkewäni HERran hywyttä eläwi
maalla.

14. Odota HErraa: ole hywäsä
wasa, ja hän wahwistaa sinun sydä=
: ja odota HErraa. Ps. 31: 25.

28. Psalmi.

Pahoja ihmisiä wastan.

Dawidin Psalmi.

Koska minä huudan sinua HEr=
ra, minun uskalluxeni, niin
waikene minulle; 'etten, koska sinä
enisit minulle, minä tulisi niitten
isexi, jotka hautaan menewät.
Ps. 143: 7.

Kuule minun rukouxeni ääni,
minä huudan sinua; koska minä
kätenі sinun pyhää Chuorias päin.

Älä anna minun tulla jumalat=
n ja pahointekiäin sekaan; jotka
äistensä kanßa puhuwat ystä=
sesti, waan pahutta on heidän sy=
sänsä. Ps. 62: 5. Ps. 141: 4.
Jer. 9: 8.

Anna heille heidän työnsä jälkeen,
idän pahan menonsa perään: anna
heidän kättensä töitten perään,
a heille ansionsa perästä.

Sillä ei he ota waaria HErran
, eikä hänen käsialoistansa; sen=
n rikkoo hän heitä ja ei rakenna
Es. 5: 11, 12.

Kiitetty olkon HErra; sillä hän
kuullut minun rukouxeni äänen.

HErra on minun wäkewyteni
ilpeni, häneen minun sydämeni
, ja minä olen autettu; ja minun
eni riemuitzee, ja minä kiitän
ä weisullani.

HErra on heidän wäkewyden=
hän on wäkewä, joka woideltuansa
a. Ps. 18: 51.

9. Auta Kansaas ja siuna perimis=
ja rawitze heitä, ja korota heitä
aikkisesti. 5 Mos. 9: 29.
Ps. 79: 13. Ps. 95: 7. Ps. 100: 2, 3.

29. Psalmi.

Jumalan Sanan woima.

Dawidin Psalmi.

1. Tuokat HErralle te wäkewät:
tuokat HErralle kunnia ja
kewys. Ps. 24: 7. Ps. 47: 10.

2. Tuokat HErralle hänen nimensä
kunnia: kumartakat HErraa pyhäsä
kaunistuxesa. Ps. 96: 7, 8.

3. HErran ääni käy wetten päällä:
kunnian Jumala pauhaa: HErra suur=
ten wetten päällä. Job. 37: 2, rc.

4. HErran ääni käy woimasa:
HErran ääni käy suuresa kunniasa.

5. HErran ääni särkee Cedripuut:
ja HErra särkee Cedripuut Libanonisa.

6. Hän hyppäyttä heitä niinkuin
wasikan; sekä Libanonin että Sirionin,
niinkuin nuoren yxisarwisen.

7. HErran ääni leikkaa, niinkuin
tulen liekki.

8. HErran ääni häälyttää korwen:
ja HErra liikuttaa Cadexen korwen.
4 Mos. 20: 1. 5 Mos. 8: 2.

9. HErran ääni saattaa peurat
poikimaan, ja paljastaa metzät; ja hä=
nen Templisänsä pitä koko hänen jouk=
konsa sanoman hänelle kunnian.

10. HErra istuu wedenpaisumisen
päällä: HErra pysyy Kuningasna ijan=
kaikkisesti. Hes. 36: 25. Joel. 3: 18.
Sach. 13: 1. 1 Pet. 3: 20, 21.

11. HErra anda Kansallensa wä=
kewyden: HErra siunaa Kansaansa
rauhalla.

30. Psalmi.

Dawidin kiitos, ylöskehoitus, rukous.

1. Psalmi weisattapa Dawidin huo=
nen wihkimisesä. 5 Mos. 20: 5.
2 Sam. 6: 20. 1 Kun. K. 8: 1. 1 Aika K. 16: 43.

2. Minä ylistän sinua HErra,
sillä sinä olet korottanut
minua: et myös salli iloita wihollisení
minusta.

3. HErra minun Jumalani, koska
minä huusin sinua, niin sinä teit mi=
nun terwexi.

4. HErra, sinä weit minun sieluni
ulos helwetistä: sinä olet minun elä=
wänä pitänyt, niitten mennesä kuop=
paan.

5. Pyhät weisatkat kiitosta HEr=
ralle; ja kiittäkät hänen pyhydensä
muistoxi.

6. Sillä hänen wihansa wiipyy sil=
män räpäyxen, ja hän ihastuu elä=
mästä: ehtona on itku, mutta aamulla
ilo. Es. 54: 7, 8. Joh. 16: 19, 20. 2 Cor. 4: 17.

7. Mutta minä sanoin myötäkäy-
misesäni: en minä ikänä kukisteta.
8. Sillä sinä HERra olet hywäsä
tahdosas minun wuoreni wahwistanut:
mutta koska sinä kaswos peitit, niin
minä hämmästyin.
9. Sinua HERra minä huudan;
ja HERraa minä rukoilen.
10. Mitä hywää minun weresäni
on, koska minä hautaan alas menen?
kiittänekö myös tomu sinua, ja ilmoit-
taneko se sinun totuuttas? Ps. 6: 6.
11. HERra kuule, ja ole minulle
armollinen: HERra ole minun autta-
jani.
12. Sinä olet muuttanut minun
walituxeni iloxeni: sinä olet riisunut
minun säkkini, ja wyötit minun rie-
mulla:
13. Että minun kunniani weisais
sinulle kiitosta, ja ei waikenisi: HER-
ra minun Jumalani, minä kiitän sinua
ijankaikkisesti. Ps. 57: 9. Ps. 108: 2, rc.

31. Psalmi.

Toiwon woima tuskasa.

1. Dawidin Psalmi edelläweisajalle.
2. HERra, sinuun minä uskallan,
etten minä ikänä häpiään
tulisi: wapahda minua sinun wanhurs-
kaudes kautta. Ps. 16: 1. Ps. 71: 1.
3. Kallista korwas minun puoleeni,
auta minua äkistä: ole minulle wah-
wa kallio, ja linna minua auttamaan.
4. Sillä sinä olet minun kallioni
ja minun linnani; ettäs siis sinun ni-
mes tähden minua talutaisit ja weisit;
Sam. l. 18: 10.
5. Ettäs minun kirwotaisit wer-
kosta, jonga he minun eteeni wiritit;
sillä sinä olet minun wäkewydeni.
6. Sinun käsiis minä annan minun
hengeni: sinä olet minun lunastanut,
HERra sinä totinen Jumala.
Luc. 23: 46.
7. Minä wihan niitä jotka pitäwät
wäärää oppia; mutta minä uskallan
HERraan.
8. Minä ihastun ja riemuitzen sinun
hywydes tähden; ettäs katzot minun
raadollisuttani, ja tunnet minun sieluni
tuskasa. Ps. 16: 9.

9. Ja et sinä sulje minua wihol-
teni käsiin: sinä asetat minun jalk-
awaraan paikkaan.
1 Sam. 23: 7. Ps. 40: 3.
10. HERra, ole minulle armolli-
sillä minä ahdistetan: minun kas-
owat muuttunet murhesta, niin
minun sieluni ja watzani.
11. Sillä minun elämäni on k-
tettu murhesta, ja minun wuoteni
kauxesta: minun woimani on ra-
nut minun pahain tekoini kautta
minun luuni owat musertut.
Ps. 40: 13.
12. Minä olen pilkaxi tullut
kille minun wihamiehilleni, ja ky-
silleni ylönpaldisesti, ja hämmäst-
tuttawilleni: jotka minun ulkona n-
wät, pakenewat minua. Es. 53:
13. Minä olen sydämestä unh-
niinkuin kuollut: minä olen niin
rikottu astia. Luc. 24: 21.
14. Sillä minä kuulen monen
wäistyxen, että jokainen karttaa m-
he pitäwät keskenänsä neuwoa mi-
ja tahtowat ottaa minun hengeni.
15. Mutta minä toiwon si-
HERra, ja sanon: sinä olet m-
Jumalani.
16. Minun aikani owat sinun
säs: pelasta minua minun wihol-
kädestä, ja niistä jotka minua
nowat.
17. Anna paistaa kaswos palw-
päälle: auta minua laupiudes ka-
4 Mos. 6: 25, 26. Ps. 80: 4.
18. HERra, älä minua anna
piään tulla; sillä sinua minä
huudan: jumalattomat tulkan häpi-
ja waiketkan helwetisä.
19. Tulkon mykäxi wäärät s-
jotka puhuwat wanhurskasta wa-
kowasti, ylpeydestä ja ylönkatzesta.
Ps. 63: 12. Ps. 107: 42.
20. Kuinga suuri on sinun hywy-
jongas panit tallelle niille jotka si-
pelkäwät! ja jongas niille osotat, j-
sinuun uskaldawat, ihmisten lasten e-
21. Sinä kätket heitä tykönäs
laisesti, jokaitzen haastosta: sinä p-
heitä majasas, riitelewäisistä kiel-
1 Sam. 23: 14, 19. Luku 24: 2, rc. Ps. 2-
Jer. 36: 26.

22. HERra olkon kiitetty, että hän
[mi]nulle osottanut ihmellisen' hywy-
, wahwasa Kaupungisa.
23. Sillä minä sanoin pikaisudesani:
olen sinun silmäis edestä sysätty
: kuitengin kuulit sinä minun ru-
[k]ui äänen, koska minä sinun tygös
[hu]sin. Ps. 22: 2. 1 Sam. 23: 26, 27.
. Rakastakat HERraa kaikki hä-
pyhänsä: HERra warjelee uskol-
ja runsasti kostaa niille, jotka
[y]tä harjoittelewat.
. Olkat hywäsä turwasa, ja hän
[wah]wistaa teidän sydämenne: kaikki
HERraa odotatte. Ps. 27: 14.

32. Psalmi.

2. Katumus-Psalmi.

Dawidin opetus.

Autuas on se jonga pahat teot
owat annetut andexi, ja jonga
[synn]it peitetyt owat. Rom. 4: 6, rc.
. Autuas on se ihminen, jollen
[HE]rra ei soimaa wääryttä; jonga
[hen]gesä ei wilpiä ole.
. Sillä koska minä tahdoin sitä
[sala]ta, muserruit minun luuni minun
päiwäisestä itkustani.
San. l. 28: 13.
. Sillä sinun kätes oli yöllä ja
[pä]iwä raskas minun päälläni, niin
minun nesteni kuiwui, niinkuin
[ke]sällä kuiwuu, Sela!
Ps. 38: 3, 5. Ps. 65: 4.
. Sentähden minä tunnustan sinun
minun syndini, ja en peitä mi-
pahoja tekojani. Minä sanoin:
tunnustan HERralle minun pa-
tekoni: niin sinä annoit andexi
[minu]n syndini wääryden, Sela!
Es. 65: 24.
. Tämän tähden pitä kaikki pyhät
rukoileman oikialla ajalla: sen-
[täh]den koska suuret wedenpaisumiset
[tule]wat, ei he niihin ulotu.
Ps. 19: 13. Es 49: 8. 2 Cor. 6: 2.
. Sinä olet minun warjeluxeni,
minua murhesta; että minä pe-
na sangen riemuisesti kerskaisin,
!
. Minä neuwon sinua, ja osotan
tien jotas waellat: minä joh-
sinun minun silmilläni.

9. Älkät olko niinkuin orhit ja
muulit, joilla ei ymmärrystä ole; joille
pitä suitset ja ohjat suuhun pandaman,
ellei he lähene sinua. San. l. 26: 3.
10. Jumalattomalla on monda
witzausta; mutta joka HERraan toi-
woo, hänen hywyys ymbäri piirittää.
San. l. 12: 21.
11. Riemuitkat teitänne HERrasa,
ja olkat iloiset te wanhurskat; ja kerskat-
kat itziänne kaikki te yxiwakaiset.

33. Psalmi.

Jumalan omaisutten ja suurten tekoin julistus.

1. Riemuitkat te wanhurskat HER-
rasa: wagat pitä händä kau-
nisti kiittämän.
2. Kiittäkät HERraa kandeleilla:
weisatkat hänelle kiitosta kymmenen kie-
lisellä Psaltarilla. Ps. 92: 4.
3. Weisatkat hänelle uusi wirsi: wei-
satkat jalosti kielten leikisä, helisemisellä.
4. Sillä HERran sana on totinen,
ja mitä hän lupaa, sen hän wahwana
pitä. 4 Mos. 23: 19. 1 Sam. 15: 29.
5. Hän rakastaa wanhurskautta ja
duomiota: maa on täynänsä HERran
laupiutta. Ps. 119: 64.
6. HERran sanalla owat taiwat
tehdyt; ja kaikki heidän juokkonsa hä-
nen suunsa hengellä. 1 Mos. 1: 2.
7. Hän pitä koosa weden meresä
niinkuin roukkiosa, ja kätkee sywydet.
1 Mos. 1: 9. Job. 38: 10.
8. Peljätkön HERraa kaikki maa:
händä peljätkön kaikki maan piirin
asuwaiset.
9. Sillä koska hän sanoo, niin se
tapahtuu: jos hän käskee, niin se on
tehty. Ps. 148: 5.
10. HERra teke pakanain neuwot
tyhjäxi: hän saattaa Kansain ajatuxet
turhaxi. Ps. 2: 1, 2, 4.
11. Mutta HERran neuwo pysyy
ijankaikkisesti: hänen sydämensä aja-
tuxet sukukunnasta sukukundaan.
San. l. 19: 21. Es. 46: 10.
12. Autuas on se Kansa jonga
HERra on Jumala: se Kansa jonga
hän itzellensä on perinnöxi walinnut.
Ps. 144: 15.

13. HERra katzoi taiwaasta alas, ja näki kaikki ihmisten lapset.

14. Wahwalda istumeldansa katzoi hän kaikkia, jotka maan päällä asuwat.

15. Hän walmistaa kaikkein heidän sydämensä: hän ymmärtää kaikki heidän työnsä. San. l. 16: 1, 2, 9. Luku 21: 1, 2.

16. Ei Kuningasta auta hänen suuri wäkensä; eikä Sangari wapahdeta suurella woimallansa. 2 Aika K. 14: 11.

17. Orhit ei myös auta; ja heidän suuri wäkewydensä ei pelasta. Job. 39: 21. Ps. 147: 10. San. l. 21: 31.

18. Katzo, HERran silmät katzowat niitä jotka händä pelkäwät, jotka hänen laupiuteensa toiwowat:

19. Että hän pelastais heidän sielunsa kuolemasta; ja elätäis heitä näljän aikana. Ps. 34: 10, 11. Ps. 37: 19.

20. Meidän sielumme odottaa HERraa; joka on meidän apumme ja kilpemme.

21. Sillä meidän sydämemme iloitzee hänesä; ja me toiwomme hänen pyhään nimeensä.

22. Olkon sinun laupiudes, HERra, meidän päällämme; niinkuin me sinuun uskallamme!

34. Psalmi.

Kiitos Jumalan laupiuden edestä.

1. Dawidin Psalmi, koska hän muotonsa muutti Abimelechin edesä; joka hänen ajoi pois tyköänsä, ja hän meni pois. 1 Sam. 21: 10. Ps. 56: 1.

2. Minä kiitän HERraa aina: hänen kiitoxensa on alati minun suusani. Ps. 146: 2.

3. Minun sieluni kerskaa HERrasa; että raadolliset sen kuulewat ja iloitzewat.

4. Ylistäkät HERraa minun kansani; ja korottakamme ynnä hänen nimeänsä.

5. Koska minä HERraa etzein, kuuli hän minun rukouxeni; ja pelasti minun kaikista wapistuxistani.

6. Jotka händä katzowat, ne walaistan: heidän kaswonsa ei tule häpiään.

7. Koska raadollinen huusi, kuuli HERra händä; ja autti hänen kaikista tuskistansa.

8. HERran Engeli piirittää … jotka händä pelkäwät; ja pelastaa … 1 Mos. 32: 1, 2. 2 Kun. K. 6: 17.

9. Maistakat, ja katzokat … HERra on suloinen; autuas … joka häneen turwaa. 1 Pet. 2: 3. Ps. 2: 12.

10. Peljätkän HERraa kaikki… nen pyhänsä; sillä jotka händä … wät, ei niildä mitän puutu. Ps. 33: 19. Ps. 37: 19.

11. Nuorten jalopeurain pitä… witzeman ja isoman; mutta jotka … raa etziwät, ei heildä mitän … puutu. Luc. 1: 53.

12. Tulkat tänne lapset, … minua: HERran pelwon minä … opetan.

13. Kuka on, joka (hywää) … tä pyytä? ja pidäis mielellänsä … päiwiä? 1 Pet. 3: 10.

14. Warjele kieles pahudesta… huules wilpiä puhumasta. Eph. 4: 29. Luku 5: 4. Col. 4: 6.

15. Lakka pahasta, ja tee … etzi rauhaa ja noutele händä. Amos. 5: 15. Hebr. 12: 14.

16. HERran silmät katzowat … hurskaita; ja hänen korwansa … huutoansa. 2 Aika K. 16: 9. Ps. …

17. Mutta HERran kaswot … pahointekiöitä wastan; hukutta… maasta heidän muistoansa. Ps. 73: 20. Ps. 109: 15.

18. Koska (wanhurskat) huuta… niin HERra kuulee; ja pelastaa … kaikista tuskistansa. Ps. 145: …

19. HERra on juuri läsnä … joilla on murhellinen sydän; ja … niitä joilla on surkia mieli. Ps. 51: 19. Es. 66: 2.

20. Wanhurskalle tapahtuu … pahaa; mutta HERra hänen … kaikista päästää.

21. Hän kätkee kaikki hänen lu… sa; ettei yxikän niistä mureta. Matth. 10: 30. Joh. 19: 36.

22. Pahus tappaa jumalattom… ja jotka wanhurskasta wihawat, hukutetan.

23. HERra lunastaa palweli… sielut; ja kaikki jotka häneen … wat, ei pidä hukkuman.

35. Psal…

35. Psalmi.

Hirmuisia wihollisia wastan.

Dawidin Psalmi.

1. Riitele, HERra, minun riita=
weljeini kanßa: sodi minun
hollisiani wastan.
2. Temma kilpi ja keihäs; ja nou=
minua auttamaan.
3. Siwalla ase ja suojele minua
nn sortaitani wastan: sano sielulle=
minä olen apus.
. Häpiään ja pilkkaan tulkon kaik=
jotka minun sieluani wäjywät: pa=
on takaperin ja nauroxi tulkon
a minulle pahaa suowat.
Ps. 40: 15, 16. Ps. 70: 3, rc.
. Olkon he niinkuin akanat tuule=
ja HERran Engeli sysätkön heitä
.
Ps. 1: 4. Hos. 13: 3.
. Heidän tiensä olkon pimiä ja
kas; ja HERran Engeli wainot=
heitä. Ps. 69: 24.
. Sillä he owat ilman syytä hei=
werkkonsa wirittänet minua ka=
xensa; ja ilman syytä owat sie=
ni kaiwanet haudan.
Ps. 9: 16. Ps. 57: 7. Matth. 22: 15.
. Tulkon hänelle waiwa, jota ei
tiedä; ja werkko, jonga hän wi=
käsittäkön hänen, siihen hän lan=
n. Ps. 141: 10.
. Mutta minun sieluni iloitkan
Rrasa; ja riemuitkan hänen awus=
a.
. Kaikki minun luuni sanokan:
Rra, kuka on sinun wertaises? si=
joka päästät nöyrän wäkewämmän
ä; raadollisen ja köyhän raate=
ansa.
. Wäärät todistajat astuwat edes;
a minua niihin soimawat, joista en
ä mitän tiedä. Matth. 26: 60.
Luc. 23: 2, 10. Joh. 18: 30.
12. He tekewät minulle pahaa hy=
; minulle mielikarwauderi.
Ps. 109: 5.
13. Mutta minä, koska he sairastit,
n säkin päälleni, waiwaisin itziäni
lla; ja rukoilin sydämestäni.
Ps. 69: 11.
14. Minä käytin itzeni kuin he oli=
t olleet minun ystäwäni ja weljeni:
niinkuin se joka äitiänsä murehti, kä=
win minä kumarruxisa murhewaatteisa.
15. Mutta he iloitzewat minun wa=
hingostani ja kokonduwat: onduwat
myös kokowat heitänsä hawaitzemata
minua wastan, he repiwät ja ei lakka.
Matth. 26: 3, 4.
16. Ulkokullattuin seasa, jotka lei=
päkyrsängin tähden pilkkawat, kiristä=
wät he hambaitansa minun päälleni.
17. HERra, kuinga kauwan sinä
tätä katzelet? päästä siis minun sieluni
heidän häwityxestänsä, ja minun yxi=
näiseni nuorista jalopeuroista.
Ps. 22: 21, 22.
18. Minä kiitän sinua suuresa seu=
rakunnasa: paljon Kansan keskellä mi=
nä sinua ylistän. Ps. 22: 26. Ps. 40: 10, 11.
19. Älä salli heidän iloita minusta,
jotka syyttömästi minun wihollinseni o=
wat; eli silmää iskeä, jotka minua il=
man syytä wihawat. Joh. 15: 25.
20. Sillä ei he puhu ystäwällisesti;
waan etziwät wääriä syitä hiljaisita
wastan maan päällä.
21. Ja lewittäwät kitansa awaral=
da minua wastan; ja sanowat: niin,
niin: sen me mielellämme näemme.
Job. 16: 10. Es. 57: 4.
22. HERra, sinä sen myös näet,
älä siis wait ole: HERra älä kauka=
na ole minusta.
23. Herä ja nouse katzomaan mi=
nun oikeuttani, ja asiatani, minun Ju=
malani ja HERrani.
24. HERra minun Jumalani, duo=
mitze minua wanhurskaudes jälkeen;
ettei he riemuitzisi minusta.
25. Älä salli heidän sydämisänsä
sanoa: niin, niin me tahdomme: ja
älä anna heidän sanoa: me olemma
hänen niellet.
26. Häwäistäkön ja nauroxi joutu=
kon kaikki jotka minun onnettomudes=
tani iloitzewat: puetettakon häpiällä ja
pilkalla, jotka itziänsä minusta kerskawat.
Ps. 109: 18, 19.
27. Iloitkan ja riemuitkan, jotka
minun wanhurskauttani rakastawat; ja
sanokan aina: HERra olkon suuresti
kiitetty, joka suo palweliallensa rauhan.
Ps. 40: 17.

28. Ja minun kieleni puhuu sinun wanhurskauttas: ja kiittää sinua jokapäiwä. Ps. 7: 18.

36. Psalmi.

Jumalattomain ilkeyttä ja ulkokullaisutta wastan.

1. Dawidin HErran palwelian Psalmi, edelläweisajalle.

2. Se on sydämestäni sanottu jumalattomain menosta: ei he ensingän Jumalata pelkää.

3. Sillä hän suosittelee itziänsä silmäinsä edesä; niinkauwan kuin hän löytää pahudensa, saattaxensa wihaa matkaan.

4. Hänen suunsa sanat owat wääryys ja petos; ei hän tahdo enää ymmärtä, että hän jotakin hywää tekis.

5. Mutta ajattelee wuotesansa wahingota, ja pysyy wahwasti pahalla tiellä; ja ei he mitän pahaa hyljää. San. l. 4: 16. Mich. 2: 1.

6. HErra, sinun laupiudes ulottuu niin lewiäldä kuin taiwas on; ja sinun totudes niin awaralda kuin pilwet juoxewat. Ps. 57: 11. Ps. 108: 5.

7. Sinun wanhurskaudes on niinkuin Jumalan wuoret, ja sinun oikeudes niinkuin suuri sywyys: HErra, sinä autat sekä ihmiset että eläimet. Ps. 92: 6. Ps. 145: 15. Rom. 11: 33.

8. Kuinga kallis on sinun hywydes, Jumala; että ihmisten lapset sinun siipeis warjon ala uskaldawat. Ps. 17: 8. Ps. 57: 2.

9. He juopuwat sinun huones runsasta tawarasta: ja sinä juotat heitä hekumallas niinkuin wirralla.

10. Sillä sinun tykönäs on eläwä lähde: ja sinun walkeudesas me näemme walkeuden. Jer. 2: 13. Luk. 17: 13.

11. Lewitä laupiudes niille jotka sinun tundewat; ja sinun wanhurskaudes toimellisille.

12. Älä salli minua tallattaa ylpeildä; ja jumalattomain käsi älkön minua kukistako.

13. Waan anna pahointekiät siihen langeta; että he syöstäisin pois, ja ei seisoalla pysyisi.

37. Psalmi.

Jumalattomain menestys pysymätöin.

Dawidin Psalmi.

1. Älä wihastu pahain tähden; älä kadehti pahointekiöitä. San. l. 24: 19. Saarn. 7: 10.

2. Sillä niinkuin heinä he hakatan pois; ja lakastuwat nii[...] wihoittapa ruoho. Ps. 92: 8.

3. Toiwo HErraan, ja te h[...] asu maasa, ja elätä itzes wa[...]

4. Iloitze HErrasa, ja hän [...] sinulle mitä sinun sydämes halaja[...]

5. Anna ties HErran hal[...] ja toiwo hänen päällensä; kyll[...] sen teke. Ps. 55: 23. 1 Pet. 5: 7.

6. Ja hän tuo edes sinun wanhur[...] des niinkuin walkeuden; ja sinun [...] des niinkuin puolipäiwän.

7. Tydy HErraan, ja odota [...] dä: älä kiiwoittele sitä jonga t[...] hudesa menestyy, ja sitä ihmistä [...] wäärytta teke. Saarn. 10: 4.

8. Lakka wihasta ja hyljä tu[...] älä niin wihastu, ettäs itzekin [...] tect.

9. Sillä pahat häwitetän; [...] HErraa odottawaiset periwät [...] Matth. 5: 5.

10. Wielä wähä hetki on, [...] jumalatoin olekkan; ja kuin sinä [...] hänen siaansa, niin hän on poisa.

11. Mutta siwiät periwät [...] ja iloitzewat suuresa rauhasa. Ps. 119: 165.

12. Jumalatoin uhkaa wanh[...] ta; ja kiristelee hambaitansa [...] päällensä. Ps. 112: 10.

13. Mutta HErra nauraa hä[...] sillä hän näke hänen päiwänsä joutu[...] Ps. 2: 4.

14. Jumalattomat wetäwät [...] kansa, ja jännittäwät joutzensa; [...] taxensa raadollista ja köyhää, ja [...] rastaxensa hurskaita heidän teis[...]

15. Mutta heidän miekkansa [...] käymän heidän sydämeensä; ja h[...] joutzensa pitä särkymän.

16. Se wähä kuin wanhursk[...] on parembi kuin monen jumalatt[...] suuret tawarat.

17. Sillä jumalattoman [...]

itä rikottaman; mutta HERra wah-
wistaa wanhurskat. Ps. 1: 6.
18. HERra tietää hurskasten päi-
ät; ja heidän perimisensä pysyy ijan-
ikkisesti. Ps. 139: 16.
19. Ei he tule häpiään pahalla a-
a; ja nälkäwuosina pitä heillä kyl-
lemän. Ps. 33: 19. Ps. 34: 10.
20. Sillä jumalattomat hukkuwat
HERran wihollliset, ehkä he olisit
kuin ihana niittu, niin heidän pi-
kuitengin niinkuin sawu katoman.
Ps. 68: 3.
1. Jumalatoin ottaa lainan ja ei
a; mutta hurskas on laupias ja
as.
2. Sillä hänen siunattunsa peri-
maan; mutta hänen kirottunsa
häwitettämän.
3. HERralda senkaltaisen miehen
s hallitan; ja hänen tiensä kel-
hänelle.
4. Jos hän langee, niin ei händä
ä; sillä HERra tuke hänen kä-
5. Minä olin nuori, ja wanhen-
, ja en ikänä nähnyt wanhurskas-
hyljätyxi; engä hänen siemenensä
wän leipää.
6. Hän on aina laupias, ja lai-
mielellänsä; ja hänen siemenensä
unattu. Ps. 112: 5. Luc. 6: 34, 35.
7. Wäldä pahaa, ja tee hywää;
sy ijankaikkisesti. Ps. 34: 15.
. Sillä HERra rakastaa oikeut-
a ei hyljää pyhiänsä; ne kätketän
aikkisesti; mutta jumalattomain sie-
pitä häwitettämän. Ps. 21: 11.
. Hurskat periwät maan, ja a-
t siinä ijankaikkisesti.
. Wanhurskan suu puhuu wiisaut-
ja hänen kielensä opettaa oikeutta.
Sam. l. 31: 26.
. Hänen Jumalansa laki on hä-
dämesänsä; ja ei hänen askelen-
y. Ps. 40: 9. Es. 51: 7.
Jumalatoin wäijyy wanhurskas-
tii händä tapparensa.
Mutta ei HERra jätä händä
insä; ja ei duomitze händä,
n duomitan.
Odota HERraa, ja kätke hä-
nen tiensä; niin hän sinun korotta,
ettäs perit maan: ja sinä saat nähdä,
koska jumalattomat häwitetän.
35. Minä näjin jumalattoman, san-
gen jalon ja waldian, joka lewitti
itzensä, ja wihotti niinkuin wiherjäi-
nen Laurbärin puu. 1 Sam. 25: 2, rc
Luk. 31: 1, rc. Job. 20: 5. Ps. 52: 3, 9.
36. Ja hän meni pois, ja katzo, ei
hän enää ollut: ja minä kysyin hän-
dä, ja ei händä kusan löytty.
Job. 20: 7. Ps. 10: 15.
37. **Ole wiatoin, ja pidä sinus
oikein: sillä senkaltaiset wiimein
menestywät.**
38. Mutta wäärät pitä ynnä huk-
kuman; ja jumalattomat pitä wiimein
häwitettämän. Ps. 5: 5, 6.
39. Mutta HERra auttaa wan-
hurskaita: hän on heidän wäkewydens-
sä tuskan ajalla. Ps. 9: 10.
40. Ja HERra auttaa heitä, ja
päästää heitä: hän pelastaa heitä ju-
malattomista ja wapahtaa heitä; sillä
he uskalsit häneen.

38. Psalmi.

3. Katumus-Psalmi.

1. Dawidin Psalmi muistoxi.
Ps. 132: 1.
2. HERra, älä rangaise minua
wihasas! ja älä kurita minua
hirmuisudesas! Ps. 6: 2.
Jer. 10: 24. Hes. 5: 15.
3. Sillä sinun nuoles owat minuun
kiinnitetyt: ja sinun kätes painaa mi-
nua. 5 Mos. 32: 23. Job. 6: 4.
4. Ei ole terweys minun ruumisa-
ni, sinun uhkauxestas: ja ei ole rauha
minun luisani, minun syndeini tähden.
5. Sillä minun syndini käywät pää-
ni ylitze; niinkuin raskas kuorma owat
he minulle ylön raskaxi tullet.
Esr. 9: 6. Ps. 88: 17.
6. Minun haawani haisewat ja mä-
tänewät, minun hulludeni tähden.
7. Minä käyn kymäräsä ja kumar-
ruxisa: yli päiwää minä käyn mur-
heisani.
8. Sillä minun kupeni peräti kui-
wettuwat; ja ei ole mitän terwettä
minun ruumisani.
9. Minä olen ylön paljo runneldu

ja lyöty rikki: minä myrisen minun sydämeni kiwusta.

10. HErra, sinun edesäs on kaikki minun haluni; ja minun huokauxeni ei ole sinulda salattu.

11. Minun sydämeni wärisee, minun woimani on minusta luopunut; ja minun silmäini walkeus ei ole minun tykönäni.

12. Minun ystäwäni ja lähimmäiseni owat kohdastansa minua wastan; ja minun omaiseni seisowat kaukana. Ps. 27: 10. Ps. 88: 19.

13. Jotka minun sieluani etziwät, ne wirittelewät paulat minun eteeni, ja jotka minulle pahaa suowat, ne puhuwat sulaa pahutta; ja petosta jokapäiwä ajattelewat.

14. Mutta minun täytyy olla niinkuin kuuroin, ja ei mitän kuuleman; ja niinkuin mykän, joka ei awaja suutansa. Ps. 39: 2, 10.

15. Ja minun täytyy olla niinkuin se joka ei mitän kuule; ja jonga suusa ei ole wastausta.

16. Mutta minä odotan sinua HErra; sinä HErra minun Jumalani kuuldelet minua.

17. Sillä minä ajattelen, ettei heidän suingan pidä minusta iloitzeman: jos minun jalkani kombastuis, niin he kerskaisit sangen paljo minusta.

18. Sillä minä olen tehty kärsimään; ja minun kipuni on alati minun edesäni. Ps. 39: 3.

19. Sillä minä julistan pahan tekoni; ja murhehdin minun syndini tähden. Ps. 51: 5.

20. Mutta minun wihollliseni eläwät ja owat wäkewät: ne owat suuret, jotka minua syyttömästi wihawat. Ps. 3: 2.

21. Ja ne jotka minulle maxawat pahalla hywän, asettawat heitänsä minua wastan, että minä hywää noudatan. Ps. 119: 95.

22. Älä hyljä minua, HErra: minun Jumalani, älä ole kaukana minusta!

23. Riennä sinuas minua auttamaan, HErra minun autuudeni! Es. 45: 21. Ap. T. 4: 12.

39. Psalmi.

Christillinen elämä, autuallinen kuolem

1. Dawidin Psalmi, Jeduthun
edelläweisajalle. 1 Aika K. 25: 1,
2. Minä olen sanonut: Minä
don pitä waarin minun
täni, etten minä tekisi syndiä kiele
Minä hallitzen minun suuni niin
suitzilla; niin kauwan kuin minä
jumalattoman edesäni. Ps. 17:
3. Minä tulin mykäxi, waike
sella waikenin hywästä; mutta mi
murheni lisäyndy. Ps. 38:
4. Minun sydämeni on palaw
nusa, ja kuin minä sitä ajattelen,
minä sytyn: minä puhun minun
lelläni.
5. HErra, opeta minua aj
maan minun loppuani, ja mikä
minun elämälläni on; tietäxeni
minä erkanen tääldä. Ps.
6. Katzo, minun päiwäni owat
menen leweys tykönäs, ja minun
mäni on niinkuin ei mitän sinun
säs: kuinga aiwan turhat owat
ihmiset, jotka kuitengin niin su
masti eläwät, Sela!
Ps. 62: 10. Ps. 144: 4.
7. Waan he menewät pois nii
warjo, ja tekewät heillensä hukka
ren murhen: he kokowat ja ei
kuka sen saa. Job. 8: 9. Luku 1
Saarn. 2: 18. Luku 5: 13, 15.
8. Ja nyt HErra, mihingä
itzeni luotan? sinuun minä t
9. Wapahda minua kaikista
neistäni; ja älä anna minua
hulluin pilkaxi.
10. Minä waikenen, ja en
suutani, kyllä sinä sen teet.
Ps. 38: 14.
11. Käännä sinun rangaistuxes
minusta: sillä minä olen nään
sinun kätes pieximisestä.
12. Koskas jongun rangaiset
tähden, niin hänen kauniistuxensa
tetan niinkuin koilda; tosin aiwan
hat owat kaikki ihmiset, Sela!
Ps. 6: 8.
13. Kuule minun rukouxeni
ra, ja ota minun huutoni korw
älä waikene minun kyyneldeni

...llä minä olen muukalainen sinun ty=...mäs, ja wieras, niinkuin kaikki minun ...mi. 3 Mos. 25: 23. 1 Aika K. 29: 15. ...Ps. 119: 19. Hebr. 11: 13. 1 Pet. 2: 11.

14. Luowu minusta, että minä wir=...sun ennenkuin minä menen pois, ja ...illen täsä ole. Job. 7: 16.

40. Psalmi.

Christuxen kärsiminen, wirka.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.

2. Minä hartasti odotin HERraa; ja hän kallisti hänensä ...n tygöni, ja hän kuuli minun ...uni.

3. Ja hän weti minun ylös sitä ...misesta haudasta, ja sondaisesta ...; ja asetti minun jalkani kalliolle, ...litzi minun käymiseni. Ps. 31: 9. Ps. 69: 15.

4. Ja hän annoi minun suuhuni ...n weisun, kiittämään meidän Ju=...latamme. Sen pitä monen näke=..., ja pelkämän HERraa, ja toi=...wan häneen. Es. 52: 15.

5. Autuas on se ihminen joka panee ...luxensa HERraan; ja ei käänny ...itten tygö, ja niitten jotka walhella ...dawat.

6. HERra minun Jumalani, suu=...owat sinun ihmes ja ajatuxes, ...a sinä meille osotat: ei ole mitän ...n wertaas, minä ilmoitan niitä, ...sanon, waikka ne owat epälukuiset. 2 Mos. 15: 11. Ps. 92: 6.

7. Uhri ja ruokauhri ei sinulle kel=..., waan korwat sinä minulle awai=...; et sinä tahdo polttouhria eli syn=...hria. Hebr. 10: 5.

8. Silloin minä sanoin: katzo, mi=... tulen: Raamatusa on minusta ...joitettu. 1 Mos. 3: 15. Luku 12: 3. ... 18: 18. Luku 22: 18. Luku 26: 4. Luku ... Luc. 24: 27. Ap. T. 10: 43. Hebr. 13: 8.

9. Sinun tahtos, minun Juma=...teen minä mielelläni; ja sinun ... on minun sydämesäni. Ps. 37: 31.

10. Minä saarnan sinun wanhurs=... suuresa seurakunnasa: katzo, ...minä anna tukita suutani, HERra ... tiedät. Ps. 22: 23, 26. Ps. 35: 18.

11. ... minä salaa wanhurskauttas sydämesäni: minä puhun sinun totuu=destas ja autuudestas: en minä peitä sinun laupiuttas ja wakuuttas suuresa seurakunnasa.

12. Mutta sinä HERra älä käännä laupiuttas minusta pois: sinun laupiudes ja wakuudes aina minua warjelkon. Ps. 59: 2.

13. Sillä lukemattomat waiwat owat minun piirittänet: minun syndini owat minun ottanet kiinni, niin etten minä nähdä taida: ne owat usiammat kuin hiuxet pääsäni, ja minun sydämeni on minusa waipunut. Ps. 31: 11.

14. Kelwatkon se sinulle HERra, ettäs minun wapahdat: riennä HERra minua auttamaan.

15. Häwetkön ja kaikki pilkari tulkon, jotka minun sieluani wäjywät hukataxensa sitä: palaitkon takaperin ja häpiään tulkon, jotka minulle pahaa suowat. Ps. 35: 4. Ps. 70: 3, rc.

16. Hämmästykön heidän häpiäsänsä, jotka minulle sanowat: Niin, niin.

17. Iloitkan ja riemuitkan kaikki sinusa jotka sinua etziwät; ja jotka sinun autuuttas rakastawat: sanokan aina: HERra olkon korkiasti ylistetty! Ps. 34: 3, 4, 5. Ps. 35: 27.

18. Minä olen köyhä ja waiwainen, mutta HERra pitä minusta murhen: sinä olet minun auttajani ja wapahtajani: minun Jumalani, älä wiiwy.

41. Psalmi.

Hywät työt, kiittämättömys.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.

2. Autuas on joka köyhää holhoo: händä HERra auttaa pahana päiwänä. Ps. 112: 5, 9. Es. 58: 7.

3. HERra kätkee hänen ja pitä hänen eläwänä, että hän menestyy maan päällä; ja ei hyljää händä wihollistensa tahtoon. Dan. 4: 24.

4. HERra wirwotta händä tautiwuotesansa: sinä autat hänen kaikesta sairaudestansa.

5. Minä sanoin: HERra ole minulle armollinen, paranna minun sieluni; sillä minä tein syndiä sinua wastan.

6. Minun wiholliseni puhuit pahaa

minua wastan: koska hän kuolle ja hänen nimensä kadonne?

7. Ja kuin he tulewat katzelemaan, niin he puhuwat walhetta, heidän sydämensä kokoo heillensä wääryttä; niin he menewät pois ja sitä panettelewat. Luc. 14: 1, etc.

8. Kaikki jotka minua wihawat, kuiskuttelewat keskenänsä minua wastan; ja ajattelewat pahaa minua wastan.

9. Paha asia on hänen päällensä tullut; ja koska hän makaa, niin ei hän nouse sällen. 2 Sam. 16, 17 Lukuu.

10. Niin myös minun ystäwäni johon minä uskalsin, joka söi minun leipääni; se tallais minun jalkainsa ala. Ps. 55: 14, 15. Matth. 26: 14. Marc. 14: 10. Luc. 22: 4. Joh. 13: 18. Ap. T. 1: 16.

11. Mutta sinä HERra ole minulle armollinen, ja auta minua; niin minä sen heille kostan.

12. Siitä minä ymmärrän ettäs suot minulle hywää; ettei minun wiholliseni saa kerskata minusta.

13. Mutta minua sinä holhot minun wiattomudeni tähden; ja asetat minun kasiwois eteen ijankaikkisesti.

14. Kiitetty olkon HERra Israelin Jumala, ijankaikkisesta ijankaikkiseen! Amen, Amen.

42. Psalmi.

Wainomisen tuska, lohdutus.

1. Corahn lasten opetus, edelläweisajalle. 1 Aika K. 6: 33, etc. Ps. 44: 1.

2. Niinkuin peura himoitzee tuoretta wettä; niin minun sieluni himoitzee sinua Jumala.

3. Minun sieluni janoo Jumalata, sitä eläwätä Jumalata: Koska minä tulen Jumalan kasiwoja näkemään? Ps. 63: 2, 3. Ps. 84: 3.

4. Minun kyyneleni owat minun ruokani päiwällä ja yöllä; että jokapäiwä minulle sanotan: kusa nyt on sinun Jumalas? Ps. 80: 6. Ps. 102: 10.

5. Koska minä näitä muistelen, niin minä wuodatan ulos minun sydämeni itzesäni: sillä minä menisin miellelläni joukon kanssa, ja waellaisin heidän kanssansa Jumalan huoneseen: ihastuxella ja kiitoxella, sen joukon seasa, jotka juhlaa pitäwät.

6. Mitäs murhehdit minun sielu
ja olet niin lewotoin minusa? turw
Jumalaan: sillä minä wielä nyt
händä kiitän, että hän minua aut
kasiwoillansa.

7. Minun Jumalani, minun sie
on murheisansa minusa; sentähden
nä muistan sinun Jordanin ja H
monin maalla, sillä wähällä wuor
5 Mos. 3: 8.

8. Sinun wirtas pauhawat kow
niin että yxi syrwys pauhaa täsä,
toinen syrwys siellä: kaikki sinun w
laines ja aaldos käywät minun ylitz

9. Päiwällä on HERra lupaw
hänen hywydensä, ja yöllä minä
nelle weisan, ja rukoilen minun e
mäni Jumalata. Ps. 92: 3.

10. Minä sanon Jumalalle mi
kalliolleni: Mixi sinä olet minun u
hohtanut? mixi minä käyn niin m
heisani, koska minun wiholliseni mi
ahdistaa? Ps. 13: 2. Ps. 18: 3. Ps. 4

11. Se on niinkuin murha mi
luisani, että minun wiholliseni hä
sewät minua: koska he jokapäiwä
nowat minulle: kusa nyt on sinun
malas? Ps. 115: 2.

12. Mitäs murhehdit minun
luni, ja olet minusa niin lewot
turwaa Jumalaan: sillä minä w
nytkin händä kiitän, että hän on
nun kasiwoini apu, ja minun Ju
lani. Ps. 43: 5.

43. Psalmi.

Jumala, se korkein duomari.

1. Duomitze minua Jumala,
ratkaise minun asiani,
motoinda Kansaa wastan; ja pää
minua kawaloista ja wääristä ihmis

2. Sillä sinä olet minun wäke
deni Jumala, mixis syöxet minun po
mixis minun annat murheisani käyd
koska wihollinen minua ahdistaa?
Ps. 42: 10.

3. Lähetä walkeudes ja totudes m
nua saattamaan, ja tuomaan sinun p
hän wuores tygö, ja sinun asumi
tygö. 2 Sam. 6: 17.

4. Ja minä käwisin sisälle Jumal
Altarin tygö, sen Jumalan tygö, jo

minun iloni ja riemuni on; ja kiittäi=
sinua Kanteleilla, Jumala, minun
Jumalani. Ps. 80: 6. Ps. 102: 10.

5. Mitäs murhehdit minun sieluni,
olet minusa niin lewotoin? turwa
Jumalaan: sillä minä wielä nytkin
häntä kiitän, että hän on minun kas=
woini apu, ja minun Jumalani.
Ps. 42: 12.

44. Psalmi.

Pyhäin tila, rukous.

1. Corahn lasten opetus, edelläwei=
sulle. Ps. 42: 1.

2. Jumala, me olemma korwillam=
me kuullet, meidän Isämme
ovat meille luetellet; mitäs heidän ai=
kanansa ja muinan tehnyt olet.
Ps. 78: 3.

3. Sinä olet ajanut pakanat pois
kädelläs; mutta heitä sinä olet istutta=
nut sijallensa: sinä olet Kansat kadotta=
nut, mutta heitä sinä olet lewittänyt.
2 Mos. 15: 17. Ps. 9: 6. Ps. 80: 9.

4. Sillä ei he ole miekallansa sitä
maata omistanet, ja heidän käsiwar=
ensa ei auttanet heitä, waan sinun
oikia kätes, ja sinun käsiwartes, ja
sinun kaswois walkeus; sillä sinä mie=
lisit heihin. 2 Mos. 33: 14.
4 Mos. 6: 25. Jos. 24: 12.

5. Jumala, sinä olet minun Kunin=
gani; joka autuuden Jacobille lupat.

6. Sinun kauttas me wihollisemme
puskamme maahan; sinun nimesäs me
tallamme meidän wastaukarkajamme.
Ps. 18: 39.

7. Sillä en minä luota joutzeeni;
ja minun miekkani ei auta minua.
1 Sam. 17: 39.

8. Mutta sinä autat meitä meidän
wihollisistamme; ja saatat niitä hä=
peään, jotka meitä wihawat.

9. Jumalasta me kerskamme joka=
päiwä; ja kiitämme sinun nimeäs ijan=
kaikkisesti, Sela!

10. Mixi sinä nyt sysät meitä pois,
ja annat meidän häpiään tulla; ja et
käy meidän sotajoukkomme kanssa?

11. Sinä annat meidän paeta wi=
hollistemme edesä; että ne raatelisit
meitä, jotka meitä wihawat.

12. Sinä annat meitä syötää niin=
kuin lambaita; ja hajoitat meitä pa=
kanain sekaan.

13. Sinä myit Kansas ilman hin=
nata; ja et mitän siitä ottanut.
5 Mos. 32: 30. Duom. 2: 14. Hes. 30: 12.

14. Sinä panet meitä häpiäxi mei=
dän läsnäasuwaisillemme: pilkaxi ja nau=
roxi niille, jotka meidän ymbärillänme
owat. Ps. 79: 4.

15. Sinä teet meitä sananlaskuxi
pakanain seasa; ja että Kansat wään=
delewät päätänsä meidän tähtemme.
2 Kun. K. 19: 21.

16. Jokapäiwä on minun häwäisty=
xeni minun edesäni; ja minun kaswoini
häpiä peittää minun:

17. Että minun pitä pilkkajita ja
laittajita kuuleman; ja wiholliset ja
tylyt kostajat näkemän.

18. Nämät kaikki owat tullet mei=
dän päällemme; ja en me sentähden
ole sinua unhottanet, engä petollisesti
sinun liittoas wastan tehnet.

19. Ja ei meidän sydämemme ta=
kaperin käändynyt; eikä meidän käy=
misemme poikennut sinun tiestäs.

20. Ettäs meitä niin löit rikki lohi=
kärmein seasa, ja peitit meitä kuole=
man warjolla.

21. Jos me olisimma meidän Ju=
malamme nimen unhottanet; ja mei=
dän kätemme nostanet wieralle Ju=
malalle:

22. Eikö Jumala sitä etzeisi? waan
hän itze tietää meidän sydämen pohjan.

23. Sillä sinun tähtes surmatan me
jokapäiwä; ja me luetan teuraslambaxi.
Rom. 8: 36.

24. Herä HERra, mixis makat?
walwo, ja älä meitä sysää pois kaike=
tikkan.

25. Mixis peität kaswos? ja un=
hohdat meidän raadollisudemme ja ah=
distuxemme. Ps. 13: 2.

26. Sillä meidän sielumme on pai=
nettu alas maahan asti: meidän watzam=
me rippuu maasa.
Ps. 7: 6. Es. 51: 23.

27. Nouse, auta meitä; ja lunasta
meitä sinun laupiudes tähden.

45. Psalmi.

Christus ja Seurakunda.

1. Morsiamen opetuswirsi kukkaisesta Corahn lapsilda, edelläweisajalle.
Ps. 69. 1. Eph. 5: 25, 32.

2. Minun sydämeni ajattelee kaunin laulun: minä weisan Kuningasta, minun kieleni on jalon kirjoittajan kynä. 2 Sam. 23: 2.
Ps. 2: 6. 1 Pet. 1: 11, rc.

3. Sinä olet kaikkein kaunein ihmisten lasten seasa; armo on wuodatettu ulos sinun huulisas; sentähden sinua Jumala siuna ijankaikkisesti.
Kork. w. 1: 16. Luku 5: 13.

4. Pane mieckas wyölles, sinä Sangari, ja kaunista itzes kunniallisesti.

5. Menesty sinun kaunendesas, kiiruhda sinus sanan totuden, siweyden ja wanhurskauden tähden, niin sinun oikia kätes ihmellisiä osottaa. Ps. 72: 4.

6. Teräwät owat sinun nuoles, että Kansat langewat etees maahan; jotka sydämestänsä Kuningan wihollisct owat.

7. Jumala, sinun istuimes pysyy aina ja ijankaikkisesti: sinun waldakundas waldikka on oikeuden waldikka.
Ps. 110: 2. Hebr. 1: 8.

8. Sinä rakastit wanhurskautta, ja wihaisit jumalatoinda menoa: sentähden o! Jumala, on sinun Jumalas woidellut sinua ilo öljyllä, enää kuin sinun osaweljes. Ps. 2: 2.

9. Kaikki sinun waattes owat sula Mirrham, Aloes ja Kezia: koska sinä Elephandin luisesta tuwastas lähdet, niin he ilauttawat sinun.

10. Sinun kaunistuxesas käywät Kuningasten tyttäret: morsian seisoo oikialla kädelläs, sulasa kallimmasa kullasa. Es. 49: 18.

11. Kuule tytär, katzo, ja kallista korwas: unhohda Kansas ja Isäs huone.

12. Niin Kuningas saa halun sinun kaunentees; sillä hän on sinun HERras, ja sinun pitä händä kumartaman.

13. Tyrin tyttären pitä myös siihen lahjoinensa tuleman: rikkat Kansan seasa pitä sinun edesäs rukoileman.
Ps. 68: 30. Ps. 72: 10. Ps. 87: 4.

14. Kuningan tytär on kokonansa kunniallinen sisäldä: hän on kullaisesa waattesa puetettu.

15. Hän wiedän monella tawalla kudotuisa waatteisa Kuningan ty… neitzet hänen ystäwänsä, jotka hän… seurawat, tuodan sinun tygös.

16. Ne wiedän ilolla ja riemull… ja he menewät Kuningan tupaan.

17. Sinun Isäis siaan pitä si… lapsia saaman; jotkas asetat pääm… ri kaikkeen mailmaan.
Matth. 19: 28. Ilm. K. 1: 6. Luku 5: …

18. Minä tahdon muistaa sinun … meäs sukukunnasta niin sukukunda… Sentähden pitä Kansat sinua kiit… män aina ja ijankaikkisesti.

46. Psalmi.

Hurskasten lohdutus ja wakuus.

1. Corahn lasten weisu, nuorud… edelläweisajalle. Ps. 42: 1.

2. Jumala on meidän turwa… ja wäkewydemme; joka… sangen sowelias apu tuskisa.

3. Sentähden en me pelkää, … wielä mailma hukkuis; ja wuoret … kelle merta wajoisit.

4. Waikka wielä meri pauhais… lainehdis; niin että siitä pauhi… mäet kukistuisit, Sela!
Ps. 93: 3, 4. Ps. 124: 4, 5. Es. 17: 12,

5. Kuitengin on Jumalan Kaup… gi ihana wirtoinensa; josa korkeim… pyhät asuniset owat. Ps. 48: 2.

6. Jumala on hänen keskellä… sentähden se kyllä pysyy: Jumala au… händä warahin.

7. Pakanain pitä hämmästymän … waldakunnat langeman; ja maa huk… koska hän äänensä anda.

8. HERra Zebaoth on meidän ka… samme, Jacobin Jumala on meid… tukemme, Sela!

9. Tulkat ja katzokat HERran … koja; joka maan päällä senkalta… häwityxet teke.

10. Joka hillitzee sodat kaikesa ma… masa: joka jouzen särkee, ja … keihän, ja rattat tulesa polttaa.
2 Sam. 8: 1, rc. Ps. 76: 4.

11. Lakatkat ja tietkät että … olen Jumala: minä olen … kunnian pakanain seasa, ja … tän maan päällä. Es. …

12. HErra Zebaoth on meidän kans=
...me: Jacobin Jumala on meidän
...mme, Sela!

47. Psalmi.

Christuxen taiwaseen astuminen.

1. Corahn lasten Psalmi, edelläwei=
...le.

2. Kaikki Kansat paukuttakat kä=
siänne; ja ihastukat Juma=
... iloisella äänellä. Ps. 97: 1, 8.

3. Sillä HErra kaikkein korkein
...irmuinen, suuri Kuningas koko
...n päällä.

4. Hän waati Kansat meidän alam=
...; ja pakanat meidän jalkainme ala.

5. Hän walitzee meille meidän peri=
...mme; Jacobin kunnian, jota hän
...aa, Sela! 1 Pet. 2: 9.

6. Jumala astui ylös riemulla;
...ERra helisewällä Basunalla.
...68: 19. Marc. 16: 19. Col. 2: 15.

7. Weisatkat, weisatkat Jumalalle:
...tkat, weisatkat meidän Kuningal=
...le.

8. Sillä Jumala on koko maan
...gas: weisatkat hänelle taitawasti.

9. Jumala on pakanoitten Kunin=
... Jumala istuu pyhällä istuimel=
...

10. Kansain päämiehet owat kokon=
... Abrahamin Jumalan Kansan ty=
...llä maan edeswastajat owat Ju=
...: hän on sangen suuresti ylötty.
Ps. 29: 1. Ps. 68: 23, 32.

48. Psalmi.

...n, Jumalan Seurakunnan kuwa.

1. Corahn lasten Weisu=Psalmi.

2. Suuri on HErra, ja sangen
kiitettäpä, meidän Juma=
... Kaupungisa, hänen pyhällä
...ellansa. Ps. 76: 2, 3.

3. Zionin wuori on kaunilla paikal=
...ko maan ilo, pohjan puolella
... Kuningan Kaupungi.
... 4: 2. Luk 11: 1. Matth. 5: 35.

4. Jumala on tuttu hänen huone=
...ttä hän sen warjelia on.

5. ... katzo, Kuningat owat ko=
...t; ja ynnä menit ohitze.

6. He ihmettelit koska he tämän
näit: he hämmästyit, ja kiiruhdit pois.

7. Wapistus on heidän siellä käsit=
tänyt, ja ahdistus niinkuin synnyttä=
wäisen.

8. Sinä särjet hahdet meresä itä=
tuulella.

9. Niinkuin me kuulimma, niin me
sen näemme HErran Zebaothin Kau=
pungisa, meidän Jumalamme Kaupun=
gisa: Jumala sen wahwistaa ijankaik=
kisesti, Sela!

10. Jumala, me odotamme sinun
hywyttäs, sinun Templisäs.

11. Jumala, niinkuin sinun nimes
on, niin myös on sinun kiitoxes ha=
maan mailman ääreen: sinun oikia
kätes on täynnä wanhurskautta.

12. Riemuitkan Zionin wuori, ja
Judan tyttäret iloitkan, sinun oikeut=
tes tähden.

13. Mengät Zionin ymbäri, ja pii=
rittäkät händä: lukekat hänen torninsa.

14. Turwatkat hänen muuriinsa:
wahwistakat hänen salinsa, että te sitä
juttelisitte tulewaisille sukukunnille.

15. Sillä tämä Jumala on meidän
Jumalamme aina ja ijankaikkisesti:
hän johdattaa meitä kuolemaan asti.

49. Psalmi.

Neuwo hämmästymättömyteen pahana päi=
wänä. Rikkauteen luottamisen, ja juma=
lattomain hulluus ja wahingo. Ei ih=
misen pidä paheneman jumalatto=
main menestyrestä.

1. Corahn lasten Psalmi edelläwei=
sajalle.

2. Kuulkat tätä kaikki Kansat: ot=
takat korwiinne kaikki maan
asuwaiset: Saa. l. 8: 4.

3. Sekä yhteinen Kansa, että Her=
rat: niin rikkat kuin köyhät.

4. Minun suuni puhuu wiisautta;
ja minun sydämeni sanoo ymmärryxen.

5. Minä tahdon kallistaa korwani
wertauxiin; ja minun tapauxeni kande=
lella soittaa. Ps. 78: 2. Matth. 13: 35.

6. Mixi minun pidäis pelkämän
pahoina päiwinä; koska minun sorta=
jaini wääryys käy minua ymbäri?

7. Jotka luottawat tawaroihinsa; ja suuresti kerskawat paljosta rikkaudestansa.

8. **Ei welikän taida ketän lunastaa; eikä Jumalalle ketän sowittaa.**
Job. 17: 3. Matth. 16: 26.

9. Sillä heidän sielunsa lunastus on ylön kallis; niin että se jää tekemätä ijankaikkisesti: 1 Pet. 1: 18.

10. Waikka hän myös wielä kauwan eläis, ja ei näkisi hautaa.

11. Sillä hänen täytyy nähdä, että wiisasten pitä kuoleman, niin myös tyhmän ja taitamattoman pitä hukkuman; ja pitä wieraille tawaransa jättämän. 1 Sam. 25: 26.
Saarn. K. 2: 18. Jer. 17: 11.

12. Heidän sydämensä ajatus on, että heidän huonensa pitä ijankaikkisesti pysymän, ja heidän majansa suwusta sukuhun; ja heidän nimensä kuuluisaxi tuleman maan päällä.

13. Mutta ei ihminen taida pysyä kunniasa; waan werratan eläimihin, jotka hukkuwat.

14. Tämä heidän tiensä on sula hullus; kuitengin heidän jälkeentulewaisensa sitä suullansa kiittäwät, Sela!

15. He makawat helwetisä niinkuin lambat, kuolema heitä kalwaa: mutta hurskasten pitä warhain heitä hallitzeman, ja heidän öykkäyxensä pitä hukkuman, ja heidän täytyy jäädä helwettiin.
1 Cor. 6: 1, 2. Ilm. K. 2: 26.

16. Kuitengin wapahtaa Jumala minun sieluni helwetin wallasta; sillä hän korjais minun, Sela!

17. Älä sitä tottele koska joku rikastuu; eli jos hänen huonensa kunnia suurexi tulee. Ps. 37: 1, 7.

18. Sillä koska hän kuolee, niin ei hän mitän myötänsä wie: eikä hänen kunniansa mene alas hänen kanßansa.
Job. 27: 19.

19. Sillä hän kiittää sieluansa elämäsänsä: ja he ylistäwät sinua, jos sinä itzelles hywää teet.

20. Niin he menewät Isäinsä peräsä, ja ei saa nähdä ikänä walkeutta.

21. Koska ihminen on kunniasa, ja ei ole ymmärrystä; niin hän on werrattu eläimiin, jotka hukkuwat.

50. Psalmi.

Oikia Jumalan palwelus.

Assaphin Psalmi.
1 Aika K. 25: 1. 2 Aika K. 29: 30.

1. HErra wäkewä Jumala [...] huu, ja kutzuu mail[...] hamasta auringon koitosta niin la[...] seen asti.

2. Zionista anda Jumala täyde[...] kirkkauden paistaa. Es. 2: 3. Mich. 4[...]

3. Meidän Jumalamme tul[...] ei waikene: kuluttawainen tuli k[...] nen edellänsä, ja hänen ymbär[...] wäkewä ilma. Ps. 97: 3.

4. Hän kutzuu taiwat ylhäält[...] maan, duomitaxensa Kansaansa.
5 Mos. 31: 28.

5. Kootkat minulle minun p[...] jotka minun liitostani enämmän [...] wät kuin uhrista.

6. Ja taiwat pitä hänen [...] hurskauttansa ilmoittaman; sillä [...] mala on duomari, Sela!
1 Mos. 18: 25. Job. 5: 22, 27.

7. Kuule minun Kansani, [...] tahdon puhua; ja sinun seasas [...] todistaa: minä Jumala olen [...] Jumalas.

8. Sinun uhreistas en minä [...] nuhtele; sillä sinun polttouhris [...] alati minun edesäni.

9. En minä ota härkiä sinun [...] nestas; engä kaurita nawetostas.

10. Sillä kaikki metzän eläi[...] wat minun; ja eläimet wuoril[...] hannin.

11. Minä tunnen kaikki linnut [...] ten päällä; ja metzän pedot owat [...] nun edesäni.

12. Jos minä ison, en minä sano sinulle; sillä maan piiri on [...] nun, ja kaikki mitä siinä on.
Job. 41: 2. Ps. 24: 1.

13. Luuletkos minun syöwän h[...] lihaa? ja kauristen werta juowan[...]

14. Uhra Jumalalle kiitosuhri [...] maxa ylimmäiselle lupauxes.

15. Ja aures huuda minua h[...] säs; niin minä tahdon autta[...] ja sinun pitä kunnioittaman mi[...]
Ps. 13: 6. Ps. [...]

16. Mutta jumalattomalle sanoo [...]

la: Mixi sinä ilmoitat minun sää-
äni? ja otat minun liittoni suulles?
Rom. 2: 17.
17. Että kuritusta wihat; ja hei-
t minun sanani takas.
18. Koskas warkan näet, niin sinä
et hänen kanssansa; ja pidät yhtä
intekiäin kanssa. Sans. l. 29: 24.
19. Sinun suus sallit sinä pahaa pu-
ja kieles saattaa petosta matkaan.
20. Sinä istut ja puhut weljeäs
an: äitis poikaa sinä pilkkat.
Näitäs teet, ja minä olen wait;
inä luulet että minä olen sinun
ises: mutta minä nuhtelen sinua,
etan näitä silmäis eteen.
Ymmärtäkät siis näitä te jotka
alan unhotatte; etten minä tem-
pskus pois, ja ei olisi wapah-

Joka kiitosta uhraa, se ylistää
, ja siinä on se tie; että minä
hänelle Jumalan autuuden.
Ps. 91: 16. Es. 49: 6. Luc. 2: 30.

51. Psalmi.

4. Katumus-Psalmi.

Dawidin Psalmi, edelläweisajalle,
Koska Propheta Nathan tuli hä-
nyönsä; sittekuin hän Bathseban
käynyt oli.
2 Sam. 11: 4. Luku 12: 1, rc.
Jumala ole minulle armollinen
sinun hywydes tähden: pyhi
minun syndini sinun suuren lau-
s tähden.
Pese minua hywin wäärydestäni;
hdista minua synnistäni.
Sillä minä tunnen pahat tekoni;
inun syndini on aina edesäni.
2 Sam. 12: 13.
Sinua, sinua ainota wastan mi-
ndiä tein, ja pahasti tein sinun
, että olisit oikia sanoisas, ja
duomitesas. Rom. 3: 4.
, minä olen synnisä syndy-
minun äitini on synnisä mi-
ttänyt. Job. 14: 4. Luku 25: 4.
, sinä halajat totuutta joka
on; ja ilmoitat salatun wii-
minulle.
minua Isopilla, että
minä puhdistuisin; pese minua, että
minä lumi walkiaxi tulisin.
3 Mos. 14: 4, 7. 4 Mos. 19: 18.
10. Anna minun kuulla iloa ja rie-
mua; että ne luut ihastuisit, jotkas sär-
kenyt olet.
11. Peitä kaswos minun synneistä-
ni; ja pyhi pois kaikki pahat tekoni.
12. Jumala, luo minuun puhdas
sydän; ja anna minulle uusi wahwa
hengi. Hes. 18: 31. Luku 36: 26.
13. Älä heitä minua pois kaswois
edestä; ja älä minulda ota pois sinun
Pyhää Hengeäs.
14. Anna minulle taas sinun autuu-
des ilo; ja sillä hywällä hengelläs tue
minua.
15. Minä tahdon wäärille opetta si-
nun ties; että syndiset tygös palajaisit.
16. Päästä minua weren wioista
Jumala, minun autuudeni Jumala;
että minun kieleni ylistäis sinun wan-
hurskauttas.
17. Awa HERra minun huuleni; et-
tä minun suuni ilmoitais sinun kiitoxes.
18. Sillä ei sinulle kelpaa uhri, et-
tä minä sen andaisin; ja ei polttouhri
sinulle ensingän kelpaa. Os. 6: 6.
19. Ne uhrit jotka Jumalalle kel-
pawat, owat murhellinen hengi: ah-
distettua ja särjettyä sydändä et sinä
Jumala hyljä. Ps. 34: 19. Es. 66: 2.
20. Tee Zionille hywästi sinun armos
jälkeen: rakenna Jerusalemin muurit.
21. Silloin sinulle kelpawat wan-
hurskauden uhrit, polttouhrit ja muut
uhrit: silloin sinun altarilles härkiä
uhratan. Ps. 4: 6. Hebr. 13: 15.

52. Psalmi.

Dawid walittaa Doegin ylitze.

1. Dawidin opetus, edelläweisajalle,
2. Koska Edomealainen Doeg tuli
ja ilmoitti Saulille; ja sanoi hänelle:
Dawid on tullut Ahimelechin huoneseen.
1 Sam. 21: 7. Luku 22: 9, rc.
3. Mitäs kerskat pahudesas, sinä
wäkewä? Jumalan laupius
pysyy jokapäiwä.
4. Sinun kieles ajattelee wahingo-
ta; ja leikkaa walhellansa niinkuin te-
räwä partaweitzi.

5. Sinä rakastat enää pahaa kuin hywää; ja puhut walhetta pikemmin kuin oikeutta, Sela!

6. Sinä puhut mielelläs kaikkia murha sanoja, wäärällä kielellä.
Jac. 3: 6.

7. Niin Jumala myös kukistaa sinun ijankaikkisesti: hän murenda sinun, ja majasta temmaa sinun ulos; ja juurittaa sinun ulos eläwitten maalda, Sela!

8. Ja wanhurskasten pitä sen näkemän, ja pelkämän: ja he nauramat händä. Ps. 58: 11.

9. Katzo, tämä on se mies joka ei pitänyt Jumalata turwanansa; waan uskalsi suureen rikkauteensa: hän on wahwistunut pahudesansa.

10. Mutta minä olen niinkuin wiherjäinen Öljypuu HErran huonesa: minä uskallan Jumalan laupiuteen aina ja ijankaikkisesti. Ps. 92: 13.

11. Minä tahdon sinua kiittää ijankaikkisesti ettäs sen teit; ja odotta sinun nimeäs; sillä se on hywä sinun pyhäis edesä.

53. Psalmi.

Kaikkein ihmisten turmellus; wääräin opettajain rangaistus. Uskowaisten ikäwöitzemys Meßiaxen perään.

1. Dawidin opetus, edelläweisajalle Mahelathin päällä.

2. Tyhmät sanowat sydämesänsä: Ei Jumalata olekkan: ei he mitän kelpaa, ja owat ilkiät menoisansa: ei ole joka hywää teke.
Ps. 10: 4. Ps. 14: 1, rc.

3. Jumala katzoi taiwaasta ihmisten lapsia; nähdäxensä jos joku ymmärräis, joka Jumalata etzis.
Rom. 3: 10, rc.

4. Mutta he owat kaikki wilpistellet, ja kaikki owat kelwottomaxi tullet: ei ole yxikän joka hywää teke, ei ainoakan.

5. Eiköstä pahantekiät sitä huomaitze? jotka minun Kansaani syöwät, niinkuin he söisit leipää: waan ei he Jumalata auxensa huuda.

6. Siellä he kowin pelkäisit kusa ei mitän peljättäpää ollut: sillä Jumala hajoitta niitten luut, jotka sinua ahdistawat: sinä saatat heitä häpiä[än]; sillä Jumala hyljää heidän.

7. Oi, jos apu tulis Zionista [Is]raelille! koska Jumala fangittu[n] [kan]sansa päästää, niin Jacob iloitz[e], Israel riemuitzee. 1 Mos. 49: [10]
Ps. 14: 7. Luc. 10: 24.

54. Psalmi.

Rukous wihamiehiä wastan.

1. Dawidin opetus, edelläweis[ajalle] kandeleilla,

2. Koska Ziphiläiset tulit ja [sanoit] Saulille: Dawid on lymyttänyt [it]sä meidän tykönämme.
1 Sam. 23: 19. Luku 26: 2.

3. Auta minua Jumala, [sinun] nimelläs; ja saata m[inulle] oikeus sinun wäkewydelläs.
Ps 20: 2. Ps. 31: 4.

4. Jumala, kuule minun ru[kouxeni], ota korwiis minun suuni sanat.

5. Sillä muukalaiset karkaisit [minua] wastan, ja wäkiwallaiset wäjyit [minun] sieluani: ei he pitänet Jumala[ta silmäin]säinsä edesä, Sela!
Ps. 10: 4. Ps. 86: 14.

6. Katzo, Jumala auttaa mi[nua], HErra tuke minun sieluani.

7. Hän kostaa minun wihol[lisilleni] pahuden: hajoita ne totudesas.

8. Niin minä mielelläni sinu[lle uh]ran: minä kiitän, HErra, sinu[n ni]meäs, sillä se on hywä.

9. Sillä hän on pelastanut [minun] kaikesta hädästä; ja minun silm[äni] wat nähnet minun wihollliseni.
1 Sam. 23: 26, rc. Ps. 58: 11.

55. Psalmi.

Rukous wääriä weljejä wastan.

1. Dawidin opetus, edelläweisa[jalle] kandeleilla. 2 Sam. 15 [...]

2. Jumala, kuule minun rukou[xeni], ja älä peitä sinuas m[inun] rukouxeni edestä.

3. Ota minusta waari ja kuule [mi]nua; että minä surkiasti walit[an] kouxisani ja parun:

4. Että wihamies niin [huutaa ja] jumalatoin ahdistaa: sillä he [...] walhen minun päälleni, ja [...] itzensä wihasansa minua wastan.

5. Minun sydämeni wapisee minu=
; ja kuoleman pelko langeis minun
älleni.
6. Pelko ja wapistus tulit minun
lleni; ja kauhistus peitti minun.
7. Ja minä sanoin; josta minulla
t siiwet niinkuin mettisellä; että
ä lennäisin, ja (joskus) lewäisin!
Jer. 9: 2.
8. Katzo, niin minä kauwas pake=
n; ja oleskelisin korwesa, Sela!
9. Minä riennäisin, että minä pää=
tuulen puuskasta ja tuulispäästä.
10. Turmele HERra, ja sekoita
n kielensä; sillä minä näjin wä=
allan ja riidan Kaupungisa.
11. He käywät sen ymbärj päiwäl=
yöllä hänen muurinsa päällä:
ys ja waiwa on sen keskellä.
12. Wääryys on sen keskellä: walhe
os ei luowu hänen kaduiltansa.
13. Sillä jos minun wihamieheni
äisis minua, sen minä kärsisin: ja
minun wainojani nousis minua
n, niin minä kätkisin itzeni hä=
edestänsä.
14. Waan sinä olet minun kumpa=
, minun johdattajani, ja minun
wani. 2 Sam. 16: 23. Matth. 26: 14.
15. Me kuin ystäwällisesti keskenäm=
mme pidimme, ja waelsimme Ju=
n huoneseen joukosa.
16. Langetkon kuolema heidän pääl=
, ja he mengän eläwänä alas hel=
än: sillä sula pahus on heidän
oisansa heidän keskellänsä.
17. Mutta minä huudan Jumalan
; ja HERra auttaa minua.
18. Ehtona, aamulla ja puolipäi=
ä minä walitan ja itken; ja hän
e minun ääneni.
Ps. 5: 4. Dan. 6: 10.
19. Hän lunastaa minun sieluni
ä jotka sotiwat minua wastan, ja
a hänelle rauhan: sillä monda on
a wastan.
Jumala kuulkon, ja heitä nöy=
, joka alusta ollut on, Sela!
ei paranna heitänsä, eikä pelkää
ta.
He laskewat kätensä hänen rau=
a päälle; ja turmelewat hä=
msa.

22. Heidän suunsa on liukkambi kuin
woi, ja sota on heidän sydämesänsä:
heidän sanansa owat silemmät kuin öljy,
ja ne owat paljat miekat.
Ps. 57: 5. Ps. 59: 8.
23. Heitä sinun surus HERran
päälle, hän sinusta murhen pitä; ja
ei salli wanhurskan olla kulkiana ijan=
kaikkisesti. Ps. 37: 5.
Matth. 6: 25. Luc. 12: 22. 1 Pet. 5: 7.
24. Mutta sinä Jumala syöxet hei=
tä sywään kuoppaan: murhamiehet ja
pettäjät ei pidä tuleman puoliikäänsä;
waan minä toiwon sinuun. Ps. 5: 7.

56. Psalmi.

Rukous wainoita wastan.

1. Dawidin kullainen kappale my=
kästä mettisestä muukalaisten seasa, koska
Philistealaiset käsitit hänen Gathisa.
1 Sam. 21: 10. Ps. 34: 1.
2. Jumala ole minulle armollinen;
sillä ihmiset tahtowat minua
niellä ylös: jokapäiwä he sotiwat ja
ahdistawat minua.
3. Minun kadehtiani tahtowat joka=
päiwä minua niellä ylös; sillä moni
sotii ylpiästi minua wastan. Ps. 3: 2.
4. Koska minä pelkän, niin minä
toiwon sinuun.
5. Jumalasa minä kerskan hänen
sanaansa: Jumalahan minä toiwon, en
minä pelkä: mitä liha minun tekis?
2 Aika K. 32: 8. Ps. 78: 39. Ps. 118: 6.
Jer. 17: 5. Hebr. 13: 6.
6. Jokapäiwä he minun sanojani
käändelewät; kaikki heidän ajatuxensa
owat pahuteen minua wastan.
7. He pitäwät yhtä, ja wäjywät;
ja ottawat minun askelistani waarin,
kuinga he minun sieluni käsitäisit.
8. Pidäiskö heidän wääryydestänsä
pääsemän? Syöxe Jumala se Kansa
alas wihasas.
9. Sinä olet lukenut minun kulke=
muxeni: sinä panet minun kyyneleni
leiliis: eikö ne ole sinun kirjasas?
10. Silloin pitä minun wihollliseni
käändämän heitänsä takaperin, sinä
päiwänä kuin minä huudan: sen minä
tiedän, ettäs minun Jumalani olet.
11. Jumalasa minä kerskan hänen

sanaansa: HERrasa minä kerskan hänen sanaansa.

12. Jumalaan minä toiwon, en minä pelkä: mitä ihminen tekis?

13. Minä olen sinulle Jumala luwannut, minä tahdon sinua kiittä.
Ps. 66: 13.

14. Sillä sinä olet pelastanut minun sieluni kuolemasta, minun jalkani langemisesta; että minä waellaisin Jumalan edesä, eläwitten walkeudesa.
Ps. 116: 8, 9.

57. Psalmi.

Rukous hirmuisia wihollisia wastan.

1. Dawidin kullainen kappale edelläweisajalle; ettei hän hukkunut koska hän Saulin edestä pakeni luolaan.
1 Sam. 22: 1. Luku 24: 4. Ps. 142: 1.

2. Jumala ole minulle armollinen, ole minulle armollinen; sillä sinun minun sieluni uskalta; ja sinun siipeis warjon ala minä turwan, siihenasti että ahdistuxet ohitze käywät.
Ps. 17: 8. Ps. 36: 8. Ps. 91: 4.

3. Minä huudan sen korkemman Jumalan tygö; sen Jumalan tygö, joka minun waiwani päälle lopun teke.
Ps. 138: 8.

4. Hän lähettä taiwaasta, ja warjelee minua, ja anda ne häpiään tulla, jotka minua tahtowat niellä ylös, Sela! lähettäkön Jumala armonsa ja totudensa.

5. Minun sieluni makaa Jalopeurain keskellä, jotka owat niinkuin tulen liekki; ihmisten lapset, joitten hambat owat keihäs ja nuolet, ja heidän kielensä teräwä miekka.
Ps. 55: 22. Ps. 59: 8.

6. Korota itzes Jumala taiwasten ylitze, ja sinun kunnias ylitze kaiken maan.

7. Werkon he wiritit minun käymiseni eteen, ja minun sieluni wältti: kuopan he kaiwoit minun eteeni, ja siihen he itze langeisit, Sela!
Ps. 7: 16. Ps. 9: 16. Ps. 35: 7.

8. Walmis on minun sydämeni, Jumala, walmis on minun sydämeni weisamaan ja kiittämään. Ps. 108: 2.

9. Herä minun kunniani, herä Psaltari ja kandele, warhain minä tahdon herätä. Ps. 30: 13.

10. HERra, sinua minä tah[illegible] kiittä Kansain seasa; ja weisata [illegible] kanain seasa.

11. Sillä sinun armos on [illegible] hamaan taiwaisiin asti, ja sinun [illegible] des pilwiin asti. Ps. 36: 6. Ps. [illegible]

12. Korota itzes Jumala tai[illegible] ylitze, ja sinun kunnias ylitze [illegible] maan.

58. Psalmi.

Panetteliita wastan.

1. Dawidin kullainen kappale e[illegible] weisajalle, ettei hän hukkunut.
Ps. 57: 1.

2. Olettako te juuri niin [illegible] ettet te puhu sitä kuin [illegible] on? ja duomitze kuin kohtuus [illegible] ihmisten lapset? Ps. [illegible]

3. Sydämestänne te myös [illegible] teette; ja maakunnasa käsillänne [illegible] waldaa toimitatte.

4. Jumalattomat owat kään[illegible] pois jo äitinsä kohdusta, walhe[illegible] owat exynet hamasta äitinsä koh[illegible]
Es. 48: 8.

5. Heidän kiukkunsa on niinkuin [illegible] men kiukku; niinkuin kuuroin [illegible] men, joka korwansa tukitzee;

6. Ettei hän kuulisi lumojitten [illegible] dä, sen joka wiisasti lumoja tai[illegible]
Jer. 17: 23. Hes. 12: 2. Ap. T. 7: [illegible]

7. Jumala, särje heidän hamb[illegible] heidän suuhunsa: murenna H[illegible] nuorten Jalopeurain syömähamba[illegible]
Ps. 3: 8.

8. Heidän pitä sulaman nii[illegible] wesi: he ambuwat nuolillansa, [illegible] ne käywät rikki. Job. 14: 10, [illegible]
Ps. 64: 4, 5, 8.

9. He hukkuwat niinkuin näkin [illegible] raukee: niinkuin waimon keskenerä[illegible] eikä saa nähdä auringota. Job. [illegible]

10. Ennenkuin teidän orjant[illegible] ranne puuxi kaswawat: niin pitä[illegible] han heitä eläwänä rewäisemän [illegible]

11. Wanhurskan pitä iloitz[illegible] koska hän koston näke, ja pesem[illegible] kansa jumalattoman weresä: Ps. [illegible]

12. Että jokaitzen pitä [illegible] wanhurskalle on kuitengin [illegible] että Jumala on se joka duomitze[illegible] päällä. Ps. 7: 12. Ps. 37: 37. 2 [illegible]

59. Psalmi.

Wainoita wastan.

1. Dawidin kullainen kappale, ettei
n hukkunut, koska Saul lähetti hä=
n huonettansa piirittämään, saada=
nsa händä tappa. 1 Sam. 19: 11.
2. Pelasta minua wihollisistani, mi-
nun Jumalani: ja warjele
inua niistä, jotka heitänsä asettawat
inua wastan.
3. Pelasta minua pahointekiistä; ja
a minua murhamiehistä.
4. Sillä katzo HERra, he wäjy=
t minun sieluani: wäkewät kokowat
änsä minua wastan, ilman minun
täni ja rikostani.
5. He juoxewat ilman syytä, ja wal=
stawat heitänsä: nouse tulemaan mi=
a wastan ja katzomaan.
6. Ja sinä HERra Jumala Ze=
oth, Israelin Jumala, herä etzimään
kkia pakanoita: älä ketän heistä ar=
hda, jotka niin wäkiwallaisesti wää=
ä tekewät, Sela! Jer. 7: 16.
7. He tulkon taas ehtona, ja ulwo=
niinkuin koira; ja samotkan ym=
i Kaupungin.
8. Katzo, he puhuwat suullansa; mie=
owat heidän huulisansa, kuka sen
ulis? Ps. 55: 22. Ps. 57: 5. Ps. 120: 4.
9. Mutta sinä HERra naurat hei=
ja pilkkat kaikkia pakanoita.
Ps. 2: 4.
10. Heidän wäkewydensä edestä mi=
turwan sinun tygös: sillä Jumala
minun warjeluxeni.
11. Jumala osottaa minulle runsasti
upiudensa, Jumala anda minun näh=
koston wihollisistani.
12. Älä heitä tapa, ettei minun
ansani sitä unhodaisi: hajoita heitä
oimallas, lyö heitä maahan, HER=
a meidän kilpemme.
13. Heidän huuldensa puhe on hei=
än suunsa syndi: ja he käsitetän hei=
än ylpeydesänsä; ja he jutteleewat ki=
ouxia ja walhetta.
14. Pyhi heitä pois wihasas, pyhi
eitä pois, ettei he olisikkan; että he
mmärräisit sen, että Jumala hallitzee
Jacobisa, hamaan mailman ääriin
asti, Sela!
15. He tulkon taas ehtona, ja ul=
wokan niinkuin koira; ja samotkan
ymbäri Kaupungin.
16. Anna heidän juosta sinne ja
tänne ruan tähden; ja ulwokan koska
ei he rawituxi tule.
Es. 8: 21, 22 Amos 8: 11.
17. Mutta minä weisan sinun wä=
kewyttäs, ja warhain kerskan sinun
laupiuttas; sillä sinä olet minun war=
jeluxeni ja turwani minun hädäsäni.
18. Sinä olet minun wäkewydeni,
sinulle minä kiitosta weisan: sillä sinä
Jumala olet minun warjeluxeni, ja
minun armollinen Jumalani.

60. Psalmi.

Rukous Jumalan seurakunnan edestä.

1. Dawidin kullainen kappale edellä=
weisajalle, kullaisesta seppelin kukkaisesta
opettamaan; Ps. 80: 1.
2. Koska hän oli sotinut Syrialaisten
kanßa Mesopotamiasta, ja Zoban Sy=
rialaisten kanßa; koska Joab palais,
ja löi Suolalaaxosa kaxitoistakymmen=
dä tuhatta Edomealaista.
2 Sam. 8: 3. Luku 10: 7. 1 Aika K. 18: 3, 2c.
3. Jumala, sinä joka olet meitä
lykännyt pois, hajoittanut
meitä, ja ollut wihainen, palaja taas
meidän tygömme.
4. Sinä kuin maan liikuttanut ja
halaisnut olet; paranna hänen rakon=
sa, joka niin haljennut on.
5. Sinä olet Kansalles kowutta o=
sottanut; ja meitä kompastuxen wii=
nalla juottanut. Ps. 75: 9.
Es. 51: 17, 22. Jer. 25: 15, 16.
6. Sinä annoit lipun niille, jotka
sinua pelkäwät, jolla he itzensä ojen=
naisit ylös, totuden tähden, Sela!
7. Että sinun ystäwäs wapahdetuxi
tulisit: niin auta nyt oikialla kädelläs,
ja kuule meidän rukouxemme.
Ps. 108: 7.
8. Jumala on puhunut pyhäsänsä,
siitä minä iloitzen: minä tahdon jakaa
Sichemin, ja mitata Suchotin laaxon.
9. Gilead on minun, minun on Ma=
nasse, Ephraim on minun pääni woi=
ma: Juda on minulle lainopettaja.

10. Moab on minun pesin patani, Edomin ylitze heitän minä kengäni: sinä Philistea iloitze minusta.
2 Sam. 8: 1, 2, 14. Ps. 18: 44.

11. Kuka wie minun wahwaan Kaupunglin? kuka johdattaa minun hamaan Edomiin?

12. Etkös sinä Jumala joka meitä lykkäisit pois? ja etkö sinä Jumala lähde ulos meidän sotawäkemme kanßa?

13. Saata meille apu tuskasa: sillä ihmisten apu on turha.
Ps. 56: 5. Jer. 17: 5.

14. Jumalasa tahdomma me woimalliset työt tehdä: ja hän tallaa alas meidän wihollisemme.

61. Psalmi.

Rukous eßiwallan edestä.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle kandeleilla.

2. Kuule Jumala minun huutoni: ota waari minun rukouxestani.

3. Maan äärestä minä huudan sinun tygös, koska minun sydämeni näännyxisä on: wie minua siis korkialle kalliolle.
Es. 26: 16.

4. Sillä sinä olet minun turwani; wahwa torni wihollisten edesä.
San. l. 18: 10. Nah. 1: 7.

5. Minä tahdon asua sinun majasas ijankaikkisesti; ja uskaltaa sinun siipeis warjon ala, Sela! Ps. 27: 5.

6. Sillä sinä Jumala kuulet minun lupauxeni; ja annat perinnön niille jotka sinun nimeäs pelkäwät.

7. Sinä annat Kuningalle pitkän ijän; että hänen wuotensa olisit suwusta sukuhun;

8. Että hän alati pysyis Jumalan edesä: osota hänelle laupiutta, ja totutta, jotka händä warjelisit.
Ps. 40: 12.

9. Niin minä weisan kiitosta sinun nimelles ijankaikkisesti; maxaxeni minun lupaustani päiwä päiwäldä.
Ps. 66: 13. Ps. 116: 14.

62. Psalmi.

Oikiasta ja wäärästä turwamisesta.

1. Dawidin Psalmi Jeduthunin edestä, edelläweisajalle. Ps. 39: 1.

2. Minun sieluni odottaa ainoa
Jumalata; joka minua aut
3. Hän on ainoasta minun kalli
minun autuudeni, minun warjel
etten minä kowin kompastuisi.
4. Kuinga kauwan te yhtä w
että te kaikin händä surmaisitte,
kuin kallistuwaa seinää, ja rau
muuria?
5. Kuitengin he neuwoa pitäwä
kistaxensa händä korkeudestansa;
kastawat walhetta: suullansa he
wat, ja sydämesänsä kiroilewat, S
Ps. 28: 3.
6. Minun sieluni odottaa ai
Jumalata; sillä hän on minu
woni.
7. Hän on ainoasta minun ka
ja minun autudeni; minun warjel
etten minä langeisi. Ps.
8. Jumalasa on minun aut
minun kunniani, minun wäkew
kallio, minun turwani on Jumal
9. Te Kansat, toiwokat hänee
aika, wuodattakat teidän sydämen
nen eteensä: Jumala on meidän
wamme, Sela!
10. Mutta ihmiset owat kuit
turhat, woimalliset myös puutt
he painawat wähemmän kuin e
tän, niin monda kuin heitä on.
Ps. 39: 6. Es. 40: 15, 17. Dan. 5:
11. Älkät luottako wääryteen ja
kiwaldaan; älkät turwatko niihin
ei mitän ole: jos rikkaudet teidän
gönne langewat, niin älkät pango
dändänne niitten päälle.
Job. 31: 24. 1 Tim. 6: 17.
12. Jumala on kerran puhunut,
olen minä kahdesti kuullut: että J
mala (yxinänsä) wäkewä on.
13. Ja sinä Jumala olet armo
nen: sillä sinä maxat jokaitzelle työ
jälkeen. Job. 34: 11. San. l. 24:
Jer. 32: 19. Matth. 16: 27. Rom. 2:
1 Cor. 3: 8. Ilm. K. 22: 12.

63. Psalmi.

Dawidin halu päämärensä jällen H
huoneseen.

1. Dawidin Psalmi, koska hän
Judan korwesa. 1 Sam. 2
Luku 23: 14, 15.

2. Ju

2. Jumala, sinä olet minun Jumalani, warhain minä sinua
..i sinua minun sieluni janoo, mi-
..lihani halaa sinua, karkiasa ja kui-
..a maasa, joka wedetöin on.
Ps. 5: 4. Ps. 42: 2, 3. Ps. 84: 3.
.. Niinkuin minä näjin sinun py-
..; katzellaxeni sinun woimaas ja
..iatas. 2. Sam. 15: 25.
.. Sillä sinun laupiudes on param-
..in elämä: minun huuleni pitä si-
.. kiittämän.
.. Niin minä tahdon kunnioittaa
.. minun elinaikanani: ja minun
..i nostaa ylös sinun nimees.
.. Niinkuin lihawudella ja raswalla
.. minun sieluni rawittaman: ja
.. suuni pitä kiittämän iloisilla
..a.
.. Koska minä wuoteseeni lasken,
.. minä muistan sinua: koska minä
.., niin minä puhun sinusta.
.. Sillä sinä olet minun apuni; ja
.. siipeis warjon alla minä kerskan.
..7: 8. Ps. 36: 8. Ps. 57: 2. Ps. 91: 4.
. Minun sieluni rippuu sinusa: si-
.. oikia kätes minun tuke.
.. Mutta he etziwät kadottaxensa
..n sieluani: heidän täytyy maan
.. mennä. Ps. 17: 9.
..1. Heidän pitä miekkaan langeman:
..ille osaxi tuleman.
.. Mutta Kuningan pitä iloitze-
.. Jumalasa: joka hänen kauttansa
..oo, se kunnioitetan: sillä walhet-
..in suu pitä tukittaman.
..5 Mos. 6: 13. Ps. 31: 19. Ps. 107: 42.

64. Psalmi.

Rukous wiekkaita kieliä wastan.

.. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
.. Kuule Jumala minun äändäni, minun walituxesani: warjele
..n elämäni wihollisen pelwosta.
Ps. 5: 2.
.. Peitä minua pahain neuwosta,
..tekiäin metelistä.
.. Jotka heidän kielensä hiowat
..n miekan: he ampuwat heidän
..yllisillä sanoillansa niinkuin nuo-
..; Ps. 11: 2.
5. Että he salaisesti ampuisit wia-
toinda: he ampuwat händä äkistä ilman pelwota. Ps. 58: 8.
6. He wahwistawat itzensä pahoisa juonisansa, ja puhuwat kuinga he paulat wiritäisit; ja sanowat: kuka taitaa ne nähdä?
7. He ajattelewat wäärytttä, ja päättäwät sen kuin he ajatellet owat; wiekkat ihmiset ja salakawalat sydämet.
8. Mutta Jumala ampuu heitä; äkillinen nuoli on heidän rangaistuxensa. Ps. 21: 13.
9. Heidän oma kielensä pitä heitä langettaman; että jokainen kuin heidän näke, pakenee heitä.
Ps. 7: 16. Ps. 9: 16.
10. Ja kaikkein ihmisten pitä pelkämän, ja Jumalan työtä ilmoittaman, ja hänen työnsä ymmärtämän.
Ps. 94: 15. Rom. 9: 17.
11. Wanhurskat pitä HERrasa riemuitzeman, ja häneen uskaltaman; ja kaikki waat sydämet kerskatkon siitä.

65. Psalmi.

Kiitos hywäin töitten edestä.

1. Dawidin Psalmi ja weisu, edelläweisajalle.
2. Jumala, sinua kiitetän Zionisa hiljaisudesa; ja sinulle maxetan lupaus. Ps. 61: 9. Es. 66: 13
3. Sinä kuulet rukouxen; sentähden tulee kaikki liha sinun tygös.
Ps. 86: 9. Es. 43: 7.
4. Meidän pahat tekomme meitä kowin raskauttawat; waan anna sinä meille synnit andexi. Ps. 38: 5.
5. Autuas on se jongas walitzet ja otat tygös, asumaan kartanoisas: hän rawitan sinun huonees ja pyhän Templis hywydestä. Ps. 36: 9.
6. Kuule meitä ihmellisestä wanhurskaudesta, meidän autuudemme Jumala; kaikkein turwa maan päällä, ja kaukana meresä. Es. 42: 4.
7. Joka wuoret wahwistat woimallas, ja olet hangittu wäkewydellä.
8. Sinä kuin asetat meren pauhinan, ja hänen aaltoinsa pauhinan, ja Kansain metelin: Ps. 89: 10.
9. Että ne hämmästyisit, jotka niisä

maan äärisä asuwat, sinun ihmeitäs: sinä iloitat kaikki liikkuwaiset aamulla ja ehtona.

10. Sinä etziskelet maan ja liotat sen ja teet sen ylön rikkaxi: Jumalan wirta on wettä täynä: sinä kaswatat heidän jywänsä, että näin maan walmistat. Ps. 46: 5.

11. Sinä juotat hänen wakonsa, ja kastat hänen kyntönsä: satella sinä ne pehmität, ja siunat hänen laihonsa. 5 Mos. 11: 12. San. l. 10: 22.

12. Sinä kaunistat wuoden hywydelläs; ja sinun askeles tiukkuwat raswasta.

13. Korwen laitumet myös tiukkuwat, ja kukkulat owat ympäri iloisansa. Ps. 104: 10.

14. Kedot owat lammaa täynä, ja laaxosa on tihkiäldä jywiä; niin että siitä ihastutan ja myös lauletan.

66. Psalmi.

Dawid ylistää Jumalan suuria tekoja.

1. Dawidin Psalmi ja weisu, edelläweisajalle.

Ihastukat Jumalalle kaikki maa.

2. Weisatkat kiitosta hänen nimensä kunniaxi, ylistäkät händä suuresti. Ps. 8: 2.

3. Sanokat Jumalalle: kuinga ihmelliset owat sinun työs! sinun wihollisildas pitä puuttuman, sinun suuren wäkes tähden.

4. Kaikki maa kumartakon sinua, ja weisatkon kiitosta sinun nimelles, Sela!

5. Tulkat ja katzokot Jumalan tekoja; joka niin ihmellinen on töisänsä ihmisten lasten seasa.

6. Hän muutta meren kuiwaxi, niin että jalkaisin käydän weden ylitze: siitä me hänesä iloitzemma. 2 Mos. 14: 21. Jos. 3: 16. Ps. 114: 3.

7. Hän hallitzee woimansa kautta ijankaikkisesti, hänen silmänsä katzelewat Kansoja: eripuraiset ei pidä woiman korottaa heitänsä, Sela! 2 Aika K. 16: 9. Job. 28: 24.

8. Kiittäkät te pakanat meidän Jumalatamme: kajahtakan hänen kiitoxensa ääni kauwas.

9. Joka meidän sielumme elättä; ja ei salli meidän jalkamme liikastella.

10. Sillä sinä Jumala olet m[illegible] koettellut; ja walanut meitä [illegible] hopia waletan.

11. Sinä weit meitä sangiuteen; panit kuorman meidän landehille[illegible] Ps. 68: 20.

12. Sinä olet andanut ihmiset [illegible] dän päämme päällitze mennä: me [illegible] ma tuleen ja weteen tullet, mutta [illegible] weit meitä ulos, ja wirwotit. 5 Mos. 28: 43, 44.

13. Sentähden minä menen [illegible] touhrilla sinun huonesees; ja ma[illegible] mulle lupauxeni; Ps. 61: 9. Ps. [illegible]

14. Joita minun huuleni lu[illegible] ja minun suuni puhunut on tu[illegible]

15. Lihawat polttouhrit minä [illegible] nulle oinasten suitzutuxella: minä [illegible] sinulle naudat kauristen kanßa, [illegible]

16. Tulkat, kuulkat te kaikki [illegible] Jumalata pelkätte: minä ilmoitan [illegible] hän minun sielulleni on tehnyt.

17. Händä minä suullani huu[illegible] ylistin kielelläni. Ps. 50: [illegible]

18. Jos minä jotakin wääryt[illegible] däisin sydämesäni; niin ei HERra [illegible] nua kuulisi. Job. 27: [illegible] San. l. 15: 29. Luku 28: 9. Es. 59: [illegible] Joh. 9: 31.

19. Sentähden Jumala on m[illegible] kuullut, ja ottanut waarin minun [illegible] kouxeni äänestä.

20. Kiitetty olkon Jumala, j[illegible] hyljää minun rukoustani; eikä t[illegible] Laupiuttansa pois minusta.

67. Psalmi.

Ennustus. Rukous. Kiitos.

1. Psalmi ja weisu, edelläweisaj[illegible] kandeleilla.

2. Jumala olkon meille arm[illegible] nen, ja siunatkon meitä! [illegible] walistakon kaswonsa aina meidän p[illegible] lemme, Sela! 4 Mos. 6: 25. Ps. [illegible]

3. Että me maan päällä tun[illegible] me sinun ties; ja kaikkein pa[illegible] seasa sinun autuudes. Luc. 2: [illegible] Ap. T. 4: 12.

4. Sinua Jumala Kansat [illegible] kön: sinua kaikki Kansat kiittäkön.

5. Kansat iloitkan ja riemuitkan;
äs Kansat oikein duomitzet, ja hal=
t Kansat maan päällä, Sela!
Sinua Jumala Kansat kiittäkön:
na kaikki Kansat kiittäkön.
7. Maa anda hedelmänsä: siunatkon
ä Jumala, meidän Jumalanme.
Siunatkon meitä Jumala; ja kaik=
ailma peljätkön händä. Es. 6: 3.

68. Psalmi.

r. Christuxen ylöndäminen ja woima.

Dawidin Psalmi ja weisu, edellä=
salle.

Noskan Jumala, että hänen wi=
hollisensa hajoitettaisiin; ja
händä wihawat, paetkan hänen
ä. 4 Mos. 10: 35.

Aja heitä pois niinkuin sawu
pois: niinkuin medenwaha sulaa
edesä, niin hukkukan jumalattomat
lan kaswoin edesä. Ps. 37: 20.

Mutta wanhurskat riemuitkan ja
an Jumalan edesä; ja riemuitkan
. Ps. 35: 27.

Weisatkat Jumalalle, weisatkat
a hänen nimellensä: tehkät hänelle
joka istuu ylimmäisten taiwasten
ä: hänen nimensä on HERra, ja
at hänen edesänsä.
Es. 40: 3, 4. Ilm. K. 19: 16.

Joka on orwoin Isä ja leskein
mari: hän on Jumala pyhäsä a=
sansa. Ps. 146: 9.

Jumala joka yxinäisten anda asua
sa, ja wie fangit ulos oikeudella;
a wastahakoiset asuwat kuiwasa.

Jumala koskas käwit Kansas e=
: koskas waelsit korwesa, Sela!
2 Mos. 13: 20. rc. Luku 33: 14.

Niin maa wapisi ja taiwat tiu=
Jumalan edesä: tämä Sinai,
umalan edesä, joka Israelin Ju=
m. 2 Mos. 19: 16.
Duom. 5: 4, 5. Ps. 18: 8.

Mutta nyt sinä Jumala annat
n saten; ja wirwotat sinun
s, joka wäsynyt on:
. 41: 17. Ap. T. 2: 17, 33.

Että sinun laumas siinä asuis:
a sinä wirwotat hywydelläs raa=
ljet. Ps. 36: 9.

12. HERra anda sanan suurella
Ewangelistain joukolla. Eph. 4: 11.

13. Sotawäen Kuningat pakenewat;
he pakenewat; ja se kuin huonesa asuu,
jakaa saalit. Es. 9: 3.

14. Koska te leirisä oletta, niin
mettisen sulat owat silatut hopialla,
ja hänen siipensä ruskialla kullalla.

15. Koska Kaikkiwaldias siinä joka=
paikasa Kuningat lewittä; niin Zal=
monisa walaisee kuin lumi.

16. Jumalan wuori on hedelmälli=
nen wuori: korkia wuori on se hedel=
mällinen wuori.

17. Mixi te suuret wuoret kippatte?
tämä on Jumalan wuori, josa hän
mielistyy asumaan; ja HERra asuu
siellä ijankaikkisesti.

18. Jumalan rattaita on monda
tuhatta kertaa tuhatta: HERra on
heisä, pyhäsä Sinaisa.

19. Sinä astuit ylös korkeuteen,
ja olet fangixi ottanut fangeuden,
sinä olet lahjoja saanut ihmisille:
wastahakoiset myös, että HERra
Jumala siellä kummingin asuu.
Ps. 47: 6. Eph. 4: 8.

20. Kiitetty olkon HERra joka=
päiwä! Jumala panee kuorman
meidän päällemme; mutta hän myös
autta meitä, Sela! Ps. 66: 11.

21. Meillä on Jumala, Jumala
joka autta, ja HERra HERra, joka
kuolemasta wapahtaa.

22. Mutta Jumala särkee wihollis=
tensa pään, heidän päänlakeinsa kanßa,
jotka pysywät heidän synneisänsä.

23. HERra sanoo: minä palautan
(muutamat) lihawista; meren sywydestä
minä heitä palautan: Ps. 22: 30.

24. Että sinun jalkas tulis painu=
tuxi weresä, ja koirais kieli sinun wi=
hollisistas. Luc. 19: 43. Luku 21: 20, rc.

25. He näit, Jumala, kuingas wael=
lat: kuingas, minun Jumalani ja Ku=
ningani, Pyhäsä waellat.

26. Laulajat käywät edellä, ja sitte
leikarit piikain seasa, jotka kandeleita
soittawat.

27. Kiittäkät HERraa Jumalata
seurakunnisa, Israelin lähtestä.

28. Siellä hallitzee heitä wähä Ben=

jamin, Judan päämiehet joukkoinensa,
Zebulonin päämiehet, Naphthalin pää-
miehet.
29. Sinun Jumalas on käskenyt si-
nun olla wäkewän: wahwista Jumala,
se kuin sinä meisä tehnyt olet.
Matth. 6: 10, 13. 2 Thess. 3: 2, 3.
30. Sinun Templis tähden kuin on
Jerusalemisa, pitä Kuningat sinulle
lahjoja wiemän. Ps. 45: 13.
Ps. 72: 10, 11, 15. Es. 60: 6. Matth. 2: 11.
31. Nuhtele ruowon petoa, härkäin
laumaa Kansain wasikkain kanssa, jot-
ka kumartelewat heitänsä rahan täh-
den: hajoita Kansat jotka mielellänsä
sotiwat.
32. Egyptin päämiehet pitä tule-
man: Ethiopia pitä käsiänsä Jumalalle
ojendaman. Ps. 47: 10. Es. 19: 18.
33. Te maan waldakunnat, weisat-
kat Jumalalle: weisatkat kiitosta HErra-
ralle, Sela!
34. Sille kuin asuu taiwaisa joka-
paikasa, hamasta alusta: katzo, hän anda
jylinälle woiman. Ps. 29: 4.
35. Andakat Jumalalle woima: hä-
nen HErraudensa on Israelisa; ja
hänen woimansa pilwisä.
36. Jumala on ihmellinen Pyhä-
sänsä, hän on Israelin Jumala: hän
anda Kansalle wäen ja woiman: kii-
tetty olkon Jumala! Ps. 66: 5.

69. Psalmi.

Meßiaxen walitus, rukous, uhkaus, lupaus.

1. Dawidin Psalmi kukkaisista, edel-
läweisajalle. Ps. 45: 1.
2. Jumala auta minua; sillä we-
det käywät hamaan minun
sieluuni asti. Matth. 26: 38.
3. Minä wajon sywään mutaan,
josa ei pohjaa ole: minä olen tullut
sywiin wesiin, ja wirta upottaa minun.
4. Minä wäsyin huutamisesta: mi-
nun kurkkuni kuiwettuu: minun näkyni
waipuu, toiwoisani minun Jumalani
päälle. Ps. 22: 2. Hebr. 5: 7.
5. Niitä on enämbi kuin minun
pääsäni hiuxia, jotka ilman syytä mi-
nua wihaawat: jotka syyttömästi minun
wiholliseni owat, ja minua hukuttawat,
owat wäkewät: niitä täytyy min
maxaa, joita en minä ryöwännyt.
Ps. 35: 19. Joh. 15: 25.
6. Jumala, sinäpä tiedät minun t
myydeni; ja minun rikoxeni ei ole
nulle salatut.
7. Älä salli heitä häpiään t
minun tähteni, jotka sinua odott
HErra, HErra Zebaoth: älä
heitä häwäistä minun tähteni, j
sinua etziwät, Israelin Jumala.
8. Sillä sinun tähtes minä p
kärsin: minun kaswoni owat t
häpiätä. Ps. 16: 2.
9. Minä olen muukalaisexi we
ni tullut; ja oudoxi äitini lapsille.
Ps. 31: 12.
10. Sillä sinun huones kiiwa
minua; ja heidän pilkkansa jotka
pilkkaisit, langeisit minun päällen
Joh. 2: 17. Rom. 15: 3.
11. Minä itkin ja paastoisin
tasti: ja minä pilkattin päällisexi.
Ps. 35: 13, 14.
12. Ja minä puin säkin yllen
olin heille sananlaskuxi.
13. Jotka portisa istuwat, ne
nusta jaarittelewat; ja juodesans
minua laulelkelewat. Job. 30
Wal. w. 3: 63.
14. Mutta minä rukoilen
HErra, otollisella ajalla, Ju
sinun suuren laupiudes puolesta: k
minua sinun autudes totuden täh
Es. 49: 8. 2 Cor. 6: 2.
15. Pelasta minua loasta, ettei
nä wajoisi; että minä pelastettaisin
hollisistani, ja sywistä wesistä;
16. Ettei wuo minua upotaisi,
sywydet minua laineisi; eikä kai
suu suljetaisi minun päälleni.
Wal. w. 3: 53, 55.
17. Kuule minua HErra,
sinun laupiudes on hywä: käänn
nuas minun puoleeni, sinun s
laupiudes tähden.
18. Ja älä peitä kaswojas pal
lialdas; sillä minä ahdistetan: ku
minua nopiasti.
19. Lähene minun sieluani, ja l
nasta händä: minun wihollisteni
den pelasta minua.
20. Sinäpä tiedät minun pilkan

…än ja häwäistyxeni: kaikki minun
…llisent owat edesäs.
21. Pilkka särkee minun sydämeni,
…waiwaa minua: minä odotan jos
… armahtais, ja ei ole kengän: ja
…ttaita, waan en ketän löydä.
22. Ja he annoit minulle sappea
…äxeni; ja etikkata juodaxeni mi=
… janosani. Matth. 27: 48.
… 15: 23. Luc. 23: 36. Joh. 19: 28, 29.
23. Heidän pöytänsä olkon heille
…xi; sekä kostoxi että langemisexi.
Rom. 11: 9.
24. Tulkon heidän silmänsä pimiäxi,
… he näkisi; ja salli heidän landensa
… horjua. Ps. 35: 6. Rom. 11: 10.
25. Wuodata närkästyxes heidän
…nsä; ja sinun hirmuinen wihas
…kön heitä.
26. Olkon heidän huonensa kylmillä;
… kengän olko, joka heidän maja=
…a asuis. Ap. T. 1: 20.
27. Sillä he wainowat sitä jotas
… olet; ja juttelewat niitten kipua,
…s haawoittanut olet. Es. 53: 4, 5.
28. Salli heitä langeta synnistä syn=
…; ettei he tulisi sinun wanhurskau=
…
29. Pyhi heitä eläwitten kirjasta;
… he kirjoitettaisi wanhurskasten
…a.
30. Mutta minä olen raadollinen
…urhellinen: Jumala, sinun autu=
… suojelkon minua!
31. Minä kiitän Jumalan nimeä
…ulla; ja suuresti ylistän händä kii=
…lla.
32. Se kelpaa parammin HERr=
… kuin härkä taikka mulli, jolla o=
… sarwet ja sorkat.
33. Raadolliset näkewät sen ja iloitze=
…; ja jotka Jumalata etziwät, hei=
…ydämensä pitä elämän. Ps. 22: 27.
34. Sillä HERra kuulee köyhiä;
… ei hän fangiansa katzo ylön.
Ps. 72: 12. Matth. 5: 3.
35. Kiittäkän händä taiwat ja maa:
…, ja kaikki kuin niisä liikkuwat.
36. Sillä Jumala autta Zionia, ja
… Judan Kaupungit; että siellä
…an, ja se perinnöllä omistetan.
37. Ja hänen palweliainsa siemen
sen perii: ja ne jotka hänen nimeänsä
rakastawat, pitä asuman siinä.
Ps. 102: 29.

70. Psalmi.

Dawid rukoilee wihollisia wastan.

1. Dawidin Psalmi edelläweisajalle,
muistoxi. 2 Tim. 2: 8.
2. Riennä Jumala minua wapahtamaan: kiiruhda HERra
minua auttamaan. Ps. 31: 3.
3. Häpiään tulkon ja häwetkön, jotka minun sieluani wäijywät: ajettakon
takaperin ja tulkon häwäistyxi, jotka
minulle pahaa suowat:
Ps. 35: 4. Ps. 40: 15.
4. Että he jällen häpiään tulisit,
jotka minua pitittäwät.
Ps. 40: 16. Ps. 71: 13.
5. Iloitkan ja riemuitkan sinusa kaikki jotka sinua etziwät: ja jotka sinun
autuuttas rakastawat, sanokan aina:
Jumala olkon suuresti ylistetty!
Phil. 4: 4.
6. Mutta minä olen raadollinen ja
köyhä, riennä Jumala minun tygöni:
sillä sinä olet minun auttajani ja pelastajani, HERra älä wiiwytä.
Ps. 40: 18. Ps. 71: 13.

71. Psalmi.

Rukous pysywäisydestä uskosa.

1. Sinun HERra, minä uskallan: älä anna minua ikänä
häwäistä. Ps. 31: 2.
2. Wapahda minua wanhurskaudesas, ja pelasta minua: kallista korwas
minun puoleeni ja auta minua.
3. Ole minulle wahwa turwa, johon minä aina pakenisin: sinä olet
luwannut minua autta; sillä sinä olet
minun kallioni ja linnani. Ps. 27: 8.
4. Minun Jumalani, auta minua
jumalattoman kädestä: wäärän ja wäkiwallaisen kädestä.
5. Sillä sinä olet minun turwani:
HERra HERra, minun toiwoni hamasta minun nuorudestani.
6. Sinuun minä olen luottanut hamasta äitini kohdusta, sinä minun wedit ulos äitini kohdusta: sinusta on
aina minun kerskauxeni. Ps. 22: 10, 11.

7. Minä olen monelle ihmexi tullut; mutta sinä olet minun wahwa turwani.
8. Täytä minun suuni sinun kiitoxestas, ja sinun kunniastas, jokapäiwä.
9. Älä minua heitä pois minun wanhudesani: älä minua hyljä, koska minä heikoxi tulen.
10. Sillä minun wihollliseni puhuwat minua wastan; ja jotka minun sieluani wäijywät, he keskenänsä neuwoa pitäwät.
11. Ja sanowat: Jumala hyljäis hänen: ajakat takaa, ja käsittäkät händä; sillä ei ole wapahtajata. 2 Sam. 17: 1.
12. Jumala, älä erkane kauwas minusta: minun Jumalani, riennä minua auttamaan.
13. Häwetkön ja hukkukon, jotka minun sieluani wastan owat: häpiän ja häwäistyxen ala tulkon, jotka minulle pahaa suowat. Ps. 35: 4.
14. Mutta minä odotan aina; ja korotan aina sinun kiitoxes.
15. Minun suuni pitä ilmoittaman sinun wanhurskauttas, jokapäiwä sinun autuuttas; joita en minä woi kaikkia lukea.
16. Minä waellan HERran, HERran wäkewydesä: minä tahdon muistaa ainoasta sinun wanhurskauttas.
17. Jumala, sinä olet minua nuorudestani opettanut; sentähden minä julistan sinun ihmeitäs.
18. Ja minun wanhudesani ja harmaxi tulduani älä Jumala minua hyljää; siihenasti kuin minä ilmoitan sinun käsiwartes lasten lapsille, ja sinun wäkewydes kaikille tulewaisille. Es. 46: 4.
19. Ja tosin Jumala, sinun wanhurskaudes on sangen korkia, sinä teet suuria: Jumala, kuka on sinun wertaises? 2 Mos. 15: 11. Luc. 1: 49.
20. Sillä sinä annat minun nähdä paljo ja suuria ahdistuxia, ja wirwotat minua jällen; ja taas sinä haet minua ylös maan sywydestä. Ps. 86: 13. Ps. 116: 3.
21. Sinä teet minun sangen suurexi; ja lohdutat minua jällen. Ps. 18: 36.

22. Niin minäkin kiitän sinua Ps
tarilla, sinun totuuttas, minun Ju
lani: minä weisan kiitosta sinulle k
deleilla, sinä pyhä Israelisa.
23. Minun huuleni pitä kiittä
koska minä sinulle weisan; ja m
sieluni, jongas lunastit.
24. Ja minun kieleni puhuu
jokapäiwä sinun wanhurskaudestas
tähden häwetkän he ja häpiään t
jotka minulle pahaa suowat.

72. Psalmi.

Christus ja hänen waldakundansa.

1. Salomolle.
Jumala, anna duomios Kuninga
wanhurskaudes Kuningan p
2. Että hän weis sinun K
wanhurskauteen, ja auttais sinun
dollistas.
3. Wuoret tuokan rauhan Ka
ja kukkulat wanhurskauden.
4. Hänen pitä raadollisen Ka
oikeudesa pitämän, ja köyhäin
auttaman; ja särkemän pilkkajat.
Ps. 45: 5. Ps. 2: 9.
5. Sinua peljätän, niinkauwan
Auringo ja Kuu owat, lapsista
lasten lapsiin.
6. Hän langee alas niinkuin
heinän sängen päälle; niinkuin p
jotka maan liottawat. Sam. I. 1
7. Hänen aikanansa wanhurskas
koista; ja on suuri rauha, siih
ettei Kuuta enää olekkan. Es.
Luku 11: 6. Luku 35: 1, 2. Luc. 2: 1
8. Hän hallitzee merestä meree
wirrasta mailman ääriin.
Ps. 2: 8. Ps. 89: 26. Zach. 9: 10.
9. Händä pitä korwen asuwaise
martaman; ja hänen wihollisensa
tomun nuoleman. Es. 49: 23. Mich. 7
10. Kuningat meren tykkä ja
doista pitä lahjoja kandaman: Ku
gat rikkasta Arabiasta ja Sebasta
annot tuoman. Ps. 45: 13. Ps.
Es. 60: 5, 6. Matth. 2: 11.
11. Kaikki Kuningat pitä händä
martaman; ja kaikki pakanat pitä
dä palweleman.
12. Sillä hän wapahtaa huutawai
sen köyhän; ja raadollisen, jolla
auttajata. Ps. 69: 34.

13. Hän on armollinen waiwaiselle
köyhälle; ja köyhäin sielua hän autta.
14. Hän lunastaa heidän sielunsa
oxesta ja wäkiwallasta; ja heidän
ensä luetan kalliixi hänen silmäinsä
ä. Ps. 116: 15.
15. Ja hän elää, ja hänelle pitä
ettaman kuldaa rikkasta Arabiasta;
händä alati kumarten rukoiltaman,
päiwä pitä händä kiitettämän.
Es. 53: 10.
16. Piwo jywiä pitä niin oleman
sa ja wuorten kukkuloilla, että sen
mä pitä häälymän niinkuin Liba=
; ja Kaupungin asuwaiset pitä ku=
aman niinkuin ruoho maan päällä.
17. Hänen nimensä pysyy ijankaik=
: niinkauwan kuin Auringo on,
n hänen nimensä jälkeentulewai=
; ja he tulewat siunatuxi hänen kaut=
: kaikki pakanat ylistäwät händä.
1 Mos. 22: 18.
18. Kiitetty olkon HERra Jumala,
elin Jumala; joka yxinänsä ih=
ä teke! Ps. 106: 48.
19. Ja kiitetty olkon hänen kun=
sa nimi ijankaikkisesti; ja kaikki
täytettäkön hänen kunniastansa,
en! Amen!
20. Dawidin Isain pojan rukouxet
uwat.

73. Psalmi.

tus jumalattomain menestystä wastan.

1. Assaphin Psalmi.
otta on Jumala Israelille hywä;
niille jotka puhtat sydämestä owat.
2. Mutta minä olisin pian jalwoil=
i horjunut: minun askeleni olisit
s linkastunet.
3. Sillä minä närkästyin öykkä=
ä; että minä näjin jumalattomat
stywän. Ps. 37: 1, ꝛc. Jer. 12: 1.
4. Sillä ei he ole misän kuoleman
äsä; waan heidän woimansa pysyy
hwana. Job. 21: 7.
5. Ei he ole wastoinkäymisesä niin=
muut ihmiset; ja ei waiwata
kuin muita ihmisiä.
6. Sentähden on heidän ylpeydensä
a; ja heidän wäkiwaldansa kau=
staa heitä.
7. Heidän silmänsä paisuwat liha=
wudesta: he tekewät mitä aiwastansa
heille kelpaa. 5 Mos. 32: 15. Ps. 17: 10.
8. Kaikkia he katzowat ylön, ja sitte
pahasti puhuwat: he puhuwat ja lait=
tawat ylpiästi. Ps. 12: 5.
9. Mitä he puhuwat, sen täytyy
olla taiwaasta puhuttu: mitä he sano=
wat, sen täytyy maan päällä kelwata.
10. Sentähden noudattaa heitä yh=
teinen Kansa; ja kokonduwat heidän
tygönsä niinkuin wedet;
11. Ja sanowat; mitä Jumalan
pidäis heitä kysymän? mitä pidäis
korkeimman heistä lukua pitämän?
Ps. 10: 11. Ps. 94: 7. Hes. 8: 12.
12. Katzo, ne owat jumalattomat:
he owat onnelliset mailmasa, ja ri=
kastuwat.
13. Pidäiskö siis sen turhaan ole=
man, että minun sydämeni nuhtetoinna
elää; ja minä pesen wiattomudesa mi=
nun käteni? Ps. 26: 6.
14. Ja minä ruoskitan jokapäiwä;
ja minun rangaistuxeni on joka aamulla
käsisä?
15. Minä olisin lähes niin sanonut
kuin hekin; mutta katzo, niin minä
olisin duominnut kaikki sinun lapses,
jotka ikänänsä ollet owat.
16. Minä ajattelin sitä tutkia; mut=
ta se oli minulle ylön raskas;
17. Siihenasti kuin minä menin Ju=
malan Pyhään; ja ymmärsin heidän
loppunsa.
18. Tosin sinä asetit heitä linkkalle,
ja syöxit heitä pohjaan. Job. 21: 30.
19. Kuinga he niin pian hukkuwat?
he hukkuwat, ja saawat kauhian lopun.
1 Sam. 25: 29.
20. Niinkuin uni koska joku herää,
niinpä sinä HERra teet heidän ku=
wansa Kaupungisa ylönkatzotuxi.
Job. 20: 8. Ps. 34: 17. Es. 29: 8.
21. Waan kuin se karwasteli minun
sydämesäni; ja pisti minun munaskui=
tani:
22. Silloin olin minä tyhmä ja en
mitän tietänyt: minä olin niinkuin
nauta sinun edesäs.
23. Kuitengin minä pysyn alati si=
nun tykönäs: sillä sinä pidät minun
oikiasta kädestäni.

24. Sinä talutat minua neuwollas; ja korjat minua wiimein kunnialla.
Ps. 4: 4. Es. 28: 29.

25. Kuin sinä ainoastansa minulla olisit, niin en minä ensingän sitte taiwaasta eli maasta tottelisi.

26. Waikka wielä minun ruumini ja sieluni waipuis, niin sinä Jumala kuitengin olet aina minun sydämeni uskallus, ja minun osani. Ps. 142: 6.

27. Sillä katzo, jotka sinusta heitänsä erittäwät, ne hukkuwat: sinä kadotat kaikki, jotka sinua wastan huorin tekewät.

28. Mutta se on minun iloni, että minä itzeni Jumalan tygö pidän; ja panen minun toiwoni HERran, HERran päälle, ilmoittamaan kaikkia sinun töitäs.

74. Psalmi.

Jumalan seurakunnan walitus wihollistensa julmuuden ylitze, ja turwa Jumalan apuun.

1. Assaphin opetus.

Jumala, mixis meitä niin ratki pois syöxet? ja olet niin hirmuisesti wihainen sinun laitumes lambaille?

2. Muista seurakundaas, jongas muinen omistit, ja sinulles perimisexi lunastanut olet; Zionin wuorta, josas asuit.

3. Talla heitä jalwoillas, ja syösä heitä ijäiseen häwityxeen: wihollinen on raiskannut kaikki Pyhäsä.
2 Kun. K. 25: 1, sc.

4. Sinun wihollises kiljuwat sinun huonesas, ja asettawat epäjumalansa siihen.

5. Kirwet näkywät wälkkywän ylhällä, niinkuin metzäsä hakataisin:
2 Aika K. 36: 1, sc. Jer. 52: 1, sc.

6. Ja hakkawat rikki kaikki hänen kuwainsa kaunistuxet, sekä keihäillä että kirweillä. 1 Kun. K. 6: 18, 29, 32.

7. He polttawat sinun Pyhäs; ja turmelewat sinun nimes asuinsian maan päällä. 2 Kun. K. 25: 9.

8. He puhuwat sydämesänsä: raadelkamme heitä ynnä: he polttawat kaikki Jumalan huonet maalla.

9. Emme näe meidän ihmeitämme; eikä sillen Prophetata ole: ei myös ketän meidän seasamme ole, joka [...] märtä kuinga kauwan.
Mal. w. 2: 9. Hes. 7: 26. Am. 8: 11.

10. Jumala, kuinga kauwan [...] mies häwäisee, ja wihollinen [...] nimeäs ratki niin pilkkaa?

11. Mixis käännät pois sinun [...] tes? ja oikian kätes niin ratki [...] powestas?

12. Mutta Jumala on alusta[...] nun Kuningani; joka kaikkinaisen [...] tuuden matkaan saatta maan p[...]
Luc. 1: 69.

13. Sinä hajoitat meren w[...] las: sinä murennat lohikärmein [...] wesisä. 2 Mos. 14: 21.
Es. 51: 9, 10. Hes. 29: 3.

14. Sinä muserjit walaskalain [...] ja annat ne Kansalle ruaxi metzän [...] wesa.

15. Sinä kuohutat lähtet ja [...] rat: sinä kuiwat wäkewät koskot.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 11. Jos. 3: [...]

16. Päiwä ja yö owat sinun: [...] rakennat walkeuden ja auringon.

17. Sinä sowitit jokaitzen [...] rajat: sinä teet suwen ja Talwen.

18. Niin muista siis, että wihol[...] häwäisee HERraa; ja hullu K[...] pilkkaa sinun nimeäs.

19. Älä siis anna pedolle met[...] sielua; ja älä niin ratki unhoda [...] köyhäis joukkoa.

20. Muista liittoa: sillä maa [...] jokapaikasa surkiasti häwitetty, ja [...] net owat täynnä wääryttä.

21. Älä anna köyhän mennä [...] häpiällä; sillä köyhät ja raado[...] kiittäwät sinun nimeäs.

22. Nouse Jumala ja aja as[...] muista niitä häwäistyxiä, jotka sin[...] jokapäiwä hulluilda tapahtuwat.
Es. 49: 4. Rom. 2: 24.

23. Älä unhoda wihollistes ään[...] sinun wainollistes meteli tulee a[...] suuremmaxi.

75. Psalmi.

Waroitus paadutusta wastan.

1. Assaphin Psalmi ja weisu, [...] hän hukkunut, edelläweisasalle.
Ps. 65: 1. 2 Sam. 2: 1, sc.

2. Me kiitämme sinua Ju[...] me kiitämme sinua, s[...]

mme sinun ihmeitäs, että sinun
es on niin läsnä.
3. Sillä ajallansa minä oikein duo-
n.
4. Maa wapisee ja kaikki jotka sen
ä asuwat; mutta minä wahwistan
i hänen patsaansa, Sela!
5. Minä sanoin öykkäreille: älkät
kerskatko; ja jumalattomille: älkät
n päälle haastako.
Ps. 94: 3. Sam. I. 27: 1.
6. Älkät niin paljo haastako teidän
nne päälle: älkät puhuko niin
sti.
7. Niinkuin ei mitän hätää olisi,
idästä eikä lännestä, taikka wuo-
korwesa.
8. Sillä Jumala on Duomari,
tämän alenda ja toisen ylendä.
m. 2: 7. Dan. 4: 32. Luc. 1: 52.
9. Sillä HErran kädesä on mal-
nä, wäkewällä wiinalla täytetty,
tä hän pance sisälle; waan sen
n täytyy kaikkein jumalattomain
päällä juoda, ja ryypätä ulos.
: 5. Es. 51: 17, 22. Wal. w. 4: 21.
10. Mutta minä ilmoitan ijankaik-
; ja weisan kiitosta Jacobin Ju-
lle.
11. Ja minä tahdon särkeä kaiken
attomain wallan; että wanhurs-
n walda korotettaisiin. Es. 40: 31.

76. Psalmi.

Jumala, Seurakunnan suojelus.

1. Assaphin Psalmi ja weisu kande-
, edelläweisajalle.
2. Jumala on tuttu Judaasa, Is-
raelisa on hänen suuri ni-
sä. Ps. 48: 2.
3. Salemisa on hänen majansa; ja
isa hänen asumisensa. Es. 31: 9.
4. Siellä hän särkee jousen nuolet,
et, miekan ja sodan, Sela!
Ps. 46: 10.
5. Sinä olet kirkkambi ja wäke-
mbi, kuin ryöstöwuoret.
Jer. 51: 25. Hab. 3: 6.
6. Urhholliset pitä ryöstettämän ja
nsa nukkuman; ja kaikki sotamie-
täytyy käsistänsä hermottomaxi tulla.
7. Sinun rangaistuxestas Jacobin
mala, wajoo uneen orhi ja ratas.
8. Sinä olet peljättäpä: kuka woi
seisoa sinun edesäs koskas wihastut?
9. Koskas duomion annat kuulua
taiwaasta; niin maa wapisee ja wai-
kenee:
10. Koska Jumala nousee duomitse-
maan; että hän auttais kaikkia raa-
dollisia maan päällä, Sela!
11. Koska ihmiset kiukuitsewat sinua
wastan, niin sinä woitat kunnian; ja
kuin he wielä enämmin kiukuitsewat,
niin sinä olet walmis. Es. 37: 28, 29.
12. Luwatkat ja andakat HErral-
le teidän Jumalallenne kaikki jotka hä-
nen ympärillänsä oletta, wiekät lahjo-
ja peljättäwälle; Ps. 65: 2.
Saarn. 5: 3.
13. Joka päämiehildä ottaa pois
rohkeuden; ja on peljättäpä maan Ku-
ningoille. Job. 12: 21, 24.
Ps. 107: 40. Es. 40: 23.

77. Psalmi.

Hurskasten ahdistuxet, lohdutus.

1. Assaphin Psalmi Jeduthunin e-
destä, edelläweisajalle.
2. Minä huudan äänelläni Juma-
lata: Jumalata minä huu-
dan, ja hän kuuldelee minua.
3. Minun hätä-ajallani etsin minä
HErraa: minun käteni on yöllä ojet-
tu, ja ei lakka; sillä ei minun sieluni
salli händänsä lohdutetta.
Ps. 9: 11. Ps. 27: 8. Es. 26: 16.
4. Minä ajattelen tosin Jumalan
päälle, olen kuitengin murheisani: mi-
nä tutkin, ja minun hengeni on sittek-
kin ahdistuxesa, Sela!
5. Sinä pidät minun silmäni että
he walwowat: minä olen niin woima-
toin, etten minä woi puhua.
Ps. 102: 8. Es. 26: 18.
6. Minä ajattelen wanhoja aikoja,
endisitä wuosia. Ps. 143: 5.
7. Minä muistan yöllä minun kan-
delettani: minä puhun minun sydämel-
leni, ja minun hengeni tutkii.
8. Heittäneckö Jumala pois ijankaik-
kisesti, ja ei yhtän armoa sillen osottane?
Ps. 79: 5. Ps. 85: 6.
9. Puuttuneko hänen laupiudensa
ijankaikkisesti, ja olleneko lupauxella
ja loppu suwusta sukuhun?

10. Ongo Jumala unhohtanut olla
armollinen? ja sulkenut laupiudensa
wihansa tähden? Sela!
11. Minä sanoin: se on minun
heikkouteni; waan ylimmäisen oikia
käsi woi kaikki muutta.
12. Sentähden minä muistan HERran
töitä; ja minä ajattelen sinun en=
disiä ihmeitäs.
13. Ja puhun kaikista sinun töistäs,
ja sanon sinun teoistas,
14. Jumala, sinun ties on pyhä:
kusa on niin wäkewätä Jumalata kuin
sinä Jumala?
15. Sinä olet se Jumala joka ih=
meitä teke: sinä osotit woimas Kan=
sain seasa. Ps. 136: 4.
16. Sinä lunastit sinun Kansas kä=
siwarrellas; Jacobin ja Josephin lap=
set, Sela! 2 Mos. 6: 6.
17. Wedet näit sinun Jumala, we=
det näit sinun ja wapisit; ja sywydet
pauhaisit. 2 Mos. 14: 21, 27, 28.
18. Paxut pilwet kaasit wettä: pil=
wet jylisit ja nuolet lensit sekaan.
19. Se jylisi taiwaasa, ja sinun
leimauxes wälkyi maan piirin päälle:
maa liikkui ja wärisi siitä.
20. Sinun ties oli meresä, ja sinun
polkus olit suurisa wesisä; ja ei sinun
jälkiäs kengän tundenut. 2 Mos. 14: 26.
21. Sinä weit Kansas niinkuin lam=
maslauman, Mosexen ja Aaronin
kautta. 2 Mos. 14. 19. Ps. 78: 52. Ps. 80: 2.

78. Psalmi.

Jumalan hywät työt ja rangaistuxet.

Assaphin opetus.

1. Kuule minun Kansani minun
Lakini: kallistakat teidän kor=
wanne minun suuni sanoihin.
2. Minä awan suuni sananlaskuun;
ja wanhat tapauxet mainitzen;
Ps. 49: 5. Matth. 13: 35.
3. Jotka me kuullet olemma ja tie=
dämme; ja meidän Isämme meille ju=
tellet owat: Ps. 44: 2.
4. Etten me sitä salaisi heidän lap=
sildansa; jälkeen tulewaiselda sukukun=
nalda, julistain HERran kiitoxita, ja
hänen woimaansa ja ihmeitänsä, jotka
hän on tehnyt.

5. Hän sääsi todistuxen Jacob
ja annoi Lain Israelisa; jonga
käski meidän Isäimme opetta he
lapsillensa: 2 Mos. 20: 1, 2c.
6. Että wastatulewaiset oppis
lapset, jotka wielä syndywät; Ku
kaswawat, että hekin myös ilmoi
lapsillensa; 5 Mos. 4: 10.
Luku 6: 7. Luku 11: 19.
7. Että he panisit toiwonsa J
laan ja ei unhodaisi Jumalan te
waan pidäisit hänen käskynsä;
8. Ja ei olisi niinkuin heidän I
sä, wastahakoinen ja kangia suku;
ei wahwistanut sydändänsä, ja h
hengensä ei rippunut uskollisesti J
lasa. 2 Mos. 32: 9. Luku 33: 3, 5. Luku
9. Niinkuin Ephraimin lapset,
taaseilla warustetut joutzimichet,
nit sodan ajalla.
4 Mos. 14: 40, 2c. 5 Mos. 1: 41, 2c.
10. Ei he pitänet Jumalan li
ja ei waeldanet hänen Laisansa.
Hes. 20: 10, 2c.
11. Ja he unhotit hänen teko
ihmensä; jotka hän heille osottanut
12. Heidän Isäinsä edesä tek
ihmeitä, Egyptin maasa, Zoanin k
2 Mos. 14 Luku, 15 Luku.
13. Hän halkais meren, ja wei
tä sen läpitze; ja asetti wedet nii
roukkion. 2 Mos. 14: 21. Ps. 1
14. Ja hän talutti heitä ylipä
pilwellä, yliyötä tulen walolla.
2 Mos. 13: 21, 22. Ps. 105: 39.
15. Hän halkais kalliot korwes
juotti heitä wedellä yldäkyllä.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 10. Ps. 10
1 Cor. 10: 4.
16. Ja hän laski ojat wuota
kalliosta; niin että wedet siitä w
niinkuin wirrat.
17. Ja wielä he sittengin s
teit händä wastan; ja wihoitit
keimman, korwesa.
18. He kiusaisit Jumalata syd
sänsä; anoden ruokaa sielullensa.
2 Mos. 16: 2, 3. 4 Mos. 11: 4, 5. Ps. 10
19. He puhuit Jumalata wa
ja sanoit: woineko Jumala walmi
pöydän korwesa? 4 Mos. 11: 4
20. Katzo, kyllä tosin hän kallio
löi, ja wedet wuosit, ja ojat juo

...ta woineko hän myös leipää anda,
...Kansallensa lihaa toimitta?
21. Kuin HERra sen kuuli, wi-
...mi hän: ja tuli sytytettin Jacobisa,
...lmuus tuli Israelin päälle:
4 Mos. 11: 19, rc.
22. Ettei he uskonet Jumalan pääl-
; ja ei uskaldanet hänen apuansa.
23. Ja hän käski pilwiä ylhäldä,
...ais taiwan owet.
24. Ja annoi sataa heille Mannaa
...ärensä; ja annoi heille taiwan lei-
2 Mos. 16: 14, rc.
...os. 11: 7. Joh. 6: 31. 1 Cor. 10: 3.
25. He söit wäkewitten leipää: hän
...ti heille kyllä ruokaa rawinnoxi.
26. Hän annoi itätuulen puhalda
...n alla; ja hänen wäkewydellänsä
... hän etelätuulen.
2 Mos. 16: 13. 4 Mos. 11: 31.
27. Ja annoi sataa, niinkuin tomua,
... heille; ja linduja niinkuin sandaa
...esä.
28. Ja sallei langeta keskelle heidän
...änsä, jokapaikasa kuin he asuit.
29. Niin he söit, ja yldäkyllä ra-
...n; ja hän annoi heille heidän hi-
...sa. 4 Mos. 11: 33. Ps. 106: 15.
30. Kuin ei he wielä lakannet hi-
...emasta, ja ruoka oli wielä heidän
...ansa;
31. Tuli Jumalan wiha heidän pääl-
...ä, ja tappoi jaloimmat heidän seas-
...a; ja parahimmat Israelisa hän
...han löi.
32. Mutta wielä sittekkin kaikisa
...ä he syndiä teit; ja ei uskonet hä-
... ihmeitänsä. 4 Mos. 13 Luku.
... 14: 29, 30, 36. 5 Mos. 2: 1, 14, 15.
33. Sentähden lopetti hän heidän
...wänsä turhudesa, ja heidän wuo-
...a kiiruhtain.
34. Kuin hän heitä tappoi, etzit he
...ä: ja he palaisit, ja tulit warhain
...alan tygö.
35. Ja muistelit että Jumala on
...n turwansa; ja Jumala se kor-
... heidän lunastajansa.
36. Ja he puhuit hänelle ulkokullal-
... heidän suullansa; ja walehtelit hä-
... kielellänsä.
37. Mutta heidän sydämensä ei ol-
lut oikia hänen puoleensa; ja ei pitä-
net uskollisesti hänen liittoansa.
38. Mutta hän oli armollinen, ja
annoi pahat teot andexi, ja ei hukut-
tanut heitä: ja hän käänsi pois usein
wihansa, ettei hän laskenut kaikkea wi-
haansa menemään.
39. Sillä hän muisti heidän lihaxi;
tuulexi, joka menee pois ja ei palaja.
Job. 7: 7. Luku 14: 1, 19, rc. Ps. 103: 13, 15.
40. Kuinga usein he wihoitit hänen
korwesa? ja kehoitit hänen erämaasa?
4 Mos. 14: 22.
41. Ja he kiusaisit taas Jumalata
joka aika; ja laitit sitä pyhää Israelisa.
42. Ei he muistanet hänen kättänsä
sinä päiwänä, jona hän lunasti heitä
wihollisista.
43. Niinkuin hän oli merkkinsä E-
gyptisä tehnyt; ja hänen ihmensä Zoa-
nin kedolla;
44. Koska hän heidän wirtansa we-
rexi muutti; ettei he ojistansa tainnet
juoda. 2 Mos. 7: 19. Ps. 105: 29.
45. Koska hän turilat heidän sekaan-
sa lähetti, jotka heitä söit; ja samma-
kot kuin heitä hukutit. 2 Mos. 8: 2, 6, 21.
46. Ja annoi heidän tulonsa ruo-
homadoille; ja heidän työnsä heinäsir-
koille. 2 Mos. 10: 4, rc. Ps. 105: 34.
47. Koska hän rakehilla heidän wii-
napuunsa löi; ja heidän metzäsikunansa
jääkiwillä. 2 Mos. 9: 18. Ps. 105: 32, rc.
48. Koska hän löi heidän karjansa
rakehilla; ja heidän laumansa pitkäisen
tulella.
49. Hän lähetti heidän päällensä
wihansa, närkästyxen, julmuden, ja ah-
distuxen; pahain engelitten lähettämi-
sellä.
50. Hän päästi wihansa heidän se-
kaansa, ja ei säästänyt heidän sielujan-
sa kuolemasta, ja heidän eläimensä ru-
tolla kuoletti. 2 Mos. 9: 3, 8.
51. Koska hän kaikki esikoiset löi
Egyptisä; ensimäiset perilliset Chamin
majoisa. 2 Mos. 11: 5. Luku 12: 29, 30.
52. Ja annoi Kansansa waelda niin-
kuin lambat; ja wei heidän niinkuin
lauman korwesa. 2 Mos. 12: 13.
Ps. 77: 21.
53. Ja saatti heitä turwallisesti, et-

tei he peljännet; waan heidän wihollisensa peitti meri. 2 Mos. 14: 27, 28.

54. Ja hän wei heitä Pyhänsä rajoihin; tämän wuoren tygö, jonga hänen oikia kätensä saanut oli.
Jos. 1: 1, rc.

55. Ja hän ajoi pois heidän edestänsä pakanat ja jakoi heille perimisen arwalla: ja niitten majoisa annoi hän Israelin sukukunnat asua.
Jos. 13: 7. 2 Sam. 5: 6, rc.

56. Mutta he kiusaisit ja wihoitit sen korkian Jumalan; ja ei pitänet hänen todistuxiansa.

57. Waan he palaisit takaperin ja petollisesti luowuit pois niinkuin heidän Isänsäkkin: poikkeisit pois niinkuin hellinnyt joutzi. Hos. 7: 16.

58. Ja he wihoitit hänen korkeuxillansa; ja kehoitit händä epäjumalainsa kuwilla.
2 Mos. 32: 1. Duom. 2: 1, rc.

59. Ja kuin Jumala sen kuuli; niin hän närkästyi, ja hyljäis kowin Israelin;

60. Niin että hän luowui asuinsiastansa Silosa; siitä majasta jonga hän ihmisten sekaan asetti;
1 Sam. 4: 11. Jer. 7: 12.

61. Ja annoi heidän woimansa fangiuteen; ja heidän kauneudensa wihollisten käsiin. 1 Sam. 4 = 6 Luwut.

62. Ja hän hyljäis Kansansa miekan ala; ja närkästyi perimistänsä wastan.

63. Heidän parhat nuorukaisensa kulutti tuli; ja heidän neitzensä ei tullet hääwirsillä kunnioitetuxi.

64. Heidän Pappinsa langeisit miekalla; ja hänen leskensä ei itkenet.

65. Ja HErra heräis niinkuin joku makawainen; niinkuin joku wäkewä luihkaja wiinan juomisesta.

66. Ja löi wihollistansa peräwieriin; ja pani ijankaikkisen häpiän heidän päällensä.

67. Ja heitti Josephin majan pois; ja ei walinnut Ephraimin sukukundaa.

68. Waan hän walitzi Judan sukukunnan; Zionin wuoren, jota hän rakasti.

69. Ja rakensi Pyhänsä korkeuxeen; niinkuin ijankaikkisesti pysywäisen maan.

70. Ja walitzi palwelians Dawidin; ja otti hänen lammas huonesta.
1 Sam. 16: 11. Luku 17: 34.

71. Imettäwistä lambaista hak[illegible]
hänen; että hän hänen Kansansa [illegible]
cobin kaitzis, ja Israelin hänen [illegible]
misensä. 2 Sam. 7: 8.

72. Ja hän kaitzi heitä kaik[illegible]
dämensä wakuudella; ja hallitzi [illegible]
kaikella ahkerudella.

79. Psalmi.

Totuuden wihollisia wastan.

Assaphin Psalmi.

1. Jumala, pakanat owat peri[illegible]
daas karannet: he owat [illegible]
tuttanet sinun pyhän Tempelis, ja [illegible]
rusalemista kiwiraunion tehnet.
Wal. w. 1: 1.

2. He annoit sinun palwelioitte[illegible]
mit linnuille taiwan alla ruaxi; [illegible]
nun pyhäis lihan maan pedoille.

3. He wuodatit heidän werensä [illegible]
kuin weden Jerusalemin ymbärille[illegible]
ei kengän haudannut.

4. Me olemma meidän läsnä [illegible]
waisillemme nauroxi tullet; häwäi[illegible]
ja pilkaxi niille jotka meidän ym[illegible]
lämme owat. Ps. 44[illegible]
Ps. 80: 7. Hes. 36: 2, 3.

5. HErra, kuinga kauwan sinä [illegible]
komata niin wihainen olet? ja [illegible]
sinun kiiwauxes niinkuin tulen p[illegible]
Ps. 89: 47.

6. Wuodata wihas pakanain p[illegible]
jotka ei sinua tunne? ja niitten w[illegible]
kundain päälle, jotka ei sinun n[illegible]
auxihuuda. Jer. 10: 25.

7. Sillä he owat Jacobin sy[illegible]
ja hänen huonensa häwittänet.

8. Älä muistele meidän endisiä [illegible]
hoja tekojamme: armahda sinuas [illegible]
piasti meidän päällemme; sillä me
lemma sangen wiheljäisexi tullet.
Es. 64: 9.

9. Auta meitä meidän autuude[illegible]
Jumala, sinun nimes kunnian täh[illegible]
pelasta meitä, ja anna meillen [illegible]
andexi sinun nimes tähden. Ps. [illegible]

10. Mixis sallit pakanain sanoa[illegible]
sa on nyt heidän Jumalansa? il[illegible]
takan pakanain seasa, meidän sil[illegible]
me edesä sinun palwelioittes weren [illegible]
to, joka wuodatettu on.

11. Anna etees tulla fangein [illegible]

...: sinun suuren käsiwartes kautta,
...a kuoleman lapset. Ps. 102: 21.
12. Ja kosta meidän läsnä asuwai-
...mme seitzemän kerroin heidän hel-
...nsa, heidän pilkkansa jolla he sinua
...Rra pilkannet owat.
Jer. 32: 18. Es. 65: 7.
13. Mutta me sinun Kansas, ja si-
... laitumes lauma, kiitämme sinua
...kaikkisesti; ja julistamme sinun kii-
...as suwusta sukuhun.
Ps. 28: 9. Ps. 95: 7. Ps. 100: 3.

80. Psalmi.

Jumalan murhenpito Hänen wiina-mäestänsä.

1. Assaphin Psalmi kullaisesta kuk-
...sta, edelläweisajalle. Ps. 60: 1.
2. Kuules Israelin paimen, joka
saatat Josephin niinkuin lam-
...: ilmoita sinus joka istut Cherubi-
... päällä. Ps. 23: 1. Ps. 77: 21.
Es. 40: 11. Hes. 34: 12. Joh. 10: 11.
... Herätä sinun woimas, sinä kuin
...aimin, BenJaminin ja Manassen
... olet; ja tule meidän awxemme.
... Jumala käännä meitä; ja anna
...os paistaa, niin me tulemma au-
...i. Ps. 4: 7.
... HERra Jumala Zebaoth, kuin-
...nwan sinä wihastut Kansas ru-
...iin?
... Sinä ruokit heitä kyynelitten lei-
...; ja juotat heitä suurella mitalla
... kyynelitä. Ps. 42: 4. Ps. 102: 10.
... Sinä olet meidän pannut riidaxi
...dän läsnä asuwaisillemme; ja mei-
... wihollisemme pilkkawat meitä.
Ps. 44: 14. Ps. 79: 4.
8. Jumala Zebaoth, käännä meitä;
... anna kaswos paistaa, niin me au-
...xi tulemma.
9. Sinä toit Wiinapuun Egyptistä;
... olet pakanat karkottanut ulos, ja
... istuttanut.
... 5: 3, 4. Jer. 2: 21. Matth. 21: 33.
... Sinä perkaisit tien hänen eteen-
... annoit hänen hywästi juurtua,
... että se täytti maan.
11. Wuoret owat sen warjolla pei-
...: ja hänen oxillansa Jumalan Ce-
...ripuut.

12. Sinä lewitit hänen oxansa ha-
maan mereen asti; ja hänen haaransa
hamaan wirran tygö. 1 Mos. 15: 18.
2 Mos. 23: 31. 5 Mos. 11: 24. Jos. 1: 4.
1 Kun. K. 4: 21, 24.
13. Mixis siis särjit hänen aitansa;
että sitä kaikki ohitzekäywät repiwät?
Ps. 89: 41, 42.
14. Metzäsika on sen kaiwanut ylös;
ja metzän pedot sen syöwät ylös.
15. Jumala Zebaoth, käännä siis si-
nuas: katzo alas taiwaasta ja näe, ja
etzi sitä wiinapuuta.
16. Ja pidä se kiindiänä, jonga si-
nun oikia kätes on istuttanut, (ihmi-
sen) pojan tähden jongas sinulles lu-
jasti walinnut olet.
17. Se on poltettu tulella ja rewit-
ty: sinun uhkauxestas he owat hukkunet.
18. Sinun kätes warjelkon oikian
kätes Kansan, ja ihmisen pojan jongas
sinulles lujasti walinnut olet.
19. Niin en me sinusta luowu: suo
meidän elää, niin me sinun nimeäs
auxihuudamme.
20. HERra Jumala Zebaoth, kään-
nä meitä; ja anna kaswos paistaa, niin
me autetuxi tulemma.

81. Psalmi.

Juhlan oikia miettäminen.

1. Githithin päällä edelläweisajalle,
Assaphin (Psalmi). Ps. 8: 1.
2. Weisatkat iloisesti Jumalalle, jo-
ka on meidän wäkewydem-
me: ihastukat Jacobin Jumalalle.
3. Ottakat Psalmit ja tuokat kan-
delet; iloiset harput ja Psaltari.
4. Soittakat Basunilla uudesa Kuu-
sa; meidän lehtimajamme juhlapäi-
wänä. 3 Mos. 23: 24. 4 Mos. 10: 10.
5. Sillä se on tapa Israelisa; ja
Jacobin Jumalan oikeus. 5 Mos. 16:16.
6. Sen hän pani Josephisa todistu-
xexi; koska he Egyptin maalda läxit, ja
oudon kielen kuullet olit. 1 Mos. 42: 23.
7. Minä olen heidän olkansa kuor-
masta wapahtanut; ja heidän kätensä
pääsit tiiliä tekemästä.
8. Koska sinä tuskasas minua auxes-
huudit, niin minä autin sinua: minä
kuulin sinua, koska tuulispää tuli sinun

päälles, ja koettelin ſinua riitaweden
tykönä, Sela! 2 Moſ. 17: 2, 3, 7.
9. Kuule minun Kanſani, minä to=
diſtan ſinun ſeaſas: Iſrael, joſka ſinä
minua kuuliſit!
10. Ei pidä ſinun ſeaſas muukalai=
nen Jumala oleman; ja ei pidä ſinun
wieraſta Jumalata kumartaman.
2 Moſ. 20: 2, 3.
11. Minä olen HERRA ſinun Ju=
malas, joka ſinun wein ulos Egyptin
maalda: lewitä ſuus, niin minä ſen
täytän.
12. Mutta minun Kanſani ei kuul=
lut minun äändäni; ja Iſrael ei to=
tellut minua.
13. Niin minä laſkin heitä ſydä=
menſä pahuteen; waeldamaan neuwon=
ſa jälkeen. Heſ. 20: 25, 26.
Ap. T. 14: 16. Rom. 1: 24.
14. Jos minun Kanſani kuulis mi=
nua; ja Iſrael minun teiſäni käwis:
5 Moſ. 32: 29. Eſ. 48: 12.
15. Niin minä pian heidän wihol=
liſenſa painaiſin alas; ja käteni kään=
däiſin heidän wiholliſtenſa päälle.
16. Ja HERran wiholliſet hukkaan
tuliſit; mutta heidän aikanſa olis ijan=
kaikkiſeſti pyſywä.
17. Ja minä ruokkiſin heitä par=
hailla niſuilla; ja rawitziſin heitä hu=
naſalla kallioſta. 5 Moſ. 32: 13, 14.

82. Psalmi.

Duomarit waroitetan oikeutta tekemään,
ja toiwotetan oikeudelle holhouſta.

1. Aſſaphin Pſalmi.
Jumala ſeiſoo Jumalan ſeurakunnaſa:
hän on Duomari jumalitten ſeaſa.
2 Moſ. 22: 28. 2 Aika K. 19: 6.
2. Kuinga kauwan te wäärin duo=
mitzetta, ja jumalattoman muotoa
katzotta? Sela! 5 Moſ. 1: 16, 17.
3. Tehkät oikeus köyhälle ja orwol=
le; ja auttakat raadolliſet ja waiwai=
ſet oikeudelle.
4. Pelaſtakat ylönkatzottua ja köy=
hää; ja pääſtäkät händä jumalattoman
kädeſtä. Job. 29: 12, 13.
San. l. 24: 11. Luku 31: 8, 9. Eſ. 1: 17.
Luku 10: 1, 2.
5. Mutta ei he tottele eikä lukua
pidä: he käywät lakkamata pimeiſä;
ſentähden täytyy kaikki maan pera[...]
yet kaatua.
6. Minä toſin ſanoin: te oletta [...]
malat; ja kaikki korkeimman la[...]
Joh. 10: 34.
7. Kuitengin täytyy teidän [...]
niinkuin ihmiſet; ja niinkuin ty[...]
hukkua. Pſ. 73: 19.
8. Nouſe Jumala, ja duomitze [...]
ſillä kaikki pakanat owat ſinun [...]
Pſ. 2: 8. Hebr. 1: 2.

83. Psalmi.

Seurakunnan wiholliſia waſtan.

1. Aſſaphin Pſalmi ja weiſu.
2. Jumala, älä niin ratki wai[...]
ja älä niin ääneti ole: J[...]
mala, älä ſitä niin kärſi. Pſ. 2[...]
3. Sillä katzo, ſinun wiholliſes [...]
kuitzewat; ja jotka ſinua wiha[...]
ylöndäwät päänſä.
4. He pitäwät kawaloita juoni[...]
nun Kanſaas waſtan: ja pitäwät [...]
woa ſinun ſalatuitas waſtan.
5. Sanoden: tulkat, häwittäkä[...]
heitä, niin ettei he enſingän K[...]
oliſikkan; ettei Iſraelin nimeä [...]
muiſtellaiſi.
6. Sillä he owat ſydämeſänſä [...]
net neuwonſa yhteen; ja tehnet l[...]
ſinua waſtan;
7. Edomealaiſet ja Iſmaelita[...]
majat: Moabilaiſet ja Hagarilaiſe[...]
8. Gebalilaiſet, Ammonilaiſet ja
malechilaiſet: Philiſtealaiſet ja T[...]
aſuwaiſet.
9. Aſſur on myös hänenſä he[...]
liittänyt; auttamaan Lothin la[...]
Sela!
10. Tee niille niinkuin Midiani[...]
ſille: niinkuin Siſſeralle, niinkuin J[...]
binille Kiſonin ojan tykönä;
Duom. 4: 2, 15, 16, ꝛc. Luku 5: 21. Luku 7: [...]
11. Jotka meſtattin Endorin tykö[...]
ja tulit loaxi maan päälle.
12. Tee heidän päämiehinanſa ni[...]
kuin Oreb, ja Seeb; ja kaikki heidä[...]
ylimmäiſenſä niinkuin Sebah ja Za[...]
muna; Duom. 7: 25. Luku 8: 12, 21.
13. Jotka ſanowat: me omiſtamme
meillemme Jumalan huonet.

14. Jumala, tee heitä niinkuin rat-n, niinkuin korren tuulen edesä;

15. Niinkuin kulo metzän polttaa; iinkuin liekki mäet sytyttä.

16. Waino juuri niin heitä sinun ilmallas; ja hämmästytä heitä tuu-ällääs.

17. Täytä heidän kaswonsa häpiällä; he sinun nimeäs, HErra, etzisit. Ps. 6: 11.

18. Häwetkön he ja hämmästykön aikkisesti, ja häpiään tulkon ja ukon.

19. Niin he saawat tuta, että sinä, a ainoan nimi on HErra, olet mäinen kaikesa mailmasa. 2 Mos. 15: 3. Es. 42: 8.

84. Psalmi.

Jumalan huonen etuisuus.

1. Corahn lasten Psalmi Githithin llä, edelläweisajalle. Ps. 8: 1.

2. Kuinga ihanat owat sinun asuinsias, HErra Zebaoth!

3. Minun sieluni ikäwöitzee ja ha- HErran esikartanoihin: minun ini ja sieluni iloitzee eläwäsä Ju-sa. Ps. 42: 2, 3. Ps. 63: 2.

4. Sillä lindu on huonen löytänyt, äskyinen pesänsä, johonga he poi-a laskewat: sinun Altaris HErra aoth, minun Kuningani, ja minun alani.

5. Autuat owat jotka sinun huone- asuwat: he kiittäwät sinua ijan-kisesti, Sela! Ps. 23: 6. Ps. 27: 4.

6. Autuat owat ne ihmiset jotka n pitäwät wäkenänsä; ja sydä-änsä waeldawat sinun jälkees.

7. Jotka käywät itkun laaxon lä-, ja tekewät sielä kaiwoja; ja opet-t monella siunauxella kaunistetan.

8. He saawat yhden woiton toisen een; että tutaisin oikia Jumala oisa.

9. HErra Jumala Zebaoth, kuule n rukouxeni: ota Jacobin Ju- tätä korwiis, Sela!

10. Katzele siis, Jumala, meidän kil-: katzo sinun woideltus kaswoja.

11. Sillä yxi päiwä sinun esikartanoisas on parembi kuin tuhannen muualla: ennen minä olisin owen wartia minun Jumalani huonesa, kuin asuisin Jumalattomain majoisa.

12. Sillä HErra Jumala on Auringo ja kilpi: HErra anda armon ja kunnian: ei hän anna hurskailda mitän hywää puuttua. Ps. 23: 1.

13. HErra Zebaoth, autuas on se ihminen, joka sinuun uskalda. Ps. 2: 12. Ps. 34: 9.

85. Psalmi.

Rukous siunauxesta kaikille säädyille.

1. Corahn lasten Psalmi, edelläweisajalle.

2. HErra, sinä kuin (muinen) olit armollinen sinun maakunnalles; ja Jacobin fangit lunastit. Ps. 77: 6.

3. Sinä anderi annoit Kansas pahat teot; ja kaikki heidän syndinsä peitit, Sela! Ps. 32: 1.

4. Sinä leppyit kaiken wihas; ja käänsit sinuas wihas julmudesta.

5. Käännä meitä meidän autudemme Jumala; ja pane pois wihas meistä.

6. Tahdotkos siis ijankaikkisesti olla wihainen meidän päällemme? eli sinun wihas pitää sukukunnasta sukukundaan?

7. Etkös käänny, ja meitä wirwota; että Kansas sinusa iloitzis?

8. HErra osota meille armos, ja sinun autuudes anna meille.

9. Joska minä kuulisin mitä HErra Jumala puhuu; että hän rauhan lupais Kansallensa ja pyhillensä, ettei he hulluteen joutuisi. Ps. 125: 3.

10. Kuitengin on hänen apunsa niitten tykönä jotka händä pelkäwät; että meidän maallamme kunnia asuis.

11. Että laupius ja totuus keskenänsä kohtaisit: wanhurskaus ja rauha toinen toisensa suuta annaisit.

12. Että totuus maasta wesois; ja wanhurskaus taiwaasta katzois.

13. Että myös meille HErra hywin tekis; ja meidän maamme hedelmänsä annais. Ps. 67: 7.

14. Että wanhurskaus sittengin hänen edesänsä pysyis, ja menestyis.

86. Psalmi.

Rukous armosta, awusta, lohdaturesta ja wihollisten hämmennyrestä.

1. Dawidin Rukous.

Kallista HERra korwas ja kuule minua: sillä minä olen raadollinen ja köyhä.

2. Kätke minun sieluni; sillä minä olen pyhä: Auta minua, minun Jumalani, sinun palweliatas, joka itzeni sinuun luotan. Ps. 4: 4. Ps. 25: 20.

3. HERra, ole minulle armollinen; sillä minä huudan ylipäiwää sinua. Ps. 88: 10.

4. Ilahuta sinun palwelias sielu; sillä sinun tygös, HERra, minä ylönnän minun sieluni. Ps. 25: 1.

5. Sillä sinä HERra, olet hywä ja armollinen; ja sangen laupias kaikille jotka sinua auxensa huutawat. Joel. 2: 13. Jon. 4: 2.

6. Ota korwiis HERra, minun rukouxeni; ja ota waari minun rukouxeni äänestä.

7. Tuskasani minä sinua rukoilen; ettäs minua kuulisit. Ps. 50: 15.

8. **HERra, ei ole yrikän jumalista sinun kaltaises; ja ei ole kengän joka niin tehdä taitaa kuin sinä.** 5 Mos. 3: 24.

9. Kaikki pakanat jotkas tehnyt olet, pitä tuleman ja kumartaman sinua HERra; ja sinun nimeäs kunnioittaman: Ps. 65: 3. Es. 43: 6, 7.

10. Ettäs niin suuri olet, ja teet ihmeitä; ja sinä olet yrinäs Jumala.

11. **Osota minulle, HERra, sinun ties, waeldaxeni sinun totuudesas: kiinnitä minun sydämeni siihen yhteen, että minä sinun nimeäs pelkäisin.** Ps. 25: 4, rc. Ps. 27: 11. Ps. 119: 33. Ps. 143: 10.

12. Minä kiitän sinua, HERra minun Jumalani, kaikesta sydämestäni; ja kunnioitan sinun nimeäs ijankaikkisesti.

13. Sillä sinun hywydes on suuri minusa; ja sinä olet pelastanut minun sieluni sywimmästä helwetistä. Ps. 71: 20. Ps. 116: 3, 8.

14. Jumala, ylpiät karkawat minua wastan, ja julmain joukot wäjywät minun sieluani; ja ei pidä sinua mäinsä edesä. Ps. 54: 5.

15. **Mutta sinä HERra Jumala armollinen ja laupias, kärsiwäine sangen hywä ja waka.** 2 Mos. Neh. 9: 17. Ps. 103: 8. Ps. 145: 8

16. Käännä itzes minun päin minulle armollinen; wahwista p llaas sinun woimallas, ja auta p poikaa. Ps. 138: 3.

17. Tee merkki minun kanssani, minulle hywin käwis: ja he sen n jotka minua wihawat ja häpeisit; sinä HERra autat ja lohdutat m

87. Psalmi.

Sen hengellisen Zionin kunnia.

1. Psalmi, Corahn lasten wei

Hän on wahwasti perustettu, p wuorten päälle. Ps. 68: 1 Ps. 125: 1, 2. Matth. 16: 18.

2. HERra rakastaa Zionin port enää kuin kaikkia Jacobin asuin

3. Korkiat ja kunnialliset asia nusa saarnatan, sinä Jumalan K pungi, Sela!

4. Minä annan saarnata Ra ja Babelin edesä, että he minun dewat: katzo, Philistealaiset, Tyri ja Ethiopialaiset syndywät siellä. Ps. 45: 13. Es. 19: 18. Luka 30: 7. Matth. 28: 19. Ap. T. 2: 9, 10.

5. Zionille pitä sanottaman: kaikkinaiset Kansat siellä syndywät että Korkein sitä rakenda. Ps. 1

6. HERra anda saarnata ki turesa kaikkinaisilla kielillä; että m muutamat heistä siellä syndywät, E Ap. T. 2: 4. Luku 10: 46. 1 Cor. 12: 1

7. Ja weisajat niinkuin tan kaikki minun lähteni sinusa.

88. Psalmi.

Rukous suuresa ahdisturesa.

1. Psalmi, Corahn lasten wei edelläweisajalle, raadollisten heikko ta, Hemanin sen Esrahitin Oppi. 1 Kun. K. 4: 31. 1 Aika K. 2: 6.

2. HERra minun autuuteni J mala, minä huudan päiwä ja yöllä sinun edesäs.

3. Ann

3. Anna minun rukouxeni sinun etees
la: kallista korwas minun huutoni
leen.
4. Sillä minun sieluni on surkiutta
mä; ja minun elämäni on juuri
Helwettiä.
5. Minä olen arwattu niitten kal=
xi jotka hautaan menewät: minä
niinkuin se mies jolla ei yhtän
a ole. Ps. 28: 1. Ps. 143: 7.
6. Minä makan hyljättynä kuolluit=
seasa; niinkuin haawoitetut jotka
sa makawat, joita et sinä sillen
, ja jotka kädestäs eroitetut owat.
7. Sinä olet minun painanut alem=
ssen kaiwoon, pimeyteen ja syrwy=
. Ps. 130: 1.
8. Sinun hirmuisudes ahdistaa mi=
ja pakottaa minua sinun aalloil=
Sela! Ps. 38: 3. Ps. 42: 8.
9. Sinä eroitat kauwas minun ystä=
minusta: sinä olet minun tehnyt
kauhistuxexi: minä makan san=
a, etten minä woi päästä ulos.
Job. 19: 19. Ps. 38: 12.
10. Minun kasiwoni owat surkiat
llisuden tähden: HErra, minä
huudan sinua jokapäiwä: minä
tan käteni sinun puolees. Ps. 6: 8.
11. Teetkös siis ihmeitä kuolluitten
? eli nousewatko kuollet sinua kiit=
än? Sela! Ps. 6: 6.
12. Luetellango haudoisa sinun hy=
äs? ja sinun totuuttas kadotuxesa?
Ps. 30: 10.
13. Tutango sinun ihmes pimiäsä?
inun wanhurskaudes siinä maasa
kaikki unhotetan? Ps. 115: 17.
Es. 38: 18.
14. Mutta minä huudan sinua
rra; ja minun rukouxeni tulee
hin sinun etees.
15. Mixis, HErra, heität pois mi=
sieluni, ja peität kaswos minulda?
16. Minä olen raadollinen ja wäe=
että minä niin hyljätty olen:
kärsin sinun hirmuisuttas, että
lähes epäilen.
17. Sinun wihas tulee minun pääl=
sinun pelkos likistää minua.
Ps. 38: 5.
18. Ne saartawat minua jokapäiwä
niinkuin wesi; ja ynnä minua piirit=
täwät.
19. Sinä teet että minun ystäwäni
ja lähimmäiseni erkanewat kauwas mi=
nusta; ja minun tuttawilleni olen minä
pimeydesä. Job. 19: 13.

89. Psalmi.

Meßias ja hänen waldakundansa.

1. Ethanin sen Esrahitin opetus.
1 Kun. K. 4: 31. 1 Aika K. 2: 6.
2. Minä weisan HErran armoja
ijankaikkisesti; ja sinun to=
tuuttas ilmoitan suullani suwusta su=
kuun. Joh. 1: 17.
3. Ja sanon: ijankaikkinen armo
käy ylös: sinä pidät uskollisesti sinun
totudes taiwaisa.
4. Minä olen liiton tehnyt walit=
tuni kanßa: minä olen Savidille mi=
nun palwelialleni wannonut.
5. Hamaan ijankaikkisuteen wahwis=
tan minä sinun siemenes; ja rakennan
sinun istuimes suwusta sukuun, Sela!
2 Sam. 7: 12, rc. 1 Aika K. 17: 11, rc.
6. Ja taiwat pitä ylistämän, HEr=
ra, sinun ihmeitäs; niin myös totut=
tas pyhäin seurakunnasa.
Es. 6: 3. Eph. 3: 10. Ilm. K. 4: 8.
7. Sillä kuka taitan pilwisä wer=
ratta HErraan? ja kuka on HEr=
ran kaltainen jumalitten lasten seasa?
Ps. 104: 3.
8. Jumala on sangen wäkewä py=
häinsä kokouxisa; ja ihmellinen kaik=
kein niitten seasa, jotka owat hänen
ympärillänsä.
9. HErra Jumala Zebaoth, kuka
on niinkuin sinä, wäkewä Jumala?
ja sinun totudes on sinun ympärilläs.
10. Sinä wallitzet pauhawaisen me=
ren: sinä hillitzet paisuwaiset aallot.
Ps. 65: 8.
11. Sinä lyöt Rahabin kuolliaxi:
sinä hajoitat sinun wihollises urholli=
sella käsiwarrellas.
12. Taiwat owat sinun, maa myös
on sinun: sinä olet perustanut maan
piirin, ja mitä siinä on.
Ps. 24: 2. Ps. 104: 5.
13. Pohjan ja etelän olet sinä luo=
nut: Thabor ja Hermon kiittäwät si=
nun nimeäs.

14. Sinulla on woimallinen käsiwarsi: wäkewä on sinun kätes, ja korkia on sinun oikia kätes.

15. Wanhurskaus ja duomio on sinun istuimes wahwistus: armo ja totuus owat sinun kaswois edesä.
Ps. 97: 2.

16. Autuas on se Kansa joka ihastua taitaa: HERra, heidän pitä waeldaman sinun kaswois walkeudesa.
Ps. 97: 11. Ps. 112: 4.

17. Heidän pitä iloitzeman jokapäiwä sinun nimestäs; ja sinun wanhurskaudesas kunnialliset oleman.

18. Sillä sinä olet heidän wäkewydensä kerskaus; ja sinun armos kautta nostat sinä ylös meidän sarwemme.
Luc. 1: 69.

19. Sillä HERra on meidän kilpemme; ja Pyhä Israelisa on meidän Kuningamme. Es. 33: 22.

20. Silloin sinä puhuit näwyisä pyhilles, ja sanoit: minä olen Sangarin herättänyt auttamaan: minä olen korottanut yhden walitun Kansasta.
2 Sam. 7: 4. 1 Aika K. 17: 4.

21. Minä olen löytänyt palweliani Dawidin: minä olen hänen woidellut pyhällä öljylläni. 1 Sam. 16: 12.
Ap. T. 13: 22.

22. Minun käteni tuke händä; ja minun käsiwarteni wahwistaa händä.

23. Ei pidä wihollisett händä woittaman; ja wäärät ei pidä händä sulloman.

24. Waan minä lyön hänen wihollisensa hänen edestänsä; ja niitä jotka händä wihawat tahdon minä waiwata.

25. Mutta minun totuudeni ja armoni pitä hänen tykönänsä oleman; ja hänen sarwensa pitä minun nimeeni nostettaman ylös.

26. Minä asetan hänen kätensä mereen; ja hänen oikian kätensä wirtoihin.
Ps. 72: 8. Zach. 9: 10.

27. Näin hänen pitä minun kutzuman: sinä olet minun Isäni, minun Jumalani ja turwani, joka minua autta.
2 Sam. 7: 14. 1 Aika K. 17: 13. Ps. 2: 7. Hebr. 1: 5.

28. Ja minä asetan hänen esikoisexi; kaikkein korkeimmaxi Kuningasten seasa maan päällä. Ps. 2: 6.

29. Minä pidän hänelle armoni
tähdellä ijankaikkisesti; ja minun lii-
toni pitä hänelle wahwa oleman.
30. Minä annan hänelle ijankaik-
sen siemenen; ja wahwistan hänen is-
mensa niinkauwan kuin taiwat pysy-
31. Mutta jos hänen lapsensa
nun Lakini hyljäwät; ja ei waella
nun oikeudesani:
32. Jos he minun säätyni tu-
lewat: ja ei minun käskyjäni pidä:
33. Niin minä heidän syn-
witzalla rangaisen; ja heidän pahat-
konsa haawoilla.
34. Mutta minun armoani en
nä hänestä käännä pois; engä salli
nun totudeni wilpistellä.
35. En minä riko liittoani; ja
tä minun suustani käynyt on,
minä muuta.
36. Minä olen wihdoin wann-
pyhydeni kautta: en minä Dawi-
walhehtele.
37. Hänen siemenensä on olewa ij-
kaikkisesti; ja hänen istuimensa mi-
edesäni niinkuin Auringo.
2 Sam. 7: 16. Ps. 72: 17. Joh. 12: 3
38. Ja niinkuin Kuu, wahwist-
se ijankaikkisesti; ja on wahwana
kuin todistus pilwisä, Sela!
1 Mos. 9: 13.
39. Waan nyt sinä syöxet ja h-
pois; ja wihastut woidellulles.
40. Sinä särjet palwelias lii-
ja tallat hänen kruununsa maahan.
41. Sinä rikot hänen muuri-
ja annat hänen linnansa särjettä.
Ps. 80: 13.
42. Händä raatelewat kaikki o-
käywäiset: hän on tullut läsnäole-
sillensa nauroxi. Ps. 79: 4.
43. Sinä korotat hänen wihollis-
sa oikian käden; ja ilahutat kaikki
nen wainollisensa.
44. Hänen miekkansa woiman
sinä myös ottanut pois; ja et salli
nen woittaa sodasa.
45. Sinä häwitit hänen puhtaud-
sa; ja annoit hänen istuimensa ka-
maahan.
46. Sinä lyhennät hänen nuoruu-
sa ajat; ja peität hänen häpiä-
Sela!
47. HERra, kuinga kauwan si-

nus niin salat? ja annat hirmuisudes alaa niinkuin tulen? Ps. 79: 5.

48. Muista, kuinga lyhyt minun elämäni on: mixis tahdoit kaikki ihmiset hukkaan luoda?

49. Kuka elää, ja ei näe kuolemaa? joka sielunsa tuonelan käsistä pelastaa? Sela!

50. HERra, kusa owat sinun endiset armos, jotkas Dawidille wannonut olet sinun totudesas? 2 Sam. 7: 15, 2c.

51. Muista HERra palwelioittes pilkkaa; jonga minä kannan helmasani, kaikista niin monista Kansoista;

52. Joilla HERra, wihollises pilkkawat; joilla he pilkkawat sinun woideltus askelita.

53. Kiitetty olkon HERra ijankaikkisesti, Amen! ja Amen!

90. Psalmi.

Ihmisen kuolewaisuus.

1. Mosexen Jumalan miehen Rukous. HERra, sinä olet meidän turwamme, suwusta sukuun.

2. Ennenkuin wuoret olit; eli maa, mailma luotin; olet sinä Jumala ijankaikkisesta ijankaikkiseen.

3. Sinä joka annat ihmiset kuolla; ja sanot: tulkat jällen te ihmisten lapset. Ps. 104: 29, 30. Saarn. K. 1: 4.

4. Sillä tuhat ajastaikaa owat sinun edesäs niinkuin eiläinen päiwä, joka meni ohitze; ja niinkuin wartia yöllä. 2 Pet. 3: 8.

5. Sinä wuodatat heitä niinkuin wirran, ja he owat niinkuin uni: niinkuin ruoho aamulla, joka kohta lakastuu; Job. 14: 2.

6. Joka aamulla kukoistaa ja nopiasti kuiwuu; ja ehtona leikatan ja kuiwettuu. Ps. 103: 15, 16. Es. 40: 6, 7, 8.

7. Sen teke sinun wihas, että me niin hukumme; ja sinun hirmuisudes, että me niin äkistä täältä temmatan.

8. Sillä meidän pahat tekomme sinä asetat etees; meidän tundemattomat syndimme walkeuteen sinun kaswois eteen.

9. Sentähden kuluwat kaikki meidän päiwämme sinun wihastas: meidän wuotemme loppuwat pikemmin kuin juttu.

10. Meidän elinaikamme on seitzemänkymmendä wuotta, taikka enimmäkin kahdexankymmendä wuotta; ja kuin se paras on ollut, niin on se tuska ja työ ollut; sillä se leikatan pois, niinkuin me lendäisimme pois.

11. Mutta kuka uskoo sinun niin raskasti wihastuwan? ja kuka pelkää senkaltaista sinun hirmuisuttas?

12. **Opeta meitä ajattelemaan, että meidän pitä kuoleman; että me ymmärtäwäisexi tulisimme.** Ps. 39: 5.

13. HERra, käännä siis itzes taas meidän puoleemme; ja ole palwelioilles armollinen. 4 Mos. 14: 17, 18, 19.

14. Täytä meitä pian armoillas; niin me riemuitzemme ja iloitzemme kaikkena meidän elinaikanamme.

15. Ilahuta nyt meitä jällen, ettäs meitä niin kauwan waiwannut olet; että me niin kauwan onnettomutta kärsinet olemme.

16. Osota palwelialles sinun tekos; ja sinun kunnias heidän lapsillensa.

17. Ja, HERra meidän Jumalamme olkon meille lepyinen, ja wahwistakon meidän kättemme teot meisä: ja meidän kättemme teot hän wahwistakon! 5 Mos. 33: 26.

91. Psalmi.

Jumalan warjeluxen wahwuus.

1. Joka korkeimman warjeluxesa istuu; ja Kaikkiwaldian warjosa oleskelee; Ps. 36: 8.

2. Hän sanoo HERralle: minun toiwoni ja linnani: minun Jumalani, johonga minä uskallan.

3. Sillä hän pelastaa sinun wäjyjän paulasta; ja wahingollisesta ruttotaudista.

4. Hän sulillansa sinua warjoo, ja sinun turwas on hänen siipeinsä alla: hänen totuudensa on keihäs ja kilpi: Ps. 17: 8. Ps. 57: 2. Ps. 63: 8.

5. Ettes pelkäisi yön kauhistusta; ja nuolia, jotka päiwällä lendäwät; Job. 5: 19. Ps. 112: 7, 8. Ps. 121: 5, 6. San. l. 3: 24, 25.

6. Sitä ruttoa joka pimeisä liikku; ja sairautta kuin puolipäiwänä turmelee.

7. Waikka tuhannen langeisit sinul-

las, ja kymmenen tuhatta sinun oikiallas; niin ei se sinuun satu.
8. Ja tosin sinun pitä silmilläs näkemän, ja katzoman kuinga jumalattomille kostetan. Ps. 92: 12.
9. Sillä HERra on sinun toiwos, ja ylimmäinen on sinun turwas.
10. Ei sinua pidä mikän paha kohtaman, ja ei yhtän waiwaa pidä sinun majaas lähestymän. San. l. 12: 21.
11. Sillä hän on andanut käskyn Engeleillensä sinusta; että he kätkewät sinua kaikisa teisäs: Ps. 34: 8. Matth. 4: 6. Luc. 4: 10, 11.
12. Että he kandawat sinua käsisä; ettes jalkaas kiwcen loukkaisi. Job. 5: 23. San. l. 3: 23.
13. Sinä käyt jalopeuran ja kyykärmen päällä; ja tallat nuoren jalopeuran ja lohikärmen.
14. **Että hän minua halais, niin minä hänen päästän: hän tunde minun nimeni, sentähden minä warjelen händä.**
15. **Hän auxihuutaa minua, sentähden minä kuulen händä: hänen tykönänsä olen minä tuskasa; siitä minä hänen temman pois ja saatan hänen kunniaan.** Ps. 50: 15.
16. Minä rawitzen hänen pitkällä ijällä; ja osotan hänelle autuudeni. Ps. 50: 23.

92. Psalmi.

Kehoitus Jumalan ylistyreen, Hänen suurey armonsa tähden.

1. Psalmi Sabbathina weisattapa.
2. **Hywä on HERraa kiittää; ja weisata kiitosta sinun nimelles, sinä kaikkein ylimmäinen!** Ps. 147: 1.
3. Aamulla julistaa sinun armoas; ja ehtona sinun totuuttas: Ps. 42: 9.
4. Kymmenen kielisellä ja Psaltarilla, soittain kandeleilla. Ps. 33: 2, 3.
5. Sillä sinä ilahutit minua HERra, sinun teoisas; ja minä iloiten kerskan sinun kättes töitä. Ps. 77: 12, 13.
6. HERra, kuinga sinun tekos owat niin suuret? sinun ajatuxes owat ylön sywät. Ps. 36: 7. Ps. 40: 6.
7. Hullu ei usko sitä; ja tompeli ei ymmärrä niitä. Ps. 14: 1. Ps. 94: 8.
8. Jumalattomat wiherjöitzewät niin kuin ruoho, ja pahointekiät kaikki kukoistawat; siihenasti kuin he hukkum ijankaikkisesti. Ps. 37: 2, 20. Ps. 73: 3, 18.
9. Mutta sinä HERra olet korkei ja pysyt ijankaikkisesti.
10. Sillä katzo, sinun wiholl HERra, katzo, sinun wihollises katoman; ja kaikki pahantekiät hajoitettaman.
11. Mutta minun sarweni tulee roteturi niinkuin yrisarwisen; ja mi woidellan tuorella öljyllä. 4 Mos. 23: 22. Ps. 23: 5. Ps. 112: 9.
12. Ja minun silmäni näkewät hollisenI; ja minun korwani kuula pahoja, jotka heitänsä asettawat mi wastan. Ps. 91: 8. Jer. 11: 20. Luku 20: 12.
13. Wanhurskan pitä wiherjöitze niinkuin palmupuu; ja kaswaman kuin Cedripuu Libanonisa. Ps. 1: 3. Ps. 52: 10. Jer. 17: 8. Hos. 14: 6, 7.
14. Jotka owat istutetut HERr huonesa, pitä wiherjöitzemän mei Jumalamme kartanoisa. Es. 58:
15. Heidän pitä wesoiman w wanhudesansa; hedelmälliset ja wih not oleman:
16. Ja julistaman, että HERra niin hurskas: minun turwani, ja ole hänesä wäärytttä. 5 Mos. 32 Zeph. 3: 5.

93. Psalmi.

Christuren waldakunnan armo.

1. **H**ERra on Kuningas: Hän pukenut yllensä suuren k nian, HERra on pukenut ja wyö nyt itzensä wäkewydellä: Ja on wistanut maan piirin, ettei sen liikkuman. Ps. 2: 6. Ps. 96: 10. Ps. 97: 1. Ps. 99: 1. Es. 52: 7.
2. Siitä ajasta pysyy sinun istuin wahwana; sinä olet ijankaikkinen.
3. HERra, wesikosket paisuwat, sikosket paisuttawat pauhinansa: w kosket paisuttawat aaldonsa. Ps. 46:
4. Aallot meresä owat suuret pauhawat hirmuisesti; mutta HER on wielä wäkewämbi korkeudesa. Es. 17: 12, 13. Ilm. K. 17: 15.
5. Sinun todistuxes owat aiwan lu

tyhys on sinun huones kaunistus,
Rra, ijankaikkisesti. Joh. 17: 17.

94. Psalmi.

Seurakunnan wihollisia wastan.

1. HERra Jumala jonga kostot owat, Jumala jonga kostot
, selkiästi itzes näytä.
os. 32: 35. Jer. 51: 56. Rom. 12: 19.
. Korota sinuas mailman Duomari:
a ylpeille mitä he ansainnet owat.
1 Mos. 18: 25. Ps. 7: 9.
. HERra, kuinga kauwan pitä
mattomain, kuinga kauwan pitä
mattomain riemuitzeman?
Ps. 75: 5, rc.
. Tiuskuman ja puhuman niin yl=
, ja kaikki pahantekiät heitänsä
kerskaman?
. HERra, he polkewat alas sinun
as; ja sinun perimistäs he wai=
at.
. Lesket ja muukalaiset he tappa=
; ja orwoit he kuolettawat.
. Ja sanowat: ei HERra sitä näe;
Jacobin Jumala ei sitä tottele.
Ps. 10: 4, 11. Ps. 73: 11.
. Ymmärtäkät siis te hullut Kan=
sasa; ja te tyhmät, kosta te tai=
ri tuletta? Ps. 53: 2. Ps. 92: 7.
. Joka korwan on istuttanut,
ö hän kuule? eli joka silmän loi,
ö hän näe? 2 Mos. 4: 11.
10. Joka pakanoita kuritta, eikö hän
aise? joka ihmisille opetta tiedon.
11. Mutta HERra tietää ihmisten
, että ne turhat owat.
1 Cor. 3: 20.
12. Autuas on se, jota sinä HERra
at, ja opetat sinun Laistas;
119: 71. San. l. 3: 11, 12. Hebr. 12: 5, rc.
13. Että hänellä kärsiwällisys olis
a wastoin käy; siihenasti kuin ju=
mattomalle hauta walmistetan.
14. Sillä ei HERra heitä Kan=
pois; eli hyljää perimistänsä.
. Sillä oikeuden pitä sittekin oi=
oleman; ja kaikki hurskat sydä=
 seurawat. Ps. 64: 10, 11.
16. Kuka seisoo minun kanßani pa=
a wastan? kuka astuu minun tygöni
ointekiöitä wastan?
17. Ellei HERra minua auttaisi;
niin minun sieluni makais lähes hil=
jaisudesa.
18. Minä sanoin: minun jalkani on
horjunut; waan sinun armos, HERra,
minun tukeis.
19. Minulla oli paljo surua sydä=
mesäni; mutta sinun lohdutuxes ila=
hutti minun sieluni. Ps. 119: 50, 92.
20. Etpäs mielisty koskan tosin wa=
hingolliseen istuimeen: joka Lain häijysti
opetta.
21. He kokowat joukkonsa wanhurs=
kan sielua wastan; ja duomitzewat wiat=
toman weren kadotuxeen.
22. Mutta HERra on minun war=
jeluxeni: minun Jumalani on minun
uskalluxeni turwa.
23. Ja hän kostaa heidän wääry=
densä, ja hukutta heitä heidän pahu=
densa tähden: HERra meidän Juma=
lamme hukutta heitä.

95. Psalmi.

Neuwo Christusta kiittämään ja palwe=
lemaan.

1. Tulkat, weisatkamme kiitosta
HERralle; ja iloitkamme
meidän autudemme turwalle.
Ps. 100: 1, 2.
2. Tulkamme hänen kaswoinsa eteen
kiitoxella; ja riemuitkamme hänelle lau=
luilla.
3. Sillä HERra on suuri Jumala,
ja suuri Kuningas kaikkein jumalitten
ylitze. Ps. 96: 4, 5. Tit. 2: 13.
4. Sillä hänen kädesänsä on kaikki
mitä maa kanda; ja wuorten kukkulat
owat myös hänen. Ps. 8: 7.
5. Sillä hänen on meri, ja hän on
sen tehnyt; ja hänen kätensä owat kui=
wan walmistanet.
6. Tulkat, kumartakamme ja pol=
willemma langetkamme; ja maahan
laskekamme HERran meidän luojam=
me eteen. Ps. 100: 4. Es. 43: 6, 7.
Eph. 2: 10. 1 Pet. 2: 9.
7. Sillä hän on meidän Jumalam=
me ja me hänen elatus Kansansa, ja
hänen kättensä lauma: Tänäpänä, jos
te kuuletta hänen äänensä;
Ps. 28: 9. Hebr. 3: 7. Luk. 4: 7.

8. Niin älkät paaduttako sydändänne, niinkuin Meribasa tapahtui, niinkuin kiusauxen päiwänä korwesa:
2 Mos. 17: 7. 4 Mos. 14: 22.

9. Kusa teidän Isänne minua kiusaisit: koettelit minua, ja näit myös minun tekoni. 1 Cor. 10: 9.

10. Että minä neljäkymmendä ajastaikaa suutuin tähän Kansaan, ja sanoin: se on senkaltainen Kansa, jonga sydämet aina exyä tahtowat, ja jotka minun tietäni ei tahtonet oppia;
2 Mos. 32: 9. 4 Mos. 14: 34. 5 Mos. 32: 5, 6, 28. Hebr. 3: 9.

11. Joille minä wihoisani wannoin: ettei heidän pidä minun lepooni tuleman. 4 Mos. 14: 21, rc. Hebr. 4: 3.

96. Psalmi.

Christuxen waldakunnan laweus ja kunnia.

1. Weisatkat HErralle uusi weisu: weisatkat HErralle kaikki maa. 1 Aika K. 16: 23. Ps. 149: 1.

2. Weisatkat HErralle, ja kiittäkät hänen nimeänsä: julistakat päiwä päiwäldä hänen autuuttansa.
Luc. 2: 30, 31.

3. Luetelkat pakanain seasa hänen kunniaansa; kaikkein Kansain seasa hänen ihmeitänsä.

4. Sillä HErra on suuri ja sangän kiitettäpä; ihmellinen kaikkein jumalitten seasa. Ps. 95: 3.

5. Sillä kaikki Kansain jumalat owat epäjumalat; mutta HErra on taiwat tehnyt.

6. Kunnia ja kauniistus owat hänen edesänsä: wäkewys ja kauneus hänen Pyhäsänsä.

7. Kansan sukukunnat tuokat HErralle: tuokat HErralle kunnia ja woima. Ps. 29: 1, 2.

8. Tuokat HErralle hänen nimensä kunnia: tuokat lahjoja ja tulkat hänen esihuoneisiinsa. Ps. 84: 3.

9. Kumartakat HErraa pyhäsä kaunistuxesa: peljätkän händä kaikki mailma. Ps. 110: 3.

10. Sanokat pakanain seasa: HErra on Kuningas, joka maan piirin on wahwistanut, ettei se liiku: ja duomitzee Kansan oikeudella.
Ps. 93: 1. Ps. 99: 1.

11. Taiwat riemuitkan, ja maa iloitkan: meri pauhatkan ja mitä siinä o
Ps. 98: 7, rc.

12. Kedot olkan iloiset, ja kaikk kuin hänesä owat; ja kaikki puut iha tukan metzisä,

13. HErran edesä; sillä hän tulee; sillä hän tulee duomitzemaan maat Hän duomitzee maan piirin wanhurs kaudesa, ja Kansat hänen totudesans
Ps. 9: 9. Ps. 98: 9. Es. 3: 13, 14. Joh. 16:

97. Psalmi.

Christuxen waldakunnan woima.

1. HErra on Kuningas, siitä m iloitkan: olkon saaret riem set, niin monda kuin heitä on.
Ps. 93: 1. Ps. 72: 10. Es. 11: 10, 11. Luku 60: 9. Zach. 9: 9, 10.

2. Pilwet ja pimeys owat hä ymbärillänsä: wanhurskaus ja duo owat hänen istuimensa wahwistus.
2 Mos. 19: 16, 18. Ps. 89: 15.

3. Tuli käy hänen edellänsä: polttaa ymbärillä hänen wihollisensa.
Ps. 50: 3. Ilm. K. 4: 5.

4. Hänen leimauxensa wälkky maan piirin päällä: maa näke sen wapisee.

5. Wuoret sulawat niinkuin med waha HErran edesä; koko mailm HErran edesä.

6. Taiwat julistawat hänen wa hurskauttansa; ja kaikki Kansat nä wät hänen kunniansa.
Ps. 8: 2. Ps. 19: 2. Ps. 50: 6. Ps. 89:

7. Häwetkän kaikki jotka kuwia p welewat, ja kerskawat heitänsä epäj malista: kumartakat händä kaikki En gelit. 2 Mos. 20: 4. 5 Mos. 5: 8.
Luc. 2: 13, 14. Phil. 2: 20. Hebr. 1: 6.

8. Zion kuulee sen ja iloitzee, ja Judan tyttäret owat riemuisansa, HErra, sinun hallituxestas. Es. 12: 6.

9. Sillä sinä HErra olet korkei kaikisa maakunnisa: sinä olet sang suuresti korotettu kaikkein jumalitt ylitze.

10. Te kuin HErraa rakastatte wihatkat pahaa: hän kätkee pyhäins sielut: jumalattomain käsistä hän heitä pelastaa. Am. 5: 15. Rom. 12: 9.
Joh. 10: 28.

11. Wanhurskalle koittaa walkeus; ja ilo hurskaille sydämille.
Esth. 8: 16. Ps. 89: 16. Ps. 112: 4.
12. Wanhurskat iloitkat HERrasa: ja kiittäkät hänen pyhydensä muistoxi.

98. Psalmi.

Kehoitus ihastuxeen Christuxen ansiosta, ja Hänelle kiitosta weisamaan.

Psalmi.

1. Weisatkat HERralle uusi weisu; sillä hän teke ihmeitä. Hän woiton oikialla kädellänsä, ja pyhällä käsiwarrellansa. Es. 52: 10.
2. HERra anda tiettäwäxi tehdä autuudensa: Kansain edesä hän ilmoitta wanhurskaudensa.
Ap. T. 4: 12.
3. Hän muistaa armonsa ja totuudensa Israelin huonelle: kaikki mailman ääret näkewät meidän Jumalamme autuuden. Luc. 1: 54. Es. 40: 5.
4. Riemuitkat HERralle kaikki maa: weisatkat, ylistäkät ja kiittäkät.
5. Kiittäkät HERraa, kandelella; kandelella ja Psalmilla:
6. Waskitorwilla ja Basunilla; riemuitkat HERran, Kuningan edesä.
7. Meri pauhatkan ja kaikki mitä siinä on: maan piiri ja jotka asuwat sen päällä. Ps. 96: 11, 12.
8. Koset pauhatkan ilosta; ja kaikki wuoret olkan iloiset,
9. HERran edesä; sillä hän tulee maata duomitzemaan: hän duomitzee maan piirin wanhurskaudella, ja Kansat oikeudella. Ps. 9: 9. Ps. 96: 13.

99. Psalmi.

Christuxen waldakunnan muoto.

1. HERra on Kuningas, Kansat kiukuitzewat: hän istuu Cherubimin päällä, sentähden liikkuu mailma.
1 Sam. 4: 4. Ps. 2: 1, 2.
2. Suuri on HERra Zionisa; ja korkia kaikkein Kansain ylitze.
3. Kiittäkän he sinun suurta ja ihmellistä nimeäs, joka pyhä on.
Ps. 111: 9.
4. Ja Kuningan woima rakastaa oikeutta: sinä toimitat oikeuden, sinä saatat duomion ja wanhurskauden Jacobisa.
5. Korottakat HERraa meidän Jumalatamme, ja kumartakat hänen astinlautansa juuresa, sillä hän on pyhä.
Es. 6: 3. Dan. 9: 24.
6. Moses ja Aaron hänen Pappeinsa seasa, ja Samuel niitten seasa, jotka hänen nimeänsä auxensa huutawat: he auxensa huutawat HERraa, ja hän kuulee heidän rukouxensa.
2 Mos. 14: 15. Luku 32: 11. 4 Mos. 16: 22, 47. 1 Sam. 7: 9. Jer. 15: 1.
7. Hän puhui heille pilwen patzaasta: he pidit hänen todistuxensa, ja säätynsä jonga hän heille annoi. 2 Mos. 33: 9, rc.
8. HERra, sinä olet meidän Jumalamme, sinä kuulit heidän rukouxensa: sinä Jumala annoit heille andexi, ja laitit heidän työnsä.
9. Korottakat HERraa meidän Jumalatamme; ja kumartakat hänen pyhällä wuorellansa; sillä HERra meidän Jumalamme on pyhä.

100. Psalmi.

Kiitos Jumalan hywäin tekoin edestä.

1. Kiitos Psalmi.
Riemuitkat HERralle kaikki maa.
Ps. 95: 2. Ps. 98: 4.
2. Palwelkat HERraa ilolla: tulkat hänen kaswoinsa eteen riemulla.
3. Tietkät että HERra on Jumala: hänpä meidän teki, ja ei me itze meitämme, hänen Kansaxensa ja laitumensa lambaixi. Ps. 28: 9. Ps. 79: 13. Ps. 95: 7. Hes. 34: 31.
4. Mengät hänen porttiinsa kiitoxella, hänen esihuoneisiinsa weisulla: kiittäkät händä ja ylistäkät hänen nimeänsä.
5. Sillä HERra on hywä, ja hänen laupiudensa pysyy ijankaikkisesti; ja hänen totuudensa sukukunnasta sukukundaan. Ps. 117: 2.

101. Psalmi.

Neuwot Esiwallan=miehille.

1. Dawidin Psalmi.
Minä weisan armosta ja oikeudesta: sinulle HERra minä weisan.
Sam. l. 16: 12. Luku 20: 28.
2. Minä tahdon waarin ottaa oikiasta tiestä, koskas minun tygöni tulet:

minä tahdon waelda sydämeni wakuudesa minun huonesani. 1 Sam. 18: 14.

3. En minä ota pahaa asiata eteeni: minä wihan wäärintekiöitä, ja en salli heitä olla tykönäni. 5 Mos. 13: 13, 14.

4. Nuria sydän olkon minusta pois: en minä kärsi pahaa.

5. Joka lähimmäistänsä salaa panettelee, sen minä hukutan: en minä kärsi ylpeitä ja röykkiöitä.

6. Minun silmäni katzowat uskollisia maan päällä, että he asuisit minun tykönäni: joka waelda oikialla tiellä, se pitä oleman minun palweliani. San. l 22: 11.

7. Petollisia ihmisiä en minä pidä huonesani: ei walchteliat menesty minun tykönäni.

8. Warahin minä hukutan kaikki jumalattomat maasta; häwittäxeni kaikkia pahointekiöitä HErran Kaupungista. Rom. 13: 4.

102. Psalmi.

5. Katumus-Psalmi.

1. Raadollisen rukous, koska hän murehisansa on, ja walituxensa HErran eteen wuodatta.

2. HErra, kuule minun rukouxeni; ja anna minun huutoni tygös tulla.

3. Älä kaswojas minulda peitä hädäsä: kallista korwas minun puoleeni: koska minä sinua rukoilen, niin kuule pian minun rukouxeni.

4. Sillä minun päiwäni owat kulunet niinkuin sawu; ja minun luuni owat poltetut niinkuin kekäle.

5. Minun sydämeni on lyöty ja kuiwettunut niinkuin heinä; niin että minä myös unohdan minun leipäni syödä.

6. Minun luuni tartuwat minun lihaani, minun huokauxestani.

7. Minä olen niinkuin ruowonpäristäjä korwesa: minä olen niinkuin hyypiä häwitetyisä Kaupungeisa. 3 Mos. 11: 17, 18.

8. Minä walwon, ja olen niinkuin yxinäinen lindu katon päällä. Ps. 77: 5.

9. Jokapäiwä häwäisewät minun wiholliseni minua, ja jotka minua sy-
jeskelewät, wannowat minun kautta

10. Sillä minä syön tuhkaa ni
kuin leipää; ja sekoitan minun ju
ni itkulla; Ps. 42: 4. Ps. 80:

11. Sinun uhkauxes ja wihas
den; ettäs minun nostanut olet,
paiskanut maahan.

12. Minun päiwäni owat kul
niinkuin warjo; ja minä kuiw
niinkuin ruoho.

13. Mutta sinä HErra pysyt ij
kaikkisesti; ja sinun muistos suku
nasta sukukundaan.

14. Nouse siis ja armahda Zion
sillä aika on händä armahtaa, ja a
on tullut.

15. Sillä sinun palwelias halaja
sitä raketta, ja näkisit mielellänsä,
hänen kiwensä ja kalkkinsa walmi
lisit:

16. Että pakanat HErran ni
pelkäisit; ja kaikki Kuningat maan p
lä sinun kunniatas.

17. Koska HErra rakenda Zion
niin hän nähdän kunniasansa.

18. Hän käändä itzensä hyljätty
rukouxen puoleen: ja ei katzo he
rukoustansa ylön.

19. Se pitä kirjoitettaman tulew
sille sukukunnille; ja se Kansa kuin l
dan, pitä kiittämän HErraa.
Ps. 87: 6.

20. Sillä hän katzelee pyhästä k
keudestansa: HErra näke taiwa
maan päälle;

21. Että hän kuulee fangein h
kauxet; ja kirwotta kuoleman lapset,
Ps. 79: 11. Sach. 9: 11. Hebr. 2: 14.

22. Että he saarnawat HErra
nimeä Zionisa; ja hänen kiitostan
Jerusalemisa;

23. Koska Kansat ynnä kokondu
ja waldakunnat, HErraa palwelemaa
Es. 2: 2, 3.

24. Hän nöyryttä tiesä minun w
mani: hän lyhendä minun päiwäni.

25. Minä sanoin: minun Jumala
ni, älä minua ota pois minun keski i
säni: sinun ajastaikas pysywät su
sukuhun.

26. Sinä olet muinan maan pe
rustanut; ja taiwat owat sinun kä
sialas. Hebr. 1: 10, 11, 12.

Ne katowat, mutta sinä pysyt;
ikki wanhenewat niinkuin waate:
uuttuwat niinkuin waate, koska
ieitä muuttelet. Es. 51: 6.
Mutta sinä pysyt niinkuin sinä
ja sinun wuotes ei lopu.
Hebr. 13: 8.
Sinun palweliais lapset pysy=
ja heidän sikiänsä sinun edesäs
lywät. Ps. 69: 37.

103. Psalmi.

monenkaltaisten armo=osotusten edestä.

Dawidin Psalmi.

Kiitä HERraa minun sieluni,
ja kaikki mitä minusa on,
pyhää nimeänsä.
Kiitä HERraa minun sieluni; ja
nhoda mitä hywää hän minulle
on.
Joka sinulle kaikki syndis anda
; ja paranda kaikki sinun rikoxes.
Ps. 147: 3.
Joka sinun henges päästää tur=
esta: joka sinun kruunaa armolla
piudella. Ps. 5: 13.
Joka sinun suus hywydellä täyt=
ä sinun nuorudes uudistetan niin=
kotkan. Es. 40: 31.
HERra saattaa wanhurskauden
mion kaikille jotka wääryttä kär=

Hän on tiensä Mosexelle tiettä=
tehnyt; Israelin lapsille hänen te=

Laupias ja armollinen on HER=
rsiwäinen ja aiwan hywä.
Ps. 34: 6, 7. 4 Mos. 14: 18. 5 Mos.
: 10. Ps. 86: 5, 15. Ps. 145: 8.
Joel. 2: 13. Jon. 4: 2.
Ei hän aina riitele; eikä wihastu
ikkisesti. Es. 57: 16.
Jer. 3: 5. Mich. 7: 18.
Ei hän meidän syndeimme pe=
tee meille; eikä kosta meille pa=
ikoimme jälkeen.
Sillä niin korkia kuin taiwas
masta, anda hän armonsa lisän=
ille, jotka händä pelkäwät.
Niin kaukana kuin itä on län=
stäsi hän meistä pahat tekomme.
Niinkuin Isä armahtaa lap=
siansa; niin HERrakin armahtaa
pelkäwäisiänsä. Es. 63: 16.
Luku 64: 8. Jer. 31: 9, 10.
14. Sillä hän tietää mingäkaltainen
teko me olemma, hän muistaa meidän
tomuxi. 1 Mos. 3: 19. Luku 18: 27.
15. Ihminen on eläisänsä niinkuin
ruoho: hän kukoistaa niinkuin kukkai=
nen kedolla. Job. 14: 2. Ps. 90: 5, 6.
Es. 40: 6, 7. Jac. 1: 10. 1 Pet. 1: 24.
16. Koska tuuli käy sen päällitze,
niin ei hän enää kestä; eikä hänen si=
ansa tunne händä ensingän.
Job. 7: 10. Luku 8: 18.
17. Mutta HERran armo pysyy
ijankaikkisesta ijankaikkiseen, hänen pel=
käwäistensä päälle; ja hänen wanhurs=
kaudensa, lasten lapsiin;
2 Mos. 20: 6. 5 Mos. 7: 6.
18. Niille jotka hänen liittonsa pi=
täwät; ja muistawat hänen käskyjänsä,
tehdäxensä niitä. Es. 44: 21.
19. HERra on walmistanut istui=
mensa taiwaasa; ja hänen waldakun=
dansa hallitzee kaikkia.
20. Kiittäkät HERraa te hänen En=
gelinsä: te wäkewät Sangarit, jotka
hänen käskynsä toimitatte, että hänen
sanansa ääni kuultaisin.
Ps. 148: 2. Hebr. 1: 6.
21. Kiittäkät HERraa kaikki hänen
sotawäkensä: te hänen palwelians, jot=
ka teette hänen tahtonsa.
1 Mos. 32: 2. 1 Kun. K. 22: 19. Luc. 2: 13.
Eph. 3: 10. Col. 1: 16.
22. Kiittäkät HERraa kaikki hänen
työnsä, kaikisa hänen waldansa paikoi=
sa: kiitä minun sieluni HERraa.

104. Psalmi.

Jumalata ylistäwät kaikki Hänen tekonsa.

1. Kiitä HERraa minun sieluni:
HERra minun Jumalani, si=
nä olet sangen suuresti kunnioitettu, suu=
rella kunnialla ja kauniistuxella olet si=
nä puetettu.
2. Sinä puetat itzes walkeudella
niinkuin waattella: sinä lewität taiwat
niinkuin peitten. 1 Mos. 1: 3, 6, 7, 8.
3. Sinä peität sen päällyxen we=
dellä: sinä menet pilwisä niinkuin ra=
tasten päällä, ja käyt tuulen siipein
päällä. Ps. 18: 11. Ps. 89: 7.

4. Sinä teet Engelis hengexi; ja sinun palwelias liekitzewäisexi tulexi.
Hebr. 1: 7.

5. Sinä joka maan perustit perustuxensa päälle; ettei sen pidä liikkuman ijankaikkisesti. 1 Mos. 1: 9, 10. Job. 38: 6. Ps. 24: 2. Ps. 89: 12. Ps. 102: 26.

6. Sywydellä sinä sen peität niinkuin waattella, ja wedet seisowat wuorilla.

7. Mutta sinun nuhtelemisestas he pakenewat: sinun jylinästäs he menewät pois.

8. Wuoret astuwat ylös, ja laaxot astuwat alas siallensa; johongas heidän perustanut olet.

9. Määrän sinä panit, jota ei he käy ylitze; eikä palaja maata peittämään.
Job. 26: 10. Luku 38: 10, 11. Jer. 5: 22.

10. Sinä annat lähtet laaxoisa kuohua; niin että ne wuorten wälitze wuotawat:

11. Että kaikki eläimet metzäsä joisit; ja että pedot janonsa sammutaisit.

12. Heidän tykönänsä istuwat taiwan linnut, ja wisertäwät oxilla.

13. Sinä liotat wuoret ylhäldä: sinä täytät maan hedelmällä, jonga sinä saatat.

14. Sinä kaswatat ruohon karjalle, ja jywät ihmisten tarpexi; tuottaxes leipää maasta:
1 Mos. 1: 11, 12. Ps. 147: 8.

15. Ja että wiina ihmisen sydämen ilahutta, ja hänen kaswonsa kaunistun öljystä; ja leipä wahwistaa ihmisen sydämen. Duom. 9: 13.

16. Että HERran puut nesteestä täynnä olisit, Libanonin Cedripuut, jotka hän on istuttanut.

17. Siellä linnut pesiä tekewät, ja Haikarat hongisa asuwat.

18. Korkiat wuoret owat metzäwohten turwa, ja kiwirauniot Kaninein.
Job. 39: 4.

19. Sinä teet Kuun aikoja jakamaan; ja Auringo tietää laskemisensa.
1 Mos. 1: 14.

20. Sinä teet pimeyden ja yö tulee: silloin kaikki metzän eläimet tulewat ulos.

21. Nuoret jalopeurat saalin perään kiljuwat, ja elatustansa Jumalalda etziwät. Job. 39: 1.

22. Mutta koska Auringo koit
niin he kokounduwat, ja luolisansa
kawat.

23. Niin menee myös ihminen
hönsä, ja askareillensa ehtoseen as

24. HERra, kuinga suuret ja
net owat sinun käsialas? sinä olet k
taitawasti säättänyt; ja maa on t
sinun tawaratas.

25. Tämä meri joka niin suur
lawia on, siinä epälukuiset liikku
sekä pienet että suuret eläimet.
1 Mos. 1: 20.

26. Siellä hahdet kuljeskelewat:
walaskalat owat, jotkas tehnyt olet,
kitzemään hänesä. Job. 40: 1

27. Kaikki odottawat sinua;
heille annaisit ruan ajallansa.
Ps. 145: 15, 16.

28. Koskas heille annat, niin he
kowat: koskas kätes awat, niin he
wydellä rawitan. Ps. 36: 7. Matt.

29. Jos sinä kaswos peität, niin
hämmästywät: koska sinä otat he
hengensä pois, niin he hukkuwat, ja
muxi tulewat jällen.
Job. 34: 14, 15. Ps. 90: 3.

30. Sinä lähetät ulos sinun
ges, niin he luoduxi tulewat; ja
uudistat maan muodon.

31. HERran kunnia pysyy ijank
kisesti: HERra iloitzee töisänsä.

32. Hän katzahtaa maan päälle,
se wapisee: hän rupee wuoriin, nii
suitzewat. Ps. 144: 5.

33. Minä weisan HERralle mi
elinaikani; ja kiitän minun Juma
ni niinkauwan kuin minä olen.
Ps. 34: 2. Ps. 146: 2.

34. Minun puheni kelpaa hän
ja minä iloitzen HERrasa. Ps. 1

35. Syndiset maalda lopetetan,
jumalattomat ei pidä sillen oleman:
tä HERraa minun sieluni, Hallel

105. Psalmi.

Jumalan armo Abrahamin ja Israe
kanssa.

1. Kiittäkät HERraa, ja saarn
kat hänen nimeensä, julj
kat hänen töitänsä Kansain seas
1 Aika K. 16: 8. Es. 12: 4.

Weisatkat hänelle, soittakat hä-
puhukat kaikista hänen ihmeis-
ä.
Ylistäkät hänen pyhää nimeänsä:
n sydän iloitkan, jotka etziwät
raa. Ps. 99: 3.
Kysykät HErraa ja hänen woi-
sa: etzikät alati hänen kaswo-

Muistakat hänen ihmellisiä töi-
jotka hän tehnyt on; hänen ih-
ensä ja hänen sanojansa.
Te Abrahamin hänen palweliansa
: te Jacobin hänen walittunsa
.
Hän on HErra meidän Ju-
mme: hän duomitzee kaikesa mail-
a. Ps. 96: 13. Ps. 98: 9.
Hän muistaa liittonsa ijankaikki-
sanansa, jonga hän on käskenyt
nelle sukukunnalle: 1 Mos. 22: 16.
2 Mos. 20: 6. Luc. 1: 50, rc.
Jonga hän teki Abrahamin kanßa,
nen walansa Isaachin kanßa.
Hebr. 6: 17.
Ja pani sen Jacobille säädyxi,
raelille ijankaikkisexi liitoxi.
s. 13, 15, 17, 22, 26, 28 ja 35 Luwut.
Ja sanoi: sinulle minä annan
an maan, teidän perimisenne ar-
1 Mos. 13: 15. Luku 15: 18.
Koska heitä wähä ja harwat
ja he olit muukalaiset siinä;
Ja waelsit Kansasta Kansaan,
aldakunnasta toiseen Kansaan:
Ei hän sallinut yhdengän ihmi-
itä wahingoitta; waan rangaisi
ingat heidän tähtensä.
1 Mos. 12, 20, 26 ja 31 Luwut.
Älkät ruwetko minun woidel-
ini; ja älkät tehkö pahaa mi-
Prophetailleni. 1 Mos. 20: 7.
2 Sam. 1: 16. 1 Aika K. 16: 22.
Ja hän kutzui näljän maan
; ja wei kaiken leiwän waran
.
1 Mos. 41: 54. Luku 42: 1.
17. Hän lähetti miehen heidän eteen-
Joseph myytin orjaxi.
1 Mos. 37: 28. Luku 45: 5.
18. He ahdistit hänen jalkansa jal-
lla: hänen runminsa täydyi rau-
sa maata; 1 Mos. 39: 20.

19. Siihenasti että hänen sanansa
tuli; ja HErran puhe koetteli hänen.
20. Niin lähetti Kuningas ja päästi
hänen: Kansain päämies lasti hänen
wallallensa. 1 Mos. 41: 14, rc.
21. Ja asetti hänen huonensa her-
raxi, ja kaiken tawaransa haldiaxi;
1 Mos. 41: 40, rc.
22. Opettamaan päämiehiänsä oman
tahtonsa jälkeen, ja wanhemmille wii-
sautta.
23. Ja Israel meni Egyptiin; ja
Jacob tuli muukalaisexi Hamin maalle.
1 Mos. 46: 6.
24. Ja hän annoi Kansansa sangen
suuresti kaswaa; ja teki heitä wäke-
wämmäxi kuin heidän wihollisensa.
2 Mos. 1: 7, 12.
25. Hän käänsi heidän sydämensä
wihamaan hänen Kansaansa; ja hänen
palwelioitansa wiekkaudella painamaan
alas. 2 Mos. 1: 10.
26. Hän lähetti palweliansa Mo-
sexen; ja Aaronin jonga hän walitzi.
2 Mos. 3 Luku. 4 Luku.
27. Ne teit hänen merkkinsä heidän
seasansa; ja hänen ihmensä Hamin
maalla. 2 Mos. 7: 9. Ps. 78: 43.
28. Hän annoi pimeyden tulla, ja
sen pimeytti; ja ei ollet he hänen sa-
noillensa kuulemattomat.
2 Mos. 10: 22.
29. Hän muutti heidän wetensä we-
rexi: ja kuoletti heidän kalansa.
2 Mos. 7: 19, 20. Ps. 78: 44.
30. Heidän maansa kuohutti hä-
nestänsä sammakoita, heidän Kunin-
gastensa kammioisa.
2 Mos. 8: 6. Ps. 78: 45.
31. Hän sanoi, niin turilat ja täit
tulit heidän maansa ääriin.
2 Mos. 8: 24.
32. Hän annoi rakeet heille satexi;
tulen liekit heidän maallensa.
2 Mos. 9: 18, 23. Ps. 78: 47, 48.
33. Ja löi heidän wiinapuunsa ja
fikunapuunsa; ja särki puut heidän
maansa äärisä.
34. Hän sanoi, niin tulit epälukui-
set parmat ja wapsaiset.
2 Mos. 10: 4, 13, 14. Ps. 78: 46.
35. Ja ne söit kaiken ruohon heidän
maaldansa; ja he söit heidän maansa
hedelmän.

36. Ja hän löi kaikki esikoiset hei=
dän maallansa: ensimäiset kaikesta hei=
dän woimastansa.
2 Mos. 12: 29. Ps. 78: 51.
37. Ja wei heitä hopialla ja kullal=
la ulos: ja ei ollut heidän sukukunni=
sansa yrikän sairas.
2 Mos. 12: 35.
38. Egypti iloitzi heidän lähtemi=
sestänsä; sillä heidän pelkonsa oli tul=
lut heidän päällensä.
39. Hän lewitti pilwen werhoxi;
ja tulen yötä walistamaan.
2 Mos. 13: 21. Luku 14: 19, 20. Ps. 78: 14.
40. He anoit, niin annoi hän metzä=
kanat tulla; ja rawitzi heitä taiwan lei=
wällä. 2 Mos. 16: 12. Ps. 78: 24, 25.
41. Hän awais kallion, niin wesi
wuoti; ja wirrat juoxit kuiwaa myö=
den. 2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 11.
Ps. 78: 20. 1 Cor. 10: 4.
42. Sillä hän muisti pyhän sanan=
sa; kuin hän palweliallensa Abraha=
mille puhunut oli. 1 Mos. 15: 14.
43. Ja wei Kansansa ilolla ulos,
ja walittunsa riemulla.
44. Ja annoi heille pakanain maan;
niin että he Kansain hywydet omistit
heillensä: Jos. 1: 1, rc.
45. Että he pidäisit hänen säätynsä,
ja hänen Lakinsa kätkisit, Halleluja!
2 Mos. 19: 4, 5, 6. 5 Mos. 4: 1, 40. Luku 6: 24.

106. Psalmi.

Jumalan armo=teot. Israelin kiittämät=
tömyys.

Halleluja.

1. Kiittäkät HErraa; sillä hän
on hywä, ja hänen laupiu=
densa pysyy ijankaikkisesti.
1 Aika K. 16: 34. Ps. 107: 1. Ps. 118: 1.
Ps. 136: 1.
2. Kuka taitaa puhua ulos HEr=
ran suurta woimaa? ja ylistää kaikkia
hänen kiitettäpiä tekojansa?
3. Autuat owat jotka käskyn pi=
täwät; ja aina warhurskauden te=
kewät.
4. HErra, muista minua sen ar=
mos perästä jongas Kansalles luwan=
nut olet: opi minua sinun autudellas:
5. Että minä näkisin walittuittes
menestyxen; ja iloitzisin sinun Kansas
ilosa: ja kerskaisin sinun perimises kanssa.
6. Me teimme syndiä meidän Isä
me kanssa: me teimme wäärin, ja o
ma ollet jumalattomat.
3 Mos. 26: 40. Jer. 3: 25. Dan. 9: 5.
7. Ei meidän Isämme tahtonet
märtä Egyptisä sinun ihmeitäs,
muistanet sinun suurta laupiuttas
olit meren tykönä tottelemattomat,
naisen meren tykönä. 2 Mos. 14: 1
8. Kuitengin autti hän heitä ni
sä tähden; niin että hän woi
osotti.
9. Ja hän uhkais punaista me
niin se kuiwui; ja wei heitä sy
läpitze, niinkuin korwesa.
2 Mos. 14: 21. Ps. 78: 13.
10. Ja wapahti heitä niiden
sistä, jotka heitä wihaisit; ja l
heitä wihollistensa käsistä.
11. Ja wedet peitit heidän wai
sensa; niin ettei yrikän eläwäxi jä
2 Mos. 14: 23, 27.
12. Silloin he uskoit hänen sa
sa; ja weisaisit hänen kiitoxensa.
2 Mos. 14: 31. Luku 15: 1.
13. Mutta he unhotit pian h
työnsä; ja ei ottanet hänen neuwo
14. He kiehuit himosta korwes
kiusaisit Jumalata erämaasa.
2 Mos. 16: 3. 4 Mos. 11: 4. Ps. 78:
1 Cor. 10: 6.
15. Mutta hän annoi heille h
anomisensa; ja lähetti heille lai
heidän himonsa tähden.
4 Mos. 11: 31. Ps. 78: 29.
16. Ja he asetit itzensä M
wastan leirisä: Aaronita HErra
hää wastan. 4 Mos. 16: 1,
17. Maa aukeni ja nieli Dath
ja peitti Abiramin joukon.
4 Mos. 16: 31. 5 Mos. 11: 6.
18. Ja tuli syttyi heidän jouk
sa; ja liekki poltti jumalattomat.
4 Mos. 16: 35.
19. He teit wasikan Horebisa; ja
marsit walettua kuwaa. 2 Mos.
20. Ja he muuttelit kunniansa,
jän muotoon, joka heiniä syö.
Rom. 1: 23, 25.
21. He unhodit Jumalan
wapahtajansa; joka oli niin suuria
tä tehnyt Egyptisä:
22. Ihmeitä Hamin maalla,
jättäpiä töitä punaisen meren

. Ja hän sanoi heitä hukutta-
a, ellei Moses hänen walittunsa
seisonut siinä wälisä; ja palaut-
hänen wihaansa, ettei hän ratki
kadottanut. 2 Mos. 32: 11.
5 Mos. 9: 12, rc. Hes. 13: 5.
Ja he katzoit sen ihanan maan
eikä uskonet hänen sanaansa.
4 Mos. 13 Luku. 14 Luku.
Ja napisit majoisansa; eikä ollet
iset HERran äänelle.
Ja hän nosti kätensä heitä wast-
maahan lyödäxensä heitä korwesa;
4 Mos. 16: 27, 28.
Ja heittäxensä heidän siemenen-
kanain sekaan; ja hajoittaxensa
maakundiin.
5 Mos. 28: 49, 51. Luku 32: 25.
Ja he ryhdyit BaalPeoriin;
kuolluitten (epäjumalitten) uh-
4 Mos. 25: 1, 2, 3. Luku 31: 16.
Ja wihoitit hänen heidän töil-
niin tuli myös rangaistus hei-
sekaansa.
Niin Pinehas astui edes ja le-
asian; ja rangaistus lakkais.
4 Mos. 25: 7, 8.
Ja se luettin hänelle wanhurs-
i, suwusta sukuun ijankaikkisesti.
4 Mos. 25: 11, 12, 13.
Ja he wihoitit hänen riitawe-
tönä: ja tapahtui Mosexelle pa-
heidän tähtensä.
4 Mos. 20: 2. Ps. 95: 8.
Sillä he saatit hänen sydä-
murhelliseri; niin että hän sa-
nsa exyi.
Ei he hukuttanet niitä paka-
, kuin HERra heille käskenyt oli;
5 Mos. 7: 2. Duom. 1: 21.
Waan sekoitit heitänsä paka-
sekaan, ja opit heidän töitänsä:
Duom. 2 Luku. 3 Luku.
Ja palwelit heidän epäjumali-
ja ne tulit heille pauloxi.
Ja he uhraisit heidän poikansa
tärensä perkeleille.
K. 21: 6. Luku 23: 10. 2 Aika K. 28: 3.
. 7: 31. Luku 19: 5. Luku 32: 35.
Ja wuodatit wiattoman weren,
poikainsa ja tytärtensä weren,
he uhraisit Cananealaisten epä-
ille, niin että maa weren wioilla
. 4 Mos. 35: 33.

39. Ja saastutit heitänsä omisa töi-
sänsä; ja teit huorin heidän teoisansa.
40. Niin julmistui HERran wiha
Kansansa päälle, ja hän kauhistui pe-
rimistänsä.
41. Ja hyljäis ne pakanoitten kä-
siin; että ne wallitzit heitä, jotka hei-
tä wihaisit. Duom. 3: 8. Luku 4: 2.
Luku 6: 1, rc. Luku 10: 7, rc. Luku 13: 1, rc.
42. Ja heidän wihollisensa ahdistit
heitä; ja he painettin heidän kätensä ala.
43. Hän monesti heitä pelasti; mutta
he wihoitit hänen neuwoillansa, ja he
painettin alas pahain tekoinsa tähden.
44. Ja hän näki heidän tuskansa,
koska hän heidän walituxensa kuuli;
45. Ja muisti liittonsa, kuin hän
heidän kanssansa tehnyt oli; ja katui
sitä suuresta laupiudestansa.
5 Mos. 30: 1, rc.
46. Ja annoi heidän armon löytää
kaikkein edesä, kuin heitä fanginnet olit.
47. Auta meitä HERra meidän Ju-
malamme, ja kokoa meitä pakanoista;
että me kiittäisimme sinun pyhää ni-
meäs, ja kehuisimme sinun kiitostas.
1 Aika K. 16: 35, 36.
48. Kiitetty olkon HERra Israelin
Jumala, ijankaikkisudesta niin ijan-
kaikkisuteen: ja sanokan kaikki Kansa:
Amen, Halleluja! Ps. 72: 18, 19.

107. Psalmi.

Kiitos awun edestä tuskasa.

1. Kiittäkät HERraa; sillä hän on
hywä, ja hänen laupiudensa
pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 118: 1. Ps. 136: 1.
2. Sanokan HERran lunastetut,
jotka hän on tuskasta wapahtanut:
3. Ja jotka hän on maakunnista
koonnut; idästä ja lännestä, pohjai-
sesta ja eteläistä;
4. Jotka exyisä waelsit korwesa
umbi tietä; ja ei löytänet Kaupungita
asuaxensa; Hebr. 11: 38.
5. Isowaiset ja janowaiset; ja hei-
dän sielunsa waipui heisä.
6. Ja he huusit HERraa heidän
tuskisansa; ja hän pelasti heitä heidän
hädistänsä;
7. Ja wei heitä oikiata tietä; että
he menit asuin Kaupungiin.

8. Kiittäkän he siis HErraa hänen
laupiudensa edestä, ja hänen ihmeittensä
tähden, jotka hän ihmisten lasten kohtan
teke;
9. Että hän rawitzee himoitzewaisen
sielun; ja täyttä isowaisen sielun hy=
wydellä.
10. Jotka istuwat pimeisä ja kuole=
man warjosa, fangitut ahdistuxesa ja
raudasa; Job. 36: 8.
11. Että he olit Jumalan käskyä
wastan kowakorwaiset; ja olit katzonet
ylön ylimmäisen Lain.
12. Sentähden täytyi heidän sydä=
mensä onnettomudella waiwatta; niin
että he langeisit, ja ei kengän heitä
auttanut.
13. Ja he huusit HErraa heidän
tuskisansa; ja hän autti heitä heidän
hädistänsä.
14. Ja wei heitä pimeydestä ulos
ja kuoleman warjosta, ja särki heidän
siteensä.
15. Kiittäkän he siis HErraa hä=
nen laupiudensa edestä, ja hänen ih=
meittensä tähden, jotka hän ihmisten
lasten kohtan teke;
16. Että hän särkee waskiportit; ja
rikkoo rautaiset salwat.
17. Hullut jotka rangaistin heidän
ylitzekäymisensä tähden, ja heidän syn=
deinsä tähden.
18. Heidän sielunsa kauhistui kaikkea
ruokaa; ja sait kuolintautinsa.
Job. 33: 20.
19. Ja he huusit HErraa heidän
tuskisansa; ja hän autti heitä heidän
hädistänsä.
20. Hän lähetti sanansa ja paransi
heitä, ja pelasti heitä, ettei he kuollet.
21. Kiittäkän he siis HErraa hä=
nen laupiudensa edestä; ja hänen ih=
meittensä tähden, jotka hän ihmisten
lasten kohtan teke.
22. Ja uhratkan kiitosuhria; ja
luetelkan hänen tekojansa ilolla.
23. Jotka haaxilla meresä waeldawat,
ja asiansa toimittawat suurilla wesillä;
24. He näit HErran työt, ja hä=
nen ihmensä sywydesä.
25. Kuin hän sanoi, ja paisutti
suuren ilman, joka aallot nosti ylös;
Ps. 135: 6.

26. Niin he menit ylös taiw[...]
kohden, ja menit sywyteen alas, [...]
heidän sielunsa ahdistuxesta epäili: [...]
27. Että he horjuit ja hoip[...]
niinkuin juopunut: ja ei sillen ne[...]
tietänet.
28. Ja he huusit HErraa he[...]
tuskisansa; ja hän autti heitä he[...]
hädistänsä.
29. Ja hän hillitzi kowan il[...]
että aallot heitänsä asetit.
30. Ja he tulit iloisexi, että [...]
ni; ja hän wei heitä satamaan h[...]
mielensä jälkeen.
31. Kiittäkän he siis HErra[...]
nen laupiudensa edestä; ja hän[...]
meittensä tähden, jotka hän ih[...]
lasten kohtan teke.
32. Ja ylistäkän händä Kansa[...]
rakunnasa; ja kiittäkän händä [...]
himbain seasa. Ps. 9: 12.
33. Joka wirrat teki erämaa[...]
wesilähtet kuiwaxi maaxi;
34. Ettei hedelmällinen maa [...]
kandanut, heidän pahudensa tä[...]
jotka siinä asuit. Joel. 1: 10, ꝛc.
35. Erämaan teki hän wesila[...]
xi, ja kuiwan maan wesilähtexi.
36. Ja asetti sinne isowaiset; [...]
walmistit siihen Kaupungita, j[...]
asuit.
37. Ja kylwit pellot ja wiin[...]
istutit; ja sait jokawuotisen hed[...]
Hos. 2: 22.
38. Ja hän siunais heitä ja h[...]
gen suuresti enänit; ja hän anno[...]
paljo karjaa.
39. Jotka olit painetut alas j[...]
tut, pahain wäkiwallalda ja ahdistu[...]
40. Koska ylönkatze päämiesten [...]
le wuodatettu oli; ja kaikki maa[...]
xisä ja autiana oli. Job. 12: 21[...]
Ps. 76: 13. Es. 40: 23.
41. Ja hän warjeli köyhää wa[...]
lisudesta; ja enänsi hänen sukunsa [...]
kuin lauman.
42. Näitä wanhurskat näkewä[...]
iloitzewat; ja jokainen paha suu [...]
tukittaman. Job. 5: 16.
Luka 22: 19. Ps. 63: 12.
43. Kuka on taitawa, ja näitä [...]
ke; se ymmärtä HErran monina[...]
laupiuden.

108. Psalmi.

wid kiittää Jumalata ja rukoilee Ju=
malan lasten puolesta.

1. Psalmi, Dawidin weisu.
Jumala, minun sydämeni on
walmis: minä weisan ja kii=
niin myös minun kunniani.
Ps. 57: 8.
Nouse Psaltari ja Kandele: mi=
nousen warahin.
Sinua HERra minä kiitän Kan=
seasa: minä weisan sinulle kiitosta
nnisa.
Sillä sinun armos on suuri ylitze
sten; ja sinun totudes hamaan
lin asti. Ps. 36: 6. Ps. 57: 11.
Korota sinuas Jumala taiwasten
ja sinun kunnias kaiken maan

Että sinun rakkat ystäwäs wa=
tulisit; auta oikialla kädelläs, ja
minun rukouxeni. Ps. 60: 7.
Jumala on puhunut Pyhäsänsä,
minä iloitzen: minä jaan Siche=
ja mittan Suchothin laaxon.
Ps. 60: 8.
Gilead on minun, Manasse on
minun, ja Ephraim on minun
wäkewys: Juda on minun pää=
eni.
Moab on minun pesinastiani,
wenytän kengäni Edomin päälle:
listealaisten ylitze minä iloitzen.
1. Kuka wie minua wahwaan Kau=
piin? kuka wie minua Edomiin?
2. Etkös sinä Jumala? joka mei=
ittänyt olet pois. Ja etkös me=
los Jumala meidän sotawäkemme
a?
3. Saata meille apua tuskisamme;
ihmisten apu on turha.
4. Jumalasa me tahdomme urhol=
toitä tehdä; ja hän polke meidän
lisemme alas. Ps. 18: 30. Ps. 60: 14.

109. Psalmi.

Judalaisten epäusko. Kirous.

Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
1. Jumala minun kiitoxeni, älä
waikene. Ps. 28: 1. Ps. 83: 2.
2. Sillä he owat heidän jumalat=
toman ja pettäwäisen suunsa awannet
minua wastan: he puhuwat minun
kanssani wiekkalla kielellä.
3. Ja myrkyllisillä sanoilla owat he
minun piirittänet; ja sotiwat minua
wastan ilman syytä.
4. Että minä heitä rakastan, owat
he minua wastan; mutta minä rukoilen.
5. He osottawat minulle pahaa hy=
wän edestä; ja wihaa rakkauden edestä.
Ps. 35: 12, 13.
6. Aseta jumalattomat hänen pääl=
lensä; ja perkele seisokan hänen oikial=
la kädellänsä. Matth. 26: 14. Joh. 13: 2.
7. Koska hän duomitan, niin lähte=
kän siitä ulos jumalattomana: ja hä=
nen rukouxensa olkon syndi.
8. Olkon hänen päiwänsä harwat;
ja hänen wirkansa ottakon toinen.
Joh. 17: 12. Ap. T. 1: 20, 25.
9. Hänen lapsensa olkon orwoit, ja
hänen emändänsä leski.
5 Mos. 28: 18, 32, 41.
10. Käykän hänen lapsensa kulkia=
na, ja kerjätkän: ja etzikän elatuxensa
köyhydesänsä. Job. 20: 10.
11. Kaikki mitä hänellä on, korko=
rahainen ottakon; ja muukalaiset repi=
kän hänen hywydensä.
5 Mos. 28: 43, 44, 48.
12. Älkön kengän hänelle hywää
tehkö; eikä yrikän armahtako hänen
orwojansa.
13. Hänen sukunsa olkon häwitetty:
heidän nimensä olkon toisesa polwesa
pyhitty pois. 5 Mos. 28: 61, 62. Ps. 21: 11.
14. Hänen Isäinsä pahat teot tul=
kan muistoxi HERran edesä; ja hä=
nen äitinsä syndi ei pidä pyhittämän
pois. 2 Mos. 20: 5.
15. Olkon ne alati HERran kas=
woin edesä; ja hukkukon heidän muis=
tonsa maan päältä: Ps. 34: 17.
16. Ettei hänellä ensingän laupiut=
ta ollut; waan wainois raadollista ja
köyhää, ja murhellista tappaxensa.
Es. 53: 3 4.
17. Ja hän tahtoi kirousta, sen
myös pitä hänelle tuleman: ei hän
tahtonut siunausta, sen pitä myös
hänestä kauwas erkaneman.
18. Ja hän puki kirouxen päällensä
niinkuin paitansa; ja se meni hänen

sisällyxiinsä niinkuin wesi, ja hänen luihinsa niinkuin öljy.

19. Se olkon hänelle niinkuin waate, jolla hän itzensä werhotta; ja niinkuin wyö, jolla hän aina itzensä wyöttä.

20. Aiwan näin tapahtukon heille HERralda, jotka owat minua wastan, ja puhuwat pahoin minun sieluani wastan.

21. Mutta sinä HERra HERra, tee minun kanßani sinun nimes tähden; sillä sinun armos on hywä, pelasta minua.

22. Sillä minä olen köyhä ja raadollinen: minun sydämeni on särjetty minussa.

23. Minä menen pois niinkuin warjo, koska se kulke pois; ja pudistetan ulos niinkuin kaskat. Job. 39: 23.

24. Minun polweni owat heikoxi tullet paastosta; ja minun lihani on laihtunut lihawudesta.

25. Ja minun täytyy olla heidän pilkkansa: koska he minun näkewät, niin he päätänsä pudistawat.
Ps. 22: 8. Matth. 27: 39.

26. Auta minua HERra minun Jumalani: auta minua sinun armos perästä:

27. Että he tundisit sen sinun kädexes; ja että sinä HERra sen teet.

28. Koska he sadattawat, niin siuna sinä: koska he karkawat minua wastan, niin tulkon he häpiään, mutta sinun palwelias iloitkan.

29. Olkon minun wainolliseni häwäistyxellä puetetut; ja olkon häpiällänsä werhotetut niinkuin hamella.
Ps. 35: 26.

30. Minä kiitän suuresti HERraa minun suullani; ja ylistän händä monen seasa. Ps. 22: 23, rc.

31. Sillä hän seisoo köyhän oikialla kädellä, auttamasa händä niistä jotka hänen sieluansa duomitzewat. Ps. 16: 8.

110. Psalmi.

Christuxen kolminainen wirka.

1. Dawidin Psalmi.

HERra sanoi minun HERralleni: istu minun oikialle kädelleni, siihenasti kuin minä panen sinun wi[hol]lises sinun jalkais astinlaudaxi.
Matth. 22: 44. Marc. 12: 36. Luc. 2[0: 42]. Ap. T. 2: 34. 1 Cor. 15: 25. Hebr. [1: 13.] Luku 10: 12.

2. HERra lähettä sinun wä[kewyy]des waldikan Zionista: wallitze [sinun] wihollistes seasa. Ps. 45: 7.

3. Sinun woittos päiwänä p[alwe]lee sinun Kansas sinua mielellänsä [py]hisä kaunistuxisa: sinun lapses sy[ntywät] sinulle niinkuin kaste aamurus[kosta].
Ps. 87: 4, 5. Ps. 96: 9.

4. HERra on wannonut, ja e[i kadu] sitä: sinä olet Pappi ijankaikk[isesti] Melchisedechin säädyn jälkeen.
1 Mos. 14: 18. Joh. 12: 34. Hebr. 5[: 6.] Luku 6: 20. Luku 7: 11, 15, 17.

5. HERra on sinun oikialla [kä]däs: hän muserta Kuningat wi[hansa] päiwänä. Ps. 45: 6.

6. Hän duomitzee pakanoitten [seasa;] hän täyttä maakunnat ruumeilla: [hän] muserta monen maakunnan pään.
Es. 2: 4.

7. Hän juo ojasta tiellä; se[ntäh]den korotta hän päänsä. Luc. [24: 26.]

111. Psalmi.

Kiitos Jumalan hengellisten ja ruu[miillisten] hywäin tekoin edestä.

Halleluja.

1. Minä kiitän HERraa k[aikes]ta sydämestäni, hurs[kasten] neuwosa ja seurakunnasa. Ps. [...]

2. Suuret owat HERran työ[t: jot]ka niistä otta waarin, hänellä on riemu niistä.

3. Mitä hän asetta, se on ku[nnial]linen ja jalo; ja hänen wanhurs[kau]densa pysyy ijankaikkisesti.

4. Hän on säättänyt ihmei[ttensä] muiston; armollinen ja laupias H[ERra.]

5. Hän anda ruan pelkäwäisill[ensä;] hän muistaa liittonsa ijankaikkises[ti.]
Ps. 104: 14.

6. Hän ilmoitta Kansallensa [woimal]wät työnsä; andaxensa heille pak[anain] perimisen.

7. Hänen kättensä työt owat t[otuus] ja oikeus: kaikki hänen käskynsä [owat] toimelliset.

8.

8. Ne pysywät wahwana aina ja
aikkisesti, ne owat tehdyt totudesa
oikeudesa.

9. Hän lähetti Kansallensa lunastu=
n, hän lupaa liittonsa pysywään
aikkisesti: pyhä ja peljättäpä on
nimensä. Jer. 31: 33.

10. HERran pelko on wiisauden
se on hywä ymmärrys kaikille
sen tekewät: hänen kiitoxensa
ijankaikkisesti. Job. 28: 28.
San. l. 1: 7. Luku 9: 10.

112. Psalmi.

HERraa pelkäwäisten onni.

Halleluja!

1. Autuas on se kuin pelkää
HERraa: joka hänen käs=
kyjänsä sangen himoitzee.
Ps. 1: 2. Ps. 128: 1.

2. Hänen siemenensä on waldias
päällä: hurskasten suku pitä siu=
tuleman. Ps. 25: 13.
San. l. 20: 7.

3. Rikkaus ja runsaus on hänen
ansa; ja hänen wanhurskaudensa
ijankaikkisesti.

4. Hurskaille koitta walkeus pimei=
armollisesda, laupialda ja wanhurs=
lda. Ps. 97: 11. San. l. 13: 9. Es. 58: 8.

5. Hywä ihminen on laupias ja
länsä lainaa; ja toimitta asiansa
llisesti. Ps. 15: 3. Ps. 37: 26.
Luc. 6: 34, 35.

6. Sillä hän pysyy ijankaikkisesti:
wanhurskas ikänä unhoteta.
Es. 49: 15. Mal. 3: 16.

7. Koska rangaistus tulee, niin ei
pelkä: hänen sydämensä uskalda
HERran päälle.
91: 5. San. l. 3: 24, 25. Luku 28: 1.

8. Hänen sydämensä on wahwistet=
ja ei pelkä; siihenasti kuin hän nä=
ilonsa wihollisistansa. Ps. 52: 8.

9. Hän jaka ja anda waiwaisille:
wanhurskaudensa pysyy ijankaik=
hänen sarwensa korotetan kun=
nialla.
Ps. 92: 11. 2 Cor. 9: 9.

10. Jumalatoin näke sen ja närkäs=
hän pureskelee hambaitansa ja
dy; sillä mitä jumalattomat ha=
, se tyhjäxi tulee.
Ps. 37. 12, 13. San. l. 10: 28

113. Psalmi.

Jumala pitää murhen alimmaisistakin.

Halleluja!

1. Kiittäkät te HERran palweliat;
kiittäkät HERran nimeä.

2. Kiitetty olkon HERran nimi, nyt
ja ijankaikkisesti! Ps. 115: 18. Dan. 2: 20.

3. Auringon koitosta hänen laskemi=
seensa asti, olkon HERran nimi kii=
tetty! Ps. 8: 2. Mal. 1: 11.

4. HERra on korkia ylitze kaikkein
pakanain, ja hänen kunniansa ylitze
taiwasten.

5. Kuka on niinkuin HERra mei=
dän Jumalamme, joka niin korkialla
asuu; Ps. 138: 6. Es. 57: 15.

6. Ja kuitengin katzoo alimmaisia
taiwasa ja maasa?

7. Joka köyhän tomusta ylendä; ja
waiwaisen loasta korotta;
1 Sam. 2: 7. Job. 5: 11.

8. Istuttaxensa händä päämiesten
siwuun; hänen Kansansa päämiesten
siwuun.

9. Joka hedelmättömät saatta huo=
neseen asumaan; että hän riemuisexi
lasten äitixi tulee. Halleluja!
1 Mos. 21: 2. 1 Sam. 1: 20. Luku 2: 5.
Luc. 1: 57.

114. Psalmi.

Israelin Kansan pelastus Egyptistä.

1. Kuin Israel Egyptistä läxi,
Jacobin huone muukalaisesta
Kansasta; 2 Mos. 12: 41. Luku 13: 1, 2c.

2. Niin Juda tuli hänen Pyhäxen=
sä: Israel hänen wallaxensa.
2 Mos. 6: 7. Luku 19: 5, 6.

3. Sen meri näki ja pakeni: Jor=
dani palais takaperin.
2 Mos. 14: 21, 2c. Ps. 66: 6. Jos. 3: 16.

4. Wuoret hyppäisit niinkuin oinat;
ja kukkulat niinkuin nuoret lambat.
2 Mos. 19: 18. Ps. 18: 8.

5. Mikä sinun oli meri, etläs pa=
kenit? ja sinä Jordani, että palaisit
takaperin?

6. Te wuoret, että te hyppäisitte
niinkuin oinat? te kukkulat niinkuin
nuoret lambat?

7. HERran edesä wapisi maa; Ja=
cobin Jumalan edesä;

8. Joka kalliot muutta wesilammexi, ja kiwen wesilähtexi.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 11.

115. Psalmi.

HERra on kunnioitettawa Jumala, mutta pakanain epäjumalat mitättömät. Siunaus.

1. Ei meille HERra, ei meille; waan sinun nimelles anna kunnia, sinun armos ja totudes tähden.
Ps. 79: 9. Jer. 14: 20, 21. Dan 9: 5, 7, 18, 19.

2. Mixi pakanat sanowat: kusa on nyt heidän Jumalansa?
Ps. 42: 4, 11. Ps. 79: 10.

3. Mutta meidän Jumalamme on taiwaisa: mitä ikänä hän tahtoo, sen hän teke. Job. 23: 13. Luk. 42: 2. Ps. 135: 6.

4. Waan heidän epäjumalansa owat hopia ja kulda; ihmisten käsillä tehdyt.
Ps. 135: 15.

5. Heillä on suu, ja ei puhu: heillä owat silmät, ja ei näe.

6. Heillä owat korwat, ja ei kuule: heillä owat sieramet, ja ei he haista.

7. Heillä owat kädet, ja ei rupe: heillä owat jalat, ja ei käy; ja ei puhu kurkustansa.

8. Jotka niitä tekewät, owat niitten kaltaiset; ja kaikki jotka heihin uskaldawat. Es. 44: 9.

9. Mutta Israel toiwokan HERran päälle: hän on heidän apunsa ja heidän kilpensä.

10. Aaronin huone toiwokan HERran päälle: hän on heidän apunsa ja kilpensä.

11. Jotka HERraa pelkäwät, toiwokan myös HERran päälle: hän on heidän apunsa ja heidän kilpensä.

12. HERra muistaa meitä ja siunaa meitä: hän siunaa Israelin huonen, hän siunaa Aaronin huonen.

13. Hän siunaa ne kuin HERraa pelkäwät, sekä pienet että suuret.

14. HERra siunatkon teitä enämmin ja enämmin; teitä ja teidän lapsianne.

15. Te oletta HERran siunatut, joka taiwat ja maan on tehnyt.
Matth. 25: 34.

16. Taiwasten taiwat owat HERran; mutta maan on hän ihmisten lapsille andanut.

17. Kuollet ei taida HERraa kii-
tä; eikä ne jotka menewät alas h
jaisuteen. Ps. 6: 6. Es. 38: 18, 19.

18. Mutta me kiitämme HERr
hamasta nyt ja ijankaikkiseen, Hall
. Ps. 113: 2. Dan. 2: 20.

116. Psalmi.

Jumalan seurakunnan kiitos, lupa

1. Sitä minä rakastan: että H
ra kuulee minun ru
äänen. Ps. 4: 4. Ps. 10: 17.
Ps. 34: 5, 7, 18.

2. Että hän korwansa kallistaa
nun puoleeni; sentähden minä a
huudan händä elinaikanani.

3. Kuoleman paulat owat m
piirittänet, ja helwetin ahdistuxet
minun löytänet; minä tulin wa
ja tuskaan. 2 Sam. 22: 5, 6. Ps.

4. Mutta minä auxeni huudan H
ran nimeä: o HERra, pelasta m
sieluni.

5. HERra on armollinen ja
hurskas; ja meidän Jumalam
laupias.

6. HERra kätkee yxikertaiset;
minä olin kowin waiwattu, niin
minua autti.

7. Palaja taas minun sielun
nun lepoos; sillä HERra teke hy
sinulle.

8. Sillä sinä olet minun si
temmanut pois kuolemasta; minun
mäni kyyneleistä, minun jalkani
pastuxesta. Ps. 71: 20. Ps. 86: 13.

9. Minä waellan HERran e
eläwitten maasa. Ps. 56: 14.

10. Minä uskon, sentähden
puhun; mutta minä sangen wai
2 Cor. 4: 13.

11. Minä sanoin hämmästyx
kaikki ihmiset owat walehteliat.
Ps. 31: 23. Rom. 3: 4.

12. Kuinga minä maxan HE
le kaikki hänen hywät tekonsa,
hän minulle teki?

13. Minä otan sen autuuden
kin; ja saarnan HERran nimeä.

14. Minä maxan lupauxeni HE
ralle, kaiken hänen Kansansa edes.
Ps. 61: 9. Ps. 66: 13.

15. Hänen pyhäinsä kuolema on
lis HERran edesä. Ps. 9: 13.
16. O HERra, minä olen sinun
welias, minä olen sinun palwelias:
n piikas poika: sinä olet minun
ni wallallensa päästänyt.
17. Minä uhran sinulle kiitosuh-
; ja HERran nimeä saarnan.
18. Minä maxan HERralle lu-
ni, kaiken hänen Kansansa edesä:
19. HERran huonen esikartanoisa:
ellä sinua Jerusalem. Halleluja!

117. Psalmi.

Meßiaxen armo-waldakunda.

1. Kiittäkät HERraa kaikki pa-
kanat; ylistäkät händä kaikki
t. Rom. 15: 11.
2. Sillä hänen armonsa on woi-
nen meidän päällemme; ja HER-
tuus ijankaikkisesti. Halleluja!
Joh. 1: 17.

118. Psalmi.

tus Jumalata kiittämään. Ennustus Christuxesta.

1. Kiittäkät HERraa: sillä hän
on hywä, ja hänen laupiu-
a pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 106: 1. Ps. 136: 1.
2. Sanokan nyt Israel: hänen lau-
nsa pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 22: 24.
3. Sanokan nyt Aaronin huone:
n laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.
4. Sanokan nyt kaikki jotka HER-
pelkäwät: hänen laupiudensa py-
ijankaikkisesti.
5. Tuskisani minä HERraa auxeni
in: ja HERra kuuli minua, ja
i minun.
6. HERra on minun kanßani; sen-
n en minä pelkä, mitä ihmiset
tekisit. Ps. 56: 5. Es. 50: 7, 8, 9.
Rom. 8: 31. Hebr. 13: 6.
7. HERra on minun kanßani aut-
a minua; ja minä tahdon nähdä
minun wihollisistani.
8. Parambi on uskalda HERran
e, kuin luotta ihmisiin.
Ps. 62: 9, 10. Jer. 17: 5.
9. Parambi on uskalda HERran
e, kuin luotta päämiehiin.
Ps. 146: 3.

10. Kaikki pakanat piirittäwät mi-
nua; mutta HERran nimeen minä
heitä lyön maahan.
11. He piirittäwät minua joka ku-
rilda; mutta HERran nimeen minä
heitä lyön maahan.
12. He piirittäwät minua niinkuin
kimalaiset, ja he sammuwat niinkuin
tuli orjantappuroisa; mutta HERran
nimeen minä heitä lyön maahan.
5 Mos. 1: 44. Ps. 17: 11.
13. Minua kowin sysätän lange-
maan; mutta HERra autta minua.
14. HERra on minun wäkewy-
teni, ja minun wirteni, ja on minun
autudeni. 2 Mos. 15: 2.
15. Ilon ja autuden ääni on wan-
hurskasten majoisa: HERran oikia käsi
saa woiton. Ps. 20: 7.
1 Cor. 15: 57. Hebr. 13: 20.
16. HERran oikia käsi on koro-
tettu: HERran oikia käsi saa woiton.
17. En minä kuole, waan elän, ja
HERran tekoja luettelen.
Rom. 6: 9, 10.
18. Kyllä HERra minua kuritta;
waan ei hän minua kuolemalle anna.
19. Awatkat minulle wanhurskauden
portit, minun käydäxeni sisälle, kiittä-
mään HERraa.
20. Tämä on HERran portti: wan-
hurskat siitä käywät sisälle.
21. Minä kiitän sinua, että minun
rukouxeni kuulit; ja autit minua.
22. Se kiwi jonga rakendajat
hyljäisit, on tullut kulmakiwexi.
Es. 28: 16. Matth. 21: 42. Marc. 12: 10.
Luc. 20: 17. Ap. T. 4: 11. 1 Pet. 2: 6.
23. HERralda se on tapahtunut;
ja on ihme meidän silmäimme edesä.
24. Tämä on se päiwä jonga HER-
ra teki; iloitkamme ja riemuitkamme
hänesä.
25. O HERra auta, O HERra
anna menestyä!
26. Siunattu olkon se joka tulee
HERran nimeen: me siunamme teitä
HERran huonesta. Matth. 21: 9.
Marc. 11: 9. Luc. 19: 38. Joh. 12: 13.
27. HERra on Jumala, joka meitä
walistaa: kaunistakat juhla lehdeillä,
hamaan Altarin sarwiin asti.
2 Cor. 3: 18. Luku 4: 4, 6.

28. Sinä olet minun Jumalani, ja minä kiitän sinua: minun Jumalani, sinua minä ylistän.

29. Kiittäkät HERraa: sillä hän on hywä, ja hänen laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.

119. Psalmi.

Jumalan sanan arwo, tarpellisuus, woima, waikutus, hyödytys, wahwuus ja muut omaisuudet.

1. Autuat owat ne kuin wiattomasti eläwät; ja jotka HERran Laisa waeldawat. Ps. 1: 2.

2. Autuat owat ne jotka hänen todistuxiansa pitäwät; ja kaikesta sydämestä händä etziwät. Joh. 14: 21, 23. 1 Joh. 3: 23.

3. Sillä jotka hänen teisänsä waeldawat, ei he tee mitän pahaa. Ps. 128: 1.

4. Sinä olet käskenyt sangen wisusti pitä sinun käskys.

5. O josko minun tieni ojetaisin pitämään sinun säätyjäs!

6. Koska minä katzon kaikkia sinun käskyjäs, niin en minä tule häpiään.

7. Minä kiitän sinua oikiasta sydämestä; ettäs opetat minulle wanhurskaudes oikeudet.

8. Sinun säätys minä pidän, älä minua ikänä hyljä.

9. Kuinga nuorukainen tiensä puhdistaia? koska hän itzensä käyttä sinun sanas jälkeen.

10. Minä etzin sinua kaikesta sydämestäni: älä salli minua exyä sinun käskyistäs.

11. Minä pidän sydämesäni sinun sanas; etten minä rikkoisi sinua wastan. Ps. 19: 12.

12. Kiitetty olwo sinä HERra: opeta minulle sinun säätyjäs.

13. Minä luettelen huulillani kaikki sinun suus oikeudet.

14. Minä iloitzen sinun todistustes tiellä, niinkuin kaikkinaisesta rikkaudesta.

15. Minä tutkistelen sinun käskyjäs, ja katzelen sinun teitäs.

16. Minä halajan sinun oikeuttas, ja en unhoda sinun sanojas.

17. Tee hywästi palwelialles, e[...] minä eläisin ja sinun sanas pidä[...]

18. Awa minun silmäni, näkemä[...] ihmeitä sinun Laistas.

19. Minä olen wieras maan p[...] älä peitä minulda käskyjäs. 1 Aika K. 29: 15. Ps. 39: 13. Hebr. 11[...]

20. Minun sieluni on muser[...] rikki ikäwöitzemisestä, alati sinun [...]keudes jälkeen. Ps. 63: 2, [...]

21. Sinä rangaiset ylpiät ki[...] jotka sinun käskyistäs poikkewat.

22. Käännä minusta pois pil[...] ylönkatze; sillä minä pidän sinun [...]distuxes.

23. Istuwat myös päämieh[...] puhuwat minua wastan; mutta [...] palweliaß tutkistelee sinun säät[...]

24. Sinun todistuxes owat [...] iloni: ne owat minun neuwonand[...]

25. Minun sieluni tomusa m[...] wirwota minua sinun sanas jä[...]

26. Minä luen minun teitän[...] sinä kuulet minua: opeta minulle [...] säätys.

27. Anna minun ymmärtä [...] käskyis tie; niin minä puhun [...] ihmeistäs.

28. Niin minä suren, että [...] sulaa minusa: wahwista minua [...] sanas jälkeen.

29. Käännä minusta pois w[...] tie; ja suo minulle sinun Lakis.

30. Totuden tien minä olen w[...]nut: sinun oikeudes olen minä a[...]nut eteeni.

31. Minä ripun sinun todistu[...] HERra, älä salli minua häpiään [...]

32. Koskas minun sydämeni [...] wistat; niin minä juoxen sinun [...] tietä myöden.

33. Opeta minulle, HERra, [...] säätyjes tie; että minä sen lop[...]asti kätkisin. Ps. 25: 4. Ps. 27: [...]

34. Anna minulle ymmärrys[...] keäxeni sinun Lakias; ja pitä[...] koko sydämesäni.

35. Anna minun käydä sinun [...]kyis tietä: sillä niihin minä hala[...]

36. Kallista minun sydämeni [...] todistuxiis, ja ei ahneuden pu[...]

37. Käännä minun silmäni pois kat[...]

asta turhutta; waan wirwota mi=
n sinun tiehes. Sam. l. 19: 27.
8. Anna palwelias lujasti sinun
os pitä; että minä sinua pelkäisin.
9. Käännä minusta pois se pilkka,
minä pelkän; sillä sinun oikeudes
t suloiset.
0. Katzo, minä pyydän sinun käs=
s: wirwota minua sinun wanhurs=
dellas.
1. HERra, anna armos minulle
itua: sinun autudes sinun sanas
in:
2. Että minä woisin wastata mi=
pilkkaitani; sillä minä luotan itze=
inun sanaas.
. Älä ota totuden sanaa peräti
minun suustani; sillä minä toi=
inun oikeuttas. Jer. 15: 16.
Minä pidän alati sinun Lakis,
ja ijankaikkisesti.
. Ja waellan ilosa, sillä minä
sinun käskyjäs. Ps. 101: 2.
6. Ja puhun sinun todistuxistas
ingasten edesä, ja en häpe.
7. Ja iloitzen sinun käskyistäs, joi=
minä rakastan.
. Ja nostan käsiäni sinun käskyi=
joita minä rakastan; ja puhun si=
säädyistäs.
. Muista sanaas sinun palwelial=
jota sinä annoit minun toiwoa.
. Tämä on minun turwani mi=
waiwasani, että sinun sanas wir=
a minun. Ps. 94: 19.
1. Ylpiät irwittelewät minua san=
en minä sentähden sinun Laistas
e.
. HERra, kuin minä ajattelen,
ja sinä mailman alusta duomin=
olet; niin minä lohdutetan.
. Minä hämmästyin jumalatto=
n tähden; jotka sinun Lakis hyl=
t.
. Sinun oikeudes owat minun
ni, minun waelluxeni huonesa.
. HERra, minä ajattelen yöllä si=
nimeäs; ja pidän sinun Lakis.
Ps. 77: 3.
. Se olis minun tawarani, että
sinun käskys pidäisin.
7. Minä olen sanonut: HERra,
se on minun perimiseni, että minä pi=
dän sinun sanas.
58. Minä rukoilen sinun kaswois
edesä täydestä sydämestä: ole minulle
armollinen sinun sanas jälkeen.
59. Minä tutkin minun teitäni; ja
käännän minun jalkani sinun todistus=
tes puoleen.
60. Minä riennän ja en wiiwy, si=
nun käskyjäs pitämään.
61. Jumalattomain joukko raatelee
minua; mutta en minä unohda sinun
Lakias.
62. Puoli yöstä minä nousen sinua
kiittämään, sinun wanhurskaudes oi=
keuden tähden. Ap. T. 16: 25.
63. Minä olen heidän kumppaninsa
jotka sinua pelkäwät, ja sinun käskyjäs
pitäwät. Ps. 101: 4. 2c.
64. HERra, maa on täynnä sinun
hywyttäs: opeta minulle sinun sää=
tyjäs. Ps. 33: 5.
65. Hywästi sinä teit sinun palwe=
liaas kohtaan, HERra, sinun sanas
jälkeen.
66. Opeta minulle hywiä tapoja, ja
taitoa; sillä minä uskon sinun käskys.
67. Ennen kuin minä nöyrytettin,
exyin minä; mutta nyt minä pidän
sinun sanas.
68. Sinä olet hywä ja teet hywin:
opeta minulle sinun säätyjäs.
69. Ylpiät ajattelewat walhen mi=
nun päälleni; mutta minä pidän täy=
destä sydämestä sinun käskys.
70. Heidän sydämensä on lihawa
niinkuin raswa; mutta minä iloitzen
sinun Laistas. 5 Mos. 32: 15.
Ps. 17: 10. Ps. 73: 7.
71. Se on minulle hywä että mi=
nun nöyrytit; että minä sinun sää=
tyjäs oppisin.
72. **Sinun suus Laki on minulle
otollisembi, kuin monda tuhatta kap=
paletta kuldaa ja hopiata.** Ps. 19: 11.
73. Sinun kätes owat minun teh=
net ja walmistanet: anna minulle ym=
märrystä oppiaxeni sinun käskyjäs.
Job. 10: 8. Ps. 139: 14.
74. Jotka sinua pelkäwät, ne mi=
nun näkewät ja iloitzewat; sillä minä
toiwon sinun sanaas.

75. HErra, minä tiedän sinun duomios wanhurskaxi; ja sinä olet minua totudesa nöyryttänyt.

76. Olkon siis sinun armos minun lohdutuxeni; niinkuin sinä palwelialles luwannut olet.

77. Anna minulle sinun laupiudes tapahtua, että minä eläisin: sillä sinun Lakis on minun iloni.

78. Joska ylpiät häpiään tulisit, jotka minua painawat alas walhellansa; mutta minä ajattelen sinun käskyjäs.

79. Tulkan ne minun tygöni, jotka sinua pelkäwät, ja sinun todistuxes tundewat. Ps. 15: 4.

80. Olkon minun sydämeni toimellinen sinun säädyisäs; etten minä häwäistäisi.

81. Minun sieluni ikäwöitzee sinun autuuttas: minä toiwon sinun sanas päälle. 1 Mos. 49: 18. Es. 49: 6. Luc. 2: 30.

82. Minun silmäni hiweldywät sinun sanas jälkeen, ja sanowat: koskas minua lohdutat? Ps. 6: 7, 8.

83. Sillä minä olen niinkuin nahka sawusa: en minä unohda sinun säätyjäs.

84. Kuinga kauwan sinun palwelias odotta? koskas duomitzet minun wainojani?

85. Ylpiät minulle kuoppia kaiwawat; jotka ei ole sinun Lakis perään.

86. Kaikki sinun käskys owat sula totuus: he walhella minua waiwawat, auta minua.

87. He olisit juuri lähes minun maan päällä hukuttanet; mutta en minä sinun käskyjäs hyljännyt.

88. Wirwota minua sinun armoillas; että minä pidäisin sinun suus todistuxen. Ps. 40: 9.

89. HErra, sinun sanas pysyy ijankaikkisesti taiwaisa.

90. Sinun totudes pysyy suwusta sukuun: sinä perustit maan, ja se pysyy.

91. Ne pysywät tähän päiwään asti sinun asetuxes jälkeen; sillä kaikki sinua palwelewat.

92. Ellei sinun Lakis olisi ollut minun lohdutuxeni; niin minä olisin raadollisudesani hukkunut.

93. En minä ikänä unohda sinun käskyjäs, sillä niillä sinä minua lohdutat.

94. Sinun minä olen, auta minua: sillä minä etzin sinun käskyjäs. Kork. w. 2: 16. Rom. 14: 8. 1 Cor. 6:

95. Jumalattomat minua wartio wat hukutaxensa; mutta sinun to tuxistas minä otan waarin. Ps. 3

96. Kaikista kappaleista minä lopun nähnyt; mutta sinun käsky wat määrättömät. Es. 40:

97. Kuinga minä rakastan sinun kias? jokapäiwä minä sitä ajattele

98. Sinä teit minun taitawam käskyilläs kuin minun wihollise wat: sillä se on minun ijankaikki tawarani.

99. Minä olen oppenembi kuin ki minun opettajani: sillä sinun to tuxes owat minun ajatuxeni.

100. Enämmän minä ymmär kuin wanhemmat: sillä minä sinun käskys.

101. Minä estän jalkani ka pahoista teistä, että minä sinun pidäisin.

102. En minä poikke sinun o destas: sillä sinä opetat minua.

103. Sinun sanas owat minun leni makianunat kuin hunaja.

104. Sinun käskys tekewät m ymmärtäwäisexi; sentähden minä han kaikkia wääriä teitä.

105. Sinun sanas on minun kaini kyntilä, ja walkeus mi teilläni. San. 6: 23. 2 Pet.

106. Minä wannon, ja se wana pidän, että minä sinun hurskaudes oikeudet pitä tahdon. Neh. 10: 29.

107. Minä olen sangen kowin wattu: HErra, wirwota minua sanas perästä.

108. Olkon sinulle, HErra, liset minun suuni mieliset uhri opeta minulle sinun oikeudes.

109. Minun sieluni on alati käsisäni, ja en unohda sinun La

110. Jumalattomat wirittäwät nulle paulan; mutta en minä e käskyistäs.

111. Sinun todistuxes owat ijankaikkiset perimiseni; sillä minun sydämeni ilo.

112. Minä kallistan minun sydämeni tekemään sinun säätyis jälkeen, ...na ja ijankaikkisesti.

113. Minä wihan wiekkaita hengiä; ... rakastan sinun Lakias.

114. Sinä olet minun warjeluxeni ...kilpeni: minä toiwon sinun sanas ...lle.

115. Poiketkat minusta te pahanel...; ja minä pidän minun Jumalani ...t.

116. Tue minua sanallas, että mi...äisin; ja älä anna minun toiwo...piään tulla. Ps. 31: 2. Rom. 5: 4, 5.

117. Wahwista minua, että minä ...i tulisin; niin minä halajan ...i sinun säätyjäs.

118. Sinä tallat alas kaikki jotka ... säädyistäs horjuwat: sillä heidän ...lyxensä on sula walhe.

119. Sinä heität pois kaikki juma...mat maan pääldä niinkuin loan; ...hden minä rakastan sinun todis...as.

120. Minä pelkän sinua, niin että ...un ihoni wärisee, ja wapisen sinun ...ioitas. Ps. 2: 11. Phil. 2: 12.

121. Minä teen oikeuden ja wan...kauden: älä minua hyljä niille, ...a minulle wäkiwaldaa tekewät.

122. Wasta palwelias edestä, ja loh... händä; ettei ylpiät tekisi minulle ...walda a.

123. Minun silmäni himeldywät si...autuudes perään, ja sinun wan...kaudes sanan jälkeen.

124. Tee palwelias kanßa sinun ar...s jälkeen; ja opeta minulle sinun ...jäs.

125. Sinun palwelias minä olen, ...a minulle ymmärrystä; että minä ...isin sinun todistuxes. Ps. 18: 1. Ps. 86: 1. Ps. 116: 16.

126. Jopa aika on että HERra ... jotakin tekis; he owat sinun La...konet.

... Sentähden minä rakastan si...käskyjäs, enää kuin kuldaa, ja ...asta kuldaa.

... Sentähden minä pidän wisusti ...kia sinun käskyjäs: minä wihan kaikkia wääriä teitä. Ps. 26: 5.

129. Ihmelliset owat sinun todistuxes; sentähden minun sieluni ne pitä. Ps. 68: 36.

130. Kuin sinun sanas julistetan, niin se walistaa, ja anda yxikertaisille ymmärryxen. Ps. 19: 8, 9. 2 Tim. 3: 15.

131. Minä awan suuni, ja huokan; sillä minä halajan sinun käskyjäs.

132. Käännä sinuas minun puoleeni, ja ole minulle armollinen; niinkuin sinä olet niille tottunut tekemään, jotka sinun nimeäs rakastawat.

133. Wahwista minun käymiseni sinun sanasas, ja älä anna wäkiwallan minua wallita. Ps. 17: 5.

134. Lunasta minua ihmisten wäkiwallasta; niin minä pidän sinun käskys.

135. Walista sinun kaswos palwelias päälle, ja opeta minulle sinun säätys. 4 Mos. 6: 25. Ps. 80: 4, 8, 20.

136. Minun silmäni wettä wuotawat, niinkuin wirta; ettei sinun käskyjäs pidetä.

137. HERra, sinä olet wanhurskas, ja sinun duomios owat oikiat.

138. Sinä olet wanhurskaudes todistuxet, ja totuden wisusti käskenyt.

139. Minä olen lähes surmaxeni kiiwannut; että minun wiholliseni owat sinun sanas unhohtanet. Ps. 139: 21.

140. Sinun puhes on sangen koeteldu; ja sinun palwelias sen rakkana pitä. Ps. 12: 7. Ps. 18: 31. San. l. 30: 5.

141. Minä olen halpa ja ylönkatzottu; mutta en minä unohda sinun käskyjäs.

142. Sinun wanhurskaudes on ijankaikkinen wanhurskaus; ja sinun Lakis on totuus.

143. Ahdistus ja tuska owat minun saawuttanet; mutta minä iloitzen sinun käskyistäs.

144. Sinun todistustes wanhurskaus pysyy ijankaikkisesti: anna minulle ymmärrys, niin minä elän.

145. Minä huudan kaikesta sydämestäni, kuule HERra minua; että minä sinun säätys pidäisin.

146. Sinua minä huudan, auta minua; että minä sinun todistuxes pidäisin.

147. Warahin minä ennätän, ja

hundan: sinun sanas päälle minä toi-
won. Ps. 130: 6.

148. Warahin minä herän, tutkiste-
lemaan sinun sanojas. Ps. 5: 4.

149. Kuule minun ääneni sinun ar-
mos jälkeen: HERra, wirwota minua
sinun oikeudes jälkeen.

150. Pahanelkiset wainojat karka-
wät minun päälleni, ja owat kaukana
sinun Laistas.

151. HERra, sinä olet läsnä; ja si-
nun käskys owat sula totuus.
Ps. 19: 10. Sam. l. 8: 8.

152. Mutta minä sen aikaa tiesin,
että sinä olet todistuxes ijankaikkisesti
perustanut.

153. Katzo minun raadollisuttani,
ja pelasta minua; sillä embä minä
unohda sinun Lakias.

154. Toimita minun asiani ja päästä
minua: wirwota minua sinun sanas
kautta.

155. Autuus on kaukana jumalatto-
mista, sillä ei he tottele sinun säätyjäs.

156. HERra, sinun laupiudes on
suuri: wirwota minua sinun oikeudes
jälkeen.

157. Minun wainojaani ja wihol-
listani on monda; mutta en minä poik-
ke sinun todistuxistas.

158. Minä näen ylönkatzojat, ja sii-
hen suutun, ettei he sinun sanaas pidä.

159. Katzo, minä rakastan sinun käs-
kyjäs; HERra, wirwota minua sinun
armos jälkeen.

160. Sinun sanas on alusta totuus
ollut: kaikki sinun wanhurskaudes oikeu-
det pysywät ijankaikkisesti. Joh. 17: 17.

161. Päämiehet wainowat minua
ilman syytä; mutta minun sydämeni
pelkä sinun sanojas.

162. Minä iloitzen sinun puhestas,
niinkuin se joka suuren saalin löytä-
nyt on.

163. Walhetta minä wihan ja kau-
histun; mutta sinun Lakias minä ra-
kastan.

164. Seitzemästi päiwäsä minä kii-
tän sinua, sinun wanhurskaudes oikeu-
den tähden.

165. Suuri rauha on niillä, jotka
sinun Lakias rakastawat; ja ei he itziän-
sä loukka. Ps. 37: 11, 31.

166. HERra, minä odotan sinun
autuuttas, ja teen sinun käskys.

167. Minun sieluni pitä sinun to-
distuxes, ja minä rakastan niitä s[illegible]
gen suuresti.

168. Minä pidän sinun käskys ja
todistuxes: sillä kaikki minun tie[illegible]
wat edesäs.

169. HERra, anna minun h[illegible]
ni tulla sinun etees: anna minulle
märrystä sinun sanas jälkeen.

170. Anna minun rukouxeni [illegible]
sinun etees: pelasta minua sinun [illegible]
jälkeen.

171. Minun huuleni kiittäwät, [illegible]
kas minulle opetat sinun säätys.

172. Minun kieleni puhuu si[illegible]
nastas; sillä kaikki sinun käskys [illegible]
wanhurskat.

173. Olkon sinun kätes minulle
wullinen; sillä minä olen walinnut
nun käskys.

174. HERra, minä ikäwöitzen [illegible]
autuuttas, ja halajan sinun La[illegible]

175. Anna minun sieluni elää, [illegible]
hän sinua kiittäis; ja sinun o[illegible]
auttakon minua!

176. Minä olen exywä niin[illegible]
kadotettu lammas, etzi sinun pa[illegible]
liaas; sillä en minä unohda [illegible]
käskyjäs. Ps. 23: 1. Es. 53: [illegible]
Luc. 15: 4. Joh. 10: 27.

120. Psalmi.

Wääriä kieliä wastan.

1. Weisu korkeimmasa Chuoris[illegible]
Minä huudan HERraa minun [illegible]
kisani, ja hän kuulee minun [illegible]
kouxeni.

2. HERra, pelasta minun sieluni [illegible]
hetteleiwista suista, ja wääristä kiel[illegible]
1 Sam. 24: 10. Luku 26: 19.

3. Mitä wäärä kieli taitaa s[illegible]
tehdä? ja mitä se taitaa toimitta[illegible]
Jac. 3: 5, 6.

4. Se on niinkuin wäkewän [illegible]
wät nuolet; niinkuin tuli katai[illegible]
Ps. 11: 2. Ps. 57: 5. Ps. [illegible]

5. Woi minua, että minä olen [illegible]
kalainen Mesechin seasa! minun [illegible]
asua Kedarin majain seasa.

6. Se tulee minun sielulle [illegible]
wäri, asua niitten tykönä, jotka [illegible]
haa wihawat.

Minä pidän rauhan, mutta kuin [illegible]ä puhun, niin he sodan nostawat.

121. Psalmi.

Jumalan walwowa warjelus.

Weisu korkeimmasa Chuorisa.
[illegible]inä nostan silmäni mäkiin päin; [illegible] joista minulle apu tulee. Ps. 3: 5.
Minun apuni tulee HErralda; [illegible] taiwan ja maan tehnyt on.
2 Aika K. 20: 12. Ps. 124: 8.
[illegible]i hän salli sinun jalkas horjua; [illegible] torku joka sinulle kätke.
Ps. 127: 1.
Katzo, joka Israelia warjelee, ei [illegible]u eli maka.
HErra kätkeköön sinua: HErra [illegible] sinun warjos, sinun oikialla kä[illegible]:
Ps. 91: 4, rc.
[illegible] Aurinko sinua polttaisi päi[illegible], eikä Kuu yöllä.
HErra kätkeköön sinun kaikesta [illegible], hän kätkeköön sinun sielus!
HErra kätkeköön sinun uloskäy[illegible] ja sisälleskäymises, hamasta nyt [illegible]kaikkiseen!

122. Psalmi.

[illegible] toiwotus Jumalan Seurakunnalle.

Dawidin weisu korkeimmasa Chuo[illegible]

[illegible]nä iloitzen niistä kuin minulle sa[illegible] notut owat; että me menemme [illegible]ran huoneseen; 2 Sam. 6: 14.
[illegible] K. 18 Luku, 15 Luku, 16 Luku.
Ja että meidän jalkamme pitä [illegible], sinun porteisas Jerusalem.
Ps. 42: 3. Ps. 84: 3.
Jerusalem on rakettu Kaupun[illegible] [illegible] on tuleminen kokoon;
2 Aika K. 6: 6.
[illegible] sukukunnat astuisit sinne y[illegible] HErran sukukunnat, Israelille to[illegible]; kiittämään HErran nimeä.
2 Aika K. 31: 4. Luku 35: 3.
[illegible] siellä owat istuimet raketut [illegible] Dawidin huonen istuimet.
[illegible] K. 17: 7, rc. Luku 19: 8.
[illegible] Jerusalemille rau[illegible] he menestykön jotka sinua ra[illegible]!
[illegible] olkon sinun muureis si[illegible], ja onni sinun huoneisas!
8. Minun weljeini ja ystäwäini täh[illegible] den, minä toiwotan nyt sinulle rauhan.
9. HErran meidän Jumalamme huonen tähden, etzin minä sinun pa[illegible] rastas.

123. Psalmi.

Suojeluresta ylönkatzetta wastan.

1. Weisu korkeimmasa Chuorisa.
Minä nostan silmäni sinun tygös, joka asut taiwaisa. Ps. 3: 5.
2. Katzo, niinkuin palweliain silmät katzowat heidän isändäinsä käsiin: niinkuin piikain silmät katzowat heidän emändänsä käsiin: niin meidängin silmämme katzowat HErraa meidän Jumalatamme, sihenasti että hän meitä armahtaa.
3. Ole meille armollinen HErra, ole meille armollinen; sillä me olemma sangen täytetyt ylönkatzesta.
4. Sangen täynä on meidän sielumme rikasten pilkkaa, ja ylpeitten ylönkatzetta. Job. 12: 4, 5.

124. Psalmi.

Kiitos awun edestä wihollisia wastan.

1. Dawidin weisu korkeimmasa Chuorisa.
Ellei HErra olisi meidän kanssamme; niin sanokan Israel:
Rom. 8: 31.
2. Ellei HErra olisi meidän kanssamme, koska ihmiset karkaiwat meitä wastan;
3. Niin he nielisit meidän eläwäldä; koska heidän wihansa julmistui meidän päällemme.
4. Niin wesi meitä upotais; koskét käwisit meidän sieluimme ylitze.
5. Niin ylpiät weden aallot käwisit meidän sielumme ylitze.
6. Kiitetty olkon HErra, joka ei meitä anna raateluxexi heidän hampaillensa.
7. Meidän sielumme pääsi niinkuin lindu lindumiehen paulasta. Paula on särjetty, ja me olemma päästetyt.
Saan. l. 6: 5.
8. Meidän apumme on HErran nimesä, joka taiwan ja maan tehnyt on.
Ps. 121: 2.

125. Psalmi.

Oikian toiwon ja jumalattomuden palkka.

1. Weisu korkeimmasa Chuorisa.

Jotka HERran päälle uskaldawat, ei he lange, waan pysywät ijankaikkisesti niinkuin Zionin wuori.
Matth. 7: 24 Luku 16: 18.

2. Jerusalemin ymbäri owat wuoret; ja HERra on Kansansa ymbärillä, hamasta nyt ja ijankaikkiseen.

3. Sillä Jumalattomain waldikka ei pidä pysymän wanhurskasten joukon päällä; ettei wanhurskat ojennaisi käsiänsä wääryteen. Es. 14: 5.

4. HERra, tee hywästi hywille, ja hurskaille sydämille.

5. Mutta jotka poikkewat wääriin teihinsä; niitä HERra ajaa pois pahantekiäin kanßa; mutta rauha olkon Israelille! Ps. 128: 6. Gal. 6: 16.

126. Psalmi.

Murhen päälle seurawainen ilo.

1. Weisu korkeimmasa Chuorisa.

Koska HERra päästää Zionin fangit; niin me olemma niinkuin unda näkewäiset.

2. Silloin meidän suumme naurulla täytetän, ja meidän kielemme on täynnä riemua: silloin sanotan pakanoisa: HERra on suuria heidän kohtaansa tehnyt. 5 Mos. 4: 34. Job. 8: 21.

3. HERra on suuria tehnyt meidän kohtaamme: siitä me olemma iloiset.
Neh. 1: 5. Luku 2: 1.

4. HERra, käännä meidän fangiuxemme, niinkuin wirrat etelässä.
2 Mos. 14: 1, rc. Jos. 3: 1, rc. Es. 43: 14, 16. Luku 51: 9, 10, 11.

5. Jotka kyyneleillä kylwäwät, ne ilolla niittäwät.

6. He menewät matkaan ja itkewät, ja wiewät ulos kallin siemenen; ja tulewat riemulla, ja tuowat heidän lyhtensä. Es. 35: 10.

127. Psalmi.

Kaikki työnteendö on turha, ilman Jumalan siunausta.

1. Salomon weisu korkeimmasa Chuorisa.

Jos ei HERra huonetta rake… niin he hukkaan työtä teke… jotka sitä rakendawat: jos ei H… Kaupungita warjele, niin wartiat … kaan walwowat. Ps. …

2. Se on turha, että te wa… nousetta ja hiljain maata menettä, syötte leipänne surulla; sillä hän … ystäwillensä heidän maatesansa.
Job. 20: 18. Ps. 61: 6.

3. Katso, lapset owat HE… lahja, ja kohdun hedelmä on a…
1 Mos. 30: 1, 2. Ps. 113: 9.

4. Kuin nuolet wäkewän kä… niin owat nuorukaiset.

5. Autuas on se, jonga wii… niitä täynänsä: ei ne häwäistä, … heillä wihollistensa kanßa portisa … mistä on.

128. Psalmi.

Onni hurskasa awiosa.

1. Weisu korkeimmasa Chuori…

Autuas on jokainen kuin HE… pelkä, ja hänen teillänsä wa…
Ps. 112: 1. Ps. 119: 1, 2, 3.

2. Sillä sinä elätät sinus … töistä: autuas sinä olet, ja sinulle … hywästi. 1 Mos. 3: 19.

3. Sinun emändäs on niinkuin … delmällinen wiinapuu, sinun … loukkaita ymbäri: sinun lapses … kuin öljypuun wesat, sinun pöytäs … bärillä. Ps. 127: 3. Gen. 1. 5: … Luku 18: 22. Hes. 19: 10.

4. Katzos, näin se mies siun… joka HERraa pelkä.

5. HERra siunaa sinua Zio… ettäs näet Jerusalemin onnen kai… sinun elinaikanas. Ps. 134…

6. Ja saat nähdä sinun lastes … set: rauha olkon Israelille!
Job. 42: 16. Ps. 125: 5. Gal. 6: 1…

129. Psalmi.

Israelin woitto, rukous wihollisia wa…

1. Weisu korkeimmasa Chuorisa.

He owat usein minua ahdistanet … masta minun nuorudestani, … kan nyt Israel.

2. H owat usein minua ahdis… hamasta minun nuorudestani; … ei he minua woittanet.

…Kyndäjät owat minun selkäni
… kyndänet, ja wakonsa pitkäxi
…t. Es. 51: 23.
… HErra joka wanhurskas on, on
…lattomain köydet katkoinnut.
… Tulkon häpiään ja käändykön ta=
…in, kaikki jotka Zionita wihawat.
… Olkon niinkuin ruoho kattoin
…ä, joka ennen kuiwettuu kuin se
…än ylös: 2 Kun. K. 19: 26.
Job. 8: 12. Es. 37: 27.
… Joista niittäjä ei kättänsä täytä;
…htensitoja syliänsä.
… Eikä yrikän ohitzekäyppä sano: ol=
… HErran siunaus teidän päällen=
… siunamme teitä HErran ni=
Ruth. 2: 4.

130. Psalmi.

6. Katumus=Psalmi.

… Weisu korkeimmasa Chuorisa.
…ydesä minä huudan sinua, HEr=
… Ps. 69: 2. Ps. 88: 7.
… HErra, kuule minun äänen:
…nottakan sinun korwas minun
…leni äänestä.
… Jos sinä HErra soimat syn=
… HErra kuka siis pysyy?
Job. 9: 2, 3. Ps. 143: 2.
… Sillä sinun tykönäs on anderi=
…mus; että sinua peljätäisin.
… Minä odotan HErraa: minun
… odotta, ja minä toiwon hänen
…sa päälle.
… Minun sieluni wartioitzee HEr=
… huomen wartiasta toiseen huomen
…aan asti. Ps. 119: 147, 148.
… Israel toiwokan HErran pääl=
…llä HErralla on armo, ja run=
…astus hänellä. 2 Sam. 24: 14.
… Ja hän lunastaa Israelin kai=
… synneistänsä. Matth. 1: 21.

131. Psalmi.

Kuwaus oikiasta nöyrydestä.

…awidin weisu korkeimmasa Chuo
…

…rra, ei minun sydämeni ole pai=
…unut, eikä minun silmäni ole yl=
… engä minä waella suurisa asioi=
… jotka minulle työlät owat.
… K. 32: 25. Ps. 101: 5. Sam. l. 16: 5.

2. Koska en minä minun sieluani
asettanut ja waikittanut: niin minun
sieluni tuli wieroitetuxi, niinkuin lapsi
äitistänsä wieroitetan.
3. Israel toiwokan HErran päälle,
hamasta nyt ja ijankaikkiseen.
Wal. w. 3: 26.

132. Psalmi.

Jumalan asumasta ja hallitus Zionisa.

1. Weisu korkeimmasa Chuorisa.
Muista HErra Dawidita, ja kaik=
kia hänen waiwojansa. Ps. 56: 9.
2. Joka HErralle wannoi, ja lu=
pais lupauxen Jacobin wäkewälle:
3. En minä mene minun huoneni
majaan; engä wuotesceni pane maata.
4. En minä anna silmäini unda
saada; engä silmälautaini torkkua:
2 Sam. 7: 2, ꝛc. 1 Aika K. 17: 1, ꝛc.
5. Siihenasti kuin minä löydän sian
HErralle, Jacobin wäkewän asumisexi.
Ap. T. 7: 46.
6. Katzo, me kuulimma hänestä
Ephratasa: me olemma sen löynnet
metzän kedoilla.
7. Me tahdomma hänen asuinsioin=
sa mennä, ja kumarta hänen jalkainsa
astinlaudan edesä. 1 Aika K. 28: 2.
Ps. 122: 1.
8. Nouse HErra sinun lepoos, sinä
ja sinun wäkewydes Arkki.
4 Mos. 10: 35, 36. 2 Aika K. 6: 41.
9. Anna sinun Pappis pukea hei=
tänsä wanhurskaudella; ja sinun pyhäs
riemuitkan.
10. Älä käännä pois sinun woidel=
tus kaswoja, sinun palweliasi Dawidin
tähden. Ps. 18: 51.
11. HErra on wannonut Dawi=
dille totisen walan, ja ei hän siitä wil=
pistele: sinun ruumis hedelmästä minä
istutan sinun istuimelles. 2 Sam. 7: 12.
1 Aika K. 17: 11. Ps. 89: 4, 20. Ap. T. 2: 30.
12. Jos sinun lapses minun liitto=
ni pitäwät, ja minun todistuxeni, jotka
minä heille opetan; niin heidän lapsen=
sa myös pitä sinun istuimellas istuman
ijankaikkisesti.
13. Sillä HErra on Zionin wa=
linnut; ja tahtoo sitä asuinsiaxensa.
14. Tämä on minun leponi ijan=
kaikkisesti: täsä minä tahdon asua;
sillä se minulle kelpa.

15. Minä hywästi siunan hänen elatuxensa; ja hänen köyhillensä kyllä annan leipää.

16. Hänen Pappinsa minä puetan autuudella; ja hänen pyhänsä pitä ilolla riemuitzeman. Es. 61: 6, 10.

17. Siellä minä annan puhjeta Dawidin sarwen: minä walmistan kyntilän woideltulleni. 1 Kun. K. 11: 36. Luc. 1: 69. Luku 2: 32.

18. Hänen wihollisensa minä häpiällä puetan; mutta hänen päällänsä pitä hänen kruununsa kukoistaman. Hes. 21: 27.

133. Psalmi.

Weljein sopiwaisuus.

1. Dawidin weisu korkeimmasa Chuorisa.

Katzos, kuinga hywä ja kuinga suloinen se on, että weljexet sowinnosa keskenänsä asuwat. San. l. 6: 16, rc.

2. Niinkuin se kallis woide, joka Aaronin päästä wuotaa koko hänen partaansa, joka wuotaa hänen waatetensa liepeseen: 2 Mos. 29: 7.

3. Niinkuin Hermonin kaste joka tulee alas Zionin wuorelle: Sillä siellä lupaa HERra siunauxen, ja elämän alati ja ijankaikkisesti.

134. Psalmi.

Jumalan palwelain uskollinen wiran toimitus.

1. Weisu korkeimmasa Chuorisa.

Katzo, kiittäkät HERRAA kaikki HERran palweliat, jotka yöllä seisotta HERran huonesa. 2 Mos. 27: 21. 3 Mos. 8: 35. 1 Aika K. 9: 33. Ps. 135: 1, 2.

2. Nostakat kätenne Pyhää päin; ja kiittäkät HERraa. 1 Tim. 2: 8.

3. HERra siunatkon sinua Zionista; joka taiwan ja maan tehnyt on. 4 Mos. 6: 23. Ps. 128: 5.

135. Psalmi.

Jumalan woiman ylistys. Epäjumalain pilkka.

Halleluja.

Ylistäkät HERran nimeä: kiittäkät HERran palweliat. Ps. 134: 1.

2. Te kuin seisotta HERran [...]nesa, meidän Jumalamme esi[...]

3. Kiittäkät HERraa, sillä H[...]ra on hywä; ja weisatkat kiitosta [...]nen nimellensä; sillä se on suloin[...]

4. Sillä HERra on itzellensä [...]linnut Jacobin, Israelin hänen o[...]xensa. 2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 7:[...]

5. Minä tiedän että HERra [...]suuri, ja meidän Jumalamme ka[...]jumalitten ylitze. Ps. 97: 9. Ps. 1[...]

6. Kaikki mitä HERra tahtoo, [...]hän teke, taiwaasa ja maasa, [...]ja kaikesa syjwydesä. Ps. [...]

7. Joka pilwet nostaa maan [...]joka pitkäisen leimauxesta saten [...]ja tuulen tuo ulos tawaroistansa. Jer. 10: 13. Luku 51: 16.

8. Joka esikoiset Egyptisä löi, [...]ihmisistä että karjasta. 2 Mos. 12: 29, 30. Ps. 78: 51.

9. Ja annoi merkkinsä ja i[...]tulla Egyptin keskelle, Phara[...]kaikille hänen palwelioillensa. 2 Mos. 7: 1, rc.

10. Joka monet pakanat löi; ja [...]poi wäkewät Kuningat: Jos. 12:[...]

11. Sihonin Amorealaisten Ku[...]gan, ja Ogin Basanin Kuninga[...]kaikki Canaan waldakunnat. 4 Mos. 21: 1, rc.

12. Ja annoi heidän maansa [...]misexi, Israelille hänen Kansallens[...]rimisexi. Ps. 136: 21.

13. HERra, sinun nimes pysy[...]kaikkisesti: HERra, sinun muistos [...]suwusta sukuhun.

14. Sillä HERra duomitzee [...]sansa; ja on palwelioillensa armol[...] 5 Mos. 32: 36.

15. Pakanain epäjumalat owat [...]pia ja kulda; ihmisten käsillä teh[...] Ps. 115: 4.

16. Heillä on suu, ja ei puhu: h[...]owat silmät, ja ei näe.

17. Heillä owat korwat, ja ei [...]le: eikä ole hengeä heidän suusansa.

18. Jotka niitä tekewät, he [...]niitten kaltaiset; ja kaikki jotka [...]uskaldawat.

19. Te Israelin huonesta kiit[...]HERraa, te Aaronin huonesta kiit[...]kät HERraa. Ps. 118: 2, 3, 4.

..Te Leiwin huonesta kiittäkät
..raa: te kuin HERraa pelkätte,
..ät HERraa.

..1. Kiitetty olkon HERra Zionista,
..Jerusalemissa asuu. Halleluja!
Es. 31: 9.

136. Psalmi.

..itus HERran kiitoreen Hänen ar-
mo-tekoinsa edestä.

Kiittäkät HERraa, sillä hän on
hywä; sillä hänen laupiu-
..pysyy ijankaikkisesti.
..K. 16: 34. Ps. 106: 1. Ps. 107: 1.
Ps. 118: 1.

..iittäkät kaikkein jumalitten Ju-
..; sillä hänen laupiudensa pysyy
..kkisesti. 5 Mos. 10: 17.
1 Cor. 8: 5, 6.

..Kiittäkät kaikkein herrain HER-
..sillä hänen laupiudensa pysyy ijan-
..sesti. 1 Tim. 6: 15.

..Joka yxinänsä suuret ihmet teke;
..hänen laupiudensa pysyy ijan-
..isesti. Ps. 77: 15.

..Joka taiwat toimellisesti on teh-
..sillä hänen laupiudensa pysyy
..kkisesti.

..Joka maan on lewittänyt weden
..; sillä hänen laupiudensa pysyy
..ikkisesti. 1 Mos. 1: 9, 20.
..104: 5. Jer. 10: 12. Luku 51: 15.

..Joka suuret walkeudet on teh-
..sillä hänen laupiudensa pysyy
..aikkisesti: 1 Mos. 1: 14.

..Auringon päiwää hallitzemaan;
..hänen laupiudensa pysyy ijan-
..isesti:

..Kuun ja tähdet yötä hallitze-
..; sillä hänen laupiudensa pysyy
..aikkisesti.

..Joka Egyptin esikoiset löi; sillä
..laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.
2 Mos. 12: 29, 30.

..Ja wei Israelin ulos heidän
..nsä; sillä hänen laupiudensa
..ijankaikkisesti: 2 Mos. 12: 37.

..Wäkewällä kädellä, ja ojetulla
..rella; sillä hänen laupiudensa
..ijankaikkisesti. 5 Mos. 4: 34.

..Joka punaisen meren jakoi kah-
..hänen laupiudensa pysyy ijan-
..isesti. 2 Mos. 14: 21, 22.

14. Ja annoi Israelin käydä sen
keskeldä; sillä hänen laupiudensa pysyy
ijankaikkisesti.

15. Joka Pharaon sotawäkinensä
punaiseen mereen upotti; sillä hänen
laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.
2 Mos. 14: 27.

16. Joka johdatti Kansansa korwen
läpitze; sillä hänen laupiudensa pysyy
ijankaikkisesti.

17. Joka suuret Kuningat löi; sillä
hänen laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.

18. Ja tappoi wäkewät Kuningat;
sillä hänen laupiudensa pysyy ijankaik-
kisesti:

19. Sihonin Amorealaisten Kunin-
gan; sillä hänen laupiudensa pysyy ijan-
kaikkisesti: 4 Mos. 21: 21. 5 Mos. 2: 32, 33.

20. Ja Ogin Basanin Kuningan;
sillä hänen laupiudensa pysyy ijan-
kaikkisesti. 5 Mos. 3: 1, rc.

21. Ja annoi heidän maansa peri-
misexi; sillä hänen laupiudensa pysyy
ijankaikkisesti: Jos. 12: 7. P. 135: 12.

22. Perimisexi palweliallensa Israe-
lille; sillä hänen laupiudensa pysyy
ijankaikkisesti.

23. Hän muisti meitä, koska me
olimma painetut alas; sillä hänen
laupiudensa pysyy ijankaikkisesti.

24. Ja lunasti meitä wihollisistam-
me; sillä hänen laupiudensa pysyy
ijankaikkisesti.

25. Joka anda kaikelle lihalle ruan;
sillä hänen laupiudensa pysyy ijankaik-
kisesti. Ps. 104: 14, 27. Ps. 145: 15.

26. Kiittäkät taiwan Jumalata;
sillä hänen laupiudensa pysyy ijan-
kaikkisesti.

137. Psalmi.

Fangittuin itku Babelissa.

Babelin wirtain tykönä me istuim-
me ja itkimme, koska me Zionin
muistimme.

2. Meidän kandelemme me ripus-
timme pajuihin, jotka siellä olit.

3. Sillä he käskit meidän weisata,
jotka meitä fangina pidit, ja iloita
meidän itkusamme: Weisatkat meille
Zionin wirsiä.

4. Kuinga me weisaisimme HErran weisun wieralla maalla?

5. Jos minä unhodan sinua Jerusalem; niin olkon minun oikia käteni unohdettu.

6. Tarttukon minun kieleni suuni lakeen, ellen minä sinua muista; ellen minä tee Jerusalemita minun ylimmäisexi iloxeni.

7. HErra, muista Edomin lapsia Jerusalemin päiwänä, jotka sanowat: repikät maahan, repikät maahan, hamaan hänen perustuxeensa asti.
Jer. 49: 12. Wal. w. 4: 21, 22. Hes. 25: 12. Luku 35: 2. Obad. v. 11, 12.

8. Sinä häwitetty tytär Babel: autuas on se joka sinulle kostaa, niinkuin sinä meille tehnyt olet.
Jer. 50: 29. Ilm. K. 18: 16.

9. Autuas on se joka sinun piskuiset lapses otta, ja paiskaa kiwiin.
Es. 13: 16.

138. Psalmi.

Kiitos Jumalan sanan ja armon edestä.

1. Dawidin.

Minä kiitän sinua kaikesta sydämestäni: jumalitten edesä minä sinulle kiitosta weisan.

2. Minä tahdon kumarten rukoilla sinun pyhän Templis puoleen, ja kiittä sinun nimeäs, sinun armos ja totudes tähden; sillä sinä teit nimes ja sanas suurexi kaikkein ylitze. Ps. 5: 8.

3. Koska minä sinua auxeni huudan, niin sinä kuulet minua; ja annat minun sielullени suuren wäkewyden.
Ps. 86: 16.

4. HErra, sinua kiittäwät kaikki Kuningat maan päällä; että he kuulewat sinun suus sanoja. Ps. 47: 10. Ps. 68: 30. Ps. 102: 16, 23.

5. Ja weisawat HErran teillä, että HErran kunnia on suuri.
Ps. 147: 5.

6. Sillä HErra on korkia, ja katzelee nöyriä; ja ylpiät tunde kaukaa.
Ps. 113: 5, 6. Luc. 1: 48, 52. Luku 14: 11.

7. Jos minä waellaisin ahdistuxen keskellä, niin sinä wirwotat minua, ja lähetät kätes minun wihollisteni wihan päälle: sinun oikia kätes warjelee minua. Ps. 7: 7.

8. HErra teke sihen lopun mi tähteni: HErra, sinun laupiude ijankaikkinen, älä sinun käsialaas h
Ps. 57: 3.

139. Psalmi.

Jumalan edeskatzomus, woima, läs oleminen.

1. Dawidin Psalmi, edelläweis

HErra, sinä tutkit minua, ja net minun. Ps. 17: 3.

2. Joko minä istun eli nousen, sinä sen tiedät: sinä ymmärrät pa minun ajatuxeni.

3. Joko minä käyn eli makan, sinä olet minun ymbärilläni, ja kaikki minun tieni. Job. 31: 4. Job. 21: 17. Hebr. 4: 13.

4. Sillä katzo, ei ole sanaaka nun kieleni päällä, joita et sinä ra kaikkia tiedä. Job. 42: 2.

5. Sinä olet tehnyt minun mäiseni ja ensimäiseni; ja pidät kätes minun päälläni.

6. Senkaltainen tieto on m ylön ihmellinen, ja ylön korkia, minä woi sitä käsittä.
Ps. 147: 5. Es. 40: 28.

7. Kuhunga minä menen sinun gestäs? ja kuhunga minä sinun ka edestä pakenen?

8. Jos minä astuisin ylös t seen, niin sinä siellä olet: jos wuoteeni helwetisä rakennaisin, sinä myös siellä olet.
Job. 22: 12. Luku 26: 6. Am. 9: 2

9. Jos minä ottaisin aamun siiwet, ja asuisin meren ärisä:

10. Niin sinun kätes sielläkin m johdatais, ja sinun oikia kätes p minun.

11. Jos minä sanoisin: pimeys tengin peittä minun: niin on yö walkeus minun ymbärilläni.

12. Sillä ei pimeys sinua e pimitä, ja yö walistaa niinkuin wä: pimeys on niinkuin walkeus.
Jac. 1: 17.

13. Sinun hallusas owat m munaskuuni: sinä peitit minun ä kohdusa.

14. Minä kiitän sinua sen e että minä niin aiwan ihmellisesti

...: ihmelliset owat sinun tekos, ...n minun sieluni kyllä tietä.
Job. 10: 8, ic.
15. Ei minun luuni ollet sinulda ...t, koska minä siinä salaisesa teh... ...lin; koska minä maan sisällä niin ...asti koottu olin.
16. Sinun silmäs näit minun, koska minä wielä walmistettu ollut, ja ... päiwät sinun kirjaas olit kir...t, jotka wielä oleman piti, joista ... silloin wielä tullut ollut.
Job. 14: 5. Ps. 37: 18.
17. Mutta kuinga kallit owat mi... edesäni, Jumala, sinun ajatuxes? ... suuri on heidän lukunsa?
18. Jos minä heitä lukisin, niin ...t usiammat kuin sanda: koska ...rän, olen minä wielä tykönäs.
19. Jumala, joskas tappaisit juma...; ja werikoirat minusta poik...
20. Sillä he puhuwat sinusta hä...esti; ja sinun wihollises turhaan ...at (sinun nimes).
21. HERra, minä tosin wihan niitä, sinua wihawat; ja minä närkäs...istä, jotka karkawat sinua wastan.
Ps. 119: 136, 139.
22. Täydestä todesta minä heitä ...; sentähden owat he minulle wi...t.
Ilm. K. 3: 16.
23. Tutki minua Jumala, ja koet... minun sydämeni: kiusa minua, ymmärrä kuinga minä ajattelen.
Ps. 26: 2. Ps. 86: 12.
24. Ja katzos, jos minä pahalla lienen; niin saata minua ijan...isesse tielle.

140. Psalmi.

...lattuja ja julkisia wihollisia wastan.

1. Dawidin Psalmi, edelläweisajalle.
2. HERra, pelasta minua pahoista ihmisistä: warjele minua wää...miehistä.
3. Jotka pahaa ajattelewat sydämi...; ja jokapäiwä sotaan hangitze...
4. He hiowat kieldänsä niinkuin kär... kyykärmen myrkky on heidän huul... alla, Sela! Ps. 55: 22.
Ps. 57: 5. Ps. 64: 4. Rom. 3: 13.
5. Warjele minua, HERra, jumalattomain käsistä, warjele minua wääristä ihmisistä; jotka ajattelewat minun käymiseni kukistaa.
6. Ylpiät asettawat paulat ja nuorat minun eteeni, ja wenyttäwät werkot tien wiereen: minun eteeni panewat he paulan, Sela! Jer. 18: 22.
7. Mutta minä sanoin HERralle: sinä olet minun Jumalani: HERra, kuule minun rukouxeni ääni.
8. HERra, HERra minun wäkewä apuni: sinä warjelet minun pääni sodan aikana.
9. HERra, älä salli jumalattomalle hänen himoansa, älä wahwista hänen pahaa tahtoansa, ettei hän ylpennyisi, Sela!
10. Heidän sappensa jotka minua piirittäwät, ja heidän huuldensa waiwa, langetkon heidän päällensä.
Ps. 7: 17.
11. Tuliset hiilet pitä heidän päällensä putoman: hän anda heidän langeta tuleen, ja sywään kuoppaan, ettei heidän pidä nouseman ylös. Ps. 11: 6.
12. Kielilakkarin ei pidä menestymän maan päällä: häijy wäärä ihminen karkotetan ja kukistetan.
13. Sillä minä tiedän, että HERra raadollisen asian, ja köyhän oikeuden toimitta.
14. Tosin wanhurskat kiittäwät sinun nimeäs, ja wagat asuwat sinun kaswois edesä.

141. Psalmi.

Rukous pyhästä elämästä ja suojeluxesta.

1. Dawidin Psalmi.
HERra, minä auxeni huudan sinua, riennä sinuas minun puoleeni: ota korwiis minun ääneni, koska minä sinua huudan.
2. Kelwatkon minun rukouxeni sinun edesäs niinkuin sawuuhri; minun kätteni ylönnys niinkuin ehtouhri.
2 Mos. 29 Luku. 30 Luku. Ps. 20: 4. 1 Tim. 2: 8. Ilm. K. 5: 8. Luku 8: 3.
3. HERra, warjele minun suuni; ja warjele minun huuleni.
4. Älä kallista minun sydändäni mihingän pahuteen, pitämään jumala=

toinda menoa pahointekiäin kanßa, etten minä söisi niistä jotka heille kelpawat. Ps. 19: 14. Ps. 28: 3.

5. Wanhurskas lyökän minua ystäwällisesti, ja nuhdelkan minua, se olkon niinkuin öljy minun pääni päällä: sillä minä wielä rukoilen heidän pahuttansa wastan.

6. Heidän opettajansa syöstäkön kiween; niin sitte kuullan minun opetuxeni suloisexi.

7. Meidän luumme owat hajoitetut haudan reunalla, niinkuin joku maan repis ja kaiwais.

8. Sillä sinua, HERra, HERra, minun silmäni katzowat: minä uskallan sinuun, älä minun sieluani hyljä. Ps 25: 15.

9. Warjele minua siitä paulasta, jonga he asetit eteeni, ja pahointekiäin ansasta.

10. Jumalattomat langewat toinen toisensa kanßa omiin werkkoihinsa: siihenasti kuin minä pääsen ohitzen. Ps. 7: 15, 17.

142. Psalmi.

Walitus ahdistuxen alla; uskallus Jumalan apuun.

1. Dawidin oppi, rukoilda, koska hän luolasa oli. 1 Sam. 22: 1. Luku 24: 4. Ps. 57: 1.

2. Minä huudan HERran tygö minun äänelläni; ja rukoilen HERraa minun äänelläni.

3. Minä wuodatan minun ajatuxeni hänen edesänsä; ja osotan hänelle minun hätäni. Ps. 62: 9.

4. Koska minun hengeni on ahdistuxesa, niin sinä tiedät minun käymiseni: tiellä jota minä waellan, asettawat he paulat minun eteeni. Ps. 77: 4. Ps. 140: 6. Ps 141: 9.

5. Katzele oikialle puolelle, ja näe, siellä ei yxikän tahdo minua tuta: en minä taida paeta, ei tottele kengän minun sieluani.

6. HERra, sinua minä huudan, ja sanon: sinä olet minun toiwoni, ja minun osani, eläwitten maalla. Ps. 73: 26. Ps. 116: 9.

7. Ota waari minun rukouxestani, sillä minua waiwatan sangen: pelasta minua wainollisistani; sill. he m minua wäkewämmät.

8. Wie minun sieluni sange ulos, kiittämään sinun nimeäs: hurskat kokoondut minun tygöni, kas minulle hywästi teet.

143. Psalmi.

7. Katumus-Psalmi.

1. Dawidin Psalmi.

HERra, kuule minun rukouxe minun anomiseni korwiis, totudes tähden; kuule minua wanhurskaudes tähden.

2. Ja älä käy duomiolle pal kanßa; sillä ei yxikän eläwä ole sinun edesäs. 2 Mos. 34: 7. Job. 9: 2, 3. Ps. 130: 3. Rom. 3:

3. Sillä wihollinen wainoo sieluani, ja lyö minun elämäni maahan asti: hän panee minu meyteen, niinkuin kuollet maailma 2 Sam. 17: 1.

4. Minun hengeni on min distettu: minun sydämeni on m kulutettu.

5. Minä muistelen endisiä minä ajattelen kaikkia sinun t ja tutkistelen sinun kättes töitä. Ps. 77: 6, 12.

6. Minä lewitän käteni sinun lees: minun sieluni janoo sinua, kuin karkia maa, Sela! Ps. 42: 3. Ps. 63: 2.

7. HERra, kuule minua no minun hengeni katoo: älä kaj minulda kätke; etten minä niitte taisexi tulisi, jotka hautaan me Ps. 28: 1. Ps. 88: 5.

8. Suo minua warhain kuulla armojas; sillä sinuun minä t ilmoita minulle tie, jota minä sillä minä ylönnän sieluni sinun t Ps. 25: 1.

9. Pelasta minua, HERra, m wihollisistani; sinun tygös minä kenen.

10. Opeta minua tekemään suosios jälkeen; sillä sinä olet m Jumalani: sinun hywä henges w minun tasaista tietä. Ps. 25: 4, 5. Ps. 27: 11. Ps. 86: 11.

11. HE

11. HErra, wirwota minua sinun
nes tähden: wie minun sieluni hä-
stä ulos sinun wanhurskaudes tähden.
12. Ja teloita minun wihollliseni si-
n laupiudes tähden: ja kadota kaikki
ka minun sieluani ahdistawat; sillä
nä olen palwelias. Ps. 86: 16.
Ps. 116: 16. Ps. 136: 17, 18.

144. Psalmi.

Woitto=weisu. Oikia, wäärä autuus.

1. Dawidin Psalmi.
ietty olkon HErra minun turwa-
ni, joka minun käteni opetta soti-
, ja minun sormeni tappelemaan.
2 Sam. 22: 35. Ps. 18: 35, 40.
. Minun laupiudeni ja minun lin-
, minun warjeluxeni ja minun wa-
jani: minun kilpeni, johon minä
, joka minun Kansani minun
waati. Ps. 18: 2, 3.
. HErra, mikä ihminen on, ettäs
korjat? eli ihmisen poika, ettäs
otat waarin?
Job. 7: 17. Ps. 8: 5. Hebr. 2: 6.
. On sittekin ihminen tyhjän wer-
änen aikansa katoo niinkuin warjo.
: 9. Luku 14: 2. Ps. 39: 12. Ps. 62: 10.
Ps. 102: 12.
. HErra, kallista sinun taiwas, ja
alas: rupe wuorihin, että he suitzi-
Ps. 18: 8, rc. Ps. 104: 32.
. Anna leimauxet iskeä, ja hajoita
: ambua sinun nuolias ja kau-
ta heitä.
. Lähetä kätes ylhäldä, ja kirwota
a, ja pelasta minua suurista we-
, ja muukalaisten lasten käsistä.
Ps. 18: 17, 18, 45, 46.
. Joitten suu puhuu walhetta, ja
n oikia kätensä on petollinen oikia

. Jumala, minä weisan sinulle uu-
wirren: minä soitan sinulle kym-
n kielisellä Psaltarilla.
Ps. 18: 50, 51.
. Sinä joka Kuningoille woiton
, ja sinun palwelias Dawidin
at murhamiekasta.
. Päästä myös minua ja pelasta
a muukalaisten lasten kädestä; joit-
suu puhuu walhetta, ja heidän oikia
nsä on petollinen oikia käsi:

12. Että meidän pojat kaswaisit nuorudesansa niinkuin wesat; ja meidän tyttäret, niinkuin Templin kaunistetut seinät. Job. 21: 11.

13. Meidän aittamme olkon täynnä, jotka runsat elatuxet annaisit toinen toisensa perästä: että meidän lambamme poikisit tuhannen, ja sata tuhatta, meidän kyllisämme:

14. Että meidän härkämme olisit wahwat työhön; ettei yhtän wahingota, eikä walitusta, eli kannetta olisi meidän katuillamme.

15. Autuas on se Kansa jolle niin käy: **waan autuas on se Kansa, jonga HErra Jumalana on.** Ps. 33: 12.

145. Psalmi.

Dawid ylistää Jumalan kunnian korkeutta, hallitusta ja armon awarutta.

1. Dawidin kiitos.

Minä ylistän sinua minun Jumalani, sinä Kuningas; ja kiitän sinun nimeäs aina ja ijankaikkisesti.

2. Jokapäiwä minä kunnioitan sinua; ja kiitän sinun nimeäs aina ja ijankaikkisesti. Ps. 34: 2. Ps. 146: 2.

3. Suuri on HErra, ja sangen kunniallinen, ja hänen suurudensa on sanomatoin. Job. 5: 9.

4. Suku pitä suwulle jutteleman sinun töitäs, ja sinun woimastas puhuman. 5 Mos. 4: 10. Luku 6: 7.

5. Minä ajattelen sinun suuren kunnias kauneutta, ja sinun ihmeitäs:

6. Että puhutaisin sinun ihmellisten töittes woimasta: ja sinun suurta herrauttas minä juttelen:

7. Että sinun suuren hywydes muisto ylistettäisin, ja sinun wanhurskaudes kiitetäisin.

8. Armollinen ja laupias on HErra, hidas wihaan ja sangen hywä.
2 Mos. 34: 6, rc. 4 Mos. 14: 18. Ps. 86: 5, 15.
Ps. 103: 8. Joel. 2: 13. Jon. 4: 2.

9. Suloinen on HErra kaikille; ja armahtaa kaikkia tekojansa.

10. Kiittäkän sinua, HErra, kaikki sinun tekos; ja sinun pyhäs kiittäkän sinua.

11. Julistakan sinun waldakundas kunniata; ja puhukan sinun woimastas:

12. Että sinun woimas tulis ihmisten lapsille tiettäwäxi, ja sinun waldakundas suuri kunnia.

13. Sinun waldakundas on ijankaikkinen waldakunda; ja sinun herraudes pysyy suwusta sukuhun. Ps. 146: 10.

14. HErra tuke kaikkia kaatuwaisia; ja nostaa kaikkia sullotuita.

15. Kaikkein silmät wartioitzewat sinua; ja sinä annat heille ruan ajallansa. Ps. 36: 7. Ps. 104: 27.

16. Sinä awat kätes, ja rawitzet kaikki kuin eläwät, suosiolla.
Ap. T. 14: 17.

17. Wanhurskas on HErra kaikisa teisänsä, ja laupias kaikisa töisänsä.

18. Läsnä on HErra kaikkia jotka händä auxensa huutawat; kaikkia jotka totudesa händä auxensa huutawat.
Ps. 34: 18, 19.

19. Hän teke mitä händä pelkäwäiset halajawat; ja kuulee heidän huutonsa, ja autta heitä. Ps. 10: 17.

20. HErra warjelee kaikkia jotka händä rakastawat; ja hukutta kaikki jumalattomat.

21. Minun suuni pitä puhuman HErran kiitoxen; ja kaikki liha kunnioittakan hänen pyhää nimeänsä, aina ja ijankaikkisesti.

146. Psalmi.

Ei pidä uskallettaman ihmisiin, waan Jumalaan.

1. Halleluja!
Kiitä HErraa minun sieluni.

2. Minä kiitän HErraa niinkauwan kuin minä elän; ja minun Jumalalleni kiitoxen weisan, niinkauwan kuin minä täällä olen.
Ps. 34: 2. Ps. 104: 33. Ps. 145: 2.

3. Älkät uskaldako päämiehiin: ihmiset he owat, ei he woi mitän autta. Ps. 62: 10. Ps. 118: 8, 9. Jer. 17: 5.

4. Sillä ihmisen hengi pitä erkaneman, ja hänen täytyy maaxi tulla jällen: silloin owat kaikki hänen aiwoituxensa hukasa. 1 Mos. 3: 19.
Saarn. 12: 7.

5. Autuas on se, jonga apu Jacobin Jumala on: jonga toiwo HErrasa hänen Jumalasansa on.
Jer. 17: 7, 8.

6. Joka taiwan ja maan, meren ja kaikki jotka niisä owat, tehnyt joka totuden pitä ijankaikkisesti.
Ap. T. 14: 15. Ilm. K. 14: 7.

7. Joka oikeuden saatta niille wäkiwaldaa kärsiwät, joka iso[o] rawitzee: HErra kirwotta fangit[...]

8. HErra awaa sokian sil[...] HErra nostaa kukistetut: HErra[...] kastaa wanhurskaita. Ps. 1[...]

9. HErra warjelee wierat; ja [...] hoo orwoja, ja leskejä; ja juma[...] main tien hajoitta. Ps. [...]

10. HErra on Kuningas ija[...] kisesti: sinun Jumalas Zion su[...] sukuhun, Halleluja!
2 Mos. 15: 18. Ps. 145: 13.

147. Psalmi.

Kiitos Jumalan sanan, murhenpid[...] armon edestä.

1. Kiittäkät HErraa, sillä [...] dän Jumalatamme kii[...] kallis asia: se kiitos on suloi[...] kaunis. Ps. 92: 2.

2. HErra rakenda Jerusalemi[...] kokoa hajoitetut Israelitit. 5 Mos.

3. Hän paranda murretut sydä[...] ja sitoo heidän kipunsa. Ps. 3[...]
Ps. 51: 19. Ps. 103: 3. Es. 61: 1.

4. Hän luke tähdet; ja kutsun kaikkia nimeldänsä. Es. 40[...]

5. Suuri on meidän HErra[...] ja suuri hänen woimansa; ja [...] wiisaudensa on määrätöin. Ps. 1[...]

6. HErra ojenda raadolliset; j[...] malattomat maahan paiskaa.
Ps. 146: 8. Luc. 1: 52.

7. Wuoroin weisatkat HErralle[...] tossanalla; ja weisatkat meidän H[...] rallemme kandelella.

8. Joka taiwan pilwillä peittä, anda saten maan päälle: joka [...] wuorilla kaswatta. Ps. 104:
Ap. T. 14: 17.

9. Joka eläinden anda heidän [...] kansa; ja Kaarnen pojille, jotka [...] auxensa huutawat. Job. 38:
Matth. 6: 26. Luc. 12: 24.

10. Ei hän mielisty hewoisten [...] kewyteen; eikä hänelle kelpa mi[...] sääriluut. Ps. 33: 17.

11. HERralle kelpawat ne jotka hän=
pelkäwät, ja jotka hänen laupiu=
sa uskaldawat.
12. Ylistä Jerusalem HERraa:
ä Zion sinun Jumalatas.
13. Sillä hän wahwistaa sinun port=
salwat; ja siunaa sinusa sinun lapses.
14. Hän saatta rauhan sinun ääriis;
rawitzee sinua parahilla nisuilla.
15. Hän lähettä puhensa maan pääl=
hänen sanansa nopiasti juoxee.
16. Hän anda lumen niinkuin wil=
hän hajoitta härmän niinkuin
an. Job. 37: 6.
17. Hän heittä rakensa niinkuin
at; kuka hänen pakkaisensa edesä
ä?
18. Hän lähettä sanansa, ja sulaa
hän anda tuulensa puhalda, niin
juoxewat.
19. Hän ilmoitta Jacobille sanansa,
sraelille säätynsä ja oikeudensa.
20. Ei hän niin tehnyt kaikille pa=
ille; eikä he tiedä hänen oikeut=
s, Halleluja! 5 Mos. 4: 7, 8.

148. Psalmi.

ki luondokappalet ylistäkän HERraa.

Halleluja!

1. Kiittäkät HERraa taiwaista;
kiittäkät händä korkeudesa.
Luc. 2: 14.
2. Kiittäkät händä kaikki hänen En=
jä: kiittäkät händä kaikki hänen
wäkensä. Ps. 103: 21. Luc. 2: 13.
3. Kiittäkät händä Auringo ja Kuu:
käkät händä kaikki kirkkat tähdet.
4. Kiittäkät händä te taiwasten tai=
; ja wedet jotka taiwasten päällä
1 Mos. 1: 7.
5. Heidän pitä HERran nimeä kiit=
än; sillä hän käski, ja ne luoduxi
Ps. 33: 6, 9.
6. Hän pitä ylös ne aina ja ijan=
esti: hän asetta heitä, ettei hei=
sin käymän pidäisi.
Job. 14: 5. Jer. 33: 25.
7. Kiittäkät HERraa maan päällä,
alaskalat ja kaikki sywydet.
Jer. 31: 35.
8. Tuli ja raket, lumi ja sumu:

44*

tuulispää, jotka hänen sanansa toimit=
tawat. Job. 37: 12.
9. Wuoret ja kaikki kukkulat: hedel=
mälliset puut ja kaikki Cedripuut.
10. Pedot, ja kaikki eläimet: madot
ja siiwilliset linnut.
11. Maan Kuningat ja kaikki Kan=
sat: päämiehet ja kaikki Duomarit
maan päällä.
12. Nuorukaiset ja neitzet, wanhat
nuorten kanßa:
13. Kiittäkän HERran nimeä: sil=
lä hänen ainoan nimensä on korotettu,
ja hänen suuri kunniansa ylitze maan
ja taiwan. San. l. 18: 10. Es. 12: 4.
14. Ja hän korotta sarwen Kansal=
lensa: kaikki hänen pyhänsä kiittäkät,
Israelin lapset, Kansa joka händä lä=
hin on, Halleluja! Ps. 132: 17.

149. Psalmi.

Kiitos Ewangeliumin opin edestä.

1. Halleluja!
Weisatkat HERralle uusi weisu: py=
häin seurakunnan pitä händä kiit=
tämän. Ps. 96: 1.
2. Iloitkan Israel tekiäsänsä: Zionin
lapset riemuitkan Kuningastansa.
Ps. 100: 3.
3. Heidän pitä tantzisa hänen ni=
meänsä kiittämän; harpuilla ja kande=
leilla pitä heidän soittaman.
2 Mos. 15: 20. 2 Sam. 6: 14. Ps. 68: 26.
Ps. 81: 3, 4. Ps. 87: 7.
4. Sillä HERra rakastaa Kansaan=
sa: hän kunnioitta nöyriä autudella.
5. Pyhät pitä iloitzeman kunnialla;
ja kiittämän heidän wuoteisansa.
6. Heidän suusansa pitä Jumalan
ylistys oleman; ja kaxiteräiset miekat
heidän käsisänsä;
Eph. 6: 17. Hebr. 4: 12. Ilm. K. 1: 16
7. Kostamaan pakanoille, ja rangai=
semaan Kansoja;
8. Heidän Kuningaitansa sitomaan
kahleisiin, ja heidän jalompiansa rauta=
kahleisiin; Matth. 18: 18. Es. 41: 15.
Mich. 4: 13.
9. Ja tekemään heille kirjoitetun
oikeuden: tämä kunnia pitä kaikille
hänen pyhillensä oleman, Halleluja!

150. Psalmi.

Kehoitus HERran kiitoxeen ja ylistyxeen.

1. Kiittäkät HERraa hänen pyhäsänsä: kiittäkät händä hänen wäkewydensä awarudesa. Es. 6: 3.
2. Kiittäkät händä hänen woimallisten tekoinsa tähden: kiittäkät händä ylönpaltisen suurudensa tähden.
3. Kiittäkät händä Basunilla; kiittäkät händä Psaltarilla ja kan[...]
leilla.
4. Kiittäkät händä harpuilla tantzilla: kiittäkät händä harpun[...]
lillä ja huiluilla. 2 Mos. 15[...]
1 Sam. 18: 6. Ps. 68: 26. Ps 149: [...]
5. Kiittäkät händä kilisewillä S[...]
baleilla: kiittäkät händä kauniis[...]
Symbaleilla.
6. Kaikki joilla hengi on, ki[...]
kän HERraa, Halleluja!
Ilm. K. 5: 13, ꝛc.

Psaltarin loppu.

Salomon Sananlaskut.

1. Luku.

Wiisauden lähde. Tyhmäin rangaistus.

Salomon, Dawidin pojan, Israelin Kuningan sananlaskut:
2. Oppia wiisautta ja kuritusta: ymmärtä tiedon puhetta:
3. Wastan otta ymmärryxen neuwoa, wanhurskautta, oikeutta ja siweyttä; San. l. 14: 15.
4. Että tyhmät wiisaxi tulisit: ja nuorukaiset taidon ja ymmärryxen saisit.
5. Joka wiisas on, se kuulkan, että hän wiisammaxi tulis: ja joka toimellinen on, se ottakon neuwon:
6. Että hän ymmärräis sananlaskut ja niitten selityxen: wiisasten opin ja heidän tapauxensa.
7. HERran pelko on wiisauden alku: tyhmät hyljäwät wiisauden ja opin. Job. 28: 28. Ps. 111: 10. San. l. 9: 10.
8. Poikani, kuule Isäs kuritusta; ja älä hyljä äitis käskyä. San. l. 6: 20. Luku 19: 20.
9. Sillä se on sinun pääs päällä otollinen kaunistus, ja käädyt sinun kaulasas. San. l. 4: 9. Luku 25: 12.
10. Poikani, jos pahansuoniset sinua hankuttelewat, niin älä heihin suostu. San. l. 16: 29.
11. Jos he sanowat: käy meidän kanßamme: me wäjymme werta, ja wiritämme pauloja nuhtettoman eteen ilman syytä.
12. Me nielemme hänen, niinkuin helwetti eläwäldä; ja hurskan n[...]
hautaan pudotamme.
13. Me löydämme kaikkinaisi[...]
lista tawaraa: ja täytämme m[...]
huonemme saalista.
14. Koettele meidän kan[...]
meillä kaikilla pitä yxi kukkaro o[...]
15. Poikani, älä waella heidän[...]
sansa: estä jalkas heidän retkildä[...]
16. Sillä heidän jalkansa juo[...]
pahuteen: ja he kiiruhtawat [...]
werta wuodattamaan.
Es. 59: 7. Rom. 3: 15.
17. Sillä turhaan werkot wiri[...]
linduin silmäin edesä.
18. Itze he myös wäjywät t[...]
toisensa werta; ja petoxella sei[...]
toinen toisensa hengen perään.
19. Niin kaikki ahnet teke[...]
ahneus on isännillensä surmaxi.
20. Wiisaus ulkona walitta, ja[...]
duilla äänensä ilmoitta. San. l. 8[...]
21. Hän huuta Kansan edes[...]
tisa, ja tuotta sanansa edes Ka[...]
gisa, sanoden:
22. Kuinga kauwan te tyhmät [...]
dotta olla taitamattomat, ja pilk[...]
wet rakastaa naurua? ja te hullut[...]
hata opetusta?
23. Käändäkät itzenne minun[...]
tuxeni puoleen: katzo, minä tu[...]
minun hengeni edes, ja ilmoita[...]
minun sanani.
24. Että minä kutzuin teitä, j[...]
estelitte teitänne: minä kokoin[...]

..., ja ei yrikän ottanut siitä waa-
a; Es. 65: 2. Luku 66: 4. Jer. 7: 13.
25. Te hyljäisitte kaiken minun neu-
ni; ja ette tahtonet minun kuri-
ani:
26. Niin minä myös nauran tei-
wahingotanne; ja pilkkan teitä,
a teidän päällenne tulee se jota
pelkätte. Ps. 2: 4. Ps. 37: 13.
Ps. 59: 9. San. l. 3: 34.
27. Koska se tulee jota te pelkätte
kuin rajuilma, ja tuska niinkuin
...pää: koska teidän päällenne tulee
...us ja waiwa.
28. Sillon he minua auxensa huu-
at, ja en minä kuule heitä: warhain
...iwät minua, ja ei löydä minua.
... 27: 9. Jer. 11: 11. Luku 14: 12.
...s. 8: 18. Mich 3: 4. Zach. 7: 13.
29. Että he wihaisit opetusta, ja ei
... wastan HERran pelkoa;
30. Eikä tytynet minun neuwooni;
a laitit kaiken minun kurituxeni:
31. Niin pitä heidän syömän tien-
...elmästä; ja neuwostansa rawi-
tuleman.
32. Sillä tyhmäin himo tappa hei-
ja hullujn onni kadotta heidän.
33. Mutta joka minua kuulee, hän
... turwallisesti, ja ei mitän pahaa
...ä. Ps. 112: 1, 2c.

2. Luku.

...a ahkerius ja Jumalan armo an-
dawat wiisautta.

...ikani, jos sinä otat minun puheni,
ja minun käskyni kätket:
San. l. 3: 1. Luku 4: 2.
2. Niin anna korwas kuulla wii-
...ta, ja taiwuta sydämes ymmär-
...en.
3. Sillä jos sinä ymmärrystä ah-
...sti halajat, ja rukoilet taitoa;
Jac. 1: 5.
4. Jos sinä sitä etzit niinkuin ho-
...: ja pyörit sen perään niinkuin
...wan:
5. Niin sinä ymmärrät HERran
..., ja HERran tunnon löydät.
6. Sillä HERra anda wiisauden,
hänen suustansa tulee taito ja ym-
...rys. Job. 32: 8.
7. Hän anda toimellisten hywin käy-
dä; ja suojelee niitä jotka wiattomasti
waeltawat;
8. Warjelee hurskat, ja holhoo py-
häinsä retket. Ps. 1: 6.
9. Sillon sinä ymmärrät wanhurs-
kauden ja duomion, oikeuden ja kaiken
hywän tien.
10. Jos wiisaus sinun sydämees
tulee, ja taito on sinulle kelwollinen:
11. Niin hywä neuwo sinun war-
jelee, ja ymmärrys kätke sinun;
12. Temmaiman sinun pois pa-
halda tieldä, ja niitten seurasta, jotka
toimettomia puhuwat:
13. Ja hyljäwät oikian tien, ja
waeltawat pimeitä retkiä.
14. Jotka iloitzewat pahoista töistän-
sä, ja riemuitzewat pahoisa menoisansa.
15. Joitten tiet owat wastahakoiset,
ja retket wäärät ja häpiälliset;
16. Ettet sinä ryhtyisi wieraseen
waimoon joka ei sinun ole, joka suloi-
silla sanoilla puhuttelee; San. l. 7: 5.
17. Ja hyljä hänen nuorudensa joh-
dattajan, ja unhohta Jumalansa liiton.
18. Sillä hänen huonensa kallistuu
kuolemaan, ja hänen askelensa kadotet-
tuin tygö. San. l. 5: 5.
19. Jokainen kuin menee hänen ty-
gönsä, ei palaja, eikä elämän tielle
joudu.
20. Ettäs waellaisit hywää tietä,
ja pitäisit hurskasten tiet.
21. Sillä wanhurskat asuwat maa-
sa, ja wagat siinä pysywät.
Ps. 37: 9, 2c. Matth. 5: 5.
22. Mutta jumalattomat hukutetan
maasta; ja ylönkatzojat siitä teloitetan.
Job. 18: 17. San. l. 10: 7, 30.

3. Luku.

Pelkä Jumalata ja etzi wiisautta.

Poikani, älä unhohda minun Lakiani;
mutta sinun sydämes pitäkön mi-
nun käskyni. 5 Mos. 8: 1. Luku 30: 16.
2. Sillä ne saattawat sinulle pitkän
ijän, hywät wuodet ja rauhan.
3. Armo ja totuus ei sinua pidä
hyljämän: ripusta ne kaulaas, ja kir-
joita sydämes tauluun;
San. l. 6: 21. Luku 7: 3.

4. Niin sinä löydät armon ja hy=
wän toimen, Jumalan ja ihmisten edesä.

5. Luota itzes HERraan kaikesta sy=
dämestäs; ja älä luota sinun ymmär=
ryxees; 1 Aika K. 28: 9. San. l. 22: 19.

6. Mutta ajattele händä kaikisa tei=
säs, niin hän sinua oikein johdatta.

7. Älä ole wiisas mielestäs; waan
pelkä HERraa, ja wältä pahaa.
San. l. 28: 26. Es. 5: 21. Rom. 12: 16.

8. Sillä se on sinun nawalles ter=
wellinen; ja wirwotta sinun luus.

9. Kunnioita HERraa tawarastas,
ja kaikesta wuoden tulos esikoisista:
2 Mos. 23: 19. 5 Mos. 26: 2. Luc. 14: 13.

10. Niin sinun riihes täytetän kyl=
lydellä; ja sinun wiinakuurnas wuotaa
ylitze.

11. Poikani, älä HERran kuri=
tusta hyljä; ja älä ole kärsimätöin
koska hän sinua rangaisee.
Job. 5: 17. Hebr. 12: 5. Ilm. K. 3: 19.

12. Sillä jota HERra rakastaa
sitä hän rangaisee, ja on hänelle otol=
linen niinkuin poika Isällensä.
San. l. 13: 24.

13. Autuas on se ihminen joka wii=
sauden löytää, ja se ihminen joka ym=
märryxen käsittä.

14. Sillä parempi on kaupita hän=
dä kuin kaupita hopiata; ja hänen
hedelmänsä on parempi kuin kulta.
Job. 28: 15. San. l. 8: 10, 11. Luku 16: 16.

15. Hän on kallimpi kuin päärlyt,
eikä hänen wertaansa mitän toiwotta
taita. Matth. 13: 45, 46.

16. Pitkä ikä on hänen oikialla kä=
dellänsä; rikkaus ja kunnia hänen wa=
semmallansa. San. l. 8: 18, 35.
Luku 9: 11.

17. Hänen tiensä owat iloiset, ja
kaikki hänen askelensa rauha.

18. Hän on elämän puu niille jotka
häneen rupewat; ja autuat owat ne
jotka hänen pitäwät. San. l. 11: 30.

19. Sillä HERra on wiisaudella
maan perustanut, ja taiwat toimella
walmistanut. Jer. 10: 12. Luku 51: 15.

20. Hänen wiisaudesansa owat sy=
wydet eroitetut, ja pilwet pisaroitzewat
kasten.

21. Poikani, älä salli näitä silmis=
täs tulla pois, niin sinä tulet ...
sexi ja wiisaxi.

22. Se on sinun sielus elämä;
sinun suus on otollinen. Joh. 1...

23. Silloin sinä murhetoinna w...
lat teisäs; ettes jalkaas loukka.

24. Et sinä pelkä maata pan...
mutta makat; ja sinun unes on s...
makia: Ps. 4: 9. Ps. 91: 5.

25. Ettei sinun tarwita pelkä...
äkillistä hirmua; eikä jumalatto...
häwitystä, koska se tulee. Ps. 112...

26. Sillä HERra on sinun l...
tuxes, hän warjelee sinun jalkas,...
sitä saawuteta. San. l. 18: 10.

27. Älä estele tarwitzewalle h...
tehdä, jos sinulla on waraa, että...
tehdä taidat.

28. Älä sano ystäwälles: me...
tule jällen, huomena minä sinull...
nan; koska sinulla on. 5 Mos. 2...

29. Älä pyydä sinun ystäwäs...
hingota; joka hywäsä toiwosa ...
sinun tykönäs.

30. Älä kenengän kansa toru ...
syytä; jos ei hän mitän pahaa s...
tehnyt ole.

31. Älä kiiwoittele wäärää mi...
ja älä noudata hänen retkiänsä.
Ps. 1: 1. San. l. 1: 15. Luku 4: 14, ...

32. Sillä pahanelkiset owat H...
ralle kauhistus; mutta hänen sa...
densa on hurskasten tykönä. Ps. 2...

33. Jumalattoman huonesa on H...
ran kirous; mutta wanhurskan ...
siunatan.

34. Hän pilkka pilkkaita; m...
nöyrille hän anda armon. Ps. ...
Ps. 59: 9. San. l. 1: 26. Es. 66: ...
1 Pet. 5: 5. Jac. 4: 10.

35. Wiisat kunnian periwät; ...
tyhmät häpiän saawat.

4. Luku.

Harjoita hywää, wälttä pahaa.

Kuulkat minun lapseni teidän I...
kuritusta; ja ottakat waari...
piaxenne ja wiisammaxi tullaxenne.
San. l. 1: 8. Luku 13: 1.

2. Sillä minä annan teille ...
opetuxen: älkät hyljätkö minun Lak...

3. Sillä minä olin Isäni poika,
kka ja ainoa äitilläni.
4. Ja hän opetti minua, ja sanoi
nulle: anna sydämes otta minun sa=
ni wastan: pidä minun käskyni, niin
ä elää saat. 1 Aika K. 28: 9.
Osta wiisaus, osta ymmärrys:
unhohda, älä myös poikke minun
stani.
Älä händä hyljä, niin hän sinun
: rakasta händä, niin hän sinua
elee.
Sillä wiisauden alku on, osta
tta; ja kaikella saadullas osta
a.
8. Pidä händä korkiasa kunniasa,
hän sinua korotta; ja saatta kun=
n, jos sinä händä rakastat.
1 Sam. 2: 30.
9. Hän sinun pääs jalosti kaunistaa,
ioitta sinua ihanalla Kruunulla.
San. l. 1: 9.
10. Kuule siis minun poikani, ja
minun puheni; niin ikäs wuotta
monda.
11. Minä johdatan sinua wiisauden
, ja saatan sinua käymään oikialla
llä.
12. Niin että koskas waellat, ei
n käymises ole ahdas; ja koskas
et, niin et sinä loukka sinuas.
13. Pidä kuritus, älä hyljä händä:
händä; sillä hän on sinun elämäs.
14. Älä mene jumalattomain aske=
; ja älä astu pahain tielle.
Ps. 1: 1. San l. 1: 15. Luku 3: 31.
15. Jätä se pois, ja älä käy siinä:
a sitä, ja mene ohitzen.
16. Sillä ei he maka, jollei he ole
in tehnet; eikä lewä, jollei he ole
ngota tehnet. Ps. 36: 5.
17. Sillä he syöwät jumalattomuden
ää; ja juowat wääryden wiinaa.
18. Mutta wanhurskasten retki paistaa
kuin walkeus; käy edes, ja walistaa
aan isoihin päiwään asti.
19. Mutta jumalattomain tie on
in pimeys; ja ei he tiedä kusa
längewat.
20. Poikani, ota waari minun sa=
istani; ja kallista korwas minun pu=
heini.
21. Älä niitä anna tulla pois sil=
mistäs: pidä ne sydämesäs.
22. Sillä ne owat niitten elämä,
jotka niitä owat löytänet; ja owat ter=
welliset koko heidän ruumillensa.
23. Warjele sydämes kaikella ahke=
rudella; sillä siitä elämä tulee.
24. Pane pois sinuldas paha suu;
ja wäärät huulet anna olla sinustas
kaukana.
25. Katzokon sinun silmäs oikein
eteensä; ja sinun silmäs laudat olkon
oikiat edesäs.
26. Koettele jalkais askelet; niin
kaikki sinun ties wahwistuwat.
27. Älä poikke oikialle eli wasem=
malle puolelle: temma sinun jalkas pois
pahudesta. Es. 30: 21

5. Luku.

Kartta huorutta; elä puhtasna.

Poikani, ota waari minun wiisau=
destani: kallista korwas minun
oppiini; San. l. 2: 1, 2.
2. Ettäs pidäisit hywän neuwon;
ja sinun huules pitäis toimen.
3. Sillä porton huulet owat niin=
kuin mesileipä; ja hänen kitansa liuk=
kampi kuin öljy; Ps. 55: 22.
San. l. 6: 24.
4. Mutta wiimeiseldä karwas kuin
koiruoho, ja teräwä kuin kaksiteräinen
miekka.
5. Hänen jalkansa menewät alas kuo=
lemaan: ja hänen askelensa joutuwat
helwettiin. San. l. 2: 18. Luku 7: 27.
6. Ei hän käy kohdastansa elämän
tiellä: huikendelewaiset owat hänen astu=
misensa, niin ettei hän tiedä kunga hän
menee.
7. Niin kuulkat nyt minua minun
lapseni, ja älkät poiketko minun pu=
heistani.
8. Olkon sinun ties kaukana hänestä;
ja älä lähesty hänen huonensa owea;
9. Ettes annaisi kunniatas muuka=
laisille, ja wuosias julmille;
10. Ettei muukalaiset rawitaisi si=
nun warastas, ja sinun työs olis toi=
sen huonesa;
11. Ja sinä wiimein huokaisit, kos=
kas elämäs ja hywydes tuhlannut olet;

12. Ja sanoisit: woi! kuinga minä olen wihannut hywää neuwoa, ja minun sydämeni on hyljännyt kurituxen;
13. Ja en ole kuullut opettajani ändä; engä kallistanut korwani opettajaini puoleen.
14. Minä olen lähes kaikkeen pahuteen joutunut, kaiken Kansan ja seurakunnan keskellä.
15. Juo wettä kaiwostas, ja mitä lähtestäs wuotaa.
16. Anna luondolähtes wuotaa ulos, ja wesiojas kujille. Sal. 6: 9, 10.
17. Mutta pidä ne yxinäs; ja ei yxikän muukalainen sinun kanßas.
18. Sinun kaiwos olkon siunattu, ja iloitze sinun nuorudes waimosta. Mal. 2: 14.
19. Se on suloinen niinkuin naaras hirwi, ja otollinen niinkuin metzäwuohi: hänen rakkaudensa sinua aina rawitkon; ja iloita sinuas hänen rakkaudestansa.
20. Poikani, mixis annat muukalaisen sinuas pettä, ja halajat wierasta syliä?
21. Sillä HERran edesä owat kaikkein ihmisten tiet; ja hän tutkii kaikki heidän askelensa. Job. 34: 21. San. l. 15: 3. Jer. 16: 17. Luku 32: 19. Hebr. 4: 13.
22. Jumalattoman wäärys käsittä hänen; ja hänen syndinsä paulat ottawat hänen kiinni. Ps. 9: 17. San. l. 11: 6.
23. Hänen pitä kuoleman, ettei hän andanut opetta itziänsä; ja hänen suuresa tyhmydesänsä tulee hän petetyxi.

6. Luku.

Takaaminen. Laiskuus. Pahanelkisyys. Kuuliaisuus.

Poikani, jos sinä takat lähimmäises; niin sinä olet kiinnittänyt kätes muukalaiseen. San. l. 11: 15. Luku 17: 18. Luku 20: 16. Luku 22: 26.
2. Sinun sanoisas olet sinä paulaan istunut: sinä olet saawutettu puheisas.
3. Tee siis poikani näin: pelasta sinus; sillä sinä olet tullut lähimmäises käsiin: joudu, nöyrytä itzes ja waadi lähimmäistäs.
4. Älä anna silmilles unda, eikä silmälautais torkkua.
5. Kirwota sinus niinkuin me wuohi, pois käsistä: niinkuin lindu p täjänsä käsistä. Ps. 124: 7.
6. Mene laiska myyriäisen ty katzo hänen menoansa, ja opi. Job. 12: 7.
7. Waikka ei hänellä yhtän halli ata, teettäjätä, ja isändää ole:
8. Kuitengin walmistaa hän r xensa suwella; ja kokoo ruokansa aikana. San. l. 30: 25.
9. Kuinga kauwan sinä laiska kat? koskas nouset unesta?
10. Maka wielä wähä, ota unda päähäs: laske kätes wähä y että wielä lewätä woisit: San. l. 24: 33, 34.
11. Niin köyhys äkistä tulee p niinkuin matkamies, ja waiwaisus ni kuin warustettu mies. San. l.
12. Jumalatoin ihminen, wahi linen mies, käwelee suunsa wääryd
13. Iskee silmää, nyhkä jalwoill sa, kokottelee sormillansa. San. l. 10: 10.
14. Wäärys on hänen sydämes sä, ja aikoi pahaa: hän saatta ri matkaan.
15. Sentähden tulee pikaisesti nen kadotuxensa; ja hän äkistä m retan rikki, niin ettei hänellä y parannusta ole.
16. Kuusi on joita HERra wi ja seitzemätä kauhistuu hänen siel
17. Ylpiät silmät, petollinen kieli, det jotka wuodattawat wiatoinda we San. l. 16: 5. Luku 12: 22.
18. Sydän joka wahingollisia a telee, jalat jotka owat nopsat paha juoxemaan;
19. Wäärä todistaja, joka wal tuotta; ja se joka saatta riidan w jesten wälille.
20. Poikani, pidä Isäs käskyt; älä hyljä äitis Lakia. San. l. 1:
21. Sido ne alati yhteen sydä päälle, ja ripusta ne kaulaas. San. l. 3: 3. Luku 7: 3.
22. Koskas waellat, niin ne joh tawat sinua: koskas lewät, niin warjelewat sinua: koskas herät, he puhuttelewat sinua. 5 Mos. 6: 7. Ps. 1: 2.

23. Sillä käsky on niinkuin kynttilä, ja Laki niinkuin walkeus, ja opin kuritus on elämän tie:
Ps. 19: 9. Ps. 119: 105. 2 Pet. 1: 19.
24. Että's warjellaisin pahasta waimosta, ja muukalaisen makiasta kielestä.
San. l. 2: 16. Luku 5: 3.
25. Älä himoitze sydämesäs hänen kauneuttansa, ettes wietelläisi hänen silmäinsä kiilosta.
26. Sillä portto saattaa leiwäldä, mutta awio waimo saattaa kalliin elämän.
27. Taitako joku kätkeä tulen poweensa, ettei hänen waattensa pala?
28. Eli taitako joku hiilten päällä käydä, ettei hän jalkojansa polta?
29. Niin sen tapahtuu, joka lähimmäisensä waimoa lähendelee: ei se pääse rankaisematta, joka häneen ryhtyy.
30. Ei se ole warkalle niin suuri häpiä, jos hän warastaa hengensä piten, koska nälkä on.
31. Jos hän käsitetän, anda hän seitzemän kertaisesti jällen, ja kaiken tawaransa saadun.
32. Mutta joka waimon kanßa huorin langee, se on tyhmä: ja joka sielunsa kadotta tahtoo, se niin teke.
33. Rangaistus ja häpiä tulee hänen päällensä; ja hänen häwäistyxensä ei pyhitä pois.
34. Sillä miehen wihalla on kiiwaus: ei hän säästä händä koston päiwänä.
35. Ei hän lukua pidä sowittajasta; eikä ota lahjoja, waikkas paljo annaisit.

7. Luku.

Neuwotus wiisauden waarin ottamiseen. Waroitus haureutta karttamaan.

Poikani, kätke minun sanani, ja pidä tykönäs minun käskyni.
2. Ota waari minun käskyistäni, niin sinä elää saat; ja minun Laistani niinkuin silmäs terästä. Ps. 17: 8.
3. Sido ne sormiis, kirjoita ne sydämes tauluun. 2 Mos. 13: 16.
5 Mos. 6: 8. Luku 11: 18. San. l. 3: 3.
4. Sano wiisaudelle: sinä olet minun sisareni: ja kutzu toimi ystäwäxes;
5. Että hän sinua warjelis muukalaisesta waimosta, ja wierasta, jonga sanat siljät owat. San. l. 2: 16. Luku 5: 3.
6. Sillä minä kurkistelin huoneni akkunasta läpi häkin.
7. Ja näjin tyhmän nuorukaisen taitamattomain seasa, ja äkkäisin hänen poikain joukosa;
8. Joka käweli katuilla hänen nurkkainsa taaitze; ja asteli sitä tietä, joka meni hänen huoneseensa: San. l. 5: 8.
9. Hämärisä, koska päiwä ehtoolla oli, ja jo yö ja pimiä tuli. Joh. 3: 20.
10. Ja katzo, händä kohtais waimo, porton waatteilla, kawala;
11. Tuima ja hillimätöin: jonga jalat ei pysynet huonesansa.
12. Nyt on hän ulkona, nyt katuilla, ja wäjyy joka nurkasa.
13. Hän otti hänen kiinni, ja suuta annoi hänen ja sanoi häpemätä:
14. Minä olen tehnyt kiitosuhrin, ja olen tänäpänä täyttänyt lupauxeni.
3 Mos. 7: 15, 16.
15. Sentähden olen minä tullut sinua wastan, warhain sinua etzimään, ja olen nyt sinun löytänyt.
16. Minä olen korjasti walmistanut wuoteeni, Egyptin kirjawalla waattella.
17. Ja olen hywän hajuisexi tehnyt minun kammioni, mirrhamilla, Aloella ja Kanelilla.
18. Tule, harjoittakamme kyllin hekumata aamuun asti, ja huwitelkamme meitämme keskenämme rakkaudella.
19. Sillä ei mies ole kotona: hän on pitkälle matkalle mennyt.
20. Hän on ottanut rahasäkin myötänsä; ja tulee kotia äsken määrätyllä päiwällä.
21. Ja niin händä haukutteli monella sanalla, ja waatei händä makialla puhella.
22. Hän meni hänen kanßansa nopiasti, niinkuin teurastettawa härkä; ja niinkuin jalkapuuhun, jolla tyhmät rangoitan;
23. Siihenasti kuin hän nuolilla ampu hänen maxansa läpitzen: Ja niinkuin lindu itzensä kiiruhtaa panlaan, ja ei tiedä sitä hänen hengellensä waaralliseksi. San. l. 5: 4.

24. Niin kuulkat siis minua, minun lapseni, ja ottakat waari minun suuni sanoista.

25. Älkön sinun sydämes poiketko hänen teillensä: älä salli sinuas wietellä hänen retkillensä.

26. Sillä hän on monda haawoittanut ja langettanut; ja kaikkinaiset woimalliset owat häneldä tapetut.

27. Hänen huonensa owat helwetin tiet; jotka menewät alas kuoleman kammioin. San. l. 2: 18. Luku 5: 5. Luku 9: 18.

8. Luku.

Jumalan poika on se oikia wiisaus.

Eikö wiisaus huuda, ja toimi julista äändänsä? San. l. 1: 20, :c.

2. Korkialla paikalla seisoo hän, teitten ja kujain wieresä;

3. Porteilla, Kaupungin owilla, joista sisälle käydän, hän huuta:

4. Te miehet, minä huudan teitä; ja minun ääneni on teidän tygönne, te ihmisten lapset. Ps. 49: 2, 3.

5. Ymmärtäkät te tyhmät wiisautta; ja te houkkiot pangat sydämiin.

6. Kuulkat, sillä minä puhun sitä kuin korkia on, ja opetan sitä kuin oikia on.

7. Sillä minun suuni puhuu totutta; ja minun huuleni wihaa jumalatoinda. Ps. 45: 8.

8. Kaikki minun puheni owat oikiat, ei ole siinä mitän petosta eli wääryttä. Ps. 119: 151, 160.

9. Ne kaikki owat selkiät niille jotka niitä ymmärtäwät, ja oikiat niille jotka taidon löytäwät.

10. Ottakat minun kurituxeni ennenkuin hopia; ja pitäkät korkiampana minun oppini kuin kallin kulda. Job. 28: 15. San. l. 3: 14, 15. Luku 16: 16.

11. Sillä wiisaus on parempi kuin päärlyt; ja kaikki mitä ihminen hänellensä toiwotta, ei ole hänen wertaisensa.

12. Minä wiisaus asun toimen tykönä; ja minä taidan anda hywän neuwon.

13. Se on HERran pelko, wihata pahaa, ylpeyttä, tuimutta ja pahoja teitä; sentähden wihan minä petollista suuta.

14. Minun on neuwo ja wo[...] minun on toimi ja wäkewys.

15. Minun kauttani Kuningat [...] litzewat, ja Neuwonandajat oi[...] saattawat. Dan. 2: 21.

16. Minun kauttani Päämiehet [...] litzewat, waldamiehet ja kaikki [...] duomarit.

17. Minä rakastan niitä jotka [...] rakastawat: ja jotka warahin [...] etziwät, ne löytäwät minun. Joh. [...]

18. Rikkaus ja kunnia on [...] tykönäni, pysywäinen tawara ja [...] hurskaus. San. l. 3: 16.

19. Minun hedelmäni on p[...] kuin kulda ja rikkain kulda; ja [...] tuloni parembi kuin walittu hop[...]

20. Minä waellan wanhurska[...] tietä, ja oikeuden askelilla;

21. Että minä pysywäisen per[...] saattaisin niille jotka minua ra[...] wat, ja täyttäisin heidän tawara[...]

22. Minä olen ollut HERran [...] hänen teittensä alusa: ennen kuin [...] tän tehty oli, olin minä.

23. Jo ijankaikkisudesta olen [...] asetettu, alusa ennen kuin maa [...]

24. Koska ei syywyys wielä [...] silloin minä olin jo syndynyt: ko[...] lähtet wielä wettä kuohunet.

25. Ennen kuin wuoret olit pe[...] tut, ja kukkulat walmistetut, o[...] nä syndynyt. Job. 15: 7. Ps. [...]

26. Ei hän ollut wielä maata[...] nut, ja mitä sen päällä on; eikä [...] piirin wuoria.

27. Koska hän walmisti taiwa[...] lin minä siellä, koska hän syywyden [...] susti mittais;

28. Koska hän pilwet rakensi [...] le, ja sääsi syywyden lähtet;

29. Koska hän meren ääret [...] räis, ja wetten eteen asetti [...] ettei he astuisi randansa ylitze: [...] hän maan perustuxen laski: Job. 38: 10, 11. Ps. 24: 2. Ps. 104: [...] Jer. 5: 22.

30. Silloin minä hänen [...] waikutin: ja iloitzin jokapäiwä, ja [...] kitzin hänen edesänsä joka aika:

31. Ja leikitzin maan piirin pä[...] ja minun iloni on, olla ihmisten [...] kanßa.

2. Niin kuulkat siis minua, te
set: autuat owat ne jotka minun
pitäwät.
3. Kuulkat kuritusta, olkat wiisat;
lkät hyljätkö sitä.
4. Autuas on se ihminen joka mi=
kuulee: joka minun owellani wal=
jokapäiwä, ja wartioitzee minun
ielisäni.
Sillä joka minun löytä, hän
n löytä, ja on HERralle otol=
San. l. 3: 16. 1 Joh. 5: 11, 12.
Mutta joka minua wastan syn=
ke, hän wahingoitzee sielunsa: jo=
kuin minua wihaa, hän rakas=
uolemata.

9. Luku.

isauden kuritus. Tyhmyyden wika.

isaus rakensi huonensa; ja wuoli
siihen seitzemän patzasta.
Ja teurasti teuraansa, sekoitti
nsa ja walmisti pöytänsä.
Ja lähetti piikansa, korkeista Kau=
n saleista kutzumaan.
Joka tyhmä on, hän tulkan tän=
hulluille sanoi hän:
Tulkat ja syökät minun leiwäs=
ja juokat siitä wiinasta, jonga
sekoitin. Luc. 14: 15.
Hyljätkät hullu meno, niin te
elää; ja käykät ymmärryxen tiellä.
Joka pilkkajata kuritta, hän saa
n; ja joka jumalatoinda nuhte=
hän häwäistän. Matth. 7: 6.
Älä rangaise pilkkajata, ettei hän
wihaisi: nuhtele wiisasta, ja hän
aa sinua. San. l. 23: 9. Luku 28: 23.
Anna wiisalle, niin hän wiisam=
tulee: opeta wanhurskasta, niin
ppisa enänee. Matth. 13: 12.
10. Wiisauden alku on HERran
ja pyhäin tieto on ymmärrys.
28: 28. Ps. 111: 10. San. l. 1: 7.
11. Sillä minun kauttani sinun päi=
mätän, ja ikäs wuodet lisätän.
San. l. 3: 16. Luku 8: 35.
12. Jos sinä olet wiisas, niin sinä
wiisas olet; mutta jos sinä o=
pilkkaja, niin sinä itze sen kannat.
13. Hullu, huikendelewainen waimo,
mieletöin ei tiedä mitän; San. l. 7: 11.
14. Istuu huonensa owella, korkial=
la istuimella, ylimmäisesä siasa Kau=
pungisa:
15. Että hän haukuttelis kaikkia
jotka siitä käywät ohitze, ja tietänsä
waeltawat.
16. Se joka tyhmä on, hän tulkan
tänne: ja hullulle sanoo hän:
17. Warastettu wesi on makia, ja
salattu leipä on suloinen.
18. Waan ei hän tiedä, että siellä
kuollet owat: hänen wieransa owat hel=
wetin sywyydesä. San. l. 2: 18. Luku 7: 27.

10. Luku.

Nämät owat Salomon Sananlaskut.

Salomon Sananlaskut.
Wiisas poika on Isänsä ilo; mutta
hullu poika on äitillensä murhexi.
San. l. 15: 20. Luku 17: 21, 25. Luku 23:
24, 25. Luku 29: 3.
2. Wäärin saatu tawara ei ole hyö=
dyllinen; mutta wanhurskaus wapautta
kuolemasta. San. l. 11: 4.
3. Ei HERra anna wanhurskasten
sieluin nälkää kärsiä; mutta jumalat=
tomain wäärin saadun hän hajoitta.
4. Petollinen käsi teke köyhäxi; mut=
ta ahkera käsi saatta rikkaxi.
San. l. 12: 24, 27. Luku 13: 4.
Luku 19: 15. Luku 20: 13.
5. Joka suwella kokoo, hän on toi=
mellinen; mutta joka elon aikana ma=
kaa, hän tulee häpiään.
6. Siunaus on wanhurskan pään
päällä; mutta jumalattoman suun peit=
tä wäärys.
7. Wanhurskan muisto pysyy siunan=
xesa; waan jumalattomain nimi pitä
mätänemän. Ps. 37: 9, 22, 28, 38.
8. Joka sydämestänsä wiisas on,
hän otta käskyt wastan; mutta jolla
hullut huulet owat, se saa haawoja.
9. Joka nuhtettomasti waelta, hän
elää murhetoinna; mutta joka wääräl=
lä tiellä waelta, hän tulee ilmei.
10. Joka silmää iskee, hän waiwaa
matkaan saatta; ja jolla hullut huulet
owat, hän saa haawoja.
San. l. 6: 13. Luku 16: 30.
11. Wanhurskan suu on elämän

lähde; mutta jumalattoman suun peittä wääryys.

12. Wiha riidan saatta; mutta rakkaus peittä kaikki rikoxet.
San. l. 17: 9. 1 Pet. 4: 8.

13. Toimellisten huulisa löytän wiisaus; waan tyhmäin selkään tarwitan witza. San. l. 19. 29. Luku 20: 30. Luku 26: 3.

14. Wiisat opin kätkewät: waan hulluin suu on läsnä wahingota.
San. l. 12: 13.

15. Rikkan tawara on hänen wahwa Kaupunginsa; mutta köyhyys teke köyhän pelkurixi. San. l. 18: 11.

16. Wanhurskas teke työtä hengen ylöspitämisexi; mutta jumalattoman saalis on synnixi.

17. Joka kurituxen otta wastan, hän on elämän tiellä; mutta joka rangaistuxen heittä pois, hän menee wäärin.

18. Petolliset suut peittäwät wainon; ja joka panettelee, hän on tyhmä.

19. Josa paljo puhutan, siitä ei syndi ole kaukana; mutta joka huulensa hillitzee, hän on toimellinen.

20. Wanhurskan kieli on kallimpi hopiata; mutta jumalattoman sydän on niinkuin ei mitän.

21. Wanhurskan huulet monda rawitzewat; mutta hullut kuolewat hulludesa.

22. HERran siunaus teke rikkaxi, ilman waiwata.

23. Hullu teke pahaa ja nauraa sitä; waan wiisas pitä siitä waarinsa.
San. l. 12: 12. Luku 15: 21.

24. Mitä jumalatoin pelkä, se hänelle tapahtuu; ja mitä wanhurskat himoitzewat, sitä heille annetan.

25. Jumalatoin on niinkuin tuulispää, joka menee ohitze ja tyhjäxi raukee; mutta wanhurskas pysyy ijankaikkisesti. Ps. 37: 36.

26. Niinkuin etikka teke pahaa hammasten, ja sawu silmäin; niin on laiska niitten mielestä paha, jotka hänen lähettäwät.

27. HERran pelko enändä päiwiä; waan jumalattomain wuodet wähetän.
Ps. 55: 24.

28. Wanhurskan toiwo on ilo; mutta jumalattomain toiwo katoo.
Ps. 112: 10. San. l. 11: 23.

29. HERran tie on hurskasten w[illegible] kewyys; mutta pahointekiät owat [illegible] kurit.

30. Wanhurskas pysyy aina k[illegible] lansa kukistamata; mutta jumalatt[illegible] ei pidä asuman maan päällä.
San. l. 2: 22. Luku 14: 11.

31. Wanhurskan suu tuotta w[illegible] den; waan wääräin kieli hu[illegible]

32. Wanhurskan huulet opet[illegible] terwellisiä asioita; waan jumalatt[illegible] suu on täynä wääryttä.

11. Luku.

Wäärä waaka on HERralle [illegible] histus; mutta oikia pund[illegible] hänelle otollinen. 3 Mos. 19: [illegible]
5 Mos. 25: 13, 14, 15. San. l. 16: 11.
Luku 20: 10, 23.

2. Kusa ylpeys on, siinä on [illegible] ylönkatze; mutta wiisaus on [illegible] tykönä. San. l. 16: 18. Luku 18: [illegible]

3. Wiattomus johdatta siwiät; [illegible] pahus kukistaa pilkkajat.

4. Ei rikkaus anta wihan p[illegible] nä; mutta wanhurskaus wapahta[illegible] lemasta. San. l. 10: 2. Hes. 7: 1[illegible]

5. Wiattoman wanhurskaus [illegible] nen tiensä tasaisexi; mutta juma[illegible] langee jumalattomasa menosansa.

6. Jumalisten wanhurskaus pe[illegible] heitä; waan wäärintekiät [illegible] wiekkaudesansa. San. l. 5: 22.
Luku 12: 13. Luku 13: 6.

7. Koska jumalatoin ihminen [illegible] niin ei ole yhtän toiwoa; ja jota [illegible] rintekiät odottawat, se tulee t[illegible]

8. Wanhurskas wapahdetan wa[illegible] ta; ja jumalatoin tulee hänen s[illegible]
San. l. 21: 18.

9. Ulkokullatun ihmisen suun [illegible] ta petetän hänen lähimmäisensä; [illegible] wanhurskat ymmärtäwät sen, ja [illegible] lastetan.

10. Kaupungi iloitzee koska wan[illegible] kan hywin käy; ja riemuitzee k[illegible] malatoin hukkun. Job. 27: [illegible]
San. l. 28: 12, 28.

11. Wanhurskasten siunauxe[illegible] ta Kaupungi korotetan; waan [illegible] lattoman suun kautta kukistetan.

12. Joka lähimmäistänsä hä[illegible] on hullu; mutta toimellinen wie[illegible]

13. Panettelia ilmoitta salaisuden; [waan] jolla on uskollinen sydän, hän [peittä]ä sen. San. l. 20: 19. Luku 25: 9.
14. Josa ei neuwoa ole, siinä Kan[sa h]ukkuu; waan josa monda neuwon[ant]ajata on, siinä hywin käy.
San. l. 15: 22. Luku 20: 18.
15. Joka toisen takaa, hän tulee [wah]ingoon; waan joka siitä itzensä pi[täp]ois, hän on murhetoin.
San. l. 6: 1. Luku 17: 18.
16. Waimo joka otollinen on, pitä [kunni]an; waan wäkewät pitäwät rik[kaud]en.
17. Armias mies teke hywillensä [hyw]ä; waan se joka julma on, saat[ta lih]ansa murhellisexi.
Saarn. 3: 12. Luku 5: 18.
18. Jumalattoman työ on turha; [waa]n joka wanhurskautta kylwää, sillä [on h]ywä palkka. Hos. 10: 12. Jac. 3: 18.
19. Sillä wanhurskaus saatta elä[mään]; waan joka pahaa pyytä, hän [saatta]a kuoleman.
20. Petollinen sydän on kauhistus [HE]rralle; waan wiattoman tie on [hänel]le otollinen.
21. Ei jumalattomia auta, waikka [he] kätensä yhteen pistäisit; mutta [wan]hurskan siemen pelastetan.
San. l. 21: 30.
22. Kaunis waimo ilman taidota [on] niinkuin sika, jolla olis kullainen [käy] kuonon päällä.
23. Wanhurskasten himo on ainoas[tans h]ywä; waan jumalattomain odotus [on o]nnettomuus.. Job. 8: 13, 14. San. l. 10: 28.
24. Muutama jakaa omastansa, ja [saa] enämmän: toinen säästää josa ei [tar]wissi, ja tulee köyhemmäxi.
Ps. 112: 9.
25. Sielu joka siunaa, tulee rikka[xi]; ja joka juotta, se myös juotetan.
2 Cor. 9: 6.
26. Joka jywät salaa, händä Kan[sa k]iroilee; mutta joka myy, hänelle [tulee] siunaus.
27. Joka warhain hywää etzii, hä[nen] hywin menestyy; mutta joka pa[haa] nondatta, hänelle pahoin tapahtuu.
28. Joka rikkauteensa luotta, hän [ka]tuu; waan wanhurskat wiheriöitze[wät n]iinkuin lehti. San. l. 14: 11.

29. Joka huonensa murhellisexi teke, hän saa tuulen perinnöxi; ja hullun täytyy wiisasta palwella.
30. Wanhurskan hedelmä on elämän puu: joka wiisas on, hän käändä sielut. San. l. 3: 18.
31. Että wanhurskas paljo kärsii, kuinga paljo enämmin jumalatoin ja syndinen? 1 Pet. 4: 17, 18.

12. Luku.

Joka itzensä mielellänsä kuritta anda, se tulee toimellisexi; mutta joka rangaisematta olla tahtoo, se on tyhmä.
San. l. 13: 1. Luku 15: 5.
2. Hywä saa lohdutuxen HERralda; mutta häijy mies hyljätän.
3. Ei ihminen wahwistu jumalattomudesa; waan wanhurskan juuri on pysywäinen.
4. Ahkera waimo on miehensä kruunu; waan häijy on niinkuin märkä hänen luisansa. San. l. 31: 10, 11.
5. Wanhurskasten ajatuxet owat wilpittömät; waan jumalattomain aiwoitus on petollinen.
6. Jumalattomain sanat wäijywät werta; waan hurskasten suu wapahtaa heitä.
7. Jumalattomat kaatuwat, ja ei ole sitte enää; mutta wanhurskasten huone pysyy. San. l. 14: 11.
8. Toimellinen mies neuwosansa ylistetän; waan petollinen tulee katzotuxi ylön.
9. Parempi on nöyrä joka omansa katzoo, kuin se joka tahtoo isoi olla, ja kuitengin puuttuu leipää.
10. Wanhurskas armahtaa juhtaansa; mutta jumalattoman sydän on halutoin.
11. Joka peltonsa wiljelee, se saa leipää yltäisesti; waan joka turhia ajelee takaa, se on tyhmä. San. l. 28: 19.
12. Jumalatoin halajaa aina pahaa tehdä; mutta wanhurskan juuri kanda hedelmän. San. l. 10: 23. Luku 15: 21.
13. Ilkiä käsitetän omisa sanoisansa; waan wanhurskas pääsee hädästä. Ps. 7: 15, 16, 17. Ps. 9: 17.
San. l. 5: 22.
14. Suun hedelmästä tulee paljo

hywää; ja niinkuin kukin käsillänsä tehnyt on, kostetan hänelle.
San. l. 13: 2. Ps. 62: 13. Matth. 16: 27. 2 Cor. 5: 10.

15. Tyhmän mielestä on hänen tiensä otollinen; mutta wiisas otta neuwon.

16. Tyhmä osotta kohta wihansa; waan joka peittä wääryden, se on kawala. San. l. 14. 17. Luku 15: 18.

17. Joka totuden puhuu, se wanhurskauden ilmoitta; mutta joka wäärin todistaa, hän pettä. San. l. 14: 5.

18. Joka ajattelemata puhuu, hän pistää niinkuin miekalla; waan wiisasten kieli on terwellinen.

19. Totinen suu pysyy wahwana ijankaikkisesti; waan wäärä kieli ei pysy kauwan.

20. Jotka pahaa ajattelewat, niitten sydämesä on petos; waan jotka rauhaa neuwowat, niillä on ilo.

21. Ei wanhurskan mitän waaraa tapahdu; waan jumalattomat pahudella täytetän. Ps. 91: 10.

22. Petolliset huulet owat HERralle kauhistus; waan jotka oikein tekewät, owat hänelle otolliset.
San. l. 6: 16, 17.

23. Kawala salaa taitonsa; waan hulluin sydän ilmoitta hulluutta.
San. l. 10: 13, 14.

24. Ahkera käsi saa hallita; waan laiskan täytyy weronalaisexi tulla.
San. l. 10: 4. Luku 13: 4. Luku 19: 15.

25. Sydämellinen murhe kiwistelee; waan lohdullinen sana iloitta.

26. Wanhurskas on parempi lähimmäistänsä; mutta jumalattoman tie wiettelee hänen.

27. Ei petollisen asia menesty; mutta ahkera saa hywän tawaran.

28. Wanhurskauden tiellä on elämä; ja hänen polwuillansa ei ole kuolemata. San. l. 8: 35.

13. Luku.

Wiisas poika otta Isänsä kurituxen; mutta pilkkaja ei tottele rangaistusta. San. l. 10: 1. Luku 15: 5.

2. Suunsa hedelmästä kukin nautitzee hywää; waan jumalattomain sielu wäärytta. San. l. 12: 14. Luku 18: 20.

3. Joka suunsa hallitzee, hän elää; waan joka suunsa toimetto awajaa, se tulee hämmästyxeen.

4. Laiska pyytä ja ei saa; m wiriät saawat yltäisesti. San. l.
Luku 12: 27. Luku 19: 15. Luku 21:

5. Wanhurskas wihaa wal mutta jumalatoin häwäisee ja p itziänsä.

6. Wanhurskaus warjelee nu man; mutta jumalatoin meno ku syndisen. San. l. 11: 6.

7. Moni on köyhä suuresa ri desa; ja moni on rikas köyhyde
2 Cor. 6: 10. Phil. 4: 11. 1 Tim. 6:

8. Rikkaudellansa taitaa jok nastaa hengensä; mutta joka köyhä ei hän kuule kuritusta.

9. Wanhurskasten walkeus teke sexi; waan jumalattomain kyntilä muu. Job. 21: 17. Ps. 97: 11. Ps. 1
San. l. 20: 20.

10. Ylpeitten seasa on aina r mutta wiisaus saatta ihmisen to lisexi.

11. Rikkaus wähenee tuhlatesa; koosa pitäin se enänee.

12. Wiiwytetty toiwo waiwaa dändä; waan koska se tulee jota toiwoo, se on elämän puu.
Ps. 14: 7. Ps. 126: 1.

13. Joka sanan katzoo ylön, turmelee itzensä; mutta joka pelkä, hän rauhasa waelta.
1 Sam. 2: 30. Joh. 12: 48.

14. Wiisan oppi on elämän l wälttämään kuoleman paulaa.
San. l. 18: 4.

15. Hywä neuwo on otolli waan ylönkatzoitten tie on kowa.
San. l. 12: 8.

16. Wiisas teke kaikki toimellis waan hullu ilmoitta tyhmyden.

17. Jumalatoin sanansaattaja la onnettomuteen; waan totinen läh on terwellinen.

18. Joka kurituxen hyljää, hän on köyhys ja häpiä; waan joka itzensä rangaista, hän tulee kunni

19. Koska toiwo tulee täytetyxi, sydän iloitzee; mutta joka pahutta w tä, hän on hulluille kauhistuxexi.

20. Joka wiisasten kanssa käyk

...e, hän tulee wiisaxi; waan joka
...in kumpani on, hän tulee wa-
...goon. San. l. 1: 10.

21. Pahus noudatta syndisiä; mutta
...hurskaille kostetan hywydellä.

22. Hywällä owat perilliset lasten
...sa; waan syndisen tawara wan-
...alle säästetän. Job. 27: 17.

23. Paljo ruokaa on köyhän kyn-
...; waan jotka wääryttä tekewät,
...kuwat.

24. Joka witzaansa säästää, hän
... lastansa; waan joka händä
...aa, hän aikanansa sitä kuritta.
... 3: 12. Luku 19: 18. Luku 22: 15.
Luku 23: 13. Luku 29: 15.

25. Wanhurskas syö, että hänen
...nsa rawitaisin; waan jumalatto-
... watza on tytymätöin.

14. Luku.

...iisas waimo rakenda huonensa;
waan hullu kukistaa sen teollansa.
San. l. 12: 4. Luku 31: 10, 11.

2. Joka waelda oikiata tietä, se
...ä HERraa; mutta se joka poikke
tieldänsä, ylönkatzoo hänen.

3. Tyhmän suusa on ylpeyden witza;
... wiisasten huulet warjelewat heitä.
Job. 32: 17, rc.

4. Josa 'ei härkiä ole, siinä seimet
...ana owat; waan josa juhdat työtä
...ät, siinä tuloa kyllä on.

5. Totinen todistaja wälttä wal-
...; waan wäärä todistaja rohkiasti
...ttelee. San. l. 12: 17.

6. Pilkkaja etzii wiisautta, ja ei
...; waan toimelliset wiisauden huo-
...i saawat.

7. Mene pois tyhmän tykö; sillä
...ä ope mitän häneldä.

8. Toimellisen wiisaus on, tiestänsä
... waarin; waan tyhmäin hulluus
...la petos. Eph. 5: 15, 17.

9. Tyhmä nauraa syndiä; mutta
...en wälillä on hywä suosio.

10. Koska sydän on murhellinen,
... ei anta ulkonainen ilo.

11. Jumalattomain huonet kukiste-
...; waan jumalisten majat wiher-
...ewät. San. l. 10: 30. Luku 11: 8.
Luku 12: 7, 21.

12. Monella on tie mielestänsä oi-
kia; waan wiimeiseldä johdatta se kuo-
lemaan. San. l. 16: 25.

13. Naurun jälkeen tulee murhe,
ja ilon perästä on suru.

14. Tyhmälle tapahtuu laittamisensa
jälkeen; waan hywä ihminen asetetan
hänen ylitzensä.

15. Taitamatoin uskoo kaikki; mutta
ymmärtäwäinen ottaa tiestänsä waarin.

16. Wiisas pelkää ja karttaa pa-
haa; waan tyhmä päätähawin menee.
San. l. 28: 14.

17. Kiillinen ihminen teke hullun
töitä; ja kawala ihminen tulee wihat-
tawaxi. San l. 12: 16. Luku 16: 32.
Jac. 1: 20.

18. Taitamattomat periwät tyhmy-
den; waan se on toimellisten Kruunu,
että he toimellisesti tekewät.

19. Häijyn täytyy kumartaa hywiä,
ja jumalattomat wanhurskasten porteisa.
Ilm. K. 3: 9.

20. Köyhää wihawat hänen lähim-
mäisensäkkin; waan rikkalla on monda
ystäwätä. San. l. 19: 4.

21. Joka katzoo lähimmäisensä ylön,
hän teke syndiä; waan autuas on se
joka wiheljäistä armahtaa.

22. Jotka wiekkaudesa waeldawat,
niildä puuttuu; mutta jotka hywää
ajattelewat, niille tapahtuu hywys ja
uskollisuus. Ps. 7: 15, 16, 17.
San. l. 12: 13. 2 Tim. 1: 16, 17, 18.

23. Josa työtä tehdän, siinä kyllä
on; waan joka tyhiin puheisiin tytyy,
siinä on köyhys. San l. 13: 4.

24. Wiisasten rikkaus on heidän
Kruununsa; mutta tyhmäin hulluus
on hulluus. Saarn. 7: 12, 13.

25. Uskollinen todistaja wapahtaa
hengen; waan wäärä todistaja pettä.

26. Joka HERraa pelkää, hänellä
on wahwa linna, ja hänen lapsensa
warjellan. San. l. 18: 10.

27. HERran pelko on elämän läh-
de; että kuoleman nuora wälttä taitan.

28. Koska Kuningalla on paljo wä-
keä, se on hänen kunniansa; waan
koska wähä on wäkeä, se teke pää-
miehen kehnoxi.

29. Joka on pitkämielinen, se on wiisas; waan joka äkillinen on, se ilmoitta tyhmyden.

30. Leppinen sydän on rummin elämä; waan kateus on märkä luisa.

31. Joka köyhälle teke wäkiwaldaa, hän laitta hänen luojaansa; waan joka armahtaa waiwaista, se kunnioitzee Jumalata. San. l. 17: 5.

32. Pahudensa tähden jumalatoin kukistetan; waan wanhurskas on kuolemasakin rohkia.

33. Toimellisen sydämesä lepää wiisaus; mutta mitä tyhmäin mielesä on, se tulee ilmei. San. l. 15: 2. Luku 29: 11.

34. Wanhurskaus korotta Kansan; waan syndi on Kansan häpiä.

35. Toimellinen palwelia on Kuningalle otollinen; waan häpiällistä palweliata ei hän kärsi. Ps. 101: 6, etc.

15. Luku.

Suloinen wastaus hillitzee wihan; mutta kowa sana saatta mielen karwaaxi. San. l. 25: 15. Col. 4: 6.

2. Wiisasten kieli saatta opetuxen suloisexi; waan tyhmäin suu aina hullutta sylkee. San. l. 14: 33.

3. HErran silmät katzelewat jokapaikasa, sekä pahat että hywät. Job. 31: 4. Luku 34: 21, 22. San. l. 5: 21.

4. Terwellinen kieli on elämän puu; waan walhettelewainen saatta sydämen kiwun.

5. Tyhmä laitta Isänsä kurituxen; waan joka rangaistuxen ottaa, hän tulee taitawaxi. San. l. 12: 1. Luku 13: 1.

6. Wanhurskan huonesa on yldäkyllä; waan jumalattoman saalis on häwindö. San. l. 13: 7.

7. Wiisasten huulet jakawat neuwoa; waan tyhmäin sydän ei ole niin.

8. Jumalattoman uhri on HErralle kauhistus; waan jumalisten rukous on hänelle otollinen. San. l. 21: 27.

9. Jumalattoman tie on HErralle kauhistus; waan joka wanhurskautta noudatta, on hänelle rakas.

10. Kuritus on sille paha joka hyljä tiensä; ja joka rangaistusta wihaa, hänen pitä kuoleman.

11. Helwetti ja kadotus on H[...]ran edesä; kuinga paljo enämmi[...]misten lasten sydämet? Job. [...] Hebr. 4: 13.

12. Ei pilkkaja rakasta sitä [...] händä rangaisee; ja ei hän mene [...]sasten tygö.

13. Iloinen sydän teke iloise[...]wot; waan koska sydän on surul[...] niin rohkeus raukee. San. l. [...] Saarn. 8: 1.

14. Ymmärtäwäinen sydän et[...]sautta; waan tyhmäin suu tyh[...] rawitan.

15. Surullisella ihmisellä ei o[...]kan hywää päiwää; waan jolla [...] sydän on, hänellä on jokapäiwä[...]ras pito. Saarn. 5: 11, 15, 1[...]

16. Parembi on wähä HE[...]pelwosa, kuin suuri tawara ilm[...]wota. Ps. 37: 16. San. l. 17: 1. Saarn. 4: 6.

17. Parembi on ateria kaali[...]kaudesa, kuin syötetty härkä [...]

18. Wihainen mies saatta [...] matkaan; mutta kärsiwällinen [...] riidan. San. l. 10: 12. Luku 1[...] Luku 29: 22.

19. Laiskan tie on orjantappu[...] waan hurskasten tie on tasainen.

20. Wiisas poika iloitta I[...] ja hullu ihminen häwäisee äitins[...] San. l. 10: 1. Luku 17: 25. Luku 1[...] Luku 29: 3.

21. Hullulle on tyhmys ilox[...]; toimellinen mies pysyy oikialla [...] San. l. 10: 23. Luku 12: 12.

22. Aiwoitus raukee ilman ne[...] waan josa monda neuwonandaja[...] se on wahwa. San. l. 11: 1[...]

23. Se on ihmisen ilo, ett[...] toimella wastata taitaa; ja aik[...] sanottu sana on otollinen. San. l. 25: 11, 15. Col. 4: 6.

24. Elämän tie johdatta [...] ylöspäin; wälttämään helwetti[...] alhalla on.

25. HErra ylpeitten hu[...]kistaa, ja wahwistaa lesken raja[...] Luc. 1: 51, 52. 1 Pet. 5: 5.

26. Ilkiäin aiwoituxet owat [...]ralle kauhistuxexi; waan to[...] puhe on otollinen.

27. A[...]

7. Ahneudelda woitetut kukistawat
n huonensa; waan joka lahjoja
aa, saa elää. Hab. 2: 9.
28. Wanhurskan sydän ajattelee wast=
ta; waan jumalattoman suu am=
da pahaa.
9. HERra on kaukana jumalatto=
; waan hän kuulee wanhurskasten
ukset. Joh. 9: 31.
. Suloinen kaswo ilahutta sydä=
hywä sanoma teke luut lihawaxi.
. Korwa joka kuulee elämän ran=
sta, on aswua wiisasten seasa.
Joka ei itziänsä salli kuritta, se
ylön sielunsa; waan joka ran=
sta kuulee, hän tulee wiisaxi.
. HERran pelko on kuritus wii=
; ja kunnian edellä käy nöyrys.
18: 12. Ap. T. 14: 22. 1 Pet. 1: 6.
Luku 5: 6.

16. Luku.

inen aikoi sydämesänsä; waan
HERralda tulee kielen wastaus.
San. l. 19: 21. Jer. 10: 23.
Jokaitzen mielestä on hänen tien=
hdas; mutta HERra tutkistelee
et. San. l. 21: 2.
Anna HERran halduun sinun
niin sinun aiwoituxes menestyy.
. 37: 5. Ps. 55: 23. 1 Pet. 5: 7.
HERra teke kaikki itze tähten=
niin myös jumalattoman pahaxi
äxi.
Jokainen ylpiä on HERralle
stus; ja ei pääse rangaisemata,
e kaikki yhtä pidäisit.
San. l. 6: 16, 17. Luku 15: 25.
Laupiuden ja totuden kautta pa=
o sowitetan, ja HERran pelwolla
wältetän.
Jos jongun tiet owat HERralle
lliset; niin hän myös käändä hä=
hamiehensä rauhaan.
Parembi on wähä wanhurskau=
kuin suuri saalis wäärydesä.
San. l. 15: 16, 17. Luku 17: 1.
misen sydän aikoi tiensä; waan
ra johdatta hänen käymisensä.
San. l. 19: 21. Luku 20: 24.
Ennustus on Kuningan huulisa:
uen suunsa puhu duomiosa wäärin.
1. Oikia pundari ja waaka on
HERralda; ja kaikki painokiwet kuk=
karosa owat hänen tekonsa.
San. l. 11: 1.
12. Kuningan edesä on kauhistus
wäärin tehdä; sillä wanhurskaudella
istuin wahwistetan.
San. l. 25: 5. Luku 29: 14.
13. Oikia neuwo on Kuningalle
otollinen; ja joka oikein puhuu, händä
rakastetan.
14. Kuningan wiha on kuoleman
sanansaattaja; ja wiisas mies lepyttä
hänen. San. l. 20: 2.
15. Koska Kuningan kaswo on le=
pyinen, siinä on elämä; ja hänen ar=
monsa on niinkuin hiljainen sade.
San. l. 19: 12.
16. Ota wiisautta tygös, sillä se
on parembi kuldaa; ja saada ymmär=
rystä on kallimbi hopiata.
San. l. 3: 14, 15. Luku 8: 10.
17. Siwiän tiet wälttäwät pahaa;
ja joka sieluunsa warjelee, se tiestänsä
otta waarin.
18. Joka aletan, se ensisti tulee yl=
piäxi; ja ylpeys on aina langemuxen
edellä. San l. 11: 2. Luku 18: 12.
19. Parembi on nöyränä olla si=
weitten kanßa, kuin jakaa suurta saa=
lista ylpeitten kanßa.
20. Joka jongun asian wiisasti al=
kaa, hän löytä onnen; ja se on au=
tuas, joka itzensä luotta HERraan.
San. l. 19: 2.
21. Toimellinen mies ylistetän wii=
saudensa tähden; ja suloinen puhe li=
sää oppia.
22. Wiisaus on elämän lähde, hä=
nelle joka sen saanut on; waan tyh=
mäin oppi on hulluus. San. l. 18: 4.
23. Wiisas sydän puhuu toimellisesti;
ja hänen huulensa opettawat hywin.
24. Suloiset sanat owat mesileipä:
ne lohduttawat sielua, ja wirwotta=
wat luut.
25. Monella on tie mielestänsä oi=
kia; waan se johdatta wiimein kuole=
maan. San. l. 14: 12.
26. Moni tulee suureen wahingoon,
oman suunsa kautta. San. l. 18: 7.
27. Jumalatoin ihminen kaiwaa on=
nettomutta; ja hänen suusansa palaa
niinkuin tuli. Jac. 3: 6.

28. Wäärä ihminen saatta riidan; ja panettelia teke Ruhtinat eripuraisexi. San. l. 18: 6. Luku 20: 3.

29. Wickas ihminen haukuttelee lähimmäistänsä; ja johdatta hänen pahalle tielle. San. l. 1: 10, 16.

30. Joka silmää iskee, ei se hywää ajattele: ja joka huuliansa pureskelee, se pahaa matkaan saatta. San. l. 10: 10.

31. Harmat hiuxet owat kunnian Kruunu, joka löytän wanhurskauden tiellä. San. l. 20: 29.

32. Kärsiwällinen on parembi kuin wäkewä; ja joka hillitzee mielensä, on parembi kuin se joka Kaupungin woitta. San. l. 14: 17. Luku 19: 11.

33. Arpa heitetän syliin; waan HERralda tulee kaikki sen meno. San. l. 18: 18.

17. Luku.

Kuiwa pala, siinä josa rauha on, on parembi kuin huone tewrasta täynä riidasa. San. l. 15: 16. 17. Luku 16: 8.

2. Toimellinen palwelia hallitzee häpiällisiä lapsia; ja hän jakaa perindötä weljein wälillä.

3. Niinkuin tuli koettelee hopian, ja ahjo kullan; niin HERra tutkistelee sydämet. Ps. 26: 2. Jer. 17: 10.

4. Paha ottaa pahoista suista waarin; ja petollinen kuuldelee mielellänsä wahingollista kieldä.

5. Joka köyhää sylieskelee, se häwäisee hänen luojaansa; ja joka iloitzee toisen wahingosta, ei se pääse rangaisematta. San. l. 14: 31.

6. Wanhain Kruunu owat lasten lapset; ja lasten kunnia owat heidän Isänsä. Job. 42: 16. Ps. 128: 6.

7. Ei sowi tyhmäin puhua korkeista asioista; paljo wähemmin Päämiehen walhetella.

8. Jolla wara on lahjaa anda, se on niinkuin kallis kiwi; kuhunga hän itzensä käändä, niin hän wiisana pidetän. San. l. 18: 16. Luku 21: 14.

9. Joka syndiä peittä, se saatta hänellensä ystäwyden; waan joka asian ilmoitta, se saatta Ruhtinat eripuraisexi. San. l. 10: 12.

10. Sanat waikuttawat ... toimellisen tykönä, kuin sata ha... tyhmän tykönä. Saarn. 7: 6.

11. Niskuri tosin etzii wahing... waan julma Engeli lähetetän hä... wastan.

12. Parembi on kohdata kar... jolda pojat owat otetut pois, ... hullua hulludesansa. Duom. ...

13. Joka kostaa hywän pahall... hänen huonestansa pidä pahus l... man. Rom. 12: 17. 1 Thes. 5: 15. 1 Pet. 3: 9.

14. Riidan alku on niinkuin ... joka itzensä leikka ulos: Lakka rii... ennenkuin siinä siihen sekaannut.

15. Joka jumalattoman hursk... noo, ja joka wanhurskan soimaa j... lattomaxi; ne molemmat owat H... ralle kauhistus. Es. 5: 23. Hes. 13: 19, 22.

16. Mitä tyhmä teke kädesäns... halla, ettei hänellä ole sydändä ... wiisautta? San. l. 19: 10. Luku ...

17. Ystäwä rakastaa ainian; ja ... tulee julki hädäsä. San. l. 1...

18. Se on tyhmä ihminen, ... kätensä taritzee, ja takaa lähim... sensä. San. l. 6: 1. Luku 11: 15. Luku 20: 16. Luku 22: 26.

19. Joka toraa rakastaa, se rak... syndiä; ja joka owensa korotta, se... onnettomutta.

20. Päijy sydän ei löydä ... hywää; ja jolla paha kieli on, se l... onnettomuteen.

21. Joka tyhmän synnyttä, hä... on murhe; ja tyhmän Isällä ei ole... San. l. 10: 1. Luku 15: 20.

22. Iloinen sydän teke elämän ... loisexi; waan surullinen sydän ku... luut. San. l. 15: 13.

23. Jumalatoin otta mielelläns... laisesti lahjoja, mutkataxensa lain... 2 Mos. 23: 8.

24. Toimellinen mies laitta hä... wiisasti; waan tyhmä heittelee ... sä sinne ja tänne.

25. Hullu poika on Isänsä sur... äitillensä murhe, joka hänen ... nyt on. San. l. 10: 1...

26. Ei ole se hywä, että wanh...

tehdän wäärin; taikka että sitä
nnasta lyödän, joka oikein duo=
ee.
7. Toimellinen mies taitaa puhen=
allella pitä; ja taitawa mies on
s sielu. San. l. 20: 15.
8. Jos tyhmä wai olis, niin hän
xi luetaisiin; ja toimellisexi, jos
suunsa pidäis kiinni. Jac. 1: 19.

18. Luku.

npurainen etzii mitä hänelle kelpaa,
a sekoitta itzensä kaikkiin asioin.
Tyhmällä ei ole himo ymmärry=
waan niitä ilmoittamaan kuin
nen sydämesänsä.
Jumalattoman tullesa tulee ylön=
pilkka ja häpiä. San. l. 11: 2.
Sanat ihmisen suusa owat niin=
sywät wedet; ja wiisauden lähde
täynä wirtaa. San. l. 13: 14.
Ei ole hywä katzoa jumalatto=
muotoa, ja sortaa wanhurskasta
iosa. 3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 1: 17.
Luku 16: 19. San. l. 24: 23.
Tyhmän huulet saattawat torqn,
änen suunsa noudatta haawoja.
San. l. 16: 28.
Tyhmän suu häwäisee itzensä, ja
n huulensa owat paula omalle sie=
sa. San. l. 16: 26.
Panettelian sanat owat haawat,
wät läpi sydämen.
. 55: 22. San. l. 26: 22. Jer. 9: 8.
Joka laiska on työsänsä, hän on
eli joka wahingota teke.
. HErran nimi on wahwa lin=
wanhurskas juoxee sinne, ja tulee
jelluxi. Ps. 20: 2. Ps. 31: 4. Ps. 61: 4.
. Rikkan tawara on hänelle wah=
aupungi, ja niinkuin korkia muu=
nen mielestänsä. San. l. 10: 15.
. Koska joku langee, niin hänen
nsä ensisti tulee ylpiäxi; ja en=
in joku kunniaan tulee, pitä hä=
yrän oleman. San. l. 15: 33.
16: 18. Luku 29: 23. 1 Pet. 1: 6.
Joka wastaa ennenkuin hän kuu=
on hänelle hulludexi ja häpiäxi.
Ihmisen hengi pitä ylös hänen
ensä; waan murhellista hengeä
wi kärsiä? San. l. 15: 13.
Luku 17: 22.

15. Ymmärtäwäinen sydän saa wii=
sauden, ja wiisasten korwa etzii taitoa.
16. Ihmisen lahja teke hänelle awa=
ran sian, ja saatta suurten Herrain
eteen. San. l. 17: 8. Luku 21: 14.
17. Jokaitzella on ensisti omasa asia=
sansa oikeus; waan koska hänen lähim=
mäisensä tulee, niin se löytän.
18. Arpa asetta riidan, ja eroitta
woimallisten waihella. San. l. 16: 33.
19. Wihoitettu weli pitä puoltansa
lujemmin kuin wahwa Kaupungi; ja
riita pitä kowemmin puolensa kuin
telki linnan edesä.
20. Sen jälkeen kullekkin maxetan
kuin hänen suunsa on puhunut; ja
hän rawitan huuldensa hedelmästä.
San. l. 12: 13. Luku 13: 2.
21. Kuolema ja elämä on kielen
woimasa; joka händä rakastaa, se saa
syödä hänen hedelmästänsä.
22. Joka awio waimon osaa, hän
löytä hywän kappalen; ja saa mieli=
suosionsa HERralda. San. l. 9: 14.
Luku 31: 10.
23. Köyhä mies puhuu nöyrästi;
waan rikas wastaa ylpiästi.
24. Ihminen jolla on ystäwä, pitä
oleman ystäwällinen; sillä ystäwä pitä
lujemmin hänen kanßansa kuin weli.
San. l. 17: 17.

19. Luku.

Köyhä, joka siweydesä waelta, on pa=
rembi kuin wäärä huulisansa, jo=
ka kuitengin tyhmä on. San. l. 28: 6.
2. Joka ei toimella laita, ei hänel=
le hywin käy; ja joka on nopsa jal=
woista, se loukka itzensä. San. l. 16: 20.
3. Ihmisen tyhmyys exyttä hänen
tiensä; niin että hänen sydämensä wi=
haistuu HERraa wastan. Ps. 2: 1, 2.
4. Tawara teke monda ystäwätä;
waan köyhä hyljätän ystäwildänsä.
San. l. 14: 20.
5. Ei wäärä todistaja pidä pääse=
män rangaisemata; ja joka rohkiasti
walhehtelee, ei hänen pidä selkemän.
5 Mos. 19: 18, 19. San. l. 21: 28. Luku 25: 18.
6. Moni rukoilee Päämiestä; ja jo=
kainen on hänen ystäwänsä, joka lah=
joja jakaa.

7. Köyhää wihawat kaikki hänen weljensä, ja hänen ystäwänsä wetäwät heitänsä taamma hänestä; ja joka hänensä sanoin luotta, ei hän saa mitän.

8. Joka wiisas on, hän rakastaa hengeänsä; ja joka toimellinen on, se löytä hywän.

9. Wäärä todistaja ei pidä pääsemän rangaisematta; ja joka rohkiasti walhehtelee, se kadotetan.

10. Ei hullulle sowi hywät päiwät; paljo wähemmin palwelian päämiehiä hallita. San. l. 17: 16. Luku 26: 1. Luku 30: 22.

11. Joka on kärsiwällinen, se on toimellinen ihminen; ja se on hänelle kunniaxi, että hän wiat wälttä. San. l. 14: 17. Luku 16: 32.

12. Kuningan wiha on niinkuin nuoren jalopeuran kiljuminen; mutta hänen ystäwydensä on niinkuin kaste ruoholle. San. l. 16: 14, 15. Luku 20: 2.

13. Hullu poika on Isänsä murhe; ja riitainen waimo on niinkuin alinomainen pisaroitzeminen. San. l. 15: 20. Luku 17: 25. Luku 27: 15.

14. Huonet ja tawarat peritän wanhemmilda; waan toimellinen emändä tulee HERralda. San. l. 18: 22. Luku 31: 10.

15. Laiskus tuo unen; ja joutilas sielu kärsii nälkää. San. l. 10: 4, 5. Luku 13: 4. Luku 20: 13.

16. Joka käskyt pitä, hän on warjeltanut hengensä; waan joka tiensä hyljää, hänen pitä kuoleman.

17. Joka köyhää armahtaa, hän lainaa HERralle; joka hänen hywän työnsä hänelle jällen maxawa on. Matth. 10: 42. Luku 25: 40.

18. Kurita lastas, koska wielä toiwo on; mutta älä pyydä händä tappa: San. l. 13: 24. Luku 22: 15. Luku 23: 13.

19. Sillä suuri julmuus saatta wahingon; sentähden laske händä wallallensa, ja kurita taas toistamiseen.

20. Kuule neuwoa ja ota kuritus wastan, tullaxes wihdoin wiisaxi. San. l. 1: 8.

21. Monet aiwoituxet owat miehen sydämesä; mutta HERran neuwo on pysywäinen. San. l. 16: 1, 9. Es. 46: 10.

22. Ihmiselle kelpa hänen laupiudensa; ja köyhä mies on parempi ku[...] walhehtelia.

23. HERran pelko saatta eläm[...] ja se pysyy rawittuna, ettei mikän [...] ha händä lähesty.

24. Laiska kätkee kätensä powe[...] ja ei wie händä jällen suuhunsa. San. l. 26: 15.

25. Jos pilkkajata lyödän, niin [...] tamatoin tulee wiisaxi; ja jos toi[...] lista lyödän, niin hän tulee toimelli[...] San. l. 21: 11.

26. Joka waiwaa Isäänsä, ja [...] ulos äitiansä; hän on häpemätöi[...] kirottu lapsi. San. l. 20: 20.

27. Lakka minun poikani, kuul[...] masta sitä neuwoa, joka sinua wie[...] lee pois toimellisesta opista. Ps. 119:

28. Wäärä todistus häwäisee [...] mion; ja jumalattomain suu [...] wääryden.

29. Pilkkajille on rangaistus [...] mistettu, ja haawat hulluin selkää[...] San. l. 10: 13.

20. Luku.

Wiina teke pilkkajaxi, ja wäke[...] juotawat tekewät tyhmäxi: [...] niitä halajaa, ei hän ikänä wiisaxi [...] Eph. 5: 18.

2. Kuningan peljättäwys on n[...] kuin nuoren Jalopeuran kiljumi[...] joka hänen wihoitta, hän teke [...] hengeänsä wastoin. San. l. 16: 14, Luku 19: 12.

3. Miehen kunnia on, olla il[...] riidata; waan jotka mielellänsä ri[...] lewät, owat kaikki tyhmät. San. l. 16: 28.

4. Kylmän tähden ei tahdo la[...] kyndä; sentähden hän elonaikana [...] jää, ja ei saa mitän. San. l. 21: Luku 28: 19.

5. Neuwo on miehen sydämesä n[...] kuin sywä wesi; mutta toimellinen [...] munda sen ylös. Ps. 64: 6, 7. San. l. 26: 24.

6. Monda ihmistä kerskatan hyw[...] xi; waan kuka löytä jongun joka [...] della hywä on?

7. Wanhurskas siwewydesä wael[...] hänen lastensa käy hywin hänen pe[...] sänsä. Ps. 25: 12, 13. Ps. 112: 1, 2.

8. Kuningas joka istuu istuimella ...mitzemaan, hajoitta kaikki jotka pa... ...owat, hänen silmillänsä.
9. Kuka sanoo: minä olen puhdas ...mesäni, ja wapa synnistäni?
...Mos. 8: 21. 1 Kun. K. 8: 46. 2 Aika K. 6: 36. Saarn. 7: 21. 1 Joh. 1: 8.
10. Monilainen waaka ja mitta, ...at molemmat kauhistus HERralle.
San. l. 11: 1. Luku 16: 11.
11. Nuorukainen tutan menoistansa, ...hän siwiäxi ja toimelliseri tulewa on.
San. l. 19: 18. Luku 22: 6.
12. Kuulewaisen korwan ja näke...n silmän, on HERra molemmat ...t.
Job. 36: 10.
13. Älä rakasta unda ettes köyhtyisi: ...silmäs, niin sinä saat kyllä leipää.
San. l. 6: 9, 11. Luku 19: 15.
14. Paha, paha, sanoo ostaja; mut...mendyänsä pois hän kerskaa.
15. Kuldaa ja kallita kiwiä löytän ...; waan toimellinen suu on kallis ...ale.
San. l. 17: 27.
16. Ota hänen waattensa, joka mun...isen takaa; ja ota häneldä pantti, ...mattoman edestä.
San. l. 17: 18. Luku 27: 13.
17. Warastettu leipä maistaa mie... hywin; waan sitte pitä hänen ...nsa oleman täynä teräwitä kiwiä.
Job. 20: 12, 14.
18. Aiwoituxet menestywät, koska ne ...olla toimitetan; ja sodat myös ...toimella pidettämän.
San. l. 11: 14. Luku 24: 6.
19. Älä sekoita sinuas sen kanßa ... salaisuden ilmoitta, ja joka pa...telee, ja jolla petollinen suu on.
San. l. 11: 13. Luku 25: 9.
20. Joka Isäänsä ja äitiänsä kiroi... hänen kyntilänsä pitä sammuman ...jässä pimeydesä.
2 Mos. 21: 17. ...Mos. 20: 9. 5 Mos. 27: 16. San. l. 19: 26. Matth. 15: 4. Marc. 7: 10.
21. Perindö johonga warhain kii...tan, on wiimeiseldä ilman siunau...
San. l. 28: 20.
22. Älä sano: minä kostan pahan: ... HERraa, hän autta sinua.
...Mos. 32: 35. San. l. 17: 13. Luku 24: 29. Rom. 12: 19. 1 Thess. 5: 15.
23. Monilaiset pundarit owat HER... kauhistus; ja wäärä waaka ei ole ...wä.
24. Jokaitzen retket tulewat HERralda; kuka ihminen taitaa ymmärtä tiensä?
San. l. 16: 1, 9. Luku 19: 21.
25. Se on ihmiselle paula, koska hän pilkkaa pyhää; ja etzi sitte lupauxia.
26. Wiisas Kuningas hajoitta jumalattomat, ja anda ratasten käydä heidän päällitzensä.
2 Kun. K. 9: 24, 33. Ps. 101: 8.
27. HERran kyntilä on ihmisen hengi: hän käy läpi koko sydämen.
28. Laupius ja totuus warjelee Kuningan; ja hän wahwistaa istuimensa laupiudella.
Ps. 101: 1. San. l. 16: 12. Luku 29: 14.
29. Nuorten miesten wäkewys on heidän kunniansa: ja harmat karwat on wanhain kaunistus.
San. l. 16: 31.
30. Haawoilla pitä pahuus ajettaman pois, ja koko sydämen kiwulla.
San. l. 10: 13.

21. Luku.

Kuningan sydän on HERran kädesä, niinkuin wesiojat; ja hän taitta sen kuhunga hän tahtoo.
Ps. 33: 15.
2. Jokainen luulee tiensä oikiaxi; waan HERra koettelee sydämet.
San. l. 16: 2.
3. Hywin ja oikein tehdä, on HERralle otollisempi kuin uhri.
1 Sam. 15: 22. Hos. 6: 6.
4. Ylpiät silmät ja paisunut sydän, ja jumalattomain kyntilä, on syndi.
5. Ahkeran miehen aiwoituxet tuowat yltäkylläisyden; waan joka pikainen on, se tulee köyhäxi.
San. l. 10: 4. Luku 13: 4.
6. Joka tawaran kokoo walhella, se on kulkewa turhuus, niitten seasa jotka kuolemata etziwät.
San. l. 10: 2. Jac. 5: 1, rc.
7. Jumalattomain raatelemus pitä heitä peljättämän; sillä ei he tahtonet tehdä mitä oikia on.
8. Jumalattoman ihmisen tie on outo; mutta puhtan työ on oikia.
9. Parembi on asua katon kulmalla, kuin riitaisen waimon kanßa yhdesä huonesa.
San. l. 25: 24.
10. Jumalattoman sielu toiwotta pahaa, ja ei suo lähimmäisellensä mitän.
Joh. 34: 36, 37.

11. Koska pilkkaja rangaistan, niin tyhmät wiisaxi tulewat: ja koska wiisas tulee opetetuxi, niin hän otta opin. San. l. 19: 25.

12. Wanhurskas pitä hänensä wiisasti jumalattoman huonetta wastan; waan jumalattomat kietoiwat itzensä onnettomuteen. 1 Sam. 24: 14.

13. Joka tukitzee korwansa köyhän huutoon; hänen pitä myös huutaman, ja ei kuulttaman.

14. Salainen lahja asetta wihan, ja helmaan ando lepyttä suurimman kiukun. San. l. 17: 8. Luku 18: 16.

15. Se on wanhurskaille ilo, tehdä mikä oikia on; waan pahantekiöillä on pelko.

16. Ihminen joka poikke wiisauden tieldä, pitä oleman kuolluitten joukosa.

17. Joka hekumata rakastaa, se tulee köyhäxi: ja joka wiinaa ja öljyä rakastaa, ei hän tule rikkaxi. San. l. 23: 20.

18. Jumalatoin pitä annettaman ulos wanhurskan siaan, ja ylönkatzoja siweitten edestä. San. l. 11: 8.

19. Parembi on asua autiasa maasa, kuin riitaisen ja wihaisen waimon kanßa.

20. Wiisan huonesa on suloinen tawara ja öljy; waan tyhmä ihminen sen tuhlaa.

21. Joka wanhurskautta ja hywyttä noudatta, hän löytä elämän, wanhurskauden ja kunnian. Matth. 5: 7. 2 Tim. 1: 16, 18.

22. Wiisas mies woitta wäkewitten Kaupungin; ja kukistaa heidän uskalluxensa wahwuden. San. l. 24: 5. Saarn. 9: 16, 18.

23. Joka suunsa ja kielensä hillitzee, hän warjelee sielunsa ahdistuxesta.

24. Joka ynsy ja ylpiä on, hän kutzutan pilkkajaxi; joka wihasa ynseydensä näyttä.

25. Laiskan himo tappa hänen; ettei hänen kätensä tahtonet mitän tehdä. San. l. 20: 4.

26. Hän himoitzee suuresti kaiken päiwän; mutta wanhurskas anda, ja ei kiellä.

27. Jumalattomain uhri on kauhistus; semmengin koska se synnisä uhratan. San. l. 15: 8. Es. 1: 13.

28. Wäärän todistajan pitä huk[illegible] man; waan joka tottelee, hän [illegible] puhua. San. l. 19: 5.

29. Jumalatoin juoxee päätäh[illegible] läpitze; mutta hurskas ojenda [illegible]

30. Ei yxikän wiisaus, eli ym[illegible] rys, eikä neuwo, auta HERraa wa[illegible] San. l. 11: 21. Es. 8: 10.

31. Hewoiset walmistetan sodan[illegible] wäxi; mutta woitto tulee HERr[illegible] Ps. 33: 16, 17. Ps. 147: 10.

22. Luku.

Hywä sanoma on kallimpi kuin [illegible] rikkaus; ja suosio on parem[illegible] hopia ja kulda. Saarn. 7: 2.

2. Rikas ja köyhä tulewat [illegible] toistansa wastan: ja HERra [illegible] kaikki tehnyt. 5 Mos. 15: 11. San. l. [illegible]

3. Wiisas näke pahan, ja [illegible] itzensä: taitamattomat juoxewat [illegible] ja saawat wahingon. San. l. [illegible]

4. Nöyryden ja HERran [illegible] palkka, on rikkaus, kunnia ja [illegible]

5. Orjantappurat ja paulat [illegible] wäärän tiellä; waan joka hänensä[illegible] taamma wetä, hän warjelee hen[illegible]

6. Niinkuin sinä lapsen totutat [illegible] rudesta, niin ei hän siitä luowu, [illegible] hän wanhenee.

7. Rikas wallitzee köyhiä; ja [illegible] lainaxi otta, hän on lainajan [illegible]

8. Joka wääryttä kylwä, se [illegible] waiwan; ja hänen pahudensa [illegible] witzalla. Job. 4: 8.

9. Laupiat silmät siunatan, [illegible] hän anda leiwästänsä köyhälle.

10. Aja pilkkaja pois, niin [illegible] asettu; ja tora ja häwäistys la[illegible] San. l. 26: 20.

11. Joka sydämen puhtautta ra[illegible] taa, sen huulet owat otolliset, ja [illegible] ningas on hänen ystäwänsä. Ps. 101: 6.

12. HERran silmät warjelewat [illegible] wän neuwon: ja kukistawat ylön[illegible] jan sanat.

13. Laiska sanoo: Jalopeura on [illegible] kona; ja minä tapetan katulla. San. l. 26: 13.

14. Portoin suu on sywä [illegible] joka ei HERran suosiosa ole, [illegible] siihen. San. l. 7: 25, rc. Luku 23: 2[illegible]

15. Hulluus rippu nuorukaisen sy=
mesä; waan kurituxen witza ajaa sen
uwas hänestä. San. l. 13: 24.
Luku 19: 18. Luku 23: 13.

16. Joka köyhälle teke wääryttä enä=
nsä tawaratansa; hänen pitä itze
alle andaman, ja tosin köyhäxi tu=
lan. Es. 33: 1.

17. Kallista korwas ja kuule wii=
en sanat; ja pane minun oppini
ämees. San. l. 1: 5. Luku 2: 1, 2.
Luku 3: 1. Luku 4: 1, 2. Luku 5: 1, 2.

18. Sillä se on sinulle suloinen, jos
pidät sen mielesäs, ja ne sowite=
hteen sinun huulilles.

19. Että sinun toiwos olis HERR=
, olen minä sinua tänäpänä neu=
t; niin ota myös sinä näistä waari.
San. l. 3: 5. Phil. 3: 1.

20. Engö minä ole suurista asioista
ittanut sinun etees, neuwoin ja
tain?

21. Osottaxeni sinulle wahwan to=
n perustuxen; wastataxes niitä oi=
, jotka sinun lähettäwät. Luc. 1: 4.

22. Älä ryöstä köyhää, waikka hän
ä on: ja älä solwaise waiwaista
sa.

23. Sillä HERra ajaa heidän asian=
, ja sortaa heidän sortajansa.
San. l. 23: 11.

24. Älä anna sinuas wihaisen mie=
seuraan; ja älä ole julman tykönä:

25. Ettes oppisi hänen teitänsä, ja
sielulles paulaa.

26. Älä ole niitten tykönä, jotka
ä lyöwät, ja welkaa takawat.
San. l. 11: 15. Luku 17: 18. Luku 20: 16.
Luku 27: 13.

27. Sillä jos ei sinulla ole waraa
raa; niin wuotees otetan aldas pois.

28. Älä siirrä takaperin endisiä ra=
a; jotka esiisäs tehnet owat.
Mos. 19: 14. Luku 27: 17. San. l. 23: 10.

29. Jos sinä näet nopsan miehen
nsa, sen pitä seisoman Kuningan
; ei hänen pidä seisoman halpain

23. Luku.

ska istut ja syöt jongun Herran
kansa; niin ota wisu waari kuka
täs on:

2. Ja pane weitzi kaulaas, jos sinä tahdot henges pitä.

3. Älä himoitze hänen herkustansa; sillä se on petollinen leipä.

4. Älä waiwaa sinuas tullaxes rikkaxi; ja lakka sinun wiisaudestas.
1 Tim. 6: 9.

5. Älä lennätä silmiäs sen jälkeen, jota et sinä taida saada; sillä se teke itzellensä siiwet niinkuin kotka, ja lendä taiwasta päin.

6. Älä syö leipää katen kanssa, ja älä himoitze hänen herkkuansa:

7. Sillä niinkuin hän itze sydämesänsä ajattelee, niin se on: hän sanoo sinulle: syö ja juo: ja ei kuitengan ole hänen mielensä sinun kanssas.

8. Sinun palas jotkas syönyt olet, pitä sinun oxendaman: ja sinun ystäwälliset puhes pitä hukkaan tuleman.

9. Älä puhu hullun korwisa; sillä hän katzoo sinun toimellisen puhes ylön.
San. l. 9: 8. Matth. 7: 6.

10. Älä siirrä takaperin endisiä rajoja; ja älä mene orwoin pellolle.
2 Mos. 22: 22. 5 Mos. 19: 14. San. l. 22: 28.

11. Sillä heidän lunastajansa on woimallinen: hän toimitta heidän asiansa sinua wastan. 2 Mos. 22: 23.
San. l. 22: 23.

12. Anna sydämes kurituxeen, ja korwas toimelliseen puheseen.

13. Älä lakka lasta kurittamasta; sillä jos sinä händä witzalla lyöt, niin ei hän kuole. San. l. 13: 24.
Luku 19: 18. Luku 22: 15.

14. Sinä lyöt händä witzalla; waan sinä wapahdat hänen sielunsa helwetistä.

15. Poikani, jos sinä wiisas olet; niin myös minun sydämeni iloitzee.
San. l. 10: 1. Luku 27: 11.

16. Ja minun munaskuuni owat riemuiset, koska sinun huules puhuwat mitä oikia on.

17. Älkön sinun sydämes kiiwoitelko syndisiä; waan olkon HERran pelwosa jokapäiwä. San. l. 24: 1.

18. Sillä se on sinulle wiimein hywäxi; ja ei sinun odottamises puutu.
Ps. 37: 37. San. l 24: 14.

19. Kuule poikani ja ole wiisas, ja johdata sydämes tielle.

20. Älä ole juomaritten ja syömä-
ritten seassa:
21. Sillä juomarit ja syömärit köyh-
tywät: ja unikeko pitä ryysyisä käymän.
San. l. 21: 17.
22. Kuule Isääs joka sinun siittä-
nyt on; ja älä katzo äitiäs ylön, koska
hän wanhaxi tulee. San. l. 1: 8.
Luku 15: 12.
23. Osta totuutta, ja älä sitä myy;
niin myös wiisautta, oppia ja ymmär-
rystä.
24. Wanhurskan Isä suuresti rie-
muitzee; ja joka wiisan siittänyt on,
hän iloitzee hänestä.
25. Anna Isäs ja Äitis iloita; ja
riemuitkan se joka sinun synnyttänyt on.
26. Anna minulle poikani sydämes;
ja sinun silmäs pitäkön minun tieni.
27. Sillä porto on sywä kuoppa, ja
wieras waimo on ahdas kaiwo.
San. l. 22: 14.
28. Ja hän wäijyy niinkuin saa-
lista, ja saatta monda tottelemattomaxi
ihmisten seassa.
29. Kusa on kipu? kusa murhe? kusa
tora? kusa walitus? kenellä haawat il-
man syytä? kenellä punaiset silmät?
30. Siinä kusa wiinan tykönä wii-
wytän, ja tullan tyhjendämään mitä
sisälle pandu on. Es. 5: 11, 22.
31. Älä katzele wiinaa, ehkä se pu-
noitta, ja on selkiänä klasissa, ja huo-
kiasti menee alas; Kork. w. 7: 9.
Eph. 5: 18.
32. Waan wiimeiseldä puree se niin-
kuin kärme; ja pistää niinkuin kyy-
kärme.
33. Niin katzowat sinun silmäs mui-
ta waimoja; ja sinun sydämes puhuu
toimettomia asioita.
34. Ja sinä tulet niinkuin se joka
makaa keskellä merta; ja niinkuin se jo-
ka makaa ylhällä hahden pielen pääsä.
35. (Sinä sanot) he löit minua,
waan en minä kipua tundenut: he sy-
seit minua, ja en minä tiennyt. Koska
minä herän, niin tahdon minä wielä
niin tehdä, ja sitä enää etziä.

24. Luku.

Älä ole kiiwas pahain ihmisten kanssa;
ja älä himoitze olla heitä läsnä.
San. l. 23: 17.

2. Sillä heidän sydämensä [illegible]
wahingoitta; ja heidän huulensa [illegible]
woiwat pahuteen. San. l. 1: 16,
3. Wiisaudella raketan huone,
toimella se wahwistetan.
4. Taidolla kammio täytetän [illegible]
naisista kallista ja jaloista tawaroi[illegible]
5. Wiisas mies on wäkewä, [illegible]
mellinen mies on woimallinen [illegible]
San. l. 21: 22. Saarn. 9: 16, 18.
6. Sillä neuwolla sodatkin [illegible]
ja josa monda neuwonandajata [illegible]
nä on woitto. San. l. [illegible]
7. Wiisaus on hullulle ylön [illegible]
ei hän tohdi awata suutansa por[illegible]
8. Joka ajattelee pahaa tehdä[illegible]
se kutzutan pahain ajatusten pää[illegible]
9. Tyhmän ajatus on syndi; ja [illegible]
kasa on kauhistus ihmisille.
10. Ei se ole wäkewä, joka ei [illegible]
sa wahwa ole.
11. Anta niitä joita tappaa t[illegible]
tan; ja älä wedä sinuas pois [illegible]
tyköä, jotka kuoletetan.
Ps. 82: 3, 4. San l. 31: 8, 9.
12. Jos sinä sanot: katzo, [illegible]
ymmärrä sitä: luuletkos ettei se[illegible]
sydämet tutkii, sitä ymmärrä? [illegible]
joka sielustas otta waarin, tunne[illegible]
ja kosta ihmiselle tekonsa jälkeen?
Job. 34: 11. Ps. 62: 13. Jer. 32: 19.
Rom. 2: 6. Ilm. K. 22: 12.
13. Syö poikani hunajata: [illegible]
on hywä: ja mesileipä on makia [illegible]
laelle. San. l. 25: 16, [illegible]
14. Niin on myös wiisauden [illegible]
sielulles: koskas sen löydät, niin [illegible]
wiimein käy hywin: ja ei sinun [illegible]
ole turha.
15. Älä wartioitze wanhurskan [illegible]
netta, sinä jumalatoin: älä hukka[illegible]
nen lepoansa.
16. Sillä wanhurskas taitaa [illegible]
geta seitzemän kertaa, ja nousee [illegible]
mutta jumalattomat kaatuwat [illegible]
tomuteen.
17. Älä iloitze wihamiehes [illegible]
gosta; ja älkön sinun sydämes [illegible]
muitko hänen onnettomudestansa:
Job. 31: 29. Matth. 5: 44.
18. Ettei HERra näkisi sitä, [illegible]
olis hänelle kelwotoin; ja hän [illegible]
wihansa pois hänen pääldänsä.

9. Älä wihastu pahain päälle; älä
s ole kiiwas jumalattomain tähden.
Ps. 37: 1. Saarn. 7: 10.
0. Sillä ei häijyllä ole mitän toi-
wista; ja jumalattomain kyntilä pi-
mmman. Job. 18: 5.
. Poikani, pelkä HERraa ja Ku-
ngasta; ja älä sekoita sinuas kapinan
itten kansa. 1 Pet. 2: 17.
. Sillä heidän kadotuxensa nousee
: ja kuka tietä koska kummangin
omus tulee?
. Nämät owat myös wiisasten: Ei
wä katzoa muotoa duomiosa.
. 1: 17. San. l. 18: 5. Luku 28: 21.
. Joka jumalattomalle sanoo: sinä
rskas: händä kirowat ihmiset,
nsa wihaa händä.
5. Mutta jotka rangaisewat, he
ollisct; ja runsas siunaus tulee
n päällensä.
. Toimellinen wastaus on niin-
suloinen suun andamus.
7. Toimita työs ulkona, ja wal-
peldos; ja rakenna sitte huones.
. Älä todista lähimmäistäs was-
man syytä; ja älä petä sinun
s. San. l. 14: 5.
. Älä sano: niinkuin hän teki mi-
, niin minä teen hänelle: minä
n jokaitzelle tekonsa jälkeen.
San. l. 20: 22. Matth. 5: 44.
. Minä käwin laiskan pellon ohitze,
män wiinamäen siwuitze:
. Ja katzo, siinä olit paljat oh-
kaswanet, ja se oli nukulaisia
, ja aidat olit kaatunet.
2. Koska minä sen näjin, panin
sen sydämeeni: katzelin, ja opin

. Sinä tahdot wielä wähä maata,
liat olla, ja enää käsiäs yhteen
lepämään. San. l. 6: 9, rc.
. Mutta sinun köyhydes pitä si-
tuleman niinkuin matkamies; ja
aiwaisudes niinkuin waruftettu

25. Luku.

mät owat myös Salomon sanan-
laskut; jotka Hiskian Judan Ku-
an miehet owat tähän pannet tygö.

2. Se on Jumalan kunnia, salata
asiata; mutta Kuningan kunnia, tutkia
asiata.
3. Taiwas on korkia ja maa sywä,
ja Kuningan sydän on tutkimatoin.
4. Raiska otetan hopiasta pois, niin
siitä tulee puhdas astia.
5. Jos jumalatoin otetan pois Ku-
ningan kaswoin edestä, niin hänen istui-
mensa wanhurskaudella wahwistetan.
San. l. 16: 12. Luku 20: 8, 28.
6. Älä koreile Kuningan nähden, ja
älä astu suurten sialle.
7. Sillä se on sinulle parembi, koska
sinulle sanotan: astu tänne ylemmä;
kuin ettäs Ruhtinan edesä aletaisin,
jota sinun silmäs näkisit.
Luc. 14: 8, 9, 10.
8. Älä ole pikainen riitelemään: et-
tes tiedä mitäs teet, koskas lähimmäi-
seldäs häwäisty olet?
9. Toimita asias lähimmäises kansa;
ja älä ilmoita toisen salaisutta:
San. l. 11: 13. Luku 20: 19.
10. Ettei se joka sen kuulee, sinua
häwäisisi; ja ettei sinun paha sanomas
lakka.
11. Sana aikanansa puhuttu, on niin-
kuin kullainen omena hopia maljasa.
San. l. 15: 23.
12. Koska wiisas rangaisee sitä joka
händä kuulee: se on niinkuin kullainen
korwarengas, ja kuin kaunistus parhasta
kullasta. San. l. 1: 9. Luku 9: 8, 9.
13. Niinkuin lumen kylmä elon ai-
kana, niin on uskollinen sanansaattaja
sille joka hänen lähettänyt on, ja wir-
wotta Herransa sielun.
14. Joka paljo puhuu ja wähän
pitä, hän on niinkuin tuuli ja pilwi
ilman sateta. Jud. Ep. v. 12.
15. Kärsiwällisydellä Päämies lepy-
tetän; ja siwiä kieli pehmittä kowuden.
San. l. 15: 1. Saarn. 10: 4.
16. Jos sinä löydät hunajata, niin
syö tarpexes: ettes ylönpaldisesti tulisi
rawituxi, ja annaisi sitä ylön.
San. l. 24: 13.
17. Anna jalkas harwoin tulla lä-
himmäises huoneseen; ettei hän suut-
tuisi sinuun, ja wihaisi sinua.
18. Joka wäärää todistusta puhuu

lähimmäistänsä wastan, hän on wasara, miekka ja terewä nuoli.
Ps. 57: 5. Ps. 59: 8. Ps. 120: 4.

19. Pilkkajan toiwo hädän aikana, on niinkuin murettu hammas, ja wilpistelewäinen jalka.

20. Joka murhellisen sydämen edesä wirsiä weisaa, hän on niinkuin se joka waatten temmaa pois talwella, ja etikka pleikun päällä.

21. Jos sinun wihamiehes isoo, niin rawitze händä leiwällä: jos hän janoo, niin juota händä wedellä. Rom. 12: 20.

22. Sillä sinä kokot hiilet hänen päänsä päälle; ja HERra kostaa sen sinulle.

23. Pohjatuuli tuotta saten, ja salainen kieli saatta kaswot wihaisexi.

24. Parembi on istua katon kulmalla, kuin riitaisen waimon kanßa yhdesä huonesa. San. l. 21: 9, 19.

25. Hywä sanoma kaukaiselda maalda, on kylmän weden kaltainen janowaiselle sielulle.

26. Wanhurskas joka jumalattoman eteen langee, on niinkuin sekoitettu kaiwo ja turmeldu lähde.

27. Joka paljon hunajata syö, ei se ole hywä: ja joka työläitä asioita tutkii, se tulee hänelle työläxi.

28. Joka ei taida hillitä hengeänsä, hän on niinkuin häwitetty Kaupungi ilman muurita.

26. Luku.

Niinkuin lumi suwella ja sade elon aikana; niin ei sowi tyhmälle kunnia. San. l. 17: 16. Luku 19: 10.

2. Niinkuin lindu menee pois, ja pääskyinen lendä; niin ei salwa kirous ilman syytä. Ps. 109: 28.

3. Hewoiselle ruoska ja aasille ohjat; ja hullulle witza selkään.
Ps. 32: 9. San. l. 10: 13.

4. Älä wastaa tyhmää hänen tyhmydensä jälkeen; ettes myös sinä hänen kaltaisexensa tulisi.

5. Wastaa tyhmää tyhmydensä jälkeen; ettei hän näkyisi wiisaxi silmisänsä.

6. Joka tyhmäin sanansaattajain kautta asian toimitta; hän on niinkuin ramba jalwoista, ja sa...
gon. San. l. 25: 13.

7. Niinkuin nilkku woi tanssata, tyhmä taitaa puhua wiisaudesta.

8. Joka tyhmälle tarizee kun...
on niinkuin joku heittäis kallin ...
kiwiroukkioon.

9. Sananlasku on tyhmän suusa...
kuin orjantappura, joka juopune...
siin pistelee.

10. Taitawa ihminen teke ka...
oikein; waan joka taitamattoman...
kaa, hän sen turmelee.

11. Niinkuin koira syö oxennu...
niin on hullu joka hulludensa k...
2 Pet. 2: 22.

12. Koskas näet jongun joka l...
itzensä wiisaxi, enää on silloin t...
tyhmästä kuin hänestä.
San. l. 3: 7. Luku 29: 20.

13. Laiska sanoo: nuori ja...
on tiellä, ja jalopeura kujalla.
San. l. 22: 13.

14. Laiska käändelee itziänsä ...
tella, niinkuin owi säränäsä.

15. Laiska pance kätensä po...
ja se tulee hänelle työläxi saatta...
hunsa jällen. San. l. 19...

16. Laiska luulee hänensä wi...
maxi, kuin seitzemän jotka hywi...
poja opettawat.

17. Joka käy ohitzen ja se...
itzensä muitten riitoihin; hän on
kaltainen joka koiraa korwista ...

18. Niinkuin se joka salaa a...
tarkoitta joutzella ja tappa:

19. Niin on petollinen ihminen...
nen lähimmäisellensä, ja sanoo: l...
minä sen tein.

20. Koska halwot loppuwat, tuli sammuu: ja koska kielikello...
nan pois, niin riidat lakkawat.
San. l. 22: 10.

21. Niinkuin hiilet tulen, ja ...
liekin; niin riitainen ihminen ...
metelin.

22. Panettelian sanat owat ...
haawat, ja käywät läpi sydämen.
San. l. 18: 8.

23. Wiekas kieli ja paha sydän...
niinkuin sawiastia hopian saw...
tettu.

24. Wihamies teeskelee itzensä ...

llansa; mutta petos on hänen sy=
esänsä. San. l. 20: 5.
5. Koska hän liehakoitzee makeilla
illansa, niin älä usko händä; sillä
män kauhistusta on hänen sydä=
nsä.
. Joka pitä salawihaa, tehdäxensä
ngota; hänen pahudensa tulee il=
kokouxisa.
7. Joka kuopan kaiwaa, hän lan=
hen; ja joka kiwen wierittä, se
hänen itze päällensä. Ps. 7: 16.
. 9: 16. Ps. 57: 7. Saarn 10: 8.
Petollinen kieli wihaa rangais=
ja suu joka myötäkielin puhuu,
kadotuxeen. San. l. 9: 8.

27. Luku.

kehu sinuas huomenesta päiwästä:
llä et sinä tiedä mitä tänäpänä
tuu. Ps. 75: 5, 6, 7.
Jac. 4: 13, 14.
Anna toisen sinuas kiittä, ja ei
oman suus: muukalaisen, ja ei
n huultes. Jer. 9: 23.
Kiwi on raskas ja sanda painaa;
tyhmän wiha on raskambi kuin
lemmat.
Wiha on julma kappale, ja kar=
mieli on myrsky; ja kuka taitaa
kateutta wastan?
Job. 5: 2. Jac. 1: 20.
Julkinen kuritus on parembi,
salainen rakkaus.
Hywän suowan haawat owat pa=
mat, kuin petolliset wainojan suun=
miset. Ps. 141: 5.
Rawittu sielu polke hunajata;
isowaiselle sielulle owat kaikki
katkin makiat. Job. 6: 5, 6.
Niinkuin lindu joka pesästänsä
ee; niin on se mies joka siastansa
ää.
Woitesta ja suitzutuxesta sydän
; ja ystäwän hywä neuwo on
otollinen.
Älä hyljä sinun ystäwätäs, ja
Isäs ystäwitä, ja älä mene
huoneseen, koska sinun wäärin
llä parembi on kylänmies jo=
hinä on, kuin weli joka taam=
on.

11. Ole wiisas poikani, ja iloitse
minun sydämeni; että minä taitaisin
wastata sitä joka minua pilkkaa.
San. l. 10: 1. Luku 23: 15. Luku 29: 3.
12. Wiisas näke waaran, ja ly=
myttä itzensä; waan tyhmät menewät
siihen, ja saawat wahingon.
San. l. 22: 3.
13. Ota hänen waattensa joka toi=
sen takaa; ja ota häneldä pantti muu=
kalaisen edestä. San. l. 20: 16.
Luku 22: 26.
14. Joka lähimmäistänsä siunaa
korkialla äänellä, ja nousee warahin;
se luetan hänelle kirouxexi.
15. Riitainen waimo, ja alinomai=
nen tiukkuminen suuresta satesta, nä=
mät oikein yhteen werratan.
San. l. 19: 13.
16. Joka händä tahtoo kätkeä, hän
käsittelee tuulda, ja piwo öljyä käde=
sänsä.
17. Weitzi hiwoo weitzen, ja mies
teroitta ystäwänsä.
18. Joka Fikunapuunsa warjelee, se
syö siitä hedelmän: ja joka Herraansa
wartioitzee, se kunnioitetan.
19. Niinkuin warjo on wedesä ih=
misen kaswon suhteen: niin on ihmisen
sydän toisia wastan.
20. Helwetti ja kadotus ei tule
ikänä täyteen; ja ihmisen silmät owat
tytymättömät. San. l. 30: 16.
Hab. 2: 5.
21. Mies tulee kiusatuxi kiittäjän
suun kautta: niinkuin hopia ahjosa,
ja kulda pätzisä.
22. Jos sinä tyhmän huhmarosa
surwoisit niinkuin kryynit, niin ei
kuitengan hänen hulludensa hänestä
erkane.
23. Ota ahkera waari lambaistas;
ja pidä murhe laumastas.
24. Sillä ei tawara ole ijankaikki=
sesti; eikä Kruunu suwusta sukuun.
25. Ruoho käy ylös, kukkaiset puh=
kewat, ja heinät wuorilla kootan.
26. Lambat waatettawat sinua; ja
kaurit andawat pellon wuoron.
1 Tim. 6: 8.
27. Sinulla on wohten rieskaa kyllä
sekä omaxi että huones rawinnoxi: ja
sinun piikais elatuxexi.

28. Luku.

Jumalatoin pakenee, ja ei kengän aja händä takaa; waan jumalinen on rohkia niinkuin nuori Jalopeura.
3 Mos. 26: 36, 37. San. l. 10: 24.

2. Maakunnan synnin tähden tulee (waldakundaan) monda päämiestä: waan toimellisten ja ymmärtäwäisten ihmisten tähden, pysyy se kauwan.
San. l. 29: 8. Es. 24: 4, 5, 20.

3. Nälkäinen joka köyhiä waiwaa, on niinkuin sadekuuro joka hedelmän turmelee.

4. Jotka Lain hyljäwät, ne ylistäwät jumalattomia; waan jotka Lain kätkewät, owat heille wihaiset.

5. Ei pahat ihmiset oikeudesta lukua pidä; waan jotka HERraa etziwät, he ottawat kaikista waarin.

6. Parembi on köyhä, joka wakuudesansa waelda; kuin rikas joka wäärillä teillä käyskendelee. San. l. 19: 1.

7. Joka Lain kätkee, se on toimellinen lapsi; mutta joka tuhlajata ruokki, se häwäisee Isänsä.

8. Joka tawaransa enändä korwolla ja woitolla; se kokoo köyhäin tarpexi.
Saarn. 2: 26.

9. Joka korwansa käändä pois Lain kuulosta; hänen rukouxensakkin on kauhistus. Job. 27: 9. Ps. 18: 42.
Ps. 66: 18. Joh. 9: 31.

10. Joka jumaliset saatta wäärälle tielle, hän lange omaan kuoppaansa; mutta hurskat periwät hywyden.
San. l. 26: 27. Matth. 15: 14.

11. Rikas luulee hänensä wiisaxi; waan toimellinen köyhä ymmärtä hänen. Ps. 49: 7, rc.

12. Koska wanhurskat wallitzewat, niin käy sangen hywin; waan koska jumalattomat hallitzewat, niin muuttet owat Kansan seasa. San. l. 11: 10.

13. Joka pahan tekonsa kieltää, ei hän menesty: waan joka sen tunnustaa ja hylkä, hänelle tapahtuu laupius. Ps. 32: 3, 5. 1 Joh. 1: 9.

14. Autuas on se ihminen joka aina pelkä; waan joka sydämensä paadutta, se lange onnettomuteen.
San. l. 14: 16. Phil. 2: 12.

15. Jumalatoin Päämies joka köyhää Kansaa hallitzee, on kiljuwa J[...] lopeura ja ahne karhu.

16. Koska hallitzia on ilman [...] meta, niin paljon wääryttä tapa[...] waan joka wihaa ahneutta, hän [...] kauwan elää. San. l. 29: 4.

17. Ihminen, joka jongun [...] weresä wääryttä teke, ei pääse, [...] hän hamaan hautaan pakenis.
1 Mos. 9: 6. 2 Mos. 21: 12.
5 Mos. 19: 12.

18. Joka wakudesa waelta, [...] tallesa; mutta joka käy pahaa [...] hänen täytyy joskus langeta.
San. l. 12: 13.

19. Joka peldonsa wiljelee, [...] leipää yltäisesti; waan joka [...] tilasna käydä, se rawitan kö[...]
San. l. 12: 11. Luku 20: 4.

20. Uskollinen mies runsasti [...] tan; waan joka pyrki rikkau[...] rään, ei hän ole wiatoin.
San. l. 20: 21. 1 Tim. 6: 6, 9.

21. Ei ole se hywä että jo[...] muotoa; sillä ihminen taitaa t[...] wän kappalen tähden wäärin.
San. l. 18: 5. Luku 24: 23. Hes. 13: [...]

22. Joka äkistä rikkautta [...] on kade; hänelle tulee köyhys, [...] hän tiedäkkän.

23. Joka ihmistä rangaisee, [...] löytää paremman ystäwyden; [...] joka puhuu myötäkielin.
San. l. 9: 8, 9. Luku 27: 5, 6.

24. Joka otta Isäldänsä ja [...] dänsä, ja sanoo: ei se ole syndi: [...] on häwittäjän kanßaweli.
Matth. 15: 5, 6.

25. Ylpiä ihminen saatta ri[...] mutta joka luotta itzensä HER[...] hän kostuu. San. l. 13: 10.

26. Joka omaan sydämeensä [...] da, hän on tyhmä; mutta joka [...] saudesa waelta, hän wapahdetan.
San. l. 3: 5, 7. 1 Cor. 3: 19.

27. Joka waiwaiselle anda, e[...] neldä puutu; waan joka silmän[...] nestä käändä, se tulee pahasti ki[...]
5 Mos. 15: 11. San. l. 19: 17.
2 Cor. 9: 9, 10.

28. Koska jumalattomat [...] niin Kansa itzensä kätkee; mutta [...] ne hukkuwat, niin wanhurskat en[...] wät. Job. 24: 4. San. l. 2[...]: 2.

29. Luku.

oka kurituxelle on uppiniskainen; hän
äkistä kadotetan ilman yhdetäkkän
tta. San. l. 3: 11.
Es. 66: 4. Jer. 7: 13, 14.

2. Koska wanhurskaita monda on,
Kansa iloitzee; waan koska juma=
in hallitzee, niin Kansa huokaa.
San. l. 11: 10. Luku 28: 12, 28.

3. Joka wiisautta rakastaa, hän
tta Isänsä; mutta joka huoria e=
hän tuhlaa tawaransa.
l. 10: 1. Luku 15: 20. Luku 27: 11.
Luc. 15: 13, 30.

Kuningas rakenda oikeudella wal=
nan; waan lahjain ottaja sen tur=
e. San. l. 28: 16. Es. 32: 7.

Joka lähimmäisensä kanssa lieha=
; hän hajoitta werkon hänen jal=
eteen.

Koska paha syndiä teke, niin hän
nsä paulaan sekoitta; waan wan=
as riemuitzee, ja hänellä on ilo.

Wanhurskas tunde köyhän asian;
n jumalatoin ei ymmärrä wiisautta.

Pilkkajat hajoittawat Kaupungin;
wiisat asettawat wihan.
San. l. 28: 2. Saarn. 9: 18.

Koska wiisas tulee tyhmän kanssa
tta käymään, joko hän on wihai=
eli iloinen, niin ei ole hänellä
n lepoa. Es. 57: 20, 21.

10. Werikoirat wihawat siwiätä;
n wanhurskat holhowat händä.

11. Tyhmä wuodatta kaiken hänen
nsä; waan wiisas sen pidättä.
l. 14: 33. Luku 15: 2. Luku 17: 27.

12. Päämies, joka walhetta rakas=
hänen palwelians a owat kaikki ju=
ttomat.

13. Köyhä ja rikas kohtaisit toinen
nsa: HERra walaisee heidän mo=
pain silmänsä. San. l. 22: 2.
Matth. 26: 11.

14. Kuningas joka uskollisesti duo=
köyhiä, hänen istuimensa wah=
n ijankaikkisesti.
San. l. 16: 12. Luku 20: 28.

15. Witza ja rangaistus anda wii=
; waan itzewaltainen lapsi hä=
äitinsä. San. l. 13: 24.
Luku 22: 15. Luku 23: 13, 14.

16. Josa monda jumalatoinda on,
siinä on monda syndiä; waan wan=
hurskat näkewät heidän langemisensa.
Ps. 58: 11. Ps. 91: 8.

17. Kurita poikaas, niin hän sinun
wirwotta, ja saatta sielus iloisexi.

18. Koska ennustuxet loppuwat, niin
Kansa hajoitetan; waan autuas kätke
Lain.

19. Palwelia ei anna itziänsä ku=
ritta sanoilla; sillä waikka hän sen
ymmärtä, niin ei hän wastaa.

20. Jos sinä näet jongun joka on
nopsa puhumaan; enämbi on toiwoa
tyhmäsä kuin hänesä. San. l. 26: 12.
Jac. 1: 19. Luku 3: 1, rc.

21. Jos palwelia nuorudesta her=
kullisesti pidetän; niin hän tahtoo sitte
poikana olla.

22. Wihainen mies saatta riidan;
ja kiukkuinen teke monda syndiä.
San. l. 15: 18. Luku 27: 4. Jac. 1: 20.
Luku 3: 14.

23. Ylpeys kukistaa ihmisen; waan
kunnia korotta nöyrän. Job. 22: 29.
San. l. 18: 12. Luc. 14: 11. 1 Pet. 5: 5, 6.

24. Joka warkan kanssa on osalli=
nen, hän wihaa sieluansa; niin myös
se joka kuulee kirouxen ja ei ilmoita.
3 Mos. 5: 1. Ps. 50: 18.

25. Joka pelkää ihmistä, hän tulee
langemuxeen; mutta joka luotta itzensä
HERraan, hän tulee pidetyxi ylös.
Matth. 10: 28.

26. Moni etzii Päämiehen kaswo=
ja; mutta jokaitzen duomio tulee HERra=
ralda.

27. Jumalatoin ihminen on wan=
hurskaille kauhistus; ja joka oikialla
tiellä on, hän on jumalattomalle kau=
histus. Ps. 15: 4. 1 Pet. 4: 4.

30. Luku.

Agurin Jokenin pojan sanat, ja ope=
tus; jonga se mies puhui Ithie=
lille, Ithielille ja Uchalille.

2. Minä olen kaikkein hulluin, ja
ihmisten ymmärrys ei ole minusa.

3. En minä ole oppenut wiisautta,
ja en tiedä pyhäin taitoa.

4. Kuka taiwaseen menee ylös ja
tulee alas? kuka käsittä tuulen pi=
woonsa? kuka sitoo weden waatteseen?
kuka on asettanut kaikki maan ääret?

mikä on hänen nimensä? kuinga hänen poikansa kutzutan? tiedätkös?
Es. 40: 12.

5. Kaikki Jumalan sanat owat kirkastetut; ja owat kilpi nille jotka uskowat hänen päällensä. Ps. 12: 7.
Ps. 18: 31. Ps. 91: 4.

6. Älä lisää hänen sanoihinsa, ettei hän sinua rangaisisi: ja sinä löyttäisin walehteliaxi. 5 Mos. 4: 2. Luku 12: 32.

7. Kahta minä sinulda anon, ettes minulda niitä kielläisi, ennenkuin minä kuolen:

8. **Wäärä oppi ja walhe olkon minusta kaukana: köyhyttä ja rikkautta älä minulle anna; waan anna minun saada määrätty osani rawinnosta;** 1 Tim. 6: 8.

9. Etten minä, jos minä ylön rawituxi tulisin, kielläisi sinua, ja sanoisi: kuka on HERra? eli jos minä ylön köyhäxi tulisin, warastaisi, ja syndiä tekisi minun Jumalani nimeä wastan.
5 Mos. 8: 12, 14. Luku 32: 15.

10. Älä kanna palwelian päälle hänen isändänsä edessä; ettei hän sinua kiroilisi, ja sinä niin nuhteseen tulet.

11. On niitä jotka kiroilewat Isäänsä, ja ei siunaa äitiänsä.

12. On niitäkin, jotka luulewat itzensä puhtaxi; ja ei ole kuitengan saastaisudestansa pestyt.

13. Owat myös, jotka silmänsä nostawat, ja silmälautansa korottawat.

14. Ja owat, joilla on miekka hammasten siasa; ja weitzet heidän syömähambansa; ja syöwät waiwaiset maan pääldä, ja köyhät ihmisten seasta.
San. l. 12: 18.

15. Werenimejällä on kaxi tytärtä: tuo tänne, tuo tänne. Kolme on tytymätöindä, ja tosin neljä ei sano kyllä olewan:

16. Helwetti, waimon suljettu kohtu, maa joka ei wedellä täytetä: ja tuli ei sano: jo kyllä on.
San. l. 27: 20.

17. Silmä joka häwäisee Isäänsä, ja katzoo ylön totella äitiänsä, sen kaarnet ojan tykönä hakkawat ulos, ja Kotkan pojat syöwät.

18. Kolme minulle owat ihmelliset, ja neljää en minä tiedä:

19. Kotkan tiet taiwas alla: men retket kalliolla: hahden jäljet ren keskellä, ja miehen jäljet tygö.

20. Niin on myös porton hän syö ja pyhkii suunsa, ja en minä mitän pahaa ole tehnyt.

21. Kolmen kautta maakunda lewottomuteen; ja tosin neljää woi kärsiä:

22. Koska palwelia rupe maan: koska hullu ylön rawituxi
San. l. 17: 16. Luku 19: 10. Saarn. 10: 5

23. Koska ilkiä naitetan; ja piika tulee emändänsä perillisexi.

24. Neljä on piendä maan ja owat toimellisemmat wiisaita:

25. Myyriäiset heikko wäki; kuitengin elatuxensa suwella wat; San. l. 6: 6, x.

26. Kaniinit heikko wäki; jotka tengin pesänsä kalliolla tekewät;

27. Heinäsirkoilla ei ole Kuning kuitengin he lähtewät kaikki ulos kosansa;

28. Hämmähäkki kehrää käsillä ja on Kuningan linnoisa.

29. Kolmella on jalo käyndö, sin neljä astuu hywin:

30. Jalopeura woimallinen seasa; joka ei palaja kenengän ed

31. Hurtta jolla wahwat siwut ja kauris: ja Kuningas jota ei kengän olla tohdi. Saarn. 8:

32. Jos sinä olet tyhmästi ja korottanut sinuas: ja jos sinä jotakin pahaa ajatellut; niin laske suus päälle.

33. Joka rieskaa kirnuu, hän woita: ja joka nenää puserta, waati ulos weren: ja joka wihaa hoitta, hän waati riitaan.

31. Luku.

Kuningas Lamuelin sanat: Se jonga hänen äitinsä hänelle
San. l. 4: 3, 4.

2. Ah minun poikani, ah minun tuni poika, ah minun toiwottu

3. Älä anna waimoin saada ratas: ja älä käy niillä retkillä, Kuningat turmeltuwat. 5 Mos. 17:

Ei Kuningasten, O Lamuel, ei
Kuningasten wiinaa juoda eli Ruh=
ten wäkewitä juotawita:
Saarn. 10: 16, 17.
Ettei he joisi, ja oikeutta unho=
; ja wäändelisi köyhäin asiata.
Es. 5: 22, 23. Luku 28: 7.
Andakat wäkewitä juotawita niille
hukkumallansa owat, ja wiinaa
hellisille sieluille: Neh. 8: 10.
Että he joisit, ja unhotaisit ah=
tensa; ja ei enää johdataisi mie=
sä wiheljäisyttänsä.
Awa suus mykän edesä: ja auta
ttyin asiata. Job. 29: 12, 13.
San. l. 24: 11.
Awa suus, ja duomitze oikein: ja
sta waiwainen ja köyhä.
Ps. 82: 4. Es. 1: 17.
0. Joka toimellisen waimon löy=
, se on kallimbi kuin kaikkein kal=
wat päärlyt. San. l. 18: 22.
Luku 19: 14.
1. Hänen miehensä sydän uskaldaa
en: hänen elatuxensa ei puutu hä=
ä. San. l. 12: 4. Luku 14: 1.
2. Hän teke hänelle hywää ja ei
a, kaikkena elinaikanansa.
3. Hän harjoitta itzensä willoisa
ellawisa, ja teke mielellänsä työtä
änsä.
4. Hän on niinkuin kauppamiehen
i; joka elatuxensa tuo kaukaa.
5. Hän nousee yöllä, ja anda per=
ensä ruokaa, ja piikoillensa heidän
nsa.
16. Hän pyytä peldoa ja saa sen, ja
tta wiinapuita kättensä hedelmästä.
17. Hän wyöttä kupensa wäkewy=
ä, ja wahwistaa käsiwartensa.
18. Hän näke askarensa hyödylli=
sexi: hänen kyntilänsä ei sammuteta
yöllä.
19. Hän ojenda kätensä rukkiin, ja
tarttuu sormillansa kehräwarteen.
20. Hän kokotta kätensä köyhille, ja
ojenda kätensä tarwitzewille.
21. Ei hän pelkä lunda huonesansa;
sillä kaikella hänen perhellänsä owat
kaxikertaiset waattet. Saarn. 10: 18.
22. Hän teke itzellensä makaus waat=
teita: walkia kallis liina ja Purpura,
owat hänen pukunsa.
23. Hänen miehensä on tuttu por=
teisa, istuisansa maan wanhimmitten
tykönä.
24. Hän teke kallista liinaa ja myy
sitä, ja anda wyön kauppajalle.
25. Wäkeys ja kunnia on hänen
pukunsa; ja hän nauraa seurawaiselle
ajalle.
26. Hän awaa suunsa wiisaudesa,
ja hänen kielesänsä on suloinen oppi.
Ps. 37: 30.
27. Hän katzelee kurkistellen, kuinga
hänen huonesansa kaikki asiat owat:
ja ei syö laiskudesa leipäänsä.
28. Hänen poikansa tulewat ja ylis=
täwät händä autuaxi: hänen miehensä
kiittä händä (sanoden):
29. Moni tytär käyttä itzensä kun=
nisti; mutta sinä käyt ylitze heidän
kaikkein.
30. Otollinen olla on petollisuus, ja
ihana olla, on turha; waan waimo,
joka HERRAA pelkää, ylistetän.
San. l. 11: 22.
31. Andakat hänelle kättensä hedel=
mästä, ja hänen kättensä työt kiittä=
kän händä porteisa.

Salomon Sananlaskuin loppu.

Salomon Saarnaja.

1. Luku.

Kaikki maalliset kappalet ja myös in=
himillinen wiisaus owat turhuus.

Saarnajan sanat, Dawidin pojan,
Jerusalemin Kuningan.
2. Sam. 12: 24. 1 Kun. K. 1: 35.
2. Se on suuri turhuus, sanoi Saar=
naja, se on suuri turhuus, ja kaikki
mitä on, se on turhuus. Job. 7: 16.
Saarn. 2: 11. Luku 6: 11. Luku 11: 8.
3. Mitä on ihmisellä enää kaikesta
waiwastansa, kuin hänellä on Aurin=
gon alla? Ps. 39: 7. Saarn. 2: 22, 23.
4. Yxi suku menee pois, ja toinen

tulee jällen; waan maa pysyy ijankaikkisesti. Ps. 104: 5. Ps. 119: 90.

5. Auringo ylenee ja laskee, ja juoxee siallensa, että hän sieldä ylönis jällen. Ps. 19: 7.

6. Tuuli menee etelään, ja käändyy jällen pohjaan, menee aina ymbäri, ja palajaa ymbäri pyöröä jällen.

7. Kaikki wirrat juoxewat mereen, ja ei meri tule kuitengan täydemmäxi. Sille sialle josta he juoxit, siihen he juoxewat jällen.

8. Kaikki owat työlät, niin ettei kengän sitä taida sanoa ulos: ei silmä suutu näkemästä, eikä korwa suutu koskan kuulemasta. Job. 7: 1, 2. Luku 14: 22. San. l. 27: 20.

9. Mikä on se joka on tapahtunut? se joka myös tästedes tapahtuu: Mikä on se joka tehty on? se joka myös edespäin tehdän: Ja ei ole mitän uutta Auringon alla.

10. Ongo jotakin josta sanoa taitan, katzo, se on uusi? se on jo ennen tapahtunut endisillä ajoilla, jotka meidän edellämme olit.

11. Ei taida kengän muistaa, kuinga ennen on tapahtunut: eikä taida kukan ajatella, mitä wasta tapahtuu jälkeentulewaisille. Saarn. 6: 4.

12. Minä Saarnaja olin Israelin Kuningas Jerusalemisa. 1 Kun. K. 1: 34.

13. Ja minun sydämeni pyysi etziä ja wiisasti tutkia kaikkia mitä taiwan alla tapahtuu. Senkaltaisen wiheljäisen waiwan on Jumala andanut ihmisten lapsille, että he siinä itziänsä waiwaisit. 1 Kun. K. 4: 32, 33.

14. Minä katzoin kaikkia töitä kuin Auringon alla tehdän: ja katzo, se oli kaikki turhuus ja hengen waiwa.

15. Ei wäärää taita ojeta, eikä puuttumuxia taita lukea.

16. Minä sanoin sydämesäni: katzo, minä olen jaloxi tullut, ja olen wiisambi kuin kaikki muut, jotka minun edelläni olit Jerusalemisa: ja minun sydämeni on paljon oppenut ja koetellut. 1 Kun. K. 3: 12, 13.

17. Ja olen minun sydämeni asettanut oppemaan wiisautta, ymmärrystä, tyhmyttä ja hullutta: Waan minä ymmärsin että sekin on hengen waiwa.

18. Sillä kusa paljo wiisautta on, siinä on myös paljo mielikarwau[s], ja joka lisää ymmärrystä, hän li[sää] myös waiwaa.

2. Luku.

Maallisten huwitusten turhuus.

Minä sanoin sydämesäni: käy[tä] hywin elämään, ja pitämää[n] [hy]wiä päiwiä: waan katzo, se on [myös] turhuus. Saarn. 8: 15. Luc. 12: 1[9].

2. Minä sanoin naurulle: sinä [olet] hullu: ja ilolle: mitäs teet?

3. Minä ajattelin sydämesäni, [ra]tuttaa ruumini wiinaan; kuitengin [niin] että minä sydämeni harjoitin [wii]wiisaudesa, käsittäxeni mikä ty[hmyys] on: siihenasti että minä näkisin, [mikä] ihmisten lapsille olis tarpellinen t[ehdä] niinkauwan kuin he taiwan alla elä[wät]. 1 Kun. K. 3: 9. Luku 4: 29.

4. Minä tein suuria kappaleita, [mi]nä rakensin huoneita, istutin wiinap[uita]. 1 Kun. K. 6: 1. 2 Aika K. 3: 1. Luku 6: ...

5. Minä tein minulleni kryydi[maa]ta, ja iloisia puutarhoja, ja i[stutin] niihin kaikkinaisia hedelmällisiä pu[ita].

6. Minä tein minulleni wesilam[mi]koita, kastaxeni wiherjäisten pu[iden] metzää.

7. Minulla oli palwelioita ja [pii]koja ja perhettä: minulla oli suu[ret] mat tawarat karjasta ja lamp[aista] kuin kaikilla jotka olit minun ede[llä]ni Jerusalemisa. 1 Kun. K. 1[0: ...] 2 Aika K. 1: 12.

8. Minä kokoisin myös minu[lleni] hopiata ja kultaa, ja tawaran Ku[nin]goilda ja maakunnista: Minä t[oimi]tin minulleni weisaita miehistä ja [nai]moista, ja ihmisten lasten ilon, kai[kki]naiset kandelet; 1 Kun. K. 10: 12. 2 Aika K. 9: 14, 21.

9. Ja tulin suurexi ja menestyin enää kuin kaikki jotka minun ede[llä]ni olit Jerusalemisa: minun wiisau[teni] pysyi myös minun tykönäni. 1 Kun. K. 10: 23, 24. 2 Aika K. ... Saarn. 12: 9.

10. Ja kaikkia mitä minun silm[äni] ... [a]noit...

...woit, olen minä heille andanut, ja
...tänyt minun sydämeldäni yhtän
...a, niin että minun sydämeni iloitzi
...esta minun työstäni: ja se oli mi=
...n osani kaikista minun töistäni.
11. Mutta koska minä katzoin kaik=
...a minun töitäni, jotka minun käteni
...net olit; ja waiwaa jolla minä itze=
... waiwannut olin: ja katzo, se oli
...ki turhuus ja hengen waiwa, ja
...ringon alla ei ole mitän muuta.
12. Koska minä käänsin itzeni katzo=
...n wiisautta ja hullutta ja tyhmyt=
...Sillä kuka on se ihminen, joka on
...wa Kuningan jälkeen, jonga he teh=
... owat?
13. Silloin minä näjin wiisauden
...äwan hulluden, niinkuin walkeus
...n pimeyden.
14. Niin että wiisalla owat silmät
...: waan tyhmä waelta pimeydesä:
...ymmärsin että heille kaikille yhtä=
...iti tapahtuu. San. l. 14: 33.
...ku 15: 7. Luku 17: 24. Saarn. 8: 1.
15. Silloin minä ajattelin sydäme=
... että hulluin käy niinkuin minun=
... mixistä minä olen wiisautta etzi=
... Silloin minä ajattelin sydämesä=
...että se on myös turhuus.
Job. 21: 7. Ps. 73: 4, 5. Saarn. 6: 8.
Luku 8: 14.
16. Sillä ei wiisas ole ijankaikki=
... muistosa, enää kuin tyhmäkän, ja
...waiset päiwät unhottawat kaikki: ja
...kuin wiisas kuolee, niin hullu myös
...
Job. 18: 17. Saarn. 9: 15.
Ps. 49: 11.
17. Sentähden minä suutuin elä=
...n: sillä kaikki olit minun mielestä=
...hat, jotka owat Auringon alla;
... kaikki owat turhuus ja hengen
...wa. Job. 3: 21. Luku 14: 13.
18. Ja minä suutuin kaikkiin mi=
... töihini, joita minä tein Auringon
... että minun sen jälkeentulewai=
... ihmisille jättämän pitä.
... 20: 18. Luku 27: 19. Ps. 49: 18.
19. Sillä kuka tietä jos hän wii=
... eli tyhmä on? ja pitä kuitengin
...man kaikkia minun töitäni, jot=
...minä Auringon alla wiisaasti tehnyt
...joka myös on turhuus.
20. Jongatähden minä käänsin mi=

nun sydämeni, kaikista minun töistäni,
kuin minä Auringon alla tein.
21. Sillä ihmisen (joka työnsä wii=
saudella, ymmärryxellä ja toimella teh=
nyt on) täytyy työnsä toiselle jättä,
joka siihen ei mitän tehnyt ole: se on
myös turhuus ja suuri onnettomuus.
22. Sillä mitä ihminen saa kaikesta
työstänsä, ja sydämellisestä surustansa,
joka hänellä on ollut Auringon alla?
1 Mos. 3: 19. Luku 31: 40.
23. Waan kiwun, mielikarwauden
ja murhen kaikkena elinaikanansa, niin
ettei hänen sydämensä saa yölläkän le=
poa: se myös on turhuus.
Saarn. 5: 16.
24. Eiköstä ihmisen ole parembi syö=
dä ja juoda, ja tehdä sielullensa hy=
wää hänen töistänsä? minä näjin sen
myös olewan Jumalan kädestä.
Saarn. 3: 12, 22. Es. 56: 12. Luc. 12: 19, 20.
25. Sillä kenengä pidäis syömän,
ja kenen pidäis sitä nautitzeman parem=
min kuin minun? 1 Kun. K. 4: 22, rc.
26. Sillä, sille ihmiselle joka hä=
nelle on otollinen, anda hän wiisauden,
ymmärryxen ja ilon; Waan syndisille
anda hän kowan onnen koota ja hakia:
Ja se kuitengin annetan hänelle, joka
on Jumalalle otollinen: se on myös
turhuus ja hengen waiwa.
Ps. 97: 11. San. l. 2: 6. Luku 13: 21, 22.
Luku 14: 11.

3. Luku.

Maalliset murhenpidot owat turhat.

Kaikilla on määrätty aika, ja kaikil=
la mitä taiwan alla aljetan, on
heidän hetkensä. 1 Aika K. 12: 32.
Es. 28: 24. Dan. 7: 12. Joh. 2: 4.
2. Aika syndyä, ja aika kuolla:
aika istutta, ja aika repiä ylös istu=
tettua. 1 Mos. 8: 22. Luku 18: 10.
Job. 14: 5. Es. 17: 11. Hebr. 9: 27.
3. Aika tappa, ja aika paranda:
aika kukistaa, ja aika raketa.
Jer. 25: 34. Hagg 1: 2, 4. Luc. 19: 43, 44.
Joh. 8: 20. 2 Cor. 6: 2.
4. Aika itkeä, ja aika nauraa: aika
walitta, ja aika hypätä.
San. l. 14: 13. Wal. w. 5: 15. Joel. 1: 12.
5. Aika heitellä kiwiä, ja aika koo=
ta kiwiä: aika halata, ja aika lakata
halamasta.

6. Aika etziä, ja aika kadotta: aika tallella pitää, ja aika heittä pojes.

7. Aika rikki rewäistä, ja aika ommella: aika wai olla, ja aika puhua.
Job. 39: 38, Ps. 39: 10. San. l. 17: 27, 28. Am. 5: 13. Matth. 26: 62, ꝛc. Luku 27: 12.

8. Aika rakastaa, ja aika wihata: sodan aika, ja rauhan aika.
2 Sam. 13: 15. 1 Kun. K. 5: 4. Luku 22: 1, 2, 3. 2 Aika K. 14: 6.

9. Mitä hywää on sille joka työtä teke siitä kuin hän itziänsä waiwaa?

10. Minä näjin sen waiwan, jonga Jumala ihmisten lapsille andanut on, että he itziänsä siinä waiwaisit.

11. Waan hän teki kaikki hywin oikialla ajalla, ja annoi heidän sydämensä kaiwata mitä mailmasa tapahtuu: sillä ei ihminen taida löytää sitä työtä jota Jumala teke, ei alkua eikä loppua. Job. 37: 23. San. l. 19: 21. Eph. 1: 11.

12. Sentähden ymmärsin minä, ettei mitän parempata ole, kuin iloita, ja hywää tehdä hänen elinaikanansa.
Saarn. 2: 1, 24. Es. 22: 13.

13. Että myös jokainen ihminen syö ja juo, ja on hywällä mielellä työsänsä, se on Jumalan lahja.

14. Minä ymmärsin että kaikki mitä Jumala teke, se pysyy ijankaikkisesti, en me taida siihen lisätä eli siitä wähetä: ja Jumala teke sitä että händä peljätäisiin. Ps. 33: 11. Es. 46: 10.

15. Mitä ennen ollut on, se nytkin on, mitä tulewa on, se on jo ennen ollut; ja Jumala tuo jällen sen kuin on mennyt edes.

16. Ja minä wielä näjin Auringon alla duomion sian, ja siinä oli jumalattomus, ja oikeuden sian, ja siinä oli jumalattomus.

17. Silloin ajattelin minä mielesäni: Jumalan täytyy duomita wanhurskan ja jumalattoman; sillä kaikella aiwoituxella ja kaikella työllä on hänen aikansa. Ps. 82: 1. Es. 10: 1, 2.

18. Minä saucin sydämesäni ihmisten lasten menosta, että Jumala heitä walitzis, ja näyttäis, että he owat itze heillensä niinkuin eläimet.

19. Sillä niinkuin ihmisten lapsille tapahtuu, niin myös eläimille tapahtuu: yhtäläisesti heille molemmille tapahtuu: niinkuin he kuolewat, ni[...]
myös hän kuolee, ja niin on kaikil[...]
yhtäläinen hengi. Ja ei ihmisellä [...]
mitän enämpi kuin karjallakan; [...]
kaikki on turhuus. Ps. 49: 21. Ps. 78: [...]

20. Kaikki menewät yhtä siaa [...]
den: kaikki owat mullasta tehdyt,
kaikki jällen muldaan joutuwat.
Ps. 146: 4.

21. Kuka siis otta waarin siitä, [...]
ihmisen hengi menee ylöspäin; ja [...]
eläinden hengi menee alas päin maah[...]
Saarn. 12: 7, 14.

22. Ja minä näjin, ettei mitän [...]
parembata, kuin että ihminen on [...]
nen hänen työsänsä; sillä se on [...]
osansa: Sillä kuka tahtoo saatta [...]
dä katzomaan, mitä hänen jälk[...]
tulewa on?

4. Luku.

Maallinen woima ja korkeus turhat.

Minä käänsin minuni, ja katzoin [...]
kia waiwatuita Auringon alla[...]
katzo, siinä olit heidän kyynelensä, [...]
ka wääryttä kärsiwät, ja ei ollut [...]
lä lohduttajaa: Ja jotka wäärytä[...]
olit woimalliset, niin ettei ne lo[...]
tajaa löytänet. Job. 35: [...]
Es. 5: 7.

2. Silloin ylistin minä kuolluita, [...]
ka jo kuollet olit, enämmin kuin [...]
witä, joisa wielä hengi oli;

3. Ja sitä joka ei wielä ollut, [...]
kuin heitä molembita; ettei hän [...]
koetellut pahaa kuin Auringon alla [...]
pahtuu.

4. Ja minä katzoin kaikkea [...]
waiwaa, ja kaikkea työn toimellis[...]
että ihminen kadehtii lähimmäis[...]
Ja sekin on turhuus ja hengen wa[...]

5. Sillä tyhmä pusertelee käsiän[...]
ja syö omaa lihaansa.

6. Parembi on piwon täysi lew[...]
kuin täysinäiset kahmalot waiwas[...]
hengen ahdistuxesa. San. l. [...]
Luku 17: 1.

7. Minä käänsin minuni, ja [...]
turhuden Auringon alla.

8. Joka on yxinäinen ilman to[...]
ja ei ole hänellä lasta, eli [...]
ei ole kuitengan loppua hänen [...]
sä, eikä hänen silmänsä täyte[...]

...andesta. Kenengä hywäxi minä työ-
...teen, ja en tee sielulleni hywää? se
myös turhuus ja paha suru.
...l. 27: 20. Luku 30: 15. Saarn. 5: 9.
Es. 56: 11.
9. Parembi on kaxi kuin yxi; sillä
...e on hyödytys työstänsä.
1 Mos. 2: 18. San. l. 5: 9.
10. Sillä jos toinen heistä langee,
... hänen kumpaninsa autta hänen
...: woi sitä yxinäistä, jos hän lan-
... niin ei ole toista saapuilla händä
...maan.
... Ja koska kaxi yhdesä makawat,
... he lämmittäwät itzensä; mutta
...a yxinäinen tulee lämpymäxi?
...2. Yxi woitetan, waan kaxi seiso-
...wastan: sillä kolmikertainen köysi
...ke niin pian.
...3. Köyhä ja wiisas lapsi on pa-
...i wanhaa Kuningasta, joka tyhmä
... ja ei taida otta neuwoa.
Saarn. 2: 13.
...4. Fangiudesta tullan Kuningalli-
...waldaan; ja se joka Kuningalli-
...waldaan syndynyt on, köyhtyy.
Ps. 113: 7, 8. Luc. 1: 52.
... Minä katzoin kaikkia jotka elä-
...ja käywät Auringon alla, toisen
...ukaisen kanssa, kuin tulee hänen
...nsa. 2 Sam. 15: 13. 1 Kun. K. 1: 5.
...6. Ja ei ollut loppua kaikella Kan-
... kuin hänen edellänsä oli, eikä jäl-
...tulewaiset hänestä iloinnet. Ja se-
...on turhuus ja wiheljäisyys.
...Sam. 18: 14, 15. 1 Kun. K. 1: 49, 50.
...7. Warjele jalkas koska menet
...alan huoneseen, ja tule kuule-
...m. Se on parembi kuin tyhmäin
... jotka ei tiedä että he pahaa te-
...t. 1 Sam. 15: 22.
...l. 15: 8. Luku 21: 27. Hos. 6: 6.

5. Luku.

Sen oikian onnellisuden tie.

... ole ylön pikainen suustas, ja älä
...ma sydämes kiiruhtaa puhumaan
...lan edesä; Sillä Jumala on tai-
... ja sinä maan päällä, ole sen-
... wähän puheinen. San. l. 29: 11.
... Matth. 6: 7. Jac. 1: 19.
...Kusa paljo murhetta on, siinä on
...mia; ja paljosa puhesa löytän
...hulluus. San. l. 10: 19.

3. Koskas Jumalalle lupauxen teet,
niin älä wiiwyttele sitä; sillä ei hän
tyhmiin mielisty; mitäs lupat niin pidä.
4 Mos. 30: 3. 5 Mos. 23: 21. Ps. 76: 12.
4. Se on parembi ettes lupaa, kuin
se ettes täytä mitäs luwannut olet.
5. Älä salli suus wietellä lihaas
syndiä tekemään, ja älä sano Enge-
lille: se oli erhetys: ettei Jumala wi-
hastuisi sinun äänees, ja hyljäisi kaik-
kia sinun kättes töitä.
San. l. 20: 9. Luku 28: 13.
6. Kusa paljo unia on, siinä on
myös turha meno, ja paljo puhetta;
mutta pelkä sinä Jumalata.
7. Jos sinä näet köyhän wääryttä
kärsiwän, ja oikeuden ja wanhurskau-
den tulewan pois maasta, älä ihmet-
tele sitä: sillä yxi on ylimmäisembi jo-
ka sitä korkiasta waarin otta, ja kor-
kiammat owat niitten molembain ylitze.
San. l. 22: 8. Mich. 3: 3. Col. 3: 25.
1 Thess. 4: 6.
8. Maan wiljellys on paras kaikisa:
Sen päällä on Kuningas maakunna-
sa, että kedot kynnetäisiin.
9. Joka rahaa rakastaa, ei hän ikä-
nä rahaan suutu; ja joka rikkautta ra-
kastaa, ei hänelle pidä siitä hyödytystä
oleman: se on myös turhuus.
Job. 20: 18. Luku 27: 16, 17. Ps. 49: 11.
San. l. 13: 7. Hagg. 1: 6.
10. Sillä kusa paljo rikkautta on,
siinä on myös paljon syöpiä: mitästä
hyödytystä siis isännällä siitä on, mutta
että hän ainoasta sen näke silmillänsä?
11. Joka työtä teke, hänen on uni
makia, joko hän wähän eli paljon syö-
nyt on; waan rikkan ylönpaldisus ei
salli hänen maata.
12. Se on paha waiwa, jonga mi-
nä näjin Auringon alla, että rikkau-
det tallelle pannan hänelle wahingoxi,
jonga se oma on. 1 Tim. 6: 9.
13. Sillä rikkaudet hukkuwat suu-
resa wiheljäisydesä; ja jos hän on siittä-
nyt pojan, niin ei sen käsiin jää mitän.
14. Niinkuin hän on tullut äitinsä
kohdusta, niin hän jällen menee alas-
toina pois kuin hän tullutkin on; ja
ei ota mitän myötänsä kaikesta työstän-
sä, joka hänen käsisänsä on, koska hän
menee pois. Job. 1: 21.
Luku 27: 19. Ps. 49: 18. 1 Tim. 6: 7.

15. Se on myös paha waiwa, että hän niin tästä lähte, niinkuin hän tullutkin on: mitä se siis händä autta, että hän tuuleen työtä on tehnyt?

16. Kaiken elinaikansa on hän pimeydesä syönyt, suuresa murhesa, sairaudesa ja surusa.

17. Katzo, minä näjin sen hywäxi ja soweliaxi, että ihminen syö ja juo, ja on hywällä mielellä kaikesa työsänsä kuin hänellä Auringon alla on, hänen elinaikanansa, jonga Jumala hänelle anda: sillä se on hänen osansa.
Saarn. 3: 13.

18. Ja jolle ihmiselle Jumala anda rikkautta, tawarata ja woimaa, että hän siitä söis, ja nautitzis hänen osaxensa, ja olis iloinen työsänsä; se on Jumalan lahja. Saarn. 6: 2.

19. Sillä ei hän paljo ajattele elämänsä aikaa, että Jumala on iloittanut hänen sydämensä.

6. Luku.

Ahneus ja tytymättömyys.

Se on paha jonga minä näjin Auringon alla, ja on yhteinen ihmisisä:

2. Jolle Jumala on andanut rikkautta, tawarata ja kunniata, ja ei hänelda mitän puutu, kaikista kuin hän himoitzee, ja ei Jumala anna hänelle kuitengan sitä woimaa, että hän sitä nautita taitaa, mutta toinen ne nautitzee; se on turhuus ja paha waiwa.
Saarn. 3: 13. Luku 5: 17, 18. Luc. 12: 19, 20.

3. Jos hän sata lasta siitäis, ja hänellä olis niin pitkä ikä, että hän monda wuotta eläis, ja ei hänen sielunsa taidaisi tulla tawarasta täytetyxi, ja olis ilman haudata, hänestä sanon minä: keskensyndynyt on parembi händä:

4. Sillä hän tulee turhaan menoon, ja menee pois pimeyteen; ja hänen nimensä pimeydellä peitetän.
Job. 7: 9, 10. Luku 14: 10. Saarn. 1: 11. Luku 2: 16. Luku 9: 5, 6. Es. 26: 14.

5. Joka ei ole auringota nähnyt, eikä tundenut, sillä on parembi lepo kuin tällä.

6. Jos hän eläis kaxi tuhatta ajastaikaa, niin ei hän sittekän siihen tydyisi: eiköstä kaikki tule yhteen pa... kaan?

7. Jokaitzella ihmisellä on ... työ; mutta sydän ei taida tytyä si...
1 Mos. 3: 19. 1 Cor. 7: 20.

8. Sillä mikä wiisalla on enä... etu kuin tyhmälläkän? mikä hyö... on toimellisella köyhällä, että hän ... witten edesä itzensä käyttä taitaa?

9. Parembi on nautita tawar... jotka käsillä owat, kuin pyrkiä to... perään: se on myös turhuus ja ... heljäisys.

10. Mikästä on, waikka joku ... kiasti ylistetty on? niin hän ku... tietän ihmisexi, ja ei hän taida ... mallisemman kanßa riidellä:
Ap. T. 9: 5.

11. Sillä monda asiata on, ... turhuden enändäwät: mitä siis ... sen siitä enää on?

7. Luku.

Paras neuwo onnellisuteen.

Kuka tietä, mikä ihmiselle on ... dyllinen hänen elinaikanansa, ... kauwan kuin hän turhasa meno... elää, joka kulkee niinkuin warjo? kuka sanoo ihmiselle, mitä on tu... hänen jälkeensä Auringon alla?
Job. 14: 2, 21. Saarn. 8: 7, 17.

2. Hywä sanoma on parembi ... kallis woide; ja kuolemapäiwä on ... rembi kuin syndymäpäiwä.
San. l. 22: 1. Luc. 16: 22.

3. Parembi on mennä murhehu... seen kuin ilohuoneseen: toisesa on ... kein ihmisten loppu, ja elävä ... sen sydämeensä. Ps 39: 5. Ja...

4. Parembi on murehtia kuin ... raa: sillä murhen kautta sydän ... ranee.

5. Wiisasten sydän on murhehu... sa; mutta tyhmäin sydän ilohuone...

6. Parembi on kuulla wiisan ... tusta, kuin kuulla hulluin laulu...
Ps. 141: 5. San. l. 17: 10.

7. Sillä hullnin nauru on ... orjantappurain rätinä padan alla: se on myös turhuus.

8. Wäkiwalda saatta wiisan ... ja lahja turmelee sydämen.

9. Asian loppu on parembi ...

...kärsiwällinen hengi on parembi kuin
ylpiä hengi. San. l. 14: 29.
Matth. 5: 5. Luku 10: 22. Luku 24: 13.
10. Älä ole ylön pikainen wihaan;
sillä wiha lepää hulluin sydämesä.
Ps. 37: 7, 8. Jac. 1: 19, 20.
11. Älä sano: mikä on, että men=
...päiwät olit paremmat, kuin nä=
...? sillä et sinä sitä wiisasti kysele.
12. Wiisaus on hywä perinnön
...sa, ja autta ihmisen iloitzemaan
...ringon alla:
13. Sillä wiisaus warjelee, ja raha
... warjelee; mutta ymmärrykellä
... se etu, että wiisaus anda niille
...än, joilla se on.
14. Katzo Jumalan töitä; sillä kuka
...taa ojeta sen jonga hän wääräxi
...? Job. 12: 14, 15.
15. Ole iloinen hywinä päiwinä, ja
... myös pahakin päiwä hywäxes: sillä
... on Jumala luonut toisen kanßa,
...ei ihminen tiedäisi mitä tulewa on.
Phil. 4: 12.
16. Minä olen nähnyt kaikkinaiset
...n turhudeni aikana: wanhurskas
...kun wanhurskaudesansa, ja jumala=
... elää kauwan pahudesansa.
17. Älä ole ylön wanhurskas, elikkä
...n wiisas; ettes itziäs turmelisi.
18. Älä ole ylön jumalatoin elikkä
...; ettes kuolisi ennen aikaas.
...10: 4. Ps. 55: 24. Ps. 73: 19. Gal. 6: 7.
19. Se on hywä ettäs tähän tar=
..., ja ettes myös sitä toista päästä
... kädestäs: sillä joka HErraa pel=
... hän wälttä nämät kaikki.
San. l. 21: 22. Luku 24: 5.
20. Wiisaus wahwistaa enää wii=
...a, kuin kymmenen woimallista, jot=
... Kaupungisa owat.
21. Sillä ei yhtän ihmistä ole wan=
...skasta maan päällä, joka hywää teke,
...ei syndiä tee. 1 Kun. K. 8: 46.
...K. 6: 36. San. l. 20: 9. 1 Joh. 1: 8.
22. Älä pane kaikkia sydämees mitä
... sanotan: ettes kuulisi sinun pal=
... sinua toruwan:
1 Sam. 10: 27. 2 Sam. 16: 10.
23. Sillä sinun sydämes tietä, sinun
... muita toruneu.
24. Kaikkia senkaltaisita olen minä
wiisasti koetellut: Minä ajattelin: mi=
nä tahdon olla wiisas, mutta se kulki
kauwas minusta. San. l. 16: 9.
25. Se on kaukana, kuin ollut on;
ja se on sangen sywä, kuka sen taitaa
löytä?
26. Minä käänsin sydämeni koette=
lemaan, tutkimaan ja etzimään wii=
sautta ja taitoa: niin myös ymmärtä=
mään jumalattomain tyhmyttä, ja hul=
luin erhetyxiä.
27. Ja löysin että se waimo on
haikiambi kuin kuolema, jonga sydän
on werkko ja paula, ja hänen kätensä
owat kahlet. Se joka Jumalalle on
otollinen, hän wälttä händä, mutta
syndinen käsitetän hänen kauttansa.
San. l. 5: 3, 4. Luku 22: 14.
28. Katzo, minä olen löytänyt, sa=
noo Saarnaja, toisen toisensa jälkeen,
että minä myös löytäisin taidon.
29. Jota minun sieluni wielä nyt
etzii, ja en ole löytänyt. Tuhannen
seasa olen minä löytänyt yhden mie=
hen, waan en minä ole löytänyt yh=
tän waimoa kaikkein seasa.
30. Ainoasta, katzo, sen minä löysin,
että Jumala on luonut ihmisen oikiaxi:
Mutta he etziwät monda taitoa.
1 Mos. 1: 27. Jer. 17: 9.

8. Luku.

Waka ja warowainen waellus, perustus onnellisuteen.

Kuka on wiisan kaltainen? ja kuka
on taitawa asian selittäjä? Ihmi=
sen wiisaus walistaa hänen kaswon=
sa, ja hänen tottelemattomudensa tulee
muutetuxi. San. l. 15: 14.
2. Minä (sanon:) pidä Kuningan
sana; semmengin Jumalan walan täh=
den. Matth. 22: 21. 1 Pet. 2: 17.
3. Älä ole nopsa menemään pois
hänen kaswoinsa edestä, ja älä sekaunu
pahaan asiaan: sillä hän teke kaikki
mitä hänelle kelpa.
4. Kuningan sanoisa on woima: ja
kuka tohti sanoa hänelle: mitäs teet?
San. l. 16: 15. Luku 19: 12. Luku 20: 2.
5. Joka käskyt pitä, ei hänen pidä
pahaa koetteleman; ja wiisan sydän
tietää ajan ja muodon:
Rom. 13: 3. 1 Pet. 2: 14.
6. Sillä jokaitzella aiwoituxella on

hänen aikansa ja muotonsa; sillä ihmisen onnettomuus on paljo hänen päällänsä.

7. Sillä ei hän tiedä mitä tapahtuwa on; ja kuka taitaa hänelle ilmoittaa koska se tulewa on?

8. Ei ihmisellä ole woimaa hengeen, estämään sitä; ja ei ole woimaa kuoleman hetkellä; ja ei päästetä sodasa: ja jumalatoin meno ei auta jumalatonta. Job. 14: 5. Ps 31: 16. Ps. 39: 5.

9. Kaikki nämät olen minä nähnyt, ja andanut minun sydämeni kaikkiin töihin, jotka tapahtuwat Auringon alla: Ihminen hallitzee toisinansa toista itzellensä wahingoxi. Ps. 82: 6, 7.

10. Ja siinä minä näjin jumalattomat haudatut, jotka tulit ja waelsit pyhäsä siasa, ja olit myös unohdetut Kaupungisa, josa he niin tehnet olit: se on myös turhuus.

11. Ettei kohta pahoja töitä duomita, tulee ihmisten lasten sydän täytetyxi pahaa tekemään. Job. 35: 15.

12. Jos syndinen sata kertaa pahaa teke, ja sittekin kauwan elää; niin tiedän minä kuitengin, että niille käy hywin jotka Jumalata pelkäwät, jotka hänen kaswojansa pelkäwät.
5 Mos. 6: 24. Esr. 8: 22. Ps. 33: 18, 19. San. l. 14: 11.

13. Sillä jumalattomille ei pidä hywin käymän, ja ei heidän pidä kauwan elämän, waan niinkuin warjo (katoman), jotka ei Jumalata pelkä.

14. Se on turha meno kuin tapahtuu maan päällä: muutamat owat wanhurskat, ja heille tapahtuu niinkuin he olisit jumalattomain töitä tehnet; ja muutamat owat jumalattomat, ja heille käy, niinkuin he olisit wanhurskasten töitä tehnet: Minä sanoin: se on myös turhuus. Ps. 37: 35. Ps. 44: 18. Ps. 73: 3. Saarn. 2: 15. Luku 9: 2.

15. Sentähden ylistin minä iloa, ettei ihmisellä ole parembata Auringon alla, kuin syödä ja juoda ja olla iloinen: Ja sen hän saa työstänsä kaikkena elinaikanansa, jonga Jumala hänelle Auringon alla anda. Saarn. 9: 7.

16. Minä annoin minun sydämeni wiisautta tietämään, ja katzomaan sitä waiwaa kuin maan päällä tapahtuu, ja ettei joku päiwällä eli [illegible] ja unda silmiinsä.

17. Ja minä näjin kaikki Jumala[illegible] teot: sillä ei ihminen taida löytää [illegible] työtä joka Auringon alla tapahtuu, ehkä kuinga ihminen ahkeroitzis [illegible] ei hän kuitengan löydä: Jos hän [illegible] sanoo: minä olen wiisas ja tiedän [illegible] niin ei hän kuitengan taida löytää.

9. Luku.

Wiisaus on kaikisa hyödyllinen.

Sillä minä olen kaikkia näitä [illegible] sydämeeni pannut, tutkiaxeni [illegible] kia näitä, että wanhurskat ja wiis[illegible] heidän tekonsa owat Jumalan käd[illegible] Eikä ihminen tiedä kenengän rakk[illegible] eli wihaa, kaikisa kuin hänen ed[illegible] sä on.

2. Se kaikki tapahtuu niin kaik[illegible] wanhurskaille niinkuin jumalattom[illegible] kin, hywille ja puhtaille, kuin saa[illegible] sillekkin, niin sille kuin uhraa, niin[illegible] sillengin joka ei uhrakkan: Niin[illegible] hywille, niin myös syndisille: niin [illegible] nojalle, kuin sille joka walaa pelk[illegible]
Job. 9: 22. Luku 21: 7. Ps. 73: 12, [illegible] Saarn. 2: 15. Luku 8: 14. Jer. 12: [illegible]

3. Se on paha kaikkein seasa, [illegible] Auringon alla tapahtuwat; että [illegible] käy niinkuin toisellengin, josta [illegible] ihmisten lasten sydän täytetän [illegible] della, ja hulluus on heidän sydäme[illegible] sä, niinkauwan kuin he eläwät, [illegible] pitä heidän kuoleman.

4. Mitä siis pitä jongun [illegible] man? niinkauwan kuin eletän, on [illegible] wo; sillä eläwä koira on parembi [illegible] kuollut jalopeura.

5. Sillä eläwät tietäwät itzensä [illegible] lewan, mutta ei kuollet tiedä mi[illegible] eikä he mitän enää ansaitze; sillä [illegible] dän muistonsa on unhotettu;

6. On myös heidän rakkaudensa, heidän wihansa ja wainonsa jo [illegible] wennut; eikä heille ole yhtän osaa [illegible] masa, kaikisa mitä Auringon alla [illegible] pahtuu.

7. Niin mene siis ja syö [illegible] ilolla, ja juo wiinas hywällä mielellä; sillä sinun työs kelpaa Jumalalle.
Saarn. 2: 24. Luku 3: 12, 13, 22. Luku 5: 17, 18. Luku 8: 15.

8. Anna waattes aina walkiat olla;
älä puututa woidetta pääs pääldä.
9. Elä kauniisti waimos kanßa jotas
rakastat, niinkauwan kuin sinä tätä
turhaa elämätä saat nautita, jonga
(Jumala) sinulle Auringon alla an=
tanut on, ja niinkauwan kuin sinun
turha elämäs pysyy: sillä se on sinun
osas, elämäsäs ja työsäs kuin sinä teet
Auringon alla.
10. Kaikkia mitä tulee sinun etees
tehdäxi, se tee woimas jälkeen; sillä
Helwetisä, johongas tulet, ei ole työtä,
taito, ymmärrystä eli wiisautta.
... 17: 13. Ps. 6: 6. Ps. 115: 17. Es. 38: 18.
Jer. 48: 10.
11. Minä käänsin itzeni ja katzoin,
mitä Auringon alla käymän pidäis:
ei anta juosta, ehkä joku nopsa olis,
ei anta sotimaan, waikka joku wä=
kewä olis: Ei anta elatuxeen, ehkä
joku taitawa olis, ei myös rikkauteen
ja toimellisuus, ei myös anta otolli=
sexi, että joku taitawa on; mutta se
kaikki ajasa ja onnesa. Ps. 127: 1.
12. Ja ei ihminen tiedä aikaansa,
mutta niinkuin kalat saadan wahingol=
lisella werkolla, ja niinkuin linnut käsi=
tetän paulalla, niin myös ihmisten lap=
set temmatan pois pahalla ajalla, koska
se äkisti tulee heidän päällensä.
... 34: 20. Marc. 13: 33, 35. Luc. 12: 20.
13. Minä olen myös nähnyt tämän
wiisauden Auringon alla, joka minulle
suurexi näkyy:
14. Että oli wähä Kaupungi, ja
siinä wähä wäkeä: ja woimallinen Ku=
ningas tuli ja piiritti sen, ja rakensi
suuret wallit sen ympärille.
15. Ja siinä löyttin köyhä wiisas
mies, joka taisi wiisaudellansa autta
Kaupungita; ja ei yxikän ihminen
muistanut sitä köyhää miestä.
16. Silloin sanoin minä: wiisaus
on parembi kuin wäkewys; waikka sen
köyhän wiisaus katzottin ylön, eikä
kuultu hänen sanaansa.
San. l. 21: 22. Saarn. 7: 20.
17. Wiisasten sanat kuullan enäm=
min hiljaisudesa, kuin Herrain huuto
hulluin seasa.
18. Sillä wiisaus on parembi kuin
sota-aset; waan yxi syndinen turmelee
paljo hywää.

10. Luku.

Esiwalda ja alammaiset.

Kuollet kärwäiset saattawat hywän
woiten löyhkämään ja laimistu=
nexi; ja wähä tyhmyys häwäisee suu=
ren wiisauden ja kunnian.
2. Wiisan sydän on hänen oikialla
kädellänsä; waan hullun sydän on hä=
nen wasemallansa.
3. Ja waikka hullu on tyhmä hä=
nen aiwoituxesansa, niin hän pitä kui=
tengin kaikki muut tyhmänä.
4. Jos woimallisen wiha nousee si=
nua wastan, niin älä hämmästy: sillä
myötäandaminen asetta paljo pahutta.
San. l. 19: 11.
5. Se on wielä paha meno, jonga
minä näjin Auringon alla, taitamat=
tomuden, joka on woimallisten seasa:
Job. 34: 30.
6. Että tyhmä istuu suuresa kun=
niasa, ja rikkat alempana istuwat.
7. Minä näjin palweliat istuwan
hewoisten päällä, ja ruhtinat käywän
jalkaisin niinkuin palweliat.
8. Joka kuopan kaiwaa, hänen pitä
siihen langeman: Ja joka repi aidan
maahan, händä pitä maden pistämän.
Ps. 7: 16. San. l. 11: 27. Luku 26: 27.
Es. 59: 4.
9. Joka kiwiä wierittä, hän siinä
itzensä loukka: Joka puita halkaisee,
hän tulee siitä waaraan.
10. Koska rauta tylsäxi tulee, ja ei
pysty, niin täytyy lujemmin ruweta: niin
myös on wiisaus hywä ojendamaan.
11. Ei lakkari parembi ole kuin
kärme, joka lumoimata pistää.
Ps. 52· 4.
12. Wiisan suun sanat owat otol=
liset; waan tyhmän huulet nielewät
hänen. San. l. 10: 11, 20. Luku 12: 18.
Luku 15: 24.
13. Hänen puhensa alku on tyh=
myys, ja sen loppu on wahingollinen
hulluus.
14. Tyhmällä on paljo puhetta;
sillä ei ihminen tiedä mitä tapahtuwa
on: ja kuka tahtoo hänelle sanoa mitä
tulewa on? Saarn. 8: 7.
15. Tyhmäin työt tulewat työläxi,
ettei tietä Kaupungiin mennä.

16. Woi sinuas maakunda, jonga Kuningas lapsi on, ja sinun Ruhtinas warahin syöwät. Es. 3: 4. Luku 5: 11.

17. Hywä on sinulle maakunda, jonga Kuningas Ruhtinasten poika on, ja jonga Ruhtinat oikialla ajalla syöwät, wahwistuxexi ja ei hekumaxi.

18. Sillä laiskuden tähden malat maahan putowat, ja joutilain kätten tähden tulee huone wuotamaan.

19. Nauroxi he walmistawat leipää, ja wiina iloitta eläwitä: Ja raha kaikki toimitta.

20. Älä kiroile Kuningasta sydämesäs, ja älä kiroile rikasta makans kammiosas; sillä linnut taiwan alla wiewät sinun äänes, ja joilla siiwet owat, ilmoittawat sinun sanas.
2 Mos. 22: 28. Rom. 13: 2. Jer. 23: 24.

11. Luku.

Andeliaisuus, wiisaus, murhe.

Anna leipäs mennä weden ylitzen; niin sinä sen pitkän ajan perästä löytäwä olet. San. l. 19: 17. Luc. 14: 13, 14.

2. Anna osa seitzemälle ja kahdexalle; sillä et sinä tiedä, mikä kowa onni maan päälle tulla taitaa.
Ps. 41: 2, 3. Es. 58: 7, etc.

3. Koska pilwet täynä owat, niin he andawat saten maan päälle. Ja jos puu kaatuu etelään eli pohjaan: kuhunga paikkaan puu kaatuu, siinä sen oleman pitä.

4. Joka ilmaa katzoo, ei se kylwä; ja joka pilwiä kurkistelee, ei se mitän leikka.

5. Niinkuin et sinä tiedä tuulen tietä, ja kuinga luut äitin kohdusa walmistetan; niin et sinä myös tiedä Jumalan töitä, joka kaikki teke.
Job. 36: 24, 25. Ps. 139: 14. Saarn. 3: 11.

6. Kylwä siemenes huomeneltain, ja älä pidä kättäs ylös ehtona; sillä et sinä tiedä kumpi paremmin menestyy, ja jos molemmat owat hywät niinkuin toinen. 2 Cor. 9: 7. Gal. 6: 9.

7. Walkeus on suloinen, ja se on silmille otollinen nähdä Auringota.

8. Sillä jos joku ihminen kauwan elää, ja on kaikisa iloinen, niin hän kuitengin ajattelee ainoasta pahoja päiwiä, että niitä niin monda on: [illegible] ki mitä hänelle tapahtuu, on tur[illegible]

9. Niin iloitze nyt nuorukainen [illegible] sudesas, ja anna sydämes iloinen [illegible] nuorudesas: tee mitä sydämes k[illegible] silmilles on kelwollinen; ja tiedä, [illegible] Jumala kaikkein näitten tähden [illegible] nun duomion eteen asetta.
Saarn. 2: 1, 10. Luku 12: 14. Math. 12: [illegible] 2 Cor. 5: 10.

10. Ja pane pois murhe s[illegible] täs, ja heitä pois paha lihastas; [illegible] lapsillisus ja nuorus on turha.

12. Luku.

Wanhuden waiwallaisuus. Jumalan duomio.

Ajattele sinun Luojaas nuorude[illegible] ennen kuin pahat päiwät tule[illegible] ja wuodet lähestywät, koskas olet s[illegible] wa: ei ne minulle kelpa.
Ps. 71: 17, 18. Ps. 119: 9.

2. Ennenkuin Auringo ja walk[illegible] Kuu ja tähdet pimiäxi tulewat, ja [illegible] wet tulewat jällen saten jälkeen.

3. Silloin koska wartiat huonesa[illegible] riselwät, ja wäkewät notkistawat [illegible] sä, ja sauhajat owat joutilasna, [illegible] he harwaxi tullet owat; ja näkö [illegible] pimiäxi akkunan läpitze.

4. Ja owet katua wastan s[illegible] niin että myllyn ääni waikenee, ja [illegible] heräjää linnun ääneen, ja kaikki [illegible] sun tyttäret waipuwat;

5. Niin että kukkulat pelkäwä[illegible] wapisewat tiellä: koska Mandel[illegible] kukoistawat, ja heinäsirkat raskaxi lewat, ja himo katoo; Sillä i[illegible] menee sinne, josa hänen ijankaik[illegible] oleman pitä, ja itkejät käywät ym[illegible] katuja.

6. Ennenkuin hopiaside katke[illegible] kuldalähde juoxee ulos; ja ämbäri [illegible] wistuu lähten tykönä, ja ratas [illegible] rikki kaiwon tykönä.

7. Sillä mulda pitä jällen m[illegible] han tuleman, niinkuin se ollut [illegible] ja hengi pitä jällen tuleman Ju[illegible] lan tygö, joka sen andanut o[illegible]
1 Mos. 2: 7. Luku 3: 19. Ps. [illegible] Jon. 4: 3. Luc. 23: 46.

8. Se on suuri turhuus, sanoo S[illegible] naja; ja kaikki on turhuus.
Saarn. 1: 2.

9. Se Saarnaja ei ollut [illegible]

ssa, mutta hän opetti myös Kan=
hywää oppia; ja ymmärsi, ja
i, ja pani kokoon monda sanan=
a. 1 Kun. K. 4: 31, 32.
. Ja Saarnaja etzei löytäxensä
laita sanoja, ja kirjoitti oikein
en sanat.
1. Wiisasten sanat owat niinkuin
net, ja niinkuin sisälle lyödyt nau=
Opettajilda walitut; ja yhdeldä
eelda annetut. Es. 49: 2.
Jer. 23: 29. Hebr. 4: 12.

12. Wielä, minun poikani, ole
näistä neuwottu: sillä ei ole loppua
kirjain tekemisestä, ja ylönpaltinen luke=
mus waiwaa ruumin.
13. Kuulkamme siis kaiken opin pää=
töstä: Pelkä Jumalata, ja pidä hänen
käskynsä, sillä sitä tulee kaikkein ih=
misten tehdä. 5 Mos. 6: 1, 2, 24.
14. Sillä Jumala tuotta duomiolle
kaikki salatut työt, joko ne owat
hywät eli pahat. Saarn. 11: 9.
1 Cor. 4: 5. 2 Cor. 5: 10.

Salomon Saarnajan loppu.

Korkia Weisu.

1. Luku.

Hengellinen morsian ikäwöitzee ylkänsä perään.

1. Salomon korkia weisu.
Hän suuta andakon minun hä=
nen suunsa andamisella; sillä
n rakkaudes on suloisempi kuin wiina.
: 3. San. 1. 24: 26. Kork. w. 4: 10.
11, 13. Zeph. 3: 9. 1 Pet. 2: 2, 3.
Sinun hywäin woidettes hajun
n: Sinun nimes on wuodatettu
sentähden piikaiset sinua rakasta=
Ps. 23: 5. Ps. 45: 8. Matth. 1: 21.
4: 12. 2 Cor. 2: 14, rc. Ilm. K. 14: 4.
Wedä minua, niin me juoxem=
peräsäs: Kuningas wie minun
mioonsa: Me iloitzemma ja rie=
jemma sinusta, me muistamme si=
rakkauttas enää kuin wiinaa:
at rakastawat sinua. Ps. 2: 6.
. 119: 32. Joh. 6: 44. Luku 14: 3.
Phil. 3: 14. Hebr. 12: 1.
Minä olen musta, mutta sangen
nen, te Jerusalemin tyttäret; niin=
Kedarin majat, niinkuin Salo=
kirjoiteltu waate.
Ps. 45: 12, 14. Es. 61: 10.
Älkät sitä katzoko, että minä niin
olen; sillä päiwä on minun
tanut: minun äitini lapset wihastu=
minun päälleni: he owat asettanet
n wiinamäen wartiaxi, mutta en
warjellut minun wiinamäkeäni.
: 12. Joh. 15: 18, 19. Eph. 5: 26, 27.
3: 3, 4. 1 Pet. 4: 12. 2 Tim. 1: 14.
Sano sinä minulle, jota minun
sieluni rakastaa, kusas laiduinda pidät,
ja kusas lounalla lepät? ettei minun
pidäisi poikkeman sinun kumpanittes
lauman tygö. Ps. 43: 3. Ps. 86: 11.
Ps. 119: 10. 2 Thes. 2: 2. 2 Pet. 3: 17.
8. Jos et sinä sinuas tunne, sinä
kaikkein ihanaisin waimoin seasa; niin
mene lammasten jäljille, ja kaitze woh=
lias paimenitten huonetten tykönä.
Jer. 6: 16. Matth. 16: 24. Luc. 14: 33.
9. Minä wertan sinun, minun ystä=
wäni, minun ratzas kaluihini, Pharaon
waunuihin.
10. Sinun sasupääs owat ihanat
pankkuin keskellä, ja sinun kaulas kul=
takäädyisä. Ps. 45: 15. 1 Pet. 3: 3, 4.
11. Me teemme sinulle kullaiset pan=
gut, hopia nastoilla.
12. Koska Kuningas istui pöytänsä
tykönä, annoi minun Narduxeni hajunsa.
13. Minun ystäwäni on minun
Myrrham kimppuni, joka minun rin=
noillani rippu. Ps. 45: 9.
1 Cor. 2: 2. Gal. 6: 14.
14. Minun ystäwäni on minulle
Cyprin wiinamarjan rypälö, Enged=
din wiinamäisä.
15. Katzo, minun armani, sinä olet
ihana: katzo, sinä olet ihana, sinun sil=
mäs owat niinkuin kyhkyläisen silmät.
Ps. 131: 1. Matth. 6: 22. 1 Cor. 6: 11.
Eph. 5: 27.
16. Katzo, minun ystäwäni, sinä o=
let ihana ja suloinen, ja meidän wuo=
tehemme myös wiherjöitzee.
Ps. 45: 17. Ps. 93: 1. Ps. 149: 5.
Es. 35: 1, 2. Hebr. 7: 26.

17. Meidän huonemme kaaret owat Cedripuusta, wuoltet hongasta.

2. Luku.

Ilo ja suru koskewat Christusta ja morsianda yhtä likeltä.

Minä olen Saronin kukkainen, ja kukoistus laaxosa.
Ps. 132: 18. Es. 11: 1.

2. Niinkuin ruusu orjantappuroisa, niin on minun armani tytärten seasa.
Hes. 2: 6. Hos. 14: 6, 7.

3. Niinkuin omenapuu metzäpuitten seasa, niin on minun ystäwäni poikain seasa: Minä istun hänen warjosansa jota minä anon, ja hänen hedelmänsä on minun suusani makia.
Ps. 19: 11. Ps. 91: 1, 2. Ps. 119: 103. Hes. 17: 22, 23. Luc. 23: 31. Ilm. K. 2: 7. Luku 22: 2.

4. Hän johdatta minun wiinakellariinsa; ja rakkaus on hänen lippunsa minun päälläni. Ps. 36: 9.
Ps. 60: 6. Es. 55: 1. Rom. 8: 37.

5. Wirwottakat minua wiinaleileillä, ja wahwistakat minua omenilla: sillä minä olen sairas rakkaudesta.
2 Mos. 15: 26. Matth. 9: 12.

6. Hänen wasen kätensä on minun pääni alla, hänen oikia kätensä halajaa minua.

7. Minä wannotan teitä Jerusalemin tyttäret, metzäwohten eli naaras peurain kautta kedolla; ettet te herätä eli waiwaa minun armastani, siihenasti kuin hän itze tahtoo.

8. Tämä on minun ystäwäni ääni, katzo, hän tulee: hän hyppä wuorilla, ja karkaa kukkuloilla. Ts. 40: 8.

9. Minun ystäwäni on metzäwuohen eli nuoren peuran kaltainen: katzo, hän seisoo meidän seinän takana, ja katzoo akkunasta sisälle, ja kurkistelee häkin läpitze. 1 Cor. 13: 12. 1 Joh. 3: 2.

10. Minun ystäwäni wastaa, ja sanoo minulle: nouse minun armani, minun ihanaiseni, ja tule.

11. Sillä katzo, talwi on kulunut, ja sade lakannut, ja mennyt pois.

12. Kukkaiset owat puhjennet ulos kedolla, kewät on tullut, ja toukomettisen ääni kuuluu meidän maasamme.

13. Fikunapuut puhkewat, wiinapuut kukoistawat ja andawat hajunsa: Nouse minun armani, minun ihanaiseni
tule. Es. 60: 21. Luku 61: 3. Col.

14. Minun Kyhkyläiseni wuoren
sa ja kiwirauniosa, anna minun
sinun kaswos, anna minun kuulla
äänes: sillä sinun äänes on sul
ja kaswos ihanainen. Es. 28: 1
Matth. 16: 18. 1 Cor. 10: 4. Col. 2:

15. Ottakat meille ketut ki
wähät ketut, jotka turmelewat w
mäet; sillä meidän wiinamäkem
wat röhkäleillä. Hes. 13: 4
Matth. 7: 15. Ap. T. 20: 29, etc. 2 Pet.

16. Minun ystäwäni on min
minä hänen, joka kaitzee ku
keskellä; Ps. 23: 1, 2. Hos. 2: 19,
1 Cor. 6: 17.

17. Siihenasti että päiwä
ja warjot kulkewat pois: Pal
niinkuin metzäwuohi, minun ys
eli niinkuin nuori peura Ereita
rilla. Matth. 25: 33. 1 Cor. 7:
1 Pet. 4: 12. Ilm. K. 7: 16. Luku

3. Luku.

Christus, morsiamen suojelus.

Minä etzein yöllä minun wuo
jota minun sieluni rakastaa
nä etzein händä, mutta en lö
händä. Ps. 6: 7. Ps. 77: 3. Es.

2. Nyt minä nousen, ja käyn
pungita ymbäri, katuilla ja kuji
etzin, jota minun sieluni rakastaa:
nä etzein händä, mutten minä
löytänyt.

3. Wartiat, jotka käywät Ka
gia ymbäri, löysit minun: Ol
nähnet jota minun sieluni rak
Hes. 3: 17. Hebr. 13: 17.

4. Koska minä heistä wähä er
sin, löysin minä jota minun
rakastaa; minä tartuin häneen,
tahdo händä laskea, siihenasti että
hänen saatan minun äitini huon
minun äitini kammioon.
Es. 38: 17. Gal. 4: 26. Ilm. K. 12:

5. Minä wannotan teitä, Jeru
min tyttäret, metzäwohten eli n
peurain kautta kedolla; ettet te
täisi minun armastani, eli wai
händä, siihenasti kuin hän itze

6. Kuka on tämä joka
westa, niinkuin nousewa sau,

suitzutus, pyhä sawu ja kaikki=
Apotekarin yrtit?
Ps. 141: 2. Ilm. K. 5: 8.
Katzo, Salomon wuoten ympäril=
sowat kuusikymmendä wäkewätä,
wäkewistä. Ps. 91: 11. Ps. 103: 20.
He pitäwät kaikki miekkaa, ja
soweliat sotaan; jokaitzella on hä=
miekkansa wyöllänsä, pelwon täh=
llä.
Kuningas Salomo annoi tehdä
sä lepokammion Libanonin puista:
Sen patzat hän teki hopiasta, ja
kullasta, istuimen purpurasta,
mannon soweliasti lasketun, Je=
min tytärten tähden.
Lähtekät ulos te Zionin tyttä=
katzelkat Kuningas Salomota
kruunusa, jolla hänen äitinsä
kruunannut on, hänen hääpäi=
ä, ja hänen sydämensä ilo päi=
Es. 62: 5. Eph. 1: 20, 21.
r. 2: 9. Luku 7: 2. Ilm. K. 19: 7.

4. Luku.

ihanaisuus. Christuxen rakkaus.

, minun armani, sinä olet iha=
inen, katzo, ihanainen sinä olet,
silmäs owat niinkuin mettisen
sinun palmikkos wälillä: sinun
owat niinkuin wuohilauma, jot=
keritytt Gileadin wuorella.
19: 8. Ps. 25: 21. 1 Cor. 6: 11.
Eph. 1: 18. Luku 5: 27.
Sinun hambas owat niinkuin
kerittyin willain kanßa, jotka
tulewat; jotka kaikki kaxoisia
wät, ei myös yrikän heistä ole
töin. 1 Pet. 1: 19.
Sinun huules owat niinkuin tu=
rihma, ja sinun puhes owat
: sinun poskes owat niinkuin
omenan lohko, sinun palmik=
llä. Hebr. 12: 24.
Sinun kaulas on niinkuin Da=
ni, joka on rakettu wahwal=
lla; josa tuhannen kilpeä rip=
kkinaiset wäkewäin sotaaset.
3: 25. Hes. 27: 10, 11.
kaxi rintas owat niinkuin
ta metzäwohlaa; jotka kuk=
laituimella käywät;
2: 8, 7. Es. 66: 11. 1 Pet. 2: 2.
sti että päiwä soipem=
maxi tulee, ja warjo katoo: Minä me=
nen Mirrhamin wuorelle, ja pyhän sa=
wun kukkulalle. Kork. w. 2: 17.
Joh. 16: 5. Eph. 5: 2.
7. Sinä olet kokonas ihana, minun
armani, ja ei sinusa ole yhtän wirheä.
8. Tule minun kanßani minun mor=
siameni Libanonista, tule minun kanßa=
ni Libanonista, mene sisälle, astu tänne
Amanan kukkulalda, Senerin ja Her=
monin niskalda, jalopeuran luolasta, ja
Leopardein wuorelda.
9. Sinä olet ottanut minun sydä=
meni pois minun sisareni, rakas mor=
siameni: sinä olet ottanut minun sy=
dämeni pois sinun yhdellä silmälläs ja
yhdellä kaulakäädylläs.
Jer. 31: 20. Hos. 2: 19.
10. Kuinga ihana on sinun rakkaudes,
minun sisareni, rakas morsiameni: si=
nun rakkaudes on suloisempi kuin wiina,
ja sinun woites haju woitta kaikki yrtit.
11. Sinun huules, minun morsia=
meni, owat niinkuin walowa mesileipä:
mesi ja maito on sinun kieles alla, ja
sinun waattes haju on niinkuin Liba=
nonin haju. Ps. 19: 11. Hos. 14: 6, 7.
12. Minun sisareni, rakas morsia=
meni, sinä olet suljettu kryydimaa, lu=
kittu lähde, kiinnipandu kaiwo.
Ps. 1: 3. Ps. 92: 13. Joh. 4: 14.
13. Sinun istutuxes owat niinkuin
yrttitarha Granatomenista, kallin hedel=
män kanßa, Cyprit Narduxen kanßa:
Joh. 15: 5. Phil. 1: 11. 2 Pet. 1: 5.
14. Narduxet Saffranin kanßa, Kal=
mus ja Kaneli, kaikkinaisen pyhän sa=
wun puitten kanßa, Mirrham ja Aloes,
kaikkein parasten yrttein kanßa:
15. Niinkuin kryydimaan kaiwo, ja
eläwän weden lähde, joka Libanonista
wuotaa.
16. Nouse pohja tuuli, ja tule lou=
natuuli, ja puhalla minun yrttitarha=
ni läpitze, että sen yrtit wuotaisit. Mi=
nun ystäwäni tulkon kryydimaahansa, ja
syökän hänen kallita hedelmitänsä.
Job. 37: 9. Es. 27: 8. Luku 38: 14, 15.
1 Pet. 1: 6, 7.

5. Luku.

Christus kutzutaan. Hänen kauneudensa.

Minä tulin minun sisareni, rakas
morsiameni, minun yrttitarhaani,

ja olen minun Mirrhamini ja minun yrttini leikannut ylös. Minä olen syönyt minun mesileipäni minun hunajani kanssa: minä olen juonut minun wiinani minun maitoni kanssa: syökät minun armani, ja juokat minun ystäwäni, ja juopukat. San. l. 9: 5. Kork. w. 4: 12. Es. 55: 1, 2.

2. Minä makan, ja minun sydämeni walwoo: se on minun ystäwäni ääni joka kolkutta. Awa minun eteeni, minun sisareni, minun armani, minun kyhkyläiseni, minun ihanaiseni; sillä minun pääni on täynä kastetta, ja minun palmikkoni täynä yön pisarita. Es. 26: 9. Hos. 14: 6. Ilm. K. 3: 20.

3. Minä olen riisunut minun hameni, kuinga minun pidäis taas pukeman ylleni? minä olen wiruttanut minun jalkani, kuinga minun pidäis sokaiseman ne jällen?

4. Mutta minun ystäwäni pisti kätensä läwestä, ja minun sisällyxeni wapisit siitä.

5. Silloin nousin minä awamaan ystäwälleni: Minun käteni tiukuit Mirrhamita, ja Mirrham waloi minun sormistani lukun salwan päälle.

6. Ja koska minä ystäwälleni awaisin, oli minun ystäwäni mennyt pois, ja waeltanut ohitzen: niin läxi ulos minun sieluni hänen sanansa jälkeen: minä etzein händä, mutta en löytänyt händä: minä huudin, mutta ei hän minua wastannut. Ps. 22: 3. Ps. 27: 8. Ps. 30: 8. Kork. w. 3: 1. Wal. w. 2: 19. Hos. 5: 15.

7. Wartiat, jotka käywät Kaupungia ympäri, löysit minun, löit minua, ja haawoitit minun: ja wartiat muurin päällä otit pois minun pääliinani. Ps. 44: 23. Joh. 15: 19.

8. Minä wannotan teitä Jerusalemin tyttäret, jos te löydätte minun ystäwäni, niin ilmoittakat hänelle, että minä olen sairas rakkaudesta.

9. Millinen on sinun ystäwäs muitten ystäwitten suhteen, sinä kaikkein ihanaisin waimoin seasa? mingäkaltainen on sinun ystäwäs, muitten ystäwitten suhteen, ettäs meitä olet niin wannottanut?

10. Minun ystäwäni on walkia ja punainen, kaunistettu [illegible] nen seasa. Es. 63: 2, 3. Hebr. [illegible] 1 Pet. 1: 19.

11. Hänen päänsä on paras ja[illegible] lin kulta: hänen hiuxensa owat k[illegible] rat ja mustat niinkuin Kaarneh: [illegible]

12. Hänen silmänsä owat nii[illegible] mettisen silmät, wesiojan tykönä, [illegible] kalla pestyt, ja owat täynä.

13. Hänen poskensa owat ni[illegible] kaunistettu kryydimaa, niinkuin [illegible] kukkaiset: hänen huulensa owat [illegible] kuin ruusut, jotka wuotawat M[illegible] min pisaroista. Es. 50: 6. [illegible] Matth. 27: 46. Luc. 23: 34.

14. Hänen kätensä owat [illegible] kullaiset sormuxet, täynä Tu[illegible] hänen ihonsa on niinkuin puh[illegible] lephantin luu, Saphirillä kau[illegible] Ps. 22: 17. Joh. 19: 34.

15. Hänen jalkansa owat [illegible] Marmorpatzat, perustetut kullais[illegible] kain päälle: hänen hahmonsa on [illegible] kuin Libanon ja walittu Ceder. Ps. 40: 3. Eph. 1: 20, 21. Phil. 2: [illegible]

16. Hänen suunsa on sulo[illegible] hän itze kokonansa ihanainen: [illegible] tainen on minun ystäwäni, minu[illegible] kani on senkaltainen, te Jerus[illegible] tyttäret.

6. Luku.

Morsiamen ihanaisuus. Christuxen [illegible]

Kuhungasta sinun ystäwäs on m[illegible] o sinä kaikkein kaunin wa[illegible] seasa? kuhunga sinun ystäwäs on [illegible] dännyt itzensä? me etzimme händä kanssas. Joh. 13: 1. Luk. 1[illegible]

2. Minun ystäwäni on mennyt [illegible] dimaahansa, yrttisarkoinsa, ett[illegible] siellä kryydimaasa kaitzis lauma[illegible] ja hakis ruusuja.

3. Minun ystäwäni on minu[illegible] minä olen hänen, joka kaitzee kukk[illegible] kesellä.

4. Sinä olet ihana minun [illegible] niinkuin Thirza, kaunis niinkuin [illegible] salem: peljättäpä niinkuin so[illegible] Ps. 132: 13, 14. Eph. 6: [illegible]

5. Käännä silmäs pois [illegible] sillä ne minun sytyttäwät: [illegible] owat niinkuin wuohilauma, [illegible] leadin wuorella kerityt owat.

Sinun hampas owat niinkuin
...as lauma, jotka pesosta nouse=
..., ja kaikki kaxoisia kandawat, ja
...kän ole heistä hedelmätöin.

Sinun kaswos owat niinkuin
...omenan lohkot sinun palmik=
...illä.

Kuusikymmendä on Drottningita,
...xankymmendä waimoa, ja neitzet
...päluvuiset. Ps. 45: 10, 15.

Mutta yxi on minun kyhkyläi=
... ja minun täydellisen; yxi on
... rakkain, ja synnyttäjänsä wa=
...joska tyttäret hänen näit, ylistit
...n autuaxi, Drottningit ja wai=
...sit händä. 2 Tim. 2: 19.

Kuka on tämä joka nähdän niin=
...ruskko, ihana niinkuin Kuu,
... niinkuin Auringo, peljättäwä
... sotajoukko? Sal. l. 4: 18.
... 5: 16. Luku 13: 43. Phil. 2: 15.
2 Tim. 2: 5.

Minä olen mennyt alas minun
...tarhaani katzomaan wesoja, ojan
...le, kurkistelemaan jos wiinapuut
...it, jos Granatomenat wiherjöitzit.
... 1: 3. Joh. 6: 38. Luku 15: 2.

En minä tietänyt, että minun
... minun, hamaan minun mielwi=
Kansani waunuin asti asettanut

Matth. 10: 5. Luku 15: 24.

Palaja, palaja Sulamith: pa=
palaja nähdäxemme sinua. Mitä
...itte Sulamithisa, paitzi Sota=
...in tantzia? Ps. 45: 11, 12.

7. Luku.

...san kiitetään. Christuxen laupius.

...ga ihana on sinun käyndös sinun
...kengisäs, sinä Päämiehen tytär:
... molemmat landes owat yhtäläi=
...niinkuin kaxi käädyä, jotka taita=
...kädet tehnet owat.
...r. 16: 13. Eph. 6: 15. Phil. 4: 1.
Hebr. 12: 1, 2. 1 Pet. 2: 21.

Sinun napas on niinkuin ym=
...n malja, josta ei koskan juo=
...tu: Sinun watzas on niinkuin
..., istutettu ymbärit ruusuilla.
... 1, 2. Sach. 13: 1. Joh. 12: 24.

Sinun molemmat rindas owat
...in kaxi nuorta metzäwuohen ka=

4. Sinun kaulas on niinkuin Elephandin luinen torni: sinun silmäs owat niinkuin Hesbonin kalalammikot, Batrabimin portisa: Sinun nenäs on niinkuin Libanonin torni, joka katzoo Damaskuun päin. 4 Mos. 21: 24, 25. Ps. 19: 8. Ap. T. 9: 3, 15. 2 Cor. 2: 12, 14, 15. Luku 10: 4, 5. Eph. 1: 18.

5. Sinun pääs on niinkuin Carmeli, sinun pääs hiuxet niinkuin Kuningan purpura, poimuinen. Es. 35: 2. Hebr. 2: 9.

6. Kuinga ihana ja suloinen olet sinä minun armani, hekumasa!

7. Sinun wartes on niinkuin palmupuu, ja sinun rindas owat wiinamarja rypälten kaltaiset. Ps. 92: 13, 14. Kork. w. 4: 5.

8. Minä sanoin: minun täytyy astua palmupuuhun, ja ruweta sen oxiin: anna sinun rindas olla niinkuin wiinapuun marjarypälet, ja sinun sieraudes haju on niinkuin omenain (haju). Kork. w. 2: 3. Phil. 3: 12.

9. Ja sinun suus niinkuin paras wiina joka huokiasti menee minun ystäwääni, ja saatta uneliasten huulet puhumaan. Kork. w. 5: 1. Luc. 24: 44. 1 Cor. 15: 3, 4.

10. Minun ystäwäni on minun, ja hän himoitzee minua.

11. Tule minun ystäwäni, käykämme tästä kedolle, ja wiipykämme maan kylisä; Es. 2: 3. Eph. 2: 12, 13.

12. Että me nousisimme warahin wiinamäkeen, ja näkisimme jos wiinapuut kukoistuwat ja puhkemaan rupewat, jos Granatomenat owat tullet ulos: siellä minä annan sinulle minun rakkauteni. Ps. 138: 2. Kork. w. 6: 10. 1 Cor. 3: 6.

13. Kukkaiset andawat hajunsa, ja meidän owemma edesä owat kaikkinaiset hywät hedelmät: Minun ystäwäni, minä olen sinulle tallelle pannut sekä uudet että wanhat. Matth. 13: 8, 52. 2 Tim. 1: 14.

8. Luku.

Morsiamen ja Christuxen wiimeinen kanszapuhe.

Joska minä sinun löytäisin ulkona minun welseni, sinä joka minun äitini nisiä imenyt olet, ja sinun suu=

ta annaisin, ja ettei kengän minua pilkkaisi. Ps. 2: 12. Kork. w. 4: 5. Es. 49: 6. Luku 65: 1.

2. Minä ottaisin sinun ja saattaisin sinua minun äitini huoneseen, josas minua opetaisit; ja minä annan sinulle kryydättyä wiinaa, ja Granatomenan makiata wiinaa. Es. 54: 13. Luku 55: 11. Gal. 4: 26.

3. Hänen wasen kätensä on minun pääni alla, ja hänen oikia kätensä halajaa minua.

4. Minä wannotan teitä Jerusalemin tyttäret, ettet te minun armastani herätä, eli waiwaa händä, siihenasti kuin hän itze tahtoo.

5. Kuka on se joka korwesta tulee, ja nojaa ystäwänsä päälle? Omenapuun alla minä sinua herätän, josa sinun äitis sinun synnyttänyt on: josa hän sinun siitti, joka sinun synnytti. 1 Mos. 3: 6. Es. 49: 12. Luku 51: 2. Luku 60: 4. Hes. 16: 5, rc. Eph. 5: 14.

6. Pane minua niinkuin sinetti sinun sydämees, ja niinkuin sinetti sinun käsiwartees; sillä rakkaus on wäkewä niinkuin kuolema, ja kiiwaus on wahwa niinkuin Helwetti: hänen hiilensä hehkuwat ja owat HERran tuli: Rom. 8: 37. 2 Cor. 1: 21, 22. 1 Pet. 1: 5.

7. Niin ettei wedengän paljous taida rakkautta sammutta, eli wirrat sitä upotta: Jos joku annais kaiken taloinsa tawaran rakkaudesta, niin ei se mitän maxaisi.

8. Meidän sisaremme on wähä, ei hänellä ole rindoja: Mitä me pitä tekemän sisarellemme sinä päiwänä jona hänestä puhutan?

9. Jos hän on muuri, niin teemme hopialinnan sen päälle: jos on owi, niin me wahwistamme Cedrilaudoilla. Es. 60: 11. Eph. 4: 7, 8. 11, 12. Col. 1: 11. Jud. Ep. w. 1, 20.

10. Minä olen muuri, ja minun rindani owat niinkuin tornit; sitä olen hänen silmäinsä edesä niinkuin han löytäjä. Es. 57: 19. Matth. Joh. 14: 27. Rom. 5: 1. 1 Tim.

11. Salomolla on wiinamäki Hamonisa, sen wiinamäen antoi wartioille, että jokainen annais hedelmistänsä tuhannen hopiapenningi. Kork. w. 1: 6. Luku 7: 12. Jer. Hes. 3: 17. Matth. 20: 1.

12. Minun wiinamäkeni minun omani, on minun edesäni nulle Salomo tulee tuhannen, kaxisataa hedelmäin wartioille. Es. 27: 3. Luku 61: 7. Matth. 19: 1 Cor. 3: 6, 7.

13. Sinä joka asut yrttitarhoisa, anna minun kuulla sinun äänes kan kumpanit päälda. Ps. Es. 58: 1. 1 Tim. 4: 16.

14. Pakene minun ystäwäni, ja ole metzäwuohen kaltainen, eli nuoren ran, yrtti wuorilla. Kork. w. 2: Ilm. K. 22: 20.

Salomon Korkian Weisun loppu.

Propheta Jesaia.

1. Luku.

Katumus-saarna Judan kiittämättömälle Kansalle.

Jesaian Amozin pojan näky, jonga hän näki Judasta ja Jerusalemista, Usian, Jothamin, Ahaxen ja Jehiskian, Judan Kuningasten aikana.

2. Kuulkat taiwat, ja maa ota korwiis, sillä HERra puhuu: Minä olen lapsia kaswattanut ja korottanut, ja he owat minusta luopunet. 2 Mos. 19: 5, 6. 5 Mos. 4: 26. Luku 31: 28. Luku 32: 1, 5. Hos. 11: 1.

3. Härkä tunde omistajansa, ja aasi Isändänsä seimen; mutta Israel ei tunne, ja minun Kansani ei ymmärrä. Ps. 78: 8.

4. Woi sitä syndistä Kansaa, Kansaa suuresta pahasta teosta, sitä hawelkista siemendä, niitä wahingollisia lapsia; jotka HERran hyljäisit ja Israelin Pyhän pilkkaisit, he poikkesit takaperin.

5. Mitä warten teitä enä lyödän, koska te aina harhailette? koko pää on sairas, ja koko sydän on 2 Aika K. 28: 22.

6. Hamasta kandapäästä niin

…, ei hänesä ole terwettä; waan
…, ja siinimarjat, ja weripahat;
… ei ole puserretut, eikä sidotut,
… öljyllä siwellyt.
… Teidän maanne on autiana, tei=
… Kaupunginne owat tulella poltetut:
… laiset syöwät teidän peldonne
… edesä, ja on autia, niinkuin
… muukalaisilda raadeltu on.
5 Mos. 28: 51, 52. Es. 5: 5.
… Mutta mitä wielä Zionin tyttä=
… jäänyt on, se on niinkuin maja
… mesä, ja niinkuin hakomaja yrtti=
…, niinkuin häwitetty Kaupungi.
… llei HERra Zebaoth meille jota=
… jää jättäisi, niin me olisimme
… Sodoma, ja olisimme Gomorran
… 1 Mos. 19: 24. Es. 17: 4, 5, 6.
… w. 3: 22. Rom. 9: 29.
… Te Sodoman päämiehet kuul=
… Rran sanaa: ottakat korwiinne
… Jumalamme Laki, sinä Gomor=
… kansa. 5 Mos. 32: 32.
Hes. 16: 46, 48.
… Mitä minulle on teidän uhreinne
… desta? sanoo HERra: minä olen
… polttouhrista ja syöttiläin ras=
… rawittu, ja en tottele wasikkain,
… en ja kauristen werta.
… 50: 8, 9. Sam. l. 15: 8. Es. 66: 3.
Jer. 6: 20. Am. 5: 21.
… Koska te tulette ja ilmestytte
… kaswoini eteen, kuka senkaltai=
… maati teidän käsistänne, että te
… isitte minun esihuonesani?
… Alkät sillen teidän turhaa ruo=
… ianne tuoko edes, se suitzutus on
… le kauhistus: uudella kuulla ja
… thina, koska kokous kuulutetan,
… inä woi kärsiä wääryttä ja Juhla
… yhdesä.
… Minun sieluni wihaa teidän
… Kuitanne ja juhlapäiwiänne, minä
… iitä suuttunut: minä wäsyn niitä
… ni.
… Ja kuin te parhallansa käsiänne
…, niin minä kuitengin käännän
… teistä pois: ja waikka te paljo
… ta, en minä kuitengan teitä
… eidän kätenne owat werenwi=
… ä. Sam. l. 1: 28. Es. 59: 3.
… Peskät teitänne, puhdistakat tei=
…, pangat teidän paha menonne
pois minun silmäini edestä: Lakatkat
pahaa tekemästä.
17. Oppikat tekemään hywää, ja
etzikät oikeutta, auttakat alaspainet=
tua: saattakat orwoille oikeus, ja aut=
takat lesken asiata: Ps. 34: 15. Ps. 68: 6.
Ps. 82: 3, 4. Am. 5: 15. 1 Pet. 3: 11.
18. Ja sitte tulkat, ja katzokamme
kummalla oikeus on, sanoo HERra:
Jos teidän syndinne werinuskiat
olisit, niin heidän pitä lumiwalkiaxi
tuleman: ja waikka he olisit niin=
kuin ruusun karwaiset, pitä heidän
kuitengin niinkuin willa tuleman.
Ps. 51: 9. Hes. 18: 21, 22.
19. Jos te tahdoisitte ja (minua)
kuulisitte; niin te maan hywyden nau=
tita saisitte.
20. Mutta jos te estelette teitänne
ja oletta kowakorwaiset, niin miekan
pitä teitä syömän; sillä HERran suu
puhuu sen.
21. Kuinga se tapahtuu, että hurskas
Kaupungi on portoxi tullut? hän oli
täynnä oikeutta: wanhurskaus asui hänesä;
mutta nyt murhajat.
2 Aika K. 28: 23, 24. Jer. 44: 17. Hos. 4: 14.
22. Sinun hopias on karrexi tullut:
sinun juomas on wedellä sekoitettu.
Hes. 22: 18, 19.
23. Sinun päämiehes owat wil=
pistellet, ja warasten kumpanit, kaikki he
mielellänsä lahjoja ottawat, ja pyytä=
wät andimita: Ei he orwoille oikeutta
tee, ja leskein asia ei tule heidän eteensä.
2 Mos. 22: 22. Jer. 5: 28. Zach. 7: 10.
24. Sentähden sanoo HERra, HER=
ra Zebaoth, wäkewä Israelisa: woi!
minä tahdon itzeni lohdutta wiholli=
sistani, ja minun wihamiehisäni wihani
sammutta. 5 Mos. 28: 63. Es. 10: 5.
25. Ja käännän käteni sinua wastan,
ja sinun kartes puhtammaxi selitän;
ja wien pois kaiken sinun tinas.
Mal. 3: 3. Matth. 3: 12.
26. Ja saatan sinun Duomaris en=
disellensä, ja Neuwonandajas niinkuin
alustakin: Sitte sinä kutzutan wanhurska=
xi ja uskollisexi Kaupungixi.
Esr. 2: 2. Hes. 21: 27. Hagg. 1: 1. Luku 2: 24.
Zach. 4: 9.
27. Zion lunastetan oikeudella, ja
sen käändywäiset wanhurskaudella:
Jer. 23: 6. Luku 33: 16.
28. Että ylitzekäymärit ja syndiset

ynnä särjetän; ja jotka HERran hyljäwät, hukutetan. Ps. 1: 6. Ps. 92: 10.

29. Sillä heidän täytyy häpiään tulla tammein tähden, joita he himoitzit, ja häwäistyxi tuleman yrttitarhain tähden, jotka he walitzit.
2 Mos. 34: 13. Duom. 3: 7, 8.

30. Ja te tuletta niinkuin joku tammi surkastuneilla lehdeillä, ja niinkuin joku wedetöin yrttitarha.

31. Ja wäkewä tulee niinkuin rohdin, ja hänen tekonsa niinkuin kipinä. Ja he syttyretän ynnä molemmat, jota ei kengän sammuta. Ps. 115: 4.
Ps. 135: 16.

2. Luku.

Pakanat kutzutaan Judan siaan.

Tämä on se kuin Jesaia Amozin poika näki, Judasta ja Jerusalemista.

2. Wiimeisnä aikana pitä sen wuoren, jolla HERran huone on, wahwan oleman, korkiampi kuin kaikki wuoret, ja korotettaman kukkulain ylitze; ja kaikki pakanat pitä sinne juoxeman. Ps. 68: 16, 17.
Mich. 4: 1.

3. Ja paljo Kansaa pitä sinne menemän, ja sanoman: tulkat, astukamme ylös HERran wuorelle, Jacobin Jumalan huoneseen, että hän opetais meille hänen teitänsä, ja me waellaisimme hänen polwuillensa: sillä Zionista on Laki tulewa, ja HERran sana Jerusalemista.
Ps. 110: 2, 3.

4. Ja hän duomitzee pakanain seasa, ja rangaisee monda Kansaa: Silloin heidän pitä miekkansa wannaxi tekemän, ja keihänsä wikahteri; sillä ei yhdengän Kansan pidä toista Kansaa wastan miekkaa nostaman, eikä sillen tottuman sotimaan. Joel. 3: 10.

5. Tulkat te Jacobin huonesta, waeldakamme HERran walkeudesa.

6. Mutta sinä olet sinun Kansas Jacobin huonen hyljännyt; Sillä he rikkowat enämmän kuin itäläiset, ja owat päiwäin walitziat, niinkuin Philistealaiset, ja salliwat muukalaiset lapset monexi tulla. 1 Mos. 31: 30.
2 Mos. 34: 16. Gal. 4: 10.

7. Heidän maansa on täynä hopiata ja kultaa, ja heidän rikkaudella ei ole loppua: Heidän maansa on täynä hewoisia, ja heidän rattailla ei ole loppua. 5 Mos. 17: 16.

8. Heidän maansa on myös täynä epäjumalita: he kumartawat käsi-sa, jotka heidän sormensa tehnet.
Duom. 17: 4. Jer. 2: 28.

9. Siellä yhteinen Kansa kumar-lee, siellä Sangarit heitänsä nöyr-wät; jotas et heille anna anderi.

10. Mene kallioon, ja kätke maahan, HERran pelwon e- hänen kunniallisen Majestetinsä
Luc. 23: 30. Ilm. K. 6: 16.

11. Sillä kaikki korkiat sil-tan, ja jotka jaloimmat Kan-wat, täytyy itzensä notkistaa; sil-ra on yxinänsä sinä aikana
Es. 5: 15.

12. Sillä HERran Zebaot-wä käy kaiken koreuden ja ylitze; ja kaikkein paisunuit- että ne aletaisin: Es. 40: 4.

13. Ja kaikkein korkiain ja-tettuin Cedrein ylitze Libanon- kaikkein tammein ylitze Basan-

14. Niin myös kaikkein wuorten ylitze; ja kaikkein kor-kukkulain ylitze:

15. Ja jokaitzen korkian tornin ja kaikkein wahwain muurein

16. Niin myös kaikkein haahtein meresä, ja kaiken kaunin ylitze;

17. Että kaikki ihmisten pitä notkistaman hänensä, ja n-män itzensä mitä ihmisesä korki- ja HERra yxin on silloin korkia

18. Ja epäjumalat pitä ra-kuman.

19. Silloin mennän wuorten hin ja maan kuoppiin, HERran won tähden, ja hänen kunniallisen jestetinsä tähden, koska hän maata peljättämään.
Hos. 10: 8. Ilm. K. 9: 6.

20. Silloin pitä jokaitzen ja kullaiset epäjumalansa pois, jotka hän on teettänyt xensa, myyräin ja yökköin

21. Että he menewät

ja wuorten rotkoihin, HERran
reen tähden, ja hänen kunniallisen
ajestetinsa tähden, koska hän nousee
aa peljättämään.
22. Niin lakatkat siis ihmisestä,
a hengi sieramisa on; sillä et te
ä misä arwiosa hän on.
. 8: 7. Matth. 28: 18. Ap. T. 10: 42.

3. Luku.

Armottomuden ja ylpeyden rangaistus.

Mä katzo, HERra, HERra Ze-
baoth, ottaa pois Jerusalemista
udasta kaikkinaisen waran; kaiken
n waran, ja kaiken weden waran;
3 Mos. 26: 26. 5 Mos. 28: 17.
Wäkewät sotamiehet, Duomarit,
tat, Tietäjät ja Wanhimmat;
Wiidenkymmenen päämiehet, ja
nialliset miehet, Neuwonandajat, ja
at wirkamiehet, ja toimella pu-
iset miehet:
Ja tahtoo heille anda nuorukai-
Päämiehinäxi, ja lapset heitä hal-
maan. Saarn. 10: 16.
Ja Kansan pitä ryöstämän toi-
istansa, ja jokainen lähimmäistän-
Ja nuoremman pitä ylpiän ole-
wanhaa wastan, ja ylönkatzotun
iallista wastan.
Silloin tarttuu weli weljeensä
sä huonesta: sinulla on waattet,
meidän hallitziamme, auta sinä tätä
mujta.
Mutta silloin hän wannoo, ja
e: en minä taida parata, ei koto-
ole leipää eikä waatteita: älkät
pango Kansan hallitziaxi.
Sillä Jerusalem kaatuu, ja Ju-
käy ylösalaisin; että heidän kielen-
a tekonsa on HERraa wastan, niin
he hänen Majestetinsä silmiä was-
tuwat.
Heidän kaswoinsa hahmo todistaa
wastan, ja he kerskawat rikoxistan-
inkuin Sodoma, ja ei salaa nii-
heidän sielujansa! sillä he itze
päällensä onnettomuden.
13: 13. Luku 18: 21. Luku 19: 5.
Hos. 13: 9.
anokat wanhurskalle, että hä-
hywin; sillä hän saa syödä
hedelmän. Saarn. 10: 6.
Luku 14: 32. Mal. 3: 18.

11. Mutta woi jumalattomita; sillä
he owat pahat; ja heille maxetan niin-
kuin he ansaitzewat.
12. Lapset owat minun Kansani wai-
wajat, ja waimot wallitzewat heitä.
Minun Kansani, sinun lohduttajas häi-
ritzewät sinun, ja turmelewat tien, jo-
ta sinun käymän pitäis.
13. Mutta HERra seisoo siellä oi-
keudella, ja on seisahtanut duomitzemaan
Kansoja. Ilm. K. 1: 7.
14. HERra tulee duomiolle Kan-
sansa wanhemmitten kanßa, ja pää-
ruhtinastensa kanßa; sillä te oletta tur-
mellet wiinamäen, ja köyhäin ryöstö
on teidän huonesanne.
Es. 5: 7. Matth. 21: 33, rc.
15. Mixi te tallatte minun Kansa-
ni, ja rundelette köyhää? sanoo HER-
ra, HERra Zebaoth.
16. Ja HERra sanoo: että Zionin
tyttäret owat ylpiät; ja käywät kenosa
kauloin, kiiluis silminä, käwelewät ja
korjasti astelewat niinkuin jalat sidotut
olisit;
17. On siis HERra tekewä Zionin
tytärten päät rupisexi, ja HERra on
paljastapa heidän häpiänsä.
18. Silloin on HERra ottawa ken-
gäin kaunistuxen pois, ja korjasti ku-
dotut rihmat ja soljet:
19. Käädyt, ja rannerengat, ja sep-
pelit:
20. Kallit pääliinat, ja poluxet, ja
päärihmat, ja lemandastiat ja korwa-
rengat:
21. Sormuxet, ja otzalehdet:
22. Juhlawaattet, ja kaaput, ja tim-
bit, ja kukkarot: Duom. 14: 12.
23. Speilit, ja pienet liinawaattet,
ja lakit ja suwihamet.
24. Ja pitä häijy löyhkä hywän ha-
jun edestä oleman, ja nuora wyön
edestä, ja paljas pää kaharain hiusten
edestä, ja ahdas säkki awaran hamen
edestä. Nämät kaikki sinun kaunentes
siaan. San. 1. 16: 5. Es. 13: 11.
Mich. 2: 3. Matth. 23: 12.
25. Sinun miehes kaatuwat miekan
kautta, ja sinun wäkewäs sodasa.
26. Ja heidän porttinsa pitä mu-
rehtiman ja walittaman: ja heidän pitä
waikiasti istuman maan päällä.

4. Luku.

Ennustus Christuresta.

Ja seitzemän waimoa tarttuwat sil=
loin yhteen mieheen, ja sanowat:
me tahdomme itze meitämme elättä ja
waatetta; anna meitä ainoasta sinun
nimelläs nimitettä, että meidän hä=
wäistyxemme otetaisiin meildä pois.
2. **Sinä päiwänä on HErran**
wesa olewa rakas ja kallis; ja maan
hedelmä jalo ja kaunis niitten tykö=
nä, jotka Israelista wapahdetan.
Es. 11: 1. Jer. 23: 5. Luku 33: 15.
Zach. 3: 8. Luku 6: 12.
3. Ja on tapahtuwa, että se joka
Zionisa jäljellä on, ja se joka Jerusa=
lemisa jäänyt on, pitä pyhäxi kutzut=
taman; jokainen kuin kirjoitettu on e=
läwitten seasa Jerusalemisa.
Luc. 10: 20. Phil. 4: 3. Ilm. K. 13: 8.
Luku 17: 8. Luku 20: 15. Luku 21: 27.
4. Silloin HErra pesee Zionin ty=
tärten saastaisuden, ja wirutta Jerusa=
lemin werenwiat hänestä pois, duomitze=
wan ja polttawan hengen kautta.
Joh. 3: 5. Luku 16: 8. Eph. 5: 26.
Tit. 3: 5. 1 Joh. 1: 7.
5. Ja HErra saatta kaiken Zionin
wuoren asumisen ylitze, ja kusa ikänä
se koottu on, päiwällä pilwen ja sa=
wun, ja tulen paisten yöllä palamaan:
Sillä suojelus pitä oleman kaiken kun=
nian ylitze. 2 Mos. 13: 21.
Ps. 23: 4. Ps. 91: 4, 5, 10.
6. Ja maja pitä oleman päiwän
warjoxi hellettä wastan; ja turwa ja
warjelus rajuilmaa ja sadetta wastan.

5. Luku.

Wiinamäen hedelmättömyys.

Minä weisan ystäwälleni minun Se=
täni weisun hänen wiinamäestän=
sä: Minun ystäwälläni on wiinamäki
lihawasa paikasa. Kork. w. 8: 11. Es. 27: 2.
Matth. 21: 33. Marc. 12: 1. Luc. 20: 9.
2. Ja hän aitais sen ymbärinsä, ja
perkais kiwet pois, ja istutti siihen par=
hat wiinapuut: ja rakensi myös siihen
tornin, ja pani sinne wiinakuurnan:
Ja odotti sen wiinamarjoja kandawan,
waan se kannoi pahoja marjoja.
Ps. 80: 9.
3. Te siis Jerusalemin asujat, ja
Judan miehet, duomitkat nyt min
ja minun wiinamäkeni wälillä.
4. Mitä siis olis enämbi min
wiinamäelleni tekemistä, jota en m
hänesä tehnyt ole? Mixi hän ka
pahoja marjoja, koska minä odotin
nen wiinamarjoja kandawan? Jer.
5. Ja nyt minä tahdon teille
moitta, mitä minä tahdon wiinam
leni tehdä: Hänen aitansa pitä ot
man pois, että hänen pitä autia
leman, ja hänen muurinsa pitä sä
tämän, että hän tallataisiin.
Ps. 80: 13. Es. 16: 8. Jer. 48: 32.
6. Minä tahdon sen saatta au
ettei kengän pidä hänesä leikkama
kaiwaman, waan ohdakkeita ja o
tappuroita pitä hänesä kaswaman
tahdon pilwiä kieldä satamasta h
päällensä.
7. Mutta HErran Zebaothin
namäki on Israelin huone, ja J
miehet hänen suloinen istuttam
Hän odotta oikeutta, ja katzo, e
muuta kuin wäkiwalda: wanhurs
ta, niin on sula walitus.
8. **Woi niitä, jotka yhden h**
nen toisen tygö wetäwät, ja p
pellon toisen tygö saattawat: sii
asti ettei enä siaa ole, asuat
yxinänne maan päällä!
Jer. 22: 13. Hes. 22: 25. Am. 8: 4.
9. Nämät owat (sanoo) HErra
baoth minun korwilleni tullet:
max, ellei ne monet huonet tule
mille, ja ne suuret ja kaunit jää
man asuita:
10. Sillä kymmenen wiinamäen
kaa pitä waiwoin yhden Bathin
daman; ja Gomer siemenitä teke
asta yhden Ephan.
11. **Woi niitä, jotka warahin**
meneltain ylhällä owat, juopu
ta noutelemaan; ja istuwat ham
yöhön asti, että he wiinasta p
waxi tulisit!
San. l. 23: 30, 31. Am. 6: 4, 5.
12. Joilla owat kandelet, h
trumbut, huilut, ja wiinaa heid
doisansa; ja ei katzo HErran
eikä tottele hänen käsialaansa.
13. Sentähden pitä minun k
wietämän fangeuteen, ettei he
ymmärrystä, ja hänen kunnia

...nälkää kärsiä; ja heidän yhtei-
...Kansansa kuiwua janoon.
Wal. w. 4: 5.
14. Sitäwarten on helwetti sielunsa
...alda awainnut, ja hänen kitansa
...mollansa ilman määrätä, men-
...une alas sekä heidän kunniallisen-
...ä yhteisen Kansansa, sekä heidän
...sa että riemullisensa:
. Että jokainen itsensä notkistais
...kin nöyrytettäisiin; ja koreitten sil-
...myös nöyrytetyxi tulisit.
. Mutta HERra Zebaoth pitä
...ussa ylistettämän; ja se pyhä Ju-
...mala pitä wanhurskaudesa pyhitettämän.
. Silloin pitä lambat tawallansa
...maan, ja muukalaiset pitä itsensä
...än lihawitten aukiudesa.
...22: 30. Es. 10: 16. Am. 4: 1.
. Woi niitä, jotka itsensä sitowat
... nuoralla yhteen, wääryttä te-
...n, ja niinkuin ratasten köydellä
... tekemään!
. Ja sanowat: anna hänen tekonsa
... ja pian tulla, sitä nähdäxemme:
...ykön ja tulkon Israelin pyhän
...s, että me sen tietäisimme.
...14. Es. 28: 10. Mal. 3: 14. 2 Pet. 3: 3
. Woi niitä, jotka pahan hywäxi
...wän pahaxi sanowat; jotka pi-
...sitä walkeuden, ja walkeudesta pi-
...n tekewät, jotka karwaasta ma-
...ja makiasta karwaan tekewät!
San. l. 17: 15.
. Woi niitä, jotka wiisat olewa-
... owat, ja heitänsä toimellisina pi-
...t.
San. l. 3: 7. Rom. 12: 16.
. Woi niitä, jotka jalot owat
...a juomaan, ja juomasa kil-
...lewat!
. Jotka jumalattoman lahjain
... wanhurskauttawat, ja kään-
... wanhurskasten oikeuden pois
...
San. l. 24: 23
. Sentähden, niinkuin tulen hoh-
...en kulutta, ja liekki siwalta aka-
...: alwan niin pitä heidän juu-
...tänemän, ja heidän wesansa
...n pois niinkuin tomu: Sillä he
...t HERran Zebaothin Lain y-
...ylkkäwat Israelin pyhän sanat.
2 Mos. 15: 7.
. Sentähden HERran wiha jul-

mistuu Kansansa päälle, ja ojenda kä-
tensä heidän päällensä: ja lyö heitä,
niin että wuoret wapisewat, ja heidän
ruumiinsa owat niinkuin loka kaduilla;
Ja kaikisa näisä ei hänen wihansa lak-
ka, waan hänen kätensä on wielä ojettu.
Es. 9: 12, 17, 21. Luku 10: 4.
26. Sillä hän nostaa lipun myös
kaukana pakanoitten seasa, ja wihelda
niille maan ääristä: ja katso, he tule-
wat äkistä ja nopiasti.
27. Ei ole kengän heistä wäsynyt
eli heikko, eikä kengän torku eli makaa:
ei myös päästä kengän wyötä landes-
tansa, eikä kenengän kengän rihmoja
rikota.
28. Sillä heidän nuolensa owat te-
räwät, ja kaikki heidän joutsensa jän-
nitetyt: Heidän orittensa kawiot owat
niinkuin piisiä, ja heidän ratastensa
pyörät niinkuin tuulispää.
29. He kiljuwat niinkuin jalopeura,
ja kiljuwat niinkuin nuoret jalopeurat:
He kiristelewät ja temmawat saalin,
ja omistawat sen, ettei kengän sitä saa
jällen.
30. Ja silloin pauhatan heidän y-
litsensä niinkuin meri pauhaa: Koska
silloin katzotan maan päälle, katzo, niin
on pimeys ahdistuxesta, ja ei walkeus
paista sillen heidän ylitsensä. Es. 8: 22.

6. Luku.

Jumalan kunnia. Juda paadutettu.

Sinä wuonna jona Kuningas Usia
kuoli, näjin minä HERran istu-
wan korkialla ja korotetulla istuimel-
la, ja hänen waattensa liewet täytti
Templin. 2 Kun. K. 15: 5, 7.
Dan. 7: 14. Matth. 25: 31. Luku 28: 18.
Luc. 1: 32. Joh. 12: 41.
2. Seraphim seisoit händä ylempä-
nä, ja kullakin oli kuusi siipeä: kahdel-
la he peitit kaswonsa, kahdella jalkan-
sa, ja kahdella he lensit.
3. Huusit toinen toisellensa, ja sa-
noit: Pyhä, Pyhä, Pyhä, HERra
Zebaoth: kaikki maa on täynä hä-
nen kunniatansa; Ilm. K. 4: 8.
4. Niin että pihtipielet wapisit hei-
dän huutonsa äänestä, ja huone täy-
tettin sawulla.
5. Niin minä sanoin: woi minuani!

minä hukun, sillä minulla on saastaiset huulet, ja asun sen Kansan seasa, jolla on saastaiset huulet; sillä minun silmäni owat nähnet Kuningan, HErran Zebaothin. 2 Mos. 33: 20. Duom. 13: 22. Dan. 10: 8, 9.

6. Niin lensi yxi Seraphimeista minun tygöni, jolla oli kädesä tulinen hiili; jonga hän otti hohtimilla Altarilda.

7. Ja rupeis minun suuhuni, ja sanoi: katzo, tällä olen minä ruwennut sinun huuliis; että sinun pahat tekos otetaisiin sinulda pois, ja sinun rikoxes olis sowitettu. Jer. 1: 9. Dan. 10: 16.

8. Ja minä kuulin HErran äänen, että hän sanoi: kenengä minä lähetän? kuka tahtoo olla meidän sanansaattajamme? Mutta minä sanoin: täsä minä olen, lähetä minua.

9. Ja hän sanoi: mene, ja sano tälle Kansalle: kuulden kuulkat, ja älkät ymmärtäkö: nähden nähkät, ja älkät tähtäkö. Matth. 13: 14, 15. Marc. 4: 12. Luc. 8: 10. Ap. T. 28: 25, 26.

10. Paaduta tämän Kansan sydän, ja anna heidän korwansa paxuxi tulla, ja sowaise heidän silmänsä, ettei he näkisi silmillänsä, eikä kuulisi korwillansa, eli myös ymmärräisi sydämellänsä, eli käännäisi itziänsä ja paratuxi tulisi. Joh. 12: 40. Rom. 11: 8.

11. Mutta minä sanoin: HErra, kuinga kauwan? hän sanoi: siihenasti kuin Kaupungit tulewat kylmille, ja ilman asuwita, ja huonet ilman wäetä, ja maa on peräti autiana.

12. Sillä HErra ajaa wäen kauwas; niin että maa tulee peräti hyljätyxi.

13. Ja ehkä kymmenes osa siihen wielä jää, niin sekin taas häwitetän; kuitengin niinkuin Tammelle ja Tuomelle jää kando, waikka heidän lehtensä waristetan, niin pitä myös pyhällä siemenellä kando oleman.

7. Luku.

Rezin waellus, Aharen lohdutus, Christuxen syndyminen.

Se tapahtui Aharen, Jothamin pojan, Usian pojan, Judan Kuningan aikana, että Rezin Syrian Kuningas, ja Pekah Remalian poika I-
raelin Kuningas, waelsit Jerusalem-
sotimaan sitä wastan; mutta ei he ta-
net sitä woitta. 2 Kun. K.

2. Silloin sanottin Dawidin h-
nelle: Syrialaiset luottawat hei-
Ephraimiin. Silloin wapisi hänen
dämensä, ja hänen Kansansa s-
niinkuin puut wapisewat metzäsä
lesta.

3. Mutta HErra puhui Jes-
mene nyt Ahasta wastan, sinä ja
poikas Sear-Jasub, wesijuoxun
hän, ylemmäisellä puolella lam-
tiellä, weran painajan pellon k-

4. Ja sano hänelle: kawahda
pysy alallas, älä pelkää, älkön m-
nun sydämes wapisko näitä kahta
wata kekälettä, Rezinin ja Syria-
ja Remalian pojan wihaa:

5. Että Syrialaiset owat
pahoja juonia sinua wastan; nii-
Ephraim ja Remalian poika, j-
nowat:

6. Me tahdomma mennä yl-
daan, ja herättä händä, ja ja-
keskenämme; ja tehdä siihen T-
pojan Kuningaxi.

7. Sillä näin sanoo HErra H-
ra: ei sen pidä pysymän ei-
oleman.

8. Waan niinkuin Damasku
rian pää, niin pitä Rezinin oleman
maskun pään. Ja wiiden ajasta
rästä seitzemättäkymmendä, pitä E-
min tuleman peräkatoon, niin ett-
dän enä pidä Kansana oleman.

9. Ja niinkuin Samaria on E-
min pää, niin pitä Remalian p-
leman Samarian pään. Jollette
niin et te wahwistu.

10. Ja HErra puhui taas A-
le: ja sanoi:

11. Pyydä sinulles merkkiä H-
da sinun Jumalaldas, taikka a-
sywyteen, eli ylhälle korkeuteen.

12. Niin Ahas sanoi: en
en tahdo HErraa kiusata.
5 Mos. 6: 16.

13. Niin hän sanoi: kuulkat
Dawidin huone: wähäkö se
että te ihmisiä wastoin teettä
myös teettä minun Jumalatani

14. Sentähden andaa itze HErra
le merkin: Katzo, Neitzy siittää
synnyttä pojan, sen nimi pitä
uttaman ImmanuEl.
Matth. 1: 23. Luc. 1: 31.
5. Woita ja hunajata hän syö,
tensä hyljätä pahaa ja walita hy=
.
6. Sillä ennenkuin poikainen oppe
mään pahaa ja walitzemaan hy=
pitä se maa, jotas kauhistut, kah=
Kuningaldansa hyljättämän.
. Mutta HErra anda sinun, si=
Kansas ja Isäs huonen päälle
, Assyrian Kuningan kautta, ne
ät, jotka ei sitte tullet ole, kuin
erkani Judasta.
1 Kun. K. 12: 16, 17.
8. Ja tapahtuu, että HErra wi=
sinä päiwänä kärwäisistä Egyp=
wirtain äärestä, ja kimalaisia As=
maalda: Es. 5: 26.
9. Että he tulewat ja sioittawat
tyyni itzensä häwinneihin laa=
, ja kiwen rakoin, ja kaikkiin mät=
in ja pensaisihin.
. Silloin HErra ajelee pään ja
at jalwoista, ja otta pois parran
tulla partaweitzellä, niitten kaut=
jotka sillä puolen wesiä owat, niin=
Assyrian Kuningan kautta.
1. Silihen aikaan pitä yhden mie=
ytä lehmää ja kahta lammasta
man:
2. Ja saaman niin paljo rieskaa,
hän saa syödä woita: sillä se jo=
ä maahan, saa woita ja hunajata
:
3. Sillä silhen aikaan tapahtuu,
kusa nyt on tuhannen wiinapuu=
jotka maxawat tuhannen hopiapen=
itä; siellä pitä orjantappurat ja
ket oleman.
. Ja sinne mennään nuolella ja
a: sillä koko maasa pitä oleman
appurat ja ohdakket:
. Niin ettei taita tultaa kaikkiin
mäkihin, joita lapiolla kaiwetan
ppurain, mätästen ja ohdakesten
; waan härjät annetan siinä
ä, ja lambat sitä tallata.

8. Luku.

Wälttä ihmisten liittoa; luotta Jumalaan.

Ja HErra sanoi minulle: ota suuri
kirja etees, ja kirjoita siihen ihmi=
sen kirjoituxella: ryöstä nopiasti, rien=
nä saalille.
2. Ja minä otin tygöni uskolliset
todistajat; Papin Urian, ja Zacharian
Jeberekkian pojan.
3. Ja menin yhden Prophetissan
tygö, se tuli raskaxi ja synnytti pojan;
ja HErra sanoi minulle: nimitä se:
ryöstä pian, ja riennä jakoon.
4. Sillä ennenkuin poikainen taitaa
sanoa: minun Isäni, minun Äitini,
pitä Damaskun woima ja Samarian
saalis Assyrian Kuningalda otettaman
pois. 2 Kun. K. 15: 29. Luku 16: 9.
5. Ja HErra puhui wielä minun
kanßani, ja sanoi:
6. Että tämä Kansa hylkää Siloahn
weden, joka hiljaxensa juoxee, ja luotta
itzensä Rezinin ja Remalian poikaan;
7. Katzo, HErra anda siis tulla hä=
nen päällensä paljon ja wäkewän wir=
taweden, Assyrian Kuningan, ja kaiken
hänen kunniansa; että he waeldawat
kaikkein heidän ojainsa ylitzen, ja käy=
wät kaikkein heidän randainsa ylitzen:
8. Ja pitä käymän Judan läpitze,
wajottaman ja kuohuman, siihenasti
kuin he ulottuwat kaulaan asti; ja le=
wittäwät heidän siipensä, niin että he
täyttäwät sinun maas, o ImmanuEl,
niin lewiä kuin se on.
9. Kokoondukat Kansat, ja paetkat
kuitengin, kuulkat kaikki jotka oletta
kaukaisisa maakunnisa: hangitkat so=
taan, ja paetkat kuitengin, hangitkat
ja paetkat kuitengin.
10. Päättäkät neuwo, ja ei se mi=
xikän tule: puhukat keskenänne, ja ei
sekän seiso; sillä täsä on ImmanuEl.
2 Kun. K. 18: 17. Rom. 8: 31.
11. Sillä näin sanoi HErra mi=
nulle, koska hän käteeni rupeis; ja neu=
woi minua etten minä waellaisi tämän
Kansan tiellä, ja sanoi:
12. Älkät sanoko: liitto: Ei tämä
Kansa muusta puhu kuin liitosta: Älkät
te niin peljätkö, kuin he tekewät, älkät
myös wapisko.

13. Waan pyhittäkät HErra Zebaoth; ja hän olkon teidän pelkonne, ja hän olkon teidän wapisturenne;
14. Niin hän on pyhitys: Mutta loukkaus kiwi ja kompastus kallio kahdelle Israelin huonelle, paulari ja langemiseri Jerusalemin asuwillen;
Luc. 2: 34. Rom. 9: 33. 1 Pet. 2: 7, 8.
15. Niin että moni heistä loukka itsensä, ja langewat, särjetän, kiedoitan ja fangitan. Matth. 21: 44. Luc. 20: 18.
16. Sido todistus kiinni, lukitze Laki minun opetuslapsisani.
17. Sillä minä toiwon HErraa, joka kaswonsa Jacobin huonelda kätkenyt on: Mutta minä odotan händä.
18. Katzo, täsä minä olen, ja ne lapset, jotka HErra minulle andanut on merkiri ja ihmeri Israelisa, HErrasta Zebaothista, joka Zionin wuorella asuu. Hebr. 2: 13.
19. Koska siis he teille sanowat: Kysykät noidilda ja tietäjildä, jotka jaarittelewat ja tutkiwat; (niin sanokat:) eikö Kansan pidä Jumalaldansa kysymän? (eikö ole parambi kysyä) eläwildä kuin kuolleilda?
5 Mos. 18: 11. 1 Sam. 28: 11.
20. (Ja pikemmin) Lain jälkeen ja todisturen? ellei he tämän sanan jälkeen sano, niin ei heidän pidä aamuruskoa saaman. Es. 58: 8. Hos. 6: 3. 2 Pet. 1: 19.
21. Waan heidän pitä käwelemän maakunnasa waiwattuna ja nälkäisenä: Mutta kuin he nälkää kärsiwät, niin he wihastuwat ja kiroilewat Kuningastansa ja Jumalatansa, ja katzowat ylöspäin: Ps. 59: 15.
22. Ja katzelewat maata, waan ei muuta mitän löydä, kuin murehet ja pimeydet; sillä he owat pimitetyt ahdistuxesa, ja exywät pimeydesä. Es. 5: 30.
23. Sillä ei ole sillä (maakunnalla) yhtän pääsin päiwää, koska hän ahdistuxesa on; niinkuin endiseen aikaan Sebulonin ja Naphthalin maalle liewitys tapahtui, ja tulit wiimein kunnioitetuxi; niin myös ne meritien wieresä, tällä puolen Jordanin, pakanain Galileasa. Duom. 6: 34. 35. Luku 7: 23, 2c. Matth. 4: 14, 15.

9. Luku.

Meßiaxen syndyminen, nimet, waldak

Kansa joka pimeydesä waelsi, suuren walkeuden, ja jotka kuoleman warjon maasa, niitten se kirkasti paistaa.
2. Sinä lisät Kansaa, ja lisät nelle iloa: sinun edesäs iloitan, kuin elonaikana iloitan, niinkuin jaosa iloitan. Ps. 119:
3. Sillä sinä olet heidän kuor sa iken, heidän olkainsa witzan, ja dän waatiansa sauwan särkenyt, kuin Midianin aikana. Duom. 7: 22. Es. 10: 26.
4. Sillä kaikki sota ja me weriset waattet pitä poltettam tulella kulutettaman.
5. Sillä meille on lapsi nyt, ja poika on meille jonga hartioilla Herraus on; nen nimensä kutzutan, Ihme Neuwonandaja, Wäkewä J Ijankaikkinen Isä, Rauhan mies. Duom. 13: 18. Ps. Jer. 32: 19. Matth. 6: 9. Luc. 1: 31. 3: 16. Rom. 9: 5. 2 Thes. 3: 16.
6. Että hänen Herraudens suurexi tuleman, ja ei rauh pua, Dawidin istuimelle ja Waldakunnallensa; Walmist sitä ja wahwistamaan duomio wanhurskaudella: hamasta nyt ijankaikkiseen, on HErran Zebaothin kiiwaus tämän te Es. 37: 32. Luc. 1: 32.
7. HErra on lähettänyt san cobisa, ja se on langennut Isra
8. Että kaikki Ephraimin K Samarian asuwaiset pitä sen ti man; jotka ylpeydesä ja korjalla lellä sanowat:
9. Tiilikiwet owat pudonnet, me tahdomma sen raketa wuoj lä sällen: Mulbärin puut ow tut maahan, mutta me panem Cedripuita. Mal.
10. Sillä HErra tahtoo Rezinin sotawäen heitä wa dän wihollisensa niwoa
11. Syrialaiset edeen, ja laiset taa, että he söit Isra

..lä suulla. Näissä kaikissa ei lakkaa
..ielä hänen wihansa, waan hänen kä=
..nsä on wielä ojettu.
Es. 5: 25. Luku 10: 4.
12. Ei myös Kansa käännä itziänsä
..n tygönsä, joka heitä lyö; eikä
..HERraa Zebaothia.
13. Sentähden karsii HERra Is=
..ilda pois, yhtenä päiwänä, pään
..hännän, oxat ja kannon.
14. Wanhat kunnialliset ihmiset o=
..pää: mutta Prophetat jotka opet=
..at wäärin, owat häntä.
15. Sillä tämän Kansan johdatta=
..owat pettäjät, ja ne kuin salliwat
..nsä johdatta, owat kadotetut.
16. Sentähden ei HERra taida iloi=
..heidän nuorista miehistänsä, eikä ar=
..ida heidän orwoilapsiansa ja leske=
..iä; sillä he owat kaikki ulkokullatut
..hat, ja jokaitzen suu puhuu hul=
..tta: näissä kaikissa ei lakkaa wielä
..n wihansa, waan hänen kätensä
..wielä ojettu.
17. Sillä jumalatoin meno on sy=
..ty niinkuin tuli, ja kulutta orjan=
..rat ja ohdakket; joka palaa niin=
..paxuja metzässä, ja nostaa sawun
..ialle.
18. Sillä maa on pimennyt HER=
..Zebaothin wihasa; niin että Kan=
..n niinkuin tulen ruoka, ja ei yxi=
..armaitze toista.
19. Jos he ryöstäwät oikialla puo=
..a, niin he nälkää näkewät: jos he
..wät wasemmalla puolella, niin ei he
..e rawituxi: jokainen syö käsiwarten=
..lihaa:
20. Manasse Ephraimia, Ephraim
..nassetta, ja ne molemmat yhdestä
..essa Judata wastan. Ei wielä näi=
..kaikissa hänen wihansa asetu, waan
..n kätensä on wielä ojettu.

10. Luku.

..yden rangaistus. Assurin häwitys.

..kirjanoppenuita jotka wäärän
..lain tekewät, ja wäärän duo=
..kirjoittawat: Am. 5: 7.
.. Luku 6: 12. Mich. 7: 3.
..että he wääntelisit köyhän asian,
..wäkiwaldaa raadolliselle oiken=
..minun Kansasani; niin että lesket
owat heidän saalinsa, ja orwoja he
raatelewat.
3. Mitä te tahdotta tehdä etzikko=
päiwänä ja häwityxesä, joka kaukaa
tulee? kenen tygö te pakenetta apua
saamaan? ja kunga te tahdotta panna
teidän kunnianne?
4. Ettet te fangittuin kanssa taiwu=
tetaisi, ja lyötyin seasa langeisi; näissä
kaikissa ei ole hänen wihansa asetettu,
waan hänen kätensä on wielä nyt o=
jettu.
5. Woi Assur, joka minun wihani
witza on; joitten käsissä minun julmu=
deni sauwa on. Es. 36: 1.
6. Minä tahdon lähettä hänen ul=
kokullattua Kansaa wastan, ja anda
hänelle käskyn minun wihani Kansaa
wastan; sitä täydellisesti ryöstämään,
ja saalista jakamaan, ja tallamaan sitä
niinkuin lokaa kujilla. Es. 5: 25.
7. Waikka ei hän sitä niin luule,
eikä hänen sydämensä niin ajattele;
waan hänen sydämensä on turmele=
maan ja häwittämään monda Kansaa.
8. Sillä hän sanoo: eikö kaikki mi=
nun pääruhtinani ole Kuningat?
9. Eikö Calno ole niinkuin Char=
chemis? Eikö Hamath ole niinkuin
Arpad? Eikö Samaria ole niinkuin
Damasku? 2 Kun. K. 18: 34.
10. Niinkuin minun käteni on löy=
tänyt epäjumalden waldakunnat, niin
myös heidän epäjumalansa jotka Je=
rusalemisa ja Samariasa owat.
11. Eikö minun tule tehdä Jerusa=
lemille ja hänen epäjumalillensa, niin=
kuin minä Samariallekkin ja hänen
epäjumalillensa tein?
12. Mutta koska HERra on kaikki
tekonsa Zionin wuorella ja Jerusale=
misa toimittanut; niin minä tahdon
etziä Assurin Kuningan ylpeu sydämen
hedelmätä, ja hänen ylpeitten silmäin=
sä koreutta:
13. Että hän sanoo: minä olen sen
toimittanut minun käteni woimalla ja
minun taitoni kautta: sillä minä olen
taitawa: minä olen Kansain rajat siir=
tänyt, ja heidän tawaransa ryöstänyt,
ja niinkuin woimallinen lyönyt heidän
asujansa maahan.

14. Ja minun käteni on löynnyt Kansain tawaran niinkuin linnun pesän, niin että minä olen kaiken maan koonnut niinkuin hyljätyt munat kootan, kusa ei yhtän ole joka siipensä liikutta, nokkansa awaa, eli kiraisee.

15. Taitako kirwes kerskata itziänsä sitä wastan joka hänellä hakkaa? eli saha taistella sen kanßa, joka händä wetä? se olis niinkuin kapula tahdois liikutta sitä joka hänen nostaa, ja sauwa nostais itzensä niinkuin ei se puu olisikan.

16. Sentähden on HERra, HERra Zebaoth, lähettäwä laihuden hänen lihawittensa sekaan, ja sytyttäwä hänen kunniansa palamaan kuin tulipalon.
Es. 24: 6.

17. Ja Israelin walkeus on tulewa tulexi, ja hänen Pyhänsä liekixi: ja pitä palaman, ja kuluttaman hänen orjantappuransa ja ohdakkensa yhtenä päiwänä.

18. Ja hänen metzänsä ja ketonsa kunnia pitä tyhjään raukeneman, sekä sielu että ruumis, ja pitä tuleman niinkuin koska lipunkandaja näändy;

19. Niin että hänen metzäänsä jäänet puut lukea taitan; ja että lapsikin ne pyältä taita.

20. Silloin ei pidä jäänet Israelisa, ja ne jotka tallella owat Jacobin huonesta, enämbi turwaman häneen joka heitä lyö; waan pitä todella turwaman HERraan, Israelin Pyhään.
2 Kun. K. 19; 5. 6.

21. Jäänet pitä käändämän itzensä, Jacobin jäänet, sen wäkewän Jumalan tygö.

22. Sillä jos sinun Kansas, O Israel, on niinkuin hiekka meresä, niin kuitengin heidän jäänensä käändywät: sillä esitetty häwitys pitä wuotaman ylitäkylläisen wanhurskauden. Rom. 9: 27.

23. Että HERra, HERra Zebaoth, anda tulla aiwoitun häwityxen koko maahan, ja hallitzee sen.
Es. 28: 22.

24. Sanoo siis HERra, HERra Zebaoth: älä pelkä minun Kansani, joka Zionisa asut, Assurita. Hän lyö sinua witzalla, ja nostaa sauwansa sinua wastan, niinkuin Egyptisä.

25. Sillä aiwan wähän ajan per[illegible] tä, pitä armottomus ja minun wih[illegible] täytettämän, heidän kadotuxexensa.
1 Sam. 2: 6. Ps. 30: 6.

26. Silloin on HERra Zeb[illegible] nostawa ruoskan heidän päällensä, n[illegible] kuin Midianin taposa Orebin kall[illegible] la; ja on ylönddäwä sauwansa joka [illegible] nellä oli merellä, niinkuin Egyptis[illegible]
Duom. 7: 22, rc.

27. Silloin pitä hänen kuorm[illegible] pakeneman pois sinun hartioildas, [illegible] hänen ikensä sinun kaulastas; sillä [illegible] pitä perstanduman lihawudesta.

28. Hän tulee Ajathiin, hän m[illegible] ta Migronin läpitze, hän katzelee a[illegible] sa Michmasa.

29. He waeltawat luotus paikan [illegible] he pitäwät yösiaa Gebaasa: Ra[illegible] peljästyy: Saulin Gibea pakenee.

30. Sinä tytär Gallim huuda [illegible] wasti: ota waari Laixesa, sinä ra[illegible] linen Anathoth.

31. Madmena menee pois tieldä, [illegible] bimin asuwaiset juoxewat matkaans[illegible]

32. Ollan wielä päiwäkunda N[illegible] sa; niin hän on käändäwä kätensä [illegible] nin tyttären wuoreen päin, ja Je[illegible] salemin korkeuden puoleen.

33. Katzo, HERra, HERra [illegible] baoth, on hakkawa oxat wäellä; lyhendäwä sitä korkiata; ja korkiat [illegible] tä alettaman.

34. Ja tihkiä metzä pitä raud[illegible] maahan hakattaman; ja Libanonin [illegible] tä woimallisen kautta kaatuman.
Es. 37: 36.

11. Luku.

Christus ja Ewangeliumin woima.

Ja witza on putkahtawa Isain k[illegible] nosta; ja wesa on hedelmö[illegible] wä hänen juurestansa: Es. 5[illegible]
Jer. 23: 5. Luku 33: 15. Zach. 3: 8. Luku 6: 12, 13. Ap. T. 13: 23.

2. Jonga päällä HERran he[illegible] gi lewäjää; wiisauden ja ym[illegible] ryxen hengi, neuwon ja wäk[illegible] den hengi, taidon ja HERran [illegible] won hengi.

3. Ja hänen haistamisensa on HE[illegible] ran pelwosa olewa: Ei hän [illegible] silmäinsä näön jälkeen, eikä [illegible] korwainsa kuullon jälkeen;

Waan hän duomitzee köyhiä wan-
[illegible]desa, ja nuhtelee maan raadol-
oikeudella; ja lyö maata suunsa
[illegible]lla, ja huuldensa hengellä tappaa
[illegible]malattoman. 2 Thess. 2: 8.
Ilm. K. 2: 16.

Wanhurskaus on hänen kuweh-
wyö, ja usko hänen munaskui-
[illegible]side.

Sudet asuwat lammasten seasa,
[illegible]ardi makaa wohlain kansa: Wa-
myös ja nuori Jalopeura, ja
naudat käywät yhdesä, ja wä-
[illegible]ainen kaitzee heitä.
Es. 65: 25. Hos. 2: 18.

Niin myös lehmät ja karhut
yhdellä laitumella, ja heidän
[illegible]sa myös ynnä makawat: Ja-
syö olkia niinkuin härkä.

Ja imewä lapsi ihastuu waski-
läwestä; ja wieroitettu lapsi
kätensä Basiliskuxen luolaan.

Ei kengän wahingoitze eikä tur-
kaikella minun pyhydeni wuorel-
[illegible]illä maa on täynä HERran
niinkuin meri wedellä peitetty.

Ja tapahtuu sinä päiwänä, että
juurta, joka seisoo Kansan
[illegible]na, pitä pakanain etzimän; ja
leponsa on kunniallinen o-
Rom. 15: 12. Ilm. K. 22: 16.

Ja tapahtuu sinä päiwänä, että
[illegible]ra wielä toisen kerran kokotta
[illegible], omistamaan Kansansa tähtei-
jotka jäänet olit, Assyrialaisilda,
[illegible]iläisildä, Patroxelda, Morilaisil-
[illegible]lamitilaisilta, Sinearilaisilta, Ha-
[illegible]laisilta, ja meren luodoilda.

Ja hän nostaa lipun pakanoisa,
[illegible]nsa ajetuita pois Israelistä; ja
kootaxensa hajotettuja Judasta,
[illegible]stä maan ääréstä.
5 Mos. 30: 4. Joh. 10: 16.

Ja kiiwaus Ephraimia wastan
[illegible]laman, ja Judan wiholliset pi-
[illegible]i katoman; niin ettei Ephrai-
[illegible] kadehtiman Judata, ja Judan
ahdistaman Ephraimia.

Mutta heidän pitä karkaman
[illegible]laisten niskaan, ländeen päin,
[illegible]tämän idän puolella asuwaiset:
[illegible] ja Moab pitä heidän käsiinsä
langeman, ja Ammonin pojat pitä
heille kuuliaiset oleman.

15. Ja HERra on kirowa Egyp-
tin meren wirran, ja liikuttawa kä-
tensä wirtaa wastan, hänen tuulensa
wäkewydesä: Ja lyö seitzemän koskea,
niin että kengäsä käydän ylitze.

16. Ja rata pitä oleman hänen jää-
nyelle Kansallensa, joka Assyrialaisilda
jätetty oli: niinkuin Israelille silloin
tapahtui, koska hän Egyptistä läxi.
2 Mos. 14: 29.

12. Luku.

Kiitos Messiaxen hywäin töitten edestä.

Silloin pitä sinun sanoman: Minä
kiitän sinua HERra, ettäs wi-
hainen olet ollut minun päälleni; mut-
ta sinun wihas on palainnut, ja sinä
lohdutat minua.

2. Katzo, Jumala on minun autu-
deni, minä olen turwasa ja en mitän
pelkää; sillä HERra HERra, on mi-
nun wäkewyteni, ja minun wirteni ja
hän on minun autudeni.
2 Mos. 15: 2. Ps. 118: 14.

3. Teidän pitä ammundaman
wettä ilolla, autuden lähteistä.
Zach. 13: 1. Joh. 7: 37, 38. Ilm. K. 21: 6.

4. Ja silloin te sanotta: kiittäkät
HERraa, ja saarnatkat hänen nimen-
sä, julistakat Kansoisa hänen tekojansa;
muistakat kuinga korkia hänen nimen-
sä on. 1 Aika K. 16: 8. Ps. 105: 1.

5. Weisatkat kiitosta HERralle: sil-
lä hän on woimallisesti itzensä asetta-
nut: se olkon tiettäwä kaikesa maasa.

6. Korota äänes, ja weisa, sinä
Zionin asuwainen: sillä Israelin Pyhä
on suuri sinun keskelläs.

13. Luku.

Babelin häwitys.

Babelin kuorma, kuin Jesaia Amo-
zin poika näki. Jer. 50: 1.
Luku 51: 1.

2. Nostakat lippu korkialle wuorelle,
huutakat kowin heitä wastan; nostakat
kätenne ylös, andakat pääruhtinasten
mennä porteista sisälle.

3. Minä olen käskenyt minun Py-
hitetyilleni, ja kutzunut minun wäke-

wäni minun wihaani, jotka iloitzewat minun kunniasani.

4. Siellä on suuren joukon huuto wuorilla, niinkuin paljon Kansan huuto: niinkuin humaus pakanain kootusta waldakunnasta: HErra Zebaoth warustaa joukon sotaan;

5. Jotka kaukaiselda maalda tulewat, taiwan ääristä: tosin itze HErra hänen wihansa joukolla, häwittämään koko maata.

6. Walittakat, että HErran päiwä on juuri läsnä: hän tulee niinkuin häwitys Kaikkiwaldialda.

7. Sentähden pitä kaikki kädet langeman maahan; ja kaikki ihmisten sydämet waipuman.

8. Hämmästys, tuska ja kipu pitä tuleman heidän päällensä: heillä pitä oleman tuskan niinkuin lapsen synnyttäwäisellä: yhden pitä toista kauhistuman, heidän kaswonsa pitä oleman punaisen niinkuin tulen.

9. Sillä katzo, HErran päiwä tulee kauhiasti wihaisna, ja julmana; häwittämään maata, ja siitä teloittamaan syndisitä.

10. Ettei tähdet taiwasa, ja hänen kointähtensä paista kirkkasti: Auringo ylöne synkiästi, ja Kuu paista pimiästi.
Job. 9: 9. Luku 38: 31. Am. 5: 8. Hes. 32: 7, 8. Joel. 2: 31. Luku 3: 15. Matth. 24: 29. Marc. 13: 24. Luc. 21: 25.

11. Minä tahdon rangaista maan piirin hänen pahudensa tähden, ja jumalattomat heidän wikainsa tähden; ja tahdon lopetta koreitten ylpeyden, ja nöyryttä jaloin ynseyden:

12. Niin että mies pitä oleman kallimbi puhdasta kuldaa, ja ihminen enä kunnioitettu kuin kappale Ophirin kuldaa.

13. Sentähden minä liikutan taiwan, niin että maan pitä wapiseman paikastansa, HErran Zebaothin wihan kautta, ja hänen julman wihansa päiwän kautta.

14. Ja hänen pitä oleman niinkuin pois ajetun metzäwuohen, ja niinkuin lauman ilman paimenda; niin että jokaitzen pitä palajaman Kansansa tygö, ja jokaitzen pakeneman maallensa.

15. Että jokainen kuin löytän, pitä pistettämän läpitze: ja jokainen [illegible] siellä läsnä on, pitä miekalla lange[illegible]

16. Pitä myös heidän lapsensa [illegible] dän silmäinsä edesä tapettaman, [illegible] huonensa ryöstettämän, ja heid[illegible] mändänsä häwäistämän. [illegible]

17. Katzo, minä herätän Med[illegible] set heidän päällensä, jotka ei [illegible] piata, eikä kysy kuldaa;

18. Waan ambuwat nuoria [illegible] kuolliaxi joutzilla; ja ei armahta[illegible] kohdun hedelmätä, eikä säästä [illegible]

19. Näin pitä Babeli se [illegible] kaunin waldakundain seasa, [illegible] laisten koreus, tuleman; niinku[illegible] mala kukisti Sodoman ja Go[illegible]
1 Mos. 19: 24, 25. Jer. 49: 18. Luk[illegible]

20. Niin ettei siellä enä pid[illegible] taman ijankaikkisesti, eikä siellä [illegible] ta pidettämän sukusta sukuhun. ettei myös Arabialaisten sinne [illegible] tän majaa tekemän, eikä pa[illegible] pidä siellä lounalla makaman:

21. Waan metzän pedot pitä makaman, ja heidän huonensa [illegible] täynä kauhiwita petoja, ja [illegible] siellä asuman, ja siellä liekkiöt [illegible] lemän. Zeph. 2: 14.

22. Ja tarhapöllöit laulama[illegible] nen kaunistetuisa huoneisansa, ja kärmet niisä iloisisa linnoisa. [illegible] nen aikansa on pian tulewa, ja päiwänsä ei pidä wiipymän.

14. Luku.

Ennustus kuinga Babel, Assur ja [illegible] listealaiset piti häwitettämän.

Sillä HErra armahtaa Ja[illegible] päälle, ja walitzee wielä [illegible] raelin, ja panee heitä heidän ma[illegible] sa; ja muukalaisten pitä andaman [illegible] sä heidän alansa, ja suostuman [illegible] bin huoneseen.

2. Ja Kansan pitä ottaman [illegible] tygönsä, ja wiemän heitä heidän [illegible] kaansa, niin että Israelin [illegible] omistawa heitä HErran maasa [illegible] welioixi ja piikoixi; ja pitä heitä [illegible] gina pitämän, joilda he ennen fang[illegible] ja niin he wallitzewat heidän [illegible] tansa.

3. Ja pitä tapahtuman sillen[illegible]

kuin HErra on andawa sinulle
on sinun surustas, ja waiwastas,
sitä kowasta orjudesta josas orjana
in;
Että sinun pitä puhuman näin
lin Kuningasta wastan, ja sano-
Kuinga waiwaja on tullut pe-
mon, ja weron laskemus on lop-
joutunut?
HErra on taittanut jumalatto-
sauwan, wallitziain witzan.
Joka löi Kansaa julmudesa il-
lakkamata, ja wallitzi pakanoita
udella, ja waiwais heitä ilman
tta.
Nyt on kuitengin koko mailmal-
ja on alallansa; ja riemuitzee

hongat myös riemuitzewat si-
, ja Cedrit Libanonisa, (ja sano-
: ettäs makat, niin ei nouse yh-
oka meitä maahan hakkaa.
Helwetti wapisi alhalla sinua,
tulemisestas: Se herättä sinulle
t, kaiken mailman Päämiehet,
sti kaikkia pakanain Kuningoita
heidän istuimildansa.
Kaikkein pitä wastaman ja sa-
an sinulle: sinä olet myös lyöty
in mekin, ja sinun kätees käy
uin meidängin.
Sinun ylpeydes on joutunut
ettiin alas, sinun kandeleis kilise-
llä, Koin pitä oleman sinun wuo-
s, ja madot sinun peittes.
Job. 21: 26. Hes. 32: 18.
Kuinga sinä kaunis kointähti
pudonnut taiwaasta? kuingas olet
päälle langennut, joka pakanat
heikoxi?
Waan sinä ajattelit sydämesäs:
astun taiwaseen, ja korotan istui-
Jumalan tähtein ylitze: minä
an itzeni todistuxen wuorelle, sille
pohjaa päin. Ps. 48: 3.
Minä tahdon waelda korkeitten
päällä; ja olla kaikkein kor-
wertainen.
Kuitengin sinä sysätän Helwet-
puolelle.
Joka sinun näke, hänen pitä
sinua, ja katzoman päälles,
sanoman): ongo tämä se mies, jo-
ka mailman saatti wärisemään, ja
waldakunnat wapisemaan?
17. Joka maan piirin autiaxi saat-
ti, ja kukisti siellä Kaupungit, ja ei
päästänyt hänen fangejansa kotia?
18. Kaikki pakanain Kuningat ma-
kawat kuitengin kunnialla, jokainen
huonesansa.
19. Mutta sinä olet hyljätty hau-
dastas niinkuin kauhia wesa, niinkuin
lyötyin waattet, jotka miekalla owat
kuoliaxi pistetyt; jotka menewät alas
kiwikuoppaan, niinkuin tallattu raato.
20. Ei sinua pidä niin haudatta-
man kuin ne; sillä sinä olet häwittä-
nyt sinun maas, ja tappanut sinun
Kansas; sentähden ei pidä ikänä muistet-
taman niitten ilkiäin siemendä.
21. Walmistakat teurastamaan hä-
nen lapsiansa, heidän Isäinsä pahain
tekoin tähden; ettei he nousisi eli perisi
maata, eikä täyttäisi maan piiriä Kau-
pungeilla.
22. Ja minä tulen heidän päällen-
sä, sanoo HErra Zebaoth: ja häwi-
tän Babelisa hänen nimensä, hänen
jäänensä, sikiänsä ja sukukundansa,
sanoo HErra: Job. 18: 19.
Ps. 21: 11. Ps. 37: 28.
23. Ja teen hänen tarhapöllöin pe-
rinnöxi ja wesikuljuxi; ja käwäisen hä-
nen häwityxen luudalla, sanoo HEr-
ra Zebaoth. Es. 34: 11. Zeph. 2: 14.
24. HErra Zebaoth on wannonut,
ja sanonut: mitämax, että sen pitä
niin tapahtuman kuin minä ajattelen,
ja pitä niin pysymän kuin minun
mielesäni on: Es. 34: 16.
25. Että Assur telatan minun maa-
sani, ja minä tallan hänen minun wuo-
rellani; että hänen ikeensä heildä ote-
taisiin, ja hänen kuormansa heidän kau-
lastansa tulis pois. Es. 37: 22.
26. Nämät owat hänen juonensa
kuin hän pitä kaikisa maan paikoisa;
ja se on se kokotettu käsi kaikkein pa-
kanain ylitze.
27. Sillä HErra Zebaoth on sen
päättänyt, kuka tahtoo tyhjäxi tehdä?
ja hänen kätensä on kokotettu, kuka
woi sen wäändä pois?
2 Aita K. 20: 6. Job. 9: 12. Dan. 4: 32.

28. Sinä wuonna, kuin Kuningas Ahas kuoli, nähtin tämä kuorma.
2 Kun. K. 16: 20. 2 Aika K. 28: 27.

29. Sinä Philistea, älä niin kowin riemuitze, että se witza, joka sinua löi, on taitettu; sillä kärmen juuresta on tulewa Basiliskus, ja hänen hedelmänsä on tulinen lendäwä kärme.
Jer. 47: 1. Hes. 25: 15. Zeph. 2: 4.

30. Sillä tarwitzewaisten esikoiset pitä korjaman itziänsä, ja köyhät suruttomasti lepämän; mutta sinun juures tapan minä näljällä, ja suretan sinun jäänes.

31. Surkuttele sinuas portti, huuda sinä Kaupungi, koko Philistealaisten maa on marras! sillä pohjaisesta tulee sawu, ja ei yxikän ole majasansa.

32. Ja mitä pakanain sanansaattajita wastatan? nimittäin, että HERra on perustanut Zionin, ja siellä pitä raadollisille hänen Kansastansa turwa oleman. Ps. 87: 1, 2.

15. Luku.

Ennustus Moabin häwityxestä.

Tämä on Moabin kuorma: yöllä tulee häwitys Arin Moabisa, se on jo pois: yöllä tulee häwitys Kirin Moabisa, se on jo pois. Jer. 48: 1. Hes. 25: 8. Am. 2: 1. Zeph. 2: 8.

2. Bath ja Dibon menewät ylös kukkulalle itkemään; ja Moab suremaan Nebota ja Medbata: kaikki päät owat ajellut, koko parta on leikattu.
Jer. 48: 37. Hes. 7: 18.

3. Heidän katuillansa käywät he kiedoitut säkkeihin: heidän kattonsa päällä ja katuilla he kaikki itziänsä surkuttelewat, ja tulewat itkein alas.

4. Hesboni ja Eleale huutawat, niin että heidän äänensä kuulun hamaan Jahzaan; sentähden asettenkandajat surkuttelewat itziänsä Moabisa, että heidän sielullensa käy nurin.

5. Minun sydämeni huutaa Moabia, heidän kulkiansa pakenewat aina Zoariin, kolmikarjaista lehmää; sillä he menewät Luhithin paltaan ja itkewät, ja tiellä Horonaimiin päin nousee waikia huuto. Jer. 48: 34, 36.

6. Sillä Nimrimin wedet kuiwuwat, niin että heinä siellä kuiwettuu, ja ruoho lakastuu; ja ei yhtän wi[...] jäistä ruohoa kaswa.

7. Sillä ne tawarat kuin he k[...] net owat, ja Kansa jonga he [...] tanet owat, wiedän paju=ojan y[...]

8. Huuto hajoo Moabin rajoj[...] bäri, he itkewät hamaan Egla[...] ja itkewät Elimin kaiwon tykönä[...]

9. Että Dimonin wedet owat [...] ta täynä. Siihen minä tahdo[...] enä anda tulla Dimonin pää[...] myös heidän päällensä jotka M[...] jalopeuralda pääsnet owat, ja [...] ten päälle maasa.

16. Luku.

Moabin waiwa, häwitys.

Lähettäkät Maanherran kari[...] lasta korwen tyköä, Zionin t[...] wuorelle:

2. Mutta niinkuin lindu lendä[...] joka pesästänsä ajettu on; niin Moabin tyttärelle tapahtuman [...] nin luotus paikoisa.

3. Pitäkät neuwo yhdesä, j[...] duomio, tee sinulles puolipäiwä[...] jo niinkuin yö: kätke pois ajettu[...] älä ilmoita kulkioita.

4. Anna minun pois ajettu[...] asua tykönäs: ole Moab heidän [...] jeluxensa häwittäjätä wastan; niin waja saa lopun, kukistaja lakka[...] sotkuja taukoo maasa.

5. Mutta istuin walmistetan a[...] ta yhdelle istua, totuudesa, Daw[...] majasa, duomita, ja etziä oik[...] ja pikaisesti toimitta wanhursk[...]
Jer. 23: 5. Luku 33: 15.

6. Mutta me kuulemma Mo[...] ylpeydestä että hän on aiwan [...] niin että hänen ylpeydensä, kore[...] ja wihansa on suurembi kuin [...] woimansa. Jer. 48: 29.

7. Sentähden pitä yhden M[...] laisen itkemän toista, heidän pit[...] kein itkemän: Kir=Hareseth'in (Ka[...] gin) perustuxia pitä teidän huok[...] ne owat peräti kukistetut.

8. Sillä Hesbon on tullut a[...] maaxi, Sibmasa owat wiinapuut [...] mellut, pakanain Herrat owat [...] hänen parhat wiinapuunsa, j[...]

riin asti, ja waeltanet korpea ym=
hänen wiinaoxansa owat hajotet=
i wiedyt meren ylitzen.
Jer. 48: 32.
Sentähden minä itken Jaeserin
n, ja Sibman wiinapuun, ja
stan monda pisarata Hesbonin ja
en tähden: sillä huuto on langen=
unun suweens ja tuloos;
. Niin että ilo ja riemu lakkaa
a, ja ei wiinamäisä iloita eikä
i, eli puserreta wiinaa kuurnisa:
olen lopettanut ilohuudon.
. Sentähden minun sydämeni ku=
Moabin tähden kuin kandele; ja
n sisällyxeni KirHarexen tähden.
. Silloin pitä ilmoitettaman kuin=
Moab on wäsynyt korkeuxisa; ja
nyt kirkkoonsa rukoilemaan, ja ei
gan ole mitän aikoin saanut.
. Tämä on se kuin HERra sii=
aikaan puhui Moabia wastan.
. Mutta nyt puhuu HERra, ja
: Kolmena wuonna, niinkuin pal=
n wuodet owat, pitä Moabin kun=
, joka suuri on kaikisa Kansoisa
an pienexi; niin että aiwan wä=
pitä jäämän, ja ei paljo.
Es. 21: 16.

17. Luku.

amaskun, Israelin, Assurin häwitys.

ä on Damaskun kuorma: katzo,
ei Damaskun pidä oleman enä Kau=
gina, waan rauwenun kiwiroukkion.
Jer. 49: 23, 2c. Am. 1: 3.
. Aroerin Kaupungeista pitä luo=
aman; niin että karja käy siellä
imella, ja ei heitä kengän aja ulos.
. Ja Ephraimin linnat pitä tule=
perikatoon: ja Damaskun walda=
. Ja jäänen Syriasa pitä ole=
niinkuin Israelin lasten kunnia,
o HERra Zebaoth. Es. 7: 8.
Silloin pitä Jacobin kunnian
xi tuleman, ja hänen lihawan
sa laihaxi.
illä hänen pitä silloin tuleman,
kosta joku kokois laihoa elon=
ja niinkuin koska joku korjais
käsiwarrellansa, ja niinkuin
tähkäpäitä Rephaimin
:

6. Ja joku jälkinoukkiminen tulis;
niinkuin koska joku pudistaa öljypuita,
ja on kaxi eli kolme marjaa ylhällä
ladwasa, eli niinkuin neljä eli wiisi
marjaa rippuwat wielä oxisa, sanoo
HERra Israelin Jumala.
7. Silloin pitä ihmisen pysymän
hänesä joka hänen tehnyt on; ja hä=
nen silmänsä pitä katzeleman Israelin
Pyhää:
8. Ja ei katzoman Altareita, jotka
hänen kätensä owat tehnet; eikä sitä
katzoman, jonga hänen sormensa tehnet
owat, eli metzistöitä taikka kuwia.
9. Silloin pitä hänen wäkewydensä
Kaupungein tuleman niinkuin hyljätyn
wesan eli oxan; joka oli Israelin lasten
edestä hyljätty, ja pitä tuleman autiaxi.
10. Sillä sinä olet unhottanut si=
nun autuudes Jumalan, ja et ajatellut
sinun wäkewydes kallion päälle; sentäh=
den pitä sinun istuttaman ihanita we=
soja, mutta niin sinä olet istuttanut
wiinaoxia muukalaisille. Es. 24: 5.
Ps. 46: 2. Ps. 118: 14.
11. Istuttamisen ajalla sinä kyllä
ahkeroitzet, että sinun jywäs aikanansa
kaswaisit; mutta syxyllä koska sinun
lyhtet korjaman pidäis, saat sinä su=
rullisen murhen siitä.
12. Woi sitä peräti paljoa Kansaa,
se on pauhawa niinkuin meri; ja Kan=
san hyminä on kohisewa, niinkuin isoi
wesi pauhaa.
13. Tosin niinkuin isoi wesi pauhaa,
niin on Kansa karkawa, mutta hän on
kurittawa heitä, ja heidän pitä kau=
was pakeneman; ja wainoa kärsimän,
niinkuin tomulle tapahtuu wuorella tuu=
lelda, ja niinkuin ymmyrjäiselle tapah=
tuu tuulispääldä. Ps. 83: 14.
14. Katzo, ehtona on peljästys kä=
sillä, ja ennen aamua ei he ensingän
ole. Tämä on heidän palkkansa, jotka
meitä ryöstäwät; ja heidän perindön=
sä, jotka meildä meidän omamme tem=
mawat. 2 Kun. K. 19: 35.

18. Luku.

Morianein eli Ethiopialaisten onnettomuus
ja käändyminen.

Woi sitä maata joka waelta siipein
warjon alla, tällä puolella Ethio=
pian wirtoja!

2. Joka sanansaattajat lähettä merelle, ja kulkee wedellä ruokoisesa hahdesa: Mengät nopiasti matkaan, sanansaattajat, sen Kansan tygö joka rewäisty ja ryöstetty on, sen Kansan tygö joka julmempi on kuin joku muu: sen Kansan tygö joka siellä ja täällä mitattu ja tallattu on, jonga maa wirtain hallusa on. Es. 60: 6.

3. Te kaikki jotka asutta maan päällä, ja te kuin maasa oletta, saatte nähdä, kuinga lippu nostetan wuorella, ja kuulla, kuinga waskitorwella soitetan.

4. Sillä näin sanoo HERra minulle: minä olen hiljaxeni ja katzelen minun majastani, niinkuin palawus joka saten kuiwaa, ja niinkuin kaste elon ajan palawudesa.

5. Sillä ennen elonaikaa, koska tulo walmixi tulee, ja rohkamarjat kypsendywät; täytyy oxat leikata sirpillä, ja wiinapuut hakata, ja heittä pois:

6. Niin että ne jätetän kokonansa linnuille wuorten päällä, ja eläimille maasa; niin että linnut suwella tekewät siihen pesänsä, ja kaikkinaiset eläimet makawat siinä talwella.

7. Silloin se rewitty ja ryöstetty Kansa, joka julmempi on kuin joku muu, joka siellä ja täällä mitattu ja tallattu on, jonga maa wirtain hallusa on, tuo HERralle Zebaothille lahjoja, siihen paikkaan josa HERran Zebaothin nimi on, Zionin wuoren tygö.
2 Mos. 20: 24. 2 Aika K. 6: 5.

19. Luku.

Egyptiläisten ahdistus ja katumus.

Tämä on Egyptin maan kuorma: katzo, HERra on waeldapa nopiasa pilwesä, ja tulewa Egyptiin. Silloin pitä epäjumalain Egyptisä wapiseman hänen edesänsä, ja Egyptiläisten sydämen pitä wawahtaman.
Jer. 46: 2. Hes. 29: 2. Luku 30: 4.

2. Ja minä hytytän Egyptiläiset toinen toisensa päälle, niin että yhden weljen pitä sotiman toista wastan, yhden ystäwän toista wastan, yhden Kaupungin toista wastan, ja yhden waldakunnan toista wastan.

3. Ja ei Egyptiläisillä pidä
sydändä, ja minä teen heidän neu
sa tyhjäxi. Niin he siis kysywät
jumalilda, welhoilda, noidilda, ta
reilda ja tietäjildä.

4. Mutta minä annan Egypti
julmain Herrain käsiin; ja
Kuningan pitä hallitzeman heitä,
HERra, HERra Zebaoth. Jer.

5. Ja wesi pitä meresä wähe
niin myös wirrat pitä kuiwu
kurenduman.

6. Järwein pitä juoxeman
niin että lammiwedet pitä wäh
ja kuiwuman, ruoko ja kaisila ka

7. Ja ruoho ojain tykönä,
reunalla, ja kaikkinainen jywä
tykönä pitä lakastuman ja tyhjä
leman.

8. Ja kalamiesten pitä murhe
ja kaikki kuin ongen heittäwät
pitä walittaman; ja kaikki ne
werkot weteen laskewat, pitä n
män.

9. Ne pitä häwäistämän jot
wää langaa tekewät, ja werkko
towat.

10. Ja ne joilla on kalaark
kein niitten kanßa jotka lamm
palkan edestä tekewät, pitä sur

11. Zoanin pääruhtinat owat
mät, Pharaon taitawat neuwon
jat owat neuwosansa hulluxi
mixi te siis sanotte Pharaosta:
olen wiisasten poika, ja olen
Kuningasten poika?

12. Kusa siis owat nyt sinun
was? anna heidän sanoa, ja
sinuas, mitä HERra Zebaoth
gyptistä aikoinut.

13. Mutta Zoanin pääruhti
wat tullet tyhmäxi: Nophin pää
nat owat petetyt, he peipoittele
gyptin sukuin kulmakiwen.

14. Sillä HERra on wuoda
heidän sekaansa wäärän hengen,
mään Egyptiä kaikisa mitä he
niinkuin juopunut horjun oxe

15. Ja ei pidä Egyptillä ole
päätä eli häntää, oxaa eli kandoa.
Es. 9: 14.

16. Silloin pitä Egyptin
niinkuin waimot, pelkämän ja

n, koska HERra Zebaoth hää-
kättänsä heidän päällänsä.
. Ja Egyptin pitä pelkämän Ju-
maata, niin että sen, joka sitä ajat-
pitä peljästymän HERran Ze-
in neuwoa, jonga hän siitä on pi-
)
. Siihen aikaan pitä wiisi Kau-
a Egyptisä Canaan maan kie-
human, ja wannoman HERran
thin kautta: jokainen heistä pitä
ren Kaupungixi kutzuttaman.
5 Mos. 10: 20. Jer. 12: 16.
Silloin pitä HERran Zebao-
ltari keskellä Egyptin maata o-
ja HERran wartiowaha hänen
sä:
Joka pitä merkixi ja todistuxexi
HERralle Zebaothille Egyptin
; sillä heidän pitä HERran ty-
aman waiwajainsa tähden, niin
lle lähettä wapahtajan ja San-
joka heitä autta.
Ja sinä päiwänä pitä HERra
an Egyptisä, ja Egyptiläisten
ndeman HERran: Ja he pal-
at händä uhrilla, ja ruokauhrilla,
awat HERralle lupausta, ja sen
t. Ps. 68: 32. Es. 45: 14.
Ja HERra on waiwawa E-
isiä, hän on waiwawa ja pa-
a jällen; sillä he palajawat
an tygö, ja he rukoilewat hän-
hän paranda heitä.
Silloin on tie awoin Egyptistä
aan, Assyrialaisten mennä Egyp-
ja Egyptiläisten Assyriaan; että
läiset ja Assyrialaiset ynnä pal-
(Jumalata).
Silloin Israel pitä itze kolman-
leman, Assyrialaisten ja Egypti-
kanßa; sen siunauxen kautta jo-
lewa keskellä maata.
Sillä HERra Zebaoth on siu-
heitä, ja sanowa: siunattu olkon
minun Kansani, ja Assur mi-
alani, ja Israel minun peri-

20. Luku.

Egyptin, Ethiopian fangeus.

wuonna kuin Tharthan tuli As-
diin, jonga Assyrian Kuningas
Sargon oli lähettänyt; ja sodei Asdo-
dia wastan ja woitti sen:
2 Kun. K. 18: 17. 1 Sam. 5: 1.
2. Silloin puhui HERra Jesaian
Amozin pojan kautta, ja sanoi: mene
ja riisu säkki kupeistas ja kengät jal-
woistas; ja hän teki niin, ja käwi a-
lasti ja paljain jalwoin.
3. Sanoi siis HERra: niinkuin mi-
nun palweliani Jesaia käy alasti ja
paljailla jalwoilla, kolmen ajastajan
merkixi ja ihmexi Egyptille ja Ethio-
pialle:
4. Niin on Assyrian Kuningas aja-
wa sitä fangittua Egyptiä, ja häwi-
tettyä Ethiopiata, sekä nuoria että
wanhoja, alastomia ja paljas jalkaisia;
paljastetun häwyn kanßa, Egyptille hä-
wyxi.
5. Ja heidän pitä peljästymän ja
häpemän Ethiopiata, johon he itzensä
luotit, ja Egyptiläisiä, joista he itzänsä
kerskaisit.
6. Ja tämän luodon asuwaiset pitä
silloin sanoman: ongosta tämä meidän
turwamme, johonga me olemma paen-
net apua saamaan, että me Assyrian
Kuningalda pelastettaisin? kuin kauniisti
me olemma päässet.

21. Luku.

Babel, Edom, Arabia.

Tämä on korwen kuorma, meren ty-
könä: niinkuin tuulispää tulee ete-
lästä, joka käändä ylös alaisin, niin
se tulee korwesta, kauhiasta maasta.
2. Sillä minulle on osotettu kowa
näky: Pettäjä tulee toista wastan, hä-
wittäjä toista wastan. Mene ylös E-
lam, piiritä heitä Madai: minä lope-
tan kaikki hänen huokauxensa.
3. Sentähden owat minun kupeni
täynnä kipua, ja ahdistus on minun kä-
sittänyt, niinkuin lapsen synnyttäjän
ahdistus: minä kyyristän minuni koska
minä sen kuulen, ja peljästyn koska mi-
nä sen näen.
4. Minun sydämeni wapisee, kau-
histus on minun peljättänyt; sentähden
ei ole minulla ollut suloisella yöllä yh-
tän lepoa. Job. 7: 3.
5. Walmista pöytä, anna walwoit-

ten walwoa, syö, juo: noskat te pääruhtinat ja woidelkat kilwet.

6. Sillä HERra sanoo näin minulle: mene ja toimita wartio, joka katzelis ja ilmoitais.

7. Mutta hän näki ratzastajat ajawan ja menewän Aaseilla ja Kameleilla, ja piti siitä wisun waarin.

8. Ja hän huusi niinkuin Jalopeura: HERra, minä olen wartialla yli päiwää, ja olen minun wartiallani kaikki yöt. Hab. 2: 1.

9. Ja katzo, siellä tulee yxi waunusa, ja kaxi ratzahin, joka wastaa ja sanoo: langeis, langeis Babylon, ja kaikki hänen jumalainsa kuwat lyötin maahan. Jer. 51: 8. Ilm. K. 14: 8. Luku 18: 2.

10. O minun tappamiseni ja minun riiheni permando! mitä minä olen HERralda Zebaothilda Israelin Jumalalda kuullut, sen minä teille ilmoitan.

11. Tämä on Duman kuorma: Seiristä huutan minua: wartia, mitä yö kuluu? wartia, mitä yö kuluu?

12. Wartia sanoi: kuin aamu tulee, niin wielä yö on: jos te wielä kysytte, niin teidän pitä wielä sitte palajaman ja taas kysymän.

13. Tämä on Arabian kuorma: teidän pitä yötymän Arabin metzäsä, Dedaninin tiellä.

14. Kandakat wettä janowata wastan, te kuin asutte Theman maasa: taritkat pakenewaisille leipää.

15. Sillä he pakenewat miekkaa, paljasta miekkaa, jännitettyä joutsta, ja isoa sotaa.

16. Sillä näin sanoo HERra minulle: wielä nyt wuosi, niinkuin palkollisen wuodet owat; niin pitä kaiken Kedarin kunnian hukkuman. Es. 16: 14.

17. Ja ne jäänet ampujat, ne wäkewät Kedarin lapsista pitä wähemmäxi joutuman; sillä HERra Israelin Jumala on sen sanonut.

22. Luku.

Jerusalem. Sebna. Eliakim.

Tämä on Näkylaaron kuorma: mikä sinun nyt on, että te niin kaikki olette astunet kattoin päälle? Jer. 48: 38.

2. Sinä olit täynä humua, K
pungi täynä wäkeä, iloinen Kaup
sinun lyötys ei ole miekalla lyödy
ei ole kuollet sodasa.

3. Waan kaikki sinun päämieh
wat poikennet joutzesta pois, ja
fangitut: kaikki kuin sinusa löytt
wat fangitut, ja kauwas paennet.
2 Kun. K. 25: 4. Jer. 39: 4.

4. Sentähden minä sanon: m
pois minun tyköäni, andakat m
itkeä waikiasti: älkät ahkeroitko m
lohdutta, minun Kansani tyttär
wityxen tähden:

5. Sillä se on kapinan, sorta
ja surun päiwä HERralda, HE
da Zebaothilda, Näkylaaxosa; m
kukistamisen tähden, ja huuden
wuorella.

6. Että Elam lähtee wiinellä,
miilla, wäellä, ratzasmiehillä, ja
wälkkyy kilwistä.

7. Ja tapahtuu, että sinun wa
laaxos owat täynä waunuja; ja r
tajat sioittawat itzensä portin ete

8. Silloin pitä Judan peite a
taman, että aset nähdään silloin m
huonesa.

9. Ja te oletta näkewät monda
kää Dawidin Kaupungisa; ja k
weden alemmaiseen lammikkoon.

10. Teidän pitä lukeman huonet
rusalemisa; ja teidän pitä jaotta
huonet, wahwistaxenne muureja.

11. Ja teidän pitä tekemän
handan molembain muurein wälille,
tä wanhasta kalalammen wedestä;
tengin ette katzo händä joka tämä
te, etkä katzele sitä joka senkaltaisi
kaukaa toimittanut.

12. Sentähden anda HERra, H
ra Zebaoth, silloin julistaa; että
tän ja murehditan, ja hiuxet aj
ja puetetan säkkiin.

13. (Waikka nyt) katzo, ilo ja
mu, teurastaa härkiä, tappa lam
syödä lihaa, juoda wiinaa, (ja sa
syökämme ja juokamme, meidän
kuitengin huomena kuoleman.
Es. 56: 12. 1 Cor. 15: 32.

14. Tämä on, (sanoo) HERra Z
baoth minun korwilleni tullut: m
mi

ar, jos minä tämän pahan teon an=
n anderi, siihenasti kuin te kuoletta,
noo HErra Zebaoth.
15. Näin sanoo HErra, HErra
ebaoth: mene tawarahuonen haltian
ebnan tygö, ja sano hänelle:
16. Mitä sinun täsä on, kenengä
na sinä olet? ettäs annat hakata
elles haudan niinkuin se joka hak=
utta itzellensä haudan korkenteen; ja
et niinkuin se joka anda itzellensä
ydä asumasian wuorelle.
17. Katzo, HErra ajaa sinun pois,
inkuin wäkewä mies heittä jongun
is; ja peittä sinun kokonansa.
18. Ja pyöryttä sinun kohta, ja pe=
ti niinkuin kierikan aukialle kedolle;
llä sinun pitä kuoleman, siellä pitä
un kallit waunus, sinun Herras huo=
n kanßa, tuleman häwäistyxexi.
19. Ja minä kukistan sinun säädys=
s; ja sinä pannan pois wiraldas.
20. Ja silloin pitä tapahtuman,
ä minä kutzun palweliani Eliakimin,
lkian pojan: 2 Kun. K. 18: 18, 26.
21. Ja panen hänen yllensä sinun
mes, ja wyötän hänen sinun wyöl=
s, ja annan sinun waldas hänelle;
ä hän on niitten Isä, jotka Jeru=
emisa ja Judan huonesa asuwat.
22. Ja panen Davidin huonen a=
imen hänen olallensa; että hän a=
jaa, ja ei kengän sulje, että hän
kee, ja ei kengän awaja.
Job. 12: 14. Ilm. K. 3: 7.
23. Ja lyön hänen niinkuin naulan
hwaan paikkaan; ja hänellä on olewa
mian istuin, hänen Isänsä huonesa:
24. Että hänen päällensä ripustetan
ikki hänen Isänsä huonen kunnia, lap=
ja lasten lapset, kaikki pienet kappalet;
omaastiat ja kaikkinaiset kandelet.
25. Silloin, sanoo HErra Zebaoth,
ula pitä otettaman pois, joka wah=
aja paikasa on, niin että hänen pitä
kkouduman, langeman, putoman, ja
kuorma kuin hänen päällänsä on, pi=
i hukkuman: sillä HErra sen sanoo.

23. Luku.

Tyrus häwitetty, jällen ylösrakettu.

Tämä on Tyrin kuorma: surkutelkat
teitänne te hahdet merellä: sillä se
on kukistettu, niin ettei siellä ole yh=
tän huonetta eikä sinne mene kengän;
Chittimin maasta pitä heidän sen äk=
kämän. Jer. 47: 4. Hes. 26: 3.
Luku 27: 2. Luku 28: 2.
2. Olkat ääneti te luotoin asuwai=
set: Zidonin kauppamiehet, jotka me=
rellä waelsit, täytit sinun.
3. Ja kaikkinainen hedelmä joka Zi=
horin tykönä kaswaa, ja jywät wirran
tykönä wietin sinne suuren weden ylitzen,
ja on pakanain kaupaxi tullut.
4. Sinä mahdat kyllä hämmästyä
Zidon: sillä meri lausuu, ja wahwin
meren tykönä sanoo: en minä ole sil=
len raskas, en minä synnytä, engä
myös kaswata yhtän nuorukaista, engä
ruoki neitzyttä.
5. Niinkuin kuultaisa Egyptistä häm=
mästyttin; niin pitä myös hämmästyt=
tämän, koska Tyruxesta kuullan.
6. Mengät merille, walittakat jotka
luodoisa asutte.
7. Eikö tämä ole teidän ilokaupun=
ginne, joka kerskaa itziänsä wanhudes=
tansa? Hänen jalkansa pitä wiemän
hänen pitkän matkan taa waeltamaan.
8. Kuka olis sitä ajatellut, että sille
kruunatulle Tyruxelle piti niin käy=
män? että sen kauppamiehet owat pää=
ruhtinat, ja sen kauppiat ylimmäiset
maasa? Ilm. K. 18: 23.
9. HErra Zebaoth on sen niin a=
jatellut, että hän kaikki hänen kaunis=
tuxensa pramenden heikoxi tekis; ja te=
kis ylönkatzotuxi kaikki kuuluisat maasa.
10. Waella sinun maas läpitzen niin=
kuin wirta, sinä Tharsixen tytär; ei
siellä ole enä yhtän wyötä.
11. Hän kokotta kätensä meren pääl=
le, ja peljättä waldakunnat: HErra
käskee Canaasta häwittä woimalliset.
Job. 12: 23.
12. Ja sanoo: Ei sinun pidä enä
iloitzeman, sinä häwäisty neitzy Zido=
nin tytär: O Chittim, nouse ja mene
matkaas: ei sinulla pidä sielläkän lepoa
oleman.
13. Katzo, Chaldealaisten maasa, ei
yhtän Kansaa ollut, waan Assur on
sen perustanut korwen asuwaisille; ja
rakendanut hänen linnansa, ja pannut

ylös hänen huonensa, ja on kuitengin pandu kukistettawaxi.

14. Surekat te hahdet merillä; sillä teidän woimanne on tyhjä:

15. Silloin pitä Tyrus unhotettaman seitzemänkymmendä wuotta, niinkauwan kuin yxi Kuningas elää; mutta seitzemänkymmenen wuoden perästä pitä Tyruxesta weisattaman porton wirsi:

16. Ota kandele, mene ymbäri Kaupungita sinä unhotettu portto: soita wahwasti kandelettas, ja laula lohdullisesti, että sinä taas muistetaisin.

17. Sillä seitzemänkymmenen wuoden perästä on HERra etziwä Tyrusta, että hän tulis jällen porttopalkoillensa; ja huorin tekis kaikkein waldakundain kanßa maan päällä.

18. Mutta hänen kauppansa ja porttopalkkansa pitä oleman pyhä HERralle. Ei sitä koota tawaraxi, eikä salata, waan jotka asuwat HERran edesä, niillä pitä hänen kauppakalunsa oleman, siitä syödä, rawita ja itziänsä waatetta.

24. Luku.

Judan häwitys, josta waiwoin harwat pelastetaan.

Katzo, HERra teke maan tyhjäxi ja autiaxi; ja kukistaa mitä siinä on, ja häwittä sen asuwaiset.

2. Ja Papeille tapahtuu niinkuin Kansallekkin, Herralle niinkuin palweliallekkin, emännälle niinkuin piikallekkin; myyjälle niinkuin ostajallekkin, lainajalle niinkuin lainaxi ottajallekkin, korkorahan ottajalle niinkuin andajallekkin. Hos. 4: 9.

3. Sillä maan pitä peräti tyhjäxi ja kokonansa ryöstetyxi tuleman; sillä HERra on tämän sanonut.

4. Maa on surkia ja häwitetän, maa pelehtyy ja häwiää: Kansan ylimmäiset näändywät maasa.

5. Maa on saastaisexi tullut asuwaisistansa; sillä he tekewät Lakia wastan, ja muuttawat säädyt, ja luopuwat ijankaikkisesta liitosta.

6. Sentähden kulutta kirous maan, ja sen asuwaiset häwitetän: Sentähden

maan asuwaiset kuiwettuwat, niin
wähä jää wäkeä. Jer. 6: 19. Luku 16:
Hes. 5: 11, 12. Luku 7: 27. Dan. 9: 11.

7. Wiina katoo, wiinapuu surkast
ja kaikki jotka sydämestänsä iloisna
lit, huokawat.

8. Waskitrumpuin riemu lauke
loitzewaisten ilo puuttuu; kandele
riemu loppuu. Jer. 7: 34. Luku
Luku 25: 10. Hes. 26: 13. Hos. 2:

9. Ei lauleta wiinaa juotaisa; w
wä juoma on karwas juowille.
Es. 16: 10.

10. Tyhjä Kaupungi on ku
maahan: kaikki huonet owat
niin ettei yxikän sinne mene.

11. Wiinan puutten tähden
tan katuilla: kaikki ilo on pois,
maan riemu on matkasansa.

12. Ei ole muuta jäänyt Ka
giin kuin häwitys; ja portit
autiat.

13. Sillä Kansalle tapahtuu
maasa niinkuin öljypuillekkin, kos
tä on poimettu; niinkuin sitte p
taisin kuin oikia wiinan kokous
on pois. Es. 17: 6.

14. Ne korottawat äänensä, ja il
wat: HERran kunniasta he iloitze
hamasta merestä asti.

15. Niin kiittäkät nyt HE
laaxoisa; luodoisa HERran Is
Jumalan nimeä.

16. Me kuulemma kiitosw
mailman äärestä, wanhurskalle
niaxi. Ja minun pitä sanoman:
minä olen niin laiha? mixi minä
niin laiha? woi minua! sillä
katzojat ylönkatzowat, ja ylönk
ylönkatzowat.

17. Sentähden tulee teidän a
tenne päälle maasa, hämmästys,
pa ja paula.

18. Ja jos joku pakenis häm
tyxen huutoa, niin hän kuitengin
too kuoppaan, ja jos hän pääse
pasta ylös, niin hän kuitengin
tän paulaan; sillä korkeuden ak
awatan, ja maan perustuxet wapis
1 Mos. 7: 11. Jer. 48: 44.

19. Maan käy aiwan pahoin: e
pidä ollengan menestymän, waan
peräti raukeman.

20. Maan pitä kowin horjett

niinkuin juopunen, ja wietämän
niinkuin majan; Sillä sen pahat
painawat sen, niin että sen pitä
geman, ja ei enä nouseman.
Es. 1: 8. Hes. 7: 4, 5, 6.
21. Silloin on HErra etziwä sitä
ata sotawäkeä, joka korkeudesa on;
aan Kuningoita, jotka owat maan
ä:
Että he kootan yhteen niinkuin
pasa sidotut, ja pitä oleman sulje=
fangiudesa; ja suuren ajan perästä
etzittämän.
Ja Kuun pitä häpemän, ja Au=
ujoeleman, koska HErra Ze=
on tulewa Kuningaxi Zionin
lla, ja Jerusalemisa; ja hänen
mmittensa edesä pitä kunnia ole=
Es. 13: 10. Hes. 32: 7.
Joel. 2: 31. Luku 3: 15.

25. Luku.

itos Christuxen waldakunnan edestä.

Rra, sinä olet minun Jumalani,
sinua minä ylistän, minä kiitän
nimeäs; sillä sinä teet ihmeitä;
wanhat aiwoituxes owat uskolli=
todet. 2 Mos. 15: 1, rc.
Ps. 89: 3.
Sillä sinä teet Kaupungin kiwi=
oxi, sen wahwan Kaupungin, että
läjäsä on: muukalaisten palatzit,
ettei ne sillen ole Kaupungit, eikä
enämbi raketa. Es. 26: 5.
Sentähden kunnioitta sinua wä=
Kansa: urholliset pakanain Kau=
pelkäwät sinua.
Sillä sinä olet heikkoin wäke=
ja köyhäin wahwus heidän wai=
sa: myrskysä turwa, warjo hel=
koska tyrannit julmistuwat niin=
rajuilma seinää wastoin.
Sinä nöyrytät muukalaisten me=
niinkuin helden kuiwasa paikasa:
helle pilwen warjolla, niin
in ilo painetan alas.
Ja HErra Zebaoth teke kai=
ansoille tällä wuorella liha=
pidon, pidon selkiästä wiinas=
wasta, ytyimestä ja puhtasta
asta. Matth. 8: 11. Luku 14: 16.
Luku 22: 2. Luc. 13: 29.
Ja tällä wuorella on hän kää=

riliinan panewa pois, jolla kaikki
ihmiset kääritydt owat, ja peitto=
waatten, jolla kaikki pakanat peite=
tyt owat.
8. Sillä kuolema pitä nieltämän
ijankaikkisesti, ja HERra HERra
on kyynelet pyhkiwä pois jokaitzen
kaswoista: ja on ottawa Kansansa
häwäistyxet pois kaikisa maakunni=
sa, sillä HERra on sen sanonut.
1 Cor. 15: 54. Ilm. K. 7: 17.
Luku 21: 4.
9. Silloin sanotan: katzo, tämä on
meidän Jumalamme, jota me odo=
tamme, ja hän autta meitä. Tämä
on se HERra, händä me odotam=
me, iloitaxemme ja riemuitaxemme
hänen autudesansa.
Ps. 33: 20, 21. Ps. 63: 8.
10. Sillä HErran käsi lepää tällä
wuorella; mutta Moab runnellan sen
alla, niinkuin korret sotkutan loasa.
11. Ja HErra hajoitta kätensä
heidän sekaansa, niinkuin uipa hajoit=
ta uidaxensa: ja hän on käsiwarrellan=
sa heidän prameudensa alendapa.
12. Ja sinun muureis korkiat wah=
wistuxet hän kallistaa, alenda ja heit=
tää tomuun.

26. Luku.

Kehoitus luottamiseen Jumalan päälle.

Siihen aikaan pitä Judan maasa tä=
mä weisu weisattaman: Meillä on
wahwa Kaupungi, hän pani autuden
muurixi ja warjeluxexi. Ps. 87: 1.
San. l. 18: 10. Matth. 16: 18. Eph. 5: 23.
2. Awatkat portit, wanhurskan Kan=
san, joka uskosa pysyy, käydä sisälle.
3. Sinä pidät aina rauhan, wah=
wan lupauxes jälkeen; sillä sinuun tur=
watan. Rom. 5: 1.
4. Sentähden luottakat HErraan
ijankaikkisesti: sillä HErra HErra
on kallio ijankaikkisesti.
5 Mos. 32: 4. Ps. 18: 2, 3.
5. Ja hän notkistaa alas ne jotka
korkialla asuwat, hän alenda korote=
tun Kaupungin: hän sysää sen maa=
han, niin että se tomusa makaa;
Es. 21: 9. Luku 25: 2. Jer. 51: 8.
Ilm. K. 14: 8. Luku 18: 2.
6. Että hän jalwoilla poljetan;

waiwasten jalwoilla ja köyhäin kanda-
päillä.
7. Mutta wanhurskasten tie on ta-
sainen: sinä ojennat wanhurskasten pol-
wut. Ps. 119: 3. Saan. l. 16: 17.
8. HErra, me odotamme sinua sinun
oikeudes tiellä: sydän himoitzee sinun ni-
meäs ja muistoas. Ps. 119: 10, 47.
9. Minä halajan sinua sydämestäni
yöllä, minun hengeni waliwoo myös
minusa warhain sinun tygös: Sillä
kusa sinun oikeudes maakunnasa on,
niin maan piirin asuwaiset oppiwat
wanhurskautta. Ps. 63: 7. Ps. 130: 6.
10. Mutta ehkä jumalattomille ar-
moja taritaisin, niin ei he opi kuiten-
gan wanhurskautta: Waan tekewät ai-
noasta pahaa oikeuden maalla; sillä ei
he näe HErran kunnjata.
Neh. 9: 20, 26. Ps. 36: 2. Es. 66: 4.
Rom. 3: 18.
11. HErra, sinun kätes on ylötty,
waan ei he sitä näe, mutta kuin he
sen nähdä saawat, niin he häpiään tu-
lewat Kansan kiiwaudesta, ja wielä
sitte tuli sinun wihollises kulutta.
12. Mutta sinä HErra saatat meil-
le rauhan; sillä kaikki mitä me toimi-
tamme, olet sinä meille andanut.
13. HErra meidän Jumalamme:
muut herrat tosin meitä myös wallitze-
wat paitzi sinua, mutta me muistamme
ainoasta kuitengin sinusa, sinun nimeäs.
14. Ei kuollet eläwäxi tule, ja nuk-
kunet ei nouse: Sillä sinä olet heitä
etzinyt ja häwittänyt, ja kaiken heidän
muistonsa kadottanut.
15. Mutta sinä HErra olet lisän-
nyt Kansaa, sinä HErra olet lisän-
nyt Kansaa, sinä olet kunnialliseri tul-
lut: sinä olet pannut heitä kauwas
mailman ääriin. Ps. 19: 5.
Ap. T. 1: 8. Col. 1: 6.
16. **HErra, koska tuska tulee, niin
sinua etzitän: koskas heitä kuritat,
niin he parkuwat surkiasti.**
2 Sam. 22: 7. Ps. 86: 7.
17. Niinkuin raskalla waimolla koska
hän synnyttämällänsä on, on ahdistus,
ja hän parkuu kiwullansa; niin meille
myös tapahtuu, HErra, sinun kaswois
edesä. Job. 16: 21, 22.
18. Me olemma raskat ja meillä on
kipu, niinkuin tuulen [illegible]
En me kuitengan woi maata [illegible]
eikä maan piirin asuwaiset [illegible]
langeta.
19. **Mutta sinun kuolles eläw[illegible]
ja minun kuollet ruumini [illegible]
wat jällen kuolluista. Heräkät,
kerskatkat, te jotka makatte [illegible]
alla; sillä sinun kastes on wih[illegible]
sen kedon kaste, ja maa on [illegible]
hänestänsä andawa.**
Hes. 37: 3, 5. Dan. 12: 2. Joh. 5: [illegible]
20. Mene minun Kansani, ja
sisälle sinun Kammioos, ja sulje [illegible]
owes jälkees: lymytä sinus silmä[illegible]
päyxexi, niinkauwan kuin wih[illegible]
ylitze. Job. 14: 13. Ps. [illegible]
21. Sillä katzo, HErra on [illegible]
ulos siastansa etzimään maan as[illegible]
ten pahutta, heidän päällensä; [illegible]
että maa ilmoitta heidän werensä,
ei niitä sillen peitä, jotka hänesä
petut owat. Mich. 1: [illegible]
Saarn. 12: 14. Matth. 16: 27.

27. Luku.

Seurakunnan wihollista wastan.

Silloin on HErra kowalla, [illegible]
ja wäkewällä miekallansa [illegible]
Lewiathania, joka on pitkä kärm[illegible]
Lewiathania, joka on kiperä kärm[illegible]
on tappawa lohikärmen meresä.
1 Mos. 3: 15. Job. 40: 20. Hebr. 2: [illegible]
1 Joh. 3: 8.
2. Silloin pitä oleman punais[illegible]
nan wiinamäen: laulakat hänestä.
Kork. w. 8: 11. Es. 5: 1.
3. Minä HErra warjelen [illegible]
ja kastan hänen aikanansa, ettei [illegible]
lehtensä hukkuisi, minä warjelen [illegible]
päiwällä ja yöllä. Ps. 121: [illegible]
Mal. 3: 11. Matth. 21: 33. Joh. 15: [illegible]
4. En ole minä wihainen: [illegible]
minä saisin sotia ohdakkein ja [illegible]
tappurain kanßa! niin minä [illegible]
heidän tygönsä, ja poltaisin heidän [illegible]
ki tyyni. Kork. w. [illegible]
Matth. 13: 40.
5. Hän on minua tallella [illegible]
ja toimittawa minulle rauhan [illegible]
on hän wielä sitte minulle [illegible]
Ps. 147: 12, 13, 14. Es. [illegible]
6. Siihen on se kuitengin [illegible]
että Jacob juurtuu, ja [illegible]

ı kukoistaa; niin että he maan
ı hedelmällä täyttäwät.
Hes. 20: 40. Am. 9: 11.
Eikö hän kummingan tule lyö=
niinkuin hänen wihollisensa lyö=
händä? ja eikö hän tule tapetu=
niinkuin hänen wihollisensa händä
wat?
Waan sinä duomitzet heitä mää=
, ja kirwotat heitä sittekuin sinä
talla tuulellas olet heitä murhel=
saattanut, koska idästä tuulee.
r. 18: 17. Luku 30: 11. Luku 46: 28.
Sentähden pitä Jacobin syndi
kautta anderi annettaman, ja se
iitä kaikki hyödytys, että hänen
nsä otetan pois; koska hän teke
i Altarin kiwet, niinkuin tuhwari
rretut kiwet, ettei yhtän metzistö=
i kuwaa pidä enämbi jäämän.
. Sillä sen wahwan Kaupungin
yrinänsä oleman, ne kaunit huo=
hyljättämän ja jätettämän niin=
korpi; niin että wasikat käywät
laituimella, oleskelewat siellä ja
kelewat oxia.
. Hänen oxansa pitä murtuman
iden tähden, niin että waimot
walketa tekewät; sillä se on ym=
imätöin Kansa, sentähden ei myös
a heidän tehnyt on, armahda hei=
a joka heidän luonut on, ei ole
armellinen. 5 Mos. 32: 6, 18.
. Silloin on HERra heittäwä
n rannasta Egyptin wirtaan, ja
sraelin lapset kootan yxi toisensa
lä.
. Silloin soitetan suurella Basu=
, niin tulewat kadotetut Assyrian
la, ja karkotetut Egyptin maalle;
koilewat HERraa pyhällä Jeru=
tin wuorella.
1 Kun. K. 8: 41, 42. Es. 56: 7.

28. Luku.

Israelin kukistus; Judan rangaistus.

oi sitä ylpetä juopunein Kruunua
Ephraimistä! jonga kaunis kun=
an pudonnut kukkainen; joka on
mäisellä puolella lihawata laaxoa,
he wiinasta hoipertelewat.
Katzo, wäkewä ja woimallinen
Ralda, niinkuin rajesade, niinkuin
wahingollinen tuuli, niinkuin wesimyrsky
joka wäkewästi langee, pitä wäkiwallalla
maahan päästettämän;
2 Kun. K. 17: 3, 6.
3. Että juopunein ylpiä Kruunu
Ephraimista jalwoilla tallatan.
4. Ja ne hänen kunniansa kaunitu=
xen pudonnet kukkaiset, jotka lihawata
laaxoa ylemmäisellä puolella owat, pi=
tä tuleman niinkuin se joka warhain
suwella kypsyy, jonga joku nähtyänsä
ja käsillä pidellesänsä syö.
5. Silloin HERra Zebaoth on jää=
nylle Kansallensa kunnian Kruunu ja
kaunis seppele;
6. Ja duomion hengi hänelle, joka
oikeudesa istuu; ja wäkewys niille, jot=
ka sodasta palawat portin tygö.
7. Siihen myös owat nämät hul=
luxi tullet wiinasta, ja hoipertelewat
wäkewistä juomista: sillä Papit ja Pro=
phetat owat hullut wäkewästä juomas=
ta, he owat uponnet wiinaan, ja hoi=
pertelewat wäkewästä juomasta, he o=
wat erhettynet ennustuxesa, ja ei osan=
net oikeutta duomiosa.
8. Sillä kaikki pöydät owat täynnä
oxennusta ja riettautta, jokapaikasa.
9. Kenelle hän siis opetta wiisaut=
ta? kenengä hän anda ymmärtä saar=
naa? wieroitettuin rieskasta, eroitettuin
nisistä.
10. Sillä (he sanowat): käske käske
wielä, käske käske wielä, odota odota
wielä, odota odota wielä, täsä wähä,
siellä wähä.
11. Sillä hän on wihdoin pilkka=
waisilla huulilla ja toisella kielellä pu=
huwa tälle Kansalle, jolle nyt näitä
saarnatan. 1 Cor. 14: 21.
12. Niin saadan lepo, näin wirwo=
tetan wäsynet, niin ollan alallansa; ja
ei kuitengan tahdota kuulla (tätä saar=
naa).
13. Sentähden pitä myös HERran
sana heille juuri niin oleman: käske
käske wielä, käske käske wielä, odota
odota wielä, odota odota wielä, täsä
wähä, siellä wähä: että heidän pitä
menemän pois ja kaatuman takaperin,
musertuman, kiedoittaman ja fangixi
tuleman.
14. Kuulkat siis HERran sanaa te

pilkkakirwet, jotka wallitzetta tätä Kansaa, joka on Jerusalemisa.

15. Sillä te sanotte: me olemma tehnet liiton kuoleman kanßa, ja sowinnon helwetin kanßa. Koska rangaistuxen wirta tulee, ei hänen pidä meitä kohtaman: sillä me olemma tehnet walhen turwaxemme, ja petoxen warjeluxexemme.

16. Sentähden sanoo HErra HErra: **Kazo, minä lasken Zioniin perustus kiwen, koetellun kiwen, kallin kulmakiwen joka hywin on perustettu: joka uskoo, ei hänen pidä peljästymän.** Ps. 118: 22. Matth. 21: 42. Ap. T. 4: 11. Rom. 9: 33. Luku 10: 11. Eph. 2: 20. 1 Pet. 2: 6.

17. Ja minä teen duomion ojennus nuoraxi, ja wanhurskauden mitaxi: niin pitä rakeet karkottaman pois wäärän turwan, ja weden pitä wiemän tulen pois:

18. Että teidän liittonne kuoleman kanßa pitä tyhjäxi tuleman, ja teidän sowindonne helwetin kanßa ei pidä wahwa oleman: ja koska rangaistuxen wirta tulee, pitä sen tallaman teitä.

19. Niin pian kuin se tulee, niin sen pitä teitä wiemän pois: jos se tulee aamulla, niin tapahtuu se aamulla, niin myös päiwällä ja yöllä; sillä **ainoastans rangaistus opetta ottamaan sanoista waarin.** Ps. 119: 71. Jer. 31: 19. 1 Pet. 4: 12.

20. Sillä wuode on niin lyhy, ettei saa itziänsä ojeta; ja peite on niin soukka, ettei sen alla taida mykäräsä olla.

21. Sillä HErra on nousewa niinkuin Perazimin wuorella, ja wihastuwa niinkuin Gibeonin laaxosa, että hän tekis työnsä, muukalaisen työnsä: ja että hän toimitais tekonsa, oudon tekonsa. Jos. 10: 10. 2 Sam. 5: 20. 1 Aika K. 14: 11.

22. Pangat siis teidän pilkkanne pois, ettei teidän sitenne kowemmaxi tulisi; sillä minä olen kuullut häwityxen ja teloituxen, joka HErralda, HErralda Zebaothilda on tapahtuwa kaikesa mailmasa. Es. 10: 23. Rom. 9: 28.

23. Ottakat korwiinne, ja kuulkat minun ääneni: ymmärtäkät ja kuulkat minun puheni.

24. Kyndäkö eli jyrästäkö taikka wiljelekö peldomies peldonsa aina jywixi?

25. Eikö niin ole? koska hän
on tasoittanut, niin hän kylwää
herneitä ja heittä kuminoita, ja
wää nisuja, ohria, jokaista kunga
tahtoo, ja kaurat paikkaansa.

26. Juuri niin kuritta myös
dän Jumalansa heitä rangaistu
ja opetta heitä.

27. Sillä ei herneitä tapeta wa
la, eikä waunnurataas anneta ku
päällä käydä, waan hernet wa
sauwalla ja kuminat witzalla.

28. Se jauhetan ja leiwotan,
peräti tyhjäxi tapeta, koska se wa
rattalla ja hewoisilla tapetan.

29. Näin teke myös HErra
baoth; sillä hänen neuwonsa on
linen, ja sen jalosti toimitta.

29. Luku.

Ariel kukistettu; Juda paadutettu.

WOi Ariel, Ariel! sinä Dawidi
rin Kaupungi: te pidätte w
ajat ja pyhäpäiwät.

2. Mutta minä waiwaan Ar
niin että hänen pitä murhetti
sureman ja oleman minulle oikia

3. Sillä minä piiritän sinun
kulmalda, ja ahdistan sinun saa
ja annan panna wallit sinun
rilles. Jer. 6: 3. Luc. 19: 43.

4. Silloin pitä sinun itzes al
man, ja maasta puhuman, ja
man puhellas tomusta; että sin
nes on niinkuin noidan maasta, ja
nun puhes pitä oleman niinkuin
sewaisen tomusta. Es. 8: 19.

5. Ja niitä jotka sinua hajoitta
pitä oleman niin monda kuin
tomua, ja tyranneja niin monda
lendäwiä akanoita, ja sen pitä
äkistä tapahtuman. Job. 21: 18.
Ps. 1: 4. Es. 17: 13.

6. Sillä sinun pitä HErralda
baothilda etzityxi tuleman, pitkäis
linällä, maan järinällä, suurella
lä, tuulen pyöriäisellä, rajuilma
kuluttawaisen tulen liekillä.

7. Mutta niinkuin yön näkö
niin pitä kaikkein pakanain jouk
man, jotka sotiwat Arielia wa

n joukkonsa ja saartonsa kanssa, ja
itä jotka händä ahdistawat.
8. Sillä niinkuin isowainen on une-
syöpänänsä, mutta herättyänsä on
inen sielunsa wielä tyhjä; ja niinkuin
nowa on unesa juopanansa, mutta
ättyänsä on hän woimatoin ja ja-
sansa; juuri niin pitä myös kaik-
pakanain joukko oleman, jotka
wat Zionin wuorta wastan.
9. Olkat hitat ja ihmetelkät, eläkät
umasa, huutakat, ja juopukat, ei
ngan wiinasta: horjukat, ei kui-
n wäkewästä juomasta.
10. Sillä HERra on teille raskan
hengen lähettänyt, ja teidän sil-
ne sulkenut: Teidän Prophetanne,
miehenne ja näkiänne on hän so-
ssnut: Rom. 11: 8.
11. Niin että kaikkein Prophetain
t owat teille niinkuin lukitun kir-
sanat. Jos joku sen andais sille
lukea taitaa, ja sanois: lues tätä,
hän wastaa: en minä taida: sillä se
lukittu. Ilm. K. 5: 2.
12. Eli jos joku andais sille kuin
kea taida, ja sanois: lues tätä, ja
wastaa: en minä taida ensingän
a.
13. Ja HERra sanoo: Että tämä
nsa lähestyy minua suullansa, ja
nioitzee minua huulillansa; mutta
hän sydämensä on kaukana mi-
a, ja pelkäwät minua ihmisten
yin jälkeen, joita he opettawat;
Matth. 15: 8. Marc. 7: 6.
14. Niin minä myös teen tälle Kan-
ihmellisesti, hirmuisesti ja kama-
; että heidän wiisastensa wiisaus
m, ja heidän ymmärtäwäistensä
märrys kätketän. Obad. v. 8.
1 Cor. 1: 19.
15. Woi niitä jotka tahtowat olla
tut HERran edesä, ja peittä ai-
mensa, ja tekonsa pimeydesä pitä!
owat: kukasta meidän näkee? eli
tunde meitä? Job. 24: 15. Ps. 94: 7.
Mixi te niin nuriat oletta?
kuin sawenwalaja pidetäisin sawe-
sala puhuis tekiästänsä: ei hän
minua tehnyt, ja teko sanois tekiäs-
: ei hän minua tunne. Es. 45: 9.

17. Eiköstä wähän hetken perästä
Libanon pidä hedelmälliseri kedoxi tu-
leman; ja hedelmällinen keto metzäxi
luettaman? Es. 32: 15.
18. Silloin kuulewat kuuroit tämän
kirjan sanoja; ja sokiain silmät näke-
wät syngiydesä ja pimeydesä.
Matth. 11: 5.
19. Ja raadolliset saawat ilon HER-
rasta; ja köyhät ihmisten seasa riemuitze-
wat Israelin pyhäsä.
20. Koska tyrannit hukkuwat, ja
pilkkajat loppuwat; ja ne kaikki teloi-
tetan jotka walwowat pahaa tehdäxensä:
21. Jotka ihmisen tekewät syndisexi
sanan tähden, ja wainowat rangaisiaan-
sa portisa, ja poikkewat oikeudesta wal-
hen kautta. Am. 5: 10.
22. Sentähden sanoo HERra, Abra-
hamin lunastaja, Jacobin huonelle näin:
ei Jacob tule sillen häpiään, eikä hänen
kaswonsa ole enämbi häpewä.
23. Sillä koska he saawat lapsensa
nähdä, minun käsialani heidän seasan-
sa, niin he pyhittäwät minun nimeni;
ja heidän pitä Jacobin Pyhän pyhit-
tämän, ja Israelin Jumalata pelkämän.
Eph. 2: 10.
24. Sillä joilla exywäinen hengi on,
ne ottawat ymmärryxen; ja turhan
puhujat sallivat heitänsä opetetta.

30. Luku.

Luota Jumalaan ja ei ihmisiin.

Woi luopuwaisia lapsia! sanoo HER-
ra: jotka ilman minua neuwoa
pitäwät, ja ilman minun hengeäni
warjelusta etziwät, kokowat syndiä syn-
nin päälle:
2. Ne jotka menewät alas Egyptiin,
ja ei kysy minun suuldani; warustaxensa
itziänsä Pharaon woimalla, ja war-
jellaxensa heitänsä Egyptin warjolla.
Jer. 37: 7. Hes. 17: 15.
3. Ja Pharaon wäkewys pitä ole-
man teille häpiäxi; ja Egyptin war-
jon turwa häwäistyxexi.
4. Sillä heidän päämiehensä owat
ollet Zoanisa; ja heidän sanansaattajansa
owat tullet Hanexeen.
5. Mutta heidän pitä kaikkein kui-
tengin häpiään tuleman, sen Kansan

tähden joka ei heille hywäxi eli awunxi olla taida, eikä muutoin hyödytyxexi; waan ainoasti häpiäxi ja myös pilkaxi. Jer. 2: 36.

6. Tämä on niitten petoin kuorma, jotka etelään päin owat, kusa wanha ja nuori Jalopeura on, tuliset kyykärmet ja lendäwäiset kärmet murhen ja ahdistuxen maasa: He wiewät riistansa warsoilla, ja tawaransa Kamelein seljäsä, sille Kansalle joka ei heille ensingän hyödytyxexi olla taida.

7. Sillä ei Egypti mitän ole, ja hänen apunsa on turha, sentähden minä saarnan siitä näin: alallansa olla on paras.

8. Mene siis nyt ja kirjoita tämä heidän eteensä tauluun, ja pane kirjaan; pysymään wiimeiseen päiwään asti, alati ja ijankaikkisesti.

9. **Sillä se on tottelematoin Kansa, ja walhetteliat lapset: lapset jotka ei tahdo kuulla HERran Lakia:** 2 Kun. K. 17: 14. Neh. 9: 16.

10. **Waan sanowat Näkiille: Ei teidän pidä näkemän: ja katzojille: ei teidän pidä katzoman meille oikeutta, mutta saarnatkat meille suloisesti, katzokat petos.** 5 Mos. 29: 19. 1 Sam. 9: 9. Mich. 2: 11.

11. **Poiketkat tieldä, luopukat tästä retkestä: andakat Israelin Pyhän lakata meistä.**

12. Sentähden sanoo Israelin Pyhä näin: että te hyljätte tämän sanan; ja luotatte wäkiwaltaan ja wääryteen, ja kerskatte siitä;

13. Niin pitä tämän pahan teon oleman teille niinkuin rako korkiasa muurisa, koska se rupee jakomaan, joka äkisti putoo maahan ylösalaisin, ja murendun;

14. Niinkuin sawiastia muserrettu olis, joka muserretan ja ei säästetä; siihenasti ettei siitä löytä niin suurta kappaletta, että tulda tuotaisin totoista, eli ammunnettaisin wettä kaiwoista. Jer. 19: 11.

15. Sillä näin sanoo HERra, HERra Israelin Pyhä: **käändymisellä ja hiljaisuudella te tuletta autetuxi: hiljaisuudesa ja toiwosa te wäkewäxi tuletta: mutta et te tahtonet:** Hab. 2: 20.

16. Waan sanoitte: Ei: waan m
tahdomme paeta hewoisilla; sentähd
teidän pitä kulkiana oleman: Ja w
tahdomme nopiasti ajaa; sentähden p
tä teidän wainojanne myös nopiat
leman. 2 Kun. K. 25: 4.

17. Tuhannen teistä pitä pakenem
yhden miehen uhkauxesta, wiiden
kauxesta pitä teidän (jokapaikan
pakeneman, siihenasti että teistä
niinkuin pielipuu wuorelle, ja mi
lippu korkeudelle. 3 Mos. 26: 36.
5 Mos. 28: 25. Luku 32: 30.

18. Sentähden HERra odotta
hän olis teille armollinen, ja s
den on nosnut teitä armahta
**Sillä HERra on oikeuden Ju
autuat owat ne kaikki jotka h
odottawat.** Ps. 2: 12. Ps. 34: 9.
San. I. 16: 20. Jer. 17: 7.

19. Sillä Zionin Kansa on a
Jerusalemisa, ja et sinä ole kaike
itkewä: Hän kaiketi armahtaa
koska sinä huudat, hän wastaa
niin pian kuin hän sen kuulee.

20. Ja HERra anda teille l
tuskasanne, ja wettä ahdistuxes
sillä ei sinun opettajas lennä
pois, waan sinun silmäs näkewät
opettajas.

21. Ja sinun korwas kuulewat
nan takanas, sanoden: tämä on
käykät sitä, koska te oikialle eli
semmalle kädelle exynet oletta.

22. Silloin pitä teidän saastu
man teidän hopialla silatut kuwa
ja teidän kuwainne kullaiset waa
ja teidän pitä ne heittämän pois
kuin saastaisuuden, ja niille sano
mene ulos.

23. Silloin hän anda saten si
nelles, jongas pellolles kylwänyt o
ja leipää pellon tulosta, ylön runsa
Ja sinun karjas kaitan awaralla kedo

24. Härjät ja warsat, jotka p
kyndäwät, syöwät sekoitettuja r
jotka wiskimellä ja pohtimella
pohdetut.

25. Ja kaikkein suurten wuor
päälle, ja kaikkein suurten kukku
päälle pitä eroitetut wirrat kulk
sen suuren surmamisen aikana, ja ko
tornit langewat.

26. Ja Kuun walo on niinkuin
ringon paiste olewa, ja Auringon
iste on seitzemättä kirkkambi olewa
in nyt: Koska HERra sitoo Kan=
sa wahingon kiinni, ja sen haawat
anda.
27. Katzo, HERran nimi tulee kau=
hänen wihansa polttaa ja on san=
askas: Hänen huulensa owat hir=
utta täynä, ja hänen kielensä on
uin kuluttawa tuli.
28. Ja hänen hengensä on niinkuin
a wirta, joka hamaan kurkkuun
ulottuu, hajoittamaan pakanoita,
asti että he tyhjäxi tulewat, ja
an Kansaa sinne ja tänne, suitzil=
dän suusansa. Es. 8: 8.
29. Silloin pitä teidän weisaman
kuin juhla yönä; ja sydämestänne
itzeman niinkuin huiluilla käydäi=
HERran wuorelle, Israelin tur=
tygö. Ps. 42: 5.
30. Ja HERra kuulutta kunniallis=
änensä, että hänen korotettu kä=
rtensa nähtäisin, wihaisella haasta=
a ja kuluttawaisen tulen liekillä,
ä, wäkewällä satella ja rakehilla.
31. Sillä Assurin pitä peljästymän
rran äändä; joka händä lyö
lla.
32. Sillä witzan pitä kyllä sattu=
ja koseman, koska HERra sen wie
n ylitzensä trumpuilla ja kande=
ja jokapaikasa sotii heitä wastan.
33. Sillä kuoppa on jo eiläin wal=
ttu, ja se on myös Kuningalle
istettu, kyllä sywä ja lewiä. Siel=
n asumus, tuli ja paljo puita,
rran Hengi on sen sytyttäpä niin=
jongun tulikiwisen wirran.

31. Luku.

Uhkaus ja lupaus Judalle.

i niitä! jotka menewät alas E=
gyptiin apua kersämään, ja luot=
hewoisiin; ja turwawat waunu=
että niitä on monda, ja ratzas=
in, että he juuri wäkewät owat,
Israelin Pyhään, eikä kysy
HERraa. Ps. 20: 8. Es. 30: 2.
Jer. 17: 5.
2. Mutta hän on wiisas ja anda
tulla onnettomuden, ja ei muuta sano=
jansa; waan asetta itzensä pahain huo=
netta wastan, ja pahantekiäin apua
wastan.
3. Sillä Egypti on ihminen, ja ei
Jumala, ja heidän hewoisensa owat
liha, ja ei hengi. Ja HERra on ko=
kottawa kätensä, niin että auttajan
pitä hoiperteleman, ja sen jota autetan
pitä langeman, ja ynnä molemmat toi=
nen toisensa kanßa hukkuman.
4. Sillä näin sanoo HERra mi=
nulle: niinkuin Jalopeura ja nuori Ja=
lopeura kiljuu saalinsa päällä; koska
paimenden joukko huutaa sen päällä,
niin ei se peljästy heidän huudostansa,
eikä hämmästy waikka heitä monda on:
juuri niin on HERra Zebaoth mene=
wä ales sotimaan Zionin wuorella ja
sen korkeudella.
5. Niinkuin linnut siiwillänsä teke=
wät; niin HERra Zebaoth on warjele=
wa Jerusalemin: hän on suojelewa, aut=
tawa, siellä olewa ja holhowa händä.
5 Mos. 32: 12. Matth. 23: 37.
6. Palaitkat te Israelin lapset sen
tygö, josta te peräti harhaillet oletta.
7. Sillä silloin pitä jokaitzen heit=
tämän pois hopia ja kulta epäjuma=
lansa; joita teidän kätenne owat teh=
net teille synnixi. Es. 2: 20.
8. Ja Assurin pitä langeman, ei
miehen miekalla, ja pitä kulutettaman,
ei ihmisen miekalla; ja pitä kuitengin
pakeneman miekkaa, ja hänen nuoru=
kaisensa pitä werollisexi tuleman.
2 Kön. K. 19: 35. Es. 37: 36.
9. Ja hänen pitä pelwon tähden
menemän kallionsa ohitze, ja hänen
pääruhtinansa pitä lippunsa edestä pa=
koon menemän: sanoo HERra Ze=
baoth, jolla Zionisa tuli, ja Jerusa=
lemisa tottoi on. Luc. 12: 49.

32. Luku.

Christuxen waldakunnan pysywäisyys.

Katzo, Kuningas on hallitzewa oi=
keudella; ja pääruhtinat wallitze=
wat, oikeutta pitämään woimasa:
Ps. 45: 7, 17. Ps. 68: 28. Zach. 9: 9.
2. Että jokainen on niinkuin joku
joka tuulelda warjeldu on, ja niinkuin

jokn joka sadekuurolda on peitetty;
niinkuin wesiojat kuiwasa paikasa, niin=
kuin suuren wuoren warjo kuiwasa
maasa.
3. Ja näkewäiset silmät ei pidä pi=
menemän; ja kuulewaisten korwat pitä
wisun waarin ottaman.
Es. 29: 18. Luku 30: 21.
4. Ja hulluin pitä oppiman taito,
ja sopera kieli pitä selkexi tuleman, ja
selkesti puhuman.
5. Ei hullua pidä enä pääruhtinaxi
kutzuttaman, eikä ahnetta Herraxi.
6. Sillä tyhmä puhuu tyhmydesä,
ja hänen sydämensä on pahudesa; että
hän olis ulkokullaisudesa, ja saarnais
HERrasta wäärin, että hän sillä iso=
waiset sielut nälkään näännytäis, ja
kielläis janowaisilda juoman.
7. Sillä ahnen hallitus ei ole muu
kuin wahingo; sillä hän löytä kawa=
luxen häwittäxensä raadollisia wäärillä
sanoilla, silloingin koska köyhä oikeut=
tansa puhuu.
8. Mutta toimellinen Päämies pitä
toimellisia neuwoja; ja toimellisisa me=
noisa hän wahwana pysyy.
9. Noskat te suruttomat waimot,
kuulkat minun äändäni: te rohkiat tyt=
täret, ottakat korwiinne minun puheni.
10. Ajastajan ja päiwän perästä pi=
tä teidän wapiseman kuin niin rohkiat
olette; sillä ei tule yhtän wiinan eloa,
eikä tule yhtän kokomusta.
11. Peljästykät te suruttomat wai=
mot, wapiskat te rohkiat: sen pitä ta=
pahtuman, että te riisutan, paljastetan
ja kupeista wyötetän.
12. Walitettaman pitä nisistä, iha=
naisista pelloista, ja hedelmällisistä wii=
napuista.
13. Sillä minun Kansani pellosa
pitä orjantappurat ja ohdakket kaswa=
man; niin myös kaikisa ilohuoneisa,
siinä iloisesa Kaupungisa.
14. Sillä Salit pitä hyljättämän,
ja Kansan paljous Kaupungisa pitä
wähenemän; niin että tornit ja linnat
pitä tuleman ijankaikkisexi luolaxi, ja
metzän pedoille iloxi, ja laumoille lai=
tuimexi.
15. Siihenasti että Hengi korkeu=
desta wuodatetan meidän päällemme:
silloin tulee korpi peltomaaxi, ja pe
tomaa luetan metzäxi. Es. 29:
Luku 35: 1. Joel. 2: 28.
16. Ja oikeus asuu korwesa,
wanhurskaus peltomaasa.
17. Ja wanhurskauden työ on
ha, ja wanhurskauden hyödytys
kaikkinen hiljaisus ja lepo.
18. Niin että minun Kansani
asuwa rauhan huonesa, turwallisisa
joisa ja jalosa lewosa. Jer.
19. Mutta raket pitä oleman
halla metzisä; ja kaupungin pitä
la mataloisa paikoisa oleman.
20. Hywin teidän menestyy,
kylwätte joka paikasa wetten
annatte härkäin ja aasein käy
woillansa niitten päällä.

33. Luku.

Assur poisajettu. Seurakunda s

Woi sinuas häwittäjä! luulet
tei sinun pidä häwitetyxi
man? ja sinuas ylönkatzoja! lu
ettei sinua ylönkatzota? koska si
täyttänyt häwityxes, niin sinun
pitä tuleman häwitetyxi: koska
let täyttänyt ylönkatzes, niin sinu
tä jällen katzottaman ylön.
2. HERra, ole meille armol
sillä me odotamme sinua: ole he
käsiwartensa warahin, niin
meidän autudemme murhen aja
Job. 13: 16. Ps. 33: 20. Ps. 70: 2.
3. Kansat pakenewat sitä suurta
hinata: pakanat hajoitetan, kuin
korotetan.
4. Silloin pitä teidän saalinne
jattaman niinkuin perhoinen
ja niinkuin heinäsirkat karkotetan,
heidän päällensä tullan.
5. HERra on korotettu: sillä
asuu korkeudesa: hän on täyttänyt
nin oikeudella ja wanhurskaudella.
6. Ja sinun ajallas pitä ole
usko ja woima, autuus, tieto,
ja HERran pelko pitä oleman
tawaransa.
7. Katzo, heidän sanansaattaja
huutawat ulkona: rauhan Enkelit
kewät haikiasti:
8. Polut owat autiat, ei käy

enä tiellä: ei hän pidä liittoa, hän
ää Kaupungit, ja ei pidä lukua
sasta.
. Hän murehti, ja maa on sur-
a muodolla, Libanon on häpiällä
u: Saron on niinkuin tasainen
Basan ja Karmeli owat häwitetyt.
. Nyt minä tahdon nosta, sanoo
ra: nyt minä tahdon itzeni ko-
, nyt minä tahdon korkiaxi tulla.
. Oljista oletta te raskat, korsia
ytätte: tulen pitä teitä kulutta-
eidän ylpeydenne kanßa:
Ps. 7: 15.
Sillä Kansa pitä poldettaman
; niinkuin hakatut orjantappu-
lla sytytetän.
Niin kuulkat nyt te, jotka kau-
oletta, mitä minä olen tehnyt; ja
oletta läsnä, hawaitkat minun
yteni.
. Syndiset Zionisa owat peljästy-
mmästys on tullut ulkokullat-
älle (ja sanowat): kuka on mei-
asamme, joka taitaa asua kulut-
n tulen tykönä? kuka on mei-
samme, joka woi asua ijankaik-
illten tykönä?
Joka wanhurskaudesa waelda
uu oikeutta: joka wääryttä ja
tta wihaa, ja wetä kätensä
ettei hän ota lahjoja: joka tu-
orwansa kuulemasta weren wi-
ja peittä silmänsä näkemästä
: Ps. 15: 2. Ps. 24: 4.
Hän on korkeudesa asuwa, ja
owat hänen linnansa ja tu-
hänelle annetan hänen leipäns
ä hän ole epäilewä wedestänsä.
Sinun silmäs näkewät Kunin-
unniasansa: ne näkewät maan
ettynä.
. Sinun sydämes ihmettelee, (ja
): kusa nyt owat kirjanoppenet?
wat neuwonandajat? kusa tämän
n tutkia on? 1 Cor. 1: 20.
Etkä myös sinä ole näkewä si-
mätä Kansaa; sitä sywäkielistä
, jota ei ymmärretä, ja oudosta
, jota ei taita ymmärrettä.
Katzo Zionita meidän juhlakau-
itamme: sinun silmäs on näkewä
salemin kaunin asumuxen, majan
jota ei wiedä pois, jonga paanuja ei
ikänä pidä temmattaman ylös, ja jon-
ga köysiä ei ikänä pidä katkoittaman.
Ps. 46: 6. Ps. 125: 1, 2.
21. Sillä HErra on siellä olewa
wäkewä meidän tykönämme, ja siellä
pitä oleman lewiät wirrat ja ojat: ei
wenhellä taita mennä sieldä ylitzen, eikä
laiwa taida sinne purjehtia:
22. **Sillä HERra on meidän Duo-
marimme, HERra on meidän opet-
tajamme; HERra on meidän Ku-
ningamme, hän autta meitä.**
23. Anna heidän pingotta köytensä,
ei ne pidä kuitengan pitämän, niin ei
pidä myös heidän hajoittaman lippua
pielten päälle: sillä paljo kallimbi saa-
lis pitä jaettaman, niin että ondumat
myös ryöstäwät.
24. Ja ei yhdengän asuwaisen pidä
sanoman: minä olen heikko: että Kan-
salla joka siellä asuu, pitä oleman syn-
dein päästö.

34. Luku.

Jumalan duomio Seurakunnan wihollisten ylitze.

Tulkat te pakanat ja kuulkat, Kan-
sat ottakat waari: maa kuulkan
ja mitä siinä on: maan piiri, ja kaik-
ki mitä siinä syndyy.
2. Sillä HErra on wihainen kai-
kille pakanoille, ja on närkästynyt kai-
kille heidän joukoillensa: hän on heitä
kirowa, ja anda teurastaa heitä.
3. Heidän lyötynsä pitä heitettämän
pois, niin että pahan hajun pitä tule-
man heidän ruumiistansa; ja wuoret
kuohuman heidän werestänsä.
4. Ja koko taiwan joukko pitä mä-
tänemän, ja taiwas pitä käärittämän
kokoon niinkuin kirja; ja kaikki hänen
joukkonsa putoman niinkuin lehti putoo
wiinapuusta, ja niinkuin kuiwettunut
lehti fikunapuusta. Ilm. K. 6: 14.
5. Sillä minun miekkani on juo-
wuxisa taiwasa; ja katzo, sen pitä tu-
leman alas Edomin päälle, ja kirotun
Kansan päälle, sitä rangaisemaan.
6. HErran miekka on werta täy-
nä, ja on paxu lihawudesta, karitzain
ja kauristen werestä, ja jääräin mu-

naskuitten lihawudesta; sillä HERralla pitä oleman uhri Bozrasa, ja suuri teurastaminen Edomin maalla.
Es. 63: 1, 2.
7. Yxisarwillisten pitä myös kukkeman alas heidän kanßansa, ja mullit syötettyin härkäin kanßa; sillä heidän maansa pitä juopuman werestä, ja heidän multansa lihawaxi tuleman lihawudesta.
8. Sillä ne owat HERran kostopäiwät, ja kostamisen wuodet, Zionin tähden. Es. 63: 4.
9. Silloin sen ojat muutetan terwaxi, ja hänen muldansa tulikiwexi; ja sen maakunda pitä muuttuman palawaisexi terwaxi:
10. Jonga ei pidä päiwällä eikä yöllä sammuman, mutta sawun pitä siitä ijankaikkisesti nouseman: ja se pitä häwitettämän suwusta sukuhun, niin ettei yhdengän pidä käymän sen läpitzen ijankaikkisesta ijankaikkisehen;
11. Waan ruowonpäristäjäin ja tarhapöllöin pitä sen omistaman, yökköin ja kaarneitten pitä siellä asuman; sillä hän on wetäwä nuoran sen ylitzen; niin että sen pitä autiaxi tuleman, ja ojennuskiwen, niin että sen pitä tyhjäxi tuleman: Es. 14: 23.
Zeph. 2: 14, 15. Ilm. K. 18: 2.
12. Niin että sen Herrat pitä kutzuttaman Herroixi ilman maakunnata; ja kaikki sen pääruhtinat pitä saaman lopun.
13. Ja orjantappurat pitä kaswaman hänen salisansa, nokulaiset ja ohdakket sen linnoisa: ja pitä oleman lohikärmein asumasia, ja yökköin laitumet.
Es. 13: 21, 22.
14. Silloin pitä metzäneläimet kohtaman toinen toistansa, yhden Liekkiön pitä toista huutaman; ja kauhiat yölinnut pitä myös siellä asumasiansa saaman, ja siellä lewon löytämän.
15. Hyppiän pitä myös siellä pesänsä pitämän ja muniman, hautoman ja kuoriman sen warjon alla; ja Korpihaukat parinensa pitä myös sinne kokonduman.
16. Etzikät nyt HERran kirjaan ja lukekat: ei yhtän näistä pidä puuttuman, ei pidä näistä kaiwattaman
yhtä eli toista; sillä hän on se joka
nun suuni kautta käskee, ja hänen
gensä tuo sen kokoon. 5 Mos.
17. Hän heittää arpaa heistä,
dellänsä jakaa mitan heidän
että heillä pitä siellä oleman
ijankaikkisesti, ja suwusta sukuhun
asuman.

35. Luku.

Uuden Testamentin Seurakunnan
ihanaisuus.

Korwet ja erämaat pitä iloi
ja se aukia sia pitä iloin
man, ja niinkuin kukkainen kukoi
Es. 29: 17. Luku 32: 15.
2. Hän on kaswain wihott
seisowa riemuisna kaikesa ilosa
musa; sillä Libanonin kunnia
hänelle, Karmelin ja Saronin
nistus: ja he näkewät HERran
nian, ja meidän Jumalan kau
3. Wahwistakat wäsynet kä
tuetkat näändynet polwet., Hebr.
4. Sanokat heikkomielisille: olka
wasa, ja älkät peljätkö: Kazo,
Jumalanne tulee kostamaan: se
mala joka maxaa, hän tulee ja
pahtaa teidän. Ps. 94:
5. Silloin awatan sokiain
ja kuuroin korwat aukenewat.
Es. 29: 18. Matth. 11: 5. Luku 15:
Luc. 7: 22.
6. Silloin rammat hyppäwät
kuin peurat, ja mykkäin kiel
kahtuu kiitoxeen; sillä korwe
wedet wuotaman, ja wirrat erä
Joh. 5: 8. Ap. T. 3: 2, x.
7. Ja karkia paikka pitä
tuleman, ja kuiwa maa kuohuwa
dexi; ja kuopasa, josa kärme m
pitä heinän, ruowon ja kaisilan ol
8. Siinä myös pitä matka
oleman, joka pitä pyhäxi tiexi
taman, ettei kengän saastainen sitä
laisi, ja se pitä heidän edesänsä
man; jota käydän, niin ettei
exy. Joh. 14: 6.
9. Ei siellä jalopeura oleman
eikä joku julma peto mene sitä
eli sieldä löyttä; waan lunastetut
waeldawat. Es. 11: 6, 7.

HErran lunastetut palajawat
ewat sen kautta riemulla Zioniin,
nkaikkinen ilo on olewa heidän
ä päällä: Ilon ja riemun he kä=
ät, ja murhe ja huokaus pitä
eman. Es. 51: 11. Ilm. K. 21: 4.

36. Luku.

Rabsaken pilkallinen puhe.

tapahtui Kuningas Hiskian nel=
ännellä toistakymmenennellä wuo=
, että Assyrian Kuningas Sanhe=
usi kaikkia Judan wahwoja Kau=
pita wastan, ja woitti ne.
Kun. K. 18: 13. 2 Aika K. 32: 1.
Ja Assyrian Kuningas lähetti
saken Lachisesta Jerusalemiin, Ku=
s Hiskian tygö, suurella wäellä:
n astui edes wesitorin tygö ylim=
puolelle kalalammikkota, waa=
n painajan pellon tielle. Es. 7: 3.
Ja hänen tygönsä menit ulos
kim Hilkian poika, huonenhaldia,
ebna Kirjoittaja, ja Joah Assa=
poika Kantzleri.
Ja Rabsake sanoi heille: sanokat
Hiskialle: näin sanoo suuri Kunin=
Assyrian Kuningas: millinen on
rwa, johongas turwat?
Minä taidan arwata ettäs luulet
s wielä nyt olewan neuwoa ja
aa sotiaxes: keneen sinä siis itzes
at, ettäs olet minusta luopunut?
2 Kun. K. 18: 6, 7, 19.
Katzo, luotakkos itzes siihen mu=
meen ruokosauwaan Egyptiin? jo=
lloin kuin nojatan sen päälle, me=
käden läpitzen ja pistää sen lä=
n: Niin on myös Pharao Egyptin
ingas kaikille niille jotka häneen
wat.
Ja jos sinä tahdot sanoa minul=
me luotamme meitämme HErraan
än Jumalaamme: Eikö hän ole se
korkeudet ja Altarit on Jehiskia
nyt pois, ja sanonut Judalle ja
lemille: tämän Altarin edesä pi=
än rukoileman?
8. Lyö siis nyt weto minun Her=
Assyrian Kuningan kanßa: minä
nulle kaxi tuhatta hewoisia,
näydä, jos sinä woit toimittaa
miehiä jotka niillä ajawat.

9. Kuinga sinä siis tahdot ajaa ta=
kaperin yhden sodanpäämiehen, joka mi=
nun HErrani wähimmistä palwelioista
on? mutta sinä luotat itzes Egyptiin,
ratasten ja ratzasmiesten tähden.

10. Niin sinä luulet myös, että mi=
nä ilman HErrata olen lähtenyt tän=
ne maakundaan, sitä häwittämään?
HErra sanoi minulle: mene ylös sii=
hen maakundaan, ja häwitä se.
2 Kun. K. 18: 25.

11. Mutta Eliakim, Sebna ja Joah
sanoit Rabsakelle: puhu palwelioittes
kanßa Syrian kielellä; sillä me ym=
märrämme kyllä sen: ja älä puhu Ju=
dan kielellä meidän kanßamme, Kan=
san kuulten, joka muurin päällä on.

12. Niin sanoi Rabsake: luuletkos
minun Herrani lähettänen minun si=
nun Herras, eli sinun tygös näitä sa=
noja puhumaan? ja ei paljo enämmin
niille miehille kuin istuwat muurin
päällä, että heidän pitä teidän kans=
sanne syömän omaa lokaansa, ja juo=
man omaa wettänsä?

13. Ja Rabsake seisoi ja huusi wah=
wasti Judan kielellä, ja sanoi: kuulkat
sen suuren Kuningan sanoja, Assyrian
Kuningan.

14. Näin sanoo Kuningas: älkät
andako Hiskian pettää teitänne; sillä
ei hän woi teitä pelastaa.

15. Ja älkät andako Hiskian loh=
dutta teitänne HErrasa, että hän sa=
noo: kyllä HErra autta meitä: ei tä=
mä Kaupungi anneta Assyrian Kunin=
gan käsiin.

16. Älkät kuulko Jehiskiata: sillä
niin sanoo Assyrian Kuningas: Olkat
minun mieleni nouteri, ja tulkat ulos
minun tygöni, niin teidän itzekungin
pitä syömän wiinapuustansa, ja fiku=
napuustansa, ja juoman wettä kai=
wostansa: 2 Kun. K. 18: 31.

17. Siihenasti että minä tulen ja
wien teidän senkaltaiseen maahan kuin
teidängin maanne on: maahan josa
jywiä ja wiinaa on: maahan josa lei=
pää ja wiinamäkiä on.

18. Älkät andako Hiskian pettää
teitänne, että hän sanoo: HErra pe=
lastaa meitä. Owatko myös pakanain

jumalat jokainen maansa wapahtanet Assyrian Kuningan käsistä? Es. 10: 10.

19. Kusa owat Hamathin ja Arphadin jumalat? ja kusa owat Sepharwaimin jumalat? owatko he myös wapahtanet Samarian minun kädestäni?

20. Kuka näistä kaikista maan jumalista on auttanut maansa minun kädestäni? että HERra pelastais Jerusalemin minun kädestäni?

21. Mutta he olit ääneti, ja ei wastannet händä mitän: sillä Kuningas oli käskenyt, ja sanonut: älkät händä mitän wastatko.

22. Niin tulit Eliakim Hilkian poika huonenhaltia, ja Sebna kirjoittaja ja Joah Assaphin poika, Kantzleri, Hiskian tygö, rewäistyillä waatteilla; ja ilmoitit hänelle Rabsaken sanat.

37. Luku.

Hiskian rukous. Assyrialaiset rangaistaan Engelin kautta.

Koska Kuningas Hiskia tämän kuuli, rewäisi hän waattensa; ja käärei säkin ymbärillensä, ja meni HERran huoneseen. 2 Kun. K. 19: 1.

2. Ja lähetti Eliakimin Huonenhaldian, ja Sebnan kirjoittajan, ylimmäisten Pappein kanssa, puetettuna säkkejin, Prophetan Jesaian Amozin pojan tygö:

3. Sanomaan hänelle: Näin sanoo Jehiskia: tämä on waiwan, toran ja häwistyxen päiwä; sillä lapset owat tullet synnyttämiselle, ja ei ole woimaa synnyttä. Joel. 2: 2. Zeph. 1: 15.

4. Joska siis HERra sinun Jumalas tahtois kuulla Rabsaken sanat, jonga hänen Herransa Assyrian Kuningas lähetti häwäisemään eläwätä Jumalata, ja pilkkamaan senkaltaisilla sanoilla, kuin HERra sinun Jumalas on kuullut: Ja ettäs tahdoisit korotta rukouxes jäänyitten edestä, jotka wielä käsisä owat.

5. Ja Kuningas Hiskian palweliat tulit Jesaian tygö.

6. Mutta Jesaia sanoi heille: näin sanokat teidän Herrallenne: HERra sanoo näin: älä pelkää niitä sanoja kuin sinä kuulit, joilla Assyrian Kuningan palweliat owat häwäisnet [illegible]nua.

7. Katzo, minä annan hänelle [illegible]gen, ja hänen pitä saaman kuulla[illegible] noman, ja palajaman omalle ma[illegible] sa; ja minä tahdon kaata hänen [illegible] kalla hänen maasansa.

8. Mutta koska Rabsake pa[illegible] löysi hän Assyrian Kuningan so[illegible] Libnata wastan; sillä hän oli k[illegible] hänen matkustanen Lachixesta.

9. Sillä sanoma tuli Thirhaka[illegible] thiopian Kuningaasta, sanoden: h[illegible] lähtenyt sotimaan sinua wastan: [illegible] hän tämän kuuli, lähetti hän [illegible] Hiskian tygö: ja käski hänelle s[illegible]

10. Sanokat Hiskialle Juda[illegible] ningalle näin: älä anna sinun J[illegible] las pettää sinuas, johon sinä lu[illegible] sanot: ei Jerusalem anneta A[illegible] Kuningan käteen. 2 Kun. K. 19[illegible]

11. Katzo, sinä olet kuullut [illegible] Assyrian Kuningat kaikille maa[illegible] le tehnet owat, ja ne häwittän[illegible] sinä pelastettaisin?

12. Ongo myös pakanain ju[illegible] auttanet niitä joita minun Isä[illegible] wat häwittänet? Gosanin, ja [illegible] nin; Resephin, ja Edenin lapset, [illegible] Thelassarisa olit?

13. Kusa on Hamathin Kuni[illegible] ja Arphadin Kuningas, ja Se[illegible] waimin, Henan ja Iwan Kaup[illegible] Kuningas?

14. Ja koska Hiskia oli saanut [illegible] jan sanansaattajalda, ja lukenut [illegible] meni hän ylös HERran huonese[illegible] Hiskia lewitti sen HERran eteen.

15. Ja Hiskia rukoili HERra[illegible] sanoi:

16. *HERra Zebaoth, sinä I[illegible] lin Jumala, joka istut Cherub[illegible] päällä, sinä joka olet ainoa [illegible] mala kaikkein maakundain y[illegible] maan päällä: sinä olet tehnyt [illegible] wan ja maan.* Ps. 80: 2. Ps. 146: 6. 1 Aika K. 29: 11.

17. HERra, kallista korwas ja [illegible] le, HERra, awa silmäs ja näe: k[illegible] siis kaikki Sanheribin sanat, jo[illegible] lähettänyt häwäisemään eläwätä [illegible] malata.

18. Tosi se on HERra, että A[illegible]

n Kuningat owat autiaxi tehnet
kki waldakunnat heidän maakundain=
kanßa;
9. Ja owat heittänet heidän ju=
nsa tuleen; sillä ei ne ollet juma=
waan ihmisten kätten työt, puut
wet, ja ne he owat häwittänet.
2 Kun. K. 19: 18.
. *Mutta nyt HERra meidän*
lamme, auta meitä hänen kä=
nsä; että kaikki waldakunnat
n päällä ymmärräisit, sinun ai=
olewan HERran.
2 Kun. K. 19: 19.
. Silloin lähetti Jesaia Amozin
Hiskian tygö, ja käski hänelle
: näin sanoo HERra Israelin
ala: (minä olen kuullut) sen kuin
minua rukoillut olet Assyrian Ku=
n Sanheribin tähden;
. Niin on tämä se kuin HERra
stä sanoo: Neitzy Zionin tytär katzoo
n ylön, ja pilkkaa sinua, ja Je=
min tytär wäändelee päätänsä si=
perääs.
3. Ketäs olet pilkannut ja häwäis=
ketä wastan sinä olet korottanut
? sinä olet nostanut silmäs Is=
Pyhää wastan.
. Sinun palwelioittes kautta olet
häwäisnyt HERraa, ja sanonut:
n monilla rattaillani olen minä
yt ylös wuorten kukkuloille Liba=
puolelle, ja tahdon hakata maa=
hänen korkiat Cedripuunsa, ja wa=
honkansa, ja mennä kukkulain
n hänen ääreensä, hänen ihanan
onsa metzään.
. Minä olen kaiwanut ja juonut
; ja minun jalkapöytäni on kui=
ut kaikki piiritetyt ojat.
. Etkös ole kaukaa kuullut, että
muinen juuri niin tehnyt, ja sen
ttanut olen; ja wielä nyt niin
että wahwat Kaupungit kukiste=
kiwirauniori?
7. Ja heidän asujansa waimatto=
ja epäilewäisexi tulewat, ja hä=
joutuwat: ja tulewat niinkuin
ruoho, ja wiherjäinen ruoho,
ruoho kattoin päällä, joka
kuiwettuu kuin tulendun.
Ps. 129: 5, 6.
28. Mutta minä tiedän sinun asu=
muxes hywin, sinun uloslähtemises ja
sisällekäymises; ja sinun kiukuitzemises
minua wastan.
29. Ettäs kiukuitzet minua wastan,
ja sinun ylpeydes on joutunut minun
korwilleni; panen minä rengani sinun
sieramiis, ja suitzeni sinun suuhus, ja
wien sinun sitä tietä jällen takaperin,
jotas tullutkin olet.
30. Ja tämä pitä oleman sinulle
merkixi: syö tänä wuonna mitä kas=
wanut on, toisna wuonna mitä itzes=
tänsä kaswaa, kolmandena wuonna kyl=
wäkät ja leikatkat, istuttakat wiinapui=
ta, ja syökät heidän hedelmätänsä.
31. Ja pelastettuin ja jäänyitten Ju=
dan huonesta pitä taas alhalda juurtu=
man, ja ylhäldä kandaman hedelmän.
32. Sillä Jerusalemista pitä wielä
nyt jäänyitten tuleman ulos, ja wa=
pahdetut Zionin wuorelda: Tätä on
HERran Zebaothin kiiwaus tekewä.
2 Kun. K. 19: 31. Es. 9: 7.
33. Sentähden sanoo HERra As=
syrian Kuningaasta näin: ei hänen pi=
dä tuleman tähän Kaupungiin, eikä
yhtän nuolda sinne ambuaman, eli yh=
tä kilpeä tuoman sen eteen, taikka yh=
tän wallia tekemän sen ymbärille:
34. Waan pitä palajaman sitä tie=
tä takaperin, jota hän tullut on; ja
ei tähän Kaupungiin ensingän tule=
man, sanoo HERra.
35. Sillä minä warjelen tämän
Kaupungin, niin että minä autan hän=
dä, minun tähteni, ja minun palwe=
liani Dawidin tähden. 2 Kun. K. 20: 6.
36. Silloin läxi HERran Engeli,
ja löi Assyrian leirisä, sata ja wiisi yh=
derättäkymmendä tuhatta miestä: Ja
kuin he warhain huomeneltain nousit,
katzo, ne kaikki olit kuolluitten ruumit.
2 Kun. K. 19: 35.
37. Ja Assyrian Kuningas Sanhe=
rib läxi matkaansa, ja palais, ja asui
Niniwesä.
38. Ja tapahtui, koska hän rukoili
jumalansa Nisrochin huonesa, löit hä=
nen poikansa Adrammelech ja SarEzer
hänen miekalla, ja pakenit Araratin
maalle: Ja hänen poikansa AssarHad=
don tuli Kuningaxi hänen siaansa.

38. Luku.

Hiskian sairaus, kiitos.

Silloin tuli Hiskia kuoleman kieliin:
Ja Propheta Jesaia Amozin poi=
ka tuli hänen tygönsä, ja sanoi hä=
nelle: näin sanoo HERra: toimita ta=
lois; sillä sinun pitä kuoleman, ja ei
elämän. 2 Kun. K. 20: 1. 2 Aika K. 32: 24.
2. Niin käänsi Hiskia kaswonsa sei=
nään päin, ja rukoili HERraa:
3. Ja sanoi: Ah HERra muista,
kuinga minä sinun edesäs olen totuu=
desa ja waalla sydämellä waeldanut,
ja olen tehnyt mitä sinulle on ollut o=
tollinen: ja Hiskia itki katkerasti.
4. Ja HERran sana tuli Jesaian
tygö ja sanoi:
5. Mene ja sano Hiskialle: näin
sanoo HERra sinun Isäs Dawidin
Jumala: Minä olen kuullut sinun ru=
kouxes ja nähnyt sinun kyyneles: katzo,
minä lisän wielä nyt sinun päiwiis
wiisitoistakymmendä wuotta.
6. Ja minä wapahdan sinun ja tä=
män Kaupungin Assyrian Kuningan
kädestä: ja tahdon hywin warjella tä=
män Kaupungin.
7. Ja tämä olkon sinulle merkixi
HERralda; että HERra on tämän
tekewä niinkuin hän on sanonut:
8. Katzo, minä tahdon wetä warjon
takaperin Ahaxen Säijäristä, kymme=
nen juonda kuin hän on juosnut ylitzen:
ja niin Auringo käwi takaperin kym=
menen juonda, jotka hän Säijärisä oli
juosnut ylitzen.
9. Tämä on Hiskian Judan Kunin=
gan kirjoitus; koska hän sairastanut
oli, ja hänen taudistansa terwexi tullut.
10. Minä sanoin minun päiwäini
lyhettäisä, nyt minun täytyy mennä
haudan owelle, ja minun wuoteni lo=
petta.
11. Minä sanoin: en minä sillen
HERraa enämbi näe, HERraa elä=
witten maasa: En minä sillen ihmisiä
näe, niitten seasa jotka mailmasa asuwat.
12. Minun aikani kului, ja on mi=
nulda otettu pois, niinkuin paimenen
maja: ja minä leikkaisin poikki minun
elämäni niinkuin Kanguri: Hän kat=
kais minun niinkuin hienon langan,
nä lopetat minun huomenisesta ehto=
asti. Job. 7: 6. Ps. 102: 24, 25.
13. Minä asetin itzeni niinkuin
lopeura aamuun asti; kuitengin
hän kaikki minun luuni: sinä l[illegible]
minun huomenesta ehtoseen asti.
14. Minä kuikutin niinkuin
ja Pääskyinen, ja waikeroitzin
Mettinen: minun silmäni rupeisi[illegible]
kemaan: HERra, minä kärsin
huojenna se minulda. Es. 5[illegible]
15. Mitä minun pitä pu[illegible]
että hän sen minulle lupais,
myös sen. Sentähden minä
kaikkena elinaikanani tämän mi[illegible]
luni murhen tähden kartella.
16. HERra, siitä eletän, ja
hengeni elämä on siinä kokonan[illegible]
sinä annoit minun nukkua, ja [illegible]
nun taas eläwäxi.
17. Katzo, suuri hätä oli [illegible]
turwasta; mutta sinä olet minu[illegible]
ni sydämellisesti wapahtanut, [illegible]
hukkuisi; sillä sinä heitit kaikki [illegible]
syndini selkäs taa. Ps. 94: 19.
Mich. 7: 19.
18. Sillä ei Helwetti sinua
eikä kuolema sinua ylistä: ei [illegible]
sinun totuuttas odota, jotka ale[illegible]
paan menewät. Ps. 6: 6.
Ps. 30: 10. Ps. 88: 11, 12. Ps. 115:
19. Waan ainoastansa eläwä[illegible]
täwät sinua, niinkuin minäkin [illegible]
Isän pitä lapsillensa sinun tot[illegible]
ilmoittaman.
20. HERra auta minua; [illegible]
weisamme minun weisuni, niinka[illegible]
kuin me elämme, HERran h[illegible]
21. Ja Jesaia käski otta [illegible]
sikunista, ja panna paisuman [illegible]
että se tulis terwexi.
22. Mutta Hiskia sanoi: mikä [illegible]
ki on, että minun pitä menemän
HERran huoneseen?

39. Luku.

Hiskian röykkeys, rangaistus.

Silloin lähetti Merodach Bala[illegible]
Baladanin poika, Babelin Ku[illegible]
gas, kirjoituxen ja lahjoja Hiskia[illegible]

hän oli kuullut hänen sairastanen,
tullen terwexi jällen.
2 Kun. K. 20: 12. 2 Aika K. 32: 31.
2. Niin Hiskia tuli iloisexi heidän
kansa, ja näytti heille tawarahuo-
nensa, hopian ja kullan, yrtit, kallit
woiet ja kaikki asehuonensa, ja kaiken
tawaran, kuin hänellä oli: ei ollut mi-
tään, jota ei Hiskia heille näyttänyt hä-
nen huonesansa ja hänen takanansa.
3. Niin tuli Propheta Jesaia Ku-
ningas Hiskian tygö, ja sanoi hänelle:
Mitä nämät miehet owat sanonet, ja
kusta he sinun tygös owat tullet? Hiskia
sanoi: he owat tullet kaukaiselda maal-
da minun tygöni, aina Babelista.
4. Mutta hän sanoi: mitästä he o-
wat nähnet sinun huonesas? Hiskia sa-
noi: kaikki mitä minun huonesani on,
owat he nähnet, ja ei ole mitän mi-
nun tawaroisani, jota en minä ole
näyttänyt heille.
5. Ja Jesaia sanoi Hiskialle: kuule
HErran Zebaothin sana.
2 Kun. K. 20: 16.
6. Katzo, se aika tulee, että kaikki
mitä sinun huonesas on, ja mitä sinun
Isäs koonnet owat tähän päiwään asti,
pitä wietämän pois Babeliin; niin ei
mitän pidä jäämän, sanoo HErra.
7. Heidän pitä myös ottaman sinun
lapsistas, jotka sinusta tulewat, ja sinulle
synnytetän: ja heidän pitä oleman Ka-
marinpalwelioina Babelin Kuningan huo-
neessa. 2 Kun. K. 20: 18. Dan. 1: 18, 19.
8. Ja Hiskia sanoi Jesaialle: HErran
sana on hywä, kuin sinä puhunut
olet. Ja sanoi: olkon kuitengin rauha
ja wakaisus minun päiwinäni.

40. Luku.

Meßiaren edelläjuoxian ääni.

Lohduttakat, lohduttakat minun Kan-
saani, sanoo teidän Jumalanne.
2. Puhukat suloisesti Jerusalemin
kansa, ja saarnatkat hänelle, että hä-
nen sotimisensa on täytetty: sillä hä-
nen rikoxensa on annettu anderi, että
hän on saanut karikertaisesti HErran
kädestä, kaikkein syndeinsä tähden.
3. Huutawaisen ääni on korwe-
sa, walmistakat HErran tietä: teh-
kät tasaiset polut erämaasa meidän
Jumalallemme. Matth. 3: 3.
Marc. 1: 3. Luc. 3: 4. Joh. 1: 23.
4. Kaikki laaxot pitä korotettaman,
ja kaikki wuoret ja kukkulat pitä alet-
taman: ja mitä on tasoittamata, pitä
tasattaman, ja koliat silitettämän.
5. Sillä HErran kunnia ilmoi-
tetan: ja kaikki liha on ynnä nä-
kewä HErran suun puhuwan.
Joh. 1: 14. 1 Tim. 3: 16.
6. Ääni sanoo: saarna. Ja hän sa-
noi: mitästä minun pitä saarnaman?
Kaikki liha on ruoho, ja kaikki hänen
hywydensä niinkuin kedon kukkainen.
Job. 14: 2. Ps. 90: 5. 6. Ps. 103: 15.
1 Pet. 1: 24. Jac. 1: 10, 11.
7. Ruoho kuiwuu pois, ja kukkai-
nen lakastuu: sillä HErra puhalsi sii-
hen: Kansa tosin on ruoho.
8. Ruoho kuiwettuu ja kukkainen
lakastuu; mutta meidän Jumalam-
me sana pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 119: 89. Matth. 24: 35. Joh. 12: 34.
9. Zion sinä suloinen saarnaja,
astu korkialle wuorelle: Jerusalem
sinä suloinen saarnaja, korota ää-
nes wäkewästi: korota ja älä pelkä.
Sano Judan Kaupungeille: katzo,
teidän Jumalanne.
10. Sillä katzo, HErra HErra
tulee wäkewydesä, ja hänen käsi-
wartensa on hallitzewa: katzo, hä-
nen palkkansa on hänen myötän-
sä, ja hänen tekonsa on hänen ede-
sänsä. Es. 62: 11. Ilm. K. 22: 12.
11. Niinkuin paimen on hän
kaitzewa laumaansa, kokoo karitzat
syliinsä, ja kandaa helmasansa, tii-
net lambat hän johdatta.
Ps. 23: 1, 2. Hes. 34: 11, 23. Luku 37: 24.
Mich. 7: 14. Joh. 10: 11.
12. Kuka on wedet piwollansa mi-
tannut; ja käsittänyt waaxallansa tai-
wat? ja maan tomun sulkenut kolman-
nexeen? Ja wuoret pundarilla punnin-
nut? ja kukkulat waagalla?
13. Kuka on HErran Hengeä o-
pettanut? eli kuka on hänen neuwon-
andajansa ollut? Jer. 23: 18.
Rom. 11: 34. 1 Cor. 2: 16.
14. Keneldä hän neuwoa kysyy, jo-
ka hänelle ymmärrystä andais, ja o-
petais hänelle oikeuden tien, ja andais

hänelle tiedon, ja opetais hänelle ymmärryxen tien?

15. Katzo, pakanat owat niinkuin pisara joka jää ämbäriin, ja niinkuin rahtu joka jää waakaan: katzo, luodot hän kuljetta niinkuin piskuisen tomun. Ps. 62: 10.

16. Libanon olis sangen wähä tulexi; ja hänen eläimensä ylön harwat polttouhrixi.

17. Kaikki pakanat owat niinkuin ei mitän hänen edesänsä; ja juuri tyhjän ja turhan edestä pidetän häneldä.

18. **Keneengä te tahdotte werrata Jumalan? eli mitä kuwaa te tahdotta hänelle tehdä?** Es. 44: 7. Luku 46: 5. Ap. T. 17: 29.

19. Seppä walaa kuwan, ja hopiaseppä kuldaa sen, ja teke siihen hopiakäädyt. Es. 44: 12.

20. Niin myös jolla wähä wara on tehdä ylönnysuhria, hän walitzee puun joka ei mätäne; ja etzii siihen taitawan tekiän walmistamaan kuwaa, joka on kestäwäinen.

21. Ettäkö te tiedä? ettäkö te kuule? eikö tämä ole ennen teille ilmoitettu? ettäkö te ole sitä ymmärtänet maan alusta?

22. Hän istuu maan piirin päällä, ja ne kuin sen päällä asuwat, owat niinkuin heinäsirkat: joka taiwan wenyttä niinkuin ohukaisen nahan, ja lewittä sen niinkuin tellan, asuttawaxi. Job. 9: 8. Ps. 104: 2. Es. 44: 24.

23. Joka pääruhtinat tyhjäxi teke, ja häwittä Duomarit maan päälda; Job. 12: 21. Ps. 107: 40.

24. Niinkuin ei he olisi istutetut, eikä kylwetyt, eli heidän kandonsa juurtunet maahan; niin että he kuiwettuwat, koska tuuli heidän päällensä puhalda, ja tuulispää wie heidän matkaansa niinkuin akanat.

25. Keneengä te siis minun werrata tahdotta, jonga kaltainen minä olisin? sanoo se Pyhä.

26. Nostakat silmänne korkeuteen, ja katzokat, kuka ne kappalet luonut on, ja wie edes heidän joukkonsa luwulla? kutzun ne kaikki nimeldänsä: Hänen waransa ja wäkewä woimansa on niin suuri, ettei häneldä mitän puutu. Ps. 147: 4.

27. Mixi siis sinä Jacob sanot, sinä Israel puhut: minun tieni HERralda salattu, ja minun oike ni käy minun Jumalatani ohitze?

28. Etkös tiedä? etkös ole kuull HERra ijankaikkinen Jumala maan ääret on luonut, ei wäsy näännyy, hänen ymmärryxensä on kimatoin.

29. Hän anda wäsyneille wo ja wäettömille kyllä wäkeä.

30. Nuorukaiset wäsywät ja nä wät; ja nuoret miehet peräti la

31. **Mutta jotka HERraa o wat, ne saawat uuden woiman, että he menewät siiwillä ylös kui kat. Että he juoxewat ja ei n he waeldawat ja ei wäsy.** Ps.

41. Luku.

Jumala on woimallinen. Epäjuma turhuus.

Luodot olkan ääneti minun ed ja Kansa wahwistukon, astuka des ja puhukan: Käykämme oike toinen toisemme kanßa.

2. Kuka on herättänyt wan idästä? kuka hänen kutzui käy kuka andoi pakanat ja Kuning nen eteensä, että hän tuli woim heidän päällensä, ja annoi heidän nen miekallensa niinkuin tomun, nen joutzellensa niinkuin akanat, hajoitetan? 1 Mos. 12: 1. Luku 14.

3. Ja hän ajoi heitä takaa, ja rauhasa, sitä tietä, jota ei hänen kansa ennen käynet.

4. Kuka teke ja toimittaa sen, kutzuu sukukunnat alusta? Minä H ra olen ensimäinen, niin myös mi nen, itze minä. Es. 43: 10, Luku 44: 6, 8. Luku 48: 12. Ilm. K. 1: 8, Luku 22: 13.

5. Koska luodot näit sen, pel he, ja maan ääret peljästyit: he hestyit, ja astuit edes:

6. Autit toinen toistansa, ja lähimmäisellensä: ole hywäsä tur

7. Puuseppä rohwaisi hopiase joka tasoitti wasaralla alaisimen lä, ja sanoi: kyllä se pysyy: ja he wistit sen nauloilla, ettei se ne huljuisi.

8. Mutta sinä Israel minun pal-
weliani, Jacob jonga minä olen wa-
linnut, sinä Abrahamin minun ystä-
wäni siemen; 5 Mos. 10: 15.
Luku 14: 2. 2 Aika K. 20: 7. Ps. 135: 4.
Luc. 1: 54. Jac. 2: 23.

9. Jonga minä olen ottanut mail-
n ääreistä, ja olen sinun kutzunut
n woimallisistansa, ja sanoin sinul-
minun palweliani sinä olet; sillä
nä walitzin sinun, ja en hyljää sinua.
Es. 43: 1. Luku 44: 1, 2.

10. Älä pelkää, sillä minä olen si-
kanszas: älä harhaele, sillä minä
sinun Jumalas: minä wahwistan
n, minä autan myös sinua, ja tuen
sinun minun wanhurskauteni oi-
la kädellä. Es. 43: 5.

11. Katzo, kaikki ne, jotka owat an-
rat sinua wastan, pitä häpiään tu-
man, ja häpemän: ja ne miehet jot-
sinun kanszas riitelewät, pitä jou-
an niinkuin tyhjäxi, ja hukkuman;
2 Mos. 23: 22.

12. Niin että sinun pitä kysymän
ä, ja ei löytämän: Ne miehet jotka
n kanszas torelewat, pitä tuleman
uin ei mitän, ja ne miehet jot-
tiwat sinua wastan, pitä saaman
nsa. Ps. 37: 36.

13. Sillä minä olen HERra sinun
malas, joka tartun sinun oikiaan
s, ja sanon sinulle: älä pelkää,
autan sinua. 5 Mos. 31: 6.
Jos. 1: 9.

14. Älä siis pelkää sinä mato Ja-
te wähä joukko Israel: minä au-
sinua, sanoo HERra, ja sinun wa-
tajas Israelin pyhä.
Job. 25: 6. Luc. 12: 32.

15. Katzo, minä olen sinun tehnyt
xi teräwäxi rautaisexi warstaxi;
sinä tapat wuoria, ja muserrat
ja teet kukkulat niinkuin akanaxi.

16. Sinun pitä hajoittaman heitä,
että tuuli wie heidän pois, ja
lispää wiskoi heidän sinne ja tänne:
sinä iloitzet HERrasa, ja kerskat
Israelin pyhästä.

Raadolliset ja köyhät etziwät
ja ei ole: heidän kielensä kui-
janosta; mutta minä HERra
heitä kuulla: minä Israelin
mala en tahdo heitä hyljätä.

18. Waan minä awajan wirrat kor-
keilla paikoilla, ja lähtet keskellä ketoja;
minä teen korwen wesilammikoxi, ja
kuiwan maan luondolähteixi.
Ps. 107: 35. Es. 35: 7.

19. Minä annan korwesa Cedri-
puita, Sittipuita, Myrthejä ja Öljy-
puita: minä annan kedolla Hongia,
Böökejä ja Buxipuita ynnä;

20. Nähtää, tuta, ja ymmärtää ja
huomatta, että HERran käsi on nä-
mät tehnyt, ja Israelin Pyhä on nä-
mät luonut.

21. Andakat siis teidän asianne tul-
la edes, sanoo HERra: andakat tei-
dän wäkewänne tulla edes, sanoo Ja-
cobin Kuningas.

22. Anna heidän astua edes, ja il-
moittaa meille tulewaisia asioita; il-
moittakat ja ennustakat jotain edellä,
ja me tahdomme ottaa sydämellämme
waarin ja ajatella kuinga tästedes tu-
lewa on, eli andakat meidän kuulla
mitä tuleman pitä.

23. Ilmoittakat mitä tästedes on
tulewa, niin me ymmärrämme teidän
olewan Jumalat: tehkät hywää eli pa-
haa, niin me puhumme siitä ja katze-
lemme ynnä.

24. Katzo, te oletta tyhjästä, ja tei-
dän tekonne on myös tyhjästä; ja joka
teitä walitzee, se on kauhistus.
1 Cor. 8: 4.

25. Mutta minä herätän yhden poh-
jasta, ja hän tulee, idästä hän on heille
saarnawa minun nimeni: ja hän käy
woimallisten päällä niinkuin sawen, ja
sotkuu sawea niinkuin sawenwalaja.
Jer. 23: 5. Luku 33: 14, 15.

26. Kuka taitaa jotain ilmoitta a-
lusta, että me ymmärräisimme? eli en-
nustaa edellä, että me sanoa mahdai-
simme: sinä olet wanhurskas? Mutta
ei täsä ole yhtän ilmoittajata, ei yh-
tän joka jotain anda kuulla, ei yhtän
joka teidän sanojanne kuulee.

27. Minä olen ensimäinen joka sa-
non Zionille: Katzo, siellä on se; ja
tahdon anda Jerusalemille suloisen saar-
najan.

28. Mutta minä katzelen, ei siellä
ole ketän, ja katzon heidän keskellänsä,
mutta ei siellä ole yhtän neuwonanda-

jata: minä kysyn heildä, ja heidän pi-
däis wastaman minua.
29. Katzo, se on kaikki wäärys, hei-
dän työnsä on turha: heidän epäjuma-
lansa owat tuuli ja tyhjys.

42. Luku.

Jumala on laupias. Juda kiittämätöin.

Katzo, minun palweliani, minä
hända tuen, ja minun walit-
tuni, josa minun sieluni mielistyi:
Minä olen hänelle minun Hengeni
andanut, hänen pitä oikeuden saat-
taman pakanoille. Matth. 3: 17.
Luk. 12: 18. Luk. 17: 5.
2. Ei hän huuda, eikä riitele, ja
hänen äändänsä ei kuulla kaduilla.
Matth. 12: 19.
3. Särjettyä ruokoa ei hänen pi-
dä murendaman, ja suitzewaista kyn-
tilän sydändä ei pidä hänen sam-
muttaman: hän saattaa oikeuden
totudella. Matth. 12: 20.
4. Ei hänen pidä nurjan eikä hir-
muisen oleman: sillä hänen pitä oikeu-
den maan päälle säättämän: Ja luo-
dotkin pitä hänen Lakiansa odottaman.
Matth. 12: 21.
5. Näitä sanoo HERra Jumala,
joka luo taiwat, ja wenyttä ne, joka
lewittä maan, ja hänen kaswonsa: Jo-
ka Kansalle kuin sen päällä on, hen-
gittämisen anda, ja hengen niille, jotka
siinä käywät: Neh. 9: 6. Job. 33: 4.
6. Minä HERra olen sinun kutzu-
nut wanhurskaudesa, ja rupeisin sinun
kätees; ja warjelin sinua, ja olen sinun
andanut Kansoille liitoxi, ja pakanoille
walkeudexi; Es. 49: 6. Luc. 2: 32.
7. Awamaan sokiain silmiä; ja fan-
geja pelastamaan fangeudesta, ja tor-
nista niitä, jotka pimeydesä istuwat.
Es. 35: 5. Luku 61: 1. Matth. 11: 5.
Luku 15: 30. Luc 7: 22.
8. Minä HERra, se on minun ni-
meni: en minä anna toiselle kunnia-
tani, engä ylistystäni epäjumalille.
2 Mos. 6: 3. Ps. 83: 19. Es. 48: 11.
9. Katzo, endiset owat tapahtunet:
ja wastuutista minä ilmoitan: ennen-
kuin se tapahtuu, annan minä teidän
sen kuulla.
10. Weisatkat HERralle uutta wei-

sua: hänen ylistyxensä on maail[illegible]
ääreftä: Jotka meresä waeldawat,
mitä siinä on, luodot, ja jotka n[illegible]
asutte. Ps. 33: 3.
11. Huutakat korkiasti te korw[illegible]
Kaupungit niisä, ja ne kylät joisa [illegible]
dar asuu: riemuitkan ne jotka [illegible]
sa asuwat, ja huutakan wuorten [illegible]
kuloilda.
12. Andakan HERralle kunni[illegible]
hänen nimensä-luodoisa ilmoittak[illegible]
13. HERra käy niinkuin S[illegible]
ulos, hän herättä kiiwauxensa ni[illegible]
sotamies: Hän riemuitzee ja [illegible]
hän woitta wihollisensa.
14. Wanhasta minä olen wai[illegible]
olin hiljainen ja pidätin itzeni: [illegible]
ta nyt minä tahdon huutaa ni[illegible]
synnyttäjä, minä tahdon häwit[illegible]
kaikki niellä.
15. Minä häwitän wuoret ja [illegible]
kulat, ja annan kaikki heidän ru[illegible]
sa kuiwua; minä teen wirrat lu[illegible]
ja järwet kuiwaan pois.
16. Mutta sokeet minä johdat[illegible]
tä tietä, jota ei he tiedä, minä [illegible]
heidän niitä polkuja, joita ei he [illegible]
ne: Minä teen heille pimeyden [illegible]
keudexi, ja kolian tasaisexi: näitä [illegible]
don minä heille tehdä, ja en [illegible]
heitä. Es. 40: 3, 4.
17. Mutta niitten pitä käänt[illegible]
takaperin, ja häpiään tuleman,
uskaldawat epäjumalihin, ja sa[illegible]
waletuille kuwille: te oletta [illegible]
Jumalamme. Ps. 97: 7. Es. [illegible]
Luku 44: 11. Luku 45: 16.
18. Kuulkat te kuuroit; ja k[illegible]
te sokeet, että te näkisitte.
19. Kuka on niin sokia kuin [illegible]
palweliani? ja kuka on niin [illegible]
kuin minun käskyläiseni, jonga [illegible]
lähetän? Kuka on niin sokia k[illegible]
täydellinen? ja niin sokia kuin [illegible]
ran palwelia?
20. Sinä näet paljo, ja ei [illegible]
gan pidä: korwat owat awoi[illegible]
kengän kuule. Rom. [illegible]
21. Kuitengin suo HERra [illegible]
hywää wanhurskaudensa tähden: [illegible]
teke Lakinsa suurexi ja kunnialli[illegible]
22. Mutta se on raadeltu ja [illegible]

..tty Kansa, he owat kaikki saadut
..mi luopasta, ja sangein huoneseen
..ytetyt: He owat tehdyt saalixi,
..llä ole yhtän auttajata: raadellut, ja
.. kuitengan sano: tuo ne jällen.
23. Kuka on teidän seasanne, joka
..ä otta korwiinsa? hän hawaitkan
..kuulkan mitä tästedes tulee.
24. Kuka on Jacobin raateluxexi
..anut, ja Israelin ryöwäreille? Ei=
.. HERra itze, jota wastan me syn=
..tehnet olemma? Ja ei he tahtonet
..n teillänsä waelda, eikä totellet
..n Lakiansa.
25. Sentähden on hän heidän pääl=
..ä wuodattanut wihansa hirmuisu=
.. ja wäkewän sodan: Ja on heidän
..änyt ymbäri, mutta ei he tunde=
.., ja hän sytytti heitä, mutta ei he
..ä ottanet mieleensä.

43. Luku.

..alasa ja Christuxesa on kaikki lohdutus.

..a nyt, näin sanoo HERra, joka
.. sinun Jacob loi, ja joka sinun Is=
.. teki: Alä pelkä; sillä minä olen
..n lunastanut: minä olen sinun
..eldäs kuzunut, sinä olet minun.
Ps. 46: 6. Ps. 70: 6. Eph. 2: 10.
2. Sillä jos sinä wesisä käyt, niin
..inä olen tykönäs, ettei wirrat sinua
..ta: Ja jos sinä tulesa käyt, et sinä
..a, ja liekin ei pidä sinua sytyt=
..än. Job. 5: 19. Ps. 23: 4. Ps. 66: 12.
3. Sillä minä olen HERra sinun
..malas, Israelin Pyhä, sinun Wa=
..tajas: Minä olen Egyptin, Ethio=
..n ja Seban andanut sinun edestäs
..innoxi.
4. Että niin kallixi olet luettu mi=
..n silmäini edesä, niin sinä olet myös
..mallisna pidetty, ja minä rakastin
..a: ja annan sentähden ihmiset si=
.. edestäs, ja Kansat sinun sielus e=
..ä.
5. Alä siis nyt pelkä; sillä minä o=
.. sinun tykönäs: idästä tahdon minä
..n siemenes saattaa, ja lännestä tah=
..n sinua koota. Es. 44: 1, 2.
Jer. 30: 10. Luku 46: 27.
6. Minä tahdon sanoa pohjaiselle:
..o tänne, ja etelälle: älä kiellä. Tuo
tänne minun poikani taamba, ja minun
tyttäreni hamasta mailman ärisistä.
7. Kaikki jotka minun nimelläni
owat nimitetyt, jotka minä luonut o=
len, walmistanut ja tehnyt minun kun=
niaxeni.
8. Tuo edes sokia Kansa, jolla kui=
tengin silmät owat: ja kuuroit, joilla
kuitengin korwat owat.
9. Anna kaikki pakanat tulla ko=
koon, ja Kansan kokondua, kuka on
heidän seasansa, joka näitä ilmoittaa
tietä, ja kuulutta meille edellä mitä
tapahtuman pitä? Anna heidän tuoda
edes todistuxensa, ja asiansa oikiaxi
tehdä, niin saadan kuulla, ja sanoa: se
on totuus.
10. Mutta te oletta minun todista=
jani, sanoo HERra: ja minun palwe=
liani, jonga minä walitzin; että te tie=
däisitte ja uskoisitte minua, ja ymmär=
räisitte, että minä se olen: Ei yhtän
Jumalata ole minun edelläni tehty,
ei myös kengän tule minun jälkeeni.
Es. 41: 4. Luku 44: 6. Luku 45: 21.
11. Minä, minä olen HERra, ja
paizi minua ei ole yhtän wapah=
tajata. Es. 44: 8. Luku 48: 12. Hos. 13: 4.
Ap. T. 4: 12.
12. Minä sen olen ilmoittanut, ja
olen myös auttanut, ja olen sen teille
andanut sanoa, ja ei ole muukalainen
(Jumala) teidän seasanne: ja te olet=
ta minun todistajani, sanoo HERra,
ja minä olen Jumala.
13. Ja Minä olen itze ennenkuin
joku päiwä olikan, ja ei kengän woi
minun kädestäni pelastaa: Minä wai=
kutan, ja kuka tahtoo sitä estää?
Es. 14: 27. Luku 46: 10.
14. Näin sanoo HERra teidän Lu=
nastajanne, Israelin Pyhä: teidän täh=
tenne olen minä lähettänyt Babeliin,
ja olen kukistanut kaikki teljet, ja aja=
nut murhelliset Chaldealaiset haaxiin.
15. Minä olen HERra teidän Py=
hänne; joka Israelin luonut olen, tei=
dän Kuninganne.
16. Näin sanoo HERra joka tien
teke meresä, ja polun wäkewäsä wedesä:
2 Mos. 14: 21, 22.
17. Joka wie rattan ja hewoisen,
joukon ja woiman, niin että he yhde=
sä roukkiosa makawat, eikä nouse: he

sammuwat niinkuin kyntilän sydän sammuu.
18. Älkät muistelko endisiä; ja älkät pitäkö lukua wanhoista.
19. Sillä katzo, minä teen uutta, juuri nyt pitä sen tuleman edes, ettäkö te ymmärrä sitä? minä teen tietä korpeen, ja wirtoja erämaihin;
2 Cor. 5: 17. Ilm. K. 21: 5.
20. Että eläimet kedolla kunnioittawat minua, Lohikärmet ja yököit; sillä minä annan wettä korwesa, ja wirrat erämaasa, andaxeni Kansalleni, minun walituilleni, juoda.
21. Tämän Kansan olen minä minulleni walmistanut: sen pitä minun ylistyxeni julistaman. Luc. 1: 74, 75.
22. Ja et sinä Jacob huutanut minua auxes; ja et sinä Israel ole työtä tehnyt minun tähteni.
23. Etpä sinä minulle tuonut edes polttouhris lambaita, etkä kunnioittanut minua sinun uhrillas. En minä sinua saattanut ruokauhrias uhramaan, engä myös waatinut sinua pyhää sawuas tekemään.
24. Etpä sinä minulle ostanut rahalla hajawata Kalmusta, et myös minua sinun uhris raswalla täyttänyt: Waan sinä sait minun työtä tekemään sinun synnisäs, ja olet tehnyt minulle waiwaa sinun pahoisa teoisas.
1 Pet. 2: 24. Luku 3: 18.
25. Minä, Minä pyhin sinun ylitzekäymises pois minun tähteni; ja en muista sinun syndejäs.
Es. 44: 22. Jer. 33: 8. Mich. 7: 18, 19.
26. Muistuta minulle, keskelkamme oikeudella: sano sinä, millä tawalla sinä tahdot wanhurskaxi tulla.
1 Kun. K. 8: 46. Ps. 143: 2. Es. 1: 18.
27. Sinun ensimäinen Isäs on syndiä tehnyt; ja sinun opettajas owat minua wastan wääryttä tehnet.
28. Sentähden minä saastutin Pyhät esimiehet; ja olen andanut Jacobin raateluxexi, ja Israelin pilkaxi.

44. Luku.

Jumala on kunniallinen. Epäjumalain tekiäin turhuus.

Niin kuule nyt minun palweliani Jacob, ja Israel jonga minä walitzin.
2. Näin sanoo HERra, joka sin[...]
tehnyt ja walmistanut on äit[...]
dusta, joka sinun auttaa: Älä pelkä [...]
nun palweliani Jacob, ja sinä hurs[...]
jonga minä walitzin. Es. 41: 9, 1[...]
Luku 43: 5. Jer. 30: 10. Luku 4[...]
3. Sillä minä tahdon w[...]
wedet janowaisen päälle, ja [...]
kuiwan päälle: Minä tahdon [...]
datta minun Hengeni sinun sie[...]
päälle, ja minun siunauxeni [...]
tiklewaistes päälle; Es. 35: 6, 7.
Joel. 2: 28. Joh. 7: 38. Ap. T. 2: [...]
4. Että he kaswaisit niinkuin [...]
ja niinkuin pajut wesiwirtain [...]
5. Tämän pitä sanoman: HE[...]
minä olen, ja se pitä Jacobin n[...]
kutzuttaman: Ja tämän pitä [...]
omalla kädelläнsä HERralle k[...]
man, ja pitä nimitettämän I[...]
nimellä. Rom. 4: 11.
6. Näin sanoo HERra Is[...]
Kuningas, ja hänen pelastajansa [...]
ra Zebaoth: Minä olen ensimä[...]
minä olen wiimeinen, ja pai[...]
nua ei ole yhtän Jumalata.
Es. 41: 4. Luku 45: 21. Luku 48: [...]
Ilm. K. 1: 8, 17. Luku 22: 13.
7. Ja kuka on minun kal[...]
joka kutzuu ja ilmoittaa sen, [...]
minulle walmistaa? minä joka a[...]
Kansat mailman alusta: anna [...]
ilmoittaa merkejä ja mitä tulew[...]
8. Älkät peljätkö ja älkät häm[...]
tykö: Engö minä silloin andanut [...]
la, ja ilmoitta sitä sinulle.? Si[...]
oletta minun todistajani: Ongo [...]
Jumala paitzi minua? Ei ole [...]
turwaa, en minä tiedä ketän.
5 Mos. 4: 35. Luku 32: 39. 1 Sam. [...]
Es. 43: 10.
9. Epäjumalain tekiät owat [...]
turhat, ja joista he paljon pitäw[...]
ne ole mitän tarpelliset: He owat [...]
dän todistajansa, ja ei näe mitän, [...]
mitän ymmärrä; sentähden pitä he[...]
häpiään tuleman. Es. 41: 29.
10. Kutka owat ne kuin Ju[...]
tekewät, ja walawat epäjumalan, [...]
ei mihingän kelpaa? Ps. 115: 4.
Ps. 135: 15.
11. Katzo, kaikki heidän kum[...]
sa tulewat häpiään; sillä he owat te[...]
kiät ihmisistä. Jos he kaikki kok[...]

ja astuisit edes, niin heidän pitä
engin pelkämän ja häpiään tuleman.
Ps. 97: 7. Es. 1: 29. Luku 42: 17.
12. Rautaseppä tarttuu rautaan pih=
llä, pitä sen hiilisä, ja walmistaa
wasaralla: ja takoo sitä kaikella
artensa wäellä, kärsii myös näl=
siihenasti ettei hän enä woi, eikä
wettä, siihenasti että hän wäsyy.
13. Puuseppä weistelee puuta, ja
aa sitä nuoralla, ja arwoittelee sen
lla, ja hakkaa sen, ja piirittä sen
illä; ja teke sen miehen kuwaxi,
niin kauniixi ihmisexi, jonga pitäis
an huonesa. Es. 40: 19.
Luku 41: 7. Jer. 10: 3.
14. Hän hakkaa Cedripuita, ja otta
lä, ja tammea joka metzän puitten
wahwistuu, ja Cedripuuta joka
ttu on, ja satesta on kaswanut;
15. Joka kelpaa ihmisille poltta,
lämmitellä saadan, jonga pala=
lla myös leipiä kypsetän: Siitä
myös teke Jumalan, ja palwelee
hän teke siitä epäjumalan, ja lan=
sen eteen polwillensa.
16. Puolen poltta hän tulesa, ja
puolen tykönä syö hän lihaa,
paistaa paistin, ja rawitzee itzensä,
ittä myös itziänsä, ja sanoo: hoi!
olen lämmin, ettän sain nähdä
.
17. Mutta mitä siitä jää, siitä te=
än jumalan, epäjumalaxensa: sen
langee hän polwillensa, ja ku=
dee sitä, rukoilee, ja sanoo: wa=
a minua: sillä sinä olet minun
alani.
18. Ei he tiedä, eikä ymmärrä mi=
; sillä he owat sowaistut, niin että
n silmänsä ei näe mitän, ja hei=
sydämensä ei äkkää mitän.
Es. 45: 20.
19. Ja ei he johdata sydämeensä,
e sinä yhtän toimea, eli järkeä,
he sittekin ajattelisit: minä olen
n polttanut tulesa, ja olen hiilil=
sendänyt leipiä, ja paistanut li=
ja syönyt: pitäiskö minun nyt te=
än sen, kuin jäänyt on, kauhistuxexi?
pitäiskö minun kumartaman kandoa?
20. Hän rawitzee itziänsä tuhwalla,
hen wimmattu sydämensä pettää hä=
nen, ettei hän taida sieluansa pelastaa,
eikä ajattele: eikö petos ole minun
oikiasa kädesäni?
21. Ajattele näitä Jacob ja Israel;
sillä sinä olet minun palweliani: mi=
nä olen sinun walmistanut, ettäs
minun palweliani olisit, Israel älä
minua unohda. Es. 43: 1.
22. Minä pyhin sinun pahat te=
kos pois niinkuin pilwen, ja sinun
syndis niinkuin sumun: käännä si=
nuas minun puoleeni, sillä minä si=
nun lunastin. Es. 43: 25. Luku 55: 7.
Jer. 31: 34.
23. Iloitkat te taiwat, sillä HErra
ra itze sen teki: riemuitze sinä maa
täällä alhalla, pauttukat te wuoret
ihastuxella, metzä ja kaikki hänen puun=
sa; sillä HErra lunasti Jacobin, ja
on Israelisa kunniallinen.
24. Näitä sanoo HErra sinun Lu=
nastajas, joka sinun äitis kohdusta wal=
mistanut on: minä olen HErra, joka
kaikki teen, joka taiwat yxinäni we=
nytän, ja lewitän maan ilman apu=
laiseta: Job. 9: 8. Ps. 104: 2.
Ps. 115: 3. Ps. 135: 6. Es. 40: 22.
Luku 42: 5. Jer. 32: 17.
25. Joka noitain merkit tyhjäxi teen,
ja tietäjät teen hulluxi: Joka wiisat
ajan takaperin, ja heidän taitonsa teen
hulludexi.
26. Mutta hän wahwistaa palwe=
liansa sanan, ja käskyläistensä neuwon
täyttä. Joka Jerusalemille sanon: ole
asuwa; ja Judan Kaupungeille: olkat
raketut, ja heidän autionsa minä nos=
tan ylös;
27. Joka sywydelle sanon: Tule kui=
waxi: minä tahdon sinun wirtas kui=
wata;
28. Joka sanon Corexelle: hän on
minun paimeneni, ja hänen pitä kai=
ken minun tahtoni täyttämän: Niin
että Jerusalemille sanotan: ole raket=
tu; ja Templille: ole perustettu.
2 Aika K. 36: 22. Esr. 1: 1. Es. 45: 1.

45. Luku.

Cores ja pakanat.

Näin sanoo HErra woideltullensa Corexelle, jonga oikiaan käteen minä rupen: minä taiwutan pakanat

hänen eteensä, ja päästän Kuningasten miekat heidän suolildansa, että owet awatan hänen eteensä, eikä uxia suljeta.
Esr. 1: 1.

2. Minä tahdon käydä sinun edelläs, ja tehdä koleet tasaisexi: Minä tahdon rikkoa waskiowet, ja särkeä rautateljet:

3. Ja annan sinulle salatut tawarat ja kätketyt kallit kalut; ettäs ymmärräisit, minun olewan HERran Israelin Jumalan, joka sinun nimeldäs kutzun;

4. Jacobin minun palweliani tähden, ja Israelin minun walittuni tähden: Ja minä kutzuin sinun nimeldäs, ja nimitin sinun, koska et sinä minua wielä tundenut.

5. Minä olen HERra, ja ei yxikän muu: paitzi minua ei ole yhtäkän jumalata. Minä warustin sinun, kuin sinä et wielä minua tundenut;
5 Mos. 4: 35. Luku 32: 39. Es. 44: 8.

6. Että sekä idästä ja lännestä ymmärrettäisin, ettei ilman minuta mitän ole: Minä olen HERra, ja ei kengän muu.

7. Minä joka teen walkeuden, ja luon pimeyden: Minä joka annan rauhan ja luon pahan: Minä olen HERra, joka kaikki nämät teen.
1 Mos. 1: 3, 4. Ps. 104: 20. Ps. 147: 14. Es. 26: 12. Wal. w. 3: 38. Am. 3: 6.

8. Te taiwat tiukkukat ylhäldä, ja pilwet satakon wanhurskauden: maa awatkon itzensä ja kandakon autuuden, ja wanhurskaus kaswakon myös: Minä HERra luon sen.

9. Woi sitä joka riitelee Luojansa kanßa, sawiastia sawenwalajan kanßa: Sanoncko sawi sawenwalajalle: mitäs teet? et sinä osota kättäs sinun teosas.
Jer. 18: 6. Rom. 9: 20.

10. Woi sitä joka Isälle sanoo: mixis minun olet siittänyt? ja waimolle: mixis minun synnytit?

11. Näin sanoo HERra Israelin pyhä, ja hänen tekiänsä: anokat minulda tulewaisia merkkejä, neuwokat minun lapseni, ja minun kätteni työ minun tygöni.

12. Minä olen tehnyt maan, ja luonut ihmisen sen päälle: Minä olen se jonga kädet owat lewittänet taiwan, ja andanut käskyn kaikelle joukolle.

13. Minä olen herättänyt hänen wanhurskaudesa, ja minä teen [illegible] hänen tiensä tasaisexi: Hänen pitä rakendaman minun Kaupungini, ja päästämän minun fangini wallallensa, ei [illegible] han eli lahjan tähden, sanoo HERra Zebaoth. 2 Aika K. 36: 22. Es. [illegible]

14. Näin sanoo HERra: E[illegible] läisten saando, ja Ethiopialaisten [illegible] pa, ja se suuri Seban Kansa, [illegible] itzensä andaman sinun alas, ja [illegible] sinun omas; heidän pitä noudatta[illegible] sinua, jalkapuisa pitä heidän [illegible] ja pitä langeman maahan sinun [illegible] ja rukoileman sinua, sillä Jum[illegible] sinun tykönäs, ja ei ole yhtän [illegible] Jumalata.

15. Totisesti sinä olet salattu [illegible] mala, sinä Jumala Israelin Wapa[illegible]

16. Mutta epäjumalain tekiät [illegible] tyy kaikki häpiäsä ja häwäistyxesä [illegible] syä, ja yxi toisensa kanßa häwä[illegible] mennä pois.

17. Mutta Israel lunastetan H[illegible] ran kautta ijankaikkisella lunas[illegible] eikä tule häpiään eli pilkkaan [illegible] ijankaikkisesti.

18. Sillä näin sanoo HERra [illegible] taiwan luonut on, se Jumala [illegible] maan on walmistanut, ja on sen [illegible] nyt ja wahwistanut sen: Ja ei [illegible] sitä tehnyt, että se olis tyhjänä [illegible] waan walmisti sen että siinä asu[illegible] Minä olen HERra, ja ei kengän [illegible]

19. En minä ole salaa puh[illegible] pimiäsä paikasa maan päällä, en[illegible] Jacobin siemenelle sanonut: E[illegible] nua hukkaan: sillä minä olen se H[illegible] ra, joka wanhurskaudesta puhun, ilmoitan oikeutta. 5 Mos. 30: 11. Joh. 18: 20.

20. Anna pakanain Sangarein [illegible] tänsä koota, ja tulla yhteen, [illegible] mitän tiedä, ja kandawat heidän [illegible] jumalansa kannot, ja rukoilewat [illegible] malata kuin ei autta taida. Es. [illegible]

21. Ilmoittakat ja tulkat [illegible] pitäkät neuwoa keskenänne, kuka [illegible] alusta kuulutti, ja silloin on sen [illegible] tanut? Engö minä HERra? ja ei ole [illegible]

ſin Jumalata paitzi minua: hurſkas
mala ja Wapahtaja, ei ole yxikän
i minua. Eſ. 41: 22. Luku 43: 8, 9.
2. Käändäkät teitänne minun ty=
ti, niin te autuaxi tuletta, kaikki
maan ääret; ſillä minä olen Ju=
ja ei kengän muu.
Minä wannon itze kauttani, ja
un ſuuſtani on wanhurſkauden
käypä ulos, ja ſen pitä wah=
n pyſymän: minulle pitä kaikki
et kumartaman itzenſä, ja kaikki
wannoman; Rom. 14: 11.
Phil. 2: 9, 10.
Ja ſanoman: HErraſa on mi=
wanhurſkaus ja wäkewys: Sen=
et tulewat hänen tygönſä, mut=
i jotka ſeiſowat händä waſtan,
pään tulewat. Eſ. 41: 11.
Sillä HERraſa kaikki Iſrae=
en wanhurſkautetan, ja ſaawat
ſä häneſtä kerſkata.

46. Luku.

la, Hänen Seurakunnanſa ſuojellus.

kalliſtuu kowin, Nebo on pu=
ommut, heidän epäjumalanſa o=
tunet eläinden ja juhtain pääl=
tä he wäſywät teidän kuormian=
ndaiſanſa.
Ja ne notkiſtuwat ja kalliſtuwat
tyyni, ja ei taida kandaa pois
aa; waan heidän ſielunſa pitä
n fangiudeſa.
Kuulkat minua te Jacobin huo=
ja kaikki tähtet Iſraelin huo=
jotka kohduſa kannetan ja äiti=
letta:
Minä, Minä tahdon teitä kan=
maan wanhuteen, ja ſiihenaſti
te harmaxi tuletta: Minä ſen
Minä noſtan, kannan ja pelaſtan.
Keneengä te wertatte minun, ja
gä kaltaiſexi te teettä minun? ja
werraxi te minun mitatte, jonga
n minä oliſin? Eſ. 40: 18, 25.
He pudiſtawat kuldaa ſäkiſtä, ja
palnolla punnitzewat; ja hopia=
palkkawat, että hän jumalan te=
nga eteen he polwillenſa lange=
ſitä kumartawat.
: 19. Luku 41: 7. Luku 44: 9.
He noſtawat ſen hartioillenſa, ja
kandawat ſitä, ja panewat ſen ſiallen=
ſa, ſiinä ſe ſeiſoo, ja ei liiku ſiaſtanſa.
Jos joku händä huutaa, niin ei hän
waſtaa: ja ei auta händä tuſkaſtanſa.
8. Muiſtakat tätä ja olkat wahwat:
te wäärintekiät mengät ſydämiinne.
9. Muiſtakat endiſiä kuin wanhaſta
owat ollet: ſillä minä olen Jumala
ja ei ole muuta Jumalata, eikä mi=
nun wertaiſtani ole. Eſ. 45: 5.
10. Joka edellä ennuſtan, mitä edes=
päin tulewa on, ja ennenkuin ſe ta=
pahtuu, ſanon minä. Minun aiwoitu=
xeni pyſywät, ja minä teen kaikki mie=
leni perään. Pſ. 33: 11. San. l. 19: 21.
11. Minä kutzun linnun idäſtä, ja
kaukaiſelda maalda miehen, joka mi=
nun aiwoituxeni teke; minä olen ſen
puhunut, minä tahdon myös ſen tuo=
da, minä olen ſen aikoinut, ja tahdon
myös ſen tehdä.
12. Kuulkat minua te ylpiät ſydä=
met: te kuin oletta kaukana wanhurſ=
kaudeſta:
13. Minä olen minun wanhurſkau=
deni andanut läheſtyä, ei ſe ole kauka=
na, ja ei minun autuudeni wiiwy:
ſillä minä annan autuuden Zioniſa,
ja minun kunniani Iſraeliſa.

47. Luku.

Uhatan ſille pahalle Babelille wälttämä=
töin perikato.

Iſtu alas, ja iſtu tomuun ſinä neitzy
Babelin tytär: iſtu maahan, ſillä
ei ole yhtän iſtuinda enä, ſinä Chaldean
tytär; ſillä ei ſinua pidä enä kutzutta=
man ihanaiſexi ja iloiſexi. Eſ. 26: 5.
2. Ota myllyy ja jauha jauhoja:
päästä hinſtes palmikot, riiſu kengäs,
paljaſta ſääres, mene wirran ylitzen:
Eſ. 3: 17.
3. Että ſinun häpys ilmoituxi, ja
ſinun riettaudes nähdyxi tulis; Minä
koſtan, ja ei yxikän ihminen pidä ru=
kouxellanſa minua ſiitä eſtämän.
Nah. 3: 5.
4. (Tämän teke) meidän pelaſtajam=
me, HERra Zebaoth on hänen nimen=
ſä, Iſraelin Pyhä.
5. Iſtu alallas, mene pimeyteen ſi=
nä Chaldealaiſten tytär; ſillä ei ſinua

enä pidä kutzuttaman waldakundain Drötingixi.

6. Sillä koska minä olin wihainen minun Kansani päälle, ja turmelin minun perindöni, hyljäisin minä heidän sinun kätees, mutta et sinä tehnyt heille laupiutta; ja wanhoille teit sinä sinun ikees peräti raskaxi;
Zach. 1: 15.

7. Ja ajattelit: minä olen Drötingi ijankaikkisesti: et sinä tähän päiwään asti wielä ole sitä johdattanut sydämees, eli ajatellut kuinga heille wiimein on tapahtuwa. Ilm. K. 18: 7.

8. Niin kuule nyt tätä, sinä joka elät hekumasa, ja istut niin surutoinna, ja sanot sydämesäs: minä olen, ja ei yxikän muu: en minä leskexi eli hedelmättömäxi tule.

9. Molemmat nämät pitä sinua äkildä kohtaman yhtenä päiwänä, ettäs tulet hedelmättömäxi ja leskexi: Ja ne pitä sinuun täydellisesti sattuman, sinun monen welhos tähden, ja sinun noitais tähden, joista suuri osa on sinun tykönäs.
Es. 51: 19.

10. Sillä sinä olet luottanut itzes sinun pahutees, koskas ajattelit: ei minua nähdä. Sinun taitos ja tietos on sinun kukistanut, ettäs sanot sydämesäs: minäpä olen, ja ei yxikän muu.

11. Sentähden pitä onnettomuden tuleman sinun päälles, niin ettei sinun pidä tietämän koska se tulee, ja sinun wastoinkäymises pitä langeman sinun päälles, jota ei sinun pidä taitaman sowittaa; sillä häwitys pitä äkistä tuleman sinun päälles, jota et sinä edellä tiedä.

12. Käys nyt edes sinun welhois kansa, ja sinun monen noitas kansa, joitten seasa sinä olet itziäs nuorudestas waiwannut: jos sinä taidaisit auttaa itziäs, jos sinä taidaisit wahwistaa itziäs.

13. Sinä olet wäsyxisä monen koettelemuxes tähden. Tulkan nyt edes, ja auttakon sinua ne taiwan juoxun tietäjät, ja tähtein kurkisteliat, jotka Kuukautten jälkeen lukewat, mitä sinulle pitä tapahtuman.

14. Katzo, he owat niinkuin korret, jotka tuli polttaa, ei he taida pelastaa hengeänsä liekistä; sillä ei pidä hiilistötä oleman, josa joku t itzensä lämmitellä, eli tulda könä istutaisin.

15. Juuri niin owat ne ten ala sinä sinus waiwannut nun kauppamiehes sinun nuoru pitä jokaitzen käymän sinne ja ja sinulla ei ole yhtän auttajata.

48. Luku.

Syndi rangaistaan. Jumala kunni

Kuulkat tätä te Jacobin huone, kuin kutzutan Israelin nim oletta kulkenet Judan wedestä: t wannotte HERran nimeen, ja m te Israelin Jumalan, ei kuiteng tudesa eikä wanhurskaudesa.

2. Sillä he nimittäwät itzen hästä Kaupungista, ja luottaw tänsä Israelin Jumalaan; jong on HERra Zebaoth.

3. Minä olen ennen ilmoittan lewaisia, minun suustani on se nyt, ja minä olen andanut sitä ja teen sen myös äkistä, että

4. Sillä minä tiedän sinun ja sinun niskas on rautasuoni, ja otzas on waskesta. 2 Mos.
Luku 33: 5.

5. Minä olen sen ilmoittan nen, ja olen sinun andanut kuu nenkuin se tulikan; ettes sanois nun epäjumalani sen teke, ja min wani ja epäjumalani on sen kä

6. Kaikki nämät sinä kuulit j ja et te ole sitä ilmoittanet; sillä olen edellä andanut sinun kuulla ja salaisia, joita et sinä tiennyt

7. Mutta nyt on se luotu, siihen aikaan, ja et sinä ole päiwääkän ennen; ettei sinun sanoman: Katzo, sen minä hywin

8. Sillä et sinä sitä kuullut sitä tiennyt, ja sinun korwas ei siihen aikaan awattu; sillä minä tiesin sinun peräti sen katzowan joka olet nimitetty rikkojaxi sinun kohdusta.

9. Minun nimeni tähden ole nä pitkämielinen, ja minun ylis tähden tahdon minä säästää sinu tes tulisi häwitetyxi.

Katzo, minä tahdon koetella si=
mutta ei niinkuin hopiata; waan
teen sinun walituxi murhen pätzisä.
Minun tähteni, tosin minun täh=
hdon minä tehdä, etten minä
xi tulisi; sillä en minä anna
ni toiselle. Es. 42: 8.
Kuule minua Jacob, ja sinä
kutzuttuni Israel: Minä olen,
olen ensimäinen ja wiimeinen.
1: 4. Luku 44: 6. Ilm. K. 1: 8, 17.
Luku 21: 6. Luku 22: 13.
Minun käteni on myös perusta=
n, ja minun oikia käteni on
llä mitannut taiwan: mitä mi=
, se on kohta walmis.
Ps. 33: 9. Hebr. 1: 10.
Kootkat teitänne kaikki ja kuul=
a on heidän seasansa näitä il=
t? HErra rakastaa händä, sen=
on hän osottawa tahtonsa Ba=
ja hänen käsiwartensa Chaldea=
Es. 41: 22, 23.
Minä, minä olen sen sanonut:
olen hänen kutzunut; ja hänen
anut, ja hänen tiensä menestyy
Tulkat tänne minun tygöni, ja
tätä: En minä ole ennen sa=
hunut, siitä ajasta kuin se oli
n, olin minä siellä: ja nyt lä=
minun HErra, HErra ja
Hengensä. Es. 45: 19.
Joh. 8: 25, 26. Luku 18: 20.
Niin sanoo HErra sinun pe=
s, Israelin Pyhä: Minä olen
a sinun Jumalas, joka sinulle
mikä tarpellinen on, ja joh=
sinun tietä jotas käyt.
O joska sinä pidäisit minun
käni waarin! niin sinun rau=
olis niinkuin wirta, ja wan=
udes niinkuin meren aaldo.
5 Mos. 32: 29. Ps. 81: 14.
Ja sinun siemenes olis niin=
anda, ja kohtus hedelmä niin=
hänen someronsa; joitten ni=
pidäisi häwitettämän eli py=
män pois minun edestäni.
Lähtekät Babelista, paetkat Chal=
ien tykö iloisella äänellä, il=
kat ja kuuluttakat tätä, wiekät
iina mailman ääriin; ja sanokat:

HErra on pelastanut palwelians Ja=
cobin. Es. 52: 11. Jer. 50: 8.
Luku 51: 6, 45. Ilm. K. 18: 4.
21. Ei heitä jano waiwannut, koska
hän johdatti heitä korwesa, hän andoi
heille wuotaa wettä kalliosta: hän hal=
kais kallion, ja siitä wuoti wesi.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 11.
22. Mutta jumalattomalla, sanoo
HErra, ei ole rauhaa. Es. 57: 21.

49. Luku.

Christuxen weisu Hänen Seurakunnastansa.

Kuulkat minua te luodot, ja te kau=
kaiset Kansat ottakat waari: HEr=
ra on minun äitin kohdusta kutzunut:
Hän muisti minun nimeni, koska minä
wieli äitini kohdusa olin.
Matth. 1: 20, 21. Luc. 1: 31. Luku 2: 21.
2. Ja teki minun suuni niinkuin te=
räwän miekan: kätensä warjolla hän
minua peitti: Ja pani minun kiildä=
wäxi nuolexi, pisti minun wiinehensä.
Ps. 54: 6. Es. 51: 16.
3. Ja sanoi minulle: sinä olet mi=
nun palweliani: Israel, sinusa minä
kunnioitetan.
4. Mutta minä sanoin: hukkaan
minä työtä tein, turhaan ja tyhjään
minä täsä kulutin wäkeni: kuitengin
on minun asiani HErran kansa, ja
minun työni on minun Jumalani kansa.
5. Ja nyt sanoo HErra, joka loi
minun hänellensä äitin kohdusta pal=
weliaxi, palauttamaan Jacobin hänelle,
ettei Israel hukkuisi: Sentähden olen
minä kaunis HErran edesä, ja mi=
nun Jumalani on minun wäkewydeni.
6. Ja hän sanoi: Wähä se on,
ettäs olet minun palweliani, kor=
jamasa Jacobin sukukundia, ja tuo=
masa jällen Israelin hajoitettuja:
mutta minä panin sinun myös pa=
kanain walkeudexi, olemaan minun
autudeni hamaan mailman ääriin.
Es. 42: 6. Luc. 1: 79. Luku 2: 32.
Ap. T. 13: 47.
7. Niin puhuu HErra Israelin
lunajasta, hänen Pyhänsä, ylönkatzo=
tuille sieluille, sille Kansalle josta me
kauhistumme, sille palwelialle joka tui=
main Herrain alla on: Kuningasten
pitä näkemän ja nouseman, ja päämiesten

pitä rukoileman HErran tähden, joka
uskollinen on, Israelin Pyhän tähden
joka sinun walinnut on.
8. Näin sanoo HERra: Minä o=
len sinun rukouxes otollisella ajalla
kuullut, ja olen autuden päiwänä
sinua auttanut: Ja olen warjellut
sinua, ja liitoxi Kansain sekaan o=
len sinun säätänyt, korjamaan maa=
ta, ja haaskatuita perimisiä omistamaan;
2 Cor. 6: 2.
9. Sanomaan fangituille: mengät
ulos, ja jotka pimiäsä owat: tulkat
edes; että he teidän ohesa heitänsä e=
lätäisit, ja saisit joka kukkulalla ela=
tuxensa.
10. Ei heidän pidä isoman eikä ja=
noman, ei helle eikä auringo pidä hei=
tä polttaman: sillä heidän armahtajan=
sa johdattaa heitä, ja wie heitä wesi=
lähteille. Es. 35: 7. Ilm. K. 7: 17.
11. Ja minä panen kaikki wuoreni
tiexi; ja minun polkuni pitä korotet=
taman.
12. Katzo, nämät tulewat kaukaa;
ja katzo, nämät pohjan puolesta, nä=
mät etelän puolesta, ja muut Sinimin
maalda.
13. Iloitkat te taiwat, riemuitze si=
nä maa, kiittäkät te wuoret ihastuxella;
sillä HERra on Kansaansa lohdutta=
nut, ja on raadollisiansa armahtanut.
Es. 44: 23.
14. Mutta Zion sanoo: HERra hyl=
jäis minun, HERra unhohti minun.
15. Unohtako waimo lapsukaisen=
sa, niin ettei hän armahda kohtun=
sa poikaa? ja waikka hän unhoh=
dais, niin en minä kuitengan sinua
unhohda.
16. Katzo, käsiini olen minä si=
nun pyäldänyt: sinun muuris owat
alati minun silmäini edesä.
17. Sinun rakendajas riendäwät;
mutta sinun kukistajas ja häwittäjäs
pitä pakeneman sinusta pois.
18. Nosta silmäs ymbäri, ja katzo,
kaikki nämät kootut tulewat sinun ty=
gös: Niin totta kuin minä elän, sa=
noo HERra, sinun pitä kaikilla näil=
lä niinkuin kaunistuxella itzes puetta=
man: ja sinä käärit ne ymbärilles
niinkuin morsian: Es. 60: 4.

19. Sillä sinun autia, häwitet
turmeldu maas pitä silloin ahdas
man asuaxes, koska sinun raatelia
nusta kauwas pakenewat;
20. Niin että sinun hedelmät
des lapset pitä wielä sinun kor
noman: ahdas on minulla sia, t
lees, että minäkin asuisin sinun t
21. Mutta sinä olet sanowa
mesäs: kuka nämät minulle s
sillä minä olen hedelmätöin, y
ajettu pois ja syösty ulos. K
mät on minulle kaswattanut?
minä olin yxinäni jätetty, kusa
silloin olit?
22. Näin sanoo HERra H
katzo, Minä nostan käteni pakan
leen, ja minun lippuni korot
sain puoleen. Niin he tuowat
masansa sinun poikias, ja sin
ritäs hartioilla kannetan.
23. Ja Kuningat pitä o
nun holhojas, ja heidän Drot
sä sinun imettäjäs. Heidän p
geman kaswoillensa maahan si
säs, ja nuoleskeleman sinun jalk
mua. Silloin sinä tiedät, ett
olen HERra, ja ettei keng
häpiään, joka minua toiwoo.
Ps. 25: 3. Ps. 72: 9. Es.
24. Otetango saalis wäkewäld
taitako joku päästää hurskan s
Luc. 11: 21.
25. Sillä näin sanoo HERra
pitä fangit wäkewäldä otettaman
ja tuimain saalis irralle pääsem
minä tahdon riidellä sinun riita
kansza, ja warjella sinun lapsia
26. Ja minä annan sinun h
jäs syödä heidän omaa lihaansa,
dän pitä juopuman omasta weri
niinkuin makiasta wiinasta: ja
liha pitä tietämän, että minä
HERra, sinun auttajas, ja sin
nastajas, Jacobin wäkewä.

50. Luku.

Juda hyljätään. Christuxen kärsi

Näin sanoo HERra: kusa on
äitinne erokirja, jolla minä
hänen hyljännyt? eli kuka on
korkorahani kandaja, jolle minä
olen myynyt? katzo, te olette

...mme tähden myyty, ja teidän
...e on teidän rikostenne tähden hyl=
...
5 Mos. 24: 1.
Mixi minä tulin, ja ei ollut
...tän? Minä huusin, ja ei yxi=
...stannut? ongo minun käteni
...räti lyhendynyt, ettei hän woi
..., ja eikö minulla ole woimaa
...aa? Katzo, nuhtelemisellani teen
...meren kuiwaxi, ja teen wirrat
...i, niin että kalat haisewat we=
...uttumisen tähden, ja kuolewat
...
2 Mos. 14: 21. 4 Mos. 11: 23.
Jos. 3: 15, 16. Es. 59: 1.
Minä puetan taiwan pimey=
...ja teen hänen peittensä niinkuin
...
HErra, HErra annoi mi=
...oppenen kielen, taitaxeni pu=
...wäsyneille ajallansa: Hän he=
...minua joka aamu, hän herättä
...korwan kuulemaan niinkuin o=
...sen. Es. 52: 7.
...7: 29. Marc. 1: 22. Luc. 4: 32.
HErra, HErra awais minulle
..., ja en ole minä tottelematoin;
...ene takaperin. Ps. 40: 7.
...14: 31. Phil. 2: 8. Hebr. 10: 5.
Minä annoin selkäni niille jot=
...inua piexit, ja poskeni niille
...minua repelit: En minä kään=
...kaswojani pois häwäistyxistä
...ljestä. Matth. 26: 67.
...27: 30. Marc. 14: 65. Luku 15: 19.
Ja HErra, HErra minua
..., sentähden en minä tule hä=
...: Sentähden panin minä kaswo=
...kuin limpsiön, sillä minä tiedän
...minä tule häpiään.
Se on läsnä joka minun wan=
...uttaa, kuka tahtoo riidellä mi=
...kanssani? seisokamme ynnä, kellä
...keus minua wastan? se tulkon
...minun tygöni. Rom. 8: 33.
Katzo, HErra, HErra auttaa
..., kuka tahtoo minua kadottaa?
..., ne kaikki wanhenewat niinkuin
..., koit syöwät heidän.
Ps. 102: 27. Es. 51: 8.
Kuka on teidän seasanne joka
...HErraa, joka hänen palwe=
...ändä kuuldelee? joka pimeydesä
...aa, ja ei näe walkeutta, se toi=
wokan HErran nimen päälle, ja luot=
takan Jumalansa päälle.
11. Katzo, te kaikki jotka tulen sy=
tytätte, jotka oletta liekillä hangitut,
waeltakat teidän tulenne walkeudesa,
ja siinä liekisä jonga te sytytitte. Se
tapahtuu teille minun kädestäni, kiwu=
sa täytyy teidän lewätä.

51. Luku.

Uskon perustus. Jumalan lupaus.

Kuulkat minua te jotka wanhurskaut=
ta noudatte, te jotka HErraa
etzitte: Katzokat sitä kalliota josta te
lohwaistut oletta, ja sitä kaiwoa josta
te kaiwetut oletta.
2. Katzokat Abrahamia teidän I=
säänne, ja Saaraa joka teidän synnyt=
ti; sillä minä kutzuin hänen koska hän
oli wielä yxinäinen, siunaisin ja enän=
sin hänen. 1 Mos. 12: 1.
3. Sillä HErra lohduttaa Zionia,
hän lohduttaa kaiken hänen aukiudens=
sa, ja teke hänen aukiudensa niinkuin
Edenin, ja hänen erämaansa niinkuin
HErran yrttitarhan; että siellä löytän
ilo ja riemu, kiitos ja weisun ääni.
4. Ottakat minusta waari minun
Kansani, ja kuulkat minua minun su=
kukundani; sillä minulda on laki käy=
pä ulos, ja minä panen minun oi=
keudeni Kansoille walkeudexi.
Es. 2: 3.
5. Minun wanhurskaudeni on läs=
nä, minun autudeni käy ulos, ja
minun käsiwarteni on Kansoja duo=
mitzepa. Luodut odottawat minua, ja
wartioitzewat minun käsiwarttani.
Es. 42: 4.
6. Nostakat teidän silmänne taiwa=
seen, ja katzokat ales maan päälle: sillä
taiwas on katowa niinkuin sawu, ja
maa wanhenee niinkuin waate, niin
myös sen asuwaiset kuolewat: Mut=
ta minun autudeni pysyy ijankaik=
kisesti, ja minun wanhurskaudeni ei
ole puuttuwa. Ps. 102: 27. Luc. 21: 33.
7. Kuulkat minua te jotka wan=
hurskauden tunnetta, Kansa, jonga sy=
dämesä minun Lakini on: Älkät pel=
jätkö kusa ihmiset teitä häwäisewät, ja
älkät wapisko koska he teitä pilkkawat,
Ps. 37: 31. Matth. 5: 11, 12.

8. Sillä Koin pitä heitä syömän niinkuin waatetta, ja madot pitä heidän syömän niinkuin willaisia; mutta minun wanhurskaudeni pysyy ijankaikkisesti, ja minun autudeni suwusta sukuhun. Es. 50: 9.

9. Ylös, ylös, pue päälles wäkewyttä, sinä HERran käsiwarsi, ylös, niinkuin muinen wanhaan aikaan. Etkös se ole, joka löit ylpiän, ja haawoitit Lohikärmen?
2 Mos. 14: 27, 28. Luku 15: 7, 10.

10. Etkös se ole, joka meren, sen suuren sywän weden kuiwaisit? Joka sywän meren tiexi teit, että lunastetut käwit sitä myöden?
2 Mos. 14: 22, 29. Es. 43: 16.

11. **Niin HERran lunastetut palajawat, ja tulewat Zioniin riemulla, ja ijankaikkinen ilo on heidän päänsä päällä olewa. Ilon ja riemun he käsittäwät: murhe ja huokaus pakenee heitä.**
Es. 35: 10. Joh. 16: 20, 22.

12. Minä, minä olen teidän lohduttajanne: **kukasta siis sinä olet, ettäs kuolewaista ihmistä pelkät? ja ihmisten lapsia, jotka kulutetan niinkuin heinä?** Matth. 10: 28.
Es. 40: 6. 1 Pet. 1: 24.

13. **Ja unohdat HERran, joka sinun tehnyt on, joka taiwat lewittä, ja maan perustaa?** Mutta sinä pelkät alati yli päiwää waiwajan julmutta, koska hän rupee hukuttamaan. Ja kuhunga jäi waiwajan julmus?
Job. 9: 8. Ps. 104: 2. Es. 40: 23.

14. Koska hän waadittin riendämään ja juoxemaan ympäri, että hän päästäis, ettei he kuolisi kadotuxeen, eikä heidän leipänsä puuttuisi.
2 Mos. 12: 30, 33.

15. Sillä minä olen HERra sinun Jumalas, joka meren liikutan, että sen aallot pauhawat: hänen nimensä on HERra Zebaoth. Job. 26: 12.
Jer. 31: 35.

16. Minä panen sanani sinun suuhus, ja peitän sinun minun käteni warjolla: että minä taiwan istutaisin, ja maan perustaisin, ja sanoisin Zionille: sinä olet minun Kansani.
5 Mos. 18: 18. Es. 49: 2.

17. Herä, Herä, nouse Jerusalem, joka joit HERran kädestä hänen wihansa kalkin; sen kombastuxen kalkin wan olet sinä juonut, ja särpänyt
Es. 52: 1.

18. Ei kengän hänen poijistans ka hän oli synnyttänyt, händä h nut; eikä kengän kaikista hänen sistansa, jotka hän oli kaswattan nen kätensä ruwennut.

19. Nämät kaxi sinua kohtais ka sinua armahti? häwitys, w nälkä ja miekka: millästä minä lohdutan? Es. 47:

20. Sinun lapses olit pyörr makaisit kaikisa katuijen päisä, kuin paulalla sidottu metsähärkä HERran wihaa, ja sinun J rangaistusta. Wal. w.

21. Sentähden kuule nyt tä raadollinen, ja sinä juopunut wiinata.

22. Näin sanoo HERra sinun ras, ja sinun Jumalas, joka k sa edestä sotii. Katso, minä ot bastuskalkin sinun kädestäs, ja wihani kalkin rahwan: ei si pidä sillen juoman: Joh.

23. Waan minä panen se raatelials käteen, jotka sano sieluttes: kumarra sinus, että wisimme sinun ylitzes: ja pa selkäs maahan, että niinkuin myöden sen ylitze mennäisin.

52. Luku.

Seurakunnan pelastuxen sulois

Nouse, nouse Zion, pue sinu wytes päälles, kaunista si losti sinä pyhä Kaupungi Jer Sillä ei tästedes yxikän ymbä matoin eikä saastainen pidä sin litzeman.

2. Pudista itzes tomusta, n istu Jerusalem: Päästä sinuas k sinä fangittu Zionin tytär.

3. Sillä näin sanoo HERra letta tyhjään myydyt; ja ilman te lunastetan. 1 Pet.

4. Sillä niin sanoo HERra, ra: minun Kansani meni ensin gyptiin, olemaan siellä wierasna sur on heille wäkiwaldaa te syytä. 1 Mos. 46: 6. 2 Kun. K

Waan mitä nyt minulle tämän
tehdän? sanoo HERra: sillä mi=
Kansani ilman syytä wiedän pois;
ne jotka heitä hallitzewat, saatta=
heidän itkemään, sanoo HERra:
minun nimeni pilkatan päiwä päi=
ä. Hes. 36: 20, 21. Rom. 2: 24.
Sentähden pitä minun Kansani
tiwänä minun nimeni tundeman,
innä itze olen se joka puhun, katzo,
se olen.
O kuinga suloiset owat Ewan=
lin saarnajain jalat wuorilla,
rauhaa julistawat, jotka hywää
owat, autuden ilmoittawat: Jot=
onille sanowat: sinun Jumalas
kuningas. Nah. 1: 15. Rom. 10: 15.
Sinun wartias huutawat korki=
a iloitzewat ynnä; sillä se nähdän
esi koska HERra käändä Zionin.
Iloitkat ja riemuitkat ynnä te
alemin autiat; sillä HERra on
ansa lohduttanut, ja Jerusalemin
nyt.
HERra on ilmoittanut pyhän
rtensa kaikkein pakanain silmäin
niin että kaikki mailman ääret
t meidän Jumalamme autuden.
Ps. 98: 2. Luc. 3: 6.
Paetkat, paetkat, lähtekät siel=
älkät mihingän saastaiseen sat=
mengät ulos heidän tykbänsä,
stakat teitänne, te jotka HERran
kannatte. 2 Cor. 6: 17. Ilm. K. 18: 4.
Sillä ei teidän pidä lähtemän
ui, eli waeldaman pakenemisella;
HERra on lähtewä teidän edel=
ja Israelin Jumala on kokowa
. 2 Mos. 12: 33. Luku 13: 21.
Katzo, minun palweliani te=
toimellisesti: hän korotetan, nos=
ylös, ja tulee sangen korkiaxi.
Joh. 3: 14. Ap. T. 2: 33.
Niin että moni sinun ylitzes
ästyy, että hänen muotonsa on
mbi muita ihmisiä, ja hänen hah=
huonombi kuin ihmisten lasten.
Ps. 22: 7. Es. 53: 2.
Mutta niin on hän monda pa=
priiskottawa, että myös Kunin=
täytyy suunsa hänen edesänsä
; sillä joille ei mitän hänestä il=
ttin ollut, nekin hänen ilolla nä=
kewät, ja jota ei he kuullet ole, sen
ymmärtäwät. Es. 65: 1. Rom. 15: 21.

53. Luku.

Christuxen alendaminen ja ylöndäminen.

Kuka uskoo meidän saarnamme? ja
kenelle HERran käsiwarsi ilmoi=
tetan? Joh. 12: 38. Rom. 10: 16.
2. Sillä hän nousee ylös hänen
edesänsä niinkuin wesa, ja niinkuin
juuri kuiwasta maasta: ei hänellä ole
muotoa, eikä kauneutta: me näimme
hänen, waan ei ollut hänellä sitä
muotoa kuin meille olis kelwannut.
Es. 11: 1. Luku 52: 14.
3. Hän oli kaikkein ylönkatzottapa,
ja kaikkein halwin, kipua ja sairautta
täynä: Hän oli niin ylönkatzottu,
ettei kengän kehdannut katzoa hänen
päällensä, sentähden en me händä mi=
näkän pitänet.
Ps. 22: 7, 8. Marc. 9: 12.
4. Totisesti hän kannoi meidän
sairaudemme, ja meidän kipumme
hän sälytti päällensä; mutta me
pidimme hänen Jumalalda ran=
gaistuna, piestynä ja waiwattuna.
Matth. 8: 17.
5. Waan hän on haawoitettu
meidän pahain tekoimme tähden,
ja meidän syndeimme tähden on
hän hosuttu: Rangaistus on hänen
päällänsä, että meillä rauha olis,
ja hänen haawainsa kautta olemma
me paratut. Rom. 4: 25. 1 Cor. 15: 3.
1 Pet. 2: 24.
6. Me waelsimma kaikki exyxisä
niinkuin lambat: itzekukin meistä
poikkeis omalle tiellensä; Mutta
HERra heitti kaikki meidän wää=
rydemme hänen päällensä.
Zach. 10: 2. 1 Pet. 2: 25.
7. Koska hän rangaistin ja wai=
wattin, niin ei hän suutansa a=
wannut: Niinkuin karitza joka teu=
raxi wiedän, ja niinkuin lammas
joka keritziänsä edesä waikenee; niin
ei hän myös suutansa awannut.
Matth. 26: 63. Luku 27: 14. Joh. 1: 29.
Ap. T. 8: 32.
8. Mutta hän on otettu pois ah=
distuxesta ja duomiosta, kuka taitaa
sanoa hänen elämänsä pituden? sillä
hän on siwaltu pois eläwitten maal=

da, koska hän minun Kansani pahain tekoin tähden rangaistin. Ap. T. 8: 33.

9. Hänen hautansa aiwoittin jumalattomain sekaan; rikkan tygö tuli hän kuitengin kuoltuansa. Ei hän kellengän wääryttä tehnyt, eikä petosta ollut hänen suusansa.
1 Pet. 2: 22. 1 Joh. 3: 5.

10. Mutta HErra tahtoi hänen niin piestä sairaudella: koska hän on hengensä wikauhrixi andanut, niin hän saa nähdä siemenen, ja elää kauwan, ja HErran aiwoitus on hänen kädesänsä menestywä.

11. Että hänen sielunsa on työtä tehnyt, saa hän ilonsa nähdä, ja tulee rawituxi. Tundemisensa kautta minun wanhurskas palweliani monda wanhurskauttaa: sillä hän kandaa heidän syndinsä.

12. Sentähden annan minä hänelle osan monesa, ja hänen pitä wäkewitten kanssa saalista jakaman; sentähden että hän andoi hengensä kuolemaan, ja oli pahantekiäin sekaan luettu: Hän kandoi monen synnit, ja rukoili pahantekiäin edestä.
Marc. 15: 28. Luc. 22: 37. Luku 23: 33, 34.

54. Luku.

Morsiamen eduisuus Christuxesa.

Riemuitze sinä hedelmätöin, joka et synnytä: iloitze riemulla, ja ihastu sinä joka et raskas ole; sillä yxinäisellä on enämbi lapsia, kuin sillä jolla mies on, sanoo HErra. Gal. 4: 27.

2. Lewitä majas sia, ja wenytä asumises waate, älä säästä: pidennä köytes, ja kiinnitä waajas lujasti.

3. Sillä sinun pitä oikialle ja wasemmalle puolelle lewenemän, ja sinun siemenes pitä pakanat perimän, ja autioisa Kaupungeisa asuman.

4. Älä pelkä; sillä et sinä tule häpiään: älä ole kaino; sillä ei sinun pidä häpiään tuleman. Waan sinun pitä nuorudes häpiän unohtaman, ja sinun leskiydes kainoutta ei sillen muistaman.

5. Sillä joka sinun tehnyt on, hän on sinun miehes, HErra Zebaoth on hänen nimensä; ja Israelin Pyhä sinun lunastajas, joka kaiken mail[ma]n Jumalaxi kutzutan. Luc. 1: 3[2]
Rom. 3: 29.

6. Sillä HErra on kutzunut [s]
niinkuin hyljätyn ja sydämestä [m]
hellisen waimon; ja sinä olit n[uori]
nuori emändä joka hyljätty on,
sinun Jumalas.

7. Minä olen wähäxi [a]
räpäyxexi sinun hyljännyt; [m]
minä tahdon sinua suurella
piudella koota. Ps. 30: 6.

8. Minä olen wihasani w[ähäxi]
silmän räpäyxexi minun ka[swoni]
kätkenyt sinulda; mutta minä [tah-]
don armahtaa sinua ijankaik[kisesa]
armosa, sanoo HErra sinun [lu-]
nastajas:

9. Sillä tämä on minulle
niinkuin Noahn wesi, jolle minä [wan-]
noin, ettei Noahn wedet pitänyt
käymän maan ylitze: juuri niin
minä nyt wannonut, ettei minun
pidä sinulle wihastuman, eikä
rangaiseman. 1 Mos. 9: 11, 15.

10. Sillä wuoret pitä wälttä[män]
ja kukkulat langeman; mutta [mi-]
armoni ei pidä sinusta poikkem[an]
minun rauhani liitto ei pidä lan[geman]
pois, sanoo HErra sinun armah[taja]
Matth. 24: 35.

11. Sinä raadollinen, kowalda
lelda häälytetty, ja sinä turw[atoin]
katzo, minä panen sinun kiwes ni[in]
kaunistuxen ja tahdon sinun per[ustuxes]
Saphireillä laskea; Ilm. K. 21:

12. Ja sinun akkunas Chris[tallista]
raketa, ja sinun porttis Rubini[sta,]
kaikki sinun rajas walituista ki[wistä.]

13. Ja kaikki sinun lapses pitä
man opetetut HErralda, ja [suuri]
rauha sinun lapsilles. Joh. 6: 45.
Rom. 5: 1.

14. Wanhurskaudella pitä sinun
mistetuxi tuleman: sinun pitä ole[man]
kaukana wäkiwallasta, ettei sinun
pelkämän: ja hämmästyxestä;
sen pidä sinua lähestymän.

15. Katzo, kuka tahtoo sinua w[...]
koota ja sortaa sinua, jos he [...]
minuta kokonduwat?

16. Katzo, minä teen sepän

let tulesa lietzoo, ja teke asen työ-
isä warten; niin minä myös teen
atelian hukuttamaan.
17. Ei yrikän ase joka walmistetan
a wastan, pidä menestymän: ja kaik-
kielet jotka heitänsä asettawat sinua
an, pitä sinun duomiollas kadotet-
an: Tämä on HErran palweliain
myös, ja heidän wanhurskaudensa
ista, sanoo HErra. 1 Cor. 6: 2.

55. Luku.

Pikia katumus. Jumalan Sana.

**Ei janowaiset tulkat wetten ty-
gö, tekin joilla ei ole rahaa, tul-
, ostakat ja syökät: Tulkat, osta-
ilman rahata ja ilman hinnata,
aa ja rieskaa.** Matth. 11: 28.
Joh. 7: 37. Ilm. K. 22: 17.
. Miri te annatte rahan siinä ku-
i leipää ole? ja teidän työnne sii-
usa ei 'ole rawindota? kuulkat;
kat minua, ja nautitkat sitä hy-
, ja teidän sielunne riemuitkan li-
udesa. Matth. 5: 6.
Kallistakat korwanne ja tulkat
n tygöni, kuulkat, niin teidän sie-
saa elää: Ja minä teen teidän
nne ijankaikkisen liiton, lujat Da-
n armot. 2 Sam. 7: 13.
n. K. 8: 25. Ps. 89: 29. Ap. T. 13: 34.
. Katzo, minä panin hänen Kan-
todistajari: päämieheri ja opetta-
Kansoille. Ilm. K. 1: 5.
. Katzo, sinun pitä kutzuman pa-
t, joita et sinä tunne, ja ne pa-
, jotka ei sinua tundenet, pitä
man sinun tygös; HErran sinun
alas tähden, ja Israelin Pyhän
n, joka sinua kaunisti.
**. Etzikät HErraa, koska hän löy-
taitan: rukoilkat händä, koska
läsnä on.
. Jumalatoin hyljätkön tiensä, ja
intekiä ajaturensa, ja palaitkan
ran tygö, niin hän armahtaa
ö: Ja meidän Jumalamme ty-
sillä hänen tykönänsä on paljo
i andamusta.** Ps. 130: 7.
. Sillä minun ajatureni ei ole tei-
ajaturenne; ja teidän tienne ei ole
un tieni, sanoo HErra.

9. Waan niin paljo korkembi kuin
taiwas on maasta, niin owat myös
minun tieni korkeimmat teidän teitän-
ne, ja minun ajatureni teidän aja-
turianne.
10. Sillä niinkuin sade ja lumi tulee
taiwaasta alas, ja ei mene sinne jällen;
waan tuorettaa maan, ja teke sen hedel-
mälliseri, ja anda sen kasiwaa; ja anda
siemenen kylwettää, ja leiwän syötää:
**11. Näin on myös minun sana-
ni, joka minun suustani lähtee, ei
sen pidä tyhjänä palajaman minun
tygöni; waan tekemän mitä minul-
le otollinen on, ja sen pitä menesty-
män, jota warten minä sen lähet-
tänytkin olen.** Joh. 6: 63.
Ap. T. 12: 24.
12. Sillä ilosa teidän pitä lähte-
män ja rauhasa saatettaman: wuoret
ja kukkulat pitä teidän edesänne kii-
tosta weisaman, ja kaikki puut kedolla
käsillänsä yhteen lyömän.
1 Aika K. 16: 33. Ps. 96: 12. Ps. 98: 8.
13. Hongat pitä orjantappurain sia-
sa kasiwaman, ja Myrtipuu nukulaisten
edestä: Ja se pitä oleman HErralle
nimeri, ijankaikkiseri merkiri, jota ei
pidä häwitettämän.

56. Luku.

Jumalan pelko. Uskottomat opettajat.

Näin sanoo HErra: pitäkät oikeus,
ja tehkät wanhurskautta; sillä **mi-
nun autuudeni on läsnä tulemasa;
ja minun wanhurskauteni, että se
ilmoitetan.** Es. 51: 5.
Luku 52: 10. Rom. 13: 11, 12.
2. Autuas on se ihminen joka sen
teke, ja se ihmisen lapsi, joka sen kä-
sittä: että hän pidäis Sabbathin, eikä
sitä arkiori tekisi, ja pidätäis kätensä,
ettei hän mitän pahaa tekisi.
3. Ja se muukalainen joka HEr-
raan on suostunut, ei pidä sanoman:
HErra kaiketi eroittaa minun Kan-
sastansa. Ja kuohittu ei pidä sano-
man: katzo, minä olen kuiwa puu.
4. Sillä näin sanoo HErra kuohi-
tuille: jotka minun Sabbathini pitä-
wät, ja walitzewat mitä minulle kel-
paa, ja lujasti pitäwät minun liittoni:
5 Mos. 23: 1.

5. Niin minä annan heille minun
huonesani ja muurisani paikan, ja pa=
remman nimen kuin pojilla ja tyttä=
rillä on: ijankaikkisen nimen minä heil=
le annan, jota ei pidä häwitettämän.
6. Ja muukalaisten lapsille, jotka
HERraan suostunet owat, händä pal=
welemaan ja HERran nimeä rakasta=
maan, ja hänen palwelians olemaan:
jokainen heistä kuin Sabbathin pitä,
ettei hän sitä arkioxi tekisi, waan pi=
däis lujasti minun liittoni:
7. Ne minä wien minun pyhän wuo=
reni tygö, ja ilahutan heitä minun ru=
koushuonesani: heidän uhrinsa ja polt=
touhrinsa pitä minulle otolliset oleman
minun Altarillani; sillä minun huo=
neni pitä kutzuttaman kaikkein Kan=
sain rukoushuonexi. 1 Kun. K. 8: 41, rc.
Matth. 21: 13. Marc. 11: 17. Luc. 19: 46.
8. HERra, HERra, joka Israelin
hyljätyt kokoo, sanoo: minä tahdon
wielä enämmän hänen koottuinsa
joukkoon koota.
9. Kaikki pedot kedolla tulkat ja syö=
kät, ja kaikki pedot metzäsä.
10. Kaikki heidän wartiansa o=
wat sokiat, eikä tiedä mitän, he o=
wat kaikki mykät koirat, jotka ei
woi haukkua: he owat laiskat, he
makawat ja unda rakastawat.
11. Mutta he owat häpemättömät
wäkewät koirat, jotka ei ikänä taida
tulla rawituxi: Ei paimenet itzekkän
tiedä mitän eli ymmärrä: jokainen ot=
taa waarin omasta tiestänsä, kukin
noudatta ahneuttansa hänen tilasansa.
Jer. 6: 13. Luku 8: 10.
12. Tulkat, ottakamme wiinaa ja
juopukamme; ja olkon huomena niin=
kuin tänäpänäkin, ja wielä paljo e=
nämpi. Es. 22: 13. 1 Cor. 15: 32.

57. Luku.

Pahuus. Katuwaisuus.

Wanhurskas hukkuu, ja ei ajattele
kengän sitä sydämesänsä: Pyhät
miehet temmatan pois, ja ei siitä ken=
gän pidä waaria: Sillä wanhurskat
otetan pois onnettomudesta:
2. Ja jotka toimellisesti waeldanet
owat, tulewat rauhaan, ja lepäwät
kammioisansa. Ilm. K. 14: 13.
3. Tulkat tänne edes te noitain la
set, te huorin tekiäin ja portoin
menet. Matth. 12: 34, 39.
4. Kenengä kanssa te nyt tahd
iloita hekumasa? Kenengä päälle te
tahdotta suutanne irwitellä, ja kiel
ne pistää? Ettekö te ole rikoxen
set, ja wäärä siemen?
5. Te jotka oletta hempet epäju
liin kaikkein wiherjäisten puitten
ja teurastatte lapsia ojain tykönä w
ten alla. 3 Mos. 18: 21.
2 Kun. K. 16: 3.
6. Sinun menos on sileitten ki
sesa, ojisa, ne owat sinun osas;
sinä wuodatat juomauhris, kuin
ruokauhria uhrat: pidäiskö minu
hen mielistymän?
7. Sinä teet wuotees korkialle
källe wuorelle, ja menet myös itze
ne ylös uhria uhramaan.
8. Owen ja pihtipielen taa
sinä sinun muistos; sillä sinä w
sinus pois minun tyköäni, menet
ja lewität wuotees, ja kiinnität
heihin: sinä rakastat heidän wu
tansa kusa ikänä sinä heidän näet.
9. Sinä menet Kuningan tygö
jyllä, ja sinulla on moninaiset w
ja lähetät sanassaattajat kauwas,
let alettu hamaan helwettiin.
2 Kun. K. 16: 7, 8, 10.
10. Sinä waiwaisit itziäs m
teisäs, ja et sanonut: minä su
Waan että löydät sinun kätes
män, sentähden et sinä wäsy.
11. Ketäs kartat ja pelkät?
walhesa olet, ja et muista minua,
johdata mielees: luuletkos minun
olewan äänetI, ettes minua ens
pelkää?
12. Minä ilmoitan sinun wan
kaudes, ja sinun tekos; ja ne ei
pidä hyödyttämän.
13. Koska sinä huudat, niin
kon sinun joukkos sinua, mutta
pitä heidän kaikki wiemän pois,
turhuden pitä ne ottaman pois:
ta joka minuun uskalda, hänen
maan perimän ja omistaman m
pyhän wuoreni; Ps. 34:
14. Ja sanoman: tehkät tietä,

t tietä, lewittäkät polku, sysätkät
ukkauxet minun Kansani tieldä pois.
Es. 62: 10.
15. Sillä näin sanoo korkia ja y-
letty, joka asun ijankaikkisudesa, ja
a nimi on Pyhä: Minä asun kor-
desa ja pyhydesä, ja niitten ty-
ä, joilla särjetty ja nöyrä hengi
että minä wirwotaisin nöyryte-
hengen, ja saattaisin särjetyn sy-
men eläwäisexi. Ps. 34: 19. Es. 66: 2.
16. Sillä en minä ijäti tahdo rii-
ä, engä wihastua ijankaikkisesti;
n minun kaswoistani on hengi
ewä, ja minä teen hengen.
Ps. 103: 9. Jer. 3: 12.
17. Minä olin wihainen heidän ah-
densa wäärydèn tähden, ja löin hei-
lymytin itzeni, ja närkästyin: Sil-
he menit exyxisä oman sydämensä
ä.
18. Minä näjin heidän tiensä, pa-
in heidän, ja johdatin heitä ja
tin niitä, jotka heitä murhedeit.
. Minä olen luonut huulden he-
än: rauhan, rauhan, sekä kaukai-
että lähisille, sanoo HERra: ja
heitä parandanut. Eph. 2: 17.
. Mutta jumalattomat owat niin-
lainehtiwa meri, joka ei woi ty-
yä; waan hänen aaldonsa heittä-
loan ja mudan.
21. Jumalattomilla ei ole rauhaa,
o minun Jumalani. Es. 48: 22.

58. Luku.

Wäärä ja oikia paasto.

unda rohkiasti, älä säästä, korota
äänes niinkuin Basuna; ja ilmoi-
minun Kansalleni heidän ylitzekäy-
ensä, ja Jacobin huonelle heidän
insä.
2. Minua tosin he etziwät jokapäi-
tahtowat tietä minun tietäni, niin-
n se Kansa, joka jo wanhurskauden
t on, ja ei ole heidän Jumalan-
keutta hyljännyt. He kysywät mi-
oikiata duomiota, ja tahtowat
ä Jumalata.
3. Mixi me paastomme, ja et sinä
katzo? mixi me meidän ruumistam-
waiwamme, ja et sinä sitä tahdo
ä? katzo, koska te paastotta, niin te
teette teidän tahtonne, ja waaditta
kaikkia teidän welwollisianne.

4. Katzo, te paastotta toraxi, ja rii-
daxi, piexette rusikalla jumalattomasti:
Älkät paastotko niinkuin te nyt teettä,
että teidän parkunne kuulun korkeuteen.

5. Pitäiskö se oleman senkaltainen
paasto, jonga minä walitzen: että ih-
minen ruumistansa päiwällä waiwaa,
eli kallistaa päänsä niinkuin kaisilan,
taikka säkisä eli tuhwasa makaa, sen-
gö te paastoxi kutzutta, ja HERran
otollisexi päiwäxi? Sach. 7. 5.
Matth. 6: 16.

6. Mutta tämä on paasto, jonga
minä walitzen: laske ne wallallensa,
jotka wäärydellä sidotut owat, päästä
raskautetut irralle, laske waiwatut wa-
paxi, ota pois kaikkinainen kuorma.

7. Taita isowalle leipäs, wie raa-
dolliset kulkiat huoneses: koska sinä
näet alastoman, niin waateta händä,
ja älä käännä itziäs pois lihas tyköä.
Hes. 18: 16. Sach. 7: 9. Matth. 25: 35.

8. Silloin sinun walkeudes puhkee
niinkuin aamurusko, ja sinun parannu-
xes on nopiasti kaswawa: ja sinun wan-
hurskaudes waeltaa sinun edelläs, ja
HERran kunnia on sinun korjawa.
Matth. 5: 16.

9. Silloin sinä rukoilet, ja HER-
ra kuulee sinun rukouxes: ja koska sinä
huudat, niin hän sanoo: katzo, täsä
minä olen. Ellet sinä ketän tykönäs
raskauta, eli sormellas osota, taikka
pahasti puhu;

10. Jos sinä awat sydämes isowai-
sille, ja rawitzet raadolliset sielut; niin
sinun walkeudes on pimiäsä koittawa,
ja sinun hämäräs on olewa niinkuin
puolipäiwä.

11. Ja HERra johdattaa aina si-
nua, ja rawitzee sinun sielus poudalla,
ja sinun luus wahwistaa: ja sinä olet
olewa niinkuin kaswatettu yrtitarha,
ja niinkuin lähde, josta ei koskan wesi
puutu.

12. Ja se raketan sinulda joka kau-
wan on autiana ollut, ja sinä lasket
perustuxen joka pysyy ijankaikkisesti:
Ja sinä pitä kutzuttaman rauwennen
tukiaxi, ja teitten parandajaxi, että
siinä saadaisiin asua. Es. 61: 4.

13. Jos sinä käännät jalkas Sabbathista pois, niin ettes tee sinun tahtoas minun pyhä päiwänäni, niin se pitä iloisexi Sabbathixi kutzuttaman, HERran kunnialliseri pyhäxi: sillä niin sinä händä ylistät, koska et sinä tee sinun teitäs, etkä niistä löytä jotka sinulle kelpawat, eli mitä sinä puhut.

14. Silloin on sinulle ilo olewa HERrasa, ja minä ylönnän sinun maan kukkulain päälle, ja tahdon sinua ruokkia Jacobin sinun Isäs perimisestä; sillä HERran suu on sen puhunut.

59. Luku.

Juda teke syndiä. Lupaus Christuresta.

Katzo, ei HERran käsi ole lyhetty, niin ettei hän woi auttaa, ja ei hänen korwansa raskat, ettei hän kuule. 4 Mos. 11: 23. Es. 50: 2.

2. Waan teidän pahudenne eroittaa teidän ja teidän Jumalanne toisen toisestansa; ja teidän syndinne kätkewät pois hänen kaswonsa teildä, niin ettei teitä kuulla.

3. Sillä teidän kätenne owat saastutetut werellä, ja teidän sormenne wäärydellä: teidän huulenne puhuwat walhetta, ja teidän kielenne latelewat wääryttä. Es. 1: 15.

4. Ei ole yhtän joka saarnaa wanhurskautta eli duomitzee uskollisesti: Turhuteen luotetan ja puhutan kelpamattomia; onnettomudesta owat he raskat, ja synnyttäwät tuskan. Job. 15: 35. Ps. 7: 15.

5. He hautowat Basiliskuxen munia, ja kutowat hämmähäkin werkkoa: jos joku syö hänen muniansa, niin hänen täytyy kuolla, jos myös ne rikotan, niin niistä tulee kyykärme.

6. Heidän hämmähäkkinsä werkot ei kelpaa waatteri, ja heidän tekonsa ei kelpaa peitteri: sillä heidän työnsä owat wäärät työt, ja heidän käsisänsä on wäkiwalda. Job. 8: 14, 15.

7. Heidän jalkansa juoxewat pahaan, ja owat nopsat wuodattamaan wiatoinda werta: heidän ajatuxensa owat wäärät ajatuxet, heidän teisänsä on häwitys ja wahingo. San. 1. 1: 16. Rom. 3: 15.

8. Ei he tunne rauhan teitä, ei ole oikeutta heidän käymisesänsä: dän polkunsa owat karsat: joka käy, ei hänellä ole ikänä rauhan.

9. Sentähden on meistä oikeus kana, ja wanhurskaus ei käsitä me odotimme walkeutta, katzo, niin lee pimeys: paistetta, ja katzo, me lamme sumusa. 5 Mos. 28:

10. Me haparoitzimme seiniä, kuin sokiat, ja pitelimme niinkuin joilla ei silmiä ole: Me itzemme puolipäiwänä niinkuin risä, me olemma pimeydesä niin kuollet.

11. Me myrisemme kaikki Karhut, ja waikeroitzemme niinkuin mettiset: sillä me odot oikeutta, ja ei sitä olekkan: ja se on meistä kaukana. Es.

12. Sillä meidän rikoxiamme nun edesäs aiwan paljo, ja syndimme todistawat meitä wastan; lä meidän rikoxemme on meitä ja me tunnemme meidän pahat teko

13. Rikoxella ja walhella HE wastan, me luowumme meidän malastamme, puhumaan wäärytt tottelemattomutta, ajatellaxemme dellaxemme wääriä sanoja tämme.

14. Sentähden on myös oikeus lainnut takaperin, ja wakuus on was mennyt; sillä totuus putoo tuille, ja wakuus ei taida tulla

15. Totuus on pois, ja joka pun pahasta, hänen pitä oleman jo saalina. HERra näke sen, ja paha hänen silmäinsä edesä, ettei keutta ole.

16. Ja hän näke ettei yhtän ole, ja ihmettelee ettei kengän sitä sowitta: niin hänen käsiwar wapahtaa hänen, ja hänen wanhur densa pitä hänen tallella. Es. 63: 5.

17. Sillä hän pukee yllensä hurskauden niinkuin rautapaidan, panee autuuden rautalakin päähän ja puetta itzensä koston waatteilla kuin puwulla, ja pukee yllensä xen niinkuin hamen: Eph. 6: 17. 1 Thess. 5: 8.

18. Niinkuin se joka kostaa wihol=
llensa heidän ansionsa jälkeen, ja tah=
o maxaa wihamiehillensä julmudella;
luodoille tahtoo hän maxaa ansion
keen:
19. Että HErran nimeä peljätäi=
lännestä, ja hänen kunniatansa idäs=
kosta hän on tulewa niinkuin ty=
tty wirta, jonga HErran tuuli
a matkaan.
20. Ja Zionille on tulewa wa=
taja, ja niille kuin itzensä kään=
ät pois synneistä Jacobisa, sa=
HErra. Es. 10: 21, 22. Rom. 11: 26.
21. Ja minä teen tämän liiton hei=
kanßansa, sanoo HErra: minun
ni joka sinun päälläs on, ja mi=
sanani, jotka minä sinun suuhus
t olen, ei pidä lähtemän sinun
tas, eikä sinun siemenes suusta, ja
s lasten suusta, sanoo HErra,
niin ijankaickiseen.

60. Luku.

Testamentin Seurakunnan tawarat.

ouse, ole kirkas; sillä sinun wal=
keudes tulee, ja HErran kun=
koittaa sinun ylitzes.
2. Sillä katzo, pimeys peittää maan,
ngeys Kansan; mutta HErra koit=
sinun ylitzes, ja hänen kunniansa
sinun päälläs nähtämän.
3. Ja pakanat pitä waeldaman si=
walkeudesas; ja Kuningat sinun
esas, kuin sinun ylitzes koittaa.
Ilm. K. 21: 24.
4. Nosta silmäs, katzo ymbärilles,
ki nämät kootut tulewat sinun ty=
: sinun poikas tulewat kaukaa, ja
n tyttäres kylkein wieresä kaswa=
n. Es. 49: 18, 22. Luku 66: 20.
5. Silloin sinä saat sen nähdä, ja
et, sinun sydämes ihmettelee, ja
ttä hänensä: koska se suuri paljous
en tykönä hänensä käändää sinun
s, ja pakanain woima tulee sinulle.
6. Kamelein paljous on peittäwä
, ne nopsat Midianin ja Ephan
elit: ne kaikki tulewat Sabasta:
aa ja pyhää sawua he tuowat, ja
ilmoittawat HErran kiitoxen.
7. Kaikki laumat Kedarisa pitä ko=
konduman sinun tygös, ja oinat Na=
bajothisa sinua palweleman: ne pitä
minun otollisella Altarilleni uhratta=
man, sillä minä tahdon minun kun=
niani huonen kaunistaa.
8. Kutka owat ne jotka lendäwät
niinkuin pilwet, ja niinkuin mettiset
heidän akkunoillensa?
9. Sillä luodot odottawat minua,
ja hahdet meresä jo alusa, että he
toisit sinun lapses tähän kaukaa: hei=
dän hopiansa ja kuldansa heidän kans=
sansa, HErran sinun Jumalas ja Is=
raelin Pyhän nimeen, joka sinua kun=
nioitti. Es. 42: 4. Luku 51: 5.
10. Muukalaisten lapset pitä sinun
muuris rakendaman, ja heidän Ku=
ningansa pitä sinua palweleman; sillä
minun wihasani löin minä sinua, ja
minun armoisani minä armahdan sinua.
Es. 54: 7, 8.
11. Ja sinun porttis pitä alati a=
woi oleman, ja ei pidä päiwällä eikä
yöllä suljettaman; että pakanain woi=
ma tuodaisin, ja heidän Kuningansa
saatetaisin sinun tygös. Ilm. K. 21: 25.
12. Sillä ne pakanat ja waldakun=
nat jotka ei tahdo sinua palwella, pitä
hukkuman; ja pakanat pitä peräti hu=
kutettaman.
13. Libanonin kunnian pitä tuleman
sinun tygös, honga, tammi ja Buxi=
puu ynnä, kaunistamaan sitä minun
pyhää siaani; sillä minä tahdon minun
jalkani sian kunnioitta.
Es. 35: 2. Luku 41: 19.
14. Heidän pitä myös kumaroisan=
sa sinun tygös tuleman, jotka sinua
sortanet owat, ja kaikki jotka sinua pil=
kannet owat, pitä langeman sinun jal=
kais eteen: Ja kutzuman sinua HErran
Kaupungixi, Israelin Pyhän Zionixi.
Ilm. K. 3: 9.
15. Ettäs olet hyljätty ja wihattu
ollut, kusa ei kengän waeldanut; tah=
don minä sinua ijankaickisexi korkeu=
dexi tehdä, ja iloxi suwusta sukuun:
16. Että sinun pitä pakanoitten
rieskaa imemän, ja Kuningasten nisät
pitä sinua imettämän: Ettäs tundisit
minun HErraxi sinun Wapahtajaxes,
ja että minä, Jacobin wäkewä, olen
sinun lunastajas. Es. 49: 23.

17. Minä tahdon saattaa kuldaa waskenn siaan, ja hopiata raudan siaan, ja waskea puitten siaan, ja rautaa kiwein siaan: ja tahdon tehdä sinun waiwas rauhaxi, ja sinun työs wanhurskaudexi.

18. Ei sillen sinun maallas wäärytä kuuluman pidä, ei wahingota eikä kadotusta sinun ärisäs; waan sinun muuris pitä autuudexi ja sinun portis kiitoxexi kutzuttaman. Es. 26: 1.

19. Ei Auringon pidä sillen päiwällä sinulle paistaman, eikä Kuun walon sinua walaiseman; waan HERra on sinun ijankaikkinen walkeudes, ja sinun Jumalas on sinun ylistyxes. Ilm. K. 21: 23. Luku 22: 5.

20. Ei sinun Auringos sillen laske, eikä Kuus kadota waloansa: sillä HERra on sinun ijankaikkinen walkeudes, ja sinun murhepäiwäs loppuwat.

21. Ja sinun Kansas on kaikki wanhurskas olewa, ja maan piirin ijankaikkisesti omistapa; niinkuin minun istutuxeni wesat ja käsialani owat minulle ylistyxexi. Matth. 15: 13.

22. Se wähäinen pitä tuhannexi tuleman, ja se piskainen wäkewäxi Kansaxi: minä HERra tahdon sen ajallansa toimitta.

61. Luku.

Christuxen opetus-wirka, riemu.

HERran HERran Hengi on minun päälläni, sentähden on HERra minua woidellut, saarnamaan köyhille hywää sanomata: Hän on minun lähettänyt parandamaan särjettyjä sydämitä: saarnamaan fangeille lunastusta ja sidotuille pääsemistä: Ps. 45: 8. Es. 42: 7. Luc. 4: 18.

2. Saarnamaan HERran otollista wuotta, ja meidän Jumalamme kostopäiwää; lohduttamaan kaikkia murhellisia: Es. 63: 4.

3. Että minä saattaisin murhellisille Zionisa kaunistuxen tuhwan edestä, ja iloöljyn murhen edestä, ja kaunit waattet murhellisen hengen edestä; että he wanhurskauden puuxi kutzutaisiin; HERran istuttamisen ylistyxexi.

4. Ja heidän pitä wanhat [illegible] paikat rakendaman, ja [illegible] mitä muinen on häwitetty: [illegible] pitä autiat Kaupungit uudistaman jotka suwusta sukuun häwitetyt [illegible] Es. 58: 12.

5. Muukalaiset pitä seisoman ja [illegible] dän laumaanne kaitzeman; ja wier[illegible] lapset pitä teidän peldomiehenä [illegible] wiinamäkenne miehet oleman.

6. Mutta teitä pitä HERran [illegible] pixi kutzuttaman, ja sanottaman [illegible] oletta meidän Jumalamme palw[illegible] Ja teidän pitä pakanain hywyden [illegible] män, ja heidän kunniastansa pit[illegible] dän kerskaman. 2 Mos. K. 2[illegible] Es. 60: 16. Joel. 2: 17. 2 Cor. [illegible]

7. Teidän häpiänne edestä pit[illegible] dän kaxikertaisesti saaman, ja hä[illegible] tyxen edestä pitä heidän riemuit[illegible] heidän osasansa: sentähden pitä [illegible] kaxikertaisesti heidän maansa omista[illegible] heillä pitä ijankaikkinen riemu ol[illegible]

8. Sillä minä olen HERra, [illegible] oikeutta rakastan, ja wihaan ryöv[illegible] polttouhria: Ja tahdon saattaa [illegible] heidän työnsä pidä turha olema[illegible] teen ijankaikkisen liiton heidän ka[illegible]

9. Ja heidän siemenensä pitä [illegible] nain seasa tuttaman, ja heidän [illegible] tulewaisensa Kansain seasa: Että [illegible] nen joka heidän näkee, pitä [illegible] tundeman, että he owat siunattu [illegible] men HERralda.

10. Minä iloitzen suuresti H[illegible] rasa, ja minun sieluni riemu[illegible] minun Jumalasani: Sillä hän [illegible] ti minun autuuden waatteilla [illegible] werhotti minun wanhurskaudet[illegible] mella: Niinkuin ylkä kaunistettu [illegible] lisella kaunistuxella, ja niinkuin mo[illegible] kaunistettu kaunistuxesansa. Es. 59: 17. Luc. 1: 47.

11. Sillä niinkuin hedelmä [illegible] waa maasta, ja siemen yrtita[illegible] putkahtaa; niin anda HERra, H[illegible] ra, wanhurskauden ja kiitoxen [illegible] ylös kaikkein pakanain edesä.

62. Luku.

Uuden Testamentin Seurakunnan ka[illegible]

En minä waikene Zionin tähden [illegible] Jerusalemin tähden en [illegible]

siihenasti että hänen wanhurskau=
a koittaa niinkuin paiste, ja hänen
udensa palaa niinkuin tulisoitto;
. Että pakanatkin näkisit sinun wan=
kaudes, ja kaikki Kuningat sinun
ias. Ja sinä nimitetän uudella ni=
ä, jonga HERran suu on nimit=
. Es. 65: 15. Ilm. K. 10: 11.
Luku 16: 12.
. Ja sinun pitä oleman kunnian
unu HERran kädesä; ja Kunin=
Hiippa sinun Jumalas kädesä.
. Et sinä sillen kutzuta hyljätyxi,
sinun maas enämbi sanota häwi=
l; waan sinä kutzutan minun hi=
ni hänesä, ja sinun maas asutta=
: sillä HERra on mielistynyt si=
n, ja sinun maallas asutan.
Es. 54: 6, 7. Hos. 1: 10.
. Sillä niinkuin nuorukainen ra=
a neitzyttä, niin sinun lapses pitä
rakastaman: Ja niinkuin ylkä
e morsiamestansa, niin myös si=
Jumalas iloitzee sinusta.
Jerusalem, minä asetan wartiat
muuris päälle, jotka ei ikänä
ällä eikä yöllä waikene; ja jotka
Rran muistatte, ei teidän pidä wai
an. Ilm. K. 4: 8. Luku 21: 2, 10.
Ja ei teidän pidä hänelle wai=
nan; siihenasti että hän sen wah=
a, ja asettaa Jerusalemin maan
e kiitoxexi.
HERra wannoo oikian kätensä
a, ja woimansa käsiwarren kautta:
minä tahdo sinun jywiäs sillen
wihollistes syödä, engä sinun wii=
, jonga tähden sinä työtä teit,
kalaisten juoda;
Waan jotka sen kokowat, syö=
sitä ja kiittäwät HERraa; ja
sitä kokowat, juowat sitä, minun
deni esihuoneisa. 3 Mos. 6: 16.
. Mengät, mengät porttein kaut=
peratkat tietä Kansalle: silittäkät,
äkät polut, siirtäkät kiwet pois,
äkät lippu Kansain päälle.
Es. 57: 14.
. Katzo, HERra anda sen kuulla
aan mailman ääriin asti: sanokat
in tyttärelle: **Katzo, sinun au=
des tulee, katzo, hänen palk=
kansa on hänen myötänsä, ja hä=
nen työnsä hänen edesänsä.**
Es. 40: 10. Zach. 9: 9. Matth. 21: 5.
Joh. 12: 15.
12. Ja he pitä kutzuttaman pyhäxi
Kansaxi, HERran lunastetuxi: ja sinä
kutzutan etzityxi, ja ei hyljätyxi Kau=
pungixi.

63. Luku.

Suuri kampaus; suuri woitto.

Kuka on se joka tulee Edomista, pu=
naisilla waatteilla Bozrasta, joka
niin on kaunistettu waatteisansa, ja
käy suuresa woimasansa? **Minä joka
puhun wanhurskautta, ja taidan
kyllä auttaa.**
2. Mixi owat siis sinun waattes
niin punaiset; ja sinun pukus niinkuin
wiinakuurnan sotkujan?
Ilm. K. 19: 13.
3. **Minä sotkun wiinakuurnan yxi=
näni, ja ei yxikän Kansasta minun
kanszani.** Minä tallan heitä minun wi=
hasani, ja sotkun heitä julmudesani:
Siitä on heidän werensä priiskunut
minun waatteisiini, ja minä olen saas=
tuttanut kaikki minun pukuni:
Ilm. K. 19: 15.
4. Sillä minä olen säättänyt itzel=
leni kostopäiwän; ja wuosi on tullut
omiani pelastaa. Es. 34: 8. Luku 61: 2.
5. Sillä minä katzoin ympärilleni,
ja ei ollut auttajata, ja minä häm=
mästyin, ja ei kengän holhonut mi=
nua; waan minun käsiwarteni wapahti
minun, ja minun wihani holhois minua.
Es. 59: 16.
6. Ja minä olen tallannut Kansat
minun wihasani, ja tehnyt heitä juo=
wuxiin minun julmudesani; ja syssäisin
heidän woittonsa maahan.
7. Minä tahdon HERran laupiutta
muistaa, ja HERran kiitosta, kaikista
niistä kuin HERra meille tehnyt on.
Ja sitä suurta hywyttä Israelin huo=
nen kohtan, kuin hän sille tehnyt on,
suuren laupiudensa ja hywydensä kautta.
Ps. 103: 1, 2.
8. Sillä hän sanoo: he owat tosin
minun Kansani, lapset jotka ei wal=
hetteliat ole: ja hän oli heidän wa=
pahtajansa.

9. Kaikesa heidän ahdistuxesansa oli hänelle ahdistus, ja Engeli joka hänen edesänsä on, autti heitä: rakkaudensa tähden ja armonsa tähden hän lunasti heitä: ja otti heitä ylös, ja kannoi heitä aina wanhasta tähän asti.
2 Mos. 13: 21. Luku 14: 19. Luku 23: 20. Zach. 2: 8. Ap. T. 9: 4, 5.

10. Mutta he olit wastahakoiset, ja wihoitit hänen Pyhän Hengensä; sentähden tuli hän heidän wihollisexensa, ja sodei heitä wastan.

11. Ja hän muisti taas endisiä aikoja, Mosesta, ja Kansaansa. Kusa siis nyt se on, joka heidän wei ulos merestä, laumansa paimenden kanssa? Kusa on se joka Pyhän Hengensä heidän sekaansa annoi? 2 Mos. 14: 29. 4 Mos. 11: 25. Ps. 77: 21.

12. Joka oikialla kädellänsä Mosexen wei, hänen kunniallisella käsiwarrellansa; joka wedet jakoi heidän edellänsä, tehdäxensä itzellensä ijankaikkista nimeä?

13. Joka heitä wei sywyden kautta; niinkuin hewoiset korwesa, ilman kombastumata? Ps. 105: 37.

14. Niinkuin karja joka kedolle menee, jonga HERran Hengi johdatta: Niin sinä myös Kansas johdatit, tehdäxes itzelles ijankaikkista nimeä.

15. Niin katzo nyt taiwaasta, ja katzo tähän alas, sinun pyhästä ja kunniallisesta asuinsiastas. Kusa nyt on sinun kiiwaudes ja sinun woimas? sinun suuri sydämellinen laupiudes kowetan minua wastan. 5 Mos. 26: 15.

16. *Sinä olet kuitengin meidän Isämme; sillä ei Abraham meistä mitän tiedä, ja ei Israel meitä tunne: Mutta sinä HERra olet meidän Isämme ja meidän Lunastajamme; ja se on ijäti sinun nimes.*
Saarn. 9: 5. Es. 43: 3, 11. Mal. 2: 10.

17. Mixis, HERra, sallit meidän exyä sinun teildäs, ja annoit meidän sydämemme paatua, etten me sinua peljännet? Palaja palweliais tähden, ja sinun perimises sukukundain tähden.
2 Mos. 32: 13. Ps. 90: 13.

18. He omistawat lähes kaiken sinun pyhän Kansas: meidän wihollisemme polkewat sinun pyhydes alas.
Ps. 74: 7. Ps. 79: 1.

19. Me olemma juuri niinkuin en
nengin, koska et sinä meitä hallinnut,
en me olletkan sinun nimees nimitet

64. Luku.

Jesaian kiitos-weisu ja rukous.

*Joska sinä taiwat halkaisisit,
astuisit alas, että wuoret w
daisit sinun edesäs, niinkuin pala
wesi kiehuu pois wäkewällä tulella:*

2. Että sinun nimes tulis ti
wäxi sinun wihollisilles, ja että p
nat sinun edesäs wapisisit;

3. Niitten ihmetten tähden j
sinä teet, joita ei kengän toiw
koska sinä menit alas ja wuoret ed
sulaisit. Duom. 5: 4, 5. Ps. 68: 8, 9.

4. *Ja ei mailman alusta kuul
eikä korwille tullut ole, eli yxikän
mä nähnyt ole, paitzi sinua Juma
mitä niille tapahtuu, jotka sinua
dottawat.* 1 Cor. 2: 9.

5. Sinä kohtaisit niitä iloisna, j
teit wanhurskautta, ja sinua muis
sinun teilläs. Katzo, sinä wihastuit k
ka me syndiä teimme ja kauwan
sä wiiwyimme, mutta kuitengin m
autettin.

6. *Mutta me olemma kaikki saast
set, ja kaikki meidän wanhurskaude
me on niinkuin saastainen waate:*
olemma kaikki lakastunet niinkuin le
ja meidän syndimme wiskoiwat m
niinkuin tuuli. Ps. 90: 5. Hes. 36:

7. Ja ei ole sitä joka rukoilee si
nimeäs, eikä nouse sinuun kiinni t
tumaan; sillä sinä peität kaswos m
dä, ja annat meidän näändyä meid
suurisa synneisämme.

8. Mutta nyt *HERra, sinä o
meidän Isämme: me olemme sa
sinä olet meidän walajamme, ja
olemma kaikki sinun käsialas.*
Rom. 9: 20, 21.

9. Älä HERra niin kowin wihast
ja älä ijäti ajattele (meidän) synd
ämme: katzo sitä että me olemm
kaikki sinun Kansas. Ps. 25: 7. Ps. 79:

10. Sinun pyhydes Kaupungit ova
häwitetyt, Zion on autiaxi tehty
Jerusalem on kylmillä.

11. Meidän pyhydemme ja kun=
mme huone, josa meidän Isämme
na kunnioitit, on tulella poltettu;
kaikki meidän kaunimmamme owat
päistyt.
12. HErra, maldakkos sinus näistä
n kowana pitä, ja wait olla, ja
meitä niin kowin alas?

65. Luku.

Juda hyljätään. Pakanat kutzutaan.

nä etzitän niildä jotka ei kysynet
minua: Minä löytän niildä jot=
minua etzinet: Ja pakanoille, jot=
rukoillet minun nimeäni, sanon
: täsä minä olen, täsä minä olen.
Es. 55: 5. Rom. 10: 20.
Minä kokotan käteni koko päi=
tottelemattomalle Kansalle; joka
a ajatustensa jälkeen, sitä tietä
ei hywä ole. Rom. 10: 21.
Sille Kansalle joka wihoitta mi=
on aina minun kaswoini edesä;
yrtitarhoisa, suitzutta tiilikiwein
:
Asuu hautain keskellä, on yötä
: syö sian lihaa, ja heillä on
a liemi heidän padoisansa;
Ja sanowat: mene puolelles, ja
atu minuun; sillä minä olen py=
sinua: näitten pitä oleman sa=
minun wihasani, ja tulen joka
koko päiwän.
Katzo, minun edesäni on kirjoi=
en minä tahdo olla ääneti, waan
tahdon maxaa, ja maxaa heidän
aansa; Ps. 79: 12.
Sekä teidän pahat tekonne, ja
n Isäinne pahat teot yhtenänsä,
o HErra: ne jotka wuorilla suitzut=
, ja minua kukkuloilla häwäisnet
; minä tahdon jällen mitata hei=
endiset työnsä heidän helmaansa.
Näin sanoo HErra: niinkuin
löytän wiinamarjoisa, ja sano=
älä sitä häwitä; sillä siinä on
s: juuri niin tahdon minä mi=
palweliani tähden tehdä, etten mi=
sitä kaikkea häwitä;
Waan johdatan Jacobista sieme=
ja Judasta sen joka minun wuo=
ani asuman pitä; sillä minun wa=
littuni pitä sen omistaman, ja minun
palweliani siinä asuman.
10. Ja Saaronin pitä oleman lau=
main huonen, ja Achorin laaxon kar=
jan pihaton, minun Kansalleni joka
minua etzii.
11. Mutta te jotka hyljätte HEr=
ran, ja unhohdatte minun pyhän wuo=
reni, ja nostatte Gadille pöydän, ja
panette juomauhria täyteen Menille:
12. Olkan, minä tahdon lukea teitä
miekkaan, niin että teidän kaikkein pitä
langeman teurastamiseen: sillä minä
kutzuin, ja et te mitän wastannet,
minä puhuin, ja et te kuullet; waan
teitte pahaa minun silmäini edesä, ja
walitzitte sitä kuin en minä tahtonut.
San. l. 1: 24. Es. 66: 4. Jer. 7: 13.
13. Sentähden sanoo HErra HEr=
ra näin: katzo, minun palweliani syö=
wät, mutta teidän pitä isoman: Katzo,
minun palweliani juowat, mutta tei=
dän pitä janoman: Katzo, minun pal=
weliani iloitzewat, mutta teidän pitä
häpiään tuleman.
14. Katzo, minun palweliani rie=
muitzewat hywästä mielestä; mutta tei=
dän pitä sydämen kiwusta parkuman,
ja hengen ahdistuxesta ulwoman.
15. Ja teidän pitä jättämän tei=
dän nimenne minun walituillent wa=
laxi: ja HErra Jumala on tappawa
sinun, mutta hänen palweliansa nimi=
tetän toisella nimellä; Es. 62: 2.
16. Että joka hänensä siunaa maan
päällä, hän siunaa hänensä totisesa Ju=
malasa: ja joka wannoo maan päällä,
se wannoo totisen Jumalan kautta:
Sillä endiset ahdistuxet owat unhote=
tut, ja owat minun silmistäni peitetyt.
17. Sillä katzo, minä luon uuden
taiwan ja uuden maan; ja endisiä ei
pidä muistettaman, eikä mieleen johda=
tettaman. Es. 66: 22. 2 Pet. 3: 13.
Ilm. K. 21: 1.
18. Waan iloitkat ja riemuitkat
ijankaikkisesti niisä kuin minä luon;
sillä katzo, minä luon Jerusalemin
iloxi, ja hänen Kansansa riemuxi.
Es. 62: 5.
19. Ja minä tahdon iloita Jerusa=
lemista, ja riemuita minun Kansastani:

ja ei hänesä sillen pidä kuultaman itkun äändä, eikä walituxen äändä.
Es. 60: 20.

20. Ei siellä pidä sillen lapsia oleman, jotka ei päiwiinsä ulotu; eikä wanhoja, jotka ei heidän wuosiansa täytä: sillä sadan wuotiset lapset pitä kuoleman, ja sadan ajastaikaiset syndiset pitä kirotut oleman.

21. He rakendawat huoneita, ja niisä asuwat: he istuttawat wiinapuita, ja niitten hedelmistä syöwät.

22. Ei heidän pidä muitten asua rakendaman, eikä istuttaman muitten syödä; sillä minun Kansani päiwät pitä oleman niinkuin puun päiwät, ja heidän käsialansa pitä wanheneman minun walittuini tykönä. Ps. 1: 3.
Ps. 52: 10. Ps. 92: 13.

23. Ei heidän pidä hukkaan työtä tekemän, eikä turmelluxesa synnyttämän; sillä he owat HErran siunattuin siemen, ja heidän jälkeentulewaisensa heidän kanßansa. 1 Cor. 15: 58.

24. **Ja tapahtuu, että ennenkuin he huutawat, tahdon minä wastata: koska he wielä puhuwat, tahdon minä kuulla.** Dan. 9: 23. Matth. 7: 7.

25. Susi ja lammas pitä ynnä laitumella käymän, jalopeura ja härkä yhdesä korsia syömän, ja kärmet pitä maata syömän: ei heidän pidä wahingota tekemän, eikä turmeleman koko minun pyhällä wuorellani, sanoo HErra.
Es. 11: 6, 7, 9.

66. Luku.

Oikian Jumalan palweluxen hedelmä.

Näin sanoo HErra: taiwas on minun istuimeni, ja maa minun jalkaini astinlauta: Kuka siis on se huone, jonga te minulle rakennatte? eli kuka on minun leposiani?
1 Kun. K. 8: 27. 2 Aika K. 6: 18.
Ap. T. 7: 48.

2. Ja minun käteni on kaikki nämät tehnyt, ja kaikki nämät owat tehdyt, sanoo HErra: mutta minä katzon sen puoleen, joka raadollinen ja särjetyllä hengellä on, ja joka wapisee minun sanani edesä. Ps. 34: 19.
Ps. 51: 19. Es. 57: 15.

3. Sillä joka härjän teurastaa, on niinkuin hän miehengin tappais: Joka
lamban uhraa, on niinkuin hän k
niskat taittais: Joka ruokauhria
on niinkuin hän sianwerta uhrais.
ka pyhää sawua muistelee, on nii
hän wäärytä kiittäis: näitä he w
wat heidän teisänsä, ja heidän s
sa mielistyy heidän kauhistuxiinsa.
4. Sentähden tahdon minä
walita heidän pilkkansa, ja jota h
käwät, saatan minä sen heidän
lensä; sentähden että minä kutsui
ei kengän wastannut, minä puhui
ei he kuullet: Ja he teit pahaa
silmäini edesä, ja walitzit, jota e
nä tahtonut. San. l. 1
Es. 65: 12. Jer. 7: 13.
5. Kuulkat HErran sanaa te
hänen sanaansa pelkätte: Teidän
jenne jotka teitä wihaisit, ja erit
dän heistänsä minun nimeni täh
sanowat: olkon HErra ylistetty
ilmandukan hän teidän iloonne;
heidän pitä häpiään tuleman.
6. Sillä metelin ääni (pitä k
man) Kaupungista, ääni Temp
HErran ääni, joka wihollisensa
ansion jälkeen.
7. Hän synnyttä ennenkuin hä
kiwun: hän synnyttä pojan enne
hänen kipunsa tulee. Ilm. K.
8. Kuka on ikänä senkaltaista
lut? kuka on ikänä senkaltaista nä
Saaneko koko maa yhtenä pä
synnyttämisen kiwun? syndynekö
Kansa yhtä haawaa? kuitengin on
saatuansa synnyttämisen kiwun,
synnyttänyt.
9. Eikö minun, joka muut s
synnyttämään, pidäisi itze myös
nyttämän? sanoo HErra: Pi
minun andaman muitten synnytt
itze hedelmätöin oleman? sanoo
Jumalas.
10. Iloitkat Jerusalemin kans
ihastukat hänestä, kaikki jotka
rakastatte: Iloitkat suuresti hänen
sansa, kaikki te jotka tähänasti
hänen tähtensä murhelliset olet.
11. Sillä teidän pitä imemän
wittaman hänen lohdutuxensa
Teidän pitä lypsämän ja ilah
teitänne hänen kunniansa kirk
12. Sillä näin sanoo HErra:

ää lewitän hänen tykönänsä rauhan
kuin wirran, ja pakanain kunnian
kuin wuotawan ojan, jota te saat-
imeä: ja teitä pitä sylisä kannetta-
n, ja polwein päällä ihandeleman.
Es. 48: 18. Luku 49: 22. Luku 60: 16.
13. Niinkuin äiti poikaansa lohdut-
niin minä tahdon teitä lohduttaa,
heidän pitä Jerusalemisa lohdutuxen
man.
14. Teidän pitä sen näkemän, ja tei-
sydämenne pitä iloitzeman, ja tei-
luunne pitä wihottaman niinkuin
o: Niin tutan HERran käsi hä-
palwelioisansa, ja wiha hänen wi-
isansa.
15. Sillä katzo, HERra tulee tu-
ja hänen rattansa owat niinkuin
pää: että hän kostais wihansa
misudesa; ja rangaistuxensa tulen
ä. 2 Thes. 1: 7, 8.
16. Sillä HERra on duomitzepa
a, ja miekallansa kaiken lihan; ja
ralda tapetuita pitä paljo oleman.
17. Jotka heitänsä pyhittäwät ja
istawat yrttitarhoisa, yxi täällä ja
n siellä, ja syöwät sianlihaa, kau-
ia ja hiiriä: kaikki nämät pi-
opetettaman yhtä haawaa, sanoo
ra.
18. Sillä minä tahdon tulla, ja
heidän ajatuxensa ja tekonsa, yy-
aikkein pakanain ja kielten kanssa;
he tulisit ja näkisit minun kun-
i.
19. Ja minä asetan merkin heidän
sekaansa, ja muutamat niistä kuin pe-
lastetut owat lähetän minä pakanoille
meren tygö, joutzimiesten puoleen, Pu-
liin ja Ludiin, Tubaliin ja Jawaan
päin, ja niihin kaukaisiin saariin, joisa
ei tähänasti mitän ole minusta kuultu,
ja ei ole minun kunniatani nähnet: ja
heidän pitä minun kunniani pakanain
seasa ilmoittaman:
20. Ja tuoman ulos kaikki teidän
weljenne kaikista pakanoista, HERral-
le ruokauhrixi, hewoisilla, ja rattahil-
la, paareilla, Muuleilla ja linkkailla
juhdilla Jerusalemiin minun pyhän
wuoreni puoleen, sanoo HERra: Niin-
kuin Israelingin lapset tuowat ruo-
kauhrin puhtasa astiasa HERran huo-
neseen.
21. Ja minä tahdon niistä ottaa
Papit ja Lewitat, sanoo HERra.
22. Sillä niinkuin uudet taiwat ja
uusi maa, jotka minä teen, owat minun
edesäni, sanoo HERra: juuri niin pitä
teidän siemenenne ja nimenne pysymän.
Es. 65: 17. 2 Pet. 3: 13. Ilm. K. 21: 1.
23. Ja kaikki liha pitä yhdestä Kuu-
kaudesta niin toiseen, ja yhdestä Sab-
bathista niin toiseen, tuleman kumar-
tamaan minun eteeni, sanoo HERra:
24. Ja heidän pitä menemän ulos,
ja katzeleman niitten ihmisten raatoja,
jotka minua wastan wäärin teit; sillä
ei heidän matonsa pidä kuoleman,
eikä heidän tulensa sammuman, ja
heidän pitä kaikelle lihalle kauhistuxexi
oleman. Marc. 9: 44, 46, 48.

Jesaian Kirjan loppu.

Propheta Jeremia.

1. Luku.

remian sukn, ennustuxen aika, kutzumi-
nen; Hänen näönsä ja saarnansa.

remian Hilkian pojan sanat; joka
oli Anathothin Papeista, BenJa-
min maalda.
2. Jolle HERran sana tapahtui Jo-
n Amonin pojan Judan Kuningan
na; kolmandenatoistakymmenen enä
en waldakundansa wuonna:
3. Ja sitte Josian pojan, Jojachi-
min Judan Kuningan aikana, Zede-
chian Josian pojan, Judan Kuningan,
ensimäisen wuoden loppuun toistakym-
mendä, niin Jerusalemin fangiuteen
asti, wiidendenä Kuukautena.
2 Kun. K. 23: 34. Luku 24: 17.
2 Aika K. 36: 10.
4. Ja HERran sana tapahtui mi-
nulle, ja sanoi:
5. Minä tunsin sinun jo ennen kuin
minä sinun walmistin äitis kohdusa, ja
pyhitin sinun ennen kuin sinä äitistäs

synnyitkän; ja panin sinun Kansain Prophetaxi. Gal. 1: 15.

6. Mutta minä sanoin: woi HERra, HERra! katzo, en minä kelpaa saarnamaan; sillä minä olen nuori. 2 Mos. 4: 10. Luku 6: 12.

7. Niin HERra sanoi minulle: älä sano: minä olen nuori; mutta sinun pitä kaikkiin niihin menemän kuin minä sinun lähetän, ja puhuman kaikkia kuin minä sinulle käsken.

8. Älä pelkää heitä; sillä minä olen tykönäs, ja pelastan sinun, sanoo HERra. 5 Mos. 31: 6. Jos. 1: 5, 6. Hes. 3: 9.

9. Ja HERra ojensi kätensä ja tartui minun suuhuni, ja sanoi HERra minulle: Katzo, minä panen minun sanani sinun suuhus. Es. 6: 7.

10. Katzo, minä panen sinun tänäpänä Kansain ja waldakundain päälle, repimään, särkemään, hukuttamaan ja kukistamaan: rakendamaan ja istuttamaan. Jer. 5: 14. 2 Cor. 10: 4, 5.

11. Ja HERran sana tapahtui minulle, ja sanoi: Jeremia, mitäs näet? Minä sanoin: minä näen Mandelpuisen sauwan.

12. Ja HERra sanoi minulle: oikein sinä olet nähnyt: sillä minä tahdon kiiruhtaa, tehdäxeni minun sanani.

13. Ja HERran sana tapahtui toisen kerran minulle, ja sanoi: mitäs näet? Minä sanoin: minä näen kiehuwaisen padan, joka näkyy pohjan puoleen. Hes. 11: 7, 11.

14. Ja HERra sanoi minulle: pohjasta on paha tulewa, kaikkein maan asuwaisten päälle: Jer. 6: 1.

15. Sillä katzo, minä kutzun kaikki waldakundain sukukunnat kuin on pohjasa, sanoo HERra: ja he tulewat ja kukin asettaa istuimensa Jerusalemin portin eteen, ja ympäri kaikkia hänen muurejansa, ja kaikkia Judan Kaupungeita. Jer. 4: 6. Luku 5: 15. Luku 52: 4.

16. Ja minä annan oikeuden käydä heidän päällensä, kaiken heidän pahudensa tähden; että he owat minun hyljännet, ja muille jumalille suitzuttanet, ja kumartanet omaa käsialaansa.

17. Niin wyötä nyt sinun kupees, nouse ja saarna heille kaikki kuin m nä sinun käsken: älä pelkä heitä, e minä sinua surmaisi heidän edesän Luc. 12: 35. 1 Pet. 1: 13.

18. Ja katzo, minä teen tänäpän nun wahwaxi Kaupungixi, rautap ja waskimuurixi koko maasa, J Kuningoita ja hänen Ruhtinai wastan, hänen Pappejansa ja m Kansaa wastan. Jer. 15:

19. Ja he sotiwat sinua wasta kuitengan heidän pidä sinua w man; sillä minä olen sinun t sanoo HERra, wapahtamasa sin

2. Luku.

Judan luopumisesta ja paadutuxe

Ja HERran sana tapahtui mi ja sanoi:

2. Mene ja saarna julkisesti J salemisa, ja sano: Näin sanoo H ra: Minä ajattelen sitä hywää t joka sinulle tapahtui sinun nuoru ja sitä rakkautta, jonga minä s osotin, koskas kaunis olit; ja m korwesa seuraisit, siinä maasa jo kylwetä: Hes. 16: 8.

3. Koska Israel oli HERran ja hänen ensimäinen hedelmänsä: kainen kuin händä söi, tuli wikap ja paha tuli hänen päällensä, HERra.

4. Kuulkat HERran sanaa, J bin huone, ja kaikki Israelin h sukukunnat.

5. Näin sanoo HERra: mitä w ryttä teidän Isänne minusa löysit, he erkanit minusta, ja menit tu teen, ja tulit turhaxi? Es. 5: Mich. 6: 3.

6. Ja ei ensingän ajatellet: Ku HERra on, joka meitä wei ulos gyptin maalda; joka johdatti m korwesa, autiasa ja erämaasa, ku ja kuoleman warjon maasa, siinä m sa, josa ei yxikän ihminen waeld eikä asunut? 5 Mos. 8: 1

7. Ja minä wein teidän hyw maahan, sen hedelmätä ja h syömään; mutta koska te sinne tuli saastutitta te minun maani, ja min perindöni teitte kauhistuxexi.

8. Papit ei ajatellet, kusa HErra
lainoppenet ei tundenet minua, pai-
et luowuit minusta ja Prophetat
misit Baalin kautta ja seuraisit kel-
tomia.
9. Sentähden minä riitelen wielä
n kanßanne, sanoo HErra, ja tei-
lastenne lasten kanßa riitelen minä.
10. Niin mengät Chitimin luotoi-
ja katzokat: ja lähettäkät Keda-
, tutkistelkat wisusti, ja katzokat,
ellä niin on tapahtunut.
11. Muuttawatko pakanat heidän
litansa? waikka ei ne jumalat o-
n: ja kuitengin minun Kansani on
ttanut kunniansa kelwottomaan.
Ps. 106: 20.
12. Taiwat hämmästykät siitä, pel-
kät ja wapiskat, sanoo HErra.
5 Mos. 32: 1. Es. 1: 2.
13. Sillä minun Kansani teke kah-
en synnin: minun joka olen e-
n weden lähde, he hyljäwät, ja
awat itzellensä kaiwoja, kelwot-
ia kaiwoja, joisa ei wesi pysy.
14. Ongosta Israel orja, eli koto-
ndynyt? mixistä hän on joutunut
i?
15. Sillä nuoret jalopeurat kiljuwat
llä ja huutawat: he häwittäwät
n maansa, ja hänen Kaupungin-
at poldetut, niin ettei niisä ken-
asu. Es. 5: 29. Jer. 4: 7.
16. Nophin ja Thachpanexen lapset
rtawat myös sinun pääs.
Es. 19: 13.
17. Näitä sinä itzelles teet, ettäs
ät HErran sinun Jumalas, koska
sinua tahtoo wiedä oikiata tietä.
Jer. 4: 18.
18. Ja nyt mitä sinun on Egyptin
, ettäs tahdot juoda Sihorin wet-
eli mitä sinun on Assyrian tiellä,
tahdot juoda wirran wedestä?
Es. 31: 1.
19. Sinun pahudes tähden sinua
wellan, ja sinun tottelemattomu-
tähden sinua kuritetan: niin
ja näe kuinga wiheljäinen ja
a se on, ettäs hyljät HErran
n Jumalas, ja et pelkä minua,
o HErra, HErra Zebaoth.
Es. 3: 9. Hos. 5: 5.
20. Sillä minä olen jo wanhasta
taittanut sinun ikees, ja särkenyt sinun
juttas, ja sinä sanoit: en minä tahdo
enää niitä palwella: kuitengin jokaitzel-
la korkialla wuorella, ja kaikkein lehti-
puitten alla juoxit sinä salawuoteudesa.
Es. 57: 5, 6, 7. Jer. 3: 6.
21. Mutta minä olen istuttanut si-
nun parhaxi wiinapuuxi ja totisexi sie-
menexi: kuingasta sinä olet nyt muut-
tunut niin karwaaxi ja metzä wiina-
puuxi? 2 Mos. 15: 17. Ps. 44: 3.
Ps. 80: 9. Es. 5: 2. Matth. 21: 33, etc.
Marc. 12: 1. Luc. 20: 9.
22. Sillä jos sinä sinus wielä li-
piällä pesisit, ja ottaisit paljo saipua-
ta, kuitengin sinun pahudes näkyy mi-
nun edesäni, sanoo HErra HErra.
23. Kuingas siis sanot: en minä ole
saastainen, en minä seuraa Baalia?
Katzo tietäs laaxosa, ajattele kuingas
tehnyt olet: sinä nopsa naaras Kame-
li, joka sinne ja tänne juoxet.
24. Niinkuin metzä-aasi korwesa,
koska hän heldestä hengittä, kuka hä-
nen taitaa asetta? kaikki jotka händä
etziwät, ei pidä wäsymän, hänen Kuu-
kaudesansa hän löytän.
25. Älä ole paljas jalwoin ja älä
janoa kärsi. Mutta sinä sanoit: ei se
auta, waan minä rakastan muukalai-
sia ja juoxen heidän peräsänsä.
26. Niinkuin waras tulee häpiään,
koska hän saadan kiinni, niin myös
pitä Israelin huonen häpiään tuleman,
Kuningastensa, waldamiestensä, Pap-
peinsa ja Prophetainsa kanßa;
27. Jotka puulle sanowat: sinä o-
let minun Isäni; ja kiwelle: sinä mi-
nun synnytit: sillä he käändäwät sel-
känsä minun puoleeni, ja ei kaswojan-
sa: Mutta koska hätä tulee, sanowat
he: nouse ja auta meitä.
28. Kusasta owat sinun jumalas,
jotka sinä itzelles tehnyt olet? noskan
ne, katzo, jos he taitawat sinua autta
sinun hätäs aikana; sillä niin monda
kuin sinulla, Juda, Kaupungita on, niin
monda on myös sinulla jumalata.
5 Mos. 32: 37. Duom. 10: 14. Jer. 11: 13.
Hos. 13: 10.
29. Mixi te tahdotta wielä riidellä
minun kanßani? te oletta kaikki mi-
nusta luopunet, sanoo HErra.
30. Turhaan minä rangaisin teidän

lapsianne, ei he ota kuritusta; sillä teidän miekkanne syö teidän Prophetanne, niinkuin turmelewa jalopeura.
Es. 1: 5. Jer. 5: 3. Matth. 23: 34.

31. Sinä paha sukukunda, ota waari HERran sanasta: olengo minä nyt tullut Israelille korwexi eli pimiäxi maaxi? mixi siis minun Kansani sanoo: me olemma Herrat, en me enää tule sinun tygös?

32. **Unhohtako neizy kaunistuxensa, eli morsian seppelensä? mutta minun Kansani unhotta minun ijankaikkisesti.** Jer. 3: 21.

33. Mitäs kaunistat sinun ties, rakkautta etziäxes? ja myös sentähden totutit sinun ties pahaxi.

34. Löytän myös waiwaisten ja wiattomain sieluin weri sinun tykönäs jokapaikasa, ja ei ne ole löytty kätkettynä, waan julki kaikisa niisä paikoisa.

35. Ja sinä sanot: minä olen wiatoin, hän käändäkön wihansa minusta pois: Katzo, minä tahdon oikeudelle käydä sinun kanßas, että sinä sanoit: en minä ole syndiä tehnyt.

36. Mixis niin horjahtelet, ja menet sinne ja tänne? mutta sinun pitä Egyptildä häpiän saaman, niinkuin sinä Assyrialdakin häpiän sait.
2 Aika K. 28: 20. Es. 30: 3, 5.

37. Sinä olet myös sieldä lähtewä ja lyöpä kätes yhteen pääs päälle: sillä HERra teke tyhjäxi sinun toiwos, ja ei sinulla pidä mitän menestystä niisä oleman. 2 Sam. 13: 19.

3. Luku.

Juda rangaistaan, neuwotaan käändymyreen ja tunnustaa syndinsä.

Sananlasku on: katzo, koska mies eroittaa waimonsa tyköänsä, ja se menee pois hänen tyköänsä, ja ottaa toisen miehen, ottako hän hänen jällen? eikö maa niin peräti saastutetaisi? Mutta sinä olet huorin tehnyt sinun monen ystäwäs kanßa: mutta tule kuitengin jällen minun tygöni, sanoo HERra. 5 Mos. 24: 4.

2. Nosta silmäs ylös korkeuteen, ja katzo, kuinga sinä jokapaikasa huorin teet. Sinä istut tiellä, ja odotat heitä niinkuin ryöwäri korwesa; ja saa[...]tat maan huorudellas ja pahudella[...]
1 Mos. 38: 14.

3. Sentähden pitä aamusaten t[...]man pois, eikä ehtosaten tuleman; nulla on porton kasiwot, et sinä t[...] ensingän häwetä. Hes. 3:

4. Ja kuitengin sinä sitä [...] huudat minua: Minun Isäni, [...] nuoruudeni johdattaja. Ps. 71:

5. Wihastuko hän ijankaikkise[...] ei käännyt julmudestansa? katzo, [...] petat ja teet pahaa, ja et taita [...]
Ps. 103: 9.

6. Ja HERra sanoi minulle, [...]ningas Josian aikana: oletko sinä nähnyt mitä se wastahakoinen [...] teki? hän meni kaikille korkeille [...]rille, ja jokaitzen wiherjäisen puun [...] ja teki siellä huorutta: Jer.

7. Ja koska hän näitä kaikkia [...]nyt oli, sanoin minä: käännä [...] minun tygöni, mutta ei hän kä[...]nytkän itziänsä: ja hänen petollin[...] sarensa Juda näki sen.
Hes. 16: 46. Luku 23: 2, 4.

8. Ja minä näjin että se wa[...]koinen Israel kaikisa asioisa teki [...]rin, ja minä hyljäisin hänen, ja [...]noin hänelle erokirjan; ja ei hänen [...]tollinen sisarensa Juda sitä peljä[...] mutta meni ja teki myös huorin.
5 Mos. 24: 1.

9. Ja hänen huorudensa san[...] on maakunda saastutettu; sillä hän [...] huorutta kiwen ja puun kanßa.

10. Ja kaikisa näisä ei se hänen [...]tollinen sisarensa Juda käändänyt [...]änsä minun tygöni kaikesta sydämme[...]sä; mutta petollisesti, sanoo HER[...]

11. Ja HERra sanoi minulle: wa[...]hakoinen Israel on jaloxi luettaw[...] tollisen Judan suhteen.
Hes. 16: 51. Luku 23: 11.

12. **Mene ja saarna nämät [...] pohjaa päin, ja sano: Käännä [...] sinä wastahakoinen Israel, sa[...] HERra, niin en minä käännä [...] wojani teistä pois: sillä minä [...] laupias, sanoo HERra, ja en [...] hastu ijankaikkisesti.**
Ps. 86: 15. Ps. 145: 8.

13. **Tunne ainoasta sinun pa[...] tekos, ja että olet HERra[...]**

malatas wastan syndiä tehnyt: Ja
smut sinne tänne wierasten jumalain
ö, kaikkein wiherjäisten puitten ala;
ette kuullet minun äändäni, sanoo
ERra.
14. **Käändäkät teitänne, te wasta-**
koiset lapset, sanoo HERra: sillä
kihlan teidän minulleni; ja otan
yhden Kaupungista, ja kaxi koko
kunnasta, ja tahdon teidän wiedä
niin.
15. **Ja annan teille paimenet mi-**
sydämeni jälkeen; jotka teitä pitä
eman opilla ja wiisaudella.
Jer. 23: 4. Hes. 34: 23. Eph. 4: 11.
16. Ja se on silloin tapahtuwa,
te monexi tuletta ja kaswatte
, ettei siihen aikaan, sanoo HERra,
pidä enää puhuttaman HERran
Arkista, eikä ajateldaman; ei
sitä enää muistettaman, eli etzit-
, taikka enää tehtämän.
17. Mutta Jerusalem pitä siihen
kutzuttaman HERran istuimexi,
kaikki pakanat pitä itzensä sinne
man HERran nimeen Jerusale-
: eikä heidän pidä enää waelda-
pahan sydämensä ajatusten jälkeen.
Es. 2: 2, 3. Mich. 4: 1, 2.
18. Siihen aikaan pitä Judan huo-
menemän Israelin huonen tygö;
pitä ynnä tuleman pohjan puoli-
maalda siihen maahan, jonga minä
andanut teidän Isillenne perinnöxi.
19. Ja minä sanon, kuinga minä
monda lasta andawa sinulle, ja
hywän maan, ja ihanaisen perin-
pakanain joukon. Ja minä sanon:
olet kutzuwa minun Isäxes, etkä
minusta.
20. Kuitengin niinkuin waimo pet-
rakastajansa; niin oletta te mi-
a luopunet te Israelin huone, sanoo
Rra.
21. Sentähden pitä kuuluman wa-
itku ja parku Israelin lapsilda
isa paikoisa; sillä he owat tiensä
ellet, ja HERran heidän Juma-
a unohtanet. Jer. 2: 32.
22. Niin palaitkat te wastahakoiset
, niin minä parannan teitä tei-
tottelemattomudestanne: **Kazo, me**
tulemma sinun tygös; sillä sinä olet
HERra meidän Jumalamme.
Hos. 14: 2.
23. Totisesti on sula petos kukku-
loilla ja kaikilla wuorilla: totisesti on
Israelin autuus (ainoasa) HERrasa
meidän Jumalasamme. Ps. 121: 1, 2.
24. Ja meidän Isäimme asetuxet,
jotka me nuorudesta olemma pitänet,
pitä häpiällä käymän pois, ynnä hei-
dän lammastensa, karjansa, poikainsa
ja tytärtensä kanßa: Hes. 20: 18.
25. Meidän täytyy maata meidän
häpiäsämme, ja meidän ylönkatzemme
peittä meidän; **sillä me teimme syndiä**
HERraa meidän Jumalatamme was-
tan, sekä me että meidän Isämme, ha-
masta meidän nuorudestamme, niin
tähän päiwään asti, ja en me totellet
HERran meidän Jumalamme äändä.

4. Luku.

Uhataan häwityxellä.

Jos sinä käännät sinus Israel, sanoo HERra, niin käännä sinus minun tygöni: ja jos sinä panet sinun kauhistuxes pois minun kaswoini edestä, niin et sinä tule ajetuxi pois.
Joel. 2: 12.
2. Silloin sinä olet wannowa niin
totta kuin HERra elää, totudesa, oi-
keudesa ja wanhurskaudesa: ja pakanat
siunatan hänesä, ja he kerskawat hei-
tänsä hänestä. 1 Mos. 22: 18.
Es. 45: 25. Luku 48: 1. 2 Cor. 10: 17.
3. Sillä näin sanoo HERra: te
Judan ja Jerusalemin miehet, kyndä-
kät wastuudesta, ja älkät kylwäkö or-
jantappurain sekaan. Hos. 10: 12.
4. Ymbärileikatkat teitänne HER-
ralle, ja pangat teidän sydämenne esi-
nahka pois, te Judan miehet ja Je-
rusalemin asuwaiset; ettei minun jul-
mudeni pääsisi wallallensa niinkuin tuli,
ja niin palaisi ettei yxikän händä sam-
muttaa taida, teidän pahudenne tähden.
5 Mos. 10: 16. Luku 30: 6. Es. 65: 5.
Rom. 2: 28, 29.
5. Ilmoittakat Judasa ja andakat
kuulla Jerusalemisa, ja sanokat: soitta-
kat waskitorwea maasa, huutakat kor-
kialla äänellä, ja sanokat: kootkat tei-

tänne ja käykämme kaikki wahwoihin
Kaupungeihin.
6. Nostakat lippu Zionisa, kootkat
teitänne pakoon ja älkät wiiwytelkö:
Sillä minä annan tulla onnettomuden
pohjasta, ja suuren wiheljäisyden.
Jer. 1: 13, 14.
7. Jalopeura nousee luolastansa, ja
pakanain häwittäjä samoo ja lähtee
paikastansa, häwittämään sinun maa=
tas: sinun Kaupungis pitä kukistetta=
man, niin ettei kengän niisä asu.
Es. 5: 29. Jer. 2: 15. Luku 5: 6.
8. Sentähden pukekat säkit yllenne,
itkekät ja parkukat; sillä HERran jul=
ma wiha ei tahdo meistä lakata.
Jer. 6: 26.
9. Siihen aikaan, sanoo HERra,
pitä Kuningasten ja pääruhtinasten sy=
dän langeman: Pappein pitä peljästy=
män ja Prophetain hämmästymän.
10. Mutta minä sanoin: Woi!
HERra, HERra, sinä olet andanut
tämän Kansan ja Jerusalemin suuresti
pettä itzensä, sanoden: teillä on olewa
rauha: ja kuitengin miekka hamaan
sieluun asti lähestyy.
11. Silloin pitä sanottaman tälle
Kansalle ja Jerusalemille: kuiwa tuuli
on tulewa wuorten ylitze korwesta, mi=
nun Kansani tyttären tielle; joka ei
wiskaa eli puhdista:
12. Sangen wäkewä tuuli pitä niistä
minulle tuleman: Niin minä myös nyt
tahdon puhua heidän kanßansa oikeutta.
13. Katzo, hän nousee niinkuin pil=
wi, ja hänen waununsa niinkuin tuulis=
pää, hänen hewoisensa owat nopiam=
mat Kotkaa; woi meitä! sillä me hä=
witetän.
14. **Niin pese nyt Jerusalem sinun
sydämes pahudesta, ettäs autetuxi tu=
lisit: kuinga kauwan pitä pahat aja=
tuxet sinun tykönäs pysymän?**
Es. 1: 16.
15. Sillä Danista kuuluu sanoma,
ja ahdistus Ephraimin wuorelda.
Jer. 8: 16.
16. Sanokat pakanoille: katzo, kuu=
luttakat Jerusalemisa, wartiat tulewan
kaukaiselda maalda; jotka luihkawat
Judan Kaupungeita wastan.
17. He piirittäwät heidän kaikilda
haaroilda, niinkuin wartiat ke[...]
sillä he owat wihoittanet minun,
noo HERra.
18. Sinun ties ja sinun harjoi[...]
owat nämät sinulle tehnet: tä[...]
sinun pahudes että se niin karwa[...]
ja käy sinun sydämees. [...]
Es. 50: 1. Hos. 13: 9.
19. Kuinga on minun sydäm[...]
piä, minun sydämeni tykytt[...]
ruumisani ja ei ole lepoa; sillä [...]
sieluni kuulee waskitorwen ääne[...]
sodan huudon. Es. 22: 4. Jer. [...]
20. Häwitys kuuluu häwitys[...]
rään, sillä koko maa hajeite[...]
minun majani ja peitteni pitä [...]
äkistä kukistuman.
21. Kuinga kauwan pitä minu[...]
kemän lippuja, ja kuuleman wa[...]
wen äändä?
22. Että minun Kansani on [...]
ja ei tunne minua, he owat [...]
lapset, ja ei ymmärrä: wiisat [...]
he kyllä pahaa tekemään, [...]
hywää tehdä ei ole heillä taito[...]
Rom. 16: 19.
23. Minä katzoin maan päälle, [...]
se oli tyhjä ja autia: ja taiwan [...]
ja se oli pimiä. Es. 5: 30. [...]
24. Minä katzoin wuorten [...]
ja katzo, ne wapisit, ja kaikki [...]
wärisit.
25. Minä näjin, ja katzo, ei [...]
siellä yhtän ihmistä: kaikki [...]
wan linnut olit lendänet pois.
26. Minä katzoin, katzo, hedel[...]
nen peldo oli autiana; ja kaikki [...]
pungit olit kukistetut maahan [...]
ralda, ja hänen julmalda wihal[...]
27. Sillä niin sanoo HERra:
maa pitä kylmille tuleman; ja en [...]
kuitengan sitä peräti häwitä.
Jer. 5: 18.
28. Sentähden pitä maan [...]
surullisen, ja taiwan ylhäldä [...]
lisen; sillä minä olen sanonut: [...]
olen sen päättänyt, ja en tahdo [...]
katua, engä siitä lakata:
29. Kaikki Kaupungit pitä pa[...]
man hoimiesten ja joutzimiesten [...]
ja juoxeman tihkuihin metziin ja [...]
tämän itzensä kiwirounioihin: [...]

ipungit pitä oleman kylmillä, niin
yrikän niisä asu.
0. Mitäs tahdot tehdä, sinä hä=
tty? jos sinä wielä kaunistaisit si=
purpurawaattella ja kuldakäädyillä,
elisit sinun kaswos, niin sinä kui=
in sinuas turhaan kaunistelet; sillä
uin nyt owat sinua rakastanet, pi=
katzoman sinua ylön, ja wäsymän
n hengees:
1. Sillä minä kuulin huuden niin=
i synnyttäwäisen: tuskan, niinkuin
joka ensimäisen lapsen waiwasa on,
nin tyttären äänen, joka walittaa
hajoittaa kätensä: woi minuani!
minun sieluni on wäsynyt sur=
tten tähden.

5. Luku.

Kaikki pahat; kaikki neuwotaan.

ykät Jerusalemin katuja ymbäri,
katzokat, koetelkat ja etzikät hänen
llansa, jos te löydätte jongun joka
n teke ja kysyy totutta; niin minä
hänelle armollinen.
Ja jos he wielä sanoisit: niin
kuin HERra elää: niin he kui=
n wannowat wäärin.
HERra, eikö sinun silmäs katzo
a: sinä lyöt heitä, ja ei he tunne
a: sinä waiwat heitä, mutta ei he
o kuritusta wastanottaa: heillä on
mbi kaswo kuin kiwi, ja ei tahdo
heitänsä. Es. 1: 5. Jer. 2: 30.
Mutta minä sanoin: se on wai=
en joukko: he owat ymmärtämät=
t, ja ei tiedä HERran tietä, eikä
n Jumalansa oikeutta.
Minä käyn woimallisten tygö ja
n heidän kanszansa; sillä heidän pitä
män HERran tien ja heidän Ju=
ansa oikeuden: mutta ne owat kaikki
särkenet, ja katkaisnet siten.
Sentähden pitä Jalopeuran, joka
tä tulee, repelemän heidän rikki,
en korwesta pitä haaskaman hei=
ja Pardin pitä wartioitzeman hei=
Kaupungeitansa, ja kaikki kuin
tulewat ulos, pitä raadeltaman:
heidän syndejänsä on juuri mon=
ja he owat paatunet heidän totte=
ttomudesansa. Hos. 13: 7.

7. Kuinga siis minun pitä sinulle
oleman armollinen? Että sinun lapses
hyljäwät minun ja wannowat sen kaut=
ta joka ei Jumala olekkan: ja nyt, että
minä olen heitä rawinnut, tekewät he
huorin, ja kokonduwat porton huone=
seen joukkoinensa.
8. Kukin hirnuu lähimmäisensä e=
mändätä, niinkuin hywin ruokitut jou=
tilat orhit. Hes. 22: 10, 11.
9. Eiköstä minun pidäis heitä sen=
kaltaisista kurittaman, sanoo HERra:
ja eikö minun sieluni pidäis kostaman
senkaltaiselle Kansalle kuin tämä on?
Jer. 9: 9.
10. Kukistakat hänen muurinsa ylös=
alaisin, ja älkät peräti häwittäkö, ot=
takat pois hänen torninsa: sillä ei ne
ole HERran.
11. Mutta he owat petoxella mi=
nusta pois luopunet, sekä Israelin huo=
ne, että Judan huone, sanoo HERra.
12. He kieldäwät pois HERran, ja
sanowat: ei hän se ole: ei meille käy
niin pahoin: ei miekka ja nälkä tule
meidän päällemme.
5 Mos. 29: 19. Es. 28: 15.
13. Prophetat puhuwat tuuleen: ei
heillä ole (Jumalan) sanaa: niin heille
itze käyköön.
14. Sentähden näin sanoo HERra
Jumala Zebaoth: että te senkaltaisia
puhutte, katzo, niin minä teen minun
sanani sinun suusas tulexi, ja tämän
Kansan puuxi, ja hänen pitä poltta=
man heidän. Es. 30: 33.
15. Katzo, minä annan tulla teidän
päällenne Israelin huone, sanoo HER=
ra, kaukaa yhden Kansan, wäkewän
Kansan, joka on ollut ensimäinen Kansa,
Kansan jonga kieldä et sinä ymmärrä,
etkä taida ymmärtää, mitä he sanowat.
5 Mos. 28: 49. Es. 5: 26. Jer. 1: 15. Luku 6: 22.
16. Heidän wiinensä on awojoin
hauta; ja he owat kaikki wäkewät.
17. He syöwät sinun tulos ja lei=
päs, jota sinun poikas ja tyttäres syö=
net olisit, he nielewät sinun lambas ja
karjas, he syöwät sinun wiinapuus ja
fikunapuus: ja häwittäwät sinun wah=
wat Kaupungis miekalla, joihin sinä
sinus luotat. 3 Mos. 26: 16.
5 Mos. 28: 31, 33.

18. Ja en minä silloingan, sanoo HErra, peräti häwitä teitä.
Jer. 4: 27.

19. Ja jos te sanotte: mixi HErra
meidän Jumalamme teke meille näitä
kaikkia? niin wastaa heitä: niinkuin te
oletta hyljännet minun, ja palwellet
wieraita jumalita teidän omasa maa-
sanne: niin teidän pitä myös palwele-
man wieraita siinä maasa, joka ei tei-
dän olekkan. Jer. 16: 10, 11.

20. Näitä teidän pitä ilmoittaman
Jacobin huonesa, ja saarnaman Ju-
dasa, ja sanoman:

21. Kuulkat nyt tätä te hullu Kan-
sa, jolla ei taitoa ole, jolla on silmät,
ja ei näe: korwat, ja ei kuule.
Es. 6: 9, 10. Luku 42: 18, 19.

22. Ettekö te tahdo peljätä minua,
sanoo HErra? ja ettekö te pelkää mi-
nun kaswoini edesä? joka panen heidän
meren rajaxi ja ijankaikkisexi määräxi,
jota ei hänen pidä käymän ylitze: ja
waikka se pauhais, niin ei se kuitengan
woi sen ylitze: ja jos hänen aaldonsa
paisuwat, niin ei heidän pidä mene-
män sen ylitzen. Job. 26: 10.
Luku 38: 8. Ps. 104: 9.

23. Mutta tällä Kansalla on wil-
pistelewäinen ja tottelematoin sydän: he
owat harhaillet ja mennet pois;

24. Ja ei sano koskan sydämesänsä:
peljätkämme nyt HErraa meidän Ju-
malatamme; joka anda meille aamu- ja
ehtosaten ajallansa, ja warjelee meille
joka ajastaika elon ajan uskollisesti.
5 Mos. 11: 14. Ap. T. 14: 17.

25. Mutta teidän pahat tekonne nä-
mät estäwät; ja teidän syndinne tämän
hywän teildä käändäwät pois:

26. Sillä minun Kansasani löytän
jumalattomia; jotka paulat ja pyydyxet
asettawat ihmisiä käsittäxensä, niinkuin
lindumiehet satimella.

27. Ja heidän huonensa on täynä
petosta, niinkuin häkki lindusa: Siitä
he tulewat wäkewäxi ja rikkaxi.
5 Mos. 32: 15.

28. He kiildäwät lihawudesta: he
säkewät pahan asian, ja ei pidä oi-
keutta: ei he holhoo orwoja hänen
asiasansa, ja se menestyy heille: ja ei
he anta köyhää oikeuteen.
Es. 1: 23. Sach. 7: 10.

29. Eiköstä minun pidäisi sitä ko[...]
man, sanoo HErra: ja eiköstä mi[...]
sieluni pidäisi kostaman senkalta[...]
Kansalle kuin tämä on?

30. Kuinga julmasti ja kauh[...]
eletän maasa?

31. Prophetat opettawat wal[...]
Papit owat herrat wirasansa, ja [...]
nun Kansani tahtoo sitä mielell[...]
mitä te wiimein teette?
Jer. 23: 25, 26. Hes. 13: 6. Matth. 2[...]
1 Pet. 5: 3.

6. Luku.

Syy sangeuteen Babelisa.

Kootkat teitänne, te BenJaminin[...]
set, Jerusalemista, ja puhal[...]
torween Techoasa, ja nostakat [...]
BethKheremisä; sillä pohjasta on [...]
hus ja suuri wiheljäisys käsisä.
Jer. 1: 14.

2. Minä olen werrannut Zion[...]
tären kauniseen ja ihanaiseen.

3. Mutta paimenet tulewat [...]
tygönsä laumoinensa: he panewat [...]
jansa hänen ympärillensä, ja [...]
kaitzee paikasansa.

4. (Ja sanoo:) pyhittäkät sota[...]
dä wastan, noskat ja käykämme [...]
päiwänä ylös: woi meitä! sillä [...]
joutuu ja warjo tulee suurexi.

5. Noskat, ja astukamme ylös [...]
ja häwittäkämme hänen jalot huo[...]

6. Sillä niin sanoo HErra [...]
baoth: kaatakat puita, ja tehkät [...]
daseiniä Jerusalemita wastan; sillä [...]
pungi pitä kuritettaman, sen sisä[...]
sula wäärys.

7. Niinkuin lähde kuohutta we[...]
niin kuohuu myös hänen pahu[...]
wäärys ja häwitys siinä kuullan, [...]
ja waiwa on aina minun edesän[...]
Es. 57: 20.

8. Anna sinuas kuritettaa Je[...]
lem, ettei minun sydämeni kää[...]
pois sinusta: etten minä sinua [...]
täisi, niin ettei kengän asu siinä [...]

9. Näin sanoo HErra Ze[...]
mitä Israelista jäänyt on, se pitä [...]
sulaxi saalixi joutuman niinkuin [...]
puu: kokota kätes koriin niinkuin [...]
namarjain poimia.

10. Kenelle siis minä puhun j[...]

[..]an, että joku kuulis? katzo, heidän
[..]wansa owat ymbärileikkamata, eikä
[..] kuulla: katzo, he pitäwät HERran
[..] sanan pilkkana, ja ei kärsi sitä.
11. Sentähden olen minä niin täyn-
[..] HERran wihaa, etten minä taida
[..]ta wuodattamasta, sekä lasten pääl-
[..]tuilla, ja myös nuorukaisten ko-
[..] päälle yhtä haawaa; sillä sekä
[..] että waimo, ijällinen ja ikiwan-
[..] pitä otettaman kiinni.
12. Heidän huonensa pitä tuleman
[..]kalaisten käsiin: heidän peldonsa ja
[..]ndänsä yhtä haawaa; sillä minä
[..]nan käteni maan asujain ylitzen,
[..] HERra.
13. Sillä he kaikki ahnehtiwat, se-
[..]enet että suuret: Prophetat ja Pa-
[..]pettawat wäärin:
Es. 56: 11. Jer. 8: 10.
14. Ja lohduttawat minun Kansaa-
[..]nen wiheljäisydesänsä, sitä halpa-
[..]pitämään, ja sanowat: rauha, rau-
[..] ja ei rauhaa olekkan.
Jer. 8: 11. Hes. 13: 10. 1 Thess. 5: 3.
15. Sentähden pitä heidän häpiään
[..]man, että he kauhistuxen tekewät:
[..]aikka he tahtowat olla häwäise-
[..], eikä taida häwetä; kuitengin
[..] heidän jokaitzen langeman toinen
[..]nsa päälle; ja koska minä heitä
[..]n, silloin pitä heidän langeman,
[..] HERra. Jer. 8: 12.
16. Näin sanoo HERra: seisokat
[..]ä, katzokat ja kysykät endisiä tei-
[..]kuka oikia tie on, sitä te wael-
[..], niin te löydätte lewon teidän
[..]lenne: Mutta he sanowat: en me
[..]la. Matth. 11: 29.
17. Ja minä olen pannut teille war-
[..]t ottakat waari torwen äänestä:
[..]tta he sanowat: en me ota waaria.
18. Sentähden te pakanat kuulkat,
[..]a waari, sinä kokous, niistä kuin
[..]n seasansa tapahtuu.
19. Maa, kuule sinä: katzo, minä
[..]n tulla kowan onnen tälle Kan-
[..] heidän ansaitun palkkansa; ettei
[..]ä lukua minun sanastani, mutta
[..]ät minun Lakini.
20. Mitä minä lukua pidän pyhästä
[..]sta, joka rikkaasta Arabiasta tu-
[..] eli hywästä Kanelista, joka kau-
kaiselda maalda tulee? teidän polttouh-
rinne ei ole minulle otollinen, eikä tei-
dän uhrinne kelpaa minulle.
Es. 1: 11. Luku 66: 3. Am. 5: 21. Mich. 6: 6.
21. Sentähden sanoo HERra näin:
katzo, minä annan tälle Kansalle lan-
gemuxen: siihen pitä sekä Isät että
lapset kaikki heitänsä loukkaman, ja ky-
län miehet pitä hukkuman toinen toi-
sensa kanssa.
22. Näin sanoo HERra: katzo,
Kansa on tulewa pohjaisesta maakun-
nasta; ja suuri Kansa on nousewa
maan wieristä; Jer. 5: 15. Luku 10: 22.
23. Jolla on joutzet ja kilwet, hän
on julma ja armotoin: heidän äänen-
sä pauhaa niinkuin meri: he ajawat
hewoisilla: he owat niinkuin warustettu
sotawäki sinua wastan, sinä tytär Zion.
24. Me olemma kuullet heistä sano-
man, ja meidän kätemme owat nään-
dynet: tuska ja ahdistus on meidän kä-
sittänyt niinkuin lapsen synnyttäjän.
Jer. 4: 31. Luku 49: 24. Luku 50: 43.
25. Älkän kengän lähtekö pellolle,
ja älkön kengän tielle mengö: sillä jo-
ka paikasa on rauhattomus, wihollisen
miekan tähden.
26. O sinä minun Kansani tytär,
pue säkki ylles ja aseta itzes tuhkaan,
sure niinkuin ainoata poikaa suurella
murhella; sillä häwittäjä tulee äkistä
meidän päällemme. Jer. 4: 8. Luku 25: 36.
27. Minä olen pannut sinun war-
tian tornixi, ja linnaxi minun Kansa-
sani, tietämään ja koettelemaan heidän
teitänsä. Jer. 1: 18. Luku 15: 20.
28. He owat kaikki peräti pois luo-
punet, waeldain petollisesti: he owat
kaikki turmeldu waski ja rauta.
Hes. 22: 18.
29. Palket owat tuleldа poldetut,
plyiy raukee pois; sulaminen on huka-
sa; sillä ei paha ole eroitettu.
30. Sentähden he myös kutzutan
hyljätyxi hopiaxi; sillä HERra on hei-
dän hyljännyt. Es. 1: 22.

7. Luku.

Wäärän luottamisen rangaistus.

Tämä sana tapahtui HERralda Je-
remialle, sanoden:

2. Seiso HERran huonen portisa,
saarna siellä tämä sana, ja sano: kuul-
kat HERran sanaa kaikki Juda, jotka
käytte sisälle näistä porteista rukoile-
maan HERraa.
3. Näin sanoo HERra Zebaoth,
Israelin Jumala: parankat teidän e-
lämänne ja teidän menonne; ja minä
tahdon teidän anda asua täsä paikasa.
2 Aika K. 7: 20. Jer 18: 11. Luku 26: 13.
4. Älkät luottako teitänne wal-
heseen, sanoden: täsä on HERran
Templi, täsä on HERran Templi,
täsä on HERran Templi:
5. Mutta parandakat todella teidän
elämänne ja menonne, ja tehkät jalo
oikeus yhden ja toisen wälillä:
6. Muukalaisille, orwoille ja leskille
älkät tehkö wäkiwaldaa, älkät myös
wuodattako wiatoinda werta täsä
paikasa; ja älkät muita jumalita seu-
ratko, itze teillenne wahingoxi:
7. Niin minä tahdon anda teidän
asua täsä paikasa aina ja ijankaikki-
sesti: täsä maasa jonga minä annoin
teidän Isillenne.
8. Mutta te luotatte teitänne wal-
heseen, joka ei mitän auta.
9. Ja te oletta wielä sittekin war-
kat, murhamiehet, huorintekiät, wala-
pattoiset ja suitzutatte Baalille; ja nou-
datatte wieraita Jumalita, joita et te
tunne.
10. Te tuletta myös ja seisotta mi-
nun edesäni täsä huonesa, joka minun
nimelläni kutzutan, ja sanotta: ei mei-
dän mitän hätää ole, ehkä me teemme
nämät kauhistuxet.
11. Pidättekö te siis tämän huonen,
joka minun nimelläni nimitetty on,
ryöwäritten luolana? katzo, kyllä minä
sen näen, sanoo HERra. Es. 56: 7.
Matth. 21: 13. Marc. 11: 17. Luc. 19: 46.
12. Mutta mengät nyt minun paik-
kaani joka on Silosa, josa minun ni-
meni ennen asunut on; ja katzokat mi-
tä minä siellä tehnyt olen, minun
Kansani Israelin pahuden tähden.
Jos. 18: 1. 1 Sam. 4: 4, 11. Ps. 78: 60.
13. Että te nyt kaikkia näitä töitä
teettä, sanoo HERra, ja minä olen
warhain nosnut, ja puhunut teille, ja
et te tahdo kuulla: minä huudan,
et te tahdo wastata:
2 Kun. K. 17: 13, 14. San. l. 1: 24, 2
Es. 65: 12. Luku 66: 4. Jer. 18: 11, 12.
Luku 25: 4. Luku 26: 5.
14. Niin minä myös tahdon te
tämän huonen kanssa, joka minun
melläni nimitetty on, johon te
luotatte: ja sen paikan kanssa,
minä teille ja teidän Isillenne an
niinkuin minä tein Silon kanssa;
2 Aika K. 7: 16. Ps. 132: 13. Jer.
15. Ja heitän teitä pois
kaswoini edestä, niinkuin minä
pois kaikki teidän weljennekin,
Ephraimin siemenen.
16. Ja ei sinun pidä rukoil
tämän Kansan edestä, eikä myös
täkän walitusta eli rukousta
edes, eli sinuas minun eteeni
tähtensä waiwaman; sillä en minä
do sinua kuulla. Jer. 11: 14. Luku
17. Etkös näe mitä he tekewät
dan Kaupungeisa, ja kujilla Jer
misa?
18. Lapset kandawat puita, ja
tekewät walkiata, ja waimot
taikinata; uhrataxensa leipiä
Melechetille, ja andaxensa juoma
wieraille jumalille, että he minua
hoitaisit. Jer. 44: 17, 18, 19.
19. Mutta ei he minulle te
mielikarwautta, sanoo HERra:
itzellensä, ja heidän pitä häpiään
leman.
20. Sentähden näin sanoo H
ra HERra: katzo, minun wiha
minun julmudeni on wuodatettu
paikkaan, sekä ihmisiin että ka
puihin metzäsä, ja maan hedel
joka pitä palaman, niin ettei
sitä sammutta taida.
21. Näitä sanoo HERra Ze
Israelin Jumala: kootkat teidän
touhrinne ja muut uhrinne ja
lihaa.
22. Sillä sinä päiwänä jona
teidän Isänne johdatin Egyptin
da, en minä sanonut engä käsk
danut heille polttouhrista, engä m
uhrista; Es. 1: 11. Jer. 6: 20.
23. Waan minä käskin heille,
noin: kuulkat minun sanani, niin

i tahdon olla teidän Jumalanne, ja
oletta minun Kansani; ja waeldakat
ikillä niillä teillä kuin minä käsken,
tä teille käwis hywin.
Mos. 19: 5. 3 Mos. 26: 12. 5 Mos. 6: 3.
24. Mutta ei he tahtonet kuulla,
kä korwiansa kallistaa, waan waelsit
masa neuwosansa ja pahan sydämen=
halusa; ja käwit takaperin, ja ei
despäin. Jer. 16: 12.
25. Ja siitä päiwästä kuin teidän
sänne läxit Egyptin maalda, niin
hän päiwään asti, olen minä lähet=
nyt jokapäiwä teille kaikki minun
lweliani, Prophetat, minä nousin
rhain ja lähetin. 2 Aika K. 36: 15.
26. Mutta ei he tahtonet kuulla,
kä korwiansa kallistaa; waan olit nis=
rit, ja teit pahemmin kuin heidän
sänsä.
27. Ja jos sinä kaikki nämät sa=
t heille, niin ei he sittekkän kuule
ua; ja jos sinä huudat, niin ei he
tekkän sinua wastaa.
28. Sentähden sano heille: Tämä
se Kansa, joka ei HERran heidän
malansa ändä kuule, eikä tahdo
ritusta wastan ottaa: totuus on pe=
ti pois, ja on temmattu heidän
ustansa.
29. Leikka hiuxes, ja heitä pois ty=
äs, ja surkuttele sinuas walittain
rkeuxesa; sillä HERra on hyljännyt
ajanut tämän sukukunnan pois,
da hän on wihoitettu.
30. Sillä Judan lapset tekewät pa=
a minun silmäini edesä, sanoo HER=
: He panewat siihen huoneseen kau=
stuxen, joka minun nimelläni nimi=
ty on, saastuttaxensa sitä.
31. Ja he rakendawat Tophetin Al=
rin BenHinnomin laaxosa, polttaxen=
poikiansa ja tyttäriänsä tulesa; jota
minä käskenyt, engä ajatellut ole.
2 Kun. K. 23: 10. Jer. 19: 5.
32. Sentähden katzo, se aika tulee,
noo HERra, ettei se pidä kutzutta=
man Tophetixi ja BenHinnomin laa=
xi, waan murhan laaxoxi: ja Tophe=
sa pitä haudattaman ruumita, ettei
nää ole siaa. Jer. 19: 6, 11, rc.
33. Ja tämän Kansan ruumit pitä
taiwan linduin ja maan eläinden ruaxi
tuleman; ja ei ykikän pidä heitä siitä
ajaman pois. Jer. 34: 20.
34. Ja minä otan pois Judan Kau=
pungeista ja Jerusalemin katuilda ilon
ja riemun äänen, yljän ja morsiamen
äänen; sillä maan pitä kylmille tuleman.
Es. 24: 7, 8. Jer. 16: 9. Luku 25: 10.
Luku 33: 11. Hes. 26: 13. Hos. 2: 11.

8. Luku.

Wäärä oppi, ahneus.

Siihen aikaan, sanoo HERra, pitä
Judan Kuningasten luut, ja hä=
nen Päämiestensä luut, ja Pappein
luut, ja Prophetain luut, ja Jerusale=
min asuwaisten luut, heitettämän ulos
heidän haudoistansa.
2. Ja ne pitä hajoitettaman Aurin=
gon, Kuun ja kaiken taiwan sotajou=
kon ala, joita he rakastanet, palwellet,
seurannet, etzinet ja rukoillet owat: ei
heitä pidä enää koottaman eikä hau=
dattaman, waan pitä oleman lokana
maasa.
3. Ja kaikki jäänet tästä pahasta
Kansasta, misä ikänä paikasa he owat,
johon minä heitä ajanut olen, pitä pa=
remmin tahtoman olla kuolluna kuin
eläwänä, sanoo HERra Zebaoth.
4. Ja sinun pitä heille sanoman:
näin sanoo HERra: kusa on joku,
jos hän langee, joka ei jällen mielel=
länsä nouse? kusa on joku joka käy
exyxisä, eikö hän mielelläänsä jällen oi=
kialle tielle tule?
5. Mixi siis tämä Jerusalemin Kan=
sa tahtoo käydä exyxisä palajamata? ja
rippuwat niin kowin walhesa, ettei he
millän tawalla anna käätä heitänsä
pois?
6. Minä hawaitzen ja kuulen ettei
he oikein opeta, ei ole yhtän joka ka=
tuu pahuttansa, ja sanoo: mitä minä
tein? he juoxewat kaikki heidän juo=
xuansa niinkuin angara hewoinen sodasa.
7. Haikara taiwan alla tietää ai=
kansa, Mettinen, Kurki ja Pääskyinen
huomaitzewat aikansa, koska heidän pi=
tä tuleman jällen; waan minun Kan=
sani ei tiedä HERran oikeutta.
8. Kuinga te siis taidatte sanoa: me
olemma wiisat, ja meillä on HERran

Laki? katzo, se on totisesti kuitengin walhe kuin ne kirjanoppenet kirjoittawat.
9. Sentähden pitä senkaltaiset opettajat häwäistämän, peljätettämän ja otettaman kiinni: katzo, he owat hyljännet HErran sanan, mitä wiisautta pidäis heillä oleman?
10. Sentähden annan minä heidän emändänsä muukalaisille, ja heidän peldonsa niille jotka heitä karkottawat: sillä he owat kaikki ahneudelda woitetut, pienimmästä niin suurempaan, papit ja prophetat opettawat kaikki walhetta: Es. 56: 11. Jer. 6: 13.
11. Ja rohwaisewat minun Kansani tytärtä onnettomudesansa, sitä turhana pitämään, ja sanowat: rauha, rauha: Ja ei rauhaa olekkan. Jer. 6: 14. Hes. 13: 10.
12. Sentähden pitä heidän häpiään tuleman, että he kauhistuxen tekewät: ja waikka he tahtowat ilman häwäistystä olla, eikä taida häwetä; kuitengin pitä heidän langeman toinen toisensa päälle, ja koska minä heitä kuritan, silloin pitä heidän langeman, sanoo HErra. Jer. 3: 3. Luku 6: 15.
13. Minä tahdon heitä niin poimia, sanoo HErra, ettei yhtäkän wiinamarjaa pidä wiinapuusa oleman, eikä yhtäkän fikunata fikunapuusa, lehdet pitä wariseman: ja se kuin minä heille andanut olen, pitä heildä otettaman pois. Es. 5: 1. Matth. 21: 19. Luc. 13: 6
14. Mixi me niin alallansa istumme? kootkat teitänne, käykämme wahwoin Kaupungeihin, ja odottakamme niisä apua; sillä HErra meidän Jumalamme on meidän käskenyt odottaa, ja juottanut meitä katkeralla siemenellä, että me niin teimme HErraa wastan syndiä. Jer. 9: 15. Luku 23: 15.
15. Odota rauhaa ja terweyden aikaa, ehkei mitän hywää ole käsisä; ja että te parataisin, ehkei muuta ole kuin hämmästys. Jer. 14: 19.
16. Jo nyt kuuluu hamasta Danista hewoisten hirnuminen, ja heidän orhinsa kuorskuwat, niin että kaikki maa järisee. He tulewat ja syöwät maan, ja kaikki mitä siinä on, Kaupungin ja sen asuwaiset. Jer. 4: 15.
17. Sillä katzo, minä lähetän [...]met ja Basiliskuxet teidän seka[...] joita ei auta lumoimaan; waan ni[...] pitä teitä pistämän, sanoo HErra. Ps. 58: 5, 6.
18. Minun wirwotuxeni on mu[...]la sekoitettu, ja minun sydämen[...] näändynyt.
19. Katzo, minun Kansani t[...] pitä wieralda maalda huutaman: [...] HErra tahdo sillen olla Zionis[...] eikö hänellä sillen ole Kuningasta? [...] he wihoitit minun kuwillansa ja [...]halla wieran jumalan palwelux[...]
20. Elon aika on mennyt e[...]wi on loppunut, ja ei meille ole [...] tullut.
21. Minä suren suuresti että mi[...] Kansani tytär niin turmeldu on: [...]nä surkuttelen ja olen hämmästy[...]
22. Eikö Gileadisa ole woidetta[...] eikö siellä ole parandajata? mixi [...]nun Kansani tytär ole terwexi t[...] Jer. 46: 11.

9. Luku.

Judan wiat rangaistaan.

Joska minun pääsäni olis kyllä [...]tä, ja minun silmäni olis [...]den lähde; että minä woisin itkä[...] päiwää ja yötä lyötyjä minun [...]sastani. Es. 22: 4. Jer. 4: 19. Luku 14: 17. Wal. w. 1: 16. Luku 2: [...]
2. Joska minulla olis matkami[...]maja korwesa, niin minä jätäisin [...]nun Kansani, ja menisin pois [...] tyköänsä; sillä he owat kaikki hu[...] tekiät, ja paha joukko.
3. He ambuwat kielellänsä mi[...] jousellansa walhetta ja ei tot[...] waeldawat wäkiwallalla maasa, ja [...]newät yhdestä pahudesta niin to[...] ei totellen minua, sanoo HErra.
4. Jokainen karttakon lähimmä[...]sä, ja älkän uskoko weljeänsäkkän[...] weli sortaa ja painaa alas wel[...] ja ystäwä pettä ystäwänsä. Jer. 12: 6. Mich. 7: 5, 6. Matth. 10:
5. Ystäwä pilkkaa ystäwänsä, [...] ei puhu totuutta: he totuttawat k[...]sä puhumaan walhetta, ja [...]wat pahaa tehdä.
6. Sinä asut petoxen keskellä, ja

kaida minua tuta petoxen tähden,
o HERra.
7. Sentähden sanoo HERra Ze-
oth näin: katzo, minä sulan heitä,
koettelen heitä; sillä mitästä minä
ta teen minun Kansani tyttären
en?
8. Heidän petolliset kielensä owat
annolet: suullansa he puhuwat lä-
mäisensä kanssa ystäwällisesti, waan
mesänsä he wäjywät händä.
Ps. 12: 2, 3. Ps. 28: 3. Ps. 120: 4.
9. Eikö stä minun sentähden pidäisi
isemau heitä, sanoo HERra? ja
ä minun sieluni pidäisi kostaman
altaiselle Kansalle kuin tämä on?
Jer. 5: 9.
10. Minä itken ja surkuttelen wuo-
, ja walitan korwesa laitumitten
ä: sillä he owat peräti hajoitetut,
ettei siitä sillen kengän waella, ei
siellä kuulu karjan äändä, tai-
linnut ja kaikki karja owat jo
änet ja mennet pois.
Jer. 4: 25, 29. Luku 12: 4.
11. Ja minä teen Jerusalemin ki-
aunioxi ja Lohikärmen pesäxi; ja
ä häwitän Judan Kaupungit, niin
niisä yhtäkän pidä asuman.
s. 34: 13. Jer. 26: 18. Mich. 3: 12.
12. Joka wiisas olis hän ajattelis
, ja ilmoitais mitä HERran suu
lle sanoo: Mingätähden siis maa
hukutetuxi ja häwitetyxi tulee,
se on niinkuin erämaa, josta ei
än waella? Ps. 107: 43.
13. Ja HERra sanoi: sentähden,
he hyljäwät minun Lakini, jonga
ä heille annoin, ja ei tottele minun
äni, eikä elä sen jälkeen;
14. Waan seurawat oman sydä-
sä tahtoa, ja Baalimita; niinkuin
än isänsä heitä opettanet owat:
15. Sentähden näin sanoo HERra
oth, Israelin Jumala: katzo, minä
n tämän Kansan koiruoholla, ja
n heidän sappea juoda.
Jer. 8: 14. Luku 23: 15. Luku 25: 15.
16. Minä hajoitan heidän pakanain
n, joita ei he eikä heidän Isänsä
e, ja lähetän miekan heidän pe-
nsä, siihenasti että minä heidän
tti lopetan. 3 Mos. 26: 33.
5 Mos. 28: 64.

17. Näin sanoo HERra Zebaoth: tutkikat tätä; toimittakat teillenne itkewäisiä waimoja, että he tulisit; ja lähettäkät niitten perään jotka taitawat owat, että he tulisit;
2 Aika K. 35: 25. Am. 5: 16.
18. Ja kiiruhtaisit meitä walittamaan; että meidän silmämme kyyneleitä wuodataisit, ja meidän silmäripsemme wettä tiukkuisit;
19. Että walitus kuuluis Zionisa (näin:) woi kuinga me olemma näin häwitetyt! me olemma peräti häwäistyt, sillä meidän täytyy maalda paeta, että meidän asuinsiamme owat kukistetut.
20. Kuulkat siis te waimot HERran sanaa, ja käsittäkät korwiinne hänen suunsa puhe: andakat teidän tyttärenne itkeä, ja opettakan toinen toistansa walittamaan, (näin:)
21. Kuolema on tullut meidän akkunistamme sisälle, ja meidän huoneisimme langennut, lapsia katuilla tappamaan ja nuorukaisia kujilla.
22. Näin sanoo HERra: sano: ihmisten ruumit pitä, niinkuin loka maan päällä, kaatuman; ja niinkuin jalalliset jääwät elomiehen perään, josa ei ole ylösottajata.
23. Näin sanoo HERra: älkän wiisas kerskatko wiisaudestansa, älkän wäkewä kerskatko wäkewydestänsä; älkän myös rikas kerskatko rikkaudestansa;
24. **Waan joka tahtoo kerskata, niin kerskatkan siitä, että hän tietä ja tunde minun, että minä olen HERra, joka teen laupiuden, oikeuden ja wanhurskauden maan päällä; sillä se minulle kelpaa, sanoo HERra.**
1 Cor. 1: 31. 2 Cor. 10: 17.
25. Katzo, se aika tulee, sanoo HERra, että minä rangaisen kaikki ymbärileikatut ymbärileikkamattomain kanssa;
26. Egyptin, Judan, Edomin, Ammonin lapset, ja Moabin, ja kaikki jotka maan äärisä korwesa asuwat; sillä kaikilla pakanoilla on ymbärileikkamatoin esinahka, mutta koko Israelin huonella on ymbärileikkamatoin sydän.
Jer. 4: 4. Luku 25: 23, 24.
Rom. 2: 28, 29.

10. Luku.

Neuwo luopumaan pakanain epäjumalista ja turwamaan Jumalaan.

Kuulkat mitä HERra teille sanoo, te Israelin huone.

2. Näitä sanoo HERra: ei teidän pidä oppiman pakanain tapaa, eikä teidän pidä taiwan merkejä pelkämän; sillä pakanat niitä pelkäwät.
3 Mos. 18: 3. Es. 47: 13.

3. Sillä pakanain asetuxet ei ole muu kuin turhuus; sillä he hakkawat puun metzästä, ja työmies walmistaa sen kirwellä; Es. 40: 19. Luku 44: 9, 10.

4. Ja kaunistaa sen hopialla ja kullalla, ja kiinnittä sen nauloilla, ja wasaralla, ettei se järky.

5. Ne owat tehdyt niinkuin wahwat palmupuut, waan ei he taida puhua: ja heitä täytyy myös kanda, sillä ei he taida käydä; sentähden ei teidän pidä niitä pelkämän, sillä ei ne taida pahaa eikä hywää tehdä.
Ps. 115: 5. Es. 41: 28. Luku 46: 1, 7.

6. Mutta HERra, ei yxikän ole sinun wertaises: sinä olet suuri, ja sinun nimes on suuri, jonga sinä töilläs taidat osotta. Ps. 86: 8, 10.

7. Kenengä ei pidäisi sinua pelkämän, sinä pakanain Kuningas? sinua pitä kuultaman; sillä ei kaikkein pakanain wiisasten seasa eikä yhdesäkän waldakunnasa ole sinun wertaistas.
Jer. 10: 10. Ilm. K. 15: 4.

8. He owat kaikki tyhmät ja taitamattomat; sillä puu osottaa turhuden.
Ps. 115: 8. Es. 41: 29. Hab. 2: 18. Zach. 10: 2.

9. Taottu hopia tuodan Tharsixesta, ja kulda Uphasta, walmistettu työmiehildä ja hopiasepildä: he puetetan sinisillä willoilla ja purpuralla, jotka kaikki owat taitawain työt.

10. Mutta HERra on totinen Jumala, eläwä Jumala, ja ijankaikkinen Kuningas: hänen wihansa edesä wapisee maa, ja pakanat ei taida kärsiä hänen uhkaustansa. Nah. 1: 5.

11. Niin sanokat siis heille näin: jumalat jotka ei taiwasta eikä maata tehnet ole, kadotkan maasta ja taiwan alda.

12. Mutta hän on tehnyt ma woimallansa, ja wahwistanut maan p rin wiisaudellansa; on myös lewittä taiwan ymmärryxellänsä.
1 Mos. 1: 1, 6. Jer. 51: 15.

13. Koska hän jylisää, sillein paljo wettä taiwan alla, ja w ylös udun maan äärista: hän teke käisen leimauxen saten kanssa, ja tuulen tulla tawaroistansa.
Ps. 135: 7. Jer. 51: 16.

14. Kaikki ihmiset owat tyhmät dän taidosansa, ja kaikki hopia owat häpiäsä kuwinensa; sillä h kuwansa owat petos, ja ei niisä hengeä.

15. Se on kaikki turha ja pe nen työ: heidän pitä hukkuman, k heitä etzitellän. Es. 42: 17. Luku 44 Luku 45: 16. Jer. 51: 18.

16. Mutta Jacobin osa ei ole kaltainen; waan hän on se joka k luonut on, ja Israel on hänen p dönsä witza: HERra Zebaoth on nen nimensä.

17. Ota sinun kauppas pois maa joka asut wahwasa Kaupungisa.

18. Sillä näin sanoo HE Katzo, minä heitän lingolla pois m asuwaiset tällä erällä; ja waiwaan heitä, että heidän pitä sen tunde

19. Woi minun murheni ja h meni suru! waan minä luulen et on minun waiwani, jonga minun kärsimän.

20. Minun majani on hajoit ja kaikki minun nuorani owat k net: minun lapseni owat pois m minun tyköäni, eikä yhtän enää eikä ole joka rakenda minun m jällen, ja ei kengän pane ylös m teldaani.

21. Sillä paimenet owat tyh tullet, eikä kysy HERraa; sentä ei he ymmärrä, waan kaikki h laumansa on hajoitettu. Jer. 2:

22. Katzo, sanoma tulee, ja s wapistus pohjan maalda, saatta Judan Kaupungit kylmille ja Sa mein asuinsiaxi. Jer. 1: 14. Luku

23. Minä tiedän, HERra, e ihmisen tie ole hänen woimasa

ä yhdengän miehen wallasa, kuin=
hän waellais ja käymisensä o=
jais. Sam. l. 20: 24.
24. Kurita HErra minua, mutta
tengin kohtudella, ja ei sinun jul=
desas ettes minua peräti hukutaisi.
Ps. 6: 2. Ps. 38: 2. Jer. 30: 11.
25. Mutta wuodata wihas pakanain
le, jotka ei sinua tunne, ja niitten
in päälle, jotka ei sinun nimeäs
huuda; sillä he owat syönet ja
t Jacobin, he owat tehnet hänen
nsa lopun, ja hänen asuinsiansa
änet. Ps. 79: 6, 7. Es. 64: 10.

11. Luku.

Liitto rikotaan; Jeremian waara.

Tämä on se sana, joka tapahtui
HErralda Jeremialle, sanoden:
2. Kuulkat näitä liiton sanoja, sa=
nne niitä Judalaisille ja Jerusa=
n asuwaisille. 5 Mos. 27: 26.
Gal. 3: 10.
3. Ja sano heille: näin sanoo HEr=
Israelin Jumala: kirottu olkon se
ei tottele näitä liiton sanoja;
4. Jotka minä sinä päiwänä teidän
nne käskin, jona minä johdatin
Egyptin maalda, rautapätzistä,
oin: kuulkat minun äändäni, ja
t niinkuin minä teidän käskenyt
niin teidän pitä minun Kansani
n, ja minä olen teidän Juma=
; 2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 4: 20.
Luku 29: 13. 1 Kun. K. 8: 51.
5. Että minä wahwistaisin sen wa=
nga minä teidän Isillenne wan=
t olen, andaxeni heille maan, joka
a ja hunajata wuotaa, niinkuin
äpänä on. Minä wastaisin, ja
: Amen, HErra!
Mos. 15: 7. Luku 26: 3. Luku 28: 4.
6. Ja HErra sanoi minulle: saarna
nämät sanat Judan Kaupungeisa,
rusalemin katuilla, ja sano: kuul=
äitä liiton sanoja, ja tehkät niit=
lkeen.
7. Sillä minä olen kaikella ahke=
la todistanut teidän Isillenne siitä
tä, kuin minä heitä johdatin
in maalda, niin tähän päiwään
minä nousin warhain, todistin ja
n: kuulkat minun äändäni.
8. Mutta ei he kuullet, eikä kallis=
tanet korwiansa, waan kukin meni oman
pahan sydämensä tahdon jälkeen: Sen=
tähden annan minä myös kaikki nämät
liiton sanat tulla heidän päällensä, kuin
minä käskin pitä, ja ei he sitä tehnet.
9. HErra sanoi minulle: minä
kyllä tiedän, kuinga Judan miehet ja
Jerusalemin asuwaiset sitowat itzensä
yhteen.
10. He käändäwät itzensä entisten
Isäinsä syndeihin, jotka ei minun sa=
nojani kuullet, mutta seuraisit muita
jumalita, ja palwelit niitä: Israelin
ja Judan huone owat myös rikkonet
joka paikasa minun liittoni, jonga minä
heidän Isäinsä kanßa tehnyt olen.
Jer. 9: 13.
11. Sentähden näin sanoo HErra:
katzo, minä saatan onnettomuden hei=
dän päällensä, jota ei heidän pidä
saaman wälttää; ja koska he minua
huutawat, niin en minä kuule heitä.
Ps. 18: 42. Sam. l. 1: 28. Es. 1: 15.
Jer. 14: 12. Hes. 8: 18. Mich. 3: 4.
12. Anna siis silloin Judan Kau=
pungit ja Jerusalemin asuwaiset men=
nä, ja huutaa niitä Jumalita, joille
he suitzuttanet owat; waan ei he taida
heitä auttaa heidän hätänsä aikana.
5 Mos. 32: 37, 38.
13. Sillä niin monda kuin sinulla,
Juda, Kaupungita on, niin monda si=
nulla jumalatakin on; ja niin monda
kuin katua on Jerusalemisa, niin mon=
da häpiällistä Altarita oletta te ra=
kendanet, suitzuttaxenne Baalille.
Jer. 2: 28.
14. Älä siis sinä rukoile tämän
Kansan edestä, älä myös huuda eli
rukoile tämän Kansan tähden: sillä
en minä kuule heitä, koska he minua
huutawat hädäsänsä.
Jer. 7: 16. Luku 14: 11.
15. Mitä on minun ystäwälläni
toimittamista minun huonesani? he te=
kewät kaikkinaista koirutta, ja luule=
wat pyhän lihan sen heildänsä pois
ottawan: ja koska sinä pahoin teet,
niin sinä iloitzet siitä.
16. HErra kutzui sinun nimes wi=
herjäisexi, kaunixi hedelmällisexi öljy=
puuxi; mutta nyt on hän suurella
murhan äänellä sytyttänyt tulen sen

ymbärille, niin että sen oxat pitä hä-
witetyxi tuleman.
17. Sillä HErra Zebaoth, joka
sinun on istuttanut, uhkais sinulle pa-
haa, Israelin huonen ja Judan huo-
nen pahuden tähden, kuin he tekewät,
ja wihoittawat minun suitzuttaisansa
Baalille.
18. HErra on minulle sen ilmoit-
tanut, niin että minä sen tiedän: sil-
loin sinä osotit minulle mitä he ai-
koiwat.
19. Ja minä olen niinkuin karitza
ja niinkuin härkä, joka wiedän teu-
rastetta: ja en minä tiennyt että he
olit pitänet neuwoa minua wastan, (ja
sanonet:) turmelkamme puu hedelmöi-
nensä, ja temmatkamme händä ylös
juurinensa eläwitten maasta, ettei hänen
nimeänsä ikänä enämbi muistetaisi.
20. **Mutta sinä HErra Zebaoth, si-
nä oikia Duomari, sinä joka tutkiste-
let munaskuut ja sydämen, anna mi-
nun nähdä sinun kostos heidän pääl-
lensä; sillä minä olen minun asiani
andanut sinun halduus.**
1 Sam. 16: 7. Ps. 7: 10. Jer. 17: 10.
Luku 20: 12. Ilm. K. 2: 23.
21. Sentähden sanoo HErra näin
Anathotin miehiä wastan, jotka sinun
hengeäs wäijywät ja sanowat: älä
ennusta meille HErran nimeen, jolles
muutoin tahdo kuolla meidän käsisämme.
22. Sentähden näin sanoo HErra
Zebaoth: katzo, minä etzin heitä kostolla,
nuoret miehet pitä heistä miekalla ta-
pettaman, heidän poikansa ja tyttärensä
pitä näljästä kuoleman;
23. Niin ettei heistä pidä mitän
jäämän: sillä minä saatan Anathotin
miehille onnettomuden, sinä wuonna,
kosta heitä kostolla pitä etzittämän.

12. Luku.

Jumalattomain myötäkäyminen pian loppuu.

HErra, jos minä wielä käwisin si-
nun kanßas oikeudelle, niin sinä
kuitengin löydän hurskaxi, kuitengin
puhun minä sinun kanßas oikeudesta.
Mixi käy jumalattomille niin hywin,
ja suurilla ylönannetuilla on kaikki-
naista kyllä? Job. 21: 7. Ps. 73: 3.
Hab. 1: 13. Mal. 3: 15.

2. Sinä istutat heitä juurtuma
kaswamaan ja kandamaan hedel
sinä olet läsnä heidän suusansa, m
kaukana heidän sydämestänsä.
3. Mutta minun sinä HErra
net, näet minun ja tutkistelet m
sydämeni sinun edesäs: Temmaa
niinkuin lambaita teurari teh
pyhitä heitä tappamisen päiwäxi.
4. Kuinga kauwan siis pitä
niin surkiasti oleman? ja ruohon
kisa paikoisa kedolla kuiwuman?
waisten pahuden tähden, että sek
met että linnut katowat; sillä
nowat: hän kyllä wähän tietää
meille tästälähin käy. Ct. 24
Jer. 4: 25. Luku 7: 20. Luku 9: 10.
5. Jos he wäsyttäwät teidän,
jalkaisin käywät, kuinga siis sinun
loin käy, kosta sinun täytyy h
miesten kanßa juosta? ja jos si
niisä maakunnisa suruttomutta,
rauha on, mitä sinulle on tap
sen ylpiän Jordanin tykönä?
Jer. 49: 19. Luku 50: 44.
6. Sillä sinun weljes, ja Isä
owat myös sinua wastan petoll
pitittäwät sinua täydellä kurkulla
tähden älä usko heitä jos he
ystäwällisesti sinun kanßas puh
Jer. 9: 4. Luku 15: 10.
7. Minun täytyy anda minun
neni ylön, ja paeta minun perind
ja anda minun rakkan sieluni
listen käsiin.
8. Minun perindöni on tullut
nulle niinkuin jalopeura metzä
räyskyy minua wastan, sentähden
han minä händä.
9. Minun perindöni on nii
kirjawa lindu, jonga ymbärille l
heitänsä kokowat: noskat ja k
teitänne kaikki eläimet kedolla,
ja syökät.
10. Monet paimenet owat h
tänet minun wiinamäkeni, ja s
minun sarkani: he owat tehnet m
kaunin sarkani korwexi ja autiaxi.
11. (Minä näen jo kaikki) k
surkiasti hän on häwitetty, että
maa on kylmillä; mutta ei m
pannut sitä sydämeensä.
12. Sillä häwittäjät tulewat

-kukkuloille korwesa, ja HERran
lla kuluttaa yhdestä maan äärestä
t toiseen, ja ei yhdelläkän lihalla
i rauhaa oleman.
3. He kylwäwät nisuja, mutta hei-
pitä ohdakkeita niittämän, he te-
itzellensä paljon waiwaa, mutta
hän pidä sitä nautitzeman, eikä
man heidän wuoden tulostansa,
ran julman wihan tähden.
. 26: 16. 5 Mos. 28: 38. Mich. 6: 15. Hagg. 1: 6.
. Näin sanoo HERra kaikkia mi-
pahoja kyläni miehiä wastan, jot-
ttuwat minun perindööni, jonga
Kansalleni Israelille jakanut o-
katzo, minä rewin heitä ylös hei-
maastansa, ja otan ulos Judan
juuri heidän keskeldänsä;
. Ja pitä tapahtuman että koska
olen heidän ottanut ulos, ar-
an minä jällen heitä, ja annan
kin oman perindönsä ja maansa
.
6. Ja se on tapahtuwa, jos he
n Kansastani kaiketi oppiwat wan-
an minun nimeni kautta (niin
kuin HERra elää), niinkuin he
minun Kansani opetit wanno-
Baalin kautta: niin pitä heitä
rakettaman minun Kansani seasa.
Es. 19: 18.
. Mutta jollei he kuule, niin mi-
tiseski rewin ylös sen Kansan, ja
an sen, sanoo HERra.

13. Luku.

mian liinainen wyö, uhkaus, walitus.

in sanoo HERra minulle: mene
ja osta sinulles liinainen wyö, ja
sillä kupes; ja älä sitä kasta.
Ja minä ostin wyön HERran
n jälkeen; ja sidoin sen ymbäri
n kupeitani.
Niin tapahtui HERran sana toi-
kran minulle, ja sanoi:
Ota wyö kuin sinä ostanut ja
kupeitas sitonut olet; nouse ja
Phratiin ja kätke se kiwirau-
.
. Minä menin ja kätkin sen Phra-
tygö; niinkuin HERra minulle
enyt oli.

6. Mutta pitkän ajan perästä ta-
pahtui, että HERra sanoi minulle:
nouse ja mene Phratiin, ja ota se
wyö jällen, jonga minä sinun käskin
sinne kätkeä.
7. Minä menin Phratiin, ja kai-
woin sen ylös, ja otin wyön sitä pai-
kasta, johon minä pannut olin; ja katzo,
wyö oli mädändynyt, niin ettei se mi-
tän enää kelwannut.
8. Niin tapahtui HERran sana mi-
nulle, ja sanoi:
9. Näin sanoo HERra: niin minä
myös häwitän Judan ja Jerusalemin
suuren ylpeyden:
10. Sen pahan Kansan, joka ei
minun sanaani kuulla tahdo, mutta
menee sydämensä tahdon jälkeen, ja
seuraa muita jumalita, palwellaxensa
ja kumartaxensa niitä: hänen pitä tu-
leman niinkuin tämä wyö, joka ei e-
nää kelpaa.
11. Sillä niinkuin mies sitoo wyön
ymbäri kupeitansa: niin ikänä olen
minä, sanoo HERra, minun ymbä-
rilleni wyöttänyt koko Israelin huo-
nen, ja koko Judan huonen, olemaan
minulleni Kansaxi, nimexi, ylistyxexi ja
kunniaxi; mutta ei he tahtonet kuulla.
12. Niin sano nyt heille tämä sana:
Näin sanoo HERra Israelin Jumala:
kaikki leilit pitä wiinalla täytettämän:
niin pitä heidän sanoman sinulle: kuka
ei sitä meistä hywin tiedä, että kaikki
leilit pitä wiinalla täytettämän?
13. Niin sano heille: näin sanoo
HERra: katzo, minä täytän kaikki ne
jotka täsä maasa asuwat, Kuningat
jotka Dawidin istuimella istuwat, ja
Papit ja Prophetat, ja kaikki Jerusale-
min asuwaiset, niin että he juopuwat;
14. Ja hajoitan heitä toiset toi-
sistansa, Isät lapsinensa, sanoo HER-
ra: en minä armahda eli säästä, engä
ole laupias heidän kadotuxesansa.
15. Niin kuulkat nyt ja ottakat
waari, ja älkät paisuko; sillä HER-
ra on sen sanonut.
16. Andakat HERralle teidän Ju-
malallenne kunnia, ennenkuin hän
anda pimeyden tulla, ja ennenkuin
teidän jalkanne loukkandu pimiöihin
wuoriin; niin että te odotatte wal-

keutta, ja hänen pitä sen tekemän kuoleman warjoxi ja pimeydexi.
Ps. 44: 20. Es. 8: 22. Luku 59: 9.

17. Mutta jollet te näitä kuule, niin on kuitengin minun sieluni salaisesti itkewä senkaltaista ylpeyttä: minun silmäni on katkerasti ja yldäkyllin wuodattawa kyyneleitä, että HErran lauma fangixi tulee.
Wal. w. 1: 2, 16. Luku 2: 18.

18. Sano Kuningalle ja Drötingille: nöyryttäkät teitänne ja istukat maahan: sillä kunnian Kruunu on teidän päästänne pudonnut. Jer. 36: 30.

19. Kaupungit etelän puolesa owat suljetut, ja ei ole yhtän joka heitä awaa: koko Juda on wiety pois, se on peräti wiety pois.

20. Nostakat teidän silmänne, ja katzokat kuinga he pohjaisesta tulewat: kusa lauma nyt on, joka sinun halduus annettu oli, sinun jalo laumas?

21. Mitäs tahdot sanoa, koska hän näin on kostolla etziwä sinua? sillä sinä olet niin totuttanut heidän sinuas wastan, että he Ruhtinat ja päämiehet olla tahtowat: mitämax, sinulle pitä tuska tuleman, niinkuin waimolle lapsen synnyttämisesä. Jer. 6: 24.

22. Ja jos sinä sydämesäs sanoa tahdoisit: mingätähden minulle nämät tapahtuwat? sinun moninaisen pahudes tähden on sinun saumas ratkennet, ja sääres wäkisin paljastetut.
Es. 47: 2, 3. Jer. 5: 19. Luku 16: 10, 11.

23. Taitako musta Kansa muutta nahkansa, eli Pardi pilkkunsa? niin te myös taidatte tehdä jotain hywää, että te pahaan tottunet oletta.

24. Sentähden hajoitan minä heidän niinkuin akanat, jotka tuuli korpeen lennättä.

25. Se pitä oleman sinun palkkas ja osas, jonga minä sinulle jakanut olen, sanoo HErra; ettäs minun unhotit, ja luotit itzes walheisiin.

26. Sentähden kirwotan minä myös paljo sinun saumastas; että sinun häpys nähtämän pitä.

27. Sillä minä olen nähnyt sinun huorudes, sinun haureudes, sinun häpemättömän salawuotendes ja sinun kauhiudes, sekä kukkuloilla että kedoilla: woi sinuas Jerusalem! koskas siis [illegible] kus tahdot puhdistaa itzes?
Jer. 5: 8. Hes. 22: 11.

14. Luku.

Judan nälkä. Jeremian esi-rukous.

Tämä on se sana, jonga HErra [illegible] noi Jeremialle, kalliista ajo[illegible]

2. Juda murehtii, ja hänen [illegible] tinsa owat hyljätyt, maasa olla[illegible] rullisesti, ja Jerusalemisa on wal[illegible]
Jer. 12: 4.

3. Ylimmäiset lähettäwät ala[illegible] sensa weden perään, mutta koska [illegible] lewat kaiwolle, niin ei he löydä [illegible] ja kandawat niin astiansa kotia [illegible] nä jällen: he käywät surullisna ja [illegible] pewät, ja peittäwät päänsä;

4. Että maa pakahteli, ettei [illegible] maan päälle: peldomiehet käywät [illegible] ruisansa ja peittäwät päänsä.

5. Sillä naaraspeurat jotka [illegible] poikiwat, hyljäwät wasikkansa, [illegible] ruoho kaswa.

6. Ja metzäaasit seisowat m[illegible] ja haistelewat tuulda niinkuin lo[illegible] met; ja heidän silmänsä nään[illegible] ettei heinä kaswa.

7. Woi HErra, meidän [illegible] tekomme owat sen kyllä ansai[illegible] mutta auta kuitengin sinun [illegible] tähden: Sillä meidän kowako[illegible] sudemme on suuri, kuin me [illegible] ma sinua wastan syndiä tehne[illegible]

8. Sinä olet Israelin turwa [illegible] auttaja hädäsä: mixis olet nii[illegible] muukalainen maasa, ja niinkuin [illegible] ras, joka siihen ainoasti yötyy?

9. Mixis olet niinkuin mies, [illegible] on pelkuri, ja niinkuin wäkewä, [illegible] ei autta taida? sinä olet kuitengin [illegible] dän seasamme HErra, ja me ni[illegible] tän sinun nimelläs, älä meitä h[illegible]

10. Näin sanoo HErra tästä [illegible] sasta: he juoxewat mielellänsä sin[illegible] tänne, eikä pysy alallansa; sentähden [illegible] he kelpaa HErralle, waan hän m[illegible] kyllä heidän pahudensa, ja tahtoo [illegible] heidän syndejänsä. Hos. 8: 13. Luku [illegible]

11. Ja HErra sanoi minulle: [illegible] sinun pidä rukoileman tämän Kan[illegible] edestä, heidän hywäxensä.
Jer. 7: 16. Luku 11: 14.

12. Sillä jos he paastowat, en minä
kän kuule heidän rukoustansa, ja
he polttouhria ja ruokauhria uhra=
t, niin ei ne minulle kelpaa; waan
nä lopetan heidän miekalla, näljällä
rutolla. Sam. l. 1: 28. Es. 1: 15.
Jer. 11: 11. Hes. 8: 18. Mich. 3: 4.
13. Niin minä sanoin: ah! HERR=
HERra, katzo, Prophetat sanowat
: ei teidän pidä miekkaa näkemän,
saaman kallista aikaa, mutta minä
an teille hywän rauhan täsä paikasa.
Jer. 5: 12.
14. Ja HERra sanoi minulle: Pro=
ennustawat walhetta minun ni=
, en ole minä heitä lähettänyt,
käskenyt, elikkä puhunut heidän
ansa: he saarnawat teille wääriä
ä, noituutta, turhutta ja sydä=
ä petosta. Jer. 23: 21.
Luku 27: 14. Luku 29: 8, 9.
15. Sentähden näin sanoo HERra
ä Prophetaista, jotka minun ni=
ni ennustawat, waikka en minä ole
lähettänyt, ja kuitengin he sano=
ei miekan ja kallin ajan pidä
maahan tuleman: ne Prophetat
kuoleman miekalla ja näljällä.
16. Ja Kansa, jolle he ennustawat,
näljästä ja miekasta siellä ja täällä
salemin katuilla makaman, ja ei
pidä yhtän oleman joka heitä
a, heitä ja heidän waimojansa,
ansa ja tyttäritänsä: ja minä tah=
kaata heidän pahudensa heidän
lensä.
17. Ja sinun pitä sanoman heille
än sanan: minun silmäni wuota=
kyyneleitä yli yötä ja päiwää, ja
akkaa: sillä neitzy, minun Kansani
r, on hirmuisesti waiwattu, ja sur=
i lyöty. Jer. 9: 1. Luku 13: 17.
Wal. w. 1: 2, 16. Luku 2: 18.
18. Jos minä menen kedolle, niin
, siellä makawat miekalla lyödyt:
minä tulen Kaupungiin, niin katzo,
makawat näljästä näändynet; sillä
hetat ja Papit pitä myös mene=
poiß siihen maahan, jota ei he
ne.
19. Oletkostas Judan peräti hyljän=
? eli ilwottako sinun sielus Zionita?
i sinä olet niin meitä lyönyt ettei
kengän parata taida? me toiwoimme
rauhaa, mutta ei tule mitän hywää:
parandamisen aikaa, ja katzo, täsä on
wielä nyt enä wahingota. Jer. 8: 15.
20. HERra, me tunnemme meidän
jumalattoman menomme, ja meidän
Isäimme pahat teot; sillä me olem=
ma syndiä tehnet sinua wastan.
Ps. 106: 6. Dan. 9: 8.
21. Mutta sinun nimes tähden
älä anna meitä häwäistyxi tulla, älä
sinun kunnias istuinda anna pilka=
tuxi tulla: muista siis, ja älä anna
sinun liittoas meidän kanßamme la=
kata. Jer. 3: 17. Matth. 5: 35.
22. Ei ole kuitengan pakanain epä=
jumalain seasa joka saten anda taita,
ei taida taiwas myöskän sataa: sinä
ainoa olet HERra meidän Juma=
lamme, jonga päälle me toiwomme:
sillä sinä olet kaikki nämät tehnyt.
Ps. 135: 7. Ps. 147: 8.

15. Luku.

Jeremian rukous. HERran wastaus.

Ja HERra sanoi minulle: jos Mo=
ses ja Samuel seisoisit minun ede=
säni, niin ei minun sydämeni olisi sit=
tengän sen Kansan tygö: aja heitä
pois minun edestäni, ja anna heidän
mennä. 2 Mos. 32: 11.
1 Sam. 7: 9. Hes. 14: 14, 16.
2. Ja jos he sinulle sanowat: kunga
meidän pitä menemän? Niin sano heille:
näin sanoo HERra: jotka (owat ai=
woitut) kuolemaan, ne (mengän) kuo=
lemaan: jotka miekkaan, ne miekkaan:
jotka nälkään, ne nälkään: ja jotka
fangiuteen, ne fangiuteen.
Jer. 34: 11. Hes. 11: 9. Sach. 11: 9.
3. Sillä minä tahdon kurittaa hei=
tä neljällä kurituxella, sanoo HERra:
Miekalla tappaa: koirilla repiä: taiwan
linnuilla ja pedoilla syöttä ja hukutta.
3 Mos. 26: 16.
4. Ja minä tahdon ajaa heitä sinne
ja tänne, jokaitzeen waldakundaan maan
päällä; Manassen Jehiskian Judan Ku=
ningan pojan tähden, niitten tähden
kuin hän teki Jerusalemisa.
5 Mos. 28: 25. 2 Kun. K. 21: 11. Luku 23: 26.
Luku 24: 2, 3. 2 Aika K. 33: 9. Jer. 24: 9.
5. Sillä kuka tahtoo sinua armah=
taa Jerusalem? kuka sinua surkuttelee?

kuka pitä menemän? ja saattaman rauhaa sinulle?

6. Sinä olet minun hyljännyt, sanoo HERra: ja olet minusta luopunut; sentähden olen minä ojendanut käteni sinua wastan, hukuttaxeni sinua: minä suutun jo armahtamasta.

7. Minä tahdon wiskata heitä wiskimellä ulos maakunnan porteista; ja minun Kansani, joka ei tahdo käätä itziänsä menostansa, ne tahdon minä tehdä kaikki Isättömäxi ja kadotta.

8. Minulla pitä enä leskejä oleman heidän seasansa, kuin sandaa meresä: minä tahdon anda tulla nuoren häwittäjän äitiä wastan, julkisen häwittäjän, ja annan äkisti ja tapaturmasti langeta Kaupungin päälle:

9. Niin että se jolla seitzemän lasta on, pitä yxinäisexi tuleman ja sydämestänsä huokaman: sillä hänen Auringonsa pitä warahin päiwällä laskeman: että hänen pitä häpiään tuleman ja häpemän: ja ne kuin jääwät, tahdon minä anda miekan ala heidän wihollisillensa, sanoo HERra.
Am. 8: 9.

10. Woi minua! minun äitini, että minun synnytit riiteliäxi, ja koko maalle eripuraisexi: en minä ole korkoa ottanut, eikä he ole minulle kaswolle andanet, kuitengin kaikki minua kiroilewat. Job. 3: 1, rc.
Jer. 12: 6. Luku 20: 15.

11. HERra sanoi: sinun jääneilles pitä wielä hywin käymän: minä tahdon joutua sinun auxes hädän ja ahdistuxen aikana, wihollista wastan.

12. Eikö rauta tainne särkeä sitä rautaa ja waskea, kuin pohjaisesta tulee?

13. Waan minä tahdon (ennen) anda sinun kalus ja tawaras raateluxexi, ilman maxota; ja se on kaikkein sinun syndeis tähden, kaikisa sinun rajoisas.
Jer. 17: 3.

14. Ja minä tahdon anda sinun wietää wihollistes kanssa siihen maahan jota et sinä tunne: sillä tuli on minun wihasani syttynyt ja pitä teidän päällänne palaman. 5 Mos. 32: 22.

15. Sinä HERra sen tiedät, muista minua, ja pidä minusta suru, ja kosta minun wihollisilleni minun puolestani,
älä wiiwytä sinun wihaas, ota mi
wastan; sillä sinä tiedät että mi
nun tähtes häwäistän.

16. Sinun sanas owat saa
ja minä olen ne käsittänyt, ja
sanas on minulle ilo ja sydäme
dutus: ja minä olen nimitetty sinu
mes jälkeen, HERra Jumala Ze

17. En minä anna itziäni pi
ten pariin, engä iloitze (heidän
sansa,) waan olen yxinänsä sinu
tes pelwon tähden: sillä sinä wi
raskasti minun päälleni.

18. Mixi minun ahdistuxeni
niin kauwan, ja minun haawa
aiwan pahat, niin ettei niitä
parata taida? sinä olet minulle
kuin lähde, joka ei enää wuotaa
Jer. 30: 15.

19. Sentähden sanoo HERra
jos sinä käännät itzes (minun ty
niin minä tahdon käätä sinun, ja
pitä seisoman minun edesäni:
sinä eroitat hywän pahasta, niin
pitä oleman niinkuin minun suun
dän pitä käändymän sinun tygös,
sinä käänny heidän tygönsä.

20. Sillä minä teen sinun wa
waskisexi muurixi tätä Kansaa wa
ja he sotiwat sinua wastan, wa
heidän pidä sinua woittaman: sillä
olen sinun tykönäs auttamasa si
wapahtamasa sinua, sanoo HER
Jer. 1: 18. Luku 6: 27. Luku 20:

21. Ja tahdon sinun wapahta
kiäin käsistä, ja pelastaa sinua
wallasta.

16. Luku.

Judan fangeus, kirwoitus.

Ja HERran sana tapahtui mi
ja sanoi:

2. Ei sinun pidä ottaman si
waimoa; eikä siittämän poikia eli
täritä täsä paikasa.

3. Sillä niin sanoo HERra,
pojista ja tyttäristä, jotka täsä pa
syndywät; ja äiteistä kuin heitä
nyttäwät, ja heidän Isistänsä kuin
tä täsä maasa siittäwät:

4. Heidän pitä kuoleman saira
sansa, ja ei heitä pidä itkettämän

wattaman, waan heidän pitä loaxi
lle tuleman: ja heidän pitä wielä
e miekalla ja näljällä hukkuman, ja
än ruuminsa pitä linnuille tai=
alla, ja eläimille maasa ruaxi
man. Jer. 7: 33. Luku 15: 2.
Luku 25: 33. Luku 34: 20.
Sillä niin sanoo HErra: ei
pidä menemän murhehuoneseen,
menemän itkemään eli surkuttele=
n heitä; sillä minä olen ottanut
minun rauhani täldä Kansalda,
o HErra, ja minun armoni ja
uteni:
Että sekä suuret että pienet pitä
maasa kuoleman, ja ei hautatuxi
man, ja ei yhdengän pidä itkemän
repimän itziänsä, eikä ajeleman hiuxi=
n heidän tähtensä.
3 Mos. 19: 28. 5 Mos. 14: 1.
7. Ja ei myös pidä (leipää) jaet=
man murhesa, että heitä lohdutettai=
kuolluen tähden, eikä pidä annet=
n juoda lohdutus maljasta Isän=
hden ja äitinsä tähden.
Es. 24: 7. Hes. 24: 17, 22.
Ja ei pidä sinun menemän pito=
eseen, istumaan heidän wiereensä,
ään eli juomaan.
Sillä niin sanoo HErra Ze=
Israelin Jumala: katzo, minä
n ottaa pois tästä siasta, teidän
änne edestä, ja teidän eläisänne,
ja riemun äänen, yljän äänen ja
amen äänen. Jer. 7: 34. Hes. 26: 13.
10. Ja koska sinä nämät kaikki tälle
salle sanonut olet, ja he sanowat
lle: mixi HErra uhkaa meille kaik=
i tätä suurta onnettomutta? ja mikä
meidän pahatekomme ja syndimme,
la me olemma rikkonet HErraa,
dän Jumalatamme wastan?
Jer. 5: 19. Luku 13: 22.
11. Niin sinun pitä sanoman heille:
teidän Isänne, sanoo HErra,
at hyljännet minun, ja seurannet
ita jumalita, palwellet niitä ja ku=
tanet niitä; mutta minun owat he
nnet, ja ei pitänet minun Lakiani:
12. Ja te teette wielä pahemmin
n teidän Isänne; sillä katzo, kukin
oman pahan sydämensä sisun jäl=
n, eikä yxikän tottele minua;
Jer. 7: 26.

13. Sentähden minä tahdon ajaa
teidän pois tästä maasta, siihen maa=
han, josta et te eikä teidän Isänne mi=
tän tiedä, siellä saatte te palwella mui=
ta jumalita yli päiwää ja yötä, ja en
minä tahdo siellä armoa näyttä teille.
5 Mos. 4: 27. Luku 28: 64.
14. Sentähden katzo, se aika tulee,
sanoo HErra, ettei sitte pidä enä sa=
nottaman: Niin totta kuin HErra
elää, joka Israelin lapset Egyptin
maalda on johdattanut;
Jer. 23: 7, 8.
15. Mutta niin totta kuin HErra
elää, joka Israelin lapset on johdatta=
nut pohjan maasta, ja kaikista maista,
joihin hän heitä ajanut oli: sillä mi=
nä tahdon anda heidän tulla jällen hei=
dän maahansa, jonga minä heidän I=
sillensä andanut olen.
16. Katzo, minä lähetän monda
kalamiestä, sanoo HErra, heidän
pitä heitä ongiman: ja sitte lähetän
minä monda metzämiestä, jotka hei=
tä pitä käsittämän kaikilla wuorilla,
kaikilla kukkuloilla, ja kaikisa kiwi=
raunioisa.
17. Sillä minun silmäni näkee kaikki
heidän tiensä, ja ei ne ole peitetyt mi=
nun edesäni; ja heidän pahatekonsa on
minun silmäini edesä salamatoin.
Job. 34: 21. San. l. 5: 21. Jer. 32: 19.
18. Ensisti pitä minun kaxikertai=
sesti maxaman heidän pahattekonsa ja
syndinsä, että he owat saastuttanet mi=
nun maani: heidän kauhistustensa raa=
doilla, ja kauhistuxellansa täytit he mi=
nun perindöni. Es. 40: 2: Jer. 2: 7.
19. HErra, sinä olet minun wäke=
wydeni ja minun wolmani, ja minun
turwani hädäsä: pakanat pitä tuleman
sinun tygös mailman ääristä, ja sano=
man: meidän Isämme owat tosin pi=
tänet wääriä ja turhia jumalita, jotka
ei mitän autta taida.
20. Kuinga taita ihminen tehdä hä=
nellensä jumalita; jotka ei kuitengan
jumalat olekkan? Jer. 2: 11
21. Sentähden katzo, minä tahdon
opetta heitä tällä haawalla, ja tehdä
heille minun käteni ja waldani tiettä=
wäxi: ja heidän pitä ymmärtämän,
että minun nimeni on HErra.

17. Luku.

Oikia turwa. Sabbathin rikkominen.

Judan syndi on raudalla ja kowalla Demantilla kirjoitettu, ja heidän sydämensä taulujin kaiwettu, ja teidän Altarinne sarwiin:

2. Että heidän lapsensa mieleensä johdataisit ne Altarit ja metzistöt wiherjäisten puitten tykönä, korkeilla wuorilla.

3. Mutta minä olen andawa sinun korkeuxes ryöwiöxi, sekä wuorilla että kedoilla, sekä sinun riistas, että kaiken sinun tawaras, niitten syndein tähden, kuin kaikisa sinun maas ärisä on tehty.

4. Ja sinun pitä tuleman ajetuxi pois sinun perinnöstäs, kuin minä sinulle andanut olen, ja minä tahdon sinun tehdä wihollistes orjaxi, siinä maasa jota et sinä tunne; sillä te oletta sytyttänet minun wihani tulen, joka ijankaikkisesti palawa on.
Jer. 15: 14.

5. Näin sanoo HErra: kirottu olkon se mies joka luotta itzensä ihmiseen, ja panee lihan itzellensä käsiwarrexi; ja jonga sydän luopuu pois HErrasta.

6. Hänen pitä tuleman niinkuin kanerwa korwesa, ja ei pidä saaman nähdä tulewaista lohdutusta; ja hänen pitä asuman kuiwudesa korwesa, hedelmättömäsä ja autiasa erämaasa.
Jer. 48: 6.

7. Mutta se mies on siunattu, joka luottaa HErraan; ja HErra on hänen turwansa. Ps. 2: 12.
Ps. 34: 9. Sam. I. 16: 20.

8. Hän on niinkuin se puu, joka weden reunalle on istutettu, ja ojan wiereen juurtunut; sillä jos wielä palawus tulee, niin ei hän kuitengan pelkää, waan sen lehdet pysywät wiherjäisenä, eikä murehdi koska kuiwa wuosi tulee, mutta kanda hedelmän ilman lakkamata. Ps. 1: 3.

9. Sydän on häijy ja pahanelkinen kappale ylitze kaikkein: kuka taita sitä tutkia?

10. Minä HErra tahdon tutkia sydämen ja koetella munaskuut; ja annan kullengin teittensä jälkeen, töittensä hedelmän jälkeen.
1 Sam. 16: 7. Ps. 7: 10. Jer. 11: 20. Luku 20: 12. Ilm. K. 2: 23.

11. Sillä niinkuin lindu haute
ei kuori, niin on myös se joka w
kalua kokoo; sillä hänen pitä jätt
sen kesken aikaansa, ja wiimeiseldä
mäxi tuleman.

12. Mutta meidän pyhydem
(Jumalan) kunnian istuin, on
lujana pysynyt.

13. Sinä HErra olet Jis
toiwo, kaikki jotka sinun hylj
pitä häpiään tuleman: ne mi
luopunet pitä maahan kirjoi
man; sillä he hyljäwät HErran
ka on eläwäinen wesilähde.
Jer. 2: 13. Job. 4: 14.

14. Paranna minua HErra,
minä paranen, auta sinä minua,
minä olen autettu; sillä sinä ol
nun kerskauxeni.

15. Katzo, he sanowat minulle:
siis on HErran sana? annas nyt t
Es. 5: 19. 2 Pet. 3: 4.

16. Mutta en minä ole pa
sinusta, minun paimeneni, niin en
ole myös toiwottanut heille surkia
wää, sen sinä tiedät: mitä minä
nannut olen, se on oikia sinun e

17. Älä ole minulle hämmäjt
sinä olet minun turwani hädäsä.

18. Anna heidän häpiään tulla,
minua wainowat, ja älä anna m
häpiään tulla: anna heidän peljä
ja älä anna minun peljästyä:
onnetoin päiwä heille tulla, ja lyö
heitä kaxikertaisesti.
Ps. 35: 4. Ps. 40: 15.

19. Niin sanoi HErra min
mene ja seiso Kansan portisa,
Judan Kuningat käywät ulos ja
sälle; ja kaikisa Jerusalemin port

20. Ja sano heille: Kuulkat H
ran sanaa te Judan Kuningat, ja ka
Judan ja Jerusalemin asuwaiset; j
tästä portista sisälle käytte.

21. Näin sanoo HErra: kawah
kat teitänne ja älkät Sabbathina s
kuta kuormaa kandako, älkät m
wiekö Jerusalemin porttein läpitze.
Neh. 13: 19.

22.

22. Ja älkät wiekö yhtän takkaa
bbathina ulos teidän huoneistanne,
älkät tehkö mitän työtä; waan
ittäkät Sabbathin päiwä, niinkuin
ä teidän Isillenne käskenyt olen.
Mos. 20: 8. - Luku 23: 12. Luku 31: 13.
. Mutta ei he kuule, eikä kallista
ansa; waan tulewat kangiaxi ettei
än pidäisi kuuleman, eikä salliman
ansä neuwottaa.
4. Ja pitä tapahtuman, että jos
uskollisesti kuuletta minua, sanoo
Rra, niin ettet te yhtän kuormaa
Sabbathin päiwänä tämän Kau=
in portin läpitze; waan pyhitätte
athin päiwän, niin ettet te myös
ä tee sinä päiwänä;
25. Niin pitä myös tämän Kau=
in portista käymän Kuningat ja
miehet ulos ja sisälle, jotka Da=
n istuimella istuwat, ratzastawat ja
awat sekä waunuilla ja hewoisilla,
a heidän päämiehinänsä, Judan
t ja Jerusalemin asuwaiset, ja
Kaupungisa pitä ijankaikkisesti a=
man. Jer. 22: 4.
. Ja pitä tuleman Judan Kau=
eista ja niistä jotka ympäri Jeru=
in owat, ja BenJaminin maasta,
ista ja wuorista, ja lounasta päin,
tka pitä wiemän edes polttouhrit,
t, ruokauhrit ja suitzutuxen; niin
ne jotka pitä wiemän kiitos=
t HERran huoneseen.
Jer. 32: 44. Luku 33: 13.
7. Mutta jollet te minua kuule,
että te pyhitätte Sabbathin päi=
, ja ette te yhtän takkaa kanna
usalemin porteista Sabbathin päi=
ä; niin minä sytytän tulen sen
ejin, joka Jerusalemin huonet ku=
aman pitä, jota ei pidä sammutet=
an.

18. Luku.

Dikia katumus. Katumattomuus.

nä on se sana, joka tapahtui
HERralda Jeremialle, sanoden:
. Nouse ja mene alas sawenwa=
an huoneseen: siellä tahdon minä
un anda kuulla minun sanani.
3. Ja minä menin alas sawenwa=
lajan huoneseen: ja katzo, hän teki
työtä pyöränsä päällä.
4. Ja astia kuin hän teki sawesta,
särkyi sawenwalajan käsisä: Niin hän
teki taas toisen astian, niinkuin hä=
nelle kelpais.
5. Niin tapahtui HERran sana
minulle, ja sanoi:
6. Engö minä myös taida niin teh=
dä teille te Israelin huone, kuin tämä
sawenwalaja, sanoo HERRA? Katzo,
niinkuin sawi on sawenwalajan kädesä,
niin oletta te myös minun kädesäni,
Israelin huone. Es. 45: 9. Rom. 9: 21.
7. Äkistä minä puhun Kansaa ja
waldakundaa wastan, kukistaxeni, hä=
wittäxeni ja hukuttaxeni sitä:
Jer. 1: 10.
8. **Mutta jos se Kansa käändä itzen=
sä pahudestansa, jota wastan minä
puhun; niin minäkin kadun sitä pa=
haa, jota minä ajattelin heille tehdä.**
Hes. 18: 21. Luku 33: 11. Jon. 3: 10.
9. Ja minä puhun äkistä Kansasta
ja waldakunnasta, rakentaxeni ja istut=
taxeni sitä:
10. Mutta jos se teke pahaa minun
edesäni, niin ettei hän kuule minun
äändäni; niin minä kadun myös sitä
hywää, kuin minä heille luwannut
olin tehdä.
11. Niin sano nyt Judan miehille
ja Jerusalemin asuwaisille: näin sanoo
HERra: katzo, minä walmistan teille
onnettomuden, ja ajattelen jotakin tei=
tä wastan; sentähden käändäkön kukin
itzensä pahalda tieldänsä, ja paratkat
teidän menonne ja juonenne.
2 Kun. K. 17: 13. Jer. 7: 3. Luku 25: 5.
Luku 35: 15.
12. Mutta he sanoit: ei se tapahdu:
waan me tahdomma waelda meidän
ajatustemme jälkeen, ja tehdä kukin
pahan sydämensä jälkeen. Es. 65: 2.
Jer. 2: 25. Luku 44: 16.
13. Sentähden, näin sanoo HERra:
kysykät pakanain seasa, kuka on joskus
senkaltaista kuullut; että neitzy Israel
niin kauhian työn teke? Jer. 2: 10.
14. Pitäkö kedon hyljämän Liba=
nonin lumen, yhden wahan tähden?
pitäkö juoxewa wesi, wieran kylmän
weden tähden, siirrettämän?

15. Kuitengin unohtaa, minun Kan-
sani, minun: He suitzuttawat jumalil-
le, ja pahennuxen matkaan saattawat
ilman lakkamata, ja käywät tallamat-
tomilla teillä; Jer. 2: 13.

16. Että heidän maansa pitä au-
tiaxi tuleman, heille ijäisexi häpiäxi;
niin että jokainen joka waelda ohitze,
ihmettelee ja päätänsä pudistaa.
Jer. 12: 11. Luku 19: 8.

17. Sillä minä tahdon niinkuin itä-
tuulella hajoitta heitä heidän wihollis-
tensa edesä: minä tahdon näyttä heille
selkäni ja en kaswojani, heidän kado-
tuxensa päiwänä. Es. 27: 8. Luku 29: 9.

18. Mutta he sanoit: tulkat, ja
käykämme neuwoa pitämään Jeremia-
ta wastan: sillä ei Papit taida wää-
rin mennä Laisa, wiisasten neuwo ei
puutu, ja ei Prophetat taida wäärin
opetta; tulkat ja lyökämme händä kie-
lellä ja älkämme totelko mitä hän
sanoo. Mal. 2. 7.

19. HERra, ota waari minusta, ja
kuule minun wihollisteni ääni.

20. Ongo se oikein, että hywä kos-
tetan pahalla? sillä he owat kaiwanet
minun sielulleni kuopan: muista siis,
kuinga minä olen seisonut sinun ede-
säs, ja puhunut heidän parastansa, ja
käänsin sinun julmudes heidän puoles-
tansa.

21. Rangaise siis heidän lapsiansa
näljällä, ja anna heidän miekalla lan-
geta, että heidän waimonsa jäisit lap-
sittomaxi ja leskexi, ja heidän miehen-
sä lyödäisin kuolliaxi, ja nuoret miehet
sodasa miekalla tapetaisin; Ps. 109: 10, 2c.

22. Että huuto kuuluis heidän huo-
neistansa, ettäs niin äkistä olet anda-
nut tulla sotawäen heidän päällensä:
sillä he owat kaiwanet kuopan minua
käsittäxensä, ja owat wirittänet pau-
lan minun jalkaini eteen.

23. Ja että sinä HERra tiedät
kaikki heidän juonensa minua wastan,
että he tahtowat minua tappa; niin
älä anna andexi heidän pahaa tekoan-
sa, ja älä anna heidän syndejänsä py-
hittynä olla sinun edesäs: he olkon ku-
kistettuna sinun edesäs, ja tee heidän
kanssansa sinun wihas jälkeen.

19. Luku.

Juda werrataan sawiastiaan.

Näin sanoi HERra: mene ja
sinulles sawiastia sawenwalaj...
ja (ota kanssas muutamat) Ka...
wanhimmista ja pappein wanhim...

2. Ja mene BenHinnomin laa...
joka on tiiliportin edesä; ja saarna...
lä ne sanat kuin minä sanon s...

3. Ja sano: kuulkat HERran s...
te Judan Kuningat ja Jerusa...
asuwaiset: Näin sanoo HERra...
baoth, Israelin Jumala: katzo,...
tahdon anda kowan onnen tulla...
paikalle, että jokainen kuin sen k...
pitä sen hänen korwisansa soima...
1 Sam. 3: 11. 2 Kun. K. 21: 12.

4. Että he owat hyljännet m...
ja andanet tämän sian wieralle (...
lalle) ja owat suitzuttanet siinä ...
jumalille, joita ei he, eikä heidä...
sänsä, eli Judan Kuningat tu...
ja owat täyttänet tämän sian w...
malla werellä.

5. Sillä he owat rakendanet...
keuxia Baalille, polttaxensa lap...
tulesa Baalille polttouhrixi; j...
minä ole käskenyt, eli siitä pu...
eikä myös minun sydämeeni tull...
5 Mos. 17: 3. Jer. 7: 31.

6. Sentähden katzo, se aika pi...
leman, sanoo HERra, ettei tät...
pidä enää kutzuttaman Tophet, eli...
Hinnomin laaxoxi, waan murhala...
Jer. 7: 32.

7. Sillä minä tahdon häwittä...
dan ja Jerusalemin neuwon täsä...
sa, ja tahdon anda heidän langeta...
kalla heidän wihollistensa edesä, ja...
ten käsiin kuin seisowat heidän h...
sä perään: ja tahdon anda heidän ...
minsa taiwan linnuille ja eläimille...
dolla ruaxi; Jer. 7: 33. Luku...

8. Ja tahdon tehdä tämän Ka...
gin autiaxi ja nauruxi; niin että ...
ki jotka käywät täStä ohitze, pi...
mettelemän ja wiheldelemän kaikkia...
nen waiwojansa. Jer. 18: 16.

9. Minä tahdon anda heidän ...
dä poikainsa ja tytärtensä lihaa,...
heidän pitä syömän toinen toisensa...
haa, siinä waiwasa ja ahdistuxesa,...

heidän wihollisensa, ja ne kuin sei-
wat heidän hengensä perään, heitä
distaman pitä. 3 Mos. 26: 29.
Mos. 28: 53. Wal. w. 4: 10. Luc. 19: 43.
10. Ja sinun pitä rikkoman sawias-
, niitten miesten nähden, kuin o-
mennet sinun kansas;
11. Ja sano heille: Näin sanoo
Rra Zebaoth: juuri niinkuin joku
sawenwalajan astian, niin ettei
taida jällen terwexi tulla: Niin
on minä myös rikki lyödä tämän
san ja tämän Kaupungin: ja pitä
tisa haudatuxi tuleman, sentäh-
ettei ole siaa hautamiseen.
12. Näin tahdon minä tehdä tälle
ja asuwaisille, sanoo HERra;
tämän Kaupungin pitä tuleman
in Tophet.
13. Wielä sitte pitä Jerusalemin
ja Judan Kuningan huonet,
niin saastaisexi tuleman, kuin se
a Tophet; kaikkein huonetten täh-
joisa he kattoin päällä kaikelle
an joukolle suitzuttanet, ja muille
lille juomauhria uhrannet owat.
Jer. 32: 29.
14. Ja koska Jeremia palais To-
a, johon HERra hänen lähettä-
oli ennustamaan; meni hän HER-
huonen pihaan, ja sanoi kaikelle
lle:
15. Näin sanoo HERra Zebaoth,
lin Jumala: katzo, minä annan
tämän Kaupungin, ja kaikkein
n Kaupungeinsa päälle, kaiken sen
n onnen, kuin minä olen puhunut
wastan; että he owat uppiniskai-
ja ei tahdo minun sanaani kuulla.
Jer. 7: 26. Luku 17: 23.

20. Luku.

Jeremian fangeus, kärsimättömyys.

Mutta koska Pashur Immerin poi-
ka, Pappi, joka oli ylimmäisexi
HERran huonesa, kuuli Jere-
ennustawan näitä sanoja:
2. Löi Pashur Prophetata Jeremia-
ja heitti hänen fangiuteen, Ben-
minin ylimmäisesä portisa, joka
Rran huonesa on. Jer. 29: 26.
3. Ja toisna päiwänä otti Pashur
emian fangiudesta: Niin Jeremia
sanoi hänelle: ei HERra kutzu sinun
nimeäs Pashur, waan Magur joka
tahwolda.
4. Sillä näin sanoo HERra: Katzo,
minä annan sinun kaikkein sinun ystä-
wäis kansa pelkoon, ja heidän pitä
kaatuman wihollistensa miekan kautta,
ja sen pitä sinun silmäs näkemän: Ja
minä olen hyljäwä koko Judan, Ba-
belin Kuningan käteen, jonga heitä
pitä wiemän Babeliin, ja tappaman
miekalla.
5. Ja minä olen andawa kaiken tä-
män Kaupungin kalun, ynnä kaiken hä-
nen työnsä kansa, ja kaikki kallit kap-
palet; ja kaiken Judan Kuningasten
tawaran, tahdon minä anda heidän
wihollistensa käteen, niin että heidän
pitä heitä ryöstämän, ottaman pois,
ja wiemän Babeliin.
2 Kun. K. 20: 17. Jer. 15: 13. Luku 17: 3.
6. Ja sinä Pashur, sinun pitä kai-
ken perhes kansa menemän fangiuteen,
ja menemän Babeliin: siellä pitä sinun
kuoleman ja haudattaman, sinä ynnä
kaikkein sinun ystäwittes kansa, joille
sinä walhetta ennustanut olet.
7. HERra, sinä olet minun yllyt-
tänyt, ja minä olen yldynyt; sinä o-
let minulle juuri wäkewä ollut, ja olet
woittanut: mutta minä olen sentähden
tullut syljetyxi jokapäiwä, että jokainen
nauraa minua. Jer. 1: 6, 2c.
8. Sillä sittekuin minä puhunut,
huutanut ja saarnannut olen siitä tus-
kasta ja häwityxestä; on HERran sa-
na tullut minulle pilkaxi ja nauroxi
jokapäiwä.
9. Niin minä sanoin: en minä tah-
do enää ajatella hänen päällensä, engä
tahdo enää saarnata hänen nimeensä:
mutta minun sydämesäni oli niinkuin
polttawainen tuli, suljettu minun lui-
sani: niin että minä suutuin kärsi-
mästä, engä enää woinut.
10. Sillä minä kuulin monen pa-
netuxen ja pelwon joka paikasta: Kan-
dakat päälle, me tahdomma wahwasti
kanda hänen päällensä, sanowat kaikki
minun ystäwäni ja kumpanini, jos me
taidaisimme woitta hänen, tulla hänen
kansansa yhteen, ja kostaa hänelle.
11. Mutta HERra on minun kans-

sani, niinkuin wäkewä Sangari, sen-
tähden pitä minun wainojani lange-
man, ja ei woittaman; waan pitä suu-
reen häpiään tuleman, että he niin
tyhmästi toimittawat: se häpiä pitä
oleman ijankaikkinen, ja ei pidä unho-
tettaman. Jer. 15: 20. Luku 17: 18.
Luku 23: 40.
12. Ja nyt HErra Zebaoth, sinä
joka koettelet wanhurskan, sinä tutkit
munaskuut ja sydämen: anna minun
nähdä kostos heistä; sillä minä olen
andanut sinun halduus minun asiani.
1 Sam. 16: 7. Ps. 7: 10. Jer. 11: 20.
Luku 17: 10.
13. Weisatkat HErralle, kiittäkät
HErraa; joka auttaa köyhän hengeä
pahain käsistä.
14. Kirottu olkon se päiwä, jona
minä syndynyt olen: älkön se päiwä
olko siunattu, jona minun äitini on
minun synnyttänyt. Job. 3: 1, rc.
15. Kirottu olkon se mies joka mi-
nun Isälleni sanomata toi, ja sanoi:
sinä olet saanut nuoren pojan; suuresti
ilahuttaxensa händä.
16. Se mies olkon niinkuin ne Kau-
pungit, jotka HErra kukisti, ja ei si-
tä katunut: hän kuulkan huomeneltain
parun, ja puolipäiwänä huudon.
1 Mos. 19: 24. Es. 13: 19. Jer. 50: 40.
Hes. 16: 49, rc. Hos. 11: 8. Am. 4: 11.
Luc. 17: 29. Jud. Ep. v. 7.
17. Ettes siis tappanut minua äiti-
ni kohdusa; että minun äitini olis ol-
lut minun hautani, ja hänen kohtunsa
olis ijankaikkisesti kandawa ollut.
18. Mixi minä siis olen äitini koh-
dusta tullut, tuskaa ja sydämen surua
näkemään; ja kuluttamaan minun päi-
wiäni häpiällä? Job. 3: 21.

21. Luku.

Jerusalemia ja Zedechiata wastan.

Tämä on se sana joka tapahtui HEr-
ralda Jeremialle; kosta Kuningas
Zedechia lähetti hänen tygönsä Pashu-
rin Malchian pojan, ja Papin, Zepha-
nian Maasejan pojan, ja annoi hänel-
le sanoa:
2. Kysys siis HErralda meidän
puolestamme; sillä NebucadNezar Ba-
belin Kuningas sotii meitä wastan:
jos HErra tahtoo meille tehdä kaik-
kein ihmettensä jälkeen, että hän
nis pois meidän tyköämme.
3. Jeremia sanoi heille: näin s
kat Zedechialle:
4. Näin sanoo HErra Isr
Jumala: katzo, minä tahdon kä
ne sotaaset takaperin, kuin teidän
sänne owat, joilla te sodittte Ba
Kuningasta wastan, ja Chalde
wastan, jotka teidän muurinne p
tänet owat ymbäri; ja tahdon
koota keskelle Kaupungita kokoon.
5. Ja minä tahdon tapella
wastan ojetulla kädellä, wäkewäll
siwarrella, julmudella, närkästyxell
suurella wihalla: 2 Mos. 6: 6.
6. Ja tahdon lyödä tämän K
pungin asuwaisia, sekä Kansaa
karjaa; niin että heidän pitä kuol
suureen ruttoon.
7. Ja sitte, sanoo HErra, ta
minä anda Zedechian Judan Ku
gan, palwelioinensa ja Kansoinensa,
ka tähän Kaupungiin ruttolda, mie
da ja näljäldä jäänet owat, Nebu
Nezarin Babelin Kuningan käsiin
heidän wihollistensa käsiin, ja ni
käsiin jotka seisowat heidän heng
perään; että hänen pitä lyömän
miekan terällä, ettei siinä yhtän sä
tä, eikä armoa eli laupiutta pid
leman.
8. Ja sano tälle Kansalle: näin
noo HErra: Katzo, minä panen
dän eteenne, elämän tien ja ku
man tien.
9. Joka täsä Kaupungisa asun,
nen pitä kuoleman miekkaan, näll
ja ruttoon: mutta joka lähtee ulo
pakenee Chaldealaisten tygö, jotka
tä piirittäwät, se saa elää, ja
hengensä niinkuin saalin.
Jer. 38: 2. Luku 39: 18. Luku 45: 5.
10. Sillä minä olen asettanut
nun kaswoni tätä Kaupungita wa
onnettomudexi, ja en hywäxi, s
HErra: hän pitä Babelin Kuni
haldunn annettaman, että hän p
hänen tulella.
11. Ja kuulkat HErran sanaa,
Judan Kuningan huonesta.
12. Sinä Dawidin huone,
woo HErra: pitäkät huomis

ja auttakat poljettua wäkiwallaisen
destä; ettei minun julmudeni läxisi
los niinkuin tuli, ja palaisi, niin et-
i sitä yxikän sammutta taida, teidän
han menonne tähden. Jer. 22: 3.
13. Katzo, sanoo HErra: Minä
n sinulle joka asut laaxoisa, wuo-
ja tasaisilla kedoilla, ja jotka sa-
t: kuka tahtoo karata meidän pääl-
me eli tulla meidän linnoisimme?
14. Minä tahdon etzitellä teitä,' sa-
n HErra, teidän töittenne hedelmän
n; ja tahdon tulen sytyttä teidän
länne, kuluttamaan kaikkia kuin
ymbärillä on. Gen. l. 1: 31.

22. Luku.

wallan welwollisudet. Joahsta, Joja-
chimia ja Jechoniata wastan.

Näin sanoo HErra: mene alas Ju-
dan Kuningan huoneseen, ja puhu
nämät sanat.
Ja sano: Kuule HErran sanaa,
Judan Kuningas, joka istut Da-
istuimella, sekä sinä että sinun
elias, ja sinun Kansas, jotka tästä
sta sisälle käytte.
Näin sanoo HErra: pitäkät
ja oikeus, ja auttakat poljettua
wallaisen kädestä; ja älkät wai-
o muukalaista, orwoja ja leskiä,
älkät kellengän tehkö wääryttä,
lkät wuodattako wiatoinda wer-
kää paikasa. Jer. 21: 12.
Sillä jos te kaiketi tämän teet-
niin pitä Kuningat, jotka Dawidin
mella istuwat, tämän huonen por-
menemän sisälle, jotka ajawat
uilla ja hewoisilla, he itze palwe-
ensa ja Kansoinensa. Jer. 17: 25.
5. Mutta jollet te näitä kuule; niin
n minä itzelläni wannonut, sanoo
Rra: tämä huone pitä kukistetta-
.
Sillä näin sanoo HErra, Judan
ngan huonesta: Gilead sinä olet
lle pää Libanonisa: mitämax, mi-
hdon sinun tehdä kylmille, ja laitan
pungit olemaan ilman asuwita.
7. Ja olen määrännyt sinulle hä-
ttäjät, kungin aseillensa, hakkamaan
ahan sinun walitut Cedripuus, ja
ttämään tuleen.
8. Niin pitä monda pakanata käy-
män tämän Kaupungin ohitze, ja sa-
noman keskenänsä; mixi on HErra
näin tehnyt tälle suurelle Kaupungille?
5 Mos. 29: 24. 1 Kun. K. 9: 8.
9. Ja pitä wastattaman: että he
HErran heidän Jumalansa liiton hyl-
jännet owat, ja kumartanet muita ju-
malita, ja palwellet niitä.
10. Älkät itkekö kuolluita, älkät
myös surekö heitä, waan itkekät kat-
kerasti sitä kuin mence pois, ja ei pi-
dä ikänä palajaman Isänsä maata nä-
kemään.
11. Sillä näin sanoo HErra Sal-
lumista Josian Judan Kuningan po-
jasta, joka Isänsä Josian siasa on Ku-
ningas, ja on lähtenyt tästä siasta; et-
tei hänen pidä tähän enää palajaman.
12. Sillä hänen pitä kuoleman sii-
nä paikasa johonga hän fangixi wiety
on; ja ei saa tätä maata enämbi nähdä.
13. Woi! sitä joka ei wanhurskau-
della huonettansa rakenna, waan sowit-
ta asuinsiansa wäärydellä: joka anda
lähimmäisensä ilman mitän työtä teh-
dä, ja ei anna hänelle palkkaansa:
3 Mos. 19: 13. 5 Mos. 24: 14. Hab. 2: 9.
14. Waan ajattelee: minä tahdon
rakenda minulleni suuren huonen, ja
awaran salin: ja anda hakata akkunat
siihen, ja kaaritta sen Cedripuilla, ja
tehdä sen punaisexi.
15. Ajatteletkosta sinä Kuningas ol-
la, että koreilet Cedripuilla? Eikö I-
säs ole myös syönyt ja juonut, ja py-
syi kuitengin Laisa ja oikeudesa, ja me-
nestyi?
16. Hän autti waiwasta ja köyhää
oikeuteen, ja se menestyi hänelle hywin:
eikö se ole tuta minua? sanoo HErra.
17. Mutta sinun silmäs ja sydämes
ei niin ole; waan sinun ahneutees, wuo-
dattaxes wiatoinda werta, ja tehdäxes
wäkiwaldaa ja wääryttä.
18. Sentähden näin sanoo HErra,
Jojachimista Josian Judan Kuningan
pojasta: ei händä pidä itkettämän; woi
weljeni! woi sisareni! ei händä pidä
itkettämän: woi herra! woi kuulusa
mies!
19. Hän pitä haudattaman niin-

kuin aasi, rieppoitettaman ja heitettä-
män ulos Jerusalemin portin eteen.
20. Mene ylös Libanoniin ja huu-
da, ja anna sinus kuulla Basanisa, ja
huuda Abarimista; sillä kaikki sinun
rakastajas owat surkiasti surmatut.
21. Minä olen sinulle sanonut sen,
silloin kuin sinun wielä myöden käwi;
mutta sinä sanoit: en minä tahdo kuulla.
Juuri näin olet sinä tehnyt hamasta
nuorudestas, ettes ole kuullut minun
äändäni.
22. Tuuli ajaa pois kaikki sinun
paimenes, ja sinun rakastajas mene-
wät fangixi: siinä pitä sinua sitte syl-
jettämän, ja sinun pitä häpiään tule-
man kaiken sinun pahudes tähden.
23. Sinä joka nyt asut Libanonisa,
ja siellä pesää pidät Cedripuisa: kuinga
kauniisti sinun pitä katzoman, koska tuska
ja kipu sinulle tulee, niinkuin lapsen
synnyttäjän?
24. Niin totta kuin minä elän, sa-
noo HErra: jos Chonia Jojachimin
Judan Kuningan poika olis sinetti sor-
mus minun oikiasa kädesäni: niin minä
sittengin wielä rewäisisin sinun siitä pois;
Kork. w. 8: 6. Hagg. 2: 24.
25. Ja annaisin sinun heidän kä-
siinsä, jotka seisowat sinun henges pe-
rään, ja joitas pelkät: ja Nebucad-
Nezarin Babelin Kuningan käsiin, ja
Chaldealaisten käsiin:
26. Ja tahdon ajaa sinun, ja sinun
äitis kuin sinun synnyttänyt on, toi-
seen maahan, josa ette syndynet ole;
ja siellä pitä teidän kuoleman.
2 Kun. K. 24: 15.
27. Ja siihen maahan josa he mie-
lellänsä olisit, ei pidä heidän palaja-
man.
28. Mikä wiheljäinen, ylönkatzottu
ja hyljätty mies on Chonia? kelwo-
toin astia. Woi! mixi on hän ynnä
siemenensä kanßa ajettu pois, ja tun-
demattomaan maahan hyljätty?
Hos. 8: 8.
29. O maa, maa, maa, kuule
HErran sanaa.
30. Näin sanoo HErra: kirjoitta-
kat tämä mies lapsittomaxi, ja on-
nettomaxi kaikkena hänen elinaikanan-
sa; sillä ei hänellä pidä onnea oleman,
että joku hänen siemenestänsä is
Dawidin istuimella, eli enää Ju
hallitzis.

23. Luku.

Väärät paimenet ja Prophetat.

Woi teitä paimenet, jotka turm
ja hajoitatte minun laitumeni
man! sanoo HErra. Hes. 3
2. Sentähden näin sanoo HE
Israelin Jumala niistä paimenista,
ka minun Kansaani kaitzewat: te o
hajoittanet minun laumani ja a
pois, ja ette etzinet sitä: katzo,
tahdon etziä teitä teidän pahan
männe tähden, sanoo HErra.
3. Ja minä tahdon koota tähtee
nun laumastani kaikista maakun
joihin minä heidän ajanut olen;
tahdon saatta heitä kotia jällen h
asuinsioihinsa, ja heidän pitä ka
man ja enänemän. Joh. 10:
4. Ja minä tahdon panna
paimenet, jotka heitä pitä kaitze
ettei heidän enää pidä pelkämän
wapiseman, eikä heitä pidä ahdis
man, sanoo HErra. Es. 40
Jer. 3: 15. Hes. 34: 11, 12.
5. Katzo, se aika tulee, s
HErra, että minä herätän D
dille wanhurskan wesan; joka on
ningaxi tulewa, ja on hywin
litzewa, ja toimittawa oikeude
wanhurskauden maan päällä.
Es. 4: 2. Luku 45: 8. Jer. 33: 15. Hes.
Dan. 9: 24. Zach. 3: 8. Luku 6: 1
6. Hänen aikanansa pitä J
autettaman, ja Israel hywäsä tu
asuman: ja tämä on hänen ni
olewa kuin hän kutzutan: HErra
dän wanhurskaudemme.
5 Mos. 33: 29.
7. Sentähden katzo, se aika
sanoo HErra, ettei heidän pidä
sanoman: niin totta kuin HErra
joka Israelin lapset johdatti Eg
maalda; Jer. 16: 14.
8. Mutta, niin totta kuin H
elää, joka Israelin huonen sie
toi ulos ja johdatti pohjaisesta ma
ja kaikista maakunnista, joihin
heidän ajanut olin; niin että he
saawat asua omasa maasansa.

9. Prophetaita wastan: Minun sy=
neni tahtoo haljeta minusa: kaikki
nun luuni wapisewat, minä olen niin=
in juopunut mies, ja niinkuin se jo=
wiinasta horjuu, HERran edesä ja
nen pyhäin sanainsa edesä:
10. Että maa on niin täynnä huo=
nekiöitä, että maa niin surkia on,
ä hän kirottu on, ja kedot metzisä
uwat; ja heidän elämänsä on pa=
, ja ei heidän hallituxensa mitän
aa. Es. 24: 6. Jer. 12: 4.
11. Sillä sekä Prophetat että Pa=
owat pahanelkiset; ja minä löydän
än pahudensa minun huonesanikin,
oo HERra.
12. Sentähden on heidän tiensä niin=
n liukastus pimiäsä, josa heidän pi=
twistelemän ja langeman; sillä mi=
tahdon anda tulla heille onnettomu=
, heidän kuritusvuotenansa, sanoo
Rra.
13. Ja Samarian Prophetaisa olen
ä nähnyt hulluden; sillä he en=
sit Baalin kautta, ja hukuttelit mi=
Kansani Israelin;
14. Mutta Jerusalemin Prophetaisa
minä kauhistuxen, kuinga he huo=
tekewät, ja walhesa waeldawat, ja
wistawat pahoja, ettei yhdengän pi=
pahudestansa käändymän: he owat
i minun edesäni niinkuin Sodoma,
sen asuwaiset niinkuin Gomorra.
Mos. 13: 13. 5 Mos. 32: 32. Hes. 16: 48.
15. Sentähden sanoo HERra Ze=
th Prophetaista näin: katzo, minä
on syöttää heitä koiruoholla, ja
heille sappea juoda; sillä Jerusa=
in Prophetaista tulee ulkokullaisus
maalle. Es. 1: 10.
Jer. 8: 14. Luku 9: 15.
16. Näin sanoo HERra Zebaoth:
ät kuulko Prophetain sanoja, jotka
e ennustawat; he pettäwät teidän;
he saarnawat sydämensä näkyjä,
a ei HERran suusta. Jer. 14: 14.
17. He sanowat köykäisesti niille jot=
minua pilkkawat: HERra on sen
nut: teillä pitä rauha oleman: ja
ille niille jotka waeldawat sydä=
nsä ajatusten jälkeen, sanowat he:
ikän onnettomus tule teidän pääl=
lle. Jer. 8: 11. Hes. 13: 10.

18. Sillä kuka on HERran neu=
wosa ollut, joka hänen sanansa näh=
nyt ja kuullut on? kuka kuuldeli ja
kuuli hänen sanansa? Es. 40: 13.
Rom. 11: 34. 1 Cor. 2: 16.
19. Katzo, HERran tuuli on julmu=
den kanssa tulewa, ja hirmuinen ilma on
langewa jumalattomain pään päälle.
Jer. 30: 23.
20. Ei HERran wiha lakkaa, sii=
henasti kuin hän teke ja täyttä sen
kuin hänen mielesänsä oli: wiimein
pitä teidän sen kyllä ymmärtämän.
21. En minä lähettänyt Prophe=
taita, kuitengin he juoxit: en minä
puhunut heille, kuitengin he ennustit.
Jer. 14: 15. Luku 27: 15. Luku 29: 9.
22. Sillä jos he olisit pysynet mi=
nun neuwosani, ja olisit saarnannet
Kansalleni minun sanaani; niin he oli=
sit heidän käändänet pahasta menostansa
ja töittensä pahudesta.
23. Engö minä ole Jumala, joka
läsnä olen, sanoo HERra, ja en ole
se Jumala joka kaukana on?
Ap. T. 17: 27.
24. Luuletkos että joku taitaa hä=
nensä niin salaisesti kätkeä, etten
minä händä näe? sanoo HERra:
engö minä se ole, joka täytän tai=
wan ja maan? sanoo HERra.
Ps. 139: 8. Am. 9: 2, 3.
25. Minä kuulen että Prophetat
saarnawat ja ennustawat walhetta mi=
nun nimeeni, ja sanowat: minä näjin
unda, minä näjin unda.
26. Koska siis Prophetat tahtowat
lakata? ne jotka walhetta ennustawat,
ja ennustawat oman sydämensä petoxia:
27. Ja tahtowat että minun Kan=
sani pidäis unhohtaman minun nimeni
heidän uneinsa tähden, joita he toinen
toisellensa saarnawat; niinkuin heidän
Isänsäkkin unhotit minun nimeni Baa=
lin tähden. Duom. 3: 7. Luku 8: 33.
28. Propheta, jolla unia on, hän
saarnatkan unia, mutta jolla on mi=
nun sanani, hän saarnatkan minun sa=
naani oikein: mitä akanat owat nisuen
suhteen? sanoo HERra.
29. Eikö minun sanani ole niin=
kuin tuli, sanoo HERra, ja niin=
kuin wasara joka wuoren murenda?

30. Sentähden katzo, minä tahdon tehdä niitä Prophetaita wastan, sanoo HErra, jotka minun sanani toinen toiseldansa warastawat. 5 Mos. 18: 20

31. Katzo, minä tahdon niitä Prophetaita wastan tehdä, sanoo HErra, jotka omia puheitansa puhuwat, ja sanowat: hän on sen sanonut.

32. Katzo, minä tahdon tehdä niitä wastan, jotka pettäwäisiä unia ennustawat, sanoo HErra: ja saarnawat niitä, wietellen minun Kansani heidän walheillansa ja turhilla jutuillansa; waikka en minä ole heitä lähettänyt, engä heitä käskenyt, ei myös he tälle Kansalle ole ensingän hyödyllliset, sanoo HErra. Zeph. 3: 4.

33. Jos tämä Kansa, eli joku Propheta, taikka Pappi kysyy sinulda, ja sanoo: kuka on HErran kuorma? niin sinun pitä wastaman heille: mikä kuorma? Minä tahdon heittää teidän pois, sanoo HErra. Es. 13: 1.

34. Ja jos joku Propheta, taikka Pappi, elikkä Kansa on sanowa: tämä on HErran kuorma: sitä tahdon minä kuritta, ja hänen huonettansa.

35. Mutta näin pitä kungin puhuman toisellensa, ja sanoman keskenänsä: mitä HErra wastaa? ja mitä HErra sanoo?

36. Ja, älkät sitä enää kutzuko HErran kuormaxi; sillä kullekkin pitä oma sanansa oleman kuormaxi, että te niin eläwän Jumalan, HErran Zebaothin, meidän Jumalamme sanan käännätte.

37. Sentähden pitä sinun sanoman Prophetalle näin: mitä HErra wastaa? ja, mitä HErra sanoo?

38. Että se sanotta HErran kuorma: sentähden sanoo HErra näin: että te kutzutta sanan HErran kuormaxi, niin minä olen lähettänyt teidän tygönne, ja andanut sanoa, ettei teidän pitänyt sitä kutzuman HErran kuormaxi.

39. Sentähden katzo, minä tahdon teidän peräti unohtaa, ja heittää teitä pois, ynnä Kaupunginne kanssa, jonga minä teille, ja teidän Isillenne andanut olen, minun kaswoini edestä;

40. Ja tahdon saattaa teitä ij[...] kaikkisexi pilkaxi, ja ijankaikkisexi [...] piäxi; jota ei ikänä pidä unhotettam[...]
Jer. 20: 11.

24. Luku.

Jeremian fikunakorit.

Katzo, HErra osotti minulle kaxi [...] nakoria, pandua HErran Tem[...] eteen, sittekuin NebucadNezar Bab[...] Kuningas oli wienyt pois Jechon[...] Jojachimin pojan Judan Kuning[...] ja Judan päämiehet, työmiehet ja [...] pät Jerusalemista, ja tuonut Babel[...]
2 Kun. K. 24: 15, 16. 2 Aika K. 36: [...]

2. Yhdesä korisa oli aiwan hy[...] fikunat, niinkuin ensin kypsynet fiku[...] mutta toisesa korisa olit aiwan p[...] fikunat, niin ettei niitä taittu s[...] että he olit niin pahat.

3. Ja HErra sanoi minulle: [...] remia, mitäs näet? minä sanoin: [...] nita: hywät fikunat owat aiwan hy[...] ja pahat owat aiwan pahat, ettei [...] taita syödä, niin pahat ne owat.

4. Ja HErran sana tapahtui [...] mulle, ja sanoi:

5. Näin sanoo HErra Israelin [...] mala: niinkuin nämät fikunat [...] hywät: niin minä tahdon myös [...] mollisesti korjata Judan fangeja, [...] minä tästä Kaupungista olen läh[...] nyt Chaldean maalle hywäxi:

6. Ja tahdon armollisesti katzoa [...] dän puoleensa, ja tuoda heitä t[...] maahan jällen, ja raketa heitä ja [...] tahdo lyödä maahan: minä tahdon [...] tä istutta, ja en repiä ylös:

7. Ja anda heille sydämen että [...] minun tundewat, että minä olen HE[...] ra, ja he owat minun Kansani, ja [...] nä tahdon olla heidän Jumalansa; [...] heidän pitä kaikesta sydämestänsä [...] nun tygöni itzensä käändämän.
5 Mos. 30: 6. Jer. 30: 22. Luku 31: 33. Luku 32: 38, 39. Hes. 11: 19. Luku 36: 26. Hebr. 8: 10.

8. Mutta niinkuin pahat fiku[...] owat pahat, ettei kukan niitä sy[...] taida, sanoo HErra: niin tahdon [...] nä myös hyljätä Zedechian Judan K[...] ningan, niin myös hänen päämiehens[...] ja mitä Jerusalemiin jäänyt on, [...]

la täsä maasa wielä owat, ja jotka
ptin maasa asuwat. Jer. 29: 17.
Luku 43: 5. 2 Kun. K. 25: 1, rc.
9. Minä tahdon saattaa heille on=
ttomuden, ja en tahdo anda heidän
a josakusa waldakunnasa maan päällä,
n että heidän pitä häpiään tuleman,
n parrexi, jutuxi ja kirouxexi joka=
sa, kuhunga minä heidän ajawa
5 Mos. 28: 25, 37. 1 Kun. K. 9: 7.
2 Aika K. 7: 20. Jer. 25: 18.
0. Ja tahdon lähettä miekan, näl=
ja ruton heidän sekaansa, siihen=
kuin heidän pitä maasta hukku=
, jonga minä heille ja heidän Isil=
ä andanut olen. Jer. 29: 18.

25. Luku.

mänkymmenen ajastaikainen fangeus.

Tämä on se sana, joka tapahtui Je=
remialle koko Judan Kansasta, nel=
nä Jojachimin Josian pojan Ju=
Kuningan wuotena; joka oli ensi=
en NebucadNezarin Babelin Ku=
an wuosi:
. Jonga Propheta Jeremia puhui
lle Judan Kansalle, ja kaikille Je=
emin asuwaisille, ja sanoi:
. HERran sana on tapahtunut mi=
Josian Amonin pojan Judan Ku=
än kolmannesta wuodesta toistakym=
ä, tähän päiwään asti; ja minä
sitä kolme ajastaikaa kolmattakym=
dä teille ahkerasti saarnannut, waan
koskan tahtonet kuulla.
. Niin on myös HERra lähettä=
teidän tygönne kaikki palwelliansa
phetat, juuri ahkerasti; mutta et
kuullet, etkä kallistanet korwianne
maan; 2 Kun. K. 17: 13.
r. 7: 13, 25. Luku 26: 5. Luku 35: 15.
. Koska hän sanoi: Käändäkät tei=
kukin pahalda tieldänsä, ja tei=
pahasta menostanne; niin teidän
pysymän siinä maasa, jonga HERra
teille ja teidän Isillenne andanut
, ijankaikkisesta ijankaikkiseen.
Jer. 18: 11.
. Alkät muita jumalita seuratko,
että te palwelette ja kumarratte
; ettet te minua teidän kättenne
wihoitaisi, ja minä teillen kowan
n saattaisin.
7. Mutta et te tahtonet kuulla mi=
nua, sanoo HERra: että te minun
kummingin wihoititte teidän kättenne
töillä, teidän omaxi onnettomudexenne.
8. Sentähden sanoo HERra Ze=
baoth: ettet te kuullet minun sanojani;
9. Katzo, niin minä tahdon lähettä
ja anda tulla kaikki Kansat pohjaisesta,
sanoo HERra, ja minun palwelian
NebucadNezarin Babelin Kuningan, ja
tuoda heidän tälle maalle, niitten päälle
jotka siinä asuwat, ja kaiken tämän
Kansan päälle, kuin täsä ymbäristöllä
on; ja tahdon anda heidän haaskaxi
ja häwityxexi, ja wihellyxexi ja ijan=
kaikkisexi autioxi: Jer. 1: 15. Luku 27: 6.
10. Ja tahdon heildä ottaa pois kai=
ken ilon ja riemun äänen, yljän äänen
ja morsiamen äänen, myllyn äänen, ja
kyntilän walistuxen;
Jer. 7: 34. Ilm. K. 18: 22.
11. Että kaikki tämä maa pitä kyl=
millä ja häwitettynä oleman; ja nä=
mät Kansat pitä Babelin Kuningasta
palweleman seitzemänkymmendä ajast=
aikaa.
12. Ja pitä tapahtuman, että koska
ne seitzemänkymmendä wuotta kulunet
owat, niin minä tahdon kostaa Babe=
lin Kuningalle ja tälle Kansalle, sanoo
HERra, heidän pahain tekoinsa täh=
den, siihen myös Chaldealaisten maalle,
ja tehdä sen ijankaikkisexi autioxi.
2 Aika K. 36: 21, 22. Jer. 29: 10. Dan. 9: 2.
13. Ja näin minä tahdon anda tulla
tämän maan päälle kaikki minun sa=
nani, kuin minä olen puhunut händä
wastan; kaiken sen kuin täsä Raama=
tusa on kirjoitettu, jota Jeremia kai=
kille Kansoille on ennustanut.
14. Ja heidän pitä myös palwele=
man, waikka he woimallinen Kansa ja
waldiat Kuningat owat: Näin tahdon
minä maxaa heille heidän ansionsa jäl=
keen, ja heidän kättensä tekoin jälkeen.
15. Sillä näin sanoo HERra Is=
raelin Jumala minulle: ota tämä wii=
namalja minun kädestäni täynänsä wi=
haa; ja kaada siitä kaikille Kansoille,
joitten tygö minä sinun lähetän;
16. Että he joisit, horjuisit ja ho=
karixi tulisit miekan edesä; jonga minä
heidän sekaansa tahdon lähettä.

17. Ja minä otin maljan HErran kädestä, ja kaadin kaikille Kansoille, joitten tygö HErra minun lähetti:

18. Jerusalemille, Judan Kaupungeille, hänen Kuningoillensa, ja Päämiehillensä; että heidän pitä kylmillä ja kukistettuna oleman, ja pitä oleman pilkkana, ja kirousna, niinkuin tänäpänä on: 1 Pet. 4: 17.

19. Pharaolle, Egyptin Kuningalle, palwelioinensa, Ruhtinoinensa ja kaikelle hänen Kansallensa: Jer. 46: 2.

20. Kaikille maille etelään päin, kaikille Kuningoille Uzin maalla, kaikille Kuningoille Philistealaisten maalla, Aschalonin, Gazan, Acharonin ja Asdodin jäänyitten kanßa: Jer. 47: 1.

21. Edomitalaisille, Moabitalaisille, ja Ammonin lapsille: Jer. 48: 1. Luku 49: 1, 17.

22. Kaikille Tyrin Kuningoille, kaikille Sidonin Kuningoille, luotoin Kuningoille sillä puolen merta: Es. 23: 1, 8. Jer. 47: 4.

23. Dedanille, Themalle, Busille ja kaikille maan äärisä asuwaisille:

24. Kaikille Arabian Kuningoille, kaikille Kuningoille lännen puolesa, jotka korwesa asuwat:

25. Kaikille Simrin Kuningoille, kaikille Kuningoille Elamisa, kaikille Kuningoille Madaisa:

26. Kaikille Kuningoille pohjaisesa, sekä läsnä että kaukana toinen toisensa kanßa; ja kaikille waldakunnille maan päällä, jotka maan piirin päällä owat; ja Kuningas Sesachin pitä juoman näitten jälkeen.

27. Ja sano heille: näin sanoo HErra Zebaoth Israelin Jumala: juokat ja juopukat, oxendakat ja langetkat, ja ette taida nosta miekan edesä, jonga minä teidän sekaanne lähettä tahdon. Jer. 51: 7.

28. Ja jollei he tahdo ottaa maljaa sinun kädestäs, ja juoda, niin sano heille: näin sanoo HErra Zebaoth: teidän pitä kaiketi juoman:

29. Sillä katzo, siinä Kaupungisa joka minun nimelläni nimitetty on, rupen minä waiwamaan: luulettako että teidän pitä rangaisemata pääsemän? ei teidän pidä rangaisemata pääsemän: sillä minä kutsun miekan [...] kein niitten päälle jotka maalla [...] wat, sanoo HErra Zebaoth.
Hes. 9: 6. Jer. 49: 12. 1 Pet. 4: 17.

30. Ja sinun pitä ennustaman [...] kaikki nämät sanat, ja sanoman [...] HErra on kiljuwa korkeudesta, ja [...] dawa kuulla äänensä pyhästä a[...] siastansa, hän on kaiketi kiljuwa [...] jastansa, hän weisaa wirren, niin [...] wiinan sotkuja, kaikista maan asu[...] sista; Joel. 3: 16. Am. 1: [...]

31. Jonga ääni on kuuluwa [...] ääriin: sillä HErra toimittaa [...] nat oikeuden eteen, ja tahtoo [...] kaiken lihan: jumalattomat anda[...] miekan ala, sanoo HErra.

32. Näin sanoo HErra Ze[...] katzo, waiwa tulee Kansasta Ka[...] ja suuri ilma nousee maan sivu[...]

33. Niin pitä HErralda [...] sinä päiwänä oleman yhdestä [...] äärestä niin toiseen asti: ei pidä [...] itkettämän, eikä korjattaman, ei [...] dattaman, waan pitä oleman [...] ja loaxi tuleman. Jer. 16[...]

34. Parkukat nyt te paimenet, [...] takat ja wieritelkät teitänne [...] te lauman waldiat? sillä aika on [...] teitä teurastaa, ja hajoittaa, ja t[...] pitä putoman rikki, niinkuin kallis [...]

35. Ja ei paimenden pitä tai[...] paeta; ja lauman waldiat ei pidä [...] semän pois.

36. Niin pitä paimenet su[...] huutaman, ja lauman waldiat [...] teleman, että HErra on niin [...] tänyt heidän laituimensa.

37. Ja heidän niittunsa, jotka kaunit olit, owat häwitetyt H[...] julmalda wihalda.

38. Hän on hyljännyt majansa, kuin nuori Jalopeura; ja heidän ma[...] on niin häwitetty häwittäjän wiha[...] ja hänen julmalda wihaldansa.

26. Luku.

Jeremia saarnaa ja hänen päälleen [...] kannetaan.

Jojachimin Josian pojan Judan [...]ningan waldakunnan alussa [...]tui tämä sana HErralda, ja [...]

. Näin sanoo HERra: seiso HER-
huonen kartanolla ja saarna kaik-
Judan Kaupungein edesä, kuin
ne tulewat rukoilemaan, HERran
esa, kaikki ne sanat jotka minä si-
käskenyt olen sanoaxes heille: älä
sitä wähennä: 5 Mos. 4: 2.
Jos he mitämax taitawat kuul-
ja käändä heitänsä kukin pahasta
stansa, että minäkin kaduisin sitä
kuin minä heille ajattelin tehdä,
n pahan menonsa tähden.
Jer. 18: 8, 11. Jon. 3: 10.
Ja sano heille: näin sanoo HER-
os et te minua kuule, niin että
ellatte minun Laisani, jonga mi-
olen pannut teidän eteenne:
Että te kuuletta minun palwe-
Prophetain sanat, jotka minä
in ja usiasti teille lähettänyt o-
a et te kuitengan tahtonet kuulla;
. K. 17: 13. Jer. 25: 4. Luku 35: 15.
Niin tahdon minä tehdä tälle
lle niinkuin Silolle; ja tahdon
tämän Kaupungin kaikille paka-
maan päällä kirouxexi.
. 4: 3, 12. Ps. 78: 60. Jer. 7: 12, 14.
Luku 24: 9.
Koska Papit, Prophetat ja kaik-
nsa kuulit, Jeremian näitä sano-
huwan HERran huonesa:
Ja koska Jeremia oli lopettanut
sa, kaiken sen kuin HERra hä-
käskenyt oli sanoa kaikelle Kansal-
artuit Papit häneen, ja Prophe-
a kaikki Kansa, ja sanoit: sinun
kaiketi kuoleman.
Mixi sinä tohdit ennustaa HER-
nimeen, ja sanoa: niin pitä tälle
lle tapahtuman kuin Silollengin,
mä Kaupungi pitä niin kylmille
man, ettei siinä kengän enää asu?
kaikki Kansa kokondui HERran
sa Jeremiata wastan.
. Koska Judan Ruhtinat sen kuu-
enit he ylös Kuningan huonesta
Rran huoneseen, ja istuit HER-
uuden portin eteen.
1. Ja Papit ja Prophetat puhuit
inasten ja kaiken Kansan edesä,
anoit: tämä mies on kuolemaan
inen; sillä hän on ennustanut tä-
aupungita wastan niinkuin te kor-
anne kuullet oletta. Ap. T. 6: 13.

12. Mutta Jeremia puhui kaikille
Ruhtinoille ja kaikelle Kansalle, sano-
den: HERra on minun lähettänyt
kaikkia näitä, kuin te kuullet oletta,
ennustamaan tätä huonetta ja tätä
Kaupungita wastan.
13. Niin parandakat nyt teidän me-
nonne ja olonne, ja kuulkat HERran
teidän Jumalanne äändä; niin tahtoo
myös HERra katua sitä pahaa, kuin
hän on puhunut teitä wastan.
Jer. 7: 3.
14. Mutta minä, katzo, minä olen
teidän käsisänne: tehkät minun kanßa-
ni niinkuin teille parhain kelpaa.
15. Kuitengin pitä teidän täydelli-
sesti tietämän, että jos te minun ta-
patte, niin te tuotatte wiattoman we-
ren teidän päällenne, ja tämän Kau-
pungin ja hänen asuwaistensa päälle:
sillä HERra on totisesti minun lähet-
tänyt teidän tygönne, puhumaan näi-
tä kaikkia teidän korwainne edesä.
16. Silloin sanoit Ruhtinat ja kaik-
ki Kansa Papeille ja Prophetaille: ei
tämä mies ole wiallinen kuolemaan:
sillä hän on puhunut meille HERran
meidän Jumalamme nimeen.
17. Ja muutamat maan wanhim-
mista nousit, ja puhuit kaikelle Kan-
san joukolle ja sanoit:
18. Jehiskian Judan Kuningan ai-
kana oli yxi Propheta nimeldä Micha
Maresasta, hän puhui kaikelle Judan
Kansalle, ja sanoi: Näin sanoo HER-
ra Zebaoth: Zion pitä kynnettämän
niinkuin peldo: ja Jerusalem pitä ki-
wirauniox tuleman, ja Templin wuo-
ri metzän kukkulaxi.
Mich. 1: 1. Luku 3: 12.
19. Andoiko Jehiskia, Judan Ku-
ningas, ja koko Judan Kansa hänen
tappaa? eikö he peljännet HERraa ja
rukoillet HERran edesä? Ja HERra
katui sitä pahaa, kuin hän oli puhu-
nut heitä wastan; sentähden me teem-
me aiwan pahoin meidän sielujamme
wastan.
20. Oli myös yxi mies joka ennusti
HERran nimeen, Uria Semajan poi-
ka KirjathJearimista: hän ennusti tätä
Kaupungita wastan, ja tätä maakun-
daa wastan, niinkuin Jeremiakin.

21. Mutta koska Kuningas Jojachim, ja kaikki hänen woimallisensa ja waldamiehensä kuulit hänen sanansa, tahdoi Kuningas anda hänen tappaa. Koska Uria ymmärsi sen, pelkäis hän ja pakeni ja meni Egyptiin;

22. Mutta Kuningas Jojachim lähetti miehet Egyptiin, ElNathanin Achborin pojan, ja muita hänen kanßansa, (jotka menit) Egyptiin.

23. Ja ne toit Urian Egyptistä, ja weit Kuningas Jojachimin eteen, ja hän annoi hänen tappaa miekalla, ja heittää hänen ruuminsa yhteisen Kansan hautoin.

24. Kuitengin oli Ahikamin Saphanin pojan käsi Jeremian kanßa; ettei hän tullut Kansan käsiin tapettaa.
2 Kun. K. 22: 12, 14. Luku 25: 22. Jer. 39: 14.

27. Luku.

Ijes lähetetään Judalle, rc.

Jojachimin Josian pojan Judan Kuningan waldakunnan alusa, tapahtui tämä sana HERralda Jeremialle, ja sanoi:

2. Näin sanoo HERra minulle: tee sinulles sitet ja iket, ja pane ne kaulaas.

3. Ja lähetä ne Edomin Kuningalle, Moabin Kuningalle, Ammonin lasten Kuningalle, Tyrin Kuningalle ja Sidonin Kuningalle, niitten sanansaattajain kanßa, jotka olit tullet Zedechian Judan Kuningan tygö Jerusalemiin.

4. Ja käske että he sanowat herroillensa; näin sanoo HERra Zebaoth, Israelin Jumala: Näin pitä teidän sanoman teidän herroillenne:

5. *Minä olen tehnyt maan, ja ihmisen, ja eläimet, jotka maan päällä owat, minun suurella woimallani, ja ojetulla käsiwarrellani, ja annan sen kelle minä tahdon.*
Jer. 32: 17. Dan. 4: 29.

6. Mutta nyt olen minä andanut kaikki nämät maakunnat minun palweliani NebucadNezarin Babelin Kuningan käteen; ja olen myös andanut hänelle pedot maan päällä, palwelemaan händä. Jer. 25: 9.
Luku 28: 14. Dan. 2: 38

7. Ja kaikki Kansat pitä händä palweleman, hänen poikaansa ja h poikansa poikaa; siihenasti kuin hä gin maansa aika tulee; sillä m Kansaa ja suuret Kuningat pitä h dä palweleman. Jer. 25: 14

8. Waan sen Kansan ja walda nan, joka ei tahdo palwella Ba Kuningasta NebucadNezarita, eikä na niskaansa Babelin Kuningan ala, tahdon minä kurittaa mie näljällä ja rutolla, sanoo HE siihenasti että minä hukutan h hänen kätensä kautta.

9. Sentähden älkät kuulko t Prophetaitanne, ennustaitanne, t unianne, teidän tietäitänne ja noi ne, jotka teille sanowat: ei teidä dä palweleman Babelin Kuninga
Jer. 29: 8.

10. Sillä he ennustawat teille hetta; että heidän pidäis teitä was teidän maastanne saattama minä ajan silloin teitä ulos, ja t pitä hukkuman.

11. Sillä kuka Kansa kumartaa lansa Babelin Kuningan iken ala palwelee händä; sen tahdon minä da olla maasansa, että he sitä nautita, ja siinä asua, sanoo HE

12. Ja minä puhuin kaikki n Zedechialle Judan Kuningalle, ja noin: kumartakat teidän kaulanne belin Kuningan iken ala, ja palw händä ja hänen Kansaansa, nii saatte elää. 2 Kun. K. 25:

13. Miksi te tahdotta kuolla, ja sinun Kansas, miekalla, näljällä rutolla? niinkuin HERra on sitä sasta sanonut, joka ei Babelin Ku gasta palwella tahdo.

14. Sentähden älkät kuulko niit Prophetainne sanoja, jotka teille sa wat: ei teidän pidä Babelin Ku gasta palweleman; sillä he ennust teille walhetta.

15. Sillä en minä ole heitä lä tänyt, sanoo HERra: Waan he mistawat walhetta minun nimeeni; minä ajaisin teitä ulos, ja te h sitte ynnä Prophetain kanßa, jotka ennustawat. Jer. 14: 14.
Luku 23: 21. Luku 29: 9.

16. Ja Papeille ja kaikelle tälle
salle puhuin minä, ja sanoin: näin
o HErra: älkät kuulko teidän
phetainne sanoja, jotka teille en=
wat, ja sanowat: katzo, HErran
en astiat tulewat nyt kohta jällen
lista; sillä he ennustawat teille
ttä.
. Älkät heitä kuulko, waan pal=
at Babelin Kuningasta, niin te
e elää: mixi pidäis tämän Kau=
in kylmille tuleman?
. Jos he owat Prophetat, ja jos
on HErran sana; niin rukoil=
nyt HErralda Zebaothilda, ettei
astiat HErran huonesa, ja
n Kuningan huonesa, ja Jeru=
isa, myös wiedäisi Babeliin.
. Sillä näin sanoo HErra Ze=
patzaista, ja merestä, ja istui=
, ja astioista, jotka wielä tähän
ungiin jäänet owat:
n. K. 7: 23, 27. 2 Kun. K. 25: 13.
. Joita NebucadNezar Babelin
ngas ei ottanut pois, koska hän
ois Judan Kuningan Jechonian
himin pojan, Jerusalemista Ba=
; ja kaikki Judan ja Jerusalemin
miehet. 2 Kun. K. 24: 12, 13.
. Sillä näin sanoo HErra Ze=
Israelin Jumala, niistä astioista
wielä jäänet owat HErran huo=
, ja Kuningan huoneseen, ja Je=
miin: 2 Aika K. 36: 18.
. Ne pitä Babeliin wietämän,
llä pysymän siihen päiwään asti,
minä etzin heitä, sanoo HErra:
an heidän wietää ylös ja taas
tähän paikkaan siallensa.
ika K. 36: 22. Esr. 1: 1. Jer. 29: 10.

28. Luku.

Jeremian rautainen ijes. Hananian kuolema.

tapahtui sinä wuotena, Zedechian
Judan Kuningan waldakunnan alu=
idendenä Kuukautena neljännellä
lla, että Hanania Azurin poi=
Gibeonin Propheta puhui minulle
ran huonesa, Pappein ja kaiken
n edesä, ja sanoi:
2. Näin sanoo HErra Zebaoth Is=
raelin Jumala, sanoden: Minä olen taittanut rikki Babelin Kuningan iken.

3. Ja ennen kuin kaxi ajastaikaa kuluu, tahdon minä anda tulla jällen tähän siaan kaikki HErran huonen astiat; jotka NebucadNezar Babelin Kuningas tääldä ottanut ja Babeliin wienyt on.

4. Wielä sitte tahdon minä myös Jechonian Jojachimin pojan Judan Kuningan, ja kaikki Judan fangit, jotka Babeliin wiedyt owat, anda tulla tähän siaan jällen, sanoo HErra; sillä minä tahdon taittaa rikki Babelin Kuningan iken.

5. Niin Propheta Jeremia sanoi Prophetalle Hananialle, Pappein ja kaiken joukon läsnä ollesa, jotka seisoit HErran huonesa;

6. Ja Propheta Jeremia sanoi: Amen! HErra tehkön niin: HErra wahwistakon sinun sanas, jongas ennustanut olet, että hän andais HErran huonen astiat, ja kaikki fangit tulla tähän paikkaan jällensä.

7. Mutta kuule kuitengin tätä sanaa, jonga minä sinun korwais, ja kaiken Kansan korwain edesä puhun:

8. Ne prophetat jotka minun edellani ja sinun edellas wanhasta ollet owat, he owat ennustanet monda maakunda ja suuria waldakundia wastan, sotaa, onnettomutta ja ruttoa.

9. Mutta koska Propheta ennustaa rauhaa, niin hän tutan koska hänen sanansa täytetyxi tulee, että HErra hänen totisesti on lähettänyt.
5 Mos. 18: 21, 22.

10. Niin Propheta Hanania otti iken Prophetan Jeremian kaulasta, ja taitti sen rikki. Jer. 27: 2.

11. Ja Hanania sanoi kaiken Kansan edesä: näin sanoo HErra: niin tahdon minä myös taittaa rikki NebucadNezarin Babelin Kuningan iken, kaikkein Kansain kaulasta, ennenkuin kaxi ajastaikaa kulunet owat: Ja Propheta Jeremia meni pois omaa tietänsä.

12. Mutta HErran sana tapahtui Jeremialle, sittekuin Propheta Hanania oli rikkonut iken Prophetan Jeremian kaulasta, ja sanoi:

13. Mene ja sano Hananialle: Näin sanoo HERra: sinä olet taittanut rikki puuiken; niin tee nyt rautaiies sen siaan. 5 Mos. 28: 48.

14. Sillä näin sanoo HERra Zebaoth Israelin Jumala: Minä olen ripustanut rautaiken kaikkein näitten Kansain kaulaan, palwelemaan NebucadNezaria Babelin Kuningasta, ja heidän pitä palweleman händä; sillä minä olen myös andanut hänelle pedot kedolla. Jer. 27: 6.

15. Ja Propheta Jeremia sanoi Prophetalle Hananialle: kuule nyt Hanania, ei HERra ole sinua lähettänyt, ja sinä olet tehnyt, että tämä Kansa luottaa itzensä walheseen.

16. Sentähden sanoo HERra näin: katzo, minä tahdon ottaa sinun pois maasta, tänä wuonna pitä sinun kuoleman; sillä sinä olet sinun puhellas heidän HERrasta käändänyt pois. 5 Mos. 13: 5. Jer. 29: 32.

17. Ja niin Propheta Hanania kuoli sinä wuonna, seitzemännellä Kuukaudella.

29. Luku.

Jeremian kirjoitus Babeliin.

Nämät owat kirjoituxen sanat, kuin Jeremia Propheta lähetti Jerusalemista jäänyille wanhemmille, jotka olit wiedyt pois: ja Papeille, ja Prophetaille, ja kaikelle Kansalle, jotka NebucadNezar oli wienyt Jerusalemista Babeliin:

2. Sitte kuin Kuningas Jechonia ja Drötingi, Kamaripalweliat, ja Judan ja Jerusalemin Päämiehet, sekä puusseppäin ja seppäin kansa olit pois Jerusalemista: 2 Kun. K. 24: 12.

3. Eleasan Zaphanin pojan, ja Gemarian Hilkian pojan kautta; jotka Judan Kuningas Zedechia lähetti NebucadNezarin Babelin Kuningan tygö, Babeliin, sanoden:

4. Näin sanoo HERra Zebaoth Israelin Jumala kaikille fangeille, jotka minä olen andanut wiedä pois Jerusalemista Babeliin:

5. Raketkat huoneita, joisa te taidatte asua, istuttakat puutarhoja, joista te saisitte syödä hedelmitä.

6. Naikat itzellenne emännitä, siittäkät poikia ja tyttäritä, ja a kat teidän pojillenne emännitä, ja takat teidän tyttärenne miehille, he synnytäisit poikia ja tyttäritä; nändäkät itziänne siellä, niin ett wähenisi.

7. Katzokat sen Kaupungin par johonga minä olen andanut teitä tää, ja rukoilkat sen edestä HE sillä koska hän menestyy, niin te menestytte:

8. Sillä näin sanoo HERra baoth Israelin Jumala: älkät teidän Prophetainne, jotka teidän nänne owat, ja tietäjäinne pett tänne, ja älkät totelko teidän kuin te unisanne näette:

9. Sillä he ennustawat teille hetta minun nimeeni: en mi heitä lähettänyt, sanoo HERra. Jer. 14: 14. Luku 23: 21. Luku 27:

10. Sillä niin sanoo HERra: ka Babelisa owat seitzemänky wuotta kulunet, niin minä tahdon teitä, ja herättää minun armollis nani teidän päällenne, niin että tahdon anda tulla tähän paikkaan dän jällensä: 2 Aika K. 36: 22. Esr. 1: 1. Jer. 25: 12. Luku 27: 22. Da

11. Sillä minä kyllä tiedän teistä minun ajatuxeni owat, HERra: rauhan ja ei murhen tuxet, että minä olen andawa sen lopun kuin te toiwotte.

12. Ja teidän pitä minua ru man, käymän ja anoman minult minä kuulen teitä.

13. Teidän pitä etzimän min löytämän minun; sillä jos te minua kaikesta sydämestänne;

14. Niin minä tahdon anda i löytä teildä, sanoo HERra: ja teidän fangiudenne, ja koota kaikesta Kansasta, ja kaikista paik joihin minä teidän ajanut olin, HERra, ja tahdon anda teidän jällensä tähän paikkaan, josta olen andanut wiedä teitä pois. 3 Mos. 26: 42. 5 Mos. 30: 1, 2, 3.

15. Mutta jos te ajattelette: HE ra on herättänyt meille Proph Babelisa:

16. Niin sanoo HErra näin siitä
ningaasta joka istuu Dawidin istui=
lla, ja kaikesta Kansasta, joka täsä
upungisa asuu, teidän weljistänne,
ka ei teidän kanßanne lähtenet san=
men:
17. Näin tosin sanoo HErra Ze=
h: Katzo, minä lähetän heidän se=
sa miekan, näljän ja ruton, ja
heille niinkuin pahoille fikunoille,
ei syödä taita, että ne niin pahat
t. Jer. 24: 8, 10.
18. Ja wainon heitä miekalla, näl=
ja rutolla, ja panen heidän kul=
kaikisa waldakunnisa maan päällä,
heidän pitä tuleman kirouxexi, ih=
, häwäistyxexi ja pilkaxi kaikkein
ain seasa, kunga minä heidän aja=
len;
19. Ettei he kuullet minun sano=
, sanoo HErra, joita minä war=
minun palweliaini Prophetain
heille lähettänyt olen; mutta
tahtonet kuulla, sanoo HErra.
Jer. 25: 4. Luku 32: 3.
. Mutta te kaikki jotka fangit=
oletta wiedyt pois; jotka minä
Jerusalemista andanut mennä Ba=
n, kuulkat HErran sanaa.
. Näin sanoo HErra Zebaoth
elin Jumala, Ahabia Kolajan poi=
ja Zedechiata Maasejan poikaa
an, jotka teille minun nimeni wal=
ennustawat: Katzo, minä annan
än NebucadNezarin Babelin Ku=
an käsiin, hänen pitä andaman
lyödä teidän silmäinne edesä.
22. Ja heitä pitä sadateldaman kaik=
Judan fangein seasa, jotka owat
lisa, ja sanottaman: HErra teh=
sinulle niinkuin Zedechialle ja Aha=
, jotka Babelin Kuningas annoi
a paistaa;
. Että he teit hulluden Israelisa,
akaisit muitten emännitä, ja saar=
t walhetta minun nimeni, jota en
ollut heille käskenyt; ja minä
tiedän ja todistan, sanoo HErra.
24. Ja Semajata wastan Nehala=
pitä sinun puhuman, sanoden:
25. Näin puhuu HErra Zebaoth
aelin Jumala, sanoden: että sinä
un nimelläs olet lähettänyt kirjoi=
tuxen kaikelle Kansalle, joka on Jeru=
salemisa, ja Papille Zephanialle Maa=
sejan pojalle, ja kaikille Papeille, ja
sanonut:
26. HErra on asettanut sinun Pa=
pixi, Papin Jehojadan siaan, että tei=
dän pitä oleman Esimiehet HErran
huonesa, ylitzen kaikkein mielipuolten
ja ennustaitten; että sinun pitä pane=
man heitä fangeuteen ja jalkapuuhun.
2 Kun. K. 9: 11. Ap. T. 26: 24.
27. Mixet sinä siis nuhtele Jere=
miata Anathothista joka teille ennustaa?
28. Että hän on lähettänyt meidän
tygömme Babeliin, ja andanut meille
sanoa: Wielä nyt pitä oleman paljo
aikaa, raketkat huoneita ja asukat nii=
sä ja istuttakat puutarhoja syödäxenne
niistä hedelmitä.
29. Ja koska Pappi Zephania oli
lukenut sen kirjoituxen Jeremian Pro=
phetan kuulden:
30. Niin tapahtui HErran sana
Jeremialle, ja sanoi:
31. Lähetä kaikkein fangein tygö, ja
anna heille sanoa: näin sanoo HErra
Semajata wastan Nehalamista: että
Semaja ennustaa teille, ja en kuiten=
gan minä ole händä lähettänyt, ja on
tehnyt että te luotatte teitänne wal=
heseen;
32. Sentähden sanoo HErra näin:
katzo, minä tahdon kostaa Semajalle
Nehalamista, ja hänen siemenellensä,
niin ettei yhdengän pidä hänen omis=
tansa pysymän tämän Kansan seasa,
eikä pidä näkemän sitä hywää kuin
minä tahdon tehdä minun Kansalleni,
sanoo HErra: sillä hän on puhellansa
käändänyt heidän pois HErrasta.
Jer. 28: 16.

30. Luku.

Pelastus Babelista.

Tämä on se sana kuin tapahtui HEr=
ralda Jeremialle, sanoden:
2. Näin sanoo HErra Israelin
Jumala, sanoden: kirjoita itzelles kaikki
ne sanat kirjaan, jotka minä puhun
sinulle:
3. Sillä katzo, se aika tulee, sanoo
HErra, että minä tahdon käätä mi=
nun Kansani fangeuden, sekä Israelin

että Judan, sanoo HERra: ja annan
heidän tulla jällen siihen maahan, kuin
minä heidän Isillensä andanut olen,
että he sen omistaman pitä.
4. Ja nämät owat ne sanat, jotka
HERra puhui Israelista ja Judasta.
5. Sillä niin sanoo HERra: Me
kuulemma pelwon äänen, siellä on sula
pelko, ja ei yhtän rauhaa.
6. Kyykät nyt ja katzokat, jos mie-
henpuoli taitaa synnyttää: Kuingasta
siis minä näen kaikkein miesten kädet
landeisansa niinkuin lapsensynnyttäjän,
ja että kaikki kaswot owat niin waljut?
7. Woi! se on suuri päiwä, ja ei
ole senkaltaista ollut, ja murhen aika
on Jacobisa, kuitengin pitä heitä siitä
autettaman. Joel. 2: 11. Am. 5: 18.
Zeph. 1: 15.
8. Mutta sen pitä tapahtuman sii-
hen aikaan, sanoo HERra Zebaoth,
että minä taitan hänen ikensä rikki
sinun kaulastas, ja rewäisen sinun sites,
niin ettei heidän enää siellä pidä muu-
kalaisia palweleman;
9. **Waan heidän pitä palweleman
HERraa heidän Jumalatansa ja Da-
widita Kuningastansa, jonga minä
heille herättänyt olen.**
Hes. 34: 23. Luku 37: 24.
10. Sentähden älä pelkää minun
palweliani Jacob, sanoo HERra, ja
Israel älä hämmästy: sillä katzo, minä
tahdon auttaa sinua kaukaa, ja sinun
siemendäs fangeudensa maasta, niin että
Jacobin pitä tuleman jällensä, elämän
rauhasa ja oleman hywäsä lewosa, ja
ei kenengän pidä händä peljättämän.
Es. 41: 13. Luku 43: 5. Luku 44: 2. Jer. 46: 28.
11. Sillä minä olen sinun tykönäs,
sanoo HERra, auttamasa sinua: ja
teloitan kaikki pakanat, joihin minä
olen sinun hajoittanut: Mutta en minä
sinua lopeta, waan tahdon sinua kurit-
taa kohtudella, ja en tahdo sinua pe-
räti wiattomana pitä.
12. Sillä näin sanoo HERra: sinun
haawas on kuoleman haawa, ja sinun
kipus on juuri paha.
13. Ei toimita kengän sinun asiatas
sortajata wastan: ei kengän taida sinua
parata. Jer. 15: 18.
14. Kaikki sinun rakastajas unhot-
tawat sinun, ja ei kysy sinua:
minä olen lyönyt sinua, niinkuin
hollista armottomalla kurituxella,
suurten pahaintekois tähden, ja ra
ten syndeis tähden.
15. Mitäs huudat sinun ha
tähden ja sinun suuresta kiwustas?
nä olen tämän tehnyt sinulle
suurten pahaintekois, ja raskaste
deis tähden.
16. Sentähden kaikki jotka
owat syönet, heitä pitä taas syötä
ja kaikki sinun wihollises pitä
tuleman: ja jotka sinua owat ryö
pitä jällen ryöstettämän, ja kai
jotka sinun owat ryöwännet,
minä saalixi anda. Es. 33: 1.
17. Mutta sinun minä jälle
rannan, ja teen terwexi sinun ha
sanoo HERra; sillä he owat
kutzunet ulosajetuxi, ja Zionin
ei kengän kysy.
18. Näin sanoo HERra:
minä käännän Jacobin majan
den, ja armahdan hänen asumi
ja Kaupungi pitä jällen mäell
kettaman, ja Kirkon pitä olema
disellä muodollansa.
19. Ja kiitoxen ja riemun
pitä siitä kuuluman; sillä minä
heitä enätä, ja en wähetä, min
don heitä kunnioitta, ja ei heidä
huonoxi tuleman. Es. 51: 3.
20. Hänen poikansa pitä ol
niinkuin ennengin, ja hänen
Kansansa pitä menestymän min
säni; sillä minä tahdon rangaista
ne kuin heitä waiwawat.
21. Ja hänen Ruhtinansa pi
hänestä syndymän, ja hänen halli
tuleman itze hänestänsä: Ja minä
don hänen anda lähestyä ja tul
nun eteeni: sillä kuka on se joka
nua niin sydämellisesti lähestyy?
HERra.
22. Ja teidän pitä oleman mi
Kansani; ja minä olen teidän Ju
lanne.
23. Katzo, HERran ilma
wa julmudella, kauhia rajuilma
langewa jumalattomain pään päälle
Jer. 23: 19.

24. HE

24. HErran julma wiha ei ole
kowa, siihenasti kuin hän teke ja
mittaa, mitä hänen mielesänsä on:
mein pitä teidän sen kyllä ymmär=
män.

31. Luku.

ngeuden loppu. Uuden liiton walda=
kunda.

Sillä ajalla, sanoo HErra, tahdon
minä kaikkein Israelin sukukun=
Jumala olla; ja heidän pitä mi=
Kansani oleman.
Näin sanoo HErra: se Kansa
miekalda jäi, on armon korwesa
nyt, siinä että minä ahkeroitzin
taa Israelia lepoon.
HErra ilmestyi minulle kaukaa:
olen ijankaikkisella rakkaudella si=
rakastanut; sentähden olen minä
nyt sinun puoleeni sulasta armosta.
Minä tahdon raketa sinua jällen,
inä neitzy Israel, pitä raketuxi
an. Sinun pitä kaunistetuxi tu=
sinun kandeleillas, ja menemän
en kanßa jotka ilosa hyppäwät.
2 Mos. 15: 20. Duom. 11: 34.
Sinun pitä taas istuttaman wii=
ita Samarian wuorilla, istutta=
ja nautitzeman.
Sillä wielä on se aika tulewa,
wartiat pitä Ephraimin wuorilla
aman: noskat, käykämme ylös Zio=
, HErran meidän Jumalamme
Es. 2: 3. Mich. 4: 2.
Sillä näin sanoo HErra: huu=
t Jacobista ilolla, ja ihastukat pa=
in pään tähden: huutakat korkiasti,
käät ja sanokat: HErra, auta Kan=
, Israelin tähteitä.
Katzo, minä tahdon heitä poh=
sta maakunnasta anda tulla, ja
on heitä koota maan ääristä, so=
, rammat, raskat, synnyttäwäiset
sä; niin että heidän tänne suuresa
osa pitä tuleman jällensä.
Heidän pitä itkein ja rukoillen
man, niin minä heitä johdatan.
nä tahdon heitä johdatta wesiojain
alla tasaista tietä, ettei he louk=
heitänsä: sillä minä olen Israelin
, ja Ephraim on minun esikoiseni.
2 Mos. 4: 22.

10. Kuulkat pakanat HErran sa=
naa, ja julistakat sitä kaukana luodoi=
sa, ja sanokat: Joka Israelin hajoitti,
se kokoo hänen jällen, ja on händä war=
tioitzewa niinkuin paimen laumaansa.
Ps. 23: 1. Es. 40: 11. Jer. 23: 4. Hes.
34: 23. Luku 37: 24. Joh. 10: 11.
11. Sillä HErra on lunastapa Ja=
cobin, ja on pelastawa händä sen kä=
destä joka händä wäkewämbi on.
12. He tulewat ja Zionin korkeu=
della weisawat, ja heidän pitä joukolla
HErran lahjain tygö tuleman, jy=
wäin, wiinan, öljyn, karitzain ja wa=
sikkain tygö: Niin että heidän sielunsa
pitä oleman kuin joku kastettu yrti=
tarha, eikä enää surullisen oleman.
13. Silloin pitä neitzet hyppysä iloi=
set oleman, siihen myös nuoret miehet
ynnä wanhain kanßa; sillä minä tah=
don heidän murhensa ilox käätä, ja
lohduttaa heitä, ja ilahutan heitä mur=
hestansa.
14. Ja minä tahdon Pappein sydä=
met ilolla täyttää; ja minun Kansani
pitä minun lahjastani rawittaman, sa=
noo HErra.
15. Näin sanoo HErra: Raamasa
kuulun parkuwaisten ääni, ja katkera
itku, Rachel itkee lapsiansa, ja ei tahdo
anda itziänsä lohdutetta lastensa täh=
den, ettei he ole. Matth. 2: 18.
16. Mutta HErra sanoo näin: lak=
ka parkumasta ja itkemästä, ja pyhi sil=
mistäs kyynelet: sillä sinun työlläs pitä
palkka oleman, sanoo HErra, ja hei=
dän pitä palajaman wihollisten maasta.
17. Ja sinun jälkeentulewaiselles
pitä toiwo oleman, sanoo HErra: sillä
sinun lapses pitä tuleman maallensa
jällen.
18. Kyllä minä olen kuullut kuin=
ga Ephraim walittaa: Sinä olet mi=
nua kurittanut, ja minä olen myös
kuritettu, niinkuin hillimätöin wasikka.
**Palauta minua, niin minä palajan:
sillä sinä HErra olet minun Ju=
malani.**
19. **Koska minä palautettin, niin
minä kaduin;** sillä sittekuin minä taita=
wax tulin, niin minä löin landeitani:
Minä olin häwäisty ja häpen myös,

sillä minun täytyy kärsiä minun nuo=
ruteni pilkkaa. 5 Mos. 30: 2.
20. Eikö Ephraim ole minun ra=
kas poikani, ja minun hana lapseni?
Sillä minä kyllä hywin muistan, mi=
tä minä hänelle puhunut olen; sentäh=
den minun sydämeni halkee laupiudesta
hänen kohtaansa, että minä kaiketi ar=
mahdan händä, sanoo HERra.
21. Pane sinulles muistomerkit, ja a=
seta sinulles murhen muisto, ja kohenna
sydämes oikialle tielle, jota sinun wael=
daman pitä. Palaja sinä neitzy Israel,
palaja näitten sinun Kaupungeis tygö.
22. Kuinga kauwan sinä tahdot exy=
xisä käydä, sinä wastahakoinen tytär?
Sillä HERra on jotakin uutta maal=
la luopa: waimon pitä miestä pii=
rittämän.
23. Näin sanoo HERra Zebaoth
Israelin Jumala: wielä tämä sana
sanotan Judan maasa ja hänen Kau=
pungeisansa, koska minä heidän fan=
geudensa käändäwä olen: HERra siu=
natkon sinua sinä wanhurskauden asu=
mus, sinä pyhä wuori!
24. Ja Judan ynnä kaikkein hänen
Kaupungeinsa kanßa pitä siellä asu=
man; niin myös peldomiehet, ja jotka
laumansa kanßa waeldawat.
25. Sillä minä tahdon wäsynet sielut
wirwotta, ja murhelliset sielut rawita.
26. Sentähden minä heräisin ja katze=
lin, josa minä olin makiasti maannut.
27. Katzo, aika tulee, sanoo HER=
ra, että minä tahdon Israelin huonen
ja Judan huonen kylwää ihmisen sie=
menellä ja karjan siemenellä.
28. Ja pitä tapahtuman, että niin=
kuin minä olin walpas heitä häwittä=
mään, repimään, raatelemaan, kadot=
tamaan ja rangaisemaan: niin minä
myös tahdon walpas olla heitä raken=
damaan ja istuttamaan, sanoo HERra.
29. Ei silloin enää pidä sanotta=
man: Isät owat happamita wiinamar=
joja syönet, ja lasten hampat owat
huoltunet; Hes. 18: 2.
30. Waan jokaitzen pitä pahante=
konsa tähden kuoleman: ja kuka ihmi=
nen syö happamita wiinamarjoja, hä=
nen hampansa pitä huoloittuman.
31. Katzo, se aika tulee, sanoo
HERra, että minä teen Uuden li[itton]
ton Israelin huonen kanßa ja J[u]
dan huonen kanßa; Jer. ...
Hebr. 8: 8. Luku 10: 16.
32. En senkaltaista kuin endi[nen]
liitto oli, jonga minä heidän Is[i]
sä kanßa tein, koska minä he[idän]
käteensä rupeisin, heitä Egy[ptin]
maalda johdattaxeni; jota liitto[a]
he pitänet, ja minä walitzin h[e]...
sanoo HERra;
33. Mutta tämän pitä sen lii[ton]
oleman, jonga minä Israelin h[uo]
nen kanßa teen, tämän ajan per[ästä]
sanoo HERra: Minä tahdon ...
nun Lakini anda heidän sydä[mihin]
sä, ja sen heidän mieliinsä ki[rjoit]
taa: ja minä tahdon olla he[idän]
Jumalansa, ja heidän pitä m[inun]
Kansani oleman. Jer. 24:
Hes. 11: 19. Luku 36: 26. 2 Cor. 6:
34. Ja ei pidä kenengän lä[hi]
mäistänsä opettaman, eikä weli[ä]
jeänsä, ja sanoman: tunne HE[Rra]
mutta heidän pitä kaikkein m[inun]
tundeman, sekä pienten että s[uur]
ten, sanoo HERra: sillä minä ...
don heidän pahat tekonsa anda[x]
dexi, ja en ikänä enää muistas[?]
dän syndejänsä. Es. 54:
Mich. 7: 18. Job. 6: 45. Ap. T. 10:
Rom. 11: 27. 1 Cor. 2: 10. 1 Joh. 2:
35. Näin sanoo HERra, joka
ringon anda päiwällä walkeudexi,
ja tähtein järjestyxen yöllä walke[udexi]
Joka meren liikutta, että hänen ...
tonsa pauhawat, HERra Zebao[th]
hänen nimensä. 1 Mos. 1: 16. Es.
36. Koska senkaltaiset säädyt ...
edestäni hukkuwat, sanoo HERra ...
loin myös Israelin siemenen pitä ...
tuman, ettei se ole enää Kansa ...
edesäni ijankaikkisesti. Jer. 33:
37. Näin sanoo HERra: jos ...
was taitan ylhällä mitattaa, ja ...
perustus alhalla tynni tutkista ...
niin myös minä tahdon heittää ...
koko Israelin siemenen, kaikkein ...
ten tähden kuin he tehnet owat, ...
HERra. Jer. 33: 22.
38. Katzo, aika tulee, sanoo H[ER]
ra, että HERran Kaupungi rak...
Hananeelin tornista kulmaporttiin ...

39. Ja mitta-nuora pitä siellä koh-
tansa käymän, hamaan Garebin
kulaan asti; ja käymän ympäri
athan.
40. Ja kaiken ruumisten ja tuhka
on, ja kaikki pellot, hamaan Kidro-
ojaan saakka, ja hamaan hewois-
kulmaan, itään päin, pitä HErra-
pyhä oleman, niin ettei se ikänä
tä eli rikota.

32. Luku.

ungi piiritetty. Jeremia ostaa pellon
HErran käskyn jälkeen.

mä on se sana, joka tapahtui HEr-
ralta Jeremialle, kymmenendenä
chian Judan Kuningan wuonna;
on NebucadNezarin kahdexas-
mmenes wuosi.
2. Silloin Babelin Kuningan sota-
o piiritti Jerusalemin: Mutta
heta Jeremia oli fangina pihasa
huonen edesä, joka oli Judan Ku-
n huonesa:
Johonga Zedechia Judan Ku-
s oli andanut hänen panda, sa-
: mixi sinä ennustat, ja sanot:
sanoo HErra: katzo, minä an-
tämän Kaupungin Babelin Ku-
n käsiin, ja hän on woittawa sen?
Jer. 27: 6.
Ja Zedechian Judan Kuningan
ä Chaldealaisilda pääsemän, waan
kaiketi annan hänen Babelin Ku-
n käsiin, niin että hänen pitä
a suuhun händä puhutteleman, ja
llänsä hänen silmänsä näkemän.
r. 34: 2, 3. Luku 38: 23. Luku 39: 7.
Ja hänen pitä Zedechian wie-
Babeliin: siellä myös pitä hänen
män, siihenasti kuin minä etzin hän-
sanoo HErra: waikka te soditta
ldealaisia wastan, ei sen kuitengan
teille menestymän.
Ja Jeremia sanoi: HErran sa-
n tapahtunut minulle, ja sanoi:
Katzo, Hanameel Sallumin sinun
poika tulee sinun tygös, ja on
a: ostas minun peltoni Anatho-
; sillä sinulla on lähimmäinen oi-
sitä ostaa. 3 Mos. 25: 24.
Ruth. 4: 4.
8. Ja niin Hanameel minun setäni
poika tuli minun tygöni, niinkuin HEr-
ra oli sanonut, pihalla fangihuonen e-
desä, ja sanoi minulle: Ostas minun
peltoni Anathothisa, joka on BenJami-
nin maalla: sillä sinulla on siihen pe-
rindö-oikeus, ja sinä olet lähimmäinen:
osta se sinulles. Niin minä ymmärsin
sen olewan HErran sanan;
9. Ja ostin pellon Hanameelilda mi-
nun setäni pojalda, joka on Anathothi-
sa; ja punnitzin hänelle rahaa seitzemän
sikliä, ja kymmenen hopiapenningitä:
10. Ja kirjoitin kirjaan, ja wah-
wistin sen sinetillä, ja otin siihen to-
distuxet; ja punnitzin rahan waagalla:
11. Ja otin sinetillä wahwistetun
kauppakirjan tygöni, oikeuden ja tawan
jälkeen, ja myös awojoman kirjan;
12. Ja annoin kauppakirjan Ba-
ruchille Nerian pojalle, Mahasean po-
jan, Hanameelin minun setäni pojan
silmäin edesä, ja todistajain silmäin e-
desä, jotka kauppakirjan ala kirjoitta-
net olit; ja kaikkein Judalaisten sil-
mäin edesä jotka pihasa fangihuonen
edesä asuit;
13. Ja käskin Baruchia heidän sil-
mäinsä edesä; ja sanoin:
14. Näin sanoo HErra Zebaoth
Israelin Jumala: ota nämät kirjat,
tämä sinetillä wahwistettu kauppakirja,
ja tämä awojoin kirja, ja pane ne
sawiastiaan; että he olisit kauwan ai-
kaa tallella.
15. Sillä niin sanoo HErra Ze-
baoth Israelin Jumala: wielä nyt pi-
tä ostettaman huoneita, peltoja ja wii-
namäkiä täsä maasa.
16. Ja kuin minä olin andanut
Baruchille Nerian pojalle kauppakirjan;
rukoilin minä HErraa, ja sanoin:
17. Ah HErra HErra! katzo,
sinä olet tehnyt taiwat ja maan si-
nun suurella woimallas, ja sinun
ojetulla käsiwarrellas; ja ei ole mi-
tän sinulle mahdotoinda.
1 Mos. 18: 14. Jer. 27: 5. Luc. 1: 37.
18. Sinä joka monelle tuhannelle
teet hywin, ja kostat Isäin pahat
teot heidän lastensa helmaan heidän
jälkeensä: sinä suuri ja wäkewä Ju-
mala, HErra Zebaoth on sinun
nimes. 2 Mos. 34: 7. 5 Mos. 5: 9.

19. Suuri neuwosa ja wäkewä töisä, ja sinun silmäs owat awoi kaikkein ihmisten lasten teitten päälle; andaxes kullengin heidän menonsa jälkeen, ja heidän töittensä hedelmän jälkeen: 2 Aika K. 6: 30. Job. 34: 21. San. l. 5: 21. Jer. 16: 17.

20. Sinä joka Egyptin maalla merkejä ja ihmeitä teit, aina tähän päiwään asti, sekä Israelin että ihmisten kanssa; ja teit sinulles nimen, niinkuin se tänäpänä on;

21. Ja weit sinun Kansas Israelin ulos Egyptin maalda, merkeillä ja ihmeillä ja wäkewällä kädellä, ojetulla käsiwarrella, ja suurella pelwolla; 2 Mos. 6: 6. 5 Mos. 4: 34. 2 Sam. 7: 23. 1 Aika K. 17: 21.

22. Ja annoit heille tämän maan, jonga sinä heidän Isillensä wannonut olit, sen heille andaxes: maan josa rieskaa ja hunajata wuoti;

23. Ja koska he sinne tulit ja omistit sen, ei he kuullet sinun äändäs, eikä waeldanet sinun Lakis jälkeen: ja kaikkia mitä sinä käskenyt olit heidän tehdä, ei he sitä tehnet; sentähden sinä annoit myös kaiken tämän onnettomuden heille tapahtua.

24. Katzo, tämä Kaupungi on piiritetty, niin että se pitä woitettaman, ja Kaupungi annettaman Chaldealaisten käsiin, jotka sotiwat sitä wastan, miekalla, näljällä ja rutolla: ja niinkuin sinä olet sanonut, niin nyt tapahtuu, sen sinä näet.

25. Ja sinä HErra HErra sanoit minulle: osta sinulles peldo rahalla: ja ota siihen todistuxet, waikka Kaupungi pitä annettaman Chaldealaisten käsiin.

26. Ja HErran sana tapahtui Jeremialle, ja sanoi:

27. **Katzo, minä HErra olen kaiken lihan Jumala: pitäiskö minulle jotain oleman mahdotoinda?** 4 Mos. 16: 22.

28. Sentähden sanoo HErra näin: katzo, minä annan tämän Kaupungin Chaldealaisten käsiin, ja NebucadNezarin Babelin Kuningan käteen, ja hän on sen woittawa.

29. Ja Chaldealaisten, jotka sotiwat tätä Kaupungita wastan, pitä tänne tuleman, ja tähän Kaupungiin [illegible]
len sytyttämän, ja polttaman sen [illegible]
neinensa, kusa he Baalille kattoin p[illegible]
lä suitzuttanet, ja muille jumalille [illegible]
mauhria uhrannet owat, minua [illegible]
hoittaxensa. Jer. 19: 13.

30. Sillä Israelin lapset ja J[illegible]
lapset owat tosin nuorudestansa [illegible]
pahaa minun silmäini edesä: ja I[illegible]
lin lapset owat wihoittanet minun[illegible]
tensä töillä, sanoo HErra.

31. Sillä siitä ajasta kuin [illegible]
Kaupungi rakettin, niin tähän pä[illegible]
asti, on hän tehnyt minun wih[illegible]
ja julmaxi; niin että minun [illegible]
heittää hänen pois minun kaswoi[illegible]
destä;

32. Kaikkein Israelin lasten ja [illegible]
dan lasten pahuden tähden, jonga [illegible]
wat tehnet, minua wihoittaxensa, [illegible]
heidän Kuningansa, Ruhtinansa, [illegible]
pinsa ja Prophetansa; sekä Judan [illegible]
het, että Jerusalemin asuwaiset:

33. Ja owat käändänet selkänsä [illegible]
nun puoleeni ja ei kaswojansa; w[illegible]
minä annoin aikanansa ja alin[illegible]
opetta heitä, mutta ei he tahtonet [illegible]
la, eikä oppia otta. Jer. 2: [illegible]

34. Päällisexi owat he pannet [illegible]
histuxensa siihen huoneseen, jolla [illegible]
nusta on nimi, saastuttaxensa sitä;
2 Kun. K. 21: 4, 5. Jer. 7: 30. Luk. 2[illegible]

35. Ja owat rakendanet B[illegible]
korkeuxia, BenHinnomin laaxosa, [illegible]
taxensa heidän poikiansa ja tyttär[illegible]
sä Molochille, jota en minä ole [illegible]
dän käskenyt, eikä myös ole m[illegible]
mieleeni johtunut, että heidän t[illegible]
kauhistuxen piti tekemän; jolla he [illegible]
dan saatit syndiä tekemään.
3 Mos. 18: 21. Jer. 19: 5.

36. Ja nyt sentähden sanoo H[illegible]
ra Israelin Jumala näin: tästä K[illegible]
pungista, josta te sanotta, että hän [illegible]
tä miekan, näljän ja ruton ka[illegible]
Babelin Kuningan käsiin annetta[illegible]

37. Katzo, minä tahdon heidän [illegible]
ta kaikista maakunnista joihin [illegible]
heitä olen sysännyt pois minun su[illegible]
sa wihasani, hirmuisudesani, ja jul[illegible]
desani; ja tahdon tuotta heitä j[illegible]
tähän paikkaan, että heidän turwalli[illegible]
asuman pitä. 5 Mos. 30: [illegible]

38. Ja heidän pitä minun Kansani
man; ja minä tahdon olla heidän
malansa. Jer. 24: 7. Luku 30: 22.
Luku 31: 33.

39. Ja tahdon heille yhden sydä=
n ja yhden tien anda, että he pel=
sit minua kaikkena elinaikanansa;
heille ja heidän lapsillensa hei=
jälkeensä, pidäis hywästi käymän.
Hes. 11: 19.

40. Ja tahdon ijankaikkisen liiton
dä heidän kanßansa, niin etten mi=
lakkaa heille hywää tekemästä:
tahdon minun pelkoni anda hei=
sydämihinsä, ettei he poikkeisi
nusta. Jer. 31: 31.

41. Ja se pitä minun iloni ole=
n, että minä heille hywää teen:
tahdon heitä tähän maahan istut=
uskollisesti, kaikesta minun sydä=
äni ja kaikesta sielustani.

2. Sillä niin sanoo HERra: niin=
minä olen andanut tulla tämän
san päälle kaiken tämän suuren
ttomuden; niin myös minä annan
heidän päällensä kaiken sen hy=
kuin minä olen heille puhunut.

. Ja wielä nyt pitä peldoja os=
man täsä maasa, josta te sanot=
sen pitä autiana oleman, niin ettei
wäkeä eli karjaa oleman pidä, ja
Chaldealaisten käsiin annettaman.

4. Kuitengin pitä wielä nyt pel=
ostettaman rahalla, ja kirjoitu=
, niin myös sinetillä wahwistetta=
, ja todistajilla: BenJaminin maal=
ja ympäri Jerusalemia, ja Judan
pungeisa, Kaupungeisa jotka wuo=
owat, laaxo Kaupungeisa, ja Kau=
eisa jotka etelää päin owat; sillä
ä tahdon käändää heidän fangiu=
, sanoo HERra. Jer. 17: 26.

33. Luku.

Pelastus ja lupaus Christuxesta.

HERran sana tapahtui toisen ker=
tan Jeremialle, kuin hän oli wielä
fangihuonen pihasa, ja sanoi:
Näin sanoo HERra, joka sen
HERra joka sen päättää ja
ittaa, HERra on hänen nimensä:
3. Huuda minua, niin minä tahdon
ulla sinua: ja tahdon ilmoittaa si=
nulle suuria ja woimallisia asioita,
niitä kuin et sinä tiedäkkän.

4. Sillä niin sanoo HERra Israelin
Jumala tämän Kaupungin huoneista,
ja Judan Kuningasten huoneista, jot=
ka owat maahan kukistetut, niistä teh=
tää mulda=seiniä warjeluxexi:

5. Ja niistä kuin tänne owat tullet
sotimaan Chaldealaisia wastan, että he
täyt äisit ne ihmisten ruumilla, jotka
minä minun wihasani ja julmudesani
lyöpä olen; sillä minä olen kätkenyt
minun kaswoni tämän Kaupungin e=
destä, kaiken heidän pahudensa tähden:

6. Katzo, minä tahdon sitoa heidän
haawansa, ja tehdä heitä terwexi, ja
tahdon kuulla heidän rukouxensa rau=
hasta ja uskollisudesta:

7. Sillä minä tahdon käändää Ju=
dan fangeuden, ja Israelin fangeuden;
ja rakennan heidän niinkuin alusta.

8. Ja puhdistan heidän kaikesta pa=
hasta teostansa, jolla he owat rikkonet
minua wastan; ja tahdon anda heille
andexi kaiken pahan teon, jolla he o=
wat rikkonet ja harhaillet minua wastan.
Jer. 31: 34.

9. Ja se on olewa minulle ilonime=
xi, ylistyxexi ja kunniaxi, kaikkein pa=
kanain seasa maan päällä, koska he saa=
wat kuulla kaiken sen hywän kuin mi=
nä heille teen; ja heidän pitä peljästy=
män ja hämmästymän kaikkea sitä hy=
wää ja kaikkea sitä rauhaa, kuin mi=
nä heille anda tahdon.

10. Näin sanoo HERra: täsä pai=
kasa, josta te sanotta: se on autia, et=
tei ihmisiä eikä karjaa Judan Kau=
pungeisa ja katuilla Jerusalemisa ole
(jotka niin häwitetyt owat, ettei wä=
keä eikä asuwaisia, ei myös karjaa
siellä ole);

11. Pitä wielä nyt kuultaman rie=
mun ja ilon ääni, yljän ääni ja mor=
siamen ääni, ja niitten ääni, jotka sa=
nowat: kiittäkät HERra Zebaothia,
että HERra on hywä, ja hänen lau=
piudensa pysyy ijankaikkisesti, ja niit=
tengin jotka kiitosuhria HERran huo=
neseen kandawat; sillä minä käännän
maan fangiuden, niinkuin alusta, sanoo
HERra. Ps. 136: 1. rc.
Jer. 7: 34. Luku 16: 9. Luku 25: 10.

12. Näin sanoo HErra Zebaoth: täsä paikasa joka autiana on, niin ettei ihmisiä eikä karjaa siinä ole, ja kaikisa hänen Kaupungeisansa, pitä wielä nyt paimenden huonet oleman, jotka ruokkiwat laumoja.

13. Sekä Kaupungeisa, jotka wuorilla owat, ja laaxokaupungeisa, ja Kaupungeisa jotka etelää päin owat, BenJaminin maalla ja Jerusalemin ymbärillä, ja Judan Kaupungeisa, sieldä pitä wielä menemän ulos ja sisälle luetut-laumat, sanoo HErra. Jer. 17: 26.

14. **Katzo, aika tulee, sanoo HERra, että minä tahdon sen armollisen sanan herättää, jonga minä olen Israelin huonelle puhunut, ja Judan huonelle.**

15. **Niinä päiwinä ja sillä ajalla, tahdon minä anda Dawidille kaswaa wanhurskauden wesan; ja hän on toimittawa oikeuden ja wanhurskauden maan päällä.** Es. 4: 2. Luku 11: 1. Jer. 23: 5.

16. **Sillä ajalla pitä Juda autetuxi tuleman, ja Jerusalem lewosa asuman: ja hän kututan: HERra meidän wanhurskaudemme.**

17. Sillä niin sanoo HErra: ei pidä Dawidilda puuttuman mies, joka istuu Israelin huonen istuimella. 2 Sam. 7: 16. 1 Kun. K. 2: 4.

18. Ei myös pidä Papit ja Lewitat koskan minun edestäni puuttuman; jotka polttouhria uhrawat ja ruokauhria sytyttäwät, ja uhreja joka aika teurastawat.

19. HErran sana tapahtui Jeremialle, ja sanoi:

20. Näin sanoo HErra: jos te minun liittoni taidatte lakauttaa päiwän ja yön kanßa, ja ettei päiwä eikä yö ole ajallansa; Jer. 31: 36.

21. Niin ei myös minun liittoni Dawidin minun palweliani kanßa pidä mixikän oleman, ettei hänellä ole poikaa Kuningaxi hänen istuimellensa; ja Lewitain ja Pappein minun palweliaini kanßa.

22. Niinkuin ei taiwan sotawäkeä taita luettaa, eikä meren sandaa mitattaa; juuri niin tahdon minä minun
palweliani Dawidin siemenen enä
ja Lewitat jotka minua palwelewat.
Jer. 31: 37.

23. Ja HErran sana tapahtui
remialle, ja sanoi:

24. Etkös ole nähnyt mitä
Kansa puhuu, ja sanoo: HErra
hyljännyt ne kaxi sukukundaa,
hän walinnut oli; ja he häwäi
minun Kansaani niinkuin ei he enä
nun Kansani heidän edesänsä oli

25. Näin sanoo HErra: jo
minä pidä liittoani päiwän ja
kanßa, ja minun järjestystäni ta
ja maan kanßa:

26. Niin tahdon myös minä h
tä Jacobin ja Dawidin minun pa
liani siemenen, niin etten minä
niitä hänen siemenestänsä, jotka
wallitzeman Abrahamin, Isaach
Jacobin siemendä; sillä minä t
käändä heidän fangiudensa, ja ar
taa heitä. Rom. 11: 1, 25.

34. Luku.

Wapawuoden rikkominen.

Tämä on sana joka tapahtui H
ralda Jeremialle, koska Ne
Nezar Babelin Kuningas, ja kaik
nen sotajoukkonsa, ja kaikki wald
nat maan päällä, jotka hänen w
sansa olit, ja kaikki Kansat, sodi
rusalemita ja kaikkia hänen Kaupu
tansa wastan, ja sanoi: 2 Kun. K.

2. Näin sanoo HErra Is
Jumala: mene ja puhu Zedechian
dan Kuningan kanßa, ja sano h
näin sanoo HErra: katzo, minä
nan tämän Kaupungin Babelin
ningan käsiin, ja hänen pitä sen
lella polttaman. Jer. 38: 18.

3. Ja ei sinun pidä pääsemän
nen kädestänsä, waan totisesti kä
tämän, ja hänen käteensä annettam
niin että sinun pitä silmilläs Bab
Kuningan silmät näkemän, ja hä
suusta suuhun sinua puhuttelewa,
nä olet menewä Babeliin. Jer.

4. Kuule siis sinä Zedechia Ju
Kuningas, HErran sanaa: Näin
noo HErra sinusta: Ei sinun
miekalla kuoleman.

5. Sinun pitä kuoleman rauhasa,
niinkuin sinun Isilles, jotka sinun
lääs owat Kuningat ollet, on pol=
tu, niin pitä myös sinulle poldetta=
n, ja sinua pitä itkettämän: woi
Rra! sillä minä olen sen sanonut,
oo HERra. 2 Aika K. 16: 14.
Luku 21: 19. Jer. 22: 18.
6. Ja Propheta Jeremia puhui
ki nämät sanat, Zedechialle Judan
ningalle Jerusalemisa:
7. Koska Babelin Kuningan sota=
ko jo sodeit Jerusalemita wastan,
kaikkia Judan jääneitä Kaupungei=
wastan, Lachista ja Asekata wastan;
nämät wahwat Kaupungit olit
ä Judan Kaupungeista jäänet.
8. Tämä on sana joka tapahtui
Rralda Jeremialle, sittekuin Ku=
as Zedechia oli tehnyt liiton kai=
Kansan kansa kuin Jerusalemisa
kuulutettaa heille wapautta;
9. Niin että jokaitzen piti päästä=
n orjansa, joko se oli miehen eli
imonpuoli, jotka Hebrealaiset olit,
ettei Judalaisen pitänyt oleman
ensä orjana. 2 Mos. 21: 2.
10. Silloin kaikki Ruhtinat, ja kaik=
kansa, joka siihen liittoon oli mie=
nyt, olit hänelle kuuliaiset, että jo=
en piti päästämän sekä mies että
imo=orjansa wapaxi, ja ei enää hei=
pitämän orjanansa, ja he päästit
än.
11. Mutta wähää jälkeen, käänsit
itzensä, ja otit orjat miehen ja
imon puolista taas tygönsä, jotka
olit wapaxi päästänet; ja waadeit
itä taas orjaxensa.
12. Silloin tapahtui HERran sana
Jeremialle HERralda, ja sanoi:
13. Näin sanoo HERra Israelin
Jumala: Minä olen tehnyt liiton tei=
n Isäinne kansa, koska minä wein
dän Egyptin maalda orjuden huo=
a, ja sanoin:
14. Koska seitzemän wuotta owat
nuet, niin pitä jokaitzen teistä pääs=
män weljensä, joka Hebrealainen on,
on itzensä sinulle myynyt, ja on jo
uusi wuotta sinua palwellut; ja sinun
pitä hänen wapaxi päästämän; mutta
ei teidän Isänne totellet minua, eikä
kallistanet siihen korwiansa.
3 Mos. 25: 39. 5 Mos. 15: 12.
15. Niin te oletta nyt tänäpänä
käändänet teitänne, ja tehnet mitä mi=
nulle kelpaa, että te oletta andanet kuu=
luttaa wapautta, jokainen lähimmäisel=
lensä; ja oletta siitä tehnet liiton mi=
nun edesäni, siinä huonesa joka minun
nimelläni nimitetty on.
16. Mutta te oletta taas siitä poi=
kennet, ja saastuttanet minun nimeni,
että jokainen on taas ottanut sekä
mies=että waimo=orjansa, jotka te o=
letta wapaxi tehnet, että heidän piti
oleman itze omansa; ja niin waaditta
heitä taas teidän orjaxenne.
17. Sentähden sanoo HERra näin:
ettet te kuullet minua, että teidän piti
kuuluttaman wapautta, jokainen wel=
jellensä ja lähimmäisellensä: katzo, niin
minä kuulutan, sanoo HERra, teille
wapauden, miekkaan, ruttoon, ja näl=
kään: ja panen teidän kulkiaxi kaikisa
waldakunnisa maan päällä.
5 Mos. 28: 64. Jer. 29: 18.
18. Ja jotka minun liitostani har=
hailewat, eikä pidä liiton sanoja, jon=
ga he minun edesäni tehnet owat; niil=
le minä teen niinkuin sille wasikalle,
jonga he kahdexi kappalexi hakkaisit,
ja käwit molempain kappalden wälitze;
19. Judan Pääruhtinoille, Jerusa=
lemin Päämiehille, Kamaripalwelioil=
le, Papeille, ja kaikelle maan Kansalle,
jotka kappalden wälitze wasikasta, käy=
net owat.
20. Ja tahdon anda heitä heidän
wihollistensa käsiin, ja niitten käsiin
jotka heidän hengeänsä wäjywät: niin
että heidän ruuminsa pitä tuleman tai=
wan linnuille, ja maan pedoille ruaxi.
Jer. 7: 33. Luku 16: 4.
21. Ja Zedechian Judan Kuningan,
ja hänen Pääruhtinansa, annan minä
wihollisten käsiin, ja niitten käsiin jot=
ka heidän hengeänsä wäjywät, ja Ba=
belin Kuningan sotajoukon käsiin, joka
nyt teidän tyköänne on mennyt pois.
22. Katzo, minä käsken heitä, sanoo
HERra, ja annan taas tulla tämän
Kaupungin eteen, ja heidän pitä soti=
man sitä wastan, ja woittaman sen, ja

tulella polttaman; ja minä häwitän
Judan Kaupungit, niin ettei kenengän
niisä pidä enää asuman.

35. Luku.

Rechabitalaiset pysywät lujana heidän
lupauresansa ettei wiinaa juoda.

Tämä on se sana joka HERralda
tapahtui Jeremialle, Jojachimin
Josian pojan Judan-Kuningan aikana,
sanoden:
2. Mene Rechabitalaisten huoneseen,
ja puhu heidän kanßansa; ja wie hei-
tä HERran huoneseen, yhteen kam-
mioon, ja anna heille wiinaa.
3. Niin minä otin Jasanian Jere-
mian pojan, Habazinian pojan, sekä
hänen weljensä, ja kaikki hänen poi-
kansa, ja koko Rechabitalaisten huonen.
4. Ja wein heidän HERran huo-
neseen, Hananin lasten, Jegdalian po-
jan Jumalan miehen kammioon; joka
päämiesten Kammion tykönä on, y-
lemmä Maasejan Sallumin pojan o-
wiwartian kammiota.
5. Ja minä panin Rechabitalaisten
huonen lasten eteen kannut ja maljat
täyteen wiinaa, ja sanoin heille: juo-
kat wiinaa.
6. Mutta he wastaisit: en me juo
wiinaa; sillä meidän Isämme Jona-
dab Rechabin poika on käskenyt meitä,
ja sanonut: te ja teidän lapsenne ei
pidä ikänä wiinaa juoman;
7. Ja ei huonetta rakendaman, ei
jywiä kylwämän, ei wiinapuuta istut-
taman eikä pitämän; waan pitä asu-
man majoisa kaikkena teidän elinaika-
nanne, että te kauwan eläisitte maasa
josa te muukalaiset oletta.
8. Ja me olemma kuuliaiset mei-
dän Isämme Jonadabin Rechabin po-
jan äänelle kaikisa kuin hän on meille
käskenyt; niin etten me wiinaa juo
kaikkena meidän elinaikanamme, me ja
meidän emändämme, meidän poikam-
me ja tyttäremme. 1 Aika K. 2: 55.
9. Ja en me rakenna huonetta asua-
remme; ja ei meillä ole wiinamäkiä
eikä peldoja, eli jywiä;
10. Waan asumme majoisa, ja o-
lemma kuuliaiset, ja teemme kaikki
niinkuin meidän Isämme Jonadab
meille käskenyt.
11. Mutta koska NebucadNezar B-
belin Kuningas meni tänne mae
ylös, sanoimma me: tulkat, käykäm
Jerusalemiin, Chaldealaisten ja Sy-
laisten sotajoukon edestä; ja niin
olemma sitte ollet täsä Jerusalemis
12. Silloin tapahtui HERran
na Jeremialle, sanoden:
13. Näin sanoo HERra Zeb
Israelin Jumala: Mene ja sano J
dan miehille, ja Jerusalemin asu
sille: ettekö te tahdo itziänne pa
niin että te totteletta minun sana
sanoo HERra.
14. Jonadabin Rechabin pojan
nat, jotka hän oli käskenyt lapsille
ettei heidän pitänyt wiinaa juo
ne pidetän, ettei he tähän päiwään
juo wiinaa, että he heidän Isänsä
kyille kuuliaiset olisit; mutta minä
len andanut aikaisin teille sanoa,
tengin et te kuule minua.
15. Niin olen minä myös lähe
nyt warhain ja usein teidän tygö
kaikki minun palweliani Prophet
andanut sanoa: käändäkän teistä j
nen itzensä pahasta menostansa, ja
randakat teidän elämänne, ja äl
seuratko muita Jumalita, palwella
ne heitä; niin te saatte olla ma
jonga minä teille ja teidän Isille
andanut olen; mutta et te tahto
kallistaa teidän korwianne siihen,
kuullet minua. 2 Kun. K. 17: 13.
Jer. 18: 11. Luku 25: 5. Jon. 3: 8.
16. Jonadabin Rechabin pojan la
set owat pitänet heidän Isänsä käsk
jonga hän heille oli käskenyt: Mu
tämä Kansa ei kuule minua.
17. Sentähden niin sanoo HER
Jumala Zebaoth, Israelin Juma
katzo, minä annan tulla Judan ja ka
kein Jerusalemin asuwaisten päälle,
ken sen onnettomuden kuin minä he
wastan olen puhunut: että minä o
heille puhunut, ja ei he tahdo kuul
minä olen huutanut, mutta ei he ta
do minua wastata.
18. Ja Rechabitalaisten huonelle
noi Jeremia: Näin sanoo HERra Ze
baoth, Israelin Jumala: että te te

i Isänne Jonadabin käskylle olitta
lliaiset, ja piditte kaikki hänen käs=
sä, ja teitte kaikki kuin hän teille
käskenyt;
19. Sentähden sanoo HERra Ze=
, Israelin Jumala näin: ei Jo=
hilda Rechabin pojalda pidä ikänä
kuman mies, joka alati minun ede=
t seisco.

36. Luku.

arna kirjoitetaan, luetaan, poltetaan.

ljändenä Jojachimin Josian pojan
Judan Kuningan wuonna, tapah=
tämä sana HERralda Jeremialle,
den:
Ota kirja ja kirjoita siihen kaikki
he kuin minä sinulle olen puhunut
elista, Judasta, ja kaikesta Kan=
, siitä ajasta kuin minä sinulle olen
nut, Josian ajasta niin tähän päi=
n asti; Jer. 25: 3. Luku 30: 2.
Jos mitämax Judan huone, koska
kulewat kaiken sen onnettomuden
minun mielesäni on heille tehdä,
ensä käändäwä, jokainen pahasta
tansa; että minä annaisin heille
heidän pahat tekonsa ja riko=
.
Silloin Jeremia kutzui Baruchin
n pojan: ja Baruch kirjoitti kir=
Jeremian suusta, kaikki HERran
jotka hän hänelle oli puhunut.
Ja Jeremia käski Baruchia, ja
oi: minä olen fangittu, niin etten
ä saa mennä HERran huoneseen:
Mutta mene sinä sinne, ja lue
, johon sinä HERran sanat mi=
suustani kirjoittanut olet, Kansan
wain edesä HERran huonesa, paasto=
wänä: Ja sinun pitä myös ne luke=
koko Judan korwain edesä, jotka
än Kaupungeistansa tullet owat;
Jos he mitämax nöyryttäwät
rukouxella HERran edesä, ja
äwät jokainen itzensä pahasta me=
nosa; sillä wiha ja julmus on suuri,
ä HERra on tätä Kansaa wastan
unut.
8. Ja Baruch Nerian poika teki
kki mitä Propheta Jeremia oli hä=
nelle käskenyt; ja luki HERran sanat
kirjasta HERran huonesa.
9. Mutta se tapahtui, Jojachimin
Josian pojan Judan Kuningan wiiden=
denä wuonna ja yhdexändenä Kuukau=
tena, että paasto kuulutettin HERran
edesä, kaikelle Kansalle Jerusalemisa;
ja kaikelle Kansalle joka Judan Kau=
pungeista tuli Jerusalemiin.
10. Ja Baruch luki kirjasta Jere=
mian sanat HERran huonesa, Gema=
rian Saphanin kirjoittajan pojan kam=
miosa, ylimmäisesä pihasa, HERran
huonen uuden owen edesä kaiken Kan=
san kuulten. Jer. 26: 10.
11. Koska Michaja Gemarian poika
Saphanin pojan, kaikki HERran sanat
kirjasta oli kuullut:
12. Meni hän alas Kuningan huo=
neseen kirjoittajan kammioon: ja katzo,
siellä istuit kaikki Pääruhtinat, Elisa=
ma kirjoittaja, Delaja Semajan poika,
ElNathan Achborin poika, Gemaria
Saphanin poika, ja Zedechia Hananian
poika, ja päämiehet kaikki.
13. Ja Michaja sanoi heille kaikki ne
sanat jotka hän oli kuullut, koska Baruch
luki kirjasta Kansan korwain edesä.
14. Silloin lähetit kaikki Pääruh=
tinat Judin Nethanian pojan, Sele=
mian pojan, Chusin pojan, Baruchin
perään, ja käskit hänelle sanoa: ota
se kirja myötäs, josta sinä Kansan
edesä lujit, ja tule tänne: Ja Baruch
Nerian poika otti kirjan myötänsä, ja
tuli heidän tygönsä.
15. Ja he sanoit hänelle: istu nyt
ja lue, että me saisimma kuulla; ja
Baruch luki heidän korwainsa kuulten.
16. Ja kuin he kaikki sanat olit
kuullet, peljästyit he toinen toisensa
kanßa, ja sanoit Baruchille: me tah=
domma kaiketi ilmoittaa Kuningalle
kaikki nämät sanat.
17. Ja he kysyit Baruchilda, sa=
noden: sanos meille, kuinga sinä olet
kaikki nämät sanat kirjoittanut hänen
suustansa?
18. Baruch sanoi heille: Hän luki
minun edesäni kaikki nämät sanat suul=
lansa; ja minä kirjoitin ne pläkillä
kirjaan.

19. Silloin sanoit Pääruhtinat Baruchille: mene ja lymytä itzes Jeremian kanßa; niin ettei kengän tiedä kusa te oletta.

20. Ja he menit Kuningan eteen esihuoneseen, ja annoit kirjan jäädä kirjoittajan Elisaman makaus huoneseen; ja sanoit Kuningan edesä kaikki nämät sanat.

21. Niin Kuningas lähetti Judin, kirjaa noutamaan, ja hän otti sen Elisaman kirjoittajan Kammiosta. Ja Judi luki sen Kuningan edesä, ja kaikkein Päärutinasten, jotka seisoit Kuningan edesä.

22. Mutta Kuningas istui talwihuonesa, yhdexändenä Kuukautena; ja tuli paloi totosa hänen edesänsä.

23. Koska Judi kolme eli neljä kappaletta oli lukenut, leikkais hän sen rikki kynäweitzellä, ja heitti tuleen, joka totosa oli, siihenasti että kirja peräti paloi tulesa, joka totosa oli.

24. Ja ei kengän peljästynyt, eikä waatteitansa rewäisnyt rikki; ei Kuningas, eikä hänen palwelians, jotka kuitengin kaikki nämät sanat olit kuullet. 1 Mos. 37: 29, 34.

25. Waikka ElNathan, Delaja ja Gemaria rukoilit Kuningasta, ettei hän olisi polttanut kirjaa; ei hän kuitengan heitä totellut.

26. Päällisexi käski Kuningas Jerahmeelin Hamelechin pojan, Serajan Asrielin pojan, ja Selamian Abdeeln pojan, että heidän piti käsittämän Baruchia kirjoittajaa ja Jeremiata Prophetata: Mutta HErra oli heidän kätkenyt.

27. Silloin tapahtui HErran sana Jeremialle, sittekuin Kuningas oli polttanut kirjan, ja ne sanat jotka Baruch Jeremian suusta oli kirjoittanut, ja sanoi:

28. Ota sinulles taas toinen kirja, ja kirjoita kaikki endiset sanat siihen, kuin ensimäisesäkin kirjasa olit, jonga Jojachim Judan Kuningas on polttanut;

29. Ja sano Jojachimille Judan Kuningalle: näin sanoo HErra: sinä olet polttanut sen kirjan ja sanonut: mixi sinä siihen olet kirjoittanut, sanonut, että Babelin Kuningas kaiketi tulewa ja häwittäwä tä[illegible] maan, ja tekewä niin ettei ihmisiä [illegible] karjaa enää siinä pidä oleman?

30. Sentähden sanoo HErra [illegible] jachimista Judan Kuningasta: [illegible] yhtän hänen siemenestänsä istuman [illegible] widin istuimella; ja hänen ru[illegible] pitä heitettämän ulos, makamaan [illegible] desä päiwällä, ja wilusa yöllä. Jer. 22: 19.

31. Ja minä tahdon rangaist[illegible] dä ja hänen siemendänsä, ja [illegible] palwelioitansa heidän pahain [illegible] tähden: Ja minä annan tulla [illegible] päällensä, ja Jerusalemin as[illegible] päälle, ja Judan miesten päälle [illegible] ken onnettomuden, kuin minä [illegible] olen puhunut; ja ei he kuitengan [illegible] tonet kuulla.

32. Niin Jeremia otti toisen [illegible] ja annoi Baruchille Nerian poja[illegible] joittajalle. Ja hän kirjoitti siihen [illegible] remian suusta kaikki ne sanat, [illegible] endisesäkin kirjasa olit, jonga J[illegible] Judan Kuningas oli tulesa p[illegible] Ja siihen oli wielä paljo enämm[illegible] kaltaisia sanoja lisätty.

37. Luku.

Jeremia anda Zedechian rukouxen [illegible] kowan wastauxen, jonga tähden [illegible] heitetään fangiuteen.

Ja Zedechia Josian poika tuli [illegible] ningaxi Chonian Jojachimin [illegible] siaan; sillä NebucadNezar Babelin [illegible] ningas teki hänen Judan maan [illegible] ningaxi. 2 Kun. K. 24: 17.

2. Mutta hän ja hänen palwel[illegible] ja maan Kansa ei totellet H[illegible] sanaa, jonga hän Prophetan Jer[illegible] kautta puhui.

3. Kuitengin lähetti Kuningas [illegible] dechia Juchalin SelemJan poja[illegible] Zephanian Maasejan pojan [illegible] Prophetan Jeremian tygö, sa[illegible] rukoile meidän edestämme H[illegible] meidän Jumalatamme.

4. Sillä Jeremia käwi [illegible] sälle Kansan seasa; ja ei [illegible] nut händä fangiuteen.

Niin oli Pharaon sotajoukko läh=
Egyptistä; ja Chaldealaiset jot=
.it Jerusalemin piirittänet, kuulit
i sanoman, ja läxit pois Jerusa=
ta.
Ja HErran sana tapahtui Pro=
lle Jeremialle, ja sanoi:
Näin sanoo HErra Israelin
ala: niin sanokat Judan Kunin=
joka teidän on minun tygöni
tänyt kysymään minulda: katzo,
raon joukko joka teidän auxenne
ähtenyt, pitä jällen menemän ko=
a Egyptiin.
Ja Chaldealaisten pitä palaja=
, ja sotiman tätä Kaupungita was=
ja woittaman sen, ja polttaman
tulella.
. Sentähden sanoo HErra näin:
t pettäkö teidän sielujanne, ajatel=
Chaldealaiset menewät peräti pois
än tyköämme; sillä ei heidän pidä
emän pois.
0. Ja waikka te wielä löisitte koko
ldealaisten sotajoukon, jotka teitä
an sotiwat, ja muutamat heistä
t haawoja; niin pidäis heidän wielä
ngin kungin majastansa nouseman,
olttaman tämän Kaupungin tulella.
1. Koska Chaldealaisten sotajoukko
lähtenyt Jerusalemista, Pharaon
joukon tähden;
2. Meni Jeremia ulos Jerusale=
ia, ja tahdoi mennä BenJaminin
lle, ratkaisemaan ja kirwottamaan
insä siellä Kansan seasta.
13. Ja koska hän tuli BenJaminin
ten, niin siellä oli owenwartian Pää=
s, nimeldä Jeria SelemJan poika
nanian pojan: se tarttui Prophe=
ten Jeremiaan, ja sanoi: sinä tah=
mennä Chaldealaisten tygö.
Jer. 20: 2.
14. Jeremia sanoi: ei se ole tosi,
minä mene Chaldealaisten tygö:
utta ei Jeria tahtonut händä kuulla,
an otti Jeremian kiinni, ja wei
en Pääruhtinasten tygö.
15. Ja Pääruhtinat olit Jeremialle
haiset, ja annoit lyödä händä; ja
itit hänen fangiuteen Jonathanin kir=
ittajan huoneseen; sillä sen he panit
ngihuonexi. Jer. 32: 3. Luku 36: 5.

16. Niin meni Jeremia luolaan ja fangiuteen, ja oli siellä kauwan aikaa.

17. Ja Kuningas Zedechia lähetti noutamaan händä, ja kysyi salaa häneldä huonesansa, ja sanoi: ongo nyt joku sana ilmandunut HErralda? Jeremia sanoi: on, ja sanoi: sinä pitä annettaman Babelin Kuningan käsiin.

18. Ja Jeremia sanoi Kuningas Zedechialle: mitä minä olen rikkonut sinua, sinun palwelioitas ja tätä Kansaa wastan; että te minun fangiuteen oletta heittänet?

19. Kusa nyt owat teidän Prophetanne jotka teille ennustit, ja sanoit: ei Babelin Kuningas tule teidän päällenne, eikä tämän maan päälle?

20. Ja nyt minun Herrani Kuningas, kuule minua, ja anna minun rukouxeni tulla sinulda kuultuxi; ja älä minua taas lähetä Jonathanin kirjoittajan huoneseen, etten minä siinä kuolisi.

21. Silloin käski Kuningas Zedechia, että Jeremia piti tallella pidettämän pihasa fangihuonen edesä, ja käski hänelle anda päiwäxi osan leipää, leipojan kujalda, siihenasti kuin kaikki leiwät Kaupungista kulunexi tulit: Niin Jeremia siis oli fangihuonen pihasa.
1 Kun. K. 22: 27.

38. Luku.

Jeremia heitetään luolaan.

Mutta SaphatJa Matthanin poika ja Gedalia Pashurin poika, ja Juchal SelemJan poika, ja Pashur Malachian poika, kuulit ne sanat jotka Jeremia puhui kaikelle Kansalle, ja sanoi:

2. Näin sanoo HErra: joka pysyy täsä Kaupungisa, hänen pitä kuoleman miekkaan, nälkään ja ruttoon; mutta joka menee Chaldealaisten tygö, hän jää elämään, ja pitä hengensä niinkuin saalin, ja saa elää.
Jer. 21: 9.

3. Sillä niin sanoo HErra: tämä Kaupungi pitä totisesti annettaman Babelin Kuningan sotajoukolle, jotka sen woittawat.

4. Silloin sanoit Pääruhtinat Kuningalle: anna siis tämä mies tappaa;

sillä tällä tawalla hän peljättä sen sotawäen, joka wielä on jäljellä täsä Kaupungisa, niin myös kaiken Kansan, että hän näitä sanoja heille sanoo: sillä ei se mies etzi Kansan parasta, waan wahingota.

5. Niin Kuningas Zedechia sanoi: katzo, hän on teidän käsisänne: sillä ei Kuningas woi mitän teitä wastan.

6. Niin he otit Jeremian, ja heitit Malchian Hamelechin pojan luolaan, joka pihasa fangihuonen edesä oli, ja laskit Jeremian alas köydellä luolaan, kusa ei wettä ollut waan lokaa: ja Jeremia wajois lokaan.

7. Koska EbedMelech Ethiopialainen, Kuningan huonen Kamarerari, kuuli Jeremian luolaan heitetyxi, ja Kuningas istui BenJaminin owesa;

8. Niin EbedMelech meni Kuningan huonesta, ja puhui Kuningalle, ja sanoi: Jer. 39: 16, 17.

9. Minun Herrani Kuningas, ne miehet tekewät Prophetalle Jeremialle pahoin, että he owat hänen luolaan heittänet, kusa hänen täytyy nälkään kuolla; sillä ei Kaupungisa ole enää leipää.

10. Silloin käski Kuningas EbedMelechia Ethiopialaista, ja sanoi: ota kolmekymmendä miestä näistä kansas, ja ota Propheta Jeremia ylös luolasta, ennenkuin hän kuolee.

11. Ja EbedMelech otti miehet kanssansa, ja meni Kuningan huoneseen, kaluhuonen ala, ja otti sieldä wanhoja ja kiskotuita rääpäleitä, ja laski ne köydellä Jeremian tygö luolaan.

12. Ja EbedMelech Ethiopialainen sanoi Jeremialle: pane nämät wanhat ja kiskotut rääpälet käsiwartes ala, köyden ymbärille: ja Jeremia teki niin.

13. Ja he wedit Jeremian ylös luolasta köydellä: ja niin Jeremia oli pihasa fangihuonen edesä.

14. Ja Kuningas Zedechia lähetti noutamaan Prophetata Jeremiata tygönsä, kolmandeen HERran huonen läpikäytäwään: Ja Kuningas sanoi Jeremialle: Minä tahdon sinulda jotain kysyä, älä mitän salaa minulda.

15. Jeremia sanoi Zedechialle: jos minä sinulle jotain sanon, niin si[...] tosin tapat minun, ja jos minä si[...] neuwon, niin et sinä tottele.

16. Niin Kuningas Zedechia w[...] noi Jeremialle salaa, ja sanoi: [...] totta kuin HERra elää, joka m[...] sielumme on tehnyt, en minä s[...] tapa, engä anna sinua niitten m[...] käsiin jotka sinun hengeäs wäijywät[...]

17. Ja Jeremia sanoi Zedechi[...] näin sanoo HERra Jumala Zeb[...] Israelin Jumala: jos sinä menet [...] belin Kuningan päärnhtinasten t[...] niin sinä jäät hengiin, ja ei [...] Kaupungita pidä tulella poldettam[...] waan sinä ja sinun huones jää [...] mään:

18. Mutta jollet sinä mene B[...] lin Kuningan pääruhtinasten tygö, [...] tämä Kaupungi annetan Chaldeal[...] käsiin, ja heidän pitä sen poltt[...] tulella: ja et myös sinäkän pääse [...] dän käsistänsä.

19. Kuningas Zedechia sanoi Je[...] mialle: minä pelkän annettawani J[...] dalaisten käsiin, jotka owat Chal[...] laisten tygö mennet, niin että he [...] kawat minua.

20. Jeremia sanoi: ei sinua an[...] kuule siis HERran äändä, jonga [...] nä sinulle sanon, niin sinä menes[...] ja jäät elämään.

21. Mutta jolles tahdo mennä, [...] on tämä se sana, jonga HERra [...] minulle osottanut:

22. Katzo, kaikki waimot jotka [...] lä jäljellä owat Judan Kuningan h[...] nesa, wiedän ulos Babelin Kunin[...] Ruhtinasten tygö: Niitten pitä sil[...] sanoman: woi! sinun lohduttajas [...] pettänet ja wietellet sinun, ja wie[...] sinun alas lokaan, ja menneet pois.

23. Ja pitä wietämän kaikki sin[...] emändäs ja lapses ulos Chaldealais[...] tygö, ja ei sinun itzekkän pidä ta[...] man päästä heidän käsistänsä; m[...] sinä pitä Babelin Kuningalda käs[...] tämän, ja tämä Kaupungi pitä tulell[...] poldettaman. Jer. 32: 4. Luku 34: 2.

24. Ja Zedechia sanoi Jeremialle: katzo, ettei kengän saa tietä näitä sanoja; niin et sinä tapeta.

25. Ja jos Ruhtinat saawat tietä
ä minä olen puhunut sinun kanßas,
tulewat sinun tygös, ja sanowat:
os nyt meille mitä sinä olet Kunin-
n kanßa puhunut: älä meildä sitä
a, niin en mekän sinua tapa: ja mi-
Kuningas on puhunut sinun kanßas?
26. Niin sano heille: Minä olen
llut Kuningasta, ettei hänen pi-
ti andaman minua taas tulla Jo-
hanin huoneseen, etten minä siellä
isi.
27. Silloin kaikki Ruhtinat tulit
remian tygö, ja kysyit häneldä: Ja
sanoi heille niinkuin Kuningas oli
en käskenyt. Niin he waikenit ja
t hänen, ettei he mitän häneldä
anet tietä.
28. Ja Jeremia oli pihasa fangi-
nen edesä, aina siihen päiwään asti
Jerusalem woitettin: Ja se ta-
tui että Jerusalem woitettin.
Jer. 39: 14.

39. Luku.

Jerusalem woitetaan. Zedechia otetaan kiinni.

hdexändenä Zedechian Judan Ku-
ningan wuotena, kymmenendenä
ukautena, tuli NebucadNezar Ba-
n Kuningas, ja kaikki hänen sota-
konsa, Jerusalemin eteen, ja piiri-
sen. 2 Kun. K. 25: 1. Jer. 52: 4.
2. Ja Zedechian ensimäisenä wuote-
toistakymmendä, yhdexändenä päi-
nä neljändenä Kuukautena, kukistet-
n Kaupungi.
3. Ja kaikki Babelin Kuningan Ruh-
at menit sisälle, ja pysännyit keskim-
isen oween, NergalSarEzer, Sam-
rNebo, SarßechimRabSaris, Ner-
lSarEzerRabMag, ja kaikki muut
abelin Kuningan Ruhtinat.
4. Ja tapahtui, että koska Zedechia
udan Kuningas ja hänen sotawäken-
heidän näjit: pakenit he yöllä Kau-
gista, Kuningan yrtitarhan tietä,
ta joka oli kahden muurin wälillä,
menit korwen tietä.
5. Mutta Chaldealaisten sotajoukko
joit heitä takaa, ja käsitit Zedechian
Jerihon kedolla, otit hänen, ja weit
NebucadNezarin Babelin Kuningan ty-
gö Riblathiin, joka on Hemathin maal-
la: ja hän duomitzi hänen.
6. Ja Babelin Kuningas annoi tap-
paa Zedechian lapset hänen nähtensä
Riblathisa; ja kaikki Judan Ruhtinat
annoi Babelin Kuningas tappaa.
7. Ja annoi puhkaista ulos Zede-
chian silmät, ja sitoa hänen kaxilla waski-
kahleilla, wiedäxensä händä Babeliin.
8. Ja Chaldealaiset poltit sekä Ku-
ningan huonen, että asuwaisten huonet;
ja jaotit Jerusalemin muurit.
9. Mutta mitä jäljellä oli Kaupun-
gisa Kansasta, ja ne jotka muutoin o-
lit hänen alansa itzensä andanet, ja jää-
nen Kansan, wei NebusarAdan huo-
win haldia Babeliin.
10. Mutta muutamat köyhästä wäestä,
joilla ei mitän ollut, annoi Nebusar-
Adan huowin haldia, jäädä Judan maal-
le; ja annoi heille wiinamäkiä ja pel-
doja, sinä päiwänä.
11. Mutta NebucadNezar Babelin
Kuningas, oli käskenyt NebusarAdanin
huowin haldian, Jeremiasta, ja sanonut:
12. Ota händä, ja katzo hänen pa-
rastansa, ja älä hänelle tee mitän pa-
haa: waan niinkuin hän anoo sinulda,
niin tee hänelle.
13. Silloin lähetti NebusarAdan
huowin haldia, ja NebuSasban Rab-
saris, NergalSarEzer RabMag, ja
kaikki Babelin Kuningan Ruhtinat;
14. He lähetit ja annoit noutaa
Jeremian fangihuonen pihasta, ja an-
noit hänen Gedalian Ahikamin pojan,
Saphanin pojan haldunn, että hänen
piti ottaman hänen huoneseensa, ja et-
tä hän asuis läsnä Kansan tykönä.
Jer. 38: 28.
15. Oli myös HERran sana tul-
lut Jeremialle, koska hän wielä oli
fangina fangihuonen pihasa, ja oli sa-
nonut:
16. Mene ja sano EbedMelechille
Ethiopialaiselle: näin sanoo HERra
Zebaoth, Israelin Jumala: katzo, mi-
nä tahdon anda minun sanani tulla
tähän Kaupungiin onnettomudexi ja ei
mixikän hywäxi, ja sinun pitä sen sii-
hen aikaan näkemän. Jer. 38: 7.
17. Mutta sinun minä silloin wa-
pahdan, sanoo HERra, ja en anna

sinua niitten miesten käsiin, joita sinä
pelkät.
18. Sillä minä tahdon sinua toti-
sesti siitä auttaa, niin ettei sinun pidä
miekalla langeman, waan pitämän hen-
ges niinkuin saalin, ettäs itzes luotit
minuun, sanoo HErra. Jer. 21: 9.

40. Luku.

Jeremia ja Gedalia jääwät maahan.

Tämä on se sana joka tapahtui HERra-
ralda Jeremialle, koska Nebusar-
Adan huowin haldia päästi hänen Ra-
masa-wallallensa; sillä hän oli sidottu
kahleilla kaikkein niitten seasa, jotka
Jerusalemisa ja Judasa fangitut olit,
wietää pois Babeliin. Jer. 42: 7.
2. Koska huowin haldia oli anda-
nut noutaa Jeremian tygönsä, sanoi
hän hänelle: HErra sinun Jumalas
on puhunut tämän onnettomuden tälle
paikalle:
3. Ja on HErra myös andanut
tulla ja tehnyt niinkuin hän on sano-
nut; sillä te oletta rikkonet HErraa
wastan, ja et te totellet hänen ään-
dänsä, sentähden on tämä teille ta-
pahtunut.
4. Ja nyt katzo, minä olen sinun
tänäpänä päästänyt kahleista, joilla si-
nun kätes olit sidotut: jos sinulle kel-
paa mennä minun kanßani Babeliin,
niin tule, minä tahdon katzoa sinun pa-
rastas, ja jollet sinä tahdo tulla mi-
nun kanßani Babeliin, niin anna olla:
katzo, siellä on sinulle koko maa edesäs.
Kusa sinä luulet itzelles hywän olewan
ja sinulle kelpaa, niin mene sinne.
5. Sillä tästedes ei ole enää yhtän
palausta, sentähden sinä mahdat pala-
ta Gedalian Ahikamin pojan, Sapha-
nin pojan tygö, jonga Babelin Kunin-
gas on pannut Judan Kaupungein pääl-
le, ja asu hänen tykönänsä Kansan sea-
sa, eli mene sinne kuin sinulle parahin
kelpaa. Ja huowin haldia annoi hä-
nelle ewästä ja lahjoja, ja annoi hä-
nen mennä.
6. Niin tuli Jeremia Gedalian A-
hikamin pojan tygö Mizpaan; ja asui
hänen tykönänsä Kansan seasa, kuin
wielä maalle jäänyt oli.

7. Koska kaikki sodanpäämiehet,
ka kedolla olit, heidän sotawäkensä
sa, sait kuulla, että Babelin Kuning
oli pannut Gedalian Ahikamin p
maalle hallitzemaan; ja että hän
jättänyt hänen kanßansa sekä mi
että waimoja, lapsia ja pienin
joita ei wiety Babeliin;
8. Tulit Gedalian tygö Mi
Ismael NethanJan poika, Jo
ja Jonathan Kareahn pojat, ja S
Ja Thanhumethin poika, ja E
pojat Nitophatista, ja Jesania M
chathin poika, he ja heidän mieh
2 Kun. K. 25: 23.
9. Ja Gedalia Ahikamin poika,
phanin pojan, teki heille ja h
miehillensä walan, ja sanoi: älkä
jätkö olla Chaldealaisille alemm
pysykät maasa, ja olkat Babeli
ningalle alemmaiset, niin te men
2 Kun. K. 25: 24.
10. Ja minä, katzo, minä asun
Mizpasa, että minä palwelisin C
dealaisia, jotka tulewat meidän ty
me: kootkat te sentähden wiinaa
suwituloa ja öljyä, ja pangat te
astioihinne, ja asukat teidän Kaup
geisanne, jotka te saanet oletta.
11. Niin myös kaikki Judal
jotka Moabisa olit, ja Ammonin
ten seasa, ja Edomisa, ja kaikisa m
kunnisa, koska he kuulit että Bab
Kuningas oli jättänyt muutamia
dahan; ja oli pannut Gedalian
kamin pojan Saphanin pojan,
hallitzemaan:
12. Tulit kaikki Judalaiset
kaikista paikoista, sieldä kuhunga h
lit ajetut ulos, Judan maahan G
lian tygö Mizpaan; ja kokoisit ai
paljo wiinaa ja suwituloa.
13. Mutta Johanan Kareahn p
ka ynnä kaikkein sodanpäämiesten ka
sa, jotka kedolla olit ollet, tulit Ge
lian tygö Mizpaan;
14. Ja sanoit hänelle: tiedätkös
tä Baalis Ammonin lasten Kuning
on lähettänyt Ismaelin NethanJan
jan sinua tappamaan? mutta ei Ge
lia Ahikamin poika uskonut heitä.
15. Silloin sanoi Johanan Kareah
poika Gedalialle salaa Mizpasa: m

don nyt mennä ja lyödä Ismaelin
than Jan pojan kuolliaxi, niin ettei
engän pidä saaman tietä. Mixi hä=
pitä lyömän sinua, että kaikki Juda=
set, jotka sinun tygös owat kootut,
hajoitettaman, ja ne jotka wielä
jäänet owat, hukkuman?
16. Mutta Gedalia Ahikamin poi=
sanoi Johananille Kareahn pojalle:
pidä sitä tekemän; sillä ei se
tosi kuin sinä Ismaelista sanot.

41. Luku.

tappaa Gedalian; tämän murhan
den mennään sotaan Ismaelia wastan.

Mutta seitzemändenä Kuukautena, tu=
li Ismael NethanJan poika E=
man pojan, Kuningallisesta suwusta,
Kuningan päämiesten kanßa, ja
menen miestä hänen kanßansa, Ge=
Ahikamin pojan tygö Mizpaan;
söit toinen toisensa kanßa Mizpasa.
2. Mutta Ismael NethanJan poi=
nousi, ja ne kymmenen miestä jot=
hänen kanßansa olit, ja löit Geda=
Ahikamin pojan Saphanin pojan
liaxi miekalla, jonga Babelin Ku=
as oli pannut koko maan päälle.
3. Päällisexi löi Ismael kaikki Ju=
set jotka Gedalian tykönä olit
pasa, ja Chaldealaiset jotka sieldä
in, ja kaikki sotamiehet.
4. Toisena päiwänä kuin Gedalia
oli, ja ei kengän sitä wielä tiennyt:
5. Tuli kahdexankymmendä miestä
hemistä, Silosta ja Samariasta, ja
ajellet partansa, ja rewäisnet waat=
sa, ja haawoittanet itzensä; ja toit
lahrin ja suitzutuxen myötänsä, wie=
ensä HERran huoneseen.
3 Mos. 19: 27, 28. 5 Mos. 14: 1.
6. Ja Ismael NethanJan poika me=
Mizpasta heitä wastan, käyskendeli
ki. Koska hän tuli heidän tygön=
, sanoi hän heille: teidän pitä tule=
an Gedalian Ahikamin pojan tygö.
7. Mutta kuin he tulit keskelle Kau=
ita, tappoi heidän Ismael Nethan=
poika, ja ne miehet jotka hänen
ansa olit, kaiwon tykönä.
2 Kun. K. 25: 25.
8. Mutta siinä oli seasa kymmenen
miestä, jotka sanoit Ismaelille: älä
meitä tapa, meillä on tawaroita pel=
loisa, nisuja, ohria, öljyä ja hunajata.
Ja niin pidätti hän itzensä, ettei hän
heitä heidän weljeinsä kanßa tappanut.
9. Mutta kaiwo johon Ismael kaik=
kein kuolluitten ruumit heitti, jotka hän
oli ynnä Gedalian kanßa tappanut, on
se jonga Kuningas Assa annoi tehdä
Baesata Israelin Kuningasta wasten;
sen täytti Ismael NethanJan poika
tapetuilla. 1 Kun. K. 15: 22.
10. Ja kaiken Kansan joka oli jäl=
jellä Mizpasa, Kuningan tyttäret, ja
kaiken Kansan joka oli Mizpaan jätet=
ty, wei Ismael NethanJan poika pois
fangixi, joitten päälle NebusarAdan
huowinhaldia oli pannut Gedalian Ahi=
kamin pojan; ja Ismael NethanJan
poika otti ne fangixi, läxi pois ja tah=
doi ylitze Ammonin lasten tygö.
11. Mutta koska Johanan Kareahn
poika, ja kaikki sodanpäämiehet, jotka
hänen kanßansa olit, sait tietä kaiken
sen pahan kuin Ismael NethanJan
poika tehnyt oli:
12. Otit he kaiken Kansan tygön=
sä, ja läxit Ismaelia NethanJan poi=
kaa wastan sotaan; ja saawutit hänen
Gibeonisa sen suuren weden tykönä.
2 Sam. 2: 13.
13. Koska kaikki Kansa, joka Ismae=
lin kanßa oli, näki Johanan Kareahn
pojan, ja kaikki sodanpäämiehet jotka
hänen kanßansa olit; niin he iloitzit.
14. Ja kaikki Kansa jonga Ismael
oli wienyt Mizpasta, palaisit ja annoit
itzensä Johanan Kareahn pojan tygö.
15. Mutta Ismael NethanJan poi=
ka pääsi Johanan edestä, kahdexan mie=
hen kanßa, ja pakeni Ammonin lasten
tygö.
16. Ja Johanan Kareahn poika yn=
nä kaikkein sodanpäämiesten kanßa, jot=
ka hänen kanßansa olit, otit kaiken jää=
nen Kansan, Mizpasta tygönsä, jonga
he Ismaelilda NethanJan pojalda olit
ottanet, sittekuin hän Gedalian Ahika=
min pojan oli tappanut; wäkewät so=
tamiehet, waimot ja lapset, ja Kama=
ripalweliat, jotka he Gibeonista olit
tuonet jällensä.
17. Menit pois ja tulit majoille

Rimhamiin, Bethlehemin tygö; ja tahdoit mennä Egyptiin,

18. Chaldealaisten edestä; sillä he pelkäisit heitä, että Ismael NethanJan poika oli tappanut Gedalian Ahikamin pojan; jonga Babelin Kuningas oli pannut maata hallitzemaan.

42. Luku.

Jeremia andaa päämiehille HErran neuwon, ettei mennä Egyptiin.

Silloin astuit kaikki sodanpäämiehet edes, Johanan Kareahn poika, JesanJa Hosajan poika, ja kaikki Kansa sekä pienet että suuret;

2. Ja sanoit Prophetalle Jeremialle: annas meidän rukouxemme tulla kuulluxi sinun edesäs, ja rukoile meidän edestämme HErraa sinun Jumalatas, kaikista näistä jätetyistä; sillä meitä on harwat monesta jäänet, niinkuin sinä itze meidän näet silmilläs;

3. Että HErra sinun Jumalas tahdois ilmoittaa meille, kunga meidän waeldaman ja mitä meidän tekemän pitä.

4. Ja Propheta Jeremia sanoi heille: minä tahdon kuulla teitä: katzo, minä tahdon rukoilla HErraa teidän Jumalatanne, niinkuin te oletta sanonet: ja kaiken mitä HErra teille wastaa, sen minä tahdon teille ilmoittaa, engä tahdo mitän teildä salata.

5. Ja he sanoit Jeremialle: HErra olkon wahwa ja totinen todistaja meidän waihellamme, jollemma me tee kaikkia mitä HErra sinun Jumalas on meitä käskewä. 2 Mos. 19: 8.

6. Olkon hywä eli paha, niin me tahdomme olla kuuliaiset HErran meidän Jumalamme äänelle, jonga tygö me sinun lähetämme; että meille menestyis, koska me HErran meidän Jumalamme äänelle olemma kuuliaiset.

7. Kymmenen päiwän perästä, tapahtui HErran sana Jeremialle.

8. Silloin kutzui hän Johanan Kareahn pojan, ja kaikki sodanpäämiehet jotka hänen kanßansa olit, ja kaiken Kansan sekä pienet että suuret;

9. Ja sanoi heille: Näin sanoo HErra Israelin Jumala, jonga tygö te oletta minun lähettänet, että m[...] teidän rukouxenne kannaisin hän[...] teensä:

10. Jos te pysytte täsä maasa, [...] minä tahdon raketa teitä, ja en kuk[...] minä tahdon istuttaa teitä, ja en [...] piä ylös; sillä minä kadun sitä p[...] kuin minä teille tehnyt olen.
Jer. 24: 6. Luku 31: 4. Luku 33: 7[...]

11. Te saatte olla kyllä Ba[...] Kuningalda rauhasa, jota te pel[...] ei teidän pidä händä pelkämän, [...] HErra; sillä minä tahdon olla [...] dän tykönänne, niin että minä [...] ja wapahdan teitä hänen kädestän[...]

12. Minä tahdon osottaa teille [...] piuden, ja armahtaa teitä; ja wie[...] tä taas teidän maallenne. 1 Mos. [...]

13. Mutta jos te sanotta: e[...] tahdo asua täsä maasa, ettet te [...] kuuliaiset HErran teidän Juma[...] äänelle;

14. Sanoden: En suingan, [...] me tahdomme mennä Egyptin m[...] etten me kapinata näkisi, engä k[...] basunan äändä, eli kärseisi nälkä[...] wän puuttumisen tähden: siellä me [...] domme olla:

15. Kuulkat siis nyt HErran [...] naa, te jäänet Judasta: näin [...] HErra Zebaoth Israelin Jum[...] jos te panetta teidän kaswonne [...] mään Egyptiin, niin että te ta[...] siellä olla:

16. Niin miekan, jota te pel[...] pitä sattuman teihin Egyptin ma[...] ja näljän, jota te pelkätte, pitä [...] siellä noudattaman Egyptisä, ja t[...] pitä siellä kuoleman.

17. Sillä olkon kutka tahtonsa[...] ka kaswonsa sinne asettawat, menn[...] sä Egyptiin olemaan siellä, heidän [...] tä kuoleman miekkaan, nälkään ja [...] toon; ja ei pidä kenengän jäämä[...] pääsemän siitä pahasta kuin minä [...] nan tulla heidän päällensä.

18. Sillä niin sanoo HErra [...] baoth Israelin Jumala: niinkuin [...] nun wihani ja julmudeni on tullut [...] rusalemin asuwaisten päälle; niin [...] minun wihani myös tuleman te[...] päällenne, jos te menette Egyptiin, [...]

än pitä tuleman kirouxexi, ihmexi,
uxexi ja häpiäxi, ja ei pidä tei=
n ikänä enää tätä paikkaa saaman
ä. Jer. 7: 20. Luku 18: 16.
Luku 25: 9. Luku 44: 8, 12.
HErran sana tulee teihin te
Judasta, ettet te menisi Egyp=
sentähden se täydellisesti tietäkät,
minä tänäpänä todistan teille:
Sillä te teette pahoin teidän
enne, että te lähetitte minun
rran teidän Jumalanne tygö, ja
tte: rukoile HErraa meidän Ju=
amme meidän edestämme; ja kaikki
HErra meidän Jumalamme on
a, niin ilmoita meille, ja me
mme sen jälkeen tehdä.
Sen minä olen tänäpänä teidän
annut; mutta et te ole tahtonet
HErran teidän Jumalanne
, eli kaikkia mitä hän minun
ani on teille käskenyt.
Niin teidän pitä nyt täydelli=
tietämän, että teidän pitä miek=
nälkään ja ruttoon kuoleman,
paikasa kunga te aiwoitte mennä
an.

43. Luku.

wo ylönkatzotaan. Egypti kuritettu.

a Jeremia oli kaikki HErran
eidän Jumalansa sanat kaikelle
lle puhunut, niinkuin HErra
n Jumalansa hänen oli lähettänyt
aan heille kaikki nämät sanat;
Jer. 42: 9.
Sanoi Asaria HosaJan poika,
ohanan Kareahn poika, ja kaikki
t miehet Jeremialle, ja puhuit:
walhehtelet, ei HErra meidän
alamme ole lähettänyt sinua, eikä
nut: ei teidän pidä menemän Egyp=
asumaan siellä;
Mutta Baruch Nerian poika,
tää sinun meitä wastan; että me
aisiin Chaldealaisten käsiin, tapet=
wietää Babeliin.
Näin ei tahtonut Johanan Ka=
poika, ja kaikki sodanpäämiehet,
i Kansa totella HErran ään=
he olisit pysynet Judan maalla.
Waan Johanan Kareahn poika
kki sodanpäämiehet otit tygönsä
kaikki jäänet Judasta, ne jotka kaikista
Kansoista sinne paennet ja palainnet
olit asumaan Judan maalla:
6. Miehet, ja waimot ja lapset,
niin myös Kuningan tyttäret, ja kaikki
sielut jotka NebusarAdan huowinhaldia,
Gedalian Ahikamin pojan, Saphanin
pojan tygö oli jättänyt; ja Prophetan
Jeremian, ja Baruchin Nerian pojan:
Jer. 41: 10.
7. Ja menit Egyptin maalle; sillä
ei he tahtonet kuulla HErran äändä:
ja tulit Taphanexeen.
8. Ja HErran sana tapahtui Je=
remialle Taphanexesa, ja sanoi:
9. Ota kätees suuret kiwet, ja kai=
wa ne maahan tiilipätziin, joka on Pha=
raon huonen owen kohdalla Taphane=
xesa, niin että Judan miehet sen nä=
kewät;
10. Ja sano heille: näin sanoo
HErra Zebaoth Israelin Jumala:
Katzo, minä lähetän, ja annan nou=
taa palweliani NebucadNezarin Babelin
Kuningan, ja asetan hänen istuimensa
näitten kiwein päälle, jotka minä olen
tähän maahan kaiwanut; ja hän on
panewa majansa sen päälle.
Jer. 25: 9.
11. Ja hän on tulewa ja lyöpä
Egyptin maata: jotka kuolemaan (ai=
woitut owat) ne (joutuwat) kuolemaan:
ja jotka fangeuteen, ne fangeuteen: ja
jotka miekkaan, ne miekkaan.
Jer. 15: 2. Zach. 11: 9.
12. Ja minä sytytän tulen epäju=
malain huoneisiin Egyptisä; niin että
hän polttaa ja wie heidän pois: ja
hänen pitä puettaman itzensä Egyptin
maahan, niin kuin paimen puettaa
itzensä hameseensa, ja pitä menemän
sieldä matkaansa rauhasa.
13. Ja hänen pitä murskaxi lyö=
män BethSemexen patzat Egyptisä;
ja polttaman Egyptin epäjumalain kir=
kot tulella.

44. Luku.

Judan jumalattomuus. Egyptin rauha.

Tämä on se sana kuin Jeremialle
tapahtui, kaikista Judalaisista jotka
Egyptin maalla asuit; jotka asuit Mig=

dalisa, Taphanexesa, Nophisa, Pathroxen maalla, ja sanoi:

2. Näin sanoo HERra Zebaoth Israelin Jumala: te oletta nähnet kaiken sen pahan, jonga minä olen andanut tulla Jerusalemin päälle, ja kaikkein Judan Kaupungein päälle: ja katzo, tänäpänä owat ne häwitettynä, niin ettei kengän niisä asu;

3. Ja se heidän pahudensa tähden, jonga he teit wihoittaxensa minua, ja menit ja suitzutit ja palwelit muita jumalita; joita ei he, eli te, eikä teidän Isänne tundenet.

4. Ja minä lähetin warhain ja usein teidän tygönne kaikki minun palweliani Prophetat, ja käskin teille sanoa: älkät tehkö senkaltaisia kauhistuxia, joita minä wihan.

5. Mutta ei he totellet, eikä kallistanet korwiansa käändämään itziänsä pahudestansa, ja ei suitzuttamaan muille jumalille. Jer. 35: 14, 15.

6. Sentähden syttyi myös minun wihani ja julmudeni, ja paloi Judan Kaupungein päällä, ja Jerusalemin katuin päällä; niin että he owat kukistetuxi ja autiaxi tullet, niinkuin se tänäpänä löytän.

7. Nyt niin sanoo HERra Jumala Zebaoth, Israelin Jumala: mixi te teette tämän suuren pahan, wastan teidän omaa hengeänne? että teidän seasanne pitä häwitettämän sekä mies että waimo, sekä lapset että imewäiset Judasta; ja ei pidä yhtän teistä jäämän;

8. Että te niin wihoitatte minun teidän kättenne töillä, ja suitzutatte muille jumalille Egyptin maalla, johon te oletta mennet asumaan; että teidän pitä häwitetyxi, ja kirouxexi ja häwäistyxexi kaikkein pakanain seasa maan päällä tuleman.

9. Olettako te unhottanet teidän Isäinne onnettomuden, Judan Kuningasten onnettomuden, heidän emändäinsä onnettomuden, niin myös teidän oman onnettomudenne, ja teidän emändäinne onnettomuden, joka teille on tapahtunut Judan maalla ja Jerusalemin katuilla?

10. Kuitengin ei he wielä ole [...] hän päiwään asti itziänsä nöyryyttän[...] ja ei myös mitän pelkää. Ja ei wa[...] minun Laisani ja säädyisäni, jotka m[...] teidän eteenne, ja teidän Isäinne e[...] pannut olen.

11. Sentähden sanoo HERra [Ze]baoth, Israelin Jumala näin: [...] minä panen minun kaswoni teitä [...] tan onnettomudexi, ja koko Juda[n] häwitetyxi tuleman.
3 Mos. 17: 10. Am. 9: 4.

12. Ja minä otan jäänet Ju[...] jotka owat kaswonsa taiwoittanet [...] näxensä Egyptin maalle, asumaan [...] ja he kaikki pitä lopetettaman, [...] tin maalla pitä heidän miekalla [...] man, ja näljällä hukkuman, [...] net että suuret: heidän pitä [...] miekalla ja näljällä, ja pitä [...] sadatuxexi, ihmexi, kirouxexi [...] wäistyxexi. Jer. 42: 18.

13. Minä tahdon myös [...] Egyptin maan asuwaisia miekalla, [...] jällä ja rutolla, ikänä kuin mi[...] Jerusalemille;

14. Niin ettei Judan jäänei[...] tän pidä pääsemän eikä jäämän, [...] kuitengin sitä warten tänne Eg[...] maalle asumaan tullet owat, [...] taas Judan maalle palajaisit, [...] he mielellänsä jällen asumaan t[...] mutta ei heidän pidä sinne palaj[...] paitzi niitä jotka täältä pakenew[...]

15. Niin kaikki ne miehet w[...] Jeremiata, jotka kyllä tiesit että [...] dän emändänsä muille jumalille [...] suitzuttanet; niin myös kaikki wa[...] joita siellä suuri joukko oli, ja [...] Kansa, jotka Egyptin maalla Pa[...] xesa asuit, ja sanoit:

16. Sen sanan jälkeen, jonga [...] meille HERran nimeen sanot, e[...] tahdo sinua suingan kuulla;
Es. 42: 20. Luku 53: 1.

17. Waan me tahdomma ka[...] tehdä kaiken sen sanan perään, [...] meidän suustamme käy, ja tah[...] taiwan Drötingille suitzutta, ja [...] juomauhria uhrata: niinkuin me [...] meidän Isämme, meidän Kuninga[...] ja Päämiehemme tehnet owat, [...] Kaupungeisa ja Jerusalemin katu[...]

lloin meillä myös oli leipää kyllä,
me olimma autuat, ja en me näh-
onnettomutta.
18. Mutta sittekuin me lakkaisimme
uttamasta taiwan Drötingille, ja
mauhria hänelle uhramasta, niin me
ki köyhäxi tulimme; ja olemme
an ja näljän kautta hukkunet.
19. Ja waikka me taiwan Meleche-
suitzutaisimme, ja juomauhria uh-
imme, niin en me sitä tee ilman
dän miestemme tahdota, koska me
lle leipiä leiwomme, ja juomauhria
mme. 4 Mos. 30: 7. Jer. 7: 18.
20. Silloin Jeremia sanoi kaikelle
alle, sekä miehille että waimoille,
ikelle Kansalle joka händä niin
nnut oli, sanoden:
21. Sepä se on että HERra on
anut sen suitzuttamisen, kuin te
n Kaupungeisa ja Jerusalemin
lla tehnet oletta, ynnä teidän I-
e, Kuningastenne, päämiestenne, ja
maakunnan Kansan kanßa, ja
sen sydämeensä;
22. Niin ettei HERra woinut tei-
pahaa menoanne sillen kärsiä, ja
kauhistuxia, joita te teitte: josta
teidän maanne on autiaxi, ihmexi
rouxexi tullut, niin ettei kengän
asu, kuin tänäpänä nähtäwä on.
23. Että te suitzutitte, ja HERraa
n syndiä teitte, ja et te totellet
Rran äändä, et te myös hänen
nsa, säädyisänsä ja todistuxisansa
danet; sentähden myös tämä on-
uus teille tapahtun, niinkuin tä-
nä nähtäwä on.
24. Ja Jeremia sanoi kaikelle Kan-
, ja kaikille waimoille: kuulkat
Rran sanaa, kaikki jotka Judasta
tin maasa oletta.
25. Näin puhuu HERra Zebaoth
elin Jumala, sanoden: te ja tei-
waimonne oletta teidän suullanne
et, ja teidän käsillänne täyttänet,
te sanoitta: meidän lupauxemme
aiketi tahdomma pitä, jonga me
Drötingille luwannet olemma,
me hänelle pyhää sawua suitzu-
mme, ja juomauhria uhraisimme:
oletta teidän lupauxenne kyllä pi-

tänet, ja teidän lupauxenne työllä täyt-
tänet.
26. Niin kuulkat siis HERran sa-
naa, kaikki Judasta, jotka Egyptin
maalla asutte: Katzo, minä wannon
minun suuren nimeni kautta, sanoo
HERra: ettei minun nimeni pidä
sillen jongun ihmisen suusta Judasta,
koko Egyptin maasa nimitettämän, joka
sanois: niin totta kuin HERra HER-
ra elää.
27. Katzo, minä tahdon walwoa hei-
tä wastan, heidän pahaxensa ja en hy-
wäxensä; niin että jokainen kuin Ju-
dasta Egyptin maalla on, pitä miekalla
ja näljällä hukkuman, siihenasti että
he lopetetuxi tulewat. Jer. 31: 28.
28. Mutta jotka miekan wälttäwät,
niitten pitä kuitengin Egyptin maalda
Judan maahan wähäsä joukosa pala-
jaman. Ja niin pitä kaikki jäänet
Judasta, jotka Egyptin maahan asu-
maan mennet olit, ymmärtämän, kum-
manga sanat todexi joutuwat, minun
eli heidän. 1 Mos. 34: 30. Es. 41: 14.
29. Ja tämä olkon teille merkixi,
sanoo HERra: että minä teitä täsä
paikasa rangaista tahdon, tietäxenne
minun sanani tulewan todexi, teille
onnettomudexi.
30. Näin sanoo HERra: Katzo,
minä tahdon hyljätä Pharaon Hophran
Egyptin Kuningan, hänen wihollistensa
käsiin, ja niitten käsiin, jotka hänen
hengeänsä wäijywät; niinkuin minä
Zedechiangin Judan Kuningan hyljäi-
sin, NebucadNezarin Babelin Kunin-
gan, hänen wihollisensa käteen, ja sen
joka hänen hengeänsä wäijyi.
2 Aika K. 36: 13, 20.

45. Luku.

Jeremia lohduttaa Baruchia.

Tämä on se sana, kuin Propheta Je-
remia puhui Baruchille Nerian
pojalle, koska hän nämät sanat kir-
joitti kirjaan Jeremian suusta, neljän-
denä Josachimin Josian pojan Judan
Kuningan wuonna, ja sanoi:
Jer. 36: 2, 4, 32.
2. Näin sanoo HERra Zebaoth,
Israelin Jumala, sinusta Baruch:

3. Sinä sanot: woi nyt minua! kuinga on HERra waiwaa minun kiwulleni lisännyt: minä huokan minuni wäsyxiin, ja en löydä lepoa.

4. Sanos hänelle näin: Näin sanoo HERra: Katzo, mitä minä rakensin, sen minä kukistan, ja mitä minä istutin, sen minä häwitän, niin myös koko tämän maan.

5. Ja sinä etzit itzelles suuria kappalita. Älä niitä pyydä, sillä katzo, minä tahdon anda tulla onnettomuden kaikelle lihalle, sanoo HERra: mutta sinun sielus minä tahdon sinulle niinkuin saalin anda jokapaikasa, kuhunga sinä waellat. Jer. 21: 9. Luku 38: 2. Luku 39: 18.

46. Luku.

Egypti kukistettu. Juda pelastettu.

Tämä on HERran sana, joka tapahtui Prophetalle Jeremialle, pakanoita wastan.

2. Egyptiä wastan, Pharaon Nechon Egyptin Kuningan joukkoa wastan, joka oli Phrathin wirran tykönä Charchemixesä; jonga NebucadNezar Babelin Kuningas löi, neljändenä Jojachimin Josian pojan Judan Kuningan wuonna. Es. 19: 1. Hes. 29: 2. Luku 30: 4.

3. Walmistakat kilpi ja keihäs, ja lähtekät sotaan.

4. Waljastakat hewoiset, ja andakat ratzastajat astua hewoisten selkään: pangat rautalakit päähänne, teroittakat keihät, ja pukekat rautahaime yllenne.

5. Mutta kuinga minä näen heidän epäilewäisexi ja takaperin asetuxi, ja heidän Sangarinsa lyödyxi: he pakenewat, niin ettei he katzo takansa, hämmästys on joka tahwolda, sanoo HERra.

6. Nopsa ei taida paeta eikä wäkewä päästä: pohjaa päin Phrathin wirran tykönä owat he kaatunet ja maahan lyödyt.

7. Kusa on nyt se joka tänne menee ylös niinkuin wirta? ja hänen aaldonsa nostawat itzensä niinkuin wirrat?

8. Egypti menee ylös niinkuin wirta, ja hänen aaldonsa nostawat itzensä niinkuin wirrat, ja sanoo: Minä tahdon mennä ylös, ja peittää maan,
ja häwittää Kaupungin, ynnä niit[illegible]
kansa jotka siinä asuwat.

9. Istukat hewoisten päälle, [illegible]
leten wannuilla, andakat Sangarit [illegible]
nä ulos, Ethiopialaiset ja [illegible]
kilwen kandajat, ja ambujat [illegible]

10. Sillä tämä on HERran, [illegible]
ran Zebaothin päiwä, kostopäiw[illegible]
hän kostais wihollisiansa: miekan [illegible]
syömän ja heidän werestänsä [illegible]
tuleman, ja juopuman; sillä [illegible]
pitä tuleman HERralle, HE[illegible]
Zebaothille teurasuhrixi pohjan [illegible]
Phratin wirran tykönä.
Es. 34: 5, 6, 8.

11. Mene ylös Gileadiin, [illegible]
woidetta, sinä neitzy, Egyptin [illegible]
mutta se on turha, että paljo [illegible]
musta etzit, et sinä kuitengan [illegible]
wexi. Jer. 8: 22. Luku 51: [illegible]

12. Sinun häpys on tullut [illegible]
wäxi pakanain seasa, sinun wal[illegible]
on maa täynänsä: Sillä toinen [illegible]
gari kaatuu toisen päälle, ja [illegible]
mat makawat yhdesä ylösalaisin[illegible]

13. Tämä on HERran sana [illegible]
hän puhui Prophetalle Jeremialle [illegible]
NebucadNezar Babelin Kunin[illegible]
matkaan lyömään Egyptin maa[illegible]

14. Ilmoittakat se Egypti[illegible]
kuuluttakat Migdalisa, andakat [illegible]
Nophisa ja Thachpanexesa, ja sa[illegible]
Seiso, walmista sinus, sillä [illegible]
pitä syömän kaikki mitä sinun[illegible]
märilläs on.

15. Kuinga se on, että sinun [illegible]
wäs kaatuwat maahan, ja ei [illegible]
pysyä seisoalla? sillä HERra [illegible]
lykännyt heidän ylösalaisin.

16. Hän teke että monda [illegible]
kaatuwat, että yxi toisen kans[illegible]
kaa maasa ylösalaisin: Niin he [illegible]
Ylös, käykämme meidän Kan[illegible]
tygö meidän Isämme maahan [illegible]
murhajan miekan edestä.

17. Sitä siellä huuttakon: [illegible]
Egyptin Kuningas on metelin[illegible]
nut: ei hän ole pitänyt [illegible]
aikaansa:

18. Niin totta kuin minä el[illegible]
noo se Kuningas, jonga nimi on [illegible]
ra Zebaoth: hänen pitä tuleman [illegible]
(korkiana) kuin Thabori on [illegible]

ssa, ja niinkuin Karmeli on meren
könä. 1 Kun. K. 18: 19.
19. Laita itzes matkustamaan, sinä
tr, asuwainen Egyptisä; sillä No=
n pitä autiaxi tuleman ja poltetta=
, niin ettei kenengän pidä siellä
man.
20. Egypti on juuri kaunis wasikka;
ta teurastaja tulee kaiketi pohjaisesta.
21. Ja hänen päiwämiehensä, jotka
n asuwat, owat myös kuin syöte=
wasikat; mutta heidän pitä kuu=
gin palajaman, kaikki tuleman kar=
ixi, ja ei taitaman pysyä: sillä hei=
onnettomudensa päiwä pitä heidän
lensä tuleman, heidän rangaistu=
aika.
22. He tulewat hawisten niinkuin
rmet, ja tulewat sotajoukon woimal=
ja tulewat kirweillä hänen päällen=
niinkuin puitten hakkajat.
23. Heidän pitä häwittämän hänen
nsä, sanoo HErra: ettei pidä
taman lukea; sillä heitä on enää
n heinäsirkkoja, joita ei kengän lu=
taida.
24. Egyptin tytär häpee; sillä hän
pohjalaisen Kansan käsiin annettu.
25. HErra Zebaoth, Israelin Ju=
la sanoo: katzo, minä tahdon ran=
ta Noon holhojan, ja Pharaon ja
ptin, heidän jumalainsa ja Kunin=
ensa kanssa, ja Pharaon kaikkein
ten kanssa, jotka häneen itzensä luot=
wat: Nah. 3: 8.
26. Niin että minä annan heidän
tten käsiin, jotka heidän hengeänsä
tsiwät, ja NebucadNezarin Babelin
ningan käsiin, ja hänen palwelioitten=
käsiin; ja sitte pitä (sinä) asuttaman,
kuin muinengin, sanoo HErra.
27. Mutta sinä minun palweliani
cob, älä mitän pelkä, ja sinä Is=
el, älä mitän epäile: Sillä katzo,
nä autan sinun kaukaa, ja sinun
menes fangiudensa maasta, niin että
cobin pitä tuleman jällen, ja ole=
n rauhasa ja lewosa, ja ei pidä ke=
gän händä peljättämän.
Es. 41: 13, 14. Luku 43: 5. Luku 44: 1, 2.
Jer. 30: 10.
28. Sentähden älä mitän pelkä, si=
nä Jacob minun palweliani, sanoo
HErra, sillä minä olen sinun tykö=
näs; sillä minä lopetan kaikki pakanat,
kuhunga minä olen sinun ajanut: Mut=
ta en minä sinua lopeta, waan tah=
don kurittaa sinua kohtudella, ja en
sinua peräti rangaisemata pidä.
Jer. 30: 11.

47. Luku.

Philistea. Tyrus. Zidon.

Tämä on HErran sana, joka tapah=
tui Prophetalle Jeremialle, Phi=
listealaisia wastan, ennenkuin Pharao
löi Gazan: Hes. 25: 15. Am. 1: 6.
2. Näin sanoo HErra: Katzo, we=
det pitä nouseman pohjaisesta, josta pi=
tä tuleman tulwa wirta, niin että se
käy ylitze maan, ja mitä sen päällä
on, ja Kaupungit niitten kanssa kuin
niisä asuwat: ja ihmisten pitä huuta=
man, ja kaikkein maan asuwaisten wa=
littaman; Es. 8: 7. Luku 28: 2.
3. Humun tähden heidän wäkewistä
hewoisistansa, jotka siellä juoxewat, ja
heidän waununsa töminän tähden, ja
heidän ratastensa kopinan tähden; niin
ettei Isäin pidä ymbärillensä katzoman
lastensa perään; niin epäillyxisä pitä
heidän oleman;
4. Sen päiwän tähden, joka tulee
kukistamaan kaikki Philistealaiset, ja
häwittämään Tyriä ja Zidonita, yn=
nä kaikkein muitten heidän auttajain=
sa kanssa; sillä HErra on kukistawa
Philistealaisia, jäänyitä Kaphtorin luo=
dosa. 5 Mos. 2: 23. Es. 23: 1.
Jer. 25: 22. Hes. 26: 2. Am. 9: 7.
5. Gazan pitä paljaspääxi joutu=
man, ja Askalon ynnä jäänyitten kans=
sa heidän laaxoisansa häwitettämön:
kuinga kauwan sinä itziäs repelet?
6. Kuinga kauwan O, sinä HEr=
ran miekka, et tahdo lakata? mene jo
tuppees, lewä ja ole alallas.
7. Mutta kuinga sinä taidat laka=
ta, että HErra on andanut sinulle
käskyn Askalonia wastan, ja asettanut
sinun meren satamita wastan?

48. Luku.

Moabin synti, rangaistus.

Moabia wastan sanoo HErra Ze=
baoth, Israelin Jumala näin:

Digitized by Google

woi Nebota! Sillä se on kukistettu, ja on surkiana, Kirjathaim on woitettu: linna on surkialla muodolla, ja on kukistettu. Es. 16: 2. Hes. 25: 9.

2. Moabin kerskaminen on pois, joka hänellä oli Hesbonista: sillä jotain pahaa hänelle aiwoitan: (nimittäin) Tulkat, me tahdomma häwittää hänen peräti, ettei hän enää pidä Kansa oleman: ja sinun Madmen pitä myös oleman häwitetyn, miekan pitä sinun peräsäs tuleman. Es. 15: 1. Am. 2: 1.

3. Horonaimisa kuuluu ääni, häwityxestä ja suuresta walituxesta.

4. Moab on lyöty maahan: hänen nuoret lapsensa kuuluwat huutawan.

5. Sillä he käywät itkein tietä myöden ylös Luhithiin, ja wihollisten häwityshuuto kuullan tietä myöden alas Horonaimista.

6. (Nimittäin) riendäkät teitänne pois, ja pelastakat teidän hengenne: Mutta teidän pitä oleman niinkuin kanerwa korwesa. Jer. 17: 6.

7. **Että sinä luotit izes sinun rakennuxees, ja sinun tawaroihis, pitä sinun myös tuleman woitetuxi:** ja Chamoxen pitä menemän ulos fangittuna ynnä Pappeinsa ja Ruhtinastensa kanssa. Jer. 49: 16.

8. Sillä häwittäjän pitä tuleman kaikkiin Kaupungeihin, niin ettei yhtän Kaupungita pidä pääsemän: siellä pitä sekä laaxot turmeltaman, ja tasaiset kedot häwitettämän: Sillä HERra on sen sanonut.

9. Andakat Moabille sulkia; sillä hänen pitä leten menemän, ja hänen Kaupunginsa autiaxi tuleman, niin ettei yhdengän pidä niisä asuman.

10. **Kirottu olkon joka teke HERran työn laiskasti: ja kirottu olkon** joka miekkansa anda lakata werta wuodattamasta.

11. Moab on nuorudestansa ollut surutoin, ja on rahkansa päällä alallansa ollut, ja ei ole koskan wuodatetuxi tullut yhdestä astiasta niin toiseen, eikä joskus mennyt fangiuteen: Sentähden on hänellä hänen makunsa tallella, ja hänen hajunsa ei ole muuttanut itziänsä.

12. Sentähden katzo, se aika tu[lee]
sanoo HERra, että minä lähetän [hä]
nelle wieraita jotka hänen pitä la[...]
man, ja tekemän hänen astiansa t[yhjäxi]
ja rikkoman hänen leiliinsä.
13. Ja Moabin pitä Chamoxen [tähden]
tuleman häpiään; niinkuin I[srae]
lin huone on BethElin tähden hä[piään]
tullut, joihinga he itzensä luotit.
1 Kun. K. 12: 29.
14. Kuinga te rohkette sanoa: [Me]
olemma Sangarit ja miehulliset [...]
miehet?
15. Waikka Moab pitä häwi[tetyxi]
tuleman, ja hänen Kaupunginsa [...]
taman, ja hänen parhat nuoret[...]
hensä käymän alas tapetta; sano[o Ku]
ningas, jonga nimi on HERra [Ze]
baoth.
16. Sillä Moabin onnettom[uus on]
pian tulewa; ja hänen kowa o[nnensa]
on kyllä itzensä kiiruhtawa.
17. Surkutelkat siis händä [...]
te jotka hänen ymbärillänsä asut[te ...]
hänen nimensä tunnette; ja sa[nokat:]
Kuinga on se wahwa witza, ja s[e ...]
sauwa niin taitettu rikki?
18. Astu alas jaloudesta, ja istu [...]
walle, sinä tytär, joka Dibonisa [...]
Sillä Moabin häwittäjän pitä [...]
man ylös sinun tygös, ja turmel[...]
sinun linnas. Es. 47: 1.
19. Seiso tiellä ja katzele si[...]
roerin asuwainen: kysy niildä jotk[a ...]
kenit ja pääsit, ja sano: Mitä o[n ta-]
pahtunut?
20. Moab on häpiään joutu[nut ...]
sillä hän on turmeltu, walittak[at ja]
huutakat: ilmoittakat se Arnonisa [...]
Moab on turmeltu.
21. Rangaistus on tullut tasaise[...]
dolle, Holoniin, Jahzaan, Mephaa[...]
22. Diboniin, Neboon, BethD[...]
thaimiin,
23. Kirjathaimiin, BethGam[...]
Bethmeoniin,
24. Keriothiin, Bozraan, ja ka[...]
Moabin maan Kaupungeihin, jo[...]
kaukana eli läsnä owat.
25. Moabin sarwi on lyöty [...]
ja hänen käsiwartensa on taitettu [...]
noo HERra.
26. Juowuttakat händä, [...]

korottanut itzensä HErraa wastan;
i hän oxennuxesansa itzensä käände=
, ja myös pilkaxi tulis.
Es. 63: 6. Jer. 25: 27.
27. Sillä Israel on ollut sinun hä=
wyes, niinkuin hän olis löytty wa=
n seasta: Ja että sinä senkaltaisia
ä wastan olet puhunut, pitä sinä
ämän myös pois.
28. Te Moabin asuwaiset, jättäkät
upungit, ja asukat wuoren kukku=
a, ja tehkät niinkuin kyhkyinen, jo=
pesänsä teke luolan reunoille.
29. Me olemma kuullet Moabin yl=
n että hän on juuri ylpiä: hänen
udensa, ryökkeydensä, öykkäimisensä
dämensä ylöspaisumisen. Es. 16: 6.
30. Minä kyllä tunnen, sanoo HErR=
, hänen wihansa, ja ei hänellä ole woi=
: hän kerskaa, eikä niin taida tehdä.
31. Sentähden minä walitan Moa=
tähden, ja huudan koko Moabin
n: Kirhereren miehiä pitä mur=
ittaman.
32. Minä itken sinua yli Jaeserin
, sinä Sibman wiinapuu: sinun
owat kulkenet meren ylitzen, ja
Jaeserin mereen saakka: Häwit=
on hyökännyt sinun eloos ja wii=
hakemiseeś. Es. 16: 9.
33. Ilo ja riemu on paennut ke=
a, ja Moabin maalda, ja ei pidä
ngän wiinaa enää siellä puserretta=
n. Wiinan polkian ei pidä enää
aman ilowirttänsä: ilowirsi ei pi=
enää ilowirsi oleman; Es. 16: 10.
34. Hesbonin huudon tähden ha=
an Elealeen, joka kuuluu Jazan
rista, kolme wuotisesta lehmästä,
ronaimiin asti: Sillä Nimrimin
et pitä myös kuiwuman.
Es. 15: 4, 5, 6.
35. Ja minä teen Moabisa lopun,
noo HErra, ettei heidän enää pidä
aman kukkuloilla, ja suitzuttaman
alillensa.
36. Sentähden pauhaa minun sydä=
i Moabia wastan niinkuin huilu,
Kirhereren miesten päälle pauhaa
inun sydämeni niinkuin huilu: he o=
at paljon alkanet, sentähden pitä hei=
än hukkuman.
37. Sillä kaikki päät pitä tuleman
paljaxi ja kaikki parta ajelluxi: kaikki
kädet pitä oleman rewityt, ja jokaitzen
pitä itzensä 'puettaman säkkiin.
Es. 3: 17. Jer. 47: 5. Hes. 7: 16, 18.
38. Kaikkein kattoin päällä ja ka=
tuilla joka paikasa Moabisa pitä itket=
tämän; sillä minä olen särkenyt Moa=
bin, niinkuin kelpamattoman astian, sa=
noo HErra.
39. Kuinga hän on turmeldu? kuin=
ga hän walittaa, kuinga hän ripustaa
päänsä ja häpee? ja Moab on tullut
nauruxi, ja pelwoxi kaikille ympärillä
asuwaisille.
40. Sillä näin sanoo HErra: Katzo,
hän lendä pois niinkuin Kotka, ja o=
jenda siipensä Moabin ylitzen.
41. Kirjoth on woitettu, ja wahwat
Kaupungit owat saadut; ja Moabin
Sangaritten sydän pitä oleman silloin
niinkuin synnyttäwäisen waimon sydän.
Jer. 49: 22.
42. Sillä Moabin pitä turmelluxi
tuleman, niin ettei hänen enää Kan=
sana oleman pidä: että hän on itzensä
korottanut HErraa wastan.
43. Pelko, luola ja paula tulee si=
nun päälles, sinä Moabin asuwainen,
sanoo HErra.
44. Joka pääsee pelwosta, sen pitä
putoman luolaan, ja joka luolasta pää=
see, se pitä paulalla saataman: Silloin
minä tahdon anda Moabin päälle tulla
hänen rangaistuxensa wuoden, sanoo
HErra. Es. 24: 17, 18. Am. 5: 19.
45. Jotka taposta pakenewat, pitä
etzimän turwaa Hesbonisa: Mutta tu=
len pitä käymän Hesbonista ja liekin
Sihonista, joka Moabin paikat ja so=
tiwaisen Kansan nielemän pitä.
46. Woi sinua Moab! Chamoxen
Kansa on kadotettu: sillä sinun poikas ja
tyttäres owat otetut ja wiedyt fangixi.
47. Mutta wiimeisinä aikoina tah=
don minä käätä Moabin fangiuden, sa=
noo HErra. Olkon se niin sanottu
nyt Moabin rangaistuxesta.

49. Luku.

Ammon. Edom. Syrialaiset. Arabia=
laiset. Persialaiset.

Ammonin lapsia wastan, sanoo HEr=
ra näin: Eikö Israelilla lapsia o=

le? eli eikö hänellä perillistä ole? Miri
siis Malchom omistaa Gadin maan, ja
hänen Kansansa asuu hänen Kaupun=
geisansa? Hes. 21: 28.
Luk. 25: 2. Am. 1: 13.

2. Sentähden katzo, aika tulee, sa=
noo HERra, että minä annan kuulla
sota=rickuman Ammonin lasten Rabba=
thin ylitzen, että sen pitä yhdesä koo=
sa autiana oleman, ja kylinensä tulel=
la poltettaman: Mutta Israelin pitä
omistaman heidän, joilda he owat o=
mistetut ollet, sanoo HERra.

3. Walita, O Hesbon, sillä Ai on
kukistettu: huutakat te Rabban kylät,
ja pukekat itzenne säkkein, itkekät, ja
juoskat ymbäri muureja: Sillä Mal=
chom wiedän fangina pois, Pappeinsa
ja Ruhtinastensa kanßa.

4. Mitä sinä röykkäilet sinun laa=
xoistas? sinun laaxos owat upotetut,
sinä tottelematoin tytär, joka luotat
itzes sinun tawaroihis, (ja sanot sydä=
mesäs) kuka tohtii tulla minun tygöni?

5. Katzo, minä annan tulla pelwon
sinun päälles, sanoo HERra, HERra
Zebaoth, kaikista niistä jotka asuwat
sinun ymbärilläs; niin että te jokainen
pitä ajettaman pois toisensa tykövä, ja
ei pidä kenengän karkureita kokoman.

6. Mutta sitte minä käännän Am=
monin lasten fangiuden, sanoo HERra.

7. Edomia wastan, sanoo HERra
Zebaoth näin: eikö tietoa enää ole The=
manisa? Eikö neuwoa enää ole taita=
wille? joko heidän tietonsa loppui?
Hes. 25: 12. Am. 1: 11.

8. Paetkat, palaitkat ja kätkekät tei=
tänne sywälle te Dedanin asuwaiset:
Sillä minä annan Esaulle tulla on=
nettomuden, hänen etzikonsa ajan.

9. Wiinan hakiat pitä tuleman si=
nun päälles, joitten ei pidä mitän si=
nulle jättämän heidän peräänsä; ja
warkat pitä yöllä tuleman sinun pääl=
les, heidän pitä kyllä warastaman.
Obad. v. 5.

10. Sillä minä olen paljastanut E=
saun, ja ilmoittanut hänen salaisen
paikkansa, niin ettei hän taida itziänsä
kätkeä: hänen siemenensä, hänen wel=
jensä ja hänen kylänsä miehet, owat
häwitetyt, niin ettei yhtän enää ole.

11. Kuitengin niitten kuin jääwät
orwoistas, tahdon minä suoda elää;
sinun leskeis pitä minuun luottaman

12. Sillä niin sanoo HERra: Ka
jotka ei ole syypäät juomaan k
kia, niitten pitä totisesti juoman
sinun pidäis rangaisemata pääsem
Ei sinun pidä rangaisemata pääsen
waan sinun pitä kaiketi juoman.
Jer. 25: 29. 1 Pet. 4: 17.

13. Sillä minä olen wannonut
kauttani, sanoo HERra, että B
pitä tuleman ihmexi, häwäistyxexi,
wityxexi ja kirouxexi; ja kaikki h
Kaupunginsa ijankaikkisexi autiox

14. Minä olen kuullut sa
HERralda, että sanansaattaja
hetetty pakanoille: Kootkat teitän
tulkat tänne händä wastan, ja s
Obad. v. 1.

15. Sillä katzo, minä olen
lendanut pakanain seasa, ja teh
nun ylönkatzotuxi ihmisten seasa.

16. Sinun ylpeydes ja sinun
dämes koreus on sinun pettä
että sinä asut wuorten raois
walllitzet korkiat wuoret: Jos
tekisit pesäs niin korkiaxi kuin
ka, niin minä kuitengin sieldä
kukistan alas, sanoo HERra.
Jer. 48: 7. Obad. v. 3.

17. Juuri niin pitä Edomi
tuleman; ja kaikkein jotka siitä
ohitzen pitä ihmettelemän, ja wi
män kaikkia hänen waiwojansa;

18. Niinkuin Sodoma ja Go
heidän lähikyläinsä kanßa kukistet
wat, sanoo HERra, niin ettei k
siellä asu, eikä joku ihminen siellä
taida. 1 Mos. 19: 24. Jer.

19. Katzo, hän tulee ylös nii
Jalopeura ylpestä Jordanista wa
majoja wastan: sillä minä tahdon
da hänen nopiasti sieldä juosta, j
ka tietä sen nuorukaisen, jonga
warustan heitä wastan? Sillä ku
minun kaltaiseni? kuka tahtoo m
eteeni panna ajan? Ja kuka pa
woi olla minua wastan?
Job. 41: 2. Jer. 12: 5.

20. Kuulkat siis HERran
kuin hän piti Edomista, ja
jatuxiansa kuin hän ajatteli
asuwaisista: mitämax että

riepoittaman heitä, ja kukistaman
än asumasiansa;
1. Niin että maan pitä wapise-
heidän langemisesansa, ja heidän
unsa ja huutonsa pitä kuultaman
ikesa meresä.
2. Katzo, hän lendä ylös niinkuin
a, ja pitä hajoittaman siipensä Boz-
ylitzen: silloin pitä Edomin San-
ten sydän oleman niinkuin synnyt-
isen waimon sydän. Jer. 48: 40.
3. Damaskua wastan: Hemathisa
rpadisa on surkia meno, he epäi-
t, sillä he kuulewat pahoja sanomi-
uwaiset meren tykönä owat häm-
yrisä, niin ettei heillä ole lepoa.
Es. 17: 1.
4. Damasku epäilee ja pakenee:
wapisee ja on ahdistuxesa, ja ki-
a, niinkuin synnyttäwäinen.
5. Kuinga? Eikö se kuuluisa Kau-
i ole hyljätty, minun ilokaupungini?
6. Sentähden pitä hänen nuoru-
sa langeman hänen katuillansa, ja
hänen sotawäkensä tapettaman
aikaan, sanoo HERra Zebaoth.
Ja minä sytytän tulen Damas-
murein päälle; niin että se pitä
aman Benhadadin huonet.
8. Kedaria wastan ja Hazorin wal-
dia wastan, jotka NebucadNezar
n Kuningas löi: näin sanoo
ra: ylös, mengät ylös Kedariin,
ulistakat idän lapset.
Heidän majansa ja laumansa pi-
ildä otettaman pois: heidän tel-
a ja kaikki heidän kappalensa, ja
n Kamelinsa pitä heidän ottaman
änsä: ja pitä julmasti huuttaman
n tähtensä ymbäristöldä.
0. Paetkat, joutukat kiirusti, men-
wään asumaan te Hazorin asu-
et, sanoo HERra: Sillä Nebu-
ezar Babelin Kuningas on teistä
oa pitänyt, ja ajattelee ja aikoi
n teitä wastan.
1. Ylös, mengät ylös Kansaa was-
joka lewosa on, ja asuu surutto-
i, sanoo HERra: ei heillä ole o-
eitä telkeä, ja he asuwat yxinänsä.
2. Heidän Kamelinsa pitä ryöstet-
n, ja heidän karjansa paljous o-
aman pois, ja minä hajoitan hei-
dän joka tuuleen, jotka murkisa asuwat:
ja joka tahwolda annan minä heidän
onnettomudensa tulla heidän päällensä,
sanoo HERra.
33. Ja Hazorin pitä tuleman lohi-
kärmetten asumasiaxi ja ijankaikkisexi
autiaxi; niin ettei kenengän pidä siellä
asuman, ja ei yhdengän ihmisen siellä
oleman.
34. Tämä on HERran sana, joka
tapahtui Jeremialle Prophetalle, Ela-
mia wastan; Zedechian Judan Kunin-
gan waldakunnan alusa, ja sanoi:
Jer. 25: 25.
35. Näin sanoo HERra Zebaoth:
Katzo, minä taitan Elamin joutzen,
heidän ylimmäisen woimansa;
36. Ja annan tulla Elamin päälle
neljä tuulta neljästä taiwan ääreslä, ja
hajoitan heidän kaikkiin niihin tuuliin,
niin ettei yhtän Kansaa pidä oleman,
kuhunga ei joku Elamin hajoitetuista
tule.
37. Ja minä saatan Elamin epäi-
lemään heidän wihollistensa edesä, ja
niitten edesä, jotka wäjywät heidän
hengeänsä, ja annan onnettomuden tul-
la heidän päällensä, minun julman wi-
hani, sanoo HERra: ja lähetän mie-
kan heidän päällensä, siihenasti että mi-
nä heidän lopetan.
38. Minun istuimeni panen minä
Elamiin; ja häwitän siellä sekä Ku-
ningan että Ruhtinat, sanoo HERra.
39. Mutta wiimeisellä ajalla kään-
nän minä Elamin fangiuden, sanoo
HERra.

50. Luku.

Babel häwitetty. Juda pelastettu.

Nämät owat ne sanat jotka HERra on Prophetan Jeremian kautta puhunut, Babelin ja Chaldealaisten maata wastan: Es. 13: 1. Luku 14: 4.
2. Julistakat pakanain seasa, ja tiet-
täwäxi tehkät, nostakat lippu ylös, kuu-
luttakat ja älkät sitä salatko, ja sano-
kat: Babel on woitettu, Bel on hä-
piään joutunut, Merodach on rikottu,
hänen epäjumalansa owat häpiään tul-
let, ja hänen jumalansa owat murskaxi
lyödyt.

3. Sillä pohjaisesta pitä nouseman Kansa heitä wastan, jonga pitä heidän maansa häwittämän, niin ettei kenengän pidä siinä asuman; waan sekä ihmiset että eläimet sieltä pakeneman.
Jer. 9: 10.

4. Niinä päiwinä ja siihen aikaan, sanoo HErra, pitä Israelin lasten Judan lasten kanßa tuleman, ja pitä jouduttasti käymän ja itkemän, ja etzimän HErraa heidän Jumalatansa.

5. Heidän pitä kysymän tietä Zioniin, ja käändämän itzensä sinne: Tulkat, ja me tahdomme pysyä HErrasa ijankaikkisella liitolla, joka ei ikänä pidä unhotettaman.

6. Minun Kansani on tullut kadonnexi laumaxi, heidän paimenensa owat heidän wietellet, ja andanet heidän exyxisä käwellä wuorilla; niin että he owat wuorilda mennet kukkuloille, ja owat unhottanet majansa.

7. Kuka ikänä heidän tygönsä tuli, se söi heidän ylös, ja heidän wihollisensa sanoit: embä me tee wäärin: sillä he owat rikkonet HErraa wastan wanhurskauden asumuxesa, ja HErraa wastan joka heidän Isäinsä toiwo on.
Es. 24: 3, 13. Jer. 40: 3.

8. Paetkat Babelista ja lähtekät Chaldealaisten maasta ulos, ja laittakat teitänne niinkuin kaurit lauman edellä. Es. 48: 20.
Jer. 51: 6, 45. Ilm. K. 18: 4.

9. Sillä katzo, minä nostan suuren wäen joukottain pohjan maalda, ja annan heidän tulla Babelin eteen: heidän pitä warustaman itzensä händä wastan, ja woittaman hänen: heidän nuolensa owat niinkuin taitawan sotamiehen, joka ei tyhjään ammu.

10. Ja Chaldean maa pitä tuleman saalixi; niin että kaikkein jotka sitä ryöstäwät, pitä siitä kyllä saaman, sanoo HErra:

11. Että te iloitzette siitä ja kerskatte itziänne, että te olette minun perindöni ryöstänet: ja hyppelette niinkuin lihawat wasikat, ja hirnutte niinkuin wäkewät (hewoiset.)

12. Teidän äitinne on suureen häpiään joutunut, ja se häpee joka teidän on synnyttänyt: Katzo, hän on pakanain seasa kaikkein huonoin, a... kuiwa, ja häwinnyt.

13. HErran wihan tähden ei ... siinä asuttaman, waan se ko... autiana oleman; niin että kaikki... ka menewät ohitzen Babelista, pit... mettelemän, ja wiheldämän kaikk... nen waiwainsa tähden. Jer. ...

14. Warustakat teitänne Ba... wastan, joka tahwolda kaikki a... ambukat händä, älkät säästäkö ... Sillä hän on rikkonut HErraa w...

15. Riekukat händä wastan ... tahwolda, hänen pitä myötä an... hänen perustuxensa owat lang... hänen muurinsa jaonnet: Sillä ... HErran kosto, kostakat hänelle ... tehkät hänelle niinkuin hän on ...
Ps. 137: 8. Ilm. K. 18: 2.

16. Häwittäkät sekä kylwäj... se joka sirppiin rupee elon aikan... että jokainen käändää itzensä Ka... tygö, häwittäjän miekan tähden, j... kainen pakenee maallensa.

17. Israelin täytyy olla haj... lammaslauman, jonga jalopeurat hajoittanet: Ensisti söi Assyrian ... ningas hänen, sitte särki Nebuca... Babelin Kuningas hänen luunsa.

18. Sentähden sanoo HErra ... baoth Israelin Jumala näin: ... minä etzin Babelin Kuningan ja ... maansa, niinkuin minä olen As... Kuningan etzinyt.

19. Mutta Israelin minä ... tulla jällen kotia asumasiaansa, että hänen pitä itzensä elättämän ... melisa ja Basanisa: ja Ephra... wuorella, ja Gileadisa pitä hänen ... lunsa rawituxi tuleman.
Jer. 29: 10. Dan. 9: 2, 25.

20. Niinä päiwinä ja siihen ... kaan, sanoo HErra, pitä Isr... pahateko etzittämän, ja ei löy... män: ja Judan syndi, ja ei ... löyttämän: Sillä minä olen ar... linen niille jotka minä jätän.
Dan. 9: 24.

21. Mene kapinan nostaitten ... han, mene sinne ylös, ja ... asuwaisia: häwitä ja ta... keentulewaisensa, sanoo HErra ... kaikki mitä minä olen käsken...

2. Maalla on sodan riekuna, ja
suru.
3. Kuinga se on tullut, että koko
man wasara on taitettu ja rikottu?
nga Babel on autiaxi joutunut pa-
n seasa? Es. 14: 5, 6.
4. Minä olen wirittänyt paulan
etees Babel, sentähden olet sinä
fangittu, ennen kuin sinä ha-
itkan: sinä olet osattu, ja olet
ty: Sillä sinä olet kehoittanut
ran.
HERra on awannut tawara-
nsa, ja wetänyt edes wihansa aset:
tämä on HERran, HERran Ze-
in työ Chaldealaisten maalla.
Tulkat tänne händä wastan te
istä ääristä, awatkat hänen sy-
mensä: paiskatkat händä kokoon,
ppakat händä, niin ettei hänelle
jää.
Surettakat kaikki hänen kalpen-
iekät händä alas teurastettaa: woi
! sillä päiwä on tullut, heidän
sa aika.
Huuto kuulun paenneilda ja
ildä Babelin maasta: Että hei-
itä julistaman Zionisa HERran
n Jumalamme kostoa ja hänen
sa kostoa. Jer. 51: 11.
Kutzukat monda Babelia wastan,
ätkät händä kaikki joutzenambujat
hwolda ympäri, ja älkät yhtän
lö: kostakat hänelle niinkuin hän
ainnut, kaiken sen jälkeen kuin hän
hnyt, niin tehkät hänelle jällen:
hän on ylpiästi tehnyt HERraa
n, sitä Pyhää Israelisa.
Ilm. K. 18: 6.
Sentähden pitä hänen nuoru-
nsa langeman hänen katuillansa;
kki hänen sotamiehensä hukku-
siihen aikaan, sanoo HERra.
Katzo sinä ylpe, minä tahdon
kimpuus, sanoo HERra, HERra
oth: Sillä sinun päiwäs on tullut,
etsikos aika.
Silloin pitä sen ylpiän itzensä
man ja langeman, niin ettei ke-
n pidä händä auttaman ylös: ja
sytytän hänen Kaupunginsa pa-
man tulella, jonga pitä kuluttaman
mitä sinä ympärillä on.

33. Näin sanoo HERra Zebaoth:
Katzo, Israelin lasten ja Judan lasten
pitä ynnä wäkiwaldaa ja wääryttä kär-
simän: kaikki ne jotka heidän owat fan-
gina wienet, pitäwät heidän, ja ei tah-
do heitä päästää wallallensa.
34. Mutta heidän wapahtajansa on
wäkewä, HERra Zebaoth on hänen
nimensä: hän on niin toimittawa hei-
dän asiansa, että hän saattaa maan
lepämään, ja Babelin asuwaiset wäri-
semään.
35. Miekan pitä tuleman, sanoo
HERra, Chaldealaisten päälle, ja Ba-
belin asuwaisten päälle, ja hänen Ruh-
tinastensa päälle, ja hänen tietäjäinsä
päälle.
36. Miekan pitä tuleman hänen noi-
tainsa päälle, niin että heidän pitä
tyhmäxi tuleman: miekan pitä tuleman
hänen wäkewäinsä päälle, että heidän
pitä epäilemän.
37. Miekan pitä tuleman hänen he-
woistensa ja ratastensa päälle, ja kaiken
yhteisen Kansan päälle, joka hänen
keskellänsä on, niin että heidän pitä
tuleman niinkuin waimot: miekan pitä
tuleman hänen riistahuonensa päälle,
niin että ne pitä ryöstetyxi tuleman.
Jer. 51: 30.
38. Kuiwuden pitä tuleman hänen
wettensä päälle, niin että ne pitä kui-
wuman; sillä se on epäjumalitten maa,
ja he röykkäilewät heidän kauheista epä-
jumalistansa.
39. Sentähden pitä petoin ja jul-
main linduin siellä asuman; ja yököit
pitä myös siellä asuman; ja ei pidä
ikänä enää sinä asuttaman, eikä jon-
gun sinä oleman suwusta sukuhun:
Es. 13: 21, 22. Luku 34: 13, 14. Zeph. 2: 14.
40. Niinkuin HERra Sodoman ja
Gomorran, lähikyläinsä kanssa kukista-
nut on, sanoo HERra; niin ei siellä
kenengän asuman pidä, eli jongun ih-
misen siellä oleman. 1 Mos. 19: 24.
Es. 13: 19. Jer. 49: 18.
41. Katzo, Kansa tulee pohjaisesta;
monda pakanata ja monda Kuningasta
pitä nouseman maan ääristä.
42. Heillä on joutzi ja kilpi, he
owat julmot ja armottomat: heidän
huutonsa on niinkuin meren pauhina:

he ajawat hewoisilla niinkuin sotamie-
het warustetut sinua wastan, sinä Ba-
belin tytär. Jer. 6: 23.
43. Koska Babelin Kuningas on
kuulewa heidän sanomansa, silloin pitä
hänen kätensä maahan putoman: ah-
distus pitä tuleman hänen päällensä,
niinkuin synnyttäwäisen waiwa.
44. Katso, hän nousee ylös niinkuin
jalopeura siitä ylpiästä Jordanista wah-
woja masoja wastan, sillä minä annan
hänen nopiasti juosta sieldä: ja kuka
tietä sen nuorukaisen, jonga minä olen
warustawa heitä wastan? Sillä kuka
on minun wertaiseni? kuka tahtoo mi-
nulle ajan määrätä? ja kuka on se pai-
men, joka woi olla minua wastan?
Job. 41: 2. Jer. 49: 19.
45. Kuulkat siis nyt HErran neu-
woa kuin hän piti Babelista, ja hänen
ajatuxiansa kuin hän ajatteli Chaldean
maan asuwaisista: mitämax että karja-
lasten pitä riepoittaman heitä, ja hu-
kistaman heidän asumansa.
Jer. 49: 20.
46. Ja maan pitä wapiseman rie-
kunasta; ja pitä kuuluman pakanain
seasa, koska Babel woitetan.

51. Luku.

Babel häwitetty. Jeremia lähettää tämän ennustuxen kirjoitettuna Babeliin.

Näin sanoo HErra: Katso, minä
nostan angaran ilman Babelita
wastan, ja hänen asuwaisiansa wastan,
jotka itzensä owat asettanet minua
wastan.
2. Ja lähetän wiskajat Babeliin,
joittenga pitä händä wiskaman, ja tyh-
jendämän hänen maansa: näitten pitä
jokapaikasa oleman hänen ymbärillänsä
hänen onnettomudensa päiwänä.
3. Sillä hänen ambujansa ei pidä
taitaman ammuta, ja hänen warustet-
tunsa ei pidä taitaman itziänsä war-
jella: Älkät siis säästäkö hänen nuo-
rukaisiansa, tappakat kaikki hänen sota-
joukkonsa; Jer. 50: 26.
4. Niin että lyödyt makaisit Chal-
dean maalla, ja pistetyt hänen katuil-
lansa.
5. Sillä Israel ja Juda ei pidä
Jumalaldansa, HErralda Zeba
da leskexi hyljättämän; waikka h
maansa on kowin rikkonut Isr
Pyhää wastan.
6. Paetkat Babelista, että jo
pelastais sielunsa, ettet te hukkui
nen pahudesansa; sillä tämä on H
ran koston aika, ja hän tahtoo
maxaa ansionsa jälkeen. Jer.
Ilm. K. 18: 4.
7. Kullainen malja on Babel H
ran kädesä, joka on koko mailm
wuttanut: pakanat owat juone
wiinastansa, sentähden owat p
niin hulluxi tullet.
Jer. 25: 15.
8. Kuinga pian Babel on la
ja murskaxi lyöty: walittakat
ottakat myös woidetta hänen
lensa, jos hän mitämax taid
rattaa. Es. 21: 9. Jer.
Ilm. K. 14: 8. Luku 18: 2.
9. Me paransimme Babelita,
ei hän terwexi tullut: andakat
nen olla, ja käykämme itzekukin
lensa: Sillä hänen rangaistuxensa
tuu hamaan taiwaseen, ja
wiin ylös.
10. HErra on tuonut
dän wanhurskaudemme: tulkat ja
telkamme HErran meidän Ju
me töitä Zionisa.
11. Teroittakat nuolet, ja wa
kat kilwet: HErra on herättän
denin Kuningasten sydämen: Si
nen ajatuxensa on Babelita wa
wittää händä: Sillä tämä on H
kosto, hänen Templinsä kosto.
12. Nostakat lippu ylös Ba
muurein päälle, asettakat wartia,
gat wartiat, toimittakat wäijyjät:
HErra ajattelee jotain, ja on
täyttäwä mitä hän Babelin asu
wastan on puhunut.
13. Sinä joka suuren weden ty
asut, jolla myös owat suuret
sinun loppus on tullut, ja
neudes on lakannut.
14. HErra Zebaoth on wann
itze kauttansa: Minä tahdon
sinun ihmisillä, niinkuin
heidän pitä laulaman
15. Joka maan woima

a maan piirin wiisaudellansa wah=
nut, ja taiwat toimellisudellansa
tänyt. 1 Mos. 1: 1, 6.
Ps. 136: 6. Jer. 10: 12.
Koska hän jylisee, niin on paljo
taiwan alla: hän temmaa pilwet
hamasta maan äärestä: Hän teke
uret satesa, ja tuo tuulen tawa=
nsa. Ps. 135: 7.
Kaikki ihmiset owat tompelit
a taidosansa, ja jokainen kulda=
häwäistän kuwinensa; sillä hei=
kuwansa owat petos, ja ei ole
hengeä.
Ne owat sula turhuus ja pe=
n työ: heidän täytyy hukkua,
heitä etzitän.
Mutta Jacobin osa ei ole sen=
en, waan se on se, joka kaikki
t on, (Israel on) hänen perimi=
waldikka: HERra Zebaoth on
nimensä.
Sinä olet minun wasarani, mi=
waaseni; ja minä lyön sinun kaut=
akanat, ja häwitän waldakunnat:
Minä lyön sinun kauttas he=
, ja ratzastajat: ja rikon sinun
s waunut ja niiden ajajat.
Minä lyön sinun kauttas mie=
waimot: ja lyön sinun kauttas
t ja nuoret: ja lyön sinun kaut=
uorukaiset ja neitzet.
Minä lyön sinun kauttas pai=
ja heidän laumansa: minä lyön
kauttas peldomiehet ja juhdat:
ön sinun kauttas Ruhtinat ja
iehet.
Sillä minä tahdon maxaa Ba=
ja kaikille Chaldean asuwaisille
heidän pahudensa, kuin he owat
lle tehnet, teidän silmäinne edesä,
HERra.
Katzo, minä tulen tygös sinä
gollinen wuori, joka koko mail=
turmelet, sanoo HERra: ja ojen=
minun käteni sinun ylitzes, ja wie=
sinun alas wuorelda, ja teen pol=
wuoren sinusta;
Niin ettei sinusta eikä kulma=
eli perustuskiwiä taitta otettaa:
t sinun pitä oleman ijankaikkisen
n, sanoo HERra.
Nostakat lippu ylös maalla, soit=
takat torwella pakanain seasa, warusta=
kat pakanat händä wastan, kutzukat
händä wastan (nämät) waldakunnat:
Ararat, Meni ja Askenas: toimittakat
sodanpäämiehet händä wastan, tuokat
hewoiset, niinkuin julmat wapsaiset.
28. Warustakat pakanat händä was=
tan, Medenin Kuningat, hänen Ruh=
tinansa ja kaikki hänen Päämiehensä,
ja kaikki hänen waldansa maakunda.
29. Ja maan pitä wapiseman ja pel=
jästymän; sillä HERran ajatuxet tah=
towat tulla täytetyxi Babelita wastan,
niin että hän teke Babelin maan autiaxi,
josa ei kenengän pidä asuman.
30. Babelin Sangarit ei pidä uskal=
daman mennä sotaan, waan linnoisa
pysymän, heidän wäkewydensä on pois,
ja owat tullet niinkuin waimot: hänen
asumisensa owat sytytetyt, ja hänen
telkensä taitetut rikki. Jer. 50: 37.
31. Täsä juoxee yxi toisen editzen,
ja yxi sanansaattaja kohtaa toista; il=
moittamaan Babelin Kuningalle, että
hänen Kaupunginsa on hamaan lop=
puun asti woitettu;
32. Ja luotuspaikat suljetut, ja
järwet poldetut, ja sotawäki pelkurixi
tullut.
33. Sillä näin sanoo HERra Ze=
baoth, Israelin Jumala: Babelin ty=
tär on niinkuin riihen permando, hä=
nen tappamisensa aika on tullut: wielä
wähän ajan perästä tulee hänen niit=
tämisensä aika. Es. 21: 10.
34. NebucadNezar Babelin Kunin=
gas on minun syönyt, ja kukistanut
minun: hän on tehnyt minun tyhjäxi
astiaxi: hän on niellyt minun niinkuin
lohikärme: hän on täyttänyt watzansa
minun herkuistani: hän on minun aja=
nut pois:
35. Mutta nyt löytän Babelisa se
wäärys kuin minulle ja minun lihal=
leni on tehty, sanoo Zionin asuwa:
ja minun wereni Chaldean asuwaisten
päälle, sanoo Jerusalem.
36. Sentähden sanoo HERra näin:
Katzo, minä toimitan sinun asias, ja
kostan sinun kostos: minä kuiwan hä=
nen merensä, ja annan kuiwata hänen
kaiwonsa.

37. Ja Babelin pitä tuleman kiwirauniox ja Lohikärmein asumasiaxi, ihmexi, ja wiheldämisexi, niin ettei kenengän pidä siellä asuman.

38. Heidän kaikkein pitä kiljuman niinkuin jalopeurat; ja huutaman niinkuin nuoret jalopeurat.

39. Minä panen heidän juomisensa helteseen, ja juowutan heidän, niin että heidän pitä iloisexi tuleman, ja makaman ijankaikkista unda, josta ei heidän ikänä pidä herämän; sanoo HErra.

40. Minä wien heidän alas niinkuin karitzat teurastetta; niinkuin oinat ja kaurit.

41. Kuinga Sesach on niin woitettu, ja se ylistetty koko mailmasa niin kiinni otettu? Kuinga on Babel tullut ihmexi pakanain seasa? Jer. 25: 26.

42. Meri on käynyt Babelin ylitzen; ja se on peitetty monella aallolla.

43. Hänen Kaupunginsa owat hyljätyt, kuiwaxi ja kylmäxi maaxi tullet; maaxi josa ei kengän asu, ja kusa ei yhtän ihmistä waella.

44. Sillä minä etzin Beliä Babelisa, ja rewäisen hänen kurkustansa ulos sen kuin hän on niellyt: ja pakanain ei pidä enää juoxeman hänen tygönsä: Babelin muurit owat myös maahan jaonnet.

45. Lähtekät sieldä ulos minun Kansani, ja jokainen pelastakon sielunsa, HErran julmasta wihasta.

46. Teidän sydämenne taitais muutoin pehmexi tulla, ja näändyä siitä sanomasta kuin maalla pitä kuuluman: sillä yhtenä wuonna pitä sanoma kuuluman, niin myös toisna wuonna, sanoma wäkiwallasta maalla, ja yhden Ruhtinan pitä oleman toista wastan.

47. Sentähden katzo, aika tulee, että minä Babelin epäjumalat etzin, ja kaikki hänen maansa pitä tuleman häpiään; ja kaikki hänen lyötynsä pitä siellä makaman.

48. Taiwan ja maan ja kaikki mitä niisä on, pitä iloitzeman Babelista; että hänen kukistajansa owat tullet pohjasta, sanoo HErra. Ilm. K. 18: 20.

49. Ja niinkuin Babel Israelisa on
kaatanut lyödyt; niin pitä myö-
dyt Babelisa, kaattaman kaikesa m
50. Mengät siis matkaamme te
oletta wälttänet miekan, ja älkät
wan wiipykö: ajatelkat HErran
le kaukaisella maalla, ja pitäkät
salem mielesänne.
51. Me olemme häpiään tulle-
me kuulimme sen häwäistyxen; j
peitti meidän kaswonne, koska m
laiset tulit HErran huonen P
52. Sentähden katzo, aika tu-
noo HErra, että minä hänen
malansa etzin; ja koko maalla pit
lemahaawoilla lyödyt huokaman.
53. Jos Babel astuis ylös t
seen, ja kiinnitäis itzensä k
niin pitä kuitengin minulda t
tuleman hänen päällensä, sanoo H
54. Ääni kuuluu Babelista,
walitus Chaldean maalda.
55. Sillä HErra häwittää B
lin, hän häwittää hänen, niin
riekunalla ja kapinalla, että hän
donsa pauhawat, niinkuin isot
56. Sillä häwittäjä on tull
belin päälle, hänen Sangarinsa
tän, heidän joutzensa taitetan:
koston Jumala, HErra max
dellisesti hänelle.
57. Minä juowutan hänen
nansa, Tietäjänsä, Herransa, P
hensä ja woimallisensa, niin et
dän pitä lewäjämän ijankaikkis
da, josta ei heidän enää pidä h
män: sanoo Kuningas jonga ni
HErra Zebaoth:
58. Näin sanoo HErra Ze
sen suuren Babelin muurit pit
kaiwettaman, ja hänen korkiat
tulelda poltettaman, että pakanai
pitä turhan oleman, ja polt
mitä Kansa waiwalla owat raken
59. Tämä on se sana, jonga
pheta Jeremia käski Serajalle N
pojalle Mashean pojan; koska hä
dechian Judan Kuningan kansa
Babeliin hänen waldakundansa n
denä wuotena: Ja Seraja oli
linen Ruhtinas.
60. Ja Jeremia kirjoitti
jaan kaiken onnettomuden,
Babelin päälle tuleman; kaikk

t jotka owat kirjoitetut Babelita
tan.
1. Ja Jeremia sanoi Serajalle:
n sinä tulet Babeliin, niin katzo
e kaikki nämät sanat;
2. Ja sano: HERra! sinä olet
nut tätä paikkaa wastan, häwit=
sitä, niin ettei kenengän pidäisi
n täsä, ei ihmistä eikä eläindä;
oleman ijankaikkisna autiana.
Ja koskas olet lukenut kaiken
n kirjan; niin sido siihen kiwi,
iskaa se keskelle Phrathia;
Ja sano: Näin pitä Babeli u=
taman, ja ei jällen nouseman ylös
onnettomudesta, jonga minä tuo=
hänen päällensä, waan hukkuman.
a asti owat Jeremian sanat.

52. Luku.

rusalem ja Templi ryöstetyt, poltetut.
Kansa tapettu ja wietty Babeliin.
Jojachin ylötty.

chia oli yhden kolmattakymmen=
ä wuoden wanha tullesansa Ku=
xi; ja hallitzi yxitoistakymmendä
a Jerusalemisa: Hänen äitinsä
oli Hamutal Jeremian tytär Lib=
.
2 Kun. K. 24: 18.
2 Aika K. 36: 11. Jer. 37: 1.
Ja hän teki pahaa HERran e=
niinkuin Jojachimikin oli tehnyt.
Sillä HERran wiha oli Jeru=
n ja Judan päällä, siihenasti et=
än heitti heidän pois kaswoinsa
. Ja Zedechia luopui Babelin
ngasta.
Ja tapahtui yhdexändenä hänen
kundansa wuotena, kymmenende=
äiwänä, kymmenennesä Kuukaude=
tä Neb cadNezar Babelin Kunin=
uli kaiken joukkonsa kanßa Jeru=
ita wastan; ja he sioitit heitänsä
teen, ja rakensit saarron sen ym=
le joka tahwolda.
2 Kun K. 25: 1. Jer. 39: 1.
Ja Kaupungi oli niin piiritetty,
n yhteentoistakymmenendeen Ku=
s Zedechian wuoteen asti.
Yhdexändenä päiwänä neljännesä
kaudesa sai nälkä wallan Kaupun=
, ja ei ollut maakunnan Kansalla
mitän syötäwätä.
7. Niin kukistettin Kaupungi, ja
kaikki sotamiehet pakenit, ja menit ulos
Kaupungista yöllä, porttitietä, joka oli
kahden muurin wälillä Kuningan yrti=
tarhaa kohden; mutta Chaldealaiset ma=
kaisit Kaupungin ymbärillä: ja nämät
menit pois tiensä myöden kedolle.
Jer. 39: 4.
8. Niin ajoi Chaldealaisten sota=
joukko Kuningasta takaa, ja saawutit
Zedechian Jerihon kedolla: ja kaikki hä=
nen sotajoukkonsa oli hänestä hajonnut.
9. Ja he otit Kuningan kiinni, ja
weit hänen Babelin Kuningan tygö
Riblathiin joka on Hamathin maalla:
ja hän sanoi duomion hänestä.
10. Ja Babelin Kuningas annoi
tappaa Zedechian lapset hänen silmäin=
sä edesä; ja tappoi kaikki Judan Ruh=
tinat Riblathisa.
11. Mutta Zedechialda hän annoi
puhwaista silmät, ja annoi hänen sidot=
taa kaxilla waskikahleilla: ja Babelin
Kuningas wei hänen Babeliin, ja pa=
ni hänen fangihuoneseen, siihenasti kuin
hän kuoli.
12. Kymmenendenä päiwänä wiiden=
denä Kuukautena, joka oli NebucadNe=
zarin Babelin Kuningan yhdexästoista=
kymmenes wuosi, tuli NebuzarAdan
huowinhaldia, joka seisoi Babelin Ku=
ningan edesä, Jerusalemiin;
13. Ja poltti HERran huonen ja
Kuningan huonen, ja kaikki huonet Je=
rusalemisa: kaikki suuret huonet poltti
hän tulella.
14. Ja kaikki Chaldealaisten sota=
joukko, joka huowinhaldian kanßa oli,
jaotit kaikki muurit Jerusalemisa joka
tahwolda ymbärinsä.
15. Mutta köyhän wäen, ja muun
Kansan joka oli wielä jäänyt Kaupun=
giin, ja ne jotka olit itzensä andanet
Babelin Kuningan ala, ja jäänet Kan=
sasta; wei NebuzarAdan huowinhaldia
fangittuna pois.
16. Ja NebuzarAdan huowinhaldia
annoi monikahdat siitä köyhästä maan
wäestä, jäädä wiinamäkein ja peldoin
rakendajixi.
17. Mutta waskipatzat jotka olit
HERran huonesa, ja istuimet, ja was=
kimeren kuin HERran huonesa oli, ri=

koit Chaldealaiset, ja weit kaiken was=
ken siitä Babeliin.
18. Ja kattilat, lapiot, weitzet, was=
kimaljat, lusikat, ja kaikki waskiastiat,
joilla palweltiin, otit he pois.
19. Otti myös huowinhaldia pois
kaikki mitä kullasta ja hopiasta oli,
juomaastiat, sawiastiat, maljat, katti=
lat, kyntiläjalat, lusikat ja kupit:
20. Ne kaxi patzasta, sen yhden me=
ren, ne kaxitoistakymmendä waskihär=
kää jotka seisoit jalkain alla, jotka Ku=
ningas Salomo oli andanut tehdä HErra=
ran huoneseen; näistä astioista karttui
ylönpaltinen waski.
21. Mutta patzat olit kumbikin kah=
dexantoistakymmendä kyynärätä korkia,
ja kaxitoistakymmendä kyynärätä nuo=
raa oli mitta hänen ymbärildänsä; ja
oli neljän sormen paxuus, ja awoi si=
säldä. 1 Kun. K. 7: 15.
22. Ja kruunu sen päällä oli myös
waskesta, joka oli wiittä kyynärätä
korkia: ja werkko ja Granatin omenat
ymbäri kruunun olit kaikki waskesta:
tainkaltainen oli myös toinen patzas,
ja Granatin omenat.
23. Ja oli sen päällä yhdexänkym=
mendä ja kuusi Granatin omenata:
kaikki Granatin omenat olit sata yh=
den werkon päällä aina ymbärinsä.
24. Ja huowinhaldia otti Papin
Serajan ensimäisestä järjestyxestä, ja
Papin Zephanian toisesta järjestyxestä,
ja kolme owenwartiata.
25. Ja hän otti yhden Kamarihal=
dian Kaupungista, joka oli pandu so=
tawäen päälle, ja seitzemän niistä kuin
aina seisoit Kuningan edesä, jotka Kau=
pungisa löyttin, niin myös jonkun y=
limmäisen kirjoittajan, joka kirjoitti
maan wäen; ja kuusikymmendä miestä
maan Kansasta jotka Kaupungisa löyttin.
26. Nämät otti NebuzarAdan h
winhaldia, ja wei heidän Babelin
ningan tygö Riblathiin.
27. Ja Babelin Kuningas t
heidän Riblathisa, Hamathin m
Niin Juda wietin fangina pois
dansa. 2 Kun. K. 25: 21.
28. Tämä on se Kansa jonga
bucadNezar wei pois, seitzem
wuonna; kolme tuhatta, ja kol
mattakymmendä Judalaista.
29. Mutta NebucadNezarin
xandena toistakymmenendenä
kahdexan sataa ja kaxineljättä
dä sielua Jerusalemista.
30. Ja NebucadNezarin kol
na wuonna kolmattakymmend
NebuzarAdan huowinhaldia pois
män sataa ja wiisiwiidettä k
sielua Judasta: kaikki sielut o
tuhatta ja kuusi sataa.
31. Mutta seitzemändenä
neljättäkymmendä sen jälkeen k
jachin Judan Kuningas wiety
wiidendenä päiwänä kolmattak
toisesa Kuukaudesa toistakymmen
ti EwilMerodach Babelin Ku
sinä wuonna koska hän tuli Ku
Jojachinin Judan Kuningan p
lös, ja otti hänen fangihuonesta;
2 Kun. K. 25: 27.
32. Ja puhui hänen kanssansa
wällisesti; ja asetti hänen ist
ylömmä niiden Kuningasten ist
jotka hänen tykönänsä olit Babel
33. Ja muutti hänen fang
waattet: ja hän söi hänen edesä
pää aina kaikkena hänen elinaik
34. Ja hänelle annettin el
Babelin Kuningalda hänen elatu
niinkuin hänelle oli määrätty
hänen elinajaxensa, aina hänen k
maansa asti.

Jeremian Kirjan loppu.

Jeremian Walitus=Wirret.

1. Luku.

Juda walittaa surkiaa häwitystänsä.

Kuinga se Kaupungi niin yxinäinen
on, joka täynä Kansaa oli? Hän
on niinkuin leski: Joka ylimmäi
pakanain seasa, ja wallan päämi
kunnisa, sen täytyy nyt weroi
olla.

2.

2. Yli yötä hän katkerasti itkee,
n että hänen kyynelensä poskilda
otawat: ei hänen ystäwistänsä ken=
i händä lohduta: Waan kaikki hä=
i lähimmäisensä katzowat hänen y=
, ja owat hänen wihollisexensa tullet.
Jer. 13: 17.
3. Juda on fangittu raadollisudesa
raskaasa orjudesa: hän asuu paka=
in seasa, ja ei löydä lepoa, kaikki
ien wihollisensa pahasti menewät hä=
i kaußansa.
4. Zionin tiet murehtiwat, ettei ken=
i juhlille tule: kaikki hänen porttin=
owat autiana: hänen Pappinsa huo=
wat, ja hänen neitzensä surkiasti katzo=
t, ja hän itze on murheisansa.
5. Hänen wihollisensa woitti, hänen
hollisillensa käy hywästi; sillä HERr=
on hänen surkeudella täyttänyt, hä=
n pahain tekoinsa paljouden tähden:
nen lapsensa owat fangina mennet
is wihollisten edellä.
5 Mos. 28: 43, 45. Jer. 52: 28,
6. Ja kaikki kaunistus on Zionin
tärildä lähtenyt pois: hänen pää=
hensä owat niinkuin ne peurat jot=
ei laiduinda löydä, ja woimatoinna
wät waatiain edesä.
7. Jerusalem muistaa tällä ajalla,
inga raadollinen ja hyljätty hän on,
kuinga paljo hywää hänellä wan=
an aikaan ollut on; että hänen Kan=
sa wihollisen kädesä on, ja ei ken=
heitä auta: hänen wihollisensa nä=
wät hänen, ja naurawat hänen le=
ansa.
8. Jerusalem on raskasti syndiä teh=
, sentähden täytyy hänen olla niin=
in saastainen waimo; kaikki jotka
ndä kunnioitit, katzowat hänen ylön,
ä he hänen häpiänsä näkewät; mut=
hän huokaa ja langee maahan.
Jer. 13: 22, 26.
9. Hänen saastaisudensa tarttuu kiin=
hänen liepeseensä, ei hän olisi luul=
t, että hänelle näin pidäis wiimein
ymän: hän on tosin ylön hirmuisesti
sitettu maahan, ja ei kengän sitte=
n ole joka händä lohdutta: HERra,
to minun raadollisuttani, sillä wi=
ollinen suuresti kerskaa.
10. Wihollinen on pannut kätensä
kaikkein hänen kallisten kaluinsa päälle;
sillä hänen täytyy katzoa päältä, että
pakanat hänen pyhyteensä käwit, joista
sinä kieldänyt olet, ettei heidän pitänyt
sinun seurakundaas tuleman.
5 Mos. 23: 3.
11. Kaikki hänen Kansansa huoka=
wat, leipää kerjäten: he annoit par=
hat kappalensa ruasta, että he sielunsa
wirwotaisit: HERra, katzo siis, ja
näe kuinga minä olen halwaxi tullut.
12. Eikö tämä teihin koske, kaikki
jotka tästä käytte ohitze, katzokat siis
ja nähkät, jos joku kipu on, niinkuin
minun kipuni, joka minua niin syö:
sillä HERra täytti minun surulla,
hirmuisen wihansa päiwänä.
13. Korkeudesta hän lähetti tulen
minun luihini, ja annoi sen woimalli=
sen olla niisä: minun jalkani eteen wi=
ritti hän werkon, ja sysäis minun ta=
kaperin: hän on tehnyt minun autiaxi,
että minun ylipäiwää täytyy murehtia.
14. Minun syndini ijes on sidottu,
ne owat wäätyt hänen kädesänsä, ja
astunet minun kaulani päälle: hän on
minun woimani heikoxi tehnyt: HER=
ra on andanut minua niitten käsiin,
joista en minä woi nosta ylös.
15. HERra on tallannut kaikki mi=
nun wäkewäni alas, kuin minulla olit:
hän on andanut minusta kokouxen kuu=
luttaa, minun nuoria miehiäni kadot=
tamaan: HERra on sotkunut wiina=
kuurnan neitzelle, Judan tyttärelle.
16. Sentähden minä niin itken, ja
molemmat minun silmäni wettä wuo=
tawat, että lohduttaja, joka minun sie=
luani pidäis wirwottaman, on minusta
kaukana: minun lapseni owat pois,
sillä wihollinen on woittanut.
Jer. 14: 17.
17. Zion ojenda kätensä, waan ei
kengän ole joka händä lohduttaa: HER=
ra on käskenyt Jacobista, että ne jot=
ka hänen ympärillänsä owat, hänen
wihollisensa olisit; sillä Jerusalem pitä
heidän seasansa, niinkuin saastainen
waimo oleman.
18. HERra on wanhurskas; sillä
minä olen hänen suullensa tottelema=
toin ollut: kuulkat kaikki Kansat ja
katzokat minun kipuani: minun neitze=

ni ja nuorukaiseni owat sangiuteen mennet. Dan. 9: 7.

19. Minä kutzuin ystäwääni (awuxeni), mutta he owat minun wietellet: minun Pappini, ja wanhimmat Kaupungisa owat näändynet, sillä he kersäwät leipää, hengeänsä wirwottaxensa.

20. HERra katzos, kuinga minä olen ahdistuxesa, että se kaikki minun sisällyxiäni kiwistelee, minun sydämeni tykyttä minun ruumisani; sillä minä olen täynä murhetta: ulkona miekka, ja huonesa kuolema, on minun leskexi tehnyt. Es. 16: 11. Jer. 48: 36. Wal. w. 2: 11.

21. Kyllä se kuulun, että minä huokan, ja ei kuitengan minulla ole lohduttajaa: kaikki minun wiholliseni kuulewat minun onnettomudeni, ja siitä riemuitzewat, sillä sinä sen teet: Niin anna siis se päiwä tulla, jonga sinä kuuluttanut olet, että heillen käwis, kuin minullengin. Jer. 50: 10, 29. Luku 51: 24.

22. Anna kaikki heidän pahudensa tulla sinun etees, ja tee heille, niinkuin sinä minullengin teit kaikkein minun pahain tekoini tähden; sillä minun huokauxeni on suuri, ja minun sydämeni on murheisansa.

2. Luku.

Walitetaan Zionin surkeuden ylitze.

Kuinga HERra on wihoisansa Zionin tyttären pimittänyt? hän on Israelin kunnian heittänyt taiwasta maan päälle: Ei hän ole muistanut jalkainsa astinlautaa wihapäiwänänsä?

2. HERra on armottomasti kadottanut kaikki Jacobin asumiset: hän on hirmuisudesansa Judan tyttären linnan särkenyt, ja lyönyt heitä maahan: hän on hyljännyt hänen waldakundansa ja päämiehensä.

3. Hän on Israelin kaiken sarwen hirmuisesa wihasansa särkenyt: on oikian kätensä wetänyt takaperin, koska wihollinen tuli, ja on Jacobisa niinkuin tulen liekin sytyttänyt, joka kuluttaa kaikki ymbärinsä.

4. Hän on joutzensa jännittänyt, niinkuin wihollinen, hänen oikian kätensä on hän wienyt, niinkuin wasnollinen, ja on tappanut kaikki mi
suloinen oli nähdä: hän on w
niinkuin tulen, wuodattanut Zi
tyttären majaan.

5. HERra on niinkuin wihollin
hän on Israelin raadellut, kaikki h
huonensa raadellut, ja hänen linn
turmellut: Hän on Judan tyttä
paljo walitusta ja murhetta tehnyt.

6. Ja on hajoittanut majansa,
kuin kryydimaan, ja hänen kokou
turmellut: HERra on andanut un
Zionisa sekä juhlat että Sabbathi
andanut hirmuisesa wihasansa,
Kuningat että Papit häwäistä.

7. HERra on heittänyt Altar
pois, ja pyhydensä altixi andan
hyljännyt hänen huonensa muurit
hollisen käsiin; niin että he owat H
ran huonesa huutanet, niinkuin j
päiwänä.

8. HERra ajatteli hajoittaxensa
nin tyttären muurit, hän on
wetänyt sen ylitze, ja ei wetänyt
tänsä takaperin hukuttamasta;
jaottanut wallit, ja muurit owat
kukistetut. 2 Kun. K. 21: 13. Es.

9. Hänen porttinsa owat waj
maahan, hän on särkenyt hänen
pansa, ja tyhjäxi tehnyt: hänen
ningansa ja päämiehensä owat p
nain seasa, josa ei he Lakia saa
eikä heidän Prophetansa löydä
HERralda. Ps. 74: 9.

10. Zionin tyttären wanhimmat
kawat maan päällä, ja owat ään
heittäwät muldaa päänsä päälle,
owat puettanet itzensä säkkiin: Jeru
lemin neitzet käywät alla päin.

11. Niin olen minä itkenyt,
minun silmäni puhkewat, minun
lyxeni kiwistelewät, minun maxani
wuodatettu maan päälle, minun K
sani tyttären surkeuden tähden;
imewäiset ja piskuiset Kaupungi
tuilla näännyit: Wal. w. 1: 2

12. Koska he sanoit äitillensä:
on leipä ja wiina? koska he Kau
gin katuilla näännyit, niinkuin
haawoitetut, ja annoit hengensä
heidän äitinsä syliin.

13. Ah sinä Jerusalemin tytär,

:en minä wertan sinun, eli mingä
ltaisna minä sinun pidän? sinä neitzy
ionin tytär, mihingä minä sinua wer=
n, jolla minä sinua lohdutaisin? sillä
nun häwindös on suuri niinkuin meri,
ka taitaa sinua paranda?
14. Sinun Prophetas owat sinulle
arnannet turhutta ja hulluja näky=
, ja ei sinun pahoja tekojas sinulle
moittanet; jolla he olisit sinun san=
mdes estää tainnet, waan owat si=
lle saarnannet turhia saarnoja, joil=
he saarnaisit sinun ulos maastas.
r. 2: 8. Luku 5: 31. Luku 14: 14. Luku 23: 16. Luku 27: 14. Luku 29: 9. Hes. 13: 2.
15. Kaikki ohitzekäywäiset paukutta=
at käsiänsä sinun tähtes, ja wihelde=
wät sinua, ja pudistelewat päätänsä
rusalemin tyttären ylitze: Tämäkö
kaupungi on, josta sanottin: se on
kein jaloin, josta koko maakunda
itzee? Job. 27: 23.
16. Kaikki sinun wihollises aumot=
wat suutansa sinua wastan, wihel=
wät sinua, ja kiristäwät hambai=
sa, ja sanowat: me olemma hänen
uttanet: tämä on se päiwä, jota
halaisimma, me olemma sen saa=
ja nähnet. Ps. 22: 14.
7. Sen on HErra tehnyt kuin
oli ajatellut, hän on täyttänyt
nsa, jonga hän aikaa ennen käske=
oli: hän on armottomasti hukut=
ut, ja on ilauttanut wihollisen si=
a, ja sinun wainollistes wallan ko=
tanut. 3 Mos. 26: 14, etc. 5 Mos. 28: 15, etc.
18. Heidän sydämensä huutaa HErr=
tygö: O sinä Zionin tyttären muuril
na päiwällä ja yöllä kyynelet wuotaa
kuin ojan, älä myös lakkaa, ei myös
n silmäis muna mahda lakata.
19. Nouse ja huuda yöllä, ensimäi=
wartiasa: wuodata sydämes niin=
wettä HErran eteen: nosta kä=
hänen puoleensa, sinun piskuistes
n tähden, jotka näljästä näändy=
owat joka katun päasä.
HErra näe ja katzo sitä, jonga
niin turmellut olet: pitäkö siis
moin runminsa hedelmän syömän,
wähät lapset jotka wielä käsillä
metan? pitäkö Papit ja Prophetat
HErran Pyhäsä niin tapetuxi tule=
man? Wal. w. 4: 10.
21. Katuilla maasa makaisit nuoret
ja wanhat: minun neitzeni ja nuoru=
kaiseni owat miekan kautta langennet:
sinä olet tappanut wihapäiwänäs, sinä
olet armottomasti teurastanut.
22. Sinä olet minun wihollisent
ymbäristöldä kutzunut kokoon niinkuin
juhlapäiwäxi, niin ettei kengän HEr=
ran wihan päiwänä ole pääsnyt eikä
jäänyt; sillä jotka minä kaswatin ja
ruokein, ne minun wiholliseni on hu=
kuttanut.

3. Luku.

Walitus. Lohdutus. Waroitus.

Minä olen se mies, jonga wiheljäi=
syttä nähdä täytyy, hänen hir=
muisudensa witzan kautta.
2. Hän johdatti minua ja wei pi=
meyteen, ja ei walkeuteen.
3. Hän on kätensä käändänyt mi=
nua wastan, ja toimittaa toisin aina
minun kanßani.
4. Hän on tehnyt minun lihani ja
minun nahkani wanhaxi, ja minun
luuni musertanut.
5. Hän rakensi minua wastan, ja
sapella ja waiwalla hän minua kääri.
6. Hän on minun pannut pimey=
teen, niinkuin aikaa kuollet.
7. Hän on minun muurannut sisälle,
etten minä pääse ulos, ja minua ko=
waan jalkapuuhun pannut.
8. Ja waikka minä huudan ja pa=
run, niin hän kuitengin korwansa tu=
kitzee minun rukouxestani.
9. Hän on muurannut minun tieni
kiinni wuojon kiwillä, ja minun pol=
kuni sulkenut. Job. 19: 8.
10. Hän on wäijynyt minua, niin=
kuin karhu, niinkuin jalopeura salai=
sudesa. Job. 10: 16.
11. Hän on minun andanut tieldä
exyä, ja minua repinyt säpäleixi, ja
minun autiaxi tehnyt.
Hos. 5: 14. Luku 13: 7, 8.
12. Hän on joutzensa jännittänyt,
ja asettanut minun nuolella tarkoitettaa.
Job. 16: 12.

13. Hän ambuis minun munaskuihini wiinensä nuolet.

14. Minä olen kaiken minun Kansani nauru, ja heidän jokapäiwäinen wirtensä. Job. 30: 9. Ps. 69: 12.

15. Hän on haikiudella minun rawinnut, ja koiruoholla juowuttanut.

16. Hän on minun hambani somerolla rikki musertanut, hän kieritti minun tuhwasa.

17. Minun sieluni on ajettu pois rauhasta, minun täytyy hywän unhohtaa.

18. Minä sanoin: minun woimani ja minun toiwoni HErran päälle, on kadonnut.

19. Muista siis, kuinga minä niin raadollinen ja hyljätty, koiruoholla ja sapella juotettu olen.

20. Minun sieluni sen kyllä muistaa, ja sitä itzellänsä tutkistelee.

21. Minä panen sen sydämeeni; sentähden minä wielä nyt toiwon.

22. HErran laupiudesta se on, etten me ratki hukkunet: ei hänen laupiudensa wielä loppunut:

23. Waan joka huomen se on uusi, ja sinun uskollisudes on suuri.

24. HErra on minun osani, sanoo minun sieluni; sentähden tahdon minä häneen toiwoa. Ps. 16: 5. Ps. 73: 26.

25. HErra on hywä niille, jotka häneen toiwowat, ja niille sieluille, jotka händä kysywät.

26. Hywä on olla kärsiwällisnä, ja HErralda apua toiwoa.

27. Hywä on ihmiselle ijestä kanda nuorudesansa: Matth. 11: 29.

28. Että hän istuu yxinänsä, on wait, koska jotakin hänen päällensä tulee,

29. Ja panee suunsa tomuhun, ja odotta toiwoa,

30. Ja anda lyödä poskillensa, ja paljo pilkkaa kärsii.

31. Sillä ei HErra sydxe pois ijankaikkisesti;

32. Waan hän saattaa murhellisexi, ja taas armahtaa suuresta laupiudestansa.

33. Sillä ei hän sydämestänsä ihmisiä kurita, eikä murheseen saata:

34. Niinkuin hän tahdois ra- dolliset maan päällä ratki jalkains alla polkea;

35. Ja annais jongun miehen oi- keuden sen ylimmäisen edessä ta- käätyxi pois;

36. Ja ihmistä wäärin duomi- asiasansa, niinkuin ei HErra n- näkisikkän.

37. Kuka tohtii siis sanoa: s- kaltaiset tapahtuwat ilman HErr- käskytä?

38. Eikö paha ja hywä tule, korkeimman suusta? Es. 45: 7. Am.

39. Mixi siis ihmiset nurise- eläisänsä? Jokainen nuriskan dejänsä wastan.

40. Tutkistelkamme ja etsikä- meidän menoamme, ja palaitka- HErran tygö.

41. Nostakamme meidän sydä- me ja kätemme taiwaseen päin, malan tygö.

42. Me, me olemma syndiä te- ja kowakorwaiset ollet; (sentäh- et sinä säästänytkän. Ps. 106

43. Waan sinä olet wihalla m- peittänyt, ja wainonnut, ja ar- masti surmannut.

44. Sinä werhotit itzes pilwe- ettei rukous pääsnyt sen läpitze.

45. Sinä olet meitä tungioxi saastaisudexi Kansain seasa tehnyt.

46. Kaikki meidän wihollisem- wat suutansa ammottanet meitä wast-

47. Me painetan alas ja rangais- pelwolla ja ahdistuxella.

48. Minun silmäni wuotawat siojia, minun Kansani tyttären su- den tähden.

49. Minun silmäni wuotawat, ei taida lakata: ei he asetu:

50. Siihenasti että HErra ka- taiwaasta alas ja näke.

51. Minun silmäni kulutta min- elämäni, kaikkein minun Kaupungi- tytärten tähden.

52. Minun wiholliseni owat mi- kowin ajanet takaa, niinkuin lin- ilman syytä.

53. He owat minun elämäni k- paan salwannet, ja heittänet kiwen mi- nun päälleni.

54. Owat myös wedet minun pää-
ylitze käynet; niin minä sanoin: nyt
minä ratki hukasa olen.
55. Minä huusin auxeni sinun ni-
meäs, HERra, alhalda kuopasta.
Ps. 88: 7. Ps. 130: 1.
56. Ja sinä kuulit minun äänen,
lä korwias kätke minun huokauxesta-
i ja huudostani.
57. Sinä lähenet koska minä sinua
nudan, ja sanot: älä pelkä.
58. Sinä HERra ratkaiset minun
eluni asian, ja lunastat minun hengeni.
Ps. 43: 1.
59. HERra katzo, kuinga minulle
iin wääryttä tehdän, ja duomitze mi-
un oikeuteni.
60. Sinä näet kaikki heidän koston-
a, ja kaikki heidän ajatuxensa minusta.
61. HERra, sinä kuulet heidän pilk-
ansa, ja kaikki heidän ajatuxensa mi-
na wastan;
62. Minun wainollisteni huulet ja
eidän neuwonsa minua wastan yli
äiwää.
63. Katzo, koska he istuwat eli nou-
wat, niin he minusta wirsiä laulawat.
64. Kosta heille, HERra, niinkuin
e ansainnet owat, heidän kättensä töit-
en jälkeen.
65. Anna heidän sydämensä wapista,
a sinun kirousias tuta.
66. Waino heitä hirmuisudella, ja
lukuta heitä, HERran taiwan alda.

4. Luku.

Judan surkeus. Edomin rauha.

Kuinga on kulda niin mustennut? ja
jalo kulda niin muuttunut? pyhät
iwet owat joka katun pääsä hajoitetut.
Es. 1: 22.
2. Zionin kempit pojat, puhtan kul-
an werraxi luetut, kuinga ne owat
sawiastian kaltaisexi arwatut, jotka sa-
wenwalaja teke?
3. Lohikärmet taritzewat nisiä po-
jillensa, ja imettäwät heitä; mutta mi-
nun Kansani tyttären täytyy armotoin
olla, niinkuin yökköi korwesa.
4. Imewäisten kieli tartui suun la-
keen, janon tähden: nuoret lapsukaiset
anowat leipää, ja ei ole ketän, joka
heille sitä jakaa.
5. Jotka ennen söit herkullisesti, ne
owat katulla näändynet: jotka ennen
olit silkillä waatetetut, niitten täytyy
nyt loasa maata.
6. Minun Kansani tyttären syndi
on suurembi, kuin Sodoman syndi;
joka äkistä kukistettin, ja ei yxikän käsi
siihen ruwennut. 1 Mos. 18: 20.
Luku 19: 24.
7. Hänen Nazareinsa olit puhtam-
mat kuin lumi, ja walkemmat kuin
rieska: heidän ihonsa oli punaisembi
kuin Coralli, heidän kauneudensa niin-
kuin Saphir.
8. Mutta nyt on heidän muotonsa
niin mustaxi muuttunut, ettei heitä
katuilla tuta taita: heidän nahkansa
rippuu heidän luisansa: se kuiwettui
niinkuin puu.
9. Miekalla tapetuille oli parembi,
kuin niille, jotka nälkään kuolit, jotka
näändymän ja hukkuman piti maan
hedelmän puuttumisesta.
10. Laupiammat waimot owat omia
lapsiansa keittänet ruaxensa, minun Kan-
sani tyttären surkeudesa. 3 Mos. 26: 29.
5 Mos. 28: 53. 2 Kun. K. 6: 29. Wal. w. 2: 20.
11. HERra on wihansa täyttänyt,
hän on wuodattanut julman wihansa;
ja Zionisa tulen sytyttänyt, joka myös
hänen perustuxensa polttanut on.
Jer. 17: 27.
12. Ei Kuningat maan päällä sitä
olisi uskonet, eikä kaikki maan piirin
asuwaiset; että wihamiehen ja wiholli-
sen piti tuleman Jerusalemin portista
sisälle.
13. Mutta se on hänen Prophe-
tainsa syndein tähden, ja hänen Pap-
peinsa pahain tekoin tähden; jotka sii-
nä wanhurskasten weren wuodatit.
Jer. 5: 31. Luku 23: 21.
14. He käwit sinne ja tänne katuil-
la, niinkuin sokiat, ja olit itzensä we-
reen saastuttanet, ja ei tainnet heidän
waatteisiinsa ruweta;
15. Waan he huusit heitä: wälttä-
kät saastaiset, wälttäkät, wälttäkät, äl-
kät mihingän ruwetko; sillä he wältit
ja pakenit, niin että myös pakanain
seasa sanottin: ei he kauwan siellä pysy.
16. Sentähden on HERran wiha
heitä hajoittanut, ja ei sillen katzo hei-

dän päällensä: ettei he Pappeja kunnioittanet, eikä wanhoja armahtanet.

17. Kuitengin meidän silmämme kurkistelit tyhjän awun jälkeen, siihenasti että he wäsyit: koska me odotimma sitä Kansaa, joka ei meitä auttaa woinut.

18. He wäjywät meidän askelitamme, niin etten me rohkene meidän katuillamme käydä: meidän loppumme on lähestynyt, meidän päiwämme owat täytetyt, sillä meidän loppumme on tullut.

19. Meidän wainojamme olit nopiammat kuin Kotkat taiwan alla; wuorilla he myös meitä wainoisit, ja korwesa he meitä wartioitzit.

20. HERran woideltu, joka meidän turwamme oli, on fangittu heidän werkkoihinsa, josta me sanoimme, että me hänen warjonsa alla elämme pakanain seasa.

21. Iloitze ja riemuitze sinä Edomin tytär, joka asut Uzin maalla; sillä sen maljan pitä myös sinulle tuleman, ja sinun pitä myös juopuman, ja alasti itzes riisuman.

22. Mutta sinun wäärydelläs on loppu, sinä Zionin tytär, ei hän sillen anna sinua wiedä pois: mutta sinun wäärydes, Edomin tytär, hän etzii, ja sinun syndis ilmoitta.

5. Luku.

Jeremian rukous Judan edestä.

Muista HERra, kuinga meille tapahtui: katzo, ja näe meidän ylönkatzettamme.

2. Meidän perindömme on muukalaisten osaxi tullut, ja meidän huonemme ulkonaisten omaxi.

3. Me olemma orwoit ilman isätä; ja meidän äitimme owat niinkuin leskett.

4. Wettä, joka meidän omamme oli, me joimme rahalla, omat halwot me ostimme hinnalla.

5. Kaulallamme me waiwaa kärseimme; ja ehkä me jo wäsynet olimme, ei kuitengan meille lepoa annettu.

6. Meidän piti Egyptin ja Assyrian ala meitämme andaman; että me sittekin leipää meidän rawinnoxemme saanet olisimme.

7. Meidän Isämme owat syndiä tehnet, ja ei sillen ole käsissä; ja meidän pitä heidän pahoja tekojansa nawtitzeman. 2 Mos. 20: 5. Jer. 31: 29. Hes. 18: 2.

8. Orjat meitä wallitzewat, ja ole kengän, joka meitä heidän käsissä pelastaa. 5 Mos. 28: 48, 65. Wal. w. 1: 5.

9. Meidän pitä hakeman meidän leipämme hengen paolla, miekan edestä korwesa.

10. Meidän ihomme on poltettu niinkuin pätzisä, sen hirmuisen nälkän tähden.

11. He owat waimot Zionisa raiskanet, ja neitzet Judan Kaupungeisa.

12. Ruhtinat he owat hirttänet, wanhimbita ei he kunnioittanet.

13. Nuorukaisten piti jauhaman, piskuisten täydyi puita kandaisansa k… bastua.

14. Wanhat puutuit porteista, nuorukaiset ei sillen kandeletta soita.

15. Meidän sydämemme ilo lop… meidän tantzimme on käändynyt m… hexi.

16. Meidän päästämme on kruunu pudonnut: woi nyt meitä, että niin olemma syndiä tehnet!

17. Sentähden on myös meidän sydämemme murehisansa: niitten tähden owat meidän silmämme pi… minnet;

18. Zionin wuoren tähden, että niin häwitetty on, että ketut hänesä juoxendelewat.

19. Mutta sinä HERra, joka ijankaikkisesti olet, ja sinun istuimes ijä… ikään: Ps. 9: 8. Ps. 29: 10. Ps. 102: 13. Ps. 145: 13.

20. Mixis meidän ijankaikkisesti un… hohdat? ja niin kauwan meitä perä… hyljät?

21. Palauta HERra meitä jälle sinun tygös, että me taas pala… simme: uudista meidän päiwämme niinkuin ne alusta olit. Jer. 31: 18.

22. Oletkos meitä peräti heittänyt pois, ja sangen suuresti wihastunut mei… dän päällemme?

Jeremian Walitus=Wirtten loppu.

Propheta Hesekiel.

1. Luku.

lme näkyä Sanasta uudesa Testamentisä.

olmandena kymmenendenä wuotena,
wiidendenä päiwänä neljännesä
usa, kuin minä olin fangein seasa
ebarin wirran tykönä; aukenit tai=
t, ja minä näjin Jumalan näyt.
2. Se wiides päiwä Kuusa, oli
dennellä wuodella, sittekuin Jojachin
dan Kuningas oli wiety fangina pois.
3. Niin tapahtui HErran sana He=
ielille Papin Busin pojalle Chaldean
asa, Chebarin wirran tykönä: siellä
i HErran käsi hänen päällensä.
4. Ja minä näjin, ja katzo, siellä
li rajutuuli pohjan puolesta, suuren
wen kanßa, täynänsä tulda, niin että
kuumotti kaikki ymbärinsä; ja keskel=
tulen oli se sangen kirkas.
5. Ja sinä keskellä oli niinkuin
jä eläindä, ja tämä oli heidän muo=
sa: he olit ihmisen muotoiset.
6. Ja kullakin heillä oli neljät kas=
t, ja kullakin neljä siipeä.
7. Ja heidän säärensä seisoit oikia=
, mutta heidän pöytäjalkansa olit
nkuin härjän sorkat, ja paistit niin=
n kiildäwä waski.
8. Ja ihmisen kädet olit heidän sii=
nsä alla, heidän neljällä tahwollan=
sillä heillä oli neljät kaswot ja nel=
siipeä.
9. Ja heidän siipensä olit yhdistetyt
nen toiseensa: Ja kuin he käwit, ei
erinnet toinen toisestansa: Waan
hunga he menit, menit he kohdastan=
eteensä päin.
10. Ja niitten neljän kaswot oikial=
puolella olit niinkuin ihmisen kas=
t, ja Jalopeuran kaswot: mutta wa=
mmalla puolella olit niillä neljällä
swot, niinkuin härjän kaswot ja kot=
n kaswot. Ilm. K. 4: 7.
11. Ja niin olit heidän kaswonsa;
utta heidän siipensä olit eroitetut yl=
kdä, niin että kaxi siipeä löit juuri
teen, ja kahdella siiwellä peitit he
uminsa.
12. Kuhunga he menit, niin he me=
nit kohdastansa, ja menit sinne, kuhun=
ga hengi ajoi, ja ei erinnet käydesänsä
toinen toisestansa.
13. Ja eläimet olit näkyänsä niin=
kuin tuliset hiilet, jotka palawat niin=
kuin tulisoitto, joka käwi eläinden wai=
hella: mutta tuli kuumotti ja tulesta
käwi ulos pitkäisen leimaus.
14. Ja eläimet juoxit edes ja ta=
kaisin niinkuin pitkäisen tuli.
15. Koska minä näjin nämät eläi=
met: katzo, niin seisoit siellä yhdet rat=
tat maan päällä, niitten neljän eläi=
men tykönä, ja olit näkyänsä niinkuin
neljät rattat.
16. Ja ne rattat olit teostansa niin=
kuin yxi Turkos, ja olit kaikki ne nel=
jä yhden muotoiset: Ja ne olit nä=
kyänsä ja tekoansa niinkuin yhdet rat=
tat olisit ollet toistensa sisällä.
17. Koska yxi heistä meni, niin me=
nit kaikki ne neljä, ja ei erinnet toi=
nen toisestansa.
18. Niitten pyörät ja korkeus oli
sangen ihmellinen; ja ne olit täynä sil=
miä kaikki ymbäri, niitä neljää ratasta.
Hes. 10: 12. Zach. 3: 9.
19. Ja kuin eläimet käwit, niin kul=
jit myös rattat heitä myöden; ja koska
eläimet ylönsit itzensä maasta, niin y=
lönsit myös rattat itzensä.
20. Kuhunga hengi meni, sinne me=
nit he myös, ja rattat ylönsit itzensä
heidän kanßansa: Sillä eläwä hengi
oli rattaisa.
21. Koska he menit, niin menit nä=
mät myös, koska he seisoit, seisoit nä=
mät myös: ja kuin he ylönsit itzensä
maasta, niin ylönsit myös rattat itzen=
sä heitä myöden: Sillä eläwä hengi
oli rattaisa.
22. Mutta eläinden pään päällä oli
niinkuin taiwas, kuin peljättäwä Kris=
talli, juuri heidän päällitzensä lewitetty;
23. Niin että taiwan alla seisoit
heidän siipensä tasaisesti, yxi juuri toi=
seen päin: ja kaxi siipeä peitit jokaitzen
heidän ruumiinsa.
24. Minä kuulin heidän siipeinsä
äänen, niinkuin suurten wetten pauhi=

nan, ja niinkuin Kaikkiwaldian yli=
nän, koska ne liikuit, ja pauhinan ää=
nen niinkuin sotajoukon hyminän: mut=
ta koska he alallansa seisoit, niin laskit
he siipensä alas.
25. Ja ääni kuului taiwaasta, joka
oli heidän päänsä päällä, koska he sei=
soisansa laskit siipensä alas.
26. Ja taiwan päällä, joka heidän
ylitzensä oli, oli istuin näkyänsä niin=
kuin Saphir, ja istuimella istui ih=
misen muotoinen. Es. 6: 1.
Hes. 10: 1. Dan. 7: 13. Ilm. K. 4: 2.
27. Ja minä katzoin hänen päällen=
sä, ja hän oli kuin kirkas walkeus, ja
sisäldä oli se kuin tuli kaikki ympärin=
sä: hänen kupeistansa ylös ja alas
näjin minä niinkuin tulen kuumotta=
wan hänen ympärillänsä.
28. Niinkuin taiwan kaari näkyy
pilwesä koska satanut on, niin oli myös
sen kirkkauden näky ympärinsä. Tämä
oli HErran kunnian näky: Ja koska
minä sen nähnyt olin, langeisin minä
kaswoilleni, ja kuulin äänen puhuwan.
Ilm. K. 4: 1.

2. Luku.

Propheta lähetetty. Kansa kowakorwainen.

Ja hän sanoi minulle: Sinä ihmisen
lapsi, seiso jalwollas, niin minä
tahdon puhua sinun kanssas.
Hes. 3: 24. Dan. 10: 9.
2. Ja kuin hän puhui minun kans=
sani: niin minä wahwistuin hengesä,
ja hän asetti minun jalwoilleni, ja mi=
nä kuuldelin händä joka puhui minun
kanssani.
3. Ja hän sanoi minulle: Sinä ih=
misen lapsi, minä lähetän sinun Israe=
lin lasten tygö, sen luopuwaisen Kan=
san tygö, jotka minusta luopunet owat;
jotka heidän Isäinsä kanssa hamaan
tähän päiwään asti owat minua wastan
rikkonet.
4. Mutta ne lapset, joitten tygö mi=
nä sinun lähetän, owat niskurit ja paa=
tunet sydämestä: niille pitä sinun sano=
man: Näin sanoo HErra HErra.
5. Jos he sen kuulewat, taikka katzo=
wat ylön, sillä se on tottelematoin huo=
ne; niin pitä heidän kuitengin tietämän,
että Propheta heidän seasansa on.

6. Ja sinä ihmisen lapsi, ei sin
pidä pelkämän heitä, ei myös heid
sanojansa pelkämän, he owat tosin wa
hakoiset, ja teräwät orjantappurat
nua wastan, ja sinä asut Skorpion
seasa: Mutta ei sinun pidä pelkä
heidän sanojansa; eikä hämmäs
heidän kaswojansa, waikka he owat
tottelematoin huone; Ps. 56
Jer. 1: 8, 17. Hes. 3: 8. Mich. 7: 4.
Luc. 12: 4. 1 Pet. 3: 14.
7. Mutta sinun pitä sanom
heille minun sanani, jos he
kuulewat, taikka katzowat ylön;
he owat wastahakoiset.
8. Mutta sinä ihmisen lapsi, ku
mitä minä sinulle sanon, ja älä
tottelematoin niinkuin se tottelem
huone. Awa suus ja syö mitä
sinulle annan. Ilm. K. 10
9. Ja minä näjin, ja katzo, kä
ojettu minun puoleeni; ja katzo,
oli kääritty kirja:
10. Jonga hän awais minun e
ja se oli kirjoitettu ulkoa ja sisäld
siinä oli kirjoitetut walituxet, ja
kauxet, ja wee.

3. Luku.

Prophetan Kirja, wirka.

Ja hän sanoi minulle: Sinä ihm
lapsi, syö mitä sinun edesäs on
tämä kirja, ja mene, ja saarna Is
lin huonelle. Ilm. K. 10:
2. Niin minä awaisin suuni; ja
annoi sen kirjan minun syödäxeni.
3. Ja sanoi minulle: Sinä ihm
lapsi, sinun pitä tämän kirjan, j
minä annan sinulle, syömän sinun
misees, ja täyttämän sillä watzas.
minä söin sen, ja se oli minun su
ni niin makia kuin hunaja.
Ps. 19: 11. Ps. 119: 103. Jer. 15: 16.
4. Ja hän sanoi minulle: Sinä
misen lapsi, mene Israelin huone
ja saarna heille minun sanani.
5. Sillä en minä sinua lähetä
Kansan tygö jolla outo puhe ja wiera
kieli on; waan Israelin huoneseen:
6. Ja en suuren Kansan tygö, jo
outo puhe ja wieras kieli olis, joitt
puhetta et sinä ymmärrä: Ja jos m
nä wielä lähetäisin sinun niitten tygö

pidäis heidän kuitengin mielel=
kuuleman sinua.
Mutta Israelin huone ei tahdo
kuulla; sillä ei he tahdo kuulla
minuakan: sillä koko Israelin huo=
on kowa otza ja paatunut sydän.
Mutta katzo, kuitengin olen minä
: sinun kaswos lujaxi heidän kas=
isa wastan, ja sinun otzas lujaxi
i otzaansa wastan. Jer. 1: 18.
Mich. 3: 8.
Ja minä olen tehnyt sinun otzas
kowaxi kuin Demantin, joka ko=
i on kuin kallio: älä pelkä heitä,
myös hämmästy heidän edesänsä,
he owat tottelematoin huone.
Hes. 2: 6. 1 Pet. 3: 14.
. Ja hän sanoi minulle: Sinä
en lapsi, kaikki minun sanani,
minä sanoin sinulle, ota sinun
mees, ja pane korwiis;
. Ja mene pois sinun Kansas
in tygö, ja saarna heille, ja sano
: Näin sanoo HERra HERra:
e kuulewat sen, taikka katzowat
Es. 62: 6.
. Ja hengi otti minun ylös, ja mi=
uulin jälisäni suuren humauxen
i (sanowan): Siunattu olkon
Rran kunnia, hänen siasansa!
. Ja minä kuulin eläinden siipein
n, jotka löit toinen toiseensa, ja
ten jyrinän, jotka juuri niitten ty=
olit, ja suuren humauxen äänen.
. Niin hengi nosti minun ylös, ja
minun pois, ja minä menin pois,
in suuresti hämmästynyt: Mutta
Rran käsi piti minun wahwana.
. Ja minä tulin sangein tygö
Abibiin, jotka asuit Chebarin wir=
tykönä, ja wiiwyin heidän tykö=
ä, kusa he istuit; ja olin siellä
män päiwää hämmästyxisä heidän
llänsä. Job. 2: 13.
6. Ja koska ne seitzemän päiwää
kulunet, tapahtui HERran sana
nlle, ja sanoi:
7. Sinä ihmisen lapsi, minä o=
pannut sinun Israelin huonen
tiaxi: sinun pitä kuuleman sa=
minun suustani, ja waraman
ä minun puolestani. Hes. 33: 7.
8. Koska minä sanon jumalatto=
malle: sinun pitä totisesti kuoleman,
ja et sinä wara händä, etkä sano
hänelle sitä, että jumalatoin lakkais
jumalattomasta menostansa, ja sais
elää: niin pitä sen jumalattoman
kuoleman syndeinsä tähden, mutta
hänen werensä tahdon minä waa=
tia sinun kädestäs.
19. Mutta jos sinä warat sitä ju=
malatoinda, ja ei hän käänny ju=
malattomudestansa ja jumalattomasta
tiestänsä; niin hänen pitä syndeinsä
tähden kuoleman: mutta sinä olet
sielus wapahtanut.
20. Ja koska wanhurskas luopuu
wanhurskaudestansa, ja teke pahaa, niin
minä sallin hänen loukata itzensä, ja
hänen pitä kuoleman: Sentähden ettes
ole händä warannut, pitä hänen syn=
deinsä tähden kuoleman, ja hänen en=
distä wanhurskauttansa, kuin hän teh=
nyt on, ei pidä muistettaman; mutta
hänen werensä tahdon minä waatia
sinun kädestäs. Hes. 18: 24.
Luku 33: 12, 13.
21. Mutta jos sinä warat wan=
hurskasta, ettei hän syndiä tekisi, ja
ei hän myös syndiä tee; niin pitä hä=
nen totisesti elämän, että hän on neu=
won ottanut: olet sinä myös sielus
wapahtanut.
22. Ja siellä tuli HERran käsi mi=
nun pääleni, ja sanoi minulle: Nouse,
ja mene ulos kedolle, siellä tahdon mi=
nä puhua sinun kanssas.
23. Ja minä nousin, ja menin ulos
kedolle, ja katzo, siellä seisoi HERran
kunnia, niinkuin se kunnia jonga minä
Chebarin wirran tykönä ennen nähnyt
olin; ja minä langeisin maahan kas=
woilleni. Hes. 1: 3.
24. Ja tulin wirwotetuxi hengesä,
ja hän asetti minun jalwoilleni, ja
puhui minun kanssani, ja sanoi mi=
nulle: Mene ja sulje itzes huonesees.
Hes. 2: 2.
25. Ja sinä ihmisen lapsi, katzo,
nuorat pitä pandaman sinun päälles,
ja he sitowat sinun niillä; ettei sinun
pidä pääsemän heildä.
26. Ja minä tahdon sinun kieles
anda tarttua suus lakeen, niin että
sinun pitä tuleman mykäxi, ja ei enää

taitaman nuhdella heitä; sillä se on wastahakoinen huone. Hes. 2: 5.

27. Mutta koska minä puhun sinun kanßas, niin tahdon minä awata sinun suus, että sinun heille sanoman pitä: Näin sanoo HErra HErra: joka kuulee se kuulkan, ja joka hyljää, se hyljäkkän: Sillä se on tottelematoin huone. Hes. 2: 7.

4. Luku.

Piirittäminen piirustulla maalataan. Propheta makaa. Leiwät kypsetään.

Ja sinä ihmisen lapsi, ota sinulles tiilikiwi, pane se etees, ja piirusta sen päälle Jerusalemin Kaupungi;

2. Ja lyö leiri sen ympärille, ja rakenna siihen aita, ja tee siihen walli; ja aseta siihen sotawäki, ja pane sota-aset sitä wastan joka tahwolda. 2 Kun. K. 25: 1.

3. Mutta ota sinun etees rautapannu, ja anna se olla rautaisen seinän edestä sinun ja Kaupungin wälillä; ja aseta kaswos händä wastan, niinkuin piiritettäwätä, ja piiritä se: Se olkon Israelin huonelle merkixi.

4. Sinun pitä myös makaman wasemalla kyljelläs, ja Israelin huonen pahat teot paneman sen päälle: Niin monda päiwää kuin sinä makat sen päällä, niin kanwan pitä sinun myös kandaman heidän pahoja tekojansa.

5. Mutta minä tahdon tehdä sinulle heidän pahain tekoinsa wuosikaudet päiwixi; kolmexi sadaxi ja yhdexäxi kymmenexi päiwäxi: niin kanwan pitä sinun kandaman Israelin huonen pahoja töitä.

6. Ja koskas ne olet täyttänyt, sitte pitä sinun makaman oikialla kyljelläs, ja kandaman Judan huonen pahoja töitä neljäkymmendä päiwää: Sillä minä annan sinulle täsä myös päiwän joka wuoden edestä. 4 Mos. 14: 34.

7. Ja aseta kaswos ja paljas käsiwartes sitä ympäri piiritettyä Jerusalemita wastan; ja ennusta händä wastoin.

8. Ja katzo, minä panen nuorat sinun päälles; niin ettei sinun pidä saaman kändää itziäs yhdeldä kyljeldä toiselle, siihenasti että sinä olet lopettanut piirittämises päiwät.

9. Niin ota nyt sinulles nisuja, kiita, ja ohria, papuja, herneitä kauroja, ja pane ne yhteen astia ja tee sinulles niin monda leipää kuin monda päiwää on, jotka kyljelläs makaman pitä, että si olis siitä syömistä kolmexi sadaxi yhdexäxi kymmenexi päiwäxi:

10. Niin että sinun ruokas, sinun kunakin päiwänä syömän pitä painaman kaxikymmendä Si Tämän sinun syömän pitä yhdestä wästä niin toiseen.

11. Wettä pitä sinun myös j määrällä, kuudennen osan H ja sen sinun pitä juoman yhdestä wästä niin toiseen.

12. Ohraisia leipiä pitä sinu män; jotka sinun heidän silmäins sä ihmisen jäljellä kypsendämän

13. Ja HErra sanoi: ratki n tä Israelin lapset syömän heidän j sta leipäänsä pakanain seasa, k minä heitä ajawa olen.

14. Mutta minä sanoin: Ach! H ra HErra, katzo, minun sielun koskan wielä saastutettu: Sillä minä ikänä hamasta minun nuoru ni tähän asti, mitän raatoa taikka deldua syönyt, ja ei saastainen li koskan minun suuhuni tullut.

15. Mutta hän sanoi minulle: minä tahdon anda sinulle karjan s ihmisen jäljen edestä; jolla sinun tekemän pitä.

16. Ja hän sanoi minulle: ihmisen lapsi, katzo, minä tahdon pois leiwän ainen Jerusalemisa, että heidän pitä leipää syömän nolla ja murhella; ja juoman määrällä ja surulla: 3 Mos. 26: Hes. 14: 13.

17. Että leipä ja wesi puuttu pitä, ja yhden pitä sureman t kanßa, ja näändymän pahoisa sansa. Hes. 5: 17.

5. Luku.

Hiuret keritetään ja punnitaan kolmeen osaan. Kansan rangaistus.

Ja sinä ihmisen lapsi, ota sinull niin teräwä miekka kuin parta

i, ja keritze sillä pääs ja partas,
ta waaka, ja jaa ne sillä.
Es. 7: 20.
Kolmannen osan pitä sinun tulella
aman keskellä Kaupungita, koska
rämisen päiwät owat täytetyt:
n kolmas osa ota ja hakkaa mie=
Kaupungin ympärillä: Wiimei=
kolmas osa heitä tuleen, että minä
sin miekan ulos heidän jälkeensä:
Mutta ota wähä niistä luwulla,
do sinun hames kulmaan.
Ja ota taas wähä niistä, ja heitä
een, ja polta se tulesa: siitä pitä
tuleman koko Israelin huoneseen.
Näin sanoo HERra HERra:
on Jerusalem, jonga minä pa=
n keskelle asettanut olen, ja maa=
t hänen ympärillensä.
2 Kun. K. 25: 22.
Mutta hän on käändänyt minun
ni jumalattomudexi, enämmin
pakanat, ja minun säätyni enäm=
kuin ne maakunnat, jotka hänen
ristöllänsä owat: Sillä he heit=
minun oikeuteni pois, ja ei tah=
ä minun säätyini jälkeen.
Sentähden sanoo HERra HER=
in: Että te enämmän pahutta
kuin pakanat, jotka owat teidän
illänne, ja et te waella minun
säni, ettekä tee minun oikeudeni
: et te myös tee pakanaingan
en jälkeen, jotka owat teidän
illänne:
Sentähden sanoo HERra HER=
in: katzo, minä tulen sinun tygös,
myös tulen, ja tahdon duomita
pakanain silmäin edesä.
Ja tahdon niin tehdä sinun kans=
kuin en minä ikänä ennen tehnyt
engä myös tästedes tehdä tahdo;
in sinun kauhistustes tähden.
Sentähden pitä Isät syömän
sa sinun keskelläs, ja lapset syö=
Isänsä. Ja tahdon sinun niin
ita, että kaikki sinun jäänes pitä
in tuuliin hajoitetuxi tuleman.
. 26: 29. 5 Mos. 28: 53. Wal. w. 2: 20.
Luku 4: 10.
11. Sentähden niin totta kuin minä
, sanoo HERra HERra: ettäs
saastuttanut minun Pyhäni kai=
a sinun turmelluxillas, ja kaikilla
sinun kauhistuxillas; niin tahdon minä
myös hukuttaa sinun pois, ja minun
silmäni ei pidä sinua säästämän, ei
myös armahtaman. Hes. 7: 4, 9.
Luku 8: 18.
12. Kolmas osa sinusta pitä rutolla
kuoleman ja nälkään näändymän sinun
keskelläs: Ja se toinen kolmas osa pitä
langeman miekalla sinun ympäristölläs:
Ja sen wiimeisen kolmannen osan tah=
don minä hajoittaa kaikkiin tuuliin,
ja wetää ulos miekan heidän jälkeensä.
Jer. 49: 32.
13. Näin pitä minun wihani täy=
tetyxi tuleman, ja minun hirmuisudeni
saatan minä heidän päällensä, että minä
saisin lohdutuxen: ja heidän pitä ym=
märtämän, että minä HERra minun
kiiwauxesani puhunut olen, koska minä
minun hirmuisudeni heisä täyttänyt
olen. Es. 1: 24.
14. Minä tahdon saattaa sinun au=
tiaxi ja pilkaxi pakanoille, jotka sinun
ympärilläs owat, kaikkein niitten sil=
mäin eteen, jotka käywät sieldä ohitze.
15. Ja se häwäistys ja pilkka pitä
oleman opixi ja ihmexi pakanoille, jotka
owat sinun ympärilläs, koska minä an=
nan oikeudeni käydä sinun päälles, wi=
han, julmuden ja rangaistusten kanßa.
Minä HERra sen sanonut olen;
16. Ja koska minä ne pahat näljän
nuolet heidän sekaansa lähettäwä olen,
jotka wahingolliset oleman pitä, jotka
minä lähetän hukkamaan teitä; ja an=
nan teille näljän enämmäxi ja enäm=
mäxi tulla, ja ottamaan pois leiwän
ainen. Hes. 4: 16. Luku 14: 13.
17. Ja näljän ja pahat pedot tah=
don minä anda tulla teidän sekaanne,
ne pitä teitä tekemän lapsittomaxi: Ja
siellä pitä ruton ja weren liikkuman
sinun seasas, ja miekan tahdon minä
anda tulla sinun päälles. Minä HER=
ra sen sanonut olen. 3 Mos. 26: 22.

6. Luku.

Epäjumaluden kauhistus ja monenkaltaiset surulliset käytöxet.

Ja HERran sana tapahtui minulle, sanoden:
2. Sinä ihmisen lapsi, käännä kas=

wos Israelin wuoria päin, ja ennusta heitä wastan; Hes. 36: 1.

3. Ja sano: Te Israelin wuoret, kuulkat HErran HErran sanaa: näin sanoo HErra HErra, sekä wuorille että mäille, sekä ojille että laaxoille: katzo, minä, minä tahdon anda tulla miekan teidän päällenne, ja lyödä teidän kukkulanne maahan; Ps. 125: 2.

4. Että teidän Altarinne pitä kukistetuxi tuleman, ja teidän epäjumalanne rikki lyödyxi: ja minä tahdon anda teidän ruumiinne tapetta kuwainne eteen: 2 Kun. K. 23: 11, 12.

5. Ja lyödä maahan Israelin lasten ruumit teidän kuwainne eteen, ja hajoitta teidän luunne, ymbäri teidän Altareitanne. 3 Mos. 26: 30.

6. Kusa te ikänä asutta, pitä Kaupungit kylmille tuleman, ja kukkulat häwitettämän: että teidän Altarinne pitä lyötämän maahan ja autioxi tehtämän, ja rikottaman teidän epäjumalanne ja häwitettämän, ja särjettämän teidän kuwanne ja teidän työnne tyhjäxi tehtämän.

7. Ja maahan lyödyt pitä makaman teidän seasanne; että teidän tietämän pitä minun olewan HErran.

8. Mutta minä tahdon anda muutamat teistä jäädä, jotka pitä miekalda jäämän pakanain sekaan; koska minä teitä maakundiin hajoittanut olen.

9. Jäänet teistä pitä muistaman minua pakanain seasa, kusa heidän fangina oleman pitä, että minä olen särjetty heidän haurellisen sydämensä tähden, joka minusta luopunut on, ja heidän kiiluwain silmäinsä tähden jotka owat katzonet heidän epäjumaltensa jälkeen: ja niitten pitä suuttuman itzensä, sen pahuden tähden kuin he kaikkein kauhistustensa kautta tehnet owat. 4 Mos. 15: 39.

10. Ja heidän pitä tietämän, että minä olen HErra; ja en ole hukkaan puhunut, tehdäxeni heille tätä pahaa.

11. Näin sanoo HErra HErra: Lyö käsiäs yhteen, ja tömistä jalkojas, ja sano: woi! kaikkea pahuden kauhistusta Israelin huonesa, jonga tähden
he miekan, näljän ja rutom k
langeman pitä.

12. Se kuin kaukana on, h
pitä ruttoon kuoleman, ja se kuin
läsnä on, hänen pitä miekalla
man: Mutta se kuin jää, ja
pääsnyt on, sen pitä nälkään
man: Näin tahdon minä täytt
nun hirmuisudeni heidän seas

13. Ja teidän pitä tietämän
minä olen HErra, koska hei
pettunsa pitä makaman heidän
maltensa seasa ymbäri heidän
reitansa, kaikilla korkeilla m
kaikilla wuorten kukkuloilla, j
kein wiherjäisten puitten alla, ja
kein paxuin tammein alla, jo
koisa he kaikille epäjumalillensa
sawu-uhria tehnet owat.
2 Kun. K. 17: 10.

14. Minä tahdon ojeta kät
wastan, ja tehdä heidän maa
jäxi ja autioxi, hamasta Dibla
westa, kaikisa heidän asumas
ja heidän pitä tietämän, että
olen HErra. Jer. 48: 22.

7. Lucu.

Jumalan duomiota wastan ei apua

Ja HErran sana tapahtui mi
ja sanoi:

2. Sinä ihmisen lapsi, näin
HErra HErra, Israelin m
loppu tulee: koko neljän maan
loppu tulee.

3. Nyt tulee sinun loppus;
minä tahdon lähettä minun hirm
deni sinun päälles, ja duomita
niinkuin sinä ansainnut olet, ja
sinulle, mitä kaikkiin sinun kauhi
tulee. Hes. 5: 11.

4. Minun silmäni ei pidä s
män sinua, eikä armahtaman:
minä tahdon anda sinulle, niinkui
ansainnut olet, ja sinun kauhi
pitä tuleman sinun sekaas, että
tietämän pitä, että minä olen H

5. Näin sanoo HErra HE
katzo, yxi onnettomus tulee toisen
keen.

6. Loppu tulee, loppu tulee: se
woo sinua wastan, katzo, se tulee.

Se käy jo ylös, ja tulee niin=
aannu sinun päälles, sinä joka
ja asut: aika tulee, tuskapäiwä
juuri läsnä, ettei wuorilla pidä
ttaman.
Nyt tahdon minä pian wuodatta
m hirmuisudeni sinun päälles, ja
wihani sinusa, ja duomita si=
niinkuin sinä ansainnut olet, ja
sinulle mitä kaikkiin sinun kau=
riis tulee.
Minun silmäni ei pidä säästä=
sinua, eikä armahtaman: minä
m anda sinulle niinkuin sinä an=
ut olet, ja sinun kauhistuxes pitä
nan sinun sekaas, että teidän tie=
in pitä, että minä olen HERra,
itä lyön.
Katzos päiwää, katzo, se tulee:
m tulee edes, witza kukoistaa, ja
pitä wiherjöitzee.
1. Tyranni on itzensä walmistanut
lattomain witzaxi; niin ettei ken=
heitä eli heidän Kansaansa taikka
m joukkoansa pidä walittaman.
2. Aika tulee, päiwä lähestyy, ostaja
iloitko, ja myypä älkön mureh=
Sillä wiha tulee kaiken heidän
onsa päälle.
3. Sillä myyjän ei pidä enää myy=
kalunsa tygö palajaman, waikka
wielä hengisäkin olisit: Sillä en=
s kaikesta heidän paljoudestansa ei
käymän takaperin: Eikä kengän
wahwistaa elämätänsä pahu=
sa kautta.
4. Soittakat waskitorween, ja wal=
kat kaikki, ei kuitengan yxikän so=
ole lähtewä: Sillä minun wihani
kaiken hänen Kansansa päälle.
5. Ulkona liikkuu miekka, sisällä
o ja nälkä: se kuin kedolla on,
pitä miekalla langeman, mutta
in Kaupungisa on, hänen pitä
on ja nälkään waipuman.
Ja jotka heildä pääsewät pa=
pitä oleman wuorilla niinkuin
set laaxoisa, ja kaikkein pitä wa=
an, kukin pahuttansa. Es. 38: 14.
7. Kaikki kädet pitä nääntymän, ja
lki polwet horjuman niinkuin wesi.
Es. 13: 7. Jer. 6: 24.
18. Ja heidän pitä itzensä säkkiin
puettaman, ja pelko pitä heidän peit=
tämän, ja kaikki kaswot surkiasti katzo=
man, ja kaikki päät paljaxi tuleman.
Es. 3: 17. Luku 15: 2, 3. Jer. 48: 37.
19. Heidän pitä hopiansa heittä=
män katuille, ja heidän kuldansa kau=
was joutuman: sillä heidän hopiansa
ja kuldansa ei pidä taitaman auttaa
heitä HERran wihan päiwänä: Ja
ei taitaman sieluansa rawita, eikä
watzaansa täyttää: Sillä se on ollut
heille pahennus, heidän pahoin töihinsä.
San. l. 11: 4. Zeph. 1: 18.
20. Heidän kalleista kaluistansa, joilla
he ylpeilit, owat he kauhistustensa ja
epäjumaltensa kuwat tehnet; sentähden
tahdon minä tehdä heille sen saastai=
sudexi;
21. Ja anda sen muukalaisten käsiin,
että ne sen ryöwämän pitä, ja juma=
lattomille maan päällä saalixi, että ne
sen saastuttawat.
22. Minä tahdon minun kaswoni
käändä sieldä pois, että he juuri mi=
nun majani turmelewat: ja ryöwärit
pitä tuleman sinne, ja sen saastutta=
man.
23. Tee kahlet: Sillä maa on täy=
nä weren wikoja, ja Kaupungi täysi
wäkiwaldaa.
24. Niin tahdon minä anda tulla
kaikkein pahimmat pakanain seasta, että
ne pitä heidän huonensa omistaman:
ja tahdon lopettaa woimallisten yl=
peyden, ja heidän pyhänsä pitä saa=
stutetuxi tuleman.
25. Häwittäjä tulee; niin pitä hei=
dän rauhaa etzimän, ja ei se pidä ole=
man heillä.
26. Yxi onnettomus pitä tuleman
toisen jälkeen, yxi sanoma toisen päälle,
niin pitä heidän Prophetailda näkyä
etzimän; mutta siellä eikä Laki pidä
enää oleman Pappein tykönä, eikä neu=
wo wanhain tykönä. Jer. 18: 18.
27. Kuningan pitä murhesa oleman,
ja Päämiehet surullisisa waatteisa, ja
maasa Kansan kädet wapiseman: minä
tahdon niin laittaa itzeni heidän
kanssansa, kuin he elänet owat, ja
duomita heitä, niinkuin he ansainnet
owat: ja heidän pitä tietämän, että
minä olen HERra.

8. Luku.

Neljä kauhistusta. Niitten rangaistus.

Ja tapahtui kuudendena wuonna, wiidendenä päiwänä kuudennesta Kuusta, että minä istuin huonesani, ja Judan wanhimmat istuit minun edesäni: siellä tuli HErran HErran käsi minun päälleni.

2. Ja minä näjin, ja katzo, se kuin oli hänen kupensa alla, se oli niinkuin tuli, mutta päältä hänen kupeinsa oli se sangen kirkas, niinkuin kaikkein kirkkain walkeus. Hes. 1: 4, 12.

3. Ja hän ojensi ulos niinkuin käden, ja otti minun kiinni pääni hiuxista; niin otti minun hengi ylös maan ja taiwan wälille, ja wei minun Jerusalemiin Jumalan näwyisä, sisällisen owen tygö, joka pohjan puolesa on, kusa kiiwauxen kuwa seisoi, joka kiiwauxen kehoitti. Hes. 3: 12.

4. Ja katzo, siellä oli Israelin Jumalan kunnia, niinkuin minä sen ennen nähnyt olin kedolla. Hes. 3: 23

5. Ja hän sanoi minulle: Sinä ihmisen lapsi, nosta nyt silmäs pohjaiseen päin: Ja kuin minä silmäni nostin pohjan puoleen: katzo, niin seisoi kiiwauxen kuwa pohjan puolesa Altariportin tykönä, kusta käydän sisälle.

6. Ja hän sanoi minulle: Sinä ihmisen lapsi, näetkös mitä nämät tekewät? niitä suuria kauhistuxia jotka Israelin huone täsä teke, että he juuri ajawat minun kauwas minun Pyhästäni? Mutta sinun pitä wielä nyt näkemän suuremmat kauhistuxet.

7. Ja hän wei minun kartanon porttiin: siellä minä näjin, ja katzo, siellä oli läpi seinäsä.

8. Ja hän sanoi minulle: Sinä ihmisen lapsi, kaiwa nyt seinä läpitze. Ja kuin minä kaiwoin seinän läpitze: Katzo, niin oli siellä yxi owi.

9. Ja hän sanoi minulle: Mene sisälle, ja katzo niitä ilkiöitä kauhistuxia, kuin he täsä tekewät.

10. Ja koska minä menin sisälle, ja katzoin: Katzo, siellä olit kaikkinaiset matoin ja eläinden kuwat, kaikki typyni kauhistus, ja kaikkinaiset Israelin huonen epäjumalat, joka paikas ymbäri seiniä tehdyt;

11. Joitten edesä seisoit seitzemenkymmendä miestä, Israelin huonen wanhimmista, ja Jasania Saphanin poika seisoi myös heidän seasansa; ja jokaitzella heillä oli pyhän sawun [illegible] kädesä, ja paxu löyhkä käwi ylös [illegible] uhrista.

12. Ja hän sanoi minulle: [illegible] ihmisen lapsi, näetkös mitä Israelin huonen wanhimmat tekewät [illegible] sä, itzekukin kaunimmasa kammiosa? Sillä he sanowat: ei HErra [illegible] tä, HErra on maan hyljännyt. Hes. 9: 9.

13. Ja hän sanoi minulle: [illegible] pitä wielä nyt näkemän suurem[illegible] histuxia, joita he tekewät.

14. Ja hän wei minun se[illegible] tygö, HErran huonesa, joka [illegible] jan puolesa, ja katzo, siellä istu[illegible] mot jotka itkit Thamusta.

15. Ja hän sanoi minulle: [illegible] ihmisen lapsi, näetkös näitä? [illegible] sinun pitä wielä nytkin suuremia [illegible] histuxia näkemän, kuin nämät [illegible]

16. Ja hän wei minun si[illegible] kartanoon HErran huoneseen pä[illegible] katzo, HErran Templin owen [illegible] esihuonen ja Altarin wälillä, oli wiisi kolmattakymmendä miestä, [illegible] olit käändänet heidän selkänsä [illegible] ran Templin puoleen, ja kaswonsa [illegible] ja rukoilit Auringon ylösnemiseen [illegible]

17. Ja hän sanoi minulle: [illegible] ihmisen lapsi, näetkös näitä? [illegible] tämä Judan huonelle wähä, että [illegible] täsä näitä kauhistuxia tekewät, [illegible] myös muutoin koko maan wää[illegible] täyttäwät, ja asettawat itzensä [illegible] wihoittamaan? Ja katzo, he pitä[illegible] wiinapuun oxan nenänsä edesä.

18. Sentähden tahdon minä [illegible] tehdä minun hirmuisudesani, ja [illegible] dä minun silmäni säästämän, eikä [illegible] nun armoni tuleman (heitä): Ja [illegible] huutawat korkialla äänellä minun [illegible] wisani, en minä kuitengan kuule [illegible]
San. l. 1: 28. Es. 1: 15. Jer. 11: 11. Hes 5: 11. Luku 7: 4, 9. [illegible]

9. Luku.

malalliset merkitään. Jumalattomat
tapetaan.

hän huusi korkialla äänellä mi=
nun korwisani, ja sanoi: se on jo
, että Kaupungi pitä rangaista=
ja jokaitzella on murha=ase käde=
.
Ja katzo, kuusi miestä tuli ylim=
n portin tietä, joka pohjan puo=
m, ja jokaitzella oli wahingollinen
idesänsä: Mutta yxi mies heidän
isa oli liinawaatteilla waatetettu,
joitus taulu hänen wyöllänsä; ja he
sisälle, ja astuit waskialtarin tygö.
Ja Israelin Jumalan kunnia nousi
bimin pääldä, joittenga päällä hän
a lähestyi huonen kynnyxeen asti;
usi sitä miestä jonga yllä oli lii=
ate, ja kirjoitus taulu wyöllä.
Ja HERra sanoi hänelle: Me=
erusalemin Kaupungin läpitze, ja
ta ne miehet heidän otzisansa, jot=
okawat ja huutawat sitä kauhis=
kuin siinä tapahtuu.
2 Mos. 12: 23. Ilm. K. 7: 3.
Mutta muille, sanoi hän minun
eni: Mengät hänen jälisänsä Kau=
in läpitze, ja lyökät: teidän sil=
e ei pidä säästämän, eikä armoa
än.
Lyökät sekä wanhat että nuoret,
t, lapset ja waimot kuolliaxi:
ta joitten päällä kirjoitus on, ei
gään niihin pidä teidän rupeman:
etkat ensin minun Pyhästäni: Ja
upeisit niistä wanhoista miehistä,
huonen edesä olit.
Jer. 25: 29. 1 Pet. 4: 17.
Ja hän sanoi heille: saastuttakat
e, ja täyttäkät kartanot tapetuil=
mengät sitte ulos: Ja he menit
ja tapoit Kaupungisa.
Ja koska he olit tappanet hei=
jäin minä wielä, ja langeisin kas=
eni, huusin ja sanoin: Ah HER=
ERra, tahdotkos siis hukutta kaik=
änet Israelisa, ettäs niin wuoda=
sinun wihas Jerusalemin päälle?
Ja hän sanoi minulle: Israelin
udan huonen paha työ on sangen
i, maa on täytetty murhalla, ja
Kaupungi täynnä pahutta. Sillä he
sanowat: HERra on hyljännyt maan,
ja ei HERra näe.
Hes. 7: 23. Luku 8: 12.
10. Sentähden ei minun silmäni
pidä säästämän, engä minä tahdo ar=
mahtaa: mutta minä tahdon anda hei=
dän päänsä päälle niinkuin he ansain=
net owat. Hes. 8: 18.
11. Ja katzo, se mies jonga liina=
waate yllä oli, ja kirjoitus taulu wyöl=
lä, wastais ja sanoi: minä olen tehnyt
niinkuin sinä minulle käskenyt olet.

10. Luku.

Tuliset hiilet hajoitetaan; HERran kunnia.

Ja minä näjin, ja katzo, taiwaasa oli
Cherubimin pään päällä, niinkuin
Saphir, ja niitten päällä näwyi niin=
kuin istuin.
2. Ja hän sanoi sille miehelle, joka
oli liinawaatteisa: mene sisälle ratas=
ten wälille Cherubimin ala, ja ota kä=
tes täyteen tulisia hiiliä, jotka Cheru=
bimin wälillä owat, ja hajoita ne Kau=
pungin päälle: ja hän meni sisälle, mi=
nun silmäini edesä.
3. Mutta Cherubimit seisoit oikial=
la puolen huonesa, koska se mies sisälle
meni; ja sumu täytti sisällisen kartanon.
1 Kun. K. 8: 10. Es. 6: 4.
4. Ja HERran kunnia nosti itzen=
sä Cherubimin pääldä ylös, huonen
kynnyxeen asti: ja huone täytettin su=
mulla, ja kartano HERran kunnian
kirkkaudella.
5. Ja Cherubimin siipein humaus
kuului hamaan ulkonaiseen kartanoon
asti, niinkuin Kaikkiwaldian Jumalan
ääni, koska hän puhuu.
6. Ja koska hän oli käskenyt sitä
miestä, joka oli liinawaatteisa, ja sa=
nonut: Ota tulda ratasten keskeldä
Cherubimin alda; niin hän meni sin=
ne sisälle, ja astui rattan tygö.
7. Ja Cherubim ojensi kätensä kes=
kellä Cherubimeja, tuleen päin joka
oli Cherubimin wälillä, otti sitä ja
annoi sen miehen käsiin joka oli liina=
waatteisa; ja hän otti sen ja meni ulos.
8. Ja se näyi Cherubimeisä, niin=
kuin ihmisen käsi heidän siipeinsä alla.
Hes 1: 8.

9. Ja minä näjin, ja katzo, neljät
rattat seisoit Cherubimein tykönä, jo=
kaitzen Cherubimin tykönä yhdet rat=
tat: ja rattat olit näkyänsä niinkuin
Turkos. Hes. 1: 15, 16.
10. Ja olit kaikki ne neljä yxi niin=
kuin toinengin, niinkuin yhdet rattat
olisit ollet toisten sisällä.
11. Koska yxi heistä meni, niin me=
nit kaikki neljä, ja ei erinnet toinen
toisestansa kulkeisansa: Mutta kuhunga
ensimäinen meni, sinne menit ne jäli=
sä, ja ei erinnet toinen toisestansa.
12. Ja heidän koko ruuminsa, sel=
känsä, kätensä ja siipensä, niin myös
rattat olit täynnä silmiä kaikki ymbä=
rinsä, ne neljät rattat. Hes. 1: 18.
13. Ja rattaille sanottin: Pyörikät,
niin että minä sen kuulin.
14. Niin oli myös jokaitzella eläi=
mellä neljät kaswot: yhdet kaswot olit
Cherubimin kaswot, toiset kaswot olit
ihmisen kaswot, kolmannet jalopeuran
kaswot, ja neljännet kotkan kaswot.
Hes. 1: 5.
15. Ja Cherubimit korotettin: Tä=
mä on se eläin, jonga minä näjin
Chebarin wirran tykönä. Hes. 1: 3.
16. Koska Cherubimit käwit, niin
kuljit myös rattat heitä myöden; ja
koska Cherubimit ylöndelit siipiänsä,
että heidän piti maasta nouseman, niin
ei myös rattat heistä erinnet.
17. Koska ne seisoit, niin seisoit nä=
mät myös, koska ne nostit itzensä, niin
nostit myös nämät itzensä; sillä eläwä
hengi oli heisä.
18. Ja HERran kunnia meni taas
huonen kynnyreldä, ja istutti itzensä
Cherubimein päälle.
19. Niin ylöndelit Cherubimit sii=
piänsä, ja nostit itzensä maasta ylös,
minun silmäini edesä; ja kuin he me=
nit ulos, menit rattat heitä myöden:
ja he astuit idän puoliselle owelle HER=
ran huonetta, ja Israelin Jumalan kun=
nia oli heidän päällänsä.
20. Tämä on se eläin, jonga minä
näjin Israelin Jumalan alla, Chebarin
wirran tykönä; ja minä tunsin ne ole=
wan Cherubimit.
21. Jokaitzella olit neljät kaswot, ja
neljä siipeä; ja siipein alla niin
ihmisen kädet.
22. Heidän kaswonsa olit niin
minä ne näjin Chebarin wirran
näj; ja ne kukin käwit kohdastansa
sä päin.

11. Luku.

Wiisikolmattakymmendä miestä
Uusi sydän luwattu.

Ja Hengi nosti minun ylös, ja
minun portin eteen HERran
nen puoleen, joka itään päin
katzo: portisa oli wiisikolmatta
dä miestä: Ja minä näjin niiden
sa Jasanian Assurin pojan, ja P
Benajan pojan, Kansan päämiehet.
Hes. 8: 16.
2. Ja hän sanoi minulle:
misen poika, näillä miehillä o
rät ajatuxet ja wahingolliset
täsä Kaupungisa.
3. Jotka sanowat: ei se wi
läsnä ole, raketkamme huoneita:
on pata, me olemma liha.
4. Sentähden ennusta sinä h
tan, ennusta sinä ihmisen poika.
5. Ja HERran Hengi lang
nun päälleni, ja sanoi minulle:
näin sanoo HERra: Te Israeli
nesta oletta niin puhunet: minä
kyllä teidän hengenne ajatuxet.
6. Te oletta monda tappanet
Kaupungisa, ja hänen katunsa t
net tapetuilla. Hes. 24: 6, 7.
7. Sentähden sanoo HERra H
ra näin: ne jotka te siellä tappa
letta, ne owat se liha, ja tämä on
ta; mutta minä tahdon teitä
tästä ulos.
8. Miekan, jota te pelkätte,
minä tulla teidän päällenne,
HERra HERra.
9. Minä tahdon ajaa teitä
ulos, ja anda teitä muukalaisten
siin, ja tehdä teille oikeuden.
10. Teidän pitä miekalla lang
Israelin maan äärisä minä tahdo
mita teitä, ja teidän pitä ymmär
että minä olen HERra.
11. Mutta ei tämä pidä
tei

n patanne, etkä te lihana siinä;
l Israelin maan äärisä tahdon
i duomita teitä.
. Ja teidän pitä ymmärtämän
minä olen HErra: Sillä et te
waeldanet minun säätyini jälkeen,
te ole pitänet minun oikeuxiani,
a oletta tehnet pakanain tawan
m, jotka teidän ymbärillänne owat.
. Ja koska minä näin ennustin:
Pelatia Benajan poika kuoli: Ja
langeisin kaswoilleni, ja huusin
lla äänellä ja sanoin: Ah HErr-
HErra, sinä lopetat peräti Is-
n jäänet.
. Niin tuli HErran sana mi-
, ja sanoi:
. Sinä ihmisen poika: ne owat
weljes, sinun weljes ja lähim-
langos, ja koko Israelin huone;
Jerusalemin asuwaiset sanonet o-
mengät kauwas HErrasta: maa
ille annettu omaisudexi.
. Sentähden sano sinä: näin sa-
HErra HErra: Totta minä o-
andanut ajaa heitä kauwas paka-
sekaan, ja olen tosin hajoittanut
maakundiin; niin tahdon minä
in äkistä olla heidän pyhityxen-
isä maakunnisa joihinga he jou-
owat.
. Sano sentähden: näin sanoo
ra HErra: minä tahdon koota
niistä Kansoista, ja koota teitä
maakunnista, joihinga te hajoi-
oletta, ja tahdon anda teille Is-
n maan. Jer. 23: 3.
. Sinne pitä heidän tuleman; ja
an sieldä ulos kaiken heidän saas-
densa ja kaikki heidän kauhistuxensa.
. Ja minä tahdon anda heille
n sydämen, ja anda teihin uuden
gen; ja tahdon ottaa pois kiwisen
men heidän lihastansa, ja anda
e lihaisen sydämen: Ps. 51: 12.
. 32: 39. Hes. 36: 26. Ap. T. 4: 32.
. Että heidän pitä waeldaman
säädyisäni, ja pitämän minun
eni, ja tekemän sen jälkeen; ja
än pitä oleman minun Kansani,
minä tahdon olla heidän Juma-
e. Jer. 24: 7. Luku 30: 22.
Luku 31: 1, 33. Luku 32: 38.

21. Mutta niille jotka waeldawat
sydämensä kauhistuxen ja hirmuisu-
den jälkeen, niille minä tahdon panna
heidän tekonsa heidän päänsä päälle,
sanoo HErra HErra. Hes. 9: 10.
22. Niin nostit Cherubimit siipiän-
sä, ja rattat käwit heidän siwusansa,
ja Israelin Jumalan kunnia oli hei-
dän päällänsä.
23. Ja HErran kunnia käwi kes-
kellä Kaupungia ylös, ja asetti itzensä
sille wuorelle, joka on itään päin Kau-
pungista. Hes. 10: 4. Sach. 14: 4.
24. Ja hengi otti minun, ja joh-
datti minun näysä ja Jumalan Hen-
gesä Chaldean maalle fangein tygö: ja
se näky jonga minä näjin, katois mi-
nun edestäni.
25. Ja minä sanoin fangeille kaikki
HErran sanat, jotka hän minulle o-
soittanut oli.

12. Luku.

Propheta waeldaa. Judan ahdistus.

Ja HErran sana tuli minulle, ja
sanoi:
2. Ihmisen poika, sinä asut kowa-
korwaisen Kansan seasa, jolla kyllä sil-
mät owat nähdä, ja ei kuitengan
tahdo nähdä: ja korwat kuulla, eikä
tahdo kuitengan kuulla, sillä se on
tottelematoin huone. Es. 6: 9.
Luku 42: 18. Jer. 5: 21. Hes. 2: 8.
3. Sentähden sinä ihmisen poika,
tee sinulles waellus aset, ja waella wal-
kialla päiwällä heidän silmäinsä edesä:
sinun pitä waeldaman sinun siastas toi-
seen paikkaan heidän silmäinsä edesä,
jos he, mitämax, tahtowat ymmärtä,
että he kowakorwainen Kansa owat.
4. Ja sinun pitä tuoman sinun ases
edes, niinkuin sinä tahdoisit waelda wal-
kialla päiwällä heidän silmäinsä edesä,
ja sinun pitä lähtemän matkaas ehto-
na heidän silmäinsä edesä, niitten ulos-
lähtemisen tawalla kuin waeldaa tah-
towat.
5. Ja sinun pitä kangottaman si-
nuas seinän läpitzen heidän silmäinsä
edesä, ja menemän siitä ulos.
6. Ja olallas kandaman heidän sil-
mäinsä edesä, ja koska pimiä tullut

on, menemän matkaas: Sinun pitä
kaswos peittämän, ettet sinä saa näh=
dä maata; sillä minä olen pannut si=
nun ihmexi Israelin huonelle.
7. Ja minä tein niinkuin minulle
käsketty oli, ja kannoin minun aseni
edes, niinkuin minun piti waeldaman
walkialla päiwällä, ja ehtona kangotin
minä itzeni läpitzen seinän kädellä. Ja
koska pimiä oli tullut, otin minä sen
olalleni, ja kannoin sen ulos heidän
silmäinsä edesä.
8. Ja huomeneltain warhain tuli
HERran sana minulle, ja sanoi:
9. Sinä ihmisen poika, eikö Israe=
lin huone, se tottelematoin huone ole
sanonut sinulle: Mitä sinä teet?
10. Niin sano siis heille, näin sa=
noo HERra HERra: tämä kuorma
tulee Päämiehen päälle Jerusalemisa,
ja koko Israelin huonen päälle kuin
siellä on.
11. Sano siis: minä olen teidän
ihmenne: niinkuin minä tehnyt olen,
niin teille tapahtuman pitä, että tei=
dän pitä waeldaman, ja fangina wie=
tämän pois.
12. Heidän Päämiehensä pitä wie=
tämän pois olkapäillä pimeydesä, ja
pitä käymän ulos seinän läpitze, jonga
heidän särkemän pitä, että heidän pitä
waeldaman sen läpitzen: hänen kas=
wonsa pitä peitettämän, ettei hän yh=
delläkän silmällä näe maata.
13. Minä tahdon myös heittää mi=
nun werkkoni hänen päällensä, että hän
minun werkollani pitä otettaman kiin=
ni; ja minä tahdon anda hänen tulla
Babeliin Chaldean maalle, jota ei hä=
nen kuitengan näkemän pidä, ja siellä
hänen pitä kuoleman.
Hes. 17: 20. Luku 32: 3.
14. Ja kaikki jotka owat hänen ym=
bärillänsä, hänen apumiehensä, ja kai=
ken hänen sotajoukkonsa tahdon minä
hajoittaa kaikkiin tuuliin, ja wetää
ulos miekan heidän jälkeensä.
Hes. 5: 10, 12.
15. Ja niin heidän pitä ymmärtä=
män, että minä olen HERra; koska
minä ajan heitä pois pakanain sekaan,
ja hajoitan heitä maakundiin.
16. Mutta minä tahdon muutamita

harwoja heistä tallella pitä, mi
näljän ja ruton edestä; että he
pitä jutteleman kaikki kauhistuxensa
kanain seasa, kuhunga heidän tule
pitä, ja ymmärtämän, että minä
HERra.
17. Ja HERran sana tuli mi
ja sanoi:
18. Sinä ihmisen poika, sinun
syömän leipäs wapistuxella, ja ju
wetes wäristyxellä ja murhella.
19. Ja sanoman maakunnan
salle: näin sanoo HERra HE
Jerusalemin asuwaisista Israelin
la: Heidän pitä syömän leipänsä
hesa, ja juoman wetensä waiwais
sillä maa pitä häwitetyxi tulema
kista, kuin siinä on, kaikkein asu
pahuden tähden. Hes. 4: 16.
20. Ja ne Kaupungit jotka
asetetut owat, pitä tyhjäxi, ja
kylmille tuleman: ja niin teidän
ymmärtämän että minä olen H
21. Ja HERran sana tuli mi
ja sanoi:
22. Sinä ihmisen poika, mi
nanlasku on teillä Israelin maa
tä te sanotta: Että se wiipy
kauwan, niin kaikki ennustus tu
raukee?
23. Sentähden sano heille: näin
noo HERra HERra: minä t
hyljätä sen sananlaskun, ettei sitä
pidä pidettämän Israelisa: ja
heille: aika on juuri läsnä, ja
mitä ennustettu on.
24. Sillä tästedes, ei yxikän
pidä puuttuman, eikä ennustus
teleman Israelin huonesa. Hes.
25. Sillä minä HERra sen pu
mitä minä puhun, se pitä tapahtu
ja ei edemmä wiiwytettämän: m
teidän ajallanne, sinä tottelema
huone, pitä minun tekemän sen
minä puhun, sanoo HERra HE
26. Ja HERran sana tuli minu
ja sanoi:
27. Sinä ihmisen poika: Ka
Israelin huone sanoo: Se näky
tämä näke, on wielä kaukana, ja
nustaa siitä ajasta, joka wielä
kaukana on.

Sentähden sano heille: näin
HERra HERra: ei yhtän mi=
sanastani pidä sillen wiiwytetyxi
an: mutta se sana kuin minä
i pitä tapahtuman, sanoo HER=
ERra.

13. Luku.

ärät Prophetat. Heidän waiwansa.

HERran sana tapahtui minulle,
i sanoi:
Sinä ihmisen poika, ennusta Js=
Prophetaita wastan, jotka ennus=
, ja sano niille jotka omasta sy=
länsä ennustawat: Kuulkat HER=
naa. Jer. 23: 1.
Hes. 14: 9. Luku 34: 2.
Näin sanoo HERra HERra:
niitä hulluja Prophetaita, jot=
idän omaa hengeänsä seurawat,
ole mitän nähnet.
Jer. 14: 14. Luku 23: 16, 21.
Israel, sinun Prophetas owat
uin ketut korwesa.
Ei he astu ylös särjetyn paikan
eikä aseta heitänsä muurixi Js=
huonen ymbärille, ja ei ole
waiset sodasa HERran päiwänä.
Ps. 106: 23. Hes. 22: 30.
Heidän näkynsä on tyhjä, ja hei=
nnustuxensa on walhe: he sano=
HERra on sen sanonut, waikka
ERra ole heitä lähettänyt: ja
itzewat pitäxensä sanansa wah=

Eikö teidän näkynne ole turha,
dän ennustuxenne kaikki tyhjä
? te sanotte: HERra on sen sa=
; ja en minä kuitengan ole sitä
ut.
Sentähden sanoo HERra HER=
in: että te puhutte turhaa ja en=
te walhetta; niin minä tahdon tei=
ygönne, sanoo HERra HERra.
Ja minun käteni tulee niitten
etain päälle, jotka näkewät tur=
ja ennustawat walhetta: Ei hei=
idä oleman minun Kansani seu=
nasa, ja ei Israelin huonen kir=
sa kirjoitetut oleman, taikka tu=
Israelin maalle; ja teidän pitä
rtämän että minä olen HERra
ra:

10. Sentähden, tosin sentähden että he wiettelewät minun Kansani, sanoden: Rauha, ja ei siellä ole rauhaa: tämä-(Kansa) rakenda seinän: mutta he siwuwat sen sekoittamattomalla kalkilla. Jer. 6: 14. Luku 8: 11. Mich. 3: 5.

11. Sanos niille jotka sekoittamattomalla kalkilla siwuwat, että sen pitä putoman: sillä isoi sade on tulewa, ja suuret raket langewat, ja tuulispää pitä sitä syöxemän:

12. Katzo, niin pitä seinän langeman: eikö silloin teille sanota? Kusa nyt se pyhkimys on, jonga te siwunnet oletta?

13. Näin sanoo HERra HERra: minä tahdon anda pauhata suuren tuulispään minun julmudesani, ja isoin saten minun wihasani, ja suuria rackiwiä minun hirmuisudesani: ne pitä kaikki maahan lyömän.

14. Ja niin minä lyön seinän alas, jonga te sekoittamattomalla kalkilla siwunet oletta, ja heitän sen maahan, niin että sen perustus pitä näkymän: ja että se maahan kaatuu, ja teidän myös pitä siinä hukkuman, ja ymmärtämän että minä olen HERra.

15. Ja niin minä tahdon täyttää minun hirmuisudeni seinän päälle, ja niitten päälle, jotka sen sekoittamattomalla kalkilla siwuwat, ja sanoa teille: ei täällä ole seinää, eikä yhtän siwujata.

16. Nämät owat Israelin Prophetat, jotka Jerusalemille ennustawat ja näkewät hänelle rauhan näkyä; ja ei siellä rauhaa ole, sanoo HERra HERra.

17. Ja sinä ihmisen poika, aseta kaswos Kansas tyttäritä wastan, jotka ennustawat sydämestänsä, ja ennusta heitä wastan;

18. Ja sano: näin sanoo HERra HERra: Woi teitä jotka umbelette ihmisille pehmityxiä kainalon ala, ja päänalaisia sekä nuorille että wanhoille, käsittäxenne sieluja. Koska te nyt oletta käsittänet minun Kansani sielut, niin te lupatte heille elämän;

19. Ja saastutatte minun, minun Kansani seasa, ohrapiwon ja leiwän palan tähden; että te duomitzetta ne sielut kuolemaan, jotka ei pidä kuole=

man, ja duomitzetta ne elämään, jotka ei pidä elämän, teidän walhenne kautta minun Kansani seasa, jotka mielellänsä walhetta kuulewat.

20. Sentähden näin sanoo HErra HErra: Katzo, minä tahdon teidän pehmityxenne tygö, joilla te sieluja käsitätte ja uskotatte, ja tahdon ne repiä pois teidän kainalonne alda, ja tahdon pelastaa ne sielut, jotka te käsitätte ja uskotatte;

21. Ja tahdon teidän päänalaisenne rewäistä rikki, ja pelastaa minun Kansani teidän kädestänne; ettei teidän pidä heitä enää käsittämän; ja teidän pitä ymmärtämän, että minä olen HErra.

22. Että te petollisesti saatatte surullisexi wanhurskan sydämen, jota en minä ole surullisexi tehnyt; ja oletta wahwistanet jumalattoman kädet, niin ettei se palajaisi pahasta tiestänsä, ja saisi elää: Jer. 23: 25.

23. Sentähden ei teidän pidä enää saarnaman turhaa oppia, eikä ennustusta ennustaman: mutta minä tahdon wapahtaa minun Kansani teidän kädestänne, ja teidän pitä ymmärtämän, että minä olen HErra.

14. Luku.

Ulkokullattuin kysymys, rukous, rangaistus.

Ja minun tygöni tuli monikahtoja Israelin wanhimmita; ja he istuit minun tygöni. Hes. 20: 1.

2. Niin tapahtui HErran sana minulle, ja sanoi:

3. Sinä ihmisen poika, nämät miehet rippuwat sydämellänsä epäjumalisansa, ja pysywät lujana wäärydensä pahennuxesa: pidäiskö heidän ollengan minulda kysymän? Es. 58: 2.

4. Sentähden puhuttele heitä, ja sano heille: näitä sanoo HErra HErra: Kuka ihminen Israelin huonesta rippuu sydämellänsä epäjumalisansa, ja pysyy lujana wäärydensä pahennuxesa, ja tulee Prophetan tygö: niin tahdon minä HErra wastata händä niinkuin hän ansainnut on hänen suurella epäjumalan palweluxellansa;

5. Että Israelin huone pitä wietellyxi tuleman sydämisänsä: Sen[...] den että he kaikki owat minusta [...] punet epäjumalainsa kautta.

6. Sentähden pitä sinun san[...] Israelin huonelle: näitä sanoo H[...] HErra: käändäkät itzenne ja l[...] teidän epäjumalan palweluxestan[...] käändäkät teidän kaswonne kaikes[...] dän kauhistuxestanne.

7. Sillä kuka ihminen Israelin[...] nesta, taikka joku muukalainen [...] Israelisa asuu, luopuu minusta, [...] dämellänsä rippuu epäjumalisa, [...] jana pysyy epäjumalansa palw[...] pahennuxesa, ja tulee Prophetan[...] kysymään minulda hänen kautt[...] hänelle minä HErra tahdon it[...] tata: 3 Mos. 17: 8.

8. Ja tahdon asetta minun [...] händä wastan, ja tehdä händä [...] ihmexi ja sananlaskuxi, ja [...] hänen minun Kansastani: ja [...] pitä ymmärtämän, että minä [...] HErra. 3 Mos. 17: 10. 5 Mos. [...] Hes. 5: 15.

9. Mutta jos wietelty Pr[...] jotakin saarnaa: hänen minä [...] annan wietellyxi tulla; ja tahdon [...] da minun käteni hänen pääll[...] häwittää hänen minun Kansastan[...] raelista. Hes. 13: 2. 2 Thes. 2: 11.

10. Ja niin heidän molem[...] pitä wäärän tekonsa maxon sa[...] niinkuin kysyjän wäärä teko, nii[...] myös Prophetan wäärä teko ol[...]

11. Ettei Israelin huone enää [...] erhettymän minua seuramasta, [...] enämbi saastuttaman itziänsä [...] ylitzekäymisisänsä; mutta heidän [...] oleman minun Kansani, ja minä [...] don olla heidän Jumalansa, HErra HErra.

12. Ja HErran sana tapahtui [...] nulle, ja sanoi:

13. Sinä ihmisen poika, koska [...] kunda syndiä teke minua wastan [...] pyrkii edespäin synnisä; niin [...] don ojenda minun käteni sen [...] ottaa leiwän aiwen pois, ja [...] näljän sinne, hukuttaxeni sieltä [...] ihmiset että eläimet. [...] Hes. 4: 16. Luku 5: 16.

14. Ja jos wielä ne kolme mie[...]

ah, Daniel ja Job siellä olisit; niin
ainoasta pelastaisit sielunsa wanhurs=
udellansa, sanoo HERra HERra.
15. Ja jos minä annaisin tulla pa=
pedot maakundaan, jotka sen teki=
ittomaxi ja häwitäisit, niin ei=
kän siellä taidaisi waelda petoin
: 3 Mos. 26: 22. 2 Kun. K. 17: 25.
16. Ja nämät kolme miestä olisit
, niin totta kuin minä elän, sa=
HERra HERra: ei pidäisi hei=
taitaman wapahtaa poikia eikä
ritä: waan ainoastans itze wapah=
man, ja maa autiaxi tuleman.
17. Taikka jos minä annaisin tulla
sen maan päälle, ja sanoisin:
a, käy maan läpitzen, ja niin
sekä ihmiset että eläimet hä=
xi;
18. Ja ne kolme miestä olisit siel=
iin totta kuin minä elän, sanoo
ra HERra: ei heidän pidäisi
man pelastaa poikia eli tyttäritä,
ainoastansa he itze tulisit wa=
tuxi.
19. Taikka jos minä lähetäisin ru=
ihen maakundaan, ja wuodatai=
inun wihani sen päälle werellä,
ttämään sieldä ihmisiä, ja eläi=
: 1 Aik. K. 21: 14.
20. Ja Noah, Daniel ja Job oli=
llä, niin totta kuin minä elän,
HERra HERra: ei heidän pi=
taitaman autta poikia eli tyttä=
waan ainoasti wanhurskaudellansa
aman omia sielujansa.
21. Sillä näin sanoo HERra HER=
koska minä lähetän ne neljä minun
rangaistustani, miekan, näljän
at pedot, ja ruton Jerusalemiin,
ttämään siellä sekä ihmiset että
met; 2 Sam. 24: 13.
22. Ja katzos, niin pitä muuta=
sinne jätetyitä kirwotettaman,
ja tyttäritä; ja katzo, heidän
tuleman tänne teidän tygönne,
idän pitä näkemän kuinga hei=
, ja lohduttaman teitä sen on=
den tähden, jonga minä Jeru=
olen andanut tulla, ja kaik=
muiden tähden, kuin minä olen
nut tulla heidän päällensä.

23. He pitä oleman teidän lohdu=
tuxenne, koska te saatte nähdä kuinga
heidän käy, ja taidatte ymmärtä, etten
minä ilman syytä tehnyt ole, kaikkia
mitä minä siellä tehnyt olen, sanoo
HERra HERra.

15. Luku.

Juda kuiwa wiinapuun oxa.

Ja HERran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, mitä on
wiinapuu parembi muita puita, eli
wiinapuun oxa parembi metzäpuita?
3. Otetango siitä puu tehtää jotain
työtä? taikka tehdängö niistä koukku,
johonga jotakin ripustetan?
4. Katzo, se heitetän tuleen kulutet=
taa, niin että tuli molemmat päät
kuluttaa, ja hänen keskipaikkansa pa=
laa: mihingä se nyt pidäis kelpaman,
kelwanneko se mihingän? Joh. 15: 6.
5. Katzo, koska se wielä kokonainen
oli, ei siitä silloingan taittu mitän
tehdä: kuinga paljo wähemmin taitan
tästälähin siitä jotakin tehtää, koska
tuli sen kuluttanut ja polttanut on?
6. Sentähden näin sanoo HERra
HERra: niinkuin minä annan wiina=
puun oxat tulella poldetta metzäpuiden
kanssa; niin pitä myös minun teke=
män Jerusalemin asuwaisille:
7. Ja tahdon asetta minun kaswoni
heitä wastan, ettei heidän pidä wält=
tämän tulda; mutta tulen pitä heitä
polttaman. Ja teidän pitä ymmärtä=
män, että minä olen HERra, koska
minä asetan kaswoni heitä wastan:
3 Mos. 17: 10.
8. Ja teen maakuunan kylmille;
että he owat pilkannet minua, sanoo
HERra HERra.

16. Luku.

Jumalan hywät työt Judan Kansaa kohtaan;
Kansan kiittämättömyys ja rangaistus.

Ja HERran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, ilmoita Je=
rusalemille hänen kauhistuxensa;
3. Ja sano: Näin sanoo HERra
HERra Jerusalemille: sinun sukus ja

syndys on Cananealaisten maalda: si-
mun Isäs Amorealaisista, ja sinun äi-
tis Hethiläisistä.
4. Sinun sukus ei ole sinulda na-
paa leikannut koskas synnyit, niin et
sinä myös ole saunoitettu wedellä, et-
täs olisit puhtaxi tullut, etkä suolalla
tahwottu, etkä kapaloihin kääritty.
5. Sillä ei kengän sinua surkutel-
lut, että hän olis armahtanut sinua,
ja osottanut sinulle yhdengän näistä:
mutta sinä heitettin kedolle, niin ylön-
katzottu oli sinun sielus koskas synnyit.
6. Mutta minä käwin sinun ohitzes,
ja näjin sinun weresäs makawan, ja
sanoin sinulle: sinun pitä elämän, koska
sinä niin sinun weresäs makaisit: totta
sinulle sanoin minä, koskas niin were-
säs makaisit: sinun pitä elämän.
7. Ja minä olen enändänyt sinun
monexi tuhannexi, ja andanut sinun
suurexi tulla, niinkuin hedelmän maan
päällä, ja sinä olit kaswanut isoxi ja
aiwan kaunixi tullut, sinun nisäs olit
kaswanet, ja sinä olit saanut kaunit
pitkät hiuxet: mutta sinä olit wielä
alastoin ja kaino.
8. Ja minä käwin ohitzes ja katzoin
päälles, ja katzo, sinä olit täysikaswoi-
nen, niin minä hajoitin hameni liepen
sinun ylitzes, ja peitin sinun häpiäs;
ja minä wannoin sinulle, ja annoin itze-
ni liittoon sinun kanßas, sanoo HEr-
ra HErra, että sinun piti minun o-
leman. 1 Mos. 22: 16. Luku 24: 7.
2 Mos. 24: 7, 8.
9. Ja pesin sinun wedellä, ja wiru-
tin sinun werestäs, ja woitelin sinun
öljyllä. Ps. 45: 14, 15. Eph. 5: 26.
1 Joh. 1: 7.
10. Ja waatetin sinun neulotuilla
waatteilla, ja kauniisti sinun kengitin,
ja annoin sinulle kallit liinawaattet, ja
puetin sinun silkkiin.
11. Ja kaunistin sinun kaunistuxel-
la, ja panin käsirengat sinun kätees,
ja käädyt sinun kaulaas.
12. Ja annoin otzalehden sinun otzaas,
ja korwarengat korwiis, ja kunnian
Kruunun päähäs. 2 Mos. 28: 36.
13. Niin sinä kaunistettin kullalla
ja hopialla, ja waatetettin kallilla lii-
nawaattella, silkillä ja neulotulla työl-
lä: sinä söit myös sämbylöitä,
najata ja öljyä: ja olit ylönpalj
nistettu, ja sait waldakunnan.
14. Ja sinun nimes kuului ka
pakanain seasa, sinun kauniudes
den; joka juuri täydellinen oli,
taisten kaunistusten kautta, jotka
olin pannut päälles, sanoo H
HErra.
15. Mutta sinä uskalsit sinun
niutees, ja ettäs niin ylistetty
teit sinä huorin; niin että sinä
teit yhteisexi, jokaitzelle jotka
ohitzes, ja teit hänen tahtonsa.
Jer. 7: 4.
16. Ja otit sinun waatteistas,
siitä kirjawat Altarit itzelles,
huoruttas niitten päällä; joka e
tapahtunut ole, eikä pidä tapah
17. Ja otit sinun kunniakal
jotka minä sinulle minun kulla
hopiastani andanut olin, ja tei
miehen kuwat itzelles, ja teit
niitten kanßa. Hes. 7: 20.
18. Ja otit neulotut waatte
peitit ne niillä; ja minun ö
suitzutuxeni asetit sinä heidän e
19. Ruokani jonga minä a
syödäxes, sämbylöitä, öljyä ja
jata, asetit sinä heidän eteensä
hajuxi; ja niin se oli, sanoo H
HErra.
20. Ja sinä otit poikas ja tyt
jotkas minulle synnyttänyt olit, ja
raisit ne heille syötää: Luuletko
halwaxi sinun huorudes?
21. Ja sinä teuraxi teit minun
seni, ja annoit heitä poldetta h
edesänsä. Es. 57: 5.
22. Et kuitengan sinä ole
kauhistuxesas ja huorudesas
jatellut nuorudes aikaa; kuinga
ja alastoin sinä olit, ja makaisit
23. Joka tapahtui kaiken sinun
hudes jälkeen. Woi! woi sinua!
noo HErra HErra.
24. Sinä rakensit itzelles korke
ja teit sinulles kukkulat kaikille
25. Ja kaikkein teitten
kensit sinä kukkulas, ja teit
nindes kauhistuxexi; sinä hajoit
kas jokaitzelle jotka käwit
ja teit suurta salawuoteutta.

26. Ensin sinä teit salawuoteutta
mmäistes Egyptin lasten kanssa,
la suuri liha oli; ja teit suurta
wuoteutta kehoittaxes minua.
27. Ja katzo, minä ojensin käteni
a wastan, ja hillitzin senkaltaisen
s; ja hyljäisin sinun wihollistes
listealaisten tyttäritten tahtoon, jot-
häpeisit sinun häpemätöindä työtäs.
Duom. 3: 8, 13.
28. Sitte sinä teit huorutta Assu-
lasten kanssa, ja ei taitanut heistä
läs saada: ja koska sinä olit tehnyt
rutta heidän kanssansa, ja et tain-
t heistä kylländyä:
2 Aika K. 28: 16. Hes. 23: 5, 7, 12.
29. Enänsit sinä wielä sitte sinun
ruttas Canaan maalla, Chaldeaan
, ja et sinä wielä sittekän tainnut
n kylländyä. Hes. 23: 14, 15.
30. Kuinga siis minun pidäis ym-
leikkaman sinun sydämes, sanoo
Rra HERra: ettäs senkaltaisen
s huoran töitä teet?
31. Siinä ettäs niin rakennat kor-
es joka tien suuhun, ja teet kuk-
kaikille katuille: ja et ole niin-
muu portto, joka rahalla ostetta-
pitä;
32. Taikka niinkuin joku huoriwai-
, joka miehensä siaan laskee toisen.
33. Kaikille portoille annetan lah-
; mutta sinä annat kaikille sinun
ämiehilles palkan, ja lahjoitat hei-
että heidän jokapaikasa sinun tygös
man pidäis, huorutta tekemään si-
kanssas.
34. Ja löytän sinun tykönäs sinun
rudesas juuri wastoin sitä kuin ta-
on muitten waimoin kanssa, ettei
n peräsäs juosta: ja että sinä pal-
annat, ja ei sinulle palkkaa anne-
niin sinä teet juuri wastahakoisin.
35. Sentähden sinä portto, kuule
Rran sanaa:
36. Näitä sanoo HERra HERra:
niin mielelläs annat rahaa, ja
sinun häpiäs, huorudes kautta,
miehilles, ja kaiken sinun kauhis-
epäjumalitten kanssa, ja wuoda-
lastes weren, jongas heille uhrat;
37. Sentähden katzo, minä tahdon
koota kaikki sinun wärtämiehes, joitten
kanssa sinä olet hekumasa elänyt, ynnä
kaikkein niitten kanssa jotkas ystäwänäs
pidät, ja joitas wihat; ja minä tahdon
ne koota sinua wastan joka tahwolda,
ja julistaa sinun häpiäs, että heidän
kaikki sinun häpiäs näkemän pitä.
Jer. 13: 22, 26. Wal. w. 1: 8. Hes. 23: 10, 29.
Hos. 2: 10.
38. Ja minä annan käydä huoran
ja weren wuodattajan oikeuden sinun
ylitzes; ja annan wuodattaa sinun we-
res julmudella ja kiiwaudella.
39. Ja minä annan sinun heidän
käsiinsä, että heidän pitä särkemän si-
nun korkeuxes, ja kukistaman sinun kuk-
kulas, ja riisuman sinun waattes, ja
ottaman sinulda pois sinun kunnia kap-
pales; ja andaman istua sinun alasti
ja paljasna.
40. Ja heidän pitä andaman tulla
sinun wastas suuren wäkijoukon, jotka
pitä sinua kiwittämän kuolliaxi; ja hak-
kaman miekoillansa rikki: Hes. 23: 47.
41. Ja tulella polttaman sinun huo-
nees, ja näyttämän sinulle sinun oiken-
des monen waimon silmäin edesä: ja
minä tahdon tehdä lopun sinun huo-
rudelles, ettei sinun sillen pidä anda-
man rahaa. 2 Kun. K. 25: 9.
2 Aika K. 36: 19. Jer. 39: 8. Luku 52: 13.
42. Ja koska minä olen andanut
minun wihani lewätä sinun päälläs,
niin pitä minun kiiwauteni sinusta luo-
puman; että minä mahdaisin olla le-
wosa, ja en enää wihastua.
43. Ettes muistanut nuorudes aikaa;
waan kehoitit minua näillä kaikilla:
Sentähden tahdon minä myös panna
kaikki sinun menos sinun pääs päälle,
sanoo HERra HERra: Ettes tekisi
sitä pahaa kaikkein sinun kauhistustes
kanssa. Hes. 9: 10.
44. Katzo, kaikki jotka itziänsä sa-
nanlaskusa harjoittawat, ne pitä tä-
män sananlaskun sinusta sanoman: ty-
tär on niinkuin äitikin.
45. Sinä olet äitis tytär, joka hyl-
jäis miehensä ja lapsensa: ja sinä olet
sisartes sisar, jotka jätit pois miehen-
sä ja lapsensa: Teidän äitinne on He-
thealainen, ja teidän Isänne Amorea-
lainen.

46. Samaria on sinun wanhembi
sisares tyttärinensä, joka wasemmalla
puolellas tykönäs asuu; ja Sodoma
on sinun nuorembi sisares tyttärinensä,
joka asuu oikialla puolellas:
47. Waikka et sinä kuitengan hei=
dän teillänsä waeldanut, taikka tehnyt
heidän kauhistustensa jälkeen; niin ei
sitä paljo puutu, ettet sinä pahembita
asioita tehnyt ole kuin he, kaikisa sinun
menoisas.
48. Niin totta kuin minä elän, sa=
noo HErra HErra: Sodoma sinun
sisares tyttärinensä, ei ole niin tehnyt
kuin sinä ja sinun tyttäres.
49. Kazo, se oli sinun sisares So=
doman syndi: ylpeys, ja kaikisa yl=
däkylläisys, ja hywä rauha joka hä=
nellä ja hänen tyttärillensä oli: mut=
ta köyhiä ja tarwizepia ei he aut=
tanet: 1 Mos. 13: 13.
50. Mutta he olit ylpiät, ja teit
kauhistuxen minun edesäni; sentäh=
den olen myös minä heittänyt heidän
pois, koska minä sen näjin.
1 Mos. 18: 20. Luk. 19: 13, 24.
51. Niin ei myös Samaria ole teh=
nyt puoliakan sinun syndejäs: Mutta
sinä olet paljo enämmin tehnyt sinun
kauhiuttas kuin hän, että olet tehnyt
sisares hywäxi, kaikkein sinun kauhis=
tustes suhten kuin sinä tehnyt olet.
52. Niin kanna myös häpiäs, sinä
joka sisares hywäxi teet syndeis kautta,
joisa sinä suuremmat kauhistuxet teh=
nyt olet kuin he, ja olet tehnyt heitä
paremmaxi kuin sinä olet: niin häpee
nyt, ja kanna häpiäs, että sisares hy=
wäxi tehnyt olet.
53. Mutta minä tahdon käätä hei=
dän fangiutensa: Sodoman fangiuden
ja hänen tytärtensä, ja Samarian fan=
giuden ja hänen tytärtensä, ja sinun
fangiudes fangit heidän keskellänsä;
54. Niin että sinun täytyy kanda si=
nun häpiäs ja pilkkas kaiken sen edestä,
jongas tehnyt olet; jollas heitä olet loh=
duttawa.
55. Ja sinun sisares Sodoma ja
hänen tyttärensä pitä käätyxi tuleman,
niinkuin he ennen owat ollet, ja Sa=
maria ja hänen tyttärensä pitä kää=
tyxi tuleman, niinkuin he ennen owat
ollet; ja sinun myös tyttäres [...]
pitä käätyxi tuleman, niinkuin [...]
nen ollet oletta.
56. Ja ei pidä (enämbi) So[...]
sinun sisares huutoon tuleman [...]
suusas, (niinkuin) ylpeydes aik[...]
57. Koska pahudes ei wielä [...]
ollut, niinkuin siihen aikaan [...]
rian ja Philistealaisten tyttäret [...]
sit sinua jokapaikasa; ja kaikki [...]
häristö katzoi sinun ylön:
58. Koska sinun täytyi kand[...]
huttas ja kauhiuttas, sanoo H[...]
HErra.
59. Sillä niin sanoo HErra [...]
ra: Minä tahdon tehdä sinulle [...]
sinä tehnyt olet, että walan [...]
ylön, ja särjit liiton. Jer. [...]
60. Mutta minä tahdon muist[...]
nun liittoni, jonga minä kanssas [...]
len nuorudes aikana: Ja tahdon [...]
ijankaikkisen liiton sinun ka[...]
61. Niin sinun pitä mielees [...]
taman sinun teitäs, ja häpemän, [...]
olet ottawa tygös wanhemmat ja [...]
remmat sisares, jotka minä s[...]
täri[...]es andawa olen; waan ei [...]
liitostas;
62. Mutta minä tahdon te[...]
nun liittoni sinun kanssas; että [...]
ymmärtämän pitä, että minä [...]
HErra;
63. Että sitä ajattelisit ja hä[...]
ja et rohkeisi häpiän tähden su[...]
wata; koska minä sinulle anderi [...]
wa olen kaikki mitäs tehnyt olet, [...]
noo HErra HErra.

17. Luku.

Walan rikkominen. Christuxen wa[...]

Ja HErran sana tapahtui mi[...]
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, anna J[...]
lin huonelle tapaus ja juttele [...]
3. Ja sano: Näin sanoo HE[...]
HErra: suuri Kotka suurella [...]
ja pitkillä siwillä ja täynä sulkia, [...]
ka olit kirjawat; tuli Libanonin [...]
le, ja otti Cedripuun ladwan:
Jer. 48: 40. Luk. [...]
4. Ja mursi pois sen [...]
sain ladwan, ja wei sen [...]

ja pani sen kauppamiesten Kau-
giin. 2 Kun. K. 24: 1.
. Ja otti myös siemenitä maakun-
ta ja kylwi sen hywään peldoon, ja
siihen, kusa paljo wettä läsnä
ja istutti sen taitawasti.
Ja se kaswoi ja tuli awaraxi
uxi, waan matalaxi warrestan-
sä oxat taitit itzensä händä päin,
juuret sen alla. Ja se tuli ja-
wiinapuuxi, ja kaswoi oxat, ja
utti itzestänsä wesat.
Ja siellä oli toinen suuri Kotka,
oli isoit siiwet ja paljo sulkia,
o, tämä wiinapuu sowitti juu-
hänen puoleensa, ja ojensi oxan-
en puoleensa, että sen piti kaste-
uleman hänen ojistansa.
Ja oli kuitengin hywällä maalla
weden tykönä istutettu; niin et-
tä sai kaswaa oxia, hedelmätä
, ja suurexi wiinapuuxi tulla.
Niin sano nyt: näin sanoo HEr-
Rra: pidäiskö sen menestymän?
sen juuret pidä rewäistämän y-
a sen hedelmät waristettaman, et-
kuiwetuis? sen pitä kuiwettuman
a wesoisansa; ja ei suuren käsi-
n, taikka paljon Kansan kautta,
ensa rewittämän ylös.
. Katzo, se on istutettu; waan pi-
sen menestymän? ja niin pian
siihen tulee itä tuuli, niin pitä
iwettuman paikkoinensa.
. Ja HErran sana tapahtui mi-
, ja sanoi:
12. Sanos tälle kowakorwaiselle huo-
: Ettekö te tiedä mikä tämä on?
ano: katzo, Babelin Kuningas tuli
salemiin, ja otti hänen Kuningan-
Päämiehensä, ja wei heidän hä-
tygönsä Babeliin.
13. Ja otti yhden Kuningallisesta
estä, ja teki liiton hänen kanssan-
otti walan häneldä; mutta ne
maakunnasa otti hän pois:
2 Aika K. 36: 13.
. Että waldakunda piti nöyryte-
leman, ja ei itziänsä paisutta-
; että liitto piti pidettämän, ja
inen oleman.
15. Mutta se luopui hänestä; ja lä-
käskyläisensä Egyptiin, että hä-
nelle piti lähetettämän hewoisita ja
paljo wäkeä: pidäiskö se menestymän
hänelle? taikka pidäiskö hänen hywin
siitä pääsemän joka senkaltaista teke?
ja se kuin liiton särke, pidäiskö sen
pääsemän? Jer. 37: 5.
16. Niin totta kuin minä elän, sa-
noo HErra HErra: sen Kuningan
paikasa joka hänen Kuningaxi asetti,
jonga walan hän katzoi ylön, ja jonga
liiton hän särki, siellä hänen pitä kuo-
leman, Babelisa.
17. Ja Pharaon ei pidä seisowai-
sen oleman händä auttaisansa sodasa,
sotajoukolla ja paljolla wäellä, koska
wallit pandaman ylös ja muldaseinät
rakettaman pitä, että monda sielua sur-
mataisiin. 2 Kun. K. 25: 1. Hes. 4: 7.
18. Sillä hän on katzonut walan
ylön, ja särkenyt liiton: katzo, että
hän on kätensä ojendanut, ja kaik-
kia näitä teke, niin ei hänen pidä
pääsemän.
19. Sentähden sanoo HErra HEr-
ra näin: niin totta kuin minä elän,
tahdon minä minun walani, jonga hän
on katzonut ylön, ja minun liittoni,
jonga hän särkenyt on, anda tulla hä-
nen päänsä päälle.
20. Sillä minä tahdon heittää mi-
nun werkkoni hänen päällensä, ja hän
pitä minun pyydyxilläni otettaman kiin-
ni. Ja minä tahdon anda hänen wietää
Babeliin, ja tahdon siellä olla oikeudella
hänen kanssansa: Että hän niin itzen-
sä on asettanut minua wastan.
Jer. 4: 12. Luku 25: 31. Hes. 12: 13.
Luku 32: 3.
21. Ja kaikki jotka pakenewat ja
hänen puoldansa pitäwät, pitä miekal-
la langeman, ja ne jotka heistä pääse-
wät pitä kaikkiin tuuliin hajoitetuxi tu-
leman: ja teidän pitä ymmärtämän, et-
tä minä HErra olen tämän puhunut.
Hes. 16: 40.
22. Näin sanoo HErra HErra:
Minä tahdon myös ottaa korkian
Cedrin ladwasta, ja murtaa nuor-
ten wesain ladwan, ja minä tahdon
istuttaa sen korkialle wuorelle.
23. Minä tahdon sen korkialle Is-
raelin wuorelle istuttaa, että sen pitä
oxia saaman, ja hedelmän kandaman,

ja suurexi Cedripuuxi tuleman; niin
että kaikkinaiset linnut pitä taitaman
asua hänen allansa, ja hänen oxainsa
warjon alla lepämän.
24. Ja kaikki puut maan päällä pi=
tä tietämän, että minä HERra olen
korkian puun alendanut, ja matalan
puun ylöndänyt, ja wiherjäisen puun
kuiwannut, ja kuiwan puun wiherjäi=
sexi tehnyt: minä HERra sen puhun,
ja teen sen myös.

18. Luku.

Hurskas, katuwainen. Jumalatoin ja joka wanhurskaudesta luopuu.

Ja HERran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
2. Mitä te pidätte keskenänne Is=
raelin maalla tätä sananlaskua, ja sa=
notte: Isät owat syönet happamita
wiinamarjoja, mutta lasten hambat o=
wat siitä huoldunet? Jer. 31: 29.
3. Niin totta kuin minä elän, sa=
noo HERra HERra: senkaltainen sa=
nanlasku ei pidä sillen oleman teidän
seasanne Israelisa.
4. Sillä katzo, kaikki sielut owat
minun, Isän sielu on niin minun
kuin pojangin sielu: se sielu joka syndiä
teke, sen pitä kuoleman.
5. Jos joku on hurskas joka oikein
ja hywin teke:
6. Joka ei wuorilla syö, joka ei
nosta silmiänsä ylös Israelin huonen
epäjumalten puoleen; ja ei saastuta
lähimmäisensä emändätä, eikä makaa
waimon kanssa hänen taudisansa:
3 Mos. 18: 19.
7. Joka ei kenellengän wahingota
tee, joka welkamiehille anda panttinsa
jällen, joka ei keldäkän mitän ota pois
wäkiwallalla: joka jakaa leipänsä iso=
waiselle, ja waatettaa alastoman:
5 Mos. 24: 10. Es. 58: 6. Matth. 25: 35.
8. Joka ei korwolle anna, joka ei
woittoa ota, joka wäärydestä kätensä
temmaa pois: joka ihmisten waihella
oikein duomitzee:
9. Joka minun säätyini jälkeen wael=
da, ja minun oikeuteni pitä, niin että
hän todesta sen jälkeen teke: se on hurs=
kas mies, hänen pitä totisesti saaman
elää, sanoo HERra HERra.

10. Mutta jos hän pojan siit
ja se tulee murhajaxi, joka w
wuodatta; eli teke jongun näistä
paleista:
11. Ja ei yhtän niistä muista
paleista tee: Mutta syö myös w
la, ja saastutta lähimmäisensä emän
12. Teke köyhille ja waiwaisille
hingota, ottaa jotain wäkiwallall
anna panttia jällen: ja nostaa
sä epäjumalten puoleen, jolla
histuxen teke:
13. Anda kaswolle, ottaa w
Pidäiskö hänen elämän? Ei hän
dä elämän: mutta että hän sen
sen kauhistuxen tehnyt on, niin
pitä totisesti kuoleman, hänen
pitä hänen päällensä oleman.
3 Mos. 20: 9.
14. Mutta jos hän pojan
joka kaikki Isänsä synnit näke
hän tehnyt on; ja hän pelkää,
tee niin:
15. Ei syö wuorilla, ei sil
nosta Israelin huonen epäjumalten
leen: ei saastuta lähimmäisensä e
dätä:
16. Ei tee kenengän wahing
pidä panttia tykönänsä, ei mit
wäärydellä: jakaa leipänsä isowa
ja waatetta alastoman:
17. Ei waiwaisille tee wäär
ota korkoa eikä woittoa, mutta
minun oikeuteni, ja elää minun
tyini jälkeen: Ei hänen pidä kuo
Isänsä pahan teon tähden, waan
sesti elämän.
18. Mutta hänen Isänsä joka
jo wäkiwaldaa ja suurta wääryttä
nyt on weljeänsä wastan, ja ka
sa seasa tehnyt on sitä kuin ei kel
katzo, hänen pitä kuoleman pahan
konsa tähden.
19. Niin te sanotte: mixikä
pidä kandaman Isänsä pahaa te
että hän on tehnyt oikein ja hy
pitänyt ja tehnyt kaikki minun s
ni, niin hän saa totisesti elää.
20. Sillä se sielu joka syndiä
sen pitä kuoleman: ei pojan pidä
daman Isänsä syndiä, eikä Isän
jan syndiä: mutta wanhurskan w
hurskaus pitä hänen itse päällensä

, ja sen wäärän pahus pitä hä-
päällensä oleman.
5 Mos. 24: 16. 2 Kun. K. 14: 6.
2 Aika K. 25: 4. Jer. 31: 30.
. Mutta jos jumalatoin käändää
kaikista synneistänsä joita hän
on, ja pitä kaikki minun sää-
ja teke oikeuden ja wanhurskau-
niin hän saa totisesti elää, ja ei
kuoleman:
. Kaikkia hänen ylitzekäymisiänsä
hän tehnyt on, ei pidä muistetta-
mutta hän saa elää sen wan-
uden tähden kuin hän tehnyt on.
. Luuletkos, että minulla on jo-
jumalattoman kuolemasta, sa-
HERra HERra: ja eikö paljo
i, että hän palajaa teistänsä,
elää? 2 Pet. 3: 9.
. Ja jos wanhurskas käändää
wanhurskaudestansa, ja teke pa-
ja elää kaiken sen kauhistuxen
n kuin jumalatoin teke: pidäiskö
saaman elää? ja tosin kaikkea
wanhurskauttansa kuin hän teh-
n, ei pidä muistettaman: Mutta
pitä kuoleman ylitzekäymistensä
einsä tähden, joita hän tehnyt on.
Hes. 3: 20. Luku 33: 12, 13.
. Ja wielä sitte te sanotte: Ei
ra tee oikein. Niin kuulkat nyt
sraelin huonesta: eikö minulla oi-
ole, ja teillä wäärys?
Hes. 33: 20.
. Koska wanhurskas käändää itzen-
nhurskaudestansa, ja teke pahaa;
hänen pitä kuoleman, mutta hä-
pitä kuoleman pahudensa tähden
hän tehnyt on.
. Ja koska jumalatoin käändää
wäärydestänsä jonga hän tehnyt
a teke oikeuden ja wanhurskauden,
aa pitä sielunsa eläwänä.
. Sillä koska hän näke, ja lakka
estansa; niin hänen pitä totisesti
n ja ei kuoleman.
. Ja Israelin huone sanoo: ei
ra tee oikein. Pidäiskö minulla
ys oleman, te Israelin huone?
teillä ole wäärys?
. Sentähden tahdon minä duo-
itä, te Israelin huonesta, jokaitzen
tiensä jälkeen, sanoo HERra
ra: Sentähden käändäkät itzenne,
ja palajatkat kaikesta wäärydestänne,
ettet te langeisi pahan tekonne tähden.
31. Heittäkät pois tyköänne kaikki
ylitzekäymisenne, jolla te rikkonet oletta,
ja tehkät teillenne uusi sydän ja uusi
hengi: sillä mixi pidäis teidän kuole-
man, sinä Israelin huone? Ps. 51: 12.
32. Sillä ei minulla ole yhtäkän
iloa hänen kuolemahansa, joka kuolee,
sanoo HERra HERra: Sentähden
käändäkät itzenne, niin te saatte elää.
Hes. 33: 11.

19. Luku.

Joahas, Jojakim, Zedechia.

Mutta tee sinä walitusitku Israelin
Päämiehistä;
2. Ja sano: mixis sinun äitis naa-
ras jalopeura makais jalopeurain seasa:
ja kaswatti penikkansa nuorten jalo-
peurain seasa?
3. Yhden hän niistä kaswatti, ja
siitä tuli nuori jalopeura: se tottui
julmasti repimään ja syömään ihmisiä.
4. Koska pakanat sen hänestä kuulit:
Otit he sen kiinni luolasansa, ja weit
sen kahleisa Egyptin maalle.
2 Kun. K. 23: 33. Jer. 22: 11.
5. Koska nyt äiti sen näki, että
hänen toiwonsa oli pois, otti hän toi-
sen pojistansa ja teki siitä nuoren ja-
lopeuran.
6. Koska se waelsi jalopeurain seasa,
tuli se nuorexi jalopeuraxi; joka myös
harjandui julmasti raatelemaan ja syö-
mään ihmisiä. 2 Aika K. 36: 5.
7. Se oppi heidän leskensä tunde-
maan ja häwitti heidän Kaupunginsa;
niin että maa ja mitä siinä oli, kau-
histui hänen kiljumisensa äändä.
8. Niin asetit pakanat itzensä kai-
kista maakunnista hänen ymbärillensä;
ja heitit werkkonsa hänen päällensä, ja
käsitit hänen luolasansa. 2 Kun. K. 24: 2.
9. Ja panit hänen kahleisa fangeu-
teen, ja weit hänen Babelin Kuningan
tygö; ja hän wietin warnstuxiin, ettei
hänen äänensä pitänyt enämbi kuulta-
man Israelin wuorilla.
10. Sinun äitis oli sinun lewosas
niinkuin wiinapuu weden reunalla istu-
tettu; ja sen hedelmät ja oxat kaswoit
siitä paljosta wedestä;

11. Että sen oxat niin wahwaxi tulit, että ne Herrain waldikaxi kelpaisit, ja se tuli korkiaxi paxuin oxain seasa. Ja koska se nähtin, että se niin korkia oli, ja että hänellä niin monda oxaa oli:

12. Rewäistin se maahan wihasa, ja heitettin pois, itä tuuli kuiwais hänen hedelmänsä; ja sen wahwat oxat murttin rikki, niin että ne kuiwetuxi ja tulelda poltetuxi tulit. Hos. 13: 15.

13. Mutta nyt se on istutettu korpeen, kuiwaan ja karkiaan maahan.

14. Ja tuli käwi ulos sen wahwoista oxista, se söi sen hedelmän, niin ettei sen päällä sillen wahwoja oxia ole Herrain waldikaxi: se on walitettapa ja surullinen asia.

20. Luku.

Juda nuhdellaan. Wastaus kieltään.

Ja tapahtui seitzemändenä wuotena kymmenendenä päiwänä wiidennesä Kuukaudesa, että muutamita Israelin wanhemmista tuli kysymään HErralda; ja he istuit minun eteeni.

2. Silloin tapahtui HErran sana minulle, ja sanoi:

3. Sinä ihmisen poika, puhu Israelin wanhemmitten kanßa, ja sano heille: näin sanoo HErra HErra: Olettako te tullet kysymään minulda? Niin totta kuin minä elän, en tahdo minä teitä wastata, sanoo HErra HErra.

4. Mutta jos sinä ihmisen poika tahdot duomita heitä, niin duomitze heitä näin: ilmoita heille heidän Isäinsä kauhistus;

5. Ja sano heille: näin sanoo HErra HErra: siihen aikaan koska minä walitzin Israelin, nostin minä käteni Jacobin huonen siemenelle, ja annoin heidän tuta minuani Egyptin maalla: ja tosin minä nostin käteni heille, ja sanoin: Minä olen HErra teidän Jumalanne. 2 Mos. 6: 8.

6. Mutta minä nostin heille käteni sillä ajalla, että minun piti johdattaman heitä Egyptin maalda, siihen maakundaan, jonga minä heille edeskatzonut olin, joka riestaa ja hunajata wuo-
taa, joka on paras kaikkein maa
dain seasa. 2 Mos. 3: 8.

7. Ja sanoin heille: heittäkän
kainen kauhistuxen pois silmäinsä e
ja älkät te saastuttako itziänne
epäjumalisa: Sillä minä olen
teidän Jumalanne.

8. Mutta he olit minulle
waiset ja ei tahtonet kuulla
ei yxikän heistä heittänyt kauhis
pois silmäinsä edestä, ja ei
Egyptin epäjumalita: Niin minä
telin wuodatta minun wihani
päällensä, ja anda minun hir
käydä heidän ylitzensä Egyptin

9. Mutta en minä tehnyt
nun nimeni tähden, ettei sen
saastutetuxi tuleman pakanain
joiden seasa he olit; ja joille
olin itzeni ilmoittanut, että
dän tahdoin johdattaa ulos
maalda.

10. Ja koska minä heidän
maalda olin johdattanut ulos,
danut heidän tulla korpeen:

11. Annoin minä heille minun
tyni, ja minun oikeuteni heille
wäxi tein: se ihminen kuin ne teke,
elää niisä. 2 Mos. 15: 26. Luku
3 Mos. 18: 5. 5 Mos. 5: 1, rc. Luku
Rom. 10: 5. Gal. 3: 12.

12. Minä annoin myös heille
nun Sabbathini merkixi minun ja
dän waihellansa; että heidän
tämän että minä olen HErra,
heitä pyhitän. 2 Mos. 16: 23.
Luku 20: 8. Luku 31: 13, 17.

13. Mutta Israelin huone oli
nulle kowakorwainen korwesa, ja ei
nyt minun säätyini jälkeen, ja
minun oikeuteni ylön, joisa se ih
elää joka ne teke: ja he saastutit
mun Sabbathini sangen suuresti:
minä ajattelin wuodattaa minun
hani heidän päällensä korwesa, ja
räti kadottaa heitä: 2 Mos. 16
4 Mos. 14: 2.

14. Mutta en minä sitä tehnyt
nun nimeni tähden, ettei sen
melluxi tuleman pakanain seasa,
minä heidän olin johdattanut ulos
dän silmäinsä edesä.
5 Mos. 9: 28.

15. Ja minä nostin käteni heitä
...an korwesa; etten minä tahtonut
...ä anda tulla siihen maahan jonga
...ä heille andanut olin, joka riestaa
...majata wuotaa, joka on paras
...kein maakundain seasa;
16. Että he katzoit minun oikeuteni
..., ja ei elänet minun säätyini jäl=
..., ja turmelit minun Sabbathini:
... heidän sydämensä waelsi epäju=
...lensa jälkeen.
17. Mutta minun silmäni armahti
..., etten minä heitä kadottanut; engä
...i tyhjäxi tehnyt heitä korwesa.
18. Ja minä sanoin heidän lapsil=
... korwesa: Ei teidän pidä elämän
... Isäinne säätyin jälkeen, eikä
...män heidän oikeuxiansa, eli saastut=
... itziänne heidän epäjumaliinsa.
19. Sillä minä olen HErra tei=
... Jumalanne, minun säätyini jäl=
... pitä teidän elämän, ja minun
...teni pitämän, ja niitten jälkeen
...män. 5 Mos. 4: 1.
20. Ja minun Sabbathini pitä tei=
... pyhittämän, että ne pitä oleman
...xi minun ja teidän waihellanne;
... teidän pitä tietämän, että minä
...Rra olen teidän Jumalanne.
21. Mutta lapset olit minulle myös
...korwaiset, ja ei elänet minun sää=
...i jälkeen: eikä pitänet minun oi=
...iani, tehdäxensä niitten jälkeen,
...a ihminen elää joka ne pitä, ja
... turmelit minun Sabbathini; niin
...inä ajattelin wuodatta minun wi=
...i heidän päällensä, ja anda minun
...muisudeni käydä heidän ylitzensä
...wesa:
22. Mutta minä käänsin käteni, ja
... tehnyt sitä minun nimeni tähden,
...i sen pitänyt turmelluxi tuleman
...main edesä, joista minä heitä olen
...tanut ulos heidän silmäinsä edesä.
23. Minä nostin myös minun kä=
...i heitä wastan korwesa; hajoittaxeni
...ä pakanain sekaan, ja maakundiin:
24. Ettei he pitänet minun oikeu=
..., ja katzoit minun säätyni ylön,
... turmelit minun Sabbathini; ja
...elit Isäinsä epäjumalita.
25. Sentähden annoin minä heille
säädyt jotka ei hywät ollet, ja oikeu=
det joisa ei heille ollut elämätä.
2 Thes. 2: 10, 11.
26. Ja hylkäisin heidän uhrinsa,
koska he käytit tulesa kaikki esikoiset:
Että minun piti heitä häwittämän,
ja että heidän piti tietämän, että minä
olen HErra. 2 Kun. K. 33: 6.
27. Sentähden puhu, sinä ihmisen
poika, Israelin huonelle, ja sano heille:
näin sanoo HErra HErra: teidän
Isänne owat wielä enämmin minua
pilkannet, hywällä ehdolla minua was=
tan rikkoisansa.
28. Sillä koska minä olin andanut
heidän tulla siihen maahan, jonga ylitzen
minä käteni nostanut olin, että minun
piti sen andaman heille: Kusa he jostus
näit korkian wuoren taikka paxuoxaisen
puun, siellä he uhraisit uhrinsa ja
kannoit sinne uhrinsa wihan kehoituxexi,
ja suitzutit siellä makian hajunsa, ja
wuodatit siellä juomauhrinsa.
Es. 57: 6.
29. Mutta minä sanoin heille: mi=
hingä pitä siis oleman sen kukkulan,
johonga te menette? ja siitä kutzutan
se kukkulaxi aina tähän päiwään asti.
30. Sentähden sano Israelin huo=
nelle: näin sanoo HErra HErra:
Te saastutatte itzenne teidän Isäinne
menoisa, ja teette huorin heidän kau=
histustensa kanssa:
31. Ja saastutatte itzenne teidän
epäjumalisanne, joille te uhratte tei=
dän lahjanne, ja poldatte teidän poi=
kanne tulesa hamaan tähän päiwään
asti: ja minun pidäis andaman teille
wastausta, sinä Israelin huone? Niin
totta kuin minä elän, sanoo HErra
HErra: En tahdo minä wastausta
anda teille.
32. Ja se kuin tulee teidän mie=
leenne, ei sitä pidä mitän oleman,
että te sanotte: me tahdomme tehdä
niinkuin pakanat ja muut Kansat maa=
kunnisa, ja palwella kandoja ja kiwiä:
33. Niin totta kuin minä elän, sa=
noo HErra HErra: Minä tahdon
hallita teitä wäkewällä kädellä, ja oje=
tulla käsiwarrella, ja wuodatetulla hir=
muisudella;

34. Ja tahdon johdattaa teitä pois Kansoista, ja koota teitä niistä maakunnista joihinga te hajoitetut oletta, wäkewällä kädellä, ojetulla käsiwarrella, ja wuodatetulla hirmuisudella;
35. Ja tahdon teidän anda tulla Kansain korpeen, ja olla siellä oikeudella teidän kanßanne, kaswoista niin kaswoihin.
36. Niinkuin minä teidän Isäinne kanßa Egyptin maan korwesa oikeudella olin; juuri sillä tawalla tahdon minä olla oikeudella teidän kanßanne, sanoo HERra HERra.
37. Minä tahdon anda teidän tulla witzan alla, ja johdattaa teitä liiton sitellä.
38. Ja tahdon perata pois wastahakoiset, ja minusta luopuwaiset teidän seastanne. Ja tosin minä tahdon johdattaa heitä ulos asuma-maastansa, ja en anna heitä tulla Israelin maalle, että teidän tietämän pitä, että minä olen HERra.
39. Sentähden te Israelin huone, näin sanoo HERra HERra: Ettet te kuitengan tahdo kuulla minua, niin tehkät niinkuin teille kelpaa, ja jokainen teistä palwelkan epäjumalatansa tästäkin lähin: mutta minun pyhä nimeni andakat tästedes pilkkamata olla, teidän uhreisanne ja epäjumalisanne.
40. Sillä näin sanoo HERra HERra: minun pyhällä wuorellani, sillä korkialla Israelin wuorella, siellä pitä koko Israelin huone, ja kaikki jotka maakunnasa owat palweleman minua: siellä pitä heidän minulle oleman otolliset, ja siellä minä tahdon anoa teildä ylönnyssuhria, ja teidän uhrinne esikoista kaiken sen kanßa jolla te minua pyhitätte.
41. Te oletta minulle otolliset makialla sawulla, koska minä annan teidän tulla pois Kansoista, ja kokoon teitä siitä maasta kuhunga te hajoitetut oletta; ja pyhitän itzeni teisä, pakanain edesä.
42. Ja teidän pitä ymmärtämän, että minä olen HERra, koska minä olen andanut teidän tulla Israelin maalle; siihen maahan josta minä nostin käteni, että minun piti teidän Isillenne sen andaman.
43. Siellä pitä teidän muist
teidän menonne ja kaikki teidän t
ne, joilla te itzenne saastuttanet
ja teidän pitä suuttuman itzeenn
ken teidän pahudenne tähden ku
tehnet oletta.
44. Ja teidän pitä ymmärtä
että minä olen HERra; koska
teen teidän kanßanne minun n
tähden; ja ei teidän pahan m
ja wahingollisen työnne jälkeen,
raelin huone, sanoo HERra H
45. Ja HERran sana tapahtu
nulle, ja sanoi:
46. Sinä ihmisen poika, ase
wos oikian käden puoleen, ja p
lounan puoleen; ja ennusta
wastan, kedolla lounaa päin;
47. Ja sano lounan p
metzälle: Kuule HERran sana;
sanoo HERra HERra: katzo,
tahdon sinusa tulen sytyttä, s
sekä tuoret että kuiwat puut p
man, ettei hänen angaraa li
taita sammutetta, waan kaikk
poltettaman, mitä lounasta pohja
sin on. Luc. 23: 31.
48. Ja kaikki liha pitä näke
että minä HERra sen sytyttänyt
ja ei pidä sitä sammutettaman.
49. Ja minä sanoin: Ach!
HERra HERra, he sanowat mi
tämä puhuu paljaita tapauxia.

21. Luku.

Miekka hiottu. Kruunu langennut.

Ja HERran sana tapahtui min
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, aseta
wos Jerusalemita wastan, ja pisa
Pyhää wastan, ja ennusta Is
maata wastan;
3. Ja sano Israelin maalle:
sanoo HERra: katzo, minä t
sinun kimpuus, minä tahdon w
miekkani tupesta ulos; ja tahdon h
häwittää sekä hurskat että wäärät.
4. Että minä sinusa sekä hu
että wäärät häwitän, niin minun m
kani tupesta lähtee kaiken lihan p
etelästä niin pohjaiseen asti.
5. Ja kaikki liha pitä ymmärt

, että minä HErra olen wetänyt
an miekkani tupesta ulos; ja ei
enää siihen pistettämän.
. Ja sinä ihmisen poika, huoka
nasti että landes pakottawat ja ki-
i tulewat; ja sinun pitä huokaman,
että he näkewät sen.
. Ja koska he sinulle sanowat: mi-
huokailet? pitä sinun sanoman: sen
on tähden, joka tulee, jota kaikki
wet hämmästywät, ja kaikki kädet
wat alas, kaikki rohkius tulee pois,
kaikki polwet niinkuin wedet wuota-
: katzo, se tulee ja tapahtuu, sanoo
Rra HErra.
Ja HErran sana tapahtui mi-
, ja sanoi:
Sinä ihmisen poika, ennusta ja
Näin sanoo HErra: Sano:
, miekka on teroitettu ja myös
.
. Se on teroitettu teurastamaan,
hiottu wälkkymään. Kuinga me
mme iloita? minun poikani witza
kaikki puut ylön.
. Mutta hän on miekan h'ottaa
nut, että se käteen otettaman pitä:
a on teroitettu ja se on hiottu,
jan käteen annettaa.
. Huuda ja ulwo sinä ihmisen
, sillä se tapahtuu minun Kan-
i, ja kaikille Israelin haldioille:
miekan tähden, pitä minun Kan-
tykönä oleman; sentähden lyö rei-
: Jer. 31: 19.
3. Sillä hän on heitä koetellut;
n mitä se autta, jollei ylönkatzowa
a tule, sanoo HErra HErra?
. Ja sinä ihmisen poika, ennusta
lyö käsiäs yhteen; sillä miekka pitä
ertaisesti, wielä kolmekertaisestikkin
man, murhamiekka, suuren tapon
a, niin että se myös käy' läpitze
n sisämäisiin kammioihinsa.
2 Kun. K. 25: 4, rc. Hes. 6: 11.
. Minä annan sen miekan helistä,
sydämet pitä hämmästymän, ja
pitä kaatuman, kaikissa heidän
sansa: woi kuin se wälkkyy, ja
ttu tappamaan! Jer. 52: 30.
16. Yhdistä sinus, lyö oikialle ja
mmalle puolelle, mitä edesäs on.

17. Sillä minä tahdon myös kä-
silläni yhteen lyödä siitä, ja anda mi-
nun wihani mennä: minä HErra
olen sen puhunut.
18. Ja HErran sana tapahtui mi-
nulle, ja sanoi:
19. Ja sinä ihmisen poika, tee kaxi
tietä, joita myöden Babelin Kuningan
miekka tuleman pitä, mutta ne mo-
lemmat pitä tuleman yhdeldä maalda:
ja pane witta tien haaraan Kaupun-
gita päin. Hes. 4: 1.
20. Ja tee tie miekan tulla Am-
monin lasten Rabbathiin: ja Judan
wahwaan Kaupungiin Jerusalemiin.
21. Sillä Babelin Kuningas laitta
itzensä ensimäisexi kahden tien haaraan,
tietämään tietäjäldä, ambumaan nuo-
lella arwosta, epäjumalilda kysymään,
maxaan katzomaan.
22. Niin pitä arpa langeman hä-
nen oikialle puolellensa Jerusalemita
päin, ja hän anda sinne wiedä sota-
aseita, ja läwen (muuriin) awata, mur-
hamaan, suurella äänellä huutamaan,
panemaan sotaaseita portein eteen, te-
kemään saartoa, ja rakendamaan mul-
daseiniä.
23. Waan se näkyy heille heidän sil-
mäinsä edesä turhaxi aawistuxexi, waik-
ka he walan heidän edesänsä wannoisit;
mutta hän muistaa heidän pahaa te-
koansa, että he kiinni otetaisin.
24. Sentähden sanoo HErra HEr-
ra näin: että teidän pahat työnne owat
muistetut, ja teidän kowakorwaisudenne
ilmei on, että teidän syndinne nähdän
kaikisa teidän töisänne; ja että teitä
muistetan, pitä te käsillä kiinni otet-
taman.
25. Ja sinä paha ja jumalatoin
Israelin Päämies, jonga päiwä lä-
hestyy, koska pahat työt loppunet owat;
26. Näin sanoo HErra HErra:
pane Kuningan lakki pois, ja ota
Kruunu pois: Sillä ei niitä pidä
siellä enää oleman: alettu pitä ylet-
tämän, ja korkia alettaman.
27. Minä tahdon sen (Kruunun)
tyhjäxi, tyhjäxi, tyhjäxi tehdä: ei sen
myös pidä oleman siihenasti kuin se

tulee, jonga sen saaman pitä, hänelle
minä sen annan.
28. Ja sinä ihmisen poika, ennusta
ja sano: Näin sanoo HErra HErra,
Ammonin lapsista ja heidän häwäisty-
xestänsä, sano siis: Miekka, miekka
on wedetty tappamaan, se on hiottu
surmamaan, ja että se niin wälkkyy:
Hes. 25: 2.
29. Ettäs petollisia näkyjä sinulles
sanoa annat, ja walhetta ennustaa;
että sinä myös hyljätäisin jumalatto-
main tapettuiden sekaan, joitten päiwä
tuli, koska pahat työt loppunet olit.
30. Ja waikka se tuppeensa jällen pi-
stetäisiin, niin minä kuitengin duomitzen
sinun siinä paikasa, kusas luotu olet,
ja siinä maasa, kusas syndynyt olet:
31. Ja tahdon wuodattaa minun
wihani sinun päälles, minä tahdon
minun hirmuisudeni tulen sinun päälles
puhaldaa; ja tahdon anda sinun kink-
kuisten miesten käsiin, jotka hukutta-
maan tottunet owat, jotka poltta ja
hukutta taitawat. Hes. 22: 21.
32. Sinun pitä tulen ruaxi tule-
man, ja sinun weres maalla wuoda-
tettaman: ja ei sinua pidä enää muistet-
taman; sillä minä HErra olen sen
puhunut.

22. Luku.

Luetellaan Judan kauhiat synnit; hänen
rangaistuxensa.

Ja HErran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, etkös tahdo
nuhdella, etkös tahdo nuhdella murha
Kaupungita, ja hänelle näyttää kaikkia
hänen kauhistuxiansa? Hes. 24: 6, 9.
Luku 20: 4. Luku 23: 36.
3. Sano: näin sanoo HErra HEr-
ra: O sinä Kaupungi joka omais we-
ren wuodatat, että sinun aikas tulis,
ja sinä joka epäjumalita tykönäs teet,
ettäs itzes saastutaisit. 2 Kun. K. 21: 16.
4. Sinä teet itzes wikapääxi siihen
wereen, jotas wuodatat, ja saastutat
itzes jumalisa, joitas teet: näillä sinä
jouduttat sinun päiwäs, ja saatat että
sinun wuotes tuleman pitä; sentähden
tahdon minä sinun nauroxi tehdä pa-
kanain seasa, ja saattaa pilkaxi ka
maakunnisa. 5 Mos. 28: 37.
5. Sekä läsnä että kaukana
heidän sinua sylkemän, että sinun
pilkallisen sanoman ja suuren wa
kärsimän pitä.
6. Katzo, Israelin Päämiehet,
on wäkewä sinusa werta wuoda
maan.
7. Isänsä ja äitinsä he katzo
lön sinusa: muukalaisille he wä
daa ja wääryttä tekewät: or
leskiä he sortawat sinusa.
8. Sinä katzot minun Pyh
lön, ja turmelet minun Sabba
9. Pettäjät owat sinusa wer
dattamaan: he syöwät wuorilla,
kewät ylöllistä sinusa. Hes. 18
10. He paljastawat Isänsä
sinusa, ja waiwawat saastaisia
ja heidän taudisansa.
3 Mos. 18: 19. Luku 20: 18.
11. Ja tekewät kauhiutta läh
sensä waimon kanssa: he hä
omat miniänsä elkiwallaisesti: he
wät wäkiwaldaa omille sisarillens
dän Isäinsä tyttärille. 3 M
12. He ottawat lahjoja sinusa,
ta wuodattaxensa: sinä otat ko
ja woiton, ja ahnehdit lähimmäi
wäkiwallalla, ja näin unhohdat mi
sanoo HErra HErra.
13. Katzo, minä lyön käsiäni
sinun ahneudes tähden, jotas teh
let, ja sen weren-tähden, kuin si
wuodatettu on. Hes. 21: 14.
14. Mutta luuletkos sinun sy
woiwan kärsiä, ja sinun kätes
ninä päiwinä kuin minä sinulle
wä olen? Minä HErra olen pu
hunut, minä myös teen sen.
15. Ja tahdon sinun hajoittaa
kanain sekaan, ja ajaa sinun maa
diin, ja tahdon sinun saastaisudes
pettaa;
16. Niin että sinä pakanain
pitä kirottuna pidettämän; ja sinun
ymmärtämän, minun olewan HEr
17. Ja HErran sana tapahtui
nulle, ja sanoi:
18. Sinä ihmisen poika, Isr

...e on minulle karrexi tullut: kaikki
...än waskensa, tinansa, rautansa, ja
...ynsä, on ahjosa hopian karrexi
...t. Es. 1: 22. Jer. 6: 28.
19. Sentähden sanoo HErra HER-
...päin: että te kaikki oletta karrexi
...t, sentähden katzo, minä kokon tei-
Jerusalemiin.
20. Niinkuin hopia, waski, rauta,
... ja tina ahjoon kootan, että tuli
...lla puhallettaisiin, ja ne sulaisit:
...tahdon minä wihasani ja hirmui-
...sani koota, panna sisälle ja sulata
...
21. Ja minä tahdon koota teidän,
...innun wihani tulen teidän seasanne
...aa, että te siellä sulaisitte.
22. Niinkuin hopia ahjosa sulaa,
...teidän pitä myös siinä sulaman:
...än pitä ymmärtämän, että mi-
...ERra olen wuodattanut wihani
... päällenne.
23. Ja HErran sana tapahtui mi-
... ja sanoi:
24. Sinä ihmisen poika, sano heille:
... olet se maa, joka ei ole puhdis-
... niinkuin se joka ei sadetta saa
... ajalla.
25. Prophetat jotka siellä owat, o-
...wannonet heitänsä yhteen; niin-
...kiljuwa Jalopeura, koska se saa-
...a: he syöwät sieluja, temmawat
...an ja rahan, ja tekewät sinne
...leskiä. Matth. 23: 14.
26. Heidän Pappinsa rikkowat mi-
...lakini, ja turmelewat minun py-
... ei he pidä pyhäin ja saastaisten
...ä eroitusta, eikä opeta mikä pyh-
...ja saastainen on, eikä tottele mi-
...Sabbathiani, ja minä saastutetan
...n seasansa. 3 Mos. 10: 10.
Zeph. 3: 4. Mich. 3: 9, 11.
27. Heidän Päämiehensä heidän sea-
... owat niinkuin raatelewaiset su-
...werta wuodattamaan ja sieluja
...maan heidän ahneudensa tähden.
28. Ja heidän Prophetansa siwuwat
...eloittamattomalla kalkilla, saar-
... turhutta, ja ennustawat heille
...a, ja sanowat: Näin sanoo
...a HErra; waikka ei HErra
...unut olekkan. Hes. 13: 10.

29. Maan Kansa teke wäkiwaldaa,
ja he ryöstäwät ryöwydellä ja sorta-
wat köyhän ja raadollisen, ja tekewät
muukalaiselle wäkiwaldaa ja wääryttä.
30. Minä etzein heidän seasansa, si-
tä miestä joka aidan panis, ja seisois
weräjällä minun edesäni, etten minä
maata turmelisi; mutta en minä ke-
tän löytänyt. Ps. 106: 23. Hes. 13: 5.
31. Sentähden wuodatan minä wi-
hani heidän päällensä, ja hirmuisude-
ni tulella minä lopetan heidän; ja an-
nan heidän tiensä heidän päänsä pääl-
le, sanoo HErra HErra.

23. Luku.

Israel ja Juda kari porttoa.

Ja HErran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, kaxi wai-
moa oli yhden äitin tytärtä:
3. Nämät teit huorin Egyptisä: he
teit huorin heidän nuorudesansa: siellä
annoit he pidellä rindojansa, ja tapu-
tella heidän neitzydensä nisiä.
4. Suuremman nimi oli Ohola, ja
hänen Sisarensa Oholiba: Ja minä
otin heidän awioxeni, ja he synnytit
poikia ja tyttäritä: ja Ohola kutzuttin
Samariaxi ja Oholiba Jerusalemixi.
5. Ohola teki huorin, koska minä
hänen ottanut olin; ja rakasti wärtä-
miehiänsä Assyrialaisia, jotka hänen
tygönsä tulit;
6. Silkillä waatetettuja Päämiehiä
ja Esimiehiä, kaikkia nuoria ihanaisia
miehiä, hewoismiehiä jotka hewoisilla
ajoit:
7. Ja makais kaikkein nuorten mies-
ten kanßa Assyriasta; ja saastutti itzen-
sä kaikkiin heidän jumalihinsa, kusa
ikänä hän jongun osais.
8. Wielä sitte ei hän hyljännyt huo-
ruttansa Egyptin kanßa; että he hänen
kanßansa maannet olit hänen nuoru-
desansa, ja jotka hänen neitzydensä ni-
siä taputellet, ja suuresa huorudesa hä-
nen kanßansa ollet olit.
9. Sentähden minä hyljäisin hänen
wärtämiestensä käsiin; Assurin lasten
käsiin, joita hän himostansa rakasti.
2 Kun. K. 17: 3.

10. He paljastit hänen häpynsä, ja otit hänen poikansa ja tyttärensä pois, mutta hänen he miekalla tapoit. Ja sanoma kuului waimoin seasa, että tämä rangaistu oli.

11. Mutta koska Oholiba hänen sisarensa sen näki, syttyi se rakkaudesta pahemmin kuin toinen, ja enämmin teki huorin kuin hänen sisarensa huorus oli. Hes. 16: 51.

12. Ja rakasti Assurin lapsia, Päämiehiä ja Esimiehiä, jotka hänen tygönsä tulit kauniisti waatetettuna, hewoismiehiä jotka hewoisilla ajoit; kaikkia nuoria ihanaisia miehiä. Hes. 16: 28.

13. Silloin minä näjin, että he molemmat yhdellä tawalla, itzensä saastuttanet olit.

14. Mutta tämä teki wielä enämmin huorin: sillä koska hän näki punaisella maalilla maalatuita miehiä seinisä, Chaldealaisten kuwia,

15. Kupeihista wyötetyitä ja kirjawat lakit heidän pääsänsä, jotka kaikki olit nähdä niinkuin Päämiehet; niinkuin Babelin lapset ja Chaldealaiset pitäwät Isänsä maalla:

16. Syttyi hän heihin niin pian kuin hän näki heidän; ja hän lähetti sanansaattajat heidän tygönsä Chaldeaan.

17. Koska nyt Babelin lapset hänen tygönsä tulit, händä makamaan hekumasansa, saastutit he hänen huorudellansa; ja se saastutti itzensä heidän kanßansa, niin että hän heihin suuttui.

18. Ja koska hänen huorudensa ja häpiänsä niin peräti ilmei tuli; suuttuin minä myös häneen, niinkuin minä hänen sisarehensa suuttunut olin.

19. Mutta hän teki aina enämmin huorin, ja muisti nuorudensa aikaa, jona hän Egyptisä huorin tehnyt oli.

20. Ja syttyi himoon heidän jalkawaimoinsa kanßa; joiden liha on niinkuin aasein liha, ja heidän himonsa niinkuin hewoisten himo.

21. Ja sinä teit häpiäs, niinkuin nuorudellas; koska Egyptisä sinun rindas pideltin, ja sinun nuorudes nisät taputeldin.

22. Sentähden Oholiba, näin sa[...]
HERra HERra: katzo, minä te[...]
sinun wärtämiehes, joihingas suutt[...]
olet, kehoittaa sinua wastan, ja t[...]
heitä tuoda joka taholda sinua w[...]
Hes. 16: 37.

23. Babelin lapset, ja kaikki C[...]
dealaiset, Päämiehet, Herrat ja [...]
damiehet, ja kaikki Assyrialaiset [...]
dän kanßansa, kaunit nuoret m[...]
kaikki Päämiehet ja Esimiehet, [...]
miehet, ja ylimmäiset, ja kaikki[...]
hewoismiehet.

24. Ja he tulewat walmi[...]
sinun päälles, waunuilla ja r[...]
ja suurella wäen joukolla, ja p[...]
wät sinun keihäillä, kilwillä ja [...]
lakeilla joka taholda. Niitten h[...]
minä oikeuden annan, että he [...]
duomitzewat lakinsa jälkeen.

25. Minä annan minun ki[...]
tulla sinun päälles, että he a[...]
masti sinun kanßas toimittawat[...]
dän pitä sinun nenäs ja korwa[...]
kaman, ja mitä jää pitä miekalla[...]
geman. Heidän pitä sinun po[...]
tyttäres ottaman pois, ja täh[...]
poltettaman tulella.

26. Heidän pitä sinun waattes[...]
man, ja sinun kaunistuxes ottaman[...]

27. Näin minä tahdon sinun[...]
rendes ja sinun huorudes E[...]
maasta lopetta, ettes enämbi [...]
nosta heidän peräänsä, eikä E[...]
enämbi muistaman pidä.

28. Sillä näin sanoo HERra H[...]
ra: katzo, minä tahdon sinun nii[...]
duun anda joitas wihat, ja joih[...]
suuttunut olet.

29. Ne pitä sinulle tekemän [...]
kuin wihollisct, ja ottaman kaikki [...]
täs koonnut olet, ja sinun alasto[...]
ja paljaxi jättämän; että sinun [...]
tainen häpiäs ilmei tulis sinun [...]
rendes ja huorudes kanßa.

30. Näitä pitä heidän sinulle [...]
män sinun huorudes tähden, kuin [...]
pakanain kanßa tehnyt olet; j[...]
jumalisa sinä itzes saastuttanut ole[...]

31. Sinä olet käynyt sisares [...]
sentähden annan minä [...]
maljansa sinun kätees. [...]
Es. 51: 17. Jer. 25: [...]

32. Näin sanoo HErra HErra:
n pitä juoman sisares maljan sy=
ja lewiän: sinun pitä niin suu=
nauruxi ja pilkaxi tuleman, että
n ylönpaltinen.
3. Sinun pitä siitä wäkewästä juo=
a ja waiwasta itzes juowuxiin juo=
sillä sinun sisares Samarian mal=
n waiwan ja häwityxen malja.
4. Sen sinun pitä puhtaxi juoman,
ömän sen kappaleixi, ja sinun rin=
repimän rikki; sillä minä olen sen
nut, sanoo HErra HErra.
Sentähden näin sanoo HErra
Rra: ettäs minun unhottanut, ja
n selkäs taa heittänyt olet; niin
a nyt sinun haureuttas ja huo=
s. 1 Kun. K. 14: 9. Jer. 2: 32.
u 3: 21. Luku 13: 25. Luku 18: 15.
Ja HErra sanoi minulle: Si=
hmisen poika, etkö sinä Oholata
holibata nuhdella tahdo? näytä
heidän kauhistuxensa.
Kuinga he owat huorudesa ol=
a werta wuodattanet, ja awionsa
net epäjumaltensa kanßa; niin myös
n lapsensa, jotka he minulle syn=
net olit, poltit he niille uhrixi.
Päälliseksi owat he sen minulle
, että he owat silloin minun Py=
saastuttanet, ja minun Sabbathi=
konet.
Sillä koska he lapsensa epäju=
e tappanet olit, menit he sinä
nä minun Pyhääni, sitä saastut=
an: katzo, niin owat he minun
esani tehnet.
He owat myös lähettänet miesten
n, jotka kaukaisilda mailda tuleman
Koska sana oli lähetetty heidän
sä, niin katzo, he tulit; ja sinä pe=
es heidän tähtensä, ja woitelit sil=
ja kaunistit sinus kaunistuxella.
Ja istuit kaunilla wuotella, jon=
desä pöytä oli walmistettu; ja sinä
tit, ja uhraisit minun öljyäni sen
Sam. l. 7: 16, 17.
Siellä oli suruttoman Kansan
ja paitzi niitä miehiä yhteisestä
sta, tuotin myös sinne Sabealai=
weista; jotka annoit rengaita hei=
käsiinsä, ja kaunita seppeleitä hei=
päähänsä.

43. Mutta minä ajattelin: se on tottunut huoruteen wanhudesta, ei se taida lakata huorudestansa.

44. Sillä hänen tygönsä mennän niinkuin huoran tygö: juuri niin mennän Oholan ja Oholiban, niitten häwyttömäin waimoin tygö.

45. Sentähden hurskat miehet rangaisewat heitä, niinkuin awionsa rikkojat ja weren wuodattajat rangaistaman pitä; sillä he owat huorat, ja heidän kätensä on werta täynnä.

46. Näin sanoo HErra HErra: wie suuri joukko heidän päällensä, ja anna heitä ryöstöxi ja saalixi;

47. Jotka heidän kiwitäisit ja heidän miekoillansa pistäisit läpitze, ja heidän poikansa ja tyttärensä surmaisit, ja heidän huonensa tulella polttaisit. Hes. 16: 40.

48. Näin minä tahdon huoruden maalda lopettaa; että kaikki waimot pitä oppiman, eikä tekemän senkaltaista haureutta.

49. Ja teidän haureudenne pannan teidän päällenne, ja teidän pitä epäjumaldenne syndiä kandaman; tietäxenne minun olewan HErran HErran.

24. Luku.

Juda werrattu pataan, josa ruoste kiinni rippuu. Prophetan emändä.

Ja HErran sana tapahtui minulle, yhdexändenä wuonna, kymmenendenä päiwänä kymmenennestä kuusta, ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika, kirjoita sinulles tämän päiwän nimi, juuri tämä päiwä: Sillä Babelin Kuningas on juuri tänäpänä Jerusalemita wastan hanginnut. 2 Kun. K. 25: 1.

3. Ja pane sen tottelemattoman Kansan eteen wertaus, ja sano heille: Näin sanoo HErra HErra: pane pata ja walmista, ja pane siihen wettä. Jer. 1: 13. Hes. 11: 3.

4. Pane kappalet siihen kokoon, kaikki ne parhat kappalet, reisi ja lapa; ja täytä se parahilla luu=kappaleilla.

5. Ota paras lammasta, ja tee walkia ala luu=kappaleita keittäxes; ja anna wahwasti kiehua, ja luu=kappalet hywin kypsyä.

6. Sentähden näin sanoo HErra HErra: woi murhakaupungita! joka senkaltainen pata on, josa ruoste rippuu kiinni, niin ettei sen ruoste tahdo eritä. Ota kappale kappalen jälkeen siitä ulos, sillä ei tarwita siitä arpaa heittää.
Hes. 22: 2.

7. Sillä hänen werensä on siellä, joka paljalle kalliolle pandu on, ja ei maan päälle wuodatettu, että se mullalla peitetäisin.

8. Ja minä olen myös sentähden heidän andanut sen weren paljalle kalliolle wuodatta, ettei se peitetäisi; että wiha tulis heidän päällensä, ja heille kostetaisin. 3 Mos. 17: 13. 5 Mos. 12: 16, 24.

9. Sentähden sanoo HErra HErra näin: Woi murhakaupungita! jonga minä suurexi walkiaxi teen.
Nah. 3: 1. Hab. 2: 12.

10. Kanna waiwoin paljon puita, sytytä tuli, että liha kypsäxi tulis, ja pane hywin yrtejä sen päälle, että luukappalet palaisit.

11. Pane myös pata tyhjänä hiille; että se kuumaxi tulis, ja sen waski palais, jos sen saastaisus sulais, ja sen ruoste läxis.

12. Waan ruoste, ehkä se kuinga kowin poltetan, ei tahdo lähteä, sillä se on aiwan kowin ruostunut, se pitä tulesa sulattaman.

13. Sinun saastaisudes on sula ilkeys, että waikka minä sinua mielelläni puhdistaisin, et kuitengan sinä tahdo itziäs puhdistaa anda: sinun saastaisudestas et sinä tästedes enää taita puhdistettaa, siihenasti että minun hirmuisudeni sinusa sammunut on. Hes. 16: 42.

14. Minä HErra olen sen puhunut, se pitä tuleman, minä tahdon tehdä, ja en wiiwyttä, en minä tahdo armahta, engä kadu; waan heidän pitä sinun duomitzeman, niinkuin sinä elänyt ja tehnyt olet, sanoo HErra HErra.

15. Ja HErran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

16. Sinä ihmisen poika, katzo, minä tahdon sinulda silmäis himon ottaa pois rangaistuxen kautta: Mutta ei sinun pidä walittaman, eikä itkemän, eikä kyynelitä wuodattaman.

17. Salaa sinä mahdat huo[illegible] mutta kuolluen walitusta ei sinun [illegible] pitämän, waan sinun pitä kau[illegible] paneman päälles, ja kengät j[illegible] kengimän: Ei sinun pidä suutas [illegible] tämän, eikä murhellisten leipää syö[illegible]
3 Mos. 13: 45. 2 Sam. 15: 30. Mich. [illegible]

18. Ja koska minä huomen[illegible] warhain Kansalle puhuin, kuoli [illegible] nulda ehtona minun emändäni: [illegible] minä tein toisna huomena, kuin [illegible] nulle käsketty oli.

19. Ja Kansa sanoi minulle: [illegible] siis ilmoita meille, mitä tämä [illegible] ennustaa, kuin sinä teet?

20. Ja minä sanoin heille: [illegible] ra on minun kanßani puhunut, [illegible] nonut:

21. Sano Israelin huonelle[illegible] HErra näin sanoo: katzo, mi[illegible] don minun pyhäni, teidän kork[illegible] lohdutuxenne, teidän silmäinne [illegible] ja teidän sydämenne toiwon, saa[illegible] ja teidän poikanne ja tyttärenne, [illegible] teidän hyljämän pitä, langewat [illegible] kautta.

22. Ja teidän täytyy tehdä, ku[illegible] nä tehnyt olen: teidän suutanne [illegible] dän pidä peittämän, eikä murh[illegible] leipää syömän;

23. Waan pitä teidän kaunis[illegible] ne teidän päähänne paneman, ja [illegible] gimän itzenne: ei teidän pidä w[illegible] man eikä itkemän, waan teidän [illegible] sänne näändymän, ja keskenänne [illegible] nen toisenne kanßa huokaileman.
Jer. 16: 6. Hes. 4: 17.

24. Ja pitä niin Hesekiel teil[illegible] mexi oleman, että teidän tekemän [illegible] kaiken sen jälkeen kuin hän tehnyt[illegible] että koska se tulee, te ymmärrä[illegible] että minä HErra HErra olen.
Hes. 12: 6.

25. Ja sinä ihmisen poika, si[illegible] koska minä heildä olen ottawa [illegible] heidän woimansa ja lohdutuxensa, [illegible] dän silmäinsä himon ja heidän [illegible] mensä toiwon, heidän poikansa ja t[illegible] tärensä;

26. Silloin pitä yxi joka p[illegible] on, tuleman sinun tygös, ja si[illegible] moittaman.

27. Silloin pitä sinun suus a[illegible]

an, ja sen joka pääsnyt on, että
n puhuman pitä, ja ei enämbi
keneman: ja sinun pitä heille ih=
i oleman, että he ymmärräisit mi=
oleiwan HERran.

25. Luku.

Ammon, Moab, Edom, Philistea.

ı HERran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
. Sinä ihmisen poika: aseta kas=
Ammonin lasten puoleen, ja en=
a heitä wastan. Jer. 49: 1.
. Ja sano Ammonin lapsille: Kuul=
HERran HERran sanaa: näin
o HERra HERra: Että te mi=
ı pyhääni pitititte, sanoden: Jopa
saastutettu on; ja Israelin maata,
on kylmillä: ja Judan huonetta,
i se on fangina wiety pois;
. Sentähden katzo, minä tahdon
m anda idäisen maan lapsille pe=
nöxi, että he linnojansa sinne ra=
daman, ja asuinsiansa sinne tekemän
i: ja heidän pitä sinun hedelmäs
män, ja sinun rieskas juoman.
. Ja tahdon Rabban Kamelein huo=
i tehdä, ja Ammonin lapset lammas
atoxi: ja teidän pitä tietämän, että
ä olen HERra.
. Sillä näin sanoo HERra HERra:
i sinä käsiäs paukutit, ja tömiste=
jalwoillas, ja Israelin maasta kai=
a sydämestäs niin äkkistellen iloitzit;
7. Sentähden katzo, minä tahdon
nun käteni ojenda sinun ylitzes, ja
a sinun pakanoille ryöstöxi, ja hä=
ttää sinun Kansoista, ja maakun=
a surmata: minä kadotan sinun, ja
un pitä tietämän että minä olen
ERra.
8. Näin sanoo HERra HERra:
ä Moab ja Seir sanowat: katzo,
dan huone on niinkuin kaikki muut=
pakanat; Es. 15: 1.
Luku 16: 2. Jer. 48: 1.
9. Sentähden katzo, niin minä tah=
n Moabin kyljen awata Kaupun=
sta, hänen Kaupungeistansa, ja hänen
oistansa: sen kallin maan, BethJesi=
othin, BaalMeonin, ja Kirjathaimin;
4 Mos. 24: 17.

10. Idäisen maan lapsille, Ammo=
nin lapsia wastan, ja annan heidän
heille perinnöxi; ettei Ammonin lapsia
enämbi muistettaman pidä pakanoitten
seasa.
11. Ja annan duomita Moabin; ja
heidän pitä tietämän minun oleiwan
HERran.
12. Näin sanoo HERra HERra:
että Edom Judan huonelle angarasti
kostanut on, ja hänen kostamisellansa
hänensä wikapääxi saattanut;
Jer. 49: 7.
13. Sentähden sanoo HERra HER=
ra näin: Minä tahdon käteni ojenda
Edomin päälle, ja tahdon häneltä hä=
wittää sekä ihmiset että eläimet, ja
tahdon sen autiaxi tehdä Themanista,
ja Dedaniin asti pitä heidän miekalla
kaatuman.
14. Ja kostan jällen Edomille, mi=
nun Kansani Israelin kautta, ja hei=
dän pitä Edomin kanßa tekemän mi=
nun wihani ja hirmuisudeni jälkeen;
että heidän minun kostoni tundeman
pitä, sanoo HERra HERra.
15. Näin sanoo HERra HERra:
että Philistealaiset kostanet owat, ja
wanhan wihansa sammuttanet, kaiketi
oman tahtonsa perään (minun Kan=
sani) wahingoxi; 2 Aika K. 28: 18.
Es. 14: 29. Jer. 47: 1.
16. Sentähden sanoo HERra HER=
ra näin: Katzo, minä tahdon minun
käteni ojenda Philistealaisten päälle, ja
Cretit häwittä, ja tahdon jäänet me=
ren satamisa surmata;
17. Ja tahdon heille suuresti kostaa,
ja wihasa heitä rangaista; että hei=
dän ymmärtämän pitä minun oleiwan
HERran, koska minä heille kostanut
olen.

26. Luku.

Tyrin syndi, rangaistus.

Ja se tapahtui ensimäisenä wuotena
toistakymmendä, ensimäisenä päi=
wänä, (ensimäisesä kuusa); että HER=
ran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, että Tyrus
sanoo Jerusalemista: niin pitil Kansan
portit owat särjetyt, se on käätty minun
tygöni: minä täytetän, hän häwitetän;

3. Sentähden näin sanoo HErra HErra: katzo, minä tahdon sinun kimpuus Tyrus, ja tahdon anda tulla monda pakanata sinun päälles, niinkuin meri nousee aaldoinensa.
Es. 23: 1. Jer. 47: 4. Am. 1: 9.

4. Niin pitä heidän kaataman muurit Tyrisä, ja kukistaman hänen torninsa, ja minä tahdon käwäistä pois tomungin siitä; ja tahdon tehdä hänestä paljan kallion.

5. Hänen pitä tuleman luodoxi keskellä merta, jonga päälle kalawerkot hajoitetan; sillä minä olen sen puhunut, sanoo HErra HErra, ja hänen pitä tuleman pakanoille saalixi.

6. Ja hänen tyttärensä jotka kedolla owat, pitä miekalla tapettaman; ja hänen pitä ymmärtämän että minä olen HErra.

7. Sillä näin sanoo HErra HErra: katzo, minä tahdon anda tulla Tyruxen päälle NebucadNezarin Babelin Kuningan pohjaisesta, Kuningasten Kuningan, hewoisilla, waunuilla, ratzasmiehillä ja suurella Kansan joukolla.
Dan. 2: 37.

8. Hänen pitä miekalla tappaman sinun tyttäres jotka kedolla owat: Mutta sinua wastan pitä hänen muldaseinät rakendaman ja tekemän saarron, ja ylöndämän kilwet sinua wastan.

9. Hänen pitä sotaaseilla sinun muuris maahan syssämän, ja miekoillansa kukistaman sinun tornis.

10. Hänen monen hewoisensa tomun pitä sinun peittämän: niin pitä myös sinun muuris wapiseman hänen hewoistensa, waunuinsa, ja ratzasmiestensä töminästä, koska hän sinun porteistas waelda sisälle, niinkuin siihen Kaupungiin mennän joka maahan kukistettu on.

11. Hänen pitä hewoistensa kawioilla tallaman rikki kaikki sinun katus: sinun Kansas hän miekalla tappaa, ja sinun wahwat patzaas maahan kaata.
Es. 5: 28. Jer. 47: 3.

12. Heidän pitä sinun tawaras ryöstämän, ja sinun kauppas ottaman pois, sinun muuris kaataman, ja sinun kaunit huones kukistaman; ja heittämän sinun kiwes, puus ja tomus weteen.

13. Niin tahdon minä lopetta sinun laulus äänen; ettei enää kuultaman pidä sinun kandeles helinätä.
Es. 24: 8. Jer. 7: 34. Luku 16: 9.

14. Ja minä tahdon tehdä sinu[illegible] paljan kallion ja luodon, jonga pä[illegible] kalawerkot hajoitetan, ja ei sinua p[illegible] enää rakettaman: Sillä minä HE[illegible] ra olen sen puhunut, sanoo HE[illegible] HErra.

15. Näin sanoo HErra HE[illegible] Tyrusta wastan: mitämax, että [illegible] toin pitä wapiseman, koska sinä [illegible] hirmuisesti kaadut, ja sinun ha[illegible] tus huutawat, jotka sinusa hir[illegible] tapetan.

16. Ja kaikki Ruhtinat mere[illegible] könä pitä astuman alas istuimil[illegible] ja riisuman hamensa, ja pane[illegible] yldänsä neulotut waattet, ja pit[illegible] män murhewaatteisa ja istuman [illegible] han, ja pitä hämmästymän, ja [illegible] mistymän sinun äkillisestä langemis[illegible]

17. Heidän pitä walittaman s[illegible] ja sanoman sinusta: Woi kuinga [illegible] olet niin peräti autiaxi tullut, [illegible] kuuluisa Kaupungi! sinä joka [illegible] tykönä olit: joka niin woimallinen [illegible] meren tykönä ynnä sinun asu[illegible] kanßa, että kaiken maan täydyi [illegible] peljätä.

18. Nyt tyhmistywät luodot s[illegible] langemistas; ja luotokunnat m[illegible] hämmästywät sinun loppuas.

19. Sillä näin sanoo HErra HE[illegible] ra: minä tahdon sinua tehdä auti[illegible] Kaupungixi, niinkuin ne Kaupun[illegible] joisa ei kengän asu; ja annan [illegible] suuren wirran sinun päälles, su[illegible] wedet sinua peittämään.

20. Ja annan sinun mennä a[illegible] niitten kanßa jotka menewät alas ha[illegible] taan, muinaisen Kansan tygö, ja t[illegible] don kukistaa sinun maan ala, ja t[illegible] sinun niinkuin ijäisexi autiaxi, niitt[illegible] kanßa jotka hautaan menewät, e[illegible] kenengän sinusa pidä asuman; ja [illegible] nan kaunenden eläwitten maahan.

21. Ja teen sinun hämmästyxe[illegible] ettei sinun enää pidä oleman; ni[illegible] että koska sinua kysytän, niin ei [illegible] pidä kenengän sinua enää löytämän, sanoo HErra HErra. Hes. 28: 19.

27. Luku.

Tyrin ylpeys, kaupan teko, surkia perikato.

Ja HERran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika, tee walitus Tyristä; Es. 23: 1. Am. 1: 9.

3. Ja sano Tyruxelle, joka asuu meren tykönä, ja teke kauppaa monen muun Kansan kanssa: Näin sanoo HErra HERra: O Tyrus, sinä olet sanut: minä olen kaikkein kaunin.

4. Sinun rajas owat keskellä merta; sinun rakendajas owat walmistanet sinun kaikkein kauniimmaxi. Hes. 28: 2.

5. Kaikki sinun lautas on hongasta Seniristä, ja olet andanut tuoda Cedrita Libanonista tehdäxes sinulles hahtipielen.

6. Sinun airos olit tehdyt Basanin tammesta; sinun piittas Elephantin luista, Chithimin luodoista:

7. Sinun purjes oli Egyptin kalliista silkista neulottu, sinulle merkixi: sinun peites oli siniwilloista ja Elisan luodoista Purpurasta.

8. Zidonista ja Arwadista olit sinun soutumiehes; ja sinulla olit toimelliset miehet Tyristä, hahden haldiat.

9. Wanhimmat ja taitawat Gebasta paransit sinun laiwas: Kaikki laiwat meresä ja haaximiehet löyttin sinun tykönäs: he teit kauppaa sinusa. 1 Kun. K. 5: 18. Ps. 83: 8.

10. Persiasta, Lydiasta, ja Lybiasta, olit urholliset miehet sinun sotajoukosas; ja heidän kilpensä ja otansa sinusa ripustit; ne sinun kaunistit.

11. Arwadin lapset olit sinun sotajoukosas, kaikki ymbäri sinun muurias, ja wartiat sinun tornisas: he ripustit kilpensä sinun muuris päälle kaikki ymbäri: ne teit niin sinun ihanaxi.

12. Tharsis teki kauppaa sinun kanssas kaikkinaisen kalun paljoudella; hopealla, raudalla, tinalla ja plyijyllä, joita he toit sinun markkinoilles.

13. Jawan, Tubal, ja Mesech teki kauppaa sinun kanssas, ja toit ihmisiä ja waskiastioita sinun kaupalles. 1 Mos. 10: 2.

14. Thogarmasta toit he hewoisia ja wannuja ja muuleja sinun markkinoilles. 1 Mos. 10: 3.

15. Dedanin lapset olit sinun kauppamiehes, ja sinä teit kauppaa joka paikasa luotokunnisa: he annoit sinulle Elephantin luita ja Hebenpuita lunnaxi.

16. Syrialaiset noudit sinun töitäs joitas teit, toit Rubiiniä, Purpurata, Tapetcja, Silkkiä ja Samettia, ja Christalleja sinun markkinoilles.

17. Juda ja Israelin maa teit myös kauppaa sinun kanssas; ja toit sinun markkinoilles nisuja Minnithistä, ja Balsamita ja hunajata, ja öljyä ja Mastixia. Duom. 11: 33.

18. Nouti myös Damasku sinun töitäs sinusta paljoudesa, ja paljo kaikkinaisia kaluja, wäkewän wiinan ja kallin willan edestä.

19. Dan ja Jawan Mehusal toit myös sinun markkinoilles rauta kalua, kasia ja kalmus-yrtejä sinun kauppaa tehdäxes.

20. Dedan osti sinulda kallita waatteita, joiden päällä ajosa istutan.

21. Arabia ja kaikki Kedarin Ruhtinat kaupitzit sinulle lambaita, oinaita ja kaurita: niillä he teit sinun kanssas kauppaa. 1 Mos. 25: 13. Ps. 120: 5.

22. Saban ja Raeman kauppamiehet teit sinun kanssas kauppaa; ja toit sinun markkinoilles kaikkinaisia kalleita yrtejä, kalleita kiwiä ja kuldaa.

23. Haran ja Canne, ja Eden ynnä Seban kauppamiesten kanssa: Assur ja Kilmad, olit myös sinun kauppamiehes.

24. Kaikki nämät kaupitzit sinulle kalleita waatteita, Silkkiä ja neulotuita hameita, jotka he kalleisa Cederarkuisa hywin tallella panduna toit sinun markkinoilles.

25. Mutta Tharsixen laiwat olit ylimmäiset sinun kaupasas: Niin sinä olet peräti rikkaxi ja jaloxi tullut keskellä merta.

26. Ja sinun haaximiehes toit sinun suurilla wesillä: mutta itä tuulen pitä sinun musertaman rikki keskellä merta: Hes. 17: 10.

27. Niin että sinun tawaras, kauppakalus, ostajas, haaximiehes, laiwain

haldias, laiwain rakendajas ja sinun kaupitzias, ja kaikki sinun sotamiehes, ja kaikki Kansa sinusa, pitä hukkuman keskellä merta, sinun langemises päiwänä; Ilm. K. 18: 9.

28. Niin että satamatkin pitä wapiseman, sinun hahteis haldiain huudosta. Ilm. K. 18: 11.

29. Ja kaikki jotka soutawat haarimiesten ja hahtein haldioitten kanßa, pitä laiwoista menemän maalle seisomaan;

30. Ja pitä kowin huutaman sinun tähtes, ja waikiasti walittaman; ja heittämän tomua päänsä päälle, ja tuhkaan itzensä tahraman.

31. Heidän pitä ajeleman hiuxet päästänsä, ja pukeman säkit yllensä, ja sydämestänsä itkemän sinua, ja haikiasti murhettiman. Jer. 48: 37.

32. Heidän pitä walituxesansa sinua itkemän, ja surkutteleman: Woi kuka on ikänä niin pois tullut merellä, kuin Tyrus!

33. Koska sinä kauppaa teit merellä, rawitzit sinä monda Kansaa; ja sinun monella tawarallas ja kaupallas teit sinä maan Kuningat äweriäxi.

34. Mutta nyt sinä olet mereldä sysätty, juuri sywään weteen; niin että sinun kauppas ja kaikki sinun Kansas sinusa on hukkunut.

35. Kaikki jotka luodoisa asuwat hämmästywät sinua; ja heidän Kuningansa tyhmistywät, ja katzowat murhellisesti.

36. Kansain kauppamiehet wiheldäwät sinua; että sinä niin äkistä häwinnyt olet, ja et sillen enää taida tulla ylös ijankaikkisesti.

28. Luku.

Tyrin Kuningas. Uhkaus Zidonille. Lupaus Israelille.

Ja HERran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika,¹ sanos Tyrin Ruhtinalle: näin sanoo HERra HERra: Että sinun sydämes paisuu, ja sinä sanot: Minä olen Jumala, minä istun Jumalan istuimella keskellä merta: waikka sinä olet ihminen ja et

Jumala, kuitengin ylpey sinun sy
mes, niinkuin Jumalan sydän:
Es. 31: 3. Hes. 27: 4. Dan. 5: 20.
Ap. T. 12: 22.

3. Katzo, sinä olet olewanas
sambi Danielia; ettei sinulda
salattu olisi; Dan. 1: 17, 2

4. Ja että sinä toimellas ja
dollas olet sen woiman saan
koonnut sinun tawaroihis kull
hopiata;

5. Ja olet sinun suurella
dellas ja kaupallas niin suure
man saanut: siitä sinä olet
piäxi tullut, että sinä niin
nen olet.

6. Sentähden sanoo HERra
ra näin: että sinun sydämes
niinkuin sinä Jumala olisit;

7. Sentähden katzo, minä
lähettä muukalaiset sinun päälle
mat pakanat: heidän pitä
wetämän sinun kaunista
wastan, ja tekemän sinun suure
nias häpiäxi. Hes. 26: 7.

8. Heidän pitä sinun paiskaman
laan; että sinun pitä kuoleman ke
merta, niinkuin tapetut.

9. Mitämax, jos sinä murha
sanot: minä olen Jumala? waikk
sinä Jumala ole, waan ihminen,
olet sinun murhajas kädesä.

10. Sinun pitä kuoleman
ymbärileikkamattomat, muukalais
siin: Sillä minä olen sen sanonut,
noo HERra HERra.

11. Ja HERran sana tapahtui
nulle, ja sanoi:

12. Sinä ihmisen poika, itke
tus itku Tyrin Kuningaasta, ja
hänelle: näin sanoo HERra HE
Sinä olet kaunisti tehty sinetti,
wiisautta, ja sangen ihana.

13. Sinä olet Edenisä Juma
yrttitarhasa ja kaunistettu kaikkinai
kalleilla kiwillä, Sardeilla, Topas
Demanteilla, Turkoseilla, Onix
Jaspixilla, Saphireilla, Rubin
Smaragdeilla ja kullalla: sinä
nä kuin sinä luotin, olit walmi
nun tykönäs, sinun trumbus ja hui

14. Sinä olet niinkuin Cherub,
deldu peittämään: ja minä olen sin

ut, ja sinä olet Jumalan pyhäl=
orella, että sinun kuumain ki=
:asa waeldaman pidäis.
Ja olit waka sinun teisäs, siitä
tä kuin sinä luotu olit, siihenasti
nun pahudes löyttin.
Sillä sinä olet sisäldä täynnä
, sinun suuresta kaupastas, ja
ndiä tehnyt: Sentähden tahdon
sinun eroitta Jumalan wuorel=
tahdon syösätä pois sinua, sinä
ä Cherub kuumista kiwistä.
Ja että sinun sydämes paisuu,
iin ihana olet, ja olet andanut
:awaludes sinus pettää sinun ko=
s: Sentähden tahdon minä ku=
sinun maahan, ja tehdä sinun
Kuningoille.
Sillä sinä turmelit sinun pyhy=
urella pahudellas ja wäärällä
as: Sentähden tahdon minä
alen sinusta tulla, joka sinun
man pitä, ja teen sinun tuhwa=
n päällä, kaikkein niitten sil=
desä jotka sinun näkewät.
Kaikki jotka sinun tundewat pa=
seasa, pitä hämmästymän sinun
sinä olet suurexi pelwoxi, ettes
nää taida tulla ylös.
Hes. 26: 16.
Ja HERran sana tapahtui mi=
ja sanoi:
Sinä ihmisen poika, aseta sinun
Zidonita wastan, ja ennusta
wastan. Es. 23: 2, 4.
Ja sano: Näin sanoo HERra
a: katzo, minä tahdon sinun
s Zidon, ja tahdon woitta kun=
nusta; että ymmärrettäisin, että
len HERra, kosta minä annan
n käydä hänen ylitzensä, ja hä=
otan, että minä pyhä olen.
Ja lähetän ruton hänen sekaan=
weren wuodatuxen hänen katuil=
ja heidän pitä kuolema=haawoi=
zeman miekalla, jonga pitä tule=
eidän päällensä joka tahwolda;
dän pitä ymmärtämän, että mi=
n HERra.
Ja ei pidä sitte ymbäri Israe=
oneilta, joisa heidän wihollisensa
orjantappuroita, jotka pistäwät,
hdakkeita, jotka heitä waiwawat,

säämän; että heidän pitä ymmärtä=
män, että minä olen HERra HERra.
25. Näin sanoo HERra HERra:
Kosta minä Israelin huonetta kokoon
Kansoista, joihin he hajoitetut owat:
Niin minä tahdon heisä osottaa paka=
noille, että minä pyhä olen: ja heidän pi=
tä asuman heidän maallansa, jonga mi=
nä palweliallení Jacobille andanut olin.
26. Ja heidän pitä murhetoina asu=
man siinä, ja huoneita rakendaman, ja
istuttaman wiinapuita, juuri murhetoi=
na he asuwat, kosta minä annan oi=
keuden käydä kaikkein heidän wihollis=
tensa ylitze heidän ymbäristöllänsä; ja
heidän pitä ymmärtämän, että minä
HERra olen heidän Jumalansa.

29. Luku.

Egyptin kawaluus, rangaistus, lupaus.

Kymmenendenä wuotena, kymmenen=
denä päiwänä, toisesa Kuusa toista=
kymmendä, tapahtui HERran sana mi=
nulle, ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, aseta kas=
wos Pharaota Egyptin Kuningasta
wastan; ja ennusta händä ja koko E=
gyptin maakundaa wastan. Es. 19: 1.
Jer. 44: 30. Luku 46: 2, 13.
3. Saarna ja sano: Näin sanoo
HERra HERra: katzo, minä tahdon
sinun kimpuus, Pharao sinä Egyptin
Kuningas, sinä suuri lohikärme, joka
makat keskellä wirtoja, ja sanot: Wir=
ta on minun, minä olen sen minulle=
ni tehnyt. Es. 51: 9. Hes. 32: 2.
4. Mutta minä tahdon panna on=
gen sinun suuhus, ja tahdon ripustaa
kalat sinun wirrasas sinun suomuxiis:
ja tahdon wetää sinua ylös wirroistas,
ynnä kaikkein kalain kansa sinun wir=
roisas, jotka sinun suomuxisas rippuwat.
5. Ja tahdon paiskata sinun korpeen,
sinun ja kaikki sinun wirtais kalat: si=
nun pitä langeman kedolla, ja ei säl=
len noutuxi ja kootuxi tuleman; waan
metzän pedoille ja taiwan linnuille ruaxi
annan minä sinun.
6. Ja kaikki jotka Egyptisä asuwat
pitä ymmärtämän, että minä olen
HERra; että he Israelin huonelle
ruokosauwana olit. 2 Kun. K. 18: 21.
Es. 36: 6.

7. Koska he sinuun rupeisit, menit sinä rikki; ja wiilit koko heidän kylkensä: Koska he nojaisit sinun päälles, murruit sinä, ja jätit heidän kupehensa seisomaan (awuta).

8. Sentähden sanoo HErra HErra näin: katzo, minä annan miekan tulla sinun päälles, ja tahdon häwittää sinusa ihmiset ja eläimet.

9. Ja Egyptin maa pitä tuleman tyhjäxi ja autiaxi, ja heidän pitä ymmärtämän, että minä olen HErra, että hän sanoo: Wirta on minun, ja minä olen sen tehnyt.

10. Sentähden katzo, minä tahdon sinun ja sinun wirtas kimpuun; ja teen Egyptin maan peräti tyhjäxi ja autiaxi, Sewenen Tornista Ethiopian rajaan asti. Hes. 30: 6.

11. Ei sen läpitze pidä ihmisen eikä eläimen jalka käymän; eikä siinä asuttaman neljäsäkymmenesä ajastajasa.

12. Sillä minä häwitän Egyptin maan häwinnetten maiden keskellä, ja annan sen Kaupungit autiaxi tulla häwitettyin Kaupungein keskellä, neljäxikymmenexi ajastajaxi: ja tahdon hajoitta Egyptiläiset pakanain sekaan, ja hajoitta heitä maakundiin.

13. Sillä näin sanoo HErra HErra: koska ne neljäkymmendä ajastaikaa kuluwat; niin minä taas kokoon Egyptiläiset niistä Kansoista joihinga he hajoitetut owat:

14. Ja käännän Egyptin fangiuden, ja tuon heitä Patroxen maalle jällen, josa heidän asuma-maansa on; ja se pitä oleman halpa waldakunda. 1 Mos. 10: 14. Es. 11: 11.

15. Sillä sen pitä oleman halwan muiden waldakundain suhten, ja ei enää hallitzeman pakanoita; ja minä tahdon wähetä heitä niin, ettei heidän wallitzeman pidä pakanoita.

16. Ja Israelin huonen ei pidä enää luottaman itziänsä heihin, waan muistaman syndiänsä, koska he heidän päällensä katzowat, ja ymmärtämän, että minä olen HErra HErra.

17. Ja se tapahtui seitzemändenä wuotena kolmattakymmendä, ensimäisenä päiwänä ensimäisesä kuusa, että HErran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

18. Sinä ihmisen poika, Neb
Nezar Babelin Kuningas on wi
sotajoukkonsa suurella waiwalla Ty
ren eteen: niin että koko pää on
jas, ja kaikki olkapäät kulunet, j
nen waiwansa jonga hän on
Tyrusta wastan, on wielä hän
hänen sotajoukollensa maxamata.

19. Sentähden sanoo HErra H
ra näin: Katzo, minä annan Ne
Nezarille Babelin Kuningalle E
maan; että hänen pitä ottam
kaikki hänen tawaransa, ja peräti
män ja ryöwämän hänen saalis
hän annais sotajoukollensa palk

20. Hänen työstänsä kuin h
tehnyt on, annan minä hänelle
tin maan; sillä he owat sen
tehnet, sanoo HErra HErra.

21. Silloin minä annan
huonen sarwen kaswaa, ja tahdon
ta sinun suus heidän seasansa;
heidän ymmärtämän pitä, että
HErra olen.

30. Luku.

Egyptiä ja Pharaota wastan.

Ja HErran sana tapahtui mi
ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika, ennus
sano: Näin sanoo HErra H
Walittakat ja sanokat: Woi sitä
wää!

3. Sillä päiwä on sangen
ja HErran päiwä on lähestynyt
winen päiwä, aika on käsisä, että
kanat tuleman pitä.
Joel. 2: 1, 2c. Zeph. 1: 14, 2c.

4. Ja miekka tulee Egyptin p
Ethiopian pitä hämmästymän;
lyödyt Egyptisä langewat, ja sen
sa wiedän pois, ja sen perustus
tän ylös. Es. 20: 3.

5. Ethiopian, ja Lybian, ja Ly
kaikki Kansoinensa, ja Chub, ja
liiton maakunnasta owat, pitä m
la langeman.

6. Näin sanoo HErra HE
Egyptin holhojat pitä langeman,
sen wäkewyden ylpeys on hukku
Sewenen tornista pitä heidän miek
langeman, sanoo HErra HErra.
Hes. 29: 10.

Ja heidän autiat rajansa pitä
ille tuleman, häwitettyin maakun=
keskellä, ja heidän Kaupunginsa
tettämän muiden autiain Kaupun=
seasa; Hes. 29: 12.
Että heidän pitä ymmärtämän,
minä olen HERra, koska minä
tulen Egyptiin, ja kaikki jotka
auttawat, pitä hukkuman.
Silloin pitä sanansaattajat läh=
n ulos minun tyköäni haaxilla,
ttämään Ethiopiata, joka nyt niin
win on, ja hämmästyxen pitä ole=
heidän seasansa, niinkuin se ta=
ni Egyptille, koska hänen aikansa
Sillä katzo, se tulee.
Näin sanoo HERra HERra:
wähennän sen paljouden Egyp=
Nebucadnezarin Babelin Kunin=
tutta.
Sillä hän ja hänen Kansansa,
pakanain Tyrannit, owat siihen
ut häwittämään maata, ja wetä=
miekkansa Egyptiä wastan, että
kunda pitä lyödyillä täytettämän.
Hes. 28: 7.
Ja minä tahdon kuiwata wir=
ja myydä maan tylyin ihmisten
ja häwitän maakunnan, ja mi=
ä on muukalaisten kautta: Mi=
Rra olen sen puhunut. Es. 19: 5.
Näitä sanoo HERra HERra:
häwitän kuwat, ja lopetan epä=
at Nophista; ja Egyptillä ei pi=
uhtinoita oleman, ja minä lähe=
ämmästyxen Egyptin maahan:
Ja teen Patroxen autiaxi, ja
n tulen Zoaniin; ja annan oikeu=
äydä Noon päälle:
Ja kaadan minun julmudeni
päälle, joka Egyptin wahwus
a häwitän Noon paljouden.
Ja sytytän tulen Egyptisä, ja
pitä oleman hädän ja tuskan,
pitä kukistettaman maahan; ja
a pitä jokapäiwäiset wiholliset
n.
Nuoret miehet Awenisa ja Pi=
pitä miekalla langeman; ja wai=
ngina wietämän pois.
Taphanexella pitä oleman pi=
päiwä, koska minä siellä Egyptin
yön, niin että hänen wäkewy=
densä ylpeys pitä siinä loppuman: hä=
nen pitä pilwellä peitetyxi tuleman, ja
hänen tyttärensä wiedän pois fangina.
Es. 30: 4.
19. Ja minä annan oikeuden käydä
Egyptin ylitzen; ja heidän pitä ym=
märtämän, että minä olen HERra.
20. Ja tapahtui ensimäisenä wuote=
na toistakymmendä, seitzemändenä päi=
wänä, ensimäisesä kuusa, että HER=
ran sana tapahtui minulle, sanoden:
21. Sinä ihmisen poika, minä tai=
tan rikki Pharaon Egyptin Kuningan
käsiwarren: ja katzo, ei sitä pidä sidot=
taman, että hän paranis, eli siteillä
käärittämän, että hän wahwistuis, ja
miekkaan ruweta taidais.
22. Sentähden näin sanoo HERra
HERra: katzo, minä tahdon Pharaon
Egyptin Kuningan kimpuun, ja taitan
hänen käsiwartensa rikki, sekä sen wah=
wan että särjetyn, ja pudotan miekan
hänen kädestänsä:
23. Ja hajoitan Egyptiläiset paka=
nain sekaan, ja ajan heitä maakundiin.
24. Mutta Babelin Kuningan käsi=
warret minä wahwistan, ja annan hä=
nelle minun miekkani kätecnsä; ja mu=
serran Pharaon käsiwarret rikki, että
hänen pitä huokaman hänen edesänsä,
niinkuin se joka kuolema=haawan saa=
nut on.
25. Ja minä wahwistan Babelin
Kuningan käsiwarret, ja Pharaon käsi=
warret pitä muserrettaman rikki; että
heidän pitä tietämän, että minä olen
HERra, koska minä annan Babelin
Kuningalle minun miekkani käteen, et=
tä hänen sen Egyptiä wastan wetämän
pitä.
26. Ja minä hajoitan Egyptiläiset
pakanain sekaan, ja ajan heitä maa=
kundiin; että heidän ymmärtämän pi=
tä, että minä olen HERra.

31. Luku.

Assurin ja Egyptin puu.

Ja se tapahtui ensimäisenä wuotena
toistakymmendä, ensimäisenä päiwä=
nä kolmannesa Kuukaudesa, että HER=
ran sana tapahtui minulle, sanoden:
2. Sinä ihmisen poika, sano Pha=
raolle Egyptin Kuningalle, ja hänen

Kansallensa: kenen wertaisexi sinä luulet itzes sinun suurudesas?

3. Katzo, Assur oli niinkuin Cedripuu Libanonisa, ihanaisilla oxilla, paxuilla lehdeillä, sangen korkia, että hänen ladwansa oli kaikkein korkein muiden paxuin oxain seasa. Hes. 17: 3, 22. Dan. 4: 11.

4. Wedet teit hänen suurexi, ja sywyys korkiaxi: hänen wirtansa käwit ymbäri hänen kandoansa, ja hänen ojansa andoi hän wuotaa kaikkein puitten tygö maalla.

5. Sentähden tuli hän muita puita korkiammaxi, ja sai monda oxaa ja pitkää warpua; sillä hänellä oli kyllä wettä, itziänsä lewittää.

6. Kaikki taiwan linnut teit pesänsä hänen oxiinsa, ja kaikki pedot kedolla poseit hänen warpuensa alla; ja hänen warjonsa alla asuit kaikki suuret Kansat. Dan. 4: 9, etc.

7. Hänellä olit kaunit ja pitkät oxat; sillä hänen juurillansa oli paljo wettä.

8. Ja ei yxikän Cedripuu ollut Jumalan puutarhasa hänen wertansa, eikä Hongatkan ollet hänen oxiinsa werrattawat, ei myös Platanea puut ollet mitän hänen oxainsa suhten; ja ei Jumalan puutarhasa ollut yhtän puuta hänen kaltaistansa kauneudesa.

9. Minä olen sen kaunixi tehnyt, saamaan niin monda oxaa, että kaikki ihanaiset puut Jumalan puutarhasa kadehdit händä.

10. Sentähden sanoo HERra HERra näin: että hän niin korkiaxi tullut on, että hänen ladwansa seisoi suurten ja korkiain paxuin oxain seasa, ja hänen sydämensä paisui hänen korkeudensa tähden:

11. Sentähden annoin minä hänen kaikkein wäkewämmän käsiin pakanain seasa, joka hänen kanßansa mielensä jälkeen toimitta; ja minä ajoin hänen pois, niinkuin hän jumalattomalla menollansa ansainnut oli;

12. Että muukalaiset pakanain tyrannit, hänen häwitäisit, ja hajoitaisit hänen, että hänen oxansa wuorilla ja kaikisa laaxoisa makaisit, ja hänen oxansa murtumunna kaikisa maan ojisa olisit: Että kaikkein Kansain [...] päällä täytyy hänen warjonsa [...] ja sen jättä. Hes. 28: 7. Luku [...]

13. Ja kaikki taiwan linnut [...] hänen langenneilla kannoillansa, ja [...] ki pedot kedolla nojaisit itzensä [...] oxiinsa;

14. Ettei sillen' yxikän puu [...] tykönä isoi olisi korkeudestansa, sen ladwa seisoisi korkiana suurten [...] xuin oxain seasa, ja ettei yxikän [...] weden tykönä tekisi itziänsä suur[...] xi muita; sillä heidän kaikkein [...] maan ala, ja kuolemalle annetu[...] leman, niinkuin muutkin ihmiset [...] ka kuoppaan menewät.

15. Niin sanoo HERra H[...] sijhen aikaan koska hän meni a[...] wettiin, tein minä murhen, ja [...] sywyden peittä hänen, ja hänen [...] tansa piti oleman alallansa, ja [...] ret wedet ei tainnet juosta, ja [...] Libanon murehti hänen tähtens[ä] kaikki puut kedolla kuiwettuit [...] tähtensä.

16. Minä peljätin pakanat k[...] kuulit hänen langenexi, ja että [...] syöxin hänen alas helwettiin, [...] sekaan jotka kuoppaan menew[ät] kaikki ihanaiset puut maasa, pa[...] jaloimmat Libanonisa, ja kaikki [...] olit seisonet weden tykönä, sai[...] lohdutuxen. Es. 14: 9. Hes. 32: [...]

17. Sillä heidän piti myös [...] menemän heidän kanßansa he[...] miekalla tapettuin tygö; että he [...] käsiwartensa warjon alla pakanain [...] asunet olit.

18. Kuinga suurexi sinä (Ph[...] luit sinun ylpeydes ja suurudes [...] ihanain puitten seasa? sillä sinun [...] ihanain puitten kanßa mennä alas [...] ala, ja ymbäri=leikkamattomain [...] maata, jotka miekalla tapetut [...] Niin pitä Pharaolle tapahtuman, [...] kelle hänen Kansallensa, sanoo H[...] HERra. Hes. 28: 10. Luku 32: 1[...]

32. Luku.

Babelin miekka Egyptin [...]

Ja tapahtui toisena [...] kymmendä, ensimäisenä päiw[...]

a Kuukaudesa toistakymmendä, et=
HErran sana tapahtui minulle,
noi:
Sinä ihmisen poika, tee walitus
aosta Egyptin Kuningasta, ja sano
le: sinä olet niinkuin nuori Jalo=
pakanain seasa; ja niinkuin wa=
la meresä, joka juoxet sinun wir=
, ja pyörät weden jalwoillas, ja
en wirrat sekaisexi. Hes. 29: 3.
Näin sanoo HErra HErra:
heitän minun werkkoni sinun
s suurella Kansan joukolla, jotka
minun werkkooni ajawat.
Hes. 12: 13. Luku 17: 20.
Ja minä tahdon sinun maalle
i ja kedolle paiskata, ja anda kaikki
t taiwan alla istua sinun päälles,
kki eläimet maalla sinusta rawi=
tulla. Hes. 29: 5.
Ja tahdon sinun raatos wuo=
heittä, ja sinun korkeudellas laaxot
ä.
Maan, josas uit, tahdon minä
werestäs punaisexi tehdä wuoriin
että ojat sinusta täytetäisin.
Ja koskas peräti jo poisa olet,
n minä taiwan peittä, ja hänen
ensä pimittä, ja peitän Auringon
llä, eikä Kuun pidä paistaman.
13: 10. Joel. 2: 10, 31. Luku 3: 15.
Matth. 24: 29. Luc. 21: 25.
Kaikki taiwan walkeudet tahdon
pimiäxi saatta sinun ylitzes, ja
yden sinun maalles lähettä, sanoo
rra HErra.
Tahdon myös monen Kansan sy=
n peljättä; koska minä sinun wai=
pakanoille tiettäwäxi teen, ja mo=
maakunnalle, joita et sinä tunne.
). Paljo Kansaa pitä sinua ih=
lemän, ja heidän Kuningansa pi=
inun tähtes kowin pelkämän, koska
minun miekkani heitä wastan
yä annan; ja heidän pitä äkistä
ywän kukin sydämesänsä, sinun
mises päiwänä.
1. Sillä näin sanoo HErra HEr=
Babelin Kuningan miekka pitä si=
n sattuman.
2. Ja minä tahdon sinun wäkes
tta Sangaritten miekan kautta,
kaikkinaisten pakanain Tyrannein

kautta: heidän pitä Egyptin ylpeyden
häwittämän, että kaikki hänen Kan=
sansa teloitettaisin. Hes. 28: 7.
13. Ja tahdon kaikki hänen eläi=
mensä suurten wetten tykö peräti hä=
wittä; ettei yhdengän ihmisen jalka,
eikä yhdengän eläimen sorkka pidä sitä
ollengan enää tallaman. Hes. 29: 11.
14. Silloin tahdon minä heidän we=
tensä selkiäxi tehdä, että heidän wir=
tansa juoxewat niinkuin öljy; sanoo
HErra HErra;
15. Koska minä Egyptin maan, ja
mitä siinä maasa on, peräti häwittä=
nyt, ja kaikki kuin siinä asuwat, tap=
panut olen; että he ymmärräisit, että
minä olen HErra.
16. Sepä se surkeus on, jota kyllä
walitetan, ja monda pakanain tytärtä
pitä sitä walittaman: Egyptiä ja kaik=
kia hänen Kansaansa pitä walitettaman,
sanoo HErra HErra.
17. Ja tapahtui toisena wuotena
toistakymmendä, wiidendenä päiwänä
toistakymmendä siitä Kuukaudesta, et=
tä HErran sana tapahtui minulle,
sanoden:
18. Sinä ihmisen poika, itke Egyp=
tin Kansaa, ja syöxe heitä wäkewäin
Sangaritten tytärten kanssa alas maan
ala, niitten tygö jotka kuoppaan me=
newät.
19. Kenen sinä luulet woittawas
ihanaisudesa? astu alas ja pane itzes
ymbärileikkamattomain sekaan.
Hes. 28: 10.
20. Heidän pitä surmattuin kanssa
miekalla kaatuman: jopa miekka on
siwalettu ulos; wiekät siis händä pois
hänen joukkoinensa.
21. Siitä puhuwat wäkewät San=
garit helwetisä apulaistensa kanssa; jotka
kaikki owat mennet alas, ja makawat
siellä ymbärileikkamattomain miekalla
tapettuin kanssa. Es. 14: 9, 10.
22. Siinä Assur makaa kaiken Kan=
sansa kanssa ymbäristölle haudattu; jot=
ka kaikki tapetut ja miekalla kaatunnet
owat.
23. Heidän hautansa owat kuopan
wieresä, ja hänen Kansansa makaa
jokapaikasa ymbäri haudattuna, jotka

kaikki tapetut, ja miekalla kaatunet
owat, joita myös koko mailma pelkäis.
24. Siinä myös makaa Elam koko
joukkonsa kanßa ymbäristölle haudattu;
jotka kaikki tapetut ja miekalla kaatunet
owat, ja mennet ales niinkuin ymbäri=
leikkamattomat, maan ala, joita myös
koko mailma pelkäis, ja heidän täytyy
häpiänsä kanda, niitten kanßa jotka
kuoppaan alas menewät.
25. He panit hänen wuoteensa ta=
pettuin sekaan, ynnä koko joukkonsa
kanßa, ja makawat ymbäristölle hau=
datut; ja owat kaikki ymbäri=leikka=
mattomat ja miekalla tapetut, joita
myös koko mailma pelkäis, ja heidän
täytyy häpiänsä kanda niitten kanßa
jotka kuoppaan menewät, ja pitä ta=
pettuin seasa oleman.
26. Siinä makaa Mesech ja Tubal
koko joukkonsa kanßa ymbäristöllä hau=
datut; jotka kaikki ymbäri=leikkamatto=
mat ja miekalla tapetut owat, joita
myös koko mailma pelkäis.
Hes. 27: 13.
27. Ja ei heidän pidä makaman
Sangarten kanßa, jotka ymbäri=leikka=
mattomista kaatunet owat; jotka sota=
aseinensa menit alas helwettiin, ja pa=
nit miekkansa päänsä ala, ja heidän
pahateko nsa oli heidän luisansa, sillä he
olit woimallisten pelko koko mailmasa.
28. Niin sinä myös kaiketi ymbäri=
leikkamattomain seasa murskaxi lyödän;
ja sinun täytyy niitten seasa maata,
jotka miekalla tapetut owat.
29. Siinä makaa Edom Kuningoi=
nensa, ja kaikki hänen Ruhtinansa,
jotka heidän wäkewydesänsä owat an=
netut miekalla tapettuin sekaan; ja
heidän pitä makaman ymbäri=leikka=
mattomain seasa, ynnä niitten kanßa
jotka kuoppaan menewät.
30. Sinne pitä myös menemän kaikki
Päämiehet pohjaisesta, ja kaikki Zido=
nialaiset; jotka tapettuin kanßa owat
mennet alas, ja heidän hirmuinen woi=
mansa on häpiään tullut, ja täytyy
maata ymbäri=leikkamattomain seasa,
ja niitten seasa jotka miekalla tapetut
owat, ja heidän häpiänsä kanda ynnä
niitten kanßa, jotka kuoppaan menewät.
31. Näitä pitä Pharaon näkemän,
ja itziänsä lohduttaman kaiken
sansa kanßa, jotka miekalla tapetut
Pharao ja koko hänen sotajouk
sanoo HERra HERra. Hes.
32. Sillä koko mailman pitä
minua kerran pelkämän; että P
ja koko hänen paljoudensa pitä
leikkamattomain seasa ja miek
pettuin seasa makaman, sanoo H
HERra.

33. Luku.

Saarnamiehen ja sanankuuliain
lisuus.

Ja HERran sana tapahtui mi
sanoden:
2. Sinä ihmisen poika, saar
sas lapsille, ja sano heille: jo
wedäisin miekan maakunnan y
maan Kansa ottais yhden mieh
nomistansa, ja tekis sen wartia
Hes. 3: 17.
3. Ja hän näkis miekan t
maan ylitze, ja soittais wasikto
warais Kansaa:
4. Joka sitte soittamisen ka
täydellisesti kuulee, ja ei tahdo
kawahtaa, ja miekka tulis ja ott
nen pois; sen weri olkon hänen
päälle:
5. Sillä hän kuuli soittamisen
jahduxen, ja ei kuitengan itzensä
tänyt waaria, sentähden olkon
werensä hänen päällänsä: mutt
neuwoa tottelee, hän pelastaa h
6. Mutta jos wartia näkis m
tulewan, ja ei soittaisi wasiktorwe
Kansa pidäisi waaria: ja miekka
ja ottais jongun pois: hän tosin
taisin pois syndeinsä tähden,
hänen werensä tahdon minä w
kädestä waatia.
7. Ja sinä ihmisen poika, minä
pannut sinun Israelin huonen wa
koska sinä jotakin minun suustani
let, että sinun pidäis heitä minun
lestani waraman.
8. Koska minä sanon jumalattom
sinä jumalatoin, sinun pitä totisesti
leman, ja et sinä hänelle sitä sano,
jumalatoin ottais waarin menos
niin pitä jumalattoman syndinsä

leman, mutta hänen werensä
minä sinun kädestäs waatia.
)Mutta jos sinä jumalatoinda
hänen tiestänsä, että hän siitä
s, ja hän ei palaja tiestänsä;
i hänen syndinsä tähden kuo=
ja sinä olet pelastanut sielus.
Sentähden sinä ihmisen poika,
aelin huonelle: te lausutte näin,
: meidän pahatekomme ja ri=
: makawat meidän päällämme,
niitten alla hukumme, kuin=
e taidamme elää?
Niin sano heille: niin totta kuin
län, sanoo HErra HErra:
lle kelpaa jumalattoman kuo=
nutta että jumalatoin kään=
estänsä ja eläis: Palaitkat,
t teidän pahoista teistänne:
teidän pidäis kuoleman, te
n huone? Hes. 18: 23, 32.
Ja sinä ihmisen poika, sano si=
nsas lapsille: Sinä päiwänä
rskas pahaa teke, ei hänen wan=
nsa pidä händä auttaman; ja
toman ei pidä jumalattomude=
ngeman sinä päiwänä kuin hän
ändä jumalattomudestansa: ja
kas ei taida elää wanhurskau=
ähden sinä päiwänä jona hän
eke. Hes. 3: 20. Luk. 18: 24.
Koska minä hurskalle sanon:
itä totisesti elämän, ja luottaa
skauteensa, ja teke pahaa; niin
hänen wanhurskauttansa ensin=
ustettaman, mutta hänen pitä
n pahudesansa, kuin hän teke.
Ja koska minä jumalattomalle
sinun pitä totisesti kuoleman,
paranda itzensä synnistänsä, ja
ein ja hywin:
Niin että jumalatoin pandin
illen, ja maxaa mitä hän on
nyt, ja elämän sanan jälkeen
tei hän pahaa tee; niin hän
sesti elää, ja ei pidä kuoleman.
22: 26. 5 Mos. 24: 13. Hes. 18: 7.
Kaikki hänen syndinsä jotka hän
on, pitä unhotettaman: Sillä
t mikä hywä ja oikia on, sen=
hän saa totisesti elää.
Ja sinun Kansas lapset sano=

wat: ei HErra oikein duomitze: ja
kuitengin heillä on wäärys.
Hes. 18: 25, 29.

18. Sillä jos hurskas käändä itzen=
sä pois hurskaudestansa, ja teke pahaa;
niin hän kuolee syystä sentähden.

19. Ja jos jumalatoin paranda itzen=
sä jumalattomasta menostansa, ja teke
oikein ja hywin: niin hän saa sentäh=
den kaiketi elää.

20. Kuitengin te sanotte: ei HEr=
ra oikein duomitze; waikka minä teille,
te Israelin huone, kullengin menonsa
jälkeen duomitzen.

21. Ja tapahtui toisena wuotena
toistakymmendä meidän fangiudestam=
me, wiidendenä päiwänä, kymmenen=
nesä Kuukaudesa, että minun tygöni tuli
yxi paennut Jerusalemista, ja sanoi:
Kaupungi lyötin. 2 Kun. K. 25: 1, etc.

22. Ja HErran käsi oli minun
päälläni ehtona, ennenkuin se paennut
tuli, ja awais minun suuni, sixi kuin
hän tuli huomeneltain minun tygöni:
ja niin hän awais minun suuni, etten
minä tainnut enää wait olla.
Hes. 1: 3. Luk. 24: 26, 27.

23. Ja HErran sana tapahtui mi=
nulle, ja sanoi:

24. Sinä ihmisen poika, tämän kor=
wen asuwaiset Israelin maalla, sanowat
näin: Abraham oli ainoasti yxi mies,
ja peri tämän maan; mutta meitä on
paljo, niin meillä on siis tämä maa
sitä oikemmin.

25. Sano siis heille: näin sanoo
HErra HErra: te oletta werta syö=
net, ja nostanet teidän silmänne epä=
jumalain tygö, ja oletta werta wuo=
dattanet, ja te luuletta että te omistat=
te maan?

26. Te seisotte aina miekka kädesä,
ja teette kauhistuxia, ja toinen häwäisee
toisen emännän; ja te luuletta että te
omistatte maan? Hes. 18: 6.

27. Niin sano heille: näin sanoo
HErra HErra: niin totta kuin mi=
nä elän, niin pitä kaikki jotka korwe=
sa asuwat, miekan kautta langeman, ja
mitä kedolla on, annan minä pedoille
syötää; ja ne jotka linnoisa ja luolisa
owat, pitä ruttoon kuoleman.

28. Sillä minä tahdon maan peräti häwittä, ja sen ylpeydelle ja woimalle lopun tehdä; että Israelin wuoret pitä niin autiaxi tuleman, ettei kenengän pidä waeldaman siitä ohitze.

29. Ja heidän pitä tietämän, että minä olen HErra, koska minä olen maan peräti häwittänyt, kaikkein kauhistustensa tähden kuin he tehnet owat.

30. Ja sinä ihmisen poika, sinun Kansas lapset puhuwat sinua wastan siellä ja täällä, seinillä ja owein edesä, ja toinen sanoo toisellensa, kukin wel-jellensä, sanoden: käykämme kuulemaan mitä HErra sanoo.

31. Ja he tulewat sinun tygös seurakundaan, ja istuwat sinun edesäs niinkuin minun Kansani, ja kuulewat sinun sanas, mutta ei he tee ensingän sen jälkeen: he tekewät tosin ystäwyttä suullansa, mutta sydämellänsä he seurawat ahneuttansa. Es. 42: 20. Luk. 53: 1.

32. Ja katzo, sinun täytyy olla heidän ilowirtensä, jota he mielellänsä laulawat ja soittawat: niin he sinun sanas kyllä kuulewat, mutta ei he tee sen jälkeen. Es. 28: 10.

33. Mutta koska se tulee joka tulewa on, katzo, niin he saawat nähdä että Propheta on heidän seasansa ollut.

34. Luku.

Oikian paimenen wirka.

Ja HErran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

2. Sinä ihmisen poika, ennusta Israelin paimenita wastan: ennusta, ja sano heille, jotka paimenet owat: näin sanoo HErra HErra: woi Israelin paimenita, jotka itziänsä ruokkiwat! eikö-stä paimenden pidäisi laumaa ruokkiman? Jer. 23: 1.

3. Mutta te syötte lihawata, ja werhoitatte teitänne willoilla, ja teurastatte syötetyitä; mutta et te tahdo ruokkia lambaita. Sach. 11: 16.

4. Heikoja et te tue, sairaita et te paranna, haawoitettuja et te sido, exyneitä et te palauta, kadonneita et te etzi; mutta kowin ja angarasti hallitzetta heitä.

5. Ja minun lambani owat ha- tetut, niinkuin ne joilla ei paim- ole, ja owat kaikille pedoille ruax- let, ja owat peräti hajoitetut: Es. 53: 6. Matth. 9: 36.

6. Ja käywät exyxisä kaikilla rilla ja korkeilla kukkuloilla; ja kaikkeen maahan hajoitetut, ja e- ketän joka heitä kysyy eli totte-

7. Sentähden te paimenet k- HErran sanaa:

8. Niin totta kuin minä elän, noo HErra HErra: että te minun lambani raateluxexi, ja laumani kaikille pedoille ruaxi, heillä ole paimenda, ja minun neni ei pidä lukua minun lam- waan owat senkaltaiset paimen- itziänsä ruokkiwat, mutta min- baitani ei he tahdo ruokkia;

9. Sentähden te paimenet HErran sanaa:

10. Näin sanoo HErra H- Katzo, minä tahdon paimenitten ynun, ja tahdon minun lauma- dän käsistänsä waatia, ja tahdo- lopetta, ettei heidän pidä enää nena oleman eikä itziänsä ru- minä tahdon minun lambani suustansa temmata ulos, ja ei oleman heidän ruokansa.

11. Sillä näin sanoo HErra ra: katzo, minä tahdon itze pitä hen lambaistani, ja tahdon heitä

12. Niinkuin paimen etzi l- tansa, koska he laumastansa exyn- niin tahdon minä myös minun baitani etziä, ja tahdon heitä paikoista pelastaa, joihin he haj- owat siihen aikaan, koska sumu miä oli. Luc. 15: 4.

13. Ja tahdon heitä kaikista soista wiedä ulos, ja kaikista ma- nista koota, ja heitä omalle ma- wiedä: ja kaita heitä Israelin wu- ojain tykönä, ja kaikisa suloisisa pa-

14. Ja heitä parhalle laitumelle dä, ja heidän majansa pitä Israelin wuorilla seisoman: dän pitä lewollisesa warjosa ma- ja heillä pitä oleman lihawa la- Israelin wuorilla. Ps. 23: 2.

15.

5. Minä tahdon itze minun lam=
i ruokkia, ja minä tahdon heitä
ttaa, sanoo HERra HERra:
6. Kadonnet tahdon minä etziä,
synet tallelle tuottaa, haawoitetut
a, heikkoja wahwistaa: lihawita
wäkewitä tahdon minä häwittää,
aitzen heitä toimellisesti.
7. Mutta teille, minun laumani,
o HERra HERra näin: katzo,
ä tahdon duomita lamban ja lam=
wälillä, ja oinasten ja kauristen
llä. Matth. 25: 32.
8. Eikö sinä kyllä ole, että teillä
hywä laidun on, ja jäänet teidän
mistanne te jalwoillanne tallatte:
iin jalot lähtet juoda, että te jää=
jalwoillanne tallatte?
9. Että minun lambani pitä syö=
sitä kuin te oletta jalwoillanne
nnet, ja pitä myös juoman sitä
te tallannet oletta jalwoillanne.
0. Sentähden näin sanoo HERra
Rra heille: katzo, minä tahdon duo=
lihawain ja laihain lammasten
llä;
1. Että te potkitta jalwoillanne,
ketta heikkoja sarwillanne, siihen=
kuin te heidän hajoitatte ulos.
2. Ja minä tahdon autta minun
mani, ettei sitä pidä enää raate=
i annettaman, ja tahdon duomita
ban ja lamban wälillä.
3. Ja minä tahdon yhden aino=
n paimenen herättä, joka heitä
rawitzewa, minun palweliani
widin: hän on heitä rawitzewa
n heidän paimenensa olewa.
0: 11. Jer. 30: 9. Hes. 37: 24. Hos. 3: 5.
h. 10: 11. Hebr. 13: 20. 1 Pet. 2: 25.
4. Ja minä HERra tahdon olla
dän Jumalansa, mutta minun pal=
iani Dawid on heidän sekasansa
mies olewa: minä HERra olen
puhunut.
5. Ja minä tahdon rauhan liiton
än kanssansa tehdä, ja kaikki pa=
läimet maalda ajaa pois; että he
toinna korwesa asuisit, ja metzisä
aisit.
6. Ja tahdon heidän ja kaikki mi=
kukkulani siunata; ja annan heille
sataa oikialla ajalla, joka on armon
sade olewa: Ps. 68: 10. Es. 44: 3.
27. Että puut kedolla hedelmänsä
kandawat, ja maa anda kaswonsa, ja
he asuwat surutoinna maasa: ja heidän
pitä tietämän, että minä olen HERra,
koska minä heidän ikensä jutan katkai=
sen, ja heitä olen pelastanut niitten kä=
sistä joita heidän pitä palweleman.
28. Ja ei heidän pidä sillen paka=
noille raateluxexi oleman, ja ei maan
pedot pidä sillen heitä syömän; mutta
heidän pitä surutoinna ja pelkämätä
asuman. Jer. 30: 10. Luku 46: 27.
29. Ja minä tahdon heille kuu=
luisan wesan herättä; ettei heidän
pidä enää nälkää maalla kärsimän, eikä
heidän pilkkaansa pakanain seasa kan=
daman. Es. 11: 1. Jer. 23: 5.
30. Ja heidän pitä tietämän, että
minä HERra heidän Jumalansa olen
heidän tykönänsä; ja Israelin huone
on minun Kansani, sanoo HERra
HERra.
31. Ja te ihmiset, pitä oleman mi=
nun laitumeni lauma; ja minä tahdon
olla teidän Jumalanne, sanoo HERra
HERra.

35. Luku.

Edomille uhataan kowaa rangaistusta, ja luetellaan syyt siihen.

Ja HERran sana tapahtui minulle, ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, pane sinun
kaswos Seirin wuorta wastan, ja en=
nusta sitä wastan. Jer. 49: 7.
Hes. 25: 8. Am. 1: 11.
3. Ja sano sille: Näin sanoo HER=
ra HERra: katzo, minä tahdon sinun
kimpuus: Sinä Seirin wuori; ja mi=
nun käteni ojennan minä sinua wastan,
ja tahdon sinun peräti häwittä.
4. Minä tahdon sinun Kaupungis
häwittä, että sinun pitä autiaxi tu=
leman; ja sinun pitä tietämän että
minä olen HERra;
5. Että te aina ja alinomati wi=
hatte Israelin lapsia, ja ajoitta heitä
miekkaan, koska heille pahoin käwi, ja
heidän rikoxensa loppui. Ps. 137: 7.
Hes. 25: 12. Luku 21: 29.

6. Sentähden, niin totta kuin minä elän, sanoo HErra HErra, tahdon minä sinun myös weriseri tehdä, ja ei sinun pidä weren wuotamisesta pääsemän, ja että weri sinulle kelpaa, niin ei sinun pidä werestä pääsemän.

7. Ja minä tahdon kaiken Seirin wuoren häwittää ja autiaxi tehdä, ettei ketän siitä pidä käymän eikä waeldaman.

8. Ja minä tahdon hänen wuorensa tapetuilla täyttää: sinun kukkuloilles, laaxoihis ja kaikkiin sinun wirtoihis, pitä miekalla tapetut kaaduman.

9. Minä tahdon sinun tehdä ijankaikkiseri häwityxexi, ettei kenengän pidä sinun Kaupungeisas asuman; ja teidän pitä tietämän että minä olen HErra.

10. Ja että sinä sanot: molemmat Kansat ja molemmat maakunnat pitä minun oleman, ja me tahdomma ne otta; waikka HErra niisä asuu;
Ps. 83: 13.

11. Sentähden, niin totta kuin minä elän, sanoo HErra HErra, tahdon minä sinulle wihas ja wainos jälkeen tehdä, kuin sinä hänelle sulasta wainosta tehnyt olet; ja tahdon heidän seasansa ilmoitetuxi tulla, koska minä sinun rangaisnut olen.

12. Ja sinun pitä tietämän, että minä HErra kaikki sinun pilkkas kuullut olen, kuin sinä Israelin wuoria wastan puhunut olet, ja sanonut: he owat häwitetyt ja meille häwittäxemme annetut:

13. Ja olette minua wastan teitänne suullanne suuresti kerskannet, ja tuimasti puhunet; jonga minä olen kuullut.

14. Näin sanoo HErra HErra: minä teen sinun autiaxi, että koko maakunda pitä iloitzeman.

15. Niinkuin sinä iloinnut olet Israelin perikundaa ottaisas, että se autiana oli: niin tahdon minä sinun kanszas tehdä; että Seirin wuori pitä autiana oleman, ynnä koko Edomin kanssa, ja heidän pitä tietämän että minä olen HErra.

36. Luku.

HErra uhkaa Kansansa ... mutta osottaa, että Hän, ... tahtoo Kansaansa puhdistaa ja ...

Ja sinä ihmisen poika, ennusta Israelin wuorille, ja sano: ... HErran sanaa, te Israelin wuoret ...
Hes. 6: 3.

2. Näin sanoo HErra HErra ... wihollinen pitittää, sanoden: ... wuoret owat meidän perindö...
Hes. 25: 3. Luku 26: 2.

3. Sentähden ennusta, ja sano ... sanoo HErra HErra: sentähden tosin sentähden, että te jokapaikas ... witetän ja sorretan, oletta ... neille pakanoille osaxi joutunet, ... san kieliin ja pilkaxi tullet;

4. Sentähden kuulkat te ... wuoret HErran HErran sana... sanoo HErra HErra, sekä ... että kukkuloille, ojille ja laaxoille ... witetylle autialle, ja hyljätyille ... pungeille: jotka jäänejlle paka... tahwolda ymbäri, saalixi ja ... tullet owat;

5. Sentähden näin sanoo ... HErra: minä olen minun ... kiiwaudesani puhunut jääneitä ... noita wastan, ja koko Edomita ... jotka owat ottanet minun maan rinnoxensä, sydämellisellä ilolla ... kalla, sitä häwittäxensä ja sort...

6. Sentähden ennusta Israelin ... ja sano wuorille ja kukkuloille, ... laaxoille: Näin sanoo HErra ... katzo, minä olen puhunut minun ... waudesani ja julmudesani, että ... letta senkaltaista häwäistystä ... da kärsinet.

7. Sentähden sanoo HErra ... ra näin: minä ylönnän minun ... niin että teidän lähimmäisenne, ... kanat joka tahwolda ymbäri, pitä ... daman häpiänsä.

8. Mutta te Israelin wuoret, ... dän pitä wiherjöitzemän, ja ... minun Kansalleni Israelille ... joka pian pitä tapahtuman.

9. Sillä katzo, minä ... taas teidän tygönne, että ... sin ja kylwetäisin.

10. Ja teen teidän tykönänne paljo
usaa, koko Israelin huonen kaikki
ni; ja Kaupungisa pitä taas asut=
man, ja autiat rakettaman.
11. Minä annan teidän Kansanne
karjanne lisändyä, niin että te enä=
ja kaswatte. Ja panen teidän
jällen asumaan niinkuin mui=
in, ja teen teille enää hywää kuin
s ennen; ja teidän pitä ymmärtä=
että minä olen HERra.
2. Minä annan Kansan tulla tei=
tygönne, minun Kansani Israelin,
n pitä sinusa asuman, ja sinun
oleman heidän perindönsä; ja ei
pidä enää lapsittomaxi tuleman.
Näin sanoo HERra: että sinusta
n: sinä olet syönyt ihmisiä, ja
tehnyt sinun Kansas lapsittomaxi;
Sentähden ei enää sinun pidä
ihmisiä, eli Kansaas tekemän
omaxi; sanoo HERra HERra.
Ja en minä tahdo anda enää
kuulla pakanain pilkkaa, eikä si=
dä enää Kansain häwäistystä kan=
: ei myös sinun Kansaas enää
omaxi tekemän, sanoo HERra
ra.
Ja HERran sana tapahtui wie=
mulle, ja sanoi:
Sinä ihmisen poika, koska Is=
huone asui maallansa, ja saastut=
menollansa ja töillänsä; niin
idän menonsa oli minun edesä=
nkuin waimon saastaisus hänen
nsa; Es. 64: 6.
Silloin minä wuodatin wihani
päällensä, sen weren tähden,
he maalla olit wuodattanet, ja
n epäjumalillansa saastuttanet.
. Ja minä hajoitin heidän paka=
sekaan, ja he hajoitettin maakun=
ja minä duomitzin heitä heidän
sa ja tekoinsa jälkeen.
. Ja kuin he myös tulit paka=
tygö, kunga he tulit, häwäisit he
n pyhän nimeni, että heistä sa=
ongosta tämä HERran Kansa,
piti maaldansa lähtemän?
Es. 52: 5. Rom. 2: 24.
Mutta minä säästin minun pyhän
i tähden, jonga Israelin huone hä=
pakanain seasa, kunga he tulit.

22. Sentähden pitä sinun sanoman
Israelin huonelle: näin sanoo HERra
HERra: en minä sitä te teidän täh=
tenne, te Israelin huone; waan mi=
nun pyhän nimeni tähden, jonga te
pakanain seasa oletta häwäisnet, joit=
ten tygö te tullet oletta.
23. Sillä minä tahdon pyhittä mi=
nun suuren nimeni, joka teildä paka=
nain seasa suuresti häwäisty on, ja pa=
kanain pitä ymmärtämän minun ole=
wan HERran, sanoo HERra HERra:
koska minä itzeni osotan teisä heidän
edesänsä, että minä olen pyhä.
24. Sillä minä tuon teidän paka=
noista, ja kokoon teitä kaikista maa=
kunnista; ja annan teidän tulla jällen
teidän maahanne.
25. Ja priiskotan puhdasta wettä
teidän päällenne, niin että te tulet=
ta puhtaxi: kaikesta teidän saastai=
sudestanne, ja kaikista teidän epä=
jumalistanne puhdistan minä teitä.
Es. 44: 3. Zach. 13: 1.
26. Ja annan teille uuden sydämen,
ja uuden hengen annan minä teihin:
ja otan pois teidän lihastanne kiwi=
sen sydämen, ja annan teille sydämen
lihasta. Hes. 11: 19. Luku 18: 31.
27. Ja annan minun hengeni tei=
hin; ja teen niin että te waellatte
minun säädyiskni, ja pidätte minun
oikeudeni, ja teette niitten jälkeen.
Jer. 32: 39.
28. Ja teidän pitä asuman sillä
maalla, jonga minä olen teidän Isil=
lenne andanut: ja teidän pitä oleman
minun Kansani, ja minä tahdon olla
teidän Jumalanne. Jer. 33: 12, 13.
29. Minä wapahdan teitä kaikesta
teidän saastaisudestanne; ja sanon jy=
wälle että hänen pitä hywin menesty=
män, engä anna teidän nähdä nälkää.
30. Minä enännän hedelmän puisa
ja kaswatan tulon kedolla; ettei paka=
nain pidä teitä enää näljän tähden
pilkkaman.
31. Silloin teidän pitä ajatteleman
teidän pahaa menoanne ja teidän töi=
tänne, ettei ne ollet hywät: ja teidän
pitä itzenne suuttuman, teidän rikosten=
ne ja teidän epäjumalan palweluxenne
tähden. Hes. 6: 9.

32. En minä näitä tee teidän täh-
tenne, sanoo HERra HERra, sen pi-
tä teidän tietämän; waan teidän pitä
suuresti häpemän teidän teitänne, te
Israelin huone.
33. Näin sanoo HERra HERra:
sinä päiwänä kuin minä teitä olen
puhdistawa kaikista teidän rikoxistanne;
niin minä taas tahdon panna asujat
Kaupungeihin, ja autiamet pitä taas
rakettaman.
34. Ja häwitetty maa pitä kynnet-
tämän; että se oli turmeldu, kaikkein
ohitzekäywäisten silmäin edesä.
35. Ja heidän pitä sanoman: Tä-
mä maa oli turmeldu, ja se on nyt niin-
kuin Edenin ilotarha: ja nämät Kau-
pungit olit kukistetut, jaotetut ja autiat,
ja owat nyt wahwat, ja niisä asutan.
36. Ja ne jäänet pakanat teidän
ympärillänne pitä ymmärtämän, että
minä HERra olen jaotetut jällen ra-
kendanut, ja häwitetyn istuttanut: Mi-
nä HERra sen sanonut ja tehnyt olen.
Hes. 17: 24.
37. Näin sanoo HERra HERra:
Israelin huonen pitä taas minua ky-
symän, että minä itzeni heille osotan,
ja minä enännän heitä, niinkuin ih-
misten lauman. 1 Sam. 28: 6.
Hes. 34: 31.
38. Niinkuin pyhän lauman, niin-
kuin Jerusalemin lauman hänen juhli-
nansa, niin pitä häwitetyt Kaupungit
täyteen tuleman ihmisten laumoista;
ja heidän pitä ymmärtämän minun
olewan HERran.

37. Luku.

Kuolluitten nouseminen ylös. Judan ja Israelin palmen.

Ja HERran käsi rupeis minuun, ja
HERra wei minun Hengesä, ja
asetti minun lakialle kedolle; joka oli
luita täynä.
2. Ja hän johdatti minun niitten
kautta, aina ympärinsä: Ja katzo, sii-
nä oli sangen paljo luita kedolla, ja
katzo, ne olit peräti kuiwetut.
3. Ja hän sanoi minulle: sinä ih-
misen poika, luuletkos nämät luut jäl-
len eläwäxi tulewan? ja minä sanoin:
sinä HERra HERra sen tiedät.
4. Ja hän sanoi minulle: ennu
näistä luista, ja sano heille: te kui
tut luut, kuulkat HERran sanaa.
5. Näin sanoo HERra HE
näistä luista: katzo, minä annan
teihin hengen, ja teidän pitä elä
tuleman.
6. Ja annan teille suonet, ja
watan lihan teidän päällenne, ja
dän nahan teidän päällenne, ja
teille hengen, että te jällen el
tuletta: ja teidän pitä tietämän,
minä olen HERra. Joh. 11:
7. Ja minä ennustin niinkuin
nulle käskettty oli: niin tuli h
koska minä ennustin, ja katzo,
peisit liikkuman, ja luut tulit
yhteen kukin jäsenehensä.
8. Ja minä näjin, ja katzo,
tulit suonet ja liha päälle, ja hä
ti ne nahalla; mutta ei niisä
hengeä ollut.
9. Ja hän sanoi minulle: e
hengelle, ennusta sinä ihmisen
ja sano hengelle, näin sanoo H
HERra: sinä hengi tule tähän
jästä tuulesta, ja puhalla näitte
pettuin päälle, että he jällen el
tulisit.
10. Ja minä ennustin niinkuin
oli minun käskenyt: niin tuli
heihin, ja he tulit eläwäxi, ja
jalwoillansa, ja heitä oli sangen
joukko.
11. Ja hän sanoi minulle: si
misen poika, nämät luut owat
Israelin huone: katzo, he san
meidän luumme owat kuiwunet,
dän toiwomme on kadonnut, ja
lemma hukkunet.
12. Sentähden ennusta, ja
heille: näin sanoo HERra HE
katzo, minä awan teidän hautan
tahdon teitä, minun Kansani,
tuoda ulos; ja saatan teitä Isr
maalle.
13. Ja teidän pitä tietämän,
minä olen HERra; koska minä
teidän hautanne awannut, ja teitä,
nun Kansani, sieldä tuonut ulos.
14. Ja minä tahdon antaa mi
Hengeni teihin, että te jällen eläwä

ja tahdon saatta teitä teidän maal=
le; ja teidän pitä ymmärtämän, et=
minä olen HERra. Minä sen pu=
, ja minä myös sen teen, sanoo
Rra.
15. Ja HERran sana tapahtui mi=
lle, ja sanoi:
16. Sinä ihmisen poika, ota sinul=
yxi puu, ja kirjoita siihen Judaasta
heidän kumppaneistansa Israelin lap=
: ja ota wielä sitte yxi puu, ja
oita siihen Josephin ja Ephraimin
n, ja koko Israelin huone, heidän
npaninsa.
17. Ja liitä heitä molembita yh=
, sinulles yhdexi puuxi; niin että
ulee kaikki yhdexi kädesäs.
18. Jos siis sinun Kansas lapset
owat sinulle, sanodens: etkös tahdo
lle ilmoitta, mitäs sillä ajattelet?
19. Niin sano heille: näin sanoo
Rra HERra: katzo, minä otan
sephin puun, joka on Ephraimin
nä, ynnä heidän kumppaneinsa Is=
lin sukuin kanßa; ja panen heidän
dan puun tygö, ja teen heistä mo=
mista yhden puun minun kädesäni.
20. Ja sinun pitä ne puut, joihin
 kirjoittanut olet, sinun kädesäs
n pitämän, että he sen näkewät.
21. Ja sinun pitä heille sanoman:
in sanoo HERra HERra: katzo,
nä tuon sällen Israelin lapset pa=
noista, joihin he mennet owat, ja
koon heidän jokapaikasta, ja annan
dän tulla maallensa sällen:
22. Ja teen kaikki yhdexi Kansaxi
halla, Israelin wuorilla: ja heillä
killa pitä oleman yxi Kuningas, ja
pidä enää kaxi Kansaa, eli kahteen
aldakundaan jaetut, oleman.
23. Ei heidän myös pidä enää saas=
ttaman itziänsä epäjumalisansa, kau=
hurisa ja kaikkinaisisa rikoxisa: Mi=
 antan heitä kaikista paikoista, joi=
 he owat rikkonet, ja puhdistan hei=
, ja heidän pitä oleman minun Kan=
ni, ja minä tahdon olla heidän
Jumalansa.
24. Ja minun palweliani Dawid
pitä oleman heidän Kuningansa, ja
kaikkein heidän yrinäinen paime=
nensa: Ja heidän pitä waeldaman
minun oikeudesani, ja pitämän minun
säätyni, ja tekemän niitten jälkeen.
Es. 40: 11. Jer. 23: 5. Luku 30: 9.
Hes. 34: 23. Joh. 10: 11.
25. Ja heidän pitä asuman sillä
maalla, jonga minä palwelialleni Ja=
cobille andanut olen, josa teidän Isän=
ne asunet owat: heidän ja heidän lap=
sensa ja lastensa lapset pitä siellä ijan=
kaikkisesti asuman: ja minun palwelia=
ni Dawid pitä oleman heidän Ruhti=
nansa ijankaikkisesti.
Ps. 110: 4. Joh. 12: 34.
26. Ja minä teen heidän kanßansa
rauhan liiton, sen pitä heille ijankaik=
kisen liiton oleman: ja holhon heitä,
ja enännän heitä, ja minun Pyhäni
pitä oleman heidän seasansa ijankaik=
kisesti. 2 Aika K. 6: 16. Ps. 89: 4.
Jer. 31: 31.
27. Ja minun majani pitä oleman
heidän seasansa, ja minä tahdon olla
heidän Jumalansa; ja heidän pitä o=
leman minun Kansani;
3 Mos. 26: 11, 12. Hes. 11: 20. 2 Cor. 6: 16.
28. Niin että pakanaingin pitä
ymmärtämän että minä HERra py=
hitän Israelin; ja minun Pyhäni pitä
oleman heidän tykönänsä ijankaik=
kisesti.

38. Luku.

Ennustus kuinga Gog ja Magog piti Ju=
malan Kansaa waiwaman, mutta myös
itze wihdoin rangaistaman.

Ja HERran sana tapahtui minulle,
ja sanoi:
2. Sinä ihmisen poika, käännä itzes
Gogia wastan, joka on Magogin maal=
la ja on ylimmäinen Meschin ja Thu=
balin Päämies, ja ennusta häneställä.
Ilm. K. 20: 8.
3. Ja sano: Näin sanoo HERra
HERra: katzo, minä tulen kimppuus
sinä Gog, joka olet ylimmäinen Me=
schin ja Thubalin Päämies. Hes. 39: 1
4. Ja palautan sinun, ja panen
suitzet sinun suuhus; ja wien sinun
ulos kaiken sinun joukkos, hewoistes ja
ratzasmiestes kanßa, jotka kaikki owat
jalosti walmistetut, joita on suuri jouk=
ko, ja kandawat kaikki keihäitä, kilpe=
jä ja miekkoja. 2 Kun. K. 19: 28.
Hes. 29: 4.
5. Sinun myötäs owat Persialai=

set, Ethiopialaiset ja Putialaiset; jotka kaikki kandawat kilpejä ja rautalakkeja:

6. Gomer ja kaikki hänen joukkonsa, ja myös Thogarman huone, joka pohjaa päin on, kaiken hänen joukkonsa kanßa; ja sinun myötäs on paljo Kansaa. 1 Mos. 10: 2.

7. Walmista itzes, warusta itzes hywin, sinä ja kaikki sinun joukkos, joka sinun myötäs on; ja ole sinä heidän päämiehensä.

8. Sinun pitä kuitengin wiimein rangaistuxi tuleman: Wiimeisellä ajalla pitä sinun tuleman siihen maahan, joka on jällen saatu miekalla, on myös koottu monesta Kansasta, Israelin wuorelle, joka kauwan aikaa on autiana ollut; ja on nyt monesta Kansasta johdatettu ulos, ja kaikki surutoinna asuwat.

9. Sinun pitä menemän ylös ja tuleman suurella rajuilmalla, ja sinun pitä oleman niinkuin pilwi, joka maan peittä; sinä ja sinun joukkos, ja Kansan paljous sinun kanßas. Hes. 30: 18.

10. Näin sanoo HERra HERra: siihen aikaan pitä sinun senkaltaisia aikoiman sinun mielesäs; ja pitä pahoja juonia ajatteleman.

11. Sinun pitä sanoman: minä tahdon hyökätä maan kylihin, ja menen heidän päällensä, jotka surutoinna ja murhetoinna asuwat: nämät kaikki asuwat ilman muurita, joilla ei telkiä eikä porttia ole;

12. Ettäs kowin ryöstäisit ja julmasti raatelisit, ja annaisit kätes käydä häwitettyjä wastan, jotka palainnet owat, ja sitä Kansaa wastan, joka pakanoista koettu on, jotka karjaa kaitzewat, ja kauppaa tekewät, ja asuwat keskellä maata.

13. Rikas Arabia, Dedan, ja meren kauppamiehet, ja kaikki woimalliset jotka siellä owat, pitä sinulle sanoman: oletkos ollengin tullut ryöstämään, ja koonnut joukkos perki raatelemaan, ottaxes pois hopian ja kullan, ja kootaxes karjaa ja tawarata, ja suurta saalista saadaxes?

14. Sentähden ennusta sinä ihmisen poika, ja sano Gogille: näin sanoo HERra HERra: Etkös ymmärrä, koska minun Kansani Israel asu
ruttomasti?

15. Niin sinä tulet silloin paikas pohjan ääristä, sinä ja paljo Kansaas: kaikki hewoisilla, suuri ja kewä sotajoukko.

16. Ja sinun pitä menemän minun Kansaani Israelia wastan, kuin pilwi, joka maan peittää: meisellä ajalla pitä sinun oleman, ta minä tahdon sentähden anda tulla minun maalleni, että pa pitä oppiman minua tundemaan, minä sinusa, Gog, pyhitetyxi heidän silmäinsä edesä.

17. Näin sanoo HERra HE sinä olet se, josta minä olen sanonut minun palwelijaini Is Prophetain kautta, jotka siihen ennustit, minun tahtowani anda tulla heidän päällensä. Dan.

18. Ja sen pitä silloin tapahtu koska Gog tulee Israelin maata wa sanoo HERra HERra, pitä wihani nouseman minun julmu

19. Ja minä puhun näitä kiiwaudesani, ja minun wihani että silloin pitä suuren wapistu man Israelin maalla:
Hes. 39: 5, 6. Matth. 24: 29.

20. Että minun kaswoini edes tä kalat meresä wapiseman, linnut wan alla, eläimet kedolla, ja kaikki ka matelewat ja liikkuwat maan lä, ja kaikki ihmiset jotka maan owat: ja wuoret pitä kukistetta ja seinät ja kaikki muurit maahan toman.

21. Mutta minä kutzun miekan dä wastan kaikilla minun wuori sanoo HERra HERra: niin että kaitzen miekan pitä tuleman to toistansa wastan.

22. Ja minä duomitzen hänen tolla ja werellä; ja annan sataa dää ja raekiwiä, tulda ja tulli hänen ja hänen joukkonsa päälle, sen paljon Kansan päälle, joka h kanßansa on. Ps. 11: 6.

23. Juuri niin pitä minun suur pyhäxi ja tutuxi tuleman monille kanain edesä; että heidän pitä märtämän minun olewan HERran.

39. Luku.

[Gogin] häwitys osoitaa HErran woimiota.

[1.] sinä ihmisen poika, ennusta Go-
[gia] wastan, ja sano: Näin sanoo
[HEr]ra HErra: katzo, minä tulen si-
[nun t]ykönys, Gog, sinä joka olet Mese-
[chin j]a Thubalin ylimmäinen päämies.
Hes. 38: 2, 3. Ilm. K. 20: 8.
2. Ja tahdon sinun palautta ja hau-
[kut]ella ulos, ja noudan sinun pohjan
[puolel]ta; ja annan sinun tulla Israelin
[wuor]ille:
3. Ja lyön joutzen pois sinun wa-
[semma]sta kädestäs, ja heitän sinun nuo-
[les] pois oikiasta kädestäs.
4. Israelin wuorilla pitä sinun kaa-
[tuman], kaiken sinun joukkos kanssa, ja
[k]äen kanssa, joka sinun tykönäs
[on]. Minä annan sinun linnuille, kus-
[ikä]nä he lendäwät, ja kedon eläi-
[mill]e ruaxi. Hes. 33: 27.
5. Sinun pitä langeman kedolla;
[sillä] minä HErra HErra, olen sen
[puhun]ut.
6. Ja minä heitän tulen Magogin
[pääll]e, ja niitten päälle jotka luodoisa
[suruttoinna] asuwat; ja heidän pitä ym-
[märt]ämän minun olewan HErran.
7. Ja minä tahdon tehdä minun
[pyhän] nimeni tiettäwäxi minun Kan-
[sani] Israelin seasa, ja en tahdo enää
[antaa] minun pyhää nimeäni häwäistä;
[ja] pakanain pitä ymmärtämän mi-
[nun] olewan HErran Israelin pyhän.
8. Katzo, jo se on parhallansa tul-
[emas]a tapahtunut, sanoo HErra HEr-
[ra]: se on se päiwä, josta minä olen
[puh]unut.
9. Ja Israelin Kaupungein asu-
[wais]en pitä lähtemän ulos, ja tekemän
[walk]ean, ja polttaman sotaaset, kaikel-
[lais]et kilwet, joutzet, nuolet, seipät ja
[keihä]t; jotka kestäwät palaa seitzemän
[wuot]ikaa;
10. Niin ettei tarwita hakea puita
[kedol]ta, eli pidä metzästä hakattaman;
[sillä] he polttawat sotaaseita: Ja pitä
[ryöst]ämän niitä, joilda he owat ryöste-
[neet, j]a raateleman niitä, joilda he olit
[raadell]ut, sanoo HErra HErra.
11. Ja sen pitä sillon tapahtuman,
[että] minä annan Gogille paikan hau-
tamisexi Israelisa, sen laaxon josta me-
ren tygö itään päin mennän, niin että
ne jotka siitä menewät ohitze, pitä sie-
ramensa tukitzeman; ja heidän pitä Go-
gin joukkoinensa siihen hautaman, ja se
pitä kutzuttaman Gogin joukon laaxoxi.
12. Mutta Israelin huonen pitä hei-
tä hautaman, että maa sen kautta pi-
tä puhdistettaman koko seitzemän kuu-
kautta. 5 Mos. 21: 23.
13. Ja kaikella maakunnan Kansal-
la pitä tekemistä oleman heidän hau-
tamisesansa, ja pitä saaman siitä kun-
luisan nimen, että minä sinä päiwä-
nä kunnioitetuxi tulen, sanoo HErra
HErra.
14. Ja heidän pitä asettaman mie-
hiä käymään jokapäiwä maata ymbä-
ri, ja heidän kanssansa kuollutten hau-
tain kaiwajat, hautamaan jäännyitä
maan päällä, että se puhdistettaisiin:
seitzemän Kuukauden perästä pitä hei-
dän rupeman sitä tutkistelemaan.
15. Ja ne jotka maata käywät ym-
bäri ja josakusa paikasa ihmisen luut
näkewät, heidän pitä siihen merkin pa-
neman; siihenasti kuin haudan kaiwajat
ne myös Gogin joukon laaxoon hau-
tawat.
16. Kaupungi myös pitä siellä kutzut-
taman Hamonaxi: Niin pitä heidän
maan perkaman.
17. Nyt sinä ihmisen poika, näin
sanoo HErra HErra: sano kaikille
linnuille kusta ikänä he lendäwät, ja
kaikille eläimille kedolla: kootkat tei-
tänne, ja tulkat tänne, tulkat kokoon
jokapaikasta ymbärildä minun teuras-
uhrilleni, jonga minä teille teurastan,
suurexi teurasuhrixi Israelin wuorilla;
ja syökät lihaa, ja juokat wertaa.
Es. 34: 6. Ilm. K. 19: 17.
18. Teidän pitä syömän wäkewäin
lihaa, ja juoman maan Päämiesten
werta; oinasten, karitzain, kauristen,
härkäin, jotka kaikki lihawat ja hywin
syötetyt owat.
19. Ja teidän pitä syömän liha-
wutta, niin että te rawituxi tuletta,
ja juoman werta, niin että te juowu-
xiin tuletta; siitä teurasuhrista, kuin
minä teille teurastan.
20. Rawitkat teitänne minun pöy-

dälläni hewoisista ja ratsastaista, wäke-
wistä ja kaikkinaisesta sotawäestä; sa-
noo HERra HERra.
21. Ja minä annan minun kun-
niani tulla pakanain sekaan; niin että
kaikki pakanat pitä näkemän minun
duomioni, jonga minä olen tehnyt, ja
minun käteni, jonga minä olen pannut
heidän päällensä.
22. Ja Israelin huonen pitä ym-
märtämän, että minä HERra olen
heidän Jumalansa; siitä päiwästä ja
aina edemmä.
23. Niin myös kaikkein pakanain
pitä ymmärtämän Israelin huonen pa-
hain tekoinsa tähden wiedyxi pois; sen-
tähden että he minua wastan rikkonet
owat; ja minä peitin kaswoni heidän
edestänsä, ja annoin heitä wihollisten-
sa käsiin, niin että heidän kaikkein piti
miekan kautta langeman.
24. Niinkuin heidän saastaisudensa
ja pahat tekonsa ansainnet olit, tein
minä heille; ja peitin minun kaswoni
heidän edestänsä.
25. Sentähden näin sanoo HERra
HERra: nyt minä tahdon pelastaa
Jacobin fangit, ja armahtaa koko Is-
raelin huonetta, ja kilwoitella minun
pyhän nimeni tähden.
26. Mutta heidän pitä kandaman
häwäistyxensä ja rikoxensa, jolla he o-
wat rikkonet minua wastan: koska he
surutoinna maallansa asuwat, niin et-
tei kengän heitä peljätä.
27. Ja minä olen heidän Kansoista
jällen kotia tuonut, ja koonnut heitä
wihollistensa maalda; ja olen heisä
pyhitetyxi tullut, monen pakanain sil-
mäin edesä.
28. Ja niin pitä heidän ymmärtä-
män, että minä HERra olen heidän
Jumalansa, joka olen andanut heitä
wiedä pois pakanain sekaan, ja anda-
nut taas heitä koota maallensa, ja en
yhtäkän heistä andanut sinne jäädä.
29. Ja en minä enää tahdo peittää
minun kaswojani heidän edestänsä; sillä
minä olen wuodattanut minun hengeni
Israelin huonen päälle, sanoo HERra
HERra. Hes. 36: 27. Joel. 2: 28.
Ap. T. 2: 17.

40. Luku.

Sen uuden Templin kartanot, esihuo[...]

Wiidendenä wuotena kolmatta[...]
mendä meidän fangiudesta[...]
wuoden alusa, kymmenendenä päi[...]
ensimäisesä Kuukaudesa, se on [...]
toistakymmenes wuosi sitte kuin [...]
pungi häwitettin; juuri sinä päi[...]
tuli HERran käsi minun päälle[...]
wei minun sinne. 2 Kun. K. [...]
Hes 1: 3. Luku 8: 3. Luku 33: 21.
2. Jumalan näwyisä wei hän [...]
mun Israelin maalle, ja asetti [...]
sangen korkialle wuorelle; ja sill[...]
niinkuin rakettu Kaupungi etelätä[...]
3. Ja koska hän minun oli [...]
wienyt, katso, niin siellä oli yxi [...]
jonga kaswot wälkyit niinkuin [...]
ja hänellä oli mittanuora, ja [...]
riuku hänen kädesänsä; ja hän [...]
portisa. Zach. 2: 1.
4. Ja se mies sanoi minulle: [...]
ihmisen poika, katso silmilläs, ja [...]
korwillas, ja pane sydämees kaikki [...]
minä sinulle osotan; sillä sentähde[...]
len minä sinun tänne tuonut os[...]
ni sinulle; ettäs kaikki ne kuin [...]
täsä näet, Israelin huonelle ilmoit[...]
5. Ja katso, muuri oli ulko[...]
puolella ymbäri kaiken huonen; [...]
miehillä oli mittariuku kädesä [...]
kyynärää ja kämmenen lewevttä [...]
ja hän mittais rakennuxen lewe[...]
ja korkeudelle, kaikki yhdellä riulla[...]
Hes. 43: 13.
6. Ja hän tuli portin tygö, [...]
oli itää päin, ja meni ylös [...]
astuimistansa; ja mittais portin [...]
nyxen, kummangin yhtä riuku[...]
lewexi.
7. Ja Kamminot jotka olit mol[...]
milla puolilla porttia, mittais [...]
myös yhtä riukumittaa pitkäxi ja [...]
tä riukumittaa lewiäxi, ja Kammi[...]
ten wälin wiittä kyynärää lew[...]
Ja hän mittais myös portin [...]
xen, esihuonen portin tykönä sisäl[...]
sellä puolella, yhtä riukumittaa.
8. Ja mittais portin esihuonen [...]
sälmäisellä puolella, yhtä riuku[...]
9. Ja mittais esihuonen portin [...]
dexata kyynärätä, ja sen [...]

ynärätä; ja esihuonen portin si=
äisellä puolella.
10. Ja Kammioita oli kolme kum=
kin puolella, portin tykönä itää
yxi niin awara kuin toinengin.
molemmilla puolilla olit kynnyxet,
olit yhden suurudet.
11. Sitte mittais hän owen lewey=
kymmenen kyynärää, ja portin kor=
n kolmetoistakymmendä kyynärätä.
12. Ja Kammioin edesä oli sia mo=
milla puolilla, kyynärän leweydeldä:
a Kammiot olit kuusi kyynärätä
mmille puolille.
13. Ja hän mittais portin, yhden
mion katosta toiseen, wiisikolmat=
mmendä kyynärätä leweydelle: ja
olit suuta suuxin.
14. Hän teki myös owen päälliset
ikymmendä kyynärää, ja esihuonen
päällisen yldäylitzen porttia.
15. Ja portin läpikäytäwästä, esi=
nen tygö sisälmäiseen porttiin, oli
ikymmendä kyynärätä.
16. Ja siinä olit ahtat akkunat
mioisa ja päällisisä, sisälmäisellä
lla yldäylitzen portin: juuri niin
myös esihuonesa. Ja akkunat olit
s sisäpuolella kaikki ymbäri, ja owen
lisesä olit palmupuut.
17. Ja hän wei minun wielä edem=
äärimmäiseen kartanohon, ja katzo,
ä olit majat, ja permando laskettu
anoon yli ymbäri; ja kolmekym=
dä Kammiota permannolla.
18. Ja permando oli molemmisa
eisa, niin pitkä kuin portitkin olit.
tämä oli alammainen permando.
19. Ja hän mittais alimmaisesta
ista leweyden sisälmäiseen kartano=
asti ulkopuolelda, sata kyynärää
in ja pohjaan.
20. Niin hän myös mittais pohja=
tin äärimmäiseen kartanohon asti,
delle ja leweydelle.
21. Siinä oli myös jokaitzella si=
lla kolme Kammiota: ja hänen owen
ällisensä ja esihuonensa olit yhden
rudet, niinkuin endisengin portin;
iikymmendä kyynärätä pitudelle, ja
isikolmattakymmendä kyynärätä le=
ydelle.
22. Ja hänen akkunansa, esihuonensa
ja palmupuunsa olit niinkuin itäisengin
portin, ja siinä oli myös seitzemän
astuinda joita myöden mendin ylös,
ja esihuone oli sen edesä.
23. Ja sisälmäisen esihuonen portti,
oli pohjaisen ja idäisen portin kohdalla:
ja hän mittais sata kyynärätä yhdestä
portista niin toiseen.
24. Sitte wei hän minun myös
etelään päin, ja katzo, siellä oli myös
yxi portti; ja hän mittais hänen owen=
sa päälliset ja esihuonensa niin suurexi
kuin ne muutkin.
25. Siinä olit myös akkunat ja
esihuonet yliymbäri niinkuin muutkin
akkunat; wiittäkymmendä kyynärätä
pitkät, ja wiittäkolmattakymmendä kyy=
närätä lewet.
26. Ja siinä oli myös seitzemän
astuinda ylöspäin, ja esihuone sen ede=
sä; ja palmupuut joka siwulla sen owen
päällisisä.
27. Ja hän mittais myös sisäl=
mäisen kartanon portin etelään päin;
sata kyynärätä yhdestä eteläportista
toiseen.
28. Ja hän wei minun eteläportin
kautta sisälmäiseen kartanohon; ja mit=
tais sen portin etelään päin, niin suu=
rexi kuin muutkin:
29. Ja hänen kammionsa, ja owein=
sa päälliset, ja esihuonensa juuri sillä
suurudella: ja hänen akkunansa ja esi=
huonensa joka tahwolda, wiisikymmendä
kyynärätä pitudelle, ja wiisikolmatta=
kymmendä kyynärätä leweydelle.
30. Ja siinä olit esihuonet ymbä=
rillä, wiittäkolmattakymmendä kyynä=
rätä pitkät, ja wiittä kyynärätä lewet.
31. Ja hänen esihuonensa olit äärim=
mäisen kartanon edesä, ja palmupuut
hänen owensa päällisisä: ja siinä oli
kahdexan astuinda joita myöden men=
din ylös.
32. Sitte wei hän myös minun sisäl=
mäiseen porttiin itää päin, ja mittais
sen portin niin suurexi kuin muutkin:
33. Hänen Kammionsa, oweinsa pääl=
liset ja esihuonensa, ja heidän akkunansa
ja esihuonensa endisten suurudexi ymbä=
rinsä, wiittäkymmendä kyynärätä pit=
käxi, ja wiittäkolmattakymmendä kyy=
närätä lewexi.

34. Ja hänellä oli myös esihuone äärimmäisen kartanon kohdalla, ja palmupuita owen päällisisä molemmilla siwuilla, ja kahdexan astuinda ylöspäin.
35. Sitte wei hän minun pohjan puoliseen porttiin: sen hän mittais niin suurexi kuin ne muutkin:
36. Hänen Kammionsa, oweinsa päällisten, esihuonelttensa ja heidän akkunainsa kanßa siinä ympärillä, wiittäkymmendä kyynärätä pitkäxi, ja wiittäkolmattakymmendä kyynärätä lewexi.
37. Hänellä oli myös esihuone äärimmäisen kartanon kohdalla, ja palmupuut owen päällisisä molemmilla puolilla, ja kahdexan astuinda ylöspäin.
38. Ja siellä oli kammio, ja sen owi oli porttein pihtipielisä; kusa polttouhri pestin. 3 Mos. 1: 4, 7.
39. Mutta esihuonesa portin edesä oli jokaitzella siwulla kaxi pöytää; joilla polttouhri, rikosuhri ja wikauhri piti teurastettaman. Rom. 12: 1.
40. Ja ulkoisella puolella, kusta pohjaporttia päin mennän ylös, oli myös kaxi pöytää; ja toisella puolella portin esihuonen tykönä, oli myös kaxi pöytää.
41. Niin oli jokaitzella siwulla porttein edesä neljä pöytää: se on kahdexan pöytää yhteen, joilla teurastettin.
42. Ja ne neljä pöytää olit tehdyt polttouhria warten wuojonkiwistä, puolda toista kyynärätä pitkäxi ja puolda toista kyynärätä lewexi, ja kyynärätä korkexi; joille pandin kaikkinaiset aset, joilla myös polttouhri ja muut uhrit teurastettin.
43. Ja tottoin kiwet olit kämmendä korkiat joka tahwolda; ja niille pöydille piti pandaman uhriliha.
44. Ja ulkoisella puolella sisällistä porttia olit Kammiot weisajilla sisälmäisesä kartanosa, yxi siwulla pohjan porttia päin, joka katzoi etelään: toinen portin siwulla itään päin, se katzoi pohjaan. Col. 3: 16.
45. Ja hän sanoi minulle: se Kammio, joka on etelää päin, on Pappein, joitten pitä huonesa palweleman:
46. Mutta se Kammio pohjaa päin, on niitten Pappein, jotka Altarilla palwelewat: ne owat Zadochin lapset, joitten pitä Lewin lapsista a[illegible] Herran eteen, händä palwelemaan.
1 Kun. K. 1: 8.
47. Ja hän mittais es[illegible] kyynärätä pitkäxi, ja sata [illegible] lewexi, nelikulmaisexi, ja A[illegible] juuri Templin edesä.
48. Ja hän wei minun T[illegible] esihuoneseen ja mittais esi[illegible] päällisen, wiittä kyynärätä [illegible]kin puolelle, ja portin lewey[illegible] kyynärätä molemmin puolin.
49. Mutta esihuone oli k[illegible]mendä kyynärätä pitkä, ja [illegible] kymmendä kyynärätä lewe, ja [illegible]met joista mendin ylös; ja [illegible] owen päällisten tykönä, yxi [illegible]kin puolella.

41. Luku.

Sen uuden Templin sisällis[illegible] nuret.

Ja hän wei minun Templiin, [illegible] tais patzat seiniä myöden, [illegible] olit joka tahwolla kuusi kyyn[illegible] wet, niin lewiäldä kuin huone[illegible]
1 Kun. K. 6: 2.
2. Ja owi oli kymmenen [illegible] lewe, mutta kukin seinä molem[illegible]lin owea wiisi kyynärätä lewe: [illegible] mittais sian Templisä, se oli [illegible] kymmendä kyynärätä pitudelle; ja [illegible]takymmendä kyynärätä lewey[illegible]
3. Ja hän meni sisälmäise[illegible]lelle, ja mittais owen patzat [illegible] kyynärätä; ja owi oli kuusi kyyn[illegible] ja owen leweys seitzemän kyyn[illegible]
4. Ja hän mittais sen pitu[illegible] takymmendä kyynärätä, ja le[illegible] kahtakymmendä kyynärätä Tem[illegible] Ja sanoi minulle: tämä on se [illegible]kein Pyhin.
5. Ja hän mittais huonen se[illegible] kuutta kyynärätä: siellä olit si[illegible]miot, neljää kyynärätä lewe[illegible] paikasa ympäri huonetta.
6. Ja siwulla Kammiot kaik[illegible]lilla kolme neljättäkymmendä [illegible] sesansa kiinni. Ja siinä olit [illegible]nen seinää myöden kaikki [illegible] niitä kiinnitit: ja ei [illegible] huonen seinäsä kiinni.
7. Ja ylhällä näk[illegible]

i ylimmat käytäwät ymbärinsä,
ylimmäiset käytäwät ymbäri huo=
olit lewemmät, niin että alimmai=
mendin keskimmäiseen, ja keskim=
stä ylimmäiseen.
Ja minä näjin huonen korkeu=
joka tahwolda, ja Kammioin pe=
tet olewan täyttä mittaa, kuntta
rätä.
Ja seinän leweys, joka oli Kam=
t ulkoisella puolella, oli wiisi kyy=
ä: ne muut olit huonen käytä=
sisälmäisellä puolella.
. Ja Kammioitten wälillä ym=
huonen, oli leweys kahtakymmen=
närätä.
. Ja siellä oli kari owea, eri=
n kohdalla, yxi pohjaista päin, ja
n etelätä, ja eripaikka wiisi kyy=
lä joka tahwolda.
. Ja rakennus ländeen päin oli
änkymmendä kyynärätä lewiä, ja
wiittä kyynärätä lewiä, ja yh=
kymmendä kyynärätä pitkä.
Ja hän mittais huonen pituden
kyynärätä; nimittäin, eripaikan,
uxen ja sen seinäin pituus oli
nsa sata kyynärätä.
Ja huonen leweys edestä, sen
kan kanßa itään päin, oli myös
yynärätä.
Ja hän mittais rakennuxen pi=
, eripaikan edestä, yhdestä päästä
toiseen, joka haaralda sata kyy=
, sisällisen Templin ja esihuonen
on kanßa.
Siinä olit kynnyxet ja ne ah=
kunat, ja käytäwät ymbäri, nii=
lmen edesä, kungin akkunan koh=
, jotka olit kaunistetut puu=teolla
bäri: aina maasta akkunoihin asti,
kkunat myös olit kaunistetut.
Sitte owen pääldä, niin aina
in Pyhimbään, ulkonaiselda ja
äiseldä puolelda yliymbäri, aina
a.
Ja se oli tehty Cherubimeilla
mpuilla, niin että yxi palmu=
oli kungin Cherubimin wälillä,
erubimilla oli kahdet kaswot:
Yhdellä puolella niinkuin ihmi=
kaswot palmupuun kohdalla, ja toi=
puolella niinkuin nuoren Jalopeu=

ran kaswot palmupuun kohdalla: se oli
niin tehty kaiken huonen ymbärille.

20. Maasta ylimmäiseen owen pääl=
liseen asti, olit Cherubimit ja palmu=
puut tehdyt; niin myös Templin seiniin.

21. Ja Templin owipielet olit neli=
kulmaiset, ja kaikki pyhäsä taitawasti
toinen toiseensa sowitetut.

22. Ja puultari kolmea kyynärätä
korkia, ja kahta kyynärätä pitkä, ja sen
kulmat, leweys ja seinät olit puusta.
Ja hän sanoi minulle: tämä on pöytä,
joka pitä HERran edesä oleman.

23. Ja oli myös kari owea sekä
Templiin että kaikkein Pyhimbään.

24. Ja taas olit karikertaiset owet:
ja niisä kahdet awattawat wähät owet,
kari wähää owea yhdesä, ja kari toisesa.

25. Ja Templin owiin olit tehdyt
Cherubimit ja palmupuut, niinkuin sei=
nisäkin; ja siinä oli paxu puu esihuo=
nen edesä ulkoisella puolella.
Hes. 40: 26.

26. Ja olit ahtat akkunat, ja paljo
palmupuita kaikki ymbäri esihuonen;
niin myös huonen kammiot, ja malat.
Hes. 40: 16.

42. Luku.

Sen uuden Templin äärimmäiset raken=
nuxet.

Ja hän wei minun ulos äärimmäi=
seen kartanoon, tielle pohjaista päin,
ja wei minun siihen kammioon, joka
oli eripaikan kohdalla, joka oli raken=
nuxen tykönä pohjaista päin.

2. Ja se paikka oli sata kyynärätä
pitkä siitä portista pohjaiseen päin, ja
wiittäkymmendä kyynärätä lewiä.

3. Niitten kahdenkymmenen kyynä=
rän kohdalla sisälmäisesä kartanosa, ja
permannon kohdalla siinä äärimmäisesä
kartanosa, oli käytäwä käytäwätä was=
tan, aina kolmesa kerrasa.

4. Ja kammioitten edesä oli käy=
täwä kymmendä kyynärää lewiä sisäl=
dä, ja tie yhtä kyynärätä; ja niitten
owet olit pohjaista päin.

5. Ja ylimmäiset kammiot olit ah=
tammat muita: sillä käytäwiin oli niistä
otettu enämbi kuin huonen alimmaisista
ja keskimmäisistä.

6. Se oli kolmen huonen korkeus,

ja ei ollut niisä patzaita niinkuin kar=
tanoin patzat; sentähden ne olit ahtam=
mat kuin alimmaiset ja keskimmäiset
maasta.
7. Ja ulkonainen muuri, joka oli
kammioin tykönä, päin ulkoista karta=
nota kammioitten edesä, oli wiittäkym=
mendä kyynärätä pitkä.
8. Sillä kammiot, jotka olit ulkoi=
sella kartanolla, olit wiittäkymmendä
kyynärätä pitkät: mutta katzo, Templin
edusta oli sata kyynärätä pitkä.
9. Ja alhalla Kammioitten edesä
oli läpikäytäwä itää päin, josta äärim=
mäisestä kartanosta mennän ulos.
10. Ja esikartanon muurin awaru=
desa idän puolella, eripaikan ja raken=
nuxen kohdalla, oli myös kammioita.
11. Ja siinä oli myös eripaikka
niitten edesä, niinkuin niittengin Kam=
mioitten pohjaista päin, ja kaikilla oli
yxi pituus ja leweys: ja kaikki heidän
uloskäymisensä heidän muotonsa ja o=
weinsa jälkeen.
12. Ja niitten Kammioin owein
muodon jälkeen, jotka etelää päin olit,
oli owi tien suusa, joka oli sen jalon
muurin edesä, josta itää päin kohdas=
tansa mennän.
13. Ja hän sanoi minulle: ne Kam=
miot pohjaista päin, ja ne Kammiot
etelää päin eripaikan kohdalla, owat
kaikkein pyhimmän sian Kammiot, ku=
sa Papit pitä syömän, koska he kaik=
kein pyhindä uhria HERralle uhra=
wat, ruokauhria, syndiuhria, ja wika=
uhria: sillä se on pyhä sia.
14. Ja koska Papit siihen sisälle
menewät, niin ei heidän pidä jällen
tuleman Pyhästä ulos äärimmäiseen
kartanohon, mutta pitä ennen riisu=
man waattensa, joisa he owat palwel=
let; sillä ne owat pyhät. Ja heidän
pitä ottaman toiset waattet yllensä, ja
sitte menemän Kansan sekaan.
15. Ja koska hän kaiken huonen oli
sisäldä mitannut, wei hän minun ulos
siihen porttiin itää päin, ja mittais
siitä kaiken ymbärinsä.
16. Itää päin mittais hän mitta=
riulla, wiisi sataa riukumittaa joka
tahwolda.
17. Pohjaista päin mittais hän myös
wiisi sataa riukumittaa,
la ymbäri.
18. Niin myös lounaseen
tais hän wiisi sataa riuku
mittariulla.
19. Ja koska hän tuli län
mittais hän myös wiisi sa
mittaa, sillä mittariulla.
20. Näin oli muuri, jonga
tais, joka neljäldä tahwolda
taa riukumittaa pitudella, ja
taa leweydellä, kaikki ymbäri;
hä piti oleman eroitettu pyh

43. Luku.

HERran kunnia, altari, uhri
Templisä.

Ja hän johdatti minun por
hen porttiin joka on i
Hes. 40: 6.
2. Ja katzo, Israelin Ju
nia tuli itä=tietä, ja pauhais
suuri wesi pauhaa; ja maa
hänen kunniastansa.
3. Ja tämä näky jonga mi
oli senkaltainen kuin sekin
minä näjin koska minä tulin
gia häwittämään: ja nämät
lit juuri niinkuin sekin nä
minä näjin Chebarin wirran
ja minä langeisin maahan ka
Hes. 1: 4.
4. Ja HERran kunnia tu
plin itäisen portin kautta.
5. Ja hengi otti minun, ja
sälliseen esikartanohon: ja katzo
oli täynnä HERran kunniata.
6. Ja minä kuulin puhe
tygöni huonesta: ja yxi mies
nun tykönäni;
7. Joka sanoi minulle: sin
poika, tämä on minun istuim
ka, ja minun pöytäjalkaini
minä tahdon asua Israelin
sa ijankaikkisesti: ja ei Isra
pidä enää saastuttaman min
nimeäni, ei he itze eikä heid
gansa heidän huorudellansa,
gastensa raatoin kautta he
loillansa:
8. Jotka asetit kyn
kynnyxeni wiereen, ja
oweni siwuun, ja seinä oli

n waihellansa: ja he saastutit mi-
pyhän nimeni kauhistuxillansa joi-
e teit, jongatähden minä heitä wi-
ni hukutin.
Mutta nyt heidän pitä huoru-
kauwas hyljämän, ja Kuningasten-
andat minun tyköäni; niin minä
heidän tykönänsä ijankaikkisesti.
0. Sinä ihmisen poika, osota Is-
in huonelle Templi, että he häpei-
pahoja töitänsä, ja anna heidän
ta kaikki muoto.
1. Ja koska he kaikkia töitänsä hä-
it, niin osota heille huonen raken-
n muoto, läpikäytäwä, kuwat, kaik-
enot, käskyt, järjestyxet ja oikeu-
ja kirjoita heidän eteensä että he
ki sen muodot, ja kaikki sen säädyt
ijit ja tekisit.
2. Tämä on huonen Laki: wuor-
kukkuloilla pitä kaikki sen rajat jo-
ahwolda pyhimmät oleman; katzo,
ä on huonen Laki.
3. Mutta tämä on Altarin mit-
sen kyynärän jälkeen joka on käm-
en leweyttä pidembi yhteistä kyy-
tä: sen jalka oli kyynärätä korkia
kyynärätä lewiä, ja sen äärestä reu-
n, ymbäri yhtä waaxaa: ja tämä
Altarin korkeus. Hes. 40: 5.
4. Ja jalasta maan pääldä eroi-
en, oli kaxi kyynärää korkeutta, ja
närä leweyttä; mutta wähemmästä
tuxesta enämbään, neljä kyynärätä
eutta, ja kyynärä leweyttä.
5. Mutta Harel neljää kyynärää
ia, ja neljä sarwea ylhällä Arielista.
6. Ja Ariel oli kahtatoistakym-
dä kyynärätä pitkä, ja kahtatoista-
mendä kyynärää lewiä, nelikulmai-
joka neljäldä taholdansa.
7. Ja Altarin päällinen oli neljää-
akymmendä kyynärää pitkä, ja nel-
toistakymmendä kyynärää lewiä, ne-
lmainen joka neljäldä taholda: ja
na käwi ymbäri, puolda kyynärää
iä, ja sen jalka kyynärää korkia, ja
astuimet olit itään päin.
18. Ja hän sanoi minulle: sinä ih-
sen poika, näin sanoo HErra HEr-
nämät pitä oleman Altarin säädyt,
ka se tehdän, uhratta siinä polttouh-
, ja priiskoitetta werta sen päälle.

19. Ja Papeille, Lewitaille Zado-
chin suwusta, jotka minun edelläni käy-
wät, palwellen minua, sanoo HErra
HErra: pitä sinun andaman nuoren
härjän syndiuhrixi.
20. Ja sen werestä pitä sinun otta-
man ja priiskottaman sillä sen neljä
sarwea ja neljä kulmaa reunan ymbä-
ri; sillä pitä sinun sen sowittaman ja
pyhittämän. 2 Mos. 29: 16, 36.
21. Ja pitä ottaman syndiuhri här-
jän, ja polttaman sen huonen eripai-
kasa, ulkona Pyhästä. 3 Mos. 16: 27.
22. Ja toisena päiwänä pitä sinun
uhraman wirhittömän kaurin syndi-
uhrixi; ja heidän pitä puhdistaman Al-
tarin kuin härjälläkin puhdistettin.
23. Koska se on tapahtunut, niin
sinun pitä uhraman nuoren wilpittö-
män kalpein, ja wirhittömän oinan
laumasta.
24. Ja uhra ne molemmat HEr-
ran edesä; ja heittäkän Papit siihen
suolaa, ja uhrakkan ne HErralle polt-
touhrixi.
25. Näin sinun pitä seitzemän päi-
wää uhraman, kaurin jokapäiwä syndi-
uhrixi: kalpein ja oinan laumasta, jot-
ka molemmat wirhittömät oleman pitä.
26. Ja näin heidän pitä Altarin
sowittaman seitzemän päiwää, ja puh-
distaman sen; ja täyttämän kätensä.
2 Mos. 29: 9.
27. Ja niitten seitzemän päiwän pe-
rästä, pitä Papit kahdexandena päiwä-
nä, ja sitte aina uhraman Altarille tei-
dän polttouhrinne ja kiitosuhrinne: niin
minä tahdon teille olla armollinen, sa-
noo HErra HErra. 3 Mos. 8: 33.

44. Luku.

Uuden Templin pappein muoto, järjestys.

Ja hän wei minun jällen Pyhän ää-
rimmäisen portin tietä itää päin;
mutta se oli kiinni.
2. Ja HErra sanoi minulle: tämä
portti pitä oleman kiinni, ja ei pidä
awattaman, eikä yxikän pidä siitä käy-
män: sillä HErra Israelin Jumala
on siitä käynyt: ja pitä wielä sitte ole-
man kiinni.
3. Päämiehen se oleman pitä, Pää-

miehen pitä siinä istuman ja syömän leipää HERran edesä: esihuonesta pitä hänen menemän sisälle, ja siitä jällen tuleman ulos.

4. Siitä wei hän minun pohjaisen portin tietä esihuonen kohdalle: ja minä näjin, ja katzo, HERran huone oli täynä HERran kunniata: Ja minä langeisin kaswoilleni.

5. Ja HERra sanoi minulle: sinä ihmisen poika, pane sydämees, ja katzo silmilläs, ja kuule korwillas kaikkia mitä minä sinulle sanon kaikista HERran huonen säädyistä ja asetuxista, ja ota waari kuinga (ihmisen) itzensä Pyhäsä käyttämän pitä. Hes. 40: 4.

6. Ja sano sille kowakorwaiselle Israelin huonelle: Näin sanoo HERra HERra: te Israelin huone, oletta tähänasti kaikilla teidän kauhistuxillanne kyllä tehnet:

7. Että te annatte tulla muukalaisia, joilla on ymbärileikkamatoin sydän, ja ymbärileikkamatoin liha, minun Pyhääni, jolla te minun huoneni saastutatte, uhratesanne minun leipääni, lihawutta ja werta, ja näin rikotte kaikki minun liittoni, kaikilla teidän kauhistuxillanne:

8. Ja et te pidä minun Pyhäni tapoja, mutta oletta tehnet itzellenne uuden tawan minun Pyhäsäni.

9. Sentähden sanoo HERra HERra näin: ei yhdengän wieran, jolla on ymbärileikkamatoin sydän, ja ymbärileikkamatoin liha, pidä tuleman minun Pyhääni, kaikista muukalaisista, jotka Israelin lasten seasa owat;

10. Ja ei myös ne Lewitat, jotka minusta luopunet, ja Israelin kanßa epäjumalainsa jälkeen erhetyxeen mennet owat; sentähden pitä heidän kandaman omat syndinsä.

11. Mutta heidän pitä wartioitzeman minun Pyhäni owea, ja oleman huonen palweliat: ja teurastaman polttouhria, ja muita uhreja Kansan edestä, ja seisoman heidän edesänsä, palwellen heitä.

12. Että he owat palwellet heitä heidän epäjumalainsa edesä, ja owat andanet Israelin huonelle pahennuxen; sentähden olen minä [illegible] heidän päällensä, sanoo H[illegible] ra, että heidän pitä kandaman [illegible] syndinsä.

13. Ja ei pidä uhraman [illegible] desäni, eikä oleman minun [illegible] myös minun Pyhääni tuleman, [illegible] kaikkein pyhimbään: mutta [illegible] daman häpynsä ja kauhistuxensa, [illegible] he tehnet owat. [illegible]

14. Sentähden olen minä [illegible] tä huonen owen wartiaxi, [illegible] palweluxesa, ja kaikisa kuin siinä [illegible]

15. Mutta Papit ja Lewitat [illegible] chin pojat, jotka minun Pyhäni [illegible] dyt pitänet owat, koska Israelin [illegible] set luowuit minusta, ne pitä mi[illegible] delläni käymän, palwellen mi[illegible] minun edesäni seisoman, ja [illegible] minulle lihawutta ja werta, [illegible] HERra HERra.

16. Ja heidän pitä menemän [illegible] nun Pyhääni, ja tuleman mi[illegible] täni eteen, palwellen minua, ja [illegible] minun säätyni.

17. Ja koska he tahtowat [illegible] portista sisälliseen kartanohon, [illegible] dän pitä pukeman yllensä liina[illegible] ja ei willoista tehtyjä, niinkauwan [illegible] he sisällisesä kartanosa palwelewat. 2 Mos. 28: 40.

18. Ja liinahiipat pitä oleman [illegible] dän pääsänsä, ja liinaiset waatte[illegible] dän kupehillansa; ja ei pidä [illegible] itziänsä hikiliinoilla.

19. Ja koska he menewät [illegible] ja äärimmäiseen kartanohon K[illegible] tygö, niin heidän pitä paneman [illegible] waattet pois joisa he palwelijen[illegible] net owat, ja kätkemän ne Pyhiin [illegible] mioihin; ja heidän pitä ottaman [illegible] waattet yllensä, ettei he Kansa[illegible] täisi omisa waatteisansa. Hes. [illegible]

20. Ei heidän pidä ajeleman [illegible] tänsä, eikä pitkiä hiuxia kaswattaman [illegible] mutta pitä andaman hiuxensa [illegible] leikata ymbäri. 3 Mos. [illegible]

21. Ei myös yxikän Pappi pidä [illegible] naa juoman, koska hänen sisälmäise[illegible] kartanoon sisälle menemän pitä. 3 Mos. 10: 9.

22. Ei myös yhtän leskeä [illegible] jättyä pidä ottaman awioksensa [illegible]

a Israelin suwusta, eli ottakan Pa=
sken. 3 Mos. 21: 14.

. Ja opettakan minun Kansaani
ään eroituxen pyhän ja pyhättö=
wälillä, että he puhtan ja saastai=
älillä eroituxen tiedäisit.
3 Mos. 10: 10, 11. Hes. 22: 26.

. Ja koska riita tulee heidän eteen=
iin heidän pitä seisoman ja duo=
man ja puhuman minun lakini ja
i jälkeen, ja pitämän minun käs=
sa kaikki minun pyhäpäiwäni ja
thini pyhittämän. 5 Mos. 17: 8.
2 Aika K. 19: 10. Mal. 2: 7.

. Ja ei pidä menemän yhdengän
n ihmisen tygö saastuttamaan
ä: mutta ainoasti Isänsä ja äi=
poikansa ja tyttärensä, weljensä
rensa, jolla ei miestä ole ollut,
tähden jokn saa itzensä saastutta:
3 Mos. 21: 1.

. Mutta että he puhdistawat itzen=
len seitzemän päiwää.

. Ja koska hän jällen menee Py=
sisälmäiseen kartanoon, palwele=
Pyhäsä, niin pitä hänen uhraman
uhrinsa, sanoo HERra HERra.

. Ja se on heille perinnöxi: minä
n olla heidän perindönsä; sentäh=
t teidän pidä heille perimistä an=
n Israelisa; sillä minä olen hei=
erindönsä. 4 Mos. 18: 20.
Mos. 10: 9. Luku 18: 2. Jos. 13: 14.

. Heidän pitä saaman elatuxensa
uhrista, syndiuhrista ja wikauh=
ja kaikki kirotut Israelisa pitä
oleman.

. Ja kaikki ensimäinen hedelmä,
koiset kaikista teidän ylönnysuh=
nne pitä Pappein oleman. Tei=
pitä myös andaman Papeille esi=
teidän taikinastanne, että siunaus
sinun huonesas. 4 Mos. 18: 12.
5 Mos. 18: 4. Neh. 10: 37.

. Mutta joka kuollut on, eli metzän
a haaskattu, linnusta eli eläimestä,
t pidä Pappein syömän.
Mos. 22: 31. 3 Mos. 22: 8. Hes. 4: 14.

45. Luku.

a jaettu. Päämiehen oikeus. Mitta, raha, uhri.

a te maata jaatte arwalla, niin
eidän pitä eroittaman osan maasta,
HERralle pyhäxi, wiisikolmattakym=
mendä tuhatta riukumittaa pitudelle,
ja kymmenen tuhatta leweydelle: se
paikka on pyhä kaikisa rajoisansa ym=
bäri. Jos. 14: 1, 2. Hes. 47: 13, 14, 21.

2. Ja tästä pitä oleman Pyhään
wiisi sataa riukumittaa: nelikulmainen
ymbärinsä, ja esikaupungixi wiisikym=
mendä kyynärätä. Hes. 42: 20.

3. Ja sillä paikalla joka on wiittä=
kolmattakymmendä tuhatta riukua pit=
kä, ja kymmendä tuhatta lewiä, pitä
Pyhän oleman, ja kaikkein Pyhimmän.

4. Se pitä maasta pyhä oleman,
ja pitä Pappein oleman, jotka Pyhäsä
palwelewat: Ja HERran eteen tule=
wat palwelemaan händä, että heillä pi=
tä oleman sia huoneille, se pitä myös
pyhä oleman.

5. Mutta Lewitat, jotka huonesa pal=
welewat, pitä myös saaman wiisikol=
mattakymmendä tuhatta riukua pitu=
delle, ja kymmenen tuhatta leweydelle
heidän osaxensa, kahdelle kymmenelle
kammiolle.

6. Ja Kaupungin omaisudexi pitä
teidän yhden paikan jättämän, wiisi=
tuhatta riukua leweydelle, ja wiisikol=
mattakymmendä tuhatta riukua pitu=
delle, sen maan siwusta, joka Pyhän
ylönnysuhria warten eroitettu on: se
pitä kaikelle Israelin huonelle oleman.

7. Päämiehille pitä teidän myös an=
daman yhden paikan, molemmille puo=
lille Pyhän ylönnysuhrin osaa ja Kau=
pungin omaisutta, juuri Pyhän ylön=
nysuhrin osan ja Kaupungin omaisu=
den eteen, ländisestä kulmasta niin län=
deen ja itäisestä kulmasta itään päin:
sen pituus pitä wastaman yhtä niistä
muista osista, länsirajasta niin itä=
rajaan asti.

8. Se pitä oleman hänen oma o=
sansa Israelisa; ettei minun Päämie=
heni pidä enää otettaman minun Kan=
saldani, joka heidän on, mutta pitä
andaman maan Israelin huonelle hei=
dän sukukunnisansa.

9. Sillä näin sanoo HERra HER=
ra: eikö siinä kyllä ole, te Israelin Pää=
miehet? lakatkat kaikesta wäärydestä ja
wäkiwallasta, ja tehkät oikeus, ja wan=

hurskaus; ja älkät enää rasittako mi-
nun Kansaani, sanoo HERra HERra.
10. Teidän pitä pitämän oikian pun-
darin, ja oikian waan, ja oikian mitan.
3 Mos. 19: 35, 36.
11. Epha ja Bath pitä kaikki yhtä
oleman, niin että Bath pitä kymme-
nennen osan Homerista, ja Epha kym-
menennen osan Homerista: sillä Home-
rilla pitä ne molemmat mitattaman.
12. Mutta Siklin pitä pitämän
karikymmendä Gerah: ja karikymmendä
Sikliä, wiisikolmattakymmendä Sikliä
ja wiisitoistakymmendä Sikliä, tekewät
Minan. 2 Mos. 30: 13. 3 Mos. 27: 25. 4 Mos. 3: 47.
13. Tämä on ylönnysuhri, jonga tei-
dän andaman pitä; kuudes osa Ephasta
ja Homerista nisuja, ja kuudes osa
Ephasta ja Homerista ohria.
14. Mutta öljystä, joka Bathilla
mitatan, pitä teidän andaman kymme-
nennen osan Bathia Corista, eli kym-
menennes Homerista; sillä kymmenen
Bathia tekewät Homerin:
15. Ja yxi uhinen karitza kahdesta
sadasta lambasta, Israelin lainmas lai-
tuimelda, ruokauhrixi, polttouhrixi, kii-
tosuhrixi; sowinnoxi heidän edestänsä,
sanoo HERra HERra.
16. Kaikki maan Kansa pitä tuoman
ylönnysuhrin Israelin Päämiehelle.
17. Ja Päämiehen pitä uhraman
polttouhrinsa, ruokauhrinsa ja juomauh
rinsa, juhlapäiwänä, uudella Kuulla ja
Sabbathina, ja kaikkina Israelin huo-
nen suurina juhlapäiwinä: hänen pitä
myös tekemän syndiuhrin ja ruokauh-
rin, polttouhrin ja kiitosuhrin, sowin-
noxi Israelin huonen edestä.
18. Näin sanoo HERra HERra: en-
simäisenä päiwänä ensimäisestä Kuusta,
pitä sinun ottaman wirhittömän kal-
pein, ja puhdistaman Pyhän.
19. Ja Pappi ottakan syndiuhrin
werestä, ja priiskottakan sillä huonen
pihtipielet, ja neljä Altarin kulmaa,
niin myös sisälmäisen kartanon portin
pihtipielet.
20. Ja näin sinun pitä tekemän seitze-
mändenä päiwänä Kuusta, jos joku tie-
tämätä erhetynyt on; että te huonen
pyhitäisitte.
21. Neljändenä toi
päiwänä, ensimäisestä Ku
dän Pääsiäistä pitämän, ja pi
pyhää seitzemän päiwää, ja
happamatoinda leipää. 2 Mos. 12
22. Sinä päiwänä pitä Pää
uhraman itze edestänsä, ja kaiken
Kansan edestä, kalpein syndiuhri
Hes. 46: 2.
23. Mutta niinä seitzemänä p
nä juhlina, pitä hänen jokapäiw
män HERralle polttouhria,
kalpeja ja seitzemän oinasta,
hittömät owat; ja kauriin jok
syndiuhrixi.
24. Mutta ruokauhrixi pitä
uhraman Ephan kalpeille, ja
oinalle, ja Hinnin öljyä Epha
25. Wiidendenä toistakymme
päiwänä seitzemännestä kuukaude
tä hänen pyhänä pitämän
päiwää järjestänsä, niinkuin ne
kin seitzemän päiwää; ja sillä
pitämän syndiuhrin kanssa, poltto
ruokauhrin, ja myös öljyn kans
4 Mos. 29: 12.

46. Luku.

Uhrein aika, muoto, paikka.

Näin sanoo HERra HERra:
mäisen kartanon portti, jok
päin on, pitä niinä kuutena ark
wänä oleman kiinni, mutta Sab
na ja uudella Kuulla awattam
2. Ja päämiehen pitä menem
koiselle puolelle huonen porttia,
sahtaman portin kynnyxelle: Ja
pitä uhraman hänen polttouhrin
kiitosuhrinsa, mutta hänen pitä
leman portin kynnyxellä, ja sitte
menemän ulos: mutta portin pi
toseen asti awoi oleman.
3. Maan Kansa pitä myös ru
man HERran edessä, sen portin
Sabbathina ja uudella Kuulla.
4. Mutta polttouhrixi, jonga
miehen HERralle uhraman pitä
bathina, pitä oleman kuusi wirhit
karitzata, ja wirhittömän oinas
5. Ja Ephan sämbyläjauhoja
kanssa ruokauhrixi, ja karitsain

okauhrixi, mitä kukin woi; ja Hin-
n öljyä Ephaseen.
6. Mutta uudella Kuulla pitä uh-
taman nuori wirhitöin härkä, ja
usi karitzata, ja wirhitöin oinas;
4 Mos. 28: 11.
7. Ja Epha härjän kanßa, ja Epha
nan kanßa ruokauhrixi; mutta karitzan
ußa niin paljo kuin hän käteensä saa,
Hinni öljyä Ephaseen.
8. Ja koska Päämies sinne menee,
n hänen pitä menemän portin esi-
onen kautta, ja siitä tuleman ulos
len.
9. Mutta maan Kansa, jotka HER-
eteen tulewat suurina juhlapäiwinä,
käywät pohjaisen portin kautta ru-
kumaan, ne pitä jällen tuleman ulos
ä portista: ja jotka etelä portista
ewat, ne pitä käymän ulos pohjai-
n portista. Ja ei pidä tuleman ulos
en sitä portista, josta he owat men-
sisälle, mutta kohdastansa toiselda
elda menemän ulos.
10. Päämiehen pitä ulos ja sisälle
hän kanßansa käymän.
11. Ja pyhäpäiwänä ja juhlapäi-
nä pitä uhrattaman ruokauhrixi kal-
n kanßa Epha, ja oinan kanßa Epha,
karitzan kanßa niin paljon kuin hän
käteensä, ja Hinni öljyä Ephan
ßa.
Hes. 45: 24.
12. Mutta koska Päämies tahtoo
ä wapaehtoisen polttouhrin eli kii-
uhrin HERralle, niin hänelle pitä
attaman itäportti, että hän saa
aia polttouhrinsa ja kiitosuhrinsa,
kuin hän sen Sabbathinakin uh-
; ja koska hän jällen tulee ulos,
n pitä portti pandaman kiinni hä-
n jälkeensä.
13. Ja sinun pitä tekemän HER-
le jokapäiwä polttouhria, wuotisen
hittömän karitzan: sen pitä sinun
aman joka aamulla:
14. Ja joka aamulla paneman siihen
alle kuudennen osan Ephasta ruoka-
rixi, ja kolmannen osan Hinniä öl-
ä, sekoitettu sämbyläjauhojin: se pi-
oleman jokapäiwäinen ruokauhrin
ity HERralle.
15. Ja näin pitä heidän aina uh-
man karitzan ruokauhrin ja öljyn
kanßa, joka aamulla alinomaisexi polt-
touhrixi.
16. Näin sanoo HERra HERra:
koska Päämies anda yhdelle pojistansa
lahjan hänen perinnöstänsä, sen pitä
oleman hänen poikansa oma perindö.
17. Mutta jos hän anda lahjan yh-
delle palwelioistansa hänen perinnöstän-
sä, niin se pitä sen oma oleman wapa
wuoteen saakka, ja niin pitä se jällen
Päämiehelle tuleman; sillä hänen o-
sansa pitä ainoasta hänen poikansa pe-
rimän.
18. Ja ei Päämiehen pidä mitän
ottaman Kansan perinnöstä, eli ajaman
heitä pois heidän omastansa; mutta
pitä andaman lapsille heidän perindön-
sä, ettei minun Kansani tulisi hajoite-
tuxi pois omaisudestansa.
19. Ja hän wei minun läpikäytä-
wän siwulle pohjan porttia päin, Py-
hän Kammioihin, jotka Pappein olit:
ja katzo, siellä oli yxi sia kahdesa kul-
masa ländeen päin.
20. Ja hän sanoi minulle: tämä on
se sia, josa Papit wikauhrin ja syndiuh-
rin keittämän pitä; ja leipoman ruoka-
uhrin, ettei he tarwitze niitä ulkoiselle
kartanolle kanda, pyhittämään Kansaa.
21. Ja hän wei minun ulos siihen
ulkoiseen kartanoon, ja johdatti minun
niihin neljään kartanon kulmiin; ja
katzo, siellä oli esihuone kusakin kul-
masa toinen toisensa edesä.
22. Jokaitzesa neljäsä kartanon kul-
masa olit esihuonet toinen toisensa kanßa,
neljääkymmendä kyynärää pitkät, ja
kolmekymmendä kyynärää lewiät, eroi-
tetut wähiin paikkoihin, niin lewiä yxi
kuin toinengin.
23. Ja siellä käwi yxi wähä muuri
ymbäri kaikkia niitä neljää; ja siellä o-
lit totot tehdyt alhalla ymbäri muurin.
24. Ja hän sanoi minulle: nämät
owat keitossiat, joisa palweliat, jotka
huonesa palwelusta tekewät, keittämän
pitä Kansan uhrin.

47. Luku.

Templin wesi. Maan rajat.

Ja hän wei minun jällen Templin
owen eteen, ja katzo, siellä suoxi

weſi Templin kynnyxen alaitzen, itään
päin; sillä Templin owi oli itään päin;
ja weſi juoxi Templin oikialda puolel=
da lounaseen päin, Altarin ohitze.

2. Ja hän wei minun ulos poh=
jaista porttia päin, ja wei minun ym=
bäri sitä tietä ulkoisesta portista itään
päin: ja katzo, weſi juoxi oikialda puo=
lelda sieldä ulos.

3. Ja mies läxi itään päin, ja
mittanuora oli hänen kädesänsä; ja
mittais tuhannen kyynärätä, ja hän
wei minun weteen, minun pöytäjal=
koini saakka.

4. Ja mittais wielä tuhannen kyy=
närää, ja wei minun weteen polwiini
saakka: Ja mittais jällen tuhannen
kyynärää ja annoi minun mennä sii=
hen kupeisiin saakka.

5. Niin hän mittais wielä tuhan=
nen, että niin sywä tuli, etten minä
enää pohjaan ulottunut: sillä weſi oli
niin sywä, että siinä täydyi uida, ja
ei ulottunut pohjaan.

6. Ja hän sanoi minulle: sinä ih=
misen poika, tämän olet sinä kyllä
nähnyt: ja hän wei minun jällen ojan
rennalle.

7. Ja koska minä itzeni käänsin,
katzo, siellä oli sangen monda puuta
rannalla molemmilla puolilla.

8. Ja hän sanoi minulle: tämä
weſi joka itää päin juoxee, pitä juoxe=
man paljan maan läpitze mereen, ja
koska se tulee mereen, niin sen wedet
terwellisexi tulewat.

9. Ja kaikki jotka siinä eläwät ja
liikkuwat, kuhunga nämät wirrat tu=
lewat, niitten pitä elämän: Ja pitä
oleman sangen paljo kaloja, ja kaikki
pitä terwet oleman ja elämän, kuhun=
ga tämä wirta tulee.

10. Siinä pitä oleman kalamiehet;
Engeddistä niin EnEglaimiin asti pitä
werkkoja pandaman: sillä siinä pitä
oleman lainsa jälkeen sangen paljo ka=
loja, niinkuin suuresakin meresä.

11. Mutta järwet ja suowedet ei
pidä oleman terwelliset, mutta suolai=
sexi tuleman.

12. Ja molemmin puolin sen ojan
randoja pitä kaswaman kaikkinaisia he=
delmällisiä puita, joitten lehdet ei pidä
warisemau, eikä hedelmä[...]
ja heidän pitä joka kun k[...]
hedelmän: sillä heidän we[...]
Pyhästä, heidän hedelmän[...]
ruaxi, ja heidän lehtensä[...]

13. Näin sanoo HERr[...]
nämät owat rajat, joitten [...]
dän pitä kahdelletoistakymme[...]
lin sukukunnalle maan jaka[...]
kaxi osaa tulee Josephin s[...]
1 Mos. 48: 5. Jos. 17[...]

14. Ja teidän pitä sen[...]
jakaman, niin yhdelle kuin [...]
sillä minä olen wannonut [...]
teidän Isillenne, ja tämä m[...]
man teille perinnöxi.
Luku 17: 8. Luku 26: 3. L[...]

15. Tämä on maan r[...]
päin, isosta merestä, Het[...]
niin aina Zedadiin:

16. Hemathiin, Berotha[...]
miin, jotka Damaskun ja H[...]
jain wälillä owat, ja Haz[...]
joka Hawran rajaan ulott[...]

17. Ja raja merestä [...]
Enoniin, on Damaskun r[...]
phon pohjaan päin, Hem[...]
ja se on pohjan puoleinen [...]

18. Mutta sen rajan [...]
pitä teidän mittaman Ha[...]
maskun wälildä, ja Gilea[...]
ja koko Israelin wälildä[...]
tykönä, rajasta itä=mereen[...]
pitä oleman raja itään pä[...]

19. Mutta raja lounas[...]
Thamarista aina Cadexen[...]
saakka, ja wirtaan asti s[...]
tykönä; sen pitä oleman r[...]
seen päin. 4 M[...]
Luku 27: 14. Hes. 48[...]

20. Ja se raja länd[...]
isosta merestä, rajasta kohd[...]
Hemathiin; se on raja län[...]

21. Ja näin teidän p[...]
maan teillenne, Israelin s[...]

22. Ja koska te arwan [...]
ta jakaisanne teidän wäli[...]
teidän pitä muukalaisia pi[...]
asuwat teitä läsnä, ja elä[...]
täwät lapsia teidän seasa[...]
he olisit Israelin lasten s[...]
lapset.

23. Ja muukalaisten [...]

maasta, kukin sen suwun seasa,
läsnä hän asuu: sanoo HERra
HERra.

48. Luku.

...kundain osat. Kaupungin awaruus.

Nämät owat sukukundain nimet: poh-
jaisesta Hethlonin tien wierestä, sii-
...i kuin tullan Hamathiin, Hazar-
...nin, Damaskun rajaan pohjaan
..., Hamathin siwulle: sen pitä Da-
pitämän osaxensa, itään ja län-
päin.
Likin Danin rajaa pitä Asserin
oleman, idän puolesta ländeen päin.
3. Likin Asserita pitä Naphthalin
...leman, idän puolesta ländeen.
Likin Naphthalin rajaa pitä Ma-
...osa oleman, idän puolesta ländeen.
Likin Manassen rajaa pitä Ephra-
osansa saaman, idän puolesta län-
Likin Ephraimin rajaa pitä Rube-
...osa oleman, idän puolesta ländeen.
Likin Rubenin rajaa pitä Judan
oleman, idän puolesta ländeen.
Mutta likin Judan rajaa pitä
...n eroittaman yhden osan idästä
ländeen, joka on wiittäkolmatta
...endä tuhatta riukua pitkä ja le-
niinkuin muu osa on idästä niin
...n: siinä pitä Pyhä oleman.
Ja siitä pitä teidän eroittaman
...i HERralle osan: wiittäkolmat-
...mendä tuhatta riukua pitkän, ja
...endä tuhatta riukna lewiän.
Ja sen Pyhän osan pitä Pap-
oleman, wiittäkolmattakymmendä
...tta riukua pitkä, pohjaiseen ja e-
päin, ja kymmendä tuhatta le-
itään ja ländeen päin: Ja HER-
Pyhän pitä siinä keskellä oleman.
Se pitä Papeille pyhitetty o-
Zadochin lapsista, jotka minun
...t pitänet owat, ja ei ole Israe-
...sten kanssa luopunet, niinkuin Le-
...luonuit.
Ja sentähden pitä heillä ole-
...oma osa eroitetusta maasta, se
Pyhin, joka on Lewitain ra-
...kkönä.
Mutta Lewitailla pitä myös osa

oleman, wiittäkolmattakymmendä tu-
hatta riukua pitkä, ja kymmendä tu-
hatta lewiä, Pappein rajan tykönä;
sillä kaikki pituus pitä oleman wiisi-
kolmattakymmendä tuhatta riukua, ja
leweys kymmenen tuhatta riukua.

14. Ja ei pidä siitä mitän myytä-
män pois, eikä waihetettaman, ei myös
maan uutisesta pidä mitän tuleman
pois; sillä se on pyhitetty HERralle.

15. Mutta ne wiisi tuhatta riukua,
jotka jääwät lewendelle, wiidestäkol-
mattakymmenestä tuhannesta riukumi-
tasta pitudelle, pitä oleman Kaupun-
gille yhteisexi asuinsiaxi, ja esikaupun-
gixi; ja sen keskellä pitä Kaupungin
oleman.

16. Ja tämän pitä oleman hänen
mittansa: neljä tuhatta ja wiisi sataa
riukua pohjaiseen ja lounaseen päin:
niin myös itään ja ländeen päin, nel-
jä tuhatta ja wiisi sataa.

17. Mutta esikaupungita warten pi-
tä oleman kaxi sataa ja wiisikymmen-
dä riukua, pohjaan ja lounaan päin:
niin myös itään ja ländeen kaxi sataa
ja wiisikymmendä riukua.

18. Mutta mitä jää pitudesta Py-
hän ylönnys uhrin osan kohdalle, kym-
menen tuhatta riukua itään päin, ja
kymmenen tuhatta riukua ländeen päin,
juuri Pyhän ylönnysuhrin osan koh-
dalla; sen sisälletulo pitä oleman Kau-
pungin palwelioille elatuxexi.

19. Ja jotka Kaupungisa palwele-
wat, ne pitä oleman kaikista Israelin
sukukunnista.

20. Ja kaikista näistä eroitetuista
osista, joka on molemmilda puolilda
pitudelle ja lewendelle, wiisikolmatta-
kymmendä tuhatta riukua, pitä teidän
eroittaman neljännen osan, sen pitä
Kaupungin oman oleman.

21. Mutta mitä wielä jää molem-
mille puolille siitä eroitetusta pyhästä
osasta, ja Kaupungin osasta, wiisikol-
mattakymmendä tuhatta riukua sekä
itään että ländeen, se pitä Päämiehen
oma oleman: Mutta pyhä maa, josa
pyhä huone on, pitä siitä eroitettu o-
leman.

22. Mutta mitä on Lewitain osan
ja Kaupungin osan wälillä, joka kes-

kellä on, mitä jää Judan ja BenJa-
minin rajan wälille, se pitä Päämie-
hen oma oleman.
23. Sitte pitä muut sukukunnat o-
leman: BenJaminin osa idän puolesta
ländeen.
24. Mutta BenJaminin rajan ty-
könä pitä Simeonin osa oleman, idän
puolesta ländeen.
25. Simeonin rajan wieresä pitä
Isascharin osan oleman, idän puolesta
ländeen.
26. Isascharin rajalla pitä Zebulo-
nin osan oleman, idän puolesta ländeen.
27. Zebulonin rajalla pitä Gadin o-
san oleman, idästä ländeen.
28. Mutta likin Gadia on lounan
raja, Themaniin, Thamarista niin Ca-
dexen riitaweteen saakka, niin ojaan
asti, joka isoon mereen juoxee.
Hes. 47: 19.
29. Näin pitä maa jaettu oleman
Israelin lasten sukukundain perinnöxi;
ja sen pitä oleman heidän osansa, sa-
noo HErra HErra.

30. Ja näin [illegible]
pungin oleman: neljä [illegible]
sataa riukua pohjaista päin.
31. Ja Kaupungin portit [illegible]
raelin sukukundain nimeldä [illegible]
oleman: kolme porttia [illegible]
ensimäinen Rubenin, toinen [illegible]
mas Lewin.
32. Niin myös itään päin [illegible]
hatta ja wiisi sataa riukua, [illegible]
porttia: ensimäinen Josephin, [illegible]
BenJaminin, kolmas Danin.
33. Etelään päin myös [illegible]
hatta ja wiisi sataa riukua, [illegible]
porttia: ensimäinen Simeonin, [illegible]
Isascharin, kolmas Zebulonin.
34. Niin myös ländeen [illegible]
tuhatta ja wiisi sataa riukua, [illegible]
me porttia: ensimäinen [illegible]
toinen Asserin, kolmas Naph[illegible]
35. Näin pitä tämä [illegible]
oleman, kahdexantoistakymmen[illegible]
ta riukua: ja niin pitä Kaupun[illegible]
päiwästä kutzuttaman: täsä on [illegible]

Hesekielin Kirjan loppu.

Propheta Daniel.

1. Luku.

Danielin fangeus, kaswatus, wiisaus.

Kolmandena Jojachimin Judan Ku-
ningan waldakunnan wuotena, tuli
NebucadNezax Babelin Kuningas Je-
rusalemin eteen, ja piiritti sen.
2 Kun. K. 24: 1, 10. 2 Aika K. 36: 6.
Jer. 25: 1.
2. Ja HErra annoi Jojachimin Ju-
dan Kuningan hänen käsiinsä ja muu-
tamita astioita Jumalan huonesta: ne
annoi hän wiedä Sinearin maalle, ju-
malansa huoneseen, ja pani ne astiat
jumalansa tawarahuoneseen.
1 Mos. 10: 10. 2 Aika K. 36: 7.
3. Ja Kuningas sanoi Aspenalle y-
limmäiselle Kamaripalweliallensa, että
hänen piti Israelin lapsista Kuningal-
lisesta suwusta ja Herrain lapsista wa-
litzeman:
4. Wirhettömiä poikia, kaunita, toi-
mellisia, wiisaita, ymmärtäwäisiä, tai-
tawita, jotka soweljat olisit palwele-

maan Kuningan huonesa, ja [illegible]
taman heille Chaldean kirjoi[illegible]
kieldä.
5. Niin toimitti Kuningas [illegible]
heille jokapäiwä annettaman [illegible]
ningan ruasta, ja siitä wiina[illegible]
hän itze joi; että he niin kolme [illegible]
ta kaswatettaman, ja sitte Ku[illegible]
edesä palweleman piti.
6. Joitten seasa olit Judan [illegible]
Daniel, Hanania, Misael ja [illegible]
7. Ja se ylimmäinen Ka[illegible]
lia annoi heille nimet: ja nimitti [illegible]
nielin Belsazarixi, ja Hananian [illegible]
chixi, ja Misaelin Mesachixi, [illegible]
rian AbedNegoxi.
8. Mutta Daniel aikoi [illegible]
sä, ettei hän Kuningan ruall[illegible]
wiinalla, jota hän itze joi, [illegible]
saastutaisi; ja rukoili ylim[illegible]
maripalweliata, ettei hän [illegible]
tutaisi.

9. Ja Jumala annoi Danielille, et- hänelle ylimmäinen Kamaripalwelia tämällinen ja armollinen oli.

10. Ja ylimmäinen Kamaripalwe- sanoi Danielille: Minä pelkän mi- Herraani Kuningasta, joka teille ruokanne ja juomanne toimitta- on: jos hän näkis teidän kaswon- laihemmaxi, kuin muitten teidän -stenne, niin te minun sitte saatte -ningan tykönä pois hengeldäni.

11. Niin sanoi Daniel Melzarille, -le ylimmäinen Kamaripalwelia Da- -lista, Hananiasta, Misaelista ja Asa- -sta, käskyn andanut oli:

12. Koettele palwelioitas kymmenen -wää, ja annettakan meille puuroa -däxemme ja wettä juodaxemme.

13. Ja anna niin meidän muotom- e ja niitten poikain muoto, jotka Ku- -gan ruasta syöwät, katzotta; ja niin- sinä sitte näet, tee niin palwelioilles.

14. Ja hän totteli heitä siinä, ja -teli heitä kymmenen päiwää.

15. Ja kymmenen päiwän perästä -it he kaunemmat ja lihawammat run- -lda kuin kaikki nuorukaiset, jotka -ningan ruasta söit.

16. Niin pani Melzari pois heidän -äärätyn ruokansa ja wiinajuomansa; -antoi heille puuroa.

17. Waan näille neljälle nuorukai- -le annoi Jumala taidon ja ymmär- -xen kaikkinaisissa kirjoituxissa ja wiisau- -sa: Waan Danielille annoi hän ym- -märryxen kaikkinaisissa näyisä ja unisa.

18. Ja koska se aika kulunut oli, -nga Kuningas määrännyt oli, että -e piti tuotaman edes; wei heidän y- -mmäinen Kamaripalwelia Nebucad- -zarin eteen.

19. Ja Kuningas puhui heidän kans- -nsa, ja ei kaikkein seasa yhtäkän löyt- -, joka Danielin, Hananian, Misae- ja Asarian kaltainen oli; ja he -wit Kuningan palwelioixi.

2 Kun. K. 20: 18. Es. 39: 7.

20. Ja Kuningas löysi heidän kai- asioisa kuin hän heitä tutkisteli, -menen kertaa toimellisemmaxi ja -mmärtäwäisemmäxi, kuin kaikki täh- tutkiat, ja wiisat koko hänen wal- -kunnasansa.

21. Ja Daniel oli siellä hamaan ensimäiseen Corexen wuoteen asti.

Dan. 6: 28.

2. Luku.

NebucadNezarin uni. Tietäjäin waara. Danielin selitys. Neljä waldakundaa.

Toisena NebucadNezarin waldakunnan wuonna, näki NebucadNezar unda; josta hän hämmästyi, niin että hän heräis.

2. Ja Kuningas käski tähtein tutkiat ja wiisat ja noidat ja Chaldealaiset kutzutta kokoon, sanomaan Kuningalle hänen undansa: Ja he tulit ja astuit Kuningan eteen.

3. Ja Kuningas sanoi heille: minä näjin unda, josta minä peljästyin, ja minä mielelläni tahdoisin tietä, mikä se uni oli.

4. Niin sanoit Chaldealaiset Kuningalle Syrian kielellä: Kuningas eläkön kauwan! sano palwelioilles uni, niin me tahdomme selittä sen.

Dan. 3: 9 Luk. 5: 10. Luk. 6: 6.

5. Kuningas wastais, ja sanoi Chaldealaisille: minä olen unhottanut, jollet te minulle ilmoita unda ja selitä händä, niin te pitä kappalexi hakattaman, ja teidän huonenne lokaläjäxi kukistettaman. Dan. 3: 29.

6. Waan jos te minun tietä annatte unen ja selityxen, niin teidän pitä saaman lahjoja, andimita ja suuren kunnian minulda: sentähden sanokat minulle uni ja sen selitys.

7. He wastaisit jällen, ja sanoit: Kuningas sanokan palwelioillensa unen, niin me tahdomma sen selittä.

8. Kuningas wastais, ja sanoi: totisesti minä ymmärrän, että te aikaa kulutatte, koska te näette minun sen unhottanexi.

9. Mutta jollet te minulle unda sano, niin duomio käy teidän ylitzenne, että te oletta aikoinet minun edesäni puhua wääryttä, siihenasti että aika kuluis: sentähden sanokat minulle uni, niin minä ymmärrän, että te myös selityxen osatte.

10. Niin wastaisit Chaldealaiset Kuningan edesä, ja sanoit: Ei yhtän ihmistä ole maan päällä, joka sanoa tai-

taa, mitä Kuningas anoo: niin ei ole myös yhtän Kuningasta kuinga suuri ja woimallinen hän olis, joka senkaltaista tähtein tutkialda, wiisalda eli Chaldealaiselda waati.

11. Sillä se jota Kuningas anoo, on ylön korkia, ja ei yrikän muista ole, joka sen Kuningalle sanoa taitaa, paitzi jumalita, jotka ihmisten seasa ei asu.

12. Silloin wihastui Kuningas sangen sumresti, ja käski kaikki wiisat Babelisa tapetta.

13. Ja duomio annettin, että wiisat tapettaman piti: ja Danielia hänen kumpanittensa kanßa myös etzittin tapetta.

14. Silloin saatti Daniel toisen neuwon ja käskyn Ariochille Kuningan ylimmäiselle päämiehelle, joka meni ulos tappamaan wiisaita Babelisa.

15. Ja hän wastais ja sanoi Kuningan käskyläiselle Ariochille: mixi niin angara duomio on käynyt ulos Kuningalda? Ja Arioch annoi Danielin tietä sen asian.

16. Niin meni Daniel ylös, ja rukoili Kuningasta, että hän annais hänelle aikaa, sanoaxensa Kuningalle selitystä.

17. Ja Daniel meni kotia ja ilmoitti sen kumpaneillensa Hananialle, Misaelille ja Asarialle:

18. Että he taiwan Jumalalda armoa rukoilisit sen salaisen asian tähden, ettei Daniel kumpaninensa ynnä muitten wiisasten kanßa Babelisa hukkuisi.

19. Niin ilmoitettin Danielille se salainen asia yöllä näysä: niin Daniel kiitti Jumalata taiwaasta;

20. Wastais ja sanoi: kiitetty olkon Jumalan nimi ijankaikkisesta ijankaikkiseen! sillä hänen on wiisaus ja wäkewys. Ps. 113: 2.

21. Hän muutta ajat ja hetket: panee pois Kuningat, ja asetta Kuningat: hän anda wiisaille wiisauden, ja ymmärtäwäisille taidon ja ymmärryxen. Job. 32: 8.

22. Hän ilmoitta sywät ja salaiset asiat: hän tietä mitä pimiäsä on, sillä hänen tykönänsä on sula walkeus.

23. Minä kiitän ja [illegible]
minun Isäini Jumala, [illegible]
wiisautta ja wäkewyttä [illegible]
minulle ilmoittanut olet, [illegible]
nulda rukoilimme: sinä olet [illegible]
ningan asian ilmoittanut.

24. Silloin meni Daniel [illegible]
tygö, jolla Kuningalda käsky [illegible]
saita Babelisa hukutta: hän [illegible]
sanoi hänelle näin: Älä tapa [illegible]
Babelisa, waan wie minua [illegible]
ningan tygö, minä tahdon [illegible]
selityxen sanoa.

25. Arioch wei Danielin [illegible]
Kuningan eteen, ja sanoi hänel[illegible]
minä olen löytänyt yhden mie[illegible]
dalaisten fangein seasta, joka [illegible]
galle selityxen sanoa taitaa.

26. Kuningas wastais, ja san[illegible]
nielille joka Belsazarixi kutzutti[illegible]
letko sinä se, joka minulle sen [illegible]
jonga minä nähnyt olen, ja hän[illegible]
lityxensä ilmoitta taidat?

27. Daniel wastais Kuningan[illegible]
sä, ja sanoi: Sitä salautta, ku[illegible]
ningas anoo, ei wiisat, tähtein [illegible]
oppenet, ja noidat taida Ku[illegible]
ilmoitta;

28. Waan Jumala on taiwais[illegible]
ka taitaa salaiset asiat julista, [illegible]
tiettäwäxi teki Kuningas Neb[illegible]
zarille, mitä tulewaisina aikoina [illegible]
pahtuman pitä. Tämä on sinun [illegible]
ja sinun näkys, kuin sinä makaisi[illegible]
1 Mos. 49: 1.

29. Sinä Kuningas sinun [illegible]
asattelit, mitä tästedes tapahtuma[illegible]
däis: ja se joka salaiset ilmoitta, [illegible]
on sinulle osottanut, kuinga tap[illegible]
man pitä.

30. Niin owat senkaltaiset asiat [illegible]
nulle ilmoitetut, ei minun wiisa[illegible]
tähden, kuin se olis suurembi [illegible]
kaikkein jotka eläwät: Waan [illegible]
den että sen selitys pidäis Kun[illegible]
tiettäwäxi tuleman, ja sinä saisit [illegible]
sydämes ajatuxet tietä.

31. Sinä Kuningas näit, [illegible]
suuri ja korkia kuwa seisoi [illegible]
kirkkaudella sinun edesäs; ja se [illegible]
muinen nähdä.

32. Sen kuwan pää [illegible]
masta kullasta; mutta sen [illegible]

t olit hopiasta: sen watza ja lan=
lt waskesta.
Sen sääret olit raudasta: sen
olit puolittain raudasta, ja puo=
t sawesta.
Sen sinä näit, silhenasti kuin
wi temmattin ilman käsitä, ja
n kuwan jalkoin jotka raudasta
esta olit; ja murensi ne rikki.
Silloin tulit ne kaikki muserre=
rauta, sawi, waski, hopia ja kulda,
it niinkuin akanat suwiriihesä, ja
wei ne pois, niin ettei niitten siaa
än löytty; mutta kiwi joka ku=
ði, tuli suurexi wuorexi, niin et=
koko maan täytti.
Tämä on se uni: nyt me tah=
a Kuningalle sen selityxen sanoa:
Sinä Kuningas olet Kuningas=
uningas; jolle Jumala taiwaasta
kunnan, woiman, wäkewyden, ja
än andanut on. Hes. 26: 7.
Ja kaikki joisa ihmisen lapset
it ja eläimet kedolla, ja linnut
n alla, on hän sinun käsiis an=
, ja sinulle näitten kaikkein pääl=
nais wallan: Sinä se kullainen
olet.
Sinun jälkees pitä toisen wal=
man tuleman, halwemman kuin
Sitte se kolmas waldakunda, joka
nen on, jonga pitä kaikki maa=
at hallitzeman.
Sen neljännen waldakunnan pi=
man oleman niinkuin raudan; sillä
uin rauta särke ja murenda kaikki,
inkuin rauta kaikki rikkoo, juuri
tämän piti myös särkemän ja
ndaman.
Mutta ettäs näit jalat ja war=
puolittain sawesta ja puolittain
asta, sen pitä jaetun waldakunnan
an: Kuitengin pitä raudan wah=
sta siihen jäämän, niinkuin sinä
raudan olewan sawella sekoitetun.
2. Ja että warpat sen jalwoisa
ittain rauta, ja puolittain sawi
niin sen pitä puolittain wahwan ja
ittain heikon waldakunnan oleman.
3. Ja ettäs näit raudan sekoitetun
lla, niin he kyllä ihmisen sieme=
sekoitetan, mutta ei he kuitengan
ripu kiinni toinen toisesansa; niinkuin
ei rauta taida sekoitetta sawen kansa
yhteen.
44. **Mutta näitten Kuningasten aikana on Jumala taiwaasta yhden waldakunnan asettawa, joka ei ikänä kukisteta, ja hänen waldakundansa ei pidä toiselle Kansalle annettaman: sen pitä kaikki nämät waldakunnat särkemän ja hajoittaman, mutta sen pitä ijankaikkisesti pysymän.** Dan. 7: 14, 27. Mich. 4: 7. Luc. 1: 33. 1 Tim. 1: 17.
45. Niinkuin sinä näit kiwen, ilman käsitä wuoresta temmatun, joka raudan, wasken, sawen, hopian ja kullan murensi: niin on suuri Jumala Kuningalle näyttänyt, kuinga tästälähin tapahtuman pitä: ja tämä on totinen uni ja sen selitys on oikia.
46. Niin langeis Kuningas NebucadNezar kaswoillensa, ja kumarsi Danielia; ja käski tehdä hänelle ruokauhria ja polttouhria.
47. Ja Kuningas wastais Danielia, ja sanoi: **Totisesti on teidän Jumalanne kaikkein jumalain Jumala, ja kaikkein Kuningasten HERra, joka salaiset asiat ilmoitta; ettäs tämän salaisen asian olet ilmoitta taitanut.** 1 Tim. 6: 15.
48. Niin Kuningas korotti Danielin, ja annoi hänelle suuria ja paljon lahjoja, ja asetti hänen kaikkein Babelin waldakundain päälle, ja Päämiehexi kaiken wiisasten päälle Babelisa.
49. Ja Daniel rukoili Kuningasta, että hän pani Babelin maakundain päälle Sadrachin, Mesachin ja AbedNegon: Mutta Daniel itze oli Kuningan tykönä hänen kartanosansa. Dan. 3: 12.

3. Luku.

Se suuri kuwa. Pätzi kuuma. Miehet warjeldut. NebucadNezar kunnioittaa taiwan Jumalata.

Kuningas NebucadNezar teetti kullaisen kuwan kuutta kymmendä kyynärää korkian ja kuutta kyynärää lewiän: ja annoi sen panna Duuran kedolle Babelin maalla.
2. Ja Kuningas NebucadNezar lä=

hetti Päämiesten, Herrain, maamwan-
himbain, Duomarein, käskyläisten, Neu-
wonandajain, wirkamiesten ja kaikkein
woimallisten perään maalla; että he
tulisit kokoon sitä kuwaa wihkimään,
jonga Kuningas NebucadNezar oli an-
danut panna ylös.
3. Silloin tulit kokoon Päämiehet,
Herrat, maamwanhimmat, Duomarit,
käskyläiset, Neuwonandajat, wirkamie-
het ja kaikki woimalliset maalda, ku-
waa wihkimään, jonga Kuningas Ne-
bucadNezar oli andanut panna ylös:
ja heidän piti astuman kuwan eteen,
jonga NebucadNezar oli andanut pan-
na ylös.
4. Ja kuuluttaja huusi wäkewästi:
se olkon teille sanottu, te Kansat, su-
kukunnat ja kielet:
5. Koska te kuuletta Basunan heli-
nän, huilut, harput, Kandelet, Psal-
tarit, Trometit, ja kaikkinaiset soitta-
miset; niin teidän pitä langeman maa-
han, ja sitä kullaista kuwaa kumarta-
man, jonga Kuningas NebucadNezar
on andanut panna ylös.
6. Mutta joka ei silloin lange maa-
han ja kumarra, se pitä kohta tuliseen
pätziin heitettämän.
7. Koska he siis kuulit Basunan he-
linän, huilut, harput, kandelet, Psal-
tarit ja kaikkinaiset soittamiset; lan-
geisit kaikki Kansat, maakunnat ja kie-
let maahan, ja kumarsit sitä kullaista
kuwaa, jonga Kuningas NebucadNezar
oli andanut panna ylös.
8. Kohta sillä hetkellä astuit moni-
kahdat Chaldean miehet edes, ja kan-
noit Judalaisten päälle; Dan. 1: 4.
9. Ja sanoit Kuningas Nebucad-
Nezarille: Kuningas eläkön kauwan!
Dan. 5: 10. Luku 6: 21.
10. Sinä Kuningas olet andanut
yhden käskyn, että kaikki ihmiset, jotka
kuulit Basunan helinän, harput, hui-
lut, kandelet, Psaltarit, Trometit ja
kaikkinaiset soittamiset; piti langeman
maahan, ja sitä kullaista kuwaa ku-
martaman:
11. Waan joka ei langeisi maahan
ja kumarraisi, piti tuliseen pätziin hei-
tettämän.
12. Nyt on Judan miehiä, jotkas
wirkoihin Babelin maakunnan a
nut olet, Sadrach, Mesach ja Abed-
Nego, ne miehet katzowat ylön si
käskys; ja ei kunnioita sinun jum
tas, eikä kumarra sitä kullaista ku
jongas olet andanut panna ylös.
Dan. 2: 49.
13. Silloin käski NebucadNezar
husa ja wihoisansa, että Sadrach,
sach ja AbedNego tuotaisin edes:
miehet wietin Kuningan eteen.
14. Silloin puhui NebucadNezar
sanoi heille: Kuinga? ettekö te
Sadrach, Mesach ja AbedNego, mi
jumalatani kunnioitta, ja sitä ku
kuwaa kumarta, jonga minä olen
danut panna ylös?
15. Nyt siis walmistakat teitän
niin pian kuin te kuuletta Basu
äänen, trometit, harput, huilut,
delet, Psaltarit ja kaikkinaiset so
miset, niin langetkat maahan ja
martakat kuwaa, jonga minä olen
danut tehdä: Ja katzo, jollet te
marra, niin te pitä tuliseen pä
heitettämän. Annas nähdä, ku
Jumala on, joka teitä minun kä
ni pelastaa taitaa.
16. Silloin wastaisit Sadrach,
sach ja AbedNego, ja sanoit Ku
galle: NebucadNezar, ei tarwita,
me sinua siihen wastamme.
17. Katzo, meidän Jumalamme, j
me kunnioitamme, taitaa meitä t
autta tulisesta pätzistä, niin myös
sinun kädestäs pelastaa.
18. Ja jos ei (hän sitä tee), n
tiedä kuitengin se, sinä Kuningas;
ten me sinun jumalitas kunnioita,
mekä sitä kullaista kuwaa, jongas
andanut panna ylös, kumarta tah
19. Niin NebucadNezar tuli
teen kiukkua, ja hänen hahmonsa mu
tui, Sadrachia, Mesachia, ja Abed
Negota wastan; ja käski, että
piti seitzemän kerta kuumemmaksi te
tämän, kuin muullain tehtin.
20. Ja käski wäkewitä miehiä
hänen sotajoukossansa olit,
Sadrachia, Mesachia ja AbedNego
ja tuliseen päätziin heittämän.
21. Niin sidottin nämät miehet
meinensa, lakkinensa, kenginensä,

ina waatteinensa, ja heitettin keskelle
ista pätziä.
22. Sillä Kuningan käsky piti kii-
ti tehtämän, ja pätzi oli lämmitet-
man kowin; että ne miehet jotka
drachin, Mesachin ja AbedNegon
lle heitit, kuolit tulen liekistä.
23. Mutta ne kolme miestä Sadrach,
sach ja AbedNego, putoisit keskelle
ista pätziä, niinkuin he sidotut olit.
24. Silloin hämmästyi Kuningas
bucadNezar suuresti, ja meni nopi-
ylös ja sanoi Neuwonandajillensa:
me kolmea miestä sidottuna an-
t tuleen heittä? He wastaisit, ja
it Kuningalle: totta HERra Ku-
gas.
25. Hän wastais ja sanoi: Katzo,
minä näen neljä miestä wallallansa
n tulen keskellä, ja owat kulu-
; ja se neljäs on niinkuin Ju-
n poika.
26. Silloin NebucadNezar meni tu-
pätzin suulle, ja sanoi: Sadrach,
sach ja AbedNego, te kaikkein kor-
man Jumalan palweliat, lähte-
ulos, ja tulkat tänne: silloin läxi
rach, Mesach ja AbedNego ulos
a.
27. Ja päämiehet, Herrat, käskyläi-
ja Kuningan Neuwonandajat tulit
on, ja katzelit näitä miehiä, ettei
mitän heidän ruumillensa tehnyt,
heidän hiuskarwaansakkan poltta-
, eikä heidän waatteitansa muutta-
; eikä myös tulen kartuakan heisä
unnut. Es. 43: 2. Hebr. 11: 34.
28. Silloin puhui NebucadNezar ja
oi: kiitetty olkon Sadrachin, Me-
in ja AbedNegon Jumala! joka
elinsä lähetti, ja palweliansa pe-
i, jotka häneen uskalsit: ja ei Ku-
gan käskyä pitänet, waan annoit ruu-
a waaraan, ettei he yhtän muuta
alata kunnioitaisi eikä kumarraisi,
n ainoasta heidän Jumalatansa.
29. Niin olkon nyt tämä minun
ni: Kuka ikänä kaikisa Kansoisa,
unnisa ja kielisä Sadrachin, Me-
in ja AbedNegon Jumalata pilk-
a, hän pitä kappalixi hakattaman,
hänen huonensa lokaläjäxi kukistet-
man: Sillä ei yhtän muuta Ju-
malata ole, joka niin pelastaa tai-
taa, kuin tämä. Dan. 2: 5.
30. Ja Kuningas annoi suuren wal-
lan Sadrachille, Mesachille ja Abed-
Negolle Babelin maalla.
31. Kuningas NebucadNezar kaikille
Kansoille, sukukunnille ja kielille, jotka
asuwat kaikesa maasa: teille olkon pal-
jon rauhaa!
32. Minä näen sen hywäxi, että
minä ilmoitan teille ne merkit ja ih-
met, kuin korkein Jumala minulle teh-
nyt on.
33. Sillä hänen merkkinsä owat
suuret, ja hänen ihmensä woimalliset:
hänen waldakundansa on ijankaikkinen
waldakunda, ja hänen waldansa pysyy
suwusta sukuhun. Ps. 93: 1. Dan. 6: 27.

4. Luku.

NebucadNezarin puu, ylpeys, rangaistus, katumus ja tunnustus.

Minä NebucadNezar, hywäsä lewosa
ollesani minun huonesani, ja koska
kaikki hywin oli minun linnasani;
2. Näin unda, ja hämmästyin: ja
ne ajatuxet kuin minulla olit wuote-
sani sen näyn tähden, saatit minun
murhellisexi.
3. Ja minä käskin kaikki wiisat
Babelista tuoda minun eteeni, sano-
maan minulle, mitä se uni tietäis.
4. Niin tulit edes tähtein tutkiat,
wiisat, Chaldealaiset ja tietäjät, joit-
ten edesä minä unen juttelin; waan ei
he tainnet sen selitystä minulle ilmoitta:
5. Siihenasti että wiimein Daniel
tuli minun eteeni, joka Belsazarixi kutzu-
tan, minun Jumalani nimen jälkeen,
jolla on pyhäin Jumalain hengi; ja
minä juttelin hänelle sen unen:
Dan. 1: 7.
6. Belsazar, sinä ylimmäinen täh-
tein tutkiain seasa, jolla minä tiedän
pyhäin Jumalain hengen olewan, ja
sinulda ei mitän salattu ole: sano mi-
nun uneni näky, jonga minä nähnyt
olen, ja mitä se tietää.
7. Tämä on näky, jonga minä näh-
nyt olen minun wuotesani: Katzo, puu
seisoi keskellä maata, joka oli sangen
korkia. Hes. 31: 3.

8. Se oli suuri ja paxu puu, sen
korkeus ulottui taiwaseen asti, ja nä=
wyi koko maan ääriin.
9. Sen oxat olit kaunit, ja kannoit
paljon hedelmätä, josta kaikki syödä
sait: kaikki eläimet kedolla löysit war=
jon sen alla, ja taiwan linnut istuit sen
oxilla, ja kaikki liha elätti itzensä siitä.
10. Ja minä näjin yhden näyn mi=
nun wuotesani, ja katzo, pyhä wartia
tuli alas taiwaasta.
11. Se huusi korkiasti, ja sanoi
näin: Hakatkat se puu poikki, ja kar=
sikat oxat, ja repikät lehdet, ja hajoit=
takat sen hedelmät, että eläimet sen
alda lähtisit pois, ja linnut sen oxilda.
12. Kuitengin jättäkät kando juu=
rinensa maahan, mutta hänen pitä
rautaisisa ja waskisisa kahleisa kedolla
ruohosa käymän: hänen pitä makaman
taiwan kasten alla, ja kastuman, ja
ruokkiman itzensä eläinden kanßa maan
ruohoista.
13. Ja ihmisen sydän pitä otetta=
man häneldä pois, ja eläimen sydän
hänelle sällen annettaman; siihenasti
että seitzemän aikaa häneldä kulunet
owat.
14. Se on wartiain neuwosa pää=
tetty, ja pyhäin kanßa puhesa wah=
wistettu; että eläwät tundisit ylim=
mäisellä wallan olewan ihmisten
waldakundain päälle, ja andawan
ne kellengä hän tahtoo, ja että hän
asetta kaikkein nöyrimmän ihmisen
niiden päälle. Luc. 1: 52.
15. Tämän unen olen minä Kunin=
gas NebucadNezar nähnyt: Waan sinä
Belsazar, sano sen selitys: Sillä kaikki
wiisat minun waldakunnasani ei taida
minulle ilmoitta sen selitystä; waan si=
nä kyllä taidat, sillä pyhäin Jumalain
hengi on sinun tykönäs.
16. Silloin hämmästyi Daniel, jo=
ka Belsazarixi kutzuttin, hetkexi aikaa,
ja hänen ajatuxensa saatit hänen mur=
hellisexi. Mutta Kuningas sanoi: Bel=
sazar, sen uni ja sen selitys ei mahda
sinua murhellisexi saatta. Belsazar was=
tais, ja sanoi: Ah minun Herrani, tä=
mä uni olkon sinun wihollisilles, ja sen
selitys sinun wainojilles!
17. Se puu, jongas nähnyt olet,
että se suuri ja paxu oli, ja
korkeudensa taiwaseen ulottui, ja n[ä]
te itzensä kaiken maan päälle;
18. Ja sen oxat olit kaunit, ja
hedelmitä oli paljo, josta kaikki [sy]
tiw, ja eläimet kedolla asuit sen
ja taiwan linnut istuit sen oxilla;
19. Se olet sinä Kuningas,
niin suuri ja woimallinen olet;
sinun woimas on suuri, ja
taiwaseen, ja sinun waldas maail[man]
ääriin.
20. Mutta että Kuningas [on]
wartian nähnyt on taiwaasta [tule]
alas, ja sanowan: Hakatkat se
poikki, ja turmelkat se, kuitengin
do juurinensa jättäkät maahan,
hänen pitä rautaisisa ja waskisisa
leisa kedolla ruohosa käymän; ja
makaman taiwan kasten alla, ja
man, ja itzensä eläinden kanßa
ruokkiman, siihenasti että seitzemän
kaa häneldä kulunet owat;
21. Tämä on selitys, Herra
ningas, ja tämä on sen korkeim[man]
neuwo, joka tulee minun Her[ralleni]
Kuningalle:
22. Sinä ajetan pois ihmisten
ja täytyy eläinden seasa kedolla
annetan ruohoja syödäs niinkuin
käin, ja olet makawa taiwan
alla, ja kastuwa, siihenasti kuin
män aikaa sinulda kulunet owat;
tundisit korkeimmalla wallan ol[ewan]
ihmisten waldakundain päälle, ja
nen andawan ne kellengä hän tah[too.]
Dan. 5: 21.
23. Mutta että sanottu on,
kando kuitengin juurinensa piti
män pitä; niin sinun waldakundas
syy sinulle, koskas tundenut olet
wan wallan.
24. Sentähden, Herra Kuning[as,]
kelwatkon sinulle minun neuwoni,
päästä itzes synnistäs wanhurskaud[ella,]
ja wapaxi sinun pahoista töistäs
pindella waiwaisia kohtan; niin h[än]
nun rauhas pidendä.
25. Nämät kaikki tapahtuit Ku[nin]
gas NebucadNezarille.
26. Sillä kahdentoistakymmenen
kauden perästä, koska hän Kuning[as]
sesa linnasansa Babelisa käwelei:

27. Puhui Kuningas ja sanoi: Eikö
tämä ole se suuri Babel, jonga minä
rakendanut olen Kuningalliseksi huoneksi,
minun suuren woimani kautta, minun
kunniani ylistyxexi?
28. Ennenkuin Kuningas nämät sa-
nat puhunut oli, tuli ääni alas tai-
wahasta: Sinulle, Kuningas Nebucad-
Nezar, sanotan: Sinun waldakundas
on sinulda pois.
29. Ja sinä ajetan pois ihmisten
seasta, sinun pitä eläinden seasa kedol-
la oleman, ruohoja sinun annetan syö-
dä niinkuin härkäin, siihenasti että seitze-
män aikaa sinulda kulunet owat: ettäs
tiedäisit Korkeimmalla wallan olewan
ihmisten waldakundain päälle, ja hä-
nen andawan ne kellengä hän tahtoo.
30. Kohta sillä hetkellä täytettin sa-
na Kuningas NebucadNezarissa, ja hän
ajettin pois ihmisten seasta, ja söi ruo-
hoja niinkuin härkä, ja hänen ruumin-
sa oli taiwan kasten alla, ja kastui;
siihenasti että hänen hiuxensa kaswoit
niin suurixi kuin kotkan höyhenet, ja
hänen kyndensä niinkuin linnun kynnet.
31. Sen ajan perästä nostin minä
NebucadNezar silmäni taiwaseen päin,
ja sain jällen taidolleni, ja kiitin sitä
Korkeinda, minä ylistin ja kunnioitin
sitä kuin elää ijankaikkisesti; jonga
walda on ijankaikkinen walda, ja
hänen waldakundansa pysyy su-
wusta sukuhun: Dan. 7: 14.
32. Jonga suhten kaikki kuin asu-
wat maan päällä, owat luetut niin-
kuin ei mitän: Hän teke kuinga hän
tahtoo, taiwan sotajoukon kanssa,
ja asuwat maan päällä: ja ei ken-
gän taida hänen kättänsä estää, eikä
hänelle sanoa: mitäs teet? Luc. 21: 26.
33. Silloin tulin minä jällen tai-
dolleni, ja minun Kuningalliseen kun-
niani, ja jalouteeni ja minun muotooni:
ja minun neuwonandajani ja woimal-
liseni etzeit minua, ja minä pandin
minun waldakundaani, ja sain wielä
suuremman kunnian.
34. Sentähden kiitän minä Nebu-
cadNezar, ja kunnioitan ja ylistän
Taiwan Kuningasta; sillä kaikki hä-
nen työnsä on totuus, ja hänen
tiensä oikiat: ja joka ylpiä on, sen
hän taitaa nöyryttää.

5. Luku.

Belsazarin pito, syndi, kuolema.

Kuningas Belsazar teki kuuluisan pi-
don tuhannelle Päämiehellensä; ja
joi itzensä wiinasta juowuxiin näitten
tuhannen kanssa.
2. Ja koska hän juopunut oli, käski
hän tuoda ne kullaiset ja hopiaiset
astiat, jotka NebucadNezar hänen I-
sänsä Jerusalemin Templistä ottanut
oli; juodaxensa niistä woimallistensa,
emändäinsä ja waimoinsa kanssa.
2 Kun. K. 25: 15. 2 Aika K. 36: 18.
Dan. 1: 2.
3. Niin tuotin ne kullaiset astiat,
jotka Templistä, Jumalan huonesta Je-
rusalemista otetut olit: ja Kuningas,
hänen woimallisensa, emändänsä ja wai-
monsa joit niistä. Jer. 25: 26.
4. Ja koska he joit wiinaa, kiitit
he kullaisia, hopiaisia, waskisia, rau-
taisia, puisia ja kiwisiä jumalita.
5. Juuri sillä hetkellä käwit sormet
niinkuin ihmisen käsi, kirjoittamaan
kynttiläjalan kohdalle seinään Kunin-
gan Salisa, ja Kuningas äkkäis kir-
joittajan käden.
6. Silloin muutui Kuningas, ja
hänen ajatuxensa peljätit hänen, niin
että hänen landensa horjuit, ja hänen
polwensa wapisit.
7. Ja Kuningas huusi korkiasti, että
wiisat, Chaldealaiset, ja tietäjät tuo-
taisiin: ja käski sanoa wiisaille Babeli-
sa: Kuka ikänä tämän kirjoituxen luke,
ja ilmoitta minulle sen selityxen, hän
pitä purpuralla waatetettaman, ja kul-
dakäädyt kaulasansa kandaman, ja kol-
mas Herra oleman täsä waldakunnasa.
8. Silloin tulit kaikki Kuningan wii-
sat edes, waan ei he taitanet sitä kir-
joitusta lukea, eikä sen selitystä Ku-
ningalle ilmoitta.
9. Siitä hämmästyi Kuningas Bel-
sazar wielä kowemmin, ja hänen muo-
tonsa muuttui; ja hänen woimallisensa
tulit murhellisexi.
10. Sentähden meni Drottningi Ku-
ningan ja hänen woimallistensa asian
tähden pitohuoneseen, ja sanoi: Kunin-

gas eläkön kauwan! Alä niin peljästy sinun ajatuxistas, ja älä niin muotoas muuta. Dan 2: 4.
Luku 3: 9. Luku 6: 6, 21.

11. Sinun waldakunnasas on mies, jolla on pyhäin Jumalain hengi, sillä sinun Isäs aikana löyttin hänesä walistus, toimi, ja wiisaus, niinkuin Jumalten wiisaus on: ja sinun Isäs Nebucad-Nezar pani hänen tähtein tutkiain, wiisasten, Chaldealaisten ja tietäjäin päälle: (niin teki) Kuningas sinun Isäs; Dan. 4: 5. Luku 2: 48. Luku 4: 6.

12. Että korkiambi hengi hänen tykönänsä löyttin, niin myös ymmärrys ja taito unia selittämään, osamaan pimeitä puheita, ja salaisita asioita ilmoittamaan, Daniel, jonga Kuningas annoi Bel azarixi nimittä: Niin kutsuttakan Daniel, hän sanoo mitä se tietä. Dan. 1: 7.

13. Silloin wietin Daniel Kuningan eteen: Ja Kuningas puhui ja sanoi Danielille: oletko sinä Daniel, yxi Judalaisista fangeista, jotka Kuningas minun Isäni, Judeasta tänne tuonut on? Dan. 1: 6

14. Minä olen kuullut sinusta, että sinulla on pyhäin Jumalain hengi; että myös walistus, ymmärrys ja korkia wiisaus sinusa löytty on.

15. Minä olen andanut kutzua eteeni toimelliset ja wiisat tätä kirjoitusta lukemaan; ja sen selitystä minulle ilmoittamaan; ja ei he taida sanoa mitä se tietä.

16. Mutta minä kuulen sinusta, että sinä taidat pimiät asiat selittä, ja salatut ilmoitta: Jos sinä nyt taidat tämän kirjoituxen lukea, ja minulle ilmoitta mitä se tietä, niin sinä pitä purpuralla puetettaman, ja kuldakäädyt kaulasas kandaman, ja kolmas Herra oleman täsä waldakunnasa.

17. Niin wastais Daniel, ja sanoi Kuningalle: Pidä itze lahjas, ja anna sinun andimes muille; minä luen kuitengin Kuningalle kirjoituxen, ja ilmoitan sen selityxen hänelle.

18. Herra Kuningas, korkein Jumala on sinun Isälles Nebucad-Nezarille waldakunnan, woiman, kunnian ja jalouden andanut. Dan 2: 37.

19. Ja sen woiman [illegible] hänelle annettu oli, pelkäsit [illegible] toit händä Kansat, sukukunnat ja [illegible] let: Hän tappoi kenen hän tahtoi, jätti elämään kenen hän tahtoi, ylönsi kenen hän tahtoi, hän [illegible] kenen hän tahtoi.

20. Mutta koska hänen sydä[illegible] sä paisui, ja hänen hengensä [illegible] teen paisunexi tuli; hyljättin [illegible] Kuningalliselda istuimelda, ja [illegible] pois kunniastansa; Dan. [illegible]

21. Ja ajettin pois ihmisten [illegible] ja hänen sydämensä tuli eläin[illegible] taisexi, ja täytyi metzän eläin[illegible] juosta, ja söi ruohoja niinkuin [illegible] ja hänen ruuminsa oli taiwa[illegible] alla, ja kastui; siihenasti että hä[illegible] pei, että korkeimmalla Juma[illegible] walda ihmisten waldakundain [illegible] ja anda ne kellengä hän tahto[illegible]

22. Ja sinä Belsazar hänen [illegible] kansa, et ole syndändäs nöyr[illegible] chkäs kaikki ne kyllä tiesit;

23. Waan olet itzes korott[illegible] wan HErraa wastan, ja hänen [illegible] nensa astiat piti kannettama[illegible] etees, ja sinä, sinun woimallis[illegible] ewändäs ja waimos, oletta [illegible] naa juonet: Niin myös hopiais[illegible] laisia, waskisia, rautaisia, puisia, [illegible] wisiä jumalita kiittänet, jotka ei[illegible] eikä kuule, eikä tuta taida: Mutt[illegible] Jumalata, jonga kädesä sinun [illegible] ges on, ja jonga tykönä kaikki [illegible] ties owat, et sinä ole kunnioitt[illegible]
Ps. 115: 5, 6.

24. Sentähden on häneldä [illegible] tetty tämä käsi, ja tämä kirjo[illegible] kirjoitettu.

25. Ja tämä on kirjoitus [illegible] siinä kirjoitettu on: Mene, M[illegible] Tekel, Upharsin.

26. Ja tämä on selitys: [illegible] (se on): Jumala on sinun wal[illegible] das lukenut ja lopettanut.

27. Tekel (se on): sinä olet [illegible] punnittu, ja aiwan köykäisexi lö[illegible]

28. Peres (se on): sinun [illegible] das on jacttu, ja Medeille ja Per[illegible] laisille annettu.

29. Silloin käski Belsazar, [illegible] niel purpuralla puetettaman piti,

...ttäädyt hänen kaulaansa annet=
...n, ja annoi häneſtä kuulutta: et=
hän kolmas Herra on waldakun=
a.
0. Mutta juuri sinä yönä tapet=
Belsazar Chaldean Kuningas.
1. Ja Darius Medistä sai walda=
...nan, koska hän kahden seitzemättä=
...endä ajastajan wanha oli.

6. Luku.

...arius Kuningas. Daniel jalopeurain luolasa.

1. Darius näki sen hywäxi, panna
koko waldakundaan sata ja kaxi=
...mendä maanwanhinda.
2. Näitten päälle pani hän kolme
...iestä, joista Daniel yxi oli; joille
...wanhimmat piti luwun tekemän,
...Kuningas kärsisi wahingota.
3. Mutta Daniel woitti kaikki Pää=
...et ja maanwanhimmat, sillä hä=
... oli korkiambi hengi; sentähden
...teli Kuningas pannaxensa hänen
... waldakunnan päälle.
4. Jonga tähden Päämiehet ja maan=
...himmat etzeit syytä Danielia wastan
...kunnan puolesta: Waan ei he tain=
...yhtän syytä eikä rikettä löytä, sillä
... oli uskollinen ettei hänesä mitän
...a eikä rikettä löytä taittu.
5. Niin sanoit ne miehet: En me
... yhtän syytä tämän Danielin
...a, ellen me löydä hänen Juma=
...a palweluxesa.
6. Silloin tulit Päämiehet ja maan=
...himmat joukoittain Kuningan eteen,
...anoit hänelle näin: Kuningas Da=
... eläkön kauwan!
Dan. 2: 4. Luku 5: 9.
7. Waldakunnan Päämiehet, Her=
... maanwanhimmat, Neuwonandajat
... waldamiehet owat ajatellet, että
...ingallinen käsky annetaisin ja an=
...a kieldo, että jos joku kolmena=
...menenä päiwänä joldakulda juma=
...a eli ihmiseldä, paitzi sinulda, Ku=
...as ainoasti, jotakin anoo, pitä ja=
...rain luolaan heitettämän.
8. Sentähden Herra Kuningas, wah=
...a se käsky ja kirjoita ala; ettei sitä
...n muutetaisi, Medein ja Persian
oikeuden jälkeen, jota ei kengän rikkoa
tohdi. Esth. 1: 19. Luku 8: 8.
9. Niin kirjoitti Kuningas Darius
sen kirjoituxen ja käskyn ala.
10. Koska Daniel sai tietä kirjoite=
tuxi sen käskyn ala, meni hän ylös
huoneseensa, ja hänen suwihuonensa ak=
kunat olit awojomat Jerusalemia päin;
ja langeis kolme kertaa päiwäsä pol=
willensa, rukoili, kiitti ja ylisti Ju=
malatansa, niinkuin hänen tapansa oli
ennengin tehdä. 1 Kun. K. 8: 44, 48.
Ps. 55: 18.
11. Silloin tulit ne miehet joukoit=
tain ja löysit Danielin rukoilewan ja
auxensa huutawan Jumalatansa.
12. Niin he astuit edes, ja puhuit
Kuningan kanßa siitä Kuningallisesta
käskystä, ja sanoit: etkös kirjoittanut
käskyn ala, että jos joku ihminen kol=
menakymmenenä päiwänä jotakin ano=
wa olis joldakulda jumalalda eli ihmi=
seldä, paitzi sinulda ainoastansa, Kunin=
gas, se pitä jalopeurain luolaan heitet=
tämän? Kuningas wastais, ja sanoi:
se on tosi, ja Medein ja Persialaisten
oikeutta ei pidä kenengän rikkoman.
13. He wastaisit, ja sanoit Kunin=
galle: Daniel yxi Judalaisista fangeista,
ei tottele sinua, Herra Kuningas, eikä
sinun käskyäs, jongas ala kirjoittanut
olet; sillä hän rukoilee kolmasti päiwäsä.
Dan. 1: 6. Luku 5: 13.
14. Koska Kuningas sen kuuli, tuli
hän sangen murhelliseri, ja ahkeroitzi
suuresti, että hän Danielin wapahdais;
ja waiwais itziänsä Auringon laskemaan
asti, että hän hänen pelastais.
15. Waan ne miehet tulit joukoit=
tain Kuningan tygö, ja sanoit hänelle:
Tiedä Herra Kuningas, että Medein
ja Persialaisten oikeus on, että kaikki
kiellot ja käskyt kuin Kuningas päättä=
nyt on, pitä muuttamattomat oleman.
16. Silloin Kuningas käski ja he
toit Danielin edes, ja heitit hänen
jalopeurain luolaan: Mutta Kuningas
puhui ja sanoi Danielille: Sinun Ju=
malas, jotas lakkamata palwelet, aut=
takon sinua!
17. Ja he toit yhden kiwen, ja pa=
nit luolan owelle: sen painoi Kunin=
gas omalla sinetillänsä, ja woimallisten=

sa sinetillä, ettei Kuningan tahto muu=
tetaisi Danielia wastan.
18. Ja Kuningas meni linnaansa,
ja kulutti yön syömätä, ja ei andanut
mitän huwitusta tuoda eteensä; eikä
myös yhtän unda saanut.
19. Aamulla warhain päiwän koit=
taisa, nousi Kuningas ylös, ja meni
kiirusti jalopeurain luolan tygö.
20. Ja kuin hän luolan tygö lä=
hestyi, huusi hän Danielia surkialla
äänellä, ja Kuningas puhui ja sanoi
Danielille: Daniel sinä eläwän Ju=
malan palwelia, ongo sinun Jumalas,
jotas ilman lakkamata palwelet, woi=
nut sinun jalopeuroilda pelastaa?
21. Niin Daniel puhui Kuningan
kanssa (sanoden): Kuningas eläkön kau=
wan! Dan. 5: 10.
22. Minun Jumalani on lähettänyt
Engelinsä, joka jalopeurain kidat on
pitänyt kiinni, ettei he minulle mitän
pahaa tehnet ole, sillä minä olen hänen
edesänsä wiattomaxi löytty: en myös
ole minä sinua wastan, Herra Kunin=
gas, mitän tehnyt.
23. Niin Kuningas ihastui siitä suu=
resti, ja käski Danielin luolasta ylös
otta. Ja he otit Danielin ylös luolasta,
ja ei hänesä yhtän haawaa löytty; sillä
hän oli turwanut Jumalaansa.
24. Silloin käski Kuningas, ja ne
miehet tuotin edes, jotka olit kandanet
Danielin päälle, ja jalopeurain luo=
laan heitettin lapsinensa ja waimonen=
sa: ja ennenkuin he luolan pohjaan
tulit, tartuit heihin jalopeurat ja mu=
rensit heidän luunsakkin.
25. Sillоin annoi Kuningas Darius
kirjoitta kaikille Kansoille, sukukunnille
ja kielille, jotka asuwat kaikesa maasa:
teille olkon paljon rauhaa! Dan. 3: 31.
26. Se käsky on minulda asetet=
tu, että kaikesa minun Kuningan
waldakunnasani Danielin Jumalata
peljättämän ja wapistaman pitä:
Sillä hän on se eläwä Jumala, jo=
ka ijankaikkisesti pysyy, ja hänen
waldakundansa on katomatoin, ja
hänen woimansa loppumatoin.
Dan. 2: 44. Luku 8: 33.
27. Hän on wapahtaja ja hädäsä
auttaja, ja hän teke tunnustähtiä
ja ihmeitä sekä Taiwaasa että ma
päällä: se on Danielin jalopeu
käsistä pelastanut.
28. Ja Daniel tuli woimallisexi
riuxen waldakunnasa, ja Coresen
sian waldakunnasa. Dan. 1:

7. Luku.

Neljä petoa, neljä waldakundaa.

Ensimäisenä Belsazarin Babeli
ningan wuonna, näki Danie
ja näyn wuotesansa; ja hän
sen unen ja käsitti sen näin:
2. Daniel puhui ja sanoi:
näjin näyn yöllä, ja katzo, neljä
taiwan alla pauhaisit toinen
wastan suurella merellä.
3. Ja neljä suurta petoa
merestä, aina toinen toisen
kuin toinen.
4. Ensimäinen niinkuin Jal
jolla olit Kotkan siiwet: ja minä
siihenasti että siiwet temmattii
häneldä ja hän otettin ylös maa
seisoi jalwoillansa niinkuin ihmi
hänelle annettin ihmisen sydän.
Jer. 48: 40. Hes. 17: 3, 7.
5. Ja katzo, toinen peto oli
muotoinen, ja seisoi yhdellä
oli hänen suusansa hammastensa
kolme kylkiluuta, ja hänelle
Nouse ja syö paljon lihaa.
6. Tämän jälkeen minä näji
katzo, toinen peto oli Pardin
nen, hänellä oli neljä linnun
nen seljäsänsä; ja sillä pedolla oli
päätä, ja hänelle annettin walda.
7. Senjälkeen minä näjin täsä
sä yöllä, ja katzo, neljäs peto oli
hia ja hirmuinen ja sangen wäk
ja hänellä olit suuret rautaiset
bat, söi ymbärildänsä ja muren
liian hän tallais jalwoillansa:
myös paljon toisin kuin ne muut
dot jotka hänen edellänsä olit, ja
nellä oli kymmenen sarwea.
8. Minä katzelin tarkasti sarwia,
katzo, niitten seasa puhkeis toinen
hä sarwi, jonga edestä kolme
ensimäisistä sarwista rewäistin pois,
katzo, sillä sarwella olit silmät niinkuin
ihmisen silmät, ja suu joka puhui
ria asioita.

Nämät minä näjin, siihenasti
istuimet pandin ja se wanhai=
:n istui; jonga waattet olit lu=
ılkiat, ja hänen pääansä hiuxet
'uin puhdas willa, hänen istui=
ä oli niinkuin tulen liekki, ja hä=
rattansa niinkuin poltawa tuli.
Ilm. K. 1: 14.
..Tulinen wirta juoxi ja käwi
hänen kaswoinsa edestä, tuhan=
kertaa tuhannen palweli händä,
ta kertaa tuhannen tuhatta sei=
hänen edesänsä: duomio pidet=
ja kirjat awattin.
Ilm. K. 5: 11. Luku 20: 12.
. Minä katzoin, niitten suurten
ten äänen tähden, kuin se sarwi
i: minä katzelin siihenasti että se
tapettu oli, ja hänen ruuminsa
ri ja tuleen palamaan heitettin;
. Ja muitten petoin walda myös
is: Sillä heillä oli määrätty aika
tki, kuinga kauwan kukin oleman
. Minä näjin täsä näysä yöllä,
zo, yxi tuli taiwan pilwisä niin=
ihmisen poika: ja hän tuli ha=
n wanhaikäisen tygö, ja wietin
n eteensä. Ilm. K. 14: 14.
. Ja hän annoi hänelle woi=
, kunnian ja waldakunnan, että
ıä kaikki Kansat, sukukunnat ja
t palweleman pitä: hänen wal=
a on ijankaikkinen walda, joka
uku, ja hänen waldakunnallan=
i ole loppua. Dan. 2: 44.
Luku 4: 31. Mich. 4: 7. Luc. 1: 33.
. Minä Daniel hämmästyin sitä
n hengesäni; ja ne minun näkyni
ıtit minuu.
. Ja minä menin yhden tygö
ä jotka siinä seisoit, ja rukoilin
ä, että hän minulle näistä kaikista
n annais: ja hän puhui minun
kani, ja ilmoitti minulle niitten
in selityxen:
. Nämät neljä suurta petoa o=
neljä Kuningasta, jotka nousewat
sta.
8. Waan sen korkeimman pyhän
waldakunnan omistaman, ja pitä
n asuman ijankaikkisesti, ja ijan=
kisesta ijankaikkiseen.

19. Sitte minä olisin mielelläni tah=
tonut tietä totista tietoa siitä neljän=
nestä pedosta, joka paljo toisin oli kuin
kaikki ne muut; sangen hirmuinen, jolla
rautaiset hambat ja waskiset kynnet o=
lit, joka ymbärildänsä söi ja murensi,
ja liian jalwoillansa tallais:
20. Ja niistä kymmenestä sarwesta
hänen pääsänsä, ja siitä toisesta, joka
putkahti ulos, jonga edestä putoisit pois
kolme: ja siitä sarwesta, jolla silmät o=
lit, ja suu joka suuria asioita puhui,
ja suurembi oli kuin ne, jotka hänen
tykönänsä olit.
21. Ja minä näjin sen sarwen so=
tiwan pyhiä wastan, ja woittawan
heidän; Ilm. K. 13: 7.
22. Siihenasti että wanhaikäinen tu=
li, ja duomio annettin sen korkeimman
pyhille; ja aika joutui, että pyhät wal=
dakunnan omistit.
23. Hän sanoi näin: Se neljäs pe=
to on se neljäs waldakunda mailmasa,
joka on erinäinen kaikista waldakun=
nista: se syö kaiken maan, tallaa ja
turmelee sen.
24. Ne kymmenen sarwea owat kym=
menen Kuningasta, jotka siitä walda=
kunnasta nousewat: ja niitten jälkeen
tulee toinen, joka erinäinen on niistä
endisistä, ja nöyryttä kolme Kunin=
gasta.
25. Hän puhuu sitä korkeinda wastan,
ja häwittä sen korkeimman pyhät, ja
rohkenee ajat ja lain muutta: Mutta
he annetan hänen käsiinsä yhdexi het=
kexi, ja monikahdoixi ajoixi, ja puo=
lexi aikaa. Dan. 11: 36.
26. Sen jälkeen pidetän duomio, ja
hänen waldansa otetan pois, että hän
peräti hukutetan ja kadotetan.
27. Waan waldakunda, walda ja
woima kaiken taiwan alla, annetan
sen korkeimman pyhälle Kansalle; jon=
ga waldakunda on ijankaikkinen wal=
dakunda, ja kaikki wallat pitä händä
palweleman ja kuuleman.
28. Tämä oli sen puhen loppu:
Waan minä Daniel olin sangen mur=
hellinen minun ajatuxisani, ja minun
muotoni muuttui; kuitengin minä kät=
kin puhen sydämesäni.

8. Luku.

Karisarwisen oinan ja yxisarwisen kaurin riita.

Kolmandena Kuningas Belsazarin waldakunnan wuonna, näjin minä Daniel näyn, sen jälkeen kuin minulle ensistäkin näkynyt oli. Dan. 7: 1.

2. Mutta koska minä näyn näjin, olin minä Susanin linnasa Elamin maalla; ja minä näjin näysä olewani Ulain wirran tykönä.

3. Ja minä nostin silmäni, ja näjin, ja katzo, yxi oinas seisoi wirran tykönä, jolla oli kaxi korkiata sarwea, toinen korkembi kuin toinen, ja se korkembi puhkeis jälistä ulos.

4. Sittä minä näjin sen oinan puskewan sarwillansa ländeen päin, pohjaan päin, ja etelään päin, ja ei yxikän peto tainnut seisoa hänen edesänsä, eikä hänen käsistänsä pelastetta; waan hän teki mitä hän tahtoi, ja tuli suurexi.

5. Ja koska minä näistä otin waarin, katzo, niin tuli kauris lännestä koko maan päälle, niin ettei hän sattunut maahan: ja kaurilla oli jalo sarwi silmäinsä wälillä.

6. Ja hän tuli hamaan sen kaxisarwisen oinan tygö, jonga minä seisowan näjin wirran tykönä; ja hän juoxi wihoisansa wäkewästi hänen tygönsä.

7. Ja minä näjin että hän tuli tuimasti oinan tygö, ja julmistui hänen päällensä, ja puski oinasta ja särki hänen molemmat sarwensa; ja oinalla ei ollut woimaa seisoa hänen edesänsä: waan hän heitti hänen maahan ja tallais hänen, ja ei kengän tainnut oinasta hänen käsistänsä pelastaa.

8. Ja se kauris tuli sangen suurexi: ja koska hän wäkewämmäxi tullut oli, lohwaistin se suuri sarwi, ja sen siaan kaswoi neljä kaunista jällen, neljää taiwan tuulda kohden.

9. Ja yhdestä niistä kaswoi yxi wähä sarwi: se tuli sangen suurexi etelään päin, itään päin, ja ihanaisen maan puoleen.

10. Ja se kaswoi taiwan sotajoukkoon asti; ja heitti monikahdat sotajoukosta ja tähdeistä maahan, ja tallais ne.

11. Ja se tuli suurexi sotajoukon
Päämieheen asti; ja otti häneltä
jokapäiwäisen uhrin, ja häwitti hä
Pyhänsä huonen.
12. Waan senkaltainen woima
hänelle annettu jokapäiwäistä
wastan synnin tähden, että hän
dan maahan löis; ja hän teke sen
menestyy.
13. Mutta minä kuulin yhden
hän puhuwan, ja se pyhä sanoi
le joka puhui: kuinga kauwan
tainen näky jokapäiwäisistä uhreist
pymän pitä, ja synnistä, jonga
tämä häwitys tapahtuu, että sek
hä ja sotajoukko tallatan?
14. Ja hän wastais minua: Aa
ehtoseen asti kaxi tuhatta ja kol
taa päiwää, niin Pyhä jällen w
15. Ja koska minä Daniel sen
näjin ja olisin mielelläni ymmär
katzo, niin seisoi minun edesäni
kuin miehen muotoinen.
16. Ja minä kuulin Ulain ky
ihmisen äänen, joka huusi ja sa
Gabriel, selitä hänelle tämä näky, e
hän ymmärräis. Dan. 9: 21.
17. Ja hän tuli juuri liki mi
Mutta minä hämmästyin koska
tuli, ja langeisin kaswoilleni: ja
sanoi minulle: ota waari ihmisen
ka, sillä tämä näky ajallansa täyte
18. Ja koska hän minun ka
puhui, putoisin minä näännyxihin
han kaswoilleni: ja hän rupeis minu
ja nosti minun seisoalle.
19. Ja sanoi: katzo, minä ta
sinulle osotta, kuinga wiimeisen w
aikana käypä on; sillä lopulla on
nen määrätty aikansa.
20. Se kaxisarwinen oinas, jo
näit, owat Medin ja Persian Kuning
21. Mutta se karwainen kauris
Grekin maan Kuningas: ja se su
sarwi hänen silmäinsä wälillä, on
ensimäinen Kuningas.
22. Mutta että neljä nousit sen s
wen siaan, koska se särjetty oli, (
nusiaa) että neljä waldakundaa
Kansasta tulee, waan ei niin wäke
tä kuin hän oli.
23. Näitten waldakunnan jälke

koh

; pahoin tekiät wallan saanet o=
nousee yxi häpemätöin Kuningas,
uwala tapauxisa.
i. Se on woimallinen, mutta ei
nsä kautta: hän häwittä ihmelli=
, ja menestyy, ja toimitta: hän
ma wäkewät ja pyhän Kansan.
i. Ja hänen kawaludensa kautta
styy hänen petoxensa, ja paisuu
ydämensä, ja myötäkäymisen kautta
mouda häwittä: ja hän korotta
ä kaikkein Ruhtinasten Ruhtinasta
m, waan ilman käsitä hän pitä
tamaan.
i. Se näky ehtosta ja aamusta
sinulle sanottu on, on tosi, waan
t pitä tämän näyn salasa pitä=
, sillä siihen on wielä paljo aikaa.
i. Ja minä Daniel wäsyin ja sai=
n monikahdat päiwät: sen peräsä
in minä ja toimitin Kuningan asia=
ja minä ihmettelin sitä näkyä, ja
ngän ollut, joka minua neuwoi.

9. Luku.

anielin rukous. Seitzemänkymmenen wuoden wiikot.

simäisenä Dariuxen Ahaswerusen
pojan wuonna Medin suwusta, jo=
haldean waldakundaa hallitzi:
Juuri sinä ensimäisenä hänen
akundansa wuonna, löysin minä
iel kirjoista wuosi luwun, josta
Rra puhunut oli Jeremialle Pro=
ille, että Jerusalemin häwitys piti
ttämän seitzemändenä kymmenende=
ja aikana.
Jer. 25: 11, 12. Luku 29: 10.
Ja minä käänsin minuni etzi=
a HErraa Jumalata rukouxella ja
nisella: paastolla, säkisä ja tuhwasa.
Matth. 11: 21.
Ja rukoilin HErraa minun Ju=
stani, tunnustin ja sanoin: HEr=
inä suuri ja hirmuinen Jumala,
liiton ja armon pidät niille jotka
i rakastawat, ja sinun käskys pi=
t.
5 Mos 7: 8.
Me olemma syndiä ja wäärin
t, jumalattomat ja tottelematto=
ollet: me olemma sinun käskyistäs
ikeuxistas poikennet.
Ps. 106: 6. Es. 64: 5, 6.

6. Emme totellet sinun palwelioitas
Prophetaita, jotka saarnaisit sinun ni=
mees meidän Kuningoillemme, Päämie=
hillemme ja Isillemme; ja myös kai=
kelle Kansalle maakunnasa.
7. Sinä HErra olet wanhurskas,
mutta meidän täytyy häwetä, niinkuin
tänäpänä tapahtuu, Judan miehille ja
Jerusalemin asuwaisille, ja kaikelle Is=
raelille, sekä niille jotka läsnä, että
niille jotka kaukana owat, kaikisa maa=
kunnisa, kuhunga sinä heitä hyljännyt
olet, heidän pahain tekoinsa tähden,
kuin he owat tehnet sinua wastan.
Esr. 9: 6.
8. Ja HErra, meidän, ja meidän
Kuningamme, meidän Päämiehemme,
ja meidän Isämme, täytyy häwetä; että
me olemma syndiä tehnet sinua wastan.
9. HErran meidän Jumalamme on
laupius ja andexi andamus: waikka
me olemma wastahakoiset ollet:
Ps. 130: 3, 7. Wal. w. 3: 22.
10. Ja emme totellet HErran mei=
dän Jumalamme äändä; että me wael=
danet olisimme hänen käskyisänsä, jotka
hän meille annoi palweliainsa Prophe=
tain kautta; 2 Aika K. 36: 15, 16.
11. Waan koko Israel rikkoi sinun
Lakis, ja suuttui kuulemasta sinun ään=
däs: sentähden on myös se kirous ja
wala sattunut meihin, joka kirjoitettu
on Mosexen Jumalan palwelian Laisa,
että me olemma syndiä tehnet händä
wastan. 3 Mos. 26: 14. 5 Mos. 27: 15.
Luku 28: 15. Luku 29: 20. Luku 30: 17, rc.
12. Ja hän on sanansa pitänyt,
jonga hän puhunut on, meitä ja mei=
dän Duomareitamme wastan, jotka mei=
tä duomitzit, että hän niin suuren on=
nettomuden on andanut tulla meidän
päällemme; ettei senkaltaista kaiken tai=
wan alla tapahtunut ole, kuin Jerusa=
lemisa tapahtunut on.
Wal. w. 1: 12. Luku 2: 17.
13. Niinkuin kirjoitettu on Mosexen
Laisa, niin on kaikki tämä onnettomus
meille tapahtunut: Emme myös ru=
koillet HErran meidän Jumalamme
edesä, että me synnistä palajaisimme,
ja sinun totudes ymmärräisimme.
14. Sentähden on myös HErra
walwonut täsä onnettomudesa, ja on

sen saattanut meidän päällemme: Sillä
HERra meidän Jumalamme on hurskas
kaikisa töisänsä kuin hän teke; koska
en me totellet häneen äändänsä.
Ps. 119: 137. Jer. 1: 12. Luku 44: 27.
15. Ja nyt HERra meidän Juma=
lamme, joka sinun Kansas Egyptistä
olet johdattanut ulos wäkewällä kädel=
lä, ja tehnyt itzelles nimen, niinkuin se
tänäpänä on: me olemme syndiä teh=
net, ja jumalattomat ollet.
2 Mos. 6: 6. Luku 12: 41.
16. Ah HERra! kaiken sinun wan=
hurskaudes tähden, käändyköön nyt si=
nun wihas ja hirmuisudes pois sinun
Kaupungistas Jerusalemista, ja sinun
pyhästä wuorestas! Sillä meidän syn=
dimme tähden, ja meidän Isäimme
pahain tekoin tähden häwäistän Jeru=
salem ja sinun Kansas, kaikkein seasa
jotka meidän ymbärillämme owat.
17. Ja nyt meidän Jumalamme, kuu=
le sinun palwelias rukous ja anomus;
ja katzo armollisesti sinun Pyhäs puoleen,
joka kukistettu on: HERran tähden.
18. Kallista korwas, minun Juma=
lani, ja kuule, ja awaja silmäs ja näe,
kuinga me häwitetyt olemma, ja se
Kaupungi joka sinun nimelläs nimitet=
ty on: sillä en me rukoile sinua mei=
dän omasa wanhurskaudesamme, waan
sinun suuren laupiudes tähden.
19. Ah HERra kuule, ah HERra
ole armollinen, ah HERra ota waari,
ja tee se, ja älä wiiwy, itze tähtes, minun
Jumalani; sillä sinun Kaupungis ja si=
nun Kansas on sinun nimelläs nimitetty.
20. Koska minä wielä puhuin ja
rukoilin, ja minun syndiäni, ja minun
Kansani Israelin syndiä tunnustin, ja
olin minun rukouxisani HERran mi=
nun Jumalani edesä, minun Jumala=
ni pyhän wuoren tähden;
21. Juuri silloin, koska minä näin
rukoilin, lensi äkistä minun tygöni se
mies Gabriel, jonga minä ennen näh=
nyt olin näysä, ja rupeis minuun eh=
toouhrin ajalla. Dan. 8: 16
22. Ja hän neuwoi minua, puhui
minun kanssani, ja sanoi: Daniel, nyt
minä olen lähtenyt sinua neuwomaan,
ettäs ymmärräisit.
23. Sinun rukoustes alusa käwi u=
los käsky, ja minä tulin
tamaan: Sillä sinä olet
ota nyt waari sanasta, että
märräisit.
24. Seitzemänkymmendä wii
on määrätty sinun Kansalles ja
hälle Kaupungilles, niin
minen lopetetan, ja synnit
ja pahat teot sowitetan, ja
kinen wanhurskaus tuodan
näky ja ennustus suljetan,
kaikkein Pyhin woidellan.
25. Niin tiedä nyt sa ota
että siitä ajasta kuin käsky annetaan
että heidän pitä jällen kotia palaj
ja Jerusalem rakettaman, Pääm
Christuxeen asti, on seitzemän
niin myös kaxi seitzemättä
wiikkoa, joina katut ja muurit
raketan, waikka surkialla ajalla.
Hagg. 1: 2.
26. Ja kahden wiikon perästä
mättäkymmendä surmatan Chr
ja ei enämbi ole: ja Päämiehen
sa tulee ja kukistaa Kaupungin
hän, niin että ne loppuwat,
wirran kautta, ja sodan lopp
pitä sen häwitettynä oleman.
27. Mutta hän monelle liiton
wistaa yhdesä wiikosa; ja
wiikosa lakautta uhrin ja ruo
rin; ja siipein tykönä seisoo hän
julmuus, ja on päätetty, että
puun asti pitä häwitetty oleman.
Dan. 11: 31. Matth. 24: 15.

10. Luku.

Gabriel ilmanduu, rohwaisee,
Danielia.

Kolmandena Corexen Persian K
gan wuonna, ilmoitettin Da
le, joka myös Belsazarixi kutzuttin
tinen asia suuresta sodasta: ja hän
märsi sen asian, ja ymmärrys
nellä näysä. Dan. 1: 7.
2. Siihen aikaan murhehdin
Daniel kolme wiikkoa.
3. En minä syönyt mitän herk
ruokaa, liha ja wiina ei tullut
suuhuni, engä ollengan woidellut
ni, siihenasti kuin kolme wiikko
punet olit.
4. Neljändenä päiwänä

iendä ensimäisesä kuusa, olin mi=
i suuren Hiddekelin wirran tykönä:
Ja nostin silmäni ja näjin, ja
sinä seisoi yxi mies liinaisisa
eisa, ja kullainen wyö oli hänen
ansa. Dan. 12: 6. Ilm. K. 1: 13.
Hänen ruumiinsa oli niinkuin Tur=
hänen kaswonsa kuin pitkäisen tu=
hen silmänsä niinkuin tulisoitot,
käsiwartensa ja jalkansa niinkuin
wä waski; ja hänen puhensa ääni
uin suuri hyminä. Hes. 1: 24.
Ja minä Daniel näjin sen näyn
ni, ja ne miehet jotka minun ty=
i olit, ei sitä nähnet: kuitengin
uuri pelko heidän päällensä, että
kenit ja lymytit heitänsä.
Ap. T. 9: 7.
Ja minä jäin yxinäni, ja näjin
suuren näyn, ja ei minuun mi=
wäkeä jäänyt; ja minä tulin san=
umaxi, ja ei minusa enää wäkeä

Ja minä kuulin hänen puhensa
: ja kuin minä kuulin hänen pu=
äänen, putoisin minä näännyxiin
illeni, ja minun kaswoni olit maa=
in. Dan. 8: 18.
Ja katzo, yxi käsi tartui mi=
ja autti minua ylös polwilleni,
inun kätteni päälle;
Ja sanoi minulle: Daniel sinä
nen mies, ota näistä sanoista waa=
ita minä sinun kanßas puhun, ja
itzes seisomaan, sillä minä olen
tygös nyt lähetetty: Ja koska
ämän sanan minun kanßani pu=
ojensin minä itzeni ja wapisin.
Ja hän sanoi minulle: Älä pel=
aniel, sillä siitä ensimäisestä päi=
kuin sinä sydämestäs pyysit tie=
waiwaisit sinuas sinun Jumalas
wat sinun sanas kuultut: ja mi=
en tullut sinun sanais tähden.
Mutta Persian waldakunnan
mies on ollut minua wastan yhden
kolmattakymmendä, ja katzo,
el yxi niistä ylimmäisistä Pää=
stä, tuli minun awuxeni; niin mi=
sellä Persian Kuningasten
ä. Jud. Ep. v. 9.
Mutta nyt minä tulen neuwo=

60*

maan sinua, kuinga sinun Kansalles wiimeisinä aikoina tapahtuu: sillä näky pitä tapahtuman hetken ajan perästä.

15. Ja koska hän näitä minun kanssani puhui, käänsin minä kaswoni maahan päin, ja olin ääneti.

16. Ja katzo, yxi ihmisen muotoinen rupeis minun huulihini, niin minä awaisin suuni ja puhuin, ja sanoin sille joka seisoi minun edesäni: Minun Herrani, minun jäseneni wapisewat siitä näystä, ja ei minusa ole sillen ensingän wäkeä:

17. Ja kuinga taitaa minun Herrani palwelia puhua minun Herrani kanßa? ettei minusa ensingän enää wäkeä ole, eikä myös minusa enämbi hengeä ole.

18. Niin rupeis taas minuun ihmisen muotoinen, ja wahwisti minua;

19. Ja sanoi: älä pelkä, sinä otollinen mies, rauha olkon sinulle! wahwista sinus, ja rohwaise sinus: Ja koska hän minun kanßani puhui, wahwistuin minä, ja sanoin: puhu minun Herrani, sillä sinä olet minun wahwistanut.

20. Ja hän sanoi: tiedätkös mingä tähden minä olen tullut sinun tygös? Nyt minä jällen menen sotimaan Persian Päämiehen kanßa: Mutta koska minä menen pois, katzo, niin tulee Grekin maan Päämies.

21. Kuitengin tahdon minä sinulle ilmoitta, mitä kirjoitettu on, että se pitä totisesti tapahtuman. Ja ei kengän ole, joka minua autta händä wastan, waan teidän Päämiehenne Michael.

11. Luku.

Persian ja Grekan Kuningat. Antichristus.

Niin minä myös seisoin hänen kanssansa, ensimäisenä Dariuxen wuonna Medistä, auttamasa ja wahwistamasa händä.

2. Ja nyt minä ilmoitan sinulle totuden: katzo, kolme Kuningasta pitä wielä Persiasa oleman, waan se neljäs saa enämmin rikkautta, kuin kaikki muut: ja koska hän rikkaudesansa wäkewäxi tulee, nostaa hän kaikki, Grekin waldakundaa wastan.

3. Sen perästä tulee yxi woimalli=

nen Kuningas, ja woimallisesti hallitzee, ja mitä hän tahtoo, sen hän teke.

Dan. 7: 6. Luku 8: 5.

4. Ja kuin hän korkeimmalle joutunut on, särjetän hänen waldakundansa, ja jaetan neljään taiwan tuuleen: ei hänen jälkeentulewaisillensa, eikä seukaltaisella woimalla, kuin hänellä ollut on, sillä hänen waldakundansa häwitetän, ja tulee muiden osaxi.

Dan. 8: 8, 22.

5. Ja etelän Kuningas, joka yxi hänen Päämiehistänsä on, tulee woimallisexi; mutta händä wastan tulee myös yxi wäkewäxi, ja hallitzee, jonga walda on suuri.

6. Mutta monikahtain wuotten jälkeen, yhdistäwät he itzensä toinen toisensa kanssa, ja etelän Kuningan tytär tulee Pohjan Kuningan tygö ystäwyttä tekemään: Mutta ei hän pysy käsiwarren woimasa, eikä hänen käsiwartensa ole pysywäinen: waan hän hyljätän niitten kanssa jotka hänen tuonet owat, ja sen kanssa, joka hänen siittänyt on, ja niitten kanssa, jotka hänen hetkexi aikaa wahwistanet olit.

7. Mutta wesa tulee hänen suwustansa, joka tulee sotajoukon woimalla ja menee Pohjan Kuningan wahwoin paikkoin, ja toimitta ja woitta.

8. Ja wie pois heidän jumalansa ja Ruhtinansa, ja kallit kappalensa, hopian ja kullan, Egyptiin; ja menestyy monikahdat wuodet Pohjan Kuningasta wastan.

9. Ja koska Etelän Kuningas on waeldannut hänen waldakundansa läpitzen, palajaa hän omalle maallensa.

10. Waan hänen poikansa wihastuwat, ja suuren sotajoukon kokowat, ja yxi tulee ja menee edeskäsin niinkuin wirta, ja taas kehoitta muut wihaan hänen waldakundaansa wastan.

11. Silloin julmistuu Etelän Kuningas, ja menee ulos ja sotii Pohjan Kuningasta wastan; ja kokoo niin suuren joukon, että se toinen joukko hänen käsihinsä annetan.

12. Ja hän wie pois sen suuren joukon, ja paisutta sydämensä, että hän on lyönyt niin monda tuhatta maahan; mutta ei hän siitä wäkewämmäxi tule.

13. Sillä Pohjan Kuningas
jällen ja kokoo suuremman joukon
endinen oli, ja monikahtain
perästä tulee hän kaiketi suuren
joukon ja paljon tawaran kanssa.
14. Ja siihen aikaan asetta
itzensä Etelän Kuningasta wa
rottawat myös muutamat
waiset sinun Kansastas itzensä,
täwät Näyn, ja langewat.
15. Niin Pohjan Kuninga
ja teke wallit, ja woitta wahwa
pungit; ja Etelän käsiwarret, ja
paras wäkensä ei woi seisoa,
yhtän woimaa wastan seisoa;
16. Waan hän, koska hän
nen tygönsä, teke tahtonsa jälk
ei kengän taida seisoa hänen ed
ja hän tulee myös siihen
maahan, ja häwittä sen kätens
17. Ja käändä kaswonsa
kaiken waldakundansa woimall
ta hän sopi hänen kanssansa,
tyttärensä hänelle emännäxi,
hänen häwitäis; mutta ei se
hänelle, eikä siitä mitän tule.
18. Sitte käändä hän itzen
toja wastan, ja monda niistä
Waan Päämies opetta hänen
lakkamaan, ettei hän händä
wäisisi.
19. Ja niin hän jällen pala
nen maansa linnoihin; ja loukka
ja lange, ettei händä enää löytä.
20. Ja hänen siaansa tulee
waatian anda käydä ymbäri,
kunnalle kunniaxi; mutta mu
päiwäin perästä hän särjetän,
tengan wihan eikä sodan kautta.
21. Hänen siaansa tulee kelw
mies, jolle Kuningallinen kun
aiwoittu ollut: Hän tulee ja me
ja saa waldakunnan makioilla s
22. Ja käsiwarret jotka
wirta juoxewat, hänen edesänsä
la woitetan ja särjetän; niin m
Päämies, jonga kanssa liitto
23. Sillä sittekuin hän hänen
sansa itzensä yhdistänyt on,
kawalasti händä wastan; ja me
ja wähällä wäellä itzensä wahwi
24. Ja hän menestyy, että hän
haisiin maan Kaupungeihin

sitä teke kuin ei hänen Isänsä, eikä
anhembansa tehdä taitanet: heidän
ämisensä, saalinsa ja tawaransa hän
itta; ja ajattelee juoniansa heidän
iansa wastan, kauwan aikaa.
25. Ja hän kehoitta woimansa ja
nsä Etelän Kuningasta wastan,
lla sotajoukolla: Silloin Etelän
ingas tulee kehoitetuxi sotaan, suu-
wäkewän sotajoukon kanssa, mutta
woi pysyä: sillä händä wastan
tän juonia.
26. Ja juuri ne jotka hänen lei-
nsä syöwät, auttawat händä tur-
ixeen, ja hänen joukkoansa sorta-
, että sangen paljon lyödyxi tulee.
Ps. 41: 10.
27. Ja molembain Kuningasten sy-
attelee, kuinga he toinen toisel-
ahingota tekisit, ja yhden pöydän
petollisesti toinen toisensa kanssa
wat; waan ei se menesty, sillä loppu
wielä toisexi ajaxi määrätty.
28. Ja hän menee taas kotiansa
ella tawaralla, ja asetta sydämensä
pyhää liittoa wastan: siinä hän
in toimitta, ja niin hän menee
omalle maallensa.
29. Määrätyllä ajalla menee hän
en Etelään päin; mutta ei hänelle
toisella erällä, niinkuin ensi-
ellä.
30. Sillä Chitimistä tulewat hah-
händä wastan, niin että hän epäi-
ja palajaa, ja wihastuu sitä pyhää
toa wastan, ja menestyy; ja kääudä
nsä ja suostuu niihin, jotka sen py-
liiton hyljäwät.
31. Ja hänen käsiwartensa pitä hä-
puolestansa seisoman: ne saastutta-
pyhän wahwistuxen, ja saattawat
jokapäiwäisen uhrin, ja nostawat
ittyxen kauhistuxen. 4 Mos. 28: 4.
Dan. 8: 11. Luk. 9: 27. Matth. 24: 15.
32. Ja hän saatta liiton rikkojat
ullatuxi makioilla sanoilla: mutta
Kansa, joka Jumalansa tunde, roh-
ee itzensä ja menestyy.
33. Ja ne ymmärtäwäiset Kansan
a opettawat monda; sentähden heitä
inotan miekalla, tulella, fangiudella
ryöstämisellä, kauwan aikaa.

34. Ja koska he niin kaatuwat, ta-
pahtuu heille kuitengin wähä apua:
mutta monda menewät heidän tygönsä
petollisesti.
35. Ja ymmärtäwäisistä muutamat
langewat, että he koeteldaisiin, puhtaxi
ja selkiäxi tulisit, siihenasti että loppu
tulee: sillä se wiipyy wielä määrättyyn
aikaan asti. Dan. 12: 10. 1 Pet. 1: 7.
36. Ja Kuningas teke mitä hän
tahtoo, ja korotta itzensä ja ylöndä
itzensä kaikkia wastan kuin Jumala on,
ja puhuu hirmuisesti jumalain Juma-
lata wastan: ja se on hänelle menesty-
wä, siihenasti kuin wiha täytetän: sillä
se on päätetty, kuinga kauwan se on
olewa. 2 Thess. 2: 4. Ilm. K. 13: 5, 11.
37. Isäinsä Jumalata ei hän tot-
tele, eikä waimoin rakkautta, eli yh-
destäkän Jumalasta lukua pidä; sillä
kaikkia wastan hän itzensä korotta.
1 Tim. 4: 2, 3. 2 Tim. 3: 4.
38. Mutta jumalatansa Maosimia
hän palwelee paikallansa; sitä juma-
lata, josta ei hänen Isänsä mitän tien-
net, pitä hänen kunnioittaman kullalla,
hopialla, kalleilla kiwillä ja kauneilla
kaluilla.
39. Ja hän on niille, jotka händä
auttawat Maosimia wahwistamaan, sen
muukalaisen jumalan kanssa, jonga hän
walinnut on, suuren kunnian tekewä:
Ja asetta heitä monen Herraxi, ja ja-
kaa heille maan palkaxi.
40. Ja lopun ajalla pitä Etelän
Kuningan hänen kanssansa puskeleman,
ja pohjaisen Kuningan pitä äkistä kar-
kajaman händä wastan rattailla, ratzas-
miehillä, ja monella haaxella: Ja hä-
nen pitä maakundiin sisälle menemän,
ja haaskaman ja waeldaman läpitze:
41. Ja ihanaan maahan tuleman, ja
monda pitä lankeeman: Mutta nämät
pitä hänen kädestänsä pääsemän, Edom,
Moab, ja Ammonin lasten esikoiset.
42. Ja hänen pitä kätensä maa-
kundiin ojendaman; ja ei Egyptingän
maan pidä häneldä pääsemän;
43. Waan hänen pitä omistaman
itzellensä kullan ja hopian, ja kaiken
Egyptin tawaran: Lybian ja Ethio-
pian pitä händä seuraman.

44. Mutta sanoma idästä ja pohjasta pitä händä peljättämän; ja hän käy ulos suuresa wihasa, monda kadottamaan ja hukuttamaan.

45. Ja hänen pitä majansa asettaman kahden meren wälille, sen ihanan pyhän wuoren tygö: Siihenasti kuin hänen loppunsa tulee, ja ei kengän händä auta.

12. Luku.

Kuolluitten ylösnousemminen, duomio, loppu.

Silloin nousee se suuri Päämies Michael, joka sinun Kansas lasten edesä seisoo; sillä surkia aika on tulewa, jonga kaltainen ei ikänä ollut ole, sittekuin ihmiset rupeisit olemaan, hamaan tähän aikaan asti: Sillä ajalla sinun Kansas wapahdetan, kaikki jotka kirjasa kirjoitetut owat.
Matth. 24: 21. Marc. 13: 19.

2. Ja monda, jotka maan tomusa makawat, heräjäwät; muutamat ijankaikkiseen elämään, ja muutamat ijankaikkiseen pilkkaan ja häpiään.
Es. 66: 24. Matth. 25: 46. Joh. 5: 28, 29.

3. Mutta opettajat paistawat, niinkuin taiwan kirkkaus; ja jotka monda opettawat wanhurskauteen, niinkuin tähdet alati ja ijankaikkisesti.
Matth. 13: 43. 1 Cor. 15: 41, 42.

4. Ja sinä Daniel, peitä nämät sanat, ja sulje kirja hamaan wiimeiseen aikaan asti: Silloin pitä sen tygö monda tuleman, ja suuren ymmärryxen löytämän.

5. Ja minä Daniel näjin, ja katso, kaxi muuta seisoi siellä; toinen tällä wirran reunalla, ja toinen toisella wirran reunalla.

6. Ja hän sanoi sille miehelle, j[oka]
oli liinaisilla waatteilla puetettu, j[oka]
seisoi ylembänä wirtaa: koska n[äitten]
ihmetten loppu tulee? Dan. 10[:]

7. Niin minä otin hänestä wa[ri]
joka liinaisilla waatteilla puetettu
joka seisoi ylembänä wirtaa: J[a]
nosti oikian ja wasemman kät[ensä]
taiwaseen päin, ja wannoi sen
joka ijankaikkisesti elää, että se
ajan, ja muutamat ajat, ja p[uolen]
aikaa wiipymän: Ja kuin sen
Kansan hajoitus saa lopun, silloin
nämät tapahtuwat. 5 Mos. 32[:]
Ilm. K. 10: 5, 6.

8. Minä tosin kuulin tämän;
en minä ymmärtänyt; ja mi[nä sa-]
noin: HErra, mitä näitten [jälken]
tapahtunee?

9. Mutta hän sanoi: mene D[aniel,]
sillä se on peitetty ja suljettu, h[amaan]
wiimeiseen aikaan.

10. Monda puhdistetan, kirk[astetan]
ja koetellan, mutta jumalattomat
wät jumalattoman menon: Ja [juma-]
lattomat ei näitä tottele; mutt[a ym-]
märtäwäiset ottawat näistä w[aarin.]

11. Ja siitä ajasta, koska se j[oka-]
päiwäinen uhri on otettu pois ja
witywen kauhistus sinne pannan,
tuhannen kaxi sataa ja yhdeks[än-kymmendä]
mendä päiwää.

12. Autuas on, joka odotta, j[a]
lottu tuhandeen, kolmeen sataan ja
teen päiwään neljättäkymmendä.

13. Mutta sinä, mene pois, sill[ä]
asti kuin loppu tulee, ja lewä, a[nna]
nousisit sinun osahas, päiwäin lop[pu]

Danielin Kirjan loppu.

Propheta Hosea.

1. Luku.

Hosean emändä, lapset. Israelin huorius ja käändyminen.

Tämä on HErran sana, joka tapahtui Hosealle Beerin pojalle, Usian, Jothamin, Ahaxen, Jehiskian, Judan Kuningasten ajalla: ja Jerobeamin Joaxen pojan, Israelin Ku[nin-]
ningan ajalla.

2. Koska HErra rupeis ensist [Ho-]
sean kautta puhumaan, sanoi HE[rra]
Hosealle: mene, ota portto aw[ioxes,]
porton lapset: sillä maakunda kor[ttaa]
pois HErralda huoruteen.
Ps. 73: 27.

3. Ja hän meni ja otti Gomerin
Diblaimin tyttären; joka tuli raskaxi,
ja synnytti hänelle pojan.
4. Ja HERra sanoi hänelle: ni-
mitä händä Jisreelixi; sillä wielä on
wähä aikaa, ja minä tahdon etziä
weren wiat Jisreelisä, Jehun huonen
päälle, ja lopetta Israelin huonen wal-
takunnan. 1 Kun. K. 21: 1.
2 Kun. K. 9: 10.
5. Ja siihen aikaan pitä tapahtu-
man, että minä tahdon rikkoa Israe-
lin joutzen, Jisreelin laaxosa.
6. Ja hän taas tuli raskaxi, ja syn-
nytti tyttären: Ja hän sanoi hänelle:
nimitä se LoRyhamaxi: sillä en minä
enä armahda Israelin huonetta, mutta
minä heidän peräti heittä pois.
7. Judan huonetta tahdon minä kui-
tengin armahta, ja autta heitä HER-
ran heidän Jumalansa kautta: ja en
minä tahdo heitä autta joutzella, mie-
kalla, sodalla, orehilla taikka ratzas-
miehillä.
8. Ja koska hän oli LoRyhaman
wieroittanut; niin hän taas siitti, ja
synnytti pojan.
9. Ja hän sanoi: nimitä händä Lo-
Ammixi: Sillä et te ole minun Kan-
sani, niin en minäkän ole teidän.
10. Mutta Israelin lasten luku pitä
oleman niinkuin meren sanda, jota ei
mitata eikä luetta taita: Ja pitä ta-
pahtuman, että siinä paikasa kuin heille
sanottin: Et te ole minun Kansani:
siellä heille sanottaman: Te eläwän Ju-
malan lapset. 1 Mos. 32: 12. Hos. 2. 23.
Rom. 9: 25, 26. 1 Pet. 2: 10.
11. Sillä Judan lapset ja Israelin
lapset pitä kokonduman ja pitämän hei-
dänsä yhden pään alla, ja menemän
ylös, pois maasta: sillä Jisreelin päi-
wä pitä suuri oleman. Jer. 3: 18.
Hes. 34: 23. Luku 37: 22. Joh. 10: 16.
Eph. 1: 22.

2. Luku.

Huoruuden rangaistuxet. Uusi liitto.

Sanokat teidän weljillenne: he owat
minun Kansani: ja teidän sisaril-
lenne: he owat armosa.
2. Riidelkät teidän äitinne kanssa;
riidelkät; sillä ei hän ole minun emän-
däni, engä minä ole hänen miehensä:
että hän heittäis pois huoruden kas-
woistansa, ja huorudensa rinnoistansa:
3. Etten minä händä alasti riisuisi,
ja panisi händä niinkuin hän syndyi-
sänsä oli: Ja panisi myös händä niin-
kuin häwitettyä, ja niinkuin karkiata
maata, engä janoon händä kuoletaisi;
Hes. 16: 7. Am. 8: 11.
4. Ja en armahdaisi hänen lapsian-
sa; sillä he owat huoran lapset.
5. Sillä heidän äitinsä on huorin
tehnyt, ja se joka heidän siitti, käytti
itzensä häpiällisesti, ja sanoi: minä tah-
don juosta rakastajaini peräsä, jotka mi-
nullen andawat leipää, wettä, willoja,
pellawita, öljyä ja juomaa.
Hes. 16: 14, etc.
6. Sentähden katzo, minä aitaan si-
nun ties orjantappuroilla, ja panen ai-
dan eteen, ettei hän löytäisi polkujansa.
7. Ja koska hän juoxee rakastajainsa
peräsä, niin ei hänen pidä heitä käsit-
tämän, eikä löytämän, koska hän heitä
etzii: ja hänen pitä sanoman: minä
menen ja palajan minun endisen mie-
heni tygö, sillä silloin oli minun pa-
rembi kuin nyt.
8. Ja ei hän tahdo tietä minua
sixi, joka hänelle annoin jywiä, wiinaa
ja öljyä, ja että minä annoin hänelle
paljon hopiata ja kuldaa, josta he Baa-
limin teit. Hos. 8: 4. Luku 13: 2.
9. Sentähden minä palajan ja otan
aikanansa jällen minun jywäni, ja mi-
nun wiinani ajallansa: ja otan pois
willani, ja pellawani, joilla hän hä-
piänsä peittä.
10. Ja minä tahdon paljastaa hä-
nen häpiänsä, hänen rakastajainsa sil-
mäin eteen; ja ei pidä kenengän hän-
dä minun käsistäni päästämän.
11. Ja minä lakautan kaiken hä-
nen ilonsa, juhlansa, uuden Kuunsa,
lepopäiwänsä, ja kaikki hänen pyhä-
päiwänsä.
12. Minä häwitän myös hänen
wiinapuunsa ja fikunapuunsa, että hän
sanoi: se on minun palkkani, jonga
minun rakastajani minulle andanet o-
wat: Minä teen niistä metzän, että
metzän pedot ne syöwät.
Ps. 80: 13. Es. 5: 5.

13. Juuri niin etzin minä händä
Baalimin päiwinä, joina hän heille
sawuuhria sytytti, ja kauniisti häuensä
kuldalehdeillä ja kaulakaunistuxella, ja
juoxi rakastajainsa peräsä; ja niin unoh-
ti minun, sanoo HErra. Jer. 44: 18.
14. Sentähden katzo, minä tahdon
häudä haukutella, wiedä hänen korpeen,
ja puhua suloisesti hänen kanßansa.
Es. 40: 1. 2.
15. Silloin annan minä hänelle hä-
nen wiinamäkensä, ja Achorin laaxon,
ja tahdon toiwon awata: Siellä hän
on laulestelewa, niinkuin nuorella ijäl-
länsä: ja niinkuin sinä päiwänä jona
hän Egyptin maalda läxi. 2 Mos. 15: 1.
16. Ja sinä päiwänä pitä tapahtu-
man, sanoo HErra, ettäs minun kutzut
miehexes, ja et sillen minua kutzu
Baalimixi.
17. Sillä minä tahdon Baalimin
nimet ottaa pois hänen suustansa; niin
ettei kenengän pidä sitä nimeä sille
muistaman. 2 Mos. 23: 13. Ps. 16: 4.
18. Waan minä tahdon tehdä heil-
le sillä ajalla liiton, petoin kanßa ke-
dolla, linduin kanßa taiwan alla, ja
matoin kanßa maan päällä: Ja tah-
don ottaa pois joutzen, miekan, ja so-
dan maalda, ja annan heidän asua
turwallisesti. Job. 5: 22, 23. Es. 11: 6.
Hes. 14: 21. Luku 34: 25. Joh. 16: 33.
19. Minä kihlan sinun itzelleni
ijankaikkisesti, ja minä kihlan sinun
itzelleni wanhurskaudesa, duomiosa,
armosa ja laupiudesa.
20. Minä kihlan tosin sinun itzelle-
ni uskosa; ja sinun pitä HErran tun-
deman. Jer. 31: 34.
21. Sillä ajalla, sanoo HErra, tah-
don minä kuulla, minä tahdon taiwasta
kuulla; ja taiwan pitä maata kuuleman.
22. Mutta maan pitä kuuleman jy-
wiä, wiinaa ja öljyä; ja niitten pitä
Jisreeliä kuuleman.
23. Ja minä tahdon sen itzelleni pi-
tä siemenexi maan päälle, ja tahdon
sitä armahtaa, jota ei ole armahdettu.
Ja sanon hänelle, joka ei ollut minun
Kansani: sinä olet minun Kansani: ja
hänen pitä sanoman: sinä olet minun
Jumalani. Hos. 1: 10. Rom. 9: 25.
1 Pet. 2: 10.

3. Luku.

Israelin epäusko, rangaistus, parannus

Ja HErra sanoi minulle: mene
lä, ja rakasta salawuoteista
ja porttoa: Niinkuin HErra ra
Israelin lapsia, jotka kuitengin
uyit muukalaisten jumalain tygö,
kastawat wiinaleiliä. 2 Mos.
2. Ja minä sowein hänen
sa, wiitentoistakymmenen hopia
giin, ja puolentoista Homerin
3. Ja sanoin hänelle: pidä
nun tygöni monda päiwää, ja älä
rin tee, ja älä toiseen ryhdy: Mi
nä tahdon myös sinun tygös itzeni
5 Mos. 21: 11.
4. Sentähden että Israelin
pitä monda päiwää ilman Kun
ilman Päämiestä, ilman uhrita,
Altarita, ilman päällishametta,
man epäjumalitten kuwia olema
5. Sitte Israelin lapset pala
ja HErraa heidän Jumalata
wät, ja Dawidita heidän Kuning
sa: ja heidän pitä pelwolla
HErran ja hänen hywydensä
wiimeisillä ajoilla. Ps. 2: 1.
Es. 2: 2. Jer. 30: 9. Hes. 34: 23.
Mich. 4: 1. Hebr. 1: 1.

4. Luku.

Israelin rangaistuxet ja kauhiat

Kuulkat HErran sanaa, te Is
lapset: sillä HErralla on s
nuhdella, jotka maasa asuwat: S
tähden ettei totuutta, eikä laupi
eikä Jumalan tundoa ole maasa
2. Mutta walapattoisuus,
murha, warkaus ja huoruus
owat wallan saanet, ja yxi
wika tapahtuu toisen jälkeen.
3. Sentähden pitä maakunnan
kiana oleman, ja kaikki, jotka
asuwat, pitä näändymän, ynnä
den kedolla ja taiwan linduin kan
ja kalat meresä pitä myös hukkau
Jer. 4: 25. Luku 12: 4. Seph. 1: 3.
4. Tosin ei saa kengän nuhdella
rangaista ketän: sillä sinun Kansa
niinkuin Pappein nuhtelia.
Es. 30: 10. Am. 2: 12.
5. Sentähden pitä sinun

ʒeman, ja Propheta sinun kanssas
i: ja minä tahdon äitis hukutta.
. Minun Kansani on turmeldu,
heillä ole ymmärrystä: että sinä
t ymmärryxen, tahdon minä
sinun hyljätä, ettei sinun pidä
minun Pappini oleman: Ja sinä
sinun Jumalas Lain, sentäh=
hdon minä myös unohta sinun=
lapses. 2 Mos. 20: 5.
Jota enämbi heitä on, sitä e=
min he tekewät syndiä minua wast=
sentähden teen minä heidän kun=
n häpiäxi.
He syöwät minun Kansani syn=
, ja himoitzewat heidän synde=

Kansalle pitä niinkuin Papeillek=
ahtuman; sillä minä tahdon hei=
hat tekonsa etziä, ja kostan heille
kuin he ansainnet owat: Es. 24: 2.
10. Niin että he syöwät, ja ei tu=
witurxi: he tekewät huorutta, ja
dän pidä menestymän; sillä he o=
hyljännet HERran, ja ei totel=
ndä. 3 Mos. 26: 26.
Mich. 6: 14. Hagg. 1: 6.
Huornus, wiina ja wäkewä juo=
hulluxi saattawat. San. l. 20: 1.
12. Minun Kansani kysyy neuwoa
ldas, ja hänen sauwansa saarnaa
lle; sillä huoruden hengi wietteli
, niin että he teit huorin Juma=
sa wastan. Hos. 5: 4.
13. Wuorten kukkuloilla he uhra=
, ja korkiuxilla he suitzuttawat, tam=
n alla, haapain, ja saarnein alla,
ne andawat suloisen warjon; sen=
en tulewat teidän tyttärenne por=
, ja teidän morsiamenne huoraxi.
Es. 57: 5, 6. Hes. 6: 13.
14. En minä tahdo etziä teidän tyt=
änne, koska he salawuoteudesa elä=
, engä teidän morsiamianne, koska
huorin tekewät; sillä he eroittawat
s huorain sekaan, ja porttoin kans=
rawat: ja se ymmärtämätöin Kan=
sa haawoja.
15. Israel, jos sinä kuitengin tah=
huorin tehdä, niin älkön Juda sen=
en wialliseksi tulko: Älkät mengö
galiin, ja älkät tulko ylös Beth=
Aweniin, ja älkät wannoko: niin tot=
ta kuin HERra elää. 5 Mos. 6: 13.
Hos. 5: 8. Luku 9: 15. Luku 10: 5.
1 Kun. K. 12: 29.
16. Sillä Israel on hillimätöin niin=
kuin kiiliwäinen lehmä: niin HERra
on myös kaitzewa heitä, kuin lammasta
awarasa paikasa.
17. Sillä Ephraim on suostunut e=
päjumaliin: Anna hänen mennä.
Es. 28: 1.
18. He owat heitänsä juopumiseen
ja huoruteen laskenet, ja heidän walda=
miehensä rakastawat andimita, häpiäxi.
19. Tuulispään pitä siiwillänsä hei=
dän sidottuna ajaman pois, ja heidän
pitä häpiään tuleman uhreistansa.

5. Luku.

Jumala uhkaa Israella ja Judata kowalla rangaistuxella.

Kuulkat siis Papit, ja Israelin huo=
ne ottakat waari, ja ota korwiis
sinä Kuningan huone: sillä duomio pi=
tä tuleman teidän päällenne, te jotka
Mizpasa paulan ja lewitetyn werkon
Thaborisa wirittänet oletta.
Duom. 4: 6. Luku 10: 17. 1 Kun. K. 12: 32.
2. Ne luopuwaiset teurastawat san=
gen paljo, sentähden tulee minun hei=
tä kaikkia rangaista.
3. Kyllä minä tunnen Ephraimin,
ja ei Israel ole minun edestäni peitet=
ty; että Ephraim on nyt portto, ja
Israel saastainen.
4. Ei he ajattele palaita Jumalan=
sa tygö; sillä huoruden hengi on heidän
sydämesänsä, ja ei he tottele HERraa.
5. Sentähden pitä Israelin ylpeys
hänen kaswoinsa edesä nöyrytettämän;
ja Israel ja Ephraim pitä pahain te=
koinsa tähden langeman: Judan pitä
myös heidän kanssansa langeman.
6. He menewät sitte etzimään HER=
raa lambaillansa, ja karjallansa, waan
ei heidän pidä sittekän händä löytä=
män: hän on itzensä heildä käändänyt
pois.
7. He owat rikkonet HERraa wast=
tan ja synnyttänet wieraita lapsia; sen=
tähden pitä myös uuden Kuun syömän
heitä ynnä heidän osainsa kansa.
Hos. 2: 4.

8. Soittakat Basunata Gibeasa, soit=
takat torwea Ramasa: huutakat Beth=
Awenisa, sinun jälkees BenJamin.
9. Sillä Ephraimin pitä rangaistu=
xen päiwänä kylmillä oleman; josta
minä Israelin sukukundia uskollisesti
olen neuwonut.
10. Judan Päämiehet owat niin=
kuin rajan siirtäjät; sentähden tahdon
minä wihani wuodatta heidän päällen=
sä, niinkuin weden.
5 Mos. 19: 14. Luk 27: 17.
11. Ephraim kärsii wäkiwaldaa ja
ahdistetan, joka hänelle oikein tapah=
tuu; sillä hän annoi itzensä (ihmisten)
käskyihin.
12. Minä olin Ephraimille niinkuin
koi, ja Judan huonelle turmellus.
13. Mutta koska Ephraim tunsi sai=
raudensa, ja Juda haawansa, niin
Ephraim meni Assyriaan, ja lähetti Ja=
rebin Kuningan tygö: Waan ei hän
woinut teitä autta, eikä parata teidän
haawojanne. 2 Kun. K. 15: 19.
Luk 16: 7. Hos. 10: 6.
14. Sillä minä olen Ephraimille
niinkuin julma jalopeura, ja Judan huo=
nelle niinkuin nuori Jalopeura: Minä,
minä itze heitä raatelen, ja menen pois,
minä wien heidän pois, ja ei kengän
heitä woi pelastaa.
15. Minä menen ja palajan taas
sialleni, siihenasti kuin he syndinsä tun=
dewat, ja minun kaswojani etziwät: kos=
ka heille pahoin käy, niin heidän pitä
warhain minua etzimän (ja sanoman:)
Es. 26: 16.

6. Luku.

Jumalan halu laupiuteen.

Tulkat ja palaitkamme HErran ty=
gö, sillä hän on meitä repinyt,
hän myös meidän paranda: Hän on
meitä lyönyt, hän myös meitä sitoo.
5 Mos. 32: 39. 1 Sam. 2: 6. Job. 5: 18.
2. Hän teke meitä eläwäxi kahden
päiwän perästä: kolmandena päi=
wänä hän meitä wirwotta, niin että
me saamme elää hänen edesänsä.
1 Cor. 15: 4. Eph. 2: 5, 6.
3. Niin me otamme siitä waarin,
ja sitä pyytelemme, että me HErran
tundisimma: Sillä hän koitta niinkuin
kaunis aamurusko, ja hän tulee m[illegible]
niinkuin sade, niinkuin ehtoosade [illegible]
nansa maan päälle. [illegible]
2 Pet. 1: 19.
4. Mitä minun pidäis sinulle [illegible]
im tekemän? mitä minun pidäis [illegible]
Juda tekemän? Teidän jumal[illegible]
on niinkuin aamullinen pilwi, [illegible]
kuin warhainen kaste, joka p[illegible]
5. Sentähden wuolesKelen m[illegible]
tä Prophetain kautta, ja ku[illegible]
tä minun suuni sanoilla, [illegible]
Jumalas sanat ilmanmuisit.
Jer. 1: 10.
6. Sillä minulle kelpa a[illegible]
uhri; Jumalan tundo ja ei [illegible]
uhri. 1 Sam. 15: 22. Ps. [illegible]
Matth. 9: 13. Luku 12: 7.
7. Mutta he käywät sen l[illegible]
niinkuin Adam: siinä he owat [illegible]
tehnet minua wastan.
1 Mos. 3: 6.
8. Sillä Gilead on Kaupung[illegible]
ryttä ja werenwikoja täynnä.
Jos. 20: 8. Hos. 12: 11.
9. Papit owat joukkoinens[illegible]
ryöwärit, jotka wäjywät: he [illegible]
wat Sichemin tiellä; sillä he [illegible]
mitä he tahtowat. [illegible]
10. Minä näen Israelin [illegible]
jota minä kauhistun: sillä E[illegible]
teke huorin, ja Israel saastutta[illegible]
1 Kun. K. 12: 26. 2 Kun. K. 17: [illegible]
11. Juda, on myös sinulle [illegible]
elon ajan, koska minä Kansani [illegible]
den palautan.

7. Luku.

Rangaistus kehoittaa katumureen; [illegible]
myötänsä tuottaa häwityxen.

Koska minä Israelin parante[illegible]
niin äsken nähdän Ephraimin [illegible]
rys, ja Samarian pahuus, sillä [illegible]
kewät petollisutta: waras mene[illegible]
ja ryöwärit ulkona ryöstäwät.
2 Kun. K. 17: 13, 14.
2. Ja ei he kuitengan ajattele [illegible]
dämesänsä, että minä muistan [illegible]
heidän pahudensa: nyt [illegible]
työnsä heidän ymbärillänsä [illegible]
julki minun kaswoini edes[illegible]
3. He ilahuttawat Kuninga[illegible]
dellansa, ja Päämiehet walheillansa[illegible]

Ja owat kaikki huorintekiät, niin=
pätzi, jonga leipoja lämmittä; jo=
akka walwomasta, sitte kuin hän
taikinan sotkunut, siihenasti kuin
panee.
änäpänä on meidän Kunin=
juhla, ja Päämiehet owat sai=
et wiinasta: hän kutzutta pilk=
ygöänsä. 1 Kun. K. 12: 32.
Es. 5: 11.
Sillä heidän sydämensä on pa=
niinkuin pätzi, koska he wäijy=
Mutta heidän leipojansa makaa
yösen, ja palaa aamulla niin=
tulen liekki.
He owat kaikki palawat niinkuin
he syöwät Duomarinsa: kaikki
Kuningansa langewat: ei ole yh=
isä, joka minua auxensa huuta.
phraim sekoitta itzensä Kansojin:
aim on niinkuin kyrsä, jota ei
käännä; Ps. 106: 35.
Waan muukalaiset syöwät hänen
nsa, jota ei hän kuitengan tot=
Hän on myös harmat karwat
ei hän sittekän sitä huole.
Ja Israelin ylpeys nöyrytetän
silmäinsä edesä; waan ei he
ä itziänsä HERran heidän Ju=
a tygö, eikä häneltä pidä lukua
kaikisa. Hos. 5: 5.
Sillä Ephraim on niinkuin hullu
nen, joka ei mitän huomaitze: he
a huutawat Egyptiä, he juoxe=
Assuriin. Hos. 5: 13.
12. Mutta kunga ikänä he juoxen=
at, heitän minä werkkoni heidän
sä, ja temman alas niinkuin
taiwan alda: Minä tahdon hei=
aista, niinkuin he seurakunni=
kuullet owat. 2 Kun. K. 17: 4, 5, 6.
Woj heitä, että he minusta
net owat! heidän täytyy tur=
a: sillä he owat minua wastan
et. Minä olisin heidän kyllä
t, jollei he olisi walhetta opet=
minua wastan. 5 Mos. 28: 15.
Niin ei he myös minua huuda
änsä, waan ulwowat wuotei=
: He kokonduwat jywäin ja wii=
den, ja owat minulle kowakor=
t.

15. Minä kuritan heitä ja wah=
wistan heidän käsiwartensa; mutta he
ajattelewat pahaa minua wastan.
16. He palajawat, mutta ei sen
korkeimman tygö, waan owat niinkuin
hellinnyt joutzi: Sentähden pitä hei=
dän Päämiehensä miekan kautta lange=
man, heidän uhkauxensa tähden: Tämä
on heidän pilkkansa Egyptin maalla.
Ps. 78: 57.

8. Luku.

Wäärä turwa ja Jumalan palwelus.

Huuda selkiästi niinkuin Basuna, (ja
sano): hän tulee jo HERran huo=
nen ylitzen niinkuin kotka; että he owat
minun liittoni rikkonet, ja owat minun
Laistani luopunet. 5 Mos. 28: 49.
Es. 58: 1. Jer. 4: 13. Luku 48: 40.
Luku 49: 22. Hes. 17: 3.
2. Niin heidän pitä minua huuta=
man: sinä olet minun Jumalani: me
Israel tunnemme sinun.
3. Israel hylkä hywän; sentähden
pitä wihollisen heitä waiwaman.
4. He asettawat Kuningoita ilman
minuta, he panewat Päämiehiä, ilman
minun tietämätäni: hopiastansa ja kul=
lastansa tekewät he epäjumalita, että
he juuri nopiasti häwiäisit. Hos. 2: 8.
5. Sinun wasikkas, Samaria, sysää
sinun pois, minun wihani on julmistu=
nut: ei se taida kauwan olla, heitä pitä
rangaistaman. 1 Kun. K. 12: 28, 29.
6. Sillä se on myös tullut Israe=
lista jonga seppä on tehnyt, ja ei se ole
Jumala: Sentähden pitä Samarian
wasikka tomuxi tehtämän:
2 Mos. 32: 20.
7. Sillä he kylwit tuulen, ja hei=
dän pitä jällen tuulispään niittämän:
Ei heidän siemenensä pidä tuleman
ylös, eikä hedelmänsä jauhoja anda=
man: ja jos hän wielä annais, niin
muukalaiset pitä ne syömän.
Hagg. 1: 6. Gal. 6: 7.
8. Israel tulee syödyxi: pakanat pi=
täwät hänen nyt kelwottomana astiana;
2 Kun. K. 15: 19, 20.
9. Että he juoxit ylös Assurin ty=
gö, niinkuin yxinäinen metzäaasi: E=
phraim palkkaa hänellensä lahjoilla ra=
kastaita. Job. 39: 8.

10. Ja että he lahjoja lähettäwät
pakanoille, niin tahdon minä nyt heitä
koota: ja heidän pitä Kuningan ja
Päämiesten kuormaan pitä suuttuman.
2 Kun. K. 17: 3, ic. Luku 18: 19. Es. 10: 8.
11. Sillä Ephraim on tehnyt mon-
da Altarita syndiä tehdäxensä, niin
pitä myös Altarit hänelle synnixi luet-
taman.
12. Waikka minä paljo heille mi-
nun Laistani kirjoitan; niin he luke-
wat sen kuitengin muukalaisexi opixi.
13. Ehkä he nyt paljo uhrawat, ja
lihaa tuowat edes, ja syöwät, niin ei
se kuitengan ole HERralle otollinen:
Mutta hän tahtoo muistaa heidän pa-
hudensa, ja heidän syndinsä etziä, jotka
Egyptiin heitänsä käändäwät.
Sam. l. 15: 8. Luku 21: 27. Es. 1: 11.
Luku 66: 3. Am. 5: 22.
14. Israel unhotti luojansa, ja ra-
kensi niin kirkkoja: Ja Juda teki myös
monda wahwaa Kaupungita; mutta mi-
nä lasken tulen hänen Kaupungeihinsa,
joka hänen huonensa polttaman pitä.

9. Luku.

Suuret synnit; kowat rangaistuxet.

Ei sinna tarwita riemuitzemaan Is-
rael, eikä hyppämään niinkuin Kan-
sat: sillä sinä olet huorin tehnyt sinun
Jumalatas wastan: sinä etzit porton
palkkaa kaikkein jywäaittain tykönä.
2. Sentähden ei pidä aitat eikä kuur-
nat heitä elättämän; eikä wiinan pidä
hänelle menestymän. Joel. 1: 1, ic.
3. Ja ei heidän pidä asuman HER-
ran maalla; mutta Ephraimin pitä jäl-
len menemän Egyptiin, ja pitä Assy-
riasa saastaista syömän. 5 Mos. 28: 68.
2 Kun. K. 25: 26. Dan. 1: 8.
4. Josa ei taitta HERralle wiinasta
juomauhria tehdä, eli muuta tehdä hä-
nen mielensä noutexi: heidän uhrinsa
pitä oleman niinkuin murhellisten lei-
pä, josta kaikki saastuttawat itzensä jotka
sitä syöwät: Sillä heidän leipänsä pi-
tä heidän itze syömän, ja ei sitä pidä
HERran huoneseen wietämän.
5. Mitä te silloin tahdotta wuosi-
kauden pyhinä, ja HERran juhlapäi-
winä, tehdä?
6. Sillä katzo, heidän pitä raate-
liata pakeneman, Egypti pitä he
kokoman, ja Moph pitä heidän
taman; Nukulaiset pitä
man, josa nyt heidän rakkan
malansa hopiat owat, ja orja
rat pitä oleman heidän majo
Es. 32: 13. Luku 34: 13, 14. Jer.
Luku 43: 6, 7.
7. Etzikkon aika on tullut, ja
misen aika on tullut, jonga
pitä kyllä tundeman: Propheta
tompelit, ja kerskajat owat
let, sinun suurten pahain tekois
ja sen suuren wastahakoisuden
8. Wartiat Ephraimisa pit
tänsä hetken minun Jumalani
mutta nyt he owat Propheta
hänelle paulan kaikilla hänen
panewat, sillä wainollisella epä
palweluxella, heidän Jumala
nesa. Hes. 3: 17.
9. He owat sywästi itzensä
let, niinkuin Gibean aikana;
den pitä hänen heidän pahat
muistaman, ja heidän syndinsä
Duom. 19: 25, ic. Luku 20: 13.
10. Minä löysin Israelin
wiinamarjat korwesa, ja näin
Isänne niinkuin fikunapuusa
nat: Mutta he menit sitte Baal
tygö, ja lupaisit heitänsä sille
selle epäjumalalle, ja tulit niin
kuin se jota he rakastit.
4 Mos. 25: 3. Ps. 106: 28.
11. Sentähden pitä Ephraimin
nian lendämän pois niinkuin
niin ettei heidän pidä synnyttämän
kandaman eli siittämän.
12. Ja ehkä he wielä lapsiansa
wataisit, niin minä tahdon kuitengin
dän lapsittomaxi tehdä, ettei heid
dä ensingän Kansa oleman: Woi
heitä, koska minä heistä luowun.
13. Ephraim, jonga minä näen,
istutettu ja kaunis niinkuin Ty
mutta hänen täytyy nyt surmaajalle
sensa anda. Hos. 2: 12.
14. HERra anna heille: mutta
täs tahdot heille anda? anna heille
delmätöin kohtu, ja tyhjät niset.
15. Kaikki heidän pahuutensa ta
tuu Gilgalisa: siellä minä heitä
ja ajan heidän pois minun huoneistani

än pahan menonsa tähden, engä
o heitä sillen rakastaa: sillä kaikki
än Päämiehensä owat langennet
. Ef. 1: 23. Hos. 4: 15. Luku 12: 11.
. Ephraim on lyöty, hänen juu=
owat kuiwettunet, ettei ne sillen
hedelmätä kanda: Ja waikka he
kannaisit, niin minä tahdon kui=
heidän ruuminsa ihanat hedel=
kuoletta.
. Minun Jumalani on heittäwä
ä pois, ettei he händä kuullet; ja
n pitä pakanain seasa kulkiana
aman.

10. Luku.

raelin Kansa waroitetaan aikaiseen käändymyxeen.

on tyhjä wiinapuu, hedelmän
n itzellensä pitä: Ja niin paljo
hänellä hedelmätä on, niin mon=
ltarita hän myös teke: Sillä jo=
a paras on, siihen he rakenda=
aunimmat Kirkot. Hos. 8: 11.
Heidän sydämensä on jaettu, ja
täwät heidän syndinsä: mutta
ähtoo heidän Altarinsa kukistaa,
än Kirkkonsa häwittä.
Sillä nyt pitä heidän sanoman:
llä Kuningasta ole, sillä en me
ERraa peljännet, mitä Kunin=
idäis meitä auttaman?
He wannowat turhaan liittoa
änsä; ja senkaltainen neuwo wi=
niinkuin myrkyllinen ruoho pel=
waoisa.
Samarian asuwaiset pelkäwät
Awenin wasikkain tähden; sillä
n Kansansa on murhettinut hän=
ja hänen pappinsa jotka hänen
ensä olit (ennen) riemuinet, hänen
ansa puolesta; sillä hän on wiety
ä pois. 2 Kun. K. 23: 5. Hos. 8: 5.
Ja se (wasikka) on wiety Assy=
n Jarebin Kuningalle lahjaxi: niin
myös Ephraimin häpiään tule=
ja Israelin pitä häpemän neu=
a tähden. Hos. 5: 9, 11.
Sillä Samarian Kuningas on wau=
unt niinkuin wahto weden pääldä.
Awenin kukkulat owat pyhityt
, joilla Israel on syndiä tehnyt.
Ohdakket ja orjantappurat kasiwawat
heidän Altareillansa; ja heidän pitä
sanoman wuorille: peittäkät meitä: ja
kukkuloille: kaatukat meidän päällemme.
Ef. 2: 19. Luc. 23: 30. Ilm. K. 6: 16.
Luku 9: 6.
9. Israel, sinä olet syndiä tehnyt
hamasta Gibean ajasta, siihen myös he
owat jäänet. Mutta senkaltainen sota,
kuin niitä pahoja ihmisiä wastan Gibea=
sa tapahtui, ei pidä heitä käsittämän;
Duom. 19: 25. Hos. 9: 9.
10. Waan minä rangaisen heitä mi=
non mieleni jälkeen, niin että Kansat
pitä heidän ylitzensä kokonduman, koska
minä heitä rangaisen heidän kahden
syndinsä tähden.
11. Ephraim on wasikka, joka on
tottunut mielellänsä rihtä tappamaan,
ja niin minäkin tahdon käydä hänen
kaunin kaulansa päällä: Minä ajan
Ephraimilla, Judan pitä kyndämän,
ja Jacobin hänellensä äjestämän.
5 Mos. 25: 4. 1 Cor. 9: 9.
12. Kylwäkät teillenne wanhurs=
kauderi, niittäkät lanpiuderi, kyn=
däkät teillenne kyndö: että nyt on
aika HERraa etziä, siihenasti kuin
hän tulee, ja saatta teille wanhurs=
kauden. Jer. 4: 3.
13. Te kynnätte jumalattomutta, ja
niitätte wääryttä, ja syötte walhen he=
delmitä: Että sinä turwat omaan me=
noos, ja sinun moneen Sangariis:
14. Niin pitä meteli nouseman si=
nun Kansas seasa, ja kaikki sinun lin=
nas pitä häwitettämän, niinkuin Sal=
man häwitti Arbelin huonen sodan ai=
kana; ja äiti lapsinensa kuolliaxi lyötin.
15. Niin pitä teillengin BethElisä
tapahtuman, teidän suuren pahudenne
tähden; että Israelin Kuningas pitä
aamulla warahin lyötämän maahan.

11. Luku.

Jumalan sydän. Israelin pahuus.

Koska Israel nuori oli, pidin minä
hänen rakkana: ja minä kutzuin
Egyptistä minun poikani.
2 Mos. 3: 8. Luku 4: 22, 23. Matth. 2: 15.
2. Mutta koska heitä nyt kutzutan,
niin he käändywät pois, ja uhrawat
Baalimille, ja suitzuttawat kuwille.
Jer. 2: 26, 27.

3. Minä opetin Ephraimin käymään, ja talutin händä käsiwarsista; waan nyt ei he tahdo tietä, että minä heitä parandanut olen. 2 Mos. 13: 21.

4. Minä annoin heidän wetä ihmisen ijestä, ja käydä rakkauden ohjisa; ja minä autin heitä, otin iken heidän kaulastansa, ja annoin heille elatuxen.

5. Ei heidän pidä palajaman Egyptin maalle, waan Assur pitä heidän Kuningansa oleman; sillä ei he tahdo itziänsä käätä.

6. Sentähden pitä miekan tyleman heidän Kaupunginsa päälle, ja heidän salpansa temmaman ylös, ja syömän ne, heidän neuwonsa tähden. Hos. 10: 6.

7. Minun Kansani wäsyy käändymästä minun puoleeni, ehkä kuinga heille saarnataisin, niin ei kengän hangitze kuulemaan.

8. Mitä minun pitä sinusta tekemän Ephraim? warjelengo minä sinua Israel? Pidäiskö minun sinulle tekemän niinkuin Adamalle, ja asettaman sinun niinkuin Zeboimin? **Mutta minun sydämelläni on toinen mieli, minun laupiudeni on ylön palawa:** 1 Mos. 19: 24, 25. 5 Mos. 29: 23. Am. 4: 11.

9. **Etten minä teen minun hirmuisen wihani jälkeen, engä palaja Ephraimia kadottamaan; sillä minä olen Jumala, ja en ihminen, ja olen Pyhä teidän keskellänne, ja en tahdo tulla Kaupungiin.** 4 Mos. 23: 19. 1 Sam. 15: 29. Hes. 18: 23. Luku 33: 11.

10. Silloin HErraa seuratan, ja hän on kiljuwa niinkuin jalopeura: Ja koska hän kiljuu, niin ne peljästywät, jotka lännesä owat.

11. Ja ne Egyptisä myös peljästywät niinkuin lindu, ja ne Assurin maasta niinkuin kyhkyinen, ja minä tahdon heitä asetta huoneisiinsa, sanoo HErra.

12. Luku.

Jumala armollinen, Israel kiittämätöin.

Ephraimisa on jokapaikasa walhe minua wastan, ja Israelin huonesa petos: Mutta Juda hallitze wielä Jumalan kanßa, ja on uskollinen pyhän kanßa. 2 Kun. K. 18: 4, 5.

2. Ephraim ruokki [illegible] ja samoo itätuulen [illegible] jokapäiwä walhetta, ja [illegible] tekewät Assurin kanßa liiton, ja [illegible] wät öljyä Egyptiin. [illegible] Hos. 5: 13. Luku 7: 11.

3. On myös HErralla [illegible] dan kanßa, etziä Jacobia [illegible] nonsa jälkeen, ja kostaa hänelle [illegible] ansionsa jälkeen.

4. Hän on äitinsä kohdusa [illegible] alas weljensä; ja kaikella [illegible] Jumalan kanßa taistellut. 1 Mos. 25: 28. Luku 32: 24, [illegible]

5. Hän paineli myös Engelin [illegible] ja woitti: hän itki ja rukoili [illegible] BethElisä löysi hän hänen, [illegible] hän on puhunut meidän kanßa[illegible] 1 Mos. 28: 19. Luku 35: 7.

6. Mutta se HErra on [illegible] Zebaoth, HErra on hänen [illegible] mensä. 2 Mos. 3: 14. Ps. 83: 19. [illegible]

7. Niin käännä nyt sinus [illegible] Jumalas tygö: tee laupius ja [illegible] ja turwa alati sinun Jumalas[illegible] Ps. 101: 1.

8. Mutta kauppamiehellä on [illegible] waaka kädesä, ja pettä mielellä[illegible]

9. Ja Ephraim sanoo: minä [illegible] rikas, minulla on kyllä: ei [illegible] minun työsäni löyttä pahatekoa, [illegible] syndi olis. Ilm. K. 3: 17.

10. Mutta minä olen HErra [illegible] Jumalas hamasta Egyptin maasta: [illegible] annan sinun wielä majoisa asua, [illegible] kuin juhlina tapahtuu: Hos. 12[illegible]

11. Ja puhun Prophetaille, [illegible] myös se joka niin monet [illegible] annan, ja Prophetain kautta [illegible] julistan. Hebr. 1: 1.

12. Sillä Gileadisa on epäjum[illegible] palwelus, ja Gilgalisa he uhrawat [illegible] kiä hukkaan, ja heillä on niin [illegible] Altarita, kuin kuhiloita on pelloll[illegible]

13. Jacobin täytyy Syrian [illegible] paeta; ja Israelin täytyy palwella [illegible] mon tähden: waimon tähden tosin [illegible] tyy hänen karjaa kaita. 1 Mos. 27[illegible] Luku 28: 5. Luku 29: 20, [illegible]

14. Mutta sitte wei HErra [illegible] Egyptistä Prophetan kautta, [illegible] sen Prophetan kautta [illegible] 2 Mos. 12: 37. [illegible]

Waan Ephraim wihoitta hänen
;äjumalillansa; sentähden pitä hei=
verensä tuleman heidän päällensä,
idän HERransa on kostawa hei=
)ilkkansa.

13. Luku.

...lin onnettomuus. Mesiaxen woitto.

...a Ephraim puhui, niin siitä tu=
i pelko: hän korotti itzensä Israe=
ja teki syndiä Baalimin kautta,
oli. 1 Kun. K. 16: 31.
Luku 12: 28, 29.
Mutta nyt he wielä enämmin
ä tekewät, ja walawat kuwia ho=
insa, ymmärryxensä jälkeen epä=
lita, joka kaikki sepän työ on:
he saarnawat: joka tahtoo niit=
...kain suuta anda, sen pitä ih=
...uhraman. Hos. 2: 8. Luku 8: 4.
Sentähden pitä heidän oleman
...in aamu utu, ja warahin lange=
...aste, joka rauke: niinkuin akanat
puhalletan pois luwasta, ja niin=
sawu totosta. Ps. 1: 4. Dan. 2: 35.
Mutta minä olen HERra sinun
...alas hawasta Egyptin maasta: ei
sinun pidäisi muuta Jumalata
...man paitzi minua, eikä yhtän wa=
...ajata, waan minua ainoata.
Sam. 22: 32. Ps. 18: 32. Es. 43: 11.
Luku 45: 18. Hos. 12: 9.
Minä tunsin sinun korwesa, sii=
...rkiasa maasa. 5 Mos. 8: 15.
Luku 32: 10, 11.
Mutta että he owat rawitut, ja
...nsä saanet: he sait kyllänsä ja hei=
...ydämensä paisui, sentähden he mi=
...unohtawat. 5 Mos. 8: 12. Luku 32: 15.
Minä myös tahdon olla heidän
...ansa niinkuin jalopeura, ja tah=
...heitä wäijyä niinkuin Pardi tiellä.
Mal. w. 3: 9. Hos. 5: 14.
Minä tahdon heitä kohdata niin=
Karhu jonga pojat owat otetut
ja rewäistä heidän paatunen sy=
...nsä rikki; ja tahdon heidän siellä
ylös, niinkuin jalopeura: metzän
pitä heidän rikki repimän.
...17: 2 Sam. l. 17: 12. Jer. 5: 6.
...Ize sinä olet sinun kadotuxes
...waan minusa on sinun apus.
Minä tahdon olla, kusa on si=
nun Kuningas, joka sinua taidais aut=
ta kaikisa sinun Kaupungeisas? ja si=
nun Duomaris, joista sinä sanoit: an=
na minulle Kuningas ja Päämiehiä?
1 Sam. 8: 5, 6.
11. Minä tosin annoin sinulle Ku=
ningan minun wihasani, ja otan sen
sinulda pois minun hirmuisudesani.
1 Sam. 8: 7.
12. Ephraimin pahateko on sidottu
kokoon, ja hänen syndinsä owat salatut.
5 Mos. 32: 34. Job. 14: 17.
13. Hänelle pitä tuleman synnyttä=
wäisen kipu: hän on tyhmä lapsi: sillä
ei hän taida sitä aikaa lasten synnyt=
tämisesä pysywäinen olla. Es. 37: 3.
14. Mutta minä tahdon heitä
päästää helwetin wallasta, ja wa=
pahtaa heitä kuolemasta: Kuolema,
minä tahdon olla sinulle myrkky,
helwetti, minä tahdon olla sinulle
surma: Kuitengin on se lohdutus mi=
nun silmäini edestä peitetty.
Es. 25: 8. 1 Cor. 15: 54, 55. Hebr. 2: 14.
15. Sillä hänen pitä weljesten wai=
hella hedelmätä tekemän: HERran itä=
tuulen pitä tuleman korwesta, ja hänen
kaiwonsa pitä kurehtuman, ja hänen
lähtensä kuiwuman, sen pitä raateleman
kaikkein kallimmat kalut ja tawarat.
Hes. 19: 12.

14. Luku.

Waroitus ja lupaus Samarialle.

Samaria pitä autiaxi tuleman; sillä
hän on Jumalallensa kowakorwai=
nen ollut: heidän pitä miekalla lange=
man, ja heidän nuoret lapsensa paisk=
kattaman rikki, ja heidän raskat wai=
monsa pitä rewäistämän rikki.
1 Kun. K. 16: 24.
2. Käännä sinus Israel, HERran si=
nun Jumalas tygö; sillä sinä olet lan=
gennut sinun pahain tekois tähden.
Joel. 2: 12. Zach. 1: 3, 4. Mal. 3: 7.
3. Ottakat teillenne nämät sanat,
ja käändäkät teitänne HERran tygö,
ja sanokat hänelle: anna meille kaikki
synnit andexi, ja tee meille hywin;
niin me uhramme sinulle meidän
huuldemme mullit. Hebr. 13: 15.
4. Ei Assur meitä auta, en me myös
tahdo sillen astua orhitten päälle, engä
sano enää meidän käsialallemme: te

oletta meidän Jumalamme; sillä sinun
tykönäs löytää orwoi armon.
5. Niin minä taas olen parandawa
heidän erhetyxensä, mielelläni minä hei=
tä rakastan; sillä minun wihani on
käätty heistä pois.
6. Minä tahdon Israelille olla niin=
kuin kaste, että hän kukoistaa niinkuin
kukkainen, ja hänen juurensa lewiäwät
niinkuin Libanon.
7. Hänen oxansa pitä hajoman, et=
tä hän itze olis ihanainen niinkuin öl=
jypuu, ja hänen pitä hajaman niinkuin
Libanon. Ps. 52: 10. Kork. w. 4: 11.
8. Ja heidän pitä taas istuman hä=
nen warjonsa ala, ja jywistä heitänsä
rawitzeman, ja kukoistaman niin
wiinapuu. Ja hänen muistonsa
niinkuin Libanonin wiina
Ps. 91: 1. Es. 4: 6.
9. Ephraim (sanokan): mitä
on enää epäjumalain kanssa; minä
don händä kuulla ja katsoa. Minä
don olla niinkuin wiherjäinen
minusa pitä sinun hedelmäs löyt
10. Kuka on wiisas, että hän
tä ymmärräis? ja ymmärtäwäinen
ka näitä huomaitzis? Sillä HE
tiet owat oikiat, ja wanhurskat
dawat niillä, mutta ylitekäy
niisä langewat. 5 Mos. 19:
Ps. 25: 9, 10. Ps 107: 43.

Hosean Kirjan loppu.

Propheta Joel.

1. Luku.

Maa antia. Neuwo paasto=päiwän pitämisestä.

Tämä on HERran sana, joka ta=
pahtui Joelille Pethuelin pojalle.
2. Kuulkat tätä wanhimmat, ja ot=
takat korwiinne kaikki maan asuwaiset:
jos tämä on teidän eli teidän Isäin=
ne aikana tapahtunut.
3. Sanokat siitä teidän lapsillenne;
ja andakat teidän lastenne sitä heidän
lapsillensa sanoa, ja nekin lapset muil=
le jälkeentulewaisillensa.
4. Mitä ruohomato jättä, sen hei=
näsirkka syö, ja mitä heinäsirkka jättä,
sen lehtimato syö, ja mitä lehtimato
jättä, sen jywämato syö.
2 Mos. 10: 14, 15. Joel. 2: 25.
5. Herätkät juopunet, ja itkekät, ja
ulwokat kaikki wiinan juomarit, nuo=
ren wiinan tähden; sillä se on tem=
mattu pois teidän suustanne.
6. Sillä wäkewä Kansa menee y=
lös minun maani päälle, joka on lu=
kematoin: hänen hambansa owat niin=
kuin Jalopeuran hambat, ja syömä=
hambat niinkuin julmalla Jalopeuralla.
7. He häwitit minun wiinamäkeni,
ja minun fikunapuuni kalwoit, kuorit
ja heitit pois, että sen oxat walkiana
owat.
8. Walita niinkuin neitzy, jo
kin yllensä puke nuoruudensa yljän t
9. Sillä ruokauhri ja juoma
on pois HERran huonesta: ja P
HERran palweliat murehtiwat.
2 Mos. 29: 41.
10. Peldo on häwitetty, ma
murheisansa, että jywät owat tu
lut: Wiina on kuiwunut pois, ja
puuttunut.
11. Peldomiehet katzowat hu
ja wiinamäen miehet parkuwat
ja ohrain tähden, ettei wainio
mitän tulla. Es. 16: 10. Jer.
12. Wiinapuu kuiwetui ja fi
puu on lahoinut, Granatipuu, pa
puu, omenapuu, ja kaikki kedon
owat kuiwettunet; sillä ihmisten
on surkindexi tullut.
13. Sowustakat teitänne, ja
takat te Papit, parkukat te Alttarin
weliat, mengät (Templiin), ja
kät te minun Jumalani palweliat s
sä ylitöitä; sillä ruokauhri ja juoma
on pois teidän Jumalanne huone
14. Pyhittäkät paasto, kutzukat
rakunda kokoon, ja kootkat wanhim
ja kaikki maakunnan asuwaiset, H
ran teidän Jumalanne huoneseen,
huutakat HERran tygö:
15.

. Woi, woi sitä päiwää! sillä
Rran päiwä on juuri läsnä, ja
niinkuin kadotus Kaikkiwaldialda.
Es. 13: 6, 9. Joel. 2: 1.
. Eikö ruoka oteta pois meidän
iimme edestä; ja meidän Juma=
nme huonesta ilo ja riemu?
. Siemenet mätänit maasa, Jy=
tat owat häwitetyt, riihet owat
tetut; sillä elo on kuiwunut pois.
. Woi kuinga karja huokaa, ja
at ammuwat! ettei heillä ole lai=
da, ja lammaslaumat näändywät.
Ps. 104: 27.
. HErra, sinun tygös minä huu=
että kulo on polttanut laitumet
esa, ja liekki on kaikki puut wai=
sytyttänyt.
. Metzän eläimet myös sinun ty=
huutawat; että wesiojat kuiwunet
, ja että kulo on polttanut laitu=
korwesa. Job. 39: 3. Ps. 147: 9.
Jon. 3: 8.

2. Luku.

rran päiwä. Oikia katumus. Meßias.

oittakat Basunalla Zionisa, huuta=
kat minun pyhällä wuorellani: wa=
at kaikki maan asuwaiset; sillä HEr=
päiwä tulee, ja on läsnä:
4 Mos. 10: 2. Joel. 1: 15.
. Pimiä päiwä, syngiä päiwä, su=
nen päiwä ja utuinen päiwä: niin=
aamurusko itzensä lewittä wuor=
ylitze: suuri ja wäkewä Kansa,
a kaltaista ei ikänä ole ollut, eikä
a tule ijankaikkiseen aikaan.
Am. 5: 18. Zeph. 1: 14, rc.
. Hänen edellänsä käy kuluttawai
tuli, ja hänen jälisänsä polttawai=
liekki. Maa on hänen edesänsä
kuin Edenin puutarha, mutta hä=
jälisänsä niinkuin autia erämaa,
ei pidä kenengän pääsemän häneldä
.
. Hänen muotonsa on niinkuin he=
en muoto: ja he karkajawat niin=
ratzasmiehet.
. He hyppäwät ylhällä wuorten
lla niinkuin rattat kituisit, niin=
liekki korsisa kihisis: niinkuin wä=
Kansa joka sotaan on hangittu.
. Kansat pitä hänen edesänsä häm=
mästymän; että kaikki kaswot waljuxi
muuttuwat. Nah. 2: 10.
7. He juoxewat niinkuin uljat, ja
karkajawat muurein ylitze niinkuin so=
tamiehet; ja kukin käy kohdastansa e=
des, ja ei poikke ulos tiestänsä.
8. Ei eitä kengän kumpanitansa,
waan kukin matkustaa asetuxesansa; ja
koska he sota=aseitten wälistä tungewat
sisälle, niin ei heitä haawoiteta.
9. He ajelewat ymbäri Kaupungi=
sa, ja muurein päällä juoxewat, ja
kiipewät huoneisiin, ja tulewat akku=
nista sisälle, niinkuin waras.
10. Hänen edesänsä wapisee maa,
ja taiwas wärisee: Auringo ja Kuu
pimenewät, ja tähdet peittäwät wal=
keudensa. Es. 13: 10. Hes. 32: 7.
Matth. 24: 27, 29. Marc. 13: 24. Luc. 21: 25.
11. Sillä HErra on panewa jy=
linänsä hänen sotawäkensä edellä: sillä
hänen sotawäkensä on sangen suuri ja
wäkewä, joka hänen käskynsä toimitta:
Sillä HErran päiwä on suuri ja
sangen hirmuinen, kuka sitä woi kärsiä?
Jer. 30: 7.
12. Niin sanoo nyt HErra: kään=
däkät teitänne kaikesta sydämestänne
minun tygöni, paastolla, itkulla ja
murhella. Sam. 1. 28: 13. Es. 45: 22.
13. Leikatkat teidän sydämenne ja
älkät teidän waatteitanne, ja palait=
kat HErran teidän Jumalanne tygö;
sillä hän on armollinen ja laupias,
pitkämielinen ja suuresta hywydestä,
ja katuu rangaistusta. 2 Mos. 34: 6.
Ps. 51: 19. Ps. 86: 15. Ps. 103: 8.
Ps. 145: 8. Jon. 4: 2.
14. Kuka ties, hän käändy ja ka=
tuu, ja jättä jälkeensä siunauxen, ruo=
kauhrin ja juomauhrin HErralle tei=
dän Jumalallenne. Jer. 18: 8. Jon. 3: 9.
15. Soittakat Basunalla Zionisa,
pyhittäkät paasto, kutzukat seurakunda
kokoon. Joel. 1: 14. Jon. 3: 5.
16. Kootkat Kansa, pyhittäkät ko=
kous, kutzukat yhteen wanhimmat, saat=
takat yhteen nuorukaiset ja imewäiset:
ylkä lähtekän kammiostansa, ja mor=
sian makaushuonestansa. 2 Mos. 19: 10.
Ps. 8: 3.
17. Papit HErran palweliat, itke=
kän esihuonen ja Altarin wälillä, ja

sanokaan: armahda HERra sinun Kan-
saas, ja älä laske sinun perikundaas
pilkkaan, niin ettei pakanat saisi wal-
daa heidän päällensä: mixi pidäis sa-
nottaman Kansain seasa: kusa on nyt
heidän Jumalansa? 2 Mos. 32: 12.
Ps. 79: 9, 10. Ps. 115: 2.
18. Niin HERralla on kiiwaus maas-
tansa; ja hän armahtaa Kansaansa.
19. Ja HERra wastaa, ja sanoo
Kansallensa: katzo, minä lähetin teille
jywiä, wiinaa ja öljyä, että teillä piti
niistä kyllä oleman: ja en salli teitä
sillen häpiään tulla pakanain sekaan.
5 Mos. 28: 11, 12.
20. Ja tahdon sen joka pohjaisesta
tullut on, teildä kauwas saatta, ja
ajaa hänen pois korkiaan ja häwitet-
tyyn maahan, hänen kaswonsa idäistä
merta päin, ja hänen loppunsa äärim-
mäisen meren puoleen: ja hänen pitä
mätänemän ja haiseman; sillä hän on
suuria tehnyt.
21. Älä pelkä sinä maa; waan iloitze
ja riemuitze; sillä HERra taitaa myös
suuria tehdä.
22. Älkät peljätkö te pedot kedolla;
sillä laitumet korwesa pitä wiherjöitze-
män, ja puut hedelmänsä kandaman,
fikunapuut ja wiinapuut kyllä hedel-
möitzemän.
23. Ja te Zionin lapset, iloitkat ja
riemuitkat HERrasa teidän Jumala-
sanne, joka teille anda wanhurskauden
opettajan; ja laskee alas teille aamu
ja ehto saten niinkuin ennengin:
5 Mos. 11: 14. Jer. 5: 24.
24. Että aitat jywiä täynä olisit;
ja kuurnat nuoresta wiinasta ja öljystä
ylitze wuotaisit. San. l. 3: 10.
25. Ja minä saatan teille jällen ne
wuodet, jotka heinäsirkka, lehtimato,
jywämato ja ruohomato söi; se minun
suuri sotawäkeni, kuin minä teidän
sekaanne lähetin: Joel. 1: 4.
26. Että teidän pitä kyllä syömän
ja rawituxi tuleman, ja ylistämän
HERran teidän Jumalanne nimeä,
joka teidän seasanne on ihmeitä teh-
nyt: ja ei minun Kansani pidä ikänä
häpiään tuleman.
27. Ja teidän pitä ymmärtämän,
että minä olen Israelin keskellä, ja
että minä olen HERra teidän
malanne ja ei kengän muu; eikä
nun Kansani pidä ikänä häpiään
leman. Es. 46: 9.
28. Ja sitte pitä tapahtuman,
minä tahdon wuodatta minun
geni kaiken lihan päälle: ja
poikanne ja tyttärenne pitä
man, teidän wanhimmanne pitä
unexuman, ja teidän nuorukai
pitä näkyjä näkemän.
Es. 44: 3. Ap. T. 2: 17.
29. Ja myös niinä päiwinä
don minä palweliain ja piikai
le wuodatta minun Hengeni:
Gal. 4: 6, 7.
30. Ja tahdon anda tapahtu
nustähdet taiwasa ja maasa;
tulen ja sawun suitzun.
31. Auringon pitä muuttu
miäxi, ja Kuun werexi; ennen
suuri ja hirmuinen HERran
tulee. Joel. 3: 15.
32. Ja on tapahtuwa, että
nen kuin HERran nimeä
huuta, se tulee autuaxi: sillä
wuorella ja Jerusalemisa on
olewa, niinkuin HERra on lu
ja jäänyitten tykönä, jotka
kutzuwa on. Es. 2: 3. Rom. 10:

3. Luku.

Pakanat rangaistaan. Lupaus Ew-
liumista.

Sillä katzo, niinä päiwinä ja
ajalla, koska minä Judan ja
rusalemin fangiuxen palautan:
2. Tahdon minä koota kaikki
nat, ja wiedä heitä alas Josap
laaxoon; ja tahdon siellä heidän
sansa riidellä, minun Kansani ja
nun perimiseni Israelin tähden,
he pakanain sekaan hajoitit, ja
minun maani heillensä:
3. Ja owat minun Kansastani
paa heittänet: Ja, owat pojan po
edestä andanet, ja piikan myynet
nan edestä, ja sen juonet.
4. Mitä myös minun on te
kanssanne, te Tyristä ja Zidonista,
te kaikki Philistealaisten rajat?
tahdottako te minulle kosto
jos te minulle tahdotta kostaa,

i tahdon sen äkistä ja pian kostaa
in päänne päälle. Es. 23: 1, rc.
Sillä te oletta minun hopiani
ulbani ottanet: ja minun kaunit
aleni teidän kirkkoinne wienet;
Ja myynet Judan ja Jerusale=
apset Grekiläisille, heitä kauwas
rajoistansa saattaxenne.
Katzo, minä tahdon heidän siel=
erättä, johonga te heidän myynet
a; ja tahdon sen kostaa teidän
nne päälle:
Ja tahdon myydä jällen teidän
änne ja tyttärenne Judan lasten
ta: ne pitä heidän rikkaseen Ara=
n, kaukaisen maan Kansalle myy=
sillä HErra on sen puhunut.
Julistakat näitä pakanain seasa,
ät sota: herättäkät wäkewät,
edes, ja mengön ylös kaikki
äki.
0. Tehkät teidän wannanne mie=
ja teidän wikahtenne keihäixi. Ja
eikko on, se sanokan: minä olen
ä.
Kootkat teitänne, ja tulkat tän=
aikki pakanat, ymbäristöldä, ja
teitänne: anna HErra sinun
wäs sinne astua alas.
Ps. 2: 2, rc. Es. 8: 9, 10.
2. Noskat pakanat ja mengät ylös
phatin laaxoon; sillä minä tahdon
istua, ja duomita kaikki pakanat
ristöldä.
3. Siwaltakat wikahtella, sillä elo
ypsä: tulkat ja astukat alas; sillä
at owat täydet, ja kuurna=astiat
wat; sillä heidän pahudensa on
Luc. 10: 2. Joh. 4: 35.
Ilm. K. 14: 15, 18.

14. Paljo Kansaa pitä oleman ym=
bärillä jokapaikasa duomion laaxosa;
sillä HErran päiwä on läsnä duo=
mion laaxosa.

15. Auringo ja Kuu pimenewät; ja
tähdet peittäwät walkeudensa.

16. Ja HErra on Zionista kilju=
wa, ja anda kuulla äänensä Jerusale=
mista, että taiwan ja maan pitä wa=
piseman: Mutta HErra on Kansansa
turwa, ja linna Israelin lapsille.
Es. 2: 3. Hos. 11: 10. Am. 1: 2. Mich. 4: 2.
Zach. 13: 1.

17. Ja teidän pitä tietämän, että
minä HErra teidän Jumalanne asun
Zionisa minun Pyhällä wuorellani:
Silloin on Jerusalem pyhäxi tulewa,
ja ei pidä muukalaisen käymän sillen
sen läpitze. Ilm. K. 21: 27.

18. Sillä ajalla pitä wuoret makiata
wiinaa tiukkuman, ja kukkulat rieskaa
wuotaman, ja kaikki Judan ojat pitä
wettä täynä oleman. Ja lähde pitä
HErran huonesta käymän, ja Sittimin
ojaan juoxeman.
Hes. 47: 1, 8. Am. 9: 13. Zach. 14: 8.
Ilm. K. 22: 1.

19. Waan Egyptin pitä autiaxi tu=
leman, ja Edom syngiäxi erämaaxi;
sen wääryden tähden kuin Judan lap=
sille tehty on, että he wiattoman we=
ren heidän maasansa wuodattanet owat.
Ps. 79: 2, 3. Ilm. K. 17: 6.

20. Mutta Judasa pitä ijankaikki=
sesti asuttaman, ja Jerusalemisa ijan=
kaikkiseen aikaan.

21. Ja minä tahdon puhdistaa hei=
dän werensä, jota en minä ennen ole
puhdistanut: Ja HErra on asuwa
Zionisa.

Joelin Kirjan loppu.

Propheta Amos.

1. Luku.

lan duomioin julistaminen Damaskuta,
listealaisia, Tyriläisiä, Edomealaisia
ja Ammonitaita wastan.

nä on se kuin Amos, joka pai=
menitten seasa Tekoasa oli, näki
aelista, Usian Judan Kuningan
ajalla, ja Jerobeamin Joaxen pojan Is=
raelin Kuningan ajalla, kahta wuotta
ennen maan järistystä;
Am. 7: 14. Zach. 14: 5.

2. Ja sanoi: HErra on Zionista
kiljuwa, ja Jerusalemista anda hän
äänensä kuulla; että paimenitten lai=

duin surkiana oleman pitä, ja Car=
meli ylhäldä kuiwuman.
Jer. 25: 30. Joel. 3: 16.
3. Näin sanoo HErra: kolmen ja
neljän Damaskun wian tähden, en
tahdo minä händä säästää; että he
Gileadin rautaisilla wannuilla rundelit;
2 Sam. 12: 31. Es. 17: 1. Jer. 49: 23.
4. Waan minä lähetän tulen Ha=
saelin huoneseen; sen pitä Benhadadin
huonet kuluttaman. Jer. 49: 27.
5. Ja rikon Damaskun salwat, ja
häwitän Awenin laaxon asuwaiset, ja
sen joka waldikkaa pitä siitä kauniista
huonesta: niin että Syrian Kansa pitä
Kiriin wietämän, sanoo HErra.
2 Kun. K. 16: 9.
6. Näin sanoo HErra: kolmen ja
neljän Gazan wian tähden, en minä
tahdo händä säästää; että he owat fan=
gitut wielä fanginnet, ja heidän Edomiin
ajanet; 2 Aika K. 21: 16, 17. Jer. 47: 5.
7. Waan minä lähetän tulen Gazan
muuriin; joka heidän huonensa pitä
kuluttaman.
8. Ja tahdon Asdodin asuwaiset, ja
sen joka waldikkaa pitä, Askalonista
häwittä: Ja minun käteni on olewa
Akronia wastan, niin että hukkuman
pitä mitä Philistealaisista jäänyt on,
sanoo HErra HErra. Jer. 25: 20.
9. Näin sanoo HErra: kolmen ja
neljän Zorin (Kaupungin) wian täh=
den, en tahdo minä händä säästää;
että he owat fangit edemmä Edomin
maata ajanet, ja ei ole muistanet wel=
jesten liittoa;
Es. 23: 1, rc. Hes. 28: 1, rc. Joel. 3: 4.
10. Waan minä tahdon tulen Zorin
muuriin lähettä; jonga hänen huonensa
pitä kuluttaman.
Jer. 47: 4. Hes. 26: 3, 4. Luku 27: 27.
11. Näin sanoo HErra: kolmen
ja neljän Edomin wian tähden, en
tahdo minä händä säästää; että hän
on weljeänsä miekalla wainonnut, ja
turmellut halunsa, ja on ollut aina
hänelle paha wihoillansa ja alati hir=
muisudensa näyttänyt; 1 Mos. 27: 40.
4 Mos. 20: 20. Es. 34: 5. Jer. 49: 7.
Hes. 25: 12. Obad. w. 10, 11.
12. Waan minä lähetän tulen The=
maniin; jonga pitä Bozran huonet ku=
luttaman. Hes. 25: 13.

13. Näin sanoo HErra: kol
ja neljän Ammonin lasten wian
den, en tahdo minä heitä säästää;
he owat 'wastoinolewaiset rikki h
net Gileadisa, lewittäxensä rajoj
Jer. 49: 1. Hes. 25: 2.
14. Waan minä sytytän tulen
ban muuriin, sen pitä hänen h
kuluttaman: Niinkuin sodan aika
rutan, ja niinkuin tuuli tulee t
pään aikana: 2 Sam. 11: 1.
15. Niin pitä myös heidän
ninganså ja Päämiehensä ynnä m
män pois fangittuna, sanoo HE

2. Luku.

Moab. Juda. Israel.

Näin sanoo HErra: kolmen j
jän Moabin wian tähden,
do minä heitä säästää; että he
domin Kuningan luut tuhwaxi p
2 Kun. K. 3: 9, 26, 27.
2. Waan minä tahdon tulen
biin lähettä, sen pitä Kerijothisa h
kuluttaman: Ja Moab pitä m
kuoleman, huudosa ja waskitor
linäsä.
3. Ja minä tahdon Duomari
mata pois häneldä; ja kaikki
Päämiehensä tappaa, ynnä hänen
sansa, sanoo HErra.
4. Näin sanoo HErra: kolm
neljän Judan wian tähden, en
minä säästää; että he kazowat H
ran Lain ylön, ja ei pitänet h
säätyjänsä, ja andawat heitänsä
hella wietellä, jota heidän Isän
wat seurannet; Duom. 2: 1.
5. Waan minä tahdon tulen J
seen lähettä: sen pitä Jerusalemin h
net kuluttaman.
6. Näin sanoo HErra: kolm
neljän Israelin wian tähden, en
tahdo säästää; että he wanhurska
haan, ja köyhät kengäparihin m
owat. Am. 8: 6.
7. He tallawat waiwaiset maan
muun, ja estäwät raadollisia joka
kasa: Poika ja Isä makaa yhden
mon kansa, jolla he minun pyhän
meni häwäisewät. Rom. 2: 24.
8. Ja jokaizen Altarin ykönä

a pitäwät pantiwaatteista; ja juo-
t wiinaa sakkorahoista, epäjumalainsa
nesa. 2 Mos. 22: 26, 27. 5 Mos. 24: 12.
9. Ja minä olen kuitengin Amo-
laisen heidän edestänsä kadottanut,
jonka korkeus oli niinkuin Cedripuit-
ten korkeus, ja oli niin wahwa kuin
tammet: ja minä turmelin ylhäldä
hänen hedelmänsä, ja hänen juurensa
alda. 4 Mos. 21: 24, 25.
5 Mos. 2: 33, 34. Jos. 24: 8. Duom. 11: 23.
10. Minä olen se joka teitä Egyp-
tin maalda toin; ja johdatin teitä
korwesa neljäkymmendä ajastaikaa, et-
tä te Amorealaisten maan omistitte:
2 Mos. 12: 51. Luku 14: 21.
11. Ja olen teidän lapsistanne Pro-
phetat herättänyt, ja teidän nuorukai-
sistanne Nazareit: eikö se niin ole, te
Israelin lapset? sanoo HERra:
12. Mutta te annoitte Nazareille
wiinaa juoda, ja Prophetaita te haas-
tit, sanoden: ei teidän pidä ennus-
taman. Es. 30: 10. Jer. 11: 21. Am. 7: 13.
13. Katzo, minä tahdon teitä niin
ahdistaa kuin kuorma on kiinitetty,
joka täynä:
14. Että se joka nopia on, ei pidä
pääsemän pakenemaan, eikä wäkewä
hänen woiman; ja ei urhollisen pidä
taitaman hengeänsä wapahtaa.
15. Ja ei joutzimiesten pidä seiso-
man, ja joka nopia on juoxemaan, ei
pidä pääsemän: ja joka hewoisella ajaa,
ei pidä hengeänsä wapahtaman.
16. Ja joka wäkewäin seasa kaik-
kein miehullisin on; sen pitä alasti
pakeneman sillä ajalla, sanoo HERra.

3. Luku.

Israel uloswalittu ja hyljätty.

Kuulkat tätä sanaa kuin HERra
on puhun teistä te Israelin lapset:
kaikista sukukunnista, jotka minä olen
tuonut ulos Egyptin maalda, ja sanoin:
2. Kaikista sukukunnista maan päällä
olen minä teidän ainoasta korjannut:
sentähden tahdon minä myös teitä etziä,
kaikisa teidän pahoisa töisänne.
2 Mos. 19: 5. 5 Mos. 4: 20. Ps. 147: 19, 20.
3. Taitako kaxi yhdesä waelda, ellei
he yhteen sowi?

4. Kiljuuko jalopeura metzäsä, koska
ei hänellä ruokaa ole? Parkuko jalo-
peuran penikka luolastansa, ellei hän
jotakin saanut ole?
5. Menneekö lindu paulaan maan
päällä, kusa ei pyytäjätä ole? Otta-
neko hän paulansa maasta, joka ei mi-
tän wielä saanut ole?
6. Soitetango waskitorwea Kaupun-
gisa, ja ei Kansa hämmästy? Ongo
myös jotain pahaa Kaupungisa, jota
ei HERra tee? Es. 45: 7. Jer. 11: 11.
Wal. w. 3: 38. Mich. 1: 12.
7. Sillä ei **HERra HERra tee
mitän, ellei hän ilmoita salauttansa
palwelioillensa Prophetaille.**
8. Jalopeura kiljuu, kuka ei pelkä?
HERra HERra puhuu, kuka ei en-
nusta?
9. Julistakat Asdodin huoneisa, ja
Egyptin maan huoneisa, ja sanokat:
kootkat teitänne Samarian wuorille,
ja katzokat, kuinga suuri wäärys ja
wäkiwalda siellä on.
10. Ei he taida oikeutta tehdä,
sanoo HERra; waan kokowat tawa-
roita wäkiwallalla ja ryöstämisellä hei-
dän huoneisansa.
11. Sentähden näin sanoo HERra
HERra: tämä maa piiritetän; ja sinä
paiskatan alas sinun wallastas, ja sinun
huones raadellan.
12. Näin sanoo HERra: Niinkuin
paimen temmaa ulos jalopeuran suusta
kaxi reittä eli korwan kappalen; niin
myös Israelin lapset pitä temmatuxi
tuleman, jotka Samariasa asuwat, wuo-
teen loukkasa, ja kehdon kylmasa.
13. Kuulkat ja todistakat Jacobin
huonesa, sanoo HERra HERra Ju-
mala Zebaoth.
14. Sillä silloin koska minä Israe-
lin synnit etzin, tahdon minä myös
BethElin Altarit etziä; ja sen Altarin
sarwet pitä hakattaman pois, ja ne
langeman maahan.
1 Kun. K. 12: 33. 2 Kun. K. 23: 15.
15. Ja tahdon talwihuonen ja su-
wihuonen maahan lyödä; ja Elephan-
din luiset huonet pitä hukkuman, ja
paljo huoneita pitä häwiämän, sanoo
HERra. Duom. 3: 20. 1 Kun. K. 22: 39.
Jer. 36: 22.

4. Luku.

Rikkat, köyhät kowasti kuritetut.

Kuulkat tätä sanaa te lihawat lehmät, jotka Samarian wuorella olette, ja teette köyhille wääryttä, ja murennatte waiwaisen, ja sanotte teidän HERroillenne: tuos tänne, anna meidän juoda. Ps. 22: 13.

2. HERra HERra on pyhydensä kautta wannonut: katzo, se aika pitä tuleman teidän päällenne; että te temmatan pois orjantappuroilla, ja teidän jälkeentulewaisenne kalain ongella. Jer. 16: 16.

3. Ja itzekungin teistä pitä menemän ulos särjetyn muurin läpitze, ja ylönandaman huonensa, sanoo HERra.

4. Tulkat BethEliin, ja tehkät syndiä, ja Gilgaliin, että te syndiä lisäisitte: ja tuokat aamulla teidän uhrinne, ja teidän kymmenexenne kolmena päiwänä. Hos. 4: 15. Luku 12: 11.

5. Ja suitzuttakat hapatuxesta kiitosuhrixi, ja kuuluttakat ja kootkat wapaehdon uhreja; sillä niin te sen mielellänne pidätte; te Israelin lapset, sanoo HERra HERra.

6. Sentähden minä myös olen kaikisa Kaupungeisa teille joutilat hambat andanut, ja leiwän puuttumisen jokaitzisa teidän paikoisanne: ja et te sittekän käändänet teitänne minun tygöni, sanoo HERra. 2 Kun. K. 6: 25. Luku 8: 1.

7. Olen myös minä pitänyt teildä pois saten, koska wielä kolme kuukautta oli elonaikaan, ja minä annoin sataa yhden Kaupungin päälle, ja toisen Kaupungin päälle en andanutkan sataa: Yhden saraan päälle satoi, ja toinen sarka, jonga päälle ei satanut, kuiwetui.

8. Ja kaxi eli kolme Kaupungita meni yhteen Kaupungiin wettä juomaan, ja ei saanet tarwettansa: ja et te sittekän käändänet teitänne minun tygöni, sanoo HERra.

9. Minä rangaisin teitä poudalla ja nokipäillä, ja ruohomadot söit kaikki mitä teidän yrtitarhoisanne, wiinamäesänne, fikunapuisanne ja öljypuisanne kaswoi: et te sittekän käändän[et] tänne minun tygöni, sanoo H[ERra]. Joel. 1: 4.

10. Minä lähetin ruton tei[dän] kaanne niinkuin Egyptiin: ja [...] mickalla teidän nuoret mieh[enne] annoin teidän hewoisenne w[...] fangina: ja annoin haisun te[...] risänne teidän sieramihinne m[...] te sittekän käändänet teitänne [...] tygöni, sanoo HERra. 2 M[os]. Luku 12: 29.

11. Minä kukistin ylös ala[...] tamat teistä, niinkuin Jumala [...] man ja Gomorran kukisti, e[...] litta niinkuin tulesta otettu k[...] te sittekän käändänet teitänne [...] tygöni, sanoo HERra. 1 M[os]. Es. 13: 19. Jer. 49: 18. Zach. [...]

12. Sentähden tahdon min[ä] näin tehdä Israel: että m[...] näin sinulle tehdä tahdon, n[iin] mista sinuas, Israel, ja mene J[u]latas wastan.

13. Sillä katzo, hän on se, j[oka] tehnyt wuoret, ja luonut tu[...] ilmoitta ihmiselle mitä hänen p[...] pitä: hän teke aamuruskon ja p[...] hän käy maan korkeusten päällä: nimensä on HERra Jumala Z[...] Ps. 65: 7. Ps. 104: 20. Ps. 135: 7. Mich. 1: 3.

5. Luku.

Wäärä duomio ja Jumalan pal[...]

Kuulkat te Israelin huone, n[äitä] noja; sillä minun täytyy [...] walitusweisun teistä nostaa.

2. Neitzy Israel on langennut, ettei hän woi jällen nousta ylös: on kukistettu maahan, ja ei k[...] händä auta ylös.

3. Sillä näin sanoo HERra H[ER]ra: siihen Kaupungiin, josta tu[...] käy ulos, pitä ainoasti sata jä[...] ja josta sata käy ulos, pitä kym[...] jäämän, Israelin huonesta.

4. Sentähden näin sanoo HE[Rra] Israelin huonelle: etzikät minua, [...] te saatte elää.

5. Ja älkät BethEliä etzikö, ja [...] kät tulko Gilgaliin, älkät myös [...] Sebaan mengö: sillä Gilgal pitä [...]

in fangittuna pois, ja BethEl tyh=
tuleman. Am. 4: 4.
Etzikät HErraa, niin te saatte
: ettei tuli Josephin huoneseen sy=
täisi, ja kulutais, ja ei olisi sam=
tajata BethElisä.
. Te käännätte oikeuden koiruohoxi,
ukistatte maahan wanhurskauden.
Am. 6: 12.
Hän teke otawan ja kointähden,
nuutta kuoleman warjon aamuxi,
äiwästä pimiän yön teke: joka we=
meresä kutzuu, ja kaataa ne maan
in päälle, hänen nimensä on HErra:
ob. 9: 8, 9. Luku 38: 31. Es. 13: 10.
Am. 4: 13. Luku 9: 6.
Joka raatelnxen asetta wäkewän
e, ja että raatelia uskalda wahwan
ungin päälle karata.
0. Mutta he wihawat sitä, joka
ä julkisesti nuhtelee; ja sitä he
histuwat, joka oikein opetta.
1. Sentähden että te köyhää sor=
e, ja otatte häneldä suuret kuor=
jywiä, ei pidä teidän niisä huo=
a asuman, jotka te wuojonkiwistä
ndanet oletta: te oletta istuttanet
ut wiinamäet, waan ei teidän pi=
niistä wiinaa juoman.
5 Mos. 28: 30, 39. Zeph. 1: 13.
2. Sillä minä tiedän teidän pa=
tekonne, joita paljo on, ja teidän
dinne, jotka raskat owat: te ah=
tte wanhurskaita, ja otatte sowin=
t, waiwaisita myös duomion edesä
ratte.
13. Sentähden täytyy ymmärtäwäi=
sillä ajalla waiketa; sillä se on pa=
aika.
14. Etzikät hywää, ja älkät pahaa,
ä te eläisitte; niin HErra Jumala
baoth on teidän kansanne, niinkuin
kerskattakin.
15. Wihatkat pahaa, ja rakastakat
wää, toimittakat oikeus porteisa; niin
Erra Jumala Zebaoth on armolli=
n Josephin jääneille. Ps. 34: 15.
Ps. 97: 10. Rom. 12: 9.
16. Sentähden näin sanoo HErra
umala, HErra Zebaoth: jokaitzella
tulla pitä parku oleman, ja jokaitze=
kujasa sanottaman: woi! woi! ja
ldomies kutzutan murheseen parku=
maan, niitten kansa jotka walitus wei=
sun taitawat. Jer. 9: 17, 18, 19.
17. Niin myös jokaitzesa wiinamäe=
sä pitä parku oleman; sillä minä tahdon
sinun kauttas waeldaa, sanoo HErra.
18. Woi niitä jotka HErran päi=
wää pyytäwät: sillä mitästä se teille?
se HErran päiwä on pimeys ja ei
walkeus. Es. 5: 19. Jer. 17: 15.
Luku 30: 7. Joel. 2: 2, 11. Zeph. 1: 14, 15.
19. Niinkuin joku pakenis jalopeu=
ran edestä, ja karhu kohtais händä:
ja niinkuin joku tulis huoneseen, ja
nojais kätensä seinälle, ja kärmeldä
pistetäisin.
20. Eikö HErran päiwä ole pi=
miä, ja ei walkia, synkiä ja ei selke?
21. Minä wihan ja hyljän teidän
juhlapäiwänne; en myös tahdo haistaa
teidän uhrianne. 3 Mos. 26: 31.
Es. 1. 11. Jer. 6: 20. Luku 7: 22.
22. Ja waikka te minulle uhraisit=
te polttouhria ja ruokauhria, en mi=
nä kuitengan ota niitä otollisexi; engä
katzo teidän lihawata kiitosuhrianne.
23. Wie pois minun edestäni sinun
wirtes jyrinä; sillä en minä woi sinun
kandelittes laulaa kuulella.
24. Mutta oikeus pitä julistettaman
niinkuin wesi, ja wanhurskaus niinkuin
wäkewä wirta.
25. Olettako te Israelin huone mi=
nulle teuras uhria ja ruokauhria teh=
net, neljänäkymmenenä wuotena kor=
wesa? 5 Mos. 32: 17. Ap. T. 7: 42, 43.
26. Te kannoitta teidän Melechinne
majoja, ja teidän epäjumalainne ku=
wia, teidän jumalainne Tähteä, jotka
te itze teillenne tehnet olitta.
27. Niin minä siis annan teidän
tästä edemmä Damaskua wiedä, sa=
noo HErra, jonga nimi on Jumala
Zebaoth.

6. Luku.

Huolimattomain Ruhtinasten rangaistus.

Woi suruttomia Zionisa, ja niitä
jotka heitänsä Samarian wuo=
reen luottawat! jotka kutzutan ylim=
mäisixi pakanain seasa, ja Israelin huo=
nesa hallitzewat! Jer. 2: 3.
2. Mengät Calneen, ja katzokat, ja

mengät sieldä suureen Hemathin Kau=
pungiin, ja sieldä käykät alas Phi=
listealaisten Gathiin: jos ne paremmat
owat kuin nämät waldakunnat, jos
heidän rajansa owat lawiammat, kuin
teidän rajanne:
3. Te jotka luuletta itzenne kauka=
na olewan pahoista päiwistä: ja we=
dätte puoleenne wäkiwallaisen istuimen.
Hes. 12: 22. Am. 9: 10.
4. Ja makatte Elephandin luisesa
wuotesa, ja koreiletta ylönpaldisudesa
teidän makaussiallanne: ja syötte pa=
rahimmat laumasta, ja syötetyt wasi=
kat karjan seasta.
5. Ja soitatte Psaltarilla, ja ajat=
teletta teillenne lauluja niinkuin Dawid.
Es. 5: 12.
6. Ja juotta wiinaa maljoista, ja
woiteletta teitänne parhalla woitella:
**Ja ei kengän sure Josephin wa=
hingosta.** 1 Mos. 37: 24.
7. Sentähden pitä heidän nyt käy=
män niitten edellä, jotka wiedän pois
fangittuna, ja öykkäritten wieraspito
pitä lakkaman.
8. Sillä HERra HERra on wan=
nonut itze kauttansa, sanoo HERra Ju=
mala Zebaoth: Minua kauhistaa Jaco=
bin ylpeys, ja minä wihan hänen ko=
reita huoneitansa, ja tahdon sen Kau=
pungin hyljätä, ja kaikki kuin hänesä on.
Jer. 51: 14.
9. Ja pitä tapahtuman, että waik=
ka kymmenen miestä yhteen huoneseen
läisit; niin pitä heidän kuitengin kuo=
leman;
10. Että hänen setänsä ja enoinsa
weis hänen luunsa ulos huonesta, ja
sanois sille joka sen huonen wieresä on:
wieläkö sinun tykönäs ketän on? ja se
wastaa: jo owat kaikki pois. Ja niit=
ten pitä sanoman: ole wait, sillä ei he
tahtonet, että HERran nimeä olis
muistettu.
11. Sillä katzo, HERra on käske=
nyt lyödä suuria huoneita rikki, ja
wähiä huoneita hajomaan.
12. Taitawatko hewoiset kalliolla sa=
moita? taitango se härjillä kynnettä?
sillä te muutteletta oikeuden sapexi, ja
wanhurskauden hedelmän Koiruohoxi.
Am. 5: 7.
13. Ja iloitzette tyhjäistä asiasta, ja
sanotte: engö me kyllä wäkewät
meidän sarwillamme?
14. Sentähden katzo, minä tah
teidän päällenne, te Israelin hu
Kansan herättä, sanoo HERra
mala Zebaoth; joka teitä pitä
paikasta ahdistaman, kuin He
mennän, hamaan korwen ojaan
4 Mos. 34: 5, 8, 9. Jos. 13: 5.

7. Luku.

Heinäsirkat, tuli, mittanuora. Amaz
tää estää Amosta ennustamasta,
saa häneldä kowan duomion.

Niin HERra HERra osotti mi
le näysä; ja katzo, yxi seiso
heinäsirkkoja teki, juuri silloin ko
ras rupeis käymään ylös, toisen h
sittekuin Kuningas oli andanut n
2. Koska ne niin tahdoit kai
lon syödä maalda, sanoin minä:
HERra HERra, ole armollinen!
ka tahtoo Jacobia taas autta?
hän on aiwan wähä.
3. Niin HERra katui sitä: e
pidä tapahtuman, sanoi HERra.
1 Mos. 6: 6.
4. Niin HERra HERra osotti
nulle näysä, ja katzo, HERra
ra kutzui tulen rangaisemaan; jok
ti suuren syywyden syömän, ja se
jo parhan osan.
5. Niin minä sanoin: Ah HE
HERra, lakka nyt, kuka tahtoo J
cobia taas autta? sillä hän on ai
wähä.
6. Niin HERra katui myös
ei sengän pidä tapahtuman, sanoi HE
ra HERra.
7. Mutta hän osotti minulle tä
näysä, ja katzo, HERra seisoi muu
päällä, joka mittanuoralla mitattu
ja hän piti mittanuoran kädesänsä.
8. Ja HERra sanoi minulle: m
täs näet Amos? minä sanoin: mitt
nuoran. HERra sanoi: Katzo, mi
tahdon wetää mittanuoran keskelle
nun Kansaani Israelia, ja en käy
len händä ohitze. Am. 8: 2.
9. Waan Isaachin korkeudet pitä a
tiaxi tuleman, ja Israelin pyhät pi
häwitettämän: ja minä tahdon ne
miekan Jerobeamin huonetta wastaan.
2 Kun. K. 15: 10. 16 Luku. 17 Luku.

. Niin BethElin Pappi Amazia
:i Israelin Kuningan tygö, sano=
Amos teke kapinan sinua wastan
elin huonesa, eipä maakan woi
a hänen sanojansa kärsiä.
. Sillä näin sanoo Amos: Jero=
m täytyy miekalla kuolla; ja Is=
pitä wietämän sangittuna pois
lansa.
. Ja Amazia sanoi Amoxelle: si=
näkiä mene pois, ja pakene Ju
maalle, ja elätä sinus siellä, ja
sta siellä: 1 Sam. 9: 9.
. Ja älä BethElisä sillen ennusta:
i Kuningan pyhä sia, ja walda=
an huone. Am. 2: 12. Luku 5: 26.
. Amos wastais, ja sanoi Ama=
: en minä ole Propheta, engä
hetan poika; waan minä olen kar=
paimen, ja marjain hakia.
Am. 1: 1.
. Mutta HERra otti minun kar=
, ja sanoi minulle: mene, ja en=
i minun Kansaani Israelia wastan.
. Niin kuule siis HERran sanaa:
i sanot: älä ennusta Israelia was=
jälä myös puhu Isaachin huonet=
wastan. Hes. 21: 2.
. Sentähden sanoo HERra näin:
i emändäs pitä Kaupungisa rais=
man, ja sinun poikas ja tyttäres
miekalla langeman, ja sinun pel=
pitä nuoralla jaettaman: Mutta
sinun pitä saastaisesa maasa kuole=
, ja Israel pitä ajettaman peräti
maastansa. 2 Kun. K. 17: 6, 18, 24.

8. Luku.

neuden rangaistus. Hengellinen nälkä.

ERra HERra osotti minulle näy=
sä, ja katzo, siellä oli Kori suwi=
a. 2 Sam. 16: 1.
. Ja hän sanoi: mitäs näet Amos?
ä wastaisin: Korin suwituloa. Niin
Rra sanoi minulle: minun Kansani
elin loppu on tullut, en minä tahdo
n mennä händä ohitzen. Am. 7: 8.
. Ja sinä päiwänä pitä weisut Tem=
itkuxi käändymän, sanoo HER=
HERra: monda kuollutta ruumista
i jokapaikasa makaman, jotka wie=
salasa pois.

4. Kuulkat tätä te jotka köyhää sor=
ratte, ja waiwaisia maakunnasa häwi=
tätte;
5. Ja sanotte: koska uusi Kuu lop=
puu, että me saisimma jywiä myydä:
ja Sabbathi, että me ohria kauppai=
simme, ja mitan wähennäisimme, ja
hinnan korotaisimme, ja waagat wää=
räxi tekisimme? 4 Mos. 10: 10.
Luku 28: 11. 5 Mos. 25: 13 = 15. Hos. 12: 7.
6. Että me saisimme köyhät rahal=
lamme haldummme, ja hätäynnet ken=
gäparilla; ja myisimme akanat jywäin
edestä. Am. 2: 6.
7. HERra on wannonut Jacobin
korkeutta wastan: mitämax, jos minä
ikänä kaikki ne heidän työnsä unohdan.
8. Eikö maan sentähden pidäisi wa=
piseman, ja kaikki sen asuwaiset mu=
rehtiman? Ja pitä nouseman kaiken
sen päälle niinkuin wirta, wietämän
pois ja upotettaman niinkuin Egyptin
wirralla. Ps. 32: 6. Am. 9: 5.
9. Sillä ajalla, sanoo HERra HER=
ra, tahdon minä laskea Auringon alas
puolipäiwästä, ja pimittä maan wal=
kialla päiwällä. Ps. 19: 6, 7.
10. Minä tahdon teidän juhlapäi=
wänne käätä murhexi, ja kaikki teidän
weisunne walituxexi, ja tahdon anda
säkin jokaitzen kupeisiin tulla, ja kaikki
päät paljaxi tehdä; ja tahdon heille
murhen saatta, niinkuin joku ainoata
poikaa murhetti: ja heidän pitä sur=
kian lopun saaman. Jer. 6: 26.
Luku 48: 37. Zach. 12: 10.
11. Katzo, ne päiwät tulewat, sa=
noo HERra HERra, että minä lä=
hetän näljän maan päälle: ei nälkää
leiwän perään, eli janoa weden pe=
rään, waan HERran sanan kuulemi=
sen jälkeen:
12. Niin että heidän pitä juoxe=
man yhdestä merestä niin toiseen, poh=
jasta niin itään: heidän pitä juoxen=
deleman etzimään HERran sanaa, ja
ei kuitengan pidä löytämän.
13. Sinä päiwänä, pitä kaunit neitzet
ja nuorukaiset näändymän janosta:
14. Ja jotka nyt Samarian rikoxen
kautta wannowat, ja sanowat: niin totta
kuin sinun Jumalas Danisa elää, niin

totta kuin sinun Jumalas BerSebasa
elää: niitten pitä niin langeman, ettei
he woi jällen nosta ylös.
1 Kun. K. 12: 29. Am. 5: 2.

9. Luku.

Jumalan uhkaus. Meßiaxen waldakunda.

Minä näjin HERran seisowan Al=
tarilla, ja hän sanoi: lyö owen
päälliseen, niin että pihtipielet wärise=
wät: sillä minä tahdon haawoitta nii=
tä kaikkia, jotka heille päänä owat, ja
heidän alammaisensa miekalla tappa.
Ei sen pidä pääsemän joka paennut
on, eikä itziänsä pelastaman joka wält=
tänyt on. Hes. 9: 5, 6. Am. 2: 14.
2. Ja waikka he heitänsä hamaan
helwettiin kaiwaisit, niin minun käteni
on kuitengin heitä sieldäkin hakewa:
Ja jos he astuisit ylös taiwaseen, niin
minä kuitengin tahdon syöstä heidän
sieldä alas. Ps. 139: 7, 8, 9.
Obad. v. 4.
3. Ja jos he lymytäisit itzensä Car=
melin kukkulalle, niin minä tahdon hei=
dän sieldäkin etziä, ja temmata pois:
Ja jos he heitänsä minun silmäini
edestä kätkisit meren sywyteen, niin
minä käsken kärmettä, että se heitä
siellä pistäis.
4. Ja jos he wihollisensa fangixi
tulewat, niin minä sieldä käsken miek=
kaa, että se heitä tappais: sillä minä
pidän silmäni heidän ylitzensä pahaxi,
ja en hywäxi. Ps. 34: 17. Jer. 44: 11.
5. Sillä koska HERra HERra Ze=
baoth maahan rupe, niin se sulaa, että
kaikki asuwaiset murehtiman pitä; ja
että se pitä nouseman sen päälle niin=
kuin wirta, ja se upotettaman, niinkuin
Egyptin wirralla. Am. 8: 8.
6. Hän on se joka Salinsa taiwa=
seen rakenda, ja perustaa majansa maan
päälle: hän kutzun meren wedet, ja
wuodatta maan päälle, hänen nimensä
on HERra. Ps. 104: 3.
Es. 66: 2. Am. 5: 8.
7. Ettäkö te Israelin lapset minulle
ole niinkuin Ethiopialaiset? sanoo HE
ra: engö minä wienyt Israelia
Egyptin maalda, ja Philistcal
Kaphthorista, ja Syrialaiset Kiri
1 Mos. 10: 14. 5 Mos. 2: 23.
8. Katzo, HERran HERran
näkewät syndisen waldakunnan
että minä sen juuri maan pääll
räti kadotan: waikka en minä
gan Jacobin huonetta ratki kadot
noo HERra. Jer.
9. Sillä katzo, minä tahdon
ja Israelin huonen kaikkein p
seasa anda seulotta, niinkuin j
seulotan, ja ei jywängän pidä
man maan päälle.
10. Kaikki syndiset minun
sani pitä miekalla kuoletettaman
sanowat: ei onnettomus ole niin
eikä kohtaa meitä.
11. Sillä ajalla tahdon min
kaatunen Dawidin majan ra
hänen reikänsä paikata, ja p
jällen mitä särjetty on, ja t
sen raketa, niinkuin se endis
jalla ollut on; Ap. T. 15: 1
12. Että he saawat nautita
min jäänet, ja kaikki pakanat,
ten seasa minun nimeni pitä
nattaman; sanoo HERra, joka
tä teke. Es. 44: 5.
13. Katzo, se aika tulee, sanoo H
ra, että yhtä haawaa kynnetän j
tetän, ja yhtä haawaa wiinan
sotkutan ja kylwetän, ja wuoret
kiata wiinaa tiukkuwat, ja kaikki
owat hedelmälliset. Joel. 3:
14. Sillä minä käännän minun
sani Israelin fangiuxen, että h
kendawat autiat Kaupungit, ja a
suwat: istuttawat wiinapuita, ja
wiinaa juowat, tekewät puutarhoj
niistä hedelmitä syöwät.
15. Ja minä tahdon heitä h
maasansa istutta; niin ettei heitä
temmata pois maastansa, jonga
heille andanut olen, sanoo HERra
nun Jumalas. 2 Mos. 15:
Jer. 32: 41.

Amoxen Kirjan loppu.

Propheta ObadJa.

1. Luku.

dJa ennustaa Edomealaisille armotoin=
rangaistusta, ja lohduttaa Judan Kansaa
Messiaxen waldakunnan lähenemisellä.

1. ämä on ObadJan näky. Näin sa=
noo HERra HERra Edomista:
olemma HERralda sanoman kuul=
että sanansaattaja on pakanain se=
n lähetetty: noskat, ja käykämme
dä wastan sotaan. Jer. 49: 7.
Am. 1: 11.
2. Katzo, minä olen sinun alendanut
anain seasa, ja sangen ylönkatzotuxi
t. Jer. 49: 15.
3. Sinun sydämes ylpeys on sinun
pt, ettäs wuorten rotkoisa asut,
n korkeisa linnoisas, ja sanot sy=
esäs: kuka taitaa minun syöstä
ahan? Jer. 49: 16.
4. Waikkas ylös korkialle menisit
kuin kotka, ja tekisit pesäs tähtein
lle; niin minä kuitengin syöxen
alas sieldä, sanoo HERra.
Ps. 139: 7, 8, 9. Am. 9: 2.
5. Jos warkat eli raateliat tulewat
sinun tygös, kuinga sinä niin
olet? Eikö he warasta niin paljo
heillä kyllä on? Jos wiinanhakiat
wat sinun tygös, eikö he jätä wii=
marjan oxia? Jer. 49: 9.
6. Ah kuinga heidän pitä Esaun
iman, ja hänen kätketyt tawaransa
nän. Jer. 49: 10.
7. Kaikki jotka sinun kansas liitosa
t, pitä ajaman sinun pois maal=
: miehet, joihin sinä turwat, pet=
ät sinun, ja woittawat sinun: jotka
n leipäs syöwät, pettäwät sinun:
sinulla ole ymmärrystä.
8. Mitämax, sanoo HERra, minä
tan silloin Edomin wiisat, ja ym=
rryxen Esaun wuorelda. Es. 29: 14.
9. Sillä sinun wäkewäs, Theman,
hämmästymän; että heidän kaik=
pitä murhasta Esaun wuorella
kkuman.
10. Sen wääryden tähden kuin sinä
eljelles Jacobille tehnyt olet, pitä
sinun häpiään tuleman, ja ijankaikki=
sesti häwitettämän. 1 Mos. 27: 41.
Hes. 25: 12. Luku 35: 5.
11. Silloin sinä seisoit händä was=
tan, koska muukalaiset hänen sotawä=
kensä weit pois fangittuna, ja wierat
menit sisälle hänen porteistansa, ja Je=
rusalemista arwan heitit; silloin sinä
olit niinkuin yxi heistä. Joel. 3: 3.
12. Ei sinun pidä mielelläs katzele=
man weljes wiheljäisyden aikaa, eikä
riemuitzeman Judalaisten surkeuden ai=
kana, ei myös sinun suus pidä niin
suuria sanoja puhuman heidän tuskan=
sa aikana. Ps. 58: 12.
13. Ei sinun pidä menemän sisälle
minun Kansani porteista heidän sur=
keudensa aikana, eikä mielelläs katzele=
man heidän onnettomuttansa, heidän
waiwansa aikana: eikä kättäs ojenda=
man heidän kaluunsa, heidän surkeu=
densa aikana. Ps. 137: 7.
14. Ei sinun pidä teitten haaroisa
seisoman, murhamasa heidän pakene=
waisiansa; ei myös kiinni ottaman hei=
dän jäänyitänsä ahdistuxensa aikana.
15. Sillä HERran päiwä on läsnä
kaikkia pakanoita: niinkuin sinä tehnyt
olet, niin pitä sinulle jällen tapahtu=
man: ja niinkuin sinä ansainnut olet,
niin pitä sinun pääs päälle jällen tu=
leman. 2 Mos. 21: 24. Hes. 35: 15.
Luc. 6: 38.
16. Sillä niinkuin te oletta minun
pyhällä wuorellani juonet, niin pitä
kaikki pakanat alati juoman, ryyppä=
män ja nielemän, ja oleman niinkuin
ei he olletkan olisi. Jer. 25: 15.
Luku 49: 12.
17. Mutta Zionin wuorella pitä
wapaus oleman, ja heidän pitä
pyhät oleman; ja Jacobin huonen
pitä perindönsä omistaman.
18. Ja Jacobin huone pitä tuli ole=
man, ja Josephin huone tulen liekki:
mutta Esaun huone kortena, jonga hei=
dän pitä sytyttämän ja kuluttaman;
niin ettei Esaun huonesta pidä mitän
jäämän; sillä HERra on sen puhunut.

19. Ja heidän pitä perimän koko
etelän puolisen maan, ynnä Esaun wuo=
ren kanssa, ja sen lakeuden Philistea=
laisten kanssa, ja heidän pitä myös
Ephraimin ja Samarian kedon omista=
man, ja BenJaminin Gileadin.
20. Ja ne wiedyt pois Israelin lasten
sotawäestä, jotka Cananealaisten seasa
hamaan Zarpathiin asti owat, ja
wiedyt pois Jerusalemin Kaupun[illegible]
jotka Zepharadisa owat, pitä ne [illegible]
pungit etelään päin omistaman.
21. Ja wapahtajat pitä [illegible]
wuorelle tuleman, duomitzemaa[n]
saun wuorta: Ja niin pitä wa[lta-]
da HErran oleman. Luc. 1: 33.

ObadJan Kirjan loppu.

Propheta Jona.

1. Luku.

Jona kutzutaan, pakenee.

Ja HErran sana tapahtui Jonalle
Amithain pojalle, sanoden:
2 Kun. K. 14: 25.
2. Nouse, ja mene siihen suureen
Kaupungiin Niniween, ja saarna siinä;
sillä heidän pahudensa on tullut minun
kaswoini eteen. 1 Mos. 10: 11.
Luku 18: 20. Luku 19: 13. Jon. 3: 3.
3. Mutta Jona nousi ja tahdoi paeta
Tarsiin, HErran kaswoin edestä: ja
hän tuli Japhoon, ja kuin hän löysi
hahden, joka tahdoi Tarsiin mennä, an=
noi hän palkan, ja astui siihen, mene=
mään heidän kanssansa Tarsiin, HEr=
ran kaswoin edestä.
2 Aika K. 2: 16. Ap. T. 9: 36.
4. Niin HErra annoi suuren tuu=
len tulla merelle, ja suuri ilma nousi
merellä; niin että haaxi luultin rik=
kaunduneen.
5. Ja haaximiehet pelkäisit, ja ku=
kin huusi jumalansa tygö, ja he heitit
kalut, jotka hahdesa olit, mereen, ke=
wiämmäxi tullaxensa. Mutta Jona oli
astunut alas hahden toiselle puolelle,
ja makais uneen nukkunut.
Ap. T. 27: 18, 19.
6. Niin hahdenhaldia meni hänen ty=
gönsä, ja sanoi hänelle: mixis makat?
nouse, ja rukoile Jumalatas, että Ju=
mala muistais meitä, etten me hukkuisi.
7. Niin he sanoit toinen toisellensa:
tulkat, ja heittäkämme arpaa, tietä=
xemme kenengä tähden tämä onnetto=
mus meillä on: ja kuin he heitit ar=
paa, langeis arpa Jonan päälle.
San. l. 16: 33.
8. Niin he sanoit hänelle: [illegible]
nyt meille, kenen tähden tämä [onnet-]
tomus meillä on: mikä sinun te[kos on?]
ja kustas tulet? kusta maakun[nasta?]
Kansasta sinä olet?
9. Hän sanoi heille: minä [olen He-]
brealainen, ja minä pelkän [HEr-]
raa Jumalata taiwaasta, jo[ka meren]
ja karkian on tehnyt.
10. Niin ne miehet pelkäi[sit sua-]
resti, ja sanoit hänelle: mi[xis sen]
teit? sillä ne miehet tiesit hänen [HEr-]
ran edestä paennen, sillä hän [oli hei-]
sen sanonut.
11. Niin he sanoit hänelle: [mitä]
meidän pitä sinulle tekemän, että [meri]
meille tywennyis? sillä meri [kä-]
lainehti heidän ylitzensä.
12. Hän sanoi heille: ottakat [minua]
ja heittäkät mereen, niin meri
tywenee: sillä minä tiedän, että
suuri ilma tulee teidän päälle[nne]
nun tähteni.
13. Ja ne miehet soudit, että
olisit maan jällen saanet: mutta [ei]
woinet: sillä meri käwi wäkewäst[i hei-]
dän ylitzensä.
14. Niin he huusit HErran t[ygö,]
ja sanoit: Ah HErra! älä anna [mei-]
dän hukkua tämän miehen sielun [täh-]
den, ja älä lue meillen tätä wiatto[nta]
werta; sillä sinä HErra teet [niin kuin]
sinä tahdot. Duom. 9: 24.
15. Niin he otit Jonan, ja [heitit]
mereen; ja meri asetui lain[ehtimasta.]
16. Ja ne miehet pelkäisit [HErra]
suuresti; ja teit HErralle [uhria ja]
lupausta.

2. Luku.

tulee nieltyxi kalalta ja rukoilee Ju-
alata. Kala oxendaa hänen maalle.

utta HERra toimitti suuren ka-
lan, nielemään Jonata: Ja Jona
kalan watzasa kolme päiwää ja
ie yötä. Matth. 12: 40. Luku 16: 4.
Luc. 11: 30.
. Ja Jona rukoili HERraa Ju-
ıtansa, kalan watzasta;
. Ja sanoi: Minä huusin HER-
minun ahdistuxesani, ja hän was-
minua: minä paruin helwetin
asta, ja sinä kuulit minun ääneni.
Ps. 77: 3, 4. Ps. 120: 1. Ps. 130: 1.
. Sinä heitit minun sywyteen kes-
; merta, niin että aallot minua
ıyt ymbärinsä: kaikki sinun laines
aldos käwit minun päällitzeni.
. Minä ajattelin minuni hyljätyxi
ın silmäis edestä; kuitengin saan mi-
wielä nähdä sinun pyhän Templis.
. Wedet piirsit minua ymbäri sie-
ni asti, sywydet piiritit minun: kai-
to peitti minun pääni. Ps. 69: 2.
. Minä wajoisin wuorten perustu-
ı asti, maa salpais minun teljillänsä
kaikkisesti; mutta sinä otit minun
äni ulos kadotuxesta, HERra mi-
ı Jumalani.
3. Koska minun sieluni epäili minu-
niin minä muistin HERran päälle;
minun rukouxeni tuli sinun tygös,
ın pyhään Templiis.
9. Mutta jotka luottawat turhaan
theseen, ne hyljäwät laupiuden itze
ıtaansa.
10. Mutta minä tahdon uhrata si-
lle kiitoxella, minä tahdon maxaa
auxeni: HERran tykönä on apu.
Ps. 3: 9. Ps. 50: 14. Ps. 116: 7.
11. Ja HERra sanoi kalalle, että
n oxensi Jonan maan päälle.

3. Luku.

ıa saatuansa wastuutisen käskyn, saarnaa
Niniwesä. Niniwen katumus.

Niin HERran sana tapahtui toisen
kerran Jonalle, ja sanoi:
2. Nouse, mene siihen suureen Kau-
ngiin Niniween, saarnamaan siellä
lä saarnaa, jonga minä sinulle sanon:
3. Silloin Jona nousi, ja meni Ni-
niween HERran sanan jälkeen. Ja
Niniwe oli Jumalan suuri Kaupungi,
kolmen päiwäkunnan matka. Jon. 1: 2.
4. Ja koska Jona rupeis siinä käy-
mään yhden päiwäkunnan matkan, huusi
hän, ja sanoi: wielä on neljäkymmendä
päiwää; niin Niniwen pitä hukkuman.
5. Niin Niniwen miehet uskoit Ju-
malan päälle, ja annoit saarnata, että
paastotaisin, ja pujit säkit yllensä sekä
pienet että suuret.
Joel. 2: 15. Matth. 12: 41. Luc. 11: 32.
6. Ja koska Niniwen Kuningas sen
kuuli, nousi hän istuimeldansa, ja riisui
kallit waattensa, käärei itzensä säkkiin
ja istui tuhkaan;
Job. 2: 8. Matth. 11: 21. Luc. 10: 13.
7. Ja annoi kuulutta ja sanoa Ni-
niwesä, Kuningan tahdosta, ja hänen
Sangareinsa käskystä; sanoden: ettei
yxikän ihminen taikka eläin, karja eli
lampat pidä mitän maistaman, eikä
laitumelle ajettaman, ja ei wettäkän
juoman.
8. Waan ihmiset ja eläimet pitä
säkkiin puetettaman, ja heidän pitä lu-
jasti Jumalan tygö huutaman. Ja
jokainen palaitkan pahasta tiestänsä,
ja kätensä wäkiwallasta.
9. Kuka ties, Jumala taitaa kään-
dyä ja katua; ja lakata hirmuisesta
wihastansa, etten me huku.
Jer. 18: 8. Joel. 2: 14.
10. Koska Jumala näki heidän työn-
sä, että he palaisit pahasta tiestänsä;
katui Jumala sitä pahaa, jota hän
oli puhunut heille tehdäxensä, ja ei
tehnytkän. 1 Mos. 6: 6.

4. Luku.

Jonan närkästyminen, pensas, rangaistus.

Niin Jona pani sen kowin pahaxen-
sa, ja wihastui.
2. Rukoili HERraa, ja sanoi: ah
HERra! sepä se on kuin minä sanoin,
koska minä olin wielä maasani, sentäh-
den minä tahdoin myös Tarsiin paeta;
sillä minä tiedän, että sinä Jumala
olet armollinen, laupias, pitkämie-
linen, suuresta hywydestä ja kadut
pahaa. 2 Mos. 34: 6. Neh. 9: 17.
Ps. 86: 5. Ps. 103: 8. Ps. 145: 8. Joel. 2: 13.

3. Niin ota nyt HERra minun sie=
luni minusta pois; sillä minä kuolisin
paremmin kuin eläisin.
4. Mutta HERra sanoi: luuletkos
oikein wihastunes?
5. Ja Jona läxi Kaupungista, ja
istui Kaupungista itään päin, ja teki
siellä hänellensä majan; ja istui sen alla
warjosa, siihenasti kuin hän näkis mi=
tä Kaupungille tapahtuis.
6. Mutta HERra Jumala toimit=
ti yhden pensan, joka kaswoi Jonan
ylitze, että se olis hänen päänsä war=
jonnut, ja wirwottanut händä hänen
waiwasansa: ja Jona riemuitzi siitä
pensaasta suurella ilolla.
7. Mutta HERra toimitti madon
huomeneltain, kuin aamurusko koitti,
joka söi sitä pensasta, että se kuiwetui.
8. Mutta koska Auringo nosnut oli,
toimitti Jumala suuren itätuulen,
Auringo paisti Jonan päähän, että
tuli woimattomaxi: Niin hän t
sielullensa kuolemata, ja sanoi:
kuolisin ennenkuin minä eläisin.
9. Niin Jumala sanoi Jonalle:
letkos oikein wihastunes siitä pe
Ja hän sanoi: minä wihastun
kuolemaan asti.
10. Ja HERra sanoi: sinä
dat pensasta, jostas et mitän
nähnyt, etkä sitä kaswattanut,
nä kaswoi, ja ynnä katois.
11. Eiköstä minun pidäisi
man sitä suurta Kaupungita
tä? josa on enämbi kuin sata
ja kaxikymmendä tuhatta ihmis
ka ei tiedä eroitta kumbi oikia
bi wasen käsi on, niin myös
läimitä.

Jonan Kirjan loppu.

Propheta Micha.

1. Luku.

Judan ja Samarian syndi ja surkia rangaistus.

Tämä on HERran sana, joka ta=
pahtui Michalle Marcsasta, Jo=
thamin, Ahaxen, ja Jehiskian, Judan
Kuningasten aikana; jonga hän näki
Samariasta ja Jerusalemista.
Jer. 26: 18.
2. Kuulkat kaikki Kansat: sinä maa,
ota waari, ja kaikki kuin siinä on: ja
HERra Jumala olkon todistaja teitä
wastan, HERra pyhästä Templistänsä.
5 Mos. 32: 1. Ps. 11: 4. Es. 1: 2.
3. Katzo, HERra lähtee siastansa,
astuu alas ja polkee maan korkeuxia:
1 Mos. 11: 7. 5 Mos. 32: 13. Luku 33: 29.
Es. 26: 21. Am. 4: 13.
4. Niin että wuoret pitä sulaman
hänen allansa, ja laaxot halkeman;
niinkuin medenwaha sulaa tulen edesä,
niinkuin ne wedet, jotka korkialda alas
wuotawat.
2 Mos. 19: 18. Ps. 97: 5. Am. 9: 5.
5. Kaikki nämät tapahtuwat Jaco=
bin ylitzekäymisen tähden, ja Israelin
huonen syndein tähden. Kuka siis on
Jacobin ylitzekäymys? eikö Samaria?
ja kutka owat Judan korkeuxet?
Jerusalem?
6. Minä teen Samarian
nioxi kedolla, joka pannan wii
ymbäri; ja wieritän hänen kiwensä
xoon, ja särjen perustuxeen asti
7. Kaikki heidän epäjumalansa
rikottaman, ja kaikki heidän pa
tulella poldettaman, ja minä hä
kaikki heidän kuwansa; sillä he
porton palkasta koonnut: sentähden
heidän jällen porton palkaxi tule
5 Mos. 23: 18. Hos. 2: 5.
8. Sitä minun täytyy walitta
parkua, minun täytyy riisuttuna
alasti käydä; minun pitä walittam
niinkuin Lohikärmet ja murehti
niinkuin nälkäkurki.
Job. 30: 28, 29. Es. 20: 3. Jer. 4:
9. Sillä tähän witzauxeen ei
yhtän neuwoa; joka jo Judahan
on tullut, ja pitä ulottuman
Kansani porttiin asti, Jerusalemiin
2 Kun. K. 18: 13.
10. Älkät sitä Gathisa ilmoitt
älkät andako kuulla teidän itk
waan mengät tuhkahuoneseen ja
tuhkaan. 2 Sam. 1: 20. Job. 2: 8. Jer. 6:

. Lähde pois sinä kaunin Kau=
;in asuwainen, häpiällä paljastettu.
;akaupungin asuwaiset ei tule ulos,
walitus on lähipaikoisa, jotka saa=
teildä ylöspitämisensä. Es. 47: 3.
2. Se surullinen Kaupungi mureh=
n hywän tähden; sillä onnettomus
HERralda tuleman hamaan Je=
lemin porttiin. Am. 3: 6.
3. Sinä Kaupungi Lachis, waljasta
sten eteen liukkat hewoiset, ja me=
natkaas: sinä olet Zionin tyttärelle
in alku ollut, sillä sinusa on löytty
elin rikoxia. Jos. 10: 3.
Luku 15: 39. 2 Kun. K. 19: 8.
4. Sinun täytyy niin lahjat anda
Gathikin: Achsibin huonen pitä
elin Kuningasten liitosta luopuman.
Jos. 15: 44. Luku 19: 29.
5. Minä saatan sinulle Maresa
n perillisen, ja Israelin kunnian
Adullamiin asti tuleman.
6. Tee pääs paljaxi, ja keritze si=
, sinun kaunisten lastes tähden: a=
pääs paljaxi niinkuin kotka, sillä he
t wiedyt sinulda pois fangittuna.

2. Luku.

Sana ylönkatzottu. Meßias luwattu.

oi niitä jotka wahingota ajattele=
wat, ja pahoja juonia wuoteisan=
keroitzewat! että he sen täyttäisit
aamu walistaa; sillä heilläpä wal=
ta. Ps. 36: 5.
2. He ahnehtiwat peldoja, jotka he
wallalla ottawat, ja huoneita, jot=
he omistawat; ja tekewät ylöllistä
itzen huonen kanßa, ja jokaitzen pe=
nön kanßa. 1 Kun. K. 21 Luku.
Es. 5: 8.
3. Sentähden sanoo HERra näin:
o, minä ajattelen tälle sukukunnal=
pahaa; josta ei teidän pidä woiman
lää pois teidän kaulaanne, eikä tei=
pidä niin ylpiästi käymän; sillä
aika tulee.
4. Sillä ajalla pitä teistä sanan=
otettaman, ja surkia walitus wa=
ttaman, sanoden: me olemma perä=
häwitetyt: minun Kansani osa on
ttettu: kuinga hän meildä pellot ot=
pois, ja ne jakaa? 2 Kun. K. 17: 24.

5. Ja tosin ei teillä pidä osaa HER=
ran seurakunnasa oleman.
6. Ei teidän pidä (sanowat he) saar=
naman, muitten pitä saarnaman: ei
niitten pidä saarnaman niinkuin te:
en me niin ratki häpiään tule.
Es. 30: 10. Am. 7: 16.
7. Niin Jacobin huone itziänsä loh=
dutta: luuletkos HERran hengen lyhe=
tyxi? eikö hänen näitä pidäisi tekemän?
eikö minun puheni ole hywä sille joka
oikein waelda? Es. 28: 21. Luku 50: 2.
8. Mutta minun Kansani on jo en=
nen tätä hanginnut niinkuin wihollinen:
He ryöstäwät sekä hameen että päällis=
waatten niinkuin sodasa, niildä jotka
suruttomasti waeldawat. Hes. 22: 29.
9. Te ajatte pois minun Kansani
waimot kauneista huoneistansa; ja ala=
ti otatte pois heidän nuorukaisildansa
minun kaunistuxeni. Matth. 23: 14.
10. Sentähden noskat ja mengät
pois; sillä et te saa täsä olla: heidän
saastaisudensa tähden, pitä heidän ar=
mottomasti häwiämän. 3 Mos. 18: 25.
11. Jos joku lipilaari olis ja wal=
hen saarnaja, (joka sanois:) minä
tahdon saarnata kuinga teidän pitä
wiinaa ja wäkewätä juomaa juo=
man; senkaltainen saarnaja olis tälle
Kansalle sowelias. Mich. 3: 5.
12. Mutta minä tahdon sinua Ja=
cob kokonansa koota, ja jäänet Israe=
lisa saatta kokoon: ja tahdon heitä,
niinkuin Bozran lauman, yhteen
saatta: niinkuin lauma pihatosa, niin
myös sen pitä ihmisistä kopiseman.
Jer. 31: 10. Joh. 10: 16.
13. Yri särkiä pitä astuman ylös
heidän edellensä, heidän pitä särke=
män läpitze, ja käymän portista u=
los ja sisälle; ja heidän Kuningansa
pitä käymän heidän edellänsä, ja
HERra kaikkein esin heitä.

3. Luku.

Päämiesten, Pappein wäkiwalda.

Ja minä sanoin: kuulkat siis te Ja=
cobin Päämiehet, ja te Israelin
huonesa esimiehet: Eikö teidän pidäisi
oikeutta tietämän? Jer. 5: 4, 5.
2. Mutta te wihatte hywää ja ra=

kastatte pahaa: Te kiskotta heildä heidän nahkansa, ja kalwatte lihan heidän luistansa;

3. Ja syötte minun Kansani lihan, ja koska te oletta heildä nahan nylkenet, niin te särjettä heidän luunsa, ja hakkatte rikki ne niinkuin pataan, ja niinkuin lihan kattilaan. Ps. 14: 4.

4. Sentähden koska te HErran tygä huudatte, niin ei hän teitä kuule, waan peittä sillein teistä kaswonsa, niinkuin te oletta teidän pahalla menollanne ansainnet. San. l. 1: 28. Es. 1: 15. Jer. 11: 11. Luku 14: 12. Hes. 8: 18.

5. Näin sanoo HErra niistä Prophetaista, jotka minun Kansani wiettelewät: he saarnawat rauhaa koska heille syötäwätä annetan, mutta koska ei heidän suuhunsa mitän anneta: saarnawat he sodan tulewan. Hes. 13: 18, 19. Mich. 2: 11.

6. Sentähden pitä teidän näkynne yöxi, ja teidän aawistuxenne pimeydexi tuleman. Auringon pitä laskeman niitten Prophetain ylitze, ja päiwän pitä pimenemän heidän päälDänsä. Jer. 15: 9. Joel. 2: 10. Am. 8: 9.

7. Ja näkiät pitä häpiään tuleman, ja ennustajat häpemän, ja kaikkein täytyy suunsa peittä, ettei siellä ole Jumalan sanaa. 3 Mos. 13: 45. Hes. 24: 17.

8. Mutta minä olen täynnä HErran hengen woimaa, ja oikeutta ja wäkewyyttä: että minä tohdin ilmoitta Jacobille ylitzekäymisensä, ja Israelille syndinsä.

9. Niin kuulkat siis tätä te Jacobin huonen Päämiehet, ja te Israelin huonen esimiehet: te jotka oikeutta kauhistutte, ja käännätte toisin kaikki mitä toimellinen on: Am. 5: 7. Luku 6: 12.

10. Te jotka Zionin werellä rakennatte, ja Jerusalemin wääryydellä. Jer. 22: 13. Hes. 22: 27.

11. Hänen Päämiehensä duomitzewat lahjain tähden, hänen pappinsa opettawat palkan tähden, ja heidän Prophetansa aawistawat rahan tähden: Luottawat heitänsä kuitengin HErraan, ja sanowat: eikö HErra ole meidän seasamme? ei taida onnettomus meitä käsittä. Zeph. 3: 3, 4. Jer. 7: 4.

12. Sentähden pitä Zion ... män teidän tähtenne niinkuin pelto ... Jerusalem pitä tuleman kiwiraun... ja Templin wuori metzän kukkul... Jer. 26: 18.

4. Luku.

Meßiaxen waldakunda. Babelin ...

Mutta wiimeisinä päiwinä ... sen wuoren, jolla HE... huone on, wahwistuman, ja ... korkeimman kaikkia muita ... ja korotettaman kukkulain ... Kansat pitä sinne juoxeman. ...

2. Ja monilaiset pakanat ... menemän ja sanoman: tulkat ja ... kamme ylös HERran wuore... Jacobin Jumalan huonen ... että hän opetais meille hän... tänsä, ja me waellaisimme h... polwuillansa: sillä Zionista on ... tulewa, ja HERran sana Je... lemista. Es. 2: 3.

3. Ja hän on duomitzewa ... Kansan seasa, ja rangaisewa ... wät pakanat kaukaisisa maak... Silloin pitä heidän mieckansa ... naixi tekemän, ja keihänsä ... Ei yhdengän Kansan pidä toista ... saa wastan miekkaa nostaman, ... sillen tottuman sotimaan. ...

4. Jokaitzen pitä wiinapuun... fikunapuunsa alla pelkämätä as... sillä HErran Zebaothin suu ... puhunut. 1 Kun. K. 4: 25. Es...

5. Jokainen Kansa pitä Jum... nimesä waeldaman; mutta meidän ... waeldaman HErran meidän J... lamme nimeen, ainä ja ijankaik...

6. Sillä ajalla, sanoo HErra, ... don minä ondunwaiset koota, ja ... hyljätyt kokoon, ja sen jota minä ... wannut olen: 5 Mos. 30... Hes. 34: 16. Zeph. 3: 19.

7. Ja tahdon ondunwaiselle ... saatta, ja heikon suurexi Kansa... dä. Ja HERra on itze olewa ... dän Kuningansa Zionin wuo... tästä ajasta hamaan ijankaik... Es. 60: 22. Dan. 7: 14. Luc. 1: 33.

8. Ja sinä Ederin torni, ...

ären linna, sinun tygös pitä tule-
t: ja pitä tuleman se endinen esi-
da, Jerusalemin tyttären walda-
da. 1 Mos. 35: 21. Neh. 3: 1.
. Mixi sinä nyt niin lakkamata
dat? eiköstä Kuningas ole sinun
jas? owatko sinun Neuwonandajas
net? että kipu tartui sinuun niin-
synnyttäwäiseen. Jer. 8: 19.
10. Murehdi ja huoka sinä Zionin
r, niinkuin synnyttäwäinen; sillä
n täytyy mennä ulos Kaupungeista
edolla asua, ja mennä hamaan Ba-
n: Mutta sinä päästetän taas siel-
siellä on HErra sinun päästäwä
n wihollises kädestä. Ps. 54: 9.
11. Sillä monet pakanat pitä ko-
man sinua wastan, ja sanoman:
n altixi annettu, me tahdomme
t himomme nähdä Zionista.
12. Mutta ei he HErran ajatu-
n mitän tiedä, eikä ota waaria hä-
neuwostansa; sillä hän on hakenut
kokoon, niinkuin lyhtet riiheen.
Jer. 51: 33.
. Sentähden nouse ja tapa rihtä
Zionin tytär: sillä minä tahdon
e tehdä rautaiset sarwet ja waski-
ynnet, että paljo Kansaa runte-
Niin minä tahdon myös heidän
ransa altixi anda HErralle, ja
n hywydensä kaiken mailman hal-
lle.
. Mutta hangitze nyt sinä sota-
n: sillä meitä piiritetän; ja Israe-
Duomarita witzalla poskelle lyödän.
Job. 16: 10. Wal. w. 3: 30.

5. Luku.

Bethlehem. Assurin sangeus.

sinä Bethlehem Ephrata, joka
wähäinen olet Judan tuhanden
a: sinusta on minulle se tulewa,
Israelisa on hallitzia olewa;
n uloskäymys on ollut alusta
aikkisudesta.
Matth. 2: 6. Joh. 1: 1. Luku 7: 42.
Hän anda heitä siihen aikaan
waiwatta, kuin se on synnyttä-
, joka pitä synnyttämän: Ja
hänen weljistänsä pitä tule-
jällen Israelin lasten tygö.

3. Mutta hän on astuwa edes, ja
kaitzewa HERran wäkewyden kautta,
ja HERran hänen Jumalansa nimen
korkeuden kautta, ja heidän pitä le-
wosa asuman; sillä hän on nyt kuu-
luisaxi tulewa, niin lawialda kuin
mailma on.
4. Me saamme myös rauhan Assu-
rista, joka nyt meidän maallemme tul-
lut on, ja meidän huonemme tallannut
on: Sillä händä wastan pitä seitze-
män paimenda ja kahdexan Päämiestä
herätettämän: 2 Kun. K. 18: 13, 25.
5. Jotka Assurin maan pitä mie-
kalla häwittämän, ja Nimrodin maan
heidän owisansa: Niin me Assurista
päästetyxi tulemma, joka meidän maal-
lemme tullut on, ja meidän rajamme
tallannut on. 1 Mos. 10: 10, 11.
6. Ja jäänet Jacobisa pitä myös
monen Kansan seasa oleman, niinkuin
kaste HErralda, ja niinkuin saten pi-
sarat ruohoilla; joka ei ketän odota,
eikä ihmistä tottele.
Ps. 110: 3. 1 Cor. 3: 6, 7.
7. Ja jäänet Jacobista pitä paka-
nain seasa, monen Kansan tykönä ole-
man, niinkuin jalopeura metzän petoin
seasa, ja niinkuin nuori Jalopeura
lammaslauman seasa; jota ei kengän
woi karkotta, koska hän menee läpitzen,
sotkuu ja repelee.
8. Sinun kätes saa woiton kaikkia
wihollisias wastan; että kaikki sinun
wihollises häwitetän.
9. Sillä ajalla, sanoo HErra, tah-
don minä otta sinulda pois sinun he-
woises, ja kadotta sinun rattaas.
10. Ja tahdon sinun maas kaupungit
häwittä, ja kaikki sinun linnas särkeä.
11. Ja tahdon welhot sinusa häwit-
tä; ettei yxikän tietäjä pidä sinun ty-
könäs oleman.
12. Minä tahdon temmata pois si-
nun kuwas ja epäjumalas sinusta; ettei
sinun pidä sillen kumartaman sinun
kättes tekoja.
13. Ja tahdon hakata maahan si-
nun metzistös, ja sinun Kaupungis hä-
wittä.
14. Ja minä tahdon kostaa hirmul-
sudella ja wihalla, kaikki pakanat, jot-
ka ei tahdo kuulla.

6. Luku.

Neuwo otolliseen Jumalan palwelureen, ja uhkaus wäärintekiöille.

Kuulkat siis mitä HERra sanoo: nouse ja nuhtele wuoria, ja kuulkan kukkulat sinun äändäs.

2. Kuulkat te wuoret HERran riitaa, ja te wäkewät maan perustuxet; sillä HERralla on riita Kansansa kanssa, ja Israelin kanssa tahtoo hän kampailla. Hos. 4: 1.

3. Minun Kansani, mitä minä olen sinulle tehnyt? eli millä minä olen sinua raskauttanut? sanos minulle. Jer. 2: 5.

4. Minä olen kuitengin sinun Egyptin maalda wienyt ylös, ja lunastin sinun orjuden huonesta; ja lähetin sinun etees Mosexen, Aaronin ja Mirjamin. 2 Mos. 15: 21.

5. Minun Kansani, muista siis mitä neuwoa Balach Moabin Kuningas piti, ja mitä Bileam Beorin poika händä wastais, Sittimistä hamaan Gilgaliin asti, että te tiedäisitte HERran wanhurskaita töitä. 4 Mos. 22: 5. Luku 23: 7. Luku 24: 15. Jos. 5: 9.

6. Millä minun pitä HERraa lepyttämän? kumarruxellako sen korkian Jumalan edesä? pitäkö minun händä lepyttämän polttouhrilla ja wuosikunnaisilla wasikoilla?

7. Luuletkos että HERra mielistyy monen tuhanden oinaseen? taikka öljyyn, waikka sitä epälukuiset wirrat täynä olisit? eli, pitäkö minun andaman minun esikoisen poikani minun ylitzekäymiseni tähden? eli minun ruumini hedelmän minun sieluni synnin tähden? Ps. 50: 9. Ps. 51: 18. Es. 1: 11.

8. Se on sinulle sanottu ihminen, mikä hywä on, ja mitä HERra sinulda waatii, nimittäin, ettäs kätket Jumalan sanan, ja harjoitat rakkautta, ja olet nöyrä sinun Jumalas edesä. 5 Mos. 10: 12.

9. HERran äänen pitä kuuluman Kaupungin ylitze, mutta joka sinun nimeäs pelkä, pitä menestymän. Kuulkat witzaa, ja kuka sen on toimittanut.

10. Eikö wielä ole wäärä tawara jumalattomain huoneisa, ja wähä mitta kauhistuxexi?

11. Eli pidäiskö minun wäärät waa'at ja petolliset punnarit säkeisä, lukemaan sexi armaman? 3 Mos. 19: 36. Hos. 12: 7.

12. Joitten kautta hänen rikkansa paljo wäärytä tekewät, ja hänen asuwaisensa walhettelewat; ja pettäwäinen kieli on heidän suusansa. Jer. 9

13. Sentähden minä rupen myös sinua rangaisemaan, ja häwittämän sinua sinun syndeis tähden.

14. Sinä syöt, ja et taida rawituxi tulla, ja sinä pitä sinusas nälkää näkemän: Mitäs kätket, ei sen pidä pelastettaman, ja mitä pääsee, sen minä miekalle annan. Hos. 4: 10.

15. Sinä kylwät, ja et leikkaa; sinä sotkut öljypuita, ja et saa itziäs öljyllä woidella: ja kuurnitzet wiinaa, ja et saa sitä juoda. 5 Mos. 28: 38, 39. Am. 5: 11. Zeph. 1: 13. Hagg. 1: 6.

16. Sillä Omrin säädyt ovat pidetän, ja kaikki Ahabin huoneen teot, ja te waellatte heidän neuwoisansa. Sentähden tahdon minä sinun autioxi tehdä, ja sen maan asuwaiset pilkaxi, ja teidän pitä minun Kansani pilkan kandaman. Jer. 51: 37.

7. Luku.

Jumalan lapset saawat armon.

Woi minua! sillä minulle tapahtu niinkuin sille joka wiinamäellä tähteitä hake, kusa ei wiinamarjoja löytä syötää: ja minun sieluni himoitsee warhaista hedelmätä. Matth. 21:

2. Hywät owat maasta kadonnet pois, ja wanhurskat ei ole sillen ihmisten seasa: kaikki he wäijywät werta wuodattaxensa, jokainen wakoi toista, käsittäxensä händä; Ps. 12: 2. Hos. 4: 1.

3. Ja luulewat hywästi tekewänsä, koska he pahasti tekewät. Mitä Päämies tahtoo, sitä Duomari sanoo, että se hänelle jotakin hywää jällens tekis. Wäkewät puhuwat oman tahtonsa jälkeen wahingoittaxensa, ja wäändelewät niinkuin he tahtowat. Es. 5: 20. Mich. 2: 1. Luk. 6: 11.

4. Kaikkein parhas on heidän seasans

sa niinkuin orjantappura, ja kaik-
i toimellisin on niinkuin ohdakket:
tta koska sinun saarnajais päiwät
wat, ja sinä tulet rangaistuxi, sil-
i ei he tiedä kuhunga heidän me-
län pitä.
5. Alkön kengän uskoko lähimmäistän-
älkön kengän uskaldako Päämiesten
lle: kätke sinun suus owi sildä kuin
kaa helmasas.
5 Mos. 13: 6.
6. Sillä poika katzoo ylön Isänsä,
r karkaa äitiänsä wastan, ja mi-
anoppiansa wastan; ja ihmisen wi-
iset owat hänen oma perhensä.
22: 7. Matth. 10: 35, 36. Luc. 12: 53.
7. Mutta minä tahdon katzoa HEr-
päälle, ja minun autuudeni Juma-
odotta: minun Jumalani on mi-
kuulewa.
8. Alä iloitze minun wiholliseni mi-
la että minä langeisin, minä olen
s nousewa; ja waikka minä pimey-
i istun, niin HErra on kuitengin
un walkeuteni.
9. Minä tahdon kanda HErran
an; sillä minä olen händä wastan
piä tehnyt; siihenasti kuin hän mi-
asiani toimitta, ja saatta minulle
euden: Hän wie minun ulos wal-
teen, että minä saan nähdä hänen
hurskaudensa. Jer. 50: 34.
10. Minun wiholliseni pitä sen nä-
än, ja peräti häpiään tuleman, joka
sanoo minulle: kusa on HErra
n Jumalas? Minun silmäni pitä
n näkemän, että hän pitä niin-
n loka katuilla poljettaman.
Ps. 42: 4, 11. Joel. 2: 17.
11. Sillä ajalla pitä rakettaman
n sinun muuris, ja Jumalan sana
alda pulistettaman.

12. Sillä ajalla pitä sinun tygös
Assyriasta ja wahwoista Kaupungeista
tuldaman; hamasta wahwoista Kaupun-
geista niin wirtaan asti, yhdestä merestä
niin toiseen, yhdestä wuoresta niin toiseen.
Es. 19: 23.
13. Sillä maan pitä autiaxi tule-
man asuwaistensa tähden, heidän töit-
tensä hedelmän tähden.
14. Kaitze Kansaas sinun sauwallas,
sinun perimises laumaa, joka asuu yxi-
nänsä, metzäsä wainion keskellä: Anna
heitä kaita Basanisa ja Gileadisa, niin-
kuin endiseen aikaan.
15. Minä annan heidän ihmeitä
nähdä, niinkuin muinen koska he Egyp-
tin maalda läxit: Joel 2: 26.
16. Että pakanat sen näkisit, ja
kaikki heidän woimallisensa häpeisit, ja
panisit kätensä suunsa päälle, ja kor-
wansa tukitzisit.
17. Heidän pitä tomua nuoleman
niinkuin kärme, ja niinkuin madot maan
päällä pesästänsä liikkuman. Heidän
pitä pelkämän HErraa meidän Juma-
latamme, ja wapiseman sinun edesäs.
Ps. 72: 9. Es. 49: 23.
18. Kuka on senkaltainen Jumala
kuin sinä olet, joka synnit annat an-
dexi? hän menee ohitze perimisensä
jäänytten rikoxia: ei hän pidä wihaa
ijäti; sillä hänellä on halu laupiuteen.
2 Mos. 34: 6. Ps. 103: 8, 9. Jer. 10: 8.
19. Hän käändyy, ja armahtaa
meidän päällemme, ja polke alas mei-
dän pahat tekomma, ja kaikki mei-
dän syndimme meren sywyteen heittä.
Ap. T. 10: 43.
20. Sinä pidät Jacobille sen uskol-
lisuden, ja Abrahamille sen armon,
jongas muinen meidän Isillemme
wannonut olet.

Michan Kirjan loppu.

Propheta Nahum.

1. Luku.

HErran kiiwaus. Assur langee.

Tämä on Ninewen kuorma ja Nahu-
min sen Elkosilaisen ennustus kirja.
Es. 13: 1.

2. HErra on kiiwas Jumala ja
kostaja, ja HErra on kostaja ja wi-
hainen: HErra on kostaja wiholli-
siansa wastan, joka ei wainollisiansa
unohda. 2 Mos. 20: 5.

3. HERra on pitkämielinen ja suuri woimasta, jonga edesä ei kengän ole wiatoin: HERran tie on tuulesa ja tuulispääsä, jonga jalkain tomu pilwi on:
2 Mos. 34: 6, 7. Ps. 18: 14. Ps. 114: 3. Es. 50: 2.

4. Joka nuhtelee merta, ja kuiwaa sen, ja teke kaikki wirrat kuiwaxi: Basan ja Carmel taipuu, ja se näändy mitä Libanonin wuorella kukoistaa.
2 Mos. 14: 21. Jos. 3: 16. Ps. 106: 9.

5. Wuoret wapisewat hänen edesänsä, ja kukkulat sulawat: maa palaa hänen edesänsä, ja maan piiri, ja kaikki jotka siinä asuwat.
2 Mos. 19: 18. Ps. 18: 8. Joel. 3: 16.

6. Ja kuka seisoo hänen wihansa edesä? eli kuka woi pysyä hänen hirmuisudensa edesä? hänen wihansa palaa niinkuin tuli, ja kalliot lohkewat hänen edesänsä.

7. HERra on laupias, ja turwa hädän aikana; ja tunde ne jotka uskaldawat hänen päällensä. Ps. 9: 10.

8. Koska wedenpaisumus juoxee, niin hän sen lopetta; mutta hänen wihollisiansa hän waiwoo pimeydellä.

9. Mitä te ajatteletta HERraa wastan? hän on se joka kuitengin teke lopun: ei ahdistus kahdesti tule.

10. Sillä niinkuin orjantappurat jotka sekaseuraisiin kaswawat, ja kaikkein tuoreimmat owat, poldetan niinkuin kuiwat korret: Ps. 58: 10.

11. Niin pitä oleman se kawala neuwoni, joka sinusta tulee ulos, ja pahaa ajattelee HERraa wastan.

12. Näin sanoo HERra: waikka he owat rauhasa, ja heitä on tosin monda, kuitengin heidän pitä maahan hakatuxi tuleman ja menemän pois; sillä minä olen sinua nöyryttänyt, mutta en tahdo kuitengan enää waiwata:

13. Waan tahdon silloin hänen ikensä sinusta särkeä, ja rewäistä rikki sinun siitees.

14. Mutta sinua wastan on HERra käskenyt, ettei yrikän sinun nimes siemen pysymän pidä. Sinun Jumalas huonesta tahdon minä hukutta sinun epäjumalas, ja kuwas tahdon minä sinulle haudaxi tehdä; sillä sinä olet tyhjäxi tullut.
2 Kun. K. 19: 37. Es. 37: 38.

15. Katzo, suloisten saarnaji[...] jalat owat wuorilla, niiden [...] rauhaa julistawat: pidä sinun [...] päiwäs, Juda, ja maxa lupauxes; [...] ei se jumalatoin pidä sillen tu[...] sinun päälles, joka on kokonan[...] witetty. Es. 52: 7. Rom. 10: 15.

2. Luku.

Niniwen piiritys ja ryöstö.

Haaskaja pitä astuman ylös sinua [...] tan, ja piirittämän linnan: [...] ota ahkerasti waari teistäs, [...] jalosti, ja wahwista sinun woima[...] kewästi. Es. 8: 9, 10. Luk. 10.

2. Sillä HERra tuo [...] hin suuren kunnian, niinkuin [...] gin suuren kunnian: waikka [...] owat hänen tyhjendänet, ja [...] wiinapuunsa oxat turmellet.

3. Hänen wäkewäinsä kilwet [...] punaiset, hänen sotawäkensä on [...] kuin purpura, hänen rattansa [...] wat niinkuin tulisoitot, koska [...] mennään: heidän keihänsä häal[...]

4. Rattat wierjäwät katuil[...] kolisewat kujilla: he wälkkywät [...] kuin tulisoitto, ja juoxewat [...] pitkäisen leimaus.

5. Mutta hän ajattelee wäkew[...] kuitengin heidän pitä langeman, [...] kuhunga he tahtowat: ja heidän [...] riendämän muureihinsa päin, ja [...] warjeluxeen, kusa he irstana oli[...]

6. Mutta portit wirtain tykönä [...] tengin awatan, ja huone hajoite[...]

7. Drötningi pitä wietämän [...] fangittuna, ja hänen piikansa h[...] man niinkuin mettiset, ja rin[...] lyömän.

8. Niniwe on ollut aikanansa [...] kuin kala lammikko wettä täynnä, [...] nyt he pakenewat. Seisokat, sei[...] (pitä heitä huuttaman); waan ei [...] ketän joka takansa katzoo.

9. Niin ryöstäkät hopiata, [...] kuldaa: sillä täsä on tawarata [...] loppumata, ja kaikkinaisten [...] kappalein paljous.

10. Mutta nyt sen tä[...] peräti paljastetuxi, ja [...] sydän on rauwennut pois, [...]

..wat, ja kaikki landet wapisewat, ja
..kein kaswot mustaxi muuttuwat.
.. 13: 7. Hes. 7: 17. Luk. 21: 7. Joel. 2: 6.
11. Kusa nyt on Jalopeurain asuin=
.. ja nuorten Jalopeurain laidun?
..onga Jalopeura meni, ja naaras
Jalopeura, jalopeuran penikan kansa,
.. ei tohtinut kengän heitä karkotta.
Hes. 19: 1, 2c.
12. Waan jalopeura raateli kyllä
..ikoillensa, ja murssi naaras jalopeu=
..llensa; ja täytti luolansa raateluxesta
..pesänsä ryöstämisestä.
13. Katzo, minä tulen sinun tygös,
..oo HERra Zebaoth: ja sytytän
..n rattaas sawuun, ja miekan pitä
..n nuoret Jalopeuras syömän; ja
.. teen lopun sinun ryöstämisestäs
..a, ettei sillen pidä sinun sanan=
attajas ändä kuuluman.

3. Luku.

..mbi kirjoitus Niniwen teloituxesta.

Woi sitä murhakaupungita! joka on
täynä walhetta ja ryöstäyttä; eikä
..do ryöstäyxestänsä lakata.
Hes. 24: 6, 9. Hab. 2: 12.
2. Sillä sinä kuullan ruoskat wini=
..än, ja ratasten pyörät kitisewän: he=
..set hirnuwan, ja rattat wieriwän.
3. Hän wie ratzastajat wälkkywäi=
.. miekoilla, ja kiildäwillä keihäillä:
..nä monda tapettua makaa, ja suu=
.. ruumisten läjät: niin että ruumit
..t lukemattomat, ja niihin täytyy
..geta:
4. Kaikki nämät sen kauniin ja rak=
.. porton suuren huoruden tähden,
.. on taitawa noita; joka huoru=
..llansa pakanat, ja welhoullansa maat
.. Kansat nyynyt on.
5. Katzo, minä tulen sinun kimpuus,
..oo HERra Zebaoth: minä awan
..un waattes palden sinun kaswoistas,
..näytän sinun häpys pakanoille, ja
..n häpiäs waldakunnille osotan.
.. 47: 2, 3. Jer. 13: 22. Hes. 16: 37.
6. Ja teen sinun sangen kauhista=
..aiseri, ja häwäisen sinun, ja teen si=
.. kauhistuxexi.
7. Ja pitä tapahtuman, että kaikki
..oika sinun näkewät, pitä sinua pake=
neman, ja sanoman: Niniwe on raa=
deltu, ja kuka tahtoo händä armahtaa?
ja kusta minun pidäis sinulle lohdut=
tajata etzimän?
8. Oletkos parambi kuin hallitziain
Kaupungi No? joka wirtain keskellä
oli, ja wesi juoxi hänen ymbärillänsä,
jonga muurit ja wahwistuxet olit me=
ren rennasa. Jer. 46: 25.
9. Ethiopia ja Egypti oli hänen lu=
kematoin wäkensä: Put ja Lybia olit
sinun apunas; 2 Aika K. 14: 9.
Jer. 46: 9.
10. Ja kuitengin hänen täytyi pois
ajettuna olla, ja mennä pois fangittu=
na, ja hänen lapsensa owat kaikkein
katuin suisa lyödyt, ja hänen kunnial=
lisistansa heitettin arpaa, ja kaikki hä=
nen ylimmäisensä pandin kahleisiin.
11. Inuri niin täytyy sinun myös
juopua, ja sinuas lymyttä; ja turwaa
wihollistes edestä etziä.
12. Kaikki sinun wahwat Kaupungis
owat niinkuin fikunapuut, joisa kypsät
fikunat owat: koska niitä puhdistetan,
niin he putowat sen suuhun joka niitä
syödä tahtoo.
13. Katzo, sinun Kansas pitä tule=
man niinkuin waimot, ja sinun maas
owet pitä sinun wihollisilles kokonansa
aukeneman, ja tulen pitä sinun salpas
syömän. Jer. 50: 37. Luk. 51: 30.
14. Ammunna sinulles wettä, sinä
kuin sinä piiritetän: wahwista sinun
linnas, mene saween ja sotke sitä, ja
tee wahwoja tiilejä.
15. Mutta tulen pitä sinua syömän,
ja miekan sinua surmaman: sen pitä
sinun syömän niinkuin parmat: sen
pitä langeman sinun päälles niinkuin
ruohomadot.
16. Enämbi sinulla on kauppamie=
hiä kuin tähtiä taiwaasa: Mutta nyt
heidän pitä itzensä hajoittaman niin=
kuin parmat, ja lendämän sijtä pois.
17. Sinun ylimmäistäs on niin mon=
da niinkuin ruohomatoja, ja Päämie=
hiäs niinkuin parmoja, jotka heitänsä
aidoille wiluun aikana sioittawat: Mutta
koska Auringo nousee, niin he sieldä läh=
tewät, ettei sijaakan tuta, kusa he olit.
18. Sinun paimenes, sinä Assurin

Kuningas, pitä makaman: ja sinun
woimallises pitä maata paneman: sinun
Kansas pitä wuorille hajoitettaman, ja
ei pidä kenengän heitä kokoman.
Jer. 23: 2. Luku 25: 34.
19. Ei pidä kenengän sinun wahin-
gotas parandaman, eikä sinun
gaistuxestas sureman; waan kaikki
ka näitä sinusta kuulewat, pitä
änsä sinusta yhteen lyömän: sillä
ei ole sinun pahudes ilman
kohdannut?

Nahumin Kirjan loppu.

Propheta Habakuk.

1. Luku.

Judalaisten jumalattomuus. Chaldealaisten murha. Prophetan rukous.

Tämä on se raskaus, jonga Prophe-
ta Habakuk on nähnyt: Es. 13: 1.
2. HErra, kuinga kauwan minun
pitä huutaman, ja et sinä tahdo kuul-
la? kuinga kauwan minun pitä parku-
man wäkiwallan tähden, ja et sinä tah-
do autta?
3. Mixis minulle waiwaa ja työtä
osotat? mixis minun annat nähdä ryö-
wyttä ja wäkiwaldaa, minun ymbäril-
läni? riita ja tora saa wallan.
Ps. 10: 14.
4. Sentähden hyljätän laki, ja oi-
keus ei koskan saa edes käydä; sillä ju-
malatoin sortaa wanhurskasta, sentäh-
den tehdän wäärät duomiot.
5. Katzokat pakanain seasa, katzokat
ja ihmetelkät, ja hämmästykät; sillä
minä teen työn teidän aikananne, jota
ei teidän pidä uskoman, koska siitä pu-
hutan. Ap. T. 13: 41.
6. Sillä katzo, minä herätän Chal-
dealaiset, haikian ja nopian Kansan;
jonga pitä waeldaman niin lewiäldä
kuin maa on, ja omistaman ne asumi-
set, jotka ei heidän omansa ole.
7. Joka pitä hirmuinen ja julma
oleman, käskemän ja waatiman, niin-
kuin hän tahtoo.
8. Hänen hewoisensa owat nopiam-
mat kuin Pardit, ja purewaisemmat
kuin sudet ehtolla: hänen ratzasmie-
hensä waeldawat lawialda: ja hänen
ratzasmiehensä tulewat kaukaa; ja len-
däwät, niinkuin kotka riendä raadolle.
Jer. 4: 13. Luku 5: 6. Zeph. 3: 3.
Matth. 24: 28.
9. He tulewat kaikki wahingoitta-
maan: he käändäwät kaswonsa
päin, ja kokowat sangeja niinkuin
daa. 1 Mos. 32: 12. Hos.
10. Heidän pitä Kuningoita
man ja Päämiehiä nauraman,
linnat pitä heidän leikkinänsä
sillä he tekäwät wähät wallit,
tawat ne.
11. Silloin he muuttawat
ylitzekäywät ja rikkowat; että he
wat heidän woimansa oleman
Jumalansa. Dan. 5: 4.
12. Etkös sinä HErra ole
minun Jumalani, minun
älä anna meitä kuolla, waan
heidän olla, o HErra, meill
noasti rangaistuxexi: ja anna
dän, o meidän turwamme,
ainoasti kuritta. 5 Mos.
13. Sinun silmäs owat puhtat,
ettes woi pahaa nähdä, ja et
katzoa surkiutta: Mixis katzot
lönkatzojita, ja waikenet koska
latoin sen nielee, joka händä
kambi on? Job. 21: 7.
Ps. 5: 5, 6. Jer. 12: 1.
14. Ja mixis teet ihmiset niin
kalat meresä, niinkuin madot, joilla
haldiata ole?
15. He ongiwat kaikki ongella,
wetäwät nuotallansa ja saawat
koillansa; josta he iloitzewat ja
muitzewat.
16. Sentähden he uhrawat
lensa ja suitzuttawat werkoillensa;
heidän osansa niitten kautta
tullut on, ja ruokansa herkullisexi.
Es. 10: 13.
17. Sentähden he wielä
täwät nuottansa ulos, eikä
saa tappamasta.

2. Luku.

Propheta[n] woima. Babylonialaisten rangaistus.

[Täs]sä minä seison minun wartiosani,
ja astun minun linnaani; ja katze-
[le]n nähdäxeni mitä minulle sanotan, ja
[mitä] minä sitä wastan, joka minua nuh-
[telee].   Es. 21: 8. Hes. 3: 17. Luku 33: 7.
2. Mutta HErra wastais minua,
[ja s]anoi: kirjoita se näky, ja piirrä
[tauluun], että ohitze käypä sen lukis.
Es. 30: 8.
3. Sillä se ennustus pitä ajallansa
[täyt]ettämän, ja pitä sittekin ilmandu-
[man], ja ei wilpistelemän. Jos se wii-
[pyy], niin odota händä, hän tulee toti-
[sest]i, ja ei wiiwyttele.   Hebr. 10: 37.
4. Mutta joka sitä wastan on, ei
[hän]en sielunsa pidä menestymän: sillä
[wa]nhurskas on eläwä uskostansa.
[Joh.] 3: 36. Rom. 1: 17. Gal. 3: 11. Hebr. 10: 38.
5. Mutta wiina teke ylpiän miehen
[ha]ulifexi, ettei hän taida pysyä siasans[a],
joka sielunsa lewittä niinkuin hel-
[we]ti, ja on niinkuin kuolema, joka ty-
[t]ymätöin on: hän temmaa puoleensa
[kaik]ki pakanat, ja kokoo tygönsä kaikki
[ka]nsat.   Es. 13: 14.
6. Mitämar, nämät kaikki pitä hä-
[ne]stä sananlaskun tekemän, ja puhen
tapauxen, ja sanoman: Woi sitä,
[jok]a kokoo tawaransa muitten hywy-
[d]ä! kuinga kauwan se kestää? ja sä-
[l]ä paljo lokaa päällensä.
7. O kuinga äkistä ne pitä tule-
[m]än, jotka sinua purewat, ja ne he-
[räj]äwät, jotka sinun syöxewät pois? ja
[si]nun täytyy tulla heille saalixi.
8. Että sinä olet monet pakanat ryö-
[st]änyt, niin pitä kaikki jäänet Kan-
[sa]sta taas sinua ryöwämän, ihmisten
[we]ren tähden, ja maan ja Kaupungin
[ja] kaikkein sen asuwaisten tähden, kuin
[ry]östetyt owat.
Es. 33: 1. Jer. 51: 27, 28.
9. Woi sitä joka ahne on oman huo-
[ne]nsa pahuderi, että hän panis pesäns[ä]
[k]orkeuteen, ja pelastais itzensä on-
[nettom]udesta.   Gen. l. 15: 27. Dan. 4: 27.
10. Mutta sinun neuwos pitä sinun
[huon]ees häpiäxi joutuman; sillä sinä o-
[let] moni paljo Kansoja lyönyt, ja yl-
[k]äsiti syndiä tehnyt.

11. Sillä kiwetkin seinäsä pitä huu-
taman, ja malat harjalda pitä heitä
wastaman.
12. Woi sitä, joka Kaupungin we-
rellä rakenda, ja walmistaa Kaupungi-
ta wäärydellä.   Jer. 22: 13. Hes. 24: 9.
13. Katzo, eikö nämät HErralda
Zebaothilda tapahdu? Mitä Kansat
owat sinulle tehnet, se poldetan tulesa,
ja jonga tähden ihmiset owat wäsyte-
tyt, se täytyy hukutetta.
14. Sillä maan pitä oleman täy-
nä HErran kunnian tundoa; niin-
kuin wedet jotka meren peittäwät.
Es. 11: 9.
15. Woi sinua, joka lähimmäiselles
panet sisälle, sekoitat siihen sinun jul-
mudes ja juowutat händä, ettäs hänen
häpiänsä näkisit.
16. Sinua pitä häpiällä raiwittaman
kunnian edestä: Niin juo sinä myös nyt
ettäs häpys paljastaisit; sillä HErran
oikian käden malja pitä sinun tygös
poikkeman, ja sinun täytyy häpiällisesti
oxenda sinun kunniatas wastan.
Jer. 25: 15, 27.
17. Sillä se wäkiwalda kuin Liba-
nonisa tehty on, pitä langeman sinun
päälles, ja haaskatut eläimet pitä sinua
peljättämän, ihmisten weren tähden, ja
maan ja Kaupungin ja kaikkein sen asu-
waisten tähden, kuin ryöstetyt owat.
5 Mos. 3: 25. Luku 32: 24. Hes. 14: 15.
Sach. 11: 1.
18. Mitä siis kuwa autta taitaa,
jonga puuseppä tehnyt on? eli waletty
kuwa ja walhen saarnaja? Mixi se jo-
ka niitä teke, luotta itzensä siihen, että
hän mykkiä epäjumalita tehdä taitaa?
Es. 44: 9, ic. Jer. 10: 14, 15.
19. Woi sitä joka sanoo kannolle:
heräjä: ja mykälle kiwelle: nouse: sen-
gö pidäis opettaman? Katzo, se on kul-
lalla ja hopialla silattu, ja ei ole siinä
ensingän hengeä.
20. Mutta HErra on pyhäsä Templi-
sänsä: waiketkon kaikki mailma hänen
kaswoinsa edesä.   Ps. 11: 4.
Ps. 46: 11. Zeph. 1: 7. Sach. 2: 13.

3. Luku.

Rukous Judan edestä Babylonialaisia wastan.

Tämä on Prophetan Habakukin ru-
kous wiattomain edestä:

2. HERra, minä kuulin sinun sa-
nomas, ja hämmästyin: HERra, wir-
wota sinun käsialas wuosikautten keskel-
lä, ja tee se tiettäwäxi wuosikautten
keskellä: wihasa muista laupiutta.
3. Jumala tuli etelästä ja pyhä Pa-
ranin wuorelda, Sela! Hänen kun-
niansa peitti taiwat, ja hänen kiitoxen-
sa täytti maan. 2 Mos. 19: 16.
5 Mos. 33: 2. Duom. 5: 4.
4. Hänen paistensa oli niinkuin wal-
keus, sätet käwit hänen käsistänsä: siel-
lä oli hänen wäkewydensä salattu.
2 Mos. 24: 17.
5. Hänen edellänsä käwi rutto, ja
witzaus hänen jalkainsa edesä.
2 Mos. 9: 3. Luku 12: 29.
6. Hän seisoi ja mittais maan, hän
katzeli ja hajoitti pakanat, niin että
ijankaikkiset wuoret umserruit, ja ijäi-
set kukkulat notkistuit; kosta hän mail-
masa waelsi.
7. Minä näjin Ethiopian majat sur-
kiana; ja Midianilaisten tellat wapi-
sewan. Duom. 7: 21.
8. Etkös HERra ollut wihainen
wirrasa? ja sinun hirmuisudes wesisä,
ja närkästyxes meresä? Koskas ajoit
hewoisillas, ja sinun rattas sait woiton.
2 Mos. 14: 26, 29. Luku 15: 3.
9. Sinä weit sinun joutzes edes,
niinkuin sinä olet sukukunnille wanno-
nut, ja sanonut Sela! ja jaoit wirrat
maasa. Jos. 3: 16.
10. Wuoret näjit sinun, ja wapisit,
wirta meni pois: syweys annoi itzestän-
sä äänen, ja nosti siwunsa korkeuteen.
Ps. 77: 19.
11. Auringo ja Kuu seisoit siallan-
sa: sinun nuoles menit kirkkaudella,
sinun sauwas pitkäisen leimauxella.
Jos. 10: 12, 13.
12. Sinä tallaisit maan wiha-
ja surwoit rikki pakanat hirmuisu-
13. Sinä läxit Kansaas autta-
auttamaan woideltus kansa. Si-
sit pään jumalattomain huonesta,
jastit perustuxet, kaulaan asti, Se-
14. Joska sinä wielä kiroisit
waldikata kylinensä! jotka tulewat
kuin tuulispää minua hajoittamaan,
iloitzewat niinkuin he olisit köyhä-
net salaisesti.
15. Sinä ajoit hewoisillas
suurten wetten loasa.
16. Että minä sen kuulen, m-
nun sydämeni murehtii, minun
ni wärisewät huudosta, märkä
nyt minun luihini, minä olen
linen minusani: joska minä sa-
wätä waiwani ajalla, koska
nemmä sen Kansan tygö, joka so-
tä wastan.
17. Sillä ei fikunapuun
hoittaman, eikä wiinapuunsa
delmätä oleman: Öljypuitten
pistelee, ja ei pellot anna elatus-
lammat pitä pihatosta karkotetta-
eikä karjaa pidä nawetesa oleman.
18. Mutta minä iloitzen HE-
sa, ja riemuitzen Jumalasa, mi-
lunastajasani. Ps. 46: 1.
19. HERra HERra on minun
wani, joka asetta minun jalkani
kuin peurain jalat: Ja wie minun
kiallen, niin että minä soitan m-
kandeleitani. 2 Sam. 22:

Habakukin Kirjan loppu.

Propheta ZephanJa.

1. Luku.

Judan Kansan häwitys.

Tämä on HERran sana, joka tapah-
tui ZephanJalle Chusin pojalle,
Gedalian pojalle, Amarian pojalle, Je-
hiskian pojalle; Josian Amonin pojan,
Judan Kuningan ajalla.
2. Minä tahdon kaikki maalda otta
peräti pois, sanoo HERra.
3. Minä tahdon otta pois ih-
ja karjan, linnut taiwan alda, ja
lat merestä otan minä pois, niin
pahennuxen ja jumalattoman, ja
tahdon ihmiset maan pääldä
sanoo HERra.
4. Minä ojennan minun käteni J-
dan päälle, ja kaikkein niitten
jotka Jerusalemisa asuwat, ja

imin jäänet, ja Munkkein ja Pap-
pimen tästä paikasta:
2 Kun. K. 23: 4, 5.
Ja ne jotka kattoin päällä tai-
sotawäkeä kumartawat; ja jotka
rtawat ja wannowat HERran
la, ja wannowat myös Malcho-
kautta: 2 Kun. K. 23: 12.
Jer. 19: 13. Hos. 4: 15.
Ja ne jotka HERrasta luopu-
ja jotka ei HERraa ensingän
eikä händä tottele.
Waiketkat HERran HERran
; sillä HERran päiwä on läsnä,
HERra on teurasuhrin walmista-
ja wieransa siihen kutsunut.
s. 34: 6. Jer. 46: 10. Hab. 2: 20.
Ja HERran teurasuhrin päi-
on tapahtuwa, että minä etzin
miehiä ja Kuningan lapsia; ja kaik-
jotka outoja waatteita kandawat.
2 Kun. K. 25: 7. Jer. 39: 6.
Minä etzin myös niitä sillä ajal-
jotka hyppäwät kynnyxen ylitze;
heidän Herrainsa huonet warkau-
ja petoxella täyttäwät.
Sillä ajalla, sanoo HERra, pi-
hudon ääni kuuluman kalaportista,
huominen toisella puolella, ja suu-
urkeus kukkuloilla. Neh. 3: 3.
1. Ulwokat te jotka myllysä asut-
llä kaikki kaupitziain Kansa on hä-
tty, ja kaikki jotka rahaa kokowat,
kadotetut.
2. Sillä ajalla tahdon minä Jeru-
min kyntilällä etziä, ja etziskellä nii-
miehiä, jotka rahkansa päällä ma-
at, ja sanowat sydämesänsä: ei
Rra tee hywästi eikä pahasti.
Jer. 48: 11.
3. Ja heidän tawaransa pitä raa-
xeri tuleman, ja huonensa autioxi:
rakendawat huoneita, ja ei saa nii-
asua: Ja istuttawat wiinapuita,
tta ei he saa niistä wiinaa juoda.
5 Mos. 28: 38, 39. Am. 5: 11.
14. Sillä HERran suuri päiwä
sinä, se on läsnä sangen kiiruusti:
HERran päiwän parku on tu-
n, niin wäkewitten pitä silloin hai-
sti huutaman.
15. Sillä se päiwä on kauhiuden
wä, waiwan ja ahdistuxen päiwä,
tuulen ja tuulispään päiwä, pimeyden
ja synkeyden päiwä, pilwen ja summun
päiwä: Jer. 30: 7.
Joel. 2: 2, 11. Am. 5: 18.
16. Basunan ja waskitorwen päi-
wä, wahwoja Kaupungeita ja korkeita
linnoja wastan.
17. Minä tahdon ihmisille ahdistuxen
tehdä, ja heidän pitä käymän niinkuin
sokiat, että he owat HERraa wastan
syndiä tehnet: Heidän werensä pitä
wuodatettaman, niinkuin tomu: ja hei-
dän lihansa niinkuin loka.
18. Ei heidän hopiansa eikä kul-
dansa pidä heitä sinä HERran wi-
han päiwänä woiman autta; waan
koko maa pitä hänen kiiwaudensa tu-
lelda kulutettaman: sillä hän teke no-
piasti lopun kaikkein kansa jotka maa-
sa asuwat. Sam. 1. 11: 4.
Hes. 7: 19. Zeph. 3: 8.

2. Luku.

Philistealaiset, Moab, Ethiopialaiset.

Kootkat teitänne ja tulkat tänne, te
wihattawa Kansa;
2. Ennenkuin duomio tulee: Että te
siwalletan päiwällä pois niinkuin aka-
nat, ennenkuin HERran hirmuinen
wiha tulee teidän päällenne, ennenkuin
HERran wihan päiwä tulee teidän
päällenne.
3. Etzikät HERraa kaikki siwiät
maasa, te jotka hänen oikeudensa pi-
dätte: etzikät wanhurskautta, etzikät nöy-
ryttä, että te HERran wihan päiwänä
warjeluxi tulisitta.
4. Sillä Gaza pitä hyljättämän, ja
Askalon autiaxi tehtämän: Asdod pitä
puolipäiwästä ajettaman pois, ja E-
kron häwitettämän.
5. Woi niitä jotka meren puolesa
asuwat, ja owat wahwat sotamiehet!
HERran sana on tulewa teidän pääl-
lenne, te Cananealaiset Philistealaisten
maakunnasa: minä tahdon sinun hukut-
ta, ettei kenengän pidä sinusa asuman.
Hes. 25: 16.
6. Se maa merta liki pitä paimen-
den majoixi ja lammasten pihatoixi ja
laitumixi tuleman.
7. Ja se maa pitä Judan huonen
jäänetten oma oleman, joisa heidän

pitä kaitzeman, ja Askalonin huoneisa
ehtona makaman: sillä HERra heidän
Jumalansa on heitä etzinyt, ja heidän
fangeudensa palauttanut.
8. Minä olen Moabin pilkan, ja
Ammonin lasten häwäistyxen kuullut,
kuin he minun Kansaani häwäisnet o=
wat, ja kerskannet heitänsä heidän ra=
joistansa. Ps. 35: 26.
Ps. 38: 17. Am. 1: 13.
9. Niin totta kuin minä elän, sa=
noo HERra Zebaoth, Israelin Ju=
mala: Moab pitä tuleman niinkuin
Sodoma, ja Ammonin lapset niin=
kuin Gomorra, ja niinkuin nokulas=
pensan ja suolakuopan, ja ijankaikki=
sesti häwitettynä oleman: jäänet mi=
nun Kansastani pitä heitä ryöstämän;
ja jäänet minun Kansastani pitä heitä
perimän. 1 Mos. 19: 28. Jer. 48: 1.
10. Sen pitä heille tapahtuman hei=
dän ylpeydensä tähden; että he owat
HERran Zebaothin Kansaa pilkan=
net, ja heitänsä siitä kerskannet.
11. HERra on hirmuinen heitä
wastan olewa; sillä hän on kaikki
Jumalat maan pääldä kadottawa:
ja kaikki pakanain luodot pitä hän=
dä kumartaman, kukin paikastansa.
12. Ethiopialaiset pitä myös minun
miekallani tapettaman.
13. Ja hänen pitä kätensä pohjaa
päin ojendaman ja Assurin kadottaman:
Niniwen on hän tekewä autiaxi ja kar=
kiaxi niinkuin korwen.
Nah. 1: 14. Luku 2: 10. Luku 3: 15.
14. Ja laumat pitä keskellä sitä
makaman; niitten pakanain kaikkinaiset
eläimet; niin myös ruowonpäristäjät
ja tarhapöllöit pitä heidän torneisansa
asuman, ja äänen pitä laulaman hei=
dän akkunisansa, ja häwitys heidän
kynnyxillänsä; sillä Cedrilaudat pitä
rewittämän pois. Es. 13: 21.
Luku 34: 11, 14. Jer. 50: 39.
15. Tämä on se iloinen Kaupungi,
joka niin irstana asui, ja sanoi sydä=
mesänsä: minä olen, ja ei yxikän muu.
Kuinga hän on niin autiaxi tehty? että
eläimet siinä makawat, ja joka käy
sen ohitze, hän wiheldä händä, ja pau=
kutta käsiänsä. 1 Kun. K. 9: 8.
Es. 47: 8.

3. Luku.

Uhkaus päämiehille; lohdutus [illegible]

Woi sitä kauhiata, rietasta ja
wallaista Kaupungia [illegible]
2. Ei hän tahdo kuulla, [illegible]
händänsä kuritta: Ei hän ta[illegible]
daa HERran päälle, eikä pi[illegible]
sä Jumalansa tygö.
3. Hänen Päämiehensä o[illegible]
sä niinkuin kiljuwat jalopeura[illegible]
nen Duomarinsa niinkuin [illegible]
la, jotka ei mitän jätä huome[illegible]
San. l. 28: 15. Hes. 22: 6, 27. [illegible]
4. Hänen Prophetansa o[illegible]
set ja petturit: hänen Pappinsa [illegible]
tawat pyhyden, ja käändäwät [illegible]
kiwallaisesti. Jer. 23[illegible]
Hes. 22: 26. Hos. 9: 7. Mich. 3[illegible]
5. Mutta HERra, joka hei[illegible]
sansa on, on wanhurskas, ja e[illegible]
tän wäärin; waan anda joka[illegible]
oikeudensa julkisesti opetta, eik[illegible]
waan wäärintekiä ei taida hä[illegible]
5 Mos. 32: 4. Jer. 8: 12.
6. Minä olen andanut pa[illegible]
wittä, ja heidän linnansa auti[illegible]
dä, ja heidän katunsa niin t[illegible]
tei kengän niitä pidä käymän. [illegible]
Kaupunginsa owat häwitetyt, ett[illegible]
nengän pidä niisä sillen asuman.
7. Minä annoin sinulle sanoa: [illegible]
tengin pitä sinun minua pelkämä[illegible]
andaman sinuas kuritta, niin ei [illegible]
hänen asuinsiansa häwitettämän, [illegible]
mitän, josta minä olen händä [illegible]
lut: mutta he ahkeroitzewat kaikki[illegible]
pahutta.
8. Sentähden, sanoo HERra, [illegible]
tyy myös teidän minua odotta, [illegible]
asti kuin minäkin aikanansa [illegible]
kille: koska minä myös [illegible]
kokon pakanat, ja waldakunnat [illegible]
saattan ja wihani heidän päällens[illegible]
datan, ja kaiken minun wihani [illegible]
suden; sillä koko maan pitä minun [illegible]
wandeni tuli syömän. Zeph. 1[illegible]
9. Silloin minä tahdon Kan[illegible]
tosin anda saarnata suloisilla [illegible]
että heidän kaikkein pitä HERra[illegible]
nimeä auxensa huutaman, ja hä[illegible]
yximielisesti palweleman. [illegible]
10. Jotka minua kumart[illegible]
hajoitetut sildä puolelda [illegible]

ja, pitä minulle lahjaxi tuo-
1.

Siihen aikaan ei pidä sinun
häpeimän kaikkia sinun tekojas,
minua wastan olet syndiä teh-
sillä minä tahdon ne ylpiät py-
loisit sinun seastas otta pois, niin
ämbi tohdi itziäs korotta minun
ni tähden. Jer. 7: 4.

Minä tahdon sinusta anda jää-
phän ja halwan Kansan: heidän
HERran nimeen turwaman.
Matth. 5: 3.

Jäänet Israelista ei pidä mi-
ahaa tekemän, eikä walhetta pu-
a, ja ei heidän suusansa pidä wie-
kieldä löyttämän; waan he eläte-
wosa, ja ei ole ketän peljättäjätä.
1 Joh. 5: 18.

Riemuitze sinä Zionin tytär,
Israel: iloitze ja riemuitze kai-
ydämestäs, sinä tytär Jerusalem.
Es. 12: 6. Zach. 9: 9.

Sillä HERra on sinun ran-
xes ottanut pois, ja sinun wihol-
käändänyt pois: HERra Israe-
uningas on sinun tykönäs, ettes
pelkä onnettomutta. Ps. 23: 4.

16. Siihen aikaan sanotan Jerusa-
lemille: älä pelkä: ja Zionille: älä
kätiäs laske alas.

17. Sillä HERra sinun Jumalas
on sinun tykönäs, wäkewä wapahtaja:
Hän on sinusta suuresti riemuitzewa, ja
on olewa sinulle suloinen, ja andawa
andexi, ja sinusta pitä kiitoxella rie-
muittaman.

18. Jotka murehtiwat sitä ettei he
ole tullet juhlan kokouxeen, ja owat
sinusta, ne minä tahdon koota: tämä
pilkka on heille kuormaxi.

19. Katzo, minä tahdon siihen aikaan
kaikki lopetta, jotka sinua waiwawat,
ja tahdon ondumaisia autta, ja hyljä-
tyt koota, ja saatan heidän kiitoxexi ja
nimexi, kaikesa maasa, josa he katzottin
ylön. Mich. 4: 6.

20. Siihen aikaan tahdon minä tei-
dän tähän tuoda, ja sillä ajalla teitä
koota: sillä minä asetan teidän nimexi
ja ylistyxexi kaikkein Kansain seasa maan
päällä, koska minä teidän fangiuxenne
käännän teidän silmäinne edesä, sanoo
HERra. 2 Kun. K. 24: 12.
2 Aika K. 33: 11. Luku 36: 6.

Zephanjan Kirjan loppu.

Propheta Haggai.

1. Luku.

Templin rakennuxen unohtaminen.

sina Kuningas Dariuxen wuonna,
udendena Kuukautena, ensimäisnä
inä Kuusta, tapahtui HERran
Prophetan Haggain kautta Se-
elille Sealthielin pojalle, Judan
iehelle, ja Jesualle Jozadachin
, ylimmäisille Papille, ja sanoi:
Esr. 5: 1.

Näin puhuu HERra Zebaoth,
en: tämä Kansa sanoo: ei aika
ole tullut HERran huonetta ra-

Ja HERran sana tapahtui Pro-
n Haggain kautta, sanoden:

Kyllä pä teidän aikanne on tullut
teidän kaunistetuisa huoneisanne;
mä huonen täytyy autiana olla?

5. Nyt siis sanoo HERra Zebaoth
näin: katzokat kuinga teille käy.

6. Te kylwätte paljon, ja wähän
wiette aittaan: te syötte, ja et te tule
rawituxi: te juotta, ja et te saa kyl-
läänne: te werhotta teitänne, ja et te
tule lämbymäxi: ja joka rahaa an-
saitzee, hän panee sen läwilliseen kuk-
karoon. 3 Mos. 26: 26. 5 Mos. 28: 38.
Mich. 6: 15. Hagg. 2: 17.

7. Näin sanoo HERra Zebaoth:
katzokat siis kuinga teille käy.

8. Mengät wuorille ja hakekat puita,
ja rakendakat huone: se on minulle otol-
linen olewa, ja minä tahdon minun
kunniani osotta. Hagg. 2: 8, 10.

9. Kyllä tosin te paljo toiwotte,
waan se tulee wähäxi: Ja waikka te
parhallansa kotia weisitte, niin minä sen
kuitengin puhallan pois. Mixi niin? sa-

noo HErra Zebaoth: minun huoneni
tähden, että se on autiana: ja kukin
teistä riendä oman huonensa kanßa.
10. Sentähden on taiwas teildä
kasten pidättänyt, ja maa kieltänyt
hedelmänsä. 3 Mos. 26: 19, 20.
5 Mos. 28: 23.
11. Ja minä olen poudan kuzunut,
sekä maan että wuorten päälle, jy=
wäin, wiinan, öljyn, ja kaiken päälle
kuin maasta tulee; ihmisten ja karjan
päälle, ja kaiken kätten työn päälle.
1 Kun. K. 17: 1. 2 Kun. K. 8: 1. Hagg. 2: 18.
12. Niin kuuli Serubabel Sealthie=
lin poika, ja Jesua Jozadachin poika
ylimmäinen Pappi, ja kaikki jäänet
Kansasta, HErran heidän Jumalansa
äänen, ja Prophetan Haggain sanat,
niinkuin HErra heidän Jumalansa
hänen lähettänyt oli: ja Kansa pelkäis
HErraa.
13. Niin sanoi Haggai HErran
sanansaattaja, HErran käskystä Kan=
san tygö: Minä olen teidän kanßanne,
sanoo HErra. Hagg. 2: 5.
14. Ja HErra herätti Seruba=
belin Sealthielin pojan, Judan Pää=
miehen hengen, ja Jesuan Jozadachin
pojan, ylimmäisen Papin hengen, ja
kaiken jäänen Kansan hengen; tule=
maan ja työtä tekemään HErran Ze=
baothin heidän Jumalansa huonesa;
15. Neljändenä päiwänä kolmatta=
kymmendä, kuudendena Kuukautena,
Kuningas Dariuxen toisna wuonna.

2. Luku.

Sen toisen Templin ihanaisuus.

Ensimäisnä päiwänä kolmattakym=
mendä, seitzemändenä Kuukautena,
tapahtui HErran sana Prophetan
Haggain kautta, ja sanoi:
2. Puhu nyt Serubabelille Seal=
thielin pojalle Judan Päämiehelle, ja
Jesualle Jozadachin pojalle, ylimmäi=
selle Papille, ja jätetylle Kansalle: ja
sano:
3. Kuka on jäänyisä, joka tämän
huonen endisesä kunniasansa nähnyt on?
ja kuinga se nyt teille näyttä? eikö se
ole sen suhten niinkuin ei mitän teidän
silmäinne edesä? Esr. 3: 12.

4. Ja nyt Serubabel, ole h[illegible]
turwasa, sanoo HErra: ole [illegible]
hywäsä turwasa Jesua Jozadachin
ylimmäinen Pappi: olkat kaikki [illegible]
maakunnasa hywäsä turwasa, [illegible]
HErra, ja tehkät työtä: sillä [illegible]
olen teidän kanßanne, sanoo H[illegible]
Zebaoth: Hagg. 1: 13.
5. Sen sanan jälkeen, kuin [illegible]
tein teidän kanßanne liiton, [illegible]
Egyptistä waelsitta, ja minun [illegible]
pitä teidän keskellänne pysymän: [illegible]
peljätkö. 2 Mos. 19: 5.
6. Sillä näin sanoo HErra [illegible]
baoth: wielä on wähä aikaa, [illegible]
minä taiwan, maan, meren [illegible]
deren saatan liikkumaan.
Hebr. 12: 26.
7. Ja tahdon saatta kaik[illegible]
kanat liikkumaan: Silloin [illegible]
kaikkein pakanain toiwo, ja [illegible]
täytän tämän huonen kunn[illegible]
sanoo HErra Zebaoth.
8. Sillä minun on hopia ja [illegible]
on kulda, sanoo HErra Zebaoth.
9. Tämän jälkimäisen hu[illegible]
kunnia pitä suurembi oleman, [illegible]
ensimäisen, sanoo HErra Zeba[illegible]
Ja minä tahdon anda rauhan [illegible]
paikalle, sanoo HErra Zebaoth.
Hagg. 1: 8.
10. Neljändenä päiwänä kolm[illegible]
kymmendä yhdexändenä Kuuka[illegible]
toisna Dariuxen wuonna, tap[illegible]
HErran sana Prophetalle Hag[illegible]
ja sanoi:
11. Niin sanoo HErra Ze[illegible]
kysy Papeilda Laista, ja sano:
3 Mos. 10: 10, 11.
12. Jos joku kannais pyhitetty[illegible]
haa helmasansa, ja satutais sitte [illegible]
tensa helman leipään, puuroon, wii[illegible]
öljyyn, eli mikä ruoka se olis, [illegible]
se myös pyhäxi? ja Papit [illegible]
ja sanoit: Ei.
13. Haggai sanoi: jos joku [illegible]
tettu raadosta yhteen näistä [illegible]
tulisko se saastaisexi? Papit [illegible]
ja sanoit: se tulee saastaisexi.
4 Mos. 19: 11, 16.
14. Niin Haggai wastais [illegible]
juuri niin on tämä Kansa [illegible]
ihmiset minun edesäni, [illegible]

ikki heidän kättensä työt, ja mitä
hrawat on saastainen.
5. Ja katzokat, kuinga teille käy=
on tästä päiwästä ja ennenkuin
kiwi pandiin toisen päälle HER=
Templisä:
Että koska joku tuli ohraläjän
jolla piti kaxikymmendä mittaa
an, niin siellä oli kymmenen: koska
tuli wiinakuurnan tygö, ja luuli
kymmendä Aamia täyttäwänsä, niin
oli kaxikymmendä.
Mos. 28: 38. Mich. 6: 15. Hagg. 1: 6.
7. Sillä minä waiwaisin teitä pou=
nokipäillä ja rakehilla, kaikisa
kättenne töisä: Et te kuitengan
änet teitänne minun tygöni, sa=
HERra. Am. 4: 9. Hagg. 1: 11.
Niin pangat nyt mieleenne tästä
ja ennen, nimittäin, neljän=
päiwästä kolmattakymmenendä, yh=
nä Kuukautena, hamaan siihen
än, kuin HERran Templi pe=
tiin, pangat mieleenne.
Sillä siemenet owat wielä sal=
wosa, ja ei wielä mitän kaswa, ei
wiinapuu, fikunapuu, granatipuu, eikä
öljypuu: mutta tänän päiwän=perästä
tahdon minä anda siunauxen.

20. Ja HERran sana tapahtui toi=
sen kerran Haggaille, neljändenä päi=
wänä kolmattakymmendä siinä Kuu=
kaudesa, ja sanoi:

21. Sanos Serubabelille Judan
Päämiehelle: minä tahdon taiwan ja
maan liikutta:

22. Ja tahdon waldakundain istui=
met kukistaa, ja pakanain woimalliset
waldakunnat kadotta; ja kukistan rat=
tat ja ratzasmiehet, niin että hewoinen
ja mies pitä kukistettaman, kukin kum=
paninsa miekalla.

23. Sillä ajalla, sanoo HERra
Zebaoth, tahdon minä sinua korjata
sinä Serubabel Sealthielin poika, mi=
nun palweliani, sanoo HERra: ja tah=
don sinun pitä niinkuin sinetti sormu=
xen; sillä minä olen sinun walinnut,
sanoo HERra Zebaoth.
Jer. 22: 24. Luc. 3: 27.

Haggain Kirjan loppu.

Propheta ZacharJa.

1. Luku.

näkyä Judan wihollisten hämmen=
dämisestä.

erandena kuukautena, toisna Da=
riuxen wuonna, tapahtui HERran
ZacharJalle Berechian pojalle,
n pojalle, Prophetalle, sanoden:
Esr. 5: 1. Hagg. 1: 1.
HERra on ollut wihainen teidän
nne, sangen kowasti.
Sano siis heille: näin sanoo
ra Zebaoth: kääntäkät teitänne
iin tygöni, sanoo HERra Zebaoth;
minä käännän minuni teidän ty=
sanoo HERra Zebaoth.
Malach. 3: 7.
Alkät olko niinkuin teidän Isänne
endiset Prophetat saarnaisit, sa=
: näin sanoo HERra Zebaoth:
at teidän pahoista teistänne, ja
häijyistä menoistanne: Mutta ei
he kuullet, eikä totellet minua, sanoo
HERra. Es. 31: 6. Jer. 3: 12.
Hes. 18: 31. Hos. 14: 2. Joel. 2: 12.

5. Kusa nyt owat teidän Isänne?
ja wieläkö Prophetat eläwät?

6. Eikö niin ole tapahtunut, että
minun sanani ja oikeuteni, jotka minä
minun palweliaini Prophetain kautta
käskin, owat teidän Isiinne sattunet?
Että heidän täytyi palaita ja sanoa:
niinkuin HERra Zebaoth ajatteli meille
tehdä meidän teittemme ja töittemme
jälkeen, niin hän on myös meille tehnyt.

7. Neljändenä päiwänä kolmatta=
kymmendä ensimäisesä kuukaudesa toista=
kymmendä, joka on Sebathin kuu, toisna
Dariuxen wuonna, tapahtui HERran
sana ZacharJalle Berechian pojalle,
Iddon pojalle, Prophetalle, ja sanoi:

8. Minä näin yöllä, ja katzo, yxi
mies istui ruskian hewoisen päällä, ja

seisahti Myrtein sekaan laaxosa; ja hänen takanansa olit ruskiat ja maxan karwaiset ja walkiat hewoiset.

9. Ja minä sanoin: minun Herrani, kutka nämät owat? ja Engeli, joka minun kanßani puhui, sanoi minulle: Minä osotan sinulle, kutka nämät owat. Zach. 4: 1.

10. Ja se mies joka Myrtein seasa oli, wastais ja sanoi: nämät owat ne, jotka HERra on lähettänyt waeldamaan läpitze maan.

11. Mutta he wastaisit HERran Engelille, joka myrtein seasa oli, ja sanoit: me olemma waeldanet maan läpitzen, ja katzo, kaikki maa istun alallansa.

12. Niin wastais HERran Engeli, ja sanoi: HERra Zebaoth, kuinga kauwan et sinä tahdo armahtaa Jerusalemin päälle, ja niitten Judan Kaupungein päälle; joilles wihainen olet ollut nyt seitzemänkymmendä ajastaikaa?

13. Ja HERra wastais sille Engelille, joka minun kanßani puhui, hywillä ja lohdullisilla sanoilla.

14. Ja se Engeli, joka minua puhutteli, sanoi minulle: saarna ja sano: Näin sanoo HERra Zebaoth: Minä olen suuresti kiiwastunut Jerusalemille ja Zionille. Zach. 8: 2.

15. Mutta minä olen juuri wihainen myös niille suruttomille pakanoille: sillä minä olin ainoasti wähä wihainen, mutta he autit häwityxeen. Es. 47: 6, 7.

16. Sentähden näin sanoo HERra: minä palajan Jerusalemiin laupiudella, ja minun huoneni pitä hänesä rakettaman, sanoo HERra Zebaoth: ja Jerusalemin päälle pitä mittanuora wedettämän. Zach. 4: 10.

17. Ja saarna wielä, ja sano: näin sanoo HERra Zebaoth: taas pitä minun Kaupungeillenі hywin käymän; ja HERra on Zionita taas lohduttawa, ja Jerusalem taas walitan. Zach. 2: 12.

18. Ja minä nostin silmäni, ja näjin: ja katzo, siellä oli neljä sarwea.

19. Ja minä sanoin Engelille, joka puhui minun kanßani: mitä nämät owat? Hän sanoi minulle: nämät ovat ne sarwet, jotka Judan, Israelin ja Jerusalemin hajoittanet owat.

20. Ja HERra osotti minulle neljä seppää.

21. Silloin minä sanoin: mitä nämät tahtowat tehdä? Hän sanoi: ne owat ne sarwet, jotka Judan hajoittanet owat, juuri niin ettei kengän ole ollut päätänsä nostaa: Nämät owat tullet niitä karkottamaan, ja lyömään pakanain sarweja, jotka maan ylitze sarwen nostanet owat hajoittaxensa.

2. Luku.

Näky Jerusalemin holhomisesta. Babeliin jäneille Judalaisille.

Ja minä nostin silmäni, ja katzo, yhden miehen kädesä mittanuora. Zach. 1: 16.

2. Ja minä sanoin: kuhunga menet? Mutta hän sanoi minulle: mittamaan Jerusalemita, ja katzoman kuinga pitkä ja leiwiä se oleman pitä.

3. Ja katzo, Engeli joka puhui minun kanßani, läxi ulos, ja toinen Engeli meni händä wastan;

4. Ja sanoi hänelle: Juoxe ja puhu sille posalle, ja sano: Jerusalemisa pitä ilman muurita asuttaman ihmisten ja karjan paljouden tähden kuin siinä olewa on.

5. Ja minä tahdon olla, sanoo HERra, tulinen muuri hänen ympäri ja tahdon itze olla kunniaxi hänen keskellänsä. Ps. 46: 6. Es. 60: 19.

6. Woi! woi! paetkat pohjan maalta, sanoo HERra; sillä minä hajoitin teitä neljään tuuleen taiwan alla, sanoo HERra.

7. Woi sinuas Zion, joka asut Babelin tyttären tykönä! pelasta sinus.

8. Sillä näin sanoo HERra Zebaoth: joka sen (ilmoitetun) kunnian jälkeen lähetti minun niitten pakanain tygö, jotka teitä raatelit: joka teihin rupee, se rupee hänen silmänsä terään. 5 Mos. 32: 10. Ps. 17: 8.

9. Sillä katzo, minä nostan käteni heidän ylitzensä, että heidän

..n niille saalixi, jotka ennen heitä
..elit; että teidän pitä ymmärtä=
.. HERran Zebaothin minua lä=
nexi. Sach. 6: 15.

.. Weisa ja riemuitze Zionin ty=
..llä katzo, minä tulen, ja tahdon
..inun tykönäs, sanoo HERra.
.. 40: 8. Es. 12: 6. Sach. 9: 9.
Joh. 1: 14. Luku 14: 23.
2 Cor. 6: 16.

.. Silloin pitä paljo pakanoita
..assa kiini rippuman, jotka mi=
..Kansani pitä oleman: Ja minä
..w asua sinun tykönäs, ettäs ym=
..äisit HERran Zebaothin lähettä=
minua sinun tygös.
..Mos. 26: 12., Es. 14: 1. Hes. 36: 27.

.. Ja HERra on periwä Judan
.. siinä pyhäsä maasa; ja on
..erusalemin walitzewa.
Sach. 1: 17.

.. Waiketkon kaikki liha, HER=
..edesä; sillä hän on nosnut pyhästä
..asiansa.
.. Hab. 2: 20. Zeph. 1: 7.

3. Luku.

Jesua. Satan. WESA.

.. hän osotti minulle ylimmäisen
..Papin Jesuan, joka seisoi HER=
..Engelin edesä: Ja Satan seisoi
.. oikialla kädellänsä, seisomasa hän=
..tian.

.. Ja HERra sanoi Satanalle:
..a rangaiskon sinua Satan, se
..ra sinua rangaiskon, joka Jeru=
..n walitzi! Eikö tämä ole kekäle,
..lesta temmattu on?
Jud. Ep. v. 9.

.. Ja Jesua oli puetettu saastaisilla
..eilla, ja seisoi Engelin edesä;
.. Hagg. 1: 1.

.. Joka wastais ja sanoi niille jotka
..n tykönänsä olit, sanoden: ottakat
..ä pois saastaiset waattet: Ja
..sanoi hänelle: katzo, minä olen
..ut sinulda pois sinun syndis, ja
..anut sinun juhlawaatteisiin.
.. 10. Mich. 7: 18. Matth. 22: 11.
Luc. 15: 22.

.. Ja sanoi: pangat puhdas lakki
.. päähänsä. Ja he panit puhtan
..n hänen päähänsä, ja puetit hänen
..siin. Ja HERran Engeli seisoi
2 Mos. 28: 36, 37.

6. Ja HERran Engeli todisti Je=
sualle, ja sanoi:

7. Näin sanoo HERra Zebaoth:
jos sinä waellat minun teilläni, ja jos
sinä pidät minun wartioni, niin sinä
saat minun huonettani hallita, ja mi=
nun kartanoitani warjella. Ja minä
annan sinulle näistä muutamita kuin
täsä seisowat, saattamaan sinua.

8. Kuule nyt Jesua, sinä ylimmäi=
nen Pappi, sinä ja sinun ystäwäs,
jotka sinun edesäs asuwat; sillä he o=
wat ihmelliset miehet: Katzo, minä
annan minun palweliani, WESAN
tulla. Es. 8: 18. Luku 11: 1. Luku 42: 1.
Jer. 23: 5. Luku 33: 15. Hes. 34: 23, 29.
Sach. 6: 12, 13.

9. Sillä katzo, se on se kiwi, jonga
minä panen Jesuan eteen, ja sillä yh=
dellä kiwellä on seitzemän silmää: Katzo,
minä tahdon sen wuolta, sanoo HERra
Zebaoth: ja tahdon sen maan synnit
otta pois yhtenä päiwänä. Ps. 118: 22.
Es. 28: 16. Sach. 4: 10. Ilm. K. 5: 6.

10. Silloin, sanoo HERra Zebaoth,
kukin kutzuu kumpaninsa wiinapuunsa
ja fikunapuunsa ala.
1 Kun. K. 4: 24, 25. Mich. 4: 4.

4. Luku.

Kyntiläjalka. Kaxi öljypuuta.

Ja Engeli, joka minun kanßani pu=
hui, tuli jällen, ja herätti minun;
niinkuin joku unestansa herätettäisiin.

2. Ja sanoi minulle: mitäs näet?
Mutta minä sanoin: minä näen, ja
katzo, kyntiläjalka seisoi kokonansa kul=
lasta, ja malja sen pään päällä, ja
seitzemän lampua oli hänesä, ja seitze=
män kauhaa kusakin lampusa, jotka
olit sen pään päällä: Sach. 1: 9.

3. Oli myös sen tykönä kaxi öljy=
puuta; yxi maljan oikialla puolella,
ja toinen wasemmalla.

4. Ja minä wastaisin ja sanoin sille
Engelille, joka minun kanßani puhui,
sanoden: minun Herrani, mikä se on?

5. Ja Engeli, joka minun kanßani
puhui, wastais, ja sanoi minulle: et=
kös tiedä mikä se on? mutta minä
sanoin: en, minun Herrani.

6. Ja hän wastais, ja puhui mi=
nulle, sanoden: se on HERran sana

ZeruBabelista joka sanoo: ei se pidä tapahtuman sotawäellä, eikä woimalla, waan minun Hengelläni, sanoo HERra Zebaoth.

7. Kuka sinä olet suuri wuori? jonga kuitengin täytyy ZeruBabelin edessä tasaisexi kedoxi tulla: Ja hänen pitä ensimäisen kiwen laskeman, ja pitä huuttaman: armo, armo olkon hänelle!

Jer. 31: 23.

8. Ja HERran sana tapahtui minulle, ja sanoi:

9. ZeruBabelin kädet owat tämän huonen perustanet, hänen kätensä pitä myös sen päättämän; tietäxes, että HERra on minun lähettänyt teidän tygönne.

10. Sillä kuka on se, joka nämät halwat päiwät katzoo ylön; josa kuitengin pitä iloittaman, ja nähtämän muurin luodi ZeruBabelin kädesä, ja ne seitzemän HERran silmää, jotka katzelewat kaikkea maata.

11. Ja minä wastaisin, ja sanoin hänelle: mitä nämät kaxi öljypuuta, jotka owat oikialla ja wasemmalla puolella kyntiläjalkaa?

12. Ja minä wastaisin toisen kerran, ja sanoin hänelle: mitä nämät kaxi öljypuun oxaa, jotka owat kahden kullaisen piipun keskellä, joista kullainen öljy wuotaa?

13. Ja hän sanoi minulle: etkös tiedä mitä nämät owat? Ja minä sanoin: en, minun Herrani.

14. Ja hän sanoi: ne owat kaxi öljypuuta täynnä öljyä, jotka aina seisowat kaiken maan HERran tykönä.

5. Luku.

Lendäwä kirja. Waimo mittawaasa.

Ja minä taas nostin silmäni, ja näin, ja katzo, siinä oli lendäwä kirja.

2. Ja hän sanoi minulle: mitäs näet? Mutta minä sanoin: minä näen lendäwän kirjan, joka on kahtakymmendä kyynärää pitkä, ja kymmendä kyynärää lewiä.

3. Ja hän sanoi minulle: se on se kirous, joka käy kaiken maan ylitze: sillä jokainen waras tästä (Kansasta) niinkuin muistakin, sanoo itzensä wiattomaxi: ja kaikki walapattoiset tästä niinkuin muutkin sanowat itzensä [illegible] tomaxi. Ps. 109: 18.

4. Mutta minä tahdon sen [illegible] edes, sanoo HERra Zebaoth, [illegible] pitä tuleman warkan huoneseen, [illegible] huoneseen kuin minun nimeni [illegible] wäärin wannoo: Ja sen pysy[illegible] dän huonesansa, joka sen on [illegible] puinensa ja kiwinensä.

5. Ja Engeli, joka minun [illegible] puhui, läxi ulos, ja sanoi [illegible] nosta nyt silmäs ja katzo mi[illegible] käy ulos.

6. Ja minä sanoin: mikä [illegible] hän sanoi: sieldä käy yxi wa[illegible] ja sanoi: se on heidän silmän[illegible] sa maasa.

7. Ja katzo, siinä tuotin [illegible] plyijyä; ja siellä istui yxi wa[illegible] kelle wakkaa.

8. Ja hän sanoi: se on ju[illegible] mus, ja hän heitti sen wakan [illegible] ja laski sen plyijyn kappalen [illegible] kan suulle.

9. Ja minä nostin silmäni, j[illegible] ja katzo, kaxi waimoa läxit [illegible] olit siiwet, joita tuuli ajoi, [illegible] siipensä olit niinkuin nälkäkurje[illegible] jotka sen wakan nostit maan ja [illegible] wälille.

10. Ja minä sanoin Engelille, [illegible] minun kanßani puhui: kuhunga [illegible] wakan wiewät?

11. Hän sanoi minulle: että [illegible] le raketaisin huone Sinearin [illegible] ja se walmistettaisin, ja asetet[illegible] rustuxensa päälle.

6. Luku.

Neljät rattat. Kaxi Kruunu[illegible]

Ja minä taas nostin silmäni, ja [illegible] ja katzo, siellä olit neljät r[illegible] jotka juoxit kahden wuoren [illegible] ja ne wuoret olit waskiset wuoret.

2. Ensimäisten ratasten ed[illegible] ruskiat orhit; ja toisten rata[illegible] mustat orhit;

3. Mutta kolmanden rata[illegible] walkiat orhit: ja neljänden [illegible] edesä kirjawat wäkewät orhi[illegible]

4. Ja minä wastaisin, ja [illegible]

ille, joka minun kanßani puhui:
n Herrani, mitä nämät owat?
Ja Engeli wastais, ja sanoi mi=
: ne owat neljä tuulda taiwan
jotka tulewat ulos, että he astui=
iken maan hallitzian eteen.
ß 103: 20. Ps. 104: 4. Ps. 135: 6.
Hebr. 1: 14.
Josa ne mustat orhit menit poh=
äin, joita ne walkiat noudatit;
kirjawat menit etelätä päin.
Ja ne wäkewät läxit, ja menit
insä, niin että he kaikki maat
t, ja hän sanoi: mengät ja wael=
maata ymbäri: ja he waelsit
läpitze.
Ja hän kutzui minua, puhutteli
, ja sanoi: Katzo, ne jotka poh=
menewät, andawat minun Henge=
ätä pohjan maalla.
Ja HErran sana tapahtui mi=
ja sanoi:
Ota fangeilda, Heldailda ja
lda ja Jedajalda, ja tule sällen
äiwänä, ja mene Josian Zephan=
pojan huoneseen, jotka Babelista
owat.
Mutta ota hopiata ja kuldaa, ja
nunuja; ja pane Jesuan Jozada=
ojan ylimmäisen Papin päähän;
Ja sano hänelle: näin sanoo
ta Zebaoth: **Katzo, yxi mies**
nga nimi on WESA: sillä
allansa pitä sen kaswaman,
inen pitä rakendaman HER=
Templin. Zach. 3: 8.
Ja HERran Templin pitä
rakendaman, ja hänen pitä
ian kandaman, istuman ja hal=
an hänen istuimellansa; ja o=
Papin hänen istuimellansa,
eillä pitä molemmilla rauha
n. Ps. 110: 4. Luc. 1: 32, 33.
Hebr. 3: 1. Luku 7: 1, ꝛc.
Ja ne Kruunut pitä oleman,
in, Tobian, Jedajan ja Henin
man pojan, muistoxi HErran
lisä.
Heidän pitä kaukaa tuleman ja
daman HERran Templin: ja
pitä ymmärtämän HErran Ze=
n lähettänen minun teidän ty=
; tämä pitä tapahtuman, jos te

muutoin HErran teidän Jumalanne
äänelle hywin kuuliaiset oletta.
Es. 57: 19. Zach. 2: 8, 9. Luku 8: 21.
Eph. 2: 17.

7. Luku.

Oikia paastominen. Oikia Jumalisuuden
harjoittaminen.

Ja neljändenä Kuningas Dariuxen
wuotena, tapahtui HErran sana
ZacharJalle, neljändenä päiwänä yh=
dexännesä kuukaudesa, joka kutzutan
Chisleu:
2. Kosta he lähetit Sareserin, ja
Regem Melechin, ja heidän miehensä
Jumalan huoneseen rukoilemaan HEr=
ran eteen;
3. Ja sanomaan Papeille, jotka o=
lit HErran Zebaothin huonesa, ja
Prophetaille: wieläkö minun nyt pitä
itkemän wiidendenä Kuukautena, ja wai=
waman minuani, niinkuin minä tähän=
asti muutamina wuosina tehnyt olen?
Jer. 52: 12.
4. Ja HErran Zebaothin sana ta=
pahtui minulle, ja sanoi:
5. Puhu kaikelle maan Kansalle, ja
Papeille, sanoden: kosta te paastoisitta
ja paruitta wiidennellä ja seitzemännel=
lä Kuukaudella, nyt seitzemänkymmen=
dä wuotta: olettako te minulle paaston=
net? 2 Kun. K. 25: 25. Es. 58: 5.
Jer. 41: 1, ꝛc.
6. Ja kosta te syötte ja kosta te juot=
te; ettekö te syö ja juo itze teillenne?
7. Eikö tämä se ole jota HErra
annoi endisten Prophetain saarnata, kos=
ka wielä Jerusalemisa asuttin, ja oli
lepo Kaupungeisa ymbärillä; kosta a=
suttin sekä etelään päin että laaxoisa?
Jos. 15: 20, ꝛc. Jer. 17: 26.
8. Ja HErran sana tapahtui Za=
charJalle, sanoden:
9. Näin sanoo HErra Zebaoth:
Duomitkat oikein, ja tehkät jokainen
hywää ja laupiutta weljellensä.
Jer. 7: 5. Luku 21: 12. Hos. 6: 6.
Zach. 8: 16, 17, 19.
10. **Ja älkät tehkö wääryttä leskil=**
le ja orwoille, muukalaisille ja köy=
hille: ja älkän kengän ajatelko pahaa
sydämesänsä weljeänsä wastan.
2 Mos. 22: 21, 22. Es. 1: 17, 23. Jer. 5: 28.
11. Mutta ei he näistä tahtonet

otta waaria; waan käänsit selkänsä
minua wastan, ja tukitzit korwiansa,
ettei he kuulisi.
12. Ja asetit sydämensä niinkuin
Demantin, ettei he kuulisi Lakia ja
sanoja, jotka HERra Zebaoth Hengel=
länsä lähetti endisten Prophetain kaut=
ta: Sentähden on niin suuri wiha
HERralda Zebaothilda tullut:
Es. 48: 4.
13. Ja se on niin tapahtunut kuin
saarnattingin: Mutta ettei he tahtonet
kuulla; niin en minäkän tahtonut kuul=
la, koska he huusit, sanoo HERra Ze=
baoth. Jer. 11: 11. Luku 14: 12.
14. Ja niin minä olen heidän ha=
joittanut kaikkein pakanain sekaan, joi=
ta ei he tundenet: Ja maa on heidän
jälkeensä autiaxi jäänyt, ettei kengän
siinä waella eikä asu; sillä he owat
sen ihanan maan häwittänet.
Ps. 79: 1. Hes. 33: 28. Dan. 9: 2.

8. Luku.

Juda pelastettu. Pakanoitten käändyminen.

Ja HERran Zebaothin sana tapah=
tui (minulle,) ja sanoi:
2. Näin sanoo HERra Zebaoth:
Minä olen Zionin tähden suuresti kii=
wannut: ja olen suuresa wihasa sen=
tähden kiiwannut. Zach. 1: 14.
3. Näin sanoo HERra: Minä
käännän itzeni taas Zionin tygö, ja
tahdon asua Jerusalemin keskellä; niin
että Jerusalem pitä totuden Kaupun=
gixi kutzuttaman, ja HERran Zebao=
thin wuori pyhyden wuorexi.
4. Näin sanoo HERra Zebaoth:
wielä nyt pitä Jerusalemin kaduilla
asuman wanhat miehet ja waimot:
jotka sauwan päälle nojaiwat wanhu=
densa tähden.
5. Ja Kaupungin kadut pitä ole=
man täynä pieniä poikia ja pikaisita;
jotka sen kaduilla leikitzewät.
6. Näin sanoo HERra Zebaoth:
jos tämä on ihmellinen tämän jäänen
Kansan silmäin edesä, pidäiskö se sen=
tähden oleman ihmellinen minun sil=
mäin edesä? sanoo HERra Zebaoth.
7. Näin sanoo HERra Zebaoth:
Katzo, minä tahdon lunastaa minun
Kansani idäiseldä maalda, ja
maalda.
8. Ja minä tahdon heit
Jerusalemiin asumaan: ja heidän
minun Kansani oleman, ja min
don olla heidän Jumalansa
ja wanhurskaudesa.
9. Näin sanoo HERra
wahwistakat teidän kätenne,
ajalla nämät sanat kuuletta
tain suun kautta, sinä päiwänä
HERran Zebaothin huonen
laskettin, Templiä raketta.
10. Sillä ennen näitä päiw
ihmisten työt turhat, ei
myös mitän ollut, eikä
rauhaa wihollisilda, jotka m
ja sisälle: Waan minä salle
ihmiset mennä, jokaitzen läh
sä wastan. Hagg. 1: 6, 10.
11. Mutta en minä niin
tehdä tälle jäänelle Kansalle,
endisinä päiwinä, sanoo HE
baoth;
12. Waan heidän pitä
men oleman: Wiinapuu
mänsä andaman, ja maa
taiwas pitä kastensa andaman;
net minun Kansastani, pitä
kaikki omistaman.
13. Ja pitä tapahtuman,
jotka Judan ja Israelin huone
ta ollet kirous pakanain seasa,
tahdon minä teitä lunastaa, et
dän pitä siunauxen oleman: Niin
siis peljätkö, mutta wahwistakat
kätenne.
14. Sillä näin sanoo HERr
baoth: Niinkuin minä ajattelin
kadotta, koska teidän Isänne
wihoitit, sanoo HERra Zeba
en sitä katunut:
15. Niin minä nyt jällen
näinä päiwinä tehdä hywää Je
mille ja Judan huonelle: älkät p
16. Mutta tämä on se
tekemän pitä: jokainen puh
tutta lähimmäisensä kansa:
oikein ja säättäkät rauhe
teihinne. Es. 1: 17. Zach. 7: 9.
17. Ja älkän kengän a
haa sydämesänsä lähimmäi

ja älkät rakastako wääriä walo=
illä näitä kaikkia minä wihan,
o HErra.
. Ja HErran Zebaothin sana
mi minulle, ja sanoi:
. Näin sanoo HErra Zebaoth:
men, wiidennen, seitzemännen ja
nenennen Kuukauden paastot pitä
ymän Judan huonelle iloxi ja
xi, ja ihanaisexi wuoden juhlaxi:
stkat ainoasti totutta ja rauhaa.
2 Kun. K. 25: 1, 25. Jer. 39: 2.
Luku 52: 12. Zach. 7: 3, 5.
. Näin sanoo HErra Zebaoth:
des pitä wielä paljo Kansaa tule=
, ja monen Kaupungin asuwaisia.
102: 23. Zach. 6: 15. Luku 14: 10, 11.
. Ja yhden asuwaiset pitä mene=
toisen tygö, ja sanoman: käykäm=
wiipittömästi rukoilemaan HEr=
kaswoin eteen, ja etzimään HEr=
Zebaothia: minä tahdon myös käy=
idän kanßanne. Es. 2: 3. Mich. 4: 2.
. Niin tulee paljo Kansaa ja pa=
t tulewat joukoin, etzimään HEr=
Zebaothia Jerusalemiin; ja rukoi=
än HErran kaswoin eteen.
. Niin sanoo HErra Zebaoth:
ajalla pitä kymmenen miestä kaik=
ista pakanain kielistä todella tart=
an yhden Judan miehen waatten
een, ja sanoman: me tahdomma
ä teidän kanßanne; sillä me kuu=
ma, että Jumala on teidän kans=
e.

9. Luku.

Judan wihollisel. Zionin Kuningas.

mä on HErran sanan kuorma
sitä maasta, kuin on sinun ymbä=
s, ja Damaskusta, josa se on py=
ä: sillä HErralla on silmä, joka
e ihmiset ja kaikki Israelin suku=
at: Es. 7: 8. Luku 17: 1.
Niin myös Hamathista, joka hei=
rajasansa on, ja Tyristä ja Si=
a, jotka ylön wiisat owat:
ef. 26: 2. Luku 28: 3. Am. 6: 2.
Sillä Tyrus rakenda hänellensä
, ja kokoo hopiata niinkuin san=
ja kuldaa niinkuin lokaa katuilda.
Hes. 28: 4.
. Katso, HErra ajaa ulos hänen,

ja lyö alas hänen woimansa, kuin hä=
nellä merellä on; ja hän pitä tulella
kulutettaman.
5. Koska Askalon sen näkee, niin
hän peljästyy, ja Gazan pitä kowin
surullisen oleman: niin myös Ekron,
että hänen toiwonsa on häpiään tul=
lut: sillä ei Gazasa pidä Kuningasta
oleman, eikä Askalonisa asuttaman.
Es. 14: 29. Jer. 47: 1. Luku 48: 5.
Hes. 25: 15, 16.
6. Asdodisa pitä muukalaisen äpä=
rän asuman; ja niin pitä Philistea=
laisten ylpeys lyötämän maahan.
7. Ja minä tahdon otta pois hei=
dän werensä heidän suustansa, ja hei=
dän kauhistuxensa heidän hambaistansa;
että he myös jäisit meidän Jumalal=
lemme, ja olisit niinkuin Päämiehet
Judasa, ja Ekron olis niinkuin Jebu=
sealaiset. Zach. 6: 15. Luku 8: 22, 23.
8. Ja minä tahdon itze minun huo=
neni piirittä sotawäellä, jotka waelda=
wat ulos ja sisälle, ettei heitä sillen
pidä Waatia waiwaman; sillä minä
katzoin nyt sitä minun silmilläni.
2 Mos. 2: 25. Luku 3: 7. Zach. 2: 5.
Luku 14: 11.
9. Iloitze sinä Zionin tytär suu=
resti, ja riemuitze sinä Jerusalemin
tytär: Katzo, sinun Kuningas tu=
lee sinulle, wanhurskas, ja auttaja,
köyhä, ja ajaa aasilla, ja aasin tam=
man warsalla. Es. 62: 11.
Matth. 21: 5. Joh. 12: 15.
10. Sillä minä tahdon maahan
lyödä rattan Ephraimista, ja hewoi=
sen Jerusalemista, ja sodan jouxi pitä
särjettämän; sillä hän puhuu ystäwäl=
lisesti pakanain seasa: ja hänen halli=
tuxensa on olewa merestä hamaan me=
reen asti, ja wirrasta hamaan mailman
loppuun asti. Ps. 72: 8. Es. 2: 4.
11. Sinä laskel myös ulos sinun
liittos weren kautta sinun fangis, sii=
tä wedettömästä kuopasta. Jer. 31: 32.
Matth. 26: 28. Gal. 4: 4. Hebr. 9: 19, 20.
12. Niin palaitkat siis linnaan, te
jotka toiwosa fangitut oletta: sillä tä=
näpänä minä tahdon myös ilmoitta,
ja kaxikertaisesti sinulle maxaa.
Es. 40: 2.
13. Sillä minä olen Judan minul=
leni jouzexi wetänyt, ja Ephraimin

walmistanut: ja tahdon sinun lapses Zion herättä ylitze Grekin maan lapsia, ja asetan sinun niinkuin Sangarin miekan.

14. HERra on heille ilmestywä, ja hänen nuolensa pitä lähtemän ulos niinkuin pitkäisen leimaus: Ja HERra HERra on Basunalla soittawa, ja menee niinkuin lounatuulen pyöriäiset.

15. HERra Zebaoth on heitä suojelewa, että he söisit, ja saisit alansa lingokiwillä, ja joisit ja riemuitzisit niinkuin wiinasta, ja tulisit täyteen niinkuin malja, ja niinkuin Altarin kulmat.

16. Ja HERra heidän Jumalansa on heitä sillä ajalla auttawa, niinkuin hänen Kansansa laumaa: sillä pyhät kiwet pitä merkixi hänen maallansa nostettaman. Ps. 100: 3. Joh. 10: 11.

17. Sillä kuinga paljo hywää heillä on? ja kuinga suuri kauneus heillä on? Jywät silittäwät nuorukaiset, ja wiina neitzet.

10. Luku.

Suuri onni Christuxen waldakunnasa.

Anokat HERralda ehtosadetta, niin HERra teke pilwen, ja anda teille kyllä sataa, kaikelle kedon kaswolle.
5 Mos. 11: 14. Hos. 6: 3.

2. Sillä epäjumalat puhuwat turhutta, ja aawistajat näkewät walhen, ja puhuwat turhia unia, ja heidän lohdutuxensa ei ole mitän; sentähden he käywät exyxisä niinkuin lammat, ja näändywät, ettei heillä ole yhtän paimenda. Saarn. K. 5: 6. Es. 8: 19. Luku 58: 6. Matth. 9: 36.

3. Minun wihani on julmistunut paimenden päälle, ja minä tahdon kauris etziä: Sillä HERra Zebaoth on etziwä laumansa, Judan huonen, ja walmistaa heitä niinkuin hangituita sotahewoisia.

4. Häneldä owat nurkat, häneldä naulat, häneldä sotajoutzi, häneldä myös ynnä kaikki waatiat tullet. Es. 22: 23.

5. Ja heidän pitä kuitengin oleman niinkuin Sangarit, jotka loan tallawat katuilla sodasa, ja pitä sotiman: sillä HERra on heidän kanßansa, että ratzasmiehet häpiään tulewat.

6. Ja minä tahdon [illegible]
dan huonen, ja warjella [illegible]
netta, ja tahdon heitä [illegible]
sioillensa; sillä minä armahdan [illegible]
ja he owat niinkuin he [illegible]
koska minä heidän sysäisin [illegible]
minä HERra heidän Jumalansa [illegible]
don heitä kuulla. [illegible]

7. Ja Ephraim on [illegible]
kuin Sangari, ja heidän [illegible]
on iloitzewa niinkuin wiinasta [illegible]
dän lapsensa saawat myös [illegible]
ja riemuitzewat, että heidän [illegible]
on iloinen HERrasa.

8. Minä tahdon heille [illegible]
koota heitä; sillä minä ta[illegible]
lunastaa: ja he lisändywät, [illegible]
ennengin ollet olit.

9. Ja tahdon kylwää he[illegible]
sain sekaan, että he muista[illegible]
kaukaisisa maakunnisa; ja [illegible]
tensa kansa, ja palajaisit.

10. Sillä minä tahdon he[illegible]
jällen Egyptin maalda, ja [illegible]
Assyriasta: ja saatta heitä [illegible]
maahan, ja Libanoniin, ja [illegible]
pidä heille kyllä oleman.

11. Ja hänen pitä käymän [illegible]
tan meren läpitze, ja meren [illegible]
lyömän, että kaikki ojain [illegible]
wuisit: Silloin Assyrian ylpeys [illegible]
ja Egyptin waldikka lakka[illegible]
2 Mos. 14: 16. Es. 11: [illegible]

12. Minä tahdon heitä [illegible]
HERrasa, ja heidän pitä [illegible]
hänen nimeensä; sanoo HERra.
Mich. 4: 5.

11. Luku.

Juda häwitetty. Christus [illegible]

Awa Libanon porttis; että [illegible]
Cedripuuts poltais.

2. Ulwokat te Hongat; sillä [illegible]
puut owat langennet, ja [illegible]
owat häwitetyt: Ulwokat te [illegible]
Tammet: sillä wahwa [illegible]
kattu pois.

3. Paimenet kuuluwat [illegible]
lä heidän wäkewänsä owat [illegible]
Jalopeuran penikkain [illegible]
sillä Jordanin ylpeys on [illegible]

4. Näin sanoo HERra [illegible]
malani: kaitze teurastettawia [illegible]

Sillä heidän omistajansa teuras-
tawat niitä, ja ei luule sitä syndiä
...n: Myywät niitä, ja sanowat:
...y olkon HERra, että minä olen
...unut: ja ei heidän paimenensa
säästä. Ps. 44: 23.
Joh. 16: 2. Rom. 8: 36.
Sentähden en minä tahdo enää
...ä maan asuwaisia, sanoo HERra:
...so, minä jätän ihmisen jokaitzen
...minensä käsiin, ja heidän Kunin-
...sa käsiin, että he maan muserrai-
...engä tahdo heitä autta heidän kä-
...nsä. Zach. 8: 10.
Ja minä kaitzen teuraslambaita,
...llisten lammasten tähden: Ja mi-
...tin minulleni kaxi sauwaa: yhden
...kutzuin suloisexi, mutta toisen
...isexi, ja kaitzin lambaita.
Ja minä hukutin kolme paimenda
...kuukautena; sillä en minä woi-
kärsiä, eikä he minuakan kärsinet.
Ja minä sanoin: minä tahdon
kaita; joka kuolee, se kuolkan,
...näändy, se näändyköön, ja jäänet
...n toinen toisensa lihan.
Jer. 15: 2.
Ja minä otin sen suloisen sau-
...ja särjin sen; rikkoaxeni minun
...n, jonga minä kaikille Kansoille
...olin.
1. Ja se rikottiin sinä päiwänä:
...adolliset lambat, jotka minun tans-
...pidit, tunsit siitä, että se HER-
...sana oli.
2. Ja minä myös sanoin heille:
teille niin kelpaa, niin tuokat
...ne niin paljo kuin minä maxan;
...ei, niin sallikat olla: ja he pun-
...t niin paljo kuin minä maxoin,
...mekymmendä hopiapenningitä.
Matth. 26: 15.
Niin sanoi HERra minulle:
...se pois, annetta sawen walajalle.
...suurta hindaa, johon minä
...ltä ärwattu olen! Ja minä otin
kolmekymmendä hopiapenningitä, ja
...HERran huoneseen, annetta sa-
...walajalle. Matth. 27: 3, 21.
Ja minä särjin minun toisen
...en sitowaisen; rikkoaxeni wel-
...ljeyden Judan ja Israelin waihella.

15. Ja HERra sanoi minulle: ota
wielä sinulles hullun paimenen aset:
16. Sillä katzo, minä herätän pai-
menen maasa, joka ei näändywätä etzi,
nuorta hejkkoa ei holho, särjettyä ei
paranna, eikä tottele terwettä; Waan
syö lihawain lihaa, ja rewäisee heidän
sorkkansa rikki. Jer. 23: 1. Hes. 34: 3, 21.
17. Woi sitä kelwotoinda paimenda,
joka lauman hyljää! tulkan miekka hä-
nen käsiwarteensa, ja oikiaan silmään-
sä: Kuiwukon hänen käsiwartensa pe-
räti, ja hänen oikia silmänsä tulkon
kokonansa pimiäxi. Job. 10: 12.

12. Luku.

Christuxen waldakunda woimallinen.
Wihollinen muserettu.

Tämä on HERran sanan kuorma
Israelista: HERra sanoo, joka
taiwat wenyttä, ja maan perustaa, ja
teke ihmisen hengen hänesä.
2. Katzo, minä tahdon Jerusalemin
tehdä unimaljaxi kaikille Kansoille siinä
ympärillä: sillä sen pitä myös Judata
kohtaman, koska Jerusalem piiritetän.
Es. 51: 22. Jer. 51: 7.
3. Ja sillä ajalla tahdon minä Je-
rusalemin tehdä kaikille Kansoille kuor-
makiwexi: Niin monda kuin händä
siirtää tahtowat, pitä heitänsä silhen
rikki repimän: sillä kaikki pakanat maan
päällä pitä kokoman heitänsä händä
wastan.
4. Silloin, sanoo HERra, tahdon
minä kaikki hewoiset pelkurixi saatta,
ja heidän ratzastajansa tyhmäxi: Mutta
Judan huonelle tahdon minä awata
minun silmäni, ja kaikki Kansain he-
woiset lyödä sokeudella. Ps. 34: 16.
5. Ja Judan Päämiehet pitä sa-
noman sydämesänsä: olkon Jerusale-
min asuwaiset waiwoin hywäsä tur-
wasa, HERrasa Zebaothisa heidän Ju-
malasansa.
6. Sillä ajalla tahdon minä Judan
Päämiehet niinkuin tulipätzixi panna
puitten sekaan, ja niinkuin tulisoiton
jalalliseen, syömään sekä oikialda että
wasemmalda puolelda kaikki Kansat ym-
bäriltä: Ja Jerusalem asutan taas sial-
lansa Jerusalemisa.
Zach. 14: 10. 2 Cor. 10: 4, 5.

7. Ja HErra on wapahtawa Judan majat niinkuin alustakin: Ettei Dawidin huonen kunnian ylön paljo kerskaisi, eikä Jerusalemin asuwaisen kunnia, Judáta wastan.

8. Niinä päiwinä on HErra Jerusalemin asuwaiset warjelewa: ja on tapahtuwa, että se joka silloin heidän seasansa heikko on, on olewa niinkuin Dawid: ja Dawidin huone on olewa niinkuin Jumalan huone, niinkuin HErran Engeli heidän edesänsä.
1 Sam. 17: 50.

9. Silloin ajattelen minä hukutta kaikkia pakanoita, jotka owat lähtenet Jerusalemita wastan.

10. **Mutta Dawidin huonelle, ja Jerusalemin asuwaisille tahdon minä wuodatta armon ja rukouxen Hengen; sillä heidän pitä katzoman minun puoleeni, jonga he läpitze pistänet owat:** ja pitä walittaman niinkuin joku walitta ainokaista poikaansa: Ja heidän pitä händä murehtiman, niinkuin joku itkis esikoistansa. Jer. 6: 26. Hes. 39: 29. Joel. 2: 28. Am. 8: 10. Joh. 19: 37. Ilm. K. 1: 7.

11. Silloin pitä suuren walitusitkun oleman Jerusalemisa; niinkuin Hadadrimonin itku Megiddon kedolla.
2 Kun. K. 23: 29, 30. 2 Aika K. 35: 22.

12. Ja maan pitä walittaman, jokainen sukukunda erinänsä. Dawidin huonen sukukunda erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä: Nathanin huonen sukukunda erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä: 2 Aika K. 35: 25.

13. Lewin huonen sukukunda erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä: Simein huonen sukukunda erinänsä, ja heidän waimonsa erinänsä:
1 Aika K. 6: 17.

14. Niin myös kaikki muut jäänet sukukunnat, kukin erinänsä; ja heidän waimonsa myös erinänsä.

13. Luku.

Awojoin lähde. Epäjumaluuden ulosjuuritus. Meßias lyötty. Christityt wainotut.

Sillä ajalla pitä awojoin lähde Dawidin huonelle ja Jerusalemin asuwaisille oleman, syndiä ja saastaisutta wastan. 3 Mos. 12: 1, rc. Luku 15: 1, rc. Es. 55: 1.

2. Sillä ajalla, sanoo HErra Z
baoth, tahdon minä epäjumalain n
maasta kadotta, ettei sillen heitä
muistettaman: tahdon myös
Prophetat, ja saastaisen hengen
pois maalda.
Hes. 30: 13. Hos. 2: 17. 1 Joh. 4:

3. Ja pitä tapahtuman,
joku wielä ennustais, niin hänen
sä ja äitinsä, jotka hänen sy
owat, pitä hänelle sanoman:
saa elää; sillä sinä olet wa
HErran nimeen. Ja niin hän
sänsä ja äitinsä, jotka hänen
tänet owat, pitä hänen pistä
pitze, koska hän ennustaa.
5 Mos. 13: 1, rc.

4. Sillä silloin pitä tap
että Prophetat pitä näkyin
häpiään tuleman, koska he en
ja ei heidän pidä enää jouh
yllensä pukeman, joilla he w
2 Kun. K. 1: 8. Matth. 3: 4.

5. Mutta pitä sanoman:
ole Propheta, waan minä ole
mies: sillä minä olen nuorud
jana ollut.

6. Mutta jos hänelle san
mitkä haawat owat sinun käsisä
hänen pitä wastaman: niin min
haawoitettu niitten huonesa, jo
nua rakastit.

7. **Herä miekka minun pai
pälle, ja sen miehen pälle,
minulle lähinen on, sanoo H
Zebaoth: lyö paimenda, niin
bat hajowat:** ja niin minä
käännän piskuisita päin.
Matth. 26: 31. Marc. 14: 27.

8. Ja pitä tapahtuman, sanoo H
ra, josa maakunnasa on kaxi osaa,
ne pitä häwiämän ja hukkuman,
kolmas osa pitä siihen jäämän.

9. Ja sen kolmannen osan t
minä wiedä tulen läpitze: ja puh
sen, niinkuin hopia puhdistetaan, j
don sen kirkastaa niinkuin kulda
kastetan. Nämät pitä siis minun
meäni auxi huutaman, ja minä
don heitä kuulla, ja sanoa: se m
nun Kansani: ja heidän pitä sanom
HErra minun Jumalani.
Ps. 50: 15. Ps. 91: 15. Ps. 144: 15. Es. 48
Mal. 3: 3. Joh. 20: 28. 1 Pet. 1: 6, 7

14. Luku.

Jerusalem. Meßias. Ewangeliumi.

o, se päiwä tulee HErralle, että
sinun saalis pitä sinusa jaettaman.
Sillä minä olen kokowa kaikki=
t pakanat sotaan Jerusalemita wast=
ja Kaupungi pitä woitettaman,
t ryöstettämän ja waimot raiskat=
an. Puoli osaa Kaupungista pitä
iri wietämän, ja jäänet Kansasta
idä ajettaman ulos Kaupungista.
Es. 13: 16.
Mutta HErra on lähtewä so=
aan niitä pakanoita wastan; niin=
n hän on tottunut sodan ajalla so=
aan. Es. 42: 13.
Silloin hänen jalkansa pitä öljy=
seisoman, joka on läsnä Jeru=
ta itään päin: Ja öljymäen pitä
aan keskeldä itään ja länteen,
tewiäldä toinen toisestansa: toi=
osa mäkeä pitä erkaneman pohjai=
päin, ja toinen etelään päin.
Ja teidän pitä pakeneman sitä
a, joka on näitten wuorten wai=
: sillä se laaxo mäkein waihella
ulottuman Azaliin asti: Ja pitä
taman niinkuin muinen paettin
n järistyxen tähden, Usian Judan
ingan aikana: Silloin HErra
un Jumalani on tulewa, ja kaikki
t hänen kanßansa. Am. 1: 1.
Ja siihen aikaan pitä tapahtu=
, ettei walkeus pidä oleman kallis
kumuinen.
7. Ja yxi päiwä pitä oleman joka
ERralle tuttu on, ei päiwä eikä yö;
an pitä tapahtuman, että ehtona
walkeus oleman. Ilm. K. 21: 25.
Silloin pitä Jerusalemista elä=
wedet wuotaman, puoli osa idäistä
ta päin, ja toinen puoli hamaan
mäiseen mereen: ja sen pitä sekä
llä että talwella tapahtuman.
s. 26: 19. 5 Mos. 11: 24. Hes. 47: 1, 18.
el. 3: 18. Joh. 4: 14. Ilm. K. 22: 1.
Ja HErra on kaiken maan Ku=
gas olewa: Siihen aikaan on ai=
ta yxi HErra olewa, ja hänen
mensä yxi. Joh. 10: 16.
10. Ja koko maakunnasa pitä käy=
män ymbäri niinkuin tasaisella ke=
dolla, Gibeasta niin Rimmoniin asti,
lounan puolella Jerusalemita: sillä se
korotetan ja asutan hänen siasansa,
BenJaminin portista hamaan ensimäi=
sen portin paikkaan, hamaan kulma=
portiin, ja Hananeelin tornista niin
Kuningan wiinakuurniin asti.
Jos. 15: 32. Luku 19: 7. Zach. 12: 6.
11. Ja hänesä pitä asuttaman, eikä
sillen pidä yhtän kirousta oleman; sillä
Jerusalemin pitä turwallisesti asuman.
12. Ja tämä pitä rangaistus ole=
man, jolla HERra kaikkia Kansoja
on rangaisewa, jotka owat sotinet Je=
rusalemita wastan: Heidän lihansa pitä
raukeman jalwoillansa seisoisansa, ja
heidän silmänsä pitä läwisänsä wai=
puman, ja heidän kielensä suusansa
raukeman.
13. Siihen aikaan on HERra suu=
ren metelin heidän sekaansa nostawa;
että jokainen pitä kumpaninsa käteen
rupeman, ja paneman kätensä kumpa=
ninsa käden päälle.
14. Sillä Juda on myös Jerusa=
lemisa sotiwa: ja sen ymbärille kootan
kaikkein pakanain tawarat, kuldaa, ho=
piata ja sangen paljo waatteita.
Zach. 12: 2.
15. Ja niin pitä tämä rangaistus
tapahtuman hewoisille, muuleille, Ka=
meleille, aaseille ja kaikkinaisille eläi=
mille, jotka heidän leirisänsä owat;
niinkuin tämä rangaistus on.
16. Ja kaikki jäänet kaikkein paka=
nain seasa, jotka läxit Jerusalemita
wastan; pitä joka wuosi menemän ku=
martamaan Kuningasta HErraa Ze=
baothia, ja Lehtimajan juhlaa pitä=
mään. Es. 66: 23.
17. Ja pitä tapahtuman, että joka
maan sukukunnista ei mene ylös Jeru=
salemiin tätä Kuningasta HErraa Ze=
baothia kumartamaan; ei pidä heille
sadetta tuleman. Es. 5: 6.
18. Ja ellei Egyptiläisten sukukunda
menisi ylös ja tulisi, niin ei heidängän
päällensä pidä sataman: tämä on se
rangaistus jolla HErra on pakanat
rangaisewa, jotka ei tule Lehtimajan
juhlaa pitämään.
19. Sillä se on Egyptiläisten syn=

di, ja kaikkein pakanain syndi, jotka
ei tule Lehtimajan juhlaa pitämään.
20. Siihen aikaan pitä hewoisten kel=
loin päälle (kirjoitettu) oleman HEr=
ran Pyhyys; ja kattilat HErran huo=
nesa pitä oleman niinkuin maljat Al=
tarin edesä.
21. Sillä kaikki kattilat Jerusale=
misa ja Judasa pitä HErralle Z
baothille pyhitetyt oleman. Että k
jotka uhrata tahtowat, pitä tulem
ne ottaman, ja niisä keittämän. J
yxikän Cananealainen pidä sillen H
ran Zebaothin huonesa oleman
aikaan. Es. 35: 8. Joel. 3: 17.
Ilm. K. 21: 27. Luk. 22: 15.

ZacharJan Kirjan loppu.

Propheta Malachia.

1. Luku.

Jumalan hywyys. Israelin kiittämättö=
myys. Ewangeliumin oppi.

Tämä on HErran sanan kuorma
Israelin tygö, Malachian kautta.
Zach. 9: 1.
2. Minä rakastin teitä, sanoo HEr=
ra: Niin te sanotta: misäs meitä ra=
kastit? Eikö Esau ole Jacobin weli,
sanoo HErra? ja minä rakastin Ja=
cobita: 1 Mos. 25: 25. Es. 43: 4.
3. Ja wihaisin Esauta; olen myös
autioxi tehnyt hänen wuorensa, ja hä=
nen perimisensä lohikärmeille erämaaxi.
Jer. 49: 17. Obad. v. 18. Rom. 9: 13.
4. Ja jos Edom sanois: me olem=
ma köyhtynet, mutta me tahdomma
autiat jällen raketa: Niin sanoo HEr=
ra Zebaoth näin: jos he rakendawat,
niin minä tahdon maahan kukistaa:
ja ne pitä kutzuttaman jumalattomuden
rajaxi, ja sixi Kansaxi, jolle HErra
on wihainen ijankaikkisesti.
5. Sen pitä teidän silmänne näke=
män, ja teidän pitä sanoman: HEr=
ra on ylistetty Israelin maan äärisä.
6. Pojan pitä kunnioittaman Isään=
sä, ja palwelian isändätänsä. Jos mi=
nä siis Isä olen, kusasta on minun kun=
niani? Jos minä isändä olen, kusa on
minun pelkoni? sanoo HErra Zebaoth
teille, Papit, jotka katzotte ylön minun
nimeni. Niin te sanotta: misästä me
katzomma ylön sinun nimes?
2 Mos. 20: 12.
7. Silloin kuin te uhratte minun
Altarilleni saastaista leipää; niin te sa=
notta: kuinga me uhramme sinulle saas=
taista? Siinä että te sanotta: H
ran pöytä on katzottu ylön.
8. Ja koska te uhratte jota
sokia on, niin et te sano sitä
ja koska te uhratte jotakin
eli sairasta, niin ei sitäkän
hari. Wie senkaltaista sinun
helles, mitämax, jos sinä
otollinen, eli jos hän katzoo
lees, sanoo HErra Zebaoth.
3 Mos. 22: 20. 5 Mos. 15: 21.
9. Niin rukoilkat nyt Juma
tä hän armahdais meidän pää
sillä se on tapahtunut teildä.
tako että hän katzoo teidän
sanoo HErra Zebaoth.
10. Kuka on myös teidän
joka sulkee owen (ilman palkat
te myös wiritä tulda minun
leni ilman mitäkän. Ei minu
suosiota teihin, sanoo HErra Z
ja ruokauhri teidän käsistänne
minulle otollinen. Es. 1: 11.
Jer. 6: 20. Am. 5: 21.
11. Waan hamasta Aurin
koitosta niin laskemiseen asti,
minun nimeni suurexi tuleman
kanain seasa, ja joka paikasa
minun nimelleni suitzutettaman,
puhdas ruokauhri uhrattaman;
lä minun nimeni pitä suurexi
leman pakanain seasa, sanoo H
ra Zebaoth.
12. Mutta te turmeletta sen
koska te sanotta: HErran pöytä
saastutettu, ja sen uhri on katzottu
lön ja hänen ruokansa.
13. Ja te sanotte: katzo, se on
waiwa, ja lyötte sen tuulen,

HErra Zebaoth. Ja te uhratte ryöstöä, onduwata, ja sairasta, ja ne uhratte ruokauhrixi. Pidäiskö se minulle otollinen oleman teidän käsistänne? sanoo HErra.
14. Mutta kirottu olkon pettäjä! jolla laumasa on oinas, ja kuin hän lupauxen, niin hän uhraa HErralle kelwottoman; sillä minä olen suuri Kuningas, sanoo HErra Zebaoth, ja minun nimeni on peljättäpä pakanain seasa.

2. Luku.

Kansa ja Papit uskottomat. Oikia awioskäskyn liitto.

Ja te Papit, tämä käsky tulee nyt teillen.
2. Ellet te sitä kuule, ja ellet te sydämeenne, että te niin annaisitte minun nimelleni kunnian, sanoo HErra Zebaoth, niin minä lähetän teidän sekaanne kirouxen, ja kiron teidän siunauxianne: ja minä olen myös jo kironnut, ettet te sitä tahtonet panna sydämeenne. 3 Mos. 26: 24, sc. 5 Mos. 28: 15, sc.
3. Katzo, minä tahdon turmella teidän siemenenne, ja paiskan sonnan teidän kaswoillenne, teidän juhlapäiwäinne sonnan: niin että se ijäxi teihin tarttuu.
4. Niin te saatte tuta, että minä sen käskyn teille lähettänyt olen; että sen piti minun liittoni Lewin kanßa oleman, sanoo HErra Zebaoth. 4 Mos. 1: 49. Luku 25: 12.
5. Sillä minun liittoni oli hänen kanßansa elämään ja rauhaan, ja minä annoin ne pelwoxi hänelle, pelkäsi hän minua, ja minun nimeäni hämmästymään.
6. Totuuden Laki oli hänen suusansa, ja ei löytty mitän pahaa hänen huulisansa: Hän waelsi rauhallisesti ja tasaisesti minun edesäni, ja käänsi monda pois synnistä.
7. Sillä Papin huulet pitä opin kätkemän, että Laki hänen suustansa etsittäisin; sillä hän on HErran Zebaothin Engeli. Hes. 7: 26. Luku 22: 26. Hagg. 1: 13. 2 Cor. 5: 20.
8. Mutta te oletta tieldä poikennet, ja pahoitatte monda Laisa; ja oletta Lewin liiton rikkonet, sanoo HErra Zebaoth.
9. Sentähden olen minä myös tehnyt, että te oletta hyljätyt ja ylönkatzotut kaiken Kansan edesä; ettet te pidä minun teitäni, mutta katzotta ihmisten muotoa Laisa. 1 Sam. 2: 30.
10. Eikö meillä kaikilla ole yxi Isä? eikö yxi Jumala meitä luonut ole? Mixistä me katzomme ylön toinen toisemme, ja rikomme sen liiton, joka meidän Isäimme kanßa tehty oli? Matth. 23: 9. Eph. 4: 5, 6.
11. Sillä Juda on ylönkatzojaxi tullut, Israelisa ja Jerusalemisa on tapahtunut kauhistus: sillä Juda turmelee HErran Pyhän, jota hän itze rakasti, ja otta wieran jumalan tyttäriä emännixensä. Esr. 9: 12. Luku 10: 2. Neh. 13: 23.
12. Waan HErra häwittä hänen, joka sen teke, Jacobin majasta, sekä opettajan että opetuslapsen; ja sen joka wie HErralle Zebaothille ruokauhria.
13. Te teette myös sen toisen, että HErran Altarin edesä owat kyynelet, itkut ja huokauxet: niin etten minä enää tahdo katzoa ruokauhria päin, eli otta wastan jotakin otollisesti teidän käsistänne.
14. Ja te sanotte: mingätähden? sentähden, että HErra on sinun ja sinun nuorudes waimon waihella todistanut, jongas katzot ylön, joka on sinun kumpanis, ja sinun waimos, johon sinä liitolla itzes kiinni sitenut olet.
15. Sillä eikö hän heitä yhdexi tehnyt, waikka hänellä olis ollut muita hengiä: mutta mitästä se yxi teke: hän etzii Jumalan siemendä: Sentähden karttakat teidän hengeänne, ja älkön kengän katzoko ylön nuorudensa waimoa.
16. Että (Jumala) wihaa sitä hyljämistä, sanoo HErra Israelin Jumala, koska joku peittä wäärydensä niinkuin waattella, sanoo HErra Zebaoth. Sentähden karttakat teidän hengeänne, ja älkät katzoko heitä ylön. 5 Mos. 24: 1.
17. Te oletta HErraa teidän puhellanne waiwannet, ja te sanotta: misästä me händä olemme waiwannet? siinä kuin te sanotta: jokainen kuin pahaa teke, se kelpaa HErralle, ja että

senkaltaiset owat hänelle otolliset: eli:
kusa on se Jumala joka rangaisee?

3. Luku.

Kastaja. Meßias. Kymmenexet. Jumalan pelko.

Kazo, minä lähetän minun Engelini, joka minun eteeni pitä
tien walmistaman: Ja kohta tulee
Templiinsä se HERra, jota te etsitte: ja liiton Engeli, jota te tahdotte: Kazo, hän tulee, sanoo HERra Zebaoth. Es. 40: 3. Matth. 11: 10. Marc. 1: 2. Luc. 1: 76. Luku 7: 27.
2. Mutta kuka woi hänen tulemisensa päiwää kärsiä? ja kuka woi seisoa, koska hän ilmanduu? sillä hän on niinkuin hopiasepän tuli, ja niinkuin pesiän saipua.
3. Hän on istuwa ja sulawa ja selittäwä hopian: hän on puhdistawa ja hiuttawa Lewin pojat, niinkuin kullan ja hopian. Silloin pitä heidän tuoman HERralle ruokauhria wanhurskaudesa. Ps. 51: 21.
4. Ja Judan ja Jerusalemin ruokauhrit pitä kyllä HERralle kelpaman; niinkuin muinen ja endisinä wuosina.
5. Ja minä tahdon tulla teidän tygönne, ja rangaista teitä, ja tahdon olla nopia todistaja noitia wastan, huorin tekiöitä ja walapattoisia wastan: ja niitä wastan, jotka palkolliselda palkan pidättäwät, leskille ja orwoille wäkiwaldaa ja wäärryttä tekewät, ja jotka muukalaista sortawat, eikä pelkä minua, sanoo HERra Zebaoth. 2 Mos. 20: 7. Luku 22: 22. 5 Mos. 24: 17. Am. 2: 7.
6. Sillä minä olen HERra, joka en muutu: ja te Jacobin lapset, et te ole hukkunet. 1 Sam. 15: 29. Ps. 33: 11. San. l. 19: 21. Es. 25: 1. Luku 46: 10.
7. Te oletta hamasta teidän Isäinne ajasta alati poikennet pois minun säädyistäni, ja et te ole niitä pitänet. Niin käändäkät nyt teitänne minun tygöni, niin minä tahdon myös minuni käätä teidän tygönne, sanoo HERra Zebaoth. Niin te sanotta: misä meidän pitä meitämme käändämän? Zach. 1: 3.
8. Ongo se oikein että ihminen pettä Jumalan, niinkuin te minun petätte? Niin te sanotta: misä me
petämme? kymmenexisä ja
risa.
9. Sentähden te oletta kirouxe
rotut, että te minun petätte,
Kansa. Hagg. 1: 6.
10. Mutta tuokat täydelliset
menexet minun aittaani, että
huonesani ruokaa olis: Ja
kat minua, sanoo HERra
ellen minä myös awaja teille
akkunita, ja wuodata sieldä
siunausta.
11. Ja minä tahdon teildä
rangaista, ettei se teildä maan
mätä hukutaisi; ja ettei wiina
dän pellosanne olisi hedelmätöin
HERra Zebaoth: Joel.
12. Niin että kaikki pakanat
teidän autuaxi sanoman: sillä
pitä kallis maa oleman, sanoo H
ra Zebaoth.
13. Kowasti te puhutta minua
tan, sanoo HERra: ja te sanotta:
tästä me puhumma sinua wastan?
14. Te sanotta: se on turha
Jumalata palwellan, ja mitä se
että me pidämme hänen käskynsä,
waiwamme meidän elämätämme HE
ran Zebaothin edesä?
Job. 21: 15. Mich. 6: 8.
15. Sentähden me ylistämme
katzoita; sillä jumalattomat menestyw
he kiusawat Jumalata, ja se heille
nestyy.
16. Silloin ne jotka HERraa
käwät, lohduttawat toinen toisi
näin: HERra otta siitä waarin
kuulee sen, ja muistokirja on kirjoi
tu hänen eteensä niille, jotka HE
raa pelkäwät ja muistawat hänen
mensä. Ps. 139: 16.
17. Niitten pitä, sanoo HE
Zebaoth, sinä päiwänä, jonga
teen, oleman minun omani; ja m
tahdon heitä armahtaa, niink
mies armahtaa poikaansa, joka hä
palwelee. 2 Mos. 19: 5. Tit. 2: 14
1 Pet. 2: 9.
18. Ja teidän pitä jällen sitä
tan näkemän, mikä eroitus on w
hurskan ja jumalattoman waihella;

waihella, joka Jumalata pal=
e, ja sen joka ei händä palwele.

4. Luku.

Messiaxen ja Elian tuleminen.

llä katzo, se päiwä tulee, joka on
palawa niinkuin pätzi: Silloin
kaikki ylönkatzojat ja jumalatto=
olkena oleman, ja se tulewa päi=
pitä heidän sytyttämän, sanoo
Rra Zebaoth, ja ei pidä heille jät=
in juurta eikä oxaa. Obad. w. 18.

Mutta teille jotka minun ni=
ni pelkätte, on wanhurskauden
ingo koittawa, ja autuus hänen
insä alda: Ja teidän pitä käymän
ja sisälle, ja lisändymän niinkuin
lät wasikat. Luc. 1: 78.

3. Teidän pitä jumalattomat talla=
man; sillä heidän pitä tuhkana teidän
jalkainne alla oleman, sinä päiwänä,
jonga minä tehdä tahdon, sanoo HERra
ra Zebaoth.

4. Muistakat Mosexen minun pal=
weliani Lakia; jonga minä hänelle käs=
kin Horebissa, kaikelle Israelille säädy=
xi ja oikeudexi. 2 Mos. 20: 1, rc.
5 Mos. 6: 3. Hebr. 3: 5.

5. Katzo, minä lähetän teille E=
lian Prophetan, ennenkuin se suu=
ri ja hirmuinen HERran päiwä
tulee. Matth. 11: 14. Luku 17: 11.
Marc. 9: 12, 13. Luc. 1: 17.

6. Hän on käändäwä Isäin sydä=
met lasten tygö, ja lasten sydämet I=
säinsä tygö; etten minä tulisi ja löisi
maata kirouxella.

Malachian Kirjan loppu.

Uusi Testamenti.

STOCKHOLMISA,
Präntätty SAMUEL RUMSTEDTilda,
Wuonna 1852.

Ođđa
Testamenti.

STOCKHOLMISA,
Prántáttu SAMUEL RUMSTEDTilda,
Jagi 1852.

Pyhän Mattheuxen Ewangeliumi.

1. Luku.

JEsuxen polwiluku, sikiäminen, nimi ja syndymys.

JEsuxen Christuxen syndymä kirja, Dawidin Pojan, Abrahamin pojan. Luc. 3: 23.

2. Abraham siitti Isaachin. Mutta Isaach siitti Jacobin. Jacob siitti Judan, ja hänen weljensä. 1 Mos. 21: 2, 3. Luku 25: 24. Luku 29: 35.

3. Juda siitti Pharexen ja Saramin Thamarista. Pharez siitti Hezronin. Hezron siitti Aramin. 1 Mos. 38: 27. Ruth. 4: 19. 1 Aika K. 2: 5.

4. Aram siitti Aminadabin. Aminadab siitti Nahassonin. Nahasson siitti Salmonin.

5. Salmon siitti Boaxen Rahabista. Boas siitti Obedin Ruthista. Obed siitti Jessen. Ruth. 4: 13, 17. 1 Aika K. 2: 10, 11, 12.

6. Jesse siitti Kuningas Dawidin. Kuningas Dawid siitti Salomonin Urian emännästä. 1 Sam. 16: 11. Luku 17: 12. 2 Sam. 12: 24.

7. Salomon siitti Roboamin. Roboam siitti Abian. Abia siitti Assan. 1 Kun. K. 11: 43. Luku 14: 31. Luku 15: 8. 1 Aika K. 3: 10.

8. Assa siitti Josaphatin. Josaphat siitti Joramin. Joram siitti Osian. 1 Kun. K. 15: 24. 2 Kun. K. 8: 16, 24.

9. Osian siitti Jothamin. Jotham siitti Achaxen. Achas siitti Ezechian. 2 Kun. K. 15: 7. Luku 16: 20. 2 Aika K. 26: 23. Luku 27: 9.

10. Ezechia siitti Manassen. Manasse siitti Amonin. Amon siitti Josian. 2 Kun. K. 20: 21. 1 Aika K. 3: 14. 2 Aika K. 33: 25.

11. Josia siitti (Jojakimin. Jojakim siitti) Jechonian ja hänen weljensä, Babelin fangeuxesa. 2 Kun. K. 23: 30, 34. 1 Aika K. 3: 15, 16. 2 Aika K. 36: 1, 4, 8.

12. Mutta Babelin fangiuxen jälkeen, siitti Jechonia Sealthielin. Sealthiel siitti Zorobabelin. 1 Aika K. 3: 17. Luku 3: 19. Esr. 3: 2. Luku 5: 2. Hagg. 1: 1.

13. Zorobabel siitti Abiudin. Abiud siitti Eliachimin. Eliachim siitti Asorin.

14. Asor siitti Zadochin. Zadoch siitti Achimin. Achim siitti Eliudin.

15. Eliud siitti Eleazarin. Eleazar siitti Mathanin. Mathan siitti Jacobin.

16. Jacob siitti Josephin, Marian miehen, josta (Mariasta) on syndynyt JEsus, joka kutzutan Christus.

17. Niin owat kaikki polwet Abrahamista Dawidiin asti, neljätoistakymmendä polwea: Dawidista Babelin Fangeuteen, myös neljätoistakymmendä polwea: Ja Babelin Fangeudesta Christuxeen asti, neljätoistakymmendä polwea.

18. JEsuxen Christuxen syndymys oli näin: koska Maria hänen äitinsä oli Josephiin kihlattu, ennen kuin he yhteen tulit, löyttin hän raskaxi Pyhästä Hengestä. Luc. 1: 27, 34, 35.

19. Mutta että Joseph hänen miehensä oli hurskas, ja ei tahtonut händä huutoon saatta, ajatteli hän salaisesti hyljätä hänen. 5 Mos. 24: 1.

20. Koska hän näitä ajatteli, katzo, niin HERran Engeli ilmestyi hänelle unesa, ja sanoi: Joseph Dawidin poika, älä pelkä ottaxes Mariata puolisotas tygös: sillä se kuin hänesä on siinnyt, on Pyhästä Hengestä.

21. **Ja hänen pitä synnyttämän Pojan, jonga nimen sinun pitä kutzuman JEsus; sillä hän on wapahtawa Kansansa heidän synneistänsä.** Luc. 1: 31. Luku 2: 21. Ap. T. 4: 12. Luku 10: 43. Luku 13: 38, 39.

22. Mutta tämä on kaikki tapahtunut, että täytetäisiin kuin HERralda on sanottu Prophetan kautta, joka sanoo:

23. **Katzo, Neitzen pitä raskaxi tuleman, ja synnyttämän Pojan, ja hänen nimensä pitä kutzuttaman EmmanuEl: se on niin paljo sanottu, Jumala meidän kanssamme.** Es. 7: 14.

24. Koska Joseph unesta heräis, niin

hän teki kuin HErran Engeli hänen
käski: Ja otti puolisansa tygönsä.
25. Ja ei tundenut händä, siihen-
asti kuin hän Poikansa esikoisensa syn-
nytti, ja kutzui hänen nimensä JEsus.

2. Luku.

Tietäjät. JEsus pakenee. Herodes anda murhata Bethlehemin poikaiset.

Koska siis JEsus syndynyt oli Beth-
lehemisä Judan maalla, Kuningas
Herodexen aikaan, katzo, tietäjät tulit
idästä Jerusalemiin, ja sanoit:
Luc. 2: 1, 2, 4, 6, etc.
2. Kusa on se syndynyt Judalaisten
Kuningas? sillä me näimme hänen Täh-
tensä idäsä, ja tulimma händä kumar-
ten rukoilemaan. 4 Mos. 24: 17.
3. Koska Kuningas Herodes sen kuuli,
hämmästyi hän, ja kaikki Jerusalem
hänen kanszansa.
4. Ja kokois kaikki ylimmäiset Pa-
pit, ja Kirjanoppenet Kansan seasa, ja
kyseli heildä kusa Christuxen syndymän
piti.
5. Ja he sanoit hänelle: Bethle-
hemisä Judan maalla: sillä niin on
Prophetan kautta kirjoitettu:
6. **Ja sinä Bethlehem Judan
maasa, et sinä ole suingan wähin
Judan Pää-Ruhtinasten seasa: sillä
sinusta on tulewa se Ruhtinas, jon-
ga minun Kansani Israelia pitä
hallitzeman.** Mich. 5: 1. Joh. 7: 42.
7. Silloin kutzui Herodes tietäjät
salaa, ja tutkisteli wisusti heildä, millä
ajalla Tähti ilmestyi.
8. Ja lähetti heidän Bethlehemiin,
ja sanoi: mengät ja kysykät wisusti
lapsesta: ja koska te löydätte, niin il-
moittakat minulle, että minäkin tulisin
ja kumarraisin händä.
9. Koska he olit Kuningan kuullet,
menit he matkaansa, ja katzo, tähti,
jonga he olit nähnet idäsä, käwi hei-
dän edellänsä, niinkauwan kuin hän
edellä käyden seisahti sen paikan pääl-
le, josa lapsi oli.
10. Koska he Tähden näit, ihastuit
he sangen suurella ilolla;
11. Ja menit huoneseen, löysit lap-
sen Äitinsä Marian kansza: maahan
langeisit ja rukoilit händä: ja aw
tawaransa, ja lahjoitit hänelle kul
ja Pyhäsawua, ja Mirrhamita.
Ps. 72: 10. Es. 60: 6.
12. Ja Jumala kielsi heitä
Herodexen tygö palajamasta: Ja
menit toista tietä omalle maallensa.
13. Mutta koska he olit men
pois, katzo, niin HErran Engeli
mestyi Josephille unesa, sanoden:
ja ota lapsi Äitinensä tygös, ja
kene Egyptiin, ja ole siellä
kuin minä sinulle sanon: sillä
on etziwä lasta, hukuttaxensa
14. Niin hän nousi ja otti
Äitinensä yöllä tygönsä, ja
gyptiin;
15. Ja oli siellä Herodexen
maan asti: Että täytetäisiin
nottu oli HErralda Prophetan
joka sanoo: Egyptistä
poikani. 2 Mos. 4: 22, 23.
16. Koska Herodes näki
tietäildä wietellyxi, wihastui
gen kowan: ja lähetti tappamaan
poikalapset Bethlehemisä ja
äärisä, jotka kaxiwuotiset olit
nuoremmat sen ajan jälkeen,
oli tarkasti tietäildä tutkinut.
17. Silloin se täytettiin kuin
mialda Prophetalda sanottu oli,
sanoo:
18. Rhamasa on ääni
suuri walitus, itku ja isoi parku:
chel itkee lapsiansa, ja ei tahtonut
dänsä anda lohdutetta, ettei he
1 Mos. 35: 19. Luk. 46: 7. Jer.
19. Mutta koska Herodes oli
lut, katzo, niin HErran Engeli
mestyi Josephille unesa Egyptisä,
sanoi:
20. Nouse ja ota lapsi Äitinensä
mene Israelin maalle: sillä ne
kuollet, jotka lapsen hengeä
2 Mos. 4: 19.
21. Niin hän nousi ja otti
äitinensä, ja meni Israelin maalle.
22. Mutta koska hän kuuli
Archelaus oli Kuningas Judeasa,
sänsä Herodexen siasa, pelkäis hän
mennä. Ja hän sai Jumalalda
unesa, ja poikkeis Galilean ääriin:
23.

23. Ja tuli ja asui Kaupungisa, jo-
kutzutan Nazareth, että täytetäisiin
n Prophetain kautta sanottu oli:
n pitä Nazarenuxexi kutzuttaman.
om. 13: 5. Es. 4: 2. Luku 11: 1. Jer. 23: 5.
Luku 33: 15. Zach. 3: 8.

3. Luku.

Johannes saarnaa, kastaa. JEsus
kastetaan.

iinä päiwinä tuli Johannes Kasta-
ja, ja saarnais Judean korwesa;
Marc. 1: 4. Luc. 3: 3.
. Ja sanoi: Tehkät parannus:
taiwan waldakunda on lähesty-
. Matth. 4: 17. Marc. 1: 15.
. Sillä tämä on se, josta sanottu
Esaialda Prophetalda, joka sanoo:
uwan ääni on korwesa, walmista-
HErran tietä, tehkät hänen pol-
oikiaxi. Es 40: 3.
Marc. 1: 3. Luc. 3: 4. Joh. 1: 23.
. Mutta Johannexella oli waate
elin karwoista, ja hihnainen wyö
n wyöllänsä, ja hänen ruokansa
einäsirkat ja metzähunaja.
Kun. K. 1: 8. Matth. 11: 8, 18.
Marc. 1: 6.
. Silloin meni hänen tygönsä Je-
lem, ja koko Judea, ja kaikki maa-
da Jordanin ympärildä:
. Ja he kastettin häneldä Jorda-
, ja tunnustit heidän syndinsä.
Marc. 1: 5.
. Mutta koska hän nionda Phari-
sta ja Sadduceuxista näki tulewan
n kastensa tygö, sanoi hän heille:
kyykärmetten sikiät, kuka teitä neu-
pakenemaan tulewaista wihaa?
atth. 12: 34. Luku 23: 33. Luc. 3: 7.
Rom. 5: 9. 1 Thes. 1: 10.
. Tehkät siis parannuxen sowe-
a hedelmitä. Luc. 3: 8.
. Ja älkät ajatelko itzellänne sa-
: Abraham on meidän Isämme.
ä minä sanon teille: Jumala woi
ä kiwistä Abrahamille lapset he-
. Joh. 8: 39. Ap. T. 13: 26.
. Mutta jo myös on Kirwes
n puiden juurelle: sentähden jo-
puu, joka ei tee hywää hedel-
hakatan pois, ja tuleen heitetän.
. 19. Luc. 13: 7. Joh. 15: 2, 6.
. Minä tosin kastan teitä wedellä
annuxeen: mutta se joka minun jäl-

keeni tulee, on wäkewämbi minua, jon-
ga kengiä en minä ole kelwollinen kan-
damaan, hän kastaa teitä Pyhällä Hen-
gellä ja tulella. Marc. 1: 8. Luc. 3: 16.
Joh. 1: 26. Ap. T. 1: 5. Luku 2: 4.
Luku 11: 16. Luku 19: 4.
12. Jonga wiskin on hänen käde-
sänsä, ja hän perkaa riihensä, ja kokoo
nisunsa aittaansa, mutta ruumenet polt-
ta hän sammumattomalla tulella.
Matth. 13: 30. Luc. 3: 17.
13. Silloin tuli JEsus Galileasta
Jordanin Johannexen tygö, kastetta
häneldä. Marc. 1: 9. Luc. 3: 21.
14. Mutta Johannes kielsi häneldä,
sanoden: minä tarwitzen sinulda kastet-
ta, ja sinä tulet minun tygöni?
15. Niin wastais JEsus, ja sanoi
hänelle: salli nyt, sillä näin meidän
sopi kaikkea wanhurskautta täyttä: Ja
hän sallei hänen.
16. Koska JEsus kastettu oli, astui
hän kohta ylös wedestä: ja katzo, tai-
wat aukenit hänelle, ja hän näki Ju-
malan hengen tulewan alas, niinkuin
kyhkyisen, ja tulewan hänen päällensä.
Marc. 1: 10. Luc. 3: 22. Joh. 1: 32, 33.
17. Ja katzo, ääni taiwaasta sanoi:
tämä on se minun rakas poikani,
johonga minä mielistyin.
Ps. 2: 7. Es. 42: 1. Matth. 12: 18. Luku 17: 5.
Luc. 9: 35. Col. 1: 13, 19. 1 Pet. 1: 17.

4. Luku.

JEsus kiusataan ja alkaa wirkaansa.

Silloin wietin JEsus hengeldä kor-
peen, kiusatta perkeleldä.
Marc. 1: 12. Luc. 4: 1.
2. Ja koska hän oli paastonnut nel-
jäkymmendä päiwää ja neljäkymmendä
yötä, sitte hän isois. 2 Mos. 34: 28.
1 Kun. K. 19: 8.
3. Ja kiusaja tuli hänen tygönsä ja
sanoi: Jos sinä olet Jumalan poika,
niin sano, että nämät kiwet leiwixi
tulewat: 1 Thes. 3: 5.
4. Muttaj hän wastais ja sanoi:
Kirjoitettu on, ei ihminen elä aino-
asti leiwästä; mutta jokaitzesta sa-
nasta, kuin Jumalan suusta lähte.
5 Mos. 8: 3. Luc. 4: 4.
5. Silloin otti Perkele hänen kans-
sansa pyhään Kaupungiin, ja asetti
hänen Templin harjalle,

6. Ja sanoi hänelle: Jos sinä olet Jumalan poika, niin laske sinus alaspäin: sillä kirjoitettu on: hän anda käskyn Engeleillensä sinusta, ja he käsisä kandawat sinun, ettes johkus jalkaas kiween loukka. Ps. 91: 11.
7. Niin JEsus sanoi hänelle: taas on kirjoitettu: ei sinun pidä kiusaman HERraa sinun Jumalatas. 5 Mos. 6: 16.
8. Taas wei hänen Perkele sangen korkialle wuorelle, ja osotti hänelle kaikki mailman waldakunnat, ja niiden kunnian,
9. Ja sanoi hänelle: Nämät kaikki minä annan sinulle, jos sinä langet maahan, ja rukoilet minua.
10. Niin sanoi JEsus hänelle: mene pois Satan: sillä kirjoitettu on: HERra sinun Jumalatas pitä sinun kumartaman, ja händä ainoata palweleman. 5 Mos. 6: 13. Luku 10: 20.
11. Silloin jätti hänen Perkele: Ja katzo, Engelit tulit ja palwelit händä.
12. Mutta koska JEsus kuuli, että Johannes oli sanginteen annettu ylön, poikkeis hän Galileaan; Marc. 1: 14. Luc. 3: 20. Luku 4: 14. Joh. 4: 43.
13. Ja jätti Nazarethin, tuli ja asui Capernaumisa, joka on merikaupungi, Zebulonin ja Naphthalin äärisä;
14. Että täytetäisin se kuin sanottu oli Esaian Prophetan kautta, joka sanoo:
15. Zebulonin maa ja Naphthalin maa, läsnä meritietä, sillä puolella Jordanin, pakanain Galilea.
16. Kansa, joka pimiäsä istui, näki suuren walkeuden, ja niille, jotka kuoleman maasa ja warjosa istuit, koitti walkeus. Es. 9: 1, 2.
17. Siitä ajasta rupeis JEsus saarnamaan, ja sanomaan: tehkät parannus: sillä taiwan waldakunda lähestyi. Matth. 3: 2. Luku 10: 7. Marc. 1: 15.
18. Mutta koska JEsus käweli Galilean meren tykönä, näki hän kaxi weljestä, Simonin, joka kutzutan Petarixi, ja Andreaxen hänen weljensä, laskewan werkkoa mereen: (sillä he olit kalamiehet.) Marc. 1: 16. Joh. 1: 42.
19. Ja sanoi heille: seuratkat minua, ja minä teen teidän ihmisten ka
lamiehixi.
20. Niin he jätit kohta werkot,
seuraisit händä:
21. Ja koska hän sieldä edemmä
wi, näki hän toiset kaxi weljestä,
cobin Zebedeuxen pojan, ja Johanne
hänen weljensä, wenhesä Isänsä Z
deuxen kanssa, parandawan werkko
sa: ja hän kutzui heitä. Luc. 5
22. Niin he kohta jätit wenhe
Isänsä, ja seuraisit händä.
23. Ja JEsus waelsi ymbäri
ken Galilean, ja opetti heidän Sy
gogisansa, ja saarnais waldakunna
wangeliumia ja paransi kaikkinaise
dit ja kaiken sairauden Kansan
Matth. 9: 35. Marc. 1: 23. Luc. 4:
24. Ja sanoma kuului hänes
keen Syrian maahan. Ja he t
nen tygönsä kaikkinaisia sairaita,
ninaisilla taudilla ja kiwuilla w
tuita, ja Piruilda riiwatuita, ja
taudillisia, ja halwatuita: Ja hän
ransi ne.
25. Ja händä seurais paljo
Galileasta, ja niistä kymmenestä
pungista ja Jerusalemista ja Ju
ja niistä maakunnista sillä puolella
danin. Marc. 3: 7. Luc. 6:

5. Luku.

JEsus saarnaa oikiasta katumuxesta, ja hywistä töistä.

Mutta koska hän näki Kansan,
hän ylös wuorelle: ja kui
oli istunut, tulit hänen opetusla
hänen tygönsä.
2. Niin hän awais suunsa,
heitä, ja sanoi:
3. Autuat owat hengellisesti
waiset: sillä heidän on taiwan
dakunda. Luc. 6: 20.
4. Autuat owat murhelliset, sil
saawat lohdutuxen. Es. 61: 2. Luc.
5. Autuat owat siwiät: sillä he
wat maan periä. Ps. 37: 11
6. Autuat owat, jotka isowat
janowat wanhurskautta: sillä he
witan. Es. 55: 1. Luku 6:
Matth. 11: 28. Joh. 6: 35.
7. Autuat owat laupiat: sillä he
wat laupiuden. Jac. 2: 13.

. Autuat owat puhtat sydämestä:
i he saawat nähdä Jumalan.
Ps. 24: 4. 1 Cor. 13: 12. 1 Joh. 3: 2. Hebr. 12: 14.

). Autuat owat rauhan tekiät: sillä
pitä Jumalan pojixi kutzuttaman.

10. Autuat owat jotka wanhurskau-
i tähden wainotan: sillä heidän on
an waldakunda.
2 Tim. 2: 12. 1 Pet. 3: 14

11. Autuat oletta te, koska he pilk-
wat ja wainowat teitä, ja puhuwat
kkinaista pahutta teitä wastan, wal-
ellen minun tähteni.
Luc. 6: 22. 1 Pet. 4: 14.

12. Iloitkat ja riemuitkat: sillä tei-
t palkkanne on suuri taiwaisa. Sil-
äin he wainoisit Prophetaita, jot-
dän edellänne olit. Matth. 23: 34.
c. 6: 23. Ap. T. 7: 52. Jac. 1: 2.

13. Te oletta maan suola: jos siis
a tulee mauttomaxi, millä sitte suo-
n? ei se enä kelpa mihingän, mut-
heitettä pois, ja ihmisildä tallatta.
Marc. 9: 50. Luc. 14: 34.

4. Te oletta mailman walkeus. Ei
Kaupungita taita peitettä, joka
ella on. 2 Cor. 4: 6. Phil. 2: 15.

5. Eikä kyntilätä sytytetä, ja pan-
wakan ala, mutta kyntiläjalkaan,
aisemaan kaikkia jotka huonesa owat.
Marc. 4: 21. Luc. 8: 16. Luku 11: 33.

16. Näin walistakon teidän wal-
denne ihmisten edesä, että he nä-
t teidän hywät työnne, ja kun-
ttaisit teidän Isäänne, joka on
waisa. 1 Pet. 2: 12.

17. Älkät luulko, että minä tulin
ia ja Prophetaita päästämään: en
nä tullut päästämään, mutta täyt-
mään.

18. Sillä totisesti sanon minä teil-
: siihenasti kuin taiwas ja maa ka-
, ei pidä wähingän piirto eikä jo-
rahtu Laista katoman, siihenasti
n kaikki tapahtuwat.
Luc. 16: 17. Luku 21: 33.

19. Kuka siis jongun näistä wähim-
käskyistä päästää, ja näin ihmisiä
tta, hän pitä taiwan waldakunnasa
immäxi kutzuttaman: mutta joka
t teke ja opetta, se pitä suurexi tai-
n waldakunnasa kutzuttaman.
Jac. 2: 10.

20. Sillä minä sanon teille: ellei teidän wanhurskaudenne ole paljo enämbi kuin kirjanoppenuitten ja Phariseusten, niin et te tule taiwan waldakundaan. Matth. 23: 25. Luc. 11: 39.

21. Te kuulitta mitä sanottu oli wanhoille: ei sinun pidä tappaman: mutta jokainen joka tappa, hänen pitä duomiohon wikapää oleman.
2 Mos. 20: 13. 5 Mos. 5: 17.

22. Waan minä sanon teille: että jokainen joka tyhmästi wihastuu weljellensä, hänen pitä duomiohon wikapää oleman: Mutta jokainen kuin sanoo weljellensä, Rhaka, hänen pitä neuwon ala wikapää oleman: Mutta jokainen joka sanoo: sinä tyhmä, hänen pitä helwetin tuleen wikapää oleman.
Ps. 4: 5. Eph. 4: 26. 1 Joh. 3: 11, 23.

23. Sentähden jos sinä uhrat lahjas Altarilla, ja siellä muistat, että weljelläs on jotakin sinua wastan:
Matth. 6: 14. Marc. 11: 25.

24. Niin jätä sinne lahjas Altarin eteen, ja mene ensin sopimaan weljes kansa, ja tule sitte lahjas uhramaan.

25. Sowi nopiasti riitaweljes kanssa, koskas wielä hänen kanszansa tiellä olet: ettei riitaweljes sinua anna joskus Duomarille, ja Duomari anda sinun palwelialle, ja sinä heitetän tornijn.
Luc. 12: 58. Eph. 4: 26.

26. Totisesti sanon minä sinulle: et sinä suingan pääse sieldä ulos, siihenasti kuin sinä maxat wiimeisen ropoin.

27. Te kuulitta sanotuxi wanhoille: ei sinun pidä huorin tekemän.
2 Mos. 20: 14. 5 Mos. 5: 18.

28. Mutta minä sanon teille: jokainen joka katzoo waimon päälle himoitaxensa händä, niin hän teki jo huorin hänen kanszansa sydämesänsä.
Job. 31: 1.

29. Jos sinun oikia silmäs pahenda sinun, niin puhkaise se ulos, ja heitä pois tyköäs: sillä parembi on sinulle, että yxi sinun jäsenistäs hukutetan, kuin koko sinun ruumis pidäis heitettämän helwettiin.
Matth. 18: 8. Marc. 9: 43, etc.

30. Ja jos sinun oikia kätes pahenda sinun, niin hakka se poikki, ja heitä pois tyköäs: Sillä parembi on sinulle, että yxi sinun jäsenistäs hukute-

tau, kuin koko sinun ruumis pidäis helwettiin heitettämän.

31. On myös sanottu: jokainen joka ewändänsä hylkä, hän andakan hänelle erokirjan. 5 Mos. 24: 1, rc. Matth. 19: 7. Marc. 10: 4.

32. Mutta minä sanon teille: että joka ewändänsä hylkä, muutoin kuin huoruden tähden, hän saatta hänen huorin tekemään; ja joka nai sen hyljätyn, hän teke huorin. Matth. 19: 9. Marc. 10: 11. Luc. 16: 18. 1 Cor. 7: 10.

33. Taas te kuulitta sanotuxi wanhoille: älä wanno wäärin, mutta pidä walas HERralle. 2 Mos. 20: 7. 3 Mos. 19: 12. 4 Mos. 30: 3. 5 Mos. 5: 11. Es. 65: 16.

34. Waan minä sanon teille: älkät ensingän wannoko: ei taiwaan kautta, sillä se on Jumalan istuin; Jac. 5: 12. Es. 66: 1.

35. Eikä maan kautta, sillä se on hänen astinlautansa: ei myös Jerusalemin kautta, sillä se on suuren Kuningan Kaupungi: Ps. 48: 3.

36. Ei sinun myös pidä wannoman pääs kautta, sillä et sinä woi yhtän hiusta walkiaxi eli mustaxi tehdä.

37. **Waan teidän puhenne pitä oleman, On, On, Ei, Ei, mutta mitä siihen lisätän, se on pahasta.** Jac. 5: 12.

38. Te kuulitta sanotuxi: silmä silmästä, ja hammas hambaasta. 2 Mos. 21: 24. 3 Mos. 24: 20. 5 Mos. 19: 21.

39. Mutta minä sanon teille: älkät olko pahaa wastan: waan joka sinua lyö oikialle poskelle, niin käännä myös hänelle toinen. San. l. 20: 22. Luku 24: 29. Luc. 6: 29. 1 Thess. 5: 15. 1 Pet 3: 9.

40. Ja joka sinua tahtoo oikeuden eteen, ja otta sinun hames, niin salli myös hänelle muukin waate. Rom. 12: 17, rc. 1 Cor. 6: 7.

41. Ja joka sinua waatii penikulman, niin mene hänen kanssansa kaxi.

42. Anna sille joka sinulda anoo: ja älä käännä sinuas sildä pois, joka lainan pyytä. 5 Mos. 15: 7, rc.

43. Te kuulitta sanotuxi: rakasta lähimmäistäs, ja wihaa wihollistas. 2 Mos. 34: 12. 5 Mos. 7: 2. Gal. 6: 10.

44. Waan minä sanon teille: rakastakat wihollisianne, siunatkat niitä, j ka teitä sadattawat; tehkät nille wiu, jotka teitä wihawat: Ja ruk kat niiden edestä, jotka teitä wain ja wahingoittawat: 2 Mos. 23: 4, 5. 3 Mos. 19: 18. Luc. 6: 27. Luku 23: 34. Ap. T. 7: 60. Rom. 12: 1 1 Cor. 4: 12.

45. Että te olisitta teidän I pojat joka on taiwaisa; sillä hän Auringonsa koitta niin pahain kuin hywäingin, ja anda sataa wäärille kuin wanhurskaillekkin.

46. Sillä jos te rakastatte jotka teitäkin rakastawat, mitä siitä palkaa on? eikö Publikani myös tee? Luc. 6: 32.

47. Ja jos te ainoastansa we kanssa sowelias oletta, mitä te sen sa erinomaista teettä? eikö Pub myös niin tee?

48. **Olkat siis te täydelliset, kuin teidän taiwallinen Isänne dellinen on.** 3 Mos. 11: 44. Luk Luku 20: 7, 26. 1 Pet. 1: 16.

6. Luku.

Anteliaisuden muoto. Rukous. Pa minen. Sopimattoman elatuxen m hen wälttäminen.

Kaiwahtakat, ettet te anna A anne ihmisten edesä, että te nähtäisin: niin et te saa palkkaa Isäldänne, joka on taiwaisa. Rom. 12: 8.

2. Koskas siis almua annat, älä edelläs torwella soita, niinkuin kokullatut Synagogisa ja kujilla wät, että he ihmisildä kunnioitet Totisesti sanon minä teille: he saanet palkkansa.

3. Mutta koska sinä almua a niin älkön sinun wasen kätes ti mitä oikia kätes teke:

4. Että sinun almus olis salai sa, ja sinun Isäs, joka salaisudesa ke, maxais sinulle julkisesti.

5. Ja koskas rukoilet, niin ei pidä oleman niinkuin ulkokullatut he mielellänsä seisowat ja Synagogisa ja kujain kulmis, ihmisildä nähdäisin. Toti minä teille: he owat saanet

6. Waan koska sinä rukoilet,

ne sinun Kammioos, ja sulje sinun
oos, ja rukoile sinun Isääs joka on
alsudesa: ja sinun Isäs, joka salai-
desa näke, maxaa sinulle julkisesti.
2 Kun. K. 4: 33. Ap. T. 10: 9.
7. Ja koska te rukoiletta, niin äl-
kät olko paljo puhuwaiset, niinkuin
pakanat; sillä he luulewat heitänsä pal-
jo puhensa tähden kuultawan.
1 Kun. K. 18: 26.
8. Sentähden älkät olko heidän kal-
taisensa: sillä teidän Isänne tietä kyl-
lä mitä te tarwitzetta, ennenkuin te
häneldä rukoilettakan.
9. Näin teidän siis pitä rukoile-
man: Isä meidän, joka olet tai-
wasa: Pyhitetty olkon sinun nimes:
Luc. 11: 2.
10. Lähestykön sinun waldakun-
das. Olkon sinun tahtos niin maa-
sa kuin taiwasa:
11. Anna meille tänäpänä mei-
dän jokapäiwäinen leipämme:
12. Ja anna meille meidän wel-
kamme anderi, niinkuin mekin an-
dexi annamme meidän welwollis-
temme:
13. Ja älä johdata meitä kiusau-
xeen. Mutta päästä meitä pahasta.
Sillä sinun on waldakunda, ja woi-
ma, ja kunnia, ijankaikkisesti; A-
men!
1 Tim. 6: 16. 2 Tim. 4: 18.
14. Sillä jos te andexi annatte ih-
misille heidän rikoxensa, niin myös tei-
dän taiwallinen Isänne anda teillen an-
dexi. Matth. 5: 23, 24. Marc. 11: 25.
Col. 3: 13.
15. Waan jollet te andexi anna ih-
misille heidän rikoxitansa, niin ei myös
teidän Isänne andexi anna teidän ri-
koxitanne. Matth. 18: 35. Jac. 2: 13.
16. Mutta koska te paastotta, niin
älkät olko surulliset, niinkuin ulkokul-
latut: sillä he muuttawat muotonsa,
että he ihmisildä nähdäisin paastowan.
Totisesti sanon minä teille: he owat
saanet palkkansa.
17. Waan sinä koskas paastot, niin
woitele pääs, ja pese kaswos: Dan. 10: 3.
18. Ettes ihmisildä nähdäis paasto-
wan, mutta sinun Isäldäs, joka on sa-
laudesa: ja sinun Isäs, joka salaisu-
desa näke, maxaa sinulle julkisesti.

19. Älkät tawarata kootko maan
päällä, kusa koi ja ruoste raiskawat, ja
kusa warkat kaiwawat ja warastawat:
San. l. 29: 4.
20. Waan kootkat teillenne tawara-
ta taiwasa, kusa ei koi eikä ruoste
raiska, ja kusa ei warkat kaiwa, eikä
warasta. Matth. 19: 21. Luc. 12: 33.
1 Tim. 6: 6, 9, 18, 19.
21. Sillä kusa teidän tawaranne
on, siellä on myös teidän sydämenne.
22. Silmä on ruumin walkeus, jos
siis sinun silmäs on yxikertainen, niin
koko sinun ruumis on walaistu.
23. Waan jos sinun silmäs on pa-
ha, niin koko sinun ruumis on pimiä.
Jos siis se walkeus joka sinusa on, on
pimeys, kuinga suuri on itze pimeys?
Luc. 11: 34.
24. Ei kengän woi palwella kahta
Herraa: sillä taikka hän tätä wihaa,
ja toista rakastaa: taikka hän tähän
suostuu, ja toisen ylönkatzoo. Et te
woi palwella Jumalata ja Mammonata.
Luc. 16: 13.
25. Sentähden sanon minä teille:
älkät murhehtiko teidän hengenne täh-
den, mitä te syötä ja mitä te juotta:
eikä teidän ruumisinne tähden, millä te
teitänne werhotta. Eikö hengi enämbi
ole kuin ruoka? ja ruumis parembi
kuin waate? Luc. 12: 22. Phil. 4: 6.
1 Tim. 6: 8. 1 Pet. 5: 7. Hebr. 13: 5.
26. Katzokat taiwan linduja, ei he
kylwä, eikä niitä, ei myös kokoo rii-
heen, ja teidän taiwallinen Isänne
ruokki heidän. Ettekö te paljo enämbi
ole kuin he? Job. 39: 3. Ps. 147: 9.
Luc. 12: 24.
27. Mutta kuka teistä woi surul-
lansa lisätä yhden kyynärän hänen pi-
tuudellensa?
28. Ja mitä te suretta waatteista?
katzokat kukkaisita kedolla, kuinga he
kaswawat: ei he työtä tee, eikä kehrä.
29. Kuitengin sanon minä teille:
ettei Salomon kaikesa kunniasansa ollut
niin waatetettu, kuin yxi heistä.
30. Jos Jumala näin waatetta pel-
lon ruohon, joka tänäpänä seisoo, ja
huomena pätziin heitetän, eikö hän
paljo enämmin teidän sitä tee, te wä-
hänuskoiset?
31. Älkät siis surulliset olko, sano-

den: mitä me syömme, taikka mitä me
juomme? eli millä me meitämmä wer=
hoitamme?

32. Sillä kaikkia näitä pakanat etzi=
wät: Sillä teidän taiwallinen Isänne
kyllä tietä teidän kaikkia näitä tarwitze=
wan. Ps. 55: 23.

33. Waan etzikät ensin Jumalan
waldakundaa, ja hänen wanhurskaut=
tansa, ja niin kaikki nämät teille an=
netan. 1 Kun. K. 3: 11, rc.
Ps. 127: 2.

34. Älkät sentähden sureko huome=
nisesta päiwästä: sillä huomenisella päi=
wällä on suru itzestänsä: Tytykän ku=
kin päiwä surullensa.

7. Luku.

Autuuden esteet ja perustus.

Älkät duomitko, ettei teitä duomitaisi:
Luc. 6: 37, rc. Rom. 2: 1.
1 Cor. 4: 3. Jac. 4: 11.

2. Sillä millä duomiolla te duomitzet=
ta, pitä teitä duomittaman: Ja sillä
mitalla, jolla te mittatta, pitä teillen
jällen mitattaman.
Marc. 4: 24. Luc. 6: 38.

3. Mixis siis näet raiskan, joka on
weljes silmäsä, ja et äkkä malkaa o=
masa silmäsäs? Luc. 6: 41.

4. Taikka, kuinga sinä sanot wel=
jelles: pidäs, minä otan raiskan sil=
mästäs: ja katzo, malka on omasa sil=
mäsäs?

5. Sinä ulkokullattu, heitä ensin
malka ulos sinun silmästäs, ja katzo
sitte, kuingas saisit raiskan ulos sinun
weljes silmästä.

6. Älkät andako koirille pyhää, ja
älkät teidän Pärlyjänne heittäkö sikain
eteen, ettei he niitä joskus talla jalwoil=
lansa, ja käännä itziänsä, ja repele teitä.

7. Anokat, niin teille annetan:
etzikät, niin te löydätte: kolkuttakat,
niin teille awatan. Matth. 21: 22.
Marc. 11: 24. Luc. 11: 9. Joh. 14: 13.
Luku 15: 7. Luku 16: 23. 1 Joh. 3: 22.

8. Sillä jokainen joka anoo, hän
saa, ja joka etzii, hän löytä, ja kolkut=
tawalle awatan. Jac. 1: 5, 6.

9. Eli ongo teistä joku ihminen,
jolta hänen poikansa anois leipää, an=
naisko hän hänelle kiwen? Luc. 11: 11.

10. Eli jos hän kalaa anois,
naisko hän hänelle kärmeen?

11. Jos siis te, jotka pahat
taidatte hywiä lahjoja antaa
lapsillenne, kuinga paljo en
Isänne joka on taiwaisa, anta
hywiä, jotka häneldä anowat?

12. Kaikki siis mitä te ta
että ihmiset pitä teille tekemän,
te myös heille tehkät: sillä tämä
Laki ja Prophetat. Luc. 6.
Matth. 22: 39, 40. Rom. 13: 8,
Gal. 5: 14. 1 Tim. 1: 5.

13. Mengät ahtasta portista
sillä se portti on lawia ja a
joka wie kadotuxeen, ja niitä
da, jotka siitä sisälle menewät.
Luc. 13: 24.

14. Ja se portti on ahdas,
kaita, joka wie elämähän, ja
owat, jotka sen löytäwät.

15. Mutta kawahtakat teitä
ristä Prophetaista, jotka teidän
ne lammasten waatteilla tulewat,
sisäldä he owat raatelewaiset su
Mich. 3: 5. 2 Tim. 3: 5.

16. Heidän hedelmistänsä te
ta heidän: Hakeko joku wiina
orjantappuroista, taikka fikunita
keista?

17. Niin jokainen hywä puu
hywät hedelmät: mutta mädännyt
kaswa häijyt hedelmät.
Matth. 12: 33. Luc. 6: 43, 44.

18. Hywä puu ei taida häij
delmitä kaswaa, eikä mädännyt
hywiä hedelmitä kaswaa.

19. Jokainen puu, kuin ei
hywää hedelmätä, hakatan pois, ja
leen heitetän. Matth. 3: 10. Joh. 15

20. Sentähden tundekat heitä
delmistänsä.

21. Ei jokainen kuin sanoo
nulle: HErra, HErra, pitä
man Taiwan waldakundaan: mu
joka teke minun Isäni tahdon,
on taiwaisa. Hos. 8: 2. Luc.
Rom. 2: 13. Jac. 1: 22.

22. Moni sanoo minulle sin
wänä: HErra, HErra, emmekö
sinun nimes kautta ennustanet, ja
nimelläs ajanet ulos Perkeleitä,
lemma sinun nimes kautta monda
kewätä työtä tehnet?

. Ja silloin minä heille tunnustan,
inä teitä ikänä tundenut: mengät
minun tyköäni te wäärintekiät.
: 9. Matth. 25: 12, 41. Luc. 13: 26, 27.
. Sentähden jokaitzen, kuin mi=
a nämät puhet kuulee ja ne teke,
an minä toimelliseen mieheen, joka
ensa kalliolle rakensi. Luc. 6: 47, 48.
. Ja sade langeis, ja wirrat tu=
ja tuulet puhalsit, ja sitä huonetta
sit, joka ei kuitengan kukistunut:
se oli kalliolle perustettu.
. Ja jokainen kuin kuulee mi=
nämät puhet, ja ei tee niitä,
werratan tyhmään mieheen, joka
ensa sannalle rakensi:
. Ja sade langeis, ja wirrat tu=
ja tuulet puhalsit, ja sitä huo=
syžäisit: joka kukistui, ja sen
emus oli suuri.
. Ja se tapahtui, koska JEsus
opettanut nämät puhet, että Kan=
ämmästyit hänen oppiansa.
. Sillä hän opetti heitä woimal=
i, ja ei niinkuin Kirjanoppenet.
Marc. 1: 22. Luc. 4: 32. Joh. 7: 46.

8. Luku.

allinen. Päämiehen palwelia. Petarin
oppi. Meren tuuli. Miehet ja sika=
lauma riiwatut.

ska hän astui alas wuorelda, seu=
rais händä paljo Kansaa.

Ja katzo, niin tuli yxi spitali=
mies, kumarsi händä, ja sanoi:
Rra, jos sinä tahdot, niin sinä
t minun puhdistaa.
Marc. 1: 40. Luc. 5: 12.

Niin JEsus ojensi kätensä, ja
is häneen, sanoden: Minä tahdon,
uhdas. Ja hän puhdistettin kohta
listansa.

Ja JEsus sanoi hänelle: katzo,
kenellekkän sano: mutta mene ja
ä itzes Papille, ja uhra lahjas,
a Moses on käskenyt, heille todis=
ti. 3 Mos. 14: 3, 4, 10. Marc. 1: 44.

Mutta koska JEsus meni Ca=
aumiin, tuli Sadanpäämies hä=
tygönsä, ja rukoili händä,
Luc. 7: 1, 3.

Ja sanoi: HErra, minun pal=
weliani sairastaa kotona halwattuna,
ja kowin waiwatan.

7. JEsus sanoi hänelle: minä tulen
ja parannan hänen.

8. Niin Sadanpäämies wastais ja
sanoi: HErra, en ole minä mahdol=
linen, että sinä tulet minun kattoni
ala: waan sano ainoasti sana, niin
minun palweliani paranee.
Luc. 7: 6.

9. Sillä minä olen myös ihminen
toisen wallan alla, ja minun allani on
sotamiehiä: ja sanon tälle, mene, ja
hän menee: Ja toiselle, tule, ja hän
tulee: Ja minun palwelialleni: tee tä=
mä, ja hän teke.

10. Koska JEsus tämän kuuli, ih=
metteli hän, ja sanoi heille jotka seu=
raisit: totisesti sanon minä teille: en
ole minä löynnyt senkaltaista uskoa
Israelisa.

11. Mutta minä sanon teille: mon=
da tulewat idästä ja lännestä, ja pitä
Abrahamin, Isaachin ja Jacobin kanßa
taiwan waldakunnasa istuman.
Mal. 1: 11. Luc. 13: 29.

12. Mutta waldakunnan lapset hei=
tetän ulkonaiseen pimeyteen: siellä pitä
oleman itku ja hammasten kiristys.
Matth. 13: 42. Luku 21: 43 Luku 22: 13.
Luku 24: 51. Luku 25: 30. Luc. 13: 28.

13. Ja JEsus sanoi Sadanpää=
miehelle: mene, ja niinkuin sinä uskoit,
niin sinulle tapahtukon. Ja sillä het=
kellä parani hänen palweliansa.

14. Ja koska JEsus tuli Petarin
huoneseen, näki hän hänen anoppinsa
makawan ja sairastawan wilutautia.
Marc. 1: 30. Luc. 4: 38.

15. Niin hän tarttui hänen käteen=
sä, ja wilutauti luowui hänestä: Ja
hän nousi, ja palweli heitä.

16. Mutta koska ehto tuli, niin he
toit hänen tygönsä monda Pirulta rii=
watuita: ja hän ajoi ulos sanalla hen=
get, ja teki kaikkinaisia sairaita terwexi:
Marc. 1: 32. Luc. 4: 40.

17. Että täytetäisin, kuin sanottu
oli Esaian Prophetan kautta, joka sa=
noo: hän on ottanut meidän heikkou=
demme, ja hän kandoi meidän tau=
timme. Es. 53: 4. 1 Pet. 2: 24.

18. Koska JEsus näki paljon Kan=

saa ympärillänsä, käski hän mennä toi-
selle puolelle (merta.)
19. Ja yxi Kirjanoppenut tuli ja
sanoi hänelle: Mestari, minä tahdon
sinua seurata kuhunga ikänä sinä menet.
Luc. 9: 57.
20. Niin JEsus sanoi hänelle: Ke-
tuilla owat luolat, ja Taiwan linnuilla
owat pesät: waan ihmisen Pojalla ei
ole kuhunga hän päänsä kallistaa.
21. Toinen hänen Opetuslapsistansa
sanoi hänelle: HERra, salli minun
ensin mennä hautamaan Isääni.
22. Niin JEsus sanoi hänelle: seura
minua, ja anna kuollet haudata kuol-
luitansa.
23. Ja kuin hän oli hahteen astu-
nut, seuraisit händä hänen Opetus-
lapsensa. Marc. 4: 35. Luc. 8: 22.
24. Mutta katzo, suuri ilma nousi
merellä, niin että haaxi aalloilta pei-
tettin: mutta hän makais.
25. Niin tulit hänen Opetuslap-
sensa, ja herätit hänen, ja sanoit:
HERra, auta meitä, me hukumme.
26. Ja hän sanoi heille: te heik-
konskoiset, mixi te olette pelkurit? Niin
hän nousi ja asetti tuulen ja meren:
Ja tuli suuri tywenexi. Job. 26: 12.
27. Niin ihmiset ihmettelit, sano-
den: millinen tämä on? sillä tuulet ja
meri owat myös hänelle kuuliaiset.
28. Ja kuin hän tuli sille puolelle
merta, Gergesenein maakundaan, niin
händä wastan juoxi kaxi Pirulta rii-
wattua, jotka olit haudoista lähtenet,
ja olit sangen hirmuiset, niin ettei
kengän tainnut sitä tietä waelta.
Marc. 5: 1. 2c. Luc. 8: 26, 2c.
29. Ja katzo, he huusit, sanoden:
JEsu Jumalan Poika, mitä meidän
on sinun kanssas? Oletkos tullut tänne
meitä waiwamaan ennen aikaa?
30. Ja kaukana heistä käwi sangen
suuri sikalauma laitumella.
31. Niin Perkelet rukoilit händä,
ja sanoit: jos sinä ajat meidän ulos,
niin salli meidän mennä sikalaumaan.
32. Ja hän sanoi heille: mengät.
Niin he läxit ulos ja menit sikalau-
maan: ja katzo, koko sikalauma syöxi
äkistä itzensä syrkäldä mereen ja up-
poisit.
33. Mutta paimenet pakenit, ja
nit Kaupungiin, ja ilmoitit kaikki,
kuinga piruilda riiwatuille oli tap
tunut.
34. Ja katzo, koko Kaupungi
ulos JEsusta wastan. Ja kosk
hänen näit, rukoilit he händä
mään pois heidän maan ääristänsä

9. Luku.

Halwattu. Mattheus. Paastoaminen.
mon punainen tauti. Päämiehen
Kaxi sokiata. Riiwattu mykkä.

Ja hän astui hahteen, mine
ylitzen, ja tuli omaan Kaupun
2. Ja katzo, he toit hänen
halwatun, joka makais wuotella
koska JEsus näki heidän uskon
noi hän halwatulle: poikani, ol
wäsä turwasa, sinun syndis
andexi sinulle. Marc. 2: 3.
3. Ja katzo, muutamat Kirjan
muista sanoit keskenänsä: tämä
(Jumalata.)
4. Ja koska JEsus näki heidän
tuxensa, sanoi hän: Mixi te aj
pahaa teidän sydämisänne?
5. Sillä kumbi on kewiämbi
noa: synnit annetan andexi
taikka sanoa: nouse ja käy?
6. Mutta että teidän pitä tietä
ihmisen Pojalla olewan wallan
päällä synnit andexi anda, (niin
hän halwatulle:) nouse ja ota wuot
ja mene kotias.
7. Ja hän nousi, ja meni kotia
8. Ja koska Kansa sen näki, ih
telit he, ja kunnioitit Jumalata,
oli ihmisille andanut senkaltaisen
9. Ja kuin JEsus sieldä käwi
näki hän ihmisen istuwan tulli
nimeldä Mattheus: Ja sanoi
seura minua. Niin hän nousi,
rais händä. Marc. 2: 14. Luc.
10. Ja tapahtui, koska hän
huonesa, katzo, niin tuli monda
kania ja syndistä, ja atrioitzit
ja hänen Opetuslastensa kanssa
11. Ja koska Pharisereu
sanoit he hänen Opetuslapsillensa
teidän Mestarinne syö Publ
syndisten kanssa?

12. Mutta koska JEsus sen kuuli, hän heille: ei terwe tarwitze parannajata, waan sairat.

13. Mutta mengät ja oppikat mitä on: laupiutta minä tahdon, ja en uhria: sillä en minä tullut wanhurskaita kutzumaan, waan syndisitä parannukseen. Hos. 6: 6. Matth. 12: 7. Luku 18: 11. 1 Tim. 1: 15.

14. Silloin tulit Johannexen Opetuslapset hänen tygönsä, ja sanoit: mitähden me ja Phariseuxet niin usein paastomma, mutta ei sinun Opetuslapses paasto? Marc. 2: 18. Luc. 5: 33.

15. Niin JEsus sanoi heille: Taitawako hääjoukko niinkauwan murhehtia, kuin ylkä on heidän kanssansa? mutta päiwät tulewat, että ylkä otetan heildä ja sillöin heidän pitä paastoman.

16. Mutta ei kengän paikkaa wanhaa waatetta uuden weran tilalla: sillä se paikka rewäisee hänensä pois waatteesta ja läpi tulee pahemmaxi.

17. Ei myös pane kengän nuorta wiinaa wanhoin leileihin: muutoin leilit rikahtuwat, ja wiina wuotaa pois, ja leilit turmellan: mutta nuori wiina panetan uusiin leileihin, ja niin he molemmat tähdellä owat.

18. Koska hän nämät heille puhui, katzo, niin yxi Päämies tuli ja kumarsi händä, sanoden: Nyt on minun tyttäreni kuolemallansa: mutta tule ja pane kätes hänen päällensä, niin hän wirkoo.
Marc. 5: 22, 23. Luc. 8: 41, 42.

19. Niin JEsus nousi ja seurais händä, ja hänen Opetuslapsensa.

20. Ja katzo, waimo, joka oli kaxitoistakymmendä ajastaikaa punaista tautia sairastanut, käwi takana, ja tarttui hänen waattensa liepeseen:

21. Sillä hän oli itzellänsä sanonut: jos minä ainoastan ruben hänen waatteisensa, niin minä tulen terwexi.

22. Niin JEsus käänsi hänensä, ja näki hänen ja sanoi: ole hywäsä turwasa tyttäreni: sinun uskos on sinun terwexi tehnyt. Ja waimo tuli sillä hetkellä terwexi.

23. Ja koska JEsus tuli Päämiehen huoneseen, ja näki huilun soittajat ja Kansan hymisewän:

24. Sanoi hän heille: mengät pois: Sillä ei piika ole kuollut, waan hän makaa. Ja he nauroit händä.

25. Mutta koska Kansa oli ajettu ulos, meni hän sisälle ja tarttui hänen kätensä, ja piika nousi.

26. Ja se sanoma kului kaikkeen siihen maahan.

27. Ja koska JEsus sieldä läxi, seurais händä kaxi sokiata, huutain ja sanoden: Dawidin poika, armahda meitä.

28. Ja koska hän tuli huoneseen, tulit sokiat hänen tygönsä, ja JEsus sanoi heille: uskottako minun sen woiwan teille tehdä? he sanoit hänelle: HERra, me uskomme:

29. Niin hän rupeis heidän silmiinsä, sanoden: tapahtukon teille teidän uskonne jälkeen.

30. Ja heidän silmänsä aukenit: Niin JEsus haasti heitä, sanoden: katzokat, ettei kengän tätä saa tietä.

31. Waan koska he menit pois, niin he julistit hänen sanomansa kaikesa sinä maasa.

32. Koska nämät olit mennet ulos, katzo, niin he toit mykän ja pirulta riiwatun ihmisen hänen etensä.
Luc. 11: 14.

33. Ja koska Perkele oli ajettu ulos, niin mykkä puhui: Ja Kansa ihmetteli, ja sanoi: ei senkaltaista ole ikänä Israelisa nähty.

34. Mutta Phariseuxet sanoit: hän ajaa ulos Perkelet Perkeliten Päämiehen ruhtinan kautta. Matth. 12: 24.
Marc. 3: 22. Luc. 11: 15.

35. Ja JEsus käwi kaikkia Kaupungeita ja kyliä ymbäri, ja opetti heidän Synagogisansa, ja saarnais waldakunnan Ewangeliumia, ja paransi kaikkinaisia tautheja, ja kaikkea sairautta Kansasa. Matth. 4: 23. Marc. 6: 6.

36. Ja koska hän näki Kansat, armahti hän heidän päällensä, että he olit niin näändynet ja hajoitetut kuin lammat, joilla ei ole paimenda.
4 Mos. 27: 17. Zach. 10: 2. Matth. 14: 14. Marc. 6: 34.

37. Silloin hän sanoi Opetuslapsillensa: eloa on tosin paljo, mutta työwäkeä on wähä:
Luc. 10: 2. Joh. 4: 35.

38. Rukoilkat sentähden elon HERraa, että hän työwäked lähetäis hänen eloonsa.

10. Luku.

Kahdentoistakymmenen Apostolin nimet; jotka JEsus walitzee, neuwoo ja lähettää ulos.

Ja hän kutzui tygönsä kaxitoistakymmendä Opetuslastansa, ja andoi heille wallan riettaisita hengejä wastan, niitä ajaa ulos, ja paranda kaikkinaisia tauteja ja kaikkea sairautta. Marc. 3: 13. Luku 6: 7. Luc. 9: 1.

2. Mutta nämät owat kahdentoistakymmenen Apostolin nimet: ensimmäinen Simon, joka Petarixi kutzutan, ja Andreas hänen weljensä: Jacobus Zebedeuxen poika, ja Johannes hänen weljensä: Ap. T. 1: 13, rc.

3. Philippus, ja Bartholomeus: Thomas, ja Mattheus, se Publikani: Jacobus Alpheuxen poika, ja Lebbeus, lijalda nimeldä Taddeus:

4. Simon Cananeus, ja Judas Ischarioth, joka myös hänen petti.

5. Nämät kaxitoistakymmendä lähetti JEsus, joille hän oli käskenyt, sanoden: älkät mengö pakanain teille, ja Samaritanein Kaupungihin älkät sisälle mengö:

6. Mutta mengät parammin kadotettuin lammasten tygö Israelin huonesta. Matth. 9: 36. Luku 15: 24. Ap. T. 13: 46.

7. Niin mengät ja saarnatkat, sanoden: Taiwan waldakunda on lähestynyt. Matth. 3: 2. Luku 4: 17. Luc. 9: 2. Luku 10: 9.

8. Sairaita parandakat, Spitalisia puhdistakat, kuolleita herättäkät, Perkeleitä ajakat ulos. Lahjaxi te saitte, niin myös lahjaxi andakat.

9. Ei teidän pidä warustaman itziänne kullalla, eikä hopialla, eikä waskella teidän wyöllenne: Marc. 6: 8. Luc. 9: 3. Luku 10: 4. Luku 22: 35.

10. Eikä ewässäkillä matkalle, eikä kahdella hamella, eikä kengillä, eikä sauwalla; sillä työmies on ruokansa ansainnut. Luc. 10: 4, 7. 1 Cor. 9: 7. 1 Tim. 5: 18.

11. Waan kuhunga ikänä Kaupungiin taikka kylään te sisälle menette, niin kyselkät kuka siinä on [illegible] nen: ja olkat siellä siihenasti [illegible] lähdette Luc. 10: 8.

12. Mutta koska te huoneseen menette, niin terwehtäkät sitä, [illegible] nokat: Rauha olkon tälle huon[illegible]

13. Ja jos huone on mah[illegible] niin tulkan teidän rauhanne [illegible] jollei hän ole mahdollinen, niin rauhanne teille palajaa.

14. Ja kusa ei kengän [illegible] wastan eikä kuule teidän [illegible] niin mengät ulos siitä huone[illegible] siitä Kaupungista, ja pudista[illegible] teidän jalwoistanne. Marc. [illegible] Luc. 9: 5. Luku 10: 11. Ap. T. [illegible] Luku 18: 6

15. Totisesti sanon minä te[illegible] kembi pitä oleman Sodaman [illegible] morran maalle duomio päiw[illegible] sille Kaupungille. Matth. 11[illegible] Luc. 10: 12.

16. Katzo, minä lähetän [illegible] niinkuin lambat sutten keske[illegible] sentähden taitawat niinkuin [illegible] wagat niinkuin kyhkyiset. Luc. 10: 3. Rom. 16: 19.

17. Mutta kawahtakat ihmi[illegible] he ylönandawat teidän heidän [illegible] piinsa, ja heidän Synagogis[illegible] hosuwat teitä. Matth. 24: 9. Luc. 21: 12. Joh. 16: 2.

18. Te wiedän myös Pään[illegible] Kuningasten eteen minun tähte[illegible] ja pakanoille todistuxexi. Ap. T. 12: 11. Luku 25: 23.

19. Koska he teitä ylönanda[illegible] käkät murhettiko, kuinga eli mitä [illegible] pitä puhuman: sillä teille anne[illegible] hetkellä mitä teidän pitä puhuma[illegible] Marc. 13: 11. Luc. 12: 11. Luku 21: [illegible] 2 Tim. 4: 17.

20. Sillä et te ole, jotka [illegible] waan teidän Isänne Hengi, [illegible] puhuu.

21. Mutta weli anda ylön [illegible] kuolemaan, ja Isä pojan: ja [illegible] karkawat wanhembita wastan, [illegible] dawat tappa heitä. Mich. 7: 5, 6. Luc. 21: 16.

22. Ja te tuletta wihattawa[illegible] kilda minun nimeni tähden[illegible] joka loppuun asti wahwa[illegible] hän tulee autuaxi. Marc. 13: 13. Luc. [illegible]

…3. Mutta koska he teitä siinä Kaupunkisa wainowat, niin paetkat toiseen. …esti sanon minä teille: et te ehdi …a Israelin Kaupungeita toimitta, …asti kuin ihmisen Poika tulee.
…. Ei ole Opetuslapsi parembi Opettajansa, eikä palwelia parembi Isäntänsä. Luc. 6: 40. Joh. 13: 16. Luku 15: 20.
…. Siinä on Opetuslapselle kyllä, …hän on niinkuin hänen Opetta…, …ja palwelia niinkuin hänen Isän… …. Jos he owat itze Isännän Beelsebubiksi kutzunet, kuinga paljo enämmin …nen perhensä kutzuwat? … 12: 24. Marc. 3: 22. Luc. 11: 15.
…. Älkät sentähden heitä peljätkö: …ei ole mitän peitetty, joka ei …ilmoitettaman; ja salattu, joka …e tiettäwäxi. …arc. 4. 22. Luc. 8: 17. Luku. 12: 2.
…. Jota minä teille pimeisä sanon, …sanokat walkeudesa: ja mitä te …anne kuuletta, sitä saarnatkat katoilla päällä.
…. Ja älkät peljätkö niitä, jotka …in tappawat, ja ei woi sielua …: mutta peljätkät enämmin sitä, …oi sekä sielun että ruumin helwetisä hukutta.
…. Eikö kaxi warpuista yhteen ropoon myydä? ja yxi heistä ei puto … päälle, ilman teidän Isätänne.
…. Niin owat myös kaikki teidän …e hiuxet luetut. 1 Sam. 14: 45. … 14: 11. Luc. 21: 18. Ap. T. 27: 34.
…. Älkät siis peljätkö: te oletta …mmat, kuin monda warpuista. Luc. 12: 24.
…2. Sentähden jokainen kuin minun tunnusta ihmisten edesä, sen tun… …an myös minä minun Isäni e…, joka on taiwaisa. Luc. 12: 8.
…3. Mutta joka minun kieltä ih…en edesä, hänen minä myös kiel… minun Isäni edesä, joka on tai…a. Marc. 8: 38. Luc. 9: 26. 2 Tim. 2: 12. Ilm. K. 3: 5.
…4. Älkät luulko, että minä olen …t rauhaa lähettämään maan pääl… …en ole minä tullut rauhaa, mutta …kaa lähettämään. Luc. 12: 49, 51.
35. Sillä minä tulin ihmistä Isäänsä wastan riitaisexi tekemään, ja tytärtä äitiänsä wastan, ja miniätä anoppiansa wastan. Mich. 7: 6.
36. Ja ihmisen wihamiehet on hänen perhensä. Ps. 41: 10. Ps. 55: 14. Joh. 13: 18.
37. Joka rakastaa Isäänsä taikka Äitiänsä enä kuin minua, ei se ole minulle sowelias: Ja joka rakastaa poikaansa, taikka tytärtänsä enä kuin minua, ei se ole minulle sowelias. Luc. 14: 26.
38. Ja kuka ei ota ristiänsä, ja seura minua, ei se ole minulle sowelias. Matth. 16: 24. Marc. 8: 34. Luc. 9: 23.
39. Joka löytä hengensä, hänen pitä sen hukuttaman: ja joka hengensä hukutta minun tähteni, hänen pitä sen löytämän. Matth. 16: 25. Marc. 8: 35. Luc. 9: 24. Luku 17: 33. Joh. 12: 25.
40. Joka teitä holhoo, hän holhoo minua: ja joka minua holhoo, hän holhoo sitä, joka minun lähetti. Matth. 18: 5. Luc. 10: 16. Joh. 13: 20.
41. Joka Prophetata holhoo Prophetan nimellä, hän saa Prophetan palkan: Ja joka wanhurskasta holhoo wanhurskan nimellä, hän saa wanhurskan palkan. 1 Kun. K. 17: 10. Luku 18: 4. Hebr. 6: 10.
42. Ja kuka ikänä juotta yhden näistä wähimmistä kylmällä wesipikarilla ainoastaan, Opetuslapsen nimellä, totisesti sanon minä teille, ei hän pidä palkata oleman. Matth. 25: 40. Marc. 9: 41.

11. Luku.

Johannes lähettää Christuxen tygö kaxi opetuslastansa. JEsuxen todistus, soimaus, suloinen kutzuminen.

Ja se tapahtui, koska JEsus lakkais senkaltaisia kahdelle toistakymmenelle Opetuslapsellensa käskemästä, meni hän sieldä edemmä opettamaan ja saarnamaan heidän Kaupungeihinsa.
2. Mutta koska Johannes fangeuxesa kuuli Christuxen työt, lähetti hän kaxi opetuslastansa, Luc. 7: 18, 19.
3. Sanomaan hänelle: Oletko sinä se tulewa, eli pitäkö meidän toista odottaman?
4. Niin JEsus wastais, ja sanoi

heille: mengät ja sanokat jällen Johannexelle, ne kuin te kuuletta ja näettä:

5. Sokiat saawat näkönsä, ja ondumat käywät, spitaliset puhdistetan, ja kuuroit kuulewat, kuollet herätetän, ja köyhille saarnatan Ewangeliumia.
Es. 35: 5. Luku 61: 1.

6. Ja autuas on se, joka ei pahene minusta.

7. Koska he menit pois, rupeis JEsus sanomaan Kansalle Johannexesta: Mitä te läxitte korpeen katzomaan? ruokoko, joka tuulelta häälytetän?
Luc. 7: 24.

8. Taikka mitä te läxitte katzomaan? ihmistäkö waatetettua pehmeillä waatteilla? Katzo, jotka pehmeitä kantawat, ne owat Kuningasten huoneisa.

9. Taikka mitä te läxitte katzomaan? Prophetatako? totisesti sanon minä teille: tämä on jalombi kuin Propheta.

10. Sillä tämä on se, josta kirjoitettu on: katzo, minä lähetän minun Engelini sinun kaswois eteen, joka on walmistapa sinun ties sinun etees.
Mal. 3: 1. Marc. 1: 2.

11. Totisesti sanon minä teille: kaikkein niiden seasa, jotka waimoista syndynet owat, ei ole yhtäkän suurembata kuin Johannes Kastaja tullut: Mutta kuitengin se kuin wähin on taiwan waldakunnasa, on händä suurembi.
Luc. 7: 28.

12. Mutta hamasta Jahannes Kastajan päiwistä, niin tähän asti, kärsii taiwan waldakunda wäkiwaldaa, ja wäkewät repiwät sen heillensä.

13. Sillä kaikki Prophetat ja laki owat Johannexeen asti ennustanet.
Luc. 16: 16.

14. Ja jos te tahdotta otta wastan, hän on se Elias, joka tulewa on.
Mal. 4: 5. Matth. 17: 12. Marc. 9: 13. Luc. 1: 17.

15. Jolla on korwat kuulla, se kuulkan. Matth. 13: 9, 43. Ilm. K. 2: 7.

16. Waan mingä werraxi minä tämän sukukunnan wedän? hän on niiden lasten wertainen, jotka turulla istuwat, ja huutawat kumpaneillensa;
Luc. 7: 31.

17. Ja sanowat: me soitimma huilua teidän edesänne, ja et te hyppänet: me olemma weisanuet teille [illegible] hewirsiä, ja et te itkenet.

18. Sillä Johannes tuli ei sy[illegible] eikä juoden: ja he sanowat: [illegible] on Perkele.

19. Ihmisen poika tuli syö[illegible] juoden, ja he sanowat: katzo [illegible] syömärikä ja wiinan juomarik[illegible] likanein ja synnisten ystäwätä. [illegible] wiisaus wanhurskautetan lapsil[illegible]

20. Silloin hän rupeis [illegible] niitä Kaupungeita, joisa e[illegible] usiammat hänen wäkewät t[illegible] he heitänsä parantanet.

21. Woi sinuas Chorazin, [illegible] nuas Bethsaida! jos senkaltai[illegible] wät työt olisit tehdyt Tyros[illegible] donisa, kuin teisä tehdyt owat, [illegible] olisit aikaa säkisä ja tuhka[illegible] parannuxen. Luc. 10: 13.

22. Jonga tähden sanon [illegible] le: Tyrolle ja Zidonille pitä [illegible] huokiamman duomiopäiwänä, kui[illegible]

23. Ja sinä Capernaum, [illegible] korotettu taiwaseen asti, sinä [illegible] maan helwettiin syösättämän: [illegible] Sodomasa olisit senkaltaiset [illegible] työt tehdyt, kuin sinusa, niin [illegible] tänäpänä seisoisit;

24. Jonga tähden sanon [illegible] le: Sodoman maalle pitä huoki[illegible] oleman duomiopäiwänä, kuin [illegible]
Matth. 10: 15.

25. Sillä ajalla wastais JE[illegible] sanoi: Minä kiitän sinua Isä, [illegible] wan ja maan HERra, että [illegible] kettyt nämät wiisailta ja t[illegible] ja olet ne ilmoittanut pienille.
Luc. 10: 21.

26. Tosin Isä, sillä niin [illegible] hywä tahtos.

27. Kaikki owat minulle [illegible] minun Isäldäni: ja ei kengän [illegible] poikaa mutta Isä: eikä Isää [illegible] yxikän, mutta Poika, ja [illegible] Poika tahtoo sen ilmoitta.
Matth. 28: 18. Joh. 1: 18. [illegible] Luku 6: 46. Luku 10: 15. [illegible]

28. Tulkat minun tyg[illegible] jotka työtä teette ja oletta [illegible] tut, ja minä tahdon teitä [illegible]

29. Ottakat minun iken teidän [illegible]

, ja oppikat minusta, että minä
siwiä ja nöyrä sydämestä: ja te
tte lewon teidän sielullenne.
Jer. 6: 16. Zach. 9: 9.
. Sillä minun ikeni on sowelias,
imun kuormani on kewiä.

12. Luku.

Käpäät noukkitaan. Kuiwettunut käsi
arataan. JEsus pakenee. Perkele
ajetaan ulos. Synti pyhää Henkeä
wastaan. JEsuxen weljexet.

hen aikaan käwi JEsus Sabba-
thina laihoin läpitze: Niin hänen
nslapsensa isoisit, ja rupeisit täh-
tä noukkimaan ja syömään.
Marc. 2: 23. Luc. 6: 1.
Mutta koska Phariseuxet sen näit,
he hänelle: katzo, sinun opetus-
tekewät sitä, kuin ei sowi Sab-
na tehdä. 5 Mos. 23: 25.
Mutta hän sanoi heille: ettekö
le lukenet mitä Dawid teki, koska
isois, ja ne jotka hänen kanssansa
1 Sam. 21: 6.
Kuinga hän meni Jumalan huo-
, ja söi näkyleiwät, joita ei hä-
oppinut syödä, ei niidengän, jotka
kanssansa olit, mutta ainoastaan
pein? 2 Mos. 25: 30. Luku 29: 33.
3 Mos. 8: 31. Luku 24: 9.
. Taikka ettäkö te Laisa ole luke-
että Sabbathina rikkowat Papit
ssä Sabbathin, ja owat kniten-
uhtettomat? 4 Mos. 28: 9, 11.
Mutta minä sanon teille: täsä
, joka on suurembi kuin Templi.
Mutta jos te tiedäisitte mikä se
laupiutta minä tahdon, ja en uh-
sitte et te suingan duomitzisi wiat-
ia. Hos. 6: 6. Matth. 9: 13.
Sillä ihmisen Poika on myös
bbathin HErra.
Ja hän läxi sieldä, ja tuli hei-
Synagogaansa. Marc. 3: 1. Luc. 6: 6.
0. Ja katzo, siellä oli ihminen, jol-
li kuiwettu käsi: Ja he kysyit hä-
, sanoden: sopiko Sabbathina pa-
a? että he olisit saanet kanda hä-
päällensä.
Luc. 13: 14. Luku 14: 3. Joh. 9: 16.
1. Niin hän sanoi heille: kuka on
ä ihminen, jolla olis yxi lammas,
ja jos se Sabbathina putois kaiwoon,
eikö hän tartuisi siihen, ja wedäisi ylös?
12. Kuinga paljo jalombi on ihmi-
nen kuin lammas? Sentähden sopi kyl-
lä Sabbathina hywää tehdä.
13. Niin hän sanoi sille ihmiselle:
ojenna kätes: ja hän ojensi: Ja se tu-
li terwexi niinkuin toinengin.
14. Mutta Phariseuxet menit, ja
neuwoa pidit händä wastan, kuinga he
hänen hukutaisit. Marc. 3: 6.
Joh. 10: 39. Luku 11: 53.
15. Mutta koska JEsus sen ym-
märsi, meni hän sieldä pois: ja paljo
Kansaa seurais händä, ja hän teki
kaikki terwexi.
16. Ja hän haastoi heitä, händänsä
ilmoittamasta;
17. Että täytetäisin, kuin sanottu
oli Esaian Prophetan kautta, joka sanoo:
18. Katzo, minun Palweliani, jonga
minä walitzin: minun rakkaani, johon-
ga minun sieluni mielistyi: minä panen
hänen päällensä minun Hengeni, ja hä-
nen pitä duomion pakanoille julistaman.
Es. 42: 1. Matth. 3: 17. Luku 17: 5.
19. Ei hän riitele, eikä huuda, eikä
yhdengän pidä kuuleman hänen ään-
dänsä kujilla.
20. Särjettyä ruokoa ei hänen pi-
dä murendaman, ja suitzewaista kynti-
län sydändä ei hänen pidä sammutta-
man; siihenasti kuin hän saatta duo-
mion woitoxi. Es. 42: 3.
21. Ja hänen nimensä päälle pitä
pakanat toiwoman.
22. Silloin tuotin hänen tygönsä
Pirulda riiwattu, sokia ja mykkä: ja
hän paransi hänen, niin että sokia ja
mykkä sekä puhui, että näki.
Matth. 9: 33. Luc. 11: 14.
23. Ja kaikki Kansa hämmästyi, ja
sanoi: olleko tämä se Dawidin poika?
24. Mutta koska Phariseuxet sen
kuulit, sanoit he: ei tämä aja ulos
perkeleitä, waan Beelzebubin Perkelit-
ten päämiehen kautta.
Matth. 9: 34. Marc. 3: 22. Luc. 11: 15.
25. Mutta koska JEsus tiesi hei-
dän ajatuxensa, sanoi hän heille: jokai-
nen waldakunda itziänsä wastan erin-
nyt, tulee kylmille: ja jokainen Kau-
pungi taikka huone itziänsä wastan e-
rinnyt, ei seiso.

26. Ja, jos Satan ajaa ulos Satanan, niin hän on erinnyt itziänsä wastan: kuinga siis hänen waldakundansa seisois?
27. Ja jos minä Beelzebubin kautta ajaisin Perkeleitä ulos, kenengä kautta siis teidän poikanne ajawat niitä ulos? sentähden pitä heidän oleman teidän duomarinne.
28. Mutta jos minä ajan ulos Perkeleitä Jumalan Hengellä, niin Jumalan waldakunda tuli teidän tygönne.
29. Taikka kuinga joku taita jongun wäkewän huoneseen mennä, ja hänen kaluansa ryöstä, ellei hän ensin sido wäkewätä, ja sitte ryöstä hänen huonettansa? Luc. 11: 22.
30. Joka ei ole minun kanßani, hän on minua wastan: ja joka ei minun kanßani kokoo, hän hajoitta.
31. Sentähden sanon minä teille: Kaikki synnit ja pilkka annetan ihmisille andexi: mutta pilkka Hengeä wastan ei andexi anneta ihmisille.
Marc. 3: 28, 29. Luc. 12: 10. Hebr. 6: 4. Luku 10: 26. 1 Joh. 5: 16.
32. **Ja kuka ikänä sanoo jongun sanan ihmisen Poikaa wastan, se hänelle andexi annetan: mutta joka sanoo jotakin Pyhää Hengeä wastan, ei sitä hänelle andexi anneta, eikä täsä, eikä tulewaisesa mailmasa.**
33. Taikka tehkät hywä puu, niin hänen hedelmänsä tulee hywäxi; taikka tehkät mädännyt puu, niin hänen hedelmänsä tulee mädännexi: sillä hedelmästä puu tutan.
34. Te kyykärmetten sikiät, kuinga te taidatte hywää puhua, koska te itze pahat oletta? **sillä sydämen kyllydestä suu puhuu.** Matth. 3: 7. Luku 23: 33.
35. Hywä ihminen tuo edes hywästä sydämen tawarasta hywiä: Ja paha ihminen tuo edes pahasta tawarasta pahoja. Luc. 6: 45.
36. Mutta minä sanon teille: jo**kaitzesta turhasta sanasta, kuin ihmiset puhuwat, pitä heidän lugun tekemän duomiopäiwänä.**
37. Sillä sanoistas sinä hurskaxi tehdän, ja sanoistas sinä duomitan.
38. Silloin wastaisit muutamat Kir-
sanoppeneista ja Phariseuksista, san
Mestari, me tahdomma nähdä si
merkkiä. Matth. 16: 1. Marc.
1 Cor. 1: 22.
39. Niin hän wastais ja sanoi
le: tämä häijy ja huorintekiä
etzii merkkiä: Ja ei hänelle pidä
kiä annettaman, waan Jonan Pr
tan merkki. Matth. 16: 4. Luc.
40. Sillä niinkuin Jonas
laskalan watzasa kolme päiwää
me yötä: niin pitä myös ihmisen
jan maan sydämesä kolme päi
kolme yötä oleman. Jon. 2: 1.
41. Niniwen miehet pitä
duomiolle tämän sugun kansa,
nen duomitzeman: sillä he para
tänsä Jonaxen saarnasta: Ja k
sä on enämbi kuin Jonas.
42. Drötingin eteläistä pitä
man duomiolle tämän sugun k
hänen duomitzeman: sillä hän tuli
ääristä kuulemaan Salomonin
ta: Ja katzo, täsä on enämbi kuin
lomon. 1 Kun. K. 10: 1. 2
Luc. 11: 31.
43. Mutta koska rietas h
lähtenyt ihmisestä, niin hän
läpitze kuiwia paikkoja, etzein l
ei löydä. Luc. 11: 24.
44. Silloin hän sanoo: minä
jan sällen minun huoneseeni, ku
nä läxin. Ja kuin hän tulee,
löytä sen tyhjäxi, kewäistyxi, ja
nistetuxi.
45. Silloin hän menee, ja otta
sansa seitzemän muuta hengeä,
pahembata, ja ne sisälle
asuwat siellä: Ja sen ihmisen
set tulewat pahemmaxi kuin ensim
set. Näin myös tapahtuu tälle p
le sukukunnalle. 2 Pet. 2: 20.
46. Koska hän wielä Kansalle
hui, katzo, hänen äitinsä ja wel
seisoit ulkona ja pyysit händä puh
47. Niin yxi sanoi hänelle:
sinun äitis ja sinun weljes sei
ulkona, ja tahtowat sinua puhute
48. Niin hän wastais, ja sanoi
joka hänelle sitä sanoi: kuka on
äitini, ja kutka owat minun welj
49. Ja hän ojensi kätensä

ssa puoleen, ja sanoi: katzo minun
i, ja minun weljeni.
tth. 13: 55. Marc. 3: 31. Luc. 8: 19.
. Sillä jokainen kuin teke minun
i tahdon, kuin on taiwaissa, hän
inun weljeni, ja sisareni, ja äitini.

13. Luku.

auret Christuren Seurakunnan ja Sa-
an woimasta. JEsus ylönkatzotaan.

utta sinä päiwänä läxi JEsus
huonesta, ja istui meren tykönä.
Marc. 4: 1.
Ja hänen tygönsä kokondui pal-
kansaa, niin että hän meni hah-
ja istui: ja kaikki Kansa seisoi
alla.
Ja hän puhui heille paljo wer-
illa, sanoden: katzo, kylwäjä meni
ämään. Luc. 8: 4.
Ja hänen kylwäissänsä, langeisit
tamat tien oheen, ja linnut tulit,
bit ne.
Muutamat taas langeisit kiwis-
n, kusa ei heillä ollut paljo maa-
ja nousit pian päälle, ettei heillä
syrwää maata.
Mutta koska Auringo nousi, niin
uditttin: ja ettei heillä ollut juur-
niin he kuiwetuit.
Mutta muutamat langeisit orjan-
uroihin, ja orjantappurat käwit y-
ja tukahutit ne.
Muutamat taas langeisit hywään
han, ja teit hedelmän, muutama
kertaisen, muutama kuudenkymme-
kertaisen, ja muutama kolmen-
menen kertaisen.
. Jolla on korwat kuulla, se kuulkan.
Matth. 11: 15.
0. Niin Opetuslapset tulit, ja sa-
hänelle: mixi sinä puhut heille
tauxilla? Marc 4: 10.
1. Mutta hän wastais ja sanoi
le: teille on annettu tuta taiwan
dakunnan salaisudet, waan ei heille
annettu. 1 Cor. 2: 10. 1 Joh. 2: 27.
12. Sillä jolla on, hänelle pitä an-
taman, ja hänellä pitä kyllä ole-
n: Mutta siltä, jolla ei ole, pitä
n otettaman pois, kuin hänellä on.
atth. 25: 29. Marc. 4: 25. Luc. 8: 18.
Luku 19: 26.

13. Sentähden minä puhun heille
wertauxilla, ettei he nähden näe, eikä
kuullen kuule, ei myös ymmärrä.
14. Ja heissä täytetän Esaian en-
nustus, joka sanoo: korwillanne pitä
teidän kuuleman, ja ei ymmärtämän:
ja nähden näkemän, ja ei äkkämän.
Es. 6: 9. Luku 29: 10. Marc. 4: 12. Luc.
8: 10. Joh. 12: 40. Ap. T. 28: 26.
Rom. 11: 8.
15. Sillä tämän Kansan sydän on
kowettu, ja he korwillansa työlästi kuu-
lit, ja silmänsä panit umbeen: Ettei
he joskus näkisi silmillänsä, ja kuulisi
korwillansa, ja ymmärräisi sydämel-
länsä, ja palajaisit, ja minä paran-
naisin heitä.
16. Mutta autuat owat teidän sil-
männe, sillä he näkewät: ja teidän
korwanne, sillä he kuulewat.
Matth. 16: 17. Luc. 10: 23.
17. Sillä totisesti sanon minä teille:
monda prophetata ja wanhurskasta pyy-
sit nähdä, joita te näettä, ja ei näh-
net: ja kuulla, joita te kuuletta, ja ei
kuullet.
18. Niin kuulkat siis te kylwäjän
wertaus: Marc. 4: 3, 14. Luc. 8: 11.
19. Koska joku kuulee waldakunnan
sanan, ja ei ymmärrä, niin tulee pa-
hus, ja temma pois sen kuin hänen
sydämehensä kylwettin: Tämä on se,
joka tien oheen oli kylwetty.
20. Mutta kiwistöhön kylwetty on
se, joka kuulee sanan, ja kohta ilolla
sen wastan otta;
21. Mutta ei ole hänellä juurta
itzesänsä, waan ajan pysyy: koska siis
waiwa eli waino tulee sanan tähden,
niin hän kohta pahenee.
22. Mutta orjantappurain sekaan
kylwetty, on se, joka sanan kuulee: ja
tämän mailman suru ja rikkauden pe-
tos tukahutta sanan, ja hän tulee he-
delmättömäxi.
23. Mutta hywään maahan kyl-
wetty, on se, joka kuulee sanan, ja
ymmärtä: joka tosin tuotta hedelmän
ja teke, muutama sata kertaisen, muu-
tama kuudenkymmenen kertaisen, muu-
tama kolmenkymmenen kertaisen.
24. Toisen wertauxen pani hän hei-
dän eteensä, sanoden: Taiwan walda-

kunda on ihmisen wertainen, joka kylwi hywän siemenen peldoonsa:

25. Mutta ihmisten maatesa, tuli hänen wihollisensa, ja kylwi ohdakkeita nisuin sekaan, ja meni pois.

26. Mutta koska oras rupeis kaswamaan, ja hedelmän kandoi, silloin näyit myös ohdakket.

27. Mutta perhenisännän palweliat tulit, ja sanoit hänelle: Herra, etkös hywää siemendä kylwänyt peldoos? kusta siis sille on ohdakket?

28. Niin sanoi hän heille: wihamies sen teki. Mutta palweliat sanoit hänelle: tahdotkos että me menemme, ja kokomme ne?

29. Mutta hän sanoi, en: ettet te ohdakkeita kootesanne myös temmaisi ynnä heidän kanssansa nisuja pois.

30. Sallikat kaswaa molemmat elon aikaan asti: ja elon ajalla sanon minä elomiehille: kootkat ensin ohdakket, ja sitokat heitä lyhteisiin poltetta: mutta nisut kootkat minun aittaani.
Matth. 3: 12.

31. Toisen wertauxen pani hän heidän eteensä, sanoden: Taiwan waldakunda on Sinapin siemenen wertainen, jonga ihminen otti ja kylwi peldoonsa;
Marc. 4: 30, 31. Luc. 13: 18, 19.

32. Joka on pienin kaikkia siemenitä: Mutta koska se kaswanut on, niin hän on suurin kaalein seasa: ja tulee puuxi, niin että taiwan linnut tulewat, ja tekewät pesänsä sen oxille.

33. Toisen wertauxen sanoi hän heille: Taiwan waldakunda on hapatuxen wertainen, jonga waimo otti, ja sekoitti kolmeen wakkaan jauhoja, siihenasti kuin kaikki happani. Luc. 13: 20, 21.

34. Nämät kaikki puhui JEsus Kansalle wertauxilla, ja ilman wertauxita ei hän mitän puhunut heille:
Marc. 4: 33, 34.

35. Että täytetäisiin kuin oli Prophetan kautta sanottu, joka sanoo: Minä awan suuni wertauxiin: ja puhun ulos salatut mailman alusta. Ps. 78: 2.

36. Silloin laski JEsus Kansan, ja tuli kotia. Ja hänen Opetuslapsensa tulit hänen tygönsä, sanoden: selitä meille se wertaus pellon ohdakkeista.

37. Niin hän wastais, ja sanoi heille: joka kylwää hywän siemenen, on ihmisen poika.

38. Mutta peldo on mailma: hywä siemen, ne owat waldak[illegible] lapset: Mutta ohdakket owat [illegible] lapset. 1 Mos. 3: 14. Joh. 8: 44.
Ap. T. 13: 10. 1 Joh. 3: 8.

39. Wihollinen joka ne kyl[illegible] Perkele: elonaika on mailman [illegible] mutta elomiehet owat Engelit.
Joel. 3: 13. Ilm. K. 14: 15.

40. Niinkuin siis ohdakket [illegible] kokoon, ja tulella poltetan, niin myös tämän mailman lopulla [illegible]

41. Ihmisen Poika lähettä [illegible] linsä, ja heidän pitä kokoman [illegible] waldakunnastansa kaikki pahen[illegible] ne jotka wääryttä tekewät:

42. Ja heittäwät heidän [illegible] pätziin: siellä pitä oleman itku [illegible] masten kiristys. Matth. 8: 12.

43. Silloin pitä wanhurskat [illegible] män, niinkuin Auringo heidän [illegible] sä waldakunnasa. Jolla on [illegible] kuulla, se kuulkan.
Dan. 12: 3. 1 Cor. 15: 41.

44. Taas on taiwan wal[illegible] tawaran wertainen, joka on [illegible] kätketty: jonga ihminen löysi, ja [illegible] sen: ja ilon tähden, kuin hänellä [illegible] oli, meni pois, ja myi kaikki mitä [illegible] nellä oli, ja osti sen pellon. [illegible]

45. Taas on Taiwan waldak[illegible] kauppamiehen wertainen, joka etsi[illegible] wiä perlyjä:

46. Ja koska hän löysi yhden [illegible] pärlyn, meni hän pois, myi [illegible] mitä hänellä oli, ja osti sen.

47. Taas on taiwan wald[illegible] werkon wertainen, joka on mere[illegible] tetty, ja kaikenlaisia kokoisi:

48. Koska se täyteen tuli, we[illegible] sen rannalle, ja istuit ja eroitit [illegible] astioihinsa, mutta mädännet he [illegible] pois.

49. Näin on tapahtuwa m[illegible] lopulla: Engelit ulos menewät, [illegible] roittawat pahat wanhurskasten [illegible]
Matth. 25: 32.

50. Ja heittäwät heidän tul[illegible] pätziin: siellä pitä oleman itku ja [illegible] masten kiristys.

51. [illegible]

. Sanoi JEsus heille: ymmär=
ö te nämät kaikki? He sanoit hä=
: ymmärsimme, HERra.
. Mutta hän sanoi heille: sen=
n jokainen kirjanoppenut, joka on
an waldakundaan oppenut, se on
nisännän wertainen, joka hänen
rastansa tuo edes uusia ja wanhoja.
. Ja tapahtui koska JEsus lo=
nämät wertauxet, läxi hän sieldä.
: Ja kuin hän tuli Isänsä maalle,
hän heitä heidän Synagogasan=
iin että he hämmästyit, ja sanoit:
ı tällä on tämä wiisaus, ja nä=
wäkewät työt? Marc. 6: 1.
Luc. 4: 16.
. Eikö tämä ole se sepän poika?
hänen äitinsä kutzuta Mariaxi,
nen weljensä Jacob ja Joses, ja
n ja Judas? Matth. 12: 46.
Joh. 6: 42.
. Ja hänen sisarensa, eikö ne kaikki
eidän tykönämme? kusta siis tällä
ämät kaikki?
. Ja he pahenit hänesä. Niin
JEsus heille: Ei Propheta ku=
halwembana pidetä, kuin Isänsä
a ja kotonansa. Marc. 6: 4.
Luc. 4: 24. Joh. 4: 44.
. Ja ei hän siellä monda wäke=
työtä tehnyt, heidän epäuskonsa
n. Marc. 6: 5.

14. Luku.

hanneren kaula leikataan. JEsus
ruokki wiisi tuhatta miestä, ja käy
weden päällä.

hen aikaan kuuli Herodes Tetrar=
ha JEsuxen sanoman;
Ja sanoi palweliöillensa: Tämä
ohannes Kastaja: hän on nosnut
ista, ja sentähden teke hän sen=
sia wäkewitä töitä.
Marc. 6: 14. Luc. 9: 7.
Sillä Herodes oli ottanut Jo=
nen kiinni, sitonut ja fangiuteen
it, Herodiaxen weljensä Philip=
emännän tähden. Matth. 4: 12.
Marc. 6: 17. Luc. 3: 19, 20.
Sillä Johannes oli hänelle sa=
: ei sinulle ole luwallinen händä

Ja kuin hän tahdoi hänen tap=
pa, pelkäis hän Kansaa: sillä he pidit
hänen Prophetana. Matth. 21: 26.
Luc. 20: 6.
6. Mutta koska Herodexen syndymä
Juhlaa pidettin, hyppäis Herodian ty=
tär heidän edesänsä: ja se kelpais He=
rodexelle. 1 Mos. 40: 20. Marc. 6: 21.
7. Sentähden lupais hän hänelle
wannotulla walalla anda mitä ikänä
hän anois.
8. Mutta niinkuin hän äitildänsä
ennen neuwottu oli, anna minulle, sa=
noi hän, täsä fatisa Johannes Kasta=
jan pää.
9. Ja Kuningas tuli murhelliseri:
Mutta kuitengin walan tähden, ja nii=
den jotka ynnä atrioitzit, käski hän an=
da hänelle.
10. Ja lähetti leikkamaan Johan=
nexen kaulaa tornisa.
11. Ja hänen päänsä kannettin fa=
tisa, ja annettin piikalle: ja hän wei
sen äitillensä.
12. Ja hänen Opetuslapsensa tulit,
ja otit pois hänen ruuminsa, ja hau=
taisit sen: ja menit ja ilmoitit JE=
suxelle.
13. Ja koska JEsus sen kuuli, me=
ni hän sieldä pois hahdella erämaahan
yxinänsä. Ja koska Kansa sen kuuli,
noudatit he händä jalkaisin Kaupun=
geista.
14. Ja JEsus meni ulos, ja näki
paljon Kansaa: ja armahti heidän pääl=
lensä, ja paransi heidän sairaitansa.
Joh. 6: 5.
15. Mutta koska ehto tuli, tulit
hänen Opetuslapsensa hänen tygönsä
ja sanoit: tämä on erämaa, ja aika
on jo kulunut, laske Kansa, että he
menisit kyliin, heillensä ruokaa osta=
maan. Marc. 6: 35. Luc. 9: 12.
16. Niin JEsus sanoi heille: ei tar=
wita heidän menemään pois: andakat
te heidän syödä:
17. Mutta he sanoit hänelle: ei
meillä ole täsä enä kuin wiisi leipää
ja kaxi kalaa. Marc. 6: 38. Joh. 6: 9.
18. Hän sanoi: tuokat minulle ne
tänne.
19. Ja käski Kansan istua ruohon
päälle, ja otti ne wiisi leipää, ja kaxi
kalaa, katzahti ylös taiwaseen, kiitti,

ja mursi, ja andoi leiwät Opetuslap-
sille, ja Opetuslapset annoit Kansalle.
Matth. 15: 36. 1 Tim. 4: 3. Luku 6: 17.
20. Ja he söit kaikki, ja rawittin.
Niin he kokoisit tähteistä muruja, kaxi-
toistakymmendä koria täyteen.
21. Mutta niitä, kuin olit syönet,
oli lähes wiisi tuhatta miestä, ilman
waimoita ja lapsita.
22. Ja kohta waati JEsus Ope-
tuslapsiansa hahteen astumaan, ja me-
nemään hänen edellänsä toiselle ran-
nalle, niinkauwan kuin hän Kansan olis
tyköänsä laskenut. Marc. 6: 45.
Joh. 6: 16, 17.
23. Ja koska hän oli Kansan laske-
nut, astui hän yxinänsä wuorelle ru-
koilemaan. Ja koska ehto joudui, oli
hän siellä yxinänsä.
24. Mutta haaxi oli jo keskellä mer-
ta, ja ahdistettin aalloilda: sillä wasta-
tuuli oli.
25. Mutta yöllä neljännesä war-
tiosa, tuli JEsus heidän tygönsä, käy-
den merellä.
26. Ja koska Opetuslapset näit hä-
nen merellä käywän, peljästyit he, ja
sanoit: Köpeli se on: ja huusit pel-
won tähden.
27. Niin JEsus puhui kohta heille,
ja sanoi: olkat hywäsä turwasa: minä
olen: älkät peljästykö.
28. Niin wastais Petari händä, ja
sanoi: HErra, jos sinä olet, niin
käske minun tulla tygös wetten päällä.
29. Niin hän sanoi, tule. Ja Pe-
tari astui ulos hahdesta, ja käwi wetten
päällä, että hän menis JEsuxen tygö.
30. Ja koska hän näki angaran tuu-
len, niin hän peljästyi: Ja rupeis wa-
jomaan, huusi sanoden: HErra, auta
minua.
31. Niin JEsus ojensi kohta kä-
tensä, ja tartui häneen, ja sanoi hä-
nelle: o sinä heikkouskoinen, mixis e-
päilit?
32. Koska he astuit hahteen, niin
tuuli tyweni.
33. Mutta ne, jotka olit hahdesa,
tulit ja kumarsit händä, ja sanoit:
totisesti olet sinä Jumalan Poika.
34. Ja koska he olit mennet ylitze,
tulit he Genezaretin maalle.
Marc. 6: 53.
35. Ja koska sen paikan miehet [illegible]
sit hänen, lähetit he [illegible]
maata, ja toit hänen tygönsä [illegible]
naisia sairaita.
36. Ja rukoilit händä, että h[illegible]
noastan hänen waattensa palte[illegible]
sit ruweta. Ja kaikki jotka [illegible]
peisit, tulit terwexi. Matth. [illegible]
Marc. 3: 10. Luc. 6: 19.

15. Luku.

Isäin säädyt. Cananean waimo. [illegible]
tuhatta miestä ruokkitaan.

Silloin tulit JEsuxen tygö [illegible]
oppenet ja Phariseuxet J[illegible]
mista, ja sanoit: [illegible]
2. Mixi sinun Opetuslaps[illegible]
wat wanhinden säädyn? sillä [illegible]
käsiänsä leipää syödesänsä.
3. Niin hän wastaten sa[illegible]
Mixi myös te rikotte Jumalan [illegible]
teidän säätynne tähden?
4. Sillä Jumala käski, [illegible]
kunnioita Isääs ja äitiäs: [illegible]
kiroilee Isää eli äitiä, [illegible]
kuolemalla kuoleman. 2 Mos. [illegible]
Luku 21: 17. 3 Mos. 20: 9. 5 Mos. [illegible]
Sap. 1. 20: 20. Eph. 6: 2.
5. Mutta te sanotte: jo[illegible]
nokan isälle taikka äitille: se [illegible]
rattu, jolla sinua piti minulda [illegible]
taman: ja ei ensingän kunnioitta[illegible]
sä eikä äitiänsä. Marc. [illegible]
6. Ja te oletta rikkonet J[illegible]
käskyn teidän säätynne tähden.
7. Te ulkokullatut, Esaias [illegible]
teistä oikein, sanoden:
8. Tämä Kansa lähestyy minua [illegible]
lansa, ja kunnioitta minua huuli[illegible]
mutta heidän sydämensä on [illegible]
minusta. Es. 29: 13. Marc. [illegible]
9. Waan turhaan he minua [illegible]
lewat, opettain niitä opetuxia, [illegible]
owat ihmisten käskyt. Marc. [illegible]
10. Ja hän kutzui Kansan [illegible]
ja sanoi heille: kuulkat ja [illegible]
11. Ei se ihmistä saastuta [illegible]
menee sisälle, mutta se kuin [illegible]
ulos, saastutta ihmisen.
12. Niin tulit hänen Opetu[illegible]
sensa, ja sanoit hänelle: [illegible]
Phariseuxet pahenit, koska [illegible]
puhen kuulit?

3. Mutta hän wastais ja sanoi:
tuen istutus, jota ei minun tai=
inen Isäni ole istuttanut, pitä juu=
nsa rewittämän ylös. Joh. 15:2.
4. Andakat heidän olla: he owat
t sokiain taluttajat: jos sokia so=
t talutta, niin he molemmat kuop=
t langewat. Matth. 23: 16. Luc. 6: 39.
5. Niin wastais Petari ja sanoi
lle: selitä meille tämä wertaus.
Marc. 7: 17.
6. Niin JEsus sanoi: wieläkö te
s oletta ymmärtämättömät?
7. Ettäkö te wielä ymmärrä, että
i mitä suuhun sisälle menee, se
e watzaan, ja sillä on luonollinen
käyminen?
8. Mutta jotka suusta tulewat u=
ne lähtewät sydämestä ulos, ja
ttawat ihmisen:
9. Sillä sydämestä tulewat ulos
t ajatuxet, murhat, salawuo=
et, huorudet, warkaudet, wää=
todistuxet, pilkat.
1 Mos. 6: 5. Luku 8: 21.
0. Nämät owat ne jotka saastut=
t ihmisen: mutta pesemättömillä
ä syödä, ei saastuta ihmistä.
1. Ja JEsus läxi sieldä ja poik=
Tyrin ja Sidonin maan ääriin.
Marc. 7: 24.
2. Ja katzo, Cananean waimo, joka
ä maan ääristä oli tullut, huusi
ä sanoden: HERra Dawidin poi=
armahda minun päälleni, minun
reni waiwatan hirmuisesti Perke=
i.
3. Mutta ei hän sanakan händä
annut. Niin hänen Opetuslapsensa
, ja rukoilit händä, sanoden: eroita
ä sinustas: sillä hän huuta mei=
jälkeemme.
4. Niin hän wastaten sanoi: en
minä lähetetty, waan kadotettuin
masten tygö Israelin huonesta.
Matth. 10: 5, 6. Ap. T. 13: 46.
5. Mutta se tuli ja kumarsi hän=
sanoden: HERra, auta minua.
6. Niin hän wastaten sanoi: ei ole
lias, otta lasten leipää, ja heittä
koille.
7. Niin se wastais: totta HERra,
syöwät kuitengin penikatkin niistä mu=
ruista, jotka heidän herrainsa pöydältä
putowat.
28. Silloin JEsus wastaten sanoi
hänelle: O waimo, suuri on sinun
uskos, tapahtukon sinulle niinkuin sinä
tahdot. Ja hänen tyttärensä tuli sillä
hetkellä terwexi.
29. Ja JEsus läxi sieldä, ja tuli
Galilean meren tygö: ja astui wuo=
relle, ja istui siihen. Marc. 7: 31.
30. Ja paljo Kansaa tuli hänen
tygönsä, ja toit kanßansa onduwita,
sokioita, mykkiä, raajarikkoja, ja paljo
muita: ja laskit JEsuxen jalkain eteen:
ja hän paransi heidän: Es. 35: 5.
Marc. 7: 32.
31. Niin että Kansa ihmetteli, koska
he näit mykät puhuwan, raajarikot
terwenä, onduwat käywän, ja sokiat
näkewän: ja kunnioitzit Israelin Ju=
malata.
32. Ja JEsus kutzui Opetuslap=
sensa tygönsä, ja sanoi: minä armah=
dan Kansaa, että he owat jo kolme
päiwää minun tykönäni wiipynet, ja
ei ole heillä mitän syötäwätä, ja en
minä tahdo heitä tyköäni syömätä las=
kea pois, ettei he tiellä waipuisi.
Marc. 8: 1, 2.
33. Niin sanoit hänen Opetuslap=
sensa hänelle: kusta me saamme täsä
erämaasa niin monda leipää, kuin me
rawitzemma niin paljo Kansaa?
34. Ja JEsus sanoi heille: mon=
dako leipää teillä on: He sanoit: seitze=
män, ja wähä kalasita.
35. Niin hän käski Kansan maan
päälle istua atrioitzemaan.
36. Ja hän otti ne seitzemän lei=
pää, ja kalat, kiitti, mursi, ja andoi
Opetuslapsillensa: ja Opetuslapset an=
noit Kansalle. Matth. 14: 19.
37. Ja he söit kaikki, ja rawittin:
ja otit ylös mitä liiaxi jäi, seitzemän
täysinäistä koria muruja.
38. Mutta niitä kuin söi, oli neljä
tuhatta miestä, ilman waimoita ja
lapsita.
39. Ja kuin hän oli Kansan ty=
köänsä laskenut, astui hän hahteen, ja
tuli Magdalan rajoille.

16. Luku.

Christus nuhtelee merkin pyytäitä. Phariseusten hapatus. Petarin tunnustus. Christuxen ja Christityin kärsiminen.

Niin tulit hänen tygönsä Phariseuxet ja Sadduceuxet ja kinsaten anoit häneldä, että hän merkin Taiwaasta osotais heille. Matth. 12: 38. Marc. 8: 11.

2. Niin hän wastais ja sanoi heille: koska ehto tulee, niin te sanotta: seijes tulee; sillä taiwas ruskotta; Luc. 12: 54.

3. Ja huomeneltain: tänäpänä tulee kowa ilma; sillä taiwas ruskotta, ja on waljn. Te ulkokullatut, te taidatte taiwan muodon duomita, mutta aikain merkejä et te taida duomita?

4. Tämä häijy ja huorintekiä sukukunda etzii merkkiä: ja ei hänelle pidä merkkiä annettaman, waan Jonan Prophetan merkki. Ja hän jätti heidän, ja meni pois. Jon. 2: 1. Matth. 12: 39.

5. Ja koska hänen Opetuslapsensa olit tullet ylitze toiselle rannalle, olit he unhottanet otta leipiä myötänsä. Marc. 8: 14.

6. Mutta JEsus sanoi heille: katzokat ja kawahtakat teitänne Phariseusten ja Sadduceusten hapatuxesta. Luc. 12: 1.

7. Niin he ajattelit itzellänsä, sanoden: Se on, etten me ottanet leipiä myötämme.

8. Mutta koska JEsus sen ymmärsi, sanoi hän heille: te wähäuskoiset, mitä te ajateletta keskenänne, ettette leipiä myötänne ottanet?

9. Ettäkö wielä ymmärrä, taikka ettäkö te muista niitä wiittä leipää wiidelle tuhannelle, ja kuinga monda koria te korjaisitta? Matth. 14: 17, 20. Joh. 6: 9.

10. Niin myös niitä seitzendä leipää neljälle tuhannelle, ja kuinga monda koria te korjaisitta? Matth. 15: 34.

11. Kuinga et te ymmärrä, etten minä leiwästä teille sitä sanonut, että teidän pidäis kawahtaman teitänne Phariseusten ja Sadduceusten hapatuxesta?

12. Silloin he ymmärsit, ettei hän käskenyt heitä itziänsä kawahta leiwän hapatuxesta, mutta Phariseusten ja Sadduceusten opista.

13. Mutta kosk
rean maan ääriin,
lippuxen, kysyi hän
ja sanoi: Kenengä sa
nun ihmisen Pojan
Marc. 8: 27.

14. Niin he san
Johannes Kastajan:
Elian: Muutamat taas
ka jongun Prophetaista.

15. Sanoi hän heille:
gä te sanotta minun ole

16. Wastais Simon
noi: sinä olet Christus
Jumalan Poika.
Luku 11: 27. Ap. T. 8: 37.
1 Joh. 4: 15. Luku

17. Ja JEsus wastate
nelle: Autuas olet sinä S
poika, sillä ei liha eikä w
nut sitä sinulle, mutta m
joka on Taiwaisa.

18. Mutta minä myös
le: sinä olet Petari, ja t
päälle tahdon minä raketa
rakundani: ja helwetin p
händä woittaman.
Joh. 1: 42. 1 Cor. 3: 11.

19. Ja minä annan
wan waldakunnan awai
tä sinä maan päällä sid
dotun oleman taiwaisa:
päästät maan päällä, sen
man päästetyn taiwaisa.
Matth. 18: 18. Joh. 20:

20. Niin hän haasti Ope
sa, kellengän sanomasta, ett
JEsus Christus.
Marc. 8: 30. Luc. 9: 2

21. Siitä ajasta rupeis
lisiamaan Opetuslapsillensa,
piti Jerusalemiin menemän,
wanhimmilda ja Pappein p
ja Kirjanoppeneilda kärsimä
pettaman, ja kolmandena p
lösnousemaan. Matth.
Marc. 8: 31.

22. Ja Petari otti hän
sä, rupeis händä nuhtelemaan
armahda itziäs HERra:
se tapahtuko.

23. Niin hän käänsi hän
bäri ja sanoi Petarille: men
nun tyköäni Satana, sinä o

pahennuxexi: ettes ymmärrä niitä,
ta Jumalan owat, mutta ne jotka
misten owat.
24. Silloin JEsus sanoi Opetus-
psillensa: jos joku tahtoo minun pe-
säni tulla, hän kieldäkän itzensä, ja
akan ristinsä, ja seuratkan minua.
Matth. 10: 38. Marc. 8: 34. Luc. 9: 23.
Luc. 14: 27.
25. Sillä joka tahtoo hengensä wa-
hta, hän hukutta sen: mutta joka
ngensä hukutta minun tähteni, hän
ytä sen. Matth. 10: 39. Marc. 8: 35.
Luc. 17: 33. Joh. 12: 25.
26. Sillä mitä se autta ihmistä,
s hän kaiken mailman woittais, ja
lullensa sais wahingon? taikka mitä
da ihminen sielunsa lunastuxexi?
Marc. 8: 36, 37. Luc. 9: 25.
27. Sillä ihmisen Poika on tulewa
sänsä kunniasa, Engelittensä kanßa:
silloin hän maxaa kullekkin töidensä
keen. Ps. 62: 13. Zach. 14: 5.
atth. 25: 31. Luku 26: 64. Marc. 8: 38.
om. 2: 6. Jud. Ep. w. 14. Ilm. K. 2: 23.
28. Totisesti minä sanon teille: mun-
mat seisowat täsä, joiden ei suingan
ä kuolemata maistaman, siihenasti
in he näkewät ihmisen Pojan tule-
in häinen waldakunnasansa.
Marc. 9: 1. Luc. 9: 27.

17. Luku.

JEsuxen kirkastaminen. Kuutaudillinen paratan. Christuxen kuolema. Wero maxetaan.

Ja kuuden päiwän perästä otti JE-
sus Petarin, ja Jacobin ja Johan-
nen hänen weljensä: ja wei heidän
inänsä korkialle wuorelle;
Marc. 9: 2. Luc. 9: 28.
2. Ja kirkastettin heidän edesänsä,
hänen kaswonsa paistit niinkuin Au-
ngo: ja hänen waattensa tulit wal-
ri niinkuin walkeus.
3. Ja katzo, heille näwyit Moses ja
lias, jotka puhuit hänen kanßansa.
4. Niin wastais Petari, ja sanoi
Esuxelle: HErra, meidän on täsä
wä olla: jos sinä tahdot, niin me
emme tähän kolme majaa, sinulle
den, ja Mosexelle yhden, ja Elialle
den.
5. Wielä hänen puhuisansa, katzo,
paistawa pilwi ymbäri warjois heidän:
ja katzo, ääni pilwestä sanoi: **Tämä
on se minun rakas poikani, johon-
ga minä mielistyin: kuulkat händä.**
Matth. 3: 17. Marc. 1: 11. Luku 9: 7.
Joh. 1: 34. 2 Pet. 1: 17.
6. Ja kuin Opetuslapset sen kuulit,
langeisit he kaswoillensa, ja peljästyit
sangen kowin.
7. Ja JEsus tuli, ja rupeis heihin,
ja sanoi: noskat, ja älkät peljätkö.
8. Mutta koska he silmänsä nostit,
ei he ketän nähnet, waan JEsuxen
yxinänsä.
9. Ja kuin he menit wuorelda alas,
haasti JEsus heitä, sanoden: älkät
kellekkän tätä näkyä sanoko, siihenasti
kuin ihmisen Poika kuolluista nousee.
Matth. 16: 20.
10. Niin hänen Opetuslapsensa ky-
syit häneldä, sanoden: Mixi siis Kir-
janoppenet sanowat, että Elian pitä
ennen tuleman?
11. Niin JEsus wastaten sanoi heil-
le: Elias tosin tulee ennen, ja kohenta
kaikki. Mal. 4: 5. Matth. 11: 14.
Marc. 9: 11, 12.
12. Mutta minä sanon teille: Elias
on jo tullut: ja ei he tundenet händä,
mutta teit hänelle mitä he tahdoit:
Niin myös ihmisen Poika on heildä
kärsiwä.
13. Silloin ymmärsit Opetuslapset
hänen Johannes Kastajasta sanonen
heille.
14. Ja kuin he Kansan tygö tulit,
tuli yxi mies hänen tygönsä, ja lan-
geis polwillensa hänen eteensä;
Marc. 9: 17. Luc. 9: 38.
15. Ja sanoi: HErra, armahda
minun poikaani, sillä hän on kuutau-
dillinen, ja kowin waiwatan; sillä hän
langee usein tuleen, ja usein weteen.
16. Ja minä toin hänen sinun ope-
tuslastes tygö, ja ei he woinet händä
paranda.
17. Niin JEsus wastaten sanoi: O
epäuskoinen ja nurja sukukunda, kuin-
ga kauwan minun pitä teidän kanßan-
ne oleman? kuinga kauwan minun pi-
tä teitä kärsimän? tuokat händä mi-
nulle tänne.
18. Ja JEsus rangaisi sitä, ja Per-

kele meni hänestä ulos: ja poika para=
ni sillä hetkellä.
19. Silloin menit Opetuslapset JE=
suxen tygö erinänsä, ja sanoit: Mixen
me woinet sitä ajaa ulos?
20. Niin JEsus sanoi heille: tei=
dän epäuskonne tähden. Sillä totisesti
minä sanon teille: jos teillä olis usko
niinkuin sinapin siemen, niin te taidai=
sitte sanoa tälle wuorelle: siirrä sinus
tästä sinne, niin se siirtyis: ja ei teille
mitän olisi mahdotoinda. Matth. 21: 21.
Marc. 11: 23. Luc. 17: 6. 1 Cor. 13: 2.
21. Waan tämä suku ei mene muu=
toin ulos kuin rukouxella, ja paastolla.
22. Koska he asuit Galileasa, sanoi
JEsus heille: tapahtuwa on, että ih=
misen Poika annetan ylön ihmisten
käsiin. Matth. 16: 21. Luku 20: 18.
Marc. 9: 31. Luc. 9: 22, 44. Luku 18: 31.
Luku 24: 26.
23. Ja he tappawat hänen, ja kol=
mandena päiwänä hän nousee ylös.
Ja he tulit sangen murhellisexi.
24. Mutta koska he menit Caper=
naumiin, tulit werorahan ottajat Pe=
tarin tygö, ja sanoit: eikö teidän Mes=
tarinne ole tottunut werorahaa maxa=
maan?
25. Sanoi hän: on. Ja kuin hän
tuli huoneseen, ennätti hänen JEsus,
ja sanoi: mitäs luulet Simon? kuilda
maan Kuningat ottawat tullin eli we=
ron? omilta lapsiltansa, taikka wierailda?
Matth. 22: 21. Rom. 13: 7.
26. Petari sanoi hänelle: wierailda.
Sanoi JEsus hänelle: Niin lapset o=
wat wapat.
27. Mutta etten me heitä pahen=
naisi, niin mene merelle, heitä onges,
ja ota se kala, kuin ensin tulee ylös:
ja awa hänen suunsa, niin sinä löy=
dät rahan: ota se, ja anna heille mi=
nun ja sinun edestäs.

18. Luku.

Älä ketän pahenna. Andeexi anna.

Sillä hetkellä tulit Opetuslapset JE=
suxen tygö, sanoden: kuka siis on
suurin taiwan waldakunnasa?
Marc. 9: 33, 34. Luc. 9: 46.
2. Ja JEsus kutzui tygönsä lapsen,
ja asetti sen heidän keskellensä;
3. Ja sanoi: totisesti minä sa[illegible]
teille: ellet te käänny, ja tule niink[illegible]
lapset, niin et te suingan tule s[illegible]
taiwan waldakundaan.
Matth. 19: 14. 1 Cor. 14: 20.
4. Sentähden joka itzensä a[illegible]
niinkuin tämä lapsi, se on suurin [illegible]
wan waldakunnasa.
5. Ja joka holho senkaltaisen [illegible]
sen minun nimeeni, hän holhe m[illegible]
Matth. 10: 42.
6. Mutta joka pahenda yhden [illegible]
pienimmistä, jotka uskowat minu[illegible]
leni, parembi hänen olis, että [illegible]
kiwi ripustettaisin hänen kaulaa[illegible]
hän upotettaisin meren syw[illegible]
Marc. 9: 42. Luc. 17: 1, 2.
7. Woi mailmaa pahennuxe[illegible]
den, sillä pahennuxet kummingi[illegible]
wat! Woi kuitengin sitä ihmist[illegible]
ga kautta pahennus tulee! 1 Cor. [illegible]
8. Mutta jos sinun kätes, [illegible]
jalkas pahenda sinun, niin l[illegible]
pois, ja heitä pois tyköäs. P[illegible]
on sinun elämään sisälle menn[illegible]
wana, taikka raajarikkona, k[illegible]
sinulla olis kaxi kättä eli kaxi [illegible]
ja heitetäisin ijankaikkiseen tule[illegible]
Matth. 5: 30. Marc. 9: 43. Col. [illegible]
9. Ja jos sinun silmäs pah[illegible]
nun, niin puhkaise se ulos, ja [illegible]
pois tyköäs: Parembi on sinun [illegible]
puolla elämään sisälle mennä, k[illegible]
sinulla olis kaxi silmää, ja heit[illegible]
helwetin tuleen.
10. Katzokat, ettet te katzo ylö[illegible]
täkän näistä pienimmistä; sillä [illegible]
sanon teille: heidän Engelinsä T[illegible]
sa näkewät aina minun Isäni k[illegible]
joka on Taiwasa. Ps. 34: 8.
11. Sillä ihmisen Poika tuli [illegible]
tuaxi tekemään sitä kuin kadonn[illegible]
Luc. 19: 10.
12. Mitä te luuletta? jos j[illegible]
ihmisellä olis sata lammasta, [illegible]
heistä exyis: eikö hän jättäisi y[illegible]
kymmendä ja yhdexän, ja menis [illegible]
rille, ja etzis sitä exynyttä? [illegible]
13. Ja jos niin tapahtu[illegible]
löytä sen, totisesti sanon [illegible]
hän iloitze enämmin sitä, [illegible]
xästäkymmenestä ja yhdexästä, [illegible]
exynet.

. Niin ei ole myös teidän Isän=
ihto, joka on taiwaisa, että joku
: pienimmistä hukkuis.
. Mutta jos sinun weljes rikko
wastan, niin mene ja nuhtele
i kahden kesken yxinänsä: Jos
inua kuulee, niin sinä olet weljes
inut. 3 Mos. 19: 17. Luc. 17: 3.
. 6: 1. 1 Cor. 9: 19. Jac. 5: 19, 20.
. Mutta jos ei hän sinua kuule,
ota wielä yxi eli kaxi kanssas:
kaikki asia kahden eli kolmen to=
in suusa olis. 5 Mos. 19: 15.
. 8: 17. 2 Cor. 13: 1. Hebr. 10: 28.
Mutta ellei hän niitä tahdo
i, niin sano seurakunnalle: ellei
eurakundaa tottele, niin pidä hän=
kanana ja Publikanina.
16: 17. 1 Cor. 5: 9. 2 Thess. 3: 14.
2 Joh. w. 10.
. Totisesti sanon minä teille: Kaik=
itä te maan päällä sidotta, pitä
s oleman sidotut taiwasa: Ja
i mitä te päästättä maan päällä,
myös oleman päästetyt taiwasa.
Matth. 16: 19. Joh. 20: 23.
. Taas sanon minä teille: misä
asiasa kaxi teistä sopiwat maan
, jota he rukoilewat, sen heidän
aaman minun Isäldäni, joka on
aisa. Matth. 21: 22. 1 Joh. 3: 22.
Luku 5: 14. Jac. 4: 3.
. Sillä kusa kaxi taikka kolme
at kokoon minun nimeeni, siinä
: olen heidän keskellänsä.
. Silloin Petari tuli hänen ty=
, ja sanoi: HERra, kuinga usein
n pitä weljelleni, joka rikko mi=
wastan, andaman anderi? ongo
näsä kerrasa kyllä? Luc. 17: 4.
. Sanoi JEsus hänelle: en mi=
ano sinulle ainoasta seitzemän ker=
mutta seitzemänkymmendä kertaa
nän.
. Sentähden on taiwan walda=
a Kuningahan werrattu, joka tah=
ukua laskea palweliainsa kanssa.
. Ja kuin hän rupeis laskemaan,
yxi hänen eteensä, joka oli hänelle
a kymmenen tuhatta leiwiskätä.
. Mutta ettei hänellä ollut wa=
maxaa, käski hänen Herransa hä=
myytä, ja hänen emändänsä, ja

lapsensa, ja kaikki mitä hänellä oli:
ja maxetta.
26. Niin se palwelia langeis maa=
han, ja rukoili händä, sanoden: Her=
ra, ole kärsiwällinen minun kanssani,
ja minä maxan kaikki sinulle.
27. Niin armahti Herra sitä pal=
weliata, päästi hänen, ja andoi hänelle
welan anderi.
28. Niin se palwelia meni ulos, ja
löysi yhden kanssapalwelioistansa, joka
hänelle oli welkaa sata penningitä: ja
hän tartui häneen, ja kiristi händä
kurkusta, sanoden: maxa minulle welkas.
29. Niin hänen kanssapalweliansa
langeis maahan hänen jalkainsa juu=
reen, ja rukoili händä, sanoden: ole
kärsiwällinen minun kanssani, ja minä
maxan kaikki sinulle.
30. Mutta ei hän tahtonut: waan
meni ja heitti hänen torniin, siihenasti
kuin hän welan maxais.
31. Mutta koska muut hänen kanssa=
palweliansa näit mitä tehtin, murheh=
dit he sangen kowin, tulit ja ilmoitit
Herrallensa kaikki mitä tehty oli.
32. Silloin kutzui Herra hänen e=
teensä, ja sanoi hänelle: sinä paha pal=
welia, minä annoin sinulle anderi kai=
ken sen welan, ettäs minua rukoilit:
33. Eikö myös sinun pitänyt ar=
mahtaman sinun kanssapalweliatas, niin=
kuin minäkin armahdin sinua?
34. Ja hänen Herransa wihastui,
ja annoi hänen pöweleille, siihenasti
kuin hän maxais kaikki mitä hän oli
hänelle welkaa.
35. Niin myös minun taiwallinen
Isäni teke teille, jollet te kukin wel=
jellensä teidän sydämistänne anna an=
deri heidän rikoxitansa.
Matth. 6: 14. Marc. 11: 26.

19. Luku.

Awiosäädy. Lapset siunataan. Elämän tie.
Rikkauden waarallisuus.

Ja tapahtui, koska JEsus oli lopet=
tanut nämät puhet, läxi hän Ga=
lileasta, ja tuli Judean maan rajoille,
sille puolelle Jordanin. Marc. 10: 1.
2. Ja paljo Kansaa seurais händä:
ja hän paransi heitä siellä.
3. Ja Phariseuxet tulit hänen ty=

gönsä, kiusaisit händä, ja sanoit hä=
nelle: saako mies eritä waimostansa
kaikkinaisen syyn tähden?
4. Niin hän wastais, ja sanoi heille:
ettäkö te ole lukenet, joka alusta ihmi=
sen teki, miehexi ja waimoxi hän hei=
dän teki? 1 Mos. 1: 27. Luku 5: 2.
Mal. 2: 14.
5. Ja sanoi: sentähden pitä ihmi=
sen luopuman Isästänsä ja äitistänsä,
ja waimoonsa sidottu oleman: ja ne
kaxi tulewat yhderi lihaxi:
1 Mos. 2: 24. Marc. 10: 7. 1 Cor. 6: 16.
Luku 7: 10, 11. Eph. 5: 31.
6. Niin ettei he ole enä kaxi, mutta
yxi liha. Jonga siis Jumala yhteen
sowitti, ei pidä ihmisen sitä eroitta=
man.
7. He sanoit hänelle: Mixi Moses
käski anda erokirjan, ja hyljätä hänen?
5 Mos. 24: 1. Matth. 5: 31.
8. Sanoi hän heille: teidän sydä=
menne kowuden tähden sallei Moses
eritä teitä teidän waimoistanne: Waan
ei alusta niin ollut:
9. Mutta minä sanon teille: kuka
ikänä hylkä waimonsa muutoin kuin
huoruden tähden, ja nai toisen, hän
teke huorin: ja joka sen hyljätyn otta,
hän teke huorin. Matth. 5: 32.
Marc. 10: 11. Luc. 16: 18.
10. Hänen Opetuslapsensa sanoit
hänelle: jos miehen asia niin on wai=
mon kanssa, ei sitte ole hywä naida.
11. Niin hän sanoi heille: ei tätä
sanaa kaikki käsitä, mutta ne joille se
annettu on. 1 Cor. 7: 2, 7, 9, 17.
12. Sillä muutamat owat kuohitut,
jotka äitinsä kohdusta niin syndynet
owat: ja owat kuohitut, jotka ihmi=
sildä kuohitut owat: ja owat kuohitut,
jotka taiwan waldakunnan tähden itze
heitänsä kuohinnet owat. Joka sen
taita käsittä, se käsittäkän.
1 Cor. 7: 32, 34. Luku 9: 5.
13. Silloin wietin hänen tygönsä
lapsia, että hän laskis kätensä heidän
päällensä ja rukoilis: mutta Opetus=
lapset nuhtelit heitä.
Marc. 10: 13. Luc. 18: 15.
14. Waan JEsus sanoi: sallikat
lasten olla, ja älkät kieltäkö heitä tu=
lemasta minun tygöni; sillä senkaltaisten
on taiwan waldakunda. Matth. 18: 3
15. Ja kuin hän oli [illegible]
tensä heidän päällensä, [illegible]
dä pois. [illegible]
16. Ja katso, yxi tuli ja [illegible]
nelle: hywä Mestari, mitä [illegible]
nun pitä tekemän, että [illegible]
ijankaikkisen elämän?
Marc. 10: 17. Luc. 18: 18.
17. Niin hän sanoi [illegible]
sinä kutsut minun hywäxi? [illegible]
kengän hywä, waan yxi [illegible]
Mutta jos sinä tahdot [illegible]
tulla, niin pidä käskyt.
18. Hän sanoi hänelle: [illegible]
sus sanoi: ei sinun pidä [illegible]
ei sinun pidä huorin [illegible]
nun pidä warastaman: ei [illegible]
wäärin todistaman.
2 Mos. 20: 13, ɪc. 5 Mos. 5: 17, ɪc.
19. Kunnioita Isääs ja [illegible]
sinun pitä rakastaman [illegible]
niinkuin itze sinuas. 3 [illegible]
Matth. 15: 4. Luku 22: 39. [illegible]
Gal. 5: 14. Eph. 6: 2. Jac. [illegible]
20. Sanoi nuorukainen [illegible]
nämät olen minä pitänyt [illegible]
mitä wielä minulda puuttu? [illegible]
21. Sanoi JEsus hänelle: [illegible]
tahdot olla täydellinen, niin [illegible]
myy mitä sinulla on, ja [illegible]
waisille: ja sinun pitä [illegible]
ran taiwasa: ja tule ja [illegible]
Matth. 6: 20. Luc. 12: [illegible]
22. Mutta koska [illegible]
sen puhen, meni hän pois [illegible]
sillä hänellä oli paljo [illegible]
23. Mutta JEsus sanoi [illegible]
lapsillensa: totisesti sanon [illegible]
Rikas tulee työlästi taiwan [illegible]
daan. Marc. 10: 24. 1 Tim. [illegible]
24. Ja taas sanon minä [illegible]
kiambi on Kamelin käydä [illegible]
män läpitze, kuin rikkan tulla [illegible]
lan waldakundaan.
25. Mutta koska hänen [illegible]
sensa sen kuulit, peljästyit [illegible]
kowin, sanoden: kuka siis [illegible]
tuaxi tulla?
26. Niin JEsus [illegible]
lensä, ja sanoi heille: [illegible]
on se mahdotoin, mutta [illegible]
könä owat kaikki [illegible]
Jer. 32: 17. Zach. 8: 6. [illegible]
Luku 18: 27.

r. Silloin wastais Petari, ja sanoi
lle: katzo, me luowuimma kaikista,
euramme sinua: mitä siis meidän
on? Marc. 10: 28. Luc. 18: 28.
3. Niin sanoi JEsus heille: toti=
sanon minä teille, te jotka minua
a seurannet, siinä uudesa syndy=
sä, koska ihmisen Poika istuu hä=
kunniansa istuimella, pitä myös
n istuman kahdellatoistakymmenellä
mella, duomiten karitoistakymmendä
elin sukukundaa. Luc. 22: 29, 30.
). Ja jokainen kuin luopui huo=
, taikka weljistä, taikka sisarista,
a Isästä, taikka äitistä, taikka
mästä, taikka lapsista, taikka pel=
, minun nimeni tähden, hänen
satakertaisesti saaman, ja ijan=
kisen elämän perimän.
s. 33: 9. Job. 42: 12. Marc. 10: 30.
). Mutta monda ensimmäistä tulee
eisexi, ja wiimeistä ensimäisexi.
. 20: 16. Marc. 10: 31. Luc. 13: 30.

20. Luku.

inamäki. JEsuxen kärsiminen. Ope=
tuslasten riita. JEsus parantaa
kari sokiata.

llä taiwan waldakunda on Perhen=
isännän wertainen, joka warhain
eneltain läxi ulos palkkamaan työ=
ä wiinamäkeensä.
Ja kuin hän oli sopinut työ=
n kanßa päiwäpenningistä, lähetti
heidän wiinamäkeensä.
Ja hän meni ulos liki kolman=
hetkellä, ja näki muita seisowan
lla joutilasna:
Ja sanoi heille: Mengät myös
iinamäkeen: ja mitä kohtullinen
niin minä annan teille. Niin he
t.
Taas hän meni ulos liki kuu=
ella ja yhdexännellä hetkellä, ja
myös niin.
Mutta yhdellätoistakymmenennellä
llä läxi hän ulos, ja löysi muita
lasna seisomasta: ja sanoi heille:
te täsä kaiken päiwän joutilasna
tte?
He sanoit hänelle: sillä ei ole
än meitä palkannut. Hän sanoi
: mengät te myös minun wiina=
mäkeen, ja mitä kohtuus on, pitä
teidän saaman.
8. Mutta koska ehto tuli, sanoi
wiinamäen Isändä Perhensä haldialle:
kutzu työwäki, ja maxa heidän palkkan=
sa, ruweten wiimeisistä ensimäisiin asti.
9. Ja kuin ne tulit, jotka liki yh=
dellätoistakymmenennellä hetkellä tullet
olit, sait he kukin penninginsä.
10. Mutta koska ensimäiset tulit,
luulit he enämmän saawansa: Ja he
myös sait kukin penninginsä.
11. Ja kuin he sait, napisit he
Perhenisändätä wastan,
12. Sanoden: Nämät wiimeiset o=
wat yhden hetken työtä tehnet, ja sinä
teit heidän meidän werraxemme, jotka
olemma kandanet päiwän kuorman ja
helden.
13. Niin hän wastais ja sanoi yh=
delle heistä: ystäwäni, en tee minä si=
nulle wääryttä: etkös sopinut minun
kanßani määrätystä penningistä?
14. Ota se kuin sinun tulee, ja me=
ne matkaas: mutta minä tahdon tälle
wiimeiselle anda niinkuin sinullengin.
15. Wai engö minä saa tehdä mi=
nun kalustani mitä minä tahdon? taikka
katzotkos sentähden karsasti, että minä
hywä olen?
16. Niin wiimeiset tulewat ensi=
mäisixi ja ensimäiset wiimeisixi. Sillä
monda owat kutzutut, mutta harwat
walitut. Matth. 19: 30. luku 22: 14.
Marc. 10: 31. Luc. 13: 30.
17. Ja JEsus meni ylös Jeru=
salemiin, ja otti caxitoistakymmendä
Opetuslastansa erinänsä tiellä tygönsä:
ja sanoi heille:
18. Katzo, me menemmä ylös Je=
rusalemiin, ja ihmisen Poika ylönan=
netan Pappein päämiehille, ja Kir=
janoppenuille: ja he duomitzewat hänen
kuolemaan: Matth. 16: 21.
Marc. 10: 32. Luc. 18: 31.
19. Ja andawat ylön hänen paka=
noille pilkatta, ja ruoskitta, ja ristin=
naulitta: ja kolmandena päiwänä on
hän nousewa ylös. Joh. 18: 32.
20. Silloin tuli hänen tygönsä Ze=
bedeuxen poikain äiti poikinensa, ku=
marsi ja anoi jotain häneldä.
Matth. 4: 21. Marc. 10: 35.

21. Waan hän sanoi hänelle: mitäs
tahdot? Sanoi hän hänelle: sano, että
nämät kaxi minun poikaani istuisit,
yxi sinun oikialla kädelläs, ja toinen
wasemmallas, sinun waldakunnasas.
22. Niin JEsus wastaten sanoi: et
te tiedä mitä te anotta. Woittako juo=
da sen Kalkin, jonga minun pitä juo=
man, ja kastetta sillä Kastella, jolla
minä kastetan? He sanoit hänelle: me
woimma. Matth. 26: 39, 42. Joh. 18: 11.
23. Ja hän sanoi heille: Minun
Kalkkini tosin te juotta, ja sillä Kas=
tella, jolla minä kastetan, te kastetan:
Mutta istua minun oikialla kädelläni,
taikka wasemmalla, ei ole minun an=
damisellani, waan joille se on walmis=
tettu minun Isäldäni.
24. Ja koska ne kymmenen sen kuu=
lit, närkästyit he niistä kahdesta welje=
xestä. Marc. 10: 41. Luc. 22: 24.
25. Mutta JEsus kutzui heidän ty=
gönsä, ja sanoi: te tiedätte, että Kan=
sain Päämiehet wallitzewat heitä, ja
ylimmäisillä on walda heidän ylitzensä.
Marc. 10: 42. Luc. 22: 25.
26. Waan ei niin pidä oleman tei=
dän keskenänne: mutta joka tahtoo
teidän seasanne suurin olla, se olkan
teidän palwelianne.
27. Ja joka tahtoo teidän seasan=
ne ensimäinen olla, se olkan teidän
palwelianne:
28. Niinkuin ei ihmisen poika tul=
lut että händä piti palweltaman, mut=
ta että hän palwelis, ja andais hen=
gensä lunastuxexi monen edestä.
Luc. 22: 27. Marc. 9: 12. Phil. 2: 7. 1 Tim.
2: 6. Tit. 2: 14. 1 Pet. 1: 19, 21.
29. Ja heidän lähteisänsä Jerichosta,
seurais händä paljo Kansaa.
30. Ja katzo, kaxi sokiata istuit tien
ohesa: koska he kuulit, että JEsus kä=
wi ohitze, huusit he sanoden: HERra
Dawidin Poika armahda meitä!
Marc. 10: 16. Luc. 18: 35.
31. Niin Kansa torui heitä waike=
nemaan. Mutta he huusit enämmin,
sanoden: HERra Dawidin Poika ar=
mahda meitä!
32. Ja JEsus seisahti, ja kutzui
heidän tygönsä, ja sanoi: Mitä te tah=
dotta, että minun pitä teille tekemän?

33. Sanoit he hänelle: HERra,
että meidän silmämme aukenisit.
34. Niin JEsus armahti heitä
tartui heidän silmiinsä: Ja he
kohta näkönsä, ja seuraisit händä.

21. Luku.

JEsus ajaa Jerusalemiin, puhdistaa
Templin, nuhtelee Phariseuxia.

Ja kuin he lähestyit Jerusalem
ja tulit Betphagen Öljymäen
lähetti JEsus kaxi Opetuslastans
Marc. 11: 1. Luc. 19: 29.
2. Sanoden heille: Mengät
joka on teidän edesänne: ja te
kohta aasintamman sidottuna,
san hänen kanssansa: päästäkät
tuokat minulle.
3. Ja jos joku teille jotakin
niin sanokat: HERra niitä
ja kohta hän laske heidän.
4. Mutta tämä kaikki tapahtui
tä täytetäisiin, kuin sanottu on
phetan kautta, joka sanoo:
5. Sanokat Zionin tyttärelle
sinun Kuningas tulee sinulle
istuin aasintamman päällä, ja
alaisen aasin warsan päällä.
Es. 62: 11. Zach. 9: 9. Joh. 12:
6. Niin Opetuslapset menit
niinkuin JEsus heille käskenyt
7. Ja talutit aasintamman ja
san, ja panit niiden päälle heidän
tensa, ja istutit hänen niiden päälle.
8. Niin enin osa Kansasta
waattensa tielle: Ja ne muut
oxia puista, ja hajoitit tielle.
Joh. 12: 13.
9. Mutta Kansa, joka edellä
ja jotka seuraisit, huusit sanoden
sianna Dawidin Pojalle! kiitetty
se joka tulee HERran nimeen!
sianna korkiudesa!
Matth. 23: 39. Marc. 11: 9. Luc.
10. Ja kuin hän tuli Jerusalemiin
nousi koko Kaupungi, sanoden:
on tämä?
11. Niin Kansa sanoi: tämä
JEsus se Propheta Galileasta
thista. Matth. 2: 23.
12. Ja JEsus meni sisälle
lan Templiin, ja ajoi ulos
ka myit ja ostit Templisä,

n pöydät ja kyhkysten kaupitziain
met hän kukisti. 5 Mos. 14: 25.
rc. 11: 15. Luc. 19: 45. Joh. 2: 13, 14.
3. Ja sanoi heille: kirjoitettu on:
un huoneni pitä rukous huonexi
ttaman: mutta te oletta sen teh=
ryöwäritten luolaxi.
Es. 56: 7. Jer. 7: 11.
4. Ja hänen tygönsä tulit sokiat
nduwat Templisä: ja hän paransi
n.
5. Mutta koska Pappein päämie=
ja kirjanoppenet näit ne ihmet,
hän teki, ja lapset templisä huu=
n, ja sanowan: Hosianna Dawi=
Pojalle, närkästyit he.
6. Ja sanoit hänelle: Kuuletkos
nämät sanowat? Niin JEsus
heille: Kuulen kyllä. Ettekö te
n ole lukenet, lasten ja imewäisten
a olet sinä kiitoxen walmistanut?
Ps. 8: 3.
7. Ja hän luowui heistä, ja meni
Kaupungista Bethaniaan, ja oli
yötä.
8. Mutta huomeneltain Kaupungi=
palaitesansa, isois hän.
Marc. 11: 12.
9. Ja koska hän näki yhden fiku=
un tien ohesa, meni hän sen tygö,
ä löynnyt siinä mitän muuta kuin
ainoastaan: ja hän sanoi sille:
ikänä tästäkän edes sinusta he=
ä kaswako. Ja fikunapuu kohta
tui.
0. Ja kuin Opetuslapset sen näit,
ttelit he, sanoden: kuinga se fiku=
u niin kohta kuiwettin?
1. JEsus wastaten sanoi heille:
esti sanon minä teille: jos teillä
usko, ja et te epäilisi, niin et te
astaan tätä tekisi, kuin fikunapuul=
apahtui, mutta myös jos te sanoi=
tälle wuorelle: siirrä sinuas, ja
stu mereen, niin se tapahtuis.
Matth. 17: 20. Luc. 17: 6.
2. Ja kaikki mitä te anotte ru=
kesa, uskoden, sen te saatte.
h. 7: 7, 8. Lukn 18: 19. Marc. 11: 24.
uc. 11: 9. Joh. 15: 7. 1 Joh. 3: 22.
3. Ja kuin hän meni Templiin,
t hänen opettaisansa hänen tygönsä
pein päämiehet ja Kansan wan=
mat, sanoden: millä woimalla sinä

näitä teet? taikka kuka sinulle andoi sen
woiman? Marc. 11: 27, 28. Luc. 20: 1, 2.
24. Niin JEsus wastaten sanoi heil=
le: minä tahdon myös teildä kysyä yh=
den sanan: jos te sen minulle sanotte,
niin minä myös teille sanon, millä
woimalla minä näitä teen:
25. Kusta Johannexen kaste oli,
Taiwasta, taikka ihmisistä? Niin he
ajattelit itzellänsä, sanoden: jos me
sanomme, taiwasta: niin hän sanoo
meille: Mixette siis händä uskonet?
26. Mutta jos me sanomme: se oli
ihmisistä, niin me pelkämme Kansaa:
sillä kaikki pidit Johannexen Prophetana.
Matth. 14: 5. Marc. 6: 20. Luc. 20: 6.
27. Ja he wastaten sanoit JEsu=
xelle: En me tiedä. Sanoi hän heille:
En minä myös sano teille, millä woi=
malla minä näitä teen.
28. Mutta kuinga te luuletta? Yh=
dellä miehellä oli kaxi poikaa, ja hän
meni ensimäisen tygö, ja sanoi: poika=
ni, mene tänäpänä tekemään työtä mi=
nun wiinamäkeeni.
29. Niin hän wastaten sanoi: en
tahdo. Mutta sitte katui hän, ja meni.
30. Niin hän meni toisen tygö, ja
sanoi myös niin. Mutta hän wastaten
sanoi: kyllä minä menen Herra, ja ei
mennytkän.
31. Kumbi näistä kahdesta teki I=
sänsä tahdon? He sanoit hänelle: se
ensimäinen. Sanoi JEsus heille: To=
tisesti sanon minä teille: Publikanit ja
portot käywät teidän edellänne Juma=
lan waldakundaan. Luc. 7: 29, 30.
32. Sillä Johannes tuli teidän ty=
gönne wanhurskauden tiesä, ja et te
händä uskonet: mutta Publikanit ja
portot uskoit hänen. Mutta te jotka
sen näitte, et te sittekän parannusta
tehnet, että te händä olisitte uskonet.
Luc. 3: 11, 13.
33. Kuulkat toinen wertaus: Oli yxi
Perhenisändä joka istutti wiinamäen,
ja pani aidan sen ymbärinsä, ja kaiwoi
siihen wiinakuurnan, ja rakensi tornin,
ja pani sen wuorolle peldomiehille, ja
waelsi muille maille.
Ps. 80: 9. Kork. w. 8: 11, 12. Es. 5: 1.
Jer. 2: 21. Marc. 12: 1. Luc. 20: 9.
34. Mutta koska hedelmäin aika

lähestyi, lähetti hän palweliansa peldo-
miesten tygö, ottamaan sen hedelmitä.
35. Ja peldomiehet otit kiinni hä-
nen palweliansa ja yhden he pieksit, toi-
sen he tapoit, kolmannen he kiwitit.
36. Taas hän lähetti toiset palwe-
liat usiammat kuin ensimäiset, ja he
teit heille myös niin.
37. Mutta wiimein lähetti hän hei-
dän tygönsä poikansa, sanoden: He kar-
tawat minun poikaani.
38. Mutta koska peldomiehet näit
pojan, sanoit he keskenänsä: tämä on
perillinen, tulkat, tappakamme händä,
ja niin me saamme hänen perindönsä.
Matth. 26: 3, 4. Luku 27: 1. Joh. 11: 53.
39. Ja he otit hänen kiinni, sysäi-
sit ulos wiinamäestä, ja tapoit.
40. Koska siis wiinamäen isändä tu-
lee, mitä hän niiden peldomiesten teke?
41. He sanoit hänelle: Ne pahat
hän pahasti hukutta: ja anda wiina-
mäkensä toisille wiinamäen miehille, jot-
ka hänen andawat hedelmät ajallansa.
42. Sanoi JEsus heille: Ettekö te
ikänä Raamatuisa ole lukenet: jonga
kiwen rakendajat hylkäisit, se on tul-
lut kulmakiwexi: HERralda on se ta-
pahtunut, ja on ihmellinen meidän
silmäimme edesä. Ps. 118: 22. Es. 8: 14.
Luku 28: 16. Marc. 12: 10. Luc. 20: 17.
Ap. T. 4: 11. Rom. 9: 33. 1 Pet. 2: 7.
43. Sentähden sanon minä teille:
Jumalan waldakunda pitä teildä otet-
taman pois, ja annettaman pakanoille,
jotka sen hedelmän tekewät.
44. Ja joka langee tähän kiween,
hän runnellan. Mutta jonga päälle
hän langee, sen hän murenda.
Es. 8: 15. Dan. 2: 34. Zach. 12: 3. Luc. 20: 18.
45. Ja kuin pappein päämiehet, ja
Phariseuxet kuulit hänen wertauxensa,
ymmärsit he, että hän heistä sanoi.
46. Ja kuin he pyysit händä otta
kiinni, pelkäisit he Kansaa, sillä he pi-
dit hänen Prophetana.

22. Luku.

Hää-waattet. Wero-raha. Ylösnousseminen. Ylimmäinen käsky. Christuxen Isä.

Ja JEsus wastaten puhui taas heil-
le wertauxilla, sanoden:
2. Taiwan waldakunda on Kunin-
gan wertainen, joka
lensa. Luc. 14: 16. Ilm. K. 19: 7.
3. Ja lähetti palweliansa
kutzutuita häihin, ja ei he
4. Taas hän lähetti toiset pa
liat, sanoden: sanokat kutzutuille,
minä walmistin minun atriani,
härkäni ja syötiläni owat tapetut,
kaikki owat walmistetut: tulkat
San. l. 9: 2.
5. Mutta he katzoit ylön, ja
pois, yxi pellollensa, toinen kaup
6. Mutta muut otit kiinni
palweliansa, ja pilkkaisit heitä, ja
7. Mutta koska Kuningas
li, wihastui hän: ja lähetti so
sä, ja hukutti ne murhamiehet,
dän Kaupunginsa poltti.
8. Silloin hän sanoi palwel
Häät tosin owat walmistetut,
kutzutut ei ollet mahdolliset.
9. Mengät siis teiden ha
kaikki jotka te löydätte, kutzu
10. Ja ne palweliat men
teille, ja kokoisit kaikki kuin
pahat ja hywät: ja häähuone
tin wieraista.
11. Niin Kuningas meni
wieraita, ja näki siellä yhden
joka ei ollut waatetettu hää
2 Cor. 5: 3. Eph. 4: 24. Col. 3:
Ilm. K. 3: 4, 5. Luku 16: 15.
12. Niin hän sanoi hänelle:
ni, kuingas tänne tulit, ja ei
ole hääwaatteita? Mutta hän
13. Silloin sanoi Kuningas
lioillen: sitokat hänen kätensä
kansa, ottakat ja heittäkät hän
konaiseen pimeyteen: siellä pitä
itku ja hammasten kiristys.
Matth. 8: 12. Luku 13: 41, 42.
14. Sillä monda on kutzuttu,
ta harwat owat walitut.
15. Silloin Phariseuxet meni
mään neuwoa, kuinga he hänen
sa solmeisit. Marc. 12: 13.
16. Ja he lähetit hänen tyg
dän Opetuslapsensa Herodian
sa, sanoden: Mestari, me ti
mme totisexi, ja sinä opetat
tien totudesa, et myös
sillä et sinä katzo ihmisten
17. Sano siis meille, kuinga

opiko Keisarille anda weroa taik?
Mutta koska JEsus ymmärsi
ı pahudensa, sanoi hän: mitä te
illatut kiusatta minua?
. Osottakat minulle weroraha.
he annoit hänelle werorahan.
Ja hän sanoi heille: Kenengä
mä kuwa ja päällekirjoitus?
He sanoit hänelle: Keisarin.
hän sanoi heille: Andakat Kei-
, kuin Keisarin owat, ja Juma-
uin Jumalan owat. Rom. 13: 7.
Ja koska he nämät kuulit, ih-
it he: ja luowuit hänestä, ja
pois.
Sinä päiwänä tulit Saddu-
hänen tygönsä, jotka sanowat
ylösnousemusta ole; ja kysyit hä-
Marc. 12: 18. Luc. 20: 27.
Ap. T. 23: 8.
Sanoden: Mestari, Moses sa-
jos joku kuolee lapsitoinna, niin
weljensä pitä hänen emändänsä
ın, ja herättämän weljellensä sie-
l. 5 Mos. 25: 5.
Niin olit meidän seasamme seitze-
weljestä, ja koska ensimäinen nai,
se kuoli: Ja ettei hänellä ollut
idä, jätti hän emändänsä wel-
ä.
Niin myös toinen ja kolmas,
an seitzemändeen asti.
Mutta kaikkein wiimein kuoli
se waimo.
Kenengä emännän siis niistä
nästä pitä hänen ylösnousemisesa
n? Sillä kaikki owat händä pi-

Niin JEsus wastaten sanoi heille:
ytte, ja ette tiedä Raamatuita,
Jumalan woimaa.
Sillä ylösnousemisesa ei naida
huolla, mutta he owat niinkuin
ilan Engelit taiwasa.
Mutta ettekö te ole lukenet
itten ylösnousemisesta, jota teille
umalalda sanottu, joka sanoo:
Minä olen Abrahamin Jumala,
aachin Jumala, ja Jacobin Ju-
? Ei ole Jumala kuolluitten Ju-
mutta eläwitten. 2 Mos. 3: 6, 16.
12: 26. Ap. T. 7: 32. Hebr. 11: 16.

33. Ja kuin Kansa sen kuuli, häm-
mästyit he hänen oppiansa.
Matth. 7: 28.
34. Mutta koska Phariseuxet sen
kuulit, että hän oli Sadduceusten suun
tukinnut, kokonnuit he yhteen.
35. Ja yxi lain opettaja heistä ky-
syi häneldä, kiusaten händä, ja sanoi:
36. Mestari, kuka on suurin käsky
Laisa? Marc. 12: 28. Luc. 10: 25.
37. Niin JEsus sanoi hänelle: Si-
nun pitä rakastaman HERraa sinun
Jumalatas, kaikesta sinun sydämes-
täs, ja kaikesta sinun sielustas, ja
kaikesta sinun mielestäs.
5 Mos. 6: 5. Luc. 10: 27.
38. Tämä on ensimäinen ja suurin
käsky.
39. Toinen on tämän kaltainen:
Sinun pitä rakastaman sinun lä-
himmäistäs niinkuin itze sinuas.
3 Mos. 19: 18. Matth. 19: 19. Marc. 12: 31.
Luc. 10: 27. Rom. 13: 9. Gal. 5: 14.
1 Tim. 1: 5. Jac. 2: 8.
40. Näisä kahdesa käskysä kaikki laki
ja Prophetat rippuwat. Matth. 7: 12.
41. Koska Phariseuxet koosa olit,
kysyi heldä JEsus,
42. Sanoden: Mitä teille näky
Christuxesta, kenengä Poika hän on?
he sanoit hänelle: Savidin.
Marc. 12: 35. Luc. 20: 41.
43. Hän sanoi heille: Kuinga siis
Dawid kutzuu hengesä hänen HERraxi? sanoden:
44. HERra sanoi minun HERralleni: istu minun oikialle kädelleni, sii-
henasti kuin minä panen sinun wihollises sinun jalkais astinlaudaxi.
Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 34. 1 Cor. 15: 25.
Hebr. 1: 13. Luku 10: 12, 13.
45. Jos siis Dawid kutzuu hänen
HERraxi, kuingasta hän on hänen
poikansa?
46. Ja ei kengän tainnut händä
mitän wastata: ei myös yxikän rohjennut sen päiwän perästä häneldä enä
kysyä.

23. Luku.

Walitus Kirjanoppenuitten ja Phariseusten ylitze.

Silloin JEsus puhui Kansalle, ja
hänen Opetuslapsillensa,

2. Sanoden: Mosexen istuimella istuwat Kirjanoppenet, ja Phariseuxet:
Neh. 8: 4.

3. Kaikki siis mitä he teidän käskewät pitä, se pitäkät, ja tehkät: mutta heidän töidensä jälkeen älkät te tehkö: sillä he sanowat, ja ei tee:

4. Sillä he sitowat raskat kuormat, joita ei woida kanda, ja panewat ihmisten olille, mutta ei he sormellansakkan itze tahdo niitä liikutta.
Luc. 11: 46. Ap. T. 15: 10. Gal. 6: 13.

5. Mutta kaikki heidän työnsä tekewät he, että ne ihmisildä nähdäisin. He lewittelewät heidän muistokirjansa, ja tekewät suurexi heidän waattensa liepet. 4 Mos. 15: 38. 5 Mos. 6: 8. Luku 22: 12. Matth. 6: 1, 2, 5, 16.

6. Ja rakastawat ylimmäisiä sioja pidoisa, ja ylimmäisiä istuimita Synagogisa; Marc. 12: 38, 39. Luc. 11: 43. Luku 20: 46.

7. Ja terwetyxiä turulla, ja tahtowat kutzutta ihmisildä, Rabbi, Rabbi.

8. Mutta älkät te andako teitänne kutzutta Rabbixi: sillä yxi on teidän Mestarinne, joka on Christus: mutta te oletta kaikki weljexet. Jac. 3: 1.

9. Ja älkät ketäkän kutzuko Isäxenne maan päällä: sillä yxi on teidän Isänne, joka on taiwasa.
Mal. 1: 6.

10. Ja älkät andako teitänne kutzutta Mestarixi: sillä yxi on teidän Mestarinne, joka on Christus.

11. Joka teistä suurin on, se olkan teidän palwelianne. Matth. 20: 26, 27.

12. Mutta joka itzensä ylendä, se aletan: ja joka itzensä alenda, se yletän. Job. 22: 29. San. l. 29: 23. Luc. 14: 11. Luku 18: 14. 1 Pet. 5: 5.

13. Mutta woi teitä Kirjanoppenet ja Phariseuxet, te ulkokullatut! jotka suljette Taiwan waldakunnan ihmisten edestä: sillä et te itze sinne mene, ettekä salli menewäisiä sinne mennä.
Luc. 11: 52.

14. Woi teitä Kirjanoppenet ja Phariseuxet, te ulkokullatut! jotka syötte leskein huonet, ja muodoxi pidätte pitkät rukouxet: sentähden te saatte sitä kowemman kadotuxen. Marc. 12: 40. Luc. 20: 47.

15. Woi teitä Kirjanoppenet ja Phariseuxet, te ulkokullatut! jotka merta ja mannerta ymbäri [illegible] yhtä mutta Judalaista: Ja [illegible] tehty on, niin te hänestä [illegible] kertaa enämmän Helwetin lapsen, [illegible] te itze oletta.

16. Woi teitänne te sokiat [illegible] jat, jotka sanotte: Joka wanno [illegible] lin kautta, ei se mitän ole: [illegible] ka wanno Templin kullan [illegible] on welwollinen. Matth. 5: [illegible] Luku 15: 14.

17. Te hullut ja sokiat: [illegible] on suurembi, kulda, eli Te[illegible] kullan pyhittä?

18. Ja joka wanno Altarin [illegible] ei se mitän ole: mutta joka [illegible] sen lahjan kautta, kuin sen [illegible] se on welwollinen.

19. Te hullut ja sokiat, [illegible] on suurembi, lahja, eli Altari [illegible] lahjan pyhittä? 2 Mos. [illegible]

20. Joka siis wanno Altarin [illegible] hän wanno sen kautta, ja kaik[illegible] sen päällä on.

21. Ja joka wanno Templi[illegible] ta, se wanno hänen kauttansa, [illegible] kautta, joka siinä asuu.
1 Kun. K. 8: 13. 2 Aika K. 6: [illegible]

22. Ja joka wanno Taiwan [illegible] se wanno Jumalan istuimen [illegible] hänen kauttansa joka sen päällä [illegible]

23. Woi teitä Kirjanoppenet ja [illegible] riseuxet, te ulkokullatut! jotka [illegible] nexet teette Minduista, tilleistä, [illegible] minoista, ja jätätte pois ne ra[illegible] Laista, Duomion, laupiuden, ja [illegible] näitä piti tehtämän, ja toisia [illegible] tämän. 4 Mos. 18: 21. Luc. 11: 42. Luku 18: 12.

24. Te sokiat taluttajat, te [illegible] nitzette hyttyisen, ja Kamelin [illegible]

25. Woi teitä Kirjanoppenet ja [illegible] riseuxet, te ulkokullatut! jotka [illegible] tatte juomaastian ja ruokaastian [illegible] selta puolelta, mutta sisäldä [illegible] täynä raatelemista, ja ty[illegible]
Matth. 15: 20. Marc. 7: 4. Luc. 11: [illegible]

26. Sinä sokia Phariseus, [illegible] ensin juomaastia ja ruokaastia, [illegible] että myös ulkonainengin puol[illegible] tulis.

27. Woi teitä Kirjanoppenet ja [illegible] riseuxet, te ulkokullatut! sillä te [illegible]

Haxi siwottuin hautain kaltaiset, ja ulkoa kaunit owat, mutta sisäldä ne he täynnä kuolluitten luita, ja ikea riettautta. Luc. 11: 44.
28. Niin myös te oletta ulkoa to- nähdä ihmisten edesä hurskat, mut- sisäldä te oletta täynnä ulkokullaisutta ja wäärytta.
29. Woi teitä Kirjanoppenet ja Pha- riseuxet, te ulkokullatut! jotka raken- natte Prophetain hautoja, ja kaunistatte hurskasten hautoja; Luc. 11: 47.
30. Ja sanotte: Jos me olisimme meidän Isäimme aikoina, en me ollet osalliset heidän kanßansa Pro- phetain weresä.
31. Niin te siis itze teidän pääl- lenne tunnustatte, että te oletta niiden lapset jotka tapoit Prophetat.
32. Niin tekin täyttäkät teidän I- säinne määrä.
33. Te kärmet, te kyykärmetten si- kiat, kuinga te wäldätte Helwetin ka- dotuxen? Matth. 3: 7. Luku 12: 34.
34. Sentähden, katzo, minä lähetän teille Prophetat, ja wiisat, ja Kirjan- oppenet; ja niistä te muutamat tapat- te ja ristinnaulitzetta, ja muutamat te ruoskitte teidän Synagogisanne, ja wai- noatte Kaupungista Kaupungihin:
Luc. 11: 49. Ap. T. 5: 40. Luku 22: 19. 2 Cor. 11: 24, rc.
35. Että teidän päällenne pitä tule- man kaikki wanhurskas weri, joka wuo- datettu on maan päälle hamasta wan- hurskan Abelin werestä, niin Zacharian Barachian pojan wereen asti, jonga te tapoitta Templin ja Altarin waihella.
1 Mos. 4: 8. 2 Aika K. 24: 21, 22. Hebr. 11: 4.
36. Totisesti sanon minä teille: kaik- ki nämät pitä tuleman tämän sugun päälle.
37. Jerusalem, Jerusalem, sinä joka tapat Prophetat, ja kiwillä surmat ne, jotka sinun tygös lähetetyt owat, kuinga usein minä tahdoin koota sinun lapses, niinkuin kana kokoo poikansa siipeinsä alle, ja et te tahtonet. Es. 31: 5.
Luku 65: 2. Jer. 7: 13. Luc. 13: 34.
38. Katzo, teidän huonenne pitä teille autiaxi tämän kylmille. Es. 1: 7. Mich. 3: 12.
39. Sillä minä sanon teille: et te minusta nyt minua tästedes näe, siihenasti kuin te sanotte: kiitetty olkon se, joka tulee HErran nimeen!
Ps. 118: 26. Matth. 21: 9.

24. Luku.

Jerusalemin häwitys. Mailman loppu.

Ja JEsus meni ulos, ja läxi pois Templistä: ja hänen Opetuslap- sensa tulit osottamaan hänelle Templin rakennuxia. Marc. 13: 1. Luc. 21: 5.
2. Niin sanoi JEsus heille: ettäkö te kaikkia näitä näe? Totisesti sanon minä teille: ei pidä täsä jätettämän kiweä kiwen päälle, joka ei maahan jaoteta. Luc. 19: 44.
3. Mutta koska hän istui öljymäellä, menit Opetuslapset hänen tygönsä eri- nänsä ja sanoit: Sano meille: koska tämä tapahtuu, ja mikä sinun tulemi- ses, ja mailman lopun merkki olle?
4. Ja JEsus wastais, ja sanoi heille: katzokat, ettei kengän teitä wiettele.
Marc. 13: 5. Eph. 5: 6. Col. 2: 8. 2 Thess. 2: 3.
5. Sillä monda tulewat minun ni- meeni, sanoden: minä olen Christus: ja wiettelewät monda.
6. Niin te saatte kuulla sotia, ja sanomita sodista. Katzokat ettet te pel- jästy: Sillä kaikki nämät pitä tapah- tuman: mutta ei wielä ole loppu.
7. Sillä Kansan pitä Kansaa was- tan nouseman, ja waldakunnan walda- kundaa wastan: ja tulee ruttotauti ja nälkä ja maan järistys moneen paik- kaan.
8. Mutta kaikki nämät owat mur- hetten alku.
9. Silloin he ylönandawat teitä wai- waan, ja tappawat teidän: ja te tulette wihattawaxi kaikilda pakanoilda, minun nimeni tähden. Matth. 10: 17. Marc. 13: 9. Luc. 21: 12. Joh. 15: 20. Luku 16: 2.
10. Ja silloin monda pahenewat: ja keskenänsä pettäwät toinen toisensa, ja wihawat toinen toistansa keskenänsä.
11. Ja monda wäärää Prophetata nousewat, ja wiettelewät monda.
12. Ja että wäärys saa wallan, niin rakkaus monesa kylmenee.
13. Mutta joka wahwana pysyy loppuun asti, se tulee autuaxi.
14. Ja tämä waldakunnan Ewan-

gelium pitä saarnattaman kaikesa mail=
masa, kaikille pakanoille todistuxexi, ja
silloin tulee loppu.
15. Koska te siis näette häwityxen
kauhistuxen, josta sanottu on Daniel
Prophetan kautta, seisowan siinä py=
häsä siasa: (joka tämän luke hän ym=
märtäkön.) Dan. 9: 27. Luku 12: 11.
Marc. 13: 14. Luc. 21: 20.
16. Silloin ne kuin Judeasa owat,
paetkan wuorille:
17. Ja joka katon päällä on, äl=
kön astuko alas ottamaan jotakin huo=
nestansa.
18. Ja joka pellolla on, älkön pa=
laitko waatteitansa ottamaan.
19. Woi raskaita ja imettäwäisiä
niinä päiwinä!
20. Mutta rukoilkat, ettei teidän
pakonna tapahduisi talwella, eikä Sab=
bathina.
21. Sillä silloin pitä suuren wai=
wan oleman, jonga kaltainen ei ole
ollut mailman alusta niin tähän asti,
ei myös tule:
22. Ja ellei ne päiwät olisi lyhe=
tyt, niin ei yxikän liha tulisi autuaxi:
mutta walittuin tähden pitä ne päi=
wät lyhettämän. Marc. 13: 20.
23. Silloin jos joku teille sanois:
katzo, täsä on Christus, taikka siellä:
älkät uskoko. Marc. 13: 21.
Luc. 17: 23. Luku 21: 8.
24. Sillä wäärät Christuxet, ja
wäärät Prophetat nousewat, ja teke=
wät suuria ihmeitä ja merkkejä: niin
että myös, jos taidais tapahtua, wa=
litutkin exytettäisin. Marc. 13: 22.
25. Katzo, minä olen teille sen en=
nen sanonut.
26. Jos he siis teille sanowat: katzo,
hän on korwesa: niin älkät mengö
ulos; katzo, hän on kammioisa: älkät
uskoko.
27. Sillä niinkuin pitkäisen tuli
leimahta idästä ja näkyy hamaan län=
deen, niin on myös ihmisen Pojan
tulemus.
28. Sillä kusa raato on, siihen kot=
kat kokonduwat. Job. 39: 33. Luc. 17: 37.
29. Mutta kohta sen ajan waiwan
jälkeen Auringo pimenee, ja Kuu ei
anna waloansa, ja tähdet putowat Tai=
waasta, ja Taiwan [illegible]
tettaman. Es. 13: 10. [illegible]
Joel. 2: 31. Luku 3: 15. [illegible]
Luc. 21: 25. Ap. T. 2: 20.
30. Ja silloin näkyy ihmisen [illegible]
merkki taiwaasa: Ja silloin [illegible]
kukunnat maasa parkuwat, ja [illegible]
nähdä ihmisen Pojan tulewan [illegible]
pilwisä, suurella woimalla ja [illegible]
Matth. 25: 31. Marc. 13: 26. [illegible]
31. Ja hän lähettä Engelinsä [illegible]
rella Basunan äänellä, ja he [illegible]
hänen walittunsa neljästä tuulesta [illegible]
destä taiwasten äärestä niin [illegible]
Matth. 13: 41. 1 Cor. 15: 52. 1 [illegible]
32. Mutta oppikat Fikun[illegible]
wertaus: koska sen oxa on [illegible]
lehdet puhkewat, niin te tiedä[illegible]
wen läsnä olewan:
33. Niin myös te, koska [illegible]
nämät kaikki, tietkät että se [illegible]
owen edesä. [illegible]
34. Totisesti sanon minä [illegible]
suingan tämän sukukunnan [illegible]
kuman, ennen kuin kaikki [illegible]
pahtuwat. Marc. 13: 30. Luc. [illegible]
35. Taiwas ja maa pitä [illegible]
man, mutta minun sanani [illegible]
suingan hukkanduman.
Marc. 13: 31. Luc. 21: 33.
36. Waan siitä päiwästä ja [illegible]
ei tiedä kengän, ei taiwan Engel[illegible]
waan minun Isäni yxinänsä.
Marc. 13: 32.
37. Mutta niinkuin Noahn [illegible]
lit, niin pitä myös ihmisen Pojan [illegible]
lemus oleman. Luc. 17: 26.
1 Pet. 3: 20.
38. Sillä niinkuin he niinä [illegible]
winä wedenpaisumisen edellä olit,
ja soit, nait ja huolit, hamaan [illegible]
päiwään asti, jona Noah Arkki[illegible]
sälle meni; 1 Mos. 6: 2. [illegible]
39. Ja ei tiennet ennen, [illegible]
denpaisumus tuli, ja otti [illegible]
Niin pitä myös ihmisen Pojan [illegible]
mus oleman.
40. Silloin on kaxi kedolla [illegible]
tan ylös, ja toinen jätetään.
Luc. 17: 34, 35.
41. Kaxi jauhawat myllyssä [illegible]
tetan ylös, ja toinen jätetään.

. Walwokat siis, sillä et te tiedä
. hetkellä teidän HERranne on tu=
Matth. 25: 13. Marc. 13: 33, 35.
. Mutta se tietäkät, jos Perhen=
ä tiedäis, millä hetkellä waras
ulewa, kaiketi hän walwois, ja ei
ä kaiwaa huonettansa.
12: 39. 1 Thess. 5: 2. 2 Pet. 3: 7, 10
Ilm. K. 3: 3. Luku 16: 15.
. Sentähden olkat te myös wal=
sillä millä hetkellä et te luulek=
tulee ihmisen Poika.
Kuka siis on uskollinen ja toi=
ien palwelia, jonga HERra pani
nsä päälle, andamaan heille ruo=
jallansa? Luc. 12: 42.
Autuas on se palwelia, jonga
ra löytää niin tehnexi, koska hän

Totisesti sanon minä teille: Hän
hänen kaiken hywydensä päälle.
Matth. 25: 21, 23. Luc. 22: 29, 30.
Mutta jos se paha palwelia sa=
ydämesänsä: minun HERrani
) tulemasta;
Ja rupee pieksemään leipäwel=
, niin myös syömään ja juo=
juomaritten kanssa:
Niin sen palwelian Herra tulee
äiwänä, jona ei hän luulekkan,
ä hetkellä, jolla ei hän tiedä:
Ja hän eroitta hänen, ja anda
: osan ulkokullattuin kanssa: siellä
leman itku ja hammasten kiristys.
h. 8: 12. Luku 13: 42. Luku 25: 30.

25. Luku.

aus kymmenestä neitzeestä ja palwe=
i, joille isändä jakoi tawaransa kas=
olle. Wiimeisen duomion meno.

oin pitä taiwan waldakunda ole=
ian kymmenen neitzen kaltainen,
otit lampunsa, ja menit ulos yl=
astan.
Mutta wiisi heistä oli taitawa=
wiisi tyhmää.
Ne tyhmät otit lampunsa, ja ei
t öljyä myötänsä.
Mutta taitawat otit öljyä astioin=
nä lampuinsa kanssa.
Koska ylkä wiiwyi, tulit he kaik=
ljaxi, ja makaisit.
Mutta puoli yönä tuli huuto:

katzo, ylkä tulee, mengät ulos händä wastan.

7. Niin nousit kaikki nämät neitzet, ja walmistit lampunsa.

8. Mutta tyhmät sanoit taitawille: Andakat meille teidän öljystänne: sillä meidän lampumme sammuwat.

9. Niin wastaisit taitawat, sanoden: Ei suingan, ettei meildä ja teildä puuttuisi: mutta mengät parammin niiden tygö, jotka myywät, ja ostakat itzellenne.

10. Mutta koska he menit ostamaan, tuli ylkä: Ja jotka walmit olit, ne menit hänen kanssansa häihin, ja owi suljettiin. Luc. 13: 25.

11. Wiimein tulit nekin toiset neitzet, ja sanoit: HERra, HERra, awa meidän eteemme.

12. Mutta hän wastais, ja sanoi: Totisesti sanon minä teille: en tunne minä teitä. Matth. 7: 23.

13. Walwokat sentähden, sillä et te tiedä päiwää eikä hetkeä, jona ihmisen Poika tulee. Matth. 24: 42, 44. Marc. 13: 33, 35. Luc. 21: 36. 1 Cor. 16: 13. 1 Pet. 5: 8. Ilm. K. 16: 15.

14. Sillä niinkuin ihminen matkusti kauwas ja kutzui palweliansa, ja andoi heille tawaransa; Luc. 19: 12, 13.

15. Ja niin yhdelle andoi wiisi leiwiskätä, toiselle kaxi, ja kolmannelle yhden: jokaitzelle waransa jälkeen: ja meni kohta matkaansa:

16. Niin meni se, joka wiisi leiwiskätä oli ottanut, teki niillä kauppaa, ja woitti toiset wiisi leiwiskätä.

17. Niin myös se, joka kaxi oli ottanut, woitti myös toiset kaxi.

18. Mutta joka yhden oli ottanut, hän meni pois ja kaiwoi maahan, ja kätki Herransa rahan.

19. Niin pitkän ajan perästä tuli niiden palweliain Herra, ja laski lukua heidän kanssansa.

20. Ja tuli se, joka oli ottanut wiisi leiwiskätä, ja toi toiset wiisi leiwiskätä, sanoden: Herra, wiisi leiwiskätä sinä annoit minulle, katzo, minä olen toiset wiisi leiwiskätä niillä woittanut.

21. Sanoi hänen Herransa hänelle: hywin, sinä hywä ja uskollinen palwelia: wähän päällä sinä olit uskollinen,

minä panen sinun paljon päälle: mene
sinun Herras iloon.
Matth 24: 47. Luc. 22: 29, 30.
22. Niin tuli se, joka oli kaxi lei-
wiskätä ottanut, ja sanoi: Herra, kaxi
leiwiskätä sinä annoit minulle, katzo,
toiset kaxi olen minä niillä woittanut.
23. Sanoi hänen Herransa hänelle:
hywin, sinä hywä ja uskollinen palwe-
lia: wähän päällä sinä olit uskollinen,
minä panen sinun paljon päälle: mene
sinun Herras iloon.
24. Niin myös se tuli joka yhden
leiwiskän oli ottanut, ja sanoi: Herra,
minä tiesin sinun kowaxi miehexi, sinä
niität siitä kuhungas et kylwänyt, ja
siitä sinä kokot, kuhunga sinä et ha-
joittanut:
25. Ja minä pelsäten menin pois ja
kätkin sinun leiwiskäs maahan: Katzo,
täsä on sinun omas.
26. Mutta hänen Herransa wastais,
ja sanoi hänelle: Sinä paha ja laiska
palwelia, tiesitkös minun siitä niittä-
wän, kuhunga en minä kylwänyt, ja
sieldä kokowan, johonga en minä ole
hajoittanut;
27. Niin sinun siis olis tullut an-
da minun rahani waihettajille, ja mi-
nä tultuani olisin omani sällen saanut
kaswoin kanßa.
28. Ottakat siis häneldä se leiwiskä,
ja andakat sille jolla on kymmenen lei-
wiskätä.
29. (Sillä jokaitzelle, jolla on, pitä
annettaman, ja hänellä pitä kyllä ole-
man. Mutta jolla ei ole, sekin kuin hä-
nellä on, pitä häneldä otettaman pois.)
Matth. 13: 12. Marc. 4: 25. Luc. 8: 18.
Luku 19: 26.
30. Ja heittäkät se kelwotoin pal-
welia ulkonaiseen pimeyteen: siellä pitä
oleman itku ja hammasten kiristys.
Matth. 8: 12. Luku 22: 13. Luku 24: 51.
31. Mutta koska ihmisen Poika tu-
lee kunniasansa, ja kaikki pyhät Enge-
lit hänen kanßansa, silloin hän istuu
kunniansa istuimella. Zach. 14: 5.
Matth. 16: 27. 1 Thess. 4: 16. 2 Thess. 1: 7.
Jud. Ep. w. 14.
32. Ja hänen eteensä kootan kaikki
Kansat: Ja hän eroitta toiset toisistan-
sa, niinkuin paimen eroitta lambat
wuohista. Kork. w. 2: 17. Hes. 34: 17, 20.
Rom. 14: 10. 2 Cor. 5: 10.

33. Ja asetta lambat tojin oikial
puolellensa, mutta wuohet wasemall
34. Silloin sanoo Kuningas n
jotka hänen oikialla puolellansa,
Tulkat minun Isäni siunatut, o
kat se waldakunda, joka teille on
mistettu mailman alusta.
35. Sillä minä isoisin, ja te
kitte minun: minä janoisin, ja
titte minun: minä olin outo, ja
nun huoneseen otitte; Es.
Hes. 18: 7.
36. Alasti, ja te waatetitte mi
Sairasna, ja te opitte minua:
olin fangina, ja te tulitta minun
Jac. 1: 27.
37. Silloin wanhurskat händ
tawat, ja sanowat: HErra, k
näimme sinun isowan, ja ruo
sinun? taikka janowan, ja an
sinun juoda?
38. Mutta koska me näimme
outona, ja huoneseen otimme
taikka alastoinna, ja waatetimme
39. Eli koska me näimme sin
rasna, taikka fangina, ja tulimme
tygös?
40. Niin wastaa Kuningas, ja
noo heille: Totisesti sanon minä
Sen kuin te oletta tehnet yhdelle
wähimmistä minun weljistäni,
teitte minulle. San. l. 19:
Hebr. 6: 10.
41. Silloin hän myös sanoo
jotka wasemalla owat: mengät
mun tyköäni te kirotut siihen
kiseen tuleen, joka walmistettu
kelelle ja hänen Engeleillensä.
Ps. 6: 9. Matth. 7: 23. Luc. 13: 27.
42. Sillä minä isoisin, ja et te
nua ruokkinet: Minä janoisin,
minua juottanet:
43. Minä olin outo, ja et te
nua huoneseen ottanet: alasto
te minua waatettanet: sairas, ja
gina, ja et te minua oppinet
44. Silloin nekin händä wasta
sanoden; HErra, koska me
sinun isowan, taikka janowan
outona, eli alastoinna, eli sairas
ka fangina, ja en me sinua palwel
45. Silloin hän wastaa
den: Totisesti sanon minä

te tehnet yhdelle näistä wähimmistä, tä et te tehnet minulle.
46. Ja niiden pitä menemän ijankaikkiseen waiwaan: mutta wanhurskat ijankaikkiseen elämään.
Dan. 12: 2. Joh. 5: 29.

26. Luku.

Christus woideltu, myyty; kuinga Hän syö Pääsiäis lampan ja asettaa ehtollisen. Hänen kärsimisensä Gethsemanesa, rukouxensa, kiinni ottamisensa ja kuinga Hän wiedään hengellisen oikeuden eteen. Petarin langemus.

Ja se tapahtui koska JEsus oli lopettanut kaikki nämät puhet, sanoi hän Opetuslapsillensa:
2. Te tiedätte, että kahden päiwän perästä tulee Pääsiäinen, ja ihmisen Poika ylönannetan ristinnaulitta.
Marc. 14: 1. Luc. 22: 1.
3. Silloin kokonnuit pappein päämiehet ja Kirjanoppenet, ja Kansan wanhimmat ylimmäisen Papin saliin, joka kutzuttin Caiphas;
4. Ja neuwoa pidit kuinga he JEsuxen kawaluxella kiinniottaisit, ja tappaisit.
Joh. 11: 47.
5. Mutta he sanoit: ei Juhla päiwänä, ettei Kansasa tule meteli.
6. Koska JEsus oli Bethaniasa, spitalisen Simonin huonesa;
7. Tuli yxi waimo hänen tygönsä, jolla oli Klasi kallista woidetta, ja kaasi hänen päänsä päälle atrioitesansa.
Marc. 14: 3. Joh. 11: 2. Luku 12: 3.
8. Mutta koska hänen Opetuslapsensa sen näit, närkästyit he, ja sanoit: kuhungä kelpaa tämä haaskaus?
9. Sillä tämä woide olis kallisti taittu myytä, ja annetta waiwaisille.
10. Mutta koska JEsus sen ymmärsi, sanoi hän heille: mitä te waiwatte tätä waimoa? Sillä hän teki hywän työn minun kohtani.
11. Sillä teidän tykönänne owat aina waiwaiset: mutta en minä teillä aina ole.
5 Mos. 15: 11. Joh. 12: 8.
12. Sillä että hän kaasi sen woiteen minun ruumini päälle, sen on hän tehnyt minun hautamisexeni.
13. Totisesti sanon minä teille: kusa ikänä tämä Ewangeliumi saarnatan kaikesa mailmasa, niin tämä myös kuin hän teki, pitä mainittaman hänen muistoxensa.
14. Silloin läxi pois yxi kahdestatoistakymmenestä, joka kutzuttin Judas Ischarioth, Pappein päämiesten tygö;
Matth. 10: 4. Marc. 14: 10. Luc. 22: 3, 4.
15. Ja sanoi: Mitä te tahdotte minulle anda, ja minä teille hänen saatan? Ja he määräisit hänelle kolmekymmendä hopiapenningitä.
Sach. 11: 12.
16. Ja siitä ajasta etzei hän sowelliasta aikaa pettäxensä händä.
17. Mutta ensimmäisen makian leiwän päiwänä tulit opetuslapset JEsuxen tygö, sanoden hänelle: kusas tahdot että meidän pitä sinulle walmistaman Pääsiäis lampan syötä?
Marc. 14: 12. Luc. 22: 7.
18. Niin hän sanoi: mengät Kaupungiin yhden tygö, ja sanokat hänelle: Mestari sanoo: minun aikani on läsnä, sinun tykönäs tahdon minä Pääsiäistä pitä minun Opetuslasteni kansa.
19. Ja Opetuslapset teit niinkuin JEsus oli heitä käskenyt: ja walmistit Pääsiäis lampan.
20. Mutta koska ehto tuli, istui hän pöydän tykönä kahdentoistakymmenen kansa.
21. Ja heidän syödesänsä sanoi hän: Totisesti sanon minä teille: yxi teistä minun pettä.
Marc. 14: 18. Luc. 22: 14, 21. Joh. 13: 21.
22. Ja he tulit sangen murhellisexi, ja rupeis jokainen heistä sanomaan hänelle: HErra, lienengö minä se?
23. Mutta hän wastais, ja sanoi: joka minun kansani pistä kätensä fatiin, se pettä minun.
Marc. 14: 20.
24. Ihmisen poika tosin menee, niinkuin hänestä on kirjoitettu: Mutta woi sitä ihmistä, jonga kautta ihmisen Poika petetän! parembi olis sille ihmiselle ollut, jos ei hän olisi syndynyt.
Ps. 41: 10.
25. Niin wastais Judas joka hänen petti, ja sanoi: Mestari, olengo minä se? Hän sanoi hänelle: sinäpä sen sanoit.
26. Mutta koska he söit, otti JEsus leiwän, ja kiitti, mursi, ja andoi Opetuslapsille, ja sanoi: ot=

takat, syökät; tämä on minun ruumini. Marc. 14: 22. Luc. 22: 19. 1 Cor. 11: 23.

27. Ja hän otti Kalkin, ja kiitti, andoi heille, ja sanoi: juokat tästä kaikki:

28. Sillä tämä on minun wereni, sen uuden Testamentin, joka monen tähden wuodatetan syndein andexi andamisexi. Matth. 20: 28. Rom. 5: 15.

29. Mutta minä sanon teille: en suingan minä sillen juo tästä wiinapuun hedelmästä, siihen päiwään asti, kuin minä juon teidän kanssanne sen uuden minun Isäni waldakunnasa. Marc. 14: 25. Luc. 22: 18.

30. Ja koska he olit kiitoswirren weisannet, menit he ulos Öljymäelle.

31. Silloin sanoi JEsus heille: tänä yönä te kaikki pahennette minusa; sillä kirjoitettu on: Minä lyön paimenta, ja lammat laumasta pitä hajoitettaman. Zach. 13: 7. Marc. 14: 27. Joh. 16: 32.

32. Mutta sitte kuin minä nousen ylös, käyn minä teidän edellänne Galileaan. Matth. 28: 6, 7. Marc. 14: 28. Luku 16: 7.

33. Niin wastais Petari ja sanoi hänelle: jos wielä kaikki sinusa pahenisit, en minä ikänä pahene.

34. JEsus sanoi hänelle: Totisesti sanon minä sinulle: tänä yönä ennen kuin Kukkoi laulaa, kolmasti sinä minun kiellät. Luc. 22: 34. Joh. 13: 38.

35. Petari sanoi hänelle: ja waikka minun pitäis sinun kanssas kuoleman, en kiellä minä sinua. Niin sanoit myös kaikki Opetuslapset.

36. Silloin tuli JEsus heidän kanssansa kylään, joka kutzutan Gethsemanexi: ja sanoi Opetuslapsillensa: istukat täsä, niinkauwan kuin minä menen ja rukoilen tuolla. Marc. 14: 32. Luc. 22: 39. Joh. 18: 1.

37. Ja hän otti tygönsä Petarin, ja kaxi Zebedeuxen poikaa, rupeis murehtimaan ja wapisemaan. Matth. 4: 21.

38. Niin sanoi JEsus heille: minun sieluni on suuresti murheisansa kuolemaan asti: Olkat täsä, ja walwokat minun kanssani. Joh. 12: 27.

39. Ja hän meni [illegible] langeis kaswoillensa, rukoili[illegible] den: Minun Isäni, jos mahdollinen [illegible] niin mengän pois minulda tämä [illegible] ki: ei kuitengan niinkuin minä [illegible] mutta niinkuin sinä. Hebr. 5: [illegible]

40. Ja hän tuli Opetuslapsi[illegible] ja löysi heidän makaamasta, [illegible] Petarille: Niin et te woinet [illegible] keä walwoa minun kanssani? [illegible]

41. Walwokat ja rukoilkat, [illegible] kiusauxen langeisi. Hengi to[illegible] tis, mutta liha on heikko. [illegible]

42. Taas meni hän toisen [illegible] ja rukoili sanoden: minun Is[illegible] tämä Kalkki taida mennä pois [illegible] da, muutoin jos en minä [illegible] niin tapahtukon sinun tahtos.

43. Ja hän tuli ja löysi [illegible] dän makamasta; sillä heidän [illegible] olit raskat.

44. Ja hän jätti heidän, meni [illegible] ja rukoili kolmannen kerran, [illegible] endisen sanan.

45. Silloin hän tuli Opetu[illegible] tygö, ja sanoi heille: maatkat [illegible] lewätkät: katzo, hetki on lähe[illegible] ja ihmisen Poika annetan [illegible] disten käsiin.

46. Noskat, käykämme: katzo, [illegible] hestyi joka minun pettä.

47. Ja wielä hänen puhu[illegible] katzo, Judas yxi kahdestatoi[illegible] nestä tuli, ja hänen kanssansa [illegible] wäkeä miekoilla ja seipäillä, [illegible] päämiehildä ja Kansan wanhi[illegible] Marc. 14: 43. Luc. 22: 47. Joh. 18: [illegible]

48. Mutta se joka hänen petti, [illegible] andanut heille merkin sanoden: [illegible] gä minä suuta annan, se on: [illegible] ottakat händä.

49. Ja hän astui kohta [illegible] tygö, ja sanoi: terwe Rabbi! [illegible] ta andoi hänen.

50. Niin sanoi JEsus hänelle: [illegible] wäni, mitä warten sinä tulit? [illegible] ne astuit edes, ja laskit kätensä [illegible] suxen päälle, ja otit hänen kiinni.

51. Ja katzo, yxi niistä [illegible] JEsuxen kanssa, ojensi kätensä, [illegible] kansa: ja löi ylimmäisen [illegible] liata, ja hakkais pois hänen [illegible] Joh. 18: 10.

52. Niin JEsus sanoi hänelle: pistä
lekkas siallensa; sillä kaikki jotka miek=
an rupewat, ne miekkaan hukkuwat.
1 Mos. 9: 6. Ilm. K. 13: 10.
53. Taikka luuletkos, etten minä
oisi wielä rukoilla minun Isääni, lä=
hämään minulle enämmän kuin kaxi=
kymmenendä Legiota Engeleitä?
54. Kuinga siis Raamatut täytet=
n, että niin pitä tapahtuman?
Es. 53: 7, 8, 10.
55. Sillä hetkellä sanoi JEsus jou=
le: niinkuin ryöwärin tygö te läxitte
ekoilla ja seipäillä minua kiinniotta=
an: minä istuin teidän tykönänne
apäiwä opettain Templisä, ja et te
nua kiinniottanet.
56. Mutta tämä on kaikki tapah=
ut, että Prophetain kirjoituxet täy=
isiin. Silloin kaikki Opetuslapset
it hänen, ja pakenit. Wal. w. 4: 20.
57. Mutta ne jotka JEsuxen olit
nniottanet, weit hänen Caiphan y=
mmäisen Papin tygö, kusa Kirjanop=
et ja wanhimmat olit heitänsä koon=
t. Marc. 14: 53. Luc. 22: 54. Joh. 18: 24.
58. Mutta Petari seurais händä
mpana, hamaan ylimmäisen Papin
alin porstuaan. Ja meni sisälle,
istui palwelian sekaan, näkemään
ppua.
59. Mutta Pappein päämiehet ja
himmat, ja kaikki Raadi etzeit
rää todistusta JEsusta wastan, saa=
sensa händä tappa: Marc. 14: 55.
60. Ja ei löynet. Ja waikka mon=
wäärää todistajaa tuli, niin ei he
tekän löynnet. Mutta wiimein tulit
xi wäärää todistajaa;
61. Ja sanoit: Tämä on sanonut,
inä woin maahan jaotta Jumalan
mplin, ja kolmena päiwänä sen ra=
daa ylös. Matth. 27: 40. Joh. 2: 19.
62. Ja Pappein päämies nousi, ja
noi hänelle: etkös mitän wastaa?
itä nämät sinua wastan todistawat?
63. Mutta JEsus oli ääneti. Ja
appein päämies wastais, ja sanoi
nelle: minä wannotan sinua sen elä=
än Jumalan kautta, ettäs sanot meil=
jos sinä olet se Christus, Jumalan
oika.

64. Sanoi JEsus hänelle: sinäpä
sen sanoit: Kuitengin sanon minä teille:
tästedes pitä teidän näkemän ihmisen
Pojan istuwan woiman oikialla puolella,
ja tulewan taiwan pilwisä. Ps. 110: 1.
Matth. 16: 27. Luku 24: 30. Luku 25: 31.
Rom. 14: 10. 1 Thes. 4: 16. Ilm. K. 1: 7.
65. Silloin rewäis Pappein pää=
mies waattensa, sanoden: Hän on pil=
kannut (Jumalata); mitä me sillen
todistaita tarwitzemma? Katzo, nyt te
kuulitta hänen pilkkansa.
66. Mitä te luuletta? mutta he
wastaisit, ja sanoit: hän on wikapää
kuolemaan.
67. Silloin he syljeskelit hänen kas=
woillensa, ja löit händä poskelle: Ja
muutamat piexit händä sauwoillansa,
Es. 50: 6. Matth. 27: 30.
68. Sanoden: arwa meille Christe,
kuka on joka sinua löi?
69. Mutta Petari istui ulkona sa=
lista: ja hänen tygönsä tuli yxi piika,
ja sanoi: sinä olit myös JEsuxen
kanssa Galileasta. Marc. 14: 66.
Luc. 22: 55. Joh. 18: 17, 25.
70. Mutta hän kielsi kaikkein edesä,
ja sanoi: en minä tiedä mitäs sanot.
71. Koska hän läxi ulos owesta,
näki hänen toinen piika, ja sanoi niille,
jotka siellä olit: ja tämä oli JEsuxen
Nazarenin kanssa.
72. Ja hän kielsi taas wannotulla
walalla, en tunne minä sitä ihmistä.
73. Mutta wähän hetken perästä
tulit ne, jotka siellä seisoit, ja sanoit
Petarille: totisesti olet sinä myös yxi
heistä; sillä sinun puhesikin ilmoitta
sinun. Luc. 22: 58.
74. Niin hän rupeis itziänsä sadatte=
lemaan, ja wannomaan: en tunne minä
sitä ihmistä. Ja kohta Kukkoi lauloi.
75. Niin Petari muisti JEsuxen
sanan, joka oli hänelle sanonut: ennen
kuin Kukkoi laulaa, kolmasti sinä mi=
nun kiellät. Ja hän meni ulos, ja itki
katkerasti. Marc. 14: 30. Luc. 22: 61.

27. Luku.

Judas hirttää itzensä. Christuxen duomio,
kruunu, risti, kuolema, hautaminen.

Mutta koska aamu tuli, pidit kaikki
Pappein päämiehet ja Kansan

wanhimmat neuwoa JEsusta wastan, händä kuolettaxensa;
Marc. 15: 1. Luc. 22: 66.

2. Ja sidoit hänen, weit pois, ja ylönannoit hänen Maanherralle Pontius Pilatuxelle. Luc. 23: 1. Joh. 18: 28.

3. Koska Judas joka hänen petti, näki hänen kuolemaan duomituxi, katui hän, ja toi jällen ne kolmekymmendä hopiapenningitä Pappein päämiehille ja wanhimmuille:

4. Sanoden: Minä pahasti tein, että minä petin wiattoman weren. Mutta he sanoit: Mitä meidän siihen tulee? katzo itziäs.

5. Ja hän heitti ne hopiapenningit Templiin: läxi sieldä, meni pois ja hirtti itzensä. Ap. T. 1: 18.

6. Mutta Pappein päämiehet otit ne hopiapenningit, ja sanoit: ei näitä sowi panna uhriarkkuun, sillä se on weren hinda.

7. Niin he pidit neuwoa, ja ostit niillä sawenwalajan pellon, wierasten hautamisexi.

8. Sentähden se peldo on kutzuttu tähän päiwään asti weripelloxi.
Ap. T. 1: 19.

9. Silloin täytettin se kuin sanottu oli Jeremialda Prophetalda, joka sanoo: Ja he otit kolmekymmendä hopiapenningitä, sen arwatun hinnan, jonga he arwaisit Israelin lapsilda:
Zach. 11: 12.

10. Ja annoit ne sawenwalajan pellosta, niinkuin HErra on minun käskenyt.

11. Mutta JEsus seisoi Maanherran edesä: niin Maanherra kysyi häneldä sanoden: oletkos sinä Judalaisten Kuningas? JEsus sanoi hänelle: sinäpä sen sanot. Marc. 15: 2. Luc. 23: 3. Joh. 18: 33, 37. 1 Tim. 6: 13.

12. Ja kuin hänen päällensä kannettin Pappein päämiehildä ja wanhimmilda, ei hän mitän wastannut.

13. Silloin sanoi Pilatus hänelle: etkös kuule, kuinga paljo he sinua wastan todistawat?

14. Ja ei hän wastannut händä yhtäkän sanaa; niin että Maanherra suuresti ihmetteli.

15. Mutta Juhlana oli Maanherra tottunut päästämään Kansalle jongun fangin irralle, jonga he tahdoit.
Marc. 15: 6. Luc. 23: 17. Joh. 18: 39.

16. Niin oli heillä silloin yxi k... luisa fangi sidottuna, joka ... Barabbas.

17. Koska he siis koosa olit, ... Pilatus heille: kumman te ta... että minä päästän teille? Bara... taikka JEsuxen joka kutzutan Chr...

18. Sillä hän tiesi, että he ... kateuden tähden olit andanet ...

19. Mutta kuin hän duomi... melle istui, lähetti hänen emä... hänen tygönsä, sanoden: älä ... tän tee sille wanhurskalle: sillä ... olen paljo kärsinyt tänäpänä ... hänen tähtensä.

20. Mutta Pappein päämieh... wanhimmat yllytit Kansaa ... Barabbasta, mutta JEsusta ... maan. Marc. 15: 11. Luc. 23: 18. Joh. 18: 40.

21. Niin wastais Maanherra, sanoi heille: kumman näistä ... te tahdotte, että minä päästän ... Mutta he sanoit: Barabban.
Ap. T. 3: 14.

22. Pilatus sanoi heille: ... siis minun pitä tekemän JEsu... joka kutzutan Christus? Sano... kaikki hänelle: Ristinnaulittakan.

23. Niin sanoi Maanherra: ... hän pahaa teki? Mutta he huusi... enämmin, ja sanoit: Ristinnaulitta...

24. Koska Pilatus näki, ettei ... mitän autta tainnut, mutta enä... hina tuli, otti hän wettä ja pe... tensä Kansan edesä, sanoden: ... olen minä tämän wanhurskan wer... katzokat teitänne.

25. Ja kaikki Kansa wastais, sanoi: hänen werensä tulkan ... päällemme ja meidän lastemme ...

26. Silloin päästi hän heille Bara... ban: mutta JEsuxen, koska hän hä... nen ruoskinut oli, andoi hän ylön ris... tinnaulitta. Marc. 15: 15. Luc. 23: 24, 25. Joh. 19: 16.

27. Silloin Maanherran ... weit JEsuxen Raastupaan, ja ... hänen tygönsä kaiken joukon.

28. Ja kuin he olit hänen ... puetit he hänen purpuraiseen Kaapun.

29. Ja teit orjantappuroista Kruu=
nun ja panit hänen päähänsä, ja ruo=
on hänen oikiaan käteensä; ja ku=
marsit polwiansa hänen edesänsä, pilk=
kaisit händä, ja sanoit: Terwe Juda=
laisten Kuningas!
30. Ja kuin he olit sylkenet hänen
päällensä, otit he ruowon, ja löit händä
päähän. Es. 50: 6. Matth. 26: 67.
31. Ja sitte kuin he olit händä
pilkanneet, riisuit he häneldä Kaapun,
ja puetit hänen omiin waatteisiinsa:
ja weit hänen ristinnaulitta.
32. Mutta koska he menit ulos,
löysit he yhden miehen Kyrenistä, ni=
meldä Simon: sen he waadeit hänen
ristiänsä kandamaan.
Marc. 15: 21. Luc. 23: 26.
33. Ja tulit siihen paikkaan, joka
kutsutan Golgatha, se on pääkallon
paikka. Marc. 15: 22. Luc. 23: 33.
Joh. 19: 17.
34. He annoit hänelle etikkata juo=
da sapella sekoitettua: ja kuin hän
maisti, niin ei hän tahtonut juoda.
Ps. 69: 22.
35. Mutta sitte kuin he olit hänen
ristinnaulinnet, jaoit he hänen waat=
tensa, ja heitit arpaa: että täytetäi=
sin, kuin sanottu oli Prophetan kautta:
he owat heillensä minun waatteni ja=
kanet, ja minun waatteistani owat he
heittänet arpaa. Ps. 22: 19.
Marc. 15: 24. Luc. 23: 34. Joh. 19: 23, 24.
36. Ja istuden he wartioitzit händä
siinä.
37. Ja he panit hänen päänsä pääl=
le hänen syynsä kirjoitetun: TÄMÄ
ON JESUS JUDALAISTEN
KUNINGAS. Marc. 15: 26.
Luc. 23: 38. Joh. 19: 19.
38. Silloin ristinnaulittin kaxi ryö=
wäritä hänen kanssansa: yxi oikialle
puolelle, ja toinen wasemalle.
Es. 53: 12. Luc. 23: 32.
39. Mutta ohitzekäywäiset pilkkaisit
händä, wäändelit päätänsä: Ps. 22: 8.
40. Ja sanoit: Sinä joka maahan
kukistat Jumalan Templin, ja kolmena
päiwänä sen rakennat, auta itziäs: jos
sinä olet Jumalan Poika, niin astu
alas rististä. Matth. 26: 61. Joh. 2: 19.
41. Niin myös Pappein päämiehet,
Kirjanoppenuitten ja wanhimmitten
kanssa, pilkkaisit händä, ja sanoit:
42. Muita on hän auttanut, itziän=
sä ei hän woi autta. Jos hän on
Israelin Kuningas, niin astukan nyt
alas rististä, niin me uskomme häneen.
43. Hän turwais Jumalaan: pääs=
täkön nyt hänen, jos hän mielistyy
häneen. Sillä hän sanoi: Jumalan
Poika minä olen. Ps. 22: 9.
44. Sitä myös ryöwärit hänelle
soimaisit, jotka olit ristinnaulitut hä=
nen kanssansa. Luc. 23: 39.
45. Mutta kuudennesta hetkestä ha=
maan yhdexänteen asti, oli pimiä kai=
kesa maasa.
46. Ja liki yhdexättä hetkeä huusi
JEsus suurella äänellä, sanoden: Eli,
Eli, lama sabachtani? se on, minun
Jumalani, minun Jumalani, mixis
minun ylönannoit? Ps. 22: 2.
47. Mutta muutamat niistä jotka
siinä seisoit, koska he sen kuulit, sa=
noit: Eliasta hän huuta.
48. Ja kohta juoxi yxi heistä, ja
otti sienen, ja täytti sen etikalla, pani
sen ruowon päähän, ja annoi hänen
juoda. Marc. 15: 36. Joh. 19: 29.
49. Mutta muut sanoit: pidäs, katzo=
kamme, jos Elias tulee händä päästä=
mään.
50. Niin JEsus taas huusi suu=
rella äänellä, ja andoi henkensä.
Marc. 15: 37. Luc. 23: 46. Joh. 19: 30.
51. Ja katzo, Templin esiwaate re=
peis kahtia ylhäldä hamaan alas: ja
maa järisi, ja kalliot halkeisit.
2 Mos. 26: 31. Luku 36: 35. 2 Aika K. 3: 14.
52. Ja haudat aukenit: ja monda
pyhäin ruumista, jotka maanet olit,
nousit ylös;
53. Ja läxit ulos haudoista, hänen
ylösnousemisensa jälkeen, tulit pyhään
Kaupungiin, ja ilmestyit monelle.
54. Mutta koska Sadanpäämies,
ja ne jotka hänen kanssansa olit war=
tioitzemasa JEsusta, näit maan järi=
nän, ja ne kuin tapahduit, pelkäisit he
suuresti, ja sanoit: totisesti oli tämä
Jumalan Poika. Marc. 15: 39.
Luc. 23: 47.
55. Mutta siellä oli paljo waimoja

kaukana katzelemasa, jotka JEsusta olit seuranneet Galileasta, palwellen händä. Marc. 15: 40. Luc. 8: 2.

56. Joiden seasa oli Maria Magdalena, ja Maria se Jacobin ja Josen äiti, ja Zebedeuxen poikain äiti.

57. Mutta koska ehto tuli, tuli yxi rikas mies Arimathiasta, jonga nimi oli Joseph, joka myös itze oli JEsuxen Opetuslapsi. Marc. 15: 42, 43. Luc. 23: 50. Joh. 19: 38.

58. Tämä meni Pilatuxen tygö, ja pyysi JEsuxen ruumista. Silloin Pilatus käski annetta ruumin.

59. Ja koska Joseph oli ruumin ottanut, käärei hän sen puhtaseen liinaan;

60. Ja pani omaan uuteen hautaansa, jonga hän oli hakannut kallioon: ja wieritti suuren kiwen haudan owelle, ja meni pois. Es. 53. 9.

61. Silloin olit siellä Maria Magdalena, ja toinen Maria, ja istuit haudan kohdalla.

62. Mutta toisna päiwänä walmistuxen päiwästä, kokoonnuit Pappein päämiehet, ja Phariseuxet Pilatuxen tygö,

63. Sanoden: Herra, me muistamme sen wietteliän sanonen eläisänsä: kolmen päiwän perästä minä nousen.

64. Käske siis warjelta hauta kolmandeen päiwään asti: ettei hänen Opetuslapsensa tulisi yöllä ja warastaisi händä, ja sanoisi Kansalle: hän nousi kuolluista: ja niin jälkimmäinen willitys tulee pahemmaxi kuin ensimäinen.

65. Pilatus sanoi heille: teillä on wartiat: mengät, wartioitkat niinkuin te tiedätte.

66. Mutta he menit pois, ja wahwistit haudan wartian kanßa, ja lukitzit kiwen sinetillänsä.

28. Luku.

Christuxen ylösnousemінen. Wartiat lahjoitaan walkenemaan. Käsky kasteesta.

Mutta Sabbathin päiwän lopulla, joka rupeis walaisemaan toista Sabbathia, tuli Maria Magdalena, ja toinen Maria, katzomaan hautaa. Marc. 16: 2. Luc. 24: 1. Joh. 20: 1.

2. Ja katzo, suuri maan järistys tapahtui: sillä HErran Engeli ... alas taiwaasta, tuli ja wieritti ... owelda, ja istui sen päälle.

3. Ja hän oli nähdä niinkuin ... käisen tuli, ja hänen waatteensa ... walkiat niinkuin lumi.

4. Mutta hänen pelwostansa ... mästyit wartiat, ja tulit niink... olisit kuollet.

5. Mutta Engeli wastais, ja ... waimoille: älkät te peljätkö, sillä ... tiedän teidän etziwän ristiinn... JEsusta.

6. Ei hän ole täsä: Sillä ... nousi ylös, niinkuin hän sanoi: ... kat, katzokat siaa kuhunga HErra ... du oli. Matth. 12: 40. Luku 16: ... Luku 17: 23.

7. Ja mengät pian ja sanok... nen Opetuslapsillensa: että hän ... kuolluista. Ja katzo, hän mene... edellänne Galileaan: siellä teidä... hänen näkemän, katzo, minä se... sanoin. Matth. 26: 32.

8. Ja he menit nopiasti ... suurella pelwolla ja ilolla, ja ... ilmoittamaan hänen Opetuslapsi...

9. Mutta heidän mennesän... moittamaan hänen Opetuslapsill... katzo, niin tuli JEsus heitä ... ja sanoi: Terwe teille! Niin he ... ja rupeisit hänen jalkoihinsa, ... marten rukoilit händä. Marc. ...

10. Silloin sanoi JEsus heille: ... kät peljätkö: mengät, ilmoittakat ... nun weljilleni, että he menisit ... leaan, siellä he saawat minun ... Joh. 20: 17. Ap. T. 1: 3. Luku 16: ... 1 Cor. 15: 5.

11. Mutta koska he menit ... katzo, niin tulit muutamat warti... Kaupungihin, ja ilmoitit ylimmäi... Papeille kaikki mitä tapahtunut oli.

12. Niin he kokoonnuit wanhimp... kanßa, ja neuwoa pidit, ja ... sotamiehille paljon rahaa,

13. Sanoden: Sanokat, että hän... Opetuslapsensa tulit yöllä, ja wara... hänen meidän maatesamme.

14. Ja jos se tulee Maaherr... korwille, niin me tahdomme händä ... pyttä, ja saatta teidän surutoimaxi.

15. Ja he otit rahan, ja teit niin...

he olit opetetut. Ja tämä puhe
...meri otettu Judalaisten seasa ha=
... tähän päiwään asti.
Mutta ne yxitoistakymmendä O=
...asta menit Galileaan, sille mäel=
...nga JEsus oli heille määrän=
Ja koska he näit hänen, ku=
... he händä, mutta muutamat
...
Ja JEsus tuli ja puhutteli
sanoden: Minulle on annettu
kaikki woima taiwaasa ja maan
päällä. Ps. 8: 7. Matth. 11: 27.
Joh. 3: 35. Luku 13: 3. Luku 17: 2.
Eph. 1: 22. Hebr. 1: 2. Luku 2: 8.
19. Mengät siis ja opettakat
kaikkea Kansaa, ja kastakat heitä
nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän
Hengen. Marc. 16: 15. Luc. 24: 47.
20. Ja opettakat heitä pitämään
kaikki, kuin minä olen teille käske=
nyt: Ja kazo, minä olen teidän
kanßanne jokapäiwä, mailman lop=
puun asti. Amen!

P. Mattheuxen Ewangeliumin loppu.

Pyhän Marcuxen Ewangeliumi.

1. Luku.

... kastettu, kiusattu, saarnaa, kutzuu
... opetuslasta ja parantaa sairaita.

...xen Christuxen Jumalan Pojan
...wangeliumin alku;
Niinkuin Prophetaisa kirjoitettu
...zo, minä lähetän minun Enge=
...nun kaswois eteen, joka on wal=
...pa sinun ties sinun etees.
... 3: 1. Matth. 11: 10. Luc. 7: 27.
...uutawan ääni on korwesa: wal=
...at HErran tietä, tehkät hänen
...jia oikiaxi. Es. 40: 3.
...th. 3: 3. Luc. 3: 4. Joh. 1: 15, 23.
Johannes kasti korwesa, ja saar=
...parannuxen Kastetta syndein an=
...amisexi. Matth. 3: 1. Luc. 3: 3.
Ja hänen tygönsä meni ulos
...Judean maakunda, ja Jerusale=
...asuwaiset, ja kastettin kaikki hä=
... Jordanin wirrasa, tunnustain
... syndinsä. Matth. 3: 5.
Ja Johannes oli puetettu Ka=
...karwoilla, ja ympäri hänen suo=
... oli hihnainen wyö, ja söi hei=
...kkoja ja metzähunajata.
3 Mos. 11: 22. Matth. 3: 4.
Ja saarnais, sanoden: Se tulee
...n jälkeeni, joka on minua wäke=
...i, jonga en minä ole kelwollinen
...misa kengäin rihmaa päästä=
... Matth. 3: 11. Luc. 3: 16.
Joh. 1: 26, 27.
Minä tosin kastan teitä wedellä;
mutta hän kastaa teitä Pyhällä Hen=
gellä. Ap. T. 1: 5. Luku 2: 4.
Luku 11: 16. Luku 19: 4.
9. Ja se tapahtui niinä päiwinä,
että JEsus tuli Galilean Nazarethistä,
ja kastettin Johannexelda Jordanisa.
Matth 3: 13. Luc. 3: 21.
10. Ja kohta kuin hän astui wedestä
ylös, näki hän taiwat aukenewan, ja
Hengen tulewan alas hänen päällensä
niinkuin kyhkyisen. Joh. 1: 32.
11. Ja ääni tuli taiwaasta: Sinä
olet se minun rakas Poikani, jo=
honga minä mielistyin. Ps. 2: 7.
Es. 42: 1. Matth. 3: 17. Luku 17: 5.
Marc. 9: 7. 2 Pet. 1: 17.
12. Ja Hengi ajoi hänen kohta
korpeen. Matth 4: 1. Luc. 4: 1.
13. Ja hän oli siellä korwesa neljä=
kymmendä päiwää, ja kiusattin Per=
keleltä, ja oli petoin seasa: ja Engelit
palwelit händä. Matth. 4: 11.
14. Mutta sitte kuin Johannes oli
fanginteen annettu ylön, tuli JEsus
Galileaan, saarnaten Jumalan walda=
kunnan Ewangeliumia;
Matth. 4: 12. Luc. 4: 14 Joh. 4: 43.
15. Ja sanoi: aika on täytetty, ja
Jumalan waldakunda on lähestynyt:
tehkät parannus, ja uskokat Ewange=
liumi. Matth. 3: 2.
16. Ja koska hän käweli Galilean
meren tykönä, näki hän Simonin ja
Andreaxen hänen weljensä laskewan

werkkoa mereen: (sillä he olit kalamiehet:) Matth. 4: 18. Luc. 5: 2.
17. Ja JEsus sanoi heille: seuratkat minua, ja minä teen teidän että te tuletta ihmisten kalamiehixi.
18. Ja he jätit kohta werkkonsa, ja seuraisit händä.
19. Ja kuin hän sieldä wähää edemmä käwi, näki hän Jacobin Zebedeuxen pojan ja Johannexen hänen weljensä, parandawan wenhesä heidän werkkojansa. Matth. 4: 21.
20. Ja hän kutzui kohta heitä: Ja he jätit Isänsä Zebedeuxen wenheseen palkollisten kanßa, ja seuraisit händä.
21. Ja he menit sisälle Capernaumiin: ja hän meni kohta lepopäiwinä Synagogaan, ja opetti.
Matth. 4: 13, 23. Luc. 4: 31.
22. Ja he hämmästyit hänen opetustansa; sillä hän opetti heitä woimallisesti, ja ei niinkuin Kirjanoppenet.
Matth. 7: 28, 29. Luc. 4: 32.
23. Ja heidän Synagogasansa oli yxi ihminen riiwattu saastaiselda hengeldä, ja hän huusi: Luc. 4: 33.
24. Sanoden: woi! mitä meidän on sinun kanßas JEsus Nazarene: Tulitkos meitä hukuttamaan? Minä tunnen sinun kukas olet, Jumalan pyhä.
Matth. 8: 29.
25. Ja JEsus nuhteli händä, sanoden: waikene, ja mene ulos hänestä.
26. Ja kuin se saastainen hengi rewäisi händä ja huusi suurella äänellä, niin hän läxi ulos hänestä.
27. Ja he hämmästyit kaikki, niin että he kyselit keskenänsä, sanoden: mitä tämä on? mikä uusi oppi tämä on? Sillä hän käskee myös woimalla niitä saastaisita hengiä, ja he kuulewat händä?
28. Ja hänen sanomansa kuului kohta ympäri kaiken Galilean lähimaakunnan.
29. Ja he menit kohta ulos Synagogasta, ja tulit Simonin ja Andreaxen huoneseen, Jacobin ja Johannexen kanßa. Matth. 8: 14. Luc. 4: 38.
30. Mutta Simonin anoppi makais wilutaudisa: ja he sanoit hänestä kohta hänelle.
31. Ja hän meni, ja nosti händä, ja rupeis hänen kätensä: ja wilu[illegible]
jätti hänen kohta: ja hän palweli [illegible]
32. Mutta ehtona koska Aur[illegible]
laski, toit he hänen tygönsä kaikki[illegible]
sia sairaita ja Perkeleildä riiwat[illegible]
Matth. 8: 16. Luc. 4: [illegible]
33. Ja koko Kaupungi tuli [illegible]
owen eteen.
34. Ja hän paransi monda[illegible]
sairastit moninaisia tauteja: [illegible]
ajoi ulos paljo Perkeleitä, eikä [illegible]
nut Perkeleitten puhua: Sillä [illegible]
sit hänen. Luc. 4: 41. [illegible]
35. Ja huomeneltain sanga[illegible]
hain ennen päiwää, kuin hän [illegible]
meni hän ulos: Ja JEsus m[illegible]
näiseen siaan, ja rukoili siellä.
Luc. 4: 42.
36. Ja Simon riensi hän[illegible]
sänsä, ja ne jotka hänen kanßa[illegible]
37. Ja koska he löysit [illegible]
noit he hänelle: Jokainen etsi[illegible]
38. Ja hän sanoi heille: [illegible]
me lähimmäisiin kyliin, että mi[illegible]
läkin saarnaisin; sillä sitä warten [illegible]
minä tullut. Luc. 4: 43.
39. Ja hän saarnais heidän [illegible]
gogisansa, koko Galileasa, ja [illegible]
los Perkeleitä.
40. Ja hänen tygönsä tuli [illegible]
talinen, rukoili händä, langeis [illegible]
lensa hänen eteensä, ja sanoi [illegible]
Jos sinä tahdot, niin sinä woit [illegible]
puhdistaa. Matth. 8: 2. Luc. 5: [illegible]
41. Ja JEsus armahti hän[illegible]
ojensi kätensä, rupeis häneen, ja [illegible]
hänelle: Minä tahdon, ole puhdas[illegible]
42. Ja kuin hän sen oli sa[illegible]
niin spitali läxi hänestä kohta po[illegible]
hän tuli puhtaxi.
43. Ja JEsus haasti händä, ja [illegible]
hetti hänen kohta pois tyköänsä;
44. Ja sanoi hänelle: Katzo, [illegible]
kellengän mitän sano: mutta mene, [illegible]
sota itzes Papille, ja uhra puhdistu[illegible]
edestä ne kuin Moses käski, heille t[illegible]
tuxexi. 3 Mos. 14: 2. Luc. 17: 14.
45. Mutta koska hän meni [illegible]
rupeis hän paljo saarnaman ja [illegible]
woittamaan sitä asiata, niin ettei [illegible]
sitte tainnut julkisesti Kaupungiin [illegible]
nä; mutta oli ulkona autioisa [illegible]

ja joka tahwolda tuldin hänen
jä. Luc. 5: 15.

2. Luku.

watta. Mattheus. Paastominen ja
aus opetuslasten puolesta, jotka
tähkäpäitä Sabbathina poimit.

taas muutamain päiwäin jälkeen,
meni hän Capernaumiin: Ja se
että hän huonesa oli.
Matth. 9: 1.

Ja kohta kokounnuit monda, niin
enä sia ollut, ei owengan tykö=
ja hän puhui heille sanan.

Ja hänen tygönsä tulit, jotka
ytä halwattua, joka neljäldä kan=
n. Luc. 5: 18.

Ja kuin ei he saanet händä lä=
Kansan tähden, niin he kiskoit
katon, josa hän oli: ja kai=
itze, ja laskit wuoteen alas,
alwattu makais.

Mutta koska JEsus näki heidän
, sanoi hän halwatulle: poikani,
syndis annetan sinulle andexi.

Niin siellä olit muutamat Kir=
nnista, jotka istuit ja ajattelit
änsä:

Mitä tämä näin pilkkaa puhuu?
woi synnit anda andexi paitzi
Jumalata?
14: 4. Ps. 32: 5. Es. 43: 25.

Ja kohta kuin JEsus tunsi Hen=
ä, että he niin itzellänsä ajatte=
noi hän heille: mitä te näitä
ette teidän sydämisänne?

Kumpi on kewiämpi, sanoa hal=
lle: synnit annetan sinulle andexi:
sanoa: nouse, ja ota sinun wuo=
ja käy?

Mutta että teidän pitä tietä=
ihmisen Pojalla olewan wallan
päällä synnit andexi anda, (sa=
än halwatulle:)

Minä sanon sinulle: nouse ja
wuotees, ja mene kotias.

Ja hän nousi kohta, ja otti
een ja meni ulos kaikkein nähden:
e kaikki hämmästyit ja kunnioitzit
alata, sanoden: En me ole ikänä
uotoista nähnet.

13. Ja hän läxi taas ulos meren
puoleen, ja kaikki Kansa tuli hänen
tygönsä, ja hän opetti heitä.

14. Ja kuin hän meni ohitze, näki
hän Lewin Alphein pojan, istuwan
Tullihuonesa, ja sanoi hänelle: Seura
minua. Ja hän nousi, ja seurais händä.
Matth. 9: 9. Luc. 5: 27.

15. Ja se tapahtui, koska hän atrioitzi
hänen huonesansa, atrioitzi myös mon=
da Publikania ja syndistä JEsuxen ja
hänen Opetuslastensa kanßa: sillä nii=
tä oli paljo kuin händä olit seurannet.

16. Ja kuin kirjanoppenet ja Pha=
riseuxet näit hänen syöwän Publika=
nein ja syndisten kanßa, sanoit he hä=
nen Opetuslapsillensa: mixi hän syö ja
juo Publikanein ja synneisten kanßa?

17. Ja koska JEsus sen kuuli, sa=
noi hän heille: **Ei terwet tarwitze pa=
rantajata, mutta sairat: en minä ole
tullut kutzumaan wanhurskaita, mut=
ta syndisitä parannuxeen.**
Matth. 9: 12, 13. Luc. 5: 31, 32. 1 Tim. 1: 15.

18. Ja Johannexen ja Phariseusten
Opetuslapset paastoisit: niin he tulit
ja sanoit hänelle: mixi Johannexen ja
Phariseusten Opetuslapset paastowat,
mutta ei sinun Opetuslapset paasto?
Matth. 9: 14. Luc. 5: 33.

19. Ja JEsus sanoi heille: Kuin=
ga hääjoukko taita paastota, niinkau=
wan kuin ylkä on heidän kanßansa?
Niinkauwan kuin ylkä on heidän kans=
sansa, ei he woi paastota.

20. Mutta ne päiwät tulewat, että
ylkä heildä otetan pois, ja niinä päi=
winä pitä heidän paastoman.

21. Ja ei umpele kengän uutta
paikkaa wanhaan waatteseen, sillä uusi
paikka rewäisee itzensä kuitengin siitä
wanhasta, ja läpi tulee pahemmaxi.
Matth. 9: 16. Luc. 5: 36.

22. Ja ei pane kengän nuorta wii=
naa wanhoin leileihin: muutoin nuori
wiina särke leilit, ja niin wiina wuotaa
pois, ja leilit turmellan; mutta nuori
wiina pitä uusiin leileihin pandaman.

23. Ja se tapahtui, että hän käwi
Sabbathina laihoin läpitze, niin hänen
Opetuslapsensa rupeisit käydesänsä täh=
käpäitä katkomaan.
Matth. 12: 1. Luc. 6: 1.

24. Ja Phariseuxet sanoit hänelle:

Katzo, mixi he tekewät Sabbathina jota ei sowi? 5 Mos. 23: 25.

25. Ja hän sanoi heille: Ettäkö te ole ikänä lukenet, mitä Dawid teki hädillänsä koska hän isois, ja ne jotka hänen kanszansa olit?
1 Sam. 21: 6. Matth. 12: 3.

26. Kuinga hän meni Jumalan huoneseen, ylimmäisen Papin Abjatharin aikana, ja söi näkyleiwät, joita ei sopinut syödä, waan ainoasti Pappein, ja hän andoi myös niille, jotka hänen kanszansa olit. 2 Mos. 29: 32.
3 Mos. 8: 31. Luku 24: 5, 9.

27. Ja hän sanoi heille: Sabbathi on ihmistä warten tehty, ja ei ihminen Sabbathia warten.

28. Niin on myös Ihmisen Poika Sabbathin HERra.
Matth. 12: 8. Luc. 6: 5.

3. Luku.

Kuiwettunut käsi. JEsus pakenee. Ne karitoiszakommenet Apostolit uloswalitaan. Syndi Pyhää Hengeä wastan. Christuxen weljeret.

Ja hän meni sisälle jällen Synagogaan, ja siellä oli yxi ihminen, jolla oli kuiwettu käsi.
Matth. 12: 9. Luc. 6: 6.

2. Ja he otit häneltä waarin, jos hän hänen Sabbathina parannais, kandaxensa hänen päällensä.

3. Ja hän sanoi sille ihmiselle, jolla kuiwettu käsi oli: astu edes.

4. Ja hän sanoi heille: Sopiko Sabbathina hywää tehdä eli pahaa tehdä? hengeä wapahta taikka tappa? Mutta he waikenit.

5. Niin hän katzoi heidän päällensä wihaisesti, ja oli murheissansa heidän sydämensä kowuden tähden, ja sanoi ihmiselle: ojenna kätes: ja hän ojensi, ja se käsi tuli terweri, niinkuin toinengin.

6. Ja Phariseuxet menit ulos, ja pidit kohta Herodianein kansza neuwoa händä wastan, kuinga he hänen hukuttaisit. Matth. 22: 16.

7. Mutta JEsus poikkeis Opetuslastensa kansza meren tygö: ja paljo Kansaa seurais händä Galileasta ja Judeasta; Matth. 4: 25.

8. Ja Jerusalemista, ja Iumea[illegible] ja tuolda puolen Jordanin, ja [illegible] Tyron ja Sidonin ymbäriltä [illegible] suuri joukko, jotka hänen tekonsa [illegible] lit, ne tulit hänen tygönsä.

9. Ja hän sanoi Opetusla[illegible] että wenhe olis aina händä lä[illegible] san tähden, ettei he händä ah[illegible]

10. Sillä hän oli monda [illegible] nut, niin että kaikki joita [illegible] tin, tungit hänen päällensä [illegible] häneen.

11. Ja kuin saastaiset [illegible] hänen, langeisit he hänen et[illegible] han, huusit sanoden: sinä ole[illegible] lan Poika.

12. Ja hän haastoi [illegible] händänsä ilmoittamasta.

13. Ja hän astui ylös [illegible] kutzui tygönsä jotka hän i[illegible] ja he tulit hänen tygönsä.
Marc. 6: 7. Luc. 6: 12. [illegible]

14. Ja hän sääsi ne ka[illegible] mendä olemaan tykönänsä, [illegible] heitä lähetäis saarnamaan;

15. Ja että heillä piti [illegible] man taudit parata, ja Perke[illegible] ulos.

16. Ja pani Simonille [illegible] Petari: Joh. 1: 42.

17. Ja Jacobille Zebedeuxe[illegible] ja Johannexelle Jacobin wel[illegible] annoi heille nimet Boanerge[illegible] pitkäisen pojat.)

18. Ja Andreaxen, ja Phil[illegible] ja Bartholomeuxen, ja Matthe[illegible] Thomaxen, ja Jacobin Alphei[illegible] ja Taddeuxen, ja Simonin Cana[illegible]

19. Ja Judas Ischarioth[illegible] myös hänen petti.

20. Ja he tulit huoneseen; ja [illegible] taas kokounnui, niin ettei heillä [illegible] tilaa syödäkkän.

21. Ja koska hänen omaise[illegible] kuulit, menit he ulos ottamaan [illegible] kiinni: sillä he sanoit: hän on [illegible] tömäxi tullut:

22. Mutta Kirjanoppenet, [illegible] rusalemista olit tullet alas, sanoit: [illegible] nellä on Beelzebub, ja Perkele[illegible] ruhtinan kautta hän ajaa [illegible] keleitä. Matth. 9: 34. Joh. 7: 20.
Luku 8: 48, 52. Luku 10: 20.

. Ja hän kutzui heidän tygönsä,
anoi heille wertauxilla: Kuinga
Satanas Satanan ajaa ulos?
Matth. 12: 25.
. Ja jos waldakunda erkanee itziän=
jastan, niin ei se waldakunda tai=
eisoa:
. Ja jos huone erkanee itziänsä
an, niin ei se huone taida seisoa.
. Ja jos Satanas karka ja eroitta
ysä itziänsä wastan, niin ei hän
seisoa, mutta saa lopun.
. Ei taida kengän wäkewän huo=
n mennä, ja hänen kaluansa ryös=
ellei hän ensin sitä wäkewätä sido
i, ja sitte ryöstä hänen huonettansa.
Matth. 12: 29.
. Totisesti sanon minä teille: kaikki
t annetan andexi ihmisten lapsille,
in, joilla he Jumalata pilkkawat.
th. 12: 31. Luc. 12: 10. Hebr. 6: 4.
1 Joh. 5: 16.
. Mutta joka puhuu pilkkaa Py=
Hengeä wastan, ei hän saa ijan=
kisesti andexi, mutta hän on wi=
ä ijankaikkiseen duomioon.
. Sillä he sanoit: hänellä on
inen hengi.
1. Niin tuli hänen weljensä ja
ä, ja seisoit ulkona, ja lähetit
n tygönsä kutzumaan händä.
Matth. 12: 46. Luc. 8: 19.
. Ja Kansa istui hänen ymbä=
nsä, ja sanoit hänelle: katzo, sinun
ja weljes kysywät sinua ulkona.
Luc. 8: 20.
. Ja hän wastais heitä, sanoden:
on minun äitini taikka minun
ni?
4. Ja koska hän oli ymbäri katzo=
niiden päälle, jotka hänen ymbä=
nsä istuit, sanoi hän: Katzo mi=
äitini ja minun weljeni.
5. Sillä joka teke Jumalan tah=
, hän on minun weljeni ja minun
eni ja äitini.

4. Luku.

Wertauxet Jumalan sanasta ja Jumalan waldakunnan muodosta. JEsus asettaa rajuilman merellä.

hän rupeis taas opettamaan me=
ren tykönä, ja paljo Kansaa ko=
nnui hänen tygönsä, niin että hä=
nen piti astuman hahteen, ja istuman
merellä, ja kaikki Kansa oli maalla
meren tykönä. Matth. 13: 1.

2. Ja hän opetti heitä paljo wer=
tauxilla, ja sanoi opettaisansa:
Luc. 8: 4.

3. Kuulkat: Katzo, kylwäjä meni
ulos kylwämään.

4. Ja kylwäisä tapahtui, että muu=
tama langeis tien oheen, niin tulit
Taiwan linnut ja söin sen.

5. Muutama langeis kiwistöhön, josa
ei paljo maata ollut; joka kohta nousi
päälle, ettei sillä ollut sywää maata.

6. Koska Auringo nousi, niin se
pouditettin; ja ettei sillä ollut juurta,
niin se kuiwetui.

7. Ja muutama langeis orjantap=
puroihin; ja orjantappurat käwit ylös
ja tukahutit sen, eikä kandanut hedel=
mätä.

8. Ja muutama langeis hywään
maahan, ja kandoi hedelmän, joka kä=
wi ylös ja kaswoi. Ja muutama kan=
doi kolmenkymmenen kertaiset, ja muu=
tama kuudenkymmenen kertaiset, ja
muutama sadan kertaiset:

9. Ja hän sanoi heille: Jolla on
korwat kuulla, se kuulkan.

10. Mutta kuin hän yxinänsä oli,
kysyit ne, jotka hänen ymbärillänsä
kahdentoistakymmenen kanßa olit, hä=
neldä sitä wertausta. Matth. 13: 10.

11. Ja hän sanoi heille: Teille on
annettu tuta Jumalan waldakunnan
salaisus: mutta niille, jotka ulkona
owat, tapahtuwat kaikki wertausten
kautta:

12. Että he nähden näkisit, ja ei
huomaitzisi: ja kuulden kuulisit, ja ei
ymmärräisi: ettei he joskus palajaisi,
ja heille annettaisin synnit andexi.
Es. 6: 9. Luku 29: 10. Luc. 8: 10.
Joh. 12: 40. Ap. T. 28: 26.

13. Ja sanoi heille: Ettekö te tie=
dä tätä wertausta? ja kuinga te kaikki
wertauxet ymmärräisitte?

14. Kylwäjä kylwää sanan.

15. Mutta nämät owat ne jotka
tien wieresä owat, kusa sana kylwetän,
ja kuin he sen owat kuullet, tulee kohta
Satan ja otta pois sanan, joka heidän
sydämiinsä kylwetty oli. Matth. 13: 19.

16. Ja ne owat senkaltaiset, jotka kiwistöhön kylwetyt owat: koska he sanan kuullet owat, ottawat he sen kohta ilolla wastan:

17. Ja ei ole heisä juurta, mutta owat ajalliset: sitte koska murhe taikka waino tulee sanan tähden, niin he kohta pahenewat.

18. Ja muutamat owat, jotka orjantappuroihin kylwetyt owat: Ne kuulewat sanan:

19. Ja tämän mailman suru, ja rikkauden wiettelys, ja muut himot tulewat ja tukahuttawat sanan, ja saatetan hedelmättömäxi. 1 Tim. 6: 17.

20. Ja ne owat, jotka hywään maahan kylwetyt owat, jotka kuulewat sanan, ja ottawat sen wastan, ja hedelmän kandawat, muutama kolminkymmenin, ja muutama kuusinkymmenin, ja muutama sadoin kerroin.

21. Ja hän sanoi heille: sytytetängö kyntilä pandaa wakan ala, eli pöydän ala? eikö että se pannaisiin kyntiläjalkaan? Matth. 5: 15. Luc. 8: 16. Luku 11: 33.

22. Sillä ei ole mitän peitetty, jota ei ilmoiteta, eikä ole salaista, waan että se julki tulis. Matth. 10: 26. Luc. 8: 17. Luku 12: 2.

23. Jos jollakin on korwat kuulla, se kuulkan. Matth. 11: 15. Marc. 7: 16.

24. Ja hän sanoi heille: katzokat mitä te kuuletta. Jolla mitalla te mittatte, pitä teille mitattaman, ja wielä lisätän teille jotka kuuletta. Matth. 7: 2. Luc. 6. 38.

25. Sillä jolla on, hänelle annetan: ja jolla ei ole, sekin kuin hänellä on, otetan häneldä pois. Matth. 13: 12. Luku 25: 29. Luc. 8: 18. Luku 19: 26.

26. Ja hän sanoi: niin on Jumalan waldakunda, kuin jos ihminen heittäis siemenen maahan:

27. Ja makais, ja nousis yöllä ja päiwällä: ja siemen puhkeis ulos ja kaswais ylös, koska ei hän tiedäkkän.

28. Sillä maa kanda hedelmän itzestänsä, ensin oraxen, sitte tähkäpään, ja niin täyden jywän tähkäpääsä.

29. Mutta koska hedelmä tulee edes, lähettä hän kohta sirpin; sillä elon aika on läsnä.

30. Ja hän sanoi:
Jumalan waldakunnan
millä wertauxella me sen

31. Niinkuin sinapin siemen
se maahan kylwetän, on se
kia siemenitä, kuin maasa on:
Matth. 13: 31. Luc. 13: 19.

32. Ja kuin hän kylwetty
hän nousee, ja tulee suurem
kia kaaleja, ja teke suuret
että taiwan linnut hänen war
taitawat pesät tehdä.

33. Ja sen muotoisilla mo
tauxilla puhui hän heille s
peräsä kuin he woit kuulla.
Matth. 13: 34.

34. Mutta ei hän ilman
mitän heille puhunut: waan
kaikki Opetuslapsillensa
35. Ja hän sanoi heille
wänä koska ehto tuli: mengäm
Matth. 8: 18, 23. Luc. 8: 22.

36. Ja he laskit Kansan
hänen, kuin hän oli hahdesa
muita wenheitä hänen kansansa.

37. Ja suuri tuulispää
aallot löit sisälle hahteen, n
jo täytettin.

38. Ja hän oli perällä ja
päänalaisen päällä. Ja he he
nen, ja sanoit hänelle: Mestari,
sitä tottele, että me hukumme?

39. Ja kuin hän herätettin,
hän tuulda, ja sanoi merelle
kene, ole äänetöin. Niin tuuli a
tuli juuri tywenexi.

40. Ja hän sanoi heille
niin pelkurit oletta? Kuinga
ole uskoa?

41. Ja he pelkäsit suur
resti, ja sanoit keskenänsä: Kuka
on? sillä tuuli ja meri
kuuliaiset.

5. Luku.

Miehet ja sikalauma riiwattu: punainen tauti parattu. Jairuxen

Ja he tulit ylitze meren Gadar
maakundaan.
Matth. 8: 28. Luc. 8: 26.

2. Ja kuin hän läxi hahdesta,
tais händä kohta haudoista
josa oli saastainen henki

Jolla oli maja haudoisa, ja ei
t kengän händä kahleilla sitoa:
Sillä hän oli usein jalkapuisa
hleisa sidottuna, ja hän oli sär-
kahlet, ja jalkapuut rikkonut,
kengän woinut händä asetta.
Ja hän oli aina yötä ja päiwää
isa ja haudoisa, ja parkui, ja
itziänsä kiwillä.
Mutta koska hän näki taampana
ren, juoxi hän, ja langeis maa-
hänen eteensä;
Ja huutain suurella äänellä sa-
Mitä minun on sinun kanßas
, sen korkeimman Jumalan Poika?
wannotan sinua Jumalan kautta,
minua waiwaisi.
Sillä hän sanoi hänelle: lähde
saastainen hengi ihmisestä.)
Ja hän kysyi häneldä: mikä
s on? ja hän wastais sanoden:
on minun nimeni: sillä meitä
onda.
Ja hän rukoili händä suuresti,
hän lähetäisi heitä ulos siitä
unasta.
Niin oli siinä wuorten tykönä
sikalauma laitumella.
Matth. 8: 30. Luc. 8: 32.
Ja kaikki ne Perkelet rukoilit
, sanoden: laske meitä sikoihin,
me heihin menisimme sisälle.
Ja JEsus sallei kohta heidän.
astaiset henget läxit ulos, ja menit
sisälle: Ja lauma syöxi itzensä
stansa mereen, (mutta heitä oli
kaxi tuhatta,) ja he uppoisit
en.
4. Mutta sikain kaitziat pakenit,
atit sanoman Kaupungihin ja ky-
Ja he menit ulos katzomaan mikä
kuin tapahtui.
5. Ja tulit JEsuxen tygö, ja näit
joka Perkeleldä riiwattu oli, istu-
ja waatetettuna, ja toimellisna,
Legio oli ollut: ja he pelkäisit.
6. Ja ne juttelit heille jotka sen
et olit, kuinga sille Perkeleldä rii-
ulle tapahtunut oli, ja sioista.
17. Ja rupeisit händä rukoilemaan
emään pois heidän maaldansa.
Ap. T. 16: 39.
18. Ja kuin hän astui hahteen, niin

se joka Perkeleldä riiwattu oli, rukoili
että hän sais hänen kanßansa olla.
Luc. 8: 38.
19. Mutta ei JEsus händä salli-
nut, waan sanoi hänelle: mene kotias
omaistes tygö, ja ilmoita heille, kuinga
suuret työt HERra on sinulle tehnyt,
ja on sinua armahtanut.
20. Ja hän meni, ja rupeis saar-
namaan niisä kymmenesä Kaupungisa,
kuinga suuret työt JEsus oli hänelle
tehnyt: ja he kaikki ihmettelit.
21. Ja kuin JEsus taas meni hah-
della ylitze, kokondui paljo Kansaa hä-
nen tygönsä, ja hän oli läsnä merta.
Matth. 9: 1.
22. Ja katzo, yxi Synagogan Pää-
mies tuli, Jairus nimeldä, ja kuin
hän näki hänen, langeis hän hänen
jalkainsa tygö: Matth. 9: 18. Luc. 8: 41.
23. Ja rukoili händä suuresti, sa-
noden: minun wähä tyttäreni on wii-
meisillänsä, tule, ja pane kätes hänen
päällensä, että hän paranis ja eläis.
24. Niin hän meni hänen kanßan-
sa: ja paljo Kansaa seurais händä,
ja ahdistit händä.
25. Ja yxi waimo, joka oli sairas-
tanut punaista tautia kaxitoistakym-
mendä ajastaikaa:
3 Mos. 15: 25. Matth. 9: 20. Luc. 8: 43.
26. Ja oli paljo kärsinyt moneldа
parandajalda, ja oli kuluttanut kaiken
hywydensä, eikä mitän apua tundenut,
waan tullut paljo pahemmaxi:
27. Koska hän kuuli JEsuxesta, tuli
hän Kansan seasa takaa, ja rupeis hä-
nen waatteisiinsa:
28. Sillä hän sanoi: jos minä
ainoasti saan ruweta hänen waattei-
siinsa, niin minä paranen.
29. Ja hänen werilähtensä kohta
kuiwettui, ja hän tunsi ruumisansa, että
hän oli hänen witzauxestansa parattu.
30. Ja JEsus tunsi kohta itzesänsä
woiman, joka hänestä lähtenyt oli, ja
käänsi hänensä Kansan seasa, ja sanoi:
kuka rupeis minun waatteisini?
Luc. 6: 19.
31. Ja hänen Opetuslapsensa sa-
noit hänelle: Sinä näet että Kansa
sinua ahdistaa ymbäri, ja sinä sanot:
kuka minuun rupeis?

32. Ja hän katzoi ympärinsä, että hän sen näkis joka sen teki.

33. Mutta waimo pelkäis ja wapisi, että hän tiesi mitä hänen kohtaansa tapahtunut oli, tuli ja langeis hänen eteensä, ja sanoi hänelle kaiken totuden.

34. Mutta hän sanoi hänelle: tyttäreni, sinun uskos paransi sinun, mene rauhaan, ja ole terwe witzauxestas. Matth. 9: 22. Marc. 10: 52.

35. Koska hän wielä puhui, tulit muutamat Synagogan Päämieheldä jotka sanoit: sinun tyttäres on kuollut: mitäs sillen Mestarita waiwat? Luc. 8: 49.

36. Mutta JEsus kohta kuultuansa sen sanan sanottawan, sanoi Synagogan Päämiehille: älä pelkä, ainoasta usko.

37. Ja ei hän sallinut kenengän händänsä seurata, waan Petarin ja Jacobin, ja Johannexen Jacobin weljen.

38. Ja hän tuli Synagogan Päämiehen huoneseen, ja näki pauhinan, ja ne jotka itkit ja poraisit paljo.

39. Ja hän meni sisälle, ja sanoi heille: mitä te pauhatte ja itkettä? Lapsi ei ole kuollut, waan maka. Matth. 9: 24. Joh. 11: 11.

40. Ja he nauroit händä. Mutta koska hän oli kaikki ajanut ulos, otti hän lapsen Isän ja äitin kanßansa, ja ne jotka hänen kanßansa olit, ja meni sisälle, kusa lapsi makais;

41. Ja tartui lapsen käteen, ja sanoi hänelle: Talitha kumi, se on sanottu, piikainen, (sinulle minä sanon,) nouse ylös.

42. Ja kohta piika nousi, ja käwi: sillä hän oli kahdentoistakymmenen ajastaikainen. Ja he hämmästyit suurella hämmästyxellä.

43. Ja hän haastoi heitä kowin, ettei kengän sitä saisi tietä, ja hän käski anda hänelle syötäwätä.

6. Luku.

JEsus pidetään halpana; lähettää ulos ne kaxitoistakymmendä Apostolita. Johannes murhataan. Wiisi tuhatta miestä ruokitaan. JEsus käy meren päällä.

Ja hän läxi sieldä ja meni Isänsä maalle: ja hänen Opetuslapsensa seuraisit händä. Matth. 13: 54.

2. Ja kuin Sabbathi tuli, ru... hän Synagogasa opettamaan: ja m... da jotka kuulit, hämmästyit, san... kusta tällä nämät owat? ja mikä ... saus hänelle annettu on, että ... senkaltaiset wäkewät työt hänen ... tensä kautta tapahtuwat? ...

3. Eikö tämä ole se seppä, M... poika, Jacobin ja Josen ja Ju... Simonin weli? eikö myös hän... rensa ole täsä meidän kanßa... he pahenit hänesä. Joh. 6: 4...

4. Mutta JEsus sanoi he... Propheta muualla ole katzottu ... Isänsä maalla, ja langoinsa ... kotonansa. Matth. 13: 57. ... Joh. 4: 44.

5. Ja ei hän woinut si... wäkewätä työtä tehdä, waan ... tan pani kätensä harwain ... päälle, ja paransi heitä. Matt...

6. Ja ihmetteli heidän epäusk... Ja hän waelsi ympäri kyliä, ... ympäristöllä. Matth. 9: 35. Luc. ...

7. Ja kutzui ne kaxitoistak... ja rupeis niitä kaxin ja kaxin ... mään: ja andoi heille woiman ... taisia hengiä wastaan. Matth. ... Marc. 3: 13, 14. Luc. 6: 13. Luk. ...

8. Ja kielsi heitä mitän ... tielle, mutta ainoasti sauwan, ei säkkiä, ei leipää, ei rahaa kukk... Matth. 10: 9. Luc. 9: 3.

9. Mutta oleman kengäsä: ... he pukisi kahta hametta yllens. Ap. T. 12: 8.

10. Ja hän sanoi heille: ... nä te huoneseen menette sisälle, olkat siinä, niinkauwan kuin te ... menette pois. Matth. 10: 11. Luc. ...

11. Ja jotka ei teitä wastaan... eikä kuule teitä, niin mengät pois... dä, ja pyhkikät tomu, kuin ... kainne alla on, heille todistuxexi. ... tisesti sanon minä teille: Sodom... Gomorralle on duomio päiwänä ... kiampi, kuin sille Kaupungille. Matth. 10: 14, 15. Luc. 9: 5. Luk. ... Ap. T. 13: 51. Luku 18: 6.

12. Ja he läxit ulos ja ... että he parannuxen tekisit; ...

13. Ja ajoit ulos monda Per...

, ja woitelit öljyllä monda sairasta,
paransit. Jac. 5: 14.
14. Ja Kuningas Herodes sai sen
ulla; (sillä hänen nimensä oli jo ju=
lettu,) ja sanoi: Johannes joka kasti,
nosnut kuollnista, ja sentähden woi=
t waikuttawat hänesä.
Matth. 14: 1. Luc. 9: 7, 19.
15. Muut sanoit: se on Elias:
tta toiset sanoit: se on Propheta,
ka niinkuin joku Prophetaista.
Matth. 16: 14.
16. Mutta koska Herodes sen kuu=
sanoi hän: se on Johannes, jonga
lan minä annoin leikata, hän on
lleista nosnut.
17. Sillä Herodes oli lähettänyt
annesta ottamaan kiinni, ja pani
n tornihin, Herodiaxen hänen wel=
nsä Philippuxen emännän tähden,
a hän oli nainut. Luc. 3: 19, 20.
18. Sillä Johannes oli Herodexelle
nut: ei sinulle ole luwallinen pitä
les emändätä.
3 Mos. 18: 16. Luka 20: 21.
19. Ja Herodias wäjyi händä, ja
oi händä tappa: mutta ei hän
nut.
20. Sillä Herodes pelkäis Johan=
a, että hän tiesi hänen hurskaxi ja
ri mieheri ja otti waarin hänestä,
uli händä monesa asiasa, ja kuul=
händä mielellänsä.
Matth. 14: 5. Luka 21: 28.
21. Ja koska sowelias päiwä tuli,
Herodes syndymä päiwänänsä teki
lisen ylimmäisillensä, ja Päämie=
, ja Esimiehille Galileasa;
1 Mos. 40: 20. Matth. 14: 6.
22. Ja Herodiaxen tytär tuli sisäl=
ja hyppäis, ja se kelpais Herode=
ja ynnä atrioitzewille, sanoi Ku=
as piikalle: ano minulda mitäs
ot, ja minä annan sinulle.
23. Ja hän wannoi hänelle: mitä
sinä minulda anot, niin minä
an sinulle, puolen minun walda=
daani asti.
24. Mutta se meni ulos ja sanoi
ensä: mitä minun pitä anoman?
se sanoi: Johannes Kastajan
n.
25. Ja hän kohta meni sisälle kii=

ruhti Kuningan tygö, anoi sanoden:
minä tahdon, ettäs minulle annat juu=
ri nyt Johannes Kastajan pään satisa.
26. Niin Kuningas tuli sangen mur=
hellisexi, kuitengin walan tähden ja nii=
den jotka ynnä atrioitzit, ei tahtonut
häneldä kieldä. Matth. 14: 9.
27. Ja Kuningas lähetti kohta mur=
hajan, ja käski hänen päänsä tuoda.
28. Niin se meni ja leikkais hänen
kaulansa tornisa: Ja toi hänen pään=
sä satisa, ja annoi sen piikalle: ja pii=
ka andoi sen äitillensä. Matth. 14: 10.
29. Ja koska hänen Opetuslapsensa
sen kuulit, tulit he ja otit hänen ruu=
minsa, ja panit sen hautaan.
30. Ja Apostolit kokounnuit JEsu=
xen tygö, ja ilmoitit hänelle kaikki se=
kä ne kuin he teit, ja ne kuin he opetit.
Luc. 9: 10.
31. Ja hän sanoi heille: tulkat te
yxinänne erinäiseen paikkaan, ja lewät=
kät wähä: sillä monda oli, jotka tulit
ja menit: niin ettei he syödäkkän jou=
tanet. Marc. 3: 20.
32. Ja he menit korpeen hahdella
erinänsä. Matth. 14: 13. Joh. 6: 16.
33. Ja Kansa näki heidän mene=
wän, ja moni tunsi hänen: Ja juoxit
sinne jalkaisin kaikista Kaupungeista,
ja he ennätit heitä, ja he kokounnuit
hänen tygönsä.
34. Ja JEsus läxi ulos, ja näki
paljo Kansaa, ja hän armahti heitä:
sillä he olit niinkuin lampat, joilla ei
ole paimenda: Ja rupeis heitä opet=
tamaan paljo. Matth. 9: 36.
Luka 14: 14. Jer. 23: 1. Hes. 34: 2.
35. Ja koska päiwä paljo kulunut
oli, tulit hänen Opetuslapsensa hänen
tygönsä, sanoden: Tämä on erämaa,
ja aika on jo kulunut:
Matth. 14: 15. Luc. 9: 12.
36. Laske heitä että he menisit ym=
bäri kyliin ja majoin, ostamaan heil=
lensä leipiä: sillä ei heillä ole syötäwätä.
37. Mutta hän wastaten sanoi heil=
le: Andakat te heille syötäwätä. Ja he
sanoit hänelle: pitäkö meidän mene=
män kahdella sadalla penningillä leipiä
ostamaan, ja andamaan heidän syödä?
Joh. 6: 5.
38. Mutta hän sanoi heille: mon=

dako leipää teillä on? mengät ja katzokat. Ja koska he katzoit, sanoit he: wiisi, ja kaxi kalaa.
Matth. 14: 17. Luc. 9: 13. Joh. 6: 9.

39. Ja hän käski heidän kaikki istutta atrioitzemaan, erijoukkoihin wiherjäisen ruohon päälle.

40. Ja he istuit joukkoisa sadoin ja wiisinkymmenin.

41. Ja kuin hän otti ne wiisi leipää ja kaxi kalaa, katzoi hän Taiwaseen, kiitti ja mursi leiwät: ja andoi Opetuslapsillensa panda niiden eteen: ja ne kaxi kalaa jakoi hän kaikille.
1 Sam. 9: 13. Joh. 17: 1.

42. Ja he söit kaikki, ja rawittin.

43. Ja he korjaisit kaxitoistakymmendä täysinäistä koria muruja, ja myös kaloista.

44. Ja niitä kuin söit, oli lähes wiisi tuhatta miestä.

45. Ja hän ajoi kohta Opetuslapsensa astumaan hahteen, ja edellä menemään meren ylitze Bethsaidaan, siihenasti kuin hän päästäis Kansan.
Matth. 14: 22. Joh. 6: 16.

46. Ja koska hän oli päästänyt heidän, meni hän wuorelle rukoilemaan.
Matth. 14: 23.

47. Ja koska ehto tuli, oli haaxi keskellä merta, ja hän yxinänsä maalla.
Matth. 14: 24. Joh. 6: 17.

48. Ja hän näki heidän olewan hädäsä soutamisesa: (sillä heillä oli wastainen:) Ja liki neljändenä yön wartiona tuli hän heidän tygönsä käyden meren päällä: Ja tahdoi mennä heidän ohitzensa.

49. Mutta kuin he näit hänen käywän meren päällä, luulit he olewan Köpelin, ja huusit:

50. (Sillä kaikki näit hänen ja hämmästyit.) Ja hän puhui kohta heidän kanßansa, ja sanoi heille: olkat hywäsä turwasa, minä olen, älkät peljätkö.

51. Ja hän astui heidän tygönsä hahteen, ja tuuli heikeni: Ja he paljo enämmän keskenänsä hämmästyit, ja ihmettelit:

52. Sillä ei he ymmärtänet leiwistäkän: waan heidän sydämensä oli paatunut.

53. Ja kuin he olit [illegible]
tulit he Genesarethin maalle: ja [illegible]
satamaan: Matth. 14: 34.
54. Ja kuin he menit ulos [illegible]
niin he kohta tunsit hänen:
55. Ja juoxit ymbäri kaiken [illegible]
ymbäristön, ja rupeisit sairaita [illegible]
mään wuoteisansa, kusa he kuulit [illegible]
nen olewan.
56. Ja kuhunga hän meni [illegible]
kylihin eli Kaupungeihin, taikka [illegible]
joihin, niin he panit kujille sai[illegible]
ja rukoilit händä, että he ainoa[illegible]
nen waatteinsa palteseen saisit [illegible]
Ja niin monda kuin häneen [illegible]
ne paranit.

7. Luku.

Wanhimmitten käskyt. Oikia sa[illegible]
Pakanallinen waimo. JEsus pa[illegible]
kuuroin, joka myös mykkä [illegible]

Ja hänen tygönsä kokounnuit P[illegible]
seuxet, ja muutamat Kir[illegible]
nuista, jotka Jerusalemista t[illegible]
Matth. 15: 1.
2. Ja kuin he näit muut[illegible]
nen Opetuslapsistansa yhteisillä [illegible]
(se on, pesemättömillä) syöwän [illegible]
laitit he sitä:
3. Sillä Phariseuxet ja ka[illegible]
dalaiset ei syö, ellei he usein [illegible]
siänsä, pitäin wanhempain [illegible]
4. Ja kuin he Turulda tul[illegible]
he syö pesemätä. Ja mondä [illegible]
on, jotka he owat ottanet pit[illegible]
kuin on: juomaastiain, kiwiasti[illegible]
waskiastiain, ja pöytäin pesemise[illegible]
5. Sitte kysyit Phariseuxet ja [illegible]
janoppenet häneldä: mixei [illegible]
tuslapses waella wanhembain [illegible]
jälkeen, waan syöwät pesemät[illegible]
käsillä leipää?
6. Mutta hän wastaten [illegible]
le: Esaias on hywästi teistä [illegible]
laisista ennustanut niinkuin kirj[illegible]
on: Tämä Kansa kunnioitze[illegible]
huulilla, waan heidän sydämens[illegible]
kaukana minusta. Es. 29: 13.
7. Mutta turhaan he [illegible]
welewat, opettain sitä [illegible]
ihmisten käskyt.
Matth. 15: 9. Col. 2: 18. [illegible]
8. Sillä te hyljätte [illegible]

, ja pidätte ihmisten säädyn, kiwi=
ain ja juomaastiain pesemiset: ja
ita senkaltaisia te paljo teette.
). Ja hän sanoi heille: hywin te
jätte Jumalan käskyn, että te tei=
säätyine pidäisitte.
0. Sillä Moses sanoi: kunnioita
äs ja äitiäs: ja joka kiroilee Isää
äitiä, hänen pitä kuolemalla kuo=
an. 2 Mos. 20: 12. Luku 21: 17.
Mos. 20: 9. 5 Mos. 5: 16. Luku 27: 16.
an. l. 20: 20. Matth. 15: 4. Eph. 6: 2.
1. Mutta te sanotte: jos ihminen
oo Isälle taikka äitille: Corban, (se
uhrattu) jolla sinua piti minulda
ettaman.
2. Ja et te salli hänen mitän teh=
Isällensä taikka äitillensä.
3. Ja hyljätte Jumalan sanan tei=
säädyllänne, jonga te säättänet o=
a: Ja senkaltaisia paljo te teettä.
Matth. 15: 9.
4. Ja hän kutzui tygönsä kaiken
nsan, ja sanoi heille: kuulkat kaikki
ua, ja ymmärtäkät.
5. Ei ole ulkona ihmisestä mitän,
häneen menee sisälle, ja taita hä=
saastutta: mutta ne kuin hänestä
wat ulos, ne owat jotka saastutta=
ihmisen. Ap. T. 10: 15.
Rom. 14: 17, 20. Tit. 1: 15.
6. Jos jollakin on korwat kuulla,
kulkan. Matth. 11: 15. Marc. 4: 23.
. Ja koska hän Kansan tykö
huoneseen, kysyit hänen Opetus=
sa häneldä tästä wertauxesta.
Matth. 15: 15.
8. Ja hän sanoi heille: olettako
niin ymmärtämättömät? ettekö
ärrä, että kaikki kuin ulkoa menee
isehen, ei se händä taida saastutta?
19. Sillä ei se mene hänen sydä=
ensä, mutta watzaan: ja menee luon=
esti ulos, kaikki ruat puhdistain.
. Ja hän sanoi: mitä ihmisestä
ulos, se saastutta ihmisen.
21. Sillä sisäldä ihmisten sydämestä
wat ulos pahat ajatuxet, huorudet,
wuoteudet, miestapot,
Mos. 6: 5. Luku 8: 21. San. l. 6: 14.
Jer. 17: 9. Matth. 15: 19.
22. Warkaudet, ahneudet, pahat juo=
petos, irtaisus, pahansuomus, Ju=
lan pilkka, ylpeys, hulluus.

23. Kaikki nämät pahudet sisäldä
tulewat ulos, ja saastuttawat ihmisen.
24. Niin hän nousi, ja meni sieldä
Tyrin ja Sidonin maan ääriin: ja
meni sisälle huoneseen, eikä tahtonut
sitä kenellekkän anda tietä: ja ei hän
tainnut salaa olla. Matth. 15: 21.
25. Sillä kuin yxi waimo kuuli
hänestä, jonga wähällä tyttärellä oli
saastainen hengi, niin se tuli ja lan=
geis hänen jalkainsa juureen.
26. (Mutta se waimo oli Grekiläi=
nen, Syrophenisiasa syndynyt) ja hän
rukoili händä ajamaan pois Perkelet=
tä hänen tyttärestänsä.
27. Niin JEsus sanoi hänelle: Salli
ensin lapset rawitta: Sillä ei ole se
kohtullinen, otta lasten leipää, ja heit=
tä penikoille. Matth. 15: 26.
28. Mutta hän wastais ja sanoi
hänelle: tosin HErra: syöwät peni=
katkin pöydän alla lasten muruista.
29. Ja hän sanoi hänelle: tämän
puhen tähden mene: Perkele läxi ulos
sinun tyttärestäs.
30. Ja kuin hän meni kotiansa,
löysi hän Perkelen lähtenexi ulos, ja
tyttärensä makawan wuotesa.
31. Ja taas kuin hän läxi Tyrin
ja Sidonin maan ääristä, tuli hän
Galilean meren tygö, kymmenen Kau=
pungin maan äärten keskitze.
Matth. 15: 29.
32. Ja he toit hänen tygönsä kuu=
roin, joka myös mykkä oli, ja he ru=
koilit händä panemaan kätensä hänen
päällensä. Matth. 9: 32. Luc. 11: 14.
33. Ja hän otti hänen erinänsä
Kansasta, ja pisti sormensa hänen kor=
wiinsa, sylki ja rupeis hänen kieleensä;
Marc. 8: 23. Joh. 9: 6.
34. Ja katzahtain Taiwaseen, huo=
kais, ja sanoi hänelle: Ephphata, se
on aukene. Joh. 11: 41. Luku 17: 1.
35. Ja kohta aukenit hänen kor=
wansa: ja hänen kielensä side pääsi
wallallensa, ja puhui selkiästi.
36. Ja hän haasti heidän kellengän
sanomasta: Mutta jota enämmin hän
haasti, sitä enämmin he ilmoitit.
37. Ja he suuresti hymmästyit sa=
noden: hywästi hän kaikki teki: kuu=

woit hän teke kuulemaan, ja mykät puhumaan.

8. Luku.

JEsus ruokkii neljä tuhatta miestä, kieltää merkin Phariseurilta, ja parantaa sokian. Petari tunnustaa Christuresta, nuhdellaan. Tunnustuxen hedelmät.

Niinä päiwinä koska sangen paljo Kansaa oli, eikä ollut heillä mitän syömistä, kutzui JEsus Opetuslapsensa tygönsä, ja sanoi heille:

2. Minä surkuttelen Kansaa; sillä he owat jo kolme päiwää wiipynet minun tykönäni, ja ei ole heillä mitä he söisit: Matth. 15: 32.

3. Ja jos minä päästän heidän kotiansa syömätä, niin he waipuwat tiellä; sillä muutamat heistä olit kaukaa tullet.

4. Niin wastaisit händä hänen Opetuslapsensa: kusta joku woi näitä rawita leiwillä täsä erämaasa?

5. Ja hän kysyi heildä: mondako leipää teillä on? he sanoit: seitzemän.

6. Ja hän käski Kansan istua atrioitzemaan maan päälle: Ja hän otti ne seitzemän leipää, kuin hän kiittänyt oli, mursi ja andoi Opetuslapsillensa, että he olisit pannet eteen: ja he panit Kansan eteen.

7. Ja heillä oli myös wähä kalaisita: ja hän kiitti, ja käski ne myös panta eteen.

8. Niin he söit, ja rawittin: ja he korjaisit tähtet, kuin jäänet olit, seitzemän koria murusia.

9. Ja niitä kuin söit, oli liki neljä tuhatta: Ja hän päästi heidän.

10. Ja hän astui kohta Opetuslastensa kanssa hahteen, ja tuli Dalmanuthan maan ääriin. Matth. 15: 39.

11. Ja Phariseuxet tulit ja rupeisit kampailemaan hänen kanssansa, pyyten häneldä merkkiä Taiwaasta, kiusaten händä. Matth. 12: 38. Luku 16: 1. Luc. 11: 29. Joh. 6: 30.

12. Ja hän huokais hengesänsä ja sanoi: mixi tämä suku merkkiä pyytä? totisesti sanon minä teille: Ei tälle sukukunnalle anneta merkkiä. Matth. 16: 4.

13. Ja hän jätti heidän, ja astui taas hahteen ja meni ylitze.

14. Ja he olit unhottanet [illegible] piä: eikä ollut heillä enä kuin [illegible] hahdesa heidän myötänsä. Matth. 16: 5.

15. Ja hän käski heitä, [illegible] katzokat ja kartakat teitänne [illegible] seusten hapatuxesta, ja Herodexen [illegible] patuxesta. Matth. 16: 6. Luc. 12: [illegible]

16. Ja he ajattelit keskenänsä, [illegible] noden: ei meillä ole leipiä. [illegible]

17. Ja kuin JEsus sen ymm[illegible] sanoi hän heille: mitä te ajatt[illegible] ettei teillä ole leipää? ettekö te [illegible] huomaitze, etkä ymmärrä? wielä[illegible] lä nyt on paatunut sydän? Marc. [illegible]

18. Silmät teillä on, ja et te [illegible] ja korwat teillä on, ja et te [illegible] ettäkö myös muista?

19. Koska minä wiisi leipää [illegible] wiidelle tuhannelle, kuinga mon[illegible] sinäistä koria te tähteitä korj[illegible] He sanoit: kaxitoistakymmendä. Matth. 14: 19, 20. Marc. 6: 41. Luc. [illegible] Joh. 6: 11, :c.

20. Niin myös koska minä [illegible] män mursin, neljälle tuhannelle, [illegible] ga monda täysinäistä koria tä[illegible] korjaisitta? he sanoit: seitzemän. Matth. 15: 34.

21. Ja hän sanoi heille: [illegible] siis ymmärrä? [illegible]

22. Ja hän tuli Bethsaida[illegible] he toit yhden sokian, ja rukoili[illegible] että hän rupeis häneen.

23. Ja hän tarttui sen soki[illegible] teen, ja wei ulos hänen kyläst[illegible] sylki hänen silmiinsä, ja pani [illegible] hänen päällensä, ja kysyi häneldä, [illegible] hän jotakin näkis. Marc. 7: 33.

24. Niin hän katzoi ylös ja [illegible] Minä näen ihmiset niinkuin puut [illegible] kendelewän.

25. Sitte hän taas pani [illegible] hänen silmäinsä päälle, ja andoi [illegible] nen taas katzoa: Ja se tuli paran[illegible] niin että hän näki kaikki [illegible] selkiästi.

26. Ja hän lähetti hänen [illegible] sanoden: älä mene kylään [illegible] myös kellengän tätä kyläsä [illegible]

27. Ja JEsus meni ulos [illegible] Opetuslapsensa Cesarean [illegible] kutzutan Philippi: Ja hän [illegible]

petuslapsildansa, sanoden heille: ke-
ngä sanowat ihmiset minun olewan?
Matth. 16: 13. Luc. 9: 18.
28. Niin he wastaisit: Johannes
rstajan: ja muutamat Elian: waan
mutamat jongun Prophetaista.
29. Ja hän sanoi heille: kenen-
stä te sanotta minun olewan? Pe-
ri wastais, ja sanoi hänelle: sinä o-
: Christus.
30. Ja hän haasti heitä kellengän
nestä sanomasta.
31. Ja hän rupeis heitä opetta-
man että ihmisen Pojan pitä paljo
rsimän, ja hyljättämän wanhimmilda
.ylimmäisildä Papeilda, ja Kirjanop-
neilda, ja tapettaman: ja kolmandena
iwänä ylösnouseman: Matth. 16: 21.
Luku 17: 22. Marc. 9: 31. Luku 10: 33.
Luc. 9: 22, 44. Luku 18: 31. Luku 24: 6.
32. Ja hän puhui sen puhen julki
kiasti. Ja Petari otti hänen ty-
nsä, rupeis händä nuhtelemaan.
33. Mutta hän käänsi itzensä, ja
oi Opetuslastensa puoleen, nuhteli
arita, sanoden: mene pois minun
täni Satan: sillä et sinä ymmärrä
itä kuin Jumalan owat, waan niitä
in ihmisten owat. 2 Sam 19: 22.
34. Ja hän kutzui tygönsä Kansan
Opetuslapsensa, ja sanoi heille: kuka
inä tahto tulla minun peräsäni, hän
kätkön itzensä, ja ottakon ristinsä, ja
atkan minua. Matth. 10: 38.
Luku 16: 24. Luc. 9: 23. Luku 14: 27.
35. Sillä kuka ikänä tahto hengen-
wapahta, hän hukutta sen; mutta
a ikänä hengensä hukutta minun ja
wangeliumin tähden, hän wapahta
n. Matth. 10: 39. Luku 16: 25.
Luc. 9: 24. Luku 17: 33. Joh. 12: 25.
36. Sillä mitä se autta ihmistä,
hän woittais kaiken mailman, ja sais
ullensa wahingon? Matth. 16: 26.
37. Eli mitä ihminen anda sielunsa
nasturexi? Ps. 49: 9.
38. Sillä joka häpe minua ja mi-
ni sanojani täsä huorintekiäsä ja syn-
isä suqusa, sitä myös pitä ihmisen
ojan häpemän, koska hän tulee Isän-
kunniasa niiden pyhäin Engelitten
nsa. Matth. 10: 38. Luku 12: 39.
Luku 25: 31. Luc. 9: 26. Luku 12: 8, 9.
Rom. 1: 16. 2 Tim. 2: 12.

9. Luku.

Christuxen kirkastaminen. Elias. Mykkä riiwattu. Christuxen kuolema. Opetuslasten riita. Pahennus.

Ja hän sanoi heille: Totisesti sanon
minä teille: muutamat näistä, jot-
ka täsä seisowat, ei pidä kuolemata
maistaman, siihenasti kuin he näkewät
Jumalan waldakunnan woimalla tule-
wan. Matth. 16: 28. Luc. 9: 27.
2. Ja kuuden päiwän perästä, otti
JEsus tygönsä Petarin ja Jacobin ja
Johannexen, ja wei heidän erinänsä
korkialle wuorelle yxinänsä: ja hän kir-
kastettin heidän edesänsä.
Matth. 17: 1. Luc. 9: 28.
3. Ja hänen waattensa tulit kiildä-
wäxi ja sangen walkiaxi niinkuin lumi,
ettei yxikän waatten painaja taida niin
walkiaxi painaa maan päällä.
4. Ja heille ilmestyi Elias Mosexen
kanßa: jotka puhuit JEsuxen kanßa.
5. Ja Petari wastaten sanoi JE-
suxelle: Rabbi, hywä on meidän täsä
olla: tehkämme siis tähän kolme ma-
jaa, sinulle yhden, Mosexelle yhden, ja
Elialle yhden.
6. Waan ei hän tiennyt mitä hän
puhui: Sillä he olit hämmästynet.
7. Ja pilwi tuli joka ympäri war-
jois heidän: ja ääni tuli pilwestä, sa-
noden: **Tämä on se minun rakas
Poikani, kuulkat händä.**
5 Mos. 18: 18, 19. Es. 42: 1. Matth. 3: 17.
Luku 17: 5. Marc. 1: 11. Luc. 3: 22.
Luku 9: 35. 2 Pet. 1: 17.
8. Ja kohta kuin he ympäri katzah-
dit, ei he enä ketän nähnet, mutta
JEsuxen yxin heidän kanßansa.
9. Mutta koska he menit alas wuo-
relta, kielsi hän heidän kellengän niitä
sanomasta kuin he näit, waan sitte koska
ihmisen Poika on kuolluista nosnut.
Matth. 17: 9. Luc. 9: 36.
10. Ja he pidit sanan mielesänsä,
ja tutkeit keskenänsä, mitä se olis,
nosta ylös kuolluista.
11. Ja he kysyit häneldä sanoden:
mitä Kirjanoppenet sanowat, että Elian
pitä ensin tuleman? Mal. 4: 5.
Matth. 17: 10.
12. Mutta hän wastaten sanoi heille:
Elias tosin tulee ensin ja ojenda kaikki:

Ja niinkuin on ihmisen Pojasta kir=
joitettu, että hänen pitä paljo kärsi=
män, ja katzottaman ylön.
Ps. 22: 7. Es. 53: 3. Dan. 9: 26.
13. Mutta minä sanon teille, että
Elias on myös tullut, ja he teit hä=
nelle mitä he tahdoit, niinkuin hänestä
kirjoitettu oli. Matth. 11: 14. Luc. 1: 17.
14. Ja kuin hän tuli Opetuslasten
tygö, näki hän paljo Kansaa heidän
ympärillänsä, ja Kirjanoppenet kam=
pailewan heidän kanßansa.
15. Ja kohta kuin kaikki Kansa
näki hänen, hämmästyit he, ja juosten
tygö terwehdit händä.
16. Ja hän kysyi Kirjanoppenuilda:
mitä te kampailette keskenänne?
17. Niin yxi Kansan seasta wastais,
ja sanoi: Mestari, minä toin sinun
tygös poikani, jolla on mykkä hengi.
Matth. 17: 14. Luc. 9: 37, 38.
18. Ja koska hän rupee hänen kimp=
puunsa, niin hän repelee händä: ja hän
wahtu, ja kiristelee hampaitansa, ja kui=
wettu. Ja minä sanoin sinun Opetus=
lapsilles, että he ajaisit hänen ulos, ja
ei he woinet.
19. Niin hän wastais ja sanoi: O
sinä uskotoin sukukunda! kuinga kau=
wan minun pitä oleman teidän kans=
sanne? kuinga kauwan minä teitä kär=
sin? tuokat händä minun tygöni.
20. Ja he toit sen hänen tygönsä.
Ja kuin hän näki hänen, rewäis kohta
hengi händä, ja hän langeis maahan,
ja kieritteli händänsä ja wahtui.
Marc. 1: 26.
21. Ja hän kysyi hänen Isäldänsä:
kuinga paljon aikaa sitte on, kuin tä=
mä on hänelle tullut? hän sanoi, lap=
sudesta.
22. Ja hän heitti hänen usein tu=
leen ja wesiin, että hän hukutais hänen.
Mutta jos sinä jotakin woit, niin auta
meitä, ja armahda meidän päällemme.
23. Niin sanoi JEsus hänelle: jos
sinä sen woit uskoa, kaikki owat usko=
waiselle mahdolliset. Luc. 17: 6.
24. Ja kohta Pojan Isä huusi it=
kein, ja sanoi: HERra, minä uskon,
auta minun epäuskoani.
25. Mutta koska JEsus sen näki
että Kansa ynnä juoxi tygö, nuhteli
hän sitä saastaista hengeä [illegible]
nelle: sinä mykkä ja kuuro hengi, [illegible]
nä käsken sinua, mene ulos hänestä,
älä tästedes hänen sisällensä mene.
26. Niin se huusi, ja repeli [illegible]
händä, ja läxi ulos: Ja se tuli [illegible]
kuin kuollut, niin että moni [illegible]
hän on kuollut.
27. Mutta JEsus tartui [illegible]
teensä, ja nosti hänen: ja hän [illegible]
28. Ja kuin hän oli huonesen [illegible]
nyt sisälle, kysyit hänen Opetus[illegible]
sa häneldä erinänsä: mixemme [illegible]
händä ajaa ulos? Matth. [illegible]
29. Ja hän sanoi heille: tämä [illegible]
ei taida millän muulla kuin ru[illegible]
ja paastolla mennä ulos.
30. Ja he läxit ulos sieldä ja [illegible]
sit Galilean läpitze; ja ei hän [illegible]
nut sitä kenengän tietä.
31. Sillä hän opetti Opetus[illegible]
sa, ja sanoi heille: ihmisen P[illegible]
netan ylön ihmisten käsiin, ja [illegible]
pawat hänen: ja kuin hän on [illegible]
niin hän kolmandena päiwänä [illegible]
ylös. Matth. 16: 21. Luc. [illegible]
Marc. 8: 31. Luc. 9: 22, 44. Luku [illegible]
Luku 24: 7.
32. Mutta ei he ymmärtä[illegible]
kuin hän sanoi: ja pelkäisit [illegible]
kysyä.
33. Ja hän tuli Capernau[illegible]
kotona ollesa, kysyi hän heildä: [illegible]
te tiellä keskenänne kampailitte?
34. Mutta he waikenit: [illegible]
lit kampaillet tiellä keskenänsä, [illegible]
heistä suurin olis. Matth. [illegible]
Luc. 9: 46. Luku 22: 24.
35. Ja kuin hän istui, ku[illegible]
ne kaxitoistakymmendä, ja sanoi [illegible]
jos joku tahto ensimäinen olla, [illegible]
oleman kaikkein wiimeisen, ja [illegible]
palwelian. Matth. 20: 26. Marc. [illegible]
36. Ja hän otti lapsen, ja [illegible]
sen heidän keskellensä: Ja [illegible]
otti sen syliinsä, sanoi hän heille:
Marc. 10: 16.
37. Kuka ikänä yhden [illegible]
lapsen korjaa minun nimeen [illegible]
jaa minun: ja joka minun [illegible]
hän minua korjaa, mutta [illegible]
nun lähetti. Matth. [illegible]
Luc. 9: 48. Joh. 13: [illegible]

3. Mutta Johannes wastais hän=
sanoden: Mestari, me näimme yh=
sinun nimelläs Perkeleitä ajawan
, joka ei seuraa meitä: ja me kiel=
ne händä, ettei hän seuraa meitä.
Luc. 9: 49.
9. Niin JEsus sanoi: älkät hän=
ieldäkö: sillä ei ole ketän joka teke
nallisen työn minun nimeni kautta,
ita kohta pahasti puhua minusta.
1 Cor. 12: 3.
). Sillä joka ei ole meitä wastan,
n meidän edestämme.
Matth. 12: 30.
1. Sillä kuka ikänä juotta teitä
=pikarilla minun nimeeni, että te
a Christuxen, totisesti sanon minä
:: ei hän suingan kadota palk=
sa. Matth. 10: 42.
2. Ja kuka ikänä pahenda yhden
ä wähimmistä, jotka uskowat mi=
päälleni, parempi olis hänelle, jos
yn kiwi pannaisin hänen kaulaansa,
eitetäisin mereen. 5 Mos. 13: 6.
Matth. 18: 6. Luc. 17: 1, 2.
3. Jos sinun kätes on sinulle pa=
uxexi, niin hakka se pois: parempi
sinun käsipuolena elämään mennä,
jos sinulla olis kaxi kättä, ja
isit helwettiin siihen sammumatto=
n tuleen; Matth. 5: 29. Luku 18: 8.
4. Kusa ei heidän matonsa kuole,
tuli sammuteta. Es. 66: 24.
5. Ja jos sinun jalkas on sinulle
nnuxexi, hakka se pois: parempi
sinun ettäs onduwana elämään me=
kuin jos sinulla olis kaxi jalkaa
heitetäisin helwettiin, siihen sam=
nattomaan tuleen;
6. Kusa ei heidän matonsa kuole,
tuli sammuteta.
7. Ja jos sinun silmäs on sinulle
nnuxexi, niin heitä se pois: pa=
pi on sinun silmäpuolena Jumalan
dakundaan sisälle mennä, kuin jos
lla olis kaxi silmää ja heitetäisin
etin tuleen;
8. Kusa ei heidän matonsa kuole,
tuli sammuteta.
9. Sillä kaikki pitä tulella suolat=
an: ja jokainen uhri pitä suolalla
lattaman. 3 Mos. 2: 13.

50. Suola on hywä: mutta jos
suola tulee mauttomaxi, millä te sen
höystätte? pitäkät itze teisänne suola,
ja rauha teidän keskenänne.
Matth. 5: 13. Luc. 14: 34. Rom. 12: 18.
Hebr. 12: 14.

10. Luku.

Awioparin erokirja. Pienet lapset. Rikkain waara. Zebedeuxen pojat. Bartimeus.

Ja kuin hän sieldä läxi, tuli hän
Judan maan äärille, sen maakun=
nan kautta, joka on sillä puolella Jor=
danin: Ja Kansa kokonnui taas hänen
tygönsä; ja niinkuin hän oli tottunut,
niin hän taas opetti heitä.
Matth. 19: 1.
2. Ja Phariseuxet tulit ja kysyit
häneldä, jos mies saa waimonsa hyl=
jättä? kiusaten händä.
3. Mutta hän wastaten sanoi heille:
mitä Moses teille käski?
4. He sanoit: Moses sallei erokirjan
kirjoitta ja hyljätä. 5 Mos. 24: 1.
Matth. 5: 31.
5. Ja JEsus wastaten sanoi heille:
teidän sydämenne kowuden tähden kir=
joitti hän teille sen käskyn.
6. Mutta luomisen alusta on Ju=
mala heidän luonut miehexi ja wai=
moxi. 1 Mos. 1: 27. Luku 5: 2
Matth. 19: 4.
7. Sentähden pitä ihmisen eriämän
Isästänsä ja äitistänsä, ja pitä itzensä
waimoonsa yhdistämän: 1 Mos. 2: 24.
8. Ja niin tulewat kaxi yhdexi li=
haxi: Niin ettei he ole sillen kaxi, mut=
ta yxi liha: 1 Cor. 6: 16. Eph. 5: 31.
9. Mitä siis Jumala on yhteen so=
wittanut, ei ihmisen pidä sitä eroitta=
man. Matth. 19: 6.
10. Ja hänen Opetuslapsensa kysyit
taas häneldä kotona siitä asiasta.
11. Ja hän sanoi heille: kuka ikänä
hyljä waimonsa, ja nai toisen, se teke
huorin händä wastan. Matth. 5: 32.
Luku 19: 9. Luc. 16: 18. 1 Cor. 7: 10, 11.
12. Ja jos waimo hyljä miehensä,
ja huole toiselle, hän teke huorin.
13. Ja he toit hänen tygönsä lap=
sia, että hän heihin rupeis: Niin O=
petuslapset nuhtelit heitä, jotka niitä
toit. Matth. 19: 13. Luc. 18: 15.

14. Mutta koska JEsus sen näki, närkästyi hän, ja sanoi heille: sallikat lasten tulla minun tygöni, ja älkät kieldäkö heitä: sillä senkaltaisten on Jumalan waldakunda. Matth. 18: 3. Luku 19: 14. 1 Cor. 14: 20.

15. Totisesti sanon minä teille: jokainen kuin ei Jumalan waldakundaa ota wastan niinkuin lapsi, ei hän suingan siihen tule sisälle.

16. Ja hän otti heitä syliinsä, ja pani kätensä heidän päällensä, ja siunais heitä. Matth. 19: 15. Marc. 9: 36.

17. Ja kuin hän oli lähtenyt ulos tielle, tuli yxi juosten, langeis polwillensa hänen eteensä, ja kysyi häneldä: hywä Mestari, mitä minun pitä tekemän, että minä ijankaikkisen elämän perisin? Matth. 19: 16. Luc. 18: 18.

18. Niin JEsus sanoi hänelle: mixis sanot minun hywäxi? Ei kengän ole hywä, waan yxi Jumala.

19. Kylläs käskyt tiedät: Ei sinun pidä huorin tekemän: Ei sinun pidä tappaman: Ei sinun pidä warastaman: Ei sinun pidä wäärää todistusta sanoman: Ei sinun pidä pettämän: kunnioita Isääs ja äitiäs. 2 Mos. 20: 12, 2c. Luku 21: 12. 5 Mos 5: 16. Rom. 13: 9.

20. Mutta se wastais, ja sanoi hänelle: Mestari, nämät kaikki olen minä pitänyt hamasta minun nuorudestani.

21. Mutta koska JEsus katzahti hänen päällensä, rakasti hän händä, ja sanoi hänelle: yxi sinulda puuttuu: mene, myy kaikki mitä sinulla on, ja anna waiwaisille: ja sinulla pitä oleman tawara Taiwasa: ja tule, seura minua, ottain risti. Matth. 6: 19. Luc. 12: 33. Luku 16: 9.

22. Mutta hän tuli siitä puhesta murhellisexi, ja meni pois murheisansa; sillä hänellä oli paljo tawarata.

23. Ja kuin JEsus katzahti ymbärinsä, sanoi hän Opetuslapsillensa: kuinga työlästi ne joilla tawarata on, tulewat Jumalan waldakundaan. Matth. 19: 23. Luc. 18: 24.

24. Mutta Opetuslapset hämmästyit näistä hänen sanoistansa. Niin JEsus taas wastaten sanoi heille: rakkat pojat, kuinga työläs on niiden tulla Jumalan waldakundaan, jotka waroihinsa uskaldawat. Ps. 62: 11. Sam. I. 11: 28. 1 Tim.

25. Huokiampi on Kamelin neulan silmän läpitze, kuin rikkan malan waldakundaan sisälle tulla.

26. Mutta he hämmästyit sitte sangen suuresti, sanoden sä: ja kuka taita autuaxi tulla?

27. Niin JEsus katzahti päällensä, ja sanoi: ihmisten ty se mahdotoin, mutta ei Juma könä: sillä kaikki owat Juma könä mahdolliset. Job. Jer. 32: 17. Zach. 8: 6. Luc. 1:

28. Niin Petari rupeis hänelle: katzo, me olemma danet ylön, ja seurannet sinua. Matth. 4: 20. Luku 19: 27. Luc. Luku 18: 28.

29. Mutta JEsus wastais, noi: Totisesti sanon minä teille kengän, joka jätti huonen, ta jet, eli sisaret, taikka Isän taikka waimon eli lapset, taik minun ja Ewangeliumin tähden,

30. Ellei hän saa jällen sesti nyt tällä ajalla, huoneita ja sisarita, ja äitejä, ja lapsia, doja, wastoinkäymisillä, ja tu mailmasa ijankaikkisen elämän. Matth. 19: 29.

31. Mutta monda ensimmäistä jälkimäisexi: ja jälkimäistä Matth. 19: 30. Luku 20: 16. Luc.

32. Mutta he olit tiellä ylös Jerusalemiin: ja JEsus dän edellänsä, ja he hämmäs seuraisit händä ja pelkäisit. otti taas ne caxitoistakymmendä sä, ja rupeis heille sanomaan, hänelle tapahtuwa oli: Marc. Luku 17: 22. Luku 20: 17, 18. Marc. Luku 9: 31. Luc. 9: 22. Luku 18: Luku 24: 7. Joh. 18: 32.

33. Katzo, me menemme rusalemiin, ja ihmisen Poika ylön Pappein päämiehille ja oppenuille, ja he duomitzewat kuolemaan, ja andawat pakanoille:

34. Ja he pilkkawat händä, wät hänen, ja sylkewät sä, ja tappawat hänen, ja päiwänä hän nousee ylös.

35. Niin tuli hänen tygönsä Jaco-
ja Johannes, Zebedeuxen pojat,
oden: Mestari me tahdomma, että
me tekisit mitä me anomma.
Matth. 20: 20.
36. Niin hän sanoi heille: mitä te
otta minun teillenne tekewään?
37. Waan he sanoit hänelle: Anna
en meistä istua sinun oikialla, ja
wasemmalla puolellas sinun kun-
säs.
38. Mutta JEsus sanoi heille: ette
ä mitä te anotta. Woitteko juoda
Kalkin, kuin minä juon, ja sillä
tella kastetta, jolla minä kastetan?
Matth 20: 22. Luc. 12: 50.
39. Waan he sanoit hänelle: woim-
. Niin sanoi JEsus heille: sen kal-
jin te juotta, jonga minä juon:
illä Kastella te kastetan, jolla minä
tetan:
40. Mutta istua minun oikialla ja
mmalla puolellani, ei ole minun
anisellani, mutta niille, joille se
mistettu on. Matth. 25: 34.
41. Ja kuin ne kymmenen sen kun-
upeisit he närkästywään Jacobin
ohannexen tähden. Matth. 20: 24.
42. Mutta koska JEsus kutzui hei-
tygönsä, sanoi hän heille: te tie-
te että ne jotka owat asetetut Kan-
Päämiehixi, hallitzewat heitä: ja
n ylimmäisillänsä on walda hei-
litzensä. Matth. 20: 25. Luc. 22: 25.
43. Mutta ei niin pidä oleman tei-
keskenänne, waan joka teidän sea-
ne tahtoo suurin olla, se olkan tei-
n palweliaune.
44. Ja joka teistä tahtoo tulla ensi-
sexi, hän olkan kaikkein orja.
Marc. 9: 35. 1 Petr. 5: 3.
45. Sillä ei myös ihmisen Poika
tullut että händä palwellaisin, mut-
palwelemaan, ja andamaan hengen-
maxuxen hinnaxi monen edestä.
. 13: 14. Phil. 2: 7. Eph. 1: 7. Col.
1: 14. 1 Tim. 2: 6. Tit. 2: 14.
46. Ja he tulit Jerichoon: Ja kuin
läxi Jerichosta, ja hänen Opetus-
tensa, ja paljo Kansaa, niin istui
ohesa yxi sokia, Bartimeus Ti-
n poika, kerjäten. Matth. 20: 29.
Luc. 18: 35.
47. Ja koska hän kuuli että se oli
JEsus Nazarethista, rupeis hän huu-
taman ja sanomaan: JEsu Dawidin
Poika, armahda minua.
48. Ja moni nuhteli händä, että
hän olis ollut ääneti. Mutta hän huusi
paljo enämmin: Dawidin Poika, ar-
mahda minua.
49. Ja JEsus seisahti ja käski kutzua
händä. Ja he kutzuit sen sokian, ja sa-
noit hänelle: ole hywällä mielellä, nou-
se: hän kutzuu sinua.
50. Niin hän heitti pois waattensa
yldänsä, nousi, ja tuli JEsuxen tygö.
51. Ja JEsus wastaten sanoi hä-
nelle: mitäs tahdot, että minä sinulle
tekisin? niin sokia sanoi hänelle: Rab-
boni, että minä saisin näkyni.
52. Mutta JEsus sanoi hänelle:
mene, sinun uskos wapahti sinun. Ja
hän sai kohta näkönsä jällen, ja seurais
JEsusta tiellä. Matth. 9: 22. Marc. 5: 34.

11. Luku.

JEsus ajaa Jerusalemiin, kiroo fikunapuuta ja puhdistaa Templin. Uskon woima. Phariseusten kysymys.

Ja kuin he lähestyit Jerusalemia,
Bethphageen, ja Bethaniaan, Öl-
jymäen tygö, lähetti hän kaxi Opetus-
lapsistansa. Matth. 21: 1. Luc. 19: 29.
2. Ja sanoi heille: Mengät kylään,
joka on teidän edesänne: ja kohta koska
te siihen tuletta sisälle, löydätte te war-
san sidottuna, jonga päällä ei yxikän
ihminen istunut ole: päästäkät se, ja
tuokat tänne.
3. Ja jos joku teille sanoo: mixi
te sen teette? niin sanokat: HERra
sitä tarwitze; ja kohta hän laskee hä-
nen tänne.
4. Niin he menit, ja löysit warsan
sidottuna ulkona owen tykönä tien haa-
rasa, ja he päästit sen wallallensa.
5. Ja muutamat niistä, jotka siellä
seisoit, sanoit heille: mitä te teette että
te warsan päästätte?
6. Mutta he sanoit heille, niinkuin
JEsus oli käskenyt: niin he päästit
heidän.
7. Ja he toit warsan JEsuxen ty-
gö, ja heitit waattensa sen päälle, ja
hän istui sen päälle. 2 Kun. K. 9: 13.
Joh. 12: 14.

8. Mutta moni hajoitti waattensa tielle: ja ne muut karseit oxia puista, ja hajoitit tielle.

9. Ja jotka edellä käwit, ja myös seuraisit, huusit sanoden: Hosianna, hywästi siunattu olkon se, joka tulee HERran nimeen! Ps. 118: 26. Matth. 21: 9. Luku 23: 39.

10. Hywästi siunattu olkon Dawidin meidän Isämme waldakunda, joka tulee HERran nimeen: Hosianna korkeudesa!

11. Ja JEsus meni Jerusalemiin, ja Templiin: ja kuin hän kaikki ymbäri katzeli, koska jo ehtoaika oli, läxi hän ulos Bethaniaan kahdentoistakymmenen kansa:

12. Ja toisna päiwänä, koska he Bethaniasta läxit, isois hän. Matth. 21: 18.

13. Ja näki taampana fikunapuun, jolla olit lehdet, niin hän meni lähes, jos hän jotakin hänestä löytänyt olis: Ja kuin hän tuli tygö, ei hän muuta löynnyt kuin lehdet: Sillä ei ollut wielä fikunain aika.

14. Ja JEsus wastaten sanoi hänelle: älkön tästedeskän kengän sinusta syökö hedelmätä ijankaikkisesti. Ja hänen Opetuslapsensa kuulit sen.

15. Ja he tulit Jerusalemiin: Ja JEsus meni Templiin, rupeis ajamaan ulos kaupitzioita ja ostaita Templisä: ja waihettajain pöydät, ja kyhkyläisten myyjäin istuimet hän kukisti. Matth. 21: 12. Luc 19: 45. Joh. 2: 14.

16. Ei hän myös sallinut jongun kanda astiata Templin läpitze.

17. Ja hän opetti sanoden heille: eikö kirjoitettu ole: minun huoneni pitä kutzuttaman rukous huonexi kaikille Kansoille? mutta te oletta sen tehnet ryöwäritten luolaxi. 1 Kun. K. 8: 41. Es. 56: 7. Jer. 7: 11.

18. Ja Kirjanoppenet ja Pappein päämiehet kuulit sen, ja etzeit kuinga he olisit hänen hukuttanet: sillä he pelkäisit händä, että kaikki Kansa hämmästyi hänen oppiansa. Joh. 7: 19.

19. Ja koska ehto tuli, meni JEsus ulos Kaupungista.

20. Ja kuin he aamulla käwit ohitze, näit he fikunapuun kuiwettunen juurinensa.

21. Ja Petari muisti, ja sanoi hänelle: Rabbi, katzo, se fikunapuu, jota kiroisit, on kuiwettunut. Matth. 21:

22. Niin wastais JEsus ja sanoi heille: pitäkät usko Jumalan päälle.

23. Sillä totisesti sanon minä teille: jokainen kuin tälle wuorelle sanois: rä itzes, ja kukistu mereen: eikä epäilisi sydämesänsä, mutta uskois niin pahtuwan kuin hän sanoo; niin hänelle tapahtuu mitä hän sanoo. Matth. 17: 20. Luku 21: 21. Luc. 17:

24. Sentähden sanon minä teille: kaikki mitä te rukoillen anotta, uskokat saawanne: niin se tapahtuu teille. Matth. 7: 7. Luku 21: 22. Luc. Joh. 14: 13. Luku 15: 7. Luku 16: 24. 1 3: 22. Luku 5: 14. Jac. 1: 5, 6.

25. Ja koska te seisotta ja rukoilette, niin andexi andakat, jos teillä jotakin jotakuta wastan: että myös teidän Isänne, joka on Taiwaisa, andais teille andexi teidän rikoxenne. Matth. 6: 14. Eph. 4: 32. Col. 3:

26. Mutta jos et te andexi anna, ei myös teidän Isänne, joka on Taiwaisa, anna andexi teidän rikoxianne.

27. Ja he tulit taas Jerusalemiin, ja kuin hän käweli Templisä, tulit hänen tygönsä Pappein päämiehet, ja Kirjanoppenet ja wanhimmat: Matth. 21: 23. Luc. 20: 1.

28. Ja sanoit hänelle: Millä woimalla sinä näitä teet? ja kuka on sinulle sen woiman, ettäs näitä teet? 2 Mos. 2: 14. Ap. T. 4: 7. Luku 7:

29. Mutta JEsus wastaten sanoi heille: minä myös kysyn teildä yhden sanan: wastakat siis minua, niin minä näkin sanon teille, millä woimalla minä näitä teen:

30. Johannexen Kaste, oliko se Taiwasta, eli ihmisildä, wastakat minua.

31. Niin he ajattelit keskenänsä, sanoden: Jos me sanomma: Taiwasta, niin hän sanoo: Mixet te siis häntä uskonet? Luc. 7: 30.

32. Mutta jos me sanomma: ihmisildä: niin me pelkämme Kansaa: sillä kaikki pidit Johannexen totisna Prophetana. Matth. 14: 5. Marc. 6:

33. Ja he wastaisit sanoden JEsuxelle: En me tiedä. Ja JEsus wastaisi

...nuoi heille: en minä myös sano
...millä woimalla minä näitä tee.

12. Luku.

...namäki wuorolle pantu peldomiehille.
...roraha. Ylösnousemisen. Ylimmäi-
...n käsky. Christuxen Isä. Uhriarkku.

Hän rupeis heille puhumaan wer-
tauxilla: yxi ihminen istutti wii-
...äen, ja pani aidan sen ymbärille,
...iwoi kuopan, ja rakensi tornin, ja
sen wuorolle peldomiehille: ja mat-
muille maille. Ps. 80: 9.
Es. 5: 1. Jer. 2: 21. Luku 12: 10.
Matth. 21: 33. Luc. 20: 9.

Ja lähetti ajallansa palweliansa
...miesten tygö, ottamaan peldomie-
...i wiinamäen hedelmästä.
. Mutta he otit hänen kiinni, ho-
hänen, ja lähetit hänen pois tyh-
...
Ja taas lähetti hän heidän ty-
ä toisen palwelian: ja sen he ki-
ja pään särjit, ja lähetit hänen
pilkattuna.
. Ja hän lähetti taas toisen: sen
...apoit: ja monda muuta, muuta-
he hosuit, ja muutamat tapoit.
. Niin hänellä oli wielä hänen ra-
ainoa poikansa, hän lähetti myös
wiimmeisexi heidän tygönsä, sano-
: he karttawat minun poikaani.
. Mutta ne peldomiehet sanoit keske-
...: tämä on perillinen: tulkat, tap-
...händä, niin perindö jää meille:
Mos. 37: 18. Ps. 2: 8. Matth. 26: 4.
Joh. 11: 53.
. Ja he otit hänen, ja tapoit, ja
...t ulos wiinamäestä.
. Mitästä wiinamäen Herra on te-
...? Hän tulee ja hukka ne peldo-
...et, ja anda wiinamäen muille.
0. Ettekö te ole lukenet tätä kir-
...sta: jonga kiwen rakendajat hyl-
...t, se on tullut nurkkakiwexi:
118: 22, 23. Es. 28: 16. Matth. 21: 42.
...c. 20: 17. Ap. T. 4: 11. Rom. 9: 33.
1 Pet. 2: 7.
1 HERralda on tämä tullut,
...n ihmellinen meidän silmisäm-
.
12. Ja he etzeit händä kiinniotta-
sa: ja pelkäisit Kansaa: Sillä he
märsit, että hän heidän tygönsä
tämän wertauxen sanonut oli: Ja he
jätit hänen ja menit pois.
13. Ja he lähetit hänen tygönsä
muutamat Phariseuxista ja Herodia-
neista, solmemaan händä sanoisa.
Matth. 22: 15. Luc. 20: 20.
14. Ja he tulit ja sanoit hänelle:
Mestari, me tiedämme, että olet to-
tinen, ja et tottele ketän: sillä et sinä
katzo ihmisten muotoa, mutta opetat
Jumalan tien totudesa. Sopiko Kei-
sarille anda weron, taikka ei? Pitäkö
meidän andaman, taikka ei andaman?
15. Niin hän tiesi heidän wiekkau-
densa, ja sanoi heille: mitä te kiusat-
te minua? Tuokat minulle raha näh-
däxeni.
16. Niin he toit. Ja hän sanoi
heille: kenengä on tämä kuwa ja pääl-
lekirjoitus? He sanoit hänelle: Keisarin.
17. Niin JEsus wastais ja sanoi
heille: andakat Keisarille kuin Keisarin
owat: ja Jumalalle kuin Jumalan o-
wat. Ja he ihmettelit händä.
Matth. 17: 25. Luku 22: 21. Rom. 13: 7.
18. Niin hänen tygönsä tulit Sad-
duceuxet, jotka sanowat ettei nousemusta
ole: ja kysyit häneldä sanoden:
Matth. 22: 23. Luc. 20: 27. Ap. T. 23: 8.
19. Mestari, Moses kirjoitti meille:
Jos jongun weli kuolis, ja jättäis wai-
mon, ja ei lapsia, niin hänen weljensä
pitä ottaman sen hänen waimonsa ja
herättämän weljellensä siemenen.
5 Mos. 25: 5, 6.
20. Niin olit seitzemän weljeä: Ja
ensimäinen otti waimon, ja ei jättänyt
kuoltuansa siemendä.
21. Ja toinen otti hänen, ja kuoli,
ja ei hängän jättänyt siemendä. Niin
myös kolmas:
22. Ja hänen otit ne seitzemän, ja
ei jättänet siemendä: Kaikkein wiimein
kuoli se waimo.
23. Sentähden ylösnousemisesa, koska
he nousewat ylös, kenengä heistä se wai-
mo pitä oleman? Sillä hän oli niille
seitzemälle emändänä.
24. Ja JEsus wastaten sanoi heil-
le: ettekö te sentähden exy, ettet te tie-
dä Kirjoituxia, eikä Jumalan woimaa?
25. Sillä koska he kuolluista nouse-
wat ylös, ei he nai, eikä huole: mut-

ta owat niinkuin Engelit, jotka owat Taiwaisa. Matth. 22: 30. Luc. 20: 35, 36.
26. Mutta kuolleista, että he nousewat, ettekö te ole lukenet Moserin Raamatusa, kuinga Jumala pensaasa hänelle puhui, sanoden: Minä olen Abrahamin Jumala, ja Isaachin Jumala, ja Jacobin Jumala?
2 Mos. 3: 6. Matth. 22: 31, 32. Ap. T. 7: 32. Hebr. 11: 16.
27. Ei Jumala ole kuolluitten waan eläwitten Jumala: te sentähden suuresti eksytte.
28. Ja kuin yxi Kirjanoppenuista tuli, joka kuuli heidän kampailewan keskenänsä, ja näki että hän hywästi wastais heitä, kysyi hän häneldä: Kuka on kaikkein suurin käsky?
Matth. 22: 34, 35. Luc. 10: 25.
29. Mutta JEsus wastais händä: tämä on kaikkein suurin käsky: Kuule Israel, HERRA meidän Jumalamme, on yxi HERra: 5 Mos. 6: 4.
30. Ja sinun pitä rakastaman HERraa sinun Jumalatas, kaikesta sinun sydämestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun mielestäs, ja kaikesta sinun woimastas. Tämä on suurin käsky.
5 Mos. 10: 12. Luc. 10: 27.
31. Ja toinen senkaltainen on tämä: sinun pitä rakastaman sinun lähimmäistäs niinkuin itze sinuas. Ei ole näitä suurembata käskyä. 3 Mos. 19: 18.
Matth. 22: 39. Rom. 13: 9. Gal. 5: 14. Jac. 2: 8.
32. Ja Kirjanoppenut sanoi hänelle: Oikein, Mestari, sinä sanoit totuden: Sillä yxi on Jumala, ja ei ole toista paitzi händä:
33. Ja rakastaa händä kaikesta sydämestä, ja kaikesta ymmärryxestä, ja kaikesta sielusta ja kaikesta wäestä, ja rakastaa lähimmäistä niinkuin itziänsä, se on enä kuin kaikki polttouhrit, ja muut uhrit.
34. Ja kosta JEsus näki että hän toimellisesti wastais, sanoi hän hänelle: et sinä ole kaukana Jumalan waldakunnasta. Ja ei tohtinut kengän sitte häneldä enämbätä kysyä.
35. Ja JEsus wastais, ja sanoi, opettain Templisä: kuinga sanowat Kirjanoppenet, että Christus on Davidin Poika? Matth. 22: 41, 42. Luc. 20: 41.
36. Sillä Dawid [illegible] Hengen kautta: HERra [illegible] HERralleni, istu minun [illegible] delleni siihenasti kuin minä [illegible] wihollises sinun jalkais a[illegible]
Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 34. 1 Cor. [illegible] Hebr. 1: 13. Luku 10: 12.
37. Itze siis Dawid sa[illegible] HERraxi: kuingasta hän [illegible] nen Poikansa? Ja paljo K[illegible] händä mielellänsä.
38. Ja hän opetti heitä, [illegible] heille: kawahtakat teitänne Ki[illegible] nuista, jotka mielellänsä pi[illegible] teisa käywät, ja andawat he[illegible] rulla terwehtä: Matth. [illegible]
Luc. 11: 43. Luku 20: 46.
39. Ja rakastawat ylimmä[illegible] mita kokouxisa, ja ensimäisi[illegible] tollisisa:
40. Jotka syöwät leskein [illegible] muodoxi pitäwät pitkät ruk[illegible] mät saawat sitä raskamman [illegible]
Matth. 23: 14. Tit. 1: [illegible]
41. Ja kuin JEsus istui [illegible] kohdalla, ja katzeli, kuinga [illegible] rahaa uhriarkkuun: Ja m[illegible] panit paljon: 2 Kun. K. 12: [illegible]
42. Niin tuli yxi köyhä [illegible] pani kaxi ropoja, se on kun[illegible]
43. Niin hän kutzui Opet[illegible] tygönsä, ja sanoi heille: Tot[illegible] minä teille: tämä köyhä lesk[illegible] nämmän uhriarkkuun, kuin [illegible] jotka siihen panit. 2 Co[illegible]
44. Sillä he owat kaikki [illegible] tä kuin heillä lijaxi oli: [illegible] hänen köyhydestänsä pani [illegible] hänellä oli, kaiken tawaransa.

13. Luku.

Templin häwitys. Mailman [illegible]

Ja kuin hän meni ulos Te[illegible] sanoi yxi hänen Opetuslap[illegible] Mestari, katzo, mingäkaltaiset [illegible] mingäkaltaiset rakennuxet o[illegible]
Matth. 24: 1. Luc. 21: 5.
2. Ja JEsus wastaten [illegible] nelle: näetkös nämät suuret [illegible] Ei näistä jätetä kiweä kiwen p[illegible] ei maahan jaoteta. 1 Kun. [illegible]
Mich. 3: 12. Luc. 19: [illegible]
3. Ja kosta hän istui Öljymä[illegible]

›lin kohdalla, kysyit häneldä eri-
Petari ja Jacobus, ja Johan-
a Andreas:
Sano meille koska nämät tapah-
t? ja mikä merkki on, koska nämät
päätetän? Matth. 24: 3. Luc. 21: 7.
Niin JEsus wastaten heitä, ru-
sanomaan: Katzokat, ettei joku
petä: Jer. 29: 8. Matth. 24: 4.
1: 8. Eph. 5: 6. 2 Thess. 2: 3. 1 Joh. 4: 1.
Sillä monda tulewat minun ni-
i, sanoden: minä olen, ja pettä-
monda. Jer. 14: 14. Luku 23: 21.
Mutta koska te kuuletta sotia,
otain sanomita, niin älkät häm-
ykö: sillä ne pitä tapahtuman;
i ei wielä loppu ole.
Sillä Kansa pitä nouseman Kan-
oastan, ja waldakunda waldakundaa
an: Ja maan järistyxet pitä ole-
jokaitzesa paikasa, ja tulee nälkä,
etelit. Es. 19: 2.
Nämät owat murhetten alut.
ta kawahtakat itze teitänne: sillä
ndawat ylön teidän Raastupiin ja
agogiin. Ja te piestän ja johda-
Päämiesten ja Kuningasten eteen
m tähteni, heille todistuxexi.
. 10: 17, 18. Luku 24: 9. Luc. 21: 12.
. 15: 19. Luku 16: 2. Ilm. K. 2: 10.
Ja ennen pitä saarnattaman
ngeliumi kaikesa Kansasa.
Matth. 24: 14.
Koska he niin teitä wiewät ja
wat ylön, niin älkät edellä mur-
ko, mitä teidän puhuman pitä,
myös ennen ajatelko: waan mitä
sillä hetkellä annetan, se puhukat:
et te ole, jotka puhutta, waan
ä Hengi. Matth. 10: 19.
Luc. 12: 11. Luku 21: 14.
2. Niin on weli andawa ylön wel-
kuolemaan, ja Isä pojan; ja
t nousewat wanhemmita wastan,
ndawat tappa heitä.
Hes. 38: 21. Mich. 7: 5, 6.
3. Ja te tuletta wihattawaxi kai-
minun nimeni tähden: waan joka
wana pysyy loppuun asti, se tulee
axi. Matth. 10: 22. Luku 24: 13.
c. 21: 19. Ilm. K. 2: 7. Luku 3: 10.
4. Mutta koska te saatta nähdä
ityxen kauhistuxen, josta Daniel
Prophetan kautta sanottu on, seisowan
kusa ei pidäisi: (joka sen luke hän ym-
märtäkön;) silloin jotka Judeasa owat
ne paetkan wuorille. Dan. 9: 27.
Luku 12: 11. Matth. 24: 15. Luc. 21: 20.
15. Ja joka katon päällä on, älkön
astuko alas huoneseen, ja älkön mengö
sisälle jotakin ottamaan huonestansa.
16. Ja joka pellolla on, älkön pa-
laitko takaisin ottamaan waatettansa.
17. Woi raskaita waimoja ja imet-
täwäisiä niinä päiwinä!
18. Mutta rukoilkat, ettei teidän
pakonne tapahduisi talwella.
19. Sillä niinä aikoina pitä ole-
man senkaltainen waiwa, jongakaltaista
ei ole ollut luomisen alusta, kuin Ju-
mala luonut on, niin tähän asti, eikä
tuleman pidä.
20. Ja ellei HERra olisi lyhen-
dänyt niitä päiwiä, niin ei yxikän
liha tulisi autuaxi: Mutta walittuiden
tähden, jotka hän on walinnut, ly-
hensi hän ne päiwät.
21. Ja silloin jos joku sanoo teille:
katzo, täsä on Christus: taikka katzo
siellä: niin älkät uskoko.
Matth. 24: 23. Luc. 17: 23. Luku 21: 8.
22. Sillä wäärät Christuxet ja wää-
rät Prophetat nousewat; ja merkkejä
ja ihmeitä tekewät, pettäxensä, jos
mahdollinen olis, walituitakin.
5 Mos. 13: 1. 2 Thess. 2: 11.
23. Mutta te kawahtakat; katzo,
minä olen teille kaikki ennen sanonut.
2 Pet. 3: 17.
24. Mutta niinä päiwinä, sen wai-
wan jälkeen, pitä Auringon pimene-
män, ja Kuu ei anna waloansa.
Es. 13: 10. Hes. 32: 7. Joel. 2: 10, 31.
Luku 3: 15. Matth. 24: 29. Luc. 21: 25.
Ilm. K. 6: 12.
25. Ja taiwan tähdet pitä putoo-
man, ja taiwasten woimat pitä liiku-
tettaman.
26. Ja silloin heidän pitä näkemän
ihmisen Pojan tulewan pilwisä suurella
woimalla ja kunnialla. Dan. 7: 10.
Matth. 16: 27. Luku 24: 30. Marc. 14: 62.
Luc. 21: 27. Ap. T. 1: 11. 1 Thess. 4: 16.
2 Thess. 1: 10. Ilm. K. 1: 7.
27. Ja silloin hän lähettä Enge-
linsä, ja kokoo walittunsa neljästä tuu-
lesta, hamasta maan ääresiä, niin tai-
wan ääreen asti.

28. Mutta Fikunapuusta oppikat wertaus: koska sen oxa on tuore, ja lehdet puhkewat, niin te tiedätte että suwi on läsnä: Matth. 24: 32. Luc. 21: 29.

29. Niin myös te koska te nämät näette tapahtuwan, niin tietkät että se on läsnä owen edesä.

30. Totisesti sanon minä teille: ei suingan tämän sukukunnan pidä hukkuman ennen kuin kaikki nämät tapahtuwat. Matth. 24: 34. Luc. 21: 32.

31. **Taiwas ja maa pitä hukkuman; mutta minun sanani ei pidä suingan hukkuman.** Ps. 102: 27. Es. 40: 8. Luku 51: 6. Hebr. 1: 11.

32. Mutta siitä päiwästä ja hetkestä ei tiedä kengän, ei Engelitkän jotka owat Taiwaasa, ei Poikakan, waan Isä. Matth. 24: 36. Ap. T. 1: 7.

33. Kawahtakat, walwokat ja rukoilkat, sillä et te tiedä koska se aika tulee. Matth. 24: 42. Luku 25: 13. Luc. 12: 40. Luku 21: 36. 1 Thess. 5: 6.

34. Niinkuin ihminen, joka muille maille waelsi, jätti huonensa, ja andoi palweliainsa halduun, ja kullengin hänen askarensa, ja käski owen wartian walwoa:

35. Niin walwokat siis (sillä et te tiedä koska huonen Herra tulewa on, ehtona, taikka puoli yönä, eli kukoin laulaisa, eli aamulla:)

36. Ettei hän äkistä tullesansa löydäisi teitä makamasta.

37. Mutta mitä minä teille sanon, sen minä kaikille sanon: walwokat.

14. Luku.

Christus woideltu, myyty; syö Pääsiäis lampan ja asettaa Ehtollisen. Kamwailee, rukoilee, kiinniotetaan, duomitaan ja kieltään.

Niin oli kahden päiwän perästä Pääsiäinen, ja makianleiwän päiwät. Ja ylimmäiset Papit ja Kirjanoppenet etzeit, kuinga he kawaludella hänen kiinniottaisit, ja tappaisit. Matth. 26: 1. Luc. 22: 1. Joh. 11: 55. Luku 13: 1.

2. Mutta he sanoit: ei Juhla päiwänä, ettei kapina nousisi Kansasa.

3. Ja kuin hän oli Bethaniasa, sen spitalisen Simonin huonesa ja atrioitzi, niin tuli yxi waimo, jolla oli Klasi turmelematoinda ja kallista Nardu woidetta: ja hän särki Klasin, ja wuodatti hänen päänsä päälle. Matth. 26: 6. Luc. 7: 37. Joh. 11: 2. Luku

4. Niin muutamat närkästyit länsä, ja sanoit: mihingä on tap nut tämä woiten haaskaus?

5. Sillä tämä olis taittu enämpään kuin kolmeen sataan ningiin, ja annetta waiwaisille. napisit händä.

6. Niin JEsus sanoi: salliki nen olla rauhasa: mixi te händä watte? Hän teki hywän työn kohtaani:

7. Sillä teillä owat aina set, ja koska ikänä te tahdotte, saatte heille hywin tehdä. Mu minä teillä aina ole: 5 Mos.

8. Tämä teki mitä hän ennätti woitelemaan minun hautamisexi.

9. Totisesti sanon minä teille ikänä tämä Ewangeliumi kaikesa mailmasa, niin kuin hän teki, pitä mainittaman nen muistoxensa.

10. Ja Judas Ischarioth destatoistakymmenestä, meni ten Pappein tygö, että hän hänen heille. Matth. 26: 14. Luc.

11. Koska he sen kuulit, ja lupaisit hänelle rahaa anda: etzei, kuinga hän sowelialla nen pettäis.

12. Ja ensimäisnä makian päiwänä, koska Pääsiäis lammas rastettin, sanoit hänelle hänen Op lapsensa: Kusas tahdot että nemme, ja walmistamme syödäxes siäis lampan? 2 Mos. 12: 17. 5 Mos. 16: 5, 6 Matth 26: 17. Luc. 2

13. Ja hän lähetti kaxi Op lapsistansa, ja sanoi heille: mengät pungiin: ja yxi ihminen kohtaa kandain wesiastiata: nondattakat

14. Ja kuhunga hän menee nokat perhen isännälle: Mestari kusa on wierasten huone, josa minä tuslasteni kanßa söisin Pääsiäis lam

15. Ja hän osotta teille lin, raketun ja walmistetun, kat siellä meille.

6. Ja hänen Opetuslapsensa me-
ja tulit Kaupungiin, ja löysit niin-
hän oli heille sanonut: Ja wal-
tit Pääsiäis lampan.
7. Ja kosta ehto tuli, tuli hän
en kahdentoistakymmenen kansa.
Matth. 26: 20. Luc. 22: 14.
8. Ja kuin he istuit pöydän tykö-
ja söit, sanoi JEsus: Totisesti sa-
minä teille: yxi teistä, joka syö
nun kansani, on minun pettäwä.
41: 10. Joh. 13: 18, 21. Ap. T. 1: 16.
9. Mutta he rupeisit murhetti-
n ja yxi toisen jälkeen sanomaan:
ngo minä se? Ja toinen: ollengo
ä se?
0. Hän wastais, ja sanoi heille:
kahdestatoistakymmenestä, joka mi-
kansani satiin rupee. Luc. 22: 21.
1. Ihmisen Poika tosin menee, niin-
hänestä on kirjoitettu: mutta woi
ihmistä, jonga kautta ihmisen Poi-
petetän! se olis hänelle parempi,
ei se ihminen olisi syndynyt.
Matth. 26: 24. Luc. 22: 22.
2. Ja heidän syödesänsä otti
sus leiwän, kiitti, mursi, ja an-
heille, ja sanoi: ottakat, syökät,
tä on minun ruumini.
th. 26: 26. Luc. 22: 19. 1 Cor. 11: 23.
3. Ja hän otti Kalkin, kiitti ja
wi heille: Ja he joit siitä kaikki.
4. Ja hän sanoi heille: tämä
minun wereni, sen Uuden Tes-
ndin, joka monen edestä wuo-
etan.
5. Totisesti sanon minä teille: en
ä suingan sillen juo wiinapuun he-
mästä, siihen päiwään asti kuin mi-
sen juon uuden Jumalan waldakun-
a.
6. Ja kuin he kiitoswirren olit sa-
et, menit he ulos öljymäelle.
Matth. 26: 30. Joh. 18: 1.
7. Ja JEsus sanoi heille: kaikki
ä yönä pahenetta minusa: niin-
n kirjoitettu on: Minä lyön pai-
da, ja lampat hajoitetan.
. 13: 7. Matth. 26: 31. Luc. 22: 31.
Joh. 16: 32.
8. Mutta sittekuin minä nousen
, niin minä käyn teidän edellänne
lileaan. Matth. 26: 32. Luku 28: 10.
Marc. 16: 7.

29. Niin Petari sanoi hänelle: ja
jos wielä kaikki muut pahenisit, en kui-
tengan minä pahene. Matth. 26: 33.
30. Ja JEsus sanoi hänelle: Toti-
sesti sanon minä sinulle: tänäpänä, tä-
nä yönä, ennen kuin kukkoi kahdesti
laulaa, sinä kolmasti minun kiellät.
Matth. 26: 34. Luc. 22: 34. Joh. 13: 38.
31. Mutta hän sanoi wielä enäm-
min: jos minun pidäis kuoleman si-
nun kansas, en minä ikänä kellä sinua.
Niin sanoit myös kaikki.
Luc. 22: 33. Joh. 13: 37.
32. Ja he tulit kylään, jonga nimi
oli Gethsemane: Ja hän sanoi Ope-
tuslapsillensa: istukat täsä, niinkauwan
kuin minä rukoilen.
Matth. 26: 36. Luc. 22: 39.
33. Ja hän otti Petarin ja Jaco-
bin ja Johannexen kansansa: ja ru-
peis wapisemaan ja kauhistumaan.
Luc. 22: 44.
34. Ja sanoi heille: Minun sieluni
on suuresti murheisansa kuolemaan asti:
Olkat täsä ja walwokat.
Matth. 26: 38. Joh. 12: 27.
35. Ja hän käwi wähää edemmä,
langeis maahan, ja rukoili, jos mah-
dollinen olis, että aika hänen ohitzensa
käwis. Luc. 22: 41.
36. Ja sanoi: Abba minun Isäni,
kaikki owat sinulle mahdolliset: ota
pois minulda tämä Kalkki: ei kuiten-
gan niinkuin minä tahdon, mutta niin-
kuin sinä. Joh. 6: 38.
37. Ja hän tuli ja löysi heidän
makamasta: ja sanoi Petarille: Simon
makatkos? Etkös woinut yhtä hetkeä
walwoa? Matth. 26: 40. Luc. 22: 45, 46.
38. Walwokat, ja rukoilkat, ettet
te tulisi kiusauxeen. Hengi tosin on al-
dis, mutta liha on heikko. Gal. 5: 17.
39. Niin hän taas meni pois ja
rukoili, sanoden endisen sanan.
40. Ja palaitesansa löysi taas hei-
dän makamasta, (sillä heidän silmänsä
olit raskat,) eikä tiennet mitä heidän
piti händä wastaman.
41. Ja hän tuli kolmannen kerran,
ja sanoi heille: maatkat wielä ja le-
wätkät: Jo nyt kyllä on, se hetki on
tullut: katzo, ihmisen Poika annetan
ylön syndisten käsiin.

42. Nostat, käykämme: katzo, joka minun pettä, se lähestyi.

43. Ja kohta wielä hänen puhuissansa tuli Judas, joka oli yxi kahdestatoistakymmenestä, ja hänen kanßansa paljo wäkeä miekoilla ja seipäillä, ylimmäisildä Papeilda ja Kirjanoppeneilda ja wanhimmilda.
Matth. 26: 47. Luc. 22: 47. Joh. 18: 3.

44. Mutta se joka hänen petti, oli andanut heille yhteisen merkin, sanoden: kenengä minä suuta annan, se on: kiinniottakat händä, ja wiekät pois wisusti.

45. Ja kuin hän tuli, astui hän kohta hänen tygönsä ja sanoi: Rabbi, Rabbi, ja andoi hänen suuta.
2 Sam. 20: 9.

46. Mutta ne panit kätensä hänen päällensä, ja otit hänen kiinni.

47. Niin yxi niistä jotka siinä läsnä seisoit, weti ulos miekkansa, ja löi ylimmäisen Papin palweliata, ja hakkais pois hänen korwansa.

48. Ja JEsus wastaten sanoi heille: niinkuin ryöwärin tygö te tulitte ulos miekoilla ja seipäillä minua kiinniottamaan.

49. Minä olen joka päiwä ollut teidän tykönänne, ja opettanut Templisä, ja et te minua ottanet kiinni. Mutta nämät tapahtuwat, että Raamattu täytetäisin. Ps. 22: 7. Ps. 69: 9.
Es. 53: 12. Matth. 26: 56. Luc. 24: 25.

50. Ja kaikki annoit ylön hänen ja pakenit. Job. 19: 13. Ps. 88: 9.

51. Ja yxi nuorukainen seurais händä, jolla oli liinainen waate paljan ihon päällä: Ja nuoret miehet otit hänen kiinni.

52. Mutta hän jätti sen liinaisen waatten, ja pakeni alasti heildä.

53. Ja he weit pois JEsuxen ylimmäisen Papin tygö: jonga tygö kaikki ylimmäiset Papit ja wanhimmat ja Kirjanoppenet olit kokoon tullet.
Matth. 26: 57. Luc. 22: 54. Joh. 18: 13, 24.

54. Mutta Petari noudatti händä taampana, hamaan ylimmäisen Papin Salin porstuaan; ja istui ynnä palweliain kanßa, ja lämmitteli walkian tykönä.

55. Mutta ylimmäiset Papit, ja kaikki Raadi etzeit todistusta JEsu[illegible] wastan, että he hänen kuolemahan [illegible] taisit: Ja ei löynnet.
Matth. 26: 59. Ap. T. 6: 11.

56. Sillä moni todisti wäärin h[illegible] dä wastan; mutta ei heidän todistu[illegible] sa ollet soweliat.

57. Ja muutamat nousit, ja t[illegible] tit wäärin händä wastan, sanoden:

58. Me olemma kuullet hänen [illegible] nowan: minä tahdon tämän Temp[illegible] joka käsillä tehty on, maahan [illegible] ja kolmena päiwänä toisen rak[illegible] lös, joka ei ole käsillä tehty.
Matth. 26: 61. Marc. 15: 29. Joh. [illegible]

59. Ja ei niingän ollut heidän [illegible] distuxensa sowelias.

60. Ja ylimmäinen Pappi a[illegible] des, ja kysyi JEsuxelda, sanoden: [illegible] kös mitän wastaa? mitä nämät [illegible] wastan todistawat? Matth. [illegible]

61. Mutta hän oli äänetí, eik[illegible] tän wastannut. Taas ylimmäinen [illegible] pi kysyi häneldä, ja sanoi hänel[illegible] letkos sinä Christus sen siunatun [illegible]
Es. 53: 7. Ap. T. 8: 32.

62. Niin JEsus sanoi: Minä [illegible] Ja teidän pitä näkemän ihmisen [illegible] jan istuwan woiman oikialla [illegible] ja tulewan Taiwan pilwisä.
Dan. 7: 10. Matth. 16: 27. Luku 24: [illegible] Luku 25: 31. Luku 26: 64. Marc. 13: [illegible] Luc. 21: 27. Luku 22: 69. Joh. [illegible] Ap. T. 1: 11. 1 Thess. 4: 16. 2 Thess. 1: 10. Ilm. K. 1: 7.

63. Niin ylimmäinen Pappi r[illegible] waattensa, ja sanoi: Mitä me [illegible] todistuxia tarwitzemma?

64. Te oletta kuullet Jumalan [illegible] kan: Mitä te luuletta? Niin he [illegible] duomitzit hänen olewan wikapään [illegible] lemaan.

65. Ja muutamat rupeisit [illegible] mään hänen päällensä, ja peittäm[illegible] hänen kaswojansa, ja lyömään h[illegible] poskelle, ja sanomaan hänelle: A[illegible] Ja palweliat piexit händä sanoo[illegible]
Job. 16: 10, 11. Es. 50: 6. Matth. 26: [illegible] Joh. 19: 3.

66. Ja Petari oli alhalla Sal[illegible] niin tuli yxi ylimmäisen Papin piik[illegible]
Matth. 26: 58, 69. Luc. 22: 55. Joh. 18: 16, 17.

67. Ja koska hän näki Petarin l[illegible] mittelewän, katzahti hän hänen p[illegible] lem[illegible]

ä, ja sanoi: Ja sinäkin oli JE-
en Nazarenuxen kanssa?
8. Mutta hän kielsi sanoden: en
ne minä händä, engä tiedä mitäs
ot. Ja hän meni ulos porstuaan:
Kukkoi lauloi.
9. Ja se piika näki taas hänen, ja
eis sanomaan niille, jotka siinä sei-
: tämä on yxi heistä.
atth. 26: 71. Luc. 22: 58. Joh. 18: 25.
0. Mutta hän kielsi jällen. Ja
wähän hetken perästä, sanoit ne
arille, jotka läsnä seisoit: totisesti
sinä yxi heistä: sillä sinä olet Ga-
ilainen, ja sinun puhes on senkal-
en.
1. Niin hän rupeis itziänsä sadat-
naan, ja wannomaan: en tunne
ä sitä ihmistä, jota te sanotta.
2. Ja Kukkoi lauloi toisen kerran.
n Petari muisti sen sanan, kuin
sus hänelle sanonut oli: ennen kuin
koi kahdesti laulaa, sinä kolmasti
un kiellät. Ja hän kiirusti läxi u-
ja itki. Matth. 26: 75.
Luc. 22: 61. Joh. 18: 27.

15. Luku.

ristuxen duomio, Kruunu, risti, kuole-
ma, hautaminen.

a kohta aamulla warhain pidit y-
limmäiset Papit neuwoa wanhim-
ja Kirjanoppenuin kanssa, ja kaik-
aadi, ja weit pois JEsuxen sidot-
, ja annoit ylön Pilatuxelle.
2: 2. Matth. 27: 1. Luc. 22: 66. Luku
23: 1. Joh. 18: 28. Ap. T. 3: 13.
. Ja Pilatus kysyi häneldä: olet-
inä Judalaisten Kuningas? Hän
ais ja sanoi hänelle: sinäpä sen sa-
. Matth. 27: 11. Luc. 23: 3. Joh. 18: 33.
. Ja ylimmäiset Papit kannoit hä-
päällensä paljo.
. Niin Pilatus kysyi taas häneldä,
anoi: etköś mitän wastaa? Katzo,
nga paljo he sinua wastan todista-
. Matth. 27: 13. Joh. 19: 10.
. Mutta ei JEsus sitte ensingän
anunut, niin että Pilatus ihmetteli.
. Mutta Juhlana päästi hän heille
n fangin irralle, kenengä he anoit.
atth. 27: 15. Luc. 23: 17. Joh. 18: 39.
. Niin oli yxi nimeldä Barabbas,
joka oli sidottu kapinan nostaitten kans-
sa, jotka kapinasa murhan tehnet olit.
Matth. 27: 16. Luc. 23: 19. Joh. 18: 40.
8. Ja Kansa huusi ja rupeis händä
rukoilemaan, että hän tekis niinkuin
hän aina heille tehnyt oli.
9. Niin Pilatus wastais heitä, sa-
noden: tahdottako, että minä päästän
teille Judalaisten Kuningan?
10. (Sillä hän tiesi, että ylimmäi-
set Papit olit hänen katedesta anda-
net ylön.)
11. Mutta ylimmäiset Papit yllytit
Kansaa, että hän helle ennen päästäis
Barabban. Matth. 27: 20.
Luc. 23: 18. Ap. T. 3: 14.
12. Niin Pilatus wastais, ja taas
sanoi heille: mitä te siis tahdotta että
minun pitä tälle tekemän, jonga te
Judalaisten Kuningaaxi kutzutta?
13. Niin he taas huusit: ristinnau-
litze händä.
14. Mutta Pilatus sanoi heille: mi-
tästä hän pahaa on tehnyt? Mutta he
huusit wielä kowemmin: ristinnaulitze
händä.
15. Mutta Pilatus tahdoi Kansan
mielen noutaa ja päästi heille Barab-
ban. Ja JEsuxen, koska hän hänen
ruoskinut oli, andoi ylön ristinnaulitta.
Matth. 27: 26. Joh. 19: 1.
16. Niin huowit weit hänen Raastu-
paan, ja kutzuit kokoon kaiken joukon;
Matth. 27: 27.
17. Ja puetit hänen purpuraan, ja
panit hänen päähänsä wäätyn orjan-
tappuraisen kruunun; Joh. 19: 2.
18. Ja rupeisit händä terwehtämään:
Terwe Judalaisten Kuningas!
19. Ja he löit hänen päähänsä ruo-
wolla ja sylkit hänen päällensä, panit
polwillensa ja kumarten rukoilit händä.
20. Ja kuin he olit händä pilkan-
net, riisuit he häneldä Purpuran, ja
puetit hänen omiin waatteisiinsa; ja
weit hänen ulos ristinnaulitta.
Matth. 27: 31.
21. Ja niin he waadeit yhden joka
ohitzekäwi ja tuli pellolda, Simonin
Kyreniläisen, Alexandrin ja Rufin I-
sän, kandamaan hänen Ristiänsä.
Matth. 27: 32. Luc. 23: 26.
22. Ja he weit hänen siihen paik-

kan, joka kutzutan Golgatha, se on niin paljo kuin Pääkallon paikka.
Matth. 27: 33. Luc. 23: 33. Joh. 19: 17.

23. Ja he annoit hänelle wiinaa juoda Myrrhamilla sekoitettua. Waan ei hän ottanut.

24. Ja koska he olit hänen ristinnaulinnet, jaoit he hänen waattensa ja heitit niistä arpaa, mitä kungin piti saaman. Ps. 22: 19. Matth. 27: 35. Luc. 23: 34. Joh. 19: 23.

25. Mutta se oli kolmas hetki, kuin he hänen ristinnaulitzit.

26. Ja oli päällekirjoitettu hänen syynsä kirjoitus: JUDALAISTEN KUNINGAS. Matth. 27: 37. Luc. 23: 38. Joh. 19: 19.

27. Ja he ristinnaulitzit kaxi Ryöwäritä hänen kanssansa: yhden hänen oikialle, ja toisen wasemmalle puolellensa. Matth. 27: 38. Luc. 23: 32.

28. Ja niin täytettin se kirjoitus joka sanoo: ja hän on pahantekiäin sekaan luettu. Es. 53: 12. Luc. 22: 37.

29. Ja ne jotka siitä ohitzekäwit, pilkkaisit händä, ja wäändelit päätänsä, sanoden: Woi sinuas, joka Templin maahan jaotat, ja kolmena päiwänä rakennat ylös! Ps. 22: 8. Ps. 109: 25. Matth. 27: 39. Marc. 14: 58. Joh. 2: 19.

30. Wapahda itzes, ja astu alas rististä. Luc. 23: 35.

31. Niin myös ylimmäiset Papit pilkkaisit händä keskenänsä Kirjanoppenuitten kanssa, sanoden: muita hän autti, ei hän woi itziänsä autta.

32. Christus se Israelin Kuningas astukan nyt alas rististä, että me näkisimme ja uskoisimma. Ja ne jotka hänen kanssansa ristinnaulitut olit, pilkkaisit händä.

33. Mutta koska kuudes hetki tuli, tuli pimeys kaiken maan päälle hamaan yhdexändeen hetkeen asti. Matth. 27: 45. Luc. 23: 44.

34. Ja yhdexännellä hetkellä huusi JEsus suurella äänellä, sanoden: Eli, Eli, lamma sabachtani? se on niin paljo kuin, minun Jumalani, minun Jumalani, mixis minun annoit ylön? Ps. 22: 2. Matth. 27: 46.

35. Ja kuin muutamat jotka siinä seisoit sen kuulit, sanoit he: kaso, hän huuta Eliasta.

36. Niin juoxi yxi ja täytti sienen etikalla, ja pani sen ruowon ympärille, ja taritzi hänen juoda, sanoden: pidä, katzokamme jos Elias tulee händä ottamaan pois. Ps. 69: 22. Joh. 19:

37. Mutta JEsus huusi suurella äänellä, ja andoi hengensä. Matth. 27: 50. Luc. 23: 46. Joh. 19:

38. Ja Templin esiwaate repeisi kahtia, ylhäldä hamaan alas. 2 Aika K. 3: 14. Matth. 27: 51. Luc.

39. Mutta koska Päämies, joka siinä hänen kohdallansa seisoi, näki että hän niin huutain hengensä andoi, sanoi hän: Totisesti oli tämä ihminen Jumalan Poika. Matth. 27: Luc. 23: 47.

40. Ja siellä oli myös waimoja, jotka taampa katzelit; joiden seasa oli Maria Magdalena ja Maria wähemmän Jacobin ja Josen äiti, ja Salome. Ps. 38: 12. Matth. 27: 55. Luc.

41. Jotka myös händä Galileasa seurannet ja palwellet olit; ja monda muuta jotka hänen kanssansa Jerusalemiin mennet olit. Luc. 8:

42. Ja koska jo ehtoo tuli, (että walmistus päiwä oli, joka on Sabbathi);

43. Tuli Joseph Arimathiasta, kunniallinen Raadimies, joka myös odotti Jumalan waldakundaa, hän rohkeni mennä Pilatuxen tygö, ja anoi JEsuxen ruumista. Matth. 27: Luc. 23: 50. Joh. 19: 38.

44. Niin Pilatus ihmetteli että hän jo kuollut oli: ja kutzui tygönsä Sotamiehen, ja kysyi häneldä, jos hän kauwan aikaa kuollut oli.

45. Ja kuin hän asian Päämieheldä ymmärsi, andoi hän Josephille ruumin.

46. Ja hän osti liinawaatteen, ja otti hänen alas ja käärei liinawaatteeseen. Ja pani hänen hautaan, joka kallioon hakattu oli, ja wieritti kiwen haudan owelle. Matth. 12: 40. Luk. 27: 60. Luc. 23: 53. Joh. 19: 41,

47. Mutta Maria Magdalena, ja Josen Maria katzelit kuhunga hän pandiin.

16. Luku.

...ristuxen ylösnousemiseen. Pakanat kutzu:
...aan. Christuxen taiwaseen astuminen.

...a koska Sabbathi kulunut oli, osti
Maria Magdalena ja Maria Ja:
...i ja Salome hywän hajullisia woi:
...a, tullaxensa woitelemaan händä.
Matth. 28: 1. Luc. 24: 1. Joh. 20: 1.
2. Ja tulit haudalle ensimäisnä Sab:
...hin päiwänä sangen warhain, Au:
...gon nostesa;
3. Ja puhuit keskenänsä: kuka meille
...ritä kiwen haudan owelda?
4. Ja kuin he katzoit, näit he kiwen
...ritetyxi: sillä se oli sangen suuri.
5. Ja kuin he olit hautaan mennet
...ille, näit he yhden nuorukaisen istu:
...n oikialla puolella, joka oli waate:
...u pitkällä walkialla waattella: ja he
...mmästyit. Matth. 28: 2. Joh. 20: 12.
6. Mutta hän sanoi heille: älkät
...ämmästykö: te etzittä JEsusta Naza:
...rusta, joka ristinnaulittu oli: hän
...usi ylös, ei hän ole täällä: katzo siaa
...junga he hänen panit:
Matth. 28: 5. Luc. 24: 5.
7. Mutta mengät ja sanokat hänen
...letuslapsillensa, ja Petarille, että hän
... teidän edellänne Galileaan: siellä
...hänen näettä, niinkuin hän sanoi
...e. Matth. 26: 32. Luku 28: 10.
Marc. 14: 28. Ap. T. 1: 3. Luku 13: 31.
1 Cor. 15: 5
8. Ja he menit nopiasti ulos, ja pa:
...it haudalda: sillä wapistus ja suuri
...mmästys oli heidän päällensä tullut,
...he myös kellengän mitän sanonet:
... he pelkäisit. Matth. 28: 8.
Luc. 24: 9. Joh. 20: 18.
9. Mutta kuin JEsus oli warhain
...simäisnä Sabbathin päiwänä nosnut
...s, ilmestyi hän ensin Marialle Mag:
...lenalle, josta hän seitzemän Perkeletä
... ajanut ulos. Joh. 20: 14, 16.
Luc. 8: 2.

10. Se meni ja ilmoitti niille jotka
hänen kanszansa ollet olit, jotka mur:
hehdit ja itkit.
11. Ja kuin he kuulit hänen elä:
wän, ja että hän häneldä nähty oli,
ei he uskonet.
12. Sitte koska kaxi heistä waelsit,
ilmestyi hän heille toisen muotoisna,
koska he maankylään menit.
Luc. 24: 13.
13. Ne myös menit ja julistit muille:
Ja ei he niitäkän uskonet.
14. Wiimein koska yxitoistakymmen:
dä atrioitzit, ilmestyi hän, ja soimais
heidän epäuskoansa, ja heidän sydä:
mensä kangiutta: ettei he uskonet niitä
jotka hänen nähnet olit nosnexi ylös.
Luc. 24: 36. Joh 20: 19. 1 Cor. 15: 7.
15. Ja sanoi heille: **mengät kaik:
keen mailmaan, ja saarnatkat Ewan:
geliumia kaikille luoduille.**
Matth. 28: 19. Joh. 15: 16.
16. **Joka uskoo ja kastetan, se tu:
lee autuaxi: mutta joka ei usko, se
kadotetan.** Joh. 3: 18, 36. Luku 12: 48.
17. Mutta nämät owat ne merkit,
jotka niitä seurawat kuin uskowat: Mi:
nun nimeni kautta pitä heidän Perkelet
ajaman ulos: uusilla kielillä puhuman:
Luc. 10: 17. Ap. T. 2: 4. Luku 5: 16. Luku 8: 7.
Luku 10: 46. Luku 16: 18. Luku 19: 6.
1 Cor. 12: 10, 28.
18. Kärmet ajaman pois: Ja jos
he jotakin myrkkyä juowat, niin ei heille
mitän wahingoita: Sairasten päälle pi:
tä heidän kätensä paneman, ja ne pa:
ranewat. Luc. 10: 19. Ap. T. 28: 3, 8.
19. Ja HERra, sitte kuin hän oli
heille puhunut, otettin ylös Taiwaseen,
ja istui Jumalan oikialle kädelle.
Ps. 110: 8. Luc. 24: 50, 51. Ap. T. 1: 2, 3, 9.
20. Mutta he menit, ja saarnaisit
jokapaikasa, ja HERra waikutti hei:
dän kanszansa, ja wahwisti Sanan seu:
rawaisten merkkein kautta.
Ap. T. 14: 3. Hebr. 2: 4.

P. Marcuxen Ewangeliumin loppu.

Pyhän Lucan Ewangeliumi.

1. Luku.

Johanneren, JEsuxen ilmiäminen. Johannes syntyy, ympäri leikataan. Zacharian kiitos.

Että moni on ruwennut järjestänsä kirjoittamaan niistä asioista, joista meille täydellinen tieto on,

2. Niinkuin ne meille sanonet owat jotka sen alusta itze nähnet, ja sanan palweliat ollet owat:
Hebr. 2: 3. 1 Joh. 1: 1.

3. Näky myös minulle se hywäxi, sitte kuin minä alusta kaikki wisusti tutkinut olen, että minä niitä järjestänsä sinulle kirjoitaisin, hywä Theophile: Ap. T. 1: 1.

4. Ettäs ymmärräisit selkiästi niiden asiain, joista sinä opetettu olet, wahwan totuden.

5. Herodexen sen Judean Kuningan aikana oli yxi Pappi Zacharias nimeldä, Abian wuorosta; ja hänen emändänsä Aaronin tyttäristä, ja hänen nimensä Elisabeth. 1 Aika K. 24: 10, 19. Neh. 12: 4, 17.

6. Ja he olit molemmat hurskat Jumalan edesä, waeldawaiset kaikisa HERran käskyisä ja säädyisä laittamattomasti.

7. Ja ei heillä ollut lasta: sillä Elisabeth oli hedelmätöin, ja he olit jo molemmat ijälliset.

8. Ja tapahtui, koska hän wuorolkansa Papin wirkaa toimitti Jumalan edesä,

9. Papin wiran tawan jälkeen, langeis arpa hänelle, että hänen piti suitzuttaman, sitte kuin hän oli mennyt sisälle HERran Templiin. 2 Mos. 30: 7. Hebr. 9: 6.

10. Ja kaikki Kansan paljous rukoili ulkona suitzutuxen aikana. 3 Mos. 16: 17.

11. Mutta hänelle ilmestyi HERran Engeli, seisoin suitzutusaltarin oikialla puolella. 2 Mos. 30: 1.

12. Ja kuin Zacharias hänen näki, hämmästyi hän, ja pelko langeis hänen päällensä.

13. Mutta Engeli sanoi hänelle: Älä pelkä Zacharia: sillä sinun [illegible] rouxes on kuuldu: Ja sinun em[illegible] Elisabeth synnyttä sinulle pojan, [illegible] nun pitä kutzuman hänen nimensä [illegible] hannes.

14. Ja sinulle tulee ilo ja [illegible] ja monda iloitzewat hänen syn[illegible] tyjestänsä.

15. Sillä hän tulee suurexi [illegible] ran edesä: ja wiinaa ja [illegible] juomaa ei hän juo: Ja hän [illegible] Pyhällä Hengellä jo Äitinsä [illegible]
4 Mos. 6: 3. Duom. 13: 4. Jer. [illegible] Gal. 1: 15.

16. Ja hän käändä monta Is[illegible] lapsista HERran heidän Jum[illegible] tygö. Mal. [illegible]

17. Ja hän käy edellä hänen [illegible] sä Elian hengellä ja woimalla [illegible] däin isäin sydämet lasten tygö, [illegible] tottelemattomat hurskasten toim[illegible] toimittaxensa HERralle wal[illegible] Kansan. Mal. [illegible]
Matth. 3: 1. Marc. 9: 12.

18. Ja Zacharias sanoi E[illegible] mistä minä sen ymmärrän? sillä [illegible] olen wanha, ja minun emändä[illegible] jo ijällinen. 1 Mos. [illegible]

19. Niin Engeli wastais, ja [illegible] hänelle: minä olen Gabriel joka [illegible] Jumalan edesä: ja olen lähetet[illegible] puhumaan sinun tygös, ja saa[illegible] näitä iloisia sanomita sinulle.
Dan. 8: 15. Luka 9: 21. Matth. [illegible]

20. Ja katzo, sinä tulet kielet[illegible] ja et saa puhua, hamaan siihen [illegible] wään asti, jona nämät tapah[illegible] ettes uskonut minun sanojani, [illegible] ajallansa täytetän.

21. Mutta Kansa odotti Zachar[illegible] ja ihmettelit että hän niin Te[illegible] wiiwyi.

22. Waan kuin hän tuli ulos, ei hän saanut puhua heille: Ja [illegible] ymmärsit että hän oli näyn Temp[illegible] nähnyt. Ja hän wiittais heille, [illegible] mykäxi.

23. Ja tapahtui, että hänen [illegible] kansa päiwät olit täytetyt, niin [illegible] meni kotiansa.

24. Mutta niiden päiwäin jälkeen
i hänen emändänsä Elisabeth raskari:
salais itzensä wiisi Kuukautta, sa=
en:
25. Ja näin on HERra minulle
nyt niinä päiwinä, kuin hän minun
leeni katzoi, että hän ottais pois
um ylönkatzeni ihmisten seasa.
1 Mos. 30: 23 Es. 4: 1, rc.
26. Mutta kuudendena Kuukautena
tettin Engeli Gabriel Jumalalda
lilean Kaupungiin, jonga nimi oli
zareth,
27. Neitzen tygö, joka oli kihlattu
helle, jonga nimi oli Joseph, Da=
in huonesta: ja Neitzen nimi oli
ria. Matth. 1: 18.
28. Ja Engeli tuli sisälle hänen
dnsä, ja sanoi: Terwe armoitettu!
ERra on sinun kanszas: siunattu
i waimoin seasa!
29. Mutta kuin hän näki hänen,
hämästyi hän hänen puhestansa: ja
tteli millinen se terwetys oli.
30. Ja Engeli sanoi hänelle: älä
ä Maria: sillä sinä löysit armon
malan tykönä.
31. Ja katzo, sinä siität kohdusas,
synnytät Pojan: ja sinun pitä kutzu=
n hänen nimensä JESUS.
Es. 7: 14. Matth. 1: 21. Luc. 2: 21.
32. Sen pitä oleman suuren, ja
i kutzuttaman ylimmäisen Pojaxi:
HERra Jumala anda hänelle Da=
din hänen Isänsä istuimen:
Sam. 7: 12. Ps. 132: 11. Es. 9: 6. Luku 16: 5.
33. Ja hänen pitä Jacobin huonen
ningas ijankaikkisesti oleman, ja hä=
waldakunnallansa ei pidä loppua
man. 1 Kun K. 17: 14. Ps. 45: 7.
89: 37. Es. 9: 7. Jer. 23: 5. Dan. 2: 44.
uku 6: 26. Luku 7: 14, 27. Mich. 4: 7.
1 Cor. 15: 24. Hebr. 1: 8.
34. Niin sanoi Maria Engelille:
nga tämä tulee, sillä en minä mie=
lä mitän tiedä?
35. Ja Engeli wastais ja sanoi hä=
le: Pyhä Hengi tulee sinun päälles,
ylimmäisen woima warjoo sinun:
ntähden myös se Pyhä kuin si=
sta syndyy, pitä kutzuttaman Juma=
n Pojaxi.
36. Ja katzo, Elisabeth sinun langos
ti myös pojan wanhalla ijällänsä:
ja tämä on kuudes Kuukausi hänelle,
joka kutzuttin hedelmättömäxi.
37. Sillä ei Jumalan edesä ole
yhtän asiaa mahdotoinda.
Job. 42: 2. Jer. 32: 17. Zach. 8: 6.
Matth. 19: 26 Luc. 18: 27.
38. Niin sanoi Maria: katzo HER=
ran piika: tapahtukon minulle sinun
sanas jälkeen. Ja Engeli läxi hänen
tyköänsä.
39. Mutta Maria nousi niinä päi=
winä, ja meni kiirusti ylös mäkikyliin
Judan Kaupungiin;
40. Ja tuli Zacharian huoneseen,
ja terwehti Elisabethiä.
41. Ja tapahtui, sitte kuin Elisabeth
kuuli Marian terwehtyxen, hyppäis
lapsi hänen kohdusansa: Ja Elisabeth
täytettin Pyhällä Hengellä:
42. Ja huusi suurella äänellä, ja sa=
noi: Siunattu olet sinä waimoin seasa,
ja siunattu on sinun kohtus hedelmä.
43. Ja kusta se minulle tulee, että
minun HERrani Aiti tulee minun
tygöni?
44. Sillä katzo, sitte kuin sinun ter=
wetyxes ääni tuli minun korwihini,
hyppäis lapsi ilosta minun kohdusani.
45. Ja autuas sinä joka uskoit:
sillä ne täytetän, kuin sinulle owat
sanotut HERralda. Luc. 1: 28
46. Ja Maria sanoi: minun sieluni
suuresti ylistää HERraa:
47. Ja minun hengeni iloitzee Ju=
malasa minun wapahtajasani;
48. Että hän katzoi piikansa nöy=
ryyttä: sillä katzo, tästedes pitä kaik=
kein sukukundain minua autuaxi kutzu=
man: 1 Mos. 30: 13. 1 Sam. 1: 11.
49. Sillä se woimallinen on suuria
ihmeitä tehnyt minun kohtani, ja hä=
nen nimensä on pyhä.
50. Ja hänen laupiudensa pysyy su=
gusta sukuhun, niille jotka händä pel=
käwät. 1 Mos. 17: 7. 2 Mos. 20: 6.
Ps. 103: 17.
51. Hän osotti woiman käsiwarrel=
lansa: ja hajoitti korjat heidän sydä=
mensä mielestä. Ps. 33: 10. Es. 29: 5.
Luku 51: 9. Luku 52: 10. 1 Pet. 5: 5.
52. Woimalliset on hän kukistanut
istuimelda, ja korotti nöyrät.
1 Sam. 2: 7, 8 Job. 5: 11. Luku 12: 18, 19, 21.
Ps. 113: 6, 7.

53. Isowat täytti hän hywydellä, ja rikkat jätti tyhjäxi.
1 Sam. 2: 5. Ps. 34: 10, 11.

54. Hän korjais Israelin hänen palwelians, muistain omaa laupiutansa, Es. 30: 18. Luku 41: 8. Luku 54: 5. Jer. 31: 3, 20.

55. (Niinkuin hän on puhunut meidän Isillemme, Abrahamille ja hänen siemenellensä) ijankaikkisesti.
1 Mos. 17: 19. Luku 22: 18.

56. Ja Maria oli hänen tykönänsä lähes kolme kuukautta, ja palais kotiansa.

57. Mutta Elisabethin synnyttämisen aika täytettin ja hän synnytti pojan.

58. Ja hänen kyläläisensä ja langonsa kuulit, että HERra oli tehnyt suuren laupiuden hänen kanssansa: ja he iloitzit hänen kanssansa.

59. Ja tapahtui kahdexandena päiwänä, että he tulit lasta ymbäri leikkamaan, ja kutzuit hänen Isänsä nimeldä Zacharias.
1 Mos. 17: 12. 3 Mos. 12: 3.

60. Niin wastais hänen Äitinsä, ja sanoi: ei suingan: waan hän pitä kutzuttaman Johannes.

61. Ja he sanoit hänelle: ei ole ketän sinun sukukunnasas, joka kutzutan sillä nimellä.

62. Niin he wiittaisit hänen Isällensä, mixi hän tahtoi hänen nimitettä.

63. Ja hän anoi taulua, ja kirjoitti: Johannes on hänen nimensä. Ja kaikki ihmettelit.

64. Niin kohta aukeni hänen suunsa ja hänen kielensä: ja puhui kiittäin Jumalata:

65. Ja pelko tuli kaikkein heidän kyläläistensä päälle: Ja kaikisa Judean mäkikylisä ilmoitettin kaikki nämät sanat.

66. Ja kaikki jotka tämän kuulit, panit sydämihinsä, sanoden: mingäs luulet tästä lapsesta tulewan? sillä HERran käsi oli hänen kanssansa.

67. Ja Zacharias hänen Isänsä täytettin Pyhällä Hengellä: ja ennusti sanoden:

68. Kiitetty olkon HERra Israelin Jumala! sillä hän on etzinyt ja lunastanut hänen Kansaansa. Luc. 2: 30

69. Ja on meille korottanut autuuden sarwen, Dawidin hänen palweliansa huonesa: Ps. 132: 17,

70. Niinkuin hän on muinen puhunut hänen pyhäin Prophetainsa suun kautta; Ps. 72: 12. Jer. 23: 5, 6. Luku 30: 9, 10. Dan. 9: 27.

71. Wapahtaxensa meitä meidän wihollisildamme, ja kaikkein kädestä, jotka meitä wihawat;

72. Osottaxensa laupiutta meidän Isillemme, ja muistaxensa hänen pyhää liittoansa; Jer. 31: 31.

73. Ja sitä walaa, jonga hän wannoi Abrahamille meidän Isällemme meille andaxensa; 1 Mos. 22: 16. Ps. 105: 9. Jer. 31: 33. Hebr. 6: 13,

74. Että me wapahdetut meidän wihollistemme kädestä, händä pelkämätä palwelisimme, Hebr. 9: 14.

75. Pyhydesä ja hurskaudesa hänen edesänsä kaikkena meidän elinaikanamme. 1 Pet. 1: 15.

76. Ja sinä poikainen pitä kutzuttaman ylimmäisen Prophetaxi: sillä sinun pitä käymän HERran kaswoin edellä walmistamaan hänen teitänsä;

77. Ja andamaan autuden tundon hänen Kansallensa, heidän syndeins anderi saamisexi; Luc. 3: 3.

78. Meidän Jumalan sydämellisen laupiuden kautta, jolla meitä on etzinyt Koitto ylhäldä;
Zach. 3: 8. Luku 6: 12. Mal. 4: 2.

79. Walaisemaan niille, jotka meisä ja kuollon warjosa istuwat, ojendamaan meidän jalkamme rauhan tielle. Es. 9: 2. Luku 42: 7. Luku Luku 49: 9. Luku 60: 1. Matth. 4: 16.

80. Mutta lapsi kaswoi ja wahwistui Hengesä: ja oli korwesa, siihen päiwään asti, jona hänen piti Israelin Kansan eteen tuleman. Luc. 3: 2.

2. Luku.

JEsus syntyy, ymbäri leikataan ja wiedään Templiin. Simeon. Hanna. Kristus kaxitoistakymmendä wuotta wanha.

Mutta niinä päiwinä tapahtui, että käsky käwi ulos Keisarilda Augustuxelda, että kaikki maailma piti werollisexi laskettaman.

2. Ja tämä weron laskemus oli en-
säinen, joka tapahtui silloin koska
renius oli Maanherra Syriasa.
3. Ja kukin meni Kaupungihinsa
samaan itziänsä arwatta.
4. Niin myös Joseph Galileasta
azarethin Kaupungista meni ylös Ju-
an, Dawidin Kaupungiin, joka kutzu-
Bethlehem, (sillä hän oli Dawidin
nesta ja suguista,)
Sam. 16: 4. Mich. 5: 2. Matth. 1: 1, rc. Joh. 7: 42.
5. Andamaan itziänsä arwatta, Ma-
n hänen kihlatun emändänsä kanssa,
a raskas oli.
6. Niin tapahtui heidän siellä olle-
lla, että hänen synnyttämisensä päi-
t tulit täytetyxi.
7. Ja hän synnytti Poikan hänen
oisensa, ja kapaloitzi hänen, ja pani
neen: ettei heille ollut siaa majasa.
Matth. 1: 25.
8. Ja paimenet walwoit sillä paik-
kunnasa, ja wartioitzit yöllä heidän
maansa.
9. Ja katzo, HERran Engeli sei-
heidän tykönänsä, ja HERran
kkaus ymbäri walaisi heitä: ja he
resti peljästyit.
10. Ja Engeli sanoi heille: älkät
jätkö: sillä katzo, minä ilmoitan
le suuren ilon, joka tulewa on kai-
le Kansalle.
11. Teille on tänäpänä syndynyt
apahtaja, joka on Christus HER-
, Dawidin Kaupungisa.
12. Ja tämä on teille merkixi: te
dätte lapsen kapaloittuna, makawan
mesä.
13. Ja kohta oli Engelin kanssa
ri taiwallisen sotawäen joukko, jotka
it Jumalata, ja sanoit:
Dan. 7: 10. Ilm. K. 5: 11.
14. Kunnia olkon Jumalalle kor-
udesa, ja maasa rauha, ja ihmisille
wä tahto! Es. 57: 19. Luc. 19: 38. Rom. 5: 1. Eph. 1: 5. Luku 2: 17.
15. Ja tapahtui että Engelit me-
heidän tyköänsä Taiwaseen, niin
paimenet puhuit keskenänsä: käy-
nme Bethlehemiin, ja katzokamme
i kuin tapahtunut on, jonga HER-
meille ilmoitti.
16. Ja he tulit kiiruhtain, ja löy-
sit Marian, ja Josephin, niin myös
lapsen, joka makais seimesä.
17. Koska he tämän nähnet olit,
julistit he sen sanoman, kuin heille
tästä lapsesta sanottu oli.
18. Ja kaikki jotka sen kuulit, ih-
mettelit niitä kuin heille Paimenilda
sanottu oli.
19. Mutta Maria kätki kaikki nä-
mät sanat, tutkistellen sydämesänsä.
20. Ja paimenet palaisit, ylistäin
ja kunnioittain Jumalata, kaikista kuin
he kuullet ja nähnet olit, niinkuin
heille sanottu oli.
21. Ja sitte kuin kahdexan päiwää
kulunut oli, että lapsi piti ymbärilei-
kattaman, kutzuttin hänen nimensä JE-
sus, joka niin oli Engelildä jo ennen
kutzuttu kuin hän sikisi Äitinsä kohdusa.
1 Mos. 17: 12. 3 Mos. 12: 3. Matth. 1: 21. Luc. 1: 31. Joh. 7: 22.
22. Ja sitte kuin heidän puhdistuxens
päiwänsä olit täytetyt Mosexen Lain
jälkeen, weit he hänen Jerusalemiin,
asettaxensa händä HERran eteen.
3 Mos. 12: 2, rc.
23. (Niinkuin kirjoitettu on HER-
ran Laisa: kaikki miehen puoli, joka
ensin awaa äitinsä kohdun, pitä kutzut-
taman HERralle pyhäxi:)
2 Mos. 13: 2. Luku 34: 19. 4 Mos. 3: 13. Luku 8: 16, 17.
24. Ja uhrataxensa, niinkuin sanot-
tu on HERran Laisa: pari Mettisiä,
eli kaxi Kyhkyläisen poikaa.
3 Mos. 12: 6, 8.
25. Ja katzo, yxi mies oli Jerusa-
lemisa, jonga nimi oli Simeon: tämä
oli hurskas ja Jumalinen mies, odot-
tain Israelin lohdutusta: ja Pyhä Hen-
gi oli hänesä.
26. Ja hänelle oli sanottu Pyhäldä
Hengeldä, ettei hänen pitänyt ennen
kuolemata näkemän, kuin hän näkis
HERran Christuxen.
27. Ja hän tuli Hengen kautta
Templiin: Ja kuin wanhemmat lap-
sen JEsuxen toit sisälle, tehdäxensä hä-
nen edestänsä Lain tawan jälkeen:
28. Niin hän otti hänen syliinsä,
ja kiitti Jumalata ja sanoi:
29. Nyt sinä lasket, HERra, pal-
welias rauhaan menemään, sanas jäl-
keen: 1 Mos. 46: 30. Phil. 1: 23.

30. Sillä minun silmäni owat nähnet sinun autudes;
Ps. 98: 2, 3. Es. 52: 10. Luc. 3: 6.
31. Jonga sinä walmistit kaikkein Kansain eteen:
32. Walkeudexi walistamaan pakanoita, ja sinun Kansas Israelin kunniaxi. Es. 42: 6. Luku 49: 6. Ap. T. 13: 47. Luku 28: 28.
33. Ja Joseph ja hänen Aitinsä ihmettelit niitä kuin hänestä sanottin.
34. Ja Simeon siunais heitä, ja sanoi Marialle hänen Aitillensä: Katzo, tämä on pandu langemisexi, ja nousemisexi monelle Israelisa, ja merkixi, jota wastan sanotan: Es. 8: 14. Matth. 21: 44. Ap. T. 28: 22. Rom 9: 32. 1 Cor. 1: 23, 24. 2 Cor. 2: 16. 1 Pet. 2: 8.
35. (Ja sinungin sielus läpitze pitä miekan käymän:) että monen sydämen ajaturet ilmoitettaisiin. Joh. 19: 25.
36. Ja Anna Prophetissa Phanuelin tytär, Asserin sucusta: se oli joutunut pitkälle ijälle, ja elänyt miehensä kanssa seitzemän ajastaikaa hänen Neitzydestänsä;
37. Ja oli leskenä lähes neljä yhderättäkymmendä ajastaikaa, ja ei lähtenyt Templistä palwelemasta Jumalata, paastoisa ja rukouxisa yötä ja päiwää. 1 Sam. 1: 22.
38. Ja tämä tuli sillä hetkellä siihen, ja kuunioitzi myös HErraa, ja puhui hänestä kaikille, kuin lunastusta Jerusalemisa odotit.
39. Ja sittekuin he olit kaikki tehnet HErran Lain jälkeen, palaisit he Galileaan heidän Kaupungiinsa Nazarethiin.
40. Mutta lapsi caswoi ja wahwistui Hengesä, ja täytettin wiisaudella, ja Jumalan armo oli hänen kansansa. Luc 1: 80.
41. Ja hänen wanhemmansa waelsit joka wuosi Pääsiäis juhlalle Jerusalemiin. 2 Mos. 23: 15, 17. Luku 34: 23. 3 Mos. 23: 5. 5 Mos. 16: 1.
42. Ja kuin hän kahdentoistakymmenen ajastajan wanha oli, menit he Jerusalemiin juhlapäiwän tawan jälkeen:
43. Ja kuin ne päiwät olit kulunet, sinä kuin he palaisit, jäi poikainen JEsus Jerusalemiin: jota ei Joseph ja hänen Aitinsä huomannet;
44. Waan luulit hänen olewan [illegible] rasa. Ja he käwit yhden päiwän [illegible] kan: ja etzeit händä langois ja [illegible] wain seasa.
45. Ja kuin ei he händä [illegible] palaisit he Jerusalemiin, etzein [illegible]
46. Ja tapahtui kolmen päiwän [illegible] rästä, että he löysit hänen T[illegible] istuwan opettajain keskellä, [illegible] heitä, ja kysywän heildä.
47. Ja kaikki jotka hänen [illegible] hämmästyit hänen ymmärryxensä [illegible] wastauxiansa. Matth. 7: 28. Marc. [illegible] Luc. 4: 22, 32. Joh. 7: 15, 46.
48. Ja kuin he hänen näit, [illegible] he hämmästyit: ja hänen Aitinsä [illegible] hänelle: Poikani, mixis meille [illegible] teit? katzo, sinun Isäs ja minä [illegible] ma murhettien etzinet sinua.
49. Ja hän sanoi heille: mitä [illegible] minua etzeitte? ettäkö tiennet, että [illegible] nun pitä niisä olemani, jotka [illegible] Isäni owat?
50. Ja ei he ymmärtänet sitä [illegible] kuin hän heille sanoi. Luc. 9: 45. Luku 18: 34.
51. Ja hän meni alas heidän [illegible] sansa, ja tuli Nazarethiin: ja oli [illegible] alammainen. Ja hänen äitinsä [illegible] kaikki nämät sanat sydämeehensä.
52. Ja JEsus menestyi wiisaud[illegible] ja ijäsä, ja armosa Jumalan ja [illegible] misten edesä. 1 Sam. 2: 26.

3. Luku.

Johannes saarnaa, kastaa. JEsus kast[illegible] hänen polwilukunsa Marian puolelda.

Mutta wiidennellä toistakymmen[illegible] nellä Keisar Tiberiuxen hall[illegible] ren wuodella, koska Pontius Pil[illegible] Judean Maanherra oli, ja Hero[illegible] Galileasa Tetrarcha oli, ja hänen w[illegible] jensä Philippus oli Tetrarcha Itur[illegible] ja Trachonitin maakunnasa, ja L[illegible] sanias oli Tetrarcha Abilenesä,
2. Koska Hannas ja Caiphas [illegible] limmäiset Papit olit: silloin tapaht[illegible] Jumalan sana Johannexelle Zachari[illegible] pojalle korwesa. Joh. 11: 49, 51. Luku 18: 13. Ap. T. 4: 6.
3. Ja hän tuli kaikkiin maan paik[illegible] koihin Jordanin ympäri, ja saarnai[illegible]

mmyxen kastetta syndein andexi an=
exi: Matth. 3: 1. Marc. 1: 4.
Niinkuin kirjoitettu on Esaian
phetan saarna=Raamatusa, joka sa=
huutawan ääni on korwesa: wal=
kat HERran tietä, ja tehkät hä=
olkunsa oikiaxi. Es. 40: 3.
tth. 3: 3. Marc. 1: 3. Joh. 1: 23.
Kaikki laaxot pitä täytettämän,
kikki wuoret ja mäet alettaman,
t pitä ojettaman, ja koljat ta=
tiexi tehtämän.
Ja kaikki liha pitä näkemän Ju=
n autuden. Ps. 98: 2, 3
Es. 52: 10. Luc. 2: 30.
Niin hän sanoi Kansalle, joka
ndamaan itziänsä kastaa häneltä:
kärmetten sikiät, kuka teitä neu=
älttämään tulewaista wihaa?
Matth. 3: 7. Luku 23: 33.
Tehkät siis soweliat parannuxen
ät: ja älkät ruwetko sanomaan
nne: Abraham on meidän Isäm=
sillä minä sanon teille, että Ju=
taita näistä kiwistä herättä Abra=
lle lapset. Matth. 3: 9.
Joh. 8: 39. Ap. T. 13: 26.
Mutta jo myös on kirwes pan=
itten juurelle; sentähden jokainen
joka ei tee hywää hedelmätä, ha=
pois, ja tuleen heitetän.
Matth. 3: 10. Luku 7: 19.
Ja Kansa kysyi häneldä, sano=
mitästä meidän pitä tekemän?
Ap. T. 2: 37.
Niin hän wastaten sanoi heille:
on kaxi hametta, andakan sille
ei yhtän ole: ja jolla on ruokaa,
tehkän myös niin.
. 3: 17. Luku 4: 20. Jac. 2: 15, 16.
Mutta Publikanit tulit myös an=
n heitänsä kastaa, ja sanoit hänelle:
ari, mitä meidän pitä tekemän?
Waan hän sanoi heille: älkät
bi waatiko, kuin teille säätty on.
Niin kysyit myös häneldä sota=
t, sanoden: mitä myös meidän pi=
kemän? Ja hän sanoi heille: älkät
gän wakiwaldaa taikka wäärytä
: ja tytykät teidän palkkaanne.
5. Mutta kuin Kansa odotti, ja
i ajattelit sydämisänsä Johannes=
: lienekö hän Christus:
6. Wastais Johannes, sanoden kai=
kille: minä tosin kastan teitä wedellä:
waan minua wäkewämpi tulee, jonga
kengän nauhoja en minä ole kelwolli=
nen päästämään: hän kastaa teitä Py=
hällä Hengellä ja tulella. Es. 44: 3.
Joel. 2: 28. Matth. 3: 11. Marc. 1: 7, 8.
Joh. 1: 26, 27. Ap. T. 1: 5. Luku 2: 2, 4.
Luku 11: 15, 16. Luku 13: 25. Luku 19: 4.
17. Jonga wiskin on hänen käde=
sänsä, ja hän perka riihensä, ja kokoo
nisunsa aittaansa, mutta ruumenet polt=
ta hän sammumattomalla tulella.
Matth. 3: 12.
18. Monda tosin myös muuta hän
neuwoi ja saarnais Kansalle.
19. Mutta koska Herodes Tetrar=
cha nuhdeltin häneldä, Herodiaxen hä=
nen weljensä Philippuxen emännän täh=
den, ja kaikesta pahudesta kuin Hero=
des teki; Matth. 14: 3. Marc. 6: 17.
20. Niin hän ylitze kaikkein teki
myös sen, että hän salpais Johannes=
xen fangiuteen.
21. Ja tapahtui, koska kaikki Kan=
sa kastettin, ja JEsus myös oli kas=
tettu, ja hän rukoili, niin Taiwas
aukeni: Matth. 3: 13. Marc. 1: 9.
22. Ja Pyhä Hengi tuli alas, ruu=
miillisella muodolla hänen päällensä niin=
kuin kyhkyinen, ja ääni tuli taiwaasta,
joka sanoi: Sinä olet se minun rakas
Poikani, sinuun minä mielistyin.
Es. 42: 1. Matth. 3: 17. Luku 17: 5.
Joh. 1: 32. Col. 1: 13.
23. Ja JEsus oli lähes kolmen=
kymmenen wuotinen, joka oli (niinkuin
luultin) Josephin poika, Elin pojan,
Matth. 13: 55. Marc. 6: 3. Joh. 6: 42.
24. Joka oli Matthatin poika, jo=
ka oli Lewin poika, joka oli Melchin
poika, joka oli Jannan poika, joka oli
Josephin poika, Matth. 1: 1. 16.
25. Joka oli Mattathian poika, jo=
ka oli Amoxen poika, joka oli Nau=
min poika, joka oli Eslin poika, joka
oli Naggen poika,
26. Joka oli Maathin poika, joka
oli Mattathian poika, joka oli Se=
mein poika, joka oli Josephin poika,
joka oli Judan poika,
27. Joka oli Joannan poika, joka
oli Rhesan poika, joka oli Zorobabelin
poika, joka oli Salathielin poika, joka
oli Nerin poika,

28. Joka oli Melchin poika, joka
oli Addin poika, joka oli Kosamin
poika, joka oli Elmodamin poika, joka
oli Herin poika,
29. Joka oli Josen poika, joka oli
Eliezerin poika, joka oli Jorimin poi=
ka, joka oli Matthatin poika, joka oli
Lewin poika,
30. Joka oli Simeonin poika, joka
oli Judan poika, joka oli Josephin
poika, joka oli Jonan poika, joka oli
Eliachimin poika,
31. Joka oli Melean poika, joka oli
Mainan poika, joka oli Mattathan
poika, joka oli Nathanin poika, joka
oli Davidin poika,
2 Sam. 5: 14. 1 Aika K. 3: 5. Sach. 12: 12.
32. Joka oli Jessen poika, joka oli
Obedin poika, joka oli Boozin poika,
joka oli Salmonin poika, joka oli
Naaßonin poika,
Ruth. 4: 17, ic. 1 Aika K. 2: 10, 11.
33. Joka oli Aminadabin poika,
joka oli Aramin poika, joka oli Esro=
min poika, joka oli Pharesin poika,
joka oli Judan poika,
34. Joka oli Jacobin poika, joka
oli Isaachin poika, joka oli Abraha=
min poika, joka oli Tharan poika, jo=
ka oli Nachorin poika, 1 Mos. 11: 24.
35. Joka oli Saruchin poika, joka
oli Ragaun poika, joka oli Phalekin
poika, joka oli Heberin poika, joka
oli Salan poika,
36. Joka oli Cainan poika, joka
oli Arphaxadin poika, joka oli Semin
poika, joka oli Noen poika, joka oli
Lamechin poika, 1 Mos. 11: 10.
37. Joka oli Mathusalan poika,
joka oli Enochin poika, joka oli Jare=
din poika, joka oli Malaleelin poika,
joka oli Cainan poika,
38. Joka oli Enoxen poika, joka oli
Sethin-poika, joka oli Adamin poika,
joka oli Jumalan. 1 Mos. 5: 3.

4. Luku.

JEsus kiusataan, saarnaa, ajetaan ulos
ja tekee ihmeitä.

Niin JEsus täynänsä Pyhää Hen=
geä palais Jordanista, ja wietin
Hengeldä korpeen; Matth. 4: 1.
Marc. 1: 12.

2. Ja kiusattin neljäkymmendä
wää Perkeleldä: eikä syönyt mi
niinä päiwinä: mutta koska ne ku
olit, sitte hän isois.
2 Mos. 34: 28. 1 Kun. K. 19: 8.
3. Niin Perkele sanoi hänelle
sinä olet Jumalan Poika, nii
tälle kiwelle, että se leiwäksi tul
4. Ja JEsus wastais, sano
nelle: kirjoitettu on: ettei ihmin
ainoasti leiwästä, waan jokaise
malan sanasta. 5 Mos. 8: 3. Math
5. Ja Perkele wei hänen k
wuorelle, ja osotti hänelle kaikk
piirin waldakunnat, silmän räp
Matth. 4: 8.
6. Ja Perkele sanoi hänelle
tämän wallan, ja heidän k
minä annan sinulle: sillä m
tuuni owat ne annetut, ja m
nan ne kenelle minä tahdon.
7. Jos sinä siis kumarrat j
let minua, ne kaikki pitä sinu
oleman.
8. Ja JEsus wastaten san
le: mene matkaas minun tyköä
tan: sillä kirjoitettu on: HER
nun Jumalatas pitä sinun k
man, ja händä ainoata palwel
5 Mos. 6: 13. Luku 10: 20. 1 Sam
9. Ja hän wei hänen Jerus
ja asetti hänen Templin harja
sanoi hänelle: jos sinä olet Ju
poika, niin laske täsiä itzes alas
Matth. 4: 5.
10. Sillä kirjoitettu on: hän
käskyn Engeleillensä sinusta w
maan sinua: Ps. 91: 11.
11. Ja että he käsisä kanda
nua, ettes joskus jalkaas kiween
12. Ja JEsus wastaten sa
nelle: sanottu on: Ei sinun
kiusaman HERraa sinun Juma
5 Mos. 6: 16.
13. Ja kuin kaikki kiusaus el
tetty, meni Perkele pois hetkeksi
työänsä.
14. Ja JEsus palais Hengen
sä taas Galileaan: ja sanoma
hänestä ympäri kaiken lähimaak
Matth. 4: 12. Marc. 1: 14. Joh. 4:
Ap. T. 10: 37.
15. Ja hän opetti heidän Syn
gogiansa, ja kunnioitettin kaikilda.

16. Ja tuli Nazarethiin, kusa hän
atettu oli, ja meni tapansa jäl=
Sabbathin päiwänä Synagogaan,
ousi lukemaan. Neh. 8: 5, 6.
tth. 2: 23. Luku 13: 54. Marc. 6: 1.
17. Ja hänelle annettiin Esaian Pro=
in Raamattu. Ja kuin hän Raa=
un awais, löysi hän sen paikan
kirjoitettu on:
18. HERran Hengi on minun pääl=
, sentähden on hän minun woidel=
ja lähettänyt minun saarnamaan
ille hywää sanomata, parandamaan
yitä sydämitä, saarnamaan Fan=
e lunastusta, ja sokeille näkönsä
n saamista, särjetyitä wapauteen
tamaan: Ps. 45: 8. Es. 61: 1, 2.
ii Matth. 11: 5. Ap. T. 10: 38.
19. Saarnamaan HERran otollista
ta. 3 Mos. 25: 10. 2 Cor. 6: 2, 3.
20. Ja kuin hän pani Raamatun
ni, annoi hän sen palwelialle, ja
: ja kaikkein silmät kuin Synago=
olit, katzelit hänen päällensä.
21. Ja hän rupeis heille sanomaan:
päwä on tämä kirjoitus täytetty,
te nyt kuuletta.
22. Ja kaikki annoit hänelle todistu=
ja ihmettelit niitä armon sanoja,
hänen suustansa läxit ulos; ja he
t: eikö tämä ole Josephin poika?
: 3. Es. 50: 4. Marc. 6: 2, 3. Luc. 2: 47.
Joh. 6: 42. Luku 7: 46.
23. Ja hän sanoi heille: sanokat
tti minulle tämä sanan lasku: Pa=
dasa paranna itzes: Ne kuin me
llmma tapahtunen Capernaumisa,
myös täsä Isäs maalla.
24. Mutta hän sanoi: Totisesti sa=
minä teille: ei yxikän Propheta
Isänsä maalla otollinen.
Matth. 13: 57. Marc. 6: 4. Joh. 4: 44.
25. Waan minä sanon teille totu=
: monda leskeä oli Israelisa Elian
la: koska Taiwas oli suljettu kolme
otta ja kuusi kuukautta, niin että
xi nälkä tapahtui kaikesa maakun=
a, Jac. 5: 17.
26. Ja ei Elias lähetetty yhdengän
dän tygönsä, waan leski=waimon
ö Sidonin Sareptaan.
1 Kun. K. 17: 9.
27. Ja monda spitalista oli Israe=
lisa Eliseus Prophetan ajalla: ja ei
yxikän heistä puhdistettu, waan Naes=
man se Syrialainen. 2 Kun. K. 5: 14.
28. Ja kaikki kuin Synagogasa olit,
tulit wihoja täyteen, koska he nämät
kuulit.
29. Ja he nousit ylös, ja ajoit hä=
nen ulos Kaupungista: ja weit hänen
hamaan wuoren kukkulalle, jonga päälle
heidän Kaupunginsa rakettu oli, syös=
täxensä händä alas. 2 Aika K. 25: 12.
30. Mutta hän käwi ohitze heidän
keskeldänsä ja meni pois. Joh. 8: 59.
31. Ja meni alas Capernaumiin
Galilean Kaupungihin, ja opetti heitä
siellä Sabbathin päiwinä.
Matth. 4: 13. Marc. 1: 21.
32. Ja he hämmästyit hänen ope=
tustansa: sillä hänen puhensa oli woi=
mallinen. Matth. 7: 28. Marc. 1: 22.
33. Ja Synagogasa oli yxi ihmi=
nen, jolla oli riettaisen Perkelen hengi,
ja hän huusi suurella äänellä,
Marc. 1: 23.
34. Sanoden: Woi! mitä sinun on
meidän kanßamme JEsu Nazarene?
tulitkos meitä hukuttamaan? minä tie=
dän kukas olet, se Jumalan pyhä.
35. Ja JEsus nuhteli händä, sa=
noden: waikene, ja mene ulos hänestä.
Ja kuin Perkele oli hänen heidän kes=
kellensä heittänyt, niin hän meni ulos
hänestä, ja ei händä wahingoittanut
mitän.
36. Ja pelko tuli kaikkein päälle,
ja puhuit keskenänsä, sanoden: mikä
tämä lienekän? sillä hän haasta wäellä
ja woimalla riettaisita hengiä, ja he
lähtewät ulos.
37. Ja se sanoma hänestä kuului
ymbäri kaikkiin sen maakunnan lähi
paikkoihin.
38. Mutta kuin hän läxi Synago=
gasta, meni hän Simonin huoneseen
sisälle: mutta Simonin anoppi sairasti
kowin wilutautia: ja he rukoilit händä
hänen edestänsä. Matth. 8: 14.
Marc. 1: 29, 30.
39. Ja hän seisoi hänen tykönänsä,
ja nuhteli wilutautia, ja se luopui hä=
nestä: ja hän nousi kohta ja palweli
heitä.
40. Mutta kuin Auringo laski, niin

kaikki, joilla oli sairaita moninaisissa
taudeissa, weit ne hänen tygönsä: Ja
hän pani jokaitzen päälle kätensä, ja
paransi heidän. Matth. 8: 16.
Marc. 1: 32. Luku 7: 32.

41. Ja monesta läxit myös Perkelet
huutain, ja sanoden: Sinä olet Christus
se Jumalan Poika. Niin hän nuhteli
niitä, eikä sallinut heidän puhua, sillä
he tiesit hänen olewan Christuxen.
Marc. 1: 34. Luku 3: 11.

42. Mutta kuin päiwä tuli, meni
hän erämaahan, ja Kansa etzei händä,
ja he menit hänen tygönsä, ja pidäytit
hänen, ettei hän heidän tyköänsä olisi
mennyt pois. Marc. 1: 35, 45.

43. Waan hän sanoi heille: minun
pitä myös muillekkin Kaupungeille E=
wangeliumia Jumalan waldakunnasta
saarnaman: sillä sitä warten minä o=
len lähetetty.

44. Ja hän saarnais Galilean Sy=
nagogisa.

5. Luku.

Petarin kalaminen. Spitalinen, halwattu. Oikia paastominen. Mattheus.

Niin tapahtui, koska Kansa tungi
hänen tygönsä, kuulemaan Juma=
lan sanan, että hän seisoi Genezarethin
meren tykönä; Matth. 13: 2. Marc. 4: 1.

2. Ja näki kaxi wenhettä olewan
meren tykönä: mutta kalamiehet olit
niistä lähtenet ja pesit werkkoja.
Matth. 4: 18. Marc. 1: 16.

3. Niin hän meni yhteen wenheseen,
joka oli Simonin, ja käski hänen wä=
hää maasta laskea ulos: ja hän istui,
ja opetti Kansaa wenhestä.

4. Mutta kuin hän lakkais puhu=
masta, sanoi hän Simonille: wie sy=
wälle, ja heittäkät teidän werkkonne
apajalle. Joh. 21: 6.

5. Ja Simon wastaten sanoi hänelle:
Mestari, me olemma kaiken yön työtä
tehnet, ja en mitän saanet: mutta sinun
käskystäs minä heitän ulos werkon.

6. Ja kuin he sen teit, suljit he suu=
ren kalain paljouden: ja heidän werk=
konsa repeisi.

7. Ja wiittaisit kumpaneillensa, jotka
olit toisesa wenhesä, tulemaan ja aut=
tamaan heitänsä: Ja he tulit, ja t
tit molemmat wenhet, niin että he
peisit wajoamaan.

8. Koska Simon Petari sen n
langeis hän JEsuxen polwein tyg
noden: HERra, mene pois minu
köäni, sillä minä olen syndinen ih

9. Sillä hämmästys oli häne
sittänyt, ja kaikki jotka hänen ka
olit, kalan saalin tähden, jonga he
net olit:

10. Niin myös Jacobin ja J
nexen, Zebedeuxen pojat, jotk
Simonin kumpanit. Ja JEsu
Simonille: älä pelkä, tästedes s
ihmisiä. Jer. 16: 16. Hes. 4
Matth. 4: 19. Marc. 1: 17.

11. Ja he wedit wenhet m
annoit ylön kaikki, ja seurasit
Matth. 4: 20. Luku 19: 27. Marc.
Luc. 18: 28.

12. Ja tapahtui, koska hän o
desä Kaupungisa, katzo, niin si
yxi mies spitalita täynnä: ja
näki JEsuxen, langeis hän ka
sa, rukoili händä, sanoden: H
jos sinä tahdot, niin sinä woit
puhdistaa. Matth. 8: 2. Marc.

13. Ja hän ojensi kätensä ja
häneen, sanoden: minä tahdon
das. Ja kohta spitali läxi häne

14. Ja hän kielsi hänen k
sanomasta: waan mene: (sanoi
ja osota itzes Papille, ja uhr
puhdistuxes edestä, niinkuin Mo
heille todistuxexi. 3 Mos.
Luku 14: 21, 22. Matth. 8: 4.

15. Niin sanoma lewis e
hänestä: ja paljo Kansaa kokon
lemaan, ja että he parataisin
heidän taudeistansa.

16. Mutta hän meni korpe
rukoili.

17. Ja tapahtui yhtenä pä
koska hän opetti: ja Pharisear
istuit ja Lainopettajat, jotka tullet
jokaitzesta Galilean ja Judean
ja Jerusalemista: Ja HERran w
oli parandamaan heitä.

18. Ja katzo, miehet kannoit w
tesa ihmisen joka oli halwattu: ja
pyysit händä wiedä sisälle, ja pa
hänen eteensä. Matth. 9:
Marc. 2: 3. Ap. T. 9: 33.

9. Ja kuin ei he löynet Kansan
en, kusta puolesta he olisit hänen
iet sisälle, astuit he katon päälle,
laskit hänen läpitze katon wuotei=
'a suuri JEsuxen eteen.
0. Ja kuin hän näki heidän us=
a, sanoi hän sille: ihminen, sinun
is anderi annetan sinulle.
1. Ja Kirjanoppenet ja Pharisew=
rupeisit ajattelemaan, sanoden: ku=
tämä on joka pilkkasanoja puhuu?
i woi synnit anda anderi, paitzi
la Jumala? Ps. 32: 5. Es. 43: 25.
2. Mutta koska JEsus tunsi heidän
uxensa, wastais hän ja sanoi heille:
i te ajatteletta teidän sydämisänne?
3. Kumpi on keiwempi sanoa: si=
syndis anderi annetan sinulle: taikka
: nouse ja käy? Matth. 9: 5.
. Waan että te tiedäisitte ihmi=
Pojalla olewan wallan maan päällä
it anderi anda, (sanoi hän halwa=
:) minä sanon sinulle: nouse ja
wuotees, ja mene kotias.
5. Ja hän nousi kohta heidän näh=
, ja korjais wuoteensa, josa hän
unut oli, ja meni kotiansa, kun=
tain Jumalata.
. Ja suuri hämmästys tuli kaik=
ja kunnioitzit Jumalata: ja he
pelwolla, sanoden: me näim=
änäpänä kamalita.
. Sitte läxi hän ulos ja nä=
Publikanin nimeldä Lewin istuwan
..., ja sanoi hänelle: Seura
na. Matth. 9: 9. Marc. 2: 14.
. Ja hän andoi ylön kaikki, nousi
... häntä.
. Ja Lewi teki hänelle kotonansa
en pidon: ja paljo Publikaneja,
muita atrioitzit heidän kanßansa.
atth. 9: 10. Marc. 2: 15. Luc. 15: 1, 2.
0. Ja heidän Kirjanoppenensa ja
riseuxet napisit hänen Opetuslap=
a, sanoden: Mixi te Publikanein
nneisten kanßa syötte ja juotte?
1. Ja JEsus wastaten sanoi heille:
terwet tarwitze parandajata, waan
at. Matth. 9: 12, 13.
Marc. 2: 17. Luc. 19: 10.
32. En ole minä tullut wanhurs=
ita kutsumaan, waan syndisitä pa=
nnuxeen. 1 Tim. 1: 15.

33. Niin he sanoit hänelle: mixi Johannexen Opetuslapset usein paastowat, ja rukouxia pitäwät, niin myös Phariseusten (Opetuslapset:) mutta sinun syöwät ja juowat?
Matth. 9: 14. Marc. 2: 18.

34. Mutta hän sanoi heille: et te woi hääjoukkoa niinkauwan paastomaan waatia, kuin ylkä on heidän kanßansa.
Es. 62: 5. 2 Cor. 11: 2.

35. Mutta päiwät tulewat, että ylkä otetan heildä pois, silloin pitä heidän paastoman niinä päiwinä.

36. Mutta hän sanoi myös heille wertauxen: ei paikkaa kengän uuden weran tilalla wanhaa waatetta: muutoin myös se uusi rewäisee, ja uusi paikka ei sowi wanhaan.
Matth. 9: 16, 17. Marc. 2: 21.

37. Ja ei pane kengän nuorta wiinaa wanhoin leileihin: muutoin nuori wiina rikko leilit, ja se wuotaa ulos, ja leilit turmellan.

38. Mutta nuori wiina pitä pandaman uusiin leileihin: niin he molemmat tallella owat.

39. Ja ei tahdo kengän, joka juo wanhaa wiinaa, kohta nuorta juoda: sillä hän sanoo: wanha on parempi.

6. Luku.

Laki Sabbathista. Ne kaxitoistakymmenet uloswalitaan. Saarna autuallisesta ja kadottawaisesta tilasta. Christillinen meno.

Ja tapahtui jälki Sabbathina, että hän käwi laihon läpitze: ja hänen Opetuslapsensa katkoit tähkäpäitä ja hierßit käsillänsä, ja söit.
5 Mos. 23: 25. Matth. 12: 1. Marc. 2: 23.

2. Niin muutamat Phariseuxista sanoit heille: mixi te teettä jota ei sowi Sabbathina tehdä? 2 Mos. 20: 10.
Luku 23: 12. Luku 31: 15. Luku 35: 2.

3. Ja JEsus wastaten sanoi heille: ettekö te ole lukenet mitä Dawid teki, koska hän isois, ja ne jotka hänen kanßansa olit? 1 Sam. 21: 6.

4. Kuinga hän meni Jumalan huoneseen, ja otti näkyleiwät, ja söi, ja andoi myös niille jotka hänen kanßansa olit: joita ei muitten kuin Pappein syödä sopinut. 2 Mos. 29: 32, 33.
3 Mos. 8: 31. Luku 24: 9.

5. Ja hän sanoi heille: ihmisen Poika on myös Sabbathin HERra.
Matth. 12: 8. Marc. 2: 28.

6. Niin tapahtui myös toisna Sabbathina, että hän meni Synagogaan sisälle ja opetti: ja siellä oli yxi ihminen, jonga oikia käsi oli kuiwettu.
Matth. 12: 9, 10. Marc. 3: 1.

7. Niin Kirjanoppenet ja Phariseuxet wartioitzit händä, jos hän Sabbathina parannais; että he olisit löynet kanden händä wastan.

8. Mutta hän tiesi heidän ajatuxensa: ja sanoi sille ihmiselle, jolla kuiwettu käsi oli: nouse ja tule edes. Niin hän nousi ja seisoi.

9. Niin JEsus sanoi heille: Minä kysyn teildä: Mitä Sabbathina sopi, hywää tehdä, taikka pahaa tehdä? hengeä wapahta eli kadotta?

10. Ja kuin hän katzahti ympäri heidän kaikkein päällensä, sanoi hän sille ihmiselle: ojenna kätes, ja se teki niin: Ja hänen kätensä tuli terwexi, niinkuin toinengin. 1 Kun. K. 13: 6.

11. Mutta he tulit tyhmyttä täyteen, ja puhuit keskenänsä, mitä heidän pidäis JEsuxelle tekemän.

12. Mutta niinä päiwinä tapahtui, että hän meni wuorelle rukoilemaan: ja hän oli yli yötä Jumalan tygö rukouxesa. Matth. 14: 23.

13. Ja kuin päiwä tuli, kutzui hän Opetuslapsensa, ja walitzi heistä kaxitoistakymmenendä, jotka hän myös Apostoleixi nimitti:

14. Simonin, jonga hän myös Petarixi kutzui, ja Andreaxen hänen weljensä, Jacobin ja Johannexen, Philippuxen, ja Bartholomeuxen, Joh. 1: 42.

15. Mattheuxen ja Thomaxen, Jacobin Alphein pojan, ja Simonin, joka kutzutan Zelotes,

16. Judan Jacobin pojan, ja Judas Ischariothin, joka myös oli pettäjä.

17. Ja koska hän meni alas heidän kanssansa, seisoi hän lakialla paikalla; ja hänen Opetuslastensa joukko, ja suuri Kansan paljous kaikesta Judeasta ja Jerusalemista, ja randalaiset Tyrosta ja Sidonista, jotka olit tullet händä kuulemaan, ja että he parataisin [illegible] taudeistansa; Matth. 4: 25. Marc. [illegible]

18. Ja jotka riwatuit riettaist[a] hengildä: ja he paranit.

19. Ja kaikki Kansa pyysi [illegible] ruweta: sillä woima läxi hänest[ä] paransi kaikki. Matth. 14: [illegible] Marc. 5: 30.

20. Ja hän nosti silmänsä [illegible] tuslastensa puoleen, ja sanoi: [illegible] te waiwaiset: sillä teidän on Ju[malan] waldakunda. Matth. 5: [illegible]

21. Autuat jotka nyt isoo[twat] te rawitan. Autuat jotka nyt [illegible] sillä teidän pitä nauraman.
Es. 55: 1. Luku 61: 2. Luku [illegible]

22. Autuat oletta te, koska [illegible] wihawat teitä, ja eroittawat [illegible] ja pilkkawat teitä, ja hyljäwät [illegible] nimenne niinkuin kelwottoman, [illegible] Pojan tähden. Matth. 5: 11. [illegible]
1 Pet. 2: 19. Luku 3: 14. Luku [illegible]

23. Iloitkat sinä päiwänä, [illegible] muitkat: sillä katzo, teidän [illegible] on suuri Taiwahasa: Niin [illegible] heidän Isänsä Prophetaille. [illegible]
Ap. T. 5: 41. Luku 7: 51.

24. Mutta woi teitä rikkai[ta] teillä on teidän lohdutuxenne.
Ps. 17: 14. Ps. 49: 19. Am. 6: 1, [illegible] Luc. 16: 25. Jac. 5: 1.

25. Woi teitä, jotka rawitut [illegible] sillä teidän pitä isoman. W[oi] jotka nyt nauratte! sillä teidän [illegible] murehtiman ja itkemän.
Saarn. 1. 14: 13. Es. 65: 13. Jac. [illegible]

26. Woi teitä, koska kaikki [illegible] teitä kiittäwät! sillä niin teki[wät] heidän Isänsä wäärille Proph[etaille.]

27. Mutta minä sanon teille, [jotka] kuuletta: rakastakat wihollisianne, [teh]kät hywää niille jotka teitä w[ihawat].
2 Mos. 23: 4. Saarn. L. 25: 21.

28. Siunatkat niitä, jotka t[eitä ki]roilewat: Rukoilkat niiden edestä [jotka] teitä wahingoittawat. [illegible]
Ap. T. 7: 60. Rom. 12: 14, 20. 1 Cor. [illegible]

29. Ja joka sinua lyö posk[elle, anna] itze myös hänelle toinen: ja [joka si]nulda wie kaapun, älä myös [kiel]tällä hametta. Saarn. L. [illegible] 22.
Luku 24: 29. Matth. 5: 39. Rom. [illegible]
1 Cor. 6: 7. 1 Thess. 5: 15.

30. Waan anna jokaitzelle [illegible]

n anoo: ja sildä joka sinun omas älä jällen ano. 5 Mos. 15: 7.
. l. 3: 27. Matth. 5: 42. 2 Cor. 8: 14. 1 Joh. 3: 17.

. Ja niinkuin te tahdotta, että sten pitä teille tekemän, niin lt te heillekkin. Matth 7: 12

. Ja jos te rakastatte niitä jotka rakastawat, mikä kiitos teille siitä sillä syndisetkin rakastawat niitä n he rakastetan. Matth. 5: 46.

. Ja jos te teettä hywää teidän ntekiillenne, mikä kiitos teille siitä sillä syndiset sen myös tekewät.

. Ja jos te lainatte niille, joilda niwotta jällen saawanne, mikä kiieille siitä on? sillä syndisetkin lait syndisille, että he tasan jällen
. 5 Mos. 15: 8. Matth 5: 42.

. Kuitengin rakastakat teidän wisianne ja tehkät hywää, ja lainatja älkät mitän siitä toiwoko: niin n palkkanne on suuri, ja teidän oleman ylimmäisen pojat: sillä on laupias kiittämättömiä ja pakohtan. Matth. 5: 44.

6. Olkat sentähden laupiat, niinteidän Isännekin laupias on.
Matth. 5: 48.

7. Älkät duomitko, ettei teitä duosi: älkät sadatelko, ettei teitä salaisi: andexi andakat, niin teille xi annetan. Matth. 7: 1.
Rom. 2: 1. 1 Cor. 4: 5.

8. Andakat, ja teille annetan: hymitan, likistetyn ja sullotun, ja wuotawan he andawat teidän helmme: sillä juuri sillä mitalla, jolla nittatte, pitä teille jällen mitattal.
. San. l. 10: 22. Luc. 19: 17.
Matth. 7: 2. Marc. 4: 24. Gal. 6; 7.

9. Mutta hän sanoi heille wertantaitako sokia sokiata talutta? eikö molemmat hautaan lange?
Es. 42: 19. Matth. 15: 14.

0. Ei ole Opetuslapsi ylitze Mesnsa: mutta jokainen on täydellinen a hän on niinkuin hänen Mestarinsa.
Matth. 10: 24. Joh. 13: 16. Luku 15: 20.

1. Mutta kuingas näet raiskan on weljes silmäsä; waan et hatze malkaa joka on omasa silmäsäs?
Matth. 7: 3.

42. Eli kuingas taidat sanoa weljelles: weljeni, pidä, minä otan raiskan joka on silmäsäs, ja et itze näe malkaa joka on omasa silmäsäs? Sinä ulkokullattu, ota ensin malka omasta silmästäs: ja katzo sitte, jos taidat otta raiskan joka on weljes silmäsä.
San. l. 18: 17.

43. Sillä ei ole se hywä puu, joka teke pahan hedelmän, eikä paha puu joka teke hywän hedelmän.
Matth. 7: 17. Luku 12: 33.

44. Sillä jokainen puu tutan hedelmästänsä: Sillä ei orjantappuroista koota fikunita, eikä ohdakeista haeta wiinamarjoja. Matth. 7: 16.

45. Hywä ihminen tuotta edes sydämensä hywästä tawarasta hywää: ja paha ihminen sydämensä pahasta tawarasta tuotta edes pahaa. Sillä sydämen kyllydestä hänen suunsa puhuu.
Matth. 12: 34.

46. Mitä te siis minua kutzutta HErra, HErra: ja et te tee mitä minä sanon? Mal. 1: 6. Matth. 7: 21.
Luku 25: 11. Luc. 13: 25. Rom. 2: 13.
Jac. 1: 22.

47. Kuka ikänä tulee minun tykönni, ja kuulee minun sanani, ja teke ne, sen minä osotan teille kenen kaltainen hän on. Matth. 7: 24.

48. Hän on sen ihminen kaltainen, joka huonensa rakensi, ja kaiwoi sywään, ja pani perustuxen kallion päälle. Koska siis wuo tuli, sysäis wirta sitä huonetta, ja ei woinut händä liikutta: sillä se oli perustettu kallion päälle.

49. Mutta joka kuulee ja ei tee, se on sen ihmisen kaltainen joka huonensa rakensi maan päälle ilman perustusta: johon wirta sysäis: ja se kohta kukistui, jonga huonen langemus oli suuri.

7. Luku.

Sadanpäämiehen palwelia. Leski Nainisa. Johannes lähettää opetuslapsensa. Syndinen waimo.

Mutta koska hän Kansan kuulten oli päättänyt kaikki sanansa, meni hän Capernaumiin.

2. Ja yhden Sadanpäämiehen palwelia sairasti kuolemallansa, josta hän paljo piti. Matth. 8: 5.

3. Koska hän siis JEsuxesta kuuli, lähetti hän Judalaisten wanhimmat hänen tygönsä rukoilemaan händä, että hän tulis ja parannais hänen palweliansa.

4. Koska he tulit JEsuxen tygö, rukoilit he händä hartasti, ja sanoit: hän on mahdollinen ettäs hänelle sen teet:

5. Sillä hän rakastaa meidän Kansaamme, ja rakensi meille Synagogan.

6. Niin JEsus meni heidän kanssansa. Ja kuin ei hän sillen ollut kaukana huonesta, lähetti Sadanpäämies ystäwitänsä hänen tygönsä, sanoden hänelle: HErra, älä waiwa sinuas: sillä en ole minä mahdollinen ettäs minun kattoni ala tulisit:

7. Sentähden en minä myös itziäni lukenut mahdolliseri tulemaan sinun tygös: mutta sano sanalla, niin minun palweliani parance.

8. Sillä minä olen myös ihminen wallan ala asetettu, ja minun allani on sotamiehiä: ja sanon tälle: mene, niin hän menee: ja toiselle: tule, ja hän tulee: ja minun palweliallení: Tee se, ja hän teke.

9. Mutta koska JEsus sen kuuli, ihmetteli hän händä: käänsi hänensä, ja sanoi Kansalle, joka händä seurais: Minä sanon teille: en ole minä Israelisa senkaltaista uskoa löynnyt.

10. Ja kuin ne, jotka läheretyt olit, kotia palaisit, löysit he palwelian terwenä, joka sairastanut oli.

11. Ja tapahtui sen jälkeen, että hän meni Kaupungiin, joka Nain kutzutan: ja hänen kanssansa meni monda hänen Opetuslastansa, ja paljo wäkeä.

12. Mutta koska hän Kaupungin porttia lähestyi, katzo, kuollut kannettin ulos, joka oli äitinsä ainoa poika, ja se oli leski. Ja paljo Kaupungin Kansasta käwi hänen kanssansa.

13. Koska HErra hänen näki, armahti hän hänen päällensä, ja sanoi hänelle: älä itke.

14. Ja meni ja rupeis paariin: (Ja kandajat seisahdit,) ja hän sanoi: Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse ylös.
Ap. T. 9: 40.

15. Ja kuollut nousi istualle, ja rupeis puhumaan: Ja hän andoi j äitillensä.

16. Ja pelko tuli kaikille, ja k nioitzit Jumalata, sanoden: suuri Pro pheta on nosnut meidän seassamme, Jumala on hänen Kansaansa etz
Marc. 7: 37. Luc. 1: 68. Luku 24: 19. Joh. 4: 19. Luku 6: 14. Luku 9: 17.

17. Ja tämä sanoma kuului hä kaikkeen Judeaan, ja kaiken sa himaakunnan ympäri.

18. Ja Johannexelle ilmoitit h Opetuslapsensa näistä kaikista. Jo hannes kutzui tykönsä kaxi Ope tansa.

19. Ja lähetti JEsuxen tyg noden: Oletkos se tulewa, eli p meidän toista odottaman? Matt

20. Koska nämät miehet tuli nen tykönsä, sanoit he: Johannes taja lähetti meidän sinun tygös, s den: oletkos se tulewa, eli pitäk dän toista odottaman?

21. Sillä hetkellä paransi hän da taudeista ja witzauxista ja pa hengistä: ja andoi monelle sokiall

22. Ja JEsus wastais, ja heille: mengät ja sanokat jälle hannexelle mitä te nähnet, ja k oletta: sokiat saawat näkönsä, wat käywät, spitaliset puhdistetan, roit kuulewat, kuollet herätetän, hille saarnatan Ewangeliumi.
Es. 29: 18. Luku 35: 5. Luku 61: 1.

23. Ja autuas on se joka ei ne minusta.

24. Ja koska Johannexen sanan tajat menit pois, rupeis hän sa Johannexesta Kansalle: mitä te l korpeen katzomaan? ruokoako, jok lelda häälytetän? Matth. 11:

25. Eli mitä te läxitte katzo ihmistäkö pehmeisiin waatteisiin pu tua? Katzo, ne jotka koreisa waatt owat, ja herkullisesti eläwät, owat k ningallisisa kartanoisa.

26. Taikka mitä te menitte kat maan? Prophetatako? minä sanon te le: ja enä kuin Propheta.

27. Tämä on se, josta kirjoitet on: Katzo, minä lähetän minun E

ni sinun kaswois eteen, walmista-
n sinun tietäs sinun etees:
Mal. 3: 1. Matth. 11: 10. Marc. 1: 2.
28. Sillä minä sanon teille: niiden
a jotka waimoista syndynet owat,
ole yhtän suurembata Prophetata,
r Johannes Kastaja: Kuitengin se
 wähempi on Jumalan waldakun-
a, on suurempi händä.
29. Ja kaikki Kansa kuin hänen kuu-
ja Publikanit, annoit Jumalalle oi-
den, ja kastettin Johannexen Kastella.
30. Mutta Pharisearet ja Lainop-
et katzoit ylön Jumalan neuwon itze
änsä kohtan, ja ei heitä kastettu
eldä.
31. Niin HERra sanoi: keneen
minä tämän sukukunnan ihmiset
tan? Ja kenengä kaltaiset he owat?
Matth. 11: 16.
32. He owat niiden lasten kaltaiset,
a Turulla istuwat, ja huutawat
en toisellensa, ja sanowat: me o-
ma huilua soittanet teidän edesänne,
et te hyppännet: me olemma teille
sannet murhewirsiä, ja et te itkenet:
33. Sillä Johannes Kastaja tuli,
i syönyt leipää, eikä juonut wiinaa:
te sanotta: hänellä on Perkele.
Matth. 3: 4. Marc. 1: 6. Luc. 1: 15.
34. Ihmisen Poika on tullut, syö
juo, ja te sanotta: Katzo ihmistä
häritä ja wiinan juomarita, Publi-
ein ja synneisten ystäwätä:
35. Ja wiisaus on wanhurskautettu
ilda hänen lapsildansa. Matth. 11: 19.
36. Niin yxi Pharisearista rukoili
dä rualle kanssansa: Ja hän meni
risearen huoneseen, ja atrioitzi.
37. Ja katzo, yxi waimo oli Kau-
gisa, joka oli syndinen: ja kuin
sai kuulla, että hän atrioitzi Pha-
rexen huonesa, toi hän Klasin kal-
 woidetta: Matth. 26: 6.
Marc. 14: 3. Joh. 11: 2. Luku 12: 3.
38. Ja seisoi takana hänen jalkain-
nuresa itkein: ja rupeis kyyneleil-
 kastamaan hänen jalkojansa, ja
päänsä hiuxilla kuiwais, ja suu-
ndoi hänen jalkainsa, ja woiteli
oitella.
39. Mutta koska Phariseus sen nä-
ka hänen kutzunut oli, sanoi hän
nsä: jos tämä olis Propheta,

niin hän tiedäis mikä ja millinen tä-
mä waimo on, joka häneen rupe: että
hän on syndinen: Luc. 15: 2.

40. Ja JEsus wastaten sanoi hä-
nelle: Simon, minulla on jotakin si-
nulle sanomista. Hän sanoi: Mestari,
sanos.

41. Kaxi welkamiestä oli yhdellä
lainajalla: yxi oli welkaa wiisi sataa
penningitä, ja toinen wiisikymmendä.

42. Koska ei heillä ollut waraa ma-
xaa, andoi hän molempain anderi: Sa-
nos siis, kumpi näistä händä enämmän
rakastaman pitä?

43. Simon wastaten sanoi: minä
luulen, että se jollen hän enämmän
anderi andoi: hän sanoi hänelle: oi-
kein sinä duomitzit.

44. Ja hän käänsi itzensä waimoa
päin, ja sanoi Simonille: näetkös tä-
män waimon? minä tulin sinun huo-
nesees, et sinä andanut wettä minun
jalwoilleni: mutta tämä kyyneleillä
kasti minun jalkani, ja ne hiuxillansa
kuiwais. 1 Mos. 18: 4.

45. Et sinä minun suuta andanut:
mutta tämä, sittekuin hän tähän tuli,
ei ole lakannut minun jalkaini suuta
andamasta.

46. Et sinä minun päätäni öljyllä
woidellut: mutta tämä woitella minun
jalkani woiteli.

47. Minä sanon sinulle: sentähden
että hänelle paljo syndiä anderi an-
nettin; niin hän paljon rakasti: mut-
ta jolle wähempi anderi annetan, se
wähemmän rakastaa.

48. Niin hän sanoi hänelle: sinun
syntis owat anderi annetut.

49. Niin rupeisit ne jotka myös
atrioitzit, sanomaan keskenänsä: kuka
tämä on, joka synnitkin anderi anda?
Matth. 9: 2, 3. Marc. 2: 7.

50. Niin hän sanoi waimolle: sinun
uskos on sinun wapaxi tehnyt: mene
rauhaan. Matth. 9: 22. Marc. 5: 34.
Luku 10: 52. Luc. 8: 48. Luku 18: 42.

8. Luku.

Sanan-kylwäjän muoto. Rajuilma merellä.
Punainen tauti. Jairuren tytär.

Ja sitte tapahtui, että hän waelsi lä-
pitze Kaupungeita ja kyliä, saarna-

ten ja ilmoittain Ewangeliumita Jumalan waldakunnasta: ja ne kaxitoistakymmendä hänen kanszansa:

2. Ja muutamat waimot, jotka olit paratut pahoista hengistä, ja taudeista, nimittäin: Maria, joka kutzuttin Magdalena, josta seitzemän Perkelettä oli lähtenyt ulos: Matth. 27: 55, 56. Marc. 16: 9. Joh. 19: 25.

3. Ja Johanna Chusan Herodexen Foudin emändä, ja Susanna, ja monda muuta, jotka händä heidän tawarastansa palwelit.

4. Mutta koska paljo Kansaa kokounnui, ja riensit jokaitzesta Kaupungista hänen tykönsä, sanoi hän wertauxen kautta: Matth. 13: 3. Marc. 4: 1, ꝛc.

5. Kylwäjä meni ulos siemendänsä kylwämään: ja kuin hän kylwi, langeis muutama tien oheen, ja se tallattin, ja taiwan linnut söit sen.

6. Ja muutama langeis kiwistöhön, ja koska se tuli ylös, kuiwetui se ettei ollut märkyttä.

7. Ja muutama langeis orsantappuroihin, ja orsantappurat ynnä käwit ylös ja tukahutit sen.

8. Ja muutama langeis sijhen hywään maahan, ja kuin se käwi ylös teki se satakertaisen hedelmän. Koska hän tämän sanoi, huusi hän: jolla on korwat kuulla, se kuulkan.

9. Niin hänen Opetuslapsensa kysyit häneldä, sanoden: mikä olis tämä wertaus? Matth. 13: 10. Marc. 4: 10.

10. Niin hän sanoi: teille on annettu tuta Jumalan waldakunnan salaudet: mutta muille wertausten kautta, ettei heidän sitä pidäisi näkemän, waikka he näkisit, eikä ymmärtämän, waikka he kuulisit. Es. 6: 9. Hes. 12: 2. Matth. 11: 25, 26. Luku 13: 14. Marc. 4: 12. Joh. 12: 40. Ap. T. 28: 26. Rom. 11: 8. 2 Cor. 3: 5, 14.

11. Mutta tämä on se wertaus: Siemen on Jumalan sana: Matth. 13: 18. Marc. 4: 13.

12. Mutta jotka tien oheen, owat ne, jotka kuulewat: sitte tulee Perkele, ja otta sanan heidän sydämistänsä, ettei he uskoisi ja wapaxi tulisi.

13. Mutta jotka kiwistöhön, owat ne, koska he kuulewat, ottawat he sanan ilolla wastan: ja ei heillä o[…] juurta, hetkexi he uskowat, ja kiusau[…] ajalla langewat pois. Matth. 13: 20. Marc. 4: 16.

14. Mutta se kuin orsantappu[…]hin langeis, owat ne, jotka kuul[…] ja menewät pois, ja tukahutetaan […] rusta, rikkaudesta, ja elämän hekum[…] eikä kanna hedelmätä. Matth. 1[…] Marc. 10: 23. Luc. 18: 24. 1 Tim. 6[…]

15. Mutta jotka hywään ma[…] owat ne, jotka sanan kuulewat ja […] kewät hywällä ja toimellisella […] mellä, ja saattawat hedelmän kär[…] lisydesä.

16. Niin ei kengän joka k[…] sytyttä, peitä sitä astialla, e[…] pöydän ala: mutta panee sen[…] jalkaan, että sisälletulewaiset […] walkeuden. Matth. 5: 15. Marc. […] Luc. 11: 33.

17. Sillä ei ole mitän sala[…] ka ei ilmei tule: eikä peitetty[…] tiettäwäxi ja julki tule. Jo[…] Matth. 10: 26. Marc. 4: 22. Luc. […]

18. Katzokat siis, kuinga te […] ta: sillä jolla on, hänelle pitä […] taman: jolla taas ei ole, se[…] hänellä näky olewan, otetan […] pois. Matth. 13: 12. Luku 25[…] Marc. 4: 25. Luc. 19: 26.

19. Niin tulit hänen äiti[…] weljensä hänen tygönsä, eikä […] händä puhutella Kansalda. Matth. 12: 46. Luku 13: 55. Marc. […]

20. Ja se ilmoitettin hänelle, […] den: sinun äitis ja weljes seiso[…] kona, ja tahtowat sinua nähdä.

21. Niin hän wastais, ja […] heille: minun äitini ja weljeni […] ne, jotka Jumalan sanan kuule[…] tekewät sen. Joh. 15: 14. 2 Cor. […]

22. Ja yhtenä päiwänä ta[…] että hän hahteen astui ja hänen […] tuslapsensa; ja sanoi heille: meng[…] ylitzen toiselle rannalle, ja he […] Matth. 8: 23. Marc. 4: 35, 36.

23. Mutta koska he purjehdit, […] hän nukkui, ja tuulispää nousi […] meresä: ja he laineilda täytettin, […] olit suuresa hädäsä.

24. Niin he menit, ja herätit […] dä, sanoden: Mestari, Mestari, me […] kumma. Niin hän nousi ylös, […]

ilda, ja weden aldoa; ja ne lakkai=
ja tuli tywenexi.
25. Niin hän sanoi heille: kusa tei=
i uskonne on? mutta he peljästyit
ihmettelit, sanoden keskenänsä: kuka
tämä on? sillä hän käskee myös
lda ja wettä, ja nekin owat hänelle
liaiset. Ps. 107: 25, 29. Joh. 26: 12.
26. Ja he purjehdit Gadarealaisten
an puoleen, joka on Galilean koh=
la. Matth. 8: 28. Marc. 5: 1.
27. Ja kuin hän maalle meni, koh=
hänen kaupungista yxi mies, jolla
Perkelet jo kauwan aikaa ollet, ja
ukenut waatteita yllensä, eikä ollut
esa, waan haudoisa.
28. Mutta kuin hän näki JEsu=
huusi hän ja langeis hänen eteen=
maahan, ja sanoi suurella äänellä:
minun on sinun kanßas JEsu,
ylimmäisen Jumalan Poika? Mi=
rukoilen sinua, älä minua waiwaa.
29. Sillä hän oli käskenyt rietai=
hengen ihmisestä mennä ulos; joka
wan aikaa oli händä waiwannut:
hän oli kahleilla sidottu, ja jalka=
oisa pidetty: ja rikkoi siteet, ja wie=
Perkeleldä korpeen.
30. Mutta JEsus kysyi häneldä ja
oi: mikä sinun nimes on? hän sa=
Legio: sillä monda Perkelettä oli
en mennyt sisälle.
31. Ja he rukoilit händä, että hän
heitä sywyyteen mennä.
32. Niin siellä oli suuri lauma si=
syömäsä wuorella: Ja he rukoilit
dä, että hän salleis heidän niihin
nä. Ja hän sallei heidän.
33. Niin Perkelet läxit ulos siitä
isestä, ja menit sikoihin: Ja lauma
itzensä äkisti jyrkäldä mereen, ja
tyi.
34. Mutta koska paimenet näit mi=
tapahtui, pakenit he: menit pois ja
oitit sen Kaupungisa ja kylisä.
35. Niin he menit ulos katzomaan
kuin tapahtunut oli: ja tulit JE=
en tygö, ja löysit sen ihmisen josta
rkelet lähtenet olit, istuwan waate=
na, ja taidosansa JEsuxen jalkain
esa: ja he pelkäisit.
36. Mutta myös ne, jotka sen näh=

net olit, ilmoitit heille, kuinga se Per=
keleldä riiwattu oli terwexi tullut.
37. Ja kaikki Gadarealaisten lähi=
maakunnan joukko rukoili händä me=
nemään pois heidän tyköänsä; sillä hei=
dän päällensä oli tullut suuri pelko:
Niin hän meni hahteen, ja tuli jällen
takaisin. Ap. T. 16: 39.
38. Mutta se mies, josta Perkelet
olit lähtenet ulos, rukoili händä, että
hän sais olla hänen kanßansa: Mutta
JEsus laski hänen pois, sanoden:
Marc. 5: 18.
39. Palaja kotias, ja ilmoita, kuin=
ga suuret työt Jumala sinulle teki. Ja
hän meni pois, ja saarnais ymbäri
kaiken Kaupungin, kuinga suuret työt
JEsus hänelle teki.
40. Ja tapahtui, koska JEsus pa=
lais, otti Kansa hänen wastan; sillä
kaikki odotit händä.
41. Ja katzo, yxi mies tuli, jonga
nimi oli Jairus, ja se oli Synagogan
Päämies: ja langeis JEsuxen jalkain
juureen, ja rukoili händä tulemaan
hänen huoneseensa: Matth. 9: 18.
Marc. 5: 22.
42. Sillä hänellä oli ainoa tytär
lähes kahdentoistakymmenen wuotinen,
ja se kuoli. Mutta hänen mennesänsä
ahdisti Kansa händä.
43. Ja yxi waimo, joka oli punaista
tautia kaxitoistakymmendä wuotta sai=
rastanut, ja oli kaiken saatunsa pa=
randaille kuluttanut, ja ei woitu kel=
dän paratta; 3 Mos. 15: 24, 25.
Matth. 9: 20. Marc. 5: 25.
44. Kuin hän käwi takana, ja ru=
peis hänen waattensa palteseen: niin
kohta hänen werensä juoxu asetui.
45. Ja JEsus sanoi: kuka on se
joka minuun rupeis? Mutta koska he
kaikki kielsit, sanoi Petari, ja ne jot=
ka hänen kanßansa olit: Mestari, Kan=
sa ahdistaa ja tungee sinua, ja sinä sa=
not: kuka minuun rupeis?
46. Mutta JEsus sanoi: joku mi=
nuun rupeis: sillä minä tunsin woiman
minustani lähtenen ulos.
47. Mutta koska waimo näki ettei
se salaa ollut, tuli hän wapisten, ja
maahan langeis hänen eteensä, ja ju=
listi kaikelle Kansalle, mingä syyn täh=

den hän oli häneen ruwennut, ja kuinga hän niin äkistä terwexi tuli.

48. Mutta hän sanoi hänelle: ole hywäsä turwasa, tyttäreni, sinun uskos on sinua auttanut: mene rauhaan.

49. Koska hän wielä puhui, tuli yxi Synagogan Päämiehildä, sanoden hänelle: sinun tyttäres on kuollut: älä Mestarita waiwaa. Marc. 5: 35.

50. Waan koska JEsus sen kuuli, wastais hän händä, sanoden: älä pelkää: usko ainoastaan, niin hän paranee.

51. Mutta kuin hän huoneseen tuli sisälle, niin ei hän sallinut ketän tulla sisälle, waan Petarin ja Jacobin ja Johanneren, ja sen lapsen Isän ja äitin.

52. Ja he kaikki itkit ja parnit händä. Waan hän sanoi: älkät itkekö: ei hän ole kuollut, waan makaa.

53. Ja he nauroit händä, tieten että se kuollut oli.

54. Niin hän ajoi kaikki ulos, rupeis hänen käteensä, ja huusi, sanoden: Piikainen, nouse ylös. Joh. 11: 11, 43.

55. Ja hänen hengensä palais, ja hän kohta nousi ylös: Ja hän käski hänelle anda ruokaa.

56. Ja hänen wanhemmansa hämmästyit: Mutta hän haasti heitä kelleugän sanomasta sitä kuin tapahtui.

9. Luku.

JEsus lähettää Apostolinsa saarnamaan; ruokkii wiisi tuhatta miestä. Apostolein tunnustus Hänestä; kuinga Hän kirkastetaan, ja ulosajaa perkeleitä, ja puhuu kärsimisestänsä.

Mutta hän kutzui kokoon ne kaxitoistakymmendä Opetuslastansa, ja annoi heille woiman ja wallan kaikkein Perkelitten ylitze, ja taudit paranda: Matth. 10: 1. Marc. 3: 13. Luku 6: 7. Luc. 6: 13.

2. Ja lähetti heitä saarnamaan Jumalan waldakundaa, ja parandamaan sairaita; Matth. 10: 8.

3. Ja sanoi heille: älkät ottako mitän myötänne tielle, eikä sauwoja, eikä myös säkkiä, eikä leipää, eikä rahaa: älkät myös kahta hametta pitäkö. Matth. 10: 9. Marc. 6: 8. Luc. 22: 35.

4. Ja johon huoneseen te tuletta sisälle, siinä te olkat, ja [illegible]
ulos. Marc. 6: 10. [illegible]

5. Ja kuka ikänä ei teitä ota [illegible]
tan, niin mengät pois sitä Kaup[illegible]
gista, ja pudistakat tomu teidän [illegible]
woistanne, todistuxexi heitä wastan. [illegible]
Matth. 10: 14. Marc. 6: 11. Luc. [illegible]
Ap. T. 13: 51. Luku 18: 6.

6. Ja he menit ulos ja [illegible]
kylisä, saarnaten Ewangeliumi[illegible]
paransit jokapaikasa.

7. Mutta Herodes Tetrarcha [illegible]
kaikki mitä häneldä tehty oli: [illegible]
epäili, että muutamat sanoit [illegible]
nexen nosnexi kuolleista:
Matth. 14: 1. Marc. 6: 14.

8. Muutamat taas Elian il[illegible]
nen, ja muut, että joku wa[illegible]
Prophetaista oli nosnut ylös.

9. Ja Herodes sanoi: Joh[illegible]
kaulan minä leikkaisin: waan [illegible]
mä liene, josta minä senkaltais[illegible]
len? Ja hän pyysi nähdä händä.

10. Ja Apostolit palaisit, [illegible]
lit hänelle kaikki mitä he ol[illegible]
Ja hän otti heidän tygönsä, [illegible]
erinänsä Bethsaidan Kaupung[illegible]
maahan. Matth. 14: 13. Marc. 6[illegible]

11. Koska Kansa sen ymmärsi, [illegible]
raisit he händä, ja hän ot[illegible]
wastan, ja puhui heille Jumal[illegible]
dakunnasta, ja jotka parannu[illegible]
witzit, teki hän terwexi.

12. Mutta päiwä rupeis jo [illegible]
maan: ja ne kaxitoistakymmendä [illegible]
ja sanoit hänelle: päästä Kansa [illegible]
mään lähikyliin, ja majoihin [illegible]
maan ruokaa saamaan; sillä me [illegible]
ma täällä erämaasa.
Matth. 14: 15. Marc. 6: 35. Joh. 6[illegible]

13. Niin hän sanoi heille: a[illegible]
te heille syötäwätä: mutta he [illegible]
ei meillä enämpi ole kuin wiisi [illegible]
ja kaxi kalaa, ellen me mene, [illegible]
ruokaa kaikelle tälle Kansalle:

14. Sillä heitä oli lähes wiisi [illegible]
hatta miestä. Niin hän sanoi Op[illegible]
lapsillensa: pangat heitä istumaan [illegible]
hungin joukkoon wiisikymmendä.

15. Ja he teit niin: ja [illegible]
dän kaikki atrioitzemaan.

16. Niin hän otti ne wiisi [illegible]
ja kaxi kalaa, ja katzoi Taiwaseen,

nalt nitä: ja mursi ja andoi Ope-
lapsille panna Kansan eteen.
17. Ja he söit kaikki ja rawittin:
koottin tähteitä kuin jäi, kaxitoista-
nmendä koria muruja.
18. Ja tapahtui koska hän yxinänsä
oilemasa oli, olit myös Opetuslap-
hänen kanßansa, ja hän kysyi heil-
sanoden: Kenengä sanoo Kansa mi-
n olewan? Matth. 16: 13. Marc. 8: 27.
19. Mutta he wastaisit, ja sanoit:
hanneß Kastajan, ja muutamat E-
l, muutamat taas jongun wanhoista
ophetaista nosnen ylös.
Matth. 14: 2. Marc. 6: 14.
20. Niin hän sanoi heille: Kenen-
ä te sanotta minun olewan? Was-
Petari, ja sanoi: sinä olet Ju-
lan Christus. Joh. 6: 69.
21. Ja hän haasti heitä, ja kielsi
än kellengän sitä sanomasta.
22. Ja sanoi: ihmisen Pojan pitä
o kärsimän, ja hyljättämän wan-
milda ja Pappein päämiehildä ja
janoppenuilda, ja tapettaman, ja
nandena päiwänä hän on nousewa
. Matth. 17: 22. Marc. 8: 31.
Luku 10: 33. Luc. 18: 31.
23. Niin hän sanoi kaikille: jos
tahtoo minun peräsäni tulla, hän
kkän itzensä, ja ottakan ristinsä
päiwä, ja seuratkan minua.
tth. 10: 38. Luku 16: 24. Marc. 8: 34.
Luc. 14: 27.
24. Sillä joka hengensä tähdellä
tahtoo, hänen pitä sen kadotta-
n: mutta joka hengensä kadotta mi-
tähtem, hän pitä sen tallella.
tth. 10: 39. Luku 16: 25. Marc. 8: 35.
Luc. 17: 33. Joh. 12: 25.
25. Sillä mitä se hyödyttä ihmistä,
hän kaiken mailman woitais, ja
sä kadotais, eli wahingoon saattais?
26. Sillä kuka ikänä minua häpe,
inun sanojani, sitä ihmisen Pojan
häpemän, koska hän on tulewa
n ja Isän, ja pyhäin Engelitten
liasa. Matth. 10: 33. Marc. 8: 38.
c. 12: 9. 2 Tim. 2: 12. 1 Joh. 2: 23.
27. Mutta minä totisesti sanon teille:
tamat owat jotka täsä seisowat, jot-
i maista kuolemata, siihenasti kuin
äkewät Jumalan waldakunnan.
Matth. 16: 28. Marc. 9: 1.

28. Ja tapahtui kahdexan päiwän
perästä, näiden sanain jälkeen, että hän
otti tygönsä Petarin ja Johannexen ja
Jacobin, ja meni ylös wuorelle rukoi-
lemaan. Matth. 17: 1. Marc. 9: 2.
29. Ja kuin hän rukoili, muutui
hänen kaswonsa, ja hänen waattensa
tulit walkiaxi ja kiildäwäxi.
30. Ja katzo, kaxi miestä puhui hä-
nen kanßansa, jotka olit Moses ja Elias:
31. Jotka näyit kunniasa, ja pu-
huit hänen menostansa, jonga hän täyt-
täwä oli Jerusalemisa.
32. Mutta Petari, ja jotka hänen
kanßansa olit, olit unesta raskautetut:
Mutta koska he heräisit, näit he hä-
nen kunniansa, ja ne kaxi miestä jotka
seisoit hänen tykönänsä.
Dan. 8: 18. Luku 10: 9.
33. Ja tapahtui, koska he läxit hä-
nen tyköänsä, sanoi Petari JEsuxelle:
Mestari, hywä on meidän täsä olla,
tehkämme tähän kolme majaa, sinulle
yhden, Mosexelle yhden ja Elialle yh-
den: eikä tiennyt mitä hän sanoi.
34. Ja hänen näitä puhuisansa, tu-
li pilwi ja warjois ymbäri heidän:
mutta he peljästyit, koska he tulit pil-
wen sisälle.
35. Ja ääni tuli pilwestä, sanoden:
Tämä on se minun rakas Poikani,
kuulkat händä. 5 Mos. 18: 19.
Es. 42: 1. Matth. 3: 17. Luku 17: 5. Marc.
1: 11. Luku 9: 7. Luc. 3: 22. Ap. T. 3: 22.
Col. 1: 13. 2 Pet. 1: 17.
36. Ja kuin ääni parhallansa kuului,
löysit he JEsuxen yxin. Ja he waike-
nit, eikä mitän kellengän niinä päiwinä
jutellet niistä kuin he nähnet olit.
37. Mutta se tapahtui toisna päi-
wänä, koska he menit alas wuorelda,
kohtais heitä paljo wäkeä. Marc. 9: 14.
38. Ja katzo, yxi mies huusi Kan-
sasta, sanoden: Mestari, minä rukoilen
sinua, katzo minun poikani puoleen:
Sillä hän on minulle ainokainen.
Matth. 17: 14.
39. Ja katzo, hengi otta hänen, ja
hän huuta kohta, ja se repi händä, niin
että hän wahtu, ja se luopun tuskalla
hänestä, koska hän händä rundelee.
40. Ja minä rukoilin sinun Ope-
tuslapsias händä ajamaan ulos, mutta
ei he woinet.

41. Niin JEsus wastais, ja sanoi: O uskomatoin ja nurja sukukunda, kuinga kauwan minun pitä teidän tykönänne oleman, ja teitä kärsimän? tuo poikas tänne.

42. Ja koska hän wielä tulosa oli, repeli händä Perkele, ja muserteli: mutta JEsus nuhteli sitä rietasta hengeä, ja paransi pojan, ja andoi hänen jällen Isällensä.

43. Niin he kaikki hämmästyit Jumalan kunniallista woimaa. Mutta koska kaikki ihmettelit kaikkia niitä kuin JEsus teki, sanoi hän Opetuslapsillensa:

44. Pangat te nämät puhet korwiinne: sillä tulewa on, että ihmisen Poika annetan ylön ihmisten käsiin.
Matth. 16: 21. Luku 17: 22. Marc. 9: 31. Luc. 24: 7.

45. Mutta ei he ymmärtänet sitä sanaa, ja se oli heildä peitetty, niin ettei he sitä ymmärtänet: ja he pelkäisit kysyä sitä sanaa häneldä.
Marc. 9: 32. Luc. 2: 50. Luku 18: 34.

46. Niin tuli myös kampaus heidän keskenänsä, kuka heistä suurin olis.
Matth. 18: 1. Marc. 9: 33, 34. Luc. 22: 24.

47. Koska siis JEsus näki heidän sydämensä ajatuxen, otti hän lapsen, ja asetti tygönsä.

48. Ja sanoi heille: Kuka ikänä tämän poikaisen otta wastan minun nimeeni, hän otta wastan minun: Ja kuka ikänä minun otta wastan, hän otta wastan sen joka minun lähetti: Sillä joka wähin on teidän keskenänne, se pitä oleman suurin.
Matth. 18: 5. Luku 23: 11. Marc. 9: 37. Luc. 10: 16. Luku 14: 11. Luku 18: 14. Joh. 13: 20.

49. Niin Johannes wastais, ja sanoi: Mestari, me näimme yhden sinun nimes kautta Perkeleitä ajawan ulos; ja me kielsimme händä; sillä ei hän seuraa meitä. Marc. 9: 38.

50. Ja JEsus sanoi hänelle: älkät kieldäkö; sillä joka ei ole meitä wastan, hän on meidän puolestamme.
Matth. 12: 30. Marc. 9: 40. Luc. 11: 23.

51. Mutta tapahtui, koska aika täytetty oli, että hän piti täältä otettaman ylös, käänsi hän kaswonsa menemään Jerusalemin puoleen.
Marc. 16: 19. Ap. T. 1: 2.

52. Ja lähetti sanansaattajat edellänsä, ja he menit yhteen Samarialaisten kylään, majaa hänelle walmistamaan.

53. Ja ei ne händä ottanet wastan, että hänen kaswonsa oli käätty menemään Jerusalemita päin.
Joh. 4: 4, 9.

54. Mutta koska hänen Opetuslapsensa Jacobus ja Johannes sen näit, sanoit he: HErra, tahdotkos, että me sanomma, että tuli tulee taiwasta, ja kadotta heidän, niinkuin Elias teki? 2 Kun. K. 1: 10, 12.

55. Mutta JEsus käänsi hänens ja nuhteli heitä, sanoden: et te tiedä mingäkaltaisen hengen te oletta.

56. Sillä ihmisen Poika ei ole tullut kadottamaan ihmisten sieluja, waan wapahtamaan. Ja he menit toiseen kylään. Joh. 3: 17. Luku 12: 47.

57. Ja tapahtui heidän waeltaissansa, että yxi tiellä sanoi: minä seuran sinua kungas ikänä menet HErra.
Matth. 8: 19.

58. Ja JEsus sanoi hänelle: Ketuilla owat luolat, ja taiwan linnuilla pesät; mutta ei ihmisen Pojalla ole, kuhunga hän päänsä kallistaa.

59. Mutta hän sanoi toiselle: seuraa minua: niin se sanoi: HErra, salli minun ensin mennä hautamaan Isäni.
Matth. 8: 21, 22.

60. Niin JEsus sanoi hänelle: anna kuollet haudata kuolleitansa; mutta mene sinä ja julista Jumalan waldakundaa.

61. Ja toinen myös sanoi: HErra, minä seuran sinua, mutta salli minun ensin mennä hywästi jättämään niitä, jotka kotonani owat. 1 Kun. K.

62. Mutta JEsus sanoi hänelle: kuka ikänä kätensä auraan laskee, ja takansa katzoo, ei se ole sowelias Jumalan waldakundaan.

10. Luku.

Ne seitzemänkymmenet Opetuslapset. ga sanan uloskylwön kansa käytie. Marthan ahdistus.

Niin asetti HErra toiset seitzemänkymmendä, ja lähetti heitä kaxin ja kaxin edellänsä, joka Kaupungijn ja paikkaan kuhunga hän itze oli tuleman.

2. Niin hän sanoi heille: Eloa to=
. on paljo, waan työwäkeä on
ihä: rukoilkat siis elon HERraa,
öwäkeä lähettämään eloonsa.
Matth. 9: 37. Joh. 4: 35. 2 Thes. 3: 1.
3. Mengät: katzo, minä lähetän tei=
n niinkuin karitzat sutten keskelle.
Matth. 10: 16.
4. Alkät ottako säkkiä, eikä kukka=
a, eikä kengiä: ja älkät ketän ter=
htäkö tiellä. 2 Kun. K. 4: 29.
Matth. 10: 9. Marc. 6: 8. Luc. 9: 3.
Luku 22: 35.
5. Mutta kuhunga huoneseen te me=
tä sisälle, niin sanokat ensisti: rauha
on tälle huonelle!
Matth. 10: 12. Marc. 6: 10.
6. Ja jos siellä on rauhan lapsi,
n teidän rauhanne jää hänen pääl=
sä; mutta jos ei, niin se palajaa
llen.
7. Mutta siinä huonesa wiipykät,
skät ja juokat siitä kuin heillä on:
lä työmies on palkkansa ansiollinen.
kät huonesta huoneseen käykö.
Mos. 19: 13. 5 Mos. 24: 14. Luku 25: 4.
Matth. 10: 10. 1 Cor. 9: 4, rc. 1 Tim. 5: 18.
8. Mutta kuhunga Kaupungiin te
letta sisälle, ja he teitä ottawat wasta=
n, niin syökät mitä teidän eteenne
nnan:
9. Ja parandakat sairaita kuin siinä
t, ja sanokat heille: Jumalan walda=
nda on teitä lähestynyt.
Matth. 3: 2. Luku 4: 17.
10. Mutta kuhunga Kaupungiin te
letta sisälle, ja ei he teitä ota was=
n, niin mengät ulos sen kaduille, ja
nokat: Matth. 10: 14. Marc. 6: 11.
Luc. 9: 5. Ap. T. 13: 51. Luku 18: 6.
11. Tomungin, joka teidän Kau=
ngistanne tartui meihin, me pudis=
mme teille: kuitengin se tietkät, että
umalan waldakunda oli teitä lähes=
nyt.
12. Minä sanon teille: Sodomalle
itä sinä päiwänä huokiampi oleman,
in sille Kaupungille.
13. Woi sinuas Chorazin! woi sinuas
Bethsaida! sillä jos Tyrosa ja Sidonisa
lisit senkaltaiset woimalliset työt teh=
yt, kuin teidän tykönänne owat tehdyt,
iin he olisit jo aikaa säkisä ja tuh=
asa istunet ja parannuxen tehnet.
Matth 11: 21.

14. Kuitengin Tyrolle ja Sidonille
pitä huokiambi duomiolla oleman kuin
teille.
15. Ja sinä Capernaum, joka olet
Taiwaseen asti korotettu, sinä pitä ha=
maan helwettiin alas syssättämän.
16. Joka teitä kuulee, se minua kuu=
lee: ja joka teidän katzoo ylön, se katzoo
ylön minun: mutta joka minun katzoo
ylön, hän katzoo ylön sen joka minun
lähetti. Matth. 10: 40. Marc. 9: 37.
Luc. 9: 48. Joh. 13: 20. 1 Thes. 4: 8.
17. Niin ne seitzemänkymmendä pa=
laisit ilolla, sanoden: HERra, Perke=
letkin owat sinun Nimes kautta mei=
dän alamme annetut.
18. Niin hän sanoi heille: minä näjin
Satanan Taiwaasta langewan niinkuin
pitkäisen tulen. Ilm. K. 12: 8, 9.
19. Katzo, minä annan teille wallan
tallata kärmeitä ja Skorpioneita ja
kaikkea wihollisen woimaa, ja ei teitä
mikään ole wahingoitzewa.
Marc. 16: 18. Ap. T. 28: 5.
20. Kuitengin älkät siitä iloitko, että
henget teidän alanne annetan: waan
iloitkat paremmin, että teidän nimenne
owat kirjoitetut Taiwaisa.
2 Mos. 32: 32. Es. 4: 3. Phil. 4: 3.
Ilm. K. 13: 8.
21. Sillä hetkellä riemuitzi JEsus
Hengesä, ja sanoi: Minä kiitän sinua
Isä, Taiwan ja maan HERra, ettäs
nämät salaisit wiisailta ja toimellisilta,
ja olet ne ilmoittanut pienille: tosin,
Isä niin oli sinun hywä tahtos.
Es. 29: 14. Matth. 11: 25. 1 Cor. 1: 19, 26.
Luku 2: 6, 7.
22. Kaikki owat minulle annetut
Isäldäni: ja ei tiedä kengän kuka on
Poika, waan Isä: ja kuka on Isä,
waan Poika, ja kellen Poika tahtoo il=
moitta. Ps. 8: 7. Matth. 11: 27. Luku 28: 18.
Joh. 1: 18. Luku 3: 35. Luku 6: 46. Luku 14: 8, 9.
Luku 17: 2. 1 Cor. 15: 27. Eph. 1: 21, 22.
Phil. 2: 9. Hebr. 2: 8.
23. Ja hän käänsi hänensä Opetus=
lastensa puoleen erinänsä, ja sanoi:
Autuat owat ne silmät jotka näkewät,
joita te näettä: Matth. 13: 16.
24. Sillä minä sanon teille: monda
Prophetata ja Kuningasta tahdoit näh=
dä joita te näettä, ja ei nähnet, ja
kuulla joita te kuuletta, ja ei kuullet.
1 Petr. 1. 10.

25. Ja katzo, yxi Lainoppenut nousi, ja kiusais händä, sanoden: Mestari, mitä minun pitä tekemän että minä ijankaikkisen elämän perisin?
Matth. 22: 35. Marc. 12: 28.

26. Mutta hän sanoi hänelle: mitä Laisa kirjoitettu on? kuingas luet?

27. Ja hän wastais, ja sanoi: sinun pitä rakastaman HERraa sinun Jumalatas kaikesta sinun sydämestäs, ja kaikesta sinun sielustas, ja kaikesta sinun woimastas, ja kaikesta sinun mielestäs: ja sinun lähimmäistäs, niinkuin itziäs.
3 Mos. 19: 18. 5 Mos. 6: 5. Luku 10: 12. Luku 30: 6. Rom. 13: 9 Gal. 5: 14. Jac. 2: 8.

28. Niin hän sanoi hänelle: oikein sinä wastaisit: tee se, niin sinä saat lää. 3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11, 13.

29. Mutta hän tahdoi itzensä wanhurskaxi tehdä, ja sanoi JEsuxelle: kukasta minun lähimmäiseni on?

30. JEsus wastais, ja sanoi: yxi ihminen meni alas Jerusalemista Jerichoon, ja tuli ryöwäritten käsiin; jotka hänen alasti riisuit, ja haawoitit, menit pois, ja jätit hänen puolikuolluexi.

31. Niin tapahtui että yxi Pappi sitä tietä waelsi, ja kuin hän hänen näki, meni hän ohitze.

32. Niin myös Lewita, kuin hän tuli sille paikalle, ja näki hänen, ja meni ohitze.

33. Mutta yxi Samaritanus waelsi, ja tuli hänen tygönsä, ja kuin hän näki hänen, armahti hän händä;

34. Ja tuli ja sitoi hänen haawansa ja wuodatti siihen Öljyä ja wiinaa: ja pani juhtansa päälle, ja wei hänen majaan, ja korjais händä.

35. Ja toisna päiwänä matkusti hän, ja otti kaxi penningitä, ja andoi Isännälle, ja sanoi hänelle: korjaa händä: ja jos sinä enämmän kulutat, niin minä palaitesani maxan sinulle.

36. Kuka siis näistä kolmesta oli sinun nähdäxes hänen lähimmäisensä, joka ryöwäritten käsiin oli tullut?

37. Niin hän sanoi: joka laupiuden teki hänen kohtaansa. Niin sanoi JEsus hänelle: mene, ja tee sinä myös niin.

38. Niin tapahtui koska he waelsit, meni hän yhteen kylään: ja yxi waimo Martha nimeldä, otti hänen huoneseensa. Joh. 11: 1. Luku 12: 2

39. Ja hänellä oli sisar, joka kutzuttin Maria, joka myös istui JEsuxen jalkain juureen, ja kuuldeli hänen puhettansa. Ap. T. 22: 3.

40. Mutta Martha teki paljo askareita palwellen heitä: Hän tuli ja sanoi: HERra, etkös tottele että minun sisareni jätti minun yxinäni askaroitzemaan? sano siis hänelle, että hän minua auttais.

41. Niin JEsus wastais ja sanoi hänelle: Martha, Martha, paljo sinä suret ja pyrit;

42. Waan yxi on tarpellinen: Maria on hywän osan walinnut, joka ei hänelda pidä otettaman pois.

11. Luku.

JEsus opettaa rukoilemaan, ajaa ulos perkelen, saarnaa uskottomia Judalaisia wastan, ja nuhtellen walittaa Phariseusten ulkokullaisutta.

Ja tapahtui, että hän rukoili yhdesä paikasa. Ja kuin hän lakkais, sanoi hänelle yxi hänen Opetuslapsistansa: HERra, opeta meitä rukoilemaan, niinkuin Johanneskin opetti Opetuslapsensa.

2. Niin hän sanoi heille: koska te rukoiletta, niin sanokat: ISÄ meidän, joka olet Taiwaisa. Pyhitetty olkon sinun Nimes. Lähestykön sinun waldakundas. Tapahtukon sinun tahtos, niin maasa kuin Taiwasa. Matth. 6: 5, 9, ic.

3. Anna meille tänäpänä meidän jokapäiwäinen leipämme.

4. Ja anna meille meidän syndimme andexi, sillä mekin kaikille meidän welwollisillemme andexi annamme. Ja älä johdata meitä kiusauxeen. Mutta päästä meitä pahasta.

5. Ja hän sanoi heille: kulla teistä on ystäwä, ja menee puoliyöstä hänen tykönsä, ja sanoo hänelle: ystäwäni lainas minulle kolme leipää.
Luc. 18: 1.

6. Sillä minun ystäwäni tuli matkasta minun tyköni, ja ei minulla ole mitä minä panen hänen etensä.

. Ja hän wastaa hywnestansa ja
jo: älä minua waiwaa: owi on jo
etty, ja minun lapseni minun kans-
i owat wuotesa: en minä woi nosta
ille andamaan.
. Minä sanon teille: ellei hän nou-
a anna hänelle, että hän on hänen
wänsä: niin hän kuitengin hänen
rudensa tähden nousee, ja anda hä-
e niin monda kuin hän tarwitzee.
. Ja minä myös sanon teille: ano-
niin teille annetan: etzikät, niin
öydätte: kolkuttakat, niin teille a-
an. Matth. 7: 7. Luku 21: 22.
Marc. 11: 24. Joh. 14: 13. Luku 15: 7.
Luku 16: 23, 24. 1 Joh. 3: 22. Jac. 1: 5, 6.
0. Sillä jokainen kuin anoo, se
: ja joka etzi, se löytä: ja joka kol-
a, sille awatan.
1. Kuka teistä on Isä, jolda poi-
anoo leipää, andako hän hänelle ki-
? eli jos hän anoo kalaa, andako
kalan edestä hänelle kärmen?
Matth. 7: 9.
2. Eli jos hän anoo munaa, an-
hän hänelle Scorpionin?
3. Jos siis te, jotka pahat oletta,
atte hywiä lahjoja anda teidän lap-
nne, paljo enämmin teidän taiwal-
n Isänne anda Pyhän Hengen sitä
waisille.
4. Ja hän ajoi ulos Perkelen, jo-
oli mykkä: Ja tapahtui koska Per-
oli ajettu ulos, niin mykkä puhui:
Kansa ihmetteli. Matth. 9: 32.
Luku 12: 22.
5. Mutta muutamat heistä sanoit:
ajaa ulos Perkelitä, Beelzebubin
kelitten päämiehen kautta.
Matth. 12: 24. Marc. 3: 22.
6. Mutta muut kiusaisit händä, ja
t häneldä tunnustähteä taiwaasta:
Matth. 12: 38. Luku 16: 1.
7. Mutta että hän tiesi heidän a-
xensa, sanoi hän heille: jokainen
akunda joka erkanee itziänsä wastan,
ulee kylmille, ja huone lange huo-
päälle. Matth. 12: 25. Marc. 3: 24.
8. Jos myös Satan on erinnyt
nsä wastan, kuinga hänen walda-
unsa on seisowainen? että te sanot-
minun Perkelitä Beelzobubin kaut-
jawan ulos.
9. Mutta jos minä Perkelitä Beel-
zebubin kautta ajan ulos, kenengästä
kautta teidän poikanne niitä ajawat
ulos? Sentähden heidän pitä oleman
teidän Duomarinne.
20. Mutta jos minä Jumalan sor-
mella Perkelitä ajan ulos, niin tosin
on Jumalan waldakunda teidän tygön-
ne tullut.
21. Koska wäkewä harniskoittu hä-
nen kotonsa warjelee, niin hänen o-
mansa owat rauhasa; Matth. 12: 29.
22. Mutta koska händä wäkewäm-
pi tulee ja woitta hänen, niin hän
otta pois kaikki hänen sotaasensa, joi-
hin hän turwais, ja jakaa hänen saa-
linsa. Es. 53: 12. Col. 2: 15.
23. Joka ei ole minun kansani, se
on minua wastan; ja joka ei minun
kansani kokoo, hän hajoitta.
Matth. 12: 30.
24. Koska rietas hengi lähtee ihmi-
sestä, niin hän waelda karkeita paik-
koja, ja etzii lepoa: ja kuin ei hän löy-
dä, niin hän sanoo: minä palajan mi-
nun huoneseeni, josta minä läxin.
Matth. 12: 43.
25. Ja kuin hän tulee, löytä hän
sen luudilla lakaistuxi ja kaunistetuxi.
26. Silloin hän menee ja otta kans-
sansa seitzemän muuta händänsä pa-
hembata hengeä, ja kuin he sinne tule-
wat, asuwat he siellä: ja sen ihmisen
wiimeiset tulewat pahemmaxi kuin
ensimäiset. Joh. 5: 14. Hebr. 6: 4.
Luku 10: 26. 2 Pet. 2: 20.
27. Ja tapahtui, koska hän näitä
sanoi: korotti yxi waimo Kansan seasta
äänensä, ja sanoi: autuas on se kohtu,
joka sinun kandanut on, ja ne nisät
joitas imit.
28. Niin hän sanoi: Ja tosin, au-
tuat owat ne, jotka kuulewat Ju-
malan sanan, ja kätkewät sen.
Matth. 7: 21. Rom. 2: 13. Jac. 1: 22.
29. Mutta koska Kansa kokoon tuli,
rupeis hän sanomaan: tämä sukukun-
da on paha: etzii merkkiä, ja ei hänelle
anneta merkkiä, waan Jonan Prophe-
tan merkki. Jon. 2: 1. Matth. 12: 39.
30. Sillä niinkuin Jonas oli Nini-
weläisille merkixi, niin pitä myös ih-
misen Poika oleman tälle sukukunnalle.
31. Etelän Drötingi pitä nouseman

duomiolle tämän sukukunnan miesten
kansza, ja heitä duomitzeman; sillä hän
tuli maan ääristä kuulemaan Salomo=
nin wiisautta: ja katzo, täsä on enäm=
pi kuin Salomon. 1 Kun. K. 10: 1.
2 Aika K. 9: 1. Matth. 12: 42.
32. Niniwen miehet pitä tuleman
duomiolle tämän sukukunnan kansza, ja
sen kadottaman: sillä he teit parran=
nuxen Jonan saarnasta: ja katzo, täsä
on enämpi kuin Jonas. Jon. 3: 5.
33. Ei sytytä kengän kyntilätä, ja
pane kätköön, eikä wakan ala, mutta
kyntiläjalkaan, että sisälle tulewaiset
walkeuden näkisit. Matth. 5: 15.
Marc. 4: 21. Luc. 8: 16.
34. Silmä on ruumin walkeus: koska
siis sinun silmäs on yxikertainen, niin
myös koko sinun ruumis on walaistu:
mutta koska se paha on, niin myös si=
nun ruumis on pimiä.
Matth. 6: 22.
35. Katzo siis, ettei se walkeus kuin
sinusa on, olisi pimeys.
36. Sentähden jos koko sinun ruu=
mis on walaistu, ja ei ole siinä yhtän
pimiätä paikkaa, niin se tulee kokonan=
sa walaistuxi, koska walkeus niinkuin
kirkalla leimauxella sinun walaisee.
37. Ja hänen puhuisansa, rukoili
händä yxi Phariseus rualle kanszansa:
niin hän meni ja atrioitzi.
38. Mutta koska Phariseus näki,
ihmetteli hän, ettei hän ensin itziänsä
pesnyt ennen ruan aikaa. Marc. 7: 3.
39. Niin sanoi HERra hänelle: nyt
te Phariseuxet, ulkoa te maljan ja sa=
din puhdistatte; mutta sisälliset teisä
owat täynä raatelusta ja pahutta.
Matth. 23: 25, 26. Tit. 1: 15.
40. Te hullut, eikö se joka ulkoisen
puolen teki, tehnyt myös sisälmäistä
puolta?
41. Kuitengin andakat almua niistä
kuin teillä on: ja katzo, niin teille o=
wat kaikki puhtat. Es. 58: 7. Luc. 12: 33.
42. Mutta woi teitä te Phariseuxet!
että te kymmenexet teette Mindusta ja
Ruutasta, ja kaikkinaisesta Kaalista,
ja jätätte pois duomion ja Jumalan
rakkauden: näitä piti tehtämän, ja
toisia ei jätettämän.
1 Sam. 15: 22. Hos. 6: 6. Mich. 6: 8.
Matth. 9: 13. Luku 12: 7. Luku 23: 23.
43. Woi teitä te Phariseuxet! jotka
rakastatte ylimmäisiä istuimita Syna=
gogisa ja terwetyriä turulla.
Matth. 23: 6. Marc. 12: 38. Luc. 20: 46.
44. Woi teitä te Kirjanoppenet ja
Phariseuxet, te ulkokullatut! sillä te
letta niinkuin peitetyt haudat, jo[illegible]
päällä ihmiset tietämätä käywät.
Matth. 23: 27.
45. Niin wastais yxi Lainoppen[illegible]
ja sanoi hänelle: Mestari, näill[illegible]
noilla sinä myös meitä pilkkat.
46. Niin hän sanoi: woi myös[illegible]
tä te Lainoppenet! sillä te ras[illegible]
ihmiset niillä kuormilla, jotka[illegible]
työlät kanda, ja et te itze yhd[illegible]
mellannekan tahdo niihin kuormi[illegible]
weta. Es. 10: 1. Matth. 23: 4. Ap. T. [illegible]
47. Woi teitä, että te rak[illegible]
Prophetain hautoja, mutta teidä[illegible]
sänne tapoit ne. Matth. 23: [illegible]
48. Niin te tosin todistatte ja [illegible]
tutte teidän Isänne töihin: sillä [illegible]
poit ne, mutta te rakennatte [illegible]
haudat.
49. Sentähden myös Jumalan[illegible]
saus sanoi: minä lähetän heidä[illegible]
gönsä Prophetat ja Apostolit, ja [illegible]
tamat niistä he tappawat ja wain[illegible]
Matth. 10: 16. Luku 23: 34. Luc. [illegible]
Joh. 16: 2. Ap. T. 7: 51, 52. 2 Cor. [illegible]
4: 8, 2c. Hebr. 11: 36.
50. Että täldä sukukunnalda [illegible]
etzittämän kaikkein Prophetain [illegible]
joka on wuodatettu mailman alu[illegible]
Matth. 23: 35.
51. Abelin werestä, hamaan [illegible]
rian wereen asti, joka hukattin [illegible]
rin ja Templin waihella: tosin [illegible]
minä teille: se pitä etzittämän [illegible]
sukukunnalda. 1 Mos. [illegible]
2 Aika K. 24: 20, 21.
52. Woi teitä Lainoppenet! [illegible]
oletta ottanet taidon awaimen: [illegible]
te mennet sisälle, ja sisällemen[illegible]
te kielsitte. Matth. 23: 13.
53. Mutta koska hän oli n[illegible]
heille sanonut, rupeisit Lainoppen[illegible]
Phariseuxet kowin händä ahdistam[illegible]
ja wiettelemään händä puhumaan [illegible]
nesta;
54. Ja wäjyit händä ja pyysit [illegible]
takin ongia hänen suustansa, kandan[illegible]
sa hänen päällensä.

12. Luku.

Esus waroittaa Phariseusten hapaturesta,
a ihmisiä pelkämästä; saarnaa ahneutta
a elaturen murhetta wastan, ylöskeholt-
taa walwomiseen ja sopiwaisuteen.

Joska monda tuhatta ihmistä kokoun-
nuit, niin että he toinen toistansa
laisit, rupeis hän sanomaan Ope-
lapsillensa: kawahtakat ensisti teitän-
Phariseusten hapaturesta, kuin on
okullaisus: Matth. 16: 6. Marc. 8: 15.
2. Sillä ei ole mitän peitetty, joka
ilmei tule; eikä ole salattu, kuin ei
täwäxi tule. Job. 12: 22.
Matth. 10: 26. Marc. 4: 22. Luc. 8: 17.
3. Sentähden ne kuin te pimeydesä
otta, pitä walkeudesa kuultaman:
mitä te korwaan puhunet oletta
nmioisa, se pitä saarnattaman kat-
n päällä.
4. Mutta minä sanon teille minun
äwilleni: älkät niitä peljätkö jotka
amin tappawat, ja ei ole heidän
e enämpätä tekemistä.
Jer. 1: 8. Matth. 10: 28. 1 Pet. 3: 14.
5. Mutta minä tahdon osotta teille,
ä teidän tulee peljätä: peljätkät sitä
a on walda, sitte kuin hän tappanut
myös helwettiin syssätä: totta minä
on teille: sitä te peljätkät.
6. Eikö wiisi warpuista myydä kah-
n ropoin? Ja ei yxikän heistä ole
malan edesä unohtettu. Matth. 10: 29.
7. Owat myös kaikki teidän päänne
xet luetut. Älkät siis peljätkö: te
tta paremmat kuin monda warpuista.
Sam. 14: 45. 2 Sam. 14: 11. 1 Kun. K.
1: 52. Luc. 21: 18. Ap. T. 27: 34.
8. Mutta minä sanon teille: jokai-
i kuin minun tunnustaa ihmisten e-
ä, sen myös ihmisen Poika on tun-
tawa Jumalan Engelitten edesä.
Matth. 10: 32. Marc. 8: 38. Luc. 9: 26.
2 Tim. 2: 12. 1 Joh. 2: 23.
9. Mutta joka minun kieltä ihmis-
edesä, se pitä kielttämän Jumalan
gelitten edesä.
10. Ja joka puhuu sanan ihmisen
ikaa wastan, se hänelle anderi an-
an: mutta joka Pyhää Hengeä pilk-
, ei sitä anderi anneta.
Matth. 12: 31. Marc. 3: 28. 1 Joh. 5: 16.
11. Koska he teitä wetäwät Syna-
gogiin, Esiwallan ja waldamiesten e-
teen, niin älkät murehtiko, kuinga taik-
ka mitä teidän edestänne wastaman pi-
tä, eli mitä teidän pitä sanoman:
Matth. 10: 19. Marc. 13: 11. Luc. 21: 14.
12. Sillä Pyhä Hengi opetta teitä
sillä hetkellä, mitä teidän tulee sanoa.
13. Niin sanoi hänelle yxi Kansasta:
Mestari, sanos minun weljelleni, että
hän jakais minun kanßani perinnön.
14. Mutta hän sanoi hänelle: ih-
minen, kuka pani minun Duomarixi
eli jakomiehexi teidän wälillänne?
15. Ja hän sanoi heille: katzokat ja
kawahtakat ahneutta: sillä ei jongun
elämä siinä seiso, että hänellä paljo
kalua on. 1 Tim. 6: 7, 8.
16. Niin hän sanoi heille wertau-
xen, sanoden: yhden rikkan miehen maa
kasiwoi hywin:
17. Ja hän ajatteli itzellänsä, ja
sanoi: mitä minä teen? ettei minulla
ole, kuhunga minä kokoon eloni.
18. Ja sanoi: sen minä teen: mi-
nä maahan jaotan minun aittani, ja
rakennan suuremmat: ja kokoon sinne
kaiken minun tuloni, ja minun hywydeni;
19. Ja sanon minun sielulleni: sie-
lu, sinulla on pandu paljo hywyttä mo-
nexi wuodexi: lewä, syö, juo, riemuitze.
Saarn. K. 11: 9. 1 Cor. 15: 32. Jac. 5: 5.
20. Mutta Jumala sanoi hänelle:
sinä tyhmä, tänä yönä sinun sielus si-
nulda pois otetan: kuka ne sitte saa
kuin sinä walmistanut olet?
Job. 20: 22. Luku 27: 8. Ps. 39: 7.
Ps. 52: 7. Jer. 17: 11.
21. Niin on myös se, joka itzellensä
tawarata kokoo, ja ei ole rikas Ju-
malasa. 1 Tim. 6: 18.
22. Niin hän sanoi Opetuslapsillen-
sa: sentähden sanon minä teille: älkät
murhehtiko teidän elämästänne, mitä
teidän pitä syömän: eikä ruumistanne,
millä te teitänne werhotta. Ps. 55: 23.
Matth. 6: 25. Phil. 4: 6. 1 Pet. 5: 7.
23. Hengi on enämpi kuin ruoka,
ja ruumis parempi kuin waate.
24. Katzelkat karneita, ei he kylwä,
eikä niitä: ei heillä ole myös kellarita
eikä aittaa, ja Jumala elättä heidän:
kuinga paljo paremmat te oletta kuin
linnut? Job. 39: 3. Ps. 147: 9.
Matth. 10: 31.

25. Mutta kuka teistä murhellansa woi lisätä warrellensa yhden kyynärän? Matth. 6: 27.

26. Sentähden, ellet te siis woi sitä kuin wähin on, mixi te muista murhehditta?

27. Katzelkat kukkaisita, kuinga he kaswawat: ei he työtä tee, eikä kehrää: ja minä sanon teille: ettei Salomon kaikesa kunniasansa niin ollut waatetettu kuin yxi heistä.

28. Jos siis ruohon, joka tänäpänä kedolla seisoo ja huomena pätziin heitetän, Jumala niin waatetta, eikö hän paljo enämmin teidän sitä tee, te wähäuskoiset?

29. Sentähden, älkät te etzikö, mitä teidän syömän eli juoman pitä: ja älkät surulliset olko.

30. Sillä näitä kaikkia pakanat mailmasa pyytäwät: Mutta teidän Isänne tietä että te näitä tarwitzetta.

31. **Waan paremmin etzikät Jumalan waldakundaa, niin nämät kaikki teille annetan.** 1 Kun. K. 3: 13. Ps. 37: 25.

32. Älä pelkä piskuinen lauma: sillä teidän Isällänne on hywä tahto anda teille waldakunnan. Matth. 11: 25, 26.

33. Myykät mitä teillä on, ja andakat almua. Tehkät teillenne säkit jotka ei wanhene, punttumatoin tawara taiwaisa: kuhunga ei waras ulotu, ja kusa ei koi raiskaa. Matth. 6: 20. Luku 19: 21. Luc. 16: 9. Ap. T. 2: 45. Luku 4: 34. 1 Tim. 6: 19.

34. Sillä kusa teidän tawaranne on, siellä on myös teidän sydämenne.

35. Olkon teidän kupenne wyötetyt, ja teidän kyntilänne sytytetyt: Eph. 6: 14. 1 Pet. 1: 13.

36. Ja olkat te niitten ihmisten kaltaiset, jotka heidän Herraansa odottawat häistä palajawan: että koska hän tulee ja kolkutta, niin he kohta häuelle awawat.

37. Autuat owat ne palweliat jotka HERRA tulduansa löytä walwomasta. Totisesti sanon minä teille: hän sonnusta hänensä ja asetta heidän atrioitzemaan, ja tulee ja palwelee heitä.

38. Ja jos hän tulee toisesa wartiosa, eli kolmannesa wartiosa tulee, ja näin löytä, autuat owat ne palweliat. Matth. 24: 42.

39. Mutta se tietäkät, että jos Perhenisändä tiedäis millä hetkellä waras on tulewa, tosin hän walwois, ja ei salleisi huonettansa kaiwetta. Matth. 24: 43. 1 Thes. 5: 2. 2 Pet. 3: 10. Ilm. K. 3: 3. Luku 16: 15.

40. **Sentähden olkat te myös walmit: sillä millä hetkellä et te luule, kan, tulee ihmisen Poika.** Matth 24: 44. Luku 25: 13. Marc. 13: 33. Luc. 21: 34. 1 Thes. 5: 6.

41. Niin sanoi Petari hänelle: Herra, sanokkos tämän wertauxen meille, eli myös kaikille?

42. Mutta HERra sanoi: kuka on uskollinen ja toimellinen Perhenhaltia, jonga Herra asetta perhensä päälle, oikialla ajalla määrättyä osaa antamaan? Matth. 24: 45. Luku 2 1 Cor. 4: 2.

43. Autuas on se palwelia, jonga HERra tulduansa niin löytä te

44. Totisesti sanon minä teille: asetta hänen kaiken tawaransa pää

45. Mutta jos se palwelia sydämesänsä: minun Herrani w tulemasta: ja rupe palkollisia ja syömään ja juomaan ja juop

46. Niin tulee sen palwelian Her sinä päiwänä, jona ei hän luule, ja sillä hetkellä, kuin ei hän tiedä: eroitta hänen, ja anda hänelle uskomattomain kanßa. Matth. 24

47. Mutta sen palwelian, joka Herransa tahdon, ja ei itziänsä mistanut eikä tehnyt hänen ta jälkeen, täytyy paljo haawoja kärsi Jac. 4. 17.

48. Joka taas ei tiennyt, ja tengin teki haawain ansion, se wähemmän haawoja kärsimän: kenelle paljo annettu on, sildä etzitän, ja jonga haldunn paljo annettu, sildä enämpi anotan.

49. Minä tulin sytyttämään t maan päälle, ja mitä minä tahdo waan että se jo palais?

50. Mutta minun pitä Kastella tettaman, ja kuinga minä ahdiste siihenasti että se täytetän? Matth. 20: 22. Marc. 10: 38.

51. Luulettako että minä tulin rau=
a lähettämään maan päälle? En,
non minä teille, mutta eripuraisutta.
Matth. 10: 34.

52. Sillä tästedes pitä wiisi oleman
itetut yhdesä huonesa, kolme kahta
stan, ja kaxi kolmea wastan.

53. Isä eroitetan poikaansa wastan,
poika Isää wastan: äiti tytärtä
stan, ja tytär äitiä wastan: anoppi
niätänsä wastan, miniä anoppiansa
stan. Mich. 7: 6. Matth. 10: 35.

54. Niin hän sanoi myös Kansalle:
sta te näettä pilwen lännestä nouse=
n, niin te kohta sanotta: sade tulee:
n myös tuleekin. Matth. 16: 2.

55. Ja koska te näettä etelän tuu=
an, niin te sanotta: helle tulee:
n myös tuleekin.

56. Te ulkokullatut, maan ja tai=
n muodon te taidatte koetella, mi=
te siis tätä aikaa koettele?

57. Mingätähden siis et te myös
stänne duomitze mikä oikia on?

58. Sillä koska sinä menet riita=
jes kanssa Esiwallan eteen, niin pyy=
tiellä hänestä päästä: ettei hän si=
t Duomarin eteen wedäisi, ja Duo=
ri annais sinua ylön Böwelille, ja
weli heitäis sinun tornün.
Sap. 1. 25: 8. Matth. 5: 25.

59. Minä sanon sinulle: et sinä
ä ennen pääse ulos, kuin sinä wii=
sen ropoin maxat.

13. Luku.

sus neuwoo käändymyseen ja parantaa
man waimon. Sanan woima. Harwat
autuat. Walitus Jerusalemin ylitze.

a olit muutamat sillä ajalla siinä,
jotka ilmoitit hänelle Galilealai=
, joitten weren Pilatus oli heidän
einsa kanssa sekoittanut.

. Ja JEsus wastais, ja sanoi heille:
lettako että nämät Galilealaiset olit
diset kaikkein Galilealaisten suhten,
heidän senkaltaista täydyi kärsiä?

. Ei suingan, sanon minä teille:
n ellet te paranna teitänne, niin
aikki niin hukkaan tuletta.

. Taikka luulettako, että ne kah=
antoistakymmendä, joitten päälle Si=
lohan Torni langeis ja tappoi heidän,
olit wialliset kaikkein ihmisten suhteen,
kuin Jerusalemisa asuwat?

5. Ei suingan, sanon minä teille,
waan ellet te paranna teitänne, niin
te kaikki niin hukkaan tuletta.

6. Mutta hän sanoi tämän wer=
tauxen: yhdellä oli Fikunapuu, hänen
wiinamäesänsä istutettu: ja hän tuli
etzein hedelmätä hänestä, ja ei löytänyt.
Es. 5: 2. Matth. 21: 19.

7. Niin hän sanoi wiinamäen ra=
kendajalle: katzo, minä olen kolme wuot=
ta tullut, ja etzinyt hedelmätä tästä
fikunapuusta, ja en löydä: hakka hän=
dä pois: mixi hän myös maata tur=
melee?

8. Mutta hän wastais, ja sanoi hä=
nelle: HErra, anna hänen wielä tä=
mä wuosi olla, niinkauwan kuin minä
kaiwan hänen ymbärinsä ja sonnitan:

9. Jos hän sittekin hedelmän tekis:
jollei, niin hakka händä sitte pois.

10. Mutta hän opetti Sabbathina
yhdesä Synagogasa.

11. Ja katzo, siellä oli yxi waimo,
jolla oli sairauden hengi kahdexantoista=
kymmendä wuotta ollut: ja käwi ku=
marruxisa, eikä woinut ikänä itziänsä
ojenda.

12. Mutta koska JEsus sen näki,
kutzui hän hänen tykönsä, ja sanoi hä=
nelle: waimo, sinä olet pääsnyt taudistas.

13. Ja hän pani kätensä hänen
päällensä: ja kohta se ojensi ylös
itzensä ja kiitti Jumalata.

14. Niin wastais Synagogan Pää=
mies ja närkästyi, että JEsus paransi
Sabbathina, ja sanoi Kansalle: kuusi
päiwää owat joina sopi työtä tehdä:
niinä te tulkat ja andakat teitänne
parata, ja ei Sabbathin päiwänä.
2 Mos. 20: 9. 5 Mos. 5: 13. Hes. 20: 12.

15. Niin wastais händä HErra,
ja sanoi: sinä ulkokullattu, eikö kukin
teistä päästä nautaansa eli aasiansa
Sabbathina seimestä, ja johdata juo=
maan? 2 Mos. 23: 12. Matth. 12: 1, 11.
Marc. 3: 2. Luc. 6: 7. Luku 14: 5. Joh. 7: 23.

16. Eikö myös pidäisi tämä Abra=
hamin tytär Sabbathina päästettämän
tästä sitestä, jonga, katzo, Satan on
kahdexantoistakymmendä wuotta sitonut?

17. Ja kuin hän näitä sanoi, niin häpeisit kaikki jotka händä wastan olit: Ja kaikki Kansa iloitzi kaikista kunniallisista töistä kuin häneldä tehtin.

18. Niin hän sanoi: kenengä wertainen on Jumalan waldakunda, ja kenengä kaltaisexi minä sen teen?

19. Se on Sinapin siemenen wertainen, jonga ihminen otti, ja kylwi yrtitarhaansa: ja se kaswoi ja tuli suurexi puuxi, ja taiwan linnut teit pesänsä sen oxilla.
Matth. 13: 31. Marc. 4: 30, rc.

20. Ja hän taas sanoi: kenengä wertaisexi minä Jumalan waldakunnan teen?

21. Se on hapatuxen kaltainen, jonga waimo otti, ja pani sen kolmeen jauhowakkaan, siihenasti kuin se kaikki happani. Matth. 13: 33.

22. Ja hän waelsi Kaupungein ja kyläin kautta opettain, ja matkusti Jerusalemia päin.
Matth. 9: 35. Marc. 6: 6.

23. Niin sanoi yxi hänelle: HERra, wähäköstä niitä on kuin autuaxi tulewat? Ja hän sanoi heille:

24. **Pyytäkät ahtasta portista mennä sisälle: sillä monda on, sanon minä teille, jotka pyytäwät mennä sisälle, ja ei taida.** Matth. 7: 13.

25. Koska Perhenisändä on nousnut, ja owen sulkenut, ja te rupetta ulkona seisomaan, ja owen päälle kolkuttamaan ja sanomaan: HERra, HERra, awa meille: ja hän wastaa ja sanoo teille: en minä teitä tunne, kusta te oletta;
Matth. 25: 11, 12. Luc. 6: 46.

26. Niin te rupetta sanomaan: me olemma syönet ja juonet sinun edesäs, ja meidän katuillamme sinä opetit.

27. Ja hän on sanowa: Minä sanon teille, en minä teitä tunne kusta te oletta: mengät pois minun tyköäni kaikki te wäärin tekiät.
Ps. 6: 9. Matth. 7: 23. Luku 25: 41.

28. Siellä pitä oleman itku ja hammasten kiristys, koska te näettä Abrahamin ja Isaachin ja Jacobin, ja kaikki Prophetat Jumalan waldakunnasa, mutta teitänne ajettawan ulos.
Matth. 8: 12. Luku 13: 42. Luku 24: 51.

29. Ja heidän pitä tuleman idästä ja lännestä, pohjaisesta ja etelästä; [illegible] Jumalan waldakunnasa istuman.
Ef. 2: 2, 3. Mal. 1: 11. Matth. 8: 11.

30. Ja katzo, ne owat wiimei[illegible] jotka tulewat ensimäisixi, ja ne [illegible] ensimäiset, jotka tulewat wiimeisixi.
Matth. 19: 30. Luku 20: 16. Marc. [illegible]

31. Sinä päiwänä tulit mu[illegible] Phariseuxet, ja sanoit hänelle: [illegible] ulos, ja mene täältä pois: sillä [illegible] rodes tahtoo sinua tappaa.

32. Ja hän sanoi heille: men[illegible] sanokat sille ketulle: katzo, minä [illegible] ulos Perkelcitä, ja parannan tä[illegible] ja huomena, ja kolmandena pä[illegible] minä lopetetan.

33. Kuitengin pitä minun tä[illegible] ja huomena ja toisna huomena [illegible] daman: sillä ei tapahdu että Pro[illegible] muualla hukatan, kuin Jerusalem[illegible]

34. Jerusalem, Jerusalem, jo[illegible] pat Prophetat, ja kiwität niitä, [illegible] sinun tygös lähetetän, kuinga [illegible] minä tahdoin koota sinun lapses, [illegible] kuin kana kokoo poikansa siipeinsä [illegible] ja et te tahtonet?
Ps. 17: 8. Ps. 91: 4. Matth. 23: [illegible]

35. Katzo, teidän huonenne [illegible] teille kylmille: Totisesti sanon [illegible] teille: ei teidän pidä minua [illegible] siihenasti kuin se aika tulee [illegible] sanotta: siunattu olkon se [illegible] HERran nimeen! Ps. 69: 26. [illegible]
Jer. 7: 34. Mich. 3: 12. Matth. [illegible]
Luc. 19: 38.

14. Luku.

Wesitautinen. JEsus kieltää py[illegible] ylimmä istua, ja opettaa keitä pitä [illegible] rari kutzuttaman. Suuri ehtol[illegible] Oikia opetuslapsi.

Ja tapahtui, että hän tul[illegible] Phariseusten Päämiehen [illegible] Sabbathina rualle: ja he [illegible] händä. Matth. 12: 10.

2. Ja katzo, siinä oli wesita[illegible] ihminen hänen edesänsä.

3. Niin JEsus wastaten sanoi [illegible] oppenuille ja Phariseuxille: sopiko [illegible] bathina paranda? Niin he wa[illegible]

4. Mutta hän rupeis häneen, [illegible] paransi hänen, ja päästi men[illegible]

5. Ja hän wastaten sanoi [illegible] kenengä teistä nauta eli [illegible]

voon, eikö hän kohta Sabbathin
wänä händä ota ylös?
2 Mos. 23: 12. Luc. 13: 15.
i. Ja ei he tainnet händä tähän
itata.
. Mutta hän sanoi wierahille wer=
ren, koska hän ymmärsi kuinga he
itzit ylimmäisiä istuimita, sanoden
le:
. Koskas joldakulta häihin kutzuttu
, niin älä istu ylimmäiseen siaan:
i joku kunniallisempi sinua ole hä=
ä kutzuttu: San. l. 25: 6, 7.
. Ja tulee se joka sinun ja hänen
kutzunut, ja sanoo sinulle: anna
: siaa: ja niin sinä häpiällä menet
nma istumaan.
0. Mutta koskas kutzuttu olet, niin
e ja istu alemmaiseen siaan, että
oka sinun kutzunut on, tulis ja sa=
s sinulle: ystäwäni, nouse ylemmä:
in on, sinulle kunnia niitten edesä,
a ynnä kanßas atrioitzewat.
1. Sillä jokainen joka itzensä
ndä, se aletan: ja joka itzensä
ida, se ylötän. Job. 22: 29.
. l. 29: 23. Matth. 23: 12. Luc. 18: 14.
1 Pet. 5: 5. Jac. 4: 10.
2. Mutta hän sanoi myös sille,
hänen kutzunut oli: koskas päi=
listä taikka ehtollista teet, niin älä
a ystäwitäs, eli weljejäs, ei lango=
taikka rikkaita kylän miehiäs: et=
he joskus sinua myös jällen kutzu,
inulle maxa.
3. Mutta koskas pidon teet, niin
n köyhiä, raajarikkoja, onduwita,
ita: Neh. 8: 12. San. l. 3: 27.
4. Niin sinä olet autuas: sillä ei
ä ole waraa sinulle maxaa: sillä
lle pitä maxettaman wanhurskasten
nousemisesa.
5. Mutta koska yxi niistä ynnä
itzewista nämät kuuli, sanoi hän
lle: autuas on se joka syö leipää
nalan waldakunnasa.
6. Niin hän sanoi hänelle: yxi ih=
en teki suuren Ehtollisen, ja kutzui
da; Es. 25: 6. Matth. 22: 2.
Ilm. K. 19: 9.
7. Ja lähetti palwelians Ehtolli=
hetkellä sanomaan kutzutuille: tul=
sillä kaikki owat walmistetut.
San. l. 9: 2, 5.

18. Ja he rupeisit järjestänsä kaikki
heitänsä estelemään: ensimmäinen sanoi
hänelle: minä ostin pellon, ja minun
pitä menemän sitä katzomaan: minä
rukoilen sinua, sanon minun esteeni.
19. Ja toinen sanoi: minä ostin
wiisi paria härkiä, ja menen niitä
koettelemaan: minä rukoilen sinua, sa=
no minun esteeni.
20. Ja kolmas sanoi: minä olen
emännän nainut, ja en taida sentäh=
den tulla.
21. Ja kuin se palwelia tuli, sanoi
hän nämät HERrallensa. Silloin per=
hen isändä wihastui, ja sanoi palwe=
liallensa: mene nopiasti Kaupungin ka=
tuille ja kujille, ja saata tänne wai=
waiset ja raajarikot, onduwat ja sokiat.
22. Ja palwelia sanoi: Herra, mi=
nä olen tehnyt niinkuin sinä käskit,
ja wielä nyt siaa on.
23. Ja Herra sanoi palwelialle:
mene maan teille ja aidoille, ja waadi
heitä sisälle tulemaan, että minun huo=
neni täytetäisiin.
24. Sillä minä sanon teille: ettei
yxikän niistä miehistä kuin kutzuttin,
pidä maistaman minun Ehtollistani.
25. Niin waelsi paljo wäkeä hänen
kanßansa: ja hän käänsi hänensä, ja
sanoi heille:
26. Jos joku tulee minun tygöni,
ja ei wihaa Isäänsä, ja äitiänsä, ja
emändätänsä, ja lapsiansa, ja weljiän=
sä, ja sisaritansa, ja päällisexi omaa
hengeänsä, ei se taida olla minun Ope=
tuslapseni. 2 Mos. 32: 27.
5 Mos. 33: 9. Matth. 10: 37.
27. Ja joka ei kanna ristiänsä, ja
seuraa minua, ei se taida olla minun
Opetuslapseni. Matth. 10: 38.
Luku 16: 24. Marc. 8: 34. Luc. 9: 23.
28. Sillä kuka teistä on joka tahto
Tornia raketa, eikö hän ennen istu ja
laske kulutusta, jos hänellä on waraa
sitä täyttä?
29. Ettei, koska hän perustuxen las=
kenut on, ja ei woi sitä täyttä, kaikki
jotka sen näkewät, rupe pilkkamaan
händä,
30. Sanoden: Tämä ihminen ru=
peis rakendamaan, ja ei woinut täyttä.
31. Taikka kuka Kuningas tahto

mennä sotimaan toista Kuningasta wastan, eikö hän ennen istu ja ajattele,
jos hän woi kymmenellä tuhannella
kohdata sen joka händä wastan tulee
kahdella kymmenellä tuhannella?
32. Muutoin, koska hän wielä kaukana on, niin hän lähettä hänelle sanan, ja rukoilee rauhaa.
33. Niin siis jokainen teistä joka
ei luowu kaikista kuin hänellä on, ei
se taida olla minun Opetuslapseni.
34. Suola on hywä: mutta jos
suola tulee mauttomaxi, milläsitä sitte
suolatan? Matth. 5: 13. Marc. 9: 50.
35. Eikä se maahan, eikä sondaan
ole sowelias: he heittäwät sen pois.
Jolla on korwat kuulla, se kuulkan.

15. Luku.

Kadonnut lammas, kadotettu penningi, tuhlaja poika.

Mutta hänen tygönsä tulit kaikki
Publikanit ja syndiset, kuulemaan händä. Matth. 9: 10.
Marc. 2: 15. Luc. 5: 29.
2. Ja Pharisеuxet ja Kirjanoppenet napisit ja sanoit: tämä syndisiä
wastanotta, ja syö heidän kanßansa.
3. Niin hän sanoi heille tämän
wertauxen, sanoden:
4. Kuka on teistä se ihminen, jolla
on sata lammasta, ja jos hän yhden
niistä kadotta, eikö hän jätä yhdexänkymmendä ja yhdexän korpeen, ja mene sen jälkeen joka kadonnut on, siihenasti että hän sen löytä?
Hes. 34: 11, 16. Matth. 18: 12.
5. Ja kuin hän sen löytä, niin hän
panee sen olallensa, iloiten.
6. Ja koska hän tulee kotiansa, niin
hän kutzuu kokoon ystäwänsä ja kyläniämiehet, ja sanoo heille: iloitkat minun kanßani: sillä minä löysin lampani joka kadonnut oli.
Es. 53: 6. 1 Pet. 2: 25.
7. Minä sanon teille: niin pitä ilo
oleman taiwasa yhdestä syndisestä, joka
hänensä paranda, enämmin kuin yhdexästäkymmenestä ja yhdexästä hurskasta,
jotka ei parannusta tarwitze.
Luc. 5: 32.
8. Taikka kuka waimo on, jolla on
kymmenen penningitä, jos hän yhden
niistä kadotta, eikö hän [illegible]
tä, ja lakaise huonetta, ja [illegible]
niinkauwan kuin hän sen löydä?
9. Ja koska hän sen [illegible]
kutzuu hän kokoon ystäwänsä ja [illegible]
sä waimot, ja sanoo: iloitkat [illegible]
kanßani: sillä minä löysin [illegible]
jonga minä kadotin.
10. Niin myös, sanon [illegible]
pitä ilo oleman Jumalan [illegible]
yhdestä syndisestä, joka hänensä [illegible]
11. Ja hän sanoi: yhdellä [illegible]
oli kaxi poikaa.
12. Ja nuorempi heistä sa[illegible]
lensä: Isä, anna minulle osa [illegible]
kuin minun tulee. Ja hän ja[illegible]
tawaran.
13. Ja ei kauwan sen jälk[illegible]
ka nuorempi poika oli kaikki [illegible]
meni hän kaukaiselle maaku[illegible]
hukkais siellä tawaransa ir[illegible]
14. Mutta koska hän kaikki [illegible]
lannut, niin tuli suuri nälkä [illegible]
siihen maakundaan: ja hän [illegible]
täyntymään:
15. Ja meni pois, ja suo[illegible]
sen maakunnan kauppamie[illegible]
hänen lähetti maankyliinsä [illegible]
sikojansa.
16. Ja hän pyysi watza[illegible]
la täyttä, jota siat söit; ja [illegible]
hänelle sitäkän andanut.
17. Mutta kuin hän mie[illegible]
ti, sanoi hän: kuinga mone[illegible]
Isäni palkollisella on kyllä [illegible]
minä kuolen nälkään?
18. Minä nousen, ja käy[illegible]
Isäni tygö, ja sanon häne[illegible]
minä olen syndiä tehnyt [illegible]
wastan, ja sinun edesäs:
19. Ja en ole sillen mahdo[illegible]
nun pojaxes kutzutta: tee min[illegible]
kuin yhden sinun palkollisistas.
20. Ja hän nousi, ja tul[illegible]
tygö. Mutta koska hän wielä [illegible]
na oli, näki hänen Isänsä [illegible]
armahti hänen päällensä: ja [illegible]
langeis hänen kaulaansa, ja [illegible]
doi hänen. Hes. 33: 11. [illegible]
Eph. 2: 12, 17.
21. Mutta poika sanoi [illegible]
minä olen syndiä tehnyt [illegible]

n ja sinun edesäs, ja en ole mahdol-
len täsiedes sinun pojares kutzutta.
22. Niin sanoi Isä palwelioillensa:
kat tänne ne parhat waattet, ja pu-
at hänen yllensä, ja andakat sormus
nen käteensä, ja kengät hänen jal-
hinsa:
23. Ja tuokat se syötetty wasikka,
tappakat se, ja syökämme, ja rie-
uitkamme:
24. Sillä tämä minun poikani oli
llut, ja wirkois jällen: hän oli ka-
mut, ja on taas löytty: ja he ru-
sit riemuitzemaan.
25. Mutta se hänen wanhempi poi-
sa oli pellolla: Ja kuin hän tuli,
huonetta lähestyi, kuuli hän laulun
hyppyt.
26. Niin hän kutzui yhden palwe-
iansa ja kysyi, mikä se on?
27. Niin se sanoi hänelle: sinun
jes tuli: ja Isäs andoi tappa sen
tetyn wasikan, että hän sai hänen
wuä jällen.
28. Niin hän wihastui, eikä tahto-
mennä sisälle: Hänen Isänsä me-
siis ulos, ja neuwoi händä.
29. Mutta hän wastais, ja sanoi
illensä: katzo, niin monda wuotta
ä palwelen sinua, ja en ole koskan
m käskyäs käynyt ylitze, ja et sinä
minulle wohlaakan andanut, rie-
tzeni ystäwäini kanßa.
30. Mutta että tämä sinun poikas
, joka tawaransa on tuhlannut port-
t kanßa, tapoit sinä hänelle sen syö-
n wasikan.
31. Mutta hän sanoi hänelle: poi-
, sinä olet aina minun tykönäni,
kaikki mitä minun on, se on sinun.
32. Niin piti sinungin riemuitzeman
iloitzeman; sillä tämä sinun weljes
kuollut, ja wirkois jällen: hän oli
onnut, ja on taas löytty.

16. Luku.

Wäärä huonen haltia; waroitus ahneudesta.
Rikas mies ja Lazarus.

Mutta hän sanoi myös Opetuslap-
sillensa: oli yxi rikas mies, jolla
huonen haldia: ja hänen edesänsä
niettin hänen päällensä, että hän oli
luttanut hänen hywydensä.

2. Ja hän kutzui hänen, ja sanoi
hänelle: mixi minä sinusta sen kuulen?
tee luku hallituxestas; sillä et sinä saa
täsiedes hallita.
3. Niin huonenhaldia sanoi itzellän-
sä: mitä minä teen, sillä minun Her-
rani otta minulda pois hallituxen? en
minä woi kaiwaa, häpen minä kerjätä.
4. Minä tiedän mitä minä teen:
että koska minä wiraldа panuan pois,
niin he korjawat minun huoneseensa.
5. Ja hän kutzui tygönsä kaikki
Herransa welwolliset, ja sanoi ensimäi-
selle: kuinga paljo sinä olet minun
Herralleni welkaa?
6. Mutta se sanoi, sata tynnyritä
Öljyä. Ja hän sanoi hänelle: Ota
kirjas ja istu pian, ja kirjoita wiisi-
kymmendä.
7. Sitte hän sanoi toiselle: paljoko
sinä olet welkaa? Ja se sanoi: sata
pundaa nisuja. Hän sanoi hänelle: ota
kirjas, ja kirjoita kahdexankymmendä.
8. Ja Herra kiitti sitä wäärää
huonenhaldiata, että hän toimellisesti
teki: sillä tämän mailman lapset owat
toimellisemmat kuin walkeuden lapset,
heidän sukukunnasansa.
Eph. 5: 8. 1 Thes. 5: 5.
9. Ja minä myös sanon teille: teh-
kät teillenne ystäwitä wäärästä Mam-
monasta: että koska te tarwitzetta, niin
he korjawat teitä ijankaikkisiin majoihin.
Matth. 6: 19. Luku 12: 21. Luc. 18: 22.
1 Tim. 6: 18.
10. Joka wähemmäsä on uskollinen,
se on myös paljosa uskollinen: ja joka
wähemmäsä on wäärä, se myös paljo-
sa on petollinen. Luc. 19: 17.
11. Jollet te siis ole ollet uskolliset
siinä wääräsä Mammonasa, kuka teille
sitä uskoo kuin oikia on?
12. Ja ellet te ole ollet toisen oma-
sa uskolliset, kuka teille anda sen kuin
teidän omanne on?
13. Ei yxikän palwelia taida kahta
Herraa palwella: sillä taikka hän yhtä
wihaa, ja toista rakastaa: eli yhdesä
hän kiinnirippuu, ja toisen katzoo y-
lön: Et te taida palwella Jumalata
ja Mammonata. Matth. 6: 24.
14. Mutta kaikki nämät kuulit ne-

kin Phariseuxet jotka ahnet olit, ja pilkkaisit händä. Matth. 23: 14.

15. Ja hän sanoi heille: te oletta ne jotka itzenne hurskaxi teette ihmisten edesä: mutta Jumala tunde teidän sydämenne: sillä se kuin ihmisille on korkia, se on Jumalan edesä kauhistus. 1 Sam. 16: 7. Ps. 7: 10.

16. Laki ja Prophetat owat Johannexeen asti: ja siitä ajasta ilmoitetan Jumalan waldakunda, ja jokainen sihen itziänsä wäellä tungee. Matth. 11: 12, 13.

17. Pikemmin Taiwas ja maa hukku, kuin rahtukan Laista putoo. Ps. 102: 27. Es. 40: 8. Luku 51: 6. Matth. 5: 18.

18. Joka emändänsä hyljä, ja nai toisen, hän teke huorin: ja joka sen mieheldä hyljätyn nai, hän teke huorin. Matth. 5: 32. Luku 19: 9. Marc. 10: 11. 1 Cor. 7: 10.

19. Niin oli yxi rikas mies, joka waatetti hänensä Purpuralla ja kallilla liinawaattella, ja eli jokapäiwä ilosa herkullisesti.

20. Oli myös yxi kerjäjä, nimeldä Lazarus, joka makais hänen owensa edesä täynänsä paisumita:

21. Ja pyysi rawitta niistä muruista, jotka rikkan pöydäldä putoisit: mutta koirat myös tulit, ja nuolit hänen paisumansa.

22. Niin tapahtui että kerjäjä kuoli ja wietin Engeleildä Abrahamin helmaan: niin kuoli myös rikas, ja haudattin.

23. Ja koska hän Helwetisä waiwasa oli, nosti hän silmänsä, ja näki Abrahamin taampana, ja Lazaruxen hänen helmasansa.

24. Ja hän huusi sanoden: Isä Abraham, armahda minun päälleni, ja lähetä Lazarus kastamaan sormensa pää weteen, että hän jähdytäis minun kieleni; sillä minä kowin waiwatan täsä liekisä. Es. 66: 24. Sach. 14: 12. Marc. 9: 44.

25. Niin sanoi Abraham: poikani, muista että sinä sait sinun hywääs elämäsäs, niin myös Lazarus pahaa: Mutta nyt hän lohdutetan, ja sinä waiwatan. Job. 21: 13.

26. Ja paitzi kaikkia näitä, on meidän ja teidän wälillä suuri juopa kiinitetty, että ne, jotka tahtowat tää sinne teidän tygönne mennä, ei he w eikä sieldä tännekkän tulla.

27. Niin hän sanoi: minä rukoi siis sinua Isä, ettäs lähetät h minun Isäni kotoon:

28. Sillä minulla on wiisi w todistamaan heille, ettei he tähän waiwan siaan.

29. Sanoi hänelle Abraham: h on Moses ja Prophetat; k niitä. Es. 8: 20. Luku 34: 11. Joh. 5: 39, 45. Ap. T. 15: 21. Luku

30. Mutta hän sanoi: Ei, Isä ham: waan jos joku kuolleista heidän tygönsä, niin he param tekisit.

31. Hän sanoi hänelle: ellei he sesta ja Prophetaita kuule, niin myös usko, jos joku kuolleista nousis

17. Luku.

Sopiwaisuus. Kuuliaisuus. Usko distaa kymmenen spitalista miestä. Christuxen tulemisen päiwä.

Niin hän sanoi Opetuslapsillensa on mahdotoin ettei pahennu le. Mutta woi händä, jonga k tulewat! Matth. 18: 6, 7. Marc.

2. Se olis hänelle parempi, myllyn kiwi ripustettaisiin hänen laansa, ja heitetäisiin mereen, hän jongun näistä pienistä pah

3. Kawahtakat teitänne. Jo jos rikko sinua wastan, niin händä: ja jos hän itzensä par niin anna hänelle andexi. 3 Mos. 19: 17. San. L. 17: 10. Matth. 18: 15, 21. Jac. 5: 19, 20.

4. Ja jos hän seitzemän kertaa wäsä rikko sinua wastan, ja sei kertaa päiwäsä sinun tykös pa sanoden: minä kadun: niin anna nelle andexi. Matth. 18: 22.

5. Ja Apostolit sanoit HErralle: lisää meille uskoa.

6. Mutta HErra sanoi: jos olis usko niinkuin Sinapin siemen te sanoisitte tälle metzäfikunapuulle: se ylös juurinensa, ja istuta reen: niin se kuulis teitä. Matth. 17: 20. Luku 21: 21. Marc. 11:

7. Mutta kenellä teistä on palwelia,
a kyndä, taikka karjaa kaitzee, ja
ka hän metzästä kotia tulee, että
i sanoo kohta hänelle: mene rualle?
8. Waan eikö hän pikemmin sano
lelle: walmista minulle ehtollista,
musta sinus, ja palwele minua,
nkauwan kuin minä syön ja juon:
syö ja juo sinä sitte?
9. Wai kiittäkö hän palweliatansa,
i hän teki mitä hänelle käskettyy oli?
luule.
10. Niin myös te, koska te oletta
kki tehnet, kuin teille käskettyy on,
n sanokat: me olemma kelwotto=
t palweliat: me temme sen kuin
idän piti tekemän.
11. Ja tapahtui, kuin hän meni
rusalemita päin, että hän matkusti
eldä Samarian ja Galilean.
12. Ja kuin hän tuli yhteen kylään,
taisit händä kymmenen spitalista
stä, jotka taampana seisoit:
13. Ja korotit äänensä, sanoden:
su rakas Mestari, armahda mei=
i päällemme.
14. Ja koska hän ne näki, sanoi
i heille: mengät, ja osottakat tei=
ne Papeille. Ja tapahtui, että he
nnesänsä tulit puhtaxi. 3 Mos. 13: 2.
Luku 14: 2. Matth. 8: 4. Luc. 5: 14.
15. Niin yxi heistä, koska hän näki
i hän parattu oli, palais jällen ja
kioitti Jumalata suurella äänellä;
16. Ja langeis kaswoillensa hänen
lainsa juureen, ja kiitti händä. Ja
oli Samarialainen.
17. Mutta JEsus wastaten sanoi:
i kymmenen puhdistettu? kusasta yh=
än owat?
18. Ei ole muita löytty jotka pa=
sit Jumalata kunnioitzemaan, kuin
nä muukalainen.
19. Ja hän sanoi hänelle: nouse ja
ne: sinun uskos on sinun wapahtanut.
Matth. 9: 22. Marc. 5: 34. Luku 10: 52.
Luc. 7: 50. Luku 8: 48. Luku 18: 42.
20. Ja Phariseuxet kysyit häneldä:
ka Jumalan waldakunda olis tulewa?
astais hän heitä, ja sanoi: ei Ju=
lan waldakunda tule niin että se
taisin nähtä:
21. Ei myös heidän pidä sanoman:
Katzo täsä, katzo siellä; sillä katzo, Ju=
malan waldakunda on teidän keskellänne.
22. Niin hän sanoi Opetuslapsille:
se aika tulee, että te halajatte nähdä
yhtäkin ihmisen Pojan päiwää, ja et
te saa nähdä:
23. Ja he sanowat teille: katzo täsä,
katzo siellä: älkät mengö ulos, älkät
myös seuratko. Matth. 24: 23.
Marc. 13: 21. Luc. 21: 8.
24. Sillä niinkuin pitkäisen tuli
Taiwan alla leimahta, ja paista kaik=
kein päälle, kuin Taiwan alla owat:
niin on myös ihmisen Poika päiwä=
nänsä olewa. Matth. 24: 27.
25. Mutta ennen tulee hänen paljo
kärsiä, ja hyljättä täldä sukukunnalda.
Matth. 16: 21. Luku 17: 22. Luku 20: 18.
Marc. 8: 31. Luku 9: 31. Luku 10: 33.
Luc. 9: 22. Luku 18: 31. Luku 24: 7, 26.
26. Ja niinkuin tapahtui Noen päi=
winä, niin myös tapahtuu ihmisen Po=
jan päiwinä. Matth. 24: 37. 1 Pet. 3: 20.
27. He söit, joit, nait ja huolit,
hamaan siihen päiwään asti, kuin Noe
Arkkiin meni sisälle: ja wedenpaisumus
tuli, ja hukutti kaikki.
1 Mos. 6: 2. Luku 7: 7.
28. Niin myös tapahtui Lothin päi=
winä: he söit, joit, ostit, myit, istutit,
rakensit. 1 Mos. 19: 14.
29. Mutta sinä päiwänä, kuin Loth
Sodomasta läxi, satoi tulda ja tuli=
kiwea Taiwaasta, ja hukutti kaikki.
1 Mos. 19: 24. 5 Mos. 29: 23. Es. 13: 19
Jer. 50: 40. Hos. 11: 8. Am. 4: 11.
Jud. Ep. w. 7.
30. Niin pitä myös sinä päiwänä
oleman, jona ihmisen Poika ilmoitetan.
31. Joka sinä päiwänä katon päällä
on, ja hänen kalunsa owat huonesa,
niin älkön astuko alas niitä ottamaan:
Ja joka pellolla on, niin älkön myös
palaitko takaisin. Matth. 24: 17.
32. Muistakat Lothin emändätä.
1 Mos. 19: 26.
33. Jokainen kuin pyytä hengensä
wapahta, hän sen kadotta: ja jokainen
kuin sen kadotta, hän saatta sen elä=
mään. Matth. 10: 39. Luku 16: 25.
Marc. 8: 35. Luc. 9: 24. Joh. 12: 25.
34. Minä sanon teille: sinä yönä
owat kaxi yhdellä wuotella: yxi otetan
ylös, ja toinen jätetän.
Matth. 24: 40. 1 Thess. 4: 17.

35. Kaxi ynnä jauhawat: yxi ote-
tan ylös, ja toinen jätetän.
Matth. 24: 41.
36. Kaxi owat kedolla: yxi otetan
ylös, ja toinen jätetän.
37. Ja he wastaten sanoit hänelle:
HERRA, kusa siis? Niin hän sanoi
heille: kusa raato on, sinne myös Kotkat
kokonduwat. Job. 39: 33. Matth. 24: 28.

18. Luku.

Wäärä duomari. Phariseus ja Publikani. JEsus ottaa wastaan lapsia; wastaa yhtä rikasta, ilmoittaa kärsimisensä ja parantaa sokian.

Niin hän sanoi myös heille wer-
tauxen, että aina tulee rukoilla,
ja ei wäsyä; Luc. 11: 5, 8. Luku 21: 36.
Rom. 12: 12. Eph. 6: 18. Col. 4: 2.
1 Thes. 5: 17.
2. Sanoden: Yxi Duomari oli yh-
desä Kaupungisa, joka ei peljännyt Ju-
malata, eikä häwennyt ihmisiä.
3. Niin oli myös yxi Leski siinä
Kaupungisa, joka tuli hänen tygönsä,
sanoden: auta minua riitaweljeldäni.
4. Ja ei hän tahtonut kauwan ai-
kaa: Mutta wiimein sanoi hän itzel-
länsä: waikka en minä Jumalata pel-
kä, engä häpe ihmisiä:
5. Kuitengin, että tämä leski waiwaa
minua, tahdon minä händä autta, ettei
hän wiimein tulisi, ja murisisi minua.
6. Niin HERra sanoi: kuulkat mitä
tämä wäärä Duomari sanoo:
7. Eikö sitä Jumalan pidäisi hänen
walituitansa auttaman, jotka yötä ja
päiwää händä huutawat, pidäiskö hä-
nen sitä kärsimän? Ilm. K. 6: 10.
8. Minä sanon teille: hän autta
heitä pian. Kuitengin koska ihmisen
Poika on tulewa, löytäneckö hän uskoa
maan pääldä? 1 Tim. 4: 1. 2 Tim. 3: 1, 2.
9. Niin hän myös sanoi muuta-
mille, jotka itze päällensä uskalsit, että
he olit hurskat, ja muita katzoit ylön,
tämän wertauxen:
10. Kaxi ihmistä menit ylös Temp-
liin rukoilemaan: yxi Phariseus, ja
toinen Publikani.
11. Phariseus seisoi ja rukoili näin
itzellänsä: minä kiitän sinua Jumala,
etten minä ole niinkuin muut ihmiset,
ryöwärit, wäärät, huorintekiät tai
myös niinkuin tämä Publikani.
Es. 1: 15. Luku 58: 2. Ilm. K. 3: 17.
12. Kahdesti wiikosa minä paa
ja annan kymmenexet kaikista kuin
mulla on.
13. Ja Publikani seisoi taam
eikä tahtonut silmiänsäkkän nosta
Taiwaseen päin: mutta löi rinda
ja sanoi: Jumala, armahda minu
disen päällens. Esr. 9: 6. Dan. 9:
14. Minä sanon teille: tämä
kotiansa hurskampana kuin se t
sillä jokainen kuin itzensä ylendä,
tan: ja joka hänensä alenda, se
Job. 22: 29. San. l. 29: 23. Matth.
Luc. 14: 11. 1 Pet. 5: 5. Jac. 4: 6,
15. Niin he toit myös hänen
gönsä lapsia, että hän heihin r
Mutta koska Opetuslapset sen
nuhtelit he niitä.
Matth. 19: 13. Marc. 10: 13.
16. Mutta kuin JEsus oli
kutzunut tygönsä, sanoi hän:
lasten tulla minun tygöni, ja
heitä kieltäkö: Sillä senkaltaisi
Jumalan waldakundo.
Matth. 18: 3. Luku 19: 14. Marc.
17. Totisesti sanon minä teille
ei ota wastan Jumalan walda
niinkuin lapsi, ei hän ikänä sih
sisälle. 1 Cor. 14: 20. 1 Pet. 2:
18. Ja häneldä kysyi yxi P
histä ja sanoi: hywä Mestari
minun pitä tekemän, että min
kaikkisen elämän saisin?
Matth. 19: 16. Marc. 10: 17.
19. Niin JEsus sanoi hänelle
täs minua hywäxi kutzut? E
kengän hywä, waan yxi, Ju
20. Käskysanat sinä tiedät: e
pidä huorin tekemän: ei sinun
tappaman: ei sinun pidä waras
ei sinun pidä wäärää todistusta
man: kunnioita Isääs ja äitiäs.
2 Mos. 20: 12, rc. 5 Mos. 5: 16,
Rom. 13: 9. Eph. 6: 2. Col. 3:
21. Niin hän sanoi: Nämät
olen minä minun nuorudestani
22. Koska JEsus sen kuuli,
hän hänelle: yxi sinulda wielä
myy kaikki mitä sinulla on, ja
waiwaisille, niin sinulla pi
tawara taiwasa: ja tule, s
Matth. 6: 19. Luku 12: 33. 1 Tim. 6:

23. Waan koska hän sen kuuli, tuli
n murhelliseri; sillä hän oli sangen
as.
24. Mutta koska JEsus näki hänen
rheisansa olewan, sanoi hän: kuinga
läsli rikkat tulewat Jumalan wal=
kundaan: San. l. 11: 28.
tth. 19: 23. Marc. 10: 24. 1 Tim. 6: 9, 10.
25. Sillä huokiampi on kamelin käy=
neulan silmän läpitze, kuin rikkan
lä Jumalan waldakundaan.
26. Niin ne sanoit, jotka sen kuu=
: Ja kuka taita autuari tulla?
27. Mutta hän sanoi: ne kuin
wat mahdottomat ihmisten tykö=
, ne owat mahdolliset Jumalan
önä. Job. 42: 2. Jer. 32: 17.
Zach. 8: 6. Luc. 1: 37.
28. Niin Petari sanoi: katzo, me
imme kaikki, ja seuraisimme sinua.
atth. 4: 20. Luku 19: 27. Marc. 10: 28.
Luc. 5: 11.
29. Waan hän sanoi heille: totisesti
on minä teille: ei ole kengän, joka
ti huonen, taikka wanhemmat, taikka
sjet, taikka emännän, taikka lapset
malan waldakunnan tähden,
5 Mos. 33: 9.
30. Joka ei paljo enämpätä saa
ä ajalla jällensä, ja tulewaisesa
ilmasa ijankaikkisen elämän.
Job. 42: 12.
31. Ja hän otti tygönsä ne kaxi=
kymmendä, ja sanoi heille: katzo,
menemmä Jerusalemiin, ja kaikki
täytettämän kuin Prophetailda
isen Pojasta kirjoitetut owat.
22: 7. Es. 53: 7. Matth. 16: 21. Luku 17: 22.
20: 18. Marc. 8: 31. Luku 9: 31. Luku 10: 33.
. 9: 22. Luku 17: 25. Luku 24: 7, 26, 27.
32. Sillä hän annetan ylön paka=
lle, ja pilkatan, ja häwäistän, ja
etän: Matth. 27: 2. Luc. 23: 1.
Joh. 18: 28. Ap. T. 3: 13.
33. Ja kuin he owat hänen ruoski=
, tappawat he hänen: ja kolman=
a päiwänä on hän nousewa ylös.
34. Ja ei he mitän näistä ymmär=
et: Ja tämä puhe oli heildä niin
tetty, ettei he ymmärtänet mitä sa=
tiin.
35. Niin tapahtui, koska hän Je=
hota lähestyi, että yxi sokia istui tien
resä kerjäten. Matth. 20: 29.
Marc. 10: 46.

36. Ja kuin hän kuuli Kansan käy=
wän ohitze, kysyi hän mikä se olis?
37. He sanoit hänelle: JEsus Na=
zarenus täsltä meni.
38. Ja hän huusi, ja sanoi: JEsu
Dawidin Poika, armahda minua.
39. Niin ne jotka menit ohitze, to=
ruit händä waikenemaan; mutta hän
huusi sitä enämmin: Dawidin Poika,
armahda minua.
40. Niin JEsus seisahti, ja käski
händä talutta tygönsä. Ja kuin hän
lähestyi, kysyi hän häneldä,
41. Sanoden: Mitäs tahdot, että
minun pitä sinulle tekemän? Hän sa=
noi: HERra, että minä näkyisi jäl=
len saisin.
42. Ja JEsus sanoi hänelle: ole
näkewä: sinun uskos autti sinua.
Luc. 17: 19.
43. Ja hän sai kohta näkynsä, ja
seurais händä, ja kunnioitzi Jumalata:
Ja kaikki Kansa, kuin sen näit, kiitit
Jumalata.

19. Luku.

Zacheus. JEsus sanoo wertauxen kym=
menen leiwiskästä, ajaa Jerusalemiin,
walittaa itkein sen surkiata tilaa,
ja puhdistaa Templin.

Ja hän meni sisälle, ja waelsi Je=
richon läpitze.
2. Ja katzo, yxi mies oli nimeldä
Zacheus, joka oli Publikanein päämies,
ja hän oli rikas.
3. Ja hän pyysi nähdä JEsusta,
kuka hän olis: eikä saanut Kansalda;
sillä hän oli warttansa wähäinen.
4. Ja hän samois edelle, meni ylös
yhteen metzäfikunapuuhun, että hän
olis saanut hänen nähdä; sillä sen
kautta oli hän waeldapa.
5. Ja kuin hän tuli siihen paik=
kaan, katzoi JEsus ylös, ja näki hä=
nen, ja sanoi hänelle: Zachee, astu no=
piasti alas: sillä minun pitä tänäpänä
oleman sinun huonesas.
6. Ja hän astui nopiasti alas, ja
otti hänen iloiten wastan.
7. Ja kuin he sen näit, napisit he
kaikki, että hän meni sisälle syndisen
miehen tygö olemaan.
8. Mutta Zacheus seisoi, ja sanoi

HERralle: katzo, HERra, puolen minun tawaratani annan minä waiwaisille: ja jos minä jongun pettänyt olen, sen minä neljäkertaisesti jällen annan. 2 Mos. 22: 1. Luc. 3: 14.

9. Niin JEsus sanoi hänelle: tänäpänä on tälle huonelle autuus tapahtunut, että hängin on Abrahamin Poika.

10. **Sillä ihmisen Poika tuli etzimään ja wapahtamaan sitä kuin kadonnut oli.** Matth. 10: 6. Luku 15: 24. Luku 18: 11. Ap. T. 13: 46

11. Mutta koska he nämät kuullet olit, sanoi hän wielä yhden wertauxen: että hän oli juuri läsnä Jerusalemita, ja että he luulit Jumalan waldakunnan kohta ilmoitettawan.

12. Sanoi hän siis: yxi Herrasmies matkusti kaukaiseen maakundaan, itzellensä waldakundaa ottamaan, ja aikoi jällen palaita: Matth. 25: 14. Marc. 13: 34.

13. Niin hän kutzui tygönsä kymmenen palweliatansa, ja andoi heille kymmenen leiwiskätä, ja sanoi heille: tehkät kauppaa niinkauwan kuin minä tulen.

14. Mutta hänen kylänsä asujat wihaisit händä, ja lähetit sanansaattajat hänen jälkeensä, sanoden: en me tahdo, että tämä meitä wallitzee.

15. Ja tapahtui koska hän palais, sitte kuin hän sai waldakunnan, käski hän kutzua ne palweliat tygönsä, joille hän oli rahansa andanut: tietäxensä, mitä kukin kaupallansa toimittanut oli.

16. Niin tuli ensimäinen, ja sanoi: Herra, sinun leiwiskäs on kymmenen leiwiskätä kaswattanut.

17. Ja hän sanoi hänelle: oikein hywä palwelia: että wähäsä olit uskollinen, sinulla pitä walda kymmenen Kaupungin päälle oleman. Luc. 16: 10.

18. Toinen myös tuli, ja sanoi: Herra, sinun leiwiskäs on wiisi leiwiskää kaswattanut.

19. Niin hän myös sanoi hänelle: Ole sinäkin wiiden Kaupungin haldia.

20. Ja kolmas tuli, ja sanoi: Herra katzo, täsä on sinun leiwiskäs, joka minulla hikiliinasa kätketty oli:

21. Sillä minä pelkäsin sinua, että kowa mies olet: sinä otat, jota et tallelle pannut, ja niität jota [illegible] kylwänyt.

22. Hän sanoi hänelle: sinun suusta [illegible] minä sinun duomitzen, sinä paha [illegible] welia: sinä tiesit minun kowaxi mie[illegible] joka otan jota en minä tallelle pan[illegible] ja leikkan jota en minä kylwänyt: [illegible] 2 Sam. 1: 16. Matth. 12: 37.

23. Ja mixet sinä andanut [illegible] rahaani waihetos pöydälle? Ja [illegible] olisin tultuani sen kaswoin kan[illegible] len saanut.

24. Niin hän sanoi tykönä [illegible] wille: ottakat pois se leiwiskä hä[illegible] ja andakat sille jolla kymmenen le[illegible] kätä on. Matth. 25: 28.

25. Niin he sanoit hänelle: [illegible] hänellä on kymmenen leiwiskätä.

26. Sillä minä sanon teille, [illegible] on, hänelle pitä annettaman: [illegible] neldä, jolla ei ole, sekin kuin hä[illegible] on, pitä otettaman pois. Matth. 13: 12. Luku 25: 29. Marc. [illegible] Luc. 8: 18.

27. Kuitengin ne minun wihol[illegible] jotka ei tahtonet minun anda [illegible] heitänsä, tuokat tänne, ja [illegible] heitä minun edesäni.

28. Ja kuin hän nämät pu[illegible] oli, meni hän edellä ja matk[illegible] Jerusalemia päin. Marc. [illegible]

29. Ja tapahtui, koska hän [illegible] tyi Bethphageta ja Bethan[illegible] tuli sen wuoren tygö, joka Ö[illegible] kutzutan, lähetti hän kaxi Opet[illegible] sistansa: Matth. 21: 1. Marc. [illegible]

30. Sanoden: mengät kylään, [illegible] on teidän edesänne; ja kuin te [illegible] tuletta sisälle, niin te löydätte [illegible] sidottuna, jonga päällä ei yxikän [illegible] minen koskan istunut ole: päästä[illegible] ja tuokat tänne.

31. Ja jos joku teildä kysyy: [illegible] te sitä päästätte? niin sanokat hä[illegible] HERra tätä tarwitzee.

32. Niin lähetetyt menit, ja [illegible] niinkuin hän oli heille sanonut.

33. Koska he nyt päästit [illegible] sanoi sen isändä heille: mixi te [illegible] tätte warsaa?

34. Waan he sanoit: [illegible] tarwitzee.

5. Ja he weit sen JEsuxen tygö,
janit waattensa warsan päälle, ja
tit JEsuxen päälle. Zach. 9: 9.
Joh. 12: 14, rc.
6. Ja koska hän matkusti, lewitit
waatteusa tielle. 2 Kun. K. 9: 13.
7. Ja kuin hän jo läheftyi mene=
in alas Öljymäeldä, rupeis koko
etuslasten joukko iloiten kiittämään
malata suurella äänellä kaikista niistä
mallisista töistä kuin he nähnet olit,
8. Sanoden: Siunattu olkon se
i tulee Kuningas HErran nimeen!
ha Taiwahasa, ja kunnia korkeuxisa!
Ps. 118: 26. Luc. 2: 14. Eph. 2: 14.
9. Ja muutamat Phariseuxista,
isan seasta, sanoit hänelle: Mesta=
nuhtele Opetuslapsias.
10. Ja hän wastaten sanoi heille:
nä sanon teille: jos nämät waike=
at, niin kiwet pitä huutaman.
Hab. 2: 11.
11. Ja kuin hän lähemmä tuli,
oi hän Kaupungin päälle, itki
dä,
12. Ja sanoi: Jos sinäkin tiedäisit,
i sinä ajattelisit tosin tällä sinun a=
as, mitä sinun rauhaas sopis. Mut=
nyt owat ne kätketyt sinun silmäis
tä.
13. Sillä ne päiwät pitä tuleman
in ylitzes, että sinun wihollises skantza=
t sinun, ja ymbäri piirittäwät sinun,
ahdistawat sinun joka kulmalda:
14. Ja maahan tasoittawat sinun,
sinun lapses, jotka sinusa owat, ja
ätä sinusa kiweä kiwen päälle; et=
sinun etzikkos aikaa tundennut.
in. K. 9: 7, 8. Mich. 3: 12. Matth. 24: 1, 2.
Marc. 13: 2. Luc. 21: 6.
15. Ja hän meni sisälle Templiin,
eis ajamaan siitä ulos ostaita ja
yyiä, Matth. 21: 12. Marc. 11: 11, 15.
16. Sanoden heille: kirjoitettu on:
inun huoneni on rukous huone:
utta te oletta sen tehnet ryöwä=
ten luolaxi. 1 Kun. K. 8: 29, 30.
Es. 56, 7. Jer. 7: 11. Matth. 21: 13.
Marc. 11: 17.
17. Ja hän opetti joka päiwä Temp=
. Mutta Pappein Päämiehet ja
janoppenet, ja Kansan wanhimmat
it händä surmataxensa:
Marc. 11: 18. Joh. 7: 19. Luku 8: 37.

48. Ja ei tiennet mitä heidän piti
tekemän; sillä kaikki Kansa rippui hä=
nesä, ja kuulit händä.

20. Luku.

Johanneren kaste. Wiinamäen miehet. We=
roraha. Sadduceuret. Christuren suku.

Ja tapahtui yhtenä niistä päiwistä,
koska hän Kansaa opetti Templisä,
ja saarnais Ewangeliumia, tulit ylim=
mäiset Papit, ja Kirjanoppenet ja
wanhimmat; Matth. 21: 23.
Marc. 11: 27.
2. Ja puhuit hänen tygönsä sanoden:
Sanos meille millä wallalla sinä tätä
teet? Eli kuka sinulle tämän wallan on
andanut? Ap. T. 4: 7. Luku 7: 27.
3. Niin JEsus wastaten sanoi heil=
le: Minä kysyn myös teildä yhtä asia=
ta, wastakat minua.
4. Oliko Johannexen kaste Taiwaasta,
taikka ihmisildä? Matth. 21: 25.
Marc. 11: 30.
5. Niin he ajattelit itzellänsä, sano=
den: jos me sanomma: Taiwaasta, niin
hän sanoo: mixette siis händä uskonet?
6. Mutta jos me sanomma: ihmi=
sildä, niin kaikki Kansa kiwittä mei=
dän: sillä he uskoit että Johannes oli
Propheta.
7. Ja he wastaisit, ettei he tiennet
kusta se oli.
8. Niin sanoi JEsus heille: en mi=
nä myös sano teille, millä woimalla
minä näitä teen.
9. Niin hän rupeis sanomaan Kan=
salle tämän wertauxen: yxi mies istut=
ti wiinamäen, ja pani sen wuorolle pel=
domiehille, ja meni muille maille kau=
waxi aikaa. Es. 5: 1. Jer. 2: 21.
Luku 12: 10. Matth. 21: 33. Marc. 12: 1.
10. Ja ajallansa lähetti hän pal=
welian peldomiesten tygö, että he an=
daisit hänelle wiinamäen hedelmästä.
Mutta ne peldomiehet piexit sen, ja
lähetit pois tyhjänä.
11. Ja hän lähetti wielä toisen pal=
welian: mutta he myös sen piexit ja
pilkkaisit, ja lähetit pois tyhjänä.
12. Ja hän lähetti wielä kolman=
nen: Mutta he myös sen haawoitit,
ja syöxit ulos.
13. Niin wiinamäen isändä sanoi:

mitä minä teen? minä lähetän minun
rakkan poikani: koska he hänen näke-
wät, niin he karttawat händä.
14. Mutta koska peldomiehet sen
näit, ajattelit he itzellänsä, sanoden:
tämä on perillinen: tulkat, tappakam-
me händä, että perindö tulis meidän
omaremme. 1 Mos. 37: 18. Ps. 2: 8.
Matth. 26: 3. Luku 27 1. Joh. 11: 53.
Hebr. 1: 2.
15. Ja he syöxit ulos hänen wiina-
mäestä ja tapoit. Mitästä wiinamäen
isändä on tekewä heillen?
16. Hän tulee, ja hukka nämät pel-
domiehet, ja anda wiinamäen muille.
Kuin he sen kuulit, sanoit he: pois se.
17. Mutta hän katzahti heidän pääl-
lensä, ja sanoi: mitästä se on, kuin kir-
joitettu on? Se kiwi jonga rakendajat
hylkäisit, on tullut nurkakiwexi.
Ps. 118: 22. Es. 8: 14, 15. Luku 28: 16.
Matth. 21: 42. Marc. 12: 10. Ap. T. 4: 11.
Rom. 9: 33. 1 Pet. 2: 4, 7.
18. Jokainen kuin lange sen kiwen
päälle, se runnellan: mutta jonga pääl-
le se lange, sen hän muserta.
Zach. 12: 3.
19. Ja Pappein päämiehet ja Kir-
janoppenet pyysit händä sillä hetkellä
kiinniotta: waan he pelkäisit Kansaa:
Sillä he ymmärsit, että hän heille
tämän wertauxen sanonut oli.
20. Ja he wartioitzit händä, ja lä-
hetit wäjyjät, jotka piti heitänsä hurs-
kaxi teettelemän: että he hänen puhesa
saisit kiinni, ja annaisit ylön Esiwal-
lalle ja Maanwanhimman halduun.
Matth. 22: 15. Marc. 12: 13.
21. Ja he kysyit häneldä, ja sanoit:
Mestari, me tiedämme että oikein sa-
not ja opetat, ja et katzo ihmisen muo-
toa, waan opetat Jumalan tien totu-
desa. Matth. 22: 16.
22. Sopiko meidän anda Keisarille
weroa, taikka ei?
23. Mutta kuin hän ymmärsi hei-
dän kawaludensa, sanoi hän heille: mi-
tä te minua kiusatte?
24. Osottakat minulle weroraha, ke-
nengä kuwa ja päällekirjoitus siinä on?
He wastaisit ja sanoit: Keisarin.
25. Niin hän sanoi heille: andakat
Keisarille kuin Keisarin owat, ja
Jumalalle kuin Jumalan owat.
Matth. 17: 25. Luku 22: 21. Rom. 13: 7.

26. Ja ei he tainnet hänen [illegible]
tansa Kansan edesä laittaa: [illegible]
telit hänen wastauxestansa, ja [illegible]
27. Niin tulit muutamat Sad-
ceuxista, (jotka kieldäwät ylösnous-
sen,) ja kysyit häneldä;
Matth. 22: 23. Marc. 12: 18. Ap. T. 23
28. Sanoden: Mestari, Moses [illegible]
joitti meille, jos jongun weli [illegible]
jolla emändä oli, ja se kuolis [illegible]
toinna, niin hänen weljensä pit[illegible]
waimon ottaman, ja weljellensä [illegible]
nen herättämän. 5 Mos. [illegible]
29. Niin olit seitzemän welje[illegible]
simäinen otti emännän, ja kuoli [illegible]
toinna.
30. Ja toinen otti sen waim[illegible]
se myös kuoli lapsitoinna.
31. Ja kolmas otti myös [illegible]
niin kaikki seitzemän, eikä jättän[illegible]
sia, ja kuolit.
32. Kaikkein wiimein kuoli [illegible]
waimo.
33. Sentähden ylösnousemises[illegible]
nengä heistä se waimo pitä [illegible]
Sillä kaikki seitzemän owat sen [illegible]
monansa pitänet.
34. Ja JEsus wastaten sanoi [illegible]
le: tämän mailman lapset nai[illegible]
huolewat.
35. Mutta ne jotka otolliset [illegible]
wat sille mailmalle, ja ylösnous[illegible]
le kuolluista, ei he nai eikä huole:
36. Sillä ei he enä kuolla [illegible]
sillä he owat Engelitten kaltai[illegible]
he owat Jumalan lapset, että he [illegible]
ylösnousemisen lapset. 1 Joh. [illegible]
37. Mutta että ne kuollet ylös[illegible]
sewat, se on myös Moses pens[illegible]
könä osottanut, koska hän sanoi [illegible]
ran Abrahamin Jumalaxi, ja I[illegible]
Jumalaxi, ja Jacobin Jumalaxi.
2 Mos. 3: 6. Matth. 22: 32. Marc. 12[illegible]
Ap. T. 7: 32. Hebr. 11: 16.
38. Mutta ei Jumala ole [illegible]
ten Jumala, waan eläwitten; [illegible]
ki hänelle eläwät.
39. Niin wastaisit muutamat Kir-
janoppenuista, ja sanoit: Mestari,
kein sinä sanoit.
40. Ja ei he rohjennet häneldä [illegible]
tän enämpätä kysyä.

. Niin hän sanoi heille: kuinga he
wat Christuxen Dawidin Pojaxi?
Matth. 22: 41, rc. Marc. 12: 35.
. Ja Dawid itze sanoo Psaltari
ratusa: HERra sanoi minun
trallení, istu minun oikialle kä=
tí; Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 34.
Hebr. 1: 13. Luku 10: 12.
. Siihenasti kuin minä panen si=
wihollises sinun jalkais astinlaudaxi.
1 Cor. 15: 25.
. Koska siis Dawid kutzuu hänen
traxensa, kuinga hän on hänen
ansa?
. Mutta koska kaikki Kansa sen
, sanoi hän Opetuslapsillensa:
. Kawahtakat teitänne Kirjanop=
ista, jotka tahtowat käydä pitkisä
teisa, ja ottawat hywäxi terwetyxet
illa, ja ylimmäiset istuimet Syna=
a, ja ylimmäiset siat ehtollisisa.
). 23: 5, 6. Marc. 12: 38, 39. Luc. 11: 43.
. Jotka syöwät lesken huonet, ja
oxi pitäwät pitkät rukouxet: hei=
pitä saaman sitä raskamman duo=
. Matth. 23: 14. Marc. 12: 40.
Tit. 1: 11.

21. Luku.

Lesken lahja. Kaupungin häwitys.
Mailman loppu.

utta kuin hän katzoi, näki hän rik=
kat panewan lahjojansa uhri ark=
. 2 Kun. K. 12: 9. Marc. 12: 41.
Hän näki myös yhden köyhän
panewan siihen kaxi ropoja.
Ja sanoi: totisesti sanon minä
: tämä köyhä leski pani enämmän
nämät kaikki.
Sillä kaikki nämät panit sitä
heillä liiaxi oli Jumalan uhrixi:
tämä pani köyhydestänsä kaiken
n tawaransa kuin hänellä oli.
2 Cor. 8: 12.
Ja kuin muutamat sanoit hänel=
emplistä: kuinga kauneilla kiwillä
appaleilla se kaunistettu oli, niin
sanoi: Matth. 24: 1. Marc. 13: 1.
. Näitäkö te katzeletta? ne päiwät
tuleman, joina ei pidä kiweä ki=
päälle jätettämän, jota ei maahan
tta. 1 Kun. K. 9: 7, 8.
ler. 26: 18. Mich. 3: 12. Luc. 19: 43.
. Niin he kysyit häneldä, ja sa=
noit: Mestari, koskasta nämät tapah=
tuwat? ja mikä merkki on, koska nä=
mät tulewat?
8. Hän sanoi: katzokat, ettei teitä
petetä: sillä moni tulee minun Nimeeni,
ja sanoo: minä se olen: aika on kyllä
läsnä, älkät kuitengan heitä seuratko.
Jer. 14: 14. Luku 23: 16, 21. Luku 29: 8.
Matth. 24: 4. Eph. 5: 6. Col. 2: 8.
2 Thess. 2: 2, 3. 1 Joh. 4: 1.
9. Mutta koska te kuuletta sotia ja
kapinoita, niin älkät peljästykö; sillä
nämät pitä ensin tapahtuman; waan
ei kohta loppu ole.
10. Niin hän sanoi heille: Kansa
nousee Kansaa wastan, ja waldakunda
waldakundaa wastan: Es. 19: 2.
11. Ja suuret maan wapistuxet pi=
tä joka paikasa tuleman, nälkä ja rut=
to, kauhistuxet ja suuret ihmet Tai=
waasta tapahtuwat.
12. Mutta ennen näitä kaikkia heit=
täwät he kätensä teidän päällenne, wai=
nowat ja andawat ylön teitä Syna=
gogiin ja fangiuteen, ja wetäwät teitä
Kuningasten ja Esimiesten eteen, mi=
nun Nimeni tähden. Matth. 10: 17.
Luku 24: 9. Marc. 13: 9. Joh. 15: 20. Luku
16: 2. Ap. T. 4: 3. Luku 5: 18. Luku 12: 4.
Luku 16: 24. Luku 25: 23. Ilm. K. 2: 10.
13. Mutta se tapahtuu teille to=
distuxexi.
14. Niin pangat nyt se teidän sy=
dämiinne, ettet te ennen ajattelisi, kuin=
ga teidän pitä edestänne wastaman:
Matth. 10: 19. Marc. 13: 11. Luc. 12: 11.
15. Sillä minä annan teille suun
ja wiisauden, jota ei he woi puhua
wastan, eikä seisoa wastan, kaikki jotka
teitä wastan owat: 2 Mos. 4: 12.
Es. 54: 17. Ap. T. 6: 10.
16. Niin te myös annetan ylön
wanhimmilda, weljildä, langoilda, ja
ystäwildä, ja muutamat teistä he tap=
pawat. Mich. 7: 6. Ap. T. 7: 59. Luku 12: 2.
17. Ja te tuletta wihattawaxi kai=
kilda minun nimeni tähden:
Matth. 10: 22. Marc. 13: 13.
18. Waan ei hiuskarwakan pidä tei=
dän päästänne hukkuman. 1 Sam. 14: 45.
2 Sam. 14: 11. 1 Kun. K. 1: 52. Matth. 10: 30.
19. Pitäkät teidän sielunne kärsi=
wällisydesä.
20. Mutta koska te näettä Jerusa=

lemin sotawäeldä piiritettäwän, niin tietkät että hänen perikatonsa on lähestynyt. Dan. 9: 27. Matth. 24: 15. Marc. 13: 14.

21. Silloin ne jotka Judeasa owat, paetkan wuorille: ja jotka hänen keskellänsä owat, ne lähtekän sieldä ulos: ja jotka maalla owat, älkän häneen mengö sisälle.

22. Sillä ne owat kostopäiwät, että kaikki täytetäisiin kuin kirjoitetut owat. Dan. 9: 26.

23. Mutta woi raskaita ja imettäwäisiä niinä päiwinä! Sillä suuri waiwa pitä maan päällä oleman, ja wiha tämän Kansan päällä.

24. Ja heidän pitä langeman miekan terään, ja he wiedän fangixi kaikkinaisen Kansan sekaan: Ja Jerusalem pitä tallattaman pakanoilda, siihenasti kuin pakanain aika täytetän. Rom. 11. 25.

25. Ja merkit pitä oleman Auringosa ja Kuusa ja tähdeisä: Ja maasa Kansalla ahdistus epäillyxen tähden. Ja Meri ja aallot pitä pauhaman. Es. 13: 10. Hes. 32: 7. Joel. 2: 10. Luku 3: 15. Matth. 24: 29. Marc. 13: 24. 2 Pet. 3: 10. 12. Ilm. K. 6: 12.

26. Ja ihmiset maasa pitä näändymän pelwon ja odottamisen tähden, niitä kuin maan piirin päälle tulewat: sillä taiwan woimat pitä liikutettaman.

27. Ja silloin heidän pitä näkemän ihmisen Pojan tulewan pilwisä suurella woimalla ja kunnialla. Dan. 7: 10. Matth. 16: 27. Luku 24: 30. Luku 25: 31. Luku 26: 64. Marc. 13: 26. Luku 14: 62. Ap. T. 1: 11. 2 Thess. 1: 10. Ilm. K. 1: 7.

28. Mutta koska nämät rupewat tapahtumaan, niin katzokat, ja nostakat päänne ylös; sillä teidän lunastuxenne silloin lähestyy. Rom. 8: 23.

29. Ja hän sanoi heille wertauxen: katzokat fikunapuuta, ja kaikkia puita: Matth. 24: 32. Marc. 13: 28.

30. Koska ne jo puhkewat, niin te näette, ja itze teistänne ymmärrätte, että suwi on jo läsnä.

31. Niin myös te, koska te näettä nämät tapahtuwan, tietkät että Jumalan waldakunda on läsnä.

32. Totisesti sanon minä teille: ei tämän sukukunnan pidä suingan hukkuman, siihenasti kuin nämät kaikki tapahtuwat.

33. Taiwas ja maa on hukkuwaan minun sanani ei pidä i[...] hukkandumaan. Es. 51: 6. Matth. 24: 35. Hebr. 1: [...] 2 Petr. 3: 7.

34. Mutta kawahtakat teitän[...] tei teidän sydämenne koskan [...] ylönsyömisestä, ja juopumisesta [...] tuxen murhesta, ja se päiwä tulis [...] teidän päällenne. [...] 1 Thess. 5: 6. 1 Pet. 4: 7. [...]

35. Sillä se tulee niinkuin [...] kaikkein ylitze, jotka koko maan [...] asuwat. 1 Thess. 5: 2. 2 Pet. [...] Ilm. K. 3: 3. Luku 16: 15.

36. Sentähden walwokat, ja rukoilkat, että te mahdolliset [...] kaikkia näitä wälttämään, jotka [...] tapahtuman, ja seisomaan ihmisen [...] jan edesä. Matth. 24: 42. [...] Marc. 13: 33. Luc. 12: 40. [...]

37. Ja hän opetti päiwällä [...] lisä: mutta yöllä meni hän [...] oli yötä sillä wuorella, joka [...] Öljymäexi. Joh. 8: 1.

38. Ja kaikki Kansa tuli warh[...] nen tygönsä Templiin, händä kuule[...]

22. Luku.

JEsus mywdään, syö Pääsiäis-[...] säättää Altarin Sakramentin, [...] riidan, ahdistetaan kowasti, [...] otetaan, kieltään, duomitaan.

Niin lähestyi makian leiwän [...] päiwä, joka Pääsiäisexi [...] 2 Mos. 12: 15. Matth. 26: 2. Marc. [...]

2. Ja ylimmäiset Papit ja [...] oppenet etzeit, kuinga he olisit [...] saanet tappa: Mutta he pelkäisit Ka[...] Ps. 2: 2. Joh. 11: 47. Ap. T. 4: [...]

3. Niin Satan oli mennyt J[...] sisälle, jonga liikanimi oli Is[...] joka oli kahdentoistakymmenen lu[...] Matth. 26: 14. Marc. 14: 10. Joh. [...]

4. Ja hän meni pois, ja [...] ylimmäisiä Pappeja, ja [...] kuinga hän oli hänen heille pettäwä[...]

5. Ja he ihastuit: ja lupaisit [...] nelle rahaa.

6. Ja hän lupais, sen heille, ja [...] soweliasta aikaa saadaxensa händä [...] tä ilman hasuta.

Niin makian leiwän päiwä tuli,
Pääsiäis lammas pitä teurastet=
n. Matth. 26: 17. Marc. 14: 12, 13.
Ja hän lähetti Petarin ja Jo=
exen, sanoden: mengät walmista=
meille Pääsiäis lammas syödä=
ne.
Niin he sanoit hänelle: kusas
t meitä walmistamaan?
. Hän sanoi heille: katzo, koska
aupungiin tuletta sisälle, kohtaa
a yxi ihminen kandain wesiastiata:
tkat händä siihen huoneseen jo=
a hän menee:
. Ja sanokat sen huonen perhen=
iälle: Mestari sanoo sinulle: kusa
naja, josa minä syön Pääsiäis
an Opetuslasteni kanßa?
. Ja hän osotta teille suuren Sa=
aketun: walmistakat siellä.
. Niin he menit, ja löysit niin=
hän heille sanonut oli: ja wal=
t Pääsiäis lampan.
. Ja kuin jo aika tullut oli, istui
pöydän tykönä ja kaxitoistakym=
ä Apostolita hänen kanßansa.
Matth. 26: 20. Marc. 14: 17.
. Ja hän sanoi heille: minä olen
lla halainnut syödä tätä Pääsiäis=
nasta teidän kanßanne, ennen kuin
'kärsin.
. Sillä minä sanon teille: etten
suingan sillen siitä syö, siihenasti
se täytetän Jumalan waldakun=
.
7. Ja hän otti Kalkin, kiitti, ja
: ottakat ja jakakat keskenänne.
. Sillä minä sanon teille: etten
suingan juo wiinapuun hedel=
tä siihenasti kuin Jumalan walda=
a tulee. Matth. 26: 29. Marc. 14: 25.
9. Ja hän otti leiwän, kiitti ja
rsi, ja andoi heille, sanoden: tä=
on minun Ruumini, joka tei=
edestänne annetan: se tehkät
nun muistoxeni; Matth. 26: 26.
Marc. 14: 22. 1 Cor. 11: 23.
0. Niin myös Kalkin ehtolli=
jälkeen, sanoden: Tämä Kalkki
se uusi Testamenti, minun we=
ini, joka teidän edestänne wuo=
etan.

21. Kuitengin katzo, minun pettäjä=
ni käsi on minun kanßani pöydällä:
Matth. 26: 21, 23. Marc. 14: 18. Joh. 13: 21.
22. Ja tosin ihmisen Poika menee
niinkuin päätetty on: kuitengin woi
sitä ihmistä, jolda hän petetän!
Ps. 41: 10. Joh. 13: 18. Ap. T. 1: 16.
23. Ja he rupeisit kyselemään keske=
nänsä: kuka olis se heistä, joka sen
tekewä olis?
24. Mutta heidän wälillänsä tuli
myös riita, kuka heistä näkyis suurin
olewan. Matth. 20: 24. Marc. 10: 41.
25. Niin hän sanoi heille: Kansain
Kuningat wallitzewat heitä, ja joilla
walda on heidän ylitzensä, ne kutzutan
armollisixi Herroixi;
26. Mutta et te niin; waan joka
teistä suurin on, se olkon niinkuin nuo=
rin: ja joka ylimmäinen on, se olkon
niinkuin se joka palwelee:
Luc. 9: 48. 1 Pet. 5: 3.
27. Sillä kumpi suurempi on? se
joka atrioitzee, taikka se joka palwelee?
eikö se joka atrioitzee? mutta minä o=
len teidän keskellänne niinkuin se joka
palwelee. Matth. 20: 28.
Joh. 13: 14. Phil. 2: 7.
28. Mutta te oletta ne, jotka mi=
nun kiusauxisani minun kanßani py=
syitte.
29. Ja minä säädän teille, niin=
kuin minun Isäni sääsi minulle, wal=
dakunnan: Luc. 12: 32.
30. Että teidän pitä syömän ja juo=
man minun pöydälläni, minun walda=
kunnasani, ja istuman istuimilla, ja
duomitzeman kaxitoistakymmendä Israe=
lin sukukundaa. Matth. 19: 28.
Ilm. K. 3: 21.
31. Niin sanoi myös HERra: Si=
mon, Simon, katzo, Satan on teitä
pyytänyt: seuloaxensa niinkuin nisuja;
1 Pet. 5: 8.
32. Waan minä rukoilin sinun edes=
täs, ettei sinun uskos puuttuman pidä.
Ja kuin sinä kerran palajat, niin
wahwista weljejäs.
33. Niin hän sanoi hänelle: HER=
ra, minä olen walmis sinun kanßas
sekä fangiuteen että kuolemaan mene=
mään.
34. Mutta hän sanoi: Petari, mi=

nä sanon sinulle, ei laula tänäpänä
Kukkoi ennen, kuin sinä kolmasti kiel=
lät tundewas minua. Matth. 26: 34.
Marc. 14: 30. Joh. 13: 38.
35. Ja hän sanoi heille: koska mi=
nä lähetin teidän ilman säkitä, ja kukka=
rota ja kengitä, puuttuiko teildä mitän?
He sanoit: Ei mitän. Matth. 10: 9.
Marc. 6: 8. Luc. 9: 3. Luku 10: 4.
36. Niin hän sanoi heille: waan
nyt, jolla säkki on, ottakan sen, niin
myös kukkaron: ja jolla ei ole, se
myykän hamensa, ja ostakan miekan.
37. Sillä minä sanon teille: wielä
sekin kuin kirjoitettu on, pitä minusa
täytettämän: Hän on pahantekiäin se=
kaan luettu: sillä ne kuin minusta kir=
joitetut owat pitä loppuman.
Es. 53: 12. Marc. 15: 28.
38. Niin he sanoit: HErra, katzo,
täsä on kaxi miekkaa. Hän sanoi heille:
Kyllä siinä on.
39. Ja hän läxi ulos, ja meni niin=
kuin hänen tapansa oli, Öljymäelle:
niin seuraisit myös händä hänen Ope=
tuslapsensa. Matth. 26: 36.
Marc. 14: 32. Joh. 8: 1. Luku 18: 1.
40. Ja kuin hän siihen paikkaan
tuli, sanoi hän heille: rukoilkat ettet
te tulisi kiusauxeen. Matth. 26: 41.
Marc. 14: 38.
41. Ja hän erkani heistä lähes ki=
wellä heittä, ja laski polwillensa, rukoili,
Matth. 26: 39. Marc. 14: 35.
42. Sanoden: Isä, jos sinä tahdot,
niin ota pois minulda tämä Kalkki,
kuitengin ei minun tahtoni, mutta si=
nun olkon.
43. Niin Engeli Taiwaasta ilmestyi
hänelle, ja wahwisti händä.
44. Ja kuin hän sangen suuresa
ahdistuxesa oli, rukoili hän hartammin.
Ja oli hänen hikensä niinkuin weren=
pisarat, jotka maan päälle putoisit.
Joh. 12: 27. Hebr. 5: 7.
45. Ja kuin hän nousi rukoilemasta,
ja tuli Opetuslastensa tygö, löysi hän
ne murhen tähden makamasta;
46. Ja sanoi heille: Mitä te ma=
katte? noskat ja rukoilkat, ettet te kiu=
sauxeen langeisi.
47. Wielä hänen puhuisansa, katzo,
joukko ja se joka kutzuttin Judas, yxi
kahdestatoistakymmenestä, käwi heidän

edellänsä, ja lähestyi JEsusta [illegible]
andamaan hänen. [illegible]
Marc. 14: 43. Joh. 18: 3.
48. Niin JEsus sanoi hänelle: J[illegible]
suun andamisellako sinä ihmisen P[illegible]
petät?
49. Koska ne jotka hänen ymp[illegible]
länsä olit, näit mitä tuleman oli,
noit he hänelle: HErra, [illegible]
lyö miekalla?
50. Ja yxi heistä löi Papin [illegible]
miehen palweliata, ja hakkais [illegible]
nen oikian korwansa. [illegible]
Marc. 14: 47. Joh. 18: 10.
51. Mutta JEsus wastaten [illegible]
sallikat tähän asti tulla. Ja [illegible]
rupeis hänen korwaansa, parans[illegible]
52. Mutta JEsus sanoi [illegible]
ka händä wastan olit tullet, [illegible]
sille Papeille, ja Templin [illegible]
wanhimmille: Niinkuin ry[illegible]
te läxitte, miekoilla ja seipäillä
Matth. 26: 55. Marc. 14: [illegible]
53. Minä olin joka päiw[illegible]
kansanne Templisä, ja et [illegible]
kättä minun päälleni: mutta [illegible]
teidän hetkenne, ja pimeyden [illegible]
54. Niin he kiinniotit hänen [illegible]
lutit, ja weit sisälle hänen [illegible]
Papin huoneseen. Mutta P[illegible]
rais taampana. [illegible]
Marc. 14: 53. Joh. 18: 13, [illegible]
55. Ja niin he wiritit [illegible]
kelle kartanota, ja ynnä [illegible]
istui myös Petari heidän seas[illegible]
Matth. 26: 69. Marc. 14: 66. Joh. 18: [illegible]
56. Mutta koska yxi piika [illegible]
nen walkian tykönä istuwan, katz[illegible]
hänen päällensä, ja sanoi: täm[illegible]
myös hänen kansansa.
57. Waan hän kielsi hänen [illegible]
noi: waimo, en minä tunne händä.
58. Ja wähän hetken perästä [illegible]
toinen hänen, ja sanoi: sinä [illegible]
let yxi heistä. Petari sanoi: ih[illegible]
en ole.
59. Ja lähes yhden hetken [illegible]
todisti myös toinen, sanoden: [illegible]
tämä oli myös hänen kansansa: [illegible]
hän on Galileasta.
60. Niin Petari sanoi: ihminen [illegible]
minä tiedä mitäs sanot. Ja [illegible]
wielä hänen puhuisansa, lauloi Kukk[illegible]

. Ja HERra käänsi itzensä, ja
Petarin päälle: ja Petari muisti
Herran puhen, kuin hän hänelle sa-
ennenkuin Kukkoi laulaa, kolmasti
minun kiellät. Matth. 26: 75.
Marc. 14: 72. Joh. 18: 27.
. Ja Petari meni ulos, ja itki
rasti.
. Mutta ne miehet, jotka JE-
kiinni pidit, pilkkaisit händä, ja
händä: Job. 16: 10. Es. 50: 6.
th. 26: 67. Marc. 14: 65. Joh. 18: 22.
. Peitit hänen silmänsä, ja löit
ä poskelle, ja kysyit häneldä, sano-
Arwa, kuka se on joka sinun löi?
. Ja paljo muuta pilkkaa sanoit
händä wastan.
. Ja kuin päiwä tuli, kokoonnuit
san wanhimmat, ja ylimmäiset Pa-
ja Kirjanoppenet ja weit hänen
densa eteen; Ps. 2: 2.
Matth. 27: 1. Marc. 15: 1.
7. Sanoden: Oletkos Christus? sa-
neille. Niin hän sanoi heille: jos
ä sanon teille, et te usko:
. Ja jos minä myös kysyn, niin
wastaa minua, et te myös päästä
na.
9. Tästedes istuu ihmisen Poika
malan woiman oikialla kädellä.
n. 7: 10. Matth. 16: 27. Luku 24: 30.
ku 26: 64. Marc. 14: 62. Ap. T. 1: 11.
1 Thes. 1: 10. Ilm. K. 1: 7.
0. Niin he sanoit kaikki: sinäkö
olet Jumalan Poika? Hän sanoi
te sepä sen sanotta, että minä olen.
1. Niin he sanoit: mitä me sillen
tusta tarwitzemma? sillä me olem-
sen kuullet hänen omasta suustansa.

23. Luku.

Christus Pilaturen ja Heroderen edesä, duomitaan, ristiinnaulitaan, kuolee, haudataan.

a kaikki heidän joukkonsa nousi ylös,
ja he weit hänen Pilaturen tygö.
Matth. 27: 2. Marc. 15: 1. Joh. 18: 28.
2. Niin he rupeisit kandamaan hä-
päällensä sanoden: Tämän me löy-
me Kansaa wiettelewän, ja kieltä-
n Keisarille weroa andamasta, ja
owan hänensä olewan Kuningan
ristuxen. Matth. 17: 25. Luku 22: 21.
Marc. 12: 17. Luc. 20: 25. Ap. T. 17: 7.
Rom. 13: 7.

3. Niin Pilatus kysyi häneldä, sa-
noden: oletkos Judalaisten Kuningas?
Hän wastais händä, ja sanoi: sinäpä
sen sanot: Matth. 27: 11.
Marc. 15: 2 Joh. 18: 33.
4. Mutta Pilatus sanoi Pappein
Päämiehille ja Kansalle: en minä löy-
dä yhtän wikaa täsä ihmisesä.
5. Mutta he käwit päälle, sanoden:
Hän kehoitta Kansan, opettain koko
Judeasa, ja on ruwennut Galileasta
hamaan tähän asti.
6. Mutta koska Pilatus kuuli Ga-
lileata mainittawan, kysyi hän, jos
hän Galileasta oli.
7. Ja kuin hän ymmärsi, että hän
Heroderen läänistä oli, lähetti hän hä-
nen Heroderen tygö: joka myös silloin
oli Jerusalemisa. Luc. 3: 1.
8. Koska Herodes näki JEsuxen,
ihastui hän sangen suuresti; sillä hän
oli jo kauwan aikaa händä halajunut
nähdäxensä, että hän oli paljon hä-
nestä kuullut: ja toiwoi häneldä jon-
gun ihmen näkewänsä.
Matth. 14: 1. Luc. 9: 7.
9. Ja kysyi häneldä moninaisista;
mutta ei hän mitän händä wastanut.
10. Niin ylimmäiset Papit ja Kir-
janoppenet seisoit ja kannoit kowin hä-
nen päällensä.
11. Mutta Herodes huowinensa katzoi
hänen ylön, ja pilkkaisi händä, pani
hänen päällensä walkian waatten, ja
lähetti jällen Pilaturen tygö.
12. Sinä päiwänä tuli Pilatus ja
Herodes ystäwäxi keskenänsä: sillä he
olit ennen wihamiehet ollet keskenänsä.
Ap. T. 4: 27.
13. Niin Pilatus kutzui kokoon ylim-
mäiset Papit, ja waldamiehet ja Kansan,
14. Ja sanoi heille: Te oletta tä-
män ihmisen minulle tuonet, niinkuin
Kansan häiritziän: ja katzo, minä olen
händä tutkinut teidän edesänne, ja en
löydä yhtän wikaa täsä ihmisesä, joista
te kannatte hänen päällensä;
Matth. 27: 23. Marc. 15: 13. Joh. 18: 38.
Luc. 19: 4.
15. Mutta eikä Herodeskan: Sillä
minä lähetin teidän hänen tygönsä,
ja katzo, ei häneldä yhtän hengen ri-
kosta ole tehty.

16. Sentähden tahdon minä hänen rangaistuna päästää.
Matth. 27: 26. Joh. 19: 1.

17. Mutta hänen piti joka juhlana päästämän heille yhden wallallensa.
Matth. 27: 15. Marc. 15: 6. Joh. 18: 39.

18. Niin koko joukko huusi, ja sanoi: ota tämä pois, ja päästä meille Barabbas; Ap. T. 3: 14.

19. Joka oli kapinan ja miestapon tähden, kuin Kaupungisa tapahtunut oli, fangiuteen heitetty.

20. Niin Pilatus taas puhui heille, ja tahdoi JEsuxen päästää.

21. Mutta he huusit sitä wastan sanoden: ristinnaulitze, ristinnaulitze händä.

22. Mutta hän sanoi kolmannen kerran heille: mitästä hän pahaa teki? en minä löydä yhtän hengenrikosta hänesä: sentähden tahdon minä hänen rangaistuna päästää.

23. Mutta he käwit päälle suurella äänellä, pyytäin händä ristinnaulitta: Ja heidän ja ylimmäisten Pappein ääni sai wallan.

24. Ja Pilatus duomitzi heidän anomisensa jälkeen; Matth. 27: 26.
Marc. 15: 15.

25. Ja päästi sen heille joka kapinan ja miestapon tähden oli fangiuteen heitetty, jota he anoit; mutta JEsuxen andoi hän heidän haldunsa.
Joh. 19: 16.

26. Ja kuin he hänen weit ulos, käsitit he yhden, Simonin Kyrenistä, joka maalda tuli, ja panit hänen päällensä ristin, sitä JEsuxen jäljesä kandamaan. Matth. 27: 32. Marc. 15: 21.

27. Mutta händä seurais suuri joukko Kansaa ja waimoja, jotka händä itkit ja paruit.

28. Niin JEsus käänsi itzensä heidän puoleensa, ja sanoi: Jerusalemin tyttäret, älkät minua itkekö, waan itkekät itze teitänne, ja teidän lapsianne:

29. Sillä katzo, päiwät tulewat, joina he sanowat: autuat owat ne hedelmättömät, ja ne kohdut, jotka ei synnyttänet, ja ne nisät jotka ei imettänet.

30. Silloin he rupewat sanomaan wuorille: langetkat meidän päällemme: ja kukkuloille: peittäkät meitä.
Es. 2: 19. Hos. 10: 8. Ilm. K. 6: 16. Luku 9: 6.

31. Sillä jos he nämät tekewät tuoresa puusa, mitä sitte kuiwasa [illegible] pahtuu? Jer. 25: 29. 1 Pet. 4: [illegible]

32. Niin wietin myös hänen t[illegible] sansa kaxi muuta pahantekiätä [illegible] matta.

33. Ja kuin he siihen siaan t[illegible] joka pääkallon paikaxi kutzutan, [illegible] he hänen ristinnaulitzit, ja ne [illegible] tekiät, yhden oikialle ja toisen [illegible] malle puolelle. Es. 53: 12. Matth. [illegible]
Marc. 15: 22. Joh. 19: 17, 18.

34. Niin sanoi JEsus: Isä, [illegible] heille andexi: sillä ei he tiedä [illegible] tekewät. Ja he jakoit hänen [illegible] sa, ja heitit niistä arpaa. [illegible]
Matth. 27: 35. Marc. 15: 24. Joh. [illegible]
Ap. T. 3: 17. Luku 7: 60. 1 Cor. [illegible]

35. Ja Kansa seisoi ja katseli, [illegible] ta Päämiehet pilkkaisit händä [illegible] kanszansa, ja sanoit: muita hän [illegible] pahti, wapahtakan itzensä, jos [illegible] Christus se Jumalan walittu.
Matth. 27: 39 Marc. 15: [illegible]

36. Ja huowit myös pilkkaisit [illegible] dä, menit ja kokotit hänelle etik[illegible]

37. Ja sanoit: Jos sinä ole[illegible] dalaisten Kuningas, niin wapa[illegible] sinus.

38. Oli myös hänestä päällekir[illegible] Grekan, Latinan, ja Hebrean b[illegible] weilla kirjoitettu: TÄMÄ ON [illegible] DALAISTEN KUNINGAS.
Matth 27: 37. Marc. 15: 26. Joh [illegible]

39. Niin yxi pahantekiistä j[illegible] pustetut olit, pilkkais händä ja [illegible] jos sinä olet Christus, niin w[illegible] sinus, ja meitä.

40. Mutta toinen wastais, ja [illegible] teli händä, sanoden: etkö sinäkän [illegible] malata pelkä, että olet yhdesä [illegible] tuxesa?

41. Ja tosin me olemma oikein [illegible] nä: sillä me saamme meidän töidem[illegible] ansion jälkeen; mutta ei tämä [illegible] pahaa tehnyt.

42. Ja sanoi JEsuxelle: HE[illegible] muista minua koskas tulet waldak[illegible] daas.

43. Niin JEsus sanoi hänelle: [illegible] tisesti sanon minä sinulle: tänäp[illegible] pitä sinun oleman minun kanssani [illegible] radisisa.

- Ja se oli läheš kuudes hetki,
i meyš tuli kaiken maan päälle,
aan yhdexändeen hetkeen asti.
Matth. 27: 45. Marc. 15: 33.

5. Ja Auringo pimeni, ja Temp=
liwaate repeis kahtia.
2 Aika K. 3: 14. Matth. 27: 51.
Marc. 15: 38.

5. Ja JEsus huusi suurella äänel=
a sanoi: Isä, sinun käsiis minä
in hengeni: Ja tuin hän sen oli
nut, andoi hän hengensä.
31: 6. Matth. 27: 50. Marc. 15: 37.
Joh. 19: 30. Ap. T. 7: 59.

7. Mutta koska Sadan Päämies
mitä tapahtui, kunnioitti hän Ju=
ata ja sanoi: tosi oli tämä ihmi=
hurskas. Matth. 27: 54.
Marc. 15: 39.

8. Ja kaikki Kansa kuin sinne katze=
aan meni, koska he näit mitä siellä
htui, löit rindoihinsa, ja palaisit
ansa.

9. Mutta kaikki hänen tuttawan=
eisoit taampana, ja waimot jotka
dä Galileasta seuraunet olit, näit
kät.

0. Ja katzo, yxi Raadimies, nimel=
Joseph, joka oli jalo ja hurskas
s: Matth. 27: 57. Marc. 15: 42, 43.
Joh. 19: 38.

1. Joka ei ollut mieltynyt heidän
woonsa ja tekoonsa, syndynyt Ari=
hiasa Judalaisten Kaupungisa: jo=
myös itze odotti Jumalan walda=
aa: Luc. 2: 25, 38.

2. Tämä meni Pilatuxen tygö, ja
i JEsuxen ruumista.

3. Ja otti sen alas, ja käärei lii=
waatteseen, ja pani sen hantaan, jo=
kalliohon hakattu oli, johonga ei yxi=
ennen pandu ollut. Matth. 12: 40.
ku 26: 12. Luku 27: 59. Marc. 15: 46.

4. Ja se oli walmistus päiwä, ja
bbathi lähestyi. Matth. 27: 62.

5. Niin waimot seuraisit jäljestä,
a hänen kanszansa tullet olit Gali=
sta, ja katzelit hautaa, ja kuinga hä=
n ruuminsa pandu oli. Luc. 8: 2.

6. Mutta he palaisit ja walmistit
dän hajuisia yrtejä ja woiteita;
an Sabbathina he lewäisit Lain
kyn jälkeen. 2 Mos. 20: 10.
5 Mos. 5: 14.

24. Luku.

JEsus nousee ylös, ilmantuu, astuu ylös taiwaseen.

Mutta ensimäisnä Sabbathin päi=
wänä sangen warhain, tulit he
haudalle ja kannoit hywän hajuisia yr=
tejä, jotka he olit walmistanet, ja mun=
tamat heidän kanszansa. Matth. 28: 1.
Marc. 16: 1. Joh. 20: 1.

2. Niin he löysit kiwen haudalda
wieritetyxi pois:

3. Ja menit sihen sisälle, eikä löyn=
net HErran JEsuxen ruumista.

4. Ja se tapahtui, koska he siitä
epäilit, katzo, kaxi miestä seisoit hei=
dän tykönänsä kiiltäwisä waatteisa.

5. Niin he peljästyit, ja löit kas=
wonsa maata päin: he sanoit heille:
mixi te eläwätä kuolluitten seasa etzitte?

6. Ei hän ole täällä, mutta nousi
ylös: muistakat kuinga hän teille sa=
noi, koska hän wielä Galileasa oli,
Matth. 16: 21. Luku 17: 23. Luku 20: 18, etc.
Marc. 8: 31. Luku 9: 31. Luku 10: 33, 34.
Luc. 9: 22. Luku 18: 33.

7. Sanoden: ihmisen Poika pitä an=
nettaman ylön syndisten ihmisten kä=
siin, ja ristinnaulittaman: ja kolman=
dena päiwänä nouseman ylös.

8. Ja he muistit hänen sanansa;
Joh. 2: 22.

9. Ja palaisit jällen haudalda, ja
ilmoitit kaikki nämät yhdelletoistakym=
menelle, ja kaikille muille.
Matth. 28: 8. Marc. 16: 10.

10. Ja ne olit Maria Magdalena,
ja Johanna, ja Maria Jacobi, ja mui=
ta heidän kanszansa, jotka näitä Aposto=
leille ilmoitit. Luc. 8: 3.

11. Ja heidän puhensa näwyi heil=
le houraunxexi, eikä uskonet heitä.

12. Mutta Petari nousi ja juoxi
haudalle: ja kuin hän kurkisti sisälle,
näki hän ainoasti liinawaattet pandu=
na: ja meni pois ihmehdellen itzelläns
sitä kuin tapahtunut oli.
Joh. 20: 3, 6.

13. Ja katzo, kaxi heistä menit si=
nä päiwänä yhteen kylään, joka oli
Jerusalemista kuudenkymmenen wako=
mitan pääsä, Emaus nimeldä.
Marc. 16: 12.

14. Ja puhuit keskenänsä kaikista
niistä kuin tapahtunut oli.

15. Ja tapahtui heidän puhuisansa
ja tutkistellesansa keskenänsä, että JE-
sus itze heitä läheстyi, ja matkusti hei-
dän kanßansa. Matth. 18: 20.

16. Mutta heidän silmänsä pidettin,
ettei he händä tundenet.

17. Niin hän sanoi heille: mitkä pu-
het ne owat kuin te pidätte keskenänne
käydesänne, ja oletta murhelliset?

18. Niin wastais yxi Cleophas ni-
meldä, ja sanoi hänelle: oletkos ainoa
muukalainen Jerusalemisa, joka et tie-
dä mitä siellä näinä päiwinä tapahtui?

19. Ja hän sanoi heille: mitä? He
sanoit hänelle: Siitä JEsuxesta Naza-
renuxesta, joka oli wäkewä Propheta
töisä ja sanoisa, Jumalan ja kaiken
Kansan edesä: Matth. 21: 11.
Luc. 7: 16. Joh. 4: 19. Luku 6: 14.

20. Kuinga meidän ylimmäiset Pa-
pit ja Päämiehet annoit ylön hänen
kuoleman kadotuxeen, ja ristinnaulitzit
hänen.

21. Mutta me luulimma hänen sixi,
joka Israelin piti lunastaman: Ja paitzi
kaikkia näitä on jo kolmas päiwä tänä-
pänä, kuin nämät tapahtuit.

22. Mutta myös muutamat waimot
meistä owat meitä peljättänet, jotka
warahin aamulla tulit haudalle.
Matth. 28: 8. Marc. 16: 10. Joh. 20: 18.

23. Ja kuin ei he löytänet hänen
ruumistansa, tulit he ja sanoit, että he
Engeleingin näyn nähnet olit, jotka sa-
noit hänen eläwän.

24. Ja muutamat niistä jotka mei-
dän kanßamme olit, menit haudalle, ja
löysit niinkuin waimot olit sanonet;
mutta ei he händä nähnet.

25. Ja hän sanoi heille: O te tom-
pelit ja hitat sydämestä uskomaan niitä
kaikkia, kuin Prophetat puhunet owat.

26. Eikö Christuxen pitänyt näitä
kärsimän, ja hänen kunniaansa käymän
sisälle? Es. 50: 6. Luku 58: 1, ꝛc.
Phil. 2: 7, ꝛc. Hebr. 12: 2. 1 Pet. 1: 11.

27. Ja hän rupeis Mosexesta, ja
kaikista Prophetaista, ja selitti heille
kaikki Kirjoituxet, kuin hänestä olit.
1 Mos. 3: 15. Luku 12: 3. Luku 22: 18. Luku
26: 4. Luku 49: 10. 2 Sam. 7: 12. Ps. 16: 8, 9.
Ps. 22: 1, ꝛc. Ps. 132: 11. Dan. 9: 24.

28. Ja he läheстyit kylää, johonga
he menit; ja hän teetteli hänensä
ndemmä käymään.

29. Ja he waadeit händä, sano
ole meidän kanßamme, sillä ehto
tuu, ja päiwä on laskenut: ja hän
ni olemaan heidän kanßansa.
1 Mos. 19: 3. Ap. T. 16: 15. Hebr.

30. Ja se tapahtui, koska hän
oltzi heidän kanßansa, otti hän lei
kiitti, mursi ja andoi heille.

31. Niin heidän silmänsä au
ja he tunsit hänen. Ja hän ka
dän edestänsä.

32. Ja he sanoit keskenänsä:
meidän sydämemme meisä palanut,
hän tiellä meitä puhutteli, ja
meille Kirjoituxet?

33. Ja he nousit sillä hetk
palaisit Jerusalemiin, ja löysit
toistakymmendä koosa, ja ne jotka
den kanßa olit:

34. Jotka sanoit: HERra on
sesti noussut ylös, ja ilmaannu
monille. 1 Cor. 15: 5.

35. Ja he juttelit heille mitä
tapahtunut oli; ja kuinga hän
oli tuttu leiwän murtamisesa.

36. Mutta koska he näitä
seisoi itze JEsus heidän keskellä
sanoi heille: rauha olkon teille!
Marc. 16: 14. Joh. 20: 19.

37. Niin he hämmästyit, ja
tyit, ja luulit hengen näkewänsä.

38. Ja hän sanoi heille:
pelkätte? Ja mixi senkaltaiset
tulewat teidän sydämiinne?

39. Katzokat minun käsiäni ja
kojani: että minä itze olen:
minuun, ja katzokat; sillä ei he
ole lihaa eikä luita, niinkuin te
minulla olewan. Joh. 20: 20.

40. Ja kuin hän nämät sanonut
osotti hän heille kätensä ja jalkansa.

41. Mutta koska ei he wielä
net ilon tähden, waan ihmettelit,
hän heille: Ongo teillä täsä mitän
täwätä? Joh. 21: 5.

42. Niin he panit hänen
kappalen paistettua kalaa, ja
kimalaisen hunajata.

43. Ja hän otti sen, ja söi he
nähdensä.

44.

44. Niin hän sanoi heille: nämät
t ne sanat, kuin minä puhuin teil=
koska minä wielä teidän kanssanne
, sillä kaikki pitä täytettämän, mi=
kirjoitettu on Moseren Laisa, ja
phetaisa, ja Psalmeisa, minusta.
Matth. 16: 21. Luku 17: 22. Luku 20: 18.
Marc. 8: 31. Luku 9: 31. Luku 10: 33.
Luc. 9: 22. Luku 18: 31.
45. Silloin hän awais heidän
märryxensä, Kirjoituxia ymmärtä=
n;
46. Ja sanoi heille: Niin on kirjoi=
, ja niin tuli Christuxen kärsiä, ja
kuolluista kolmandena päiwänä,
Ps. 16: 10. Ap. T. 17: 3.
47. Ja saarnattaman hänen Ni=
sä parannusta, ja syndein andexi
musta kaikisa Kansoisa, ruweten
salemista. Ap. T. 13: 38.
1 Joh. 2: 12.

48. Mutta te oletta näiden todis=
tajat. Joh. 15: 27.
49. Ja katzo, minä lähetän minun
Isäni lupauxen teidän päällenne: Mut=
ta te olkat Jerusalemisa, siihenasti kuin
te puetetan woimalla korkeudesta.
Joh. 14: 26. Luku 15: 26. Luku 16: 7.
Ap. T. 1: 4. Luku 2: 1, etc.
50. Niin hän wei heidän ulos ha=
maan Bethaniaan; ja nosti kätensä, ja
siunais heitä. Ap. T. 1: 12.
51. Ja se tapahtui, koska hän hei=
tä siunannut oli, erkani hän heistä, ja
meni ylös Taiwaseen.
Marc. 16: 19. Ap T. 1: 9.
52. Mutta koska he händä kumar=
tanet ja rukoillet olit, palaisit he Je=
rusalemiin suurella ilolla.
53. Ja olit aina Templisä, kiitit
ja kunnioitit Jumalata. Amen!

P. Lucan Ewangeliumin loppu.

Pyhän Johanneren Ewangeliumi.

1. Luku.

ns osotetaan olewan totinen Jumala,
a tuli ihmiseri. Johanneren todistus.
ndreas. Petari. Philippus. Nathanael.

usa oli Sana, ja se Sana oli
Jumalan tykönä, ja Jumala oli
Sana. San. 1. 6 22, etc.
Joh. 10: 33, 36. 1 Joh. 1: 1, 2
Ilm. K. 19: 13.
Tämä oli alusa Jumalan tykönä.
Kaikki owat sen kautta tehdyt: ja
n sitä ei ole mitän tehty, joka
on. Eph. 3: 9. Col. 1: 15, 16.
Hebr. 2: 10.
Hänesä oli Elämä, ja Elämä oli
sten Walkeus:
Joh. 5: 26. 1 Joh. 5: 11.
Ja se Walkeus pimeydesä paistaa,
ei pimeys käsittänyt.
Es. 60: 1. Joh. 8: 12. Luku 12: 46.
Yxi mies oli lähetetty Jumalal=
jonga nimi oli Johannes.
4: 5. Matth. 3: 1. Luku 11: 14. Luku
17: 10, 11. Marc. 1: 2. Luc. 1: 13.
Luku 3: 2. Luku 7: 20.
Se tuli siitä Walkeudesta todis=
aan, että kaikki uskoisit hänen kaut=
a.
Ei hän ollut se Walkeus, mut=

ta hän oli lähetetty Walkeudesta to=
distamaan.
9. Se oli totinen Walkeus, joka
waliistaa kaikki ihmiset, jotka mail=
maan tulewat. Joh. 3: 19. Luku 9: 5.
Luku 12: 35.
10. Se oli mailmasa, ja mailma
on hänen kauttansa tehty: ja ei mail=
ma händä tundenut. Hebr. 1: 2
11. Hän tuli omillensa, ja ei hänen
omansa händä ottanet wastan.
12. Mutta niille jotka hänen otit
wastan, andoi hän woiman Jumalan
lapsixi tulla, jotka uskowat hänen ni=
mensä päälle; Rom. 8: 15, 16.
Gal. 3: 26. 2 Pet. 1: 4. 1 Joh. 3: 1.
13. Jotka ei werestä, eikä lihan
tahdosta, ei myös miehen tahdosta,
mutta Jumalasta syndynet owat.
Joh. 3: 5. 1 Pet. 1: 23. Jac. 1: 18.
14. Ja Sana tuli Lihaxi, ja asui
meidän seasamme, (ja me näimme hä=
nen kunniansa niinkuin ainoan Pojan
kunnian Isästä,) täynnä armoa ja to=
tuutta: Matth. 1: 16, 18. Luku 17. 2.
Luc. 1: 31 Luku 2: 7. Col. 1: 10 1 Tim 3: 16.
15. Johannes todisti hänestä, ja huusi,
sanoden: tämä oli se josta minä sa=

noin: minun jälkeeni on tulewa, joka
minun edelläni on ollut; sillä hän oli
ennen kuin minä. Matth. 3: 11.
Marc. 1: 7. Rom. 3: 26, 31.
16. Ja me olemma kaikki hänen
täydellisydestänsä saanet, ja armon ar=
mosta. Joh. 3: 34. Col. 2: 3, 9.
17. Sillä Laki on Moseren kautta
annettu: armo ja totuus on JEsuxen
Christuxen kautta tullut.
2 Mos. 20: 1, ꝛc. 5 Mos. 5: 6, ꝛc.
18. Ei ole kengän koskan Jumala=
ta nähnyt: ainokainen Poika, joka on
Isän helmasa, hän ilmoitti meille.
2 Mos. 33: 20. Matth. 11: 27. Luc. 10: 22.
Joh. 6: 46. 1 Tim. 6: 16. 1 Joh. 4: 12.
19. Ja tämä on Johanneren todis=
tus, koska Judalaiset lähetit Jerusa=
lemista Papit ja Lewitat kysymään
häneldä: kukas olet? Joh. 5: 33.
20. Ja hän todisti ja ei kieldänyt:
Ja hän todisti, sanoden: en minä ole
Christus. Joh. 3: 28. Ap. T. 13: 25.
21. Ja he kysyit häneldä: kukasta
siis? oletkos Elias? Hän sanoi: en.
Oletkos Propheta? Hän wastais: en.
5 Mos. 18: 15.
22. Niin he sanoit hänelle: kukas
olet? että me andaisimme niille was=
tauxen, jotka meidän lähetit: Mitäs
sanot itzestäs?
23. Hän sanoi: minä olen huuta=
wan ääni korwesa, walmistakat HEr=
ran tietä, niinkuin Esaias Propheta
sanoi. Es. 40: 3. Matth. 3: 3.
Marc. 1: 3. Luc. 3: 4.
24. Ja jotka lähetetyt olit, olit
Phariseuxista.
25. Ja he kysyit häneldä, ja sanoit
hänelle: mixi siis sinä kastat, jos et
sinä ole Christus, etkä Elias, etkä
Propheta?
26. Johannes wastais heitä, ja sa=
noi: minä kastan wedellä; mutta tei=
dän keskellänne seisoo, jota et te tunne:
Matth. 3: 11. Luc. 3: 16.
27. Hän on se joka minun jälkeeni
tulee, joka minun edelläni on ollut;
jonga kengän rihmoja en minä ole kel=
wollinen päästämään.
28. Nämät tapahtuit Bethabarasa,
sillä puolella Jordanin, kusa Johannes
kasti.

29. Toisna päiwänä näki Johannes
JEsuxen tygönsä tulewan, ja sanoi:
Kazo, se Jumalan Karitza, joka poi
otta mailman synnin. 2 Mos. 12:
Es. 53: 7. 1 Cor. 5: 7. 1 Pet. 1: 19.
30. Tämä on se josta minä sanoi
minun jälkeeni tulee mies, joka
edelläni on ollut; sillä hän oli
kuin minä.
31. Ja en minä händä tun
mutta että hän ilmeistyis Israelis
tähden tulin minä wedellä kasta
Ap. T. 1: 5.
32. Ja Johannes todisti, sa
minä näjin Hengen taiwaasta
alas niinkuin kyhkyisen, ja seisa
hänen päällensä. Matth. 3: 16.
Marc. 1: 10. Luc. 3: 22.
33. Ja en minä händä tun
mutta joka minun lähetti wedellä
tamaan, se sanoi minulle: jonga
sinä näet Hengen tulewan alas
sahtawan hänen päällensä, hän
joka kastaa Pyhällä Hengellä.
Matth. 3: 11.
34. Ja minä näjin sen, ja
hänen olewan Jumalan Pojan.
35. Toisna päiwänä seisoi Jo
taas, ja kaxi hänen Opetuslap
36. Ja kuin hän näki JEsux
wän, sanoi hän: Kazo, Jumal
ritza.
37. Ja ne kaxi Opetuslasta
hänen puhuwan, ja seuraisit JE
38. Mutta JEsus käänsi it
näki ne händänsä seurawan, ja
heille:
39. Mitä te etzittä? niin he
hänelle: Rabbi, (se on niin pal
nottu, opettaja,) kusas asut?
40. Hän sanoi heille: tulkat ja
kat: ja he tulit ja näit kusa hän
ja olit sen päiwän hänen tykö
ja se oli lähes kymmenes hetki.
41. Andreas Simon Petarin
oli yxi niistä kahdesta jotka sen Jo
nexelta kuullet olit, ja händä seura
42. Tämä löysi ensin weljensä
monin, ja sanoi hänelle: me
Meßian, se on niin paljo kuin
Matth. 4: 18.
43. Ja hän toi hänen JEsuxen
gö. Mutta koska JEsus katsoi hän

ällensä, sanoi hän: sinä olet Simon
onan poika: ja sinä pitä kutzuttaman
:phas, se on niin paljo kuin kallio.
Matth. 16: 18.
44. Toisna päiwänä tahdoi JEsus
:nnä Galileaan: ja löysi Philippuxen,
sanoi hänelle: seura minua:
45. Mutta Philippus oli Bethsai=
sta, Andreaxen ja Petarin Kau=
ngista.
46. Philippus löysi Nathanaelin, ja
oi hänelle: me olemma sen löynet,
ta Moses kirjoitti Laisa, ja Pro=
:tat, JEsuxen sen Josephin Pojan
zarethistä. 1 Mos. 3: 15. Luku 22: 18.
u 49: 10. 5 Mos. 18: 18. 2 Sam. 7: 12.
7: 14. Luku 9: 6. Luku 40: 10, 11. Luku 45: 8.
u 53: 1, rc. Jer. 23: 5. Luku 33: 14. Hes.
23. Luku 37: 24. Dan. 9: 24. Mich. 5: 1.
Zach. 6: 12. Luku 9: 9. Matth. 2: 23.
Luc. 2: 4. Joh. 7: 41, 42.
47. Ja Nathanael sanoi hänelle:
leko Nazarethistä jotain hywää? Phi=
pus sanoi hänelle: tule ja katzo.
Joh. 12: 21.
48. JEsus näki Nathanaelin tygönsä
ewan, ja sanoi hänestä: katzo, totisesti
ia Israelita, josa ei petosta ole.
49. Nathanael sanoi hänelle: mistäs
nun tunnet? JEsus wastais, ja sa=
: hänelle: ennen kuin Philippus kutzui
ua fikunapuun alla ollesas, näjin mi=
sinun.
50. Wastais Nathanael, ja sanoi
nelle: Rabbi, sinä olet Jumalan
ka: sinä olet Israelin Kuningas.
51. JEsus wastais, ja sanoi hä=
le: sinä uskot, että minä sanoin si=
lle: minä näjin sinun fikunapuun alla:
nä saat wielä suurempita nähdä.
52. Ja sanoi hänelle: totisesti, toti=
i sanon minä teille: tästedes pitä
hän näkemän Taiwan awoi, ja Ju=
lan Engelit astuwan ylös ja tule=
n alas ihmisen Pojan päälle.
Mos. 28: 12. Matth. 4: 11. Luc. 22: 43.
Luku 24: 4. Ap. T. 1: 10.

2. Luku.

it Galilean Caanaasa. JEsus waeltaa
:apernaumiin ja sieltä Pääsiäiselle Jeru=
salemiin, kusa Hän puhdistaa Templin.

a kolmandena päiwänä olit häät
' Galilean Caanaasa ja JEsuxen
i oli siellä.

2. Niin JEsus ja hänen Opetus=
lapsensa katzuttin myös häihin.
3. Ja koska wiina puuttui, sanoi
JEsuxen Äiti hänelle: ei heillä ole
wiinaa.
4. JEsus sanoi hänelle: waimo,
mitä minun on sinun kanßas? ei mi=
nun aikani ole wielä tullut.
5. Hänen Äitinsä sanoi palwelioille:
mitä hän teille sanoo, se tehkät.
6. Niin siellä oli kuusi kiwistä we=
siastiata panduna Judalaisten puhdista=
misen tawan jälkeen, ja kukin weti
kaxi eli kolme mittaa. Marc. 7: 3.
7. JEsus sanoi heille: täyttäkät
wesiastiat wedellä. Ja he täytit ne
ylön täyteen.
8. Ja hän sanoi heille: pangat nyt
sisälle, ja wiekät edeskäywälle. Ja he
weit.
9. Mutta koska edeskäyppä maisti
sitä wettä, joka wiinaxi tullut oli,
(eikä tiennyt kusta se tuli, mutta pal=
weliat tiesit, jotka weden ammunsit:)
kutzui edeskäyppä yljän,
10. Ja sanoi hänelle: Jokainen anda
ensisti hywää wiinaa, ja kuin juowu=
tan, niin sitte huonompata: sinä kätkit
hywän wiinan tähänasti.
11. Tämä on ensimäinen tunnus=
tähti, jonga JEsus teki Galilean Caa=
naasa, ja ilmoitti kunniansa. Ja hänen
Opetuslapsensa uskoit hänen päällensä.
12. Sitte meni hän alas Caper=
naumiin, ja hänen äitinsä, ja hänen
weljensä, ja hänen Opetuslapsensa; eikä
siellä kauwan wiipynet.
13. Ja Judalaisten Pääsiäinen oli
läsnä, ja JEsus meni ylös Jerusa=
lemiin:
14. Ja löysi Templisä istuwan ne
jotka karjaa, lampaita ja kyhkyläisiä
myyskendelit, ja waihettajat.
15. Ja hän teki ruoskan köysistä,
ja ajoi ulos ne kaikki Templistä, ja
lambat ja karjan. Ja heitti pois wai=
hettajain rahan, ja maahan kukisti pöy=
dät. Matth. 21: 12. Marc. 11: 15.
Luc. 19: 45.
16. Ja sanoi niille jotka kyhkyisiä
myit: wiekät nämät tääldä pois, ja
älkät tehkö minun Isäni huonetta kaup=
pahuonexi.

17. Mutta hänen Opetuslapsensa muistit kirjoitetuxi: sinun huones kiiwaus on minun syönyt. Ps. 69: 10.

18. Niin wastaisit Judalaiset, ja sanoit hänelle: mitä merkkiä sinä meille osotat, ettäs näitä teet? Matth. 12: 38. Luku 16: 1. Marc. 8: 11. Luc. 11: 29. Joh. 6: 30.

19. JEsus wastais ja sanoi heille: jaottakat maahan tämä Templi, ja minä tahdon sen kolmandena päiwänä raketa ylös. Matth. 26: 61. Luku 27: 40. Marc. 14: 58. Luku 15: 29.

20. Niin Judalaiset sanoit: tätä Templiä on rakettu kuusi wiidettäkymmendä ajastaikaa, ja sinä rakennat sen kolmena päiwänä?

21. Mutta hän sanoi ruuminsa Templistä.

22. Koska hän siis oli kuolleista nosnut, muistit hänen Opetuslapsensa hänen sen heillensä sanoneri: ja uskoit Raamatun, ja sen puhen kuin JEsus oli puhunut. Luc. 24: 8.

23. Mutta koska hän Pääsiäisjuhlapäiwänä oli Jerusalemisa, uskoit monda hänen nimensä päälle, koska he näit ne tunnustähdet kuin hän teki.

24. Mutta ei JEsus uskonut itziänsä heille: sillä hän tunsi heidän kaikki:

25. Ja ei tarwinnut että joku olis ihmisestä todistanut; sillä hän tiesi mitä ihmisesä oli. Joh. 6: 64. Ap. T. 1: 24. Ilm. K. 2: 23.

3. Luku.

JEsus ja Nicodemus. Johannes ja hänen opetuslapsensa.

Niin oli yxi mies Pharisеuxista, Nicodemus nimeldä, Judalaisten ylimmäinen. Joh. 7: 50. Luku 19: 39.

2. Se tuli yöllä JEsuxen tygö, ja sanoi hänelle: Mestari, me tiedämme, että sinä olet Jumalasta opettajaxi tullut; sillä ei taida kengän niitä tunnustähtejä tehdä kuin sinä teet, jollei Jumala ole hänen kanssansa. Joh. 9: 16, 33. Ap. T. 10: 38.

3. JEsus wastais, ja sanoi hänelle: totisesti, totisesti sanon minä sinulle: ellei joku wastuudesta synny, ei hän taida Jumalan waldakundaa nähdä. Tit. 3: 5.

4. Nicodemus sanoi hänelle: kuinga taita ihminen wanhana syndyä? taitako hän äitinsä kohtuun jällen mennä, ja syndyä?

5. JEsus wastais: totisesti, totisesti sanon minä sinulle: ellei joku synny wedestä ja Hengestä, ei hän taida Jumalan waldakundaan tulla. Marc. 16: 16.

6. Mitä lihasta syndynyt on, on liha: ja mitä Hengestä syndynyt on, se on Hengi.

7. Älä ihmettele että minä sinulle: teidän pitä wudesta syn[illegible]

8. Tuuli puhalta kusa hän [illegible] ja sinä kuulet hänen humunsa, [illegible] tiedä kusta hän tulee taikka [illegible] hän menee: näin on jokainen [illegible]gestä syndynyt on. Saarn. 11: 5. 1 Cor. 2: 11.

9. Wastais Nicodemus ja sa[illegible]nelle: kuinga ne taitawat tap[illegible] Joh. 6: 52, 60.

10. JEsus wastais, ja sa[illegible]nelle: sinä olet Mestari Isra[illegible] et näitä tiedä?

11. Totisesti, totisesti sanon [illegible] sinulle: me puhumme mitä [illegible]dämme, ja todistamme mitä [illegible]mä: ja et te ota wastan [illegible] todistustamme. Joh. 7: 16. [illegible] Luku 12: 49. Luku 14: 24.

12. Jos minä maallisia te[illegible] noin, ja et te usko: kuinga te[illegible] sitta jos minä taiwallisia teille [illegible]

13. Ei astu kengän ylös ta[illegible]waan joka Taiwaasta astui a[illegible]misen Poika, joka on Taiwaasa. Joh. 6: 62. Eph. 4: 9.

14. Ja niinkuin Moses ylön[illegible]men korwesa, niin myös Ihmisen [illegible] pitä ylettämän: 4 Mos. 21: [illegible] 2 Kun. K. 18: 4. Joh. 8: 28. Luku [illegible]

15. Että jokainen kuin usko[illegible] päällensä, ei pidä hukkuman, [illegible] ijankaikkisen elämän saaman. Luc. 19: 10. Joh. 6: 27, 40, 54.

16. Sillä niin on Jumala [illegible]maa rakastanut, että hän an[illegible]nen ainoan Poikansa, että jo[illegible] kuin uskoo hänen päällensä, [illegible] hukkuman, mutta ijankaik[illegible]män saaman. Rom. 5: 8. Luku 8: 38, 39. 1 Joh. 4: 9.

17. Sillä ei Jumala lähettänyt oikeansa mailmaan, duomitzemaan mailmaa, mutta että mailma piti änen kauttansa wapahdettaman.
Luc. 9: 56. Joh. 9: 39. Luku 12: 47.
1 Joh. 4: 14.
18. Joka hänen päällensä uskoo, händä duomita: mutta joka ei usko, on jo duomittu; sillä ei hän uskonut umalan ainoan Pojan nimen päälle.
Joh. 5: 24. Luku 6: 40. Luku 20: 31.
Ap. T. 4: 12.
19. Mutta tämä on duomio: että alkeus tuli mailmaan, ja ihmiset kastit enämmin pimeyttä kuin Walkeutta; sillä heidän työnsä olit pahat.
Joh. 1: 5, 10, 11.
20. Sillä jokainen joka pahaa teke, wihaa Walkeutta, eikä tule Walkeuteen, ettei hänen töitänsä pidäisi itettaman. Joh. 24: 13, 15, 16.
21. Mutta joka totuuden teke, se lee Walkeuteen, että hänen työnsä ihdäisiin; sillä ne owat Jumalasa hdyt.
22. Sitte tuli JEsus ja hänen Opetuslapsensa, Judean maahan, ja asui llä heidän kanssansa, ja kasti.
Joh. 4: 2.
23. Mutta Johannes kasti myös nonisa läsnä Salimia, sillä siellä oli aljo wettä; ja he tulit ja kastettin.
1 Sam. 9: 4. Matth. 3: 6. Luc. 3: 7.
24. Sillä ei Johannes ollut wielä oin fangiuteen heitetty.
Matth. 14: 3.
25. Niin tuli kysymys Johannexen Opetuslasten ja Judalaisten wälillä uhdistuxesta.
26. Ja he tulit Johannexen tygö, sanoit hänelle: Opettaja, se joka sun kanssas oli toisella puolella Jordania, josta sinä todistit, katzo, hän astaa, ja jokainen menee hänen tygönsä. Matth. 3: 11. Marc. 1: 7.
Luc. 3: 16. Joh. 1: 15.
27. Johannes wastais, ja sanoi: ei minen taida mitän otta, ellei hänelle nneta Taiwahasta. 2 Cor. 4: 7.
Jac. 1: 17.
28. Te oletta itze minun todistajani, että minä olen sanonut: en minä ole Christus, waan minä olen hänen edellensä lähetetty. Mal. 3: 1. Matth. 11: 10.
Marc. 1: 2. Luc. 1: 17. Luku 7: 27.
Joh. 1: 6, 20, 30.

29. Jolla on morsian, se on ylkä: mutta yljän ystäwä joka seisoo ja kuuldelee händä, se iloitta itzänsä yljän äänestä sangen suuresti: sentähden on tämä minun iloni täytetty.
30. Hänen tulee kaswaa, mutta minun pitä wähenemän.
31. Joka ylhäldä tulee, se on kaikkein päällä: ja joka maasta on, se on maasta, ja puhuu maasta. Joka Taiwaasta tulee, hän on kaikkein ylin.
32. Ja mitä hän nähnyt ja kuullut on, sen hän todistaa: ja ei kengän ota wastan hänen todistustansa.
Joh. 5: 20. Luku 8: 26. Luku 12: 49. Luku 14: 10.
33. Joka hänen todistuxensa otti wastan, se päätti Jumalan olewan totisen. Rom. 3: 4. 1 Joh. 5: 10.
34. Sillä jonga Jumala lähetti, se puhuu Jumalan sanoja: sillä ei Jumala anna Hengeä mitalla. Ps. 45: 8.
Es. 11: 2. Joh. 1: 16. Ap. T. 10: 38.
Eph. 4: 7.
35. Isä rakastaa Poikaa, ja andoi kaikki hänen käteensä. Matth. 11: 27.
Luku 28: 18. Luc. 10: 22. Joh. 5: 22.
Luku 17: 2. Hebr. 2: 8.
36. Joka uskoo Pojan päälle, hänelle on ijankaikkinen elämä: mutta joka ei usko Pojan päälle, ei hänen pidä elämätä näkemän, mutta Jumalan wiha pysyy hänen päällänsä.
5 Mos. 29: 20. Luku 32: 22. Joh. 6: 47.
1 Joh. 5: 11, 12.

4. Luku.

JEsus kääntää monda Samarialaista. Päämiehen poika.

Koska siis HERra ymmärsi Phariseusten kuulleri, että JEsus teki enämmän Opetuslapsia ja kasti kuin Johannes; Joh. 3: 22, 26.
2. (Waikka ei JEsus itze kastanut, mutta hänen Opetuslapsensa;)
3. Jätti hän Judean, ja meni jällen Galileaan.
4. Mutta hänen piti Samarian kautta waeldaman.
5. Niin hän tuli Samarian Kaupungiin, joka kutzutan Sichar, lähes sitä maankartanota, jonga Jacob oli pojallensa Josephille andanut.
1 Mos. 33: 19. Luku 48: 22. Jos. 24: 32.
6. Niin siellä oli Jacobin lähde.

Koska JEsus matkasta oli wäsynyt, istui hän lähten päälle: ja se oli liki kuudetta hetkeä.

7. Niin tuli yxi Samarian waimo wettä ammundamaan: ja JEsus sanoi hänelle: anna minun juodaxeni:

8. Sillä hänen Opetuslapsensa olit mennet Kaupungiin ruokaa ostamaan:

9. Sanoi Samarian waimo hänelle: kuinga sinä minulda juoda anot, joka olet Judalainen, ja minä olen Samarialainen? sillä ei Judalaiset pidä yhtän kanßakäymistä Samarialaisten kanßa.
2 Kun. K. 17: 24. Luc. 9: 52, 53. Joh. 8: 48. Ap. T. 10: 28.

10. JEsus wastais, ja sanoi hänelle: jos sinä tiedäisit Jumalan lahjan, ja kuka se on joka sinulle sanoo: anna minun juodaxeni: niin sinä anoisit häneldä, ja hän annais sinulle eläwätä wettä. Ps. 23: 2. Es. 12: 3.

11. Sanoi waimo hänelle: HErra, eipä sinulla ole milläs ammunnat, ja lähde on sywä; kusta siis sinulla on sitä eläwätä wettä? Jer. 2: 13.

12. Oletkos sinä suurempi kuin meidän Isämme Jacob, joka meille tämän kaiwon andoi? ja hän joi itze siitä, ja hänen lapsensa, ja hänen karjansa?

13. JEsus wastais, ja sanoi hänelle: jokainen kuin juo tästä wedestä, hän janoo jällen: Joh. 6: 58.

14. Mutta joka siitä wedestä juo kuin minä hänelle annan, ei hän jano ijankaikkisesti: Waan se wesi, jonga minä hänelle annan, tulee hänesä sen weden lähtexi, joka kuohuu ijankaikkiseen elämään. Es. 55: 1.
Joh. 6: 27, 35. Luku 7: 38.

15. Sanoi waimo hänelle: HErra, anna minulle sitä wettä, etten minä janoisi, engä tarwitzisi tulla tänne ammundamaan.

16. JEsus sanoi hänelle: mene, kutzu sinun miehes, ja tule tänne.

17. Waimo wastais, ja sanoi hänelle: ei minulla ole miestä. Sanoi JEsus hänelle: oikein sinä sanoit: ei minulla ole miestä.

18. Sillä wiisi miestä on sinulla ollut, ja se kuin sinulla nyt on, ei ole sinun miehes: sen sinä oikein sanoit.

19. Waimo sanoi hänelle: HErra, minä näen että sinä olet Propheta.
Luc. 7: 16. Luku 24: 19. Joh. 6: 14.

20. Meidän Isämme owat tällä
wuorella kumartanet ja rukoillet,
te sanotta: Jerusalemisa on se sia
pitä rukoiltaman. 5 Mos. 12: 5,
1 Kun. K. 9: 3. 2 Aika K. 7: 12.

21. JEsus sanoi hänelle: waimo,
usko minua, se aika tulee, ettet
tällä wuorella, eikä Jerusalemisa
rukoile.

22. Et te tiedä mitä te ruko
mutta me tiedämme mitä me ru
lemme; sillä autuus on Judalaisi
2 Kun. K. 17: 29. Es. 2: 3. Luc. 24:
Rom. 3: 2. Luku 9: 4.

23. Mutta hetki tulee, ja
on, että totiset rukoiliat rukoile
sää Hengesä ja Totuudesa: sillä
tahtoo myös senkaltaisita, jotka
rukoilewat.

24. Jumala on Hengi: ja
händä rukoilewat, niiden pitä
gesä ja Totuudesa händä rukoil
2 Cor. 3: 17.

25. Waimo sanoi hänelle: mi
dän että Meßias on tulewa, joka
tan Christus: koska se tulee, ni
ilmoitta meille kaikki.

26. JEsus sanoi hänelle: Mi
len se, joka sinun kanßas puhun.
Joh. 9: 37.

27. Silloin tulit hänen Opet
sensa ja ihmettelit että hän sitä
moa puhutteli: ei kuitengan keng
sonut: mitäs kysyt? eli mitäs
puhuttelet?

28. Niin waimo jätti wesiastia
ja meni Kaupungiin, ja sanoi
ihmisille:

29. Tulkat katzomaan sitä ih
joka minulle sanoi kaikki mitä
tehnyt olen: Olleko hän Christus?

30. Niin he läxit Kaupungista,
menit hänen tygönsä.

31. Mutta sillä wälillä rukoilit O
tuslapset händä, sanoden: Rabbi s

32. Waan hän sanoi heille: min
on ruokaa syödäxeni, jota et te tie

33. Niin Opetuslapset sanoit ke
nänsä: lienekö joku hänelle syö
tuonut?

34. JEsus sanoi heille: minun ruo

ni on se, että minä teen hänen tah=
isa joka minun lähetti, ja täytän
nen tekonsa.
35. Ettekö te sano: wielä owat nel=
Kuukautta ja elon aika tulee? katzo,
nä sanon teille: nostakat silmänne
is, ja katzokat wainioita; sillä ne o=
it jo walkiat elonasari.
Matth. 9: 37. Luc. 10: 2.
36. Ja joka niittä, hän saa palkan,
kokoo hedelmän ijankaikkiseen elä=
ään; että kylwäjä ja niittäjä ynnä
itzisit.
37. Sillä täsä on se sana tosi: toi=
n on joka kylwää, ja toinen joka
ittä.
38. Minä lähetin teidän niittämään,
a et te ole työtä tehnet: muut owat
ltä tehnet, ja te oletta heidän työnsä
älle tullet.
39. Mutta monda Samarialaista
lä Kaupungista uskoit hänen pääl=
isä, sen waimon puhen tähden, joka
woi: hän on minulle kaikki sanonut
tä minä tehnyt olen.
40. Koska siis Samarialaiset tulit
nen tygönsä, rukoilit he händä wii=
mään heidän tykönänsä: Ja hän
ippi siellä kaxi päiwää.
41. Ja paljo usiammat uskoit hä=
n sanansa tähden;
42. Ja sanoit sille waimolle: En
nyt sillen usko sinun puhes tähden;
me olemma itze kuullet, ja tie=
mme että hän on totisesti Christus
ilman wapahtaja. Joh. 17: 8.
43. Mutta kahden päiwän perästä
ti hän sieldä ja meni Galileaan.
44. Sillä JEsus todisti itze, ettei
ropheta maxa isänsä maalla mitän.
Matth. 13: 57. Marc. 6: 4. Luc. 4: 24.
45. Koska hän siis tuli Galileaan,
it Galilealaiset hänen wastan, jotka
it nähnet kaikki ne kuin hän Jeru=
lemisa juhlana tehnyt oli; sillä he o=
myös juhlalle tullet. Matth. 4: 12.
Marc. 1: 14.
46. Niin JEsus tuli taas Galilean
aanaan, kusa hän weden wiinaxi teh=
yt oli. Ja oli yxi Kuningan mies,
nga poika sairasti Capernaumisa.
Joh. 2: 1, 11.
47. Koska hän kuuli että JEsus
oli tullut Judeasta Galileaan, meni
hän hänen tygönsä, ja rukoili händä
tulemaan alas ja parandamaan hänen
poikaansa joka oli kuolemallansa.
48. Sanoi siis JEsus hänelle: ellet
te näe tunnustähtiä ja ihmeitä, niin
et te usko. 1 Cor. 1: 22.
49. Sanoi Kuningan mies hänelle:
HERra, tule alas ennen kuin minun
poikani kuolee.
50. JEsus sanoi hänelle: mene, si=
nun poikas elää. Ja mies uskoi sanan,
jonga JEsus sanoi hänelle, ja meni.
51. Niin hänen mennesänsä, kohtai=
sit hänen palwelians hänen ja ilmoi=
tit hänelle, sanoden: sinun poikas elää.
52. Niin hän tutkei heildä hetkeä
jolla hän parani: Ja he sanoit hänel=
le: eiläin, seitzemännellä hetkellä andoi
wilutauti hänen ylön.
53. Niin Isä ymmärsi sen sixi het=
kexi, jolla JEsus sanoi hänelle: sinun
poikas elää. Ja hän uskoi ja koko hä=
nen huonensa.
54. Tämä on toinen tunnustähti,
jonga JEsus teki, tullesansa Judeasta
Galileaan.

5. Luku.

Bethesda. Christuxen personan ja wiran korkeus.

Sitte oli Judalaisten Juhlapäiwä, ja
JEsus meni ylös Jerusalemiin.
3 Mos. 23: 2. 5 Mos. 16: 1.
2. Mutta Jerusalemisa on lammas=
portin tykönä yxi lammikko, joka He=
brean kielellä kutzutan Bethesda, josa
oli wiisi wajaa;
3. Joisa makais suuri joukko sai=
raita, sokeita, onduwita, halwatuita,
jotka weden liikuttamista odotit:
4. Sillä Engeli tuli alas määrä=
tyllä ajalla lammikkoon, ja sekoitti we=
den: joka siis ensimäisnä weteen astui,
koska se sekoitettu oli, niin se parani,
ehkä misä ikänä taudisa hän oli.
5. Niin oli siellä yxi mies joka kah=
dexan neljättäkymmendä ajastaikaa oli
sairastanut.
6. Koska JEsus hänen näki maka=
wan ja tunsi hänen jo kauwan sai=
rastanen, sanoi hän hänelle: tahdotkos
tulla terwexi?

7. Sairas wastais händä: HErra, ei ole minulla sitä ihmistä, joka minun wie, koska wesi sekoitettu on, lammikkoon; mutta koska minä tulen, niin on toinen minun edelläni siihen astunut.

8. JEsus sanoi hänelle: nouse, ota wuotees ja käy. Matth. 9: 6. Marc. 2: 11. Luc. 5: 24.

9. Ja kohta parani se ihminen: ja otti wuoteensa ja käwi. Ja se päiwä oli Sabbathi. Joh. 9: 14.

10. Sanoit siis Judalaiset paratulle: nyt on Sabbathi, ei sinun sowi wuodetta kanda. 2 Mos. 20: 10. 5 Mos. 5: 12 Neh. 13: 19. Jer. 17: 21, 22. Matth. 12: 2. Marc. 2: 24. Luc. 6: 2.

11. Hän wastais heitä: joka minun paransi, se sanoi minulle: ota wuotees ja käy.

12. Niin he kysyit häneldä: kuka on se ihminen joka sinulle sanoi: ota wuotees ja käy?

13. Mutta ei se parattu tiennyt kuka se oli; sillä JEsus oli mennyt pois Kansan tähden, joka siinä paikassa oli.

14. Sitte löysi JEsus hänen Templisä, ja sanoi hänelle: Katzo, sinä olet parattu: älä sillen syndiä tee, ettei jotain pahembata sinulle tapahtuisi. Matth. 12: 45. Joh. 8: 11.

15. Niin se ihminen meni pois, ja ilmoitti Judalaisille, että JEsus oli se joka hänen parantanut oli.

16. Ja Judalaiset wainoisit sentähden JEsusta, ja etzeit händä tapparensa, että hän senkaltaisita teki Sabbathina.

17. Niin JEsus wastais heitä: minun Isäni teke työtä hamaan tähän asti, ja minä myös teen työtä. Joh. 9: 4. Luku 14: 10.

18. Sentähden etzeit Judalaiset händä wielä enämmin tapparensa, ettei hän ainoasti Sabbathia rikkonut, mutta myös sanoi Jumalan Isärensä, ja teki itzensä Jumalan kaltaiseri. Matth 26: 65. Joh. 7: 29. Luku 10: 33. Phil. 2: 6.

19. Niin JEsus wastais, ja sanoi heille: totisesti, totisesti sanon minä teille: ei taida Poika itzestänsä mitän tehdä, ellei hän näe Isän tekewän; sillä mitä ikänä hän teke, sitä myös Poika niin teke. Joh. [illegible]

20. Sillä Isä rakastaa Poikaa, ja osotta hänelle kaikki mitä hän itse tekee; ja hän on wielä suurembita [illegible] hänelle osottawa, kuin nämät [illegible] teidän pitä ihmettelemän. Joh. 3: 35.

21. Sillä niinkuin Isä herättä [illegible] ja wirwotta kuolleita: Niin myös [illegible] wirwotta joita hän tahtoo.

22. Sillä ei Isä ketän [illegible] waan andoi kaiken duomion Po[illegible] Matth. 11: 27. Luku 28: 18. Joh. [illegible] Ap. T. 17: 31.

23. Että kaikki Poikaa kunni[illegible] sit, niinkuin he Isää kunnioitzewat; [illegible] ka ei Poikaa kunnioitze, ei se ku[illegible] Isää joka hänen lähetti. 1 Joh. 2: 23.

24. Totisesti, totisesti sanon [illegible] teille: Joka kuulee minun [illegible] ja uskoo sen joka minun [illegible] hänellä on ijankaikkinen elämä [illegible] ei hän tule duomioon, waan [illegible] kuolemasta elämähän. Luc. [illegible] Joh. 3: 18. Luku 6: 40, 47. Luku [illegible] Eph 2: 6. 1 Joh. 3: 2.

25. Totisesti, totisesti sanon [illegible] teille: hetki tulee, ja nyt jo on [illegible] kuollet saawat kuulla Jumalan [illegible] äänen: ja jotka sen kuulewat, [illegible] wat elää. Rom. 6: 4. Gal. [illegible] Eph. 2: 1, 5. 1 Tim. 5: 6. Ilm. [illegible]

26. Sillä niinkuin Isällä on [illegible] itzesänsä, niin andoi hän myös [illegible] Pojalle itzesänsä olemaan;

27. Ja on hänelle myös [illegible] wallan duomita, että hän on [illegible] Poika.

28. Alkät tätä ihmetelkö; sillä [illegible] ki tulee, jona kaikki ne jotka hau[illegible] owat, saawat kuulla hänen ä[illegible] Dan. 12: 2. 1 Cor. 15: 52. 1 Thes. [illegible]

29. Ja pitä tuleman edes, [illegible] ka hywää tehnet owat, elämän [illegible] nousemiseen; mutta jotka pah[illegible] net owat, duomion ylösnousem[illegible] Matth. 25: 46.

30. En minä itzestäni taida [illegible] tehdä: niinkuin minä kuulen, niin [illegible] nä duomitzen: ja minun duomion[illegible] oikia; sillä en minä etsi minun [illegible] toani, waan Isän tahtoa joka minun lähetti. Joh. 6: 38.

. Jos minä itzestäni todistaisin,
ei minun todistuxeni olisi tosi.
:. Toinen on joka todistaa minusta,
minä tiedän että hänen todistuxensa
osi. kuin hän minusta todistaa.
42: 1. Matth. 17: 5. Joh. 8: 14, 18.
3. Te lähetitte Johannexen tygö,
än todisti totuuden. Joh. 1: 19.
4. Mutta en minä ihmiseldä to=
sta ota: waan minä sanoin näitä,
te autuaxi tulisitta.
5. Hän oli palawainen ja paista=
ien Kyntilä: mutta te tahdoitta
asta wähän aikaa riemuita hänen
'endesansa.
6. Mutta minulla on suurempi to=
s kuin Johannexen: sillä ne työt
i Isä andoi minulle täyttäxeni, ne
jotka minä teen, todistawat mi=
a, että Isä minun lähetti.
th. 3: 17. Joh. 1: 32, 33. Luku 10: 25.
7. Ja Isä joka minun lähetti, hän
staa minusta. Et te ole koskan hä=
äändänsä kuullet, eli hänen muo=
sa nähnet. 2 Mos. 33: 20.
s. 4: 12. Marc. 1: 11. Luku 9: 7. Luc.
2. Luc. 9: 35. Joh. 6: 27. Luku 12: 28.
Pet. 1: 17. 1 Tim. 6: 16. 1 Joh. 4: 12.
8. Ja ei teillä ole hänen Sanan=
ysywäinen; sillä et te usko sitä jon=
hän lähetti.
9. Tutkikat Raamatuita; sillä nii=
e luuletta teillenne ijankaickisen
män olewan: ja ne owat jotka
stawat minusta. 5 Mos. 18: 15.
8: 20. Luku 34: 16. Luku 45: 8. Jer.
3: 5 Dan. 9: 24. Luc. 16: 29. Luku
24: 27. Joh. 1: 45. Ap. T. 17: 11.
0. Ja et te tahdo tulla minun ty=
i, että te saisitta elämän.
1. En minä pyydä kunniata ihmi=
ä:
2. Waan minä tunnen teidän, et=
teisä ole Jumalan rakkaus.
3. Minä tulin Isäni nimeen, ja
e minua ota wastan: jos joku mu=
omalla nimellänsä, niin te sen o=
e wastan.
4. Kuinga te taidatte uskoa, jotka
tte kunnian toinen toiseltanne, ja
kunniata joka ainoalda Jumalalda
te, et te etzi? Joh. 12: 43.
Rom. 2: 29.
5. Älkät luulko että minä kannan
än edesä teidän päällenne: se on jo=
ka teidän päällenne kanda, Moses, jo=
honga te turwatte.
46. Sillä jos te olisitta Mosexen
uskonet, niin te olisitta minun uskonet;
sillä minusta on hän kirjoittanut.
1 Mos. 3: 15. Luku 22: 18. Luku 49: 10.
5 Mos. 18: 18.
47. Jos et te hänen Kirjoituxiansa
usko, kuingasta te minun sanani uskotta?

6. Luku.

JEsus ruokkii wiisi tuhatta miestä.
Elämän leipä.

Sitte meni JEsus Galilean meren
ylitze, joka on Tyberian.
2. Ja händä seurais paljo Kansaa,
että he näit hänen merkkinsä, kuin hän
teki sairaisa.
3. Niin JEsus meni ylös wuorelle,
ja istui siellä Opetuslastensa kansa.
4. Ja lähestyi Pääsiäinen, Juda=
laisten juhla. 2 Mos. 12: 18.
3 Mos. 23: 5. 4 Mos. 28: 16. 5 Mos. 16: 1.
5. Kosta siis JEsus nosti silmänsä,
ja näki tulewan paljo Kansaa tygönsä,
sanoi hän Philippuxelle: kusta me os=
tamme leipiä näiden syödä?
Matth. 14: 15. Marc 6: 35 Luc. 9: 12.
6. (Mutta sen hän sanoi kiusaten
händä; sillä hän tiesi mitä hän tekewä
oli.)
7. Wastais Philippus händä: kah=
den sadan penningin leiwät ei täydyisi
heille, että kukin heistä wähängin sais.
8. Sanoi yxi hänen Opetuslap=
sistansa hänelle, Andreas Simon Pe=
tarin weli:
9. Täsä on yxi poikainen, jolla on
wiisi ohraista leipää ja kaxi kalaista;
waan mitä ne owat näin paljolle?
2 Kun. K. 4: 43.
10. Mutta JEsus sanoi: asettakat
Kansa atrioitzemaan. Ja siinä paikasa
oli paljon ruohoa. Niin atrioitzi lähes
wiisi tuhatta miestä.
11. Ja JEsus otti leiwät, kiitti ja
andoi Opetuslapsille, mutta Opetus=
lapset jaoit atriotzewille; niin myös ka=
loista niin paljo kuin hän tahdoi.
1 Sam. 9: 13.
12. Mutta koska he rawitut olit,
sanoi hän Opetuslapsillensa: kootkat
murut kuin jäit, ettei mitän hukkuisi.
13. Niin he kokoisit, ja täytit kaxi=

toistakymmendä koria muruilla, wiidestä ohraisesta leiwästä, jotka niildä lijaxi olit kuin atrioitzit.

14. Koska siis ne ihmiset sen merkin näit kuin JEsus teki, sanoit he: tämä on totisesti se Propheta joka mailmaan tulewa oli. 5 Mos. 18: 15, 18. Luc. 7: 16. Luku 24: 19. Joh. 1: 21. Luku 4: 19. Luku 7: 40.

15. Koska JEsus ymmärsi että he tahdoit tulla ja wäkiwallalla tehdä hänen Kuningaxi, meni hän pois taas wuorelle yxinänsä. Matth. 14: 23. Marc. 6: 47.

16. Mutta koska ehto tuli, menit hänen Opetuslapsensa alas meren tygö;

17. Ja astuit hahteen, ja menit ylitzen meren Capernaumia päin. Ja jo oli pimiä tullut, ja ei JEsus tullut heidän tygönsä.

18. Niin meri nousi, että suuri tuuli puhalsi.

19. Ja koska he olit soutanet lähes wiisikolmattakymmendä eli kolmekymmendä wakomittaa, näit he JEsuxen käywän meren päällä, ja lähenewän hahtea: ja he peljästyit.

20. Niin hän sanoi heille: Minä olen: älkät peljätkö.

21. Niin he tahdoit otta hänen hahteen: ja haaxi oli jo sen maan tykönä, johonga he menit.

22. Toisna päiwänä, koska Kansa, joka sillä puolella merta oli, näki ettei siellä muuta wenhettä ollut kuin se yxi, johonga hänen Opetuslapsensa olit astunet, ja ettei JEsus ollut astunut hahteen Opetuslastensa kanßa, waan hänen Opetuslapsensa olit ainoastaan matkaan lähtenet;

23. Mutta muut wenhet tulit Tyberiasta, lähes sitä paikkaa, josa he olit leipää syönet, sitte kuin HERra oli kiittänyt:

24. Koska Kansa sen näki, ettei JEsus siellä ollut, eikä hänen Opetuslapsensa, astuit he myös haaxiin, ja menit Capernaumiin, etzein JEsusta.

25. Ja kuin he hänen sildä puolen merta löysit, sanoit he hänelle: Rabbi, koskas tänne tulit?

26. JEsus wastais heitä, ja sanoi: totisesti, totisesti sanon minä teille: et te etzi minua, että te näitte ihm... waan että te saitte leipää syödä, olette rawitut.

27. Älkät tehkö sitä ruokaa, on katowainen, waan sitä ruokaa pysyy ijankaikkiseen elämään, jonga ... misen Poika teille andawa on; Isä Jumala on sen wahwistanut. Matth. 3: 17. Luku 17: 5. Marc. 1: 11. 9: 7. Luc. 3: 22. Luku 9: 35. Joh. 1: ... Luku 5: 37. Luku 8: 18. Luku 11: ... 2 Pet. 1: 17.

28. Niin he sanoit hänelle: meidän pitä tekemän, että me ... simme Jumalan töitä tehdä?

29. JEsus wastais, ja sanoi ... se on Jumalan työ, että te ... sen päälle jonga hän lähetti. 1 Joh. 3: 23.

30. Niin he sanoit hänelle: ... ihmettä siis sinä teet, että me ... simme ja uskoisimma sinun ...: Mitä työtä sinä teet? Matth. 12: 38. Luku 16: 1. Marc. ... Luc. 11: 29. 1 Cor. 1: 22.

31. Meidän Isämme söit ... korwesa, niinkuin kirjoitettu on: ... andoi heille leipää Taiwaasta ... xensä. 2 Mos. 16: 4. Ps. 78: 24. 1 Cor. 10: 3.

32. Niin JEsus sanoi heille: ... sesti, totisesti sanon minä teille: ... ses sitä leipää andanut teille Taiwaasta, mutta minun Isäni anda sen ... leiwän taiwaasta. 4 Mos. 11: ...

33. Sillä se Jumalan leipä ... joka Taiwaasta tulee alas, ja ... mailmalle elämän.

34. Niin he sanoit hänelle: ... ra, anna meille aina sitä leipää.

35. JEsus sanoi heille: minä ... elämän leipä: joka tulee minun ... ni, ei hän suingan isoo: ja joka ... minun päälleni, ei hän koskan ... Es. 55: 1. Matth. 11: 28. Joh. 4: ... Luku 7: 37.

36. Mutta minä sanoin teille, ... tä te näitte minun, ja et te ... usko.

37. Kaikki mitä minun Isäni ... minulle, se tulee minun tygöni: ja ... ka minun tygöni tulee, sitä en ... heitä ulos.

38. Sillä minä tulin Taiwaasta ...

, en tekemään minun tahtoani,
ı sen tahtoa joka minun lähetti.
th. 26: 39. Marc. 14: 36. Luc. 22: 42.
Joh. 4: 34. Luku 5: 30.
. Mutta se on Isän tahto, joka
m lähetti, ettei minun pidä yh=
t niistä kaikista kadottaman, kuin
minulle andoi, mutta olen ne he=
wä wiimeisnä päiwänä.
s. 109: 8. Joh. 10: 28. Luku 17: 12.
Luku 18: 9. Ap. T. 1: 28.
. Tämä on sen tahto joka minun
ti, että jokainen kuin näke Pojan,
skoo hänen päällensä, hänellä pitä
aikkinen elämä oleman; ja minä
än hänen wiimeisnä päiwänä.
Joh. 3: 15, 16.
. Niin Judalaiset napisit sitä kuin
sanoi: minä olen se leipä joka
waasta tuli alas:
. Ja sanoit: eikö tämä ole JE=
Josephin Poika, jonga Isän ja
ı me tunnemme? Kuingasta hän
? minä olen tullut Taiwaasta alas.
tth. 13: 55. Marc. 6: 3. Luc. 4: 22.
Joh. 7: 27.
. Niin JEsus wastais, ja sanoi
: älkät napisko keskenänne.
. Ei taida kengän minun tygöni
, ellei Isä, joka minun lähetti,
händä, ja minä herätän hänen
eisnä päiwänä.
. Se on Prophetaisa kirjoitettu:
n pitä kaikki Jumalalda opetetuxi
man. Sentähden jokainen kuin sen
stäldä kuullut ja oppenut, hän tulee
n tygöni. Es. 54: 13. Jer. 31: 34.
oh. 1: 18. 1 Thess. 4: 9. Hebr. 8: 10.
Luku 10: 16.
. Ei niin että joku on Isän näh=
waan joka on Jumalasta, se on
ı nähnyt. Matth. 11: 27. Luc. 10: 22.
. Totisesti, totisesti sanon minä
: joka uskoo minun päälleni, hä=
on ijankaikkinen elämä.
Joh. 3: 18, 36.
. Minä olen elämän leipä.
. Teidän Isänne söit Mannaa
esa, ja kuolit. 2 Mos. 16: 15.
Hebr. 3: 16, 19.
. Tämä on se leipä, joka tai=
ta tuli alas, ja joka siitä syö, ei
n pidä kuoleman.
. Minä olen se eläwä leipä, joka

taiwaasta tuli alas: se kuin tästä lei=
wästä syö, hän elää ijankaikkisesti: Ja
se leipä jonga minä annan, on minun
lihani, jonga minun pitä andaman
mailman elämän edestä. Joh. 3: 13.
52. Niin Judalaiset riitelit keske=
nänsä, sanoden: kuinga tämä taita an=
da lihansa meille syödä? Joh. 3: 9.
53. JEsus sanoi heille: totisesti,
totisesti sanon minä teille: ellet te syö
ihmisen Pojan lihaa, ja juo hänen
wertansa, niin ei ole elämä teisä.
1 Mos. 15: 6. Marc. 16: 16. Joh. 1: 12.
54. Joka syö minun lihani, ja juo
minun wereni, hänellä on ijankaikki=
nen elämä: ja minä olen herättäwä
hänen wiimeisnä päiwänä.
55. Sillä minun lihani on totinen
ruoka, ja minun wereni on totinen
juoma.
56. Joka syö minun lihani, ja juo
minun wereni, hän on minusa, ja mi=
nä hänesä.
57. Niinkuin eläwä Isä minun lä=
hetti, ja minä elän Isäni tähden;
niin myös se joka minua syö, hän elää
minungin tähteni.
58. Tämä on se leipä, joka Tai=
waasta tuli alas: Ei niinkuin teidän
Isänne söit Mannaa ja kuolit. Joka
tätä leipää syö, hän saa elää ijan=
kaikkisesti. Joh. 3: 13.
59. Näitä sanoi hän Synagogasa,
opettaisansa Capernaumisa.
60. Niin monda hänen Opetuslap=
sistansa, kuin he tämän kuulit, sanoit:
tämä on kowa puhe: kuka woi sitä
kuulla?
61. Mutta kuin JEsus tiesi itzestän=
sä, että hänen Opetuslapsensa siitä
napisit, sanoi hän heille: pahoittako
tämä teitä?
62. Mitä sitte, jos te näette ih=
misen Pojan sinne menewän ylös, kusa
hän ennen oli? Marc. 16: 19.
Luc. 24: 51. Joh. 3: 13. Ap. T. 1: 9.
Eph. 4: 8.
63. Hengi on se joka eläwäxi teke,
ei liha mitän auta: Ne sanat kuin
minä teille puhun, owat hengi ja
elämä. 2 Cor. 3: 6.
64. Mutta muutamat teistä owat
jotka ei usko. Sillä JEsus tiesi alusta

kutka olwat jotka ei uskonet, ja kuka hänen oli pettäwä.
Joh. 2: 25. Luku 13: 11.

65. Ja hän sanoi: sentähden sanoin minä teille: ei taida kengän tulla minun tygöni, ellei se ole annettu hänelle minun Isäldäni.

66. Siitä ajasta luowuit monda hänen Opetuslastansa hänestä ja menit pois, eikä hänen kanßansa enä waeldanet.

67. Niin JEsus sanoi niille kahdelletoistakymmenelle: ettekö te myös tahdo mennä pois?

68. Simon Petari wastais händä: HERra, kenengästä tygö me menemme? sinulla on ijankaikkisen elämän sanat. Ap. T. 5: 20.

69. Ja me uskomme ja olemme ymmärtänet, että sinä olet Christus eläwän Jumalan Poika.
Matth. 16: 16. Marc. 8: 29. Luc. 9: 20. Joh. 11: 27.

70. JEsus wastais heitä: engö minä ole teitä kahtatoistakymmendä walinnut, ja yxi teistä on Perkele?
Luc. 6: 13 Joh. 8 44.

71. Mutta sen hän sanoi Judasta Simonin pojasta Ischariothista; sillä hän oli hänen pettäwä, ja oli yxi niistä kahdestatoistakymmenestä.

7. Luku.

Lehtimajan juhla. Kansa riitelee Christuresta.

Ja sitte waelsi JEsus Galileasa: sillä ei hän tahtonut waelda Judeasa, että Judalaiset pyysit händä tappa.

2. Niin Judalaisten lehtimajan juhla oli läsnä. 3 Mos. 23: 34.

3. Ja hänen weljensä sanoit hänelle: lähde tääldä ja mene Judeaan, että myös sinun Opetuslapses näkisit sinun työs joita sinä teet.
Matth. 12: 46. Marc. 3: 31. Luc. 8: 19. Ap. T. 1: 14.

4. Sillä ei kengän tee mitän salaa, ja tahtoo itze julki olla. Jos siis sinä näitä teet, niin julista itzes mailman edesä.

5. Sillä ei hänen weljensäkkän uskonet hänen päällensä. Marc. 3: 21.

6. Niin JEsus sanoi heille: ei ole minun aikani wielä tullut: waan [...] dän aikanne on aina walmis.

7. Ei mailma taida teitä wi[...] mutta minua hän wihaa, sillä [...] todistan hänestä, että hänen t[...] wat pahat. Joh. 15: 18.
Luku 3: 19. Luku 14: 17.

8. Mengät te ylös juhlalle: [...] nä wielä tälle juhlalle mene, [...] minun aikani ole wielä täytetty.
Joh. 8: 20.

9. Ja koska hän näitä heille [...] nut oli, niin hän jäi Galileaan.

10. Mutta koska hänen [...] olit menenet ylös, meni hän m[...] lalle, ei julki, waan niinkuin s[...]

11. Niin Judalaiset etzeit [...] juhlana, ja sanoit: kusa hän [...]
Joh. 11: 56.

12. Ja suuri napina oli [...] Kansan seasa; sillä muutamat [...] hän on hywä: mutta toiset [...] waan hän wiettelee Kansan.
Matth. 21: 46. Luc. 7: 16. Joh. [...]

13. Ei kuitengan yrikän [...] julkisesti puhunut; sillä he pelkäis [...] dalaisia. Joh. 9: 22.
Luku 12: 42. Luku 19: 38.

14. Mutta koska jo puoli [...] oli kulunut, meni JEsus ylös [...] liin, ja opetti.

15. Ja Judalaiset ihmettelit [...] den: kuinga tämä taita Kirjat, [...] ei ole oppenut?

16. Wastais JEsus, ja sanoi: [...] ei minun oppini ole minun, [...] joka minun lähetti. Joh. [...]
Luku 12: 49. Luku 14: 10, 24.

17. Jos joku tahtoo tehdä [...] tahtonsa, niin hänen pitä [...] tästä opista, jos se on Juma[...] jos minä itzestäni puhun.

18. Joka itzestänsä puhuu, [...] omaa kunniatansa; mutta joka [...] kunniata joka hänen lähetti, se [...] ja ei hänesä ole wäärytt[ä]. Joh. [...]

19. Eikö Moses andanut te[...] kia, ja ei kengän teistä Laki[...] Mixi te etzittä minua tappa[...]
2 Mos. 20: 1, 2c. Luku 24: 8. Matth. [...]
Marc. 3: 6. Joh. 5: 16, 18. Luku 10: [...]
Luku 11: 53. Ap. T. 7: 53.

20. Wastais Kansa, ja sanoi: [...] on Perkele: kuka sinua etzii tappa[...]
Joh. 8: 48, 52. Luku 10: 20.

1. JEsus wastais, ja sanoi heille:
:n työn minä tein, ja te kaikki
ettelettä.
2. Sentähden andoi Moses teille
äriläikkauxen, (ei että se Mosexelda
waan Isildä,) ja te ymbärileikkatte
bathina ihmisen. 1 Mos. 17: 10.
Mos. 12: 3. Ap. T. 7: 8. Rom. 4: 11.
3. Jos ihminen Sabbathina ym=
leikatan, ettei Mosexen Laki riko=
: närkästyttekö te minusta, että mi=
koko ihmisen Sabbathina parannin?
4. Älkät duomitko näkemisen jäl=
1, waan sanokat oikia duomio.
los. 1: 16, 17. San. l. 24: 23. Jac. 2: 1.
5. Sanoit siis muutamat Jerusa=
in asuwaisista: eikö tämä se ole,
he etzeit tappaxensa?
6. Ja katzo, hän puhun rohkiasti,
ei he hänelle mitän puhu: Tietäne=
kö ylimmäiset oikein että hän on
sesti Christus?
7. Mutta me kyllä tiedämme kusta
ä on: waan kusta Christus tulee
kusta hän on, ei kengän tiedä.
Matth. 13: 55. Marc. 6: 3. Luc. 4: 22.
Joh. 6: 42.
8. Niin JEsus huusi Templisä,
ti ja sanoi: Ja te tunnetta minun,
tiedätte kusta minä olen: ja en
ä ole tullut itze minustani, mutta
on waka joka minun lähetti, jota
e tunne. Joh. 8: 26, 42, 55. Rom. 3: 4.
9. Mutta minä tunnen hänen;
minä olen hänestä, ja hän lähetti
un. Matth. 11: 27. Joh. 10: 15.
0. Niin he etzeit händä käsittäxen=
waan ei kengän laskenut kättänsä
en päällensä, sillä ei hänen aikansa
t wielä tullut. Marc. 11: 18.
ic. 19: 47, 48. Luku 20: 19. Joh. 8: 37.
1. Mutta paljo Kansasta uskoit hä=
päällensä, ja sanoit: koska Christus
e, tehneekö hän enämmän ihmeitä
n tämä on tehnyt? Joh. 8: 30
2. Pharisenxet kuulit Kansan hä=
ä senkaltaisita napisewan, ja Pha=
uxet ja ylimmäiset Papit lähetit
weliat händä ottamaan kiinni.
3. Niin JEsus sanoi heille: minä
n wielä wähän aikaa teidän kans=
ne, ja menen sitte hänen tygönsä
a minun lähetti. Joh 16: 16.

34. Teidän pitä minua etzimän ja
ei löytämän: ja kusa minä olen, et te
taida sinne tulla. Joh. 8: 21. Luku 13: 33.
35. Niin Judalaiset sanoit keske=
nänsä: kuhungasta hän menne, etten
me händä löydä? menneekö hän Greki=
läisten sekaan, jotka sinne ja tänne ha=
joitetut owat, Grekiläisiä opettamaan?
36. Mikä puhe se on kuin hän sa=
noi: teidän pitä etzimän minua, ja ei
löytämän ja kusa minä olen, et te
taida sinne tulla?
37. Mutta wiimeisenä suurna juhla=
päiwänä seisoi JEsus, ja huusi, sano=
den: joka janoo, se tulkan minun tygöni
ja juokan. 3 Mos. 23: 36. Es. 55: 1.
Joh. 4: 14. Luku 6: 35. Ilm. K. 22: 17.
38. Joka uskoo minun päälleni, niin=
kuin Raamattu sanoo, hänen kohdus=
tansa pitä wuotaman eläwän weden
wirrat. Es. 12: 3. Luku 44: 3.
39. (Mutta sen hän sanoi siitä
Hengestä, jonga niiden piti saaman
jotka uskowat hänen päällensä; sillä ei
Pyhä Hengi wielä silloin saapuilla ol=
lut, ettei JEsus ollut wielä kirkastettu.)
Joel. 2: 28. Joh. 16: 7. Ap T. 2: 17.
40. Monda siis Kansasta, jotka tä=
män puhen kuulit, sanoit: Tämä on
totisesti Propheta. 5 Mos. 18: 15, 18.
Matth. 21: 46. Luc. 7: 16. Joh. 4: 42.
Luku 6: 14.
41. Muut sanoit: tämä on Chris=
tus: mutta muutamat sanoit: tulleko
Christus Galileasta? Joh. 1: 46.
42. Eikö Raamattu sano Dawidin
siemenestä, ja Bethlehemin Kaupungista,
kusa Dawid oli, Christuxen tulewan?
1 Sam. 16: 1. Ps. 132: 11. Mich. 5: 1.
Matth. 2: 5. Luc. 2: 4.
43. Niin nousi riita Kansan seasa
hänen tähtensä. Joh. 9: 16. Luku 10: 19.
44. Mutta muutamat tahdoit hä=
nen otta kiinni, ja ei kuitengin ken=
gän laskenut käsiänsä hänen päällensä.
45. Niin palweliat tulit Pharisenxten
ja ylimmäisten Pappein tygö: Ja
he sanoit heille: mixette händä tänne
tuonet?
46. Palweliat wastaisit: ei ole ihmi=
nen ikänä niin puhunut kuin se ihminen.
47. Pharisenxet wastaisit heitä: olet=
tako te myös wietellyt?

48. Ongo joku Päämiehistä taikka
Phariseuxista uskonut hänen päällensä?
Joh. 12: 42. 1 Cor. 1: 20. Luku 2: 8.
49. Waan tämä Kansa joka ei tie=
dä Lakia, on kirottu.
50. Niin sanoi heille Nicodemus,
joka yöllä oli hänen tygönsä tullut,
ja oli yxi heistä: Joh. 3: 2.
51. Duomitzeko meidän Lakimme
jongun ihmisen, ennenkuin kuullan, eli
tietä saadan, mitä hän teki?
2 Mos. 23: 1. 3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 1: 17.
Luku 17: 4, 8. Luku 19: 15.
52. He wastaisit, ja sanoit hänelle:
oletko sinä myös Galilealainen? tutki
ja näe ettei Galileasta ole yhtän Pro=
phetata tullut.
53. Ja niin kukin meni kotiansa.

8. Luku.

Portto. JEsuxen persona, wirka. Juda=
laisten wastauspuhe.

Mutta JEsus meni Öljymäelle.
2. Ja tuli warahin huomenel=
tain jällen Templiin, ja kaikki Kansa
tuli hänen tygönsä; ja hän istui ja
opetti heitä.
3. Mutta Kirjanoppenet ja Phari=
seuxet toit yhden waimon hänen ty=
gönsä huorudesa otetun kiinni. Ja
kuin he olit sen hänen eteensä asettanet,
4. Sanoit he hänelle: Mestari, tä=
mä waimo on löytty itze työsä kuin
hän teki huorin.
5. Mutta Moses on Laisa meitä
käskenyt, että senkaltaiset kiwillä sur=
mataisiin: Mitästä sinä sanot?
3 Mos. 20: 10. 5 Mos. 22: 22.
6. Mutta sen he sanoit kiusaten
händä, kandaxensa hänen päällensä.
Mutta JEsus kumarsi itzensä, ja kir=
joitti sormellansa maahan.
7. Mutta koska he seisoit kysymy=
xensä päälle, ojensi hän itzensä, ja sa=
noi heille: joka teistä on synnitöin, se
heittäkän ensin händä kiwellä.
5 Mos. 17: 7.
8. Ja hän kumarsi taas itzensä ja
kirjoitti maahan.
9. Koska he tämän kuulit, ja olit
omalda tunnolda woidut, läxit he ulos
yxittäin, ruweten wanhimmista, wii=
meisiin asti: ja JEsus jäi yxinänsä,
ja waimo seisoi siinä.

10. Mutta koska JEsus itzensä oje
si, ja ei nähnyt ketän paitzi waim
sanoi hän hänelle: waimo, kusa
ne sinun päällekandajas? Ongo
kengän duominnut?
11. Hän sanoi: HErra, ei k
Niin JEsus sanoi: en minä
sinua duomitze: mene, ja älä
syndiä tee.
12. Niin JEsus puhui taas
ja sanoi: Minä olen mailman
keus: joka minua seuraa, ei
meydesä waella, mutta saa
Walkeuden. Joh. 1: 5, 9.
Luku 12: 35, 46.
13. Phariseuxet sanoit häne
todistat itzestäs; ei sinun todi
tosi.
14. JEsus wastais, ja sa
waikka minä itzestäni todis
minun todistuxeni on tosi;
tiedän kusta minä tulin, ja
minä menen. Mutta et te tie
minä tulin, ja kuhunga minä
Joh. 5: 31.
15. Te duomitzetta lihan
en minä ketän duomitze.
16. Ja waikka minä duo
niin minun duomioni on tosi;
minä ole yxinäni, waan minä
joka minun lähetti.
17. Ja teidän Laisanne o
kirjoitettu, että kahden ihmisen
on tosi. 5 Mos. 17: 6.
Matth. 18: 16. 2 Cor. 13: 1. Hebr.
18. Minä olen se joka itze
distan, ja Isä joka minun
todistaa myös minusta.
19. Niin he sanoit hänelle:
sinun Isäs on? JEsus wasta
tunne minua, etkä minun Isä
te tundisitta minun, niin te t
myös minun Isäni.
20. Nämät sanat puhui JEsus
arkun tykönä, opettain Templis
händä kengän ottanut kiinni;
hänen aikansa ollut wielä tullut.
Joh. 7: 8, 30.
21. Niin JEsus sanoi taas
minä menen pois, ja te etzittä
ja teidän pitä kuoleman teidän
sänne. Kuhunga minä menen, et
taida tulla. Joh. 7: 34.

22. Niin sanoit Judalaiset: tappa-
o hän itzensä, sillä hän sanoo: ku-
iga minä menen, et te sinne taida
a?
23. Ja hän sanoi heille: te oletta
alda, ja minä olen ylhäldä: te o-
ä mailmasta, en minä ole mailmasta.
Joh. 3: 31.
24. Sentähden sanoin minä teille:
än pitä kuoleman teidän synnei-
ne: sillä jos et te usko että minä
len, niin teidän pitä kuoleman tei-
synneisänne.
5. Niin he sanoit hänelle: kuka si-
olet? JEsus sanoi heille: se kuin
ä alusta puhun teille.
6. Minulla on paljo teistä puhu-
la ja duomitzemista, waan se on
joka minun lähetti: ja mitä
olen häneldä kuullut, niitä minä
mailmalle. Joh. 7: 28.
7. Mutta ei he ymmärtänet, että
puhui heille Isästä.
8. Sanoi siis JEsus heille: koska
letta ihmisen pojan ylöntänet, niin
ymmärrätte että minä se olen, ja
minä tee itzestäni mitän, waan
kuin Isä on minun opettanut, nii-
minä puhun. Joh. 12: 32.
29. Ja se joka minun lähetti, on
nun kanssani. Ei Isä jättänyt mi-
yxinäni, sillä minä teen aina nii-
in hänelle kelwolliset owat.
. Koska hän näitä puhui, niin
ä uskoi hänen päällensä.
1. Niin JEsus sanoi niille Juda-
lle, jotka hänen uskoit: jos te py-
minun puhesani, niin te totisesti
nun Opetuslapseni oletta;
32. Ja teidän pitä totuuden ym-
rtämän, ja totuuden pitä teidän
ahtaman. Rom. 6: 18.
33. Niin he wastaisit händä: me
mma Abrahamin siemen, ja en me
koskan kenengän orjana ollet: kuin-
siis sinä sanot? teidän pitä wapaxi
man:
34. JEsus wastais heitä, ja sanoi:
esti, totisesti sanon minä teille: jo-
en kuin teke syndiä, hän on syn-
orja. Rom. 6: 16. 2 Pet. 2: 19.
35. Mutta ei orja pysy ijankaikki-
sesti huonesa; waan poika pysyy ijan-
kaikkisesti.
36. Jos siis Poika teidän wapaxi
teke, niin te totisesti oletta wapat.
37. Minä tiedän että te oletta
Abrahamin siemen, waan te etzitte kuo-
lettaxenne minua; sillä ei minun pu-
hellani ole teisä siaa.
38. Minä puhun mitä minä olen
Isäni tykönä nähnyt, ja te teettä mi-
tä te oletta nähnet teidän Isänne ty-
könä.
39. He wastaisit, ja sanoit hänelle:
Abraham on meidän Isämme: JEsus
sanoi heille: jos te olisitta Abrahamin
lapset, niin te tekisittä Abrahamin töitä.
40. Mutta nyt te etzittä minua tap-
paxenne, sitä ihmistä joka totuuden on
teille puhunut, jonga hän on Jumalal-
da kuullut: sitä ei Abraham tehnyt.
41. Te teettä teidän isänne tekoja.
Niin he sanoit hänelle: en me ole
äpäränä syndynet: meillä on yxi Isä,
Jumala.
42. JEsus sanoi heille: jos Juma-
la olis teidän Isänne, niin te tosin
rakastaisitte minua; sillä minä läxin
ja tulin Jumalasta, en minä itzestäni
tullut, waan hän lähetti minun.
43. Mixette ymmärrä tätä minun
puhettani? et te taida kuulla sitä mi-
nun sanaani.
44. Te oletta Isästä Perkelestä, ja
teidän Isänne himoja te tahdotte teh-
dä. Hän on ollut murhaja alusta, ja
ei pysynyt totuudesa: sillä ei totuus
ole hänesä. Koska hän puhuu walhet-
ta, niin hän puhuu omastansa: sillä
hän on walehtelia, ja sen Isä.
1 Joh. 3: 8. Jud. Ep. v. 6.
45. Mutta että minä sanon totuu-
den, niin et te usko minua.
46. Kuka teistä nuhtelee minua syn-
nin tähden? jos minä sanon teille to-
tuuden, mixet te usko minua?
47. Joka on Jumalasta, se kuulee
Jumalan sanat; sentähden et te kuule,
ettet te Jumalasta ole. 1 Joh. 4: 6
48. Niin wastaisit Judalaiset, ja sa-
noit hänelle: engö me oikein sano, että
sinä olet Samarialainen, ja sinulla on
Perkele? Joh. 7: 20. Luku 10: 20.

49. JEsus wastais: ei minulla ole Perkele, waan minä kunnioitzen minun Isääni, ja te häwäisette minua.

50. En minä etzi omaa kunniatani, yxi on joka sitä kysyy ja duomitzee.

51. Totisesti, totisesti sanon minä teille: joka kätkee minun sanani, ei hänen pidä näkemän kuolemata ijankaikkisesti.

52. Niin Judalaiset sanoit hänelle: nyt me ymmärsimmä että sinulla on Perkele. Abraham on kuollut, ja Prophetat, ja sinä sanot: joka kätkee minun sanani, ei hänen pidä maistaman kuolemata ijankaikkisesti.

53. Oletkos sinä suurempi kuin meidän Isämme Abraham, joka kuollut on? ja Prophetat owat kuollet: mixi sinä itzes teet?

54. JEsus wastais: jos minä itziäni kunnioitzen, niin ei minun kunniani ole mitän: minun Isäni on se joka kunnioitzee minua, jonga te teidän Jumalaxenne sanotta.

55. Ja et te tunne händä: mutta minä tunnen hänen: ja jos minä sanoisin etten minä händä tundisi, niin minä olisin walehtelia kuin tekin: mutta minä tunnen hänen, ja kätken hänen sanansa.

56. Abraham teidän Isänne iloitzi, nähdäxensä minun päiwääni; hän näki sen, ja ihastui.

57. Niin Judalaiset sanoit hänelle: et sinä ole wielä wiidenkymmenen ajastajan wanha, ja olet nähnyt Abrahamin?

58. JEsus sanoi heille: Totisesti, totisesti sanon minä teille, ennenkuin Abraham olikan, olen minä.

59. Niin he poimit kiwiä laskettaxensa händä. Mutta JEsus lymyi, ja läxi ulos Templistä, käyden heidän keskeldänsä: ja niin hän pääsi ulos.
Joh. 10: 31.

9. Luku.

Sokia parataan. Phariseuxet pahenewat.

Ja JEsus käyden ohitze näki ihmisen, joka oli sokiana syndynyt.

2. Ja hänen Opetuslapsensa kysyit häneldä, sanoden: Mestari, kuka syndiä teki, tämä, eli hänen wanhemmansa, että hänen piti sokiana syndymän?

3. JEsus wastais: ei tämä [...] tehnyt, eikä hänen wanhemmansa; [...] ta että Jumalan työt hänesä ilm[...] taisin.

4. Minun tulee tehdä hänen [...] tänsä, joka minun lähetti, niin [...] wan kuin päiwä on. Yö tulee, [...] ei kengän taida työtä tehdä.

5. Niinkauwan kuin minä olen [...] masa, niin olen minä mailman [...]
Joh. 1: 5, 9. Luku 8: 12. Luku 12: [...]

6. Koska hän tämän sano[...] sylki hän maahan, ja teki loan [...] ja woiteli sen sokian silmät lo[...]

7. Ja sanoi hänelle: mene [...] itzes siinä lammikosa Siloam[...] niin paljo kuin lähetetty. [...] meni ja pesi itzensä, ja tuli nä[...]

8. Niin kylän miehet, ja [...] hänen ennen olit nähnet sok[...] noit: eikö tämä se ole joka [...] kerjäis?

9. Muutamat wastaisit: hän [...] Mutta muut sanoit: hän on [...] toinen: waan hän itze sanoi: [...] olen.

10. Niin he sanoit hänelle: [...] sinun silmäs aukenit?

11. Wastais hän, ja sanoi: [...] minen joka JEsuxexi kutzut[...] loan, ja woiteli minun silmäni, [...] noi minulle: mene ja pese Si[...] lammikosa. Ja kuin minä me[...] pesin, niin minä sain näkyni.

12. Niin he sanoit hänelle: [...] hän on? Hän sanoi: en minä [...]

13. Niin he weit sen, joka [...] sokiana ollut oli, Phariseusten [...]

14. Ja se oli Sabbathin [...] jona JEsus teki loan, ja awai[...] silmänsä.

15. Niin kysyit taas häneldä [...] riseuxet, kuinga hän näkynsä [...] oli. Hän sanoi heille: hän pa[...] minun silmäini päälle, ja minä [...] ja näen.

16. Niin muutamat Pharise[...] sanoit: ei se ihminen ole Ju[...] ettei hän pidä Sabbathia. Muu[...] noit: kuinga taita sokiu syndinen [...]

ten senkaltaisia ihmeitä tehdä? Ja
a oli heillä keskenänsä.
7. He sanoit taas sokialle: mitä
i hänestä sanot, joka sinun silmäs
eisi? hän sanoi: Hän on Propheta.
8. Mutta ei Judalaiset sitä usko=
, että hän oli sokiana ollut, ja nä=
ään tullut, siihenasti kuin he kutzuit
wanhemmat joka näkynsä saanut
:
9. Ja he kysyit heildä, sanoden:
äkö teidän poikanne on, jonga te
otta sokiana syndynen? Kuinga siis
nyt näkee?
20. Hänen wanhemmansa wastaisit
ä, ja sanoit: me tiedämme tämän
dän pojaxemme, ja että hän sokia=
syndynyt on:
21. Mutta kuinga hän nyt näke,
en me tiedä, ja kuka hänen sil=
nsä awais, en me tiedä: hänellä
kyllä ikää, kysykät häneldä, puhu=
itze hänestänsä.
22. Näin sanoit hänen wanhem=
nsa; sillä he pelkäisit Judalaisia:
l Judalaiset olit jo niin keskenän=
päättänet: että jos joku hänen tun=
tais Christuxexi, sen piti Synago=
ta oleman suljettu ulos.
Joh. 12: 42.
23. Sentähden sanoit hänen wan=
mansa: hänellä on kyllä ikää, ky=
ät häneldä.
24. Niin he kutzuit toisen kerran sen
isen, joka sokiana oli ollut, ja sa=
t hänelle: anna Jumalalle kunnia:
tiedämme sen ihmisen syndisexi.
25. Hän wastais, ja sanoi: jos hän
syndinen, sitä en minä tiedä: waan
minä ainoasti tiedän, että minä
a sokia olin, nyt näen.
26. He sanoit taas hänelle: mitä
i sinulle teki? kuinga hän sinun sil=
s awais?
27. Hän wastais: jo minä sanoin
lle, ettekö te kuullet? Mixi te taas
i tahdotta kuulla? tahdottako te myös
nen Opetuslapsixensa?
28. Niin he kiroilit händä, ja sa=
it: sinä olet hänen Opetuslapsensa;
itta me olemma Mosexen Opetus=
set.
29. Me tiedämme Jumalan Mo=

sesta puhutellen: mutta kusta tämä on,
en me tiedä. Joh. 8: 14.
30. Niin se ihminen wastais, ja sa=
noi heille: se on tosin ihmellinen, ettet
te tiedä kusta hän on, ja kuitengin
hän awais minun silmäni.
31. Mutta me tiedämme ettei Ju=
mala kuule syndisitä: waan joka on
Jumalan palwelia ja teke hänen
tahtonsa, sitä hän kuulee.
Sal. l. 15: 29. Luku 28: 9. Es. 1: 15.
32. Ei ole mailman alusta kuultu,
että joku on sen silmät awannut, joka
sokiana syndynyt on. Es. 35: 5.
33. Ellei hän olisi Jumalasta, niin
ei hän taidaisi mitän tehdä.
34. He wastaisit, ja sanoit hänelle:
sinä olet päänänsä synnisä syndynyt,
ja sinä opetat meitä? Ja he ajoit hä=
nen ulos.
35. Ja JEsus sai sen kuulla, että
he olit hänen ajanet ulos: Ja kuin
hän löysi hänen, sanoi hän hänelle:
uskotkos sinä Jumalan Pojan päälle?
36. Hän wastais, ja sanoi: HErra,
kuka se on, että minä hänen pääl=
lensä uskoisin?
37. Niin JEsus sanoi hänelle: sinä
olet hänen nähnyt, ja hän on se joka
puhuu sinun kanssas.
38. Niin hän sanoi: HErra, minä
uskon. Ja hän kumarsi ja rukoili händä.
39. Ja JEsus sanoi: minä tulin
duomiolle tähän mailmaan: että ne jot=
ka ei näe, pitä näkemän, ja ne jotka
näkewät, pitä sokiaxi tuleman.
Joh. 3: 19. Luku 12: 47.
40. Ja muutamat Phariseuxista, jot=
ka hänen tykönänsä olit, kuulit nämät,
ja sanoit hänelle: olemmako mekin so=
kiat?
41. JEsus sanoi heille: jos te so=
kiat olisitta, niin ei olisi teillä syndiä:
mutta että te sanotte: me näemmä,
sentähden teidän syndinne pysyy.
Joh 15: 22.

10. Luku.

Se hywä paimen. JEsus on Christus.

Totisesti, totisesti sanon minä teille:
joka ei owesta mene sisälle lam=
mashuoneseen: waan astuu siihen mual=
da, se on waras ja ryöwäri.

2. Mutta joka owen kautta sisälle menee, se on lammasten paimen.

3. Sillen owen wartia awaa, ja lampat kuulewat hänen äänensä: Ja omia lampaitansa kutzuu hän nimeldänsä, ja wie heidän ulos.

4. Ja kuin hän omat lampansa päästää ulos, käy hän heidän edellänsä: ja lampat seurawat händä, sillä he tundewat hänen äänensä.

5. Mutta ei he muukalaista seuraa, waan pakenewat händä: sillä ei he tunne muukalaisten äändä.

6. Tämän tapauxen sanoi JEsus heille: mutta ei he niitä ymmärtänet, kuin hän heille sanoi.

7. Niin JEsus sanoi taas heille: totisesti, totisesti sanon minä teille: minä olen lammasten owi.

8. Kaikki jotka minun edelläni owat tullet, owat warkat ja ryöwärit: waan ei lampat kuullet heitä.

9. **Minä olen owi: jos joku minun kauttani menee sisälle, se tulee autuaxi: ja menee sisälle ja ulos, ja löytä laitumen.**

10. Ei waras tule muuta kuin warastamaan, ja tappamaan, ja kadottamaan: minä tulin että heillä pitä elämä oleman, ja yldäkyllä oleman.

11. **Minä olen se hywä paimen: hywä paimen anda hengensä lammasten edestä.** Es. 40: 11. Hes. 34: 23. Luku 37: 24.

12. Mutta palkollinen, joka ei ole paimen, eikä lampat ole hänen omansa, koska hän näke suden tulewan, niin hän jättä lampat, ja pakenee: ja susi raatelee ja haaskaa lampat.

13. Mutta palkollinen pakenee, sillä hän on palkollinen, eikä tottele lampaista.

14. Minä olen se hywä paimen, joka tunnen omani, ja minä tutan myös omildani;

15. Niinkuin Isä minun tunde, ja minä tunnen Isän: ja panen hengeni lammasten edestä. Joh. 7: 29.

16. Minulla on myös muita lampaita, jotka ei ole tästä lammashuonesta: ne pitä minun myös tänne saattaman: ja he saawat kuulla minun ää-
neni: ja pitä oleman yxi lammashuo- ne, ja yxi paimen. Hes. 37: 2 Matth. 28: 19. Ap. T. 10: 35.

17. Sentähden Isä minua raka sillä minä panen hengeni, että sen jällen otan. Es. 53:

18. Ei ota kengän sitä mi waan minä panen sen itzestäni. nulla on walda sitä panna, ja mi on walda sitä taas otta. Sen minä sain Isäldäni.

19. Niin tuli taas riita Juda keskellä näiden puhetten tähden.

20. Ja moni heistä sanoi: on Perkele, ja hän on mieletöin: tä te händä kuulteletta? Joh. 7: 20. Luku 8: 48, 52.

21. Mutta muut sanoit: ei riiwatun puhet: taitako Perkele silmät awata?

22. Ja Jerusalemisa oli messu, ja talwi oli.

23. Ja JEsus käweli Templ lomonin esihuonesa.

24. Niin Judalaiset piiritit ja sanoit hänelle: kuinga kauwa meitä pidät ylös? Jos sinä olet tus, niin sano meille selkiästi.

25. JEsus wastais heitä: len sen teille sanonut, ja et te ne työt kuin minä teen Isäni todistawat minusta. Joh. 5:

26. Mutta et te usko; sillä ole minun lampaistani, niinkuin teille sanoin. Joh.

27. Minun lampani kuulewat ääneni, ja minä tunnen heidän, seurawat minua:

28. Ja minä annan heille ija kisen elämän, ja ei heidän pidä kuman ijankaikkisesti, eikä pidä gän rewäisemän heitä minun käd

29. Minun Isäni, joka ne andoi, on suurempi kaikkia: ja gän taida heitä rewäistä minun kädestä. Joh. 14: 28.

30. **Minä ja Isä olemma yx** Joh. 17: 11, 22.

31. Niin Judalaiset poimit taas wiä händä kiwittäxensä. Joh. 8

32. JEsus wastais heitä: mini sotin teille Isäldäni monda hywää t

kunga työn tähden niistä te siis
nun kiwitätte?
33. Judalaiset wastaisit händä, sa=
en: en me sinua hywän työn täh=
kiwitä, waan pilkan tähden, ja
sinä, joka ihminen olet, teet itzes
malaxi.
34. JEsus wastais heitä: eikö tei=
Laisanne ole kirjoitettu? Minä
oin, te oletta Jumalat. Ps. 82: 1.
35. Jos hän ne kutzui Jumalixi,
le Jumalan sana tapahtui: ja ei
oitus taida rikotta:
36. Ja te sanotte hänelle, jonga
on pyhittänyt ja lähettänyt mail=
m: sinä pilkkat Jumalata, että minä
oin: minä olen Jumalan Poika.
Matth. 26: 65.
37. Ellen minä tee minun Isäni
ä, niin älkät minua uskoko:
38. Mutta jos minä niitä teen,
jos et te minua usko, niin uskokat
töit: että te tundisitte ja uskoisitte
n olewan minusa, ja minun hänesä.
Joh. 14: 10, 11. Luku 17: 21, 22.
39. Niin he etzeit taas händä kiin=
taxensa, mutta hän läxi heidän kä=
insä;
40. Ja meni jällen toiselle puolelle
dania, siihen paikkaan josa Johan=
ensin kasti: ja wiiwyi siinä.
41. Ja monda tuli hänen tygönsä,
sanoit: ei Johannes yhtäkän ih=
tä tehnyt: Mutta kaikki kuin Jo=
nes tästä sanoi, ne owat todet.
42. Ja monda uskoi siellä hänen
llensä.

11. Luku.

rus ylösherätetty. Caiphas andaa neu=
won, että JEsus piti tapettaman.

1. Oli yxi mies sairasti, nimeldä La=
zarus Bethaniasta, Marian ja
en sisarensa Marthan kylästä.
2. Mutta Maria oli se joka woi=
HErran woitella, ja hänen jal=
ja hiuxillansa kuiwais: jonga weli
arus sairasti. Matth. 26: 7.
Marc. 14: 3. Joh. 12: 3.
3. Niin hänen sisarensa lähetit hä=
tygönsä, ja sanoit: HErra, katzo,
airastaa jotas rakastat.

4. Koska JEsus sen kuuli, sanoi
hän: ei tämä tauti ole kuolemaxi,
waan Jumalan kunniaxi, että Juma=
lan Poika sen kautta kunnioitettaisin.
5. Mutta JEsus rakasti Marthaa,
ja hänen sisartansa, ja Lazarusta.
6. Kuin hän siis kuuli hänen sai=
rastawan, niin hän wiiwyi siinä pai=
kasa kaxi päiwää.
7. Sitte sanoi hän Opetuslapsillen=
sa: mengämme jällen Judeaan.
8. Sanoit hänelle Opetuslapset:
Rabbi, äsken etzeit Judalaiset sinua
kiwittäxensä, ja sinä menet taas sinne.
9. Wastais JEsus: eikö kaxitoista=
kymmendä ole päiwän hetkeä? Jos
joku päiwällä waelda, ei hän loukka
itziänsä; sillä hän näke tämän mail=
man walkeuden:
10. Mutta jos joku yöllä waelda,
hän loukka itzensä; sillä ei walkeus
ole hänesä.
11. Näitä hän puhui: ja sanoi sitte
heille: meidän ystäwämme Lazarus ma=
kaa; mutta minä menen händä unesta
herättämään.
12. Niin sanoit hänen Opetuslap=
sensa: HErra, jos hän makaa, kyllä
hän paranee.
13. Mutta JEsus sanoi hänen kuo=
lemastansa: waan he luulit hänen sa=
nowan unen makamisesta.
14. Niin JEsus sanoi heille sel=
kiästi: Lazarus on kuollut.
15. Ja minä iloitzen teidän täh=
tenne: etten minä siellä ollut, että te
uskoitte: Mutta mengämme hänen ty=
gönsä.
16. Niin sanoi Thomas, joka kutzut=
tan kaxoisexi, muille Opetuslapsille:
käykämme myös me, että me kuoli=
simme hänen kanßansa.
17. Niin JEsus tuli, ja löysi hä=
nen jo neljä päiwää maannen haudasa.
18. Mutta Bethania oli läsnä Je=
rusalemita, lähes wiisitoistakymmendä
wakomittaa.
19. Ja monda Judalaisista oli tullut
Marthan ja Marian tygö, lohduttu=
maan heitä heidän weljensä tähden.
20. Koska Martha kuuli JEsuxen
tulewan, juoxi hän händä wastan:
mutta Maria istui kotona.

21. Niin Martha sanoi JEsuxelle: HERra, jos sinä olisit täällä ollut, niin ei minun weljeni olisi kuollut.

22. Mutta minä tiedän wielä, että kaikki mitä sinä anot Jumalalda, ne Jumala sinulle anda.

23. JEsus sanoi hänelle: sinun weljes on nousewa ylös. Joh. 6: 33.

24. Martha sanoi hänelle: minä tiedän hänen nousewan ylösnousemisessa wiimeisnä päiwänä. Luc. 14: 14. Joh. 5: 29.

25. Sanoi JEsus hänelle: **Minä olen ylösnousemus ja elämä: joka uskoo minun päälleni, hän elää, ehkä hän olis kuollut.**

26. Ja jokainen joka elää ja uskoo minun päälleni, ei hänen pidä kuoleman ijankaikkisesti: uskotkos sen? Joh. 6: 27, 35, 40, 54.

27. Hän sanoi hänelle: ja HERra, minä uskon sinun Christuxexi Jumalan Pojaxi, joka tulewa oli mailmaan. Matth. 16: 16. Joh. 4: 42. Luku 6: 69.

28. Ja kuin hän näitä sanonut oli, meni hän pois, ja kutzui sisarensa Marian salaa, sanoden: Mestari on tullut, ja kutzun sinua.

29. Koska hän sen kuuli, nousi hän kohta ja tuli hänen tygönsä.

30. (Sillä ei JEsus ollut wielä kylään tullut: waan oli siinä paikasa josa Martha oli hänen kohdannut.)

31. Koska siis Judalaiset, jotka hänen kansansa huonesa olit lohduttamasa händä, näit Marian nopiasti nousewan ja menewän ulos, seuraisit he händä, sanoden: hän menee haudalle itkemään.

32. Koska Maria sinne tuli kusa JEsus oli, ja näki hänen, langeis hän hänen jalkainsa juureen, ja sanoi hänelle: HERra, jos sinä olisit täällä ollut, ei olisi minun weljeni kuollut.

33. Koska JEsus näki hänen itkewän, ja Judalaiset, jotka hänen kansansa tullet olit, itkewän, kauhistui hän hengesä, ja tuli sangen murhellisexi;

34. Ja sanoi: kuhunga te hänen panitte? He sanoit hänelle: HERra, tule ja katzo.

35. Ja JEsus itki.

36. Niin sanoit Judalaiset: katzo, kuinga hän rakasti händä.

37. Mutta muutamat heistä sanoit: eikö tämä, joka sokian silmät a[illegible] tainnut tehdä, ettei tämäkän k[illegible] olisi? Joh. 9: 6.

38. Niin JEsus kauhistui taas [illegible] sänsä, ja tuli haudan tygö. [illegible] siinä oli kuoppa, ja kiwi sen [illegible] pandu.

39. JEsus sanoi: ottakat kiwi [illegible] Sanoi hänelle Martha, sen sisar [illegible] kuollut oli: HERra, jo hän haise[illegible] hän on neljä päiwää kuolluna o[illegible]

40. JEsus sanoi hänelle: e[illegible] nä sinulle sanonut: jos sinä [illegible] niin sinä näkisit Jumalan ku[illegible]

41. Ja he otit kiwen pois s[illegible] johon kuollut pandu oli. Niin [illegible] nosti silmänsä ylös, ja sanoi: [illegible] minä kiitän sinua, ettäs minun [illegible]

42. Mutta minä tiedän [illegible] aina minua kuulet: waan Kans[illegible] den joka täsä ympäri seisoo, [illegible] nä, että he uskoisit sinun [illegible] hettänexi.

43. Ja kuin hän nämät [illegible] oli, huusi hän suurella äänellä: [illegible] re, tule ulos.

44. Ja se kuollut tuli ulos s[illegible] käsistä ja jalwoista kääriliinalla, [illegible] nen kasiwonsa olit sidotut ympäri [illegible] liinalla. JEsus sanoi heille: [illegible] händä ja andakat hänen mennä.

45. Niin monda Judalaista, [illegible] olit Marian tygö tullet, ja n[illegible] kuin JEsus teki, uskoit hänen [illegible] lensä.

46. Mutta muutamat heistä [illegible] Pharisealaisten tygö, ja ilmoitit [illegible] mitä JEsus oli tehnyt.

47. Niin ylimmäiset Papit ja [illegible] riseuxet kokoisit Neuwon, ja [illegible] mitä me teemmä? sillä tämä [illegible] teke monda ihmettä. Matt[illegible] Marc. 14: 1. Luc. 22: 2.

48. Jos me sallimma hänen [illegible] olla, niin kaikki uskowat hänen [illegible] lensä: ja Romalaiset tulewat ja [illegible] wat pois sekä meidän maamme [illegible] Kansamme.

49. Mutta yxi heistä Caiphas [illegible] meldä, joka oli sinä wuonna ylimm[illegible]

n Pappi, sanoi heille: Et te mitän
ɔdä:
50. Et te myös ajattele, että se on
eille tarpellinen, että yxi ihminen
tolee Kansan tähden, ettei kaikki
ansa hukkuisi. Joh. 18: 14.
51. Mutta ei hän sitä itzestänsä sa=
nut: waan että hän oli sinä wuonna
limmäinen Pappi, niin hän ennusti;
tä JEsuxen piti kuoleman Kansan
hden:
52. Ja ei ainoasta Kansan tähden,
utta että hänen piti ne Jumalan lap=
, jotka hajoitetut olit, yhteen kokoman.
53. Mutta siitä päiwästä pidit he
teen neuwoa, kuolettaxensa händä.
54. Ei siis JEsus waeltanut enä
dalaisten seasa julkisesti, waan meni
ldä yhteen maan paikkaan lähes kor=
, siihen Kaupunkiin, joka kutzutan
phraim: ja oleskeli siellä Opetus=
stensa kanssa.
55. Mutta Judalaisten Pääsiäinen
jestyi: Ja monda siitä maakunnasta
ni Pääsiäisen edellä Jerusalemiin,
hdistamaan itziänsä.
56. Niin he etzeit JEsusta ja pu=
ttt keskenänsä, seisoin Templisä: mitä
luuletta, ettei hän ole juhlalle tullut?
57. Ja ylimmäiset Papit ja Pha=
seuxet olit käskyn andanet, että jos
n tiedäis kusa hän olis, niin hänen
li sen ilmoittaman, että he ottaisit
hen kiinni.

12. Luku.

Esus woideltu, ajaa Jerusalemiin, saarnaa
kärsimisestänsä, uskosta ja epäuskosta.

Kuutta päiwää ennen Pääsiäistä, tuli
JEsus Bethaniaan, josa Lazarus
li, joka kuollut oli, jonga hän kuol=
uista herätti.
Matth. 26: 6. Marc. 14: 3.
2. Niin he walmistit hänelle siellä
tollisen, ja Martha palweli; mutta
azarus oli yxi niistä kuin hänen kans=
nsa atrioitzit.
3. Niin Maria otti naulan woidetta
rmelematoinda, ja kallista Nardusta,
a woiteli JEsuxen jalat, ja kuiwais
änen jalkansa hiuxillansa. Ja huone
htettin woiten hajusta.
Joh. 11: 2.
4. Niin sanoi yxi hänen Opetus=
lapsistansa Judas Simonin poika Ischa=
rioth, joka hänen sitte petti:
5. Mixei tätä woidetta myyty kol=
meen sataan penningihin, ja annettu
waiwaisille?
6. Mutta hän sanoi sen, ei että
hän murhetta piti waiwaisista, waan
että hän oli waras, ja hänellä oli
kukkaro, josa hän sen kandoi kuin sii=
hen pandu oli. Joh. 13: 29.
7. Niin JEsus sanoi: anna hänen
olla, hän on sen kätkenyt minun hau=
tamiseni päiwäxi.
8. Sillä teidän tykönänne owat
aina waiwaiset, mutta en minä aina
teillä ole. 5 Mos. 15. 11. Matth. 26: 11.
Marc. 14: 7.
9. Niin paljo Kansaa Judalaisista
ymmärsi hänen siellä olewan: ja tulit
sinne, ei ainoasta JEsuxen tähden, waan
että he olisit myös Lazaruxen nähnet,
jonga hän oli kuolleista herättänyt.
10. Mutta ylimmäiset Papit pidit
neuwoa myös Lazarusta tappaxensa:
11. Sillä monda Judalaisista menit
sinne hänen tähtensä, ja uskoit JE=
suxen päälle.
12. Toisna päiwänä, koska paljo
Kansaa joka juhlalle tullut oli, kuuli
JEsuxen tullen Jerusalemiin,
Matth. 21: 8. Marc. 11: 7. Luc. 19: 35.
13. Otit he palmuoxia, menit hän=
dä wastan ja huusit: Hosianna! siu=
nattu on se joka tulee HErran ni=
meen, Israelin Kuningas! Ps. 118: 26.
14. Mutta JEsus sai yhden aasin,
ja istui sen päälle, niinkuin kirjoi=
tettu on:
15. Älä pelkä Sionin tytär, kazo,
sinun Kuningas tulee ja istuu aasin
warsan päällä. Es. 62: 11. Zach. 9: 9.
Matth. 21: 5.
16. Mutta ei hänen Opetuslapsensa
näitä ensisti ymmärtänet: waan sitte=
kuin JEsus oli kirkastettu, silloin he
muistit, että nämät owat hänestä kir=
joitetut, ja että he näitä hänelle tehnet
olit.
17. Mutta se Kansa todisti, kuin
hänen kanssansa oli, että hän Lazaruxen
haudasta kutzui, ja kuolluista herätti.
18. Sentähden myös Kansa meni

händä wastan, että he kuulit hänen
sen ihmen tehnexi.
19. Niin Phariseuxet sanoit keske=
nänsä: te näette, ettet te mitän aikoin
saa; katzo, koko mailma juoxee hänen
peräsänsä.
20. Mutta muutamat Grekiläiset
olit niistä, jotka menit ylös Juhlana
rukoilemaan.
21. Niin ne menit Philippuxen ty=
gö, joka oli Galilean Bethsaidasta, ja
rukoilit händä, sanoden: Herra, me
tahdomme nähdä JEsusta.
22. Philippus meni ja sanoi sen
Andreaxelle: ja Andreas taas ja Phi=
lippus sanoit sen JEsuxelle.
23. Mutta JEsus wastais heitä,
ja sanoi: aika on tullut, että ihmisen
Poika pitä kirkastettaman.
24. Totisesti, totisesti sanon minä
teille: ellei maahan pudonnut nisun jywä
kuole, niin se jää yxinänsä; mutta jos
se kuolee, niin se tuo paljo hedelmätä.
25. Joka rakastaa hengeänsä, hän
kadotta sen: mutta joka täsä mail=
masa wihaa hengeänsä, hän tuotta sen
ijankaikkiseen elämään.
Matth. 10: 39. Luku 16: 25. Marc. 8: 35.
Luc. 9: 24. Luku 17: 33.
26. Jos joku minua palwelee, hän
seuratkan minua: ja kusa minä olen,
siellä pitä myös minun palweliani ole=
man: Ja jos joku minua palwelee,
händä on Isä kunnioitzewa.
Joh. 14: 3. Luku 17: 24. 1 Thess. 4: 17.
27. Nyt on minun sieluni suuresti
murehisansa: Ja mitä minun pitä sa=
noman? Isä, wapahda minua tästä
hetkestä: kuitengin olen minä sentäh=
den tähän hetkeen tullut.
28. Isä, kirkasta sinun nimes. Niin
ääni tuli Taiwaasta, ja sanoi: minä
olen sen kirkastanut, ja tahdon wielä
nyt kirkastaa.
29. Niin Kansa, joka läsnä seisoi
ja sen kuuli, sanoi pitkäisen jylisnen.
Muut sanoit: Engeli puhutteli händä.
30. JEsus wastais, ja sanoi: ei
tämä ääni tullut minun, waan teidän
tähtenne.
31. Nyt tämä mailma duomitan:
nyt tämän mailman Päämies pitä
heitettämän ulos. Joh. 16: 11.

32. Ja koska minä maasta nostet
ylös, niin minä wedän kaikki mi
tygöni. Joh. 3: 14. Luku 8: 28.
33. (Mutta sen hän sanoi, mi
tuttain millä kuolemalla hänen
kuoleman.)
34. Niin Kansa wastais händ
sanoi: me olemma Laista kuullet
tuxen pysywän ijankaikkisesti: ja
sinä sanot, että ihmisen Poika
nostettaman ylös? Kuka on se i
Poika? 2 Sam. 7: 13. Ps. 89:
Ps. 110: 4. Es. 9: 6, 7. Hes. 37:
Dan. 2: 44. Luku 7: 14, 27.
35. Niin JEsus sanoi heille:
keus on wielä wähän aikaa
kansanne, waeldakat niinkauwan
teillä Walkeus on, ettei pime
käsitäisi. Joka pimeydesä wael
hän tiedä kuhunga hän menee.
Joh. 1: 9. Luku 11: 9.
36. Uskokat Walkeuden päälle
kauwan kuin teillä Walkeus on
te tulisitte Walkeuden lapsixi.
puhui JEsus ja meni pois, ja
heildä.
37. Ja waikka hän teki mon
mettä heidän nähtensä, ei he
gan uskonet hänen päällensä;
38. Että Esaian Prophetan
täytetäisin, jonga hän sanoi: H
kuka uskoi meidän saarnamme?
nelle on HErran käsiwarsi ilm
Es. 53: 1. Rom. 10: 16.
39. Sentähden ei he tainnet
sillä Esaias on taas sanonut:
40. Hän sowaisi heidän sil
ja paadutti heidän sydämens
he näkisi silmillä, eikä ymmär
dämellä, ja käännäisi itziänsä, ja
parannaisin heitä. Es. 6: 9. Luku
Matth. 13: 14. Marc. 4: 12. Luc.
Ap. T. 28: 26. Rom. 11: 8.
41. Nämät sanoi Esaias, koska
näki hänen kunniansa, ja puhui h
42. Kuitengin monda myös
mäisistä uskoit hänen päällensä;
ei he Phariseusten tähden sitä t
tanet, ettei he olisi Pannaan kuul
43. Sillä he rakastit enämmin
misten kunniata, kuin Jumala
niata. Joh. 5: 44.
44. Mutta JEsus huusi, ja
joka uskoo minuun päällensi, ei se

nun päälleni, waan sen päälle joka
nun lähetti. 1 Pet. 1: 21.
45. Ja joka minun näke, hän näke
joka minun lähetti.
46. Minä tulin Walkeuderi mail=
an, että jokainen joka uskoo minun
illeni, ei pidä pimeisä oleman.
. 1: 5. Luku 8: 12. Luku 9: 5. 1 Joh. 1: 5.
47. Mutta jos joku minun sanani
ulee, ja ei usko, en minä händä duo=
tze: sillä en minä tullut mailmaa
omitzemaan, waan wapahtamaan.
Marc. 16: 16. Joh. 3: 17.
48. Joka minun katzoo ylön, ja ei
i wastan minun sanojani, hänellä on
joka hänen duomitzee: se puhe jonga
nä puhuin, pitä hänen duomitzeman
imeisenä päiwänä.
49. Sillä en minä ole itzestäni pu=
nut: waan Isä, joka minun lähetti,
n on minulle käskyn andanut, mitä
inun tekemän ja puhuman pitä.
Joh. 14: 10.
50. Ja minä tiedän että hänen käs=
nsä on ijankaikkinen elämä. Sentäh=
n mitä minä puhun, sen minä puhun,
inkuin Isä on minulle sanonut.

13. Luku.

JEsus pesee Opetuslastensa jalat, neuwoo keskinäiseen nöyryteen ja puhuu pettäjästänsä. Petarin langemus.

Mutta ennen Pääsiäisjuhlaa, kuin
JEsus tiesi hetkensä tulleri, että
änen piti tästä mailmasta Isän tygö
nemän, niinkuin hän oli rakastanut
miansa jotka olit mailmasa, niin hän
ppuun asti rakasti heitä.
Matth. 26: 2. Marc. 14: 1. Luc. 22: 1.
2. Ja Ehtollisen jälkeen, (koska Per=
ele oli jo Judan Simonin Ischario=
hin sydämehen lykännyt, että hänen
iti hänen pettämän;)
3. Tiesi JEsus Isän kaikki hänen
äsiinsä andanen, ja että hän oli Ju=
malasta lähtenyt ulos ja oli Jumalan
ygö menewä: Matth. 28: 18.
Joh. 3: 35. Luku 17: 2.
4. Nousi hän ehtolliselda ja riisui
waattensa: ja otti liinaisen, ja wyötti
tzensä.
5. Pani sitte wettä maljaan, ja ru=
peis pesemään Opetuslasten jalkoja, ja
kuiwais ne sillä liinaisella jolla hän
wyötetty oli.
6. Niin hän tuli Simon Petarin
tygö, joka sanoi hänelle: HErra, si=
näkö minun jalkani peset?
7. JEsus wastais, ja sanoi hänelle:
mitä minä teen, et sinä sitä nyt tiedä,
mutta tästedes saat sinä sen tietä.
8. Petari sanoi hänelle; ei sinun
pidä ikänä pesemän minun jalkojani;
Wastais händä JEsus: ellen minä si=
nua pese, niin ei sinulla ole osaa mi=
nun kanßani.
9. Simon Petari sanoi hänelle:
HErra, ei ainoasta minun jalkojani,
mutta myös kädet ja pää.
10. Sanoi JEsus hänelle: joka pes=
ty on, ei se muuta tarwitze, waan että
jalat pestän, ja niin hän on kokonan=
sa puhdas: ja te oletta puhtat, ette
kuitengan kaikki.
Joh. 15: 3. Ap. T. 15: 9.
11. Sillä hän tiesi pettäjänsä; sen=
tähden hän sanoi: et te kaikki ole puhtat.
12. Sittekuin hän oli pesnyt heidän
jalkansa, ja waattensa ottanut, istui
hän taas ja sanoi heille: tiedättekö
mitä minä teille tehnyt olen?
13. Te kutzutta minun Mestarixi
ja HErraxi: ja te sanotte oikein:
sillä minä myös olen.
Matth. 23: 8, 10. 1 Cor. 8: 6.
14. Sentähden jos minä, joka olen
HErra ja Mestari, olen teidän jal=
kanne pesnyt: niin pitä myös teidän=
gin toinen toisenne jalat pesemän.
15. Sillä minä annoin teille esiku=
wan, että te niin tekisitte, kuin minä
tein teille. 1 Pet. 2: 21.
16. Totisesti, totisesti sanon minä
teille: ei ole palwelia suurempi Her=
raansa, eikä sanansaattaja suurempi,
kuin se joka hänen lähetti.
Matth. 10: 24. Luc. 6: 40. Joh. 15: 20.
17. Jos te nämät tiedätte, te olet=
ta autuat, jos te niitä teettä.
18. En minä kaikista teistä puhu:
minä tiedän ne jotka minä walitzin:
Mutta että Raamattu täytetäisin: jo=
ka syö leipää minun kanßani, hän tal=
lais minun jalallansa.
Ps. 41: 10. Ap. T. 1: 16
19. Nyt minä sanon teille ennen

kuin se tapahtuu, että sitte kuin se ta-
pahtunut on, te uskoisitte minun sixi.
20. Totisesti, totisesti sanon minä
teille: joka korjaa sen kuin minä lä-
hetän, hän korjaa minun: mutta joka
minun korjaa, hän korjaa sen, joka
minun lähetti. Matth. 10: 40. Luc. 10: 16.
21. Koska JEsus nämät oli sano-
nut, tuli hän murhellisexi hengesä, ja
todisti ja sanoi: totisesti, totisesti sanon
minä teille: yxi on teistä minun pettäwä.
Matth. 26: 21. Marc. 14: 18. Luc. 22: 21.
22. Niin Opetuslapset katzelit toi-
nen toisensa päälle, ja epäilit kenestä
hän sanoi.
23. Ja yxi hänen Opetuslapsistansa
istui pöydän tykönä JEsuxen helmasa,
jota JEsus rakasti. Joh. 21: 20.
24. Niin Simon Petari wiittais
sille, wisusti kysymään kuka se olis
josta hän sanoi.
25. Koska hän nojais JEsuxen rin-
daa wastan, sanoi hän hänelle: HEr-
ra, kuka se on?
26. JEsus wastais: se on jolle mi-
nä kastetun palan annan. Ja kuin
hän oli kastanut leiwän, andoi hän
sen Judalle Simon Ischariothille.
27. Ja sen palan jälkeen meni sil-
loin häneheN Perkele. Niin JEsus
sanoi hänelle: mitäs teet niin tee pi-
kemmin:
28. Mutta sitä ei yxikän atrioitze-
wista ymmärtänyt mitä warten hän
sen hänelle sanoi.
29. Sillä muutamat luulit, että
Judalla oli kukkaro, JEsuxen hänelle
sanowan: osta mitä me juhlapäiwäxi
tarwitzemme: eli että hän waiwaisille
jotakin andais. Joh. 12: 6.
30. Koska hän siis sen palan otta-
nut oli, meni hän kohta ulos: ja yö oli.
31. Koska hän oli mennyt ulos, sa-
noi JEsus: nyt on ihmisen Poika kir-
kastettu, ja Jumala on kirkastettu hä-
nesä.
32. Jos Jumala on kirkastettu hä-
nesä, niin on myös Jumala kirkasta-
wa hänen itzesänsä, ja kirkastaa hänen
pian.
33. Rakkat lapsukaiset, minä olen
wielä wähän aikaa teidän kanßanne:
teidän pitä minua etzimän, ja niinkuin
minä sanoin Judalaisille: et te tai
sinne tulla kuhunga minä menen: Ni
minä sanon myös nyt teille.
Joh. 7: 34. Luka 8: 21.
34. Uuden käskyn minä teille an
että te rakastaisitte teitänne keske
niinkuin minä teitä rakastin, et
myös toinen toistanne rakastaisitte.
3 Mos. 19: 18. Matth. 22: 39. Marc. 12
Joh. 15: 12. Rom. 13: 8. Gal. 6: 2. 1
1: 22. 1 Joh. 3: 11. Luka 4: 16, 17,
Jac. 2: 8.
35. Siitä pitä kaikkein tun
teidän minun Opetuslapsixeni, jo
keskenänne rakkauden pidätte.
36. Sanoi Simon Petari hä
HErra, kuhungastas menet? J
wastais händä: kuhunga minä
niin et sinä taida nyt minua se
mutta tästä lähin sinä olet
seurawa.
37. Petari sanoi hänelle: H
mixengä minä nyt taida sinua se
minä panen hengeni sinun edestä
38. JEsus wastais händä:
panet henges minun edestäni? To
totisesti sanon minä sinulle: ei
kukkoi ennen kuin sinä olet ko
minun kieldänyt. Matth. 26: 34.
Marc. 14: 30. Luc. 22: 34.

14. Luku.

JEsuxen kuoleman hyödytys. Usko,
rukous. Pyhä Hengi. Totinen

(Ja hän sanoi Opetuslapsillensa:)
köu teidän sydämenne murh
olko, jos te uskotte Jumalan
niin uskokat myös minun päälle
2. Minun Isäni huonesa on
asuinsiaa: Jos ei niin olisi, niin
sanoisin teille: Minä menen wal
maan teille siaa:
3. Ja waikka minä menen
walmistamaan teille siaa, niin
tulen jällen, ja otan teidän t
että kusa minä olen, siellä pitä
teidän oleman. Joh. 12: 26. Luka 17:
4. Ja kuhunga minä menen, te ti
dätte, ja tien te myös tiedätte.
5. Sanoi Thomas hänelle:
en me tiedä kuhungas menet:
siis me taidamme tietä tien?

JEsus sanoi hänelle: Minä o-
tie, totuus ja elämä: Ei ken-
tule Isän tygö, waan minun
tani.
Jos te tundisitte minun, niin te
myös tundisitte minun Isäni: ja
e tunnette hänen, ja te näette hänen.
Philippus sanoi hänelle: HERr-
osota meille Isä, niin me tydymme.
JEsus sanoi hänelle: minä olen
auwan aikaa teidän tykönänne, ja
nä minua tunne? Philippe, joka
minun, hän näki myös Isän:
ja sitä sinä sanot: osota minulle
?
Joh. 12: 45. Luku 17: 21, 23.
. Etkös usko minua olewan Isä-
ja Isää minusa? Ne sanat kuin
i teille puhun, en minä itzestäni
: mutta Isä,. joka minusa on,
teke työt.
. Uskokat minua, että minä olen
ä, ja Isä minusa: mutta jos ei,
niiden töiden tähden uskokat minua.
. Totisesti, totisesti sanon minä
: joka uskoo minun päälleni, ne
kuin minä teen, hän on myös te-
, ja suurempita kuin ne owat, on
tekewä; sillä minä menen Isäni
.
. Ja mitä ikänä te anotta mi-
nimeeni, sen minä teen: että Isä
ioitetaisiin Pojan kautta.
tth. 7: 7. Marc. 11: 24. Joh. 15: 16.
Luku 16: 23, 24. Jac. 1: 5.
. Mitä te anotte minun nimeeni,
minä teen.
. Jos te rakastatte minua, niin
ät minun käskyni.
. Ja minä olen rukoilewa Isää,
än anda teille toisen lohduttajan,
hän teidän kansanne olis ijan-
isesti:
. Totuuden Hengen, jota ei mail-
taida otta wastan, sillä ei he näe
ä, eikä tunne händä: mutta te
etta hänen, sillä hän pysyy teidän
änne, ja on teisä olewa.
. En minä jätä teitä orwoixi;
i minä tulen teidän tygönne.
. Wielä on wähä aikaa, ja ei
ma sillen minua näe, mutta te
ä minun; sillä minä elän, ja te
s elätte.

20. Sinä päiwänä pitä teidän ym-
märtämän että minä olen Isäsä, ja te
minusa, ja minä teisä.
21. Jolla minun käskyni owat, ja
ne kätkee, se rakastaa minua: mutta jo-
ka minua rakastaa, hän rakastetan mi-
nun Isäldäni: Ja minä tahdon hän-
dä rakastaa, ja ilmoitan itzeni hänelle.
22. Sanoi hänelle Judas: (ei se Is-
chariothe:) HERra, kuingasta se tulee
että tahdot meille itzes ilmoitta, ja et
mailmalle?
23. JEsus wastais, ja sanoi hänel-
le: joka minua rakastaa, se pitä mi-
nun sanani, ja minun Isäni rakastaa
händä, ja me tulemma hänen tygöns-
sä, ja asumma hänen tykönänsä.
Joh. 15: 10.
24. Joka ei minua rakasta, ei se
minun sanojani kätke: ja se sana kuin
te kuuletta, ei ole minun, waan Isän,
joka minun lähetti.
25. Näitä olen minä teille puhunut,
ollesani teidän kansanne.
26. Mutta lohduttaja, se Pyhä
Hengi, jonga Isä on lähettäwä mi-
nun nimeeni, hän opetta teille kaikki,
ja muistutta teille kaikki kuin minä
teille sanonut olen. Luc. 24: 49.
Joh. 15: 26. Luku 16: 7.
27. Rauhan minä jätän teille, mi-
nun rauhani minä annan teille: en
minä anna teille niinkuin mailma an-
da. Älkän teidän sydämenne murhelli-
nen olko, älkän myös peljätkö.
28. Te kuulitta minun sanowan:
minä menen pois, ja tulen jällen tei-
dän tygönne. Jos te minua rakastai-
sitte, niin te tosin iloitzisitte, että mi-
nä sanoin: minä menen Isän tygö;
sillä Isä on suurempi minua.
Joh. 10: 29.
29. Ja nyt minä sanon teille ennen
kuin se tapahtun; että te uskoisitte koska
se tapahtunut on. Joh. 13: 19.
30. En minä tästedes puhu paljo
teidän kansanne: sillä tämän mailman
päämies tulee, jolla ei ole mitän mi-
musa. Joh. 12: 31. Luku 16: 11.
31. Mutta että mailma ymmärräis
minun Isää rakastawan, niinkuin Isä
minulle käski, niin minä myös teen. Nos-
kat, lähtekämme täldä. Joh. 10: 18.

15. Luku.

Ylöskehoitus pysymään wahwana uskosa, rakkaudesa, kärsiwällisydesä.

Minä olen se totinen wiinapuu, ja minun Isäni on peldomies.
Rom. 6: 5. Luku 11: 24.

2. Jokaitzen oxan minusa, joka ei kanna hedelmätä, hän karsii pois: ja jokaitzen kuin hedelmän kandå, hän puhdistaa, että se kannais runsamman hedelmän.

3. Te oletta nyt puhtat, sen sanan tähden kuin minä teille puhuin.
Joh. 13: 10. Ap. T. 15: 9.

4. Pysykät te minusa, ja minä teisä: Niinkuin ei oxa taida itzestänsä hedelmätä kanda, ellei hän wiinapuusa kiinni ole; niin et te myös, jollet te minusa pysy.

5. Minä olen wiinapuu, te oletta oxat: joka minusa pysyy, ja minä hänesä, hän kanda paljo hedelmätä; sillä ilman minuta et te woi mitän tehdä.
Col. 1: 23.

6. Jos ei joku minusa pysy, se heitetän ulos niinkuin oxa, ja kuiwettuu, ja ne sidotan kokoon, ja heitetän tuleen, ja palawat. Matth. 3: 10.
Luku 7: 19.

7. Jos te minusa pysytte, ja minun sanani pysywät teisä, mitä ikänä te tahdotte niin anokat, ja te saatte.
Joh. 16: 23, 26. 1 Joh. 3: 22.

8. Siinä minun Isäni kunnioitetan, että te paljon hedelmätä kannaisitte: ja tulette minun Opetuslapsixeni.
Matth. 5: 16. 1 Pet. 2: 12.

9. Niinkuin Isä rakasti minua, niin minä myös rakastin teitä: pysykät siinä minun rakkaudesani.

10. Jos te minun käskyni pidätte, niin te pysytte minun rakkaudesani: niinkuin minä pidin Isäni käskyn, ja pysyn hänen rakkaudesansa.

11. Näitä olen minä teille puhunut, että se minun iloni teisä pysyis, ja teidän ilonne tulis täydellisexi.

12. Se on minun käskyni, että te rakastatte teitänne keskenänne, niinkuin minä teitä rakastin.
Joh. 13: 14, 34. Eph. 5: 2. 1 Theß. 4: 9.
1 Joh. 3: 11. 16. Luku 4: 21.

13. Ei ole kellän sitä suurempata rakkautta, kuin että joku panis h[...]gensä ystäwäinsä edestä.

14. Te oletta minun ystäwäni, [...] te teette mitä minä teidän käsken.

15. En minä tästedes san[...] palwelioixi; sillä ei palwelia tiedä [...] hänen Herransa teke: mutta minä [...] teitä ystäwixi, sillä kaikki kuin mi[...] säldäni kuulin, ne minä teillen il[...]

16. Et te minua walinnet, [...] minä walitzin teidän, ja sääsin [...] että te menisitte hedelmätä te[...] ja teidän hedelmänne pysyis: [...] tä te anotta Isäldä minun n[...] sen hän anda teille. Matth.[...]

17. Näitä minä käsken te[...] te toinen toistanne rakastaisitte.

18. Jos mailma teitä wi[...] tietäkät hänen ennen minua w[...] kuin teitä.

19. Jos te mailmasta olisit[...] mailma omaansa rakastais; [...] te ole mailmasta, waan minä [...] teidän mailmasta, sentähden [...] wihaa teitä. 1 Joh. 4: [...]

20. Muistakat sitä sanaa [...]nä teille sanoin: ei ole palwel[...]rempi Herraansa. Jos he minua [...]noisit, niin he myös teitä [...] jos he minun sanani kätkit, [...] teidängin sananne kätkewät.
Matth. 10: 24. Luc. 6: 40. Joh. [...]

21. Mutta kaikkia näitä te[...] teille minun nimeni tähden, [...] tunne sitä joka minun lähetti.
Matth. 24: 9. Joh. 16: 3.

22. Jos en minä olisi t[...] heitä puhutellut, niin ei he[...] syndiä: mutta nyt ei heillä o[...] he syndinsä werhowat.

23. Joka minua wihaa, hän [...] myös minun Isääni.

24. Ellen minä olisi niitä [...] heidän seasansa tehnyt, joita ei [...] muu ole tehnyt, niin ei heillä [...] syndiä: Mutta nyt he näit, ja [...]sit sekä minua, että minun Isäni[...]

25. Waan (se tapahtui) että se [...] tetäisin kuin heidän laisansa [...] tettu: he wihaisit minua ilman [...]
Ps. 35: 19. Ps. [...]

26. Mutta koska Lohduttaja [...]

a minä teille Isäldä lähetän, to=
en Hengi, joka Isästä käy ulos,
u minusta todistawa.
uc. 24: 49. Joh. 14: 26. Luku 16: 7.
'. Ja teidän pitä myös todista=
, sillä te oletta alusta minun kans=
Ap. T. 1: 21. Luku 5: 32.

16. Luku.

ristityin waino. Christuxen poismene=
minen. Pyhän Hengen wirka.

iitä olen minä puhunut teille, ettet
te paheniſi.
He panewat teitä pannaan: Ja
tulee, että jokainen joka teidän
a, se luulee tekewänsä Jumalalle
xluxen.
Ja näitä he tekewät teille, ettei
nne Isää eikä minua. Joh. 15: 21.
Waan minä puhuin näitä teille,
koska se aika tulee, te niistä muis=
tte, että minä teille sanonut olen:
a en minä ole teille näitä alusta
nut, sillä minä olin teidän kanssanne.
atth. 9: 15. Marc. 2: 19. Luc. 5: 34.
Mutta nyt minä menen sen ty=
joka minun lähetti, ja ei teistä
lta kengän kysy: kungas menet?
Waan että minä olen näitä teil=
uhunut, niin murhe täyttä teidän
menne.
Kuitengin sanon minä teille to=
en: se on teille tarpellinen että
ä menen pois: sillä ellen minä me=
ois, niin ei Lohduttaja tule teidän
nne: mutta jos minä menen pois,
minä hänen teille lähetän.
Ja koska hän tulee, niin hän
elee mailmaa synnin tähden, ja wan=
kauden tähden, ja duomion tähden:
Synnin tähden tosin, ettei he usko
un päälleni:
). Mutta wanhurskauden tähden,
minä menen Isäni tygö, ja ettet
inua sillen näe:
1. Mutta duomion tähden, että tä=
mailman päämies on duomittu.
Joh. 12: 31.
2. Minulla on wielä paljo sano=
a, mutta et te woi nyt kanda.
3. Waan koska se tulee, totuuden
gi, hän johdatta teitä kaikkeen to=
teen: sillä ei hän puhu itzestänsä,
waan mitä hän kuulee, sitä hän pu=
huu, ja tulewaisia hän teille ilmoitta.
Joh. 14: 26. Luku 15: 26.
14. Hän on minua kunnioittawa;
sillä hän otta minun omastani, ja il=
moitta teille.
15. Kaikki mitä Isällä on, ne owat
minun; sentähden minä sanoin, että hän
otta minun omastani, ja ilmoitta teille.
Joh. 17: 10.
16. Wähän ajan perästä, ja et te
näe minua: ja taas wähän ajan pe=
rästä, te näettä minun, sillä minä me=
nen Isän tygö.
17. Niin muutamat hänen Opetus=
lapsistansa puhuit keskenänsä: mikä se
on kuin hän sanoo meille: wähän ajan
perästä, ja et te näe minua: ja taas
wähän ajan perästä, ja te näettä mi=
nun; ja, että minä menen Isän tygö?
18. Niin he sanoit: mikä se on kuin
hän sanoo, wähän ajan perästä? en
me tiedä mitä hän puhuu.
19. Niin JEsus ymmärsi että he
tahdoit kysyä häneldä, ja sanoi heille:
sitä te kysytte keskenänne, että minä
sanoin: wähän ajan perästä, ja et te
näe minua: ja taas wähän ajan pe=
rästä, ja te näette minun.
20. Totisesti, totisesti sanon minä
teille: teidän pitä itkemän ja parku=
man, mutta mailma iloitzee: te tuletta
murhellisexi, mutta teidän murhenne
käätän ilox.
21. Koska waimo synnyttä, niin
hänellä on kipu, sillä hänen hetkensä
tuli: mutta koska hän on lapsen syn=
nyttänyt, niin ei hän enä muista wai=
waansa, ilon tähden, että ihminen on
syndynyt mailmaan.
22. Niin teillä on myös nyt mur=
he: mutta minä tahdon teitä jällensä
nähdä, ja teidän sydämenne on iloitze=
wa, ja ei kenengän pidä teidän iloan=
ne teildä ottaman pois.
23. Ja sinä päiwänä et te mitän
kysy minulda. Totisesti, totisesti sanon
minä teille: mitä ikänä te anotta I=
säldä minun nimeeni, niin hän anda
teille. Matth. 7: 7. Luku 21: 22.
Marc. 11: 24. Luc. 11: 9. Joh. 14: 13.
Luku 15: 16. Jac. 1: 5.
24. Et te ole mitän minun nimee=
ni tähän asti anonet: rukoilkat, niin

te saatte, että teidän ilonne olis täydellinen.

25. Näitä olen minä teille puhunut tapauxisa: mutta aika tulee, etten minä sillen puhu teille tapauxisa, waan ilmoitan julkisesti teille minun Isästäni.

26. Sinä päiwänä pitä teidän rukoileman minun nimeeni: Ja en minä sano teille, että minä rukoilen Isää teidän tähtenne:

27. Sillä Isä rakastaa itze teitä, että te minua rakastaisitte, ja uskoitta minun Jumalasta lähtenen.
Joh. 17: 8.

28. Minä läxin Isästä, ja tulin mailmaan: taas minä jätän mailman, ja menen Isän tygö.

29. Sanoit hänen Opetuslapsensa hänelle: katzo, nyt sinä julkisesti puhut, ja et yhtän tapausta sano.

30. Nyt me tiedämme sinun kaikki tietäwän, ja et sinä tarwitze että joku sinulda kysyy; sentähden me uskomme sinun Jumalasta lähtenen. Joh. 17: 25.

31. JEsus wastais heitä: nyt te uskotte.

32. Katzo, aika tulee, ja nyt tuli, että te jokainen hajoitetan omillensa, ja minun te yxinäni jätätte. En minä kuitengan yxinäni ole, sillä Isä on minun kanßani.
Matth. 26: 31. Marc. 14: 27.

33. Näitä olen minä teille puhunut, että teillä minusa rauha olis. Mailmasa on teillä tuska: mutta olkat hywäsä turwasa, minä woitin mailman.

17. Luku.

Christus rukoilee itzensä, opetuslastensa ja seurakunnan edestä.

Näitä puhui JEsus, ja nosti silmänsä Taiwasta päin, ja sanoi: Isä, hetki tuli, kirkasta sinun Poikas, että sinun Poikas kirkastais myös sinun.
Joh. 12: 23.

2. Niinkuin sinä annoit hänelle wallan kaiken lihan päälle, anda ijankaikkisen elämän kaikille kuin sinä hänelle annoit. Matth. 28: 18. Joh. 5: 27.

3. Mutta tämä on ijankaikkinen elämä, että he sinun ainoan totisen Jumalan tundisit, ja jongas lähetit, JEsuxen Christuxen.

4. Minä kirkastin sinun maan pää
minä täytin sen työn jongas mi
annoit tehdäxeni.
5. Ja nyt Isä, kirkasta sinä m
itze tykönäs sillä kirkkaudella, jo
nulla sinun tykönäs oli, ennenk
mä mailma olikan.
6. Minä ilmoitin sinun Ni
misille, jotkas minulle mailma
noit: he olit sinun, ja min
ne annoit, ja sinun sanas he k
7. He tiesit nyt kaikki olewan s
kuin sinä minulle annoit.
8. Sillä ne sanat kuin sinä m
annoit, annoin minä heille: j
otit wastan, ja totisesti tunsi
sinusta lähtenen, ja uskoit
minun lähetit. Joh. 16: 27.
9. Minä rukoilen heidän e
en minä mailman edestä rukoil
niitten edestä kuin sinä minulle
että he owat sinun omas.
10. Ja kaikki minun omas
sinun, ja sinun omas owat min
minä olen kirkastettu heisä.
Joh. 16: 15.
11. En minä sillen ole ma
mutta he owat mailmasa, ja
tulen sinun tygös. Pyhä Is
niitä kuin sinä minulle annoit
Nimes tähden, että he olisit y
kuin mekin! Joh. 10: 30.
12. Koska minä olin heidän
sansa mailmasa, niin minä kä
sinun Nimesäs: ne jotkas min
noit kätkin minä, ja ei niistä
kadonnut, waan se kadotuxen l
Raamattu täytetäisin.
Ps. 109: 8. Joh. 18: 9.
13. Mutta nyt minä tule
tygös, ja puhun näitä mailma
heisä olis minun iloni täydelli
14. Minä annoin heille sinun
ja mailma wihais heitä, sillä
ole mailmasta, niinkuin en m
mailmasta ole.
15. En minä rukoile että
ottaisit pois mailmasta, waan
heitä pahasta warjelisit.
16. Ei he ole mailmasta, niin
en minäkän mailmasta ole.
17. Pyhitä heitä totuudesa. S
nun puhes on totuus.

8. Niinkuin sinä minun lähetit
maan, niin minä myös lähetin
än mailmaan.
9. Ja minä pyhitän itzeni heidän
ensä, että hekin olisit totuudesa
tetyt.
0. Mutta en minä ainoasti heidän
änsä rukoile, waan myös niitten
ä, jotka heidän sanansa kautta
wat minun päälleni;
1. Että he kaikki yhtä olisit, niin=
sinä Isä minusa olet, ja minä
sa, että hekin meisä niin yhtä oli=
että mailma uskois sinun minua
ttänexi. Joh. 10: 38. Luku 14: 10.
2. Ja minä annoin heille sen kun=
, kuin sinä minulle annoit: että he
olisit, niinkuin mekin yhtä olemma.
3. Minä olen heisä, ja sinä minu=
että he niin yhdesä täydelliset oli=
ja mailma tiedäis että sinä minun
tit, ja että sinä heitä rakastit, niin=
sinä minua rakastit.
1 Joh. 1: 8. Luku 3: 24.
4. Isä, minä tahdon, että kusa mi=
olen, siellä nekin olisit minun kans=
, kuin sinä minulle andanut olet;
he minun kunniani näkisit, jongas
ulle annoit, sillä sinä rakastit mi=
ennen kuin mailman perustus las=
n oli. Joh. 12: 26. Luku 14: 3.
25. Wanhurskas Isä, ei mailma
a tundenut, mutta minä tunsin si=
, ja nämät ymmärsit, että sinä
un lähetit.
26. Ja minä julistin heille sinun
es, ja wielä julistan; että se rak=
s, jolla sinä minua rakastit, heisä
, ja minä myös heisä.

18. Luku.

sus otetaan kiinni yrtitarhasa, tutkitaan Caiphalda ja Pilatuxelda.

oska JEsus nämät oli sanonut, me=
ni hän ulos Opetuslastensa kansa
dron ojan ylitze, siellä oli yrtitarha
en hän meni sisälle ja hänen Ope=
lapsensa. 2 Sam. 15: 23.
atth. 26: 36. Marc. 14: 32. Luc. 22: 39.
2. Mutta Judas, joka hänen petti,
ti myös sen paikan: sillä JEsus tuli
ne usein Opetuslastensa kansa.

3. Koska siis Judas oli joukon kans=
sansa ottanut, ja palweliat ylimmäi=
sildä Papeilda ja Phariseuxilda, tuli
hän sinnä lyhtyillä, tulisoitoilla, ja sota=
aseilla. Ps. 41: 10. Matth. 26: 47.
Marc. 14: 43. Luc. 22: 47. Ap. T. 1: 16.
4. Koska siis JEsus tiesi kaikki mitä
hänelle tapahtuman piti, niin hän läxi
ulos ja sanoi heille: Ketä te etzittä?
5. He wastaisit händä: JEsusta Na=
zarenusta. Sanoi JEsus heille: Minä
olen. Mutta Judas, joka hänen petti,
seisoi myös heidän kansansa.
6. Kuin siis JEsus sanoi heille:
Minä olen, astuit he takaperin, ja
langeisit maahan.
7. Niin hän taas kysyi heildä: Ketä
te etzittä? Mutta he sanoit: JEsusta
Nazarenusta.
8. JEsus wastais: Minä sanoin
teille, että minä olen. Jos te siis
minua etzittä, niin andakat näitten
mennä;
9. Että se puhe täytetäisin, kuin hän
oli sanonut: en minä niisä yhtän ka=
dottanut, kuin sinä minulle annoit.
Joh. 17: 12
10. Niin Simon Petarilla oli miek=
ka, jonga hän weti ulos, ja löi ylim=
mäisen Papin palweliata, ja hakkais
pois hänen oikian korwansa: jonga pal=
welian nimi oli Malchus.
11. Niin JEsus sanoi Petarille:
pistä miekkas tuppeen: eikö minun pi=
dä juoman sitä Kalkkia kuin Isä mi=
nulle andoi?
12. Niin joukko, ja ylimmäinen pää=
mies, ja Judalaisten palweliat otit kiin=
ni JEsuxen ja sidoit hänen;
Matth. 26: 57. Marc. 14: 53. Luc. 22: 54.
13. Ja weit ensin Hannaxen tygö;
sillä hän oli Caiphan appi, joka oli
sinä wuonna ylimmäinen Pappi.
Luc. 3: 2.
14. Ja Caiphas oli se, joka Juda=
laisille oli neuwoa andanut, että yhtä
ihmistä olis tarpellinen kuoletta Kan=
san edestä. Joh. 11: 50.
15. Ja Simon Petari seurais JE=
susta, ja toinen Opetuslapsi. Mutta
se Opetuslapsi oli ylimmäisen Papin
tuttawa, ja meni sisälle JEsuxen kansa
ylimmäisen Papin saliin.

16. Mutta Petari jäi ulos owen
eteen. Niin se toinen Opetuslapsi, joka
ylimmäisen Papin tuttawa oli, meni
ulos ja puhui owenwartialle, ja toi
Petarin sisälle.
17. Niin sanoi owenwartia piika
Petarille: etkö sinä myös ole tämän
miehen Opetuslapsista? Hän sanoi: en
ole.
18. Mutta palweliat, jotka hiilistä
olit tulen tehnet, sillä kylmä oli, sei-
soit ja lämmittelit. Ja Petari seisoi
myös heidän kanßansa ja lämmitteli.
19. Niin ylimmäinen Pappi kysyi
JEsuxelda hänen Opetuslapsistansa ja
Opetuxestansa.
20. JEsus wastais händä: Minä
olen mailman edesä julkisesti puhunut:
minä olen Synagogasa opettanut, ja
Templisä, johonga Judalaiset jokapai-
kasta kokoon tulewat, ja en ole mitän
salaisudesa puhunut.
21. Mitäs minulda kysyt? kysy niil-
dä, jotka kuulit mitä minä heille pu-
hunut olen: Katzo, ne tietäwät mitä
minä sanonut olen.
22. Mutta kuin hän näitä puhui,
andoi yxi niistä palwelioista, kuin läsnä
seisoit, JEsuxelle korwapuustin, ja sa-
noi: niingö sinä wastat ylimmäistä
Pappia?
23. JEsus wastais händä: jos mi-
nä pahasti puhuin, niin tunnusta se
pahaxi: mutta jos minä oikein pu-
huin, mixis minua lyöt?
24. Niin Hannas lähetti hänen si-
dottuna ylimmäisen Papin Caiphan
tygö.
25. Mutta Simon Petari seisoi ja
lämmitteli: Niin he sanoit hänelle:
etkö sinä ole myös hänen Opetuslap-
sistansa? Hän kielsi, ja sanoi: en ole.
Matth. 26: 69. Marc. 14: 66. Luc. 22: 55.
26. Sanoi hänelle yxi ylimmäisen
Papin palwelioista, sen lango, jonga
korwan Petari hakkais pois: engö mi-
nä sinua nähnyt yrtitarhasa hänen
kanßansa?
27. Niin Petari taas kielsi, ja koh-
ta Kukkoi lauloi.
28. Niin he weit JEsuxen Caiphan
tykö Raastupaan. Mutta se oli aamu:
ja ei he mennet Raastupaan ettei he
itziänsä saastutaisi, waan söisit Pää-
lampan. Matth. 27: 1. Marc. 15:
Luc. 23: 1. Ap. T. 10: 28. Luk. 11:
29. Niin Pilatus meni ulos h[illegible]
tygönsä, ja sanoi: mitä kann[illegible]
tuotte tätä miestä wastan?
30. He wastaisit ja sanoit [illegible]
ellei hän pahantekiä olisi, en m[illegible]
händä sinun halduus andanet.
31. Niin Pilatus sanoi heil[illegible]
takat te händä, ja duomitkat [illegible]
teidän Lakinne jälkeen. Judal[illegible]
noit siis hänelle: meidän ei so[illegible]
tappa;
32. Että JEsuxen puhe täyt[illegible]
kuin hän sanoi, merkiten millä [illegible]
malla hänen piti kuoleman.
Matth. 20: 19. Marc. 10: 33. Luc.
33. Niin Pilatus taas meni [illegible]
paan, kutzui JEsuxen, ja sanoi [illegible]
oletkos sinä Judalaisten Kunin[illegible]
Matth. 27: 11. Marc. 15: 2. Luc.
34. JEsus wastais händä: [illegible]
sinä sen itzestäs, eli owatko m[illegible]
minusta sinulle sanonet?
35. Pilatus wastais: olengo [illegible]
Judalainen: Sinun Kansas ja [illegible]
mäiset Papit annoit ylön sin[illegible]
nulle: mitäs tehnyt olet?
36. JEsus wastais: ei min[illegible]
dakundani ole tästä mailmasta: [illegible]
nun waldakundani olis tästä m[illegible]
niin tosin minun palweliani o[illegible]
net, etten minä olisi tullut [illegible]
ylön Judalaisille; mutta ei min[illegible]
dakundani ole tääldä.
37. Niin Pilatus sanoi häne[illegible]
sinä olet Kuningas? JEsus w[illegible]
sinä sen sanot, että minä olen Ku[illegible]
Sitä warten olen minä sy[illegible]
ja sitä warten mailmaan tu[illegible]
tä minä totuuden tunnustan[illegible]
kainen joka on totuudesta, se [illegible]
minun äneni.
38. Pilatus sanoi hänelle: m[illegible]
totuus? Ja kuin hän sen sano[illegible]
meni hän taas ulos Judalaisten [illegible]
ja sanoi heille: en minä löydä [illegible]
syytä hänesä.
39. Mutta teillä on tapa, e[illegible]
nun pitä teille päästämän yhden [illegible]
siäisnä: tahdottako siis että minä p[illegible]
tän teille Judalaisten Kuningan?
Matth. 27: 15. Marc. 15: 6. Luc. 23: 17.

. Niin he huusit taas kaikki,
den: ei tätä, waan Barabbasta:
ta Barabbas oli ryöwäri.
Ap. T. 3: 14.

19. Luku.

ristus duomittu, ruoskittu, kruunattu,
ristinnaulittu, kuolee ja haudataan.

in Pilatus otti silloin JEsuxen,
ja ruoskitzi hänen. Matth. 27: 27.
Marc. 15: 16.
Ja sotamiehet wäänsit Kruunun
itappuroista, panit sen hänen pää=
ä, ja puetit hänen purpurawaat=
n;
Ja sanoit: Terwe Judalaisten
ingas. Ja annoit hänelle korwa=
steja.
. Taas tuli Pilatus ulos, ja sanoi
e: katzokat, minä tuon hänen teille
, että te tiedäisitte etten minä löy=
yhtän syytä hänesä.
. Niin JEsus meni ulos, kandain
ntappuraista Kruunua ja purpu=
a waatetta. Ja hän sanoi heille:
) ihmistä!
. Mutta koska ylimmäiset Papit
alweliat hänen näit, huusit he, sano=
ristinnaulitze, ristinnaulitze händä.
atus sanoi heille: ottakat te händä
ristinnaulitkat; sillä en minä löydä
in syytä hänesä.
. Wastaisit händä Judalaiset: meillä
Laki, ja meidän Lakimme jälkeen
hänen kuoleman, että hän teki
sä Jumalan Pojaxi.
. Koska siis Pilatus tämän puhen
li, pelkäis hän wielä enämmin;
. Ja meni taas Raastupaan ja sa=
JEsuxelle: kusta sinä olet? Mutta
JEsus wastannut händä.
10. Niin Pilatus sanoi hänelle: et=
mitän minulle puhu? etkös tiedä
minulla on walda sinua ristinnau=
, ja walda sinua päästää?
11. JEsus wastais: ei sinulla olisi
än waldaa minua wastan, jos ei se
sinulle annettu ylhäldä: sentähden
hänelle suurempi syndi, joka minun
ulle andoi ylön.
12. Ja siitä ajasta pyysi Pilatus
dä päästää: Mutta Judalaisit huu=
sanoden: jos sinä hänen päästät,
niin et sinä ole Keisarin ystäwä; sillä
jokainen joka itzensä teke Kuningaxi,
hän on Keisarita wastan.
13. Koska siis Pilatus tämän pu=
hen kuuli, wei hän JEsuxen ulos, ja
istui duomioistuimelle, siihen paikkaan
joka kutzutau Lithostrotos, mutta He=
breaxi Gabbatha.
14. Mutta se oli Pääsiäisen wal=
mistus päiwä, lähes kuudennella het=
kellä. Ja hän sanoi Judalaisille: katzo
teidän Kuninganne.
15. Mutta he huusit: ota pois, ota
pois, ristinnaulitze händä. Pilatus sa=
noi heille: pitäkö minun ristinnaulitze=
man teidän Kuninganne? Ylimmäiset
Papit wastaisit: ei meillä ole Kunin=
gasta, waan Keisari.
16. Niin silloin hän andoi hänen
heille ristinnaulitta. Mutta he otit
JEsuxen ja weit pois. Matth. 27: 31.
Marc. 15: 20. Luc. 23: 33.
17. Ja hän kannoi ristiänsä, ja me=
ni siihen paikkaan joka kutzutan pää=
kallon paikaxi, mutta Hebreaxi Golgatha.
18. Siellä he ristinnaulitzit hänen,
ja kaxi muuta hänen kanßansa kahden
puolen, mutta JEsuxen keskelle.
19. Niin Pilatus kirjoitti myös
päällekirjoituxen, ja pani ristin pääl=
le: ja oli näin kirjoitettu: JESUS
NAZARENUS JUDALAISTEN
KUNINGAS. Matth. 27: 37.
Luc. 23: 38.
20. Tämän päällekirjoituxen luki
monda Judalaisista: sillä se paikka oli
läsnä Kaupungita, josa JEsus ristin=
naulittin. Ja oli kirjoitettu Hebreaxi,
Grekaxi ja Latinaxi.
21. Niin sanoit Judalaisten ylim=
mäiset Papit Pilatuxelle: älä kirjoita:
Judalaisten Kuningas: waan että hän
on sanonut: minä olen Judalaisten
Kuningas.
22. Pilatus wastais: mitä minä
kirjoitin, sen minä kirjoitin.
23. Koska siis sotamiehet olit JE=
suxen ristinnaulinnet, otit he hänen
waattensa, (ja teit neljä osaa, kullengin
sotamiehelle osan,) ja hamen: mutta
hame ei ollut ommeltu, waan koko=
nansa ylhäldä (alaspäin) kudottu.
Matth. 27: 35. Marc. 15: 24. Luc. 23: 34.

24. Niin he sanoit keskenänsä: äl-
kämme tätä rikkoko, waan heittäkäm-
me tästä arpaa, kenengä se pitä oleman:
että Raamattu täytetäisiin, joka sanoo:
he owat minun waatteni itzellensä
jakanet, ja owat heittänet minun
hamestani arpaa. Ja sotamiehet to-
sin näin teit. Ps. 22: 19.
25. Mutta JEsuxen ristin tykönä
seisoi hänen Aitinsä, ja hänen Aitinsä
sisar Maria, Cleophan emändä, ja
Maria Magdalena.
26. Koska siis JEsus näki Aitin,
ja Opetuslapsen siinä seisowan, jota
hän rakasti, sanoi hän Aitillensä: Wai-
mo, katzo sinun poikaas.
27. Sitte sanoi hän Opetuslapselle:
katzo sinun Aitiäs. Ja siitä hetkestä
otti Opetuslapsi hänen tygönsä.
28. Sitte kuin JEsus tiesi jo kaik-
ki täytetyxi, ja että Raamattu täyte-
täisiin, sanoi hän: Minä janon.
Ps. 69: 22.
29. Oli siis yxi astia pandu etikka-
ta täyteen. Ja he täytit sienen etikal-
la, ja panit sen ymbärille Isoppia, ja
panit sen hänen suunsa eteen.
Matth. 27: 48.
30. Koska siis JEsus oli etikkata
ottanut, sanoi hän: se on täytetty: ja
kallisti päänsä ja andoi hengensä.
31. Mutta että walmistus päiwä
oli, ja ei ruumit pitänyt ristisä ole-
man Sabbathina, (sillä se Sabbathin
päiwä oli suuri,) rukoilit siis Judalai-
set Pilatusta, että heidän sääriluunsa
piti rikottaman, ja he otettaman alas.
32. Niin sotamiehet tulit ja rikoit
ensimäisen luut, ja toisen, joka hänen
kanszansa oli ristinnaulittu.
33. Mutta koska he tulit JEsuxen
tygö, ja näit hänen jo kuollexi, niin
ei he rikkonet hänen luitansa:
34. Waan yxi sotamiehistä aiwais
hänen kylkensä keihällä, josta kohta
wuosi Weri ja Wesi.
35. Ja joka tämän näki, hän on
sen todistanut, ja hänen todistuxensa
on tosi: ja hän tietä hänensä totta
sanowan, että te myös uskoisitta.
36. Sillä nämät owat tapahtunet,
että Raamattu täytetäisiin: ei teidän
pidä luuta rikkoman hänesä.
2 Mos. 12: 46. 4 Mos. 9: 12
37. Ja taas toinen Kirjoitus sa-
noo. he saawat nähdä, ketä he o-
wat pistänet. Zach. 12: 10
38. Mutta sen jälkeen rukoili Pi-
latusta Joseph Arimathiasta, (joka
JEsuxen Opetuslapsi, waan salaa J-
dalaisten pelwon tähden,) että hän
saanut otta JEsuxen ruumin: ja
latus sallei sen. Niin hän tuli ja
JEsuxen ruumin. Matth. 27:
Marc. 15: 42, 43. Luc. 23: 50. Joh. 1
39. Niin tuli myös Nicode-
(joka oli ensin yöllä JEsuxen
tullut,) ja toi Mirrhamita ja A-
sekoitettua, lähes sata naulaa.
Joh. 3: 1, 2.
40. Niin he otit JEsuxen ru-
ja kääreit sen liinaiseen, hywän h-
listen yrtein kansza, niinkuin J-
laisten tapa on haudata.
41. Mutta siinä paikasa kuin
ristinnaulittin, oli yrttitarha, ja yr-
hasa uusi hauta, johonga ei wielä k-
gän ollut pandu.
42. Siihen he panit JEsuxen J-
dalaisten walmistus päiwän tähden,
tä se hauta oli läsnä.

20. Luku.

Christus nousee ylös ja ilmoittaa itzens
Marialle, Opetuslapsille, Thomalle.

Mutta ensimäisenä päiwänä wii-
tuli Maria Magdalena war-
koska wielä pimiä oli, haudalle, ja
kiwen otetuxi pois haudalda.
Matth. 28: 1. Marc. 16: 1. Luc. 24: 1
2. Niin hän juoxi ja tuli Si-
Petarin tygö, ja sen Opetuslapsen
gö, jota JEsus rakasti, ja sanoi
he owat HERran ottanet pois
dasta, ja en me tiedä kuhunga h-
nen panit.
3. Niin Petari meni ulos, ja
toinen Opetuslapsi, ja tulit haudalle.
Luc. 24: 12.
4. Mutta he juoxit kahden yhdessä,
se toinen Opetuslapsi juoxi edellä no-
min kuin Petari, ja tuli ensin haudalle.
5. Ja kuin hän itzensä kumarsi,
ki hän liinaiset pantuna: mutta ei h-
kuitengan mennyt sisälle.
6. Niin Simon Petari tuli jäl-

händä, ja meni hautaan, ja näki
riliinat panduna:
7. Ja sen hikiliinan, joka hänen
nsä päällä oli ollut, ei kääriliinan
ßa, waan erinänsä käärittynä yh=
i paikkaan.
8. Niin meni myös toinen Opetus=
i sisälle, joka ensin haudalle tullut
ja näki sen ja uskoi.
9. Sillä ei he wielä Raamattua
närtänet, että hän oli nousewa
lleista.
10. Niin ne Opetuslapset menit
s yhteen.
11. Mutta Maria seisoi ulkona hau=
edesä, ja itki. Ja koska hän niin
, kumarsi hän itzensä hautaan;
Marc. 16: 5.
12. Ja näki kaxi Engelitä walkeisa
itteisa istuwan, yhden pään puolesa,
oisen jalkain puolesa, siinä kuin JE=
n ruumis pandu oli. Matth. 28: 2. 3.
13. Ne sanoit hänelle: waimo, mi=
itket? Hän sanoi heille: he owat
mun HERrani ottanet pois, ja en
ä kuhunga he hänen owat pannet.
14. Ja koska hän nämät sanonut
käänsi hän itzensä taapäin, ja näki
suren seisowan, eikä tiennyt että se
JEsus. Matth. 28: 9. Marc. 16: 9.
15. Sanoi JEsus hänelle: Waimo,
äs itket? ketäs etzit? mutta hän
li sen yrtitarhan haldiaxi, ja sanoi
elle: Herra, jos sinä hänen kannoit
s, niin sano minulle kuhungas hä=
panit, ja minä tahdon hänen otta.
16. JEsus sanoi hänelle: Maria:
i hän käänsi itzensä, ja sanoi hä=
e: Rabboni, se on, Mestari.
17. JEsus sanoi hänelle: älä mi=
n rupe: sillä en minä ole wielä
nyt ylös minun Isäni tygö: Waan
le minun weljeini tygö, ja sano
le: Minä menen ylös minun Isä=
tygö, ja teidän Isänne tygö, ja
un Jumalani tygö, ja teidän Ju=
anne tygö. Ps. 22: 23.
18. Maria Magdalena tuli ja il=
itti Opetuslapsille, että hän oli
nyt HERran, ja että hän näitä
elle sanoi.
19. Koska siis sen Sabbathin päi=
wän ehto oli, ja owet olit suljetut,
josa Opetuslapset kokondunet olit Ju=
dalaisten pelwon tähden, tuli JEsus,
ja seisoi heidän keskellänsä, ja sanoi
heille: **Rauha olkon teille!**
Marc. 16: 14. Luc. 24: 36. 1 Cor. 15: 5.
20. Ja kuin hän sen sanonut oli,
osotti hän heille kätensä ja kylkensä:
Niin Opetuslapset ihastuit, että he
näit HERran.
21. Ja JEsus taas sanoi heille:
Rauha olkon teille! niinkuin Isä mi=
nun lähetti, niin minä myös lähetän
teidän.
22. Ja kuin hän nämät sanonut
oli, puhalsi hän heidän päällensä, ja
sanoi heille: **Ottakat Pyhä Hengi.**
23. **Joille te synnit andexi an=
natte, niille ne andexi annetan: ja
joille te ne pidätte, niille ne owat
pidetyt.** Matth. 16: 19. Luku 18: 18.
24. Mutta Thomas yxi kahdesta=
toistakymmenestä, joka kaxoisexi kutzu=
tan, ei ollut heidän kanßansa koska
JEsus tuli.
25. Niin muut Opetuslapset sanoit
hänelle: me näimme HERran. Mut=
ta hän sanoi heille: ellen minä näe
hänen käsisänsä naulan reikää, ja pistä
sormeani naulain siaan, ja pistä kät=
täni hänen kylkeensä, en minä usko.
26. Ja kahdexan päiwän perästä,
olit Opetuslapset taas sisällä, ja Tho=
mas heidän kanßansa: Niin JEsus
tuli, kuin owet suljetut olit, ja seisoi
heidän keskellänsä, ja sanoi: **Rauha
olkon teille!**
27. Sitte sanoi hän Thomaxelle:
pistä sormes tänne, ja katzo minun
käsiäni: ja ojenna tänne kätes, ja pis=
tä minun kylkeeni, ja älä ole epäus=
koinen, waan uskowainen.
28. Thomas wastais, ja sanoi hä=
nelle: **minun HERrani, ja minun
Jumalani.**
29. JEsus sanoi hänelle: ettäs näit
minun Thomas, niin sinä uskoit: **au=
tuat owat ne jotka ei näe, ja kuiten=
gin uskowat.** 1 Pet. 1: 8.
30. Niin teki myös JEsus monda
muuta merkkiä Opetuslastensa nähden,
jotka ei täsä Kirjasa ole kirjoitetut.
Joh. 21: 25.

31. Mutta nämät owat kirjoitetut, että te uskoisitta, että JEsus on Christus Jumalan Poika, ja että te saisitte elämän uskon kautta hänen Nimeensä.

21. Luku.

Christus Galilean meren tykönä.

Sitte ilmoitti JEsus taas itzensä Opetuslapsille Tiberian meren tykönä; ja hän ilmoitti itzensä näin:

2. Simon Petari ja Thomas, joka kaxoisexi kutzutan, olit ynnä, ja Nathanael, joka oli Galilean Canasta, ja Zebedeuxen pojat, ja kaxi muuta hänen Opetuslapsistansa.

3. Sanoi Simon Petari heille: minä menen kalaan, ne sanoit hänelle: me menemmä myös kanssas. Niin he menit ja astuit kohta wenheseen, ja ei he sinä yönä mitän saanet.

4. Mutta koska jo aamu oli, niin JEsus seisoi rannalla: mutta ei Opetuslapset tiennet että se oli JEsus.

5. Niin sanoi JEsus heille: lapset, ongo teillä mitän syötäwätä? he wastaisit händä: Ei.

6. Hän sanoi heille: laskekat werkko oikialle puolelle wenhettä, niin te löydätte. Niin he laskit, ja tuli niin paljo kaloja, ettei he woinet wetä.

7. Niin sanoi se Opetuslapsi, jota JEsus rakasti, Petarille: HERra se on. Koska Simon Petari sen kuuli, että se oli HERra, wyötti hän hamen ympärillensä, (sillä hän oli alasti,) ja heitti itzensä mereen. Joh. 13: 23.

8. Mutta muut Opetuslapset tulit wenhellä, (sillä ei he ollet kaukana maalda, waan lähes kaxisataa kyynärätä,) ja wedit werkon kaloinensa.

9. Koska he siis olit maalle tullet, näit he hiilet, ja kalan niitten päällä panduna, ja leiwän.

10. JEsus sanoi heille: tuokat tänne niistä kaloista kuin te nyt saitte.

11. Simon Petari meni ja weti werkon maalle, täynä suuria kaloja, sata ja kolme kuudettakymmendä: Ja waikka niitä niin monda oli, ei kuitengan werkko rewennyt.

12. JEsus sanoi heille: tulkat rual-

le: mutta ei yxi
kaldanut händä k
he tiesit sen olen
13. Niin JE
ja andoi heille, n
14. Tämä on
JEsus Opetuslapsille
kuin hän oli nousnut
15. Koska he siis s
JEsus Simon Petarille:
nan poika, rakastakkos m
kuin nämät? Hän sanoi:
ra, sinä tiedät että minä s
tan. Hän sanoi hänelle: r
karitzojani.
16. Ja sanoi taas toisen
nelle: Simon Jonan poika
kos minua? Hän wastais:
ra, sinä tiedät että minä s
tan. Sanoi hän hänelle: k
lampaitani.
17. Hän sanoi kolmannen
nelle: Simon Jonan Poika
kos minua? Petari tuli m
että hän kolmannen kerran
nelle; rakastakkos minua? j
nelle: HERra, sinä tied
sinä tiedät että minä rakas
JEsus sanoi hänelle: ru
lampaitani.
18. Totisesti, totisesti s
sinulle: koska sinä olit nuori
wyötit itzes, ja menit kuh
doit: mutta koskas wanhenet
ojennat kätes, ja toinen wy
ja wie kuhunga et sinä tahd
2 Pet. 1: 14.
19. Mutta sen hän san
tietä, millä kuolemalla hänen
nioitzeman Jumalata. Ja
sen sanonut oli, sanoi hä
seura minua.
20. Petari käänsi itzens
sen Opetuslapsen seurawan
sus rakasti, joka myös ol
rinnoilla Ehtollisesa maann
nonut: HERra, kuka se ow
pettä?
21. Koska siis Petari
sanoi hän JEsuxelle: HERr
tämä?
22. JEsus sanoi hänelle
tahdoisin hänen siihenasti ol

tulen, mitä sinun siihen tulee?
: sinä minua.
. Niin weljesten seasa käwi ulos
uhe, ettei sen Opetuslapsen pitä
kuoleman. Mutta ei JEsus hä-
sanonut: ei hän kuole: waan,
minä tahdon hänen siihenasti ole-
kuin minä tulen, mitä sinun sii-
tulee?

24. Tämä on se Opetuslapsi joka
todistaa näistä, ja on nämät kirjoit-
tanut: ja me tiedämme hänen todis-
tuxensa todexi.
25. On myös monda muuta kuin
JEsus teki, jos ne erinänsä kirjoitet-
taisin, en minä luulisi koko mailman
käsittäwän niitä Kirjoja, kuin pidäis
kirjoitettaman. Amen. Joh. 20: 30.

P. Johannexen Ewangeliumin loppu.

Pyhäin Apostolitten Teot,

pyhäldä Lucalda kirjoitetut.

1. Luku.

Jxen taiwaseen astuminen. Matthiaxen
walitzeminen Apostolixi.

nen olen minä tosin O! Theophile,
puhunut kaikista niistä, kuin JEsus
is sekä tekemään että opettamaan;
Hamaan siihen päiwään asti, jona
otettin ylös; sitte kuin hän Apos-
lle, jotka hän walinnut oli, Pyhän
gen kautta oli käskyn andanut.
Matth. 28: 19. Marc. 16: 15.
. Joille hän myös kärsimisensä jäl-
oli itzensä eläwäxi osottanut mo-
ilfilla merkeillä, ja näwyi heille nel-
mmendä päiwää, ja puhui heille
nalan waldakunnasta. 1 Cor. 15: 6.
. Ja kuin hän heidän oli koonnut,
l hän heitä lähtemästä Jerusale-
a, waan että he Isän lupausta
aisit, josta te oletta (sanoi hän)
let minulda. Luc. 24: 49.
Joh. 14: 16. Luku 15: 26.
. Sillä Johannes tosin kasti we-
, mutta te kastetan Pyhällä Hen-
, ei monen päiwän perästä.
Matth. 3: 11. Marc. 1: 8. Luc. 3: 16.
Joh. 1: 26. Ap. T. 11: 16.
. Koska he siis kokondunet olit,
it he häneldä, sanoden: HErra,
ajallakos Israelille waldakunnan
n rakennat?
. Mutta hän sanoi heille: ei tei-
tule tietä aikaa eli hetkeä, jotka
on hänen woimaansa pannut;
. Waan teidän pitä saaman Py-
Hengen woiman, joka on tulewa
teidän päällenne. Ja teidän pitä mi-
nun todistajani oleman, sekä Jerusale-
missa että koko Judeasa ja Samariasa,
ja sitte mailman ääreen.
Ap. T. 2: 4. Luku 9: 15. Luku 19: 6.
9. Ja kuin hän nämät sanonut oli,
otettin hän ylös heidän nähdensä, ja
pilwi wei hänen ylös heidän silmäinsä
edestä. Marc. 16: 19. Luc. 24: 51.
10. Ja kuin he katzelit Taiwaseen,
hänen mennesänsä, katzo, heidän tykö-
nänsä seisoi kaxi miestä walkeisa waat-
teisa:
11. Jotka myös sanoit: Galilean
miehet, mitä te seisotta ja katzotta
taiwaseen? tämä JEsus, joka teildä
otettin ylös taiwaseen, on niin tulewa,
kuin te hänen taiwaseen menewängin
näitte.
12. Silloin he palaisit Jerusale-
miin wuorelda, joka Öljymäexi kutzu-
tan, ja on läsnä Jerusalemita Sab-
bathin matkan.
13. Ja kuin he tulit sisälle, niin
he astuit ylös siihen Saliin, kusa he
oleskelit: Petari ja Jacobus, ja Jo-
hannes ja Andreas, Philippus ja Tho-
mas, Bartholomeus ja Mattheus, Ja-
cobus Alphein poika ja Simon Zelotes,
ja Judas Jacobi. Matth. 10: 2, 3, 4.
14. Nämät kaikki olit yximielisesti
pysywäiset rukouxesa ja anomisesa wai-
moin kanßa, ja Marian JEsuxen
Äitin, ja hänen weljeinsä kanßa.
Matth. 27: 55. Marc. 15: 40, 41. Luc. 8: 2, 3.
Luku 23: 55. Luku 24: 10.

15. Ja niinä päiwinä nousi Petari Opetuslasten keskellä, ja sanoi: (ja joukko oli nimildä yhteen lähes kaxikymmendä toisla sataa.)

16. Te miehet ja weljet, se Kirjoitus piti täytettämän, jonga Pyhä Hengi oli Dawidin suun kautta Judasta ennen sanonut: joka niiden johdattajaxi tuli, kuin JEsuxen otit kiinni: Ps. 41: 10. Matth. 26: 47. Marc. 14: 43. Luc. 22: 47. Joh. 13: 18. Luku 18: 3.

17. Sillä hän oli meidän lukuumme luettu, ja oli tämän wiran meidän kanssamme saanut.

18. Hän siis on ansainnut pellon wäärhyden palkasta: ja kuin hän pudotettin alas, on keskeldä kahtia pakahtunut, että kaikki hänen sisällyxensä läxit ulos. Matth. 26: 15. Luku 27: 5.

19. Ja se oli tiettäwä kaikille kuin Jerusalemisa asuwat, että se pelto heidän kielellänsä kutzutan, Akeldama, se on, weripelto. Matth. 27: 8.

20. Sillä se on kirjoitettu Psaltari-Raamatusa: hänen kotonsa tulkon kylmille, eikä siinä pidä asujanda oleman: ja toisen pitä hänen pispaudensa saaman. Ps. 69: 26. Ps. 109: 8. Matth. 33: 38.

21. Niin pitä näistä miehistä, jotka meidän kanssamme ollet owat, kaiken sen ajan kuin HErra JEsus meidän kanssamme ulos ja sisälle käwi:

22. Ruwetten Johannexen Kastesta, hamaan siihen päiwään asti, jona hän meildä otettin ylös, yxi tuleman hänen ylösnousemisensa todistajaxi ynnä meidän kanssamme.

23. Ja he asetit kaxi ehdolle, Josephin joka kutzuttin Barsabas, ja lisalda nimeldä Justus, ja Matthian.

24. Ja he rukoilit, ja sanoit: sinä HErra, joka kaikkein sydämet tiedät, osota kumman sinä näistä kahdesta olet walinnut,

25. Saamaan tämän palweluxen ja Apostolin wiran. arpaa, josta Judas on wilpistynyt pois, menemään pois siallensa.

26. Ja he heitit heistä arwan, ja arpa langeis Matthian päälle, ja hän walittin yximielisesti yhdentoistakymmenen Apostolin sekaan.

2. Luku.

Pyhä Hengi wuodatetaan Apostolitten pä[...] Petari saarnaa ja kääntää kolme tuhatta sielua.

Ja kuin wiideskymmenes päiw[...] tettin, olit he kaikki yxim[...] koosa.

2. Ja humaus tapahtui äkis[...] waasta, niinkuin suuri tulis[...] tullut, ja täytti koko huonen, [...] olit istumasa.

3. Ja heille näyit wiilestellyt [...] niinkuin tuliset, ja istuit kungin[...] päällensä. Matth. 3: 11. [...] Luc. 3: 16. Ap. T. 1: 5, 8.

4. Ja he täytettin kaikki [...] Hengellä, ja rupeisit puhumaan [...] kielillä, sen jälkeen kuin Hengi [...] heidän puhua. Marc. 16: 17. Ap. T. 1: 8. Luku 10: 46.

5. Niin Jerusalemisa asui [...] laisia, Jumalata pelkäwäisiä [...] kaikkinaisesta Kansasta, kuin [...] alla on.

6. Ja koska tämä ääni t[...] niin kokonnui suuri Kansan [...] ja hämmästyit; sillä kukin kuul[...] puhuwan heidän omalla kielell[...]

7. Ja he tyhmistyit kaikki, [...] mettelit, sanoden keskenänsä: k[...] nämät kaikki, jotka puhuwat, [...] lilealaiset?

8. Ja kuinga me kukin ku[...] heidän puhuwan meidän omall[...] lämme, josa me syndynet olemm[...]

9. Parthilaiset ja Medilä[...] Elamilaiset, ja jotka asumma [...] potamiasa, ja Judeasa ja Kapp[...] Pontosa ja Asiasa;

10. Phrygiasa ja Pamphili[...] gyptisä ja Libian maan rajo[...] Kyreniä, ja muukalaiset Romis[...] dalaiset ja uudet Judalaiset;

11. Kretalaiset ja Arabialais[...] kuulemma heidän puhuwan meidä[...] lillämme, Jumalan suuria teko[...]

12. Niin he kaikki tyhmistyi[...] epäilit, sanoden toinen toisellens[...] täs luulet tämän olewan?

13. Waan muut nauroit [...] sanoit: he owat täynänsä make[...] wiinaa.

14. Niin Petari seisoi yhdentoista=
nmenen kanßa, korotti äänensä, ja
nui heille: te Judan miehet, ja kaikki
ta asutte Jerusalemisa, tämä olkon
le tiettäwä, ja ottakat minun sanani
än korwiinne;
15. Sillä ei nämät juowuxisa ole,
nkuin te luuletta; sillä nyt on kol=
s hetki päiwästä;
16. Waan tämä on se, kuin ennen
ottu on Joelin Prophetan kautta:
Joel. 2: 28.
17. Ja pitä tapahtuman wiimeisinä
iwinä (sanoo Jumala), että minä
don wuodatta minun Hengestäni
ken lihan päälle: ja teidän poikanne,
tyttärenne, pitä ennustaman, ja tei=
n nuorukaisenne pitä näkyjä näke=
än, ja teidän wanhimpanne pitä unia
exuman. Es. 44: 3. Zach. 12: 10.
18. Ja myös minun palweliaini
ille, ja minun piikaini päälle niinä
iwinä wuodatan minä minun Hen=
stäni, ja heidän pitä ennustaman.
19. Ja minä annan tunnustähtejä
ällä Taiwahasa, ja merkkejä alhalla
an päällä, weren ja tulen ja sa=
un suitzun. Joel. 2: 30.
20. Auringon pitä muuttuman pi=
meyxi, ja Kuun werexi, ennen kuin
suuri ja julkinen HERran päiwä
tulewa.
21. Ja pitä tapahtuman, että
kainen kuin auxi huuta HERran
meä, se tulee autuaxi.
Joel. 2: 32. Rom. 10: 13.
22. Te Israelin miehet, kuulkat näi=
sanoja: JEsuxen Nazarenuxen, sen
iehen, joka teidän tykönänne on Ju=
alalda wahwistettu, woimallisten te=
in, ihmetten, ja merkkein kanßa, jotka
umala hänen kauttansa teidän keskel=
nne teki, niinkuin te itzekin tiedätte;
Ap. T. 10: 38.
23. Sen joka Jumalan aiwoitun
mon ja säännön jälkeen oli annettu
os, te otitta, ja wääräin miesten kätten
utta, ristinnaulitzitte ja surmaisitte.
24. Jonga Jumala herätti ylös, ja
äästi kuoleman kiwuista, että se oli
ahdotoin, että hän piti sildä pidet=
ämän. Ap. T. 3: 15. Luku 4: 10.
Luku 10: 40. Luku 13: 30, 34.

25. Sillä Dawid sanoo hänestä:
Minä olen aina HERran minun kas=
woini eteen pannut: sillä hän on mi=
nun oikialla puolellani, etten minä hor=
jahdaisi. Ps. 16: 8.
26. Sentähden iloitzi minun sydä=
meni, ja minun kieleni riemuitzi, ja mi=
nun lihani on myös lewäwä toiwosa.
27. Sillä et sinä anna ylön mi=
nun sieluani helwetisä, etkä salli si=
nun Pyhäs näkewän turmellusta.
28. Sinä olet minulle tiettäwäxi
tehnyt elämän tiet: sinä täytät minun
ilolla sinun kaswois edesä.
29. Te miehet, rakkat weljet, olkon
lupa rohkiasti teille puhua Patriarchasta
Dawidista, hän on sekä kuollut että
haudattu, ja hänen hautansa on mei=
dän tykönämme hamaan tähän päi=
wään asti. 1 Kun. K. 2: 10.
Ap. T. 13: 36.
30. Että hän siis oli Propheta, ja
tiesi Jumalan hänellensä walalla wan=
nonen, että hän oli hänen kupensa he=
delmästä lihan jälkeen herättäwä Chris=
tuxen hänen istuimellansa istumaan;
2 Sam. 7: 12. Ps. 132: 11.
31. Näki hän ennen ja puhui Chris=
tuxen ylösnousemisesta, ettei hänen sie=
luansa annettu ylön Helwetisä, eikä
hänen lihansa nähnyt turmellusta.
Ps. 16: 10. Ap. T. 13: 35.
32. Tämän JEsuxen on Jumala
herättänyt, jonga todistajat me kaikki
olemma. Ap. T. 10: 40. Rom. 4: 24.
Luku 8: 11. 1 Cor. 6: 14. Luku 15: 15.
2 Cor. 4: 14. Gal. 1: 1.
33. Hän on siis Jumalan oikialle
kädelle korotettu, ja on Isäldä saanut
lupauxen Pyhästä Hengestä, hän on
tämän wuodattanut, kuin te nyt näettä
ja kuuletta.
34. Sillä ei Dawid ole Taiwaseen
astunut; waan hän sanoo: HERra
sanoi minun HERralleni, istu minun
oikialle kädelleni; Ps. 110: 1.
1 Cor. 15: 25.
35. Siihenasti kuin minä panen si=
nun wihollises sinun jalkais astinlaudaxi.
36. Niin pitä siis totisesti kaiken
Israelin huonen tietämän, että Ju=
mala on tämän JEsuxen, jonga te
ristinnaulitzitta, HERraxi ja Chris=
tuxexi tehnyt.

37. Mutta kuin he nämät kuulit,
käwi ſe läpi heidän ſydämenſä, ja ſa=
noit Petarille, ja muille Apostoleille:
te miehet, rakkat weljet, mitä meidän
pitä tekemän? Hebr. 4: 12.
38. Waan Petari ſanoi heille: **teh=
kät parannus, ja andakan jokainen
hänenſä kaſtaa JEſuxen Chriſtuxen
nimeen, ſyndein andexi andamiſexi;
niin te ſaatte Pyhän Hengen lahjan.**
Luc. 24: 47.
39. Sillä teille ja teidän lapſillenne
on tämä lupaus annettu, ja kaikille
jotka taampana owat, kutka ikänä
HERra meidän Jumalamme kutzuu.
1 Mos. 17: 7. Joh. 10: 16.
40. Ja monilla muillakin ſanoilla
todiſti hän, ja neuwoi heitä, ſanoden:
andakat teitänne autetta täſtä pahanel=
kiſeſtä ſuguſta.
41. Jotka ſiis mielellänſä hänen ſa=
nanſa otit waſtan, ne kaſtettin: ja ſinä
päiwänä liſändyi lähes kolme tuhatta
ſielua.
42. Ja he pyſyit alati Apoſtolitten
opiſa ja oſalliſudeſa, ja leiwän murta=
miſeſa ja rukouxiſa.
43. Mutta jokaitzelle ſielulle tuli
pelko: ja tehtin Apoſtolitten kautta
monda ihmettä ja merkkiä.
44. Mutta kaikki jotka uſkoit, olit
yhdeſä, ja pidit kaikki yhteiſenä.
Ap. T. 4: 32.
45. Ja he myit heidän hywydenſä
ja tawaranſa, ja jaoit ne kaikille, ſen
jälkeen kuin kukin tarwitzi.
46. Ja he pyſyit jokapäiwä yxi=
mieliſeſti Templiſä, ja murſit joka huo=
neſa leipää, ja otit ruokaa, riemulla
ja ſydämen yxikertaiſudella.
Ap. T. 20: 7.
47. Ja kiittäin Jumalata, olit kai=
ken Kanſan ſuoſioſa. Ja HERra li=
ſäis jokapäiwä autuaxi tulewaiſia Seu=
rakunnalle. Ap. T. 4: 33.

3. Luku.

Petari parantaa yhden ramman ihmiſen ja ſaarnaa Chriſtuxeſta.

Niin Petari ja Johannes menit yh=
nä ylös Templiin, yhdexännellä
rukouxen hetkellä.
2. Ja yxi mies ſaattamatoin ha=
maſta äitinſä kohduſta, kannettin;
he panit jokapäiwä ſen Templin
eteen, joka kutzutan Kauniix,
niildä almua jotka Templiin
3. Koſka hän näki Petarin
hannexen tahtowan mennä
anoi hän heildä almua.
4. Niin Petari Johannexen
katzoi hänen päällenſä, ja ſanoi:
meidän päällemme.
5. Ja hän katzeli heidän
toiwoin heildä jotakin ſaapanſa.
6. Niin Petari ſanoi:
kuldaa ei minulla ole; waan
minulla on, annan minä ſinulle
ſuxen Chriſtuxen Nazarenuxen
nouſe ja käy.
7. Ja hän tartui hänen
käteenſä ja ojenſi hänen: ja
nen ſäärenſä, ja kantanſa
8. Ja hän karkais ylös,
käwi, ja meni heidän kanſanſa
liin, käyden ja hypäten, ja
Jumalata.
9. Ja kaikki Kanſa näki
wän ja kiittäwän Jumalata:
10. Ja tunſi hänen ſixi, joka
tähden iſtui Templin Kaunin
ſä: ja he olit täynänſä pelkoa ja
hämmäſtyſtä ſiitä kuin hänelle
tunut oli.
11. Mutta koſka tämä ſaat
joka parattu oli, piti itzenſä
ja Johannexen tygö, juoxi kaikki
hämmäſtyxiſä heidän tygönſä
joka kutzutan Salomonin.
1 Kun. K. 6: 3. Ap. T. 5: 12.
12. Koſka Petari ſen näki,
hän Kanſalle: Iſraelin mieh
te tätä ihmettelettä? eli mitä
dän päällemme katzotte, niinkuin
oliſimma meidän omalla woimalla
eli jumaliſudellamme tämän
ſaattanet?
13. Abrahamin ja Iſaachin ja
cobin Jumala, meidän Iſäimme
mala, on hänen Poikanſa
kirkaſtanut, jonga te annoitte
kielſitte Pilatuxen edeſä, koſka
duomitzi että hän piti päästettämän.
2 Mos. 3: 6. Luc. 23: 16, 20,
Joh. 19: 12.
14. Mutta te kielſitte ſen Pyhän

ryran, ja anoitte teillenne murha-
:stä annetta. Matth. 27: 20.
Marc. 15: 11. Luc. 23: 18. Joh. 18: 40.
15. Mutta elämän Pääruhtinan te
oitte: sen on Jumala kuolleista he-
tänyt, jonga todistajat me olemma.
Ap. T. 2: 24, 32. Eph. 1: 20.
16. Ja uskon kautta hänen nimensä
lle, on hän täsä, jonga te näettä ja
netta, hänen nimensä wahwistanut:
se usko hänen kauttansa andoi tälle
weydensä, kaikkein teidän nähtenne.
Luc. 17: 19.
17. Ja nyt rakkat weljet, minä tie-
i että te sen tyhmydestä tehnet oletta,
nkuin teidän ylimmäisennekin.
18. Mutta Jumala, mitä hän kaik-
a Prophetainsa suun kautta oli en-
stanut, että hänen Christuxensa piti
:simän, sen näin täytti.
19. Niin tehkät parannus ja pa-
tkat, että teidän syndinne pyhi-
sin pois: koska wirwottamisen ajat
ewat HErran kaswoin edestä,
20. Ja hän lähettä sen, josta teille
len saarnattu on, JEsuxen Christuxen.
21. Jonga tosin tulee Taiwas omis-
, niihin aikoin asti kuin ne kaikki
len asetetan, kuin Jumala on puhu-
t kaikkein pyhäin Prophetainsa suun
tta, hamasta mailman alusta.
22. Sillä Moses tosin on Isille sa-
nut: HErra teidän Jumalanne
teille herättäwä Prophetan teidän
ljistänne, niinkuin minun: kuulkat
ndä kaikisa mitä hän teille sanoo.
5 Mos. 18: 15, 18. Ap. T. 7: 37.
23. Ja pitä tapahtuman, että jo-
inen sielu, joka ei tätä Prophetata
ule, pitä häwitettämän pois Kan-
ta.
24. Ja kaikki Prophetat hamasta
muelista, ja sitte edespäin, niin mon-
kuin puhunut on, owat myös kaikki
itä päiwiä ennustanet.
25. Te oletta Prophetain, ja sen
:on lapset, jonga Jumala meidän
äimme kanßa teki, sanoden Abraha-
lle: Ja sinun siemenesäs pitä kaikki
ansat maan päällä siunattaman.
1 Mos. 12: 3. Luku 18: 18. Luku 22: 18.
Luku 26: 4. Gal. 3: 8.
26. Teille on Jumala ensin Poikan-
sa JEsuxen herättänyt, ja on hänen
lähettänyt teitä siunamaan, että te ku-
kin teidän pahudestanne palajaisitte.
Ap. T. 13: 46.

4. Luku.

Opetuslapset otetaan kiinni, wiedään oikeuden eteen ja kieltään saarnamasta Christuxesta. Seurakunnan rukous. Uskowaiset pitäwät tawaransa yhteisenä.

Mutta koska he Kansalle puhuit,
niin Papit ja Templin Esimies
ja Sadduceuxet tulit sinne,
2. Ja närkästyit että he Kansaa
opetit, ja ilmoitit JEsuxen kautta y-
lösnousemisen kuolleista; Dan. 12: 2.
3. Ja heitit kätensä heidän päällen-
sä, ja panit heidän huomenexi kiinni;
sillä jo oli ehto.
4. Mutta monda niistä, jotka sanan
kuulit, uskoit: ja miesten luku tuli
lähes wiisi tuhatta.
5. Mutta toisena päiwänä tapah-
tui, että heidän ylimmäisensä ja wan-
himpansa kokounnuit, ja Kirjanoppenet
Jerusalemisa,
6. Ja Hannas ylimmäinen Pappi,
ja Caiphas, ja Johannes, ja Alexan-
der, ja niin monda kuin ylimmäisten
Pappein suwusta oli;
Luc. 3: 2. Joh. 18: 13.
7. Ja asetit heidän keskellensä, ja
kysyit heildä: millä woimalla taikka
kenengä nimeen te oletta tämän tehnet?
8. Niin Petari täynänsä Pyhää
Hengeä sanoi heille: Te Kansan ylim-
mäiset, ja Israelin wanhimmat,
9. Jos me tänäpänä duomitan sen
hywän työn edestä sille sairalle mie-
helle, jonga kautta hän parattu on:
10. Niin olkon teille ja kaikelle Is-
raelin Kansalle tiettäwä, että JEsuxen
Christuxen Nazarenuxen nimeen, jonga
te ristinnaulitzitte, jonga Jumala kuol-
leista herätti, sen kautta tämä seisoo
teidän edesänne terwenä. Ap. T. 17: 31.
11. Hän on se kiwi, joka teildä ra-
kentailda hyljätty on, joka on nurkka-
kiwexi tullut: Ps. 118: 22. Es. 28: 16.
Matth. 21: 42. Marc. 12: 10. Luc. 20: 17.
Rom. 9: 33. 1 Pet. 2: 6.
12. Ja ei yhdesäkän toisesa ole
autuutta: sillä ei myös ole muuta
Nimeä Taiwan alla ihmisille

annettu, josa meidän pitä autuaxi tuleman. Matth. 1: 21.

13. Mutta kuin he näit Petarin ja Johannexen puhen rohkeuden, sillä he ymmärsit heidän oppemattomixi ja kirjantaitamattomixi miehixi, ihmettelit he, ja tunsit heidän, että he JEsuxen kansa ollet olit.

14. Mutta kuin he näit sen ihmisen seisowan heidän kanssansa, joka parattu oli, ei he tainnet mitän sitä wastan puhua.

15. Mutta he käskit heitä ulos Raadista mennä pois, ja pidit neuwoa keskenänsä,

16. Sanoden: Mitä me näille miehille teemme? Sillä julkinen merkki on heidän kauttansa tehty, joka kaikille Jerusalemin asuwaisille tiettäwä on, ja en me taida kieltä:

17. Mutta ettei se enämpi Kansan keskelle hajoisi, niin haastakamme heitä kowin, ettei he tästedes yhdellengän ihmiselle tästä nimestä puhuisi.

18. Ja he kutzuit heidän, ja kaiketi kielsit heitä puhumasta ja opettamasta JEsuxen nimeen. Ap. T. 5: 28.

19. Mutta Petari ja Johannes wastaisit heitä, ja sanoit: **duomitkat itze, jos se on oikia Jumalan edesä, että me teitä enämmän kuulemma kuin Jumalata.** Ap. T. 5: 29.

20. Sillä en me taida niitä puhumata olla, kuin me nähnet ja kuullet olemma.

21. Mutta he uhkaisit heitä, ja annoit heidän mennä, ja ei löynnet mitän, josta he olisit heitä waiwannet, Kansan tähden; sillä kaikki kiitit Jumalata, sen edestä kuin tapahtunut oli.

22. Sillä se ihminen oli ylitze neljänkymmenen ajastajan wanha, josa tämä parantamisen tunnusmerkki tehty oli.

23. Mutta kuin he päästetyt olit, tulit he omainsa tygö, ja ilmoitit mitä Pappein Päämiehet ja wanhimmat heille sanonet olit.

24. Koska he sen kuulit, korotit he yximielisesti äänensä Jumalan tygö, ja sanoit: HErra, sinä olet Jumala, joka Taiwan ja maan, ja meren, ja kaikki mitä niisä on, tehnyt olet:

25. Joka Dawidin sinun palwe[illegible] suun kautta puhunut olet: Mixi pa[illegible] nat kiukuitzewat, ja Kansat turha[illegible] kowat? Ps. 2: 1.

26. Maan Kuningat yhteen [illegible] wät, ja päämiehet kokowat [illegible] HERraa wastan ja hänen Ch[illegible] tansa wastan?

27. Sillä he owat tosin kok[illegible] sinun pyhää Poikaas JEsusta [illegible] jonga sinä woitelit, sekä Hero[illegible] Pontius Pilatus pakanain ja I[illegible] Kansan kansa,

28. Tekemään mitä sinun [illegible] neuwos ennen aikoinut oli, että [illegible] tuman pidäis.

29. **Ja nyt HErra, kaxo h[illegible] uhkaustansa, anna sinun pal[illegible] kaikella uskalluxella sinun [illegible] puhua.**

30. Ja ojenna kätes parant[illegible] ja että merkit, ja ihmet sinun [illegible] Poikas JEsuxen nimen kautta te[illegible]

31. Ja kuin he rukoillet oli[illegible] kui se paikka josa he koosa olit; [illegible] täytettin kaikki Pyhällä Hengellä, puhuit Jumalan sanaa uskalluxella. Ap. T. 2: 4, 7.

32. Ja niiden paljoudesa, jotka [illegible] koit, oli yxi sydän ja yxi [illegible] myös kengän heistä sanonut [illegible] maxensa, kuin hänellä oli, waan [illegible] oli heillä yhteiset. Ap. T. 2: 44.

33. Ja Apostolit todistit [illegible] woimalla HErran JEsuxen [illegible] semisesta, ja suuri armo oli [illegible] heidän päällänsä.

34. Ja ei myös ollut yhtän ta[illegible] paa heisä: sillä niin monda, joilla [illegible] eli huonet olit, ne he myit ja to[illegible] tyin hinnan:

35. Ja panit Apostolitten jal[illegible] eteen: ja jokaitzelle jaettin niin[illegible] kukin tarwitzi.

36. Mutta Joses, joka lijald[illegible] meldä Apostoleilda kutzutan Barn[illegible] (se on niin paljo sanottu kuin [illegible] tuxen poika) Lewita, Cyprista suk[illegible]

37. Hänellä oli pelto, sen hän my[illegible] ja toi hinnan, ja pani Apostolitten jal[illegible] kain eteen.

5. Luku.

iias rangaistaan kuolemalla. Apostolit
taan kiiuni; mutta HErran Engeli
ästää heidän ulos. Gamalielin neuwo.

utta yri mies, Ananias nimeldä,
Saphiran hänen emändänsä kans=
nyi tawaransa:
Ja kätki jotain hinnasta emän=
ä tieten: ja toi osan edes, ja pa=
Apostolitten jalkain eteen.
Niin Petari sanoi: Anania, mixi
anas täytti sinun sydämes, Py=
Hengen edesä walhettelemaan,
s jotakin pellon hinnasta kätkit?
Etkös olisi saanut sitä pitä, kos=
t sinulla oli, ja se myytykin oli si=
hallusas? mixis senkaltaista olet
mees päästänyt? Et sinä ole ih=
ten, waan Jumalan edesä waleh=
it.
Koska Ananias nämät sanat kuu=
angeis hän maahan, ja andoi hen=
ä. Ja suuri pelko tuli kaikkein niit=
päälle, jotka tämän kuulit.
Niin nuoret miehet nousit ja kor=
t hänen, weit pois ja hautaisit
n.
Mutta tapahtui liki kolmen het=
perästä, että myös hänen emän=
ä tuli sisälle, eikä tiennyt mitä
ihtunut oli.
Niin Petari wastais händä: sa=
minulle, olettako sen pellon siihen
aan myynet? Mutta hän sanoi:
ma niingin siihen hindaan.
Sanoi Petari hänelle: mixi te
a mielistynet keskenänne HErran
geä kiusamaan? Katzo, niitten ja=
jotka sinun miehes hautaisit, owat
n edesä, ja wiewät pois sinun.
0. Ja hän kohta langeis maahan
n jalkainsa eteen, ja andoi hen=
ä. Niin nuoret miehet tulit sisälle,
öysit hänen kuolluna, ja he weit
n ulos ja hautaisit miehensä tygö.
1. Ja suuri pelko tuli koko Seu=
nnalle, ja kaikille niille jotka tä=
kuulit.
2. Ja Apostolitten kätten kautta
n monda merkkiä ja ihmettä Kan=
sasa: Ja he olit kaikki yximieli=
Salomonin esihuonesa.

13. Mutta ei niistä muista uskal=
danut yxikän itziänsä anda heidän se=
kaansa: waan Kansa piti paljo heistä.
14. Ja joukko paljon enäni miehistä
ja waimoista, jotka HErran päälle
uskoit:
15. Niin että he kannoit sairaita
katuille, ja panit niitä wuoteille ja
paareille, että Petarin tullesa ainoasta
hänen warjonsa jongun heistä olis
warjonnut.
16. Ja tuli myös suuri joukko ko=
koon lähimmäisistä Kaupungeista Je=
rusalemiin, ja toit sairaita, ja saastai=
silda hengildä waiwatuita: jotka kaikki
parattin.
17. Niin nousi ylimmäinen Pappi,
ja kaikki jotka hänen kanszansa olit,
Sadducenstein lahko, ja olit täynänsä
kiiwautta:
18. Ja paiskaisit kätensä Apostolit=
ten päälle, ja panit heidän yhteiseen
fangihuoneseen.
19. Mutta HErran Engeli awais
yöllä tornin owen, ja wei heidän siel=
dä ulos, ja sanoi:
20. Mengät, seisokat ja puhukat
Templisä Kansalle kaikki tämän elä=
män sanat.
21. Mutta koska he sen kuulit, me=
nit he warhain aamulla Templiin ja
opetit. Niin ylimmäinen Pappi tuli,
ja ne jotka hänen kanszansa olit, kutzuit
Raadin kokoon, ja kaikki Israelin lasten
wanhimmat, ja lähetit fangihuonen tygö
heitä noutamaan.
22. Koska palweliat menit, eikä hei=
tä tornista löytänet, niin he palaisit
ja ilmoitit,
23. Sanoden: Tornin me tosin löy=
simme kyllä wisusti suljetuxi, ja war=
tiat ulkona owen edesä seisowan: mut=
ta koska me sen awaisimme, en me ke=
tän sieldä löytänet.
24. Koska ylimmäinen Pappi, ja
Templin Esimies, ja Pappein päämie=
het nämät kuulit, epäilit he heistä,
mixi se wiimeingin tulis.
25. Niin tuli yxi ja ilmoitti heille,
sanoden: katzo, ne miehet jotka te tor=
niin panitta, owat Templisä, ja seiso=
wat opettamasa Kansaa.
26. Niin esimies meni palwelioinen=

sa, ja toi heidän suosiolla sieldä: (sillä he pelkäisit Kansan heitänsä kiwittäwän.)

27. Ja kuin he toit heidän, asetit he heidän Raadin eteen: Ja ylimmäinen Pappi kysyi heildä,

28. Sanoden: emmekö me ole kowasti teitä kieltänet puhumasta Kansalle tähän nimeen? Ja katzo, te oletta Jerusalemin täyttänet teidän opetuxellanne, ja tahdotta tämän ihmisen weren wetä meidän päällemme.
Ap. T. 4: 18.

29. Mutta Petari ja muut Apostolit wastaisit, ja sanoit: **enä tulee kuulla Jumalata kuin ihmisiä.**
Ap. T. 4: 19.

30. Meidän Isäimme Jumala herätti JEsuxen, jonga te tapoitta ja ripustitta puuhun. Ap. T. 2: 24, 32. Luk. 3: 15.

31. **Sen on Jumala korottanut oikialle kädellensä Päämiehexi ja Wapahtajaxi, andamaan Israelille parannusta ja syndein andexi andamusta.** Luc. 24: 47. Hebr. 2: 10.

32. Ja me olemma näiden sanain todistajat, ja myös Pyhä Hengi, jonga Jumala on niille andanut jotka händä kuulewat. Joh. 15: 26, 27.

33. Mutta koska he nämät kuulit, käwi se läpitze heidän sydämensä, ja pidit neuwoa tappaxensa heitä.

34. Niin nousi Raadista yxi Phariseus, nimeldä Gamaliel, Lainopettaja, josta kaikki Kansa paljo piti, se käski Apostoleita pikimäldänsä wiedä ulos;
Ap. T. 22: 3.

35. Ja sanoi heille: Israelin miehet, kawahtakat itze teitänne, mitä te mielittä tehdä näille miehille.

36. Sillä ennen näitä päiwiä nousi Theudas, ja sanoi hänensä joxikin, niin hänen tygönsä tuli lähes neljäsataa miestä: joka sitte tapettin, ja kaikki jotka häneen mielistyit, ne hajoitettin ja häwitettin. Ap. T. 21: 38.

37. Tämän jälkeen nousi Judas Galileasta weronlaskemisen päiwinä, ja käänsi paljo Kansaa jälkeensä: hän myös hukkui, ja kaikki jotka häneen mielistyit, hajoitettin.

38. Ja nyt sanon minä teille: lakatkat näistä miehistä, ja sallikat hei-

dän olla: sillä jo
ko on ihmisistä,
39. Waan jo
niin et te woi
tet te myös löyt
wastan.
40. Niin kaikki m
woonsa: ja kuin
kutzuit, niin he hosi
heitä JEsuxen nime
päästit heidän menem
41. Niin he menit
din edestä, että he oli
kaa kärsimään hänen
Matth. 5: 10, 11, 12
42. Ja ei lakannet
lisä ja joka huonesa
saarnamasta Ewangeli
Christuxesta.

6. Luk

Seitzemän toimittajata walita
wainotaan wäärällä pää

Mutta niinä päiwinä,
tuslasten luku enäni
kiläiset Hebrealaisia wasta
leskensä katzottin ylön
palwelluxesa.
2. Niin ne kaxitoistakym
kokoon Opetuslasten jouk
ei se ole kohtullinen, että
ylön Jumalan sanan, ja
palwelemma.
3. Sentähden rakkat we
teistänne seitzemän miestä,
todistus on, jotka owat P
ja wiisautta täynänsä, jo
me tämän wiran annamm
4. Mutta me tahdomm
ja sanan palwelluxesa py
5. Ja se puhe kelpais
kolle: ja he walitzit Step
hen täynnä uskoa ja Py
ja Philippuxen, ja Proch
kanorin, ja Timonin, ja
ja Nikolain sen uuden Ju
tiochiasta. Ap. T. 8: 2
6. Nämät he asetit A
teen: ja rukoilit, ja panit
dän päällensä.
7. Ja Jumalan sana
Opetuslasten luku tuli su

ısalemisa: ja suuri joukko Pappe-
li myös uskolle kuuliainen.
. Mutta Stephanus joka oli uskoa
änsä ja wäkewyttä, teki ihmeitä ja
ia tunnustähtiä Kansan seasa.
. Niin nousit muutamat Liberti-
Synagogasta, ja Kyreneusten, ja
andrinein, ja jotka Ciliciasta ja A-
a olit, ja riitelit Stephanin kanßa.
0. Ja ei he woinnet sitä wiisautta
an olla, ja sitä Hengeä, jonga
ta hän puhui.
1. Niin he sääsit miehiä, jotka
it: me olemma hänen kuullet pu-
an pilkkasanoja Mosesta ja Juma-
wastan.
2. Niin he yllytit Kansan ja Wan-
mat ja Kirjanoppenet, ja menit ja
hänen kiinni, ja weit hänen Raa-
eteen.
3. Ja asetit wäärät todistajat sa-
aan: ei tämä mies lakka puhumasta
kasanoja tätä pyhää siaa ja Lakia
tan.
4. Sillä me olemma kuullet hänen
wan: JEsus Nazarenus häwittä
än sian, ja muutta Säädyt, jotka
ses meille andoi.
5. Ja kaikki ne jotka Raadisa is-
, katzoit hänen päällensä, ja näit hä-
kaswonsa niinkuin Engelin kaswot.

7. Luku.

Stephanus saarnaa ja kiwitetään.

iin ylimmäinen Pappi sanoi: Lie-
newätkö nämät näin?
. Waan hän sanoi: miehet, rakkat
jet ja Isät, kuulkat: kunnian Ju-
la ilmestyi Abrahamille meidän I-
emme, koska hän oli Mesopotamia-
ennenkuin Hän Haranisa asui:
. Ja sanoi hänelle: lähde sinun
aldas ja sugustas, ja tule siihen
ahan kuin minä sinulle osotan.
1 Mos. 12: 1.
. Silloin hän läxi Chaldeasta, ja
i Haranisa. Ja koska hänen Isän-
kuollut oli, toi hän hänen sieldä
än maahan, josa te nyt asutte;
1 Mos. 11: 31. Luku 12: 7.
. Ja ei andanut hänelle siinä pe-
dötä, ei jalangan lewettä: ja hän
ais hänelle sen anda asuaxensa, ja
hänen siemenellensä hänen jälkeensä,
koska ei hänellä wielä lasta ollut.
6. Ja Jumala puhui hänelle näin:
sinun siemenes pitä oleman muukalai-
nen wieralla maalla, ja heidän pitä sen
orjaxi tekemän, ja pahasti sen kanßa
menemän neljäsataa ajastaikaa.
1 Mos. 15: 13.
7. Ja sen Kansan, josa he palwe-
lewat, tahdon minä duomita, sanoi
Jumala: ja sitte pitä heidän lähte-
män, ja minua täsä siasa palweleman.
8. Ja hän andoi hänelle ymbäri-
leikkauxen liiton: ja niin hän siitti I-
saachin, ja ymbärileikkais hänen kah-
dexandena päiwänä: ja Isaac siitti
Jacobin, ja Jacob kaxitoistakymmendä
Patriarchata. 1 Mos. 17: 9, 12.
Luku 21: 2. Luku 25: 24. Luku 29: 32.
Luku 30: 5. Luku 35: 23, etc.
9. Ja ne Patriarchat myit kateu-
desta Josephin Egyptiin: Ja Jumala
oli hänen kanßansa: 1 Mos. 37: 28.
10. Ja pelasti hänen kaikista tuskis-
tansa, ja andoi hänelle armon ja wii-
sauden Pharaon Egyptin Kuningan kas-
woin edesä, ja hän pani hänen Egyp-
tin waldamiehexi, ja kaiken hänen huo-
nensa päälle. 1 Mos. 41: 40.
11. Mutta nälkä tuli kaikkeen E-
gyptiin ja Canaan maahan, ja suuri
tuska: ja ei meidän Isämme löynnet
rawindota. 1 Mos. 41: 54.
12. Mutta koska Jacob kuuli E-
gyptisä jywiä olewan, lähetti hän sin-
ne meidän Isämme ensimäisen kerran.
1 Mos. 42: 1.
13. Ja koska hän toistamiseen hei-
dän lähetti, tuttin Joseph weljildänsä:
ja Josephin suku tuli Pharaolle tiettä-
wäxi. 1 Mos. 45: 4, 16.
14. Niin Joseph lähetti ja andoi
tuoda Isänsä Jacobin, ja kaiken hä-
nen sukunsa, wiisi sielua kahdexatta-
kymmendä. 1 Mos. 46: 6, 27.
15. Ja Jacob meni alas Egyptiin,
ja hän kuoli, niin myös meidän I-
sämme. 1 Mos. 49: 33.
16. Ja he wietin Sichemiin, ja pan-
din siihen hautaan, jonga Abraham
oli Hemorin lapsilda rahalla ostanut
Sichemisä. 1 Mos. 33: 19. Luku 47: 30.
Luku 50: 13. Jos. 24: 32.

17. Mutta koska lupauxen aika lähestyi, josta Jumala oli Abrahamille wannonut, kaswoi ja enäni Kansa Egyptisä, 1 Mos. 13: 16. Luku 15: 5. Luku 22: 17. 2 Mos. 1: 7.

18. Siihenasti kuin toinen Kuningas tuli, joka ei Josephista mitän tiennyt. 2 Mos. 1: 8.

19. Tämä meidän sukuamme kawalasti juonitteli, ja meni pahasti meidän Isäimme kanßa, niin että heidän piti nuoret lapsensa heittämän pois, ettei he olisi saanet elää. 2 Mos. 1: 10, 11, 22.

20. Siihen aikaan syndyi Moses, ja hän oli Jumalalle otollinen, ja elätettin kolme kuukautta Isänsä huonesa. 2 Mos. 2: 2. Hebr. 11: 23.

21. Mutta koska hän heitetty oli ulos, otti Pharaon tytär hänen ja kaswatti itzellensä pojaxi. 2 Mos. 2: 3, 5, 7, 10.

22. Ja Moses opetettin kaikesa Egyptiläisten wiisaudesa: ja oli woimallinen sanoisa ja töisä.

23. Mutta koska hän oli neljänkymmenen ajastajan wanha, joukahtui hänen sydämeensä mennä katzomaan weljejänsä Israelin lapsia.

24. Ja kuin hän näki yhdelle wääryttä tehtäwän, autti hän händä, ja kosti hänen puolestansa, joka wääryttä kärsei, ja löi Egyptin miehen. 2 Mos. 2: 11.

25. Mutta hän luuli weljeinsä sen ymmärtäwän, että Jumala hänen kätensä kautta oli heille wapauden andawa; waan ei he ymmärtänet.

26. Ja hän tuli toisena päiwänä heidän tygönsä, jotka keskenänsä riitelit, ja sowitti heitä, sanoden: rakkat miehet, te oletta weljexet: mixi te toinen toisellenne wääryttä teette? 2 Mos. 2: 13.

27. Mutta se joka lähimmäisellensä wääryttä teki, lykkäis händä, sanoden: kuka sinun on pannut Päämiehexi ja Duomarixi meidän ylitzemme?

28. Wai tahdotkos sinä minua niin tappa, kuin sinä Egyptiläisen eiläin tapoit?

29. Niin Moses pakeni tämän puhen tähden, ja oli Madian maakunnasa muukalainen, josa hän [illegible] kaa siitti.

30. Ja neljänkymmenen aja[illegible] perästä, ilmestyi hänelle HErran [illegible] geli korwesa, Sinain wuorella, [illegible] tulen liekisä. 2 Mos. 3: 2

31. Mutta kuin Moses se[illegible] ihmetteli hän sitä näkyä: ja [illegible] meni lähes katzomaan, niin [illegible] HErran ääni hänelle:

32. Minä olen sinun Isäis [illegible] Abrahamin Jumala, ja Isaa[illegible] mala, ja Jacobin Jumala: M[illegible] ses wapisi, eikä tohtinut sinne [illegible]

33. Ja HErra sanoi hänell[illegible] kengäs jalwoistas; sillä sia, [illegible] sot, on pyhä maa.

34. Minä olen nähden näh[illegible] nun Kansani tuskan Egyptisä, [illegible] heidän huokauxensa kuullut, [illegible] alas heitä ottamaan ulos: tule [illegible] tänne, minä lähetän sinun Eg[illegible] 2 Mos. 3: 7, 8, 10.

35. Tämän Mosexen, jota [illegible] sit, sanoden: kuka sinun on [illegible] Päämiehexi ja Duomarixi? tä[illegible] Jumala lähettänyt Päämiehexi [illegible] pahtajaxi Engelin käden kautta, [illegible] hänelle pensasa ilmestyi.

36. Tämä johdatti heitä [illegible] teki ihmeitä ja merkkejä Egyptin [illegible] ja punaisesa meresä ja korwesa, [illegible] kymmendä ajastaikaa. 2 Mos. 7: 1, rc. Luku 16: 1, [illegible]

37. Tämä on se Moses, [illegible] Israelin lapsille: HErra teid[illegible] malanne herättä teille teidän [illegible] tänne yhden Prophetan, [illegible] minun: jota teidän pitä ku[illegible] 5 Mos. 18: 15, 18. Ap. T. 3: [illegible]

38. Tämä oli seurakunnasa [illegible] kanßa korwesa, joka puhui hän[illegible] sansa Sinain wuorella, ja me[illegible] säimme kanßa. Tämä sai elä[illegible] hen meille andaxensa: 2 Mos. [illegible]

39. Jota ei meidän Isämme [illegible] tellet, waan sysäisit pois sen [illegible] tyköänsä, ja palaisit sydämesänsä [illegible] gyptiin:

40. Sanoden Aaronille: te[illegible] jumalita jotka meidän edellämme [illegible] wisit; sillä en me tiedä mitä Mose[illegible]

meidän Egyptin maasta toi ulos,
:apahtunut. 2 Mos. 32: 1.
1. Ja niinä päiwinä teit he wa=
ı, ja uhraisit epäjumalalle uhria,
ieunitzit kättensä töistä.
1 Cor. 10: 7.
2. Niin Jumala käänsi hänensä,
ndoi ylön heidän palwelemaan Tai=
ı sotajoukkoa, niinkuin Prophetain
ımatusa on kirjoitettu: olettako te
aelin huonesta minulle teurasuhria
:uokauhria tehnet neljänäkymmene=
ajastaikana korwesa?
Jer. 4: 4. Luku 19: 13. Am. 5: 25.
3. Ja te kannoitta Molochin ma=
ja teidän Jumalanne Remphan
ɟteä, joita kuwia te teitte kumar=
:nne niitä, ja minä tahdon teidän
dä pois edemmä Babelita.
ı4. Meidän Isillä oli Todistuxen
ja korwesa, niinkuin se oli säätä=
, joka Moserexen kanssa puhui, että
en piti sen tekemän sen esikuwan
iän, jonga hän nähnyt oli.
2 Mos. 25: 40. Hebr. 8: 5.
ı5. Jonga myös meidän Isämme
ſtan otit, ja weit Josuan kanssa
en maahan, josa pakanat asuit,
'a Jumala häwitti meidän Isäim=
kasiwoin edestä, hamaan Dawidin
aan asti; Jos. 3: 14.
ı6. Joka löysi armon Jumalan ty=
ä, ja anoi että hän olis majan
tänyt Jacobin Jumalalle.
Sam. 7: 2. 1 Aika K. 17: 1. Ps. 132: 4, 5.
47. Mutta Salomon rakensi hänelle
men. 1 Kun. K. 6: 1. Luku 8: 13, 19.
ı8. Waan se kaikkein ylimmäinen
asu käsillä tehdyisä Templeisä, niin=
n Propheta sanoo:
:un. K. 8: 27. Es. 66: 1. Ap. T. 17: 24.
49. **Taiwas on minun istuimeni,
maa jalkaini astinlauta. Mingä**
:nen te siis tahdotte minulle raketa,
ıoo HErra: eli, kuka on minun
'osiani?
50. Eikö minun käteni ole kaikkia
itä tehnyt?
51. **Te niskurit ja ymbärileikkamat=
mat sydämestä ja korwista, te oletta
na Pyhää Hengeä wastan, niinkuin**
dän Isänne, niin myös tekin.
Jer. 6: 10. Luku 9: 25. Hes. 44: 9.

52. Kuka Prophetaista ei teidän I=
sänne wainonnet? ja he tapoit ne jotka
sen wanhurskan tulemisen ennustit, jon=
ga pettäjät ja murhajat te nyt olitta:
1 Kun. K. 19: 10. Matth. 23: 29, 31, 32.
Ap. T. 3: 14.
53. Jotka saitte Lain Engelitten ase=
tuxen kautta, jota et te pitänet.
2 Mos. 19: 3, rc. Gal. 3: 19.
54. Mutta koska he nämät kuulit,
käwi se läpi heidän sydämensä, ja ki=
ristelit hampaitansa hänen päällensä.
55. Mutta että hän oli täynnä
Pyhää Hengeä, katzahti hän ylös Tai=
waseen, näki Jumalan kunnian, ja JE=
suxen seisowan Jumalan oikialla kädellä;
56. Ja sanoi: Katzo, minä näen
Taiwat awoi, ja ihmisen Pojan seiso=
wan Jumalan oikialla kädellä.
57. Niin he huusit suurella äänellä,
ja tukitzit korwiansa, ja karkaisit kaikki
yximielisesti hänen päällensä;
58. Ja ajoit hänen ulos Kaupun=
gista, ja kiwitit: Ja todistajat panit
waattensa yhden nuorukaisen jalkain
juureen, joka kutzuttin Saulus.
Ap. T. 9: 1. Luku 22: 20.
59. Ja he kiwitit Stephanin, joka
rukoili, ja sanoi: HErra JEsu ota
minun hengeni.
60. Niin hän pani polwillensa, ja
huusi suurella äänellä: **HErra, älä
lue heille tätä syndiä.** Ja kuin hän
tämän sanonut oli, niin hän nukkui.
Matth. 5: 44. Luc. 6: 27.

8. Luku.

Saulus wainoo Seurakuntaa. Samarian Kaupungi teke parannuxen. Simon ja Kameripalwelia kastetaan.

Ja Saulus oli myös mielistynyt hä=
nen kuolemaansa. Niin sinä päi=
wänä nousi suuri waino Seurakundaa
wastan, joka oli Jerusalemisa: ja ha=
joisit kaikki ympäri Judan ja Sama=
rian maakundaa, paitzi Apostoleita.
Ap. T. 22: 20.
2. Ja muutamat Jumalata pelkä=
wäiset miehet korjaisit Stephanin, ja
walitit händä suuresti.
3. Mutta Saulus raateli Seura=
kundaa, ja käwi huone huoneelda, otti
miehet ja waimot ja panetti fanginteen.
Ap. T. 22: 4, 19. Luku 26: 10, 11.

4. Ja ne hajonnet waelsit ympärinsä, ja saarnaisit Jumalan sanaa.
5. Niin Philippus tuli Samarian Kaupungiin, ja saarnais heille Christuxesta.
6. Mutta Kansa otti waarin yximielisesti ja wisusti Philippuxen sanoista, kuullen ja nähden ne merkit kuin hän teki:
7. Sillä rumat henget läxit ulos monesta, huutain suurella äänellä: Ja monda halwattua ja saattamatoinda paranit.
8. Ja suuri ilo tuli siihen Kaupungiin.
9. Mutta siellä oli yxi mies Simon nimeldä, joka siinä Kaupungisa ennen noituuxen wirkaa piti, ja oli Samarian Kansan willinnyt, sanoden itzensä olewan jongun suuren.
10. Jota kaikki sekä pienet että suuret kuulit, sanoden: Tämä on Jumalan woima, joka suuri on.
11. Mutta he kuuldelit händä mielellänsä, että hän kauwan aikaa oli heitä noituudellansa willinnyt.
12. Mutta koska he uskoit Philippuxen, joka saarnais Jumalan Waldakunnasta, ja JEsuxen Christuxen nimestä, niin he kastettin sekä miehet että waimot.
13. Niin Simon myös itze uskoi, ja kuin hän kastettu oli, wiipyi hän Philippuxen tykönä: Ja kuin hän näki ne merkit ja suuret woimalliset työt tapahtuwan, niin hän hämmästyi.
14. Mutta koska Apostolit jotka Jerusalemisa olit, kuulit Samarian Jumalan sanan ottanen wastan, lähetit he heidän tygönsä Petarin ja Johannexen.
15. Jotka koska he sinne tulit alas, rukoilit niitten edestä, että he olisit saanet Pyhän Hengen:
16. (Sillä ei hän ollut wielä yhdengän niitten päälle laskettu alas, waan olit ainoastaan HERran JEsuxen nimeen kastetut.)
17. Niin he panit kätensä heidän päällensä, ja he sait Pyhän Hengen.
18. Mutta koska Simon näki, että Apostolitten kätten päällepanemisen kautta Pyhä Hengi annettin, taritzi hän heille rahaa,

19. Sanoden: andakat minulle[illegible]
se woima, että kenengä päälle m[illegible]
käteni panen, se sais Pyhän Heng[illegible]
20. Waan Petari sanoi hän[illegible]
sinun rahas olkon sinun k[illegible]
kadotuxesa, ettäs Jumalan la[illegible]
luulet rahoilla ostettawan.
21. Ei sinun ole osaa eikä [illegible]
täsä sanasa; sillä ei sinun sydämes
oikia Jumalan edesä.
22. Sentähden tee parannus [illegible]
pahudestas, ja rukoile Jumalata,
tä sinun sydämes ajatuxet [illegible]
andexi annetaisin.
23. Sillä minä näen sinun [illegible]
katkerasa sapesa, ja wääryden [illegible]
24. Niin Simon wastais, ja [illegible]
rukoilkat te HERraa minun [illegible]
ettei mitän näistä, kuin te [illegible]
minun päälleni tulisi.
25. Mutta koska he olit [illegible]
ja puhunet HERran sanan, [illegible]
he Jerusalemiin, ja saarnaisit E[illegible]
geliumia monesa Samarian [illegible]
26. Mutta HERran Engeli [illegible]
Philippuxelle, ja sanoi: nouse, ja [illegible]
lounaseen päin, sitä tietä kuin [illegible]
salemista menee alas Gazan [illegible]
joka kylmillä on.
27. Niin hän nousi ja meni:
katzo, yxi Ethiopian mies, Eth[illegible]
Drottningin Kandacen woimallinen
maripalwelia, joka oli pandu [illegible]
hänen tawaransa päälle, se oli [illegible]
Jerusalemiin rukoilemaan;
28. Ja palais sieldä istuen [illegible]
nuisansa, ja luki Esaiata Proph[illegible]
29. Niin Hengi sanoi Philipp[illegible]
käy ja mene lähemmä tätä wa[illegible]
30. Niin Philippus juoxi [illegible]
mä, ja kuuli hänen lukewan [illegible]
Prophetata, ja sanoi: ymmärrä[illegible]
mitäs luet?
31. Mutta hän sanoi: kuinga
minä taidan ymmärtä, ellei joku
nua johdata? Ja hän rukoili Phi[illegible]
pusta, että hän tulis ja istuis [illegible]
kanssansa.
32. Mutta se kuin hän Raamatu[illegible]
luki, oli tämä: Hän on niinkuin la[illegible]
mas teuraxi talutettu: ja niinkuin [illegible]
rina keritziänsä edesä on äänetöin[illegible]
hängän awannut suutansa.

3. Hänen nöyrydesänsä on hänen
nionsa otettu pois, mutta kuka tai=
'anoa ulos hänen elämänsä pituu=
? sillä hänen elämänsä otetan pois
ısta.
4. Niin Kamaripalwelia wastais
lippusta: minä rukoilen sinua, sa=
, kenestä Propheta näitä puhuu?
änsäkkö eli jostakin toisesta?
5. Niin Philippus awais suunsa
rupeis tästä kirjoituxesta hänelle
namaan Ewangeliumita JEsuxesta.
6. Ja kuin he tiellä waelsit, tulit
veden tygö: ja Kamaripalwelia sa=
: katzo, täsä on wesi: mikä estää
ua kastamasta?
7. Mutta Philippus sanoi: jos
ı kaikesta sydämestä uskot, niin ta=
tukon. Hän wastais, ja sanoi: mi=
uskon JEsuxen Christuxen Juma=
Pojaxi.
8. Niin hän käski seisahta wau=
ı: ja he astuit molemmat weteen:
ilippus ja Kamaripalwelia; ja hän
i hänen.
9. Mutta koska he wedestä astuit
ǐ, temmais HERran Hengi Phi=
ıuxen, ja ei Kamaripalwelia händä
nähnyt: waan meni iloiten tie=
sä myöden.
10. Mutta Philippus löyttin Azo=
: ja waelsi ymbäri ja saarnais
ı Kaupungisa Ewangeliumia, siihen=
kuin hän tuli Cesareaan.

9. Luku.

alus käätään. Eneas parattu. Tabitha
ylösherätetty.

Mutta Saulus puskui wielä uhkauxia
ja murhaa HERran Opetuslapsia
stan, ja meni ylimmäisen Papin
ö; Ap. T. 7: 58. Luku 8: 1, 3.
uku 26: 10. Gal. 1: 13. 1 Tim. 1: 13.
2. Ja anoi häneldä Kirjaa Da=
skuun Synagogain tygö, että kutka
ıä hän sen tien miehistä eli wai=
ista löydäis, ne hän olis wienyt
ıttuna Jerusalemiin.
Ap. T. 22: 5. Luku 26: 12.
3. Mutta kuin hän matkusti, ta=
ıtui että hän Damaskua lähestyi:
äkitzeldä leimahti walkeus Taiwaasta
bäri händä. Ap. T. 22: 6.

4. Ja hän langeis maahan, ja kuuli
äänen hänellensä sanowan: Saul, Saul,
mixis wainot minua?

5. Mutta hän sanoi: kuka sinä olet,
Herra? ja HERra sanoi: Minä olen
JEsus, jota sinä wainot: työläs on
sinun potkia tutkainda wastan.

6. Niin hän wapisi, hämmästyi, ja
sanoi: HERra, mitäs minua tahdot
tekemään? Ja HERra sanoi hänelle:
nouse ja mene Kaupungiin, siellä sinulle
sanotan mitä sinun pitä tekemän.

7. Mutta ne miehet, jotka hänen
seurasansa olit, seisoit hämmästyxisä:
he kuulit tosin äänen, mutta ei he ke=
tän nähnet. Ap. T. 22: 9. Luku 26: 13.

8. Niin Saulus nousi maasta, ja
ei nähnyt ketän awoimilla silmillä:
mutta he talutit händä kädestä ja weit
Damaskuun.

9. Ja hän oli kolme päiwää näke=
mätä, ja ei syönyt eikä juonut.

10. Niin yxi Opetuslapsi oli Da=
maskusa, Ananias nimeldä, jolle HER=
ra sanoi näysä: Anania, hän sanoi:
HERra, täsä minä olen.

11. HERra sanoi hänelle: nouse ja
mene sille kadulle, joka Oikiaxi kutzu=
tan, ja kysy Judan huonesa sitä joka
Saulus Tarsilaisexi kutzutan; sillä katzo,
hän rukoilee.

12. Ja hän näki näysä yhden mie=
hen nimeldä Ananias, tulewan sisälle
ja panewan kätensä hänen päällensä,
että hän sais näkynsä jällen.

13. Niin Ananias wastais: HER=
ra, minä olen kuullut moneldа tästä
miehestä, kuinga paljon pahaa hän si=
nun pyhilles on tehnyt Jerusalemisa.

14. Ja hänellä on nytkin walta
ylimmäisildä Papeilda täällä kiinni si=
toa kaikki ne, jotka sinun nimeäs ru=
koilewat.

15. Niin sanoi HERra hänelle:
mene; sillä hän on minulle walittu
ase, kantamaan minun nimeäni paka=
nain, ja Kuningasten, ja Israelin
lasten eteen.

16. Sillä minä tahdon hänelle näyt=
tä, kuinga paljo hänen pitä kärsimän
minun nimeni tähden.

17. Niin Ananias meni sinne, ja

tuli huoneseen sisälle: ja pani kätensä hänen päällensä, ja sanoi: rakas weljeni Saul; Se HERra lähetti minun, (JEsus joka sinulle ilmestyi tiellä jotas waelsit,) että sinä saisit näkys jällen, ja Pyhällä Hengellä täytetäisin.

18. Ja hänen silmistänsä putoisit kohta niinkuin suomuxet, ja hän sai sillä hetkellä näkynsä jällensä: nousi ja kastettin.

19. Ja kuin hän otti ruokaa, niin hän wahwistui. Ja Saulus oli muutamat päiwät Opetuslasten kanßa, jotka olit Damaskusa.

20. Ja saarnais kohta Synagogasa Christuxesta, että hän on Jumalan Poika.

21. Niin kaikki jotka sen kuulit, hämmästyit ja sanoit: eikö tämä ole se joka kaikkia niitä häwitti Jerusalemisa, jotka sitä nimeä rukoilit? Ja tuli myös tänne sitä warten, että hän ne sidottuna weis ylimmäisille Papeille? Ap. T. 26: 9, 10, 11.

22. Mutta Saulus tuli aina jalommaxi, ja ajoi Judalaisia takaperin, jotka Damaskusa olit, täydellisesti wahwistain että tämä on Christus.

23. Ja monen päiwän perästä, pidit Judalaiset neuwoa keskenänsä tappaxensa händä.

24. Mutta Sauluxelle ilmoitettin heidän wäjymisensä. Ja he wartioitzit portisa yötä ja päiwää tappaxensa händä. 2 Cor. 11: 32.

25. Niin Opetuslapset otit hänen yöllä, päästit alas ylitze muurin, ja laskit Korisa maahan.

26. Mutta koska Saulus tuli Jerusalemiin, tahdoi hän itziänsä anda Opetuslasten sekaan, mutta he pelkäisit kaikki händä, eikä uskonet händä Opetuslapsexi. Gal. 1: 18.

27. Waan Barnabas otti hänen, ja wei Apostolitten tygö, ja jutteli heille kuinga hän tiellä HERran nähnyt oli, ja että hän oli puhunut hänen kanßansa: ja kuinga hän oli rohkiasti Damaskusa JEsuxen nimestä puhunut.

28. Ja niin hän oli heidän kanssansa Jerusalemisa, käwi sisälle ja ulos, ja saarnais pelkämätä HERran JEsuxen nimeen.

29. Hän puhui myös ja kamppai Grekiläisiä wastan: mutta ne p händä tappa.

30. Koska weljet sen ymmärsit, he weit hänen Cesareaan, ja lä Tarsumiin.

31. Ja niin Seurakunnilla oli ha kaikesa Judeasa, ja Galileasa, Samariasa, ja enänit wäeltäin HERran pelwosa, ja täytetäin Pyhän gen lohdutuxella.

32. Niin tapahtui koska Petari jokapaikasa, että hän myös tuli pyhäin tygö, jotka Lyddasa asuit.

33. Niin hän löysi siellä yhden m hen, Eneas nimeldä, joka jo xan ajastaikaa oli wuotesa halwa maannut.

34. Ja Petari sanoi hänelle: E JEsus Christus sinun parantai! n ja tee itze wuotees: ja hän kohta n

35. Ja kaikki Lyddan ja Saro asuwaiset näit hänen, jotka myös ki tyit HERran tygö.

36. Mutta Joppesa oli yxi Ope piika, nimeldä Tabitha, joka tul on niin paljo sanottu kuin metsäwuoh tämä oli täynänsä hywiä töitä ja mua, kuin hän teki.

37. Niin tapahtui niinä päiwi että se sairasti, ja kuoli: jonga he sit ja panit saliin.

38. Ja että Lydda oli läsnä J peta, niin Opetuslapset kuin he k Petarin siellä olewan, lähetit h tygönsä kaxi miestä rukoilemaan, hän wiiwyttelisi heidän tygönsä t

39. Niin Petari nousi ja tuli dän kanßansa: ja kuin hän sinne weit he hänen saliin: Ja hänen pärillänsä seisoit kaikki lesket, jotka kit ja osotit hänelle niitä hameita waatteita kuin Dorkas heille te oli, ollesansa heidän kanßansa.

40. Mutta koska Petari oli heidät kaikki ajanut ulos: laski hän polwi lensa, ja rukoili: ja käänsi itzensä ruu min puoleen, ja sanoi: Tabitha, nouse ylös: niin se awais silmänsä: ja kuin hän Petarin näki, nousi hän istualle

41.

41. Ja hän andoi hänen kättä, ja
nsi hänen, ja kutzui pyhät ja leskct
andoi hänen heillen eläwänä.
42. Ja se tuli kaikelle Joppelle tiet-
täxi: ja moni uskoi HERran päälle.
43. Ja tapahtui että hän wiiwyi
ppesa kauwan aikaa Simon Park-
rin tykönä.

10. Luku.

Kornelius saa näyn, kutzuu Petarin, ja
hän saarnaa ja kastaa.

Niin oli Cesareasa yxi mies, nimel-
dä Kornelius, Sadanpäämies, I-
lian joukosta,
2. Jumalinen ja Jumalata pelkä-
inen kaiken hänen huonensa kanssa,
s jakoi paljo almua Kansalle, ja
koili alati Jumalata.
3. Hän näki julkisesti näysä, liki
deksättä hetkeä päiwästä Jumalan
ngelin tulewan hänen tygönsä, ja sa-
wan hänelle: Korneli.
4. Ja hän katzeli hänen päällensä,
jästyi ja sanoi: Herra, mikä on?
in sanoi hänelle: sinun rukouxes ja
nus owat tullet muistoon Juma-
n edesä.
5. Ja nyt lähetä miehiä Joppeen,
anna nouta Simon, joka Petarixi
kutzutan.
6. Hän pitä majaa Simon Park-
:illa, jonga huone on meren tykönä:
n sanoo sinulle mitä sinun pitä te-
hmän.
7. Ja kuin Engeli, joka Korneliusta
puhutteli, meni pois, kutzui hän kaxi
nen palweliatansa, ja yhden Juma-
a pelkäwäisen sotamiehen, niistä jot-
hänen tykönänsä oleskelit,
8. Ja hän jutteli kaikki nämät niil-
ja lähetti ne Joppeen.
9. Toisena päiwänä, koska he mat-
'a olit, ja Kaupungita lähestyit, me-
Petari ylös katon päälle rukoile-
an, liki kuudetta hetkeä.
10. Ja kuin hän isois, tahdoi hän
rrustaa. Mutta koska he hänelle wal-
stit, tuli hän horroxiin:
11. Ja näki Taiwan auki, ja tule-
n alas tygönsä yhden astian niin-
n suuren liinaisen neljäldä kulmal-
da sidotun, joka laskettin alas Tai-
waasta maan päälle;
12. Josa oli kaikkinaisia nelijalkai-
sia maan eläimitä ja metzillisiä, ja ma-
telewaisia, ja Taiwan linduja.
13. Ja yxi ääni tuli hänen tygön-
sä: Petari, nouse, tapa ja syö.
14. Petari sanoi: en suingan HERra;
sillä en ole minä ikänä syönyt mi-
tän yhteistä eli saastaista.
15. Ja ääni sanoi taas toisen ker-
ran hänelle: mitä Jumala on puh-
distanut, älä sinä sano sitä yhteisexi.
16. Ja se tapahtui kolme kertaa:
ja astia otettin jällen ylös Taiwaseen.
17. Ja kuin Petari itzellänsä epäili,
mikä näky se olis kuin hän näki, niin
katzo, miehet jotka lähetetyt olit Kor-
neliuxelda, kyselit Simonin huonetta, ja
seisoit owen edesä;
18. Ja kutzuit yhden ulos, ja kysyit
jos Simon, joka liialda nimeldä Pe-
tarixi kutzutan, siellä majaa pidäis.
19. Mutta kuin Petari sitä näkyä
ajatteli, sanoi Hengi hänelle: katzo,
kolme miestä etzii sinua:
20. Nouse siis, astu alas ja mene
ilman epäilemätä heidän kanssansa; sillä
minä lähetin heidän. Ap. T. 15: 7.
21. Niin Petari astui alas miesten
tygö, jotka hänen tygönsä Korneliuxel-
da lähetetyt olit, ja sanoi: katzo, mi-
nä se olen jota te etzittä: mitä warten
te tullet oletta?
22. Mutta he sanoit: Sadanpää-
mies Kornelius, hurskas ja Jumalata
pelkäwäinen mies, jolla on todistus kai-
kelda Judan Kansalda, on Pyhäldä En-
gelildä käskyn saanut, että hänen piti
sinun andaman kutzua huoneseensa, si-
nulda sanoja kuullaxensa.
23. Niin hän kutzui heitä sisälle, ja
otti heidän majaan. Toisena päiwänä
meni Petari heidän kanssansa, ja muu-
tamat weljet Joppesta seuraisit myös
händä.
24. Ja toisena päiwänä tulit he
Cesareaan: ja Kornelius odotti heitä,
ja oli kutzunut kokoon langonsa ja par-
hat ystäwänsä.
25. Mutta koska Petari tuli sisälle,
meni Kornelius händä wastaan, ja lan-

geis hänen jalkainsa juureen, ja rukoili händä.

26. Mutta Petari nosti händä, ja sanoi: nouse ylös, sillä minä olen myös ihminen.

27. Ja kuin hän oli händä puhutellut, meni hän sisälle, ja löysi monda tullen kokoon.

28. Ja hän sanoi heille: te tiedätte, ettei ole ollut luwallinen Judalaisen olla jongun muukalaisen tykönä eli hänen tygönsä mennä: mutta minulle osotti Jumala, etten minä ketän ihmistä yhteisenä eli saastaisena pidäisi: Joh. 4: 9.

29. Sentähden minä myös epäilemätä tulin, teildä kutsuttu. Niin minä siis teildä kysyn: mitä warten te minua kutsuitta?

30. Ja Kornelius sanoi: minä olen neljä päiwää sitten paastonut tähän hetkeen asti, ja rukoilin huonesani yhdexännellä hetkellä, ja katso, yxi mies seisoi kiildäwisä waatteisa minun edesäni;

31. Ja sanoi: Korneli, sinun rukouxes on kuultu, ja sinun almus owat Jumalan edesä muistetut.

32. Niin lähetä Joppeen, ja kutsuta Simon, joka Petarixi kutsutan: hän pitä majaa Simon Parkkarin huonesa, meren tykönä: se puhuttelee sinua koska hän tulee.

33. Niin minä lähetin kohta sinun tygös: ja sinä teit hywin ettäs tulit. **Ja me olemma siis kaikki nyt Jumalan edesä, kuulemasa kaikkia kuin sinulle on Jumalalda käskettty.**

34. Niin Petari awais suunsa, ja sanoi: **nyt minä todexi löydän, ettei Jumala katzo ihmisen muotoa:** 5 Mos. 10: 17. 2 Aika K. 19: 7. Job. 34: 19. Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Pet. 1: 17.

35. **Waan kaikisa Kansoisa, joka händä pelkä ja teke wanhurskautta, se on Jumalalle otollinen.**

36. Sen sanan, jonga Jumala Israelin lapsille lähetti, ja julisti rauhan JEsuxen Christuxen kautta: joka kaikkein HErra on.

37. Te tiedätte sen sanan kuin on tapahtunut ympäri kaiken Judean, ensin alkain Galileasta, sen Kasten jälkeen, josta Johannes saarnais: Luc. 4: 14.

38. Kuinga Jumala oli woidellut
JEsuxen Nazarethista Pyhällä
gellä ja woimalla, joka waelsi
teki hywää ja paransi kaikki jotka
keleldä waiwatut; sillä Jumala oli
nen kanssansa. Luc. 4:

39. Ja me olemma kaikkein
todistajat kuin hän Judean maak
sa ja Jerusalemisa teki: jonga
poit, ja ripustit puuhun.

40. Sen Jumala herätti kol
na päiwänä, ja ilmoitti hänen;
Ap. T. 2: 24, 32.

41. Ei kaikelle Kansalle, waan
le, jotka Jumala oli ennen to
walinnut, me jotka söimme ja
hänen kanssansa, sitte kuin hän
kuolluista. Ap. T. 13:

42. **Ja hän käski meitä**
saarnamaan, ja todistamaan,
on se, joka Jumalalda on sää
witten ja kuolluitten Duom
Ap. T. 17: 31. Rom. 14: 10. 2 Co

43. **Hänestä kaikki Prophet**
tawat, että jokainen kuin usko
pällensä, pitä hänen nimens
synnit andexi saaman. Jer.
Mich. 7: 18. Matth. 28: 19. Ap. T.

44. Koska Petari wielä nä
hui, langeis Pyhä Hengi kaikke
ten päälle jotka puhen kuulit.

45. Niin ne uskowaiset ympä
kauxesta, jotka Petarin kanssa
lit, hämmästyit, että pakanaingi
le Pyhän Hengen lahja wuodat

46. Sillä he kuulit heidän kiel
huwan, ja Jumalata ylistäwän
wastais Petari: Marc.
Ap. T. 2: 4.

47. Taitako joku kieltä näitä
owat niin Pyhän Hengen saane
mekin, wedellä kastamasta?
Ap. T. 15: 8.

48. Ja hän käski heitä kastaa
ran Nimeen: niin he rukoilit
siellä muutamita päiwiä wiipy

11. Luku.

Petarin edeswastaus; Evangelium
nataan. Opetuslapsia ruwetaan
maan Christityxi. Agabus.

Mutta Apostolit ja weljet jotka
deasa olit, kuulit että
Jumalan sanan otit wastan.

2. Ja kuin Petari tuli ylös Jeru-
emiin, riitelit ne hänen kanßansa,
ka ympärileikkauxesta olit,
3. Sanoden: Sinä olet mennyt niit-
miesten tygö, joilla esinahka on, ja
t heidän kanßansa.
4. Niin Petari rupeis heille jär-
änsä luettelemaan, sanoden:
5. Minä olin Joppen Kaupungisa
ouxisa: ja tulin horroxiin, ja näjin
en näyn, yhden astian tulewan a-
, niinkuin suuren liinaisen neljäldä
malda lasketun alas Taiwaasta, jo-
tuli juuri minun tygöni.
Ap. T. 10: 10, 11.
6. Kuin minä katzoin sen päälle,
äisin minä, ja näjin maan neljä-
aisia eläimitä, ja petoja, ja mate-
alsia, ja Taiwan lindusia.
7. Mutta minä kuulin äänen mi-
leni sanowan: Petari, nouse, tapa
syö.
8. Mutta minä sanoin: en suingan
Rra: sillä ei ole mitän yhteistä eli
taista minun suuhuni koskan tullut.
9. Mutta ääni wastais minua toi-
kerran Taiwaasta: mitä Jumala
puhdistanut, älä sinä sano yhteisexi.
10. Ja se tapahtui kolmasti, ja wie-
taas kaikki ylös Taiwaseen.
11. Ja katzo, kolme miestä seisoit
a sen huonen edesä, josa minä o-
jotka Cesareasta olit minun perää-
äheteltyt.
12. Mutta hengi käski minun epäi-
tä mennä heidän kanßansa: ja
ät kuusi welsseä seuraisit myös mi-
, ja me menimmä sen miehen huo-
en.
13. Ja hän jutteli meille, kuinga
oli Engelin nähnyt huonesansa
wan ja sanowan hänelle: lähetä
jiä Joppeen, ja anna nouta Si-
, joka Petarixi kutzutan.
Ap. T. 10: 3.
14. Hän on sanowa sinulle ne sanat,
en kautta sinä autuaxi tulet, ja
ki sinun huones.
15. Mutta koska minä rupeisin pu-
aan, langeis Pyhä Hengi heidän
lensä niinkuin hän alusa meidän-
päällemme langeis.
Ap. T. 2: 4. Luku 19: 6.

16. Niin minä muistin sen HERran sanan, kuin hän sanonut oli: Johannes tosin kasti wedellä, mutta te kastetan Pyhällä Hengellä.
Matth. 3: 11. Marc. 1: 8. Luc. 3: 16. Joh. 1: 26. Ap. T. 1: 5. Luku 19: 4.
17. Että nyt Jumala yhdenkaltaisen lahjan heille andoi kuin meillekkin jotka HERran JEsuxen Christuxen päälle uskoimma: mikästä minä olisin, joka woisin kieltä Jumalata?
18. Koska he nämät kuulit, waikenit he ja kunnioitit Jumalata, sanoden: **niin on siis Jumala andanut pakanoillekkin käändymyxen elämähän.**
19. Ja ne jotka siitä wainosta hajonnet olit, kuin Stephanin tähden tapahtui, waelsit ymbäri hamaan Pheniciaan ja Cypriin ja Antiochiaan asti, eikä kellengän sitä sanaa puhunet, waan ainoasta Judalaisille. Ap. T. 8: 1.
20. Ja oli muutamita miehiä heidän seasansa Cypristä ja Kyrenestä: koska ne tulit Antiochiaan, puhuit he Grekiläisille, ja saarnaisit Ewangeliumia HERrasta JEsuxesta.
21. Ja HERran käsi oli heidän kanßansa: ja suuri joukko uskoi ja käännyi HERran tygö.
22. Niin tämä sanoma heistä tuli Seurakunnan korwille, joka Jerusalemisa oli, ja he lähetit Barnaban Antiochiaan.
23. Koska hän sinne tuli, ja näki Jumalan armon, ihastui hän, ja neuwoi kaikkia wahwalla sydämellä HERrasa pysymään:
24. Sillä hän oli jalo mies, ja täynänsä Pyhää Hengeä ja uskoa, ja suuri joukko Kansaa enäni HERralle.
25. Niin Barnabas meni Tarsiin Saulusta etzimään: ja kuin hän löysi hänen, toi hän hänen Antiochiaan.
26. Ja tapahtui että he koko ajastajan kokounnuit Seurakunnasa, ja opetit paljo Kansaa: ja Opetuslapsia ruwettiin ensin Antiochiasa Christityxi kutzumaan.
27. Ja niinä päiwinä tuli Prophetaita Jerusalemista Antiochiaan.
28. Ja yxi heistä Agabus nimeldä, nousi ja ilmoitti heille Hengen kautta, kaikkeen mailmaan suuren näljän tule-

wan: joka myös Claudius Keisarin alla tapahtui. Ap. T. 21: 10.

29. Mutta Opetuslapset sääsit jotakin lähettä, kuin kullakin waraa oli, niitten weljein awuxi kuin Judeasa asuit: Rom. 15: 25. 1 Cor. 16: 1.

30. Niinkuin he teitkin, ja lähetit Wanhimmille Barnaban ja Sauluxen kätten kautta. Ap. T. 12: 25.

12. Luku.

Jacob tapetaan miekalla. Engeli päästää Petarin tornista. Herodes syödään madoilta ja kuolee.

Mutta sillä ajalla otti Kuningas Herodes muutamita Seurakunnasta kiinni, waiwataxensa.

2. Ja mestais Jacobin Johannexen weljen miekalla.

3. Ja kuin hän näki sen Judalaisille kelpawan, pyysi hän myös Petarita käsittä: (ja se oli makiasleiwän päiwänä.)

4. Jonga hän myös käsitti, ja pani fanginteen, ja andoi hänen neljän sotamiesten neljännexen haltuun wartioita händä: ja ajatteli hänen Pääsiäisen jälkeen asetta Kansan eteen.

5. Niin Petari pidettin tornisa: mutta Seurakunnasa tapahtuit rukouxet hartahasti hänen edestänsä Jumalan tygö.

6. Ja kuin Herodes tahtoi hänen otta edes, makais Petari sinä yönä kahden sotamiehen waihella, sidottuna kaxilla kahleilla, ja wartiat owen edesä wartioitzit tornia.

7. Ja katzo, HERran Engeli seisoi hänen tykönänsä, ja kirkkaus paisti huonesa: lykkäis Petarita kylkeen, herätti hänen, ja sanoi: nouse nopiasti. Ja kahlet putoisit hänen käsistänsä.

8. Niin Engeli sanoi hänelle: sonnusta ja kengitä sinus. Ja hän teki niin. Ja hän sanoi wielä hänelle: pue itzes waatteisiis, ja seura minua.

9. Ja hän meni ulos, ja seurais händä, eikä tiennyt toderi kuin Engelildä tehtin: waan luuli näyn näkewänsä.

10. Mutta kuin he menit ensimäisen ja toisen wartion läpitze, ja tulit rautaiseen porttiin, joka wie Kaupungiin, niin se aukeni heille itzestänsä: ja he menit siitä ulos, käyden yhtä katua myöden, ja kohta erkani Engeli hänestä.

11. Ja kuin Petari toiwui itsellensä, sanoi hän: nyt minä totisesti tiedän, että HERra on Engelinsä lähettänyt, ja minun Herodexen kädestä päästänyt, ja kaikesta Judan Kansan toiwosta.

12. Ja kuin hän tätä ajatteli, tuli hän Marian, Johannexen äidin huonen tygö, joka Markuxexi kutzuttin, josa monda oli koosa, ja rukoilit.

13. Mutta koska Petari porstuan oween kolkutti, tuli piika, Rhode nimeldä, kuultelemaan.

14. Ja kuin hän Petarin äänen tunsi, ei hän owea ilon tähden awannut, waan juoxi sisälle ja ilmoitti heille Petarin porstuan edesä seisowan.

15. Niin he sanoit hänelle: oletko hullu? waan hän sanoi totisesti niin olewan. Niin he sanoit: se on hänen Engelinsä.

16. Mutta Petari kolkutti alati. Koska he awaisit, niin he näit hänen ja hämmäsityit.

17. Mutta hän wiittais kädellä heitä waikenemaan, ja jutteli heille kuinga HERra oli hänen tornista johdattanut ulos: ja sanoi: ilmoittakat näitä Jacobille ja weljille. Ja hän läxi ulos ja meni toiseen paikkaan.

18. Mutta koska päiwä tuli, oli sotamiehillä ollut wähin kapina, mihinkä Petari tullut oli.

19. Ja kuin Herodes pyysi hänen peräsänsä, eikä händä löytänyt, andoi hän wartiat tutkia ja käski heitä rangaista. Ja meni Judeasta, alas Cesareaan, ja wiipyi siellä.

20. Ja Herodes oli wihoisansa Tyron ja Sidon'n asuwaisille: mutta he tulit yximielisesti hänen tygönsä, ja Kuningan Kamaripalwelian Blastuxen ja anoit rauhaa; sillä heidän maacunnansa sai Kuningan maasta elatuxen.

21. Mutta määrättynä päiwänä Herodes puetettu Kuningallisis waatteisa, istuen duomioistuimella, ja puhen heidän tygönsä.

22. Mutta Kansa huusi: Jumalan
ni, ja ei ihmisen.
23. Ja HERran Engeli löi kohta
ndä, ettei hän kunniata Jumalalle
danut. Ja hän syötin madoilda, ja
doi hengensä.
24. Mutta Jumalan sana kaswoi
enäni. Es. 55: 11. Ap. T. 6: 7.
Luku 19: 20. Col. 1: 6.
25. Mutta Barnabas ja Saulus
laisit Jerusalemista, koska he olit
lweluxen päättänet, ja otit Johan-
xen kanssansa, joka myös Markuxexi
tuttiin. Ap. T. 6: 1. Luku 11: 29, 30.

13. Luku.

Pawali opettaa pakanoita, käättää Ser-
giuxen ja saarnaa Antiochiasa.

Mutta Antiochian Seurakunnasa oli
muutamita Prophetaita ja opet-
ita, Barnabas ja Simeon, joka Ni-
rixi kutzuttin, ja Lucius Kyreneus,
Manahen, joka Herodes Tetrarchan
ussa kaswatettu oli, ja Saulus.
2. Koska siis nämät HERraa pal-
lit ja paastoisit, sanoi Pyhä Hengi:
oittakat minulle Barnabas ja Sau-
s, siihen työhön kuin minä heidän
en kutzunut. Ap. T. 9: 15.
Luku 14: 26. Rom. 1: 1. Gal. 1: 15.
Eph. 3: 8. 1 Tim. 2: 7. 2 Tim. 1: 11.
3. Ja kuin he olit paastonet ja ru-
illet, ja kätensä heidän päällensä
nnet, päästit he heidän menemään.
Ap. T. 6: 6. Luku 8: 17.
4. Ja kuin he Pyhäldä Hengeldä
hetetyt olit, menit he Seleuciaan, ja
rjehdit sieldä Cypriin.
5. Ja kuin he Salaminasa olit, il-
oitit he Jumalan sanan Judalaisten
ynagogisa: ja heillä oli myös Jo-
nnes palweliana.
6. Ja kuin he sen luodon läpitze
aikustanet olit, hamaan Paphoon asti,
ysit he yhden welhon wäärän Pro-
hetan Judalaisen, jonga nimi oli
ar-Jesu. Ap. T. 8: 9.
7. Joka oli Maanherran Sergius
auluxen, sen toimellisen miehen kanssa.
e kutzui Barnaban ja Sauluxen ty-
önsä, ja halais kuulla Jumalan sanaa.
8. Mutta heitä wastan seisoi Eli-
as se welho (sillä niin tulkitan hä-
nen nimensä) ja pyysi käändä Maan-
herraa pois uskosta.
9. Mutta Saulus, (joka myös Pa-
walixi kutzutan,) oli täynä Pyhää Hen-
geä, katzoi hänen päällensä,
10. Ja sanoi: o sinä Perkelen poika,
täynsi kaikkea wilpiä ja petosta, ja kai-
ken wanhurskauden wihamies, et sinä
lakka wäändelemästä HERran oikeita
teitä.
11. Ja nyt katzo, HERran käsi on
sinun päälläs: ja sinun pitä sokiana
oleman, ja ei näkemän auringota het-
kesä aikaa. Ja hänen päällensä langeis
kohta synkeys ja pimeys: ja hän käwi
ympäri etzein kuka händä kädestä ta-
lutais.
12. Koska Maanherra näki mitä
tapahtui, uskoi hän ja ihmetteli HER-
ran opetusta.
13. Mutta koska Pawali, ja ne jot-
ka hänen kanssansa olit, Paphosta pur-
jehdit, tulit he Pamphilian Pergeen;
mutta Johannes erkani heistä, ja pa-
lais Jerusalemiin. Ap. T. 15: 38.
14. Mutta he waelsit Pergeestä ja
tulit Antiochiaan, Pisidian maakun-
daan, ja menit Sabbathina Synago-
gaan, ja istuit.
15. Ja sitte kuin Laki ja Prophetat
olit luetut, lähetit Synagogan Pää-
miehet heidän tygönsä, sanoden: miehet,
rakkat weljet, ongo teillä mitän Kan-
saa neuwomista, niin sanokat.
16. Niin Pawali nousi ja wiittais
kädellänsä heitä waikenemaan, ja sanoi:
Israelin miehet, ja jotka Jumalata
pelkätte, kuulkat: Ap. T. 12: 17.
Luku 19: 33. Luku 21: 40.
17. Tämän Kansan Israelin Ju-
mala, walitzi meidän Isämme, ja ko-
rotti tämän Kansan, muukalaisna ol-
lesa Egyptin maalla, ja toi heidän
sieldä ulos korkialla käsiwarrella.
2 Mos. 1: 1. Luku 6: 6. Luku 12: 31, ꝛc.
Luku 13: 14.
18. Ja kärsei heidän tapojansa kor-
wesa, lähes neljäkymmendä ajastaikaa.
2 Mos. 16: 8. 4 Mos. 14: 34. Ps. 95: 10.
19. Ja peräti kadotti Caanan maalla
seitzemän Kansaa, ja arwalla jakoi heille
niitten maan. 5 Mos. 7: 1.
Jos. 14: 1, 2.

20. Ja sitte lähes neljää sataa ja
wiisikymmendä ajastaikaa andoi hän
heille Duomarit, Samuel Propheta-
seen asti. Duom. 2: 16. Luku 3: 9.
21. Ja he pyysit sitte Kuningasta,
ja Jumala andoi heille Saulin, Kisin
pojan, yhden miehen BenJaminin su-
gusta, neljäxikymmenexi wuodexi.
1 Sam. 8: 5. Luku 9: 15. Luku 10: 1.
Hos. 13: 11.
22. Ja kuin hän oli sen pannut
pois, herätti hän Dawidin heidän Ku-
ningaxensa: josta hän myös todisti, ja
sanoi: Minä löysin Dawidin Jessen
pojan, miehen minun sydämeni jälkeen,
joka on kaikki minun tahtoni tekewä.
1 Sam. 13: 14. Luku 15: 28. Luku 16: 1.
Ps. 89: 21.
23. Tämän siemenestä on Jumala
lupauxensa perään, herättänyt JEsuxen
Israelille Wapahtajaxi;
2 Sam. 7: 12. Ps. 132: 11. Es. 11: 1.
Jer. 23: 5. Hes. 34: 23. Matth. 1: 1, 21.
24. Niinkuin Johannes saarnais hä-
nen tulemisensa edellä kaikelle Israelin
Kansalle, parannuxen kastetta.
Mal. 3: 1. Matth. 3: 1, 2. Marc. 1: 2, 4.
Luc. 3: 3. Joh. 1: 23.
25. Mutta koska Johannes juoxun
täyttänyt oli, sanoi hän: kenengä te
luuletta minun olewan? en minä se
ole, mutta katzo, hän tulee minun jäl-
keeni, jonga kengiä en minä ole kel-
wollinen jalwoista riisumaan.
Matth. 3: 11. Marc. 1: 7. Luc. 3: 16.
Joh. 1: 20, 26, 27.
26. Miehet, rakkat weljet, Abraha-
min sugun lapset, ja jotka teisä owat
Jumalata pelkäwäiset, teille on tämän
autuuden sana lähetetty.
Matth. 10: 6. Ap. T. 3: 26.
27. Sillä Jerusalemin asuwaiset ja
heidän ylimmäisensä, ettei he tätä tun-
denet, owat he myös Prophetain ää-
net, joita kunakin Sabbathina luetan,
duomitesansa täyttänet. Ap. T. 3: 17.
Luku 15: 21. 1 Cor. 2: 8. 1 Tim. 1: 13.
28. Ja waikka ei he yhtän kuole-
man syytä löynnet, anoit he kuitengin
Pilatuxelda että hän piti tapettaman.
Matth. 27: 20. Marc. 15: 11. Luc. 23: 18.
Joh. 19: 6.
29. Ja kuin he kaikki olit täyttä-
net, mitä hänestä kirjoitettu oli, otit he
hänen puun pääldä, ja panit hautaan.
Matth. 27: 59. Marc. 15: 46. Luc. 23: 53.
Joh. 19: 38.

30. Mutta Jumala herätti hänen
kuolluista. Ap. T. 2: 24, 32.
31. Ja hän on niisdä nähty mon-
da päiwää, jotka hänen kanssansa
lileasta Jerusalemiin olit mennet
jotka owat hänen todistajansa K[illegible]
edesä. Matth. 28: 16. Marc. 16: [illegible]
Luc. 24: 36. Joh. 20: 19. Luku 21: [illegible]
Ap. T. 1: 3. 1 Cor. 15: 5, 6.
32. Ja me ilmoitamme myös [illegible]
sen lupauxen, kuin Isille luwattiin [illegible]
Jumala on sen meille heidän lap[illegible]
täyttänyt, herättäin JEsuxen;
1 Mos. 3: 15. Luku 22: 18. Luku 26: 4. [illegible]
49: 10. 5 Mos. 18: 15, 18. Es. 4: 2. Luku [illegible]
Luku 9: 5. Jer. 33: 14. Dan. 9: 24, [illegible]
33. Niinkuin toisesa Psalmisa [illegible]
joitettu on: Sinä olet minun P[illegible]
tänäpänä minä sinun synnytin.
Ps. 2: 7. Hebr. 1: 5. Luku 5: 5.
34. Mutta siitä että hän [illegible]
kuolluista herätti, eikä sillen tule[illegible]
meluxeen, sanoi hän näin: Min[illegible]
don teille anda ne lujat Dawidin [illegible]
Es. 55: 3.
35. Sentähden hän myös sano[illegible]
sesa paikasa: et sinä salli sinun P[illegible]
turmelusta näkewän. Ps. 16: [illegible]
Ap. T. 2: 27.
36. Sillä Dawid koska hän [illegible]
lansa oli Jumalan tahtoa pal[illegible]
nukkui, ja pandin Isäinsä ty[illegible]
näki turmelluxen. 1 Kun. K. 2: [illegible]
Ap. T. 2: 29.
37. Mutta se, jonga Juma[illegible]
rätti, ei ole nähnyt turmelusta.
38. Sentähden olkon teille tie[illegible]
miehet, rakkat weljet: että teille [illegible]
män kautta ilmoitetan syndein [illegible]
andamus. Luc. 24: 47. 1 Joh. 2: [illegible]
39. Ja kaikista niistä joista [illegible]
woinet Moseren Lain kautta wa[illegible]
kaxi tulla, tämän kautta jokainen [illegible]
uskoo tulee wanhurskaxi. Rom. [illegible]
Luku 10: 4. Gal. 2: 16. Hebr. 9: [illegible]
40. Katzokat siis, ettei teidän [illegible]
lenne se tule kuin Prophetain [illegible]
sanottu on:
41. Katzokat te ylönkatzojat, ja [illegible]
metelkät ja hukkukat; sillä minä [illegible]
yhden työn teidän aikananne, [illegible]
jota ei teidän pidä uskoman, j[illegible]
sanois teille. Es. 28: 14. [illegible]
42. Koska Judalaiset Synagog[illegible]

it, rukoilit pakanat että Sabbathin
lisä heille niitä sanoja puhutaisiin.
43. Ja koska Synagogan joukko
ani, seurais Pawalita ja Barnabasta
nda Judalaista, ja myös monda Ju=
lista uutta Judalaista, jotka heille
huit, ja heitä neuwoit Jumalan ar=
sa pysymään.
44. Mutta sitte lähimmäisnä lepo=
iwänä kokounnui lähes kaikki Kau=
ngi Jumalan sanaa kuulemaan.
45. Koska Judalaiset näit Kansan,
tettin he katendesta, ja sanoit wast=
niitä kuin Pawalilda sanottin, sa=
den wastan ja pilkaten.
46. Niin Pawali ja Barnabas pu=
it rohkiasti, ja sanoit: Teille piti en=
Jumalan sanaa puhuttaman: waan
ä te sen hyljätte, ja luetta itzenne
ottomaxi ijankaikkiseen elämään,
so, niin me käännämme meitämme
kanain tygö. 5 Mos. 2: 21. Es. 55: 5.
Matth. 8: 12. Luku 10: 6. Luku 21: 43.
Ap. T. 3: 25, 26. Luku 18: 6. Rom. 10: 19.
47. Sillä niin on HERra meitä
kenyt: Minä panin sinun pakanain
lkeuderi, että olisit autuus, maan
riin asti. Es. 42: 6. Luku 49: 6.
Luc. 2: 32.
48. Ja kuin pakanat sen kuulit,
itzit he, ja kunnioitit HERran sa=
a: ja niin monda uskoi kuin ijan=
ikkiseen elämään säätty oli.
49. Ja HERran sana lewitettin
ikkeen siihen maakundaan.
50. Mutta Judalaiset yllytit juma=
ia ja kunniallisia waimoja, niin myös
upungin ylimmäisiä, ja kehoitit wai=
n Pawalita ja Barnabasta wastan:
he syssäisit heidän ulos maan ääris=
asä. 2 Tim. 3: 11.
51. Mutta he pudistit tomun jal=
istansa heidän päällensä, ja tulit
koniooon. Matth. 10: 14. Marc. 6: 11
Luc. 9: 5. Ap. T. 18: 6
52. Niin Opetuslapset täytettin ilolla
Pyhällä Hengellä.

14. Luku.

waali Ikoniasa, Lystrasa, Antiochiasa, rc.

Niin Ikoniasa tapahtui, että he yn=
nä menit sisälle Judalaisten Sy=
gogaan, ja niin puhuit, että suuri
joukko uskoi Judalaisista ja Grekiläi=
sistä.
2. Mutta uskomattomat Judalaiset
yllytit ja pahoitit pakanain sielut weljiä
wastan.
3. Niin he olit siellä kauwan aikaa,
ja puhuit rohkiasti HERrasa, joka an=
doi todistuxen hänen armonsa sanoihin,
ja andoi merkit ja ihmet heidän kätten=
sä kautta tapahtua. Marc. 16: 20.
Ap. T. 19: 11. Hebr. 2: 4.
4. Niin sen Kaupungin wäki erkani;
muutamat pidit Judalaisten kanßa, ja
muutamat Apostolitten kanßa.
5. Koska siis pakanoilda ja Juda=
laisilda kapina nousi, ynnä heidän Pää=
miestensä kanßa, pilkkamaan ja kiwit=
tämään heitä; 2 Tim. 3: 11.
6. Ja kuin he sen ymmärsit,
pakenit he Lykaonian Kaupungeihin
Lystraan ja Derbeniin, ja ympäri
sitä lähimaakundaa: Matth. 10: 23.
7. Ja saarnaisit niisä Ewangeliu=
mita.
8. Ja yxi mies Lystrasa sairas jal=
woista istui, rampa hamasta äitinsä
kohdusta, joka ei ikänänsä ollut käynyt.
9. Tämä kuuli Pawalin puhuwan:
ja kuin hän katzahti hänen päällensä,
ja näki hänellä uskon olewan terwexi
tulla,
10. Sanoi hän suurella äänellä:
ojenna sinus jalkais päälle. Ja hän
karkais ylös ja käwi. Es. 35: 6.
11. Koska Kansa sen näki, mitä
Pawali tehnyt oli, korotit he äänensä
Lykaonian kielellä sanoden: jumalat o=
wat ihmisten hahmolla alas meidän
tygömme tullet. Ap. T. 28: 6.
12. Ja he kutzuit Barnaban Ju=
piterixi, ja Pawalin Merkuriuxexi;
sillä hän oli sanansaattaja.
13. Ja Jupiterin Pappi joka hei=
dän Kaupunginsa edesä oli, toi Härkiä
ja Seppeleitä owen eteen, ja tahdoi
ynnä Kaupungin wäen kanßa uhrata.
14. Koska Apostolit Barnabas ja
Pawali sen kuulit, rewäisit he waat=
tensa ja karkaisit Kansan sekaan, huu=
tain, Matth. 26: 65.
15. Ja sanoden: Miehet, mixi te
tätä teette? me olemma myös ihmiset,

niin puuttuwaiset kuin tekin. Ja me saarnamme teille Ewangeliumia, että te teitänne näistä turhista käännäisitte eläwän Jumalan tygö, joka teki Taiwan, ja maan, ja meren, ja kaikki mitä niisä on: 1 Mos. 1: 1. Ps. 33: 6. Ps. 146: 6. Ap. T. 10: 26. Ilm. K. 14: 7.

16. Joka endisillä aiwoilla andoi kaikki pakanat waelta omilla teillänsä; Ps. 81 13. Ap. T. 17: 30.

17. **Waikka ei hän itziänsä andanut olla ilman todistuxeta, tehden hywää, andain meille Taiwaasta saten ja hedelmälliset ajat, täyttäin meidän sydämemme ruolla ja ilolla.** Ps. 104: 27, 28.

18. Ja kuin he näitä sanoit: sait he Kansan tuskalla hillityxi, ettei he heille uhrannet.

19. Niin sinne myös tuli muutamita Judalaisia Antiochiasta ja Ikoniasta, ja kuin he Kansan olit saattanet Pawalita kiwittämään, riepoitit he hänen ulos Kaupungista, ja luulit hänen kuolleexi. 2 Cor. 11: 25.

20. Mutta koska Opetuslapset hänen ympärillänsä seisoit, nousi hän ja meni Kaupungihin: ja waelsi toisena päiwänä Barnaban kanßa Derbeniin. 2 Tim. 3: 11.

21. Ja kuin he olit saarnannet siinä Kaupungisa Ewangeliumia, ja monda opettanet, palaisit he Lystraan ja Ikonioon, ja Antiochiaan:

22. Wahwistain Opetuslasten sieluja, ja neuwoit heitä uskosa pysymään, (sanoden) että **meidän pitä monen waiwan kautta Jumalan waldakundaan tuleman sisälle.** Matth. 10: 38. Ap. T. 11: 23. Luku 13: 43. Rom. 8: 17. 2 Tim. 3: 12.

23. Ja kuin he olit walinnet wanhimmat jokaitzelle Seurakunnalle, ja rukoillet ja paastonnet, annoit he heidän sen HErran haldunn, jonga päälle he uskoit. Ap. T. 1: 23. Tit. 1: 5.

24. Ja he waelsit läpitze Pisidian ja tulit Pamphiliaan: Ap. T. 13: 13.

25. Ja kuin he olit saarnannet sanaa Pergesä, menit he alas Attaliata päin.

26. Ja purjehdit sieldä Antiochiaan, josa he olit Jumalan armon haldunn annetut, siihen työhön kuin he [illegible] tanet olit. Ap. T. 13: 2, [illegible]

27. Mutta kuin he sinne tulit ja Seurakunnan kokoisit, ilmoitit he, kuinga paljo Jumala oli heidän kanßa tehnyt; ja pakanoille uskon owen awainnut. Ap. T. 15: 4. 1 Cor. [illegible] 2 Cor. 2: 12.

28. Ja he wiiwyit siellä Opetuslasten kanßa heiken aikaa.

15. Luku.

Apostolit pitäwät kokousta Jerusalemisa [illegible] Pawali ja Barnabas erkanewat toinen toisestansa.

Ja muutamat tulit alas Ju[illegible] opetit weljiä: ellei teitä [illegible] leikata Mosexen tawan jälkeen, [illegible] et te taida autuaxi tulla. 1 Mos. 17: 10. 3 Mos. 12: 3. Gal. [illegible]

2. Koska siis kapina nousi, [illegible] ollut wähin kampaus Pawalilla [illegible] Barnaballa heitä wastan: [illegible] että Pawali ja Barnabas, ja [illegible] mita muita heistä, piti menemän [illegible] postolitten ja wanhimpain tygö [illegible] rusalemiin, tämän kysymyxen [illegible] Gal. 2: 1.

3. Ja he saatettiin Seurakunnalta [illegible] ja waelsit Phenician ja Samarian [illegible] pitze, julistain pakanain käändymistä [illegible] ja saatit suuren ilon kaikille weljille.

4. Koska he tulit Jerusalem[illegible] tettin he wastan Seurakunnalda, [illegible] postoleilda ja wanhimmilda, ja [illegible] moitit kuinga suuria töitä Jum[illegible] dän kanßansa tehnyt oli.

5. Niin nousit muutamat [illegible] seusten lahkokunnasta, jotka us[illegible] lit, sanoden: että he pitä ym[illegible] kattaman ja käskettämän Mosex[illegible] kia pitä.

6. Niin Apostolit ja wan[illegible] tulit kokoon, tätä puhetta tutki[illegible]

7. Mutta koska suuri kamp[illegible] lut oli, nousi Petari, ja sanoi [illegible] miehet, rakkat weljet, te tiedätte [illegible] Jumala kauwan ennen tätä aik[illegible] litzi meidän seassamme, että pakan[illegible] ti minun suuni kautta Ewange[illegible] sanan kuuleman ja uskoman. Ap. T. 10: 20. Luku 11: [illegible]

8. Ja Jumala sydänden [illegible]

heille, ja andoi heille Pyhän Hen=
iinkuin meillekin: 1 Aika K. 28: 9.
Ku 29: 17. Ps. 7: 10. Jer. 11: 20.
Luku 17: 10. Ap. T. 10: 45.
Ja ei tehnyt yhtän eroitusta mei=
sä heidän wälillänsä, puhdistain
a heidän sydämensä.
Ap. T. 10: 43. 1 Cor. 1: 2.
. Mixi te siis nyt kiusatte Ju=
ta, että te tahdotta Opetuslasten
an panna sen iken, jota ei meidän
mme, engä me woinet kanda?
Matth. 23: 4. Luc. 11: 46.
. Waan me uskomma HErran
uxen Christuxen armon kautta
ari tulewamme niinkuin hekin.
Rom. 4: 3. Eph. 2: 4, 8. Tit. 3: 4.
. Ja kaikki joukko waikeni, ja
teli Barnabasta ja Pawalita, jot=
uttelit, kuinga suuret merkit ja
t oli Jumala heidän kauttansa
noisa tehnyt.
. Waan sitte kuin he waikenit, wast=
Jacobus, ja sanoi: miehet rakkat
t, kuulkat minua:
. Simeon jutteli kuinga Jumala
on etzinyt omistaxensa yhtä Kan=
hänen nimellensä pakanoista.
Ap T. 10: 35.
. Ja tämän kanssa Prophetain
t pitäwät yhtä, niinkuin kirjoitet=
n:
. Senjälkeen tahdon minä pala=
ja Dawidin kaatunen majan jällen
ta, ja hänen reikänsä paikata, ja
ojeta ylös: Am 9: 11, 12.
7. Että ne jotka ihmisistä jäänet
t, pitä HErran perään kysymän,
myös kaikki pakanat, joisa minun
eni anxihuttu on, sanoo HErra,
nämät kaikki teke.
8. Jumalalle owat kaikki hänen
nsä tiettäwät mailman alusta.
9. Sentähden minä päätän, etten
niitä häiritzisi jotka pakanoista Ju=
an tygö käändywät:
0. Waan kirjoitaisimma heidän ty=
sä, että he wälttäisit epäjumalain
staisutta, ja salawuoteutta, ja lä=
tynyttä ja werta. 1 Mos. 9: 4.
os. 3: 17. Luku 17: 14. 5 Mos. 12: 23.
or. 8: 1. Luku 10: 14. 20, 21. 1 Thes. 4: 3.
21. Sillä Mosexella on muinaiselda
itzesä Kaupungisa niitä kuin händä
saarnawat, koska se joka Sabbathina
Synagogasa luetan. Neh. 8: 1.
Ap. T. 13: 27.
22. Silloin kelpais Apostoleille ja
wanhimmille, koko Seurakunnan kans=
sa, walita heistänsä miehiä ja Antio=
chiaan lähettä, Pawalin ja Barnaban
kanssa: nimittäin, Judan, joka kutzut=
tin Barsabas, ja Silan, ylimmäiset
miehet weljesten seasa:
23. Ja kirjoitit heidän kättensä
kautta, tällä tawalla: Me Apostolit
ja Wanhimmat, ja Weljet, toiwotam=
me niille weljille, jotka pakanoista An=
tiochiasa ja Syriasa ja Ciliciasa owat,
terweyttä!
24. Että me olemma kuullet, kuin=
ga muutamat meildä lähtenet, owat
teitä opillansa exyttänet, ja teidän sie=
lujanne waiwannet, sanoden: teidän
pitä itzenne andaman ympärileikata, ja
Lain pitämän: joille en me ole käskenet:
Gal. 2: 4. 1 Joh. 2: 19.
25. Niin kelpais meille yximielisesti
kokounneille walita miehiä ja teidän
tygönne lähettä, meidän rakkan Bar=
naban ja Pawalin kanssa,
26. Jotka miehet owat heidän sie=
lunsa meidän HErramme JEsuxen
Christuxen nimen tähden altixi andanet.
27. Niin me olemma lähettänet Ju=
dan ja Silan, jotka myös sen suusa=
nalla teille ilmoittawat.
28. Sillä niin kelpais Pyhälle Hen=
gelle ja meille, ettei yhtän enämpätä
raskautta pidä teidän päällenne panda=
man, kuin nämät tarpelliset:
29. Että te wälttätte epäjumalitten
uhria, ja werta, ja läkähtynyttä, ja
salawuoteutta: jos te niitä wäldätte,
niin te teette hywin. Olkat hywästi!
Ap. T. 16: 4. Luku 21: 25.
30. Koska he siis olit lähtenet, tu=
lit he Antiochiaan: ja kokoisit Kansan
paljouden, ja annoit heille Kirjan.
31. Kuin he sen olit lukenet, ihas=
tuit he siitä lohdutuxesta.
32. Mutta Judas ja Silas, että
hekin olit Prophetat, neuwoit monilla
sanoilla weljiä, ja wahwistit heitä.
33. Ja kuin he siellä hetken aikaa
wiiwyit, lähetettin he weljildä jällen
rauhasa Apostolitten tygö.

34. Niin Silan kelpais siellä olla.
35. Mutta Pawali ja Barnabas
wiipyit Antiochiasa opettamasa ja il=
moittamasa HErran sanaa monen
muun kanßa.
36. Mutta muutamain päiwäin pe=
rästä, sanoi Pawali Barnaballe: pa=
laitkamme taas takaperin weljiä katzo=
maan kaikkiin Kaupungeihin, joisa me
HErran sanaa ilmoittanet olemma,
kuinga he itzensä pitäwät.
37. Mutta Barnabas neuwoi heitä
Johannesta ottamaan kanßansa, joka
Markuxexi kutzuttin.
Ap. T. 12: 12, 25. Luku 13: 5.
38. Mutta Pawali päätti sen koh=
tullisexi, ettei sitä pitänyt kanßa otet=
taman, joka oli luopunut heistä Pam=
philiasa, eikä tullut heidän kanßansa
työhön. Ap. T. 13: 13.
39. Ja he riitelit niin kowin keske=
nänsä, että he toinen toisestansa erka=
nit:. Ja Barnabas otti Markuxen
kanßansa, ja purjehti Cypriin.
40. Mutta Pawali walitzi Silan
ja matkusti, Jumalan armon haltuun
annettu weljildä;
41. Ja waelsi ympäri Syrian ja
Cilician, ja wahwisti Seurakunnat.

16. Luku.

Pawali Lystrasa, Mysiasa, Troadasa,
Philippisä.

Niin hän tuli Derbeniin ja Lystraan:
Ja katzo, siellä oli yxi Opetuslapsi
Timotheus nimeldä, uskowaisen Judan
waimon poika; mutta Isä oli Greki=
läinen. Ap. T. 9: 22. Luku 14: 6.
Luku 17: 14. Luku 20: 4. Rom. 16: 21.
1 Cor. 4: 17. Phil. 2: 19. 1 Theß. 3: 2.
1 Tim. 1: 2. 2 Tim 1: 5.
2. Sillä oli hywä todistus weljildä,
jotka Lystrasa ja Ikoniosa olit.
3. Tätä tahdoi Pawali kanßansa
waeltamaan: otti ja ympärileikkais hä=
nen Judalaisten tähden, jotka niisä pai=
koisa olit; sillä he tiesit kaikki että hä=
nen Isänsä oli Grekiläinen.
1 Cor. 9: 20. Gal. 2: 3.
4. Mutta kuin he Kaupungeita lä=
pitze waelsit, annoit he heille pitäxen=
sä ne säädyt kuin asetetut olit Apos=
toleilda ja Wanhimmilda jotka Jeru=
salemisa olit. Ap. T. 15: 29.

5. Niin seurakunnat wahwistuit
kosa, ja heidän lukunsa enäni jokapäi
6. Mutta koska he Phrygian ja
latian maakunnan läpitze waelsit,
tin heitä Pyhäldä Hengeldä pu
Jumalan sanaa Asiasa.
7. Koska he olit tullet My
kiusaisit he waelta Bithynian
mutta ei Hengi sitä sallinut.
8. Koska he siis Mysian ohitze
tanet olit, menit he ales Troadaan
Ap. T. 20: 6. 2 Cor. 2: 12. 2 Tim.
9. Ja Pawali näki näyn yöllä
Macedonian mies seisoi, rukoili
ja sanoi: tule Macedoniaan
meitä.
10. Ja sitte kuin hän näyn
hangitzimma me tohta Mace
menemään, tieten täydellisesti
ran meitä kutzunen heille Ewan
mita saarnamaan.
11. Koska me siis Troadasta
jehdimme, niin me juoximma
tansa Samotraciaan, ja toisena
wänä Neapoliin;
12. Ja sieldä Philippiin, joka
Macedonian maakunnan pääka
ja on wapa Kaupungi: ja siinä
pungisa me muutamita päiwiä
limma.
13. Ja me menimmä lepopäiw
ulos Kaupungista, wirran tyg
tapa oli rukoilla: josa me i
ja puhuttelimme waimoja, jotka
tullet olit.
14. Ja yxi waimo, Lydia
Purpurain myyjä Tyatiron K
gista, Jumalata palwelewainen,
deli; jonga sydämen HErra
ottamaan waaria niistä kuin P
da sanottin.
15. Ja kuin hän ja hänen h
sa kastettu oli, rukoili hän mei
noden: jos te minun HErralle
lisna pidätte, niin tulkat minun
neseeni ja olkat siinä. Ja hän
meitä.
16. Ja tapahtui, koska me ru
xeen menimmä, kohtais meitä yxi
ka, jolla noituden hengi oli, joka
sännillensä saatti suuren saalin
misellansa. 1 Sam. 28: 7.
17. Tämä noudatti alati Pawalia

neitä, ja huusi, sanoden: nämät
et owat sen korkeimman Jumalan
'eliat, jotka meille autuuden tien
ittawat.
3. Ja sitä hän teki monda päi=
: Mutta Pawali otti sen pahaxi,
si itzensä, ja sanoi sille hengelle:
i käsken sinun JEsuxen Christuxen
:en hänestä mennä ulos: ja hän
ulos sillä hetkellä. Marc. 16: 17.
). Mutta koska hänen Isändänsä
iäit, että heidän saalinsa tuli pois,
he Pawalin ja Silan kiinni, ja
heidän Turulle Päämiesten tygö;
Phil. 1: 18. 1 Thess. 2: 2.
). Ja weit heidän Esiwallan eteen,
anoit: nämät miehet meidän Kau=
gin häiritzewät, jotka owat Juda=
t: Ap. T. 17: 6.
1. Ja opettawat niitä tapoja, joi=
ei meidän sowi otta wastan, eikä
ä, sillä me olemma Romalaiset.
2. Ja Kansa nousi ynnä heitä was=
ja Esiwalda andoi heidän waat=
a repiä, ja käski heitä piestä.
2 Cor. 11: 25.
3. Koska he olit heidän suuri pa=
t piesnet, heitit he heidän torniin,
käskit wartian wisusti heitä war=
ta.
4. Joka kuin hän senkaltaisen käs=
sai, heitti hän heidän sisämmäiseen
niin, ja pani heidän jalkapuuhun.
5. Mutta puoli yön aikana, oli
wali ja Silas rukouxisa, ylistäin
malata kiitoswirsillä: ja fangit, jot=
siellä olit, sen myös kuulit.
6. Niin tapahtui äkistä suuri maan
sys, niin että tornin perustus wa=
: ja kohta kaikki owet aukenit, ja
itzen sitet pääsit.
Ap. T. 4: 31. Luku 5: 19. Luku 12: 7.
7. Koska wartia heräis, ja näki
iin owet awoi olewan, weti hän
s miekkansa, ja tahdoi itzensä sur=
ta, ja luuli fangit paennen pois.
28. Niin Pawali huusi suurella ää=
ä, ja sanoi: älä sinulles mitän pa=
: tee; sillä me olemma kaikki täällä.
29. Niin hän anoi kynttilätä, meni
lle ja langeis peljästyxisä Pawalin
Silan jalkain suureen.
30. Ja toi heidän ulos, ja sanoi:

Herrat, mitä minun pitä tekemän,
että minä autuaxi tulisin?
Ap. T. 2: 37. Luku 9: 6.
31. Mutta he sanoit: usko HERran JEsuxen Christuxen päälle, niin sinä ja sinun huones autuaxi tulee.
Joh. 3: 16, 36. Luku 6: 47. 1 Joh. 5: 10.
32. Ja he puhuit hänelle HERran sanaa, ja kaikille kuin hänen huonesansa olit.
33. Ja hän otti heidän sillä hetkellä yöstä tygönsä, ja pesi heidän haawansa: ja hän kohta kastettin, ja kaikki hänen perhensä,
34. Ja wei heidän kotiansa, ja walmisti heille pöydän, ja iloitzi, että hän koko huonensa kanssa tuli Jumalan päälle uskowaisexi. Luc. 5: 29. Luku 19: 6.
35. Ja kuin päiwä tuli, niin Esiwalda lähetti kylänlapset sanomaan: päästä ne miehet.
36. Niin tornin wartia ilmoitti nämät sanat Pawalille, sanoden: Esiwalda on käskenyt teidän päästää; mengät siis nyt ulos rauhasa.
37. Mutta Pawali sanoi heille: he owat meidän julkisesti duomitzemata piesnet, jotka olemma Romalaiset, ja heittänet torniin, ja nyt salaa tahdoisit meidän sysätä ulos? Ei niin, waan tulkan he itze meitä ottamaan tääldä ulos. Ap. T. 22: 25.
38. Niin kylänlapset ilmoitit nämät sanat Esiwallalle jällensä: ja he pelkäisit, että he heidän Romalaisixi kuulit:
39. Ja tulit ja rukoilit heitä, ja weit heidän ulos, ja käskit heidän mennä pois Kaupungista. Matth. 8: 34.
40. Niin he läxit tornista, ja menit Lydian tygö: Ja kuin he weljet nähnet olit, ja heitä lohduttanet, waelsit he matkaansa.

17. Luku.

Pawali Thessalonikasa, Bereasa, Athenasa.

Mutta koska he Amphipolin, ja Apollonian läpitze waeltanet olit, tulit he Thessalonikaan, josa Judalaisten Synagoga oli.
2. Ja Pawali, tapansa jälkeen, meni sisälle heidän tygönsä, ja jutteli heille kolme lepopäiwää Raamatuista:

3. Selitti ne, ja todisti, että Christuxen tuli kärsiä, ja nosta ylös kuolluista: ja että tämä JEsus, jota minä (sanoi hän,) teille ilmoitan, on Christus.
Ps. 22: 7. Es. 53: 1, rc. Matth. 16: 21. Luc. 24: 26.

4. Ja muutamat suostuit heihin, andain heitänsä Pawalin ja Silan seuraan, niin myös suuri joukko Jumalisista Grekiläisistä, ja ei wähä ylimmäisistä waimoista. Ap. T. 28: 24.

5. Mutta ne epäuskoiset Judalaiset kadehdit sitä, ja saatit tygönsä muutamita pahanelkisistä miehiä, joutowäestä, ja kokoisit heitänsä yhteen joukkoon, nostit kapinan Kaupungisa; ja tungit heitänsä Jasonin huonen eteen, ja etzeit heitä wiedäxensä Kansan eteen.
Rom. 10: 2.

6. Ja ettei he heitä löynnet, riepoitit he Jasonin, ja muutamita weljiä Kaupungin Päämiesten eteen, ja huusit: nämät koko maan piirin wietteliät owat myös täällä; Ap. T. 16: 20.

7. Jotka Jason otti wastan: Ja nämät kaikki tekewät Keisarin käskyä wastan, sanoden toisen Kuningan olewan, nimittäin JEsuxen.
Luc. 23: 2. Joh. 19: 12.

8. Ja he kehoitit Kansan, ja Kaupungin Päämiehet, jotka näitä kuuldelit.

9. Ja kuin he Jasonilda ja niildä muilda olit puhdistuxen ottanet, päästit he heidän.

10. Mutta weljet lähetit ulos kohta yöllä Pawalin ja Silan Bereaan: Koska he sinne tulit, menit he Judalaisten Synagogaan. Ap. T. 9: 25.

11. Sillä he olit jaloimmasta sugusta kuin ne jotka Thessalonikasa olit, jotka otit juuri mielellänsä sanan wastan, ja tutkit jokapäiwä Raamatuita jos ne niin olisit. Es. 34: 16.
Joh. 5: 39.

12. Niin monda heistä uskoit, niin myös kunniallisista Grekin waimoista ja miehistä ei harwat.

13. Koska Judalaiset Thessalonikasa ymmärsit, että Jumalan sana oli myös Bereasa Pawalilda ilmoitettu, tulit he sinnekkin, ja kehoitit Kansan.

14. Mutta weljet lähetit ulos kohta Pawalin menemään hamaan mer-
asti; waan Silas ja Timotheus
sinne.

15. Ja ne jotka Pawalin s
johdatit hänen hamaan Athenin
kuin he sait käskyn Silan ja T
theuxen tygö, että he riendäis
tänsä hänen tygönsä, läxit he

16. Ja koska Pawali heitä
Athenisä, syttyi hänen hengens
nesä, että hän näki Kaupungin
epäjumalisexi.

17. Niin hän jutteli Judalais
muitten jumalisten kansa Syna
niin myös Turulla jokapäiwä
kansa, jotka tulit hänen tygöns

18. Ja muutamat Epic
Stoici Philosophi riitelit hän
sansa: ja muutamat sanoit:
mä lipilaari tahtoo sanoa?
muut sanoit: hän näkyy t
outoja jumalita ilmoitta:
saarnais heille Ewangeliumia
xesta, ja ylösnousemisen kuolle

19. Ja he otit hänen ja
keuden paikkaan, ja sanoit:
me mahda tietä, mikä uusi
tämä on, josta sinä puhut?

20. Sillä sinä tuotat jotakin
meidän korwillemme: Sentäh
domme me tietä, mitä ne ow

21. (Mutta kaikki Athenisa
kalaiset wierat, ei ollet mihing
hun soweliat, kuin jotakin u
maan ja kuuldelemaan.)

22. Niin Pawali seisoi k
keus=paikkaa, ja sanoi: Athen
het, minä näen teidän kaikisa
epäjumalisexi:

23. Sillä minä käwelin t
päri, ja katzelin teidän Jumal
welustanne, ja löysin yhden
josa oli kirjoitettu: tundemat
Jumalalle. Jota te siis tietämät
welette, sen minä teille ilmoitan.

24. Jumala, joka mailman teki,
kaikki mitä siinä on, hän on T
ja maan HERra, ei hän asu k
raketuisa Templeisä;
1 Mos. 1: 1. Ps. 33: 6. Es. 66: 1. Ap. T.
7: 48. Luku 14: 15. Ilm. K. 14: 7.

25. Eikä ihmisten käsillä palwel

hän jotakin tarwitzis; sillä hän
ylitzen kaikkia jokaitzelle elämän
ngen. 1 Mos. 2: 7. Ps. 50: 8, 9, 10.
6. Ja hän on tehnyt kaiken ih=
en sukukunnan yhdestä werestä
en maan piirin päälle asumaan,
äärdäis aiwoitut ajat, ja heidän
nisensa rajat: 5 Mos. 32: 8.
7. Että heidän piti Jumalata etzi=
t, jos he hänen taidaisit tuta ja
ä; waikka ei hän tosin ole kau=
a yhdestäkän meistä. Rom. 1: 20.
8. Sillä hänesä me elämme, ja
amme, ja olemma: niinkuin muu=
at teidän Poetaistanne sanonet o=
: sillä me olemma myös hänen
msa. Job. 12: 10.
29. Että me siis Jumalan sukua
mma, niin ei meidän pidä luule=
n että Jumala on kullan eli hopian
kiwen kaltainen, sen kuwan, joka
isen taidon ja ajatuxen jälkeen on
weitu. Es. 40: 18.
30. Niin on tosin Jumala nämät
tyxen ajat salliunt ja ilmoitta kaikille
isille jokapaikasa että he parannuxen
isit. Ap. T. 14: 16. Tit. 1: 11, 12.
31. Sillä hän on sen päiwän sää=
nyt, jona hän on maan piirin duo=
zepa wanhurskaudesa, sen miehen
utta, jonga hän on säätänyt, ja
aitzelle ilmoitta uskon, siinä, että
n hänen kuolluista herätti.
Ap. T. 4: 10. Luku 10: 42.
32. Kosta he kuulit kuolluitten ylös=
usemisen, niin muutamat nauroit sitä,
mutta toiset sanoit: Me tahdomme si=
a siitä wielä kuulella.
33. Ja niin Pawali läxi heidän
keldänsä.
34. Ja muutamat miehet ripuit hä=
sä, ja uskoit: Joidenga seasa myös
Dionisius oli, yxi Raadista, ja yxi
aimo nimeldä Damaris, ja muita
idän kansansa.

18. Luku.

Pawali Corinthosa, Ephesosa, Cesareasa, Jerusalemisa, Antiochiasa, Galatiasa, rc. Apollo.

Jensälkeen läxi Pawali Athenasta,
ja tuli Corinthoon.

2. Ja löysi siellä yhden Judalaisen
Aqwila nimeldä, Pontosta sukuisin, joka
äsken Italiasta tullut oli, ja Priscillan
hänen emändänsä, (että Claudius oli
käskenyt kaikki Judalaiset Romista men=
nä pois,) joiden tygö hän meni.
Rom. 16: 3. 1 Cor. 16: 19. 2 Tim. 4: 19.
3. Ja että hän oli yhdesä wirasä,
wiipyi hän heidän tykönänsä, ja teki
työtä; sillä heidän wirkansa oli teltoja
tehdä. Ap. T. 20: 34 1 Cor. 4: 12.
1 Thess. 2: 9. 2 Thess. 3: 8.
4. Mutta hän opetti Synagogasa
joka lepopäiwä, ja sai uskomaan sekä
Judalaiset että Grekiläiset.
Ap. T. 20: 30.
5. Mutta kuin Silas ja Timotheus
Macedoniasta tulit, oli Pawali hen=
geldä waadittu, ja todisti Judalaisille,
että JEsus on Christus.
Ap. T. 17: 14, 15.
6. Kosta he puhuit wastan ja pilk=
kaisit, pudisti hän waattensa, ja sanoi
heille: teidän werenne olkon teidän
päänne päälle: Tästedes minä menen
wiatoinna pakanain tygö. 2 Sam. 1: 16.
Hes. 33: 4. Matth. 10: 14. Ap. T. 13: 45, 51.
7. Ja hän siirsi itzensä sieldä, ja
meni yhden huoneseen, jonga nimi oli
Justus, se oli Jumalata palwelewainen,
jonga huone oli läsnä Synagogata.
8. Mutta Crispus Synagogan ylim=
mäinen uskoi HErran päälle kaiken
hänen huonensa kanssa. Ja monda Co=
rinthiläisistä jotka kuulit, uskoit ja
kastettin. 1 Cor. 1: 14.
9. Mutta HErra sanoi yöllä Pa=
walille näwyn kautta: älä pelkä, waan
puhu, ja älä waikene: Ap. T. 23: 11.
10. Sillä minä olen sinun kanssas,
ja ei yhdengän pidä karkaman sinun
päälles wahingoittamaan sinua; sillä
minulla on paljo Kansaa täsä Kau=
pungisa. Joh. 10: 16.
11. Niin hän istui siellä ajastajan
ja kuusi kuukautta, ja opetti heille Ju=
malan sanaa.
12. Mutta kosta Gallio oli Maan=
wanhin Achajasa, karkaisit Judalaiset
yximielisesti Pawalin päälle, ja weit
hänen Duomioistuimen eteen,
13. Sanoden: Tämä neuwoo Kansaa
palwelemaan Jumalata wastoin Lakia.

14. Koska Pawali rupeis suutansa awamaan, sanoi Gallio Judalaisille: jos olis jotakin wääryttä, eli jotakin hirmuista työtä tehty, o Judalaiset, niin olis kohtullinen, että minä teitä kuulisin.

15. Mutta jos kysymys on opista, ja sanoista, ja teidän Laistanne, niin katzokat itze: en minä tahdo niitten Duomari olla.

16. Ja ajoi pois heidän Duomioistuimen edestä.

17. Niin kaikki Grekiläiset otit kiinni Sosthenen Synagogan Päämiehen, ja piexit hänen Duomioistuimen edesä: ja ei Gallio mitä mitän totellut.
1 Cor. 1: 1.

18. Mutta Pawali oli wielä siellä pitkän ajan, ja jätti weljet hywästi, ja purjehti Syriaan, ja hänen kanssansa Priscilla ja Aqwila, ja hän ajeli päänsä Kenchreisä; sillä hänellä oli lupaus. 4 Mos. 6: 2, 8. Ap. T. 21: 23.

19. Ja tuli Ephesoon, ja jätti ne sinne; mutta itze hän meni Synagogaan, ja puhui Judalaisten kanßa:

20. Ja he rukoilit händä, että hän enämmän aikaa wiiwyis heidän tykönänsä, waan ei hän tahtonut:

21. Mutta jätti heidän hywästi, sanoden: minun tulee kaiketi mennä Jerusalemiin tälle juhlalle kuin nyt lähestyy. Mutta sitte minä palajan, jos Jumala suo, teidän tygönne. Ja niin hän läxi matkaan Ephesosta.
Ap. T. 19: 21. 1 Cor. 4: 19. Hebr. 6: 3. Jac. 4: 15.

22. Ja tuli Cesareaan, meni ylös, ja terwehti Seurakundaa, ja meni alas Antiochiaan.

23. Ja wietti siellä hetken aikaa, ja meni sitte matkaansa, ja waelsi järjestänsä Galatian ja Phrygian maakunnan läpitze, wahwistain kaikkia Opetuslapsia.

24. Niin tuli Ephesoon yxi Judan mies, Apollo nimeldä, Alexandriasta sukuisin, puhelias mies, ja taitawa Raamatuisa. 1 Cor. 1: 12.

25. Tämä oli opetettu HErran tielle: ja oli palawa hengesä, puhui ja opetti wisusti HErrasta, ja tiesi ainoata Johannexen Kasteen.
Ap. T. 19: 3.

26. Tämä rupeis rohkiasti Synagogasa opettamaan. Koska Aqwila ja Priscilla hänen kuulit, otit he hä[illegible] tygönsä, ja selitit tarkemmasta hä[illegible] Jumalan tien. Rom. 16: [illegible]

27. Mutta kuin hän tahdoi m[illegible] Achajaan, kirjoitit weljet ja n[illegible] Opetuslapsia händä korjamaan. [illegible] koska hän sinne tuli, autti hän [illegible] niitä jotka uskoit armon kautta.
1 Cor. 3: 6.

28. Sillä hän woitti miehu[illegible] Judalaiset, ja osotti julkisesti R[illegible]tuista, että JEsus on Christus.

19. Luku.

Opetuslapset Ephesosa. Tyrannuxe[illegible] lu. Noidat häwäistään pahalta h[illegible] Demetrius nostaa metelin.

Niin tapahtui koska Apollo [illegible]rinthosa, että Pawali [illegible] läpitze ylimaakundaan, ja tuli [illegible]soon: ja löysi muutamia Opetu[illegible]

2. Ja sanoi heille: Olettako te [illegible]net Pyhän Hengen, sittekuin te u[illegible] He sanoit hänelle: en me ensi[illegible] kuullet, jos Pyhä Hengi lienekän.
Joh. 7: 39. Ap. T. 10: 44.

3. Ja hän sanoi heille: M[illegible] te oletta kastetut? He sanoit: J[illegible]nexen Kastella. Matth. [illegible]
Marc. 1: 4, 8. Luc. 3: 16. Joh. 1: [illegible] Ap. T. 1: 5. Luku 11: 16.

4. Niin sanoi Pawali: J[illegible] tosin kasti parannuxen Kastella, [illegible]den Kansalle, että heidän piti u[illegible]sen päälle, joka hänen jälkeensä [illegible] oli, se on, Christuxen JEsuxen [illegible]

5. Niin ne jotka sen kuulit, [illegible]tin HErran JEsuxen Nimeen.

6. Ja kuin Pawali pani [illegible] heidän päällensä, tuli Pyhä Heng[illegible]dän päällensä, ja he puhuit kiel[illegible] ennustit. Ap. T. 2: 4. Luku [illegible] Luku 8: 17. Luku 10: 46. Luku 11: 15.

7. Ja kaikki ne miehet olit [illegible] kaxitoistakymmendä.

8. Niin hän meni Synagogaan, [illegible] saarnais rohkiasti, kolme Kuuka[illegible] opetti ja neuwoi heitä Jumalan wal[illegible]dakunnasta.

9. Mutta kuin muutamat heistä pa[illegible]duit, ja ei uskonet, waan panettel[illegible]

Rran tietä yhteisen Kansan edesä,
i hän pois heidän tykoänsä, ja
ti Opetuslapset, ja puhui joka=
sä yhden miehen Schoulusa, joka
ttin Tyrannus. 2 Tim. 1: 15.
0. Ja sitä tehtin kaxi ajastaikaa,
että kaikki ne, jotka Asiasa asuit,
kuulla HERran JEsuxen sanan,
Judalaiset että Grekiläiset.
1. Ja Jumala teki Pawalin kät=
kautta, ei wähiä woimallisia töitä:
Marc. 16: 20. Ap. T. 14: 3.
2. Niin että hikiliinat ja esiliinat
en iholdansa sairasten päälle tuotin,
audit luowuit heistä, ja pahat hen=
heistä läxit ulos. Ap. T. 5: 15.
3. Niin muutamat Judalaiset wael=
ympäri, jotka olit lumojat, ja kiu=
it mainita HERran JEsuxen Ni=
niitten päällä joilla pahat henget
, ja sanoit: me wannotamme teitä
suxen puolesta, jota Pawali saarnaa.
4. Ja muutamat niitten seasa kuin
teit, olit seitzemän Seewan Juda=
ien ylimmäisen Papin poikaa.
5. Mutta paha hengi wastais, ja
oi: JEsuxen minä tunnen, ja Pa=
in minä tiedän, mutta mitkä te
ta?
6. Ja se ihminen, josa paha hengi
karkais heidän päällensä, ja woitti
än, ja paiskais heidän alansa, niin
he alasti ja haawoitettuna pääsit
i huonesta ulos pakenemaan.
7. Ja tämä tuli tiettäwäxi sekä
ille Judalaisille että Grekiläisille
a Ephesosa asuit: ja pelko tuli kaik=
i päälle, ja HERran JEsuxen nimi
resti ylistettin.
8. Ja tuli myös monda niistä,
a uskoit, tunnustit ja ilmoitit hei=
tekonsa.
9. Ja monda niistä jotka hempeitä
nia harjoitellet olit, toit kirjat, ja
tit kaikkein nähden: Ja koska niitten
da laskettu oli, niin löyttin wiisi=
mendä tuhatta hopiapenningitä.
20. Niin woimallisesti kaswoi HERr=
i sana, ja wahwistui. Es. 55: 11.
Ap. T. 6: 7. Luku 12: 24.
21. Koska nämät toimitetut olit,
oi Pawali Hengesä Macedonian ja
ajan läpitze waelta Jerusalemiin,
sanoden: sittekuin minä siellä ollut olen,
täyty minun myös Romiin mennä.
Ap. T. 18: 21. Rom. 15: 25. Gal. 2: 1.
22. Niin hän lähetti Macedoniaan
kaxi niistä, jotka händä palwelit, Ti=
motheuxen ja Erastuxen, mutta itze
hän jäi hetkexi aikaa Asiaan.
Ap. T. 13: 5.
23. Mutta sillä ajalla nousi, ei wä=
hin kapina siitä tiestä.
24. Sillä yxi hopiaseppä Demetrius
nimeldä, teki Dianalle hopiaisia Temp=
litä, josta niille oli ei wähin woitto,
jotka sitä wirkaa pidit. Ap. T. 16: 16.
25. Ne hän kutzui kokoon, ja jotka
senkaltaista työtä teit, ja sanoi: Mie=
het, te tiedätte että meillä on tästä wi=
rasta jalo woitto:
26. Ja te näette ja kuuletta, ettei
ainoasti Ephesosa, mutta lähes kaikesa
Asiasa on tämä Pawali uskottanut ja
käändänyt pois paljo Kansaa, sanoden:
ettei ne ole Jumalat, kuin ihmisten
käsillä tehdän. Ps. 115: 4. Jer. 10: 3.
27. Niin ei ainoasti meidän wi=
rastamme waara ole, ettei se meille
häpiäxi tulisi; mutta myös sen suu=
ren naisjumalan Dianan Templi ei
minäkän pidetä, ja hänen korkia kun=
niansa on hukkuwa, jota koko Asia, ja
kaikki mailma palwelee.
28. Mutta koska he nämät kuulit,
tulit he täyteen wihaa ja huusit, sano=
den: suuri on Ephesiläisten Diana.
29. Ja kaikki Kaupungi tuli mete=
litä täyteen, ja he karkaisit yximieli=
sesti Katzelluspaikkaan, ja otit kiinni
Gajuxen ja Aristarchuxen, jotka olit
Macedoniasta, Pawalin matkakumpanit.
30. Mutta kuin Pawali tahtoi Kan=
san sekaan mennä, niin ei Opetuslap=
set händä laskenet.
31. Ja muutamat Päämiehet Asiasta,
jotka hänen ystäwänsä olit, lähetit hä=
nen tygönsä, ja rukoilit ettei hänen
pitänyt Katzelluspaikkaan itziänsä an=
daman.
32. Ja muutamat muuta huusit;
niin että joukko oli peräti sekaseurai=
sin, ja enin osa ei tiennyt mingätäh=
den he olit tullet kokoon.
33. Niin muutamat Kansasta wedit
edes Alexandrin, jonga Judalaiset eteen

syöxit. Niin Alexander wiittais kädellänsä, ja tahdoi edestänsä wastata Kansan edesä. Ap. T. 12: 17.

34. Koska he siis ymmärsit, että hän Judalainen oli, huusit he kaikki yhteen suuhun, lähes kaxi hetkeä, ja sanoit: Suuri on Ephesiläisten Diana.

35. Mutta kuin Kanseleri oli hillinyt Kansan, sanoi hän: Epheson miehet, kuka on se ihminen, joka ei tiedä, että Ephesou Kaupungi palwelee sitä suurta naisjumalata Dianata, ja sitä Taiwallista Kuwaa?

36. Nyt, ettei taita sanoa sitä wastan, niin asettakat siis teitänne, ja älkät mitän tyhmästi tehkö.

37. Sillä te oletta nämät miehet wetänet edes, jotka ei Kirkon warkat, eikä teidän naisjumalanne pilkkajat ole.

38. Jos siis Demetriurella ja niillä jotka hänen kanßansa wirkamiehet owat, on jongun kanßa tekemistä, niin pidetän Laki ja oikeus, owat myös Maanwanhimmat, kandakan toinen toisensa päälle.

39. Mutta jos teillä on muuta kandamista, niin ratkaistakan toimellisesa kokouxesa:

40. Sillä waara on, etten me nuhteseen tule tämän päiwäisen kapinan tähden, kuin ei yhtän syytä ole, josta me taidaisimma tämän metelin tähden tilin tehdä. Ja kuin hän nämät sanonut oli, laski hän Kansan menemään.

20. Luku.

Pawali opettaa Grekan maalla. Herättää Entychuren kuolluista. Kutzuttaa Papit Ephesosta.

Sittekuin kapina lakkais, kutzui Pawali Opetuslapset tygönsä ja terwehti heitä, ja läxi matkaansa Macedoniaan. 1 Tim. 1: 3.

2. Ja kuin hän ne maakunnat waelsi, ja oli heitä monilla sanoilla neuwonut, tuli hän Grekan maalle;

3. Ja wiiwyi siellä kolme Kuukautta, ja että Judalaiset wäjyit händä, koska hänen piti Syriaan menemän, aikoi hän palaita Macedonian kautta.

4. Mutta Sopater Bereasta seurais händä Asiaan asti: waan Thessalonikasta Aristarchus ja Sekundus, ja Gajus Derbenistä, ja Timotheus; mutta Asiasta Tychicus ja Trophimus.
Ap. T. 16: 1. Luku 19: 29. Luku … 1 Cor. 1: 14. Eph. 6: 21. Col. … 2 Tim. 4: 12. Tit. 3: 12.

5. Nämät läxit edellä, ja ed… tä Troadasa.

6. Mutta me purjehdimm… Pääsiäisen Philippistä, ja tulim… dän tygönsä Troadaan wiite… wänä, ja wiiwyimme siellä s… päiwää.

7. Mutta ensimäisenä lep… koska Opetuslapset kokounnu… taittamaan, saarnais heille P… toisena päiwänä tahdoi hän m… ja pidensi saarnan puoli yöh… Ap. T. 2: 42, 46.

8. Ja monda kyntilätä oli… Salisa, josa me olimma koo…

9. Niin yxi nuorukainen … Entychus, istui akkunalla, j… sywään uneen, ja Pawalin … puhuesa, tuli hän unelda … langeis alas kolmannesta ulla… otettin kuolluna ylös.

10. Niin Pawali astui alas, j… itzensä hänen päällensä ja otti … ja sanoi: älkät kapinoitko, sill… sielunsa on wielä hänesä.
1 Kun. K. 17: 21. 2 Kun. K. …

11. Niin hän nousi, ja … pää, ja söi, ja puheli kauwan … kanßansa, päiwän koittamaan … hän läxi matkaansa.

12. Niin he toit sen nu… eläwänä, ja tulit siitä suure… tetuxi.

13. Mutta me astuimma … ja purjehdimma Aßoniin, ja … ma siellä Pawalin otta sis… hän oli niin käskenyt, ja … maata myöden mennä.

14. Koska hän Aßonisa me… samme yhteen tuli, otimma … sisälle, ja tulimma Mitylenä…

15. Sieldä me purjehdimm… limma toisena päiwänä Chio… le. Ja taas päiwää jälkeen … me Samoon, ja wiiwyimme … liosa. Ja päiwää jälkeen tul… Miletoon.

16. …

i. Sillä Pawali oli aikonut pur=
a Ephesion ohitze, ettei hän Asiasa
i kulutaisi; sillä hän kiiruhti, jos
lle olis mahdollinen ollut, Helun=
Jerusalemiin. Ap. T. 21: 4, 12.
. Mutta hän lähetti Miletosta
n Ephesoon, ja kutzutti Seurakun=
wanhimmat.
i. Koska he tulit hänen tygönsä,
i hän heille: te tiedätte kuinga
i olen ollut kaiken ajan teidän ty=
nne ensimäisestä päiwästä kuin mi=
Asiaan tulin: Ap. T. 19: 10
). Palwellen HErraa kaikella sy=
en nöyrydellä, ja monilla kyyneleil=
ja kiusauxilla, jotka minulle Juda=
in wäsymisistä tapahtuit;
). Etten minä ole mitän tarpel=
teildä salannut, jota en minä ole
ilmoittanut, ja olen teille opetta=
julkisesti ja huone huonelda;
1. Todistain sekä Judalaisille että
kiläisille sitä käändymystä, kuin Ju=
an tygö on, ja sitä uskoa, joka
hän HErran JEsuxen Christuxen
le on. Marc. 1: 15. Luc. 24: 47.
2. Ja nyt katzo, minä sidottuna Hen=
matkustan Jerusalemiin, engä tiedä
i minulle siellä tapahtuman pitä:
3. Waan että pyhä Hengi jokaitze=
Kaupungisa tunnustaa, ja sanoo
ja murhet minun edesäni olewan.
Ap. T. 21: 4, 11, 33.
4. Mutta en minä siitä lukua pi=
engä tottele paljo hengestäni; että
ä juoxuni päättäisin ilolla, ja sen
an jonga minä olen HErralda JE=
lda saanut, todistaxeni Ewangelin=
Jumalan armosta. Ap. T. 21: 13.
Gal. 1: 1. Tit. 1: 3. Ilm. K. 12: 11.
5. Ja nyt katzo, minä tiedän ettet
sillen saa nähdä minun kaswojani,
ki te joidenga kautta minä olen
ltanut, ja Jumalan waldakundaa
rnannut.
26. Sentähden minä todistan teille
äpänä, että minä olen wiatoin
kkein werestä.
27. Sillä en minä ole estänyt ittiä=
ilmoittamasta teille kaikkea Ju=
lan neuwoa.
28. Niin ottakat siis itzestänne waa=
ja kaikesta laumasta, johon Pyhä
Hengi on teidän Pispaxi pannut,
kaitzemaan Jumalan Seurakundaa,
jonga hän omalla werellänsä ansain=
nut on. Eph. 1: 7. Col. 1: 14.
1 Tim. 3: 1, 2. Luku 4: 16. 1 Pet. 5: 2.
29. Sillä minä tiedän minun läh=
temiseni jälkeen tulewan teidän sekaan=
ne hirmuiset sudet, jotka ei laumaa
säästä: 2 Pet. 2: 1.
30. Ja itze teistänne nousewat mie=
het, jotka wääryttä puhuwat, wetä=
xensä pois Opetuslapsia peräänsä.
1 Joh. 2: 19.
31. Sentähden walwokat, muistain,
etten minä kolmena ajastaikana ole la=
kannut yöllä ja päiwällä teitä kyyne=
leillä neuwomasta itzekutakin.
Ap. T. 19: 10.
32. Ja nyt, rakkat weljet, minä
annan teidän Jumalan, ja hänen
armonsa sanan haltuun, joka wäke=
wä on teitä rakendamaan, ja anda=
maan teille perinnön kaikkein pyhi=
tettyin seasa. Ap. T. 9: 31. Eph 1: 18.
33. En minä ole yhdengän hopiata
eli kuldaa elikkä waatteita pyytänyt.
1 Sam. 12: 3. 1 Cor. 9: 12.
2 Cor. 11: 9. Luku 12: 13.
34. Waan te itze tiedätte, että nämät
kädet owat minua tarpeisani, ja niitä
jotka minun kanszani olit, palwellet.
Ap. T. 18: 3. 1 Cor. 4: 12.
1 Thes. 2: 9. 2 Thes. 3: 8.
35. Kaikki olen minä teille osotta=
nut, että niin pitä työtä tehtämän:
heikkoja korjattaman, ja muistettaman
HErran JEsuxen sanoja, kuin hän
sanoi: autuampi on anda kuin otta.
36. Ja kuin hän nämät sanonut
oli, langeis hän polwillensa, ja rukoili
kaikkein heidän kanszansa; Ap. T. 21: 5.
37. Ja suuri itku tuli heille kaikil=
le, ja langeisit Pawalin kaulaan, ja
suuta annoit hänen;
38. Murhettien suuresti sen sanan
tähden, kuin hän oli sanonut, ettei hei=
dän pitänyt enämpi hänen kaswojansa
näkemän. Ja he saatit händä hahteen.

21. Luku.

Pawali waeltaa Jerusalemiin; puhdistaa itzi=
änsä, otetaan kiinni ja wiedään leiriin.

Koska siis tapahtui että me laskim=
me ulos ja heistä luowuimma, me=

nimmä me kohdastansa Koon, ja toisena päiwänä Rhodoon, ja sieldä Pataraan.

2. Ja kuin me sieldä hahden löysimme, joka Pheniciaan hangitzi, siihen me astuimme, ja läximme matkaan.

3. Ja kuin Cyprus rupeis näkymään, ja me sen wasemmalle puolelle jättänet olimma, purjehdimma me Syriaan, ja tulimma Tyroon; sillä siellä piti se haaxi tyhjettämän.

4. Ja kuin me löysimmä Opetuslapsia, niin me olimma siellä seitzemän päiwää. Ja ne sanoit Pawalille Hengen kautta, ettei hänen pitänyt Jerusalemiin menemän. Ap. T. 20: 23.

5. Ja tapahtui, koska me ne päiwät olimma wiettänet, niin me läximme matkaan, ja he saatit kaikki meitä waimoin ja lasten kanßa ulos Kaupungista, ja me langeisimme rannasa polwillemme ja rukoilimma. Ap. T. 20: 36.

6. Ja sitte kuin me toinen toistamme terwehdimmä, niin me astuimma hahteen: waan he palaisit kotiansa.

7. Mutta me päätimmä meidän purjehdus retkemme, tulimme Tyrosta Ptolomaidaan: terwehdimmä weljiä, ja olimma päiwän heidän tykönänsä.

8. Toisena päiwänä läximmä me matkaan, jotka Pawalin kanßa olimma, ja tulimma Cesareaan: Ja menimmä Philippus Ewangelistan huoneseen, (joka oli yxi niistä seitzemästä.) Ja jäimme hänen tygönsä.
Ap. T. 6: 5. Luku 8: 26, 40.

9. Ja hänellä oli neljä tytärtä Neitzyttä, jotka ennustit.

10. Ja että me olimma siellä monda päiwää, tuli alas Judeasta yxi Propheta, Agabus nimeldä:
Ap. T. 11: 28.

11. Koska hän tuli meidän tygömme: Otti hän Pawalin wyön, sitoi jalkansa ja kätensä, ja sanoi: niin sanoo Pyhä Hengi: sen miehen, jonga tämä wyö on, pitä Judalaiset niin Jerusalemisa sitoman, ja andaman ylön pakanain käsiin. Ap. T. 20: 23.

12. Mutta koska me sen kuulimma, rukoilimme, sekä me, että muut jotka siinä olit, ettei hänen pitänyt Jerusalemiin menemän;

13. Niin Pawali wastais: [...] teette, että te itkette, ja [...] minun sydändäni? Sillä [...] walmis, en ainoasta sidott[...] myös kuolemaan Jerusalem[...] ran JEsuxen Nimen tähden.
Ap. T. 20: 24.

14. Ja ettei hän andam[...] puhutta ylitze, niin me siihen [...] sanoden: tapahtukon HERr[...]
Matth. 6: 10. Luc. 11: 2. Luk[...]

15. Ja niiden päiwäin [...] limma me walmixi, ja men[...] rusalemiin.

16. Ja tulit muutamat O[...] Cesareasta meidän kanßamm[...] yhden wanhan Opetuslapsen[...] nimeldä Mnason, joka [...] huoneseensa ottaman.

17. Waan koska me tulim[...] salemiin, niin weljet miele[...] dän otit wastan.

18. Toisena päiwänä m[...] meidän kanßamme Jacobin[...] kaikki wanhimmat olit läsnä[...]
Ap. T. 15: 13. Gal. 1: [...]

19. Koska hän heitä ol[...] nyt, jutteli hän järjestänsä, [...] mala oli hänen wirkansa k[...] nain seasa tehnyt.

20. Mutta kuin he näm[...] kunnioitit he HERraa; ja [...] nelle: sinä näet, rakas w[...] monda tuhatta Judalaista [...] net, ja ne kaikki Lain puol[...] owat. Rom. 10: 2. Gal[...]

21. Mutta he owat sinu[...] että sinä opetat luopumista [...] kaikille Judalaisille jotka pa[...] sa asuwat, ja sanot: ei h[...] ympärileikkaman heidän lap[...] niitten säätyin jälkeen waelt[...]

22. Mikä siis on? kaiketi [...] san tuleman kokoon, sillä [...] saaman tietä sinun tullexi.

23. Niin tee siis se kuin [...] sanomma. Meillä on täsä ne[...] joilla on lupaus heisänsä.
4 Mos. 6: 2, 13, 18. Luku 30: 3. A[...]

24. Ota ne tygös, ja [...] mus heidän kanßansa, ja k[...] kin heidän tähtensä, että [...] päänsä, ja siitä he kaikki [...]

, ettei se mitän ole kuin he sinusta
llet owat, mutta että sinäkin wael-
it, niinkuin sinä olisit Lain pitäwä.
5. Mutta niistä jotka uskoit paka-
sta olemma me kirjoittanet ja päät-
:t, ettei heidän tarwita näistä mi-
pitämään. Waan että he niitä
täisit, jotka epäjumalille owat uhra-
ja werta, läkähtynyttä, ja sala-
>teutta. Ap. T. 15: 20, 29.
6. Niin Pawali otti ne miehet ty-
sä, ja puhdisti itzensä toisena päi-
ıä heidän kanßansa, ja meni Temp-
, ja ilmoitti että puhdistuxen päi-
olit täytetyt, siihenasti kuin jokaitzen
tä heidän seasansa uhri oli uh-
:u. Ap. T. 24: 18.
:7. Mutta koska jo lähes seitzemän
wää kulunut oli, näit hänen ne Ju-
ıiset, jotka Asiasta olit Templisä, ja
>itit kaiken Kansan, paiskaisit kä-
'ä hänen päällensä,
:8. Huutain: Israelin miehet, aut-
ıt: Tämä on se mies joka kaikkia
'isa paikoisa opetta, wastoin tätä
ısaa, ja Lakia, ja tätä siaa. Ja
mengin hän on wienyt Grekiläiset
npliin, ja riiwais tämän pyhän sian.
29. (Sillä he olit ennen nähnet
>phimon Ephesosta hänen kanßansa
ıpungisa, ja he luulit että Pawali
hänen Templiin wienyt.)
Ap. T. 20: 4.
:0. Niin koko Kaupungi nosti me-
n, ja wäki juoxit kokoon: ja he o-
Pawalin kiinni, ja riepoitit hänen
3 Templistä, ja kohta owet suljettin.
Ap. T. 26: 21.
:1. Ja kuin he tahdoit hänen tap-
niin ylimmäinen sotajoukon Pää-
8 sai sanan, että koko Jerusalem
kehoitettu.
32. Se otti kohta sotawäkeä ja
danpäämiehiä, ja tuli juosten hei-
: tygönsä. Mutta koska he näit
danpäämiehen ja sotawäen, lakkai-
he Pawalita hosumasta.
33. Koska Päämies lähestyi, otti
ı hänen kiinni ja käski sitoa kah-
a kahleilla: ja kysyi, kuka hän olis,
mitä hän oli tehnyt?
34. Mutta Kansasta huusi yxi sitä,
ıen tätä: Koska ei hän oikein tain-
nut ymmärtä huminan tähden, käski
hän hänen wietä leiriin.
35. Ja kuin hän astumitten etcen
tuli, kannettin hän sotamiehildä Kan-
san wäkiwallan tähden:
36. Sillä paljo Kansaa noudatit.
händä, huutain: ota pois händä.
Luc. 23: 18. Joh. 19: 15. Ap. T. 22: 22.
37. Ja koska Pawali oli leiriin tu-
lemallansa, sanoi hän Sodanpäämie-
helle: ongo minulla lupa sinulle jota-
kin sanoa? Hän sanoi: taidatkos Gre-
kan kielen?
38. Etkös sinä ole se Egyptin mies
joka ennen näitä päiwiä kapinan nos-
tit, ja weit korpeen neljä tuhatta mur-
hamiestä?
39. Niin Pawali sanoi: minä olen
Judalainen Tarsista, yxi kuuluisan Kau-
pungin asuwainen Ciliciasta, minä ru-
koilen sinua, salli minun puhua Kansalle.
Ap. T. 9: 11, 30. Luku 22: 3.
40. Ja kuin hän sallei, niin Pa-
wali seisoi astuttawilla, ja wiittais kä-
dellänsä Kansan puoleen: Koska suuri
waikeneminen tuli, puhui hän heille
Hebrean kielellä, ja sanoi:

22. Luku.

Pawali juttelee käändymisensä muodon, kutzumisensa ja elämänsä. Judalaiset kiukiutzewat händä wastan, ja hän otetaan julmudella tutkitta.

Miehet, rakkat weljet ja Isät, kuul-
kat minun edeswastaustani, kuin
minä teille sanon.
2. (Koska he kuulit hänen Hebrean
kielellä heillensä puhuwan, waikenit he
enämmin. Ja hän sanoi:)
3. Minä olen Judan mies, Tarsi-
sa Ciliciasa syndynyt, ja täsä Kaupun-
gisa kaswatettu Gamalielin jalkain juu-
resa, opetettu wisusti Wanhimpain Lai-
sa, ja olin Jumalan puolesta kiiwas,
niinkuin tekin kaikki oletta tänäpänä:
Ap. T. 5: 34. Luku 21: 39. Rom. 10: 2.
2 Cor. 11: 22. Gal. 1: 14.
4. Ja olen tätä tietä wainonnut
kuolemaan asti, sitoin ja andain ylön
fangiuxiin sekä miehiä että waimoja;
Ap. T. 8: 3. Luku 9: 2. 1 Cor. 15 9.
Gal. 1: 13. 1 Tim. 1: 13.
5. Niinkuin myös ylimmäinen Pap-
pi, ja koko Wanhimpain joukko minun

todistajani owat, joilda minä otin lä-
hetyskirjat weljein tygö, ja waelsin
Damaskuun, että minä ne, jotka siellä
olit, olisin sidottuna tuonut Jerusale-
miin rangaistaa. Ap. T. 26: 12.
6. Niin tapahtui minun matkasa olle-
sani, ja lähestyisäni Damaskua puoli-
päiwän aikaan, että suuri kirkkaus wa-
laisi äkildä Taiwahasta minua ympäri.
Ap. T. 9: 3. Luku 26: 13. 1 Cor. 15: 8.
7. Ja minä langeisin maahan, ja
kuulin äänen minulleni sanowan: Saul,
Saul, mixis minua wainot?
8. Niin minä wastaisin: kuka sinä
olet HERra? Hän sanoi minulle:
minä olen JEsus Nazarethistä, jota
sinä wainot.
9. Mutta ne jotka minun kanssani
olit, näit kyllä kirkkauden ja peljäs-
tyit: waan ei he hänen äändänsä kuul-
let joka minua puhutteli.
Dan. 10: 7. Ap. T. 9: 7.
10. Niin minä sanoin: HERra
mitä minun pitä tekemän? Mutta
HERra sanoi minulle: Nouse ja me-
ne Damaskuun, ja siellä sinulle sanotan
kaikki mitä sinun on säätty tehdäxes.
11. Ja koska en minä nähnyt sen
walkeuden kirkkauden tähden, talutettin
minä käsistä niildä kuin minun kans-
sani olit, ja tulin Damaskuun.
12. Ja siellä oli yxi jumalinen mies
Lain jälkeen, Ananias nimeldä, hänellä
oli hywä todistus kaikilda Judalaisilda,
jotka siellä asuit. Ap. T. 9· 10, 17
13. Hän tuli minun tygöni, seisoi
ja sanoi minulle: rakas weljeni Saul,
saa sinun näkös jällen. Ja minä katzoin
sillä hetkellä hänen päällensä.
14. Niin hän sanoi: Meidän Isäim-
me Jumala on sinun walmistanut, että
sinun pitä tundeman hänen tahtonsa,
ja näkemän sen wanhurskan, ja kuule-
man äändä hänen suustansa.
Ap. T. 26: 16.
15. Sillä sinun pitä oleman hänen
todistajansa kaikkein ihmisten edesä,
niistä kuin sinä nähnyt ja kuullut olet.
16. *Ja mitäs nyt wiiwyttelet?*
Nouse, ja anna sinus kastetta ja pes-
tää pois sinun syndis, ja huuda auxi
HERran nimeä. Ap. T. 2: 38.

17. Niin tapahtui, koska minä Je-
rusalemiin palaisin, ja rukoilin
lisä: että minä tulin herroxin:
Ap. T. 9: 26.
18. Ja näjin hänen minulle
wan: riennä ja lähde kiiruusti J
lemista; sillä ei he ota wastan
todistustas minusta.
19. Ja minä sanoin: HERra
he tietäwät, että minä panin
ja piexin jokaisesa Synagogasa
kuin sinun päälles uskoit.
20. Ja koska Stephanin sinun
weljas weri wuodatettin, olin
myös siinä läsnä, ja mielistyin
kuolemaansa, ja wartioitzin niitten
teitä, kuin hänen tapoit.
Ap. T. 7: 58. Luku 8: 1.
21. Ja hän sanoi minulle:
sillä minä lähetän sinun kau
nain tygö. Ap. T. 9: 15.
Gal. 1: 15. Luku 2: 8. Eph. 3: 8. 2
22. Ja he kuulit händä
naan asti, niin he korotit
sanoit: ota pois senkaltainen
maan pääldä: sillä ei hänen
wallinen elää. Ap. T. 21:
23. Ja kuin he niin huusit,
lit waatteitansa ja paiskaisit
tuuleen;
24. Andoi Sodanpäämies hä
dä leiriin, ja käski piestä ja
että hän olis saanut tietä,
den hänen päällensä niin huut
25. Koska hän händä nuorill
sanoi Pawali Sodanpäämie
läsnä seisoi: ongesta teidän
Romalaista hosua ilman duomi
Ap. T. 16: 37.
26. Koska Sodanpäämies s
meni hän Sodanpäämiehen
moitti hänelle, ja sanoi: Mit
tehdä? sillä tämä mies on Rom
27. Niin Sodanpäämies
nen tygönsä, ja sanoi häne
minulle, jos sinä olet Rom
Hän sanoi: olen niingin.
28. Ja Sodanpäämies wast
nä olen suurella rahalla tä
pungin oikeuden woittanut.
wali sanoi: minä olen my
(Romalainen.)
29. Ja he lärit kohta

nsä tutkimasta: Ja Sodanpäämies
reis pelkämään sittekuin hän sai tietä
ten Romalaisen olewan, että hän
ten sitonut oli.
30. Mutta toisena päiwänä tahdoi
i wisummasti tietä, mingätähden
ten päällensä Judalaisilda kannet=
, ja päästi hänen siteistä, ja käski
mmäiset Papit, ja kaiken heidän
adinsa tulla kokoon, ja andoi Pa=
lin tulla heidän eteensä.

23. Luku.

awali oikeuden edesä, lyötty, lohdutettu,
pelastettu, wietty Felixen tygö.

Niin Pawali katzahti Raadin päälle,
ja sanoi: Miehet rakkat weljet,
nä olen kaikella hywällä tunnolla
eltanut Jumalan edesä tähän päi=
än asti. Ap. T. 24: 16. 2 Tim. 1: 3.
2. Niin ylimmäinen Pappi Ananias
ki niitä kuin läsnä seisoit, lyödä
idä wasta suuta.
Kun. K. 22: 24 Jer. 20: 2. Joh. 18: 22.
3. Pawali sanoi hänelle: lyökän si=
n Jumala, sinä walkeri tehty seinä:
itko sinä ja duomitzet minua Lain
een, ja käsket minua lyödä wastoin
kia? 3 Mos. 19: 35. Matth. 23: 27.
4. Mutta ne kuin läsnä seisoit, sa=
t: kiroilletko sinä ylimmäistä Ju=
lan Pappia?
5. Pawali sanoi: en minä tiennyt,
kat weljet, händä ylimmäiseri Pa=
i: sillä kirjoitettu on: sinun Kansas
nmäistä ei sinun pidä kiroileman.
2 Mos. 22: 28.
6. Koska Pawali tiesi, että heitä
yxi osa Sadduceuxista, ja toinen
Pharisenxista, huusi hän Raadin
sä: miehet rakkat weljet, minä olen
arisens ja Pharisenxen poika, mi=
n päälleni kannetan toiwon ja kuol=
tten ylösnousemisen tähden.
T. 24: 15, 21. Luku 26: 5, 6. Phil. 3: 5.
7. Ja kuin hän sen sanonut oli:
i riita Pharisenstein ja Sadducensten
lille; ja joukko erkani.
8. Sillä Sadducenxet sanowat: et=
kuolluitten ylösnousemista, eikä En=
itä, eikä Hengiä ole: mutta Phari=
xet tunnustawat molemmat olewan.
Matth. 22: 23. Marc. 12: 18. Luc. 20: 27.

9. Niin tuli suuri huuto, ja Kir=
janoppenet Pharisensten lahwosta nou=
sit, kilwoittelit ja sanoit: en me mi=
tän pahaa löydä täsä miehesä: jos
Hengi taikka Engeli on hänelle pu=
hunut, niin en me mahda Jumalata
wastan sotia. Ap. T. 5: 39.
Luku 25: 25. Luku 26: 31.
10. Ja että suuri kapina nousi:
pelkäis Sodanpäämies, ettei he Pa=
walita rikki rewäisisi, ja käski sotawäen
mennä alas, ja temmata pois händä
heidän seastansa, ja leiriin wiedä.
11. Mutta yöllä sen jälkeen, seisoi
HERra hänen tykönänsä, ja sanoi:
ole wahwasa turwasa, Pawali: sillä
niinkuin sinä olet minusta Jerusalemisa
todistanut, niin sinun pitä Romisakin
todistaman. Ap. T. 18: 9.
12. Ja koska päiwä tuli, kokoisit
heitänsä muutamat Judalaisista, ja sa=
dattelit itziänsä sanoden, ettei heidän
pitänyt ennen syömän eikä juoman,
kuin he Pawalin olisit tappanet.
Ap. T. 23: 20, 30.
13. Ja niitä oli enämpi kuin neljä=
kymmendä miestä, jotka tämän walan
tehnet olit.
14. Ne menit ylimmäisten Pappein,
ja wanhimpain tygö, ja sanoit: me
olemma sadatuxilla meitämme kiron=
net, ei ennen einettä maistawamme,
kuin me Pawalin tapamme.
15. Nyt siis ilmoittakat Sodan=
päämiehelle ja Raadille, että hän huo=
mena tois hänen teidän eteenne, niin=
kuin te tahdoisitta jotakin todempata
häneldä tiedustaa; mutta ennenkuin hän
lähestyy, olemma me walmit händä
tappamaan.
16. Koska Pawalin sisaren poika
heidän wäjymisensä kuuli, meni hän
Leiriin, ja ilmoitti nämät Pawalille.
17. Niin Pawali kutzui yhden Sa=
danpäämiehistä tygönsä, ja sanoi: wie
tämä nuorukainen Sodanpäämiehen
tygö; sillä hänellä on jotakin hänelle
sanomista.
18. Niin hän otti sen, ja saatti
hänen Sodanpäämiehen tygö ja sa=
noi: sidottu Pawali kutzui minun ty=
gönsä, ja rukoili minua tätä nuoru=

kaista sinun tygös saatta, jolla on sinulle jotakin sanomista.

19. Niin Sodanpäämies rupeis hänen käteensä, ja wei hänen erinänsä, ja kyseli häneldä: mitä se on kuin sinulla on minulle ilmoittamista?

20. Niin hän sanoi: Judalaiset owat päättänet sinua rukoilla, ettäs huomena tuottaisit Pawalin Raadin eteen, niinkuin he jotakin todempata häneldä kuultelisit.

21. Mutta älä heitä tottele; sillä enämpi kuin neljäkymmendä miestä wäjyy händä, jotka owat heitänsä sadattanet, ei ennen syöwänsä eikä juowansa, kuin he hänen tappaisit: ja he owat nyt walmiit, odottamasa sinun lupamistas.

22. Niin Sodanpäämies laski nuorukaisen matkaansa, ja haasti händä kellengän sanomasta, että hän nämät hänelle ilmoittanut oli.

23. Ja hän kutzui tygönsä kaxi Sadanpäämiestä, ja sanoi: walmistakat kaxi sataa sotamiestä menemään Cesareaan, ja seitzemänkymmendä ratzasmiestä, ja kaxi sataa keihäsmiestä kolmannella hetkellä yöstä:

24. Ja walmistakat muutamia juhtia, että he Pawalin niiden päälle istuttawat, ja wiewät terwenä Felixen Maanwanhimman tygö.

25. Ja kirjoitti Kirjan tällä tawalla:

26. Claudius Lysias, sille jalolle Maanwanhimmalle Felixelle terweyttä!

27. Tämän miehen olit Judalaiset ottanet kiinni, ja tahdoit hänen tappa. Niin tulin minä parhallansa sotawäellä sekaan, ja temmaisin hänen pois, että minä ymmärsin hänen Romalaisen olewan. Ap. T. 21: 33.

28. Ja koska minä pyysin syytä tietä, mistä he händä nuhtelit, niin minä wein hänen heidän Raadinsa eteen.

29. Ja löysin kannettawan hänen päällensä heidän Lakinsa kysymyxistä. Ja ei kuitengan heillä ollut yhtän kuoleman eli sidetten syytä.

30. Ja kuin minulle siitä wäjymisestä ilmoitettin, jota Judalaiset hänelle walmistit, lähetin minä kohta hänen sinun tygös, ja sanoin [...] päällekandajillensa: mitä teillä on [...] dä wastan, niin sanokat Maanwanh[...] man edesä. Ole hywästi!

31. Ja Sotamiehet otit Pa[...] niinkuin heille käskettty oli, ja [...] hänen yöllä Antipatrideen.

32. Ja toisena päiwänä an[...] ratzasmiesten händä seurata, ja [...] sit leiriin.

33. Koska he tulit Cesarea[...] annoit Kirjan Maanwanhimmalle, [...] he asetit myös Pawalin hänen e[...]

34. Koska Maanwanhin oli [...] lukenut, ja kysynyt kusta maak[...] hänen piti oleman; ja että h[...] märsi hänen Ciliciasta olewan,

35. Minä tahdon sinua ku[...] noi hän, koska myös sinun pä[...] tajas tulewat edes. Ja käski [...] kätkeä Herodexen Raadihuoneseen.

24. Luku.

Tertullus kandaa Pawalin päälle. [...] wastaa puolestansa. Felix pelj[...]

Wiiden päiwän perästä men[...] nias ylimmäinen Pappi, [...] himpain ja sen selwäkielisen Tert[...] kanßa Maanwanhimman tygö, [...] lita wastan.

2. Ja kuin hän oli eteen [...] rupeis Tertullus kandamaan, [...]

3. Me elämme hywäsä ra[...] nun kauttas, ja ne asiat [...] Kansasa oikein ja hywin teh[...] sinun toimellas, woimallinen Fe[...] aina ja jokapaikasa hywäxi [...] kaikella kiitoxella.

4. Waan etten minä sinua [...] wiiwytäisi, rukoilen minä sinu[...] pikimältäs meitä kuulisit, sinu[...] kudes tähden.

5. Sillä me olemma löynnet [...] miehen wahingollisexi, joka [...] kapinan kaikille Judalaisille [...] koko maan piirin, ja on Nazare[...] eriseuran Päämies:

6. Hän on kiusannut Temp[...] riiwata; jonga tähden me otim[...] nen kiinni, ja tahdoimma duomit[...] nen meidän Lakimme jälkeen.
Ap. T. 21: 28.

7. Mutta Sodanpäämies Lysias [...]

urella wäellä siihen sekaan, ja päästi
ien meidän käsistämme.
Ap. T. 21: 32. Luku 23: 10.
8. Ja käski hänen päällekandajansa
la sinun tygös: josta sinä taidat itze
kiten ymmärtä, kaikista niistä kuin
hänen päällensä kannamme.
9. Ja Judalaiset tähän myös mie-
yit, sanoden niin olewan.
10. Niin Pawali wastais, koska
aanwanhin händä wiittais puhu-
an: Että minä tiedän sinun monda
staikaa ollen tämän Kansan Duo-
rina, tahdon minä pelkämätä edes-
ni wastata.
11. Sillä sinä taidat ymmärtä, et-
enämpi ole kuin kaxitoistakymmendä
wää, sittekuin minä menin ylös Je-
salemiin rukoilemaan.
12. Ja ei he ole minua Templisä-
i löytänet kampailemasta yhdengän
ßa, ei kapinata nostamasta Kansan
sa, ei Synagogisa, eikä Kaupungisa.
Ap. T. 25: 8. Luku 28: 17.
13. Ei he myös taida niitä wah-
staa, kuin he nyt minun päälleni
idawat.
14. Mutta sen minä sinulle tun-
stan, että minä tämän tien kautta,
nga he eriseuraxi kutzuwat, niin pal-
len minun Isäini Jumalata, että
inä uskon kaikki kuin Laisa ja
rophetaisa kirjoitetut owat:
15. Ja pidän sen toiwon Jumalan
noleen, jota hekin itze odottawat,
ä kuolluitten ylösnousemus pitä
eman, sekä wanhurskasten että
ääräin: Dan. 12: 2. Joh. 5: 28, 29.
16. Ja sentähden minä harjoitan
iäni aina pitämään pahendamatto-
an omantunnon Jumalan ja ihmis-
n edesä. Ap. T. 23: 1. 1 Pet. 3: 16.
17. Mutta koska minä monen ajast-
an perästä tulin almua ja uhria
ansalleni tekemään:
Ap. T. 11: 29. Rom. 15: 25. Gal. 2: 10.
18. Joisa muutamat Judalaiset A-
sta löysit minun puhdistettuna Temp-
ä, ilman yhdetäkän kapinata sa me-
litä. Ap. T. 21: 26, 27.
19. Joidenga tulis sinun tykönäs
inä olla, ja kanda, jos heillä jota-
n on minua wastan.

20. Eli sanokan nämät itze, jos he
jotakin wäärytiä owat minusa löytä-
net, koska minä seisoin Raadin edesä.
21. Mutta tämän yhden sanan täh-
den, kuin minä heidän seasansa seisoi-
sani, kuollnitten ylösnousemisesta huu-
din, minä teildä tänäpänä duomitan.
Ap. T. 23: 6. Luku 28: 20.
22. Koska Felix tämän kuuli, wii-
wytti hän heitä; sillä hän tiesi hywin
tämän tien menon: Ja sanoi: koska
Lysias Sodanpäämies alas tulee, niin
minä tahdon tutkia teidän asianne.
23. Ja käski Sadanpäämiehen kät-
keä Pawalin, ja andoi hänen saada
lewon, ja ettei yhtäkän hänen omis-
tansa kielttäisi händä palwelemasta,
taikka käymästä hänen tykönänsä.
Ap. T. 27: 3. Luku 28: 16.
24. Mutta muutamain päiwäin pe-
rästä tuli Felix emändänsä Drusillan
kanßa, joka Judalainen oli, ja kutzutti
Pawalin eteensä, ja kuuldeli händä
uskosta Christuxen päälle.
25. Mutta kuin hän puhui wan-
hurskaudesta ja puhtasta elämästä, ja
tulewaisesta Duomiosta, peljästyi Felix,
ja wastais: Mene tällä haawalla mat-
kaas: waan koska minä saan tilan,
niin minä sinun tygöni kutzutan.
26. Toiwoi myös Pawalilda hä-
nellensä rahaa annettawan, että hän
olis hänen päästänyt: jongatähden hän
myös usein hänen tygönsä kutzutti, ja
puheli hänen kanßansa.
27. Koska kaxi ajastaikaa kulunut
oli, tuli Porcius Festus Felixen siaan.
Mutta Felix tahdoi Judalaisten miel-
dä noutaa, ja jätti Pawalin sidottuna.
Ap. T. 25: 14.

25. Luku.

Pawalin päälle kannetaan Festuxen edesä,
mutta hän lykkää asiansa Keisarin ala.
Festus juttelee Pawalin asian Agrip-
palle, joka tahtoo itze händä kuulla.

Koska siis Festus oli tullut maakun-
daan, meni hän Cesareasta kol-
mannen päiwän perästä ylös Jerusa-
lemiin.
2. Niin ylimmäinen Pappi, ja ylim-
mäiset Judalaisista tulit hänen eteensä
Pawalita wastan, ja rukoilit händä,

3. Ja pyysit häneldä suosiota händä kohtaan, että hän kutzutais hänen Jerusalemiin: Ja wäisyit händä tappaxensa tiellä.

4. Niin Festus wastais, että Pawali piti hywin kätkettämän Cesareasa ja että hän tahdoi itze pian sinne waelta.

5. Jotka siis teidän seasanne, sanoi hän, woimalliset owat, ne tulkan alas meidän kanßamme; ja jos jotakin wääryttä on täsä miehesä, niin kandakan he hänen päällensä.

6. Koska hän siis oli heidän tykönänsä wiipynyt enä kuin kymmenen päiwää, läxi hän alas Cesareaan: Ja toisena päiwänä istui hän Duomioistuimelle, ja käski Pawalin tuota edes.

7. Koska hän oli tullut edes, seisoit ne Judalaiset ymbärillä, jotka olit Jerusalemista tullet alas, ja toit edes monda ja suurta wikaa Pawalita wastan, joita ei he woinet wahwistaa:

8. Sillä hän wastais edestänsä: En minä ole mitän rikkonut Judalaisten Lakia, en Templiä, engä Keisarita wastan. Ap. T. 24: 12.

9. Niin Festus tahdoi Judalaisten mieldä nouta, wastais Pawalita, ja sanoi: tahdotkos mennä ylös Jerusalemiin, ja siellä näistä oikeudella seisoa minun edesäni?

10. Mutta Pawali sanoi: minä seison Keisarin oikeuden edesä, ja siinä tulee minua duomita: en minä ole Judalaisille mitän wääryttä tehnyt, kuin sinä itzekkin paremmin tiedät.

11. Sillä jos minä olen jongun wahingoittanut, eli minun hengeni rikkonut, niin en minä tahdo wälttä kuolemata: jos ei taas mitän niistä ole, kuin he minun päälleni kandawat, niin ei yxikän taida minua anda heidän käsiinsä: minä turwan Keisarihin. Ap. T. 18: 14.

12. Silloin Festus puhutteli Raadia, ja wastais: Keisarihin sinä turwaisit, Keisarin tygö pitä myös sinun menemän.

13. Mutta kuin muutamat päiwät olit kulunet, tuli Kuningas Agrippa ja Bernice alas Cesareaan Festusta terwehtämään.

14. Ja kuin he siellä monda päiwää wiiwyit, jutteli Festus Pawali[illegible] asian Kuningalle, ja sanoi: yxi mi[illegible] on jäänyt Felixeldä sidottuna, Ap. T. 24: 27.

15. Josta, kuin minä Jerusale[illegible] olin, ylimmäiset Papit, ja Judal[illegible] wanhimmat tulit ja ilmoitit min[illegible] pyytäin duomiota hänen ylitzensä.

16. Joille minä wastaisin: ei [illegible] Romalaisten tapa, että joku [illegible] ennen annetan surmata kuin se, j[illegible] päälle kannetan, saa päällekandaja[illegible] nallensa, ja saa tilan edestänsä [illegible] ta kandesta. 5 Mos. 17: 4.

17. Sentähden koska he tänne [illegible] koon tulit, istuin minä kohta t[illegible] päiwänä wiiwyttelemätä duomi[illegible] melle, ja käskin miehen tuota ed[illegible]

18. Koska päällekandajat tul[illegible] ei he yhtän syytä tuonet edes [illegible] kuin minä luulin:

19. Mutta heillä oli muutam[illegible] symyxiä händä wastan heidän [illegible] xistansa, ja yhdestä kuolluesta Je[illegible] jonga Pawali todisti eläwän.

20. Waan että minä siitä [illegible] xestä epäilin, kysyin minä jos [illegible] lis tahtonut mennä Jerusalemi[illegible] siellä näistä duomitta.

21. Mutta koska Pawali [illegible] asiansa Keisarin tutkimisen ala, [illegible] minä hänen kätkettä, siihen[illegible] minä hänen Keisarin tygö l[illegible]

22. Niin Agrippa sanoi Fe[illegible] minä kuulisin myös mielelläni [illegible] miestä. Hän sanoi: huomena [illegible] sinä händä kuulla.

23. Ja toisena päiwänä tuli A[illegible] pa ja Bernice suurella koreudella [illegible] menit Raastupaan, Päämiesten ja [illegible] pungin ylimmäisten kanßa, ja P[illegible] tuotin edes Festuxen käskyn jälkeen.

24. Ja Festus sanoi: Kuni[illegible] Agrippa, ja kaikki miehet, jotka [illegible] meidän kanßamme oletta, te näettä [illegible] josta kaikki Judalaisten joukko [illegible] nua rukoillut, Jerusalemisa [illegible] täällä, huutain, ettei hänen [illegible] nämpi elämän.

25. Mutta kuin minä [illegible] ettei hän ollut mitän kuole[illegible] ta tehnyt: ja että hän myös [illegible]

s Keisariin, niin minä aiwoin hä-
sinne lähettä;
Ap. T. 23: 9. Luku 26: 31.
6. Josta ei minulla ole mitän wah-
i Herralle kirjoitta: sentähden tuo-
minä hänen teidän eteenne, ja e-
mitten sinun etees, Kuningas Agrip-
että koska hänen asiansa wisum-
ki tutkittaisiin, minulla olis jotakin
oittamista:
27. Sillä se on minun nähdäxeni
netoin, että hän sidottuna lähete-
, ja ei hänen syytänsä ilmoiteta.

26. Luku.

wali juttelee Agrippalle käändymisensä.

Niin Agrippa sanoi Pawalille: sinun
on lupa puhua edestäs. Silloin
wali ojensi kätensä ja wastais edes-
sä:
2. Minä pidän itzeni onnellisna, ra-
Kuningas Agrippa, että minä tä-
änä saan sinun edesäs wastata kai-
a niistä kuin minun päälleni Juda-
ilda kannetan;
3. Liiatengin, että sinä tiedät kaikki
xat ja Judalaisten kysymyxet: Sen-
den rukoilen minä sinua, ettäs kär-
ällisesti minua kuulisit.
4. Kaikki tosin Judalaiset tietäwät
nun elämäni hamasta nuorudesta,
n kuinga se alusta on ollut minun
nsani seasa Jerusalemisa:
5. Jotka minun ennen owat tunde-
, (jos he tahdoisit todistaa,) että
nä sen meidän jumalan palweluxen
kkein ahkeramman eriseuran jälkeen
n Phariseus. Ap. T. 23: 6,
6. Ja minä seison nyt täsä oikeu-
i edesä toiwon tähden sen lupauxen
ille, joka Jumalalda on meidän I-
emme tapahtunut: Ap. T. 13: 32.
7. Johonga ne meidän kaxitoista-
nmendä sukukundaa toiwowat tule-
nsa, palwellen Jumalata yötä ja
iwää. Tämän toiwon tähden kan-
an Judalaisilda minun päälleni, ra-
s Kuningas Agrippa.
8. Mixi se luetan mahdottomaxi
oa teidän tykönänne, että Jumala
ollet herättä?
9. Minä tosin luulin itzelläni, että
minun piti paljo wastahakoisutta teke-
män, JEsuxen Nazarenuxen Nimeä
wastan; Ap. T. 8: 3. Luku 9: 2. Luku 22: 4.
10. Niinkuin minä myös tein Je-
rusalemisa, ja salpaisin monda Pyhää
fangiuxiin, kuin minä ylimmäisildä
Papeilda olin saanut wallan: ja koska
he tapettin, mielistyin minäkin heidän
duomioonsa:
11. Ja rangaisin heitä usein jokaitze-
sa Synagogasa, ja waadein heitä pilk-
kamaan: ja olin heitä wastan ylön-
paltisesti wimmattu, ja wainoisin heitä
hamaan ulkokaupungeihin.
12. Jongatähden minä myös mat-
kustin Damaskuun ylimmäisten Pappein
woimalla ja käskyllä.
13. Puolipäiwän aikaan, rakas Ku-
ningas, näjin minä tiellä yhden kirk-
kauden Taiwaasta, kirkkamman kuin
Auringon paisten, joka walkeus ymbä-
ri walaisi minun, ja ne jotka minun
kanßani waelsit. Ap. T. 9: 3. Luku 22: 6.
14. Koska me siis kaikki maahan
langeisimma, kuulin minä äänen puhu-
wan minulleni ja sanowan Hebrean
kielellä: **Saul, Saul, mixis minua
wainot? työläs on sinun tutkainda
wastan potkia.**
15. Niin minä sanoin: HERra,
kukas olet? Hän sanoi: minä olen
JEsus jota sinä wainot.
16. Mutta nouse ylös, ja seiso jal-
woillas: sillä sitäwarten minä sinulle
ilmestyin, että minä asetan sinun pal-
weliaxi, ja niitten todistajaxi kuin sinä
näit, niin myös niiden kuin minä wie-
lä sinulle ilmoittawa olen.
17. **Ja tahdon sinun päästää tästä
Kansasta ja pakanoista, joitten tygö
minä nyt sinun lähetän,**
18. **Heidän silmiänsä awamaan, ja
heitä pimeydestä walkeuteen käändä-
mään, että he eriäisit Satanan wal-
lasta Jumalan tygö, saamaan syndein
andexiandamista, ja perimistä ynnä
niitten kanßa, jotka pyhitetän uskon
kautta minun päälleni.**
Es. 35: 5. Luku 42: 7. Luku 60: 1.
Eph. 1: 18. Col. 1: 13. 1 Pet. 2: 25.
19. Niin siis, rakas Kuningas Agrip-
pa, en minä ollut sille taiwalliselle näylle
kowakorwainen:

20. Waan ilmoitin ensin niille, jotka Damaskusa ja Jerusalemisa owat, ja kaikesa Judan maakunnasa, ja myös pakanoille, että he parannuxen tekisit, ja käännyisit Jumalan puoleen, ja tekisit parannuxeen kelwollisia töitä.
Matth. 3: 8. Ap. T. 9: 20, 28. Luku 13: 14. Luku 22: 17, 21.

21. Tämän tähden owat Judalaiset minun Templisä ottanet kiinni, ja tahdoit minun surmata:
Ap. T. 21: 30, 31.

22. Mutta Jumalan awun olen minä saanut, ja seisonut tähän päiwään asti, todistain sekä pienille että suurille, engä mitän muuta sanoden kuin Prophetat ja Moses owat sanonet tulewaxi:

23. Että Christuxen piti kärsimän, ja oleman ensimäisen kuolluitten ylösnousemisesta, julistamasa walkeutta tälle Kansalle ja pakanoille.
1 Cor. 15: 20. Col. 1: 18.

24. Koska hän näin edestänsä wastais, sanoi Festus suurella äänellä: Pawali, sinä hullluttelet, se suuri oppi hullutta sinua.

25. Niin hän sanoi: en minä hulluttele, woimallinen Feste, waan totuden ja toimen sanoja puhun:

26. Sillä kyllä Kuningas nämät tietä, jonga tykönä minä myös rohkiasti puhun: ja en minä luule näistä mitän olewan häneldä salatun; sillä ei tämä ole loukkasa tapahtunut.
Joh. 18: 20.

27. Uskotkos Kuningas Agrippa Prophetat? minä tiedän, ettäs uskot.

28. Niin Agrippa sanoi Pawalille: ei paljo puutu ettes minua saa Christityxi.

29. Pawali sanoi: Minä toiwoisin Jumalalda, joko siitä puuttuis wähä eli paljo, että, et ainoasti sinä, mutta myös kaikki jotka minua tänäpänä kuulewat, tulisit senkaltaisexi kuin minäkin olen, paitzi näitä siteitä. 1 Cor. 7: 7.

30. Ja kuin hän nämät sanonut oli, nousi Kuningas ylös, ja Maanwanhin, ja Bernice, ja jotka heidän kanßansa istunet olit.

31. Ja kuin he menit pois, puhuit he keskenänsä, sanoden: eipä tämä mies
ole mitän tehnyt, kuin kuoleman
sitet ansainnut on.
Ap. T. 23: 9. Luku 25: 25.

32. Mutta Agrippa sanoi Fe
le: kyllä tämä mies olis taitt
tää, ellei hän olisi Keisarihin tur
Ap. T. 25: 11.

27. Luku.

Pawali lähetetään Romiin. Haari
meren hätään ja loukkantu;
wäki pääsee maalle.

Mutta sittekuin päätetty oli,
meidän piti Italiaan p
man, annoit he Pawalin muid
gein kanßa yhden Sadanpää
haltuun, joka kutzuttin Julius,
rin sotajoukosta. Ap. T. 25

2. Koska me siis astuimma
mytin hahteen, ja meidän piti
timan Asian ohitze, laskimma
maalda. Ja meidän kanßamme
ristarchus, Macedonian mies,
lonikasta. Ap. T. 19: 29. Luku
Col. 4: 10.

3. Ja me tulimma toisena
nä Sidoniin. Ja Julius
wästi Pawalin kanßa, ja sallei
mennä ystäwäinsä tygö, ja heild
hotta. Ap. T. 24: 23. Luku 28

4. Ja kuin me sieldä l
ulos, niin me purjehdimme
ohitze; että wastatuulet olit.

5. Ja kuin me sen meren,
lician ja Pamphilian kohdalla
purjehdimme ja tulimma Myr
Lyciasa on;

6. Niin löysi Sadanpäämie
yhden Alexandrian hahden, jok
liaan purjehti, ja pani meidän

7. Koska me monda päiwää
purjehdimma, ja tuskalla Knid
wntimma, etten me pääsnet t
niin me purjehdimma Cretan
Salmonen tykönä:

8. Ja kuin me tuskin sen
pääsimme, niin me tulimma
paikkaan, joka kaunixi satamaxi
tan, jota läsnä oli Lasean Ka

9. Koska paljo aikaa oli kulunut,
purjehdus oli jo waarallinen, ja P
ton aika oli jo kulunut, neuwoi P
wali heitä,

0. Sanoden: Armat miehet, mi=
näen, että purjehdus tulee waaral=
ri ja wahingollisexi, ei ainoasta ka=
e ja hahdelle, mutta myös meidän
gellemme.
1. Mutta Sadanpäämies uskoi e=
nmin Hahdenhaltiata ja Peränpi=
itä, kuin Pawalin sanoja.
2. Ja kuin ei satama ollut sowe=
 yli talwea olla, niin he enim=
ten mielistyit siihen neuwoon, että
dä piti laskettaman pois, jos he
akin muotoa olisit woinet tulla Phe=
aan talwea pitämään: Joka on Cre=
 satama, eteläländeä ja luodepohjaa
n.
13. Mutta kuin etelätuuli rupeis
altamaan, luulit he aikomisensa käy=
n edes, ja koska he läxit Aßosta,
jehdit he Cretan ohitze.
14. Mutta ei kauwan aikaa jälkeen,
sen päälle angara puuskatuuli, joka
äpohjaxi kutzutan.
15. Ja kuin haaxi tuli waldaan,
i woinut tuulda wastan seisoa, las=
uma me sen tuulen halduun kulke=
an.
16. Ja kuin me tulimme yhden wä=
 saaren tygö, joka kutzutan Clauda,
mma me tuskalla wenhesceen ruweta,
17. Jonga me otimma awuxemme
sidoimme hahteen, peljäten ettei sen
änyt kariin sattuman, ja he laskit
s purjen, ja annoit kulkea.
18. Mutta koska suuri ilma käwi
ille, heitit he toisena päiwänä ka=
 ulos.
19. Ja kolmandena päiwänä hei=
mä me omilla käsillämme ulos
hden kalusa.
20. Mutta kuin en me monena päi=
nä Auringota engä tähteä nähnet,
ä wähin ilma meidän päällemme
nyt, niin meidän elämämme toiwo
 jo kaikki pois.
21. Ja koska me kauwan aikaa o=
nma syömätä, silloin seisoi Pawali
idän keskellänsä, ja sanoi: O miehet,
dän olis tullut minua kuulla, ja ei
retasta laskea ulos, että me olisimma
ilttänet tainkaltaisen tuskan ja wa=
ngon.
22. Ja nytkin minä neuwon teitä,
olkat hywäsä uskalluxesa, ei teistä yxi=
kän huku, mutta ainoasta haaxi.
23. Sillä minun tykönäni seisoi tä=
nä yönä Jumalan Engeli, jonga oma
minä olen, jota minä myös palwelen.
24. Ja sanoi: älä pelkä Pawali,
sinä pitä Keisarin eteen asetettaman:
Ja katzo, Jumala on sinulle lahjotta=
nut ne kaikki kuin sinun kanßas pur=
jehtiwat.
25. Sentähden miehet, olkat hywäsä
uskalluxesa: sillä minä uskon Jumalan
päälle, että se niin tapahtuu kuin
minulle sanottu on.
26. Mutta yhteen luotoon pitä mei=
dän kulkeman. Ap. T. 28: 1.
27. Koska neljästoistakymmenes yö
joutui, tulimma me puoliyön aikaan
Adriaan, ja haaximiehet luulit saa=
wuttawansa jongun maakunnan.
28. Ja he heitit ulos luodirihman,
ja löysit karikymmendä kyynärätä sy=
wäxi, koska he tulit wähää edemmä,
heitit he taas ulos luodirihman, ja
löysit wiisitoistakymmendä kyynärätä.
29. Niin he pelkäisit loukkantuwan=
sa johonguun karihin, ja heitit ulos
neljä Ankkurita peräldä hahta, ja toi=
woit päiwän koittawan.
30. Mutta kuin haaximiehet pyysit
hahdesta paeta, lykkäisit he wenhen me=
reen, sillä ajatuxella, että he tahdoit
Ankkurita wiedä ulos hahden keulasta.
31. Niin Pawali sanoi Sadanpää=
miehille, ja sotamiehille: ellei nämät
hahdesa pysy, et te suingan hengeänne
päästä.
32. Niin sotamiehet hakkaisit pois
wenhen pestin, ja annoit sen pudota.
33. Ja kuin päiwä rupeis walke=
nemaan, neuwoi Pawali kaikkia heitä
ruokaa ottamaan, sanoden: tänäpänä
on neljästoistakymmenes päiwä, kuin
te odottanet oletta, ja syömätä ollet,
ja ette mitän ole tygönne ottanet:
34. Sentähden neuwon minä teitä
ruokaa ottamaan: joka on teille ter=
weydexi; sillä ei yhdengän teidän pääs=
tänne pidä hiuskarwa putoman.
35. Ja koska hän sen oli sanonut, otti
hän leiwän, ja kiitti Jumalata kaikkein
nähden, mursi, ja rupeis syömään.
Joh. 6: 11.

36. Ja kuin he kaikki itzensä wahwistit, rupeisit he myös syömään.

37. Mutta meitä oli hahdesa kaikki yhteen, kaxi sataa ja kuusi kahdexattakymmendä hengeä.

38. Ja koska he olit rawitut, kewensit he hahden, ja heitit jywät mereen.

39. Mutta koska päiwä oli, niin ei he tundenet maata, mutta hawaitzit yhden lahden josa randa oli, jonga päälle he mieleit anda hahden ajaa, jos he olisit tainnet.

40. Ja kuin he Ankkurit olit ottanet ylös, läxit he mereen, ja päästit perälautain sitet, ja asetit purjen tuuleen, ja annoit juosta randaa kohden.

41. Waan koska me tulimma yhden niemen tygö, loukkandui haaxi, ja sen keula tartui kiinni ja jäi seisomaan, mutta kastari tuli wallallensa aaltoin wäestä.

42. Mutta sotamiesten neuwo oli fangeja tappa, ettei joku niiden olisi karannut pois.

43. Mutta Sadanpäämies tahtoi Pawalita wapahta, ja esti heidän siitä neuwosta, ja käski niitä kuin uida taisit, että he ensin itzensä andaisit ulos ja maalle pääsisit:

44. Mutta muita lautain päällä, muutamita taas hahden kappalilla (kulkea.) Ja niin tapahtui että jokainen tuli terwenä maalle.

28. Luku.

Kärme karkaa Pawalin käteen, mutta ei händä wahingoitze. Pawali parantaa Publiuxen isää, tulee Romiin ja saarnaa siellä Judalaisille.

Ja koska he terwenä päästnet olit, tunsit he että se luoto Melitexi kutzutan: Ap. T. 27: 26.

2. Mutta ei se Kansa osottanut meille wähindä rakkauden halua: sillä he teit meille walkian, ja kaikki otit wastan meidän, sen saten ja wilun tähden kuin meidän päällemme tuli.

3. Mutta koska Pawali kokois kasan risuja ja pani walkialle, tuli yxi kärme palawndesta, ja karkais hänen käteensä.

4. Koska se Kansa näki kärmen ri- puwan hänen kädesänsä, sanoit he- kenänsä: Kaiketi tämä ihminen on hentappaja, jota ei kosto salli- waikka hän on meren hädästä p-

5. Mutta hän pudisti kärmen- leen, eikä mitän kipua tundenut.
Marc. 16: 18. Luc. 10: 19.

6. Mutta he odotit hänen- wan eli kohta maahan lang- kuolewan: waan kuin he ka- odotit, ja näit ettei hänen mi- hingota tapahtunut, sait he to- len, ja sanoit hänen Jumalaxi.
Ap. T. 14: 11.

7. Mutta wähän matkan siitä olit sen luodon Päämiehell- nimi oli Publius, maankartan- meitä otti wastan, ja piti me- niallisesti wierananska kolme pä-

8. Niin tapahtui että P- Isä sairasti wilutautia ja wa- Jonga tygö Pawali meni, pani kätensä hänen päällensä, ransi hänen. Jac. 5: 14,

9. Koska siis se oli tehty, t- muut sairat siitä luodosta, ja p-

10. Jotka myös meille te- kunniata, ja kuin me sieldä- dimma, panit he meidän m- mitä me tarwitzimma.

11. Mutta kolmen Kuuka- rästä, purjehdimma me sieldä- drian hahdesa, joka sen luodo- oli talwea pitänyt, jolla oli- merkki kaxoinen.

12. Ja kuin me tulimma S- saan, olimma me siellä kolme p-

13. Ja kuin me sieldä ymbä- jehdimma ja tulimma Rhegi- päiwää jälkeen puhalsi Louna- niin että me toisena päiwänä t- Puteoliin.

14. Koska me sieldä löysimmä w- jet, niin meitä rukoiltin olemaan h- dän tykönänsä seitzemän päiwää: niin me tulimma Romiin.

15. Ja koska siellä weljet k- meistä, tulit he meitä wastan h- Appiforumn ja Tretaberniin. Ko- Pawali heidän näki, kiitti hän Ju- malata, ja sai uskalluxen.

6. Mutta kuin me Romiin tu=
ma, andoi Sadanpäämies fangit
danpäämiehen haltuun. Mutta Pa=
i sallittiin olewan itzellänsä yhden
amiehen kanßa, joka hänestä otti
irin. Ap. T. 24: 23. Luku 27: 3.
7. Niin tapahtui kolmen päiwän
een, että Pawali kutzui kokoon y=
mäiset Judalaisista. Ja koska he
t kokoon, sanoi hän heille: Miehet
jet, walkka en minä ole mitän teh=
Kansaa, eli Isäin säätyjä wastan,
engin olen minä sidottuna annettu
usalemista Romalaisten käsiin:
p. T. 21: 33. Luku 24: 12. Luku 25: 8
18. Jotka, koska he olit minun tut=
et, tahdoit minua päästää, ettei yh=
hengen rikosta minusa ole.
p. T. 22: 24. Luku 23: 9. Luku 26: 31.
19. Mutta koska Judalaiset sitä
stan sanoit, täytyi minun turwata
sariin, ei niin, että minulla olis jota=
kandamista minun Kansani päälle.
Ap. T. 25: 11
20. Tämän syyn tähden olen minä
unut teitä, että minä saisin teitä
dä ja puhutella; sillä minä olen
raelin toiwon tähden tällä kahlella
ttu. Ap. T. 23: 6. Luku 24: 21.
uku 26: 6, 7. Eph. 6: 20. 2 Tim. 1: 16.
21. Niin he sanoit hänelle: en me
kirjaa saanet sinusta Judeasta, ei
ös yrikän weljistä ole sieldä tullut,
meille ilmoittanut, eikä jotakuta
hutta sinusta puhunut.
22. Mutta me tahdomme sinulda
lla mitä sinun mielesäs on; sillä
lä seurasta on meille tiettäwä, että
i wastan jokapaikasa sanotan.
Luc. 2: 34. Ap. T. 24: 5, 14.
23. Ja kuin he olit hänelle päi=
n määrännet, niin tuli monda hä=
n tygönsä majaan, joille hän selitti
ja todisti Jumalan waldakunnasta, ja
opetti heille JEsuxesta, Mosexen Laista
ja Prophetaista, huomenesta ehtoseen
asti. Luc. 24: 27.
24. Ja muutamat uskoit ne kuin
sanottin, mutta muutamat ei uskonet=
kan. Ap. T. 17: 4.
25. Mutta kuin he tulit riitaisexi
keskenänsä, menit he matkaansa, että
Pawali oli yhden sanan sanonut: Py=
hä Hengi on oikein meidän Isillemme
Esaian Prophetan kautta puhunut,
26. Sanoden: Mene tämän Kansan
tygö, ja sano: korwillanne pitä teidän
kuuleman, ja ei ymmärtämän, ja sil=
millänne pitä teidän näkemän, ja ei
tundeman: Es. 6: 9, 10. Hes. 12: 2.
Matth. 13: 14. Marc. 4: 12. Luc. 8: 10.
Joh. 12: 40. Rom. 11: 8
27. Sillä tämän Kansan sydän on
kowettu, ja he kuulewat raskasti kor=
willansa, ja panewat silmänsä um=
peen; ettei he joskus silmillänsä nä=
kisi, eikä korwillansa kuulisi, ei myös
ymmärräisi sydämellänsä, eikä kään=
täisi heitänsä, että minä heitä paran=
naisin.
28. Niin olkon se teille tiettäwä,
että tämä Jumalan autuus on lähe=
tetty pakanoille, ja he myös sen kuu=
lewat. Luc. 24: 47. Ap. T. 13: 46.
Luku 18: 6.
29. Ja kuin hän näitä puhunut oli,
läxit Judalaiset pois, ja riitelit paljo
keskenänsä.
30. Mutta Pawali oli täyttä kaxi
ajastaikaa omasa palkkahuonesansa: ja
otti kaikki wastan kuin hänen tygönsä
tulit:
31. Ja saarnais Jumalan walda=
kunnasta, ja opetti HErrasta JE=
suxesta Christuxesta kaikella uskalluxella,
ja ei håndä yrikän kieltänyt.

Apostolitten Tekoin loppu.

Apostolin P. Pawalin Epistola Romalaisten tygö.

1. Lukn.

Pawali puhuu wirastansa ja terwehtää weljiänsä Romisa. Totinen wanhurskaus. Pakanain epäjumalisuus ja synnit.

Pawali JEsuxen Christuxen Palwelia, kutzuttu Apostolixi, eroitettu Jumalan Ewangeliumiin,
Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2. Gal. 1: 15.

2. (Jonga hän on ennen Prophetainsa kautta pyhisä Raamatuisa luwannut,) 1 Mos. 3: 15. Luku 22: 18. Luku 26: 4. Luku 49: 10. 5 Mos. 18: 15. Ps. 132: 11. Es. 4: 2. Luku 7: 14. Luku 9: 6. Luku 40: 10. Dan. 9: 24. Mich. 7: 20.

3. Hänen Pojastansa, (joka on Dawidin siemenestä lihan puolesta syndynyt: Matth. 1: 1, rc. Luc. 1: 32. Ap. T. 2: 30. Luku 13: 23. 2 Tim. 2: 8.

4. Ja on wäkewästi ilmoitettu Jumalan Poixi pyhityxen hengen jälkeen, että hän on nosnut ylös kuolluista,) se on, JEsus Christus meidän HERramme; Joh. 10: 30, rc. Ap. T. 13: 32, 33. Hebr. 1: 5. Luku 5: 5.

5. Jonga kautta me olemma Armon ja Apostolin wiran saanet, uskon kuuliaisudexi, kaikkein pakanain seasa, hänen nimensä päälle; Rom. 12: 3. Luku 15: 15. Luku 16: 26. 1 Cor. 15: 10. Eph. 3: 8.

6. Joista tekin oletta, JEsuxeen Christuxeen kutzutut:

7. Kaikille, jotka Romisa owat, Jumalan rakkaille, ja kutzutuille pyhille: Armo olkon teidän kansanne, ja Rauha Jumalalda meidän Isäldämme, ja HERralda JEsuxelda Christuxelda! 1 Cor. 1: 2. Eph. 1: 1.

8. Ensin kiitän minä Jumalatani, JEsuxen Christuxen kautta, teidän kaikkein tähtenne, että teidän uskoanne kaikesa mailmasa mainitan.

9. Sillä Jumala on minun todistajani, jota minä hengesäni hänen Poikansa Ewangeliumisa palwelen, että minä lakkamata teitä muistan; Eph. 1: 16. Phil. 1: 8.

10. Rukoilen aina minun rukouxisani, että minä saisin jollakin tawalla wihdoin joskus, jos Jumala tahtoo, onnellisen tien tulla teidän tygönne. Rom. 15: 23. 1 Thess. 2: 18. Luku 3: 10.

11. Sillä minä ikäwöitzen teitä [illegible] dä, että minä jotain hengellistä [illegible] teille jakaisin, että te wahwistetux[illegible] lisitta;

12. Se on, että minä saisi[illegible] nä teidän kansanne lohdutuxen, [illegible] kautta kuin meillä keskenämme o[illegible] teidän että minun. Rom. 15: [illegible]

13. Mutta en minä tahdo [illegible] salata, rakkat weljet, että minä usein aikoinut tulla teidän ty[illegible] (ja olen tähänasti estetty,) että [illegible] teidängin seasanne jongun hedelmä[illegible] sin, niinkuin muidengin pakanain[illegible] Rom. 15: 22.

14. Minä olen welkapää G[illegible] sille ja muukalaisille, wiisaille ja [illegible] mille. 1 Cor. 9: 16. 2 Cor. 1[illegible]

15. Sentähden niin paljo [illegible] nusa on, olen minä teillekin [illegible] Romisa oletta, walmis Ewangeli[illegible] saarnamaan.

16. Sillä en minä häpee Chri[illegible] Ewangeliumita; sillä se on Juma[illegible] woima itzekullekkin uskowaiselle [illegible] tuudexi. Ensin Judalaiselle niin [illegible] Grekiläiselle. Ps. 40: 11. Ap. T. [illegible] 1 Cor. 1: 18. 2 Tim. 1: 8.

17. Sillä siinä se wanhurskaus, [illegible] Jumalan edesä kelpaa, ilmoite[illegible] kosta uskohon: niinkuin kirjoitettu [illegible] Wanhurskan pitä elämän usko[illegible] Rom. 3: 21. Phil. 3: 9. Hab. 2: [illegible] Gal. 3: 11. Hebr. 10: 38.

18. Sillä Jumalan wiha il[illegible] Taiwaasta kaiken ihmisten ju[illegible] muden ja wäärhyden tähden, j[illegible] tuuden wäärydesä pitäwät.

19. Sentähden se kuin taita[illegible] malasta tuta, on heille tiettäwä; Jumala ilmoitti sen heille. Ap. T. 14: 15, rc. Luku 17: 24, rc.

20. Sillä hänen näkymättömät [illegible] nonsa, nimittäin, ijankaikkinen [illegible] mansa ja Jumaludensa nähdän [illegible] masta mailman luomisesta, jotka [illegible] märretän niistä kuin tehdyt owat: [illegible] he taidaisi heitänsä syyttömäxi sa[illegible] Ps. 19: 2, rc. Ps. 148: 3, rc. Ap. T. 1[illegible] Luku 17: 26, 27.

21. Että he tunsit Jumalan, [illegible]

ylistänet händä niinkuin Jumalata,
. kiittänet; waan wilpistelit omisa
urisansa, ja heidän järjetöin sydä=
isä on piminnyt. Eph. 4: 17, 18.
22. Koska he itzensä wiisaxi luulit,
i he owat tyhmäxi tullet;
1 Cor. 1: 20.
23. Ja owat katomattoman Juma=
kunnian muuttanet katowaisen ih=
en, ja lintuin ja neljäjalkaisten ja
elewaisten kuwan muotoisexi.
os. 4: 15. 2 Kun. K. 17. 29. Ps. 106: 20.
Es. 40: 18. Jer. 2: 11. Ap. T. 17: 29.
24. Sentähden on myös Jumala
än laskenut sydämensä himoihin,
tauteen, häwäisemään keskenänsä
a ruumistansa:
. 81: 13. Ap. T. 14: 16. 2 Thes. 2: 11.
25. Jotka Jumalan totuuden owat
hexi muuttanet, ja owat kunnioit=
et ja palwellet enämmän luonto=
paletta kuin Luojata, joka on siu=
tu ijankaikkisesti, Amen!
26. Sentähden on Jumala heidän
anut ylön häpiällisiin himoihin; et=
myös heidän waimonsa owat muu=
t luonnollisen tawan luontoa wastan.
3 Mos. 18: 23. Eph. 5: 11, 12.
27. Niin myös miehet owat anda=
ylön waimon luonnollisen pitämi=
toinen toisensa puoleen himoisansa
anet, miehet miesten kanssa riettau=
tehnet, ja saanet, niinkuin pitikin,
nisensä palkan itze heisänsä.
3 Mos. 18: 22.
28. Ja niinkuin ei he tahtonet Ju=
ata tuta, niin Jumala laski heidän
yyn mielehen, tekemään niitä kuin
owi tehdä:
29. Täynänsä kaikkea wääryttä, sa=
uoteutta, koirutta, ahneutta, pa=
ta: täynä kateutta, murhaa, riitaa,
ysta: pahan suomutta:
30. Korwankuiskutteliat, panetteliat,
malata wihajat, häwäisijät, ylpiät
kärit, pahain neuwoin pesät, wan=
millensa tottelemattomat,
31. Tompelit, liiton rikkojat, halut=
at, sowittamattomat, armottomat,
32. Jotka Jumalan oikeuden tietä=
(että ne kuin näitä tekewät, owat
leman ansainnet) ei ainoasta niitä
mutta myös suostuwat niihin, jotka
ä tekewät. Hos. 7: 3.

2. Luku.

Jumalan duomio pakanain ja Judalaisten ylitze.

Sentähden, o ihminen, et sinä taida itziäs syyttömäxi tehdä, waikka kuka sinä olet joka duomitzet: Sillä josa sinä toista duomitzet, siinä sinä itzes duomitzet, ettäs niitä teet, kuin sinä duomitzet. 2 Sam. 12: 5. 1 Cor. 4: 5.

2. Mutta me tiedämme että Jumalan duomio on oikia, niitten ylitze jotka senkaltaisia tekewät.

3. Eli luuletkos, o ihminen, sinä joka niitä duomitzet, jotka senkaltaisia tekewät, ja sinä myös niitä teet, että sinä wältät Jumalan duomion?

4. Eli katzokkos ylön hänen hywyy=densä, kärsiwäisydensä ja pitkämielisydensä rikkauden, ettes tiedä että Jumalan hywyys wetää sinua parannuxeen? Es. 30: 18. 2 Pet. 3: 9, 15.

5. Mutta sinun kowudes ja katumattoman sydämes jälkeen, kartutat sinä wihan itzelles wihan päiwänä, koska Jumalan oikia duomio ilmandu; 5 Mos. 32: 35. Rom. 9: 22.

6. Joka anda itzekullengin hänen töidensä jälkeen: Job. 34: 11. Ps. 62: 13. Jer. 17: 10. Luku 32: 19. Matth. 16: 27. Rom. 14: 12. 1 Cor. 3: 8. 2 Cor. 5: 10. Ilm. K. 22: 12.

7. Niille, jotka pyytäwät ylistystä, kunniata ja katomatoinda menoa kärsiwäisydellä hywisä töisä, ijankaikkisen elämän.

8. Mutta niille jotka riitaiset owat, eikä kuule totuutta, waan kuulewat wääryttä, on tulewa närkästys ja wiha: Hos. 4: 4. 2 Thes. 1: 8.

9. Murhe ja waiwa kungin ihmisen sielun päälle, joka pahaa teke, ensisti Judalaisen niin myös Grekiläisen.

10. Mutta ylistys, kunnia ja rauha jokaitzelle kuin hywää teke, ensisti Judalaiselle, niin myös Grekiläiselle.

11. Sillä ei Jumala katzo ihmisen muodon jälkeen. 5 Mos. 10: 17. 2 Aika K. 19: 7. Job. 34: 19. Ap. T. 10: 34. Gal. 2: 6. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Pet. 1: 17.

12. Kaikki jotka ilman Laita owat syndiä tehnet, niitten pitä myös ilman Laita hukkuman: ja kaikki jotka Laisa

owat syndiä tehnet, ne pitä Lain kautta duomittaman.

13. Sillä ei ne ole Jumalan edessä wanhurskat, jotka Lain kuulewat: mutta ne jotka Lain töillänsä täyttäwät, ne pitä wanhurskaxi tuleman.
Matth. 7: 21. 1 Joh. 3: 7. Jac. 1: 22, 25.

14. Sillä koska pakanat, joilla ei Lakia ole, tekewät luonnostansa sitä kuin Laki anoo, niin he, waikka ei heillä Lakia ole, owat itze heillensä Laki:

15. Että he osottawat Lain työn olewan kirjoitetun heidän sydämihinsä, ja niin heidän oma tuntonsa ynnä todistaa, ja heidän ajatuxensa keskenänsä itze päällensä kandawat eli myös heitänsä syyttömäxi tekewät:

16. Sinä päiwänä, koska Jumala ihmisten salaisudet on duomitzewa, minun Ewangeliumini perästä JEsuxen Christuxen kautta. Matth. 25: 31.
Ap. T. 17: 31. 1 Cor. 4: 5.

17. Katzo, sinä kutzutan Judalaisexi, ja sinä luotat itzes Lakiin, ja kerskat sinuas Jumalasta, Joh. 8: 33, 41.

18. Ja tiedät hänen tahtonsa, ja että sinä olet laista neuwottu, niin sinä koettelet ne parhat,

19. Ja luulet itzes sokiain johdattajaxi, ja niitten walkeudexi jotka pimeisä owat,

20. Ja tyhmäin kurittajaxi, ja lasten opettajaxi, ja sinullas olewan tunnon ja totuuden muodon Laisa.

21. Sinä joka siis opetat toista, ja et itziäs opeta? joka saarnat: ei pidä warastaman, ja sinä itze warastat?
Ps. 50: 16. Matth. 23: 1, rc.

22. Joka sanot: ei pidä huorin tehtämän, ja sinä itze teet huorin? joka kauhistut epäjumalita, ja raatelet sitä Jumalalda kuin hänen tulee?

23. Joka kerskat itziäs Laista ja häwäiset Jumalata Lain ylitzekäymisellä? Rom. 9: 4.

24. Sillä teidän tähtenne tulee Jumalan nimi pilkatuxi pakanain seasa, niinkuin kirjoitettu on.
2 Sam. 12: 14. Es. 52: 5. Hes. 36: 20, 23.

25. Sillä ymbärileikkaus kelpaa, jos sinä Lain pidät: mutta jos sinä olet Lain rikkoja, niin sinun ymbärileikkauxes on esinahaxi tullut.

26. Jos siis esinahka Lain o pitä, eikö hänen esinahkansa p tamaan hänelle ymbärileikkauxexi

27. Ja se joka luonnostansa ka on ja täyttä Lain, pitä si mitzeman, joka bookstawin ja leikkauxen Lain käyt ylitze?

28. Sillä ei se ole Judalai ulkonaisesti (Judalainen) ou: se ole ymbärileikkaus kuin ul lihasa tapahtuu: Joh. 8: 39.
Rom. 9: 7. Gal. 6: 15.

29. Mutta se on Judalai sisällisesti salattu on, ja sydä bärileikkaus on ymbärileikka Hengesä tapahtuu, ei bookstaw ga ylistys ei ole ihmisildä, malalda. 5 Mos. 10: 16. Luk
Jer. 4: 4. Col. 2: 11. Phil. 3:

3. Luku.

Judalaisten edus. Se totinen

Mikä siis Judalainen on Eli mitä ymbärileikkaus

2. Tosin sangen paljo. S on se, että heille on uskottu mala puhunut on. 5 Mos. 4:
Luku 31: 24, 25. Jos. 24: 26. Es.
Jer. 30: 2. Rom. 2: 18. Luk

3. Mutta ettei muutamat konet, mikä siitä on? Pitäis epäuskonsa Jumalan uskon kemän? 4 Mos. 23: 19. Rom
2 Tim. 2: 13. Hebr. 4: 2.

4. Pois se: **Waan parem kon Jumala totinen, waan nen ihminen walehtelia:** **kirjoitettu on: ettäs olisit noisas, ja woittaisit koska s mitan.** Ps. 51: 6. Ps. 62: 10.
Ps. 116: 11. Joh. 3: 33.

5. Jos siis meidän wää Jumalan oikeutta ylistää, mi sanomma? Ongo Jumala wää hän siitä wihastuu? (minä p misten tawalla.)

6. Pois se: Kuinga Jumala taidais mailmaa duomita?
1 Mos. 18: 25. Job. 8: 3. Luk 34:

7. Sillä jos Jumalan totu mun walheni kautta kunniallise tulis, hänen ylistyxexensä, min pidäis wielä sitte minä niinkuin duomittaman?

. Ja ei, (niinkuin meitä pilkatan, niinkuin muutamat puhuwat mei= sanowan,) että meidän pidäis te= än pahaa, että siitä hywää tulis? den kadotus on oikia.
. Mitästä siis? Olemmako me pa= mat kuin he? Emme ensingän: sillä olemma ennen osottanet, että sekä dalaiset, ja Grekiläiset owat kaikki nin alla; Gal. 3: 22.
0. Niinkuin kirjoitettu on: Ei ole gän wanhurskas, ei yxikän.
Ps. 14: 3. Ps. 53: 4.
1. Ei ole yhtäkän ymmärtäwäistä, le ketän joka etzii Jumalata.
2. Kaikki owat poikennet pois, ja ä kelwottomaxi tullet: Ei ole yh= joka hywää teke, ei yhtäkän.
13. Heidän kurkkunsa on awojoin ta: heidän kielillänsä he pettäwät: kärmen myrkky on heidän huulten= alla. Ps. 5: 10. Ps. 140: 3, 4.
4. Joitten suu on täynänsä kirousta haikeutta. Ps. 10: 7.
5. Heidän jalkansa owat nopiat ta wuodattamaan.
San. l. 1: 16. Es. 59. 7.
6. Heidän teisänsä on sula tuska sydämen kipu.
7. Ja ei he rauhan tietä tundenet.
18. Ei ole Jumalan pelko heidän säinsä edesä. Ps. 36: 2.
19. Mutta sen me tiedämme, että kki kuin Laki sanoo, sen hän sanoo le jotka Lain alla owat; että jokai= suu pitä tukittaman, ja kaiken ilman pitä Jumalan edesä wika= in oleman; Hes. 16: 63.
20. Sentähden ettei yxikän Liha da Lain töiden kautta hänen ede= sä wanhurskautetuxi tulla; sillä in kautta synnin tundo tulee.
Rom. 7: 7. Gal. 2: 16.
21. Mutta nyt on se wanhurskaus, a Jumalan edesä kelpaa, ilman Laita istettu, Lain ja Prophetain kautta istettu; 1 Mos. 15: 6. Es. 53: 11.
. 23: 6. Joh. 5: 46. Ap. T. 15: 10, 11.
Luku 26: 22. Rom. 1: 17.
22. Se Jumalan wanhurskaus (sa= n minä,) joka tulee JEsuxen Chris= en uskon kautta, kaikkein tygö ja kaikkein päälle, jotka uskowat: Sillä ei ole yhtän eroitusta:
Rom. 10: 12. Gal. 3: 28. Col. 3: 11.
23. Sillä kaikki owat he syndiä tehnet, ja ei heillä ole mitän kerskat= tapaa Jumalan edesä.
Rom. 11: 32. Gal. 3: 22.
24. He tulewat ilman ansiotansa wanhurskaxi, hänen armostansa, sen lunastuxen kautta kuin on JEsuxesa Christuxesa; Matth. 20: 28. Eph. 1: 7.
Luku 2: 8. 1 Tim. 2: 6. Tit. 3: 5, 7.
1 Pet. 1: 18, 19.
25. Jonga Jumala on armonistui= mexi asettanut, uskon kautta hänen weresänsä, osottaxensa sitä wanhurs= kautta, kuin hänen edesänsä kelpaa, e= dellä käywäisten syndein andexi anda= misen kautta; Ap. T. 13: 38, 39.
2 Cor. 5: 19. Col. 1: 20. Hebr. 4: 16.
1 Joh. 2: 2. Luku 4: 10.
26. Joita Jumala kärsinyt on, o= sottaxensa hänen wanhurskauttansa täl= lä ajalla: että hän itze wanhurskas o= lis, ja sen wanhurskaxi tekis, joka JE= suxen uskosta on. Ap. T. 17: 30.
27. Kusa siis on kerskaus? Se on suljettu ulos: Mingä Lain kautta? Töidengö Lain kautta? Ei, waan us= kon Lain kautta.
28. Niin me siis sen sixi pidämme, että ihminen tulee wanhurskaxi uskon kautta ilman Lain töitä. Gal. 2: 16.
29. Eli ongo Jumala ainoasta Ju= dalaisten Jumala? eikö hän ole myös pakanain Jumala? Tosin pakanaingin Jumala.
30. Että yxi on Jumala, joka ym= bärileikkauxen teke wanhurskaxi uskosta, ja esinahan uskon kautta.
31. Teemmekö me Lain tyhjäxi us= kon kautta? Pois se: waan me wah= wistamme Lain.

4. Luku.

Abrahamin wanhurskaus, usko.

Mitästä me siis sanomma meidän Isämme Abrahamin Lihan puo= lesta löynnen? Es. 51: 2.
2. Sillä jos Abraham on töiden kautta wanhurskaxi tullut, niin hänellä on kerskamista, waan ei Jumalan edesä.
3. Mutta mitä Raamattu sanoo:

Abraham uskoi Jumalan, ja se luettin hänelle wanhurskaudexi.
1 Mos. 15: 6 Gal. 3: 6. Jac. 2: 23.

4. Mutta sille joka työtä teke, ei lueta palkkaa armosta, waan ansiosta:
Rom. 11: 6.

5. Mutta joka ei työtä tee, waan uskoo sen päälle joka Jumalattoman wanhurskaxi teke, hänen uskonsa luetan hänelle wanhurskaudexi.

6. Niin myös Dawid sanoo: Autuus on sen ihmisen, jolle Jumala wanhurskauden luke ilman töitä:

7. Autuat owat ne, joidenga wäärydet owat andexi annetut, ja joidenga synnit peitetyt owat.
Ps. 32: 1, 2.

8. Autuas on se mies, jolle Jumala ei syndiä lue.

9. Lieneko siis tämä autuus ainoasta ymbärileikkauxelle tullut, elikkä myös esinahalle? Niimpä me sanomma: Abrahamille luettin usko wanhurskaudexi.

10. Kuingasta se hänelle luettin? kosta hän oli ymbärileikkauxesa, eli esinahasa? Ei ymbärileikkauxesa, waan esinahasa.

11. Ja sai ymbärileikkauxen merkin wahwistuxexi, että hän oli uskon kautta wanhurskaxi tehty, joka hänellä esinahasa oli: että hänen piti oleman kaikkein uskowaisten Isä esinahasa, että se niillekkin wanhurskaudexi luetaisiin:
1 Mos. 17: 11. Gal. 3: 7.

12. Ja hän tulis myös ymbärileikkauxen Isäxi, ei ainoasti niitten jotka ymbärileikatuista syndynet owat; mutta myös niitten, jotka sen uskon jälkiä waeltawat, joka meidän Isän Abrahamin esinahasa oli.

13. Sillä se lupaus, että hänen piti mailman perillisexi tuleman, ei ole Abrahamille, eikä hänen siemenellensä Lain kautta tapahtunut, waan uskon wanhurskauden kautta.
1 Mos. 15: 6. Luku 17: 2. Gal. 3: 18.

14. Sillä jos ne, jotka Laista owat, owat perilliset, niin usko on turha, ja lupaus on hukkaan tullut:

15. Sillä Laki kehoitta wihan; sillä kusa ei Lakia ole, ei siellä ole myös ylitzekäymistä.
Joh. 15: 22. Rom 3: 20 Luku 5: 13, 20. Luku 7: 8, 10. 1 Cor. 15: 56.

16. Sentähden tulee se uskosta, ett[illegible] sen pitä armosta oleman; että se [illegible] paus pitä wahwa oleman kaikelle [illegible] menelle, ei sille ainoasta kuin Lai[illegible] on, mutta myös sille joka Abra[illegible] uskosta on, joka on meidän kai[illegible] Isämme. Gal. 3: 16, 18, 28, 29.

17. (Niinkuin kirjoitettu on: [illegible] asetin sinun monen pakanan [illegible] Jumalan edesä, jonga hän [illegible] on, joka kuollet eläwäxi teke, ja [illegible] ne jotka ei ole, niinkuin ne olis[illegible].
1 Mos. 17: 5.

18. Ja hän uskoi sen toiwo[illegible] ei toiwoa ollut, että hänen pi[illegible] man monen pakanan Isän, sen[illegible] kuin hänelle sanottu oli: niin [illegible] nun siemenes oleman.
1 Mos. 15: 4, 5. Hebr. 11: 12.

19. Ja ei hän tullut heikoxi [illegible] eikä katzonut kuollutta ruumi[illegible] ehkä hän jo lähes sadan ajastaja[illegible] ha oli, eikä Saaran kuollutta [illegible]
1 Mos. 17: 17. Luku 18: 11.

20. Mutta ei hän epäillyt [illegible] Jumalan lupauxesta epäuskolla: [illegible] oli wahwa uskosa, ja andoi J[illegible] kunnian. Hebr. 11: 17. 18.

21. Ja oli täydellisesti wahwa [illegible] että mitä Jumala lupaa, sen [illegible] woi tehdä. Ps. 115: 3. Luc. 1: 37.

22. Sentähden se on myös [illegible] wanhurskaudexi luettu.

23. Niin ei se ole ainoasta [illegible] tähtensä kirjoitettu, että se [illegible] luettu oli: Rom. 15: 4.

24. Mutta myös meidän täh[illegible] joille se myös pitä luettaman, [illegible] me sen päälle uskomma, joka [illegible] HErran JEsuxen kuolleista he[illegible]
Ap. T. 2: 24, 32.

25. Joka meidän syndeimme [illegible] den on annettu ulos, ja m[illegible] wanhurskauttamisemme tähden [illegible] rätetty ylös. Rom. 8: 32.
1 Cor. 15: 17. 1 Joh. 1: 7. Luku 2. [illegible]

5. Luku.

Wanhurskauden hedelmät. Adam s[illegible], ja Christus wanhurskauden alk[illegible].

Että me siis olemma uskosta wan[illegible] hurskaxi tullet, niin meillä on rau[illegible]

Jumalan kanßa, meidän HERran
Jesuxen Christuxen kautta:
Eph. 2: 13, 14.
2. Jonga kautta myös meillä oli
ökäymys Uskosa tähän Armohon,
a me seisomma, ja kerskamme mei=
nme Jumalan kunnian toiwosta.
Joh. 10: 9. Luku 14: 6. Eph. 2: 18.
Luku 3: 12. Hebr. 10: 19.
3. Mutta ei ainoasti siitä, waan
kerskamme myös meitämme wai=
isa; sillä me tiedämme, että waiwa
tta kärsiwällisyden:
Phil. 1: 26. Jac. 1: 3.
4. Mutta kärsiwällisys koettelemu=
, koettelemus toiwon:
5. Mutta toiwo ei anna häpiään
la, että Jumalan rakkaus on wuo=
ettu meidän sydämihimme, Pyhän
ngen kautta, joka meillen annettu on.
6. Sillä Christus, koska me wielä
kot olimma, on ajallansa jumalat=
nain edestä kuollut. Eph. 2: 1.
Col. 2: 13. Hebr. 9: 15. 1 Pet. 3: 18.
7. Tuskalla nyt joku kuolis wan=
rskan edestä, ehkä hywän edestä mi=
nax joku tohdeis kuolla.
8. Mutta Jumala ylistää rakkaut=
sa meidän kohtaamme, että koska
wielä syndiset olimma, on Chris=
s meidän edestämme kuollut.
Joh. 15: 13.
9. Niin me siis paljo enämmin
rjellan hänen kauttansa wihan edestä,
ä me nyt hänen werensä kautta wan=
rskaxi tullet olemma. 1 Thes. 1: 10.
10. Sillä jos me Jumalan kanßa
mma sowitetut hänen Poikansa kuo=
an kautta, koska me wielä hänen
hollisensa olimma, paljo enämmin
autuaxi tulemma hänen elämänsä
tta, että me sowitetut olemma.
2 Cor. 5: 18. Col. 1: 21, 22.
11. Mutta ei ainoasti siitä, waan
kerskamme myös meitämme Ju=
lasta, meidän HERran JEsuxen
ristuxen kautta, jonga kautta me
t olemma sowinnon saanet.
12. Sentähden, niinkuin yhden ih=
sen kautta on syndi mailmaan tul=
, ja synnin kautta kuolema, niin on
olema tullut kaikkein ihmisten päälle,
ä kaikki owat syndiä tehnet:
1 Mos. 2: 17. Luku 3: 6. Rom. 6: 23.
1 Cor. 15: 21.

13. Sillä Lakiin asti oli syndi mail=
masa: Mutta kusa ei Lakia ole, ei
siellä syndiä lueta. Rom. 4: 15.
14. Waan kuolema wallitzi Adamis=
ta Mosexeen asti, niitäkin jotka ei syn=
diä tehnet ollet senkaltaisella ylitzekäy=
misellä kuin Adam, joka on sen esiku=
wa, kuin jälkeen tulewa oli.
1 Cor. 15: 22, 45.
15. Mutta ei niin lahjan kanßa
ole kuin synnin; sillä jos monta owat
sen yhden synnin tähden kuollet, niin on
paljo enämmin Jumalan Armo ja lah=
ja sen yhden ihmisen JEsuxen Christu=
xen armosa monen päälle runsasti tullut.
16. Ja ei niinkuin (se tuli) yhden
kautta joka syndiä teki, niin myös
lahja; sillä duomio on tosin yhdestä
kadotuxeen: mutta lahja monesta syn=
nistä wanhurskauteen.
17. Sillä jos kuolema on yhden
synnin tähden wallinnut, sen yhden
kautta; paljo enämmin ne, jotka saa=
wat Armon ja wanhurskauden lahjan
yltäkylläisyden, pitä wallitzeman elämä=
sä yhden JEsuxen Christuxen kautta.
18. Niinkuin siis yhden synnin kaut=
ta on kadotus tullut kaikkein ihmisten
päälle; niin on myös yhden wanhurs=
kauden kautta elämän wanhurskaus tul=
lut kaikkein ihmisten päälle. Rom. 6: 23.
19. Sillä niinkuin yhden ihmisen
kuulemattomuden tähden monda owat
syndisexi tullet, niin myös monda tu=
lewat yhden kuuliaisuden tähden wan=
hurskaxi.
20. Mutta Laki on myös tähän
tullut, että syndi suuremmaxi tuttaisiin:
mutta kusa syndi on suurexi tuttu,
siinä on Armo ylönpaltisexi tuttu:
Luc. 7: 47. Rom. 7: 8. Gal. 3: 19.
21. Että niinkuin syndi on wallin=
nut kuolemaan, niin myös Armo on
wallitzewa wanhurskauden kautta, ijan=
kaikkiseen elämään, JEsuxen Christu=
xen meidän HERramme kautta.

6. Luku.

Usei kuuliaisuus waaditaan sildä wan=
hurskautetulda.

Mitästä siis meidän pitä sanoman?
Pitäkö meidän wielä synnisä o=
leman, että Armo suuremmaxi tulis?

2. Pois se. Me jotka synnille kuollet olemma, kuingasta meidän wielä pidäis siinä elämän?
3. Ettäkö te tiedä, että me kaikki, jotka olemma JEsuxesa Christuxesa kastetut, me olemma hänen kuolemahansa kastetut? Gal. 3: 27.
4. Niin, me olemma siis hänen kanßansa haudatut Kasten kautta kuolemahan: että niinkuin Christus on kuolleista Isän kunnian kautta herätetty; niin pitä meidängin uudesa elämäsä waeltaman:
1 Cor. 6: 14. Eph. 4: 22-24. Col. 2: 12. Luku 3: 10. 1 Pet. 2: 1. Luku 4: 2.
5. Sillä jos me ynnä hänen kanssansa olemma istutetut yhdenkaltaiseen kuolemaan, niin me myös tulemma yhdenkaltaisexi ylösnousemisesa:
Rom. 8: 11. Phil. 3: 10, 11
6. Tieten sen, että meidän wanha ihminen on ristinnaulittu hänen kanssansa, että synnin ruumis pitä turmeltaman, etten me tästedes syndiä palwelisi. Gal. 5: 24.
7. Sillä se joka kuollut on, hän on synnistä wanhurskaxi tehty. 1 Pet. 4: 1.
8. Mutta jos me olemma Christuxen kanßa kuollet, niin me uskomma, että me saamme myös elää hänen kanßansa: 2 Tim. 2: 11.
9. Ja tiedämme, ettei Christus, joka kuolleista herätetty on, sillen kuole; eikä kuolema saa tästedes hänen päällensä waltaa. Ilm. K. 1: 18.
10. Sillä se kuin hän kuollut on, sen hän synnille kuoli yhden kerran; waan se kuin hän elää, sen hän elää Jumalalle. Hebr. 9: 27, 28. 1 Pet. 2: 24.
11. Niin myös te sixi teitänne pitäkät, että te oletta kuollet synnille, mutta elätte Jumalalle, JEsuxen Christuxen meidän HErran kautta.
12. Niin älkät salliko synnin wallita teidän kuolewaisesa ruumisanne, niin että te händä kuulisitta hänen himoisansa.
13. Ja älkät andako teidän jäsenitänne wäärydén sotaasexi synnille: mutta andakat teitänne Jumalalle, niinkuin kuolleista eläwäxi tullet, ja teidän jäsenenne Jumalalle wanhurskauden sotaasexi. Luc. 1: 74. Rom. 12: 1. Gal. 2: 20. 1 Pet. 4: 2.
14. Sillä ei synnin pidä teitä wallitzeman, ettet te ole Lain, waan Armon alla.
15. Kuingasta siis? Pitäkö meidän syndiä tekemän, etten me Lain alla, waan Armon? Pois se.
1 Cor. 9: 21. Gal. 2: 18 19.
16. Ettekö te tiedä, että jolle annatte itzenne palweliaxi kuuliaisen palweliat te oletta, jolle te kuuliaiset oletta, taikka synnille kuolemaan, eli kuuliaisudelle wanhurskaudexi?
Joh. 8: 34. 2 Pet. 2: 19.
17. Mutta Jumalan olkon kiitos, että te olitta synnin palweliat, mutta nyt te oletta sydämestänne kuuliaiset sen opin esikuwalle, johonga te annetut oletta.
18. Ja että te oletta wapahdetut synnistä, niin te oletta wanhurskauden palweliaxi tullet. Joh. 8: 32.
1 Pet. 2: 16.
19. Minä puhun ihmisten tawalla teidän lihanne heikkouden tähden. Sillä niinkuin te ennen annoitta teidän jäsenenne saastaisutta ja wääryttä palwelemaan wääryteen; niin andakat teidän jäsenenne wanhurskautta palwelemaan pyhityxeen.
20. Sillä koska te olitta synnin palweliat, niin te olitta wapat wanhurskaudesta.
21. Mitä hedelmätä siis teillä silloin niistä oli, joita te nyt häpeätte? Sillä niitten loppu on kuolema.
Rom. 7: 5.
22. Mutta että te nyt oletta synnistä wapautetut, ja Jumalan palweliaxi tullet, niin teillä on teidän hedelmänne pyhyteen: mutta lopuxi ijankaikkinen elämä:
23. Sillä kuolema on synnin palkka, mutta ijankaikkinen elämä on Jumalan lahja JEsuxesa Christuxesa meidän HErrasamme. 1 Mos. 2: 17. Rom. 5: 12, 18. 1 Cor. 15: 22. Jac. 1: 15.

7. Luku.

Uskon wapaus. Lain hyödytys. Riita lihan ja hengen wälillä.

Ettekö te tiedä, rakkat weljet, (sillä minä puhun Lain taitawille) että Laki wallitzee ihmistä, niinkauwan kuin hän elää?

2. Sillä waimo, joka miehen hal=
a on, niinkauwan kuin mies elää,
häneen Lailla sidottu: mutta jos
es kuolee, niin hän on miehen Laista
pa. 1 Cor. 7: 2, 10, 39.
3. Sentähden jos hän toisen mie=
n kanssa on miehensä eläisä, niin
n huorari kutzutan: mutta jos mies
olee, niin hän on Laista wapa, ettei
n huorari tule, jos hän toisen mie=
n kanssa on. Matth. 5: 32.
4. Niin oletta te myös, minun wel=
i, Laille kuoletetut, Christuxen Ruu=
n kautta: että teidän pitä toisen
ssa oleman, joka on nosnut kuolluista,
ä me Jumalalle hedelmän kandai=
mme. Rom. 8: 2. Gal. 2: 19, 20.
Luku 5: 18.
5. Sillä koska me lihasa olimma,
in ne syndein himot jotka Lain kaut=
olit meidän jäsenisämme, waikutit
olemalle hedelmää saattamaan.
Rom. 6: 21.
6. Mutta nyt me olemma Laista
wapahdetut, ja hänelle kuollet, josa me
kettin kiinni: että me palwelisimma
engen uudistuxesa, ja ei bookstawin
anhudesa. 2 Cor. 3: 6, 7.
7. Mitästä me siis sanomma? On=
sta Laki syndi? Pois se. Mutta en
inä muutoin syndiä olisi tundenut,
ei Lain kautta. Sillä en minä olisi
mostakan mitän tiennyt, ellei Laki
isi sanonut: ei sinun pidä himoitzeman.
Mos. 20: 17. 5 Mos. 5: 21. Rom. 3: 20.
8. Mutta syndi otti tilan käskystä,
kehoitti minusa kaikkinaisen himon:
llä ilman Laita oli syndi kuollut.
Joh. 15: 22. Rom. 4: 15. Luku 5: 13, 20.
9. Mutta minä elin muinen ilman
ita: Koska siis käsky tuli, niin syn=
taas wirkois.
10. Ja minä kuolin: ja niin löyt=
n, että se käsky kuin minulle oli e=
mäxi, tuli minulle kuolemaxi.
3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11.
11. Sillä syndi joka otti tilan käs=
stä petti minun, ja tappoi sen kautta.
12. Laki on kuitengin itzestänsä py=
i, ja käsky on myös pyhä, oikia ja
wä. 1 Tim. 1: 8.
13. Ongo siis se kuin hywä on, mi=
ulle kuolemaxi tullut? Pois se. Mut=
ta että syndi synnixi nähtäisin, on
hän minulle sen hywän kautta kuole=
man saattanut, että syndi ylitze mää=
rän synnixi tulis, käskyn kautta.
14. Sillä me tiedämme että Laki
on hengellinen; waan minä olen lihal=
linen, synnin ala myyty.
1 Kun. K. 21: 20, 25. Es. 50: 1.
15. Sillä en minä tiedä mitä mi=
nä teen, etten minä tee sitä kuin mi=
nä tahdon, waan sitä kuin minä wi=
han, teen minä. Gal. 5: 17.
16. Mutta jos minä teen jota en
minä tahdo, niin minä suostun La=
kiin, että se on hywä.
17. Niin en minä sitä enä tee,
waan syndi joka minusa asuu.
18. Sillä minä tiedän ettei minusa
(se on minun lihasani) mitän hywää
asu. Sillä tahto minulla on, waan
täyttää hywää, en minä sitä löydä.
1 Mos. 6: 5. Luku 8: 21.
19. Sillä sitä hywää jota minä
tahdon, en minä tee: waan pahaa,
jota en minä tahdo, teen minä.
20. Mutta jos minä teen, jota en
minä tahdo, niin en minä sitä tee,
waan syndi joka minusa asuu.
21. Niin minä löydän itzesäni Lain,
joka tahtoo hywää tehdä, että minusa
pahuus rippuu kiinni.
22. Sillä minulla on halu Juma=
lan Lakiin, sisällisen ihmisen puolesta.
Ps. 1: 2.
23. Mutta minä näen toisen Lain
minun jäsenisäni, joka sotii minun mie=
leni Lakia wastan, ja otta minun fan=
gixi synnin Laisa, joka minun jäseni=
säni on. 1 Pet. 2: 11.
24. Minä wiheljäinen ihminen, ku=
ka päästää minun tästä kuoleman ruu=
miista?
25. Minä kiitän Jumalata, JEsu=
xen Christuxen meidän HERramme
kautta. Niin minä itze palwelen nyt
mielellä Jumalan Lakia, mutta Lihal=
la synnin Lakia.

8. Luku.

Oikia waellus Christuxesa; sen hyödytys. Toiwo, kärsiwällisyyden ankuri.

Niin ei ole nyt yhtän kadotusta niisä jotka JEsuxesa Christuxesa owat,

ja ei waella Lihan, waan Hengen jälkeen.

2. Sillä Hengen Laki, joka eläwäxi teke Christuxesa JEsuxesa, on minun synnin ja kuoleman Laista wapahtanut.
Joh. 8: 36. Rom. 6: 18, 22. Gal. 5: 1.

3. Sillä se kuin Laille oli mahdotoin, että hän Lihan kautta oli heikoxi tullut, sen Jumala teki, ja lähetti Poikansa syndisen Lihan hahmosa, ja duomitzi synnin Lihasa, synnin kautta; 2 Cor. 5: 21. Gal. 3: 13. Eph. 2: 14, 15. Hebr. 7: 18, 19.

4. Että Lain wanhurskaus täytetyxi tulis meisä, jotka emme Lihan jälkeen waella, waan Hengen jälkeen.

5. Sillä ne jotka lihan jälkeen owat, ajattelewat niitä kuin lihan owat: Mutta ne jotka hengen jälkeen owat, ajattelewat hengellisiä. 1 Cor. 2: 14.

6. Sillä Lihan halu on kuolema: ja Hengen halu on elämä ja rauha.
Rom. 6: 21. Gal. 6: 8.

7. Että Lihan halu on wiha Jumalata wastan, ettei se ole Jumalan Laille kuuliainen; sillä ei se woikkan.

8. Mutta jotka lihasa owat, ei ne taida olla Jumalalle otolliset.

9. Mutta et te ole lihasa, waan hengesä, jos muutoin Jumalan Hengi asun teisä; mutta jolla ei ole Christuxen Hengi, ei se ole hänen omansa.
1 Cor. 3: 16. Gal. 4: 6.

10. Jos siis Christus teisä on, niin ruumis tosin on kuollut synnin tähden; mutta Hengi on elämä wanhurskauden tähden.

11. Jos nyt sen Hengi, joka JEsuxen kuolluista herätti, asun teisä; niin myös se joka Christuxen kuolluista herätti, on teidän kuolewaiset ruuminne eläwäxi tekewä, sen teisä asuwaisen Hengen kautta. Ap. T. 2: 24, 32. Rom. 6: 4, 5. 1 Cor. 6: 14. 2 Cor. 4: 14. Eph. 2: 5. Col. 2: 13.

12. Niin en me nyt ole, rakkat weljet, welkapäät Lihalle, Lihan jälkeen elämään. Rom. 6: 7, 18.

13. Sillä jos te Lihan jälkeen elätte, niin teidän pitä kuoleman; mutta jos te Lihan työt Hengen kautta kuoletatte, niin te saatte eläis.
Eph. 4: 22. Luku 5: 3, rc. Col. 3: 5, 6.

14. Sillä kaikki jotka Jumalan Hengeltä waikutetan, ne owat Ju[...]lan lapset. Gal. 5: 18.

15. Sillä et te ole saanet [...] den Hengeä, että teidän wielä [...] däis pelkämän, mutta te oletta [...] walittuin lasten Hengen, josa me [...] damme: Abba rakas Isä.
Marc. 14: 36. Gal. 3: 26. Luku 4: 5, [...] 2 Tim. 1: 7.

16. Se Hengi todistaa meidän [...] gemme kanßa, että me olemma [...] malan lapset. 2 Cor. 1: 22. Eph. 1: 13. Luku 4: 30.

17. Jos me olemma lapset, [...] me olemma myös perilliset: niin[...] Jumalan perilliset, ja Christuxen [...] perilliset: jos me muutoin ynnä [...] simme, että me ynnä hänen ka[...] kunniaan tulisimma.
Ap. T. 14: 22. 2 Tim. 2: 5, 11, 12.

18. Sillä sixi minä sen pidän [...] tämän nykyisen ajan waiwat [...] kunnian werta, kuin meille ilmo[...]
Matth. 5: 12. 2 Cor. 4: 17. Phil. 3: [...] 1 Pet. 1: 6. Luku 4: 13. 1 Joh. 3: 1, [...]

19. Sillä ikäwä luondokappalen [...] wöitzemys odotta Jumalan lasten [...] moitusta.

20. Että luondokappale on t[...] luxen ala annettu, ei mielellänsä, [...] sen tähden, joka ne ala andanut [...]

21. Toiwosa, että myös itze l[...] kappale pitä turmeluxen orjude[...] pääxi tuleman, Jumalan lasten [...] wapauteen.

22. Sillä me tiedämme, että [...] kainen luondokappale huokaa ja [...] tetan aina tähänasti meidän kans[...]

23. Mutta ei ainoasta ne, [...] myös itze me joilla Hengen [...] owat, huokamme itzellämme, o[...] sitä lapsexi ottamista, meidän ru[...] me lunastusta. Luc. 21: 28. 2 Cor. [...]

24. Sillä me olemma toiwosa [...] pahdetut. Mutta jos toiwo näky[...] ei se ole toiwo; sillä kuinga joku [...] toiwoa jonga hän näke? 2 Cor. [...]

25. Mutta jos me sitä toiwo[...] jota en me näe, niin me odota[...] sitä kärsiwällisydesä.
2 Cor. 4: 18. Hebr. 11: 1.

26. Mutta niin myös Hengi a[...] meidän heikkouttamme: Sillä em[...]

tiedä mitän rukoilla, niinkuin tu=
waan Hengi rukoilee meidän edes=
me sanomattomilla huokauxilla.
ach. 12: 10. Matth. 20: 22. Jac. 4: 3.
7. Mutta joka sydämet tutkii, hän
i mitä Hengen mielesä on; sillä
rukoilee Pyhäin edestä Jumalan
on jälkeen. Ps. 7: 10.
Jer. 11: 20. Luku 17: 10.
8. Mutta me tiedämme niille jot=
Jumalata rakastawat, kaikki kap=
et ynnä parhaxi käändywän, niille
a aiwoituxen jälkeen kutzutut owat.
9. Sillä jotka hän on katzonut
, ne hän on Poikansa kuwan kal=
exi säätänyt, että hän olis esikoi=
monen weljen keskellä.
Eph. 1: 5, 11.
30. Mutta jotka hän on säätänyt,
hän on myös kutzunut: ja jotka
i kutzunut on, ne hän on myös
hurskaxi tehnyt: ja jotka hän wan=
skaxi teki, ne hän on myös kun=
lliseri tehnyt.
31. Mitästä me siis näihin sanom=
? Jos Jumala on meidän edes=
nme, kuka woi meitä wastan olla?
4 Mos. 14: 8. Ps. 56: 12. Ps. 118: 6.
32. Joka ei omaakan Poikaansa
mahtanut, waan andoi hänen
ikkein meidän edestämme, eikö stä
n myös lahjoita meille kaikkia
nen kanßansa? 1 Mos. 22: 12.
Es. 53: 5. Joh. 3: 16. Rom. 4: 25.
Luku 5: 6, 9.
33. Kuka tahtoo Jumalan walit=
in päälle kanda? Jumala on joka
e wanhurskaxi. Es. 50: 8, 9.
34. Kuka on joka tahtoo kadotta?
hristus on kuollut. Ja, hän on myös
rätetty ylös, on myös Jumalan oi=
alla kädellä, joka myös rukoilee mei=
n edestämme. Job. 34: 29. Ps. 110: 1.
arc. 16: 19. Hebr. 1: 3. Luku 8: 1. Luku
12: 2. 1 Pet. 3: 22. 1 Joh. 2: 1.
35. Kuka pitä meitä Christuxen rak=
udesta eroittaman? waiwako, eli ah=
stus, eli waino, eli nälkä, eli alasto=
us, eli hätä, eli miekka?
36. Niinkuin kirjoitettu on: Sinun
htes me kuoletetan yli päiwää: me
detän niinkuin teurastettawat lampat.
Ps. 44: 23. 1 Cor. 4: 9. 2 Cor. 4: 11.
37. Mutta niisä kaikisa me woi=
tamme hänen kauttansa, joka meitä
on rakastanut. 1 Cor. 15: 57.
2 Cor. 2: 14. 1 Joh. 4: 4. Luku 5: 4, 5.
Ilm. K. 12: 11.
38. Sillä minä olen wahwa siitä,
ettei kuolema, eikä elämä, eikä Enge=
lit, eikä esiwallat, eikä wäkewydet,
eikä nykyiset, eikä tulewaiset,
39. Eikä korkeus, eikä sywyys, eli
joku muu luondokappale taida meitä
Jumalan rakkaudesta eroitta, joka on
JEsuxesa Christuxesa meidän HERra=
rasamme.

9. Luku.

Uloswalitzeminen ei tapahtu ruumillisen edun, waan Jumalan armon ja järjestyxen jälkeen.

Minä sanon totuuden Christuxesa,
ja en walehtele, (niinkuin minun
omatundoni minun kanßani Pyhäsä
Hengesä todistaa,)
2. Että minulla on suuri murhe,
ja alinomainen kipu sydämesäni.
Rom. 10: 1.
3. Minä olen pyynnyt kirottuna
olla Christuxelda minun weljeini täh=
den, jotka lihan puolesta minun lan=
goni owat; 2 Mos. 32: 32.
4. Jotka owat Israelitat, joiden on
Lasten Oikeus, ja Kunnia, ja Liitot,
ja Laki, ja Jumalan palwelus, ja
Lupauxet; 2 Mos. 4: 22. 5 Mos. 7: 6.
Ps. 147: 19. Jer. 31: 9. Rom. 2: 17.
Luku 3: 2. Eph. 2: 12.
5. Joitten myös Isät owat, joista
Christus lihan puolesta syndynyt on,
joka on Jumala ylitze kaikkein ylis=
tetty ijankaikkisesti Amen!
Matth. 1: 1. Luc. 3: 23. Joh. 1: 1.
Rom. 1: 25. Hebr. 1: 8, 9.
6. Mutta ei niin, että Jumalan
sana on hukkunut; sillä ei ne ole kaikki
Israelitit, jotka Israelista owat.
4 Mos. 23: 19. Joh. 8: 39. Rom. 2: 28.
Luku 3: 3. Gal. 6: 16. 2 Tim. 2: 13.
7. Ei myös ne ole kaikki lapset,
jotka Abrahamin siemen owat; Waan
Isaachisa pitä sinulle siemen kutzutta=
man. 1 Mos. 21: 12. Gal. 4: 23.
Hebr. 11: 18.
8. Se on, ei ne ole Jumalan lap=
set, jotka Lihan puolesta Lapset owat;
mutta ne jotka Lupauxen Lapset owat,
ne siemenexi luetan. Gal. 4: 28.

9. Sillä tämä on Lupauxen sana: tällä ajalla minä tulen, ja Saaralla pitä poika oleman. 1 Mos. 18: 10

10. Mutta ei se ainoasta, mutta myös Rebekka siitti yhdestä Isaachista meidän Isästämme. 1 Mos. 25: 21.

11. Sillä ennen kuin lapset syndyitkän, ja koska ei he wielä hywää eikä pahaa tehnet ollet, että Jumalan aiwoitus pidäis walitzemisen jälkeen seisowainen oleman, ei töiden tähden, waan kutzujan armosta,

12. Sanottin hänelle: Suuremman pitä wähempätä palweleman. 1 Mos. 25: 23.

13. Niinkuin kirjoitettu on: Jacobia minä rakastin, mutta Esauta wihaisin. Mal. 1: 2.

14. Mitästä me siis sanomma? Ongo Jumalan tykönä wäärytta? Pois se. 5 Mos. 32: 4. 2 Aika K. 19: 7. Job. 8: 3. Luku 34: 10.

15. Sillä hän sanoo Mosexelle: Jota minä armahdan, sitä minä tahdon armahtaa, ja tahdon olla laupias, jolle minä laupias olen. 2 Mos. 33: 19.

16. Niin ei se nyt ole sen joka tahtoo, eikä sen joka juoxee, waan sen joka armahtaa, nimittäin Jumalan.

17. Sillä Raamattu sanoo Pharaolle: juuri sentähden olen minä sinun herättänyt, osottaxeni minun woimani sinusa, että minun nimeni kaikesa maasa julistettaisiin. 2 Mos. 9: 16.

18. Niin hän siis armahtaa ketä hän tahtoo, ja paadutta kenengä hän tahtoo. 2 Mos. 4: 21.

19. Niin sinä sanot minulle: mitä hän siis nuhtelee? sillä kuka taita hänen tahtoansa wastan olla?

20. Ja tosin, o ihminen, kuka sinä olet, joka Jumalata wastan riitelet? Sanoko työ tekiällensä: Mixis minun tainkaltaisexi tehnyt olet? Es. 45: 9. Luku 64: 8. Jer. 18: 6.

21. Eli eikö sawen walajalla ole sawen päälle walda, yhdestä kappalesta tehdä yhtä astiata kunniallisexi, ja toista huonoxi? 2 Tim. 2: 20.

22. Sentähden jos Jumala tahtoo wihansa osotta, ja woimansa ilmoitta, on hän suurella kärsiwällisydellä kärsinyt hänen wihansa astioita, jotka kadotuxeen walmistetut; Rom.

23. Ja että hän tiettäwäxi kunniansa rikkauden laupiudensa a jotka hän kunniahan on walmista 2 Tim. 2: 21.

24. Jotka hän myös ku nimittäin, meitä, ei ainoasti J sista, waan myös pakanoista.

25. Niinkuin hän myös Osea sanoo: Minä tahdon kutzua sen Kansaxeni, joka ei ollut minun sani, ja minun rakkaxeni, joka ei rakkani ollut. Hos. 2: 23. 1 Pe

26. Ja pitä tapahtuman, ett paikasa kuin heille sanottin: minun Kansani, siellä pitä he wän Jumalan lapsixi kutzuttam Hos. 1: 10.

27. Mutta Esaias huutaa edestä: jos Israelin lasten lu niinkuin sanda meresä, niin tähteet autuaxi tulewat. Es. 10: 22. Rom. 11: 5.

28. Sillä kuluttamus ja myös pitä tapahtuman wanhurs että HERra teke häwityxen päällä.

29. Ja niinkuin Esaias en noi: ellei HERra Zebaoth olis siemendä jättänyt, niin me ol ollet kuin Sodoma, ja senkaltaise Gomorra. 1 Mos. 19: 24. Es. Jer. 50: 40. Hes. 16: 46.

30. Mitästä me siis san (Me sanomma:) pakanat, jotka wanhurskautta etzinet, owat saane hurskauden, mutta sen wanhurs joka uskosta on.

31. Mutta Israel joka wanh den Lakia on etzinyt, ei ole wa kauden Lakia saanut. Rom. Luku 11: 7.

32. Mingätähden? Ettei he uskosta, mutta niinkuin Lain töistä Sillä he owat loukannet itzensä kauskiween; 1 Cor. 1: 23.

33. Niinkuin kirjoitettu on: minä panen Zioniin loukka wen, ja pahennuxen kallion: ja kainen kuin hänen päällensä ei pidä häpiään tuleman. Ps. 2: 12. Ps. 118: 22. Es. 8: 14. Matth. 21: 42. Luc. 2: 34. 1 Pet. 2: 6, 7, 8.

10. Luku.

Kirikä Juda hyljätään? Lain ja uskon wanhurskaus. Uskon alku.

[V]eljet, minun sydämeni halu ja ru-
kous on Jumalan tygö Israelin
[t]ä, että he autuaxi tulisit.
[2]. Sillä minä annan heille todistu-
että heillä on kiwaus Jumalan
leen, mutta ei taidon jälkeen.
Ap. T. 21: 20. Luku 22: 3. Gal 1: 14
[3]. Sillä ei he ymmärrä Jumalan
[wan]hurskautta, waan pyytäwät omaa
[wan]hurskauttansa wahwistaa, eikä ole
[Ju]malan wanhurskaudelle kuuliaiset:
Rom. 9: 31
[4]. Sillä Christus on Lain loppu,
[jo]kaitzelle uskowaiselle wanhurskau-
[x]i. Matth. 5: 17. Ap. T. 13: 38.
2 Cor. 3: 13. Gal 3: 24.
[5]. Sillä Moses kirjoitta siitä wan-
[hur]skaudesta kuin Laista on, että kuka
[ih]minen ne teke, hänen pitä niisä elä-
[mä]n. 3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11. Gal 3: 12.
[6]. Mutta se wanhurskaus kuin us-
[ko]sta on, sanoo näin: älä sano sydä-
[me]säs: kuka tahtoo astua ylös taiwa-
[see]n? se on Christusta tänne tuoda alas.
5 Mos. 30: 11, 12.
7. Eli, kuka tahtoo astua alas sy-
[wyy]teen? se on Christusta kuolleista jäl-
[lee]n tuoda.
8. Waan mitä hän sanoo? Se sana
juuri sinun tykönäs, nimittäin sinun
[su]usas ja sydämesäs: Tämä on se sana
[us]kosta, jota me saarnamma.
5 Mos. 30: 14.
9. Sillä, jos sinä suullas tunnustat
[H]Erran JEsuxen, ja uskot sydäme-
[säs], että Jumala on hänen kuolluista
[her]ättänyt, niin sinä tulet autuaxi:
Matth. 10: 32.
10. Sillä sydamen uskolla me wan-
[hu]rskaxi tulemma, ja suun tunnustu-
[ksel]la me autuaxi tulemma.
11. Sillä Raamattu sanoo: jokai-
[ne]n kuin uskoo hänen päällensä, ei
[hän]dä häpiään tuleman.
Es 28: 16. Rom. 9: 33.
12. Ei ole yhtän eroitusta Juda-
isen ja Grekiläisen wälillä: sillä yxi
[o]n kaikkein HErra, rikas kaikkein
[ty]kön, jotka händä rukoilewat.
[Ap]. T. 10: 34, 35. Luku 15: 9. Rom. 3: 29.
Eph. 1: 7. Luku 2: 4, 7.

13. Sillä jokainen kuin HErran Nimeä auxensa huuta, tulee autuaxi. Joel. 2: 32. Ap. T. 2: 21.
14. Mutta kuinga he sitä auxensa huutawat, jonga päälle ei he uskonet? Ja kuinga he sen uskowat, josta ei he ole kuullet? Mutta kuinga he kuulewat ilman saarnajata?
15. Ja kuinga he saarnawat, ellei heitä lähetetä? Niinkuin kirjoitettu on: O kuinga suloiset owat niitten jalat kuin rauhaa julistawat, niitten kuin hywää julistawat.
Es. 52: 7. Nah. 1: 15.
16. Mutta ei he ole kaikki Ewangeliumille kuuliaiset, sillä Esaias sanoo: HErra, kuka uskoo meidän saarnamme?
Es. 53: 1. Joh. 12: 38.
17. Niin tulee siis Usko kuulosta, mutta kuulo Jumalan sanan kautta.
18. Mutta minä sanon: eikö he sitä ole kuullet? Heidän äänensä tosin on lähtenyt kaikkeen mailmaan, ja heidän sanansa mailman ääriin.
Ps. 19: 5. Es. 49: 6. Col. 1: 23.
19. Waan minä sanon: eikösitä Israel tietänyt? Ensimäinen Moses sanoo: Minä tahdon teitä yllyttä kateuteen sen Kansan kautta, joka ei minun Kansani ole, ja tyhmän Kansan kautta tahdon minä teitä härsytellä.
5 Mos. 32: 21.
20. Mutta Esaias on rohkia ja sanoo: Minä olen niildä löytty, jotka ei minua etzinet, ja olen niille ilmandunut, jotka ei minua kysynet.
Es. 65: 1.
21. Mutta Israelille hän sanoo: koko päiwän olen minä käteni ojendanut tottelemattoman ja wastahakoisen Kansan tygö. Es. 65: 2.

11. Luku.

Neuwo pysymään wahwana uskosa. Uloswalitzemisen perustus.

Niin minä siis sanon: ongosta Jumala Kansansa hyljännyt? Pois se: sillä minä olen myös Israeliti, Abrahamin siemenestä, BenJaminin sugusta. Jer. 31: 37. 2 Cor. 11: 22. Phil. 3: 5.
2. Ei Jumala ole Kansaansa hyljännyt, jonga hän ennen on tundenut.

Ettekö te tiedä mitä Raamattu Eliasta sanoo? kuinga hän rukoilee Jumalata Israelia wastan, sanoden:

Rom. 8: 29, 30.

3. HERra, he owat tappanet sinun Prophetas, ja sinun Altaris kukistanet; Ja minä yxinäni jäin, ja he etziwät minungin hengeäni. 1 Kun. K. 19: 10.

4. Mutta mitä Jumalan wastaus sanoo hänelle? Minä olen itzelleni jättänyt seitzemän tuhatta miestä, jotka ei ole Baalin edesä polweansa taiwuttanet. 1 Kun. K. 19: 18.

5. Niin owat jäänet tälläkin ajalla Armon walitzemisen jälkeen.

Rom. 9: 27.

6. Mutta jos se armosta on, niin ei se ole enä töistä; sillä ei armo muutoin armo olisikkan. Mutta jos se on töistä, niin ei se sillen armo ole; muutoin ei työ enä ole työ.

5 Mos. 9: 4. Rom. 4: 4, 5.

7. Kuingasta siis? Jota Israel etzii, sitä ei hän ole saanut; mutta walitut sen owat saanet, ja ne muut owat paatunet, Rom. 9: 31.

8. (Niinkuin kirjoitettu on: Jumala on andanut heille uppiniskaisen Hengen, silmät ettei he näkisi, ja korwat ettei he kuulisi) tähän päiwään asti.

Es. 6: 9. Luku 29. 10. Matth. 13: 14.
Joh. 12: 40. Ap. T. 28: 26.

9. Ja Dawid sanoo: heidän pöytänsä tulkon heille paulaxi, ja satimexi, ja pahennuxexi, ja kostoxi.

Ps. 69: 23.

10. Heidän silmänsä soetkon ettei he näkisi, ja taita aina heidän selkänsä.

11. Niin minä siis sanon: owatko he sentähden heitänsä loukannet, että heidän piti langeman? Pois se: waan heidän langemisestansa tapahtui pakanoille autuus, että hän sais heitä kiiwaxi heidän tähtensä.

Matth. 22: 8, 9. Ap. T. 13: 46.

12. Mutta jos heidän langemisensa on mailman rikkaus, ja heidän wähennöxensä on pakanain rikkaus; kuinga paljo enämmin heidän täydellisydensä?

13. Sillä teille pakanoille minä puhun: että minä pakanain Apostoli olen, ylistän minä minun wirkaani;

Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2 Luku 22: 21.
Rom. 15: 16. Gal. 1: 16. Luku 2: 2, 8.
Eph. 3: 8. 1 Tim. 2: 7. 2 Tim. 1: 11.

14. Jos minä taidaisin jollakin [illegible] walla niitä, jotka minun lihani [illegible] kiiwaxi saada, ja muutamatkin [illegible] autuaxi saatta. Jud. Ep. v. 22, [illegible]

15. Sillä jos heidän hyljä[illegible] on mailman sowinto, mitäsiä [illegible] korjamisensa muuta on kuin [illegible] kuolleista?

16. Sillä jos alku on pyhä, [illegible] on myös koko taikina: ja jos [illegible] on pyhä, niin owat myös oxat.

17. Mutta jos muutamat ox[illegible] wat murtunet, ja sinä joka m[illegible] puu olit, olet niihin jällen i[illegible] ja olet siitä juuresta ja sen [illegible] lihawudesta osallisexi tullut, [illegible]

18. Niin älä ylpeile oxia [illegible] mutta jos sinä heitä wastan [illegible] niin tiedä ettet sinä juurta [illegible] waan juuri kanda sinua.

19. Niin sinä sanot: ox[illegible] murtunet, että minun piti si[illegible] len istutettaman.

20. Oikein: he owat murtun[illegible] dän epäuskonsa tähden, mutta [illegible] syt uskon kautta: Alä ole [illegible] waan pelkää. San. l. [illegible]

Es. 66: 2. Rom. 12: 16. Phil. 2: [illegible]

21. Sillä jos ei Jumala l[illegible] sia oxia armahtanut, katzo, ei [illegible] nuakan armahda.

22. Sentähden katzo täsä J[illegible] hywyttä ja angarutta: angar[illegible] sä jotka langeisit; mutta hyw[illegible] sinusas, jos sinä ainoasta hy[illegible] pysyt; muutoin sinäkin leikata[illegible]

Joh. 15: 2.

23. Ja ne jällen istutetan, [illegible] heidän epäuskosansa pysy; sillä [illegible] la on woimallinen heitä jällen [illegible] tamaan.

24. Sillä jos sinä olet luonno[illegible] metzäöljypuusta karsittu, ja olet [illegible] toin luondoa hywään öljypuuhun [illegible] tettu, kuinga paljo enämmin ne, [illegible] luonolliset owat, heidän omaan [illegible] puuhunsa istutetan?

25. Sillä en minä tahdo [illegible] teildä, rakkat weljet, tätä sala[illegible] (ettet te itzellänne ylpeilisi) että [illegible] tumus on puolittain Israelille t[illegible] siihenasti kuin pakanain täydellisys [illegible]

Luc. 21: 24.

i. Ja niin kaikki Israel pitä au=
tuleman. Niinkuin kirjoitettu on:
lee Zionista, joka päästää, ja ju=
ttoman menon Jacobista käändä
Es. 59: 20.
. Ja tämä on minun liittoni hei=
kanßansa, koska minä otan pois
n syndinsä. Es. 27: 9.
. 31: 31, rc. Hebr. 8: 8. Luku 10: 16.
. Ewangeliumin puolesta tosin o=
he wihollisetet teidän tähtenne; mut=
alitzemisen puolesta rakastetan hei=
ssäin tähden.
). Sillä ei Jumala lahjojansa ja
mistansa kadu.
). Sillä niinkuin et tekän muinan
alan päälle uskonet, waan nyt te
a laupiuden heidän epäuskonsa kaut=
aanet; Gal. 4: 8.
l. Niin ei he ole myös nyt usko=
sitä laupiutta kuin teille on ta=
unut, että heillengin laupius ta=
uis.
2. Sillä Jumala on kaikki epäus=
ala sulkenut, että hän kaikkia ar=
tais. Rom. 3: 9, 19, 23. Gal. 3: 22.
3. O sitä Jumalan rikkauden, ja
auden, ja tunnon sywyttä! kuinga
imattomat owat hänen duomion=
ja käsittämättömät hänen tiensä.
Job. 11: 7. Luku 36: 22.
4. Sillä kuka on HERran mielen
yt? Eli kuka on hänen neuwon=
jansa ollut? Ps. 92: 6. Es. 40: 13.
Jer. 23: 18. 1 Cor. 2: 16.
5. Eli kuka on hänelle jotakin en=
andanut, jota hänelle pidäis jällen
ettaman? Job. 41: 2.
6. Sillä hänestä, ja hänen kaut=
sa, ja hänesä owat kaikki: hänelle
on kunnia ijankaikkisesti, Amen!
an. l. 16: 4. 1 Cor. 8: 6. Col. 1: 16.

12. Luku.

Ylöskehoitus weljelliseen rakkauteen kaikisa menoisa.

iin neuwon minä teitä, rakkat wel=
jet, Jumalan sydämellisen laupiu=
kautta, että te annaisitte teidän
minne eläwäxi, pyhäxi, ja Juma=
e otolliseri uhrixi, joka on teidän
nellinen Jumalan palwelurenne.
m. 6: 13, 16. 1 Pet. 2: 5. 1 Joh. 2: 15.

2. Ja älkät sowittako teitänne tä=
män mailman muodon jälkeen, waan
muuttakat teitänne teidän mielenne
uudistuxen kautta, että te koettelisitta,
mikä Jumalan hywä, otollinen ja
täydellinen tahto olis.
Eph. 1: 18. Luku 4: 23. Luku 5: 10, 17.
1 Thess. 4: 3. Luku 5: 5=18.

3. Sillä minä sanon siitä armosta,
kuin minulle annettu on, jokaitzelle kuin
teidän seasanne on, ettei yxikän itzes=
tänsä enämpi pidäisi kuin hänen tulee
pitä; waan pitäkän kohtullisesti itzes=
tänsä sen jälkeen kuin Jumala on kul=
lengin uskon mitan jakanut.
Rom. 1: 5. 1 Cor. 3: 10. Luku 12: 7, 11.
Eph. 4: 7.

4. Sillä niinkuin meillä on yhdesä
ruumiisa monda jäsendä, mutta ei kai=
killa jäsenillä ole yhtäläinen työ:
1 Cor. 12: 12. Eph. 4: 16.

5. Niin mekin olemma monta yxi
ruumis Christuxesa; mutta keskenämme
olemma me toinen toisemme jäsenet.
1 Cor. 12: 27. Eph. 1: 23. Luku 5: 23.
Col. 1: 24.

6. Ja meillä owat moninaiset lah=
jat siitä Armosta kuin meille annettu
on. Jos jollakin on Prophetia, niin
olkon uskon kanßa yhteinen.
1 Cor. 12: 4. 2 Cor. 10: 13. 1 Pet. 4: 10.

7. Jos jollakin on joku wirka, niin
pitäkän wirastansa waaria. Jos joku o=
petta, niin ottakan opetuxestansa waarin.
1 Cor. 12: 28. Eph. 4: 11.
1 Pet. 4: 11.

8. Jos joku neuwoo, niin pitäkän
neuwostansa waarin. Jos joku anda,
niin andakan yxikertaisudesa. Jos joku
hallitzee, niin pitäkän siitä murhen. Jos
joku armahtaa, niin tehkän sen ilolla.
5 Mos. 15: 7. Matth. 6: 1, rc. 2 Cor. 9: 7.
Ap. T. 20: 28. 1 Tim. 5: 17.
1 Pet. 5: 2.

9. Olkon rakkaus wilpitöin. Wi=
hatkat pahaa, ja rippukat kiinni hywäsä.
Ps. 34: 15. Ps. 37: 27. Ps. 97: 10. Ps. 139: 21.
Am. 5: 15. 1 Tim. 1: 5. 1 Pet. 1: 22.
Luku 4: 8. 1 Joh. 4: 7.

10. Weljellinen rakkaus olkon sydä=
mellinen teidän keskenänne. Ennättä=
kän toinen toisensa kunniata tekemäsä.
Eph. 4: 3. Phil. 2: 3. Hebr. 13: 1.
1 Pet. 2: 17. 2 Pet. 1: 7.

11. Älkät olko hitat töisänne. Olkat
palawat hengesä. Palwelkat HERraa.
Ilm. K. 3: 15.

12. Olkat toiwosa iloiset. Kärsiwälliset murhesa. Olkat alati rukouxisa.
Luc. 18: 1. Rom. 15: 13. Eph. 6: 18. Col. 4: 2. 1 Thess. 5: 16, 17. Hebr. 10: 36. Luku 12: 1. Jac. 5: 7.

13. Jakakat omanne Pyhäin tarpexi. Ottakat mielellänne huoneseen.
1 Cor. 16: 1. Hebr. 13: 2. 1 Pet. 4: 9.

14. Siunatkat wainollisianne: Siunatkat ja älkät sadatelko.
Matth. 5: 44. Luc. 6: 28. 1 Cor. 4: 12.

15. Iloitkat iloisten kanssa, ja itkekät itkewäisten kanssa.

16. Olkat keskenänne yximieliset. Älkät itzestänne paljo pitäkö, waan pitäkät teitänne nöyräin kaltaisna. Älkät itziänne ylön wiisana pitäkö.
Ps. 131: 1. San. l. 3: 7. Es. 5: 21. 1 Cor. 1: 10. Phil. 2: 2.

17. Älkät kellengän pahaa pahalla kostako. Ahkeroitkat sitä kuin kunniallinen on kaikkein ihmisten edesä.
San. l. 20: 22. Matth 5: 39. 1 Cor. 6: 7. 2 Cor. 8: 21. 1 Thess. 5: 15.

18. Jos mahdollinen on, niin paljo kuin teisä on, niin pitäkät rauha kaikkein ihmisten kanssa.
Marc. 9: 50. Hebr. 12: 14.

19. Älkät itze kostako, minun rakkani, waan andakat (Jumalan) wihan siaa saada. Sillä kirjoitettu on: minun on kosto, minä tahdon kostaa, sanoo HERra. 3 Mos. 19: 18.
5 Mos. 32: 35. Luc. 6: 29. Hebr. 10: 30.

20. Sentähden jos sinun wihollises isoo, niin syötä händä: ja jos hän janoo, niin juota händä; sillä kostas tämän teet, niin sinä tuliset hiilet hänen päänsä päälle kokot.
San l. 25: 21. Matth. 5: 44.

21. Älä anna sinuas woitetta pahalda, waan woita sinä paha hywällä.

13. Luku.

Waroitus kuuliaisuteen Esiwaltaa kohtaan, rakkauteen lähimmäistä wastan; ja pyhään elämään.

Jokainen olkon Esiwallalle, jolla walda on, alammainen; sillä ei Esiwalda ole muutoin kuin Jumalalda: ne wallat jotka owat, Jumalalda ne säätyt owat. San. l. 8: 15, 16. Dan. 4: 22. Tit. 3: 1. 1 Pet. 2: 13.

2. Sentähden jokainen kuin itzensä Esiwaldaa wastan asetta, se on Jumalan säätyä wastan: Mutta ne [illegible] wastan owat, saawat duomion pä[illegible]

3. Sillä ne jotka wallan p[illegible] wat, ei ole hywintekiöille, waan [illegible] le pelwoxi. Elles tahdo Esiwald[illegible] jätä, niin tee hywää, ja sinä sa[illegible] neldä kiitoxen. 1 Pet. 2: 14.

4. Sillä hän on Jumalan p[illegible] sinun hywäxes. Waan jos sin[illegible] teet, niin pelkää: sillä ei hän [illegible] hukkaan kanna; sillä hän on Ju[illegible] palwelia ja kostaja sille rangais[illegible] joka pahaa teke.

5. Sentähden tulee alammai[illegible] ei ainoasta wihan tähden, wa[illegible] omantunnon tähden.

6. Sillä sentähden te myös [illegible] maxatte; sillä he owat Jumala[illegible] liat, joiden senkaltaisista tulee l[illegible]

7. Niin andakat siis kaik[illegible] te welwolliset oletta: sille we[illegible] wero tulee: sille tulli, jolle tu[illegible] sille pelko, jolle pelko tulee: s[illegible] nia, jolle kunnia tulee.
Matth. 22: 21. Marc. 12: 17. Lu[illegible]

8. Älkät kellengän welwollis[illegible] waan ainoasta että te toinen t[illegible] rakastatte; sillä joka toista rak[illegible] on täyttänyt Lain. Gal. 5: [illegible]

9. Sillä se: Ei sinun pidä [illegible] tekemän: Ei sinun pidä tap[illegible] sinun pidä warastaman: Ei s[illegible] wäärää todistusta sanoman: E[illegible] pidä himoitzeman: Ja mitä mu[illegible] kyä on, se tähän sanaan sulje[illegible] pitä rakastaman lähimmäistäs, [illegible] itziäs. 2 Mos. 20: 14, rc. 3 Mos. [illegible] 5 Mos. 5: 18. Matth. 19: 18. [illegible] Marc. 12: 31.

10. Ei rakkaus tee lähi[illegible] mitän pahaa; sentähden on [illegible] Lain täyttämys. Matth. 22: [illegible] 1 Tim. 1: 5. Jac. 2: 8.

11. Ja että me sen tiedämm[illegible] mittäin ajan, että nyt on aik[illegible] nosta: Sillä meidän autuude[illegible] nyt lähembänä kuin silloin ko[illegible] uskoimma. 1 Cor. 15: 34. Eph. 5: [illegible] 1 Thess. 5: 6.

12. Yö on kulunut, ja p[illegible] tullut: Sentähden hyljätkämme p[illegible] den työt, ja pukekamma mei[illegible] keuden sotaaseilla. Eph. 5: 11. Luku 6: 13, 14. Col. 3: 8. 1 Thess. 5: [illegible]

3. Waeltakamme sowoliasti niin-
i päiwällä: ei ylönsyömisesä, eikä
juomisesa, ei kammioisa eikä haureu-
, ei riidasa ja kateudesa.
. l. 23: 20. Luc. 21: 34. 1 Cor. 6: 9, 10.
Gal. 5: 21. Eph. 5: 5. Phil. 4: 8.
Jac. 3: 14.
4. Waan pukekat päällenne HERra
JEsus Christus, ja älkät holhoko
ymiskanne haureuteen.
Gal. 3: 27. Luku 5: 16. 1 Pet. 2: 11.
1 Joh. 2: 16. Ilm. K. 16: 15.

14. Luku.

Neuwo heikoin suhten uskosa.

eikkouskoista korjatkat, ei kampaus-
ten riidoisa. Rom. 15: 1, 7.
1 Cor. 8: 9, 11. Luku 9: 22.
2. Yxi kyllä uskoo saawansa kaikki-
sta syödä, waan heikko syö kaalia.
3. Joka syö, älkän sitä katzoko ylön,
a ei syö: ja se joka ei syö, älkän
omitko sitä kuin syö; sillä Jumala
hänen ottanut wastan. Col. 2: 16.
4. Kuka sinä olet joka toisen pal-
liata duomitzet? Omalle Isänällen-
hän seisoo eli langee: Mutta hän
taan ojetta ylös; sillä Jumala on
imallinen händä ojendamaan.
Jac. 4: 12.
5. Yxi eroitta yhden päiwän toisesta,
nen pitä kaikki päiwät yhtäläisnä:
kainen olkon wahwa omasa mie-
änsä. Gal. 4: 10.
6. Joka päiwää tottelee, sen hän
ERralle teke: ja joka ei päiwää
tele, se myös sen HERralle teke.
oka syö, hän syö HERralle: sillä
n kiittä Jumalata: ja joka ei syö,
ei syö HERralle, ja kiittä Jumalata.
1 Cor. 10: 31. 1 Tim. 4: 3.
7. Sillä ei yxikän meistä itzellensä
i, eikä yxikän itzellensä kuole.
1 Pet. 4: 2.
8. Sillä jos me elämme, niin
e HERralle elämme: jos me kuo-
mma, niin me HERralle kuolem-
a: Sentähden joko me elämme
i kuolemma, niin me HERran
nat olemma. Gal. 2: 20.
9. Sillä sentähden on myös Chris-
is kuollut ja nosnut ylös, ja jällen
äwäxi tullut, että hän olis kuolluit-
n ja eläwitten HERra. 2 Cor. 5: 15.

10. Mutta mixi sinä weljes duo-
mitzet? Eli mixis sinä weljes katzot
ylön? sillä me asetetan kaikki Christu-
xen duomioistuimen eteen.
Matth. 25: 31. 2 Cor. 5: 10.
11. Sillä kirjoitettu on: Niin tot-
ta kuin minä elän, sanoo HERra,
minua pitä kaikki polwet kumartaman,
ja kaikki kielet pitä Jumalan tunnus-
taman. Es. 45: 23. Phil. 2: 10.
12. Sentähden jokaitzen meistä pitä
edestänsä Jumalalle luwun tekemän.
Matth. 12: 36. 1 Cor. 3: 8. Gal. 6: 5.
13. Älkämme siis tästedes toinen
toistamme duomitko, waan duomitkat
parammin niin ettei yxikän weljensä
eteen pane loukkausta eli pahennusta.
Matth. 18: 7, 8, 9. 1 Cor. 10: 32. 2 Cor. 6: 3.
14. Minä tiedän, ja olen wahwa
HERrasa JEsuxesa, ettei mitän itzes-
tänsä yhteistä ole, waan joka jotakin
yhteisexi luulee, hänelle se on yhteinen.
Ap. T. 10: 14, 15. 1 Cor. 8: 7. 1 Tim. 4: 4.
Tit. 1: 15.
15. Mutta jos sinun weljes sinun
ruastas surullisexi tulee, niin et sinä
enä waella rakkaudesa. Älä sitä rual-
las kadota, jonga tähden Christus on
kuollut. 1 Cor. 8: 10.
16. Sentähden sowittakat niin, ettei
teidän hywyttänne laitetaisi.
17. Sillä ei Jumalan waldakunda
ole ruoka ja juoma, mutta wanhurs-
kaus, ja rauha, ja ilo Pyhäsä Hengesä.
1 Cor. 8: 8.
18. Sillä joka niisä Christusta pal-
welee, hän on Jumalalle otollinen, ja
ihmisille kelwollinen.
19. Sentähden noudattakamme nii-
tä kuin rauhaan sopiwat, ja sitä kuin
keskenämme parannuxexi tulee.
20. Älä ruan tähden Jumalan työ-
tä turmele. Kaikki tosin owat puhtat:
waan sille ihmiselle on se paha, joka
syö oman tundonsa pahennuxen kanssa.
Matth. 15: 11. Tit. 1: 15.
21. Se on hywä ettes lihaa söisi,
eikä wiinaa joisi eli jotakin josta wel-
jes loukkantu, taikka pahenee, eli kkä
heikoxi tulee. 1 Cor. 8: 13.
22. Jos sinulla on usko, niin pidä
se itzesäs Jumalan edesä. Autuas on,
joka ei tee itzellensä omaatundoa, niisä
kuin hän koettelee.

23. Mutta joka siitä epäilee ja kuitengin syö, se on kadotettu; sillä ei hän syönyt uskosa, mutta kaikki kuin ei uskosta ole, se on syndi.

15. Luku.

Pawali neuwoo hiljaisuteen, kärsiwällisyteen ja soweliaisuteen. Lupaa itze tulla Romiin.

Mutta meidän, jotka wäkewät olemma, tulee heikkoin woimattomutta kärsiä, eikä itzellemme kelwata.
1 Cor. 9: 22. Gal. 6: 1.

2. Niin jokainen meistä kelwatkan lähimmäisellensä siinä kuin hywä on, parannuxexi: 1 Cor. 9: 19.
Luku 10: 24, 32. Luku 13: 5. Phil. 2: 4, 5.

3. Sillä ei Christuskan itzellensä kelwannut, waan niinkuin kirjoitettu on: heidän pilkkansa jotka sinua pilkkaisit, langeisit minun päälleni. Ps. 69: 10.

4. Sillä mitä ennen kirjoitettu on, se on meille opixi kirjoitettu, että meillä kärsiwällisyden ja Raamattuin lohdutuxen kautta toiwo olis.
Rom. 4: 23, 24. 1 Cor. 10: 11. 2 Tim. 3: 16.

5. Mutta kärsiwällisyden ja lohdutuxen Jumala, andakon teille että te keskenänne yximieliset olisitta, JEsuxen Christuxen perään: Rom. 12: 16.
1 Cor. 1: 10. Phil. 2: 2. Luku 3: 15, 16.

6. Että te yximielisesti yhdestä suusta kiittäisitte Jumalata, ja meidän HERran JEsuxen Christuxen Isää.

7. Sentähden korjatkat toinen toisanne, niinkuin Christuskin on meitä Jumalan kunniaxi korjannut.
Rom. 14: 1, 3.

8. Mutta minä sanon: JEsus Christus on ollut ymbärileikkauxen palwelia Jumalan totuuden tähden, wahwistamaan sitä lupausta kuin Isille tapahtunut oli; Matth. 15: 24. Ap. T. 3: 25, 26.

9. Mutta että pakanat laupiuden edestä Jumalata kiittäisit, niinkuin kirjoitettu on: Sentähden kiitän minä sinua pakanain seasa, ja weisan sinun Nimelles. Rom. 11: 30. 2 Sam. 22: 50.
Ps. 18: 50.

10. Ja taas hän sanoo: Iloitkat pakanat hänen Kansansa kanßa.
5 Mos. 32: 43.

11. Ja taas: Kiittäkät HERRAA kaikki pakanat, ja kaikki Kansa ylis-kän händä. Ps. 117: 1.

12. Ja taas sanoo Esaias: [illegible] pitä oleman Jessen juuren, [illegible] nousewa pakanoita hallitzemaan, [illegible] päälle pakanat toiwoman pitä.
Es. 11: 1, 10. Ilm. K. 5: 5. Luku 22: [illegible]

13. Mutta toiwon Jumala [illegible] kön teitä kaikella riemulla ja [illegible] uskosa, että teillä Pyhän Hengen [illegible] man kautta yltäkylläinen toiwo [illegible]

14. Mutta minä tiedän [illegible] rakkat weljeni, teistä, että te [illegible] hywyttä täynä, kaikella tund[illegible] täytetyt, että te woitte toi[illegible] tanne neuwoa. 1 Cor. 1: [illegible]
2 Pet. 1: 12. 1 Joh. 2: 21.

15. Minä olen kuitengin [illegible] rohkiasti teidän tygönne, rakkat [illegible] kirjoittanut, niinkuin muistutt[illegible] sen armon puolesta, kuin minu[illegible] malalda on annettu; Rom. [illegible]

16. Että minun pitä oleman [illegible] nain seasa JEsuxen Christuxen [illegible] lian, Jumalan Ewangeliumita [illegible] masa, että pakanatkin olisit Ju[illegible] otollinen uhri, Pyhän Hengen [illegible] pyhitetty. Ap. T. 9: 15. Luku [illegible]
Rom. 11: 13. Gal. 2: 7. 1 Tim. [illegible]
2 Tim. 1: 11.

17. Sentähden minulla on [illegible] minä JEsuxesa Christuxesa [illegible] niisä kuin Jumalan owat.

18. Sillä en minä rohkene [illegible] puhua niistä kuin ei Christus [illegible] kauttani waikuttanut pakanain [illegible] suudexi, sanalla ja työllä,
Rom. 1: 5. Luku 16: 26.

19. Merkkein ja ihmetten wo[illegible] Jumalan Hengen wäellä. [illegible] minä hamasta Jerusalemista ja [illegible] ympäri Illyrikoon asti olen [illegible] Christuxen Ewangeliumilla täy[illegible]

20. Ja minä olen ollut ahkera [illegible] wangeliumita saarnamaan, joisa Chris[illegible] tuxen nimi ei mainittu ollut, [illegible] minä muukalaisen perustuxen [illegible] rakennaisi: 2 Cor. 10: 15.

21. Waan niinkuin kirjoitettu [illegible] joille ei ensingän hänestä julistettu ollut, niitten pitä sen näkemän: ja joita e[illegible] kuullet ole, niitten pitä ymmärtämän.
Es. 52: 15.

22. Sentähden myös minä olen
n estetty teidän tygönne tulemasta.
Rom. 1: 13. 1 Thess. 2: 1.
3. Mutta nyt ettei minun ole näisä
ikunnisa enä siaa, ja minä olen jo
ida wuotta halainnut teidän ty=
ne tulla: Rom. 1: 10. 1 Thess. 3: 10.
4. Sentähden koska minä Hispa=
an waellan, niin minä tulen tei=
tygönne; sillä minä toiwon, että
a minä sen kautta matkustan, niin
ä saan teidän nähdä, ja niin teil=
sinne saatetaisin: Kuitengin, että
ä ennen saisin kerran minuni teistä
utta.
5. Mutta nyt minä waellan Jeru=
miin, Pyhille palwelusta tekemään:
Ap. T. 19: 21. Luku 24: 17.
26. Sillä ne Macedoniasta ja Acha=
a owat mielellänsä Jerusalemin köy=
Pyhiä warten yhteisen awun koon=
1 Cor. 16: 1. 2 Cor. 8: 1.
Luku 9: 2, 12. Gal. 2: 9, 10.
27. He owat sen mielellänsä tehnet,
kuin he siihen heille welkapäätkin
t: Sillä jos pakanat owat heidän
gellisestä tawarastansa osallisexi tul=
niin on kohtullinen, että he myös
ä heidän ruumillisella tawarallansa
welewat. 1 Cor. 9: 11. Gal. 6: 6.
28. Koska minä siis sen asian päät=
yt olen, ja heille tämän hedelmän
inut, tahdon minä teidän kauttanne
paniaan palaita.
29. Mutta minä tiedän, koska minä
än tygönne tulen, että minä tulen
ristuxen Ewangeliumin täydellisellä
auxella. Rom. 1: 11.
30. Mutta minä neuwon teitä, rak=
weljet, meidän HERran JEsuxen
ristuxen kautta, ja Hengen rakkau=
kautta, että te minun kanssani kil=
ttelisitte rukouxisa minun edestäni
malan tygö: 2 Cor. 1: 11.
31. Että minä Judeasa epäuskoisista
astettaisiin: Ja että minun palwe=
eni Jerusalemisa olis Pyhille otol=
n; 2 Thess. 3: 2.
32. Että minä ilolla teidän tygönne
isin Jumalan tahdon kautta, ja mi=
mi ynnä teidän kanssanne wirwo=
in. Ap. T. 18: 21. 1 Cor. 4: 19.
33. Mutta rauhan Jumala olkon
teidän kaikkein kanssanne. Amen!
Phil. 4: 9. 1 Thess. 5: 23. 2 Thess. 3: 16.

16. Luku.

Pawali päättää tämän lähetyskirjan wa=
roituxilla, terwehtyxillä ja kiitoxella
Jumalan tygö.

Minä annan teidän haltuunne Phe=
ben meidän sisaremme, joka on
Kenchrean Seurakunnan palwelluspiika:
2. Että te händä ottaisitta wastan
HERrasa, niinkuin Pyhäin sopii: Ja
olkat hänelle kaikisa asioisa awulliset,
joisa hän teitä tarwitzee: sillä hän on
monelle awullinen ollut, ja itze minulle.
3. Terwehtäkät Priskillata ja Aqwi=
lata, minun auttaitani Christuxesa
JEsuxesa; Ap. T. 18: 2, 26.
1 Cor. 16: 19. 2 Tim. 4: 19.
4. (Jotka owat kaulansa minun
hengeni tähden altixi andanet: Joita
en minä ainoasti kiitä, waan kaikki
pakanaingin Seurakunnat.)
5. Niin myös sitä Seurakuntaa,
joka heidän huonesansa on. Terweh=
täkät Epenetusta, minun rakkaindani,
joka on Achajasta uutinen Christuxesa.
6. Terwehtäkät Mariata, joka paljo
waiwaa meistä näki.
7. Terwehtäkät Andronikusta ja
Juniata, minun langojani ja kanssa=
fangejani, jotka owat kuuluisat Apos=
tolitten seasa, jotka myös olit ennen
minua Christuxesa.
8. Terwehtäkät Ampliata, minun
rakastani HERrasa.
9. Terwehtäkät Urbanusta, meidän
auttajatamme Christuxesa, ja Stachy=
niä minun rakastani.
10. Terwehtäkät Apelleta, joka on
koeteltu Christuxesa. Terwehtäkät Aris=
tobulin perhettä.
11. Terwehtäkät Herodiania minun
langoani. Terwehtäkät Narcissuxen per=
hettä jotka owat HERrasa.
12. Terwehtäkät Tryphenata ja
Tryphosata, jotka työtä tekewät HER=
rasa. Terwehtäkät Persidata minun
rakastani, joka paljo työtä tehnyt on
HERrasa.
13. Terwehtäkät Rufusta walittua
HERrasa, ja hänen ja minun äitiäni.

14. Terwehtäkät Asyncritusta ja Phlegontata, Hermania, Patrobata, Hermestä, ja weljejä jotka heidän kanßansa owat.

15. Terwehtäkät Philologusta ja Juliata, Nereusta ja hänen sisartansa ja Olympata, ja kaikkia Pyhiä jotka owat heidän kanßansa.

16. Terwehtäkät teitänne keskenänne pyhällä suunandamisella. Christuxen Seurakunnat terwehtäwät teitä.
1 Cor. 16: 20. 2 Cor. 13: 12. 1 Thess. 5: 26. 1 Pet. 5: 14.

17. Mutta minä neuwon teitä, rakkat weljet, että te kawahtaisitta eripuraisuden ja pahennuxen matkaan saattaita, sitä oppia wastan, kuin te oppinet oletta: ja wälttäkät niitä:
Gal. 1: 8, 9. Col. 2: 8. 1 Tim. 6: 3. 2 Tim. 3: 2, 5, 6. 2 Joh. v. 10.

18. Sillä ei senkaltaiset HErraa JEsusta Christusta palwele, waan omaa watzaansa: ja wiettelewät makeilla puheillansa ja liehakoitzemisellansa yxikertaisten sydämet.
Hes. 13: 18. Phil. 3: 18, 19. 2 Pet. 2: 3.

19. Sillä teidän kuuliaisudenne on kaikille julistettu, jongatähden minä iloitzen teidän ylitzenne: Mutta minä tahdon, että teidän pitä hywäsä wiisat oleman, ja pahudesa yxikertaiset.
Matth. 10: 16. Rom. 1: 8. 1 Cor. 14: 20.

20. Mutta rauhan Jumala on tallawa Satanan pian teidän jalkainne ala. Meidän HErran JEsuxen Christuxen Armo olkon teidän kanßanne! Amen.
Rom. 15: 33. 1 Cor. 16: 23. 2 Cor. 13: 13.

21. Teitä terwehtäwät Timoth[...] minun auttajani, ja Lucius, ja [...] ja Sosipater, minun langoni.
Ap. T. 13: 1. Luku 16: 1. Luku 17: [...] Luku 20: 4. Phil. 2: 19. 1 Thes. 3: [...]

22. Minä Tertius, joka täm[...] hetyskirjan kirjoitin, terwehdän [...] HErrasa.

23. Teitä terwehtää Gajus, [...] ja kaiken Seurakunnan holhoja. [...] terwehtää Erastus, Kaupungin [...] haltia, ja Qwartus weli.
Ap. T. 19: 22. 2 Tim. 4: 20.

24. Meidän HErran J[...] Christuxen Armo olkon teidän [...] kanßanne! Amen. 1 Thes. 5: [...]

25. Mutta hänelle, joka w[...] wahwistaa minun Ewangeli[...] JEsuxen Christuxen saarnan [...] sen salaisuden ilmestyxen jälke[...] ijäisiin aikoin on salattu ollut: [...]
Eph. 1: 9. Luku 3: 9, 20. Col. 1: [...] 2 Tim. 1: 10.

26. Mutta nyt ilmoitettu [...] täwäri tehty Prophetain Ra[...] kautta, ijankaikkisen Jumalan [...] jälkeen, Uskon kuuliaisudexi, [...] pakanain seasa: Rom. 1: 5. Luku [...] Tit. 1: 3. 1 Joh. 1: 1.

27. Jumalalle, joka yxinänsä [...] on, olkon kunnia JEsuxen Chr[...] kautta ijankaikkisesti! Amen.
1 Tim. 1: 17. Jud. Ep. v. 25.

Romalaisten tygö,
Kirjoitettu Corinthosta, Ke[...] Seurakunnan palwelus piikan [...] kanßa.

P. Pawalin edellinen Epistola Corinthilaisten t[...]

1. Luku.

Neuwo yximielisyyteen Christuxen opisa. Oma wiisaus. Oikia kerskaminen.

Pawali kutzuttu JEsuxen Christuxen Apostolixi, Jumalan tahdon kautta, ja Sosthenes weli:
Ap. T. 18: 17.

2. Sille Jumalan Seurakunnalle, joka on Corinthosa, pyhitetyille Christuxesa JEsuxesa, kutzutuille Pyhille, ynnä kaikkein niitten kanßa, jotka meidän HErran JEsuxen Christuxen nimeä auxensa huutawat, joka[...] dän ja meidän siasamme.
Joh. 17: 19. Ap. T. 15: 9. Eph. [...] 1 Thes. 4: 7. 2 Tim. 1: 9.

3. Armo olkon teille ja Rauha [...] malalda meidän Isäldämme, ja [...] ralda JEsuxelda Christuxelda.
Rom. 1: 7. 2 Cor. 1: 2. Eph. 1: 2.

4. Minä kiitän Jumalatani [...] teidän tähtenne, sen Jumalan [...] edestä kuin teille JEsuxesa Christuxesa annettu on:
Rom. 1: 8.

5. Ett[...]

. Että te oletta kaikisa rikkaxi
yt hänesä, kaikesa opisa ja kaikesa
demisesa. 1 Cor. 12: 8. 2 Cor. 8: 7.
Col. 1: 9.
. Sillä todistus Christuxesta on
i wahwistettu:
. Niin ettei teildä josakusa lahja=
nitän puutu, jotka odotatte meidän
Rran JEsuxen Christuxen ilmoi=
a. Phil. 3: 20. Tit. 2: 13.
. Joka myös teitä loppuun asti
wistaa, että te olisitta nuhtettomat
dän HERran JEsuxen Christuxen
wänä. Col. 1: 22. 1 Thess. 3: 13.
Luku 5: 23. 2 Thess. 3: 3.
. Sillä Jumala on uskollinen, jon=
kautta te kutsutut oletta hänen
ikansa JEsuxen Christuxen meidän
Rran yhteyteen.
Joh. 15: 5. 1 Thess. 5: 24.
10. Mutta minä neuwon teitä, rak=
weljet, meidän HERran JEsuxen
ristuxen nimen kautta, että te kaikki
enkaltaisen puhen pidäisittä, ja ettei
än seasanne eriseuroja olisi, waan
t sowitetut yhdesä mielesä ja yhde=
neuwosa. Rom. 12: 16. Luku 15: 5.
Eph. 4: 3. Phil. 2: 2. Luku 3: 15, 16.
1 Pet. 3: 8.
11. Sillä minun korwilleni on tul=
teistä, rakkat weljet, Chloen per=
kautta, että riidat owat teillä kes=
änne.
12. Niin minä sanon sitä, että ku=
teistä sanoo: Minä olen Pawalin,
ä olen Apollon, minä Cephaxen,
ä Christuxen. Joh. 1: 42.
Ap. T. 18: 24. 1 Cor. 3: 4.
13. Lienekö Christus jaettu? wai
jo Pawali teidän edestänne ristin=
littu? Eli olettako te Pawalin ni=
n kastetut?
14. Minä kiitän Jumalata, etten
ä ole yhtän teistä kastanut, waan
ispuxen, ja Gajuxen:
Ap. T. 18: 8. Rom. 16: 23.
15. Ettei kengän saa sanoa, että
ä minun nimeeni ketän kastin.
16. Minä kastin myös Stephanan
hen: sitte en minä tiedä jos minä
gun muun kastanut olen.
1 Cor. 16: 15, 17.
17. Sillä ei Christus minua lähet=
yt kastamaan, waan Ewangeliumia
saarnamaan; ei sanan wiisaudella, ettei
Christuxen risti turhaan menisi.
1 Cor. 2: 1, 4, 13. 2 Pet. 1: 16.
18. Sillä se puhe rististä on niille
hulluus, jotka kadotetan: Mutta meil=
le, jotka autuaxi tulemma, on se Ju=
malan woima. 1 Cor. 4: 10. Rom. 1: 16.
19. Sillä kirjoitettu on: Minä ka=
dotan wiisasten wiisauden, ja ymmär=
täwäisten ymmärryxen minä hyljän.
Job. 5: 12, 13. Es. 29: 14.
20. Kusasta on wiisas? Kusasta on
kirjanoppenut? Kusasta tämän mail=
man tutkia on? Eikö Jumala ole tämän
mailman wiisautta hulludexi tehnyt?
Job. 12: 17. Es. 33: 18. Rom. 1: 22.
21. Sillä että Jumalan wiisaude=
sa ei mailma tundenut Jumalata wii=
sauden kautta, niin kelpais Jumalalle
tyhmän saarnan kautta niitä wapah=
taa, jotka sen uskowat.
Matth. 11: 25. Luc. 10: 21. Rom. 1: 21, 28.
22. Sentähden että Judalaiset merk=
kiä anowat, ja Grekiläiset wiisautta
etziwät. Matth. 12: 38. Luku 16: 1.
Joh. 4: 48. Luku 6: 30.
23. Mutta me saarnamme ristin=
naulitun Christuxen Judalaisille pa=
hennuxexi, ja Grekiläisille hulludexi.
Joh. 6: 60, 66. 1 Cor. 2: 14.
24. Mutta kutsutuille sekä Judalai=
sille että Grekiläisille saarnamma me
Christuxen Jumalan woimaxi ja Ju=
malan wiisaudexi. Rom. 1: 16.
25. Sillä Jumalan hulluus on wii=
sampi kuin ihmiset: ja Jumalan heik=
kous on wäkewämpi kuin ihmiset.
26. Te näette, rakkat weljet, teidän
kutzumisenne, ettei monda lihallista wii=
sasta, ei monda woimallista, ei myös
monda suuresta sugusta:
Joh. 7: 48. 1 Cor. 2: 8.
27. Waan ne kuin mailman edesä
hullut owat, on Jumala walinnut, et=
tä hän wiisat häpiään saattais: Ja
ne kuin heikot owat mailman edesä,
on Jumala walinnut, että hän wäke=
wät häpiään saattais:
Matth. 11: 25. Jac. 2: 5.
28. Ja ne alimmaisesta suwusta ja
ylönkatzotut mailmasa, on Jumala wa=
linnut: ja ne kuin ei mitän ole, että
hän ne jotka jotakin owat, turhaxi tekis;

29. Ettei hänen edesänsä yrikän liha kerskaisi. Rom. 3: 27. Eph. 2: 9.

30. Mutta te oletta hänestä Christuxesa JEsuxesa, joka meille on Jumalalda tehty wiisaudexi, ja wanhurskaudexi, ja pyhityxexi, ja lunastuxexi: Jer. 23: 5. Joh. 17: 19. Rom. 4: 25. Eph. 1: 7. Col. 2: 3.

31. Että niinkuin kirjoitettu on: joka izänsä kerskaa, hän kerskatkan händänsä HERrasa. Es. 65: 16. Jer. 9: 23, 24. 2 Cor. 10: 17.

2. Luku.

Jumalan sanan yrikertaisuus on mailmallista wiisautta korkiambi.

Ja, rakkat weljet, koska minä teidän tygönne tulin, en minä tullut korkioilla sanoilla, engä syWällä wiisaudella, ilmoittamaan teille Jumalan todistusta. Ap. T. 18: 1. 1 Cor. 1: 17.

2. Sillä en minä itziäni pitänyt teidän seasanne mitäkän tietäwäni, waan ainoasta JEsuxen Christuxen, ja sen ristinnaulitun. Gal. 6: 14.

3. Ja minä olin teidän kanßanne heikkoudesa ja pelwosa, ja suuresa wapisuxesa. 2 Cor. 10: 10. Luku 11: 30. Luku 12: 5, 9. Gal. 4: 13. Phil. 2: 12.

4. Ja minun puheni ja saarnani ei ollut kaunisteuisa sanoisa ihmisten wiisauden jälkeen, mutta Hengen ja woiman osotuxesa;

5. Ettei teidän uskonne olisi ihmisten wiisaudesa, mutta Jumalan woimasa. 2 Cor. 4: 7.

6. Mutta me puhumma siitä wiisaudesta, kuin on täydellisten tykönä: Ei tämän mailman wiisaudesta, eikä tämän mailman Päämiesten jotka hukkuwat. Jac. 3: 15.

7. Waan me puhumma siitä salatusta Jumalan wiisaudesta, jonga Jumala on ennen mailman alkua säättänyt meidän kunniaxemme; Job. 28: 21. Rom. 16: 25. 1 Cor. 4: 1. Eph. 3: 9. Col. 1: 26. 2 Tim. 1: 9.

8. Jota ei yrikän tämän mailman päämiehistä tundenut: Sillä jos he olisit tundenet, niin ei he olisi kunnian HERraa ristinnaulinnet. Matth 11: 25. Joh. 7: 48. Luku 16: 3. Ap. T. 3: 17. Luku 13: 27. 2 Cor. 3: 14. 1 Tim. 1: 13.

9. Waan niinkuin kirjoitettu on: joita ei silmä ole nähnyt, eikä korwa ole kuullut, ja ei ihmisen sydämeen ole astunut, joita Jumala on niille walmistanut jotka hän rakastawat. Es. 64: 4. 1 Cor.

10. Mutta meille on Jumala ilmoittanut Hengensä kautta: sillä Hengi kaikki tutkistelee, Jumalan syw... Matth. 13: 11. Luku 16: 17. 2 Cor. 1 Joh. 2: 27.

11. Sillä kuka ihminen tietä... ihmisesä on, waan ihmisen Hengi... ka hänesä on? Niin myös, ei ... tiedä mitä Jumalasa on, waan... malan Hengi. San. 1. 20: 27. Jer.

12. Mutta en me ole saanet ... mailman hengeä: waan sen ... joka Jumalasta on, että me tie... me, mitä meille Jumalalda an... Rom. 8: 15.

13. Jota me myös puhumm... niillä sanoilla kuin inhimillinen... saus opetta; waan niillä kuin ... Hengi opetta, ja me duomitzemm... gelliset asiat hengellisesti. 2 ...

14. Mutta ei luonollinen ... nen ymmärrä niitä kuin Ju... Hengen owat; sillä ne owat hä... le hulluus, ja ei taida käsittä... ne hengellisesti duomitan.

15. Mutta hengellinen duom... sin kaikkia, waan ei hän keltä... nita.

16. Sillä kuka on tiennyt ... mielen, joka tahtoo hänellen ... anda? Mutta meillä on Chri... mieli. Job. 15: 8. Es. 40: ... Jer. 23: 18. Rom. 11: 34.

3. Luku.

Sanan istuttaminen, kaswo. ... Templi on pyhä.

Ja, rakkat weljet, en minä ... teille puhua niinkuin hengelli... waan niinkuin lihallisille, niinkuin ... sille Christuxesa.

2. Rieskaa minä olen teille ... andanut, ja en ruokaa; sillä et ... wielä woinet: Ja et te wielä ... woi. Hebr. 5: 12, 13.

3. Sillä te oletta wielä ... Sillä niinkauwan kuin teidän ...

kateus, ja riita, ja eripuraisus on, ekö te ole lihalliset, ja waella ihmis- taiwan jälkeen? 1 Cor. 1: 11.
Gal. 5: 19, 20. Jac. 3: 16.

4. Sillä koska joku sanoo: Minä n Pawalin: ja toinen: Minä A- lon: ettekö te siis ole lihalliset?
1 Cor. 1: 12.

5. Mitästä Pawali on, ja mikä ollo, muuta kuin palweliat, joiden tta te oletta uskonet, ja niinkuin mala kullengin andanut on.
Ap. T. 18: 24. 1 Cor. 16: 12.

6. Minä olen istuttanut, Apollo on tanut: Mutta Jumala on kaswon danut. Ap. T. 18: 26. Luku 19: 1.

7. Niin ei se mitän ole joka istut- eikä se joka kastaa, waan Jumala a kaswon anda.

8. Mutta se joka istutta ja se joka taa, owat yhtä: kumpikin saa palk- sa, työnsä jälkeen. Ps. 62: 13.
er. 17: 10. Luku 32: 19. Matth. 16: 27. Rom. 2: 6. Gal. 6: 5. Ilm. K. 2: 23. Luku 22: 12.

9. Sillä me olemma Jumalan a- aiset: te oletta Jumalan pelto, ja malan rakennus. 2 Cor. 6: 1.
Eph. 2: 20, 21.

10. Sen Jumalan armon jälkeen n minulle annettu on, olen minä ustuxen laskenut, niinkuin taitawa endaja, waan toinen sen päälle ra- daa: mutta katzokan jokainen, kuin- hän sen päälle rakendaa.
Rom. 1: 5. Luku 15: 20.

11. Sillä muuta perustusta ei da yxikän panna, waan sen kuin idu on joka on JEsus Christus.
f. 28: 16. Matth. 16: 18. Eph. 2: 20. 1 Pet. 2: 7.

12. Jos nyt joku rakendaa tämän ustuxen päälle, kuldaa, hopiata, kalli- kiwiä, puita, heiniä, olkia:

13. Jokaitzen teko tulee julkisexi: lä se päiwä on sen selittäwä, joka sa ilmanduu: ja mingäkaltainen gin teko on, sen tuli koettelee.
Es. 48: 10. 1 Pet. 1: 7. Luku 4: 12.

14. Jos jongun teko pysyy, kuin sen päälle rakendanut on, niin saa palkan:

15. Jos jongun teko palaa, niin saa wahingon: Mutta hän tulee autuaxi, kuiteng'n niinkuin tulen tta.

16. Ettekö te tiedä teitänne Juma- lan Templixi, ja että Jumalan Hengi asuu teisä? 1 Cor. 6: 19. 2 Cor. 6: 16.
Eph. 2: 21, 22. Hebr. 3: 6. 1 Pet. 2: 5.

17. Jos joku Jumalan Templin turmelee, sen Jumala turmelee: Sillä Jumalan Templi on pyhä, niinkuin tekin oletta.

18. Älkän kengän itziänsä pettäkö: Jos joku teistä itzensä luulee wiisaxi täsä mailmasa, se tulkon tyhmäxi että hän wiisaxi tulis. San. l. 3: 7. Es. 5: 21.

19. **Sillä tämän mailman wiisaus on hulluus Jumalan tykönä.** Sillä kirjoitettu on: Hän käsittä taitawat kawaludesansa; Job. 5: 13.

20. Ja taas: HErra tietä wiisas- ten ajatuxet, että ne turhat owat.
Ps. 94: 11.

21. Sentähden älkän yxikän ihmi- sistä kerskatko. Sillä kaikki owat tei- dän omanne:

22. Joko se olis Pawali eli Apol- lo, eli Cephas, taikka mailma, eli elä- mä, eli kuolema, taikka nykyiset eli tulewaiset: kaikki owat teidän:

23. Mutta te oletta Christuxen; waan Christus on Jumalan.
1 Cor. 11: 3.

4. Luku.

Uskollisten opettajain arwo Jumalan ja mailman edesä. Isät Christuxesa.

Jokainen pitäkön meitä Christuxen palwelioina, ja Jumalan salaisut- ten huonenhaltioina. 2 Cor. 4: 5.
Luku 6: 4. Col. 1: 25. Tit. 1: 7.

2. Mutta ainoasta se huonenhal- tiain seasa etzitän, että joku uskollisexi löyttäisin. Luc. 12: 42.

3. Mutta wähän minä sitä totte- len, että minä teildä duomitan, eli inhimilliseldä päiwäldä: ja en minä itzekkän duomitze minuani.

4. Sillä en minä tiedä mitän kans- sani: mutta en minä sentähden wan- hurskautettu ole: waan HErra on se joka minun duomitzee. 2 Mos. 34: 7.
Job. 9: 2. Ps. 130: 3. Ps. 143: 2. Rom. 4: 2.

5. Sentähden älkät duomitko ennen aikaa, siihenasti kuin HErra tulee; joka nekin walkeuteen saatta, kuin pi-

meydesä peitetyt owat, ja ilmoitta sydänden aiwoituxet: ja silloin kukin saa kunnian Jumalalda. Dan. 7: 10. Matth. 7: 1. Rom. 2: 1. Ilm. K. 20: 12.

6. Mutta näitä, rakkat weljet, olen minä minustani ja Apollosta ulostoimittanut teidän tähtenne; että te meistä oppisitta, ettei kengän enämbä itzestänsä ajattelisi, kuin kirjoitettu on, ettei yxikän teistä toistansa wastan pidä jongun tähden itziänsä paisuttaman. San. l. 3: 7. Rom. 12: 3.

7. Sillä kuka sinun eroitta? Taikka mitä sinulla on, jota et sinä ole saanut? Jos sinä siis saanut olet, mitäs kerskat, niinkuin et sinä saanut olisi? Joh. 3: 27. Rom. 12: 6. 1 Pet. 4: 10. Jac. 1: 17.

8. Jo te oletta rawitut, jo te oletta rikastunet, ilman meitä te wallitzetta: ja O joska te tosin wallitzisitta! että mekin teidän kanßanne wallitzisimma.

9. Sillä minä luulen, että Jumala on meitä wiimeisiä Apostoleita asettanut eteen niinkuin surmattawia: sillä me olemma mailmalle, ja Engeleille, ja ihmisille ihmexi tullet. Ps. 44: 23. Rom. 8: 36. 1 Cor. 15: 8, 9, 10. Eph. 3: 8. Hebr. 10: 33.

10. Me olemma tompelit Christuxen tähden, mutta te toimelliset Christuxessa: me heikot, mutta te wäkewät: te kunnialliset, mutta me katzotut ylön. 1 Cor. 2: 3. 2 Cor. 13: 9. 2 Thess. 3: 7.

11. Hamaan tähän hetkeen asti kärsimmä me nälkää ja janoa, ja olemma alasti, ja meitä lyödän korwalle, ja ei meillä ole wahwaa asuinsiaa: Ap. T. 23: 2. 2 Cor. 4: 8. Luku 11: 23.

12. Ja me näemme waiwaa työtä tehden omilla käsillämme: Koska meitä soimatan, niin me hywästi lausumme: koska meitä wainotan, niin me kärsimme. Matth. 5: 44. Luc. 6: 28. Luku 23: 34. Ap. T. 7: 60. Luku 18: 3. Luku 20: 34. Rom. 12: 14. 1 Thess. 2: 9. 2 Thess. 3: 8.

13. Koska meitä pilkatan, niin me rukoilemma: me olemma tullet niinkuin mailman tungioxi, ja kaikkein saastaisudexi tähän päiwään asti. Wal. w. 3: 45.

14. En minä näitä kirjoita häwäistäxeni teitä, waan minä neuwon teitä niinkuin minun rakkaita lapsiani: 1 Thess. 2: 11.

15. Sillä ehkä teillä olis kymmenen tuhatta opettajata Christuxessa, niin ei teillä kuitengan ole monda Isää; sillä minä olen teitä Christuxessa JEsuxessa siittänyt Ewangeliumin kautta. Ap. T. 18: 11. Gal. 4: 19. Philem. ...

16. Sentähden neuwon minä teitä, olkat minun tawottajani. 1 Cor. 11: ... Phil. 3: 17. 1 Thess. 1: 6. 2 Thess. 3: ...

17. Sentähden lähetin minä teille Timotheuxen, joka on minun rakas ja uskollinen poikani HErrasa, joka ... muistuttaman teille minun tieni, ... owat Christuxesa, niinkuin minä ... paikasa kaikisa Seurakunnisa opetan. 1 Tim. 1: 2. 2 Tim. 1: 2.

18. Mutta muutamat owat ... paisunet, niinkuin en minä teidän ... gönne tulewa olisikan.

19. Mutta ennen paljoa aikaa ... minä teidän tygönne, jos HErra ... too, ja tahdon tietä, ei nüitten ... muitten sanoja, mutta woimaa. Ap. T. 18: 21. Rom. 15: 32. Jac. ...

20. Sillä Jumalan waldakunda ei ole puhesa, waan woimasa. 1 Cor. 2: 4.

21. Kumman te tahdotta? että ... tulen witzalla teidän tygönne, ... rakkaudella, ja hengen siweydellä? 2 Cor. 10: 2. Luku 13: 10.

5. Luku.

Sukuruttaus ja kaikki hapatus ...

Täydellisesti kuulun teidän ... huorus, ja senkaltainen ... josta ei pakanatkan sanoa tiedä, että joku Isänsä emändää pitä. 3 Mos. 18: 8. 5 Mos. 27: 20.

2. Ja te oletta paisunet, ja ... enämmin murehtinet, että se joka ... kaltaisen työn tehnyt on, teidän ... tanne otetaisin pois.

3. Mutta minä tosin, joka ... ruumin puolesta poisa ollen, ... hengesä tykönä ollen, olen jo ... tykönä olewa sen duominnut, ... joka sen niin tehnyt on, Col. 2: ...

4. Meidän HErran JEsuxen ... tuxen Nimeen, teidän ko... sanne, ynnä minun hengeni ... dän HErran JEsuxen Chr... malla, Matth. 16: 19. Joh. ...

5. Annetan Satanan haltuun lihan
[t]urmeluxexi, että hengi autuaxi tulis
[H]ERran JEsuxen päiwänä.
1 Tim. 1: 20.

6. Ei ole teidän kerskauxenne hywä:
[Ett]ekö te tiedä, että wähä hapatus
[koko]en taikinan hapatta?
Gal. 5: 9. Jac. 4: 16.

7. Sentähden peratkat se wanha tai[ki]-
[n]a, että te olisitta uusi taikina, niin-
[kuin] te happamattomat oletta: Sillä
[mei]dän Pääsiäis lambamme on meidän
[e]dästämme uhrattu, joka on Christus.
[Es]f. 53: 7. Joh. 1: 29, 36. 1 Cor. 15: 3.
1 Pet. 1: 19.

8. Sentähden pitäkämme Juhlaa,
[ei] wanhasa hapatuxesa, eikä pahuden
[ja] wäärydeu hapatuxesa, waan waku-
[de]n ja totuden happamattomasa taiki-
[na]sa. 2 Mos. 12: 3, 15. 5 Mos. 16: 3.

9. Minä olen teille lähetyskirjasa
[kir]joittanut, ettei teidän pidäisi sekan-
[nu]man huorintekiäin kanßa:
[2] Cor. 6: 14. Eph. 5: 11. 2 Thes. 3: 14.

10. Ja ei kaiketi tämän mailman
[hu]orintekiäin kanßa, eli ahneitten, eli
[r]ateliain, eli epäjumalten palwelioit-
[te]n; sillä niin tulis teidän mailmasta
[lähte]ä pois.

11. Mutta nyt minä olen kirjoitta-
[nu]t, ettei teidän pidä heihin sekandu-
[m]an, jos joku, joka weljexi kuzutan,
[o]is huorintekiä, taikka ahne, eli epä-
[ju]malten palwelia, taikka pilkkaja, eli
[ju]omari, taikka raatelia: älkät senkal-
[ta]isen kanßa syökö:
[M]atth. 18: 17. Rom. 16: 17. 2 Thes. 3: 6.

12. Sillä mitä minun tulee duo-
[m]ita niitä, jotka ulkona owat? Ettekö
[te] niitä duomitze, jotka sisällä owat?

13. Mutta Jumala ne duomitzee,
[jo]tka ulkona owat. Ajakat itzekkin pa-
[ha]n pois tyköänne.
5 Mos. 13: 5. Luku 22: 21, 22, 24.

6. Luku.

Kieltään riitelemästä. Muistutus mikä wäärintekiäin palkka on. Haureuden häpiä.

1. Mixi joku teistä, jolla on toisen kanßa jotakin asiata, rohkenee riidellä wääräin, ja ei pyhäin edesä?

2. Ettekö te tiedä että pyhät pitä mailmaa duomitzeman? Ja jos mailma pitä teidän kauttanne duomittaman, ettekö te siis kelpa pienimpitä asioita duomitzemaan?
Matth. 19: 28. Luc. 22: 30.

3. Ettekö te tiedä, että meidän pitä Engeleitäkin duomitzeman? Kuinga siis ei ajallisia asioita?

4. Koska siis teillä on jotakuta asiata ajallisesta hywydestä, niin te otatte ne jotka Seurakunnasa katzotut ylön owat, ja asetatte Duomarixi.

5. Teille minä sanon näitä häpiäxi: Eikö niin yhtän wiisasta ole teidän seasanne, joka taidais duomita weljensä wälillä?

6. Waan weli riitele weljensä kanßa, ja sittekin uskottoman edesä.

7. Niin on siis kaiketi wika teidän seasanne, että te toinen toisenne kanßa käytte oikeuden eteen: Mixette paremmin wääryttä kärsi? Mixet te ennen suo teitänne wahingoitta?
San. l. 20: 22. Matth. 5: 39. Luc. 6: 29.
Rom. 12: 17, 19. 1 Thes. 4: 6. Luku 5: 15.

8. Waan te itze wääryden ja wahingon teette, ja semmengin teidän wel-jillenne.

9. Ettekö te tiedä, ettei wäärät pidä Jumalan waldakundaa perimän? Älkät exykö: eikä huorintekiäin, eikä epäjumalten palweliain, eikä salawuoteisten, eikä pehmiäin, eikä miesten kanßa makaitten,

10. Eikä warasten, eikä ahneitten, eikä juomaritten, eikä pilkkaitten, eikä raateliain, pidä Jumalan Waldakundaa perimän. Gal. 5: 19, 20, 21.
Eph. 5: 5. 1 Tim. 1: 9.

11. Ja senkaltaiset te muutamat olitta; mutta te oletta pestyt, te oletta pyhitetyt, te oletta wanhurskaxi tullet HERran JEsuxen nimen kautta, ja meidän Jumalamme Hengen kautta.
Eph. 2: 1, 2, 3. Luku 5: 8. Col. 3: 7.
Tit. 3: 3.

12. Kaikisa on minulla walda, waan ei kaikki ole hywäxi: Kaikisa on minulla walda, mutta en minä kenengän alammainen ole. 1 Cor. 10: 23.

13. Ruoka on watzalle säätty, ja watza rualle: mutta Jumala on tämän ja sen hukuttawa. Ei ruumis ole säätty huoruteen, waan HERralle, ja HERra ruumille.
Matth. 15: 17. Rom. 14: 17.

14. Mutta Jumala on HErran herättänyt, niin hän on myös meitäkin woimallansa herättäwä.
Ap. T. 2: 24, 32. Rom. 6: 5, 8. Luku 8: 11. 2 Cor. 4: 14.

15. **Ettekö te tiedä, että teidän ruuminne owat Christuxen jäsenet? Pidäiskö siis minun Christuxen jäsenet ottaman ja porton jäsenexi tekemän? Pois se.** 1 Cor. 12: 27. Eph. 4: 12, 15, 16. Luku 5: 30.

16. Taikka ettekö te tiedä, että se joka portohon ryhtyy, niin hän on yxi ruumis sen kanssa? Sillä he tulewat, sanoo hän, kaxi yhdexi lihaxi.
1 Mos. 2: 24. Matth. 19: 5. Marc. 10: 8. Eph. 5: 31.

17. Mutta joka HErraan ryhtyy, se on yxi hengi hänen kanssansa.
Joh. 17: 21, 22, 23. Eph. 4: 4.

18. Wälttäkät huorutta. Kaikki synnit kuin ihminen teke, owat ulkona ruumiista; waan joka huorin teke, se teke syndiä omasa ruumisansa.

19. **Wai ettekö te tiedä, että teidän ruuminne on Pyhän Hengen Templi, joka teisä on, jonga te Jumalalda saitta, ja ettepä te ole teidän omanne?** 1 Cor. 3: 16. 2 Cor. 6: 16. Hebr. 3: 6. 1 Pet. 2: 5.

20. Sillä te oletta kalliisti ostetut: kunnioittakat siis Jumalata teidän ruumisanne, ja teidän hengesänne, jotka Jumalan owat. 1 Cor. 7: 23. Gal. 3: 13. Hebr. 9: 12. 1 Pet. 1: 18, 19. 2 Pet. 2: 1.

7. Luku.

Awioparin keskinäisestä welwollisudesta. Naimattomain, neitzytten ja leskein tilan eduista ja wapaudesta.

Mutta niistä kuin te minulle kirjoititta, hywä on miehelle, ettei hän waimoon ryhdy.

2. Mutta huoruden tähden pitäkön kukin oman waimonsa, ja jokainen pitäkön oman miehensä.

3. Mies andakan waimolle welwollisen mielisuosion: niin myös waimo miehelle. 1 Pet. 3: 7.

4. Ei ole waimolla waldaa omalle ruumillensa, waan miehellä: Ei myös miehellä ole waldaa ruumillensa, waan waimolla.

5. Älkät toinen toistanne wälttäkö, jollei se ole molempain suosiosta hetkexi, että teillä jouto olis paastota ja rukoilla: Ja tulkat jällen yhteen, ettei Satanas teitä kiusaisi teidän himon[illegible] hillimättömyden puolesta:

6. Mutta sen sanon minä teille su[illegible]misen, ja ei käskyn jälkeen.

7. Sillä minä tahdoisin, että ka[illegible] ihmiset niin olisit kuin minäkin [illegible] mutta jokaitzella on oma lahja J[illegible]malda, yhdellä niin, ja toisella [illegible]
Matth. 19: 12. 1 Cor. 12: 11.

8. Waan minä sanon naimatt[illegible] ja Leskille: Se on heille hywä, [illegible] owat niinkuin minäkin.

9. Waan ellei he woi heitä[illegible]dättä, niin naikan; sillä pare[illegible] naida, kuin palaa.

10. Mutta nainelle käsken, [illegible]nä, waan HErra, ettei waimo[illegible] miehestänsä erimän. Mal. 2: [illegible] Matth. 5: 32. Luku 19: 6, 9. Marc. [illegible] Luc. 16: 18.

11. Mutta jos hän eriä, [illegible]kon naimata, taikka sopikan [illegible] kanssa: ja älkön mies hyljätkö [illegible] woansa.

12. Waan muille sanon minä, [illegible] ei HErra: jos jollakin weljellä [illegible] uskotoin waimo, ja se mielistyy [illegible] kanssansa asumaan, älkön sitä i[illegible] eroittako.

13. Ja jos jollakin waimolla [illegible] uskotoin mies, ja hän tahtoo sen [illegible] asua, älkön händä itzestänsä er[illegible]

14. Sillä uskotoin mies on [illegible] monsa kautta pyhitetty, ja u[illegible] waimo on pyhitetty miehensä [illegible] muutoin olisit teidän lapsenne [illegible]set, waan nyt ne owat pyhitetyt.

15. Mutta jos uskotoin itzens[illegible]roitta, niin olkan eroitetut. Eipä [illegible] taikka sisar ole sidottu orjuteen [illegible] muotoisisa menoisa; mutta rauha[illegible] Jumala meitä kutzunut:

16. Sillä kuingas tiedät waimo [illegible] jos sinä miehes taidat autuaxi [illegible] Eli sinä mies kuingas tiedät, jos [illegible] taidat waimos autuaxi saatta?
1 Pet. 3: 1.

17. Kuitengin niinkuin Jumala [illegible]lengin on jakanut: Jokainen niin [illegible]takan, kuin HErra on hänen [illegible]:

niin minäkin kaikisa Seurakunnisa
dän.
18. Jos joku ymbärileikattu on
zuttu, älkän se esinahkaa pyytäkö:
s joku on esinahasa kutzuttu, älkän
andako itziänsä ymbärileikata.
19. Ymbärileikkaus ei ole mitän,
i esinahka mitän ole, waan Jumalan
kyin pitämys. Gal. 5: 6. Luku 6: 15.
20. Jokainen pysyköön siinä kutzumi-
1, johonga hän kutzuttu on.
Eph. 4: 1. Phil. 1: 27.
21. Jos sinä olet orjaxi kutzuttu,
sitä murehdi; kuitengin jos sinä
dat wapaxi tulla, niin nautitze sitä
remmin.
22. Sillä joka orjaxi on HErrasa
zuttu, se on HErran wapa: Niin
jös joka wapaxi on kutzuttu, hän
Christuxen orja. Rom. 6: 18, 22.
Gal. 5: 13. Eph. 6: 6. 1 Pet. 2: 16.
23. Te oletta kallisti ostetut: älkät
misten orjat olko.
Cor. 6: 20. 2 Cor. 11: 20. Hebr. 9: 12.
1 Pet. 1: 18, 19. 2 Pet. 2: 1.
24. Itzekukin, rakkat weljet, josa
n kutzuttu on, olkan siinä Jumalan
önä.
25. Mutta neitzeistä ei ole minulla
ERran käskyä; kuitengin sanon mi-
minun neuwoni, niinkuin laupiuden
imut HErralda uskollisna ollaxeni.
26. Minä luulen siis sen hywäxi,
kyisen tuskan tähden, että ihmisen
niin hywä olla. Jer. 16: 2.
27. Jos sinä olet waimoon sidottu,
i pyydä eroa: Jos sinä olet wai-
toin, niin älä pyydä waimoa.
28. Mutta jos sinä myös olet nai-
t, et sinä syndiä tehnyt: Ja jos
itzy huoli, ei hängän syndiä tehnyt:
uitengin senkaltaiset saawat waiwan
umiseensa. Mutta minä säästäisin
ielellani teitä.
29. Mutta sen minä sanon, rakkat
ljet, aika on lyhetty. Mitä enä?
illa waimot owat, olkan niinkuin ei
illä olisikkan;
30. Ja jotka itkewät, niinkuin ei
itkisikkän: Ja jotka iloitzewat, niin-
in ei iloitzisikkan: Ja jotka ostawat,
inkuin ei nautitzisikkan;
31. Ja jotka tätä mailmaa wiljele-
wät, ettei he sitä wäärin käyttäisi;
sillä tämän mailman meno on menewä.
Es. 40: 6. 1 Joh. 2: 17.
32. Mutta minä tahdoisin, että te
ilman murheta olisitta: naimatoin tot-
telee niitä kuin HErran owat, kuin-
ga hänen pitä HErralle kelpaman.
33. Mutta joka nai, hän suree
mailmallisista, kuinga hän emännäl-
lensä kelpais.
34. Nämät owat eritetyt, waimo
ja neitzy: joka ei naitu ole, se mu-
rehti niitä kuin HErran owat, että
hän pyhä olis sekä ruumilla että hen-
gellä: Mutta se joka naitu on, mu-
rehti mailmallisista, kuinga hänen pitä
miehellensä kelpaman.
35. Mutta senkaltaista sanon minä
teidän tarpexenne: ei että minä pau-
lan teidän päällenne heitäisin, waan
että te soweliasti ja hywin HErrasa
rippuisitte kiinni, ilman eroittamata.
36. Mutta jos joku luulee, ettei se
sowi hänen neitzellensä, sitte kuin hän
jo naitawisa on, eikä saa toisin olla,
niin tehkän mitä hän tahtoo, ei hän
syndiä tee; jallikan hänen huolla.
37. Mutta joka seisoo wahwana sy-
dämesänsä, ja ei ole waadittu, waan
hänellä on oma ehtonsa, ja päättä sen
sydämesänsä, että hän tahtoo hänen
neitzensä pitä, se teke hywin.
38. Sentähden joka naitta, se teke
hywin; mutta joka ei naita, hän teke
paremmin.
39. Waimo on sidottu Lakiin, niin-
kauwan kuin hänen miehensä elää:
waan koska hänen miehensä kuollut on,
niin hän on wapa toiselle huolemaan,
kelle hän tahtoo; ainoasta että se HEr-
rasa tapahtuu. Rom. 7: 2.
40. Waan hän on autuampi, mi-
nun luullaxeni, jos hän sillänsä pysyy;
sillä minä luulen, että minullakin on
Jumalan Hengi.

8. Luku.

Epäjumalain uhrit. Christillinen wapaus.

Epäjumalten uhreista me tiedämme
että kaikilla meillä on tieto. Tieto
paisutta, mutta rakkaus rakenta.
Ap. T. 15: 20, 29. Rom. 14: 3, 10. 22.

2. Mutta jos joku luule hänensä jotakin tietäwän, ei hän wielä mitän tiedä, kuin hänen tulis tietä.
Gal. 6: 3. 1 Tim. 6: 4.

3. Mutta jos joku Jumalata rakastaa, se on tuttu häneldä.

4. Niin me nyt tiedämme, siitä ruasta kuin epäjumalille uhratan, ettei yhtän epäjumalata mailmasa olekkan, ja ettei yhtän muuta Jumalata ole, kuin yxi. 5 Mos. 4: 39. Luku 6: 4. Marc. 12: 29. Rom. 14: 14. 1 Cor. 10: 19. Eph. 4: 6. 1 Tim. 2: 5.

5. Ja waikka muutamat owat jotka Jumalixi kutzutan, olkon se Taiwasa eli maan päällä: (niinkuin monda jumalata, ja monda Herraa on:)

6. **Niin on kuitengin meillä yxi Jumala, Isä, josta kaikki owat, ja me hänesä: ja yxi HERra JEsus Christus, jonga kautta kaikki owat, ja me hänen kauttansa.**
Mal. 2: 10. Job. 1: 3. Luku 13: 13. Ap. T. 17: 28. Rom. 11: 36. 1 Cor. 12: 3. Eph. 3: 9. Luku 4: 5, 6. Phil. 2: 11. Col. 1: 16. Hebr. 1: 2.

7. Mutta ei jokaitzella ole tietoa; sillä muutamat tekewät heillensä omantunnon epäjumalista, ja syöwät niinkuin se olis epäjumalille uhrattu: Ja että heidän omatundonsa on heikko, niin se saastutetan.
Rom. 14: 23. 1 Cor. 10: 28.

8. Mutta ei ruoka meitä saata otollisexi Jumalan edesä: jos me syömme, en me sitä rikkammaxi tule; ellen me taas syö, embä me sentähden köyhemmäxi tule. Rom. 14: 17.

9. Waan katzokat, ettei tämä teidän wapaudenne tulisi heikoille pahenuxexi: Rom. 14: 13, 20. Gal. 5: 13.

10. Sillä jos sinun, jolla tieto on, joku näke atrioitzewan epäjumalten huoneisa, eikö sitä omatundo, joka heikko on, yllytetä epäjumalten uhria syömään?

11. Ja niin sinun tietos kautta sinun weljes hukkandu, joka heikko on, jongatähden Christus on kuollut.
Rom. 14: 15.

12. Mutta koska te niin syndiä teette weljiänne wastan, ja särjette heidän heikon omantundonsa, niin te Christusta wastan syndiä teette.

13. Sentähden jos ruoka minun weljeni pahennais, niin en minä näni söisi lihaa, etten minä wel pahennaisi. Rom. 14: 21. 2 Cor.

9. Luku.

Ojennusnuorat opettajille. Sanan welwollisudet.

Engö minä ole Apostoli? Eng nä wapa ole? Engö minä HERraa JEsusta Christusta Ettekö te ole minun työni HER
Ap. T. 9: 3, 17. Luku 22: 17, 18. Luku 1 Cor. 4: 15. Luku 15: 8. 2 Cor.

2. Ellen minä ole muille A niin minä kuitengin teille olen: S oletta minun Apostolin wirkani HERrasa.

3. Niille, jotka minulda on tämä minun edeswastauxeni:

4. Eikö meillä ole waldaa s juoda? 1 Cor. 9: 14. 1 Thes.

5. Eikö meillä ole waldaa waimoxi kanßamme ymbäri wiedä, kuin muillakin Apostoleilla, ja ran weljillä, ja Cephaxella?
Matth. 8: 14. Luku 12: 46. Marc. Gal 1: 19.

6. Eli minulla yxin ja Barn ei ole waldaa ei työtä tehdä?
2 Thes. 3: 9.

7. Kuka sotii koskan omalla xellansa? Kuka istutta wiinatar ei syö sen hedelmästä? Eli kuka jaa kaitzee, ja ei syö karjan
1 Pet. 5: 2.

8. Puhunengo minä näitä tawalla? Eikö myös Laki sitä

9. Sillä Mosexen Laisa on tettu: **Ei sinun pidä sitoman rihtätappawan härjän suuta. reneko Jumala härkiä?**
5 Mos. 25: 4. 1 Tim. 5: 18.

10. Taikka, eikö hän sitä meidän tähtemme sano? Sillä tähtemme on se kirjoitettu: joka kyndää, hänen pitä toiwo dämän, ja joka rihtä tappa, pitä toiwosa rihtä tappaman, toiwostansa osallisexi tulis. 2

11. Jos me olemma teille sitä kylwänet, paljoko se on, teidän ruumillisianne niitämme
Rom. 15: 27. Gal. 6: 6.

12. Jos muut owat täsä

lliset teidän työnänne, mixen me paljo enämmin? Mutta empä me sitä waldaa pitänet, waan me kärsime kaikkinaisia, etten me Christuxen wangeliumille mitän estetä tekisi.
T. 20: 33. 2 Cor. 11: 9, 12. Luku 12: 13. 1 Thess. 2: 7.

13. Ettekö te tiedä, että ne jotka awat, ne syöwät uhrista? Ja ne 'a Altarita walmistawat, ne altaa osallisexi tulewat?
3 Mos. 2: 3. Luku 6: 16, 17, 18. 4 Mos. 18: 8. 5 Mos. 18: 1.

14. Niin on myös HERra säännt, että ne jotka Ewangeliumia toittawat, pitä Ewangeliumista tuxensa saaman. 5 Mos. 25: 4. Matth. 10: 10. Luc. 10: 7. 1 Tim. 5: 18.

15. Mutta en minä ole kuitengan tän näistä tehnyt. Waan en minä tähden sitä kirjoita, että niin pis minun kanssani tapahtuman. Panbi olis minun kuolla, kuin että n minun kerskamiseni tyhjäxi tekis.
p. T. 18: 3. Luku 20: 34. 1 Cor. 4: 12. Cor. 11: 10. 1 Thess. 2: 9. 2 Thess. 3: 8.

16. Mutta että minä Ewangelina saarnan, niin ei minun tarwita ä öykkämään; sillä minun tulee se dä. Woi minua, ellen minä Ewaniumia ilmoita! Rom. 1: 14.

17. Sillä jos minä sen mielelläni n, niin minulla on palkka; mutta minä ylönmielen sen teen, niin on wirka kuitengin minulle uskottu.
1 Cor. 4: 1.

18. Mitästä siis minun palkkani on? ä minä Christuxen Ewangeliumia ruan, ja teen sen ilman mitäkän, en minä turmelisi wapauttani Esngeliumisa.

19. Sillä ehkä minä olen wapa jostesta, niin minä olen kuitengin mini tehnyt jokaitzen palweliaxi, että nä sitä usiammat woittaisin.

20. Ja olen Judalaisille tehty niinin Judalainen, että minä Judalaiset ittaisin: Niille kuin Lain alla owat, nkuin lain alainen, että minä ne, ka Lain alla owat, woittaisin.
Ap. T. 16: 3. Luku 21: 23, rc.

21. Niille kuin ilman Laita owat, inkuin minä ilman Laita olisin (waiken minä ilman Laita Jumalan edesä ole, waan olen Christuxen Laisa,) että minä ne, jotka ilman Laita owat, woittaisin. Gal. 2: 3.

22. Heikoille olen minä tehty niinkuin heikko, että minä heikot woittaisin. Minä olen kaikille tehty kaikixi, että minä kaiketi muutamat autuaxi saattaisin. Rom. 15: 1. 1 Cor. 10: 33. 2 Cor. 11: 29. Gal. 6: 1.

23. Mutta sen minä teen Ewangeliumin tähden, että minä siitä osallisexi tulisin.

24. Ettekö te tiedä, että ne, jotka kiistasa juoxewat, kaikki tosin he juoxewat, waan yxi palkan ennättä? Juoskat siis niin että te käsitäisitte.
Phil. 3: 14. 2 Tim. 4: 7. Hebr. 12: 1.

25. Mutta jokainen kuin kilwoittelee, kaikista hän itzensä pitä pois. Ne tosin sitäwarten, että he katowaisen Kruunun saisit: Mutta me, katomattoman. 1 Tim. 6: 12. 2 Tim. 2: 5. Luku 4: 8.

26. Mutta en minä niin juoxe, kuin tietämättömän puoleen: ja minä kilwoittelen, ei niin kuin tuulda pieräin;

27. Waan minä kuritan ruumistani, ja painan sitä alas, etten minä, joka muille saarnan, itze hyljättäwäxi tulisi.

10. Luku.

Ei Sakramentit katumattom'a hyödytä. Monikahdat ojennusnuorat Christillisestä wapaudesta.

Mutta en minä tahdo sitä teildä, rakkat weljet, salata, että meidän Isämme owat kaikki pilwen alla ollet: ja kaikki meren läpitze waeltanet;
2 Mos. 13: 21. Luku 14: 22. 4 Mos. 9: 18. 5 Mos. 1: 33. Jos. 4: 23. Ps. 78: 13, 14. Ps. 105: 39.

2. Ja kaikki Mosexehen kastetut pilwesä ja meresä;

3. Ja owat kaikki yhtäläistä hengellistä ruokaa syönet;
2 Mos. 16: 14. Ps. 105. 40.

4. Ja kaikki yhtäläistä hengellistä juomaa juonet: Sillä he joit siitä hengellisestä kalliosta, joka heitä seurais: Mutta se kallio oli Christus.
2 Mos. 17: 6. 4 Mos. 20: 10. Luku 21: 16. Ps. 78: 15. Es. 43: 20.

5. Mutta ei heistä monda ollet Jumalalle otolliset; sillä he maahan lyötin korwesa. 4 Mos. 26: 65.

6. Mutta nämät olit meille esikuwaxi, etten me pahaa himoitzisi, niinkuin he himoitzit. 4 Mos 11: 4, 33. Ps. 78: 30. Ps. 106: 14.

7. Älkät siis olko epäjumalten palweliat, niinkuin muutamat heistä; niinkuin kirjoitettu on: Kansa istui syömään ja juomaan, ja nousit mässämään. 2 Mos. 32: 6.

8. Älkämme huorintehkö, niinkuin muutamat heistä itzensä huorudella saastutit, ja langeisit yhtenä päiwänä kolmekolmattakymmendä tuhatta. 4 Mos. 25: 1, 9. Ps. 106: 28.

9. Älkämme Christusta kiusatko, niinkuin myös muutamat heistä kiusaisit, ja surmattin kärmeiltä. 2 Mos. 17: 2. 4 Mos. 21: 6. Ps. 78: 18, 56. Ps. 95: 9. Ps. 106: 14.

10. Älkät napisko, niinkuin muutamat heistä napisit, ja hukattin kadottajalda. 2 Mos. 16: 2. 4 Mos. 14: 2, 29, 36. Ps. 106: 23.

11. Mutta kaikki nämät tulit heidän kohtaansa esikuwaxi; waan se on kirjoitettu meille karttamisexi, joidenga päälle mailman loput tullet owat. Rom. 15: 4. 1 Cor. 9: 10.

12. Sentähden joka luulee seisowansa, katzokan ettei hän lange. Rom. 11: 20.

13. Eipä yxikän kiusaus ole teitä käsittänyt, waan inhimillinen: Mutta Jumala on uskollinen, joka ei salli teitä kiusatta ylitze teidän woimanne; waan hän teke myös kiusauxesta lopun, että te sen woisitta kärsiä.

14. Sentähden minun rakkani, paetkat epäjumalten palwelusta. 2 Cor. 6: 17. 1 Joh. 5: 21.

15. Minä puhun niinkuin toimellisille: duomitkat te mitä minä sanon:

16. Se siunattu Kalkki, jota me siunamma, eikö se ole Christuxen weren osallisus? Se leipä, jonga me murramme, eikö se ole Christuxen Ruumin osallisus? Matth. 26: 26.

17. Sillä se on yxi leipä, niin mekin monda olemma yxi ruumis, sillä me kaikki yhdestä leiwästä olemma osalliset. Rom. 12: 5. 1 Cor. 12: 27.

18. Katzokat Israelia lihan jälkeen: eikö ne jotka uhria syöwät, ole Altarista osalliset? 3 Mos. 2: 3. Luku 7: 14. 1 Cor. 9: 13.

19. Mitästä siis minä sanon? epäjumalat jotakin owat, eli jumalten uhri jotakin on? 1 Cor.

20. Mutta sen minä sanon: pakanat uhrawat, sen he Per uhrawat ja ei Jumalalle. tahdo, että teidän pitä oleman Pe leistä osalliset. 3 Mos. 17: 7. 5 Mos. 32: 17. Ps. 106: 37.

21. Et te taida HERran juoda, ja Perkelitten Kalkkia. taida osalliset olla HERran pöy ja Perkelitten pöydästä. 2 Cor.

22. Eli tahdommako me HE härsytellä? Olemmako me hän kewämmät? 5 Mos. 32: 21.

23. Kaikki tosin owat min walliset, waan ei kaikki ole ta Kaikki owat minulle luwalliset, ei kaikki tapahdu parannuxexi. 1 Cor. 6: 12.

24. Älkän kengän omaa par katzoko, waan toisen. Rom. 15: 2. 1 Cor. 13: 5. Phil.

25. Kaikkea mitä teurashuones dän, niin syökät, ja älkät omantun tähden kyselkö: 1

26. Sillä maa on HERran, kaikki mitä siinä on. 2 Mos. 19: 5. Ps. 24: 1. Ps. 50:

27. Mutta koska joku usko teitä wierari kutzuu, ja te menn dotta, niin syökät kaikkia mitä eteenne tuodan, ja älkät oman tähden kyselkö. Luc. 10: 7.

28. Mutta jos joku silloin sanois: tämä on epäjumalten niin älkät syökö, hänen tähtens sen ilmoitti, ja omantunnon Sillä maa on HERran, ja mitä siinä on. 1 Cor. 8: 10,

29. Mutta minä sanon omas nosta: ei sinun, waan toisen; sillä gätähden minun wapaudeni duom toisen omaldatunnolda? Rom. 14:

30. Sillä koska minä sen kiit nautitzen, mixistä minua pilkat edestä kuin minä kiitän? Rom. 14: 6. 1 Tim. 4: 4.

31. Jos te nyt syötte eli juott eli mitä te teette, niin tehkät kai Jumalan kunniaxi. Col. 3: 17.

2. Olkat ilman pahennusta sekä
alaisille, että Grekiläisille, ja Ju=
an Seurakunnalle. Rom. 14: 13.
3. Niinkuin minä kaikisa kaikille
an, ja en etzi omaa parastani, waan
en, että he autuaxi tulisit.
Rom. 15: 2. 1 Cor. 9: 19, 22.

11. Luku.

urakunnan säädyllisét tawat. Neuwo HErran Ehtollisen mahdolliseen nautitzemiseen.

lkat minun seurajani, niinkuin mi=
näkin Christuxen.
Cor. 4: 16. Eph. 5: 1 Phil. 3: 17.
1 Thess. 1: 6. 2 Thess. 3: 9.
. Mutta minä kiitän teitä, rak=
weljeni, että te minua kaikisa muis=
a, ja että te pidätte ne säädyt, jot=
minä teille annoin.
. Mutta minä tahdon, että tei=
pitä tietämän, että Christus on
itzen miehen pää; mutta mies on
mon pää, ja Jumala on Christu=
pää. Joh. 14: 28. 1 Cor. 3: 23.
Luku 15: 27, 28. Eph. 5: 23.
. Jokainen mies kuin rukoilee eli
pheteraa, ja pitä jotakin päänsä
llä, se häwäisee päänsä.
. Mutta jokainen waimo kuin ru=
ee eli propheteraa peittämättömällä
llä, se häwäisee päänsä: Sillä se
niinkuin se ajeltu olis.
. Sillä ellei waimo anna itziänsä
tä, niin kerittäkän myös hänen
rensa: Waan että se on ruma, että
imon pidäis keritty eli ajeltu ole=
n, niin peittäkän päänsä.
4 Mos. 5: 18. 5 Mos. 22: 5.
. Mutta ei miehen pidä päätänsä
tämän; sillä hän on Jumalan Ku=
ja Kunnia: Mutta waimo on mie=
kunnia. 1 Mos. 1: 26, 27.
Luku 5: 1. Luku 9: 6.
8. Sillä ei mies ole waimosta,
utta waimo on miehestä.
1 Mos. 2: 18, 21.
9. Ja ei mies ole luotu waimon
den, mutta waimo on luotu miehen
den.
10. Sentähden pitä waimon pitä=
n woiman päänsä päällä, Engelit=
tähden. 1 Mos. 24: 65.
11. Muutoin ei ole mies paitzi wai=
moa, eikä waimo paitzi miestä, HERra=
sa.
12. Sillä niinkuin waimo on mie=
hestä, niin on myös mies waimon
kautta; mutta kaikki Jumalasta.
13. Duomitkat itze keskenänne: on=
go se kaunis, että waimo awoipäin
Jumalata rukoilee?
14. Eikö luontokan sitä teille ope=
ta, että se on miehelle häpiäxi, jos
hänellä on pitkät hiuxet?
15. Mutta waimolle on se kunniaxi,
että hänellä on pitkät hiuxet; sillä
hiuxet owat hänelle peittexi annetut.
16. Mutta jos joku näkyy riitai=
nen olewan, ei meillä eikä Jumalan
Seurakunnilla se tapa ole. 1 Tim. 6: 4.
17. Mutta kuin minä tätä teille
ilmoitan, en minä teitä kiitä, ettet te
kokoon tule parannuxexi, waan pahen=
nuxexi.
18. Sillä ensin, kosta te Seurakun=
daan tuletta, niin minä kuulen eripu=
raisudet olewan teidän seasanne; jonga
minä myös puolittain uskon.
1 Cor. 1: 10, 11, 12.
19. Sillä teidän seasanne pitä myös
eriseurat oleman, että ne jotka koetel=
lut owat, teidän seasanne ilmoitettaisin.
Matth. 18: 7. Luc. 2: 35. Luku 17: 1.
Ap. T. 20: 30. 1 Joh. 2: 19.
20. Kosta te siis kokoon tuletta yh=
teen, ei se ole HErran Ehtollista pitä.
21. Sillä jokainen ennättä syödä
oman ehtollisensa, yxi isoo, ja toinen
juowuxisa on.
22. Wai eikö teillä huoneita ole,
joisa te syödä ja juoda saatte? Taikka
katzottako te ylön Jumalan Seura=
kunnan, ja häwäisettä ne, joilla ei mi=
tän ole? Mitä minun pitä teille sano=
man? Pitäkö minun teitä kiittämän?
täsä en minä kiitä.
23. Sillä minä olen sen HERralda saanut, jonga minä myös teille
annoin: Sillä HERra JEsus, sinä
yönä jona hän petettin, otti leiwän:
Matth. 26: 26. Marc. 14: 22. Luc. 22: 19.
24. Ja kiitti, mursi, ja sanoi: Ot=
takat, syökät: tämä on minun ruumi=
ni, joka teidän edestänne murretan:
se tehkät te minun muistoxeni;
25. Niin myös Kalkin Ehtollisen
jälkeen, ja sanoi: Tämä Kalkki on

se Uusi Testamenti minun weresäni:
se tehkät, niin usein kuin te juotta,
minun muistoxeni.

26. Sillä niin usein kuin te syötte
tästä leiwästä, ja juotta tästä Kalkista,
pitä teidän HERran kuoleman julis=
taman, siihenasti kuin hän tulee.
Ap. T. 1: 11.

27. Sentähden joka kelwottomasti
syö tästä leiwästä, ja juo HERran
Kalkista, se on wikapää HERran ruu=
miseen ja wereen.

28. Mutta koetelkan ihminen
itziänsä ja niin syökän tästä lei=
wästä, ja juokan tästä Kalkista.
2 Cor. 13: 5.

29. Sillä joka syö taikka juo kel=
wottomasti, hän syö ja juo duomion
itzellensä, ettei hän HERran ruumista
eroita.

30. Sentähden on myös monda heik=
koa ja sairasta teidän seasanne, ja mo=
ni makaa.

31. Sillä jos me itzemme duomitzi=
simme, niin en me ensingän duomitaisi.

32. Waan koska me duomitan, niin
me HERralda kuritetan, etten me
mailman kanßa kadotettaisi.
Hebr. 12: 5, 10.

33. Sentähden, rakkat weljeni, koska
te kokoon tuletta syömään, niin odot=
takat toinen toistanne.

34. Mutta jos joku isoo, hän syö=
kön kotonansa, ettei te kokoon tulisi
kadotuxexi. Ne muut minä tultuani
tahdon toimitta.

12. Luku.

Hengellisten lahjain erinäisyys, ja kuinga
ne pitä oikein käytettämän.

Mutta hengellisistä lahjoista, rakkat
weljet, en minä tahdo teildä salata.

2. Te tiedätte että te oletta paka=
nat ollet, ja käynet niitten mykkäin
epäjumalten tygö, niinkuin te wiedyt
olitta. 1 Cor. 6: 11. Eph. 2: 11, 12.
1 Thess. 1: 9.

3. Sentähden teen minä teille tiet=
täwäxi, ettei yxikän joka Jumalan
Hengen kautta puhuu, JEsusta kiroile:
ja ei yxikän taida JEsusta kutzua HER=
raxi, waan Pyhän Hengen kautta.
Marc. 9: 39. 2 Cor. 3: 5.

4. Lahjat owat moninaiset, ...
yxi on Hengi. Rom. 12: 6. ...
Hebr. 2: 4. 1 Pet. 4: 10.

5. Ja wirat owat moninaiset, ...
yxi on HERra. Rom. 12: 7, 8. ...

6. Ja woimat owat ...
mutta yxi on Jumala, joka ...
kaikisa waikutta.

7. Mutta jokaitzelle annetan ...
gen ilmoitus hyödytyxexi.

8. Sillä yhdelle annetan ...
kautta puhua wiisaudella, ...
hua tiedosta, sen yhden Hengen ...
Col. 1: 28.

9. Mutta toiselle usko, ...
Hengestä: Toiselle lahjat ...
dä, siinä yhdesä Hengesä:
Marc. 16: 18. Luc. 10: 9. Jac. ...

10. Toiselle woimallisia ...
toiselle ennustus, toiselle henge...
toiselle moninaiset kielet, toise...
naisten kielten selitys. ...
Luku 6: 8. Luku 8: 11. Luku ...
1 Cor. 14: 27.

11. Mutta nämät kaikki se ...
gi waikutta, jakain kullengin ...
niinkuin hän tahtoo. Rom. ...
1 Cor. 7: 7. 2 Cor. 10: 13. Eph. ...

12. Sillä niinkuin ruumis ...
ja hänellä on monda jäsendä, ...
kaikki yhden ruumin jäsenet, ...
on usia, owat kuitengin yxi ...
niin on myös Christus.
Rom. 12: 4, 5. Eph. 4: 16.

13. Sillä me olemma ...
Hengesä kaikki yhdexi ruumixi ...
sekä Judalaiset että Grekiläi...
orjat että wapat, ja kaikki ...
yhteen Hengeen juotetut.
Joh. 6: 63. Rom. 6: 4, 5. Eph. ...
Gal. 3: 28. Col. 3: 11.

14. Sillä ei ruumis ole ...
waan usia.

15. Jos jalka sanois: en ...
käsi, sentähden en minä ole ...
Eikö hän senwuoxi ole ruumi...

16. Ja jos korwa sanois: ...
nä ole silmä, sentähden en ...
ruumiista: Eikö hän senwuoxi ...
miista ole?

17. Jos koko ruumis silmä ...
kusasta siis kuulo? Jos se kaikki ...
kuulo, kusasta siis haisto?

18. Mutta nyt on Jumala ...

net erinänsä itzekungin ruumihisa,
ikuin hän on tahtonut.
9. Wai jos kaikki olisit yxi jäsen,
i sitte ruumis olis?
0. Mutta nyt on monda jäsendä,
in yxi ruumis.
1. Mutta ei silmä taida kädelle sa=
: en minä sinua tarwitze: Eli taas
jalwoille: en minä teitä tarwitze.
2. Waan paljo enämmin ne ruu=
i jäsenet, jotka heikommaxi näky=
, owat tarpelliset.
3. Ja jotka me luulemma häpiälli=
mäxi ruumiisa, niiden päälle me
mmän kunnian panemma; Ja jotka
ymmäxi näkywät, niillä on enin
nistusta:
24. Sillä jotka meisä kaunit owat,
e mitän tarwitze; mutta Jumala on
min kokoon liittänyt, ja sille puut=
vaiselle enämmän kunnian andanut:
25. Ettei eripuraisutta ruumiisa
i; waan kaikki jä'enet pitä toinen
estansa surun pitämän.
26. Ja jos yxi jäsen kärsii jotakin,
n kaikki muut jäsenet kansa kärsi=
t: Ja jos yxi jäsen kunniasa pidetän,
n kaikki jäsenet myös riemuitzewat.
27. Mutta te oletta Christuxen
umis ja jäsenet, jokainen osansa
keen. Rom. 12: 5. Eph. 1: 23.
Luku 5: 29, 30. Col. 1: 24.
28. Ja Jumala on pannut Seura=
ndaan ensin Apostolit, sitte Prophe=
, senjälkeen opettajat, sitte woimal=
t työt, sällen parantamisen lahjat,
ut, hallituxet, moninaiset kielet.
Eph. 4: 11.
29. Owatko kaikki Apostolit? O=
tko kaikki Prophetat? Owatko kaik=
Opettajat? Ongo kaikilla woimal=
t työt?
30. Ongo kaikilla parantamisen lah=
? Puhuwatko kaikki moninaisilla kie=
lä? Taitawatko kaikki selittä?
31. Mutta noudattakat te parahita
hjoja. Ja wielä minä teille korkiam=
n tien osotan. 1 Cor. 14: 1.

13. Luku.

Rakkauden kaunit omaisudet.

Jos minä ihmisten ja Engelein kie=
lillä puhuisin, ja ei minulla olisi
rakkautta, niin minä olisin kuin heli=
sepä waski, taikka kilisepä kulkuinen.
2. Ja jos minä propheterata tai=
daisin, ja kaikki salaisudet tiedäisin, ja
kaiken tiedon, ja minulla olis kaikki
usko, niin että minä wuoret siirräisin,
ja ei olisi minulla rakkautta, niin en
minä mitän olisi. Matth. 7: 22.
Luku 17: 20. Luku 21: 21. Marc. 11: 23.
Luc. 17: 6. 1 Cor. 12: 8, 9.
3. Ja jos minä kaiken tawarani
kulutaisin köyhäin rawinnoxi: ja jos
minä annaisin ruumini poltetta, ja ei
olisi minulla rakkautta, niin ei se olisi
minulle mitän hyödyllinen.
4. Rakkaus on kärsiwäinen ja lau=
pias. Ei rakkaus kadehti, ei rakkaus
ole tyly, ei hän paisu:
1 Pet. 4: 8.
5. Ei hän käytä itziänsä sopimatto=
masti, ei hän omaansa etzi, ei hän wi=
haan syty, ei hän pahaa ajattele,
1 Cor. 10: 24. Phil. 2: 4, 21.
6. Ei hän wäärydestä iloitze, mutta
hän iloitzee totuudesta:
Ps. 10: 3. Ps. 15: 4. Ps. 49: 19.
2 Joh. v. 4.
7. Kaikki hän peittä, kaikki hän
uskoo, kaikki hän toiwoo, kaikki hän
kärsii. San. 1. 10: 12.
8. Ei rakkaus koskan wäsy. Waikka
Prophetiat lakkawat, ja kielet waike=
newat, ja tieto katoo.
9. Sillä me ymmärrämme puolit=
tain, ja propheteramma puolittain.
Phil. 3: 12.
10. Mutta koska täydellinen tulee,
sitte wajaa lakka.
11. Koska minä olin lapsi, niin
minä puhuin kuin lapsi, minulla oli
lapsen mieli, ja ajattelin kuin lapsi:
Mutta sitte kuin minä miehexi tulin,
niin minä hyljäisin lapselliset.
12. Sillä nyt me näemmä niinkuin
Speilistä tapauxesa, mutta silloin kas=
woista kaswoihin: Nyt minä tunnen
puolittain, waan silloin minä tunnen,
niinkuin minä tuttu olen.
1 Cor. 8: 3. 2 Cor. 5: 7. Luku 3: 18.
Phil. 3: 12. 1 Joh. 3: 2.
13. **Mutta nyt pysywät Usko, Toiwo, Rakkaus, nämät kolme: waan rakkaus on suurin niistä.**

14. Luku.

Hyödytys kielten selityxestä.

Noudattakat rakkautta, olkat ahkerat hengellisten lahjain perään: mutta enämmin propheteramaan. 1 Cor. 12: 31.

2. Sillä joka kielillä puhuu, ei hän ihmisille puhu, waan Jumalalle; sillä ei kengän kuule, waan hän puhuu salaisudet Hengesä. Ap. T. 2: 4. Luku 10: 46.

3. Mutta joka propheteraa, se puhuu ihmisille parannuxexi, ja neuwoxi, ja lohdutuxexi.

4. Joka kielillä puhuu, hän paranda itzensä; mutta joka propheteraa, hän Seurakunnan paranda.

5. Mutta minä tahdoisin, että te kaikki kielillä puhuisitta, mutta paljo enämmin, että te propheteraisitta; sillä se joka propheteraa, on suurempi kuin se joka kielillä puhuu, paitzi sitä jos hän sen selittä, että Seurakunda sais siitä parannuxen.

6. Waan nyt, rakkat weljeni, jos minä tulen teidän tygönne kielillä puhuin, mitä minä olisin teille hyödyllinen, ellen minä puhuisi teille eli ilmoituxen kautta, eli tiedon kautta, eli Prophetian kautta, taikka opin kautta?

7. Kuitengin ne hengettömät jotka äänen andawat, joko se on huilu eli kandele, koska ei ne anna eri-äändä itzestänsä, kuinga se tietän mitä huilulla eli mitä kandeleilla soitettu on?

8. Ja jos waski torwi anda ymmärtämättömän äänen itzestänsä, kuka tietä sotaan hangita?

9. Niin myös te jos te kielillä puhutta, ja ette puhu selkiästi, kuinga se ymmärretän, mitä puhuttu on? Sillä te puhutta tuulehen.

10. Moninaiset tosin owat äänet mailmasa, ja ei yhtän niistä ole äänetöindä.

11. Sentähden, ellen minä tiedä äänen toinda, niin minä olen puhujalle outo; ja se joka puhuu, on myös minulle outo:

12. Niin tekin, että te ahkerasti hengellisiä lahjoja etzitte, niin ahkeroitkat Seurakunnan parannuxexi, että teillä kyllä olis.

13. Sentähden, joka
huu, se rukoilkan, että hän
dais myös selittä.

14. Sillä jos minä kiel
len, niin minun hengeni rukoile;
minun mieleni on hedelmätöin.

15. Kuingasta se siis on?
koilen hengesä, ja rukoilen
lesäni: Minä weisan hengesä,
myös mielesäni. Eph. 5: 19.

16. Mutta koska sinä heng
kuingasta se joka oppimatto
on, pitä sinun kiitoxehes Amen
sillä ei hän ymmärrä mitäs

17. Sinä tosin hywästi kiit
ei se toinen siitä parane.

18. Minä kiitän minun
tani, että minä taidan usiam
lellä puhua, kuin te kaikki.

19. Mutta Seurakunnasa
minä paremmin wiisi sana
minun mielestäni, mutta
ennen kuin kymmenen tuhat
kielillä.

20. Rakkat weljet, älkät ol
taidosa; waan olkat lapset
mutta olkat taidosa täydelliset
Ps. 131: 2. Matth. 11: 25.
Eph. 4: 14. Hebr. 5: 12. 1 Pet.

21. Laisa on kirjoitettu:
don puhua tälle Kansalle
lillä ja toisilla huulilla, ja ei
kän minua kuule, sanoo H
Es. 28: 11, 12.

22. Niin siis kielet owat
ei niille jotka uskowat,
jotka ei usko; mutta ei Proph
uskottomain, waan uskowaisten

23. Sentähden jos koko Se
yhteen paikkaan kokonnuis,
puhuisit kielillä, ja sinne tulis
mattomat, taikka uskomattom
he teitä mielipuolexi sanoisi?

24. Mutta jos te kaikki
raisitta, ja sinne tulis joku
taikka oppematoin, ja hän
kaikilta, ja duomitaisin kaikilta

25. Ja niin hänen sydämen
laudet julki tulisit, ja hän lan
woillensa ja rukoilis Jumala
nustain että Jumala olis totis
Zach. 8: 23.

6. Kuingasta se on, rakkat weljet?
a te kokoon tuletta, niin kullakin
ä on Psalmi, hänellä on opetus,
ellä on kieli, hänellä on ilmoitus,
ellä on selitys: ne tapahtukon kaikki
rannuxexi. 1 Cor. 12: 8, 9, 10.
7. Jos joku kielellä puhuu, se pu=
un itze toisena, taikka eninnäkin itze
nandena, ja wuorottain, ja yxi sen
täkän.
8. Ellei hän selittäjä ole, niin ol=
Seurakunnasa äänetä, ja puhukan
lensä ja Jumalalle.
9. Mutta Prophetat puhukan itze
ena, eli itze kolmandena, ja ne muut
mitkan.
10. Ja jos jollekulle tykönä istu=
le ilmoitus tapahtuu, niin olkon
mäinen äänetä. 1 Thes. 5: 20.
11. Sillä, kyllä te kaikki prophete=
i taidatte, yxi toisenne perään, että
kki oppisit, ja tulisit neuwotuxi.
12. Ja Prophetain Henget owat
ophetaille alammaiset.
13. Sillä ei Jumala ole sekasen=
uden, waan rauhan Jumala, niin=
n kaikisa Pyhäin Seurakunnisa.
1 Cor. 11: 16.
14. Teidän waimonne pitä Seura=
nisa äänetä oleman; sillä ei heille
sallittu puhua, waan että he owat
mmaiset, niinkuin myös Laki sanoo.
Mos. 3: 16. 1 Cor. 11: 3. Eph. 5: 22.
Col. 3: 18. 1 Pet. 3: 1.
15. Mutta jos he jotain oppia tah=
at, niin kysykän mieheldänsä kotona;
i häjysti se waimoille sopii, että he
urakunnasa puhuwat. 1 Tim. 2: 11, 12.
16. Eli ongo Jumalan sana teistä
ut? Taikka ongo se ainoasti teidän
önne tullut?
17. Jos joku luulee hänensä Pro=
taxi, eli Hengellisexi, se tutkikan
ä minä teille kirjoitan, että ne o=
t HErran käskyt.
2 Cor. 10: 7. 1 Joh. 4: 6.
18. Mutta jos joku on tietämätöin,
olkon tietämätöin.
19. Sentähden, rakkat weljet, ah=
itkat propheterata, ja älkät kieltäkö
illä puhumasta.
10. Kaikki tapahtukon soweliasti
säädyllisesti.

15. Luku.

Kuolluitten ylösnouseminen. Kuoleman ota.

Mutta minä teen teille tiettäwäxi,
rakkat weljet, sen Ewangeliumin
kuin minä teille ilmoitin, jonga te myös
saanet oletta, josa te myös seisotte;
Gal. 1: 11.
2. Jonga kautta te myös autuaxi
tuletta, jos te sen pidätte kuin minä
teille olen ilmoittanut, ellet te hukkaan
ole uskonet. Rom. 1: 16.
1 Cor. 1: 21. Gal. 3: 4.
3. Sillä minä olen sen ensin teille
andanut, jonga minä myös saanut olen,
että Christus on kuollut meidän syn=
deimme tähden, Raamattuin jälkeen:
Ps. 22: 16, 17. Es. 53: 5. Dan. 9: 24.
Zach. 13: 7. 1 Cor. 5: 7. Gal. 1: 12.
4. Ja että hän oli haudattu, ja
nousi ylös kolmandena päiwänä, Raa=
mattuin jälkeen: Ps. 16: 10. Es. 53: 9.
Hos. 6: 2. Jon. 2: 1. Matth. 12: 40.
5. Ja että hän nähtin Cephaxelda,
ja sitte niildä kahdeldatoistakymmeneldä:
Marc. 16: 14. Luc. 24: 34. Joh. 20: 19.
Ap. T. 10: 41.
6. Sen jälkeen hän nähtin usiam=
malda kuin wiideldä sadalta weljeldä
yhdellä haawalla, joista monda wielä
eläwät, mutta muutamat owat nukkunet.
7. Sitälähin nähtin hän Jacobilda:
ja sen jälkeen kaikilda Apostoleilda.
Luc. 24: 50.
8. Waan kaikkein wiimein, on hän
myös minulda nähty, niinkuin keskeu
syndyneldä. Ap. T. 9: 3, 17. Luku 22: 17
Luku 23: 11. 1 Cor. 9: 1. 2 Cor. 12: 2.
9. Sillä minä olen kaikkein huonoin
Apostolitten seasa, engä ole kelwollinen
Apostolixi kutzutta, että minä olen Ju=
malan Seurakundaa wainonut.
Ap. T. 8: 3. Luku 9: 1. Luku 22: 4. Luku 26: 9.
Gal. 1: 13. Eph. 3: 7, 8. 1 Tim. 1: 13.
10. Mutta Jumalan armosta minä
olen, se kuin minä olen, ja hänen ar=
monsa minun kohtaani ei ole tyhjä
ollut, waan minä olen enämmän työ=
tä tehnyt, kuin muut kaikki; mutta
en kuitengan minä waan Jumalan
armo, joka minusa on.
Rom. 15: 18, 19. 2 Cor. 11: 23. Luku 12: 11.
11. Olisin siis minä eli he, näin
me saarnamme, ja näin te oletta myös
uskonet.

12. Mutta jos Christus saarnatan kuolleista nosnexi ylös, mixi siis teidän seasanne muutamat sanowat, ettei kuolluitten ylösnousemista ole?

13. Mutta ellei kuolluitten ylösnousemus ole, niin ei Christuskan nosnut ylös.

14. Mutta jollei Christus nosnut ylös, niin on meidän saarnamme turha, ja teidän uskonne on myös turha.

15. Ja me löytän Jumalan wäärixi todistajixi, että me Jumalata wastan todistanet olemma, että hän on herättänyt ylös Christuxen; jota ei hän ole herättänyt ylös, ellei kuollet nouse ylös. Ap. T. 2: 24, 32.

16. Sillä jollei kuollet nouse ylös, eipä Christuskan nosnut ole.

17. Mutta ellei Christus ole nosnut ylös, niin on teidän uskonne turha; Ja te oletta wielä teidän synneisänne:

18. Niin owat myös ne jotka Christuxesa nukkunet owat, kadotetut.

19. Jos meillä ainoasta täsä elämäsä on toiwo Christuxen päälle, niin me olemma wiheljäisemmät kaikkia muita ihmisiä.

20. Mutta nyt on Christus kuolleista nosnut ylös: ja on tullut utisexi nukkunuitten seasa. Ap. T. 26: 23. Col. 1: 18. 1 Pet. 1: 3. Ilm. K. 1: 5.

21. Sillä että ihmisen kautta kuolema on, niin on myös ihmisen kautta kuolluitten ylösnousemus. 1 Mos. 2: 17. Luku 3: 6. Rom. 5: 12. Luku 6: 23.

22. Sillä niinkuin kaikki Adamisa kuolewat; niin he myös kaikki pitä Christuxesa eläwäxi tehtämän.

23. Mutta kukin järjestyxesänsä: utinen Christus, sitte ne jotka Christuxen omat owat, hänen tulemisesansa. 1 Thes. 4: 15, 16. 17.

24. Sitte on loppu, koska hän anda waldakunnan Jumalan ja Isän haltuun: ja panee pois kaiken herrauden ja kaiken wallan ja woiman. 1 Cor. 2: 6.

25. Sillä hänen tulee hallita, siihenasti kuin hän kaikki wihollisensa panee hänen jalkainsa ala. Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 34. Eph. 1: 20. Col. 3: 1. Hebr. 1: 13. Luku 10: 13.

26. Wiimeinen wihollinen, joka pannan pois, on kuolema.

27. Sillä hän on kaikki hänen jalkainsa ala heittänyt. Mutta koska hän sanoo, että kaikki hänen alansa heitetyt owat, niin on julki, että se eroitettu, joka hänelle kaikki heitti. Ps. 8: 7. Ps. 110: 2. Matth. 28: Eph. 1: 22. Hebr. 2: 8.

28. Koska nyt kaikki hänen heitetyxi tulewat, silloin myös ite hänen alansa heitetän, joka kaikki nen alansa heitti, että Jumala kaikisa olis. 1 Cor. 3: 23.

29. Mitä ne muutoin tekewät, ka heitänsä kastaa andawat kuolluitten päälle, jollei kuollet nouse ylös? he siis andawat kuolluitten päälle tänsä kastaa?

30. Mixi myös me joka aika rasa olemma? Rom. 8:

31. Minä kuolen jokapäiwä kerskamisen puolesta, kuin minulla Christuxesa Jesuxesa meidän Herrasamme. 1 Cor. 4: 9. 2 Cor. Luku 11: 23.

32. Jos minä olen ihmisten Ephesosa petoin kanßa sotinut, minna autta, ellei kuollet nouse Syökämme ja juokamme; sillä huomenna me kuolemma. Es. 22: 13.

33. Alkät andako pettä teitänne: pahat jaarituxet turmelewat tawat.

34. Herätkät ylös hurskasti, kät syndiä tehkö; sillä ei Jumalasta mitän tiedä. Häpiäxi näitä teille sanon. Rom. 13: 11. Eph. 5: 14.

35. Waan joku taidais sanoa: gasta kuollet nousewat? Ja minkä silla ruumilla he tulewat?

36. Sinä tompeli, se kuin sinä wät, ei tule eläwäxi, ellei hän kuole. Joh. 12: 24.

37. Ja jonga sinä kylwät, ei se ruumis joka tulewa on, waan jas jywä, nimittäin, nisun taikka joku muu.

38. Mutta Jumala anda hänelle ruumin niinkuin hän tahdoi, ja lengin siemenelle oman ruuminsa.

39. Ei kaikki liha ole yhtäläinen liha; waan toinen on ihmisten liha, toinen

nen on karjan liha, toinen on ka-
in, toinen on linduin.
40. Ja owat taiwalliset ruumit, ja
aalliset ruumit: Mutta toinen kirk-
us on taiwallisilla, ja toinen maal-
illa.
41. Toinen kirkkaus on Auringolla,
toinen kirkkaus Kuulla, ja toinen
kkaus Tähdeillä: Sillä yxi Tähti
itta toisen kirkkaudesa.
42. Niin myös kuolluitten ylösnou-
nus: Se kylwetän turmeluxesa, ja
usee ylös turmelematoin:
43. Se kylwetän huonona, ja nou-
ylös kunniasa: Se kylwetän heik-
udesa, ja nousee ylös wäkeydesä.
Phil. 3: 20, 21.
44. Se kylwetän luonnollinen ruu-
is, ja nousee hengellinen ruumis.
Jeillä on luonnollinen ruumis, on
yös hengellinen ruumis.
45. Niinkuin myös kirjoitettu on:
nsimäinen ihminen Adam on tehty
äwäxi sieluxi; ja wiimeinen Adam
äwäxi tekewäisexi Hengexi.
1 Mos. 2: 7. Rom. 5: 14.
46. Mutta hengellinen ei ole se en-
näinen, waan se luonnollinen, senjäl-
en se hengellinen.
47. Ensimäinen ihminen on maasta
maallinen; toinen ihminen on itze
HErra taiwaasta. Luc. 1: 78.
Joh. 3: 13, 31.
48. Mingäkaltainen se maallinen on,
nkaltaiset owat myös maalliset, ja
ingäkaltainen taiwallinen on, senkal-
iset owat myös taiwalliset.
49. Ja niinkuin me olemma kanda-
t maallisen kuwaa, niin pitä myös
eidän kantaman taiwallisen kuwaa.
1 Mos. 5: 3. Rom. 8: 29. 2 Cor. 3: 18.
Luku 4: 11. Phil. 3: 21. 1 Joh. 3: 2.
50. Mutta minä sanon, rakkat wel-
t, ei liha ja weri taida Jumalan
aldakundaa periä, ja ei turmeltu
dä turmelematoinda perimän.
1 Cor. 6: 13.
51. Katzo, minä sanon teille salai-
den: en me tosin kaikki nuku, waan
ikki me muutetan, 1 Thes. 4: 15-17.
52. Ajan rahdusa, silmän räpäyxe-
, wiimeisellä Basunalla: Sillä Ba-
na soi, ja kuollet pitä turmelema-
toinna nouseman ylös, ja me tulemma
muutetuxi. Matth. 24: 31.
53. Sillä tämä katowa pitä puke-
man päällensä katomattomuden, ja kuo-
lewa puke päällensä kuolemattomuden.
2 Cor. 5: 4.
54. Mutta koska katowa puke pääl-
lensä katomattomuden, ja kuolewa pu-
ke päällensä kuolemattomuden, silloin
täytetän se sana kuin kirjoitettu on:
Kuolema on nielty woitosa.
Es. 25: 8. Hos. 13: 14. Hebr. 2: 14.
55. Kuolema, kusa on sinun otas?
Helwetti, kusa on sinun woittos?
56. Mutta kuoleman ota on syn-
di, ja synnin woima on Laki.
Rom. 4: 15. Luku 5: 13. Luku 7: 5, 13.
57. Mutta kiitos olkon Juma-
lan, joka meille woiton andanut on
meidän HERran JEsuxen Christu-
xen kautta. Joh. 16: 33. 1 Joh. 5: 5.
58. Sentähden, minun rakkat wel-
jeni, olkat wahwat, järkähtymätä, ja
aina yltäkylläiset HErran töisä, tie-
ten, ettei teidän työnne ole turha
HErrasa.

16. Luku.

Ylöskehoitus auttamaan köyhiä ja pysy-
mään wahwana uskosa. Christuxen
rakkaus.

Mutta awun hakemisesta pyhiä war-
ten, kuin minä Galatian Seura-
kunnille säännyt olen; niin te myös
tehkät. Ap. T. 11: 29. Rom. 12: 13.
Luku 15: 26. 2 Cor. 8 4. Luku 9: 1, 2, 12.
Gal. 2: 10.
2. Ensimäisenä Sabbathina ottakan
jokainen teistä tygönsä jotakin, ja koot-
kan waransa jälkeen, ettei äsken silloin
koska minä tulen, niitä hakemaan ru-
weta.
3. Mutta kuin minä tullut olen,
jotka te kirjoilla walitzetta, ne minä
tahdon lähettä wiemään teidän lahjo-
janne Jerusalemiin.
4. Jos taas niin on sowelias, että
minä itze sinne waellan, niin he saa-
wat minun kanßani waeltaa.
5. Mutta minä tahdon teidän ty-
gönne tulla, koska minä Macedonian
kautta waellan. (Sillä minun pitä Ma-
cedonian läpitze waeltaman.)
Ap. T. 19: 21. 2 Cor. 1: 16.

6. Mutta teidän tykönänne minä
mitämax wiiwyn, eli myös talwea pi=
dän, että te minua saattaisitta kuhun=
ga minä matkustan. 2 Cor. 1: 15.
7. Sillä en minä nyt mennesäni
tahdo teitä nähdä: Sillä minä toiwon
saapani jongun ajan wiipyä teidän ty=
könänne, jos HERra sallii:
Ap. T. 18: 21. 1 Cor. 4: 19. Jac. 4: 15.
8. Mutta minä tahdon Ephesosa
wiipyä, Heluntaihin asti:
9. Sillä minulle on suuri ja wäke=
wä owi awattu, ja on monda wastan=
seisojata. 2 Cor. 2: 12. Col. 4: 3.
10. Mutta jos Timotheus tulee,
niin katzokat, että hän pelkämätä olis
teidän tykönänne; sillä hän teke myös
HERran työtä, niinkuin minäkin.
Rom. 16: 21. 1 Cor. 4: 17. Phil. 2: 19, 22.
11. Alkän händä kengän katzoko y=
lön: mutta saattakat händä rauhasa
minun tygöni tulemaan; sillä minä o=
dotan händä weljein kanßa.
1 Tim. 4: 12.
12. Mutta weljestä Apollosta tiet=
kät, että minä olen händä paljo neu=
wonut weljein kanßa teidän tygönne
tulemaan: mutta ei hän nyt tahtonut
tulla; kuitengin on hän tulewa, koska
hänelle sowelias aika on.
13. Walwokat, pysykät uskosa, ol=
kat urholliset, olkat wahwat:
Eph. 6: 10. Col. 1: 11.
14. Kaikki teidän menonne tapahtu=
kon rakkaudesa.
15. Mutta minä neuwon teitä, rak=
kat weljet: te tunnetta Stephanan per=
hen, että he owat alku Achajasa,
wat ruwennet pyhiä palwelemaan:
1 Cor. 1: 16.
16. Että te myös olisitta [illegible]
sille alammaiset, ja jokaitzelle [illegible]
selle ja auttajalle. [illegible]
Hebr. 13: 17. 1 Tim. 5: 17.
17. Mutta minä iloitzen [illegible]
nan, Fortunatuxen, ja Achaicu[illegible]
lemisesta; sillä he owat teidän [illegible]
misenne täyttänet.
18. Sillä he wirwotit minun [illegible]
geni ja teidän; sentähden tuntek[illegible]
kaltaiset. 1 Thes. 5: 12.
19. Teitä terwehtäwät Asian [illegible]
rakunnat. Teitä terwehtäwät [illegible]
Aqwila ja Priskilla HERrasa, [illegible]
rakunda, joka heidän huonesa[illegible]
Ap. T. 18: 2. Rom. 16: 5.
20. Teitä terwehtäwät kaikki [illegible]
Terwehtäkät toinen toistanne [illegible]
suunandamisella. Rom. 16: [illegible]
2 Cor. 13: 12. 1 Thes. 5: 26. 1 Pet. [illegible]
21. Minä Pawali terwehdän [illegible]
omalla kädelläni. Col. 4: 18. 2 [illegible]
22. Joka ei HERraa JEsu[illegible]
tusta rakasta, se olkon Anathema [illegible]
ranatha.
23. HERran JEsuxen Ch[illegible]
armo olkon teidän kanßanne!
Rom. 16: 24.
24. Minun rakkaudeni olk[illegible]
kein teidän kanßanne Christu[illegible]
suxesa! Amen!
Ensimäinen Epistola Cori[illegible]
tygö, kirjoitettu Philippistä, [illegible]
nan, Fortunaturen, Achaicu[illegible]
motheuxen kanßa.

P. Pawalin toinen Epistola Corinthilaisten [illegible]

1. Luku.

Pawalin waiwat, lohdutus, kärsiwällisyys ja hywän oman tunnon todistus.

Pawali JEsuxen Christuxen Apostoli
Jumalan tahdon kautta, ja Timo=
theus weli, Jumalan Seurakunnalle,
joka on Corinthosa, ja kaikille Pyhille,
jotka koko Achajasa owat:
2. Armo olkon teille ja Rauha Ju=
malalda meidän Isäldämme, ja HER=
ralda JEsuxelda Christuxelda!
Rom. 1: 7. 1 Cor. 1: 3. Eph. 1: 2. 1 Pet. 1: 2.
3. Kiitetty olkon Jumala [illegible]
dän HERran JEsuxen Chris[illegible]
laupiuden Isä, ja kaiken lohdutu[illegible]
mala: Eph. 1: 3. 1 [illegible]
4. Joka meitä lohdutta [illegible]
dän waiwasamme, että me [illegible]
ma lohdutta niitä, jotka [illegible]
waiwasa owat, sillä lohdut[illegible]
Jumala meitä lohdutta.
Rom. 15: 5. 2 Cor. 7: [illegible]
5. Sillä niinkuin Chris[illegible]
myös on paljo tullut meidän [illegible]

e, niin myös meille tulee paljo loh-
itusta Christuxen kautta. Ps. 34: 20.
Ps. 94: 19. 2 Cor. 4: 10. Col. 1: 24.
6. Mutta jos meitä waiwatan, niin
tapahtuu teille lohdutuxexi ja au-
udexi, joka waikutta niitten waiwain
rsiwällisydesä, joita myös me kärsim-
e: Eli jos meitä lohdutetan, niin se
lee teille lohdutuxexi ja autuudexi: ja
eidän toiwomme on wahwa teistä:
2 Cor. 4: 15, 17.
7. Että me tiedämme, että niinkuin
oletta kärsimisestä osalliset, niin te
yös tuletta lohdutuxesta osallisexi.
8. Sillä en me tahdo salata teildä,
kkat weljet, meidän waiwaamme kuin
eille Asiasa tapahtui; että me olim-
a sangen suuresti rasitetut ylitze mei-
n woimamme, niin että me jo mei-
n hengestämme epäilimme.
Ap. T. 19: 23. 1 Cor. 15: 32.
9. Mutta me itzellämme juuri niin
ätimme, että meidän piti kuoleman,
ei meidän pidäisi itze päällemme us-
ltaman, waan Jumalan päälle, joka
olletkin herättä: Jer. 17: 5, 7.
10. Joka meitä niin suuresta kuole-
asta päästi, ja päästää: ja me tur-
mme hänen päällensä, että hän täst-
eskin meitä päästää: 1 Cor. 15: 31.
11. Ynnä myös teidän rukoustenne
oulla meidän edestämme, että meidän
htemme, siitä lahjasta, kuin meille
mettu on, pidäis monelda ihmiseldä
itos tehtämän. Rom. 15: 30.
Phil. 1: 19. Philem. v. 22.
12. Sillä se on meidän kerskauxem-
e, nimittäin meidän oman tundomme
distus, että me yxikertaisudesa, ja Ju-
alan wakuudesa, ei lihallisesa wiisau-
sa, waan Jumalan Armosa olemma
ailmasa waeltanet, mutta enimmästi
idän tykönänne. 1 Cor. 2: 4, 13.
13. Sillä empä me muuta teille
kirjoita, waan sitä kuin te luetta, eli
yös tiedätte: Mutta minä toiwon,
tä te myös loppuun asti tiedätte;
14. Niinkuin te puolittain meidän
tänet oletta, että me olemma teidän
rskamisenne, niinkuin tekin meidän
rskauxemme, HErran JEsuxen päi-
änä oletta. 2 Cor. 5: 12. Phil. 2: 16.
Luku 4: 1. 1 Thess. 2: 19, 20.

15. Ja senkaltaisella uskalluxella tah-
doin minä ennen tulla teidän tygönne,
että te toisen kerran olisitta saanet mi-
nulda jongun hywän työn: Rom. 1: 11.
16. Ja minä olisin waeltanut tei-
dän kauttanne Macedoniaan, ja Mace-
doniasta teidän tygönne takaperin tul-
lut, ja niin teildä Judeaan johdatetuxi.
1 Cor. 16: 5.
17. Koska minä tätä ajattelin, lie-
nengö minä sen tehnyt hempeydestä?
Eli owatko minun aiwoituxeni, joita
minä aiwoin, lihalliset? että minun ty-
könäni olis Niin, Niin: ja Ei, Ei.
18. Mutta Jumala on waka, ettei
meidän puhemme ole teille Niin ja Ei
ollut. Matth. 5: 37. Jac. 5: 12.
19. Sillä Jumalan Poika JEsus
Christus, joka teidän seasanne meildä
saarnattu on, nimittäin, minulda ja
Silwanuxelda ja Timotheuxelda, ei ol-
lut Niin ja Ei, waan oli hänesä Niin.
20. Sillä kaikki Jumalan lupauxet
owat Niin hänesä, ja owat Amen hä-
nesä, Jumalan kunniaxi meidän kaut-
tamme.
21. Mutta Jumala on se, joka mei-
tä teidän kanßanne Christuxesa wah-
wistaa, ja on meitä woidellut;
1 Joh. 2: 20, 27.
22. Joka myös on meitä lukinnut,
ja andoi Hengen pandixi meidän sydä-
mihimme. Rom. 8: 16. 2 Cor. 5: 5.
Eph. 1: 13, 14. Luku 4: 30.
23. Mutta minä rukoilen Jumala-
ta todistajaxi sieluni päälle, että minä
olen säästänyt teitä, etten minä wielä
ole Corinthoon tullut. Rom. 9: 1.
2 Cor. 11: 31. Luku 12: 20. Luku 13: 2, 10.
Gal. 1: 20. Phil. 1: 8.
24. Ei niin, että me hallitzisimma
teidän uskoanne, waan me olemma aut-
tajat teidän ilohonne; sillä te seisotta
uskosa. 1 Cor. 3: 5. 1 Pet. 5: 3.

2. Luku.

Pawalin rakkaus Corinthiläisiä ja erinomat-
tain sitä katuwaista ja pannaan pantua
wastan. Pawalin kiiwaus.

Mutta sitä minä olen itzelläni aikoi-
nut, etten minä taas murhella
teidän tygönne tulisi.
2. Sillä jos minä teidän murhe-

seen saatan, kukasta minua ilahutta, waan se joka minulda on murhellisexi tehty?

3. Ja sen minä olen teille kirjoittanut, etten minä tultuani saisi niistä murhetta, joista minun tulis ilo saada; sillä minulla on senkaltainen uskallus kaikkein teidän tygönne, että minun iloni kaikkein teidän ilonne on.
2 Cor. 12: 21.

4. Sillä minä kirjoitin teille suuresa waiwasa ja sydämen kiwusa, monilla kyyneleillä, ei että teidän pidäis murehtiman, waan että te ymmärräisitte sen erinomaisen rakkauden, kuin minulla on teidän kohtaanne.

5. Jos joku on murhen matkaan saattanut, ei hän ole minua murhellisexi saattanut, waan puolittain, etten minä teitä kaikkia rasitaisi. 1 Cor. 5: 1.

6. Mutta kyllä siinä on, että se monelda niin rangaistu on; 1 Cor. 5: 5.

7. Että te tästedes sitä enämmän händä armahdaisitta, ja lohdutaisitta, ettei hän uppoisi ylönpaltisesa murhesa.

8. Sentähden neuwon minä teitä, että te hänen kohtaansa rakkautta osotaisitta:

9. Sillä sentähden minä myös olen kirjoittanut, koetellaxeni teitä, jos te oletta kaikkihin kuuliaiset.

10. Mutta joille te jotain andexi annatte, sen minä myös andexi annan: sillä jolle minä jotain andexi annoin, sen minä andexi annoin teidän tähtenne Christuxen puolesta, etten me saatanalda woitetuxi tulisi.:

11. Sillä eipä meildä ole salattu, mitä hänen mielesänsä on.

12. Mutta kuin minä tulin Troadaan Christuxen Ewangeliumita saarnamaan, ja minulle awattin owi HERrasa: niin ei minulla ollut yhtän lepoa hengesäni, etten minä Titusta minun weljeäni löynnyt:
Ap. T. 16: 8. 1 Cor. 16: 9.

13. Mutta kuin minä olin heidän hywästi jättänyt, menin minä sieldä Macedoniaan. 2 Cor. 7: 5, 6.

14. Mutta kiitetty olkon Jumala, joka aina anda meille woiton Christuxesa, ja julistaa jokapaikasa hänen tundemisensa hajun meidän kauttamme!
Col. 1: 27.

15. Sillä me olemma Jumala[lle] yxi hywä haju Christuxesa, sekä niitten seasa jotka autuaxi tulewat, e[ttä] myös niitten seasa jotka hukkuwa[t:]

16. Näille tosin surman haju ku[o]lemaxi, mutta toisille elämän haju e[lä]mäxi: Ja kuka on nyt tähän k[el]wollinen? Luc. 2: 34. 2 Cor. 3: 5, 6.

17. Sillä embä me ole senkaltai[set] kuin muutamat, jotka Jumalan sa[nan] myyskendelewät; waan wakuudesa, [ja] niinkuin Jumalasta, me puhumma Ju[malan] kaswoin edesä, Christuxesa.
2 Cor. 4: 2.

3. Luku.

Pawalin ylistyskirja. Lain ja Ewangeliumin wirka.

Rupemmako me siis itziämme [taas] kehumaan? eli tarwitzemmako m[e] niinkuin muutamat, kiitoskirjaa teid[än] tygönne, eli kiitoskirjaa teildä?
2 Cor. 5: 12. Luku 10: 8.

2. Te oletta meidän kirjamme, m[ei]dän sydämihimme kirjoitetut, joka k[ai]kilda ihmisildä tutan ja luetan:
1 Cor. 9: 2, 3.

3. Ja te oletta ilmoitetut, että te Christuxen lähetyskirja oletta, meid[än] palweluxemme kautta walmistettu, [ei] pläkillä kirjoitettu, waan elämän Ju[malan] Hengellä, ei kiwisiin tauluihin, waan lihallisiin sydämen tauluihin.
2 Mos. 24: 12. Luku 34: 1. Jer. 31: 33. Hes. 11: 19. Luku 36: 26. Hebr. 8: 10.

4. Mutta senkaltainen uskallus [on] meillä Christuxen kautta Jumalan [puo]leen:

5. Ei niin, että me olemma [itse] meistämme soweliat jotakin ajattele[maan], niinkuin itze meistämme, wa[an] jos me olemma johonguun sowelia[t], niin on se Jumalalda; 2 Cor. 3: 1.
Phil. 2: 13.

6. Joka meitä soweliaxi tehnyt o[n] Uden Testamentin wirkaa pitämään, [ei] bookstawin, waan Hengen; sillä boo[k]stawi kuoletta, waan Hengi teke el[ä]wäxi. Jer. 31: 31. Rom. 2: 27, 29. Luku 7: 6, 10, 11. 2 Cor. 5: 18. Hebr. 8: 6.

7. Mutta jos sillä wiralla jo[ka] bookstawin kautta kuoletta ja kiwih[in] kuwrattu oli, oli senkaltainen kirkk[aus,] niin ettei Israelin lapset tainnet kats[oa]

koseren kaswoihin, hänen kaswoinsa
rkkauden tähden, joka kuitengin katoo;
2 Mos. 34: 29, 30. 5 Mos. 10: 1.

8. Mixei siis paljo enämmin sillä
iralla, joka Hengen anda, pidäisi kirk=
ius oleman?

9. Sillä, jos wiralla, joka kadotu=
sta saarnaa, kirkkaus oli, paljo enäm=
in sillä wiralla joka wanhurskaudesta
arnaa, on ylönpaltinen kirkkaus.
Rom. 1: 17. Luku 3: 21.

10. Sillä se toinen joka kirkastettu
i, ei ole ensingän kirkkaudexi luetta=
ı, sen ylönpaltisen kirkkauden suhten.

11. Sillä jos sillä oli kirkkaus, jo=
ı katoo, paljo enämmin on sillä kirk=
ıus, joka pysyy.

12. Että meillä siis senkaltainen toi=
o on, niin me puhumme rohkiasti.
Eph. 6: 19.

13. Ja en me tee niinkuin Moses,
oka kaswoillensa peitten pani, ettei Is=
aelin lapset tainnet sen loppua katzoa
oka katoo. 2 Mos. 34: 33.

14. Waan heidän taitonsa olit paa=
ınet. Sillä tähän päiwään asti, koska
ıanhaa Testamentiä luetan, pysyy se
eite ottamata pois, joka Christuxesa
akka. Es. 6: 10. Hes. 12: 2.
Matth. 13: 11. Ap. T. 28: 26. Rom. 11: 8.

15. Mutta tähän päiwään asti,
oska Mosesta luetan, rippuu se peite
eidän sydämensä edesä.

16. Mutta koska he palajawat HEr=
an puoleen, niin peite otetan pois.
Es. 25: 7. Rom. 11: 23, 26.

17. Sillä HErra on Hengi: mut=
a kusa HErran Hengi on, siinä on
vapaus. Joh. 4: 24.

18. Mutta me kaikki awoimilla kas=
voilla, HErran kirkkautta katzelem=
na, niinkuin Speilisä, ja me muutetan
iihen kuwaan kirkkaudesta niin kirk=
auteen, niinkuin HErran Hengestä.
1 Cor. 13: 12.

4. Luku.

Pawalin uskollisuus, suuttumattomus Ewan=
geliumin wirasa ja lohdutus ajal=
listen waiwain alla.

Sentähden että meillä senkaltainen
wirka on, sen jälkeen kuin Armo
meidän kohtamme tapahtunut on, niin
en me suutu;

2. Waan wältämme ne salaiset hä=
piät, ja emme waella kawaludella, en=
gä petoxella Jumalan sanaa turmele,
waan me ilmoitamme totuden, ja mei=
tämme julkisesti kaikkein ihmisten omaa=
tundoa kohtaan Jumalan edesä oso=
tamme. Rom. 1: 16. 2 Cor. 2: 17.
Luku 5: 11. Luku 6: 4. 1 Thes. 2: 3, 5.

3. Jos nyt meidän Ewangeliumim=
me on peitetty, niin se on niille pei=
tetty jotka kadotetan; 2 Thes. 2: 10.

4. Josa tämän mailman Jumala
on uskottomitten taidot sowaisnut, ettei
Ewangeliumin paiste heille pidäisi Chris=
tuxen kirkkaudesta walistaman, joka on
Jumalan kuwa. Es. 6: 10. Matth. 13: 14.
Joh. 12: 31, 40. 2 Cor. 3: 18. Col. 1: 15.
Hebr. 1: 3.

5. Sillä en me itze meistämme saar=
naa, waan Christuxesta JEsuxesta, et=
tä hän on HErra; mutta me olemma
teidän palwelianne JEsuxen tähden.
2 Cor. 1: 24.

6. Että Jumala, joka käski walkeu=
den pimeydestä paistaa, se paisti tun=
non walkeuden meidän sydämisämme
Jumalan kirkkaudesta JEsuxen Chris=
tuxen kaswoisa. 1 Mos. 1: 3.

7. Mutta meillä on tämä tawara
sawisisa astioisa, että se ylönpaltinen
woima pitä oleman Jumalalda, ja ei
meistä. 1 Cor. 2: 5. 2 Cor. 5: 1.

8. Meillä on jokapaikasa ahdistus,
mutta en me sitä sure: meillä on pak=
ko, mutta en me epäile.

9. Me kärsimme wainoa, mutta ei
meitä anneta ylön: me painetan alas,
mutta en me huku. Ps. 37: 24.

10. Me wiemmä ymbäri aina HEr=
ran JEsuxen kuoleman meidän ruumi=
samme, että HErran JEsuxen elämä=
kin meidän ruumisamme ilmoitettaisin.
Rom. 8: 17. 2 Cor. 1: 5. Gal. 6: 17.
2 Tim 2: 11, 12.

11. Sillä me, jotka elämme, an=
netan ylön aina kuolemaan JEsuxen
tähden, että JEsuxengin elämä mei=
dän kuolewaisesa lihasamme ilmoitet=
taisin. Ps. 44: 23. Matth. 5: 11.
Rom. 8: 36. 1 Cor. 15: 31, 49. Col. 3: 4.

12. Sentähden on kuolema meisä
woimallinen, mutta teisä elämä.

13. Mutta että meillä on yxi uskon Hengi, niinkuin kirjoitettu on: minä uskoin, sentähden minä puhuin; niin me myös uskomma, ja sentähden me myös puhumma. Ps. 116: 10.

14. Ja tiedämme sen joka HERran JEsuxen herätti, että hän meidängin JEsuxen kautta herättä, ja asetta meitä teidän kanßanne. Ap. T. 2: 24, 32. Rom. 8: 11. 1 Cor. 6: 14.

15. Sillä kaikki teidän tähtenne tapahtuu, että se ylönpaltinen armo monen kiitoxen kautta runsasti Jumalan ylistyxexi tulis. 2 Cor. 1: 6, 11. 2 Tim. 2: 10.

16. Sentähden en me wäsy; sillä waikka meidän ulkonainen ihminen turmellan, niin sisällinen kuitengin päiwä päiwäldä uudistetan: Rom. 7: 22. Eph. 3: 16. Col. 3: 10.

17. Sillä meidän waiwamme, joka ajallinen ja kewiä on, saatta meille ijankaikkisen ja määrättömän kunnian: Ps. 30: 6. Matth. 5: 12. Rom. 8: 18. 2 Thess. 1: 7. 2 Tim. 4: 8.

18. Jotka emme näkywäisiä katzo waan näkymättömiä; sillä näkywäiset owat ajalliset, mutta näkymättömät ijankaikkiset. Rom. 8: 24.

5. Luku.

Maallinen, taiwallinen maja. Duomio. Lunastus.

Sillä me tiedämme, että jos tämän majan meidän maallinen huone purjetan, meillämme olewan rakennuxen Jumalalda, huonen ei käsillä tehdyn, joka on ijankaikkinen Taiwahisa. 2 Cor. 4: 7. Hebr. 11: 10. 2 Petr. 1: 13, 14.

2. Jota me myös huokamma, ikäwöiten että me meidän majallamme, joka taiwaasta on, puetetuxi tulisimma; Rom. 8: 23.

3. Jos me muutoin puetettuna, ja ei alasti löyttäisin. Matth. 22: 11. Gal. 3: 27. Ilm. K. 3: 18. Luku 16: 15.

4. Sillä me jotka täsä majasa olemma, huokamma, että me rasitetut olemma, josa en me tahdo riisuttuna, waan puetettuna olla, että se kuolewainen elämäldä nieltäisin. Rom. 8: 11. 1 Cor. 15: 53, 54.

5. Mutta joka meitä siihen walmistaa, se on Jumala, joka myös hengen on meille pandixi andanut. Es. 29: 23. Eph. 2: 10. Rom. 8: 16. 2 Cor. 1: 22. Eph. 4: 30.

6. Niin me olemma sentähden [illegible] hywäsä turwasa, ja tiedämme, [illegible] niinkauwan kuin me ruumiisa asumme, niin me olemma kaukana HERrasta. 1 Aika K. 29: 15. Ps. 39: 13. Ps. 119: [illegible] Hebr. 11: 13.

7. (Sillä me waellamma uskosa, [illegible] en katzomisesa.) Rom. 8: 24, [illegible] 1 Cor. 13: 12. 2 Cor. 4: 18. Hebr. 11: [illegible]

8. Mutta meillä on turwa, ja [illegible] halamma enämmin olla kaukana [illegible] ruumiista, ja mennä asumaan [illegible]ran tygö. Phil. 1: 23.

9. Sentähden joko me kotona [illegible]ma, eli ulkona waellamma, niin [illegible] ahkeroitzemma siitä, että me [illegible] kelpaisimme.

10. Sillä meidän kaikkein [illegible] ilmestymän Christuxen Duomi[illegible]tuimen eteen, että jokainen [illegible] jälkeen kuin hän ruumisansa [illegible] on, olkon se hywä eli paha. Ps. 62: 13. Jer. 17: 10. Matth. 25: [illegible] Rom. 14: 10, 12. Col. 3: 24, 25.

11. Että me siis tiedämme, [illegible] HERraa pitä peljättämän, [illegible] neuwomma ihmisiä, mutta Ju[illegible] olemma me julkiset: Kuitengin [illegible] toiwon, että me olemma myös [illegible] teidängin omasa tunnosanne. Job. 31: 23. 2 Cor. 4: 2. Jud. Ep. [illegible]

12. En me taas kerskaa [illegible] teidän edesänne; waan me [illegible] teille tilan kerskataxenne meistä; [illegible] teilläkin olis kerskamista niitä [illegible] jotka itziänsä kaswoin jälkeen [illegible]wat, ja ei sydämen jälkeen. 2 Cor. 1: 14. Luku 3: 1. Luku 10: 8. Luku 11: 12.

13. Sillä jos me tyhmistyit [illegible]ma, niin me sen Jumalalle [illegible] eli jos me taidosa olemma, niin [illegible] teille taidosa olemma. 2 Cor. 11: 1, 16, 17. Luku 12: 6, 11.

14. Sillä Christuxen rakkaus [illegible]tii meitä:

15. Että me sen niin pidämme, että jos yxi on kuollut kaikkein edestä, niin he kaikki owat kuollet: ja hän on sentähden kaikkein edestä kuollut, [illegible] ne jotka eläwät, ei nyt [illegible] itsi[illegible]

lleensä, waan hänelle, joka heidän
ständänsä kuollut ja nosnut on ylös.
om. 8: 15. Luku 6: 11, 12. 1 Cor. 6: 19.
Gal. 2: 20. 1 Thess. 5: 10. 1 Pet. 4: 2.
16. Sentähden en me tästedes lihan
oleesta ketän tunne. Ja jos me o=
ama Christuxen lihan puolesta tunde=
, niin en me kuitengan sillen tunne.
Matth. 12: 50. 1 Joh. 5: 14.
17. Sentähden jos joku on Chris=
:esa, niin hän on uusi luontokap=
le; sillä wanhat owat kadonnet, katzo,
kki owat uudexi tullet.
Es. 18, 19. Rom. 8: 10. Gal. 5: 6. Luku
6: 15. Col. 3: 11. Ilm. K. 21: 5.
18. Mutta ne kaikki owat Juma=
ta, joka meitä on itze kanßansa so=
ttanut JEsuxen Christuxen kautta,
andoi meille wiran sowinnosta saar=
ta. Rom. 5: 10. 1 Joh. 2: 2. Luku 4: 10.
19. Sillä Jumala oli Christuxe=
, ja sowitti mailman itze kans=
nsa, ja ei lukenut heille heidän
ndiänsä, ja on meisä sowinto=
arnan säännyt.
Rom. 3: 24, 25. Col. 1: 20. Luku 2: 9.
20. Niin olemma me Christuxen
olesta käskyläiset; sillä Jumala neu=
o meidän kauttamme. Niin me ru=
lemma siis Christuxen puolesta, että
Jumalan kanßa sowitta.
21. Sillä hän on sen, joka ei mi=
n synnistä tiennyt, meidän edestäm=
e synnixi tehnyt, että me hänesä
lisimma sixi wanhurskaudexi, joka
umalan edesä kelpaa. Es. 53: 6, 9, 12.
Rom. 5: 19. Luku 8: 3. Gal. 3: 13.
1 Pet. 2: 22. 1 Joh. 3: 5.

6. Luku.

eumo elämään wiatoinna ja kärsiwällisenä,
ja wälttämään Belialin seuraa.

Mutta me niinkuin apulaiset neu=
womme teitä, ettet te Jumalan
armoa hukkaan ottaisi.
1 Cor. 3: 9. Hebr. 12: 15.
2. Sillä hän sanoo: Minä olen otol=
sella ajalla sinua kuullut, ja olen sinua
autuuden päiwänä auttanut. Katzo, nyt
n otollinen aika, katzo, nyt on autuuden
äiwä. Es. 49: 8. Luc. 4: 19. Rom. 13: 12.
3. Älkämme kellengän josakusa pa=
ennusta andako, ettei meidän wir=
aamme laitettaisi: 1 Cor. 10: 32.

4. Waan osottakamma meitämme
kaikisa asioisa, niinkuin Jumalan pal=
weliat: suuresa kärsiwällisydesä, wai=
woisa, hädisä, suruisa,
1 Cor. 4: 1. 2 Cor. 4: 2.
5. Haawoisa, fangiuxisa, kapinoisa,
töisä, walwomisisa, paastoisa,
2 Cor. 11: 23.
6. Puhtasa elämäsä, taidosa, pitkä=
mielisydesä, suloisudesa, Pyhäsä Hen=
gesä, wilpittömäsä rakkaudesa,
7. Totuuden sanasa, Jumalan wäe=
sä, wanhurskauden sotaasetten kautta
oikialla ja wasemalla puolella,
1 Cor. 2: 4. 2 Cor. 4: 2. Eph. 6: 11, 13.
2 Tim. 4: 7.
8. Kunnian kautta ja pilkan, pane=
tuxen ja kiitoxen kautta: niinkuin wiet=
teliät, ja kuitengin waat:
9. Niinkuin tundemattomat, ja kui=
tengin tutut: niinkuin kuolewaiset, ja
katzo, me elämme: niinkuin rangaistut,
ja ei kuitengan tapetut: Ps. 118: 18.
10. Niinkuin murhelliset, ja kui=
tengin aina iloiset: niinkuin köyhät,
mutta kuitengin monda rikkaxi teke=
wäiset: niinkuin ne joilla ei mitän
ole, ja joiden kuitengin kaikki owat
owat. Phil. 4: 11, 12.
11. Te Corinthiläiset, meidän suum=
me on hänensä awannut teidän koh=
taanne, meidän sydämemme on le=
winnyt.
12. Et te ole ahtaalla meisä: mutta
itze teisänne te ahtaalla oletta.
2 Cor. 7: 2, 3.
13. Minä sanon niinkuin lapsilleni,
että te myös minua wastan teitänne
niin asetaisitta, ja lewittäkät teitänne.
1 Cor. 4: 14.
14. Älkät wetäkö ijestä epäuskoisten
kanßa; sillä mitä oikeuden on wäary=
den kanßa tekemistä; eli mitä osallis=
tutta on walkeudella pimeyden kanßa?
5 Mos. 7: 2. 1 Cor. 5: 9. Eph. 5: 11.
15. Ja mikä sowindo on Christu=
xella Belialin kanßa? Taikka mikä osa
on uskowaisella uskottoman kanßa?
1 Sam. 5: 1, ic. 1 Cor. 10: 21.
16. Eli kuinga Jumalan Templi
sopii epäjumalten kanßa? Sillä te o=
letta elämän Jumalan Templi, niin=
kuin Jumala sanoo: Minä tahdon

heisä asua, ja heisä waelta, ja minä tahdon olla heidän Jumalansa, ja heidän pitä oleman minun Kansani.
3 Mos. 26: 12. Hes. 37: 27. 1 Cor. 3: 16. Luku 6: 19. Luku 10: 14. Eph. 2: 21. Hebr. 3: 6. 1 Pet. 2: 5.

17. Sentähden paetkat heidän seastansa, ja eroittakat teitänne, sanoo HERra: ja älkät saastaisehen ruwetko, ja niin minä korjan teitä.
Es. 52: 11. Ilm K. 18: 4.

18. Ja olen teidän Isänne, ja teidän pitä oleman minun poikani ja tyttäreni, sanoo Kaikkiwaldias HERra. Jer. 31: 1, 9, 23. Ilm. K. 21: 7.

7. Luku.

Pyhä waellus. Pawalin ilo. Murhe Jumalan mielen jälkeen.

Että meillä nyt senkaltaiset lupauxet owat, minun rakkani, puhdistakamma siis itzemme kaikesta Lihan ja Hengen saastaisudesta, täyttäin pyhyttä Jumalan pelwosa. 1 Tim. 4: 8. 1 Joh. 3: 3.

2. Ottakat meitä wastan: en me kellengän wääryttä tehnet, en me ketän turmellet, en me keneltäkän mitän waatinet. Ap. T. 20: 33. 2 Cor. 12: 17.

3. Senkaltaista en sano minä teille kadotuxexi; sillä minä olen ennen sanonut, että te oletta meidän sydämisämme ynnä kuolla ja ynnä elää.
2 Cor. 6: 11, 12, 13.

4. Minä puhun teille suurella rohkeudella: minä kerskan paljo itziäni teistä: minä olen lohdutuxella täytetty: minä olen ylönpaltisesa ilosa kaikesa meidän waiwasamme. Matth. 5: 12. Ap. T. 5: 41. Phil. 2: 17. Col. 1: 24.

5. Sillä koska me Macedoniaan tulimma, ei meidän lihallamme ollut yhtän lepoa, waan kaikisa paikoisa olimma me waiwatut, ulkona sota, sisällä pelko. 5 Mos. 32: 25. Ap. T. 16: 19, 23. 2 Cor. 2: 13.

6. Mutta Jumala joka nöyriä lohdutta, hän lohdutti meitä Tituxen tulemisella.

7. Waan ei ainoasta hänen tulemisellansa, mutta myös sillä lohdutuxella jonga hän teildä saanut oli, ja ilmoitti meille teidän halunne, teidän itkunne ja teidän kiiwaudenne minusta; niin että minä wielä enämmin ihastuin.

8. Sillä jos myös minä teitä minun lähetyskirjallani murhesen saatt,
empä minä sitä kadu: ehkä minä si-
sin katunut; sillä minä näen sen lähe-
tyskirjan teitä hetken aikaa murhei-
pitänen. 2 Cor. 2: 4.

9. Nyt minä iloitzen, en siitä ett-
te murehisa olitta, waan että te olit-
murehisa parannuxexi; sillä te olit-
murhelliset Jumalan mielen jälkeen,
niin ettei teille pidäisi meistä joh-
wahingota oleman.

10. Sillä se murhe, joka Juma-
lan mielen jälkeen tapahtuu, saatt-
katumisen autuudexi, jota ei yk-
kän kadu; mutta mailman murhe
saatta kuoleman.
2 Sam. 12: 13. Matth. 26: 75. Luc. 18: 13.

11. Sillä katzo, että te olitta Ju-
malan mielen jälkeen murhelliset, kuin-
ga suuren ahkeruden se on teisä wai-
kuttanut? Ja tosin edeswastauxen, nu-
käsityxen, pelwon, ikäwöitzemisen, ki-
wauden ja koston. Te oletta kaikis-
teitänne puhtaxi osottanet täsä asias.

12. Sentähden waikka minä teille
kirjoitin, niin ei se ole kuitengan sen
tähden tapahtunut joka rikkonut oli,
eikä sen tähden jolle wääryys tehtiin,
mutta sentähden, että teidän ahkeru-
denne meidän kohtaamme Jumalan ede-
sä julkisexi tulis.

13. Sentähden me olemma saane-
lohdutuxen, että tekin oletta lohdutetut.
Mutta wielä enämmin iloitzimme m-
Tituxen ilosta; sillä hänen Hengens
oli teildä kaikilda wirwotettu.

14. Ja mitä minä hänen edesä
teistä kerskannut olen, en minä s-
häpee; waan niinkuin kaikki owat to-
det, kuin minä teille puhunut olen,
niin on myös meidän kerskauxem
Tituxen edesä todexi tullut.

15. Ja hänellä on sangen suuri sy-
dämellinen halu teidän puoleenne, kos-
hän kaikkein teidän kuuliaisuttanne muist-
taa, kuinga te pelwolla ja wapisuxella
händä otitta wastan. Phil. 2: 12.

16. Minä siis iloitzen, että minä
kaikisa asioisa teihin taidan luotta.
2 Thess. 3: 4. Philem. v. 8, 21.

8. Luku.

nteliaisuuden hyödytys ja muoto. Titus kunnioitetaan.

Mutta minä teen teille tiettäwäxi, rakkat weljet, Jumalan Armon, Macedonian Seurakuntiin annet- on: Rom. 15: 25.

2. Sillä heidän ilonsa oli ylönpal- n, koska heitä monen waiwan kautta teltin, ja waikka he sangen köyhät , owat he kuitengin runsasti kaikisa kertaisudesa andanet.
Rom. 12: 8. Gal. 2: 10.

3. Sillä he olit kaikesta woimas- sa (sen minä todistan,) ja ylitzek- woimansa hywän tahtoiset,

4. Ja meitä suurella ahkerudella koilit, että me ottaisimma wastan hywän työn, ja sen palweluxen llisuden kuin Pyhäin waraxi koot- oli. Ap. T. 11: 29. Rom. 15: 26.
1 Cor. 16: 1, 2. 2 Cor. 9: 1.

5. Ja ei niin kuin me toiwoimma, an he annoit itzensä ensisti HER- le, ja (sitte) meillen Jumalan tah- n kautta;

6. Että meidän pidäis Titusta neu- man, että niinkuin hän oli ennen wennut, hänen pidäis senkaltaisen wän työn niin teidän seasanne päät- män.

7. Mutta niinkuin te oletta kaikisa kat, uskosa ja sanasa, ja taidosa, ja kkinaisesa ahkerudesa, ja teidän rak- udesanne meidän kohtaamme, (niin wittakat siis,) että te myös täsä ar- osa rikkat olisitta. 1 Cor. 1: 5.

8. Enpä minä waatimisesta sitä sa- , waan muiden ahkerudesta koettelen inä myös teidän rakkaudenne wa- utta.

9. Sillä te tiedätte meidän HER- RAN JEsuxen Christuxen Armon, tä hän rikasna ollesansa tuli kui- ngin teidän tähtenne köyhäxi, et- te hänen köyhydensä kautta rik- xi tulisitta. Matth. 8: 20.
Luc. 9: 58. Phil. 2: 6, 7.

10. Minun neuwoni minä tästä an- an: sillä se on teille hyödyllinen, että oletta ennen ruwennet, ei ainoasta sitä tekemään, waan jo mennenä wuon- na tahdoitta sitä. San. l. 19: 17.
Matth. 10: 42. 1 Cor. 7: 7, 25. 2 Cor. 9: 2.

11. Täyttäkät siis nyt se työ kuin te rupeisitta; että niinkuin tahto wal- mis oli, te myös sen woimanna pe- rästä täyttäisitte.

12. Sillä jos joku edellä mielelli- nen on, niin hän on otollinen hänen waransa jälkeen, ja ei sen jälkeen jota ei hänellä ole. San. l. 3: 28.
Marc. 12: 43. Luc. 21: 3. 2 Cor. 9: 7.
1 Pet. 4: 10.

13. Ei niin luullen, että muilla pitä oleman huojennus, ja teillä ah- distus; waan että se tasan olis, niin palwelkan teidän rikkaudenne heidän köyhyttänsä, tällä ajalla;

14. Että myös heidän rikkaudensa teidän puuttumistanne palwelis, että tasan tapahtuis:

15. Niinkuin kirjoitettu on: Joka paljo kokois, ei hänellä ollut lijaxi; ja joka wähän kokois, ei häneldä mitän puuttunut. 2 Mos. 16: 18.

16. Mutta Jumalan olkon kiitos, joka senkaltaisen ahkeruden annoi Ti- tuxen sydämeen teidän tähtenne!

17. Sillä hän otti sen neuwon hy- wäxi, ja tosin oli sitä ahkerambi, et- tä hän läxi mielellänsä teidän tygönne.

18. Mutta me olemma yhden wel- jen hänen kanßansa lähettänet, jota Ewangeliumisa kiitetän kaikisa Seura- kunnisa.

19. (Mutta ei se ainoasti, waan hän on myös säätty Seurakunnilda meidän matkakumpanixemme tämän armon kanßa, joka meidän kauttamme HERran kunniaxi toimitetan, ja teidän hywän tahtonne koettelemisexi.)
Ap. T. 11: 30.

20. Karttain sitä, ettei kengän mei- tä panettelisi senkaltaisen rikkan awun puolesta, joka meidän kauttamme toi- mitetan.

21. Sillä me ahkeroitzemma sitä kuin kunniallinen on, ei ainoasti HERran edesä, waan myös ihmisten edesä.
Rom. 12: 17. Phil. 4: 8. 1 Pet. 2: 12.

22. Ja me olemma heidän kanßansa lähettänet meidän weljemme, jonga me monesa olemma usiasti koetellet, että hän ahkera on, ja wielä nyt paljo

ahkerambi, suurella uskalluxella kuin on teidän tygönne;

23. Sekä Tituxen puolesta, joka minun kumpanini on, ja apulaiseni teidän seasanne; että myös meidän welieimme tähden, jotka owat Seurakundain Apostolit, Christuxen kunnia.

24. Osottakat siis teidän rakkaudenne merkki, ja meidän kerskamisemme teistänne, niitä kohtaan, julkisesti Seurakunnangin edesä.

9. Luku.

Jumala rakastaa ne jotka iloisesta sydämestä andawat.

Sillä siitä awusta, kuin pyhille annetan, ei tarwita minun teille kirjoittamaan. Ap. T. 11: 29. Rom. 15: 26. 1 Cor. 16: 2. 2 Cor. 8: 4.

2. Sillä minä tiedän teidän hywän tahtonna, josta minä teidän tähtenne kehun Macedonialaisten seasa, että Achaja on ollut jo ajastajan walmis, ja että te oletta monda siihen kiiwaudellanne kehoittanet. 2 Cor. 8: 10.

3. Kuitengin minä olen tämän welien sentähden lähettänyt, ettei meidän kerskamisemme teistä täsä asiasa tyhjäxi tulisi, että (niinkuin minä sanoin) te walmit olisitta;

4. Etten, jos Macedonialaiset minun kansani tulewat, ja ei löydä teitä walmisna, me silloin (en minä sano te) senkaltaisesta kerskauxesta häpiään tulisi.

5. Sentähden näjin minä tarpellisexi weljiä neuwoa, että he ensin menewät teidän tygönne, ja edellä walmistawat sen teidän ennen luwatun hywän lahjanne, että se walmis olis, niinkuin hywä teko, ja ei niinkuin waatimus.

6. Mutta sen minä sanon: joka tiuwisti kylwää, se pitä myös tiuwisti niittämän: ja joka siunauxesa kylwää, sen pitä myös siunauxesa niittämän: San. l. 11: 24. Luku 22: 9. Gal. 6: 8.

7. Kukin sydämensä ehdon jälkeen, ei ylönnieldden eli waatein; sillä iloista andajata Jumala rakastaa. 2 Mos. 25: 2. Luku 35: 5. 5 Mos. 15: 7. Rom. 12: 8.

8. Mutta Jumala on wäkewä niin sowittamaan, että kaikkinainen armo teidän seasanne ylönpaltisexi tulis: että teillä kaikisa aina yldäkyllä olis, ja olisitta rikkat kaikkiin hywiin töihin.

9. (Niinkuin kirjoitettu on: Hän on hajoittanut ja andanut köyhille: hänen wanhurskaudensa pysyy ijan kaikkisesti.

10. Mutta joka siemenen kylwäjälle anda, hän teillekin anda leiwän ruaxenne, ja lisää teidän siemenenne, ja kaswatta teidän wanhurskaudenne hedelmän.)

11. Että te kaikisa rikkaxi tulisitte, kaikella yxikertaisudella, joka meidän kauttamme Jumalalle kiitoxen waikutta.

12. Sillä tämän wiran palwelus ei ainoastaan täytä sitä kuin Pyhiltä puuttu, waan on siihen yltäkylläinen, että moni kiittä Jumalata; 2 Cor. 1: 11. Luku 4: 15.

13. (Tämän palweluxen koettelemuxen kautta ylistäin Jumalata teidän nöyrän tunnustuxenne tähden Christuxen Ewangeliumisa, ja myös teidän yxikertaisen tasajaon tähden, heidän ja kaikkein kohtaan.)

14. Ja heidän rukouxisansa teidän edestänne, jotka teitä ikäwöitsewät, ian ylönpaltisen Jumalan Armon tähden kuin teisä on.

15. Mutta kiitos olkon Jumalan hänen sanomattoman lahjansa edestä!

10. Luku.

Työt ja sana. Se oikia kerskaus walhedesa ja HERrasa.

Mutta minä Pawali neuwon ... Christuxen siweyden ja wakau... tähden, minä joka teidän tykönä... ollesani kehno olen waan poissa ... olen minä rohkia teitä wastan.

2. Mutta minä rukoilen teitä, ... minun waaditaisi rohkiaxi tykönä ... sani, niinkuin minulla luullan ro... nuuntamita wastan olewan, jotka ... dän luulewat lihan jälkeen waeltawa...

3. Sillä ehkä me lihasa waellamme, ... empä me sentähden lihan jälkeen so...

4. Sillä meidän sotaaseumme ei ... lihalliset, waan wäkewät Jumalan ed... sä kukistamaan warjeluxia: Jer. 10: 10. Eph. 6: 13.

5. Ja me maahan lyömme ai... tuxet, ja kaiken korkeuden, kuin häne...

tta Jumalan tundemista wastan,
fangixi otamme kaiken ajatuxen
istuxen kuuliaisuden ala:
. Ja olemma walmit kostamaan
kea kowakorwaisutta, koska teidän
liaisudenne täytetän.
. Katzottako te niitten jälkeen kuin
ätin edesä owat? jos joku uskalda
päälle, että hän on Christuxen o=
se taas ajatelkan itzellänsä, että
kuin hän on Christuxen oma, niin
ıma me myös Christuxen omat.
1 Cor. 14: 37.
. Sillä jos minä wielä enämmän
ni kerskaisin meidän wallastamme,
ı HErra meille andanut on tei=
parannuxexenne, ja ei kadotuxe=
ıe, empä minä häpeisi.
2 Cor. 12: 6. Luku 13: 10.
). Etten minä näkyisi teitä lähe=
kirjoilla peljättäwäni.
0. Sillä lähetyskirjat, (sanowat
) owat raskat ja wäkewät, mutta
millinen läsnä olemus on heikko,
puhe on ylönkatzottu.
11. Senkaltainen ajatelkan, että
ıkuin me olemma Lähetyskirjain
tta sanoisa poisa ollesamme; niin
myös olemma itze työllä läsnä
samme.
12. Sillä empä me rohkene mei=
ıme lukea eli werrata niihin, jotka
änsä ylistäwät; mutta että he itze
llänsä heitänsä mittawat, ja pitä=
t ainoastaan itze heistänsä, niin ei
mitän ymmärrä.
2 Cor. 3: 1. Luku 5: 12.
13. Mutta en me meitämme kers=
ı ylitze määrän, waan ainoasta koh=
lisen määrätyn mitan jälkeen, kuin
mala meille mitannut on, joka myös
jingin ulottu. 1 Cor. 12: 11.
2 Cor. 11: 18. Luku 12: 5, 6.
14. Sillä empä me itziämme le=
ämmäldä anna ulos kuin sopi, niin=
n en me oliskan teihin ulottunet;
ä me olemma jo hamaan teidän ty=
nne Christuxen Ewangeliumilla tullet.
15. Ja en me kerskaa meitämme
tze määrän wieraisa töisä: Waan
: toiwomma, koska teidän uskonne
swaa teisä, että mekin meidän mää=
mme jälkeen tahdomma lewitä yltä=
lläisesti:

16. Ewangeliumita saarnamaan niil=
le kuin tuolla puolen teitä asuwat; en=
gä meitämme kerskaa niistä, kuin wie=
ran mitan jälkeen walmistetut owat.
17. Mutta joka itziänsä kerskaa,
se kerskatkan itziänsä HErrasa:
Es. 65: 16. Jer. 9: 23, 24. 1 Cor. 1: 31.
18. Sillä joka itziänsä kiittä, ei se
ole koeteltu, waan se jota HErra
kiittä. Gen. 1. 27: 2. Rom. 2: 29.
1 Cor. 4: 5.

11. Luku.

Pawalin kiiwaus, oppi, waara. Wäärät Apostolit.

O joska te wähängin minun tyhmyt=
täni kärsisitte: Ja tosin te minua
kärsitte.
2. Sillä minä kiiwan teitä Juma=
lan kiiwauxella. Sillä minä olen tei=
tä kihlannut yhdelle miehelle, että
minä puhtan neitzen Christuxelle
tuottaisin. 2 Cor. 5: 13.
3. Mutta minä pelkän, että niin=
kuin kärme wietteli Ewan kawalluxel=
lansa; niin myös teidän taitonne tur=
mellan siitä yxikertaisudesta, kuin on
Christuxesa. 1 Mos. 3: 4. Joh. 8: 44.
4. Sillä jos se joka teidän tygönne
tulee, toisesta JEsuxesta teille saarnaa,
josta en me saarnannet, taikka jos te
toisen Hengen saatta, jota et te ole
saanet, eli toisen Ewangeliumin, jota
et te ole ottanet wastan, niin te sen
oikein kärsitte. Gal. 1: 8.
5. Sillä minä arwan, etten minä
ole ollut halwempi niitä kaikkein kor=
keimpia Apostoleita. 1 Cor. 15: 10.
2 Cor. 12: 11. Gal. 2: 6.
6. Ja ehkä minä olen puhesa yxi=
kertainen, niin en minä ole tiedosa
yxikertainen; kuitengin olemma me kyl=
lä kaikille teille tiettäwät.
1 Cor. 1: 17. Luku 2: 1, 13. 2 Cor. 4: 2.
Luku 5: 11. Luku 12: 12. Eph. 3: 4.
7. Eli olengo minä syndiä tehnyt,
että minä olen itzeni alendanut, että
te yletäisin, että minä olen teille Ju=
malan Ewangeliumita ilman palkata
ilmoittanut? 1 Cor. 9: 6, 12.
8. Ja olen muut Seurakunnat ryös=
tänyt, ja heildä palkan ottanut, jolla
minä teitä palwelin: Ja koska minä

olin teidän tykönänne, ja minulda jotakin puuttui, empä minä ketän rasittanut. Phil. 4: 10, 15.

9. Sillä mitä minulda puuttui, sen weljet täytit, jotka Macedoniasta tulit: Ja niin minä pidin itzeni kaikisa, etten minä kenengän kuormana ollut, ja tahdon wieläkin minuni niin pitä. Ap. T. 20: 33. 2 Cor. 12: 13. 1 Thes. 2: 9. 2 Thes. 3: 8.

10. Niin totta kuin Christuxen totuus minusa on, niin ei tämä kerskaus pidä minulda Achajan maakunnisa otettaman pois. 1 Cor. 9: 15.

11. Mingätähden? Sengötähden etten minä teitä rakasta? Sen Jumala tietä.

12. Mutta mitä minä teen, sen minä tahdon tehdä, että minä heildä tilan ottaisin pois, jotka etziwät tilaa heitänsä kerskata, että he owat niinkuin me.

13. Sillä senkaltaiset wäärät Apostolit, ja petolliset työntekiät, teeskelewät itzensä Christuxen Apostolixi.

14. Ei myös ihmekkän ole: Sillä itze Satanas muutta itzensä walkeuden Engelixi.

15. Ei siis se ole suuri jos myös hänen palwelians heitänsä asettelewat, niinkuin he olisit wanhurskauden saarnajat; joitten loppu pitä oleman heidän töidensä perään.

16. Taas sanon minä, ettei yhdengän pidä minua tyhmäxi luuleman; waan ellei niin ole, niin ottakat minua wastan niinkuin tyhmääkin, että minä myös wähä itziäni kerskaisin. 2 Cor. 12: 6.

17. Sitä kuin minä nyt puhun, en minä puhu niinkuin HErrasa, waan niinkuin tyhmydesä, että me nyt kerskamaan ruwennet olemma.

18. Että moni kerskaa itziänsä lihan jälkeen, niin minäkin tahdon itziäni kerskata. 2 Cor. 10: 13. Luk. 12: 5. Phil. 3: 3, 4.

19. Sillä te kärsittä mielellänne tyhmiä, että te wiisat oletta.

20. Te kärsittä jos joku teitä orjuteen waati, jos joku teitä syö, jos joku teildä jotakin otta, jos joku itzensä korotta, jos joku teitä lyö kaswoille.

21. Sen minä sanon häwäistyxen tähden, niinkuin me heikot olisimme. Mihingä joku uskalta, (minä puhun tyhmydesä) siihen minäkin uskallan. 2 Cor. 10: 10.

22. He owat Hebrealaiset, minä myös. He owat Israelitit, minä myös. He owat Abrahamin siemen, minä myös. Ap. T. 22: 3. Rom. 11: 1. Phil. 3: 5.

23. He owat Christuxen palwelia, (minä puhun tyhmästi,) paljo enämmin minä olen: Minä olen enämmän työtä tehnyt: Minä olen enämmän haawoja kärsinyt: Minä olen usiammin fangina ollut: Usein olen kuoleman hädäsä ollut. Ap. T. 9: 16. Luk. 21: 11. 1 Cor. 4: 11. Luk. 15: ...

24. Judalaisilda olen minä wiisi neljäkymmendä haawaa saanut, yhtä wailla. 5 Mos. 25: 3.

25. Kolmasti olen witzoilla piestu: Olin kerran kiwitetty: Kolmasti olen minä tullut haaxi rikkohon: Yön ja päiwän olin minä meren sywydesä. Ap. T. 14: 19. Luk. 16: 22. Luk. 27: ...

26. Minä olen usein waeltanut, minä olen ollut weden hädäsä, hädäsä ryöwärein keskellä, hädäsä Judalaisten keskellä, hädäsä pakanain keskellä, hädäsä Kaupungeisa, hädäsä korwesa, hädäsä merellä, hädäsä wiekasten weljein seasa; Gal. 2: 4.

27. Työsä ja tuskasa, paljosa walwomisesa, näljäsä ja janosa, paljosa paastosa, wilusa ja alastomudesa. 2 Cor. 6: 5.

28. Ilman niitä kuin muutoin tapahtuwat, nimittäin, että minua joka päiwä waiwatan, ja pidän surua kaikista Seurakunnista. Ap. T. ...

29. Kuka on heikko, ja en minä myös heikoxi tule? Kuka pahene, ja en minä pala? 1 Cor. 8: 13. Luk. 9: 22.

30. Että minun pitä nyt kerskaman, niin minä kerskan minun heikkoudestani. 2 Cor. ...

31. Jumala ja meidän HErran JEsuxen Christuxen Isä, joka on ylistetty ijankaikkisesti! tietä etten minä walehtele. Gal. 1: 20.

32. Damaskusa, Arethan Kuningan Maamwanhin, wartioitzi Dam...

Kaupungita, ja tahdoi minun ot=
!tinni.
3. Ja minä laskettin maahan muu=
akkunasta korisa, ja pääsin niin
en käsistänsä. Ap. T. 9: 25.

12. Luku.

awalin näky, kerskaminen, edeswastaus
ja pelko jällen tultuansa.

l minun ole hywää minun kerska=
misestani; tulen kuitengin näkyihin
HErran ilmoituxihin.
. Minä tunnen ihmisen Christuxe=
ennen neljäätoistakymmendä ajast=
ia, (oliko hän ruumiisa, en minä
ä; eli oliko hän ulkona ruumiista,
minä sitäkän tiedä: Jumala sen
ä:) Se temmattin ylös hamaan
mandeen Taiwaseen. Ap. T. 9: 3.
Luku 22: 14, 17, 18. 1 Cor. 15: 8.
. Ja minä tunnen sen ihmisen,
i hän ruumiisa, taikka ulkona ruu=
sta oli, en minä tiedä: Jumala sen
ä:)
. Hän temmattin ylös Paradisiin,
kuuli sanomattomita sanoja, joita
yhdengän ihmisen sowi puhua.
. Siitä minä itziäni kerskan; mut=
en minä itzestäni kerskaa, waan mi=
i heikkoudestani. 2 Cor. 11: 30.
. Sillä jos minä tahdoisin itziäni
kata, niin en minä tekisi tyhmästi;
minä tahdon totuden sanoa; Mut=
kuitengin minä itzeni siinä pidätän,
i joku minua korkiammaxi lukisi kuin
i minun näke, eli minusta kuulee.
2 Cor. 10: 8. Luku 11: 16.
. Ja ettei ilmoitusten ylönpaltisus
iua ylönpaljo korotaisi, on pistin an=
tu minun lihaani, nimittäin, Sata=
i engeli, rusikoitzemaan minua, etten
nä itziäni ylönpaljo korotaisi.
Job. 2: 6.
. Sentähden olen minä kolmasti
Rraa rukoillut, että hän läxis mi=
sta.
. Ja hän sanoi minulle: tydy mi=
n Armooni: sillä minun woimani
heikoisa wäkewä. Sentähden minä
lelläni kerskan itziäni minun heik=
udestani, että Christuxen woima mi=
sa asuis.
10. Sentähden iloitzen minä heik=
koudesa, ylönkatzeisa, hädisä, wainoisa
ja ahdistuxisa Christuxen tähden; sillä
koska minä heikko olen, niin minä wä=
kewäkin olen.
11. Minä olen tällä kerskamisella
tyhmäxi tullut: te oletta minua siihen
waatinet: Sillä minua piti teildä kii=
tettämän; etten minä ensingän wähem=
bi ole kuin korkemmatkan Apostolit,
ehken minä mitän ole.
1 Cor. 4: 9. Luku 15: 9, 10. 2 Cor. 11: 1, 5.
12. Niin owat tosin Apostolin mer=
kit teidän seasanne tapahtunet kaikella
kärsiwällisydellä, merkeillä, ihmeillä, ja
woimallisilla töillä. 1 Cor. 9: 2.
2 Cor. 4: 2. Luku 6: 4. Luku 11: 6..
13. Mitästä te muita Seurakuntia
huonommat oletta, paitzi sitä, etten
minä itze teidän kuormananne ollut?
Andakat minulle se wääryys andexi.
2 Cor. 11: 9.
14. Katzo, minä olen walmis kol=
mannen kerran teidän tygönne tule=
maan, ja en tahdo ensingän teitä ra=
sitta: Sillä empä minä etzi teidän o=
maanne, waan teitä: sillä ei lasten pi=
dä tawarata kokoman wanhempainsa
waraxi, waan wanhemmat lapsillensa.
Ap. T. 20: 33. 2 Cor. 13: 1.
15. Mutta mielelläni minä tahdon
kulutta, ja itzeni annetta ylos teidän
sieluinne edestä: waikka te wähä minua
rakastatte, joka kuitengin sangen paljo
teitä rakastan. 2 Cor. 1: 6.
Luku 6: 12, 13. Col. 1: 24. 2 Tim. 2: 10.
16. Mutta olkon sillänsä, etten mi=
nä ole teitä raskauttanut; mutta että
minä olin kawala, niin minä olen tei=
dän petoxella saawuttanut.
17. Olengo minä keldän mitän waa=
tinut, niitten tähden kuin minä teille
lähettänyt olen?
18. Minä olen Titusta neuwonut,
ja lähetin hänen kanszansa yhden wel=
jen: ongosta Titus jotakin teildä waa=
tinut? Engö me ole yhdesä Hengesä
waeltanet? Engö me ole yxiä jälkiä
myöden käynnet? 2 Cor. 8: 6, 16, 18, 22.
19. Luulettako taas että me wastam=
me edestämme teidän edesänne? Me
puhumme Christuxesa, Jumalan edesä;
mutta kaikki nämät, rakkat weljet, tei=
dän parannuxexenne: 2 Cor. 5: 12.

20. Sillä minä pelkän, etten minä tultuani teitä löydä senkaltaisna, kuin minä tahdon, ja te myös löydätte minun, ei niinkuin te tahdoisitta: Ettei siellä Riidat, Kateudet, Wihat, Torat, Panetuxet, Parjauxet, Paisumiset, ja Kapinat olisi: 1 Cor. 4: 21. 2 Cor. 10: 2. Luku 13: 2.

21. Ettei taas minun palaittuani, minun Jumalani teidän tykönänne minua nöyryytäisi, ja minun pidäis monen tähden murehtiman, jotka ennen rikkonet owat, ja ei ole itziänsä parandanet, siitä saastaisudesta, ja huorudesta, ja haureudesta, kuin he tehnet owat. 2 Cor. 13: 10.

13. Luku.

Pawali uhkaa katumattomia, neuwoo parannuxeen ja päättää kirjoituxensa.

Nyt minä kolmannen kerran tulen teidän tygönne. Niin pitä kahden eli kolmen suun kautta kaikkinaiset asiat kiinnitettämän. 4 Mos. 35: 30. 5 Mos. 17: 6. Luku 19: 15. Matth. 18: 16. Joh. 8: 17. 2 Cor. 12: 14. Hebr. 10: 28.

2. Minä olen ennengin sen teille sanonut, ja wieläkin edellä sanon, niinkuin toisella kerralla, läsnä ollesani, ja kirjoitan nyt poisa ollesani niille jotka ennen syndiä tehnet olit, ja muille kaikille, että jos minä sinne tulen, niin en minä säästä. 2 Cor. 12: 20, 21.

3. Että te kerran saatte tietä, kuka minusa puhuu, nimittäin Christus, joka ei suingan ole heikko teidän kohtaanne, waan hän on wäkewä teisä. Matth. 10: 20.

4. Ja ehkä hän oli ristinnaulittu heikkoudesa: niin hän kuitengin elää Jumalan woimasa; sillä myös me olemma heikot hänesä, mutta meidän pitä elämän hänen kansansa, Jumalan woimasa teidän tykönänne. Phil. 2: 7, 8. 1 Pet. 3: 18.

5. Koetelkat teitänne jos te olet uskosa, kokekat teitänne: Eli ettekö itziänne tunne, että JEsus Christus on teisä? Ellei niin ole että te [illegible] wottomat oletta. 1 Cor. 11: [illegible]

6. Mutta minä toiwon että te [illegible]netta, etten me kelwottomat ole.

7. Ja minä rukoilen Jumalata, [illegible]tet te mitän pahaa tekisi; ei että [illegible] kelwollisexi näkyisimme, waan [illegible] hywää tekisittä, ja me olisimma [illegible] kuin kelwottomat. 2 Cor. [illegible]

8. Sillä en me mitän woi totu[illegible] wastan, waan totuden puolesta.

9. Mutta me iloitzemma, koska [illegible] heikot olemma, ja te woimalliset [illegible]ta; jota me myös toiwotamme, [illegible]täin, teidän täydellisyttänne. 2 Cor. 11: 30. Luku 12: 5, 9, 10.

10. Sentähden minä myös [illegible] ollesani näitä kirjoitan, ettei minun [illegible]däisi läsnä ollesani kowa oleman, [illegible] woiman jälkeen kuin HERra [illegible] minulle rakennuxexi, ja ei kukistu[illegible] 1 Cor. 4: 21. 2 Cor. 2: 3. Luku 10: [illegible] Luku 12: 20, 21.

11. Wiimein, rakkat weljet, [illegible]kat, olkat täydelliset, lohduttakat [illegible]tänne, olkat yximieliset, olkat rauha[illegible]set; niin rakkauden ja rauhan Jum[illegible]la on teidän kansanne. Rom. 12: 1[illegible] Luku 15: 5. 1 Cor. 1: 10. Phil. 2: 2. [illegible] 3: 15, 16. Hebr. 12: 14. 1 Pet. 3: 8.

12. Terwehtäkät teitänne [illegible]ne pyhällä suunandamisella: Kaikki [illegible]hät teitä terwehtäwät. Rom. 16: [illegible] 1 Cor. 16: 20. 1 Thes. 5: 26. 1 Pet. [illegible]

13. Meidän HERran JEsuxen Christuxen Armo, ja Jumalan Rakkaus, ja Pyhän Hengen o[illegible]sus, olkon kaikkein teidän kans[illegible]ne. Amen!

Toinen Epistola Corinthiläisten [illegible] kirjoitettu Philippisä Macedoniasta, [illegible]tuxen ja Lukan kautta.

P. Pawalin Epistola Galatalaisten tygö.

1. Luku.

Pawalin oppi; se oikia Ewangeliumi on hänelle ilmoitettu Jumalalda ja ei ihmisildä.

Pawali Apostoli, (ei ihmisildä, eikä ihmisen kautta, waan JEsuxen Christuxen kautta, ja Isän Jumal[illegible] joka hänen kuolleista herättänyt on, Ap. T. 2: 24, 32. Eph. 1: 20. Col. 2: [illegible] Tit. 1: 3. 1 Thes. 1: 10. Hebr. 13: 2[illegible]

2. Ja kaikki weljet, jotka min[illegible] kansani owat, Galatian Seurakunn[illegible]

3. Armo olkon teille ja rauha J=
öä Jumalalda ja meidän HERral=
JEsuxelda Christuxelda!
Rom. 1: 7. 1 Cor. 1: 3.
4. Joka itzensä meidän syndeimme
tä andanut on, että hän meitä wa=
tais tästä nykyisestä pahasta mail=
sta, Jumalan, ja meidän Isämme
don jälkeen: Matth. 20: 28. Gal. 2: 20.
Eph. 5: 2. Tit. 2: 14. Hebr. 9: 14.
5. Jolle olkon kiitos ijankaikkisesta
kaikkiseen, Amen!
6. Minä ihmettelen, että te niin
n annatte teitänne käätä pois siitä
teitä Christuxen Armoon kutzunut
toiseen Ewangeliumiin:
7. Joka ei muuta ole, waan että
ntamat eryttäwät teitä, ja tahto=
t Christuxen Ewangeliumita toisin
ä. Ap. T. 15: 1. 2 Cor. 11: 4.
8. Mutta ehkä me, taikka joku En=
i Taiwaasta, saarnais teille toisin
wangeliumia, kuin me olemma
le saarnannet, se olkon kirottu!
9. Niinkuin me ennen sanoimma,
minä wielä sanon: Jos joku teille
in saarnaa Ewangeliumia, kuin te
anet oletta, olkon kirottu!
Mos. 4: 2. Luku 12: 32. San. l. 30: 6.
Ilm. K. 22: 18.
10. Saarnango minä nyt ihmisten
Jumalan mielen jälkeen? Eli, pyy=
gö minä ihmisille kelwata? Sillä
minä tähänasti olisin tahtonut
misille kelwata, niin en minä olisi
ristuxen palwelia.
1 Thess. 2: 4. Jac. 4: 4.
11. Mutta minä teen teille tiettä=
xi, rakkat weljet, ettei se Ewange=
mi kuin minulda saarnattu on, ole
isen jälkeen. 1 Cor. 15: 1, 3.
12. Sillä en minä ole sitä ihmi=
ä saanut engä oppenut, waan JE=
en Christuxen ilmoituxesta. Eph. 3: 3.
13. Sillä te oletta kuullet minun
inaisen olentoni Judalaisten tawoi=
kuinga ylönpaltisesti minä Jumalan
urakuntaa wainoisin, ja häwitin sitä;
T. 8: 3. Luku 9: 1. Luku 22: 4. Luku
26: 9. Phil. 3: 6. 1 Tim. 1: 13.
14. Ja menestyin Judalaisten me=
sa, ylitze monen minun wertaiseni
nun suwusani, ja olin ylönkiiwas
äin säätyin tähden.

15. Mutta koska Jumala tahdoi,
joka minun oli eroittanut äitini koh=
dusta, ja Armonsa kautta kutzui,
Jer. 1: 5. Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2.
Rom. 1: 1.
16. Että hän Poikansa minun kaut=
tani ilmoitais, ja minä julistaisin hä=
nen Ewangeliumin kautta pakanain sea=
sa, niin en minä ensingän lihan ja we=
ren kautta tutkinut; Matth. 16: 17.
2 Cor. 4: 6. Gal. 2: 8. Eph. 3: 8.
17. En myös Jerusalemiin niitten
tygö palainnut, jotka ennen minua A=
postolit olit; waan menin pois Ara=
biaan, ja palaisin jällensä Damaskuun.
18. Sitte kolmen wuoden perästä
tulin minä Jerusalemiin Petarita op=
pimaan: ja olin hänen kanßansa wiisi=
toistakymmendä päiwää. Ap. T. 9: 26.
19. Mutta en minä muita Aposto=
leita yhtän nähnyt, paitzi Jacobia
HERran weljeä. Marc. 6: 3.
20. Mutta sen kuin minä teille kir=
joitan, katzo, Jumala tietä etten mi=
nä walehtele. Rom. 1: 9. Luku 9: 1.
2 Cor. 1: 23. Luku 11: 31. 1 Thess. 2: 5.
1 Tim. 5: 21. 2 Tim. 4: 1.
21. Sitte tulin minä Syrian ja
Cilician maakundiin. Ap. T. 9: 30.
22. Ja minä olin tundematoin kas=
woista niille Judean Seurakunnille jot=
ka olit Christuxesa.
23. Mutta he olit ainoasta kuullet:
että se joka meitä muinen wainois,
hän saarnaa nyt uskoa, jota hän mui=
nen häwitti.
24. Ja kiitit minun tähteni Ju=
malata.

2. Luku.

Pawalin Apostoli=wirka. Petarin erehty=
minen. Oikia wanhurskaus.

Sitte neljäntoistakymmenen wuoden
perästä, menin minä taas Bar=
naban kanßa ylös Jerusalemiin, ja o=
tin Tituxen kanßani. Ap. T. 15: 2.
2. Ja minä menin ylös ilmoituxen
jälkeen ja asetin heidän eteensä sen E=
wangeliumin, jota minä pakanain sea=
sa julistan; mutta erinomaisesti niitten
eteen, jotka jonakin pidetän, etten minä
hukkaan juoxisi, elikkä olisi jo juosnut.
Ap. T. 19: 21. Phil. 2: 16.

3. Mutta ei Tituskan, joka minun kanßani oli, ollut waadittu itziänsä ymbärileikkauttamaan, ehkä hän Grekiläinen oli. Ap. T. 16: 3. 1 Cor. 9: 21.

4. Sillä koska muutamat wäärät weljet heitänsä tungit sisälle, ja jo olit tullet sisälle koettelemaan meidän wapauttamme joka meillä Christuxesa JEsuxesa on, että he meitä orjuteen waatisit; Ap. T. 15: 24.

5. Empä me tosin niille hetkexikän myöntynet kuuliaisuteen, että Ewangeliumin totuus teidän tykönänne pysywäinen olis.

6. Mutta niihin, jotka jonakin pidetän, mingäkaltaiset he muinen olit, ei minun mitän tule: Ei Jumala katzo ihmisen muotoa; sillä ne jotka jonakin pidetän, ei minulle mitän opettanet. 5 Mos. 10: 17. 2 Aika K. 19: 7. Job. 34: 19. Ap. T. 10: 34. Rom. 2: 11. Eph. 6: 9. Col. 3: 25. 1 Pet. 1: 17.

7. Waan sitä wastan koska he näit, että minulle Ewangeliumi esinahan puoleen uskottu oli, niinkuin Petarille ymbärileikkauxen puoleen; Ap. T. 13: 46. Rom. 11: 13. 1 Tim. 2: 7. 2 Tim. 1: 11.

8. (Sillä joka Petarin kanßa oli woimallinen Apostolin wirasa ymbärileikkauxen seasa, se on minungin kanssani pakanain seasa woimallinen ollut.) Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2. Luku 22: 21. Gal. 1: 16. Eph. 3: 8.

9. Ja kuin he tunsit sen Armon, kuin minulle annettu oli, niin Jacobus ja Cephas ja Johannes, jotka patzana pidettin, annoit minulle ja Barnaballe kättä, ja soweit niin meidän kanßamme, että meidän pakanain seasa, ja heidän ymbärileikkauxen seasa saarnaman piti.

10. Ainoasta että meidän piti waiwaisita muistaman; jota minä myös olen ahkeroinut tehdä. Ap. T. 11: 30. Luku 24: 17. Rom. 15: 25. 1 Cor. 16: 1. 2 Cor. 8: 1. Luku 9: 1.

11. Mutta kuin Petari Antiochiaan tuli, niin minä olin julkisesti händä wastan; että kanne oli tullut hänen päällensä.

12. Sillä ennen kuin joku Jacobin tyköä tuli, söi hän pakanain kanßa; waan kuin ne tulit, wältti hän itzensä, ja eroitti hänensä heistä, peljäten niitä kuin ymbärileikkauxesta olit.

13. Ja muutkin Judalaiset wiek-
telit hänen kanßansa; niin että Bar-
nabas myös wieteltin heidän ulko-
laisudellansa.

14. Mutta kuin minä sen näin,
ettei he oikein waeltanet Ewange-
liumin totuden jälkeen, sanoin minä Pe-
tarille julkisesti kaikkein kuulten: J-
sinä joka Judalainen olet, pakan-
tawalla elät, ja et Judalaisten, mi-
waadit pakanoita Judalaisten tawa-
elämään? Ap. T. 10: 28. Luku 15: 10, 1

15. Me jotka olemma Judalais-
luonnon puolesta, ja emme synti-
pakanoista: Eph. 2: 12.

16. **Että me tiedämme, ettei i-**
minen Lain töiden kautta wanh-
kaxi tule, waan uskon kautta J-
suxen Christuxen päälle: Niin m-
myös olemma uskonet JEsu-
Christuxen päälle, että me wa-
hurskaxi tulemma uskon kau-
Christuxen päälle, ja emme La-
töiden kautta: Sentähden ettei y-
kän Liha tule Lain töiden kautt-
wanhurskaxi. Ps. 143: 2. Ap. T. 13: 38, 39. Rom. 1: 17. Luku 3: 20, 2 Luku 8: 3. Gal. 3: 11. Hebr. 7: 18, 1

17. Mutta jos me, koska me ta-
domma Christuxen kautta wanhursk-
tulla, löytän myös itze syndisixi, o-
siis Christus synnin palwelia? Pois

18. Sillä jos minä sitä taas r-
kennan, jota minä särkenyt olen, n-
minä teen itzeni ylitzekäywäxi.

19. Mutta minä olen Lain ka-
Laista kuollut pois, että minä Ju-
lasa eläisin. Rom. 6: 14. Luku 7: 4, 6. Luku 8: 2.

20. **Minä olen Christuxen ka-**
ristinnaulittu: Mutta minä elän, e-
sillen minä, waan Christus elä-
nusa; sillä jota minä nyt elän Liha-
sen minä elän Jumalan Pojan usko-
joka on minua rakastanut, ja an-
itzensä minun edestäni. Rom. Gal. 1: 4. Luku 5: 24. Luku 6: 14 Eph 5: 2. Tit. 2: 14.

21. En minä hyljä Jumalan Ar-
moa; sillä jos wanhurskaus tulee Lais-
niin on Christus hukkaan kuollut. Hebr. 7: 11.

3. Luku.

Usko waan ei laki tekee wanhurskaxi.

'e hullut Galatalaiset, kuka teidän
on wimmännyt totutta uskomasta?
oiden silmäin eteen JEsus Christus
joitettu oli, teidän seasanne ristin=
ulittu. Gal. 5: 7.
2. Sen tahdon minä ainoastaan teil=
tietä: olettako te Hengen saanet
iin töiden kautta, eli uskon saarna=
sen kautta? Ap. T. 2: 38.
Luku 8: 15. Luku 15: 8. Eph. 1: 13.
3. Olettako te niin tompelit? Hen=
ä te oletta alkanet, tahdottako te
t lihasa lopetta?
4. Olettako te niin paljo hukkaan
sinet? Jos se muutoin hukasa on.
5. Joka siis teille Hengen anda, ja
t woimalliset työt teidän seasanne,
tkö hän sen Lain töiden kautta, eli
kon saarnamisen kautta?
6. Niinkuin Abraham oli Jumalan
onut, ja se on luettu hänelle wan=
rskauderi; 1 Mos. 15: 6.
Rom. 4: 3. Jac. 2: 23.
7. Niin te myös jo tiedätte, että
ka uskosa owat, ne owat Abrahamin
pset. Rom 4: 11, 12, 16.
8. Mutta Raamattu oli sitä jo en=
n katzonut, että Jumala pakanatkin
kon kautta wanhurskaxi teke, sentähden
n edellä ilmoitti Abrahamille: Sinu=
(sanoo hän) kaikki pakanat pitä
unatut oleman. 1 Mos. 12: 3.
Luku 18: 18. Luku 22: 18. Luku 26: 4.
Ap. T. 3: 25.
9. Niin tulewat kaikki ne, jotka us=
ta owat, siunatuxi sen uskowaisen
rahamin kansa.
10. Sillä niin monda kuin Lain
sä rippuwat, owat kirouxen alla;
llä kirjoitettu on: Kirottu olkon
kainen, joka ei pysy kaikisa kuin
Kiraamatusa kirjoitettu on, että
n niitä tekis. 5 Mos. 27: 26.
11. Mutta ettei kengän wanhurskaxi
le Jumalan edesä Lain kautta, se on
ttäwä; sillä wanhurskan pitä elä=
än uskosta. Hab. 2: 4. Rom. 1: 17.
Luku 3: 20. Gal. 2: 16. Hebr. 10: 38.
12. Mutta Laki ei ole uskosta,
waan ihminen joka ne teke, hän elää
niisä. 3 Mos. 18: 5. Hes. 20: 11.
Rom. 4: 4, 5. Luku 10: 5, 6. Luku 11: 6.
13. Mutta Christus on meitä lu=
nastanut Lain kirouxesta, koska hän
tuli kirouxexi meidän edestämme;
Sillä kirjoitettu on: Kirottu on jo=
kainen joka puusa rippu;
5 Mos. 21: 23. Rom. 8: 3. 2 Cor. 5: 21.
14. Että Abrahamin siunaus pidäis
pakanain ylitze JEsuxesa Christuxesa
tuleman, ja me niin saisimma uskon
kautta sen lupatun Hengen.
15. Rakkat weljet, minä puhun ih=
misten tawalla. Ei yxikän riko ihmisen
Testamentiä, koska se wahwistettu on,
eikä siihen mitän lisä. Hebr. 9: 17.
16. Lupauxet owat tosin Abraha=
mille, ja hänen siemenellensä annetut:
ei hän sano: ja siemenille, niinkuin
monesta, waan niinkuin yhdestä: ja
sinun siemenesäs, joka on Christus.
1 Mos. 12: 7. Luku 15: 5. Luku 17: 7.
Luku 22: 18.
17. Mutta sen minä sanon: Testa=
menti, joka Jumalalda on wahwistettu
Christuxen päälle, ei rikota, ettei lu=
paus Lain kautta turhaan raukeisi, jo=
ka sitte neljänsadan ja kolmenkymme=
nen wuoden peräsiä annettu oli.
1 Mos. 15: 13, 14. 2 Mos. 12. 40, 41.
Ap. T. 7: 6.
18. Sillä jos perindö on Laista,
niin ei se sillen ole lupauxesta: Mutta
Jumala on sen Abrahamille lupauxen
kautta lahjoittanut. Rom. 4: 13, 14.
19. Mihingä siis Laki? Hän on
tullut ylitzekäymisten tähden, siihenasti
kuin Siemen oli tulewa, jolle lupaus
tapahtunut oli, ja on Engeleildä ase=
tettu wälimiehen käden kautta.
Rom. 4: 15. Luku 5: 20.
20. Mutta wälimies ei ole yhden;
waan Jumala on yxi.
21. Ongo siis Laki Jumalan lu=
pauxia wastan? Pois se! Sillä jos
Laki olis annettu eläwäxi tekemään,
niin tosin wanhurskaus tulis Laista.
22. Mutta Raamattu on kaikki
sulkenut synnin ala, että lupaus
annetaisin uskon kautta JEsuxen
Christuxen päälle uskowaisille.
Rom. 3: 9. Luku 11: 32.
23. Mutta ennenkuin usko tuli, o=

limma me Lain alla kätketyt, ja siihen
uskoon suljetut, joka piti ilmoitettaman.
24. Niin on Laki ollut meidän o=
pettajamme Christuxen tygö, että me
uskon kautta wanhurskaxi tulisimme.
Matth. 5: 17. Ap. T. 13: 38. Rom. 10: 4.
25. Mutta sitte kuin usko tuli, niin
emme enämpi ole sen opettajan alla.
26. Sillä te oletta kaikki Jumalan
lapset uskon kautta JEsuxen Chris=
tuxen päälle. Es. 56: 5. Joh. 1: 12.
Rom. 8: 15. Gal. 4: 5.
27. Sillä niin monda kuin te
Christuxehen kastetut oletta, niin
te oletta Christuxen päällenne pu=
kenet. Rom. 6: 3. Luku 13: 14.
28. Ei ole täsä Judalainen eli Gre=
kiläinen: Ei orja eli wapa, ei mies
eli waimo; Sillä te oletta kaikki yxi
Christuxesa JEsuxesa. Joh. 17: 21.
Rom. 10: 12. 1 Cor. 12: 13. Eph. 2: 14, 15.
Col. 3: 11.
29. Mutta jos te oletta Christuxen,
niin te oletta myös Abrahamin siemen,
ja lupauxen jälkeen perilliset.
1 Mos. 21: 12. Rom. 9: 7. Hebr. 11: 18.

4. Luku.

Se uskowainen on laista wapa. Eroitus Lain ja Ewangeliumin wälillä.

Mutta minä sanon: niin kauwan
kuin perillinen on lapsi, ei ole
hänen ja palwelian wälillä eroitusta,
waikka hän on kaiken tawaran Herra:
2. Waan hän on Esimiesten ja hal=
tiain hallusa, Isäldä määrättyyn ai=
kaan asti.
3. Niin myös me, koska me olimma
lapset, niin me olimma waaditut orju=
teen ulkonaisten säätyin ala. Col. 2: 8.
4. Mutta koska aika oli täytetty,
lähetti Jumala Poikansa syndynen
waimosta, Lain alaisexi tehdyn;
1 Mos. 49: 10. Dan. 9: 24. Matth. 5: 17.
Eph. 1: 10.
5. Että hän ne, jotka Lain alai=
set olit, lunastais, että me hänen
lapsixensa luetaisin. Joh. 1: 12.
Gal. 3: 26.
6. Mutta että te oletta lapset, lä=
hetti Jumala Poikansa Hengen teidän
sydämihinne, joka huutaa: Abba, ra=
kas Isä! Rom. 8: 15.
7. Niin ei sillen ole orja, waan
poika: mutta jos poika, niin myös
Jumalan perillinen Christuxen kautta.
Rom. 8: 16, 17.
8. Mutta sillä ajalla koska et [...]
Jumalata tundenet, palwelitta te nii[...]
jotka ei luonnostansa jumalat olleta.
1 Cor. 8: 4. Luku 12: 2. Eph. 2: 11, 12.
9. Mutta nyt sittekuin te Jumalan
tunnette, ja tosin enämmin Jumalalda
tutut oletta, kuinga te siis teitän[...]
käännätte jällen heikkoihin ja kö[...]
säätyihin, joita te wastuudesta palw[...]
tahdotta? 1 Cor. 8: 3. Luku 13: 1[...]
Col. 2: 20. Hebr. 7: 18.
10. Te otatte waarin päiwistä, [...]
Kuukausista, ja ajoista, ja wuosis[...]
Rom. 14: 5. Col. 2: 16.
11. Minä pelkän teidän täh[...]
etten minä turhaan olisi teidän täh[...]
ne työtä tehnyt.
12. Olkat niinkuin minä olen, [...]
minäkin olen niinkuin te: Rakkat [...]
jet, minä rukoilen teitä: et te ole [...]
tän minua wastan tehnet.
13. Mutta te tiedätte, että minä [...]
len lihan heikkoudesta teille ensist[...]
wangeliumia saarnannut: 1 Cor. [...]
14. Ja minun kiusaustani, [...]
minä lihan puolesta kärsein, ett[...]
katzonet ylön, että hyljännet, wa[...]
korjaisitta minun niinkuin Juma[...]
Engelin, niinkuin Christuxen JEsux[...]
Mal. 2: 7. Matth. 10: 40. Joh. 13: [...]
15. Kuinga autuat te sillein ol[...]
Minä olen teidän todistajanne, [...]
jos se olis mahdollinen ollut, [...]
olisitta teidän silmänne kaiwanet
ja minulle andanet.
16. Olengo minä siis nyt [...]
wihollisexenne tullut, että minä [...]
totuden sanon?
17. Ei he teitä oikein kiiwa[...]
rakasta, waan he tahtowat tei[...]
nusta käätä pois, että te heitä ki[...]
desa rakastaisitte. Rom. 10: [...]
2 Cor. 11: 2.
18. Kyllä kiiwaten rakastaa [...]
on, aina hywydesä, ja ei ainoasta[...]
loin, koska minä teidän tykönänne [...]
19. Minun rakkat lapseni, jotka [...]
nun täytyy wastaundesta kiwulla [...]
nyttä, siihenasti kuin Christus [...]
songun muodon sais. 1 Cor. 4[...]
Philem. v. 10. Jac. 1: 18.

20. Mutta minä soisin olewani tei-
n tykönänne, että minä taidaisin
nenikin muutta: empä minä tiedä
tä minä tästedes teen teidän kans-
me.
21. Sanokat te minulle, jotka Lain
a olla tahdotta: ettekö te Lakia kuule?
22. Sillä kirjoitettu on: Abraha-
lla oli kaxi poikaa, yxi palkkawai-
)sta ja yxi wapaasta. 1 Mos. 16: 15.
uku 21: 1, 2. Ap. T. 7: 8. Hebr. 11: 11.
23. Mutta joka palkkawaimosta oli,
oli lihan jälkeen syndynyt; ja joka
paasta oli, se oli lupauxen kautta.
Joh. 8: 39. Rom. 9: 7, 8.
24. Nämät jotakin merkitzewät; sillä
mät owat ne kaxi Testamentiä: yxi
nain wuoresta, joka orjuteen syn-
ttä, joka on Agar:
25. Sillä se Agar on Sinain wuori
abiasa, ja ulottu hamaan Jerusa-
iin, joka nyt on, ja on lastensa
ißa orjana.
26. Mutta se Jerusalem joka yl-
dä on, on wapa, joka on kaikkein
idän äitimme. Es. 2: 2. Hebr. 12: 22.
Ilm. K. 3: 12. Luku 21: 2, 10.
27. Sillä kirjoitettu on: iloitze sinä
)elmätöin, joka et synnytä, pakah-
ja huuda sinä, joka et raskas ole;
ä yxinäisellä on enämpi lapsia, kuin
ä jolla mies on. Es. 54: 1.
28. Mutta me, rakkat weljet, o-
mma niinkuin Isaachikin, lupauxen
)set. Rom. 9: 7.
29. Mutta niinkuin se silloin joka
)an jälkeen syndynyt oli, wainois
i joka Hengen jälkeen syndynyt oli;
n se nytkin tapahtuu. 1 Mos. 21: 9.
30. Mutta mitä Raamattu sanoo?
: palkkawaimo poikinensa ulos;
ä ei palkkawaimon pojan pidä
imän wapan pojan kanßa.
1 Mos. 21: 10, 12. Joh. 8: 35.
31. Niin me siis olemma, rakkat
ljet, en palkkawaimon pojat, waan
pan.

5. Luku.

Neuwo Christuxelta ansaittua wapautta
pitämään. Lihan, Hengen hedelmät.

Niin pysykät siis siinä wapaudesa,
jolla Christus meitä wapahtanut
on, ja älkät taas teitänne sekoittako
orjuden ikeseen. Rom. 6: 18.
1 Pet. 2: 16.
2. Katzo, minä Pawali sanon teille:
jos te annatte teitänne ymbärileikata,
niin ei ole Christus teille hyödyllinen.
Ap. T. 15: 1.
3. Mutta minä taas todistan, että
jokainen ihminen kuin ymbärileikatan,
se on kaikkea Lakia welkapää pitämään.
4. Te oletta Christuxen kadottanet,
jotka Lain töillä tahdotta wanhurskaxi
tulla, ja oletta Armosta luopunet.
5. Mutta me odotamme Hengesä
uskon kautta wanhurskauden toiwoa.
2 Tim. 4: 8.
6. Sillä ei Christuxesa JEsuxesa
ymbärileikkaus, eikä esinahka mitän kel-
pa, waan usko, joka rakkauden kautta
työtä teke. 1 Cor. 7: 19. 2 Cor. 5: 16.
Gal. 6: 15. Col. 3: 11.
7. Te juoxitta hywin: kukasta tei-
dän esti totutta uskomasta? Gal. 3: 1.
8. Ei senkaltainen yllytys ole hä-
nestä, joka teitä kutzuu. Gal. 1: 6.
9. Wähä hapatus kaiken taikinan
hapatta. 1 Cor. 5: 6.
10. Minä turwan teihin HERrasa,
ettet te toista mieldä ottaisi; Mutta
joka teitä exyttä, hänen pitä duomion-
sa kandaman, olkan kuka hän olis.
Gal. 1: 7.
11. Mutta jos minä wielä, rakkat
weljet, ymbärileikkausta saarnan, min-
gätähden minä siis wainoa kärsin? Ja
niin olis ristin pahennus häwinnyt.
1 Cor. 1: 23.
12. O josko ne eroitettaisin, jotka
teitä hukuttelewat.
13. Sillä te, rakkat weljet, oletta
wapauteen kutzutut, ainoasta karttakat,
ettet te salli sen wapauden Lihalle ti-
laa anda, waan palwelkat rakkaudesa
toinen toistanne: 1 Cor. 8: 9.
Luku 9: 19. Gal. 6: 2. 1 Pet. 2: 16.
14. Sillä kaikki Laki yhdesä sanasa
täytetän, nimittäin: Rakasta lähim-
mäistäs niinkuin itziäs.
3 Mos. 19: 18. Matth. 7: 12. Luku 22: 39.
Marc. 12: 31. Rom. 13: 9. Jac. 2: 8.
15. Mutta jos te toinen toistanne
puretta ja syötte, niin katzokat, ettet
te toinen toiseldanne syödyxi tule.
2 Cor. 12: 20.

16. Mutta minä sanon: waeltakat Hengesä, niin et te Lihan himoa täytä:
Rom. 6: 12. Luku 8: 1, 4, 12. Luku 13: 14
1 Pet. 2: 11.

17. Sillä Liha himoitzee Hengeä wastan, ja Hengi Lihaa wastan: Nämät owat wastan toinen toistansa, niin ettet te tee, mitä te tahdotta.
Rom. 7: 15, rc.

18. Mutta jos te hengeldä hallitan, niin et te ole Lain alla.
Rom. 6: 14. Luku 8: 2.

19. Mutta Lihan työt owat julkiset: kuin on: Huorus, Salawuoteus, Saastaisus, Haureus,
1 Cor. 3: 3. Luku 6: 9. Eph. 5: 3. Col. 3: 5.

20. Epäjumalten palwelus, Noituus, Waino, Riita, Kateus, Wiha, Torat, Eripuraisus, Eriseura.

21. Pahansuomus, Murha, Juopumus, Ylönsyömys, ja muut senkaltaiset: joista minä teille edellä sanon, niinkuin minä ennengin sanonut olen, että ne jotka senkaltaisia tekewät, ei pidä Jumalan waldakundaa perimän.
1 Cor. 6: 10. Eph. 5: 5. Col. 3: 6.
Ilm. K. 22: 15.

22. Mutta Hengen hedelmä on: Rakkaus, Ilo, Rauha, Pitkämielisys, Ystäwys, Hywys, Usko, Hiljaisus, Puhtaus.
Eph. 5: 8.

23. Senkaltaisia wastan ei ole Laki.

24. Mutta jotka Christuxen omat owat, ne owat ristinnaulinnet Lihansa, himoin ja haluin kanßa.
Rom. 6: 6. Gal. 2: 19.

25. Jos me Hengesä elämme, niin waeltakamme myös Hengesä.
Rom. 8: 5.

26. Älkämme turhaa kunniata pyytäkö, wihoittain ja kadehtien toinen toistamme.

6. Luku.

Elä kärsiwällisenä, kiitollisena ja harskasna, ja pyrki tullares uuderi ihmiseri.

Rakkat weljet, jos ihminen osaa johonguun wikaan tulla, niin te jotka Hengelliset oletta, ojetkat senkaltaista siweyden Hengesä: ja katzo itziäs, ettes sinä myös kiusataisi.
Rom. 14: 1. 1 Cor. 3: 1. Luku 9: 22.

2. Kandakat toinen toisenne kuormaa, ja niin Christuxen Lakia täyttäkät.
Joh. 15: 12. Rom. 15: 1. 1 Thes. 5: 14.

3. Sillä jos joku luulee itzensä jotakin olewan, joka ei kuitengan mitän ole, hän wiettelee itzensä.
1 Cor. 8: 2.

4. Mutta koetelkan kukin oman tekonsa, ja sitte hän taita ainoasti itzesänsä kerskata, ja ei yhdesäkän muusa:

5. Sillä kungin pitä oman kuormansa kandaman.
Ps. 62: 13. Jer. 17: 10. Rom. 2: 6. Ilm. K. 2: 23.

6. Joka sanalla neuwotan, se jakakan kaikkea hywää sille, joka händä neuwoo.
1 Cor. 9: 7, 11, 14

7. Älkät eksykö: ei Jumala anna itziänsä pilkata; sillä mitä ihminen kylwää, sitä hän myös niittä.
Luc. 16: 25. Rom. 2: 6.

8. Joka Lihasansa kylwää, se Lihastansa turmeluxen niittä; mutta joka Hengesä kylwää, se Hengestä ijankaikkisen elämän niittä.
2 Cor. 9: 6

9. Ja koska me hywää teemme, niin älkämme suuttuko; Sillä aikanansa mekin saamme niittä ilman lakkamata.
2 Thes. 3: 13.

10. Koska siis meillä aika on, niin tehkämme jokaitzelle hywää; mutta enimmitten niille jotka meidän kansa weljemme uskosa owat.
Eph. 2: 10.

11. Katzokat, kuinga suuren Lähetyskirjan minä olen teille omalla kädelläni kirjoittanut.

12. Jotka tahtowat myös nään sikeen Lihasa kelwata, ne teitä ymbärileikkauxeen waatiwat, ainoastans ettei he tä Christuxen Ristillä waiwataisi.
Phil. 3: 18.

13. Sillä ei nekän, jotka ymbärileikatan, Lakia pidä: waan he tahtowat teitä ymbärileikata, että he woisit Lihastanne itziänsä kerskata saisit.

14. Mutta pois se minusta, että minä muusta kerskaisin, waan ainoastansa meidän HERran JEsuxen Christuxen Rististä; jonga kautta mailma minulle ristinnaulittu on, ja minä mailmalle.
Rom. 6: 6. Gal. 2: 19.

15. Sillä Christuxesa JEsuxesa ei ymbärileikkaus, eikä esinahka mitän kelpaa, waan uusi luondokappale.
1 Cor. 7: 19. 2 Cor. 5: 17. Gal. 5: 6.
Col. 3: 11.

6. Ja niin monda kuin tämän nuonuoran jälkeen waeltawat, hei päällänsä olkon Rauha ja lau-s, ja Jumalan Israelin päällä!
Ps. 125: 5.
7. Ulkön yxikän tästälähin minua n waiwatko; sillä minä kannan mi-
nun ruumisani meidän HERran JE-suxen Christuxen arwet. 2 Cor. 4: 10.
18. Meidän HERran JEsuxen Christuxen Armo, olkon teidän hengenne kanssa, rakkat weljet, Amen!
Lähetetty Galatalaisille Romista.

P. Pawalin Epistola Ephesiläisten tygö.

1. Luku.

lowalitzeminen. Hengen woima. Christuxen korkeus.

awali JEsuxen Christuxen Apostoli Jumalan tahdon kautta, Pyhille, x Ephesosa asuwat, ja Christuxen suxen päälle uskowat:
Rom. 1: 7. 1 Cor. 1: 2. 2 Cor. 1: 1.
. Armo olkon teille, ja Rauha Jualda meidän Isäldämme, ja HERa JEsuxelda Christuxelda!
Gal. 1: 3. 1 Pet. 1: 2.
. Kiitetty olkon Jumala ja mei-HERran JEsuxen Christuxen, joka meitä on siunannut kaikkiella hengellisellä siunauxella tailisisa Christuxen kautta:
2 Cor. 1: 3. 1 Pet. 1: 3.
. Niinkuin hän meitä on sen kautwalinnut, ennenkuin maailman peus laskettu oli, että me olisimme ät ja laittamattomat rakkaudesa häedesänsä; Luc. 1: 75. Rom. 8: 29, 30. h. 5: 27. Col. 1: 23. 2 Thess. 2: 13. 2 Tim. 1: 9. Tit. 2: 12.
. Ja on säättänyt meitä korjatta xensa, JEsuxen Christuxen kautta, en hywän tahtonsa jälkeen;
Rom. 8: 15. Gal. 4: 5.
. Hänen kunniallisen Armonsa kiixi, jonga kautta hän on meitä siirakkaasa otollisexi tehnyt.
Matth. 3: 17. Luku 17: 5.
. Josa meille on lunastus hänen ensä kautta, nimittäin, syndein anandamus, hänen Armonsa rikkaujälkeen. Ap. T. 20: 28. Rom. 9: 23. Eph. 2: 7. Phil. 4: 19. Col. 1: 14. Hebr. 9: 12. 1 Pet. 1: 18, 19.
. Jonga hän meille runsasti kaikkisen wiisauden ja taidon kautta auut on.
. Ja on meille hänen tahtonsa saiden hywästä suomastansa tiettäwäxi tehnyt, ja sen hänen kauttiansa tuottanut edes; Rom. 16: 25. Eph. 3: 9. Col. 1: 26. 2 Tim. 1: 9. Tit. 1: 2. 1 Pet. 1: 20.
10. Koska aika täytetty oli, että hän kaikki kappalet päälbäiskein Christuxesa yhdistäis, sekä ne jotka Taiwaasa, että myös ne jotka maan päällä owat; Gal. 4: 4.
11. Hänesä, jonga kautta me myös perillisixi tullet olemma, jo ennen hänen aiwoituxensa jälkeen säätyt, joka kaikki kappalet oman tahtonsa neuwon jälkeen waikutta: Rom. 8: 17. Col. 1: 20, 22.
12. Että me olisimma hänen kunniansa kiitoxexi, me jotka ennen Christuxen päälle toiwoimma.
13. Jonga kautta te myös totuuden sanan kuullet oletta, nimittäin, Ewangeliumin teidän autuudestanne; jonga kautta te myös, sittekuin te uskoitta, kiinitetyt oletta lupauxen Pyhällä Hengellä; Rom. 8: 15, 16. 2 Cor. 5: 5. Eph. 4: 30.
14. Joka meidän perintömme pantti on, meidän lunastuxehemme, että me hänen omaitzensa olisimma, hänen kunniansa kiitoxexi. 5 Mos. 7: 6. Rom. 8: 23. 2 Cor. 1: 22.
15. Sentähden minäkin, sittekuin minä kuulin siitä uskosta kuin teillä HERran JEsuxen päälle on, ja teidän rakkaudestanne kaikkein Pyhäin tygö,
16. En lakka kiittämästä Jumalata teidän edestänne, ajatellen aina teitä minun rukouxisani: Rom. 1: 9. Phil. 1: 3. 1 Thess. 1: 2. 2 Thess. 1: 3.
17. Että meidän HERran JEsuxen Christuxen Jumala, kunnian Isä, andais teille wiisauden ja ilmoituxen Hengen hänen tundemiseensa:
18. Ja walaisis teidän ymmärryxenne silmät, että te tiedäisitte mikä

hänen kutzumisensa toiwo on, ja mikä
hänen kunniansa perimisen rikkaus on
hänen Pyhisänsä;
19. Ja kuinga suuri hänen woi=
mansa meidän kohtaamme on, jotka
hänen wäkewän woimansa waikuttami=
sen jälkeen uskomma; Col. 2: 12.
20. Jonga hän Christuxesa waikut=
ti, koska hän hänen kuolluista herätti,
ja pani istumaan oikialle kädellensä
Taiwaisa; Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 24, 32.
1 Cor. 15: 25. Col. 3: 11. Hebr. 1: 3.
1 Pet. 3: 22.
21. Kaiken hallituxen ja wallan, ja
wäkewyden, ja herrauden päälle, ja kai=
ken sen päälle kuin nimittä taitan ei
ainoasta täsä mailmasa, mutta myös
tulewaisesa; Phil. 2: 9. Col. 2: 10.
22. Ja on kaikki pannut hänen
jalkainsa ala, ja on myös hänen pan=
nut Pääxi kaikkein päälle Seura=
kunnalle; Ps. 8: 7. Eph. 4: 15.
Luku 5: 23. Col. 1: 18.
23. Joka on hänen ruuminsa, sen
täyttämys, joka kaikki kaikisa täyttä.

2. Luku.

Me synnymme wihan lapset, mutta tulem=
ma armon lapsixi Christuxesa.

Ja myös (herätti) teidän, koska te
kuollet olitta ylitzekäymisten ja syn=
dein tähden: Col. 2: 13.
2. Joisa te muinen waelsitta, tä=
män mailman juoxun jälkeen; ja sen
Pääruhtinan, jolla tuulesa walda on,
nimittäin, sen Hengen jälkeen, joka nyt
epäuskoisisa lapsisa waikutta;
Joh. 14: 30. Col. 3: 6, 7.
3. Joitten seasa me myös kaikki mui=
nen meidän Lihamme himoisa waelsim=
ma, ja teimme Lihan ja Toimen tah=
don jälkeen: Ja me olimma luon=
nostamme wihan lapset, niinkuin
muutkin.
4. Mutta Jumala, joka rikas on
laupiudesta, hänen suuren rakkaudensa
tähden, jolla hän on meitä rakastanut,
Rom 10: 12.
5. Ja koska me wielä synnisä kuol=
let olimma, on hän meitä Christuxen
kansa eläwäxi tehnyt; (sillä Armosta
oletta te autuaxi tullet:)
Rom. 5: 6. 8, 10. Luku 6: 4. Luku 8: 11.
Col. 2: 12, 13. Luku 3: 1, 3.
6. Ja on meidän myös hänen kan=
sansa herättänyt, ja istuttanut taiwal=
lisiin menoihin Christuxesa JEsuxesa;
7. Että hän tulewaisilla ajoilla, [illegible]
nen ylönpaltisen Armonsa rikkauden
hänen hywydestänsä meidän kohtaam=
me Christuxesa JEsuxesa osotais.
8. Sillä Armosta te oletta au=
tuaxi tullet, Uskon kautta; ja ei
itze teistänne: Jumalan lahja se on:
Rom. 3: 24. Luku 4: 16. Tit. 3: 5.
9. Ei töistä, ettei yxikän itzens
kerskaisi. Rom. 3: 20, 27. Luku [illegible]
Luku 9: 11. Luku 11: 6. 1 Cor. 1: 29, [illegible]
2 Tim. 1: 9.
10. Sillä me olemma hänen tek[illegible]
sa, luodut Christuxesa JEsuxesa [illegible]
wiin töihin, joihin Jumala meidän
jo ennen waeldamaan walmistanut.
Ps. 100: 3. Es. 29: 23. Eph. 1: 4.
Luku 4: 24. Tit. 2: 14.
11. Sentähden muistakat, [illegible]
olitta muinen pakanat Lihan jälken,
ja niildä kutzuttin esinahaxi, jotka [illegible]
han jälkeen ymbärileikkauxexi kutzuttin,
joka käsillä tehdän; 1 Cor. 12: 2.
Eph. 5: 8. Col. 1: 21.
12. Että te silhen aikaan [illegible]
Christuxeta olitta, muukalaiset [illegible]
lin kyläkunnasta, ja wierat lupauxen
Testamentistä, ja ei teillä toiwoa [illegible]
ollut, ja olitta mailmasa ilman Ju=
malata. Rom. 9: 4.
13. Mutta nyt te Christuxesa JE=
suxesa oletta, jotka muinen [illegible]
olitta, nyt te Christuxen weren [illegible]
oletta lähes pääsnet:
14. Sillä hän on meidän [illegible]
me, joka molemmista on yhden [illegible]
ja waihe=aidan särkenyt: Joh. [illegible]
15. Että hän Lihansa kautta [illegible]
han otti pois: Nimittäin, Lain [illegible]
käskyihin päätetty oli: Että hän [illegible]
desta yhden uuden ihmisen lois [illegible]
nesänsä, ja tekis rauhan;
Ap. T. 10: 36. Rom. 5: 1. 2 Cor. 5: 18.
Gal. 6: 15. Col. 1: 20. Luku 2: 14.
16. Ja että hän ne molemmat Ju=
malan kanßa yhdesä ruumiisa ristin
kautta sowitais, ja on sen wihan [illegible]
kauttansa kuolettanut. Rom. [illegible]
Luku 8: 3. Col. 1: 20.
17. Ja on tullut Ewangeliumin
kautta rauhaa ilmoittamaan, teille jo[illegible]

i taampana olitta, ja mille jotka läsnä
lit. Es. 57: 19.

18. Sillä hänen kauttansa me mo=
mmin yhdesä hengesä saamme Isää
ihestyä. Joh. 10: 9. Luku 14: 6.
Rom. 5: 2. Eph. 3: 12. Hebr. 4: 16.
Luku 10: 19, 20.

19. Niin ettepä te sillen ole wierat
i muukalaiset, waan Pyhäin kyläu=
iehet ja Jumalan perhe: Gal. 6: 10.
Phil. 3: 20. Hebr. 12: 22, 23.

20. Apostolein ja Prophetain peruf=
uxen päälle raketut, josa JEsus Chris=
us paras kulmakiwi on; Ps. 118: 22.
s. 28: 16. Matth. 16: 18. 1 Cor. 3: 9, 10.
1 Pet. 2: 4. Ilm. K. 21: 14.

21. Jonga päälle kaikki rakennus
oinen toiseensa liitetän, ja kaswaa py=
äxi Templixi HERrasa:
1 Cor. 3: 17. Luku 6: 19. 2 Cor. 6: 16.

22. Jonga päälle te myös raketan
Jumalalle asuinsiaxi Hengesä.
1 Pet. 2: 5.

3. Luku.

Pawalin ylöskehoitus, wirka, rukous.

Sentähden minä Pawali JEsuxen
Christuxen fangi teidän pakanain
ähden; Ap. T. 21: 33. Eph. 4: 1.
Phil. 1: 7, 13, 16. Col. 4: 3. 2 Tim. 1: 8.
Luku 2: 10. Philem. v. 1.

2. Jos te muutoin kuullet oletta
Jumalan armon huonenhallituxesta, jo=
ka minulle teidän puoleenne annettu on;
Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2. 1 Cor. 4: 1.

3. Että minulle on tämä salaus il=
moituxen kautta tiettäwäxi tehty, niin=
kuin minä jo ennen lyhykäisesti kirjoitin:
Ap. T. 22: 17, 21. Luku 26: 16, 17. Gal.
1: 11, 12. Eph. 1: 9, 10. Col. 1: 26.

4. Josta te lukein taidatte minun ym=
märryxeni Christuxen salaisudesa tuta:

5. Joka ei ole endisiin aikoin niin
ihmisten lapsille tiettäwäxi tehty, kuin
se nyt hänen pyhille Apostoleillensa ja
Prophetaillensa Hengen kautta ilmoi=
tettu on: Ap. T. 20: 28.

6. Nimittäin, että pakanat pitä
kanssaperilliset ja yxi ruumis oleman,
ja osalliset hänen lupauxestansa Chris=
tuxesa, Ewangeliumin kautta:
Gal. 3: 14. Eph. 2: 15, 16.

7. Jonga palweliaxi minä tullut o=
len Jumalan Armon lahjan kautta,
joka hänen woimansa waikutuxesta mi=
nulle annettu on. Rom. 1: 5.

8. Minulle, joka kaikkein wähin Py=
häin seasa olen, on tämä armo annet=
tu, että minä pakanain seasa tutkimat=
toman Christuxen rikkauden julistaisin,
1 Cor. 15: 9. Gal. 1: 16. Luku 2: 8. 1 Tim.
1: 13, 15. Luku 2: 7. 2 Tim. 1: 11.

9. Ja jokaitzelle walkeuteen saattai=
sin mikä osallisus siinä salaisudesa on,
joka ijankaikkisesti on salattu ollut Ju=
malasa, joka kaikki JEsuxen Christu=
xen kautta luonut on; Joh. 1: 3.
Rom. 16: 25. Col. 1: 16. 2 Tim. 1: 10.
Tit. 1: 2, 3. Hebr. 1: 2. 1 Pet. 1: 20.

10. Että nyt haldioille ja Esiwal=
loille taiwallisisa Jumalan moninainen
wiisaus Seurakunnan kautta tiettäwä=
xi tulis;

11. Sen ijankaikkisen aiwoituxen jäl=
keen, jonga hän Christuxesa JEsuxesa
meidän HERrasamme osottanut on;

12. Jonga kautta meillä on uskal=
lus, ja tygökäymys kaikella rohkeudel=
la, uskon kautta hänen päällensä.
Joh. 10: 9. Luku 14: 6. Rom. 5: 2. Eph.
2: 18. Hebr. 4: 16. Luku 10: 19, 20.

13. Sentähden minä rukoilen, ettet
te minun waiwaini tähden wäsyisi,
kuin minä teidän edestänne kärsin, joka
teidän kunnianne on.
Phil. 1: 14. Col. 1: 24. 1 Thes. 3: 3.

14. Sentähden kumarran minä pol=
weni meidän HERran JEsuxen Chris=
tuxen Isän puoleen,

15. Joka kaikkein oikia Isä on, kuin
Taiwahisa ja maasa lapsixi kutzutan;

16. Että hän annais teille woimaa
hänen kunniansa rikkauden jälkeen, että
te hänen Hengensä kautta wäkewäxi
tulisitta, sisällisesä ihmisesä;
2 Cor. 4: 16. Eph. 6: 10.

17. Ja että Christus asuis uskon
kautta teidän sydämisänne;

18. Että te olisitta rakkauden kaut=
ta juurtunet ja perustetut: Että te sel=
kiästi käsitäisittä kaikkein Pyhäin kans=
sa, mikä leweys ja pituus, ja syweys
ja korkeus olis; Col. 2: 7.

19. Ja Christuxen rakkauden tundi=
sitta, joka kaiken tundemisen ylitzekäy;
että te olisitta kaikella Jumalan täy=
dellisydellä täytetyt.

20. Mutta hänelle, joka kaikki ylön=

paltisesti woi tehdä, kaiken sengin ylitze kuin me rukoilemma taikka ymmärrämme, sen woiman jälkeen, joka meisä waikutta,

21. Hänelle olkon kunnia Seurakunnasa, joka on Christuxesa JEsuxesa, kaikkiin aikoin ijankaikkisesta niin ijankaikkiseen, Amen!

4. Luku.

Neuwo hengelliseen yhteyteen. Opettajat lähetetään. Christillinen waellus.

Niin minä fangittu HERrasa neuwon teitä, että te sijnä kutzumisesa, johon te kutzutut oletta, niin waellaisitte kuin sopii; 1 Mos. 17: 1. 1 Cor. 7: 20. Eph. 3: 1. Phil. 1: 27. Col. 1: 10. 1 Thes. 2: 12.

2. Kaikella nöyrydellä, siwoydellä ja pitkämielisydellä, ja kärsikät toinen toistanne rakkaudesa. Col. 1: 11. Luku 3: 12. 1 Thes. 5: 14.

3. Ahkeroitkat myös pitämään Hengen yhteyttä rauhan siten kautta.

4. Yxi ruumis ja yxi hengi, niinkuin tekin oletta teidän kutzumisesanne yhdenkaltaiseen toiwoon kutzutut: Rom. 12: 5, 10. 1 Cor. 12: 4, 11. Eph. 2: 16.

5. Yxi HERra, yxi usko, yxi Kaste: 1 Cor. 12: 5.

6. Yxi Jumala ja kaikkein Isä, joka kaikkein päällä on, ja kaikkein kautta, ja teisä kaikisa. Mal. 2: 10. 1 Cor. 8: 4, 6. Luku 12: 6.

7. Mutta jokaitzelle meille on Armo annettu Christuxen lahjan mitan jälkeen. Rom. 12: 3, 6. 1 Cor. 12: 11.

8. Sentähden hän sanoo: hän on astunut ylös korkeuteen, ja on fangiuden fangixi wienyt, ja ihmisille lahjoja andanut. Ps. 68: 19. Col. 2: 15.

9. Mutta se kuin hän astui ylös, ei ole mikän muu, kuin että hän ennen tänne astui ales, alimmaisiin maan paikkoihin. Joh. 3: 13. Luku 6: 62.

10. Joka on astunut alas, hän on se joka kaikkein Taiwasten päälle astui ylös, että hän kaikki täyttäis. Ap. T. 2: 33.

11. Ja hän on pannut muutamat Apostolixi, muutamat Prophetaxi, muutamat Ewangelisterixi, muutamat Paimenixi ja opettajaxi; Ap. T. 21: 8. Rom. 12: 7. 1 Cor. 12: 28. 2 Tim. 4: 5.

12. Pyhäin täydellisyteen, palweluxen työhön, ja Christuxen ruumiin rakennuxeen; Eph. 1: 23. Col. 1: 24.

13. Siihenasti kuin me kaikki tulemma uskon ja Jumalan Pojan tundemisen yhteydesä täydexi miehexi, Christuxen täydellisen warren mitan jälkeen.

14. Etten me sillen lapset olisi, joka horjuisimme ja kaikkinaisilda opetuxen tuulilda wietelläisin, ihmisten koruden ja kawaluden kautta, jolla he meitä käywät ympäri saadaxensa petä. 1 Cor. 14: 20. Hebr. 13: 9.

15. Mutta olkamme toimelliset rakkaudesa, ja kaswakamme kaikisa, hänesä joka Pää on, Christus; Eph. 1: 22. Luku 5: 23.

16. Josta koko ruumis on koottu, ja yhteen liitetty, kaiken yhdistyxen kautta kuin siihen lisändy, sen waikutuxen ja määrän jälkeen, kuin kullakin jäsenellä on, siitä kaswaa ruumis ommaxi rakennuxexensa rakkaudesa. Rom. 12: 5. 1 Cor. 12: 27.

17. Niin minä nyt sanon, ja todistan HERrasa, ettet te sillen waella niinkuin muut pakanat waeldawat mielensä tyhmydesä;

18. Joitten ymmärrys pimitetty on, ja owat wierandunet siitä elämästä, joka Jumalasta on, tyhmyden kautta kuin heisä on, ja heidän sydämensä kowuden kautta. Eph. 2: 12. 1 Thes. 4: 5.

19. Jotka sitten kuin he olit paatunet, annoit ylön heitänsä haureuteen, ja teit kaikkinaista saastaisutta ylönpaltisesa himosa. Rom. 1: 24, 26.

20. Mutta et te niin Christusta oppenet:

21. Jos te muutoin hänestä kuullet oletta, ja hänesä opetetut oletta, niinkuin totuus JEsuxesa on.

22. Niin pangat pois se wanha ihminen, jonga kanssa te ennen waelsitta, joka himoin kautta eryxiänsä itzensä turmelee. Rom. 6: 6. Eph. 2: 2, 3. Col. 2: 11. Luku 3: 8. Hebr. 12: 1. 1 Pet. 2: 1. Luku 4: 2.

23. Mutta uudistakat teitänne teidän mielenne Hengesä. Rom. 6: 4. Luku 12: 2.

24. Ja puetkat päällenne uusi ihminen, joka Jumalan jälkeen luotu on, totisesa wanhurskaudesa ja pyhydesä. 2 Cor. 5: 17. Col. 3: 10.

25. Sentähden pangat pois wal=
ja puhukan jokainen lähimmäisensä
ußa totuutta; sillä me olemma jäse=
keskenämme. Sach. 8: 16.
Rom. 12: 5. 1 Pet. 2: 1.
26. Wihastukat ja älkät syndiä teh=
älkät andako Auringon laskea ylitze
hän wihanne: Ps. 4: 5.
27. Älkät andako laittajalle siaa.
1 Pet. 5: 9. Jac. 4: 7.
28. Joka warastanut on, älkän sil=
warastako; waan paremmin tehkän
tä, ja toimittakan käsillänsä jotakin
wää, että hänellä olis tarwitzewalle
amista. Ap. T. 20: 34. 1 Thess. 4: 11.
2 Thess. 3: 8, 12.
29. Älkön yxikän rietas puhe tei=
n suustanne lähtekö; waan mitä so=
lias on parannuxen tarpexi, että se
wollinen kuulla olis.
Matth. 12: 36. Eph. 5: 3, 4. Col. 3: 16.
30. Ja älkät Jumalan Pyhää Hen=
murhelliseksi saattako, josa te lu=
stuxen päiwään asti kiinnitetyt oletta.
Es. 7: 13. Luku 63: 10. Rom. 8: 16, 23.
Cor. 1: 22. Luku 5: 5. Eph. 1: 13, 14.
31. Kaikki haikeus, ja närkästys, ja
ha, ja huuto, ja sadatus, olkon kau=
a teistä, kaiken pahuden kanßa.
32. Mutta olkat keskenänne ystäwäl=
t ja laupiat, ja andexi andakat toi=
toisellenne, niinkuin Jumala teil=
kin Christuxen kautta andexi anda=
t on: Matth. 6: 14. Marc. 11: 25.
Col. 3: 12, 13. Phil. 2: 12.

5. Luku.

Uskowaisten elämä. Awiowäki.

Niin olkat siis Jumalan seurajat,
niinkuin rakkat lapset.
Matth. 5: 45, 48. Luc. 6: 36.
2. Ja waeldakat rakkaudesa; niin=
n myös Christus meitä rakasti, ja
oi hänensä ulos meidän edestämme
jaxi, uhrixi ja Jumalalle makiaxi
suxi. Joh. 13: 34. Luku 15: 12. Gal.
20. 1 Thess. 4: 9. Hebr. 8: 3. Luku 9: 14.
Joh. 3: 11, 23. Luku 4: 20. 1 Pet. 3: 18.
3. Mutta huorutta ja kaikkea riet=
utta, eli ahneutta, älkät andako tei=
n seasanne mainitakkan, niinkuin py=
in sopi; Eph. 4: 29.
4. Ja häpiällisiä sanoja, ja hullu=
puheita eli jaarituxia, jotka ei mi=
hingän kelpa, waan paremmin kiitos=
sanoja. Marc. 7: 21. Gal. 5: 19.
5. Sillä se te tiedkät, ettei yxikän
huorintekiä, taikka saastainen, eli ahne,
joka epäjumalan palwelia on, ole Chris=
tuxen ja Jumalan Waldakunnan pe=
rillinen. 1 Cor. 6: 9, 10. Col. 3: 5.
Ilm. K. 22: 15.
6. Älkät andako yhdengän pettä tei=
tänne turhilla puheilla; sillä sentähden
Jumalan wiha epäuskoisten päälle tulee.
Jer. 29: 8. Matth. 24: 4. Marc. 13: 5.
Luc. 21: 8. Rom. 1: 18. Col. 3: 6.
2 Thess. 2: 3.
7. Älkät sentähden olko heidän osa=
weljensä.
8. Sillä muinen te olitta pimeys,
mutta nyt te oletta walkeus HERrasa:
Waeldakat niinkuin walkeuden lapset:
Joh. 12: 36. 2 Cor. 3: 18. 1 Thess. 1: 9.
9. (Sillä Hengen hedelmä on kai=
kesa hywydesä ja wanhurskaudesa, ja
totudesa:) Gal. 5: 22.
10. Ja koetelkat mikä HERralle
otollinen on. Rom. 12: 2.
11. Älkät olko osalliset pimeyden he=
delmättömisä töisä, waan paremmin
nuhdelkat: Matth. 18: 17. Rom. 13: 12.
1 Cor. 5: 9. Luku 10: 20. 2 Cor. 6: 14.
2 Thess. 3: 14. Hebr. 9: 14.
12. Sillä mitä salaa heildä tapah=
tuu, se on häpiä sanoakkin.
13. Mutta kaikki ne ilmei tulewat,
koska he walkeudelda rangaistan; sillä
kaikki kuin ilmei tulee, se on walkeus.
Joh. 3: 20, 21.
14. Sentähden hän sanoo: Heräjä
sinä joka makat, ja nouse kuolleista,
niin Christus sinua walaisee.
Es. 60: 1. Rom. 6: 4, 5. Luku 13: 11.
1 Cor. 15: 3, 4. Eph. 2: 5. Col. 3: 1.
15. Niin katzokat, että te wisusti
waellatte, ei niinkuin tyhmät, waan
niinkuin wijsat. Col. 4: 5.
16. Ja hangitkat teitänne ajallansa;
sillä aika on paha.
17. Älkät sentähden olko taitamat=
tomat, waan ymmärtäwäiset, mikä
HERran tahto on. Rom. 12: 2.
18. Ja älkät juopuko wiinasta, josta
paha meno tulee, waan olkat täytetyt
(Pyhällä) Hengellä. San. L. 20: 1.
Luku 23: 29, 30. Es. 5: 11, 22. Luc. 21: 34.
19. Ja puhukat keskenänne Psal=

meilla, ja kiitoswirsillä, ja hengellisillä lauluilla, weisaten ja soittain HErralle teidän sydämesänne; Col. 3: 16.

20. Kiittäin aina Jumalata ja Isää, jokaitzen edestä, meidän HErran JEsuxen Christuxen nimeen: Col. 3: 17. 1 Thess. 5: 17. Hebr. 13: 15. 1 Pet. 2: 5.

21. Ja olkat toinen toisellenne alammaiset Jumalan pelwosa. 1 Pet. 5: 5.

22. Waimot olkan omille miehillensä alammaiset, niinkuin HErralle: 1 Mos. 3: 16. 1 Cor. 14: 34. Col. 3: 18. Tit. 2: 5. 1 Pet. 3: 1.

23. Sillä mies on waimon pää, niinkuin Christus on Seurakunnan pää: ja hän on ruumin wapahtaja. Rom. 12: 5. 1 Cor. 11: 3. Luku 12: 21. Eph. 1: 22. Luku 4: 12, 15. Col. 1: 18, 24.

24. Mutta niinkuin Seurakunda on Christuxelle alammainen, niin myös waimot pitä miehillensä kaikisa alammaiset oleman.

25. Miehet rakastakat teidän waimojanne, niinkuin myös Christus Seurakundaa rakasti, ja annoi ulos itzensä hänen edestänsä; Gal. 1: 4. Col. 3: 19. 1 Pet. 3: 7.

26. Että hän sen pyhitäis, ja on sen jo puhdistanut weden pesosa sanan kautta; Joh. 3: 5. Tit. 3: 5. 1 Pet. 3: 21.

27. Että hän saattais itzellensä kunniallisen Seurakunnan, jolla ei saastaisutta, eikä ryppyä ole, eli jotakuta muuta senkaltaista, waan että hän pyhä ja laittamatoin olis. Kork. w. 4: 7. Eph. 1: 4. Col. 1: 22.

28. Miehet pitä waimojansa rakastaman, niinkuin omia ruumitansa: Joka waimoansa rakastaa, se rakastaa itziänsä.

29. Sillä ei yxikän ole omaa lihaansa koskan wihannut, waan elättä ja holhoo sitä, niinkuin myös HErra Seurakundaa.

30. Sillä me olemma hänen ruuminsa jäsenet, hänen lihastansa, ja luistansa. 1 Cor. 6: 15.

31. Sentähden pitä ihmisen andaman ylön Isänsä ja äitinsä, ja waimoonsa sidottu oleman, ja ne kaxi tulewat yhdexi lihaxi. 1 Mos. 2: 24. Matth. 19: 5. Marc. 10: 7. 1 Cor. 6: 16.

32. Tämä salaisus on suuri; mutta minä puhun Christuxesta ja Seurakunnasta.

33. Kuitengin rakastakan myös te kin teistä waimoansa niinkuin itziänsä; mutta peljätkän waimo miestänsä.

6. Luku.

Lasten, wanhembain, palkollisten ja isändäin welwollisudet. Uskowaisten sotaase.

Lapset, olkat kuuliaiset teidän wanhemmillenne HErrasa; sillä se on oikein. Col. 3: 20.

2. Kunnioita Isääs ja äitiäs, (joka on ensimäinen käsky, jolla lupaus on) 2 Mos. 20: 12. 5 Mos. 5: 16. Matth. 15: 4. Marc. 7: 10.

3. Että menestyisit, ja kauwan eläisit maan päällä.

4. Ja te Isät, älkät yllyttäkö teidän lapsianne wihaan, waan kaswattakat heitä kurituxesa ja HErran neuwotesa. 5 Mos. 6: 7, 20. Ps. 78: 4. Saa. k. 29: 17. Col. 3: 21.

5. Palweliat, olkat kuuliaiset teidän ruumillisille Isännillenne, pelwosa ja wapisuxella, teidän sydämenne yxikertaisudesa, niinkuin Christuxelle; Col. 3: 22. 1 Tim. 6: 1. Tit. 2: 9.

6. Ei silmäin edesä palwellen, niinkuin ihmisten mieldä noutain; waan niinkuin Christuxen palweliat, tehden sydämestä mitä Jumala tahtoo.

7. Hywällä mielellä palwellen HErraa, ja ei ihmisiä;

8. Tieten, että mitä hywää kukin teke, sen hän on jällen HErralda saapa, olkon orja eli wapa. Rom. 2: 6. 2 Cor. 5: 10.

9. Ja te Isännät, tehkät myös niin heitä kohtan, ja pangat pois haikauxet; tieten, että teidän HErran on myös Taiwahisa, jonga edes ei ole ihmisen muodon katzomusta. 5 Mos. 19: 17. 2 Aika K. 19: 7. Ap. T. 10: 34. Rom. 2: 11. Gal. 2: 6. Col. 3: 25. 1 Pet. 1: 17.

10. Wiimein, rakkat weljeni, olkat wäkewät HErrasa, ja hänen wäkewydensä woimasa.

11. Pukekat päällenne kaikki Jumalan sotaaset, että te perkelen kawalita päällekarkamisia woisitte seisoa wastan: Rom. 13: 12. 2 Cor. 6: 7. Col. 3: 12. 1 Thess. 5: 8.

12. Sillä ei meillä ole sota weren

Lihaa wastan, waan Päämiehinoita waldoja wastan, mailman Herroja [w]astan, jotka tämän mailman pimey[de]ssä wallitzewat, pahoja hengiä wastan [t]aiwan alla. Eph. 2: 2.

13. Sentähden ottakat kaikki Ju[m]alan sotaaset, että te woisitta pa[h]ana päiwänä seisoa wastan, ja kaikisa [k]oisa pysywäiset olisitta. 2 Cor. 10: 4.

14. Niin seisokat wyötetyt kupeista [t]otuudella, ja wanhurskauden rindarau[dal]la puetetut; Es. 11: 5. Luc. 12: 35. 1 Pet. 1: 13.

15. Ja jalat walmixi kengitetyt, [w]almistamaan rauhan Ewangeliumita.

16. Mutta kaikisa ottakat Uskon [kil]pi, jolla te woitta sammutta kaikki [pa]han ruman tuliset nuolet.

17. Ja ottakat päähänne autuuden [ra]utalakki, ja Hengen miekka, joka on [J]umalan sana: Es. 59: 17. Hebr. 4: 12.

18. Ja rukoilkat joka aika kaikella [ru]koilemisella ja anomisella Hengesä, [ja] siinä walwokat kaikella ahkeruudella [ja] rukouxella, kaikkein Pyhäin tähden, Marc. 13: 33. Luc. 18: 1. Rom. 12: 12. Col. 4: 2. 1 Thes. 5: 17.

19. Ja minungin tähteni, että minulle puhetta annetaisin awoimella suulla rohkiasti puhuaxeni, ja niin tiettäwäxi tekisin Ewangeliumin salaisuden; Ap. T. 4: 29. Col. 4: 3. 2 Thes. 3: 1.

20. Jonga käskyläinen minä näisä kahleisa olen, että minä niisä rohkiasti puhuisin, niinkuin minun puhua tulee. 2 Cor. 5: 20. Ap. T. 28: 20.

21. Mutta että te myös tiedäisitte, minun tilani, ja mitä minä teen, kaiken sen on Tychikus, minun rakas weljeni, ja uskollinen palwelia HERrasa, teille tiettäwäxi tekewä; Col. 4: 7.

22. Jonga minä teidän tygönne lähetin, sen syyn tähden, että te saisitta tietä, meidän tilamme, ja hän teidän sydämenne lohdutais. 2 Tim. 4: 12.

23. Rauha olkon weljille, ja rakkaus Uskon kanßa, Isäldä Jumalalda, ja HERralda JEsuxelda Christuxelda!

24. Armo olkon kaikkein kanßa, jotka meidän HERraa JEsusta Christusta lakkamata rakastawat, Amen!

Kirjoitettu Romista Ephesiläisten tygö Tychikuxen kanßa.

P. Pawalin Epistola Philippiläisten tygö.

1. Lukn.

Pawalin ilo ja kiitos Ewangeliumin suhten.

Pawali ja Timotheus JEsuxen Christuxen palweliat, kaikille pyhille [C]hristuxesa JEsuxesa, jotka Philippisä [o]wat, ynnä Pispoille ja palwelioille: 1 Cor. 1: 2.

2. Armo olkon teille ja Rauha, [J]umalalda meidän Isäldämme, ja [H]ERralda JEsuxelda Christuxelda. Rom. 1: 7. Col. 1: 2. 1 Pet. 1: 2.

3. Minä kiitän minun Jumalatani, [n]iin usein kuin minä teidän muistan, [R]om. 1: 10. 1 Cor. 1: 4. Eph. 1: 16. Col. 1: 3. 1 Thes. 1: 2. 2 Thes. 1: 3.

4. (Aina kaikisa minun rukouxisani [t]eidän edestänne, ja rukoilen ilolla.) Rom. 1: 8.

5. Että te oletta Ewangeliumista [o]sallisexi, tullet, ensimäisestä päiwästä [n]iin tähän asti:

6. Sen totisesti tieten, että se joka teisä on hywän työn alkanut, on sen JEsuxen Christuxen päiwään asti päättäwä: Joh. 6: 29.

7. Niinkuin minulle on myös kohtullinen teistä kaikista niin ajatella, sentähden että minä teidän sydämesäni pidän, sekä minun kahleisani, että Ewangeliumin edes wastauxesa ja wahwistuxesa, te kaikki, jotka minun kanssani Armosta osalliset oletta. Eph. 3: 1. Col. 4: 3, 18. 2 Tim. 1: 8. Hebr. 13: 3.

8. Sillä Jumala on minun todistajani, että minä sydämen pohjasta kaikkia teitä JEsuxesa Christuxesa halajan: Rom. 1: 9.

9. Ja sitä rukoilen, että teidän rakkaudenne enämmin ja enämmin yldäkylläisexi tulis kaikkinaisesa tundemisesa ja ymmärryxesä;

10. Että te koettelisitta mikä paras olis, ja olisitta wilpittömät, ei kellen-

gän pahennuxexi Christuxen päiwään asti: Rom. 2: 18. Luku 12: 1, 2.

11. Täytetyt wanhurskauden hedelmillä, jotka JEsuxen Christuxen kautta teisä tapahtuwat Jumalan kiitoxexi ja kunniaxi. Matth. 5: 16. Joh. 15: 4, 5, 8. Eph. 1: 12. Luku 2: 10. 1 Pet. 2: 12.

12. Mutta minä tahdon, että te, rakkat weljet, tiedäisitte, että ne kuin minulle tapahtunet owat, owat enämmäxi Ewangeliumin menestyxexi tullet;

13. Niin että minun siteni owat ilmei tullet Christuxesa koko Raastuwasa ja myös kaikille muille;

14. Ja että monda weljeä HERrasa, minun siteistäni wahwistetut, owat paljo rohkiammaxi tullet pelkämätä sanaa puhumaan. Eph. 3: 13. 1 Thess. 3: 3.

15. Muutamat tosin saarnawat Christusta kateudesta ja riidasta; mutta muutamat hywästä tahdosta.

16. Ne ilmoittawat Christusta eripuraisudesta, ei puhtalla sydämellä, waan luulewat niin lisäwänsä minun siteihini murhetta.

17. Mutta nämät rakkaudesta; sillä he tietäwät minun olewan pandunа Ewangeliumin edeswastamisexi.

18. Mitästä siis? että Christus kuitengin ilmoitetan, ehkä kuinga se tapahtuu, joko se olis muodoxi, eli totudella: niin minä siitä iloitzen, ja wielä tahdon iloita.

19. Sillä minä tiedän sen minulleni jontuwan autuudexi teidän rukouxenne, ja JEsuxen Christuxen Hengen awun kautta: 2 Cor. 1: 11.

20. Niinkuin minä ikäwöiten odotan ja toiwon, etten minä misän häpiään tule; waan että Christus nyt, niinkuin ainakin, kaikella wapaudella minun ruumisani ylistetän, joko elämän eli kuoleman kautta:

21. Sillä **Christus on minulle elämä, ja kuolema on minulle woitto.**

22. Mutta jos Lihasa elää, se on minulle tarpellinen, ja mitä minä walitzen, en minä tiedä. 2 Cor. 10: 3.

23. Sillä molemmilda minä ahdistetan: **Minä halajan täältä eritä, ja olla Christuxen kanssa;** sillä se paljo parempi olis. 2 Cor. 5: 8.

24. Mutta paljo tarpellisempi on Lihasa olla teidän tähtenne.

25. Ja minä tiedän totisesti, että minun pitä oleman, ja teidän kaikein kanssanne pysymän, teidän menestyxenne ja uskonne iloxi; Phil. 2: 17.

26. Että teidän kerskamisenne olis yltäkylläinen Christuxesa JEsuxesa minusta, minun läsnäolemiseni kautta taas teidän tykönänne. 2 Cor. 1: 14. Luku 5: 11.

27. Ainoasta käyttäkät itzenne niin kuin Christuxen Ewangeliumille sowelias on, että jos minä tulen ja näen teidän, eli poisa ollesani, saan kuulla teistä, että te oletta yhdesä Hengesä ja yhdesä sielusa meidän kanssamme Ewangeliumin Uskosa kilwoitellet.
1 Mos. 17: 1. 1 Cor. 7: 20. Eph. 4: 1. Col. 1: 10. 1 Thess. 2: 12. Luku 4: 1.

28. Ja älkät andako niisän peljätettä teitänne wastanseisojilda: joka tosin heille kadotuxen merkki on; mutta teille autuudexi, ja se on Jumalalda.
Rom. 8: 17. 2 Thess. 1: 5, 6, 11.

29. Sillä teille on lahjaxi annettu Christuxen puolesta, ei ainoasti että te hänen päällensä uskotta, mutta myös kärsittä hänen tähtensä;
Ap. T. 5: 41. Rom. 5: 3.

30. Ja pysytte siinä kilwoituxesa kuin te minusa näitte, ja nyt minusta kuuletta.

2. Luku.

Neuwo yximielisyteen, nöyryteen ja kuuliaisuteen. Timotheus. Epaphroditus.

Jos siis joku neuwo on teidän tykönänne Christuxesa, jos joku rakkauden lohdutus, jos joku Hengen osallisus, jos joku sydämellinen rakkaus ja laupius,

2. Niin täyttäkät minun iloni, että teillä olis yxi mieli, yhtäläinen rakkaus, ja te olisitta yximieliset ja yhtäpitäwäiset. Rom. 12: 16. Luku 15: 5. 1 Cor. 1: 10. Phil. 3: 16. 1 Pet. 3: 8.

3. Älkät tehkö mitän riidan eli turhan kunnian kautta, waan nöyrydesä pitäin toinen toisensa parempana kuin itzensä. Rom. 12: 10. 1 Pet. 5: 5.

4. Ja älkän jokainen omaa parastansa katzoko, waan myös toisen parasta. 1 Cor. 10: 24.

5. Kullakin olkon se ajatus kuin
risturella JEsuxella oli:
Matth. 11: 29. 1 Pet. 2: 21. 1 Joh. 2: 6.
6. Joka, walkka hän oli Jumalan
nmodosa, ei lukenut saaliixi Jumalan
tainen olla: Joh. 1: 1, 2. Luku 17: 5.
2 Cor. 4: 4. Col. 1: 15. Hebr. 1: 3.
7. Waan alensi itzensä, otti orjan
odon päällensä, ja tuli muiden ih=
isten wertaiseri; Ps. 22: 7.
42: 1. Luku 49: 3. 6. Luku 52: 13. Luku 53: 3.
. 34: 23. Dan. 9: 26. Zach. 3: 8. Matth.
28. Rom. 1: 4. Luku 15: 3, 8. Gal. 4: 4.
8. Ja löyttin menoisa niinkuin ih=
ıen, nöyrytti itzensä, ja oli kuole=
an saakka kuuliainen, ja Ristin kuo=
ıaan asti. Matth. 26: 39, 42.
. 10: 18. Hebr. 2: 9, 14, 17. Luku 12: 2.
9. Sentähden on Jumala hänen
ös korottanut ja andanut hänelle
nen, joka kaikkia nimiä suurin on:
110: 1, 7. Es. 53: 12. Joh. 10: 17. Luku
: 1, 2, 5. Ap. T. 2: 33. Eph. 1: 20, 21.
Hebr. 1: 4. Luku 2: 9.
10. Että JEsuren nimeen pitä kaik=
polwet heitänsä kumartaman, jotka
iwaasa, ja maan päällä, ja maan
ı owat. Es. 45: 23.
11. Ja kaikki kielet pitä tunnusta=
n, että JEsus Christus on HERR=
Isän Jumalan kunniaxi.
T. 2: 36. Rom. 14: 9. Ilm. K. 5: 13.
12. Sentähden, minun rakkani, niin=
n te aina oletta kuuliaiset ollet, (ei
oastansa minun läsnä ollesani, mutta
paljo enämmin minun poisaollesani,)
ttakat pelwolla ja wapistuxella että
autuaxi tulisitta:
13. Sillä Jumala waikutta teisä,
ä tahdon että toimituxen, hänen
wän suosionsa jälkeen.
2 Cor. 3: 5. Hebr. 13: 21.
14. Tehkät kaikki napisemata ja kam=
lemata:
15. Että te olisitta laittamattomat
yxiwakaiset, nuhtettomat Jumalan
set pahanelkisen ja nurjan sukukun=
ı keskellä; joitten seasa te paistakat
ıkuin kyntilät mailmasa,
ın. 1. 4: 18. Matth. 5: 14. Luku 10: 16.
1 Pet. 2: 12.
16. Että te elämän sanasa pysytte;
ıulle Christuxen päiwänä kerskami=
, etten minä hukkaan juosnut olisi,
turhaan työtä tehnyt.
1 Thes. 2: 19, 20. Luku 3: 5.

17. Ja jos minä uhrataisiin teidän
uhrin ja uskon palweluxenne tähden,
niin minä iloitzen ja riemuitzen kaik=
kein teidän kansanne. 2 Cor. 7: 4.
1 Thes. 2: 8. 2 Tim. 4: 6.
18. Sentähden tekin minun kans=
sani iloitkat ja riemuitkat.
19. Mutta minä toiwon HERrasa
JEsuxesa, että minä pian Timotheuxen
teidän tygönne lähetän, että minäkin
ihastuisin, koska minä tietä saan, kuinga
teidän tilanne on. Ap. T. 16: 1.
20. Sillä ei minulla ole ketän, jolla
yxi mieli minun kansani on, ja joka
niin wisusti murhen teistä pitä.
21. Sillä he etziwät kaikki omaan=
sa, ja ei niitä kuin JEsuxen Chris=
tuxen owat. 1 Cor. 10: 24. Luku 13: 5.
2 Tim. 4: 10, 16.
22. Mutta te tiedätte hänen koette=
lemuxensa; sillä niinkuin lapsi Isänsä
kansa on, niin on hän minun kansani
Ewangeliumisa palwellut.
23. Tämän siis minä toiwon lä=
hettäwäni, koska minä olen asiani toi=
mittanut.
24. Mutta minä uskallan HERran
päälle, että minä itzekkin olen pian
tulewa.
25. Waan minä olen nähnyt tar=
pelliseri teidän tygönne lähettä weljeä
Epaphroditusta, joka minun wirkawel=
jeni, ja sotakumpanini, ja teidän myös
Apostolinne on; joka minua myös tar=
pesani autti:
26. Sillä hän ikäwöitzi kaikkia tei=
tä, ja oli kowin suruisansa, että te
häuen sairaxi kuullet olitta.
27. Ja tosin hän oli jo kuolema
kielisä; Mutta Jumala armahti hä=
nen päällensä; ja ei ainoasta hänen,
waan myös minun päälleni, etten minä
murhetta murhen päälle olisi saanut.
28. Sentähden olen minä hänen sitä
pikemmin lähettänyt, että te taas hä=
nen saisitta nähdä, ja iloitzisitta, ja
minulla myös wähempi murhetta olis.
29. Niin ottakat händä HERrasa
wastan kaikella ilolla, ja pitäkät senkal=
taiset kunniasa: 1 Cor. 9: 14. Luku 16: 18.
Gal. 6: 6. 1 Thes. 5: 12. 1 Tim. 5: 17.
Hebr. 13: 7, 17.
30. Sillä Christuxen työn tähden

oli hän niin kuolemata lähestynyt, ettei hän hengestänsä totellut, että hän olis minua teidän puolestanne palwellut.

3. Luku.

Lain, uskon wanhurskaus. Oikia, määrä elämä.

Wielä minun weljeni, iloitkat HERrasa. Että minä teille yhdellä tawalla kirjoitan, en minä siitä suutu; sillä se teke teidän wahwemmaxi.
2 Cor. 13: 11. Phil. 4: 4. 1 Thess. 5: 16. 1 Pet. 4: 13. Jac. 1: 2.

2. Kawahtakat teitänne koirilda, kawahtakat teitänne pahoilda työmiehildä, kawahtakat poisleikkamisesta.
Es. 56: 10. 2 Cor. 11: 13.

3. Sillä me olemma se ymbärileikkaus, jotka Jumalata Hengesä palwelemma, ja kerskamma meitämme Christuxesa JEsuxesa; ja emme turwaa lihaan: 5 Mos. 10: 16.
Joh. 4: 23, 24. Rom. 2: 29. Luku 4: 11, 12.

4. Ehkä minulla on johon minä lihasakin turwaan. Jos joku näkyy lihaan uskaldawan, minä paljo enämmin:
Ap. T. 23: 6. Luku 26: 4, 5. Rom. 11: 1. 2 Cor. 11: 21, 22.

5. Joka kahdexandena päiwänä ymbärileikattu olen, Israelin Kansasta, BenJaminin suwusta: Hebrealainen Hebrealaisista, Lain jälkeen Phariseus,
1 Mos. 17: 12.

6. Kiiwaudesta Seurakunnan wainoja, wanhurskaudesa, joka Laista tulee laittamatoin. Ap. T. 8: 3. Luku 9: 1. Luku 22: 4. Gal. 1: 13, 14.

7. Mutta ne kuin minulla olit woittona, olen minä Christuxen tähden wahingoxi lukenut.

8. Sillä minä luen kaikki wahingoxi, sen ylönpaltisen Christuxen JEsuxen minun HERrani tundemisen suhten, jonga tähden minä olen kaikki wahingoxi lukenut, ja ne raiskana pidän että minä Christuxen woittaisin,

9. Ja hänesä löyttäisin, ettei minun wanhurskaudeni Laista olisi, waan joka tulee Uskosta Christuxen päälle, nimittäin, se wanhurskaus joka Jumalalda Uskolle omistetan; Rom. 1: 17. Luku 3: 21, 22. Luku 9: 30. Luku 10: 3, ꝛc.

10. Händä tutaxeni, ja hänen ylösnousemisensa woimaa, ja kärsimisensä osallisutta, koska minä tulen hänen kuolemansa kaltaisexi:
Rom. 6: 3, 4, 5. Luku 8: 17. 2 Cor. 4: 10, 2 Tim. 2: 11, 12. 1 Pet. 4: 13.

11. Jolla muodolla minä kuolleitten ylösnousemisesa tulewa olen.

12. Ei niin että minä sen jo saanut olen, eli jo täydellinen ole; mutta minä ahkeroitzen sinutesti, että minä sen myös käsitäisin, niinkuin minäkin JEsuxesa Christuxesa käsitetty olen. Kork. w. 1: 4. Joh. 6: 44. 1 Tim. 6: 12.

13. Minun weljeni, enpä minä pidä itzeni sitä käsittänen:

14. Mutta yxi on se, minä unhodan ne kuin takaperin owat, ja kurotan niitten perään kuin edesä owat, ja samoan eteen pannun määrän perään, sen kallin tawaran jälkeen, joka Jumalan kutzumisen kautta ylhäldä Christuxesa JEsuxesa ilmoitetan.
Ps. 45: 11. Luc. 9: 62. 1 Cor. 9: 24, 25. 2 Tim. 4: 7. Hebr. 3: 1.

15. Niin monda siis kuin meistä täydellistä on, ajatelkamme niin; ja jos te toisin ajateletta, niin Jumala on sen teille ilmoittawa;

16. Kuitengin että me yhden wijan jälkeen siinä waellamme, johon me joutunet olemma, ja että me yximieliset olisimma. Rom. 12: 16.
Luku 15: 5, 7. 1 Cor. 1: 10. Gal. 6: 16. Phil. 2: 2. 1 Pet. 3: 8.

17. Seuratkat, rakkat weljet, minua, ja katzokat niitä jotka niin waeldawat, kuin me teille esikuwa olemme.
1 Cor. 4: 16. Luku 11: 1. 1 Thess. 1: 6. 2 Thess. 3: 9. 1 Pet. 5: 3.

18. Sillä monda waeldawat, joista minä jo usein olen teille sanonut, ja nytkin itkein sanon, he owat Christuxen Ristin wiholliset: Rom. 16: 17. Gal. 1: 7.

19. Joidenga loppu on kadotus, joiden heidän watzansa on heidän jumalansa, ja heidän kunniansa joutun heille häpiäxi, jotka maallisia rakastawat.
Hos. 4: 7. Rom. 8: 5. Luku 16: 18. 2 Cor. 11: 12, 15.

20. Mutta meidän menomme on Taiwahisa, josta me myös Lunastajata HERraa JEsusta Christusta odotamme: 1 Cor. 1: 7. Eph. 2: 6.
Col. 3: 3. 1 Thess. 1: 10. Hebr. 13: 14.

21. Joka meidän heikon ruumimme

'astaa, että se hänen kirkkan ruu=
ısa kaltainen olis, sillä woimalla,
a hän myös woi kaikki itzellensä
nmaisexi tehdä. 1 Cor. 15: 26, 27,
43, 48, 51. Col. 3: 4. 1 Joh. 3: 2.

4. Luku.

Neuwo Christillisiin awuihin. Pawali päättää tämän lähetyskirjansa kiitoxella ja toiwoturella.

Zentähden minun rakkat ja ihanat
weljeni, minun iloni ja minun
uumuni, seisokat niin HERrasa,
nun rakkani. Phil. 2: 16.
1 Cor. 15: 58. 1 Thess. 2: 19, 20.
2. Euodiata minä neuwon, ja Syn=
zestä minä neuwon, että he HER=
a yximieliset olisit.
3. Ja minä rukoilen sinua minun
ollinen kumpanini, ole niille awulli=
ı, jotka minun kanszani Ewangeliu=
sa kilwoitellet owat, ynnä Clemen=
ja muitten minun auttajani kanssa,
tten nimet elämän Kirjasa owat.
Phil. 1: 27. Ilm. K. 3: 5. Luku 17: 8.
Luku 20: 12, 15. Luku 21: 27.
4. Iloitkat aina HERrasa: ja taas
nä sanon: iloitkat.
Phil. 3: 1. 1 Thess. 5: 16.
5. Olkon teidän siweydenne kaikille
nisille tiettäwä: HERra on läsnä.
6. Älkät mistän murehtiko, waan
'on teidän anomuxenne kaikisa asioisa
ımalalle tiettäwä, kaikella rukouxella,
pyytämisellä kiitoxen kanssa:
Ps. 55: 23. Matth. 6: 25. 1 Pet. 5: 7.
7. Ja Jumalan Rauha, joka ylitze
lken ymmärryxen käy, warjelkon tei=
n sydämenne ja teidän taitonne Chris=
xesa JEsuxesa. Joh. 14: 27. Eph. 2: 14.
8. Wielä, rakkat weljet, mikä tosi,
kä kunniallinen, mikä oikein, mikä
hdas, mikä otollinen on, mikä hy=
n kuuluu, jos joku hywä tapa, ja
s joku kiitos on, ajatelkat niitä.
Rom. 12: 17. Luku 13: 13.
9. Mitä te myös opitta, ja saitta,
kuulitta, ja nähnet oletta minusa,
tehkät, niin rauhan Jumala on tei=
ın kanssanne. 2 Cor. 13: 11.
10. Mutta minä olen suuresti iloi=
n HERrasa, että te oletta taas wir=
onnet minusta murhetta pitämään:
ehkä te sen tehnetkin oletta, waan ei
teillä ollut tilaa.
11. Enpä minä sitä sentähden sa=
no, että minulda jotakin puuttuu; sillä
minä olen oppenut, joisa minä olen,
niihin tytymään. 1 Tim. 6: 6, 8.
12. Minä taidan nöyrä olla, ja tai=
dan myös korkia olla: Minä olen aina
ja kaikisa harjoitettu, taidan rawittu
olla ja isota, hyötyä ja köyhtyä.
1 Cor. 4: 11. 2 Cor. 11: 27.
13. Minä woin kaikki sen kautta
joka minun wäkewäxi teke, Christuxen.
14. Kuitengin te teittä hywin, että
te minun murheni päällenne otitta.
15. Mutta te Philippiläiset tiedät=
te, ettei ensin Ewangeliumin alusta,
koska minä Macedoniasta läxin, yxi=
kän Seurakunda minulle mitän ollut
jakanut andamisesa ja ottamisesa, waan
ainoastansa te: 2 Cor. 11: 8, 9.
16. Sillä koska myös minä Thessa=
lonikasa olin, lähetittä te kerran ja
kaxi minun tarpeni.
17. Ei niin että minä lahjoja pyy=
dän, waan ahkeroitzen sitä, että teidän
luwusanne ylitzenwuotawa hedelmä olis.
Tit. 3: 14.
18. Sillä minulla on kaikki, ja yl=
däkyllä: minä olen täytetty, sitte kuin
minä Epaphroditurelda sain sen kuin
teildä lähetetty oli, makian hajun, o=
tollisen ja Jumalalle kelwollisen uhrin.
2 Cor. 9: 12. Hebr. 13: 16.
19. Mutta minun Jumalani on teil=
le andawa hänen rikkaudestansa kaikki
teidän tarpenne, Kunniasa, JEsuxen
Christuxen kautta. 2 Cor. 9: 8.
20. Mutta Jumalalle ja meidän
Isällemme olkon kunnia ijankaikkisesta
ijankaikkiseen, Amen!
21. Terwehtäkät jokaista Pyhää
Christuxesa JEsuxesa. Teitä terweh=
täwät ne weljet, jotka minun kanszani
owat.
22. Teitä terwehtäwät kaikki py=
hät, erinomattain ne jotka Keisarin
huonesta owat.
23. Meidän HERran JEsuxen
Christuxen Armo olkon kaikkein tei=
dän kanssanne, Amen!
Philippiläisten tygö kirjoitettu Ro=
mista Epaphroditurxen kanssa.

P. Pawalin Epistola Colossilaisten tygö.

1. Luku.

Pawali kiittää ja rukoilee Jumalata Colossilaisten uskon edestä; opettaa Christuresta ja neuwoo Kansaa.

Pawali JEsuxen Christuxen Apostoli Jumalan tahdon kautta, ja weli Timotheus,

2. Niille jotka owat Colossisa, pyhille ja uskollisille weljille Christuxesa: Armo olkon teille ja Rauha Jumalalda meidän Isäldämme ja HErralda JEsuxelda Christuxelda!
Rom. 1: 7. Gal. 1: 3. 1 Pet. 1: 2.

3. Me kiitämme Jumalata ja meidän HErran JEsuxen Christuxen Isää, ja rukoilemma aina teidän edestänne: Eph. 1: 16. Phil. 1: 3. 1 Thes. 1: 2. 2 Thes. 1: 3.

4. Sittekuin me kuulimma teidän uskonne Christuxesa JEsuxesa, ja teidän rakkaudenne kaikkia pyhiä kohtaan,
Eph. 1: 13, 15. Philem. v. 5.

5. Sen toiwon tähden, joka teille Taiwaisa tallelle pandu on, josta te ennen sen totisen Ewangeliumin saarnan kautta kuullet oletta,

6. Joka teidän tygönne tullut on, niinkuin myös kaikkeen mailmaan; ja hedelmän kanda, niinkuin teisäkin hamasta siitä päiwästä, kuin te sen kuullet oletta, ja Jumalan Armon totuudesa tunsitta: Marc. 4: 8. Ap. T. 6: 7.

7. Niinkuin te myös meidän rakkalda kanssapalwelialdamme Epaphralda opeitta, joka teidän edestänne Christuxen uskollinen palwelia on:
Col. 4: 12. Philem. v. 23.

8. Joka myös on meille ilmoittanut teidän rakkaudenne Hengesä.

9. Sentähden myös me, siitä päiwästä kuin me sen kuulimma, emme lakannet teidän edestänne rukoilemasta ja anomasta, että te hänen tahtonsa tundemisella täytetäisin kaikkinaisesa hengellisesä wiisaudesa ja toimesa;
Rom. 12: 2. 1 Cor. 1: 5. Eph. 1: 15. Luk. 5: 10, 17.

10. Että te soweliasti waellaisitta, kelwaten kaikisa HErralle, ja hedelmän tekisitte kaikisa hywisä töisä, ja kaswaisitte Jumalan tundemisesa,
1 Mos. 17: 1. Joh. 15: 16. Eph. 4: 1. Phil. 1: 27. 1 Thes. 2: 12. Luk. 1: 1.

11. Ja wahwistetuxi tulisitte kaikella woimalla, hänen kunniansa wäkewyden jälkeen, kaikkeen kärsiwällisyteen ja pitkämielisyteen ilon kansa.

12. Ja kiittäkät Isää, joka meitä soweliaxi tehnyt on, Pyhäin perimisen osallisuteen walkeudesa: Ap. T. 26: 18.

13. Joka meitä pimeyden wallasta pelasti, ja on meidän siirtänyt rakkaan Poikansa waldakundaan; Matt. 3: 17.
Eph. 6: 12. Hebr. 2: 14. 1 Pet. 2: 9.

14. Jonga kautta meillä lunastus on hänen werensä kautta, nimittäin syndein andexi andamus.
Ap. T. 20: 28. Hebr. 9: 14. 1 Pet. 1: 19.

15. Joka näkymättömän Jumalan kuwa on, esikoinen ennen kaikkia luondokappalita. Joh. 14: 9. 2 Cor. 4: 4. Phil. 2: 6. Hebr. 1: 3.

16. Sillä hänen kauttansa owat kaikki luodut, jotka Taiwaasa ja maan päällä owat, näkywäiset ja näkymättömät, Thronit ja Herraudet, Wallat ja Hallituxet: Ne owat kaikki hänen kauttansa ja hänehen luodut,
Joh. 1: 3. Rom. 11: 36. 1 Cor. 8: 6. Eph. 3: 9. Hebr. 1: 2. 1 Pet. 3: 22.

17. Ja hän on ennen kaikkia, ja kaikki owat hänesä.

18. Ja hän on Ruumin, nimittäin Seurakunnan Pää, joka on alku ja esikoinen kuolleista, että hän kaikisa ylitze käwis: Ap. T. 26: 23.
1 Cor. 15: 20, 23. Eph. 1: 22.

19. Sillä niin kelpais Isälle, että hänesä kokonainen täydellisys asuis:
Joh. 1: 14, 16. Luk. 3: 34, 35. Col. 2:

20. Ja kaikki olisit hänen kauttansa hänen itze kanssansa sowitetut, sekä kuin maasa että ne kuin taiwaisa ovat, sillä hän teki werensä kautta rauhan päällä rauhan, itze kauttansa.
Es. 9: 5. Ap. T. 10: 36. Rom. 5: 1, 10. 2 Cor. 5: 18. Eph. 1: 10. Luk. 2: 14, 1. 1 Joh. 4: 10.

21. Ja te olitta muinen oudot, wihollisel ymmärryxen puolesta, paho

töisä: Mutta nyt hän on teidän
vittanut; Eph. 2: 1, 2, 12.
22. Lihansa Ruumiisa, kuoleman
ıtta, että hän teidän saattais py=
ri, laittamattomaxi ja nuhtettomaxi
ıen kaswoinsa edesä; 1 Cor. 1: 2.
Eph. 1: 4. Luku 2: 15. Luku 5: 26, 27.
2 Tim. 1: 9. Tit. 2: 14.
23. Jos te muutoin uskosa pysytte
ustettuna ja wahwana ja horjumat=
nana Ewangeliumin toiwosta jonga
kuulitta, joka on saarnattu kaikkein
ındokappalden edesä kuin Taiwan al=
owat; jonga palweliaxi minä Pa=
ıli tullut olen. Marc. 16: 15
Joh. 15: 6. Rom. 10: 18.
24. Joka nyt minun waiwoistani
itzen, jotka minä kärsin teidän edes=
ıne, ja täytän Christuxen kärsimiset
ınun lihasani, hänen Ruuminsa edestä,
'a on Seurakunda: Rom. 12: 5.
Cor. 1: 5, 6. Luku 4: 10, 11. Luku 7: 4.
Eph. 3: 1, 13. Phil. 2: 17.
25. Jonga palweliaxi minä tullut
n Jumalan toimituxen jälkeen, joka
nulle teidän kohtaanne annettu on,
ıttämään Jumalan sanaa:
Eph. 3: 2.
26. Sitä salaisutta, joka ijankaikki=
la ja sukukunnista on salaitu ollut,
ıtta nyt hänen Pyhillensä ilmoitettu:
Matth. 13: 11 Rom. 16: 25. 1 Cor. 2: 7.
Eph. 1: 9. Luku 3: 9. 2 Tim. 1: 10.
Tit. 1: 3. 1 Pet. 1: 20.
27. Joille Jumala tahdoi sen julis=
a, mikä tämän salaisuden kunnialli=
n rikkaus pakanoitten seasa on, joka
Christus teisä, se kunnian toiwo;
Rom. 9: 23. 2 Cor. 2: 14. Eph. 3: 8.
28. Jonga me ilmoitamme, ja kaik=
ı ihmistä neuwomme, ja kaikkia ih=
istä kaikkinaisesa wiisaudesa opetam=
:, että me jokaitzen ihmisen Christuxe=
JEsuxesa täydellisexi saataisimme:
2 Cor. 11: 2. Eph. 5: 27.
29. Jota minä myös ahkeroitzen, ja
nen waikutuxensa jälkeen kilwoittelen,
'a minusa wäkewästi waikutta.
Phil. 1: 30. 2 Tim. 4: 7. Hebr. 10: 32.

2. Luku.

Neuwo wälttämään wäärää oppia ja wää=
riä opettajita.

Sillä minä soisin teidän tietäwän
kuinga suuri kilwoitus minulla on
teistä, ja niistä jotka Laodiceasa owat,
ja kaikista niistä, jotka ei minun kas=
wojani Lihasa nähnet: Phil. 1: 30.
1 Thes. 2: 2.
2. Että heidän sydämensä saisit loh=
dutuxen, ja liitetyxi tulisit rakkaudesa
kaikkeen rikkauteen, täydellisesä ymmär=
ryxesä, Jumalan ja Isän ja Christuxen
salaisuden tundemiseen:
Es. 53: 11. Joh. 17: 3. 2 Cor. 1: 6.
3. Josa kaikki wiisauden ja taidon
tawarat kätketyt owat.
4. Mutta sen minä sanon, ettei jo=
ku teitä wiettelisi kawalalla puhella.
Eph. 5: 6.
5. Sillä waikka en minä Lihasa
läsnä ole, niin minä kuitengin Henge=
sä teidän tykönänne olen, iloitzen ja
näen teidän toimellisudenne, ja teidän
wahwan Uskonne Christuxen päälle.
1 Cor. 5: 3.
6. Niinkuin te nyt HERran JE=
suxen Christuxen oletta ottanet wastan,
niin waeldakat hänesä:
1 Thes. 4: 1. Jud. Ep. v. 3.
7. Ja olkat hänesä juuritetut ja ra=
ketut, ja uskosa wahwistetut, niinkuin
te oppenet oletta, ja olkat siinä run=
sasti kiitolliset. 1 Cor. 1: 5.
Eph. 2: 21, 22. Luku 3: 17.
8. Katzokat ettei joku teitä wiettele
Philosophian ja turhain jaaritusten
kautta, ihmisten opin ja mailmallisten
säätyin jälkeen, ja ei Christuxen jälkeen.
Matth. 15: 2. Rom. 16: 17. Gal. 4: 3, 9.
Hebr. 13: 9.
9. Sillä hänesä asuu koko juma=
luden täydellisys ruumillisesti.
Joh. 1: 14. Col. 1: 19.
10. Ja te oletta hänesä täydelliset,
joka kaiken Herrauden ja Esiwallan
pää on; Joh. 1: 16. Rom. 8: 38.
Eph. 1: 21. 1 Pet. 3: 22.
11. Jonga kautta te myös ymbäri=
leikatut oletta sillä ymbärileikkauxella
joka käsitä tapahtun, syndisen ruumin
pois panemisen kautta, lihasa, Chris=
tuxen ymbärileikkauxella:
5 Mos. 10: 6. Phil. 3: 3. Eph. 4: 22.
Col. 3: 8, 9.
12. Ynnä hänen kanssansa Kasten
kautta haudatut: Josa te myös hänen
kanssansa oletta nosnet ylös uskon kautta,
jonga Jumala waikutta, joka hänen
kuolleista herättänyt on.
Rom. 6: 3, 4. Col. 3: 1.

13. Ja on teidän hänen kanßansa eläwäxi tehnyt, koska te synnisä kuollet olitta, ja teidän lihanne esinahasa, ja on meille kaikki synnit andexi andanut. Eph. 2: 1, 5, 11.

14. Ja on pyyhkinyt pois sen käsikirjoituxen, joka säätyin kautta meitä wastan oli, ja oli meille wastahakoinen, sen hän otti pois ja naulitzi ristiin.

15. Ja on ryöstänyt wallituxet ja wäkewyydet, ja toi heidän näkywiin, ja sai heistä woittokunnian itze kauttansa. 1 Mos. 3: 15. Matth. 12: 29. Luc. 11: 22. Joh. 12: 31. Eph. 4: 8. Luku 6: 12. Hebr. 2: 14.

16. Älkän siis kengän teitä duomitko ruasta, eli juomasta, taikka määrätyistä pyhäpäiwistä, ei uudesta Kuusta, eikä Sabbatheista: 3 Mos. 11: 2, rc. Luku 23: 2, rc. Rom. 14: 2, rc. Gal. 4: 10. Tit. 1: 15.

17. Jotka owat tulewaisten warjo, mutta itze ruumis on Christuxesa. Hebr. 8: 5. Luku 10: 1.

18. Älkät andako kenengän woitta teidän kilwoituxenne palkkaa, joka tahtoo teitä nöyryteen ja Engelitten palweluxeen, waeldain niisä, joita ei hän nähnyt ole, ja on tyhmästi hänen lihallisesa mielesänsä paisunut; Jer. 29: 8. Hes. 13: 3. Matth. 24: 4. 1 Joh. 4: 1.

19. Ja ei ripu kiinni Päääsä, josta koko ruumis, jäsenistä ja rawioista saa wäkewyyden, ja kokoon liitetty on, ja niin siinä lisämisesä kaswaa, kuin Jumala anda Eph. 4: 15, 16.

20. Jos te siis oletta Christuxen kanßa mailman säädyistä kuollet: mixi te teitänne annatte säädyillä solmita, niinkuin te mailmasa eläisitte? Rom. 6: 3, 5. Luku 7: 4, 6. Gal. 2: 19. Luku 4: 9. Col. 2: 8.

21. Älä siihen rupe, (sanowat ne), älä maista, älä pitele;

22. Jotka kaikki kulumisesa hukkuwat, ja ihmisten käskyt ja opit owat; Matth. 15: 9. Tit. 1: 14.

23. Joilla kyllä wiisauden muoto on, itzewalitusa palweluxesa ja nöyrydesä, ja siinä ettei he ruumistansa armahda, eikä tee lihallensa kunniata hänen tarpeisansa. 1 Tim. 4: 8. Luku 5: 23.

3. Luku.

Waroitus pyrkimään taiwallisten pe... harjoittamaan Christillisiä ...

Jos te siis Christuxen kans... ta nosnet ylös, niin etsi... tä kuin ylhällä owat, kusa Ch... istuu Jumalan oikialla kädell... Ps. 110: 1. Rom. 6: 5. Eph. 1: ... 2: 6. Col. 2: 12.

2. Pyrkikät niitten perään ... ylhällä owat, ja ei niitten ... maan päällä owat.

3. Sillä te oletta kuollet, ja ... elämänne on kätketty Christuxe... sa Jumalasa. Rom. 6: ... Luku 8: 24. Gal. 2: 20.

4. Koska Christus, meidän ... me, ilmoitetuxi tulee, silloin ... nen kanßansa kunniasa ilmoite... Phil. 3: 21. 1 Joh. 3: 2.

5. Niin kuolettakat sentähden ... jäsenenne jotka maan päällä o... rus, saastaisus, häpiällinen h... ta halaus ja ahneus, joka ... malden palwelus: Rom. ... Luku 8: 13. 1 Thess. 4: 5. Ilm. ...

6. Joidenga tähden Juma... epäuskoisten lasten päälle tulee; 1 Cor. 6: 9, 10. Gal. 5: 21.

7. Joisa tekin muinen waelsit... te niisä elittä. Rom. ... Luku 7: 5 1 Cor. 6: 11.

8. Mutta nyt pangat myös ... nämät kaikki, wiha, närkästys, ... pilkka, ilkiät sanat teidän su... Eph. 4: 25, 29. Luku 5: 4. Hebr. ... Jac. 1: 21.

9. Älkät walehtelko keskenä... riisukat pois teistänne wanha ... tekoinensa: Eph. 4: ...

10. Ja pukekat päällenne ... hänen tundemiseensa uudiste... nen kuwansa jälkeen joka ... nut on; 1 Mos. 1: ... Rom 6: 4. Eph. 2: 10. Luku ...

11. Kusa ei ole Grekiläinen ... dalainen: ymbärileikkaus ja ... Barbarus ja Schyta: orja ja ... waan kaikki ja kaikisa Christus. Rom. 10: 12. 1 Cor. 7: 21, 22. Gal. ... Luku 5: 6.

12. Niin pukekat siis teitänne ... kuin Jumalan walitut, pyhät ja ... kat, sydämellisellä laupiudella, ... dellä, nöyrydellä, hiljaisudella ... mielisydellä. Eph. 6: 11. Gal. ...

13. Ja kärsikät toinen toistanne,
anderi andakat toinen toisellenne,
s jollakin on kannetta toista wastan:
iinkuin myös Christus teille on an=
xi andanut, niin myös tekin tehkät.
Matth. 6: 14. Marc. 11: 25. Eph. 4: 32.
14. Mutta ylitzen näiden kaikkein
ıkekat päällenne rakkaus, joka on täy=
llisyden side. Joh. 15: 12.
Eph. 4: 3. Col. 2: 2.
15. Ja Jumalan rauha hallitkon
dän sydämisänne, johonga te myös
tzutut oletta yhteen ruumiseen; ja
kat kiitolliset. Phil. 4: 7. Eph. 4: 4.
16. Asukan Jumalan sana runsasti
isä, kaikella wiisaudella: Opettakat
neuwokat teitänne keskenänne, Psal=
eilla ja kiitoswirsillä, ja hengellisillä
nluilla, weisaten armon kautta HErR=
ılle teidän sydämisänne.
1 Cor. 14: 26. Eph 5: 19.
17. Ja kaikki mitä te teette puhella
i työllä, niin tehkät kaikki HErRan
Esuxen nimeen, ja kiittäkät Juma=
ta ja Isää hänen kauttansa.
Cor. 10: 31. Eph. 5: 20. 1 Thes. 5: 18.
Hebr. 13: 15.
18. Waimot, olkat teidän miehillen=
alammaiset HErRasa, niinkuin koh=
llinen on. 1 Cor. 14: 34. Eph. 5; 22.
19. Miehet, rakastakat waimojanne,
älkät olko tylyt heitä wastan.
Eph. 5: 25. 1 Pet. 3: 7.
20. Lapset, olkat kuuliaiset wanhim=
illenne kaikisa; sillä se on HErRalle
win otollinen. Eph. 6: 1.
21. Isät, älkät kehoittako teidän
psianne wihaan, ettei he araxi tulisi.
Eph. 6: 4.
22. Palweliat, olkat kuuliaiset kai=
sa teidän ruumillisille isännillenne, ei
lmäin edesä palwellen, niinkuin ne
tka ihmisten mieldä noutawat, waan
dämen yxikertaisudesa, ja Jumalan
lwosa. Eph. 6: 5, 6. 1 Tim. 6: 1.
Tit. 2: 9. 1 Pet. 2: 18.
23. Ja kaikki mitä te teette, se teh=
it sydämestänne, niinkuin HErRalle,
ei ihmisille:
24. Ja tietkät että te saatte HErR=
lda perimisen palkan; sillä te palwe=
tta HErRaa Christusta.
25. Mutta joka wäärin teke, sen
itä saaman sen jälkeen kuin hän wää=
rin tehnyt on; ja ei pidä muotoa
katzottaman. Ap. T. 10: 34.
Rom. 2: 11. 1 Pet. 1: 17.

4. Luku.

Opetus rukoilemisesta ja warowaisudesta.

Isännät, se kuin oikeus ja kohtuus
on, niin osottakat palwelioille, tie=
ten että teilläkin on HErRa Taiwaisa.
Eph. 6: 9.
2. Olkat alinomaisesti rukouxisa, wal=
woin niisä kiitoxen kansa: Luc. 18: 1.
Ap. T. 1: 14. Rom. 12: 12. Eph. 6: 18.
3. Rukoillen ynnä meidängin edes=
tämme, että Jumala meille sanansa
owen awais, Christuxen salaisutta pu=
humaan, jongatähden minä myös si=
dottu olen: 1 Cor. 4: 1. Luku 16: 9.
Eph. 6: 19. Col 1: 26. 2 Thes. 3: 1.
4. Että minä sen julistaisin, niin=
kuin minun puhua tulee.
5. Waeldakat wiisasti niiden kansa
kuin ulkona owat, ja ottakat ajasta
waari. Eph. 5: 15, 16. 1 Thes. 4: 12.
6. Teidän puhenne olkon aina o=
tollinen, ja suolalla sekoitettu, että
te tiedäisitte, kuinga teidän pitä jo=
kaista wastaman. Marc. 9: 50.
Col. 3: 8, 16.
7. Kaikista minun menoistani pitä
Tychikuxen, sen rakkan weljen ja us=
kollisen palwelian ja kansapalwelian
HErRasa, teille tiettäwäxi tekemän;
Ap. T. 20: 4. Eph. 6: 21. 1 Tim. 4: 12.
8. Jonga minä sitäwarten lähetin
teidän tygönne, että minä saisin tietä
teidän tilanne, ja että hän teidän sy=
dämenne lohdutais:
9. Ynnä Onesimuxen, uskollisen ja
rakkan weljen kansa, joka yxi teistä on:
Kuinga kaikki täällä owat, he teille
tiettäwäxi tekewät. Philem. v. 10.
10. Aristarchus minun kansafangini
terwehtä teitä, ja Marcus Barnaban
nepa, josta te käskyt saanet oletta: jos
hän tulee teidän tygönne, niin ottakat
händä wastan; Ap. T. 15: 37.
Luku 19: 29. Luku 27: 2. 2 Tim. 4: 11.
Philem. v. 23, 24.
11. Ja Jesus, joka Justuxexi kutzu=
tan, jotka ymbärileikkauxesta owat: Nä=
mät ainoat owat minun auttajani Ju=
malan waldakundaan, jotka minulle loh=
dutuxexi ollet owat.

12. Teitä terwehtä Epaphras, joka on teistä Christuxen palwelia, ja rukoilee ahkerasti teidän edestänne, että te täydelliset olisitta, kaikella Jumalan tahdolla täytetyt. Rom. 15: 30. Col. 1: 7. Philem. v. 23.

13. Sillä minä todistan hänestä, että hän suuren kiiwauden teistä pitä, ja niistä jotka Laodiceasa ja Hierapolisa owat. Col. 2: 1. Ilm. K. 3: 14.

14. Teitä terwehtä Lucas Lääkäri, se rakas, ja Demas. 2 Tim. 4: 10, 11.

15. Terwehtäkät weljiä jotka owat Laodiceasa, ja Nymphata, ja sitä Seurakundaa kuin hänen huonesansa on.

16. Ja koska tämä [illegible] teidän edesänne luettu, [illegible] että se Laodiceaugin Seurakunna[illegible] taisin: ja että tekin sen lukisitte, [illegible] Laodiceasta kirjoitettu on. 1 [illegible]

17. Ja sanokat Archippuxelle: [illegible] wirastas waari, jongas HErrasa [illegible] nut olet, ettäs sen toimittaisit. Philem. v. 2.

18. Terwetys minun, Pawalin, [illegible] delläni: Muistakat minun [illegible] Armo olkon teidän kanssanne, [illegible] Rom. 16: 24. 1 Cor. 16: 21, 23. 2 [illegible] Hebr. 13: 3.

Colossilaisten tygö kirjoitettu [illegible] Tychicuxen ja Onesimuxen kanssa.

P. Pawalin edellinen Epistola Thessalonikalaisten [illegible]

1. Luku.

Pawali kiittää Jumalata Thessalonikalaisten tähden; ja ylistää heidän käytöstänsä.

Pawali ja Silwanus ja Timotheus Thessalonican Seurakunnalle, Isäsä Jumalasa, ja HERrasa JEsuxesa Christuxesa: Armo olkon teille ja rauha Jumalalda meidän Isäldämme, ja HERralda JEsuxelda Christuxelda! Rom. 1: 7. 1 Cor. 1: 3. 2 Cor. 1: 19. Eph. 1: 2. 1 Pet. 1: 2. Luku 5: 12.

2. Me kiitämme aina Jumalata kaikkein teidän edestänne, ja muistamme meidän rukouxisamme teitä: Rom. 1: 8. 9. Eph. 1: 16. Phil. 1: 3. 2 Thes. 1: 3.

3. Ja lakkamata muistamme teidän tekojanne uskosa, ja teidän töitänne rakkaudesa, ja teidän kärsiwällisyttänne toiwosa, joka on meidän HERramme JEsuxen Christuxen päälle Jumalan ja meidän Isämme edesä. Joh. 6: 29.

4. Sillä, rakkat weljet, Jumalalda rakastetut, me tiedämme kuinga te walitut oletta; 2 Thes. 2: 13.

5. Että meidän Ewangeliumi on teidän tykönänne ollut, ei ainoastansa puhesa, waan myös woimasa ja Pyhäsä Hengesä, ja wahwasa tiedosa; niinkuin te tiedätte mingäkaltaiset me teidän tykönänne teidän tähtenne olimma. 1 Cor. 2: 4. Luku 4: 20. 2 Cor. 6: 6. 1 Thes. 2: 1.

6. Ja te oletta meitä ja HERraa seuramaan ruwennet, ja olette [illegible] monesa waiwasa, ilolla Pyhä[illegible] gesä ottanet wastan; [illegible] 1 Cor. 4: 16. Phil. 3: 17. 2 Thes. [illegible] Hebr. 10: 34.

7. Niin että te oletta [illegible] waxi kaikille uskowaisille Ma[illegible] ja Achajasa.

8. Sillä teistä on HERran [illegible] kajahtanut, ei ainoasta Ma[illegible] ja Achajasa, mutta myös [illegible] on teidän uskonne Jumalan [illegible] lunut, niin ettei meidän tarwitse [illegible] puhumaan.

9. Sillä he itze ilmoittawat [illegible] mingäkaltainen tulemus meillä [illegible] lut teidän tygönne, ja kuinga [illegible] malan tygö epäjumalista käätyi [illegible] eläwätä, ja totista Jumalata [illegible] maan: 1 Cor. 12: 2.

10. Ja hänen Poikaansa T[illegible] odottamaan, jonga hän on [illegible] herättänyt, JEsuxen, joka me[illegible] waisesta wihasta wapahtaa. Matth. 3: 7. Rom. 5: 9. Ap. T. 2: [illegible] 2 Thes. 1: 10. Ilm. K. 1: 7.

2. Luku.

Pawalin saarna ja sen [illegible] Thessalonikasa. Apostolitten [illegible] wöitzemys ja toiwo meliste.

Sillä te tiedätte, rakkat weljet, [illegible] dän tulemisemme teidän [illegible] ettei se ole turha ollut: 1 [illegible]

2. Waan niinkuin me ennen kärsi=
t ja häwäistyt olemma Philippisä,
:inkuin te tiedätte, kuitengin olimma
: rohkiat meidän Jumalasamme, pu=
maan teille Jumalan Ewangeliumita,
uresa kilwoittelemisesa. Ap. T. 16: 22.
Luku 17: 22. Phil. 1: 30. Col. 2: 1.
3. Sillä ei meidän neuwomme ollut
)tyxesä eikä saastaisudesa, ei myös
koxesa; 2 Cor 7: 2.
4. Waan niinkuin me Jumalalda
etellut olemma, ja meille on Ewan=
liumi uskottu, niin me myös puhum=
a: Ei niin että me tahdoisimme ih=
isille kelwata, waan Jumalalle, joka
eidän sydämemme koettelee.
ll. 1: 10. Luku 2: 7. 1 Tim. 1: 11. Tit. 1: 3.
5. Sillä empä me koskan waeldanet
ukkailla sanoilla niinkuin te tiedätte,
gä ahneuden tilalla; Jumala on to=
staja. Ap. T. 20: 33. 2 Cor. 1: 23.
Luku 2: 17. Luku 4: 2. Luku 11: 31.
Luku 12: 17. Gal. 1: 20.
6. En me myös ole ihmisildä kun=
ata pyytänet, eikä teildä eikä muilda;
Jaikka me olisimma tainnet teitä ra=
tta, niinkuin Christuxen Apostolit:
Joh. 5: 41, 44. Luku 7: 18. 1 Cor. 9: 1, rc.
2 Cor. 3: 1. Luku 10: 12. 2 Thess. 3: 9.
7. Mutta me olimma hienot teidän
skellänne; niinkuin imettäjä lapsiansa
lhoo: 2 Cor. 10: 1, 2, 8, 10, 11. Luku 13: 4.
8. Niin oli myös meidän sydämemme
llu teihin, jakamaan teille, ei ainoasta
Jumalan Ewangeliumita, mutta myös
eidän hengeänne; sillä te oletta meille
kkaxi tullet: Ap. T. 20: 24.
2 Cor. 12: 15. Phil. 2: 17.
9. Sillä te muistatte, rakkat weljet,
eidän työmme ja waiwamme; sillä
öllä ja päiwällä me työtä teimme,
ten me ketän teistä rasitaisi, ja saar=
aisimme Jumalan Ewangeliumia tei=
in edesänne. 1 Cor. 4: 12.
Cor. 11: 9. Luku 12: 13, 14. 2 Thess. 3: 8.
10. Siihen te oletta todistajat ja
umala, kuinga pyhästi, hurskasti ja
ihtettomasti me olimma teidän tykö=
änne, jotka uskotta.
11. Niinkuin te tiedätte, kuinga me
kaikista teitä niinkuin Isä lapsiansa,
lemma neuwonet ja lohduttanet,
12. Ja todistanet, että te otollisesti
Jumalan edesä waellaisitta, joka teitä
hänen waldakundaansa ja kunniaansa
kutzunut on. 1 Mos. 17: 1. 1 Cor. 7: 20.
Eph. 4: 1. Phil. 1: 27. Col. 1: 10.
13. Sentähden me myös lakkamata
kiitämme Jumalata, että koska te saitte
sen sanan Jumalasta, jonga te meildä
kuulitta, niin te sen otitte wastan ei
niinkuin ihmisen sanan, waan (niin=
kuin se totisesti on) kuin Jumalan sa=
nan, joka myös teisä uskowaisisa wai=
kutta. Matth. 10: 40. Gal. 4: 14.
14. Sillä te oletta tullet, rakkat
weljet, Jumalan Seurakundain, jotka
owat Judeasa, taiwoittajaxi, Christuxesa
JEsuxesa, että te oletta myös niitä
kärsinet teidän omilda langoildanne,
niinkuin hekin Judalaisilda:
Ap. T. 17: 5, 13. Hebr. 10: 34.
15. Jotka myös tapoit HERran
JEsuxen, ja omat Prophetansa, ja
owat meitä wainonnet, ja ei he Ju=
malalle kelpa, ja owat kaikille ihmisille
wastahakoiset; Matth. 23: 34, 37.
Luc. 13: 33, 34. Ap. T. 7: 52.
16. Jotka meidän kieldäwät paka=
noille puhumasta, että he autuaxi tuli=
sit, että he aina heidän syndinsä täyt=
täisit: sillä wiha on jo peräti heidän
päällensä tullut. Matth. 23: 32.
Ap. T. 13: 50. Luku 14: 5, 19. Luku 19: 9.
Luku 22: 21, 22.
17. Mutta me, rakkat weljet, sitte
kuin me hetkexi olemma teildä otetut
pois, näkywistä, ei sydämestä, niin me
olemma sitä enämmin suurella halulla
pyytänet teidän kaswojanne nähdä.
18. Sentähden tahdoimma me tulla
teidän tygönne, (minä Pawali,) kerran
ja kaxi, mutta Satanas esti meitä.
19. Sillä mikä on meidän toiwom=
me taikka ilomme, eli meidän kerskau=
xemme Kruunu? Ettekö myös te mei=
dän HERran JEsuxen Christuxen edesä
hänen tulemisesansa? 2 Cor. 1: 14.
Phil. 2: 16. Luku 4: 1.
20. Sillä te oletta meidän kun=
niamme ja ilomme.

3. Luku.

Pawali lähettää Timotheuxen ja hän pa=
laja. Rukous uskon wahwistuxesta.

Sentähden en me saanet sitä enä wii=
wyttä, waan olemma mielistynet
jäämään Athenaan yxinänsä.

2. Ja lähetimme Timotheuxen meidän weljemme, Jumalan palwelian, ja meidän apulaisemme Christuxen Ewangeliumisa, wahwistamaan ja lohduttamaan teitä teidän uskosanne:
Ap. T. 16. 1. Phil. 2: 19.

3. Ettei kengän näisä waiwoisa murheхtisi; sillä te tiedätte että me olemma sitäwarten pannut. Ap. T. 14: 22. Eph. 3: 13. Phil. 1: 14. 2 Tim. 3: 12.

4. Ja tosin kuin me olimma teidän tykönänne, niin me sen teille edellä sanoimma, että meidän piti waiwaa kärsimän, niinkuin te tapahtunengin tiedätte.

5. Sentähden myös minä en tainnut enä malttaa itziäni, mutta lähetin tietämään teidän uskoanne; ettei kiusaja olisi teitä kiusannut, ja niin meidän työmme turhaxi tullut.
Matth. 4: 3. Phil. 2: 16.

6. Mutta nyt koska Timotheus tuli teildä meidän tygömme ja ilmoitti meille teidän uskonne ja rakkaudenne, että te aina meitä hywäsä muistosa pidätte ja halajatte meitä nähdä, niinkuin mekin teitä;

7. Niin me saimma teistä, rakkat weljet, lohdutuxen kaikesa meidän waiwasamme ja tuskasamme, teidän uskonne tähden:

8. Sillä nyt me elämme, jos te HErrasa pysytte.

9. Mingä kiitoxen siis me taidamme Jumalalle anda teidän tähtenne, kaikesta tästä ilosta kuin me iloitzemma teistä meidän Jumalamme edesä?

10. Yötä ja päiwää rukoillen ahkerasti, että me teidän kaswonne näkisimme, ja täyttäisimme mitä teidän uskostanne puuttuu. Rom. 1: 10, 11. Luku 15: 23.

11. Mutta itze Jumala ja meidän Isämme, ja meidän HErra JEsus Christus saattakon meidän tiemme teidän tygönne.

12. Mutta HErra lisätkön teitä, ja andakon rakkauden yldäkylläisin olla teidän seasanne, ja jokaista kohtaan, niinkuin mekin teille olemma:
1 Thess. 5: 15.

13. Että hän teidän laittamattomat sydämenne wahwistais pyhydesä, Jumalan ja meidän Isämme edesä meidän HErran JEsuxen Christuxen tulemisesa, kaikkein hänen pyhäinsä kanßa. Matth. 25: 31. Phil. 1: 10. 1 Thess. 5: 23. 2 Thess. 1: 7. Luk 2: 17. Jud. Ep. v. 14.

4. Luku.

Neuwo pyhään elämään. Lohdutus, [illegible] kuolluitten ylösnousemisesta.

Wielä siis, rakkat weljet, rukoilemme teitä, ja neuwomme HErrasa JEsuxesa, niinkuin te meildä saanet oletta, kuinga teidän waeldaman ja Jumalalle kelpaman pitä, [illegible] täydellisemmäxi tulisitta. Phil. 1: [illegible] 1 Thess. 2: 12.

2. Sillä te tiedätte ne käskyt, [illegible] me HErran JEsuxen kautta [illegible] annoimma.

3. Sillä se on Jumalan [illegible] teidän pyhydenne, että te [illegible] wäldätte; Rom. 12: [illegible] Eph. 5: 17, 27. Phil. 4: 8.

4. Että jokainen tiedäis pitä [illegible] ansa pyhydesä ja kunniasa;

5. Ei himoin halauxisa, niin [illegible] kanat, jotka ei Jumalasta [illegible] 1 Cor. 15: 34. Eph. 4: 17, 18.

6. Ja ettei yxikän sorraisi [illegible] täisi weljeänsä josakusa asiasa; [illegible] HErra on kaikkein näiden [illegible] kuin me myös teille ennen sanoneet [illegible] todistanet olemma. 1 Cor. [illegible]

7. Sillä ei Jumala ole meitä [illegible] nut saastaisuteen, waan pyhyteen. 3 Mos. 19: 2. Joh. 17: 19. 1 Cor. [illegible]

8. Joka siis nämät katzoo ylön, [illegible] hän katzo ylön ihmistä waan Jumalan, joka myös Pyhän Hengensä [illegible] hin andanut on. Luc. 10: [illegible]

9. Mutta weljellisestä rakkaudesta [illegible] minun tarwita teille kirjoittamaan; [illegible] lä te oletta itze Jumalalda opetetut [illegible] kastamaan toinen toistanne.
3 Mos. 19: 18. Jer. 31: 34. Matth. [illegible] Joh. 6: 45. Luku 13: 34. Luku 15: [illegible] Eph. 5: 2. 1 Pet. 4: 8. 1 Joh. 3: 11, [illegible] Luku 4: 21.

10. Ja sen te myös kaikille weljille teette, jotka koko Macedoniasa [illegible] mutta me neuwomme teitä, [illegible] weljet, että te wielä täydellisemmäxi tulisitta:

11. Ja pyytäkät olla [illegible], ja ottakat waari omista askareistanne, [illegible]

n työtä käsillänne, niinkuin me käs-
net olemma; Ap. T. 20: 34.
Eph. 4: 28. 2 Thes. 3: 8, 12.
12. Että te itzenne kunniallisesti ul-
naisten kohtan käytäisitte, ettet te
itän tarwitzisi. 2 Thes. 3: 7.
1 Pet. 2: 12.
13. Mutta en me myös tahdo teil-
i salata, rakkat weljet, niistä, jotka
ikkunet owat, ettet te murehtisi, niin-
iin muut, joilla ei toiwoa ole:
5 Mos. 14: 1. 2 Sam. 12: 20.
14. Sillä jos me uskomma että
JEsus on kuollut ja nosnut ylös, niin
i Jumala myös ne, jotka nukkunet
vat, JEsuxen kautta tuopa edes hä-
en kanßansa. 1 Cor. 15: 13, 18, 20, 21, 22.
15. Sillä sen me sanomma teille
HERran puolesta: että me jotka e-
imme ja jälkeen jäämme HERran
ulemiseen, emme suingan ennätä niitä
tka nukkunet owat: 1 Cor. 15: 51, 52.
16. Sillä itze HERra astuu alas
iiwaasta, suurella huudolla ja ylim-
äisen Engelin äänellä, ja Jumalan
Basunalla; ja kuollet Christuxesa ensin
ousewat ylös. Matth. 24: 31.
1 Cor. 15: 52. 2 Thes. 1: 7.
17. Sitte me jotka elämme ja jäl-
een jäämme, temmatan ynnä heidän
anßansa pilwihin HERraa wastan
uulihin: ja niin me aina HERran
anßa olemma. Joh. 12: 26.
Luku 14: 3. Luku 17: 24.
18. Lohduttakat siis teitänne keske-
änne näillä sanoilla.

5. Luku.

Wiimeinen päiwä ja walmistus sihen.

Mutta aiwoista ja hetkistä, rakkat
weljet, ei teille tarwita kirjoit-
amaan: Matth. 24: 3, 36.
2. Sillä te itze wisusti tiedätte, että
HERran päiwä on tulewa niinkuin
waras yöllä: Matth. 24: 43.
Marc. 13: 33, 34. Luc. 21: 34. 2 Pet. 3: 7, 10.
Ilm. K. 3: 3. Luku 16: 15.
3. Sillä koska he sanowat: nyt on
rauha, ja ei mitän hätää, silloin ka-
dotus langee äkistä heidän päällensä,
niinkuin raskan waimon kipu, ja ei he
suingan saa paeta. Luc. 21: 35.
4. Mutta te, rakkat weljet, ettepä
te ole pimeydesä, ettei se päiwä teitä
käsitäisi niinkuin waras. Eph. 5: 8.
5. Te oletta kaikki walkeuden lapset
ja päiwän lapset: En me ole yön en-
gä pimeyden.
6. Niin älkämme siis maatko niin-
kuin muut, waan walwokamme ja ol-
kamme raitit. Matth. 24: 42.
Luc. 21: 36. Rom. 13: 11. 1 Pet. 5: 8.
7. Sillä jotka makawat, ne yöllä
makawat, ja ne jotka juopuwat, ne
yöllä juowuxisa owat. Rom. 13: 13.
8. Mutta me jotka päiwän lapset
olemma, olkamme raitit, puetetut us-
kon ja rakkauden rindaraudalla, ja au-
tuuden toiwon rautalakilla. Es. 59: 17.
Rom. 13: 12. 1 Cor. 16: 13. Eph. 6: 14.
9. Sillä ei Jumala ole meitä pan-
nut wihaan, waan autuutta omistamaan
meidän HERran JEsuxen Christuxen
kautta: Rom 9: 22. Jud. Ep. v. 4.
1 Pet. 2: 8.
10. Joka meidän edestämme kuol-
lut on; että, jos me walwomme eli
makamma, me ynnä hänen kanßansa
eläisimme. Rom. 14: 8, 9. 2 Cor. 5: 15.
11. Sentähden neuwokat teitänne
keskenänne ja raketkat toinen toistanne,
niinkuin te myös teette.
12. Mutta me rukoilemma teitä,
rakkat weljet, että te ne tundisitta jot-
ka teidän seasanne työtä tekewät, ja
teidän Esimiehenne owat HERrasa, ja
teitä neuwowat. Rom. 15: 27.
1 Cor. 16: 18. Phil. 2: 29.
13. Pitäkät heitä sitä rakkampana
heidän tekonsa tähden: Olkat rauhal-
liset keskenänne.
14. Mutta me neuwomme teitä,
rakkat weljet, neuwokat tawattomia,
lohduttakat heikkomielisiä, holhokat hei-
koja, olkat kärsiwäiset jokaitzen kanßa.
Rom. 14: 1. Gal. 6: 1, 2. 2 Thes. 3: 6, 11.
15. Katzokat, ettei joku pahaa pa-
halla kosta; waan noudattakat hywää,
sekä keskenänne, että jokaista kohtaan.
3 Mos. 19: 18. San. L. 17: 13. Luku 20: 22.
Luku 24: 29. Gal. 6: 10.
16. Olkat aina iloiset.
Luc. 10: 20. Rom. 12: 12. Phil. 4: 4.
17. Rukoilkat lakkamata.
Luc. 18: 1. Eph. 6: 18. Col. 4: 2.
18. Kiittäkät kaikkein edestä: Sillä

se on Jumalan tahto teistä Christuxesa JEsuxesa. Eph. 5: 20.

19. Älkät Hengeä sammuttako. Eph. 4: 30. 2 Tim. 1: 6.

20. Älkät Prophetiata katzoko ylön. 1 Cor. 14: 30.

21. Koetelkat kaikki; ja pitäkät se kuin hywä on. 1 Cor. 2: 11, 15. 1 Joh. 4: 1.

22. Wältäkät kaikkea kuin pahaxi näkyy.

23. Mutta itze rauhan Jumala pyhittäköön teitä kokonansa, että koko teidän hengenne ja sielunne ja ruumiinne, meidän HERran JEsuxen Christuxen tulemisesa nuhtetoinna pidetäisiin. 1 Cor. 1: 8. Phil. 4: 9. 1 Theß. 3: 3.

24. Hän on uskollinen, joka ... kutzunut on ja sen myös täyttä. 1 Cor. 1: 9. 2 Cor. 1: 18. 2 Theß. ...

25. Rakkat weljet, rukoilkat ... edestämme.

26. Terwehtäkät kaikkia weljiä ... hällä suunannolla. Rom. 16: 16. 1 Cor. 16: 20. 2 Cor. 13: 12. 1 Pet. ...

27. Minä wannotan teitä HE... kautta, että te tämän lähetys... kaikkein pyhäin weljein edesä ... annatte. Col. 4: 16

28. Meidän HERran JE... Christuxen Armo olkon teidän ka... ne, Amen! Rom. 16: 24. 1 Cor. ...

Ensimäinen Epistola Thessaloni... ten tygö, kirjoitettu Athenista.

P. Pawalin toinen Epistola Thessalonikalaisten ty...

1. Luku.

Pawali kiittää Jumalata Thessalonikalaisten tähden; lohduttaa heitä ja rukoilee heidän edestänsä.

Pawali ja Silwanus ja Timotheus Thessalonikan Seurakunnalle Jumalasa meidän Isäsämme, ja HERrasa JEsuxesa Christuxesa: 1 Theß. 1: 1.

2. Armo olkon teille ja Rauha Jumalalda meidän Isäldämme, ja HERralda JEsuxelda Christuxelda! Rom. 1: 7. 1 Cor. 1: 3. 1 Pet. 1: 2.

3. Meidän pitä aina teidän edestänne, rakkat weljet, Jumalata kiittämän, niinkuin kohtullinen on, sillä teidän uskonne kaswaa jalosti, ja kaikkein teidän rakkaudenne lisändy jokaista kohtaan; Eph. 1: 15. Phil. 1: 3. Col. 1: 3. 1 Theß. 1: 2.

4. Niin että me meitämme teistä Jumalan Seurakunnisa kerskamme, teidän kärsiwällisydestänne ja uskostanne kaikesa teidän wainosanne ja waiwasanne, kuin te kärsitte: 2 Cor. 7: 14. Luku 9: 2. 1 Theß. 2: 19.

5. Jotka osottawat että Jumala on oikein duomitzepa, ja te Jumalan waldakundaan soweliaxi tuletta, jongatähden te myös kärsitte. Phil. 1: 28. 1 Theß. 2: 14.

6. Että se on oikein Jumalan edesä niitä taas waiwata jotka teitä ... waiwat: Zach. 2: 8.

7. Mutta teille, jotka wai... anda lewon meidän kanßamme, ... HERra JEsus Taiwaasta ilma... hänen woimansa Engelitten kanßa: 1 Theß. 4: 16.

8. Ja tulen leimauxella, joka ... kostaa jotka ei Jumalata tunde..., niille jotka ei meidän HERran J... suxen Christuxen Ewangeliumita ... Rom. 2: 8. 2 Pet. 3: 7.

9. Jotka waiwaa kärsimän ... ijankaikkisen kadotuxen, HERran ... woista, ja hänen kunniansa wäkew...
Es. 2: 19.

10. Koska hän tulewa on, ... tetta hänen Pyhäinsä kanßa, ja ... lisexi tulemaan kaikkein uskowaisten... sa: sillä meidän todistuxemme teidä... gönne siitä päiwästä oletta te u... Ap. T. 1: 11. 1 Theß. 1: 10. Ilm. K. ...

11. Ja sentähden me myös ain... koilemma teidän edestänne, että ... Jumalamme teitä otolliseksi tekis ... kutzumiseen, ja täytäis kaiken hywän suosion, ja uskon waikutuxen, woima...

12. Että meidän HERran JE... xen Christuxen Nimi teisä ylistett... ja te taas hänesä, meidän Juma... ja HERran JEsuxen Christuxen ar... mon kautta.

2. Luku.

ichristus. Jumala uloswalitzee, pyhittää, wahwistaa.

Mutta me rukoilemma teitä, rakkat
weljet, meidän HERran JEsu=
Christuxen tulemisen ja meidän
nhdumisemme kautta hänen tygönsä:
2. Ettet te aiwan nopiasti teitänne
i teidän mielestänne käätä pois eli
ätettä, ei Hengen, eikä puhen, eikä
jan kautta, niinkuin se meildä lä=
etty olis, niinkuin Christuxen päi=
jo käsisä olis. Jer. 29: 8.
Matth. 24: 4. Eph. 5: 6. Col. 2: 18.
1 Joh. 4: 1.
3. Älkät andako kenengän teitänne
tellä millän tawalla: Sillä ei hän
en tule kuin luopumus tapahtun, ja
nin ihminen ilmoitetan, se kadotuxen
si: Matth. 24: 23. 1 Tim. 4: 1.
1 Joh 2: 18.
4. Joka on wastanseisoja, ja korot=
itzensä kaikkein päälle, kuin Juma=
taikka Jumalan palweluxexi kutzu=
, niin että hän istutta itzensä Ju=
an Templiin niinkuin Jumala, ja
itzensä Jumalaxi. Dan. 11: 36.
. Ettekö te muista, että minä tei=
tykönänne ollesani näitä jo teille
oin?
6. Ja mikä nyt estää, te tiedätte,
hän pitä ajallansa ilmoitettaman.
. Sillä hän nyt pahutta waikutta
isesti, ainoasta että sen kuin nyt
ä, pitä tuleman pois. Ap. T. 20: 29.
. Ja silloin se pahanelkinen ilmoi=
u, jonga HERra suunsa Hengellä
pa, ja teke hänen kanßansa lopun,
en tulemisensa ilmoituxen kautta;
4: 9. Es. 11: 4. Ilm. K. 19. 13, 15, 20, 21.
. Jonga tulemus Satanan waiku=
n jälkeen tapahtun, kaikella woi=
lla ja merkeillä ja petollisilla ih=
llä, 5 Mos. 13: 1. Matth. 24: 24.
Joh. 8: 41. 2 Cor. 4: 4. Eph. 2: 2.
Ilm. K. 13: 13.
10. Ja kaikella wäärydén petoxella,
en seasa jotka kadotuxeen tulewat;
i he rakkautta totuuden puoleen ot=
t, autuaxi tullaxensa.
2 Cor. 4: 3. Ilm. K. 9: 4. Luku 13: 8.
11. Sentähden on Jumala heille
lähettäwä wäkewän exytyxen, niin että
he walhen uskowat: Rom. 1: 24.
12. Että ne kaikki duomitaisin, jot=
ka ei totuutta uskonet, waan wääry=
teen suostuwat.
13. Mutta meidän pitä aina teidän
edestänne Jumalata kiittämän, rakkat
weljet HERrasa, että Jumala on teidän
alusta autuuteen walinnut, Hengen py=
hityxen kautta, ja totuuden uskosa:
1 Thes. 1: 4. 2 Thes. 1: 8.
14. Johonga hän teitä meidän E=
wangeliumin kautta kutzunut on, mei=
dän HERran JEsuxen Christuxen kun=
nian omaisuteen.
15. Niin olkat siis, rakkat weljet,
pysywäiset, ja pitäkät ne säädyt kuin
te oppenet oletta, olkon se meidän saar=
nastamme taikka kirjastamme.
2 Thes. 3: 6.
16. Mutta itze meidän HERra JE=
sus Christus, ja Jumala ja meidän
Isämme, joka meitä rakasti, ja andoi
meille ijankaikkisen lohdutuxen ja hy=
wän toiwon armon kautta,
17. Lohduttakon teidän sydämenne,
ja teitä kaikkinaisesa opisa ja hywäsä
työsä wahwistakon!

3. Luku.

Neuwo rukoilemaan Jumalan sanan me=
nestyxestä, ja karttamaan tawattomia.

Wielä, rakkat weljet, rukoilkat mei=
dän edestämme, että HERran
sana menestyis, ja niin kunnioitettai=
sin kuin teidängin tykönänne;
Matth. 9: 38. Eph. 6: 18, 19. Col. 4: 3.
2. Ja että me häjyistä ja pahoista
ihmisistä pelastettaisin; sillä ei usko ole
joka miehen. Joh. 6: 44. Rom. 15: 30, 31.
3. Mutta HERra on uskollinen, jo=
ka teitä wahwistaa, ja pahasta warjelee.
Joh. 17: 15. 1 Cor. 1: 9. Luku 10: 13.
1 Thes. 5: 24.
4. Mutta me toiwomme HERrasa
teistä, että te teette ja tekewäiset oletta
mitä me teille olemma käskenet.
2 Cor. 7: 16.
5. Mutta HERra ojendakon teidän
sydämenne Jumalan rakkauteen, ja
Christuxen kärsiwällisyteen!
6. Mutta me käskemme teitä, rak=
kat weljet, meidän HERran JEsuxen

Christuxen Nimeen, että te teitänne erottaisitta jokaitzesta weljestä, joka häjysti itzensä käyttä, ja ei sen säädyn jälkeen kuin hän meildä saanut on.
1 Cor. 5: 11, 13. 1 Thess. 5: 14. Tit. 3: 10. 2 Joh. v. 10.

7. Sillä te itze tiedätte, kuinga teidän meitä seuraman pitä: Empä me ole tawattomasti teidän seasanne ollet.
1 Cor. 4: 10. Luku 11: 1. 1 Thess. 1: 6.

8. En me myös ole leipää keltän ilman ottanet, waan työllä ja hijellä, yöllä ja päiwällä olemma me työtä tehnet, etten me kellengän teidän seasanne kuormaxi olisi.
Ap. T. 18: 3. Luku 20: 34. 1 Cor. 4: 12. 2 Cor. 11: 9. Luku 12: 13. 1 Thess. 2: 9.

9. Ei ettei meillä se walda olisi; waan että me itzemme opixi teille andaisimme, seurataxenne meitä.
Matth. 10: 10. 1 Cor. 4: 16. Luku 9: 4, rc. Luku 11: 1. Phil. 3: 17. 1 Thess. 1: 6. Luku 2: 7, 10. 1 Tim. 5: 18.

10. Ja kosta me teidän tykönänne olimma, niin me senkaltaisia teille käskimme, että jos ei joku tahdo työtä tehdä, niin ei hänen syömängän pidä.
1 Mos. 3: 19.

11. Sillä me kuulemma, että muutamat teidän seasanne tawattomasti waeldawat, ja ei tee työtä, waan joutilasna owat.

12. Mutta senkaltaisia me [illegible] mä ja neuwomme meidän H[illegible] JEsuxen Christuxen kautta, [illegible] hiljaisudesa työtä tekisit, ja [illegible] päänsä söisit. Eph. 4: 28. 1 Th[illegible]

13. Mutta te, rakkat weljet [illegible] wäsykö hywää tekemästä. [illegible]

14. Ellei siis joku tottele [illegible] sanaamme lähetyskirjan kautta, [illegible] merkitkät se, ja älkät kans[illegible] pitäkö hänen kanßansa, että hän [illegible]
Matth. 18: 17. 1 Cor. 5: [illegible]

15. Ja älkät händä pitäkö [illegible] wihollisna, waan neuwokat [illegible] weljeä.

16. Mutta itze rauhan [illegible] andakon teille Rauhan ai[illegible] tawalla! HERra olkon teid[illegible] kanßanne! Rom. 15: 33. [illegible] 1 Cor. 14: 33. 2 Cor. 13: 11. 1 Thess. 5: 23.

17. Terwetys minun Pa[illegible] delläni, joka on merkki ka[illegible] tyskirjoisa: näin minä kirjo[illegible]
1 Cor. 16: 21. Col. 4: 18.

18. Meidän HERran [illegible] Christuxen Armo olkon kaikk[illegible] kanßanne, Amen!

Toinen Epistola Thessal[illegible] tygö kirjoitettu Athenista.

P. Pawalin edellinen Epistola Timotheuxen t[illegible]

1. Luku.

Wäärän opin, Lain, Ewangeliumin muoto.

Pawali JEsuxen Christuxen Apostoli, Jumalan meidän lunastajamme asetuxen jälkeen, ja HERran JEsuxen Christuxen, joka meidän toiwomme on, Ap. T. 9: 15. Gal. 1: 1. Col. 1: 27.

2. Timotheuxelle minun waalle pojalleni uskosa, Armo, laupius ja rauha Jumalalda meidän Isäldämme, ja meidän HERralda JEsuxelda Christuxelda! Ap. T. 16: 1. 1 Cor. 4: 17. Gal. 1: 3. 1 Thess. 3: 2. Tit. 1: 4. 1 Pet. 1: 2.

3. Niinkuin minä Macedoniaan lähteisäni käskin sinun olla Ephesosa, niin neuwo muutamia, ettei he toisin opetaisi;
Ap. T. 20: 1, 3. Gal. 1: 6, 7.

4. Eikä juttuja tottelisi ja polwilukuja, joilla ei loppua ole, [illegible] nämmin tutkimiset matkaan [illegible] kuin parannuxen Jumalan [illegible] on uskosa. 1 Tim. 4: 7. 2 Tim[illegible]

5. Mutta käskyn päätös [illegible] kaus puhtasta sydämestä, [illegible] wästä omasta tunnosta, ja [illegible] tömästä uskosta; Rom. 13[illegible] Gal. 5: 14.

6. Joista muutamat owat [illegible] tynet, ja owat turhiin jaaritu[illegible] dynet: 1 Tim. 6: 4, 20. Tit. 1: 1[illegible] Luku 3: 9.

7. Ja tahtowat Lain opettaj[illegible] ja ei ymmärrä mitä he [illegible] päättäwät.

8. Mutta me tiedämme [illegible] wäri, jos se oikein käytetään.
Rom. 7: 12.

). Tieten se, ettei wanhurskalle ole
:t pandu, waan wäärille, ja tottele=
ttomille, jumalattomille ja syndisille,
anallisille ja kelwottomille, Isänsä
paille ja äitinsä tappaille, miehen=
paille, Gal. 3: 19. Luku 5: 23.
10. Huorintekiille, miesten kanssa
kaille, ihmisten warkaille, waleh=
ille, walapattoisille, ja mitä muuta
kaltaista sitä terwellistä oppia was=
: on;
11. Sen autuan Jumalan kunnial=
n Ewangeliumin jälkeen, joka mi=
lle uskottu on.
12. Ja minä kiitän meidän HERra=
ı Christusta JEsusta, joka minun
imalliseri tehnyt on, ja luki minun
'olliseri, asettain tähän wirkaan;
13. Joka ennen pilkkaja ja wainoja
häwäisiä olin: mutta minulle on
ıpius tapahtunut; sillä minä tein
i tietämätä epäuskosa. Joh. 9: 39.
T. 3: 17. Luku 8: 3. Luku 9: 1. Luku 22: 4.
Luku 26: 9. 1 Cor. 7: 25. Luku 15: 9.
Gal. 1: 13. Phil. 3: 6.
14. Mutta meidän HERran Armo
sitä runsampi, uskon ja rakkauden
nßa, joka Christuxesa JEsuxesa on.
15. Se on totinen sana, ja kai=
ti mahdollinen otta wastan, että
)ristus JEsus on tullut mail=
aan syndisiä wapahtamaan, joista
inä suurin olen:
Matth. 9: 13. Marc. 2: 17. Luc. 5: 32.
Luku 19: 10. 1 Joh. 3: 5.
16. Mutta sentähden on minulle
upius tapahtunut, että JEsus
)ristus minusa ensin osotais kai=
n pitkämielisyden, niille esikuwari,
tka hänen päällensä pitä uskoman
ınkaikkiseen elämään.
17. Mutta Jumalalle, ijankaikki=
le Kuningalle, kuolemattomalle ja
ıkymättömälle, ja ainoalle wiisalle
kon kunnia ja ylistys ijankaikki=
sta ijankaikkisehen, Amen!
Rom. 16: 27. 1 Tim. 6: 16.
18. Tämän käskyn minä annan si=
ılle minun poikani Timothee, endis=
n ennustusten jälkeen sinusta, ettäs
isä sotisit niinkuin jalo sotamies,
1 Tim. 6: 12. 2 Tim. 4: 7.
19. Ja pidäisit uskon ja hywän o=
an tunnon, jonga muutamat owat hyl=
jännet, ja owat uskon puolesta haaxi=
rikkoon tullet; 1 Tim. 3: 9.
20. Joista on Hymeneys ja Alexan=
der, jotka minä olen Satanan halduun
andanut, että he tulisit kuritetuxi enä
pilkkamasta. 1 Cor. 5: 5.
2 Tim. 2: 17. Luku 4: 14.

2. Luku.

Neuwo rukoilemaan kaikkein edestä. Ju=
malan tahto. Waimot opetetaan sää=
dyllisesti itzänsä käyttämään.

Niin minä siis neuwon, että ennen
kaikkia pidetäisin rukouxet, ano=
miset, toiwotuxet ja kiitoxet, kaikkein
ihmisten edestä:
2. Kuningasten ja kaiken Esiwallan
edestä, että me rauhasa ja lewosa eläi=
simme, kaikesa jumalisudesa ja kunnial=
lisudesa: Jer 29: 7.
3. Sillä se on hywä ja otollinen
Jumalan meidän wapahtajamme edesä;
4. Joka tahtoo kaikkia ihmisiä
autuari, ja että he totuuden tun=
doon tulisit. Hes. 18: 23. 2 Pet. 3: 9.
5. Sillä yxi on Jumala, ja yxi
Wälimies, Jumalan ja ihmisten
wälillä, Ihminen Christus JEsus;
Joh. 17: 3. Rom. 3: 30. Luku 10: 12.
Gal. 3: 19. Hebr. 9: 15.
6. Joka itzensä kaikkein edestä
Lunastuxen hinnaxi on andanut,
että senkaltaista piti ajallansa saar=
nattaman: Matth. 20: 28.
1 Cor. 1: 6. Eph. 1: 7. Col. 1: 14.
7. Johonga minä myös olen Saar=
najaxi ja Apostolixi asetettu (minä sa=
non toden Christuxesa, ja en walehtele,)
pakanain opettaja uskosa ja totudesa.
Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2. Luku 22: 21. Rom.
9: 1. Luku 11: 13. Luku 15: 16. Gal. 1: 16.
Luku 2: 7, 8. Eph. 3: 8. 2 Tim. 1: 11.
8. Niin minä tahdon siis, että mie=
het rukoilisit jokapaikasa, ja nostaisit
ylös pyhät kädet, ilman wihata ja
epäilystä. Ps. 134: 2. Mal. 1: 11.
Matth. 5: 23. Luku 6: 14. Joh. 4: 21.
9. Niin myös että waimot kohtul=
lisisa waatteisa olisit, ja kaunistaisit
heitänsä häwyllä ja kainoudella, ei ka=
hara hiuxilla, eli kullalla, eli päär=
lyillä, eli kalleilla waatteilla;
Tit. 2: 3. 1 Pet. 3: 3.
10. Waan niinkuin niille waimoille

sopi, jotka Jumalisuden hywäin töiden kautta osottawat.

11. Oppikan waimo hiljaisudesa, kaikella nöyrydellä. 1 Mos. 3: 16. Eph. 5: 24.

12. Mutta en minä salli waimon opetta, engä miestänsä wallita, waan että hän on hiljaisudesa. 1 Cor. 14: 34.

13. Sillä Adam on ensin luotu, ja sitte Ewa. 1 Mos. 1: 27. Luku 2: 18, 22. 1 Cor. 11: 8, 9.

14. Ja ei Adam petetty: mutta waimo petettin, ja saatti ylitzekäymisen. 1 Mos. 3: 6. 2 Cor. 11: 3.

15. Mutta kuitengin hän lasten synnyttämisen kautta autuaxi tulee, jos hän pysyy uskosa ja rakkaudesa, ja pyhydesä siweyden kansa.

3. Luku.

Opettajain oikiat omaisudet. Jumalan salaisuus.

Se on totinen sana: jos joku Pispan wirkaa pyytä, hän hywää työtä halajaa.

2. Niin pitä siis Pispan oleman nuhtettoman, yhden emännän miehen, walpan, raitin, siwiän, wierasten holhojan, opettawaisen: Tit. 1: 6, 7.

3. Ei juomarin, ei tappelian, ei ilkiän woiton pyytäjän; waan armelian, ei riitaisen, eikä ahnen: 2 Tim. 2: 24.

4. Joka oman huonensa hywin hallitzee, jolla kuuliaiset lapset owat, kaikella kunniallisudella:

5. (Mutta jos joku ei taida omaa huonettansa hallita, kuingasta hän Jumalan Seurakunnan taita hallita?)

6. Ei äskenchristittyn, ettei hän paisununa laittajan duomioon langeisi.

7. Mutta hänelle pitä myös hywä todistus oleman niildä kuin ulkona owat; ettei hän laittajan pilkkaan ja paulaan langeisi. 1 Cor. 5: 12.

8. Niin pitä myös Seurakunnan palweliat toimellisiet oleman, ei kaxikielisiet, ei juomarit, ei häpiällisen woiton pyytäjät: Ap. T. 6: 3.

9. Jotka uskon salaisuden puhtasa omasa tunnosa pitäwät.

10. Jotka pitä ensin koeteldaman, ja palwelkan sitte kuin he nuhte-maxi löytän.

11. Heidän emändäinsä pitä siwiät oleman, ei laittajat, ...tit, kaikisa uskolliset.

12. Seurakunnan palweliat yhden emännän miehet, jotka lapsensa ja oman huonensa hywin ...litzewät.

13. Sillä jotka hywin palwel... he heillensä hywän menestyxen ...wat, ja suuren wapauden uskosa, on Christuxesa JEsuxesa. Matth. 25: 21. 1 Joh. 3: 21. Luku

14. Näitä minä kirjoitan ja toiwon pian tulewani ...

15. Mutta jos minä wiiwy... tiedäisit kuinga sinun pitä huonesa waeldaman, joka on Jumalan Seurakunda, totuuden ja perustus.

16. Ja se on julkisesti ...malisuden salaisus; että on ilmoitettu lihasa, wan...tettu Hengesä, nähty Engel... saarnattu pakanoille, uskottu ...masa, ja otettu ylös kunniaan. Joh. 1: 14. Eph. 3: 5, 6. 1 Pet. 1: ... 1 Joh. 1: 2.

4. Luku.

Antichristus. Neuwo jumalisuden ...reen ja taitawaan wiran toimi...

Mutta Hengi sanoo selk... wiimeisillä ajoilla muutam... puwat uskosta, ja ottawat waari... telewistä Hengistä, ja perkelein... tuxista; Matth. 24: 23. 2 Thes. ... 2 Tim. 3: 1. 2 Pet. 3: 3. 1 Joh. 2: ... Jud. Ep. v. 18.

2. Niiden kautta jotka ulk...desa walhenpuhujat owat, joiden ...tundo on poltinraudalla merkitty.

3. Ja kieldäwät naimasta, ja ...kaa ottamasta, kuin Jumala loi ...sille kiitoxella nautita, ja niille ... totuuden ymmärtänet owat. 1 Mos. 9: 3. Rom. 14: 6. 1 Cor. 10: ...

4. Sillä kaikki mitä Jumala ...nut on, on hywä, ja ei ole mitän ...sättäpää, kuin kiitoxella nautitan. 1 Mos. 1: 31. Ap. T. 10: 15. Rom. 14: 14. 1 Cor. 10: 25. Tit. 1: 15.

5. Sillä se Jumalan sanalla ja ru...kouxella pyhitetän.

6. Koskas nyt senkaltaista weljille
:tat, niin sinä JEsuxen Christuxen
ollinen palwelia olet, uskon sanoisa
väsä opisa kaswatettu, jota sinä seu=
:uut olet. 2 Tim. 1: 5. Luku 3: 14, 15.

7. Mutta wäldä kelwottomia äm=
in juttuja: ja harjoita sinuas juma=
uteen. 1 Tim. 1: 4, 6.

8. Sillä ruumillinen harjoitus wä=
n kelpaa: Mutta Jumalisus on
:pellinen kaikisa asioisa, jolla on
'ä nykyisen että tulewaisen elä=
in lupaus. Col. 2: 23.

9. Tämä on totinen sana, ja kaiketi
ihdollinen otta wastan:
1 Tim. 1: 15.

10. Sillä sitäwarten me työtäkin
:mme ja meitä pilkatan, että me elä=
än Jumalan päälle toiwonet olemma,
ka kaikkein ihmisten wapahtaja on,
inomattain uskowaisten. Ps. 107: 2.

11. Näitä sinä neuwo ja opeta.

12. Älkön kengän sinun nuoruttas
zoko ylön, waan ole sinä uskowaisille
kuwa sanasa, kanßakäymisesä, rak=
udesa, hengesä, uskosa, puhtaudesa.
1 Cor. 16: 10, 11. Tit. 2: 7, 15.
1 Pet. 5: 3.

13. Ota lukemisesta, neuwosta ja
)ista waari, sihenasti kuin minä tulen.

14. Älä unhohda sitä lahjaa kuin
ulle Prophetian kautta annettu on,
anhemmitten kätten päälle panemisesa.
).T. 6: 6. Luku 8: 17. Luku 13: 3. Luku 19: 6.
1 Thes. 5: 19. 1 Tim. 1: 18. Luku 5: 22.

15. Ota näistä waari, pysy näisä;
tä sinun menestyxes kaikille juliste=
:xi tulis.

16. Ota itzestäs waari, ja opista:
)sy alati näisä; sillä jos sinä sen
:t, niin sinä itzes autuaxi saatat, ja
: jotka sinua kuulewat. Rom. 11: 14.
1 Cor. 9: 22. Jac 5: 20.

5. Luku.

Opetus nuhtelemisen toimellisudesta.
Lesket. Papit.

Älä wanhaa kowin nuhtele, waan
neuwo händä niinkuin Isää: Nuo=
a, niinkuin weljejä; 3 Mos. 19: 32.

2. Wanhoja waimoja niinkuin äitejä:
uoria niinkuin sisarita, kaikella puh=
udella.

3. Kunnioita niitä leskiä kuin oikiat
lesket owat.

4. Mutta jos jollakulla leskellä lapsia
on, eli lasten lapsia, ne oppikan ensin
oman huonensa jumalisesti hallitzemaan,
ja wanhimmittensa hywän työn maxa=
maan; sillä se on hywin tehty, ja Ju=
malalle otollinen.

5. Ja se on oikia leski, joka yxi=
nänsä on, ja asetta toiwonsa Jumalan
päälle, pysyin aina rukouxisa ja auxi=
huutamisesa yötä ja päiwää:
Luc. 2: 36, 37.

6. Mutta joka hekumasa elää, se
on eläwäldä kuollut.

7. Senkaltaisia neuwo, että he nuh=
tettomat olisit.

8. Mutta jos ei joku omistansa,
liiatengin perhestänsä, murehta pidä,
se on uskon kieldänyt, ja on pakanata
pahembi. 2 Tim. 3: 5.

9. Älä salli nourempata leskeä otetta,
kuin kuudenkymmenen ajastaikaista, jo=
ka yhden miehen emändä on ollut:

10. Ja jolla on hywistä töistä to=
distus, jos hän lapsia kaswattanut on,
jos hän wierasten holhoja ollut on, jos
hän Pyhäin jalkoja pesnyt on, jos hän
murhellisia auttanut on, jos hän on
kaikesa hywäsä työsä ahkera ollut.
1 Mos. 18: 4. Luku 19: 2. Luc. 7: 38, 44.
1 Pet. 4: 9.

11. Mutta nuoret lesket hylkä; sillä
koska he suuttuwat Christuxeen, niin
he tahtowat huolla:

12. Joilla on heidän duomionsa, että
he sen ensimäisen uskon rikkonet owat.

13. Niin myös joutilasna ollesansa
oppiwat he huoneita ympärinsä juoxen=
delemaan; waan ei he ainoasta ole jou=
tilat, mutta myös kielewät, hembet ja
puhuwat luwattomia. Tit. 2: 3.

14. Sentähden minä tahdon, että
nuoret lesket huolisit, lapsia kaswattai=
sit, huonen hallituxesta waaria pidäisit,
eikä annaisi tilaa wastanseisoille pahoin
puhua.

15. Sillä muutamat owat jo Sa=
tanan jälkeen palainnet.

16. Jos nyt jollakin uskollisella mie=
hellä eli waimolla leskejä on, se heitä
holhokon, ja älkän Seurakundaa rasit=
tako, että oikeille leskeille täytyis.

17. Wanhimmat, jotka hywin hallitzewat, pitä kaxikertaisesa kunniasa pidettämän, erinomattain ne jotka sanasa ja opisa työtä tekewät. Rom. 12: 8. Luku 15: 27. 1 Cor. 9: 11. Gal. 6: 6. Phil. 2: 29. 1 Theß. 5: 12. Hebr. 13: 17.

18. Sillä Raamattu sanoo: Ei sinun pidä rihtätappawan härjän suuta sitoman kiinni: ja työmies on palkkansa ansainnut. 3 Mos. 19: 13. 5 Mos. 24: 14. Luku 25: 4. Matth. 10: 10. Luc. 10: 7. 1 Cor. 9: 9.

19. Älä salli wanhinda wastan yhtän kannetta, waan kahden eli kolmen todistuxen kautta. 5 Mos. 17: 6. Luku 19: 15, rc.

20. Nuhtele niitä kuin syndiä tekewät, kaikkein kuulden, että muutkin pelkäisit. 5 Mos. 17: 4, 5. Luku 19: 18, rc.

21. Minä rukoilen Jumalan, ja HErran JEsuxen Christuxen, ja walittuin Engelitten edesä, ettäs nämät pidät ilman walitzemista, ja älä mitän tee toisen puolda pitäin. Gal. 1: 20. Phil. 1: 8. 1 Theß. 2: 5. 1 Tim. 6: 13.

22. Älä pikaisesti jongun päälle käsiäs pane; ja älä ole muitten synneistä osallinen: pidä itzes puhdasna. Ap. T. 6: 6. Luku 8: 17. Luku 13: 3. Luku 19: 6. 1 Tim. 4: 14. 2 Tim. 1: 6.

23. Älä sillen wettä juo, waan nautitze jotakin wiinaa sydämes tähden, ja ettäs myös usein sairastat. Ps. 104: 15.

24. Muutamain ihmisten synnit owat kyllä julkiset, että ne ennengin duomita taitan; mutta muutamain äsken jälistä julkisexi tulewat. Gal. 5: 19.

25. Niin myös muutamat hywät työt owat jo ennen julkiset; ja ne kuin muutoin tapahtuwat, ei taita salata.

6. Luku.

Opetuxet, palweliain welwollisudesta, wäärän opin karttamisesta ja ahneudesta. Uskon toiwo.

Palweliat, jotka iken alla owat, pitä Isändänsä kaikesa kunniasa pitämän; ettei Jumalan nimi ja oppi pilkatuxi tulisi. Eph. 6: 5. Col. 3: 22. Tit 2: 9. 1 Pet. 2: 18.

2. Mutta joilla uskolliset Isännät owat, niin älkön niitä katzoko ylön, että he weljexet owat; waan olkan sitä kuuliaisemmat, että he uskolliset ja rakkat, jotka hywästä työstä o owat. Näitä opeta, ja neuwo.

3. Jos joku toisin opetta, ja ei meidän HErran JEsuxen Chri terwellisisä sanoisa, ja siinä opis jumalisudesta on, Gal. 1: 1 Tim. 1: 3.

4. Hän on paisunut, ja ei mitän, waan on sairas kysym sanain kilwoituxisa; joista kateus häwäistys, ja pahat luulot tulew 1 Cor. 8: 2. 1 Tim. 1: 4. 2 Tim. 2: 23.

5. Häijyt kampauxet niiden seasa, jotka heidän mielesänsä owat, ja joilda totuus otettu jotka jumalisuden woitoxi luule ritä sinus senkaltaisista. Rom. 1 Cor. 11: 16. 2 Tim. 3: 5, 8. Tit. Tit. 3: 10. 2 Joh. v. 10.

6. Mutta se on suuri woitto, jumalinen ja tytyä onneensa. San. l. 15: 16. 1 Tim. 4: 8. 1

7. Sillä embä me ole mitän maan tuonet, on siis tiettäwä, me myös mitän tääldä taida ulos. Job. 1: 21. Luku Ps. 49: 18. Saarn. K. 5: 14, 15.

8. Mutta koska meillä on ja waattet, niin tytykämme Ps. 55: 23. San. l. 27: 26. Matth. Hebr. 13: 5.

9. Mutta ne jotka rikastua wat, langewat kiusauxeen ja ja monihin tyhmiin ja wahin himoihin, jotka ihmiset wahing kadotuxeen upottawat. Saarn. Luku 28: 20. Matth. 13: 22. Mark. Jac. 5: 1.

10. Sillä ahneus on kaiken huden juuri: jota muutamat himoinnet, ja owat uskosta ex itzellensä paljon murhetta saatta 2 Mos. 23: 8. 5 Mos. 16: 19. San. l.

11. Mutta sinä Jumalan ih karta niitä: ja noudata wanhurs jumalisutta, uskoa, rakkautta, kär lisyttä ja hiljaisutta. 2 Tim. 2:

12. Kilwoittele hywä uskon kilw tus, käsitä ijankaikkinen elämä, johon sinä kutzuttu olet, ja olet tunnust hywän tunnustuxen monen todist edesä. 1 Cor. 9: 24, 25, 26. Phil. 3: 12, 14. 1 Tim. 1: 18. 2 Tim. 4: 7.

13. Minä käsken sinua Jumalan

sä, joka kaikki eläwäxi teke, ja JE-
ten Christuxen edesä, joka Pontius
latuxen alla hywän todistuxen tun-
sti; 5 Mos. 32: 39. 1 Sam. 2: 6.
Matth. 27: 11. Joh. 18: 37. 1 Tim. 5: 21.
14. Ettäs käskyn saastatoinna ja
htetoinna pidät, hamaan meidän
HERran JEsuxen Christuxen ilmoi-
teen asti:
15. Jonga meille aikanansa osotta
autuas ja ainoa waldias, Kunin-
sten Kuningas ja kaikkein Herrain
HERra: 1 Tim. 1: 17.
Ilm. K. 17: 14. Luku 19: 16.
16. Jolla ainoalla on kuolematto-
us, joka asuu kirkkaudesa, johon ei
ikän tulla taida, jota ei yxikän ih-
inen nähnyt ole, eikä taida nähdä:
lle olkon kunnia ja ijankaikkinen woi-
a, Amen! 2 Mos. 33: 20. 5 Mos. 4: 12.
Joh. 1: 18. 1 Joh. 4: 12, 20.
17. Käske niitä kuin rikkat täsä
ilmasa owat, ettei he ylpeilisi eikä
nisi toiwoansa katowaisen rikkauden,
mutta eläwän Jumalan päälle, joka
meille anda nautitaxemme runsasti kaik-
kinaista: Job. 31: 24. Ps. 62: 11.
Marc. 4: 19. Luku 10: 24. Luc. 8: 14.
Luku 12: 15.
18. Että he tesikit hywää ja hy-
wisä töisä rikastuisit, andaisit hywällä
mielellä, olisit awullisel; Jac. 2: 5.
19. Ja tallelle panisit itzellensä hy-
wän perustuxen edespäin, käsittäxensä
ijankaikkista elämätä. Matth. 6: 20.
Luc. 16: 9.
20. O Timothee, kätke se kuin si-
nulle uskottu on: ja wäldä turhia ja
kelwottomia juttuja, ja niitä riitoja
kuin wäärin kerskatusta taidosta tulewat:
1 Tim. 1: 4, 6. Luku 4: 7. 2 Tim. 1: 14.
Luku 2: 14, 16. Tit. 1: 14. Luku 3: 9.
21. Josta muutamat paljo pitäwät,
ja uskosta exynet owat. Armo olkon
sinun kanßas, Amen! 2 Tim. 2: 18.

Timotheuxen tygö edellinen, kirjoitet-
tu Laodiceasta, joka on Phrygiasa Pa-
katianasa Pääkaupungi.

P. Pawalin toinen Epistola Timotheuxen tygö.

1. Luku.

Timotheuxen usko, lahja. Christuxen woi-
ma. Pawali fangina Christuxesa.
Onesiphorus.

Pawali JEsuxen Christuxen Apostoli
Jumalan tahdon kautta, elämän
pauxen jälkeen, joka on Christuxesa
JEsuxesa:
2. Minun rakkalle Pojallení Timo-
theuxelle, Armo, Laupius ja Rauha
Isäldä Jumalalda, ja JEsuxelda Chris-
tuxelda meidän HERraldamme!
Gal. 1: 3. 1 Tim. 1: 2. 2 Pet. 1: 2.
3. Minä kiitän Jumalata, jota mi-
ä hamasta minun esiwanhemmistani
palwelen, puhtalla omalla tunnolla,
että minä lakkamata sinua yöllä ja
päiwällä minun rukouxisani muistan.
Ap. T. 22: 3. Luku 23: 1. Luku 24: 14, 16.
Luku 26: 4. Eph. 1: 16. Phil. 1: 3.
1 Thes. 1: 2. Luku 3: 10.
4. Ja halan sinua nähdä, koska mi-
ä sinun kyyneles muistan, että minä
olla täytetäisin: Ap. T. 20: 37.
5. Koska se wilpitöin usko kuin si-
nusa on, minun mieleeni tulee, joka
ennen sinun isosa äitisäs Loidasa myös
asui, ja sinun äitisäs Eunikasa; ja kuin
minä totisesti tiedän, sinusakin.
Ap. T. 16: 1. 2 Tim. 3: 15.
6. Jonga tähden minä sinua neu-
won, ettäs herätät sen Jumalan lah-
jan joka sinusa on, minun kätteni pääl-
le panemisen kautta: Ap. T. 6: 6.
Luku 8: 17. Luku 13: 3. Luku 19: 16.
1 Tim. 4: 14. Luku 5: 22.
7. Sillä ei Jumala ole meille an-
danut pelwon Hengeä, waan wäkewy-
den, rakkauden ja raitiuden.
Rom. 8: 15.
8. Sentähden älä häpe meidän HER-
ran JEsuxen Christuxen todistusta, eikä
minua, joka hänen fanginsa olen: Waan
ole osallinen Ewangeliumin waiwasa,
Jumalan woiman jälkeen:
Ap. T. 21: 33. Rom. 1: 16. Eph. 3: 1. Phil.
1: 7. Luku 4: 14. Philem. v. 1: 9, 13.
2 Tim. 2: 3.
9. Joka meitä on autuaxi tehnyt,
ja pyhällä kutzumisella kutzunut; ei
meidän töidemme perästä, waan hä-
nen aiwoituxensa, ja armonsa jäl-
keen, kuin meille Christuxesa JE-

suxesa ennen ijankaikkisita aikoja annettu on;
Rom. 9: 11. Eph. 1: 4. Tit. 1: 2.
Luku 3: 4, 5, 6. 1 Pet. 1: 20.

10. Mutta nyt meidän Wapahtajamme JEsuxen Christuxen ilmestyxen kautta julistettu, joka kuoleman otti pois, ja elämän ja kuolemattomuden toi Ewangeliumin kautta walkeuteen:
Es. 25: 8. Rom. 16: 25. 1 Cor. 15: 54, rc.
Eph. 1: 9. Luku 3: 9. Col. 1: 26. Hebr. 2: 14.

11. Johonga minä olen pandu saarnajaxi ja Apostolixi, ja pakanain opettajaxi.
Ap. T. 9: 15. Luku 13: 2.
Luku 22: 21. Eph. 3: 8. Gal. f. 16.
Luku 2: 8, 9. 1 Tim. 2: 7.

12. Jonga tähden minä myös näitä kärsin, ja ei kuitengan häpee: sillä minä tiedän kenen päälle minä uskon, ja olen luja, että hän woi minulle kätkeä minun uskotun kaluni, siihen päiwään asti.
Eph. 3: 1.

13. Pysy siis niiden terwellisten sanain muodosa, kuin sinä minulda kuullut olet, uskosa ja rakkaudesa, joka on Christuxesa JEsuxesa.
2 Tim. 3: 14.

14. Tämä hywä uskottu kalu kätke Pyhän Hengen kautta, joka meisä asuu.
1 Tim. 6: 20.

15. Sinä tiedät sen, että kaikki, kuin Asiasa owat, luowuit minusta, joista on Phygellus ja Hermogenes.
Ap. T. 19: 10. 2 Tim. 4: 10, 16.

16. HErra andakon laupiudensa Onesiphorin perhelle! joka minun usein wirwoittanut on, ja ei minun kahleitani häwennyt;
2 Tim. 4: 19.

17. Waan etzei minua wisusti Romisa ollesansa, ja löysi minun.

18. HErra andakon hänen löytä laupiuden sinä päiwänä HErran tykönä! ja kuinga monesa asiasa hän minulle Ephesosa oli awullinen, sinä parhain tiedät.

2. Luku.

Kärsi, warolta, lohduta, usko.

Wahwista siis sinus, minun poikani, sen armon kautta kuin JEsuxesa Christuxesa on.

2. Ja mitä sinä olet minulda monen todistajan kautta kuullut, niin käske uskollisille ihmisille, jotka myös muita olisit soweliat opettamaan.
1 Tim. 3: 2, rc. Tit. 1: 5.

3. Kärsi waiwaa niinkuin hy[vä]
JEsuxen Christuxen sotamies.
2 Tim. 1: 8. Luku 4: 5.

4. Ei yxikän sotamies sekoita it[se]-
sä elatuxen menoihin, sille kelw[ataxensa]
sa joka hänen sotaan ottanut on.

5. Ja jos joku kilwoittelee, ...
hän kruunata, ellei hän to[imellisest]
kilwoittele.
1 Cor. 9: 25.

6. Peldomiehen, joka pellon ...
da, pitä ensin hedelmästä nautit[seman].
1 Cor. 9: 10.

7. Ymmärrä mitä minä sanon: ...
ra andakon sinulle ymmärryxen ...

8. Muista JEsuxen Chri[stuxen]
päälle, joka kuolleista nosnut ...
Dawidin siemenestä minun Ewa[ngeliu]-
mini jälkeen:
2 Sam. 7: 12. ...
Es. 11: 1. Matth. 1: 1. Ap. T. ...
Luku 13: 23. Rom. 1: 3.

9. Josa minä waiwaa kärsin, ...
leisiin asti, niinkuin pahantekiä; ...
ei Jumalan sana ole sidottu.
Eph. 3: 1, 13. Luku 4: 1. Phil. ...
Col. 1: 24.

10. Sentähden minä kärsin ...
walittuin tähden, että hekin saisi[t] ...
suxesa Christuxesa autuuden, ija[nkaikki]-
sen kunnian kanßa.
2 Cor. 4: ...

11. Se on totinen sana; jos me ...
nä olemma kuollet, niin me my[ös] ...
nä elämme.
Rom. 6: 5. Luku ...
2 Cor. 4: 10. 1 Pet. 4: 13.

12. Jos me kärsimme, niin me ...
ynnä hallitzemma. Jos me hänen ...
lämme, niin hän meidängin kiel[tä] ...
Phil. 3: 10. Matth. 10: 33. Marc. ...
Luc. 9: 26. Luc. 12: 9.

13. Ellen me usko, niin hän ...
kuitengin uskollisna joka ei itziäns[ä] ...
tä taida.
4 Mos 23: 19.
Rom. 3: 3. Luku 9: 6.

14. Näitä neuwo, ja todista ...
ran edesä, ettei he sanoista ri[te]- ...
joka ei mihingän kelpaa, waan ...
luowuttamaan niitä jotka kuul[ewat].
1 Tim. 6: 4.

15. Pyydä itzes Jumalalle o[so]- ...
toimellisexi ja laittamattomaxi ty[ön]- ...
tekiäxi, joka oikein totuuden sa[na] ...
jakaa:

16. Mutta siiwottomat ja ...
mat sanat hyljä, jotka paljo ...
toinda menoa saattawat:
1 Tim. ...
Luku 4: 7. Luku 6: 20. Tit. 1: 14. ...

17. ...

17. Ja heidän puhensa syö ymbä-
ldänsä niinkuin ruumin mato: Joista
ı Hymeneus, ja Philetus:
1 Tim. 1: 20.
18. Jotka totuudesta owat erhetty-
:t, sanoden ylösnousemisen jo tapah-
:nen; ja owat muutamat uskosta kään-
:net. 1 Cor. 15: 12. 1 Tim. 6: 20.
19. Mutta Jumalan wahwa peruss-
s kuitengin pysyy, joka tällä kiinni-
:ty on: HErra tunde omansa, ja
kaitkan jokainen wäärydestä, joka
hristuxen nimeä mainitzee.
4 Mos. 16: 5. Luku 21: 26. Joh. 10: 14.
Luku 13: 18.
20. Mutta suuresa huonesa ei ole
noasta kullaiset ja hopiaiset astiat,
aan myös puiset ja sawiset: ja muu-
ımat tosin kunniaxi, mutta muutamat
ipiäxi. Rom. 9: 21.
21. Jos joku itzensä senkaltaisista
misistä puhdistaa, se tulee kunniaan
yhitetyxi astiaxi, perhenisännille tar-
:llisexi, ja kaikkiin hywiin töihin wal-
:istetuxi. 2 Tim. 3: 17.
22. Nuoruden himot wäldä; mutta
:udata wanhurskautta, uskoa, rakkaut-
ja rauhaa, kaikkein niiden kanßa
tka puhtasta sydämestä HErraa ru-
:ilewat. 1 Cor. 1: 2. 1 Tim. 6: 11.
23. Hullut ja turhat kysymyxet hyl-
, tieten että ne ainoasta riidat syn-
ttäwät. 1 Tim. 1: 4.
24. Mutta ei HErran palwelian
ıle riitaisen olla, waan siwiän jokaista
ıhtaan, opettawaisen, pahoja kärsi-
äisen: 1 Tim. 3: 2. Tit. 1: 9.
25. Hiljaisudesa nuhtelewaisen was-
hakoisia: Jos Jumala heille joskus
ıdais parannuxen totuutta ymmärtä-
ään: Gal. 6: 11. Ap. T. 8: 22.
26. Ja he jällen katuisit ja Perke-
n paulasta pääsisit, jolda he hänen
htonsa jälkeen fangitut owat.

3. Luku.

Jambrexen weljet. Jumalinen elämä.
Pyhä Raamattu.

Mutta sen sinun pitä tietämän, että
wiimeisinä päiwinä waaralliset
:at lähenewät: 1 Tim. 4: 1.
2 Pet. 2: 1. Luku 3: 3. Jud. Ep. v. 18.

2. Sillä ne ihmiset tulewat jotka
itziänsä rakastawat, ahnet, kerskajat,
ylpiät, pilkkajat, wanhemmillensa tot-
telemattomat, kiittämättömät, jumalat-
tomat,
3. Haluttomat, sopimattomat, lait-
tajat, irtalliset, kiukkuiset, katet,
4. Pettäjät, tuimat, paisunet, jotka
enämmin hekumata kuin Jumalata ra-
kastawat;
5. Joilla on Jumalinen meno ole-
wanansa, mutta sen woiman he kiel-
däwät pois: Karta siis senkaltaisia.
Matth. 7: 15. Rom. 16: 17. 2 Thes. 3: 6.
Tit. 1: 16. Luku 3: 10. 2 Joh. v. 10.
6. Sillä ne owat niistä jotka huo-
nesta huoneseen juoxewat, ja waimo-
wäen fangixi wiewät, jotka synneillä
rasitetut owat, ja moninaisten himoin
kanßa käywät. Tit. 1: 11.
7. Aina oppiwaiset, ja ei koskan to-
tuuden tundoon tulewaiset.
8. Mutta niinkuin Jannes ja Jam-
bres olit Mosesta wastan, niin nämät-
kin owat totuutta wastan: ne owat ih-
miset taidosta turmellut ja kelwottomat
uskoon. 2 Mos. 7: 11. Rom. 1: 28.
1 Tim. 6: 5. Tit. 1: 16.
9. Mutta ei heidän pidä sillen me-
nestymän; sillä heidän hulludensa pitä
kaikille julki tuleman, niinkuin niiden-
gin oli. 2 Mos. 7: 12. Luku 8: 18, 19.
10. Mutta sinä olet seurannut mi-
nun opetustani, säätyäni, aiwoitustani,
uskoani, pitkämielisyttäni, rakkauttani,
kärsiwällisyttäni, 1 Tim. 4: 6.
11. Wainomisiani, waiwojani, jotka
minulle Antiochiasa, Iconiasa ja Lystra-
sa tapahtuit: jotka wainomiset minä
kärsein, ja kaikista on minun HErra
päästänyt. Ps. 34: 20. Ap. T. 13: 50.
Luku 14: 1, 2, 5, 19. 2 Cor. 1: 10.
12. Mutta myös kaikkein jotka
jumalisesti JEsuxesa Christuxesa elää
tahtowat, pitä wainoa kärsimän.
Matth. 16: 24. Luc. 24: 26. Joh. 17: 14.
Ap. T. 14: 22. 1 Thes. 3: 3.
13. Mutta pahoille ja petollisille
ihmisille on tapahtuwa, jota edemmä
sitä pahemmin, sekä wietteljille että
wietteldyille.
14. Mutta pysy sinä niisä kuin sinä
oppenut olet, ja sinulle uskottu on; tie-
ten keneldäs oppenut olet. 2 Tim. 2: 2.

15. Ja että's jo lapsudesta olet py=
hän Raamatun tainnut, joka sinun
taita autuuteen neuwoa, sen uskon kaut=
ta joka on Christuxesa JEsuxesa.
16. Sillä kaikkinainen Kirjoitus
on Jumalalda annettu, ja tarpelli=
nen opixi, nuhtexi, ojennuxexi, ku=
rituxexi joka on wanhurskaudesa:
Rom. 15: 4. 2 Pet. 1: 19, 20, 21.
17. Että Jumalan ihminen täydel=
linen olis, ja kaikkiin hywiin töihin
sowelias.

4. Luku.

Neuwo ahkeruteen saarna=wirasa. Pawali uhrataan; hänelle anderi annetaan ja hän päästetään.

Niin minä siis todistan Jumalan ja
HERran JEsuxen Christuxen e=
desä, joka on tulewa duomitzemaan elä=
witä ja kuolluita, hänen ilmestyxesänsä
ja waldakunnasansa. Gal. 1: 20.
Phil. 1: 8. 1 Tim. 5: 21. Luku 6: 13.
2. Saarna sanaa, pidä päälle sekä
hywällä että sopimattomalla ajalla:
rangaise, nuhtele, neuwo kaikella siwey=
dellä ja opetuxella: 2 Tim. 2: 25.
3. Sillä aika tulee, jona ei he woi
terwellistä oppia kärsiä; waan omain
himoinsa jälkeen kokowat itzellensä Opet=
tajat, että heidän korwansa syhywät:
4. Ja käändäwät korwansa pois to=
tuudesta, ja turhiin juttuihin poikkewat.
1 Tim. 1: 4. Luku 4: 7.
5. Mutta walwo sinä kaikisa, kärsi
ja kestä waiwoisa, tee Ewangeliumin
Saarnajan työ, ja toimita wirkas täy=
dellisesti. Eph. 4: 11. 2 Tim. 1: 8. Luku 2: 3.
6. Sillä minä jo uhratan, ja mi=
nun pääsemiseni aika lähestyy.
Phil. 1: 23. Luku 2: 17. 2 Pet. 1: 14.
7. Minä olen sen hywän kilwoituxen
kilwoitellut, juoxun päättänyt, uskon
pitänyt. 1 Cor. 9: 24, rc.
Phil. 3: 14. 1 Tim. 6: 12. Hebr. 12: 1.
8. Tästedes on minulle tallelle pan=
du wanhurskauden Kruunu, jonga
HERra wanhurskas Duomari sinä
päiwänä minulle anda; mutta ei ai=
noastansa minulle, waan myös kai=
kille jotka hänen ilmestystänsä rakas=
tawat. 1 Cor. 9: 25. 1 Pet. 5: 4. Jac. 1: 12.
9. Ahkeroitze että's pian minun ty=
göni tulet:
10. Sillä Demas andoi minun y[illegible]
lön, ja halais tätä mailmata, ja [illegible]
Thessalonikaan; Crescens Galatiaan,
Titus Dalmatiaan: Col. 4: 11.
11. Ainoastansa Lukas on [illegible]
kanßani. Ota Marcus tygös, ja [illegible]
händä kanßas: Sillä hän on [illegible]
tarpellinen minulle palweluxeen.
12. Tychicuxen minä lähetin E[illegible]
soon. Eph. 6: 21. Col. 4: 7. Tit. 3: 12.
13. Se hame kuin minä Troada[illegible]
Carpuxen tygö jätin, tuo tullesas, ja
kirjat, mutta lijatengin pärmäkirjat.
14. Alexander waskiseppä on [illegible]
le paljo pahaa tehnyt: HERra [illegible]
kon hänelle hänen työnsä jälkeen.
1 Tim. 1: 20.
15. Josta sinä itziäs kawahda[illegible]
hän on kowin meidän saarn[illegible]
wastan ollut.
16. Minun ensimäisesä ede[illegible]
xesani ei yxikän minun kanßani [illegible]
waan kaikki annoit ylön minun: [illegible]
se heille olko soimattu!)
17. Mutta HERra oli minun [illegible]
lellani, ja wahwisti minua, että [illegible]
minun kauttani piti wahwistetta[illegible]
ja kaikki pakanat piti sen kuule[illegible]
ja minä pelastettin jalopeuran su[illegible]
18. Ja HERra pelastaa minun [illegible]
kesta pahasta teosta, ja auttaa [illegible]
taiwalliseen waldakundaansa, j[illegible]
kon kunnia ijankaikkisesta ijankai[illegible]
Amen!
19. Terwehdä Priskata ja A[illegible]
ta, ja Onesiphorin Perhettä.
Ap. T. 18: 2. Rom. 16: 3. 1 Cor. 1[illegible]
2 Tim. 1: 16.
20. Erastus jäi Corinthiin: [illegible]
Trophimon minä jätin Mileto[illegible]
rastamaan. Ap. T. 1[illegible]
Luku 20: 4, 15. Luku 21: 29. Rom. [illegible]
21. Ahkeroitze ennen talwea [illegible]
Sinua terwehtä Eubulus, ja P[illegible]
ja Linus, ja Claudia, ja kaikki [illegible]
22. HERra JEsus Christus [illegible]
sinun Henges kanßa! Armo olkon [illegible]
dän kanßanne, Amen! Philem. v. 25.

Toinen Epistola Timotheuxen ty[illegible]
kirjoitettu Romista, koska Pawali [illegible]
sen kerran Keisar Neron eteen saa[illegible]
tettin.

P. Pawalin Epistola Tituxen tygö.

1. Luku.

Pawali walittu. Titus Cretasa. Oikiat ja wäärät Opettajat.

Pawali Jumalan palwelia, ja JEsuxen Christuxen Apostoli Jumalan walittuin uskon jälkeen, ja totuden tunnon, joka jumalisuden jälkeen on:
1 Tim. 3: 16. Luku 6: 3.

2. Ijankaikkisen elämän toiwoon, jonga Jumala, joka ei walehdella taida, ennen ijankaikkisia aikoja luwannut on,
4 Mos. 23: 19. Rom. 16: 25. 2 Tim. 1: 2, 9. Luku 2: 13.

3. Mutta ajallansa sanansa ilmoitti saarnan kautta, joka minulle uskottu on, Jumalan meidän wapahtajamme käskyn jälkeen;
Ap. T. 20: 24. 1 Cor. 2: 12. Gal. 2: 2. Eph. 1: 9. Luku 3: 9. Col. 1: 26. 1 Thes. 2: 4. 2 Tim. 1: 10. 1 Pet. 1: 20.

4. Tituxelle minun toimellisella pojalleni, meidän molempaiden uskomme jälkeen: Armo, laupius, rauha Isäldä Jumalalda, ja meidän Wapahtajaldamme HERralda JEsuxelda Christuxelda.
Eph. 1: 2. Col. 1: 2. 2 Tim. 1: 2. Philem. v. 3.

5. Sentähden minä sinun Cretaan jätin, että sinun pitä toimittaman mitä wielä puuttuu, ja Pappeja kuhungiin kaupungiin asettaman, niinkuin minä sinulle käskenyt olen;
Ap. T. 14: 23. 2 Tim. 2: 2.

6. Jos joku nuhtetoin, ja yhden emännän mies on: jolla uskolliset lapset owat, ei juomarixi eli kangexi soimatut.
1 Tim. 3: 2.

7. Sillä Pispan tulee nuhtettoman olla, niinkuin Jumalan huonen haldian: ei röykkiän, ei tylyn, ei juomarin, ei tappelian, ei ilkiän woiton pyytäjän:
3 Mos. 10: 9. Eph. 5: 18. 1 Tim. 3: 3. 1 Pet. 5: 2.

8. Mutta wierasten holhojan, hywäntahtoisen, siiwollisen, hurskan, pyhän ja puhtan,
1 Tim. 3: 2.

9. Ja kiinnipitäwän puhtasta ja opettawaisesta sanasta, että hän ois wäkewä terwellisen opin kautta neuwomaan, ja wastanseisojita woittamaan.
1 Tim. 6: 3. 2 Tim. 1: 13. Luku 4: 3. Tit. 2: 1.

10. Sillä monda on tottelematoinda, turhan puhujata ja mielen käändäjätä, enimmästi-ne jotka ymbärileikkauxesta owat;
Ap. T. 15: 1. 1 Tim. 1: 6.

11. Joidenga suu pitä tukittaman, jotka koko huonet käändäwät pois, ja häpiällisen woiton tähden kelwottomia opettawat.
Matth. 23: 23. 1 Tim. 6: 5. 2 Tim. 3: 6.

12. Yxi heistä sanoi heidän oma Prophetansa: Kretalaiset owat aina walehteliat, pahat pedot ja laiskat watzat.

13. Tämä todistus on tosi: sentähden nuhtele heitä kowin, että he uskosa terwet olisit;

14. Eikä Judalaisten turhia juttuja ja ihmisten käskyjä totteleisi, jotka itzensä totuudesta käändäwät pois.
Es. 29: 13. Matth. 15: 9. Col. 2: 22. 1 Tim. 1: 4. Luku 4: 7.

15. Kaikki owat puhtaille puhtat; mutta saastaisille ja uskottomille ei mitän puhdas ole, waan sekä heidän mielensä että omatundonsa on saastainen.
Matth. 15: 11 Luc. 11: 39. Ap. T. 10: 15. Rom. 14: 14, 20.

16. He sanowat tundewansa Jumalan, mutta töillänsä he sen kieldäwät, ja owat kauhiat, ja kowakorwaiset, ja kaikkiin hywiin töihin kelwottomat.
Jer. 4: 22. 2 Tim. 3: 5. Jud. Ep. v. 4.

2. Luku.

Jokaitzen säädyn elämä. Jumalan armo.

Mutta puhu sinä niitä kuin owat terwelliseen oppiin soweliat,

2. Että wanhat olisit raitit, kunnialliset, siiwolliset, lujat uskosa, rakkaudesa ja kärsiwällisydesä.

3. Wanhat waimot myös käyttäisit itzensä niinkuin Pyhäin sopii, ei panetteliat, eikä juomarit, mutta hywin opettawaiset;
1 Tim. 2: 9. Luku 5: 13. 1 Pet. 3: 3.

4. Että nuoret waimot heildä hywiä tapoja oppisit, miehiänsä rakastaisit, lapsensa rakkana pidäisit,

5. Olisit siwiät, puhtat, kotonansa pysywäiset, hywät, heidän miehillensä

alammaiset, ettei Jumalan sana pilkatuxi tulisi. 1 Mos. 3: 16. 1 Cor. 14: 34. Eph. 5: 22. Col. 3: 18. 1 Pet. 3: 1.

6. Neuwo myös nuoria miehiä siwiästi olemaan.

7. Aseta itzes kaikisa hywäin töiden esikuwaxi, wilpittömällä opetuxella, kunniallisudella, 1 Tim. 4: 12. 1 Pet. 5: 3.

8. Terwellisellä ja nuhtettomalla sanalla, että se joka itzensä wastan panee, häpeis, eikä mitän löydäisi meistä pahoin puhuaxensa. 1 Tim. 5: 14. 1 Pet. 2: 12, 15. Luku 3: 16.

9. Neuwo palwelioita Isännillensä alammaiset olemaan, ja kaikisa kelwollisexi, ei wastan sanojat: Eph. 6: 5. Col. 3: 22. 1 Tim. 6: 1, 2. 1 Pet. 2: 18.

10. Ei pettäwäiset, waan kaiken hywän uskollisuden näyttäwäiset, että he Jumalan meidän wapahtajamme opin kaikisa kaunistaisit.

11. Sillä Jumalan Armo kaikille ihmisille terwellinen on ilmestynyt: 1 Tim. 2: 4. Tit. 3: 4.

12. Joka meidän opetta kaiken Jumalattoman menon hyljämään ja mailmalliset himot, ja täsä mailmasa siwiästi ja hurskasti ja jumalisesti elämään; Eph. 1: 4. Col. 1: 22. 2 Tim. 1: 9. 1 Joh. 2: 16.

13. Ja odottamaan autuallista toiwoa, ja suuren Jumalan, ja meidän Lunastajamme JEsuxen Christuxen ilmestystä; 1 Cor. 1: 7. Phil. 3: 20.

14. Joka itzensä andoi meidän edestämme, että hän meitä kaikesta wäärydestä lunastais, ja itzellensä erinomaisexi Kansaxi puhdistais, ahkeraxi hywiin töihin. 2 Mos. 19: 5. Gal. 1: 4. Luku 2: 20. Eph. 2: 10. Luku 5: 2. Hebr. 9: 14.

15. Näitä sinä puhu ja neuwo, ja kaikella todella nuhtele: ei myös kenengän pidä sinua katzoman ylön.

3. Luku.

Epäuskon, uskon hedelmät. Pakene eriseuraista ihmistä.

Neuwo heitä, että he Päämiehille ja Esiwallalle alammaiset ja kuuliaiset olisit, että he kaikkiin hywiin töihin walmit olisit; Rom. 13: 1, 2c. 1 Pet. 2: 13.

2. Ettei he ketäkän pilkkaisi, eitä riitaiset olisi, waan sopiwaiset, osott[illegible] kaikille ihmisille kaikkea siwe[illegible]. Phil. 4: 5. 2 Tim. 2: 24, 25.

3. Sillä me olimma myös m[illegible] taitamattomat, kowakorwaiset, e[illegible]set, palwellen himoja ja moni[illegible] hekumita, ja waelsimma pahudesa [illegible] kateudesa, wainoten ja wihaten [illegible] toistamme. 1 Cor. 6: 11. Eph. 2: 1, 2c. Luku 5: 8. Col. 3: 7. 1 Pet. 4: 3.

4. Mutta sittekuin Jumalan [illegible] dän Wapahtajamme hywyys ja [illegible]kaus ihmisille ilmestyi, Tit. 2: 11.

5. Ei wanhurskauden töiden [illegible]ta, kuin me tehnet olemma: [illegible] hänen laupiudensa kautta hän [illegible] dän autuaxi teki, uuden syndy[illegible] peson, ja Pyhän Hengen uudi[illegible] kautta: Joh. 3: 5. Ap. T. 15: [illegible] Rom. 3: 20. Luku 4: 2, 6. Luku 9: 11. [illegible] 11: 6. Gal. 2: 16. Eph. 1: 4. Luku [illegible] Luku 5: 26. 1 Tim. 1: 9.

6. Jonga hän meidän pää[illegible] JEsuxen Christuxen meidän [illegible] pahtajamme kautta, runsasti [illegible] dattanut on: Hes. 36: 25. Joel 2: 28. Ap. T. 2: 33. Rom. 5: 5.

7. Että me hänen Armonsa k[illegible] wanhurskaxi tulisimme, ja ijan[illegible] kisen elämän perillisexi toiwon [illegible] keen. Rom. 8: 23, 24.

8. Tämä on totinen sana: ja [illegible] minä tahdon sinun wahwasti [illegible] maan, että ne jotka Jumalan [illegible] uskonet owat, ahkeroitzisit hywisä [illegible] muitten edellä käydä: nämät o[illegible] misille hywät ja tarpelliset.

9. Mutta hulluja tutkimisia, [illegible] lukuja, riitoja ja kilwoituxia [illegible] wäldä; sillä ne owat turhat ja [illegible] wottomat. 1 Tim. 1: 4. Luku [illegible] Luku 6: 20. 2 Tim. 2: 23. Tit. 1: [illegible]

10. Eriseuraista ihmistä pakene, [illegible] händä kerta taikka kahdesti neuwo[illegible] Matth. 18: 17. Rom. 16: 17. 2 Thes. [illegible] 2 Tim. 3: 5. 2 Joh. v. 10.

11. Tieten että senkaltainen on [illegible] ty pois, ja syndiä teke, niinkuin [illegible] itzensä duominnut on.

12. Koska minä Arteman eli Ty[illegible] kuxen sinun tygös lähetän, niin [illegible] sinuas minun tygöni Nikopolin; [illegible] minä olen aikoinut siellä talwen [illegible].

13. Lähetä Zena Lainoppenut, ja

pollo wisusti matkaan, ettei heildä
itän puuttuisi.

14. Mutta anna myös niidengin,
iin meidän owat, oppia hywisä töisä
nitten edellä käymän, kusa niin tar=
itan, ettei hekän hedelmättömät olisi.

15. Sinua terwehtäwät kaikki kuin
minun kanßani owat. Terwehdä niitä
kuin meitä uskosa rakastawat. Armo
olkon teidän kaikkein kanßanne, Amen!

Kirjoitettu Tituxen Cretan ensimäisen
Pispan tygö, Macedonian Nikopolista.

P. Pawalin Epistola Philemonin tygö.

1. Luku.

Esirukous Onesimuxen edestä.

Pawali Christuxen JEsuxen fangi,
ja weli Timotheus, rakkalle Phi=
monille, ja meidän apulaisellemme,
Eph. 3: 1. Luku 4: 1. 2 Tim. 1: 8.

2. Ja rakkalle Apphialle, ja Archip=
uxelle, meidän kanßapalweliallemme, ja
ille Seurakunnalle, kuin sinun huone=
as on: 1 Cor. 16: 19. Col. 4: 15, 17.

3. Armo olkon teille ja rauha Ju=
nalalda meidän Isäldämme ja HERr=
alda JEsuxelda Christuxelda!
Rom. 1: 7.

4. Minä kiitän minun Jumalatani,
a muistan aina sinua minun rukouxi=
ani, 1 Thess. 1: 2. 2 Thess. 1: 3.

5. Että minä kuulen siitä rakkau=
esta ja uskosta kuin sinulla HERran
JEsuxen päälle on, ja kaikkein Pyhäin
ygö: Eph. 1: 15. Col. 1: 4.

6. Että sinun uskos, joka meille
yhteinen on, tulis sinusa kaiken hy=
wyden tundemisen kautta woimallisexi,
oka teillä Christuxesa JEsuxesa on.

7. Sillä meillä on suuri ilo ja loh=
utus sinun rakkaudestas, että pyhäin
ydämet sinun kauttas, rakas weljeni,
virwotetut owat.

8. Sentähden waikka minulla on
uuri uskallus Christuxesa käskeä sinua
nitä sinun tehdä tulee:

9. Niin minä kuitengin tahdon rak=
auden puolesta ennen rukoilla, minä
oka tainkaltainen olen, nimittäin, wan=
ha Pawali; mutta nyt myös JEsuxen
Christuxen fangi.

10. Niin minä siis neuwon sinua,
minun poikani Onesimuxen puolesta,
jonga minä siteisäni siitin:
1 Cor. 4: 15. Col. 4: 9.

11. Joka sinulle muinen kelwotoin
oli, mutta nyt sinulle ja minulle kyllä
tarpellinen, jonga minä nyt olen lä=
hettänyt jällen.

12. Mutta ota händä wastan; sillä
hän on minun oma sydämeni.

13. Minä tahdoin händä pitä mi=
nun tykönäni, että hän minua sinun
puolestas Ewangeliumin siteisä palwelis:

14. Mutta en minä tahtonut mitän
ilman sinun suosiotas tehdä; ettei sinun
hywydes pitänyt oleman niinkuin waa=
dittu, waan wapamielinen.

15. Sillä sentähden hän hetkexi si=
nulda läxi, että hänen ijäxi saisit
jällensä:

16. Ei nyt sillen niinkuin palwelian,
waan enämmin kuin palwelian, ja, niin=
kuin rakkan weljen, erinomattain mi=
nulle, mutta kuinga paljo enämmin
sinulle, sekä lihan kautta, että HERr=
rasa?

17. Jos sinä siis minun kumpani=
nas pidät, niin ota händä wastan,
niinkuin minuakin.

18. Mutta jos hän jotakin sinua
wahingoittanut on, eli on sinulle wel=
kaa, niin sano minun syyxeni.

19. Minä Pawali olen tämän o=
malla kädelläni kirjoittanut ja tahdon
sen sinulle maxaa; etten minä sinulle
sanoisi, että myös minulle sinus itze
welkapää olet.

20. Armas weljeni, suo minun ihas=
tua sinusta HERrasa: wirwota minun
sydämeni HERrasa.

21. Minä kirjoitin sinun tygös, luot=
tain minuuni sinun kuuliaisuuteeS; tieten
sinun enämmin tekewän, kuin minä sa=
nongan. 2 Cor. 7: 16.

22. Walmista myös minulle majaa;
sillä minä toiwon, että minä teidän
rukoustenne kautta teille lahjoitetan.
Phil. 1: 25 Luku 2: 24

23. Sinua terwehtäwät Epaphras, (minun kanssafangini Christuxesa JE=suxesa,)

24. Marcus, Aristarchus, Demas, Lucas, minun apulaiseni.

25. Meidän HERran JEsuxen Christuxen Armo olkon teidän hengenne kanssa, Amen! 2 Tim. 4: 22.

Kirjoitettu Philemonin tygö Romista palwelian Onesimuxen kanssa.

Epistola Hebrealaisten tygö.

1. Luku.

Christus totinen Jumala, ja Engeleitä korkempi.

Jumala puhui muinen usein ja monella muotoa Isille Prophetain kautta, näinä wiimeisinä päiwinä on hän meille puhunut Poikansa kautta; 4 Mos. 12: 6, 8. Gal. 4: 4.

2. Jonga hän on kaikkein perilliseri pannut, ja on myös hänen kauttansa mailman tehnyt. Ps. 2: 8. Ps. 8: 7. San. l. 8: 29, 30. Dan. 7: 14. Matth. 21: 38. Joh. 1: 3.

3. Joka, että hän on hänen kunniansa kirkkaus, ja hänen olemuxensa juuri kuwa, ja kanda kaikki woimansa sanalla, ja on itze kauttansa meidän syndeimme puhdistuxen tehnyt, ja istunut Majestetin oikialla puolella korkiuxisa: Ps. 33: 6. Ps. 110: 1. Joh. 5: 17. Col. 1: 15, 17. Hebr. 8: 1. Luku 9: 12. Ilm. K. 4: 11.

4. On tullut niin paljo paremmaxi Engeleitä, että hän ylimmäisemmän nimen on heidän suhteensa perinyt. Eph. 1: 21. Phil. 2: 9, 10.

5. Sillä kenelle hän on koskan Engeleistä sanonut: Sinä olet minun Poikani, tänäpänä minä sinun synnytin? Ja taas: minä olen hänen Isänsä, ja hän on minun Poikani? 2 Sam. 7: 14. Ps. 2: 7. Ps. 89: 27, 28. Ap. T. 13: 33. Hebr. 5: 5.

6. Ja taas: koska hän tuo esikoisen mailmaan, sanoo hän: händä pitä kaikki Jumalan Engelit kumarten rukoileman. Ps. 97: 7. Rom. 8: 29. Col. 1: 18.

7. Mutta Engeleistä hän sanoo: hän teke Engelinsä hengexi, ja hänen palweliansa tulenleimauxexi. Ps. 104: 4.

8. Mutta Pojalle: Jumala, sinun istuimes pysyy ijankaikkisesta ijankaikkiseen: Sinun Waldakundas Waldikka, on oikeuden Waldikka. Ps. 45: 7.

9. Sinä rakastit wanhurskautta, ja wihaisit wääryttä; sentähden on sinun, O Jumala, sinun Jumalas woidellut ilo=öljyllä, enä kuin sinun osawelias. Ap. T. 10: 38.

10. Ja: sinä HERra olet alusa maan perustanut, ja Taiwat owat sinun käsialas. Ps. 102: 26.

11. Ne katowat, mutta sinä pysyt. Ja he kaikki wanhenewat niinkuin waate: Es. 51: 6. 2 Pet. 3: 7, 10.

12. Ja niinkuin puwun sinä heitä muuttelet, ja he muuttuwat: Mutta sinä kohdallansa pysyt, ja ei sinun ajastaikas puutu. Ps. 102: 27, 28.

13. Mutta kelle Engeleistä on hän koskan sanonut: Istu minun oikialle kädelleni, siihenasti kuin minä panen wihollises sinun jalkais astinlaudaxi? Ps. 110: 1. Matth. 22: 44. Marc. 12: 36. Luc. 20: 42. Ap. T. 2: 34. 1 Cor. 15: 25. Eph. 1: 20. Hebr. 12: 2.

14. Eikö he kaikki ole palwelewaiset Henget, palweluxeen lähetetyt niille jotka autuuden perimän pitä? Ps. 34: 8. Ps. 91: 11.

2. Luku.

Uuden Testamentin oppi. Christuxen korkeus, lihaan tuleminen.

Sentähden pitä meidän sitä wisimmin niistä waarin ottaman, joita me kuullet olemma, etten me joskus pahenisi.

2. Sillä jos se sana oli wahwa, joka Engelitten kautta puhuttin, ja jokainen ylitzekäymys ja tottelemattomus on ansaitun palkkansa saanut; 2 Mos. 20: 5 Mos. 27: 26. Ap. T. 7: 38, 53. Gal. 3: 19.

3. Kuingasta me wälttäisimme, jos me senkaltaisen autuuden katzomme ylön? Joka sitte, kuin se ensin HERralda saarnattu oli, meisä wahwistetuxi tuli, niiden kautta jotka sen kuullet olit. Matth. 4: 17. Marc. 1: 14, 15. Hebr. 12: 25. 2 Pet. 1: 18. 1 Joh. 1: 1.

4. Ja Jumala on siihen todistuxen-
ı andanut sekä ihmeillä että tunnus-
ihdeillä, niin myös moninaisilla woi-
nallisilla töillä, ja Pyhän Hengen ja-
amisilla hänen tahtonsa jälkeen.
Marc. 16: 20. Ap. T. 2: 22. Luku 5: 12. Luku 14: 3. Luku 19: 11. 1 Cor. 12: 4, 7, 11.

5. Sillä ei hän ole tulewaista mail-
ıata Engelitten ala andanut, josta me
uhumma. Hebr. 1: 2. 4, 8. 2 Pet. 3: 13.

6. Mutta yxi sen todistaa toisesa
aikasa, ja sanoo: Mikä on ihminen,
ttä sinä händä muistat: eli ihmisen
Poika, ettäs händä etziskelet?
Ps. 8: 5. Ps. 144: 3.

7. **Sinä olet hänen wähäxi hetkexi
Engelitten suhteen alendanut: sinä
olet hänen kunnialla ja ylistyxellä
kaunistanut, ja asettanut kättes töi-
den päälle.** Ps. 8: 6. 7.

8. **Kaikki olet sinä heittänyt hänen
alkainsa ala.** Sillä siinä, että hän
aikki on hänen alansa heittänyt, ei
än mitän jättänyt, jota ei hän ole
änen alansa heittänyt: mutta nyt en
ne wielä näe kaikkia hänen alansa
eitetyxi. Matth. 28: 18.
1 Cor. 15: 25, 27. Eph. 1: 22.

9. Waan JEsuxen, joka wähäxi
hetkexi Engelitten suhteen alettu oli,
näemmä me kuoleman kärsimisen kaut-
a kaunistetuxi kunnialla ja ylistyxellä;
ttä hänen piti Jumalan Armosta kaik-
kein edestä kuolemata maistaman.
Luc. 24: 26. Ap. T. 2: 23. Phil. 2: 2, 8, 9.

10. Sillä se sowei hänen, jonga täh-
en kaikki owat, ja jonga kautta kaikki
owat, joka paljo lapsia kunniaan saat-
a, että hän heidän autuudensa Pää-
ruhtinan kärsimisen kautta täydellisexi
ekis. Ap. T. 3: 15. Luku 5: 31.
Rom. 11: 36. Hebr. 5: 9. Luku 12: 2.

11. Sillä ne kaikki yhdestä owat,
ekä se joka pyhittä, että ne jotka py-
hitetän, jonga tähden ei hän myös hä-
pee heitä weljexensä kutzua,
Matth. 28: 10. Joh. 20: 17. Ap. T. 17: 26.
Hebr. 10: 10.

12. Sanoden: Minä julistan sinun
nimes minun weljilleni, ja keskellä Seu-
rakundaa sinua weisulla ylistän.
Ps. 22: 23, 26.

13. Ja taas: Minä turwan hä-
neen. Ja taas: Katzo, minä ja ne
lapset jotka Jumala minulle andanut
on. 2 Sam. 22: 3. Ps. 18: 3. Es. 8: 18.

14. Että siis lapsilla on liha ja we-
ri, niin on hän myös niistä osallisexi
tullut, että hän olis kuoleman kautta
hukuttanut sen jolla kuoleman walda
oli, se on Perkelen; Es. 25: 8.
Hos. 13: 14. Joh. 1: 14. 1 Cor. 15: 54, 55,
Phil. 2: 7. 2 Tim. 1: 10.

15. Ja päästänyt ne jotka kuole-
man pelwosta piti kaiken ikänsä orja-
na oleman. Luc. 1: 74. Rom. 8: 15.

16. Sillä ei tosin hän koskan En-
geleitä päällensä ota, waan Abraha-
min Siemenen hän päällensä ottaa.

17. Josta hänen kaiketi piti weljein-
sä kaltainen oleman, että hän armol-
linen ja uskollinen ylimmäinen Pappi
Jumalan edesä olis, sowittamaan Kan-
san syndejä: Hebr. 4: 15. Luku 5: 2.

18. Sillä siitä että hän kärsinyt
on, ja on kiusattu, taitaa hän myös
niitä auttaa jotka kiusatan.

3. Luku.

Christuxen korkeus Mosexen suhteen. Neu-
wo pysymään hänen opisansa.

Sentähden pyhät weljet, jotka tai-
wallisesa kutzumisesa osalliset olet-
ta, ottakat waari siitä Apostolista ja
ylimmäisestä Papista, jonga me tun-
nustamme, Christuxesta JEsuxesta:
Rom. 15: 8. Phil. 3: 14. Hebr. 4: 14.
Luku 6: 20. Luku 8: 1. Luku 9: 11.

2. Joka on uskollinen sille joka hä-
nen tehnyt oli, niinkuin Moseskin ko-
ko hänen huonesansa. 4 Mos. 12: 7.

3. Mutta tämä on sitä suuremman
kunnian ansainnut kuin Moses, että
sillä suurempi kunnia huonesta olis jo-
ka sen rakensi, kuin itze huonella.
Zach. 6: 12. Matth. 16: 18.

4. Sillä jokainen huone on joldakin
rakettu; mutta joka kaikki rakensi, se
on Jumala. 2 Cor. 5: 17. Eph. 2: 10.

5. Ja Moses tosin oli uskollinen kai-
kesa hänen huonesansa, niinkuin palwe-
lia, niiden todistuxexi, joista sitte sanot-
taman piti: 5 Mos. 18: 15, 18.

6. Mutta Christus niinkuin poika
ylitze huonensa; jonga huone me olem-
ma, jos me muutoin sen uskalluxen ja

toiwon kerskamisen loppuun asti wahwana pidämme. Matth. 24: 13. Joh. 14: 23. 1 Cor. 3: 16. 1 Tim. 3: 15.

7. Sentähden niinkuin Pyhä Hengi sanoo: Tänäpänä, jos te kuuletta hänen äänensä, Ps. 95: 8. Hebr. 4: 7.

8. Niin älkät paaduttako sydämitänne, niinkuin haikeudesa tapahtui, kiusauxen päiwänä korwesa: 2 Mos. 17: 2. 4 Mos. 20: 13.

9. Kusa teidän Isänne minua kiusaisit, he koettelit minua, ja näit minun työni neljäkymmendä ajastaikaa.

10. Sentähden minä närkästyin tämän sukukunnan päälle, ja sanoin: aina he exywät sydämellänsä, mutta ei he tundenet minun teitäni;

11. Niin että minä wannoin minun wihasani, ettei heidän pidä minun lepooni tuleman. 4 Mos. 14: 23. 5 Mos. 1: 34, 35. Ps. 95: 11. Hebr. 4: 3, 5.

12. Katzokat, rakkat weljet, ettei teisä joskus olisi kelläkän paha uskotoin sydän, joka eläwästä Jumalasta luowuis:

13. Waan neuwokat teitänne keskenänne jokapäiwä, niinkauwan kuin Tänäpänä sanotan: ettei joku teistä synnin petoxen kautta paaduisi: Es. 55: 6. Joh. 12: 35. 2 Cor. 6: 2.

14. Sillä me olemma Christuxesta osallisexi tullet, jos me muutoin sen aljetun uskon loppuun asti wahwana pidämme:

15. Koska sanotan: Tänäpänä, jos te kuuletta hänen äänensä, niin älkät paaduttako sydämitänne, niinkuin haikeudesa tapahtui.

16. Sillä koska muutamat senkuulit, niin he wihoitit hänen, waan ei kaikki jotka Egyptistä Mosexen kautta läxit ulos:

17. Mutta kuillen hän neljäkymmendä ajastaikaa wihainen oli? Eikö niille jotka syndiä teit, joiden ruumit korwesa hukuit? 4 Mos. 14: 22, 29, 32, 36. Luku 26: 65. Ps. 106: 26. 1 Cor. 10: 5. Jud. Ep. v. 5.

18. Mutta kuillen hän wannoi, ettei heidän pitänyt hänen lepoonsa tuleman, eikö uskomattomille?
4 Mos. 14: 30. 5 Mos. 1: 35, 36.

19. Ja me näemme, ettei he woinet epäuskon tähden sinne tulla.

4. Luku.

Kee kiirusti parannusta. Sanan woima.

Niin peljätkämme siis etten me ... kus hänen lepoonsa tulemisen lupausta hyljäisi, ja ettei kengän meistä takaperin jäisi.

2. Sillä se on meille ilmoitettu niinkuin heillekin: Mutta ei heitä sanan kuulo mitän auttanut, koska ei he niitä uskonet, kuin sen kuulit.

3. Sillä me jotka uskoimma, tulemma lepoon, niinkuin hän sanoi: Niinkuin minä wannoin minun wihasani: ei heidän pidä minun lepooni tuleman. Ja tosin, koska ne työt mailman alusta täytetyt olit. Ps. 95: 11. Hebr. 3: 11.

4. Sillä hän sanoi yhdesä paikasa siitä seitzemännestä päiwästä näin: Ja Jumala lepäis seitzemändenä päiwänä kaikista hänen töistänsä.
1 Mos. 2: 2. 2 Mos. 20: 11. Luku 31: 17.

5. Ja taas täsä: ei heidän pidä minun lepooni tuleman.

6. Että siis se wielä edespäin on, että muutamat pitä siihen tuleman, ja ne joille se ensin ilmoitettu oli, ei siihen tullet epäuskon tähden:

7. Määrää hän taas yhden päiwän, niin pitkän ajan peräsiä, ja Dawidin kautta sanoo: Tänäpänä, niinkuin sanottu on tänäpänä, jos te kuuletta hänen äänensä, niin älkät paaduttako teidän sydämitänne.
Ps. 95: 8. Hebr. 3: 7, 15.

8. Sillä jos Josua olis heidän lepoon saattanut, niin ei hän olisi muusesta päiwästä puhunut.

9. Sentähden on Jumalan Kansalla yxi lepo wielä tarjona.

10. Sillä joka hänen lepoonsa tullut on, se lewäjää töistänsä, niinkuin Jumalakin hänen töistänsä.

11. Niin ahkeroitkamme siis siihen lepoon tulla, ettei joku siihen epäuskon esikuwaan langeisi.

12. Sillä Jumalan sana on eläwä, ja woimallinen, ja terämpi kuin joku kaxiteräinen miekka, ja tungee läpitze, siihenasti kuin se sielun ja hengen eroitta, ja jäsenet, ja

met, ja on ajatusten ja sydämen
woitusten Duomari.
.rm. K. 12: 11. Es. 49: 2. Jer. 23: 29.
. 12: 48. Ap. T. 2: 37. 1 Cor. 14: 24.
2 Cor. 10: 4, 5. Eph. 6: 17.

13. Ja ei ole yhtän luondokap=
da hänen edesänsä näkymätä, mut=
kaikki owat hänen silmäinsä edesä
jat ja julki, josta me puhumma.
f. 7: 10. Ps. 33: 13, 14, 15. Ps. 34: 16.
Ps. 90: 8. Ps. 139: 11, 12. Jer. 16: 17.
Luku 23: 24.

14. Että siis meillä suuri ylim=
inen Pappi on, JEsus Jumalan
ika, joka Taiwaisiin mennyt on,
n pysykämme siinä tunnustuxesa:
Hebr. 3: 1. Luku 7: 26. Luku 9: 11, 24.
Luku 10: 23.

15. Sillä ei meillä ole se ylim=
iinen Pappi, joka ei taida meidän
ikkouttamme armahtaa, waan se joka
ikisa kiusattu on, niinkuin mekin,
itengin ilman synnitä.
. 53: 9. Luc. 22: 28. 2 Cor. 5: 21. Hebr.
2: 17. 1 Pet. 2: 22. 1 Joh. 3: 5.

16. Sentähden käykämmä edes us=
lluxella Armonistuimen tygö, että me
upinden saisimme, ja löydäisimme sil=
in Armon, koska me apua tarwitzem=
a. Rom. 3: 25. Eph. 2: 18.
Luku 3: 12. Hebr. 10. 19.

5. Luku.

Christus kutzuttu ylimmäisen Papin wirkaan.

Sillä jokainen ylimmäinen Pappi o=
tettu ihmisistä, pannan ihmisten
estä niisä asioisa, jotka Jumalalle
lewat, uhramaan lahjoja ja uhreja
ndein edestä: Hebr. 2: 17. Luku 8. 3.

2. Joka niitä armahtaisi, jotka tai=
mattomat ja exywäiset owat; että hän
zekkin heikkoudella ymbärikääritty on.
Hebr. 2: 18. Luku 4: 15. Luku 7: 28.

3. Ja tämän tähden tulee hänen
iinkuin Kansan edestä, niin itzekkin
estänsä uhrata syndein edestä.
3 Mos. 4: 3. Luku 9: 7. Luku 16: 3.
Hebr. 7: 27.

4. Ja ei yxikän omista itzellensä
unniata, waan se joka Jumalalda
utzutan, niinkuin myös Aaron.
2 Mos. 28: 1. 1 Aika K. 23: 13.
2 Aika K. 26: 16.

5. Niin myös Christus ei ole itziän=
ä kunnioittanut, että hän ylimmäisexi
Papixi oli tulewa, mutta se joka hä=
nelle sanoi: Sinä olet minun Poi=
kani, tänäpänä minä sinun syn=
nytin. Ps. 2: 7. Joh. 8: 54.
Ap. T. 13: 33. Hebr. 1: 5.

6. Niinkuin hän sanoo toisesa pai=
kasa: Sinä olet Pappi ijankaikkisesti,
Melchisedekin säädyn jälkeen.
Ps. 110: 4. Hebr. 7: 17.

7. Joka on hänen lihansa päiwinä
uhrannut rukouxet ja nöyrät anomiset,
wäkewällä huudolla ja kyyneleillä sen
tygö joka hänen woei kuolemasta pe=
lastaa, ja on myös kuultu, että hän
Jumalata kunnioitti. Matth. 26: 38.
Luku 27: 46, 50. Marc. 14: 33, 36. Luku 15: 34, 37.
Luc. 22: 42. Luku 23: 46. Joh. 12: 27. Luku 17: 1.

8. Ja waikka hän (Jumalan) Poika
oli, on hän kuitengin niistä, kuin hän
kärsei, kuuliaisuden oppenut. Phil. 2: 6.

9. Ja koska hän täydellisexi tuli,
on hän kaikille niille, jotka hänelle
kuuliaiset owat syy ijankaikkiseen
autuuteen: Hebr. 2: 10.

10. Ja on Jumalalda ylimmäisexi
Papixi nimitetty, Melchisedekin säädyn
jälkeen.

11. Josta meillä on paljo sanomista,
ja se on työläs selittää; sillä te oletta
kowakorwaisexi tulleet.

12. Sillä te, joiden piti aikaa opet=
tajat oleman, tarwitzetta taas, että me
teille ensimäiset Bookstawit Jumalan
sanan opista opetaisimme; ja oletta
tullet niixi, jotka tarwitzewat rieskaa,
ja ei wahwaa ruokaa. 1 Cor. 3: 1, 3.
1 Pet. 2: 2.

13. Sillä jolle wielä rieskaa pitä an=
nettaman, se on harjoittamatoin wan=
hurskauden sanaan: (sillä hän on lapsi:)
1 Cor. 3: 2. Luku 14: 20. Eph. 4: 14.

14. Mutta täydellisten sopi wahwa
ruoka, joilla owat tottumisen kautta
harjoitetut mielet hywää ja pahaa e=
roittamaan.

6. Luku.

Luopuwaisten rangaistus. Toiwon, sanan woima.

Sentähden andakamme Christuxen a=
lun opin sillänsä olla, ja ruwet=
kamme niihin, jotka täydellisyteen saat=
tawat: ei wastuudesta perustusta laskein

parannuxeen kuolewaisista töistä, ja uskoon Jumalan päälle;

2. Kasten oppiin, kätten päälle panemiseen, kuolluitten ylösnousemiseen, ja ijankaikkiseen Duomioon.

3. Ja sen me tahdomma tehdä, jos Jumala muutoin saldi. Jac. 4: 15.

4. Sillä se on mahdotoin että ne jotka kerran walaistut owat, ja sitä taiwallista lahjaa maistanet, ja owat Pyhästä Hengestä osallisexi tulleet;
Matth. 12: 31, 45. Hebr. 10: 26. 1 Joh. 5: 16.

5. Ja maistanet Jumalan hywää sanaa, ja tulewaisen mailman woimaa,

6. Jos he langewat pois, että he wastanudesta parannuxeen uudistettaisin, jotka toistamiseen itzellensä Jumalan Pojan ristiinnaulitzewat, ja pilkkana pitäwät. 2 Pet. 2: 20.

7. Sillä maa, joka saten sisällensä särpää, joka usein sen päälle tulee, ja kaswaa tarpellisia ruohoja niille jotka sitä wiljelewät, se saa siunauxen Jumalalda.

8. Mutta joka orjantappuroita ja ohdakkeita kaswaa, se on kelwotoin, ja lähin kirousta, jonga loppu on, että se poltetan.

9. Mutta me toiwonme teildä, rakkahimmat, parembata, ja sitä kuin autuuteen sopii, ehkä me näin puhumma.

10. Sillä ei Jumala ole wäärä, että hän unhohtais teidän tekonne ja työnne rakkaudesa, jonga te hänen nimellensä osotitte, koska te pyhiä palwelitte, ja wielä palweletta.
Matth. 10: 42. Luku 25: 40. Marc. 9: 41. Joh. 13: 20. Rom. 3: 4. 1 Thes. 1: 3. 2 Thes. 1: 6, 7.

11. Mutta me halajamme, että jokainen teistä sen ahkeruden osotais, pitäin toiwon wahwuden, hamaan loppuun asti;

12. Ettet te hitaxi tulisi, waan olisitta niiden seurajat, jotka uskon ja pitkämielisyyden kautta luwatun perimisen saawat.

13. Sillä Jumala joka Abrahamille lupauxen andoi, koska ei hän tainnut yhdengän suuremman kautta wannoa, niin hän wannoi itze kauttansa,
1 Mos. 17: 4. Ps. 105: 9. Luc. 1: 73.

14. Sanoden: Totisesti tahdon minä siunaten siunata sinua, ... enätä sinua. 1 Mos. 12: 3 ...

15. Ja että hän kär... lisesti ... niin hän sai lupauxen.

16. Sillä ihmiset ... wan... sen kautta, joka suure... on ... ja se on kaiken heidän ... tansa ... jos se walalla wahwist...
2 Mos. 22: ...

17. Josa Jumala ... doi ... perillisille neuwonsa ... wuden ... kylläisesti osottaa, wa... hän ...

18. Että me kahden ... kappalen kautta, joisa mahdotoin ... Jumalan walehtella, juuri ... uskalluxen pidäisimme, me jotka ... turwamme, että me tarittu... saisimma: 4 Mos. 23: 19. 1 Sam. ... Mal. 3: 6.

19. Jonga me pidämme ... wahwan ja lujan meidän ... Ankkurin, joka ulottu sisällen, ... niihingin asti, jotka esiripun ... sellä puolella owat;

20. Johonga edelläjuoxia on ... edellämme mennyt sisälle, JEsus, ... chisedekin säädyn jälkeen, ... Papixi tehty ijankaikkisesti. ...
Luku 4: 14. Luku 7: 17. Luku 8: 1. ...

7. Luku.

Lewitain Pappeus on tauwonnut; ... Christuxen Pappeus on tauk... ja täydellinen.

Sillä tämä Melchisedek oli ... Kuningas, kaikkein kork... Jumalan Pappi, joka Abraha... tan meni, koska hän palais Kunin... taposta, ja siunais händä:
1 Mos. 14: 18, rc.

2. Jolle myös Abraham jakoi ... menexet kaikista: Ensin hän ... wanhurskauden Kuningaxi; ... jälkeen Salemin Kuningaxi, se ... han Kuningas;

3. Ilman Isätä, ilman äitiä, ... sukuta: ja ei hänellä ole ... alkua, eikä elämän loppua: mutta ... on Jumalan Poikaan werrattu, ... pysyy Pappina ijankaikkisesti.

4. Mutta katzokat kuinga suuri ... mä on, jolle Abrahami Patriarkka ... saaliista kymmenexet andoi.
1 Mos. 14: 20.

5. Ja ne jotka Lewin pojista, Pa-
i wiran ottawat, niin heillä on käsky
nmenexiä Kansalda otta Lain jäl-
n, se on heidän weljildänsä, waikka
Abrahamin kupeista tulleet owat.
Mos. 18: 21, 26. 5 Mos. 18: 1. Jos. 14: 4.
2 Aika K. 31: 5.

6. Mutta se, jonga sukua ei heidän
sansa lueta, otti Abrahamilda kym-
nexet, ja siunais händä, jolla lu-
uxet olit. Rom. 4: 13. Gal. 3: 16.

7. Mutta ei yxikän sitä kiellä, että
hembi siunatan sildä kuin enämbi on.

8. Ja täsä tosin kuolewaiset ihmiset
mmenexiä ottawat: mutta siellä hän
distaa hänen eläwän.

9. Ja (että minun niin sanoman
tä,) Lewi joka tottui kymmenexiä
tamaan, täytyi myös Abrahamisa
mmenexiä andaa:

10. Sillä hän oli wielä Isänsä ku-
ista, koska Melchisedek händä wastan
eni.

11. Sentähden jos täydellisys on
ewin Pappeuden kautta tapahtunut
illä sen alla on Kansa Lain saanut)
itä sitte oli tarwetta sanoa, että toi-
n Pappi oli Melchisedekin säädyn
lkeen tulewa, ja ei Aaronin säädyn
lkeen?

12. Sillä kusa Pappius muutetan,
inä pitä myös Laki muutettaman.

13. Sillä se josta näitä sanotan, on
lsesta suwusta, josta ei yxikän Alta-
ita palwellut.

14. Sillä se on julkinen, että mei-
än HERramme on Judan sukukun-
asta tullut, jolle sukukunnalle ei Mo-
s ole mitän Pappeudesta puhunut.
Es. 11: 1. Matth. 1: 2.

15. Ja se on wielä selkembi: jos
Melchisedekin säädyn jälkeen toinen
Pappi tulee ylös,

16. Joka ei lihallisen käskyn Lain
ilkeen tehty ole, waan loppumatto-
nan elämän woiman jälkeen.

17. Sillä näin hän todistaa: Sinä
olet Pappi ijankaikkisesti, Melchisede-
kin säädyn jälkeen. Ps. 110: 4. Hebr. 5: 6.

18. Sillä ensimäinen Laki lakkaa, sen
eikkouden ja kelwottomuden tähden:
Gal. 4: 9.

19. Sillä ei se laki tainnut täydel-
lisexi tehdä, waan se oli sisälle johda-
tus parempaan toiwoon, jonga kautta
me Jumalata lähenemmä. Joh. 1: 17.
Ap. T. 13: 39. Rom. 8: 3, 21, 28. Gal. 2: 16.
Eph. 2: 18. Luku 3: 12. Hebr. 4: 16.

20. (Ja niin paljo enämpi, ettei
ilman walata;

21. Sillä ne olit tosin ilman wala-
ta Papixi tulleet: Mutta tämä wa-
lalla, hänen kauttansa, joka hänelle
sanoi: HERra on wannonut, ja ei
sitä kadu: sinä olet Pappi Melchisede-
kin säädyn jälkeen ijankaikkisesti,)

22. Ja näin paljo paremman Testa-
mentin toimittajaxi on JEsus tullut.
Hebr. 8: 6.

23. Ja niitä tosin monda Papixi
tuli, ettei kuolema sallinut heidän pysyä.

24. **Mutta tällä, että hän pysyy
ijankaikkisesti, on katomatoin Pap-
pius.** Rom. 8: 34. 1 Tim. 2: 5.
Hebr. 9: 24. 1 Joh. 2: 2.

25. **Josta hän myös taita ne
ijankaikkisesti autuaxi tehdä, jotka
hänen kauttansa Jumalan tygö tu-
lewat, ja elää aina, ja rukoilee alati
heidän edestänsä.**

26. Sillä senkaltainen ylimmäinen
Pappi meille sopii, pyhä, wiatoin, saas-
tatoin, synneisistä eritetty, ja korkem-
maxi Taiwaita tullut: Hebr. 4: 14, 15.

27. Jolla ei olisi jokapäiwä tarwe,
niinkuin muut ylimmäiset Papit, ensin
omain syndeinsä edestä uhramaan, sitte
Kansan syndein edestä; sillä sen hän on
jo silloin tehnyt, koska hän itzensä uhrais.
3 Mos. 9: 7. Luku 16: 6, 11. Hebr. 5: 3.
Luku 9: 12, 28. Luku 10: 12.

28. Sillä Laki asettaa ihmiset ylim-
mäisexi Papixi, joilla heikkous on; mutta
walan sana, joka Lain jälkeen sanottin,
asettaa Pojan ijankaikkisesti täydellisexi.
Hebr. 2: 10. Luku 5: 1, 2, 9.

8. Luku.

Uusi Testamenti wanhaa Testamentiä pa-
rempi.

Mutta tämä on pääkappale niistä kuin
me puhumma: **meille on senkal-
tainen ylimmäinen Pappi, joka istuu
oikialla kädellä Majestetin istuimella
Taiwaisa;** Ps. 110: 1. Eph. 1: 20.
Col. 3: 1. Hebr. 1: 3, 13. Luku 3: 1.
Luku 4: 14. Luku 6: 20. Luku 9: 11.
Luku 12: 2.

2. Ja on pyhäin lahjain palwelia, ja sen totisen majan, jonga Jumala asetti, ja ei ihminen. Hebr. 9: 8, 24. Luku 10: 21.

3. Sillä jokainen ylimmäinen Pappi asetetan uhramaan lahjoja ja uhreja: Sentähden tarwitan, että tälläkin olis jotakin uhramista: Eph. 5: 2. Hebr. 5: 1.

4. Sillä jos hän nyt maan päällä olis, niin ei hän olisi Pappi; sillä Papit owat jotka Lain jälkeen lahjoja uhrawat:

5. Jotka palwelewat taiwallisten esikuwaa ja warjoa, niinkuin se Jumalallinen wastaus Mosexelle sanoi, koska hänen piti Majan päättämän: Katzo, sanoo hän, ettäs kaikki teet sen kuwan jälkeen, kuin sinulle wuorella osotettu on. 2 Mos. 25: 40. Ap. T. 7: 44. Col. 2: 17. Hebr. 10: 1.

6. Mutta nyt on hän paremman wiran saanut, niinkuin hän paremman Testamentingin wälimies on, joka parembain lupausten päällä seisoo. 2 Cor. 3: 6. Hebr. 7: 22.

7. Sillä jos endinen olis puuttumatoin ollut, niin ei toiselle olisi siaa tehty:

8. Sillä hän nuhtelee heitä, ja sanoo: Katzo, päiwät tulewat, sanoo HERra, että minä Israelin huonelle, ja Judan huonelle tahdon Uuden Testamentin päättää; Jer. 31: 31.

9. En sen Testamentin jälkeen, kuin minä heidän Isillensä sinä päiwänä annoin, koska minä heidän käteensä rupeisin, heitä Egyptin maalda johdattaxeni; sillä ei he pysyneet minun Testamentisäni, niin en minäkän ole heistä lukua pitänyt, sanoo HERra.

10. Sillä tämä on se Testamenti jonga minä tahdon säättää Israelin huonelle, niiden päiwäin jälkeen, sanoo HERra: Minä tahdon anda minun Lakini heidän mieleensä, ja tahdon ne kirjoittaa heidän sydämiinsä; Ja tahdon olla heidän Jumalansa, ja heidän pitä oleman minun Kansani. Jer 31: 33. Zach. 8: 8. Hebr. 10: 16.

11. Ja ei yhdengän pidä lähimmäistänsä opettaman, eikä weljeänsä, ja sanoman: tunne HERra; sillä kaikki pitä minun tundeman, hamasta pie- heidän seassansa niin suurimpaan Es. 54: 13. Joh. 6: 45. 1 Joh. 2:

12. Sillä minä tulen leppyteyxi hei- dän wäärydestänsä ja heidän syn- tänsä, ja heidän wääryttänsä en tahdo enä muistaa. Rom.

13. Siinä kuin hän sanoo: U- wanhensi hän endisen; sillä joka ja ijällinen on, se on läsnä loppu-

9. Luku.

Wanhan ja uuden Tabernaklin

Niin oli tosin myös endisellä Jumalan palweluxen oikeus konainen pyhyys. 2 Mos. Luku 36: 8.

2. Sillä ensimäinen Maja kettu, josa olit Kyntiläjalka, ja tä ja Katzelmusleiwät, joka kutzuttin. 2 Mos. 25: 30. Luku 40: 1. 3 Mos. 24: 5,

3. Mutta toisen esiripun ta- se Maja, joka kaikkein kutzuttin; 2 Mos. 26:

4. Josa oli se kullainen wun astia, ja Testamentin Arkki kialda Kullalla silattu; siinä kullainen astia josa oli Manna, koistawainen Aaronin sauwa, ja mentin Taulut. 2 Mos. Luku 25: 10, 21. Luku 34: 29. 4 Mos. 1 Kun. K. 8: 9. 2 Aika K. 5:

5. Mutta sen päällä olit ku- suden Cherubimit, jotka Armo- warjoisit; joista ei nyt ole e- tain sanomista. 2 Mos.

6. Mutta koska ne näin ase- lit, menit Papit aina siihen e- seen Majaan, ja toimitit Ju- palweluxen. 4 Mos.

7. Waan toiseen meni ainoasti mäinen Pappi kerran wuodesa sä, ei ilman weretä, jonga hän omainsa ja Kansan rikosten edestä 2 Mos. 30: 10. 3 Mos. 16: 2, 17, 34. Hebr. 5: 3.

8. Jolla Pyhä Hengi ilmoitti, pyhityxen tietä niinkauwan julista- kuin se endinen Maja seisoo: Hebr. 10: 19, 20.

9. Joka sillä ajalla oli esikuwa, jo- lahjat ja uhrit uhrattin, jotka ei wo-

omantunnon perään täydellisexi teh-
sitä joka Jumalan palwelusta teki,
Ap. T. 13: 39. Gal. 3: 21. Hebr. 5: 1.
Luku 10: 1.
10. Ainoasta ruilla ja juomilla, ja
ninaisilla pesemisillä ja lihan säädyi-
jotka ojennuxen aikaan asti olit
ille pannut. 3 Mos. 11: 2. 4 Mos. 19: 7.
11. Mutta Christus on tullut tule-
isten tawarain ylimmäisexi Papixi,
iremman ja täydellisemmän Majan
itta, joka ei käsillä tehty ole, se on,
a ei näin ole rakettu; Hebr. 3: 1.
Luku 4: 14. Luku 6: 20. Luku 8: 1.
12. Eikä kauristen taikka wasikkain
ren kautta, waan hän on kerran o-
in werensä kautta mennyt Pyhään,
ijankaikkisen lunastuxen löynnyt.
. T. 20: 28. Hebr. 10: 10. 1 Pet. 1: 19.
Ilm. K. 1: 5.
13. Sillä jos härkäin ja kauristen
xi, ja hehkoisen tuhka priiskotettu
stajsten päälle, pyhittä lihalliseen
htauteen: 3 Mos. 16: 14, 16.
4 Mos. 19: 2, 4. Hebr. 10: 4.
14. Kuinga paljo enämmin Chris-
xen weri, joka itzensä ilman kaiketa
iata, ijankaikkisen Hengen kautta
umalalle uhrannut on, on puhdis-
wa meidän omantunnon kuole-
aisista töistä, eläwätä Jumalata
lwelemaan? Luc. 1: 74, 75.
m. 6: 13. Gal. 1: 4. Luku 2: 20. Eph. 5: 2.
Tit. 2: 14. 1 Pet. 1: 19. Luku 4: 2.
1 Joh. 1: 7. Ilm. K. 1: 5.
15. Ja sentähden on hän myös Uu-
n Testamentin wälimies, että ne jot-
kutzutut owat, sen luwatun ijankaik-
sen perimisen saisit, että hänen kuole-
ansa siinä wälillä käwi, niiden ylitze-
ymisten lunastuxexi, kuin endisen Tes-
mentin alla olit. Rom. 3: 25. Luku 5: 6.
1 Tim. 2: 5. Hebr. 12: 24. 1 Pet. 3: 18.
16. Sillä kusa Testamenti on, siinä
tä myös hänen kuolemansa oleman,
ka Testamentin teke.
17. Sillä kuolemalla Testamenti
ahwistetan, joka ei ole niin kauwan
ahwa, kuin se elää joka sen teki.
Gal. 3: 15.
18. Sentähden ei se endinengän il-
an weretä säätty:
19. Sillä koska Moses oli puhunut
aikelle Kansalle jokaitzen käskyn Lain
ilkeen, otti hän wasikkan ja kauristen
erta weden kanssa, ja Purpura willo-
ja, ja Isoppia, ja priiskotti sekä Raa-
matun että kaiken Kansan,
2 Mos. 24: 5, 6. 3 Mos. 16: 15, 18.
20. Sanoden: Tämä on se Testa-
mentin weri, kuin Jumala teille käs-
kenyt on. 2 Mos. 24: 8. Matth. 26: 28.
21. Ja sen Majan, ja kaikki sen
Jumalan palweluxen astiat, priiskotti
hän myös werellä. 2 Mos. 29: 36.
3 Mos. 8: 15, 19.
22. Ja lähes kaikki werellä Lain
jälkeen puhdistetan, ja paitzi weren
wuodatusta ei yhtän andexi andamusta
tapahdu. 3 Mos. 17: 11.
23. Niin siis tarwitan, että taiwal-
listen kuwat senkaltaisilla puhdistetan;
mutta itze taiwalliset pitä paremmilla
uhreilla puhdistettaman, kuin ne olit.
24. Sillä ei Christus mennyt käsil-
lä tehtyyn Pyhään, joka totisen kuwa
on, waan hän meni itze taiwaseen, että
hän nyt Jumalan kaswoin edesä mei-
dän tähtemme ilmestyis.
25. Ei että hänen pitä useimmin
itzensä uhraman, niinkuin ylimmäinen
Pappi joka wuosi meni muukalaisella
werellä pyhään: 2 Mos. 30: 10.
3 Mos. 16: 2, 34. Hebr. 7: 27.
26. (Muutoin olis hänen usemmin
tullut jo mailman alusta kärsiä,) mut-
ta nyt kerran mailman lopulla on hän
oman uhrinsa kautta ilmestynyt synnin
pois panemisexi. Gal. 4: 4. Eph. 1: 10.
27. Ja niinkuin kaikkein ihmisten
pitä kerran kuoleman, mutta sen jäl-
keen Duomio:
28. Niin on myös Christus kerran
uhrattu monen syndejä ottamaan pois:
Mutta toisella haawalla on hän ilman
synnitä ilmestywä, niille jotka händä
odottawat autuudexi. Matth. 26: 28.
Rom. 5: 6, 8, 15. 1 Pet. 3: 18.

10. Luku.

Lewitaitten uhrausten wajawaisus, ja Chris-
tuxen uhrin täydellisyys.

Sillä, Laillа on tulewaisten tawarain
warjo, ei itze hywyyden olendo:
niillä uhreilla kuin he joka wuosi ali-
nomaa uhrawat, ei se ikänä taida nii-
tä täydellisexi tehdä jotka uhrawat.
Col. 2: 17. Hebr. 8: 5. Luku 9: 9.
2. Muutoin olis uhramasta lakattu,

jos ei niillä jotka uhraisit, synneistä sillen omaa tundoa olisi, koska he kerran puhdistetut owat.

3. Waan sillä tapahtuu joka wuosi synnin muistuttamus.

4. Sillä mahdotoin on härkäin ja kauristen weren kautta syndejä ottaa pois. 3 Mos. 16: 14. 4 Mos. 19: 4. Hebr. 9: 13.

5. Sentähden, koska hän mailmaan tuli, sanoi hän: Uhria ja lahjaa et sinä tahtonut, mutta ruumin olet sinä minulle walmistanut. Ps. 40: 7. Ps. 50: 8. Es. 1: 11. Jer. 6: 20. Am. 5: 21.

6. Polttouhrit ja syndiuhrit ei ole sinun mieleitzes. Ps. 51: 18.

7. Silloin minä sanoin: **Katzo, minä tulen (Raamatusa on minusta kirjoitettu,) että minun pitä tekemän sinun tahtos, Jumala.** Ps. 40: 8, 9.

8. Niinkuin hän ennen sanoi: Uhria ja lahjaa, ja polttouhria ja syndiuhria et sinä tahtonut, ei myös ne sinulle kelwannet (jotka Lain jälkeen uhratan.)

9. Silloin hän sanoi: Katzo, minä tulen tekemään, Jumala, sinun tahtos. Hän otta pois endisen, että hän toisen asetais.

10. **Jonga tahdon kautta me kerran pyhitetyt olemma, JEsuxen Christuxen ruumin uhramisella.** Hebr. 9: 12.

11. Ja jokainen Pappi on siihen pandu, että hänen jokapäiwä Jumalan palwelusta tekemän pitä, ja usein yhtäläisiä uhria uhraman, jotka ei koskan woi syndejä ottaa pois.

12. Mutta koska tämä oli yhden ijankaikkisesti kelpawan uhrin syndein edestä uhrannut, istuu hän nyt Jumalan oikialla kädellä; Ps. 110: 1. Ap. T. 2: 34. 1 Cor. 15: 25. Eph. 1: 20. Col. 3: 1. Hebr. 1: 3, 13. Luku 8: 1.

13. Ja odottaa sitä, että hänen wihollisensa pannan hänen jalkainsa astinlaudaxi.

14. **Sillä yhdellä uhrilla on hän ijankaikkisesti täydellisexi tehnyt ne jotka pyhitetän.**

15. Mutta sen todistaa myös meille itze Pyhä Hengi: Sillä että hän ennen sanoi:

16. **Tämä on se Testamenti, jonga** minä tahdon heille tehdä niiden [illegible] wäin jälkeen, sanoo HErra: [illegible] tahdon anda minun Lakini hei[illegible] dämiinsä, ja heidän mieliinsä [illegible] kirjoitan; Jer. 31: 33. Hebr. [illegible]

17. Ja heidän syndejänsä ja [illegible] ryttänsä en minä enämpi tahdo [illegible] Rom. 11: 27.

18. Mutta kusa näiden ande[illegible] damus on, siinä ei sillen uhria [illegible] edestä ole.

19. Että siis meillä, rakkat [illegible] on wapaus mennä Pyhään, J[illegible] weren kautta, Joh. 10: 9. [illegible] Rom. 5: 2. Eph. 2: 13, 18. Luku [illegible] Hebr. 9: 8.

20. Jonga hän meille on w[illegible] nut uudexi ja eläwäxi tiexi, [illegible] kautta, se on, hänen lihansa [illegible]

21. Ja meillä on yxi suuri [illegible] Jumalan huonen haldia: [illegible]

22. Niin käykämme hänen [illegible] totisella sydämellä, täydellä [illegible] priiskotetut meidän sydämisän [illegible] päästetyt) pahasta omasta tun[illegible] Eph. 3: 12. Jac. 1: 6.

23. Ja pestyt ruumin puolesta [illegible] talla wedellä, ja pitäkämme h[illegible] toin toiwon tunnustus: (Sillä [illegible] uskollinen, joka ne lupais.) [illegible] 1 Cor. 1: 9. Hebr. 4: 14. 1 Thes. [illegible]

24. Ja ottakamme waari toi[illegible] sestamme, että me ahkeroitzem[illegible] tämme rakkaudesta ja hywisä [illegible]

25. Ei andain ylön yhteistä [illegible] kundaa, niinkuin muutamain [illegible] waan neuwokat teitänne keskenä[illegible] sitä enämmin kuin te näette [illegible] wän lähestywän. Rom. 13: 11. 2 Pet. 3: 9, 11, 14.

26. Sillä jos me ehdollamme [illegible] syndiä teemme kuin me olemme [illegible] den tundoon tulleet, niin ei m[illegible] enä yhtän uhria syndein edestä: [illegible] 4 Mos. 15: 30. Matth. 12: 31. Hebr. [illegible] 2 Pet. 2: 20, 21. 1 Joh. 5: 16.

27. Waan hirmuinen Duomio[illegible] dotus, ja tulen kiiwaus, joka w[illegible] koiset syöpä on. Hes. 36: 5. Zeph. 1: 18. Luku 3: 8.

28. Jos joku Mosexen Lain rikko, [illegible] hänen pitä ilman armota kuoleman [illegible] kahden taikka kolmen todistajan [illegible] 4 Mos. 35: 30. 5 Mos. 17: 6. [illegible] Joh. 8: 17. 2 Cor. 13: 1.

29. Kuinga paljo enämmän rangaisen te luuletta sen ansainen, joka Jumalan Pojan jalwoilla tallaa, ja Testamentin weren saastuttaa, jonga kautta hän pyhitetty on, ja armon Hengeä [pil]kkaa? 1 Cor. 11: 29.

30. Sillä me tunnemme hänen, joka sanoi: Minun on kosto, minä [ta]hdon kostaa, sanoo HERra: Ja [tä]s: HERra on Kansansa duomitzewa. [5 M]os. 32: 35, 36. Rom. 12: 19. Ps. 135: 14.

31. Hirmuinen on langeta eläwän Jumalan käsiin.

32. Muistakat siis endisiä päiwiä, [joi]na te walistetut olitta, ja kärseitte [suu]ren waiwan kilwoituxen: Gal. 3: 4. Phil. 1: 29, 30. Col. 2: 1.

33. Puolittain silloin, kosta te sekä [pi]lkkain että tuskain kautta kaikille ih[ee]xi olitta: Puolittain koska te niiden [ka]nßa osalliset olitta, joille myös niin [kä]wi. Phil. 1: 7. Luku 4: 14.

34. Sillä te oletta myös niistä wai[ti]sta, jotka minun siteistäni tapahtuit, [ka]llisét olleet, ja teidän hywydenne raa[t]emisen oletta te ilolla kärsineet, tie[tä]n että teillä on parempi ja pysywäi[se]mpi tawara Taiwaisa. Matth. 5: 12. [Lu]ku 6: 20. Luku 19: 21. Luc. 12: 33. Ap. T. 5: 41. 1 Tim. 6: 19. 1 Theß. 2: 14. Jac. 1: 2.

35. Älkät siis heittäkö pois teidän [ur]hallustanne, jolla suuri palkan maxo [o]n. Matth. 10: 32.

36. Sillä kärsiwällisys on teille tar[pe]llinen, tehdäxenne Jumalan tahtoa, [et]tä te lupauxen saisitta. Luc. 21: 19.

37. Sillä wähän hetken perästä tu[lee] se, joka tulewa on, ja ei wiiwyttele. [Ha]b. 2: 3. Hagg. 2: 7. Luc. 18: 8. 1 Pet. 1: 6.

38. Mutta wanhurskas eläå uskosta: [ja] joka wälttää, siihen ei minun sieluni [m]ielisty. Hab. 2: 4. Rom. 1: 17. Gal. 3: 11.

39. Mutta en me ole ne, jotka mei[dä]mme kadotuxeen wältämme, waan jot[ka] uskomme sielun tallella pitämiseen.

11. Luku.

Uskon woima ja esimerkit.

Mutta usko on wahwa uskallus niihin joita toiwotaan, ja ei näkymättömistä epäile.

2. Sen kautta owat ne wanhat todistuxen saanet. Hebr. 11: 39.

3. Uskon kautta me ymmärrämme, että mailma on Jumalan sanalla walmistettu, ja että kaikki kuin me näemme, ne owat tyhjästä tehdyt. 1 Mos. 1: 1. Ps. 33: 6. 2 Pet. 3: 5.

4. Uskon kautta Abel uhrais Jumalalle suuremman uhrin kuin Cain, jonga kautta hän sai todistuxen, että hän oli wanhurskas, koska Jumala hänen lahjoistansa todisti: ja sen kautta hän wielä puhuu, waikka hän kuollut on. 1 Mos. 4: 4. Matth. 23: 35. Hebr. 12: 24.

5. Uskon kautta Enoch otettin pois, ettei hän kuolemata nähnyt: Ja ei ole löytty, että Jumala hänen otti pois: Sillä ennen kuin hän otettin pois, oli hänellä todistus, että hän kelpais Jumalalle. 1 Mos. 5: 24.

6. Sillä ilman uskota on mahdotoin kelwata (Jumalalle:) Sillä joka Jumalan tygö tulla tahtoo, sen pitä uskoman, että hän on, ja on niille kostaja, jotka händä etziwät.

7. Uskon kautta sai Noe Jumalan käskyn niistä kuin ei wielä näkyneet, pelkäis ja walmisti Arkin huonensa autuudexi: jonga kautta hän mailman duomitzi, ja tuli sen wanhurskauden perillisexi, joka uskon kautta tulee. 1 Mos. 6: 13, 22. Rom. 3: 22. Phil. 3: 9.

8. Uskon kautta tuli Abraham kuuliaisexi, koska hän kutzuttin menemään siihen maahan, jonga hän oli periwä, ja hän meni, eikä tiennyt, kuhunga hän tulewa oli. 1 Mos. 12: 1, 4 Ap. T. 7: 2.

9. Uskon kautta oli hän muukalainen luwatusa maasa, niinkuin wieralla maalla, ja asui majoisa Isaachin ja Jacobin kanßa, jotka olit sen lupauxen kanßaperilliset.

10. Sillä hän oli odottanut sitä Kaupungita, jolla perustus oli, jonga rakendaja ja luoja on Jumala. Hebr. 3: 4. Luku 12: 22. Luku 13: 14. Ilm. K. 21: 2.

11. Uskon kautta myös Sara sai woiman siittäxensä, ja synnytti jälkeen hänen ikänsä ajan: Sillä hän piti sen uskollisna, joka sen hänelle luwannut oli. 1 Mos. 17: 19. Luku 18: 10. Luku 21: 1, 2. Luc. 1: 36. Rom. 4: 19. Hebr. 10: 23.

12. Sentähden myös yhdestä, joka niin jo kuollut oli, syndyit monda, niinkuin tähtiä on Taiwaasa, ja niinkuin sandaa meren rannasa, joka epälukuinen on. 1 Mos. 15: 5. Rom. 4: 18.

13. Nämät kaikki owat uskosa kuolleet, ja ei ole niistä lupauxista saanet, waan ainoastansa taamba nähneet, ja kuitengin niihin turwanneet, ja hywin tyydyit, ja tunnustit, että he wierat ja muukalaiset maan päällä olit.
1 Mos. 23: 4. Ps. 39: 13. Ps. 119: 19.

14. Sillä ne kuin' näitä sanowat, he osottawat että he yhtä Isän maata etziwät.

15. Ja jos he sitte muistanet olisit, kusta he lähtenet olit, olis heillä kyllä aikaa palaita ollut.

16. Mutta he pyytäwät parempata, se on, taiwallista. Sentähden ei Jumala häpee kutzutta heidän Jumalaxensa; sillä hän walmisti heille Kaupungin. Hebr. 13: 14.

17. Uskon kautta uhraisi Abraham Isaachin koska hän kiusattin, ja uhraisi ainokaisensa, koska hän jo oli lupauxet saanut: 1 Mos. 22: 2, etc.

18. Jolle sanottu oli: Isaachisa kutzutan sinulle siemen;
1 Mos. 21: 12. Rom. 9: 7. Gal. 3: 29.

19. Ja ajatteli että Jumala woi kuolleistakin herättä; josta hän myös hänen niinkuin yhdesä esikuwasa jällen sai.

20. Uskon kautta siunais Isaac tulewaisista asioista Jacobia ja Esauta.
1 Mos. 27: 27, 39.

21. Uskon kautta siunais Jacob kuollesansa molemmat Josephin pojat, rukoili ja nojais sauwansa pään päälle.
1 Mos. 47: 31. Luku 48: 5, 15, 16, 20.

22. Uskon kautta puhui Joseph kuollesansa Israelin lasten lähtemisestä, ja andoi käskyn hänen luistansa.
1 Mos. 50: 24.

23. Uskon kautta Moses, koska hän syndynyt oli, salattin kolme Kuukautta hänen wanhemmildansa, että he näit, kuinga kaunis poikainen hän oli; ja ei peljännet Kuningan haastoa.
2 Mos. 1: 16. Luku 2: 2. Ap. T. 7: 20.

24. Uskon kautta Moses, koska hän jo suurexi tuli, kielsi kutzutta itzensä Pharaon tyttären pojaxi; 2 Mos. 2: 10, 11.

25. Ja walitzi paljo pare[illegible] kärsiä waiwaa Jumalan joukon ka[illegible] kuin ajallista tarwetta synnisä na[illegible]

26. Ja luki suuremmaxi rik[illegible] Christuxen pilkan, kuin Egyptin ta[illegible]rat; sillä hän katzoi palkan maxoa.

27. Uskon kautta jätti hän Egyp[illegible]tin, ja ei peljännyt Kuningan hirmui[illegible]sutta; sillä hän rippui hänesä, jota [illegible] hän nähnyt, niinkuin hän jo olis [illegible]nen nähnyt. 2 Mos. 12: 31, etc.
Luku 13: 17, etc.

28. Uskon kautta piti hän Pääsi[illegible], ja weren wuodatusta, ettei se joka [illegible]set tappoi, olisi ruwennut heihin.
2 Mos. 12: 3, 21.

29. Uskon kautta käwit ne pu[illegible]sen meren läpitze niinkuin kuiwa[illegible]ta myöden, jota myös Egyptiläiset [illegible]telit, ja uppoisit. 2 Mos. 14: 21, 22, [illegible]

30. Uskon kautta Jerichon [illegible] langeisit, koska niitä seitzemän päiwää käytin ymbäri. Jos. 6: 20.

31. Uskon kautta ei portto Ra[illegible] hukkunut, uskomattomain kansa, [illegible] hän wakojat rauhallisesti huone[illegible] korjais. Jos. 2: 1. Luku 6: 23. Jac. 2: 25.

32. Ja mitä minun pitä [illegible] sanoman? sillä aika tulis minulle [illegible] hyexi, jos minun pidäis luettele[illegible] Gedeonista, ja Barachista, ja Sam[illegible]nista, ja Jephtasta, ja Dawidista, ja Samuelista, ja Prophetaista:
Duom. 4: 6. Luku 6. 11, etc. Luku 11: 1, etc.
Luku 13: 24, etc. 1 Sam. 1: 20, etc.
Luku 17: 45, etc.

33. Jotka uskon kautta owat [illegible]dakunnat woittanet, tehnet wan[illegible] kautta, saanet lupauxet, tukinnet [illegible] lopeurain suut; Duom. 14: 6. 1 [illegible]
17: 34, etc. 2 Sam. 8: 1. Luku 10: 18.
12: 29. 1 Kun. K. 9: 4. Dan. 6: 22.

34. Sammuttanet tulen wo[illegible] wälttänet miekan terän, owat [illegible] wäxi heikkoudesta tullet, owat wä[illegible] lisexi sodasa tullet, muukalaisten [illegible] joukot maahan lyönet: Duom [illegible]
Luku 15: 15. 2 Kun. K. 6: 16. Luku [illegible]
2 Aika K. 20: 17. Job. 42: 10. Ps. [illegible]
Dan. 3: 25.

35. Waimot owat heidän kuolleinsa ylösnousemisesta jällen saanet: Mu[illegible] muut owat rikki rewityt, ja ei pela[illegible]
tusta

la ottanet wastan, että heidän pa=
nman ylösnousemisen saaman piti.
1 Kun. K. 17: 23. 2 Kun. K. 4: 36.
36. Muutamat taas owat pilkkoja
haawoja kärsinet, ja wielä sittekin
let ja fangiuxen: Jer. 20: 2.
Ap. T. 22: 25. 2 Cor. 11: 25.
37. Owat kiwitetyt, rikki hakatut,
itze pisketyt, miekalla surmatut, wael=
iet ymbäri lammasten ja wohten
heisa, owat ollet köyhät, ahdistetut,
iwatut. 1 Kun. K. 21: 13.
Kun. K. 1: 8. 2 Aika K. 24: 21. Matth. 3: 4.
38. (Joille mailma oli mahdotoin,)
at korwesa exynet ja wuorilla, ja
ien rotkoisa, ja maan kuopisa.
39. Ja kaikki nämät owat uskon
utta todistuxen saanet, eikä saanet
ä lupausta: Hebr. 11: 2.
40. Että Jumala on jotakin pa=
mmin meille edeskatzonut, ettei he
nan meitä täydellisexi tullet olisi.

12. Luku.

Neuwo kärsiwällisyteen, rauhallisuteen ja pyhään elämään. Wältä paadumusta ja sanan ylönkatzetta.

Sentähden myös me, että meillä on
näin suuri todistusten joukko mei=
n ymbärillämme, niin pangamme
is kaikki kuorma, ja syndi, joka
na meihin tarttu ja hitaxi teke, ja
oskamma kärsiwällisyden kautta siinä
lwoituxesa, kuin meidän eteemme pan=
t on: Rom 6: 4. Luku 12: 12.
1 Cor. 9: 24. 2 Cor 7: 1. Eph. 4: 22.
Phil. 3: 13, 14. Col. 3: 8. Hebr. 10: 36.
1 Pet. 2: 1. Luku 4: 2.
2. Ja katzokamme uskon alkajan
päättäjän JEsuxen päälle, joka,
ska hän olis kyllä tainnut iloita,
rsei ristiä, ei totellut pilkkaa, ja
yt istuu oikialla kädellä Jumalan
uimella. Luc. 24 26, 46. Ap. T. 3: 15.
ku 5: 31. Phil. 2: 8. Hebr. 1: 3, 13. Luku
10. Luku 8: 1. Luku 10. 12. 1 Pet. 1: 3.
3. Niin muistakat händä, joka sen=
ltaisen wastahakoisuden on synneisildä
e wastaansa kärsinyt, ettet te wäsy
dän mielesänne ja lakka.
4. Sillä et te ole wielä hamaan
reen asti kilwoitellen, syndiä wastan
let: Job. 5: 17.
5. Ja te oletta jo unhottanet sen
manauxen, joka teille niinkuin lapsille
puhuu: Minun poikani, älä katzo y=
lön HErran kuritusta, ja älä näänny koskas häneldä rangaistan.
San. l. 3: 11, 12. Ilm. K. 3: 19.
6. Sillä jota HERra rakastaa,
sitä hän myös rangaisee: Mutta jo=
kaista poikaa hän piexee, kuin hän
korjaa.
7. Jos te kurituxen kärsitte, niin
Jumala taritzee teille itzensä, niinkuin
lapsillensa; sillä kuka on se poika, jota
ei Isä kurita?
8. Mutta jos te oletta ilman kuri=
tusta, josta kaikki owat osalliset ollet,
niin te oletta äpärät ja ette lapset.
9. Ja koska meillä owat lihalliset
Isät ollet kurittajana, niin me olem=
ma niitä kawahtanet; eikö meidän siis
paljo enämmin pidä sille hengelliselle
Isälle alammaiset oleman, että me
eläisimme?
10. Sillä ne tosin owat meitä ku=
rittanet harwoina päiwinä heidän luu=
lonsa jälkeen; mutta tämä meidän tar=
pexemme, että me hänen pyhydensä sai=
simme.
11. Mutta koska kaikkinainen ran=
gaistus käsisä on, niin ei se näy meille
ilox, waan murhexi; mutta sitte anda
hän rauhallisen wanhurskauden hedel=
män niille jotka siinä harjoitetut owat.
12. Sentähden ojetkat teidän wai=
punet kätenne, ja wäsynet polwenne:
13. Ja astukat wilpittömät askelet
teidän jalwoillanne, ettei joku kombas=
tuisi niinkuin onduwa, waan paljo e=
nämmin terwexi tulis.
14. Noudattakat rauhaa kaikkein
kanssa ja pyhyttä, paitzi jota ei yxi=
kän saa HERraa nähdä.
Matth. 5: 8, 9. Rom. 12: 18. 2 Tim. 2: 22.
15. Ja ottakat waari, ettei joku
Jumalan armosta tulisi pois, ettei jos=
kus kaswaisi joku karwas juuri, jota=
kuta wastahakoisutta tekemään, ja mon=
da sen kautta tulisi saastutetuxi;
5 Mos. 29: 18. 2 Cor. 6: 1. Hebr. 3: 12.
16. Ettei joku olisi huorintekiä eli
jumalatoin niinkuin Esau, joka yhden
atrian tähden myi pois esikoisudensa
oikeuden. 1 Mos. 25: 33. Eph. 5: 3.
Col. 3: 5. 1 Thess. 4: 3.

17. Sillä te tiedätte, että koska hän sitte tahdoi periä siunausta, tuli hän hyljätyxi; sillä ei hän löynnyt yhtän parannuxen siaa, waikka hän sitä kyyneleillä etzei. 1 Mos. 27: 34.

18. Sillä et te ole käynet sen wuoren tygö, johon ei ruweta saa, ja tulesta paloi, et te myös käynet siihen synkeyteen ja pimeyteen, ja sen hirmuisen ilman tygö, 2 Mos. 19: 12. 5 Mos. 5: 22.

19. Sen Basunan kajauxen, ja sanain äänen tygö, jota ne jotka sen kuulit, rukoilit, ettei se sana pitänyt heille sanottaman. 2 Mos. 20: 19. 5 Mos. 5: 5, 24. Luku 18: 16.

20. Sillä ei he woinet kärsiä niitä kuin siinä sanottin; ja jos joku peto siihen wuoreen sattui, niin se piti kiwitettämän, eli nuolella ammuttaman läpitze. 2 Mos. 19: 13.

21. Niin hirmuinen sen näky oli, että Moseskin sanoi: minä olen hämmästyxisä, ja wapisen.

22. Waan te oletta käynet Sionin wuoren tygö, ja eläwän Jumalan Kaupungin, taiwallisen Jerusalemin, ja monen tuhannen Engelitten joukon tygö, Gal. 4: 26. Ilm. K. 3: 12. Luku 21: 2, 10.

23. Yhteisen kokouxen ja esikoisten Seurakunnan tygö, jotka Taiwaisa kirjoitetut owat, ja Jumalan, kaikkein Duomarin tygö, ja täydellisten wanhurskasten Hengein tygö, Luc. 10: 20.

24. Ja Uuden Testamentin wälimiehen JEsuxen tygö, ja sen pziiskotus weren tygö, joka parempita puhuu kuin Abelin (weri.) 1 Mos. 4: 10. 2 Mos. 24: 8. 1 Tim. 2: 5. Hebr. 8: 6. Luku 9: 15. Luku 10: 22. Luku 11: 4. 1 Pet. 1: 2.

25. Katzokat, ettet te händä kiellä pois, joka puhuu: sillä jos ei ne paeta saanet, jotka kielsit sen joka maan päällä käskyn andoi, paljo wähemmin me, jos me sitä pyydämme kartta, joka Taiwaasta puhuu, Hebr. 2: 3.

26. Jonga ääni silloin maata järisti; Mutta nyt hän lupaa ja sanoo: wielä minä nytkin kerran tahdon järistää, en ainoastansa maata, mutta myös Taiwasta. Hagg. 2: 7.

27. Mutta koska hän sanoo: wielä kerran, tahtoo hän osotta, että ne järisewäiset pitä muutettaman, niinkuin sen joka rakettu on, että ne jä[...] mättömät pysyisit. Ps. 102: 27. Matth. 24: 35. 2 Pet. 3: 10.

28. Sentähden saamma me sen [...] dakunnan joka ei järistä taida, [...] on Armo, jonga kautta me Jumala[...] palwelemme, hänen mielensä [...] siweydellä ja pelwolla. Phil. 4: 18. 1 Pet. 2: 5.

29. Sillä meidän Jumalamme [...] kuluttawainen tuli. 5 Mos. 4: 24. Luku 9: 3.

13. Luku.

Apostoli opettaa Christillisiä [...], päättää Epistolansa toiwotuxella Jumalan armosta.

Pysykät wahwana weljellisesä rakkaudesa. Rom. 12: 10. 1 Pet. 1: 22. Luku 3: 8. Luku 4: 8.

2. Huoneseen ottamista, älkät [...] hottako: Sillä sen kautta owat muutamat tietämätä Engelitkin huoneseen ottanet. 1 Mos. 18: 1, x. Rom. 12: 13. 1 Pet. 4: 9.

3. Muistakat sidotuita, niinkuin heidän kansansa sidotut olisitta; ja niitä jotka murhetta kärsiwät, [...] kuin te itze wielä lihasa olisitta. Rom. 12: 15. 1 Pet. 3: 8.

4. Awioskäsky pitä kunniallisen kaikkein seasa pidettämän, ja Awio wuode saastatoinna; Mutta huo[...] rintekiät ja salawuoteiset Jumala duomitzee.

5. Teidän menonne olkon ilman [...] neutta, ja tytykät niihin kuin teillä [...] Sillä hän on sanonut: en suingan [...] nä sinua anna ylön, engä ikänä [...] hyljää: 2 Mos. 23: 8. 5 Mos. [...] Luku 31: 6. Jos. 1: 5. Matth. 6: 25. 1 Tim. 6: 6, 8.

6. Niin että me hywäsä tu[...] sanomme: HErra on minun [...] jani, ja en minä pelkä, mitä i[...] minulle tekis. Ps. 56: 5, 12. Ps. [...]

7. Muistakat teidän Opettai[...] jotka teille Jumalan sanaa pu[...] owat; joiden uskoa te seuratkat, ottakat waari millinen loppu heidän menollansa oli.

8. JEsus Christus se eilän ja tänäpänä ja myös ijankaikkisesti.

9. Älkät andako teitänne wietellä oninaisilla, ja muukalaisilla opeXilla; Sillä se on hywä että sydän ahwistuu Armolla, ja ei rualla, joista ne mitän hyötynet jotka niisä waelsit.
r. 29: 8. Matth. 24: 4. Joh. 6: 27. Rom. 17. Eph. 4: 14. Luku 5: 6. Col. 2: 8, 16. Theß. 4: 3. 2 Theß. 2: 2. 1 Joh. 4: 1.

10. Meillä on Altari, josta ei ole den lupa syödä jotka majasa palleiwat.

11. Sillä kuiden eläinden weren mmäinen Pappi wie Pyhään syun edestä, niiden ruumis ulkona Leitä poltetan. 2 Mos. 29: 14. Mos. 4: 12, 21. Luku 6: 30. Luku 16: 27. 4 Mos. 19: 3.

12. Sentähden myös JEsus, että n oli pyhittäwä Kansan omalla welänsä, on ulkona portista kärsinyt. Joh. 19: 17.

13. Niin mengämme siis hänen tynsä ulos Leiristä, kandain hänen pilkansa.

14. Sillä ei meillä täsä ole pysyiistä Kaupungita, waan tulewaista etzimmä. Phil. 3: 20. Hebr. 11: 10, 16.

15. Niin uhratkamme siis aina Jumalalle kiitosuhri hänen kauttansa, se, niiden huulten hedelmä, jotka hän nimensä tunnustawat.
3 Mos. 7: 12. Ps. 50: 23. Ps. 51: 19. Hos. 14: 3. Eph. 5: 20. 1 Pet. 2: 5.

16. Mutta älkät hywin tekemistä jakamista unhottako; sillä senkaltai uhrit kelpawat Jumalalle.
Rom. 12: 13. 2 Cor. 9: 12. Phil. 4: 18.

17. Olkat teidän opettaillenne uliaiset, ja seuratkat heitä; sillä walwowat teidän sielujanne, inkuin ne jotka luwun niistä teman pitä: että he sen ilolla tekisit, ja ei huokauXella; sillä ei se ole teille hyödyllinen. Hes. 3: 18. Luku 33: 2, 8. Phil. 2: 29. 1 Theß. 5: 12. 1 Tim. 5: 17.

18. Rukoilkat meidän edestämme; sillä se on meidän uskalluXemme, että meillä on hywä omatundo, ja että me ahkeroitzemma pitä hywää menoa kaikkein seasa. Ap. T. 23: 1. 2 Cor. 1: 12.

19. Mutta päälliseXi minä neuwon teidän näitä tekemään, että minä sitä pikemmin teidän tygönne tulisin.

20. Mutta rauhan Jumala, joka on kuolleista jällen tuottanut sen suuren lammasten paimenen, ijankaikkisen Testamentin weren kautta, meidän HERran JEsuXen; Es. 40: 11. Hes. 34: 23. Zach. 9: 11. Joh. 10: 11. Ap.T. 2: 24. 1 Pet. 2: 25. Luku 5: 4.

21. Saattakon teidän kaikesa hywäsä työsä toimelliseXi, tekemään hänen tahtoansa, ja tehkön teisä mitä hänen edesänsä otollinen on, JEsuXen ChristuXen kautta; jolle olkon kunnia ijankaikkisesta ijankaikkiseen, Amen!
2 Cor. 3: 5. Phil. 2: 13.

22. Minä neuwon teitä, rakkat weljet, ottakat tämä neuwon sana hywäXi; sillä minä olen lyhykäisesti teille kirjoittanut.

23. Tietkät että meidän weljemme Timotheus on pääsnyt, jonga kanßa, jos hän pian tulee, minä tahdon teitä nähdä.

24. Terwehtäkät kaikkia teidän Opettaitanne, ja kaikkia Pyhiä. Teitä terwehtäwät weljet Italiasta.

25. Armo olkon kaikkein teidän kanßanne, Amen!

Hebrealaisten tygö kirjoitettu Italiasta TimotheuXen kanßa.

P. Petarin Edellinen Epistola.

1. Luku.

vangeliumin päätös. Pysy lujana uskosa, toiwosa, rakkaudesa.

Petari JEsuXen ChristuXen Apostoli, Walituille muukalaisille, hajalla uwaisille Pontosa, Galatiasa, Kapdociasa, Asiasa ja Bithyniasa:
Joh. 7: 35. Ap. T. 8: 14. Jac. 1: 1.

2. Isän Jumalan aiwoituXen jälkeen Hengen pyhittämisen kautta, kuuliaisuteen ja JEsuXen ChristuXen weren priiskottamiseen: Armo ja Rauha lisändykön teille! Rom. 1: 7. Luku 8: 29. 1 Cor. 1: 3. Eph. 1: 2. Hebr. 12: 24. 2 Pet. 1: 2. Jud. Ep. v. 2.

3. Kiitetty olkon Jumala ja meidän HERran JEsuXen ChristuXen

Isä, joka meitä suuresta laupiudes-
tansa on synnyttänyt jällen elä-
wään toiwohon, JEsuxen Chris-
tuxen ylösnousemisen kautta kuol-
leista, Rom. 6: 2, 3. 1 Cor. 15: 20.
Eph. 1: 3. Jac. 1: 18.

4. Katomattomaan ja saastuttamat-
tomaan, ja turmelemattomaan perin-
döön, joka Taiwahasa teitä warten täh-
delle pandu on, Col. 1: 5. 2 Tim. 1: 12.

5. Jotka Jumalan wäellä uskon
kautta autuuteen kätketän, joka sitä-
warten walmistettu on, että se wiimei-
sellä ajalla ilmei tulis. Jud. Ep. v. 1.

6. Josa te saatte iloita, te, jotta
nyt wähän aikaa, (jos tarwitan,) mo-
ninaisilla kiusauxilla waiwatan:
Rom. 5: 3. 2 Cor. 4: 17. Hebr. 10: 37.
1 Pet. 5: 10. Jac. 1: 2.

7. Että teidän uskonne koettelemus
paljo kallimaxi löyttäisin, kuin katowa
kulda, joka tulesa koetellan, kiitoxexi,
ylistyxexi ja kunniaxi, koska JEsus
Christus ilmandu; San. l. 17: 3.
Es. 48: 10. 1 Cor. 3: 13. 1 Pet. 4: 12.

8. Jota te rakastatte, waikka et te
händä näe, jonga päälle te myös us-
kotta, ehkei te nyt händä näe, niin
te kuitengin saatte iloita sanomatto-
malla ja kunniallisella ilolla:
2 Cor. 5: 7. Hebr. 11: 1, 27.

9. Ja käsitätte teidän uskonne lo-
pun, sielun autuuden.

10. Jota autuutta owat Prophetat
etzinet ja tutkinet, jotka teille tule-
waista armoa ennustanet owat:
1 Mos. 49: 10. Dan. 2: 44. Luku 9: 24.
Hagg. 2: 8. Sach. 6: 12. Matth. 13: 17.
Luc. 10: 24.

11. Ja owat tutkinet millä taikka
mingäkaltaisella ajalla Christuxen Hen-
gi, joka heisä oli, ilmoitti, joka oli jo
ennen todistanut niistä waiwoista, kuin
Christuxesa owat, ja siitä kunniasta
kuin niiden jälkeen tapahtuwa oli:
Ps. 22: 7. Es. 53: 3. Luc. 24: 26. 2 Pet. 1: 21.

12. Joille se ilmoitettu oli, sillä ei
he itze heitänsä sen kautta palwellet,
waan meitä, jotka nyt teille niiden
kautta julistetut owat, kuin teille E-
wangeliumia saarnannet owat Pyhän
Hengen kautta Taiwaasta lähetetyn;
jota Engelit nähdä himoitzewat.
Dan. 12: 9. Ap. T. 2: 4. Eph. 3: 10.
Hebr. 11: 13, 39.

13. Sentähden wyöttäkät tei[illegible]
mielenne kupet, olkat raitit, [illegible]
teidän täydellinen toiwonne sii[illegible]
mohon, kuin teille JEsuxen Chri[illegible]
ilmestyxen kautta taritan,
Luc. 12: 35. Luku 21: 34. Rom. 13: [illegible]
Eph. 6: 14. 1 Thes. 5. 6.

14. Niinkuin kuuliaiset lapset, [illegible]
asettaden teitänne niinkuin ennen, [illegible]
te teidän tyhmydesänne himoisa e[illegible]
Ap. T. 17: 30.

15. Waan sen jälkeen joka t[illegible]
kutzunut on, ja on pyhä, olk[illegible]
myös pyhät kaikisa teidän menois[illegible]
3 Mos. 11: 44. Luku 19: 2. Luku 20: 7.
Luc. 1: 74, 75. 2 Cor. 7: 1.

16. Sillä kirjoitettu on: Te[illegible]
pitä pyhät oleman, sillä min[illegible]
len pyhä.

17. Ja jos te rukoiletta sit[illegible]
joka duomitzee kungin töidensä [illegible]
ilman ihmisten muodon katzom[illegible]
katzokat, että te teidän wii[illegible]
ajan pelwosa waellaisitte;
5 Mos. 10: 17. 2 Aika K. 19: 7. Jo[illegible]
2 Cor. 5: 6. Phil. 2: 12. Hebr. 1[illegible]

18. Tieten ettet te ole ka[illegible]
sella hopialla eli kullalla lu[illegible]
teidän turhasta menostanne, [illegible]
te Isäin säädystä saitte:
1 Cor. 6: 20. Luku 7: 23. Ilm. K. [illegible]

19. Waan kallilla Christu[illegible]
rellä, niinkuin wiattoman j[illegible]
tan Karitzan; Ap. T. 20: [illegible]
1 Cor. 5: 7. Hebr. 9: 12, 14.

20. Joka tosin jo ennen [illegible]
tu kuin mailman perustus p[illegible]
mutta ilmoitettu wiimeisi[illegible]
teidän tähtenne; Joh. 17: [illegible]
Rom. 3: 25. Luku 16: 25. Gal. [illegible]
1: 9, 10. Hebr. 1: 2. 2 Tim. 1: [illegible]
Ilm. K. 13: 8.

21. Jotka hänen kauttansa [illegible]
Jumalan päälle, joka hänen [illegible]
herätti, ja hänelle kunnian an[illegible]
teillä olis usko ja toiwo Jumala[illegible]
Ap. T. 2: 24, 32. Rom. 6: 4. Phil. [illegible]

22. Ja tehkät puhtaxi teidän [illegible]
totuuden kuuliaisudesa Hengen [illegible]
weljelliseen rakkauteen, joka [illegible]
olis, ja olkat keskenänne pa[illegible]
rakkaudesa puhtaista sydämistä:
Rom. 12: 10. Eph. 4: 3. 1 Tim. [illegible]
Hebr. 13: 7. 1 Pet. 2: 17.

23. Niinkuin ne jotka [illegible]
net owat, ei katowaisesta, [illegible]

attomasta siemenestä, eläwästä Juma=
n sanasta, joka ijankaikkisesti pysyy.
Joh. 1: 13. Luku 3: 3, 5. Jac. 1: 18.
1 Joh. 3: 9.
24. Sillä kaikki liha on niinkuin
ioho, ja kaikki ihmisen kunnia niin=
iin ruohon kukkainen. Ruoho on
iiwunut, ja sen kukkainen lakastu=
ut; Ps. 102: 12. Ps. 103: 15. Es. 40: 6.
Cor. 7: 31. 1 Joh. 2: 17. Jac. 1: 10. Luku 4: 14.
25. Mutta HERran sana pysyy
ankaikkisesti: Ja se on se sana, joka
idän seasanne saarnattu on.

2. Luku.

Christus kulma= ja loukkaus=kiwi. Alam=
maisten, palweliain welwollisudet.

Niin pangat pois nyt kaikki pahuus
ja kaikki petos, ja ulkokullaisuus
a kateus, ja kaikki panetus.
Rom. 6: 4. Eph. 4: 22, 25. Col. 3: 8.
Hebr. 12: 1.
2. Ja halatkat sitä terwellistä sa=
an riestaa, niinkuin äsken syndynet lap=
ikaiset, että te sen kautta kaswaisitte;
Ps. 131: 2. Es. 55: 1. Matth. 18: 3.
1 Cor. 14: 20.
3. Jos te muutoin maistanet oletta,
tä HERra on suloinen: Ps. 34: 9.
4. Jonga tygö te myös tullet oletta,
iinkuin eläwän kiwen tygö, joka kyllä
mitäldä hyljätty on, mutta Juma=
lda walittu, kallis: Ps. 118: 22.
Matth. 21: 42. Eph. 2: 20.
5. Ja myös te, niinkuin eläwät ki=
t, raketkat teitänne hengellisexi huo=
ni, ja pyhäxi Pappiudexi, uhramaan
engellisiä uhreja, jotka Jumalalle JE=
uxen Christuxen kautta otolliset owat.
. 61: 6. Luku 66: 21. Mal. 1: 11. Rom.
: 1. Eph. 2: 21, 22. Phil. 4: 18. Hebr. 3: 6.
Luku 12: 28. Luku 13: 15. Ilm. K. 1: 6.
6. Sentähden on myös Raamatusa:
atzo, minä panen Zionihin walitun
allin kulmakiwen: joka uskoo hänen
äällensä, ei hän suingan tule hä=
äyn. Es. 28: 16. Rom. 8: 33.
7. Teille siis jotka nyt uskotte, on
än kallis: mutta uskottomille on se
iwi jonga rakendajat hyljännet owat,
ulmakiwexi tullut, ja loukkauskiwexi,
a pahennuxen kalliexi: Es. 8: 14.
Luc. 2: 34. Ap. T. 4: 11. 1 Cor. 1: 23.
8. Nimittäin niille jotka itzensä sa=
naan loukkawat, ja ei sitä usko, jo=
honga he myös asetetut olit.

9. Mutta te oletta walittu su=
ku, Kuningallinen Pappius, pyhä
Kansa, omaisuden Kansa, ilmoit=
tamaan sen woimaa, joka teitä pi=
meydestä hänen ihmelliseen wal=
keuteensa kutsunut on;
2 Mos. 19: 5, 6. 5 Mos. 7: 6. Es. 62: 12.
Eph. 1: 14. Luku 5: 8. Col. 1: 13.
Ilm. K. 5: 10.
10. Jotka ette muinen Kansa ollet,
mutta nyt oletta Jumalan Kansa: jotka
ette muinen Armosa ollet, mutta nyt te
Armosa oletta. Hos. 1: 10. Luku 2: 23.
Rom. 9: 25.
11. Rakkat weljet, minä neuwon
teitä, niinkuin outoja ja muukalaisia,
wältäkät lihallisia himoja, jotka soti=
wat sielua wastan. Rom. 13: 14.
Gal. 5: 16, 17, 24. 1 Pet. 1: 17. Jac. 4: 1.
12. Ja pitäkät hywä menno paka=
nain seasa; että ne jotka teitä panet=
telewat, niinkuin pahointekiitä, näkisit
teidän hywistä töistänne, ja kiittäisit Ju=
malata etzikon päiwänä. Matth. 5: 16.
2 Cor. 8: 21. Phil. 2: 15. 1 Pet. 3: 16.
13. Sentähden olkat alammaiset kai=
kelle inhimilliselle säädylle HERran täh=
den: olisko se Kuningalle, niinkuin ylim=
mäiselle: Rom. 13. 1. Tit. 3: 1.
14. Taikka Päämiehille, niinkuin
niille jotka häneldä lähetetyt owat, pa=
hointekiille rangaistuxexi, ja hurskaille
kiitoxexi. Rom. 13: 3, 4.
15. Sillä se on Jumalan tahto,
että te hywällä työllä tukitzetta hulluin
ja tyhmäin ihmisten suun; Tit. 2: 8.
16. Niinkuin wapat, ja ei niin että
se wapaus olis niinkuin pahuden peite,
waan niinkuin Jumalan palwelijat.
Joh. 8: 32. Rom. 6: 18. Gal. 5: 1, 13.
2 Pet. 2: 19.
17. Olkat kunnialliset jokaista koh=
taan: Rakastakat weljiä: peljätkät Ju=
malata: kunnioittakat Kuningasta.
Matth. 22: 21. Rom. 12: 10. Phil. 2: 3.
Hebr. 13: 1. 1 Pet. 1: 22. Luku 5: 5.
2 Pet. 1. 7.
18. Te palweliat, olkat alammaiset
kaikella pelwolla teidän Isännillenne,
ei ainoasta hywille ja siwiöille, waan
myös tuimille. Eph. 6: 5.
19. Sillä se on armo, jos joku
omantundonsa tähden Jumalan tygö
waiwaa kärsii, ja syyttömästi kärsii.
Matth. 5: 10. 2 Cor. 7: 10.

20. Sillä mitä kiitos se on, jos te pahain tekoinne tähden piestän, ja te kärsitte? Mutta koska te hywin teette, ja kuitengin waiwatan, ja te sen kärsitte, niin se on armo Jumalan edesä.
1 Pet. 3: 14, 17. Luku 4: 14, 15.

21. Sillä sitä warten oletta te kutzutut, että Christus myös kärsei meidän edestämme, ja jätti meille esikuwan, että teidän pitä hänen askeleitansa nouđattaman. Matth. 16: 24.
Joh. 13: 15. Phil. 2: 5. 1 Thess. 3: 3.
1 Pet. 3: 17, 18.

22. Joka ei yhtän syndiä tehnyt, eikä yhtän petosta ole hänen suustansa löytty. Es. 53: 9.
2 Cor. 5: 21. 1 Joh. 3: 5.

23. Joka ei kironnut koska händä kirottin, ei uhaannut koska hän kärsei; mutta annoi hänelle koston, joka oikein duomitzee: Matth. 27: 39. Joh. 8: 48, 49.

24. Joka meidän syndimme itze uhrais omasa ruumisansa puun päällä; että me synneistä poijes kuollet eläisimme wanhurskaudelle: jonga haawain kautta te oletta terwexi tullet.
Es. 53: 5. Matth. 8: 17. Rom. 6: 11.
Luku 7: 6.

25. Sillä te olitta niinkuin exywäiset lampat; waan nyt te oletta palainnet teidän sieluinne paimenen ja Piispan tygö. Ps. 23: 1. Es. 53: 6.
Hes. 34: 6, 23. Luku 37: 24. Joh. 10: 11.
Hebr. 13: 20.

3. Luku.

Waimoin, miesten ja muitten welwollisus uskomaan ja pyhää elämätä osottamaan.

Niin olkan waimot myös heidän miehillensä alammaiset, että nekin jotka ei sanaa usko, waimoin tawoista ilman sanata woitetuxi tulisit:
1 Mos. 3: 16. 1 Cor. 14: 34. Eph. 5: 22.
Col. 3: 18. Tit. 2: 5.

2. Koska he teidän puhtan menonne näkewät pelwosa.

3. Joidenga kaunistus ei pidä oleman ulkonaisisa hiusten palmikoisa, ja kullan ymbäri ripustamisesa, eli waattein puwusa: Es. 3: 18.
1 Tim. 2: 9. Tit. 2: 3.

4. Waan se salainen ihminen ilman wiata sydämesä, lakialla ja hiljaisella hengellä, se on kallis Jumalan edesä.
Ps. 45: 14. Rom. 7: 22. 2 Cor. 4: 16.

5. Sillä näin owat pyhätkin waimot muinen heitänsä kaunistanet, jotka toiwonsa panit Jumalan päälle, jotka olit miehillensä alammaiset:

6. Niinkuin Sara oli Abrahamille kuuliainen, ja kutzui hänen Herraxi, jonga tyttärixi te tullet oletta, jos te hywin teettä, ja pelkämätä oletta.
1 Mos. 18: 12.

7. Te miehet myös, asukat heidän kanssansa taidolla, ja andakat waimolliselle niinkuin heikommalle astialle [illegible] hänen kunniansa, niinkuin myös [illegible] armon kanssaperillisille, ettei teidän [illegible] kouxenna estetyxi tulisi. 1 Cor. [illegible]
Eph. 5: 25. Col. 3: 19.

8. Mutta wiimein olkat kaikki [illegible] mieliset, ynnä kärsiwäiset, pitäin [illegible] jellistä rakkautta keskenänne, laupiat, ystäwälliset: Rom. 12: [illegible]
Luku 15: 5. Phil. 3: 16.

9. Ei kostain pahaa pahalla, eli [illegible] rouxella kirousta; waan paremmin [illegible] natkat, tieten että te oletta [illegible] siunausta perimään. 3 Mos. [illegible]
San. l. 20: 22. Matth. 5: 39. Luku [illegible]
1 Cor. 6: 7.

10. Sillä joka elää tahtoo, ja [illegible] wiä päiwiä nähdä, hän hillitkän [illegible] lensä pahudesta ja huulensa [illegible] puhumasta. Ps. 34: 13, 14. Jac. [illegible]

11. Hän wälttäkän pahaa, ja [illegible] kän hywää: etzikän rauhaa, ja [illegible] takan sitä. Ps. 37: 27.
Es. 1: 16. 3 Joh. v. 11.

12. Sillä HERran silmät [illegible] wanhurskasten päälle, ja hänen [illegible] sa heidän rukouxisansa: Mutta HERran kaswot owat pahointekiöitä [illegible]
Ps. 34: 16.

13. Ja kuka on joka taita teitä [illegible] hingoitta, jos te hywää pyydätte?

14. Ja jos te wielä oikeudengin [illegible] den kärsisitte, niin te kuitengin [illegible] oletta: Mutta älkät peljätkö [illegible] waatimistansa, älkät myös heitä [illegible] mästykö. Es. 8: 12. Jer. 1: [illegible]
Matth. 5: 10. Luku 10: 28. 1 Pet. 2: [illegible]
Luku 4: 14, 15.

15. Mutta pyhittäkät HERra Jumala teidän sydämisänne. Olkat [illegible] aina walmit wastamaan jokaista, [illegible] teidän toiwonne perustusta tutkisteli[illegible] joka teisä on, hiljaisudella ja pelwolla:
Job. 1: 21. Ps. 119: 46. Es. 8: 11.
Ap. T. 4: 8, sc.

16. Ja pitäkät hywä omatundo;
:tä ne jotka teitä panettelewat, niin=
:iin pahantekiitä, häpeisit, että he o=
:at häwäisnet teidän hywän menonna
:hristuxesa. Tit. 2: 8. 1 Pet 2: 12, 15, 19.
17. Sillä se on parembi, jos Ju=
:alan tahto niin on, että te hywän
:ön tähden kärsitte, kuin pahan.
18. Sillä Christus myös kerran
:irsei meidän syndeimme tähden, hurs=
:as wääräin edestä; että hän meitä
:umalalle uhrais: lihan kautta tosin
:oletettu, mutta Hengen kautta elä=
:äxi tehty; Rom. 1: 4. Luku 5: 6.
2 Cor. 13: 4. Hebr. 9: 15, 28.
19. Josa hän myös meni pois, ja
:arnais hengille fangiuxesa;
Eph. 2: 17. 1 Pet. 4: 6.
20. Jotka ei muinen uskonet, koska
:umala kerran Noan aikana odotti
:a kärsiwäinen oli, koska Arkki wal=
:istettin, josa harwat (se on, kahdexan
:elua) weden kautta päästetyxi tulit.
1 Mos. 6: 3, 5, 14. Luku 7: 7. Luku 8: 18.
Matth. 24: 38. Luc. 17: 26, 27. Rom. 2: 4.
21. Se nyt meitäkin Kastesa au=
:axi tekee, joka sitä aawisti, (ei että
:han saastaisudet pannan pois, waan
:tä se on hywän omantunnon liitto
:umalan tykönä) JEsuxen Christuxen
:lösnousemisen kautta: Eph. 5: 26.
22. Joka on Jumalan oikialle kä=
:elle Taiwaseen mennyt, ja hänelle owat
:ngelit, ja wallat, ja woimat alam=
:naiset. Ps. 110: 1. Eph. 1: 20. Col. 3: 1.

4. Luku.

Lakka pakanallisesta menosta, ja ahkeroitze pyhästä elämäkerrasta ja kärsiwäl= lisydestä.

Että siis Christus lihasa meidän e=
destämme on kärsinyt, niin te myös
:arustakat teitänne sillä mielellä: Sil=
:ä joka lihasa kärsii, se lakkaa synnistä;
Rom. 6: 8. Hebr. 12: 1.
2. Ettei hän enä sitä aikaa kuin
:än lihasa edespäin on, ihmisten hi=
:non jälkeen, waan Jumalan tahdon
:älkeen eläisi. Rom. 12: 2. Luku 14: 7.
1 2 Cor. 5: 15. Gal. 2: 20. Eph. 4: 24.
1 Thes. 5: 10. Hebr. 9: 14.
3. Sillä kyllä siinä on, että me e=
:esmennen ajan elämästä kulutimme
:akanain mielen jälkeen, waeldaisamme
irtaudesa, himoisa, juopumisesa, ylön=
syömisesä, ylönjuomisesa, ja hirmuisisa
epäjumalden palweluxisa.
Rom 13: 13. Eph. 4: 17.
4. He oudoxuwat, ettet te heidän
kanssansa juoxe siihen säädyttömän he=
kuman menoon, ja pilkkawat:
5. Niiden pitä luwun tekemän hä=
nelle, joka on walmis duomitzemaan
eläwitä ja kuolleita: Joh. 5: 25.
Ap. T. 10: 42.
6. Sillä sitä warten Ewangeliumi
kuolleillekin saarnattu on, että he kyllä
duomitaisiin ihmisten jälkeen lihasa, mut=
ta Jumalan jälkeen eläisit hengesä.
1 Pet. 3: 19.
7. Mutta nyt kaikkein loppu lähes=
tyy. Niin olkat siis raitit ja walpat
rukoilemaan. Matth. 26: 41.
Luc. 21: 34, 35. Rom. 13: 12. Phil. 4: 6.
2 Pet. 3: 9 11. 1 Joh. 2: 18.
8. Mutta ennen kaikkia pitäkät kes=
kenänne palawa rakkaus: Sillä rakkaus
peittä paljo rikoxita. San. l. 10: 12.
Jac. 5: 20.
9. Olkat wierasten holhojat keske=
nänne, napisemata. Phil. 2: 14.
Hebr. 13: 2.
10. Ja palwelkat toinen toistanne,
jokainen sillä lahjalla kuin hän saanut
on, niinkuin hywät Jumalan moninai=
sen armon huonenhaldiat.
San. l. 3: 28. Luc. 12: 42. 1 Cor. 12: 4.
2 Cor. 8: 12. Eph. 4: 11. Tit. 1: 7.
11. Jos joku puhuu, hän puhukan
niinkuin Jumalan sanoja: jos jollakin
on joku wirka, hän tehkän niinkuin sii=
tä woimasta, jonga Jumala anda: Että
Jumala kaikisa JEsuxen Christuxen
kautta kunnioitettaisiin, jolla on kunnia
ja walda ijankaikkisesta ijankaikkiseen,
Amen! Jer. 23: 22. Rom. 12: 6, 7, 8.
12. Minun rakkahani, älkät oudoxu=
ko sitä hellehtä kuin teille tapahtuu, että
teitä koetellan, niinkuin teille jotakin
outoa tapahtuis; Es. 48: 10.
1 Cor. 3: 13. 1 Pet. 1: 7.
13. Waan iloitkat, että te Christuxen
kanssa kärsitte, että tekin ajallansa hä=
nen kunniansa ilmestyxesä iloitzisitte ja
riemuitzisitte. 2 Cor. 1: 5. Gal. 6: 17.
Phil. 3: 10. Col. 1: 24. 2 Tim. 2: 10.
Ilm. K. 1: 9.
14. Autuat oletta te, jos teitä Chris=
tuxen Nimen tähden pilkatan: Sillä se

Hengi, joka on kunnian ja Jumalan Hengi, lewäjää teidän päällänne: Heildä hän pilkatan, waan teildä hän kunnioitetan. Matth. 5: 10, 11. 1 Pet. 2: 20. Luku 3: 14.

15. Älkän yxikän teistä kärsikö niinkuin murhaja eli waras, taikka pahantekiä, eli niinkuin se joka toisen wirkaan rupee:

16. Mutta jos hän kärsii niinkuin Christitty, älkön häwetkö, waan kiittäkän Jumalata sen osan tähden. Ap. T. 5: 41. Phil. 1: 29.

17. Sillä aika on, että duomion pitä Jumalan huonesta alkaman: Mutta jos se ensin meistä alkaa, mingästä lopun ne saawat, jotka ei Jumalan Ewangeliumita usko? Es. 10: 12. Jer. 25: 29. Luku 49: 12. Hes. 9: 6. Mal. 3: 5.

18. Ja jos hurskas tuskalla wapaaxi tulee, kusa sitte jumalatoin ja syndinen näkyy? Sal. l. 11: 31. Luc. 23: 31.

19. Sentähden ne jotka Jumalan tahdon jälkeen kärsiwät, andakan sielunsa niinkuin uskolliselle luojalle hywisä töisä. Ps. 31: 6. Luc. 23: 46. Ap. T. 7: 59.

5. Luku.

Papit, sanankuulat ja muut olkan nöyrät, raitit ja rukoilkan.

Wanhoja Pappeja teidän seasanne minä neuwon, joka myös Pappi olen, ja Christuxen kärsimisten tunnustaja, ja osallinen siitä kunniasta joka ilmestywä on. Philem. v. 9. Ilm. K. 1: 9.

2. Kaitkat Christuxen laumaa, joka teidän hallusanne on, ja pitäkät siitä waari ei waaditut, waan hywällä mielellä: ei turhan woiton tähden, waan hywästä tahdosta; Jer. 23: 4. Ap. T. 20: 28. 1 Tim. 3: 3. Tit. 1: 7.

3. Ei myös niinkuin Herrat Kansansa päälle, waan olkat laumalle esikuwaxi. 2 Cor. 1: 24. Phil. 3: 17. 1 Tim. 4: 12.

4. Niin te, ylimmäisen Paimenen ilmestyisä, katomattoman kunnian Kruunun saatte. Es. 40: 11. Joh. 10: 11. 1 Cor. 9: 26. 2 Tim. 4: 8.

5. Niin myös te nuoret, olkat [illegible]hoille alammaiset: ja olkat kaikki [illegible]nen toisellenne alammaiset, ja pit[illegible] teitänne kiindiästi nöyryteen; sillä J[illegible]mala on ylpeitä wastan, mutta n[illegible]rille hän anda armon. Sal. l. 3: 34. Rom. 12: 10, 16. Eph. 5: [illegible] Phil. 2: 3.

6. Nöyryttäkät siis teitänne J[illegible]malan wäkewän käden ala, että h[illegible] teitä ajallansa korotais: Job. 22: 29. Luc. 1: 52. Luku 14: 11.

7. Kaikki teidän murhenne [illegible]gat hänen päällensä: Sillä hän [illegible] murhen teistä. Ps. 55: [illegible] Matth. 6: 25. 1 Cor. 9: 9. Phil. 4: [illegible]

8. Olkat raitit, walwokat; sillä [illegible]dän wihollisenne Perkele käy [illegible] niinkuin kiljuwa jalopeura, ja [illegible]nen hän niellis. Job. 1: [illegible] Luc. 22: 31. 1 Thess. 5: 6. 1 Pet. [illegible] Luku 4: 7.

9. Sitä te seisokat wasta[illegible]wat uskosa, tieten, että ne [illegible] tapahtuwat teidän weljillengin [illegible] masa. Eph. 6: 11, 13. Jac. [illegible]

10. Mutta Jumala, jolda [illegible] armo tulee, joka meitä on [illegible] ijankaikkiseen kunniahansa Chri[illegible] JEsuxesa, teitä, jotka wähän [illegible] kärsitte, walmistaa, wahwistaa, [illegible] perustaa; 2 Cor. 4: 17. 2 Tim. [illegible] Hebr. 13: 21. 1 Pet. 1: 6.

11. Sille olkon kunnia ja [illegible] ijankaikkisesta ijankaikkiseen, A[illegible]

12. Silwanuxen teidän u[illegible] weljenne kanssa (niinkuin minä [illegible] olen minä teidän tygönne harwoi[illegible]noilla kirjoittanut, neuwoden ja [illegible] nuhtain että tämä on se oikia J[illegible]lan armo, josa te oletta. Hebr. 13: 22.

13. Teitä terwehtäwät wali[illegible] byloniasa, ja minun poikani M[illegible] Ap. T. 12: 25.

14. Terwehtäkät toinen toistanne [illegible] kauden suun annolla: Rauha olko[illegible]le kaikille, jotka Christuxesa JE[illegible] oletta, Amen! Rom. 16: 16. 1 Cor. 16: 20. 2 Cor. 13: 12. 1 Thess. [illegible]

P. Petarin toinen Epistola.

1. Luku.

o osottaa itzensä elämäsä. Apostolitten ja Prophetaitten opin alku ja perustus.

Simon Petari JEsuxen Christuxen
palwelia ja Apostoli, niille jotka
at saanet meidän kansamme yhden-
taisen kallin uskon wanhurskaudesa,
nga meidän Jumalamme, ja meidän
apahtajamme JEsus Christus anda.
2. Armo ja Rauha lisändyköön teille,
umalan ja meidän HErran JEsuxen
hristuxen tundemisen kautta!
Rom. 1: 7. 1 Pet. 1: 2. Jud. Ep. v. 2.
3. Että hänen Jumalallinen woi-
mansa meille kaikkinaiset, jotka elämään
jumaliseen menoon sopiwat, on lah-
jittanut, hänen tundemisensa kautta,
ka meitä kunniaan ja awuun kutzu-
ut on:
4. Joidenga kautta meille ne suu-
mmat ja kallit lupauxet lahjoitetut
wat, että te niitten kautta Jumalan
onnosta osallisexi tulisitta, jos te ka-
waisen mailman himon wäldätte:
. 56: 5. Joh. 1: 12. Rom. 8: 15. 2 Cor.
: 18. Gal. 3: 26. Hebr. 12: 10. 1 Joh. 3: 2.
5. Niin ahkeroitkat kaikella wirey-
llä teidän uskonne awua osottamaan,
awusa toinda,
6. Ja toimesa kohtullisutta, ja koh-
llisudesa kärsiwällisyttä, ja kärsiwäl-
sydesä jumalisutta,
7. Ja jumalisudesa weljellistä rak-
autta, ja weljellisesä rakkaudesa yh-
istä rakkautta.
8. Sillä koska nämät täydellisesti
eisä owat, niin ei he teitä salli löyt-
ä joutilasna eli hedelmättöminä mei-
än HErran JEsuxen Christuxen tun-
emisesa. Tit. 3: 14.
9. Mutta jolla ei näitä ole, hän on
okia, ja ei näe mitän kaukaa, ja on
unhottanut itzensä olleen puhdistetun en-
isistä synneistänsä. Es. 59: 10.
Zeph. 1: 17. 1 Joh. 2: 9, 11.
10. Sentähden rakkat weljet, ah-
eroitkat paremmin sitä, että te teidän
utzumisenne ja walitzemisenne wahwis-
taisitte: Sillä jos te sen teette, niin et
te suingan koskan kombastu. 1 Joh. 3: 19.
11. Sillä teidän sallitan altisti käy-
dä sisälle meidän HErran ja Wa-
pahtajan JEsuxen Christuxen ijankaik-
kiseen waldakundaan.
12. Sentähden en minä tahdo un-
hohta teille aina näistä muistutta, waik-
ka te tiedätte, ja wahwistetut olctta
täsä nykyisesä totuudesa.
13. Sillä minä arwan sen kohtul-
lisexi, niinkauwan kuin minä täsä ma-
jasa olen, herättä teitä ja muistutta
teille: 2 Pet. 3: 1.
14. Sillä minä tiedän, että minun
pitä pian tämän minun majani pane-
man pois, niinkuin meidän HErra
JEsus Christus minulle ilmoitti.
Joh. 21: 18. 2 Tim. 4: 6.
15. Mutta minä tahdon myös aina
ahkeroita, että te nämät minun lähte-
miseni jälkeen muistosa pidätte.
16. Sillä empä me ole kawaloita
juttuja noudatellet, teille tiettäwäxi teh-
desämme meidän HErran JEsuxen
Christuxen woimaa ja tulemista: Waan
me olemma itze nähnet hänen suuren
kunniansa; Matth. 17: 1. Joh. 1: 14.
1 Cor. 1: 17. Luku 2: 1, 4, 13. Luku 4: 20.
1 Joh. 1: 1. Luku 4: 14.
17. Koska hän Isäldä Jumalalda sai
kunnian ja ylistyxen, äänen kautta, joka
hänelle näin sildä suurelda kunnialda
tapahtui: Tämä on minun rakas
Poikani, johon minä mielistyin.
Matth. 3: 17. Luku 17: 5. Marc. 1: 11.
Luku 9: 7. Luc. 3: 22. Luku 9: 35.
18. Ja tämän äänen me kuulimma
tulewan Taiwaasta, koska me pyhällä
wuorella hänen kansansa olimma.
19. Ja meillä on wahwa Prophe-
tallinen sana, ja te teettä hywin että
te siitä waarin otatte, niinkuin kynt-
lästä, joka pimeisä walistaa, niinkau-
wan kuin päiwä walkenee, ja Koin-
tähti koitta teidän sydämisänne.
Ps. 119: 105. Joh. 5: 35. 2 Cor. 4: 6.
Ilm. K. 22: 16.
20. Ja se tulee teidän ensin tietä,
ettei yrikän Propheta Raamatusa ta-
pahdu omasta selityxestä. 2 Tim. 3: 16.
1 Pet. 1: 11.
21. Sillä ei yrikän Prophetia ole

wielä ihmisen tahdosta tuotu edes; waan pyhät Jumalan ihmiset owat puhunet, waikutetut Pyhäldä Hengeldä.

2. Luku.

Wääräin Prophetain palkka ja muoto.

Niin oli myös wääriä Prophetaita Kansan seasa, niinkuin teidängin sekaanne wääriä opettaita tulee, jotka wahingolliset eriseurat tuowat, ja kieldäwät sen HERran joka heidän ostanut on, saattain heillensä nopian kadotuxen. 5 Mos. 13: 1, etc. Hos. 13: 9. Matth. 24: 11. Marc. 13: 12. Ap. T. 20: 29. 1 Cor. 11: 19. 1 Tim. 4: 1. 2 Tim. 3: 1, 5. Jud. Ep. v. 4, 18.

2. Ja monda noudatta heidän kadotustansa, joiden kautta totuden tie pilkatan.

3. Ja ahneudesta ajatelluilla sanoilla pitä heidän teitä kauppaman: Joitten Duomio ei sillen kauwan wiiwy, eikä heidän kadotuxensa makaa. 5 Mos. 32: 35. 1 Tim. 6: 5. Tit. 1: 11.

4. Sillä jos ei Jumala niitä Engeleitä, jotka syndiä teit, armahtanut, waan on pimeyden kahleilla helwettiin syösnyt, ja annoi ylön heidän Duomioon kätkettä; Job. 4: 18. Luc. 8: 31. 1 Joh. 3: 8. Jud. Ep. v. 6. Ilm. K. 20: 2.

5. Ja ei ole armahtanut endistä mailmata, waan wapahti Noen wanhurskauden Saarnajan itze kahdexandena, ja toi wedenpaisumuxen jumalattoman mailman päälle: 1 Mos. 7: 7, 23. 1 Pet. 3: 19, 20.

6. Ja on ne Kaupungit Sodoman ja Gomorran tuhaxi tehnyt, kukistanut ja kadottanut, ja teki ne jumalattomille peljätyxexi, jotka sitte tulewat olit; 1 Mos. 19: 24, 25. 4 Mos. 26: 10. 5 Mos. 29: 23. Es. 13: 19. Jer. 50: 40. Hes. 16: 49. Am. 4: 11. Jud. Ep. v. 7

7. Ja on pelastanut hurskan Lotin, joka riettaisilda ihmisildä heidän haureudensa menolla waiwattin. 1 Mos. 19: 5, 7, 8, 15.

8. (Sillä hän oli hurskas ja asui heidän seasansa, ja kuitengin senkaltaista piti näkemän ja kuuleman, he waiwaisit sitä hurskasta sielua jokapäiwä heidän wäärillä töillänsä:)

9. Niin HERra tietä jumaliset kiusauxista pelastaa, mutta käärät kätkee Duomiopäiwään asti waiwatta: 1 Cor. 10: 13.

10. Mutta enimmästi ne jotka lihan jälkeen saastaisesa himosa waeldawat, ja Herrauden katzowat ylön, uhkiat, itzestänsä paljo pitäwäiset, ja ei pelkä waldojakan pilkata; Jud. Ep. v. 4, 7, 8.

11. Waikka ne Engelit, jotka wäkesä ja woimasa suuremmat owat, ei kanna heitä wastan HERran tykönä pilkallista duomiota. Jud. Ep. v. 9.

12. Kuitengin he niinkuin järjettömät luondokappalet, jotka luonnostansa kiinniotetta ja teurastetta tehdyt owat, pilkkawat niitä joita ei he ymmärrä, ja hukkuwat heidän turmeluxesansa: Jer. 12: 3. Jud. Ep. v. 10.

13. Ja saawat wääryden palkan, pitäin sen hekumana, että he ajallisisa herkuisa eläwät, he owat ilkeydet ja pilkat, kerskawat heidän petoxistansa, nautiten herkkuja teidän kansanne. Jud. Ep. v. 12.

14. Heillä on silmät huorutta täynnä, ja ei taida synnistä lakata: he haukuttelewat tygönsä horjuwat sielut: he owat heidän sydämensä ahneudesa harjandunet: kirottu Kansa:

15. Jotka annoit ylön oikian tien ja exyit, he noudattawat Baalamin Bosorin pojan tietä, joka wääryden palkka rakasti. 4 Mos. 22: 5, 7, 21. Jud. Ep. v. 11.

16. Mutta hän rangaistin hänen wäärydestänsä: mykkä työjuhta puhui ihmisen äänellä, ja esti sen Prophetan hulluden. 4 Mos. 22: 23, 28.

17. Ne owat wedettömät lähtet, ja pilwet jotka tuulispääldä ymbäri ajetan, joille on kätketty syngiä pimeys ijankaikkisesti. San. l. 25: 14. Jud. Ep. v. 13.

18. Sillä he puhuwat röykeitä sanoja, jotka turhat owat, ja ylöttawattomuden kautta lihallisiin himoihin niitä jotka tosin owat niitä wälttänet, kuin exyrisä waeldawat: Jud. Ep. v. 16.

19. Ja lupawat heille wapautta, waikka he itze turmeluxen palweliat owat; sillä jolda joku woitetan, sen palwelia hän myös on. Joh. 8: 34. Rom. 6: 16.

20. Ja sitte kuin he owat paenneet mailman saastaisudesta HERran ja Wapahtajan JEsuxen Christuxen tun-

miseen, niin he kuitengin heitänsä
iihin käärtwät, ja woitetan, ja on
eille wiimeinen pahemmaxi tullut, kuin
ensimäinen: Matth. 12: 45.
Luc. 11: 26. Hebr. 6: 4, rc.

21. Sillä se olis heille parempi ol=
it, ettei he wanhurskauden tietä tun=
netkan olisi, kuin että he tunsit sen,
a poikkeisit pois pyhästä käskystä, joka
eille annettu oli. Luc. 12: 47, 48.

22. Niille on tapahtunut se totinen
manlasku: Koira syö oxennuxensa; ja
esty sika ryypee ropakosa jällen.
San. l. 26: 11.

3. Luku.

Viimeisen duomion wißeys. Mailman lop=
pu. Meidän walmistuxemme duomiolle.

Tämän nyt toisen Lähetyskirjan, mi=
nä teille, minun rakkani, kirjoitan,
olla minä herätän ja neuwon teidän
vakaa mieldänne; 2 Pet. 1: 13.

2. Että te muistaisitte ne sanat, jot=
a ennen pyhildä Prophetailda sanotut
owat, ja myös meidän käskymme, jot=
a olemma HERran ja Wapahtajan
Apostolit.

3. Ja tietkät se ensin, että wiimei=
sinä päiwinä tulewat pilkkajat, jotka
oman himonsa jälkeen waeldawat:
1 Tim. 4: 1. 2 Tim. 3: 1. Jud. Ep. v. 18.

4. Ja sanowat: Kusa on lupaus
hänen tulemisestansa? Sillä siitä päi=
wästä kuin Isät owat nukkunet, pysy=
wät kaikki niinkuin ne luonnon alusta
ollet owat. Es. 5: 19.
Jer. 17: 15. Hes. 12: 22.

5. Mutta tietensä ei he tahdo tie=
ä, että Taiwat muinen olit, ja maa
vedestä, joka wedesä Jumalan sanan
kautta seisoo; 1 Mos. 1: 6, 9.
Ps. 24: 2. Ps. 33: 6. Ps. 136: 6.

6. Kuitengin siihen aikaan se mail=
ma niitten kautta, weden paisumisella
hukkui. 1 Mos. 7: 10, 21.

7. Niin myös ne Taiwat ja maa
kuin nyt owat, hänen sanansa kautta
säästetän tulen waraxi Duomiopäi=
wään asti, jona jumalattomat ihmiset
kadotetan. Ps. 102: 27. Es. 51: 6.
2 Thes. 1: 8. Hebr. 1: 11.

8. Mutta tätä yhtä ei pidä teildä
salattaman, minun rakkani: yxi päi=
wä on HERran edesä niinkuin tu=
hannen ajastaikaa, ja tuhannen a=
jastaikaa niinkuin yxi päiwä.
Ps. 90: 4.

9. Ei HERra wiiwytä lupaustan=
sa, (niinkuin muutamat sen wiipy=
wän luulewat,) waan hän on mei=
dän kanßamme kärsiwäinen, ja ei
tahdo että jongun pidäis hukkuman,
waan että jokainen itzensä paran=
nuxeen käännäis. Es. 30: 18.
Hes. 18: 23, 32. Luku 33: 11. Hab. 2: 3.
Rom. 2: 4. 1 Tim. 2: 4. Hebr. 10: 37.
1 Pet. 3: 20.

10. Mutta HERran päiwä on tu=
lewa niinkuin waras yöllä, ja silloin
Taiwat suurella pauhinalla menewät
pois, mutta Elementit pitä palawudesta
sulaman, ja maa, ja rakennuxet, jotka
hänesä owat, pitä palaman ylös.
Ps. 102: 27. Matth. 24: 35, 43, 44. Marc.
13: 31. Luc. 12: 39, 40. 1 Thes. 5: 2.
Ilm. K. 3: 3. Luku 20: 11.

11. Että kaikki nämät pitä kato=
man, mingäkaltaiset teidän tulee silloin
olla pyhisä menoisa ja jumalisudesa:

12. Niin että te odotatte ja ikä=
wöitzette Jumalan päiwän tulemista,
jona Taiwat tulesta raukewat, ja
Elementit palawudesta sulawat?
Ps. 50: 3. Luc. 12: 36. 2 Thes. 1: 8. Tit. 2: 13.

13. Mutta me odotamme uusia
Taiwaita ja uutta maata hänen lu=
pauxensa jälkeen, joisa wanhurskaus
asuu. Es. 65: 17. Luku 66: 22. Ilm. K. 21: 1.

14. Sentähden minun rakkani, että
te näitä odotatte, niin ahkeroitkat, että
te hänen edesänsä puhtaxi ja nuhtetto=
maxi rauhasa löyttäisin: 1 Cor. 1: 8.
Phil. 1: 10. 1 Thes. 3: 13. Luku 5: 23.

15. Ja lukekat meidän HERran
JEsuxen Christuxen pitkämielisys tei=
dän autuudexenne: Niinkuin myös mei=
dän rakas weljemme Pawali, siitä wii=
saudesta kuin hänelle annettu on, teille
on kirjoittanut: Rom. 2: 4.

16. Joka myös jokaitzesa kirjasansa
näistä puhuu, joisa muutamat owat
työlät ymmärtä, jotka taitamattomat
ja huikendelewaiset turmelewat, niin=
kuin muutkin Raamatut, omaxi kado=
tuxexensa. Rom. 8: 19.
1 Cor. 15: 24. 1 Thes. 4: 15.

17. Nyt että te, minun rakkani, sen
jo ennen tiedätte, niin karttakat, ettet

te wietelläisit jumalattomain exytyxellä
ynnä heidän kanssansa ja langeisit pois
omasta wahwudestanne. Marc. 13: 23.
18. Waan kaswakat meidän HERran ja Wapahtajan JEsuxen Ch-
tuxen armosa ja tundemisesa: —
olkon kunnia sekä nyt että ijank-
seen aikaan, Amen!

P. Johanneren ensimäinen Epistola.

1. Luku.

Sana totinen. Osallisus Jumalasa. JEsuxen weri.

Joka alusta oli, jonga me kuulimma, jonga me silmillämme näimme, jota me katzellet olemma, ja meidän kätemme pidellet owat elämän sanasta.
Luc. 1: 2. Luku 24: 39. Joh. 1: 1, 14. 2 Pet. 1: 16.

2. (Ja elämä on ilmestynyt, ja me olemma nähnet, ja todistamme, ja ilmoitamme teille sen elämän, joka ijankaikkinen on, joka oli Isän tykönä, ja on meille ilmestynyt.) Joh. 1: 2. Rom. 16: 26. Col. 1: 26. 2 Tim. 1: 10. Tit. 2: 11.

3. Mitä me nähnet ja kuullet olemma, sen me teille ilmoitamme, että teilläkin meidän kanssamme osallisus olis; ja meidän osallisudemme on Isän ja hänen Poikansa JEsuxen Christuxen kansa. Joh. 17: 21. 1 Cor. 1: 9.

4. Ja näitä me teille kirjoitamme, että teidän ilonne täydellinen olis.
2 Joh. v. 12.

5. Ja tämä on se ilmoitus, jonga me häneldä kuullet olemma ja teille ilmoitamme, että Jumala on walkeus, ja ei hänesä ole yhtän pimeyttä.
Joh. 1: 9. Luku 8: 12. Luku 9: 5. Luku 12: 35, 36.

6. Jos me sanomme että meillä on osallisus hänen kanssansa, ja waellamme pimeydesä, niin me walehtelemme, ja emme tee totuutta. 1 Joh. 2: 4.

7. Mutta jos me walkeudesa waellamme, niinkuin hängin walkeudesa on, niin meillä on osallisus keskenämme, ja JEsuxen Christuxen hänen Poikansa weri puhdistaa meitä kaikesta synnistä. Hebr. 9: 14.
1 Pet. 1: 19. Ilm. K. 1: 5

8. Jos me sanomme, ettei meillä ole syndiä, niin me petämme itzemme, ja ei ole totuus meisä.
1 Kun. K. 8: 46. 2 Aika K. 6: 36. Sal. l. 20: 9. Saarn. K. 7: 21. Jac. 3: 2.

9. Jos me tunnustamme meidän
dimme, niin hän on uskollinen ja
kas, joka meille synnit andexi and
puhdistaa meitä kaikesta wäärydes
Ps. 32: 5. Sal. l. 28: 13.

10. Jos me sanomme: emme
syndiä tehnet ole, niin me teem
nen walehteliaxi, ja ei hänen sa
ole meisä.

2. Luku.

JEsuxen sowinto. Jumalan —
Antichristuxen oppi.

Minun lapsukaiseni, näitä
teille kirjoitan, ettet te
tekisi. Ja jos joku syndiä teke
meillä on edeswastaja Isän ty
JEsus Christus, joka wanh
on. Rom. 3: 25. Luku 8: 34.
1 Tim. 2. 5. Hebr. 7: 24, 25.

2. Ja hän on sowindo me
syndeimmä edestä: ei ainoasta
dan, waan myös kaiken mai
edestä. Joh. 1: 42. 2 Cor. 5:
Col. 1: 20. 1 Joh. 4: 10, 11.

3. Ja siitä me ymmärrämme
me hänen tunnemme, jos me
käskynsä pidämme.

4. Joka sanoo: minä tunnen
ja ei pidä hänen käskyjänsä
walehtelia, ja ei hänesä ole tot
1 Joh. 1: 6. Luku 4: 20.

5. Mutta joka hänen sanans
totisesti on Jumalan rakkaus
täydellinen. Siitä me tiedämme
me hänesä olemma. Joh.
Luku 14: 21, 23. 1 Joh. 4: 12, 13.

6. Joka sanoo itzensä hänesä
wän, hänen pitä niin waeldaman,
hängin waelsi. Matth. 11:
Joh. 15: 4, 5. Phil. 2: 5. 1 Pet.

7. Rakkat weljet, en minä
käskyä teille kirjoita, waan wanhan
kyn, joka teillä alusta oli. Wanha
on se sana, jonga te alusta kuulitte.
1 Joh. 3: 11. 2 Joh. v. 5.

8. Minä kirjoitan teille taas uuden käskyn, se kuin hänesä totinen on, ja teisä myös; sillä pimeys on mennyt pois, ja totinen walkeus nyt paistaa.
Joh. 1: 9. Luku 8: 12. Luku 13: 34. Luku 15: 12. Rom. 13: 12.

9. Joka sanoo walkeudesa olewansa, ja wihaa weljeänsä, hän on wielä pimeydesä. 1 Cor. 13: 2. 2 Pet. 1: 9. 1 Joh. 3: 14, 15.

10. Joka weljeänsä rakastaa, se pysyy walkeudesa, ja ei hänesä ole pahennusta. Joh. 12: 35. 2 Pet. 1: 10.

11. Mutta joka weljeänsä wihaa, hän on pimeydesä, ja waelda pimeydesä, eikä tiedä kuhunga hän menee; sillä pimeydet owat hänen silmänsä sokaisnet.

12. Rakkat poikaiseni, minä kirjoitan teille, että teille synnit andexi annetan hänen Nimensä tähden.
Luc. 24: 47. Ap. T. 4: 12. Luku 10: 43. Luku 13: 38.

13. Minä kirjoitan teille Isät; sillä te tunsitte hänen joka alusta on. Minä kirjoitan teille nuorukaiset; sillä te woititte pahan. Minä kirjoitan teille lapsukaiseni; sillä te tunsitte Isän.

14. Minä kirjoitin teille Isät; sillä te tunsitte sen joka alusta on. Minä kirjoitin teille nuorukaiset; sillä te oletta wäkewät, ja Jumalan sana pysyy teisä, ja te oletta pahan woittanet.
Eph. 6: 10.

15. Älkät mailmaa rakastako, eli mitän kuin mailmasa on. Jos joku mailmaa rakastaa, ei hänesä ole Isän rakkaus. Rom. 12: 2. Gal. 1: 10. Jac. 4: 4.

16. Sillä kaikki kuin mailmasa on, lihan himo, silmäin pyyndö, ja elämän koreus, ei se ole Isästä, waan se on mailmasta.

17. Ja mailma katoo, ja hänen himonsa; mutta joka teke Jumalan tahdon, se pysyy ijankaikkisesti.
Ps. 90: 10. Es. 40: 6. 1 Cor. 7: 31. 1 Pet. 1: 24. Jac. 1: 10.

18. Lapsukaiset, nyt on wiimeinen aika: ja niinkuin te oletta kuullet, että Antichristus tulee, niin nyt myös monda Antichristusta ruper olemaan; sitä me tunnemme, että wiimeinen aika on. Matth. 24: 24. Ap. T. 20: 29. 2 Thes. 2: 3.

19. He owat meistä lähtenet, mutta ei he ollet meistä; sillä jos he meistä ollet olisit, niin he tosin olisit meidän kanßamme pysynet: Mutta että ne julki tulisit, ettei he kaikki ole meistä.
Ps. 41: 10. Ap. T. 20: 30. 1 Cor. 11: 19.

20. Ja teillä on woide häneldä, joka pyhä on, ja te tiedätte kaikki.
Ps. 45. 8. Ps. 133: 2. Joh. 14: 26. Hebr. 1: 9.

21. En minä teille kirjoittanut, niinkuin totuden tietämättömille, waan niinkuin sen tietäwille, ja ettei yxikän walhe ole totuudesta.

22. Kuka on walehtelia, waan se joka kieldä JEsuxen olewan Christuxen? Se on Antichristus joka kieldä Isän ja Pojan. 1 Joh. 4: 3. 2 Joh. v. 7.

23. Jokainen kuin kieldä Pojan, ei hänellä Isäkän ole. Luc. 12: 9. Joh. 15: 23. 2 Tim. 2: 12. 1 Joh. 4: 15.

24. Mitä te siis alusta kuulitte, se teisä pysykän: jos se teisä pysyy, kuin te alusta kuulitta, niin te myös Pojasa ja Isäsä pysytte.

25. Ja tämä on se lupaus, jonga hän meille luwannut on, sen ijankaikkisen elämän.

26. Nämät minä teille niistä kirjoitin, jotka teitä wiettelewät.

27. Ja se woide, jonga te häneldä saanet oletta, pysyy teisä, ja et te tarwitze, että joku teitä opetta; waan niinkuin se woide teitä kaikista opetta, niin on se tosi ja ei walhe: ja niinkuin se teitä opetti, niin myös te hänesä pysykät. Jer. 31: 33, 34. Joh. 14: 26. Luku 16: 13. Hebr. 8: 10, 11.

28. Ja nyt Lapsukaiseni, pysykät hänesä; että koska hän ilmestyy, meillä olis turwa, etten me hänen edesänsä häpiään tulisi hänen tulemisesansa.
Marc. 8: 38. 1 Joh. 3: 2.

29. Jos te tiedätte että hän wanhurskas on, niin tietkät myös, että jokainen kuin wanhurskautta teke, se on syndynyt hänestä. 1 Joh. 3: 7, 10.

3. Luku.

Jumalan lasten kunnia, welwollisus. Weljellinen rakkaus.

Katzokat, mingäkaltaisen rakkauden Isä on meille osottanut, että me

Jumalan lapsixi nimitetän: Sentähden ei mailma teitä tunne; sillä ei hän händäkän tunne. Joh. 1: 12. Luku 16: 3. Luku 17: 25.

2. Minun rakkani, nyt me olemma Jumalan lapset, ja ei ole se wielä ilmestynyt, mixi me tulemme: mutta me tiedämme koska se ilmestyy, niin me hänen kaltaisexensa tulemme; sillä me saamme hänen nähdä niinkuin hän on. Es. 56: 5. Rom. 8: 15, 18, 19. 1 Cor. 13: 12. Luku 15: 49. 2 Cor. 4: 17. Luku 5: 7. Phil. 3: 21. Col. 3: 4. 2 Pet. 1: 4.

3. Ja jokainen jolla tämä toiwo on hänen tygönsä, puhdistaa itzensä, niinkuin hängin puhdas on.

4. Jokainen kuin syndiä teke, se myös teke wäärytä; ja syndi on wäärys. 1 Joh. 5: 17.

5. Ja te tiedätte hänen ilmestymisen, että hän meidän syndimme ottais pois; ja ei hänesä ole syndiä. Es. 53: 4, 9. 2 Cor. 5: 21. 1 Tim. 1: 15. 1 Pet. 2: 22, 24.

6. Jokainen kuin hänesä pysyy, ei hän syndiä tee: mutta jokainen kuin syndiä teke, ei se ole händä nähnyt, eikä händä tundenut. 1 Joh. 2: 4. Luku 4: 8, 16. 3 Joh. v. 11.

7. Lapsukaiset, älkät andako kenengän teitänne wietellä: Joka wanhurskautta teke, se on wanhurskas, niinkuin hängin wanhurskas on. 1 Joh. 2: 29.

8. Joka syndiä teke, hän on Perkelestä; sillä Perkele teke syndiä alusta. Sitäwarten Jumalan Poika ilmestyi, että hän Perkelen työt särkis. Joh. 8: 44.

9. Jokainen kuin Jumalasta syndynyt on, ei se syndiä tee; sillä hänen siemenensä pysyy hänesä: ja ei hän taida syndiä tehdä, sillä hän on Jumalasta syndynyt. 1 Pet. 1: 23. 1 Joh. 5: 18.

10. Siitä ilmanduwat Jumalan lapset ja Perkelen lapset. Jokainen kuin ei tee wanhurskautta, ei se ole Jumalasta, ja joka ei rakasta hänen weljeänsä. 1 Joh. 4: 8, 16.

11. Sillä tämä on ilmoitus, jonga te alusta kuulitte, että me toinen toisiamme rakastaisimme. Joh. 13: 34. Luku 15: 12. 1 Thes. 4: 9. 1 Joh. 2, 7, 8.

12. Ei niinkuin Cain, joka pahasta oli, ja tappoi weljensä; Ja mingätähden hän tappoi hänen? Sillä hänen työnsä olit pahat, ja hänen weljensä wanhurskat. 1 Mos. 4: 8. Hebr. 11: 4.

13. Älkät ihmetelkö minun weljeni, jos teitä mailma wihaa. Joh. 15: 18, 19. Luku 17: 14.

14. Me tiedämme, että me olemme kuolemasta elämään siirtyt, sillä me rakastamme weljiä. Joka ei weljeänsä rakasta, se pysyy kuolemasa. 3 Mos. 19: 17. 1 Joh. 2: 9, 10, 11.

15. Jokainen kuin weljeänsä wihaa, hän on murhaja: Ja te tiedätte ettei yhdesäkän murhajasa ole ijankaikkinen elämä pysywä. Matth. 5: 21, [illegible] Gal. 5: 21.

16. Siitä me tunsimme rakkauden, että hän on hengensä meidän edestämme pannut; niin pitä meidän myös weljeimme edestä meidän hengemme pois paneman. Joh. 3: 16. Luku 15: 13. Rom. 5: 8. Eph. 5: 2, 25. 1 Joh. [illegible]

17. Mutta jos jollakin olis tämän mailman hywyyttä, ja näkis weljensä tarwitzewan, ja sulke sydämensä häneldä, kuingasta Jumalan rakkaus pysyy hänesä? 5 Mos. 15: 7. Luc. 3: 11. 1 Joh. 4: 20. Luku 5: 1.

18. Lapsukaiseni, älkämme rakastako sanalla eli kielellä, waan työllä ja totudella. Jac. 2: 15, 16.

19. Siitä me tiedämme, että me totuudesta olemma, ja taidamme hänen edesänsä meidän sydämemme hillitä.

20. Että jos meidän sydämemme duomitze meitä, niin on Jumala suurempi kuin meidän sydämemme, ja tietä kaikki.

21. Te rakkahimmat, jos ei meidän sydämemme duomitze meitä, niin meillä on turwa Jumalaan.

22. Ja mitä me anomme, niin saamme häneldä, että me hänen käskynsä pidämme, ja teemme mitä hänelle kelpaa. Ps. 10: 17. Ps. 34: 16. Ps. 145: 18. San. l. 15: 29. Luku [illegible] Marc. 11: 24. Jac. 1: 5.

23. Ja tämä on hänen käskynsä, että me hänen Poikansa JEsuxen Christuxen Nimen päälle uskoisimme, ja rakastaisimma toinen toisiamme, niinkuin hän käskyn meille andoi. 3 Mos. 19: 18. Matth. 22: 39. Joh. 6: 29. Luku 17: 3. Eph. 5: 2. 1 Pet. 4: 8.

24. Ja joka hänen käskynsä pitä, se
pysyy hänesä, ja hän siinä: Ja siitä
me tiedämme, että hän meisä pysyy,
siitä Hengestä, jonga hän meille andoi.
Joh. 10: 27. Joh. 13: 34. Luku 14: 23. Luku
15: 10. Rom. 8: 9. 1 Joh. 4: 12, 13, 15.

4. Luku.

Neuwo koettelemaan henkiä ja elämään rakkaudesa.

Te rakkahimmat, älkät jokaista Hengeä
uskoko, waan koetelkat Henget, jos
he Jumalasta owat; sillä monda wää-
rää Prophetata owat tullet mailmaan.
Kun. K. 22: 22. Jer. 29: 8. Matth. 7: 15, 16.
Luku 24: 4, 5, 24. Ap. T. 20: 28, 29. Rom. 16: 17.
Eph. 5: 6. 1 Thess. 5: 21. 2 Pet. 2: 1, 2.
2 Joh. v. 7. Ilm. K. 2: 2.

2. Siitä te tundekat Jumalan Hen-
gi: että jokainen Hengi joka tunnustaa
JEsuxen Christuxen Lihaan tullen, se
on Jumalasta. 1 Joh. 5: 1.

3. Ja jokainen Hengi, joka ei tun-
nusta JEsusta Christusta Lihaan tullexi,
ei se ole Jumalasta: Ja se on Anti-
christuxen Hengi, josta te kuulitta, että
hän on tulewa, ja on jo parhallansa
mailmasa. 2 Thess. 2: 7. 1 Joh. 2: 18, 20, 22.

4. Lapsukaiseni, te oletta Jumalasta,
ja oletta heidän woittanet; sillä se joka
meisä on, hän on suurempi kuin se joka
mailmasa on. 2 Kun. K. 6: 16

5. He owat mailmasta, sentähden he
puhuwat mailmasta, ja mailma kuulee
heitä. Joh. 3: 31. Luku 15: 19.

6. Me olemma Jumalasta: ja joka
Jumalan tundee, hän kuulee meitä:
Joka ei Jumalasta ole, ei hän kuule
meitä. Siitä me tunnemme totuden
Hengen ja exytyxen Hengen.
Joh. 8: 47. Luku 10: 27.

7. Te rakkahimmat, rakastakamme
toinen toistamma, sillä rakkaus on Ju-
malasta: ja jokainen kuin rakastaa, se on
Jumalasta syndynyt, ja tunde Jumalan.

8. Joka ei rakasta, ei he tunne Ju-
malata; sillä Jumala on rakkaus.
1 Joh. 2: 4. Luku 3: 6.

9. **Sen kautta ilmestyi Jumalan
rakkaus meidän kohtaamme, että
Jumala lähetti ainoan Poikansa
mailmaan, että me hänen kauttansa
eläisimme.** Joh. 3: 16. Rom. 5: 8.
Luku 8: 32. 1 Joh. 3: 16.

10. **Siinä on rakkaus, ei että me
rakastimme Jumalata, waan että
hän rakasti meitä, ja lähetti Poi-
kansa sowinnoxi meidän syndeimme
edestä.** Joh. 15: 16.
Rom. 3: 24, 25. Luku 5: 8, 10. 2 Cor. 5: 19.

11. Te rakkahimmat, jos Jumala
meitä niin rakasti, niin meidän pitä
myös toinen toistamme rakastaman.
Matth. 18: 33. Joh. 15: 12, 13.

12. Ei ole yxikän Jumalata koskan
nähnyt. Jos me rakastamma toinen
toistamme, niin Jumala pysyy meisä,
ja hänen rakkaudensa on täydellinen
meisä. 2 Mos. 33: 20. 5 Mos. 4: 12.
Joh. 1: 18. 1 Tim. 1: 17. Luku 6: 16.
1 Joh. 2: 5.

13. Siitä me tunnemme että me
pysymmä hänesä, ja hän meisä, ja
että hän andoi meille hänen Henges-
tänsä. Joh. 14: 20. 1 Joh. 3: 24.

14. Ja me näimme, ja todistamme,
että Isä on lähettänyt Poikansa mail-
man Wapahtajaxi. Joh. 1: 14.
Luku 3: 17. Luku 12: 47. 1 Joh. 1: 1.

15. Jokainen kuin tunnustaa JE-
suxen Jumalan Pojaxi, hänesä pysyy
Jumala, ja hän Jumalasa.
Joh. 17: 21. 1 Joh. 3: 24.

16. Ja me tunsimme ja uskoimme
sen rakkauden, jolla Jumala meitä ra-
kastaa. Jumala on rakkaus, ja joka
rakkaudesa pysyy, hän pysyy Jumalasa,
ja Jumala hänesä.

17. Siinä täytetän rakkaus meisä,
että meillä olis turwa Duomiopäiwä-
nä; sillä niinkuin hän on, niin olem-
ma me myös täsä mailmasa.
Luc. 6: 35, 36. Jac. 2: 13.

18. Ei pelko ole rakkaudesa, waan
täydellinen rakkaus ajaa pois pelwon,
sillä pelwolla on waiwa; Mutta joka
pelkää, ei hän ole täydellinen rakkau-
desa.

19. Me rakastamme händä; sillä hän
rakasti meitä ensin.

20. Jos joku sanoo: minä rakastan
Jumalata, ja wihaa weljeänsä, se on
walehtelia; sillä joka ei rakasta wel-
jeänsä, jonga hän näke, kuinga hän
taita Jumalata rakastaa, jota ei hän
näe? 1 Joh. 2: 4. Luku 3: 17.

21. Ja tämä käsky on meillä hä-

neldä: joka Jumalata rakastaa, hänen pitä myös weljeänsä rakastaman.
3 Mos. 19: 18. Matth. 22: 37, 39. Joh. 13: 34. Luku 15: 12. Eph. 5: 2. 1 Thes. 4: 9. 1 Pet. 4: 8. 1 Joh. 3: 11, 23.

5. Luku.

Uskon woima, todisturet. Rukous. Uusi syndyminen.

Jokainen kuin uskoo että JEsus on Christus, hän on Jumalasta syndynyt: Ja jokainen kuin rakastaa sitä joka synnytti, hän rakastaa myös sitä joka hänestä syndynyt on.
Joh. 1: 12, 13. 1 Joh. 2: 22, 23. Luku 4: 2.

2. Siitä me tunnemme, että me rakastamme Jumalan lapsia, koska me Jumalata rakastamme, ja hänen käskynsä pidämme:

3. Sillä tämä on rakkaus Jumalan tygö, että me hänen käskynsä pidämme; ja hänen käskynsä ei ole raskat.
Matth. 11: 29, 30. Joh. 14: 15, 21, 23. Luku 15: 10. 2 Joh. v. 6.

4. Sillä kaikki mitä Jumalasta syndynyt on, se woitta mailman: ja meidän uskomme on se woitto, joka mailman woitti. Joh. 16: 33.

5. Kuku siis on joka woitta mailman, mutta se joka uskoo että JEsus on Jumalan Poika? 1 Cor. 15: 57. 1 Joh. 4: 4.

6. Tämä on se joka wedellä ja werellä tulee, JEsus Christus: ei ainoastansa wedellä, waan wedellä ja werellä: Ja Hengi todistaa, että Hengi totuus on.

7. Sillä kolme owat jotka todistawat Taiwaasa: Isä, Sana, ja Pyhä Hengi: ja ne kolme yxi owat.
Matth. 28: 19. Joh. 1: 1. Ilm. K. 19: 13.

8. Ja kolme owat jotka todistawat maan päällä: Hengi ja Wesi ja Weri: ja ne kolme yhdesä owat.

9. Jos me ihmisten todisturen otamme, niin on Jumalan todistus suurempi: Sillä tämä on Jumalan todistus, jonga hän Pojastansa todisti.
Joh. 5: 37. Luku 8: 17, 18.

10. Joka uskoo Jumalan Pojan päälle, hänellä on todistus itzesänsä: Joka ei usko Jumalata, hän teke hänen walehteliaxi: Sillä ei he uskonut sitä todistusta, jonga Jumala on Pojastansa todistanut. Joh. 3: 16, 33. Rom. 8: 16.

11. Ja tämä on se todistus, [illegible] Jumala on meille ijankaikkisen elämän andanut: ja se elämä on hänen Pojansa. Joh. 1: 4.

12. Jolla Jumalan Poika on, [illegible]nellä on elämä: jolla ei Jumalan [illegible]ka ole, ei hänellä ole elämä.
Joh. 3: 36. Luku 5: 24.

13. Näitä minä teille kirjoitin, [illegible]ka Jumalan Pojan Nimen päälle [illegible]kotta: että te tiedäisitte teillänne [illegible] kaikkisen elämän olewan, ja että [illegible] koisitte Jumalan Pojan Nimen [illegible]
Joh. 20: 31.

14. Ja tämä on se turwa [illegible]lä on häneen; että jos me [illegible]nomme hänen tahtonsa jälkeen, [illegible] hän meitä kuulee. Jer. [illegible]
Matth. 7: 8. Luku 21: 22. Joh. 1[illegible] Luku 15: 7. 1 Joh. 3: 21, 22.

15. Ja jos me tiedämme, [illegible] meitä kuulee, mitä ikänä me [illegible] niin me tiedämme, että meillä [illegible] anomiset, kuin me häneldä a[illegible]
Luc. 11: 9. Joh. 16: 23.

16. Jos joku näke weljensä [illegible]jongun synnin, ei kuolemahan, [illegible]koilkan, niin hän on andawa [illegible]lämän, jotka syndiä tekewät, ei [illegible]mahan. Jos syndi on kuolemahan, [illegible] kaltaisista en minä sano, että jo[illegible] koilis. 4 Mos. 15: 30. 1 Sam. 2: [illegible] Matth. 12: 31, 32. Marc. 3: 28, 29. [illegible] 12: 10. Hebr. 6: 4. Luku 10: 26.

17. Kaikki wääryys on syndi, [illegible] myös muutama syndi ei kuolema[illegible]
1 Joh. 3: 4.

18. Me tiedämme, että jokainen [illegible] Jumalasta syndynyt on, ei hän [illegible]tee; waan joka Jumalasta syndyny[illegible] se warjelee hänensä, ja se paha e[illegible]pe häneen. 1 Joh. 3: 9.

19. Me tiedämme, että me ol[illegible] Jumalasta, ja koko mailma on pa[illegible]

20. Mutta me tiedämme, että [illegible]malan Poika tuli, ja on meille [illegible] andanut, että me sen totisen [illegible]ma; ja olemma siinä totisesa, [illegible] Pojasansa JEsuxesa Christuxesa: [illegible]mä on se totinen Jumala, [illegible] ijankaikkinen elämä.
Luc. 24: 45. Joh. 17: 3.

21. Lapsukaiset, kawahtakat [illegible] tänne epäjumalista, Amen!
1 Cor. 10: 14.

P. J[illegible]

P. Johanneren toinen Epistola.

1. Luku.

Terwetyren jälkeen neuwotaan rakkauteen ja kawahtamaan wääriä opettaita.

Se wanhin sille walitulle Frouwalle, ja häuen lapsillensa, joita minä
tudesa rakastan, ja en ainoasta minä,
utta myös kaikki jotka totuden tun-
net owat:
2. Sen totuden tähden, joka meisä
sy, ja meidän kanßamme pitä ole-
an ijankaikkisesti.
3. Armo, Laupius, Rauha Isäldä
umalalda, ja HErralda JEsurelda
hristurelda Isän Pojalda, totudesa ja
kkaudesa olkon teidän kanßanne!
Tit. 1: 4.
4. Minä olen suuresti ihastunut, että
inä löysin sinun lapsistas niitä, jotka
tudesa waeldawat, niinkuin me käskyn
sältä saanet olemma.
5. Ja nyt rukoilen minä sinua Frou-
a, en että minä uutta käskyä sinulle
rjoitaisin, waan sen kuin meillä alusta
i että me toinen toistamme rakastai-
mme. Joh. 13: 34. Luku 15: 12.
oh. 5: 2. 1 Thes. 4: 9. 1 Pet. 4: 8. 1 Joh.
2: 7, 8. Luku 3: 11, 23. Luku 4: 21.
6. Ja tämä on rakkaus, että me hä-
n käskyusä jälkeen waellamme. Tä-
ä on käsky kuin te alusta kuulitta,
tä te siinä waellaisitta. Joh. 15: 10.
7. Sillä monda wietteliätä on mail-
maan tullut, jotka ei tunnusta JEsusta
Christusta, että hän on Lihaan tullut:
Tämä on wietteliä ja Antichristus.
Matth. 24: 5, 24. 2 Pet. 2: 1. 1 Joh.
2: 18, 22. Luku 4: 1, 2, 3.
8. Katzokat wisusti teitänne, etten
me kadotaisi, mitä me työtä tehnet o-
lemme, waan että me täyden palkan
saisimme.
9. Jokainen kuin harhaelee, ja ei
pysy Christuren opisa, ei hänellä ole
Jumalata: Joka pysyy Christuren
opisa, hänellä on sekä Isä että Poika.
1 Joh. 2: 23.
10. Jos joku tulee teidän tygön-
ne, ja ei tuo tätä opetusta kanßansa,
niin älkät händä huoneseen ottako,
älkät myös händä terwehtäkö:
Rom. 16: 17. 1 Cor. 5: 11. Luku 16: 22.
Gal. 1: 8, 9. 2 Tim. 3: 5. Tit. 3: 10.
11. Sillä joka händä terwehtää,
hän on osallinen hänen pahoista
töistänsä.
12. Minulla olis paljon teille kir-
joittamista, mutta en minä tahtonut
paperilla ja pläkillä; waan minä toi-
won tulewani teidän tygönne, ja tah-
don läsnä ollesani teidän kanßanne pu-
hua, että meidän ilomme täydellinen
olis. Joh. 17: 13.
1 Joh. 1: 4. 3 Joh. v. 13.
13. Sinua terwehtäwät sinun wa-
litun sisares lapset, Amen!

P. Johanneren kolmas Epistola.

1. Luku.

Gajus. Diotrephes. Demetrius.

Se wanhin rakkalle Gajurelle, jota
minä totuudesa rakastan.
2. Minun rakkani, ylitzen kaikkein
inä toiwotan että menestyisit, ja
erwennä olisit, niinkuin sinun sielus
enestyy.
3. Sillä minä ihastuin suuresti, koska
eljet tulit, ja todistit sinun totuudestas,
inkuin sinä totuudesa waellat:
2 Joh. v. 4.
4. Ei minulla ole suurempata iloa
in se, että minä kuulen minun lap-
ni totuudesa waeldawan.
5. Minun rakkani, sinä teet uskolli-
sesti, mitäs weljille, ja wieraille teet;
1 Joh. 3: 11.
6. Jotka myös sinun rakkaudestas
Seurakunnan edesä todistanet owat: Ja
sinä teet hywin, ettäs heidän kauniisti
lähettänyt olet, Jumalan edesä.
7. Sillä hänen nimensä tähden he
owat lähtenet, ja ei ole Pakanoilda
mitän ottanet.
8. Niin meidän pitä senkaltaisia
korjaman, että me totuuden apulaiset
olisimma.
9. Minä kirjoitin Seurakunnalle:
mutta Diothrephes, joka heidän sea-

sansa tahtoo jalo olla, ei ota meitä wastan.

10. Sentähden jos minä tulen, niin minä tahdon ilmoitta hänen työnsä kuin hän tekee, joka pullikoitzee meitä wastan pahoilla sanoilla: ja ei niihingän pysänny, ja ei hän itze weljiä korjaa, estää myös muita, jotka niitä korjata tahtowat: ja ajaa heitä pois Seurakunnasta.

11. Minun rakkani, älä seura pahaa, waan hywää: joka hywin tekee, se on Jumalasta; mutta joka pahoin tekee, ei se ole nähnyt Jumalata.
Ps. 37: 27. Es. 1: 16. 1 Pet. 3: 11. 1 Joh. 3: 6, 9.

12. Demetriuxella on jokaitzelda [illegible] distus, ja itze totudesta: Ja me [illegible] todistamme, ja te tiedätte että [illegible] todistuxemme on tosi.

13. Minulla olis paljo sinun [illegible] kirjoittamista, waan en minä [illegible] pläkillä ja kynällä kirjoitta.
2 Joh. v. 12.

14. Mutta minä toiwon sinun [illegible] näkewäni, ja läsnäollesani me saa[illegible] toinen toistamme puhutella.

15. Rauha olkon sinulle! [illegible] terwehtäwät sinua. Terwehdä [illegible] tä, kutakin nimeldänsä.

P. Jacobin Epistola.

1. Luku.

Neuwo kärsiwällisyteen. Oikia wiisaus. Synnin ja hywäin lahjain alku. Kuule ja kätke sanaa.

Jacobus Jumalan ja HERran JEsuxen Christuxen palwelia, Kahdelletoistakymmenelle sukukunnalle, jotka hajalla owat, toiwotta terweyttä!
Joh. 7: 35. Ap. T. 8: 14. 1 Pet. 1: 1.

2. Minun rakkat weljeni, pitäkät se sulana riemuna, koska te moninaisiin kiusauxiin langette: Matth. 5: 11, 12. Ap. T. 5: 41. Hebr. 10: 34. 1 Pet. 1: 6.

3. Tieten että teidän uskonne koettelemus waikutta kärsiwällisyden:
Rom. 5: 3. 1 Pet. 1: 7.

4. Mutta olkon kärsiwällisydellä täydellinen työ, että te täydelliset ja kokonaiset olisitta, ja ei misän puuttuwaiset.

5. Mutta jos joldain teisä wiisautta puuttuis, hän anokan sitä Jumalalda, joka jokaitzelle anda yxikertaisesti, ja ei soimaa, ja se hänelle annetan.
San. l. 2: 3, etc. Jer. 29: 12. Matth. 7: 7, 8. Luc. 11: 9. Joh. 14: 13. Luku 15: 7. Jac. 5: 16.

6. Mutta anokan uskosa epäilemätä; sillä joka epäilee, se on meren aallon kaltainen, joka tuulelda ajetan ja liikutetan. Marc. 11: 24. Joh. 16: 23. 1 Joh. 3: 22. Luku 5: 14, 15.

7. Älkän se ihminen luulko jotain HERralda saawansa.

8. Epäilewäinen mies horjuu kaikisa hänen teisänsä.

9. Mutta weli, joka nöyrä [illegible] hukan hänen korotuxestansa.

10. Ja taas, joka rikas on, ([illegible] hukan) alendamisestansa: Sillä [illegible] kuin ruohon kukoistus pitä hänen [illegible] toman pois: Job. 14: 2. Ps. [illegible] Ps. 102: 12. Ps. 103: 15. Es. 40: 6. 1 [illegible] 7: 31. 1 Pet. 1: 24. 1 Joh. 2: 17. Jac. [illegible]

11. Sillä Auringo nousi helten [illegible] sa, ja kuiwais ruohon, ja sen [illegible] nen warisi, ja hänen kauneudensa [illegible] tois; niin myös rikkan pitä tei[illegible] lakastuman.

12. Autuas on se mies jok[illegible] sauxen kärsii; sillä koska hän [illegible] on, niin hänen pitä elämän [illegible] nun saaman, jonga HERra ni[illegible] wannut on, jotka händä rakas[illegible]
Job. 5: 17. San. l. 3: 11. Matth. [illegible] Luku 19: 28, 29. 2 Tim. 4: 7, 8. [illegible] 12: 5. 1 Pet. 3: 14. Ilm. K. 2: [illegible] Luku 3: 19.

13. Älkän kengän sanoko ko[illegible] kiusatan, että hän Jumalalda [illegible] Sillä ei Jumala ole kiusaja p[illegible] ja ei hän ketän kiusaa.

14. Waan jokainen kiusatan [illegible] hän omalda himoldansa wiet[illegible] hukutellan.

15. Sitte koska himo on [illegible] niin hän synnyttä synnin; mutta [illegible] syndi täytetty on, niin se [illegible] kuoleman. Rom. 6: 23.

16. Älkät exykö, minun rakkat [illegible] jeni:

17. Kaikkinainen hywä ando, ja kaik=
kinainen täydellinen lahja tulee ylhäldä
valkeuden Isäldä, jonga tykönä ei ole
muutosta, eikä walkeuden ja pimeyden
vaihetusta. San. l. 2: 6. Es. 14: 27.
Luku 46: 10. Mal. 3: 6. Joh. 3: 27.
Rom. 11: 29. 1 Cor. 4: 7.

18. Hän on meidän synnyttänyt tah=
tonsa jälkeen totuuden sanalla, että me
utiset hänen luondokappaleistansa oli=
imma. Joh. 1: 13. Luku 3: 3, 5.
1 Cor. 4: 15. Gal. 4: 19. 1 Pet. 1: 23.

19. Sentähden, minun rakkat wel=
jeni, olkon jokainen ihminen nopia kuu=
lemaan, (mutta) hidas puhumaan, ja
hidas wihaan: San. l. 17: 27.

20. Sillä miehen wiha ei tee Ju=
malan edesä sitä kuin oikein on.
Saarn. K. 7: 10.

21. Sentähden pangat pois kaik=
kinainen saastaisus ja kaikkinainen
pahus, ja ottakat sana siweydellä
vastan, joka teisä istutettu on, ja
voi teidän sielunne autuaxi saatta.
Luc. 8: 11. Rom. 1: 16. Luku 13: 12. 1 Cor.
3: 6. Col. 3: 8. 1 Pet. 2: 1.

22. Mutta olkat myös sanan te=
kiät, ja ei ainoastan kuuliat, pet=
täin teitänne. Matth. 7: 21, 24.
Luc. 11: 28. Rom. 2: 13. 1 Joh. 3: 7.

23. Sillä jos joku on sanan kuulia,
ja ei tekiä, hän on sen miehen kaltai=
nen, joka ruumillisen kaswonsa speilisä
kurkistelee; Matth. 7: 26. Luc. 6: 47.

24. Ja sittekuin hän itzensä kurkis=
tellut on, niin hän menee pois, ja un=
ohta kohta millinen hän oli.

25. Mutta joka katzoo wapauden
täydelliseen Lakiin, ja pysyy, ja ei ole
unhohtawa kuulia, waan tekiä, se tulee
hänen teosansa autuaxi.
Matth. 5: 19. Joh. 13: 17. Jac. 2: 12.

26. Mutta jos joku teistä näkyy
Jumalinen olewan, ja ei suista kiel=
tänsä, waan wiettelee sydämensä, sen
Jumalan palwelus on turha.
Ps. 34: 14. 1 Pet. 3: 10. Jac. 3: 6.

27. Se on Isälle, ja Jumalalle
puhdas ja saastatoin Jumalan pal=
welus: oppia Orwoja ja leskejä hei=
dän murhesansa, ja itzensä saasta=
toinna mailmasa pitä.

2. Luku.

Osotetaan, ettei pidä muotoa katzottaman
uskon asioisa ja rakkauden harjoituxesa.
Eläwä, kuollut usko.

Rakkat weljeni, älkät muodon katzomi=
sesa pitäkö uskoa meidän kunnian
HERran JEsuxen Christuxen päälle.

2. Sillä jos teidän Seurakundaanne
tulis joku mies kandain kultasormusta,
ja kiiltäwällä waattella puetettu; Ja
tulis myös köyhä ryysyllä,

3. Ja te katzoisitta sitä joka kiil=
däwisä waatteisa on, ja sanoisitta hä=
nelle: istu täsä hywästi: Ja sille köy=
hälle sanoisitta: seiso sinä siellä, taikka
istu täsä minun jalwoisani:

4. Niin et te sitä oikein ajattele,
waan te tuletta Duomarixi, ja teette
pahan eroituxen.

5. Kuulkat, rakkat weljeni, eikö Ju=
mala ole tämän mailman köyhiä wa=
linnut, jotka uskosa rikkat ja walda=
kunnan perilliset owat, jonga hän niille
lupais, jotka händä rakastawat?
2 Mos. 20: 6. 1 Sam. 2: 30. San. l. 8: 17.
Matth. 5: 3. Luc 12: 21. Joh. 7: 48.
1 Cor. 1: 26. Luku 2: 9. Jac. 1: 12.

6. Mutta te oletta häwäisnet köy=
hän: Eikö rikkat ole wäkiwallaiset teitä
polkemaan, ja wetämään teitä oikeu=
den eteen?

7. Eikö he pilkkaa sitä hywää ni=
meä, josta te nimitetyt oletta?

8. Jos te Kuningallisen Lain, Raa=
matun jälkeen täytätte: Rakasta sinun
lähimmäistäs, niinkuin itziäs, niin te
hywin teette. 3 Mos. 19: 18.
Matth. 22: 39. Marc. 12: 31. Rom. 13: 8, 9.
Gal. 5: 14. Eph. 5: 2. 1 Theß. 4: 9.

9. Mutta jos te ihmisten muotoa
katzotte, niin te syndiä teette, ja ran=
gaistan Laildа, niinkuin sen rikkojat.
3 Mos. 19: 15. 5 Mos. 1: 17. Luku 16: 19.

10. Sillä jos joku koko Lain pi=
tä, ja rikko yhdesä, hän on wikapää
kaikisa. 5 Mos. 27: 26. Gal. 3: 10.

11. Sillä se joka sanoi: Ei sinun
pidä huorin tekemän: hän on myös
sanonut: Ei sinun pidä tappaman.
Jos et sinä huorin tee, mutta tapat,
niin sinä olet Lain rikkojaxi tullut.
2 Mos. 20: 13, 14. 5 Mos. 5: 17.

12. Näin te puhukat, ja näin te tehkät, niinkuin ne jotka wapauden Lain kautta pitä duomittaman.
Joh. 12: 48. Jac. 1: 25.

13. Sillä armotoin duomio pitä hänen päällensä tuleman, joka ei ole laupiutta tehnyt; ja laupius kehuu duomiota wastan. Matth. 6: 15
Luku 18: 35. Luku 25: 21, 42. Marc. 11: 25.
Luc. 16: 25.

14. Mitä se autta, rakkat weljeni, jos joku sanoo hänellänsä uskon olewan, ja ei hänellä kuitengan ole töitä? Taitako usko hänen autuaxi saatta?
Matth. 7: 26. Jac. 1: 23.

15. Mutta jos yxi weli taikka sisar alasti olis, ja puuttuis jokapäiwäistä rawindota; Luc. 3: 11. 1 Joh. 3: 17.

16. Ja joku teistä heille sanois: mengät rauhasa, lämmittäkät, ja rawitkat teitänne; ja et te kuitengan anna heille mitän ruumin tarwetta: Mitä se heitä auttais? 1 Joh. 3: 18.

17. Näin myös usko, jos ei hänellä töitä ole, on kuollut itzesänsä.

18. Mutta sanokan joku: sinulla on usko, ja minulla on työt: Osota minulle sinun uskos sinun töilläs, niin minäkin tahdon minun uskoni osotta minun töilläni.

19. Sinä uskot että yxi Jumala on, sen sinä oikein teet: Perkelet myös sen uskowat, ja wapisewat.
Marc. 1: 24. Luc. 4: 34.

20. Mutta tahdotkos tietä, sinä turha ihminen, että usko ilman töitä kuollut on?

21. Eikö Abraham meidän Isämme töiden kautta wanhurskautetuxi osotettu, koska hän Poikansa Isaachin Altarilla uhrais? 1 Mos. 22: 9, 12.

22. Näetkös, että usko on myös waikuttanut hänen töisänsä, ja että usko on töistä täydellisexi tullut?
Hebr. 11: 17.

23. Ja se Raamattu on täytetty, joka sanoo: Abraham uskoi Jumalan, ja se luettin hänelle wanhurskaudexi, ja hän kutzuttin Jumalan ystäwäxi.
1 Mos. 15: 6. 2 Aika K. 20: 7. Es. 41: 8.
Rom. 4: 3. Gal. 3: 6.

24. Niin te siis näette, että ihminen töistä wanhurskautetuxi osotetan, ja ei ainoastansa uskosta.

25. Niin myös portto Rahab, eikö hän töiden kautta wanhurskautetuxi nähty, koska hän korjais ne wakojat, ja toista tietä heidän päästi ulos?
Jos. 2: 1, 21. Luku 6: 23. Hebr. 11: 31.

26. Sillä niinkuin ruumis ilman hengetä on kuollut, niin myös usko on ilman töitä kuollut.

3. Luku.

Opetuxet kielen oikein ja wäärin käyttämisestä ja taiwallisen wiisauden noudattamisesta.

Ylkät, rakkat weljeni, jokainen [illegible] opettajana olla, tieten, että [illegible] suuremman Duomion saamme.

2. Sillä moninaisisa me kukin [illegible] tumma. Mutta joka ei puhesa [illegible] se on täydellinen mies, joka woi [illegible] koko ruuminsa suistaa. Ps. 34: 14.
Sar. l. 20: 9. Saarn. K. 7: 21. 1 Pet. 2: 22.
1 Joh. 1: 8. Jac. 1: 26.

3. Katzo, me panemma hewoisten suuhun suitzet, että he meitä kuuliset, ja heidän koko ruuminsa me käännämme ymbäri. Ps. 32: 9.

4. Katzo, Laiwat myös, ehkä kuinga suuret he owat, ja jaloilda tuulilda ajetan, kuitengin he käätän wähällä perälaudalla, kuhunga se tahtoo joka sitä hallitzee:

5. Niin myös kieli on pieni jäsen, ja kuitengin suuria asioita mittä. Katzo, wähä tuli, kuinga suuren metzän se sytyttä. Ps. 12: 4.
Ps. 73: 8, 9. Sar. l. 12: 8. Luku 15: 2.

6. Ja kieli on myös tuli, [illegible] wääryttä täynänsä; Niin on myös kieli meidän jäsendemme seasa, joka koko ruumin saastutta, ja sytyttä kaiken meidän menomme, koska se helwetistä [illegible]
Matth. 15: 11, 18, 19. Marc. 7: 15.

7. Sillä kaikki luondo sekä [illegible] että linduin, ja kärmetten ja [illegible] listen, tehdän lakiaxi, ja on tehty inhimilliseldä luonnolda.

8. Mutta kieldä ei taida yxikän ihminen asetta, sitä lewotoinda pahaa, kuolettawaista myrkkyä täynänsä.

9. Sen kautta me kiitämme Jumalata ja Isää, ja sen kautta me myös kiroilemma ihmisiä, jotka Jumalan kuwan jälkeen luodut owat.
1 Mos. 1: 26, 27. Luku 9: 6.

10. Yhdestä suusta kiitos ja kirous
käy ulos. Ei se niin, rakkat weljeni,
oleman pidä.
11. Kuohuko joku lähde yhdestä huo-
woosta makiata ja karwasta wettä?
12. Taitako, rakkat weljeni, Fikuna-
puu kanda Öljyä, taikka wiinapuu fiku-
nita? Niin ei taida myös yxikän lähde
suolaista ja makiata wettä wuotaa.
13. Kuka wiisas ja taitawa on
teidän seasanne, se osottakan hywällä
menollansa hänen työnsä wiisauden si-
weydesä.
14. Mutta jos teillä on katkera
kiiwaus, ja riita sydämesänne, niin
älkät kerskatko, ja älkät walehtelko
totuutta wastan. Rom. 13: 13.
15. Sillä ei se ole wiisaus joka
ylhäldä tullut on, waan maallinen,
inhimillinen, ja Perkelellinen.
1 Cor. 2: 6, 7.
16. Sillä kusa kiiwaus ja riita on,
siellä on myös sekasecuraisus, ja kaikki
paha meno. 1 Cor. 3: 3. Gal. 5: 19, 20, 21.
17. Mutta se wiisaus joka ylhäldä
on, se on ensisti tosin puhdas, sitte
rauhallinen, siwiä, uskowa, täynä lau-
pintta, ja hywiä hedelmitä, eriseura-
toin ja ulkokullatoin.
18. Mutta wanhurskauden hedelmä
rauhasa kylwetän, niille jotka rauhan
pitäwät. Gal 6: 8.

4. Luku.

Opetetaan, mitkä esteet owat ettei meidän rukouremme tule kuulturi, ja neuwo oikein rukoilemaan.

Kusta sodat ja tappeluxet tulewat tei-
dän seasanne? Eikö siitä, (nimit-
täin) teidän himoistanne, jotka teidän
jäsenisänne sotiwat? Rom 7: 23.
1 Pet. 2: 11.
2. Te himoitzetta, ja ette saa sillä
mitän: Te kadehditta ja kiiwatte, ja
ette sillä woita mitän: Te soditta ja
tappeletta, ja ei teillä mitän ole, ettet
te mitän anokkan. Job. 35: 12.
Ps. 66: 18. San. l. 1: 28. Jer. 11: 11.
Mich. 3: 4.
3. **Te anotta, ja et te saa, että te
kelwottomasti anotta, että te teidän
himoisanne sen kulutaisitta.**
1 Joh. 3: 22. Luku 5: 14.
4. **Te huorintekiät ja huorat, ettekö
te tiedä että mailman ystäwys on wi-
ha Jumalata wastan? Joka siis tah-
too mailman ystäwä olla, hän tulee
Jumalan wihamiehexi.** Joh. 15. 19.
Luku 17: 14. Rom. 8: 8. Gal. 1: 10.
1 Joh. 2: 15.
5. Eli luulettako, että Raamattu
sanoo turhaan: Hengi joka meisä asuu,
himoitzee kateutta wastan?
Gal. 5: 17.
6. Ja anda runsasti armon; sen-
tähden hän sanoo: Jumala seisoo yl-
peitä wastan, mutta nöyrille anda hän
armon. Matth. 23: 12. Luc. 1: 52.
1 Pet. 5: 5.
7. **Niin olkat siis Jumalalle alam-
maiset, mutta wastanseisokat Perke-
lettä, niin hän teistä pakenee.**
Eph. 4: 27. 1 Pet. 5: 9.
8. **Lähestykät Jumalata, niin hän
lähestyy teitä: Puhdistakat kätenne te
syndiset, ja peratkat teidän sydä-
menne te kaximieliset.** Es. 1: 16, 17, 18.
Sach. 1: 3. Jac. 1: 8.
9. Olkat surulliset, murehtikat ja
itkekät. Teidän naurunne käändykön
itkuxi, ja ilonne murhexi.
Matth. 5: 4. Luc. 6: 21.
10. Nöyryttäkät teitänne Jumalan
kaswoin edesä, niin hän teitä ylendä.
Job. 22: 29. Es. 66: 2. Luc. 14: 11.
11. Älkät toinen toistanne panetelko,
rakkat weljet: joka weljeänsä panette-
lee, ja weljensä duomitzee, se panettelee
Lakia, ja duomitzee Lain. Mutta jos
sinä duomitzet Lain, niin et sinä ole
Lain tekiä, waan Duomari.
Matth. 7: 1. Rom. 2: 1. 1 Cor. 4: 5.
12. Yxi on Lain andaja, joka woi
wapahtaa ja kadotta: Kuka sinä olet,
joka toista duomitzet? Rom. 14: 4.
13. Nyt hywin, te kuin sanotta:
mengämme tänäpänä taikka huomena
siihen eli siihen Kaupungiin, ja wiettä-
kämme siinä yxi wuosi, ja tehkämme
kauppaa, ja woittakamme;
San. l. 27: 1. Luc. 12: 18.
14. Jotka ette tiedä, mitä huomena
tapahtuu. Sillä mikä on teidän elä-
männe? Se on löyhkä joka wähäxi
(hetkexi) näkyy, mutta sitte katoo.
Es. 40: 6. 1 Cor. 7: 31. 1 Pet. 1: 24.
1 Joh. 2: 17. Jac. 1: 10.
15. Mutta teidän piti sanoman:

Jos HERra tahtoo, ja me elämme, niin me tätä taikka sitä tahdomma tehdä. Ap. T. 18: 21. 1 Cor. 4: 19. Hebr. 6: 3.

16. Mutta nyt te kerskatte teitänne teidän ylpeydesänne: Kaikki senkaltainen kerskaus on paha.

17. Sillä joka taita hywää tehdä, ja ei tee, niin se on hänelle synnixi. Luc. 12: 47. Joh. 9: 41. Rom. 1: 20, 21, 32. Luku 2: 17, 18, 23.

5. Luku.

Rikkauden oikia käyttäminen. Kärsiwällisyden hyödytys. Rukouxen woima.

Nyt hywin te rikkat, itkekät ja ulwokat teidän wiheljäisyttänne, joka teidän päällenne tulewa on. San. l. 11: 28.

2. Teidän rikkaudenne owat mädännet, teidän waattenne owat koidellut: Matth. 6: 19, 20.

3. Teidän kuldanne ja hopianne owat ruostunet, ja niiden ruoste pitä oleman teille todistuxexi, ja pitä syömän teidän lihanne, niinkuin tuli: Te oletta rikkauden koonnet teillenne wiimeisinä päiwinä.

4. Katzo, työmiesten palkka, jotka teidän maakundainne elon niittänet owat, joka petoxella teildä pidetty on, huutaa; ja elonleikkaitten parut ja huudot owat tullet HERran Zebaothin korwille. 3 Mos. 19: 13. 5 Mos. 24: 14, 15. Job. 24: 10, 11.

5. Te oletta herkuisa elänet maan päällä, ja oletta teidän hekumanne pitänet: ja teidän sydämenne syötellet niinkuin teuraspäiwänä. Job. 21: 13. Luc. 12: 19. Luku 16: 19, 25.

6. Te oletta duominnet, te oletta tappanet wanhurskan, joka ei ole teitä wastan ollut.

7. Niin olkat siis kärsiwälliset, rakkat weljet, HERran tulemiseen asti. Katzo, peldomies odotta kallista maan hedelmätä, ja on kärsiwällinen siihenasti kuin hän saa warhaisen ja hiljaisen saten. 5 Mos. 11: 14.

8. Niin olkat te myös kärsiwälliset, ja wahwistakat sydämenne; sillä HERran tulemus lähestyy.

9. Älkät huowatko, rakkat weljet, toinen toistanne wastan, ettet te kadotetuxi tulisi: Katzo, Duomari seisoo owen edesä.

10. Ottakat, rakkat weljeni, esimerkin waiwan ja kärsiwällisyden esikuwa niistä Prophetaista, jotka HERran nimessä puhunet owat. Matth. 5: 12.

11. Katzo, me sanomma ne autuaxi, jotka kärsinet owat. Jobin kärsiwällisyden te oletta kuullet, ja HERran lopun te nähnet oletta; sillä HERra on sangen laupias ja armollinen. Job. 1: 21, 22. Luku 42: 10. Ps. 103: 8.

12. Ennen kaikkia, rakkat weljeni, älkät wannoko, eikä Taiwan kautta eikä maan, ei myös yhtän muuta walaa; mutta olkon teidän puheenne, Niin, kuin Niin on, ja se olkon Ei, kuin Ei on: ettet te ulkokullaisuteen langeisi. Matth. 5: 34, ꝛc. 2 Cor. 1: 17, 18.

13. Jos joku kärsii waiwan teidän seasanne, se rukoilkan: jos joku on hywällä mielellä, se weisatkan wirsiä. Eph. 5: 19.

14. Jos joku sairastaa teidän seasanne, hän kutzukan tygönsä Seurakunnan Papit, ja ne rukoilkan hänen edestänsä, woidellen händä öljyllä HERran nimeen. Marc. 6: 13. Luku 16: 18.

15. Ja Uskon rukous paranda sairaan, ja HERra ojenda hänen: ja jos hän on syndiä tehnyt, niin ne hänelle andexi annetan.

16. Tunnustakat toinen toisillenne teidän rikoxenne, ja rukoilkat toinen toisenne edestä, että te terwexi tulisitte. Wanhurskan rukous woi paljo, koska se totinen on. Jac. 1: 6.

17. Elias oli ihminen niisä halukisa wikapää kuin mekin, ja hän rukoili rukouxella ettei pitänyt sataman; ja ei satanutkan maan päällä kolmena wuotena ja kuutena Kuukautena: 1 Kun. K. 17: 1. Luc. 4: 25.

18. Ja hän taas rukoili, ja taiwas andoi saten, ja maa kaswoi hedelmänsä. 1 Kun. K. 18: 41, ꝛc.

19. Rakkat weljeni, jos joku teistä exyis totudesta, ja joku palautais hänen, Matth. 18: 15.

20. Se tietkän, että joka syndisen palautta tiensä erhetyksestä, se wapahta sielun kuolemasta, ja peittä syndein paljouden. San. l. 10: 12. 1 Pet. 4: 8.

P. Judan Epistola.

1. Luku.

Wääräin opettajain pahuus ja rangaistus. Moseren ruumis. Enochin ennustus.

Judas JEsuxen Christuxen palwelia, mutta Jacobin weli, niille kutzuille, jotka Isäsä Jumalasa pyhitetyt owat, ja JEsuxesa Christuxesa wapahetut: Luc. 6: 16. Joh. 17: 11. Ap. T. 1: 13. 1 Pet. 1: 5.

2. Laupius ja rauha ja rakkaus lisändykön teille!

3. Te rakkat, että minulla oli suuri ahkerus teille yhteisestä autuudesta kirjoitta, pidin minä sen tarpellisna, eitä kirjoituxella neuwoa, että te uskon puolesta kilwoittelisitta, joka kerta Pyhille annettu on. Phil. 1: 27. 1 Tim. 1: 18. Luku 6: 12. 2 Tim. 4: 7.

4. Sillä muutamat ihmiset owat myös luikahtanet sisälle, jo muinen kirjoitetut tähän duomioon, jumalattomat, jotka meidän Jumalan Armon kääntäwät haureuteen, ja kieltäwät Jumalan, joka ainoa hallitzia on, ja meidän HERran JEsuxen Christuxen. 1 Pet. 2: 8. 2 Pet. 2: 1, 3, 19.

5. Mutta minä tahdon teille muistutta, että te sen kerran tiedäisitte, että koska HERra Kansansa Egyptistä terwennä pelastanut oli, hukkais hän sitte ne jotka ei uskonet. 4 Mos. 14: 29. Luku 26: 64. Ps. 106: 26. 1 Cor. 10: 5. Hebr. 3: 18, 19.

6. Ja ne Engelit, jotka ei alkuansa pitänet, waan annoit ylön kotonsa, on hän kätkenyt pimeyteen ijankaikkisilla kahleilla, sen suuren päiwän Duomioon asti. Joh. 8: 44. 2 Pet. 2: 4.

7. Niinkuin Sodoma ja Gomorra, ja ne lähikaupungit, jotka sillä muoto kuin hekin huorin tehnet olit, ja muukalaisen lihan jälkeen mennet, owat pannut muille opixi, ijankaikkisen tulen waiwaa kärsimään. 1 Mos. 19: 24. 5 Mos. 29: 23. Es. 13: 19. Jer. 20: 16. Luku 50: 40. Wal. w. 4: 6. Hes. 16: 49. Hos. 11: 8. Am. 4: 11. Luc. 17: 29. 2 Pet. 2: 6.

8. Niin owat myös nämät unennäkiät, jotka lihan saastuttawat, hallituxet katzowat ylön, ja Majestetesä pilkkawat. 2 Pet. 2: 10.

9. Mutta Michael se ylimmäinen Engeli, koska hän Perkelen kanßa riiteli ja kampaili Moseren ruumiista, ei rohjennut sanoa sen pilkan duomiota, waan sanoi: HERra sinun rangaiskon. Dan. 10: 13. Ilm. K. 12: 7. 2 Pet. 2: 11.

10. Mutta nämät pilkkawat niitä joista ei he mitän tiedä; waan mitä he luonnon kautta tietäwät, niinkuin muut järjettömät eläimet, niisä he turmelduwat. 2 Pet. 2: 12.

11. Woi heitä! sillä he käywät Cainin tiellä, ja langewat Balaamin eryxyreen palkan tähden, ja hukkuwat Coren kapinasa. 1 Mos. 4: 8. 4 Mos. 16: 1. Luku 22: 7, 21. 2 Pet. 2: 15. 1 Joh. 3: 12.

12. Nämät owat häpiäpilkut wierasna ollesansa teidän rakkaus-aterjoisanne, jotka rawitzewat itziänsä pelkämätä: he owat wedettömät pilwet, jotka tuulelda ajetan ymbäri, palsat hedelmättömät puut, kahdesti kuollet, juurinensa rewäistyt ylös; Saa. 1. 25: 14. 2 Pet. 2: 13, 17.

13. Meren julmat aallot, jotka heidän oman häpiänsä wahtuwat, exywäiset tähdet, joille pimeyden kauhius on ijankaikkisesti tähdelle pandu. Es. 57: 20. 2 Pet. 2: 17.

14. Niin on myös Enoch seitzemäs Adamista senkaltaisista ennustanut ja sanonut: **Kazo, HERra tulee monen tuhannen pyhäinsä kanßa,** 1 Mos. 5: 18. Dan. 7: 10. Ap. T. 1: 11. 1 Thes. 1: 10. 2 Thes. 1: 10. Ilm. K. 1: 7.

15. **Tekemään kaikkein duomiota, ja rangaisemaan kaikkia jumalattomia, heidän seasansa kaikkein heidän jumalattomain töidensä tähden, joilla he pahaa tehnet owat, ja kaikkea sitä kowaa, kuin ne jumalattomat syndiset händä wastan puhunet owat.** Matth. 12: 36. Luku 25: 31. 2 Thes. 1: 7.

16. Nämät owat napisiat ja walittajat, omain himoinsa jälkeen waeldawaiset; ja heidän suunsa puhuu röykiöitä sanoja, ja he ihmettelewät ihmisiä, hyödytyxen tähden. 2 Pet. 2: 18.

17. Mutta te, rakkat weljet, muistakat niitä sanoja, kuin ennen meidän

HErran JEsuxen Christuxen Apostoleilda sanottin: Ap. T. 20: 29.
1 Tim. 4: 1. 2 Tim 3: 1. Luku 4: 3.
2 Pet. 2: 1. Luku 3: 2, 3.
18. Että wiimeisellä ajalla tulewat
pilkkajat, jotka jumalattomisa himoisansa waeldawat.
19. Nämät owat ne, jotka erisenrat tekewät, lihalliset, joilla ei Hengeä ole. San. l. 18: 1. Hes. 14: 7.
Hos. 4: 14. Luku 19: 10. 1 Cor. 2: 14.
20. Mutta te, minun rakkani, rakendakat itziänne teidän kaikkein pyhimmän uskonne päälle, Pyhän Hengen kautta, ja rukoilkat, pitäin teitänne kestenännä Jumalan rakkaudesa;
21. Ja odottakat meidän HErran JEsuxen Christuxen laupiutta ijankaikkiseen elämään.
22. Ja pitäkät se eroitus, että muutamita armahdaisitte:
23. Mutta muutamita pelwolla autuaxi tekisitte, ja temmatkat heitä tulesta, ja wihatkat sitä lihalda saastuttettua hametta. Rom. 11: 14.
1 Tim. 4: 13, 16. Jac. 5: 20. Ilm. K.
24. Mutta hänelle, joka teidän woi wiasta warjella, ja asetta nuhteettoina kunniansa kaswoin eteen, riemulla:
Rom. 16: 25.
25. Ainoalle wiisalle Jumalalle meidän Wapahtajallemme, olkon kunnia ja Majesteti, ja walda, ja woima, ja kaikesa ijankaikkisudesa, Amen!
Rom. 16: 27. Eph. 3, 20, 21. 1 Tim.

P. Johanneren Ilmestys.

1. Luku.

Johanneren terwehdys Asian seurakunnille. Hän näkee ja kuulee Christuren, ja saa käskyn kirjoitta.

JEsuxen Christuxen Ilmestys, jonga Jumala hänelle andoi, ilmoitta palwelioillensa niitä kuin pian tapahtuman pitä: Ja on tiettäwäxi tehnyt, ja lähettänyt Engelinsä kautta Palwelialleusa Johannexelle:
2. Joka todisti Jumalan sanaa, ja sen todistuxen JEsuxesta Christuxesta, ja mitä hän nähnyt oli.
3. Autuas on se, joka lukee, ja ne jotka kuulewat Prophetian sanat, ja pitäwät ne kuin siinä kirjoitetut owat; sillä aika on läsnä. Rom. 13: 11.
1 Pet. 4: 7. Jac. 5: 8. Ilm. K. 2: 10.
Luku 22: 7.
4. Johannes niille seitzemälle Asian Seurakunnalle: Armo olkon teille ja rauha, sildä joka on, ja joka oli, ja joka tulewa on: ja niildä seitzemäldä Hengeldä, jotka hänen istuimensa edesä owat: 2 Mos. 3: 14. Ilm. K. 3: 1.
Luku 5: 6. Luku 11: 17. Luku 16: 5.
5. Ja JEsuxelda Christuxelda, joka se uskollinen todistaja on, ja esikoinen kuolleista, ja maan Kuningasten Päämies: joka meitä rakasti, ja on meitä werellänsä meidän synneistämme pesnyt:
Ap. T. 20. 28. 1 Cor. 15: 20. Hebr 9: 2, 14.
1 Joh. 1: 7, 9. Ilm. K. 3: 14. Luku 5: 9.
Luku 17: 14.
6. Ja teki meidän Kuningaxi ja Papixi Jumalan ja hänen Isänsä edes: Hänelle olkon kunnia ja walda ijankaikkisesta ijankaikkiseen, Amen!
1 Pet. 2: 5, 9. Ilm. K. 5: 10.
7. Katzo, hän tulee pilwein kansa, ja jokaitzen silmän pitä hänen näkemän, ja ne jotka händä pistänet owat, ja kaikki maan sukukunnat pitä parkuman. Niin, Amen!
Dan. 7: 13. Zach. 12: 10. Matth.
Joh. 19: 37. 1 Thes. 1: 10.
8. Minä olen A ja O, Alku ja Loppu, sanoo HErra, joka on, joka oli, ja joka tulewa on, Kaikkiwaldias. Es. 41: 4.
Ilm. K. 21: 6.
9. Minä Johannes teidän weljenne ja osallinen waiwasa ja waldakunnasa ja kärsiwällisydesä, JEsuxesa Christuxesa, olin siinä luodosa joka kutzutan Patmos, Jumalan sanan, ja JEsuxen Christuxen todistuxen tähden.
Rom. 8: 17. Phil. 1: 7. 2 Tim.
Luku 2: 12.
10. Minä olin Hengesä yhtenä Herran päiwänä, ja kuulin minun jäljesäni suuren äänen, niinkuin Basunan,
Ilm. K. 4: 2.
11. Sanowan: Minä olen A ja O, ensimäinen ja wiimeinen: Mitäs näet, kirjoita kirjaan, ja lähetä Asian Seurakunnille, jotka Ephesosa owat,

Smyrnasa, ja Pergamosa, ja Thyathirasa, ja Sardisa, ja Philadelphiasa, ja Laodiceasa. Ilm. K. 2: 8. Luku 22: 13.

12. Ja minä käänsin sitä äändä katzomaan kuin minun kanszani puhui: Ja minun käätesäni näjin minä seitzemän kullaista Kyntiläjalkaa:

13. Ja niitten kullaisten Kyntiläjalkain keskellä ihmisen Pojan muotoisen, waatetetun pitkällä hamella, ja wyötetyn rinnoilda kullaisella wyöllä. Hes. 1: 26. Dan. 7: 13. Ilm. K. 2: 1. Luku 14: 14.

14. Mutta hänen päänsä ja hiuxensa olit walkiat, niinkuin walkia willa, ja niinkuin lumi: Ja hänen silmänsä niinkuin tulen liekki: Dan. 7: 9. Ilm. K. 19: 12.

15. Ja hänen jalkansa walandowasken kaltaiset, niinkuin pätzisä palawaiset: Ja hänen äänensä oli niinkuin paljon weden kuohina.

16. Ja seitzemän tähteä olit hänen oikiasa kädesänsä: Ja hänen suustansa käwi ulos kaxiteräinen teräwä miekka, ja hänen kaswonsa niinkuin Auringo paistaa hänen woimasansa. Es. 49: 2. Eph. 6: 17. Hebr. 4: 12. Ilm. K. 2: 12, 16 Luku 3: 1. Luku 19: 15, 21.

17. Ja kuin minä hänen näjin, langeisin minä hänen jalkainsa eteen niinkuin kuollut: Ja hän pani oikian kätensä minun päälleni, ja sanoi minulle: Älä pelkää, minä olen ensimäinen ja wiimeinen: Es. 44: 6. Dan. 8: 18. Luku 10: 10.

18. Ja eläwä, ja olin kuollut, ja katzo, minä olen eläwä ijankaikkisesta ijankaikkiseen: Amen! Ja minulla on Helwetin ja kuoleman awaimet. Ps. 68: 21. Job. 12: 14. Rom. 6: 9. Ilm. K. 3: 7. Luku 20: 1.

19. Kirjoita mitäs nähnyt olet, mitä nyt on, ja mitä tästä lähin tapahtuwa on.

20. Se salaisus niistä seitzemästä tähdestä, kuin sinä minun oikiasa kädesäni nähnyt olet, ja ne seitzemän kullaista kyntiläjalkaa. Ne seitzemän Tähteä, owat niitten seitzemän Seurakunnan Engelit: ja ne seitzemän kyntiläjalkaa kuin sinä nähnyt olet, owat seitzemän Seurakundaa. Mal. 2: 7.

2. Luku.

Engelistä Ephesosa, Pergamosa, Smyrnasa, Thyathirasa.

Kirjoita Epheson Seurakunnan Engelille: Näitä sanoo se joka niitä seitzemää Tähteä pitä oikiasa kädesänsä, joka käy seitzemän kullaisen kyntiläjalan keskellä: Ilm. K. 1: 13, 16, 20.

2. Minä tiedän sinun työs, ja tekos, ja sinun kärsiwällisydes, ettei sinä woi kärsiä pahoja: sinä olet niitä jo kiusannut, jotka heitänsä Apostolixi sanowat, ja ei ole: ja löysit heidän walehteliaxi:

3. Ja sinä kannoit ja kärseit, ja minun Nimeni tähden sinä työtä teit, ja et wäsynyt.

4. Mutta minulla on sinua wastan, että sinä sen sinun ensimäisen rakkaudes annoit ylön.

5. Muista siis kustas langeisit pois ja tee parannus, ja tee niitä ensimäisiä töitä: Waan jos ei, niin minä tulen sinulle pian, ja syöxen pois sinun kyntiläjalkas sialtansa, ellet sinä tee parannusta.

6. Mutta se sinulla on, että wihat Nicolaitain töitä, joita minäkin wihan.

7. Jolla korwa on, se kuulkan mitä Hengi Seurakunnille sanoo. Sen joka woitta, annan minä elämän puusta syödä kuin keskellä Jumalan Paradisisa on. 1 Mos. 2: 9. Ilm. K. 22: 2.

8. Ja Smyrnan Seurakunnan Engelille kirjoita: näitä sanoo ensimäinen ja wiimeinen, joka oli kuollut, ja elää: Es. 41: 4. Luku 44: 6. Ilm. K. 1: 4, 8, 11, 17, 18.

9. Minä tiedän sinun tekos ja waiwas ja köyhydes, (mutta sinä olet rikas,) ja niitten pilkan, jotka heitänsä Judalaisexi sanowat, ja ei olekkan, waan owat Satanan joukko. Ilm. K 3: 9.

10. Älä sinä niitä ensingän pelkä, kuin sinun kärsimän pitä. Katzo, Perkele on muutamita teistä heittäwä fangiuteen, kiusatta: Ja teillä pitä oleman waiwa kymmenen päiwää. Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä sinulle elämän Kruunun annan. 1 Cor. 9: 25. 2 Tim. 2: 5. Luku 4: 7, 8. Jac. 1: 12.

11. Jolla korwa on, se kuulkan,

mitä Hengi Seurakunnille sanoo. Jo-
ka woitta, ei se toiselda kuolemalda
wahingoiteta. Ilm. K. 3: 6, 13, 22.
Luku 13: 9. Luku 20: 14. Luku 21: 8.
12. Ja Pergamon Seurakunnan
Engelille kirjoita: Näitä sanoo se, jol-
la on se kaxiteräinen teräwä miekka:
Ilm. K. 1: 16.
13. Minä tiedän sinun tekos, ja ku-
sas asut, kusa Satanan istuin on: ja
sinä pidät minun Nimeni, ja et kiel-
tänyt minun uskoani, niinäkin päiwi-
nä, joina Antipas, minun uskollinen
Todistajani, teidän tykönänne tapettu
on, kusa Satanas asuu:
14. Mutta minulla on wähä sinua
wastan: että sinulla siellä on niitä jot-
ka Balaamin oppia pitäwät, joka o-
petti Balachin andamaan pahennusta
Israelin lasten edesä, epäjumalden uh-
ria syödä, ja salawuoteudesa maata.
4 Mos. 22: 23, 24, 25. Luku 31: 16.
15. Niin myös sinulla on niitä jot-
ka Nicolaitain oppia pitäwät; jota mi-
nä wihan.
16. Tee parannus: waan jos ei, niin
minä tulen sinulle pian, ja tappelen hei-
dän kanßansa minun suuni miekalla.
Es 11: 4. Luku 49: 2. Eph. 6: 17. 2 Thes.
2: 8. Hebr. 4: 12. Ilm. K. 1: 16.
Luku 19: 15, 21.
17. Jolla korwa on, se kuulkan mi-
tä Hengi Seurakunnille sanoo. Sen
joka woitta, annan minä syödä siitä
salatusta Mannasta, ja tahdon hänelle
hywän todistuxen anda, ja sillä todis-
tuxella uuden kirjoitetun Nimen, jota
ei yxikän tiedä, waan se joka sen saa.
Matth. 13: 9. Ilm. K. 3: 12.
18. Ja Thyathiran Seurakunnan En-
gelille kirjoita: Näitä sanoo Jumalan
Poika, jonga silmät owat niinkuin tu-
len liekki, ja hänen jalkansa walando-
wasken kaltaiset: Ilm. K. 1: 14, 15.
19. Minä tiedän sinun tekos, ja
rakkaudes, ja palweluxes, ja uskos, ja
sinun kärsiwällisyydes ja sinun tekos, ja
ne wiimeiset usiammat kuin ensimäiset:
20. Waan minulla on wähä sinua
wastan, ettäs sallit sen waimon Jesa-
belin, joka hänensä Prophetissaxi sanoo,
opettawan, ja minun palwelioitani wiet-
telewän, salawuoteudesa makawan, ja e-
päjumalan uhria syöwän: 1 Kun. K. 16: 31.
2 Kun. K. 9: 7. Ap. T. 15: 20. 1 Cor. 10: 19, 20.
21. Ja minä annoin hänelle aj[illegible]
parannusta tehdä hänen salawuoteud[illegible]
tansa, mutta ei hän tehnytkän.
22. Katzo, minä panen hänen [illegible]
teseen, ja ne jotka hänen kanßansa [illegible]
rin tekewät, suureen waiwaan, ellei [illegible]
tee parannusta heidän töistänsä.
23. Ja hänen lapsensa minä tapan
kuolemalla: Ja jokaitzen Seurakun-
nan pitä tietämän, että minä olen
se joka munaskuut ja sydämet tut-
kin: Ja annan kullekkin teistä, tei-
dän työnne jälkeen. 1 Sam. 16: 7.
Ps. 7: 10. Ps. 62: 13. Jer. 11: 20. Luku [illegible]
Luku 32: 19 Matth. 16: 27. Joh. [illegible]
Ap. T. 1: 24. Rom. 2: 6. Luku [illegible]
2 Cor. 5: 10. Gal. 6: 5.
24. Mutta teille minä sanon, [illegible]
muille jotka Thyathirasa oletta, [illegible]
ei tämä oppi ole, ja jotka ei Saatanan
syywyttä tundenet, niinkuin he sanowat:
en minä laske teidän päällenne muuta
kuormaa.
25. Kuitengin se kuin teillä on, pi-
täkät siihen asti kuin minä tulen:
Ilm. K. 3: 11.
26. Ja joka woitta ja minun teko-
ni hamaan loppuun asti pitä, sille mi-
nä annan woiman pakanoitten ylitse.
Ps. 2: 8. Ilm. K. 3: 21.
27. Ja hänen pitä heitä rautaisella
witzalla hallitzeman, ja niinkuin sa-
wenwalajan astioita heitä särkemän,
niinkuin minäkin Isäldäni sain:
Ps. 2: 9.
28. Ja annan hänelle Koitähden.
29. Jolla korwa on, se kuulkan mi-
tä Hengi Seurakunnille sanoo.

3. Luku.

Engelistä Sardisa, Philadelphiasa, [illegible]
ceasa. Christus owen edesä.

Ja kirjoita Sardin Seurakunnan [illegible]
gelille: Näitä sanoo se jolla [illegible]
män Jumalan Hengeä, ja ne [illegible]
tähteä owat: Minä tiedän sinun [illegible]
sillä sinulla on nimi, ettäs elät, [illegible]
kuollut. Ilm. K. 1: 16, 20. [illegible]
Luku 4: 5. Luku 5: 6.
2. Ole walpas ja wahwista [illegible]
muita jotka kuolemallansa owat: [illegible]
en minä löynnyt sinun tekojas [illegible]
lisexi Jumalan edesä.
3. Niin ajattele siis kuinga [illegible]
saanut ja kuullut olet, ja pidä se, [illegible]

e parannus. Ellet sinä siis walwo,
in minä tulen sinun päälles niinkuin
aras, ja et sinä tiedä millä hetkellä
inä sinun päälles tulen.
atth. 24: 42, 43. Luc. 12: 39, 40. 1 Thes. 5: 2.
2 Pet. 3: 10. Ilm. K. 16: 15.

4. Sinulla on myös muutamat ni-
et Sardisa, jotka ei ole heidän waat-
itansa saastuttanet, niitten pitä mi-
m kanßani walkeisa waatteisa wael-
man: sillä he owat mahdolliset.
Ilm. K. 4: 4. Luku 6: 11. Luku 7: 9, 13.

5. Joka woitta, se pitä niin wal-
illa waatteilla puetettaman, ja en
inä pyhi hänen nimeänsä elämän
irjasta, ja minä tahdon tunnustaa
nen nimensä minun Isäni edesä, ja
nen Engeleinsä edesä.
Mos. 32: 32, 33. Ps. 69: 29. Matth. 10: 32.
Luc. 12: 8. Phil. 4: 3. Ilm. K. 13: 8.

6. Jolla korwa on, se kuulkan mi-
Hengi Seurakunnille sanoo.
Ilm. K. 2: 7, 11.

7. Ja Philadelphian Seurakunnan
ngelille kirjoita: Näitä sanoo se Py-
, se totinen, jolla on Dawidin awain:
ka awaa, ja ei yxikän sulje: joka
lkee, ja ei yxikän awaja:
Job. 12: 14. Es. 22: 22. Ilm. K. 1: 18.

8. Minä tiedän sinun tekos: katzo,
inä annoin sinun etees aukian owen,
ei yxikän woi sitä sulkea; sillä si-
lla on wähä woimaa, ja pidät mi-
m sanani, etkä minun Nimeäni kiel-
nyt.

9. Katzo, minä annan sinulle Sata-
n joukosta, ne jotka heitänsä Juda-
isexi sanowat, ja ei olekkan, waan
walehtelewat: Katzo, minä tahdon
atia heitä siihen, että heidän pitä
leman ja kumartaman sinun jalkais
sä, ja heidän pitä tietämän, että
nä sinua rakastin. Ilm. K. 2: 9.

10. Että pidit minun kärsiwälli-
ni sanat, niin minä tahdon sinun
rjella kiusauxen hetkestä, joka koko
an piirin päälle tulewa on, niitä
samaan, jotka maan päällä asuwat.

11. Katzo, minä tulen pian: pidä
tä sinulla on, ettei kengän sinun
nunuas ottaisi. Ilm. K: 1: 3.
Luku 2: 25. Luku 22: 7, 12.

12. Joka woitta, hänen minä teen
patzaxi minun Jumalani Templisä, ja
ei hänen pidä sillen sieldä lähtemän
ulos: Ja tahdon kirjoitta hänen pääl-
lensä minun Jumalani Nimen, ja mi-
nun Kaupungini sen uuden Jerusale-
min Nimen, joka Taiwaasta minun
Jumalaldani tuli alas, ja minun uu-
den Nimeni. Gal. 4: 26. Hebr. 12. 22.
Ilm. K. 21: 2, 20. Luku 22: 4.

13. Jolla korwa on, se kuulkan
mitä Hengi Seurakunnille sanoo.

14. Ja Laodicean Seurakunnan En-
gelille kirjoita: Näitä sanoo se Amen,
se uskollinen ja totinen Todistaja, se
Jumalan luondokappalden alku:
Ps. 89: 10. Es. 55: 4. Col. 1: 15.
Ilm. K. 1: 5.

15. Minä tiedän sinun tekos, ettet
sinä kylmä etkä palawa ole: o joskas
kylmä taikka palawa olisit!

16. Sentähden että pensiä olet, ja
et kylmä etkä palawa, rupean minä
sinua minun suustani oxendamaan ulos.

17. Että sanot: Minä olen rikas,
minä olen rikastunut, ja en minä mi-
tän tarwitze: ja et tiedä että wihe-
liäinen ja raadollinen olet, köyhä, so-
kia, ja alastoin. 1 Cor. 4: 8.

18. Minä neuwon sinua minuldani
ostamaan Kuldaa tulella selitettyä, et-
täs rikastuisit; ja walkiat waattet, joil-
las sinus pukisit, ettei sinun alastomu-
des häpy näkyisi: ja woitele silmäs sil-
mäin woitella, että näkisit.
Ilm. K. 7: 13. Luku 16: 15. Luku 19: 8.

19. **Joita minä rakastan, niitä mi-
nä myös nuhtelen ja kuritan: Niin
ole siis ahkera, ja tee parannus.**
Job. 5: 17. San. l. 3: 11, 12. Hebr. 12: 5, 6.
Jac. 1: 12.

20. **Katzo, minä seison owesa, ja
kolkutan: jos joku minun ääneni
kuulee, ja awaa owen, sen tygö mi-
nä tahdon mennä sisälle, ja pitä eh-
tollista hänen kanßansa, ja hän mi-
nun kanßani.** Kork. W. 5: 2.
Joh. 14: 21, 23.

21. Joka woitta, sen minä annan
istua minun kanßani minun istuimel-
lani, niinkuin minäkin woitin, ja olen
minun Isäni kanßa hänen istuimellansa
istunut. Matth. 19: 28. Luc. 22: 30.
1 Cor. 6: 2. 2 Tim. 2: 12. Ilm. K. 2: 26, 27.

22. Jolla korwa on, se kuulkan mitä
Hengi Seurakunnille sanoo.
Ilm. K. 2: 17, 29.

4. Luku.

Johannes näkee Jumalan istuwan kunniansa istuimella, neljäkolmattakymmendä wanhinda istuimen ympärillä, ja neljä eläindä istuimen keskellä. Jumalan ylistys.

Sitte näjin minä, ja katzo, owi awattin Taiwaasa, ja se ensimäinen ääni jonga minä kuulin niinkuin Basunan puhuwan minun kanßani, sanoi: astu tänne ylös, ja minä osotan sinulle mitä tästälähin tapahtuwa on.
Ilm. K. 1: 10.

2. Ja kohta minä olin Hengesä: ja katzo, istuin oli pandu Taiwaseen, ja istuimella oli (yxi) istuwa.
Hes. 1: 26. Ilm. K. 1: 10. Luku 10: 1.

3. Ja se joka istui, oli näkyänsä sen kiwen Jaspixen ja Sardin kaltainen: Ja Taiwan Kaari istuimen ympäri näkyänsä Smaragdin kaltainen.

4. Ja sen istuimen ympärillä oli neljäkolmattakymmenendä istuinda: ja niillä istuimilla näjin minä neljäkolmattakymmendä wanhinda istuwan, walkeilla waatteilla puetettuna, ja heidän päässänsä olit kullaiset Kruunut.

5. Ja istuimesta käwit ulos leimauxet, ja Pitkäiset, ja äänet: ja seitzemän tulista lampua paloit istuimen edesä, jotka seitzemän Jumalan Hengeä owat.
Ilm K. 1: 4. Luku 3: 1. Luku 5: 6.

6. Ja istuimen edesä oli niinkuin klasinen meri Christallin muotoinen; ja keskellä istuinda ja ympäri istuinda neljä eläindä, edestä ja takaa silmiä täynänsä.
Ilm. K. 15: 2.

7. Ja ensimäinen eläin oli Jalopeuran muotoinen, ja toinen eläin wasikan muotoinen, ja kolmannella eläimellä olit niinkuin ihmisen kaswot, ja neljäs eläin lendäwäisen kotkan muotoinen.

8. Ja niillä neljällä eläimellä olit kullakin kuusi siipeä ympärillä, ja he olit sisäldä silmiä täynänsä: Ja ei heillä ollut lepoa päiwällä eikä yöllä, ja sanoit: Pyhä, Pyhä, Pyhä on HERra Jumala Kaikkiwaldias, joka oli, ja joka on, ja joka tulewa on.
Es. 6: 2, 3. Ilm. K. 16: 5.

9. Ja koska ne eläimet annoit kiitoxen ja kunnian ja siunauxen, sille kuin istuimella istui, joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen;

10. Niin ne neljäkolmattakymmendä Wanhinda langeisit sen istuimella istuwaisen eteen, ja kumarten rukoilit sitä joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen, ja heitit heidän Kruununsa istuimen eteen, ja sanoit:

11. HERra, sinä olet mahdollinen saamaan ylistyxen ja kunnian ja woiman: Sillä sinä olet kaikki luonut, ja sinun tahdostas he owat, ja luodut owat.

5. Luku.

Jalopeura Judasta awaa kirjan ja ylistetään.

Ja minä näjin istuimella istuwan oikiasa kädesä Kirjan, sisäldä ja ulkoa kirjoitetun, seitzemällä sinetillä lukitun.
Hes. 2: 9, 10.

2. Ja minä näjin wäkewän Engelin suurella äänellä saarnawan: kuka on mahdollinen tätä Kirjaa awamaan, ja hänen sinettiänsä päästämään?

3. Ja ei yxikän woinut, eikä Taiwaasa, eikä maasa, eikä maan alla sitä Kirjaa awata, eikä siihen katsoa.

4. Ja minä itkin kowin, ettei yhtäkän löytty mahdollisexi sitä Kirjaa awamaan, eikä sitä näkemään.

5. Ja yxi niistä Wanhimmista sanoi minulle: älä itke: katzo, Jalopeura woitti, joka on Judan sukukunnasta, Davidin juuri, awamaan sitä Kirjaa, ja päästämään sen seitzemää sinettiä.
1 Mos. 49: 9, 10. Es. 11: 1, 10. Rom. 15: 12. Ilm. K. 22: 16.

6. Ja minä näjin, ja katzo, keskellä istuinda, ja neljän eläimen, ja Wanhimmitten keskellä seisoi Karitza, niinkuin tapettu, jolla oli seitzemän sarwea, ja seitzemän silmää; jotka owat seitzemän Jumalan Hengeä kaikkeen maahan lähetetyt.
Zach. 3: 9. Luku 4: 10. Joh. 1: 29, 36.

7. Ja se tuli ja otti Kirjan istuimella istuwaisen oikiasta kädestä.

8. Ja koska hän Kirjan otti, niin langeisit ne neljä eläindä ja neljäkolmattakymmendä Wanhinda Karitzan eteen, ja jokaitzella oli kandele ja ...

aiset maljat suitzutusta täynä, jotka
wat pyhäin rukouxet; Ps. 141: 2.
9. Ja weisaisit uutta wirttä, sano=
en sinä olet mahdollinen Kirjaa otta=
naan, ja sen sineteitä awamaan; sillä
inä olet tapettu, ja werelläs meitä
Jumalalle lunastit, kaikkinaisista su=
'ukunnista, ja kielistä, ja Kansoista,
a pakanoista: Ap. T. 20: 28.
1 Cor. 6: 20. Luku 7: 23. Eph. 1: 7. Col.
1: 14. Hebr. 9: 12. Luku 10: 10. 1 Pet.
1: 18. 19. 2 Pet. 2: 1. 1 Joh. 1: 7.
Ilm. K. 14: 3.
10. Ja olet meidän tehnyt mei=
dän Jumalallemme Kuningaxi ja
Papixi; ja me saamme wallita maan
päällä. 2 Mos. 19: 6. 1 Pet. 2: 5, 9.
Ilm. K. 1: 6. Luku 20: 6.
11. Ja minä näjin ja kuulin mo=
nen Engelin äänen istuimen, ja eläin=
ten, ja Wanhimmitten ympärillä: ja
heidän lukunsa oli kymmenen tuhatta
kertaa kymmenen tuhatta, ja tuhannen
kertaa tuhatta. Dan. 7: 10.
12. Ja sanoit suurella äänellä: Ka=
ritza, joka tapettu on, on mahdollinen
ottamaan woiman, ja rikkauden, ja
wiisauden, ja kunnian, ja kiitoxen, ja
siunauxen.
13. Ja kaikki luondokappalet, jotka
Taiwaasa owat, ja maan päällä, ja
maan alla, ja meresä, ja kaikki kuin
niisä owat, kuulin minä sille sanowan
joka istuimella istui, ja Karitzalle: siu=
naus ja kunnia, ja ylistys, ja woima,
ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Phil. 2: 10.
14. Ja ne neljä eläindä sanoit:
Amen! Ja ne neljäkolmattakymmendä
Wanhinda langeisit maahan, kumarsit
ja rukoilit sitä joka elää ijankaikkisesta
ijankaikkiseen.

6. Luku.

Kuusi sinettiä awataan. Neljä hewoismiestä.
Sieluin huuto. Duomion muoto.

Ja minä näjin, koska Karitza ensi=
mäisen sinetin awais: ja minä kuulin
yhden niistä neljästä eläimestä sanowan,
niinkuin pitkäisen jylinän: tule ja katzo.
2. Ja minä näjin, ja katzo, walkia
Orhi: ja se joka sen päällä istui, piti
joutzea: ja hänelle annettin Kruunu,
ja hän läxi woittamaan, ja saamaan
woittoa. Ilm. K. 19: 11.
3. Ja koska hän toisen sinetin awais,
kuulin minä toisen eläimen sanowan:
tule ja katzo.
4. Ja ruskia Orhi meni ulos, ja
sille joka sen päällä istui, annettin rau=
ha maasta otta pois, että heidän piti
keskenänsä toinen toisensa tappaman:
ja hänelle oli suuri miekka annettu.
5. Ja koska hän kolmannen sinetin
awais, kuulin minä kolmannen eläi=
men sanowan: tule ja katzo. Ja minä
näjin, ja katzo, musta Orhi; ja sillä
joka sen päällä istui, oli waaka kädesä.
6. Ja minä kuulin äänen niitten
neljän eläimen keskeldä sanowan: mitta
nisuja yhteen penningiin, ja kolme mit=
taa ohria yhteen penningiin; ja älä
wiinaa eikä öljyä wahingoita.
Ilm. K. 9: 4.
7. Ja koska hän awais neljännen
sinetin, kuulen minä neljännen eläimen
äänen sanowan: tule ja katzo.
8. Ja minä näjin, ja katzo, yxi hii=
renkarwainen Orhi, ja joka sen päällä
istui, sen nimi oli kuolema: ja helwet=
ti noudatti händä: Ja hänelle annet=
tin woima tappa neljättä osaa maan
pääldä, miekalla ja näljällä, ja sur=
malla, ja pedoilda maan päällä.
9. Ja koska hän wiidennen sinetin
awais, näjin minä Altarin alla niit=
ten sielut jotka Jumalan sanan tähden
tapetut olit, ja sen todistuxen tähden kuin
heillä oli. Ilm. K. 1: 9. Luku 20: 4.
10. Ja he huusit suurella äänellä,
sanoden: sinä pyhä ja totinen HERra,
kuinga kauwan et sinä duomitze
ja meidän wertamme kosta, niille
jotka maan päällä asuwat?
11. Ja kullekkin heistä annettin wal=
kia waate; ja sanottin heille, että hei=
dän piti wielä wähän aikaa lewämän,
siihenasti kuin heidän kanszapalweliainsa
ja weljeinsä luku täytetyxi tulis, jotka
piti tapettaman niinkuin hekin.
Ilm. K. 3: 5. Luku 7: 9, 14.
12. Ja minä näjin, koska hän kuu=
dennen sinetin awais, katzo, niin ta=
pahtui suuri maan järistys: ja Auringo
tuli mustaxi niinkuin karwasäkki, ja
Kuu tuli kokonansa niinkuin weri.
Joel 2: 10, 31. Luku 3: 15. Matth. 24: 29.
Ap. T. 2: 20.

13. Ja tähdet putoisit Taiwaasta maan päälle, niinkuin fikunapuu fikunansa wariftaa, koska hän suurelda tuulelda häälytetän.

14. Ja Taiwas pakeni: niinkuin kämärtynyt Kirja, ja kaikki wuoret ja luodot siirtin sioistansa.
Ps. 102: 27. Es. 34: 4.

15. Ja Kuningat maan päällä, ja ylimmäiset, ja rikkat, ja Päämiehet, ja wäkewät, ja kaikki orjat, ja kaikki wapat kätkit heitänsä luoliin ja wuorten rotkoihin; Es. 2: 19.

16. Ja sanoit wuorille ja kukkuloille: langetkat meidän päällemme, ja peittäkät meitä sen kaswoin edestä joka istuimella istuu, ja Karitzan wihasta:
Hos. 10: 8. Luc. 23: 30. Ilm. K. 9: 6.

17. Sillä se suuri hänen wihansa päiwä on tullut, ja kuka woi pysyä?

7. Luku.

Jumalan palweliat merkitään. Heidän waattensa, puhensa ja kiitos=weisunsa.

Ja sitte näjin minä neljä Engelitä seisowan neljän maan kulman päällä, ja neljää maan tuulda pitäwän, ettei tuuli olisi puhaltanut maan päälle, eikä meren päälle, eikä yhdengän puun päälle.

2. Ja minä näjin toisen Engelin Auringon koitosta tulewan ylös, jolla oli eläwän Jumalan sinetti; ja hän huusi suurella äänellä niille neljälle Engelille, joitten maata ja merta oli annettu wahingoitta,

3. Ja sanoi: älkät maata eikä merta eikä puita wahingoittako, siihenasti kuin me merkitzemmä meidän Jumalamme palweliat heidän otzisansa.
Hes. 9: 4. Ilm. K. 9: 4.

4. Ja minä kuulin että merkittyin luku oli sata ja neljäwiidettäkymmendä tuhatta, jotka kaikkein Israelin lasten sukukunnista merkityt olit.

5. Judan sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Rubenin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Gadin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt.

6. Asserin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Naphthalin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Manassen sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt.

7. Simeonin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Lewin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Isascharin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt.

8. Zabulonin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: Josephin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt: BenJaminin sukukunnasta, kaxitoistakymmendä tuhatta merkityt.

9. Sen jälkeen näjin minä, ja katso, suuri joukko, jota ei yxikän lukea tainnut, kaikista pakanoista, ja sukukunnista, ja Kansoista ja kielistä, seisowan istuimen edesä, ja Karitzan edesä, walkeilla waatteilla puetetut: ja palmut heidän käsisänsä. Ilm. K. 3: 5, 18. Luk. 6: 11

10. Ja he huusit suurella äänellä, sanoden: Autuus olkon meidän Jumalallemme joka istuimella istuu, ja Karitzalle.

11. Ja kaikki Engelit seisoit ympäri istuinda, ja wanhimpita, ja neljä eläindä, ja langeisit kaswoillensa istuimen eteen, kumarsit ja rukoilit Jumalata,

12. Sanoden: Amen. Siunaus, ja ylistys, ja wiisaus, ja kiitos, ja kunnia, ja woima, ja wäkewys, olkon meidän Jumalallemme ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Amen!

13. Ja yxi wanhimmista wastaisi, ja sanoi minulle: kutka nämät walkeilla waatteilla puetetut owat, ja kusta he tullet owat?

14. Ja minä sanoin hänelle: Herra, sinäpä sen tiedät. Ja hän sanoi minulle: nämät owat ne, jotka suuresta waiwasta tulit, ja he owat heidän waattensa pesnet, ja owat heidän waattensa Karitzan weresä walaisnet.
Hebr. 9: 14. 1 Joh. 1: 7. Ilm. K. 1: 5

15. Sentähden owat he Jumalan istuimen edesä, ja palwelewat häntä päiwällä ja yöllä hänen Templisänsä: Ja se joka istuimella istuu, asuu heidän päällänsä. Ps. 121: 6. Es. 4: 5, 6

16. Ei heidän pidä enä isoman, eikä enä janoman, eikä Auringo lange heidän päällensä, ei myös yxikän palawus: Es. 49: 10.

17. Sillä Karitza, joka istuimen
eskellä on, kaitzee heitä, ja johdatta
heitä eläwäin wesilähdetten tygö; ja
Jumala on kuiwawa kaikki kyyne-
et heidän silmistänsä. Ps. 23: 1, 2.
Es. 25: 8. Ilm. K. 21: 4.

8. Luku.

Seitzemäs sinetti awataan. Neljä Enge-
listä soittawat.

Ja koska hän seitzemännen sinetin a-
wais, oltin ääneti Taiwaasa lähes
puoli hetkeä.
2. Ja minä näjin seitzemän Engelitä
Jumalan edesä seisowan, joille seitze-
män Basunata annettin.
3. Ja yxi toinen Engeli tuli, ja sei-
soi Altarin edesä, ja hänellä oli kullai-
nen pyhän sawun astia; jolle paljo suitzu-
usta annettin, kaikkein Pyhäin rukou-
xiin, sille kullaiselle Altarille andaxensa,
joka on istuimen edesä. Ilm. K. 5: 8.
4. Ja se suitzutuxen sawu pyhäin
rukouxista, nousi Engelin kädestä Ju-
malan eteen. Ps. 141: 2.
5. Ja Engeli otti pyhän sawun
astian, ja täytti sen Altarin tulesta,
ja heitti maan päälle: Ja niin tapah-
duit äänet ja Pitkäisen jylinät ja lei-
mauxet ja maan järistyxet.
6. Ja ne seitzemän Engelitä niillä
seitzemällä Basunalla, hangitzit Basu-
nilla soittamaan.
7. Ja ensimäinen Engeli soitti Ba-
sunalla, ja tuli rakehita ja tulda we-
rellä sekoitettuja, jotka maan päälle
heitettin: Ja kolmas osa puista paloi,
ja kaikki wiherjäinen ruoho paloi.
8. Ja toinen Engeli soitti Basu-
nalla, ja mereen heitettin niinkuin suu-
ri wuori tulesa paläwa; ja kolmas osa
merestä tuli werexi.
9. Ja kolmas osa eläwistä luondo-
kappaleista meresä kuoli; ja kolmas osa
haaxista hukkui.
10. Ja kolmas Engeli soitti Basu-
nalla, ja suuri Tähti langeis Taiwaasta
palawa niinkuin tulisoitto, ja langeis
kolmannen osan wirtain ja wesilähdet-
ten päälle.
11. Ja se Tähti kutzutan Koiruo-
hoxi: Ja kolmas osa wesistä muuttui
Koiruohoxi, ja monda ihmistä kuoli wet-
ten tähden, että ne haikiaxi tehdyt olit.
12. Ja neljäs Engeli soitti Basu-
nalla, ja kolmas osa Auringosta lyötin,
ja kolmas osa Kuusta, ja kolmas osa
tähdeistä; niin että kolmas osa heistä
pimeni, ja ei kolmas osa päiwästä wa-
laisnut, eikä yöstä.
13. Ja minä näjin ja kuulin yh-
den Engelin, keskelle Taiwasta lendä-
wän, ja suurella äänellä sanowan: Woi,
Woi, Woi asuwaisia maan päällä, niit-
ten muitten kolmen Engelin Basunan
äänistä, jotka wielä Basunilla soitta-
man pitä! Ilm. K. 9: 12.

9. Luku.

Wiides ja kuudes Engeli soittawat, hun-
tain woi.

Ja wiides Engeli soitti Basunalla,
ja minä näjin Tähden Taiwaasta
maan päälle putowan, ja hänelle an-
nettin sywyden kaiwon awain.
2. Ja hän awais sy−wyden kaiwon,
ja kaiwon sawu käwi ylös niinkuin
suuren pätzin sawu: ja Aurinko ja
ilma piminit kaiwon sawusta.
3. Ja sawusta läxit metzäsirkat maan
päälle, ja heille annettin woima, niinkuin
Skorpioneilla on woima maan päällä.
4. Ja heille sanottin ettei heidän
pitänyt wahingoittaman maan ruohoa,
eikä mitän wiherjäistä, ei myös yhtän
puuta; waan ainoasta ihmisiä, joitten
otzisa ei Jumalan Sinetti ole.
Hes. 9: 4. Ilm. K. 7: 3.
5. Ja se annettin heille ettei heidän
pitänyt heitä tappaman, waan wiisi
Kuukautta waiwaman: ja heidän wai-
wamisensa oli niinkuin Skorpionin wai-
waminen, koska hän on ihmistä pistänyt.
6. Ja niinä päiwinä ihmiset etzi-
wät kuolemata, ja ei löydä händä; ja
pyytäwät kuolla, waan kuolema pa-
kenee heitä. Es. 2: 19. Jer. 8: 3.
Hos. 10: 8. Luc. 23: 30. Ilm. K. 6: 16.
7. Ja ne metzäsirkat owat niitten
Orihten kaltaiset, jotka sotaan walmiste-
tut owat; ja heidän pääsänsä niinkuin
Kruunut, kullan muotoiset, ja heidän
kaswonsa niinkuin ihmisten kaswot.
2 Mos. 10: 4.
8. Ja heillä olit hiuxet, niinkuin

waimoin hiuxet, ja heidän hambaansa
olit niinkuin Jalopeuran:
9. Ja heillä oli Pantzari niinkuin
rautapantzarit: ja heidän siipensä ha=
wina niinkuin rataisten kituma, kusa
monda hewoista sotaan juoxewat.
10. Ja heillä oli pyrstöt niinkuin
Skorpioneilla, ja heidän pyrstöisänsä
olit neulaiset, ja heidän woimansa oli
ihmisiä wiisi Kuukautta wahingoitta.
11. Ja heidän Kuningansa on sy=
wyden Engeli; jonga nimi Hebrean
kielellä on Abaddon, ja Grekan kielel=
lä on hänen nimensä Apollyon.
12. Yxi Woi on mennyt edes, katzo,
wielä kaxi Woita sen jälkeen tulewat.
Ilm. K. 8: 13.
13. Ja kuudes Engeli soitti Basu=
nalla, ja minä kuulin äänen niistä nel=
jästä kullaisen Altarin sarwista, joka
Jumalan edesä on,
14. Sanowan sille kuudennelle En=
gelille, jolla Basuna oli: päästä ne nel=
jä Engelitä, jotka siinä suuresa Euphra=
tin wirrasa sidottuna owat.
15. Ja ne neljä Engelitä päästettin,
jotka olit walmit hetkexi, ja päiwäxi,
ja Kuukaudexi ja wuodexi, tappamaan
kolmatta osaa ihmisistä.
16. Ja ratzasmiesten sotajoukon luku
oli kaxin kerroin kymmenen tuhatta ker=
taa kymmenen tuhatta, ja minä kuulin
heidän lukunsa. Ps. 68: 18. Dan. 7: 10.
17. Ja niin minä näjin ne Orhit
näösä, ja niillä kuin heidän päällänsä
istuit, olit tuliset, ja kellaiset, ja tuli=
kiwiset Pantzarit; ja Orhitten päät o=
lit niinkuin jalopeurain päät: ja hei=
dän suustansa käwi ulos tuli, ja sawu,
ja tulikiwi.
18. Näillä kolmella witzauxella ta=
pettin kolmas osa ihmisistä, tulella, sa=
wulla ja tulikiwellä, jotka käwit ulos
heidän suustansa.
19. Sillä heidän woimansa oli heidän
suusansa ja heidän pyrstöisänsä: ja heidän
pyrstönsä olit kärmetten muotoiset, heil=
lä olit päät, ja niillä he wahingoitzewat.
20. Ja muut ihmiset, jotka ei näil=
lä witzauxilla ole tapetut, ei heidän
kättensä töistä parannusta tehnet:
ettei he olisi Perkeleitä kumartanet,
ja kullaisia, ja hopiaisia, ja waskisia,
ja kiwisiä ja puisia epäjumalita, jot-
ka ei nähdä taida, eikä kuulla,
myös käydä; 5 Mos. 11:
Ps. 106: 37. Ps. 115: 4, rc.
21. Ja ei tehnet parannusta hei-
dän murhistansa, eikä welhoudes-
sa, eikä huorudestansa, ei myös war-
kaudestansa.

10. Luku.

Engeli puetettu pilwellä. Seitzemän pit-
käistä. Kirja syödään.

Ja minä näjin toisen wäkewän En-
gelin tulewan alas Taiwaasta, jo-
ka pilwellä puetettu oli, ja Taiwan
Kaari hänen päänsä päällä, ja hänen
kaswonsa olit niinkuin Auringo, ja hä-
nen jalkansa niinkuin tulen patsat,
Ilm. K. 1: 14, 15.
2. Ja hänen kädesänsä oli
Kirja, ja hän pani oikian jalkansa
ren päälle, ja wasemman maan
3. Ja huusi suurella äänellä
jalopeura kiljuu: Ja koska hän
puhuit ne seitzemän Pitkäistä
4. Ja koska ne seitzemän
olit äänensä puhunet, tahdoin minä ja
kirjoitta: Ja minä kuulin äänen
waasta sanowan minulleni:
mitä ne seitzemän Pitkäistä puhuit, ja
älä niitä kirjoita. Dan. 8:
5. Ja se Engeli, jonga minä
ren päällä ja maan päällä näjin
wan, nosti kätensä Taiwaseen päin,
Dan. 12: 7.
6. Ja wannoi sen kautta joka
ijankaikkisesta ijankaikkiseen, joka
wan luonut oli ja ne kuin siinä
maan ja ne kuin siinä on, ja
ja ne kuin siinä on, ettei sillen
enämpi oleman pidä:
7. Waan sen seitzemännen
äänen päiwinä, koska hän rupee
nalla soittamaan, niin pitä Ju-
salaisus täytettämän, niinkuin
on palwelioillensa Prophetai-
moittanut. Ilm. K. 11:
8. Ja se ääni jonga minä
Taiwaasta, puhui taas minun
ni, ja sanoi: mene ja ota se
Kirja Engelin kädestä, joka
maan päällä seisoo.
9. Ja minä menin Engelin

a sanoin: anna se kirja minulle. Ja
hän sanoi minulle: ota ja syö se: ja se
on karwastelewa sinun watzasas, waan
sinun suusas pitä sen oleman makian
niinkuin hunajan. Hes. 3: 1, 2, 3.
10. Ja minä otin sen kirjan En-
gelin kädestä, ja söin sen: ja se oli
makia minun suusani niinkuin hunaja:
Ja kuin minä sen syönyt olin, kar-
waſteli se minun watzasani.
11. Ja hän sanoi minulle: taas tu-
lee sinun propheterata Kansoille, ja pa-
kanoille, ja kielille ja monelle Kuningalle.

11. Luku.

Templi mitattu. Todistajat ennustawat, tapetaan, wirkowat. Seitzemäs soitto.

Ja minulle annettin ruoko niinkuin
sauwa, ja Engeli seisoi ja sanoi:
nouse ja mitta Jumalan Templi ja
Altari, ja ne kuin siinä rukoilewat.
Hes. 40 Luku, 41 Luku, 42 Luku, 43 Luku.
2. Mutta syöre sisälmäinen Chuori
ulos Templistä, ja älä sitä mitta; sillä
se on pakanoille annettu: ja he talla-
wat pyhää Kaupungita kaxiwiidettä-
kymmendä Kuukautta. Ilm. K. 13: 5.
3. Ja minä annan kahdelle minun
todistajalleni, ja heidän pitä tuhannen
kaxi sataa ja kuusikymmendä päiwää
propheteraman, säkeisä puetettuna.
Ilm. K. 12: 6.
4. Nämät owat kaxi öljypuuta, ja
kaxi kyntiläjalkaa, jotka maan Juma-
lan edesä seisowat. Sach. 4: 2, 3, 11, 14.
5. Ja jos joku heitä tahtoo wahin-
goitta, niin tuli käy ulos heidän suus-
tansa, ja syö heidän wihollisensa: Ja
jos joku tahtoo heitä wahingoitta, niin
se tapetan.
6. Näillä on walda Taiwasta sulkea,
ettei niinä päiwinä, joina he prophete-
rawat, sataman pidä: Ja heillä on wal-
da wesiä wereri muutta, ja lyödä maa-
ta kaikkinaisella witzauxella, niin usein
kuin he tahtowat. 2 Mos. 7 Luku 8 Luku,
9 Luku, 10 Luku, 12 Luku. 1 Kun. K. 17: 1.
7. Ja koska he heidän todistuxensa
lopettanet owat, niin se Peto, joka as-
tui ylös syòwydestä, on heidän kanssansa
sotiwa, ja heitä woittawa ja tappawa
heidän. Dan. 7: 21. Ilm. K. 13: 1, 7, 11.
Luku 17: 8.
8. Ja heidän ruuminsa pitä maka-
man sen suuren Kaupungin katuilla,
joka hengellisesti kutzutan Sodoma ja
Egypti, kusa myös meidän HERramme
ristinnaulittu on. Ilm. K. 17: 1, 5.
Luku 18: 10.
9. Ja muutamat sukukunnista, ja
Kansoista ja kielistä, ja pakanoista, pi-
tä näkemän heidän ruuminsa kolme
päiwää ja puolen, ja ei he salli hei-
dän ruumitansa haudatta.
10. Ja jotka maan päällä asuwat,
ne iloitzewat heistä ja riemuitzewat; ja
lahjoja keskenänsä lähettelewät, sillä
nämät kaxi Prophetata ahdistelit niitä
kuin maan päällä asuit.
11. Ja niitten kolmen päiwän pe-
rästä ja puolen, meni Jumalalda elä-
män Hengi heihin; ja he seisoit jal-
woillansa, ja suuri pelko tuli niitten
päälle jotka heidän näit.
12. Ja he kuulit suuren äänen Tai-
waasta sanowan heille: astukat tänne.
Ja he astuit taiwaseen pilwesä; ja hei-
dän wihollisensa näit heidän.
13. Ja sillä hetkellä tapahtui suuri
maanjäristys, ja kymmenes osa Kau-
pungista langeis maahan. Ja siinä
maanjäristyxesä tapettin seitzemän tu-
hannen ihmisten nimi; ja ne muut
hämmästyit, ja annoit kunnian Tai-
wan Jumalalle.
14. Se toinen Woi on mennyt edes,
ja katzo, se kolmas Woi pian tulee.
Ilm. K. 8: 13. Luku 9: 12. Luku 15: 1.
15. Ja seitzemäs Engeli soitti Ba-
sunalla, ja suuret äänet kuuluit Tai-
waasa, sanoden: Mailman waldakunnat
owat meidän HERrallemme ja hänen
Christuxellensa tullet, ja hän on hallitze-
wa ijankaikkisesta ijankaikkiseen.
Ilm. K. 10: 7.
16. Ja neljäkolmattakymmendä Wan-
hinda, jotka Jumalan edesä heidän istui-
millansa istuwat, langeisit kaswoillensa,
ja kumarsit Jumalata,
Ilm. K. 4: 4, 10. Luku 5: 8.
17. Sanoden: Me kiitämme sinua
HERra Kaikkiwaldias Jumala, jo-
ka olet, ja olit, ja tulewa olet; että
sinä olet saanut sinun suuren woi-
mas, ja hallinut: Ilm. K. 1: 4, 8.
Luku 4: 8. Luku 16: 5.
18. Ja pakanat owat wihastunet, ja

sinun wihas on tullut; ja kuolluitten
aika, heitä duomitta, ja sinun palwe=
liais Prophetain palkka maxetta, ja Py=
häin, ja niitten jotka sinun nimeäs pel=
käwät, pienden ja suurten; ja kadotta
niitä jotka maan turmellet owat.
19. Ja Jumalan Templi aukeni Tai=
waasa, ja hänen Testamentinsä Arkki
nähtin hänen Templisänsä; ja tapah=
tuit leimauxet, ja äänet, ja pitkäiset,
ja maanjäristyxet, ja suuret raket.
Ilm. K. 15: 5.

12. Luku.

Synnyttäwäinen waimo. Ruskia lohikärme. Michaelin sota, woitto.

Ja suuri ihme ilmestyi Taiwaasa:
waimo oli puetettu Auringolla: ja
Kuu hänen jalkainsa alla, ja hänen
pääsänsä Kruunu kahdestatoistakymme=
nestä tähdestä.
2. Ja hän oli raskas, ja huusi syn=
nyttäisänsä, ja hänellä oli suuri wai=
wa synnyttä.
3. Ja toinen ihme näwyi Taiwaasa,
katzo, suuri ruskia Lohikärme, jolla oli
seitzemän päätä ja kymmenen sarwea:
ja hänen päisänsä seitzemän Kruunua.
4. Ja hänen pyrstönsä weti kolman=
nen osan Taiwan tähdeistä, ja heitti ne
maan päälle: Ja Lohikärme seisoi wai=
mon edesä, joka oli synnyttämällänsä,
että koska hän olis synnyttänyt, se o=
lis syönyt hänen lapsensa.
5. Ja hän synnytti poikalapsen, joka
oli kaikki pakanat hallitzewa rautaisella
witzalla: Ja hänen poikansa temmattin
Jumalan tygö, ja hänen istuimensa tygö.
Ps. 2: 9. Ilm. K. 2: 27. Luku 19: 15.
6. Ja se waimo pakeni korpeen, kusa
hänelle oli sia Jumalalda walmistettu,
siinä ruokitta tuhannen kaxi sataa ja
kuusikymmendä päiwää. Ilm. K. 11: 3.
7. Ja (suuri) sota tapahtui Taiwaa=
sa: Michael ja hänen Engelinsä sodeit
Lohikärmen kansa: Ja Lohikärme sodei,
ja hänen Engelinsä. Dan. 10: 13, 21.
Luku 12: 1. Jud. Ep. v. 9.
8. Ja ei he woittanet, eikä heidän
siaansa enämpi löytty Taiwaasa.
Dan. 2: 35.
9. Ja se suuri Lohikärme, se wanha
mato, joka perkelexi ja Satanaxi kutzu=
tan, heitettin ulos, joka koko maan
piirin wiettelee, hän heitettin maan
päälle; ja hänen Engelinsä myös hänen
kansansa heitettin sinne. 1 Mos. 3: 1, 4.
Luc. 10: 18. Joh. 12: 31. Ilm. K. 20: 2.
10. Ja minä kuulin suuren äänen
Taiwaasa sanowan: Nyt on autuus, ja
woima, ja waldakunda, ja wäki meidän
Jumalamme, ja walda hänen Chris=
tuxensa; että meidän weljeimme pääl=
kandaja on heitetty ulos, joka heidän
päällensä yötä ja päiwää Jumalan e=
desä kandoi. Zach. 3: 1. Job. 1: 9.
Luku 2: 5. Ilm. K. 11: 15.
11. Ja he owat hänen woittanet Ka=
ritzan weren kautta, ja heidän todistu=
xensa sanan kautta; ja ei he heidän
hengeänsä kuolemaan asti rakastanet.
Rom. 8: 33, 34, 37.
12. Sentähden te taiwat iloitkat, ja
jotka niisä asutta: Woi maan ja me=
ren asuwita! sillä Perkele astui alas
teidän tygönne, pitäin suurta wihaa,
tieten hänellänsä wähän aikaa olewan.
Ps. 96: 11. Es. 49: 13. Ilm. K. 8: 13.
13. Ja sittekuin Lohikärme näki hä=
nensä maahan heitetyxi, waino hän
sitä waimoa, joka sen pojan synnytti.
14. Ja sille waimolle annettin kaxi
suuren Kotkan siipeä, että hän olis kor=
peen hänen siaansa lendänyt, kusa hän
elätetän ajan, ja kaxi aikaa, ja puolen
aikaa, kärmen kaswoin edestä. Dan. 12: 7.
15. Ja kärme puuskais waimon jäl=
keen suustansa wettä niinkuin kosken;
upottaxensa händä.
16. Mutta maa autti sitä waimoa, ja
maa awais suunsa, ja särpi sen weden,
jonga Lohikärme suustansa puuskannut
oli.
17. Ja Lohikärme wihastui waimon
päälle, ja meni sotimaan muiden kans
sa hänen siemenestänsä, jotka Jumalan
käskyt kätkewät, ja JEsuxen Christu=
xen todistuxen pitäwät. 1 Joh. 5: 8.
18. Ja minä seisoin meren sannalla.

13. Luku.

Peto pilkkaa, wainoo. Toinen peto antaa sen endisen pedon kuwalle hengen.

Ja minä näjin pedon merestä astuwan
ylös, jolla oli seitzemän päätä ja
kymmenen sarwea; ja hänen sarwisansa
kymmenen Kruunua, ja hänen päisänsä
pilkan nimi. Dan. 7: 7. Ilm. K. 17: 3, 9, 12.

2. Ja se Peto, jonga minä näjin,
oli Pardin muotoinen, ja hänen jal=
kansa olit niinkuin Karhun käpälät, ja
hänen suunsa oli niinkuin jalopeuran
suu: Ja lohikärme andoi sille woiman=
sa, ja istuimensa, ja suuren wallan.
Ilm. K. 12: 9.
3. Ja minä näjin yhden hänen päis=
tänsä, niinkuin se olis kuolliaxi haa=
woitettu ollut; ja hänen kuolemahaa=
wansa parani, ja koko maan piiri ih=
metteli sitä Petoa. Ilm. K. 17: 8.
4. Ja kumarsit lohikärmettä, joka
Pedolle woiman andoi: Ja he kumar=
sit Petoa, ja sanoit: kuka on tämän
Pedon kaltainen? kuka woi sotia hän=
tä wastan? Ilm. K. 18: 18.
5. Ja hänelle annettin suu puhu=
xensa suuria asioita ja pilkkoja, ja
hänelle annettin walda pitä sotaa kaxi=
wiidettäkymmendä Kuukautta.
Dan. 7: 8, 11. Luku 11: 36. Ilm. K. 11: 2.
6. Ja hän awais suunsa pilkkoja
puhumaan Jumalata wastan, pilkka=
maan hänen nimeänsä, ja hänen ma=
jaansa, ja niitä kuin Taiwaasa asuwat.
7. Ja hänen sallittin sotia Pyhäin
kanßa, ja woitta heitä: Ja hänelle
annettin walda kaikkein sukukundain
päälle, ja Kansain, ja kielden, ja pa=
kanain. Dan. 7: 21.
8. Ja kaikki, jotka maasa asuwat,
kumarsit händä, joitten nimet ei ole
kirjoitetut Karitzan elämän Kirjasa
joka mailman alusta tapettu on.
2 Mos. 32: 33. Phil. 4: 3. Ilm. K. 3: 5.
Luku 17: 8. Luku 20: 12. Luku 21: 27.
9. Jos jollakin korwa on, se kuulkan:
Ilm. K. 2: 7, 11, 17, 29.
10. Joka fanginteen wie, se fangeu=
ten menee: ja joka miekalla tappa, se
miekalla tapetan. Täsä on Pyhäin
kärsiwällisys ja usko. 1 Mos. 9: 6.
Es. 33: 1. Matth. 26: 52. Ilm. K. 14: 12.
11. Ja minä näjin toisen Pedon
maasta astuwan ylös, ja hänellä oli
kaxi sarwea niinkuin lamballa, ja pu=
hui niinkuin lohikärme.
12. Ja se teke kaiken sen endisen
Pedon woiman, sen nähden, ja saatta
maan ja sen asuwaiset sitä ensimäistä
Petoa kumartamaan, jonga kuolema=
haawa parattu oli. Ilm. K. 19: 20.
13. Ja teke suuria ihmeitä, niin
että hän saatta tulengin langemaan
taiwaasta alas maan päälle, ihmisten
edesä. Matth. 24: 24. 2 Thes. 2: 9.
Ilm. K. 16: 14.
14. Ja wiettelee maan asuwita, niil=
lä ihmeillä kuin hänen olit annetut
Pedon edesä tehdä; sanoden maan asu=
wille, että he tekisit Pedon kuwan,
jolla miekan haawa on, ja wirkois.
5 Mos. 13: 1.
15. Ja sallittin hänelle, anda hen=
gen Pedon kuwalle, että Pedon kuwa
myös puhuis, ja tekis, että jokainen
kuin ei Pedon kuwaa kumarra, pitä
tapettaman.
16. Ja se saatta kaikki, pienet ja
suuret, rikkat ja köyhät, wapat ja pal=
weliat, ottamaan merkin oikiaan kä=
teensä taikka otziinsa;
17. Ja ettei kengän tainnut ostaa
eikä myydä, jolla ei se merkki ollut,
taikka Pedon nimi, eli hänen nimensä
luku. Ilm. K. 14: 9, 11.
18. Täsä on wiisaus. Jolla on ym=
märrys, se laskekan Pedon lugun; sillä
se on ihmisen luku, ja hänen lukunsa
on kuusi sataa kuusikymmendä ja kuusi.
Ilm. K. 15: 2. Luku 17: 9.

14. Luku.

Karitza Sionin wuorella. Ijankaikkinen Ewangeliumi. Babylonian langemus.

Ja minä näjin, ja katzo, Karitza sei=
soi Sionin wuorella, ja hänen
kanßansa sata ja neljä wiidettäkym=
mendä tuhatta, joilla oli hänen Isän=
sä nimi kirjoitettu heidän otzisansa.
Ilm. K. 7: 4.
2. Ja minä kuulin äänen Taiwaasta
niinkuin paljon weden äänen, ja niin=
kuin suuren Pitkäisen äänen: Ja se
ääni, jonga minä kuulin, oli niinkuin
kandelen soittajain, jotka heidän kande=
leitansa soittawat. Ilm. K. 1: 15.
Luku 5: 8. Luku 19: 6.
3. Ja weisaisit niinkuin uutta wirt=
tä istuimen edesä, ja neljän eläimen
edesä, ja wanhinden: Ja ei yxikän tai=
nut sitä wirttä oppia, paitzi niitä sa=
taa ja neljä wiidettäkymmendä tuhatta,
jotka maasta ostetut owat. Ilm. K. 5: 9.
4. Nämät owat ne, jotka ei wai=
moin kanßa ole saastutetut; sillä he

owat neitzet: nämät owat ne jotka seu-
rawat Karitzata kuhunga hän menee.
Nämät owat ihmisildä ostetut, Juma-
lalle ja Karitzalle uutisexi:
1 Cor. 6: 20. 2 Cor. 11: 2. Ilm. K. 3: 4
5. Joitten suusa ei ole petosta löyt-
ty; sillä he owat ilman saastaisutta
Jumalan istuimen edesä. Ps. 32: 2.
Zeph. 3: 13. Eph. 5: 27.
6. Ja minä näjin toisen Engelin
lendäwän Taiwan keskitze, jolla ijan-
kaikkinen Ewangeliumi oli, jota hänen
pitä niille ilmoittaman kuin maan pääl-
lä asuwat, ja kaikille pakanoille ja su-
kukunnille, ja kielille, ja Kansoille:
7. Joka sanoi suurella äänellä: pel-
jätkät Jumalata, ja andakat hänelle
kunnia; sillä hänen duomionsa hetki on
tullut: ja kumartakat ja rukoilkat sitä,
joka Taiwan ja maan ja meren ja we-
silähtet teki: 1 Mos. 1: 1. Ps. 33: 6
Ps. 124: 8. Ps. 146: 6. Ap. T. 14: 15. Luku 17: 24.
8. Ja toinen Engeli seurais, sano-
den: langeis, langeis Babylon, se suuri
Kaupungi; sillä hän oli hänen huoru-
densa wihan wiinalla kaikki pakanat
juottanut. Es. 21: 9. Jer. 51: 8.
Ilm. K. 18: 2, 3, 10, 21.
9. Ja kolmas Engeli seurais niitä,
sanoden suurella äänellä: jos joku Pe-
toa ja hänen kuwaansa kumarta, ja
otta sen merkin hänen otzahansa taikka
käteensä,
10. Sen pitä myös Jumalan wi-
han wiinasta juoman, siitä selkiästä
wiinasta joka hänen wihansa maljaan
kaattu on; ja händä pitä tulella ja
tulikiwellä pyhäin Engelitten edesä ja
Karitzan edesä waiwattaman.
Ps. 75: 9. Es. 34: 10. Luku 51: 17. Jer. 25: 15.
Ilm. K. 16: 19. Luku 19: 3, 20.
11. Ja heidän waiwansa sawu astuu
ylös ijankaikkisesta ijankaikkiseen; Ja
ei heillä ole lepoa päiwällä eikä yöllä,
kuin Petoa ja hänen kuwaansa kumar-
tawat, ja jos joku on hänen nimensä
merkin ottanut. Ilm. K. 20: 10.
12. Täsä on Pyhäin kärsiwällisys:
Täsä ne owat jotka Jumalan käskyt
ja JEsuxen uskon pitäwät.
13. Ja minä kuulin äänen Tai-
waasta minullen sanowan, kirjoita: Au-
tuat owat ne kuollet, jotka HERra-
sa kuolewat tästälähin. Ja, Hengi
sanoo: heidän pitä lewämän heidän
töistänsä; sillä heidän tekonsa nou-
dattawat heitä. 1 Cor. 15: 58.
1 Thes. 4: 14.
14. Ja minä näjin, ja katso, wal-
kia pilwi, ja pilwen päällä istui ih-
misen Pojan muotoinen, jonga pääs-
sä oli kullainen Kruunu, ja teräwä sirppi
hänen kädesänsä. Hes. 1: 26.
Dan. 7: 13. Ilm. K. 1: 13.
15. Ja toinen Engeli läxi Temp-
listä, huutain suurella äänellä sen pil-
wen päällä istuwaisen tygö: siwalla sir-
pilläs, ja leikka; sillä sinulle tuli hetki
leikataxes, ja elo on maan päällä kui-
waxi tullut. Joel. 3: 13. Matth 13: 39.
16. Ja se joka pilwen päällä istui,
siwalsi sirpillänsä maan pääldä; ja maa
tuli leikatuxi.
17. Ja toinen Engeli läxi Temp-
listä, joka Taiwaasa on, jolla myös
teräwä sirppi oli.
18. Ja toinen Engeli läxi Altarista,
jolla oli walda tulen päälle; ja huusi
suurella äänellä sen tygö jolla se terä-
wä sirppi oli, ja sanoi: siwalla sinun
teräwällä sirpilläs, ja leikka ne wii-
naoxan wersot maan pääldä; sillä hä-
nen wiinamarjansa owat kypsynet.
19. Ja se Engeli siwalsi teräwällä
sirpillänsä maan päälle, ja niitti maan
wiinamäen, ja heitti ne Jumalan wi-
han suureen kuurnaan. Ilm. K. 19: 15.
20. Ja se kuurna sotkuttiin ulkona
Kaupungista, ja weri kuurnasta kuohui
ulos hamaan Orihten suitziin asti, tu-
hannen ja kuusi sataa wakomittaa.
Es. 63: 3. Wal. w. 1: 15.

15. Luku.

Seitzemän wiimeistä witzausta. Jumalan
kiitos ja wihan maljat.

Ja minä näjin toisen merkin Tai-
waasa suuren ja ihmellisen: Seitze-
män Engelitä, joilla ne seitzemän wii-
meistä witzausta olit; sillä niisä on Ju-
malan wiha täytetty. Ilm. K. 11: 19.
2. Ja minä näjin niinkuin klasisen
meren, tulella sekoitetun; ja ne jotka
Pedosta woiton saanet olit, ja hänen
kuwastansa ja hänen merkistänsä, ja
hänen nimensä lugusta, seisowan sen

klassisen meren päällä, ja heillä oli Jumalan kandelet. Ilm. K. 4: 6.

3. Ja weisaisit Mosexen Jumalan palwelian wirttä, ja Karitzan wirttä, sanoden: Suuret ja ihmelliset owat sinun tekos, HERra Jumala kaikkiwaldias: oikiat ja totiset owat sinun ties, sinä Pyhäin Kuningas. Ps. 111: 2. Ps. 139: 14. Ps. 145: 17. Ilm. K. 16: 7.

4. Kuka ei pelkä sinua HERra, ja sinun Nimeäs ylistä? Sillä sinä ylinäns pyhä olet; sillä kaikki pakanat tulewat, ja sinun kaswois edesä kumartawat ja rukoilewat; että sinun duomios julistetut owat. Es. 66: 23. Jer. 10: 7.

5. Sitte näjin minä, ja katzo, Todistuxen majan Templi awattin Taiwaasa. Ilm. K. 11: 19.

6. Ja Templistä läxit ne seitzemän Engelitä, joilla ne seitzemän witzausta olit, puetetut puhtalla ja kirkkalla liinawaattella, ja wyötetyt rinnoilda kullaisilla wöillä. Ilm. K. 1: 13.

7. Ja yxi neljästä eläimestä andoi seitzemälle Engelille seitzemän kullaista maljaa, täynänsä Jumalan wihaa joka elää ijankaikkisesta ijankaikkiseen.

8. Ja Templi täytettin sawulla Jumalan kunniasta, ja hänen woimastansa; ja ei yxikän woinut Templiin mennä sisälle, siihenasti, kuin ne seitzemän Engelin seitzemän witzausta täytetyxi tulit. 2 Mos. 40: 34. 1 Kun. K. 8: 10. Es. 6: 4.

16. Luku.

Ne seitzemän Engelit wuodattawat maljansa.

Ja minä kuulin suuren äänen Templistä, niille seitzemälle Engelille sanowan: mengät ja wuodattakat ne Jumalan wihan maljat maan päälle.

2. Ja ensimäinen meni; ja wuodatti maljansa maan päälle: Ja tuli paha ja häijy haawa ihmisten päälle, joilla Pedon-merkki oli, ja niitten päälle jotka sen kuwaa kumarsit. 2 Mos 9: 9, 10, 11. Ilm. K. 13: 14, 16. 17.

3. Ja toinen Engeli wuodatti maljansa mereen, ja se tuli niinkuin kuolleen weri; ja kaikki eläwäiset sielut kuolit meresä. 2 Mos. 7: 17, 20.

4. Ja kolmas Engeli wuodatti maljansa wirtoihin, ja wesilähteisiin; ja se tuli werexi.

5. Ja minä kuulin wetten Engelin sanowan: HERra sinä olet wanhurskas, joka olet, ja joka olit, ja Pyhä, ettäs nämät duomitzit: Ilm. K. 1: 4, 8. Luku 4: 8. Luku 11: 17.

6. Sillä he owat Pyhäin ja Prophetain weren wuodattanet, ja sinä annoit heille werta juoda; sillä he owat sen ansainnet. Matth. 23: 34.

7. Ja minä kuulin toisen (Engelin) Altarilda sanowan: Ja HERra Kaikkiwaldias Jumala, sinun duomios owat totiset ja oikiat. Ilm. K. 15: 3.

8. Ja se neljäs Engeli wuodatti maljansa Auringohon; ja sille annettin ihmisiä waiwata heldellä tulen kautta.

9. Ja ihmiset tulit palawaxi suuresta heldeestä, ja pilkkaisit Jumalan Nimeä, jolla niitten witzausten päälle walda oli; ja ei tehnet parannusta andaxensa hänelle kunniata.

10. Ja wiides Engeli wuodatti maljansa sen Pedon istuimelle; ja hänen waldakundansa tuli pimiäxi: ja he purestelit heidän kielensä rikki kiwuillansa:

11. Ja pilkkaisit Taiwan Jumalata heidän kipuiunsa ja haawainsa tähden; ja ei tehnet parannusta heidän töistänsä.

12. Ja kuudes Engeli wuodatti maljansa sen suuren wirran Euphratin päälle; ja sen wesi kuiwui, että tie olis walmistettu idäisille Kuningoille.

13. Ja minä näjin Lohikärmen suusta, ja Pedon suusta, ja wäärän Prophetan suusta lähtewän kolme rietasta Hengeä, sammakkoin muotoista:

14. Sillä he owat Perkeleitten Henget, jotka ihmeitä tekewät, ja menewät maan ja koko maan piirin Kuningasten tygö, kokomaan heitä sotaan, sinä suurena Kaikkiwaldian Jumalan päiwänä. 2 Thes. 2: 9. Ilm. K. 13: 13.

15. **Katzo minä tulen niinkuin waras: autuas on se joka walwoo, ja kätkee waattensa, ettei hän alasti käwisi, ja ettei hänen häpiätänsä nähtäisi.** Matth. 24: 44. Luc. 12. 39. 1 Thes. 5: 2 2 Pet. 3: 10. Ilm. K. 3: 3, 4, 18.

16. Ja hän on koonnut heitä siihen siaan, joka kutzutan Hebreaxi Armageddon.

17. Ja seitzemäs Engeli wuodatti maljansa ilmahan: ja Taiwan Templistä läxi suuri ääni, istuimelda, joka sanoi: Se on tapahtunut.
Ilm. K. 21: 6.

18. Ja äänet tulit, ja pitkäiset, ja leimauxet: ja suuri maanjäristys tapahtui, jonga kaltaista ei ole ollut sittekuin ihmiset tulit maan päälle, senkaltainen suuri maanjäristys.
Ilm. K. 8: 5.

19. Ja se suuri Kaupungi tuli kolmexi osaxi, ja pakanain Kaupungit langeisit: Ja se suuri Babylon muistettin Jumalan edesä, että hän annais hänelle juomaastian hirmuisen wihansa wiinasta. Es. 51: 22, 23. Jer. 25: 15, 16. Ilm. K. 14: 8, 10. Luku 18: 5.

20. Ja kaikki luodot pakenit, ja ei wuoria löytty.

21. Ja suuri raje niinkuin leiwiskän paino langeis alas Taiwaasta ihmisten päälle: Ja ihmiset pilkkaisit Jumalata raken witzauxen tähden; sillä sen witzaus oli sangen suuri. Ilm. K. 11: 19.

17. Luku.

Portto istuu pedon päällä. Karitzan woitto.

Ja tuli yxi niistä seitzemästä Engeleistä, joilla ne seitzemän maljaa olit, ja puhui minun kanßani, ja sanoi minulle: Tule, minä osotan sinulle sen suuren porton duomion, joka paljoin wetten päällä istuu; Nah. 3: 4.

2. Jonga kanßa maan Kuningat huorin tehnet owat, ja ne jotka maan päällä asuwat, owat hänen huorudensa wiinasta juopunet. Jer. 51: 7. Ilm. K. 14: 8. Luku 18: 3, 9.

3. Ja hän wei minun Hengesä korpeen: Ja minä näjin waimon istuwan werenkarwaisen Pedon päällä, täynänsä pilkkanimiä, jolla oli seitzemän päätä ja kymmenen sarwea. Ilm. K. 13: 1.

4. Ja se waimo oli waatetettu Purpuralla, ja werenkarwaisella, ja kullalla oli kullattu, ja kalleilla kiwillä ja Pärlyillä, ja piti kädesänsä kullaisen maljan täynä kauhistuxia ja hänen huorudensa riettautta. Ilm. K. 18: 16.

5. Ja hänen otzasansa oli nimi kirjoitettu: Salaus: se suuri Babylon, huoruden ja maan kauhistuxen Äiti. 2 Thess. 2: 7.

6. Ja minä näjin sen waimon juopunna Pyhäin ja JEsuxen todistajain werestä: Ja minä ihmettelin suuresti, koska minä sen näjin.
Ilm. K. 18: 24.

7. Ja Engeli sanoi minulle: mixi ihmettelet? Minä sanon sinulle sen waimon salaisutta, ja sen pedon kuin hänen kanda, jolla on seitzemän päätä ja kymmenen sarwea.

8. Peto jongas näit, on ollut, ja ei ole: ja se on sywydestä tulewa ylös, ja pitä kadotuxeen menemän: ja ne ihmettelewät jotka maan päällä asuwat, (joidenga nimet ei ole elämän Kirjas mailman alusta kirjoitetut) koska he sen Pedon näkewät joka oli, ja ei ole, waikka hän kuitengin on. 2 [illegible] Phil. 4: 3. Ilm. K. 3: 5. Luku [illegible] Luku 20: 12. Luku 21: 27.

9. Ja täsä on mieli jolla [illegible] on. Ne seitzemän päätä owat [illegible]män wuorta, joidenga päällä se [illegible] istuu. Ilm. K. 1[illegible]

10. Ja ne owat seitzemän Kuningasta: Wiisi owat langennet, ja [illegible] on, ja toinen ei ole wielä tullut, ja koska hän tulee, niin hänen pitä [illegible] hän aikaa pysymän.

11. Ja se Peto joka oli, ja ei ole, se on kahdexas, ja on niistä seitzemästä, ja menee kadotuxeen.

12. Ja ne kymmenen sarwea jotka näit, owat kymmenen Kuningasta, jotka ei wielä waldakundaa saanet [illegible] mutta niinkuin Kuningat saawat [illegible] man yhdelle hetkelle sen Pedon kansa. Dan. 7: 20.

13. Näillä on yxi neuwo, ja [illegible] dawat sille Pedolle heidän [illegible] ja waldansa.

14. Nämät sotiwat Karitzan [illegible] ja Karitza on heidän woittawa; [illegible] hän on Herrain HERra, ja Kuningasten Kuningas: ja ne jotka [illegible] kanßansa owat, kutzutut ja walitut ja uskolliset. 1 Tim. 6: 15. Ilm. K. 16: 14. Luku 19: 16.

15. Ja hän sanoi minulle: [illegible] det jotkas näit, kusa se portto istuu,

)wat Kansat ja joukot, ja pakanat ja
'ielet. Es. 8: 7.
16. Ja ne kymmenen sarwea, jotka
inä Pedosa näit, ne pitä sitä porttoa
vihaman, ja pitä hänen häwittämän,
a alastomaxi tekemän, ja heidän pitä
yömän hänen lihansa, ja sen tulella
)olttawat. Ilm. K. 18: 8.
17. Sillä Jumala on andanut hei=
än sydämihinsä, että he hänen suo=
:onsa jälkeen tekewät, ja että he sen
hdestä tahdosta tekewät, ja andawat
eidän waldakundansa Pedolle, siihenasti
uin Jumalan sanat täytetyxi tulewat.
Ilm. K. 16: 19.
18. Ja se waimo jonga sinä näit,
'n se suuri Kaupungi, jolla on wal=
a maan Kuningasten ylitze.

18. Luku.

Babylonian langemus. Jumalattomain walitus. Jumalisten riemu.

Ja sitte näjin minä toisen Engelin
tulewan alas Taiwaasta, jolla oli
iuri woima; ja maa walistui hänen
irkkaudestansa.
2. Ja hän huusi wäkewästi suurella
änellä, ja sanoi: langeis, langeis se
iuri Babylon, ja on tullut Perke=
itten asumasiaxi, ja kaikkein rietasten
ngein kätköxi, ja kaikkein rietasten ja
ihattawain linduin kätköxi:
Es. 13: 21. Luku 21: 9. Luku 34: 11, 14.
Jer. 50: 39. Luku 51: 8, 37.
3. Sillä hänen huorudensa wihan
iinasta owat kaikki pakanat juonet; ja
aan Kuningat hänen kanssansa huo=
n tehnet, ja kauppamiehet maan pääl=
owat rikastunet hänen herkkuinsa
oimasta. Ilm. K. 14: 8. Luku 17: 2.
4. Ja minä kuulin toisen äänen Tai=
vasta sanowan: Te minun Kansani,
htekät ulos hänestä, ettet te hänen
nneistänsä osallisexi tulisi, ettet te
yös jotakin hänen witzauxistansa
isi. 1 Mos. 19: 12. Es. 48: 20. Luku 52: 11.
Jer. 50: 8. Luku 51: 6, 45. 2 Cor. 6: 17.
5. Sillä hänen syndinsä owat ulot=
iet hamaan Taiwaseen asti, ja Ju=
ala muisti hänen wääryndensä.
Ilm. K. 16: 19.
6. Maxakat hänelle, niinkuin hängin
ixoi teille, ja kertoikat hänelle kaxiker=
esti hänen töidensä jälkeen; sillä juo=
maastialla kuin hän teille pani sisälle,
niin pangat hänelle kaxikertaisesti.
Ps. 137: 8. Jer. 50: 15. Ilm. K. 14: 10.
7. Niin paljo kuin hän itziänsä kun=
nioitti, ja koreili, niin andakat hänelle
niin paljo waiwaa ja itkua: Sillä hän
sanoo sydämesänsä: minä istun ja olen
Drötingi ja en leski, ja ei minun pidä
itkua näkemän. Es. 47: 8.
8. Sentähden pitä hänen witzauxen=
sa yhtenä päiwänä tuleman: Kuolema
ja itku ja nälkä: ja hän pitä tulella
poltettaman: Sillä HERra Jumala
on wäkewä, joka hänen duomitzee.
2 Thess. 2: 8. Ilm. K. 17: 16.
9. Ja händä pitä itkettämän, ja
maan Kuningat parkuwat händä, jot=
ka hänen kanssansa huorin teit ja he=
kumasa elit, koska he hänen palonsa sa=
wun näkewät; Hes. 26: 16. Ilm. K. 17: 2.
10. Ja pitä taampana seisoman hä=
nen waiwansa pelwon tähden, ja sano=
man: Woi! Woi! sitä suurta Kaupun=
gita Babylonia, sitä wäkewätä Kau=
pungita: Sillä yhdellä hetkellä tuli si=
nun Duomios. Es. 21: 9.
11. Ja kauppamiehet maan päällä
itkewät ja murehtiwat händä, ettei ken=
gän enämpi heidän kalujansa osta:
Hes. 27: 36.
12. Kulda ja hopiakaluja, ja kallei=
ta kiwiä ja Päärlyjä, ja kalleita lii=
nawaatteita, ja purpurata ja Silkkiä,
ja tulipunaista; ja kaikkinaisia kallita
puita, ja kaikkinaisia astioita Elephan=
tin luista, ja kaikkinaisia astioita kal=
limmista puista, ja waskesta, ja rau=
dasta, ja marmorista;
13. Ja Kanelia ja hywin hajullisia,
ja woidetta, ja Pyhää sawua ja wii=
naa, ja Öljyä, ja sämbylitä, ja nisu=
ja, ja karjaa, lampaita, ja hewoisia,
rattaita, ja orjia ja ihmisten sieluja.
Hes. 27: 13.
14. Ja hedelmät joita sinun sielus
himoitzee, owat sinulda paennet pois,
ja kaikki kuin lihawat ja kaunit olit,
ne owat sinusta oljennet pois, ja ei si=
nun pidä niitä sillen löytämän.
15. Näiden kaluin kauppamiehet, jot=
ka hänestä rikastunet owat, pitä taam=
pana seisoman hänen waiwansa pelwon
tähden, itkemän ja murehtiman:

16. Ja sanoman: Woi, Woi sitä suurta Kaupungita! joka puetettu oli kallilla liinalla ja purpuralla, ja tulipunaisella, ja Kullalla yldäkullattu, ja kallilla kiwillä, ja Päärlyillä: Sillä yhdellä hetkellä owat senkaltaiset rikkaudet häwitetyt. Ilm. K. 17: 4.

17. Ja kaikki hahdenhaldiat, ja kaikki haaxiwäki, jotka laiwoisa asuwat, ja merimiehet, ja jotka merellä waeldawat, seisoit taampana: Es. 23: 14. Hes. 27: 29.

18. Ja huusit, koska he sawun hänen palostansa näit, ja sanoit: Kuka on tämän suuren Kaupungin werta? Es. 34: 10. Ilm. K. 13: 4.

19. Ja he heitit multaa päittensä päälle, huusit, itkit ja murehdit, sanoden: Woi, Woi sitä suurta Kaupungita! josa kaikki rikastunet owat, joilla laiwat meresä olit, hänen kalleista kaluistansa: Sillä yhdellä hetkellä on hän häwitetty. Jos. 7: 6. Job. 2: 12.

20. Ihastu Taiwas hänestä, ja te pyhät Apostolit ja Prophetat: Sillä Jumala duomitzee teidän duomionne hänen päällensä. Es. 44: 23. Luku 49: 13. Jer. 51: 48. Ilm. K. 19: 2.

21. Ja yxi wäkewä Engeli nosti ison kiwen, niinkuin myllynkiwen, ja heitti sen mereen, ja sanoi: Niin äkistä pitä se suuri Kaupungi Babylon heitettämän pois, ja ei händä pidä enämpi löyttämän. Jer. 51: 64.

22. Ja kandelein soittajain, ja laulajain, ja huiluin, ja Basunan soittajain ääni, ei pidä enämpi sinusa kuuluman: ja ei yhtäkän wirkamiestä yhdestäkän wirasta pidä enämpi sinusa löyttämän: Ja myllyn ääni ei pidä enämpi sinusa kuuluman: Es. 24: 8. Hes. 26: 13.

23. Ja kyntilän walkeus ei pidä sinusa enämpi walistaman: Ja yljän ja morsiamen ääni ei pidä enämpi sinusa kuuluman: Sillä sinun Kauppamiehes olit maan Päämiehet, ja sinun noitumises kautta owat kaikki pakanat exynet. Es. 23: 8. Jer. 7: 34. Luku 16: 9. Luku 25: 10.

24. Ja hänesä on Prophetain ja pyhäin weri löytty, ja kaikkein niitten jotka maan päällä tapetut owat. Ilm. K. 17: 6.

19. Luku.

Babylonian langemus. Karitzan häät. Peto tapettu.

Ja sitte kuulin minä suuren äänen niinkuin paljolda Kansalda taiwasa, sanowan: Halleluja! Autuus, ja ylistys, kunnia ja woima olkon HERralle meidän Jumalalle! Ilm. K. 7: 12.

2. Sillä hänen Duomionsa owat totiset ja wanhurskat; että hän on sen suuren porton duominut, joka huorudellansa maan turmeli, ja on hänen palweliainsa weren sen kädestä kostanut. 5 Mos. 32: 43. Ilm. K. 18: 20. Luku 16: 7.

3. Ja taas he sanoit: Halleluja! Ja sen sawu käy ylös ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Es. 34: 10. Ilm. K. 14: 11. Luku 18: 9, 18.

4. Ja ne neljäkolmattakymmendä wanhinda, ja ne neljä eläindä maahan langeisit, ja rukoilit Jumalata istuimella istuwaista, ja sanoit: Amen! Halleluja! Ilm. K. 4: 4.

5. Ja ääni kuului istuimelda, sanoden: Kiittäkät meidän Jumalatamme kaikki hänen palweliansa, ja jotka händä pelkätte, sekä pienet että suuret.

6. Ja minä kuulin niinkuin paljon Kansan äänen, ja niinkuin suuren weden äänen, ja niinkuin suurten Pitkäisten äänen, jotka sanoit: Halleluja! Sillä HERra Kaikkiwaldias Jumala on waldakunnan omistanut. Ilm. K. 11: 15, 17. Luku 12: 10.

7. Iloitkamme ja riemuitkamme, ja andakamme kunnia hänelle; Sillä Karitzan häät owat tullet, ja sen emändä walmisti itzensä. Matth. 22: 2. Luku 25: 10.

8. Ja hänen annettin hänensä pukea puhtalla ja kiildäwällä kallilla liinalla; joka kallis liina on Pyhäin wanhurskaus. Ps. 45: 14, 15 Hes. 16: 8

9. Ja hän sanoi minulle, Kirjoita: autuat owat ne jotka owat Karitzan häihiin ehtolliselle kutzutut. Ja hän sanoi minulle: Nämät Jumalan sanat owat totiset. Luc. 14: 16.

10. Ja minä langeisin hänen jalkainsa eteen händä rukoilemaan. Mutta hän sanoi minulle: Katzo, ettes sitä tee, minä olen sinun, ja sinun weljeis kanßapalwelia, ja niiden joilla

Esuxen todistus on: Kumarra ja
Koile Jumalata: Sillä JEsuxen
distus on Prophetian Hengi.
. T 10: 25. Luku 14: 15. Ilm. K. 22: 8, 9.
11. Ja minä näjin Taiwan awa=
xi, ja katzo, walkia Orhi, ja se joka
päällä istui, kutzuttin uskollisexi ja
tisexi, ja wanhurskaudella hän duo=
itzee ja sotii. Ilm. K. 6: 2. Luku 3: 14.
12. Ja hänen silmänsä owat niin=
in tulen liekki, ja hänen pääsänsä
monda Kruunua, ja hänelle oli kir=
itettu nimi, jota ei kengän tiennyt,
aan hän itze: Ilm. K. 1: 14. Luku 2: 18.
13. Ja hän oli waatetettu wereen
stetulla waattella Ja sen nimi kutzu=
n Jumalan sanaxi. Es. 63: 2.
Joh. 1: 1. 1 Joh. 1: 1.
14. Ja se sotajoukko kuin Taiwaa=
on, seurais händä walkeilla hewoi=
la, waatetetut walkialla puhtalla kal=
lla liinalla. Matth. 28: 3. Ilm. K. 4: 4.
15. Ja hänen suustansa käwi ulos
räwä miekka, jolla hänen pitä paka=
oita lyömän; joita hän on hallitzewa
utaisella witzalla. Ja hän on sotku=
a Kaikkiwaldian Jumalan närkästy=
n ja wihan wiinakuurnan. Ps. 2: 9.
s. 76: 13. Es. 11: 4. Luku 63: 3. 2 Thess.
2: 8. Ilm. K. 1: 16. Luku 2: 16, 27.
Luku 12: 5. Luku 14: 19, 20.
16. Ja hänellä on waattesansa ja
idesänsä nimi kirjoitettu: Kuninga=
en Kuningas ja Herrain HERra.
1 Tim. 6: 15. Ilm. K. 17: 14.
17. Ja minä näjin yhden Engelin
iswwan Auringosa, joka huusi suurella
änellä, ja sanoi kaikille linnuille jotka
aiwan alla lendäwät: Tulkat ja kokon=
kat sen suuren Jumalan ehtolliselle,
Jer. 12: 9. Hes. 39: 17.
18. Syömään Kuningasten lihaa, ja
äämiesten lihaa, ja wäkewitten lihaa,
Orhitten lihaa, ja niillä ajawais=
n, ja kaikkein wapain ja orjain li=
a, sekä pienden että suurten.
19. Ja minä näjin sen Pedon, ja
aan Kuningat, ja heidän sotawäken=
koottuna sotimaan sen kanßa, joka
rhin päällä istui, ja myös hänen
tawäkensä kanßa.
20. Ja se Peto otettin kiinni, ja
änen kanßansa se wäärä Propheta
ka niitä ihmeitä hänen edesänsä teki,
joilla hän niitä wietteli kuin Pedon
merkin otit, ja jotka hänen kuwaansa
kumarsit: Nämät kaxi owat eläwäldä
tuliseen järween heitetyt, joka tuliki=
westä paloi. 5 Mos. 1: 1. Dan. 7: 11.
Matth. 24: 24. Ilm. K. 13: 12. Luku 14: 10.
Luku 20: 10.
21. Ja ne muut tapettin sen mie=
kalla joka sen suusta käwi ulos kuin
Orhin päällä istui; ja kaikki linnut
rawittin heidän lihastansa.

20. Luku.

Lohikärme sidotaan, päästetään wallallensa ja tapetaan. Duomio. Ylösnousemiminen.

Ja minä näjin Engelin astuwan a=
las Taiwaasta, jolla oli syfwyden
awain, ja suuri kahle hänen kädesänsä.
Ilm. K. 1: 18.
2. Ja hän otti Lohikärmen kiinni,
sen wanhan madon, joka on Perkele
ja Satanas; ja sitoi hänen tuhannexi
wuodexi; 2 Pet. 2: 4. Ilm. K. 12: 9.
3. Ja heitti hänen syfwyteen, ja sul=
ki hänen, ja lukitzi pääldä, ettei hänen
enämpi pitäisi pakanoita wiettelemän,
siihenasti kuin tuhannen wuotta kuluu:
ja sitte pitä hän wähäxi hetkexi pää=
stettämän.
4. Ja minä näjin istuimet, ja he
istuit niitten päällä, ja heille annettin
duomio; ja niitten sielut jotka JEsu=
xen todistuxen ja Jumalan sanan täh=
den mestatut olit, ja jotka ei Petoa
kumartanet, eikä hänen kuwaansa; ja ei
ottanet hänen merkkiänsä heidän otziin=
sa taikka käsiinsä; ja he elit, ja hallitzit
Christuxen kanßa tuhannen wuotta.
Dan. 7: 9. Matth. 19: 28. Luc. 22: 30. Rom.
8: 17. 1 Cor. 6: 2, 3. 2 Tim. 2: 12.
Ilm. K. 6: 9, 11.
5. Mutta ne muut ei kuolluista wir=
wonnet, siihenasti kuin tuhannen ajast=
aikaa kului. Tämä on ensimäinen y=
lösnousemus.
6. Autuas ja Pyhä on se, jolla on
osa siinä ensimäisesä ylösnousemisesa:
Niitten ylitze ei ole toisella kuolemalla
yhtän waldaa: Waan he tulewat Ju=
malan ja Christuxen Papixi, ja hallitze=
wat hänen kanßansa tuhannen wuotta.
7. Ja koska tuhannen wuotta kulu=
net owat, niin Satanas päästetän fan=
gindestansa.

8. Ja hän menee ulos pakanoita wiettelemään, jotka neljällä maankulmalla owat, Gog ja Magog, että hän heitä sotaan kokois, joidenga luku on niinkuin meren sanda. Hes. 38: 2. Luku 39. 1. Ilm. K. 16: 14.

9. Ja he astuit maan awaruden päälle, ja piiritit Pyhäin leirit, ja rakkan Kaupungin: Ja tuli langeis Jumalalda Taiwaasta, ja söit heidän. Dan. 7: 11.

10. Ja se Perkele joka heitä wietteli, heitettin tuliseen ja tulikiwiseen järween, josa sekä se Peto että se wäärä Propheta oli; ja ne pitä waiwattaman päiwää ja yötä ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Ilm. K. 14: 10, 11. Luku 19: 20.

11. Ja minä näjin suuren walkian istuimen, ja sen päällä istuwan, jonga kaswoin edestä maa ja Taiwas pakeni; ja ei heille löytty siaa.

12. Ja minä näjin kuollet, sekä pienet että suuret, seisowan Jumalan kaswoin edesä, ja Kirjat awattin, ja toinen Kirja awattin, joka on elämän: ja kuollet duomittin niistä kuin Kirjoisa kirjoitetut olit, heidän töidensä jälkeen. 2 Mos. 32: 32. Ps. 62: 13. Ps. 69: 29. Jer. 17: 10. Luku 32: 19. Dan. 7: 10. Matth. 16: 27. Rom. 2: 6. Luku 14: 12. 2 Cor. 5: 10. Gal. 6: 5. Phil. 4: 3. Ilm. K. 2: 23. Luku 3: 5. Luku 13: 8. Luku 21: 27. Luku 22: 12.

13. Ja meri annoi ne kuollet kuin hänesä olit, ja kuolema ja Helwetti annoi ne kuollet kuin heisä olit; ja ne duomittin jokainen töidensä jälkeen.

14. Ja kuolema ja Helwetti heitettin tuliseen järween: Tämä on se toinen kuolema. 1 Cor. 15: 26, 54, 55. Ilm. K. 2: 11.

15. Ja joka ei löytty elämän Kirjasa kirjoituxi, se tuliseen järween heitettin.

21. Luku.

Sen uuden Jerusalemin kauneus ja kunnia.

Ja minä näjin uuden Taiwan ja uuden maan; sillä ensimäinen Taiwas ja ensimäinen maa katois, ja ei meri sillen ole. Es. 65: 17. Luku 66: 22. 2 Pet. 3: 13.

2. Ja minä Johannes näjin pyhän Kaupungin, uuden Jerusalemin, astuwan alas Taiwaasta Jumalalda walmistetun, niinkuin morsiamen kaunistetun hänen miehellensä. 2 Cor. 11: 2. Gal. 4: 26. Hebr. 11: 10. Luku 12: 22. Luku 13: 14.

3. Ja kuulin suuren äänen Taiwaasta sanowan: Katzo, Jumalan ma- ja ihmisten seasa, ja hän on asuw heidän kanßansa, ja he tulewat hän Kansaxensa, ja itze Jumala on olewa heidän kanßansa, ja heidän Jumalansa. Hes. 43: 7.

4. Ja Jumala on pyhkiwä pois kaikki kyynelet heidän silmistänsä, ja ei kuolemata pidä sillen oleman; eli itkua, eikä parkua, eikä kipua pidä sillen oleman; sillä ne endiset poismen Es. 25: 8 Luku 35: 10. 1 Cor. 15 26, 54. Ilm. K. 7: 17.

5. Ja se joka istuimella istui, sanoi: Katzo, minä uudistan kaikki. Ja sanoi minulle: Kirjoita; Sillä nämät sanat owat totiset ja wahwat. Es. 43: 19. 2 Cor. 5: 17. Ilm. K 19: 9

6. Ja hän sanoi minulle: se on tapahtunut. Minä olen A ja O, Alku ja Loppu. Minä annan janowalle siitä eläwän weden lähtestä lahjaxi. Es. 12: 3. Luku 41: 4. Luku 44: 6 Luku 55: 1. Joh. 4: 10, 14. Luku 7: 37 Ilm. K. 1: 8, 11. Luku 22: 13, 17.

7. Joka woitta, sen pitä kaikki nämät perimän, ja minä olen hänen Jumalansa, ja hänen pitä oleman minun Poikani. Zach. 8: 8. Hebr. 8: 10

8. Mutta pelkureille ja uskottomille, ja hirmuisille, ja murhaille, ja salawuoteisille, ja welhoille, ja epäjumalisille, ja kaikille walehteljille, pitä osa oleman siinä järwesä, joka tulesta ja tulikiwestä palaa, joka on toinen kuolema. 1 Cor. 6: 9. Gal. 5: 21. Eph 5: 5 1 Tim. 1: 9. Ilm. K. 20: 14, 15. Luku 22: 15.

9. Ja minun tygöni tuli yxi niistä seitzemästä Engelistä, joilla oli ne seitzemän maljaa täynnä seitzendä wiimeistä witzausta; ja puhui minun kanßani, sanoden: tule, minä osotan sinulle morsiamen, sen Karitzan emännän. Ilm. K. 19: 7. Luku 15: 1.

10. Ja hän wei minun Hengesä suurelle ja korkialle wuorelle, ja osotti minulle suuren Kaupungin, Pyhän Je-

usalemin, astuwan alas Taiwaasta Jumalalda; Hebr. 12: 22. Luku 13: 14.

11. Jolla oli Jumalan kirkkaus; ja sen walkeus oli kaikkein kallimman kiwen muotoinen, niinkuin kirkas Jaspis.

12. Ja hänellä oli suuri ja korkia muuri, jolla oli kaxitoistakymmendä porttia, ja porteisa kaxitoistakymmendä Engelitä, ja nimet kirjoitetut, jotka owat kahdentoistakymmenen Israelin lasten sukukundain nimet. Hes. 48: 31.

13. Idäsä, kolme porttia; pohjaisa, kolme porttia; eteläsä, kolme porttia; lännesä, kolme porttia.

14. Ja sen Kaupungin muurilla oli kaxitoistakymmendä perustusta, ja niisä Karitzan kahdentoistakymmenen Apostolin nimet. Matth. 16: 18. Eph. 2: 19, 20.

15. Ja sillä, kuin minun kanßani puhui, oli kullainen ruoko, Kaupungita mitataxensa, ja hänen porttejansa, ja muuriansa. Hes. 40: 3. Sach. 2: 1.

16. Ja se Kaupungi on pandu nelikulmaisexi, ja hänen pituudensa on niin suuri kuin hänen leweydensä. Ja hän mittais Kaupungin sillä ruowolla kaxitoistakymmendä tuhatta wakomittaa: ja hänen pituudensa ja leweydensä ja korkeudensa owat yhtäläiset.

17. Ja mittais hänen muurinsa, sata ja neljäwiidettäkymmendä kynnästä ihmisen mitan jälkeen kuin Engelillä oli.

18. Ja sen muurin rakennus oli Jaspixesta; ja itze Kaupungi puhtaasta klasista, puhtan klasin kaltainen.

19. Ja sen Kaupungin muurin perustuxet olit kaikkinaisilla kalleilla kiwillä kaunistetut: ensimäinen perustus Jaspis, toinen Saphirus, kolmas Calcedonius, neljäs Smaragdus,

20. Wiides Sardonix, kuudes Sardis, seitzemäs Chrysolitus, kahdexas Berillus, yhdexäs Topazius, kymmenes Chrysoprasus, yxitoistakymmenes Hyacinthus, toinentoistakymmenes Amethystus.

21. Ja ne kaxitoistakymmendä porttia olit kaxitoistakymmendä Päärlyä, jokainen portti oli yhdestä Päärlystä; ja sen Kaupungin katut olit puhdas kulda, niinkuin läpitze paistawainen klasi.

22. Ja en minä hänesä Templiä nähnyt; sillä HErra se Kaikkiwaldias Jumala on hänen Templinsä, ja Karitza.

23. Ja ei se Kaupungi tarwitze Auringota eikä Kuuta hänesänsä walistamaan; sillä Jumalan kirkkaus walistaa hänesä, ja hänen walkeudensa on Karitza. Es. 60: 19. Sach. 14: 7. Ilm. K. 22: 5.

24. Ja ne pakanat jotka autuaxi tulewat, pitä hänen walkeudesansa waeldaman; ja maan Kuningat tuowat heidän kunniansa ja ylistyxensä siihen. Es. 60: 3, 5.

25. Ja ei sen portteja suljeta päiwillä; sillä ei siellä yötä pidä oleman. Es. 60: 11, 20.

26. Ja pakanain ylistys ja kunnia tuodan siihen. Es. 66: 12.

27. Ja ei pidä hänehen mitän saastuttapaa tuleman sisälle, taikka sitä kuin kauhistuxen eli walhen saatta; waan ne jotka Karitzan elämän Kirjasa kirjoitetut owat. 2 Mos. 32: 32. Ps. 69: 29. Es. 35: 8. Joel. 3: 17. Phil. 4: 3. Ilm. K. 3: 5. Luku 13: 8. Luku 20: 12. Luku 22: 15.

22. Luku.

Elämän wesi, puu. JEsuxen tuleminen duomiolle.

Ja hän osotti minulle puhtan elämän weden wirran, selkiän niinkuin Christallin, wuotawan Jumalan ja Karitzan istuimesta. Hes. 47: 1. Sach. 14: 8.

2. Keskellä hänen katuansa, ja molemmilla puolilla wirtaa seisoi elämän puu, joka kandoi kaxitoistakymmeniset hedelmät, ja andoi hedelmänsä kunakin Kuukaunna; ja puun lehdet pakanoitten terweydexi. 1 Mos. 2: 9. Hes. 47: 12. Ilm. K. 2: 7.

3. Ja ei kirousta pidä sillen ensingän oleman; waan Jumalan ja Karitzan istuin pitä hänesä oleman; ja hänen palweliansa pitä händä palweleman. Sach. 14: 11.

4. Ja näkemän hänen kaswonsa, ja hänen nimensä pitä heidän otzisansa oleman. Matth. 5: 8. 1 Cor. 13: 12. 1 Joh. 3: 2. Ilm. K. 3: 12.

5. Ja yötä ei pidä siellä oleman, ei he myös tarwitze kynttilätä, taikka Auringon walkeutta; Sillä HERra Jumala walaisee heitä: ja heidän pitä hallitzeman ijankaikkisesta ijankaikkiseen.
Ps. 36: 10. Es. 60: 19, 20. Zach. 14: 6, 7. Ilm. K. 21: 23.

6. Ja hän sanoi minulle: Nämät sanat owat wahwat ja totiset: Ja HERra pyhäin Prophetain Jumala on hänen Engelinsä lähettänyt osottamaan palwelioillensa niitä kuin pian tapahtuman pitä.
Ilm. K. 1: 1. Luku 19: 9. Luku 21: 5.

7. Katzo, minä tulen nopiasti. Autuas on se, joka kätkee tämän Kirjan Prophetian sanat.
Ilm. K. 1: 3. Luku 3: 11.

8. Ja minä Johannes olen se, joka näitä näjin ja kuulin: Ja koska minä näitä kuulin ja näjin, langeisin minä maahan rukoilemaan Engelin jalkain eteen, kuin minulle näitä osotti.

9. Ja hän sanoi minulle: katzo, ettes sitä tee; sillä minä olen sinun kanszapalwelias, ja sinun weljeis Prophetain, ja niitten jotka tämän Kirjan sanat kätkewät: kumarra ja rukoile Jumalata.
Ap. T. 10: 26. Luku 14: 14, 15. Ilm. K. 19: 10.

10. Ja hän sanoi minulle: Älä tämän Kirjan Prophetian sanoja lukitze; Sillä aika on läsnä.
Dan. 8. 26. Luku 12: 4. Ilm. K. 1: 3.

11. Joka paha on, se olkon wielä paha, ja joka saastainen on, se tulkon wielä saastaisexi: Mutta joka wanhurskas on, se tulkon wielä hurskaxi: ja joka pyhä on, se tulkon wielä pyhäxi.
2 Tim. 3: 13.

12. Ja katzo, minä tulen pian; ja minun palkkani on minun kanszani, andamaan kullengin niinkuin hänen työnsä on.
Es. 40: 10. Luku 62: 11. Ilm. K. 20: 12.

13. Minä olen A ja O, Alku ja Loppu, Ensimäinen ja wiimeinen.
Es. 41: 4. Luku 44: 6. Ilm. K. 1: 4, 8, 11. Luku 21: 6.

14. Autuat owat ne, jotka hänen käskynsä pitäwät, että heidän woimansa elämän puusa olis, ja he porteihin Kaupungiin sisälle menisit.
1 Joh. 3: 23.

15. Mutta ulkona owat koirat ja welhot, ja huorintekiät, ja murhaajat, ja epäjumalan palweliat, ja kaikki ne jotka walhetta rakastawat ja tekewät.
1 Cor. 6: 10. Eph. 5: 5. Phil. 3: 2. Col. 3. 5, 6. Ilm. K. 21: 8, 27.

16. Minä JEsus lähetin minun Engelini todistamaan näitä teille Seurakunnisa: Minä olen Dawidin juuri ja suku, se kirkas Kointähti.
4 Mos. 24: 17. Es. 11: 10. Rom. 15: 12. 2 Pet. 1: 19. Ilm. K. 1: 1. Luku 5: 5.

17. Ja Hengi ja Morsian sanowat: Tule. Ja joka kuulee, se sanokan: Tule. Joka janowo, se tulkan, ja joka tahtoo, se ottakan elämän wettä lahjaxi.
Es. 55: 1. Joh. 7: 37. Ilm. K. 21: 6.

18. Mutta minä todistan jokaiselle kuin tämän Kirjan Prophetian sanoja kuulewa on: Jos joku lisää näihin, niin Jumala on panewa hänen päällensä ne wizauxet kuin täsä Kirjasa kirjoitetut owat.
5 Mos. 4: 2. Sal. S. 30: 6.

19. Ja jos joku tämän Kirjan Prophetian sanoista otta pois, niin Jumala otta pois hänen osansa elämän Kirjasta, ja siitä pyhästä Kaupungista, ja niistä kuin täsä Kirjasa kirjoitetut owat.
2 Mos. 32: 33. 5 Mos. 12: 3. Ps. 69: 29. Ilm. K. 3: 5. Luku 13: 8. Luku 17: 8. Luku 20: 12. Luku 21: 27.

20. Se sanoo joka näitä todistaa: Ja, minä tulen pian: Amen. Ja tule HERra JEsu!

21. Meidän HERran JEsuxen Christuxen Armo olkon teidän kaikein kanszanne, Amen!

P. Johanneren Ilmestyxen loppu.